

TO

HER MOST EXCELLENT MAJESTY

VICTORIA,

QUEEN OF GREAT BRITAIN AND IRELAND,

THIS EARLIEST RECORD

OF THE RELIGIOUS INSTITUTIONS OF THE NATIVES OF INDIA

IS BY GRACIOUS PERMISSION

DEDICATED

BY

HER MAJESTY'S

FAITHFUL SUBJECT AND DEVOTED SERVANT,

F. MAX MÜLLER.

P R E F A C E.

WHEN in the Preface to the fourth volume of my edition of the Rig-veda I felt it my duty to state that for the future my contributions to Vedic literature could be but small, I hardly imagined that it would still fall to my lot to bring out the remaining two volumes of this work. I consoled myself with the thought that I had placed the most important portion of the Rig-veda and its commentary in the hands of Sanskrit scholars, and I felt certain that no one would blame me if, with the new direction which my studies had necessarily to take, first as Professor of Modern European Literature, afterwards as Professor of Comparative Philology in the University of Oxford, I could not, as before, devote all my time and strength to the study of Sanskrit. For some years I had indeed to allow Sanskrit to become a mere *πάρεργον*, partly in order to be able to keep pace with the advance of two most progressive branches of learning, the history of modern European literature, and the science of language, partly in order to fill those gaps which an almost exclusive devotion to the study of Sanskrit for the space of fifteen years would naturally leave in the general knowledge of any scholar. Life is meant for more, at least I think so, than the mere drudgery of collating MSS. and correcting proof-sheets, and those who know what it is to publish a Sanskrit text for the first time, particularly such a work as Sâyaṇa's commentary, full of extracts from works unpublished, full of allusions to authorities but little known or lost altogether, will understand that the printing of six volumes like the present is enough to occupy the best part of a man's life.

If now, after the lapse of ten years, I resume the work of my youth, intending, if life and health be spared, to complete it without further interruption, I do so not without an effort. What I myself wished to learn from Sâyaṇa, I have learnt, and the critical restoration and editing of his text will involve a sacrifice of time which I can ill afford. My own plan was to go on with the translation of the Rig-veda, of which the first volume

appeared in 1870, and to finish some other works which are even nearer to my heart. But the extremely kind way in which I have been urged by scholars, not only in Europe, but also in India, to complete this edition of the text and commentary of the Rig-veda, left me at last no choice, and I only hope that I may not disappoint my friends in spite of all I have done to comply with their wishes.

It is but too true that as we advance in the commentary of Śāyana, the difficulties in restoring a correct text grow greater rather than smaller. The MSS become more and more faulty, the omissions more numerous, and the really useful variety of readings, represented before in different independent families of MSS, dwindles away into the most perplexing uniformity. This, as I suggested on a former occasion, is probably due to the fact that the later portions of this great work were less frequently studied in the schools of India, so that the MSS which we possess, either in the original or in copies, did not receive the benefit of those corrections to which as editor I owed so much in the earlier portions of the commentary. I have spared no trouble and expense in order to find out whether MSS of Śāyana could still be discovered in India which might help me over desperate passages or fill up gaps which occur in all our MSS. My friends in India have really scoured the country, and I have to return to them my most sincere thanks for the trouble they have taken for my sake and for the sake of Śāyana. But the result has not been encouraging. No MSS have been discovered anywhere which do not belong to the three families, A, B, and C, none to supply deficiencies that run through all the members of these families. Only a few weeks ago I received a letter, dated Tanjore, Dec 27, 1871, from Mr Burnell, to whom I had sent a number of test passages for the last Mandala. His search too has been in vain, and though of one MS which the proprietor would not let out of his possession, Mr Burnell has not yet been able himself to make a collation, yet he received trustworthy information that it was in precisely the same condition as the MSS in my possession. If, hereafter, new and independent MSS of Śāyana's commentary should come to light, I am quite prepared to find that in some places they may convict me of faults, and supply lacunas which I was unable to fill. But the same fate awaits all critical editions. All I can say is that I have done my best to make my *apparatus criticus* as complete as I could make it, and with that *apparatus*

I doubt whether on the whole a more correct text could have been produced than the one which I have given. There is not one doubtful or difficult passage in the whole of this work where I have not myself carefully weighed the evidence of the MSS., not one where I have not myself verified the exact readings of the MSS. even in those portions which were copied and collated for me by others, except where the originals were out of my reach.

I am well aware of the opinion more or less openly expressed by certain Sanskrit scholars that a work such as Sâyaṇa's commentary did not deserve a critical edition, that the time and care bestowed on it were simply wasted, that a mere reprint of one MS. would have been sufficient for all purposes, and that we, the scholars of Europe, may dispense altogether with the assistance of native scholars and commentators. On these points I decline to be drawn into any argument. I have repeatedly expressed and defended my own views on these matters during the last five and twenty years. My own convictions with regard to them have never wavered, and though I hope I can surrender a conviction even when I have held it for a quarter of a century, I do not think that scholars who simply repeat old and, I think, exploded arguments, without even supporting them with such skill and learning as were employed in their defence by former scholars, have any right to insist on a new reply. The evidence is complete, and I am quite prepared to await the verdict.

I cannot, however, leave this subject without entering my most earnest protest against the language used by a scholar for whose learning, and I ought to add, what is far more important, for whose character I have long entertained a sincere respect, I mean Professor Spiegel of Erlangen. In a discussion lately carried on between him and Professor Roth on the question as to what weight we ought to attribute respectively to traditional interpretation and to modern criticism in translating the sacred books of the ancient world, Professor Spiegel tries to show that my views on this subject differ from those of Professor Roth. He says: "Max Müller in seiner Übersetzung des Rigveda aussert sich folgendermassen (I. XV): 'The word translation, however, has many meanings. I mean by translation, not a mere rendering of the hymns of the Rig-veda into English, French, or German, but a full account of the reasons which justify the translator in assigning such a power to such a word, and such a meaning to such a sentence. I mean by trans-

lation a real decuphering, a work like that which Burnouf performed in his first attempts at a translation of the Avesta—a *traduction raisonnée*, if such an expression may be used Without such a process, without a running commentary, a mere translation of the ancient hymns of the Brahmans will never lead to any solid results” Professor Spiegel then continues “Wollte man diese Ansicht in aller Strenge festhalten und nur eine solche Übersetzung als eine wirkliche gelten lassen, welche mit einem fortlaufenden Commentare versehen ist, so wurde man auf die Frage, ob Luther die Bibel übersetzt habe oder Schlegel den Shakspere, eigentlich mit einem herzhaften Nein’ antworten müssen, denn keiner von beiden hat seiner Übersetzung einen Commentar beigegeben”

Now this is not a fair way of arguing I did not say there was only one kind of translation I said on the contrary that the word translation has many meanings, and I said this, as will appear from the sentence immediately preceding, because, without such a limitation, it would have been extremely presumptuous on my part to call my translation the first translation of the Rig veda The sentence immediately preceding the one quoted by Professor Spiegel runs thus “It may sound self contradictory, if, after confessing the help which I derived from these translations, I venture to call my own the first translation of the Rig-veda” If after that I continue, ‘I mean by translation not a mere rendering of the hymns into English, French, or German’ every unprejudiced reader will see that these words have a very different meaning from what they would have if they stood by themselves They do not mean that there is but one way of translating the Rig veda, but that the translation which I intend to give is meant to be a *traduction raisonnée*

As therefore I did not say what Professor Spiegel makes me say, I cannot admit that my views and those of Professor Roth on the proper mode of translating the Rig veda are opposed to each other There is ample room for such a translation as Professor Roth shadows forth by the *side of* my own, and there is hardly a word in Professor Roth’s remarks on the subject with which I do not heartily agree. “Eine richtige Übersetzung,’ he says, “ist der beste Commentar Ich kann mich darum mit der Ansicht nicht einverstanden erklären, dass eine Übertragung des Veda nur wenig Nutzen bringen könne, wenn sie nicht von einem ausführlichen Commentar

begleitet sei, und würde, wenn ich daran denken konnte, ein solches Werk zu unternehmen, mich vielmehr bemühen, nicht in die Noten, sondern in den Text den Schwerpunkt der Arbeit zu legen. Die Übersetzung muss für sich selbst reden, eines Commentars bedarf sie in der Regel nur da, wo sie nicht unmittelbar überzeugend, wo der Übersetzer seiner Sache nicht sicher ist. Vor denjenigen Lesern, welche nicht nachrechnen können, auf welchem Weg der Übersetzer zu seinen Combinationen gekommen ist, hat er nicht nothig sich im Einzelnen zu rechtfertigen, für die andern kann er sich kurz fassen."

All I can say is that there is much force in these remarks, that I feel the truth of them probably more than any one else, and that I have myself frequently pleaded in exactly the same sense. But I cannot disguise from myself or from others that there is considerable danger in these principles of translation, so boldly enunciated, and that all depends on their application. As applied by Langlois and others they have proved most disastrous, in the hands of Professor Roth they might produce the most valuable results. No one would rejoice more than myself if Professor Roth would publish a translation of the Rig-veda, even without any commentary whatever. The public at large would receive such a translation most gratefully, and for many years to come it would answer nearly all purposes. But as far as Sanskrit scholars are concerned, I doubt whether such a translation, however striking and brilliant, would render the more tedious work which I have undertaken altogether useless. No scholar will be satisfied unless he has the complete evidence before him on which a translation is founded. If a meaning is assigned to a certain word, and we do not know that that meaning proves satisfactory in every passage where that word occurs, if we have the slightest misgiving that one single passage may have been left out, the requirements of true scholarship are not fulfilled, the work is imperfect, and each successive generation will have to go through the same process of collecting and collating again and again.

Besides, the argument which has been urged so strongly by all Sanskrit scholars against the assumed infallibility of native commentators and translators cannot surely be warded off from ourselves. If Sāyana is infallible, it has been said again and again, why does he differ from Yāska or Mahidhara? why does he even differ from himself? Does not the same apply to ourselves, or is there any scholar likely to submit to the *ipse dixit* of another? Let any one compare, for instance, Professor Roth's translation of the Vedic

burial-hymns in the eighth volume, with my own in the ninth volume of the Journal of the German Oriental Society, and he will find that both translations are intelligible, and so far might be said to carry their own conviction, but he will also find that in some very important points they differ. Again, in some of the commonest words Professor Roth's interpretation as given in his Dictionary differs considerably from the interpretation proposed in his earlier essays. To give an instance, we find that in 1846 he translated *apásám apástamá*, an epithet of the river Sindhu (X 75, 7), by "das wasserreichste der Gewässer," as if *apás* were derived from *ap*, water. In the Dictionary *apás* is rightly rendered by *active*, and derived from *ápas*, *opus*. Yet in his Original Sanskrit Texts (vol. V p 345), published in 1870, Dr Muir reverts to the old interpretation, rendering *apásám apástamá* by "the most abundant of streams." How are such differences to be settled except by proof, i e by a comparison and translation of every passage of the Rig-veda in which the same words and the same ideas occur? Even when this has been achieved, many passages will still remain where that laborious process does not lead us to satisfactory results. But we may honestly say then that all that can be done has been done and that every one is henceforth left to his own resources. If we keep our *pieces justificatives* to ourselves, no conscientious scholar will accept our conclusions without feeling it his duty to collect the same evidence for himself, and to go over all the passages again as we have done ourselves. Even though I might mistrust my own judgment, the concurrent testimony of the best Sanskrit scholars would leave me no room for doubt on this point, and will certainly not allow me to deviate in future from the method which I have followed in the first volume of my translation.

Having thus, as I hope and trust, made it clear that, if there is any difference of opinion between Professor Roth and myself, it is simply with reference to what at the present moment is likely to be most practically useful, but none whatever as to the principles which ought to be followed in the translation of the Veda or Avesta, I must next complain of the manner in which Professor Spiegel contradicts me with regard to Burnouf's principles of interpretation, and tries to enlist that eminent scholar as a supporter of his own views on the paramount importance of the traditional interpretation of the Avesta. Professor Spiegel thinks it becoming to say "Es ist daher 'ganz falsch,' wenn Max Muller (Essays I 124, der deutschen

Ausgabe) den Standpunct Burnoufs als verschieden von dem meinigen darstellt und sich folgendermassen aussert 'Ein Gelehrter wie Burnouf jedoch, der zum ersten Mal darauf ausging, von jedem Wort des Zendavesta Rechenschaft zu geben, jede grammatische Endung zu erklären, jeden Satz in seine Bestandtheile aufzulösen und die wahre Bedeutung jedes Ausdrucks durch eine etymologische Analyse und Vergleichung verwandter Wörter im Sanskrit zu ergründen, vermochte aus diesen überlieferten Übersetzungen nur geringen Nutzen und Rath zu ziehen' Bekanntlich hat Burnouf gerade das Gegentheil gesagt und seine Arbeiten über das Avesta sind eine fortgesetzte Widerlegung der eben angeführten Behauptung Man schlage Burnoufs Schriften auf, wo man will, wo er ein neues Wort erklärt, wird man ihn stets von der Tradition ausgehend finden die Billigung der traditionellen Angabe bildet gewöhnlich den Schluss seiner Untersuchung die Abweichung von der Tradition ist Ausnahme

Now these are strong words —but what are the facts? I shall not appeal to those who attended Burnouf's lectures at the *Collège de France*, and who know with what ingenuity and irony Burnouf delighted to dissect the traditional interpretations whether of Sâyana or of Nériosengh or of Anquetil, and how he enjoyed every opportunity of explaining the Veda by the Zendavesta and the Zendavesta by the Veda. I shall appeal to his own printed words in order to show that, from the very beginning Burnouf looked upon the traditional interpretation of the Zendavesta as, no doubt, extremely useful in a first attempt to disentangle the words and to guess at their meaning but as of no authority in itself Whether the tradition was right or wrong, he held that under all circumstances it had to be confirmed by an independent grammatical and etymological analysis of the original text*

In his *Commentaire sur le Yaçna*, p xxvii, he says "Le problème que j'avais à résoudre était celui-ci étant donné un mot zend auquel les Parses attribuent une signification que la comparaison des textes et l'étude des langues qui appartiennent à la même famille ne confirment ni n'expliquent, justifier le sens donné par les Parses on en trouver un autre

Thus he asserts from the very beginning the independence of his criticism Again p xxxvii, he says "Je fais suivre la version de Nériosengh de celle d'Anquetil, parce que c'est une autre expression du sens traditionnel, et, après avoir mis sous les yeux du lecteur ce double moyen d'interprétation, je me

livre à la discussion de chacun des mots du paragraphe, comparant entre elles les variantes des manuscrits, et terminant par un résumé qui *confirme ou rectifie* la traduction de Nériosengh, ou celle d'Anquetil, ou l'une et l'autre à la fois” “Car, de trois choses l'une, ou je pense que la traduction de Nériosengh ou celle d'Anquetil, ou l'une et l'autre à la fois, sont exactes, et alors la discussion a pour but de prouver cette opinion, ou, ce qui est beaucoup plus fréquent, je rectifie la traduction d'Anquetil à l'aide de celle de Nériosengh ou de l'analyse du texte, ou enfin, je trouve que la traduction d'Anquetil et celle de Nériosengh sont inexactes, mais ni l'une ni l'autre ne me donnent les moyens d'en proposer une nouvelle”

All this was written in 1838, and before Rosen's edition of the first book of the Rig veda had been published. When Burnouf had discovered what assistance might be derived from the Veda for a correct interpretation of the Zendavesta, he spoke with even greater precision. In the introduction to his *Études sur la langue et sur les textes Zends*, he writes (in 1840) “La plupart de ces termes sont obscurs, et Anquetil en a rarement saisi le véritable sens, souvent même la tradition des Parses, qui a servi de base à son travail, se tait sur leur signification précise, et l'analyse philologique peut seule en faire soupçonner l'origine et l'application. Ici, comme dans mon Commentaire sur le Yaçna, je ferai amplement usage de ce dernier moyen, mais j'aurai l'avantage d'y joindre les secours que fournit la connaissance plus avancée aujourd'hui du dialecte védique. Grâce aux travaux d'un savant à jamais regrettable (Fr. Rosen), nous pouvons maintenant étudier une portion assez étendue du Rigveda et mettre à profit, pour l'intelligence des livres zends, un texte qui n'était pas accessible au moment où j'ai publié le commencement de mon Commentaire sur le Yaçna. Les analogies nombreuses qu'offrent les Vedas avec ce que nous possédons du Zend Avesta, sous le rapport du langage et des idées, ne seront, je le pense, méconnues de personne.”

Still more striking than in the case of grammatical forms is the complete independence with which Burnouf treated the Parsi tradition, whether embodied in Anquetil's or Nériosengh's translation, when discussing questions of doctrine. Thus, to mention but one instance*, the dogma of the resurrection, which, according to Anquetil's translation, would seem to be mentioned again and again in the ancient Zend texts was completely eliminated by Burnouf's

* *Études sur la langue et sur les textes Zends* pp 1-82

analysis*, and though he gives Neriosengh credit for not introducing this dogma, yet he adds at once, "l'inexactitude manifeste de la version de Nériosengh infirme gravement l'argument négatif que je me crois en droit de tirer de son texte."

I could add many more passages to show that Burnouf, though never neglectful of the assistance which the tradition of the Parsis offers for an interpretation of the Avesta, always asserted the supremacy of European scholarship, and that he did this the more strongly the more he advanced in his study of the Avesta and the Veda. But the extracts I have given will suffice to show that what I wrote of Burnouf was written deliberately, more deliberately, I trust, than Professor Spiegel imagined. That it would have been almost impossible for Burnouf to decipher the language of the Avesta without the assistance of the Parsi tradition is well known to all Zend scholars. As a preliminary step that tradition was as indispensable to the students of the Avesta, as Sâyana's commentary was to the students of the Veda. But when the time came "to give an account of every word in the Zend texts, to explain each grammatical termination, to parse every sentence, and to establish the true meaning of every term," then, I repeat again, Burnouf found that both Anquetil and Neriosengh offered him but scant assistance. More than this I did not intend to say, and I doubt whether on calmer reflection Professor Spiegel would say again that in this I was "quite wrong." The sincere regard which I have always entertained for Professor Spiegel made it impossible for me to allow such expressions, as coming from him, to pass unnoticed and unchallenged, nor do I stand alone in regretting that in their crude, and my friend Professor Spiegel will forgive me for adding, in their somewhat rude form, they should ever have been allowed to appear in the pages of the Journal of the German Oriental Society.

But allowing even that people might differ as to the real value of the Veda and, more particularly, of Sâyana's commentary, I feel that a work

* Though Burnouf's explanation of *vîçpâ yadé*, for all time, and of *yarad ca yaradâtâd ca*, for ever and ever, seem beyond the reach of criticism, it is curious to observe the expression *vîçâyave* in the Veda (X. 22, 14) used in the sense of for ever, once for all. *Vîçâyuh*, too, must frequently be taken in the Veda as an adverb, meaning "always." In passages like I. 27, 3, 67, 61, 68, 5, &c., the sense forbids to take

vîçâyuh as a nominative, the accent shows that it is not a vocative of *vîçâyus*. Professor Benfey rightly translates it by "Lebenslang;" Professor Roth takes *vîçâyû* everywhere as an adjective in the sense of *vîçakmîhi*, dwelling among all people. This is a case in point where a translation of all the passages in which *vîçâyû* occurs could alone show whether it should be taken as an adjective or as an adverb.

which is the oldest literary record of the Aryan, if not of the whole human race, together with that commentary which represents to us the last result of native traditional exegesis, deserved to be edited once for all with at least the same care as the love-songs of Catullus or of Walther von der Vogelweide. Nor should I have consented to be the editor unless I had been allowed to follow my own judgment in these matters, and to apply in editing Sâyana's commentary the same principles of critical scholarship which I had learnt to respect in the schools of Hermann and Haupt.

Some years ago, on receiving two new MSS from India, I gave a short account of their relative position and value in the *Journal of the Royal Asiatic Society* (December, 1866). I here subjoin the more important portions of that article.

Having lately received two new MSS of Sâyana's commentary on the Rig veda, I thought that a few lines on the character of these MSS, and on the proper use to be made of Sanskrit MSS in general, might be of some interest both in England and in India. I owe these MSS to the kindness and enlightened generosity of Dr Bhao Dîji, who is well known to the members of the Royal Asiatic Society, both as an intelligent collector of Indian antiquities, inscriptions and manuscripts, and as a careful and successful inquirer into the history and chronology of India. I had explained to him and to other friends of mine in India the great difficulties I have to contend with in editing the two final Ashtakas of the Rig veda. Whenever I heard of the existence of an old or otherwise promising MS of Sâyana, I always sent to my correspondents in India a number of test passages, in order to find out whether the MS in question contained any independent readings. A collation of three or four passages in which all my MSS shared exactly the same mistake, was generally sufficient to establish whether or no the new MS represented an independent family, and a comparison of some other passages in which one of the three families had its peculiar faults or omissions, sufficed to show to which of the three the MS belonged.

It is well known by this time that a mere collation of MSS and an accumulation of various readings are of little use for critical purposes. MSS are copied one from another, and if we have ten MSS all copied from the same original, the various readings of these MSS are clearly of no documentary value whatever. It is quite possible that here and there some of the

more intelligent copyists may have been struck by the palpable errors of the original before them, and the corrections which they introduced may carry conviction to every reader. Yet, according to the principles of diplomatic criticism so well laid down by Lachmann, and at present adopted by all classical scholars of note, these corrections can claim no more authority than the conjectures of any living scholar, unless it can be proved, and this is very difficult, that the copyist had before him more than one MS. at the time. *The object of diplomatic criticism is not to restore the most correct or the most plausible text, but that text, with all its mistakes and omissions, which a comparison of all the MSS. at our disposal places within our reach.* Hence our first object in examining and collating MSS. must be to establish their respective worth and weight as witnesses. We ought to be most careful not to allow ourselves to be swayed either by the beautiful writing or by the age of any MS. Though the age of a MS. is always a matter of considerable importance, it happens not unfrequently that a modern copy possesses greater documentary value than an older copy, for the simple reason that it was copied straight from a MS. of greater age than any which we have access to. This is the case, for instance, with regard to the Ca. MS. of Sáyana, which, although the oldest, is of far less value critically than the modern MS. A. Colebrooke. Let it once be established that out of ten MSS., B, C, D, are copied from A; that E, F, G, H, I, can all be traced back to a common source; and that J stands by itself:—then the office of an editor is simply to establish for each doubtful passage the reading of A, the reading that will account for the variations, if any, in E, F, G, H, I, and the reading of J. To give one of these readings in the printed text and the others in the notes, is all that can be required of him. After confronting in numerous places the evidence of three witnesses, it will, generally, be possible to arrive at an estimate of their respective value, and it is no doubt the greatest triumph of diplomatic criticism if it is possible, by conclusive evidence, to establish the paramount authority of one among three or more apparently independent traditions. In classical philology, where we have mostly to deal with MSS. which directly or indirectly must be traced back to the original MS. of one individual author, the establishment of one supreme authority is an object never to be lost sight of. In India, where the individual author is frequently merged in a school, and where oral teaching

an explanation, though it appeared in one or two MSS only, and was clearly a marginal note due to the hand of a later student, and not Sāyana's own, to form part of the printed text, simply because I imagined it would be useful, and might be passed over if given only in the notes. Deviations like these from the strict rules followed by Lachmann, Haupt, and others, have always been noted in the *Varietas Lectionis*. I do not wish to defend them even in the edition of a work like Sāyana's commentary, and I have tried to avoid them in the later volumes.

In order to show the position which the two new MSS of Sāyana, lately received from Dr Bhao Dajī, hold in the well-established pedigree of Sāyana's MSS, I have chosen a passage where Sāyana gives a long extract from a Brāhmana. Such extracts are generally full of blunders, and unless they can be verified in the original from which they are taken, they are very troublesome to an editor. Their usefulness, however, for determining the relative position of our MSS is all the greater, because the scribes, who had little difficulty in correcting blunders in the uniform and business-like style of Sāyana, found it more difficult to deal with the antiquated words and grammatical forms of the Brāhmanas, and therefore contented themselves generally with copying letter by letter the original before them. It will be seen at one glance, by comparing the texts of the various MSS in this passage, that of the two MSS lent to me by Dr Bhao Dajī, the one which I mark CB belongs to the B class, the other which I mark AD belongs to the A class. The first MS (CB) is written in a beautiful hand, with large and distinct letters, and contains both text and commentary. It has no date, at least not in that portion of it which I was able to examine. The other MS (AD) is likewise written in a very distinct hand, but the letters are smaller and less carefully formed. In the centre of each page, space is left for inserting the text, but it is only in the sixth Ashtaka, and in the seventh as far as fol 51, that the text has been added. In the eighth Ashtaka the commentary occupies the whole page, no space being left for the text. At the end of the eighth Ashtaka a date is given, 1813 as it would seem of Samvat, i e 1757 A D. The name of the writer is not clear, but it may be meant for Sadāśm, the son of Jagannātha. Whoever the writer was, he lived, like the writer of Colebrooke's MS., at Benares and this so far confirms my opinion that the A class represents the Benares

text, in the same manner as the B class represents the scholastic tradition of Bombay and Puna, and the C class, at least in the earlier Ashtakas, that of Calcutta. In order to explain the arrangement of the following extracts, I have only to add that the first class of MSS comprises, besides the MSS of Dr Bhao Dayi and Colebrooke, the two C MSS, which, as I pointed out in the preface to the second volume of my edition (p viii), are in the later Ashtakas derived from an A source* Taylor's MS too, which in the earlier Ashtakas belonged to the B class, and was therefore marked B 4, belongs in the eighth Ashtaka to the A class. How this came to pass is easily explained by the fact that these MSS were copied from different originals lent to Taylor, Mill, and Wilson by persons residing in different parts of India. The second, or C class, is now represented by one MS only, the oldest hitherto known in Europe, which I continue to quote as Ca. In the third, or B class, B 1 is the MS of Stevenson; B 2 the MS of Burnouf, as copied by me (I hope, correctly) in 1847, B 3 is the new copy mentioned by me in the preface to the second volume, now in the hands of Dr Goldstücker, and kindly collated by him for me, BM. is a short fragment of the last Ashtaka which I received from Dr Haug, CB is the MS lent me by Dr Bhao Dayi. The last line gives the text as it may be re-established from an intercomparison of the three families of Śāyana's MSS. I do not maintain that it represents exactly what Śāyana wrote, still less that it gives the correct text of the Śātyāyanika. It is simply impossible, with the MSS at our disposal, to restore a text that might claim to be identical with Śāyana's own writing. All that can be claimed for our text is that it represents Śāyana's writing as far as it can now be restored with the help of our MSS. It gives what is obtainable with a strict observance of the rules of diplomatic criticism. It is not only possible, but extremely likely, that if to-morrow we obtained Śāyana's own manuscript, whether from the ruins of Vidyānagara, where a complete collection of his works is said to have been buried, or from the MS which Dr Haug saw at Ahmalatal and to which he assigns the date of Śamvat 1526, A.D. 1470, we should find slight variations between Śāyana's original and the nearest

* The MSS (C 2 & C 3) and Professor occasionally they supply independent readings where the other A MSS were both regarded as corrupt, but 2 & 3 from other A. or Ca, so that (See Pr VIII 91, 31, 41, 101, 14 &c)

approach to it that is within our reach. It is still more likely that if a MS. of the Śātyāyanaka were recovered in India, there might be between it and our own restored text, considerable discrepancy. The students of Śāyana's commentary know that this is frequently the case when Śāyana quotes from Brāhmanas and Sūtras, of which we possess both MSS. and printed texts; and we have our choice between supposing that Śāyana quoted from memory and without caring about minute accuracy, or that he quoted from a śākhā different from that which is before us. It would be easy, no doubt, to improve the text of the Brāhmaṇa, as here printed, by conjecture. But those who know the mischief done by conjectural criticism in classical scholarship, will deprecate, most strongly, any countenance given to it by Sanskrit scholars. It may be truly said that the chief business of modern critics is to cleanse the text of the classics from the improvements introduced by the ingenious editors of the last three centuries, and we ought not to neglect this lesson in preparing our own *editiones principes*. Let an editor give what there is, and let the commentator and translator say what might be, or what ought to be.

{	A.D.	अचोक्ताख्येन शट्द्यायन	शट्द्यायनकं असमातिं राज्याप्रोष्टं
{	A.	अचोक्ताख्येन	शट्द्यायनकं असमातिं राज्याप्रोष्टं
{	C 2.	अचोक्ताख्येन	शट्द्यायनकं असमातिं राज्याप्रोष्टं
{	C 4.	अचोक्ताख्येन	शट्द्यायनकं असमातिं राज्याप्रोष्टं
{	B 4.	अचोक्ताख्येन	शट्द्यायनकमसमातिं राज्युप्रोष्टं
{	Ca.	अचोक्ताख्येन	शट्द्यायनकं असमातिराद्य प्रौष्टं
{	B 1.	तचोक्ताख्याने	शट्द्यायनकं । असमितिं राज्यात्प्रीष्ट
{	B 2.	तचोक्ताख्याने	शट्द्यायनकं ॥ असमितिं राज्यात्प्रीष्ट
{	B 3.	तचोक्ताख्याने	शट्द्यायनकं असमितिं राज्यात्प्रीष्ट
{	B.M.	तचोक्ताख्याने	शट्द्यायनकं असमितिं राज्यात्प्रीष्ट
{	CB.	तचोक्ताख्याने	शट्द्यायनकं असमितिं राज्यात्प्रीष्ट
		† तचोक्ताख्याने	शट्द्यायनकं । असमातिं रायप्रोष्टं

1 The B MSS. differ from the A and Ca. MSS. by putting तच instead of अच. The repetition of शट्द्यायन is a slip of the writer of A.D.

MSS. have the mistake चाख्येन, which reappears in the still more corrupt Ca. चख्येन.

2 All the B MSS. blunder in the third vowel of असमितिं; the A. MSS. are right; Ca. blunders in

3 All B. MSS. have चाख्याने right, while the A.

- AD. गोपायना अभ्यगामंस्ते खांडवे सत्रमासताद्य हासमातौ
 A. गोपायना अभ्यगामंस्ते खांडवे सत्रमासताद्य हासमातौ
 C 2. गोपायना अभ्यगामंस्ते खांडवे सत्रमासताद्य हासमातौ
 C 4. गोपायना अभ्यगामंस्ते खांडवे सत्रमासताद्य हासमातौ
 B 4. गोपायना अभ्यगामंस्ते खांडवे सत्रमासताद्य हासमातौ
- { Ca. गोपायनोयं अभ्यगामंस्तेषां खांडवे सत्रमासताद्य हासमातौ
- { B 1. गोपायना अभ्यंगामंस्ते खांडवे सत्रमासतथा हासमातौ
 B 2. गोपायना अभ्यंगामंस्ते खांडवे सत्रमास तथा हासमातौ
 B 3. गोपायना अभ्यंगामंस्ते खांडवे सत्रमास मातौ
 BM. गोपायना अभ्यंगामंस्ते खांडवे सत्रमास मातौ
 CB. गोपायना अभ्यंगामंस्ते खांडवे सत्रमास मातौ
- Text in MS 2 and 1002.
 गोपायना अभ्यगामंस्ते खांडवे सत्रमासताद्य हासमातौ

- { AD. राज्यप्रोष्ठे किलाताकुली दूपनुरसुमीयौ त ह स्मानग्रौ
 A. राज्यप्रोष्ठे किलाताकुली दूपनुरसुमीयौ त ह स्मानग्रौ
 C 2. राज्यप्रोष्ठे किलाताकुली दूपनुरसुसीयौ त ह स्मानग्रौ
 C 4. राज्यप्रोष्ठे किलाताकुली दूपनुरसुसीयौ त ह स्मानग्रौ
 B 4. राज्याप्रोष्ठे किलाताकुली दूपनुरसमीयौ त (म) ह स्माहनग्रौ

leaving out the *nasals*. The patronymic name of Asvatthi, which I suppose to be उपशोष्ठे, is corrupt in all MSS; the A. MSS agree in राज्याप्रोष्ठे except B 4, which has been corrected, and C 4, which has the slight variation of राज्याप्रोष्ठे; while the B MSS support throughout at all events the *radhi* vowel of the third syllable, which also appears in the faulty reading of Ca. B 1 and 2 are more closely united, and so are B 3, BM., and CB; the former giving राज्याप्रोष्ठे or ०ष्ठे, the latter राज्याप्रोष्ठे or ०ष्ठे; see Rv X 60, 5. On Asvatthi see Lassen, in 'the Alterthumskunde (first edition), vol. I p. 242 note 31; Colbrook, Misc. Essays, I. p. 12.

गोपायना, the correction probably of an individual copyist, unsupported even by the nearest MS CB. The short vowel in the second syllable is equally peculiar to BM.

¹ The right reading अभ्यगामंस्ते is nearly preserved in A. Other MSS belonging to this class, C 2, C 4, and AD slide into अभ्यगामंस्ते. B 4 seems to give अभ्यगामंस्ते, and this is the reading of Ca. The B MSS add to it a new mistake शभ्यगामंस्ते.

² The A class and Ca have throughout the right reading शारह, followed by शठ, which I think is meant for शय. B 1 and 2 have taken शपा as one word, and left शय without the ण, thus rendering it unintelligible. B 3, BM., and CB have all the same lacuna.

³ BM stands alone in furnishing the right reading

{ Ca. राज्यप्रोष्ठे किलांताकुली दूषनुरसुमीयौ न ह स्मान्मौ

{ B 1. राज्यात्प्रोष्ठे कुली दूषनुरसुमीयौ तमह स्मान्मौ

{ B 2. राज्यात्प्रोष्ठे कुली दूषनुरसुमीयौ तमह स्मान्मौ

{ B 3. राज्योत्प्रोष्ठे किलांताकुली दूषनुरसुमीयौ नमह स्मान्मौ

{ B M. राज्योत्प्रोष्ठे किलांताकुली दूषनुरसुमीयौ तमह स्मान्मौ

{ C B. राज्यात्प्रोष्ठे किलांताकुली दूषनुरसुमीयौ नमह स्मान्मौ

Text in
M M 3
edition.

राज्यप्रोष्ठे किलांताकुली ऊषनुरसुरमायौ तं ह स्मान्मौ

⁷ The patronymic has again puzzled the scribes. The A and Ca MSS now agree in राज्यप्रोष्ठे or राज्यप्रोष्ठे. B 4 brings in the long आ in राज्यात्प्रोष्ठे, which seems to come from B though accidentally only B 1 and 2 have राज्यात्प्रोष्ठे and ोष्ठे, to which they inclined before; while B 3, B M, and C B approach to their former blunder राज्यात्प्रोष्ठे.

⁸ The *anusvāra* in कि is the characteristic mark of the A class. B 1 and 2 are held together by their common lacuna, B 3, B M, and C B by the *anusvāra* on the second syllable.

⁹ The spelling of दूषतुः or दूषतुः seems to point to ऊषतुः. The verb वस, to dwell, may be construed with a locative, in the sense of "to dwell with."

¹⁰ सुमौपी is probably intended for सुमुरमापौ. The readings of the different MSS might seem to suggest समौपी or सुमौपी, but I prefer सुमुरमापौ because this word is used in the Tandyā-Brahmana XIII 12. There we find two Māyā's, evidently treated as females, but acting a similar part to that assigned to the two priests in our legends. I subjoin the text and Sāyana's commentary (MS Wilson 396, p 161 a) गौपायनानां वै सत्रमासीनानां किरातकुल्याषमुरमाये चतःपरिधमूर्याकिरतां तेऽग्ने त्वं नो चंतम इत्यग्नि-मुपासीदंस्तेनामूनस्पृशंस्तदाय ते तदेकामयंत कामसनि काम गूदः कामवैतेनायरुष इति ॥ Com गौपायनानां गौ(गो?)पगोषायां सत्रमासीनानां सत्रासनं कुर्वतामुपीपा-

मूनप्राणाकिरातकुल्या । किराता श्रेष्ठ्याः । तनु स्वरूपे अमुरमाये अमुरसंवाधिनां माये चंतः परिधि आहवनीयस्य परिधीनां मध्यदेशे प्राकिरतां । प्रक्षयंथ यद्यपितां । ऊषिषेय इति धातुः । तस्ते गौपायना अग्ने त्वं नो चंतम इति तृचेनाग्निमुपासीदन् । उपागच्छन् । अस्तुवन्नित्यर्थः । तेनोपसदनेनाग्नेः प्रसादात्पुनरात्मोयानमूनस्पृशन् । अवलयन् । मायापरिधिप्रानुनरादाय प्रवलानकुर्वन्नित्यर्थः । ते गौपायनास्तस्मिन्मय एतदेष तस्यैकामयत तस्माद्गूदः । कामसनि कामप्रदं । गतमयत् ॥ Here then किरातकुल्या would have to be taken in the sense of "of the race of, or similar to Kirātas," it would be a feminine, corresponding to अमुरमाये, and the singular in the feminine would therefore be किरातकुली, masc किरातकुलः. In our passage, on the contrary, किलांताकुली must be a masculine in the nom dual, and would therefore lead us to suppose that किरात and अकुलि were the names of the two sorcerers. They occur again as male demons in the Satapatha Brāhmana I 1, 4, 14, and in the Bṛhaddevatā Sāyana in his commentary on the Satapatha-Brāhmana explains किराताकुली by किरातयाकुलिष्य इत्यमुरपुरोहितौ षषुषुः । In another passage, the Tandyā (XIII 7) uses the fem termination of the dual (ध्वष्टे for ध्वष्टी) for the masc. Here, however, the commentator calls it लिङ्गव्यत्ययः

¹¹ The A MSS agree on त ह, i e तं ह, for the m of B 4 is from the margin. The B MSS, on the contrary, all point to तमह.

- AD निधायोदनं पवती ग्री मांस यथासुरा रा न्नं दग्धेष्वाकवः
 A निधायोदनं पवतो ग्री मांस यथासुरा रा न्नं दग्धेष्वाकवः
 C₂ नि धयोदनं पवतो ग्री मांस पथासुरा रा न्नं दग्धेष्वाकवः
 C₄ नि धयोदनं पवतो ग्री मांस पथासुरा रा न्नं दग्धेष्वाकवः
 B₄ निधायोदनं पचतो ग्री मांस मथासुरा अन्नं दग्धेष्वाकवः
 Ca निधायोदनं पचतो ग्री मांसं यथासुरा न्नं दग्धेष्वाकवः
 B₁ निधायोदनं पचतो ग्री मांसमथासुरा रा न्नं दग्धेष्वाकवः
 B₂ निधायोदनं पचती ग्री मांसमथासुरा रा न्नं दग्धेष्वाकवः
 B₃ निधायोदनं पचतो ग्री मांसमथासुरा रा न्नं दग्धेष्वाकवः
 BM निधायोदनं पचतो ग्री मांसमथासुरा रा न्नं दग्धेष्वाकवः
 CB निधायोदनं पचतो ग्री मांसमथासुरा रा न्नं दग्धेष्वाकवः
 Text in
MSS
et loc. S निधायोदनं पचतोऽग्री मांसमथासुरा अन्नं दग्धेष्वाकवः

- AD परावभूवुः तमसमातिं रायग्रीष्टं गोपायनामाहुतयो
 A परावभूवुः तमसमातिं रायग्रीष्टं गोपायनामाहुतयो
 C₂ परावभूवुः तमसमातिं राद्य ग्रीष्टं गोपायना मा हुतयो
 C₄ परावभूवुः तमसमातिं राद्य ग्रीष्टं गोपायना मा हुतयो
 B₄ परावभूवुः तमसमातिं राज्यग्रीष्टं गोपायनानामाहुतयो
 Ca परावभूवुः तमसमातिं रायग्रीष्टं गापायनं मा हुत तो
 B₁ परा समतिं रायग्रीष्टं गोपायनामाहुतयो
 B₂ परा समतिं रायग्रीष्टं गोपायनामाहुतयो
 B₃ परा समतिं रायग्रीष्टं गोपायनामां हुतयो
 BM परा समतिं रायग्रीष्टं गोपायनामां हुतयो
 CB परा समतिं रायग्रीष्टं गोपायनामां हुतयो
 Text in
MSS
et loc. परावभूवुः । तमसमातिं राद्यग्रीष्टं गोपायनानामाहुतयो

¹² निधायोदनं marks the A and Ca. MSS ; निधायोदनं the B MSS

¹³ The A MSS. agree in राय यथा, instead of मथासुरा which is intended by the B MSS. B₄ has the B var. eg. and alone of all MSS supplies the reading पथं. In Ca. the two readings are mixed

¹⁴ In the lacuna after परा and in समतिं we have marked features of the entire B class. B₄ has its own peculiar mistake परावभूवुः, which could only refer to the two Asuras while it is meant for the Ikshvákus : = Asamátu and the Rathaprosah! as

- AD. भ्यनयन् साच वीदिमौ किलाताकुली इमां वै मा गौपा-
 A. भ्यतपन् सा च वीदिमौ किलाताकुली इमा वै मा गौपा-
 C 2. भ्यतपन् साच वीदिमौ किलाताकुली इमा वै मा गौपा-
 C 4. भ्यतपन् साच वीदिमौ किलाताकुली इमा वै मा गौपा-
 B 4. भ्यतपन् स्तो ब्रवीदिमौ किलाताकुली इमा वै वे मा गोपा-
 Ca. त्व तयन् सौ ब्रवीदिमौ कि रं ला राकुली इमा वै गोपा-
 B 1. भ्यपतन् सो ब्रवीदिमो किलाताकुली इमा वै मा गोपा-
 B 2. भ्यपतन् सो ब्रवीदिमो किलाताकुली इमा वै मा गोपा-
 B 3. भ्यपतन् सो ब्रवीदिमो किलाताकुली इमा वै मा गोपा-
 BM. भ्यपतन् सो ब्रवीदिमो किलाताकुली इमा वै मा गोपा-
 CB. भ्यपतन् सो ब्रवीदिमो किलाताकुली इमा वै मा गोपा-
 Text in M. M. edition. ऽभ्यतपन् सो ऽब्रवीदिमौ किलाताकुली इमा वै मा गौपा-

- AD. यनानामाहुतयो भितपंतीति तावधूनां तस्य वा अवमेव
 A. यनानामाहुतयो भितपंतीति तावधूतां तस्य वा अवमेव
 C 2. यनानामाहुतयो भितपंतीति तावधूनां तस्य वा अवमेव
 C 4. यनानामाहुतयो भितपंतीति तावधूनां तस्य वा अवमेव
 B 4. यनानामाहुतयो नितपंतीति तावधूतां तस्य वा आवमेव
 Ca. यनानामाहुतयो भिनयंतीति तावधूतां तस्य वा आवासच
 B 1. यना अभिपतंतीति तावधूतां तस्य वा अवमेव
 B 2. यना अभिपतंतीति तावधूतां तस्य वा अवमेव
 B 3. यना अभिपतंतीति तावधूतां तस्य अवमेव
 BM. यना अभिपतंतीति तावधूतां तस्य अवमेव
 CB. यना अभिपतंतीति तावधूतां तस्य अवमेव
 Text in M. M. edition. यनानामाहुतयो" ऽभितपंतीति तावधूतां तस्य वा" आवमेवं

¹⁵ The A class is again marked by retaining the correct *अभ्यतपन्* though not always clearly written, whereas the B MSS have clearly *अभ्यपतन्*.

¹⁶ The B MSS again agree in the mistake गोपायना.

¹⁷ The B class is sharply marked by the lacuna of

आहुतयो and again by *अभिपतंति* instead of *अभितपंति*, and the short vowel in *अरिष्यो*.

¹⁸ The omission of *प* shows the close relationship of B 3, BM., and CB

¹⁹ The original reading was probably *आवमेव*; cf *Satapatha-Brahmana I 1, 4, 15, आवमिति हृस्वोच्चारणं*.

- AD भेजो स्या अचं प्रायश्चित्तिरापं तथा करिष्यावो यथा
 A भेजो स्या अचं प्रायश्चित्तिरापं तथा करिष्यावो यथा
 C 2 भेजो स्या अचं प्रायश्चित्तिरापं तथा करिष्यावो यथा
 C 4. भेजो स्या अचं प्रायश्चित्तिरापं तथा करिष्यावो यथा
 B 4. भिषजो स्य अचं प्रायश्चित्तिरापं तथा करिष्यावो यथा
 { Ca भेषजौ स्यं अचं प्रायश्चित्तिराचं तथा करिष्यावो यथा
 B 1 भेषजौ स्य अचं प्रायश्चित्तिरायं तथा करिष्यवो यथा
 B 2. भेषजौ स्य अचं प्रायश्चित्तिरायं तथा करिष्यवो यथा
 B 3 भेषजौ स्य अचं प्रायश्चित्तिरायं तथा करिष्यदो यथा
 BM. भेषजौ स्य अचं प्रायश्चित्तिरायं तथा करिष्यदो यथा
 CB. भेषजौ स्य अचं प्रायश्चित्तिरायं तथा करिष्यदो यथा
 Test in
 ed tom. भिषजौ" स्व अचं प्रायश्चित्तिराचं तथा करिष्यावो यथा

- AD चैता नाभितपंतीति तौ परेत्य सुबंधुर्गोपायनस्य स्वपतः
 A चैता नाभितपंतीति तौ परेत्य सुबंधुर्गोपायनस्य स्वपतः
 C 2. चैता नाभितपंतीति तौ परेत्य सुबंधुर्गोपायनस्य स्वपतः
 C 4 चैता नाभितपंतीति तौ परेत्य सुबंधुर्गोपायनस्य स्वपतः
 B 4 चैता नाभितपंतीति तौ परेत्य सुबंधुर्गोपायनस्य स्वपतः
 { Ca चैता नाभितपंतीति त्वे परेत्य सुबंधुर्गोपायनस्य स्वपतः
 B 1 चैता ॥ तीति तौ परेत्य सुबंधुर्गोपायनस्य स्वपतः
 B 2 चैत ॥ तीति तौ परेत्य सुबंधुर्गोपायनस्य स्वपतः
 B 3 चैत तीति तौ परेत्य सुबंधुर्गोपायनस्य स्वपतः
 BM चैत तीति तौ परेत्य सुबंधुर्गोपायनस्य स्वपतः
 CB चैत तीति तौ परेत्य सुबंधुर्गोपायनस्य स्वपतः
 Test in
 ed tom. चैता" नाभितपंतीति तौ परेत्य सुबंधुर्गोपायनस्य स्वपतः

* The mistake भेषो is AD., A., C 2, and C 4 indicating a very relationship between these three MSS

** The lacuna after चैता in the B MSS is important, because the coincidences between B 1 and B 2 on one side and between B 3, BM., and CB on the other

** सुबंधुर्गो is a mistake that distinguishes the B MSS from the A. and Ca. MSS सुबंधे in C 2 is a mere *lapsus calami*, repeated in C 4. So is गोपा? in AD and B 4, and again प्रपन्न in AD. Is चारुण intended for चारुण?

- AD. प्रमत्तस्यासुमाहुत्यातः परिधि न्यधत्तानमित्यादि ॥
 A. प्रमत्तस्यासुमाहुत्यातः परिधिं न्यधत्तानमित्यादि ॥
 C 2. प्रमत्तस्यासुमाहुत्यातः परिधिं न्यधत्तानमित्यादि ॥
 C 4. प्रमत्तस्यासुमाहुत्यातः परिधिं न्यधत्तानमित्यादि ॥
 B 4. प्रमत्तस्यासुमाहुत्यांतः परिधिं न्यधत्तानमित्यादि ॥
 { Ca. प्रमत्तस्यासुमाहन्यातः परिधिं निधत्तानमित्यादि ॥
 { B 1. प्रमत्तस्यासुमाहुत्यांतः परिधि न्यधतामित्यादि ॥
 B 2. प्रमत्तस्यासुमाहुत्यांतः परिधि न्यधत्तामित्यादि ॥
 B 3. प्रमत्तस्यासुमाहुत्यांतः परिधि न्यधातामित्यादि ॥
 BM. प्रमत्तस्यासुमाहुत्यांतः परिधि न्यधतामित्यादि ॥
 CB. प्रमत्तस्यासुमाहुत्यांतः परिधि न्यधतामित्यादि ॥
 Text in M M's edition. प्रमत्तस्यासुमाहुत्यांतः परिधि न्यधत्तामित्यादि ॥

I publish in this volume the first portion of the *Index verborum*, and shall publish the second portion at the end of the sixth volume. This index was made before I began the publication of the *Rig-veda* and *Sâyana's* commentary, and it was by its help only that I was enabled to make my way through the intricacies of that work. I had at first made a separate index for each *Mandala*. These ten indices were afterwards copied for me, and arranged as one continuous index. Lastly, in order to remove any mistakes that might have happened during this process, I secured the services of a young Sanskrit scholar, who once more carefully verified every reference before the MS. was sent to Press.

So many scholars engaged in the study of the Veda have seen and consulted this Index during the last quarter of a century that I need hardly say what it is, and what it is not. It is an *index verborum* in the strict sense of the word, so much so that in the rare cases where two words happen to have the same outward form and the same accent, they have

²³ The A MSS agree in न्यधत्तानमि° instead of न्यधत्तां. Ca stands alone with निधत्तानमि°, while the B. MSS just miss the right reading by the omission of one त. B 3 has न्यधाता°, where the long â is a blunder of the copyist.

not been separated, although they differ in their meaning and in their grammatical character. The words are given throughout in their Pada form. I had intended to omit all the real Gahtas, but I found, after the printing had progressed too far, that they had been left in the earlier Mandalas, and I was therefore obliged to give up my original intention on that point. I believe that all that can be done to secure the correctness of the references has been done, but I am not so sanguine as to suppose that all mistakes have been avoided. I have myself detected several in the portion now printed, and if any of my friends will kindly send me such errata as they may discover while using the index, I shall not fail to publish them at the end of the sixth volume.

F. MAX MULLER

PARKS END, OXFORD

1872

VARIETAS LECTIONIS.

Mandala IX.

Page 2. line 14. (IX. 1, 4.) °सा धानाद्यन्नेन ॥ °सात्मकेनाद्येन A. Ca.; both in marg. धानाद्या. °सा रसात्मकेनाद्येन C. Mill. °सात्मकेनाद्येन B 4. °सा पात्मकेनाद्येन B 1.

P. 3. l. 17. (IX. 1, 8.) °सदृशंशुभेनं सोमं A. Ca. सदृशंशुभेनं सोमं C. Mill. सदृशंशुं सोमं B 4. सदृशं मधु सोमं B 1.

P. 4. l. 19. (IX. 2, 2.) षटः पानीयमथ ॥ षटः पानीयमथ अत्रं B 1. षटः पानीयमथ A. Ca. B 4. षटः पञ्चानीयमथ C. Mill.

P. 5. l. 11. (IX. 2, 5.) मनुजे । मृज्यते ॥ मनुजे मनुज्यते A. Ca. B 1. 4. मनुज्यते C. Mill. मनुज्यते (Pân. VII. 4, 91, vârt.) would hardly suit Sâyaṇa's style, unless verse 7 was in his mind while he was writing.

P. 6. l. 10. (IX. 2, 9.) °स्यामन्नस्य C. Mill. °स्यामन्नस्य A. Ca. °स्य सोमस्य B 1. 4.

P. 11. l. 16. (IX. 5.) काश्यपस्य पा° C. Mill. शौनकस्य पा° A. शौनकस्य पा° Ca. शौनकस्याप्रलक्तं in B 1 after the words पंचमं सूक्तं; the same in B 4, but altered into शौनकस्याप्रोक्तं.

P. 12. l. 5. (IX. 5, 2.) अन्नोऽश्वो जा° ॥ अन्नः सवो जा° A. अन्नः संवो जा° Ca. अन्नः संवो जा° C. Mill. B 4 omits the quotation. As the volume of MS B 1, which contains the last portion of the sixth Ashtaka, could not be found in the India Office Library when I came to print the various readings, I have been obliged in several passages, where I was not quite certain of the accuracy of my collations, to omit the readings of that MS. (from p. 1 to p. 85 of this volume), being unable to verify my notes.

P. 14. l. 24. (IX. 6, 1.) The quotation from the Anukramanikâ left out in all the MSS.

P. 17. l. 10. (IX. 7, 1.) अमृत् । मृज्यते ॥ A. has between these words हृविद्धाना, in marg. युनो युक्तान्; Ca. हृविद्धानो, and in marg. युनो युक्ता वान्; C. Mill. हृविद्धाना, and nothing in marg.; B 1. अमृत् युक्तान् ज्यते; B 4. अमृत् - - मृज्यते, in marg. हृविधेनं. As A. Ca. C. Mill. in verse 3 leave out the words युनो युक्ता वाचः, there can be no doubt that these words, written on the margin, were transferred by mistake from the third to the first verse. The two little strokes placed over the word हृविद्धाना, in order to show that this word should be left out altogether, induced the copyist to insert युनो युक्ता after अमृत्

P. 19. l. 10. (IX. 7, 9) संनपतं ॥ The MSS. have संनपितं.

P 20 l. 4 (IX 8, 3) सभिलपित ॥ सभिमित A Ca सभिलिपित C Mill सभियुत B 4
B 1 leaves the word out

P 20 l 16 (IX 8 5) लोमानि कमुदक चातिभि मृना० ॥ लोमानि ---- दक्षभिमृना Ca लोमानि ---- द
सभिमृना० A लोमानि ---- द सतिमृना० C Mill लोमानि क उदक चाति सभि मृना० B 1 4

P 25 l 17 (IX 10 6) हस्त आहस्त आहतीरथ ॥ हस्त हा आहतीरथ आहतीरथ A C 1 हस्त
आहतीरथ C Mill हस्ते हस्त आहस्त आहतीरथ B 1 हस्त आहतीरथ B 4, the preceding
words being struck out

P 26 l 7 (IX 10 9) दीप्रत्यात्मन C Mill दीप्रत्यात्मन A Ca दीप्रस्य स्वर्गस्य B 1 4

P 28 l 18 (IX 12 1) गृहे only in B 1 4

P 31 l 4 (IX 13 1) सुमतीना सगमेन । Ca C Mill समतीना सगमेन A , deest in B 4
At first sight the reading of A सुमतीना सगमेन would suggest the very simple cor-
rection सुमतीना सगमेन by the assembly of the friends or of the right-minded
Pandits Such an expression however was never used before by Śāyana when
speaking of the authorship of his commentary nor is it clear why so simple
a phrase should have been misunderstood and changed into सुमतीना सगमेन I have
left the reading as we find it in the MSS but I am by no means certain
that it is correct If it is we must suppose that the passage was taken over
from the original commentary of Mādhava, who was the prime minister of
Sangama the predecessor of Bukka and that Mādhava ascribed to him the
merit of having preserved and shown to his people the right meaning of the
Veda by means of the patronage which he bestowed on Madhava and his
literary school See Lassen Indische Alterthumskunde IV 161, Weber, Katalog
der Berl Handschriften p 222

P 32 l 17 (IX 13 5) द्योतनादिगुणका only Ca - गुणकार C Mill - गुणयुक्ता B 4 द्योत
नानादिगुणका A

P 32 l. 24 (IX 13 6) A and Ca have a lacuna after यतिमृज्यते, C Mill goes on
from ०ते to सथ सगमो, B 4 अत्रलाभाय ध्यमृज्य यतिमृज्यते कि प्रति सथ सविभष धार चाल दशायपवित्र
प्रतीत्यर्थे

P 33 l 25 (IX 14 1) सोम and तस्ते (n B 4) - स्ते only in B 1 4

P 34 l 6 (IX 14, 2) मनुष्या यजमाना and मित श्रुत्या only in B 1 4

P 34 l 19 (IX 14 4) A Ca C Mill B 4 have a lacuna from विविध धारति to यदा

P 35 l 11 (IX 14, 6) B 4 adds विदे जामते यजमानाय after प्रेरयति and inserts y
before चानु

P 36 l 12 (IX 15 2) पीशब्दाद्यकारो See Rv I 8 6

P 37 l 6 (IX 15 5) All सध्वपादिभि

P 37 l 7 (IX 15 5) येननवान् Ca विज्ज० A यन० C Mill येनवान् B 4

P 37 l 8 (IX 15 5) भवन् य ईयत इति A Ca C Mill भवन् य ईयत इति B 4

P 37 l 20 (IX 15 8) सोमे after मृज्यमाने C Mill

P 38 l 19 (IX 16 2) गवां सोतर A Ca C Mill गोषा गवा धीरादिना इत्यर्थे B 4

- P. 38. l. 26. (IX. 16, 3.) तदोच्यते C. Mill. तदोच्यते A. Ca. B 4. Probably किमर्चं was left out.
- P. 39. l. 5. (IX. 16, 4.) अर्पति । गच्छति । Ca. A. अर्पति प्रगच्छति C. Mill. प्र अर्पति । गच्छति B 4.
- P. 39. l. 23. (IX. 16, 7.) पिप्पुष्याप्यायंती ॥ पिप्पुषोऽप्यायती B 4; deest in A. Ca. C. Mill.
- P. 40. l. 4. (IX. 16, 8.) After पिपिच्छितं, स्तोत्रुनामैतत्, and after चायुषु, इतरेषु C. Mill.
- P. 40. l. 4. (IX. 16, 8.) अषवा तृतीयाये ॥ अषा तृ° A. Ca. अष तृ° C. Mill; deest in B 4.
- P. 40. l. 6. (IX. 16, 8.) प्रीणयितुं C. Mill. प्राणयितुं A. Ca.; deest in B 4.
- P. 42. l. 14. (IX. 18, 1.) सर्वेषा अस्ति । सर्वस्य धाता° C. Mill; A. and Ca. leave out the words अस्ति । सर्वस्य धा. सर्वेषा (marg. सर्वेषाता) सर्वदाता वास्ति B 4.
- P. 43. l. 4. (IX. 18, 4.) धनानि B 4.
- P. 43. l. 5. (IX. 18, 4.) अषवा only C. Mill.
- P. 43. l. 22. (IX. 18, 7.) °त्तरपादो नेयः ॥ °त्तरपादोनेयः Ca. A. °त्तरपादो नेयः C. Mill. उत्तरपाद उच्येयः would have been the more usual form. Left out in B 4, where कलशेषु is added.
- P. 44. l. 17. (IX. 19, 3.) वृषा कामानां वर्षकः सोमः B 4.
- P. 45. l. 1. (IX. 19, 4.) प्रवृद्धिकामा A. Ca. प्रवृद्धिका C. Mill. B 4 varies considerably: धीतयः धीयमानाः सोमाह्वेन वस्तेन धीयमानाः मातरः निर्मात्र्यः यस्ततीवयैः अथि रेतसि स्वकीये सारे वृषभस्य वर्षकस्य सूतोः अभिमूपमाख्यस्य वत्सस्य सोमस्य सोमं सवायशंत् मीलितवन्तः ।
- P. 45. l. 14. (IX. 19, 6.) शतृणं रथिं B 4. शतृणं रथिं C. Mill. शतृथिं A. Ca.
- P. 46. l. 22. (IX. 20, 4.) हविष्यद्भो only C. Mill.
- P. 48. l. 17. (IX. 21, 4.) रथमभिमन्तं देशं प्राप्नुवन्ति । A. Ca. C. Mill, B 4. One expects प्रापयन्ति; as it is, Sâyana must have taken रथं in the sense of अर्थे, and then explained, it by अभिमन्तं देशं.
- P. 48. l. 23. (IX. 21, 5.) A. Ca. C. Mill have a lacuna after अरावा; B 4. अरावा आदातृ-शब्दरहितः संपन्नः सन् प्रयच्छति तथा अयच्छत. Sâyana probably explained अरावा by अदाता न किञ्चित्प्रयच्छति प्राप्तकाम स एव etc.
- P. 49. l. 5. (IX. 21, 6.) आदिशे स्वाग्निं B 4. आदिशे सं स्वाग्निं A. Ca. C. Mill.
- P. 49. l. 15. (IX. 21, 7.) All MSS. प्रेरयन्.
- P. 49. l. 23. (IX. 22, 1.) दृष्टांतद्वयं । जानीं मृष्टाः शोभाः रथा इव तथा उक्तलक्षणसर्गाः पानिन इव मृष्टाः अथा इव B 4.
- P. 50. l. 4. (IX. 22, 2.) चाता इव वायव इव ॥ चाता वायव A. Ca. वा इव वायव C. Mill. चाता इव वायवः इव B 4.
- P. 50. l. 17. (IX. 22, 4.) शाम्यन्ति A. Ca. C. Mill, B 4.
- P. 51. l. 23. (IX. 23, 2.) चाशवः B 4. चाशवः A. Ca. C. Mill.
- P. 51. l. 24. (IX. 23, 2.) रूपकव्याहारेण ॥ रूपकव्याहारेण A. रूपकव्याहारेण Ca. रूपकव्याहारेण C. Mill. Rûpakavyâhâra means a metaphor or a play on words, Soma being both the juice and the moon. B 4 reads अनुक्रमते । रतैः सोमैः रुचे दीप्तौ सूर्ये जननं कुर्वतीत्यर्थः ।
- P. 51. l. 25. (IX. 23, 2.) कुर्वति । दीप्तं ॥ only C. Mill.
- P. 52. l. 4. (IX. 23, 3.) अदायुषोऽप्रयच्छतो B 4. अदायुषः प्रयच्छतः A. Ca. C. Mill.
- P. 52. l. 5. (IX. 23, 3.) प्रजायतीः इयः अवाग्निं B 4.
- P. 52. l. 10. (IX. 23, 4.) तत्तामिच्छितो ॥ तथा मिच्छितो A. Ca. तथा - च्छितो C. Mill. मिच्छितो B 4.

P 52 l 11 (IX 23 4) तमभि पयत इति शेषः ॥ चभिपयत A Ca. चभिपयत C Mill चभिपयति इति शेषः किमपि नदे नद नदाय हर्षाय B 4

P 53 l 1 (IX 23 7) चम्य B 4 चपि C Mill इति A Ca.

P 53 l 18 (IX 24, 2) साहुतिम् only in A Ca

P 54 l 11 (IX 24 5) उदराय ॥ उदराय Ca. A C Mill, B 4 leaves the word out.

P 54 l 15 (IX 24 6) हर्तृत् A Ca C Mill, B 4 It should be हृत्, but the mistake is so constant that it would not be safe to correct it against the authority of all the MSS. In the Śāma veda commentary we find हे मोम

P 54 l 21 (IX 24 7) मुत्स्वानिपुत्रय मत्स मन्कारय पत्यात्मक मोमो A C Mill, Ca पत्यात्मक B 4

P 55 l 13 (IX 25 2) चमुत्वा only C Mill

P 55 l 19 (IX 25, 3) वृषा कामानां पयकं कपिं क्रातमद् B 4

P 56 l 7 (IX 25 5) चानुपक् B 4 चानुपक A Ca C Mill

P 57 l 20 (IX 26 5) चामपोऽङ्गुत्वा B 4

P 58 l 1 (IX 26 6) इद् etc A Ca C Mill B 4 reads इद्, and explains it at the beginning of the verse, हे पयमान पूयमान इद्दो दीम मोम

P 58 l 2 (IX 26 6) दीम सरुष A Ca C Mill, deest in B 4, probably दीमस्य, some other explanation being dropt

P 59 l 13 (IX 27, 5) सोमहावणे सूर्यस्य कः प्रसग इति न पाप्यं सूर्यस्मिन्निरेष सोमस्याप्यावनात् ॥ समहावणे सूर्यस्य कः प्रसग इति न पाप्यं सूर्यस्मिन्निरेष सोमस्याप्यावनात् A Ca समहावणे सूर्यस्य कः प्रसग इति न पाप्यं न C Mill. B 4 has the simpler explanation पयिन्त्यते ॥ सूर्यश्च कर्षति चेत् सूर्ये-दिमभिः एव सोमस्याप्यावनात्सूर्येवति उक्त Instead of सोमहावणे one might conjecture रसोहावणे, as coming nearer to the letters of the MSS

P 59 l 19 (IX 27 6) इद्दीमर्षयद्रमा ॥ °दीमश्च इषेद्रमा A Ca दीमश्च इषेद्रमा C Mill दीमश्च इद् वा B 4

P 61 l 19 (IX 29 2) जज्ञान मायमान C Mill जज्ञान जात यमान A Ca जज्ञान जात B 4

P 62 l 1 (IX 29 3) शोभनानिभायुक्तानि । from Śāyana's commentary on the Śāma-veda our MSS have शोभनानि भायुक्तानि, B 4 शोभनानि only

P 62 l 13 (IX 29 5) कचनानुचरितव्यम् ॥ कचन चमुचरितव्यम् A चमुचरितव्यम् Ca. चमुचरितव्यं C Mill कस्य चित् कस्यापि यद् B 4

P 63 l 9 (IX 30 2) चपि - कः ॥ The lacuna exists in A Ca. चपि के C Mill B 4 omits the whole explanation, Śāyana on the Śāma veda gives no help. It may have been इन्द्रियताप वा बलकः

P 64 l 8 (IX 30 6) वृते यमना खीयान् ॥ वृपते मनाखीयान् A वृपते मनाखीयान् Ca वृते य-मानखीयान् C Mill deest in B 4.

P 64 l 23 (IX 31 2) भवास्तद्विनिः ॥ भवास्तद्विनिः C Mill भवास्तद्विनिः A Ca B 4 reads the last part °चुषमसि तस्य चपि भव वर्षयिता भव

P 67 l 9 (IX 32 6) सस्य B 4

P 67 l 10 (IX 32 6) मद्दामस्यमिदिये ॥ मद्दामस्यमिदिये Ca. A मद्दामिः C Mill, deest in B 4

P 67 l 12 (IX 32 6) किञ्च सनि - यमै C Mill, left out in A Ca B 4

- P. 67. l. 19. (IX. 33, 1.) प्रगच्छंति । C. Mill. प्रणयंति A. Ca. प्रनयंति प्रगच्छंति B 4.
- P. 67. l. 20. (IX. 33, 1.) किमिय ॥ किय A. Ca. किंष C. Mill, B 4.
- P. 67. l. 20. (IX. 33, 1.) अपामूर्मयो न ॥ C. Mill. अपामूर्मयः तं A. Ca. अपामूर्मयः (यथा) B 4.
- P. 67. l. 20. (IX. 33, 1.) दृष्टांतो दर्शितो ॥ दृष्टांतद्वेषतो A. Ca. दृष्टांतःदचितो C. Mill; deest in B 4.
- P. 68. l. 3. (IX. 33, 2.) अतस्मात्तस्य B 4.
- P. 68. l. 4. (IX. 33, 2.) अयवेकं ॥ अयेकं A. Ca. C. Mill; deest in B 4. The same MSS. insert before अय, अस्माकं, a marginal gloss, originally intended as explanatory of पानं.
- P. 69. l. 4. (IX. 33, 6.) सुद्रितभू° ॥ भूतभूद्रितभू° A. Ca. सुतद्रितभू° C. Mill; deest in B 4. सुद्रितः स्वप्ने भू° Sâma-veda com. सुद्रुद्रः is derived by some native authorities from सुद्रुद्र in the sense of limit, so as to signify "bounded by continents." See Wilson, s. v.
- P. 69. l. 22. (IX. 34, 3.) मुन्वंति B 4.
- P. 70. l. 1. (IX. 34, 4.) "द्रुद्रुर्व्येः सोऽयंन° ॥ द्रुद्रु अयये न° A. द्रुद्रु अयये यं न° Ca. द्रुद्रुर्व्यपं न° C. Mill. अययेः यो यं न° B 4. P. 70. l. 2. शुद्धो B 4.
- P. 70. l. 8. (IX. 34, 5.) चारु मनोहरं B 4. भोमं A. Ca. C. Mill after सपनं.
- P. 71. l. 18. (IX. 35, 4.) यजमानेभ्यः B 4. अयमानेभ्यः A. Ca. C. Mill leaves out the first part of the verse.
- P. 72. l. 18. (IX. 36, 1.) कार्पं युद्धमितरेतरपर्वणात् ॥ काप्य यधं इतरेतरपर्वणात् A. Ca. कार्पं यधं इतारतरपर्वणात् C. Mill. In B 4 this passage is left out.
- P. 73. l. 5. (IX. 36, 3.) चलप्रदाय यागाय A. Ca. चलप्रदानाय C. Mill; left out in B 4.
- P. 74. l. 15. (IX. 37, 3.) स्वयंस्य B 4.
- P. 74. l. 21. (IX. 37, 4.) महर्षेरधि ॥ महर्षयद्यधि A. Ca. C. Mill. महर्षेः यत् अधि B 4.
- P. 75. ll. 15 and 17. (IX. 38, 1.) सः and उ पूरुः B 4.
- P. 76. l. 9. (IX. 38, 4.) पुनः क इव only C. Mill.
- P. 77. l. 10. (IX. 39, 2.) अनिष्कृतमसंस्कृतं Sâma-veda com. अनिष्कृतं संस्कृतं A. Ca. B 4. अनिष्कृतः संस्कृतः C. Mill.
- P. 80. l. 11. (IX. 41, 1.) एवं योषमीयते ॥ एव चो° A. Ca. एवं चो° C. Mill. B 4 leaves it out.
- P. 80. l. 11. (IX. 41, 1.) गायः in यथा गायः स्वगोष्ठं only C. Mill.
- P. 80. l. 12. (IX. 41, 1.) क्षिमास् only C. Mill. A. and Ca. do not explain the word भूयैः. B 4 in the next line has अरुणशीलाः.
- P. 80. l. 13. (IX. 41, 1.) अयमांतः B 4.
- P. 80. l. 14. (IX. 41, 1) सुवतेति शेषः C. Mill. सुवतेति शेषः A. Ca. B 4.
- P. 80. l. 19. (IX. 41, 2.) वंपनं दुराच्यं दुष्टमतिं च ॥ A. and Ca. leave out the words वंपनं दुराच्यं. B 4 reads वेत्तुं राक्षसवंपनं दुराच्यं रक्षसां हननमुत्तिष्ठं. C. Mill वंपनं दुराच्यंरक्षसंश्रमति च.
- P. 80. l. 19. (IX. 41, 2.) अन्नतकर्मोष्ठां ॥ अन्नतकर्मोष्ठां A. Ca. अन्नतं कर्मोष्ठां B 4. अन्नतकर्मोष्ठां C. Mill.
- P. 81. l. 15. (IX. 41, 2.) तदुपलक्षितमहहृष्यते ॥ तदुपलक्ष - तमन्यते A. तदुपलक्ष - तमन्यते C. Mill; deest in B 4.
- P. 82. l. 21 (IX. 42, 4.) दुहानो दपानः ॥ A. Ca. C. Mill दपानः only. B 4. दुहानः only.
- P. 84. l. 18. (IX. 43, 5.) यमिंद्रुवै° ॥ यमिंद्रवा° A. यमिंद्रवा Ca. C. Mill. यः इंद्रुः B 4.

P 84 l 20 (IX 43 5) इन्भावे च ॥ इन्भावेय A Ca C Mill, deest in B 4

P 87 l 1 (IX 44 1) From the beginning of the seventh Ashtaka B stands for B₁, while B₄, unless specially mentioned, agrees with A.

P 88 l 1 (IX 44 3) युतेभिपुत्र B₁ युते भिपुत्र A Ca C Mill, B₄. The Pada MSS read युत्र

P 89 l 9 (IX 45 2) अभिगच्छ ॥ °गच्छति A Ca C Mill, B₄ °गच्छतु B₁

P 89 l 10 (IX 45 2) धीयते A Ca B₁ 4 धीयन्ते? cf Rv IX 27, 1

P 89 l 16 (IX 45 3) चान्नाम सक्तुर्न A Ca C Mill, B₄. चान्नाम B₁

P 90 l 5 (IX 45, 5) चतिक्कात दशा° A. Ca C Mill चतिक्कातदन° B₁ चतिक्कातदशा° B₄

P 90 l 6 (IX 45 5) °पत। असुवन् ॥ °पतसुवन् A Ca C Mill °पतास्तापन् B₁ °पता-सुवन् B₄.

P 90 l 14 (IX 46 Introd and v 1) असुवन् only in B₁ and in marg of Ca The other MSS read असुव

P 91 l 12 (IX 46, 4) The Pada has युक्ता not युक्ता

P 91 l 24 (IX 46 6) विज्ञ The MSS विज्ञ with exception of B₁, which has चक्षिय विप इति

P 92 l 14 (IX 47, 2) The commentary is defective in all MSS कृतानि, in the beginning, is only in the marg of CB There are no various readings to help in restoring the first half except conjecturally Instead of चस्ताभिरेव A has चस्ताभिरेव In the second part of the commentary चपते is explained by चातयति in A चातयति in Ca C Mill चायति in B₁ (CB has the marginal correction चाययति) See Rv Bh I 167 8 where Sây explains चपते by चायति विनाशयति, and where the MSS do not vary Here however, the MSS are so decidedly in favour of चातयति that I left it as a possible reminiscence of Nir IV 25 All the Sanhita MSS read चपते with short ã, a fact which it is necessary to state as the authors of the Petersburg lexicon state the contrary, and found some conclusions on the supposed length of the vowel.

P 93 l 1 (IX 47 4) सोमे only B₁, the other MSS सो

P 94 l 5 (IX 48 3) C Mill has a lacuna from मुक्तु to the beginning of hymn 50, उक्तो विनियोगः ॥ A has between त्वामते and दिवो the word सपि, the same is in C₂, with a mark over it, C Mill reads त्वामहो दिवो, B₁ त्वामते दिवो All MSS have मुक्तु मुपते° In the beginning B₁ leaves out मुक्तो° - °नाम

P 94 l 13 (IX 48 4) साधारणमित्तमान° This is the reading of the Sâma-veda com All our MSS have साधारणमित्तमान°, except B₁ which reads साधारणमित्तमान°

P 94 l 13 (IX. 48, 4) खट्टो सर्वदृशे ॥ खट्टुः A खट्टुः Ca. खट्टुः B₁ खट्टुः Extr (These extracts are taken from some loose sheets containing passages of Sâyana's commentary)

P 94 l 18 (IX 48 5) चपाय B₁ चपात A Ca. चपात Extr

P 96 l 16 (IX 50, 2) गच्छति B₁ Extr गच्छति A Ca C Mill

P 96 l 20 (IX 50 3) B 1 has a lacuna from हजि० - हिन्वि

P 96 l 26 (IX 50 4) See Rv IX 25, 6

P 98 l 2 (IX 51, 3) ष्युते all MSS ष्यामुपते deest in C Mill and B 1

P 98 l 7 (IX 51, 4) देवान्प्र० ॥ देवान्प्र० A Ca C Mill

P 98 l 12 (IX 51, 5) गच्छ ॥ All MSS have गच्छति

P 99 l 12 (IX 52, 2) ष्ये only C Mill

P 100 l 10 (IX 53 2) कृते० ॥ प्रकृते० B 1

P 100 l 12 (IX 53 2) निमित्ते Extr निमित्त A Ca C Mill निमित्त B 1 निमित्त B 4

P 100 l 17 (IX 53 3) त्वा यो दुर्वुडि ॥ त्व पु यो दु० A Ca C Mill त्वा यो दुर्वुषि B 1

P 101 l 7 (IX 54 1) ०परिमितस्य दातार ष्यमीमतीद्विसस्य कर्मफलस्य दृष्टार पय B 1

P 105 l 26 (IX 58, 3) उत्तममस्त्विति A B 4 Ca उत्तमस्त्विति B 1 It ought to be अनात्तमस्त्विति but the MSS clearly point to उत्तममस्त्विति

P 106 l 2 (IX 58 3) The extract added at the end of Śāyana's commentary is taken from the Śātyāyana Brāhmaṇa. The only passage I can find where the story of Taranta and Purumilla is given is in the Tāndya Brāhmaṇa, XIII 7. Here we read ध्वसे चे पुरुषती तरतपुरुषीदाभ्या वैददधिभ्यो सहस्राण्यदित्ता (this in MS Wils 373 corrected in the margin into अदिदत्ता) तावैधेता कच नादिमानमप्रतिगृहीतो स्यादिति तौ प्रथिता ध्वस्योः पुरुषयोरा सहस्राणि दत्तहे तरत्त मदी धावतीति ततो वैतनयोरात्तमप्रतिगृहीतमभवदात्तमस्याप्रतिगृहीत भवति य एव वेद ॥ This Śāyana explains ध्वस शतूना स्वर्षियस्यौ (sic) पुरुषती एतत्सहे । लिगण्यस्य । एतत्सज्ञौ राजानौ वैददधिभ्या विददधगोत्राभ्या तरतपुरुषीदाभ्याम्पिभ्या सहस्राणि सहस्रसंख्याकानि अदिदत्त (for अदिदत्ता) दातुमैच्छता । तत्सतावपी दत्ता च ईयण पर्षालोचनमकुरुता । नावावयोदि धनमात्र स्वीकृत कच केन प्रकारेणाप्रतिगृहीत स्यात् । प्रतिग्रहदोषविपुक्त भवदिति । तत्सलौ प्रथेता । अज्ञानीता । ध्वस्यो पुरुषयोरेति मत्तमप्युपतामित्यर्थे । ततोऽनतर मत्तमभावात्तस्वीकृत तपोस्तद्धनमप्रतिगृहीत प्रतिग्रहदोषविपुक्तमभवत् । अचेतद्वेदन प्रशंसति । आत्तमस्याप्रतिगृहीत भवति य एव वदेति ॥ This throws sufficient light on the passage from the Śātyāyanakā, as quoted by Śāyana. The passage is as usual very incorrectly copied by the writers of the different MSS. The A MSS and Ca share in a common lacuna leaving out all between तरतपुरुषीद्वहौ and तरतपुरुषीद्वहौ. This omission must therefore have taken place before the A class branched off from the Ca MS while the B class which stands by itself unaffected by this early blunder, must have branched off before this accident happened.

P 106 l 10 (IX 58 4) त्रिशत त्रीणि शतानि ॥ त्रिशत शतानि A B 4 C Mill Ca त्रिशत त्रिशतानि B 1 Śāyana mistook त्रिशत, thirty, for त्रिशत, three hundred, the various readings clearly point to त्रीणि शतानि

P 106 l 22 (IX 59 1) रमणीय धन B 4 रमणी धन A Ca मणीय धन B 1

P 107 l 1 (IX 59 2) षदाभ्यो ॥ This was probably inserted from the margin, but in a wrong place. In a fragment of Śāyana's commentary in my possession, षदाभ्यो is left out, and the commentary reads वसतीवतीभ्योऽगुभ्यश्च ।

P 107 l 13 (IX 59 4) विश्वानेव ॥ Before विश्वानेव the words of the text, विश्वानिन्, are omitted

P 107 l 17 (IX 60, 1) पुरजिष्णगाद्यद्वादशका द्यष्टका ॥ ँगाद्यो द्वादशको द्यष्टको A Ca B 4 द्यष्टका B 1 The correction is taken from VIII 70, where, however, we ought to read त्रयोदशयुष्णिक चतुर्दशयुष्ण पञ्चदशी पुरजिष्णगाद्यद्वादशका द्यष्टका

P 107 l 23 (IX 60 1) नामधेयेन A Ca नामधेयेन B 4 नामकेन B 1

P 111 l 2 (IX 61, 10) On the loss of the Visarga in भूय्या ददे see Prāṭisākhya, Sūtra 259 4

P 112 l 3 (IX 61, 14) Sāyana separated स from शिश्वते इय I preferred चङ्गपयस्ता to चवङ्गपयस्ता, taking it in the sense of "full of milk, wishing to be relieved of their milk चवङ्गपयस्ता, however, might be interpreted as "with unrestrained milk"

P 112 ll 14 and 15 (IX 61, 16) Read चेश्वानर in Saṅhita and Pada text instead of विश्वानर, also in the commentary

P 113 l 21 (IX. 61, 21) The following extract may serve as a fair specimen of the state of the B MSS हे सोम त्व सुमस्यभि शोभनीपस्याभि धेनुभिर्गोविकारि पयोभिर्द्विषै । मन्दिप्रिता शोभन यथा धेन शोभनागो स्वानमासीदति त्वद्योनि स्वकीय स्थान ॥ आसीदन् ॥ न इदानीमरूप चास्ते चमानो भव ॥ B 1 One can hardly believe that this was written *bona fide*, and it is easy to imagine what would become of a second or third copy carelessly taken from such an original

P 114 l 1 (IX 61, 22) निरूपान B 4 निपान A Ca निरुप B 1

P 114 l 9 (IX 61, 23) The words from हे नोद् to प्रूपमानस्त्व are in all the MSS placed before सुवीर्य

P 114 l 15 (IX. 61, 24) प्रवृद्धो ॥ प्रवृद्धो A Ca. B 4 प्रवृष्टो B 1

P 115 l 23 (IX 61, 30) पूर्वेषु B 1 4 पूर्वेषु A Ca

P 119 l 21 (IX 62 17) यात्वे ॥ All between यात्वे and the beginning of the next verse is omitted in A It is found in B 4 and Ca, also in B 1

P 120 l 21 (IX 62 21) मयुज्ज from B 1, A and B 4 and Ca have मयुज्ज B 1 has देवापे instead of इद्राद्यपे and मद्यपति (sic) instead of मद्यपत

P 120 l 22 (IX 62 22) It is curious that the A MSS (A. C Mill B 4) and Ca have the common mistake चप द्वादशी In Ca the passage was omitted, but added on the margin

P 121 l 11 (IX 62, 24) स्रोतव्यानि A Ca B 4 स्रोतव्यानि B 1 The reading of B 1 seems preferable, but that of the other MSS is admissible

P 123 l 20 (IX. 63 4) Sāyana seems to have read चभि instead of चनि

P 124 l 18 (IX 63 8) रत्नय एतज्ञ A Ca B 4 रत्नय रत्नज्ञ B 1 See Yāska, Naugh s v

P 126 l 12 (IX 63 16) ने before त्व should be left out

P 126 l 16 (IX. 63 17) The Pada writes ईमिति, and does so always where the final Anusvāra is to be dropt Otherwise it is ई The cases in which Anusvāra is dropt, are enumerated in the Prāṭisākhya, Sūtra 302

P 127 l 10 (IX 63, 20) Read नाजयति, and P 128 l 4 read चप

P 128 l 7 (IX. 63 24) घरति B 1 नितय पीडयति रयति A Ca. B 4

- P. 128. l. 7. (IX. 63, 24.) राक्षसवर्षे B 1. राक्षसवर्षे मी A. राक्षसवर्षे मी Ca. राक्षसवर्षे B 4. •
 P. 128. l. 13. (IX. 63, 25.) चत्विग्भिः B 4. चत्विभिः । त्विभिः A. Ca.; deest in B 1.
 P. 130. l. 7. (IX. 64, 2.) वनं तव भजन B 1. वनं तव जन A. B 4. वनं तव मं भं जन Ca.
 P. 132. l. 14. (IX. 64, 11.) देवाद्योर्देव A. Ca. B 1. 4. One expects देवकाम.
 P. 136. l. 18. (IX. 64, 29.) चलवान् A. Ca. B 4. वेजनवान् B 1.

P. 138. l. 20. (IX. 65, 4.) The commentary is given according to A. and B 4, with which Ca. agrees, though in it the whole commentary was left out and was supplied in the margin. The B. MSS. have supplied a fuller commentary. They begin with हे सोम त्वं वृषाभिनतफलानां वषिंतासि हि । भवसि खलु । तस्मात् हे पयमान प्रयमान पुनात वा etc. After सुकर्मणः they add सुदु ध्यानवंतो वा. Instead of रश्मिना they have तेजसा, which is the more usual explanation. They then continue दीमिमतं । अग्निश्चयेन तेजस्वि-
 नमिदमपैः । स्तुतिमतं वा त्वा त्वां हयामहे । यत्सेषु खाद्यामहे ॥

P. 138. l. 26. (IX. 65, 5.) धनुष° B 1. दुनुष A. Ca. B 4. pr. man. (५ sec. man.)

P. 139. l. 9. (IX. 65, 6.) चभसति ॥ All the MSS. read गभसंति.

P. 139. l. 12. (IX. 65, 6.) पारिलवेन ॥ पारिलवेन A. पारिलवेन B 4; deest in Ca., but supplied sec. man. पारिलवेन; deest in B 1.

P. 143. l. 2. (IX. 65, 18.) अभियुतो भव त्वं । B 1. अभियुतो वा च Ca. A. B 4.

P. 144. l. 2. (IX. 65, 21.) दिङ्गलम्° ॥ दिङ्गलम्° A. Ca. दिङ्गलम्° B 4. sec. man. दिङ्गलम्° B 1.
 दिशः असम्° C. Mill.

P. 146. l. 4. (IX. 65, 28.) बलमद्या । B 1. This is an important passage as it might be used to show the dependence of A. B 4, on Ca. Ca. has a blot which has destroyed the lower part of बल so as to make it look like त्व, and this त्व occurs in A. and B 4. (but not in C. Mill.) The same blot has nearly obliterated वन in the next line, and there is a lacuna in A. and B 4. (not in C. Mill.) The B. MSS. are not affected by this, but stand, as usual, independent of A. and Ca. But although in the ninth Maṇḍala the MSS. Ca. A. B 4 and C. Mill form one family, it would be difficult to admit in other passages that A. B 4 are dependent on Ca.

P. 146. l. 5. (IX. 65, 28.) संभ्रामहे is left out in Ca., likewise in A. and B 4 and C. Mill.

P. 147. l. 23. (IX. 66, 3.) After त्वदीयानि धामानि B 1 reads त्वदीयानि अहोपत्नरूपाः कालविशेषाः परि भवन्ति सर्वत आमास्तिसंति । यद्वा त्वदीयधामानि त्वदीयानि अहो तेजसां परि पन्ति ॥ चैत एव.

P. 151. l. 10. (IX. 66, 14.) त्वोत्तयः B 1. The other MSS. Ca. A. B 4. C. Mill have त्वेत्तयः, evidently originally a wrong reading for त्वात्तयः, the old spelling of त्वोत्तयः, but liable to be read त्वेत्तयः.

P. 153. l. 13. (IX. 66, 20.) देवमनुष्या गंधर्वाप्सरसः सयाः पितर इति Ca. A. B 4. (sec. man. देयाः) देवमनुष्यगंधर्वाप्सरसः पितरो इति B 1.

P. 153. l. 17. (IX. 66, 20.) अपि गोविंशो° B 4. sec. man. अपि विंशो° Ca. A. अपि देवाविंशो° B 1.

P. 154. l. 6. (IX. 66, 22.) हिंसकान् B 1. C. Mill. पिदिसकान् Ca. पिदिसकान् A. पिदिसकान् B 4.

P. 155. l. 6. (IX. 66, 25.) पवित्रादिर्गच्छतीत्यर्थः ॥ पवित्रानि गच्छतीत्यर्थः A. Ca. B 4. C. Mill. पवित्रं वा गार्गच्छतीत्यर्थः B 1.

P. 155. l. 11. (IX. 66, 26.) इद्रुषित । C. Mill. इद्रुषित A. Ca. इद्रुषित B 1. इद्रुषेतर (sec. man.) B 4. Differently explained by Śāyana, Rv. I. 22, 2; 11, 1: cf. Prātiśākhya, Sūtra 654, 3.

P. 156. l. 2. (IX. 66, 28.) कलशं प्रतिर्कषेण धरति ॥ कलशे प्रतिर्कषेण रथति A. Ca. कलशेण रथति C. Mill. In B 4. प्राधा: is changed into प्रोक्षण; then follows कलशे प्रतिर्कषेण रथति. कलशं प्रतिर्कषेण धरति B 1. If pratikarsha is the right reading, it would here mean "attraction," a meaning not mentioned by B. R.

P. 156. l. 3. (IX. 66, 28.) अतोऽज्ञानस्य. As all MSS. have this reading, I have left it, although in Pānini VII. 2, 2, it is अतो ज्ञानस्य.

P. 156. l. 4. (IX. 66, 28.) After हृद्व्यादिना दितोपः all the MSS. add another explanation, which is meant to explain the omission of the Āgama it. This, however, was already explained as chāndasa, and from the unfinished state of the sentence, the explanation seems to be a later addition that came into the text from the margin. Thus A. Ca. B 4 read अतिस्यागमशामनमिति सिष ३ या । B 1 has the same, but ends with सिष ३ । C. Mill has सिष ३ या न सिष ३ या ।

P. 156. l. 24. (IX. 67, 1.) In the introduction all the MSS. except B 1 omit the statement that the thirtieth verse is a Puraushūh, and the twenty-seventh, thirty-first and thirty-second Anuṣṭubh. B 1 adds अलायस्येयेया त्रिंशो पुर उषिष्क याद्या द्वादशका य षकवतो (साद्यद्वादशकद्वादशकवतो?) सप्तविंशयेकत्रिंशद्वात्रिंशत्सिद्धोऽनुष्टुभः त्रिंशदा गायत्र्यः । अथितार तो etc.

P. 158. l. 12. (IX. 67, 4.) प्रभूतं, all MSS. except C. Mill, which leaves out something, and reads अवीनां स्मृतानि गच्छतीत्यर्थः ।

P. 158. l. 13. (IX. 67, 4.) तथा सहाहमिन्द्रमाह्वयामीत्यर्थः B 4. sec. man.; deest in B 1. A. Ca. have °ह्वयामीति वाजयाह्वयामीत्यर्थः C. Mill has °ह्वयामीति वाजं महायामीत्यर्थः ।

P. 163 l. 8. (IX. 67, 21.) पूज्यमान A. Ca. C. Mill, B 4; पूज्यमान B 1 seems to have been the original reading.

P. 163. l. 18. (IX. 67, 23.) The quotation from Āśvalāyana is taken from the twelfth Kāndikā of the second book, to which there is no commentary. The MS. of the E I H. 1129 agrees on that point with the two MSS. of the commentary used by Rāma Nārāyaṇa Vidyaratna in his edition of Āśvalāyana in the Bibliotheca Indica. The text of this section as printed by him in a note is not quite free from mistakes, and in the line here quoted पवित्रमर्षिषा should be पवित्रमर्षिषा.

P. 165. l. 9. (IX. 67, 28.) अस्मान् प्रकर्षेण रथेय A. Ca. C. Mill, B 4. आस्मानं प्रकर्षेण रथेय B 1.

P. 167. l. 1. (IX. 67, 32.) यागादिपरं वेदशास्त्रविदं करोतीत्यर्थः ॥ यागादिपरवेदशास्त्रविदं A. Ca. B 4. यागादिपरं वेदशास्त्रविदं C. Mill. यागादिपरं वेदशास्त्रं B 1. Different emendations might be proposed; the one I have adopted is in accordance with Śāyana's style. वेदशा-

स्वादिदं is unusual with Sâyana, and in this place without a definite object. The MSS. represent here, as usual, two families only, A. Ca. B 4. C. Mill on one side, and B 1 on the other.

P. 167. l. 3. (IX. 67, 32.) After the eighteenth Varga, the Sanhitâ MSS. of the Rig-veda add a so-called Padaśiṣṭa, or Khila. It is wanting in S. 1. In S. 2 a lacuna begins after the leaf which contained the greater portion of the Khila. The other MSS. give the Khila with many variations in the arrangement of the verses. The accents are left out by some writers, by others they are added at random. I have given the text without attempting a critical restoration, which, without better MSS., would be impossible. Some of these verses occur in the Sâma-veda, beginning with II. 5, 2, 8, 3-6; others in the Taittirîya-Brahmaṇa I. 4, 8, 4-6.

अथ पदशिष्टं ॥ पावमानोः स्वस्वयनीः सुदुपा हि वृतश्रुतः¹ ।
 अयमिभिः संभृतो रसो ब्राह्मणेष्वभृतं हितं ॥१॥
 पावमानोर्दिशंतु² न इमं लोक्मयो अमुं ।
 ज्ञामान्तरमर्थयंतु नो देवेर्देवीः समाहिताः³ ॥२॥
 येन देवाः पयित्रेणात्मानं पुनते सदा ।
 तेन सहस्रधारेण पावमान्यः⁴ पुनंतु मां⁵ ॥३॥
 प्राजापत्यं पयित्रं शतोद्यामं हिरण्यमयं ।
 तेन ब्रह्मविदो वयं पूतं ब्रह्म पुनोमहे ॥४॥
 इंद्रः सुनीती सह मा पुनातु सोमः स्वस्या वरुणः समीच्या ।
 यमो राजा प्रमूषाभिः पुनातु मा जातवेदा मोर्नयंया पुनातु ॥५॥
 अयमस्तु तपस्तेषुः सर्वे स्वर्गनिर्गमिवः ।
 तपमस्तपसोऽग्मं तु पावमानोर्ध्वचोऽप्रयोत् ॥६॥
 यन्मे गर्भं वसतः पापमुग्रं यज्ञायमानस्य च किंषिदन्त्यत् ।
 ज्ञातस्य च यथापि यथैतो मे तत्पावमानोभिरहं पुनामि ॥७॥
 मातापित्रोर्वैव कृतं यथो मे यत्स्यावरं भंगममा षभूव ।
 विश्वस्य तद्ब्रह्मपितं यथो मे तत्पावमानोभिरहं पुनामि ॥८॥
 गोप्राज्ञस्करत्वात्प्राज्ञीवधाद्यच्च किल्विषं⁶ ।
 पापकं च चरुण्यस्तत्पावमानोभिरहं पुनामि ॥९॥
 ब्रह्मवधात्सुरापानात्स्वर्णैस्तेयाद्विपलीगमनमैपुनसंगमात् ।
 गुरोर्दोषाभिगमनाद्य तत्पावमानोभिरहं पुनामि ॥१०॥
 यालग्नान्तापितृवधाद्भूमितस्करात्सर्वेषुगमनमैपुनसंगमात् ।
 पापेष्वथ प्रतिग्रहास्तद्यः प्रहरति सैवैतुष्कृतं तत्पावमानोभिरहं पुनामि ॥११॥
 ऋषयिऋषाद्योनिदोषाद्ब्रह्मोऽज्ञात्प्रतिग्रहात् ।
 अतंभोजनाच्चापि नृशंसं तत्पावमानोभिरहं पुनामि ॥१२॥

¹ पयस्वतीः T. B.

² इधंतु S. V. दिशंतु T. B.

³ समाहुताः S. V. समाभृताः T. B.

⁴ पावमानीः S. V.

⁵ नः S. V. मा T. B.

⁶ The metre is frequently wrong, but might easily be

mended here by reading गोप्राज्ञस्करत्वाद्य. In the next verses, too, the metre is corrupt.

दुर्घटं दुर्धति पाप यथाज्ञानतोऽकृत ।
 अयान्निताद्यायास्त्यास्तावावमानोभिरह पुनामि ॥१३॥
 अमत्तमच्च यत्किञ्चिद्भूयत च दृताशने ।
 सवत्सकृतं पाप तत्पापमानोभिरह पुनामि ॥१४॥
 क्षुत्स्य योनयोऽभूतस्य धाम विश्वा देवेभ्य पुण्यगथा ।
 ता न चाप म बहु पाप शुद्धा गज्यानि मुकुतासु लोक तत्पापमानोभिरह पुनामि ॥१५॥
 पावमानो स्वस्वपतीर्षाभिर्गच्छति¹ नादन ।
 पुण्याद्य भद्यान्भक्ष्ययत्पृतत्व च गच्छति ॥१६॥
 पावमान पितृन्देवान्भ्योवेद्यद्य सरस्वती ।
 चूर्षोस्तस्योपयत तत्क्षीर सर्पिर्मभूदक ॥१७॥
 पावमान पर ब्रह्म शुक्र ज्योति सनातन ।
 पित्र्स्योपतिष्ठ तत्क्षीर सर्पिर्मभूदक ॥१८॥
 पावमान पर ब्रह्म य पठति वनीपिय ।
 समसन्मा भवद्भिर्षो धनाद्यो वेदपाठ्य ॥१९॥
 दशोन्नराम्युचथैव पावमानो शतानि षट ।
 एतज्जुह्वयन्मन्त्र योर मृत्युभय हरेत् ॥२०॥ इति पदक्षिप्त समाप्त ॥

P 167 l 4 (IX. 67 32) दाशतय्या A Ca B 4 C Mill दशतय्या B 1

P 168 l 8 (IX 68 2) शरेण A Ca C Mill B 4 शस्त्रेण B 1

P 171 l 12 (IX. 68 8) All MSS except B 1 have a lacuna at the end of the commentary from इयति to इयति in verse 9 A has वाचमियति अभिप्रायपरति । किञ्च पुनान Ca C Mill and B 4 have the same only that in B 4 the omission was observed and नवमो written on the margin If it had not been for B 1 (and its copies B 2 3) it would have been impossible to restore the omission B 1 reads वाचमियति मरयति तदा हि सोत्तर स्तुयति । उच्यते । अथ नवमो ॥

P 172 l 24 (IX 69 1) After ऋष्यापि A Ca C Mill have यद्दोष य B 4 यद्दोष वा, B 1 दोषव

P 173 l 3 (IX 69 2) The MSS of the text write मधुमा द्रव्य, 1 e मधुमाद्रव्य, S 2 मधुमा S 4 (MS meum) मधुमै

P 173 l 22 (IX 69 2) सोपधीनामग्रे Ca चीपधीनामग्ने B 1 सोपधीनामनौ A B 4 म in marg
सोपधीनामो C Mill

P 174 l 21 (IX 69 4) अयणद्रव्य ॥ अयणद्रव्य A Ca अयणद्रव्य C Mill क्षापणद्रव्य B 4
अयणयद्रव्य B 1

P 176 l 19 (IX. 69 8) अगिरसामपि पितासि B 1 अगिरसामपिपरितरसि A Ca B 4 C Mill

P 177 l 20 (IX 69 10) वापजानामसिता ॥ Cf Rv I 64, 5

P 177 l 22 (IX 69 10) यमाने । यवमाने न परिते A Ca यमाने परिते B 1 Cf Rv I 31 8

P 178 l 25 (IX 70 2) यरणार्पे ॥ यर्षोर्षे A B 1

P 183 l 27 (IX 71 1) किञ्च । अथ सोम ॥ किञ्च । अथ सोम A B 1

P 187 l 9 (IX. 71, 8) सोमस्य स्रभूतो वर्णः ॥ सोमस्य स्रभूतो वर्णः B 1 सोमस्य भु --- तो वर्णः B 4 सोम स्र भु --- तो वर्णः A Ca सोम स्रभू --- तो वर्णः C Mill

P 192 l 3 (IX 72 8) ग्रहात् त्रिभिः ॥ ग्रहो त्रिभिः A Ca B 1 4 C Mill Cf Vaj S VIII 47 and 48

P 192 l 5 (IX 72 8) After मा निर्भाषी B 1 adds स्ता निपाद्यो, 1 e मा विपोषी

P 192 l 6 (IX 72 8) कीदृशात् । सदनस्पृशः । येन भूतेन वसुना सदनानि गृहान् पुत्रादीन् स्पृशति तादृशात् गृहादिकस्य प्रदातुर्यैवास्मा विपुज ॥ A कीदृशात् । सदनस्पृशान् । ये भूतेन वसुना सदनानि गृहान् पुत्रादीन् स्पृशति तादृशात् गृहादिकस्य प्रदातुर्यैवास्मा विपुज य भाकः । B 1 कीदृशात् सदनस्पृशः ॥ यत् येन वसुना सदनानि गृहान् पुत्रादीन् स्पृशति तादृशात् गृहादिकस्य प्रदातुर्यैवास्मा विपुज भाकः B 4 कीदृशात् सदनस्पृशः य भूतेन वसुना सदनानि ग्रहान् पुत्रादीन् स्पृश तादृशात् गृहादिकस्य प्रदातुर्यैवास्मा विपुज य भाह Ca कीदृशात् । सदनस्पृशः । ये भूतेन वसुना सदनानि गृहान् पुत्रादीन् स्पृश तादृशात् गृहादिकस्य प्रदातुर्यैवास्मा विपुज य भाकः ॥ C Mill कीदृशात् । सादनस्पृशः येन भूतेन वसुना सदनानि गृहान् पुत्रादीन् स्पृशतादृशात् गृहादिकस्य प्रदातुर्यैवास्मा विपुज य भाक

P 193 l 6 (IX. 73 1) After हनु रुच्यते B 1 has a quotation which is wanting in all the other MSS, हनु स्रपिपण इत्याद्यानात् (sic)

P 193 l 7 (IX 73 1) After समस्वरत्नं स्रगच्छते all the MSS except B 1, which has a lacuna read तदस्य शब्दयन्ता, which I have altered by conjecture into तदात्म्यशब्दयन्ता

P 193 l 10 (IX. 73 1) प्रीणनात् A Ca B 1 4

P 194 l 1 (IX 73 2) धाम च B 4. sec man धामनिव A Ca B 1 C Mill

P 196 l 13 (IX 73 7) गोपाया A B 4 Ca C Mill गोपाया B 1 See Ait Brāhm I 27

P 196 l 16 (IX 73 7) मध्यमवाच पुत्रा महत स्वप्नो वाचा वशिन्नो भवति । This is merely a conjectural reading The MSS give the following readings मध्यमवाचा प्र प्र महते शस वाचा वशिन्नो भवति A. Ca C Mill, मध्यमवाचा प्र प्र मह ते शस वाचा वशिन्नो भवति B 4, मध्यमवाचा प्र प्रे महतो शस वाचा वशिन्नो भवति B 1

P 198 l 9 (IX 74 1) पुपुतर A Ca. C Mill, B 4 पुपुतम B 1

P 198 l 23 (IX 74 2) गच्छति निपातः ॥ गच्छते निपातः A गच्छते निपातः Ca C Mill गच्छति पातः B 4 गते निपातः B 1

P 199 l 9 (IX. 74 3) इद्र शतसहस्रसस्याकहरिभिः सह गतु मागो विसीया भवेदित्यर्थे B 1 इद्र शतसहस्रसस्याके हरिभिः सह गतु मागा विसीया भवेदित्यर्थे A Ca C Mill, also B 4, except मागं

P 200 l 2 (IX 74 4) मायोस्त्रि हस्त्रिभिः ॥ मायोस्त्रि हस्त्रिभिः A C 1 C Mill B 4 मायोस्त्रि हस्त्रिभिः B 1 This is evidently a quotation of an Un'ādi sūtra, which however does not occur in our editions In the Un'ādi sūtras IV 101, peru is derived by mīpibhy'īm ruh In I 35 an ākṛitigana is quoted in which peru occurs But in our passage peru and meru are evidently derived from the roots mā and pā and the vowel is changed to i before run I can find no trace of this Sūtra and I therefore can give the reading इन्ने only as conjectural

P 200 l 25 (IX. 74, 6) नानो नभसो पाषिन्का । The passage is evidently corrupt, and though it is easy to propose conjectural emendations, nothing is gained by them without the aid of better MSS The MSS read as follows नाना तपसो A Ca ,

नाम तपसो C Mill, नभो तपसो B 4 All these point to नाम नभसो, Sandhu being either observed or disregarded by the copyist B 1 reads नाम नभसो, which again can only be meant for नाम नभसो But why should नाम be explained by नभसो याधिक्का ? If Sayana derived नाम which does not occur again from नह्, like नाभि, he would have explained it by चपक्का, and this was probably the original reading

P 202 l 23 (IX 75 1) चापतेरमुनि चन इति A B 4 C 1 C Mill चापतेरमुनि च इति B 1 Both readings differ considerably from Unâdi sūtra IV 199 चापतेरने इहस्य

P 205 l 2 (IX 75 5) वचनवत् This is the reading of all the MSS of Sāyana, also of the Nirukta MSS which I could consult Prof. Roth (Nir IV 15) reads वचनवत्

P 208 l 21 (IX. 77, 2) कि । रज ॥ किच रज A Ca C Mill, B 1 4

P 210 l 4 (IX 77 5) वृत्तिनेधरित्येषु । All the MSS (A Ca C Mill, B 1 4) have वृत्तिनेषु instead of वृत्तनेषु which is the reading of the MSS of the texts, with the accent on the second syllable As Sāyana seems to have read वृत्तिनेषु I have left this reading though it is clearly wrong

P 211 l 17 (IX 78 3) सेचनशील । A. Ca C Mill, B 1 सेचन शील B 4

P 213 l 21 (IX. 79 3) समरीत् । As all MSS except B 1 read समरीत्, Sāyana may, by mistake have read समरीत् instead of समरीत् In B 1 we have a lacuna, सा यथा न प्राप्नोति, and one might suppose that a whole sentence had been dropt, सा यथा तान्प्राप्नोति तद्वस्त्रोन् शतून्समरीत् But this is impossible, as Sayana begins by stating that he takes the second half as pratyaksha

P 215 l 12 (IX 80 1) वि दिद्युते B 1 दिवि द्युलोकै A Ca C Mill B 4

P 218 l 1 (IX 81, 2) सोमसक्त्या ॥ सोमसक्त्या A. Ca C Mill B 1 4

P 225 l 24 (IX 84, 4) चापुरेष । A Ca C Mill, B 1 4 चापुनिरेष ?

P 227 l 10 (IX 85 2) सद्यमान् । A Ca B 1 4 deest in C Mill सद्यमान् ?

P 230 l 16 (IX. 85 11) वयाकृषत् । Sāyana seems to have read उप । पत्रिःपासै ।

P 231 l 9 (IX. 86 1) आकृष्ट इति A Ca B 1 4, आकृष्ट C Mill

P 231 l 10 (IX 86, 1) नीवावती इति A Ca B 1 4 C Mill

P 231 l 11 (IX. 86 1) पृथग् इति A Ca B 1 4 C Mill

P 231 l 12 (IX 86 1) आकृष्ट माया इति A Ca B 4 अकृष्ट B 1 आकृष्ट C Mill

P 231 l 15 (IX. 86, 1) आकृष्ट A Ca B 1 4 आकृष्ट C Mill

P 231 l 15 (IX 86 1) पृथगो ॥ प्रथगो A Ca B 4 C Mill पृथगे B 1

P 231 l 16 (IX 86, 1) It is clear that Sāyana took तृतीये द्वय for द्वय, the three companies of Rishis mentioned before. Shadguruśishya takes it for अत्रय He writes अत्रय दशय अत्रय इतिनामान

P 236 l 23 (IX. 86 13) अनूचान या ये अनूचानाले ॥ अनूचानवा ये या अनूचानाले A. Ca. B 4 अनूचान या ये या अनूचानाले B 1 अनूचान वा ये या अनूचानाले C Mill

P 239 l 26 (IX. 86 20) After इहस्य A Ca C Mill and B 4 add यजमानस्य

P 240. l 9 (IX. 86, 21) शकविशति या चान्तिमुत्तेन B 1 शकविशति यापन् त्वद्भुत्वेन A. Ca

एकविंशति पारान् तन्मुखेन B 4 एकविंशति पारान् तन् - खेन C Mill The readings in all the MSS except B 1 are intended for एकविंशतिपार

P 242 l 16 (IX 86, 26) After कुर्वीण इत्यर्थे B 1 adds यद्वा गास्तद्विकारोणि क्षीराणि कुर्वीण इत्यर्थे ।

P 243 l 3 (IX. 86 27) After गोभिः we expect पयोभिः or क्षीरेण, यद्वा, too is left unexplained by Sayana

P 243 l 20 (IX 86, 29) वर्षसाधनोऽपा B 4 sec. man वर्षसाधना पा A Ca वर्षसाधनो पा C Mill समुद्रवर्षसाधनो नि B 1

P 244 l 14 (IX. 86 31) अवचक्रदन् अवक्रदन् ॥ अवचक्रदन् अवक्रदन् B 1 अवचक्रदन् अवचक्रदन् A अवचक्रदन् अवक्रदन् Ca अवचक्रदन् अवचक्रदन् C Mill अवचक्रदन् अवक्रदन् B 4 क्रदन् sec man Sayana takes अवचक्रदन् as a participle, in spite of the accent

P 245 l 10 (IX 86, 33) Sayana leaves out पवते, and seems to have read नृभिः instead of हृदि ।

P 251 l 16 (IX. 86, 48) One expects यत् क्रतुविदत् स्तुत इत्यभिप्राय ।

After hymn IX 86 (VII 3 21) some of the MSS give the following Khula

इलेव धामज्जु¹ यस्ता घृतेन यस्या² पदे³ पुनते देवयत ।

पृतपदी शङ्करो सोमपुत्रोप³ यज्ञमस्थित वैश्वदेवो ॥

वैश्वदेवो पुनती देव्या गाद्यस्यामिना बह्व्यस्तन्वो पीतपुष्टा ।

तया मद्दत् सधमादेयु⁴ यय स्याम पतयो रयीणा ॥ २२ ॥

The text is given from the MS S 3 W is Wilson 438, deest in W 432, deest in S 1, S 2, deest in P S

P 252 l 4 (IX 87 1) After पूषमानो B 1 reads शम्भुर्षे पात्र सग्राम वानित etc

P 254 l 21 (IX 87, 8) प्रात्र तया प्रागप्य ॥ प्रात्र स्वया प्रागप्य । B 1 प्रात्र स्वया प्रागप्य A Ca B 4 प्रात्र स्वय प्रागप्य C Mill

P 256 l 10 (IX. 88, 2) विरोधात् ॥ विरोधापीनि A Ca. C Mill विरोधात् B 1 विरोधा-दीन B 4 sec man

P 256 l 19 (IX 88 3) हवमाह्वानमाकर्ष्ये A Ca. C Mill B 1 4. हव चाह्वानमाकर्ष्ये ?

P 259 l 5 (IX 89 1) अद्या । प्याजोपि । A. Ca. C Mill, B 1 4.

P 259 l 6 (IX. 89, 1) व्यसदत् । निपीदति A great deal of the commentary is lost in all the MSS, there being no explanation of the last pāda. This has produced a confusion in the remaining commentary A has व्यसदत् । निपीद निपीदति निपीदति वा । The same reading is found in Ca. C Mill, B 4. B 1 has व्यसदत् निपीदति वा

P 261 l 9 (IX. 89 7) This verse is left unexplained in all the MSS, the commentary of verse 6, too is in an imperfect state The explanation beginning with कर्मेति पद्ये can hardly be written by Sayana, it was probably supplied by a later copyist In C Mill the lacuna begins in verse 4, and is carried on to nearly the end of IX. 90 ।

P 263 l 20 (IX. 90, 6) विष्णु ॥ निष्णय A. निष्णय Ca. B 1 निष्णय B 4, deest in C Mill.

¹ इनेव धामनु ॥

² पदेयु न ॥

³ पुष्टा ॥

⁴ सद् ॥

I have written विद्म्य instead of विद्मय, because विद्म्य explains the mistakes of the copyists better than विद्मय ।

P 263 l 26 (IX 90, 6) All the MSS read सायनायेण, except B 1, which has साचार्ये, C Mill has पुष्परेकार्णविरचिते Sāyana is called Sāyanārya, see vol IV p 641

P 264 l 5 (IX 91, 1) Read ष

P 265 l 13 (IX 91, 13) ऐचतेरिद रूप । See Rv Bh vol. I p 891 l 13

P 268 l 2 (IX. 92, 2) चमति चमो ग्रहादय । All the MSS give this reading, but Sāyana probably wrote चमत्वेति चमो ग्रहादय, cf Rv IX 93, 3, etc

P 268 l 23 (IX 92 4) स्वभूता ॥ प्रभूता A Ca C Mill, B 4 स्वभूता B 1

P 270 l 22 (IX 93 2) सातभूताभि । A Ca B 4 सातभूताभि C Mill सेक्तभि B 1

P 271 l 24 (IX 93 4) विष्णुदेवयोश्च देव्यचतावप्रत्ये । This is the right reading of Pānini's Sūtra VI 3 92, which in former passages where it occurred I altered, according to Boehthlingk's edition into विष्णुदेवयोश्च देव्यचतावप्रत्ये । Thus, however, is clearly wrong, for there is no such word as विष्णुद्वय, while विष्णुद्वय occurs Rv VII 25, 1 Professor Boehthlingk himself perceived that he ought not to have altered the text (see his notes to VI 3, 92), and I regret that I was misled. The reading अचतावप्रत्ये might be defended, but विष्णुदेवयोश्च is clearly wrong See Siddhānta-kaumudī, ed Tārānātha, vol I p 179, note

P 273 l 27 (IX 94 3) सचो यत् । A Ca C Mill सचोदयत् B 1 4

P 275 l 24 (IX 95 2) सावि कतेति । The change of Visarga into व (Pān VIII 3 41) is not observed by Sāyana and I did not like to alter his way of writing Similar cases occur p 402 l 8, p 458 l 21, etc In दुष्क Pānini's rule, as far as writing is concerned, seems almost universally disregarded

P 276 l 5 (IX 95, 3) अभासम्याद्यर्थे रेफदेशश्चादस ॥ अर्थे रेफदेशश्चादस । A Ca B 4 नुवर्णे C Mill अर्थेरेफदेशश्चादस B 1 रेफदेशश्च would be better

P 280 l 11 (IX 96 7) मनस ईशिता A Ca C Mill, B 1 4

P 281 l 20 (IX. 96, 10) परिदयक B 1 परिदयकः A Ca परिदयक B 4 परिकर्यक C Mill

P 284 l 2 (IX 96, 15) नियतयो A Ca C Mill, B 4 यतु शक्तो B 1

P. 284 l 25 (IX. 96 17) शब्दोयेत B 1 शब्दपित्त्य । A Ca C Mill, B 4.

P 290 l 15 (IX 97 5) बहुविधधरो A Ca C Mill, B 4 बहुधरोयेत B 1

P 291 l 11 (IX 97, 7) उच्चरयन् ॥ उच्चरयन् A Ca B 4 उच्चरयन् C Mill, deest in B 1

P 292 l 4. (IX 97, 8) घोषशब्दस्य वृ-दागू ॥ घोषशब्दस्य वृ-दागू A Ca C Mill, B 4 घोषशब्दस्य वृ-दागू B 1

P 292 l 24 (IX 97, 10) गमनशीलनीचीनाग्ररससपात A Ca C Mill, B 4 गमनशीलनी-शीनी चो रससपात B 1

P 297 l 7 (IX 97, 20) अवहा इत्यर्थे ॥ अवधीत्यर्थे A Ca B 4 अवध्यात्यर्थे C Mill अवधा इत्यर्थे B 1

P 299 l 14 (IX 97, 25) महसा । Read सहसा

P 301 l 9 (IX 97, 29) भग्नताधर्नं धन ॥ धन deest in MSS

- P. 302. l. 11. (IX. 97, 32.) Sāyana seems to have read अग्नि वंशं.
- P. 304. l. 8. (IX. 97, 36.) बहुषि ॥ बहुषिषं MSS. The mistake of putting बहुषिषं as an acc. neut. instead of बहुषि seems to be due to the copyists rather than to the author of the commentary (see my Sanskrit Grammar, § 226).
- P. 305. l. 16. (IX. 97, 39.) अस्माकं १. Read अस्मान् १.
- P. 309. l. 2. (IX. 97, 47.) वंश्वेति समना यज्ञाः B 1. वंश्वेति सम यज्ञाः A. B 4. वंश्वेत्ये वेति सम यज्ञाः Ca. वंश्वेति समनाः तेषु C. Mill.
- P. 311. l. 4. (IX. 97, 52.) चातके ॥ चातके A. Ca. C. Mill. चाले त्वं B 1. चोतके B 4. See Sāyana to VII. 44, 3. It might be चेतके, or चातके from चातयति नाशयति १.
- P. 316. l. 11. (IX. 98, 6.) धारभिः १. Read धारभिः.
- P. 326. l. 4. (IX. 101, 1.) पुरःस्थितत्रयस्य ॥ पुरःस्थितस्य त्रयस्य A. Ca. B 1. 4. पुरस्थितस्य C. Mill.
- P. 330. l. 17. (IX. 101, 13.) विप्रकारे ऋत्वा । A. Ca. C. Mill, B 4. In B 1. ऋत्वा is left out.
- P. 330. l. 18. (IX. 101, 13.) राधक° ॥ संसाधक° A. Ca. B 4. साधक° B 1; deest in C. Mill.
- P. 330. l. 19. (IX. 101, 13.) अघराद्धं मसं ॥ अघराद्धमसं A. अघराद्धमसं Ca. अघराद्धमसं C. Mill. अघरोद्धमसं B 4. अघराधं मसं CB. Lacuna in B 1.
- P. 333. l. 1. (IX. 102, 3.) धारया चाल्मीयया वि धारय । किंच A. Ca. C. Mill, B 4. B 1. I have left the reading of the MSS., though I believe that the original reading was धारयात्मीयया धारया पृष्ठेयु. The insertion of विधारय, without any excuse for it, is not in Sāyana's style. In the commentary to the Sāma-veda II. 3, 2, 18, 3, Sāyana, as far as my MS. allows me to see, has no such insertion. The Sāma-veda has airayat, and the commentator says airayad airayeti pāthau.
- P. 339. l. 10. (IX. 104, 5.) अस्मदीनां ॥ अस्मदीनां A. Ca. C. Mill, B 4. अस्मदीनां B 4. sec. man.; अस्मदीयानां B 1.
- P. 350. l. 1. (IX. 107, 7.) देवानां left out in all the MSS.
- P. 353. l. 3. (IX. 107, 15.) The first बृहदुते is explained in A. Ca. C. Mill as सत्वभूतः; by B 1 as सत्वभूतं; B 4 has न, and changed it to नः १.
- P. 359. l. 2. (IX. 108, 4.) एतवामकोऽंगिरा ॥ एतवामको गि ह्या न A. एतवामकोऽंगि ह्या Ca. एतवामकोऽंगि C. Mill. एतवामकाऽङ्गा B 4. एतवामको गिरा B 1.
- P. 364. l. 1. (IX. 109, 1.) Sāyana calls the Agnis, the Rishis of this hymn, ईश्वरपुत्राः, and quotes their name from the Anukramani as ऐश्वराः. The MS. of the Anukramani (MS. E. I. H. 132) reads likewise ऐश्वराः. The MS. of the Bodl. Library, however (Wilson 379), reads ऐश्वर्यो द्वैपदं, and explains it by ऐश्वर्यः । ईश्वरपुत्राः.
- P. 369. l. 5. (IX. 109, 22.) शीघ्रन् प्रेरयन् सोमोऽभिषूयते A. Ca. B 1. 4. शीघ्रन् प्रेरयन् सोमो भिषू पश्यमानास C. Mill; see Rv. IX. 110, 5.
- P. 370. l. 2. (IX. 110, 2.) महे महति समयेराज्ये A. Ca. B 4; deest in C. Mill. महे महती समये राज्ये B 1.
- P. 372. l. 8. (IX. 110, 8.) निद्रुं हंति B 1. हचिद्रुं हंति A. Ca. C. Mill, B 4.
- P. 372. l. 12. (IX. 110, 9.) निःशः १. The MSS. always write निःशः; but in order to avoid uncertainty, I prefer to insert the Visarga.

P 373 l 8 (IX 110, 11) यत्तवान् ॥ यत्तवान् A Ca B 1 4 यत्तवान् C Mill

P 376 l 6 (IX. 112 1) अपरिस्वृत. सामस्यान्नामित्याय °दन् A Ca B 4, but न्याय corrected to न्याय अपरिस्वृत. सोमस्यान्नामित्याय -दन् C Mill अपरिस्वृत सोमस्यान्नामित्याय मनसो विनोदक B 1 Read अन्नामित्याय, and compare Taittiriya Sanhitā II 6, 10, 5, and Nyāya-mālavistara II 4, 11 and 12

P 377 l 12 (IX 112, 3) जस श्लादेश ॥ जसो कारदेश A Ca जस्याकाशदेश 1 C Mill. कारदेश B 4 (marg ज स लो), deest in B 1

P 377 l 15 (IX. 112 3) After पूर्विका A adds व्यापारण, Ca C Mill and B 4 व्यापारणा, B 1 has a lacuna

P 377 l 26 (IX 112, 4) नमंसविवा ॥ नमंसविवा A. Ca B 4 नमंसविवा Ca नमशापिव B 1

P 378 l 23 (IX. 113, 2) सवर्तयोरत्यो भेदो ॥ सवर्तयोरत्यो भेदो A Ca B 4 सवर्तयोरत्य भेदो C Mill सवर्तयोरत्यो भेदो B 1

P 379 l 19 (IX 113 4) आत्मनोपेक्षिता A Ca C Mill, B 4, deest in B 1 CB

P 380 l 17 (IX. 113 7) The Sanhitā MSS (S 1 3 S meum) write षस्मिन्लोके, S 2 has षसि लोके, both meant for nasalised l, as required by the Prātisākhya, Sūtra 227

P 384 l 11 (IX. 114 4) अभिरथितान्मान् A Ca. C Mill, B 1 4

After hymn IX. 114 (VII 5, 28), at the end of the ninth Mandala, some MSS give the following Khila

यत् तत्परम पद् विष्णोर्लोके महीयते¹ ।

दुवै मुकृतकर्मभिल्लत्² मा³ ॥१॥

यत् तत्परममाप्य³ भूतानामधिपति⁴ ।

भावं भावि च योगीश्व⁵ तत्त माम्⁶ ॥२॥

यत् लोकान्स्नानूस्वर्वा⁶ अद्भया तपसा जिता ।

तेजश्च यत् ब्रह्म⁷ च तत्त माम्⁸ ॥३॥

यत् देवा महात्मान⁹ सेन्द्राश्च समहृदंणा⁹ ।

ब्रह्म¹⁰ च यत् विष्णुश्च तत्त¹⁰ ॥४॥

यत्त गगा च यमुना यत्त¹¹ प्राची संस्वती¹² ।

यत्त¹³ सोमेश्वरो देयस्तत्त माम्¹⁴ ॥५॥२६॥

य इदो यवंमानस्यात्तु¹⁴ धामान्यंक्रमीत्¹⁵ ।

तमाहु¹⁵ सुमना इति यस्ते सोमार्थिधन्वानः¹⁵ इन्द्रा¹⁵ ॥६॥

¹ हीयते S 1 2 PS

² दुयेस्तु कृतकर्मभिः सत्त S 2 कृतकर्मभिल्लत् PS

³ परमाप्य W

परमाप्य S 1 मार्थ्यं PSS 2

⁴ पति W देवानामधिपति S 2 नामधिपति PS

⁵ भावभावी S 1

भावंभावी च योगी च PS भावभावि S 2

⁶ यत्त लोकां S 1

⁷ ब्रह्मां S 1 PS

⁸ सेन्द्राश्च MS 1 त्मानः सेन्द्राश्च MS PS

¹⁰ ब्रह्मा S 1 ब्रह्मां PS

⁸ हा S 1

⁹ यमुना च यत्त S 2 यमुना च PS

¹² प्राची संस्वती S 2

¹¹ गगा यमुना W यमुना च S 1

¹³ यत्त S 1 2

¹⁵ इन्द्रा S 2

¹⁵ तत्त W

¹⁴ नस्यात्तु S 1 2

शुभे मन्त्रकृता स्तोत्रे कर्यपोहर्षयन्ति ।

सोन नमस्य राजान यो जज्ञे वीरुषा पतिरिद्रा° ॥१॥

सम दिशो नानां मूर्धा सम होतारं च्युतिञ्ज ।

देवा षांदित्वा ये सप्त तेभिः सोमाभि रद्य न इद्रा° ॥८॥

यज्ञ राजन्वृत्त हवित्सेनं सोमाभि रद्य न ।

अपतीया मा नस्तारीन्मोचं न किञ्च नाममदिद्रा° ॥९॥२९॥

The text is given from the Sanhitâ MS S 3 W 438 has only verses 1, 2 5 and gives no accents S 1 places v 2 after v 4 P S places v 4 before v 3 and leaves out vv 6-9 Deest in W 432 S 2 gives vv 6, 7, 8 9 5 1, 2

Mandala X.

P 385 l 7-(X. 1 1) सहस्रावमसोहेतो ॥ सहस्रावमसोहेतो । A. सहस्रावमसोहेतो Ca. C Mill B 4 सहस्रावमसोहेतो B 1 2 CB Prof. Goldstucker suggested to me सहस्रावमसोहेतो 1 e चा उदेतो । The quotation is taken as Prof Aufrecht just informs me, from Áśv VI 5 सहस्रावम seems to mean consisting of at least one thousand verses, सोहेतो 18 उदयात्प्राक्

P 388 l 1 (X 1, 5) त्रियोऽर्षे C Mill त्रियोऽर्षे A. C 1 B 1 2 4 CB

P 389 l 10 (X. 2, 1) After श्रोतु B 1 2 CB add हवोषि चातु, deest in A. C 1 C Mill B 4

P 391 l 11 (X. 2 5) सततपानिनिन्नेन A Ca. सततपानि निन्नेन B 4 सततयाचितेन C Mill सततपाननिन्नेन B 1 2 CB after दोनदद्या

P 391 l 12 (X 2 5) पाकेन B 1 2 CB पोपकेन A. Ca. B 4. C Mill

P 392 l 14 (X. 2, 7) दोषसे A. Ca B C Mill

P 394. l 19 (X. 3 5) शोभनदीमर्षो A Ca. B 1 2 4 CB Another explanation of सुदिप must have been omitted by the earliest copyists, ibid l 12 read तस्मिदि°

P 395 l 14 (X. 3 7) महि महात् । A Ca C Mill B 4. महि महतो B 1 2 CB

P 399 l 17 (X. 5 1) मनो - मनुष्यस्य A Ca. C Mill मनो - मनुष्य B 4 ददतो - मनुष्याय B 1 2 CB

P 401 l 18 (X 5 5) स्ततजसा A C 1 C Mill B 4. स्तपमेव B 1 2 CB

P 402 l 6 (X 5 6) The first enumeration of the seven forbidden things is taken from Manu VII 50 and 51 After enumerating eight sins which spring from kâma (kâmaja) and eight which spring from krodha (krodhaja, left out in B R Dictionary) Manu selects four of the former and three of the latter, as the seven most dangerous Danda stands for dandasya pânanam or danda pârushyam, whereas pârushyam is more specially meant for vâk pârushyam Instead of anyadûshanam, Manu reads twice arthadûshanam, i e arthânâm apaharanam deyanâm adanam ca Sîyana, no doubt, intended to write arthadûshanam but the MSS agree on anyadushanam or annadûshanam. The

second enumeration is taken from the Nirukta VI 27 स्वय instead of स्वयं is in A Ca B₄ but B₁ 2 CB had originally the right reading स्वयं

P 402 l 22 (X 5 6) ज्ञानमहिम्ना A Ca C Mill B₄ ज्ञाने सति B₁ 2 CB

P 404 l 8 (X 6 2) सत्यवाच्यवान् A Ca C Mill B₄ सत्यवानुदकवान् B₁ 2 CB which is better and should be inserted in the text

P 404 l 13 (X 6 2) सदासर्वेषु B₁ CB सदा सर्वेषु A Ca B₄ सदा सर्वेषु C Mill सर्वेषु B₂

P 405 l 6 (X 6 4) वृषी परिधी B₁ 2 CB वृष परिधी A Ca C Mill B₄

P 405 l 6 (X 6 4) हविर्विद्युत्ते B₁ 2 CB हविर्विद्युत्ते A Ca C Mill B₄

P 407 l 9 (X 7 2) क्षोत्रमुद्योगान् । B₁ 2 CB क्षोत्रमुद्योगान् । उपमा A Ca B₄ क्षोत्रमुद्योगान् । उपमा C Mill

P 408 l 22 (X 7 6) Read निरूपितवत्

P 409 l 13 (X 7 7) It may be अविता दृष्टभयेभ्य in opposition to गोपा अदृष्टभयेभ्य

P 410 l 15 (X 8 2) उद्यमानु° as neuter A Ca C Mill, CB deest in B₁ उद्यमान् B₄ sec man

P 410 l 25 (X 8 3) आत्मा । ईपद्भिः । आत्मा । ईपद्भिः । निर्मथनकालेऽपि ॥ आहन् । दप आत्मा ईपद्भिः । निर्मथनकालेऽपि । A Ca आत्मा इह य दपे आत्मा ईपद्भिः । निर्मथनकालेऽपि । C Mill अहन् दपे आत्मा ईपद्भिः । निर्मथनकालेऽपि । B₄ deest in B₁ 2 अहन् प्रैयदपे आत्मा ईपद्भिः । निर्मथनकालेऽपि । CB

P 411 l 3 (X 8 3) Read तावत्तादीया°

P 411 l 3 (X 8 6) आग्नेया उन्नरे निज मूर्धन्वत् । आग्नेय्यामुन्नरेति । न मूर्धन्वत् A Ca आग्नेया उन्नरेति । न मूर्धन्वत् C Mill आग्नेय्यामुन्नरेति न मूर्धन्वत् B₄ आग्नेया उन्नरे निज मूर्धन्वत् B₁ 2 CB आग्नेया उन्नरे य उन्नरे इष्टी वल्लत मूर्धन्वत् कामायति च ते अग्निवत् भवत इत्यर्थे । पूर्वेत्याग्नेर्मूर्धे वाग्नुक । उन्नरेत्या कामो गुण । निज मूर्धन्वत् । अग्निर्मूर्धे भुवो यज्ञस्येत्यर्थे । Nārāyaṇa

P 414 l 5 (X 9 1) The words from ईशाना इति to प्रतिष्ठा and again from पथमी to प्रतिष्ठा were left out in all the MSS and had to be supplied

P 416 l 12 (X 9 9) At the end of this hymn MS S 1 2 3 give the following Khula

सद्युमीन्द्रपमो दिवा नक्त च सद्युषी ।

धरत्यक्रित्पूर्वमा देवीरवंस इव ।

The Atharva veda saṅhita VI 23 1 as pointed out by Prof Aufrecht has the same verse only reading धरत्यक्रित् instead of धरत्यक्रित्

P 417 l 24 (X 10 2) The end of the commentary is wanting in all the MSS

P 418 l 11 (X 10 3) Read गूहन्°

P 420 l 6 (X 10 7) विद्यस्ता B₁ 2 CB विद्यस्ता C Mill विद्यस्ता A Ca B₄

P 421 l 4 (X 10 9) After एवाम् CB alone of all MSS inserts बहतां ।

P 421 l 4 (X 10 9) अत्राम्यधारत् CB अत्रामि धारत् A Ca B₄ deest in C Mill

P 421 l 26 (X 10 13) Read परित्यक्तु

P. 425. l. 8. (X. 11, 4.) यदाथौ षभिगमनीयं तं व्रजंते ॥ यदा षाथौः षभिगमनीयतां व्रजंते A. Ca. व्रजंते C. Mill. यदा षाथौः षभिगमनीयतां वृ तं तो B 4; deest in B 1. 2. षभिगमनीयतां व्रजंते CB.

P. 425. l. 10. (X. 11, 4.) प्रजापत A. Ca. प्राजापत C. Mill. प्रजापत B 4; deest in B 1. 2. प्रजापत CB.

P. 426. l. 11. (X. 11, 6.) तुतुपिपति । B 1. 2. This is meant by Sāyana for the desiderative of tu; but A. and Ca. C. Mill have तत्सेवैपति; B 4 corrects this into तवियते; उत्सेवैपति CB.

P. 428. l. 1. (X. 11, 9.) यज्ञमय° B 1. 4. यज्ञमय° A. Ca. C. Mill, CB. यज्ञादप°?

P. 430. l. 3. (X. 12, 5.) देवाग्नीको ॥ देवान्ग्नोको S. 1. देवां ग्नोको S. 2. देवाग्नीको S. 3.

P. 430. l. 19. (X. 12, 6.) The commentary to this verse is wanting in all the MSS. B 4 adds on the margin अत्र पतितो ग्रंथः 1.

P. 431. l. 26. (X. 13, 1.) संतरा वल्गवाद्योः is explained by दक्षिणस्य शंकरस्य यदुत्तरं चक्रं तस्य यद्वलं तत्पादयोर्मध्ये यथा भवति तथा पश्चादनसदित्प्रपदमात्रेऽतीति यो देशस्तत्र स्थित्वा etc. Nārāyaṇa.

P. 432. l. 8. (X. 13, 1.) पत्नीशालांति हविर्धानं प्रति युवां नयामीत्यर्थः A. Ca. C. Mill, B 4. पत्नीशालांतिहविर्धानं प्रति युवां नयामीत्यर्थः B 1. 2. CB. The verse in question is enjoined to be recited at the Havirdhānapravartana, which is the moving of the two sacrificial carts from the Prācinavanśa to the Uttaravedī. We should therefore expect प्राचीनवंशस्य पुरोभागमुपक्रम्योत्तरवेदिपश्चिमदेशपर्येतं नयनं प्रवर्तनं 1; and he explains the verse, हे हविर्धाने वां युवां ब्रह्म युने । ब्राह्मणो पुनस्तीत्येवं मंते यदुक्रमेतत्पादेन ब्राह्मणमुखेनेव हविर्धाने युक्ते भवतः पूर्वं देवैस्त्रया कृतत्वादेतद्युक्तं.

P. 432. l. 24. (X. 13, 2.) प्रभरन् प्रभरंति ॥ प्रहरन् प्रहरंति A. Ca. B 4. पभरन् प्रहरंति CB. प्रहरन् प्रहरंति C. Mill. प्रभरन् प्रहरंति B 1. 2.

P. 433. l. 6. (X. 13, 3.) शृष्ट्यां B 1. 2. CB. शृष्ट्यां A. Ca. C. Mill. शकृताना B 4. sec. man.

P. 433. l. 6. (X. 13, 3.) धानामोम B 1. 2. CB धाना A. Ca. पथा C. Mill. इंधन B 4. sec. man.

P. 433. l. 8. (X. 13, 3.) अनुरोहामि । शकृद्योः ॥ सारोहामि शकृते युवयोः A. Ca. C. Mill, B 4. अनुरोहामि शकृते युवयोः B 1. 2. CB. It may have been हे शकृते युवयोः.

P. 433. l. 8. (X. 13, 3.) करणं B 1. 2. CB करणे A. Ca. B 4. करणे C. Mill.

P. 434. l. 8. (X. 13, 5.) सोमस्य पुत्रभूतः ॥ सोमस्य पित्रभूतः A. Ca. C. Mill, B 4. CB.; deest in B 1. 2.

P. 434. l. 10. (X. 13, 5) From देवनातस्य to च पुष्यतः the commentary is left out in all MSS. except CB. Ibid. l. 11. read ईशाने.

P. 434. l. 17. (X. 14, 1.) मरुतापुत्रौ यौ आनौ परलोकमार्गमभितः स्थितौ ॥ पुत्रौ द्वौ आनौ परलोकमार्गमभितस्यौ A. Ca. C. Mill, B 4. CB., deest in B 1. 2, which omit the whole commentary from 13, 4, to 14, 10.

P. 435. l. 5. (X. 14, 1.) अनुपस्यशानं । C. Mill. अनुपस्यशानं A. Ca. B 4. CB.

P 435 l 13 (X. 14. 2) निमित्त विवेद । C Mill निमित्त मा विवेद A Ca B 4 CB

P 435 l 16 (X 14. 2) सद्य स्ता सभूता पथ्या स्रकर्ममार्गभूता गतीरनु गच्छति ॥ सद्यस्ता सभूता पथ्या स्रकर्ममार्गप्रमागता चतु गच्छति । A Ca CB B 4 (but sec man prnata) मद्यस्ता भूता पथ्या स्रकर्ममार्गप्रमागता चतु गच्छति C Mill

P 436 l 1 (X 14 3) The commentary to बृहस्पतिश्रुतिवैवाप्यान is left out in all the MSS

P 437 l 11 (X 14. 7) सन्नमध्ये दीधितस्य मरुते ॥ तत्र मध्ये दीधितमध्ये मयेरयो । A Ca C Mill तत्र मध्य दीधितमथ मरुत B 4 सन्नमध्ये दीधितमध्ये मयेरउ CB

P 438 l 5 (X 14 8) त्रियमानास्य A Ca B 4 त्रियमानास्य C Mill deest in CB The dental n shows that the mistake lies in त्रि but I cannot amend it properly It may be त्रियमानास्य or it may refer to the same idea which is expressed in the *varia lectio* of the Taittiriya Āranayaka VI 4 where we read यत्र भूम्यै षणम तत्र गच्छ

P 438 l 9 (X 14 9) गतोदकन A Ca B 4 CB , deest in C Mill See M M , Die Todtenbestattung bei den Brahmanen Zeitschrift der Deutschen Morgenland ischen Gesellschaft vol IX p iv note 5

P 439 l 7 (X 14 11) Read दक्षा

P 441 l 14 (X 14. 16) बृहत्सहस्रगद्यमथ ॥ बृहत् महत् जगमथ A Ca B 4 CB बृहद्गनाथ B 1 2 बृहत् जगमथ C Mill. The commentary to Taitt Ār VI 5 11 affords no help

P 441 l 16 (X 14 16) सद्यस्त्वितानि । A Ca C Mill B 1 4 CB

P 443 l 22 (X. 15 4) From द्युत्ताद्यत begins a long lacuna in B 1 extending to the last verse of the hymn where it continues agam with नेतर The same lacuna exists in B 2 3

P 444 l 19 (X 15 6) प्राचीनावीतिन A Ca B 4 प्राचीनवीतो CB प्राचीरनावीतिन C Mill

P 445 l 17 (X 15 8) Read र चानुपुष्यत

P 446 l 17 (X 15 10) A Ca C Mill and B 4 have कौदृश and युश . CB कौदृश and युश From ये the adjectives are to be referred to पितृभि

P 447 l 6 (X. 15 11) सुनि ॥ शुनि A Ca शुचीनी C Mill शुचि B 4 शब्दानि CB

P 449 l 4 (X 16 1) अस्मिभूतः । A Ca C Mill B 4 मयीभूत B 1 CB 1 e h e m h In the commentary to Taitt Ār VI 1 the same reading occurs मयीस्य

P 450 l 2 (X 16 3) The last portion of verse 3 is imperfectly explained Śāyana in explaining the same verse in Taitt Ār VI 1 says यत्र यस्मिन्नैक तत्र द्वे द्वे शुभमनि तत्र ततोऽपथीयु प्रविश्य तत्रापि पितृदेहानुदेहौ प्रविश्य तत्र ततोऽपथानि शरीरानि स्वीकृत्य तै इरतेऽर्त्तवित्तो भव ॥

P 450 l 9 (X 16 4) सतरपुष्यः A C 2 C Mill B 4 CB B 1 2

P 450 l 22 (X 16 5) उदकादिभिः । उदकाभिः A. Ca C Mill B 4 in marg दि उदके B 1 CB Śāyana, Taitt Ār VI 4 has उदकादिभिः and another MS उदकानलिभिः

P 450 l 24 (X 16 5) Śāyana, Taitt Ār VI 4 explains जप by भोज

P 451 l 8 (X 16, 6) Śāyana Taitt Ār VI 4, in explaining the same verse takes विपत् as an ablative of विष् 1 e विषात् सर्वसादुपद्रवात्

P 451 l 24 (X 16, 7) विस्तारयति A C₁ C Mill विस्तारयति B₁ विस्तारयति B₄ CB Sáyana Taitt Ar VI 1, पर्येखयति परितो नैव चालयत् तत्रापसारण मा करोतु ।

P 451 l 26 (X 16, 8) The quotation from Ásvaláyana is omitted in the MSS

P 453 l 19 (X 16, 11) Sáyana reads प्र चोचतु instead of प्र चोचति ।

P 453 l 23 (X 16 12) From अनवानन् ता B₁ 2 leave out everything to X 17 6

P 454 l 5 (X 16 12) प्रत्त CB प्रकृष्ट A C₁ B₄ प्रत्त C Mill

P 455 l 15 (X 17, 1) आत्मसदृश्या CB, A Ca C Mill and B₄ have आत्मसदृश्या B₁ is missing The following extract is from the Nítmanjari (p 68 a) सुखमिच्छता पुसा भार्यानुरागेण स्यातव्यमित्यर्थे षाह ॥ भर्ता भार्यानुरागेण स्यातव्य सुखमिच्छता । विवस्वान् हि तदाश्रोऽभूत्सरख्यैवडाया यदा ॥ अथा ह या एष आत्मनो यज्जायेति शतपथे दृष्टत्वात् यत्नानुकूल्य दपथोस्त्रिवर्गैस्तत्र वर्धत इति याज्ञवल्क्ये नोक्तत्वाच्च य शाश्वतिक सुखमिच्छति तेन भर्ता भरणशौलेन भार्यानुरागेण भार्यानुरूपण स्यातव्य । तच्च विवस्वतो दृष्टानेन दृढयति । हि यस्माद्यदा सरख्यवियस्त्रद्राया यडवाश्वरूपिणी जाता तदा विवस्वानप्यश्वरूपो भूत्वा सुखमिच्छन् भार्यारूपोऽभवत् पश्चात्सभोगेन सुख प्राप्तवान् तदनुकरत्वात्तस्मात्तदनुकरणेन भार्यासुखं प्राप्यत इत्युक्तं । तदथयमूक । अथागूह्रमृता मत्सभ्यं " सरख्य ॥ तत्रैतिहास । त्वयूनामकस्य देवस्य सरख्यस्त्रिशिष्येति स्त्रीपुसात्मकमपावडयमभूत् । ततस्त्वष्टा सरख्युनामिका पुत्रीं विवस्वते प्रायच्छत् । ततस्तस्या विवस्वतः सकाशाद्यमपम्यौ जज्ञाते । ततः कदाचि द्दात्मसदृश्या जनिताया स्त्रियः समीपे तदपत्यद्वयं निधाय स्वयमाश्व रूपं कृत्वा स्वयमूर्त्तरान्कुरुन्मतिं नगाम । अथ विवस्वानेता स्त्रिय सरख्युमिति मत्वा तामरमोत् । तस्या मनुनैव राजर्षिरजायत । ततो विवस्वानेया सरख्युर्न भवतीति विज्ञाय स्वयमप्यश्रो भूत्वा तामश्वरूपिणीं प्रायासीत् । ततः सत्रीडमानयोस्तयो रेते पृथिव्या पपात । अथ सा गर्भकामा तत्पतिरि रेते आजगौ । ततस्तस्या सकाशादश्विनायजायेतामिति । तत्रतिहासमाचक्षते त्वाष्ट्री सरख्यूरिति यास्केन सम्यगुक्तं । अथवन्मिपुन त्वष्टुरिति बृहद्देवतोक्तं पूर्वमुक्तं ॥

The following extract from the Brihaddevatâ was given me by Dr Thibaut who is preparing a critical edition of the whole work He has divided the MSS into two families the one comprising B b¹ b² all MSS in my possession and b³ a MS lent me by Dr Buhler, the other comprising h a MS lent by Dr Hall to M Regnier H a MS given by Dr Hall to the Bodleian Library, and K the MS at Berlin, copied by Prof Kuhn

- 1 अथवन्मिपुन त्वष्टु सरख्युस्त्रिशिषि सह ।
- 2 स वै सरख्यु प्रायच्छत्स्वयमथ विवस्वते ।
- 3 तत सरख्या जज्ञात यमपम्यौ विवस्वतः ।
- 4 तौ आप्पुभो यमाचव ज्ञायांस्ताभ्या तु वै यत ।
- 5 मृष्टा भर्तुं यरोक्ष तु सरख्यु सदृशीं स्त्रियः ।
- 6 निधिष्य मिपुन तस्यामश्व भूत्वापचक्रमे ।
- 7 अविज्ञानाद्विवस्वास्तु तस्यामजनयन्मनु ।

1 H h त्वेष्टु	K h शर°	2 K H h °रख्यु H h पाप°	3 H h सरख्योर्जे°
h °यस्यौ °स्तत	H °स्व° want ng	4 K H h वै यमौ	5 K H h मृष्टा K अरख्य°
6 H h तस्यम°	K तस्यान°		
2 B b b ² b ³ सैव		3 B सरख्योर्जे°	b b ² b ³ सरख्यूर्जे°
6 B b b ² b ³ °त्वोपच°		7 b b b ³ °स्या प्रन°	5 b b ² b ³ स्युष्टा

- 8 राजर्षिरसीत्स मनुर्विब्रह्मनिव जेजसा ।
- 9 स विश्वाम त्वपक्राता सरस्वूमथरूपिणी ।
- 10 त्वगद्दी प्रतिनयामाभु पानी भूत्वा सलक्ष्य ।
- 11 सरस्वुक्त विवस्तत विश्वाप ह्यरूपिण ।
- 12 मियुनायोपचक्राम ता च तत्राहुरोह स ।
- 13 ततस्तपोस्तु वेगेन शुक्र तदपतद्भुवि ।
- 14 उपानिप्रच्च सा त्वया तद्भुक्त गर्भकाम्यया ।
- 15 चाप्रातमात्राद्भुक्तानु कुमारौ सवभूवतु ।
- 16 नासन्नशैव दृष्टश्च यौ सुतावध्विनाविति ।

P 456 l 10 (X 17, 2) After मनुष्येभ्यः A C Mill have तदुत्पत्त्यर्थे, Ca तदुत्पत्त्यर्थे, CB तदुत्पत्त्यर्थे, B 4 had the same, but struck it out The meaning is "for the sake of men i e that men might be born, all men being the descendants of Manu the son of Savarnā

P 456 l 11 (X 17 2) उपनीतवतः । A Ca C Mill, CB B 4 Ibid read सरस्वु°

P 457 l 13 (X 17, 4) परिपाठुः ॥ परिपासि A Ca B 4 परिपासे C Mill CB has त्व परिपासि, leaving out परिपासति In Taitt Ar VI 1, Śāyana says, त्वा मेत परिपासति परिपा लपितुमिच्छति दहनापैनागच्छत त्वा प्रतीयत इत्यर्थे ।

P 457 l 15 (X 17, 4) प्रमित A Ca CB C Mill, deest in B 1 प्रसित B 4 It may be meant for प्रेत or प्रभोत but as all the MSS agree on the short २, प्रमित may possibly have been used in the sense of प्रसिद्ध See again in verse 5

P 457 l 22 (X 17, 5) आर्षुणि P 1 2 आर्षुणि S 1 2 3 The Taitt Ār reads अर्षुणि, and Śāyana explains it by चर्दीन

P 458 l 1 (X 17, 5) प्रमिते A Ca C Mill B 4 प्रमितत CB, deest in B 1

P 461 l 10 (X 17 11) Read विप्रुद्धयश्च

P 463 l 4 (X 18 1) The name of the Rishi according to the author of the Sarvānukramanī is सङ्कुसुक्, not सङ्कुसुक् MS S 3 has ku, MS 1636 saktutsuko, Shadgurusishya (MS E I H 1823) samkusiko and samkusiko, (MS Bodl) saku-suko All Śāyana's MSS (A Ca C Mill B 1 4 CB) read सङ्कुसुक् repeatedly, the only various reading being सङ्कुसुक् once in C Mill In his commentary to the Vājasaneyī Saṁhitā, 35, 7, 15 Mahidhara gives the name of the Rishi as Sanka

8 K °स्वार्निष	9 H विजानाय त्व°	h विजाना त्व°	H h °श्वमूरशी	10 H h °नामु यानि
k प्रतिनयामाभु	12 H h विनायो°	K मैयुनायाप°	तत्राहुरोह	13 K अक्र
14 H h तदुत	15 H h आप्रत°	K °घक्रानु कुमारी	16 h ना°wanting	K दथ°
h दद्य° मुता°				

8 B b b² b³ राजर्षिभयत्तोऽपि वि°	10 b b² b³ सल°	11 B b b² b³ सरस्वुष्ट, °त विदिन्वा
12 B b b² b³ मैयुना°	13 B b b² b³ शुक्र	14 B b b² b³ °द्भुक्त
15 B b b² b³ °क्रानु		
16 b b² b³ °सत्तैव		

suka, a word explained in the Unādi-sūtras II. 29. Prof. Aufrecht supposes that the author of the Sarvānukrama took the name of the Rishi from the Atharva-veda XII. 2, 11; 14, where Agni is called both saṅkasuka and vikasuka, and he proposes therefore in the Sarvānukrama also to correct Sankusuka into Sankasuka. I retain the reading of the MSS., for it is more easy to explain how the name Saṅkusuka was changed into the regular saṅkasuka than *vice versa*.

P. 463. l. 11. (X. 18, 1.) Read यंचाः.

P. 465. l. 14 (X. 18, 5.) It should be पूर्वपूर्वै, one पूर्व out of three immediately following might easily have been omitted.

P. 467. l. 1. (X. 18, 8.) अनुसरण° A. Ca. C. Mill, CB. अनुसरण° B 4. अनुसरण° B 1. Prof. Aufrecht suggests अनुसरण°, which would certainly be the most appropriate reading.

P. 468. l. 12. (X. 18, 11.) ऊर्ध्वगतोद्वासनेन A. Ca. B 1. 4. ऊर्ध्वगतोपासनेन C. Mill. ऊर्ध्वगतोद्वासनेन CB.

P. 468. l. 14. (X. 18, 11.) सूपचारिका CB. लपचारिका A. Ca. C. Mill; deest in B 1. B 4 had the same reading as A., but altered it to तदुपचारिका.

P. 468. l. 14. (X. 18, 11.) Instead of प्रलंभनं and शोभनप्रलंभा (A. Ca. C. Mill, B 4) B 1 has उपलंभनं and शोभनोपलंभा, which seems more appropriate, because प्रलंभनं is generally used in the sense of deceiving, overreaching, instead of simply reaching. In the Taitt. Ār. Sāyana explains सूपवचन by सुधूपवचनं स्वेच्छगमनं यस्याः सा. CB. has उपवचनं फलं शोभनफलंता.

P. 469. l. 1. (X. 18, 12.) ते पांसवः ॥ तेषां सवा A. Ca. B 4 तेषां सवा CB. तेषां सवा C. Mill.

P. 469. l. 15. (X. 18, 13.) लोमं । A. Ca. C. Mill, B 4. pr. man.; लोकं CB. In the Taitt. Ār. the published text gives लोकं, and the Commentator explains इमं लोकं लोक्यते दृश्यते इति लोको लोचः.

P. 469. l. 23. (X. 18, 14.) All the MSS. leave out the commentary. They write एष चतुर्दशो ॥ प्रतीचीन इति । A. Ca. C. Mill, CB. B 4 adds in the margin, एतद पतितो ग्रंथः ॥

P. 470. l. 23. (X. 19, 1.) सेषयत । अरगाहत् । गोदोहन° ॥ मेवयत अरगाहत् । गोदोहन° A. मेषयत अरगाहत् । गोदोहन° Ca. सेषयत । अरगाहत् । गोदोहन° C. Mill. मेषयत अरगाहत् गोदोहन° B 4. सषयत अरगाहत् न स्नानापानादि° B 1. सेषयत अरगाहत् स्नानापानादि° CB.

P. 471. l. 19. (X. 19, 3.) सास्त्रादिप्रतीनां ॥ सास्त्रादिप्रतीनां A. Ca. सास्त्रादिप्रतीनां C. Mill. सास्त्रादिप्रतीनां B 4. सन्वादिप्रतीनां B 1. CB.

P. 472. l. 8. (X. 19, 4.) The commentary to संज्ञानं यत्परायणं चापत्तनं is left out in all the MSS

P. 472. l. 26. (X. 19, 5.) Read गच्छन्तीः.

P. 473. l. 1. (X. 19, 6) Read नीयंतीभिः.

P. 474. l. 6. (X. 20.) Read सन्नमुञ्जानां.

P. 478. l. 9. (X. 20, 10) किंविद्येयं यमलि A. किंविद्येयं यमलि Ca. किंविद्येय-मलि C. Mill किंविद्येयं यमलि B 4. किंविद्येयमलि B 1. किंविद्येयमलि CB.

P. 478. l. 17. (X. 21.) Read अनुरुपाः.

P. 483. l. 10. (X. 22, 3.) आइ मयोदायां । आ समाभिः ॥ आ मयोदया असमाभिः । A. Ca. CB. समयोदया असमाभिः C. Mill, B 4. आ मयोदायां आ समाभिः B 1.

P. 485 l 17. (X. 22, 8.) At the end of this verse there is great confusion in all the MSS. A. has असुत्प्रकृतिरित्यर्थः । एवंभूतो स्ति हे अमितहन् शकृष्णां हिंसायां समयो भवेत्, running on from verse 8 to verse 9. The same has happened in Ca. and B 4. C. Mill fortunately supplies part of the lacuna. It reads: असुत्प्रकृतिरित्यर्थः । एवंभूतो स्ति हे अमितहन् शकृष्णां हंनुर् इत्वं सदायस्य उपस्थितव्यस्य यथः हंता सन् शक्तु निधि ॥ B 1, on the contrary, breaks off after अयवहारहास्यः, and continues हता सन् हंभय ते शक्तुं सिंधि । CB. gives the text as I had restored it, only reading हि पि for हिं पि.

P. 486. l. 9. (X. 22, 10.) Read मरुद्वयांशो°.

P. 487. l. 7. (X. 22, 12.) Sâyana seems to have read कुम्भक्. This is the reading of A. Ca. B 1. 4. C. Mill. In CB. अं is inserted before कुम्भक्.

P. 487. l. 17. (X. 22, 13.) सति निर्देशस्याविशेषणत्वात् ॥ सति निर्देशमाविशेषणत्वात् A. Ca. सति निर्देशमाविशेषणत्वात् C. Mill. सति निर्देशविशेषणत्वात् B 1. सति निर्देशस्याविशेषणत्वात् corr. sec. man.; सति निर्देशविशेषणत्वात् CB. I suppose it means, the final *a* of *tâ* and *satyâ* must be taken for the nom. plur. fem., because otherwise (*sati*, as it is) there would be no predicate to the proposition, i. e. *tâ* and *satyâ* would refer to nothing.

P. 487. l. 20. (X. 22, 13.) Read हिंसत्यथ.

P. 492. l. 4 (X. 23, 7.) From सस्यानि to सस्यानि all is left out in A. Ca. B 4. In C. Mill there is a longer lacuna from वयं स्रोमं स्रोमं etc. to the second verse of the next hymn. The text is preserved in B 1 and CB.; B 1 reading केचिद् instead of ह्यचिद्, and leaving out प्रकृष्टं मतिं. Ibid. l. 6. read ज्ञानोमः.

P. 499. l. 11. (X. 25, 9.) तस्मिन् अतिमहतोत्यर्थः ॥ तस्मिन्सति महतोत्यर्थः A. B 4. CB. तस्मिन् सति महतोत्यर्थः Ca. C. Mill. तस्मिन्सर्वेषु महतोत्यर्थः B 1.

P. 503. l. 4 (X. 26, 7.) Sâyana seems to have read अदूषोत् for दूषोत्.

P. 505 l. 22. (X. 27, 4.) शरीरस्यस्त्रास्त्रबलादिभिः A. Ca. C. Mill, B 4. sec. man. शरीरस्यस्त्र-बालादिभिः B 1. शरीरस्यस्त्रास्त्रबलादिभिः CB.

P. 506. l. 2. (X. 27, 4.) म यिष्ठां । C. Mill, B 4 sec. man. प्रदक्षिणां A. Ca. B 4. CB. प्रादक्षिणां B 1.

P. 506. l. 8. (X. 27, 5.) वै उ इत्येव ॥ वै उ इत्येव A. Ca. वै उ इत्येव C. Mill. वै दु इत्येव B 1. वै अतिवेत्ती एव B 4. sec. man. वै इत्येव CB.

P 506. l. 12. (X. 27, 5.) स्वावर° A. Ca. C. Mill, B 1. 4. CB. स्वावरः ?

P. 507. l. 14. (X. 27, 7.) Read आभूतसंभवः.

P. 507. l. 22. (X. 27, 7.) भवनाय गच्छंती ॥ भवतः lacuna प्रयुक्तः A. Ca. C. Mill, B 4; deest in B 1. भवनाय गच्छंती यदा तवस्य प्रवर्धेण स्यादयिष्यी रेकरसादतः । CB.

P. 508. l. 9. (X. 27, 9.) The commentary is left out in all the MSS. In B 4 there is a note दक्षिणोश्च शृगणः.

P. 509. l. 7. (X. 27, 11.) लिटि रूपं B 1. लेटि रूपं A. Ca. C. Mill, B 4. स्थालि रूपं CB.

P 509 l 15 (X 27, 11) परयितुः B 1 CB चारयितु A Ca C Mill, B 4

P 510 l 10 (X 27, 13) From वृष्टिलक्षणमुदक to वृष्टिलक्षणमुदक all is left out in A Ca C Mill B 1 CB and B 4 (in marg) give निगति instead of गिरति ।

P 510 l 23 (X 27, 14.) पलाशनवर्जितो ॥ पराशदनवर्जितो A Ca पराशदनवर्दिर्जितो C Mill परासादनवर्जितो B 4 sec man परसादनवर्जितो B 1 CB Cf Nir XII 29

P 512 l 7 (X 27, 16) निवास । CB गतिनिवास A Ca. B 1 4, deest in C Mill It would be better to read तद्व निवास

P 512 l 15 (X 27, 17) Read पक्षवतो instead of पक्षवतो

P 512 l 16 (X. 27, 17) देवाना A Ca have देवाना, B 4 देवना B 1 देवोना, CB देवता, deest in C Mill

P 512 l 18 (X. 27, 17) After यद्वा some other explanation was probably left out, which makes the following sentence unintelligible

P 513 l 19 (X 27, 19) युगा युगानि A Ca CB B 1 4 युगानि C Mill

P 514 l 4 (X 27, 20) सुष्टु पूजितौ । MSS , सुष्टु योजितौ ?

P 514 l 6 (X 27, 20) यज्ञान्मापगमय ॥ यज्ञान् मा गमय A Ca B 1 4 यज्ञान मा गमय । C Mill यज्ञान् मा गय CB

P 518 l 9 (X 28 4) Read अत्सारीन् for अत्सात्

P 518 l 10 (X 28, 4) अग्निहन्देशात् B 4 अग्निहन्देशात् A Ca C Mill निर्गहन्देशात् B 1 CB

P 519 l 19 (X. 28, 7) जूमसस A Ca C Mill, CB B 4 जूर समर्ष B 1

P 520 l 15 (X 28, 9) चलचक्रस्य नृ० ॥ चलचक्रस्य नृ० A Ca चलचक्रस्य नृ० C Mill चलचक्रजूरनृ० B 1 B 4 sec man चलचक्रजूरनृ० CB The passage is corrupt, and I can suggest no emendation Prof Aufrecht suggests चलचक्रजूर

P 521 l 7 (X 28 10) लीलया A Ca C Mill B 4 CB लीडया B 1

P 521 l 12 (X. 28, 11) In this verse the Pada MSS (P 1 P 2) read गोषा probably in order to avoid the hiatus In the commentary A Ca B 4 have गोषा B 1 CB गोषा, deest in C Mill

P 522 l 17 (X 29, 1) See Nir VI 28 The commentary begins with पने न वायो न्वायीति in A Ca. B 4 CB There is a lacuna in B 1, in C Mill there is a long omission from X 28 11 to X 29 7 The commentary here, and X 30, 11, is the same as that given by Durga Durga's MS (E I H 357) leaves out पृथ इव, leaves out from मनुष्याणां to मध्ये, has सोमभागो for सोमभाग , एव तावद् for एतावद्, has इयन्मवति, नि for चदति, चयति for चययतिव, has य सोमसस्य किमिति, has पूर्वलोपाचन, leaves out वा before कामयमान, has न्वायीति एतद्, has इत्येतस्मिन्पदद्वये । At the end Durga continues his argument रूप द्विपदत्वे हि सति पाशान्दस्याचन केनचिद्विहित्य । न वेह विकला मनुषयो वा कश्चिदपाऽस्ति । स्यादेतत् । उपमाय भविष्यतीति । तदपि न सभवतीति । नकारेणोपमायस्य कृतत्वात् । य इत्यस्यापि पुष्पभूतस्य न कश्चिदपाऽस्ति । तस्मादास्यातस्यानुदाहरत्वादर्थासम्भवाच्च द्विपदत्वे वाच इत्येतदेकपदमेव । शकुनिपुत्र एव आत्म्याभिपेय उपपद्यते ।

P 524 l 2 (X 29 2) कुत्सेन । कुत्सेन । कुत्सेन A. Ca B 4, deest in C Mill कुत्सेन B 1 CB

P 524 l 6 (X 29 3) All MSS have रत्नो, not रत्नो

P 526 l 1 (X 29, 6) मन्त्रकेन A Ca. B 1 4. मन्त्रकेन CB , deest in C Mill

P 526 l 5 (X 29, 6) आस्तादिता ॥ अस्ताभिर्दत्ता A Ca B 4 अस्तादिता B 1 अस्तादिता CB
 P 530 l 16 (X 30, 7) ता हिमनात् ॥ तामि हिमनात् A Ca B 4 C Mill तामि हिमात् CB,
 deest in B 1

P 532 l 21 (X 30, 11) निरुक्तटीकाया उद्धृत ॥ निरुक्तटीकाया उद्धृत A Ca निरुक्तटीकाया उद्धृत B 4
 C Mill, deest in B 1 In CB एतस्मादन्तो व्याख्यान निरुक्तटीकाया उद्धृत । The commentary
 is taken nearly literally from Durga's commentary

P 536 l 3 (X 31, 3) Read अभिप्राप्तयाम

P 536 l 16 (X 31, 4) After तामि CB alone has स्तुत

P 538 l 9 (X 31, 8) एतावद्देवनात सामर्थ्येन युक्तमिति न । अपि तु ॥ एतावद्देवनात सामर्थ्येन युक्त इति ।
 अपि तु A Ca C Mill, B 4 एता देवा या जात सामर्थ्येन युक्त । एतेभ्यो B 1 एता देवा जात सामर्थ्ये त
 युक्त एता एतेभ्यो CB

P 540 l 5 (X 32, 1) The devatā is Indrāh

P 541 l 1 (X 32, 2) रज शब्दाज्जस आकारः ॥ रज शब्दा म आकारः A Ca C Mill राजशब्दाज्जस
 आकार B 1 रज शब्दा जस आकार CB रज शब्दाज्जस आकार B 4 It looks like a marginal
 gloss inserted in the text The intention was most likely to take रजसा for राजसि

P 542 l 1 (X 32 4) दीप्यस्य A Ca B 1 4 CB

P 542 l 3 (X 32, 4) प्रापयसाधन । A Ca C Mill, B 1 4 CB प्रापयसाधन ?

P 542 l 4 (X 32, 4) यत आगतप्रकाशशस्त्रोस्त कारणमाह ॥ यत आगत प्रकाशशस्त्रेस्त कारणमाह A Ca
 C Mill, B 4 यत आगत प्रकाशशस्त्रेस्त तावर्षमाह B 1 यत आगत प्रकाशशस्त्रेस्त कारणमाह CB

P 542 l 9 (X 32 4) धारय instead of दीपय ।

P 543 l 17 (X 32, 7) The explanation of येतदिद चम्राट is found in C Mill only

P 544 l 18 (X 32, 9) After हे कलश A Ca C Mill have कलाशान् CB कलशान् It
 is struck out in B 4 but not in B 1

P 544 l 27 (X 32, 9) क्रियाम मयवान् कुरुश्रवणा । पूजाया बहुवचनपद ॥ क्रियाम कुरुश्रवणा पूजाया
 बहुवचन पद A Ca C Mill, B 4, deest in B 1 क्रियाम मयवान् कुरुश्रवणा पूजाया बहुवचन । एव

P 546 l 12 (X 33 2) पार्श्वीस्थानि ॥ पार्श्वस्थानि A Ca C Mill, B 4 पार्श्वीस्थानि B 1
 पार्श्वीस्थानो CB Cf Śāyanṛ to I 105, 8

P 547 l 19 (X 33 5) प्रतिष्ठवाहिन रथ ॥ प्रतिष्ठवाहिन त रथे च A Ca प्रतिष्ठवाहिन रथ च C Mill
 प्रतिष्ठवाहिन रथ च B 4 प्रतिष्ठवाहिन रथ B 1 प्रतिष्ठवाहिन रथ CB Prof Aufrecht suggests
 the certain emendation प्रतिष्ठवाहिन

P 549 l 7 (X 34, 1) The name of the second supposed poet is Maujavan
 Aksha (MS E I H 132 writes Mojavān by mistake) The commentator of the
 Anukramani explains Maujavān as Mujavatputra and he is quite aware of the
 irregularity in the formation of the patronymic, for he says that although the
 patronymic suffix has been omitted, the Vriddhi of the first syllable has been
 preserved Hence Maujavat, instead of Maujavata. Roth in his Dictionary
 gives the name as Maujavata but this is wrong for Shadgurushishya quotes
 Sauvishṭakṛit as a parallel case, clearly showing that the name he wished to
 explain was Maujavat, nom sing Maujavān The name, no doubt, is irregular

even thus, yet we have no right to change it Sāyana explains the name by मुनयनः पुत्रः (A. Ca C. Mill, CB), or मुनयतः पुत्रः (B 1. 4), the *u* being given as short

P. 549 l. 8. (X. 34, 1.) अत्र द्वादशयथान्तौति । Here all the MSS are at fault, and possibly Sāyana himself or whosoever wrote the passage. I shall first give the various readings .

- A. अत्र द्वादशास्यान् स्तौति नवम्याद्या या स्तं तस्मान्नाहेयतः सप्तमी त्रयोदशी च कृषिं स्तौति । अतस्तयोस्ता देवता ।
 Ca अत्र द्वादशास्यान् स्तौति नवम्याद्या या तस्मान्नाहेयतः सप्तमी त्रयोदशी च कृषिं स्तौति । अतस्तयोस्ता देवता ।
 B 4. अत्र द्वादशास्यान् स्तौति नवम्याद्या स्तुहेयतः । सप्तमी त्रयोदशी च कृषिं स्तौति । अतस्तयोस्ता देवता ।
 C. Mill अत्र द्वादशी द्यान् स्तौति नवम्याद्या च तु छी स्तुहेयतः सप्तमी त्रयोदशी च कृषिं स्तौति । अतस्तयोःस्ता देवता ।
 B 1. अत्र द्वादश्या द्यान् स्तौति न नवम्याद्या त स्तुहेयतः सप्तमी त्रयोदशी च कृषिं स्तौति । अतः स्तयोः सा देवती ।
 B 2 अत्र द्वादश्या द्यान् स्तौति न - नवम्याद्या त स्तुहेयतः सप्तमी त्रयोदशी च कृषिं स्तौति अतः स्तयोः सा देवती ।
 CB अत्रा द्वादशयथात् स्तौति नवम्याद्या या त स्तान्नाहेयतः सप्तमी त्रयोदशी च कृषिं स्तौति अतस्तयोः सा देवता ।

- A. एवं पंच गताः शिष्टाभिर्नैवभिः कितयो स्याथ निर्दंते । अतस्ता अपि तहेयतः ।
 Ca एवं पंच गताः शिष्टाभिर्नैवभिः कितयो स्याथ निर्दंते । अतस्ता अपि तहेयतः ।
 B 4. एवं पंच गताः शिष्टाभिर्नैवभिः कितयो स्याथ निर्दंते । अतस्ता अपि तहेयतः ।
 C Mill एवं पंच गताः शिष्टाभिर्नैवभिः कितयो स्याथ निर्दंते । अतस्ता अपि तदेवत्याः ।
 B 1. एवं पंच गताः शिष्टाभिर्नैवभिः कितयो स्याथ मद्यते । अतस्ता अपि तदेवत्याः ।
 B 2. एवं पंच गताः शिष्टाभिर्नैवभिः कितयो द्याथ मद्यते । अतस्ता अपि तदेवत्याः ।
 CB एवं पंच गताः शिष्टाभिर्नैवभिः कितयो द्याथ निर्दंते । अतस्ता अपि तहेयतः ।

Now it is clear that the seventh verse does not praise agriculture, nor would it be *stauti* in the singular, if two verses were intended Nevertheless we have *tayoh*, a dual, as if two verses were intended Shadguruśiṣhya in his commentary to the Anukramanī says तत्राद्यान्द्वादशी स्तौति नवम्याद्या च सप्तमी त्रयोदशी कृषिं स्तौति कितव चानुशास्त्रि शिष्टाभिर्नैवभिस्त्वद्याः कितवद्यैव निर्दंते । This is clearly metrical, and evidently taken from the Brihaddevatā, where the following verses occur प्रपेपा मेति मूक यद्दद्यन्तुतिरुच्यते । अत्राद्यान्द्वादशी स्तौति नवम्याद्या च सप्तमी ॥ त्रयोदशी कृषिं स्तौति कितव चानुशास्त्रि (read ती) । अद्यास्तु शेषा निर्दंति । If we look at this, we see what has happened Sāyana has taken the Brihaddevatā, quoted it, and inserted after each paragraph some words of explanation In doing this he seems to have drawn सप्तमी and त्रयोदशी together, without altering the verb *stauti*, but putting, when he speaks for himself, the dual *tayoh*, as referring to the seventh and thirteenth verses What he ought to have said was this अत्र द्वादशयथान्तौति नवम्याद्या च सप्तमी । अतस्तान्नाहेयतः । त्रयोदशी कृषिं स्तौति । अतस्तस्या सा देवता । This is, no doubt, a greater alteration of the text of Sāyana than would be permissible according to the critical principles followed in this edition But both grammar and sense required this deviation, and the various readings as given above will enable every reader to form his own opinion

P 549 l 18. (X. 34, 1) The MSS of Sāyana write विभीतक and विभीतक instead of विभीदक, and मुनयन् instead of मूजयन्

P 551 l 13 (X. 34, 5) अवहितो B 1 CB अवहता A Ca C Mill, B 4 One expects अवहीनो, but as the next sentence seems to depend on this word, it can only be अवहितो, in the sense of attentive

P 552 l 8 (X 34 7) अकुशवत and नितोदिवत as nom plur in A Ca. C Mill, B 1 (doubtful), but अकुशवत and नितोदिवत in CB, and sec man also in B 4, where originally both words were in the nom plur But for the uncertainty of the MSS the gen sing would be best in both words The commentary shows why Śāyana might have taken the seventh verse as a कृषिसुक्ति

P 552 l 9 (X 34, 7) पुरुषस्य कृषी प्रवर्तमानस्य ॥ पुरुषश्च कृषी प्रवर्तमाने A Ca पुरुषे द्यूनप्रवर्तमाने C Mill पुरुषस्य कृषी प्रवर्तमानस्य B 1 पुरुषस्य च कृषो प्रवर्तमाने B 4 पुरुषस्य कृषी प्रवर्तमाने CB.

P 553 l 9 (X. 34, 9) अथकृता A C. B 4 CB B 1 अथा यता CB

P 554 l 24 (X 34, 13) मतिं कुरु A Ca B 1 4 CB, deest in C Mill Prof Aufrecht suggests रतिं कुरु ।

P 559 l 3 (X 35 9) तिष्ठ A Ca C Mill, B 1 4 CB

P 561 l 17 (X 36, 1) स सर्वं च ॥ सः सर्गं च यद्यथ्य A Ca स सर्वं च यद्यथ्य C Mill स सर्गं च यद्यथ्य B 4 सः सर्वं च B 1 स सर्वं च CB

P 566 l 24 (X 37, 1) The Vimyoga of X 40, 10 is added here in A Ca C Mill, CB B 4 In B 1 it is inserted in the margin

P 571 l 19 (X 38, 1) ताडयाशाङ्गायनका ॥ ताडवीशाङ्गायनका A B 4 ताडया शाङ्गायनका Ca ताडया जाङ्गायनका C Mill ताडया शाङ्गायनका CB, deest in B 1 ताडयशाङ्गायनका?

P 573 l 18 (X 38, 5) The quotation from the Śātyāyanaka could not be verified, as in spite of repeated efforts, I have not succeeded in finding any copy of that work in India Śāyana's quotation, however, from the Śātyāyanaka agrees very much with the passage in the Tāndya Brahmana IX 2, in fact, it does so to a greater degree than the extract given by Śāyana as from the Chāndogya Brāhmana. I take this opportunity of mentioning a correction in another extract from the Śātyāyanaka, p 106 l 5 where Prof Aufrecht has shown that भावे तत् should be तावेतत् Ibid l 4 read प्रतिममृशाने

P 575 l 10 (X 39 3) Śāyana seems to have read अतस्य for हतस्य A Ca CB B 4 read अतस्य, C Mill हतस्य, B 1 कृतस्य

P 575 l 17 (X. 39, 4) पुनर्पुनः B 1 पुनर्नपुनः A C 1 C Mill, CB B 4

P 576 l 13 (X. 39 6) संपत्तिर्नमिमाहाहान A. Ca C Mill, B 1 4. CB Śāyana has evidently used अहान as a masculine According to यन्नामकर्त्तरि (Am Kosha III 6 3 24) it would be impossible, according to भावे स्तुद्ध (Siddh Kaum ed Tārānātha, vol II p 633) it might be defended.

P 576 l 23 (X. 39 7) विन्दे A. Ca. C Mill, B 4 pr विन्दाम B 1 B 4 sec. man CB

P 577 l 9 (X. 39, 8) The commentary to the first line is left out in A. Ca C Mill, B 4. It is given in B 1 CB Ibid l 10 read युजन् ।

P 579 l 2 (X. 39 11) दक्षारथ्यः CB C Mill मात्तव्यं A. Ca. B 4. सहाय्यं B 1

- P. 579. l. 20. (X. 39, 13.) यातमद्रिं । B 1. CB. C. Mill. यातमिद्रं A. Ca. B 4.
- P. 581. l. 24. (X. 40, 3.) चंदिनो याणी कापा । तया ॥ चंदिनो यणीकापातया A. Ca. चंदिनो यणीकापातया C. Mill. चंदिनो याणीकापातया B 1. 4. चंदिनो याणी सापातया CB.
- P. 582. l. 1. (X. 40, 3.) राजकुमारयिच CB. B 1. राजकुमारोय A. Ca. राजकुमारयिच C. Mill. राजकुमारोय B 4, but राजकुमारयिच B 4. sec. man.
- P. 582. l. 10. (X. 40, 4.) युवं युवां A. Ca. C. Mill, B 1. 4. CB. युवं युवाभ्यां?
- P. 590. l. 1. (X. 42, 5.) पूर्वोह्ले ॥ पूर्वोह्लः B 1. CB. B 4. sec. man. पूर्वोह्लः A. Ca. C. Mill, B 4.
- P. 591. l. 11. (X. 42, 9.) Read चत्तिःदीर्घं ।
- P. 591. l. 23. (X. 42, 10.) प्रथमाः । Sāyana leaves it free to read प्रथमा or प्रथमाः. Pada 1. 2. read प्रथमाः; Aufrecht leaves it open.
- P. 592. l. 13. (X. 42, 11.) सखिभूतेन्द्रः A. Ca. C. Mill, B 1. 4. CB.
- P. 593. l. 1. (X. 43, 1.) चांगिरसस्य कृष्णस्य A. Ca. C. Mill, B 4. हे घोषेयस्य सुहस्य CB. हे घोषेयस्य सुहस्यस्य B 1. Ibid. l. 12. read त्वद्रिक्.
- P. 594. l. 16. (X. 43, 5.) परस्थानं CB. C. Mill. परस्थानं A. Ca. B 4. परस्थानं B 1.
- P. 594. l. 21. (X. 43, 5.) पूर्वोऽपि ॥ सुतो पि A. Ca. C. Mill, B 1. 4. CB.
- P. 595. l. 6. (X. 43, 6.) Read तीवकीः ।
- P. 599. l. 1. (X. 44, 5.) Read यस्मिन्लं. In changing the usual spelling of the MSS. न नः, the necessary insertion of the स्, I am sorry to say, has not always been attended to. Ibid. l. 3. read वृष्णसि.
- P. 599. l. 15. (X. 44, 6.) The extract from Yāska differs, as it does frequently, from the text of the printed edition and the MSS. of Yāska.
- P. 600. l. 2. (X. 44, 7.) य उक्ते । All the MSS. read ये सप्रे.
- P. 600. l. 17. (X. 44, 8.) वृष्णः सोदरस्यामेकृन्सोमान्पीत्वा मदे सति ॥ सोमं पीत्वा मदे सति वृष्णः सोदरस्यामेकृन् सोमान् पीत्वा उक्ते सति A. Ca. (सोदरस्यामेकृत्, उक्ते सति deest, C. Mill.) B 4 had the same as A., but sec. manu it inserts सोदरसस्य, सेकृन्, and मदे for उक्ते. B. has सोमं पीत्वा मदे सति वृष्णः सोमरसस्ये सेकृन् सोमान् पीत्वा मदे सति. CB. reads वृष्णः सोदरस्य धैमेनै सोमान् पीत्वा उक्ते सति.
- P. 601. ll. 15 and 16. (X. 45, 1) The name of the Rishi of this hymn, and of hymn IX. 68, is called by the author of the Sarvānukramanī Vatsapris, not Vatsapris. The MS. (S. 3) in IX. 68 has सतिभेः, in X. 45. वत्सप्रि चं रान्नेवं. Shadguruśishya in IX. 68 has वत्सप्रिः twice, in X. 45. वत्सप्रिः thrice. Sāyana in IX 68 has the genitive वत्सप्रेः and nom. वत्सप्रिः, supported by all the MSS., and likewise in X. 45 the gen. वत्सप्रेः and the nom. वत्सप्रिः, without any various reading. In later works the name became वत्सप्रीः, see Boehtlingk and Roth, Dict. s. v.
- P. 602. l. 4. (X. 45, 1.) सुप्रज्ञता ॥ सुप्रज्ञो नेता A. Ca. सुप्रज्ञता C. Mill. सुप्रज्ञो नेता CB. सुप्रज्ञो नेता B 4. sec. man. B 1.
- P. 605. l. 23. (X. 45, 9.) Read युवतम ।
- P. 607. l. 3. (X. 45, 12.) The commentary to the first line is left out in all MSS.

After repeated researches Dr Rost the Librarian of the India Office, has just succeeded in finding the missing volumes of MS B₁ I am therefore able to supply the following various readings for pages 1-85

P 4 l 19 B₁ reads पार, P 11 l 16, शौनकेत्याप्राज्ञक, P 12 l 5 quotation omitted as in B₄, P 20 l 16 लोमानि in B₁ 4, P 31 l 4 like B₄, P 32 l 17, like B₄, P 32 l 24 like B₄, except दशापवित्र, P 34 l 19 like B₄, P 35 l 11, like B₄, P 37 l 7 like B₄, P 37 l 8 like B₄, P 38 l 19 like B₄ except गवा द्यार°, P 38 l 26 like B₄, P 39 l 5 like B₄, P 39 l 23 like B₄ except चपापतो, P 40 l 4, like B₄, P 40 l 6 like B₄, P 42 l 14 like B₄, except the marginal gloss, P 43 l 4 like B₄, P 43 l 22 like B₄, P 44 l 17, like B₄, P 45 l 1, like B₄, except पौसप, which was the original reading of B₄ also, चमीपूय° (B₄ has चमीपूय°) and सोमस्य twice (once struck out in B₄), P 45 l 14 like B₄, P 48 l 17 like B₄, except सभिन्न, P 48 l 23 like B₄ except च्दातृ°, P 49 l 5 like B₄ except स्वामीनि, P 49 l 23 like B₄, P 50 l 4, like B₄ except दत्त, which may have been the original reading of B₄ also, P 50 l 17, like B₄, P 51 l 23 like B₄ except चापय P 51 l 24 like B₄, P 52 l 4, like B₄, P 52 l 5 like B₄, P 52 l 10 like B₄, P 52 l 11 like B₄, P 53 l 1 like B₄, P 54 l 11, like B₄, P 54 l 15 like B₄ P 54 l 21 like B₄, P 55 l 19 like B₄, P 56 l 7, चतुपक, P 57 l 20 like B₄, P 58 l 1 like B₄, P 58 l 2 like B₄, P 59 l 13, like B₄, P 59 l 19 like B₄, P 61 l 19 like B₄, P 62 l 1 like B₄, P 62 l 13 like B₄, P 63 l 9 like B₄, P 64 l 8 like B₄, P 64 l 23, like B₄, P 67 l 9 like B₄, P 67 l 10 like B₄, P 67 l 12 like B₄, P 67 l 19 l 20 like B₄ except (यथा), P 68 l 3 l 4 like B₄ P 69 l 4 l 22 like B₄, P 70 l 1, l 8 like B₄, P 71 l 18 like B₄, P 72 l 18 like B₄, P 73 l 5 like B₄ P 74 l 15 l 21 like B₄, P 75 l 15 l 17, like B₄, P 77 l 10 like B₄, P 80 l 11, like B₄, P 80 l 12, B₁ explains भृशं by भृशशौला and the चण्डशौला of B₄ was clearly meant for the same, P 80 l 13 l 14, like B₄, P 80 l 19 like B₄ except चक्षसवपन, P 80 l 19 like B₄, P 81 l 15 (IN 41 5) like B₄, P 82 l 21, like B₄, P 84 l 18 like B₄, P 84 l 20 like B₄

ऋग्वेदसंहिता

सायणाचार्यविरचितमाधवीयवेदार्थप्रकाशनामकभाष्यसहिता

शारमण्यदेशोत्पन्नेनंगलरुडदेशनिवासिना भट्टमोक्षमूलरेण संशोधिता

श्रीमद्भारतवर्षमहाराज्यमात्यानामनुमत्या च

उद्घतरणाभिधाननगरे

विद्यामंदिरसंस्थानमुद्रायंत्रालये मुद्रिता

संवत् १९२९ वर्षे

॥ षष्ठाहकसप्तमाध्यायपोडशवर्गादि सप्तमाहकाष्टमाध्यायैकोनविंशवर्गपर्यंतं ॥

ओं

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।
निर्ममे तमहं वंदे विद्यातीर्थमहेश्वरं ॥

अथ नवमं मंडलं । तत्र सप्तानुवाकाः । तत्र प्रथमेऽनुवाके चतुर्विंशति-
संख्याकानि सूक्तानि । तत्र स्वादिष्टयेति दशर्चं प्रथमं सूक्तं । अत्रानुक्रम्यते ।
स्वादिष्टया दश मधुच्छंदा इति । वैश्वामित्रो मधुच्छंदा ऋषिः । प्राग्वत्समी-
यपरिभाषया गायत्री छंदः । नवमं मंडलं पावमानं सौम्यमिति वचनात् पव-
मानगुणविशिष्टः सोमो देवता ॥ यावस्तोचेऽर्बुदसूक्तस्य प्रागुक्तमाया इदमादिकं
सर्वं पावमानं विकल्पेनावपनीयं । सूचितं च । प्रैते वदंत्वित्यर्बुदं प्रागुक्तमाया
आ व ऋजसे प्र वो यावाण इति सूक्तयोरंतरोपरिष्ठात्पुरस्ताद्वा पावमानीरोप्य
यथार्थमावापयहणात् । आ० ५. १२. इति ॥ उपाकर्मणि मंडलादियहण आद्या ।
सूत्रं पूर्वमेवोदाहृतं ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

स्वादिष्टया मदिष्टया पवस्व सोम धारया । इंद्राय पातवे सुतः ॥ १ ॥

स्वादिष्टया । मदिष्टया । पवस्व । सोम । धारया । इंद्राय । पातवे । सुतः ॥ १ ॥

हे सोम इंद्राय पातवे पातुं सुतोऽभिपुतस्त्रं स्वादिष्टया स्वादुतमया मदिष्ट-
यातिशयेन मादयिञ्चा धारया पवस्व । धर ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

रक्षोहा विश्वर्षणिरभि योनिमयोहतं । दुर्णा सधस्थमासदत् ॥ २ ॥

रक्षःऽहा । विश्वऽर्षणिः । अभि । योनिं । अयःऽहतं । दुर्णां । सधऽस्थं । आ । असदत् ॥ २ ॥

रक्षोहा रक्षसां हंता विश्वचर्षणिर्विश्वस्य द्रष्टा सोमोऽयोहतं हिरण्येन हतं ।
तथा च ब्राह्मणं । हिरण्यपाणिरभिषुणोतीति । दुग्णा द्रोणकलशेनाधिषवणफल-
काभ्यां वा सधस्थं सहस्यानं योनिमभिषवस्थानमभ्यासदत् । अभ्यासीदति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

वरिवोधातमो भव मंहिष्ठो वृचहंतमः । पर्षि राधो मघोनां ॥३॥

वरिवःऽधातमः । भव । मंहिष्ठः । वृचहन्ऽतमः । पर्षि । राधः । मघोनां ॥३॥

हे सोम त्वं वरिवोधातमोऽतिशयेन धनानां दाता भव ॥ वेदो वरिव इति
धननामसु पाठात् ॥ मंहिष्ठो दातृतमश्च भव । सर्वदातृत्वमचोच्यत इत्यपुन-
रुक्तिः । वृचहंतमोऽतिशयेन शूणां हंता भव । किंच मघोनां धनवतां शूणां
राधो धनं च पर्षि । अस्मभ्यं प्रयच्छ ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अभ्यर्षं महानां देवानां वीतिमंधसा । अभि वाजमुत् श्रवः ॥४॥

अभि । अर्षं । महानां । देवानां । वीतिं । अंधसा । अभि । वाजं । उत् । श्रवः ॥४॥

हे सोम त्वं महानां महंतां देवानां वीतिं यज्ञमंधसा धानाद्यन्नेन सहाभ्यर्ष ।
अभिगच्छ । उतापि चाभिगच्छस्त्वं वाजं वलं श्रवोऽन्नं चाभिगमयास्मानित्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

त्वामच्छां चरामसि तदिदं दिवेदिवे । इंदो त्वे नं आशंसः ॥५॥

त्वां । अच्छं । चरामसि । तत् । इत् । अर्थं । दिवेऽदिवे । इंदो इति । त्वे इति । नः ।

आशंसः ॥५॥

हे इंदो यागेषु क्रियमान सोम त्वामच्छ त्वां प्रति चरामसि । वयं चरामः ।
दिवेदिवे प्रतिदिनमस्माकं तदित् तदेव तत्परिचरणमेवार्थं कार्यं नान्यत्कार्य-
मस्ति । नोऽस्माकमाशंस आशंसनान्यपि त्वे नय्येव नान्यच्च ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे षोडशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

पुनाति ते परिस्सुतं सोमं सूर्यस्य दुहिता । वारिणं शश्वता तना ॥६॥

पुनाति । ते । परिस्सुतं । सोमं । सूर्यस्य । दुहिता । वारिणं । शश्वता । तना ॥६॥

हे सोम ते तव परिस्सुतं क्षरंतं सोमं सोमरसं सूर्यस्य दुहिता अद्वा देवी वारिणं बालेन शश्वता शश्वतेन तना विस्सृतेन पुनाति ॥ तथा च वाजसनेयिन आमनन्ति । अद्वा वै सूर्यस्य दुहिता अद्वा ह्येनं पुनातीति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

तमीमखीः समर्ये आ गृभ्णन्ति योषणो दशं । स्वसारः पार्ये दिवि ॥७॥

तं । इं । अखीः । सस्मर्ये । आ । गृभ्णन्ति । योषणः । दशं । स्वसारः । पार्ये । दिवि ॥७॥

समर्ये समनुष्ये यज्ञे पार्ये दिवि सौत्येऽहनि योषणः स्त्रियः स्वसारः स्वयं सरंत्यो दशसंख्याका अखीरण्योऽंगुलयः । अयुवोऽण्य इत्यंगुलिनामसु पाठात् । तमी तमेतं सोममागृभ्णन्ति । आगृह्णन्ति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

तमीं हिन्वत्ययुवो धमन्ति वाकुरं हतिं । त्रिधातुं वारणं मधु ॥८॥

तं । इं । हिन्वन्ति । अयुवः । धमन्ति । वाकुरं । हतिं । त्रिधातुं । वारणं । मधु ॥८॥

तमीमेनं सोममयुवोऽंगुलयो हिन्वन्ति । अभिषवदेशं प्रति प्रेरयन्ति । प्रेरयित्वा च वाकुरं भासमानं हतिं हतिसदृशांशुमेनं सोमं धमन्ति । अभिषुष्वन्ति । यद्यपि धमतिरभिषवकर्म न भवति तथाप्यौचित्यादत्राभिषवपरो भविष्यति । तदेतत्सोमात्मकं मधु वस्तु त्रिधातु त्रिस्थानं । द्रोणकलशं आधवनीयः पूतभृदिति त्रिधातवः । वारणं शत्रूणां वारकं च भवति ॥

॥ अथ नवमी ॥

अभीर्इ ममघ्ना उत श्रीणन्ति धेनवः शिष्णुं । सोममिंद्राय पातवे ॥९॥

अभि । इमं । अघ्नाः । उत । श्रीणन्ति । धेनवः । शिष्णुं । सोमं । इंद्राय । पातवे ॥९॥

उतापि चेममेनं शिष्णुं बालं सोममघ्ना अहंतव्या धेनवो गाव इंद्राय पातवे पातुमभिःश्रीणन्ति । स्वकीयेन पयसा संस्कुर्वतीत्यर्थः ॥

॥ अथ दशमी ॥

अस्येदिन्द्रो मदेष्वा विश्वा वृत्राणि जिघ्रते । शूरो मघा च मंहते ॥१०॥

अस्य । इत् । इंद्रः । मदेषु । आ । विश्वा । वृत्राणि । जिघ्रते । शूरः । मघा । च । मंहते ॥१०॥

शूरो वीर इंद्रोऽस्येत् अस्य सोमस्यैव मदेषु विश्वा विश्वानि वृत्राणि शत्रून्
आजिघ्रते । आहंति । मघा मघानि धनानि च मंहते । यजमानेभ्यः प्रयच्छति ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे सप्तदशो वर्गः ॥

पवस्वेति दशचं द्वितीयं सूक्तं काण्वस्य मेधातिथेरार्षे गायत्रं पवमानसोम-
देवताकं । तथा चानुक्रांतं । पवस्व मेधातिथिरिति । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

पवस्व देववीरति पवित्रं सोम रंहा । इंद्रमिंदो वृषा विश ॥२॥

पवस्व । देवऽवीः । अति । पवित्रं । सोम । रंहा । इंद्रं । इंद्रो इति । वृषा । आ । विश ॥१॥

हे सोम देववीर्देवकामस्त्वं रंहा वेगेन पवित्रं यथा भवति तथाति पवस्व ।
अतिक्षर । किंच हे इंद्रो वृषा सेचकस्त्वमिंद्रमाविश । प्रविश ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

आ वच्यस्व महि प्सरो वृषेदो द्युन्नवत्तमः । आ योनिं धर्षसिः सदः ॥२॥

आ । वच्यस्व । महि । प्सरः । वृषा । इंद्रो इति । द्युन्नवत्तमः । आ । योनिं ।

धर्षसिः । सदः ॥२॥

हे इंद्रो सोम महि महान्वृषा कामानां वर्षको द्युन्नवत्तमो यशस्वितमो
धर्षसिर्धतो त्वं प्सरः पानीयमंध आवच्यस्व । अस्मान्प्रत्यागमय । योनिं
स्वकीयं स्थानमासदः । आसीद च ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अधुक्षत प्रियं मधु धारां सुतस्य वेधसः । अपो वसिष्ट सुक्रतुः ॥३॥

अधुक्षत । प्रियं । मधु । धारां । सुतस्य । वेधसः । अपः । वसिष्ट । सुऽक्रतुः ॥३॥

सुतस्याभिपुतस्य वेधसोऽभिलषितस्य विधातुर्यस्य सोमस्य धारा प्रियं
प्रीतिकरं मध्यमृतमधुक्षत दुग्धे स सुक्रतुः सुकर्मा सोमोऽपो वसतीवरीवसिष्ट ।
शाब्दादयति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

महांतं त्वा महीरन्वापो अर्षति सिंधवः । यज्ञोभिर्वासयिष्यसे ॥४॥

महांतं। त्वा। महीः। अन्व। आर्षः। अर्षति। सिंधवः। यत्। गोभिः। वासयिष्यसे ॥४॥

हे सोम त्वं यद्यदा यज्ञे गोभिर्गोविकारैः पयोभिर्वासयिष्यस आच्छादयिष्यसे तत्तदा महान्तं त्वामनु प्रति सिंधवः स्यंदमाना महीर्महत्य आपोऽर्षति । गच्छंति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

समुद्रो अप्सु मामृजे विष्टंभो धरुणो दिवः । सोमः पवित्रे अस्मयुः ॥५॥

समुद्रः। अप्सु। ममृजे। विष्टंभः। धरुणः। दिवः। सोमः। पवित्रे। अस्मयुः ॥५॥

समुद्रः समुद्रवन्त्यस्माद्रसा इति समुद्रः । विष्टंभो दिवः स्वर्गस्य धरुणो धारकश्चास्युरस्मात्कामः सोमोऽप्सूदकेषु ममृजे । मृज्यते । पवित्रेऽभिषिच्यत इत्यर्थः ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमेऽष्टादशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अचिक्कद्वृषा हरिर्महान्मिचो न दर्शतः । सं सूर्येण रोचते ॥६॥

अचिक्कदत्। वृषा। हरिः। महान्। मिचः। न। दर्शतः। सं। सूर्येण। रोचते ॥६॥

वृषा कामानां वर्षको हरिर्हरितवर्णो महान् सर्वोत्तमो मिचो न यथा सखा तद्वद्दर्शतो दर्शनीयो योऽयं सोमोऽचिक्कदत् शब्दं करोति सोऽयं सोमः सूर्येण सह रोचते । दिवि प्रकाशते ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

गिरंस्त इंदु ओजसा मर्मृज्यंते अपस्युवः । याभिर्मदाय शुभंसे ॥७॥

गिरः। ते। इंदो इति। ओजसा। मर्मृज्यंते। अपस्युवः। याभिः। मदाय। शुभंसे ॥७॥

हे इंदो ते तवौजसा चलेनापस्युवः कर्मच्छासंबंधिन्यस्ता गिरः स्तुतयो मर्मृज्यंते शोध्यंते याभिर्गीभिस्त्वं मदाय क्षरज्जुभंसेऽलंक्रियसे ॥

॥ अथाष्टमी ॥

तं त्वा मदाय घृष्य उ लोककृन्नुमीमहे । तव प्रशस्तयो महीः ॥ ८ ॥

तं त्वा मदाया घृष्ये जु इति । लोकऽकृन्नु । ईमहे । तव । प्रशस्तयः । महीः ॥ ८ ॥

हे सोम यस्य ते तव प्रशस्तयः प्रशंसा महीर्महन्यो घृष्य उ त्वत्प्रसादाच्छ्र-
चूणां घर्षणशीलाय यजमानायैव लोककृन्नुमुत्तमस्य लोकस्य कर्तारं तं त्वां
सोमं मदायेमहे । वयं याचामहे ॥

॥ अथ नवमी ॥

अस्मभ्यमिदं द्रियुर्मध्वः पवस्व धारया । पर्जन्यो वृष्टिमाँ इव ॥ ९ ॥

अस्मभ्यं । इंदो इति । इंद्रऽयुः । मध्वः । पवस्व । धारया । पर्जन्यः । वृष्टिमान् इव ॥ ९ ॥

हे इंदो सोम इंद्रयुरिंद्रकामस्त्वं मध्वो मदकरस्यामृतस्य धारया पर्जन्यो वृष्टि-
मानिव यथा वर्षवान् पर्जन्यो मेघस्तथास्मभ्यं मेधातिथिभ्यः पवस्व । धार ॥

॥ अथ दशमी ॥

गोषा इंदो नृषा अश्वसा वाजसा उत । आत्मा यज्ञस्य पूर्यः ॥ १० ॥

गोऽसाः । इंदो इति । नृऽसाः । अश्वि । अश्वऽसाः । वाजऽसाः । उत । आत्मा ।
यज्ञस्य । पूर्यः ॥ १० ॥

हे इंदो यज्ञस्य पूर्यः प्रत्न आत्मात्मभूतस्त्वं गोषा अस्मभ्यं गवां दातासि ।
भवसि । नृषाः पुत्राणां दाता चासि । अश्वसा अश्वानां दाता चासि । उतापि
च वाजसा अन्नानां दाता चासि ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तम एकोनविंशो वर्गः ॥

एष देव इति दशवं तृतीयं सूक्तमाजीगर्तः शुनःशेषस्यार्थं गायत्रं पवमान-
सोमदेवताकं । अत्रुक्तांतं च । एष शुनःशेष इति । उक्त्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

एष देवो अमर्त्यः पर्णवीरिव दीयति । अग्नि द्रोणान्यासदं ॥ १ ॥

एषः । देवः । अमर्त्यः । पर्णवीऽइव । दीयति । अग्नि । द्रोणानि । आऽसदं ॥ १ ॥

देवो द्योतमानोऽमर्त्यो मरुत्तरहित एष सोमो द्रोणानि द्रोणकलशान्यभि
अभिलक्ष्यासदमासदनार्थं पर्णवीरिव यथा पक्षी तथा वेगेन दीयति । गच्छति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

एष देवो विपा कृतोऽति ह्यरांसि धावति । पर्वमानो अदाभ्यः ॥२॥

एषः । देवः । विपा । कृतः । अति । ह्यरांसि । धावति । पर्वमानः । अदाभ्यः ॥२॥

विपांगुल्या । अथर्यो विप इत्यंगुलिनामसु पाठात् । कृतोऽभिषुत एष सोमो
देवः पवमानः क्षरन् अदाभ्यः केनाप्यहिंसितश्च सन् ह्यरांसि शत्रून्तिधावति ।
हंतुमभिगच्छति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

एष देवो विपन्युभिः पर्वमान ऋतायुभिः । हरिर्वाजाय मृज्यते ॥३॥

एषः । देवः । विपन्युभिः । पर्वमानः । ऋतायुभिः । हरिः । वाजाय । मृज्यते ॥३॥

पवमानः क्षरन्नेष सोमो देवो विपन्युभिः स्तोतृभिर्ऋतायुभिर्यज्ञकामैर्हरिरश्च
इव वाजाय संयामार्थं मृज्यते । स्तुतिभिरलंक्रियते ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

एष विश्वानि वार्या भूरो यन्निव सत्वभिः । पर्वमानः सिषासति ॥४॥

एषः । विश्वानि । वार्या । भूरः । यन्ऽइव । सत्वभिः । पर्वमानः । सिषासति ॥४॥

पवमानः क्षरन् भूरो वीर एष सोमो देवो विश्वानि सर्वाणि वार्या वरणी-
यानि धनानि सत्वभिर्वलैर्यन्निव गच्छन्निव सिषासति । अस्मदर्थं संभक्तुमिच्छति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

एष देवो रथर्यति पर्वमानो दशस्यति । आविष्कृणोति वग्वन् ॥५॥

एषः । देवः । रथर्यति । पर्वमानः । दशस्यति । आविः । कृणोति । वग्वन् ॥५॥

पवमानः क्षरन्नेष सोमो देवो रथर्यति । अस्मदीयं यागं प्रत्यागमनाय
रथं कामयते । दशस्यति । आगत्य चास्मभ्यमभिलषितं प्रयच्छति । वग्वन्
शब्दमाविष्कृणोति । अभिषूयमाणः प्रकटयति ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

एष विप्रैरभिष्टुतोऽपो देवो वि गाहते । दधद्रत्नानि दाशुषे ॥ ६ ॥

एषः । विप्रैः । अभिऽस्तुतः । अषः । देवः । वि । गाहते । दधत् । रत्नानि । दाशुषे ॥ ६ ॥

विप्रैर्मेधाविभिः स्तोतृभिरभिष्टुतः परितः स्तुत एष सोमो देवो दाशुषे हविषां प्रदात्रे यजमानाय रत्नानि रमणीयानि धनानि दधद्धारयन् प्रयच्छन् अपो वसतीवरीर्वि गाहते । प्रविशति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

एष दिवं वि धावति तिरो रजांसि धारया । पर्वमानः कनिःक्रदत् ॥ ७ ॥

एषः । दिवं । वि । धावति । तिरः । रजांसि । धारया । पर्वमानः । कनिःक्रदत् ॥ ७ ॥

धारया पवमानः क्षरन्नेष सोमः कनिःक्रददभिषूयमाणः शब्दं कुर्वन् रजांसि लोकान् तिरस्तिरस्कुर्वन्त्यागाहिवं स्वर्गं वि धावति । गच्छति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

एष दिवं व्यासरत्तिरो रजांस्यस्मृतः । पर्वमानः स्वध्वरः ॥ ८ ॥

एषः । दिवं । वि । व्यासरत् । तिरः । रजांसि । अस्मृतः । पर्वमानः । सुऽअध्वरः ॥ ८ ॥

पवमानः क्षरन्नेष सोमः स्वध्वरः सुयज्ञोऽस्मृतः केनाप्यहिंसितश्च सन् रजांसि लोकान् तिरस्तिरस्कुर्वन्त्यागाहिवं प्रति व्यासरत् । विसरति । गच्छति ॥

॥ अथ नवमी ॥

एष प्रत्नेन जन्मना देवो देवेभ्यः सुतः । हरिः पवित्रे अर्षति ॥ ९ ॥

एषः । प्रत्नेन । जन्मना । देवः । देवेभ्यः । सुतः । हरिः । पवित्रे । अर्षति ॥ ९ ॥

हरिर्हरितवर्णो देवो द्योतमान एष सोमः प्रत्नेन पुराणेन जन्मना जननेन देवेभ्यो देवार्थं सुतोऽभिपुतः सन् पवित्रे स्थातुमर्षति । गच्छति ॥

॥ अथ दशमी ॥

एष उ स्य पुरुषतो जज्ञानो जनयन्निपः । धारया पवते सुतः ॥ १० ॥

एषः । उं इति । स्यः । पुरुऽवतः । जज्ञानः । जनयन् । इपः । धारया । पवते । सुतः ॥ १० ॥

स्य एष उ सोम एव पुरुवतो बहुकर्मा जज्ञानो जायमान एवेषोऽन्नानि
जनयन्नुत्पादयन् सतोऽभिपुतः सन् धारया पवते । क्षरति ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तम एकविंशो वर्गः ॥

सना चेति दशर्चं चतुर्थं सूक्तमांगिरसकुलस्य हिरण्यस्तूपस्यार्धं गायत्रं पव-
मानसोमदेवताकं । अनुक्रांतं च । सना हिरण्यस्तूप इति । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

सना च सोम जेषि च पवमान महि श्रवः । अथा नो वस्यसस्कृधि ॥१॥

सनं च । सोम । जेषि । च । पवमान । महि । श्रवः । अथ । नः । वस्यसः । कृधि ॥१॥

हे महि श्रवो महदन्न पवमान सोम सन । अस्मद्यागे यजनीयान्देवान्भज ।
जेषि च । यागविध्वंसकारिणो राक्षसांश्च जय । अथ देवान्प्राथ रक्षसांश्च जित्वा-
नंतरं नोऽस्मान्वस्यसः श्रेयसः कृधि । कुरु । श्रेयोऽस्मभ्यं देहीत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

सना ज्योतिः सना स्वर्ष विश्वा च सोम सौभगा । अथा नो वस्यसस्कृधि ॥२॥

सनं । ज्योतिः । सनं । स्वर्षः । विश्वा । च । सोम । सौभगा । अथ । नः । वस्यसः । कृधि ॥२॥

हे सोम त्वं ज्योतिस्तेजः सन । अस्मभ्यं प्रयच्छ । अपि च स्वः स्वर्गं सन ।
अस्मभ्यं देहि । विश्वा विश्वानि सौभगा सौभाग्यानि च सन । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ तृतीया ॥

सना दक्षमुत क्रतुमप सोम मृधो जहि । अथा नो वस्यसस्कृधि ॥३॥

सनं । दक्षं । उत । क्रतुं । अप । सोम । मृधः । जहि । अथ । नः । वस्यसः । कृधि ॥३॥

हे सोम त्वं दक्षं बलं सन । अस्मभ्यं देहि । उतापि च क्रतुं प्रज्ञानं सन ।
मृधो हिंसकाञ्छूत्रापजहि । मारय । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

पर्वीतारः पुनीतन सोममिंद्राय पातवे । अथा नो वस्यसस्कृधि ॥४॥

पर्वीतारः । पुनीतनं । सोमं । इंद्राय । पातवे । अथ । नः । वस्यसः । कृधि ॥४॥

हे पवीतारः सोमाभिषवकर्तारो यूयमिन्द्राय पातवे पातुं सोमं पुनीतन ।
अभिषुणुत । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ पंचमी ॥

त्वं सूर्यं न आ भञ्ज तव क्रत्वा तवोतिभिः । अथा नो वस्यसस्कृधि ॥ ५ ॥

त्वं सूर्यं नः । आ भञ्ज तव क्रत्वा तव । ऊतिऽभिः । अथा नः । वस्यसः । कृधि ॥ ५ ॥

हे सोम त्वं तव क्रत्वा तवोतिभिस्त्वत्कर्तृकेण कर्मणा त्वत्कर्तृकामी रक्षाभिश्च
नोऽस्मान् सूर्यं आभञ्ज । प्रापय । सिद्धमन्यत् ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे द्वाविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

तव क्रत्वा तवोतिभिर्ज्योक्पश्येम सूर्यं । अथा नो वस्यसस्कृधि ॥ ६ ॥

तव क्रत्वा । तव । ऊतिऽभिः । ज्योक् पश्येम । सूर्यं । अथा नः । वस्यसः । कृधि ॥ ६ ॥

हे सोम तव क्रत्वा प्रज्ञानेन तवोतिभी रक्षाभिश्च ज्योक् चिरं पश्येम सूर्यं ।
पश्याम । द्रक्ष्यामः । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अभ्यर्ष स्वायुध सोमं द्विवर्हसं रयिं । अथा नो वस्यसस्कृधि ॥ ७ ॥

अभि । अर्ष । सुऽआयुध । सोमं । द्विऽवर्हसं । रयिं । अथा नः । वस्यसः । कृधि ॥ ७ ॥

हे स्वायुध शोभनायुध सोम त्वं द्विवर्हसं द्वयोर्द्वीवापृथिव्योः स्थानयोः
परिवृढं रयिं धनमभ्यर्ष । अस्मानभिगमय । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथाष्टमी ॥

अभ्यर्ष पानंपच्युतो रयिं समत्सं सासहिः । अथा नो वस्यसस्कृधि ॥ ८ ॥

अभि । अर्ष । अर्नंपऽच्युतः । रयिं । समत्सं । सासहिः । अथा नः । वस्यसः । कृधि ॥ ८ ॥

हे सोम समत्स संयामेघ्ननपच्युतः शत्रुभिरनाहतः सासहिः शत्रूणांमभिभ-
विता त्वं रयिं धनमभ्यर्ष । अस्मानभिगमय । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ नवमी ॥

त्वां यज्ञैरवीवृधन्पवमान विधर्मणि । अथा नो वस्यसस्कृधि ॥९॥

त्वां यज्ञैः । अवीवृधन् । पवमान । विऽधर्मणि । अथ । नः । वस्यसः । कृधि ॥९॥

हे पवमान सोम यजमानानां विधारणाय प्रवृत्तं त्वां यज्ञैर्विधर्मण्यात्मवि-
धारणार्थमवीवृधन् । यजमाना वर्धयन्ति । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ दशमी ॥

रयिं नश्चित्रमश्विनमिन्दो विश्वायुमा भर । अथा नो वस्यसस्कृधि ॥१०॥

रयिं । नः । चित्रं । अश्विनं । इन्दो इति । विश्वऽआयुं । आ । भर । अथ । नः ।

वस्यसः । कृधि ॥१०॥

हे इन्दो यागेषु क्लिद्यमान सोम त्वं चित्रं नानाविधमश्विनमश्ववंतं च विश्वायुं
सर्वगामिनं रयिं नोऽस्मभ्यमाभर । आहर । सिद्धमन्यत् ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे त्रयोविंशो वर्गः ॥

समिद्ध इत्येकादशर्चं पंचमं सूक्तं काश्यपस्यासितस्य देवलस्य वार्षं ।
अष्टम्याद्याश्वतसोऽनुष्टुभः शिष्टाः सप्त गायत्र्यः । नराशंसवर्जिताः समिदादयः
क्रमेण प्रत्यृच देवताः । तथा चानुक्रांतं । समिद्ध एकादश काश्यपोऽसितो
देवलो वा विंशतिः सूक्तान्याद्यमाप्रियश्चतुरनुष्टुवंतमिति ॥ काश्यपस्य पावमा-
नमिदमाप्रीसूक्तं । सूचितं च । समिद्धो अद्येति सर्वेषां यथर्षि वा । अ० ३. २. ।
इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

समिद्धो विश्वतस्पतिः पवमानो वि राजति । प्रीणन्वृषा कनिःक्रदत् ॥१॥

संऽइद्धः । विश्वतः । पतिः । पवमानः । वि । राजति । प्रीणन् । वृषां । कनिःक्रदत् ॥१॥

आप्रीवत्तोमस्तुतिरत्र । समिद्धः सम्यग्दीप्तो विश्वतस्पतिः सर्वतः स्वामी
वृषा कामानां वर्षिता पवमानः सोमः कनिःक्रददभिपूयमाणः शब्दं कुर्वन्प्री-
णन्देवान्प्रीणयन्विराजति । यागेषु प्रकाशते ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

तनूनपात्पवमानः शृंगे शिशानो अर्षति । अंतरिक्षेण रारजत् ॥२॥

तनूऽनपात् । पवमानः । शृंगे इति । शिशानः । अर्षति । अंतरिक्षेण । रारजत् ॥२॥

तनूनपात्पवमानः सोमः । तनूनपादत्र सोमो भवति । तथा च श्रूयते । अद्भ्योऽश्वो जायते ततः सोमो जायत इति । शृंगे दीप्ते उन्नतप्रदेशे । हृषिः शृंगाणीति ज्वलन्नामस पाठात् । शिशानस्त्रीक्ष्णीकुर्वन्तरिक्षेण रारजदर्षति । द्रोणकलशं प्रति गच्छति । तथा चाम्नायते । द्वाभ्यां धाराभ्यामाययणं गृह्णातीति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

इत्थिन्यः पवमानो रयिर्वि रांजति द्युमान् । मधोर्धाराभिरोजसा ॥३॥

इत्थिन्यः । पवमानः । रयिः । वि । रांजति । द्युऽमान् । मधोः । धाराभिः । ओजसा ॥३॥

इत्थिन्यः स्तुत्यः पवमानः सोमो रयिरभीष्टस्य दाता द्युमान्दीप्तिमांश्च सन्मधो-
रुदकस्य धाराभिः सह क्षरन्नोजसा बलेन विराजति । प्रकाशते ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

वर्हिः प्राचीनमोजसा पवमानः स्तृणन्हरिः । देवेषु देव ईयते ॥४॥

वर्हिः । प्राचीनं । ओजसा । पवमानः । स्तृणन् । हरिः । देवेषु । देवः । ईयते ॥४॥

हरिर्हरितवर्णो देवो द्योतमानः सोमः पवमानो देवेषु यज्ञेषु वर्हिः प्राचीनं प्राचीनायं स्तृणन्स्तारयन्नोजसा बलेनेयते । गच्छति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

उदातैर्जिहते वृहद्धारो देवीर्हिरण्ययीः । पवमानेन सुष्टुताः ॥५॥

उत् । आतैः । जिहते । वृहत् । द्वारः । देवीः । हिरण्ययीः । पवमानेन । सुऽस्तुताः ॥५॥

हिरण्ययीर्हिरण्ययो द्वारो देवीद्वारो देव्यः पवमानेन सोमेन सह सुष्टुताः स्तोतृभिः सम्यक् स्तुताः सत्यो वृहद्वृहतीभ्यो महतीभ्य आतैराताभ्यो दिग्भ्यः । आता आग इति दिङ्नामस पाठात् । उज्जिहते । उन्नच्छंति ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे चतुर्विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

सुशिल्पे वृहती मही पर्वमानो वृषण्यति । नक्तोषासा न दर्शते ॥६॥

सुशिल्पे इति सुऽशिल्पे । वृहती इति । मही इति । पर्वमानः । वृषण्यति ।
नक्तोषसा । न । दर्शते इति ॥६॥सुशिल्पे सुरूपे वृहती परिवृढे मही महत्यौ न संप्रति दर्शते दर्शनीये
नक्तोषासा नक्तोषासौ पर्वमानः सोमो वृषण्यति । कामयते ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

उभा देवा नृचक्षसा होतारा दैव्या हुवे । पर्वमान इन्द्रो वृषा ॥७॥

उभा । देवा । नृऽचक्षसा । होतारा । दैव्या । हुवे । पर्वमानः । इन्द्रः । वृषा ॥७॥

नृचक्षसा मनुष्याणां द्रष्टारौ दैव्या दैव्यौ देवसंबन्धिनी होतारा होतारावुभोभौ
देवा देवौ हुवे । आह्वयामि यज्ञे । पर्वमानः सोम इन्द्रो दीप्तः । तथा च यास्कः ।
इन्द्र इरां हृणातीति वेरां दारयति इति वेरां धारयतीति वेधे भूतानीति वा ।
तद्यदेनं प्राणैः समिंथत तदिन्द्रस्येन्द्रत्वमिति विज्ञायते । नि० १०. ८. । इति । वृषा
कामानां वर्षिता च भवतीति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

भारती पर्वमानस्य सरस्वतीका मही ।

इमं नो यज्ञमा गमन्तिस्तो देवीः सुपेशसः ॥८॥

भारती । पर्वमानस्य । सरस्वती । इका । मही ।

इमं । नः । यज्ञं । आ । गमन् । तिस्रः । देवीः । सुऽपेशसः ॥८॥

भारती भारत्याख्या सरस्वती सरस्वत्याख्या च मही महतीलाख्या च तिस्रः
सुपेशसः सुरूपा देवीर्देव्यो नोऽस्माकं पर्वमानस्य सोमस्य संबन्धिनमिमं यज्ञं
प्रत्यागमन् । आगच्छन्तु ॥

॥ अथ नवमी ॥

त्पष्टारमयजां गोपां पुरीयावानमा हुवे ।

इन्दुरिन्द्रो वृषा हरिः पर्वमानः प्रजापतिः ॥९॥

त्प॒ष्टारं । अ॒य॒ऽजां । गो॒पां । पु॒रुऽया॒वानं । आ । हु॒वे ।

इ॒ंद्रः । इ॒ंद्रः । वृ॒षा । हरिः । प॒व॒मानः । प्र॒जाऽप॒तिः ॥ ९॥

अयजामये जातं गोपां प्रजानां पालयितारं पुरोयावानं देवानां पुरस्तादं-
तारं तपष्टारं देवमाहुवे । आह्वयामि यज्ञे । हरिर्हरितवर्णः पवमान इंद्रः
सोम इंद्रो देवानामीश्वरो वृषा कामानां वर्षिता च प्रजापतिः प्रजानां पाल-
यिता च भवतीति ॥

॥ अथ दशमी ॥

वन॒स्पतिं प॒व॒मान् म॒ध्वा॒ सम॑ग्धि॒ धार॑या ।

स॒हस्र॑वल्शं॒ हरि॑तं॒ भाज॑मानं॒ हिर॑ण्ययं ॥ १० ॥

वन॒स्पतिं । प॒व॒मान् । म॒ध्वा । सं । अ॑ग्धि॒ धार॑या ।

स॒हस्र॑ऽवल्शं । हरि॑तं । भाज॑मानं । हिर॑ण्ययं ॥ १० ॥

हे पवमान सोम हरितं हरितवर्णं हिरण्ययं कदाचिद्धिरण्यवर्णं च भाज-
मानं दीपमानं सहस्रवल्शं सहस्रशाखं वनस्पतिं देवं धारया धारामयेण मध्वा
मधुना समग्धि । अंस्त्व । संस्कुर्वित्यर्थः ॥

॥ अथैकादशी ॥

विश्वे॑ दे॒वाः स्वाहा॑कृतिं॒ प॒व॒मान॒स्या ग॑त ।

वा॒युर्वृ॑हस्पतिः॒ सूर्यो॑ऽग्नि॒रिंद्रः॒ स॒जो॑पसः ॥ ११ ॥

विश्वे॑ । दे॒वाः । स्वाहा॑ऽकृतिं । प॒व॒मान॒स्य । आ । ग॑त ।

वा॒युः । वृ॑हस्पतिः । सूर्यः । अ॒ग्निः । इ॒ंद्रः । स॒ऽजो॑पसः ॥ ११ ॥

हे विश्वे देवा वायुर्वृहस्पतिश्च सूर्यश्चाग्निश्चेंद्रश्च सर्वे यूयं सजोपसः संगताः
संतः पवमानस्य सोमस्य स्वाहाकृतिं स्वाहाकारं प्रत्यागत । प्रत्यागच्छत ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे पंचविंशो वर्गः ॥

मंद्रयेति नवचं षष्ठं सूक्तं काश्यपस्यासितस्य देवत्वस्य त्रार्धं गामचं पवमा-
नसोमदेवतार्कं ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

मद्र्या सोम धारया वृषा पवस्व देवयुः । अय्यो वारेष्वस्युः ॥१॥

मद्र्या । सोम । धारया । वृषा । पवस्व । देवऽयुः । अय्यः । वारेषु । अस्मऽयुः ॥१॥

हे सोम वृषा कामानां वर्षिता देवयुर्देवकामोऽस्ययुरस्मात्कामश्चाय्योऽवेर्वारेषु
वालेषु दशापवित्रे मद्र्या मदकरया धारया पवस्व । क्षर ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अभि त्वं मद्यं मदमिन्द्रं इति क्षर । अभि वाजिनो अर्वतः ॥२॥

अभि । त्वं । मद्यं । मदं । इन्द्रो इति । इन्द्रः । इति । क्षर । अभि । वाजिनः । अर्वतः ॥२॥

हे इन्द्रो सोम त्वमिन्द्र ईश्वर इति कृत्वा त्वं तं मद्यं मदकरं मदं रसमभि क्षर ।
वर्ष । वाजिनो बलवतोऽर्वतोऽश्वांश्चास्मदर्थमभिक्षरेत्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अभि त्वं पूर्वं मदं सुवानो अर्ष पवित्रं आ । अभि वाजमुत अर्वः ॥३॥

अभि । त्वं । पूर्वं । मदं । सुवानः । अर्ष । पवित्रं । आ । अभि । वाजं । उत । अर्वः ॥३॥

हे सोम सुवानोऽभिषूयमाणत्वं पूर्वं प्रत्नं त्वं तं प्रसिद्धं मदं मदकरं रसं
पवित्रं आ समंतादभ्यर्ष । अभिगमय । वाजं बलमस्मानभ्यर्ष । उतापि च
श्रवोऽन्नमभ्यर्ष ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अनुं द्रप्सास इदं आपो न प्रवतासरन् । पुनाना इन्द्रमाशत ॥४॥

अनुं । द्रप्सासः । इदं । आपः । न । प्रऽवता । असरन् । पुनानाः । इन्द्रं । आशत ॥४॥

द्रप्सासो द्रुतगतयः पुनानाः क्षरन्त इदं सोमाः प्रवता प्रवणेन मार्गेणापो
नाप इवेन्द्रमन्वसरन् । अनुगच्छन्ति । आशत । व्याप्नुवन्ति च ॥

॥ अथ पंचमी ॥

यमत्यमिव वाजिनं मृजन्ति योर्षणो दश । वने क्रीळन्तमत्यविं ॥५॥

यं । अत्यंऽइव । वाजिनं । मृजन्ति । योर्षणः । दशं । वने । क्रीळन्तं । अतिऽअविं ॥५॥

अत्यविं दशापविचमतिक्रम्य वनेऽरण्ये क्रीळंतं वर्तमानं यं सोमं दश
दशसंख्याका योषणः स्त्रियोऽंगुलय इत्यर्थः । तथा च निगमांतरं । तमीमखीः
समर्थे आ गृभ्णन्ति योषणो दश । ऋग्वे० ९. १. ७. । इति । वाजिनं वलिनमत्य-
मिवाश्रमिव मृजन्ति परिचरन्ति । उत्तरया सहान्वयः ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे षड्विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

तं गोभिर्वृषणं रसं मदाय देववीतये । सुतं भराय सं सृज ॥ ६ ॥

तं गोभिः । वृषणं । रसं । मदाय । देवऽवीतये । सुतं । भराय । सं । सृज ॥ ६ ॥

वृषणं कामानां वर्षितारं देववीतये देवानां पानाय मदाय सुतमभिषुतं तं
रसं भराय संग्रामाय गोभिः पयोभिः संसृज । संयोजय ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

देवो देवाय धारयेन्द्राय पवते सुतः । पयो यदस्य पीपयत् ॥ ७ ॥

देवः । देवाय । धारया । इंद्राय । पवते । सुतः । पयः । यत् । अस्य । पीपयत् ॥ ७ ॥

देवाय द्योतमानायेन्द्राय सुतोऽभिषुतो देवो द्योतमानः सोमो धारया पवते ।
क्षरति । यद्यस्मादस्य सोमस्य पयः पीपयत् इंद्रमाथायितवत् । तस्माद्धारया
पवत इत्यर्थः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

आत्मा यज्ञस्य रक्षा सृष्टाणः पवते सुतः । प्रत्नं नि पाति काव्यं ॥ ८ ॥

आत्मा । यज्ञस्य । रक्षा । सृष्टाणः । पवते । सुतः । प्रत्नं । नि । पाति । काव्यं ॥ ८ ॥

यज्ञस्यात्मात्मभूतः सुतोऽभिषुतः सोमः सृष्टाणो यजमानेभ्यः कामान्प्रेरयन्
रक्षा वेगेन पवते । क्षरति । प्रत्नं पुरातनं काव्यमात्मनः कवित्वं च निपाति ।
अभिरक्षति ॥

॥ अथ नवमी ॥

एवा पुनान इंद्रयुर्मदं मदिष्ट वीतये । गुहां चिहधिषे गिरः ॥ ९ ॥

एव । पुनानः । इंद्रऽयुः । मदं । मदिष्ट । वीतये । गुहां । चिह् । धिषे । गिरः ॥ ९ ॥

हे मदिष्टातिशयेन मदकार सोमेन्द्रयुरिद्रकामस्त्वं वीतय इंद्रस्य पानार्थैवैवं

मदं पुनानः क्षरगुहा गुहायां । यज्ञशालायामित्यर्थः । गिरश्चिच्छ्रद्धानपि
दधिषे । अभिषववेलायामुपरवेषु धारयसि । करोषीत्यर्थः ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे सप्तविंशो वर्गः ॥

असृयमिति नवर्चं सप्तमं सूक्तं । असृयमित्यनुक्रांतं । असितो देवलो वर्धिः ।
तौ च कश्यपगोत्रजौ । गायत्रं छंदः सोमः पवमानो देवता । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

असृयमिंदवः पथा धर्मन्वृतस्य सुश्रियः । विदाना अस्य योजनं ॥१॥

असृयं । इंदवः । पथा । धर्मन् । वृतस्य । सुश्रियः । विदाना । अस्य । योजनं ॥१॥

सुश्रियः शोभनश्रयणा अस्येन्द्रस्य योजनं संबंधं विदाना जानंत इंदवः सोमा
धर्मन् कर्मण्यृतस्य यज्ञस्य पथा मार्गेणासृयं । सृज्यंते ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

प्र धारा मध्वो अग्नियो महीरपो वि गाहते । हविर्हविष्पु वंछः ॥२॥

प्र । धारा । मध्वः । अग्नियः । महीः । अपः । वि । गाहते । हविः । हविष्पु । वंछः ॥२॥

हविःषु हविषां मध्ये वंछः स्तुत्यो हविर्विरात्मको यः सोमो महीर्महतीरपो
वसतीवरीर्विगाहते तस्य मध्वः सोमस्याग्नियो मुख्या धाराः प्रपतंतीत्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

प्र युजो वाचो अग्नियो वृषाव चक्रदहने । सद्भाभि सत्यो अंधरः ॥३॥

प्र । युजः । वाचः । अग्नियः । वृषा । अवं । चक्रदत् । वने । सद्भा । अभि । सत्यः । अंधरः ॥३॥

एतदेव दर्शयति । वृषा कामानां वर्षकः सत्यः सत्यभूतोऽंधरो हिंसावर्जि-
तोऽग्नियो मुख्यः सोमः सद्म यज्ञगृहमभि प्रति वन उदके युजो युक्ता वाचः
प्रावचक्रदत् । अवक्रंदति । शब्दान्करोतीत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

परि यत्काव्या क्विर्नृम्णा वसानो अर्षति । स्वर्वाजी सिंसासति ॥४॥

परि । यत् । काव्या । क्विः । नृम्णा । वसानः । अर्षति । स्वः । वाजी । सिंसासति ॥४॥

ऋविः क्रांतकर्मा सोमो नृम्णा नृम्णानि धनानि वसान आच्छादयन्स्तोतृणां
काव्या काव्यानि कविकर्माणि स्तोत्राणि यद्यदा पर्यर्षति परिगच्छति तदा
स्वः स्वर्गे वाजी बलवानन्नवान्वेन्द्रः सिधासति । यागं प्रत्यागंतुं स्वकीयं बलं
संभक्तुमिच्छति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

पर्वमानो अ॒भि स्पृ॒धो विशो॒ राजे॒व सी॒दति । यदी॒मृ॒खंति॑ वे॒धसः ॥५॥

पर्व॒मानः। अ॒भि। स्पृ॒धः। वि॒शः। राजा॑ऽइ॒व। सी॒दति॒। यत्। इ॒। अ॒मृ॒खंति॑। वे॒धसः॑॥५॥

यद्यदेमेनं सोमं वेधसः कर्मणां कर्तार ऋखंति प्रेरयन्ति तदा पवमानः
क्षरन्नेष सोमः स्पृधः स्पर्धमानान्यागविघ्नकारिणो राक्षसान्विशः स्पर्धमानान्म-
नृथान् राजेव यथा राजा तद्वदभिधीदति । नाशयितुमभिगच्छति ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमेऽष्टाविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अ॒थ्यो वा॒रे परि॒ प्रि॒यो हरि॒र्वने॑षु सी॒दति । रे॒भो व॑न्नु॒प्यते॒ म॒ती ॥६॥

अ॒थ्यः। वा॒रैः। परि॑। प्रि॒यः। हरि॑ः। वने॑षु। सी॒दति॒। रे॒भः। व॑नु॒प्यते॒। म॒ती ॥६॥

हरिर्हरितवर्णः प्रियो देवानां प्रियतम एव सोमो वनेषूदकेषु संपृ-
क्तोऽथ्योऽवेवारे वालोपेते परिधीदति । किंच रेभोऽभिषववेलायामुपरवेषु
शब्दं कुर्वन्मती मत्या स्तुत्या वनुप्यते । सेव्यते ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

स वा॒युमि॑न्द्रं म॒थिना॑ सा॒कं म॑देन गच्छति । र॒णा यो अ॒स्य॒ धर्मे॑भिः ॥७॥

सः। वा॒युं। इं॒द्रं। अ॒थिना॑। सा॒कं। म॑देन। ग॒च्छति॒। र॒णः। यः। अ॒स्य॒। धर्मे॑ऽभिः ॥७॥

यो यजमानोऽस्य सोमस्य धर्मेभिः कर्मेभिः ऋयणाभिषवादिभी रण रमते
स यजमानो वायुमिन्द्रं चाथिनाथिनौ च मदेन साकं सह गच्छति । प्राप्नोति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

आ मि॒चाव॑रुणा भ॒गं म॑ध्वः प॒वन्त॑ ऊ॒र्मयः॑ । वि॒दाना॑ अ॒स्य॒ शर्क॑भिः ॥८॥

आ। मि॒चाव॑रुणा। भ॒गं। म॑ध्वः। प॒वन्ते॑। ऊ॒र्मयः॑। वि॒दाना॑। अ॒स्य॒। शर्क॑ऽभिः ॥८॥

येषां यजमानानां मध्वः सोमस्योर्मयस्तरंगा मित्रावरुणा मित्रावरुणौ देवौ भगं भगाख्यं देवं च प्रति पर्वन्ते क्षरन्ति ते यजमाना अस्य सोमस्येमं सोमं विदाना जानन्तः शक्रभिः सुखैः संगच्छन्त इति शेषः ॥

॥ अथ नवमी ॥

अस्मभ्यं रोदसी रयिं मध्वो वाजस्य सातये । श्रवो वसूनि संजितं ॥९॥

अस्मभ्यं रोदसीऽइति । रयिं । मध्वः । वाजस्य । सातये । श्रवः । वसूनि । सं । जितं ॥९॥

हे रोदसी द्यावापृथिव्यौ युवां मध्वो देवानां मोदयितुर्वाजस्य सोमात्म-
कस्यान्नस्य सातये लाभायास्मभ्यं काश्यपासितेभ्यः काश्यपदेवलेभ्यो वा रयिं
धनं श्रवोऽन्नं च वसूनि वासकान्यन्यान्यपि पश्वादीनि धनानि संजितं ।
संजयतं । प्रयच्छन्तित्यर्थः ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तम एकोनविंशो वर्गः ॥

एते सोमा इति नवर्चमष्टमं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । अनुक्रांतं च । एते
सोमा इति । उक्तः सूक्तविनियोगः ॥ यावस्तोत्रे गाणगारिमतेनाभिरूपकरणे
सोमे मृज्यमाने मृजन्ति त्वेषा । सूचितं च । अथापरमभिरूपं कुर्यादिति गाण-
गारिराष्यायस्व समेतु त इति तिस्रो मृजन्ति त्वा दश क्षिपः । आ०५.१२. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

एते सोमा अभि प्रियमिंद्रस्य काममक्षरन् । वर्धन्ते अस्य वीर्यं ॥१॥

एते । सोमाः । अभि । प्रियं । इंद्रस्य । कामं । अक्षरन् । वर्धन्तः । अस्य । वीर्यं ॥१॥

एत अभिपुता इमे सोमा अस्मिंद्रस्य वीर्यं शक्तिं वर्धन्ते वर्धयन्त इंद्रस्य कामं
काम्यं प्रियं प्रीतिकरं रसमभ्यक्षरन् । अभिपर्वन्ते । अभ्यवर्षन् ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

पुनानासंश्चमूपदो गच्छन्ते वायुमश्विना । ते नो धांतु सुवीर्यं ॥२॥

पुनानासः । चमूऽसदः । गच्छन्तः । वायुं । अश्विना । ते । नः । धांतु । सुऽवीर्यं ॥२॥

ते प्रसिद्धाः सोमाः पुनानासः पुनाना अभिपूयमाणाश्चमूपदधमसेषु सीदन्तो
वायुमश्विनाश्विनी च गच्छन्तः प्राप्नुवन्तो नोऽस्मभ्यं सुवीर्यं शोभनवीर्यं धांतु ।
धारयन्तु । प्रयच्छन्तित्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

इंद्रस्य सोम राधसे पुनानो हार्दि चोदय । ऋतस्य योनिमासदं ॥३॥

इंद्रस्य । सोम । राधसे । पुनानः । हार्दि । चोदय । ऋतस्य । योनिं । आऽसदं ॥३॥

हे सोम पुनानोऽभिपूयमाणो हार्द्यभिलषितस्त्वमिंद्रस्य राधसे संराधनायर्तस्य यज्ञस्य योनिं स्थानमासदं यथेन्द्र आसीदति तथेन्द्रं चोदय । प्रेरय ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

मृजंति त्वा दश क्षिपो हिन्वन्ति सप्त धीतयः । अन्व विप्रांश्चमादिषुः ॥४॥

मृजंति । त्वा । दश । क्षिपः । हिन्वन्ति । सप्त । धीतयः । अन्व । विप्राः । चमादिषुः ॥४॥

हे सोम त्वा त्वां दश दशसंख्याकाः क्षिपोऽंगुलयः । त्रिंशः क्षिप इत्यंगुलिनामसु पाठात् । मृजंति । परिचरन्ति । सप्त सप्तसंख्याका धीतयो होचक्वाश्च त्वा त्वां हिन्वन्ति । स्वस्वव्यापारैः प्रीणयन्ति । विप्रा मेधाविनश्च त्वामन्वमादिषुः । अन्वमादर्यन्ति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

देवेभ्यस्त्वा मदाय कं सृजानमति मेथः । सं गोभिर्वासयामसि ॥५॥

देवेभ्यः । त्वा । मदाय । कं । सृजानं । अति । मेथः । सं । गोभिः । वासयामसि ॥५॥

हे सोम मेथोऽविलोमानि कमुदकं चान्यभि सृजानं त्वा त्वां देवेभ्यो देवानां । विभक्तित्यत्ययः । मदाय मदार्थं गोभिर्गोविकारैः पयोभिः संवासयामसि । संवासयामः ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

पुनानः कलशेषा वस्त्राण्यरूपो हरिः । परि गव्यान्यव्यत ॥६॥

पुनानः । कलशेषु । आ । वस्त्राणि । अरूपः । हरिः । परि । गव्यानि । अव्यत ॥६॥

पुनानः पूषमानः कलशेषु कुंभेषु निषिध्यमानोऽरूप आरोचमानो हरिर्हरितवर्णः सोमो गव्यानि दध्यादीनि वस्त्राणि चासांसीव पर्यव्यत । पर्याच्छादयति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

मघोन आ पवस्व नो जहि विश्वा अप द्विषः । इंदो सखायमा विश ॥७॥

मघोनः । आ । पवस्व । नः । जहि । विश्वाः । अप । द्विषः । इंदो इति । सखायं ।
आ । विश ॥७॥

हे इंदो सोम मघोनो धनवतो नोऽस्मान्प्रति पवस्व । क्षर । विश्वा विश्वान्द्विषो द्वेषूनपजहि । मारय च । सखायं प्रियमिंद्रमाविश । आनुहि च ॥

॥ अथाष्टमी ॥

वृष्टिं दिवः परि स्रव द्युम्नं पृथिव्या अधि । सहो नः सोम पृत्स धाः ॥८॥

वृष्टिं दिवः । परि । स्रव । द्युम्नं । पृथिव्याः । अधि । सहः । नः । सोम । पृत्स । धाः ॥८॥

हे सोम त्वं दिवो द्युलोकाद्वृष्टिं वर्षे परिस्रव । वर्षे । पृथिव्या अधि पृथिव्यां । अधिः सप्तम्यर्थानुवादः । द्युम्नमन्नं चोत्पादयेति शेषः । नोऽस्माकं सहो बलं च पृत्स संयामेषु धाः । धेहि ॥

॥ अथ नवमी ॥

नृचक्षसं त्वा वयमिंद्रपीतं स्वर्विदं । भक्षीमहि प्रजामिषं ॥९॥

नृऽचक्षसं । त्वा । वयं । इंद्रऽपीतं । स्वःऽविदं । भक्षीमहि । प्रऽजां । इषं ॥९॥

हे सोम नृचक्षसं नृणां द्रष्टारं स्वर्विदं सर्वज्ञमिंद्रपीतमिंद्रेण पीतं त्वा त्वां पिबंतो वयं काश्यपासिताः काश्यपदेवला वा प्रजां पुत्रादिकामियमन्नं च भक्षीमहि । भजेमहि ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तम एकविंशो वर्गः ॥

परि प्रियेति नवर्चं नवमं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । परि प्रियेत्यनुक्रांतं । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

परि प्रिया दिवः क्विर्वयांसि नक्षोर्हितः । सुवानो याति क्विर्ऋतुः ॥१॥

परि । प्रिया । दिवः । क्विः । वयांसि । नक्षोः । हितः । सुवानः । याति । क्विऽऋतुः ॥१॥

क्विर्मेधावी क्विर्ऋतुः ज्ञांतप्रज्ञः ज्ञांतकर्मा वा सोमो नक्षोरधिषवणफल-

कयोर्हितो निहितः सुवानोऽभिषूयमाणो दिवो द्युलोकस्य परि प्रियातिप्रियाणि
वयांसि याव्णः ॥ तथा च मंचवर्णः । वयांसि श्येना अतिथयः पर्वतानां ककुभ
इति ॥ याति । गच्छति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

प्रप्र क्षयाय पन्यसे जनाय जुष्टो अद्रुहे । वीत्यर्षे चनिष्ठया ॥२॥

प्रऽप्र । क्षयाय । पन्यसे । जनाय । जुष्टः । अद्रुहे । वीती । अर्षे । चनिष्ठया ॥२॥

हे सोम प्र प्रात्यंतं क्षयाय तव निवासभूतायाद्रुहेऽद्रोग्ध्रे च पन्यसे स्तोत्रे
जनाय मनुष्याय वीती वीत्यै भक्षणाय जुष्टः पर्याप्तत्वं चनिष्ठयान्नवत्तमया
धारयाथे । यागं प्रति गच्छ ॥

॥ अथ तृतीया ॥

स सूनुर्मातरा शुचिर्जातो जाते अरोचयत् । महान्मही चर्त्तावृधा ॥३॥

सः । सूनुः । मातरा । शुचिः । जातः । जाते इति । अरोचयत् । महान् । मही इति ।
चर्त्तावृधा ॥३॥

जात उत्पन्नः शुचिर्विशुद्धो महान्हविरुत्तमः स सोमाख्यः सूनुः पुत्रो मही
महत्यावृतावृधा यज्ञस्य वर्धयिष्यौ जाते विश्वस्य जनयिष्यौ मातरात्मनो मातरौ
द्यावापृथिव्यावरोचयत् । रोचयति । दीपयति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

स सप्त धीतिभिर्हितो नद्यो अजिन्वद्द्रुहः । या एकमक्षि वावृधुः ॥४॥

सः । सप्त । धीतिऽभिः । हितः । नद्यः । अजिन्वत् । अद्रुहः । याः । एकं । अक्षि । वावृधुः ॥४॥

या नद्यो यमेकं मुख्यं सोममक्ष्यक्षीणं वावृधुर्वर्धयति स सोमो धीतिभिरंगु-
लिभिः । रशना धीतय इत्यंगुलिनामस पाठात् । हितो निहितः सन्नद्रुहो
द्रोहवर्जिताः सप्त सप्तसंख्याका नद्यो नदीरजिन्वत् । प्रीणयति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

ता अग्नि संतमस्तृतं महे युवान्मा दधुः । इंदुमिंद्र तव व्रते ॥५॥

ताः । अग्नि । संतं । अस्तृतं । महे । युवानं । आ । दधुः । इंदुं । इंद्र । तव । व्रते ॥५॥

हे इंद्र तव त्वदीये व्रते कर्मणि ता अंगुल्यः । पूर्वत्र धीतिभिरित्यंगुलीनामु-
पात्तत्वात्तच्छब्देन परामर्शः । संतं विद्यमानमस्तृतमहिंसितं युवानं नित्यतरु-
णमिदुं सोमं महे महतेऽभिषवादिलक्षणाय कर्मणेऽभ्यादधुः ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे द्वात्रिंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अभि वह्निरमर्त्यः सप्त पश्यति वावहिः । क्रिविर्देवीरतर्पयत् ॥६॥

अभि । वह्निः । अमर्त्यः । सप्त । पश्यति । वावहिः । क्रिविः । देवीः । अतर्पयत् ॥६॥

यो वह्निर्यज्ञस्य धुरो वोढामर्त्यो मरणरहितो वावहिर्देवानां तृप्तेरत्यंतं वोढा
च सोमः सप्त नदीः पश्यति सोऽयं क्रिविः रूपरूपेण पूर्णोऽवस्थितः सन्देवीर्न-
दीरतर्पयत् । तर्पयति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अवा कल्पेषु नः पुमत्तमांसि सोम योध्या । तानि पुनान जघनः ॥७॥

अवा । कल्पेषु । नः । पुमः । तमांसि । सोम । योध्या । तानि । पुनान । जघनः ॥७॥

हे पुमः पुमन्सोम कल्पेषु कल्पनीयेष्वहःसु नोऽस्मानव । रक्ष । अपि च
पुनान हे पवमान सोम त्वं योध्या योधनीयानि तमांसि रक्षांसि यानि तानि
जघनः । नाशय ॥

॥ अथाष्टमी ॥

नू नव्यसे नवीयसे सूक्ताय साधया पथः । प्रत्नवद्रोचया रुचः ॥८॥

नू । नव्यसे । नवीयसे । सुऽउक्ताय । साधय । पथः । प्रत्नऽवत् । रोचय । रुचः ॥८॥

हे सोम नव्यसे नव्याय नूतनाय नवीयसे स्तुत्यायास्माकं सूक्ताय पथो मार्गान्नु
क्षिप्रं साधय । अभिगच्छ । अपि च प्रत्नवद्यथापूर्वं रुचः स्वदीप्ती रोचय ।
प्रकाशय ॥

॥ अथ नवमी ॥

पर्वमान महि श्रवो गामश्वं रासि वीरवत् । सना मेधां सना स्वः ॥९॥

पर्वमान । महि । श्रवः । गां । श्वं । रासि । वीरऽवत् । सन । मेधां । सन ।

स्वपरिति स्वः ॥९॥

हे पवमान सोम भस्वं वीरवत्पुत्रवद्गहि महच्छ्रुवोऽन्नं गां चाश्वं च रासि
अस्मभ्यं प्रयच्छसि स त्वं मेधां सन । अस्मभ्यं प्रयच्छ । अपि च स्वयंदस्मदभि-
लपितं तत्सर्वं सन । देहि ॥

॥ इति पष्ठस्य सप्तमे त्रयस्त्रिंशो वर्गः ॥

प्र स्वानास इति नवर्चं दशमं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । प्र स्वानास
इत्यनुक्रांतं । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र स्वानासो रथा इवार्वेतो न श्रवस्यवः । सोमासो राये अक्रमुः ॥१॥

प्र । स्वानासः । रथाःऽइव । अर्वेतः । न । श्रवस्यवः । सोमासः । राये । अक्रमुः ॥१॥

प्र स्वानासोऽभिषववेलायामुपरवेषु शब्दं कुर्वतः सोमासः सोमा रथा इव
यथा शब्दं कुर्वतो रथा अर्वेतो न यथा शब्दं कुर्वतोऽश्वास्तथा श्रवस्यवः शत्रु-
भ्योऽन्नमिच्छतो राये यजमानानां धनायाक्रमुः । आगच्छन् ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

हिन्वानासो रथा इव दधन्विरे गभस्त्योः । भरासः कारिणांमिव ॥२॥

हिन्वानासः । रथाःऽइव । दधन्विरे । गभस्त्योः । भरासः । कारिणांऽइव ॥२॥

सोमा रथा इव यथा रथास्तथा हिन्वानासो हिन्वाना यागदेशं प्रति गच्छतो
भरासो भराः कारिणामिव यथा भारवाहिनां बाह्वोर्धीयन्ते तथा गभस्त्योर्धृत्विजां
बाह्वोः । गभस्ती बाहू इति बाहुनामस्य पाठात् । दधन्विरे । धीयन्ते ॥

॥ अथ तृतीया ॥

राजानो न प्रशस्तिभिः सोमासो गोभिरंजते । यज्ञो न सप्त धातृभिः ॥३॥

राजानः । न । प्रशस्तिऽभिः । सोमासः । गोभिः । अंजते । यज्ञः । न । सप्त । धातृऽभिः ॥३॥

सोमासः सोमाः प्रशस्तिभिः प्रशस्ताभिः स्तुतिरूपाभिर्वाग्भी राजानो न
यथा राजानः सप्त धातृभिः सप्त होवाभिर्यज्ञो न यथा च यज्ञस्तथा गोभिर्गो-
विकारैः पयोभिरंजते । अज्यन्ते । संस्क्रियन्त इत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

परि सुवानास इंदवो मदाय बर्हेणा गिरा । सुता अर्षेति धारया ॥४॥

परि। सुवानासः। इंदवः। मदाय। बर्हेणा। गिरा। सुताः। अर्षेति। धारया ॥४॥

सुवानासः सुवाना अभिषूयमाणा इंदवः सोमा बर्हेणा महत्या गिरा स्तुति-
रूपया वाचा सुतां अभिषुताः संतो मदाय मदार्यं धारया पर्यर्षेति । परितो
गच्छंति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

आपानासो विवस्वतो जनंत उपसो भगं । सूरु अखं वि तन्वते ॥५॥

आपानासः। विवस्वतः। जनंतः। उपसः। भगं। सूरुः। अखं। वि। तन्वते ॥५॥

विवस्वत इंद्रस्यापानास आपानभूता उपसो भगं जनंतो जनयंतः सूरुः
सरंतः सोमा अखं वितन्वते । अभिषववेलायामुपरवेषु शब्दं कुर्वेति ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे चतुस्त्रिंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अप द्वारा मतीनां प्रत्ना अखंति कारवः । वृष्णो हरस आयवः ॥६॥

अपं। द्वारा। मतीनां। प्रत्नाः। अखंति। कारवः। वृष्णः। हरसे। आयवः ॥६॥

मतीनां स्तुतीनां कारवः कर्तार अखिजः प्रत्नाः पुराणा वृष्णः सेचकस्य
सोमस्य हरस आहरस आहर्तारश्चायवो मनुष्या द्वारा यज्ञस्य द्वाराण्यपार्खंति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

समीचीनास आसते होतारः सप्तजामयः । पदमेकस्य पिप्रतः ॥७॥

संइडीचीनासः। आसते। होतारः। सप्तजामयः। पदं। एकस्य। पिप्रतः ॥७॥

समीचीनासः समीचीना जामयो जामिसदृशा एकस्य सोमस्य पदं स्थानं
पिप्रतः पूरयंतः सप्त होतारः सप्त होचका आसते । यज्ञ उपविशंति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

नाभा नाभिं न आ ददे चक्षुश्चित्सूर्ये सचा । कवेरपत्यमा दुहे ॥८॥

नाभा। नाभिं। नः। आ। ददे। चक्षुः। चित्। सूर्ये। सचा। कवेः। अपत्यं। आ। दुहे ॥८॥

नाभिं यज्ञस्य नाभिभूतं सोमं नोऽस्माकं नाभा नाभावहमाददे । पिवा-
मीत्यर्थः ॥ पीतसोमानामस्माकं चक्षुश्चक्षुरपि सूर्ये सचा संगतं भवति । किंच
कवेः ज्ञातकर्मणः सोमस्यापत्यमंशुमादुहे । आपूरयामि ॥

॥ अथ नवमी ॥

अभि प्रिया दिवस्पदमध्वर्युभिर्गुहां हितं । सूरः पश्यति चर्षसा ॥ ९ ॥

अभि। प्रिया। दिवः। पदं। अध्वर्युऽभिः। गुहां। हितं। सूरः। पश्यति। चर्षसा ॥ ९ ॥

सूरः सवीर्ये इन्द्रश्चर्षसा चक्षुषा दिवो दीप्तस्यात्मनः प्रिया प्रियं पदमध्वर्यु-
भिर्गुहा गुहायां हृदये हितं निहितं पीतं सोममप्यभिपश्यति ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे पंचविंशो वर्गः ॥

उपास्मा इति नवर्चमेकादशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । उपास्मा इत्यनुक्रांतं ।
उक्तः सूक्तविनियोगः । अभिष्टवे घर्मदुघावत्स्तेऽपनीयमाने नमसेदुपेत्येषा ।
सूचितं च । नमसेदुप सीदत संजानाना उप सीदन्वभिजु । आ० ४. ७. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

उपास्मै गायता नरः पर्वमानायेंदवे । अभि देवाँ इयंक्षते ॥ १ ॥

उप। अस्मै। गायत। नरः। पर्वमानाय। इंदवे। अभि। देवान्। इयंक्षते ॥ १ ॥

हे नरो नेतार ऋत्विजो यज्ञस्य देवानिन्द्रादीनभीयस्त आभिमुख्येन यष्टु-
मिच्छते पवमानाय क्षरतेऽस्मा अभिषूयमाणायेंदवे सोमायोपगायत । उपगानं
कुरुत ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अभि ते मधुना पयोऽर्धर्वाणो अशिश्युः । देवं देवाय देव्यु ॥ २ ॥

अभि। ते। मधुना। पयः। अर्धर्वाणः। अशिश्युः। देवं। देवायं। देवऽयु ॥ २ ॥

हे सोम ते तव देवं देवनशीलं देवयु देवयुं देवकामं रसं देवाय देवनशीला-
येंद्राय मधुना पयो गव्येन पयसाधर्वाण ऋषयोऽभ्यशिश्युः । अभ्यश्रीणन् ।
समस्कुर्वन्नित्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

स नः पवस्व शं गवे शं जर्नाय शमर्वते । शं राज्ञोपधीभ्यः ॥ ३ ॥

सः। नः। पवस्व। शं। गवे। शं। जर्नाय। शं। शर्वते। शं। राजन्। ओपधीभ्यः ॥ ३ ॥

हे राजन्दीपमान सोम स प्रसिद्धत्वं नोऽस्माकं गवे शं सुखं पवस्व । धर ।
जनाय पुत्रादये च शं पवस्व । अर्वतेऽश्वाय च शं पवस्व । ओषधीभ्यश्च
शं पवस्व ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

वभ्रवे नु स्वतवसेऽरुणाय दिविस्पृशे । सोमाय गाथमर्चत ॥४॥

वभ्रवे । नु । स्वऽतवसे । अरुणाय । दिविऽस्पृशे । सोमाय । गाथं । अर्चत ॥४॥

हे स्तोतारो वभ्रवे वभ्रुवर्णाय स्वतवसे स्ववलायारुणाय कदाचिदरुण-
वर्णाय दिविस्पृशे दिवं स्पृशते सोमाय न क्षिप्रं गाथं स्तुतिरूपां वाचमर्चत ।
उच्चारयतेत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

हस्तच्युतेभिरद्रिभिः सुतं सोमं पुनीतन । मधावा धावता मधु ॥५॥

हस्तऽच्युतेभिः । अद्रिऽभिः । सुतं । सोमं । पुनीतन । मधौ । आ । धावत । मधु ॥५॥

हे ऋत्विजो हस्तच्युतेभिर्हस्तप्रच्युतैरद्रिभिरभिवयावभिः सुतमभिषुतं सोमं
पुनीतन । पवित्रे पावयत । अपि च मधौ मदंकरे सोमे मधु गर्भं पय आधा-
वत । प्रक्षिपत ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे षट्त्रिंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

नमसेदुप सीदत दधेदभि श्रीणीतन । इंदुमिद्रे दधातन ॥६॥

नमसा । इत् । उप । सीदत । दधा । इत् । अभि । श्रीणीतन । इंदुं । इद्रे । दधातन ॥६॥

हे ऋत्विजो नमसेदमस्तारेणैवोपसीदत । सोममुपगच्छत । दधेद्भैवाभिः श्री-
णीतन । अभिश्रीणीत च । इंद्र इंदुं सोमं दधातन । धत्त च ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अमिचहा विचर्षणिः पर्वस्व सोम शं गवे । देवेभ्यो अन्नकामकृत् ॥७॥

अमिचऽहा । विऽचर्षणिः । पर्वस्व । सोम । शं । गवे । देवेभ्यः । अन्नकामऽकृत् ॥७॥

हे सोमामिचहामिचार्णां हंता विचर्षणिविद्रष्टा देवेभ्योऽन्नकामकृदभीष्टस्य
कर्ता त्वं गवेऽस्माकं गवे शं सुखं पवस्व । धर ॥

॥ अथाष्टमी ॥

इंद्राय सोम पातवे मदाय परि षिच्यसे । मनश्चिन्मनसस्पतिः ॥८॥

इंद्राय। सोम। पातवे। मदाय। परि। सिच्यसे। मनःऽचित्। मनसः। पतिः ॥८॥

हे सोम मनश्चिन्मनसो ज्ञाता मनसस्पतिरीश्वरस्वमिंद्रायेंद्रस्य पातवे पानाय मदाय च परिषिच्यसे । परितः पात्रेषु सिच्यसे ॥

॥ अथ नवमी ॥

पवमान सुवीर्यं रयिं सोम रिरीहि नः । इन्द्रविद्रेण नो युजा ॥९॥

पवमान। सुऽवीर्यं। रयिं। सोम। रिरीहि। नः। इंदो इति। इंद्रेण। नः। युजा ॥९॥

हे इंदो क्लिष्टमान पवमान सोम त्वं सुवीर्यं शोभनवीर्योपेतं रयिं धनं नोऽस्माकं संबन्धिनेद्रेण युजा सहायेन नोऽस्मभ्यं रिरीहि । देहि ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमे सप्तविंशो वर्गः ॥

सोमा असृयमिति नवर्चे डादशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । सोमा असृय-मित्यनुक्रांतं । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

सोमा असृयमिंदवः सुता ऋतस्य सादने । इंद्राय मधुमत्तमाः ॥१॥

सोमाः। असृयं। इंदवः। सुताः। ऋतस्य। सादने। इंद्राय। मधुमतुऽतमाः ॥१॥

सुतां अभिपुता मधुमत्तमा अतिशयेन मधुमंत इंदवः सोमा ऋतस्य यज्ञस्य सादने गृह इंद्रायेंद्रार्थमसृयं । सृज्यंते ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अभि विप्रां अनूपत गावो वत्सं न मातरं । इंद्रं सोमस्य पीतये ॥२॥

अभि। विप्राः। अनूपत। गावः। वत्सं। न। मातरं। इंद्रं। सोमस्य। पीतये ॥२॥

विप्रा मेधाविनः सोमस्य पीतये पानायेंद्रं मातरो जनत्रिचो गावो वत्सं न यथा वत्सं प्रति तद्वदभ्यनूपत । अभिशृच्यंति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

मदच्युत्क्षेति सादने सिंधोर्जुमा विपश्चित् । सोमो गौरी अधि श्रितः ॥ ३ ॥

मदच्युत् । क्षेति । सादने । सिंधोः । जुमा । विपःश्चित् । सोमः । गौरी इति ।
अधि । श्रितः ॥ ३ ॥

मदच्युद्भद्रकरस्य रसस्य च्यावयिता सोमः सादने । संहितायां दीर्घम्बुद्धांसः ।
स्थाने क्षेति । निवसति । एतदेव विवृणोति । सिंधोर्नद्या जर्मोर्मी तरंगे ।
वसतीवरीधित्वर्थः । विपश्चिद्विद्वान्सोमो गौरी अधि गौर्यामधि । अधीति सप्त-
म्यर्थानुवादः । माध्यमिकायां वाचि । गौरी गांधर्वीति वाङ्गामसु पाठात् ।
श्रितः । मिश्रयति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

दिवो नाभा विचक्षणोऽव्यो वारो महीयते । सोमो यः सृक्तुः क्विः ॥ ४ ॥

दिवः । नाभा । विःश्क्षणः । अव्यः । वारो । महीयते । सोमः । यः । सृःश्क्तुः । क्विः ॥ ४ ॥

यः सृक्तुः सप्रज्ञः क्विः क्रांतकर्मा विचक्षणो विद्रष्टा स सोमो दिवोऽन्त-
रिक्षस्य नाभा नाभौ नाभिभूतेऽव्योऽवेर्वारे वाले महीयते । पूज्यते । पूयमानः
सूयत इत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

यः सोमः कलशेषु अंतः पवित्र आहितः । तमिंदुः परिपस्वजे ॥ ५ ॥

यः । सोमः । कलशेषु । आ । अंतरिति । पवित्रे । आऽहितः । तं । इंदुः । परि । सस्वजे ॥ ५ ॥

यः सोमः कलशेषु कुंभेषु । आस्ते । यश्च पवित्रे पवित्रस्यांतर्मध्य आहितो
निहितस्तं स्वांशभूतं सोममिंदुः सोमो देवः परिपस्वजे । प्रविशति ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तमेऽष्टचिंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

प्र वाचमिंदुरिष्यति समुद्रस्याधि विष्टयि । जिन्वन्कोशं मधुश्रुतं ॥ ६ ॥

प्र । वाचं । इंदुः । इष्यति । समुद्रस्य । अधि । विष्टयि । जिन्वन् । कोशं । मधुऽश्रुतं ॥ ६ ॥

इंदुः सोमो मधुश्रुतं मधुनध्यावकं कोशं मेघं । असुरः कोश इति मेघनामसु

पाठात् । जिवन्प्रीणयन्समुद्रस्यांतरिक्षस्याधि विष्टपि विष्टभ्ये स्थाने वाचं प्रेषति ।
प्रेरयति । पवित्रे पूयमानः शब्दं करोतीत्यर्थः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

नित्यस्त्वोचो वनस्पतिर्धीनामंतः संवर्दुघः । हिन्वानो मानुषा युगा ॥७॥

नित्यऽस्त्वोचः । वनस्पतिः । धीनां । अंतरिति । संवः । ऽदुघः । हिन्वानः । मानुषा । युगा ॥७॥

नित्यस्त्वोचः संततस्त्वोचः संवर्दुघो ऽमृतस्य दोग्धा वनस्पतिर्वनानां पालयिता
सोमो मानुषा मानुषाणि युगा युगान्यहीनैकाहात्मकानि हिन्वानः प्रीणयन्धीनां
कर्मणामंतर्मध्ये निवसतीत्यर्थः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

अभि प्रिया दिवस्पदा सोमो हिन्वानो अर्षति । विप्रस्य धारया कविः ॥८॥

अभि । प्रिया । दिवः । पदा । सोमः । हिन्वानः । अर्षति । विप्रस्य । धारया । कविः ॥८॥

कविः क्रांतकर्मा सोमो दिवोऽंतरिक्षाद्धिन्वानः प्रेषमाणो विप्रस्य मेधाविनः
स्वस्य धारया प्रिया प्रियाणि पदानि स्थानान्यभ्यर्षति । अभिगच्छति ॥

॥ अथ नवमी ॥

आ पवमान धारय रयिं सहस्रवर्चसं । अस्मे इंदो स्वाभुवं ॥९॥

आ । पवमान । धारय । रयिं । सहस्रं ऽवर्चसं । अस्मे इति । इंदो इति । सुऽस्त्राभुवं ॥९॥

हे पवमानेदो सोम त्वं सहस्रवर्चसं बहुदीप्तिं स्वाभुवं शोभनभवनं रयिं
धनमस्मे अस्मात्तु धारय । प्रक्षिपेत्यर्थः ॥

॥ इति षष्ठस्य सप्तम एकोनचत्वारिंशो वर्गः ॥

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दि निवारयन् ।

पुमर्थाश्चतुरो देयादिद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

इति श्रीमद्राजाधिराजपरमेश्वरवेदिकमार्गप्रवर्तकश्रीवीरयुक्कभूपालसाम्राज्यधुरं-
धरेण सायणाचार्येण विरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे ऋक्संहिताभाष्ये
षष्ठाष्टके सप्तमोऽध्यायः ॥

यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।
निर्ममे तमहं वंदे विद्यातीर्थमहेश्वरं ॥
षष्ठस्य सप्तमोऽध्यायः संग्रहात्संप्रदर्शितः ।
अथाष्टमः सुमतिना संगमेन प्रदर्शयते ॥

तत्र सोमः पुनान इति नवर्चे त्रयोदशं सूक्तं । असितो देवलो वरिषिः ।
सोमो देवता ॥ पवमानगुणः सोमो विज्ञेयः काश्यपावृषी इति विद्यादनुक्तेऽपि
लाघवाया दृढहच्युतात् । सोम इत्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

सोमः पुनानो अर्षति सहस्रधारो अत्यविः । वायोरिंद्रस्य निष्कृतं ॥१॥

सोमः । पुनानः । अर्षति । सहस्रधारः । अतिऽअविः । वायोः । इंद्रस्य । निःऽकृतं ॥१॥

अयं पुनानः पावकः सोमोऽर्षति । गच्छति । कीदृशोऽयं पवमानः । सहस्र-
धारोऽपरिमितधारोऽत्यविः । अत्राविशब्देन तल्लोमान्युच्यन्ते । अविलोम-
भिर्निष्पादितं दशापवित्रमित्यर्थः । तदतिक्रम्य गच्छतीत्यत्यविः । किमर्थं ।
वायोरिंद्रस्य च पानायेति शेषः । किं प्रति । निष्कृतं । निरित्येप समित्ये-
तस्मिन्नर्थे । संस्कृतं पात्रं प्रति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

पवमानमवस्यवो विप्रमभि प्र गायत । सुप्राणं देववीतये ॥२॥

पवमानं । अवस्यवः । विप्रं । अभि । प्र । गायत । सुप्राणं । देवऽवीतये ॥२॥

हे अवस्यवो रक्षणकामा उद्गात्रादयो मूयं पवमानं शोधकं विप्रं विशेषेण
देवानां प्रीणयितारं विप्रवच्छुद्धं वा । अथवा विप्र इति मेधाविनाम । मेधाविनं
देववीतये देवपानाय सुप्राणं सूयमानमभिप्रगायत । आभिमुख्येन प्रकर्षेण स्तुत ॥

॥ अथ तृतीया ॥

पर्वते वार्जसातये सोमाः सहस्रपाजसः । गृणाना देववीतये ॥३॥

पर्वते । वार्जऽसातये । सोमाः । सहस्रऽपाजसः । गृणानाः । देवऽवीतये ॥३॥

पवन्ते क्षरन्ति सोमाः । किमर्थं । वाजसातयेऽन्नस्य लाभाय । कीदृशाः ।
सहस्रपाजसो बहुवलाः । पानृणां बलप्रदा इत्यर्थः । गृणानाः । कर्मणि कर्तृ-
प्रत्ययः । सूयमानाः । पुनः किमर्थं । देववीतये । देवानां वीतिर्गतिः प्राप्तिर्भक्षणं
वा यस्मिन् देववीतिर्यज्ञः । तदर्थं । यज्ञसिद्धिः साक्षात्प्रयोजनं तद्वारा वाजलाभ
इति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

उत नो वाजसातये पवस्व वृहतीरिषः । द्युमदिदो सुवीर्ये ॥४॥

उत नः । वाजसातये । पवस्व । वृहतीः । इषः । द्युऽमत् । इदो इति । सुऽवीर्ये ॥४॥

उतापि च नोऽस्माकं वाजसातयेऽन्नलाभाय हे इदो सोम वृहतीरिषो
महती रसधारा द्युमहीप्तिमत्सुवीर्यं शोभनसामर्थ्यं च पवस्व । क्षर । शोभन-
सामर्थ्योपेता धाराः पवस्वेत्यर्थः । अथवा वाजसातये संप्रामाय वृहतीरिषो
द्युमत्सुवीर्यं संपादयितुं पवस्वेति योज्यं ॥

॥ अथ पंचमी ॥

ते नः सहस्रिणं रयिं पवन्तामा सुवीर्ये । सुवाना देवास इंदवः ॥५॥

ते । नः । सहस्रिणं । रयिं । पवन्तां । आ । सुऽवीर्ये । सुवानाः । देवासः । इंदवः ॥५॥

त इंदवः सोमा नोऽस्माकं सहस्रिणं सहस्रसंख्योपेतं रयिं धनं सुवीर्यं चाप-
वन्तां । कीदृशास्ते । सुवानाः सूयमाना देवासो द्योतनादिगुणयुक्ताः ॥

॥ इति षष्ठ्याष्टमे प्रथमो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अत्यां हियाना न हेतृभिरसृयं वाजसातये । वि वारमर्ष्यमाश्वः ॥६॥

अत्याः । हियानाः । न । हेतृभिः । असृयं । वाजसातये । वि । वारं । अर्ष्यं । आश्वः ॥६॥

वाजसातये संप्रामाय हियानाः प्रेर्यमाणा अत्या नाश्वा इव । ते यथा
प्रेरकैः प्रेर्यमाणाः संप्रामाय शीघ्रं धावन्ति तद्वद्देतृभिः प्रेरकैः प्रेर्यमाणा आश्वः
शीघ्रगामिनः सोमा वाजसातयेऽन्नलाभायार्ष्यं वारं दशापवित्रं व्यसृयं ।
प्यतिसृज्यन्ते ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

वा॒श्रा अ॒र्षे॒ती॒र्दे॒वोऽभि॒ व॒त्सं न॒ धे॒न॒वः । द॒ध॒न्वि॒रे ग॒भ॒स्त्वोः ॥७॥

वा॒श्राः । अ॒र्षे॒ति॒ । इ॒ंद॒वः । अ॒भि॒ । व॒त्सं । न॒ । धे॒न॒वः । द॒ध॒न्वि॒रे । ग॒भ॒स्त्वोः ॥७॥

वाश्राः शब्दयंत इंदवः सोमा अभ्यर्षेत्यभिगच्छन्ति पात्रं प्रति वाश्राः शब्द-
कारिण्यो धेनवो न । ता यथा शब्दयन्त्यो वत्सं प्रत्यागच्छन्ति तद्वत् । त एव
गभस्त्वोर्वाहोर्दधन्विरे । धियन्ते च ॥

॥ अथाष्टमी ॥

जुष्टु इ॒द्राय॑ म॒त्सरः॑ प॒र्वमा॒न॒ क॒र्निक्र॑दत् । वि॒श्व्वा अ॒प॒ द्वि॒षो ज॒हि ॥८॥

जुष्टुः । इ॒द्राय॑ । म॒त्सरः॑ । प॒र्वमा॒न॒ । क॒र्निक्र॑दत् । वि॒श्व्वाः । अ॒प॒ । द्वि॒षः । ज॒हि ॥८॥

इद्राय जुष्टुः प्रियः पर्याप्तो मत्सरः सोमो भवतीति शेषः । मत्सरः सोमो मंदते-
स्तुप्रिकर्मण इति निरुक्तं । नि० २. ५. । हे पवमान त्वं कर्निक्रदच्छब्दयन्विश्व्वा
द्विषः सर्वानस्माकं द्वेष्टृनपजहि ॥

॥ अथ नवमी ॥

अ॒प॒घ्न॑तो अ॒रा॒व्णः॑ प॒र्वमा॒नाः स्व॒र्द॒शः॑ । यो॒ना॒वृ॒त॒स्य॑ सी॒दत् ॥९॥

अ॒प॒घ्न॑तः । अ॒रा॒व्णः॑ । प॒र्वमा॒नाः । स्व॒र्द॒शः॑ । यो॒ना॒ । अ॒वृ॒त॒स्य॑ । सी॒दत् ॥९॥

हे पवमाना अरावणोऽदानानयजमानानपघ्नतो हिंसतः स्वर्दशः सर्वत्र
द्रष्टारश्च यूयमृतस्य योनौ यज्ञस्य स्थाने सीदत । अथवा सोमपानार्थमुक्तल-
क्षणा देवा अतस्य योनौ सीदतेति योज्यं ॥

॥ इति षष्ठ्याष्टमे द्वितीयो वर्गः ॥

परि प्रेत्यष्टचं चतुर्दशं सूक्तं । ऋष्यादि पूर्ववत् । परि प्राष्टावित्यनुक्रांतं ।
गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

परि॑ प्रा॒सि॒ष्य॒द॒त्क॒विः॑ सि॒धो॒रु॒मी॒व॒धिं श्रि॒तः । का॒रं वि॒भ॒त्पु॒रु॒स्पृहं ॥१॥

परि॑ । प्रा॒सि॒ष्य॒द॒त् । क॒विः॑ । सि॒धो॒ः । उ॒मी॒ । अ॒धि॒ । श्रि॒तः॑ । का॒रं । वि॒भ॒त् । पु॒रु॒ऽस्पृहं ॥१॥

परि प्रासिष्यदत्परिप्रस्यंदते कविर्मेधावी सोमः सिंधोरुमीं तरंगे वसती-

वर्युदकरसेऽधिश्रित आश्रितः । पुरुस्पृहं बहुभिः स्पृहणीयं कारं शब्दं विभ्रद्वा-
रयन्परिस्वन्दत इति संबंधः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

गिरा यदी सवंधवः पंच व्राता अपस्यवः । परिष्कृखंति धर्णसिं ॥२॥

गिरा । यदि । सऽवंधवः । पंच । व्राताः । अपस्यवः । परिऽकृखंति । धर्णसिं ॥२॥

सवंधवः समानबंधनाः पंच व्राताः पंच जना मनुष्या यजमाना अपस्यवः ।
कर्मच्छवो यद्यदेमेनं धर्णसिं धारकं सोमं गिरा स्तुत्या परिष्कृखंत्यलंकुर्वन्ति ।
अस्योत्तरचान्वयः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

आदस्य शुप्मिणो रसे विश्वे देवा अमत्सत । यदी गोभिर्वसायते ॥३॥

आत् । अस्य । शुप्मिणः । रसे । विश्वे । देवाः । अमत्सत । यदि । गोभिः । वसायते ॥३॥

आत्परिष्करणानंतरमेव शुप्मिणो बलवतोऽस्य सोमस्य रसे विश्वे देवा
अमत्सत । अमाद्यंत । यदि यदा गोभिर्गोविकारैः । विकारे प्रकृतिशब्दः ।
क्षीरादिभिर्वसायते । आच्छाद्यते ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

निरिणानो वि धावति जहृच्छर्याणि तान्वा । अत्रा सं जिघ्नते युजा ॥४॥

निऽरिणानः । वि । धावति । जहृत् । शर्याणि । तान्वा । अत्रा । सं । जिघ्नते । युजा ॥४॥

अयं सोमो निरिणानो दशापविचादधो गच्छन्विधावति । विविधं धावति ।
यदा तान्वा । तन्नु दशापविचवस्त्वं । तत्संवंधीनि शर्याणि द्वाराणि
जहदधः सरति । अत्रास्मिन्यज्ञे युजा सखिभूतेनेन्द्रेण सह संजिघ्नते । संगतो
भवति । वस्तसुपिरादिनिर्गत्य दशापविचादधः सत्याचं विविधं गच्छन् होमद्वा-
रेणद्रेण संगतो भवतीत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

नप्रीभिर्यो वियस्वतः शुभ्रो न मामृजे युवा । गाः कृण्वानो न निऽनिजं ॥५॥

नप्रीभिः । यः । वियस्वतः । शुभ्रः । न । मामृजे । युवा । गाः । कृण्वानः । न । निऽनिजं ॥५॥

यः सोमो वियस्यतः परिचरणवतो यजमानस्य नप्रीभिः पीचस्थानीयाभिः ।

तस्य हस्तः पुत्रोऽंगुलयः पौत्रस्थानीया इत्यभिप्रायः । मामृजे मृज्यते शुभ्रो न दीप्नोऽश्वो युवेव । यथाप्रवृद्धोऽश्वो मृज्यते स्वपरिचारकैस्तद्वत् एव युवा मिश्र-
णशीलः सोमो निर्णिजं । निर्णिगिति रूपनाम । स्वकीयं रूपं गा न कृषानो
गोविकारांश्च कुर्वाणो भवतीति शेषः ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे तृतीयो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अतिं श्रिती तिरश्चतां गव्या जिगात्यर्ण्या । वमुमियतिं यं विदे ॥ ६ ॥

अतिं । श्रिती । तिरश्चतां । गव्या । जिगाति । अर्ण्या । वमुं । इयतिं । यं । विदे ॥ ६ ॥

अर्ण्यांगुल्याभिघूयमाणः सोमो गव्या गव्यानि श्रिती श्रित्वै श्रयणार्थं
तिरश्चता तिरश्चीनमति जिगाति । अंशुमतिक्रम्य गच्छति । तथांगुल्याभि-
घूयमाणो वमुं शब्दमियतिं । प्रेरयति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अभि क्षिपः समग्मत मर्जयंतीरिषस्पतिं । पृष्ठा गृभ्णत वाजिनः ॥ ७ ॥

अभि । क्षिपः । सं । अग्मत । मर्जयंतीः । इषः । पतिं । पृष्ठा । गृभ्णत । वाजिनः ॥ ७ ॥

क्षिपोऽंगुलयो मर्जयंतीरभिमृशन्त्य इषस्पतिमन्नानां स्वामिनं सोममभिस-
ग्मत । अभिसंगच्छते । संगत्य च वाजिनो बलवतः सोमस्य पृष्ठा पृष्ठानि
गृभ्णत । गृह्णन्त्यभिषवांगुलयः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

परिं दिव्यानि मर्मेशुश्चिवांनि सोम पार्थिवा । वसूनि याह्यस्मयुः ॥ ८ ॥

परिं । दिव्यानि । मर्मेशुः । विश्वानि । सोम । पार्थिवा । वसूनि । याहि । अस्मयुः ॥ ८ ॥

हे सोम दिव्यानि पार्थिवानि च विश्वानि सर्वाणि वसूनि धनानि परि-
मर्मेशुपरिमृशन्परिगृह्णन्स्मयुरस्मान्कामयमानो याहि । आगच्छ । एवमभि-
पुखन्नसं संबोध्य ब्रूते ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे चतुर्थो वर्गः ॥

एष धियेत्यष्टवै पंचदशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । एष धियेत्यनुक्तांतं ।
गतो चिनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

एष धिया यात्यख्या शूरो रथेभिराशुभिः । गच्छन्निद्रस्य निष्कृतं ॥१॥

एषः । धिया । याति । अख्या । शूरः । रथेभिः । आशुभिः । गच्छन् । इन्द्रस्य ।
निःऽकृतं ॥१॥

एष सोमः शूरो विक्रांतोऽख्यांगुल्याभिषुतो धिया कर्मणा याति । गच्छति ।
कं देशं प्रति । उच्यते । इन्द्रस्य निष्कृतं स्थानं दिवं प्रति रथेभी रथैराशुभिः
शीघ्रगामिभिर्गच्छन् इद्रेण रथेऽवस्थाप्य स्वस्थाननयनाय । अंगुल्याभिपूयमाणः
सन् होमद्वाराग्निं निष्पीडनद्वारा पात्रं वा गच्छतीत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

एष पुरु धियायते बृहते देवतातये । यत्रामृतांस आसते ॥२॥

एषः । पुरु । धियाऽयते । बृहते । देवऽतातये । यत्र । अमृतांसः । आसते ॥२॥

एष सोमः पुरु बहुलं धियायते । धियं कर्मेच्छति ॥ धीश्चाद्यकारोपजनः ।
यद्वा द्वितीयार्थं तृतीया छान्दसश्चालुक् ॥ कस्मै । बृहते महते देवतातये यज्ञाय ।
यत्र यस्मिन्यज्ञेऽमृतासोऽमृता देवा आसते वसन्ति तदर्थं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

एष हितो वि नीयतेऽतः शुभ्रावता पथा । यदीं तुजंति भूर्णयः ॥३॥

एषः । हितः । वि । नीयते । अंतरिति । शुभ्रऽवता । पथा । यदीं । तुजंति । भूर्णयः ॥३॥

एष सोमो हितो निहितो हविर्धाने विनीयते तस्मात्स्थानादाहवनीयं प्रति ।
अंतस्तयोर्मध्यदेशे शुभ्रावता शोभावता पथा मार्गेषु यदि यदा तुजंति प्रयच्छंति
देवेभ्यो भूर्णयो भरणशीला अध्वर्यादयस्तदा विनीयत इति समन्वयः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

एष शृंगाणि दोधुवच्छिशीति यूथ्योऽवृषां । नृम्णा दधानं ओजसा ॥४॥

एषः । शृंगाणि । दोधुवत् । शिशीति । यूथ्यः । वृषां । नृम्णा । दधानः । ओजसा ॥४॥

एष सोमः शृंगाणि शृंगवदुन्नतानंशूनभिषवकाले दोधुवत् । धूनोति । यूथ्यो

यूथार्हो यूथपतिर्वृषा वृषभो यथा शिशीते तीक्ष्णे शृंगे धूनोति तद्वत् । कीदृश एषः । अजसा बलेन नृम्णा नृम्णानि धनानि दधानोऽसदर्थं धारयन् ॥

॥ अथ पंचमी ॥

एष रुक्मिभिरीयते वाजी शुभ्रेभिरंशुभिः । पतिः सिंधूनां भवन् ॥५॥

एषः । रुक्मिऽभिः । ईयते । वाजी । शुभ्रेभिः । अंशुऽभिः । पतिः । सिंधूनां । भवन् ॥५॥

एष सोमो रुक्मिभिरध्वर्यादिभिः सहेयते । गच्छति । कीदृश एषः । वाजी वेजनवाज्शुभ्रेभिः शुभ्रैर्दीर्घैरंशुभिर्विशिष्टः । अथवा रुक्मिभिरित्येतदयंशुविशेषणं । सिंधूनां स्यंदमानानां रसानां पतिर्भवन् । स ईयत इति ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

एष वसूनि पिच्छना परुषा ययिवाँ अति । अवं शर्देषु गच्छति ॥६॥

एषः । वसूनि । पिच्छना । परुषा । ययिऽवान् । अति । अवं । शर्देषु । गच्छति ॥६॥

एष सोमो वसून्याच्छादकानि पिच्छना पिच्छनानि पीडितानि रक्षांसि परुषा पर्वणात्यतिक्रम्य ययिवाग्गच्छज्जशर्देषु शातनीयेषु रक्षःस्ववगच्छति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

एतं मृजंति मर्ज्यमुप द्रोणेष्वायवः । प्रचक्राणं महीरिपः ॥७॥

एतं । मृजंति । मर्ज्यं । उप । द्रोणेषु । आयवः । प्रऽचक्राणं । महीः । रिपः ॥७॥

आयवो मनुष्या ऋत्विज एतं सोमं मर्ज्यं मार्जनीयमुपमृजंति । निष्पीडयन्तीत्यर्थः । कुत्र । द्रोणेषु द्रोणकलशेषु । कीदृशं । महीरिपो महान्त्यन्तानि प्रचक्राणं कुर्वाणं । प्रभूतरसस्राविणमित्यर्थः ॥

यावस्तोत्रे गाणगारिमतेनाभिरूपकरणे मृज्यमाने सोम एतमु त्यमित्येषा । सूचितं च ॥ एतमु त्यं दश क्षिपो मृज्यमानः सहस्त्या । आ० ५. १२. इति ॥

॥ सैषाष्टमी ॥

एतमु त्यं दश क्षिपो मृजंति सप्त धीतयः । स्वायुधं मदिंतमं ॥८॥

एतं । कुं इति । त्यं । दश । क्षिपः । मृजंति । सप्त । धीतयः । सुऽआयुधं । मदिन्ऽतमं ॥८॥

त्वं तमेतमेव सोमं दश क्षिपो दशांगुलयो मृजंति । परिचरन्ति । सप्त
धीतयः सप्तर्विजश्च । ऋत्विजोऽंगुलिभिर्मृजंतीत्यर्थः । कीदृशमेतं । स्वायुधं शोभ-
नायुधं मदित्तमं मादयितृतमं । रक्षीहननसामर्थ्यप्रदर्शनाय स्वायुधश्चेत्थवर्णं ॥
॥ इति षष्ठ्याष्टमे पंचमो वर्गः ॥

प्र ते सोतार इत्यष्टौ षोडशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । प्र त इत्यनुनातं ।
गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र ते सोतारं ओण्योऽं रसं मदाय घृष्ये । सर्गो न तक्तेशः ॥१॥

प्र । ते । सोतारः । ओण्योः । रसं । मदाय । घृष्ये । सर्गः । न । तक्ति । एतेशः ॥१॥

हे सोम ते तव रसं सोतारः सोमाभिषवकर्तार ओण्यो रसं । लुप्तोपममेतत् ।
द्यावापृथिव्यो रसमुदकमिव । अथवौण्योर्द्यावापृथिव्योर्मध्ये तयोः संबन्धिनं वा
रसं प्रसावयन्तीति शेषः । किमर्थं । घृष्ये शत्रुघर्षणशीलाय मदायेन्द्रस्य
मदाय । अभिषवजनितः सोमः सर्गः सृष्ट एतशो नाश्व इव तक्ति । गच्छति
पात्रं प्रति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

ऋत्वा दक्षस्य रथ्यमपो वसानमंधसा । गोपामखेषु सश्विम ॥२॥

ऋत्वा । दक्षस्य । रथ्यं । अपः । वसानं । अंधसा । गोऽसां । अखेषु । सश्विम ॥२॥

वयमभिपोतारो दक्षस्य बलस्य रथ्यं नेतारमप उदकानि रसान्वसानमाच्छा-
दयन्तमंधसा श्रयणात्नेन सहितं गोपां गवां सोतारमेवमुक्तलक्षणं सोमं ऋत्वा
कर्मणाखेषुंगुलीषु सश्विम । संयोजयामः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अनममसु दुष्टरं सोमं पवित्रं आ सृज । पुनीहीद्राय पातवे ॥३॥

अनमं । अप्सु । दुष्टरं । सोमं । पवित्रं । आ । सृज । पुनीहि । इन्द्राय । पातवे ॥३॥

अनमं शत्रुभिरनाममस्त्वांतरिह्यासु वर्तमानमिति शेषः । दुष्टरमन्वैर-
नभिभाष्यं । न हि सोमं कश्चिदप्यतितरति । ईदृशं सोमं पवित्रे दशापवित्र
शासृज । प्रक्षिप हे अश्वर्यो । तत्रोच्यते । इन्द्रायेन्द्रस्य पातवे पानुं पुनीहि ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

प्र पु॒नान॒स्य॒ चे॒त॒सा॒ सोमः॑ प॒वित्रे॑ अ॒र्षति॑ । ऋ॒त्वा॑ स॒धस्य॑मास॒दत् ॥४॥

प्र। पु॒नान॒स्य॒। चे॒त॒सा॒। सोमः॑। प॒वित्रे॑। अ॒र्षति॑। ऋ॒त्वा॑। स॒धस्य॑। मा॒स॒दत् ॥४॥

चेतसा स्तुत्या पुनानस्य पूयमानस्यांशीभूतः सोमः पवित्रे दशपवित्रेऽर्षति । गच्छति । अथ पश्चात् ऋत्वा कर्मणा प्रज्ञानेन वा सधस्यं सहस्थानं द्रोणकलश आसदत् । आसीदति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

प्र त्वा॒ नमो॑भिरि॒दं॒ इ॒न्द्र॒ सोमा॑ असृ॒क्षत॑ । म॒हे भ॑राय॒ कारि॑णः ॥५॥

प्र। त्वा॒। नमः॑ऽभिः। इ॒दं॒। इ॒न्द्र॒। सोमाः॑। असृ॒क्षत॑। म॒हे। भ॑राय॒। कारि॑णः ॥५॥

हे इन्द्र त्वा त्वां नमोभिर्नमस्कारोपलक्षितैः स्तोत्रैरथवान्त्रैः सहेंदवः सोमाः प्रासृक्षत । प्राप्नुवन्ति । किमर्थं । महे महते भराय संयामाय । कीदृशः । कारिणो बलकरणशीलाः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

पु॒ना॒नो॒ रूपे॑ अ॒व्यये॒ विश्वा॒ अर्षे॑न्न॒भिः श्रियः॑ । शू॒रो॒ न गो॑षु॒ तिष्ठति॑ ॥६॥

पु॒ना॒नः। रूपे॑। अ॒व्यये॑। विश्वाः। अर्षे॑न्। न॒भिः। श्रियः॑। शू॒रः। न। गो॑षु॒। तिष्ठति॑ ॥६॥

अव्ययेऽविमये रूपे रूपमाणे वस्त्रे पुनानः पूयमानो विश्वाः सर्वाः श्रियः शोभा अर्षेन्नभिगच्छन्गोषु निमित्तासु शूरो न शूर इव स यथा संयामे तिष्ठति तद्वत्सौ तिष्ठति पात्रे ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

दि॒वो॒ न सा॒न॒दं पि॒प्युषी॑ धारा॒ सु॒तस्य॑ वे॒धसः॑ । वृ॒था॑ प॒वित्रे॑ अ॒र्षति॑ ॥७॥

दि॒वः। न। सा॒न॒दं। पि॒प्युषी॑। धारा॑। सु॒तस्य॑। वे॒धसः॑। वृ॒था॑। प॒वित्रे॑। अ॒र्षति॑ ॥७॥

दिवो न द्युलोकादंतरिक्षादिव सांनदं समुच्छ्रितमुदकं तद्यथाधो निपतति तद्वेधसो विधातुर्वलस्य कर्तुः सुतस्याभिपुतस्य सोमस्य पिप्युष्याप्याययंती धारा वृथानायासेनैव पवित्रे दशपवित्रेऽर्षति । गच्छति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

त्वं सोम विपश्चितं तना पुनान आयुषु । अय्यो वारं वि धावसि ॥ ६ ॥

त्वं। सोम। विपःऽचितं। तना। पुनानः। आयुषु। अय्यः। वारं। वि। धावसि ॥ ६ ॥

हे सोम त्वं विपश्चितं स्तोतारमायुषु मनुष्येषु मध्ये रक्षसि । अथवा तृतीयार्थं द्वितीया । विपश्चिताध्युषा तना वस्त्रेण पुनानः पूयमानः । अथवा विपश्चितमिंद्रं प्रीणयितुं तना पुनानः सन्नद्यो वारमवेर्वालं विधावसि । विविधं गच्छसि ॥

॥ इति षष्ठ्याष्टमे षष्ठो वर्गः ॥

प्र निम्नेनेवेत्यष्टमं सप्तदशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । प्र निम्नेनेवेत्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र निम्नेनेव सिंधवो भ्रंतो वृचाणि भूर्णयः । सोमा असृग्माश्वः ॥ १ ॥

प्र। निम्नेनेवऽइव। सिंधवः। भ्रंतः। वृचाणि। भूर्णयः। सोमाः। असृग्मं। आश्वः ॥ १ ॥

निम्नेन प्रवणेन देशेन सिंधवो नद्य इव तथा वृचाणि शबून् भ्रंतो भूर्णयः क्षिप्रगमना आश्वो व्याप्ताः सोमाः प्रासृग्मं । प्रगच्छन्ति द्रोणकलशं प्रति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अभि सवानास इंदवो वृष्टयः पृथिवीमिव । इंद्रं सोमासो अक्षरन् ॥ २ ॥

अभि। सवानासः। इंदवः। वृष्टयः। पृथिवीऽइव। इंद्रं। सोमासः। अक्षरन् ॥ २ ॥

सवानासः सूयमाना इंदवो द्रवरूपाः सोमासः सोमा इंद्रं प्रीणयितुमभ्यक्षरन् । किमिव । वृष्टयः पृथिवीमिव ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अन्यूर्मिमत्सरो मदः सोमः पवित्रे अर्पति । विभ्रन्नक्षांसि देवयुः ॥ ३ ॥

अतिऽऊर्मिः। मत्सरः। मदः। सोमः। पवित्रे। अर्पति। विऽभ्रन्। रक्षांसि। देवऽयुः ॥ ३ ॥

अन्यूर्मिः । अतिक्रान्ता ऊर्मयो यस्मात्सोऽन्यूर्मिः । अतिप्रवृद्ध इत्यर्थः । मत्सरो मादनशीलो मदो मदात्मकः सोमः पवित्रेऽर्पति । गच्छति । किं कुर्वन् । रक्षांसि विभ्रन् यातयन्देवयुर्देवान्कामयमानोऽर्पतीति संबन्धः ॥

पविचेष्टां द्वितीयाज्यभागस्या कलशेष्विति याज्या । सूचितं च । आ कलशेषु
धावति पवित्रे परिपिच्यत इत्येका । आ० ५, १२ ॥

॥ सैषा चतुर्थी ॥

आ कलशेषु धावति पवित्रे परिपिच्यते । उक्थैर्यज्ञेषु वर्धते ॥ ४ ॥

आ । कलशेषु । धावति । पवित्रे । परि । पिच्यते । उक्थैः । यज्ञेषु । वर्धते ॥ ४ ॥

अयं सोमः कलशेषाधावति । तदर्थं पवित्रे परिपिच्यतेऽध्वर्युभिः । उक्थैः
स्तौत्रैर्यज्ञेषु निमित्तेषु वर्धते । प्रवृद्धो भवति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अति च्ची सोम रोचना रोहन्न भाजसे दिवं । इष्णत्सूर्यं न चोदयः ॥ ५ ॥

अति । च्ची । सोम । रोचना । रोहन् । न । भाजसे । दिवं । इष्णन् । सूर्यं । न । चोदयः ॥ ५ ॥

हे सोम त्वं च्ची रोचना च्चीणि रोचनानि च्चील्लोकानत्यतिक्रम्य रोहन्नुपरिस्थं
दिवं द्युलोकं भाजसे । प्रकाशयसि । तथेष्णन्गच्छन्सूर्यं न सूर्यं च चोदयः । चोद-
यसि । प्रेरयसि । नशब्दश्चार्थः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अभि विप्रा अनूपत मूर्धन्यज्ञस्य कारवः । दधानाश्चक्षसि प्रियं ॥ ६ ॥

अभि । विप्राः । अनूपत । मूर्धन् । यज्ञस्य । कारवः । दधानाः । चक्षसि । प्रियं ॥ ६ ॥

अभ्यनूपताभिष्टुवंति विप्रा मेधाविनः स्तोतारः । कुच । यज्ञस्य मूर्धन्यूर्धनि ।
शिरोवदुन्नमेऽभिषवदिवस इत्यर्थः । कीदृशास्ते । कारवः कर्तारः परिचर्याया
यागानुष्ठातारो वा । चक्षसि द्रष्टरि सोमे प्रियं दधाना अभ्यनूपतेति समन्वयः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

तमु त्वा वाजिनं नरो धीभिर्विप्रा अवस्यवः । मृजंति देवतातये ॥ ७ ॥

तां । जं । इति । त्वा । वाजिनं । नरः । धीभिः । विप्राः । अवस्यवः । मृजंति । देवतातये ॥ ७ ॥

हे सोम तमु तमेव त्वा त्वां वाजिनमन्ववंतं गमनवंतं वा नरो नेतारो विप्रा
मेधाविनोऽध्वर्यादयो धीभिः कर्मभिर्मृजंति । शोधयंति । देवतातये यज्ञार्थं ।
किमिच्छवः । अवस्यवोऽन्मिच्छवः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

मधोर्धारा॒मनु॑ क्षर॒ तीव्रः॑ स॒धस्य॑मास॒दः । चारु॑र्च॒ताय॑ पी॒तये॑ ॥ ८ ॥

मधोः । धारा । अनु । क्षर । तीव्रः । सधस्य । मासदः । चारुः । ऋताय । पीतये ॥ ८ ॥

हे सोम त्वं मधोर्मधुररसस्य धारामनुक्षर प्रवहन् । तीव्रस्तीव्ररसः सन्सधस्यं सहस्थानमभिषवस्थानं पवित्रं वासदः । सीद । चारुश्चरणशीलः सन्नुताय यज्ञार्थं पीतये देवानां पानाय ॥

॥ इति षष्ठ्याष्टमे सप्तमो वर्गः ॥

परि सुवान इति सप्तर्चमष्टादशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । परि सुवानः सप्तैत्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

परि॑ सुवा॒नो गि॑रि॒ष्ठाः प॒वित्रे॑ सोमो॑ अ॒क्षाः । मदे॑षु॒ सर्व॑धा अ॒सि ॥ १ ॥

परि । सुवानः । गिरिऽस्थाः । पवित्रे । सोमः । अक्षारिति । मदेषु । सर्वेऽधाः । असि ॥ १ ॥

अयं सोमः पवित्रे पर्यक्षाः । परिक्षरति । सुवानः सूयमानो गिरिष्ठा गिरि-
स्थायी । यावत्सु वर्तमान इत्यर्थः । स त्वं मदेषु मादकेषु सोनृषु सर्वधा असि ।
सर्वस्य धाता दाता वा भवसि ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

त्वं विप्र॑स्त्वं क॒विर्मधु॑ प्र॒ जात॑मंध॒सः । मदे॑षु॒ सर्व॑धा अ॒सि ॥ २ ॥

त्वं । विप्रः । त्वं । कविः । मधु । प्र । जातं । अंधसः । मदेषु । सर्वेऽधाः । असि ॥ २ ॥

हे सोम त्वं विप्रो विविधं प्रीणयिता विप्रसदृशो वा त्वं च कविर्मधावी ।
अतस्त्वमंधसोऽन्नाज्जातं मधु मधुररसं प्रयच्छसीति शेषः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

तव॑ वि॒श्वे स॒जोष॑सो दे॒वासः॑ पी॒तिर्मा॑शत । मदे॑षु॒ सर्व॑धा अ॒सि ॥ ३ ॥

तव । विश्वे । सऽजोषसः । देवासः । पीतिं । आशत । मदेषु । सर्वेऽधाः । असि ॥ ३ ॥

हे सोम तव पीतिं पानं विश्वे देवासो देवाः सजोषसः समानप्रीतयः संत
आशत । प्राप्नुवन् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

आ यो विश्वानि वार्या वसूनि हस्तयोर्दधे । मर्देषु सर्वधा असि ॥४॥

आ । यः । विश्वानि । वार्या । वसूनि । हस्तयोः । दधे । मर्देषु । सर्वधाः । असि ॥४॥

यः सोमो विश्वानि वार्या वरणीयानि वसूनि धनानि स्तोतुर्हस्तयोरादधे करोति । प्रयच्छतीत्यर्थः । मर्देषु सर्वधा असीति । अथवा स शुष्पीत्युत्तरसंबंधः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

य इमे रोदसी मही सं मातरेव दोहते । मर्देषु सर्वधा असि ॥५॥

यः । इमे इति । रोदसी इति । मही इति । सं । मातरां इव । दोहते । मर्देषु ।

सर्वधाः । असि ॥५॥

यः सोम इमे मही महत्यौ रोदसी द्यावापृथिव्यौ संदोहते । उभयोः सारं परिगृह्णातीत्यर्थः । मातरेव यथा द्वे मातरावेको वत्सो दोहते तद्वत् ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

परि यो रोदसी उभे सद्यो वाजेभिर्यति । मर्देषु सर्वधा असि ॥६॥

परि । यः । रोदसी इति । उभे इति । सद्यः । वाजेभिः । अर्धति । मर्देषु । सर्वधाः ।

असि ॥६॥

यः सोम उभे रोदसी द्यावापृथिव्यौ सद्यस्तदानीमेव वाजेभिरन्वैः पर्यर्धति परिगच्छति । सोमाहुत्या द्यावापृथिव्यावन्नवत्यौ करोतीत्यर्थः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

स शुष्मी कलशेषा पुनानो अचिक्रदत् । मर्देषु सर्वधा असि ॥७॥

सः । शुष्मी । कलशेषु । आ । पुनानः । अचिक्रदत् । मर्देषु । सर्वधाः । असि ॥७॥

उक्तरीत्या महान्स सोमः शुष्मी बलवान्पुनानः पूयमानः सन्नचिक्रदत् । शब्दं करोति । अत्र सर्वत्र यथोचितमुत्तरपादो नेयः ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमेऽष्टमो वर्गः ॥

यत्सोमेति सप्तर्चमेकोनविंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । यत्सोमेत्यनुक्तांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

यत्सोम चिचमुकथ्यं दिव्यं पार्थिवं वसुं । तन्नः पुनान आ भर ॥१॥

यत् सोम चिचं उकथ्यं दिव्यं पार्थिवं वसुं । तत् नः पुनानः आ भर ॥१॥

हे सोम यच्चिचं चायनीयमुकथ्यं स्तुत्यं दिव्यं दिवि भवं पार्थिवं पृथिवीसंबद्धं च वसु धनमस्ति तन्नोऽस्मभ्यं पुनानः पूयमानः सन्नाभर । आहर ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

युवं हि स्यः स्वर्पती इंद्रश्च सोम गोपती । ईशाना पिप्यतं धियः ॥२॥

युवं । हि । स्यः । स्वर्पती इति स्वर्ऽपती । इंद्रः । च । सोम । गोपती इति गोऽपती । ईशाना । पिप्यतं । धियः ॥२॥

हे सोम त्वमिंद्रश्च युवं हि युवां खलु स्वर्पती सर्वस्य स्वामिनौ स्यः । भवथः । तथा गोपती गवां पालकावीशानेश्वरौ संतौ धियोऽस्मदीयानि कर्माणि पिप्यतं । पाययतं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

वृषा पुनान आयुषु स्तनयन्धि वहिषि । हरिः सन्धोनिमासदत् ॥३॥

वृषा । पुनानः । आयुषु । स्तनयन् । अधि । वहिषि । हरिः । सन् । योनिं । आ । असदत् ॥३॥

वृषा कामानां वर्षकः सोम आयुषु मनुष्येषु ध्वर्यादिषु पुनानः सन् स्तनयन् कुर्वन्धि वहिषि । अधीति सन्नम्यर्थानुवादी । आस्तीर्णं दर्भं हरिर्हरितवर्णः सन्धोनिं स्वकीयं स्थानमासदत् । आसीदति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अवावशंत धीतयो वृषभस्याधि रेतसि । सूनोर्वत्सस्य मातरः ॥४॥

अवावशंत । धीतयः । वृषभस्य । अधि । रेतसि । सूनोः । वत्सस्य । मातरः ॥४॥

धीतयो धीयमानाः सोमाख्येन वत्सेन पीयमाना वसतीवयः । क्तिन् व्यत्ययेनातोदाहः । अधि रेतसि स्वकीये सारे वृषभस्य वर्षकस्य सोमस्य । सोममित्यर्थः । अवावशंत । पुनः कामयते । सोममाषाययितुं कामयत इत्यर्थः ।

तदेवाह । सूनोः स्वपुत्रस्थानीयस्य वत्सस्य सोमस्य मातरो निर्मात्र्यः प्रवृद्धिकामा
मातृस्थानीया अवावशतेति समन्वयः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

कुविड्वृषण्यंतीभ्यः पुना॒नो गर्भ॑मा॒दधत् । याः शु॒क्रं दु॒हते॑ पयः ॥५॥

कु॒वित् । वृ॒षण्यंती॑भ्यः । पु॒ना॒नः । गर्भ॑ । आ॒ऽदधत् । याः । शु॒क्रं । दु॒हते॑ । पयः ॥५॥

वृषण्यंतीभ्यो वृषणं सोममात्मन इच्छंतीभ्यो वसतीवरीभ्यः पुनानः पूय-
मानो मिश्रयमाणो गर्भं स्वगर्भस्थानीयं रसं कुविड्वहु प्रभूतमादधत् । करोति ।
या आपः शुक्रं दीप्तं पयो दुहते स्ववत्साय सोमाय ताभ्यो गर्भमादधत् ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

उप॑ शिक्षाप॒तस्युषो॑ भिय॒स॒मा धेहि॑ श॒त्रुषु॑ । प॒र्व॒मा॒न॒ वि॒दा॒ र॒यिं ॥६॥

उप॑ । शि॒क्ष॑ । अप॒ऽतस्यु॑षः । भि॒य॒सं । आ॒ । धे॒हि॑ । श॒त्रुषु॑ । प॒र्व॒मा॒न॒ । वि॒दाः । र॒यिं ॥६॥

हे पवमान सोम उप शिक्ष । त्वं समीपे कुरु । कान् । अपतस्युषः । अपक्रम्य
स्थितान् । अस्मदभिमतानित्यर्थः । शत्रुस्यस्मद्विरोधिषु भियसं भयमाधेहि । कुरु ।
जनय । अस्माकं तेषां शत्रूणां रयिं धनं विदाः । विंदसि ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

नि॒ श॒त्रोः॑ सोम॒ वृष॑ण्यं॒ नि॒ श्रुष्यं॒ नि॒ वयं॑स्तिर । दू॒रे वा॑ स॒तो अ॑न्ति वा ॥७॥

नि॒ । श॒त्रोः॑ । सो॒म॒ । वृष॑ण्यं । नि॒ । श्रुष्यं॑ । नि॒ । वयं॑ । ति॒र । दू॒रे । वा॑ । स॒तः । अ॑न्ति । वा ॥७॥

हे अभिपूयमाण सोम त्वं शत्रोर्वृषण्यं वर्षकं बलं नितिर । निपूर्वस्तिर-
तिनाशार्थः । नाशय । तथा शत्रोः श्रुष्यं शेषकं तेजो नितिर । तस्यैव वयोऽन्नं
च नितिर । कीदृशस्य शत्रोः । दूरे वा सतोऽसन्नो दूरे वर्तमानस्यान्ति वा
सतोऽन्तिके वर्तमानस्य वा ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे नवमो वर्गः ॥

प्र कविरिति सप्तमं विंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । प्र कविरित्यनुज्ञातं ।
गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र क्विर्देववीतयेऽव्यो वारोभिरर्षति । साह्रान्विश्वा अग्नि स्पृधः ॥१॥

प्र। क्विः। देवऽवीतये। अर्ष्यः। वारोभिः। अर्षति। सहाह्रान्। विश्वाः। अग्नि। स्पृधः ॥१॥

क्विर्मैधावी सोमो देववीतये देवानां पानायाव्योऽवेर्वारेभिर्वरिर्दशापवित्रेण प्रार्षति । प्रकर्षेण गच्छति । साह्राञ्शूणां सोढा सोमो विश्वाः स्पृधः सर्वान्सं-
यामान्हंसकान्वाभिभवतीति शेषः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

स हि प्मा जरितृभ्य आ वाजं गोमंतमिन्वति । पर्वमानः सहस्रिणं ॥२॥

सः। हि। स। जरितृऽभ्यः। आ। वाजं। गोऽमंतं। इन्वति। पर्वमानः। सहस्रिणं ॥२॥

स हि प्म स खलु पवमानः सोमो जरितृभ्यः स्तोतृभ्यो गोमंतं बहुभिर्गो-
भिर्युक्तं सहस्रिणं सहस्रसंख्याकं वाजमन्नं वा आ अग्निमुखमिन्वति । व्याप्नोति ।
प्रयच्छतीत्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

परि विश्वानि चेतसा मृशसे पर्वसे मती । स नः सोम श्रवो विदः ॥३॥

परि। विश्वानि। चेतसा। मृशसे। पर्वसे। मती। सः। नः। सोम। श्रवः। विदुः ॥३॥

हे सोम त्वं चेतसा स्वीयेनास्मदनुकूलेन चित्तेन विश्वानि सर्वाणि धनानि
परिमृशसे । प्रयच्छसीत्यर्थः । मती मत्यास्मत्स्तुत्या पवसे । क्षरसि रसं । स त्वं
हे सोम नोऽस्मभ्यं श्रवोऽन्नं विदः । देहि ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अभ्यर्षं वृहद्यशो मघवंद्वो ध्रुवं रयिं । इषं स्तोतृभ्य आ भर ॥४॥

अभि। अर्षं। वृहत्। यशः। मघवंत्ऽभ्यः। ध्रुवं। रयिं। इषं। स्तोतृऽभ्यः। आ। भर ॥४॥

हे सोम वृहद्यशो महतीं कीर्तिमभ्यर्ष । अग्निगमय । मघवद्वो हवि-
ष्मद्वोऽस्मभ्यं ध्रुवं रयिं धनं चाभ्यर्ष । किंचेपमन्नं स्तोतृभ्योऽस्मभ्यमाभर ।
आहर ॥

॥ अथ पंचमी ॥

त्वं राजेव सुव्रतो गिरः सोमा विवेशिथ । पुनानो वह्ने अद्भुत ॥५॥

त्वं । राजाऽइव । सुऽव्रतः । गिरः । सोम । आ । विवेशिथ । पुनानः । वह्ने । अद्भुत ॥५॥

हे सोम सुव्रतः सुकर्मा पुनानस्त्वं राजेव गिरोऽसदीयाः स्तुतीराविवेशिथ । आविशसि । हे वह्ने वोढरद्भुत महत्सोम ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स वह्निरप्सु दुष्टरो मृज्यमानो गभस्त्योः । सोमश्चमूपुं सीदति ॥६॥

सः । वह्निः । अप्सुऽसु । दुस्तरः । मृज्यमानः । गभस्त्योः । सोमः । चमूपुं । सीदति ॥६॥

स सोमो वह्निर्वोढा यज्ञादेरप्स्वंतरिक्षे वर्तमानो दुष्टरो दुःखेनान्यैस्तरणीयो मृज्यमानः शोध्यमानो गभस्त्योर्हस्तयोरेवंभूतः सन्त चमूपु पात्रेषु सीदति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

ऋक्कुर्मखो न मंह्युः पविचं सोम गच्छसि । दधन्स्तोत्रे सुवीर्यं ॥७॥

ऋक्कुः । मुखः । न । मंह्युः । पविचं । सोम । गच्छसि । दधत् । स्तोत्रे । सुऽवीर्यं ॥७॥

हे सोम ऋक्कुः ऋडनशीलस्त्वं मंह्युः । मंहतिदानकर्मा । दानेच्छुर्मखो न दानमिव पविचं गच्छसि । किं कुर्वन् । स्तोत्रे स्तुतिकर्त्तुं सुवीर्यं शोभनवीर्यं दधत्प्रयच्छन् ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे दशमो वर्गः ॥

एते धावन्तीति सप्तर्चमेकविंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । एते धावन्तीत्यनु-
क्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

एते धावन्तीदवः सोमा इंद्राय घृष्टयः । मत्तरासः स्वर्विदः ॥१॥

एते । धावन्ति । इंद्रवः । सोमाः । इंद्राय । घृष्टयः । मत्तरासः । स्वऽविदः ॥१॥

एते सोमा इंद्राय धावन्ति । गच्छन्ति । कीदृशा एते । इंद्रवः क्लेदयितारो दीप्ता वा घृष्टयो घर्षणशीला मत्तरासो मादयितारः स्वर्विदः स्वर्लोकस्य लंभयितारः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

प्रवृ॒खंतो॑ अभि॒युजः॑ सु॒प्तये॑ वरि॒वो॒विदः॑ । स्व॒यं स्तो॒त्रे व॒यस्कृ॑तः ॥२॥

प्र॒ऽवृ॒खंतः॑ । अभि॒ऽयुजः॑ । सु॒स्व॒ये । व॒रि॒वः॒ऽविदः॑ । स्व॒यं । स्तो॒त्रे । व॒यः॒ऽकृतः॑ ॥२॥

प्रवृखंतः सुवानं प्रकर्षेण संभजंतस्तथाभियुजोऽभियोजयितारः सुप्तये सुप्त-
भिषवकर्षे वरिवोविदः । वरिव इति धननाम । तस्य लंभयितारः स्वयं स्तोत्रे
वयस्कृतोऽन्नस्य कर्तारः । एते धावन्तीति संबंधः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

वृथा॒ ऋ॒ळंत॑ इ॒दवः॑ स॒धस्य॑म॒भ्येक॑मि॒त् । सि॒ंधो॒रु॒र्मा व्य॑क्षरन् ॥३॥

वृथा॑ । ऋ॒ळंतः॑ । इ॒दवः॑ । स॒धऽस्य॑ । अ॒भि । ए॒क॑ । इ॒त् । सि॒ंधोः॑ । रु॒र्मा । वि॒ । व्य॒क्षरन् ॥३॥

वृथानायासेन ऋळंत इदवः सोमा एकमितेकमेव सधस्यं सहस्थानं द्रोण-
कलशं वाभ्यक्षरन्निति शेषः । सिंधोरुर्मा वसतीवरीषु व्यक्षरन् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

ए॒ते वि॒श्वानि॑ वा॒र्या॒ पव॑मानास आ॒शत॑ । हि॒ता न स॒प्रयो॑ रथे ॥४॥

ए॒ते । वि॒श्वानि॑ । वा॒र्या॑ । पव॑मानासः । आ॒शत॑ । हि॒ताः । न । स॒प्रयः॑ । रथे ॥४॥

एते सोमाः पवमानासः पूयमाना विश्वानि वार्या वार्याणि वरणीयानि
धनान्याशत । व्याप्तुवन् । रथे हिताः स्थापिता न सप्रयोऽश्वा इव । ते यथा
रथमभिमतं देशं प्राप्तुवन्ति तद्बद्धनमस्माकं प्रायच्छन्नित्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

आ॒स्मिन्पि॒शंग॑मि॒दवो॑ दधा॒ता वे॒नमा॑दि॒शे । यो अ॒स्मभ्य॑म॒रा॒वा ॥५॥

आ॒ । अ॒स्मिन् । पि॒शंग॑ । इ॒दवः॑ । दधा॒त । वे॒नं । आ॒ऽदि॒शे । यः । अ॒स्मभ्य॑ । अ॒रा॒वा ॥५॥

हे इदवः सोमा अस्मिन्यजमाने पिशंगं बहुरूपं मणिमुक्ताहिरण्यादिभेदेन
नानारूपं वेनं कामयंतं बहुविधं काममादिशेऽस्मभ्यमादेशनायादधात ।
शायच्छत । यो यजमानोऽस्मभ्यमरावा - - - - - प्रयच्छति प्राप्तकाम एव
खल्वृत्विभ्यः प्रयच्छति ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

ऋभुर्न रथ्यं नवं दधाता केतमादिशे । शुक्राः पवध्वमर्षेसा ॥६॥

ऋभुः । न । रथ्यं । नवं । दधात । केतं । आऽदिशे । शुक्राः । पवध्वं । अर्षेसा ॥६॥

ऋभुर्नोऽस्य भासमानो रथस्वामीव स यथा रथ्यं रथस्य नेतारं नवं स्तुत्यं कुशलं सारथिनमय आधत्ते तद्वदस्मदीयेऽस्मिन्नादिशे स्वामिनि केतं प्रज्ञानं दधात । स्थापयत । हे सोमा योऽस्मभ्यं प्रयच्छति तस्मिन्नित्यर्थः । हे सोमा अर्षेसोदकेन शुक्रा दीप्ताः संतः पवध्वं । क्षरध्वं ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

एत उ त्वे अवीवशन्काष्ठां वाजिनो अक्रत । सतः प्रासाविषुर्मतिं ॥७॥

एते । ऊं इति । त्वे । अवीवशन् । काष्ठां । वाजिनः । अक्रत । सतः । प्र । असाविषुः । मतिं ॥७॥

त्वे त एत उ एत एव सोमा अवीवशन् । कामयन्ते यज्ञं । कांत्वा च वाजिनो बलवंतोऽन्नवंतो वा सोमाः काष्ठामक्रत । निवासस्थानमकुर्वन् । द्रोणकलशादुद्गता ग्रहानित्यर्थः । सतो यजमानस्य स्तोतुर्वा मतिं बुद्धिं स्तुतिं वा प्रासाविषुः । प्रैरयन् ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टम एकादशो वर्गः ॥

एते सोमास इति सप्तर्चं द्वाविंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । एते सोमास इत्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

एते सोमास आशवो रथा इव प्र वाजिनः । सर्गाः सृष्टा अहेषत ॥१॥

एते । सोमासः । आशवः । रथाःऽइव । प्र । वाजिनः । सर्गाः । सृष्टाः । अहेषत ॥१॥

एते पूयमानाः सोमासः सोमाः सृष्टा अध्वर्युणाशवो दशापविचादधोगमने शीघ्राः प्राहेषत । प्रहेषन्ते । शीघ्रगमने दृष्टांतद्वयं । आजौ सृष्टाः शीघ्रा रथा इव तथोक्तलक्षणा वाजिन इव वेजनवंतोऽश्वा इव ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

एते वाता इवोर्वः पर्जन्यस्येव वृष्टयः । अग्नेरिव भ्रमा वृथा ॥२॥

एते । वाताःऽइव । उर्वः । पर्जन्यस्यऽइव । वृष्टयः । अग्नेःऽइव । भ्रमाः । वृथा ॥२॥

एते सोमा उरवो महान्तो वाता इव वायव इव वृथानायासेन व्यानश्रुति-
त्युत्तरव संवन्धीयं । अथवाध्याहारेण निःसरंतीति योज्यं । तथा पर्जन्यस्य वृष्टय
इव वर्षा यथा तथैव । किंचाग्नेर्भ्रमा भ्रमणा ज्वालासंचारा इव ॥

॥ अथ तृतीया ॥

एते पूता विपश्चितः सोमांसी दध्याशिरः । विपा व्यानश्रुधियः ॥३॥

एते । पूताः । विपःऽचितः । सोमांसः । दधिऽआशिरः । विपा । वि । आनश्रुः । धियः ॥३॥

एते सोमासः सोमाः पूताः शुद्धा विपश्चितः प्राज्ञा दध्याशिरो दध्याश्रयणा
विपा प्रज्ञानेन धियोऽस्मदीयानि कर्माणि व्यानश्रुः । व्याप्नुवन्ति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

एते मृष्टा अमर्त्याः ससृवांसो न शश्रमुः । इयंक्षंतः पथो रजः ॥४॥

एते । मृष्टाः । अमर्त्याः । ससृऽवांसः । न । शश्रमुः । इयंक्षंतः । पथः । रजः ॥४॥

एते सोमा मृष्टा दशापवित्रेण शोधिता अमर्त्या अमरणधर्माणः ससृवांसो
हविर्धानात्सरतः पथो मार्गान् रजो लोकांश्चेयक्षंतो गंतुमिच्छंतो न शश्रमुः ।
न शाम्यन्ति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

एते पृष्ठानि रोदसोर्विप्रयंतो व्यानश्रुः । उतेदमुत्तमं रजः ॥५॥

एते । पृष्ठानि । रोदसोः । विऽप्रयंतः । वि । आनश्रुः । उत । इदं । उतऽतमं । रजः ॥५॥

एते सोमा रोदसोर्द्यावापृष्ठिब्योः पृष्ठानि विप्रयंतो विविधं गच्छंतो व्यानश्रुः ।
व्याप्नुवन्ति । उतापि चेदमुत्तमं रजो द्युलोकं व्यानश्रुः । आहुतिद्वारेणेति भावः ।
रोदसोरित्यचांतरिक्षोऽभिप्रेतः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

तंतुं तन्वानमुत्तममर्तं प्रवत आशत । उतेदमुत्तमाय्यं ॥६॥

तंतुं । तन्वानं । उतऽतमं । अर्तं । प्रऽवतः । आशत । उत । इदं । उतऽमाय्यं ॥६॥

तंतुं यज्ञं तन्वानमुत्तममुत्कृष्टं सोममन्वाशत प्रवतो नद्यः । उतापि चेदं
कर्मानेन सोमेनोत्तमाय्यमुत्तमीकृतं । अथवा तंतुं तन्वानं सोमं प्रवतोऽधःस्थिताः
सर्वा अन्वाशत । उतेदमुत्तमाय्यं रजो ह्युलोक इत्यर्थः । सोऽप्यन्वधुते पृथिव्यां
चांतरिक्षे च । उत्तमीकृतमुत्तमाय्यं ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

त्वं सोमं प॒णिभ्य॒ आ वसु॒ गव्या॑नि धारयः । त॒तं तंतु॑मचि॒क्रदः ॥७॥

त्वं। सोम॑। प॒णिऽभ्यः॑। आ। वसु॑। गव्या॑नि। धार॒यः। त॒तं। तंतु॑। अ॒चि॒क्रदः॑ ॥७॥

हे सोम त्वं पणिभ्योऽसुरेभ्यो लुब्धकेभ्यो वा सकाशाद्गव्यानि गोहितानि
वसु वसूनि गौयूधानि वसूनि चेति वाहृत्य धारयः । धारयसि । तथा तंतुं यज्ञं
प्रति ततं विस्तृतं यथा भवति तथाचि॒क्रदः । शब्दमकार्षीः ॥

॥ इति पष्ठस्याष्टमे द्वादशो वर्गः ॥

सोमा असृष्टमिति सप्तर्चं त्रयोविंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । सोमा
असृष्टमित्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

सोमां असृष्टमाशवो मधोर्मदस्य धारया । अभि विश्वानि काव्या ॥१॥

सोमाः। असृष्ट॑। आश॒वः। मधोः॑। मद॒स्य। धार॑या। अभि॑। विश्वानि॑। काव्या॑ ॥१॥

आशवः शीघ्राः सोमा असृष्टं । असृष्टं । सृज्यंते । मधोर्मधुरस्य मदस्य
मदकरस्य धारयासृष्टमिति संबन्धः । किं प्रति उच्यते । अभि लक्ष्मीकृत्य विश्वानि
सर्वाणि काव्या काव्यानि स्तोत्राणि प्रति । स्तोत्रसमय इत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अनुं प्रत्नासं आयवः पदं नवीयो अक्रमुः । रुचे जनंत सूर्यं ॥२॥

अनुं। प्रत्नासं॑। आय॒वः। पदं॑। नवी॒यः। अ॒क्रमुः। रु॒चे। ज॒नंत॑। सूर्यं॑ ॥२॥

प्रत्नासः पुराणाः केचिदायवः शीघ्रगमना अश्वा नवीयो नवतरं पदमन्व-
क्रमुः । अनुक्रमंते । रूपकथाहारेण सोमाः सूर्यंते । रुचे दीप्ति सूर्यं जनंत ।
कुर्वन्ति । दीप्तं कुर्वन्तीत्यर्थः । सोमप्यायनेन हि चंद्रो रोचते ॥

॥ अथ तृतीया ॥

आ पवमान नी भरार्यो अदाप्नुषो गयं । कृधि प्रजावतीरिषः ॥३॥

आ । पवमान । नः । भर । अर्यः । अदाप्नुषः । गयं । कृधि । प्रजाऽवतीः । इषः ॥३॥

हे पवमान सोम त्वं नोऽस्मभ्यमर्योऽरेरदाप्नुषोऽप्रयच्छतो गयं गृहं गृहोप-
लक्षितं धनमाभर । आहर । तथास्मभ्यं प्रजावतीरिषश्च कृधि । कुरु ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अभि सोमांस आयवः पवन्ते मद्यं मदं । अभि कोशं मधुश्चुतं ॥४॥

अभि । सोमांसः । आयवः । पवन्ते । मद्यं । मदं । अभि । कोशं । मधुऽश्चुतं ॥४॥

आयवो गन्तारः सोमांसः सोमा मद्यं मदकरं रसमभिपवन्ते । क्षरन्ति । तथा
मधुश्चुतं मधुसाविणं कोशं । रसाधारेण कोशशब्देन तत्रामिश्रितो रसो लक्ष्यते ।
तमभि पवन्त इति शेषः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

सोमो अर्पति धर्णसिर्धान इन्द्रियं रसं । सुवीरो अभिशस्तिपाः ॥५॥

सोमः । अर्पति । धर्णसिः । र्धानः । इन्द्रियं । रसं । सुऽवीरः । अभिशस्तिऽपाः ॥५॥

सोमोऽर्पति । गच्छति । कीदृशः सः । धर्णसिर्धारको जगतां तथेन्द्रियमिन्द्रिय-
वर्धकं रसं दधानो धारयन्सुवीरः सुवीर्योऽभिशस्तिपा अभिशस्तेः पाता । अभितो
हिंसा ततो रक्षक इत्यर्थः । सोमपानं ब्रह्महत्यादिनिंदामनुमार्ष्टीति प्रसिद्धं ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

इन्द्राय सोम पवसे देवेभ्यः सधमाद्यः । इंदो वाजं सिपाससि ॥६॥

इन्द्राय । सोम । पवसे । देवेभ्यः । सधऽमाद्यः । इंदो इति । वाजं । सिपाससि ॥६॥

हे सोम सधमाद्यः । सधमादो यज्ञस्तदहंत्वमिन्द्राय देवेभ्यश्चान्येभ्यः पवसे ।
धारसे । हे तादृशेन्दो सोम अस्मभ्यं वाजमन्नं सिपाससि । दातुमिच्छसि ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अस्य पीत्वा मदानामिन्द्रो वृषारण्यप्रति । जघानं जघनन् च नु ॥७॥

अस्य । पीत्वा । मदानां । इन्द्रः । वृषारण्यं । अप्रति । जघानं । जघनन् । च । नु ॥७॥

मदानां मदकराणां मध्येऽतिशयेन मदकरमस्यामुं सोमं पीत्वा वृत्राणि
शत्रून्प्रतिगतः सन्दिद्री जघान । हतवान् । नृ क्षिप्रं जघनच्च । हंतुं चेदा-
नीमपि ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे त्रयोदशो वर्गः ॥

प्र सोमास इति सप्तर्चं चतुर्विंशं सूक्तं । असितो देवलो वरिर्गायत्री छंदः
सोमो देवता । प्र सोमास इत्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र सोमासो अधन्विषुः पर्वमानास इंदवः । श्रीणाना अप्सु मृजत ॥ १ ॥

प्र । सोमासः । अधन्विषुः । पर्वमानासः । इंदवः । श्रीणानाः । अप्सु । मृजत ॥ १ ॥

सोमासः सोमाः पर्वमानासः पूयमाना इंदवो दीप्ताः प्राधन्विषुः । धन्व-
तिर्गैतिकर्मा । प्रगच्छन्ति । किंच श्रीणाना गोभिः श्रयमाणा अप्सु वसतीवरीषु
च मृजत । मृज्यन्ते ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अभि गावो अधन्विषुरापो न प्रवता यतीः । पुनाना इंद्रमाशत ॥ २ ॥

अभि । गावः । अधन्विषुः । आपः । न । प्रवता । यतीः । पुनानाः । इंद्रं । आशत ॥ २ ॥

गावो गमनशीला इंदवोऽभ्यधन्विषुः । अभिगच्छन्ति दशापविचं । किमिव ।
प्रवता प्रवणवता देशेन यतीर्गच्छन्त्य आपो नाप इव । पश्चात्पुनाना इंद्रं प्रीण-
यितुमाशत । व्याप्नुवन् । आहुतिप्रणाद्धोद्रमेव वा व्याप्नुवन् ॥

॥ अथ तृतीया ॥

प्र पवमान धन्वसि सोमैद्राय पातवे । नृभिर्भ्यतो वि नीयसे ॥ ३ ॥

प्र । पवमान् । धन्वसि । सोमं । इंद्राय । पातवे । नृऽभिः । यतः । वि । नीयसे ॥ ३ ॥

हे पवमान सोम इंद्रायेंद्रस्य पातवे पानाय प्रधन्वसि । प्रगच्छस्याहवनीयं
प्रति हविर्धानात् । तदेवाह । नृभिर्नेतृभिर्भ्यत्विग्भिर्भ्यतो विनीतो विनीयसे
हविर्धानात् । अथवा पवमान प्रधन्वसि पातं प्रतीद्रपानाय तदर्थं हविर्धाना-
द्विनीयसे ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

त्वं सोम नृमादनः पर्वस्व चर्षणीसहे । सस्त्रियो अनुमाद्यः ॥४॥

त्वं । सोम । नृऽमादनः । पर्वस्व । चर्षणिऽसहे । सस्त्रिः । यः । अनुऽमाद्यः ॥४॥

हे सोम त्वं नृमादनो नृणां मादयिता त्वं चर्षणीसहे । चर्षणयो मनुष्या द्वेषारः । तेषां समभिभवित् इन्द्राय पवस्व । क्षर । यस्त्वं सस्त्रिः श्रुद्धोऽनुमाद्यः स्तुत्यः स पवस्वेति समन्वयः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

इंदो यदद्रिभिः सुतः पविचं परिधावसि । अरुमिंद्रस्य धाम्ने ॥५॥

इंदो इति । यत् । अद्रिऽभिः । सुतः । पविचं । परिऽधावसि । अरु । इंद्रस्य । धाम्ने ॥५॥

हे इंदो त्वं यद्यदाद्रिभिर्यावभिः सुतोऽभिपुतः पविचं दशापविचं परिधावसि परिगच्छसि तदेंद्रस्य धाम्ने स्थानायाधारकायोदराय वारं पर्याप्तो भवसि ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

पर्वस्व वृचहंतमोक्थेभिरनुमाद्यः । श्रुचिः पावको अहुतः ॥६॥

पर्वस्व । वृचहन्ऽतम । उक्थेभिः । अनुऽमाद्यः । श्रुचिः । पावकः । अहुतः ॥६॥

हे वृचहंतम शत्रूणाभतिशयेन हंतरिद्र त्वं पवस्व । क्षर । कीदृशस्त्वं । उक्थेभिः शस्त्रैरनुमाद्यः स्तुत्यः श्रुचिः श्रुद्धः पावकोऽन्यस्य शोधकोऽहुतो महान् । एवं महानुभावः पवस्व ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

श्रुचिः पावक उच्यते सोमः सुतस्य मध्वः । देवावीरघशंसहा ॥७॥

श्रुचिः । पावकः । उच्यते । सोमः । सुतस्य । मध्वः । देवऽअवीः । अघशंसहा ॥७॥

सुतस्याभिपुतस्य मध्वो मदकरस्य बह्यात्मकः सोमो रसरूपः श्रुचिः स्वयं श्रुद्धः पावकः शोधकश्चोच्यते । तथा देवावीर्देवानामविता तर्पयितांघशंसहा । अघं पापं शंसतीत्यघशंसा असुराः । तेषां हंतेति चोच्यते ॥

॥ इति षष्ठ्याष्टमे चतुर्दशो वर्गः ॥

॥ इति नवमे मंडले षष्ठमीऽनुवाकः ॥

द्वितीयेऽनुवाके षट्त्रिंशत्सूक्तानि । तत्र पवस्वेति षडृचं प्रथमं सूक्तं दृढह-
च्युतनाम्नोऽगस्त्यपुत्रस्यापि गायत्रं पवमानसोमदेवताकं । अनुक्तांतं च । पवस्व
षड् दृढहच्युत आगस्त्य इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

पवस्व दक्षसाधनो देवेभ्यः पीतये हरे । मरुद्भ्यो वायवे मदः ॥१॥

पवस्व । दक्षऽसाधनः । देवेभ्यः । पीतये । हरे । मरुत्ऽभ्यः । वायवे । मदः ॥१॥

हे हरे हरितवर्ण पापहर्तृवा सोम दक्षसाधनः । दक्षो बलं तस्य साधको मदो
मदकरश्च त्वं पवस्व । क्षर । देवेभ्य इन्द्रादिभ्यः पीतये पानाय । तथा मरुद्भ्यो वायवे
च पीतये पवस्व ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

पवमान धिया हितोऽभि योनिं कर्निक्रदत् । धर्मणा वायुमा विश ॥२॥

पवमान । धिया । हितः । अभि । योनिं । कर्निक्रदत् । धर्मणा । वायुं । आ । विश ॥२॥

हे पवमान सोम धिया कर्मणास्सद्भापारेणांगुल्या वा हितो धृतः सन्कर्निक्र-
दच्छ्रुत् कुर्वन्योनिं स्थानं ग्रहं वाभिविशेति शेषः । तदेवाह । धर्मणा वायुं
वायुसंबन्धि पात्रमित्यर्थः । तदाविश । प्रविश ॥

॥ अथ तृतीया ॥

सं देवैः शोभते वृषा कविर्योनावधि प्रियः । वृचहा देववीतमः ॥३॥

सं देवैः । शोभते । वृषा । कविः । योनीं । अधि । प्रियः । वृचऽहा । देवऽवीतमः ॥३॥

अयं सोमः संशोभते देवैः सह योनीं स्थाने स्वीयेऽधिष्ठितो वृषा कामानां
वर्षकः कविः क्रांतप्रज्ञः प्रियः प्रियभूतः सर्वेषां यद्वा प्रीणयिता वृचहा वृचस्य
हंता देववीतमोऽतिशयेन देवान्कामयमान एवं महानुभावः सोमः संशोभते ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

विश्वं रूपाण्याविशन्पुनानो याति हर्यतः । यत्रामृतांस आसंते ॥४॥

विश्वं । रूपाणि । आऽविशन् । पुनानः । याति । हर्यतः । यत्र । अमृतांसः । आसंते ॥४॥

विश्वं सर्वाणि रूपाण्याविशन्पुनानः पूयमानो हर्यतः कमनीयः । हर्य

गतिं कांत्योः । ईहशो याति । गच्छति । यचामृतासोऽमृता देवा आसते तिष्ठन्ति
तं देशं याति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अरूपो जनयन्गिरः सोमः पवत आयुपक् । इंद्रं गच्छन्कविऋतुः ॥५॥

अरूपः । जनयन् । गिरः । सोमः । पवते । आयुपक् । इंद्रं । गच्छन् । कविऋतुः ॥५॥

अरूप आरोचमानः सोमो गिरः शब्दाञ्जनयन्पवते । क्षरति । किं कुर्वन् ।
आयुपगन्पक्कमिंद्रं गच्छन्व्याप्नुवन् कविऋतुः क्रांतप्रज्ञः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

आ पवस्व मदित्तम पविचं धारया कवे । अर्कस्य योनिमासदं ॥६॥

आ । पवस्व । मदिन्ऽतम । पविचं । धारया । कवे । अर्कस्य । योनिं । आऽसदं ॥६॥

हे मदित्तम मादयितृत्तम कवे क्रांतप्रज्ञ सोम त्वं पविचमतिक्रम्य धारया-
पवस्व । किमर्थं । अर्कस्यार्चनीयस्येन्द्रस्य योनिं स्थानमासदं प्राप्तुं ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे पंचदशो वर्गः ॥

तममृक्षतेति षडृचं द्वितीयं सूक्तं दृळ्हच्युतपुत्रस्येधमवाहनाम्न आर्षं गायत्रं
पवमानसोमदेवताकं । अनुक्रांतं च । तममृक्षतेधमवाहो दाढेच्युत इति । गतो
विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

तममृक्षंत वाजिनमुपस्थे अदितेरधि । विप्रासो अख्या धिया ॥१॥

तं । अमृक्षंत । वाजिनं । उपऽस्थे । अदितेः । अधि । विप्रासः । अख्या । धिया ॥१॥

तं वाजिनमश्वमश्वदाशुं व्याप्तमित्यर्थः । अदितेः पृथिव्या उपस्थ उत्संगे ।
अधीति सप्तम्यर्थानुवादी । अमृक्षंत । शोधितवंतः । के । विप्रासो मेधावि-
नोऽध्वर्यादयः । केन साधनेन । अख्यांगुल्या धिया प्रज्ञया स्तुत्या वामृक्षंत ।
अथवाख्या सूक्ष्मया धियांगुल्येति विशेष्यविशेषणभावः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

तं गावो अभ्यनूपत सहस्रधारमक्षितं । इंद्रं धर्तारमा दिवः ॥२॥

तं । गावः । अभि । अनूपत । सहस्रऽधारं । अक्षितं । इंद्रं । धर्तारं । आ । दिवः ॥२॥

तं सोमं गावो गन्धः स्तुतयोऽभ्यनूपत । अस्तुवन् । कीदृशं तं । सहस्रधारं बहुधारमक्षितमक्षीणमिदुं दीपं दिवो द्युलोकस्या धर्तारं सर्वतो धारकं । सोमा-
धारत्वाद्युलोकवासिनां संस्थानस्य ॥

॥ अथ तृतीया ॥

तं वेधां मेधयाह्यन्पर्वमानमधि द्यवि । धर्णसिं भूरिधायसं ॥३॥

तं । वेधां । मेधया । अह्यन् । पर्वमानं । अधि । द्यवि । धर्णसिं । भूरिऽधायसं ॥३॥

वेधां विधातारं पवमानं तं मेधया प्रज्ञयाह्यन् । प्रहिण्वन्ति । किं प्रति । अधि द्यवि द्युलोकं प्रति । पुनः कीदृशं । धर्णसिं सर्वस्य धारकं भूरिधायसं बहूनां कर्तारं ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

तमह्यन्भुरिजोर्धिया संवसानं विवस्वतः । पतिं वाचो अदाभ्यं ॥४॥

तं । अह्यन् । भुरिजोः । धिया । संऽवसानं । विवस्वतः । पतिं । वाचः । अदाभ्यं ॥४॥

तं सोमं विवस्वतः परिचरत ऋत्विजो भूरिजोर्वाहोर्धियांगुल्याह्यन् । प्राहिण्वन् । कीदृशं तं । संवसानं वसतं पाचे वाचः स्तुतेः पतिं स्वामिनमदाभ्यमदंभनीयं ॥

॥ अथ पंचमी ॥

तं सानावधिं जामयो हरिं हिन्वंत्यद्रिभिः । हर्यंतं भूरिचक्षसं ॥५॥

तं । सानौ । अधि । जामयः । हरिं । हिन्वंति । अद्रिऽभिः । हर्यंतं । भूरिऽचक्षसं ॥५॥

तं सोमं हरिं हरितवर्णं सानावधि समुच्छ्रुते देशे । अधीति सप्तम्यर्थानुवादी । जामयोऽंगुलयो हिन्वंति । प्रेरयन्ति । अधिषुखन्त्यद्रिभिर्यावभिः । कीदृशं । हर्यंतं कमनीयं भूरिचक्षसं बहुद्रुधरं ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

तं त्वां हिन्वंति वेधसः पवमान गिरावृधं । इद्विद्राय मत्सरं ॥६॥

तं । त्वां । हिन्वंति । वेधसः । पवमान । गिराऽवृधं । इदो इति । इद्राय । मत्सरं ॥६॥

हे पवमान सोम उक्तगुणविशिष्टं त्वा त्वां हिन्वंति । प्रेरयन्ति । कस्मै । इद्राय ।

के । वेधसो विधातार ऋत्विजः । कीदृशं त्वां । गिरावृथं स्तुत्या वर्धमानमिदं
दीपं सरूपं वा मत्सरं मदकरं ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे षोडशो वर्गः ॥

एष कविरिति षडृचं तृतीयं सूक्तं नृमेधनाम् आंगिरसस्यार्धं गायत्रं सौम्यं ।
एष कविर्नृमेध इत्यनुक्रांतं । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

एष कविरभिर्दुतः पवित्रे अधि तोशते । पुनानो घ्नन्नप सिधः ॥१॥

एषः। कविः। अभिऽस्तुतः। पवित्रे। अधि। तोशते। पुनानः। घ्नन्। अन्नप। सिधः ॥१॥

एष सोमः कविर्मेधाच्यभिर्दुतोऽभितः स्तुतः पवित्रेऽधि दशापवित्रमतीत्य
तोशते । यद्यपि तोशतिर्वेधकर्मा तथापि हनने गतिसद्भावादत्र गतिमात्रे वर्तते ।
गच्छतीत्यर्थः । अथवा पवित्रेऽधि कृष्णाजिने तोशते । हन्यते । पीड्यत इत्यर्थः ।
किं कुर्वन् । पुनानः पूयमानः सिधः शत्रून्पघ्नन्नपगमयन् ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

एष इंद्राय वायवे स्वर्जित्परि पिच्यते । पवित्रे दक्षसाधनः ॥२॥

एषः। इंद्राय। वायवे। स्वःऽजित्। परि। सिच्यते। पवित्रे। दक्षऽसाधनः ॥२॥

एष सोमः स्वर्जित्स्वर्गस्य सर्वस्य वा जेतेंद्राय वायवे च पवित्रे परिचिच्यते ।
कीदृश एषः । दक्षसाधनो बलकारी ॥

॥ अथ तृतीया ॥

एष नृभिर्वि नीयते दिवो मूर्धा वृषां सुतः । सोमो वनेषु विश्ववित् ॥३॥

एषः। नृऽभिः। वि। नीयते। दिवः। मूर्धा। वृषां। सुतः। सोमः। वनेषु। विश्वऽवित् ॥३॥

एष सोमो नृभिः कर्मनेतृभिर्ज्ञृत्विभिर्विनीयते । विविधं नीयते । एष
कीदृशः । दिवो द्युलोकस्य मूर्धा शिरोवत्प्रधानभूतो वृषाभिमतवर्षकः सुतोऽभि-
पुतः । कुच नीयते । वनेषु वननीयेषु पात्रेषु वनसंभूतद्रुमविकारेषु वा पात्रेषु ।
विश्ववित्सर्वज्ञ एष इति समन्वयः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

एष गव्युरचिक्नदत्पर्वमानो हिरण्ययुः । इंदुः सत्राजिदस्तृतः ॥४॥

एषः । गव्युः । अचिक्नदत् । पर्वमानः । हिरण्युऽयुः । इंदुः । सत्राजित् । अस्तृतः ॥४॥

एष सोमः पवमानः पूयमानोऽचिक्नदत् । शब्दं करोति । कथंभूतः सन् । गव्युरस्माकं गा इच्छन् हिरण्ययुर्धनमिच्छन्विंदुर्दीप्तः सन्सत्राजिन्महतः शचीरसरादेर्जेतास्तृतः स्वयमन्यैरहिंस्यश्च सन् ॥

॥ अथ पंचमी ॥

एष सूर्येण हासते पर्वमानो अधि द्यवि । पवित्रे मत्सरो मदः ॥५॥

एषः । सूर्येण । हासते । पर्वमानः । अधि । द्यवि । पवित्रे । मत्सरो । मदः ॥५॥

एष पवमानः पूयमानः सोमः सूर्येण देवेनाधि द्यवि द्युलोकेऽंतरिक्षे पवित्रे हासते । परित्यज्यते । मत्सरो मदकरो मदः सोमः । यद्यप्यध्वर्युहस्ताद्दशामपवित्रे परित्यज्यते सोमस्तथाप्यंतरिक्षे सूर्येण पवित्रे त्यज्यत इति भावना वीर्यवत्ताय । सत्स्वप्यन्यदेवेषु सोमसावणे सूर्यस्य कः प्रसंग इति न वाच्यं सूर्यरश्मिभिरिव सोमस्याप्यायनात् ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

एष शुष्मसिष्यददंतरिक्षे वृषा हरिः । पुनान इंदुरिंद्रमा ॥६॥

एषः । शुष्मी । असिष्यदत् । अंतरिक्षे । वृषा । हरिः । पुनानः । इंदुः । इंद्रं । आ ॥६॥

एष शुष्मी बलवान्सोमोऽंतरिक्षे दशामपवित्रेऽसिष्यदत् । स्यंदते । कीदृश एषः । वृषा वर्षको हरिर्हरितवर्णः पुनानः पूयमान इंदुर्दीप्तश्चैवेंद्रमा । इंद्रं चाभिगच्छतीति शेषः । आ इति चार्थे ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे सप्तदशो वर्गः ॥

एष वाजीति षडृचं चतुर्थं सूक्तं प्रियमेधस्यार्थं गायत्रं सौम्यं । एष वाजी प्रियमेध इत्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

एष वाजी हितो नृभिर्विश्वविन्मनंसस्पतिः । अय्यो वारं वि धावति ॥१॥

एषः । वाजी । हितः । नृऽभिः । विश्वऽवित् । मनंसः । पतिः । अय्यः । वारं । वि । धावति ॥१॥

एष सोमो वाजी गमनशीलो हितोऽध्वर्युणा पात्रे निहितो विश्ववित्सर्वज्ञो
मनसः स्तोत्रस्य पतिः स्वामी । अथवा सोमस्य मनोभिमानित्वान्मनसः
स्वामित्वं चंद्रमा मनो भूत्वा हृदयं प्राविशदिति श्रुतेः । तादृशोऽसावभ्यो
वारमवेर्वालं दशापवित्रं विधावति । विविधं गच्छति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

एष पवित्रे अक्षरत्सोमो देवेभ्यः सुतः । विश्वा धामान्याविशन् ॥२॥

एषः पवित्रे अक्षरत् सोमः देवेभ्यः सुतः विश्वा धामानि आऽविशन् ॥२॥

एष सोमो देवेभ्यो देवार्थं सुतोऽभिषुतः सन्पवित्रेऽक्षरत् । स्रवति । विश्वा
सर्वाणि धामानि देवशरीराख्याविशन्प्रविशन् प्रवेष्टुमित्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

एष देवः शुभायतेऽधि योनावसर्त्यः । वृचहा देववीतमः ॥३॥

एषः देवः शुभायते अधि योनौ असर्त्यः वृचहा देववीतमः ॥३॥

एष सोमो देवः शुभायते । शोभते । कुच । अधि योनौ स्वीये स्थाने ।
कीदृश एषः । असर्त्योऽमरणधर्मा वृचहा श्चुहंता देववीतमो विशेषेण देवानां
कामयिता ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

एष वृषा कनिऋदहृशभिर्जामिभिर्यतः । अग्नि द्रोणानि धावति ॥४॥

एषः वृषा कनिऋदत् दृशऽभिः जामिऽभिः यतः अग्नि द्रोणानि धावति ॥४॥

एष वृषा वर्षिता कामानां कनिऋदच्छब्दं कुर्वन्दृशभिर्जामिभिरंगुलीभिर्यतो
धृतो द्रोणानि द्रुममयाणि पाचारण्यभिधावति । अग्निगच्छति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

एष सूर्यमरोचयत्पवमानो विचर्पणिः । विश्वा धामानि विश्ववित् ॥५॥

एषः सूर्यमरोचयत् पवमानः विऽचर्पणिः विश्वा धामानि विश्वऽवित् ॥५॥

एष सोमः सूर्यमरोचयत् । रोचयति स्वरसेन । पवमानः पूयमानो विचर्पणिः
सर्वस्य द्रष्टा विश्ववित्सर्ववित् । न केवलं सूर्यं किंतु विश्वा सर्वाणि धामानि
तेजःस्थानानि रोचयति ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

एष शुष्म्यर्दाभ्यः सोमः पुनानो अर्षति । देवावीरघशंसहा ॥६॥

एषः। शुष्मी। अर्दाभ्यः। सोमः। पुनानः। अर्षति। देवऽअवीः। अघशंसऽहा ॥६॥

एष सोमः शुष्मी बलवानदाभ्योऽदंभनीयः पुनानः पूयमानोऽर्षति । गच्छति । देवावीर्देवानामविताघशंसहा । अघाञ्शंसतीत्यघशंसाः । तेषां हंता ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमेऽष्टादशो वर्गः ॥

प्रास्येति षट्चं पंचमं सूक्तं नृमेधस्यांगिरसस्यापिं गायत्रं पवमानसोमदेवताकं । अनुक्रम्यते च । प्रास्य नृमेध इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्रास्य धारां अक्षरन्वृष्णः सुतस्यौजसा । देवाँ अन्तं प्रभूषतः ॥१॥

प्रा। अस्य। धाराः। अक्षरन्। वृष्णः। सुतस्य। औजसा। देवान्। अन्तं। प्रऽभूषतः ॥१॥

अस्य सोमस्य वृष्णो वर्षकस्य सुतस्याभिषुतस्य देवानन्तं प्रभूषतः प्रभवितुमिच्छत औजसा स्ववीर्येण धाराः प्राक्षरन् । प्रकर्षेण क्षरंति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

सप्रिं मृजंति वेधसो गृणंतः कारवो गिरा । ज्योतिर्जज्ञानमुक्थ्यं ॥२॥

सप्रिं। मृजंति। वेधसः। गृणंतः। कारवः। गिरा। ज्योतिः। जज्ञानं। उक्थ्यं ॥२॥

सप्रिमश्वस्थानीयं सर्पणस्वभावं वा सोमं मृजंति । शोधयंति । के । गृणंतः स्तुवंतो वेधसो विधातारः कारवः कर्मकर्तारोऽध्वर्यादयो गिरा स्तुत्या साधनेन । कीदृशं सप्रिं । ज्योतिर्दीप्यमानं सोमं जज्ञानं जायमानं प्रवृद्धमित्यर्थः । अथवा ज्योतिर्जायमानमयं वै ज्योतिर्यत्सोम इति श्रुतेः । उक्थ्यं स्तुत्यं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

सुपर्हा सोम तानि ते पुनानाय प्रभूवसो । वर्धो समुद्रमुक्थ्यं ॥३॥

सुऽसर्हा। सोम। तानि। ते। पुनानाय। प्रभूवसो इति प्रभुऽवसो । वर्धं। समुद्रं। उक्थ्यं ॥३॥

हे सोम प्रभूवसो प्रभूतधन पुनानाय पूयमानस्य ते तव तानि तेजांसि

सुपहा शोभनाभिभावुकानि । यस्मादेवं तस्मात्समुद्रं समुद्रसदृशं द्रोणकलश-
मुकथ्यं स्तुत्यं तं वर्ध । वर्धय । पूरय रसेन ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

विश्वा वसूनि संजयन्पवस्व सोम धारया । इन्द्र द्वेषांसि सध्र्यक् ॥४॥

विश्वा । वसूनि । संजयन् । पवस्व । सोम । धारया । इन्द्र । द्वेषांसि । सध्र्यक् ॥४॥

हे सोम विश्वा सर्वाणि वसून्यस्मदर्थं संजयन्पवस्व । क्षर धारया । द्वेषांसि
द्वेषाणि सर्वाणि सध्र्यक्सहैवेन्द्र । प्रेरय दूरदेशं प्रति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

रक्षा सु नो अररूपः स्वनात्समस्य कस्य चित् । निदो यत्र मुमुच्यहे ॥५॥

रक्षा । सु । नः । अररूपः । स्वनात् । समस्य । कस्य । चित् । निदः । यत्र । मुमुच्यहे ॥५॥

हे सोम नोऽस्मान्सु सपु रक्ष । पालय । कस्मात् । अररूपोऽदानुः
स्वनाच्छत्रान्विदारूपात् । किमेकस्यादानशीलस्य । न । समस्य सर्वस्य योऽस्ति
तस्य सर्वस्य कस्यचित् । कंचनामुंचन्नित्यर्थः । न केवलमदानुः स्वनात् । किं
तर्हि । कस्यचित्कस्यापि निदो निंदकाद्रक्ष । यत्र मुमुच्यहे यस्मिन्नक्षणे सति
वयं मुक्ता भवेम तेन रक्षणेन रक्षयेति ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

एंदो पार्थिवं रयिं दिव्यं पवस्व धारया । द्युमंतं शुष्ममा भर ॥६॥

आ । इंदो इति । पार्थिवं । रयिं । दिव्यं । पवस्व । धारया । द्युऽमंतं । शुष्मं । आ । भर ॥६॥

हे इंदो क्लिष्टमान सोम त्वं धारयापवस्व । सर्वतः क्षर । पार्थिवं दिव्यं च
रयिं धनं द्युमंतं दीप्तिमंतं शुष्मं बलं चाभर । आहरासभ्यं ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टम एकीनविंशो वर्गः ॥

प्र धारा इति षडृचं षष्ठं सूक्तं विंदुनाम्न आंगिरसस्यार्थं गायत्रं पवमान-
सोमदेवताकं । प्र धारा विंदुरित्यनुक्रमणिका । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र धारां अस्य शुष्मिणो वृषां पवित्रे अक्षरन् । पुनानो वाचमिष्यति ॥१॥

प्र । धाराः । अस्य । शुष्मिणः । वृषां । पवित्रे । अक्षरन् । पुनानः । वाचं । इष्यति ॥१॥

शुष्मिणो वलवतोऽस्य सोमस्य धाराः पवित्रे दशापवित्रे वृथाप्रयत्नेना-
क्षरन् । स्रवन्ति । तदानीं पुनानः पूयमानः सोमो वाचं स्तुतिं स्वीयं ध्वनिं
वेषति । प्रेरयति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

इंदुर्हियानः सोतृभिर्मृज्यमानः कनिक्कदत् । इयंति वयुमिंद्रियं ॥२॥

इंदुः । हियानः । सोतृऽभिः । मृज्यमानः । कनिक्कदत् । इयंति । वयुं । इंद्रियं ॥२॥

अयमिंदुर्दीप्तः सोमो हियानः प्रेर्यमाणो व्याप्रियमाणः । कैः । सोतृभिर्ऋ-
त्विग्भिः । पश्चाद्दशापवित्रे मृज्यमानः शोध्यमानः कनिक्कदच्छब्दं कुर्वन्निंद्रिय-
मिंद्रस्य संबन्धिनमिंद्रियमपि करं वयुं शब्दमियति । प्रेरयति ग्रहणसमये ॥

॥ अथ तृतीया ॥

आ नः शुष्मं नृषाह्यं वीरवंतं पुरुस्पृहं । पवस्व सोम धारया ॥३॥

आ । नः । शुष्मं । नृऽसह्यं । वीरऽवंतं । पुरुऽस्पृहं । पवस्व । सोम । धारया ॥३॥

हे सोम त्वं धारयापवस्व । किं । शुष्मं बलं । कीदृशं । नृषाह्यं नृणामस्म-
द्विरोधिनामभिभावुकं वीरवंतं पुत्रोपेतं पुरुस्पृहं बहुभिः स्पृहणीयं शुष्ममा-
पवस्व । एतस्य लाभाय पवस्वेत्यर्थः । रससावे सति होमद्वारा तत्सिद्धे शुष्मं
पवस्वेत्युपचर्यते ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

प्र सोमो अति धारया पवमानो असिष्यदत् । अग्नि द्रोणांन्यासदं ॥४॥

प्र । सोमः । अति । धारया । पवमानः । असिष्यदत् । अग्नि । द्रोणांनि । आऽसदं ॥४॥

अयं पवमानः सोमो धारयात्यतिक्रम्य दशापवित्रं प्रासिष्यदत् । प्रस्यंदते ।
किमर्थं । द्रोणानि द्रोणकलशादीन्यासदमासादनाय ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अप्सु त्वा मधुमत्तमं हरिं हिवन्त्यद्रिभिः । इद्विंद्राय पीतये ॥५॥

अप्ऽसु । त्वा । मधुमत्ऽतमं । हरिं । हिवन्ति । अद्रिऽभिः । इंदो इति । इंद्राय । पीतये ॥५॥

हे इंदो सोम अप्सु वसतीवरीपूदकेषु मधुमत्तममतिशयेन मधुमंतं हरिं

हरितवर्णे त्वा त्वामद्रिभिरभिषवयावभिर्हिन्वंति । प्रेरयन्ति । किमर्थं । इंद्रायेंद्रस्य पीतये पानाय ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

सुनोता मधुमत्तमं सोममिंद्राय वृज्जिणे । चारुं शर्धाय मत्सरं ॥ ६ ॥

सुनोत । मधुमत्ऽतमं । सोमं । इंद्राय । वृज्जिणे । चारुं । शर्धाय । मत्सरं ॥ ६ ॥

हे ऋत्विजो यूयं मधुमत्तमं मधुरसोपेतं सोममिंद्राय वृज्जिणे वज्रयुक्ताय सुनोत । सुनुत । पुनः कीदृशं । चारुं चरणीयं मत्सरं मदकरं शर्धयास्माकं वलायेंद्रस्य पानाय च सोमं सुनुतेति ब्रूते यजमानः स्वीयान् ॥

॥ इति षष्ठ्याष्टमे विंशो वर्गः ॥

प्र सोमास इति षडृचं सप्तमं सूक्तं राहूगणस्य गीतमस्यार्थं सौम्यं । प्र सोमासो गीतम इत्यनुक्तांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र सोमासः स्वाध्यः पर्वमानासो अक्रमुः । रयिं कृण्वन्ति चेतनं ॥ १ ॥

प्र । सोमासः । सुऽआध्यः । पर्वमानासः । अक्रमुः । रयिं । कृण्वन्ति । चेतनं ॥ १ ॥

प्राक्रमुः । प्रगच्छन्ति कलशं प्रति । के । सोमासः सोमाः । कीदृशः । स्वाध्यः सध्यानाः सकर्माणी वा पर्वमानासः पूयमानाः । ते च चेतनं प्रज्ञापनं रयिं धनं कृण्वन्ति । कुर्वन्त्यस्माकं ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

दिवस्पृथिव्या अधि भवेदो द्युम्वर्धनः । भवा वाजानां पतिः ॥ २ ॥

दिवः । पृथिव्याः । अधि । भव । इंद्रो इति । द्युम्वर्धनः । भव । वाजानां । पतिः ॥ २ ॥

हे इंद्रो वाजानामन्धानां पतिः स्वामी त्वं दिवो द्युलोकस्य पृथिव्या भूलोकस्य द्युम्वर्धनो द्योतमानस्य हिरण्यादिलक्षणधनस्य वर्धयिता भव । अस्माकं लोकद्वये यद्युम्वमस्ति तस्य वर्धयिता भवास्मभ्यमित्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

तुभ्यं यातां अभिप्रियस्तुभ्यमर्पति सिंधवः । सोमं वर्धति ते महः ॥ ३ ॥

तुभ्यं । याताः । अभिऽप्रियः । तुभ्यं । अर्पति । सिंधवः । सोमं । वर्धति । ते । महः ॥ ३ ॥

हे सोम तुभ्यं त्वदर्थं वाजा वायवोऽभिप्रियोऽभितर्पयितारो भवन्ति । तथा सिंधवः स्यंदमाना नद्यस्तुभ्यमर्पन्ति । गच्छन्ति । अभिपूयमाणस्य तवाप्याय-
नायैवं कुर्वन्तीत्यर्थः । 'त उभयेऽमी ते तव महो महत्त्वं वर्धन्ति । वर्धयन्ति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

आ प्यायस्व समेतु ते विश्वतः सोम वृष्यं । भवा वाजस्य संगये ॥४॥

आ। प्यायस्व। सं। एतु। ते। विश्वतः। सोम। वृष्यं। भव। वाजस्य। संऽगये ॥४॥

हे सोम त्वं वायुभिरङ्घ्रिश्वाप्यायस्व । प्रवृद्धो भव । ते त्वां विश्वतो वृष्यं
वर्षयोग्यं बलं समेतु । संगच्छतां । संगये संयामे वाजस्यान्नस्य प्रापको भव ॥

॥ अथ पंचमी ॥

तुभ्यं गावो घृतं पयो बभ्रो दुदुहे अक्षितं । वर्षिष्ठे अधि सानवि ॥५॥

तुभ्यं। गावः। घृतं। पयः। बभ्रो इति। दुदुहे। अक्षितं। वर्षिष्ठे। अधि। सानवि ॥५॥

हे बभ्रो बभ्रुवर्णं सोम तुभ्यं त्वदर्थं गावो घृतं पयश्चाक्षितमक्षीणं दुदुहे ।
दुहते । वर्षिष्ठे प्रवृद्धेऽधि सानवि समुच्छ्रिते प्रदेशे स्थिताय तुभ्यं ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स्वायुधस्य ते सतो भुवनस्य पते वयं । इंदो सखित्वमुश्मसि ॥६॥

सुऽऽयुधस्य। ते। सतः। भुवनस्य। पते। वयं। इंदो इति। सखित्वं। उश्मसि ॥६॥

हे भुवनस्य भूतजातस्य पते स्वामिन्पालक सोम । सोमस्य जगदाप्या-
यिकत्वं तास्वामित्वं । हे इंदो सोम वयमनुष्ठातारः स्वायुधस्य ते तव सतः
सखित्वमुश्मसि । कामयामहे ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टम एकविंशो वर्गः ॥

प्र सोमास इति षट्चमष्टमं सूक्तमाचेयस्य श्यावाश्वस्यार्धं गायचं सौम्यं ।
अनुक्रम्यते च । प्र सोमासः श्यावाश्व इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र सीमासो मदच्युतः श्रवसे नो मघोनः । सुता विदये अक्रमुः ॥१॥

प्र। सीमासः। मदऽच्युतः। श्रवसे। नः। मघोनः। सुताः। विदये। अक्रमुः ॥१॥

सोमासः सोमा मदच्युतो मदस्राविणः सता अभिपुताः संतो विदये यज्ञे
मघोनो हविष्मतो मम श्रवसेऽन्नाय कीर्तये वा प्राक्रमुः । प्रगच्छन्ति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

आदीं चितस्य योषणो हरिं हिवन्त्यद्रिभिः । इन्दुमिन्द्राय पीतये ॥२॥

आत् । इ । चितस्य । योषणः । हरिं । हिवन्ति । अद्रिऽभिः । इन्दुं । इन्द्राय । पीतये ॥२॥

आदपि चेमेन हरिं हरितवर्णं सोमं चितस्यर्षेयोपणोऽंगुलयोऽद्रिभिर्भाव-
भिर्हिवन्ति । प्रेरयन्ति । किमर्थं । इन्दुं दीप्तं सोममिन्द्रायेंद्रस्य पीतये पानाय ॥

॥ अथ तृतीया ॥

आदीं हंसो यथा गणं विश्वस्यावीवशन्मतिं । अत्यो न गोभिरज्यते ॥३॥

आत् । इ । हंसः । यथा । गणं । विश्वस्य । अवीवशत् । मतिं । अत्यः । न । गोभिः । अज्यते ॥३॥

आदपि चेमयं सोमो हंसो यथा गणं जनसंघं स्वगतिविशेषेण स्वनेन वा
प्रविशति तद्वद्विश्वस्य सर्वस्य स्तोतृजनस्य मतिं स्तुतिं बुद्धिं वावीवशत् । वशं
नयति । स च सोमोऽत्यो नाश्व इव गोभिर्गव्यैरुदकैर्वाज्यते । सिच्यते ।
स्निग्धीक्रियते ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

उभे सोमावचाकशन्मृगो न तक्तो अर्षसि । सीदन्वृतस्य योनिमा ॥४॥

उभे इति । सोम । अवाऽचाकशत् । मृगः । न । तक्तः । अर्षसि । सीदन् । अतस्य ।
योनिं । आ ॥४॥

हे सोम उभे द्यावापृथिव्याववाकशत् । पश्यातिकर्मेदं । पश्यान्मृगो न मृग इव
तक्तो गव्यैः पयश्चादिभिर्मिथितः सन् । दधातनक्तीत्यादौ तथा दृष्टत्वात् । अर्षसि ।
गच्छसि च । किं कुर्वन् । अतस्य यज्ञस्य योनिं स्थानमासीदन्नाश्रयन् । यज्ञसा-
धनाय गच्छसीत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अभि गावो अनूपत योषां जारमिव प्रियं । अगन्वाजिं यथा हितं ॥५॥

अभि । गावः । अनूपत् । योषां । जारंऽइव । प्रियं । अगन् । अजिं । यथा । हितं ॥५॥

हे सोम त्वां गावः शब्दा अभ्यनूयत । अभिष्टुवंति । योषा प्रियं जारमिव । सा यथा तं स्तौति तद्वत् । स सोम आजिं गंतव्यं हितं मित्रमिव तं यथान्योऽगन् स्वहिताय गच्छति तद्वत् । अथवा हितं धनप्रापकत्वेन हितकरमाजिं शूर इव । अयमागच्छति पात्रं ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अस्मे धेहि द्युमद्यशो मघवद्भ्यश्च मह्यं च । सनिं मेधामुत श्रवः ॥ ६ ॥

अस्मे इति । धेहि । द्युऽमत् । यशः । मघवत्ऽभ्यः । च । मह्यं । च । सनिं । मेधां । उत । श्रवः ॥ ६ ॥

हे सोम अस्मे अस्मभ्यं द्युमहीप्रिमद्यशोऽन्नं धेहि । देहि । कीदृशेभ्योऽस्मभ्यं । मघवद्भ्यश्च हविल्लक्षणान्वद्भ्यश्च मह्यं च स्तुतिकर्त्तुं च । अथवा मह्यमस्मभ्यमित्यर्थः । अस्मे मघवद्भ्यश्च मह्यं चेति तेषामेवाशंसनाभेदादुभयच चशब्दो युक्तः । किंच सनिं धनं मेधां प्रज्ञामुतापि च श्रवः कीर्तिं च धेहि ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे द्वाविंशो वर्गः ॥

प्र सोमास इति षडृचं नवमं सूक्तं चित्तस्यार्थं गायत्रं पवमानसोमदेवताकं । प्र सोमासस्त्रित इत्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र सोमासो विपश्चितोऽयां न यंत्यूर्मेयः । वनानि महिषा इव ॥ १ ॥

प्र । सोमासः । विपःऽचितः । अयां । न । यंति । ऊर्मयः । वनानि । महिषाःऽइव ॥ १ ॥

विपश्चितो मेधाविनः सोमासः सोमाः प्रयंति । प्रगच्छंति पात्राणि प्रति । किमिव । अपामूर्मेयो न यथा संततमुद्भवन्ति तद्वत् । बाहुल्येऽयं दृष्टांतो दर्शितो गमने दृष्टांतांतरमभिधीयते । वनानि महिषाः प्रवृद्धा मृगा इव । अथवा स्वाश्रयात्पतने प्रथमो दृष्टांतो द्वितीयस्तु दशापविचादधःप्रवेशे ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अभि द्रोणानि वभ्रवः शुक्रा च्युतस्य धारया । वाजं गोमंतमक्षरन् ॥ २ ॥

अभि । द्रोणानि । वभ्रवः । शुक्राः । च्युतस्य । धारया । वाजं । गोऽमंतं । अक्षरन् ॥ २ ॥

अभि क्षरंतीति शेषः । उपसर्गश्रुतेरुचितक्रियाध्याहारः । प्रति द्रोणानि

द्रोणकलशान् । यद्यपि द्रोणकलश एक एव तथापि तत्प्राधान्यादितरेऽपि पात्रा
द्रोणा इत्युच्यन्ते । अथवैकस्मिन्नेव पूजार्थं बहुवचनं । के । बभ्रवी बभ्रुवर्णाः
सोमाः श्रुक्ता दीप्ताः । केन प्रकारेण । ऋतस्यामृतस्य धारया धाराकारेण । किंच
वाजमच्च गोमंतं बहुगोयुक्तमक्षरन् । क्षरति । अथवैकमेव वाक्यं । उक्तविधाः
सोमा द्रोणान्प्रत्यक्षरन्धारया । किं कुर्वतः । गोमंतं वाजं प्रयच्छंत इत्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

सुता इन्द्राय वायवे वरुणाय मरुद्भ्यः । सोमा अर्पन्ति विष्णवे ॥३॥

सुताः । इन्द्राय । वायवे । वरुणाय । मरुत्ऽभ्यः । सोमाः । अर्पन्ति । विष्णवे ॥३॥

सुता अभिपुताः सोमा इन्द्रायेन्द्रार्थं वायवे च वरुणाय च मरुद्भ्यश्च विष्णवे
चैषामर्थमर्पन्ति । गच्छन्ति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

तिस्रो वाच उदीरते गावो मिमन्ति धेनवः । हरिरिति कनिऋदत् ॥४॥

तिस्रः । वाचः । उत् । ईरते । गावः । मिमन्ति । धेनवः । हरिः । एति । कनिऋदत् ॥४॥

तिस्रो वाचः । ऋगादिभेदेन त्रिविधा स्तुतिः । उदीरते । प्रोक्षमयन्त्वृत्विजः ।
धेनव आशिरेण प्रीणयिष्यो गावो मिमन्ति । शब्दयति दोहार्थं । हरिर्हरितवर्णश्च
सोमः कनिऋदच्छब्दं कुर्वन्नेति । गच्छति कलशं ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अभि ब्रह्मीरनूपत यज्ञीऋतस्य मात्ररः । मर्मृज्यन्ते दिवः शिशुं ॥५॥

अभि । ब्रह्मीः । अनूपत् । यज्ञीः । ऋतस्य । मात्ररः । मर्मृज्यन्ते । दिवः । शिशुं ॥५॥

ब्रह्मीर्ब्राह्मणप्रेरिता यज्ञीर्महन्वः । यज्ञीरिति महन्नाम । ऋतस्य यज्ञस्य मात्रो
निर्माच्यः स्तुतयोऽभ्यनूपत । स्तुवन्ति । किं । दिवो द्युदेवतायाः शिशुं शिशुस्था-
नीयं सोमं । तमेव मर्मृज्यन्ते । मृजन्ति । तृतीयस्यामितो दिवि सोम आसीदि-
त्यादिश्रुतेर्द्युशिशुत्वं तस्य ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

रायः समुद्रांश्चतुरोऽस्मभ्यं सोम विश्वतः । आ पवस्व सहस्रिणः ॥६॥

रायः । समुद्रान् । चतुरः । अस्मभ्यं । सोम । विश्वतः । आ । पवस्व । सहस्रिणः ॥६॥

रायो धनस्य संवन्धिनश्चतुरः समुद्रान्धनपूर्णा नित्यर्थः । तादृशान्समुद्रान्स्मभ्य-
मर्थाय हे सोम विश्वतः सर्वत आपवस्व । तथा सहस्रिणोऽपरिमितान्कामा-
नापवस्व । आयच्छ । चतुःसमुद्रस्थधनविशेषप्राप्तेस्तन्मध्यगतभूमिस्वामित्वमन्तरे-
णासंभवाच्चतुःसमुद्रमुद्रितभूमंडलस्वामित्वमेवाशास्ते यजमानः ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे त्रयोविंशो वर्गः ॥

प्र सुवान इति षड्चं दशमं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । प्र सुवान इत्यनु-
क्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र सुवानो धारया तनेदुर्हिन्वानो अर्षति । रुजदृळ्हा व्योजसा ॥ १ ॥

प्र। सुवानः। धारया। तना। इंदुः। हिन्वानः। अर्षति। रुजत्। दृळ्हा। वि। व्योजसा ॥ १ ॥

इंदुः सोमः सुवानः सूयमानो हिन्वानोऽध्वर्युणा प्रेर्यमाणो धारया तना
पविचं प्रार्षति । गच्छति । अथ प्रत्यक्षेणोच्यते । दृळ्हा दृढान्यपि शत्रुपुराणयो-
जसा बलेन विरुजत् । विरुजति । विष्टथयति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

सुत इंद्राय वायवे वरुणाय मरुद्भ्यः । सोमो अर्षति विष्णवे ॥ २ ॥

सुतः। इंद्राय। वायवे। वरुणाय। मरुत्भ्यः। सोमः। अर्षति। विष्णवे ॥ २ ॥

अयं सुतोऽभिपुतः सोम इंद्राद्यर्थमर्षति । गच्छति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

वृषाणं वृषभिर्यतं सुन्वति सोममद्रिभिः । दुहन्ति शकनना पयः ॥ ३ ॥

वृषाणं। वृषभः। यतं। सुन्वति। सोमं। अद्रिभिः। दुहन्ति। शकनना। पयः ॥ ३ ॥

वृषाणं रससेक्तारं यतं नियतं सोमं वृषभी रसस्य वर्षकैरद्रिभिर्पावभिः
सुन्वति । शकनना कर्मणा दुहन्त्यध्वर्यादयः पयः सोमरसं । सोमं पयो दुहन्तीति
द्विकर्मकोऽयं ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

भुवंचितस्य मर्ज्यो भुवदिंद्राय मत्सरः । सं रूपैरज्यते हरिः ॥ ४ ॥

भुवत्। चितस्यं। मर्ज्यैः। भुवत्। इंद्राय। मत्सरः। सं। रूपैः। अज्यते। हरिः ॥ ४ ॥

चित्तस्यापां पुत्रस्य सूक्तद्रष्टृर्ष्वेः सोऽयं मत्तरो मदकरः सोमो मर्ज्यो भुवत् ।
 शुद्धो भवति । तस्य यागार्थं शेषपानार्थं च । तथेन्द्रायेंद्रपानाय मर्ज्यो भुवत् ।
 रूपै रूपकैश्च क्षीरादिभिर्हरिर्हरितवर्णः सोमः समज्यते ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अभीमृतस्य विष्टपं दुहते पृथ्निमातरः । चारुं प्रियतमं हविः ॥५॥

अभि। ई। ऋतस्य। विष्टपं। दुहते। पृथ्निऽमातरः। चारुं। प्रियऽतमं। हविः॥५॥

इमेनं सोममृतस्य विष्टपं स्थानं । यज्ञाश्रयमित्यर्थः । तादृशं पृथ्निमातरो
 मरुतोऽभिदुहते । किं । प्रियतममिंद्रादीनां हविर्होमसाधनं चारु मनोहरं ।
 मरुत्पेरितवृष्ट्या सोमवृद्धेस्तद्दोग्धुत्वं ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

समेनमहुता इमा गिरो अर्षेति ससुतः । धेनूवाश्रो अवीवशत् ॥६॥

सं। एनं। अहुताः। इमाः। गिरः। अर्षेति। सऽसुतः। धेनूः। वाश्रः। अवीवशत्॥६॥

समर्षेति संगच्छंत एनं सोममहुता अकुटिला गिरोऽस्मदीयाः स्तुतयः
 ससुतः सरंत्यः । ताश्च धेनूः प्रीणयित्रीः स्तुतीवाश्रः शब्दयन्वीवशत् । कामयते
 सोमः ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे चतुर्विंशो वर्गः ॥

आ न इति षड्वचमेकादशं सूक्तमांगिरसस्य प्रभूवसोरार्थं गायत्रं पवमानसो-
 मदेवताकं । अनुक्रांतं च । आ नः पवस्व प्रभूवसरिति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

आ नः पवस्व धारया पवमान रयिं पृथुं । यया ज्योतिर्विदासि नः ॥१॥

आ। नः। पवस्व। धारया। पवमान। रयिं। पृथुं। यया। ज्योतिः। विदासि। नः॥१॥

हे पवमान सोम त्वं धारया नोऽस्माकमापवस्व । सर्वतः क्षर । किं । रयिं
 धनं पृथुं विस्तीर्णं । यया धारया ज्योतिर्द्योतमानं यज्ञं स्वर्गं वा विदासि लंभ-
 यसि नोऽस्माकं ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

इंदो समुद्रमीखय पवस्व विश्वमेजय । रायो धर्ता न ओजसा ॥२॥

इंदो इति । समुद्रं ईखय । पवस्व । विश्वं एजय । रायः । धर्ता । नः । ओजसा ॥२॥

हे इंदो सोम हे समुद्रमीखय । समुद्रमित्युदकनाम । ईखयतिर्गतिकर्मा । उदकप्रेरक । तथा हे विश्वमेजय । विश्वस्य सर्वस्यासच्छत्रोः कंपयितः सोमत्वमोजसा त्वदीयेन वलेन नोऽस्मभ्यं रायो धनस्य धर्ता धारकः पवस्व । भवेत्यर्थः । अथ यद्यप्युदकप्रेरणसर्वशत्रुकंपने संबोधनांतर्गतत्वादुद्देश्यगते तथापि यजमानस्यापेक्षिते इति रायो धर्तृत्ववदाशास्ये अधिगंतव्ये ॥

॥ अथ तृतीया ॥

त्वया वीरेण वीरवोऽभि पाम पृतन्यतः । क्षरा णो अभि वार्ये ॥३॥

त्वया । वीरेण । वीरवः । अभि । स्वाम् । पृतन्यतः । क्षरं । नः । अभि । वार्ये ॥३॥

हे वीरवो वीरवन्सोम वीरेण त्वया साधनेन पृतन्यतः संपाममिच्छतः शत्रून् अभिपाम । अभिभवेम । अतो नोऽस्माकं वार्ये वरणीयं धनमभिक्षर । अभिगमयेत्यर्थः । अथवा वरणीयं सोमाख्यं धनं क्षर । पवस्व ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

प्र वाजमिंदुरिष्यति सिषासन्वाजसा ऋषिः । व्रता विदान आयुधा ॥४॥

प्र । वाजं । इंदुः । इष्यति । सिषासन् । वाजसाः । ऋषिः । व्रता । विदानः । आयुधा ॥४॥

सोमो वाजमन्मिष्यति । प्रेरयति यजमानेभ्यः । किं कुर्वन् । सिषासन्यजमानान्संभक्तुमिच्छन् । ईदृश इंदुर्वाजसा अन्नस्य दातृषिः सर्वस्य द्रष्टा व्रता कर्माख्यायुधानि च विदानो जानन् ॥

॥ अथ पंचमी ॥

तं गीर्भिर्वाचमीखयं पुनानं वासयामसि । सोमं जनस्य गोपतिं ॥५॥

तं । गीःऽभिः । वाचं ईखयं । पुनानं । वासयामसि । सोमं । जनस्य । गोऽपतिं ॥५॥

तं सोमं गीर्भिः स्तुतिवाग्भिः स्तीमीति शेषः । किंच वाचमीखयं वाचः प्रेरयितारं पुनानं पृथमानं तं सोमं वासयामसि । वासयामः अयणद्रव्यैः ।

कीदृशं सोमं । जनस्य गोपतिं गवां पालकं । यद्वैकमेव वाक्यं । उक्तविशेषण-
विशिष्टं सोमं स्तुतिभिर्वासयाम इति । माधवस्तु वाचमिति पृथक्पदं तिङन्तं
कृत्वा वाक्यद्वयं चकार ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

विश्वो यस्य व्रते जनो दाधार धर्मणस्पतेः । पुनानस्य प्रभूवसोः ॥ ६ ॥

विश्वः । यस्य । व्रते । जनः । दाधार । धर्मणः । पतेः । पुनानस्य । प्रभुऽवसोः ॥ ६ ॥

विश्वः सर्वो जनो मनुष्यो यजमानो यस्य सोमस्य व्रते कर्मणि दाधार
धारयति मन इति शेषः । कीदृशस्य । धर्मणः । कर्मणः । पतेः पालकस्य
पुनानस्य पूयमानस्य प्रभूवसोः प्रभूतधनस्य ॥

॥ इति षष्ठ्याष्टमे पंचविंशो वर्गः ॥

असर्जिति षडृचं द्वादशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । असर्जित्यनुक्रांतं ।
गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

असर्जि रथ्यो यथा पवित्रे चम्बोः सुतः । कार्पन्वाजी न्यक्रमीत् ॥ १ ॥

असर्जि । रथ्यः । यथा । पवित्रे । चम्बोः । सुतः । कार्पन् । वाजी । नि । अक्रमीत् ॥ १ ॥

रथ्यो यथा रथसंबन्धश्च इव स यथा विसृज्यते तद्वच्चम्बोरभिषवणफलकयोः
सतोऽभिषुतः सोमोऽसर्जि । सृष्टोऽभूत्पवित्रे । तथाभूतो वाजी वेजनवान्तो-
माख्योऽश्वः कार्पन् । कार्पन् युद्धमितरतरकर्षणात् । अत्र देवानामाकर्षणवति
यज्ञाख्ये संप्रामे न्यक्रमीत् । नितरां क्रामयति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

स वह्निः सोम जागृविः पर्वस्व देववीरति । अग्नि कोशं मधुश्चुतं ॥ २ ॥

सः । वह्निः । सोम । जागृविः । पर्वस्व । देवऽवीः । अति । अग्नि । कोशं । मधुऽश्चुतं ॥ २ ॥

हे सोम स वह्निर्वाहको जागृविर्जागरूको देववीर्देवकामत्वं मधुश्चुतं मधुसावि
कोशं दशपविचमतिक्रम्याभिषवस्व । द्रोणकलशं प्रति क्षर ॥

॥ अथ तृतीया ॥

स नो ज्योतीषि पूर्य पर्वमान वि रोचय । ऋत्वे दक्षाय नो हिन्दु ॥३॥

सः । नः । ज्योतीषि । पूर्य । पर्वमान । वि । रोचय । ऋत्वे । दक्षाय । नः । हिन्दु ॥३॥

हे पूर्य पुराण पर्वमान सोम नोऽस्माकं ज्योतीषि दिव्यानि स्थानानि विरोचय । प्रकाशय । किंच ऋत्वे कर्मणे यागाय दक्षाय बलाय च बलप्रदाय यागाय वा नोऽस्मान् हिन्दु । प्रेरय ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

शुभमान ऋतायुभिर्मृज्यमानो गभस्त्योः । पर्वते वारे अब्यये ॥४॥

शुभमानः । ऋतायुऽभिः । मृज्यमानः । गभस्त्योः । पर्वते । वारे । अब्यये ॥४॥

ऋतायुभिर्यज्ञकामैर्ऋत्विग्भिः शुभमानोऽलंक्रियमाणस्तेषामेव गभस्त्योर्हस्तयोर्मृज्यमानः सोमोऽव्ययेऽविमये वारे वाले दशपवित्रे पर्वते । पूयते ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स विश्वा दाश्रुषे वसु सोमो दिव्यानि पार्थिवा । पर्वतामांतरिक्ष्या ॥५॥

सः । विश्वा । दाश्रुषे । वसु । सोमः । दिव्यानि । पार्थिवा । पर्वतां । आ । अंतरिक्ष्या ॥५॥

सोऽभिपूयमाणः सोमो दाश्रुषे हविर्दात्रे विश्वा सर्वाणि वसु वसूनि धनानि पर्वतां । प्रयच्छतु । विश्वानीत्युक्तस्य विवरणं शिष्टं । दिव्यानि दिवि भवानि पार्थिवा पृथिवीसंबद्धान्यंतरिक्ष्यांतरिक्षे भवानि च पर्वतां ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

आ दिवस्पृष्टमश्वयुर्गव्ययुः सोम रोहसि । वीरयुः श्वसस्पते ॥६॥

आ । दिवः । पृष्टं । अश्वऽयुः । गव्यऽयुः । सोम । रोहसि । वीरऽयुः । श्वसः । पते ॥६॥

हे सोम त्वं स्तोतृणामश्वयुरश्वमिच्छन्गव्ययुर्गो इच्छन्वीरयुः पुत्रानिच्छन्दिवः पृष्टं द्युलोकमारोहस्याहुतिद्वारा हे श्वसस्पतेऽन्नस्य मालक ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे षड्विंशो वर्गः ॥

स सुत इति षड्वचं त्रयोदशं सूक्तं रहूगणस्यार्धं गायत्रं सौम्यं । अन्वक्रम्यते च । स सुतो रहूगण इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

स सुतः पीतये वृषा सोमः पवित्रे अर्षति । विम्वन्नर्षांसि देव्युः ॥१॥

सः। सुतः। पीतये। वृषा। सोमः। पवित्रे। अर्षति। विऽम्वन्। रर्षांसि। देवऽयुः ॥१॥

स सोमः पीतय इन्द्रादिपानाय सुतोऽभिषुतो वृषा वर्षणः सन्पवित्रेऽर्षति । गच्छति । किं कुर्वन् । रर्षांसि निम्वन्देवयुर्देवकामः स इत्यन्वयः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

स पवित्रे विचक्षणो हरिरर्षति धर्षसिः । अभि योनिं कर्निऋदत् ॥२॥

सः। पवित्रे। विऽचक्षणः। हरिः। अर्षति। धर्षसिः। अभि। योनिं। कर्निऋदत् ॥२॥

स सोमो विचक्षणः । पश्यतिकर्मेतत् । सर्वस्य द्रष्टा हरिर्हरितवर्णः सोमो धर्षसिः सर्वस्य धारकः पवित्रेऽर्षति । गच्छति । पश्चात्कर्निऋदच्छब्दं कुर्वन्योनिं स्थानं द्रोणकलशमभिगच्छति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

स वाजी रोचना दिवः पर्वमानो वि धावति । रक्षोहा वारंमव्ययं ॥३॥

सः। वाजी। रोचना। दिवः। पर्वमानः। वि। धावति। रक्षुःऽहा। वारं। अव्ययं ॥३॥

स वाजी वेजनवानश्वस्थानीयो दिवः स्वर्गस्य रोचना रोचकः पवमानः पूयमानो विधावति । कीदृशः । रक्षोहा रक्षोहंताव्ययं वारं दशपवित्रमतीत्य च धावति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

स चितस्याधि सानवि पर्वमानो अरोचयत् । जामिभिः सूर्ये सह ॥४॥

सः। चितस्य। अधि। सानवि। पर्वमानः। अरोचयत्। जामिऽभिः। सूर्ये। सह ॥४॥

स सोमस्त्रितस्य महर्षेरधि सानवि समुच्छ्रिते यज्ञे । अधीति सप्रम्यथानु-
यादी । पवमानः पूयमानो जामिभिः प्रवृद्धैर्वंधुभूतैवा स्वतेजोभिः सह सहितः
सन्सूर्यमरोचयत् । प्रकाशितवान् ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स वृषहा वृषा सुतो वरिवोविर्दाभ्यः । सोमो वार्जमिवासरत् ॥५॥

सः। वृषऽहा। वृषा। सुतः। वरिवःऽविर्। अदाभ्यः। सोमः। वार्जंऽइव। असरत् ॥५॥

स वृचहा वृषा वर्षकः सतोऽभिषुतो वरिवोविद्यदुर्धनस्य लम्बकोऽदाभ्योऽन्यै-
रदंभनीयः सोमो वाजमिव संयाममश्च इवासरत् । गच्छति कलशं ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स देवः क्विनेपितोऽभि द्रोणानि धावति । इंदुरिद्राय मंहना ॥६॥

सः । देवः । क्विना । इपितः । अभि । द्रोणानि । धावति । इंदुः । इंद्राय । मंहना ॥६॥

स सोमो देव इंदुः क्लिद्यमानः क्विना त्रांतप्रसेनाध्वर्युषेधितः प्रेरितः
सन्द्रोणानि द्रोणकलशानभिधावति । अभिगच्छति । किमर्थं । इंद्रायेंद्रार्थं । मंहना
महान्त इति समन्वयः ॥

॥ इति षष्ठ्याष्टमे सप्तविंशो वर्गः ॥

एष इति षड्वचं चतुर्दशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । एष उ स्य इत्यनुक्रांतं ।
गतौ विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

एष उ स्य वृषा रयोऽभ्यो वारैभिरर्षति । गच्छन्वाजं सहस्रिणं ॥१॥

एषः । ऊं इति । स्यः । वृषा । रयः । अभ्यः । वारैभिः । अर्षति । गच्छन् । वाजं । सहस्रिणं ॥१॥

स्य स प्रसिद्ध एषोऽभिषुतः सोमो वृषा वर्षिता रयो रंहणस्वभावोऽभ्यो
वारैभिरवेर्वालैर्देशापविचेणार्षति । गच्छति कलशं । वाजमच्चं सहस्रिणं सहस्र-
संख्यार्कं यजमानाय प्रदानुं गच्छन्द्रोणकलशं प्रविशन्नर्षतीत्यर्थः । उ पूरणः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

एतं चित्तस्य योषणो हरिं हिन्वंत्यद्रिभिः । इंदुमिंद्राय पीतये ॥२॥

एतं । चित्तस्य । योषणः । हरिं । हिन्वंति । अद्रिऽभिः । इंदुः । इंद्राय । पीतये ॥२॥

एतमिंदुं क्लिद्यमानं हरिं हरितवर्णं सोमं चित्तस्यर्षेयोषणोऽगुलयोऽद्रि-
भिर्हिन्वंतींद्रायेंद्रस्य पीतये पानाय ॥

॥ अथ तृतीया ॥

एतं त्वं हरितो दशं मर्मृज्यते अप्स्युवः । याभिर्मदाय शुभंते ॥३॥

एतं । त्वं । हरितः । दशं । मर्मृज्यते । अप्स्युवः । याभिः । मदाय । शुभंते ॥३॥

एतं त्वं तं सोममध्वर्योर्देश हरितो हरणस्वभावा अंगुलयोऽपस्युवः कर्मेच्छवः
सत्यो मर्मज्यन्ते । शोधयन्ति । याभिरिन्द्रस्य मदाय शुभते दीपते । शोधयत इत्यर्थः ।
तमेतमिति संबंधः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

ए॒ष स्य॑ मान॒षी॒ष्वा श्ये॒नो न॑ वि॒क्षु सी॑दति । गच्छ॒ञ्जारो॑ न यो॒षितं ॥४॥

ए॒षः । स्यः । मान॒षी॒षु । आ । श्ये॒नः । न । वि॒क्षु । सी॑दति । गच्छ॒न् । जा॒रः । न ।
यो॒षितं ॥४॥

स्य स एष सोमो मानुषीषु विक्षु प्रजासु यजमानरूपास्वन्दपहेणासीदति
श्येनो न श्येन इव । पुनः क इव । योषितं गच्छन्नभिगच्छञ्जारो न जार इव ।
स यथा संकेतितस्तस्याः कामपूरणाय गूढो गच्छति तद्वदित्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

ए॒ष स्य॑ मद्यो॒ रसोऽ॒व च॒ष्टे दि॒वः शि॒श्रुः । य इ॒ंदु॒र्वार॒मावि॑शत् ॥५॥

ए॒षः । स्यः । मद्यः । रसः । अव॑ । च॒ष्टे । दि॒वः । शि॒श्रुः । यः । इ॒ंदुः । वा॒रं । आ॒ । अ॒वि॑शत् ॥५॥

स्य स एष मद्यो मदनमित्तो रसोऽवचष्टे । सर्वमवपश्यति । दिवः शिश्रुर्द्यु-
पुचः । तचोत्पत्तेः पुचत्वमस्य । य इंदुर्दीप्तः सोमो वारं दशापवित्रमाविशदा-
विशति स एष इति ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

ए॒ष स्य॑ पी॒तये॑ सु॒तो हरि॑र्येति धर्ण॒सिः । क्रंद॒न्योनि॑म॒भि प्रि॒यं ॥६॥

ए॒षः । स्यः । पी॒तये॑ । सु॒तः । हरिः । अ॒र्षति॑ । ध॒र्ण॒सिः । क्रंद॑न् । यो॒निं । अ॒भि । प्रि॒यं ॥६॥

एष स्य स सोमः पीतये पानाय सुतोऽभिपुतो हरिर्हरितवर्णो धर्णसिर्धारकः
प्रियं स्वप्रियभूतं योनिं स्थानं द्रोणकलशं क्रंदन् शब्दयन्नभ्यर्षति । गच्छति ॥

॥ इति षष्ठ्याष्टमेऽष्टाविंशो वर्गः ॥

आशुरर्षेति षट्च पंचदशं सूक्तमांगिरसस्य बृहन्मतेरार्षे गायत्रं पवमान-
सोमदेवताकं । आशुरर्षे बृहन्मतिरित्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

आ॒शु॒र्यं वृ॒हन्म॒ते परि॒ प्रिये॒ण धाम्ना॑ । यच्च॑ दे॒वा इति॒ ब्रवन् ॥१॥

आ॒शुः । अ॒र्षं । वृ॒हन्ऽम॒ते । परि॒ । प्रिये॒ण । धाम्ना॑ । यच्च॑ । दे॒वाः । इति॑ । ब्रवन् ॥१॥

हे वृहन्मते महामते सोम प्रियेण देवानां प्रियतमेन धाम्ना शरीरेण धारयाशुः शीघ्रः सन्पर्यर्ष । परिगच्छ । यच्च देवा इन्द्रादयो वर्तन्त इति ब्रवन् ब्रुवन्ब्रुवन्नुच्चारयन् । तां दिशं गच्छामीति द्रुवन्नित्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

परि॒ष्कृ॒ण्वन्न॒र्निष्कृतं॑ जना॒य या॒तय॒न्निर्यः॑ । वृष्टिं॑ दि॒वः परि॑ स्रव ॥२॥

परि॒ऽकृ॒ण्वन् । अ॒र्निःऽकृतं॑ । जना॒य । या॒तय॒न् । इर्यः॑ । वृष्टिं॑ । दि॒वः । परि॑ । स्रव ॥२॥

अनिष्कृतमसंस्कृतं यजमानं स्थानं वा परिष्कृण्वन्संस्कुर्वन्ननाय यागकर्त्रे इषोऽन्नानि यातयन्निर्गमयन्दिवोऽन्तरिक्षावृष्टिं परिस्रव ॥

॥ अथ तृतीया ॥

सु॒त ए॒ति प॒वित्र॑ आ॒ त्विषिं॑ दधानं॒ ओज॑सा । वि॒चक्षा॑णो वि॒रोच॑र्यन् ॥३॥

सु॒तः । ए॒ति । प॒वित्रे॑ । आ॒ । त्विषिं॑ । दधानः॒ । ओज॑सा । वि॒ऽचक्षा॑णः । वि॒ऽरो॑चर्यन् ॥३॥

सुतोऽभिषुतः सोमः सन्पवित्रे दशापवित्रे । आ इत्यनर्थकः । ओजसा बलेन शीघ्रमेति । गच्छति । कीदृशः सन् । त्विषिं दीप्तिं दधानो धारयन्विचक्षाणः सर्वे पश्यन्विरोचयन्दीपयन्श्च । किं । देवानिति शेषः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अ॒यं स यो दि॒वस्परि॑ रघु॒यामा॑ प॒वित्र॑ आ । सिं॒धोर्ज॑र्मा व्य॒क्षरत् ॥४॥

अ॒यं । सः । यः । दि॒वः । परि॑ । रघु॒ऽयामा॑ । प॒वित्रे॑ । आ । सिं॒धोः । ज॒र्मा । वि॒ । व्य॒क्षरत् ॥४॥

अयं स सोमः पवित्र आ सिच्यमान इति शेषः । सिंधोर्जलसावित्या जर्मोर्मो संघाते व्यक्षरत् । विविधं क्षरति । स इत्युक्तं क इत्याह । यो दिवस्परि द्युलोकस्योपरि रघुयामा लघुगमनो देवप्राप्ती सोऽयमिति संबन्धः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

आविवांसंपरावतो अथो अर्वावतः सुतः । इंद्राय सिच्यते मधु ॥ ५ ॥

आऽविवांसन् पराऽवतः । अथो इति । अर्वाऽवतः । सुतः । इंद्राय सिच्यते । मधु ॥ ५ ॥

सुतोऽभिषुतः सोमः परावतः । दूरनामैतत् । दूरस्थान् अथो अपि चार्वा-
वतोऽतिकस्यांश्च देवानाविवासन्नसेन परिचरणायेत्यर्थः । इंद्रायेंद्रार्थं मधु मधु-
सदृशः सोमः सिच्यते ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

समीचीना अनूपत हरिं हिन्वत्यद्रिभिः । योनावृतस्य सीदत ॥ ६ ॥

संऽईचीनाः । अनूपत । हरिं । हिन्वति । अद्रिऽभिः । योनौ । ऋतस्य । सीदत ॥ ६ ॥

समीचीनाः सम्यगंचिताः संगताः स्तोतारोऽनूपत । स्तुवंति । किंच सोमं
हरिं हरितवर्णं हिन्वति । प्रेरयति । गमयंत्यद्रिभिर्यावभिः । यस्मादेवं तस्मादतस्य
यज्ञस्य योनौ स्थाने सीदत । निपत्या भवत हे देवाः ॥

॥ इति षष्ठ्याष्टम एकोनविंशो वर्गः ॥

पुनान इति षट्चं षोडशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । पुनान इत्यनुक्रांतं ।
गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

पुनानो अक्रमीद्भि विश्वा मृधो विचर्षणिः । शुभंति विप्रं धीतिभिः ॥ १ ॥

पुनानः । अक्रमीत् । अभि । विश्वाः । मृधः । विऽचर्षणिः । शुभंति । विप्रं ।

धीतिऽभिः ॥ १ ॥

पुनानः पूयमानो विचर्षणिर्द्रष्टा सोमो विश्वाः सर्वान्मृधो हिंसकाञ्चनून-
भ्यक्रमीत् । अतिक्रांतवान् । तं विप्रं मेधाविनं धीतिभिः कर्मभिरभिपवादिभिः
स्तुतिभिर्वा शुभंति । दीपयति । अलंकुर्वति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

आ योनिंमरुणो रुहन्नमदिंद्रं वृषां सुतः । ध्रुवे सदसि सीदति ॥ २ ॥

आ । योनिं । अरुणः । रुहत् । गर्भत् । इंद्रं । वृषां । सुतः । ध्रुवे । सदसि । सीदति ॥ २ ॥

अयमरुणोऽरुणवर्णः सोमो योनिं स्थानं द्रोणकलशमारूहत् । आरोहति ।
तत इदं गमत् । गच्छति । कुतः सन् । अयं वृषा वर्षकः फलानां सतोऽभिषुतः
सग्नात्वा ध्रुवे सदसि स्थिरे स्थाने द्युलोकाख्ये सीदति । निवसति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

नू नो रियं महामिंदोऽस्मभ्यं सोम विश्वतः । आपवस्व सहस्रिण्यं ॥३॥

नू नः । रियं । महं । इंदो इति । अस्मभ्यं । सोम । विश्वतः । आपवस्व । सहस्रिण्यं ॥३॥

हे सोमाभिषुतस्त्वं हे इंदो नोऽस्मभ्यं न क्षिप्रं महं महंतं सहस्रिण्यमसं-
ख्यातं रियं धनं विश्वत आपवस्व । सर्वतः परिस्रव ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

विश्वा सोम पवमान द्युन्नानोद्वा भर । विदाः सहस्रिणीरियः ॥४॥

विश्वा । सोम । पवमान । द्युन्नानि । इंदो इति । आ । भर । विदाः । सहस्रिणीः । इयः ॥४॥

हे सोम पवमान पूयमानेदो दीप्त त्वं विश्वा सर्वाणि बहुविधानि द्युन्नानि
द्रविणान्याभर । आहर । विदा लभय च सहस्रिणीः सहस्रसंख्याकानीषोऽन्नानि ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स नः पुनान आ भर रियं स्तोत्रे सुवीर्यं । जरितुर्वर्धया गिरः ॥५॥

सः । नः । पुनानः । आ । भर । रियं । स्तोत्रे । सुवीर्यं । जरितुः । वर्धय । गिरः ॥५॥

हे सोम स त्वं नोऽस्मभ्यं स्तोत्रे स्तोत्रभ्यः पुनानः पूयमानोऽभिषूयमाण
आभर । आहर । किं । रियं धनं । कीदृशं । सुवीर्यं सुपुत्रं । किंच जरितुः
स्तोत्रुर्गिरः स्तुतीर्वर्धय ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

पुनान इद्वा भर सोम द्विवर्हसं रियं । वृषन्दिदो न उक्थ्यं ॥६॥

पुनानः । इंदो इति । आ । भर । सोम । द्विवर्हसं । रियं । वृषन् । इंदो इति ।

नः । उक्थ्यं ॥६॥

हे इंदो सोम पुनानः पूयमानस्त्वमाभर । आहर । किं । रियं धनं । कीदृशं

धनं । द्विवर्हसं द्वयोर्घ्नावापृथिव्याख्ययोः स्थानयोः परिवृद्धं । तदेवाह । हे इंदो
वृषन्वर्षक नोऽस्मभ्यमुक्थ्यं स्तुत्यं धनमाभर ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे त्रिंशो वर्गः ॥

प्र ये गाव इति षडृचं सप्तदशं सूक्तं काण्वस्य मेध्यातिथेरार्षे गायत्रं पवमा-
नसोमदेवताकं । तथा चानुक्रांतं । प्र ये गावो मेध्यातिथिरिति । गतो
विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र ये गावो न भूर्णयस्वेषा अयासो अक्रमुः । घंतः कृष्णामप त्वचं ॥१॥

प्राये।गावः।न।भूर्णयः।लेषाः।अयासः।अक्रमुः।घंतः।कृष्णां।अप।त्वचं॥१॥

येऽभिषुताः सोमा गावो नोदकानीव तानि यथा तूर्णमधः पतन्ति तद्वत् ।
एवं वोपमीयन्ते । यथा गावः स्वगोष्ठं प्रत्याशु गच्छन्ति तद्वत् । अथवा गावः
स्तुतिवाचः । ता यथा स्तुत्यं प्रति क्षिप्रं प्राप्नुवन्ति तद्वत् । भूर्णयः क्षिप्रास्वेषा दीप्रा
अयासोऽया गमनशीलाः कृष्णां त्वचं । कृष्णा त्वप्रक्षाः । तमपघंतौः निघंतः ।
त्वचिः संवरणकर्मा । ईद्गभूताः सोमाः प्राक्रमुस्तान्स्तुतेति शेषः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

सुवितस्य मनामहेऽति सेतुं दुराव्यं । साहांसो दस्युमव्रतं ॥२॥

सुवितस्य । मनामहे । अति । सेतुं । दुःऽआव्यं । साहांसः । दस्युं । अव्रतं ॥२॥

सुवितस्य । शोभनं प्राप्नः सुवितः । शोभनस्य सोमस्य सेतुं रक्षोविषयं
बंधनं दुराव्यं दुष्टमतिं च रक्षां बंधनं तेषां हननबुद्धिं च सोमकर्तृका मनामहे ।
स्तुमः । कथं स्तुम इति तदुच्यते । अव्रतमकर्माणं दस्युं शत्रुं साहांसोऽभिभवन्तः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

शृषे वृष्टेरिव स्वनः पर्वमानस्य शृष्मिणः । चरन्ति विद्युतो दिवि ॥३॥

शृषे । वृष्टेऽइव । स्वनः । पर्वमानस्य । शृष्मिणः । चरन्ति । विऽद्युतः । दिवि ॥३॥

शृषे । श्रूयते । किं । सोमस्वनः । किमिव । वृष्टेर्वर्षणस्य स्वन इव । तस्य
यथा महान्स्वनः श्रूयते तद्वत्प्रभूतरसापातसमये श्रूयते । कस्य स्वन इति

तत्राह । पवमानस्य पूयमानस्य शुष्मिणो बलवतः । तस्यैव विद्युतो दीप्तयो दिव्यंतरिक्षे चरन्ति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

आ पवस्व महीमिषं गोमदिंदो हिरण्यवत् । अश्वावद्वाजवत्सुतः ॥४॥

आ । पवस्व । मही । इषं । गोऽमत् । इंदो इति । हिरण्यऽवत् । अश्वऽवत् । वाजऽवत् । सुतः ॥४॥

हे इंदो सोम सुतोऽभिषुतस्त्वं महीमिषं महदन्नमापवस्व । कीदृशमन्नं । गोमद्बहुगोभिरुपेतं । एवं हिरण्यवद्विरण्यैरश्ववदश्वैर्वाजवद्वाजैर्वलैश्चोपेतं ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स पवस्व विचर्षण आ मही रोदसी पृण । उपाः सूर्यो न रश्मिभिः ॥५॥

सः । पवस्व । विऽचर्षणे । आ । मही इति । रोदसी इति । पृण । उपाः । सूर्यः । न । रश्मिऽभिः ॥५॥

हे विचर्षणे विद्रष्टः सोम स त्वं पवस्व । क्षर रसं । तथा कृत्वा तेन रसेन मही महत्वी रोदसी द्यावापृथिव्यावापृण । आपूरय । उषा उषसः । एकदेशवाचिनोयःशब्देन तदुपलक्षितमहरुच्यते तत्प्राधान्यात् । अहानि रश्मिभिः सूर्यो न सूर्य इव ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

परिं णः शर्मयंत्या धारया सोम विश्वतः । सरां रसेव विष्टपं ॥६॥

परिं । नः । शर्मऽयंत्या । धारया । सोम । विश्वतः । सरं । रसाऽइव । विष्टपं ॥६॥

हे सोम नोऽस्मभ्यं शर्मयंत्या सुखयंत्या धारया विश्वतः सर्वतः परिसर । परिचर । रसेव रसेनेव विष्टपं भूलोकं । यद्वा रसा नदी स्थानं सा प्रवणरूपमिव ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टम एकविंशो वर्गः ॥

जनयन्निति षडृचमष्टादशं सूक्तं । ऋषाद्याः पूर्ववत् । जनयन्नित्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

जनयन्रोचना दिवो जनयन्सु सूर्ये । वसानो गा अपो हरिः ॥१॥

जनयन् । रोचना । दिवः । जनयन् । अप्सु । सूर्ये । वसानः । गाः । अपः । हरिः ॥१॥

अयं हरिः सोमो दिवो द्युसंबंधीनि रोचना रोचनानि नक्षत्रयहमंडलानि जनयन् तथाप्स्वंतरिक्षे सूर्ये च जनयन् तथा गा अधोगंचीरपो वसानो भूमि-
मात्मानं वाच्छादयन्भवत इत्युत्तरत्र संबंधः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

एष प्रत्नेन मन्मना देवो देवेभ्यस्परि । धारया पवते सुतः ॥२॥

एषः । प्रत्नेन । मन्मना । देवः । देवेभ्यः । परि । धारया । पवते । सुतः ॥२॥

एष सोमः प्रत्नेन पुराणेन मन्मना मननीयेन स्त्रीकेण युक्तः संतोऽभिषुतश्च सन्देवेभ्यः परि परितो धारया स्वीयया पवते ॥

॥ अथ तृतीया ॥

वावृधानाय तूर्वये पवते वाजसातये । सोमाः सहस्रपाजसः ॥३॥

वावृधानाय । तूर्वये । पवते । वाजसातये । सोमाः । सहस्रपाजसः ॥३॥

वावृधानाय वर्धमानाय तूर्वये क्षिप्राय वाजसातये संयामायाच्चला-
भाय वा पवते पूयते सोमाः सहस्रपाजसोऽपरिमितबलाः । असंख्यातवेगा
इत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

दुहानः प्रत्नमित्प्रयः पवित्रे परि पिच्यते । क्रंदन्देवाँ अजीजनत् ॥४॥

दुहानः । प्रत्नं । इत् । प्रयः । पवित्रे । परि । पिच्यते । क्रंदन् । देवान् । अजीजनत् ॥४॥

प्रत्नमित्पुराणमेव पयो रसं दुहानो दधानः सोमः पवित्रे परिपिच्यते । किंच
क्रंदन्गच्छं कुर्वन्देवानजीजनत् । जनयति स्वसमीपे । यत्र सोमोऽभिपूयते तत्र
देवा नियतं प्रादुर्भवति । अतो जनयतीत्युपचर्यते ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अभि विश्वानि वार्याभि देवाँ ऋतावृधः । सोमः पुनानो अर्षति ॥५॥

अभि। विश्वानि। वार्याँ। अभि। देवान्। ऋतुऽवृधः। सोमः। पुनानः। अर्षति ॥५॥

अयं सोमः पुनानः पूयमानो विश्वानि वार्या वरणीयानि धनान्यभ्यर्षति ।
तथर्तावृधो यज्ञवर्धकान्देवानभ्यर्षति ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

गोमन्नः सोम वीरवदश्वावद्वाजवत्सुतः । पवस्व वृहतीरिषः ॥६॥

गोऽमत् । नः । सोम । वीरऽवत् । अश्वऽवत् । वाजऽवत् । सुतः । पवस्व ।
वृहतीः । इषः ॥६॥

हे सोम सुतस्त्वं नोऽस्मभ्यं गोमन्नोभिर्युक्तं वीरवद्बहुभिर्वीरिरूपेतमश्वावद-
श्वैर्युक्तं वाजवद्वाजैर्वलैः स्यामैर्वोपितं धनं वृहतीरिषः प्रभूतान्यन्नानि पवस्व ।
प्रयच्छेत्यर्थः ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे द्वाविंशो वर्गः ॥

यो अत्य इवेति षट्चमेकोनविंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । यो अत्य
इवेत्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

यो अत्य इव मृज्यते गोभिर्मदाय हर्यतः । तं गीर्भिर्वासयामसि ॥१॥

यः। अत्यःऽइव। मृज्यते। गोभिः। मदाय। हर्यतः। तं। गीःऽभिः। वासयामसि ॥१॥

यः सोमोऽत्य इवातनशीलोऽश्व इव गोभिर्वसतीवरीभिरङ्गिर्गोविकारैः
पयश्चादिभिर्वा मृज्यते मिश्रयते । किमर्थं । मदाय देवानां । कीदृशः । यो हर्यतः
कांतः । तं सोमं गीर्भिः स्तुतिभिर्वासयामसि । वासयामः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

तं नो विश्वा अवस्युवो गिरं श्रुभंति पूर्वथा । इंदुमिंद्राय पीतये ॥२॥

तं। नः। विश्वाः। अवस्युवः। गिरंः। श्रुभंति। पूर्वऽथा। इंदुं। इंद्राय। पीतये ॥२॥

तमिंदुं सोमं नोऽस्माकं विश्वाः सर्वा अवस्युवः । अवो रक्षरं तदिच्छंत्यो
गिरः स्तुतयः पूर्वथा पूर्वमिव पूर्वं यथा तथैवेदानीमपि शुभंति । दीपयंति ।
किमर्थं । इंद्रायेंद्रस्य पीतये पानाय ॥

॥ अथ तृतीया ॥

पुनानो यांति हर्यतः सोमो गीभिः परिष्कृतः । विप्रस्य मेध्यातिथेः ॥३॥

पुनानः । याति । हर्यतः । सोमः । गीःऽभिः । परिऽकृतः । विप्रस्य मेध्यऽअतिथेः ॥३॥

पुनानः पूयमानो हर्यतः कमनीयः सोमो गीभिः परिष्कृतः स्तुतिभिरलं-
कृतो याति कलशं प्रति । किमर्थं । विप्रस्य मेधाविनो मेध्यातिथेर्मम यागार्थं ।
यद्वा मम गीभिरिति संबंधः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

पवमान विदा रयिमस्मभ्यं सोम सुश्रियं । इंद्रो सहस्रवर्चसं ॥४॥

पवमान । विदाः । रयिं । अस्मभ्यं । सोम । सुऽश्रियं । इंद्रो इति । सहस्रं ऽवर्चसं ॥४॥

हे पवमानेन्द्रो सोमास्मभ्यं सुश्रियं शोभनया श्रिया युक्तं सहस्रवर्चसं बहुदीप्तिं
रयिं धनं विदाः । देहीत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

इंदुरत्यो न वाजसृत्कनिंक्रंति पवित्र आ । यदक्षारति देवयुः ॥५॥

इंदुः । अत्यः । न । वाजऽसृत् । कनिंक्रंति । पवित्रे । आ । यत् । अक्षाः । अति । देवऽयुः ॥५॥

अयमिंदुर्वाजसृत्संयामसरणोऽत्यो नाश्व इव पवित्र आ पवित्रे कनिंक्रंति ।
शब्दं करोति । यद्यदाक्षाः क्षरति । क्षर संचलन इत्यस्माच्छांदसे लुङि तिपि
सिच् । बहुलं छंदसीतीडभावः । इडभावे च रात्स्येति सलोपः । देवयुर्देवकामः
सन् तदा शब्दं करोति ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

पवस्व वाजसातये विप्रस्य गृणतो वृधे । सोम रास्व सुवीर्यं ॥६॥

पवस्व । वाजऽसातये । विप्रस्य । गृणतः । वृधे । सोमं । रास्व । सुऽवीर्यं ॥६॥

हे सोम पवस्व । धर । किमर्थं । वाजसातयेऽन्नलाभाय । तथा गृणतः

स्तुवतो विप्रस्य मम मेध्यातिथेर्वृधे वर्धनाय च । हे सोम सुवीर्यं शोभनवीर्योपेतं
पुत्रं च रास्व । देहि ॥

॥ इति षष्ठस्याष्टमे त्रयस्त्रिंशो वर्गः ॥

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दि निवारयन् ।

पुमर्थाश्चतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

इति श्रीमद्राजाधिराजपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवर्तकश्रीवीरबुक्कभूपालसाम्राज्यधुरं-
धरेण सायणाचार्येण विरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे ऋक्संहिताभाष्ये
षष्ठाष्टकेऽष्टमोऽध्यायः ॥

॥ समाप्तं च षष्ठाष्टकं ॥

ओं

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।
निर्ममे तमहं वंदे विद्यातीर्थमहेश्वरं ॥

अथ सप्तमाष्टकस्य प्रथमाध्याय आरभ्यते ॥ प्र ण इति षडृचं विंशं सूक्तमां-
गिरसस्यायास्यस्यार्थं गायत्रं पवमानसोमदेवताकं । तथा चानुक्रांतं । प्र णोऽयास्य
इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र णं इंदो महे तने ऊर्मिं न विभ्रदर्षसि । अ॒भि दे॒वाँ अ॒यास्यः ॥१॥

प्रानः। इंदो इति। महे। तने। ऊर्मिं। न। विभ्रत्। अर्षसि। अ॒भि। दे॒वान्। अ॒यास्यः ॥१॥

हे इंदो सोम त्वं नोऽस्माकं महे महते तने धनाय प्रार्पसि । प्रगच्छसि । न
संप्रति । अयास्यश्चायमृपिस्तवोर्मिं तरंगं विभ्रद्धारयन् देवानभि गच्छति यद्युं ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

म॒ती जुष्टो धि॒या हि॒तः सोमो॑ हि॒न्वे परा॒वति॑ । विप्र॑स्य॒ धार॑या क॒विः ॥२॥

म॒ती। जुष्टः। धि॒या। हि॒तः। सोमः॑। हि॒न्वे। परा॒वति॑। विप्र॑स्य। धार॑या। क॒विः ॥२॥

कविः क्रांतकर्मो सोमो विप्रस्य मेधाविनः स्तोतुर्मती मत्या स्तुत्या जुष्टः
सेवितो धिया कर्मणा हितो यज्ञे निहितः परावति पवित्राहूरदेशे धारया
हिन्वे । प्रेर्यते ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अ॒यं दे॒वेषु॑ जागृ॒विः सु॒त ए॒ति प॒वित्र॑ आ । सोमो॑ याति॒ विच॑र्षणिः ॥३॥

अ॒यं। दे॒वेषु॑। जागृ॒विः। सु॒तः। ए॒ति। प॒वित्रे॑। आ। सोमः॑। या॒ति। वि॒च॑र्षणिः ॥३॥

जागृविर्जागरणशीलोऽयं सोमो देवेषु देवार्थं सतोऽभिषुत आ एति ।
समंताद्गच्छति । अपि च विचर्षणिर्विद्रष्टा सोमः पवित्रे याति । पावनाय
गच्छति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

स नः पवस्व वाजयुश्चक्राणश्चारुमध्वरं । बर्हिष्माँ आ विवासति ॥४॥

सः । नः । पवस्व । वाजऽयुः । चक्राणः । चारुं । अध्वरं । बर्हिष्मान् । आ ।
विवासति ॥४॥

हे सोम यं त्वां बर्हिष्मानृत्विगाविवासति परिचरति स त्वं नोऽस्मदर्थं
वाजयुरन्नमिच्छन्नध्वरं हिंसारहितं यागं चारुं कल्याणं चक्राणः कुर्वन्पवस्व ।
क्षर ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स नो भगाय वायवे विप्रवीरः सदावृधः । सोमो देवेषु यमत् ॥५॥

सः । नः । भगाय । वायवे । विप्रऽवीरः । सदाऽवृधः । सोमः । देवेषु । आ । यमत् ॥५॥

स पवमानः सोमो वायवे वायुदेवार्थं भगाय भगदेवार्थं च विप्रवीरी
विप्रैर्मैधाविभिः स्तुत्या प्रेरितः सदावृधो नित्यवृद्धो भवन्नोऽस्मभ्यं देवेषु स्थितं
धनमायमत् । आ प्रयच्छतु ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स नो अद्य वसंतये ऋतुविज्ञातुवित्तमः । वाजं जेषि श्रवो बृहत् ॥६॥

सः । नः । अद्य । वसंतये । ऋतुऽवित् । गातुवित् । त्तमः । वाजं । जेषि । श्रवः । बृहत् ॥६॥

हे सोम ऋतुवित् ऋतूनां कर्मणां लंभको गातुवित्पुण्यलोकानामतिशयेन
मार्गस्य ज्ञाता त्वमद्यास्मिन्नहनि नोऽस्माकं वसंतये धनलाभाय बृहन्महच्छ्र-
वोऽन्नं वाजं बलं च जेषि । जय ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे प्रथमो वर्गः ॥

स पवस्वेति षड्वचमेकविंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । स पवस्वेत्यनुक्रांतं ।
गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

स पवस्व मदाय कं नृचक्षा देववीतये । इन्द्रविद्राय पीतये ॥१॥

सः । पवस्व । मदाय । कं । नृचक्षाः । देवऽवीतये । इन्द्रो इति । इन्द्राय । पीतये ॥१॥

हे इन्द्रो सोम नृचक्षा नृणां नेतृणां द्रष्टा स त्वं देववीतये यज्ञायेंद्रायेंद्रस्य पीतये पानाय च मदाय मदार्थं च कं सुखं यथा भवति तथा पवस्व । क्षर ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

स नो अर्षाभि द्रुत्यं पृत्वमिन्द्राय तोशसे । देवांसखिभ्य आ वरं ॥२॥

सः । नः । अर्षः । अर्षः । अर्षः । द्रुत्यं । त्वं । इन्द्राय । तोशसे । देवान् । सखिभ्यः । आ । वरं ॥२॥

हे सोम त्वं नोऽस्माकं द्रुत्यं द्रुतस्य कर्मार्थं । अर्षिभ्यः । अपि च यस्त्वमिन्द्रायेंद्रार्थं तोशसे पीयसे स त्वं सखिभ्यः प्रियेभ्योऽस्मभ्यं वरं श्रेष्ठं धनं देवाना पवस्वेत्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

उत त्वामरुणं वयं गोभिरंज्मो मदाय कं । वि नो राये दुरो वृधि ॥३॥

उत । त्वां । अरुणं । वयं । गोभिः । अंज्मः । मदाय । कं । वि । नः । राये । दुरः । वृधि ॥३॥

उतापि च हे सोम यमरुणमरुणवर्णं त्वां मदाय मदार्थं वयमांगिरसायास्या गोभिर्गोविकारैः पयोभिरंज्मो वासयामः संस्कुर्मः । कमिति पूरणं । स त्वं नोऽस्माकं राये धनाय दुरो द्वाराणि विवृधि । विवृतानि कुरु ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अत्यू पवित्रमक्रमीवाजी धुरं न यामनि । इन्दुदेवेषु पत्यते ॥४॥

अति । ऊं इति । पवित्रं । अक्रमीत् । वाजी । धुरं । न । यामनि । इन्दुः ।

देवेषु । पत्यते ॥४॥

इन्दुः सोमो वाज्यश्वो यामनि गमने धुरं न रथस्य धुरं यथा तथा पवित्रम-
त्यक्रमीत् । अतिगच्छति । देवेषु देवानां मध्ये पत्यते । गच्छति च ॥

॥ अथ पंचमी ॥

समी सखायो अस्वरन्वने क्रीळंतमत्यविं । इंदुं नावा अनूपत ॥५॥

सं । इमिति । सखायः । अस्वरन् । वने । क्रीळंतं । अतिऽअविं । इंदुं । नावाः ।

अनूपत ॥५॥

अत्यविमतिक्रांतं दशापविचं वन उदके क्रीडंतं संक्रीडमानमीमेनमिंदुं सोमं सखायः प्रियस्तोतारः समस्वरन् । संस्तुवंति । नावा वाचोऽप्यनूपत । अस्तुवन् । नौरक्षरमिति वाङ्मामस्य पाठात् ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

तया पवस्व धारया यया पीतो विचक्षसे । इंदो स्तोत्रे सुवीर्यं ॥६॥

तया । पवस्व । धारया । यया । पीतः । विऽचक्षसे । इंदो इति । स्तोत्रे । सुऽवीर्यं ॥६॥

हे इंदो त्वं यया धारया पीतः सन्विचक्षसे विचक्षणाय स्तोत्रे स्तोत्राणां कर्त्तव्यं पुरुषार्थं सुवीर्यं शोभनवीर्यं प्रयच्छसीति शेषः । तया धारया पवस्व । क्षर ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे द्वितीयो वर्गः ॥

असृयन्निति षडृचं द्वाविंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । असृयन्नित्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

असृयन्देववीतयेऽत्यासः कृत्वा इव । क्षरंतः पर्वतावृधः ॥१॥

असृयन् । देवऽवीतये । अत्यासः । कृत्वाऽइव । क्षरंतः । पर्वतऽवृधः ॥१॥

पर्वतावृधः पर्वतैरभिषवयावभिर्वृद्धाः पर्वतेषु वा जाताः क्षरंतः सोमा देववीतये यज्ञायात्यासोऽश्वाः कृत्वा इव यथा कर्मण्या अश्वास्तद्दसृयन् । सृज्यते ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

परिष्कृतास इंदवो योषेव पित्र्यावती । वायुं सोमा असृक्षत ॥२॥

परिऽकृतासः । इंदवः । योषाऽइव । पित्र्याऽवती । वायुं । सोमाः । असृक्षत ॥२॥

इंदवो यागेषु क्लिद्यमानाः सोमाः परिष्कृतासः परिष्कृता अलंकृताः संतः

पित्र्यावती पितृमती योषेवालंकृता कन्यका यथा वरं प्रति गच्छति तद्वद्वायुं प्रत्यसृष्टात् । गच्छति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

एते सोमांस इंदवः प्रयस्वंतश्चमू सुताः । इंद्रं वर्धति कर्मभिः ॥३॥

एते। सोमांसः। इंदवः। प्रयस्वंतः। चमू इति। सुताः। इंद्रं। वर्धति। कर्मऽभिः ॥३॥

इंदवो दीप्ताः प्रयस्वंतोऽन्नवंत एतेऽस्मिन्कर्मणि वर्तमाना अमी सोमांसः सोमाश्चमू चमुरधिषवणफलकयोः सुता अभिपुताः संतः कर्मभिर्यौगैरिंद्रं वर्धति । प्रवर्धयति । प्रीणयतीत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

आ धावता सहस्यः शुक्रा गृभ्णीत मंथिना । गोभिः श्रीणीत मत्सरं ॥४॥

आ। धावत। सुऽहस्यः। शुक्रा। गृभ्णीत। मंथिना। गोभिः। श्रीणीत। मत्सरं ॥४॥

हे सहस्यः शोभनहस्ता ऋत्विज आ धावत । मां संप्रत्यागच्छत । मंथिना सह शुक्रा शुक्रं च गृभ्णीत । गृह्णीत सोमं । मत्सरं सोमं गोभिर्गोविकारैः पयोभिः श्रीणीत । संस्क्रुत च ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स पवस्व धनंजय प्रयंता राधसो महः । अस्मभ्यं सोम गातुवित् ॥५॥

सः। पवस्व। धनंऽजय। प्रऽयंता। राधसः। महः। अस्मभ्यं। सोम। गातुऽवित् ॥५॥

हे धनंजय शत्रुसंबंधिनां धनानां जेतः सोम गातुविदभीष्टमार्गस्य लंभकोऽस्मभ्यं महो महतो राधसो धनस्य प्रयंता प्रदाता च यः स त्वं पवस्य । क्षर ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

एतं मृजंति मर्ज्यं पवमानं दश क्षिपः । इंद्राय मत्सरं मदं ॥६॥

एतं। मृजंति। मर्ज्यं। पवमानं। दशं। क्षिपः। इंद्राय। मत्सरं। मदं ॥६॥

मर्ज्यं मर्जनीयं शोथ्यं पवमानं क्षरंतं मत्सरं मदकरनेतमिमं मदं सोमं दश-संख्याकाः क्षिपोऽंगुलयः ॥ त्रिशः क्षिप इत्यंगुलिनामस्य पारात् ॥ इंद्रार्थं मृजंति । पवित्रे शोधयति ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे तृतीयो वर्गः ॥

अया सोम इति पंचर्चं त्रयोविंशं सूक्तं भृगुपुत्रस्य कवेरार्षे गायत्रं पवमान-
सोमदेवताकं । तथा चानुक्रांतं । अया सोमः पंच कविर्भार्गव इति । उक्तो
विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अया सोमः सुकृत्या महश्चिदभ्यवर्धत । मंदान उवृषायते ॥ १ ॥

अया सोमः । सुकृत्या । महः । चित् । अभि । अवर्धत । मंदानः । उत् । वृषयते ॥ १ ॥

सोमोऽयानया सुकृत्या शोभनयाभिषवादिलक्षणया क्रियया महश्चिन्महतो
देवान् प्रत्यभ्यवर्धत । प्रवृद्धोऽभूत् । मंदानो मोदमान उवृषायते । वृषवदा-
चरति । यथा मोदमानो वृषभः शब्दं करोति तथाभिषववेलायामुपरवेषु शब्दं
करोतीत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

कृतानीदस्य कर्त्वा चेतंते दस्युतर्हेणा । ऋणा च धृष्णुश्चयते ॥ २ ॥

कृतानि । इत् । अस्य । कर्त्वा । चेतंते । दस्युऽतर्हेणा । ऋणा । च । धृष्णुः । चयते ॥ २ ॥

कृतान्यस्य यस्यैतस्य सोमस्य दस्युतर्हेणा दस्यूनामसुराणां कर्त्वा कर्माणि स
इदस्माभिरेव सोऽयं धृष्णुर्धृष्टः सोमो यजमानानामृणा च ऋणान्यपि चयते ।
कामप्रदानेन चातयति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

आत्सोमं इंद्रियो रसो वज्रः सहस्रसा भुवत् । उक्थं यदस्य जायते ॥ ३ ॥

आत् । सोमः । इंद्रियः । रसः । वज्रः । सहस्रसाः । भुवत् । उक्थं । यत् । अस्य ।
जायते ॥ ३ ॥

यद्यदास्येन्द्रस्योक्थं शस्त्रं जायते प्रादुर्भवति तदादनंतरमेवेन्द्रिय इंद्रस्य प्रियकरो
रसो बलवान्वज्रो वज्रसदृशः केनाप्यहिंस्यः सोमः सहस्रसा अस्मभ्यमपरिमितस्य
धनस्य दाता भवति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

स्वयं कविर्विधत्तंरि विप्राय रत्नमिच्छति । यदीं मर्मृज्यते धियः ॥ ४ ॥

स्वयं । कविः । विधत्तंरि । विप्राय । रत्नं । इच्छति । यदि । मर्मृज्यते । धियः ॥ ४ ॥

यदि कविः क्रांतकर्मायं सोमो धियो धीभिः ॥ विभक्तिव्यत्ययः ॥ धीति-
भिरंगुलीभिरित्यर्थः । मर्मज्यते शोधते तर्हि स्वयं स्वयमेव विप्राय मेधाविने
विधर्तारि कामानां विधातरीद्रे रत्नं रमणीयं धनमिच्छति । इंद्रेण धनं दाप-
यितुमिच्छतीत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

सिषासतू रयीणां वाजेष्वर्वतामिव । भरेषु जिग्युषामसि ॥५॥

सिसासतुः । रयीणां । वाजेषु । अर्वतांऽइव । भरेषु । जिग्युषां । असि ॥५॥

हे सोम त्वं भरेषु संयामेषु जिग्युषां शत्रुं जयतां रयीणां धनानां सिषासतुः
संभक्तुमिच्छुरसि । भवसि । शत्रून्जयद्भ्यो धनानि प्रयच्छसीत्यर्थः । तत्र दृष्टांतः ।
वाजेषु संयामेष्वर्वतामिवाश्वानामिव । यथा संयामं प्रविशद्भ्योऽश्वेभ्यो घासं
प्रयच्छंति तद्वदित्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे चतुर्थो वर्गः ॥

तं त्वेति पंचमं चतुर्विंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । तं त्वेत्यनुक्रांतं । गतो
विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

तं त्वां नृम्णानि विभ्रतं सधस्थेषु महो दिवः । चारुं सकृत्ययेमहे ॥१॥

तं त्वां नृम्णानि । विभ्रतं । सधऽस्थेषु । महः । दिवः । चारुं । सुऽकृत्यया । ईमहे ॥१॥

महो दिवो महतो द्युलोकस्य सधस्थेषु सहस्थानेषु स्थितं नृम्णानि
धनानि विभ्रतमस्सदर्थं धारयंतं चारुं कल्याणं तं यवमानं त्वा त्वां सकृत्यया
शोभनया क्रिययेमहे । धनानि याचामहे ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

संवृक्तधृष्णमुक्थ्यं महामंहिद्रतं मदं । शतं पुरो रुरुक्षणिं ॥२॥

संवृक्तऽधृष्णुं । उक्थ्यं । महाऽमंहिद्रतं । मदं । शतं । पुरः । रुरुक्षणिं ॥२॥

हे सोम संवृक्तधृष्णुं संवृक्ताः संछिन्ना धृष्णवो धर्षणशीलाः शत्रवो येनासौ
संवृक्तधृष्णुस्तमुक्थ्यमुक्थ्याहं प्रशस्यं महामंहिद्रतं महनीयवहुकर्माणं मदं मदकरं
शतं बहूनि पुरः शत्रूणां पुराणि रुरुक्षणिं विनाशयंतं त्वां धनानीमह इति
संबंधः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अतस्त्वा रयिमभि राजानं सुक्रतो दिवः । सुपर्णो अथ्यथिभैरत् ॥ ३ ॥

अतः । त्वा । रयिं । अभि । राजानं । सुऽक्रतो इति । दिवः । सुऽपर्णः । अथ्यथिः ।
भरत् ॥ ३ ॥

हे सुक्रतो शोभनकर्मन्पवमान सोम रयिमभि धनं प्रति राजानं त्वा त्वामतो दिवोऽमुष्माद्युलोकात्सुक्रतुः सुप्रज्ञोऽव्यथिव्यथारहितः सुपर्णः श्येनो भरत् । आहरत् । तथा च निगमांतरं । आदाय श्येनो अभरत्सोमं सहस्रं सर्वां । ऋग्वे० ४. २६. ७. इति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

विश्वस्मा इत्स्वर्दृशे साधारणं रजस्तुरं । गोपामृतस्य विभैरत् ॥ ४ ॥

विश्वस्मै । इत् । स्वः । दृशे । साधारणं । रजः । ऽतुरं । गोपां । ऋतस्य । विः । भरत् ॥ ४ ॥

रजस्तुरमुदकस्य प्रेरकमृतस्य यज्ञस्य गोपां गोपायितारं विश्वस्मै सर्वस्मै स्वर्दृशे सर्वदृशे देवाय साधारणमित्तमानमेव संतं सोमं विः पक्षी श्येनो भरत् । स्वर्गादाहरत् ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अधा हिन्वान इन्द्रियं ज्यायो महित्वमानशे । अभिष्टिकृद्विचर्षणिः ॥ ५ ॥

अधा हिन्वानः । इन्द्रियं । ज्यायः । महिऽत्वं । आनशे । अभिष्टिऽकृत् । विऽचर्षणिः ॥ ५ ॥

अधाय विचर्षणिः कर्मणां विद्वष्टाभिष्टिकृद्यजमानानामभीष्टस्य फलस्य कर्तो सोम इन्द्रियं स्वकीयं बलं हिन्वानः प्रेरयन् ज्यायः प्रशस्यतरं महित्वं महत्त्वमानशे । प्राप्नोति ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे पंचमो वर्गः ॥

पवस्वेति पंचर्चं पंचविंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । पवस्वेत्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

पवस्व वृष्टिमा सु नोऽपामूर्मिं दिवस्परिं । अयक्ष्मा बृहतीरिषः ॥ १ ॥

पवस्त्वा वृष्टिं । आ । सु । नुः । अपां । ऊर्मिं । दिवः । परिं । अयक्ष्माः । बृहतीः । इषः ॥ १ ॥

हे सोम त्वं दिवो द्युलोकाद्वृष्टिं नोऽस्माकमा पवस्व । समंतात्पार । एतदेव

दर्शयति । अपामुदकानामूर्ध्नि तरंगं दिवः पर्यापवस्व । अपि चायक्षा यक्षर-
हितायन्यामयानि बृहतीर्महांतीपोऽन्नान्यापवस्व ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

तया पवस्व धारया यया गाव इहागमन् । जन्यास उर्ष नो गृहं ॥२॥

तया पवस्व धारया यया गावः । इहा आऽगमन् । जन्यासः । उर्षः । नः । गृहं ॥२॥

हे सोम त्वं तया तादृश्या धारया पवस्व । क्षर । कीदृशयेत्यत्राह । यया
यादृश्या त्वदीयया धारया जन्यासो जन्याः शत्रुजनपदभवा गाव इहास्मिन्लौकिके
नोऽस्माकं संबन्धि गृहमुपागमन्नुपागच्छन्ति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

घृतं पवस्व धारया यज्ञेषु देववीतमः । अस्मभ्यं वृष्टिमा पव ॥३॥

घृतं पवस्व धारया यज्ञेषु देववीतमः । अस्मभ्यं वृष्टिं । आ । पव ॥३॥

हे सोम यज्ञेषु देववीतमोऽत्यंतं देवकामस्त्वमस्मभ्यं भार्गवेभ्यः कविभ्यो
घृतमुदकं । वनं घृतमित्युदकनामसु पाठात् । धारया संपातेन पवस्व । क्षर ।
वृष्टिं वर्षे चापव । पवस्व ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

स न ऊर्जे व्यप्ययं पवित्रं धाव धारया । देवासः शृण्वन् हि कं ॥४॥

सः । नः । ऊर्जे । वि । अव्ययं । पवित्रं । धाव । धारया । देवासः । शृण्वन् । हि । कं ॥४॥

हे सोम सतोऽभिषुतस्त्वं नोऽस्माकमूर्जेऽन्नायाव्ययमविमयं पवित्रं धारया
संपातेन विधाव । प्राप्नुहि । देवासो देवा अपि हि कं शृण्वन् । गमनवेलाया-
मुत्पन्नं तव शब्दं शृण्वन्तु ॥

॥ अथ पंचमी ॥

पर्वमानो असिष्यदृक्षांस्यपजघनत् । प्रत्नवद्रोचयन्नुचः ॥५॥

पर्वमानः । असिष्यदत् । रक्षांसि । अपऽजघनत् । प्रत्नऽवत् । रोचयन्त् । रुचः ॥५॥

रक्षांसि राक्षसानपजघनदपमन् रुच आत्मीया दीप्तीः प्रत्नवत्पुराणवद्रो-
चयन्दीपयन्पवमानः सोमोऽसिष्यदत् । स्यंदते ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे षष्ठो वर्गः ॥

उत्त इति पंचचें षड्विंशं सूक्तमांगिरसस्योचथ्यस्यार्थे गायत्रं पवमानसोम-
देवताकं । तथा चानुक्रांतं । उत्ते शुष्मास उचथ्य इति । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

उत्ते शुष्मास ईरते सिंधोर्हूर्मेरिव स्वनः । वाणस्य चोदया पविं ॥१॥

उत्। ते। शुष्मासः। ईरते। सिंधोः। जर्मेः। ईव। स्वनः। वाणस्य। चोदय। पविं ॥१॥

हे सोम ते तव शुष्मासः शुष्मा वेगा उदीरते । उद्गच्छति । तत्र हृष्टांतः ।
सिंधोः समुद्रस्योर्मेरिव यथा तरंगात्स्वनो ध्वनिरुद्गच्छति तद्वदित्यर्थः । स त्वं
वाणस्य विसृष्टस्य वाणस्य नालस्य वा वादित्रविशेषस्य पविं शब्दं । पविः
भारतीति वाङ्मामस पाठात् । चोदय । प्रेरय । वेगेन स्यंदमानस्त्वं विसृष्टवाण-
शब्दसदृशं शब्दं कुर्वित्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

प्रसवे त उदीरते तिस्रो वाचो मखस्युवः । यद्व्य एषि सानवि ॥२॥

प्रऽसवे। ते। उत्। ईरते। तिस्रः। वाचः। मखस्युवः। यत्। अव्ये। एषि। सानवि ॥२॥

हे सोम ते तव प्रसवे सति मखस्युवो यज्ञमिच्छवो यज्ञमानस्य तिस्रो
वाच ऋग्यजुःसामात्मकानि त्रीणि वाक्यानुदीरते । उद्गच्छति । कदेत्यत आह ।
यद्यदा सानवि व्युच्छ्रितेऽव्येऽविमये पविच एषि त्वं गच्छसि ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अव्यो वारे परि प्रियं हरिं हिन्वंत्यद्रिभिः । पवमानं मधुश्चुतं ॥३॥

अव्यः। वारे। परि। प्रियं। हरिं। हिन्वंति। अद्रिऽभिः। पवमानं। मधुऽश्चुतं ॥३॥

प्रियं देवानां प्रीतिकरं हरिं हरितवर्णमद्रिभिर्पावभिरभिपुतं मधुश्चुतं मधुनी
रसस्य च्यावयितारं पवमानं सोममथ्योऽवेवारे वाले परिहिन्वंति । ऋत्विजः
परिप्रेरयंति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

आ पवस्व मदितम पविचं धारया कवे । अकस्य योनिमासदं ॥४॥

आ। पवस्व। मदिन्ऽतम। पविचं। धारया। कवे। अकस्य। योनिं। आऽसदं ॥४॥

हे मदितम मादयितृतम कवे क्रांतकर्मन्सोम अकस्याचनीयस्येंद्रस्य योनिमुदरं

स्थानमासदं प्राप्नुं पवित्रमतीत्य धारया संपातेना पवस्व । आभिमुख्येन क्षर ।
यद्यथेषा पूर्वस्मिन्नध्याये व्याकृता तथापि मंदमतीनां विस्मरणशंकया पुनर्या-
स्ताता ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स पवस्व मदित्तम गोभिरंजानो अक्नुभिः । इंद्रविद्राय पीतये ॥ ५ ॥

सः । पवस्व । मदित्तम । गोभिः । अंजानः । अक्नुभिः । इंद्रो इति । इंद्राय ।
पीतये ॥ ५ ॥

हे मदित्तम मादयितृतमेदो सोम अक्नुभिरंजनसाधनभूतैर्गोभिर्गोविकारैः पयो-
भिरंजानोऽज्यमानः संस्क्रियमाणः स त्वमिंद्रायेंद्रस्य पीतये पानाय पवस्व । क्षर ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे सप्तमो वर्गः ॥

अध्वर्यो इति पंचर्वं सप्तविंशं सूक्तमांगिरसस्योचथ्यस्यार्धं गायत्रं पवमान-
सोमदेवताकं । तथा चानुक्रम्यते । अध्वर्यो इति । गतः सूक्तविनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अध्वर्यो अद्रिभिः सुतं सोमं पवित्र आ सृज । पुनीहीद्राय पातवे ॥ १ ॥

अध्वर्यो इति । अद्रिभिः । सुतं । सोमं । पवित्रं । आ । सृज । पुनीहि । इंद्राय ।
पातवे ॥ १ ॥

हे अध्वर्यो अद्रिभिर्षावभिः सुतमभिषुतं सोमं पवित्र आसृज । एतदेव
दर्शयति । इंद्रायेंद्रस्य पातवे पानाय पुनीहि । पावय ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

दिवः पीयूषमुत्तमं सोममिंद्राय वज्रिणे । सुनोता मधुमत्तमं ॥ २ ॥

दिवः । पीयूषं । उहत्तमं । सोमं । इंद्राय । वज्रिणे । सुनोत । मधुमत्तमं ॥ २ ॥

हे अध्वर्यवो यूयं मधुमत्तममतिशयेन मधुमत्तं दिवो द्युलोकस्य पीयूषममृ-
तमुत्तमं श्रेष्ठं सोमं वज्रिणे वज्रवत् इंद्राय सुनोत । अभिषुणुत ॥

॥ अथ तृतीया ॥

तव त्व ईदो अंधसो देवा मधोर्व्यंघ्रते । पर्वमानस्य मरुतः ॥ ३ ॥

तव । त्वे । ईदो इति । अंधसः । देवाः । मधोः । वि । व्यंघ्रते । पर्वमानस्य । मरुतः ॥ ३ ॥

हे इंदो सोम तव संबन्धिनं मधोर्मदकरस्य पवमानस्य पूयमानमंधसोऽन्नं ।
कर्मणि षष्ठी । त्वे त इमे देवा इन्द्रादयो मरुतश्च व्यघ्नते । व्याभ्रुवते । व्याभ्रुवं-
तीत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

त्वं हि सोम वर्धयँत्सुतो मदाय भूर्णये । वृषँत्स्तोतारंमृतये ॥४॥

त्वं । हि । सोम । वर्धयन् । सुतः । मदाय । भूर्णये । वृषन् । स्तोतारं । ऊतये ॥४॥

हे सोम सुतोऽभिषुतस्त्वं वर्धयन्देवान्प्रवृद्धान्कुर्वन्वृषन्कामान्वर्षन् भूर्णये क्षिप्राय
मदायोतये रक्षणाय च स्तोतारमभिगच्छसीत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अभ्यर्षे विचक्षण पवित्रं धारया सुतः । अभि वाजमुत श्रवः ॥५॥

अभि । अर्षे । विऽचक्षण । पवित्रं । धारया । सुतः । अभि । वाजं । उत । श्रवः ॥५॥

हे विचक्षण सोम सुतोऽभिषुतस्त्वं पवित्रमभि प्रति धारयार्षे । गच्छ ।
उतापि चास्माकं वाजमन्नं श्रवः कीर्तिं चाभिष्वरेत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमेऽष्टमो वर्गः ॥

परि द्युक्ष इति पंचर्चमष्टाविंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । परि द्युक्षेत्यनुक्रांतं ।
उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

परि द्युक्षः सनद्रयिर्भरद्वाजं नो अंधसा । सुवानो अर्षे पवित्र आ ॥१॥

परि । द्युक्षः । सनत्ऽरयिः । भरत् । वाजं । नः । अंधसा । सुवानः । अर्षे ।
पवित्रं । आ ॥१॥

द्युक्षो दीप्तः सनद्रयिर्दीप्यमानधनः सोमो नोऽस्माकं वाजं बलमंधसाचेन
सह परिभरत् । परिभरत् । प्रयच्छतु । अथ प्रत्यक्षस्तुतिः । हे सोम सुवानोऽभि-
पूयमाणस्त्वं पवित्र आर्षे । क्षर ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

तव प्रत्नेभिरर्धभिर्यो वारे परि प्रियः । सहस्रधारो यात्रना ॥२॥

तव । प्रत्नेभिः । अर्धऽभिः । अर्धः । वारे । परि । प्रियः । सहस्रऽधारः । यात् । तना ॥२॥

हे सोम तव संबन्धी प्रियो देवानां प्रीतिकरः सहस्रधारो बहुधारस्तना
विस्तृतसारो रसः प्रत्नेभिः पुराणैरथभिर्मागेरथोऽवेर्वारे वाले दशापवित्रे
परियात् । परिगच्छति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

चरुं यस्तमीख्येदो न दानमीखय । वधेर्वधस्तवीखय ॥३॥

चरुः । न । यः । तं । ईखय । इंदो इति । न । दानं । ईखय । वधेः । वधस्तो इति
वधऽस्तो । ईखय ॥३॥

हे सोम चरुं चरुरिव यः पूर्णोदनो भवति तमीखय । अस्मान्प्रापय ।
अपि च हे इंदो न इदानीं दानं देयमीखय । हे वधस्तो प्रहारेण प्रसवणशील
सोम वधेर्याव्यां प्रहारिरीखय ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

नि शुष्ममिद्वेषां पुरुहूत जनानां । यो अस्माँ अदिदेशति ॥४॥

नि । शुष्मं । इंदो इति । एषां । पुरुऽहूत । जनानां । यः । अस्मान् । आऽदिदेशति ॥४॥

हे पुरुहूत बहुभिराहूतेदो सोम त्वं यः शुष्मो येषां शत्रुजनानां बल-
मस्मानादिदेशति बाधार्थमाह्वयति एषां शत्रुजनानां तं शुष्मं बलं नि
न्यक्कुर्विति शेषः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

शतं न इंद ऊतिभिः सहस्रं वा शुचीनां । पवस्व मंहयद्रयिः ॥५॥

शतं नः । इंदो इति । ऊतिभिः । सहस्रं । वा । शुचीनां । पवस्व । मंहयत्ऽरयिः ॥५॥

हे इंदो सोम मंहयद्रयिः प्रदीयमानधनस्त्वं नोऽस्माकमूतिभिरूतिभ्यः ।
विभक्तिव्यत्ययः । रक्षार्थं शुचीनां शुद्धानां तवांशभूतानां सोमानां शतं सहस्रं
वा पवस्व । क्षर ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे नवमो वर्गः ॥

उक्त इति चतुर्चर्चमेकोनत्रिंशं सूक्तं काश्यपस्थावत्सारस्यार्थं गायत्रं पवमान-
सोमदेवताकं । तथा चानुक्रांतं । उक्ते चतुष्कमवत्सार इति । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

उत्ते शुष्मासो अस्थू रक्षो भिंदंतो अद्रिवः । नृदस्व याः परिस्पृधः ॥ १ ॥

उत् । ते । शुष्मासः । अस्थुः । रक्षः । भिंदंतः । अद्रिऽवः । नृदस्व । याः । परिऽस्पृधः ॥ १ ॥

हे अद्रिवो यावन्त्सोम ते तव शुष्मासः शुष्मा वेगा रक्षो राक्षसान्भिंदंतो विदारयंत उदस्थुः । उत्तिष्ठंति । याः स्पृधः स्पर्धमानाः शत्रुसेना अस्मान्प्रति-
बाधंते तास्त्वं नृदस्व । प्रेरय । बाधस्वेत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अया निजग्निरोजसा रथसंगे धने हिते । स्तवा अविभ्युषा हृदा ॥ २ ॥

अया । निऽजग्निः । अजसा । रथऽसंगे । धने । हिते । स्तवै । अविभ्युषा । हृदा ॥ २ ॥

हे सोम त्वमयानेन कृतेनौजसा बलेन निजग्निः शत्रून्हतुं शीलवान् । तं त्वामविभ्युषाभीतेन हृदा मनसा युक्तोऽहं रथसंगेऽस्माकं रथानां संगे हिते शत्रुषु निहिते धने च निमित्ते स्तवै । स्तौमि ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अस्य व्रतानि नाधृषे पवमानस्य दूढ्या । रुज यक्त्वा पृतन्यति ॥ ३ ॥

अस्य । व्रतानि । न । आऽधृषे । पवमानस्य । दुःऽध्या । रुज । यः । त्वा । पृतन्यति ॥ ३ ॥

हे सोम पवमानस्य क्षरतो यस्यास्य तव व्रतानि कर्माणि दूढ्या दुर्बुद्धिना राक्षसेन नाधृष आधर्षयितुमशक्यानि स त्वं त्वां यो दुर्बुद्धिः शत्रुः पृतन्यति योद्गुमिच्छति तं रुज । बाधस्व ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

तं हिन्वति मद्च्युतं हरिं नदीपु वाजिनं । इंदुमिंद्राय मत्सरं ॥ ४ ॥

तं । हिन्वति । मद्ऽच्युतं । हरिं । नदीपु । वाजिनं । इंदुं । इंद्राय । मत्सरं ॥ ४ ॥

मद्च्युतं मद्स्य च्यावयितारं हरिं हरितवर्णं वाजिनं बलिनं मत्सरं मदकरं तमिदं सोमं नदीपु वसतीवरीषिंद्रायेंद्रार्थं हिन्वति । ऋत्विजः प्रेरयंति ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे दशमो वर्गः ॥

अस्य प्रत्नामिति चतुर्द्वैतं त्रिंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । अस्य प्रत्नामि-
न्यनुक्रांतं । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अस्य प्रत्नामनु द्युतं शुक्रं दुदुहे अह्यः । पर्यः सहस्रसामृषिं ॥१॥

अस्य । प्रत्नां । अन्तं । द्युतं । शुक्रं । दुदुहे । अह्यः । पर्यः । सहस्रसामृषिं ॥१॥

अस्य सोमस्य प्रत्नां पुराणां द्युतं द्योतमानां तन्मनु शुक्रं दीपं सहस्रसाम-
भिलपितस्यापरिमितस्य कर्मफलस्य दातारं पर्यः पातथ्यं रसमह्यः कवयो
दुदुहे । दुहंति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अयं सूर्यं इवोपहग्यं सरांसि धावति । सप्त प्रवत आ दिवं ॥२॥

अयं । सूर्यः । इव । उपहृक् । अयं । सरांसि । धावति । सप्त । प्रवतः । आ । दिवं ॥२॥

अयं सोमः सूर्यं इव यथा सूर्यः सर्वस्य लोकस्योपद्रष्टा तद्वत्कर्मणामुपहगु-
पद्रष्टा । अपि चायं सोमः सरांसि । त्रिंशदुक्थपात्राणीति केचिद्वर्णयति ।
अपरे तु त्रिंशदहोरात्राणि सरांसीति । तानि धावति । गच्छति । तथा च यास्कः ।
तत्रैतद्याज्ञिका वेदयन्ते त्रिंशदुक्थपात्राणि माध्यंदिने सवन एकदेवतानि तान्येत-
स्मिन्काल एकेन प्रतिधानेन पिवति तान्यत्र सरांस्युच्यन्ते । त्रिंशदपरपक्षस्याहोरा-
त्रास्त्रिंशत्पूर्वपक्षस्येति नैरुक्ताः । नि० ५. ११. इति ॥ अपि चायं सोमो दिवमधिकृत्य
सप्त प्रवतः सप्त नदीरा तिष्ठति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अयं विश्वानि तिष्ठति पुनानो भुवनोपरि । सोमो देवो न सूर्यः ॥३॥

अयं । विश्वानि । तिष्ठति । पुनानः । भुवना । उपरि । सोमः । देवः । न । सूर्यः ॥३॥

पुनानः पूयमानोऽयं सोमो विश्वानि सर्वाणि भुवना भुवनानि सर्वेषां
भुवनानामुपरि तिष्ठति । तत्र दृष्टान्तमाह । देवो न सूर्यः । यथा सूर्यो देवः
सर्वेषां भुवनानामुपरि तिष्ठति तद्वदयं सोमोऽपीत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

परि णो देववीतये वाजाँ अर्पसि गोमंतः । पुनान इंदविंद्रयुः ॥४॥

परि । नः । देववीतये । वाजान् । अर्पसि । गोमंतः । पुनानः । इंदोऽइति । इंद्रयुः ॥४॥

हे इंदो सोम इंद्रयुरिंद्रकामः पुनानः पूयमानस्त्वं नोऽस्माकं देववीतये यज्ञाय
गोमतो गीयुक्तानि वाजानन्नानि पर्यर्षसि । परितः क्षरेत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथम एकादशो वर्गः ॥

यवं यवं न इति चतुर्चुचमेकविंशं सूक्तं काश्यपस्यावत्सारस्यार्षे गायत्रं
पषमानसोमदेवताकं । यवं यवमित्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

यवंयवं नो अंधंसा पुष्टंपुष्टं परि स्रव । सोम विश्वा च सौभंगा ॥१॥

यवंऽयवं नः । अंधंसा । पुष्टंऽपुष्टं । परि । स्रव । सोम । विश्वा । च । सौभंगा ॥१॥

हे सोम त्वं नोऽस्माकं पुष्टंपुष्टं बहुलं यवंयवं पुनःपुनर्युतं रसमंधसान्नात्मना
परि स्रव । धारया क्षर । अत्र प्रार्थयितुस्तृष्णयात्यंतं पीडितत्वादावाधे च । पा० ८.
१. १०. । इति द्विभावः । पीडा प्रयोक्तृधर्मो नाभिधेयधर्म इत्युक्तं । अपि च विश्वा
विश्वानि सौभगानि धनानि परिस्रव ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

इंदो यथा तव स्तवो यथा ते जातमंधसः । नि वहिषि प्रिये सदः ॥२॥

इंदो इति । यथा । तव । स्तवः । यथा । ते । जातं । अंधसः । नि । वहिषि । प्रिये । सदः ॥२॥

हे इंदो सोमांधसोऽन्नरूपस्य तव संबन्धी स्तवः स्तवनं स्तोत्रं तथा ते तव
जातं जन्म यथा प्रादुर्भूतमस्ति तथा त्वं प्रिये प्रीणयितरि वहिष्यस्मद्यागे निषदः ।
निषयो भव ॥

॥ अथ तृतीया ॥

उत नो गोविदंश्वित्पर्वस्व सोमांधसा । मसूतमेभिरहंभिः ॥३॥

उत नः । गोऽवित् । अश्वऽवित् । पर्वस्व । सोम । अंधंसा । मसूतमेभिः । अहंभिः ॥३॥

उतापि च हे सोम नोऽस्माकं गोविन्नोप्रदोऽश्वविदंश्वप्रदश्च त्वं मसूतमेभिर्म-
द्युतमैरतिशयेन शीघ्रैरहभिरहोभिर्हेतुभिरंधसान्नेन पवस्व । धारया क्षर ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

यो जिनाति न जीयते हंति शत्रुमभीत्य । स पवस्व सहस्रजित् ॥४॥

यः । जिनाति । न । जीयते । हंति । शत्रुं । अभिऽइत्यं । सः । पवस्व । सहस्रजित् ॥४॥

हे सहस्रजिदसंख्यानां शत्रूणां जेतः सोम यो भवाञ्जिनाति शत्रूंहन्ति न जीयते स्वयं शत्रुभिर्न जीयते । न हन्यत इत्यर्थः । शत्रुमभीत्य शत्रुं स्वयमभ्येत्य हन्ति न च स्वयं शत्रुभिरभिभूयते स त्वं यवस्व । क्षर ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे द्वादशो वर्गः ॥

परि सोम इति चतुर्ऋचं द्वाविंशं सूक्तं । ऋषाद्याः पूर्ववत् । परि सोम इत्यनुक्रांतं । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

परि सोमं ऋतं बृहदाणुः पवित्रे अर्पति । विघ्नन्नक्षांसि देव्युः ॥१॥

परि सोमः ऋतं बृहत् आणुः पवित्रे अर्पति विघ्नन् रक्षांसि देव्युः ॥१॥

आणुः क्षिप्रकारी देवयुर्देवकामः सोमः पवित्रे स्थित्वा रक्षांसि राक्षसान्विघ्नन्निघ्नन्बृहन्महदतमन्नं पर्यर्पति । परिगमयति । अस्मभ्यं प्रयच्छतीत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

यत्सोमो वाजमर्षति शतं धारा अपस्युवः । इंद्रस्य सख्यमाविशन् ॥२॥

यत् सोमः वाजं अर्षति शतं धाराः अपस्युवः इंद्रस्य सख्यं आऽविशन् ॥२॥

यद्यदापस्युवः कर्मकामाः शतं शतसंख्याका धाराः सोमस्य धारा इंद्रस्य सख्यं सखित्वमाविशन्प्राप्नुवन्ति तदा सोमो वाजमन्नमर्षति । गमयति । अस्मभ्यं प्रयच्छतीत्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अभि त्वा योषणो दशं जारं न कन्यान्ूषत । मृज्यसे सोम सातये ॥३॥

अभि त्वा योषणः दशं जारं न कन्यां अन्ूषत मृज्यसे सोम सातये ॥३॥

हे सोम त्वा त्वां या दशसंख्याका योषणोऽंगुलयः कन्या पितृमती कन्यका जारं न यथा प्रियमभिश्चायते तद्वदभ्यन्ूषताभिश्चायन्ति ताभिः सातयेऽस्माकं धनस्य लाभाय मृज्यसे । इंद्रार्थे शोध्यसे ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

त्वमिन्द्राय विष्णवे स्वादुरिंदो परि स्रव । नृन्स्वोतृन्पादंहंसः ॥४॥

त्वं इंद्राय विष्णवे स्वादुः इंदो इति परि स्रव नृन्स्वोतृन् पाहि अंहंसः ॥४॥

हे इंदो सोम स्वादुः प्रियरंसस्त्वमिंद्रार्थं विष्णवे विष्णवर्थं च परिस्रव । परिक्षर ।
नृन्कर्मणां नेतृन्स्तोतृन्स्वद्विषयाणां स्तुतीनां कर्तृन्हंसो दुरितात्पाहि । रक्ष च ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे त्रयोदशो वर्गः ॥

प्र ते धारा इति चतुर्च्चं त्रयस्त्रिंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । प्र ते धारा
इत्यनुक्रांतं । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र ते धारा असृष्टतो दिवो न यंति वृष्टयः । अच्छा वाजं सहस्रिणं ॥१॥

प्र ते धाराः । असृष्टतः । दिवः । न । यंति । वृष्टयः । अच्छं । वाजं । सहस्रिणं ॥१॥

हे सोम ते तवासृष्टतः संगरहिता धाराः सहस्रिणमपरिमितसंख्याकं वाज-
मन्नमच्छ नोऽस्मदर्थं प्रयंति । प्रगच्छंति । तत्र दृष्टांतः । दिवो न वृष्टयः । यथा
द्युलोकाद्वर्षधारा निःसंगाः प्रजानामपरिमितमन्नं प्रयच्छंति तद्वदित्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अभि प्रियाणि काव्या विश्वा चक्षाणो अर्पति । हरिस्तुंजान आयुधा ॥२॥

अभि । प्रियाणि । काव्या । विश्वा । चक्षाणः । अर्पति । हरिः । तुंजानः । आयुधा ॥२॥

हरिर्हरितवर्णः सोमो विश्वा विश्वानि प्रियाणि देवानां प्रीतिकराणि काव्या
काव्यानि कर्माणि चक्षाणः पश्यन्नायुधा स्वकीयान्यायुधानि तुंजानो राक्षसान्प्रति
प्रेरयंश्चाभ्यर्पति । यागं प्रति गच्छति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

स मर्मृजान आयुभिरिभो राजेव स्रवतः । श्येनो न वंसं षीदति ॥३॥

सः । मर्मृजानः । आयुऽभिः । इभः । राजाऽइव । सऽव्रतः । श्येनः । न । वंसं । षीदति ॥३॥

स्रवतः सक्रमां स सोम आयुभिर्मन्त्रैश्चैत्विग्भिर्मर्मृजानः शोध्यमान इभो
गतभयो राजेव यथा राजा श्येनो न यथा च श्येनस्तथा वंसूदकेषु वसतीवरीषु
षीदति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

स नो विश्वा दिवो वसूतो पृथिव्या अर्धि । पुनान इद्वा भर ॥४॥

सः । नः । विश्वा । दिवः । वसू । उतो इति । पृथिव्याः । अर्धि । पुनानः । इद्दो इति । आ । भर ॥४॥

हे इंदो सोम पुनानः पवमानस्त्वं दिवोऽधि दिवि स्थितान्युतो अपि च पृथिव्या अधि पृथिव्यां स्थितानि । अधीति सप्तम्यर्थानुवादः । विश्वा विश्वानि वस वसूनि नोऽस्मभ्यमाभर । आहर ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे चतुर्दशो वर्गः ॥

तरत्स इति चतुर्दशं चतुस्त्रिंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । तरत्स इत्यनुक्रांतं । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

तरत्स मंदी धावति धारां सुतस्यांधसः । तरत्स मंदी धावति ॥१॥

तरत्सः । मंदी । धावति । धारां । सुतस्यं । अंधसः । तरत्सः । मंदी । धावति ॥१॥

मंदी देवानां हर्षकरः स सोमस्तरत्सोतृन्पाप्मनः सकाशात्तारयन्धावति । पवते । तदेव दर्शयति । सुतस्याभिषुतस्यांधसो देवानामन्वात्मकस्य सोमस्य धारा धावतीति । पुनरपि तदेवाहात्यंतादरार्थं तरत्स मंदी धावतीति । यद्वास्या ऋचो यास्केनोक्तोऽर्थो द्रष्टव्यः । तद्यथा । तरति स पापं सर्वं मंदी यः स्तौति धावति गच्छत्यूर्ध्वं गतिं । धारा सुतस्यांधसो धारयाभिषुतस्य सोमस्य मंचपूतस्य वाचा स्तुतस्य । नि० १३. ६. । इति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

उस्रा वेद् वसूनां मर्तस्य देव्यवसः । तरत्स मंदी धावति ॥२॥

उस्रा । वेद् । वसूनां । मर्तस्य । देवी । अवसः । तरत्सः । मंदी । धावति ॥२॥

वसूनां धनानामुस्रोत्तरणशीला प्रदात्री देवी द्योतमाना स्तूयमाना वा यस्य सोमस्य धारा मर्तस्य मनुष्यं यजमानमवसो रक्षितुं वेद जानाति । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ तृतीया ॥

ध्वस्रयोः पुरुषंत्योरा सहस्राणि दद्महे । तरत्स मंदी धावति ॥३॥

ध्वस्रयोः । पुरुऽसंत्योः । आ । सहस्राणि । दद्महे । तरत्सः । मंदी । धावति ॥३॥

ध्वस्रयोः पुरुषंत्योः । ध्वस्रः कश्चिद्राजा पुरुषंतिः कश्चित् । तयोरुभयोरचेतरेतर-योगविवक्षया द्विवचनं द्रष्टव्यं । सहस्राणि धनानां सहस्राण्यादद्महे । वयं प्रतिगृह्णीमः । तदस्माभिः प्रतिगृहीतं धनमुत्तममस्त्वित्यृषिः सोमं प्रार्थयत इति

सोमस्य स्तुतिः । सिद्धमन्यत् । यथावत्सार एतयोर्धनानि प्रतिजग्राहिवं तरंत-
 पुरुमीळ्ही प्रतिजगृहत्तुः । तथा च शाठ्यायनकं । अथ ह वै तरंतपुरुमीळ्ही
 वैददश्वी ध्वसयोः पुरुषंत्योर्वहु प्रतिगृह्य गरगिराविव मेनाते तौ ह स्मांगुल्या
 सातं प्रतिमृशते तावकामयेतामसातं नाविवेदं सातं स्यादात्तमिवैव न प्रति-
 गृहीतमिति भावे तच्चतुर्चमपश्यतां तेन प्रत्येतां ततो वै तयोरसातं सातमभ-
 वदात्तमिवैव न प्रतिगृहीतं स यः प्रतिगृह्य कामयेतेत्यादि ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

आ ययोस्त्रिंशत् तनां सहस्राणि च दग्नेहे । तरत्स मंदी धावति ॥४॥

आ । ययोः । त्रिंशत् । तनां । सहस्राणि । च । दग्नेहे । तरत् । सः । मंदी । धावति ॥४॥

ययोर्ध्वसपुरुषंत्योस्त्रिंशत् त्रीणि शतानि सहस्राणि तना वस्त्राण्यादग्नेहे वयं
 प्रतिगृह्णीमस्तयोरस्माभिः प्रतिगृहीतं तत्सर्वमप्रतिगृहीतमस्त्विति सोममृषिः
 प्रार्थयत इति सोमस्यैव स्तुतिः । सिद्धमन्यत् ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे पंचदशो वर्गः ॥

पवस्वेति चतुर्चमं पंचचिंशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । पवस्वेत्यनुक्रांतं ।
 गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

पवस्व गोजिदश्वजिद्विश्वजित्सोम रण्यजित् । प्रजावद्वत्नमा भर ॥१॥

पवस्व । गोऽजित् । अश्वऽजित् । विश्वऽजित् । सोम । रण्यऽजित् । प्रजाऽवत् ।

रत्नं । आ । भर ॥१॥

हे सोम गोजित् शूणां गवां जेताश्वजिदश्वानामपि जेता विश्वजिद्विश्वस्य
 जगतो जेता रण्यजिद्रमणीयस्य धनस्यापि जेता त्वं पवस्व । धारया ह्यर । अपि
 चास्मभ्यं प्रजावत्पुचाद्युपेतं रत्नं रमणीयं धनमाभर । आहर ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

पवस्वाद्गो ददाभ्यः पवस्वीर्षधीभ्यः । पवस्व धिपर्णाभ्यः ॥२॥

पवस्व । दत्तऽभ्यः । ददाभ्यः । पवस्व । और्षधीभ्यः । पवस्व । धिपर्णाभ्यः ॥२॥

हे सोम त्वमद्भ्यो वसतीवरीभ्योऽदाभ्योऽंशुभ्यश्च पवस्व । क्षर । अपि चौष-
धीभ्यः पवस्व । क्षर । किञ्च धिषणाभ्यो यावभ्यः पवस्व । क्षर ॥

॥ अथ तृतीया ॥

त्वं सोम पर्वमानो विश्वानि दुरिता तर । कविः सीद् नि वहिषि ॥ ३ ॥

त्वं सोम । पर्वमानः । विश्वानि । दुःऽइता । तर । कविः । सीद् । नि । वहिषि ॥ ३ ॥

हे सोम पवमानः पूयमानः कविः क्रांतकर्मा त्वं विश्वानि सर्वाणि दुरितानि
राक्षसैः कृतान्युपद्रवाणि तर । निराकुरु । अस्मिन्वहिषि निषीद च ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

पर्वमान स्वर्विदो जायमानोऽभवो महान् । इंदो विश्वो अभीदसि ॥ ४ ॥

पर्वमान । स्वः । विद्ः । जायमानः । अभवः । महान् । इंदो इति । विश्वान् । अभि ।

इत् । असि ॥ ४ ॥

हे पवमान सोम त्वं स्वः सर्वं विदः । यजमानाय प्रयच्छ । अपि च जायमानः
प्रादुर्भवन्नेव महान् पूजनीयोऽभवः । असि । किञ्च हे इंदो सोम त्वं विश्वानेव
सर्वानेव शबूनभ्यसि । तेजसाभिभवसि ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे घोडशो वर्गः ॥

प्र गायत्रेणेति चतुर्चैत्रं घट्टिंशं सूक्तं काश्यपस्यावत्सारस्यार्पे । तृतीया पुरउष्णि-
गाद्यद्वादशका द्यष्टका । शिष्टा गायत्र्यः । पवमानः सोमो देवता । तथा चानुक्रांतं ।
प्र गायत्रेणोपांत्या पुरउष्णिगिति । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र गायत्रेण गायत पर्वमानं विचर्षणिं । इंदुं सहस्रचक्षसं ॥ १ ॥

प्र । गायत्रेण । गायत । पर्वमानं । विचर्षणिं । इंदुं । सहस्रं चक्षसं ॥ १ ॥

विचर्षणिं विद्रष्टारं सहस्रचक्षसं बहुदर्शनं पवमानं पूयमानमिंदुं सोमं
गायत्रेण गायत्रनामधेयेन साम्ना प्र गायत । हे स्तोतारो गानं कुरुत ।
स्तुतेत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

तं त्वा सहस्रचक्षसमथो सहस्रभर्णसं । अति वारमपाविषुः ॥२॥

तं । त्वा । सहस्रं चक्षसं । अथो इति । सहस्रं ऽभर्णसं । अति । वारं । अपाविषुः ॥२॥

हे सोम सहस्रचक्षसं बहुदर्शनं अथो अपि च सहस्रभर्णसं बहुभरणं तमभिषुतं
त्वा त्वां वारं वालं दशापवित्रमन्यपाविषुः । ऋत्विजः पावयन्ति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अति वारान्पर्वमानो असिष्यदकलशां अभि धावति । इंद्रस्य हार्द्याविशन् ॥३॥

अति । वारान् । पर्वमानः । असिष्यदत् । कलशान् । अभि । धावति । इंद्रस्य । हार्दि ।

आ ऽविशन् ॥३॥

पवमानः पूयमानः सोमो वारानवेर्वालानत्यतिक्रम्यासिष्यदत् स्यंदते । अपि
चंद्रस्य हार्दि हृदयमाविशन् कलशान् द्रोणान्यभिधावति । अभिगच्छति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

इंद्रस्य सोम राधसे शं पवस्व विचर्षणे । प्रजावद्रेत आ भर ॥४॥

इंद्रस्य । सोम । राधसे । शं । पवस्व । वि ऽचर्षणे । प्रजा ऽवंत । रेतः । आ । भर ॥४॥

हे विचर्षणे विद्रष्टस्वमिंद्रस्य राधसे राधनाय संसिद्धे शं सुखकरं रसं पवस्व ।
घर । अपि चास्मभ्यं प्रजावत्पुचाद्युपेतं रेत उदकमन्नं वाभर । आहर । प्रयच्छेत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे सप्तदशो वर्गः ॥

॥ इति नवमे मंडले द्वितीयोऽनुवाकः ॥

तृतीयेऽनुवाके सप्त सूक्तानि । तत्राया वीतीति चिंशहचं प्रथमं सूक्तं । अमही-
युर्नामांगिरस ऋषिः । गायत्री छंदः । पवमानः सोमो देवता । तथा चानुक्रांतं ।
अया वीती चिंशदमहीयुरिति । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अया वीती परि सव यस्त इंद्रो मदेष्ठा । अवाहर्चवतीनर्व ॥१॥

अया । वीती । परि । सवा । यः । ते । इंद्रो इति । मदेष्ठा । आ । अवा ऽअर्हन् । नवतीः । नर्व ॥१॥

हे इंद्रो सोम अयानेन रसेन वीती वीत्या इंद्रस्य भक्षणाय परिस्रव । परिघर ।

कीदृशेन रसेनेत्यत आह । ते तव यो रसो मदेषु संयामेषु नवतीर्नवेति नवनव-
तिसंख्याकाश्च शत्रुपुरीरवाहन् । जघान । अमुं सोमरसं पीत्वा मत्तः सन्निद्र
उक्तलक्षणाः शत्रुपुरीर्जघानेति कृत्वा रसो जघानेत्युपचारः ॥

॥ अथ द्वितीयां ॥

पुरः सद्य इत्याधिये दिवोदासाय शंवरं । अथ त्वं तुर्वशं यदुं ॥२॥

पुरः । सद्यः । इत्याऽधिये । दिवःऽदासाय । शंवरं । अथ । त्वं । तुर्वशं । यदुं ॥२॥

सद्य एकस्मिन्नेवाद्दि पुरः शत्रूणां पुराणि सोमरसोऽवाहन् । इत्याधिये
सत्यकर्मणे दिवोदासाय राज्ञे शंवरं शत्रुपुराणां स्वामिनमथाप त्वं तं तुर्वश-
नामकं राजानं दिवोदासशत्रुं यदुं यदुनामकं राजानं च वशमानयच्च । अत्रापि
सोमरसं पीत्वा मत्तः सन्निद्रः सर्वमेतदकापीदिति सोमरसे कर्तृत्वमुपचर्यते ॥

॥ अथ तृतीया ॥

परि णो अश्वमश्वविज्रोमदिदो हिरण्यवत् । क्षरा सहस्रिणीरिषः ॥३॥

परि । नः । अश्वं । अश्वऽवित् । गोऽमन्तु । इंदो इति । हिरण्यऽवत् । क्षरं । सह-
स्रिणीः । इषः ॥३॥

हे इंदो सोमाश्वविदश्वस्य लंभकत्वं नोऽस्माकमश्वं गोमज्ञीयुक्तं हिरण्यवदि-
रण्योपेतं धनं च परि क्षर । अपि च सहस्रिणीर्वहूनीषोऽन्नानि क्षर ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

पवमानस्य ते वयं पवित्रमभ्युदतः । सखित्वमा वृणीमहे ॥४॥

पवमानस्य । ते । वयं । पवित्रं । अभिऽउदतः । सखिऽत्वं । आ । वृणीमहे ॥४॥

हे सोम पवित्रमभ्युदतः पवित्रमभिक्रेदयतः पवमानस्य क्षरतश्च ते तव सखित्वं
सख्यं वयममहीयव आंगिरसा आ वृणीमहे । प्रार्थयामहे ॥

॥ अथ पंचमी ॥

ये ते पवित्रमूर्मयोऽभिक्षरंति धारया । तेभिर्नः सोम मृक्य ॥५॥

ये । ते । पवित्रं । ऊर्मयः । अभिऽक्षरंति । धारया । तेभिः । नः । सोम । मृक्य ॥५॥

हे सोम ते तव य ऊर्मयस्तरंगाः पवित्रं धारया क्षरन्ति तेभिस्त्विहूर्मि-
भिर्नोऽस्मान् मृच्छय । सुखय ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमेऽष्टादशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स नः पुनान् आ भर रयिं वीरवतीमिषं । ईशानः सोम विश्वतः ॥६॥

सः। नः। पुनानः। आ। भर। रयिं। वीरवतीं। इषं। ईशानः। सोम। विश्वतः ॥६॥

हे सोम विश्वतः सर्वस्य जगत ईशान ईश्वरः सोऽभिषुतः पुनानः पूयमानस्त्वं
नोऽस्मभ्यं रयिं धनं वीरवतीं पुत्राद्युपेतमिषमन्नं चाभर । आहर ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

एतमु त्वं दश क्षिपो मृजन्ति सिंधुमातरं । समादित्येभिरख्यत ॥७॥

एतं। ऊंइति। त्वं। दश। क्षिपः। मृजन्ति। सिंधुमातरं। सं। आदित्येभिः। अख्यत ॥७॥

सिंधुमातरं यस्य सोमस्य सिंधवो नद्यो मातरो भवन्ति त्वं तमेतमिमं सोमं
दश क्षिपो दशसंख्याका अंगुलयो मृजन्ति । शोधयन्ति । अपि च सोऽयं सोम
आदित्येभिरादित्यैः समख्यत । संगच्छते ॥

॥ अथाष्टमी ॥

समिद्रेणोत वायुना सुत एति पवित्र आ । सं सूर्यस्य रश्मिभिः ॥८॥

सं। इद्रेण। उत। वायुना। सुतः। एति। पवित्रे। आ। सं। सूर्यस्य। रश्मिभिः ॥८॥

सुतोऽभिषुतः सोमः पवित्र इद्रेण समेति । संगच्छति । उतापि च वायुना
समेति । सूर्यस्य रश्मिभिर्मयूखैरपि समेति ॥

॥ अथ नवमी ॥

स नो भगाय वायवे पूष्णे पवस्व मधुमान् । चार्हमिचे वरुणे च ॥९॥

सः। नः। भगाय। वायवे। पूष्णे। पवस्व। मधुमान्। चार्हः। मिचे। वरुणे। च ॥९॥

हे सोम मधुमान् मधुरस्रधारुः कल्याणस्वरूपश्च सोऽभिषुतस्त्वं नोऽस्माकं
यज्ञे भगाय भगाख्याय देवाय वायवे च पूष्णे च मिचे मिचाय देवाय वरुणे
वरुणाय च पवस्व । धार ॥

॥ अथ दशमी ॥

उच्चा ते जातमंधसो दिवि षड्भूम्या ददे । उयं शर्म महि श्रवः ॥१०॥

उच्चा।ते।जातं।अंधसः।दिवि।सत्।भूमिः।आ।ददे।उयं।शर्म।महि।श्रवः॥१०॥

हे सोम ते तव संबन्धिनोऽंधसो रसस्योच्चोपरि जातं । जन्म । अपि च दिवि द्युलोके सद्विद्यमानं स्वतस्तव संबन्ध्युपमुद्गूर्णं शर्म सुखं महि महच्छ्रवोऽन्नं च भूमिराददे ॥ भूम्या दद इति पदत्रयमामनन्ति । विसर्जनीयलोपः सांहितिकः ॥ भूमिर्भौमा जना माहशाः । भूमिष्ठैरादीयत इत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथम एकोनविंशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

एना विश्वान्यर्यं आ द्युम्नानि मानुषाणां । सिषासंतो वनामहे ॥११॥

एना।विश्वानि।अर्यः।आ।द्युम्नानि।मानुषाणां।सिषासंतः।वनामहे॥११॥

एनैनेनानेन सोमेन मानुषाणां मनुष्याणां विश्वा विश्वानि द्युम्नान्यन्वा-
न्यार्योऽभिगच्छंतः सिषासंतः संभक्तुमिच्छंतश्च वयं वनामहे । संभजामहे ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

स न इन्द्राय यज्यवे वरुणाय मरुद्भ्यः । वरिवोवित्परि स्रव ॥१२॥

सः।नः।इन्द्राय।यज्यवे।वरुणाय।मरुत्।ऽभ्यः।वरिवः।ऽवित्।परि।स्रव॥१२॥

हे सोम वरिवोविदन्नस्य लंभकः पवमानस्त्वं नोऽस्माकं यज्यवे यष्टव्यायेन्द्राय वरुणाय च मरुद्भ्यश्च परि स्रव । धारया क्षर ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

उपो घु जातमभ्रुं गोभिर्भंगं परिष्कृतं । इदं देवा अयासिषुः ॥१३॥

उपो।इति।स।जातं।अभ्रुं।गोभिः।भंगं।परिऽकृतं।इदं।देवाः।अयासिषुः॥१३॥

सजातं सम्यक्प्रादुर्भूतमभ्रुं वसतीवरीभिः प्रेरितं भंगं शत्रूणां भंजकं गोभिर्गो-
विकारैः पयोभिः परिष्कृतमलंकृतं संस्कृतमिदं सोमं देवा इन्द्रादय उपायासिषुः ।
उपागच्छन्ति ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

तमिद्वर्धतु नो गिरो वत्सं संशिश्वरीरिव । य इद्रस्य हृदंसनिः ॥ १४ ॥

तं । इत् । वर्धतु । नः । गिरः । वत्सं । संशिश्वरीः ऽइव । यः । इद्रस्य । हृदं ऽसनिः ॥ १४ ॥

यः सोम इद्रस्य हृदंसनिर्हृदयस्य संभक्ता भवति तमित्तमेव सोमं नोऽस्माकं गिरः स्तुतिरूपा वाचः संवर्धतु । सम्यग्वर्धयंतु । तत्र दृष्टान्तः । वत्सं वालं शिश्वरीरिवा यथा शिश्वर्यो वक्षपयस्ता मातरो वत्सं वर्धयन्ति तद्वदित्यर्थः ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

अयीं एः सोमं शं गवे धुक्षस्व पिप्पुपीमिषं । वर्धा समुद्रमुक्थ्यं ॥ १५ ॥

अपीं । नः । सोमं । शं । गवे । धुक्षस्व । पिप्पुपीं । इषं । वर्धा । समुद्रं । उक्थ्यं ॥ १५ ॥

हे सोम त्वं नोऽस्माकं गवे शं सुखमर्षं । क्षर । अपि च पिप्पुपीं प्रवृद्धमिषमर्षं धुक्षस्व । पूरय । किंचोक्थ्यं प्रशस्यं समुद्रमुदकं वर्ध । वर्धय ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

पर्वमानो अजीजनद्विश्चिचं न तन्यतुं । ज्योतिर्विश्वानरं वृहत् ॥ १६ ॥

पर्वमानः । अजीजनत् । दिवः । चिचं । न । तन्यतुं । ज्योतिः । विश्वानरं । वृहत् ॥ १६ ॥

पयमानः सोमो वृहन्महद्विश्वानरं विश्वानराख्यं ज्योतिस्तेजो दिवो द्युलोकस्य चिचं तन्यतुं नाशनिमिवाजीजनत् । अजनयत् ॥

॥ अथ सप्तदशी ॥

पर्वमानस्य ते रसो मदो राजचदुच्छुनः । वि चारमर्षमर्पति ॥ १७ ॥

पर्वमानस्य । ते । रसः । मदः । राजन् । अदुच्छुनः । वि । चारं । अर्ष्यं । अर्पति ॥ १७ ॥

हे राजन् दीप्यमान सोम पयमानस्य क्षरतस्ते तवादुच्छुनो रक्षोवर्जितो मदो मदको रसोऽप्यमविमयं चारं वालं दशापविचमर्पति । अभिगच्छति ॥

॥ अथाष्टादशी ॥

पर्वमान रसस्तच दशो वि राजति द्युमान् । ज्योतिर्विश्वं स्वहृजे ॥ १८ ॥

पर्वमान । रसः । तचं । दशः । वि । राजति । द्युमान् । ज्योतिः । विश्वं । स्वः । हृजे ॥ १८ ॥

हे पवमान सोम तव त्वदीयो दक्षो वृद्धो द्युमान् दीप्तिमान् रसो विराजति ।
प्रकाशते । न केवलं स्वयमेव प्रकाशते किंतु विश्वं व्याप्तं स्वः सर्वे ज्योतिस्तेजश्च
दृशे द्रष्टुं करोतीति शेषः ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

यस्ते मदो वरेण्यस्तेनां पवस्वांधसा । देवावीरघशंसहा ॥१९॥

यः । ते । मदः । वरेण्यः । तेन । पवस्व । अंधसा । देवऽअवीः । अघशंसऽहा ॥१९॥

हे सोम ते तव देवावीर्देवकामोऽघशंसहा राक्षसानां हंता वरेण्यः सर्वैर्वरणीयो
मदो मदकरो यो रसो विद्यते तेन रसेनांधसादनीयेन पवस्व । द्यार ॥

॥ अथ विंशी ॥

जग्निर्वृत्रमभिचियं सस्त्रिर्वाजं दिवेदिवे । गोषा उं अश्वसा अंसि ॥२०॥

जग्निः । वृत्रं । अभिचियं । सस्त्रिः । वाजं । दिवेऽदिवे । गोऽसाः । उं इति ।

अश्वऽसाः । अंसि ॥२०॥

हे सोम त्वमभिचियमभिचभवं वृत्रं शत्रुं जग्निर्हेतासि । भवसि । किंच दिवेदिवे
प्रतिदिनं वाजं संध्यां सस्त्रिः संभक्तासि । किंच गोषा गवां दातासि । अश्वसा
अश्वानां दाता चासि ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथम एकविंशो वर्गः ॥

॥ अथैकविंशी ॥

संमिष्टो अरूपो भव सूपस्याभिर्न धेनुभिः । सीदंश्छेनो न योनिमा ॥२१॥

संमिष्टः । अरूपः । भव । सुऽउपस्याभिः । न । धेनुऽभिः । सीदन् । शेनः । न ।

योनिं । आ ॥२१॥

हे सोम त्वं सूपस्याभिः शोभनोपस्थानाभिर्धेनुभिर्गोभिः । गोविकारैः पयोभि-
रित्यर्थः । संमिष्टः संमिश्रितः शेनो न यथा शेनः शीघ्रमागत्य स्थानमासीदति
तद्वद्योनिं स्वकीयं स्थानमासीदन् । न संप्रत्यर्थे । इदानीमरूप आरोचमानो भव ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

स पवस्व य आविषेदं वृत्राय हंतवे । वृत्रिवांसं महीरपः ॥२२॥

सः । पवस्व । यः । आविषेदं । इदं । वृत्राय । हंतवे । वृत्रिऽवांसं । महीः । अपः ॥२२॥

हे सोम यस्त्वं महीर्महतीरपो महांत्युदकानि वव्रिवांसं निरुंधानं वृत्राय
वृत्रं हंतवे हंतुमिंद्रमाविष्य अरक्षः स त्वं पवस्व । धारया क्षर । सोमं पीत्वा
मत्तः सन्निद्रो महांत्युदकानि निरुंधानं वृत्रं जघानेत्यर्थः ॥

॥ अथ त्रयोविंशी ॥

सुवीरांसो वयं धना जयेम सोम मीढुः । पुनानो वर्ध नो गिरः ॥ २३ ॥

सुवीरांसः । वयं । धना । जयेम । सोम । मीढुः । पुनानः । वर्ध । नः । गिरः ॥ २३ ॥

सुवीरांसः सुवीराः कल्याणपुत्रा वयममहीयव आंगिरसा धना शत्रूणां धनानि
जयेम । शत्रूञ्जित्वा तदीयानि धनानि स्वीकुर्यामेत्यर्थः । हे मीढुः सेक्तः सोम पुनानः
पूयमानस्त्वं नोऽस्माकं गिरः स्तुतिरूपा वाचश्च वर्ध । वर्धय ॥

॥ अथ चतुर्विंशी ॥

त्वोतासस्तवावसा स्याम वन्वतं आमुरः । सोमं व्रतेषु जागृहि ॥ २४ ॥

त्वाऽऽस्तासः । तव । अवसा । स्याम । वन्वतः । आऽमुरः । सोम । व्रतेषु । जागृहि ॥ २४ ॥

हे सोम तव त्वदीयेनावसा रक्षणेन त्वोतासस्त्वया रक्षिताः संतो वन्वतः
शत्रून्भजमाना आमुरस्तेषामभिमारकाः स्याम । भवेम । व्रतेषुस्माकं कर्मसु
जागृहि । प्रवृद्धो भव ॥

॥ अथ पंचविंशी ॥

अपमन्पवते मृधोऽप सोमो अराव्णः । गच्छन्निद्रस्य निष्कृतं ॥ २५ ॥

अपऽमन् । पवते । मृधः । अप । सोमः । अराव्णः । गच्छन् । निद्रस्य । निऽकृतं ॥ २५ ॥

सोमो मृधो हिंसकाञ्छ्वूनपमन् मारयन् अराव्णः शक्ती सत्यां धनानामदा-
तृष्यापमन् इन्द्रस्य निष्कृतं स्थानं गच्छन् प्राप्नुवन् पवते । धारया क्षरति ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे द्वाविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षड्विंशी ॥

महो नो राय आ भर पवमान जही मृधः । रास्वेदो वीरवृष्टशः ॥ २६ ॥

महः । नः । रायः । आ । भर । पवमान । जहि । मृधः । रास्वे । इदो इति । वीरऽवन्त । यशः ॥ २६ ॥

हे पवमानेदो सोम नोऽस्माकं महो महांति रायो धनान्याभर । आहर । मृधो
हिंसकाञ्छ्वूयं जहि । मारय । वीरवत्पुत्राद्युपेतां यशः कीर्तिं च रास्व । अस्मभ्यं देहि ॥

॥ अथ सप्तविंशी ॥

न त्वा शतं च न हुतो राधो दिस्संतमा मिनन् । यत्पुनानो मखस्यसे ॥२७॥

न।त्वा।शतं।च।न।हुतः।राधः।दिस्संतं।आ।मिनन्।यत्।पुनानः।मखस्यसे॥२७॥

हे सोम राधो धनमादिस्संतमादातुमिच्छंतं त्वा त्वां शतं च न बहवोऽपि हुतो हिंसकाः शववो न मिनन् । न हिंसन्ति । कदेत्यवाह । यद्यदा पुनानः पूयमानम्बं मखस्यसेऽस्मभ्यं धनं दातुमिच्छसि ॥

॥ अथाष्टाविंशी ॥

पवस्वेदो वृषा सुतः कृधी नो यशसो जनै । विश्वा अप द्विषो जहि ॥२८॥

पवस्व।इंदो इति।वृषा।सुतः।कृधि।नः।यशसः।जनै।विश्वाः।अप।द्विषः।जहि॥२८॥

हे इंदो सोम सुतोऽभिषुतो वृषा सेक्ता त्वं पवस्व । धारया क्षर । जनै जनपदेषु नोऽस्मान्यशसो यशस्विनः कृधि । कुरु । विश्वाः सर्वान् द्विषो वेष्टुच्छन्नूनपजहि । मारय च ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

अस्य ते सख्ये वयं तवेदो युञ्ज उन्नमे । ससह्यामं पृतन्यतः ॥२९॥

अस्य।ते।सख्ये।वयं।तव।इंदो इति।युञ्जे।उत्।ऽत्तमे।ससह्यामं।पृतन्यतः॥२९॥

हे इंदो सोम अस्यास्मिन्यागे वर्तमानस्य ते तव सख्ये सखित्वे सति वयम-
महीयव आंगिरसास्तव त्वदीय उन्नमे श्रेष्ठे युञ्जेऽन्ने तृप्तिं प्राप्ताः ॥ तथा च यास्तुः ।
युञ्जं द्योततेर्यशो वानं वेति ॥ पृतन्यतो युद्धमिच्छतः शत्रून् ससह्याम । अभिभवेम ॥

॥ अथ त्रिंशी ॥

या ते भीमान्यायुधा तिग्मानि संति धूर्वणे । रक्षं समस्य नो निदः ॥३०॥

या।ते।भीमानि।आयुधा।तिग्मानि।संति।धूर्वणे।रक्षं।समस्य।नः।निदः॥३०॥

हे सोम ते तव या यानि भीमानि शत्रूणां भयंकराणि तिग्मानि तीक्ष्णान्यायु-
धायुधानि धूर्वणे शत्रुवधार्थं संति तैरायुधैः समस्य सर्वस्य शत्रोर्निदो निदाया
नोऽस्मान्क्ष । पालय ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे त्रयोविंशो वर्गः ॥

एते असृग्रमिदं द्वितीयं सूक्तं भार्गवस्य जमदग्नेरार्थं गायत्रं पवमानसोमदेवताकं । तथा चानुक्रांतं । एते असृग्रं जमदग्निरिति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

एते असृग्रमिदं वस्तिरः पवित्रं माश्रवः । विश्वान्यभि सौभगा ॥१॥

एते । असृग्रं । इदं । वस्तिरः । पवित्रं । आश्रवः । विश्वानि । अभि । सौभगा ॥१॥

आश्रवः शीघ्रा एते पवमाना इदं वः सोमा विश्वानि सर्वाणि सौभगा सौभगानि धनान्यभिलक्ष्य पवित्रं तिरोऽसृग्रम् । ऋत्विग्भिः सृज्यन्ते ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

विघ्नतो दुरिता पुरु सुगा तोकार्यं वाजिनः । तना कृष्वंतो अर्वन्ते ॥२॥

विऽघ्नंतः । दुऽइता । पुरु । सुऽगा । तोकार्यं । वाजिनः । तना । कृष्वंतः । अर्वन्ते ॥२॥

वाजिनो बलवन्तः सोमाः पुरु बहूनि दुरिता दुरितानि विघ्नतो विशेषेण नाशयन्तस्तीकायास्माकं पुत्रायार्वन्तेऽश्वाय च सुगा सुखानि तना धनानि च कृष्वन्तः कुर्वन्तस्तिरः पवित्रं सृज्यन्त इति संबन्धः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

कृष्वन्तो वरिवो गवेऽभ्यर्षन्ति सुष्टुतिं । इळामस्मभ्यं संयतं ॥३॥

कृष्वन्तः । वरिवः । गवे । अभि । अर्षन्ति । सुऽस्तुतिं । इळां । अस्मभ्यं । संऽयतं ॥३॥

अस्माकं गवेऽस्मभ्यं च संयतं यदस्मान् संयच्छति तद्वरिवो धनमिळामन् च कृष्वन्तः कुर्वन्तः सोमाः सुष्टुतिमस्मदीयां शोभनां स्तुतिमभ्यर्षन्ति । आभिमुख्येन गच्छन्ति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

असाव्यंशुर्मदायाप्सु दक्षीं गिरिष्ठाः । श्येनो न योनिमासदत् ॥४॥

असावि । अंशुः । मदाय । अप्ऽसु । दक्षः । गिरिऽस्थाः । श्येनः । न । योनिं ।

आ । असदत् ॥४॥

गिरिष्ठाः पर्वन्ते जातोऽंशुः सोमो मदाय मदार्थमसावि । अभिपुतः । अप्सु यसतीवरीषु दक्षः प्रवृद्धश्च भवति । किञ्च श्येनो न यथा श्येनो वेगेनागत्य स्थानमासीदति तद्यद्यं सोमो योनिं स्वकीयं स्थानमासदत् । आसीदति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

शुभ्रमंधो देववातमप्सु धृतो नृभिः सुतः । स्वर्दति गावः पर्योभिः ॥५॥

शुभ्रं अंधः देववातं अप्सु धृतः । नृभिः सुतः । स्वर्दति गावः । पर्यः ऽभिः ॥५॥

यद्देववातं देवैः प्रार्थितं शुभ्रं शोभनमंधोऽन्नं गावः पशवः पर्योभिराशिरैः
स्वर्दति स्वादयन्ति सोऽयं सोमो नृभिर्नेतृभिर्ऋत्विग्भिः सुतोऽभिषुतः सन्नप्सु
वसतीवरीषु धृतः शोधितो भवति ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे चतुर्विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

आदीमश्वं न हेतारोऽपूशुभ्रमृताय । मध्वो रसं सधमादे ॥६॥

आत् । इं । अश्वं । न । हेतारः । अपूशुभ्रम् । अमृताय । मध्वः । रसं । सधमादे ॥६॥

आदनंतरं हेतारः प्रेरका ऋत्विजः सधमादे यज्ञ ईमेनं मध्वो मदकरस्य
सोमस्य रसममृतायामरणायाश्वं नाश्वमिवापूशुभ्रम् । शोभयति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

यास्ते धारा मधुश्रुतोऽसृग्रमिंद ऊतये । ताभिः पविचमासदः ॥७॥

याः ते । धाराः । मधुश्रुतः । असृग्रं । इंद्रो इति । ऊतये । ताभिः । पविचं । आ । असदः ॥७॥

हे इंद्रो सोम ते तव मधुश्रुतो मधुररसस्य श्रोतयिष्यो या धारा ऊतये
रक्षणायासृग्रमसृज्यंत ताभिर्धाराभिस्त्वं पविचमासदः । आसीद ॥

॥ अथाष्टमी ॥

सो अपेंद्राय पीतये तिरो रोमाण्यव्यया । सीदन्योना वनेषु ॥८॥

सः । अपें । इंद्राय । पीतये । तिरः । रोमाणि । अव्यया । सीदन् । योना । वनेषु । आ ॥८॥

हे सोम सोऽभिषुतस्त्वमव्ययाव्ययान्यविमयानि रोमाणि बालानि तिर-
स्तिरस्कुर्वन् वनेषु पात्रेषु योना योनी स्थान आ सीदन्निंद्रायेंद्रस्य पीतये
पानायार्थं । क्षर ॥

॥ अथ नवमी ॥

त्वमिंदो परि स्रव स्वादिष्टो अंगिरोभ्यः । वरिवोविहृतं पर्यः ॥९॥

त्वं । इंद्रो इति । परि । स्रव । स्वादिष्टः । अंगिरः । वरिवः । वित् । घृतं । पर्यः ॥९॥

हे इंदो सोम स्वादिष्टः स्वादुतमो वरिवोविदस्मद्भिलषितस्य धनस्य लंभकश्च
त्वमंगिरोभ्योऽंगिरसामर्थाय घृतमाज्यं पयश्च परि स्रव । परिक्षर ॥

॥ अथ दशमी ॥

अयं विचर्षणिर्हितः पर्वमानः स चेतति । हिन्वान् आयुं वृहत् ॥ १० ॥

अयं विऽचर्षणिः । हितः । पर्वमानः । सः । चेतति । हिन्वानः । आयुं । वृहत् ॥ १० ॥

विचर्षणिर्विद्रष्टा हितः पात्रेषु निहितः पवमानोऽयं सोम आयुमप्सु भवं
वृहन्नहदन्नं हिन्वानः प्रेरयन् स चेतति । सवैः स ज्ञायते ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे पंचविंशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

एष वृषा वृषव्रतः पर्वमानो अशस्तिहा । करद्वसूनि दाशुषे ॥ ११ ॥

एषः । वृषा । वृषऽव्रतः । पर्वमानः । अशस्तिऽहा । करन् । वसूनि । दाशुषे ॥ ११ ॥

वृषा कामानां सेक्ता वृषव्रतो वृषकर्माशस्तिहा राक्षसानां हंता पवमान
एष सोमो दाशुषे हविषां दात्रे यजमानाय वसूनि धनानि करत् । करोति ।
प्रयच्छतीत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

आ पवस्व सहस्रिणं रयिं गोमंतमश्विनं । पुरुश्वद्रं पुरुस्पृहं ॥ १२ ॥

आ । पवस्व । सहस्रिणं । रयिं । गोऽमंतं । अश्विनं । पुरुऽश्वद्रं । पुरुऽस्पृहं ॥ १२ ॥

हे सोम त्वं सहस्रिणं बहुसंख्याकं गोमंतं गोभिरुपेतमश्विनमश्ववंतं पुरुश्वद्रं
बहूनां हर्षकं पुरुस्पृहं बहुस्पृहणीयं रयिं धनमा पवस्व । परि क्षर ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

एष स्य परि पिच्यते मर्मृज्यमान आयुभिः । उरुगायः क्विक्रतुः ॥ १३ ॥

एषः । स्यः । परि । पिच्यते । मर्मृज्यमानः । आयुऽभिः । उरुऽगायः । क्विऽक्रतुः ॥ १३ ॥

उरुगायो बहुस्तुतिः क्विक्रतुः क्रांतप्रज्ञः क्रांतकर्मा वा स्यः स एषोऽयं सोम
आयुभिर्मर्मृज्यमानः शोध्यमानः परि पिच्यते ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

सहस्रोतिः शतामघो विमानो रजसः कविः । इंद्राय पवते मदः ॥१४॥

सहस्रं ऽजतिः । शतं ऽमघः । विं ऽमानः । रजसः । कविः । इंद्राय । पवते । मदः ॥१४॥

सहस्रोतिरपरिमितरक्षणः शतमघो बहुधनो रजसो लोकस्य विमानो निर्माता कविः क्रांतकर्मा मदो मदकरः सोम इंद्रायेंद्रार्थं पवते । धारया क्षरति ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

गिरा जात इह स्तुत इंद्रुर्इंद्राय धीयते । विर्योना वसताविव ॥१५॥

गिरा । जातः । इह । स्तुतः । इंद्रुः । इंद्राय । धीयते । विः । योना । वसती ऽइव ॥१५॥

जातः प्रादुर्भूतो गिरा स्तुत्या स्तुतश्चंद्रुः सोम इहास्मिन्यज्ञे योना योनी स्वस्थान इंद्रायेंद्रार्थं वसताविव विर्यया स्ववासे पक्षी तथा धीयते । निधीयते ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे षड्विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

पर्वमानः सुतो नृभिः सीमो वाजमिवासरत् । चमूपु शक्रनासदं ॥१६॥

पर्वमानः । सुतः । नृऽभिः । सीमः । वाजं ऽइव । असरत् । चमूपु । शक्रना । आऽसदं ॥१६॥

नृभिर्नंतृभिश्चैत्विग्भिः सुतोऽभिषुतः सोमश्च चमूपु चमसेषु शक्रना बलेनासदमुपवेष्टुं वाजमिव युद्धमिव स्थानमसरत् । सरति ॥

॥ अथ सप्तदशी ॥

तं चिंपृष्ठे चिंवंधुरे रथे युंजति यातवे । ऋषीणां सप्त धीतिभिः ॥१७॥

तं । चिं ऽपृष्ठे । चिं ऽबंधुरे । रथे । युंजति । यातवे । ऋषीणां । सप्त । धीतिभिः ॥१७॥

चिंपृष्ठे चिषवणपृष्ठे चिंवंधुरे चिवेदबंधुर ऋषीणां रथे यज्ञरथे तं सोमं सप्त सप्तभिर्धीतिभिश्चैदोभिर्वातवे देवान्प्रति गंतुं युंजति । ऋत्विजो योजयति ॥

॥ अथाष्टदशी ॥

तं सोतारो धनस्पृतंमाणुं वाजाय यातवे । हरिं हिनोत वाजिनं ॥१८॥

तं । सोतारः । धनं ऽस्पृतं । आणुं । वाजाय । यातवे । हरिं । हिनोत । वाजिनं ॥१८॥

हे सोतारोऽभिषवकर्तार ऋत्विजो धनस्पृतं धनानां स्प्रष्टारं वाजिनं बलिनमाशुं वेगवंतं तं सोमात्मकं हरिमश्वं वाजाय यज्ञाख्यं संग्रामं यातवे गंतुं हिनोत । प्रेरयत । यथा योद्धारो युद्धं गंतुं बलिनं वेगवंतमश्वं प्रेरयति तद्वद्यज्ञमभिगंतुं बलवंतं सोमं प्रेरयतेति भावः ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

आविशन्कलशं सुतो विश्वा अर्षेन्नभि श्रियः । शूरो न गोषु तिष्ठति ॥१९॥

आऽविशन् कलशं सुतः । विश्वाः । अर्षेन् । अभि श्रियः । शूरः । न गोषु तिष्ठति ॥१९॥

सुतोऽभिषुतः सोमः कलशं द्रोणमाविशन् विश्वाः सर्वाः श्रियः संपदोऽभ्यर्षन् अस्मानभिगमयन् गोषु शत्रूणां पशुषु शूरो न यथा शूरो निःशंकस्तिष्ठति तद्वद्यज्ञेषु निःशंकस्तिष्ठति ॥

॥ अथ विंशी ॥

आ तं इंदो मदाय कं पर्यो दुहंत्यायवः । देवा देवेभ्यो मधु ॥२०॥

आ । ते । इंदो इति । मदाय । कं । पर्यः । दुहंति । आयवः । देवाः । देवेभ्यः । मधु ॥२०॥

हे इंदो सोम ते तव मधु मधुभूतं पयः पेयं रसं देवाः स्तोतार आयवो मनष्या मदाय कं मदार्यं देवेभ्य इन्द्रादिभ्य आ दुहंति ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे सप्तविंशो वर्गः ॥

॥ अथैकविंशी ॥

आ नः सोमं पवित्र आ सृजता मधुमत्तमं । देवेभ्यो देवश्रुतमं ॥२१॥

आ । नः । सोमं । पवित्रे । आ । सृजतं । मधुमत्ऽतमं । देवेभ्यः । देवश्रुत्ऽतमं ॥२१॥

हे ऋत्विजो नोऽस्माकं देवश्रुतममत्यंतं देवैः श्रूयमाणं मधुमत्तममतिशयेन मधुमत्तं सोमं देवेभ्य इन्द्राद्यर्थं पवित्रे दशापवित्र आ सृजत । साधयत ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

एते सोमा असृष्टात गृणानाः श्रवसे महे । मदिंतमस्य धारया ॥२२॥

एते । सोमाः । असृष्टात । गृणानाः । श्रवसे । महे । मदिन्ऽतमस्य । धारया ॥२२॥

गृणानाः स्तूयमाना एत इमे सोमा महे महते श्रवसेऽन्नाय मदिंतमस्य मादियनृतमस्य रसस्य धारयासृष्टात । ऋत्विग्भिः सृज्यंते ॥

॥ अथ त्रयोविंशी ॥

अभि गव्यानि वीतये नृम्णा पुनानो अर्षसि । सनद्वाजः परि स्रव ॥ २३ ॥

अभि। गव्यानि। वीतये। नृम्णा। पुनानः। अर्षसि। सनत्वाजः। परि। स्रव ॥ २३ ॥

हे सोम पुनानः पूयमानो यस्त्वं वीतये भक्षणाय गव्यानि गोसंबंधीनि नृम्णानि धनानि क्षीरादीन्यभ्यर्षस्यभिगच्छसि स त्वं सनद्वाजो दीयमानान्नः सन् परि स्रव । परिक्षर ॥

॥ अथ चतुर्विंशी ॥

उत् नो गोमतीरियो विश्वा अर्ष परिष्टुभः । गृणानो जमदग्निना ॥ २४ ॥

उत्। नः। गोऽमतीः। अर्षः। विश्वाः। अर्षः। परिऽस्तुभः। गृणानः। जमत्वाग्निना ॥ २४ ॥

उतापि च हे सोम जमदग्निनाश्चा ऋषिणा मया गृणानः स्तूयमानस्त्वं नोऽस्माकं गोमतीर्गोभिर्युक्तानि परिष्टुभः परितः श्रोतव्यानि विश्वाः सर्वाणी-
योऽन्नान्यर्षं । गच्छ । अस्मभ्यमेवंविधान्यन्नानि देहीत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचविंशी ॥

पवस्व वाचो अग्नियः सोमं चित्राभिह्रुतिभिः । अभि विश्वानि काव्या ॥ २५ ॥

पवस्व। वाचः। अग्नियः। सोमं। चित्राभिः। ह्रुतिभिः। अभि। विश्वानि। काव्या ॥ २५ ॥

हे सोमाग्नियो मुख्यस्त्वं चित्राभिः पूजनीयैह्रुतिभी रक्षणेः सह वाचोऽस्म-
दीयाः स्तुतीरभि पवस्व । एतदेव दर्शयति । विश्वानि सर्वाणि काव्या काव्यानि
स्तुत्यात्मकानि वाक्यान्यभि पवस्वेति ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमेऽष्टाविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षड्विंशी ॥

त्वं समुद्रिया अपोऽग्नियो वाचं ईरयन् । पवस्व विश्वमेजय ॥ २६ ॥

त्वं। समुद्रियाः। अपः। अग्नियः। वाचः। ईरयन्। पवस्व। विश्वं। एजय ॥ २६ ॥

हे विश्वमेजय विश्वकंपक सोमाग्नियो मुख्यस्त्वं वाच ईरयन् प्रेरयन् समुद्रिया
आंतरिक्षाण्यप उदकानि पवस्व । धारया क्षर ॥

॥ अथ सप्तविंशी ॥

तुभ्ये॒मा भुव॑ना कवे महि॒म्ने सोम॑ तस्थिरे । तुभ्यम॑र्षति॒ सिंध॑वः ॥ २७ ॥

तुभ्यं॑ । इ॒मा । भुव॑ना । क॒वे । म॒हि॒म्ने । सोम॑ । त॒स्थिरे॑ । तुभ्यं॑ । अ॒र्षति॑ । सिंध॑वः ॥ २७ ॥

हे कवे क्रांतकर्मन् सोम तुभ्यं तव महिम्न इमेमानि भुवना भुवनानि तस्थिरे । तिष्ठन्ति । त्वामेव पुरस्कृर्वतीत्यर्थः । अपि च सिंधवो नद्यस्तुभ्यमेवार्षति । गच्छन्ति । तदाज्ञामेवानुपालयन्तीत्यर्थः ॥

॥ अथाष्टविंशी ॥

प्र ते॑ दि॒वो न वृ॑ष्टयो॒ धारा॑ यन्त्यस॒श्वतः॑ । अ॒भि श्रु॑क्तामु॒पस्ति॑रं ॥ २८ ॥

प्रा॒ ते । दि॒वः । न । वृ॒ष्टयः॑ । धाराः॑ । य॒न्ति॑ । अ॒स॒श्वतः॑ । अ॒भि । श्रु॑क्तां । उ॒प॒ऽस्ति॑रं ॥ २८ ॥

हे सोम ते तवासश्वतोऽसंगा धारा दिवोऽंतरिक्षावृष्टयो न वर्षाणीव श्रुक्तां श्रुक्त्वणीं श्रुक्त्वणींरविलोमभिर्निर्मितमुपस्तिरमुपस्तीर्यमाणं पविचमभि प्रति प्रयन्ति ॥

॥ अथैकोनचिंशी ॥

इ॒न्द्रा॒येदुं॑ पुनीत॒नो॒यं द॒द्याय॑ साध॒नं । ई॒शानं॑ वी॒तिरा॑धसं ॥ २९ ॥

इ॒न्द्रा॒य । इ॒दुं॑ । पु॒नी॒त॒न॒ । उ॒यं॑ । द॒द्याय॑ । साध॒नं॑ । ई॒शानं॑ । वी॒ति॒ऽरा॑धसं ॥ २९ ॥

हे ऋत्विज उयमुद्गूणं दद्याय बलस्य साधनं करणमीशानं धनानामीश्वरं वीतिराधसं दत्तधनमिदं सोममिन्द्रायेन्द्रार्थं पुनीतन । पुनीत ॥

॥ अथ चिंशी ॥

प॒व॒मान॑ ऋ॒तः क॒विः सोमः॑ प॒विच॑मास॒दत् । द॒धत्स्तो॒त्रे सु॒वीर्यं॑ ॥ ३० ॥

प॒व॒मानः॑ । ऋ॒तः । क॒विः । सोमः॑ । प॒वि॒च॑ । आ । अ॒स॒दत् । द॒धत् । स्तो॒त्रे । सु॒ऽवी॒र्यं॑ ॥ ३० ॥

ऋतः सत्यभूतः कविः क्रांतकर्मा पवमानः सोमोऽस्मदीये स्तोत्रे सुवीर्यं गोभनवीर्यं दधत् प्रयच्छन् पविचमासदत् । आसीदति ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथम एकोनचिंशो वर्गः ॥

आ पवस्वेति चिंशहचं तृतीयं सूक्तं काश्यपस्य निधुवेरायं गायत्रं पवमान-सोमदेवताकं । तथा चानुक्रांतं । आ पवस्व निधुविः काश्यप इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

आ पवस्व सहस्रिणं रयिं सोम सुवीर्यं । अस्मे अवांसि धारय ॥१॥

आ । पवस्व । सहस्रिणं । रयिं । सोम । सुवीर्यं । अस्मे इति । अवांसि । धारय ॥१॥

हे सोम त्वं सहस्रिणं बहुसंख्याकं सुवीर्यं शोभनवीर्यं रयिं धनमापवस्व ।
आभिमुख्येन क्षर । अपि चास्मे अस्मात् अवांस्यन्नानि धारय । स्थापय ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

इषमूर्जे च पिन्वसे इंद्राय मत्सरित्तमः । चमूष्वा नि षीदसि ॥२॥

इषं । ऊर्जे । च । पिन्वसे । इंद्राय । मत्सरिन्ऽत्तमः । चमूषु । आ । नि । षीदसि ॥२॥

हे सोम मत्सरित्तमोऽतिशयेन मद्यितृतमस्त्वमिन्द्रायेंद्रार्थमिपमन्नमूर्जे रसं च
पिन्वसे । क्षरसि । अपि च चमूषु चमसेष्वा नि षीदसि । तिष्ठसि ॥

॥ अथ तृतीया ॥

सुत इंद्राय विष्णवे सोमः कलशे अक्षरत् । मधुमाँ अस्तु वायवे ॥३॥

सुतः । इंद्राय । विष्णवे । सोमः । कलशे । अक्षरत् । मधुमाँ । अस्तु । वायवे ॥३॥

इंद्रायेंद्रार्थं विष्णवे विष्णवर्थं च वायवे वाय्वर्थं च सुतोऽभिषुतो यः सोमः
कलशे द्रोणकलशेऽक्षरत् क्षरति सोऽयं सोमो मधुमान् मधुररसवानस्तु । भवतु ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

एते अमृयमाणवोऽति ह्यरांसि वभ्रवः । सोमां ऋतस्य धारया ॥४॥

एते । अमृयं । आश्रवः । अति । ह्यरांसि । वभ्रवः । सोमां । ऋतस्य । धारया ॥४॥

वभ्रवो वभ्रवणां आश्रवः शीघ्रा एत इमे सोमा ऋतस्योदकस्य धारयाऽमृयम् ।
सृज्यति । ह्यरांसि रक्षांस्यभिगच्छंति च ॥

॥ अथ पंचमी ॥

इंद्रं वर्धतो अमृतं कृषंतो विश्वमार्यं । अपमंतो अरांणः ॥५॥

इंद्रं । वर्धतः । अपमृतं । कृषंतः । विश्वं । आर्यं । अपमंतः । अरांणः ॥५॥

इंद्रं वर्धन्तो वर्धयन्तोऽधुर उदकस्य प्रेरका विश्वं सोममस्मदीयकर्मार्यमार्यं भद्रं
कृषन्तः कुर्वन्तोऽराब्णोऽदातृनपन्नन्तो विनाशयन्तः । अभ्यर्षन्तीत्युत्तरया संबन्धः ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

सुता अनु स्वमा रजोऽभ्यर्षन्ति वभ्रवः । इंद्रं गच्छन्त इंदवः ॥६॥

सुताः । अनु । स्वं । आ । रजः । अभि । अभ्यर्षन्ति । वभ्रवः । इंद्रं । गच्छन्तः । इंदवः ॥६॥

वभ्रवो वभ्रवर्णाः सुता अभिषुता इंदवः सोमा इंद्रमा गच्छन्त अभिमुख्येन
प्राप्नुवन्तः स्वं स्वकीयं रजः स्थानमनु प्रत्यभ्यर्षन्ति । अभिगच्छन्ति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अया पवस्व धारया यया सूर्यमरोचयः । हिन्वानो मानुषीरपः ॥७॥

अया । पवस्व । धारया । यया । सूर्यं । अरोचयः । हिन्वानः । मानुषीः । अपः ॥७॥

हे सोम मानुषीर्मनुष्याणां हितान्यप उदकानि हिन्वानः प्रेरयन् त्वं यया
धारया सूर्यमरोचयः प्राकाशयस्तयानया धारया पवस्व । क्षर ॥

॥ अथाष्टमी ॥

अयुक्त सूर एतंशं पर्वमानो मनावधि । अंतरिक्षेण यातवे ॥८॥

अयुक्त । सूरः । एतंशं । पर्वमानः । मनौ । अधि । अंतरिक्षेण । यातवे ॥८॥

पवमानः पूयमानः सोमो मनावधि । मनुर्मनुष्यः । तस्मिन्मनुष्य इत्यर्थः ।
अंतरिक्षेण यातवे गंतुं सूरः प्रेरकस्य सूर्यस्यैतशमश्वं । एतग्वा एतश इत्यश्वनामसु
पादात् । अयुक्त । युक्ते ॥

॥ अथ नवमी ॥

उत् त्या हरितो दश सूरों अयुक्त यातवे । इंदुरिंद्र इति द्रुवन् ॥९॥

उत् । त्याः । हरितः । दश । सूरः । अयुक्त । यातवे । इंदुः । इंद्रः । इति । द्रुवन् ॥९॥

उतापि चेंदुः सोमः इंद्र इति द्रुवन् त्यास्ता दश दशसंख्याका हरितो दिशः
प्रति यातवे गंतुं सूरः सूर्यस्यैतशमयुक्त । युनक्ति ॥

॥ अथ दशमी ॥

परीतो वायवे सुतं गिर इंद्राय मत्सरं । अब्यो वारेषु सिंचत ॥ १० ॥

परि । इतः । वायवे । सुतं । गिरः । इंद्राय । मत्सरं । अब्यः । वारेषु । सिंचत ॥ १० ॥

हे गिरः स्तोतारो यूयं वायवे वाय्वर्थमिन्द्रायेंद्रार्थं च सुतमभिषुतं मत्सरं मदकरं सोममितोऽभिपवदेशादुद्धृत्याब्योऽवेवारेषु बालेषु परि पिंचत ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथम एकविंशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

पवमानं विदा रयिमस्मभ्यं सोम दुष्टरं । यो दूणाशो वनुष्यता ॥ ११ ॥

पवमानं । विदाः । रयिं । अस्मभ्यं । सोम । दुष्टरं । यः । दुःऽनशः । वनुष्यता ॥ ११ ॥

हे पवमान सोम यो रयिवनुष्यता हिंसकेन शत्रुणा दूणाशो नाशयितुमशक्यस्तं शत्रुभिर्दुष्टरं रयिं धनमस्मभ्यं विदाः । देहि ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

अभ्यर्घं सहस्रिणं रयिं गोमंतमश्विनं । अभि वाजंमुत श्रवं ॥ १२ ॥

अभि । अर्घं । सहस्रिणं । रयिं । गोऽमंतं । अश्विनं । अभि । वाजं । उत । श्रवं ॥ १२ ॥

हे सोम त्वं सहस्रिणं बहुसंख्याकं गोमंतं गोभिर्युक्तमश्विनमश्ववंतं रयिं धनमभ्यर्घं । अस्नानभिगमय । उतापि च वाजं बलं श्रवोऽन्नं चास्नानभिगमय ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

सोमो देवो न सूर्योऽद्रिभिः पवते सुतः । दधानः कलशे रसं ॥ १३ ॥

सोमः । देवः । न । सूर्यः । अद्रिभिः । पवते । सुतः । दधानः । कलशे । रसं ॥ १३ ॥

देवो न देव इव सूर्यो रोचमानः सोमोऽद्रिभिर्यावभिः सुतोऽभिषुतः सन् कलशे द्रोणकलशे रसं दधानो धारयन् पवते । धारया क्षरति ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

एते धामान्यार्यो शुक्रा चतस्य धारया । वाजं गोमंतमक्षरन् ॥ १४ ॥

एते । धामानि । आर्योः । शुक्राः । चतस्य । धारया । वाजं । गोऽमंतं । अक्षरन् ॥ १४ ॥

एतेऽभिषुता इमे शुक्ला दीप्ताः सोमा आर्यार्याणां श्रेष्ठानां यजमानानां धामानि गृहान्प्रति गोमंतं गोभिर्युक्तं वाजमन्मृतस्योदकस्य धारयाक्षरन् । क्षरन्ति ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

सुता इन्द्राय वज्रिणे सोमासो दध्याशिरः । पविचमत्यक्षरन् ॥ १५ ॥

सुताः । इन्द्राय । वज्रिणे । सोमासः । दधिऽआशिरः । पविचं । अति । अक्षरन् ॥ १५ ॥

वज्रिणे वज्रवत् इन्द्रायेंद्रार्थं सुता अभिषुता दध्याशिरो दधिसंस्कृताः सोमासः सोमाः पविचमत्यतिक्रम्याक्षरन् । धारया क्षरन्ति ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे द्वात्रिंशो वर्गः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

प्र सोम मधुमत्तमो राये अर्पे पविच आ । मदो यो देववीतमः ॥ १६ ॥

प्र।सोम।मधुमत्तऽतमः।राये।अर्पे।पविचे।आ।मदः।यः।देवऽवीतमः॥१६॥

हे सोम ते तव यो मदो रसो मधुमत्तमोऽत्यंतं मधुमान् देववीतमोऽतिशयेन देवकामश्च तं रसं रायेऽस्माकं धनार्थं पविचे प्रार्थे । धारया क्षर ॥

॥ अथ सप्तदशी ॥

तमीं मृजंत्यायवो हरिं नदीषु वाजिनं । इंदुमिन्द्राय मत्सरं ॥ १७ ॥

तं।ईमिति।मृजंति।आयवः।हरिं।नदीषु।वाजिनं।इंदुं।इन्द्राय।मत्सरं॥१७॥

हरिं हरितवर्णं वाजिनं वलिनं मत्सरं मदकरं तं पवमानमीमेनमिंदुं सोममायवो मनुष्या ऋत्विजो नदीषु वसतीवरीषु मृजन्ति । मार्जयन्ति ॥

॥ अथाष्टादशी ॥

आ पवस्व हिरण्यवदश्वावत्सोम वीरवत् । वाजं गोमंतमा भर ॥ १८ ॥

आ।पवस्व।हिरण्यऽवत्।अश्वऽवत्।सोम।वीरऽवत्।वाजं।गोऽमंतं।आ।भर॥१८॥

हे सोम त्वं हिरण्यवत् सुवर्णोपितमश्ववदश्वयुक्तं च वीरवत्पुत्राद्युपेतं च धनमा पवस्व । अस्मान्प्रति क्षर । अपि च गोमंतं पशुभिरूपेतं वाजमन्ममा भर । अस्मभ्यमाहर ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

परि वाजे न वाजयुमथ्यो वारेषु सिंचत । इंद्राय मधुमत्तमं ॥१९॥

परि वाजे । न । वाजयुं । अथ्यः । वारेषु । सिंचत । इंद्राय । मधुमत्तमं ॥१९॥

वाजयुं युद्धकामं मधुमत्तममतिशयेन मधुमंतं सोममिन्द्रायेन्द्रार्थमथ्योऽवेवारेषु
वालेषु दशापवित्रे वाजे न युद्ध इव हे ऋत्विजः परि पिंचत ॥

॥ अथ विंशी ॥

कविं मृजंति मर्ज्यं धीभिर्विप्रां अवस्यवः । वृषा कनिक्त्रदर्षति ॥२०॥

कविं । मृजंति । मर्ज्यं । धीभिः । विप्राः । अवस्यवः । वृषा । कनिक्त्रत् । अर्षति ॥२०॥

अवस्यवो रक्षणकामा विप्रा मेधाविन ऋत्विजो धीभिरंगुलीभिर्मर्ज्यं मर्ज-
नीयं कविं ज्ञातकर्माणं यं सोमं मृजंति मर्जयंति सोऽयं वृषा सेचकः सोमः
कनिक्त्रत् शब्दं कुर्वन् अर्षति । धारया क्षरति ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे त्रयस्त्रिंशो वर्गः ॥

॥ अथैकविंशी ॥

वृषणं धीभिरप्सुरं सोममृतस्य धारया । मती विप्राः समस्वरन् ॥२१॥

वृषणं । धीभिः । अप्सुरं । सोमं । मृतस्य । धारया । मती । विप्राः । समस्वरन् ॥२१॥

विप्रा मेधाविन ऋत्विजो वृषणं कामानां वर्षकमप्सुरमपां प्रेरकं सोमं धीभि-
रंगुलीभिर्मती मत्या स्तुत्या च ऋतस्योदकस्य धारया समस्वरन् । प्रेरयंति ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

पवस्व देवायुषगिंद्रं गच्छतु ते मदः । वायुमा रोह धर्मणा ॥२२॥

पवस्व । देव । आयुषक् । इंद्रं । गच्छतु । ते । मदः । वायुं । आ । रोह । धर्मणा ॥२२॥

हे देव द्योतमान सोम पवस्व । धारया क्षर । अपि च ते तव मदो मदकरो
रस आयुषगनुषक्तमिंद्रं प्रति गच्छतु । अपि च त्वं वायुं धर्मणा धारकेण रसेना
रोह । प्राप्नुहि ॥

॥ अथ त्रयोविंशी ॥

पवमान नि तोशसे रयिं सोमं अवाय्यं । प्रियः समुद्रमा विंश ॥२३॥

पवमान । नि । तोशसे । रयिं । सोमं । अवाय्यं । प्रियः । समुद्रं । आ । विंश ॥२३॥

हे पवमान सोम यस्त्वं श्रवाय्यं श्रवणीयं रयिं शचूणां धनं नितोशसे नितरां
पीडयसि स त्वं प्रियः सन् समुद्रं द्रोणकलशमाविश । प्रविश ॥

॥ अथ चतुर्विंशी ॥

अपघ्नन्पवसे मृधः क्रतुवित्तोम मत्सरः । नुदस्वादेवयुं जनं ॥२४॥

अपघ्नन् पवसे । मृधः । क्रतुवित् । सोम । मत्सरः । नुदस्व । अदेवयुं । जनं ॥२४॥

हे सोम मत्सरो मदकरो यस्त्वं मृधो हिंसकाञ्छाचूनपघ्नन् मारयन् क्रतुवि-
दस्मभ्यं प्रज्ञां प्रयच्छन् पवसे क्षरसि स त्वमदेवयुमदेवकामं जनं राक्षसवर्गे
नुदस्व । प्रेरय ॥

॥ अथ पंचविंशी ॥

पर्वमाना असृष्टत सोमाः शुक्रास इंदवः । अ॒भि वि॒श्वानि॒ काव्या ॥२५॥

पर्वमानाः । असृष्टत । सोमाः । शुक्रासः । इंदवः । अ॒भि । वि॒श्वानि । काव्या ॥२५॥

शुक्रास उज्ज्वला इंदवो दीप्ताः पवमानाः क्षरंतः सोमा विश्वानि काव्या
काव्यानि स्तोत्राण्यभ्यसृष्टत । सृज्यंत ऋत्विग्भिः ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे चतुस्त्रिंशो वर्गः ॥

॥ अथ षड्विंशी ॥

पर्वमानास आशर्वः शु॒भ्रा अ॒सृष्टमि॒ंदवः । घ॒न्तो वि॒श्वानि॒ अप॒ द्विपः ॥२६॥

पर्वमानासः । आशर्वः । शु॒भ्राः । अ॒सृष्टम् । इंदवः । घ॒न्तः । वि॒श्वानिः । अप॒ । द्विपः ॥२६॥

आशर्वः शीघ्राः शु॒भ्राः शोभमानाः पवमानासः क्षरंत इंदवो दीप्ताः सोमा
विश्वानि सवन्धिपो धेष्टृञ्चूनप घन्तो मारयन्तोऽसृष्टम् । सृज्यन्ते ॥

॥ अथ सप्तविंशी ॥

पर्वमाना दि॒वस्पर्य॑तरि॒द्याद॒सृष्टात् । पृथि॒व्या अ॒धि सान॑वि ॥२७॥

पर्वमानाः । दि॒वः । परि॑ । अ॒न्तरि॒द्यात् । अ॒सृष्टात् । पृथि॒व्याः । अ॒धि । सान॑वि ॥२७॥

पवमाना सोमा दिवो द्युलोकादंतरिद्याच्च पृथिव्या भूम्या अधि सानवि
समुष्पिते देगे देवयजने पर्यसृष्टात् । सृज्यन्ते ॥

॥ अथाष्टाविंशी ॥

पुनानः सोमं धारयेदो विश्वा अप स्रिधः । जहि रक्षांसि सुक्रतो ॥२६॥

पुनानः । सोम । धारया । इंदो इति । विश्वाः । अप । स्रिधः । जहि । रक्षांसि ।
सुक्रतो इति सुऽक्रतो ॥२६॥हे इंदो दीप्त सुक्रतो सुकर्मन् सोम धारया पुनानः पूयमानस्त्वं विश्वाः सर्वान्
स्रिधो वेष्टृञ्चूचक्षांसि राक्षसांश्चाप जहि । मारय ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

अपघ्नन्सोमं रक्षसोऽभ्यर्षं कनिक्रदत् । द्युमंतं शुष्मंमुत्तमं ॥२९॥

अपऽघ्नन् । सोम । रक्षसः । अभि । अर्षं । कनिक्रदत् । द्युऽमंतं । शुष्मं । उत्तमं ॥२९॥

हे सोम त्वं रक्षसो रक्षांस्यपघ्नन् विनाशयन् कनिक्रदच्छर्षं कुर्वन् द्युमंतं
दीप्तिमंतमुत्तमं श्रेष्ठं शुष्मं बलमभ्यर्षं । अस्मान्प्रति पवस्व ॥

॥ अथ त्रिंशी ॥

अस्मे वसूनि धारय सोमं दिव्यानि पार्थिवा । इंदो विश्वानि वार्यो ॥३०॥

अस्मे इति । वसूनि । धारय । सोमं । दिव्यानि । पार्थिवा । इंदो इति ।
विश्वानि । वार्यो ॥३०॥हे इंदो दीप्त सोम दिव्यानि दिवि भवानि पार्थिवा पार्थिवानि पृथिव्यां
जातानि च विश्वानि सर्वाणि वार्यो वार्याणि वरणीयानि वसून्यस्मे अस्मासु
धारय । प्रक्षिप ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे पंचत्रिंशो वग्नः ॥

वृषा सोमेति त्रिंशद्वचं चतुर्थं सूक्तं मारीचस्य कश्यपस्यार्धं गायत्रं पवमा-
नसौम्यं । तथा चानुक्रांतं । वृषा सोम कश्यप इति । उक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

वृषा सोम द्युमाँ अस्ति वृषा देव वृषव्रतः । वृषा धर्माणि दधिपे ॥१॥

वृषा । सोम । द्युऽमान् । अस्ति । वृषा । देव । वृषव्रतः । वृषा । धर्माणि । दधिपे ॥१॥

हे सोम वृषा वर्षकस्त्वं द्युमान् दीप्तिमानसि । अपि च हे देव द्योतमान

सोम वृषा त्वं वृषव्रतो वर्षणशीलकर्मासि । किंच हे सोम वृषा त्वं धर्माणि
देवानां मनुष्याणां च हितानि कर्माणि दधिषे । धारयसि ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

वृषास्ते वृष्यं शवो वृषा वनं वृषा मदः । सत्यं वृषन्वृषेदसि ॥२॥

वृषाः।ते।वृष्यं।शवः।वृषा।वनं।वृषा।मदः।सत्यं।वृषन्।वृषा।इत्।असि॥२॥

हे वृषन् कामानां वर्षक सोम वृषणो वर्षितुस्ते तव शवो बलं वृष्यं
वर्षणशीलं भवति । वनं तव भजनमपि वृषा वर्षणशीलं । मदस्तव रसोऽपि
वृषा वर्षणशीलः । सत्यं सत्यमेव त्वं वृषेत् । वर्षणशील एवासि । भवसि ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अश्वो न चक्रदो वृषा सं गा इंदो समर्वतः । वि नो राये दुरो वृधि ॥३॥

अश्वः।न।चक्रदः।वृषा।सं।गाः।इंदो।इति।सं।अर्वतः।वि।नः।राये।दुरः।वृधि॥३॥

हे इंदो सोम वृषा त्वमश्वो नाश्व इव सं चक्रदः । संक्रंदसे । अपि च गाः
मपूनर्वतोऽश्वांश्चास्मभ्यं सं । प्रयच्छसीति शेषः । किंच नोऽस्माकं राये धनाय
दुरो हाराणि वि वृधि । विवृतानि कुरु ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

असृष्टात् प्र वाजिनो गव्या सोमासो अश्वया । शुक्रासो वीरयाश्वः ॥४॥

असृष्टात्।प्र।वाजिनः।गव्या।सोमासः।अश्वः।या।शुक्रासः।वीरः।या।आश्वः॥४॥

वाजिनो बलवंतः शुक्रासः शुक्रा उज्ज्वला आश्वो वेगवंतश्च सोमासः सोमा
गव्या गवेच्छयाश्वयाश्वेच्छया च वीरया पुषेच्छया च प्रासृष्टात् । ऋत्विग्भिः सृज्यंते ॥

॥ अथ पंचमी ॥

शुंभमाना ऋतायुभिर्मृज्यमाना गर्भस्योः । पर्वते चोरे अय्यये ॥५॥

शुंभमानाः।ऋतायुः।भिः।मृज्यमानाः।गर्भस्योः।पर्वते।चोरे।अय्यये॥५॥

ऋतायुभिर्मृज्यमानाः शुंभमाना अलंक्रियमाणा गर्भस्योर्गर्भन्तिभ्यां वाहुभ्यां ।

गभस्ती वाहू इति वाहुनामसु पाटात् । मृज्यमानाः शोध्यमानाः सोमा
अथ्ययेऽविमये वारे वाले पवित्रे पवन्ते । क्षरन्ति ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे षट्त्रिंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

ते विश्वा दाशुषे वसु सोमां दिव्यानि पार्थिवा । पर्वतामांतरिक्ष्या ॥६॥

ते। विश्वा। दाशुषे। वसु। सोमां। दिव्यानि। पार्थिवा। पर्वतां। आ। अंतरिक्ष्या ॥६॥

ते सोमा दिव्यानि दिवि भवानि पार्थिवा पार्थिवानि पृथिव्यां संभूतानि
चांतरिक्ष्यांतरिक्षाण्यंतरिक्षे जातानि च विश्वा विश्वानि वसु वसूनि धनानि
दाशुषे हविषां प्रदात्रे यजमानाय पर्वतां । क्षरन्तु ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

पर्वमानस्य विश्ववित्प्र ते सर्गां असृक्षत । सूर्यस्येव न रश्मयः ॥७॥

पर्वमानस्य । विश्वऽवित् । प्र। ते। सर्गां। असृक्षत । सूर्यस्येव । न। रश्मयः ॥७॥

हे विश्ववित्प्रस्य इष्टः सोम पवमानस्य क्षरतस्ते तव सर्गाः प्रसृज्यमाना
धाराः सूर्यस्येव रश्मयः सूर्यस्य किरणा इव प्रकाशमानाः । नेति संप्रत्यर्थे ।
इदानीं प्रासृक्षत । प्रासृज्यन्त ॥

॥ अथाष्टमी ॥

केतुं कृण्वन्दिवस्परि विश्वा रूपाभ्यर्षसि । समुद्रः सोम पिन्वसे ॥८॥

केतुं। कृण्वन्। दिवः। परि। विश्वां। रूपा। अभि। अर्षसि। समुद्रः। सोम। पिन्वसे ॥८॥

हे सोम समुद्रः । समुद्रवन्ति यस्माद्रसाः स समुद्रः । स त्वं केतुं प्रज्ञानं कृण्वन्
कुर्वन् अस्माकं विश्वा विश्वानि रूपाणि दिवोऽंतरिक्षादभ्यर्षसि । अभिपवसे ।
पिन्वसे । नानाविधानि धनानि चास्मभ्यं प्रयच्छसि ॥

॥ अथ नवमी ॥

हिन्वानो वाचमिष्यसि पर्वमान विधर्मणि । अक्राद्वेवो न सूर्यः ॥९॥

हिन्वानः। वाचं। इष्यसि। पर्वमान। विधर्मणि। अक्रान्। देवः। न। सूर्यः ॥९॥

हे पवमान सोम हिन्वानः प्रेर्यमाणस्त्वं वाचं शब्दमिष्यसि । प्रेरयसि ।

कदेत्यत्राह । यदा तव रसः सूर्यो देवो न देव इव विधर्मणि विधारके पवित्रेऽक्रानक्रमीत्तदेत्यर्थः ॥

॥ अथ दशमी ॥

इंदुः पविष्ट चेतनः प्रियः कवीनां मती । सृजदश्वं रथीरिव ॥१०॥

इंदुः । पविष्ट । चेतनः । प्रियः । कवीनां । मती । सृजत् । अश्वं । रथीःऽइव ॥१०॥

चेतनः प्रज्ञापकः प्रियो देवानां प्रीतिकर इंदुः सोमः कवीनां क्रांतकर्मणां स्तोत्रुणां मती मत्या स्तुत्या पविष्ट । पवते । अश्वं हयं रथीरिव रथीवोर्मिं सृजत् । सृजति च ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे सप्तत्रिंशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

ऊर्मिर्यस्ते पवित्र आ देवावीः पर्यक्षरत् । सीदन्नृतस्य योनिमा ॥११॥

ऊर्मिः । यः । ते । पवित्रे । आ । देवऽअवीः । परिऽअक्षरत् । सीदन् । ऋतस्य । योनिं । आ ॥११॥

हे सोम ते तव यो देवावीदेव ऊर्मिस्तरंग ऋतस्य यज्ञस्य योनिं स्थानमा सीदन् पवित्रे पर्यक्षरत् परिक्षरति तमूर्धिं सृजतीति पूर्वत्र संबन्धः ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

स नो अर्ष पवित्र आ मदो यो देववीतमः । इंदुविद्राय पीतये ॥१२॥

सः । नः । अर्ष । पवित्रे । आ । मदः । यः । देवऽवीतमः । इंदो इति । इंद्राय । पीतये ॥१२॥

हे इंदो यस्त्वं देववीतमोऽतिशयेन देवकामो मदो मदकरश्च भवसि स त्वं नोऽस्माकं पवित्र इंद्रायेंद्रस्य पीतये पानायार्ष । पवस्व ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

इषे पवस्व धारया मृज्यमानो मनीषिभिः । इंदो रुचाभि गा इहि ॥१३॥

इषे । पवस्व । धारया । मृज्यमानः । मनीषिऽभिः । इंदो इति । रुचा । अभि ।

गाः । इहि ॥१३॥

हे इंदो सोम मनीषिभिर्ऋत्विग्भिर्मृज्यमानः शोध्यमानस्त्वमिषेऽस्माकमन्नाय धारया पवस्व । क्षर । रुचा रोचमानेनांधसा गाः पशूनभीहि । अभिगच्छ ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

पुना॒नो वरि॑वस्कृ॒धूर्जे॒ जना॑य गिर्व॒णः । हे॒रं सृ॒जा॒न आ॒शि॒रं ॥१४॥

पु॒ना॒नः । वरि॑वः । कृ॒धि॒ । ऊ॒र्जे॒ । जना॑य । गि॒र्व॒णः । हे॒रं । सृ॒जा॒नः । आ॒ऽशि॒रं ॥१४॥

हे गिर्वणो गीर्भिर्वननीय हेरे हरितवर्णं सोम आशिरं क्षीरं प्रति सृजानो
विसृज्यमानः पुनानः पूयमानस्त्वं जनाय यजमानार्थं वरिवो धनमूर्जमन्त्रं
च कृधि । कुरु ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

पुना॒नो दे॒ववी॑तय इ॒ंद्रस्य॒ याहि॒ निष्कृ॑तं । द्युता॒नो वा॒जिभि॑र्यतः ॥१५॥

पु॒ना॒नः । दे॒वऽवी॑तये । इ॒ंद्रस्य॒ । या॒हि॒ । निःऽकृ॑तं । द्यु॒ता॒नः । वा॒जिऽभिः॑ । य॒तः ॥१५॥

हे सोम द्युतानो दीप्यमानो वाजिभिर्बलिभिर्यजमानैर्यतः संगृहीतो देववीतये
यज्ञार्थं पुनानः पूयमानस्त्वमिंद्रस्य निष्कृतं स्थानं याहि । गच्छ ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमेऽष्टविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

प्र हि॒न्वा॒नास॒ इ॒ंद्रवो॑ऽच्छा॒ समु॒द्रमा॒शवं॑ । धि॒या जू॒ता अ॒सृ॒क्षत ॥१६॥

प्र । हि॒न्वा॒नासः॑ । इ॒ंद्रवः॑ । अ॒च्छं । स॒मु॒द्रं । आ॒शवं॑ । धि॒या । जू॒ताः । अ॒सृ॒क्षत ॥१६॥

आशवो वेगवंत इंद्रवः सोमाः समुद्रमंतरिक्षमच्छ प्रति हिन्वानासो हिन्वानाः
प्रेर्यमाणा धियांगुल्या जूताः कृष्टाश्च प्रासृक्षत । सृज्यन्ते ॥

॥ अथ सप्तदशी ॥

म॒र्मृ॒जा॒नासं॑ आ॒यवो॑ वृथा॒ समु॒द्रमि॑ंद्रवः । अ॒ग्नं च॑तस्य॒ योनि॑मा ॥१७॥

म॒र्मृ॒जा॒नासः॑ । आ॒यवः॑ । वृथा॒ । स॒मु॒द्रं । इ॒ंद्रवः॑ । अ॒ग्नं च॑तस्य॒ । योनि॑म् । आ ॥१७॥

मर्मृजानासो मर्मृज्यमाना आयवो गंतार इंद्रवः सोमा वृथायासं विनैव समुद्रमं-
तरिक्षं गच्छन्ति । एतदेव दर्शयति । ऋतस्योदकस्य योनिं स्थानमग्मन् । गच्छन्तीति ॥

॥ अथाष्टदशी ॥

परि॑ णो या॒ह्यस्म॒युर्वि॒श्व्वा॒ वसू॒न्यो॒जंसा॑ । पा॒हि नः॑ श॒र्म वी॒रव॑न्त् ॥१८॥

परि॑ नः । या॒हि॒ । अ॒स्म॒ऽयुः । वि॒श्व्वा॒ । वसू॒नि । ओ॒जंसा॑ । पा॒हि नः॑ । श॒र्म । वी॒रऽव॑न्त् ॥१८॥

हे सोमास्मयुरस्मत्कामस्त्वं नोऽस्माकं विश्वा विश्वानि वसूनि धनान्योजसा
बलेन सह परि याहि । रक्षार्थं परिगच्छ । अपि च नोऽस्माकं वीरवत्पुत्र-
वच्छर्म गृहं पाहि । रक्ष ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

मिमाति वह्निरेतशः पदं युजान ऋक्भिः । प्र यत्समुद्र आहितः ॥ १९ ॥

मिमाति । वह्निः । एतशः । पदं । युजानः । ऋक्भिः । प्र । यत् । समुद्रे ।

आहितः ॥ १९ ॥

हे सोम यद्यदा यो वह्निर्वहनशील एतशोऽश्वो मिमाति शब्दं करोति
ऋक्भिर्ऋत्विग्भिः स्तोतृभिः पदं यज्ञे युजानो निदधत् स्तोत्रप्रवणार्थमागच्छति
तदा स यज्ञवाहकाश्वात्मा त्वं समुद्र उदके वसतीवरीषु प्राहितो भवसि ॥

॥ अथ विंशी ॥

आ यद्योनिं हिरण्ययमाश्रुर्ऋतस्य सीदति । जहात्यप्रचेतसः ॥ २० ॥

आ । यत् । योनिं । हिरण्ययं । आश्रुः । ऋतस्य । सीदति । जहाति । अप्रऽचेतसः ॥ २० ॥

यद्यदाश्रुर्वेगवान्सोम ऋतस्य यज्ञस्य हिरण्ययं हिरण्ययं योनिं स्थानं
हिरण्यपाणिरभिषुणोतीत्युक्तमासीदति तदानीमप्रचेतसो जहाति । विसृजति ।
अस्तोतृणां यज्ञं नाभिगच्छति किंतु स्तोतृणामेव यज्ञमभिगच्छतीत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथम एकोनचत्वारिंशो वर्गः ॥

॥ अथैकविंशी ॥

अभि वेना अनूपतेर्यक्षंति प्रचेतसः । मज्जंत्यविचेतसः ॥ २१ ॥

अभि । वेनाः । अनूपत । इर्यक्षंति । प्रऽचेतसः । मज्जंति । अविऽचेतसः ॥ २१ ॥

वेनाः कांताः स्तोतारोऽभ्यनूपत । सोममभिष्टुवंति । प्रचेतसः सुमतय
इर्यक्षंति । यष्टुमिच्छंति च । अविचेतसः । विशिष्टमतयो विचेतसः । अवि-
चेतसो विपरीतमतय इत्यर्थः । मज्जंति । निमज्जंति । ये सोमं नाभिष्टुवंति न
यजंति च ते नरके पतंतीत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

इंद्रयिंदो मरुत्वन्ते पवस्व मधुमत्तमः । ऋतस्य योनिमासदं ॥२२॥

इंद्राय। इंदो इति। मरुत्वन्ते। पवस्व। मधुमत्तमः। ऋतस्य। योनिं। आऽसदं ॥२२॥

हे इंदो सोम मधुमत्तमोऽतिशयेन मधुमान् त्वमृतस्य यज्ञस्य योनिं स्थान-
मासदमुपवेष्टुं मरुत्वन्त इन्द्रायेंद्रायै पवस्व । क्षर ॥

॥ अथ त्रयोविंशी ॥

तं त्वा विप्रा वचोविदः परिष्कृण्वन्ति वेधसः । सं त्वा मृजंत्यायवः ॥२३॥

तं। त्वा। विप्राः। वचःऽविदः। परि। कृण्वन्ति। वेधसः। सं। त्वा। मृजन्ति। आयवः ॥२३॥

हे सोम तं पवमानं त्वा त्वां विप्राः प्राज्ञा वेधसः कर्मणां कर्तारो वचोविदः
स्तोतारः परिष्कृण्वन्ति । अलंकुर्वन्ति । अपि च त्वा त्वामायवो मनुष्याः सं
मृजन्ति । सम्यक् शोधयन्ति ॥

॥ अथ चतुर्विंशी ॥

रसं ते मित्रो अर्यमा पिबन्ति वरुणः कवे । पवमानस्य मरुतः ॥२४॥

रसं। ते। मित्रः। अर्यमा। पिबन्ति। वरुणः। कवे। पवमानस्य। मरुतः ॥२४॥

हे कवे क्रांतकर्मन् सोम पवमानस्य क्षरतस्ते तव रसं मित्रोऽर्यमा च
वरुणश्च मरुतश्चैते सर्वे देवाः पिबन्ति ॥

॥ अथ पंचविंशी ॥

त्वं सोम विपश्चितं पुनानो वाचमिषसि । इंदो सहस्रभरणसं ॥२५॥

त्वं। सोम। विपःऽचितं। पुनानः। वाचं। इष्यसि। इंदो इति। सहस्रंऽभरणसं ॥२५॥

हे इंदो दीप्त सोम पुनानः पूयमानस्त्वं विपश्चितं प्रज्ञया पवित्रां सहस्रभरणसं
वहुभरणां वाचमिषसि । प्रेरयसि ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथमे चत्वारिंशो वर्गः ॥

॥ अथ षड्विंशी ॥

उतो सहस्रभरणसं वाचं सोम मखस्युवं । पुनान इंदवा भर ॥२६॥

उतो इति। सहस्रंऽभरणसं। वाचं। सोम। मखस्युवं। पुनानः। इंदो इति। आ। भर ॥२६॥

उतो अपि च हे इंदो दीप्त सोम पुनानः पूयमानस्त्वं सहस्रभरणं सहस्रभरणां
मखस्युवं धनकामां वाचमस्मभ्यमाहर । आभर ॥

॥ अथ सप्तविंशी ॥

पुना॒न इ॒ंद॒वेषां॑ पु॒रु॒हूत॒ जना॑नां । प्रि॒यः स॒मु॒द्र॒मा वि॒श ॥२७॥

पु॒ना॒नः । इ॒ंदो इति॑ । ए॒षां । पु॒रु॒हूत॑ । जना॑नां । प्रि॒यः । स॒मु॒द्रं । आ । वि॒श ॥२७॥

हे पुरुहूत बहुभिराहुतेदो सोम पुनानः पूयमानस्त्वमेषामस्मिन्यागे स्तोत्रं
कुर्वतां जनानां प्रियः सन् समुद्रं द्रोणकलशमाविश । प्रविश ॥

॥ अथाष्टाविंशी ॥

द॒वि॒द्यु॒त॒त्या रु॒चा प॑रि॒ष्टोभ॑त्या कृ॒पा । सो॒माः श्रु॒क्ता ग॒वा॑शिरः ॥२८॥

द॒वि॒द्यु॒त॒त्या । रु॒चा । प॑रि॒ऽस्ती॒भ॑त्या । कृ॒पा । सो॒माः । श्रु॒क्ताः । गो॑ऽआशिरः ॥२८॥

श्रुक्ता उज्ज्वला दविद्युतत्या द्योतमानया रुचा दीक्षा परिष्टोभत्या परितः
शब्दायमानया कृपा धारया च युक्ताः सोमा गवाशिरो भवन्ति । गव्येन पयसा
मिश्रिता भवन्तीत्यर्थः ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

हि॒न्वा॒नो हे॒तृभि॑र्यत आ वाजं वा॒ज्यं॑ क्र॒मीत् । सी॒द॑न्तो व॒नुषो॑ यथा ॥२९॥

हि॒न्वा॒नः । हे॒तृभिः॑ । य॒तः । आ । वा॒जं । वा॒जी । अ॒क्र॒मीत् । सी॒द॑न्तः । व॒नुषः॑ ।

यथा ॥२९॥

वाजी बलवान् सोमो हेतृभिः प्रेरकैः स्तोत्रभिर्हिन्वानः स्तोत्रैः प्रेर्यमाणो
यतः संयतः सन् वाजं यागाख्यं युद्धमाक्रमीत् । आक्रामति । तत्र दृष्टांतः ।
यथा वनुषो हंतारो भटाः सीदन्तो युद्धं प्रविशन्त आक्रामन्ति तद्वदित्यर्थः ॥

॥ अथ चिंशी ॥

च॒ध॒क् सो॒म स्व॒स्त्व॑ये संज॒ग्मानो॑ दि॒वः क॒विः । प॒र्वस्व॒ सूर्यो॑ ह॒शे ॥३०॥

च॒ध॒क् । सो॒म । स्व॒स्त्व॑ये । सं॒ऽज॒ग्मा॒नः । दि॒वः । क॒विः । प॒र्वस्व॒ । सूर्यः॑ । ह॒शे ॥३०॥

हे सोम कविः क्रांतः सूर्यः सवीर्यस्त्वमृधक् चधुवन् । तथा च यास्कः ।

ऋधगिति पृथग्भावस्यानुप्रवचनं भवत्यथाप्युधोत्यर्थे हश्यते । नि० ४. २५. । इति ।
संजग्मानः संगच्छमानः स्वस्तये हशे दर्शनाय च दिवः पवस्व । क्षर ॥

॥ इति सप्तमस्य प्रथम एकचत्वारिंशो वर्गः ॥

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निवारयन् ।

पुमर्थाश्चतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

इति श्रीमद्राजाधिराजपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवर्तकश्रीवीरबुद्धभूपालसाम्राज्यधुरं-
धरेण सायणाचार्येण विरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाश ऋक्संहिताभाष्ये
सप्तमाष्टके प्रथमोऽध्यायः ॥

यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।

निर्ममे तमहं वंदे विद्यातीर्थमहेश्वरं ॥

हिन्वंतीति त्रिंशद्वचं पंचमं सूक्तं । वरुणपुत्रस्य भृगोरार्षे भार्गवस्य जमदग्नेर्वा
गायत्रं पवमानसोमदेवताकं । तथा चानुक्रम्यते । हिन्वंति भृगुर्वारुणिर्जम-
दग्निर्वेति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

हिन्वंति सूरमुस्यः स्वसारो जामयस्पतिं । महामिंदुं महीयुवं ॥ १ ॥

हिन्वंति । सूरं । उस्यः । स्वसारः । जामयः । पतिं । महां । इंदुं । महीयुवं ॥ १ ॥

अत्र सर्वत्र पवमानः सोमः स्तूयते । तत्रादावृषिः सोमं प्रत्याह । मदीया
अंगुलयस्त्वामभिपोतुं प्रेरयंतीति । तदुच्यते । स्वसारः । अंगुलिनामैतत् । सप्त
कर्मसु प्रेर्यते ऋत्विग्भिरिति स्वसारः । जामयः । एकस्मात्पाणेरुत्पन्नत्वात्परस्परं
बंधुभूताः । उस्यः कर्मार्थं निवसंत्यः । सर्वत्र गंध इत्यर्थः । तादृशोऽंगुलयो
महीयुवस्त्वदभिपवं कामयमानाः सत्यः सूरं सुवीर्यं । सोमे पीते वीर्यं भवतीति
शोभनवीर्यकारणं वा सर्वेषां कर्मणि प्रेरकं वा तादृशं पतिं सर्वस्य स्थावरजंगम-
जातस्य स्वामिनं । यस्माद्देवार्थमिज्यतेऽत एव महां देवेभ्यो दीयमानत्वेन महांतं
महनीयं वेदुं यहेपु स्यंदमानं सोमं हिन्वंति । प्रेरयंति । हि वर्षनगत्योः स्वादिः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

पर्वमान रुचारुचा देवो देवेभ्यस्परि । विश्वा वसून्या विश ॥२॥

पर्वमान । रुचाऽरुचा । देवः । देवेभ्यः । परि । विश्वा । वसूनि । आ । विश ॥२॥

हे पवमान दशापवित्रेण पूयमान । यद्वा पुनान शुद्ध सोम रुचारुचा । रुच दीप्ती । सर्वेण तेजसा देवो दीप्यमानस्त्वं देवेभ्यः परि देवेभ्यः सकाशाद्विश्वा व्याप्तानि सर्वाणि बहूनि वसूनि धनान्यस्माकमा विश । प्रापय । यद्वा देवेभ्यस्सदर्थं सर्वाणि वसूनि निवासस्थानानि यहादीन्या विश । समंतात्प्रविश ॥

॥ अथ तृतीया ॥

आ पर्वमान सष्टुतिं वृष्टिं देवेभ्यो दुवः । इषे पवस्व संयतं ॥३॥

आ । पर्वमान । सऽष्टुतिं । वृष्टिं । देवेभ्यः । दुवः । इषे । पवस्व । संऽयतं ॥३॥

हे पवमान पूयमान पुनान वा सोम सष्टुतिं शोभनस्तुतियुक्तां वृष्टिं देवेभ्यो देवानां दुवः । सपां सलुगिति चतुर्थ्या लुक् । दुवसे परिचरणया पवस्व । आगमय । त्वं यथा मदीमया स्तुत्या वृष्टिर्भविष्यति तथा कुर्वित्यर्थः । किंचास्माकमिषेऽन्नार्थं च संयतं सम्यगस्मान् संगच्छंती वृष्टिं कुरु । यद्वा दुवः परिचर्यामभिलक्ष्य क्रियमाणां सष्टुतिं शोभनस्तुतिरूपां वृष्टिं । बहुस्तुतिमित्यर्थः । एतां देवेभ्यः प्रापय ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

वृषा खसिं भानुना द्युमंतं त्वा हवामहे । पर्वमान स्वाध्यः ॥४॥

वृषा । हि । खसिं । भानुना । द्युऽमंतं । त्वा । हवामहे । पर्वमान । सऽआध्यः ॥४॥

हे पवमान पूयमान सोम स्वाध्यः सकर्माणो वयं भानुना रश्मिना द्युमंतं द्युतिमंतं त्वा त्वां हवामहे । आह्वयामः । हि यस्मात्त्वं वृषा कामानां चर्पयितासि ॥

॥ अथ पंचमी ॥

आ पवस्व सवीर्यं मंदमानः स्वायुष । इहो सिंद्या गंहि ॥५॥

आ । पवस्व । सऽवीर्यं । मंदमानः । सऽआयुष । इहो इति । सऽइंदो इति । आ । गंहि ॥५॥

हे स्वायुष । यज्ञे स्फुरकपालादीनि दशायुषानीत्यभिधीयंते । शोभनानि तानि यस्य स तपोक्तः । यद्वा धनरादीन्यायुषानि यस्य सः । तादृश हे सोम त्वं

मंदमानो मोदमानः सन् । यद्वांतर्णीतयर्थः । देवान् स्वयं मादयन् सुवीर्यं
शोभनवीर्योपितं पुत्रादिकमस्माकमा पवस्व । पवतिर्गत्यर्थः । आ प्रापय ।
किंच हे इंदो ग्रहेषु चमसेषु च क्षरणशीलः सोम । इहो । इह उ पदद्वयं । उ
इत्यवधारणे । इहैवास्मदीये यज्ञ एव सध्वागहि । आगच्छ ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये प्रथमो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

यद्भिः परिषिच्यसे मृज्यमानो गर्भस्त्योः । दुर्णा सधस्यमधुषे ॥६॥

यत् । अत् । ऽभिः । परि । ऽसिच्यसे । मृज्यमानः । गर्भस्त्योः । दुर्णा । सध । ऽस्य । अधुषे ॥६॥

हे सोम गर्भस्त्योः । बहुनामैतत् । वभसति दीपयति निर्मथंत्वाभ्यामग्निमिति
गभस्ती वाहू । तयोर्मृज्यमानस्ताभ्यां शोध्यमानः सन् अग्निः । सोमसेचनार्थं
चतुर्विधा आपः । ताभिर्वसतीवरीभिरेकधनाभिश्च यद्यदा परिषिच्यसे परितः
सिच्यमानो भवसि तदानीं दुर्णा दुममयेन पारिल्लवेन पात्रेण गृह्यमाणः सन्
सधस्यं । सह तिष्ठत्यवेति सधस्यं स्थानं यहचमसादिकमधुषे । प्राप्नोषि ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

प्र सोमाय व्यश्ववत्पर्वमानाय गायत । महे सहस्रचक्षसे ॥७॥

प्र । सोमाय । व्यश्व । ऽवत् । पर्वमानाय । गायत । महे । सहस्र । ऽचक्षसे ॥७॥

हे स्तोतारः पवमानाय दशापवित्रेण पूयमानाय पुनानाय वा सोमाय प्र
गायत । प्रकर्षेण सामगानं कुरुत । अभिष्टुत वा । कथमिव । व्यश्ववत् । यथा
पूर्वं व्यश्वो नाम ऋषिः सोममगासीत् तद्व्यूयमपि । कीदृशाय । महे महते
देवेभ्यः स्वीक्रियमाणत्वेन गुणादिभिर्वा महत्तयुक्ताय सहस्रचक्षसे । प्रयोग-
वाहुल्यापेक्षमेतद्वचनं । सहस्रसंख्याकस्तोत्रयुक्ताय । यद्वा नानाविधैर्देवैरनेकधा
द्रष्टव्याय सोमायेति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

यस्य वरुणं मधुश्चुतं हरिं हिन्वंत्यद्रिभिः । इंदुमिंद्राय पीतये ॥८॥

यस्य । वरुणं । मधु । ऽश्चुतं । हरिं । हिन्वंति । अद्रि । ऽभिः । इंदुं । इंद्राय । पीतये ॥८॥

हे अश्वर्वादयः वरुणं शचूणां वारकं । येनासौ पीयते तेन मत्तेन शचवः

संप्रहार्यत इति शत्रुनिवारणसमर्थं मधुश्रुतं मधुररसस्य व्यावयितारं हरिं हरि-
तवर्णमिंदुं । इंधरेतद्रूपमवेष्यते । सर्वतो दीप्यमानं । उंदं क्लेदन इत्यस्माद्वा ।
अभिषवानंतरं पात्रेषु क्षरणशीलं । यस्य सोमस्य तव कारणमंशुमद्रिभिर्हिन्वंति
प्रेरयन्ति । अभिषुखंतीत्यर्थः । इंद्राय पीतये । इंद्रस्य पानाय । तदर्थमित्यर्थः ॥

॥ अथ नवमी ॥

तस्य ते वाजिनो वयं विश्वा धनानि जिग्युषः । सखित्वमा वृणीमहे ॥९॥

तस्य। ते। वाजिनः। वयं। विश्वा। धनानि। जिग्युषः। सखिऽत्वं। आ। वृणीमहे ॥९॥

हे सोम वाजिनः संभृतहविष्का वयं विश्वा विश्वानि सर्वाणि व्याप्तानि वा
शत्रुधनानि जिग्युषो जितवतस्तस्य पूर्वोक्तलक्षणस्य प्रसिद्धस्य वा ते तव
सखित्वं स्तुत्यस्तोतृलक्षणं सख्यमावृणीमहे । संभजामहे । अस्मभ्यं धनं देहीति
संभजनं कुर्म इत्यर्थः ॥ जिग्युषः । जि जये । लिटि क्सौ वस्वेकाजादिति निय-
मादिडभावः । सँहितोर्जैरित्यभ्यासादुत्तरस्य कवर्गादेशः । उसि परतो वसोः
संप्रसारणं । ऋसुप्रत्ययस्वरः ॥

॥ अथ दशमी ॥

वृषा पवस्व धारया मरुत्वते च मत्स्रः । विश्वा दधान् श्योजंसा ॥१०॥

वृषा। पवस्व। धारया। मरुत्वते। च। मत्स्रः। विश्वा। दधानः। श्योजंसा ॥१०॥

हे सोम त्वं वृषा स्तोतृणामभिमतफलस्य वर्षकः सन् धारया त्वदीयया
पवस्व । द्रोणकलशमागच्छ । पवतिर्गतिकर्मा । आगतत्वं यदास्माभिरिन्द्राय
दीयसे तदा मरुत्वते सहाया मरुतो यस्य संति तस्मा इंद्राय मत्सरो मदकरश्च
भव । कीदृशः । विश्वा विश्वानि सर्वाणि व्याप्तानि वा धनान्योजसात्मीयेन वत्सेन
युक्तः सन् स्तोतृभ्यस्तानि दधानः । प्रयच्छन् । त्वं मादयिता भवेति समन्वयः ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये द्वितीयो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

तं त्वा धतारमोण्योऽंः पर्यमान स्वर्ह्यं । हिन्ये वाजेषु वाजिनं ॥११॥

तं। त्वा। धतारं। श्योण्योः। पर्यमान। स्वऽऽर्ह्यं। हिन्ये। वाजेषु। वाजिनं ॥११॥

हे पयमान पूयमान पुनान वा हे सोम श्योण्योः । द्यावापृथिवीनामितत् ।

तयोर्धर्तारं धारकं । अत एव स्वर्हं स्वर्गस्य सूर्यस्य वा द्रष्टारं सर्वैर्देवैर्द्रष्टव्यं वा वाजिनं बलवंतं । पूर्वोक्तगुणप्रसिद्धं त्वा त्वां वाजेषु संयामेषु हिन्वे । प्रेरयामि । यद्वा । वाजेषुनेषु विषयेषु हिनोमि । अन्नादिकं प्रयच्छेत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

अया चित्तो विपानया हरिः पवस्व धारया । युजं वाजेषु चोदय ॥१२॥

अया । चित्तः । विपा । अनया । हरिः । पवस्व । धारया । युजं । वाजेषु । चोदय ॥१२॥

हे पवमान अया । अय पय गती । कर्मार्थमितस्ततो गच्छंतीभिरनया विपा । विष प्रेरणे । हवीष्यम्रौ प्रेरयंतीति विपोऽंगुलयः । एकवचनं छादसं । प्रत्येक-विवक्षया वा । एताभिर्मदीयाभिरंगुलीभिश्चित्तो ज्ञातः । निर्गतोऽभिषुतो हरिर्हरितवर्णस्त्वं धारया संततया पवस्व । द्रोणकलशं यहांश्वागच्छ त्वं । किंच युजं सखायमिंद्रं वाजेषु संयामेषु चोदय । प्रेरय । यदास्माभिरिंद्रार्थं सोमो दीयते तदा तत्पानेन दृष्टः सन् शबून् हंतीत्यर्थः ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

आ न इंदो महीमिषं पवस्व विश्वदर्शतः । अस्मभ्यं सोम गातुवित् ॥१३॥

आ । नः । इंदो इति । मही । इषं । पवस्व । विश्वऽदर्शतः । अस्मभ्यं । सोम । गातुऽवित् ॥१३॥

हे इंदो क्षरणशील दीपनशील वा हे सोम विश्वदर्शतो विश्वैः सर्वैर्दर्शनीयः । यद्वा विश्वं सर्वं वस्तुजातं दर्शयते ज्ञापतेऽनेनेति । स विश्वस्य प्रकाशक इत्यर्थः । तादृशस्त्वं महीमिषं महत्प्रभूतमन्नं नोऽस्मभ्यमा पवस्व । आगमय । प्रयच्छेत्यर्थः । किंच हे सोमाभिषूयमाण पवमान अस्मभ्यं गातुवित् स्वर्गमार्गस्य लंभयिता ज्ञापयिता भव ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

आ कलशां अनूपतेंदो धाराभिरोजसा । इंद्रस्य पीतये विश ॥१४॥

आ । कलशाः । अनूपतः । इंदो इति । धाराभिः । ओजसा । आ । इंद्रस्य । पीतये । विश ॥१४॥

हे इंदो क्षरणशील सोम ओजसा बलेन युक्तस्य तव धाराभिर्निरंतराभिः सहिताः कलशाः । प्रयोगबाहुल्यापेक्षमेतद्बहुवचनं । द्रोणकलशा अनूपत । स्तोत्रभिराभिमुख्येन सूयंते । सोमाभिषवकाले हि ऋत्विजः स्तुवंति खलु । ततस्त्वमिंद्रस्य पीतये पानाया विश । यहांश्चमसांश्च प्रविश ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

यस्य ते मद्यं रसं तीव्रं दुहंत्यद्रिभिः । स पवस्वाभिमातिहा ॥१५॥

यस्य ते मद्यं रसं तीव्रं दुहंति अद्रिभिः । सः पवस्व । अभिमातिहा ॥१५॥

हे सोम यस्य ते तव मद्यं मदकरं तीव्रं क्षिप्रं मदकारिणं रसमद्रिभिर्घावभिरध्वर्वाद्यो दुहंति अभिपुष्वंति स तादृशस्वमभिमातिहा । अभितो मातिरभिमानं येषां ते शश्वः । पापरूपाणां शशूणां हंता सन् पवस्व । सर्वतो गच्छ । येऽभिपुष्वंति ते पापरहिताः सुकृतिनो भवंतीत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये तृतीयो वर्गः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

राजा मेधाभिरीयते पर्वमानो मनावधि । अंतरिक्षेण यातवे ॥१६॥

राजा । मेधाभिः । ईयते । पर्वमानः । मनी । अधि । अंतरिक्षेण । यातवे ॥१६॥

मनौ मनुष्ये यागं कुर्वाणे सति । यद्वा मनावधि । मनुर्मंतव्यो यज्ञः । तस्मिन्पवमानः पूयमानः पुनानो वा राजा । राजशब्देन सोमोऽभिधीयते । सोमं राजानमन्त्रीणन्नित्यादिसु दृष्टवान् । स राजा मेधाभिः स्तुतिभिः सहेयते । गच्छति । किमर्थं । अंतरिक्षेणाकाशमार्गेण द्रोणकलशं प्रति यातवे यातुं । द्रोणाभिगमनकाले हि स्तोतृभिः स्तूयते खलु ॥

॥ अथ सप्तदशी ॥

आ न इंदो शतग्विनं गवां पोषं स्वथ्यं । वह्ना भगन्तिमृतये ॥१७॥

आ । नः । इंदो इति । शतग्विनं । गवां । पोषं । सुऽअथ्यं । वह्ना । भगन्ति । मृतये ॥१७॥

हे इंदो पाषेपु क्षरणशील दीपनशील वा हे सोम शतग्विनं शतसहस्रसंख्याभिर्गोभिर्युक्तं गवां पोषं गवादीनां पुष्टिवर्धनं स्वथ्यं शोभनाश्वसंगसहितं भगन्ति भगदन्ति भजनीयधनदानं चोतये रक्षणाय नोऽस्माकमावह । प्रापय । गवादीषु तेषां च वृद्धिं प्रयच्छेत्यर्थः ॥

॥ अषाष्टादशी ॥

आ नः सोम सहो जुवो रूपं न वर्चसे भर । सुष्वाणो देववीतये ॥१८॥

आ । नः । सोम । सहः । जुवः । रूपं । न । वर्चसे । भर । सुष्वाणः । देवऽवीतये ॥१८॥

हे सोम देववीतये देवपानाय देवानां कामाय वा सप्ताणोऽभिषूयमा-
णोऽभिषुतो भव त्वं । सहः शत्रुभिर्भवनसमर्थं वलं जुवः । जु इति गत्यर्थः ।
शत्रून्प्रति शीघ्रगमनं च । यद्वा सर्वतो गमनशीलं । किंच । नेति चार्थः । वर्चसे ।
वर्च दीप्तिः । दीप्तिं सर्वत्र प्रकाशनाय रूपं च नोऽस्मभ्यमा भर । आहर । प्रयच्छ ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

अर्षो सोम द्युमत्तमोऽभि द्रोणानि रोरुवत् । सीदञ्छ्येनो न योनिमा ॥१९॥

अर्थः । सोम । द्युमत्तमः । अभि । द्रोणानि । रोरुवत् । सीदन् । श्येनः । न ।
योनिं । आ ॥१९॥

हे सोमाभिषूयमाण पवमान द्युमत्तमोऽतिशयेन दीप्तिमास्त्वं द्रोणानि ।
प्रयोगबाहुल्यापेक्षमेतद्बहुवचनं । द्रोणानभिलक्षीकृत्य रोरुवत् पुनःपुनर्भृशं वा
शब्दं कुर्वन् अर्थः । तानागच्छ । दशापविचमध्यान्निर्गतः सोमोऽविच्छिन्नधारया
द्रोणकलशे पतन् शब्दं करोति खलु । तत्र दृष्टांतः । श्येनो न । यथा सीदन्
सर्वतो गच्छन् श्येनः शंसनीयगतिः पक्षी योनिं स्वस्थानं कुलायं प्रति भृशं
शब्दायमानः सन् आगच्छति । तद्वत् ॥

॥ अथ विंशी ॥

अप्सा इंद्राय वायवे वरुणाय मरुद्भ्यः । सोमो अर्षेति विष्णवे ॥२०॥

अप्साः । इंद्राय । वायवे । वरुणाय । मरुद्भ्यः । सोमः । अर्षेति । विष्णवे ॥२०॥

अप्सा वसतीवरीनामधेयानामपां संभक्ता ॥ षण् संभक्ता । जनसनेति विट् ।
आत्वं विद्वनोरिति ॥ तादृशः सोमोऽर्षेति । द्रोणकलशमागच्छति । किमर्थं ।
इंद्राय । सर्वदेवानां प्रथम एवेन्द्रः सोमं पिबति तस्मात्पूर्वमेवाभिहितः । तस्मै
वायवे तत्सहायाय च । ऐंद्रवायवे हीद्रस्थानंतरं वायुः सोमं पिबति तस्मात्तदन्व
वायुरुक्तः । तस्मै च वरुणाय मरुद्भ्यो मितं शब्दं कुर्वन्न एतन्नामकेभ्यो देवेभ्यो
विष्णवे सर्वजगद्धापिने विष्णवे च । एतेषां पातुं सोमः स्रवतीत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये चतुर्थो वर्गः ॥

॥ अथैकविंशी ॥

इषं तोकाय नो दधत्सभ्यं सोम विश्वतः । आ पवस्व सहस्रिण्यं ॥२१॥

इषं । तोकाय । नः । दधत् । अस्मभ्यं । सोम । विश्वतः । आ । पवस्व । सहस्रिण्यं ॥२१॥

हे सोम त्वं नोऽस्माकं तोकाय पुत्रायैषमन्नं दधद्विदधत्प्रयच्छन् सहस्रिणं
सहस्रसंख्याकं धनं विश्वतः सर्वतो दिक्स्वस्मभ्यं वापवस्व । आ प्रयच्छ । अस्मभ्यं
पुत्राय चान्नधनादिकं प्रयच्छेत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

ये सोमासः परावति ये अर्वावति सुन्दिरे । ये वादः शर्यणावति ॥२२॥

ये।सोमासः।पराऽवति।ये।अर्वाऽवति।सुन्दिरे।ये।वा।अदः।शर्यणाऽवति॥२२॥

एतदादिभ्यामृग्भ्यामिन्द्रार्थं सर्वत्र सोमाभिषवोऽस्तीत्याह । ये सोमासः सोमाः
परावति विप्रकृष्टेऽतिदूरे देशे ये वावावत्यंतिके देशे इन्द्रार्थं सुन्दिरेऽभिषूयन्तेऽभ्य-
षूयन्त ये वा शर्यणावति । कुरुक्षेत्रस्य जघनार्थं शर्यणावत्संज्ञकं मधुररसयुक्तं
सोमवत्सरोऽस्ति । अदोऽस्मिन्सरसि सरसा ये सोमा इन्द्रायाभिषूयन्ते तेऽस्मा-
कमभिमतफलं प्रयच्छंत्विति वक्ष्यमाणेन संबंधः ॥

॥ अथ त्रयीविंशी ॥

य आर्जीकेषु कृत्वसु ये मध्ये पस्त्यानां । ये वा जनेषु पंचसु ॥२३॥

ये।आर्जीकेषु।कृत्वऽसु।ये।मध्ये।पस्त्यानां।ये।वा।जनेषु।पंचऽसु॥२३॥

ये वा सोमा आर्जीकेषु । ऋजीका नाम दूरभवा आर्जीका देशाः । तेषु ।
तथा कृत्वसु । कृत्वान इति देशाभिधानं । तेषु कर्मवत्सु देशेषु च । किंच पस्त्यानां
सरस्वत्यादीनां नदीनां मध्ये समीपे च ये सोमा अभिषूयन्ते । ऋषयो वै सरस्वत्यां
सन्नमासन्तेत्यादिषु नदीतीरे यज्ञकरणस्य श्रवणात् । किंच । जनेषु पंचसु ।
निषादपंचमाश्वत्वारो वरुणाः पंच जनाः । तेषु च ये वा सोमा अभिषुतास्ते
सोमा अस्माकमभिमतं प्रयच्छंत्वित्युक्तेरेण संबंधः ॥

॥ अथ चतुर्विंशी ॥

ते नो वृष्टिं दिवस्परि पवन्तामा सुवीर्यं । सुवाना देवास इंदवः ॥२४॥

ते।नः।वृष्टिं।दिवः।परि।पवन्तां।आ।सुऽवीर्यं।सुवानाः।देवासः।इंदवः॥२४॥

सुवानास्तत्र चात्र चाभिषूयमाणा देवा दीपनशीलाः स्तुत्या वेदवो ग्रहेषु
चमसेषु च शरंतस्ते सोमा नोऽस्माकं दिवस्परि । परिशब्दः पंचमीद्योतकः ।
शंतरिद्यादित्याहा वृष्टिं । अग्नी प्रास्ताहुतिः सम्यगादित्यमुपतिष्ठते । आदि-

त्याज्जायते वृष्टिरिति वृष्टिकारणत्वात् । किंच । सुवीर्यं शोभनवीर्योपेतं पुत्रं च धना-
दिकं वापवन्तां । प्रापयन्तु । यजमानः सोमेनाभिमतफलानि प्राप्नोति खलु ॥

॥ अथ पंचविंशी ॥

पवन्ते ह॒र्यतो ह॒रिर्गृ॒णानो ज॒मद॑ग्निना । हि॒न्वानो गोरधिं त्व॒चि ॥ २५ ॥

पवन्ते । ह॒र्यतः । ह॒रिः । गृ॒णानः । ज॒मत् ऽ अ॒ग्निना । हि॒न्वानः । गोः । अधिं । त्व॒चि ॥ २५ ॥

हर्यतो देवान् कामयमानो हरिर्हरितवर्णः किंच गोस्त्वच्यध्यानुद्गुहे चर्मणि
हिन्वानः प्रेर्यमाणः स सोमो जमदग्निना मंचद्रष्टा ऋषिणा गृणानः स्तूयमानः
सन् पवते । दशापविचेण पूतो भवति । यद्वा । पाचाण्यभिगच्छति ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये पंचमो वर्गः ॥

॥ अथ षड्विंशी ॥

प्र शु॒क्रासो वयो॒जुवो हि॒न्वानासो न स॒प्रयः । श्री॒णाना अ॒प्सु मृ॒जत ॥ २६ ॥

प्र । शु॒क्रासः । व॒यः ऽ जु॒वः । हि॒न्वानासः । न । स॒प्रयः । श्री॒णानाः । अ॒प्सु । मृ॒जत ॥ २६ ॥

शुक्रासः शुक्रा दीप्यमाना वयोजुवोऽन्नं प्रेरयन्तः । यद्यदपेक्ष्य देवेभ्यः सोमं
प्रयच्छन्ति तद्दपेक्षितं सोमो ददाति । ते सोमाः श्रीणाना दधिक्षीरादिभिः
श्रीयमाणाः संतोऽप्सु वसतीवरीषेकधनास च मृजत । ऋत्विग्भिः प्रमृज्यन्ते ।
शोथन्ति । तत्र दृष्टान्तः । हिन्वानासो न सप्रयः । अश्वनामैतत् । यथाश्वा हिन्वा-
नासो हिन्वानाः सादिभिः प्रेर्यमाणाः संतोऽप्सु तैरेव प्रशोधिता भवन्ति तद्वत् ॥

॥ अथ सप्तविंशी ॥

तं त्वां सु॒तेषा॒भुवो हि॒न्विरे दे॒वता॑तये । स प॒वस्वान॒या रू॒चा ॥ २७ ॥

तं । त्वां । सु॒तेषु । अ॒भुवः । हि॒न्विरे । दे॒वता॑तये । सः । प॒वस्व । अ॒नया॑ । रू॒चा ॥ २७ ॥

अथ प्रत्यक्षकृतः । हे सोम आभुवः कर्मकरणार्थं समंताद्भवन्तीत्याभुव ऋत्विजः ।
ते सुतेषु । सुतोऽभिपुतः सोमः । तद्वत्स यज्ञेषु देवतातये ॥ सर्वदेवात्तातिलिति
स्वार्थिकस्तातिल् ॥ इन्द्रादिदेवेभ्यस्त्वं तादृशं प्रसिद्धं त्वा त्वां हिन्विरे । यावभिः
प्रेरयन्ति । अभिषुखन्तीत्यर्थः । ततः सोऽभिपुतः स त्वमनया रूचा दीप्यमानया
धारया द्रोणकलशं प्रति पवस्व । आगच्छ । पवतिर्गतिकर्मा । यद्वा । अनया मदी-
यया रूचा स्तुत्या सह कलशमागच्छ । कलशाभिगमनकाले हि सोमं स्तुवन्ति ॥

॥ अथाष्टाविंशी ॥

आ ते दक्षं मयोभुवं वह्निमद्या वृणीमहे । पांतमा पुरुस्पृहं ॥ २८ ॥

आ । ते । दक्षं । मयः । ऽभुवं । वह्निं । अद्या । वृणीमहे । पांतं । आ । पुरुः । ऽस्पृहं ॥ २८ ॥

हे सोम यष्टारो वयं ते तव स्वभूतं दक्षं बलमद्यास्मिन्यागदिन आभिमुख्ये-
नावृणीमहे । संभजामहे । कीदृशं । मयोभुवं सुखस्य भावकं वह्निं धनादीनां प्रापकं
पांतं शत्रुभ्यो रक्षकं पुरुस्पृहं बहुभिः स्पृहणीयं काम्यमानं बलमिति ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

आ मद्रमा वरेण्यमा विप्रमा मनीषिणं । पांतमा पुरुस्पृहं ॥ २९ ॥

आ । मद्रं । आ । वरेण्यं । आ । विप्रं । आ । मणीषिणं । पांतं । आ । पुरुः । ऽस्पृहं ॥ २९ ॥

हे सोम मद्रं मदकरं स्तुत्यं वा त्वामा वृणीमहे । वरेण्यं सर्वैर्वरणीयं संभजनीयं
च । किंच विप्रं मेधाविनं त्वा । तथा मनीषिणं । मनस ईषा मनीषा । तद्वतं
स्तुतिमंतं वा त्वामा वृणीमहे । प्रत्येकं विशेषणापेक्षया आ इत्युपसर्गः कृतः ।
किंच पांतं सर्वेषां रक्षकं पुरुस्पृहं बहुभिः स्पृहणीयं च त्वां संभजामहे ॥

॥ अथ विंशी ॥

आ रयिमा सचेतुनमा सुक्रतो तनूष्वा । पांतमा पुरुस्पृहं ॥ ३० ॥

आ । रयिं । आ । सुऽचेतुनं । आ । सुक्रतो इति सुऽक्रतो । तनूषु । आ । पांतं ।

आ । पुरुः । ऽस्पृहं ॥ ३० ॥

हे सुक्रतो शोभनयज्ञ सोम त्वदीयं रयिं धनं वयमा वृणीमहे । किंच ।
सचेतुनं । चिती संज्ञाने । भाव औणादिक ऊनप्रत्ययः । सज्ञानं च । तनूष्वा-
स्मत्पुत्रेषु च धनं सज्ञानं च त्वमा विधेहि । यद्वा पुत्रार्थं वयमावृणीमहे । तथा
पांतं सर्वस्य रक्षकं पुरुस्पृहं बहुभिर्यष्टृभिः काम्यमानं त्वां संभजामहे ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये षष्ठो वर्गः ॥

पवस्वेति विंशद्वचं षष्ठं सूक्तं । अचान्द्रक्रम्यते । पवस्व शतं वैखानसा अष्टा-
दश्यनष्टुप् परास्तिस्र आग्नेय्य इति । शतसंख्याका वैखानसाख्याः संहता ऋषयः ।
त्वं सोम सूर इत्येपानष्टुप् । शिष्टा गायत्र्यः । अय्य आयूंषीत्याद्यास्तिस्रः पवमान-
विशिष्टाग्निदेवताकाः । अन्यासां पवमानः सोमो देवता । गतः सूक्तविनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

पवस्व विश्वचर्षणेऽभि विश्वानि काव्या । सखा सखिभ्य ईद्मः ॥१॥

पवस्व । विश्वऽचर्षणे । अभि । विश्वानि । काव्या । सखा । सखिऽभ्यः । ईद्मः ॥१॥

हे विश्वचर्षणे सर्वव्यापित्वेन सर्वस्य द्रष्टः हे सोम सखा स्तुत्यस्तोतृयष्टव्ययष्ट-
लक्षणेन संबन्धेन सखिभूतस्वमीद्मः स्तोतव्यः सन् सखिभ्यो हविःप्रदानेनोप-
कारकत्वान्मिचभूतेभ्योऽस्मभ्यं विश्वानि सर्वाणि काव्या कवेः कर्माणि काव्यानि ।
व्रह्मणादित्वात् यज्ञ् । सर्वाणि स्तोत्राण्यभिलक्षीकृत्य पवस्व । आ गच्छ ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

ताभ्यां विश्वस्य राजसि ये पवमान धामनी । प्रतीची सोम तस्यतुः ॥२॥

ताभ्यां । विश्वस्य । राजसि । ये इति । पवमान । धामनी इति । प्रतीची इति ।

सोम । तस्यतुः ॥२॥

हे पवमान दशापवित्रेण पूयमान पुनान वा हे सोम ये धामनी पूर्वपक्षाप-
रपक्षयोर्लतारूपस्य सोमस्य त्रैकैकपर्णवृद्धिहासाभ्यां तव स्वभूतौ पूर्वादिपक्षौ ।
यद्वा ये धामनी नामनी अंशुसोमात्मके अपि प्रतीची त्वदभिमुखं गच्छतौ गच्छती
वा पक्षौ नामनी तस्यतुरूपजग्मतुस्ताभ्यां त्वं विश्वस्य सर्वस्य लोकस्य राजसि ।
स्वामी भवसि । पूर्वादिपक्षाभ्यां सर्वलोकस्योपनायकत्वात्तस्य स्वामी भवसि ।
पृथिव्यामंशुनाम्ना मनुष्याणां सर्वेषामभीप्सितदानेन तस्य लोकस्य द्युलोके
देवेभ्यः स्वसुधामयकलादानेन तेषां प्रीणायिता भवसि । देवाः खलु सोमस्यै-
कैकवृद्धिहासाभ्यां कलाः पिबन्ति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

परि धामानि यानि ते त्वं सोमासि विश्वतः । पवमान ऋतुभिः कवे ॥३॥

परि । धामानि । यानि । ते । त्वं । सोम । असि । विश्वतः । पवमान । ऋतुऽभिः । कवे ॥३॥

हे सोम यस्मान्ने त्वदीयानि धामानि तेजांसि परितो वर्तन्तेऽत एव हे
पवमान पूयमान हे कवे क्रांतकर्मन् हे सोम त्वमृतुभिर्वसंतादिकालविशेषैः
सह विश्वतः सर्वतोऽसि । भवसि । अहोरात्रौ यत्र यत्र व्याप्नौ तत्र तत्र वसंता-
दिकालोपाधिकः सोमस्तिष्ठति । तयोस्तदधीनत्वादित्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

पवस्व जनयन्नियोऽभि विश्वानि वार्या । सखा सखिभ्य ऊतये ॥४॥

पवस्व । जनयन् । इपः । अभि । विश्वानि । वार्या । सखा । सखिभ्यः । ऊतये ॥४॥

हे सोम सखा सखिभूतस्त्वं विश्वानि सर्वाणि वार्या वरणीयान्यस्मद्गतानि
सोचाख्यभिलक्षीकृत्य सखिभ्योऽस्मभ्यमूतये रक्षणाय जीवनायेषोऽन्नानि जन-
यन् प्रयच्छन् पवस्व । आगच्छ । पवतिर्गतिकर्मा ॥

॥ अथ पंचमी ॥

तव शुक्रासो अर्चयो दिवस्पृष्टे वि तन्वते । पविचं सोम धामभिः ॥५॥

तव । शुक्रासः । अर्चयः । दिवः । पृष्टे । वि । तन्वते । पविचं । सोम । धामभिः ॥५॥

हे सोम शुक्रासः सर्वत्र ज्वलनशीला धामभिस्तेजोभिः सहितस्य तव स्वभूता
अर्चयोऽर्चनीया रश्मयो दिवो द्योतमानस्यादित्यस्य द्युलोकस्य वा पृष्टेऽधरभागे ।
पृथिव्यामित्यर्थः । पविचं पवमानसाधनमुदकं वितन्वते । विशेषेण तन्वति ।
विस्तारयति । सर्वत्र कुर्वतीत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये सप्तमो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

तवेमे सप्त सिंधवः प्रशिषं सोम सिंसते । तुभ्यं धावंति धेनवः ॥६॥

तव । इमे । सप्त । सिंधवः । प्रऽशिषं । सोम । सिंसते । तुभ्यं । धावंति । धेनवः ॥६॥

वृष्टिकर्तृत्वप्रसंगादाह । हे सोम इम इमास्त्वया सृष्टाः सप्त सप्तसंख्याकाः
सिंधवः स्वदमाना गंगाद्या नद्यः । यद्वा सप्त सर्पणशीला नद्यः । तव प्रशिषं
प्रशासनमाज्ञामभि सिंसते । अनसरंति । त्वदाज्ञामनुसृत्य समुद्रं गच्छंतीत्यर्थः ।
किंच धेनवो नवप्रमूतिका देवानां हविःप्रदानेन प्रीणयिष्यो गावस्तुभ्यं त्वदर्थमे-
पाग्निरं क्षीरं प्रयच्छाम इति धावंति । आगच्छंति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

प्र सोम याहि धारया सुत इंद्राय मत्सरः । दर्पानो अर्धिति अयः ॥७॥

प्र । सोम । याहि । धारया । सुतः । इंद्राय । मत्सरः । दर्पानः । अर्धिति । अयः ॥७॥

हे सोम अभिषूयमाण देव मत्सरो इंद्रस्य मदकरस्वं सुतोऽस्माभिरभिषुतः
सन् इंद्रायेंद्रार्थं दशापविचान्निर्गतया संततया त्वदीयया धारया द्रोणकलशं प्र
याहि । प्रकर्षेण प्राप्नुहि । यद्वा हे सोम सुतोऽभिषुतस्वमिंद्राय मत्सरो माद-
यितृतमः सन् धारयाग्नौ स्वाहाकारेण पावात्पतंत्या धारया सह त्वमिंद्रमु-
पयाहि । कीदृशः । अक्षित्यक्षीणं श्रवः । श्रव इत्यन्ननाम । दधानोऽस्मभ्यं
प्रयच्छन् प्रयाहीति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

समुं त्वा धीभिरंस्वरन्हिन्वतीः सप्त जामयः । विप्रंमाजा विवस्वतः ॥८॥

सं । ऊं इति । त्वा । धीभिः । अस्वरन् । हिन्वतीः । सप्त । जामयः । विप्रं । आज्ञा ।
विवस्वतः ॥८॥

हे सोम हिन्वतीः । लिंगव्यत्ययः । हिन्वतः स्तुतीः प्रेरयंतः सप्त सप्तसंख्याका
जामय एकस्मिन्यज्ञे कर्मकरणेन परस्परं बंधुभूता होतृप्रभृतयः सप्त होत्रका
विवस्वतो देवानां हविःप्रदानेन परिचरणवतो यजमानस्याजाजौ । अजंति
गच्छन्त्यृत्विजोऽचेत्याजिर्यज्ञः । तस्मिन् विप्रं मेधाविनं पचमानं त्वा त्वामेव
धीभिधीतिभिः स्तुतिभिः समस्वरन् । अशब्दयन् । अस्तुवन् । यद्वा हिन्व-
तीर्गच्छन्त्यः सप्त जामयो गंगाद्याः सप्त नद्यो धीभिः । वर्णलोपच्छांदसः ।
धीतिभिरंगुलीभिर्विप्रं त्वां समस्वरन् । प्रेरयंति । वसतीवरीभिरेकधनाभिश्च
परिशोधनार्थं प्रेरयंतीति ॥

॥ अथ नवमी ॥

मृजंति त्वा सम्युवोऽथे जीरावधि षणिं । रेभो यदज्यसे वने ॥९॥

मृजंति । त्वा । सं । अयुवः । अथे । जीरौ । अधि । स्वनिं । रेभः । यत् । अज्यसे । वने ॥९॥

हे सोम अयुवः । अंगुलिनामैतत् । अजंति प्रक्षिपंति हवीष्यप्राविति । यद्वा ।
अगेर्गन्वर्षस्य । कर्मकरणार्थमितस्ततो गच्छंतीति । अयुवोऽंगुलयोऽस्मदीया
जीरौ पापानामभिभावुके क्षिप्रं कृते वा स्वन्यध्यधिकं शब्दायमानेऽथेऽविवालेन
कृते पविचे त्वा त्वां तदा सं मृजंति सम्यक् शोधयंति यद्यदा रेभः । रेभू शब्दे ।
उदकमध्ये प्रक्षेपेण शब्दायमानस्वं वने वननीये वसतीपर्याख्यं उदकेऽज्यसे ।
अक्तः सिक्तो भवसि । तदा मृजंतीत्यन्वयः ॥

॥ अथ दशमी ॥

पर्वमानस्य ते कवे वाजिन्सर्गा असृक्षत । अर्वतो न श्रवस्यवः ॥१०॥

पर्वमानस्य ते कवे वाजिन्सर्गाः । असृक्षत । अर्वतः । न । श्रवस्यवः ॥१०॥

मार्जनप्रसंगमाह । हे कवे क्रांतप्रज्ञ हे वाजिन्नवन् सोम पवमानस्य दशा-
पवित्रेण पूयमानस्य ते तव सर्गाः । सृज्यंत इति सर्गा धाराः । कीदृशाः । श्रवस्यवः ।
छंदसि परेच्छायां क्वच् । यष्टृणामन्नं कामयमानास्वदीया धारा असृक्षत ।
सृजंति । निर्गच्छंतीत्यर्थः । तत्र दृष्टांतः । अर्वतो न । यथाश्वा मंदुरातो निर्गच्छंति
तद्यत् पवित्रान्निःसरंतीत्यर्थः । प्रयोगापेक्षं चात्र धारावाहुल्यं ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीयेऽष्टमो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

अच्छा कोशं मधुश्चुतमसृयं वारं अव्यये । अवावशंत धीतयः ॥११॥

अच्छ । कोशं । मधुश्चुतं । असृयं । वारं । अव्यये । अवावशंत । धीतयः ॥११॥

धारानिर्गमनप्रसंगादभिधीयते । मधुश्चुतं मधुररसस्य चावयितारं क्षारयितारं
कोशं द्रोणकलशमच्छाभिलक्ष्याव्ययेऽविमयेऽविस्वभूते वा वारं वाले दशा-
पवित्रेऽसृयं । सोमा ऋत्विग्भिः सृज्यंते । सृजेः कर्मणि तिङां तिङो भवंतीति
श्री रमादेशः । किंच धीतयः । अंगुलिनामैतत् । धयंति पिवंत्याभिरिति ।
अस्मदीया अंगुलयोऽवावशंत । तान् सोमान् पुनःपुनर्मार्जनाय कामयते ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

अच्छा समुद्रमिंदवोऽस्तं गावो न धेनवः । अगर्मन्तस्य योनिमा ॥१२॥

अच्छ । समुद्रं । इंदवः । अस्तं । गावः । न । धेनवः । अगर्मन् । अतस्य । योनिं । आ ॥१२॥

इंदवः क्षरंतः सोमाः समुद्रं सोमानामेकैव संगमनस्थानं द्रोणकलशम-
भिगच्छंति । तत्र दृष्टांतः । धेनवः पयःप्रदानेन जनानां प्रीणयिष्यो नवप्रसूतिका
गावोऽस्तं गृहं यथाभिगच्छंति तद्यत् । किंच ते सोमा अतस्य सत्यभूतस्य यज्ञस्य
योनिं स्थानमागमन् । आभिमुख्येन गच्छंति । गमेलुङि सिचो लुक्पुपधालोपः ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

प्र ण इंदो महे रण आपो अपंति सिंधवः । यज्ञोभिवांसयिष्यसे ॥१३॥

प्र णः । इंदो इति । महे । रणे । आपः । अपंति । सिंधवः । यत् । गोभिः । वासयिष्यसे ॥१३॥

हे इंदो क्षरन् सोम नोऽस्माकं स्वभूताय रणे रणाय । रणंति स्तुवंति देवान्चेति रणो यज्ञः । अधिकरणे अप् । डेर्यः । पा० ७. १. १३. । इति न भवति सर्वविधीनां छंदसि विकल्पितत्वात् । महे महते रणाय यज्ञाय तदर्थं सिधवः स्यन्मान्ना आपो वसतीवर्याख्याः सोमसेकार्थं तदार्षेति । प्रगच्छन्ति । तद्यदा त्वं गोभिर्गवैर्दधिक्षीरादिभिर्वासयिषस आच्छाद्यसे मिश्रितो भवसि तदापो गच्छन्तीति ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

अस्य ते सख्ये वयमियंक्षंतस्त्वोतयः । इंदो सखित्वमुंशमसि ॥ १४ ॥

अस्य ते । सख्ये । वयं । इयंक्षंतः । त्वाऽऽर्जतयः । इंदो इति । सखित्वं । उंशमसि ॥ १४ ॥

हे इंदो पवमान इयक्षंतो यष्टुमिच्छंतः पूजयितुमिच्छंतो वास्य प्रसिद्धस्य ते तव सख्ये सखिकर्मणि स्थिता वयं त्वीतयस्त्वदायत्तरक्षणाः संतः सखित्वं सखिभावमेवोशमसि । उंशमः । कामयामहे ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

आ पवस्व गविष्टये महे सोम नृचक्षसे । इंद्रस्य जठरे विश ॥ १५ ॥

आ । पवस्व । गोऽइष्टये । महे । सोम । नृऽचक्षसे । आ । इंद्रस्य । जठरे । विश ॥ १५ ॥

हे सोम पवमान गविष्टयेऽंगिरसां गवामन्वेषे महे महते नृचक्षसे नृणां मनुष्याणां द्रष्टे कर्मनेतृणां फलं पश्यते वा चंद्रायामवस्व । पात्रेषु दशमवित्रेण पूतो भव । इंद्रस्य जठर उदर उदरभूते द्रोणकलशे वाविश । प्रविश ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये नवमो वर्गः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

महाँ अंसि सोम ज्येष्ठं उयाणांमिदं ओजिष्ठः । युध्वा सञ्चर्यञ्जिगेय ॥ १६ ॥

महान् । अंसि । सोम । ज्येष्ठः । उयाणां । इंदो इति । ओजिष्ठः । युध्वा । सन् ।

शर्यत् । जिगेय ॥ १६ ॥

हे सोम त्वं महानसि । यतस्त्वं देवानां प्रीणयिता खलु । त्वं ज्येष्ठः प्रशस्यतमो भवसि । किंच हे इंदो पवमान त्वमुयाणामुद्धूर्णवलानामथोजिष्ठ ओजस्वितमो भवसि । त्वं युध्वा सन् शत्रुभिः सह युद्धं कुर्वन् एव शर्यत् सर्वदा जिगेय । तान् तेषां धनानि च जितवानसि । जि जये । यत्लि सँस्रिटोर्जैरित्यभ्यासादुत्तरस्य क्वर्गदेशः ॥

॥ अथ सप्तदशी ॥

य उयेभ्यश्चिदोर्जीयाञ्छूरेभ्यश्चिदूरतरः । भूरिदाभ्यश्चिन्महींयान् ॥१७॥

यः । उयेभ्यः । चित् । ओर्जीयान् । शूरेभ्यः । चित् । शूरऽतरः । भूरिऽदाभ्यः ।
चित् । महींयान् ॥१७॥

यः सोम उयेभ्यश्चित् उहूर्णेभ्यो बलवद्भ्योऽप्योजीयान् ओजस्वितमः । किंच ।
यः शूरेभ्यश्चिद्रीरेभ्योऽपि शूरतरोऽत्यंतसमर्थो भवति । तथा यः सोमो भूरि-
दाभ्यः । इडाञ् दाने । आतो मन्निन्निति चिच् । बहुधनानां दातृभ्योऽपि महींयान्
दातृतमो भवति । तं त्वां वृणीमहे इत्युत्तरेण संबंधः ॥

॥ अथाष्टदशी ॥

त्वं सोम सूर एषस्तोकस्य साता तनूनां । वृणीमहे सख्याय वृणीमहे युज्याय ॥१८॥

त्वं । सोम । सूरः । आ । इषः । तोकस्य । साता । तनूनां । वृणीमहे । सख्याय ।
वृणीमहे । युज्याय ॥१८॥

हे सोम सूरः सवीर्यः । यद्वा सर्वस्य यागादिकर्मणि प्रेरकस्त्वमिषोऽन्नान्य-
स्माकमा धेहि । उपसर्गश्रुतेर्योग्यक्रियाध्याहारः । किंच त्वं तोकस्य पुत्रस्य तनूनां ।
तन्वन्ति विस्तारयन्ति कुलमिति तन्वः पौत्राः । तेषां च साता दाता भव । षण्णु
दाने । जनसनेति विट् । जनसनेत्यात्वं । वयं तं त्वां सख्याय सखिभावाय कर्मणे
वा वृणीमहे । संभजामहे । तथा युज्याय । युज् सहायः । तस्य भावे कर्मणि
वा ष्यञ् । संज्ञापूर्वकस्य विधेरनित्यत्वादवृद्धिः । शत्रुवधादिलक्षणसहाय्याय च
वयं वृणीमहे ॥

अग्निहोत्रे पूर्वस्यामाहुतौ हुतायामुपस्थितेन यजमानेन प्रतिदिवसं प्रतिसं-
वत्सरं वानेन तृचेनाग्निरुपस्थेयः । सूचितं च । आग्नेयीभिश्चाग्ने आयूँपि पवस इति
तिसृभिः संवत्सरे संवत्सरे । आ० २. ३. इति ॥ चौलादिकर्मसु चतस्र आज्याहुतयो
होतव्यास्तत्रैव तिस्रः । सूचितं च । तेषां पुरस्ताच्चतस्र आज्याहुतीर्जुहुयादग्ने आयूँपि
पवस इति तिसृभिः । आ० गृ० १. ४. इति ॥ आधाने पवमानेष्टावग्नेः पवमा-
नस्याग्ने आयूँपीत्येवानुवाक्या । अग्ने पवस्वेत्येया याज्या । सूचितं च । प्रथमाया-
मग्निरग्निः पवमानोऽग्ने आयूँपि पवसेऽग्ने पवस्व स्वपाः । आ० २. १. इति ॥

पुनराधेये द्वितीयाज्यभागस्याग्र आयूंषीत्येषा वैकल्पिकानुवाक्या । सूचितं च ।
नित्यं पूर्वमनुब्राह्मणिनोऽग्र आयूंषि पवस इत्युत्तरं । आ० २. ८. इति ॥

॥ सैषा सूक्त एकोनविंशी ॥

अग्र आयूंषि पवस आ सुवोर्जमिषं च नः । अरे वाधस्व दुच्छुनां ॥ १९ ॥

अग्ने । आयूंषि । पवसे । आ । सुव । ऊर्जं । इषं । च । नः । अरे । वाधस्व । दुच्छुनां ॥ १९ ॥

हे अग्ने पवमानरूप त्वमस्माकमायूंषि जीवनानि पवसे । रक्षसि । नोऽस्मा-
कमूर्जमन्नरसमिषमन्नं चासव । आभिमुख्येन प्रेरय । किंच दुच्छुनां । रक्षोनामैतत् ।
रक्षांस्यारेऽस्मत्तो दूर एव वाधस्व । संपीडय ॥

॥ अथ विंशी ॥

अग्निर्ऋषिः पवमानः पांचजन्यः पुरोहितः । तमीमहे महागयं ॥ २० ॥

अग्निः । ऋषिः । पवमानः । पांचऽजन्यः । पुरःऽहितः । तं । ईमहे । महाऽगयं ॥ २० ॥

पांचजन्यः । निषादपंचमाश्रितारो वर्णाः पंचजनाः । यद्वा गंधर्वाः पितरो
देवा असुरा रक्षांसीत्येते पंचजनाः । अथवा देवा मनुष्या गंधर्वाप्सरसः सर्पाः
पितर इति ब्राह्मणेऽभिहिताः पंचजनाः । गंधीराञ्ज्य इत्यत्र बहिर्देवपंचजनेभ्य
इति वक्तव्यमिति वचनात् । पा० ४. ३. ५८. ३. । भवार्थे ज्यप्रत्ययः । तेषां तत्र-
दभीष्टप्रदानेन स्वभूत ऋषिः सर्वद्रष्टा पवमानस्तद्रूपोऽग्निः पुरोहितः कर्मार्थ-
मृत्विग्भिः पुरो निहितः । तं पूर्वोक्तलक्षणं महागयं महद्भिर्देवादिभिरपि
गीर्भिर्गीतव्यं । महान्ति प्रभूतानि यज्ञगृहानि वा यस्य स तथोक्तः । तं पवमान-
गुणविशिष्टमग्निमीमहे । धनादीनि याचामहे ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये दशमो वर्गः ॥

॥ अथैकविंशी ॥

अग्ने पवस्व स्वपां अस्मे वर्चः सुवीर्यं । दधद्रियं मयि पोषं ॥ २१ ॥

अग्ने । पवस्व । सुऽअपाः । अस्मे इति । वर्चः । सुऽवीर्यं । दधत् । रियं । मयि । पोषं ॥ २१ ॥

हे अग्ने स्वपाः । सोर्मनसीत्युत्तरपदाद्युदात्तत्वं । शोभनकर्मा त्वमस्मे अस्मासु
सुवीर्यं शोभनवीर्योपेतं वर्चः । वर्चं दीप्ती । तेजः पवस्व । ज्ञागमय । तथा
भवान् रयिं धनं पुत्रं वा पोषं । भावे कर्मणि वा घञ् । गवां पुष्टिं । यद्वा

गवादिकं मयि भवान्दधत् । दधातु । करोत्वित्यर्थः । दधातेर्लेङ्घडागमः ।
घोर्लोपो लेटि वेत्याकारलोपः ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

पर्वमानो अति सिधोऽभ्यर्षति सुष्टुतिं । सूरौ न विश्वदर्शतः ॥२२॥

पर्वमानः।अति।सिधः।अभि।अर्षति।सुऽस्तुतिं।सूरः।न।विश्वऽदर्शतः॥२२॥

पवमानः सोमः सिधो हिंसकाञ्चनूततिक्रम्य गच्छति । तथा सुष्टुतिं स्तोत्रुणां
शोभनां स्तुतिमभ्यर्षति । आभिमुख्येन गच्छति । ऋषी गतौ तौदादिकः ।
बहुलं छंदसीति शप् । गुणः । किंच सूरौ न सूर्य इव विश्वदर्शतः सर्वस्य द्रष्टा
सर्वेषां दर्शनीयो भवति ॥

॥ अथ त्रयोविंशी ॥

स मर्मृजान् आयुभिः प्रयस्वान्प्रयसे हितः । इंदुरत्यो विचक्षणः ॥२३॥

सः।मर्मृजानः।आयुऽभिः।प्रयस्वान्।प्रयसे।हितः।इंदुः।अत्यः।विऽचक्षणः॥२३॥

आयुभिः कर्मनेतृभिर्मन्त्रैर्मर्मृजानः पुनःपुनर्मृज्यमानः शोधमानः स इंदुः
स सोमोऽत्यो देवान्संततं गन्ता भवति । कीदृशः । प्रयस्वान् प्रीणनशीलान्नवान् ।
यदा स्तोत्रुभ्यो देयत्वेनान्नयुक्तः । अत एव प्रयसे हवीरूपायाच्चाय हितो विचक्षणः
सर्वस्य प्रदर्शनकारी सर्वस्य विद्रष्टा वा सोमो देवानभिगन्ता भवति । चक्षिइ
व्यक्तायां वाचि । अन्नुदात्तेतश्च हलादेरिति युच् ॥

॥ अथ चतुर्विंशी ॥

पर्वमान ऋतं बृहच्छुक्रं ज्योतिरजीजनत् । कृष्णा तमांसि जंघनत् ॥२४॥

पर्वमानः।ऋतं।बृहत्।शुक्रं।ज्योतिः।अजीजनत्।कृष्णा।तमांसि।जंघनत्॥२४॥

पवमान ऋतं सत्यं यथार्थभूतं बृहत्प्रभूतं सर्वदेशेषु व्यापकं शुक्रं दीपमानं
श्वेतयणं ज्योतिस्त्रेजोऽजीजनत् । द्युलोक उदपादयत् । किं कुर्वन् । कृष्णा
कृष्णयणानि तमांसि जंघनत् भृशं विनाशयन् । हंतैर्यद्भुक्ति शतरि रूपं । अभ्य-
स्तानामादिरित्याद्युदात्तत्वं ॥

॥ अथ पंचविंशी ॥

पर्वमानस्य जंघतो हरेर्ष्वद्रा असृक्षत । जीरा अजिरशोचिषः ॥२५॥

पर्वमानस्य । जंघतः । हरेः । चंद्राः । असृक्षत । जीराः । अजिरऽशोचिषः ॥२५॥

जंघतः पुनःपुनस्तमांसि विनाशयतो हरेर्हरितवर्णस्याजिरशोचिषः सर्वत्र गमनशीलतेजसः पवमानस्य सोमस्य चंद्राः । चदि आह्लादने । देवानामाह्लादयिष्यो जीराः क्षिप्रं क्षरणशीला धारा असृक्षत । सृजंति । पवित्रान्निर्गच्छंतीत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीय एकादशो वर्गः ॥

॥ अथ षड्विंशी ॥

पर्वमानो रथीतमः शुभ्रेभिः शुभ्रशस्तमः । हरिर्ष्वद्रो मरुद्गणः ॥२६॥

पर्वमानः । रथिऽतमः । शुभ्रेभिः । शुभ्रशःऽतमः । हरिऽचंद्रः । मरुत्ऽगणः ॥२६॥

पवमानो देवो रथीतमोऽतिशयेन रथवान् । ईद्रघिन इतीकारः । तथा शुभ्रेभिः शोभायुक्तेभ्यस्तेजोभ्योऽपि शुभ्रशस्तमोऽत्यंतदीपमानश्च । यद्वा निर्मलेभ्योऽपि निर्मलतमयशोयुक्तः । हरिर्ष्वद्रः । इस्वाच्चंद्रोत्तरपद इति सांहितिकः सट् । हरितवर्णदीप्तिर्हरितधारावान्वा मरुद्गणः । मरुतो यस्य गणः सहायभूताः स तथोक्तः । तादृशः सर्वोल्लोकान् स्वरश्मिभिः स्वदीप्तिभिर्ब्रह्मवत् व्याप्नोत्वित्युत्तरेणान्वयः ॥

॥ अथ सप्तविंशी ॥

पर्वमानो ब्रह्मवद्द्रश्मिभिर्वाजसातमः । दधत्स्तोत्रे सुवीर्यं ॥२७॥

पर्वमानः । वि। अश्रवत् । रश्मिऽभिः । वाजऽसातमः । दधत् । स्तोत्रे । सुऽवीर्यं ॥२७॥

पवमानः सोमो रश्मिभिः स्वदीप्तिभिर्ब्रह्मवत् सर्वं जगद्व्याप्नोतु । कीदृशः । वाजसातमः । अतिशयेनाब्रह्मस्य दाता बलस्य संभक्ता वा । तथा स्तोत्रे पवमानस्तोत्रं कुर्वते मनवे सुवीर्यं सुवीर्योपेतं पुत्रं धनं वा दधत् विदधत् प्रयच्छन् व्याप्नोतु । अप्नोतेर्लेट्वाडागमः ॥

॥ अथाष्टाविंशी ॥

प्र सुवान इंदुरक्षाः पवित्रमल्पव्ययं । पुनान इंदुरिद्रमा ॥२८॥

प्र। सुवानः । इंदुः । अक्षारिति । पवित्रं । अति । अल्पव्ययं । पुनानः । इंदुः । इंद्रं । आ ॥२८॥

सुवानोऽभिषूयमाण इंदुः सोमोऽव्ययमविमयमूर्णास्तुकेन निर्मितं दशाप-
विचमतीत्य प्राक्षाः । कलशं प्रतिकर्षेण क्षरति ॥ क्षरतेर्लुङि तिपि सिचि छांदस
इडागमाभावः । अतोऽल्लैतस्येति वृद्धिः । रात्सस्येति सिचो लोपः । रेफांतं
स्पष्टयितुमितिकारः । बहुलं छंदसि । पा० ७. ३. ९७. । इतीडभावः । हल्ङ्यादिना
तिलोपः । ततस्युनानः पवित्रेण शुद्ध इंदुः सोम इंद्रमा विशति । उपसर्ग-
श्रुतेर्योग्यक्रियाध्याहारः ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

ए॒ष सोमो॒ अ॒धि॒ त्व॒चि॒ गवाँ॑ क्री॒ळ॒त्यद्रि॑भिः । इ॒ंद्रं॑ मदा॒य॒ जोहु॑वत् ॥ २९ ॥

ए॒षः। सोमः॑। अ॒धि। त्व॒चि। गवाँ॑। क्री॒ळ॒ति। अ॒द्रिऽभिः॑। इ॒ंद्रं॑। मदा॒य॒। जोहु॑वत् ॥ २९ ॥

एष अंशुरूपः सोमो गवां त्वच्यानदुहचर्मणि । अधिशब्द उपर्यर्थद्योतकः ।
चर्मण्युपर्यद्रिभिर्यावभिः सह क्रीडति । अभिपवाय संक्रीडते । एतेन तत्काल
इंद्रविययां स्तुतिं कुर्वतीत्यवगम्यते ॥

॥ अथ विंशी ॥

यस्य॑ ते द्यु॒म्व॒च॒त्प॒यः॑ पर्व॒माना॑भृतं दि॒वः । तेन॑ नो मृ॒ळ जी॒वसे॑ ॥ ३० ॥

यस्य॑। ते। द्यु॒म्व॒च॒त्प॒यः॑। पर्व॒माना॑। आ॒भृतं॑। दि॒वः। तेन॑। नः। मृ॒ळ। जी॒वसे॑ ॥ ३० ॥

हे पवमान पूयमान हे सोम दिवो द्युलोकादाभृतं श्येनरूपया गायत्र्याहृतं
द्युम्वदत्तवद्यशोयुक्तं वा पयः सोमलक्षणमन्नं यस्य ते तव स्वभूतं विद्यते तस्मात्त्वं
तेनात्नेन नोऽस्मान् जीवसे चिरजीवनाय मृळ । मृळय । सुख्य ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये द्वादशो वर्गः ॥

त्वं सोमासीति द्वाविंशद्वचं सप्तमं सूक्तं । आद्यनृचस्य वाहंस्पत्यो भरद्वाज
ऋषिः । द्वितीयस्य मारीचः कश्यपः । तृतीयस्य राहूगणो गोतमः । चतुर्थस्य
भौमोऽधिः । पंचमस्य गाधिनो विश्वामिचः । षष्ठस्य भार्गवो जमदग्निः ।
सप्तमस्य मैत्रावरुणिवंसिष्ठः । सूक्तशेषस्यांगिरसः पवित्रो वसिष्ठो वोभी वा
समुदितावृषी । पवस्व सोम मंदयन्नित्याद्यास्तिस्रो द्विपदा गायत्र्यः । अविता
नो अजाश्व इत्याद्यास्तिस्रः पवमानपूपदेवत्याः पवमानसोमदेवताका वा । यत्ते
पवित्रमचिंपीत्याद्याः पंचर्चः पवमानाग्निदेवत्याः । आसां पंचानां मध्य उभाभ्यां
देव सवितरिति तृतीया पवमानसवितृदेवताका वा । चतुर्थी चिभिष्टुं देव

सवितरित्येषा विकल्पेन पवमानाग्निसवितृदेवताका । पुनंतु मामित्येषा विकल्पेन
 वैश्वदेवी । यः पावमानीरध्येतीत्यादिके द्वे पवमानमंडलाध्येतृस्तुतिप्रतिपादिके ।
 अतः सैव देवता । शिष्टाः सर्वाः पवमानसोमदेवताकाः । तथा चानुक्रम्यते ।
 त्वं सोमासि द्वात्रिंशद्भरद्वाजः कश्यपो गोतमोऽर्चिर्विश्वाभिचो जमदग्निर्वसिष्ठ
 इति ह नृचाः सप्त ऋषयः शेषे पवित्रो वसिष्ठो वोभौ वा । पवस्व सोम तिस्रो
 नित्यद्विपदा गायत्र्योऽविता नस्तिष्ठः पौष्ण्यो वा यज्ञे पवित्रं पंचाग्रेय्यः
 सावित्र्यग्निसावित्री वैश्वदेवी वासांमत्याः । त्रिंशी पुरउष्णिक् सप्तविंशत्यनुष्टुबंत्ये
 च ते पावमान्यध्येतृस्तुती इति । गतः सूक्तविनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

त्वं सोमासि धारयुर्मंद्रं और्जिष्ठो अर्ध्वरे । पवस्व मंहयद्रयिः ॥१॥

त्वं । सोम । असि । धारयुः । मंद्रः । और्जिष्ठः । अर्ध्वरे । पवस्व । मंहयत् । ऽरयिः ॥१॥

हे सोमाभिषूयमाण पवमान मंद्रो मोदयितृत्तम और्जिष्ठ और्जस्वितमंस्त्वमर्ध्वरे
 हिंसारहितेऽस्मदीये यज्ञे धारयुरभिपवणधाराकामोऽसि । भवसि । ततस्त्वं
 मंहयद्रयिः स्तोतृभ्यः प्रदीयमानधनः सन् पवस्व । द्रोणकलशे यहादिषु दशा-
 पवित्रेण पूतो भव । यद्वा धारयुस्तद्वदर्थे भाष्यत इति मत्वर्षीयो युः । स हे
 सोम त्वं धारावानिव ततः पवस्वेति संबंधः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

त्वं सुतो नृमादन्नो दधन्वान्मत्सरितमः । इंद्राय सूरिरंधंसा ॥२॥

त्वं । सुतः । नृमादन्नः । दधन्वान् । मत्सरिन् । ऽतमः । इंद्राय । सूरिः । अंधंसा ॥२॥

हे सोम नृमादन्नो नृणां कर्मणो नेतृणामृत्विजां मादयिता अत एव दधन्वान्
 नेभ्यो धनानि धारयन् प्रयच्छन् यद्वा यज्ञस्य धारकः सूरिः प्राज्ञः सुतोऽस्माभि-
 रभिषुतस्त्वमंधंसा हवीरूपेणास्त्रेण सहेंद्राय मत्सरितमस्तस्यातिशयेन मदकारी
 भव । नाद्वस्येति नकारः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

त्वं संघ्राणो अर्द्रिभिरर्भ्यर्षं कर्निक्रदत् । द्युमंतं शुष्ममुत्तमं ॥३॥

त्वं । संघ्राणः । अर्द्रिऽभिः । अर्भिः । अर्षं । कर्निक्रदत् । द्युऽमंतं । शुष्मं । उत्तमं ॥३॥

सुवानोऽभिषूयमाण इंद्रः सोमोऽव्ययमविमयमूर्णोस्तुकेन निर्मितं दशाप-
विचमतीत्य प्राक्षाः । कलशं प्रतिकर्षेण क्षरति ॥ क्षरतेर्लुङि तिपि सिचि छांदस
इडागमाभावः । अतोऽलौतस्येति वृद्धिः । रात्सस्येति सिचो लोपः । रेफांतं
स्पष्टयितुमितिकारः । बहुलं छंदसि । पा० ७. ३. ९७. । इतीडभावः । हल्ङादिना
तिलोपः । ततस्युनानः पवित्रेण शुद्ध इंद्रः सोम इंद्रमा विशति । उपसर्ग-
श्रुतेर्योग्यक्रियाध्याहारः ॥

॥ अथैकीनचिंशी ॥

ए॒प सोमो॒ अ॒धि त्व॒चि गवां॑ क्री॒ळत्य॒द्रिभिः॑ । इ॒ंद्रं मदा॑य॒ जोहु॑वत् ॥ २९ ॥

ए॒पः। सोमः॑। अ॒धि। त्व॒चि। गवां॑। क्री॒ळति॑। अ॒द्रिऽभिः॑। इ॒ंद्रं। मदा॑य॒ जोहु॑वत् ॥ २९ ॥

ए॒प अंशु॑रूपः सोमो गवां त्वच्यानदुहचर्मणि । अधिशब्द उपर्यर्थद्योतकः ।
चर्मण्युपर्यद्रिभिर्यावभिः सह क्रीडति । अभिषवाय संक्रीडते । एतेन तत्काल
इंद्रविषयां स्तुतिं कुर्वतीत्यवगम्यते ॥

॥ अथ चिंशी ॥

यस्य॑ ते द्यु॒म्वत्प॒यः प॒र्वमा॒नाभृ॑तं दि॒वः । तेन॑ नो मृ॒ळ जी॒वसे॑ ॥ ३० ॥

यस्य॑। ते। द्यु॒म्वत्। प॒यः। प॒र्वमा॒ना। आ॒भृ॑तं। दि॒वः। तेन॑। नः। मृ॒ळ। जी॒वसे॑ ॥ ३० ॥

हे पवमान पूयमान हे सोम दिवो द्युलोकादाभृतं श्येनरूपया गायत्र्याहृतं
द्युम्वदक्षवद्यशेषुक्तं वा पयः सोमलक्षणमन्नं यस्य ते तव स्वभूतं विद्यते तस्मात्त्वं
तेनान्नेन नोऽस्मान् जीवसे चिरजीवनाय मृळ । मृळय । सखय ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये द्वादशो वर्गः ॥

त्वं सोमासीति द्वाचिंशद्वचं सप्तमं सूक्तं । आद्यतृचस्य वाहंस्पत्यो भरद्वाज
ऋषिः । द्वितीयस्य मारीचः कश्यपः । तृतीयस्य राहूगणो गोतमः । चतुर्थस्य
भौमोऽचिः । पंचमस्य गाषिणो विश्वामिचः । षष्ठस्य भार्गवो जमदग्निः ।
सप्तमस्य मैत्रावरुणिवंसिष्ठः । सूक्तशेषस्यांगिरसः पविचो वसिष्ठो वोभौ वा
समुदितावृषी । पवस्व सोम मंदपन्नित्याद्यास्तिस्रो द्विपदा गायत्र्यः । अविता
नो अजाथ इत्याद्यास्तिस्रः पवमानपूपदेवत्याः पवमानसोमदेवताका वा । यत्ते
पविचमचिंपीत्याद्याः पंचर्चः पवमानाग्निदेवत्याः । आसां पंचानां मध्य उभाभ्यां
देव सवितरिति तृतीया पवमानसवितृदेवताका वा । चतुर्थी षिभिर्द्रुं देव

सवितरित्येषा विकल्पेन पवमानाग्निसवितृदेवताका । पुनंतु मामित्येषा विकल्पेन
 वैश्वदेवी । यः पावमानीरध्येतीत्यादिके हे पवमानमंडलाध्येतृस्तुतिप्रतिपादिके ।
 अतः सैव देवता । शिष्टाः सर्वाः पवमानसोमदेवताकाः । तथा चानुक्रम्यते ।
 त्वं सोमासि द्वात्रिंशद्भ्रजः कश्यपो गोतमोऽत्रिर्विश्वामित्रो जमदग्निर्वसिष्ठ
 इति ह तृचाः सप्त ऋषयः शेषे पवित्रो वसिष्ठो वोभौ वा । पवस्व सोम तिस्रो
 नित्यद्विपदा गायत्र्योऽविता नस्तिष्ठः पौष्ण्यो वा यत्ते पवित्रं पंचाग्नेय्यः
 सावित्र्यग्निसावित्री वैश्वदेवी वासामंत्याः । त्रिंशी पुरउष्णिक् सप्तविंशन्नुष्टुवंत्ये
 च ते पावमान्यध्येतृस्तुती इति । गतः सूक्तविनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

त्वं सोमासि धारयुमंद्र ओजिष्ठो अध्वरे । पवस्व मंहयद्रयिः ॥१॥

त्वं। सोम। असि। धारयुः। मंद्रः। ओजिष्ठः। अध्वरे। पवस्व। मंहयत्ऽरयिः ॥१॥

हे सोमाभिषूयमाण पवमान मंद्रो मोदयितृत्तम ओजिष्ठ ओजस्वितमंस्त्वमध्वरे
 हिंसारहितेऽस्मदीये यज्ञे धारयुरभिषवणधाराकामोऽसि । भवसि । ततस्त्वं
 मंहयद्रयिः स्तोतृभ्यः प्रदीयमानधनः सन् पवस्व । द्रोणकलशे यहादिषु दश-
 पवित्रेण पूतो भव । यद्वा धारयुस्तद्वदर्थे भाष्यत इति मत्वर्धीयो युः । स हे
 सोम त्वं धारावानिव ततः पवस्वेति संबंधः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

त्वं सुतो नृमादनो दधन्वान्मत्सरित्तमः । इंद्राय सूरिरंधसा ॥२॥

त्वं। सुतः। नृऽमादनः। दधन्वान्। मत्सरिन्ऽत्तमः। इंद्राय। सूरिः। अंधसा ॥२॥

हे सोम नृमादनो नृणां कर्मणो नेतृणामृत्विजां मादयिता अत एव दधन्वान्
 तेभ्यो धनानि धारयन् प्रयच्छन् यद्वा यज्ञस्य धारकः सूरिः प्राज्ञः सुतोऽस्माभि-
 रभिषुतस्त्वमंधसा हवीरूपेणानेन सहेंद्राय मत्सरितमस्तस्यातिशयेन मदकारी
 भव । नाहस्येति नकारः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

त्वं संप्राणो अद्रिभिरभ्यर्धं कनिक्रदत् । द्युमंतं शुषममुत्तमं ॥३॥

त्वं। सुप्रानः। अद्रिऽभिः। अभि। अर्प्यं। कनिक्रदत्। द्युऽमंतं। शुषमं। उत्तमं ॥३॥

हे पवमान सोम अद्रिभिर्यावभिः सुप्राणः सुन्वानोऽभिषूयमाणस्त्वं कनिक्रदत्
भृशं शब्दं कुर्वन् अभ्यर्षे । कालशं पाचाणि वाभिगच्छ । तथा द्युमंतं दीप्तियुक्त-
मुत्तमं श्रुपं शबूणां शेषकं बलं च प्राप्नुहि । यद्वा । एकवाक्यतया योजनीयः ।
सूयमानस्त्वं बलमभिगच्छेति ॥ कदि ऋदि आह्वाने । ऋदेर्यङ्लुकि नलो-
पोऽभ्यासस्य निगागमश्च दार्धतिं दर्धतीति सूचेण सर्वं निपात्यते । तस्माच्छ-
तृप्रत्ययः । अभ्यस्तानामादिरिति स्वरः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

इंदुर्हिन्वानो अर्षति तिर्रो वाराण्यथ्या । हरिर्वाजमचिक्रदत् ॥४॥

इंदुः । हिन्वानः । अर्षति । तिरः । वाराणि । अथ्या । हरिः । वाजं । अचिक्रदत् ॥४॥

हिन्वानो यावभिः प्रेर्यमाणोऽभिषूयमाण इंदुः सोमोऽव्ययाविमयान्यवीनां
स्वभूतानि वाराणि वालानि । पवित्राणीत्यर्थः । तानि तिरस्तिरस्कृत्य व्यवधा-
यार्षति । गच्छति । प्रभूतं निर्गच्छतीत्यर्थः । सोऽयं हरिर्हरितवर्णः सोमो
वाजमन्नमचिक्रदत् । शब्दयति । त्वया सहेंद्रमहमाह्वयामीत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

इंदो व्ययमर्षसि वि अर्वांसि वि सौभगा । वि वाजान्तसोम गोमंतः ॥५॥

इंदो इति । वि । अर्थ्यं । अर्षसि । वि । अर्वांसि । वि । सौभगा । वि । वाजान् ।

सोम । गोऽमंतः ॥५॥

हे इंदो सोम अव्यमविवाले भवं पवित्रं अर्षसि । विविधं धाराभिर्गच्छसि ।
किंच । अर्वांसि हवीरूपाण्यन्वानि च विगच्छसि । तथा सौभगा । सुभगस्य
भावः सौभगं । सुभगशब्द उद्गात्रादिषु पठ्यते । तस्योत्तरपदवृद्धिर्नेष्यते । सौभगानि
धनानि विविधं प्राप्नोषि । तथा हे सोम गोमंतः पशुमंति वाजान् बलानि च
विविधं प्राप्नुहि । तानि सर्वाण्यस्माकं प्रापयेत्यभिप्रायः ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये चयोदशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

आ न इंदो शतग्विनं रयिं गोमंतमश्विनं । भरां सोम सहस्रिणं ॥६॥

आ । नः । इंदो इति । शतं ऽग्विनं । रयिं । गोऽमंतं । अश्विनं । भरां । सोम । सहस्रिणं ॥६॥

हे इंदो पात्रेषु क्षरन् हे सोम नोऽस्मभ्यमा भर । संपादय । देहि । किमि-
त्युच्यते । शतग्विनं शतं गावो यस्य स शतगुः । तद्वतं गोमंतं प्रशस्तपशुमंत-
मश्विनमश्वयुक्तं सहस्रिखं सहस्रसंख्याकं रयिं धनं पुत्रं वाभर ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

पर्वमानास इंदवस्तिरः पवित्रमाश्वः । इद्रं यामेभिराशत ॥७॥

पर्वमानासः । इंदवः । तिरः । पवित्रं । आश्वः । इद्रं । यामेभिः । आशत ॥७॥

पवित्रमूर्णास्तुकेन निर्मितं दशापवित्रं तिरस्तिरस्कृत्य व्यवधायकं कृत्वा पव-
मानासः कलशं प्रति बहुधाराः क्षरन् आश्वः क्षिप्रं मदकारिणश्चमसादीन्
व्याप्नुवंतो वेदवः सोमा यामेभिः स्वीयैर्गमनैरिद्रमाशत । व्याप्नुवंति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

ककुहः सोम्यो रस इंदुरिद्राय पूर्यः । आयुः पवत आयवे ॥८॥

ककुहः । सोम्यः । रसः । इद्रुः । इद्राय । पूर्यः । आयुः । पवते । आयवे ॥८॥

ककुहः । सोमः सर्वकर्मकारयितृत्वेन सर्वेषां समुच्छ्रितोऽतिशयितो भवति ।
सोऽयं पूर्यः पूर्यः कृतोऽभिषुतः पूर्यं प्रातःकाले कृतो वायुरिद्रमभिगतेदुः
पात्रेषु क्षरन् सोम्यः । मये चेति यप्रत्ययः । सोममयो रस आयवे सर्वत्र गत्र
इद्राय पवते । कलशेषु पवित्रेण पूतो भवति । यद्वा । इद्रार्थमभिमुखं गच्छति ।
पवतिर्गतिकर्मा ॥

॥ अथ नवमी ॥

हिवन्ति सूरमुस्रयः पर्वमानं मधुश्चुतं । अभि गिरा समस्वरन् ॥९॥

हिवन्ति । सूरं । उस्रयः । पर्वमानं । मधुऽश्चुतं । अभि । गिरा । सं । अस्वरन् ॥९॥

उस्रयः कर्मकरणार्थमितस्ततः संचरन्त्योऽङ्गुलयो मधुश्चुतं मदकरस्य रसस्य
च्चावधितारं सूरं सवीर्यं सर्वस्य यागादिकर्मणि प्रेरकं पवमानं सोमं हिवन्ति ।
अभिषवार्थं संप्रेरयन्ति । ततः स्तोतारो गिरा स्तुत्या तमेनमभि समस्वरन्
सम्यगभिषुवंति ॥

॥ अथ दशमी ॥

अविता नो अजाश्वः पूषा यामनियामनि । आ भक्षत्कन्यास नः ॥१०॥

अविता । नः । अजऽअश्वः । पूषा । यामनिऽयामनि । आ । भक्षत् । कन्यास । नः ॥१०॥

अजाश्वः । अजाः पूष्ण इत्युक्तत्वादजा एवाश्वो वाहनानि यस्य स तथोक्तः । स पूषैतन्नामको देवो यामनि यामनि सर्वस्मिन्गमने भौमदिव्यलक्षणे नोऽस्माकमविता पालयिता भवतु । किंच । कन्यासु कमनीयास्वभिमतासु स्त्रीषु नोऽस्मानाभक्षत् । आ भजतां । अस्माकं कन्याः प्रयच्छत्वित्यर्थः । भजः सेवार्थोऽस्तेति सिष्यडागमे रूपं । यद्वा अजाश्वोऽजवाहनः पूषा सर्वस्य पोषयिता सोमो यामनि यामनि । यायते प्राप्यते देवैरचेति याम यज्ञः । तत्र यज्ञे नोऽस्माकमविता रक्षिता भवतु । तथा कन्यासु स्त्रीष्विष्टास्वस्माना भक्षत् । प्रापयतु ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये चतुर्दशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

अयं सोमः कपदिने घृतं न पवते मधु । आ भक्षत्कन्यासु नः ॥ ११ ॥

अयं । सोमः । कपदिने । घृतं । न । पवते । मधु । आ । भक्षत् । कन्यासु । नः ॥ ११ ॥

कपदिने कल्याणमुकुटवते सोमाय पूष्णे वा तदर्थमयं मादयिताभिपुतोऽस्मदीयः सोमः पवते च । गच्छति । तं प्राप्नोति । तत्र दृष्टांतः । घृतं न मधु मादकं हवीरूपं घृतं यथा सोमं पूषणं वा गच्छति तद्वत् । ततः स कन्यास्वस्मानागमयत् ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

अयं तं आघृणे सुतो घृतं न पवते शुचिं । आ भक्षत्कन्यासु नः ॥ १२ ॥

अयं । ते । आघृणे । सुतः । घृतं । न । पवते । शुचिं । आ । भक्षत् । कन्यासु । नः ॥ १२ ॥

हे आघृणे । घृ क्षरणदीप्तोः । सर्वतो दीप्यमान पवमान पूषन् वा ते त्वदर्थं सुतोऽभिपुतोऽयं सोमः पवते । त्वदभिमुखमागच्छति । यद्वा त्वदर्थं पात्रेषु पवित्रेण पूतो भवति क्षरति वा । तत्र दृष्टांतः । घृतं न शुचि शुद्धं घृतं यथा त्वां प्राप्नोति तद्वत् । ततस्त्वमभिलपितान्यस्माकं देहीति ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

वाचो जंतुः कवीनां पर्वस्व सोम धारया । देवेषु रत्नधा अस्ति ॥ १३ ॥

वाचः । जंतुः । कवीनां । पर्वस्व । सोम । धारया । देवेषु । रत्नधाः । अस्ति ॥ १३ ॥

हे सोम कवीनां क्रांतप्रज्ञानां स्तोत्राणां वाचो जंतुः स्तुतेर्जनयिता । यद्वा मेपायिनां मध्ये त्वमेव वाचं जनयसि । अत्यंतं वाग्मी त्वं धारया पवस्व ।

द्रोणकलशं यहांश्च प्राप्नुहि । तत इन्द्रादिदेवेषु रत्नधा रमणशीलस्य सोमस्य
निधातासि । भवसि । अथवा देवेषु स्तोत्रकारिषु कर्म कुर्वाणेषु वास्मासु रत्नस्य
कनकादेदाता भवसि ॥

यावस्तोत्रे गाणगारिमतेनाभिरूपकरणे कलशेषु सोम आसिच्यमानेऽस्य
तृचस्य आ कलशेष्वित्यादिके द्वितीयातृतीये । सूचितं च । आ कलशेषु धावति
श्येनो वर्मं वि गाहत इति द्वे । आ० ५. १२. । तयोः प्रथमा सूक्ते चतुर्दशी ॥

आ कलशेषु धावति श्येनो वर्मं वि गाहते । अभि द्रोणा कनिऋदत् ॥ १४ ॥

आ कलशेषु धावति श्येनः । वर्मं वि गाहते । अभि द्रोणा । कनिऋदत् ॥ १४ ॥

ऋत्विग्भिरभिषिच्यमानः कश्चित्सोमः कलशेषु सोमाधारेषु द्रोणकलशेषा-
धावति । सर्वतो गच्छति । श्येनः । लुप्तोपममेतत् । यथा श्येनो वर्मं वरणीयं
कुलायं विगाहते प्रविशति तद्वत् । कनिऋदत् अत्यंतं शब्दं कुर्वन् द्रोणा द्रोणक-
लशानभिगच्छति च । यद्वा द्रोणाधवनीयपूतभृत्संज्ञकाभिप्रायं । एकः सिच्यमानः
सोमो द्रोणं प्रति शब्दायमानः पश्चात्प्रथमं गच्छति । ततः पाचद्वयमिति ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

परि प्र सोम ते रसोऽसंजिं कलशं सुतः । श्येनो न तक्तो अर्पति ॥ १५ ॥

परि । प्र सोम । ते । रसः । असंजिं । कलशं । सुतः । श्येनः । न । तक्तः । अर्पति ॥ १५ ॥

हे सोम कलशेषु द्रोणाभिधानेषु सुतोऽभिपुतस्ते तव रसः परि प्राप्तजिं ।
परितो यहेषु चमसेषु च प्रसृष्टो विभक्तो भवति । कथमिव । श्येनो न तक्तः ।
तकिर्गतिकर्मा । गमनशीलः श्येनः पक्षी यथा सर्वं चार्पति गच्छति तद्वत् ।
यद्वा । यथा श्येनः सर्वतो गता तद्वत्तक्तः पात्रेषु गतः सोमोऽर्पति । इन्द्रादिदेवा-
नागच्छत् । अर्तेल्लेति सिपि वा रूपं । पूर्वमृषी गतावित्यस्मात्ल्लेति शपि रूपं ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये पंचदशो वर्गः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

पवस्व सोम मंदयच्चिद्राय मधुमत्तमः ॥ १६ ॥

पवस्व । सोम । मंदयन् । चिद्राय । मधुमत्तमः ॥ १६ ॥

हे सोम मधुमन्मोऽतिशयेन मधुररसवांस्त्वं मंदयन् मादयिता भवन् ।
यद्वा । इंद्राय । क्रियायहणं कर्तव्यमिति संप्रदानं । इंद्रं मोदमानः सन् पवस्व ।
इंद्रार्थमागच्छ ॥

॥ अथ सप्तदशी ॥

असृयन्देववीतये वाजयंतो रथा इव ॥ १७ ॥

असृयन् । देवऽवीतये । वाजऽयंतः । रथाःऽइव ॥ १७ ॥

एतेऽभिषुताः सोमा वाजयंतः संतो देववीतये देवयजनायासृयन् । विसृज्यंते ।
ऋत्विग्भिः प्रदीयंते । तत्र हृष्टांतः । रथा इव वाजयंतः शत्रुधनानि बलानि वा
स्वामिन इच्छंतो रथा देववीतये देवानां गमनाय यथा विसृज्यंते तद्वत् ॥

॥ अथाष्टादशी ॥

ते सुतासो मदिंतमाः श्रुक्ता वायुमसृक्षत ॥ १८ ॥

ते । सुतासः । मदिन्ऽतमाः । श्रुक्ताः । वायुं । असृक्षत ॥ १८ ॥

मदिंतमा अतिशयेन मादयितारः श्रुक्ता दीप्यमानाः सुता अभिषुतास्ते
सोमा वायुं शत्रुमसृक्षत । असृजन् अकार्षुः । यद्वा वायुमेव सोमपानार्थम-
सृजन् । सोमेषु सुतेषु सत्सु वायुस्तपानार्थमागच्छति ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

याव्णा तुन्नो अभिष्टुतः पविचं सोम गच्छसि । दधत्स्तोचे सुवीर्यं ॥ १९ ॥

याव्णा । तुन्नः । अभिऽस्तुतः । पविचं । सोम । गच्छसि । दधत् । स्तोचे । सुऽवीर्यं ॥ १९ ॥

हे सोम त्वं याव्णा तुन्नोऽभिपीडितोऽभिषुतस्त्वं स्तोत्रभिरभिष्टुतः सन् पविचं
गच्छसि । प्राप्नोषि । किं कुर्वन् । स्तोचे स्तोचकारिणे जनाय सुवीर्यं शोभनवीर्यपितं
धनादिकं दधत् विदधत् प्रयच्छन् ॥

॥ अथ विंशी ॥

एष तुन्नो अभिष्टुतः पविचमतिं गाहते । रक्षोहा वारमव्ययं ॥ २० ॥

एषः । तुन्नः । अभिऽस्तुतः । पविचं । अतिं । गाहते । रक्षःऽहा । वारं । अव्ययं ॥ २० ॥

तुन्नः । तुद प्यचने । यावभिरभिव्यधितः सुतोऽत एव सर्वैरभिष्टुत एषोऽस्म-

दीयः सोमो रक्षोहा कर्मविघ्नकरिणां राक्षसानां पापानां वा हंताभवत् । अव्यय-
मविमयमव्यवयवभूतं वारं वालं तेन कृतं पवित्रं दशापवित्रमति अतिक्रम्य
गाहते । द्रोणकलशं प्रविशति ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये षोडशो वर्गः ॥

॥ अथैकविंशी ॥

यदंति यच्च दूरके भयं विंदति मामिह । पर्वमानु वि तर्जहि ॥२१॥

यत् । अंति । यत् । च । दूरके । भयं । विंदति । मां । इह । पर्वमानु । वि । तत् । जहि ॥२१॥

हे पवमान पूज्यमान पुनान वा सोम यद्भयमंत्यंतिके तथा यच्च भयं
दूरकेऽतिदूरे देशेऽथवेहास्मिन् प्रदेशेऽपि भयं मां विंदति लभते प्राप्नोति
तद्भयं त्वं वि जहि । विशेषेण नाशय । यद्वा । इहेति यज्ञोऽयं लोको वा ।
अस्मिन् क्रियमाणे यज्ञेऽस्मिन् लोके वा यद्भयं व्याप्नोति तन्नाशयेत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

पर्वमानुः सो अद्य नः पवित्रेण विचर्षणिः । यः पोता स पुनातु नः ॥२२॥

पर्वमानुः । सः । अद्य । नः । पवित्रेण । विचर्षणिः । यः । पोता । सः । पुनातु । नः ॥२२॥

स तादृशः प्रसिद्धो विचर्षणिः सर्वस्य द्रष्टा पवमानोऽद्येदानीमेव पवित्रेण
पापशोधकेन तेजसा नोऽस्मान्पुनातु । पापरहितान् करोतु ॥

पवित्रेष्वां प्रथमाज्यभागस्य याज्या यत्ते पवित्रमित्येषा । सूचितं च । यत्ते
पवित्रमर्चिष्या कलशेषु धावतीति पवित्र इत्येते । आ० २. १२. । इति ॥

॥ सैषा सूक्ते त्रयोविंशी ॥

यत्ते पवित्रमर्चिष्यन्ने विततमंतरा । ब्रह्म तेन पुनीहि नः ॥२३॥

यत् । ते । पवित्रं । अर्चिषि । अग्ने । विऽततं । अंतः । आ । ब्रह्म । तेन । पुनीहि । नः ॥२३॥

हे पवमानगुणविशिष्टामे ते त्वदीयं पवित्रं शोधकं यत्स्वतेजोऽर्चिषि सौर-
वैद्युतादितेजस्यंतर्मध्य आ विततं आ विस्तृतं विद्यते । यद्वा हे अग्ने ते तव
स्वभूतेऽर्चिषि तेजस्यंतर्मध्ये यत्पवित्रं शुद्धुत्पादकं सामर्थ्यमस्ति तेन तादृशेन
तेजसा ब्रह्म पुत्रादिवर्धनकारि नः शरीरं पुनीहि । पापरहितं पूतं कुरु ॥

॥ अथ चतुर्विंशी ॥

यत्ते पवित्रमर्चिवदग्ने तेन पुनीहि नः । ब्रह्मसवैः पुनीहि नः ॥२४॥

यत्ते। पवित्रं। अर्चिंऽवत्। अग्ने। तेन। पुनीहि। नः। ब्रह्मऽसवैः। पुनीहि। नः॥२४॥

हे अग्ने पवित्रं शोधकमर्चिवदर्चिवत् । छंदसीर इति मतुपो बलं । सौरा-
दितेजोयुक्तं ते त्वदीयं यत्तेजो विद्यते तेन स्वीयेनैव तेजसा नोऽस्मान् पुनीहि ।
पूतान् कुरु । किंच ब्रह्मसवैर्ब्राह्मणकर्तृकसोमाभिषवैः । यद्वा ब्रह्म सोमः ।
तस्याभिषवैः । नोऽस्मान्पुनीहि ॥

॥ अथ पंचविंशी ॥

उभाभ्यां देव सवितः पवित्रेण सवेन च । मां पुनीहि विश्वतः ॥२५॥

उभाभ्यां। देव। सवितरिति। पवित्रेण। सवेन। च। मां। पुनीहि। विश्वतः॥२५॥

हे सवितः सर्वस्य प्रेरक हे देव द्योतमान सोम त्वं पवित्रेण पापशोधकेन
त्वदीयेन तेजसा सवेन सोमाभिषवेण च एताभ्यामुभाभ्यां विश्वतः सर्वतो मां
पुनीहि । पूतं कुरु ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये सप्तदशो वर्गः ॥

॥ अथ षड्विंशी ॥

त्रिभिष्टुं देव सवितर्वर्षिष्ठैः सोम धामभिः । अग्ने दक्षैः पुनीहि नः ॥२६॥

त्रिऽभिः। त्वं। देव। सवितः। वर्षिष्ठैः। सोम। धामऽभिः। अग्ने। दक्षैः। पुनीहि। नः॥२६॥

हे देव स्तुत्य दीप्यमान वा हे सवितः सर्वस्य स्वस्वकर्मणि चोदयितः हे
सोम पवमानगुणविशिष्ट हे अग्ने त्वं वर्षिष्ठैर्वृद्धतमैः अत एव दक्षैः सामर्थ्य-
वद्भिस्त्रिभिर्धामभिः शरीरिग्निवायुसूर्यात्मकैस्त्रिभिः शरीरिर्नोऽस्मान् पुनीहि ।
परिणुदान् कुरु ॥

॥ अथ सप्तविंशी ॥

पुनंतु मां देवजनाः पुनंतु वसवो धिया । विश्वे देवाः पुनीत मा जातवेदः
पुनीहि मां ॥२७॥

पुनंतु। मां। देवऽजनाः। पुनंतु। वसवः। धिया। विश्वे। देवाः। पुनीत। मा।
जातऽवेदः। पुनीहि। मा॥२७॥

देवजनाः । देवानां जनो प्रादुर्भावो येषां यज्ञेऽपिति देवजना यजमानाः । यज्ञा । इंद्रादिदेवगणा मां पुनंतु । परिपूतं कुर्वंतु । तथा वसवो वासका देवा धियात्मीयेन कर्मणा मां पुनंतु । अथवा प्रत्यक्षः । हे विश्वे देवाः सर्वे देवा मा मां पुनीत । पूतं कुरुत । हे जातवेदः । जातानि भूतजातानि वेत्तीति यज्ञा जातप्रज्ञ हे अग्ने मा मां पुनीहि ॥

॥ अथाष्टाविंशी ॥

प्र ष्यायस्व प्र स्यंदस्व सोम विश्वेभिरंशुभिः । देवेभ्य उन्नमं हविः ॥२६॥

प्र। ष्यायस्व। प्र। स्यंदस्व। सोम। विश्वेभिः। अंशुभिः। देवेभ्यः। उन्नमं। हविः। ॥२६॥

हे सोम प्रष्यायस्व । अस्मान्प्रकर्षेण वर्धय । यज्ञा देवान् सोमेन वर्धय । किंच विश्वेभिरंशुभिः सर्वैस्त्वदीयैरंशुभिर्देवेभ्यो देवार्थमुन्नमं प्रशस्ततमं हविः सोमरूपं प्रस्यंदस्व । कलशादीन्प्रति प्रस्रव । प्रयच्छेति यावत् ॥

अग्नीषोमप्रणयन उप प्रियमित्येषा । सूचितं च । उप प्रियं पनिप्रतमित्यर्धं च आरमेत् । आ० ४. १२. इति ॥

॥ सैषा सूक्त एकीनविंशी ॥

उप प्रियं पनिप्रतं युवानमाहुतीवृधं । अगन्म विभ्रतो नमः ॥२९॥

उप। प्रियं। पनिप्रतं। युवानं। आहुतिऽवृधं। अगन्म। विभ्रतः। नमः। ॥२९॥

प्रियं सर्वस्य प्रीणयितारं पनिप्रतमत्यंतं शब्दायमानं युवानं तरुणमाहुतिवृधमाहुतिभिर्वर्धनीयं पवमानं वयं नमो हविर्नमस्कारं वा विभ्रतो धारयंतः संत उपागन्म । उपगच्छेम । गमेलुडि मंचे घसेति च्चेलुकि सति म्वोथेति नकारः । पनिप्रतं । पनेः स्तुत्यर्थस्य यड्लुकि रूपं । दापतिं दर्धतीति सूच इतिकरणस्य प्रदर्शनार्थत्वादवाभ्यासस्य निगागम उपधालोपथ निपात्यते ॥

॥ अथ चिंशी ॥

अलाय्यस्य परंशुर्ननाश तमा पवस्व देव सोम । आखुं चिद्व देव सोम ॥३०॥

अलाय्यस्य। परंशुः। ननाश। तं। आ। पवस्व। देव। सोम। आखुं। चित्। एव।

देव। सोम॥३०॥

अलाय्यस्य । अर्तेरौणादिक आय्यप्रत्ययः । कपिलकादित्वात्त्वत् । अभिगम-
नशीलस्य शचोः परशुच्छेदकः पवमानस्तमेव शचुं ननाश । नाशयतु । अस्मा-
नपापान् ततो हे देव दीप्यमान सोम आपवस्व । अस्मदाभिमुख्येन गच्छ ।
किंच । हे देव द्योतमान स्तुत्य वा हे सोम आखुं चित् । खन्तु अवदारणे ।
सर्वस्याहंतारमपि तं शचुमेव बाधस्व नास्मानपापानिति ॥

॥ अथैकविंशी ॥

यः पावमानीरध्येत्यृषिभिः संभृतं रसं ।

सर्वं स पूतमश्नाति स्वदितं मातरिश्चना ॥३१॥

यः । पावमानीः । अधिऽएति । ऋषिऽभिः । संऽभृतं । रसं ।

सर्वं । सः । पूतं । अश्नाति । स्वदितं । मातरिश्चना ॥३१॥

यो जनः पावमानीः पवमानदेवताकाः सर्वा ऋचः तद्रूपमृषिभिः सूक्त-
द्रष्टृभिर्मधुच्छंदःप्रभृतिभिः संभृतं संपादितं रसं वेदरसभूतं सारं सूक्तसंघमध्येति
अधीते स जनः सर्वं भोज्यजातं पूतं परिशुद्धमेवाश्नाति । परिपूतं पापरहितमन्नं
भक्षयति । कथमस्य पूतत्वं तत्राह । स्वस्थाशनात्प्रागेव मातरिश्चना । मातर्य-
तरिश्चे श्वसितीति मातरिश्चा वायुः । स च वायुः पवित्रमेव । पवित्रेण वायुना
स्वदितं स्वादूकृतं परिपूतमेवान्नं पश्चात्स नरोऽश्नाति ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

पावमानीर्यो अध्येत्यृषिभिः संभृतं रसं ।

तस्मै सरस्वती दुहे क्षीरं सर्पिर्मधूदकं ॥३२॥

पावमानीः । यः । अधिऽएति । ऋषिऽभिः । संऽभृतं । रसं ।

तस्मै । सरस्वती । दुहे । क्षीरं । सर्पिः । मधु । उदकं ॥३२॥

यो ब्राह्मणः पावमानीः पवमानदेवताका ऋचः तदात्मकमृषिभिर्मधुच्छंद-
आदिभिः संभृतं रसं वेदसारं सूक्तसंघमध्येति अधीते तस्मै पवमानाध्ययनं कुर्वते
जनाय सरस्वती सर्वत्र सरणवती वाग्देवता क्षीरं यज्ञसाधनभूतं पयः सर्पि-
स्तादृशं घृतं मधु मदकरमुदकं सोमं दुहे । स्वयमेव दोग्धि । एनं नरं यागादिपरं

वेदशास्त्रविदं करोतीत्यर्थः ॥ दुह प्रपूरणे । कर्मकर्तरि न दुहसुनमां यक्किणा-
विति यकः प्रतिषेधः । लोपस्त आत्मनेपदेष्विति तलोपः ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीयेऽष्टादशो वर्गः ॥

॥ इति सायणाचार्यविरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे दाशतय्या नवमे
मंडले तृतीयोऽनुवाकः ॥

चतुर्थेऽनुवाकेऽष्टादश सूक्तानि । तत्र प्र देवमिति दशर्चे प्रथमं सूक्तं ।
भलंदनपुत्रस्य वत्समेरार्षे पचमानसोमदेवताकं । दशमी त्रिष्टुप् शिष्टा जगत्यः ।
तथा चानुक्रम्यते । प्र देवं दश वत्सप्रिर्भालंदनस्त्रिष्टुवंतं हेति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र देवमच्छा मधुमंत इंद्वोऽसिष्यदंत गाव आ न धेनवः ।

वर्हिषदो वचनावंत ऊधभिः परिष्पुतमुस्रिया निरिण्जं धिरे ॥१॥

प्र । देवं । अच्छ । मधुऽमंतः । इंद्वः । असिष्यदंत । गावः । आ । न । धेनवः ।

वर्हिऽसदः । वचनाऽवंतः । ऊधऽभिः । परिऽष्पुतं । उऽस्रियाः । निऽनिर्जं । धिरे ॥१॥

मधुमंतो मादकरससंयुक्ता इंदवः सोमा देवं द्योतमानं सोमात्मकमिंद्रमच्छ
प्रति प्रासिष्यदंत । प्रस्यंदते । यहादिषु प्रक्षरति ॥ स्यंदतेर्ण्यंतस्य लुङि चङि
रूपं । तत्र दृष्टांतः । गाव आ न धेनवः । पयस्विन्यः प्रीणयिष्यो गावो यथा
वत्सं प्रति प्रस्रवंति तद्वत् । किंच वर्हिषदो वर्हिषि सीदंतो वचनावंतो हंभार-
वादिशब्दवंत उस्रियाः । गोनामैतत् । तादृश्यो गाव ऊधभिः पयोधारकैः स्वीः
स्वीरूधभिः परिष्पुतं परितःस्रवणशीलं निरिण्जं श्रुद्धं पयोभूतं सोमरसं धिरे ।
दधिरे । इंद्रार्थं धारयन्ति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

स रीरुवदभि पूर्वा अचिक्रददुपारुहः अथयन्त्स्वादते हरिः ।

तिरः पवित्रं परियन्तुरु जयो नि शयीणि दधते देव आ वरं ॥२॥

सः । रीरुवत् । अभि । पूर्वाः । अचिक्रदत् । उपऽआरुहः । अथयन्त् । स्वादते । हरिः ।

तिरः । पवित्रं । परिऽयन् । उरु । जयः । नि । शयीणि । दधते । देवः । आ । वरं ॥२॥

रोरुवत् कलशादिकं प्रत्यत्यंतं शब्दं कुर्वन् स सोमः पूर्वा मुख्याः स्तोत्राणां स्तुतीरभ्यचिक्रदत् । अभिमुखमध्वनयत् । स्तुतयः साधीयस्य इति प्रतिध्वनिमङ्गीकारमकापीदित्यर्थः । किंच हरिर्हरितवर्णो उपारुहः । रोहतेस्ताच्छीलिकः क्विप् । उपारोहणशीला ऊर्ध्वं प्रादुर्भवनशीला ओषधीः श्रथयन् अये विष्टेपयन् स्वादते । स्वादूकरोति । ताः फलिनीः कुर्वन् स्वादुयुक्ता विदधातीत्यर्थः । तथा पवित्रमविवालात्मकं दशापवित्रं तिरस्त्रिरस्कृत्य पात्राणि प्रत्यात्मनः क्षरणकाले पवित्रं व्यवधायकं कृत्वा परियन् परितो गच्छन् सोम उरु महान्तं जयो वेगं करोति । ततः शर्याणि । श्रु हिंसायां । हिंसितव्यानि । यद्वा शरेण हंतव्यानि रक्षांसि नि दधते । निक्षिपति । न्यङ्करोति । हिनस्तीति यावत् । पश्चाद्देवो दीप्यमानः सोमो वरं वरणीयं धनं सोमं दातृभ्यो यजमानेभ्य आ दधते । आधा-रयति । प्रयच्छतीत्यर्थः ॥ दधातेर्लेट्वाडागमे घोलोपो लेटि वेत्याकारलोपः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

वि यो ममे यम्या संयती मदः साकंवृधा पर्यसा पिन्वदक्षिता ।

मही अपारे रजसी विवेविददभिब्रजन्नक्षितं पाज आ दे ॥ ३ ॥

वि । यः । ममे । यम्या । संयती इति संऽयती । मदः । साकंवृधा । पर्यसा । पिन्वत् । अक्षिता ।

मही इति । अपारे इति । रजसी इति । विऽविविदत् । अभिऽब्रजन् । अक्षितं । पाजः । आ । दे ॥ ३ ॥

यो मदः । माद्यत्यनेनेति मदः सोमरसो यम्या युगलभूते संयती परस्परं संगच्छमाने द्यावापृथिव्यौ विममे । विशेषेण निर्मितवान् । ततः ते साकंवृधा सहैव वर्धनशीले तथाक्षिताक्षीणे सामर्थ्यवत्यौ यथा भविष्यतस्तथा स सोमः पर्यसा पर्योरूपेण स्वीयस्तेन पिन्वत् । असिंचत् । अवर्धयदिति यावत् । किंच मही मह्यौ अत एवापारे पर्यतरहिते रजसी । द्यावापृथिवीनामैतत् । ते द्यावापृथिव्यौ विवेविदत् । विद ज्ञाने । यद्भुक्ति शतरि रूपं । अभ्यासस्वरः । इयं पृथिवी इयं द्यौरिति सर्वेषां विविच्य तेजसा प्रज्ञापयन् अभिब्रजन् अभितः सर्वतो गच्छन् सोमोऽक्षितमक्षीणमविनश्वरं पाजो बलमा दे । स्वीकृतवान् । अत्यंतं बलवानभवदित्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

स मातरां विचरन्वाजयन्नपः प्र मेधिरः स्वधया पिबते पदं ।

अंशुर्यवेन पिपिशे यतो नृभिः सं जामिभिर्नसते रक्षते शिरः ॥४॥

सः । मातरां । विऽचरन् । वाजयन् । अपः । प्र । मेधिरः । स्वधयां । पिबते । पदं ।

अंशुः । यवेन । पिपिशे । यतः । नृऽभिः । सं । जामिऽभिः । नसते । रक्षते । शिरः ॥४॥

मेधिरः । मेधारथाभ्यामिरन्ध्रिचावितीरन्प्रत्ययो मत्वर्थीयः । मेधावान् प्रज्ञः सोमो मातरा मातरौ जगतो निर्मात्रौ द्यावापृथिव्यौ विचरन् अंतरेणात्यंतं चरन् तथापोऽंतरिक्षस्थितान्युदकानि वाजयन् प्रेरयन् । वज्रेण्यंतस्य शतरि रूपं । तादृशः स्वधया सक्तुलक्षणेनानेन सह पदं स्वस्थानमुत्तरवेदिरूपं प्र पिबते । प्रकर्षेणायाययति । ततो नृभिः कर्मनेतृभिर्चतुर्विम्भयतः संयतोऽंशुः सोमो यवेन पिपिशे । पिश अवयवे । अवयवत्वेन कृतः । मिश्रित इत्यर्थः । सोमस्तु यवसक्तुभिः श्रीयते खलु । सोऽयं जामिभिरैकस्मात्पाणेरूपत्वाभिरंगुलीभिः संनसते संगच्छते च शिरः शीर्णं भूतजातं च रक्षते च स्वीयरसेन रक्षति । षोषयति । नसतिर्गतिकर्मा । चादिलोपे विभाषेति न निघातः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

सं दक्षेण मनसा जायते क्विर्चतस्य गर्भो निर्हितो यमा परः ।

यूना ह संतां प्रथमं वि जज्ञतुर्गुहां हितं जनिम नेममुद्यतं ॥५॥

सं । दक्षेण । मनसा । जायते । क्विः । चतस्य । गर्भः । निर्हितः । यमा । परः ।

यूनां । ह । संतां । प्रथमं । वि । जज्ञतुः । गुहां । हितं । जनिम । नेमं । उत्स्यतं ॥५॥

प्रसंगात्सोमसूर्ययोरविर्भावमाह । दक्षेण प्रवृद्धेन मनसा सह संजायते । पृथिव्याः सम्यक् जायते । तथा चतस्योदकस्येव गर्भो गर्भस्थानीयः । यज्ञा सत्यस्य यज्ञस्य मध्ये गर्भः शब्दनीयः स्तुत्यः स एव सोमः परः परस्तादंतरिक्षे यमा यमेन नियमेन देविर्निहितः स । सूर्यादि वृष्टिर्भवति । तस्मात्सोमः सूर्यात्मकतयावस्थित इत्यर्थः । एवं यूना । हेत्यवधारणे । युवानावेव संतां तां प्रथमं जननकाले विजज्ञतुः । अयं सोमोऽयं सूर्य इति विशेषेण ज्ञायते । तयोश्चार्थ

जनिम जन्म गुहा गुहायां हितं । निहितं भवति । तयोर्नेममर्धं चोद्यतं प्रकाशितं भवति । दिवा सूर्यः प्रादुर्भवति रात्रौ चंद्रमा इति ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीय एकोनविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

मंद्रस्य रूपं विविदुर्मनीषिणः श्येनो यदंधो अर्भरत्परावतः ।

तं मर्जयंत सुवृधं नदीषु उशंतंमंशुं परियंतमृग्मियं ॥६॥

मंद्रस्य रूपं विविदुः । मनीषिणः । श्येनः । यत् । अंधः । अर्भरत् । पराऽवतः ।

तं । मर्जयंत । सुऽवृधं । नदीषु । आ । उशंतं । अंशुं । परिऽयंतं । ऋग्मियं ॥६॥

मनीषिणः प्राज्ञा यष्टारो मंद्रस्य मदकरस्य रसस्य सोमस्य रूपं विविदुः । जानंति । यदंधो यत्सोमलक्षणमन्नं श्येनो गायत्रीरूपो षष्ठी परावतो दूराद्यु-
लोकादाभरत् आजहार । ह्यहोर्भस्खंदसीति भकारः । तं तादृशं सुवृधं सप्त
वर्धमानं सुवर्धयितारं वांशुं सोमं नदीषु नदमानासु वसतीवर्याख्यास्वप्स्वा-
मर्जयंत । ऋत्विज आशोधयति । अलंकुर्वेति वा । कीदृशं । उशंतं देवान् कामयमानं
परियंतं परितो गच्छंतमृग्मियमृगहै स्तुत्यं सोममामर्जयंतीति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

त्वां मृजंति दश योषणः सुतं सोम ऋषिभिर्मतिभिधीतिभिर्हितं ।

अब्यो वारैभिरुत देवहूतिभिर्नृभिर्यतो वाज्रमा दधि सातये ॥७॥

त्वां । मृजंति । दश । योषणः । सुतं । सोमं । ऋषिऽभिः । मतिऽभिः । धीतिऽभिः । हितं ।

अब्यः । वारैभिः । उत । देवहूतिऽभिः । नृऽभिः । यतः । वाज्रं । आ । दधिं । सातये ॥७॥

हे सोम योषणो द्वाभ्यां पाणिभ्यां विभज्योत्पन्ना दश दशसंख्याका अंगुलय
ऋषिभिर्मधुच्छंदः प्रभृतिभिः सुतमभिषुतं हितं पात्रेषु निहितं त्वां मतिभिः
स्तुतिभिधीतिभिः कर्मभिश्चाब्यो वारेभिरविवालिः पवित्रैर्मृजंति । शोधयंति ।
उतापि च देवहूतिभिर्देवाह्वानयुक्तेनृभिः कर्मनेनृभिर्ऋत्विग्भिर्यतो ग्रहेषु संयमितः
संगृहीतस्त्वं सातये दानाय वाजमन्त्रमा दधि । आविदारयसि । विवृतं करोषि ।
स्तोतृभ्योऽन्नादिकं प्रयच्छसीति यावत् ॥

॥ अथाष्टमी ॥

परिप्रयंतं वयं सुसंसदं सोमं मनीषा अभ्यनूपत स्तुभः ।

यो धारया मधुमाँ ऊर्मिणाँ दिव इयति वाचं रयिषाळर्मर्त्यः ॥८॥

परिऽप्रयंतं । वयं । सुऽसंसदं । सोमं । मनीषाः । अभि । अनूपत । स्तुभः ।

यः । धारया । मधुऽमान् । ऊर्मिणाँ । दिवः । इयति । वाचं । रयिषाट् । अर्मर्त्यः ॥८॥

परिप्रयंतं पात्राणि परितः प्रगच्छंतं वयं देवैः काम्यमानं सुसंसदं शोभन-
संसदं सोमं मनीषा मनस ईशियः स्तुभः स्तुतयोऽभ्यनूपत । अभिष्टुवंति ।
वयं । वी गत्यादिधित्यस्माद्यति भयप्रवये च छंदसि । पा०६. १. ८३. । इति नि-
पातितः । अत्रानुपसर्गस्यापि निपातनं भवति । मधुमान् मदकरसवान् यः
सोमो धारया स्वीययोर्मिणा वसतीवर्याख्येनोदकेन सह दिव आकाशाद्वीणकलश
आपतति । रयिषाट् शत्रुधनानामभिवितामर्थो मनुष्यधर्मरहितः स सोमो
वाचमियति । प्रेरयति । तदा हि स्तोतारः स्तुवंति ॥

॥ अथ नवमी ॥

अयं दिव इयति विश्वमा रजः सोमं पुनानः कलशेषु सीदति ।

अद्भिर्गोभिर्मृज्यते अद्रिभिः सुतः पुनान इंदुर्वरिवो विदत्प्रियं ॥९॥

अयं । दिवः । इयति । विश्वं । आ । रजः । सोमः । पुनानः । कलशेषु । सीदति ।

अत्ऽभिः । गोभिः । मृज्यते । अद्रिऽभिः । सुतः । पुनानः । इंदुः । वरिवः ।

विदत् । प्रियं ॥९॥

अयं सोमो दिवो द्युलोकाद्विश्वं रज उदकमियति । अभिप्रापयति । किंच
पुनानो दशापविचेण पूयमानः सोमः कलशेषु द्रोणनामसु सीदति । तथा-
द्विभिर्यावभिरद्विवसतीवर्याख्याभिर्गोभिर्गोविकारैः क्षीरदध्यादिभिश्च मृज्यते ।
शोध्यते । अलंक्रियते । ततः पुनानः पूत इंदुः सोमः प्रियं प्रियतरं प्रीणनकारि
वा वरिवो वरणीयं धनं विदत् । स्तोतृभ्यो लंभयति । प्रयच्छतीति यावत् ॥

॥ अथ दशमी ॥

एवा नः सोम परिपिच्यमानो वयो दधच्चिचर्तमं पवस्व ।

अद्वेषे द्यावापृथिवी हुवेम देवा धत्त रयिमस्मे सुवीरं ॥१०॥

एव । नः । सोम । परिऽसिच्यमानः । वयः । दधत् । चित्रऽतमं । पवस्व ।
अद्वेपे इति । द्यावापृथिवी इति । हुवेम । देवाः । धत्त । रयिं । अस्मे इति । सुऽवीरं ॥१०॥

अयं प्रत्यक्षकृतः । हे सोम दधत्प्रयच्छंस्वं परिपिच्यमानः परितोऽद्भिर्गोभिर्वा
सिच्यमान एव चित्रतमं चित्रं नानाविधं चायनीयतमं वा वयोऽन्नं नोऽस्मभ्यं
पवस्व । प्रापय । प्रयच्छेति यावत् । किंच अद्वेपे द्वेपरहिते द्यावापृथिवी द्यावा-
पृथिव्यौ हुवेम । हविःप्रदानार्थं वयमाह्वयेम । हे देवा यूयं च सुवीरं । वीरः
कर्मणि समर्थः पुत्रः । तादृशपुत्रोपेतं रयिं धनमस्मे अस्मासु धत्त । निधत्त ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये विंशो वर्गः ॥

इषुर्नेति दशर्चं द्वितीयं सूक्तं । आंगिरसस्य हिरण्यसूपस्यार्पणं पवमानसोम-
देवताकं । नवमीदशम्यौ चिष्टुभौ । शिष्टा जगत्यः । तथा चानुक्रांतं । इषुर्न
हिरण्यसूपोऽंते चिष्टुभाविति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

इषुर्न धन्वन्प्रति धीयते मतिर्वत्सो न मातुरुप सज्यूर्धनि ।

उरुधारेव दुहे अयं आयत्यस्य व्रतेषुपि सोम इष्यते ॥१॥

इषुः । न । धन्वन् । प्रति । धीयते । मतिः । वत्सः । न । मातुः । उप । सर्जि । ऊर्धनि ।

उरुधाराऽइव । दुहे । अयं । आऽयती । अस्य । व्रतेषु । अपि । सोमः । इष्यते ॥१॥

अस्मिन्पवमानरूप इंद्रे मतिर्मननीयास्मदीया स्तुतिः प्रति धीयते । अस्मा-
भिर्निधीयते वा । दधाते रूपं । तत्र दृष्टांतः । इषुर्न यथेषुः शरो धन्वन् धनुषि
प्रतिधीयते तद्वत् । किंच ऊर्धनि सर्वस्य षोषयितृत्वेनोधःस्थानीय इंद्रे सोमो
मदार्थमस्माभिरुपसर्जि । उपसृज्यते । कथमिव । मातुर्गोर्धनि पयोधारके वत्सो
न वत्सो यथा पयःपानार्थं सृज्यते तद्वत् । उरुधारेव बहुविधपयोधारा गौरिवाये
वत्सस्य पुरत आयती गच्छंती सती पयो दुहे । दुग्धे । तथा सोऽयमिंद्रो वत्स-
भूतेभ्यः स्तोतृभ्यः पुरतो गच्छन् बहुविधान्कामान्दुग्धे । किंच । अस्यैतादृशस्य
व्रतेषुपि सोम इष्यते । यष्टुभिः प्रेर्यते खलु ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

उपो मतिः पृच्यते सिच्यते मधु मद्राजनी चोदते अंतरासनि ।

पवमानः संतनिः प्रमतामिव मधुमान्द्रुप्तः परि वारमर्षति ॥२॥

उपो इति । मतिः । पृच्यते । सिच्यते । मधु । मद्राजनी । चोदते । अंतः । आसनि ।

पवमानः । संतनिः । प्रमतां इव । मधुमान् । द्रुप्तः । परि । वारं । अर्षति ॥२॥

अस्मिन्पवमानरूप इद्रे मतिः स्तुतिरूपो पृच्यते । उपपृच्यते । स्तोत्रभिः संयोज्यते । पृची संपर्के । तथा मधु मदकरः सोम इद्रार्थे सिच्यते । अद्विर्यव-सक्नुभिश्च सिक्तो भवति । ततश्च मद्राजनी । अज गतिक्षेपणयोरित्यस्य ल्युटि डीपि रूपं । मदकरस्य रसस्य प्रेरयित्री सोमधारा तस्येन्द्रस्यासत्यास्येऽतमर्थे चोदते । यष्टभिः प्रेर्यते । आस्यश्चस्य पद्मोमासित्यादिनासन्नित्यादेशः । किंच । संतनिर्यहादिषु सम्यग्विसृजतो मधुमान् मदकररसवान् पवमानः पूयमानः सोमो द्रुप्तो द्रुतगमनशीलो यद्वा क्षिप्रं हननशीलः सन् वारमविवालयमं पवित्रं परितोऽर्षति । आगच्छति । तच्च दृष्टांतः । प्रमतामिव । प्रकर्षेण हंतृणां योद्धृणां संतनिः सम्यग्विसृष्टः शरो यथा शीघ्रं प्राप्यमभितो गच्छति तद्वत् ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अथ्ये वधूयुः पवते परि त्वचि अर्षीति नप्तीरदिनेर्च्यते यते ।

हरिरक्रान्वयजतः संयतो मदे नृम्णा शिशानो महिपो न शोभते ॥३॥

अथ्ये । वधूऽयुः । पवते । परि । त्वचि । अर्षीति । नप्तीः । अदिनेः । च्यते । यते ।

हरिः । अक्रान् । यजतः । संयतः । मदेः । नृम्णा । शिशानः । महिपोः । न । शोभते ॥३॥

वधूयुः । वधूभूता वसतीवर्य एकधनासहिता आपः । तद्वान् सोमोऽथ्येऽवेः स्वभूते त्वचि चर्मणि परि पवते । परितो वर्तते । पूतो भवति । किंच । नप्तीर्नप्तीः । नमृशब्दश्चतुर्थापत्यवाची । सोमस्य नप्तीः । सोमो ह्योपधीनामये रेतो निषिंचति । प्रजापते रेतो देवा देवानां रेतो वर्षे वर्षस्य रेत औपथय इति श्रुतेः । यदा नमृशब्दोऽपत्यवाची । तस्यापत्यानि । सोमः सधामयैः स्वकिरणैरोपधीर्वर्धयति । तस्मादपत्यभूता अदिनेः । पृथिवीनामैतत् । अदीनायाः पृथिव्या उत्पत्त्वा औप-धीर्च्यते सत्यरूपं यज्ञं यते गच्छते यजमानाय अर्षीति । अयभागे फलिनीः

कर्तुं विष्टेषयति । किंच । हरिर्हरितवर्णो यजतः सर्वैर्यष्टयः अत एव संयतो
 यहादिषु संगृहीतो मदः । माद्यत्यनेनेति मदः सोमः । तादृशोऽक्रान् । क्रामति ।
 पाचेष्टवतिष्ठते । यद्वा । श्चूनतिक्रामति । क्रमेल्लुङि तिपि बहुलं छंदसीतीडा-
 गमाभावाद्बुद्धौ कृतायां सिद्धोपे सति हल्ङादिना तिपो लोपे मो नो धातो-
 रिति मत्वे कृते रूपं ॥ अत एव सोम नृम्णा स्ववलानि शिशानस्तीक्ष्णीकुर्वन्
 अथवा श्चुवलानि तनूकुर्वन् महिपो न । महन्नामैतत् । महानिव सर्वत्र व्याप्त
 इव शोभते । स्वतेजसा सर्वत्र दीप्यते । यद्वा नः संप्रतर्षे । इदानीमेवंगुणयुक्तो
 महान् सोमः शोभत इति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

उक्षा मिमाति प्रति यंति धेनवो देवस्य देवीरूपं यंति निष्कृतं ।

अत्यक्रमीदर्जुनं वारंमव्ययमत्कं न निक्तं परि सोमो अव्यय ॥४॥

उक्षा । मिमाति । प्रति । यंति । धेनवः । देवस्य । देवीः । उप । यंति । निःऽकृतं ।

अति । अक्रमीत् । अर्जुनं । वारं । अव्ययं । अत्कं । न । निक्तं । परि । सोमः । अव्यय ॥४॥

उक्षा रेतसः सेक्ता वृषभः पुरतो मिमाति । शब्दायते । माङ् माने शब्दे च ।
 तं वृषभं धेनवो गावः प्रतियंति । अनुगच्छंति । तथा देवस्य द्योतमानस्य
 निष्कृतं संस्कृतं स्थानं देवीर्देव्य उपयंति । उपगच्छंति । अनेनाधेन सोम-
 स्तुतिश्चाभिधीयते । सोमः सन् द्रोणकलशाभिगमनकाले शब्दं करोति । तमन्
 धेनवः प्रीणयिच्यः स्तुतयः परियंति । देवस्य स्थानं स्तुतयोऽभिगच्छंति । तथा
 सोऽयं सोमोऽर्जुनं श्वेतवर्णमव्ययमविमयमविस्वभूतं वारं वालं पवित्रमत्य-
 क्रमीत् । अतिक्रामति । अतिक्रम्य पाचाणि गच्छतीत्यर्थः । किंच । सोम अत्कं
 न आत्मीयं कवचमिव निक्तमुज्ज्वलं श्रपणद्रव्यं पर्यव्यत । परितः संवृणोति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अमृक्तेन रुशंता वासंसा हरिरमत्यो निरिंजानः परि व्यत ।

दिवस्पृष्टं यहेणा निरिंजे कृतोपस्तरणं चम्वोर्नभस्सयं ॥५॥

अमृक्तेन । रुशंता । वासंसा । हरिः । अमत्यैः । निःऽन्रिजानः । परि । व्यत ।

दिवः । पृष्टं । यहेणा । निःऽनिजे । कृत । उपऽस्तरणं । चम्वोः । नभस्सयं ॥५॥

अमर्त्यो मनुष्यधर्मरहितो हरिर्हरितवर्णः सोमो निर्णिजान उदकेन शोध्य-
मानः सन् अमृक्तेन । मृजी शोधालंकारयोः । अनिर्णिकेनापि रुशता स्वतः
शुक्लवर्णेन पयोहूपेण वाससा परिव्यत । परित आच्छादयति । सोमे परिपूते
गव्येन पयसा मिश्रीकुर्वति खलु । तदुच्यते । ततः सोऽयं सोमो दिवो द्युलोकस्य
पृष्ठं पृष्ठभागे तिष्ठंतमादित्यं बर्हणा बर्हणाय पापानामुद्यमनकारिणे पापनाशिने
निर्निजे निर्निजनाय परिपवनाय कृत । द्युलोकेऽकार्षीत् । स हि स्वदीक्षा सर्वं
निर्णक्ति । कृत । कृणोतेर्लुङि ह्रस्वादिति सिचो लोपः । तदेवाह । चम्बोः ।
द्यावापृथिवीनामैतत् । चमन्ति भक्षयन्त्यत्र देवा मनुष्या इति । तयोरुपस्तरण-
माच्छादनशीलं नभस्मयमादित्यमयमादित्यस्य स्वभूतं तेजश्च सर्वेषां निर्णै-
जनायाकार्षीत् ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीय एकविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

सूर्यस्येव रश्मयो द्रावयित्त्वो मत्सरासः प्रसुपः साकमीरते ।

तंतुं ततं परि सर्गोस आशवो नेंद्राहते पवते धाम किं चन ॥६॥

सूर्यस्यऽइव । रश्मयः । द्रावयित्त्वः । मत्सरासः । प्रऽसुपः । साकं । ईरते ।

तंतुं । ततं । परि । सर्गोसः । आशवः । न । इंद्रात् । चृते । पवते । धाम । किं । चन ॥६॥

सूर्यस्य रश्मयः सर्वस्य प्रेरकस्य सवीर्यस्य वादित्यस्य रश्मयः सर्वतो व्यापकाः
किरणा इव द्रावयित्त्वः सर्वत्र द्रवणशीला मत्सरासो मदकाराः प्रसुपः शबूणां
प्रस्वापका हंतार आशवो यहेषु चमसेषु च व्याप्ताः सर्गोसः सृज्यमानाः सोमास्ततं
विस्तृतं तंतुं तंतुभिः कृतं वस्त्रं साकं सह युगपत् परीरते । परितो गच्छन्ति । ते
सोमा इंद्राहत इंद्रं वर्जयित्वात्यक्तं चन धाम देवशरीरं लक्ष्मीकृत्य न पवते ।
न गच्छन्ति । एकवचनं छांदसं । न गच्छन्ति । किं विन्द्रस्यैव धाम प्रति गच्छन्ति ।
इंद्रस्य धाम्नो यष्टव्यत्वं च अयाकिंद्रस्य प्रिया धामानि । वाज० सं० २१.४७.१ इति
मंचवर्णादवगम्यते ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

सिंधोरिच प्रवरे निम्न आशवो वृषच्युता मदांसो गातुमागत ।

शं नो निवेशे द्विपदे चतुष्पदेऽस्मि वाजाः सोम तिष्ठंतु कूरयः ॥७॥

सिंधोःऽइव । प्रवणे । निम्ने । आशवः । वृषऽच्युताः । मदासः । गातुं । आशत ।
शं । नः । निऽवेशे । द्विऽपदे । चतुःऽपदे । अस्मे इति । वाजाः । सोम । तिष्ठंतु । कृष्टयः ॥ १॥

वृषच्युताः । वृष हिंसासंक्लेशनदानेषुपि । वृषभिः सोमस्य दातृभिर्चर्त्विभिश्च्युताः परिस्तुता मदासो मदकारिणः सोमाः स्तुतिभिः प्राप्त्रय इंद्रे गातुं गमनमाशत । प्राप्नुवंति । तत्र हृष्टांतः । सिंधोरिव प्रवणे । प्रगच्छंत्युदकानि यचेति तत्प्रवणं । तस्मिन्निम्ने स्थले सिंधोर्नद्या आशवो व्याप्रा आपो यथा गच्छन्ति तद्वत् । अथ प्रत्यक्षः । हे सोम नोऽस्माकं निवेशे स्वगृहं प्रति प्रवेशने निर्गमने वा द्विपदे पुत्रादिकाय चतुष्पदे गवादिकाय पशवे शं सुखं कुरु । किंच हे सोम अस्मे अस्मासु वाजा अन्नानि कृष्टयः पुत्रादिकाः प्रज्ञाश्च तिष्ठंतु । अन्नादिकं देहीत्यर्थः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

आ नः पवस्व वसुमद्विरण्यवदश्वावन्नोमृध्वमत्सुवीर्यं ।

यूयं हि सोम पितरो मम स्थनं दिवो मूर्धानः प्रस्थिता वयस्कृतः ॥ ८ ॥

आ । नः । पवस्व । वसुऽमत् । हिरण्यऽवत् । अश्वऽवत् । गोऽमत् । यवऽमत् । सुऽवीर्यं ।

यूयं । हि । सोम । पितरः । मम । स्थनं । दिवः । मूर्धानः । प्रऽस्थिताः । वयःऽकृतः ॥ ८ ॥

हे सोम त्वं वसुमद्वसुयुक्तं हिरण्यवत् कनकादिसहितमश्ववन्नोमत् गवाश्व-सहितं यवमत् । यवो नाम धान्यविशेषः । धान्यविशिष्टं सुवीर्यं शोभनवीर्योपेतं धनं नोऽस्मभ्यमापवस्व । आप्रापय । प्रयच्छेति यावत् । किंच । हे सोम यतस्त्वं मम पितृणामंगिरसामपि पितासि ततो यूयमेव मम पितरः स्थन । भवय । पितृबहुत्वमत्र सोमस्याभिधीयते । कीदृशः । दिवो द्युलोकस्य मूर्धानो मूर्ध्वदुच्छ्रिताः । कर्मभिः स्वर्गादिकमलभन्तेत्यर्थः । प्रस्थिताः सर्वदा कर्मकारणार्थं स्थिताः । वयस्कृतो हवीरूपस्यान्वस्य कर्तारः । तादृशो मम पितरस्त्वं भवसि ॥

॥ अथ नवमी ॥

एते सोमाः पर्वमानासु इंद्रे रथा इव प्र ययुः सात्तिमच्छ ।

सुताः प्वित्रमतिं यंत्यथ्यं हिवी वत्रिं हरितो वृष्टिमच्छ ॥ ९ ॥

एते । सोमाः । पवमानासः । इंद्रं । रथाःऽइव । प्र । ययुः । सातिं । अर्चं ।
सुताः । पवित्रं । अतिं । यंति । अर्चं । हिल्वी । वविं । हरितः । वृष्टिं । अर्चं ॥ ९ ॥

पवमानासः पवित्रेण पूयमाना एतेऽस्मदीयाः सोमाः सातिं । षण् संभक्तौ ।
कर्मणि क्तिन् । सर्वैः संभजनीयमिन्द्रमर्च्य प्रययुः । प्रकर्षेण गच्छंति । तत्र दृष्टान्तः ।
रथा इव इंद्रस्य रथा यथा सातिं । षो अंतकर्मणि । ऊतियूतीत्यादिना निपा-
तितः । सीयते म्रियतेऽस्मिन्निति सातिः संयामः । तमर्च्य तं प्रति प्रगच्छंति
तद्वत् । किंच सुता यावभिरभिपुताः सोमा अर्च्यमविवाल्भवं पवित्रमति-
यंति । अतीत्य गच्छंति । तेऽमी हरितो हरितवर्णा अर्थाः । यद्वा हरितस्त
आदित्यवाहनरूपा अर्था भूत्वा वविं । वृणोति शरीरमिति वविर्जरा । आद्यग-
महनेति किप्रत्ययः । सर्वौगव्यापिनी जरां हिल्वी हिल्वा तरुणाः संतो वृष्टिमर्च्य
वृष्टिं गमयितुं गच्छंति । हिल्वी । जहानेष क्ति । पा० ७. ४. ४३. इति ह्योदेशः ।
ज्ञान्व्यादयश्चेति छंदसि निपातितं ॥

॥ अथ दशमी ॥

इंद्रविंद्राय बृहते पवस्व समृच्छीको अनवद्यो रिशादाः ।

भरा चंद्राणि गृणते वसूनि देवैर्द्यावापृथिवी प्रावतं नः ॥ १० ॥

इंद्रो इति । इंद्राय । बृहते । पवस्व । सुऽमृच्छीकः । अनवद्यः । रिशादाः ।

भरं । चंद्राणि । गृणते । वसूनि । देवैः । द्यावापृथिवी इति । प्र । अर्चतं । नः ॥ १० ॥

हे इंद्रो सोम त्वं बृहते महत इंद्राय तदर्थं पवस्व । पात्रेषु क्षर । इंद्रं प्रत्यागच्छ
वा । कीदृशः । समृच्छीकः । इंद्रस्य सुष्ठु सुखयिता । अत एवानवद्यो गहोरहितो
रिशादा रिशातां बाधकानामसिता । एतादृशस्त्वमिंद्राय पवस्व । किंच । गृणते
स्तुवते मखं चंद्राण्याह्लादकानि वसूनि धनानि भर । प्रयच्छ । किंच हे द्यावा-
पृथिवी युवां च पवमाने सत्यौ देवैः सुभगैर्धनिः सह नोऽस्मान् प्रावतं । प्ररक्षतं ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये द्वाविंशो वर्गः ॥

चिरस्मा इति दशचं नृतीयं सूक्तं विश्वामित्रस्य रेणोरार्षं दशमी चिष्टुप् शिष्टा
जगत्यः । पवमानः सोमो देवता । चिरस्मै रेणुरित्यनुज्ञांतं । गतो विनियोगः ॥

सिंधोःऽइव । प्रवणे । निम्ने । आशवंः । वृषंऽच्युताः । मदांसः । गातुं । आशत ।
शं नः । निऽवेशे । द्विऽपदे । चतुःऽपदे । अस्मे इति । वाजाः । सोम । तिष्ठंतु । कृपयः ॥ ७ ॥

वृषच्युताः । वृष हिंसासंक्लेशनदानेषुपि । वृषभिः सोमस्य दातृभिर्ऋ-
त्विग्भिश्च्युताः परिस्तुता मदासो मदकारिणः सोमाः स्तुतिभिः प्राप्तव्य इद्रे गातुं
गमनमाशत । प्राप्नुवन्ति । तत्र हृष्टांतः । सिंधोरिव प्रवणे । प्रगच्छंत्युदकानि
यचेति तत्प्रवणं । तस्मिन्निम्ने स्थले सिंधोर्नद्या आशवी व्याप्रा आपो यथा
गच्छन्ति तद्वत् । अथ प्रत्यक्षः । हे सोम नोऽस्माकं निवेशे स्वगृहं प्रति प्रवेशने
निर्गमने वा द्विपदे पुत्रादिकाय चतुष्पदे गवादिकाय पशवे शं सुखं कुरु । किंच
हे सोम अस्मे अस्मासु वाजा अन्नानि कृपयः पुत्रादिकाः प्रज्ञाश्च तिष्ठंतु ।
अन्नादिकं देहीत्यर्थः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

आ नः पवस्व वसुमद्विरण्यवदश्वावज्जोमद्यवमत्सुवीर्यं ।

यूयं हि सोम पितरो मम स्थनं दिवो मूर्धानः प्रस्थिता वयस्कृतः ॥ ८ ॥

आ नः । पवस्व । वसुऽमत् । हिरण्यऽवत् । अश्वऽवत् । गोऽमत् । यवऽमत् । सुऽवीर्यं ।

यूयं । हि । सोम । पितरः । मम । स्थनं । दिवः । मूर्धानः । प्रऽस्थिताः । वयःऽकृतः ॥ ८ ॥

हे सोम त्वं वसुमद्वसुयुक्तं हिरण्यवत् कनकादिसहितमश्वज्जोमत् गवाश्व-
सहितं यवमत् । यवो नाम धान्यविशेषः । धान्यविशिष्टं सुवीर्यं शोभनवीर्योपेतं
धनं नोऽस्मभ्यमापवस्व । आप्रापय । प्रयच्छेति यावत् । किंच । हे सोम
यतस्त्वं मम पितृणामंगिरसामपि पितासि ततो यूयमेव मम पितरः स्थन ।
भवय । पितृवहुत्वमत्र सोमस्याभिधीयते । कीदृशाः । दिवो द्युलोकस्य मूर्धानो
मूर्धवदुच्छ्रिताः । कर्मभिः स्वर्गादिकमलभन्तेत्यर्थः । प्रस्थिताः सर्वदा कर्मकरणार्थं
स्थिताः । वयस्कृतो हवीरूपस्यान्नस्य कर्तारः । तादृशा मम पितरस्त्वं भवसि ॥

॥ अथ नवमी ॥

एते सोमाः पर्वमानासु इंद्रं रथा इव प्र ययुः सात्तिमच्छं ।

सुताः पविचमति यंत्यय्यं हिवी वग्निं हरितो वृष्टिमच्छं ॥ ९ ॥

एते । सोमाः । पर्वमानासः । इंद्रं । रथाःऽइव । प्र । ययुः । सातिं । अर्च्यं ।
सुताः । पवित्रं । अतिं । यतिं । अर्च्यं । हिवी । वृषिं । हरितं । वृष्टिं । अर्च्यं ॥९॥

पवमानासः पवित्रेण पूयमाना एतेऽस्मदीयाः सोमाः सातिं । घण संभक्तौ ।
कर्मणि क्तिन् । सर्वैः संभजनीयमिंद्रमर्च्यं प्रययुः । प्रकर्षेण गच्छति । तत्र हृष्टांतः ।
रथा इव इंद्रस्य रथा यथा सातिं । षो अंतकर्मणि । ऊतियूतीत्यादिना निपा-
तितः । सीयते म्रियतेऽस्मिन्निति सातिः संयामः । तमर्च्यं तं प्रति प्रगच्छति
तद्वत् । किंच सुता यावभिरभियुताः सोमा अर्च्यमविवाल्भवं पवित्रमति-
यतिं । अतीत्य गच्छति । तेऽमी हरितो हरितवर्णा अर्थाः । यद्वा हरितस्त
आदित्यवाहनरूपा अर्था भूत्वा वृषिं । वृषोति शरीरमिति वृषिर्जरा । आहग-
महनेति किप्रत्ययः । सर्वागव्यापिनीं जरां हिवी हिव्वा तरुणाः संतो वृष्टिमर्च्यं
वृष्टिं गमयितुं गच्छति । हिवी । जहातेश्च क्ति । पा० ७.४.४३. इति ह्यादेशः ।
ज्ञान्याद्यश्चेति छंदसि निपातितं ॥

॥ अथ दशमी ॥

इंद्रविंद्राय वृहते पवस्व समृच्छीको अनवद्यो रिशादाः ।

भरां चंद्राणि गृणते वसूनि देवैर्घ्वापृथिवी प्रावतं नः ॥१०॥

इंदो इति । इंद्राय । वृहते । पवस्व । सुऽसमृच्छीकः । अनवद्यः । रिशादाः ।

भरं । चंद्राणि । गृणते । वसूनि । देवैः । घ्वापृथिवी इति । प्र । अर्च्यं । नः ॥१०॥

हे इंद्रो सोम त्वं वृहते महत इंद्राय तदर्थं पवस्व । पात्रेषु क्षर । इंद्रं प्रत्यागच्छ
वा । कीदृशः । समृच्छीकः । इंद्रस्य सुष्ठु सुखयिता । अत एवानवद्यो गर्हारहितो
रिशादा रिशतां वाधकानामसिता । एतादृशस्त्वमिंद्राय पवस्व । किंच । गृणते
स्तुवते मह्यं चंद्राण्याह्लादकानि वसूनि धनानि भर । प्रयच्छ । किंच हे घ्वा-
पृथिवी युवां च पवमाने सत्यौ देवैः सभर्गैर्धनैः सह नोऽस्मान् प्रावतं । प्ररदातं ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये द्वाविंशो वर्गः ॥

चिरस्मा इति दशचं नृतीयं सूक्तं वैश्वामित्रस्य रेणोरार्षे दशमी चिष्टुप् शिष्टा
जगत्यः । पवमानः सोमो देवता । चिरस्मै रेणुरित्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

विरस्मै सप्र धेनवो दुदुहे सत्यामाशिरं पूर्वे व्योमनि ।

चत्वार्यन्या भुवनानि निर्णिजे चारुणि चक्रे यद्वैरवर्धत ॥१॥

विः । अस्मै । सप्र । धेनवः । दुदुहे । सत्यां । आऽशिरं । पूर्वे । विऽव्योमनि ।

चत्वारि । अन्या । भुवनानि । निर्ऽनिजे । चारुणि । चक्रे । यत् । चतुः । अवर्धत ॥१॥

अस्मै पवमानाय पूर्वे पूर्वेः कृते व्योमनि । विविधमोमावनं गमनं देवानामवेति व्योम यज्ञः । तस्मिन्स्थिताय । यद्वा प्रत्ने व्योमन्यंतरिक्षे वर्तमानाय विः सप्तैकविंशतिसंख्याका धेनवः प्रीणयिच्यो गावः सत्यां यथार्थभूतामाशिर-माश्रयणसाधनं क्षीरादि दुदुहे । दुहन्ति । यद्वा विः सप्त द्वादश मासाः पंचर्तवस्त्रय इमे लोका असावादित्य एकविंश इत्येतैः सर्वैः सह गोपु पय उत्पाद्यते तद्भावो दुहन्त इति । किंच अयं सोमोऽन्यान्यानि चत्वारि भुवनान्युदकानि वसतीवरीस्तिस्रश्चैकधना इति तानि चतुःसंख्याकानि चारुणि कल्याणान्युदकानि निर्णिजे निर्णेजनाय परिशोधनाय परिपोषणाय वा चक्रे । कदा करोति । यद्यदायमृतैर्यज्ञैरवर्धत वर्धितवान् तदा करोति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

स भिक्षमाणो अमृतस्य चारुण उभे द्यावा काव्येना वि शश्रये ।

तेजिष्ठा अपो मंहना परि व्यत यदि देवस्य श्रवसा सदो विदुः ॥२॥

सः । भिक्षमाणः । अमृतस्य । चारुणः । उभे इति । द्यावा । काव्येन । वि । शश्रये ।

तेजिष्ठाः । अपः । मंहना । परि । व्यत । यदि । देवस्य । श्रवसा । सदः । विदुः ॥२॥

स पवमानश्चारुणः कल्याणस्यामृतस्योदकस्य । क्रियायहणं कर्तव्यमिति कर्मणः संप्रदानसंज्ञा । चतुर्थर्थे बहुलमिति षष्ठी । चारुदकं भिक्षमाणो यष्टु-भिर्याच्यमानः सन् उभे । द्यावादेशस्य द्वे विहितत्वादचोत्तरपदाभावे द्वंद्वः प्रतीयते । उभे द्यावापृथिव्यौ काव्येन कविकर्मणा विशश्रये । विवृते करोति । यज्ञनिमित्तेनोदकेन संपूरयतीत्यर्थः । किंच । तेजिष्ठातिशयेन दीप्तान्यप उदकानि मंहना महत्त्वेन परिव्यत । वरणार्थं परित आच्छादयति । यदि यद्विजो देवस्य द्योतमानस्य सोमस्य सदः स्थानं श्रवसा हविषा युक्ताः

संतो विदुर्योगार्थं जानन्ति लभन्ति तदा परित आवृणोतीति । विद् ज्ञाने । सिज-
भ्यस्तेति ऋजुसादेशः ॥

॥ अथ नृतीया ॥

ते अस्य संतु केतवोऽमृत्यवोऽदाभ्यासो जनुषी उभे अन्तं ।

येभिर्नृम्णा च देव्या च पुनत् आदिद्राजानं मनना अगृभ्यत ॥३॥

ते । अस्य । संतु । केतवः । अमृत्यवः । अदाभ्यासः । जनुषी इति । उभे इति । अन्तं ।

येभिः । नृम्णा । च । देव्या । च । पुनते । आत् । इत् । राजानं । मननाः । अगृभ्यत् ॥३॥

अस्यैतादृशस्य सोमस्य केतवः प्रज्ञापकाः सर्वैश्चायनीया अमृत्यवो मरणधर्म-
रहिता अत एवादाभ्यासः । दभेश्चेति वक्तव्यमिति एष्यत् । परैरहिंस्यास्ते तादृशा
अस्य रश्मय उभे जनुषी जन्मनी स्यावरजंगमात्मके द्वे अन्त लक्षीकृत्य संतु ।
रक्षन्तु । ओषधीनामयं सोमो रेतो निषिञ्चति यज्ञे मनुष्याणां च धाराः स्रवन्ति
खलु । सोऽयं येभिर्नृम्णा नृम्णानि वलानि देव्या देवार्हाणि चान्नानि
पुनते प्रेरयति । आदिद्रभिपवानंतरमेव राजानं सोमं मनना मननीयाः
स्तुतयोऽगृभ्यत । परिगृह्णति । प्राप्नुवन्तीत्यर्थः । ह्यहोरिति भकारः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

स मृज्यमानो दशभिः सुकर्मभिः प्र मध्यमासं मातृपुं प्रमे सचां ।

व्रतानि पानो अमृतस्य चारुण उभे नृचक्षा अन्तं पश्यते विशीं ॥४॥

सः । मृज्यमानः । दशऽभिः । सुकर्मैऽभिः । प्र । मध्यमासं । मातृपुं । प्रऽमे । सचां ।

व्रतानि । पानः । अमृतस्य । चारुणः । उभे इति । नृऽचक्षाः । अन्तं । पश्यते । विशीं ॥४॥

स पवमानः सुकर्मभिः शोभनकर्मयुक्ताभिर्दशभिर्दशसंख्याकाभिरंगुलीभिर्मृ-
ज्यमानः स सचाग्रौ प्रास्ताहुतिरित्यादिक्रमेणापां सहायः प्रमे लोकान्
प्रमातुं मध्यमास्वन्तरिक्षस्थितास्ववतिपते ॥ प्रमे । प्रपूर्वान्मातेः क्षिपि डयि अत
इति योगविभागादाकारलोपः ॥ किञ्च नृचक्षा नृणां द्रष्टा पवमानश्चारुणः
कत्याणस्यामृतस्योदकस्य वृष्यर्थं व्रतानि यागादिकर्माणि पानो रक्षन् उभे
विशी मनुष्यान् देवांश्चान्तरिक्षेण गच्छन् अन्तपश्यते । अन्तपश्यति । मनुष्यान्-
भिमतदानेन देवान् हविःप्रदानेनेति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स मर्मज्ञान इन्द्रियाय धायस उभे अन्ता रोदसी हर्षते हितः ।

वृषा शुष्मेण वाधते वि दुर्मतीरादेदिशानः शर्महेय शुर्धुः ॥५॥

सः । मर्मज्ञानः । इन्द्रियाय । धायसे । आ । उभे इति । अन्तरिति । रोदसी इति । हर्षते । हितः ।

वृषा । शुष्मेण । वाधते । वि । दुःऽमृतीः । आऽदेदिशानः । शर्महाऽर्ध्व । शुर्धुः ॥५॥

मर्मज्ञानः पवित्रेण मृज्यमानः स पयमानो धायसे जगतो धारकायेन्द्रियायेन्द्रस्य पर्याप्ताय बलाय तदर्पमुभे रोदसी । कालाध्यनोरिति द्वितीया । उभयोर्द्यावापृथिव्योरन्तर्हितो मध्ये वर्तमानः सन् आ हर्षते । सर्वतो गच्छति । इन्द्रस्य हि सोमेन बलं भवति । वृषा कामानामुदकानां वा वर्षकः सोऽयं शुष्मेण शोषकेण बलेन दुर्मतीर्दुष्टबुद्धीनसरान् विवाधते । विशेषेण पीडयति । किं कुर्वन् । शुर्धुः शुचा र्ध्वति परानिति । पृषोदरादिः । दुःखकारिणोऽसरानादेदिशानः पुनः पुनराह्वयन् हन्ति । तत्र दृष्टांतः । शर्महेय हननसाधनैरिषुभिर्हता वीरः प्रतिभटान् यथा हिनस्ति तद्वत् ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये चयोविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स मातरा न दृशान उस्त्रियो नानददेति मरुतामिव स्वनः ।

जानन्वृत्तं प्रथमं यत्स्वर्णं प्रथस्तये कर्मवृणीत सुऽक्रतुः ॥६॥

सः । मातरा । न । दृशानः । उस्त्रियेः । नानदत् । एति । मरुतांऽद्व । स्वनः ।

जानन् । अतः । प्रथमं । यत् । स्वःऽनरं । प्रऽशस्तये । कं । अ्वृणीत । सुऽक्रतुः ॥६॥

स पयमानो मातरा मातरौ द्यावापृथिव्यौ दृशानः पुनःपुनः पश्यन् ततो नानदत् भृशं शब्दं कुर्वन् एति । सर्वत्र गच्छति । तत्र दृष्टांतः । उस्त्रियो न । उस्त्रियेति गोनाम । तस्य स्वरूपतो वत्सो यथा मातरं गां पश्यन् शब्दं करोति तद्वत् । किंच । मरुतामिव यथा मरुतां गणः स्वनः । पचाद्यजंतः । स्वनं कुर्वन् सर्वतो गच्छति तद्वत् । यदुदकं स्वर्णं । स्वरिति सर्वपर्यायः । सर्वमनुष्यहितं भवति । सर्वे हि मनुष्या उदके संगच्छन्ति । तत्कार्यत्वात् तादृशं प्रथमं मुख्यम्-

तमुदकं जानन् विद्वान् सुक्रतुः शोभनकर्मा सुप्रज्ञो वा स पवमानः प्रशस्तये
प्रशंसनायात्मस्तोत्रकरणाय कं मनुष्यमवृणीत । समभजत । नान्यमस्मद्वति-
रिक्तमित्यर्थः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

रुवति भीमो वृषभस्तविषया शृंगे शिशानो हरिणी विचक्षणः ।

आ योनिं सोमः सुकृतं नि पीदति गव्ययी त्वग्भवति निर्णिगव्ययी ॥७॥

रुवति भीमः । वृषभः । तविषया । शृंगे इति । शिशानः । हरिणी इति । विऽचक्षणः ।

आ । योनिं । सोमः । सुऽकृतं । नि । पीदति । गव्ययी । त्वक् । भवति । निऽनिक् ।

अव्ययी ॥७॥

भीमः शबूणां भयंकरो वृषभः कामानामुदकानां वावर्षणो विचक्षणः सर्वस्य
विदर्शनशीलः स पवमानस्तविषया । तु इति वृद्धार्थः । अस्मादच इः । उ०४. १३६. ।
इतीप्रत्ययः । तस्मादिच्छायामर्थे क्वच् । सर्वप्रातिपदिकेभ्यः । पा०७. १. ५१. । इति
सुगागमः । आत्मनो वलेच्छया । हरिणी हरितवर्णे द्वे शृंगे शिशानस्तीक्ष्णी-
कुर्वन् द्रोणकलशं प्रति द्वाभ्यां धाराभ्यां स्यात्या यदहणं गृह्णाति । तदुच्यते ।
ते धारारूपशृंगे तीक्ष्णीकुर्वन् रुवति । शब्दायते । रु शब्दे । बहुलं छंदसीति
शः । ततः स सोमः सुकृतं सष्टु कृतं योनिं स्वस्थानं द्रोणकलशमा निपीदति ।
समंतात्तिष्ठति । तस्य सोमस्य निर्णिक् निनेक्ती परिशोधयित्री गव्ययी गोमयी
त्वग्भवति । आनडुहे हि चर्मणि सोमाभिपवः । एवमव्ययी अविमयी त्वक्
निनेक्ती भवति । तद्धि दशापवित्रापेक्ष्यमभिहितं ॥

॥ अथाष्टमी ॥

शुचिः पुनानस्तन्वमरेपसमव्ये हरिर्न्यधाविष्ट सानंवि ।

जुष्टो मित्राय वरुणाय वायवे विधातु मधु क्रियते सुकर्मभिः ॥८॥

शुचिः । पुनानः । तन्वं । अरेपसं । अव्ये । हरिः । नि । अधाविष्ट । सानंवि ।

जुष्टः । मित्राय । वरुणाय । वायवे । विऽधातु । मधु । क्रियते । सुकर्मभिः ॥८॥

अरेपसं पापरहितं । यद्वा रिपि गती । गतिरहितं । पाचे स्थितमित्यर्थः । तादृशं
तन्वमात्मीयं शरीरं पुनानः शोधयन् अत एव शुचिः प्रूतो दीपमानो वा

हरिर्हरितवर्णः सोमः सानवि सानुनि समुच्छ्रितेऽव्येऽविवालयकृते दशापविचे
 न्यधाविए । ऋत्विग्भिर्निधीयते । धूज् कंपने । स्यसिध्सीयुदतासिध्पिति कर्मणि
 लुङि चिखदिद् । णिन्नाद्द्विः । ततो मित्राय वरुणाय वायव एतेभ्यो जुष्टः
 पर्याप्तस्त्रिधातु चिसंधानो वसतीवरीभिर्दधा पयसा संस्पृष्टः सोमस्त्रिधातु तादृशं
 मधु मदकरः सोमः सुकर्मभिः शोभनकर्मयुक्तेऽऋत्विग्भिः क्रियते । मित्रादि-
 देवार्थं प्रदीयते ॥

॥ अथ नवमी ॥

पवस्व सोम देववीतये वृषेन्द्रस्य हार्दिं सोमधानमा विश ।

पुरा नो वाधादुरितानि पारय क्षेत्रवित् दिश आहं विपृच्छते ॥९॥

पवस्व । सोम । देवऽवीतये । वृषां । इंद्रस्य । हार्दिं । सोमऽधानं । आ । विश ।

पुरा । नः । वाधात् । दुःऽज्ञा । अति । पारय । क्षेत्रवित् । हि । दिशः । आहं ।

विऽपृच्छते ॥९॥

हे सोम वृषा कामानामुदकानां वा सेचकृत्वं देववीतये देवानां पानाय
 पवस्व । कलशादिषु क्षर । अथ हे सोम त्वमिन्द्रस्य हार्दिं हृदयंगमं प्रियं सोम-
 धानं । सोमो निधीयतेऽस्मिन्निति सोमधानं पाचं । तदाविश । प्रविश । किंच
 नोऽस्माकं वाधाद्वाधनात्पीडनात्पुरा पूर्वमेव दुरितानि दुर्गमनानि रक्षांस्यति
 पारय । अतीत्य पारं गमय । अपि च क्षेत्रवित् मार्गज्ञः पुरुषो विपृच्छते विविधं
 पंथानं पृच्छते जनाय दिशो मार्गानाह हि । ब्रूते खलु । उक्त्वा तं यथा रक्षति
 तथा यज्ञमार्गवेत्ता त्वमस्मभ्यं यज्ञपथ उक्त्वास्मान्पालयेति ॥

॥ अथ दशमी ॥

हितो न सन्निरभि वाजंमषेन्द्रस्येदो जठरमा पवस्व ।

नावा न सिंधुमतिं पर्यि विद्वाञ्छूरो न युध्यन्व नो निदः स्यः ॥१०॥

हितः । न । सन्निरः । अभि । वाजं । अर्षि । इंद्रस्य । इंदो इति । जठरं । आ । पवस्व ।

नावा । न । सिंधुं । अति । पर्यि । विद्वान् । शूरः । न । युध्यन् । अन्व । नः । निदः ।

स्परिति स्यः ॥१०॥

हे सोम ऋत्विग्भिः प्रेर्यमाणः सन् वाजं सोमनिधानं द्रोणकलशमभ्यर्ष ।

अभिगच्छ । तत्र दृष्टांतः । हितो न सप्तिः । अश्वो हितः प्रेर्यमाणः सन् वाजं
संयाममभिलक्ष्य यथा याति तद्वत् । ततो हे इंदो इंदस्य जठरं जठरभूतं द्रोण-
कलशं वा पवस्व । आभिमुख्येन प्रविश । किंच विद्वान् सर्वं जानंस्त्वमस्मानति
पथि । दुरितान्यतीत्य पारय । तत्र दृष्टांतः । नावा न । यथा नाविकाः सिंधुं
नदीं नावा मनुष्यान् पारयन्ति तद्वत् । किंच । हे सोम त्वं शूरो न शूरो वीर
इव युधन् शत्रून् संप्रहरन् निदो निंदकाच्छत्रोर्नोऽस्मानवस्यः । अवपारय ।
बाधान्विनाशय पालय । यद्वा । नोऽस्माकं निदो निंदकान् शत्रून्वस्यः ।
अवाङ्मुखं जहि । स्पृ हिंसायां । बहुलं छंदसीति ध्याप्रत्ययस्य लुक् । तिपि
गुणे हल्ङ्गादिना तिपो लोपः ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये चतुर्विंशो वर्गः ॥

आ दक्षिणेति नवर्चं चतुर्थे मूक्तं वैश्वामित्रस्यर्षभस्यार्षे पवमानसोम-
देवताकं नवमी त्रिष्टुप् शिष्टा जगत्यः । तथा चानुक्रांतं । आ दक्षिणा नव
ऋषभस्तौ वैश्वामित्राविति । तावित्यनेन प्रकृतो रेणुर्ऋषभश्चोभे परामृश्येते ।
श्रूयते हि । अथ ह विश्वामित्रः पुत्रानामंत्रयामास मधुच्छंदाः शृणोतन ऋषभो
रेणुरष्टकः । ऐ० ब्रा० ७. १७. इति । गतः मूक्तविनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

आ दक्षिणा सृज्यते शुष्म्याऽसदं वेति द्रुहो रक्षसः पाति जागृविः ।

हरिरोपशं कृणुते नभस्पय उपस्तिरे चम्बोऽंघ्रं निऽनिजे ॥१॥

आ । दक्षिणा । सृज्यते । शुष्मी । आऽसदं । वेति । द्रुहः । रक्षसः । पाति । जागृविः ।

हरिः । ओपशं । कृणुते । नभः । पयः । उपऽस्तिरे । चम्बोः । घ्रं । निऽनिजे ॥१॥

सोमस्य स्वभूते यज्ञे ऋत्विग्भ्यो दक्षिणासृज्यते । अस्माभिः प्रदीयते । शुष्मी
बलवान् सोम आसदमास्थानं द्रोणाख्यं वेति । प्रविशति । किंच जागृविर्जा-
गरणशीलः सोमो द्रुहो द्रोहकारिणो रक्षसो राक्षसात्पाति । स्तोत्रं रक्षति ।
अपि च । हरिर्हरितवर्णः सोम ओपशं । आ समंतादुपशेत् इत्योपशः । सर्वस्य
धारकं नभो नभस आदित्यस्य स्वभूतमुदकं कृणुते । सर्वं च करोति । अग्नीं
प्रास्ताहुतिरित्यादिऋमेण करोतीत्यर्थः । यद्वा नभोऽंतरिक्षं पयः पयसो धारकं
करोतीति । किंच । अयं सोमश्चम्बोः । द्यावापृथिवीनामेतत् । चमन्ति भक्षयन्ति

मनुष्यदेवा अचेति । तयोरुपस्त्रि उपस्तरणयाच्छादनाय ब्रह्म बृहदुद्यतं तमांसि
विनाशयंतं यद्वा परिवृढं सूर्यं द्युलोके करोति । तथा तमेव सूर्यं निर्निजे
पदार्थानां निर्नेजनाय परिशोधनाय च करोति । आदित्यो हि द्यावापृथिव्यौ
स्वतेजसोपस्तृणाति । स हि स्वभासा सर्वं निर्नेक्ति च ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

प्र कृष्टिहेव ऋष एति रोर्वदसूर्ये वरुणि नि रिणीते अस्य तं ।

जहाति वत्रिं पितुरेति निष्कृतमुपप्रुतं कृणुते निणिजं तनां ॥२॥

प्र । कृष्टिहाऽइव । ऋषः । एति । रोर्वत् । असूर्ये । वरुणि । नि । रिणीते । अस्य । तं ।

जहाति । वत्रिं । पितुः । एति । निःऽकृतं । उपऽप्रुतं । कृणुते । निःऽनिजं । तनां ॥२॥

ऋषः शत्रूणां शोषको बलवान् सोमो रोर्वत् अत्यंतं शब्दं कुर्वन् कृष्टिहेव
मनुष्याणां हंता योश्चैव प्रैति । प्रगच्छति । किंच । असूर्यमसुराणां वाधक-
स्यात्मनो वरुणि हरितमावारकं बलं वा निरिणीते । निर्गमयति । ततः स सोमो
वत्रिं । वृणोति शरीरमिति वत्रिजंरा । जहाति । त्यजति । कथमिति चेत् तदुच्यते ।
पितुरन्नं सोमो निष्कृतं संस्कृतं द्रोणकलशं दिवं वेदानीमेति । गच्छति । किंच
सोमस्तनाविवालेन तते विस्तृते दशापविचे निर्निजं । निर्निगिति रूपनाम ।
आत्मीयं रूपमुपप्रुतमुपगमनशीलं कृणुते । करोति । तस्माज्जरां त्यजतीत्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अद्रिभिः सुतः पवते गभस्त्योर्वृपायते नभसा वेपते मती ।

स मोदते नसते साधते गिरा नेनिक्ते अप्सु यजते परीमणि ॥३॥

अद्रिऽभिः । सुतः । पवते । गभस्त्योः । वृषऽयंते । नभसा । वेपते । मती ।

सः । मोदते । नसते । साधते । गिरा । नेनिक्ते । अप्सु । यजते । परीमणि ॥३॥

अद्रिभिर्यावभिर्गभस्त्योर्वाहोर्वाहुभ्यां च सुतोऽभिषुतः स सोमः पवते ।
पाषाणि प्रति गच्छति । यः सोमो वृपायते वृषवदाचरति । किंच यो मती
स्तुत्याभिषुतः सन् नभसांतरिक्षेण वेपते सर्वत्र गच्छति स सोमो मोदते । दृष्टो
भवति । तथा नसते । यहादिषु संघ्निष्टो भवति । किंच । गिरा स्तुत्या स्तुतः
सन् साधते । स्तोत्राणां धनान्नादिकं साधयति । अपि च अप्सु वसतीवर्याख्यास

नेनिके । श्रुद्धो भवति । तथा परीमणि देवे रक्ष्यमाणे यज्ञे देवानां हविःप्रदानेन पोषके वा यज्ञे यजते । पूजितो भवति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

परि द्युषं सहसः पर्वतावृधं मध्वः सिंचति हर्म्यस्य सद्यणिं ।

आ यस्मिन्गार्वः सुहुताद् ऊर्धनि मूर्धञ्छ्रीणंययियं वरीमभिः ॥४॥

परि । द्युषं । सहसः । पर्वतऽवृधं । मध्वः । सिंचति । हर्म्यस्य । सद्यणिं ।

आ । यस्मिन् । गार्वः । सुहुतऽअर्दः । ऊर्धनि । मूर्धन् । श्रीणंति । अयियं । वरीमऽभिः ॥४॥

सहसः सहस्विनो मध्वो मदकराः सोमा द्युषं दीपमाने द्युलोके क्षियंतं निवसंतं पर्वतावृधं मेघानां पर्वतानां वा वर्धयितारं हर्म्यस्य शत्रुपुरस्य सद्य-
णिमभिवितारमिंद्रं परिपिंचति । तथा सुहुताद्ः सुहुतानां हविषां भक्षयितारो
गार्वो मूर्धन् मूर्धनि समुच्छ्रित ऊर्धनि पयोधारके स्थाने स्थितमयियं मुख्यं पयो
वरीमभिरुत्वेर्महत्त्वैर्यस्मिन्पवमानगुणविशिष्ट इंद्र आ श्रीणंति । आमिथयंति ।
दग्ना पयसा च सोमं श्रीणंति खलु तदुच्यते ॥

॥ अथ पंचमी ॥

समी रथं न भुरिजोरहेपत् दश स्वसारो अदितेरुपस्य आ ।

जिगादुर्प जयति गोरपीच्यं पदं यदस्य मतुथा अजीजनन् ॥५॥

सं । ईमिति । रथं । न । भुरिजोः । अहेपत् । दश । स्वसारः । अदितेः । उपऽस्ये । आ ।

जिगात् । उपं । जयति । गोः । अपीच्यं । पदं । यत् । अस्य । मतुथाः । अजीजनन् ॥५॥

भुरिजोः । बाहुनामैतत् । विभ्रति पदार्थानाभ्यामिति । तयोर्बाहोर्दश दश-
संख्याकाः स्वसारः सर्वत्र सरणशीला अंगुलयोऽदितेर्भूमैरुपस्य समीपे देव-
यजनदेश ईमेनं सोममाभिमुख्येन समहेपत् । अप्रेरयंति । हि वर्धनगत्योः । लुङि
रूपं । कथमिव । रथं न रथं यथांगुलयः प्रेरयंति तद्यत् । स सोमो जिगात्
पात्राणि गच्छति । किंच गोर्धनोरपीच्यमंतर्हितं पय उपजयति । तदानीमु-
पगच्छति । यद्यदा मतुथा मननीयगाथापंतः स्तोतारोऽस्य सोमस्य पदं स्थान-
मजीजनन् जनयंति तदानीमित्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये पंचविंशो वर्गः ॥

अभिष्टवे श्येनो न योनिमित्येषा । सूचितं च । संप्रेषितः श्येनो न योनिं
सदनं धिया कृतं । आ० ४, ७, । इति ॥ अग्नीषोमप्रणयनेऽप्येषा । सूचितं च । अंतश्च
प्रागा अदितिर्भवासि श्येनो न योनिं सदनं धिया कृतं । आ० ४, १०, । इति ॥

॥ सैषा पथी ॥

श्येनो न योनिं सदनं धिया कृतं हिरण्ययमासदं देव एषति ।

ए रिणंति बर्हिषि प्रियं गिराश्चो न देवाँ अप्येति यज्ञियः ॥ ६ ॥

श्येनः । न । योनिं । सदनं । धिया । कृतं । हिरण्ययं । आऽसदं । देवः । आ । ईषति ।

आ । ईमिति । रिणंति । बर्हिषि । प्रियं । गिरा । अश्वः । न । देवान् । अपि । एति । यज्ञियः ॥ ६ ॥

देवो द्योतमानः पवमानो धिया स्वकर्मणा कृतं संपादितं हिरण्ययं हिरण्यम-
यमासदमासंघभिधानमेपति । अभिमुखं गच्छति । ईपतेर्गत्यर्थस्य व्यत्ययेन
परस्मैपदं । तत्र हटांतः । श्येनो न योनिं कुलायं यथा श्येनः पक्षी प्रविशति
तद्वत् । तत ईमेनं प्रियं ग्रीणयितारं सोमं गिरा स्तुत्या बर्हिषि यज्ञ आ
इ रिणंति । स्तोतारोऽभिमुखं प्रेरयंति । स्तुवंतीत्यर्थः । अनंतरं यज्ञियो यज्ञार्हो
यष्टव्योऽयं सोमोऽश्वो नाश्व इव त्वरया देवानयेति । अभिगच्छति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

परा व्यक्तो अरूपो दिवः क्विर्वृषां चिपृष्ठो अनविष्ट गा अभि ।

सहस्रणीतिर्यतिः परायतीं रेभो न पूर्वीरुषसो वि राजति ॥ ७ ॥

परा । विऽअंकः । अरूपः । दिवः । क्विः । वृषां । चिऽपृष्ठः । अनविष्ट । गाः । अभि ।

सहस्रऽनीतिः । यतिः । पराऽयतिः । रेभः । न । पूर्वीः । उपसः । वि । राजति ॥ ७ ॥

अरूप आरोचमानः क्विः क्रांतप्रज्ञः सोमो व्यक्तो विस्पष्टधारायुक्तः । यद्वा
वसतीवरीभिर्विशेषेण सिक्तः सन् दिवोऽंतरिक्षात् परा पराङ्मुखमागच्छति ।
पवित्राद्ग्रीणकलशं परागच्छतीत्यर्थः । वृषा वृषभस्त्रिपृष्ठः । त्रीणि सवनानि
पृष्ठान्यस्येति चिपृष्ठः सोमस्य सर्वेषु विद्यमानत्वात्तस्माच्चिपृष्ठः सोमो गाः स्तोतृभिः
क्रियमाणाः स्तुतीरभिलक्ष्यानविष्ट । शब्दायते । नु शब्दे । किंच सहस्रणीतिः
सहस्रनयनः । प्रयोगबाहुल्यापेक्षं यहेषु चमसेषु च सहस्रविधनयनत्वं । अत
एव यतिः पात्रादीनि प्रत्यागता परायतिः कलशान् प्रति परागता भवति ।

सोऽयं पूर्वीर्वह्नीरूपसः । कालाध्वनोरिति द्वितीया । बहुपूषःकालेषु रेभो न । रेभृ शब्दे । शब्दायमानः स्तोतेव वि राजति । विशेषेण दीप्यते । तेषु सोमस्याभिधूयमाणत्वात् स्तोता खलु देवानां स्तुतिकरणेन राजति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

त्वेयं रूपं कृणुते वर्णो अस्य स यचाशयत्समृता सेधति सिधः ।

अप्सा याति स्वधया दैव्यं जनं सं सृष्टुती नसते सं गोअयया ॥८॥

त्वेयं रूपं कृणुते वर्णोः अस्य सः यचं अशयत् । सं सृष्टुता । सेधति । सिधः ।

अप्साः । याति । स्वधया । दैव्यं । जनं । सं । सृष्टुती । नसते । सं । गोऽअयया ॥८॥

अस्य । अन्वादेशेऽशदेशः । अस्य सोमस्य स्वभूतो वर्णः शबूणां निवारको रश्मिन्त्वेषं दीप्यमानं रूपं कृणुते । करोति । स रश्मिर्यच समृता । अर्तेः क्तिनि रूपं । सम्यक् प्राप्यते योद्धृभिरचेति संयामः । अस्मिन् समृती युद्धेऽशयत् । शैते तिष्ठति । शीडो लडिः बहुलं छंदसीति शपो लुग्भावः । तत्र युद्धे स रश्मिः सिधः शोषकाञ्छन्नू सेधति । निषेधति । हिनस्तीति यावत् । वाक्यभेदादनिघातः । किंच । अप्साः । सनोतेर्विद्व्यात्वे कृते रूपं । अपामुदकानां दाता । यद्वा वसतीवरीयाख्यानामपां संभक्ता । सोऽयं स्वधया हवीरूपेणान्नेन सह दैव्यं देवानां संबन्धिनं जनं प्रति याति । गच्छति । अपि च सोऽयं सृष्टुती सस्तुत्या सं । संगच्छते । उपसर्गश्रुतेर्योग्यक्रियाध्याहारः । किंच स सोमो गोअयया गवादिमुख्यया यया वाचा स्तोतारः पशून् याचते तथा वाचा सं नसते । संगतो भवति । नस-तिर्गत्यर्थः । भिन्नवाक्यत्वादनघातः ॥

॥ अथ नवमी ॥

उक्षेवं यूथा परियन्त्रावीदधि त्विषीरधित सूर्यस्य ।

दिव्यः सृपणोऽव चक्षत द्यां सोमः परि क्रतुना पश्यते जाः ॥९॥

उक्षाऽइव । यूथा । परिऽयन् । अरावीत् । अधि । त्विषीः । अधित । सूर्यस्य ।

दिव्यः । सृपणोः । अव । चक्षत । द्यां । सोमः । परि । क्रतुना । पश्यते । जाः ॥९॥

उक्षेव वृषभ इव यूथा गोयूथानि प्रत्यागच्छन् शब्दं करोति तद्वदयं सोमः स्तुतीः परियन्परिगच्छन् अरावीत् शब्दायते । ततः सूर्यस्य सर्वस्य प्रेरकस्या-

दित्यस्य त्विषीदींभीरध्यधित । अधिदधाति । सूर्यात्मना द्युलोकेऽवतिष्ठत इत्यर्थः ।
 दधातेर्लुङि स्थाघोरिञ्चेतीत्वकिञ्चे । किञ्च दिव्यो दिवि भवः सुपर्णः सुपतनः
 श्येनरूपया गायत्र्याहृतत्वाच्छोभनगमनः सोमः छां । पृथिवीनामैतत् क्षियंति
 निवसन्त्यवेति । छां पृथिवीमवचक्षत । अवपश्यति । चष्टेर्लुङि बहुलं छंदसीति
 शपो लुगभावः । ततः सोमो जा जाताः प्रजाः ऋतुना प्रज्ञानेन परिपश्यते ।
 परितः पश्यति । व्यत्ययेनात्मनेपदं ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये षड्विंशो वर्गः ॥

हरिं मृजंतीति नवर्चं पंचमं सूक्तमांगिरसस्य हरिमंतस्यार्धं पवमानसोम-
 देवताकं । जागतमूर्द्धं प्रागुश्वत्स इति परिभाषया जागतं । तथा चानृक्कांतं ।
 हरिं मृजंति हरिमंत इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

हरिं मृजन्त्यरूपो न युज्यते सं धेनुभिः कलशे सोमो अज्यते ।

उद्वाचमीरयंति हिन्वते मती पुरुष्टुतस्य कति चित्परिप्रियः ॥१॥

हरिं मृजंति अरूपः । न । युज्यते । सं । धेनुऽभिः । कलशे । सोमः । अज्यते ।

उत् । वाचं । ईरयंति । हिन्वते । मती । पुरुऽस्तुतस्य । कति । चित् । परिऽप्रियः ॥१॥

हरिं हरितवर्णं सोममृत्विजो मृजंति । मार्जयंति । मृजेरजादौ संक्रमे विभाषा-
 वृद्धिरिष्यते । पा० १.१.३.१. इति तत्र वृद्धेरभावः । सोऽयमरूपः । अर्तेरुषचप्रत्ययः ।
 गमनशीलोऽथ इव युज्यते । इंद्रादिभिः संयुज्यते । किञ्च कलशे । कलशो द्रोणाभि-
 धानः । स्थितः सोमो धेनुभिर्गोविकारैर्दध्यादिभिः समज्यते । समक्तः सित्तो भवति ।
 अपि च सोमो यदा वाचं शब्दमुदीरयति । उद्गमयति । शब्दं करोतीत्यर्थः । तदा
 स्तोतारश्च मती । सुपां सुलुगिति द्वितीयायाः पूर्वसवर्णदीर्घः । स्तुतिं हिन्वते ।
 प्रेरयंति ॥ हि गतौ वृद्धौ चेति स्वादिः । आत्मनेपदी ॥ ततः स्तोत्राभिष्टुतः स
 पुरुष्टुतस्य बहुस्तोचयुक्तस्य स्तोतुः परिप्रियः । प्रीङ् तर्पणे । क्रिप् । शशीयङदेशः ।
 कृदुत्तरपदमकृत्स्वरत्वं । परितः प्रीणयितृणि कति चित् कियंति धनानि प्रयच्छति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

साकं वदंति बहवो मनीषिण इंद्रस्य सोमं जदरे यदादुहुः ।

यदीं मृजंति सर्गभस्तयो नरः सनीळाभिदेशभिः काम्यं मधु ॥२॥

साकं । वदन्ति । बहवः । मनीषिणः । इंद्रस्य । सोमं । जठरे । यत् । आऽदुहुः ।

यदि । मृजंति । सुऽगभस्तयः । नरः । सऽनीळाभिः । दशऽभिः । काम्यं । मधु ॥२॥

मनीषिणो मनस ईशितारः प्राज्ञा बहवः स्तोतारः साकं सहैव युगपन्मन्त्रान्वदन्ति तदा स्तुवंति यदेन्द्रस्य जठरे द्रोणकलशे सोममादुहुः । ऋत्विजो दुदुहुः । तदाभिष्टुवंतीति । दुहेर्लिट्श्रुति रूपं । द्विर्वचनस्य छंदसि विकल्पितत्वाद्ब्रह्म द्विर्वचनाभावः । किंच । यदि यदा सगभस्तयः शोभनबाहुका नरः कर्मनेतारो मनुष्याः काम्यं काम्यमानं मधु मदकरं सोमं सनीळाभिर्दशसंख्याकाभिमृजंति सोममभिषुण्वन्ति तदा वदन्तीत्यन्वयः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अरममाणो अय्येति गा अभि सूर्यस्य प्रियं दुहितुस्तिरो रवं ।

अन्वस्मै जोषमभरविनंगूसः सं द्वयीभिः स्वसृभिः क्षेति जामिभिः ॥३॥

अरममाणः । अति । एति । गाः । अभि । सूर्यस्य । प्रियं । दुहितुः । तिरः । रवं ।

अन्तः । अस्मै । जोषं । अमरत् । विनंगूसः । सं । द्वयीभिः । स्वसृभिः । क्षेति । जामिभिः ॥३॥

स सोमोऽरममाणोऽनुपरतः सन् पुनःपुनर्देवानां प्रीणनाय ग्रहादीनि प्रविशन्नित्यर्थः । गा गोविकारानाश्रयणानभिलक्ष्यात्येति । अतिक्रम्य गच्छति । ततः शब्दायमानः सोमः सूर्यस्यादित्यस्य दुहितुरुषसः प्रियं रवं शब्दं तिरः । तिरस्करोति । तस्मिन्काले सोमाभिषवध्वनिर्मेहाभवतीत्यर्थः । विनंगूसः । विनं कमनीयं स्तोत्रं गृह्णातीति विनंगूसः स्तोता । जोषं । जुषेर्धञि रूपं । पर्याप्तं स्तोत्रं तस्मै सोमायान्वभरत् । अनुभरति । करोतीति यावत् । सोऽयं सोमो द्वयीभिर्द्विभ्यां पाणिभ्यामुत्पन्नाभिर्जामिभिः परस्परं बंधुभिः स्वसृभिः कर्मकरणापमितस्ततो गच्छन्तीभिर्गुलीभिः संक्षेति । संगच्छते । द्वि निवासगत्योः । छांदसो विकरणस्य लुक् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

नृधूतो अद्रिपुतो वहिषि प्रियः पतिर्गवां प्रदिव इंद्रुर्ऋत्विज्यः ।

पुरंधिवात्मन्नुषो यज्ञसाधनः शुचिर्धिया पवते सोमं इंद्र ते ॥४॥

नृधूतः । अद्रिऽसतः । वहिषि । प्रियः । पतिः । गवां । प्रऽदिवः । इंद्रुः । ऋत्विज्यः ।

पुरंधिऽवान् । मनुष्यः । यज्ञऽसाधनः । शुचिः । धिया । पवते । सोमः । इंद्र । ते ॥४॥

हे इंद्र पवमानगुणविशिष्टे ते त्वर्थे वर्हिषि यज्ञेऽयं सोमो धिया स्वेन कर्मणा धारया वा पवते । पात्रेषु स्यंदते । कीदृशः । नृधूतः कर्मनेतृभिर्मनुष्यैः शोधितः । अद्रिपुतो यावभिरभिपुतः प्रियो देवानां प्रीणयिता गवां पतिः स्वामी । इंद्रो गा अलभत तस्माद्गवां स्वामी । प्रदिवः । पुराणनामैतत् । पुराण इंद्रुः पात्रेषु दारन् ऋत्विय ऋतौ जातः । ऋतोरण् । उ० १. ७२ । छंदसि घसिति घस् । सिद्धेन पदसंज्ञायां भसंज्ञानिमित्तं श्रीगुणो न भवति । पुरंधिवान् । पुरंधिर्वहुधीरिति यास्कः । बहुकर्मवान् मनुषो मनुष्यस्य यज्ञसाधनः शुचिर्दीप्यमानः । यद्वा दशापवित्रेण शुद्धः । एवंगुणः सोम इंद्रार्थं पवत इति संबंधः ॥ .

॥ अथ पंचमी ॥

नृवाहुभ्यां चोदितो धारया सुतोऽनुषुधं पवते सोम इंद्र ते ।

आप्राः ऋतून्समजैरध्वरे मतीर्वेर्न द्रुपच्चम्बोऽरासद्वरिः ॥ ५ ॥

नृवाहुऽभ्यां । चोदितः । धारया । सुतः । अनुऽसुधं । पवते । सोमः । इंद्र । ते ।

आ । आप्राः । ऋतून् । सं । अजैः । अध्वरे । मतीः । वेः । न । द्रुऽसत् । चम्बोः । आ ।

असदत् । हरिः ॥ ५ ॥

हे इंद्र पवमानगुणविशिष्टे नृवाहुभ्यां कर्मनेतृणामृत्विजां वाहुभ्यां चोदितः प्रेरितो धारया सुतोऽभिपुतः । यथा धारा भवति तथाभिपुत इत्यर्थः । तादृशः सोमस्ते तवानुषुधं बलमनु बलार्थं । यद्वा स्वधेत्यन्वनाम । अन्वार्थं पवते । आगच्छति । ततः स त्वं सोमपानेन ऋतून् कर्माण्याप्राः । आपूरयसि । किंच । अध्वरे यज्ञे मतीरभिमानान् गचून् समजैः । सम्यक् जितवानसि ॥ जि जये । लुटिः सिधि सिधो बहुलं छंदसीतीडभावः । सिचि वृद्धिरिति वृद्धिः ॥ सोऽयं हरिर्हरितवर्णः सोमश्चम्वोरधिपवखफलकयोरासदत् । आसीदति । तच्च दृष्टान्तः । वेर्न । वी गत्यादिपु । अन्येभ्योऽपि दृश्यत इति विच् । सार्वधानुकार्धधानुकार्योरिति गुणः । यथा वेः पद्यी द्रुपत् द्रुमे सीदतीति तद्वत् । द्रुपत् । पूर्वपदादिति पत्वं ॥

॥ इति सप्रमस्य द्वितीये सप्रविंशो वर्गः ॥

॥ अथ पटी ॥

घृणुं दुंहन्ति स्तनयंतमदितं क्विं क्वययोऽपसीं मनीपिणः ।

समी गावो मतयो यंति संयतं चृतस्व योना सद्ने पुनर्भुवं ॥ ६ ॥

अंशुं । दुहन्ति । स्तनयन्ति । अक्षितं । कविं । कवयः । अपसः । मनीषिणः ।
सं । ईमिति । गावः । मतयः । यन्ति । संऽयतः । ऋतस्य । योना । सद्ने । पुनःऽभुवः ॥६॥

कवयः क्रांतप्रज्ञा अपसः कर्मवन्तो मनीषिणः । मनस ईशा मनीषा बुद्धिः । तद्वन्तं ऋत्विजः स्तनयन्तं शब्दायमानमक्षितमक्षीणं कविं क्रांतदर्शिनमंशुं सोमं दुहन्ति । अभिपुष्वन्ति । ततः पुनर्भुवः पुनर्भवनशीला गावः पशवो मतयो मननीयाः स्तुतयश्च संयतः परस्परं संगताः सत्य ऋतस्य सत्यभूतस्य यज्ञस्य योना योनौ योनिस्थानीय उत्पत्तिभूते सदन उत्तरवेद्याख्य ईमेनं सोमं सं यन्ति । सं गच्छन्ति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

नाभां पृथिव्या धरुणो महो दिवोऽपामूर्मौ सिंधुघ्नंतरुक्षितः ।
इंद्रस्य वज्रो वृषभो विभूवंसुः सोमो हृदे पवते चारुं मत्सरः ॥७॥
नाभां । पृथिव्याः । धरुणः । महः । दिवः । अपां । ऊर्मौ । सिंधुषु । अंतः । उक्षितः ।
इंद्रस्य । वज्रः । वृषभः । विभुऽवंसुः । सोमः । हृदे । पवते । चारुं । मत्सरः ॥७॥

महो महतो दिवो द्युलोकस्य धरुणो धारकोऽयं सोमः पृथिव्या विस्तीर्णया भूमेर्नाभा नाभौ नाभिस्थानीय उच्छ्रितप्रदेशे । यदुत्तरवेदी नाभिरित्याम्बानात् उत्तरवेदिस्थान ऋत्विग्भिर्निहितः सिंधुषु स्थंदमानासु नदीष्वपामुदकानामूर्मौ संधेऽन्तर्मध्य उक्षितः सिक्तः । अंतरिक्षस्थानमध्ये वर्तमान इत्यर्थः । तादृश इंद्रस्य वज्रो वज्रस्थानीयो वृषभः कामानां वर्षिता अत एव विभूवसुर्ब्राह्मधनः सोमश्चारु कल्याणं यथा भवति तथेन्द्रस्य मत्सरो मादयिता सन् हृदे मनसे सुखाय पवते । आगच्छति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

स नू पवस्व परि पार्थिवं रजः स्तोत्रे शिर्षान्नाधून्वते च सुक्रतो ।
मा नो निर्भागवसुनः सादनस्पृशो रयिं पिशंगं बहुलं वंसीमहि ॥८॥
सः । तु । पवस्व । परि । पार्थिवं । रजः । स्तोत्रे । शिर्षान् । आऽधून्वते । च । सुक्रतो
इति सुऽक्रतो ।
मा । नः । निः । भाक् । वसुनः । सदनऽस्पृशः । रयिं । पिशंगं । बहुलं । वंसीमहि ॥८॥

हे सुक्रतो शोभनकर्मन् सप्रज्ञ वा सोम तादृशस्त्वं पार्थिवं रजो लोकं लक्ष्मी-
कृत्य तु क्षिप्रं परिपवस्व । परितः सर्वतः क्षर । किं कुर्वन् । आधून्वतेऽदाभ्य-
ग्रहात् त्रिभिरंशुभिराधावनं कुर्वते । तथा भगवतापस्तवेन सूचितं । तैरेनं चतुरा-
धुनोति पंचकृत्वः सप्रकृत्वो वेति । तस्मै धनादिकं शिक्षन् प्रयच्छन् परिपवस्वेति
समन्वयः । ततस्त्वं नोऽस्मान्वसुनो धनान्मा निर्भाक् । मा निर्भाषीः । कीदृशात् ।
सदनस्पृशः । येन भूतेन वसुना सदनानि गृहान् पुत्रादीन् स्पृशन्ति तादृशाद्गृहा-
दिकस्य प्रदातुर्धनान्मा वियुजः ॥ भाक् । भज सेवायां । लुङि सिचि सिचि बहुलं
छंदसीतीडागमाभावः । एकाच इतीदमितिपेधः । हलंतलक्षण वृद्धिः । पा० ७. २. ३. ।
सिपो लीपः ॥ यस्मादेवं तस्माद्वयं पिशंगं नानारूपं कनकादिना अत एव
बहुलं प्रभूतं रयिं धनं वसीमहि । आच्छादयेम । बहुधनवंतो भवेमेत्यर्थः ॥
वस आच्छादने । आदादिकः । लिङि रूपं ॥

॥ अथ नवमी ॥

आ नू नं इंदो शतदात्वर्थ्यं सहस्रदातु पशुमहिरण्यवत् ।

उप मास्व वृहती रेवतीरियोऽधि स्तोत्रस्य पवमान नो गहि ॥ ९ ॥

आ । तु । नः । इंदो इति । शतदातु । अर्थ्यं । सहस्रदातु । पशुमत् । हिरण्यवत् ।

उप । मास्व । वृहतीः । रेवतीः । इयः । अधि । स्तोत्रस्य । पवमान । नः । गहि ॥ ९ ॥

हे इंदो पवमान नोऽस्मभ्यं तु क्षिप्रं धनमायच्छ । कीदृशं । शतदातु । दातु
दानं । बहुदानं । अर्थ्यं । अश्वसहितं । सहस्रदातु सहस्रदानोपेतं पशुमत् पश्व-
दियुक्तं हिरण्यवत् हिरण्ययुक्तं च धनं देहि । तथा हे सोम वृहतीः प्रभूताभि
रेवतीर्धनवंति । यद्वा पयसो दातारः पशवः । तदहंतीयोऽन्नानि चास्मभ्यमुप
मास्व । उपनिर्मिमीष । कुर्वन्ति यावत् । किंच हे पवमान नोऽस्माकमेवंभूतस्य
स्तोत्रस्य श्रवणायाधिगहि । आगच्छ । क्रियार्थोपपदस्येति चतुर्थी । चतुर्थ्यर्थं
बहुलं छंदसीति षष्ठी ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीयेऽष्टाविंशो वर्गः ॥

सक्र इति नवमं षष्ठं सूक्तमांगिरसस्य पवित्रस्यायं जागतं पवमानसोम-
देवतार्कं । तथा चानुक्रम्यते । सक्रे पवित्र इति ॥ प्रयग्यंऽभिष्टव एतत्सूक्तं ।
सृषितं च । सक्रे द्रप्सस्यायं येनथोदयत्पृश्निगभाः । आ० ४. ६. । इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

सक्रे द्रुप्तस्य धर्मतः समस्वरञ्जितस्य योना समरंत नाभयः ।

चीन्त मूर्ध्ना असुरश्चक्र आरभे सत्यस्य नावः सुकृतमपीपरन् ॥१॥

सक्रे । द्रुप्तस्य । धर्मतः । सं । अस्वरन् । ञ्जितस्य । योना । सं । अरंत । नाभयः ।

चीन् । सः । मूर्ध्नाः । असुरः । चक्रे । आऽरभे । सत्यस्य । नावः । सुऽकृतं । अपीपरन् ॥१॥

सक्रे यज्ञस्य हनुस्थानीये । सक्रे ओष्ठप्रांतो हनुरुच्यते । अधिपवणफलके धर्मतोऽभिपूयमाणस्य द्रुप्तस्य सोमस्यांशवः समस्वरन् । संगच्छंते । तदास्य-शब्दयन्वा । ञ्जितस्य सत्यभूतस्य यज्ञस्य योना योना उत्पत्तिस्थाने नाभयः सोमरसाः समरंत । संगच्छंते ॥ अतः समो गमीत्यादिनात्मनेपदं । सर्तिंशास्त्यर्ति-भ्यश्चेति च्चैरङ् । अथासुरो बलवान् सर्वेषां प्रीणनात् प्राणदाता वा स सोमो मूर्ध्नाः समुच्छ्रितान् चीन्लोकानारभ आरंभणाय मनुष्यदेवादीनां संचरणाय करोति । किंच । सत्यस्य सत्यभूतस्य सोमस्य नावो नौका इव स्थिताश्चतस्रः स्थाल्यः । आदित्याययणोक्त्यध्रुवस्थाल्य इति । ताः स्थाल्यः सुकृतं सुष्ठु कर्माणि कुर्वंत यजमानमपीपरन् । अभिमतदानेन पूजयंति वा ॥ पारयतेर्लुङि चङि सन्वद्वावाभ्यासेत्वदीर्घाः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

सम्यक् सम्यंचो महिषा अहेपत सिंधोर्मावधि वेना अवीविपन् ।

मधोर्धाराभिर्जनयंतो अर्कमिप्रियामिंद्रस्य तन्वमवीवृधन् ॥२॥

सम्यक् । सम्यंचः । महिषाः । अहेपत । सिंधोः । जर्मा । अधि । वेनाः । अवीविपन् ।

मधोः । धाराभिः । जनयंतः । अर्कं । इत् । प्रियां । इंद्रस्य । तन्वं । अवीवृधन् ॥२॥

महिषाः पूज्या महांतो वर्त्विजः सम्यंचः परस्परं संगताः संतः सम्यगहेपत । सोमं सम्यक् प्रेरयंति । अभिपुण्वंतीति यावत् । हि गतौ वृद्धौ च । लुङि सिचि रूपं । ततो वेनाः । वेनतेः कांतिकर्मण इति यास्कः । स्वर्गादिफलं कामयमाना च्चत्विजः सिंधोः स्पंदमानस्योदकत्योर्मावधि संघे वसतीवयोदियु जलेषु सोम-मवीविपन् । कंपयंति । तत्र प्रेरयंतीत्यर्थः । वपतेर्णेतस्य लुङि चङि खी चङ्गुपथाया ह्रस्व इति ह्रस्वः । किंचार्कमचंतीयं स्तोत्रं जनयंतः कुर्वंतस्ते प्रियां

प्रियतमामिन्द्रस्य तन्नं धाम च मधोर्मदकरस्य सोमस्य धाराभिरवीवृधन् ।
वर्धितवन्तः । वर्धतेर्लुङि चङि रूपं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

पवित्रवन्तः परि वाचमासते पितृषां प्रत्नो अभि रक्षति व्रतं ।

महः समुद्रं वरुणस्तिरो दधे धीरा इच्छेकुर्धरुणेष्वारभं ॥३॥

पवित्रेऽवन्तः । परि । वाचं । आसते । पिता । एषां । प्रत्नः । अभि । रक्षति । व्रतं ।

महः । समुद्रं । वरुणः । तिरः । दधे । धीराः । इत् । शेकुः । धरुणेषु । आरभं ॥३॥

पवित्रवन्तः पवित्रेण शोधकेन सामर्थ्येन युक्ताः सोमस्य रश्मयो वाचं सोम-
स्थितां माध्यमिकां वाचं पर्यासते । पर्युपविशन्ति । सोमोऽंतरिक्षे तिष्ठति खलु
सोमो वै राजा गन्धर्वेष्वामीदित्यास्नानात् । ततः प्रत्नः पुराण एषां रश्मीनां
पितायं सोमश्च व्रतं प्रकाशनात्मकं कर्माभिरक्षति । अचितं करोति । किंच ।
वरुणः सर्वस्य स्वतेजसाच्छादकः सोऽयं सोमो महो महत् समुद्रं । अंतरिक्ष-
नामैतत् । महदंतरिक्षं ते रश्मिभिस्तिरो दधे । अंतर्हितमकरोत् । सर्वं व्याप्नोदिति
यावत् । तमिमं सोमं धीराः । इदवधारणे । कर्मणि कुशलाः प्राज्ञा एवत्विजो
धरुणेषु सर्वस्य धारकेषु वसतीवर्षाख्येषूदकेष्वारभमारब्धुं शेकुः । शक्नुवन्ति च ।
रभेस्तुमर्थं शकि णमुल्कमुलौ । पा० ३. ४. १२. इति कमुल् । लिङ्स्वरेण मध्योदात्तः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

सहस्रधारेऽव ते समस्वरन्दिवो नाके मधुजिह्वा असश्चतः ।

अस्य स्पशो न नि मिषन्ति भूर्णयः पदेपदे पाशिनः संति सेतवः ॥४॥

सहस्रधारे । अव । ते । सं । अस्वरन् । दिवः । नाके । मधुऽजिह्वाः । असश्चतः ।

अस्य । स्पशः । न । नि । मिषन्ति । भूर्णयः । पदेऽपदे । पाशिनः । संति । सेतवः ॥४॥

सहस्रधारेऽव । उदकधारा यस्माद्भवन्ति तन्नयोक्तमंतरिक्षं । तस्मिन्वर्तमानास्ते
सोमरश्मयोऽवावस्तात् स्थितां पृथिवीं वृष्ट्या संयोजयन्तीत्यर्थः । किंच दिवो
द्युलोकस्य नाके समुच्छ्रिते देशे वर्तमाना मधुजिह्वा मध्वयाः । सोमतेजसायेभ्यो
हि मधूत्पन्नं भवति । अतो मधुजिह्वाः । असश्चतः संगतवर्जिताः पृथक् पृथक्
दिव्यवस्थिता अस्य सोमस्य स्वभूताः स्पशः सारभूता रश्मयो भूर्णयः क्षिप्रगा-

मिनः संतो न निमिपन्ति । निमेपं न कुर्वन्ति । किंतु पापिनः स्रुकृतिनश्च ज्ञातुं सर्वदा जायतीत्यर्थः । अथवा राजानो दुष्टान्विवारयितुं सर्वदा जागरणं कुर्वन्ति तद्वत् । एवं ते रश्मयः पदे पदे स्थाने स्थाने सेतवः संबद्धाः संतः पाशिनः पापकृतां वाधकाः संति । भवन्ति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

पितुर्मातुरध्या ये समस्वरञ्च शोचंतः संदहंतो अब्रतान् ।

इंद्रद्विष्टामपं धमन्ति मायया त्वचमसिंक्ली भूमनो दिवस्परि ॥५॥

पितुः। मातुः। अधि। आ। ये। संऽअस्वरन्। च्च। शोचंतः। संऽदहंतः। अब्रतान्।

इंद्रऽद्विष्टां। अपं। धमन्ति। मायया। त्वचं। असिंक्ली। भूमनः। दिवः। परि ॥५॥

पितुर्मातुर्द्यावापृथिव्योः । द्यौर्मै पिता जनिता नाभिरच बंधुर्मै माता पृथिवी महीयमित्यादिषु द्यावापृथिव्योर्मातापितृत्वाम्नानात् । द्यावापृथिवीभ्यां ये सोम-रश्मयोऽध्यासमस्वरन् अधिकं प्रादुर्भूता अभवन् । ते च्चर्विग्भिः क्रियमाणया स्तुत्या शोचन्तो दीप्यमाना अब्रतान् कर्मरहितान्यजमानान् संदहंतः सम्यक् विनाशयन्तस्ते रश्मय इंद्रद्विष्टां । इंद्राय द्वेषकारिणी । क्ते चेति पूर्वपदकृतिस्वरः । इंद्रेण द्विष्टां वा । असिंक्ली । राचिनामैतत् । राचिवत्कृष्णरूपां त्वचं । राक्षसमित्यर्थः । मायया कर्मणा प्रज्ञया वा भूमनो विस्तृताद्भूलोकाद्विस्परि द्युलोकाच्चापधमन्ति । अपगतं कुर्वन्ति । अपघ्नन्तीत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीय एकोनविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

प्रत्नान्मानादध्या ये समस्वरञ्छ्लोक्यंचासो रभसस्य मंतवः ।

अपानक्ष्वासो वधिरा अहासत च्चृतस्य पंथां न तरन्ति दुष्कृतः ॥६॥

प्रत्नात्। मानात्। अधि। आ। ये। संऽअस्वरन्। श्लोकंऽयंचासः। रभसस्यं। मंतवः।

अपं। अनक्ष्वासः। वधिराः। अहासत। च्चृतस्यं। पंथां। न। तरन्ति। दुऽकृतः ॥६॥

श्लोक्यंचासः । श्लोकाः स्तुतयः । स्तुतिनियमना रभसस्य मंतवो वेगमतिमन्यमाना एतादृशा ये सोमरश्मयः प्रत्नात्पुराणान्मानादन्तरिक्षादध्यासमस्वरन् सह प्रादुर्भूता अभवन् तान् रश्मीननक्षासश्चष्टुर्वर्जिताः साधु पदार्थानामद्रष्टारो

नरा वधिरा देवतास्तुतिश्रवणवर्जिताः पापकृतो नरश्चापहासत । तान्परित्य-
जन्ति । दर्शिनः श्रवणवन्तो मेधाविनस्तु न परिजहति किंतु स्तुवन्ति । तदेवाह ।
ऋतस्य सत्यस्य पंथां मार्गभूतमेथां गणं दुःकृतः पापकृतो नरा न तरन्ति ।
नोत्तारयन्ति । सुकृतस्तु तरन्तीत्यभिप्रायः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

सहस्रधारे वितन्ते पवित्र आ वाचं पुनन्ति कवयो मनीषिणः ।

रुद्रासं एषामिषिरासो अद्रुहः स्पशः स्वंचः सुहशो नृचक्षसः ॥७॥

सहस्रधारे । विदन्ते । पवित्रे । आ । वाचं । पुनन्ति । कवयः । मनीषिणः ।

रुद्रासः । एषां । इषिरासः । अद्रुहः । स्पशः । सुश्चंचः । सुहशः । नृचक्षसः ॥७॥

कवयः क्रांतकर्माणोऽत एव मनीषिणः प्राज्ञा ऋत्विजः सहस्रधार अनेक-
धारोपेते वितन्ते कर्मणि विस्तृते पवित्रे शुद्ध्युत्पादके सोमे वर्तमानां वाचं
माध्यमिकां । सोमः खलु विश्वावसुप्रभृतिगंधर्वाश्वांतरिक्षेऽतिष्ठन् सोमो वै
राजा गंधर्वेषासीदिति श्रवणात् तत्र वर्तमानं सोमं देवा गोपया वाचा
क्रीतवन्तः । तदा सोमे वाक्किष्टतीति शक्यते वक्तुं । तस्मात्सोमे स्थितां माध्यमिकां
वाचमा पुनन्ति । संस्कुर्वन्ति । स्तुवन्तीति यावत् । य उक्तगुणा मरुतां मातरं
माध्यमिकां वाचं स्तुवन्ति तेषां रुद्रासो रुद्रपुत्रा मध्यमवाचः पुत्रा मरुतः स्पशो
वाचा वशिनो भवन्ति । कीदृशाः । इषिरा गमनशीला अद्रुहः स्तोत्राणाम-
द्रोग्धारः । यद्वा द्रुहेः कर्मणि क्विप् औणादिकः । परैरहिंस्याः स्वंचः शोभनां-
चनाः । अत एव सुहशः सदृशना नृचक्षसो नृणां कर्मनेतृणां द्रष्टारः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

ऋतस्य गोपा न दभाय सुक्रतुस्वी प पवित्रा हृद्यंतरा दधे ।

विद्वान्स विश्वा भुवनाभि पश्यत्यवाजुष्टान्विध्यति कर्ते अमृतान् ॥८॥

ऋतस्य । गोपाः । न । दभाय । सुऽक्रतुः । वी । सः । पवित्रा । हृदि । अंतः । आ । दधे ।

विद्वान् । सः । विश्वा । भुवना । अभि । पश्यति । अवं । अजुष्टान् । विध्यति । कर्ते ।

अमृतान् ॥८॥

ऋतस्य सत्यभूतस्य यज्ञस्य गोपा गोपायिता अत एव सुक्रतुः शोभनकर्मा

सोमो न दभाय दंभाय स्तंभनाय न भवति । परैर्देभयितुं न शक्यत इत्यर्थः । किंच स सोमः ची । श्रेष्ठं दसि बहुलमिति लुक् । चीणि पवित्रामिवायुसूर्यात्मकानि चीणि पवित्राणि हृद्यंतर्हृदयस्यांतरादधे । आदधाति । स्वस्मिन् संगमयतीत्यर्थः । अपि च विद्वान् सर्वे जानानः स सोमो विश्वा भुवना सर्वाणि भुवनान्यभिपश्यति । ततः कर्ते । करोतेरौणादिकस्तप्रत्ययः । कर्मण्यजुष्टानप्रियान् अत एवावतानयजमानानवविध्यति । अवाङ्मुखान् कृत्वा ताडयति । हिनस्तीति यावत् ॥

॥ अथ नवमी ॥

ऋतस्य तंतुर्वितंतः पवित्र आ जिह्वाया अये वरुणस्य मायया ।

धीराश्चित्तसमिर्नक्षंत आशताचा कर्तमव पदात्यप्रभुः ॥९॥

ऋतस्य । तंतुः । विऽतंतः । पवित्रे । आ । जिह्वायाः । अये । वरुणस्य । मायया ।

धीराः । चित् । तत् । संऽइतंतः । आशत् । अच । कर्ते । अव । पदाति । अप्रऽभुः ॥९॥

ऋतस्य सत्यभूतस्य यज्ञस्य तंतुस्तनिता पवित्रेऽविवात्मने दशापवित्रे विततो विस्तृतः । यद्वा पवित्रेऽंतरिक्षे विस्तृतः सोमो वरुणस्य जिह्वाया अये मायया कर्मणा आ । आस्थितः । वरुणजिह्वाय आपस्तिष्ठति । तासु सोमो वसतीति वसतीवयौद्युदकेषु स्थित इत्यर्थः । ततो धीराश्चित् कर्मणि प्राज्ञा एव तद्वरुणजिह्वायस्थानं समिनक्षंतः । इतक्षतिर्गतिकर्मा । संव्याप्तुवंतः संत आशत । ह्युतिभिर्हविर्भिर्यो प्राप्नुवन् । यः पुनः कर्ते । काल्नाध्वनोरिति द्वितीया । कर्मण्यप्रभुः समर्थो न भवति सोऽयमचास्मिन्नेव लोकेऽवपदाति । अवस्तान्तरके पतति । नोपरि गच्छति । पद गतौ । लेट्छडागमः । तस्मात्सर्वैरग्निष्टोमादिकर्म कर्तव्यमित्येषोऽर्थोऽभिहितो भवति ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये चिंशो वर्गः ॥

शिष्टुर्नेति नवर्चं सप्तमं सूक्तं दैर्घतमसस्य कक्षीवत आर्षं पवमानसोमदेवताकं । अष्टमी चिष्टुर् शिष्टा जगल्यः । तथा चानुक्रम्यते । शिष्टुर्न कक्षीवांस्त्रिष्टुवष्टमीति । गतः सूक्तविनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

शिष्टुर्न जातोऽचं चक्रद्द्वने स्वर्पयैद्याज्यरूपः सिर्पासति ।

द्विो रेतसा सचते पयोवृधा तमीमहे समती शर्म सप्रथः ॥१॥

शि॒शुः । न । जा॒तः । अ॒व । च॒क्र॒दत् । व॒ने । स्वः । यत् । वा॒जी । अ॒रु॒षः । सि॒सा॒सति ।
दि॒वः । रे॒त॒सा । स॒च॒ते । प॒यः ऽवृ॒धा । तं । ई॒म॒हे । सु॒ऽम॒ती । श॒र्म । स॒ऽप्र॒थः ॥ १ ॥

स पवमानः सोमो वने वननीये वसतीवर्याख्य उदके जात उत्पन्नः शिशुर्न शिशुरिवावचक्रदत् अवाङ्मुखं क्रंदति । तदोदकमध्ये पतन् शब्दं करोति खलु । यद्यदा वाजी बलवानन्नवान्दारुष आरोचमानः । यद्वा वाज्यश्च इवारुषः । अर्तेरुपच । गमनशीलः सोमः स्वः स्वर्गलोकं सिपासति संभक्तुमिच्छति । सनोतेः सनीडभाव आत्वं । सनोतेरिति सांहितिकं पत्वं । सोऽयं पयोवृधा गवामोषधीनां च क्षीरस्य वर्धकेन रेतसोदकेन सह दिवो द्युलोक्यात्सचते । पार्थिवं लोकं समवैति । तं तादृशं प्रसिद्धं सोमं सप्रथः सर्वतः पृथुतरं धनादिना युक्तं शर्म गृहं तद्वयं सुमती । सुपां सुलुगिति तृतीयायाः पूर्वसवर्णदीर्घः । सुमत्या शोभनया स्तुत्येमहे । याचामहे । ईमह इति याञ्जाकर्म । ईङ् गतौ । दैवादिकः । छांदसः श्यनो लुक् ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

दि॒वो यः स्क्॒भो ध॒रुणः॑ स्वा॒तत॑ आ॒पूर्णां॑ अ॒शुः प॒र्येति॑ वि॒श्वतः॑ ।

सेमे म॒ही रो॒द॒सी यद्यदा॑वृ॒तां समी॑ची॒ने दा॒धार॑ स॒मिपः॑ क॒विः ॥ २ ॥

दि॒वः । यः । स्क्॒भः । ध॒रुणः॑ । सु॒ऽआ॒ततः॑ । आ॒ऽपूर्णाः॑ । अ॒शुः । प॒रि॒ऽए॒ति । वि॒श्वतः॑ ।

सः । इ॒मे इति॑ । म॒ही इति॑ । रो॒द॒सी इति॑ । यद्यदा॑ । आ॒ऽवृ॒तां । स॒मी॒ची॒ने इति॑

सं॒ऽई॒ची॒ने । दा॒धार॑ । सं । इ॒पः । क॒विः ॥ २ ॥

दिवो द्युलोकस्य स्क्भो विष्कंभयिता संरोद्धा धरुणः सर्वस्य धारकः । यद्वा । पृथिव्या धारकः । विष्टंभो दिवो धरुणः पृथिव्याः । ऋग्वे० ९, ८९, ६. । इत्याम्नानात् । तादृशः स्वाततः सपु सर्वत्र विततो विस्तृतः अत एवापूर्णः पात्रेषु संपूर्णां योऽशुः सोमात्मको विश्वतः सर्वतः पर्येति परिगच्छति । तिङि चोदात्तवतीति गतेर्निघातः । स सोम इमे रोदसी द्यावापृथिव्यावावृतासंभजनीयेन कर्मणा यदात् । यजतु । स्वबलेन संयोजयन्नित्यर्थः । ततः सोऽयं समीचीने परस्परं संगते द्यावापृथिव्यौ दाधार । धारयां चकार । तुजादीनामित्यभ्यासस्य दीर्घः । अनंतरं कविः क्रांतकर्मणोऽन्धानि स्रोतृभ्यः संप्रयच्छतु । उपसर्गश्रुतेर्यांग्यक्रियाध्याहारः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

महि॒ प्सरः॒ सु॒कृतं॒ सो॒म्यं॒ मधू॒र्वी॒ गव्यू॒तिर॒दि॒ते॒ऋ॒तं॒ य॒ते ।

ई॒शे॒ यो वृ॒ष्टे॒रित॒ उ॒स्रियो॒ वृषा॒पां॒ ने॒ता॒ य इ॒त॒र्ज॒तिः॒ऋ॒ग्मि॒यः ॥३॥

महिं॑ । प्सरः॑ । सुऽकृतं॑ । सो॒म्यं॑ । मधु॑ । उ॒र्वी॑ । गव्यू॒तिः । अ॒दि॒तेः । ऋ॒तं॑ । य॒ते ।

ई॒शे॑ । यः । वृ॒ष्टेः । इ॒तः । उ॒स्रि॒यः । वृषा॑ । अ॒पां॑ । ने॒ता । यः । इ॒तः । ऽर्ज॒तिः । ऋ॒ग्मि॒यः ॥३॥

ऋतं सत्यभूतं यज्ञं यते गच्छते तस्मा इन्द्राय सुकृतं सुष्ठु संस्कृतं सोम्यं सोममयं महि महत् प्रभूतं मधु मधुररसं प्सरो भक्षणं पानीयं भवति । प्सा भक्षणे । किंच । तस्माद्यज्ञं प्रत्यागच्छतामिन्द्रादीनामदितेः पृथिव्या गव्यूतिर्मागश्चोर्वी विस्तीर्णो भवति । इंद्रः शतसहस्रसंख्याकहरिभिः सह गंतुं मार्गं विस्तीर्णोऽभवदित्यर्थः । य इंद्र इत इमं लोकं प्रत्यापतन्त्या वृष्टेरीश ईश्वरो भवति । तथोस्रियः । उस्रेति गोनाम । गोभ्यो हितः । अपामुदकानां वृषा वर्षको यज्ञस्य नेता नायक इतर्जतिः । इममस्मदीयं यज्ञं प्रत्यूतिर्गमनं यस्य स तथोक्तः । इतो गच्छन् य इंद्र ऋग्मि॒य ऋगर्हः स्तोत्रयो भवति । तस्मा अयं सोमः पातयो भवतीति ॥

प्रवर्ग्येऽभिष्टव आत्मन्वन्नभ इत्येषा । सूचितं च । तदु प्रयक्षतममस्य कर्मात्मन्वन्नभो दुह्यते घृतं पयः । आ० ४. ७. इति ॥

॥ सैषा सूक्ते चतुर्थी ॥

आ॒त्म॒न्व॒न्नभो॑ दुह्यते घृतं पयं ऋ॒तस्य॒ नाभि॑र॒मृतं॒ वि जा॑यते ।

स॒मी॒ची॒नाः॒ सु॒दान॑वः प्री॒णंति॒ तं॒ नरो॑ हितमव मे॒हंति॒ पेर॑वः ॥४॥

आ॒त्म॒न्ऽव॒त् । नभः॑ । दुह्य॑ते । घृ॒तं॑ । पयः॑ । ऋ॒तस्य॑ । नाभिः॑ । अ॒मृतं॑ । वि॒ जा॒यते॑ ।

सं॒ऽई॒ची॒नाः॑ । सु॒दान॑वः । प्री॒णंति॑ । तं॑ । नरः॑ । हि॒तं॑ । अ॒व॑ । मे॒हंति॑ । पेर॑वः ॥४॥

आत्मन्वत् । अनी नुडिति नुडागमः । आत्मवत्सारवद्धृतं पयश्च नभो नभस आदित्यरूपात्सोमो दुह्यते । किंच । ऋतस्य यज्ञस्य नाभिः । एह वंधने । स्वमोर्नपुंसकादिति सोर्लुक् न भवति सर्वविधीनां छंदसि विकल्पितत्वात् । नाभि यज्ञस्य वंधकममृतमुदकं च वि जायते । तस्मादेव प्रादुर्भवति । ततः सुदानवः शोभनस्तुतिहविर्दानवंतो यजमानाः समीचीनाः परस्परं संगताः

संतस्तमिमं सोमं प्रीणयन्ति । स्तुतिभिस्तर्पयन्ति । अथ नरो नेतारः पेरवः । पा
रक्षणे । मापोरित्वे रुन्निति रुन्प्रत्ययः । सर्वस्य रक्षकाः सोमरश्मयो हितं
निहितमवावस्ताद्वर्तमानं पार्थिवमुदकं मेहन्ति । वर्षन्ति । मिह सेचने । भीवा-
दिकः । यद्वा । हितमुदकं पृथिवी प्रति मेहन्ति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अरावीदंशुः सचमान ऊर्मिणा देवाब्धं मनुषे पिन्वति त्वर्चं ।

दधाति गर्भमदितेरुपस्थे आ येन तोकं च तनयं च धामहे ॥५॥

अरावीत् । अंशुः । सचमानः । ऊर्मिणा । देवऽअब्धं । मनुषे । पिन्वति । त्वर्चं ।

दधाति । गर्भं । अदितेः । उपऽस्थे । आ । येन । तोकं । च । तनयं । च । धामहे ॥५॥

ऊर्मिणा वसतीवर्यादीनामुदकानां संघेन सचमानोऽंशुः सोमोऽरावीत् शब्दं
करोति । किंच । स सोमो देवाब्धं । अत्र रक्षणे । अविनृस्तृतं चिभ्य ईरितीप्रत्ययः ।
देवानां पालयित्री त्वचमात्मनः शरीरं मनुषे मनुष्याय यजमानाय पिन्वति ।
सिंचति । पाचेषु क्षरतीति यावत् । अपि च । अदितेरदीनायाः पृथिव्या उपस्थे
समीप ओषधीषु तं गर्भमादधाति । सुधामयैः किरणैर्विदधाति । येन गर्भेण
वयं तोकं दुःखनाशकं पुत्रं च तनयं । तनोति कुलमिति तनयः पौत्रः । तं च
धामहे । दध्महे । धारयामः । दधातेर्लटि बहुलं छंदसीति शपो लुक् ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीय एकविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

सहस्रधारेऽव ता असश्चतस्तृतीयं संतु रजसि प्रजावतीः ।

चतस्रो नाभो निहिता अवो दिवो हविर्भरंत्यमृतं घृतश्चुतः ॥६॥

सहस्रधारे । अव । ताः । असश्चतः । तृतीयं । संतु । रजसि । प्रजाऽवतीः ।

चतस्रः । नाभः । निऽहिताः । अवः । दिवः । हविः । भरन्ति । अमृतं । घृतऽश्चुतः ॥६॥

सहस्रधारे बहूदकधारे तृतीये रजसि लोके स्वर्गे वर्तमाना असश्चतः परस्प-
रमसक्ताः प्रजावतीरुत्पादितप्रजावत्यः सोमस्य स्वभूतास्ता अव संतु । अव-
स्तात्पृथिव्यां पतंतु । कास्ता इत्याह । चतस्रो नाभो नभसो वाधिकाः सोमस्य
संबन्धिन्यश्चतस्रो दीप्रयः कलाः । दिवो द्युलोकादवोऽवस्तान्निहिताः सोमेन

स्थापितास्ता घृतश्रुतो घृतस्योदकस्य च्यावयिष्यः सत्यो हविः सोमादिलक्षणं
भरन्ति देवानां प्रयच्छन्ति । तथामृतं गोष्वोषधीषु च पयोरूपं सुधारूपं च
भरन्ति । प्रक्षिपन्ति ॥

॥ अथ सप्रमी ॥

श्वेतं रूपं कृणुते यत्सिषासति सोमो मीढ्वान् अस्त्रो वेद भूमनः ।

धिया शमी सचते सेमभि प्रवहिवस्त्ववधमव दर्षदुद्रिणं ॥७॥

श्वेतं रूपं कृणुते । यत् । सिषासति । सोमः । मीढ्वान् । अस्त्रः । वेद । भूमनः ।

धिया । शमी । सचते । सः । ई । अभि । प्रऽवत् । दिवः । कवंधं । अवं । दर्षत् । उद्रिणं ॥७॥

श्वेतं दीप्यमानं शुक्लं रूपं कृणुते तदा करोति यद्यदा सिषासति स्वर्गं
संभक्तुमिच्छति । सोमे पाचाण्यागते सति तन्नेजसानुरंजितानां तेषां श्वेतं रूपं
भवति । ततो मीढ्वान् । मिह सेचने । अस्मात् कसौ दाश्वान् साह्वान् मीढ्वान्-
श्वेति निपातनादभिमतरूपसिद्धिः । कामानां सेक्तास्त्रः प्राज्ञो बलवान् वा
सोमो भूमनो बहुधनानि वेद । स्तोतृभ्यो दातुं जानाति । प्रयच्छतीति यावत् ।
स ई । सोऽचि लोपे चेदिति सलोपः । सोऽयं धिया प्रज्ञानेन प्रवत् प्रकृष्टानि
शमी । द्वितीयायाः पूर्वसवर्णदीर्घः । कर्माण्यभि सचते । अभितः समवैति ।
किंच । दिवोऽंतरिक्षादुद्रिणमुदकवंतं कवंधं मेघं । कवंधशब्देन मेघोऽभिधीयते ।
तात्स्थान्नाच्छब्दमिति । मेघमवदर्षत् । अवदारयति । विवृतद्वारं करोति । मेघं
विदार्यांतरिक्षादुद्रिणं करोतीत्यर्थः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

अथ श्वेतं कलशं गोभिर्क्तं कार्पमेवा वाज्यंक्रमीत्सवान् ।

आ हिन्विरे मनसा देवयंतः कक्षीर्वते शतहिंमाय गोनां ॥८॥

अथ । श्वेतं । कलशं । गोभिः । क्तं । कार्पमे । वा । ज्यं । क्रमीत् । सवान् ।

आ । हिन्विरे । मनसा । देवऽयंतः । कक्षीर्वते । शतऽहिंमाय । गोनां ॥८॥

अथाथानंतरं श्वेतं संप्रति सोमसंसर्गाच्चैतवर्णं गोभिर्हृत्करक्तं संपृक्तं द्रोण-
कलशं ससवान् संभजन् सोम आक्रमीत् । आक्रमते । कार्पमेन् । कार्पमेन्द्रः
काष्ठावचनः । आजिं धावन्तो योद्धारो यां गंतुमिच्छन्ति तस्यां काष्ठायां याजी

कश्चिदश्वो युद्धं भजमान आक्रमीत् । आक्रमते । सोमः काष्ठायां द्रोणकलशे
पततीत्यर्थः । ततस्त्वस्मै सोमाय देवयंतो देवानिच्छंत ऋत्विजो मनसाहिन्विरे ।
स्तुतीराभिमुख्येन प्रेरयंति । तत्र शतहिमाय बहुगमनाय कक्षीवते स्तोत्रकारिण
एतन्नामकायर्षये सोमो गोनां गाः पशून् प्रेरयति । गोः पादांत इति नुडागमः ।
क्रियाग्रहणं कर्तव्यं । पा० १. ४. ३२. १. इति संप्रदानसंज्ञा । चतुर्थ्यर्थे षष्ठी ॥

॥ अथ नवमी ॥

अद्भिः सोमं पपृचानस्य ते रसोऽभ्यो वारं वि पवमान धावति ।

स मृज्यमानः कविभिर्मदितम स्वदस्वेन्द्राय पवमान पीतये ॥९॥

अत्ऽभिः । सोम । पपृचानस्य । ते । रसः । अर्भ्यः । वारं । वि । पवमान । धावति ।

सः । मृज्यमानः । कविऽभिः । मदिन्ऽतम । स्वदस्व । इन्द्राय । पवमान । पीतये ॥९॥

हे पवमान पवित्रेण पूयमान हे सोम अद्भिर्वसतीवर्यादिभिस्त्वैः पपृचानस्य
संपृच्यमानस्य ते तव रसोऽभ्योऽवेवारं वालं दशापवित्रं वि धावति । विविधं
प्राप्नोति । ततः हे मदितम मादयितृत्तम हे पवमान सोम त्वं कविभिः क्रांत-
कर्मभिर्ऋत्विग्भिर्मृज्यमानः पूयमानः सन् इन्द्राय पीतय इन्द्रस्य पानार्थं स्वदस्व ।
प्रियरसो भव ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये द्वाविंशो वर्गः ॥

अभि प्रियाणीति पंचर्चमष्टमं सूक्तं । भार्गवस्य कवेरार्थं जागतं पवमानसोम-
देवताकं । तथानुक्रम्यते । अभि प्रियाणि पंच कविरिति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अभि प्रियाणि पवते चनोहितो नामानि यद्भोऽअधि येषु वर्धते ।

आ सूर्यस्य बृहतो बृहन्नधि रथं विष्वचमरुहद्विचक्षणः ॥१॥

अभि । प्रियाणि । पवते । चनःऽहितः । नामानि । यद्भुः । अधि । येषु । वर्धते ।

आ । सूर्यस्य । बृहतः । बृहन् । अधि । रथं । विष्वचं । अरुहत् । विऽचक्षणः ॥१॥

चनोहितः । चन इत्यन्ननाम । चायतेरसति चन इत्यौणादिकसूत्रेण निपा-
तितः । चनसेऽन्नाय हितः । यद्वा । हितान्नः सोमः प्रियाणि जगतः प्रीणयितृणि
नामानि नमनशीलानि तान्युदकान्यभि पवते । अभितः करोति । येष्वंतरिक्ष-

स्थितेपूदकेषु यद्गो महानयं सोमोऽधि वर्धते । अधिकं प्रवृद्धो भवति । अपां मध्ये सोमो वसति । ततो बृहन्महान् सोमो बृहतो महतः परिवृढस्य सूर्यस्य विष्वचं विष्वग्गमनमधुपरि रथं विचक्षणः सर्वस्य विद्रष्टा सन् आरूढन् आरोहति । अग्नौ प्रास्ताहुतिः सम्यगादित्यमुपतिष्ठत इति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

ऋतस्य जिह्वा पवते मधु प्रियं वक्ता पतिर्धियो अस्या अदाभ्यः ।

दधाति पुत्रः पित्रोरपीच्यं नामं तृतीयमधि रोचने दिवः ॥२॥

ऋतस्य । जिह्वा । पवते । मधु । प्रियं । वक्ता । पतिः । धियः । अस्याः । अदाभ्यः ।

दधाति । पुत्रः । पित्रोः । अपीच्यं । नामं । तृतीयं । अधि । रोचने । दिवः ॥२॥

ऋतस्य सत्यभूतस्य यज्ञस्य जिह्वा मुख्यत्वेन जिह्वास्थानीयः सोमः प्रियं प्रियकरं मधु मदकरं रंसं पवते । क्षरति । कीदृशः । वक्ता शब्दकृत् । यद्वा स्त्रीतृभिः क्रियमाणाः स्तुतयः साधीयस्य इति प्रतिश्रवणस्य कर्ता । अस्या धिय एतस्य कर्मणः पतिः पालयितादाभ्यो रक्षोभिर्हिंसितुमशक्यः । पुत्रो यजमानः पित्रोर्मातापित्रोरपीच्यमन्तर्हितं यन्नाम । तौ न जानीतो नामकरणवेलायां । तस्मात्तयोरपरिज्ञायमानं तद्वृतीयं नाम दिवो द्युलोकस्य रोचने दीप्यमाने सोमेऽभिषूयमाणे सत्यधि दधाति । अत्यन्तं धारयति । नक्षत्रव्यावहारिकनाम्नी प्रभाष्य सोमयाजीति तृतीयमस्य नामेति भगवता वौधायनेनोक्तं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अव द्युतानः कलशां अचिक्रदन् नृभिर्येमानः कोश आ हिरण्यये ।

अभीमृतस्य दोहनां अनूपताधि चिपृष्ठ उपसो वि राजति ॥३॥

अव । द्युतानः । कलशान् । अचिक्रदत् । नृऽभिः । येमानः । कोशे । आ । हिरण्यये ।

अभि । ई । ऋतस्य । दोहनां । अनूपत् । अधि । चिऽपृष्ठः । उपसः । वि । राजति ॥३॥

द्युतानः । द्युत दीप्तौ । दीप्यमानो नृभिः कर्मनेनृभिश्चत्विग्भिर्हिरण्यये हिरण्यये कोशेऽधियवणचर्मणि । तस्य हिरण्यमयत्वं हिरण्यपाणिरभिषुणोतीति हिरण्यसंवंधात् । तादृशे कोशे येमानः । छांदसे कर्मणि लिटि कानचि रूपं । नियम्यमानः सोमः । तत ऋतस्य सत्यभूतस्य यज्ञस्य दोहना दोग्धार ऋत्विज ईमेन

सोममभ्यनूपत । अभिष्टुर्वति । ग्रावाणो वत्सा ऋत्विजो दुहंतीति तैत्तिरीयब्राह्मण
 एषां दोग्धृत्वमभिहितं । सोमः कलशान् द्रोणाभिधानान्प्रत्यवाचिक्रदत् । अ-
 क्रंदति शब्दायते । ततस्त्रिपृष्ठः । चीणि सवनाभ्येव पृष्ठानि यस्य स तथोक्तः
 त्रिपु सवनेषु सोमस्य विद्यमानत्वात् । विचक्रादित्वादुत्तरपदांतोदात्तत्वं । तादृशः
 सोम उपसोऽधि यागाहनि वि राजति । अधिशीङ्स्थासाभिति द्वितीया ।
 तेऽहःस विशेषेण दीयते । यद्वा राजतिरंतर्णीतएयर्थः । अहानि प्रकाशयति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अद्रिभिः सुतो मतिभिश्चनोहितः प्ररोचयन्नोदसी मातरा शुचिः ।

रोमाण्यव्या समया वि धावति मधोधारा पिन्वमाना दिवेदिवे ॥४॥

अद्रिऽभिः । सुतः । मतिऽभिः । चनःऽहितः । प्रऽरोचयन् । रोदसी इति ।

मातरा । शुचिः ।

रोमाणि । अया । समया । वि । धावति । मधोः । धारा । पिन्वमाना । दिवेऽदिवे ॥४॥

मतिभिः । मन ज्ञाने । मंघे वृषेपपचमनेति क्तिन्नुदात्तः । स्तुतिभिरद्रि-
 भिर्यावभिश्च सुतोऽभिषुतश्चनोहितश्चनसेऽन्नाय हितो हितान्नो वा मातरा
 मातरौ जगतो निर्माच्यौ रोदसी द्यावापृथिव्यौ प्ररोचयन् स्वतेजसा प्रकाशयन्
 अत एव शुचिर्दीप्यमानः । एवंविधः सोमोऽयान्यविभवानि रोमाणि तैः
 कृतानि पवित्राणि समयाभितः समीपे वि धावति । विशेषेण क्षरति । किंच
 पिन्वमानाद्भिः सिच्यमाना मधोर्मदकरस्य सोमस्य धारा दिवेदिवेऽन्वहं दीर्घ-
 सत्त्वेषु पवित्राण्युभयतः पवते ॥

॥ अथ पंचमी ॥

परि सोम प्र धन्वा स्वस्तये नृभिः पुनानो अभि वासयागिरं ।

ये ते मदा आहनसो विहायसस्तेभिरिद्रं चोदय दातवे मघं ॥५॥

परि । सोम । प्र । धन्व । स्वस्तये । नृऽभिः । पुनानः । अभि । वासय । आऽगिरं ।

ये । ते । मदाः । आऽहनसः । विऽहायसः । तेभिः । इद्रं । चोदय । दातवे । मघं ॥५॥

हे सोम स्वस्तयेऽविनाशाय परि प्र धन्व । पाचाणि परितः प्रगच्छ ।
 पविगंत्यर्थः । किंच नृभिः कर्मनेतृभिर्ऋत्विग्भिः पुनानः पूयमानस्त्वमागिरमां-

श्रयणं क्षीरादिकमभि वासय । आच्छादय । संयोजयेति यावत् । आहनस
आहननवंतो वचनवंत इति यास्कः । शत्रूणामाभिमुख्येन हंतारोऽभिहन्यमाना
अभिपूयमाणाः स्तुतिमंतः शब्दवंतो वा विहायसः । महन्नामैतत् । महांतस्ते
त्वदीया ये मदा मदहेतवो रसाः संति तेभिस्तैः सोमैरस्माभिर्दीयमानैर्मघं
मंहनीयं धनमस्मभ्यं दातवे दातुमिंद्रं चोदय । प्रेरय ॥

॥ इति सप्तमस्य द्वितीये त्रयस्त्रिंशो वर्गः ॥

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निवारयन् ।

पुमर्थाश्चतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

इति श्रीमद्राजाधिराजपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवर्तकश्रीवीरबुद्धभूपालसाम्राज्यधुरं-
धरेण सायणाचार्येण विरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे ऋक्संहिताभाष्ये
सप्तमाष्टके द्वितीयोऽध्यायः संपूर्णः ॥

यस्य निःश्रसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।

निर्ममे तमहं वंदे विद्यातीर्थमहेश्वरं ॥

व्याख्यायाव्याहतग्रन्थः सप्तमस्य द्वितीयकं ।

अध्यायं सायणामात्यस्तृतीयं ध्याकरोत्यथ ॥

तत्र धर्तेति पंचर्वं नवमं सूक्तं भार्गवस्य कवेरार्षे जागतं पवमानसोमदेवताकं ।
धर्तेत्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

धर्ता दिवः पवते कृत्यो रसो दक्षो देवानामनुमाद्यो नृभिः ।

हरिः सृजानो अत्यो न सत्वंभिवृथा पाजांसि कृणुते नदीपुं ॥१॥

धर्ता दिवः । पवते । कृत्यः । रसः । दक्षः । देवानां । अनुऽमाद्यः । नृऽभिः ।

हरिः । सृजानः । अत्यः । न । सत्वंऽभिः । वृथा । पाजांसि । कृणुते । नदीपुं । आ ॥१॥

धर्ता सर्वस्य धारकः सोमो दिवोऽंतरिक्षादंतरिक्षस्थिताहृषापविचात्पवते ।
पूयते । कीदृशः सोमः । कृत्यः कर्तव्यः । शोध्य इत्यर्थः । रसो रसात्मको देवानां

दक्षो बलप्रदः । यद्वा दक्षः प्रवर्धनीयो देवानामर्थाय । तथा नृभिर्नैतृभिर्ऋ-
त्विग्भिरनुमाद्योऽनुमदनीयः स्तुत्यो वा हरिर्हरितवर्णः सत्वभिः प्राणिभिः
सादिभिः सृजानः सृज्यमानोऽत्यो नाश्व इव । स यथा शिक्षितो वृथानायासेन
गच्छति तद्वृथाप्रयत्नेन पाजांसि बलानि स्वीयान्वेगान्कृणुते कुरुते नदीषु
वसतीवरीषु । ताभिरित्यर्थः । आसिक्त इति शेषः । अयमभिषवसमयाभिप्रायः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

शूरो न धत्त आयुधा गर्भस्त्योः स्वर्षःसिपांसन्नधिरो गविष्टिषु ।

इंद्रस्य शुष्ममीरयन्नपस्युभिरिंदुर्हिन्वानो अज्यते मनीषिभिः ॥२॥

शूरः। न। धत्ते। आयुधा। गर्भस्त्योः। स्वर्षरिति स्वः। सिपांसन्। रधिरोः। गोऽईष्टिषु।

इंद्रस्य। शुष्मं। ईरयन्। अपस्युऽभिः। इंदुः। हिन्वानः। अज्यते। मनीषिऽभिः ॥२॥

अयं सोमो गर्भस्त्योर्हस्तयोरायुधायुधानि शूरो न शूर इव धत्ते । धारयति ।
स्वः स्वर्गसुखसाधनं यज्ञं वा सिपासन् संभक्तुमिच्छन् रधिरो रथवान् । रथा-
दिरचप्रत्ययः । गविष्टिषु यजमानस्य गवामेपणेषु सत्सु यजमानार्थं गोसंभजनाय
रथवानित्यर्थः । इंद्रस्य शुष्मं बलमीरयन् प्रेरयन्निंदुः सोमो देवोऽपस्युभिः
कर्मच्छुभिर्मनीषिभिर्मेधाविभिर्ऋत्विग्भिर्हिन्वानः प्रेर्यमाणोऽज्यते गोभिः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

इंद्रस्य सोम पवमान ऊर्मिणां तविष्यमाणो जठरेष्वा विग ।

प्र णः पिन्य विद्युदभ्रेव रोदसी धिया न वाजां उपं मासि शश्वतः ॥३॥

इंद्रस्य। सोम। पवमानः। ऊर्मिणां। तविष्यमाणः। जठरेषु। आ। विग।

प्र। नः। पिन्य। विऽद्युत्। अभाऽद्वयं। रोदसी इति। धिया। न। वाजान्। उपं।

मासि। शश्वतः ॥३॥

हे सोम पवमानः पृथमानस्त्वं तविष्यमाणो वर्षविष्यमाणः सन् इंद्रस्य
जठरेषुर्मिणा प्रभृतया धारयाविग । जठरप्रदेशस्य बाहुल्याद्बहुवचनं । नोऽस्मदर्षं
विद्युदभ्रेवाभाषीव । सा यथा दोग्ध्राणि तद्वत् पिन्य धुस्य रोदसी द्यावा-
पृथिव्या । किंच धिया कर्मणा नेदानी । नेति संप्रत्ययं । शश्वतः । बहुनामितत् ।
पठ्याजानवान्पु समीपे मासि । निर्मासि ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

विश्वस्य राजा पवते स्वर्हंश् चतस्य धीतिमृषिषाळवीवशत् ।

यः सूर्यस्यासिरेण मृज्यते पिता मतीनामसमष्टकाव्यः ॥४॥

विश्वस्य । राजा । पवते । स्वःऽहंशः । चतस्य । धीतिं । मृषिषाट् । अवीवशत् ।

यः । सूर्यस्य । असिरेण । मृज्यते । पिता । मतीनां । असमष्टकाव्यः ॥४॥

विश्वस्य जगतो राजा स्वामी सोमः स्वर्हंशः स्वर्गद्रष्टुः सर्वद्रष्टुर्वर्तस्य सत्य-
भूतस्येन्द्रस्य । मनुष्यवाच्यनृतशब्दप्रतियोगिकस्यर्तशब्दस्य देवार्थः । तत्रापी-
चित्येनेन्द्रः परिगृह्यते । तस्य धीतिं मतिं कर्म वरिषाट् । ऋषीणामतीन्द्रियद्रष्टृ-
णामभिभविता महत्त्वेन स्वयमपृषिष्येष्टत्वादिति भावः । तथा च मंत्रांतरं ।
ब्रह्मा देवानां पदवीः कवीनामृषिरिति । ईहंशः सोमोऽवीवशत् । अकामयेतेन्द्रस्य
कर्म । यः सोमः सूर्यस्य देवस्यासिरेण क्षेपकेण रश्मिना मृज्यते । असमष्ट-
काव्योऽन्यैः कविभिरव्याप्रकर्मा सोमो मतीनामस्मदीयानां स्तुतीनां पिता
यालकः स्वामी भवतीति शेषः । यद्वा । यो मतीनां पितासमष्टकाव्यश्च सन्
मृज्यते स पवत इति संबंधः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

वृषेव यूथा परि कोशमर्षस्यपामुपस्ये वृषभः कनिक्रदत् ।

स इंद्राय पवसे मत्सरित्तमो यथा जेषाम समिथे त्वोतयः ॥५॥

वृषाऽइव । यूथा । परि । कोशं । अर्षसि । अपां । उपऽस्ये । वृषभः । कनिक्रदत् ।

सः । इंद्राय । पवसे । मत्सरिन्ऽतमः । यथा । जेषाम । संऽइथे । त्वाऽऊतयः ॥५॥

हे सोम त्वं वृषेव यूथा यूथानि वृषभ इव । स यथा तानि प्रविशति
तद्वत् कोशं कोशवद्रसधारकं कलशं पर्यर्षसि । परिगच्छसि । कुचस्यः सन् ।
अपामुपस्येऽंतरिक्षे । कीहंशः सन् । वृषभो वरिषता कनिक्रदत् शब्दं कुर्वन् । स
त्वं हे सोम इंद्रायेंद्रार्थं पवसे । पूयसे । मत्सरित्तमो मादयितृत्तमस्त्वं । यथा वयं
जेषाम जयेम समिथे संयामे त्वोतयस्त्वया रक्षिताः संतः ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये प्रथमो वर्गः ॥

एष प्र कोश इति पंचमं दशमं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । एष इत्यनुक्रांतं ।
गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

ए॒य प्र॒ को॒शे॒ मधु॑माँ॒ अ॒चि॒क्र॒द॒दि॒न्द्र॑स्य॒ वज्रो॒ वपु॑षो॒ वपु॑रः ।

अ॒भी॒मृ॒तस्य॑ सु॒दु॒घां घृ॒तश्चु॒तो वा॒श्रा अ॒र्षे॒ति॒ पर्य॑सेव॒ धे॒नवः॑ ॥१॥

ए॒षः । प्र । को॒शे । मधु॑ऽमा॒न् । अ॒चि॒क्र॒द॒त् । इ॒न्द्र॑स्य । वज्रः । वपु॑षः । वपुः॑ऽतरः ।

अ॒भि । ई॒ । ऋ॒तस्य॑ । सु॒दु॒घाः । घृ॒तऽश्चु॒तः । वा॒श्राः । अ॒र्षे॒ति॒ । पर्य॑साऽइ॒व । धे॒नवः॑ ॥१॥

एषोऽयं सोमो मधुमान् मधुररसः कोशे द्रोणकलशे प्राचिक्रदत् । प्रकर्षेण शब्दायते । कीदृश एषः । इन्द्रस्य वज्रो वज्रस्थानीयः । बलकरत्वेन वज्रवत् प्रहरणसाधनत्वाद्बज्रत्वोपचारः । एष एव हि सोमो वज्र इन्द्रस्य साधने । तथा वपुषो वीजानां वप्पुरन्यस्माद्बपुषरोऽतिशयेन वप्ना । वीजावापस्य सोमकर्तृकत्वात् सोमो वै रेतोधा इति श्रुतेः । ईमस्यर्तस्य सत्यफलस्य सोमस्य धारा इति शेषः । ता अभ्यर्षेति । अभिगच्छन्ति । कीदृश्यस्ताः । सुदुघाः सुष्टु दोग्ध्यः फलानां घृतश्रुत उदकस्य रसस्य वा क्षरयिष्यो वाश्राः शब्दयन्तः । किमिव पयसा युक्ता वाश्रा धेनव इवेति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

स पू॒र्यः प॒वते॒ यं दि॒वस्परि॑ श्ये॒नो म॒था॒यदि॑पि॒तस्ति॒रो रजः॑ ।

स म॒ध्व आ॒ युव॑ते॒ वे॒वि॒जान॑ इ॒कृ॒शानो॑र॒स्तु॒र्म॒नसा॑हं वि॒भ्यु॒षा ॥२॥

सः । पू॒र्यः । प॒व॒ते॒ । यं । दि॒वः । परि॑ । श्ये॒नः । म॒था॒य॒त् । इ॒पि॒तः । ति॒रः । रजः॑ ।

सः । म॒ध्वः । आ॒ । यु॒व॒ते॒ । वे॒वि॒जानः॑ । इ॒त् । कृ॒शानोः॑ । अ॒स्तुः । म॒नसा॑ । अ॒हं । वि॒भ्यु॒षा ॥२॥

स सोमः पूर्यः प्रत्नः पवते । पूयते । अभिपूयत इत्यर्थः । यं सोमं दिवो द्युलोकाच्छ्वेन इपितः स्वमात्रा प्रेषितः सन् परि मथायत् पर्यमप्यात् । तिरस्तीर्णं तिरस्कुर्वन् किं । रजः । तृतीयं लोकं । स एव सोमो मध्वो मधुररसं सोममा युवते । यौति पृथक्करोति द्युलोकात् । स्वयं वेविजान इत् चलन्नधो गच्छन् कृशानोः सोमपालस्यास्तुः शरदेषुः सकाशाद्विभ्युषा भीतेन मनसाह । मध्व आ युवत इति संबंधः । कृशानोः सोमपालत्वं ब्राह्मणे स्पष्टमुक्तं । कृशानुः सोमपालः सव्यस्य षट् । ऐ० ब्रा० ३. २६. ॥

॥ अथ तृतीया ॥

ते नः पूर्वास उपरास इंदवो महे वाजाय धन्वंतु गोमते ।

ईक्षेण्यासो अह्योऽन चारवो ब्रह्मब्रह्म ये जुजुषुर्हविर्हविः ॥३॥

ते नः । पूर्वासः । उपरासः । इंदवः । महे । वाजाय । धन्वंतु । गोऽमते ।

ईक्षेण्यासः । अह्यः । न । चारवः । ब्रह्मऽब्रह्म । ये । जुजुषुः । हविःऽहविः ॥३॥

ते वक्ष्यमाणाः पूर्वासः पूर्वं उपरासः । उपरता अचेत्युपराः । तादृशा इंदवः सोमा महे महते गोमते नी मह्यं वाजायान्वायान्नलाभार्थं धन्वंतु । गच्छंतु । प्राप्नुवंतु । कीदृशा इंदवः । ईक्षेण्यासः । ईक्षणीयाः संदर्शनीया अह्यो न । अह्यः स्त्रिय आहननात् । ता इव सुवेपाः स्त्रिय इव चारवो रमणीयाः । न इत्युक्तं क इत्याह । य इंदवो ब्रह्मब्रह्म सर्वमपि स्तावकमंत्रजातं हविर्हविः सर्वमपि हविर्जातं च जुजुषुः सेवते ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अयं नो विद्वान्वनवद्वनप्यत इंदुः सचाचा मनसा पुरुषुतः ।

इनस्य यः सदने गर्भमादधे गवामुरुज्जमभ्यर्षति व्रजं ॥४॥

अयं नः । विद्वान् । वनवत् । वनप्यतः । इंदुः । सचाचा । मनसा । पुरुऽस्तुतः ।

इनस्य । यः । सदने । गर्भं । आऽदधे । गवां । उरुज्जं । अभि । अर्षति । व्रजं ॥४॥

अयमिंदुः सोमो नोऽस्मान्वनप्यतो हंतुमिच्छतः श्वून् विद्वान् जानन् हंतुं वनवत् । हंतुं तान् । केन साधनेन । सचाचा सहांचता मनसा । कीदृशः । पुरुषुतः । बहुभिः स्तुतः । यः सोम इनस्येश्वरस्याग्नेः सदने स्थाने भूमौ वेद्यां वा वर्तमानो गर्भमादधे । धारयत्यौषधीषु । यश्च गवामस्मदीयानां श्वभिरपहतानामुरुज्जं प्रभूतानामपामां पयसां जनकं व्रजमभ्यर्षति गच्छति । स वनवदिति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

चक्रिद्विः पवते कृत्यो रसो महां अदन्वो वरुणो हुरुग्यते ।

असावि मिचो वृजनेषु यज्ञियोऽत्यो न यूषे वृषयुः कर्निक्रदत् ॥५॥

चक्रिः । द्विः । पवते । कृत्यः । रसः । महान् । अदन्वः । वरुणः । हुरुक् । यते ।

असावि । मिचः । वृजनेषु । यज्ञियः । अत्यः । न । यूषे । वृषुऽयुः । कर्निक्रदत् ॥५॥

चक्रिः सर्वस्य कर्ता कृत्यः कर्मण्यो रसो रसात्मको महान् गुणैरधि-
कोऽद्व्योऽहिंस्यो हुरुक् कुटिलं यते गच्छते । इतस्ततः परिचरत इत्यर्थः । तदर्थं
दिवः सकाशात्पवते । पूयते । अंतरिक्षस्थाद्दशापवित्रादित्यर्थः । किंचासौ
सोमोऽसावि । सूयते । कदा । वृजिनेष्वरिष्टेषु सत्सु । तत्परिहारार्थं । कीदृशः
सः । मित्रः सर्वेषां मित्रभूतो यज्ञियो यष्ट्योऽत्यो नाश्व इव यूथे वडवायूथे । स
यथा वृषयुः सन् शब्दं करोति तद्वत्सौ वृषभो रसस्य वर्पिता कनिक्रदच्छब्दं
कुर्वन्नसावीति ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये द्वितीयो वर्गः ॥

प्र राजा वाचमिति पंचर्चमेकादशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । प्र राजेत्य-
नुक्तांतं । गतो विनियोगः ॥ •

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र राजा वाचं जनयन्नसिष्यदत्पो वसानो अभि गा इयक्षति ।

गृष्णाति रिप्रमविरस्य तान्वा शुद्धो देवानामुप याति निष्कृतं ॥१॥

प्र । राजा । वाचं । जनयन् । असिष्यदत् । अपः । वसानः । अभि । गाः । इयक्षति ।

गृष्णाति । रिप्रं । अविरं । अस्यं । तान्वा । शुद्धः । देवानां । उप । याति । निःऽकृतं ॥१॥

राजा राजमानोऽयं सोमोऽभिपूयमाणः सन् वाचं शब्दं जनयन् उत्पादयन्
असिष्यदत् । प्रस्यंदते । तथापो वसतीवरीवसान आच्छादयन् गाः स्तुतीरभी-
यक्षति । अभिगच्छति । इयक्षतिर्गतिकर्मसु पठितः । अस्य सोमस्य रिप्रमनु-
पादेयत्वेन पापरूपमभिपुतवल्लीशकलादिरूपमविरविरोमनिर्मितं दशापवित्रं
तान्वा स्वीयेन वस्त्रेण गृष्णाति । गृष्णाति शोधनसमये । पश्चाच्छुद्धो देवानां
निष्कृतं संस्कृतं स्थानमुपयाति । उपगच्छति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

इंद्राय सोम परि पिच्यसे नृभिर्नृचक्षा ऊर्मिः कविरंज्यसे वने ।

पूर्वीहिं ते सुतयः संति यातवे सहस्रमथा हरंयश्चमूपदः ॥२॥

इंद्राय । सोम । परि । पिच्यसे । नृऽभिः । नृऽचक्षाः । ऊर्मिः । कविः । अंज्यसे । वने ।

पूर्वीः । हि । ते । सुतयः । संति । यातवे । सहस्रं । अथाः । हरंयः । चमूपदः ॥२॥

हे सोम त्वमिन्द्रायेंद्रार्थं नृभिर्नेतृभिर्चतुर्विम्भिः परि विच्यसे । अभिषूयसे । तथा हे सोम नृचक्षा नृणां यष्टृणामनुग्रहेण द्रष्टोर्मिः प्रेर्यमाणः प्रवृद्धो वा कविर्मैधावी च त्वं वन उदकेऽज्यसे । प्रेर्यसे । पूर्वीर्बह्यो हि ते सुतयो मार्गाच्छिद्राणि संति यातवे यातुं । अल्पस्य सोमस्यापरिमितसुतिगमनासंभवात्तस्य बाहुल्यमाह । चमूषदोऽभिषवणफलकयोः सीदतः सहस्रमपरिमिता अश्वा व्याप्ता हरयो हरितवर्णा अंशवः संति । अथवेन्द्राय परिषिच्यस इत्युक्तत्वादिन्द्रप्राप्नौ मार्गसाधनयोः सद्भाव उत्तरार्धेन प्रतिपादितः । ते पुरातन्यः सरण्यः संतींद्रं प्रति यातुं । तथा सहस्रसंख्याका हरितवर्णा अश्वाश्च संति चमूषदस्तवेति ॥

॥ अथ नृतीया ॥

समुद्रिया अप्सरसो मनीषिणमासीना अंतरभि सोममक्षरन् ।

ता ईं हिन्वन्ति हर्म्यस्य सक्षणिं याचन्ते सुखं पवमानमक्षितं ॥३॥

समुद्रियाः । अप्सरसः । मनीषिणं । आसीनाः । अंतः । अभि । सोमं । अक्षरन् ।

ताः । ईं । हिन्वन्ति । हर्म्यस्य । सक्षणिं । याचन्ते । सुखं । पवमानं । अक्षितं ॥३॥

समुद्रियाः समुद्रसाधनत्वात्समुद्रमंतरिष्वां । तत्संबन्धिन्योऽप्सरसः काश्चनां-तर्यज्ञमथ आसीनाः पात्रेषु वर्तमाना वसतीवर्यो मनीषिणं मेधाविनं सोम-मभ्यक्षरन् । अभिषूयमाणं सोममभिक्षरन्ति । ता ईं एना एवमेनं हर्म्यस्य हर्म्यवत्सुखकरस्य यागगृहस्य सक्षणिं सेचनशीलं हिन्वन्ति । वर्धयन्ति । पोषयन्ति । त एते स्तोतारो वा पवमानं सोममक्षितमक्षीणं सुखं सुखं याचन्ते । प्रार्थयन्ते । तत्रायं भावः । काश्चनाप्सरसः सोमं राजानं मनीषिणं कामयमाना देवानपि परित्यज्य स्वर्गादागत्य राज्ञः समीपे स्थित्वा तस्य रसानाददन्ते । स्वरसेन वर्धयन्ति तं सुखं च याचन्त इति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

गोजिन्नः सोमो रथजिद्धिरण्यजित्स्वर्जिदन्तिपवते सहस्रजित् ।

यं देवासश्चक्रिरे पीतये मर्दं स्वार्दिष्टं द्रुप्तमरुणं मयोभुवं ॥४॥

गोऽजित् । नः । सोमः । रथऽजित् । हिरण्यऽजित् । स्वःऽजित् । अप्ऽजित् ।

पवते । सहस्रऽजित् ।

यं । देवासः । चक्रिरे । पीतये । मर्दं । स्वार्दिष्टं । द्रुप्तं । अरुणं । मयःऽभुवं ॥४॥

नोऽस्माकं गोजिह्वां जेता तथा रथजिद्वयस्य जेता हिरण्यजिद्विरण्यस्य
जेता तथा स्वर्जित् स्वर्गस्य सुखस्य जेतान्जिदपां जेता सहस्रजित्सहस्रसंख्याकस्य
धनस्य जेता सोमः पवते । पूयते । यं देवासो देवाश्चक्रिरे कृतवन्तः । किमर्थं ।
पीतये । पानाय । कीदृशं सोमं । मदं मदकरं स्वादिष्टं स्वादुतमं द्रुप्तं रसात्म-
करुणामरुणवर्णं मयोभुवं सुखस्य भावयितारं ॥

॥ अथ पंचमी ॥

एतानि सोम पवमानो अस्मयुः सत्यानि कृण्वद्द्रविणान्यर्षसि ।

जहि शत्रुमंतिके दूरके च य ऊर्वी गव्यूतिमभयं च नस्कृधि ॥५॥

एतानि । सोम । पवमानः । अस्मऽयुः । सत्यानि । कृण्वन् । द्रविणानि । अर्षसि ।

जहि । शत्रुं । अंतिके । दूरके । च । यः । ऊर्वी । गव्यूतिं । अभयं । च । न । कृधि ॥५॥

हे सोम एतानि पूर्वमंचीकृतानि गवादीनि द्रविणानि सत्यानि कृण्वन् कुर्वन्
पवमानः पूयमानोऽर्षसि । पवसे । जहि च शत्रुं योऽस्मच्छत्रुरंतिके समीपे
दूरकेऽत्यंतं दूरे देशे च वर्तते तं जहि । तथोर्वी गव्यूतिं विस्तीर्णं मार्गमभयं च
नोऽस्माकं कृधि । कुरु ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये तृतीयो वर्गः ॥

अचोदस इति पंचचै द्वादशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । अचोदस इत्यन-
क्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अचोदसो नो धन्वत्विंदवः प्र सुवानासो बृहद्विवेषु हरयः ।

वि च नशन्न इपो अरातयोऽर्यो नशन्त सनिपंत नो धियः ॥१॥

अचोदसः । नः । धन्वन्तु । इंदवः । प्र । सुवानासः । बृहत्ऽद्विवेषु । हरयः ।

वि । च । नशन् । नः । इपः । अरातयः । अर्यः । नशन्त । सनिपंत । नः । धियः ॥१॥

अचोदसोऽचोदना अनन्यप्रेरिता इंदवः सोमा नोऽस्माकं प्र धन्वन्तु । प्र गच्छन्तु ।
धन्वतिर्गतिकर्मा । कुत्र । बृहद्विवेषु प्रभूतदीप्तिषु यागेषु निमित्तेषु । अथवा
बृहद्विवकुलजेषु मध्ये । न इति संबन्धः । कीदृश इंदवः । सुवानासः सूयमाना
हरयो हरितवर्णाः । किंच नोऽस्मभ्यं ये चेषोऽन्नस्यारातयोऽदातारः संति ते

च विनशन् । विनश्यन्तु । तथार्योऽरयोऽपि नश्यन्तु । विनश्यन्तु । सनिषन्तु संभजन्तु
च नो धियोऽस्मदीयानि कर्माणि देवा अस्मत्प्रियभूता वा ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

प्र णो धन्वंतिदवो मदच्युतो धनां वा येभिरर्वतो जुनीमसि ।

तिरो मर्तस्य कस्य चित्परिहृतिं वयं धनानि विश्वधा भरेमहि ॥२॥

प्र । नः । धन्वंतु । इदवः । मदऽच्युतः । धनां । वा । येभिः । अर्वतः । जुनीमसि ।

तिरः । मर्तस्य । कस्य । चित् । परिऽहृतिं । वयं । धनानि । विश्वधा । भरेमहि ॥२॥

प्र णो धन्वंतु प्रधन्वंतु प्रगच्छन्तु नोऽस्माकमिदवः सोमा मदच्युतो मदसा-
विणः । वा अथवा । किंचेत्यर्थः । धना धनान्यपि प्रधन्वंतु । येभियैः सोमैरर्वतो
वलवतः शत्रोः समीपं जुनीमसि । जुनीमः प्राप्नुमः । कस्य चित् कस्यापि
मर्तस्य मनुष्यस्य प्रवलस्य परिहृतिं परितो वाधां तिरस्तिरस्कुर्वतो वयं धनानि
गवादिरूपाणि विश्वधा सर्वदा भरेमहि । विभूयाम ॥

॥ अथ तृतीया ॥

उत स्वस्या अरात्या अरिर्हि य उतान्यस्या अरात्या वृको हि यः ।

धन्वन्न तृष्णा समरीत तां अभि सोमं जहि पवमान दुरार्थ्यः ॥३॥

उत । स्वस्याः । अरात्याः । अरिः । हि । सः । उत । अन्यस्याः । अरात्याः । वृकः । हि । सः ।

धन्वन् । न । तृष्णा । सं । अरीत । तान् । अभि । सोमं । जहि । पवमान । दुःऽआर्थ्यः ॥३॥

उतापि च स सोमः स्वस्या अरात्याः स्वीयस्य शत्रोररिभिगता हननाय ।
उतापि च स सोमोऽन्यस्या अस्मदीयाया अरात्या अस्मच्छत्रोर्वृको हि हिंसकः
खलु । अरातिशब्दः स्त्रीलिंगोऽप्यस्ति । अथ प्रत्यक्षकृतः । धन्वन्न तृष्णा । धन्व
निरुदको देशः । तस्मिन्स्थितस्य तृष्येव । सा यथा तं समरीत प्राप्नोति तद्वत्
तानुभयविधाञ्च जहहि ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

द्वि ते नाभां परमो य आदे पृथिव्यास्ते रुरुहुः सानंवि क्षिपः ।

अद्र्यस्त्वा वपसति गोरधि त्वय्येषु त्वा हस्तेर्दुहुर्मनीषिणः ॥४॥

दिवि । ते । नाभा । परमः । यः । आऽददे । पृथिव्याः । ते । रुरुहुः । सानवि । क्षिपः ।
अद्रयः । त्वा । वप्सति । गोः । अधि । त्वचि । अप्सुऽसु । त्वा । हस्तैः । दुदुहुः । मनीषिणः ॥४॥

हे सोम ते तव स परम उन्नमोऽंशो दिवि दिवो नाभा नाभौ द्युलोकस्य नाभिस्थानीये देशेऽथवा नाभौ वृक्षदेर्वधके दिवि द्युलोके वर्तते य आदद आदत्ते हविर्देवतारूपः सन् । ते तव द्युलोकस्थांशस्यावयवाः पृथिव्याः सानवि समुच्छ्रिते देशे पर्वतादिप्रदेशे क्षिपः क्षिप्ताः संतो रुरुहुः । रोहन्ति । त्वा त्वां सोमांशभूतमद्रयो यावाणो वप्सति । भक्षयन्ति । वप्सतिरन्निकर्मा । कुव । गोरधि त्वचि । अधीति सप्रम्यर्थानुवादी । आनहुहेऽधिषवणचर्मणीत्यर्थः । यद्यपीदानीतनाः कृष्णाजिनेऽभिषुखन्ति न गोचर्मणि तथापि तस्मिन्सोमो मीयते क्रयार्थं । तथा च सति यस्मिन् मिमीते तस्याधिषवणचर्मणि सूचान्मानसाधनस्यैव गोचर्मणोऽधिषवणचर्मत्वाभिधानादविरोधः । त्वा त्वां तथाप्सु वसतीवरीषु दुदुहुः । दुहन्ति । अद्भिरास्त्राव्य दुहन्तीत्यर्थः । यद्वाप्सूदकेषु रसेषु निमित्तेषु दुदुहुः । कैः साधनैः । हस्तैः । हस्तो हन्तेरिति निरुक्तं । के । मनीषिणो मेधाविनीऽध्वर्यादयः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

एवा तं इंदो सुभ्वं सुपेशसं रसं तुजंति प्रथमा अभिध्रियः ।

निर्दंनिदं पवमानं नि तारिष आविस्ते शुष्मो भवतु प्रियो मदः ॥५॥

एव । ते । इंदो इति । सुऽभ्वं । सुऽपेशसं । रसं । तुजंति । प्रथमाः । अभिऽध्रियः ।

निर्दंनिदं । पवमानं । नि । तारिषः । आविः । ते । शुष्मः । भवतु । प्रियः । मदः ॥५॥

पूर्वचाद्रयत्वां वप्सतीत्युक्तं । तदेवोच्यते । हे इंदो सोम एवैवमिदानीं क्रियमाणप्रकारेण ते तव सुभ्वं शोभनभवनं सुपेशसं । पेश इति रूपनाम । सरूपं रसं प्रथमाः प्रथममेव । यद्वा । प्रथम इति मुख्यनाम । प्रथमा मुख्या यावाणोऽध्वर्यवो वाभिध्रियोऽभिध्रियन्तः संतस्तुजन्ति । प्रेरयन्ति । हे पवमान निर्दंनिदमस्मन्न्रिंदकं सर्वमपि शशुं नि तारिषः । विनाशय । ते तव शुष्मो बलकरः प्रियः प्रियभूतो मदो मदकरो रस आविर्भवतु ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये चतुर्थो वर्गः ॥

सोमस्य धारेति पंचर्चे त्रयोदशं सूक्तं भारद्वाजस्य वसुनाम्न आर्षे जागतं पवमानसोमदेवताकं । तथा चानुक्रांतं । सोमस्य वसुभारद्वाज इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

सोमस्य धारां पवते नृचक्षस ऋतेन देवान्हवते दिवस्परि ।

वृहस्पते रवथेना वि दिद्युते समुद्रासो न सर्वनानि विव्यचुः ॥१॥

सोमस्य । धारां । पवते । नृचक्षसः । ऋतेन । देवान् । हवते । दिवः । परि ।

वृहस्पतेः । रवथेन । वि । दिद्युते । समुद्रासः । न । सर्वनानि । विव्यचुः ॥१॥

सोमस्याभिषूयमाणस्य धारा पवते । श्योतते । कीदृशस्य सोमस्य । नृचक्षसः । नृणां यजमानानां द्रष्टुः । स च ऋतेन यज्ञेन देवान्सोमभाज इंद्रादींहवते । कुत्र । दिवस्परि । द्युलोकस्योपरि वर्तमानान् । वृहस्पतेर्मंत्रपालकस्य स्तोत्र रवथेन शब्देन स्तोत्रेण वि दिद्युते । विद्योतते । समुद्रासो न समुद्रा इव पृथिवी सवनानि यज्ञसंबंधीनि विव्यचुः । व्याप्नुवंति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

यं त्वा वाजिन्नघ्ना अभ्यनूषतायोहतं योनिमा रोहसि द्युमान् ।

मघोनामायुः प्रतिरन्महि अर्व इंद्राय सोम पवसे वृषा मदेः ॥२॥

यं । त्वा । वाजिन् । अघ्नाः । अभि । अनूषत । अयः । ऽहतं । योनिं । आ । रोहसि ।

द्युऽमान् ।

मघोनां । आयुः । प्रतिरन् । महिं । अर्वः । इंद्राय । सोम । पवसे । वृषा । मदेः ॥२॥

हे वाजिन् अन्नवन् सोम यं त्वा त्वामघ्ना अहननीया गावोऽभ्यनूषत अभिपुवंति । आशिरार्थं स्थिताः शब्दायंत इत्यर्थः । स त्वमयोहतं । अय इति हिरण्यनाम । तेन तद्वाग्न्याणिलेख्यते । हिरण्यमयेन घाणिना हतं संस्कृतं योनिं स्थानमारोहसि । द्युमान् दीप्तः सन् । अभि योनिमयोहतं । ऋग्वे० ९. १. २ । इति द्युक्तं । किंच हे सोम मघोनां हविष्मतां यजमानानामायुरायुष्यं महि महच्छु-
वोऽन्नं यशो वा प्रतिरन् वर्धयन्निंद्रायेंद्रार्थं पवसे । पूयसे । वृषा वर्षको मदेो मदकरश्च त्वं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

एंद्रस्य कुक्षा पवते मदिंतम ऊर्जे वसानः श्रवसे सुमंगलः ।

प्रत्यङ् स विश्वा भुवनाभि पप्रथे क्रीळन्हरित्यः स्यंदते वृषां ॥३॥

आ । इंद्रस्य । कुक्षा । पवते । मदिन्ऽतमः । ऊर्जे । वसानः । श्रवसे । सुऽमंगलः ।

प्रत्यङ् । सः । विश्वा । भुवना । अभि । पप्रथे । क्रीळन् । हरिः । अत्यः । स्यंदते । वृषां ॥३॥

अयं सोम इंद्रस्य कुक्षा कुक्षावा पवते । आसिच्यते । किमर्थं । श्रवसे । तस्यान्नाय यष्टुर्वान्नसिद्धयर्थं । सोमो विशेष्यते । मदिंतमो मादयितृत्तम ऊर्जे वसानो बलकरं रसमाच्छादयन् । अपो वसान इति ह्युक्तं । सुमंगलः शोभन-मंगलप्रदः । स सोमः प्रत्यङ् विश्वा भुवना सर्वाणि भूतजातान्यभि पप्रथे । अभि प्रथयति । दिव्युदितः सन् क्रीळन् वेद्यां स क्रीडमानो हरिर्हरितवर्णोऽत्योऽतन-कुशलो वृषा वर्षकः स्यंदते रसरूपेण ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

तं त्वा देवेभ्यो मधुमत्तमं नरः सहस्रधारं दुहते दश क्षिपः ।

नृभिः सोम प्रच्युतो यावभिः सुतो विश्वान्देवाँ आ पवस्वा सहस्रजित् ॥४॥

तं । त्वा । देवेभ्यः । मधुमत्ऽतमं । नरः । सहस्रऽधारं । दुहते । दश । क्षिपः ।

नृऽभिः । सोम । प्रऽच्युतः । यावऽभिः । सुतः । विश्वान् । देवान् । आ । पवस्व ।

सहस्रऽजित् ॥४॥

हे सोम तं तादृशं त्वा त्वां देवेभ्य इंद्राद्यर्थे मधुमत्तममतिशयेन मधुमंतं सहस्रधारं बहुधारायुक्तं दुहते । दुहति । के । नरो नेतार ऋत्विजो दश क्षिपः । तेषां दशसंख्याका अंगुलयश्च । हे सोम नृभिर्मन्त्र्यैः प्रच्युतो यावभिः सुतोऽभि-पुतष्णं सहस्रजित् सहस्रसंख्याकधनस्य जेता सन् विश्वान्देवाना पवस्व ॥

॥ अथ पंचमी ॥

तं त्वा हस्तिनो मधुमंतमद्रिभिर्दुहंत्यप्सु वृषभं दश क्षिपः ।

इंद्रं सोम मादयन्दिष्यं जनं सिंधोरिवोभिः पयमानो शर्यसि ॥५॥

तं। त्वा। हस्तिनः। मधुऽमंतं। अद्रिऽभिः। दुहंति। अप्ऽसु। वृषभं। दशं। क्षिपः।
इंद्रं। सोम। मादयन्। दैव्यं। जनं। सिंधोःऽइव। ऊर्मिः। पर्वमानः। अर्षसि ॥५॥

तं तादृशं मधुमंतं मधुररसं वृषभं कामानां वर्षकं त्वा त्वां हस्तिनः सुहस्तस्य
दश क्षिपोऽंगुलयोऽद्रिभिर्यावभिरप्सु दुहंति। तादृश हे सोम इंद्रमन्यं दैव्यं जनं
देवसंबन्धिनं संधं मादयन् सिंधोरूमिरिव पर्वमानः पूयमानः सन् अर्षसि।
गच्छसि ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये पंचमो वर्गः ॥

प्र सोमस्येति पंचर्षे चतुर्दशं सूक्तं। ऋषिदेवते पूर्ववत्। अंत्या चिष्टुप् शिष्टा
जगत्यः। प्र सोमस्येत्यनुक्रांतं। गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र सोमस्य पर्वमानस्योर्मय इंद्रस्य यंति जठरं सुपेशसः।

दग्धा यदीमुन्नीता यशसा गवां दानाय शूरमुदमंदिषुः सुताः ॥१॥

प्र। सोमस्य। पर्वमानस्य। ऊर्मयः। इंद्रस्य। यंति। जठरं। सुऽपेशसः।

दग्धा। यत्। इं। उत्ऽनीताः। यशसा। गवां। दानाय। शूरं। उत्ऽअमंदिषुः। सुताः ॥१॥

पर्वमानस्य पूयमानस्योर्मयो रसप्रवाहा इंद्रस्य जठरं प्र यंति। प्रगच्छंति।
सुपेशसः सुरूप्या ऊर्मय इति संबन्धः। यद्यदेमेते सुता अभिपुताः सोमा गवां
यशसा बलभूतेन दग्धा सहोन्नीताः संतो दानाय यजमानविषयाभिमतदानाय
शूरं विक्रांतमिंद्रमुदमंदिषुः। उन्मादयंति। तदा जठरं यंति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अच्छा हि सोमः कलशाँ असिष्यदत्यो न वोळ्हा रघुवर्तनिर्वृषा।

अथा देवानामुभयस्य जन्मनो विद्वाँ अश्रोत्यमुत इतश्च यत् ॥२॥

अच्छं। हि। सोमः। कलशान्। असिष्यदत्। अत्यः। न। वोळ्हा। रघुऽवर्तनिः। वृषा।

अथा। देवानां। उभयस्य। जन्मनः। विद्वान्। अश्रोति। अमुतः। इतः। च। यत् ॥२॥

असौ सोमः कलशानच्छाभिमुखमसिष्यदत् स्यंदते। क इव। अत्यो न वोळ्हा
रथस्य वाहकोऽश्च इव यथा स्वगंतव्यमभिगच्छति तद्वत्। यथायमुत्तरच दृष्टांतः।

बोळ्हाश्च इव रघुवर्तानिलेषुगमनो वृषा वर्षकश्च । अथापि च देवानां सोम-
सञ्जुषामुभयस्योभयविधं जन्मनो जातं विद्वान् जानन् असिष्यदक्लशान् । किं
तदुभयं जन्मेति उच्यते । यदेवजातममुतो द्युलोकादितश्चास्माद्भूलोकाच्चाप्नोति
व्याप्नोति यज्ञं । तस्योभयस्य जातं विद्वानिति संबंधः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

आ नः सोम पर्वमानः किरा वस्विंदो भव मघवा राधसो महः ।

शिष्वा वयोधी वसवे सु चेतुना मा नो गयमारे अस्मत्परा सिचः ॥३॥

आ । नः । सोम । पर्वमानः । किर । वसु । इंदो इति । भव । मघवा । राधसः । महः ।

शिष्वा । वयः । धः । वसवे । सु । चेतुना । मा । नः । गयं । आरे । अस्मत् । परा । सिचः ॥३॥

आ किर सर्वतो वि क्षिप नोऽस्मभ्यं हे सोम पवमानः पूयमानस्त्वं । किं ।
वसु वासकं धनं गवादिरूपं । किंच । इंदो दीप्त हे सोम मघवा धनवांस्त्वं मही
महतो राधसो धनस्य भव दातेति शेषः । तथा हे वयोधीऽन्नस्य धातः सोम वसवे
वासकाय परिचरते मह्यं चेतुना प्रकृष्टेन प्रज्ञानेन सु सुखं कल्याणं शिष्वा । देहि ।
नोऽस्मभ्यं प्रदेयं गयं धनमस्मदारेऽस्ततो दूरं मा परा सिचः । मा प्रेरय ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

आ नः पूषा पर्वमानः सुरातयो मिचो गच्छंतु वरुणः सजोषसः ।

वृहस्पतिर्मरुतो वायुरश्विना तृषा सविता सुयमा सरस्वती ॥४॥

आ । नः । पूषा । पर्वमानः । सुऽरातयः । मिचः । गच्छंतु । वरुणः । सऽजोषसः ।

वृहस्पतिः । मरुतः । वायुः । अश्विना । तृषा । सविता । सुऽयमा । सरस्वती ॥४॥

सुरातयः सुदानाः सजोषसः संगताः पूषादयो देवा आ गच्छंतु । नोऽस्मान्
अस्माकं यज्ञं वा । तथा सुयमा । यम्यते नियम्यत इति यमो वियहः । सुवि-
यहा सरस्वती चागच्छतु ॥

॥ अथ पंचमी ॥

उभे द्यावापृथिवी विश्वमिन्वे अर्यमा देवो अदितिर्विधाता ।

भगो नृशंसं उवैतरिष्वां विश्वे देवाः पर्वमानं जुषंत ॥५॥

उभे इति। द्यावापृथिवी इति। विश्वमिन्वे इति विश्वंऽइन्वे। अर्यमादेवः। अदितिः।
विऽधाता ।

भगः । नृऽशंसः । उरु । अंतरिक्षं । विश्वे । देवाः । पवमानं । जुषंत ॥ ५ ॥

विश्वमिन्वे । इन्वतिर्याभिकर्मा । सर्व्यामिन्यावुभे द्यावापृथिवी द्यावापृथिव्यौ
अर्यमादेवस्त्रयश्च भगश्च नृशंसो नृभिः शंसनीय उर्वतरिक्षं च विश्वे देवाश्च
पवमानं पूयमानं सोमं जुषंत । सेवते ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये षष्ठो वर्गः ॥

असावीति पंचर्चे पंचदशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । अस्यानुक्रमणिका ।
असावीति त्रिष्टुत्रंते इति । अनेन द्विवचनेन प्रकृतयोः प्र सोमस्येत्यादिकयोर्द्वे-
योरपि त्रिष्टुवंतता प्रतिपादिता । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

असावि सोमो अरुपो वृषा हरी राजेव दसो अभि गा अचिक्रदत् ।
पुनानो वारं पर्येत्यव्ययं श्येनो न योनिं घृतवंतमासदं ॥ १ ॥

असावि। सोमः। अरुपः। वृषा। हरिः। राजाऽइव। दस्मः। अभि। गाः। अचिक्रदत् ।
पुनानः। वारं। परिं। एतिं। अव्ययं। श्येनः। न। योनिं। घृतऽवंतं। आऽसदं ॥ १ ॥

सोमोऽसावि । अभिषुतोऽभूत् । कीदृशः सोमः । अरुप आरोचमानो वृषा
वर्षको हरिर्हरितवर्णः । स च राजेव दसो दर्शनीयः सन् गा उदकान्यभि-
लक्ष्याचिक्रदत् शब्दं करोति स्वरसनिर्मोकसमये । पश्चात्पुनानः पूयमानोऽव्य-
यमविमयं वारं वालं दशपविचं पर्येति । ततः श्येनो न श्येन इव योनिं
स्वकीयं स्थानं घृतवंतमुदकवंतमासदमासदनाय पवत इति शेषः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

क्विर्वेधस्या पर्येधि माहिंनमत्यो न मृष्टो अभि वाजंमर्षसि ।

अपसेधन्दुरिता सोम मृळय घृतं वसानः परिं यासि निर्णिजं ॥ २ ॥

क्विः। वेधस्या। परिं। एधिं। माहिंनं। अत्यः। न। मृष्टः। अभि। वाजं। अर्षसि।

अपऽसेधन्। दुऽइता। सोमं। मृळय। घृतं। वसानः। परिं। यासि। निऽनिजं ॥ २ ॥

हे सोम कविः क्रांतदर्शी सन् वेधस्या यागविधानेच्छया माहिनं मंहनीयं पवित्रं पर्येषि । परिगच्छसि । पश्चान्मृष्टः प्रक्षालितोऽत्यो नाश्व इव वाजं संयाममभ्यर्षसि । हे सोम दुरितास्माकं दुरितान्यपसेधन् परिहरन् मृळय । सुख्य । घृतमुदकं वसान आच्छादयन् परियासि । अभिगच्छसि । किं । निर्णोजं । निर्णोजकं पवित्रं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

पर्जन्यः पिता महिषस्य पर्णिनो नाभा पृथिव्या गिरिषु क्षयं दधे ।

स्वसारं आपो अभि गा उतासरन्तं यावभिर्नसते वीते अध्वरे ॥३॥

पर्जन्यः । पिता । महिषस्य । पर्णिनः । नाभा । पृथिव्याः । गिरिषु । क्षयं । दधे ।

स्वसारः । आपः । अभि । गाः । उता । असरन् । सं । यावः । अभिः । नसते । वीते । अध्वरे ॥३॥

यस्य महिषस्य महतः पर्णिनः पर्णवतः पतनवतो वा सोमस्य पर्जन्यः पिता जनकः स सोमः पृथिव्या नाभा नाभौ नाभिस्थानीये हविर्धाने गिरिषु गिरिसंबंधियावसु क्षयं निवासं दधे । धारयत्यभिषवसमये । उतापि च स्वसारोऽंगुलय आपो वसतीवर्यो गा आशिरार्थाः स्तुतयो वाभ्यसरन् । अभिसरन्ति । सं नसते संगच्छते च यावभिः साकं । कुत्र । वीते कान्तेऽध्वरे यज्ञे ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

जायेव पत्यावधि शेवं मंहसे पजाया गर्भं ऋणुहि ब्रवीमि ते ।

अंतवाणीषु प्र चरा सु जीवसेऽनिद्यो वृजने सोम जागृहि ॥४॥

जायाऽइव । पत्यौ । अधि । शेवं । मंहसे । पजायाः । गर्भं । ऋणुहि । ब्रवीमि । ते ।

अंतः । वाणीषु । प्र । चर । सु । जीवसे । अनिद्यः । वृजने । सोम । जागृहि ॥४॥

जायेव पत्यौ जाया यथा स्वभाया भर्तारि सुखं प्रयच्छति तद्वच्छेव शेवं । द्वितीयाया अम्भावाभावच्छांदसः । सुखं मंहसे । प्रयच्छसि यजमाने । हे पजाया गर्भं सोम ऋणुहि ऋणु स्तुतीर्यास्ते तुभ्यं ब्रवीमि । पजिर्गतिकर्मा । पजा पृथिवीत्याहुः । अपि वा माध्यमिका वाक् पजा । भूमावोपधिरूपेण जातत्वाद्गर्भत्वं । माध्यमिकाया वाचोऽपि वृष्टिसाधनत्वात्तत्पुत्रत्वं । स त्वं वाणीषु वाद्यु स्तुतिघंतमध्ये सु सुषु प्र चर जीवसेऽस्माकं जीवनाय । हे सोम अनिद्यः स्तुत्यस्त्वं वृजनेऽस्माकं श्चुवले जागृहि । प्रचुद्यो भव ॥

॥ अथ पंचमी ॥

यथा पूर्वैभ्यः शतसा अमृधः सहस्रसाः पर्यया वार्जमिंदो ।

एवा पवस्व सुविताय नव्यसे तव व्रतमन्वापः सचंते ॥५॥

यथा । पूर्वैभ्यः । शतऽसाः । अमृधः । सहस्रऽसाः । परिऽअयाः । वार्जं । इंदो इति ।

एव । पवस्व । सुविताय । नव्यसे । तव । व्रतं । अनु । आपः । सचंते ॥५॥

हे इंदो सोम यथा पूर्वैभ्यो महर्षिभ्यः स्तोत्रभ्यः शतसाः शतसंख्याकस्य धनस्य दाता तथा सहस्रसाश्च सन् पर्ययाः परिगच्छेः एवैवमिदानीमपि नव्यसे नवतराय सुवितायाभ्युदयाय पवस्व । क्षर । तव व्रतं कर्मान्वापो वसतीवर्यः सचंते । अतः पवस्व ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये सप्तमो वर्गः ॥

पवित्रं त इति पंचर्चे षोडशं सूक्तमांगिरसस्य पवित्रस्यार्थं जागतं पवमान-सोमदेवताकं । तथा चानुक्रांतं । पवित्र इति । अभिष्टव आद्ये ऋचौ वक्तव्ये । सूचितं च । पवित्रं ते विततं ब्रह्मणस्पत इति द्वे वि यत्पवित्रं धिषणा अतन्वत । आ०४.६. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

पवित्रं ते विततं ब्रह्मणस्पते प्रभुर्गात्राणि पर्येषि विश्वतः ।

अतंप्रतनूर्न तदामो अश्रुते श्रुतास इद्वहंतस्तत्समाशत ॥९॥

पवित्रं । ते । विऽततं । ब्रह्मणः । पते । प्रऽभुः । गात्राणि । परि । एपि । विश्वतः ।

अतंप्रऽतनूः । न । तत् । आमः । अश्रुते । श्रुतासः । इत् । वहंतः । तत् । सं । आशत ॥९॥

हे ब्रह्मणस्पते मंचस्य स्वामिन् सोम ते पवित्रं शोधकमंगं विततं । सर्वत्र विस्तृतं । स प्रभुः प्रभवित्वा त्वं गात्राणि पातुरंगानि पर्येषि । परिगच्छसि । विश्वतः सर्वतः । तव तत्पवित्रमतंप्रतनूः पयोव्रतादिनासंतप्रगात्र आमोऽपरिपक्वी नाश्रुते । न व्याप्नोति । श्रुतास इत् श्रुता एव परिपक्वा एव वहंतो यागं निर्वहंतस्तत्पवित्रं समाशत । व्याप्नुवन्ति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

तपोष्पवित्रं विततं दिवस्पदे शोचंतो अस्य तंतवो व्यस्थिरन् ।

अवन्त्यस्य पवितारंमाशवो दिवस्पृष्ठमधि तिष्ठन्ति चेतसा ॥२॥

तपोः । पवित्रं । विऽतंतं । दिवः । पदे । शोचंतः । अस्य । तंतवः । वि । व्यस्थिरन् ।

अवन्ति । अस्य । पवितारं । आशवः । दिवः । पृष्ठं । अधि । तिष्ठन्ति । चेतसा ॥२॥

तपोः शत्रूणां तापकस्य सोमस्य पवित्रं शोधकमंगं तेजो वा दिवस्पदे द्युलोकस्योच्छ्रिते स्थाने विततं । विसृतं । तृतीयस्यामितो दिवि सोम आसीदिति ब्राह्मणं । अस्य तंतवोऽशवः शोचंतो दीप्यमाना व्यस्थिरन् । विविधं तिष्ठन्ति । पृथिव्यां हविर्धाने वा । अस्य सोमस्याशवः शीघ्रगामिनो रसा अवन्ति । रक्षन्ति । कं । पवितारं पावयितारं । यजमानमवन्ति रक्षन्ति होमद्वारा पश्चाद्भुता दिवो द्युलोकस्य पृष्ठं पृष्ठभागमुन्नतदेशं चेतसा बुद्ध्या देवगमनेच्छावत्याधितिष्ठन्ति । आश्रयन्ते ॥

अभिष्टवेऽरुचदित्येषावपनीया । सूचितं च । ईळे द्यावापृथिवी इति प्रागुक्तमाया अरुचदुषसः पृश्निरपिय इत्यावपेत । आ० ४. ६. इति ॥

॥ सैषा सूक्ते तृतीया ॥

अरुचदुषसः पृश्निरपिय उक्षा विभर्ति भुवनानि वाजयुः ।

मायाविनो ममिरे अस्य मायया नृचक्षसः पितरो गर्भमा दधुः ॥३॥

अरुचत् । उपसः । पृश्नः । अपियः । उक्षा । विभर्ति । भुवनानि । वाजयुः ।

मायाऽविनः । ममिरे । अस्य । मायया । नृचक्षसः । पितरः । गर्भं । आ । दधुः ॥३॥

उपसः संबन्धी पृश्निरादित्यः । पृश्निरादित्यो भवति प्राश्रुत एनं वर्षं इति निरुक्तं । अपियो मुख्यः सोऽयं सोमोऽरुचत् । रोचयति । स उक्षा जलस्य सेक्ता विभर्ति पुष्पात्युदकेन भुवनानि भूतजातानि वाजयुस्तेषामन्नमिच्छन् । मायाविनो । माया प्रज्ञा । प्रज्ञावंतोऽस्य सोमस्य मायया प्रज्ञया ममिरे । निर्माति । सोमस्यैकेकांशपानेन जातवला अग्न्यादयः स्वस्वव्यापारेण जगत्-जन्तीत्यर्थः । तथास्य मायया नृचक्षसो नृणां द्रष्टारः पालका देवा अंगिरसः पितरो वा गर्भमादधुः । धारयन्ति । औपधीषु वाच सूर्यान्मा सोमः स्तूयते सूर्य-

रस्यनुगमाधीनवर्धनाच्चंद्रस्य । अयमुपसः पृथ्निः सविताहुरुचत् । रोचयति सर्वं
रोचते वा । शिष्टं समानं । तत्सर्वंधिनी नृचक्षसो नृणां द्रष्टारः पितरो जगद्रक्षका
रस्यो गर्भमादधुर्वृष्यर्थे ॥

अभिष्टवे खरमवेक्षमाणो गंधर्व इत्येतानां पठेत् । सूचितं च । गंधर्व इत्या
पदमस्य रक्षतीति खरमवेक्ष्य । आ० ४. ७. इति ॥

॥ सैषा चतुर्थी ॥

गंधर्व इत्या पदमस्य रक्षति पाति देवानां जनिमान्यद्भुतः ।

गृभ्णाति रिपुं निधया निधापतिः सुकृत्तमा मधुनो भक्षमाशत ॥ ४ ॥

गंधर्वः । इत्या । पदं । अस्य । रक्षति । पाति । देवानां । जनिमानि । अद्भुतः ।

गृभ्णाति । रिपुं । निऽधया । निधाऽपतिः । सुकृत्तमाः । मधुनः । भक्षं । आशत ॥ ४ ॥

गंधर्व उदकानां स्तुतीनां वा धारक आदित्योऽस्य सोमस्य पदं स्थानं
द्वसर्वधीत्या सत्यं रक्षति । सोऽयं सोमी देवानां जनिमानि जन्मानि । देवा-
नित्यर्थः । पाति । रक्षति । अद्भुतो महान् । किंचायं रिपुमस्मद्वैरिणं निधया ।
निधा पाश्या । पाशसमूहेन गृभ्णाति । गृह्णाति । निधापतिः पशुसमूहस्वामी ।
तस्यास्य मधुनो मधुररसस्य भक्षं सुकृत्तमा अतिशयेन सुकृत्कर्तार एवाशत ।
प्राप्नुवन्ति ॥

अंतिमें प्रवर्ग्ये परिधानीयायाः पूर्वं हविर्हविष्म इत्येवावधनीया । सूचितं
च । उक्तमे प्रागुक्तमाया हविर्हविष्मो महि सन्न दैव्यमित्यावपेत । आ० ४. ७. इति ॥

॥ सैषा पंचमी ॥

हविर्हविष्मो महि सन्न दैव्यं नभो वसानः परि यास्यध्वरं ।

राजा पविचरथो वाजमारुहः सहस्रभृष्टिर्जयसि श्रवो वृहत् ॥ ५ ॥

हविः । हविष्मः । महि । सन्न । दैव्यं । नभः । वसानः । परि । यासि । अध्वरं ।

राजा । पविचरथः । वाजं । आ । अरुहः । सहस्रं भृष्टिः । जयसि । श्रवः । वृहत् ॥ ५ ॥

हे हविष्मः । हविरित्युदकनाम । उदकवन् सोम हविर्भूतं नभः । उदकना-
मैतत् । उदकरसमित्यर्थः । वसान आच्छादयन् महि महदैव्यं सन्न यागगृहं
परियासि । परिगच्छत्यध्वरं निवोढुं । किंच । हे सोम राजा पविचरथश्च वाजं

संग्राममारुहः । आरोहसि । यद्वा । तत्र तत्र संग्रामवाचकेन शब्देन यज्ञव्यवहारदर्शनादत्र वाजो यज्ञाख्यसंग्रामः । तमारुहः । यथा कश्चिद्राजा रथमारुह्य स्वस्थानं प्रविशति तद्वदिति भावः । किंच । सहस्रभृष्टिर्वहुभंशः । अपरिमितगमन इत्यर्थः । अथवा भृष्टिरायुधं । असंख्यातायुधः सन् बृहच्छ्रुवो महदन्नं जयस्यस्माकं ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीयेऽष्टमो वर्गः ॥

पवस्व देवमादन इति पंचचै संप्रदशं सूक्तं वाचः पुत्रस्य प्रजापतेरार्षे जागतं पवमानसोमदेवताकं । तथा चानुक्रांतं । पवस्व वाच्यः प्रजापतिरिति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

पवस्व देवमाद॑नो वि॒च॒र्ष॑णिर॒प्सा इ॒न्द्राय॑ वरु॒णाय॑ वा॒यवे॑ ।

कृ॒धी नो॑ अ॒द्य वरि॑वः स्वस्ति॒मदु॑रु॒क्षितौ॑ गृ॒णीहि॒ दैव्यं॑ ज॒नं ॥१॥

पवस्व । दे॒वऽमा॒द॑नः । वि॒ऽच॒र्ष॑णिः । अ॒प्साः । इ॒न्द्राय॑ । वरु॒णाय॑ । वा॒यवे॑ ।

कृ॒धि । नः । अ॒द्य । वरि॑वः । स्वस्ति॒ऽमत् । उ॒रुऽक्षि॑तौ । गृ॒णीहि॒ । दैव्यं॑ । ज॒नं ॥१॥

हे सोम देवमादनो देवानां मादयिता विचर्षणिविद्रष्टाप्सा अपां दाता त्वं पवस्व । क्षर । कस्मै । इन्द्राय वरुणाय वायवे च । नोऽस्माकं वरिवो धनं स्वस्तिमत् । स्वस्तीत्यविनाशनाम । तद्वन्नं कृधि । कुरु । उरुक्षितौ विस्तीर्णयां भूमौ यज्ञसंबन्धिन्यां दैव्यं जनं देवसंबन्धिनं संघं । जनशब्दः संघवाची । तं गृणीहि । गृणातिः शब्दकर्मो । शब्दय । यथा त्वदीयाभिपवशब्दं श्रुत्वा देवा आगच्छन्ति तथा गृणीहीत्यर्थः । अथवा दैव्यं जनमित्यृषिः स्वात्मानमाह । देवसंबन्धिनं जनं मां गृणीहि । साधु संबन्धेति शब्दय ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

आ यस्त॒स्थौ भु॒व॑नान्य॒म॒र्त्यो॑ विश्वा॒नि सोमः॑ परि॒ तान्य॑र्षेति ।

कृ॒ण्वन्सं॑च॒र्तं वि॒च॒र्त॑म॒भिर्द॑य॒ इंदुः॑ सि॒षत्स्यु॑पसं॒ न सूर्यः॑ ॥२॥

आ । यः । त॒स्थौ । भु॒व॑नानि । अ॒म॒र्त्यः । विश्वा॒नि । सोमः॑ । परि॒ । तानि॑ । अ॒र्षेति॑ ।

कृ॒ण्वन् । सं॑ऽच॒र्तं । वि॒ऽच॒र्तं । अ॒भिर्द॑ये । इंदुः॑ । सि॒षत्सि॑ । उ॒पसं॑ । न । सूर्यः॑ ॥२॥

योऽमर्त्यो देवः सोमो भुवनानि लोकानातस्थौ आस्थितवान् तानि विश्वानि

सर्वाणि भुवनानि पर्यर्पति परितो गच्छति । परितो रक्षतीत्यर्थः । सोऽयमिदुर्यज्ञं
यजमानं वा संचृतं देवैः फलैर्वा संबद्धं कृण्वन् कुर्वन् विचृतमसुरादिभिर्दुःखैर्वा
विमुक्तं कृण्वन् अभितो भागाय सिषक्ति । सेवते यज्ञं । उपसं न सूर्यः । सूर्यं
उपसमिव यथाभिष्टयेऽभितो गमनाय प्राणिनां संचृतं प्रकाशैः संयुक्तं विचृतं
तमोभिर्विमुक्तं च लोकं कुर्वन्नुपसं सेवते तद्वत् ॥

॥ अथ तृतीया ॥

आ यो गोभिः सृज्यत ओषधीषु देवानां सुम्ने इषयन्नुपावसुः ।

आ विद्युतां पवते धारया सुत इंद्रं सोमो मादयन्दैव्यं जनं ॥३॥

आ । यः । गोभिः । सृज्यते । ओषधीषु । आ । देवानां । सुम्ने । इषयन् । उपऽवसुः ।

आ । विऽद्युतां । पवते । धारया । सुतः । इंद्रं । सोमः । मादयन् । दैव्यं । जनं ॥३॥

यः सोमो गोभी रश्मिभिरा सृज्यत ओषधीषु । यं सोमं स्थापयंतीत्यर्थः ।
किमर्थं । देवानां सुम्ने सुखे निमित्ते सति । कीदृशोऽयं । इषयन् देवान्प्राप्तुमिच्छन् ।
इष गतौ । धनमिच्छन्वा । तथोपावसुः शत्रुभ्यः सकाशात्प्राप्रधनः । स सोमो
विद्युता विद्योतमानया धारया आ पवते सुतः सन् । किं कुर्वन् । दैव्यं देव-
स्वामिनमिंद्रं मादयन् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

एष स्य सोमः पवते सहस्रजिह्वानो वाचमिषिरामुयवुधं ।

इंद्रं समुद्रमुदिरति वायुमिंद्रस्य हार्दि कलशेषु सीदति ॥४॥

एषः । स्यः । सोमः । पवते । सहस्रऽजित् । हिन्वानः । वाचं । इषिरां । उपऽवुधं ।

इंद्रं । समुद्रं । उत् । इयति । वायुऽभिः । आ । इंद्रस्य । हार्दि । कलशेषु । सीदति ॥४॥

एष स्य स सोमः पवते । पूयते । कीदृश एषः । सहस्रजित् । सहस्रस्य जेता ।
किं कुर्वन् । वाचमृत्विजां स्तुतिरूपां वाचं हिन्वानः प्रेरयन् । कीदृशीं वाचं ।
इषिरां गमनशीलां स्तुत्यं प्रति गंचीमुपवुधमुपसि प्रवुधां । सोऽयमिंद्रुः सोमः
समुद्रं समुद्रियं रसमुद्रियत्पुंभयति वायुमिंद्रं तृभिरध्वयैर्दिभिः । वायुरेव वा
प्रेर्यमाणः सन् । तथेद्रस्य हार्दि । हार्दि प्रियं । तच्चादींद्रस्य प्रियवद्यथा भवति
तथा कलशेषु द्रोणकलशप्रभृतिष्वासीदति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अभि त्वं गावः पयसा पयोवृधं सोमं श्रीणति मतिभिः स्वर्विदं ।

धनंजयः पवते कृत्वी रसो विप्रः कविः काव्येना स्वर्चनाः ॥५॥

अभि। त्वं। गावः। पयसा। पयःऽवृधं। सोमं। श्रीणति। मतिऽभिः। स्वःऽविदं।

धनंऽजयः। पवते। कृत्वीः। रसः। विप्रः। कविः। काव्येन। स्वःऽचनाः ॥५॥

त्वं तं पयोवृधं पयसो वर्धकं सोमं गावः पयसा स्वकीयेन क्षीरिण श्रीणति ।
श्रयणं कुर्वति । यो मतिभिः स्तुतिभिः सर्वं प्रयच्छति तं स्वर्विदं सोमं श्रीणति ।
स धनंजयः श्चुधनानां जेता सोमः काव्येन कर्मणा पवते । पूयते । कीदृशः
सः । कृत्वीः कर्मण्यो रसो रसरूपो विप्रो मेधावी कविः ज्ञातप्रज्ञः स्वर्चनाः
सर्वाज्ञः । चन इत्यन्ननाम ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये नवमो वर्गः ॥

इंद्रायेति द्वादशर्चमष्टादशं सूक्तं भृगुगोत्रस्य वेनस्यार्धं पवमानसोमदेवताकं ।
एकादशीद्वादश्यां विष्टुभौ । शिष्टा जगत्यः । तथा चानुक्रांतं । इंद्राय द्वादश वेनो
भार्गवो द्विष्टुवंतमिति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

इंद्राय सोम सुपुतः परि स्रवापामीवा भवतु रक्षसा सह ।

मा ते रसस्य मत्सत इयाविनी द्रविणस्वंत इह संत्विंदवः ॥१॥

इंद्राय। सोम। सुऽपुतः। परि। स्रव। अमीवा। भवतु। रक्षसा। सह।

मा। ते। रसस्य। मत्सत। इयाविनः। द्रविणस्वंतः। इह। संतु। इंदवः ॥१॥

हे सोम त्वं सुपुतः सुष्टुभिषुतः सन् इंद्रार्थं परि स्रव । परितः स्रव । गच्छ ।
रसं मुंच । अमीवा रोगो रक्षसा सहाप भवतु । अपगतो वियुक्तो भवतु । ते तव
रसस्य स्वांशं रसं पीत्वा मा मत्सत । मा माद्यंतु । के । इयाविनः । इयं सत्या-
नृतं । तेन युक्ताः । यापिन इत्यर्थः । किंच । इंदवस्ते रसा इहास्मिन्यज्ञे द्रविण-
स्वंतो धनयंतः संतु । भवंतु ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अस्मान्समर्ये पवमान चोदय दक्षो देवानामसि हि प्रियो मर्दः ।

जहि शर्वूरभ्या भंदनायतः पिबेद्र सोममव नो मृधो जहि ॥२॥

अस्मान् । सऽमर्ये । पवमान् । चोदय । दक्षः । देवानां । असि । हि । प्रियः । मर्दः ।

जहि । शर्वून् । अभि । आ । भंदनाऽयतः । पिब । इंद्र । सोमं । अव । नः । मृधः । जहि ॥२॥

हे पवमान सोम अस्मान्समर्ये संयामे चोदय । प्रेरय । दक्षो ह्यसि । समर्थः खलु भवसि देवानां मध्ये । यज्ञा । देवानां प्रीणनाय दक्षोऽसि । यद्वा दक्षत्वं देवानां प्रियः प्रियकरो मदी मादयितासि हि । जहि च शर्वूनस्माकं । अभ्यागच्छ चास्मान्प्रति भंदनायतः । भंदनाः स्तुतयः । भंदतेः स्तुतिकर्मणः । ता इच्छतः । पिब चेद्र सोमं अव जहि च नोऽस्माकं मृधः संयामात् ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अदब्ध इंदो पवसे मदिंतम आत्मेन्द्रस्य भवसि धासिरुत्तमः ।

अभि स्वरंति बहवो मनीषिणो राजानमस्य भुवनस्य निंसते ॥३॥

अदब्धः । इंदो इति । पवसे । मदिन्ऽतमः । आत्मा । इंद्रस्य । भवसि । धासिः । उत्तमः ।

अभि । स्वरंति । बहवः । मनीषिणः । राजानं । अस्य । भुवनस्य । निंसते ॥३॥

हे इंदो क्लिष्टमान सोम अदब्धोऽहिंसितो मदिंतमो मादयितृत्तमस्त्वं पवसे । पूयसे । आत्मा स्वयमेवोत्तमस्त्वमिंद्रस्य धासिरुत्तं भवसि । अस्य भुवनस्य राजानं सोमं बहवो मनीषिणः स्तोतारोऽभिस्वरंति । अभिष्टुवंति । निंसते । गच्छंति च ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

सहस्रणीथः शतधारो अद्भुत इंद्रियेदुः पवते काम्यं मधु ।

जयक्षेत्रमभ्यर्षी जयन्प उरुं नो गातुं कृणु सोम मीदुः ॥४॥

सहस्रऽनीथः । शतधारः । अद्भुतः । इंद्रिय । इंद्रुः । पवते । काम्यं । मधु ।

जयन् । क्षेत्रं । अभि । अर्षी । जयन् । अपः । उरुं । नः । गातुं । कृणु । सोम । मीदुः ॥४॥

सहस्रनीथो बहुप्रकारनयनः शतधारोऽपरिमितधारोपेतोऽद्भुत आश्चर्यकरो

महानिदुरिद्राय काम्यं मधु पवते । किंच ह्येचमस्मभ्यमपथ जयन् अभ्यर्ष ।
अभिगच्छ पविचं । हे सोम मीढुः सेक्तृर्गातुं भार्गं नोऽस्माकमुहं विस्तीर्णं
कृणु । कुरु ॥

॥ अथ पंचमी ॥

कनि॒क्रद॒त्क॒ल॒शे गो॒भि॒रज्य॒से व्य॒व्ययं॑ स॒मया॑ वारं॒मर्ष॑सि ।

म॒र्मृ॒ज्यमा॑नो॒ अत्यो॑ न सान॒सि॒रि॒द्र॒स्य सोम॑ ज॒ठरे॑ सम॒क्षरः॑ ॥ ५ ॥

कनि॒क्रद॒त् । क॒ल॒शे । गो॒भिः । अ॒ज्य॒से । वि । व्य॒व्ययं॑ । स॒मया॑ । वारं॑ । अ॒र्ष॑सि ।

म॒र्मृ॒ज्यमा॑नः । अ॒त्यः । न । सान॒सिः । इ॒द्र॒स्य । सोम॑ । ज॒ठरे॑ । सं । अ॒क्षरः॑ ॥ ५ ॥

हे सोम कनि॒क्रदत् शब्दं कुर्वन् कलशे वर्तमानो गोभिः पयोभिरज्यसे ।
सिक्तो भवसि । अभ्ययमविमयं वारं वालं दशापविचं समयो तत्समीपे व्यर्षसि ।
विविधं गच्छसि । मर्मृज्यमानः शोध्यमानोऽत्यो नाथ इव सानसिः संभजन-
शीलस्त्वं हे सोम इन्द्रस्य जठरे समक्षरः । सम्यक् क्षरसि ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स्वा॒दुः प॑वस्व दि॒व्याय॑ जन्मने स्वा॒दुरि॒द्राय॑ सु॒हवी॑तुनाम्ने ।

स्वा॒दु॒र्मि॒त्राय॑ वरु॒णाय॑ वा॒यवे॑ बृह॒स्पत॑ये मधु॒माँऽअ॒दा॒भ्यः ॥ ६ ॥

स्वा॒दुः । प॑व॒स्व । दि॒व्यायं॑ । जन्म॑ने । स्वा॒दुः । इ॒द्राय॑ । सु॒हवी॑तुऽनाम्ने ।

स्वा॒दुः । मि॒त्रायं॑ । वरु॒णाय॑ । वा॒यवे॑ । बृह॒स्पत॑ये । मधु॑ऽमान् । अ॒दा॒भ्यः ॥ ६ ॥

हे सोम स्वादुस्त्वं दिव्याय जन्मने देवगणाय पवस्व । तथा सुहवीतुनाम्ने
शोभनाह्वाननामधेयार्थेन्द्राय स्वादुस्त्वं पवस्व । मित्राय वरुणाय वायवे बृहस्पतये
च पवस्व मधुमान् मधुररसोऽदाभ्योऽन्यैरहिंस्यस्त्वं ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये दशमो वर्गः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अत्यं॑ मृ॒जंति॑ क॒ल॒शे द॒श॒ क्षिपः॑ प्र वि॒प्रा॒णां म॒तयो॑ वाचं॒ ईर॑ते ।

पर्व॑माना अभ्य॒र्षति॑ सु॒ष्टुति॑मे॒द्रं वि॒शंति॑ म॒दिरा॑स॒ इ॒न्द्रवः॑ ॥ ७ ॥

अत्यं॑ । मृ॒जंति॑ । क॒ल॒शे । द॒श । क्षिपः॑ । प्र । वि॒प्रा॒णां । म॒तयः॑ । वाचं॑ । ईर॑ते ।

पर्व॑मानाः । अभि॑ । अ॒र्षति॑ । सु॒ऽस्तु॑तिं । आ । इ॒न्द्रं । वि॒शंति॑ । म॒दिरा॑सः । इ॒न्द्रवः॑ ॥ ७ ॥

अत्यमतनवंतमश्वस्थानीयं वा सोमं कलशे दश द्विपो दशांगुलयोऽध्वर्यु-
संबन्धिन्यो मृजंति । शोधयंति । तथा विप्राणां मध्ये मतयः स्तोतारो वाचः
स्तुतीरीरते । प्रेरयंति । पवमानाः सोमा अभ्यर्षत्यभिगच्छंति सुष्टुतिं शोभन-
स्तुतिं । इंद्रं मदिरासो मदकरा इंदवः सोमा आविशंति । प्रविशंति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

पवमानो अभ्यर्षा सुवीर्यमुर्वी गव्यूतिं महि शर्म सप्रथः ।

माकिर्नो अस्य परिपूतिरीशतेदो जयेम त्वया धनं धनं ॥८॥

पवमानः । अभि । अर्ष । सुऽवीर्यं । उर्वी । गव्यूतिं । महि । शर्म । सऽप्रथः ।

माकिः । नः । अस्य । परिऽसूतिः । ईशत । इंदो इति । जयेम । त्वया । धनंऽधनं ॥८॥

हे सोम पवमानः पूयमानस्त्वं सुवीर्यमुर्वी महती गव्यूतिं गोमार्गं च महि
महत सप्रथः सर्वतः पृथु शर्म गृहं सुखं वाभ्यर्ष । अभिगमय । नोऽस्माकमस्य
कर्मणः परिपूतिर्हिंसायाः परिप्रेरको द्वेषी माकिरीशत । मेश्वरो भवतु । हे इंदो
सोम त्वया साधनेन धनं धनं सर्वमपि धनं जयेम ॥

॥ अथ नवमी ॥

अधि द्यामस्थाद्वृषभो विचक्षणोऽरूरुचद्वि दिवो रोचना कविः ।

राजा पवित्रमत्येति रोरुवहिवः पीयूषं दुहते नृचक्षसः ॥९॥

अधि । द्यां । अस्यात् । वृषभः । विऽचक्षणः । अरूरुचत् । वि । दिवः । रोचना । कविः ।

राजा । पवित्रं । अति । एति । रोरुवत् । दिवः । पीयूषं । दुहते । नृचक्षसः ॥९॥

अध्यस्थाद्यां द्युलोकं वृषभो वर्षिता विचक्षणो विद्वरायं सोमः । तथा कृत्वा
दिवो द्युलोकसंबन्धीनि रोचना रोचमानानि नक्षत्रादीनि व्यरूरुचत् विविधं
रोचयति । कविः क्रांतप्रज्ञः सन् राजा सोमः पवित्रं दशापवित्रमत्येति । अतिक्रम्य
गच्छति रोरुवत् शब्दं कुर्वन् । दिवो द्युलोकस्य पीयूषं सारं रसं नृचक्षसो नृणां
द्रष्टारः सोमा दुहते । स्रवंति । स्वकीयं रसमांतरिस्थमुदकं वा दुहंतीत्यर्थः ॥

॥ अथ दशमी ॥

दिवो नाके मधुजिह्वा असथतो वेना दुहंत्युक्षणं गिरिष्ठां ।

असु द्रसं वावृधानं संमुद्र आ सिंधोरूर्मा मधुमंतं पवित्र आ ॥१०॥

दिवः । नाके । मधुऽजिह्वाः । अस्यतः । वेनाः । दुहन्ति । उक्षणं । गिरिऽस्थां ।
अप्सु । द्रप्सं । वृधानं । समुद्रे । आ । सिंधोः । ऊर्मा । मधुऽमंतं । पवित्रे । आ ॥ १० ॥

दिवो द्योतमानस्य यज्ञस्य संबंधिनि नाके दुःखरहिते हविर्धानाख्ये स्थाने
मधुजिह्वा मधुरवाचोऽस्यतोऽसंसक्ताः । पृथक् पृथगित्यर्थः । यद्वा चिरमकृत्वा
शीघ्रमभिषुण्वन्ती वेना एतन्नामका मंहर्षयो दुहन्ति । अभिषुण्वन्ति । यद्वा द्युलोक
एव वेनाः कर्ता देवा दुहन्ति तं सोममुक्षणं सेक्कारं गिरिष्ठां गिरावुन्नते देशे
वर्तमानमप्सूदकेषु वसतीचरीष्वंतर्वृधानं वर्धमानं द्रप्सं रसरूपं समुद्रे समुद्र-
वत्प्रवृद्धे द्रोणकलशे सिंधोरुदकस्योर्मोर्मौ पूर आ सिंचन्तीति शेषः । तदर्थं मधुमंतं
माधुर्यापितं रसं पवित्रे दशापवित्र आ सिंचन्तीति शेषः ॥

॥ अथैकादशी ॥

नाके सुपर्णमुपपन्निवांसं गिरौ वेनानामकृपंतं पूर्वीः ।

शिष्टुं रिहन्ति मतयः पनिप्रतं-हिरण्ययं शकुनं क्षामणि स्यां ॥ ११ ॥

नाके । सुऽपर्णं । उपपन्निऽवांसं । गिरः । वेनानां । अकृपंतं । पूर्वीः ।

शिष्टुं । रिहन्ति । मतयः । पनिप्रतं । हिरण्ययं । शकुनं । क्षामणि । स्यां ॥ ११ ॥

नाके द्युलोके वर्तमानं पश्चादुत्पतंतं पतयंतं सोमं वेनानामस्माकं संबंधिन्यः
पूर्वीर्बह्वो गिरः स्तुतय उपाकृपंतं । उपकल्पन्ते । अभिष्टुवन्तीत्यर्थः । तं शिष्टुं
शिष्टुवत्संस्कर्तव्यं सोमं मतयः स्तुतयो रिहन्ति । लिहन्ति । संस्पृशन्ति । प्राप्नु-
वन्तीत्यर्थः । कीदृशं शिष्टुं । पनिप्रतं शब्दायंतं । पनतेर्यङ्लुगताच्छतर्यभ्यासस्य
निगागम उपधालोपश्च । हिरण्ययं हिरण्यमयं शकुनं पक्षिणं क्षामणि क्षमायां
स्यां हविर्धाने स्यां वर्तमानं ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

ऊर्ध्वो गंधर्वो अधि नाके अस्थाद्विश्वा रूपा प्रतिचक्षाणो अस्य ।

भानुः शुक्लेण शोचिपा ब्यद्यीत्मारुचद्रोदसी मात्रा शुचिः ॥ १२ ॥

ऊर्ध्वः । गंधर्वः । अधि । नाके । अस्थात् । विश्वा । रूपा । प्रतिऽचक्षाणः । अस्य ।

भानुः । शुक्लेण । शोचिपा । वि । अद्यीत् । प्र । अरुचत् । रोदसी इति । मात्रा ।

शुचिः ॥ १२ ॥

ऊर्ध्वं उन्नतो गंधर्वो रश्मीनां धारकः सोमो नाक आदित्येऽध्यस्यात् अधि-
तिष्ठति । किं कुर्वन् । अस्यादित्यस्य विश्वा विश्वानि रूपाणि प्रतिचक्षाणः
प्रतिपश्यन् । भानुरादित्यः सोमाधिष्ठितः सन् शुक्लेण दीप्तेन शोचिषा तेजसा
व्यद्यौत् विद्योतते । न केवलं स्वयमेव अपि तु मातरा निर्मात्र्यौ रोदसी द्यावा-
पृथिव्यौ प्रारूरुचत् । प्रोचयति । शुचिर्दीप्नः सूर्यः ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीय एकादशो वर्गः ॥

॥ इत्थं दाशतथीमध्ये नवमे मंडले स्फुटं । अनुवाकश्चतुर्थोऽयं संगमेन प्रदर्शितः ॥

अथ पंचमे चानुवाक एकादश सूक्तानि । तत्र प्र त इत्यष्टाचत्वारिंशद्वचं प्रथमं
सूक्तं । प्रथमदशर्चस्याकृष्टा इति मापा इति च द्विनामान ऋषिगणा द्रष्टारः ।
द्वितीयस्य दशर्चस्य सिकता इति नीवावरी इति द्विनामान ऋषिगणाः । तृती-
यस्य दशर्चस्य पृथ्णय इतिऽजा इति च नामद्वयोपेता ऋषिगणाः । अष्टदशर्चमेषां
द्विनामत्वमवगंतव्यं । चतुर्थस्य दशर्चस्याकृष्टा मापा इत्यादिविनामानस्त्रयो गणा
द्रष्टारः । एवं चत्वारिंशद्गताः । अथ पंचानां भीमोऽचिर्चृषिः । ततस्त्रिसृणां
गृत्समदः । जगती छंदः । पवमानः सोमो देवता । तथा चानुक्रांतं । प्र तेऽष्टा-
चत्वारिंशद्विगणा दशर्चा आकृष्टा मापाः प्रथमे सिकता निवावरी द्वितीये पृथ्ण-
योऽजास्तृतीये त्र्यश्वतुर्थेऽचिः पंचान्यास्त्रिसो गृत्समद इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र तं आश्रवः पवमान धीजवो मदा अर्पति रघुजा इव त्मना ।

दिव्याः सुपर्णा मधुमंत इंदवो मदिंतमासः परि कोशमासते ॥१॥

प्र । ते । आश्रवः । पवमान । धीऽजवः । मदाः । अर्पति । रघुजाऽइव । त्मना ।

दिव्याः । सुऽपर्णाः । मधुऽमंतः । इंदवः । मदिन्ऽर्तमासः । परि । कोशं । आसते ॥१॥

हे पवमान प्रयमान सोम ते तवाश्रवो व्याप्ता धीजवो मनोवेगा मदा
मदकरा रसा अर्पति । गच्छति । त्मनात्मनैव । अनायासेनेत्यर्थः । क इव ।
रघुजा इव । रघुः शीघ्रगा वडवा । तत्र जाता रघुजाः । त इव निर्गतास्ते
दिव्या दिविभवाः । अंतरिक्षे दशापवित्रे धार्यमाणा इत्यर्थः । सुपर्णाः सुपतना
मधुमंतो माधुर्योपेता मदिंतमासोऽतिशयेन भादयितृतमा इंदवो दीप्ता रसाः
कोशं द्रोणकलशं पर्यासते । पर्युपविशंति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

प्र ते मदासो मदिरासं आशवोऽसृक्षत रथ्यासो यथा पृथक् ।

धेनुर्न वत्सं पर्यसाभि वज्रिणमिंद्रमिंदवो मधुमंत ऊर्मयः ॥२॥

प्र । ते । मदास । मदिरासः । आशवः । असृक्षत । रथ्यासः । यथा । पृथक् ।

धेनुः । न । वत्सं । पर्यसा । अभि । वज्रिणं । इंद्रं । इंदवः । मधुऽमंतः । ऊर्मयः ॥२॥

प्रासृक्षत प्रसृज्यंते ते तव मदिरासो मदकरा आशवो व्याप्ता मदासो मदा रसाः । क इव । रथ्यासो रथ्या अश्वः । ते यथा तथा पृथक् प्रसृज्यंते । ते मधुमंतो माधुर्योप्रेता ऊर्मयः प्रवृद्धरसा इंदवः सोमा धेनुः पयसा वत्समिव स्वरसेन वज्रिणमिंद्रमभिगच्छंति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अत्यो न हियानो अभि वाजंमर्ष स्वर्वित्कोशं दिवो अद्रिमातरं ।

वृषां पवित्रे अधि सानो अब्यये सोमः पुनान इंद्रियाय धायसे ॥३॥

अत्यः । न । हियानः । अभि । वाजं । अर्ष । स्वःऽवित् । कोशं । दिवः । अद्रिऽमातरं ।

वृषां । पवित्रे । अधि । सानौ । अब्यये । सोमः । पुनानः । इंद्रियाय । धायसे ॥३॥

अत्यो न अश्व इव हियानः प्रेर्यमाणो वाजं संयाममभ्यर्ष । अभिगच्छ । तथा स्वर्वित् सर्ववित् कोशं द्रोणकलशं दिवो द्युलोकादद्रिमातरं । अद्रिर्मयः । तेन तज्जन्यमुदकं लक्ष्यते । तस्य निर्मातारमभ्यर्ष । अथ प्रत्यक्षकृतः । वृषा वर्षकः सोमोऽब्ययेऽविमयेऽधि सानौ । अधीति सप्रम्यर्थानुवादी । समुच्छ्रिते तस्मिन् पुनानः पूयमानो भवति । किमर्थं । धायसे धारकायेंद्रियाय । तदर्थं ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

प्र त आश्विनीः पवमान धीजुवो दिव्या असृयन्पयसा धरीमणि ।

प्रांतर्हृपयः स्याव्तिरीरसृक्षत ये त्वा मृजंत्यृषिषाण वेधसः ॥४॥

प्र । ते । आश्विनीः । पवमान । धीऽजुवः । दिव्याः । असृयन् । पयसा । धरीमणि ।

प्राऽतः । हृपयः । स्याव्तिरीः । असृक्षत । ये । त्वा । मृजंति । ऋषिऽसान् । वेधसः ॥४॥

हे पवमान सोम ते तवाश्विनीर्याप्ताः । अशू व्याप्तावित्यस्मादीणादिकी

विनिः । ततोऽण् । व्यत्ययेनाद्युदात्तः । धीजुवो मनोवेगा । दिव्या दिविभवा दिवः
पतंत्यो धाराः पयसा युक्ता धरीमणि धारके द्रोणकलशे प्रासृयन् गच्छन्ति । ये
वेधसो विधातार ऋषयो हे सोम ऋषिपाण ऋषिभिः संभक्त त्वा त्वां मृजन्ति
अभिषुखन्ति ते ऋषयः स्याविरिः स्यविरा धारा अंतर्मध्ये पाचस्यांतः प्रासृषत ।
प्रसृजन्ति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

विश्वा धामानि विश्वचक्षु ऋभ्वसः प्रभोस्ते सतः परि यन्ति केतवः ।

व्यानशिः पवसे सोम धर्मभिः पतिर्विश्वस्य भुवनस्य राजसि ॥५॥

विश्वा । धामानि । विश्वऽचक्षुः । ऋभ्वसः । प्रऽभोः । ते । सतः । परि । यन्ति । केतवः ।

विऽआनशिः । पवसे । सोम । धर्मऽभिः । पतिः । विश्वस्य । भुवनस्य । राजसि ॥५॥

हे विश्वचक्षुः सर्वस्य द्रष्टः सोम प्रभोः परिवृढस्य सतस्ते तव ऋभ्वसः ।
ऋभ्वा इति महन्नाम । महांतो केतवो रश्मयो विश्वा सर्वाणि धामानि तेजःस्थानानि
देवशरीराणि परियन्ति । परिगच्छन्ति । प्रकाशयन्तीत्यर्थः । हे सोम व्या-
नशिर्व्यापनशीलश्च त्वं धर्मभिर्धारकै रसनिस्यंदैः पवसे । पूयसे । विश्वस्य भुवनस्य
च पतिः स्वामी त्वं राजसि । ईश्वरो भवसि ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये द्वादशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

उभयतः पर्वमानस्य रश्मयो ध्रुवस्य सतः परि यन्ति केतवः ।

यदी पवित्रे अग्निं मृज्यते हरिः सत्ता नि योना कलशेषु सीदति ॥६॥

उभयतः । पर्वमानस्य । रश्मयः । ध्रुवस्य । सतः । परि । यन्ति । केतवः ।

यदि । पवित्रे । अग्निं । मृज्यते । हरिः । सत्ता । नि । योना । कलशेषु । सीदति ॥६॥

पर्वमानस्य पूयमानस्य ध्रुवस्य स्वयमविचलितस्य सतो विद्यमानस्य सोमस्य
केतवः प्रज्ञापका रश्मय उभयत इतश्चामुतश्च परि यन्ति । परिगच्छन्ति । अग्नि-
षवसमय एवं भवति । यदि यदा पवित्रे दशापवित्रे हरिर्हरितवर्णोऽयमग्निं
मृज्यते तदान्नी सत्ता सदनशीलोऽयं योनौ स्वीये स्थाने कलशेषु द्रोणकल-
शादिषु निपीदति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

यज्ञस्य केतुः पवते स्वध्वरः सोमो देवानामुप याति निष्कृतं ।

सहस्रधारः परि कोशमर्षति वृषा पवित्रमर्षति रोरुवत् ॥७॥

यज्ञस्य । केतुः । पवते । सुऽध्वरः । सोमः । देवानां । उप । याति । निऽकृतं ।

सहस्रधारः । परि । कोशं । अर्षति । वृषा । पवित्रं । अर्षति । एति । रोरुवत् ॥७॥

यज्ञस्य केतुः प्रज्ञापकः स्वध्वरः शोभनयागः सोमः पवते । पूयते । अभिपूयते । तादृशः सोमो देवानां निष्कृतं संस्कृतं स्थानमुप याति । उपगच्छति । तदर्थं सहस्रधारः कोशं द्रोणकलशं पर्यर्षति । ततो तदर्थं वृषा सेक्तायं रोरुवत् शब्दयन् पवित्रमतिक्रम्य गच्छत्यधोदेशं ॥

॥ अथाष्टमी ॥

राजा समुद्रं नद्योऽंवि गाहतेऽपामूर्मिं सचते सिंधुषु श्रितः ।

अर्धस्यात्सानु पर्वमानो अब्ययं नाभा पृथिव्या धरुणो महो दिवः ॥८॥

राजा । समुद्रं । नद्यः । वि । गाहते । अपां । ऊर्मिं । सचते । सिंधुषु । श्रितः ।

अधि । अस्यात् । सानुं । पर्वमानः । अब्ययं । नाभा । पृथिव्याः । धरुणः । महः । दिवः ॥८॥

अयं सोमो राजा समुद्रमंतरिक्षं नद्यस्तचत्या अपश्च वि गाहते । विगाह्य चापामूर्मिं सचते । उदकपूरं स्रवति सिंधुपूदकेषु ग्रहेषु वा श्रितः सन् । हूयमानः सन् रश्मिद्वारा सूर्यं प्राप्यांतरिक्षे मेघेषु वर्तत इत्यर्थः । अस्यैव वृष्टिसाधनत्वात् । यद्वा लुप्तोपममेतत् । समुद्रं नद्य इव सिंधुषु वसतीवरीषु श्रित आश्रितः सन् समुद्रमभिपुतसोमरसाधारपात्रं विगाहतेऽभिपवात्पूर्वं । पश्चात्पवमानः पूयमानोऽव्ययं सानु समुच्छ्रितं दग्गापवित्रमध्यस्यात् । अधितिष्ठति । कुच देशे । नाभा पृथिव्याः । नाभिस्थानीये यज्ञे । तत्संबन्धिनि हविर्धान इत्यर्थः । यज्ञमाहुर्भुवनस्य नाभिमिति श्रुतेः । कीदृशः । महो दिवो द्युलोकस्य धरुणो धर्ता ॥

॥ अथ नवमी ॥

दिवो न सानुं स्तनयन्नचिक्रदृष्टीश्च यस्य पृथिवी च धर्मभिः ।

इंद्रस्य सख्यं पवते चिचेविदस्तोमः पुनानः कलत्रेषु सीदति ॥९॥

दिवः । न । सानु । स्तनयन् । अचिक्रदत् । द्यौः । च । यस्य । पृथिवी । च । धर्मऽभिः ।
इंद्रस्य । सख्यं । पवते । विऽवेविदत् । सोमः । पुनानः । कलशेषु । सीदति ॥ ९ ॥

दिवो न सानु स्तनयन् द्युलोकस्य समुच्छ्रितं स्थानं शब्दयन्निवाचिक्रदत्
क्रंदते । यस्य सोमस्य धर्मभिर्धारणैर्द्यौश्च पृथिवी च धृते स्यातां । वृष्टिप्रदानद्वा-
रौपध्याद्युत्पादनेन देवानां हविर्भावेन चीभयधारकत्वं प्रसिद्धं । तादृशः सोमो
महानुभावः सोमः पुनानः पूयमान इंद्रस्य सख्यं विवेविदत्पवते । पूयते पवित्रे ।
स पुनानः सोमः कलशेषु सीदति । निवसति ॥

॥ अथ दशमी ॥

ज्योतिर्यज्ञस्य पवते मधु प्रियं पिता देवानां जनिता विभूवसुः ।

दधाति रत्नं स्वधयोरपीच्यं मदिंतमो मात्सर इंद्रियो रसः ॥ १० ॥

ज्योतिः । यज्ञस्यं । पवते । मधु । प्रियं । पिता । देवानां । जनिता । विभुऽवसुः ।

दधाति । रत्नं । स्वधयोः । अपीच्यं । मदिन्ऽतमः । मात्सरः । इन्द्रियः । रसः ॥ १० ॥

यज्ञस्य ज्योतिः प्रकाशकः सोमः प्रियं देवानां मधु मधुरं रसं पवते । क्षरति ।
यद्वा । ज्योतिर्यज्ञस्येत्येतदपि मधुविशेषणं । तथा सन्तुक्कलक्षणं मधु पवते पूयत
इत्यर्थः । सोमरसो विशेष्यते । पिता रक्षिता देवानां जनितोत्पादयिता सर्वस्य
विभूवसुः प्रभूतधनः । इंद्रशः स स्वधयोर्द्यावापृथिव्योः । स्वधे पुरंधी इति
द्यावापृथिवीनामसु पठितः । तयोरपीच्यमंतर्हितं रत्नं रमणीयं धनं दधाति ।
स्यापयति स्नोतृषु । पुनः स एव विशेष्यते । मदिंतमो मादयितृतमो मात्सरः
सोम इन्द्रिय इंद्रेण जुष्ट इंद्रस्य वर्धको वा रसो रसरूपः ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये त्रयोदशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

अभिक्रंदंकलशं वाज्यर्षति पतिदिवः शतधारी विचक्षणः ।

हरिर्मिचस्य सदर्नेषु सीदति मर्मजानोऽर्विभिः सिंधुभिर्वृषा ॥ ११ ॥

अभिऽक्रंदन् । कलशं । वाजी । अर्षति । पतिः । दिवः । शतऽधारः । विऽचक्षणः ।

हरिः । मिचस्यं । सदर्नेषु । सीदति । मर्मजानः । अर्विऽभिः । सिंधुऽभिः । वृषा ॥ ११ ॥

वाजी वेजनवान् गमनवानश्चसदृशो वा सोमोऽभिर्क्रन्दन्श्च कुर्वन् कलश-
मभ्यर्षति । गच्छति । कीदृशो वाजी । दिवः पतिर्द्युलोकस्य स्वामी शतधारः
शतसंख्याकधारो विचक्षणो विद्रष्टा हरिर्हरितवर्णो रसात्मकः सोमो मित्रस्य
देवानां मित्रभूतस्य यज्ञस्य वा सदानेषु स्थानेषु सीदति पात्रेषु धृतः सन् । की-
दृशो हरिः । सिंधुभिः स्पन्दनसाधनैरविभिर्दशापवित्रच्छिद्रैर्मर्मृजानः शोध्यमानो
वृषा वर्षकः ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

अये सिंधूनां पर्वमानो अर्षत्यये वाचो अयियो गोषु गच्छति ।

अये वाजस्य भजते महाधनं स्वायुधः सोतृभिः पूयते वृषा ॥ १२ ॥

अये । सिंधूनां । पर्वमानः । अर्षति । अये । वाचः । अयियः । गोषु । गच्छति ।

अये । वाजस्य । भजते । महाऽधनं । सुऽआयुधः । सोतृऽभिः । पूयते । वृषा ॥ १२ ॥

यः सोमः पवमानः सिंधूनां स्पन्दमानानामुदकानामयेऽर्षति गच्छति । तथा-
यियोऽयार्हः श्रेष्ठोऽये वाचो माध्यमिकाया अयेऽर्षति । तथा गोषु रश्मिषु
गच्छति । तथा वाजस्याक्षस्य वलस्य वा लाभाय महाधनं संपामं भजते स
स्वायुधो वृषा वर्षकः सोमः सोतृभिरभिपवकर्तृभिः पूयते ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

अयं मतवाञ्छकुनो यथा हितोऽय्ये ससार पर्वमान ऊर्मिणा ।

तव क्रत्वा रोदसी अंतरा कवे शुचिर्धिया पवते सोम इद्र ते ॥ १३ ॥

अयं । मतऽवान् । शकुनः । यथा । हितः । अय्ये । ससार । पर्वमानः । ऊर्मिणा ।

तव । क्रत्वा । रोदसी इति । अंतरा । कवे । शुचिः । धिया । पवते । सोमः । इद्र । ते ॥ १३ ॥

अयं सोमो मतवान् । मतं संमतं प्रियं स्तोत्रं । तद्वान् पवमानः पूयमानः
सूयमानः शोध्यमानश्च सन् हितः प्रेरितः शकुनः पंथी यथा शीघ्रं गच्छति
तथाप्ये पवित्र ऊर्मिणा रसेन ससार । गच्छति । हे कवे क्रांतप्रज्ञ । अनूचान
वा । ये वा अनूचानाम्ने कवय इति श्रुतेः । तादृशं यजमान यद्योक्तलक्षणं
ते तव क्रत्वा कर्मणा धिया प्रज्ञया च । यद्वा विगेषणविगेषभावः । धिया
धारकेण क्रत्वा कर्मणा रोदसी अंतरा रोदस्योद्योवापृथिव्योरंतरा शुचिः सोमः
पवते । पूयते ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

द्रापिं वसानो यजतो दिविस्पृशंमंतरिक्षमा भुवनेषुर्पितः ।

स्वर्जज्ञानो नभसाभ्यक्रमीत्प्रलमस्य पितरमा विवासति ॥१४॥

द्रापिं । वसानः । यजतः । दिविऽस्पृशं । अंतरिक्षऽप्राः । भुवनेषु । अर्पितः ।

स्वः । जज्ञानः । नभसा । अभि । अक्रमीत् । प्रलं । अस्य । पितरं । आ । विवासति ॥१४॥

दिविस्पृशं देवस्पृशं द्रापिं कवचं तेजोरूपं वसान आच्छादयन् यजतो यष्टव्योऽंतरिक्षमा अंतरिक्षस्य पूरक उदकेन तादृशः सोमो भुवनेषुदकेषुर्पितः स्वः सर्वं स्वेन पाययित्वा देवसंघं स्वर्गं वा जज्ञानो जनयन् । अथवा स्वस्तकं । तज्जनयन् नभसोदकेनाभ्यक्रमीत् । अभिक्रामति । अस्योदकस्य पितरं पालकं प्रलं पुराणमिन्द्रमा विवासति । परिचरति ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

सो अस्य विशे महि शर्म यच्छति यो अस्य धामं प्रथमं व्यानशे ।

पदं यदस्य परमे व्योमन्यतो विश्वा अभि सं याति संयतः ॥१५॥

सः । अस्य । विशे । महि । शर्म । यच्छति । यः । अस्य । धामं । प्रथमं । विऽव्यानशे ।

पदं । यत् । अस्य । परमे । विऽव्योमनि । अतः । विश्वाः । अभि । सं । याति । संऽयतः ॥१५॥

स सोमोऽस्येन्द्रस्य विशे प्रवेशनाय महि महच्छर्म सुखं यच्छति । यः सोमोऽस्येन्द्रस्य धाम तेजोयुक्तं शरीरं प्रथममितरदेवप्राप्तेः पूर्वं व्यानशे प्राप्तवान् । यद्यस्यास्य सोमस्य परमे महत्युकृष्टे व्योमनि विशेषेण रक्षके द्युलोके वेद्यां वा पदं भवति । अतो यस्मात्सोमाच्चृप्त इन्द्रः सोमः स्वयं वा विश्वाः संयतः सर्वान् संयामानभियाति सम्यगभिगच्छति स सोमो महि शर्म यच्छतीति संबन्धः ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये चतुर्दशो वर्गः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

प्रो अयासीद्विद्विर्द्रस्य निष्कृतं सखा सख्युर्न प्र मिनाति संगिरं ।

मयं इव युवतिभिः समर्पति सोमः क्लृण्वे गतयाद्वा पथा ॥१६॥

प्रो इति । अयासीत् । द्वुः । इन्द्रस्य । निऽकृतं । सखा । सख्युः । न । प्र । मिनाति । संऽगिरं ।

मयंऽइव । युवतिभिः । सं । अर्पति । सोमः । क्लृण्वे । गतयाद्वा । पथा ॥१६॥

इंद्रः सोम इन्द्रस्य निष्कृतं स्थानमुदरं प्रो अयासीत् । प्रैव गच्छति । गत्वा च सखा सखिभूतः सोमः सख्युरिन्द्रस्य संगिरं सम्यग्गिरणाधारभूतमुदरं न प्र मिनाति । न हिनस्ति । किंच मर्यं इव युवतिभिर्मैत्र्यो यथा युवतिभिः सह संगतो भवति तद्वदयमपि सोमो युवतिभिर्मिश्रणशीलाभिर्वसतीवरीभिरङ्घ्रिः सह समर्षति । संगच्छतेऽभिपवकाले । पश्चात्सोमः शतयानानेकयानसाधनच्छिद्रोपेतेन पथा मार्गेण दशापवित्रसंबन्धिनि कलशे द्रोणकलशे गच्छतीति शेषः । यद्वैकमेव वाक्यं । यथा मर्यो युवतिभिः सह संगच्छत एवं कलशे शतयान्ना पथा संगच्छतेऽङ्घ्रिः ॥

॥ अथ सप्तदशी ॥

प्र वो धियो मद्रुवो विपन्युवः पनस्युवः संवसनेषुक्रमुः ।

सोमं मनीषा अभ्यनूपत स्तुभोऽभि धेनवः पर्यसेमशिष्युः ॥१७॥

प्र । वः । धियः । मद्रुवुवः । विपन्युवः । पनस्युवः । संवसनेषु । अक्रमुः ।

सोमं । मनीषाः । अभि । अभ्यनूपत । स्तुभः । अभि । धेनवः । पर्यसा । ई । अशिष्युः ॥१७॥

हे सोम वो युष्माकं धियो ध्यातारो मद्रुवो मदकरं शब्दं कामयमानाः पनस्युवः स्तुतिं कामयमाना विपन्युवः । स्तोतृनामैतत् । स्तोतारः संवसनेषु संवासयोग्येषु यागगृहेषु प्राक्रमुः । प्रक्रमते । तदेवाह । सोमं मनीषा मनस ईश्वराः स्तुभः स्तोतारोऽभ्यनूपत । अभिषुवति । धेनवोऽपि पर्यसा स्वीयेनेमेनं सोममभिशिष्युः । अभिष्रीणति ॥

॥ अषाष्टादशी ॥

आ नः सोम संयतं पिपुपीमिपमिंदो पवस्व पवमानो असिधं ।

या नो दोहते चिरहन्सशुपी द्युमदाज्वन्मधुमत्सुवीर्यं ॥१८॥

आ । नः । सोम । संयतं । पिपुपी । इपं । इंदो इति । पवस्व । पवमानः । असिधं ।

या । नः । दोहते । चिरहन् । असशुपी । द्युमत् । वाजं । वत् । मधुं । मत् । सुवीर्यं ॥१८॥

हे इंदो दीप्त सोम पवमानक्यं नोऽस्माकं संयतं संगृहीतं पिपुपी प्रवृद्धमि-
पमन्मसिपमशीणं पवस्व । प्रयच्छेत्यर्थः । या यादृशी नोऽस्माकमहन् अहन्यह-
स्त्रिस्त्रिषु सवनेषुसशुष्यप्रतिबंधा दोहते धरति । किं । द्युमत् शब्दोपेतं सर्वत्र

श्रूयमाणं वाजवद्गधुमन्नाधुर्योपितं सुवीर्यं शोभनसामर्थ्यं पुत्रं दोहते । तामिषं पवस्वेति समन्वयः ॥

॥ अथैकीनविंशी ॥

वृषां मतीनां पवते विचक्षणः सोमो अहः प्रतरीतोषसो दिवः ।

क्राणा सिंधूनां कलशां अवीवशदिंद्रस्य हाद्यां विशन्मनीपिभिः ॥१९॥

वृषां । मतीनां । पवते । विऽचक्षणः । सोमः । अहः । प्रऽतरीता । उषसः । दिवः ।

क्राणा । सिंधूनां । कलशान् । अवीवशत् । इंद्रस्य । हादिं । आऽविशन् । मनी-
पिऽभिः ॥१९॥

अयं सोमः पवते । अभिपूयते । कीदृशः सोमः । मतीनां । मतयः स्तोतारः । तेषां वृषा वर्षकः कामानां विचक्षणो विद्रष्टा । अह उषसो दिवो द्युलोकस्या-
दित्यस्य वा प्रतरीता प्रवर्धयिता । किंच । सिंधूनां स्पंदमानानामुदकानां क्राणा
कर्ता ॥ करोतेः शानचि बहुलं छंदसीति विकरणस्य लुक् । सुः । सुपां सुलु-
गित्याकारः ॥ कलशानवीवशत् कामयते प्रवेष्टुं । किं कुर्वन् । इंद्रस्य हादिं
हृदयमाविशन् प्रविशन् मनीपिभिः स्तुत इति शेषः । यद्वा व्यवहितमपि
मनीपिभिरित्येतत्पवत इत्यनेन संबध्यते ॥

॥ अथ विंशी ॥

मनीपिभिः पवते पूर्यः क्विर्नृभिर्यतः परि कोशां अचिक्कदत् ।

चित्तस्य नाम जनयन्मधुं क्षरदिंद्रस्य वायोः सख्याय कर्तवे ॥२०॥

मनीपिऽभिः । पवते । पूर्यः । क्विः । नृऽभिः । यतः । परि । कोशान् । अचिक्कदत् ।

चित्तस्य । नाम । जनयन् । मधुं । क्षरत् । इंद्रस्य । वायोः । सख्याय । कर्तवे ॥२०॥

अयं सोमो मनीपिभिर्मैधाविभिरध्वर्यादिभिः पवते । पूयते । यद्वायं मनी-
पिभिर्मैनीपिणीभिर्धाराभिः पवते । क्षरति । कीदृशोऽयं । पूर्यः पुराणः क्विर्मै-
धावी नृभिर्नृभिरध्वर्यादिभिर्यतो नियमितः सन् कोशान् कलशान्प्राप्तुं पर्य-
चिक्कदत् । परिक्कदते । शब्दं करोति । चित्तस्य चिपु स्थानेषु विसृतस्येंद्रस्य संवंधि
नाम नामकमुदकं जनयन् उत्पादयन् मधु मधुरं रसं क्षरत् । क्षरति । किमर्थं ।
इंद्रस्य वायोश्च सख्याय कर्तवे सख्यं कर्तुं ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये पंचदशो वर्गः ॥

॥ अथैकविंशी ॥

अयं पुनान उषसो वि रोचयद्यं सिंधुभ्यो अभवदु लोककृत् ।

अयं त्रिः सप्त दुदुहान आशिरं सोमो हृदे पवते चारु मात्सरः ॥ २१ ॥

अयं पुनानः । उषसः । वि । रोचयत् । अयं । सिंधुभ्यः । अभवत् । ऊं इति । लोकः कृत् ।

अयं । त्रिः । सप्त । दुदुहानः । आशिरं । सोमः । हृदे । पवते । चारु । मात्सरः ॥ २१ ॥

अयं सोमः पुनानः पूयमान उषसो वि रोचयत् । विविधं रोचयति । अयं सिंधुभ्यः स्यंदमानाभ्योऽह्यो वसतीवरीभ्योऽभवत् । समृद्धो भवति । उ इति पूरणः । कीदृशीऽयं । लोककृत् लोकानां कर्ता । वर्षकत्वादेतोधारकत्वाच्चास्य लोककृत्त्वं । अयं सोमस्त्रिः सप्तैकविंशतिं गा ऋत्विग्मुखेनाशिरं दुदुहानो दुहानः । दोहस्य प्रयोजकत्वात्कर्तृपचारः । मात्सरो मदकरश्चारु रमणीयं पवते । क्षरति । किमर्थं । हृदे हृदयाय हृदयगमनाय ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

पवस्व सोम दिव्येषु धामसु सृजान इंदो कलशे पविच आ ।

सीदन्निंद्रस्य जठरे कनिऋदन् नृभिर्भयतः सूर्यमारोहयो दिवि ॥ २२ ॥

पवस्व । सोम । दिव्येषु । धामऽसु । सृजानः । इंदो इति । कलशे । पविचे । आ ।

सीदन् । इंद्रस्य । जठरे । कनिऋदत् । नृभिः । भयतः । सूर्यं । आ । आरोहयः । दिवि ॥ २२ ॥

हे सोम दिव्येषु धामसु स्थानेषु । देवानां संबंधिपूदरेष्वित्यर्थः । तेषु पवस्व । क्षर । कीदृशः सन् । हे इंदो दीप्त सोम कलशे पविच आ दशापविचे च । आ इति चार्थे । सृजानः सृज्यमानः । अत्राग्निहोचं जुहोति यवागूं पचतीति वदार्थिकः क्रमोऽवगंतव्यः । किंचेंद्रस्य जठरे सीदन् जठरं गच्छन् कनिऋदत् शब्दं कुर्वन् नृभिर्नैतृभिश्चैत्विग्भिर्भयतः परिगृहीतः । हुत इत्यर्थः । तथाभूतः सन् दिवि सूर्यमारोहयः । प्रादुर्भूतमकरोः ॥

॥ अथ त्रयोविंशी ॥

अद्रिभिः सुतः पंचसे पविच आ इंदुचिंद्रस्य जठरेऽप्राविशन् ।

त्वं नृचक्षा अभयो विचक्षण सोम गोचमंगिरीभ्योऽचृणोरप ॥ २३ ॥

अद्रिऽभिः । सुतः । पवसे । पवित्रे । आ । इंदो इति । इंद्रस्य । जठरेषु । आऽविशन् ।
त्वं । नृऽचक्षाः । अभवः । विऽचक्षण । सोम । गोत्रं । अंगिरःऽभ्यः । अवृणोः । अर्षं ॥ २३ ॥

हे इंदो सोम अद्रिभिर्यावभिः सुतोऽभिषुतस्त्वं पवसे । क्षरसि । पूयसे वा
पवित्र आ दशापवित्रे । आ इति पूरणः । यद्वा । अभिषुतो भवसि पवसे चेति
चार्थ आकारः । किं कुर्वन् । इंद्रस्य जठरेषु जठरप्रदेशेष्वाविशन् । जठरप्रवेशा-
येत्यर्थः । किंच । हे विचक्षण विद्रष्टः सोम त्वं नृचक्षा अभवः । नृणां मनुष्या-
णामनुग्रहेण द्रष्टा भवसि । किंच । हे सोम त्वमंगिरोभ्यो गोत्रं मेघमुदकं
धारयितुं पण्णभिरपहतानां गवामावरकं पर्वतं वापावृणोः ॥

॥ अथ चतुर्विंशी ॥

त्वां सोम पवमानं स्वाध्योऽनु विप्रासो अमदन्नवस्यवः ।

त्वां सुपर्ण आभरद्विस्परौदो विश्वाभिर्मेतिभिः परिष्कृतं ॥ २४ ॥

त्वां । सोम । पवमानं । सुऽआध्यः । अनु । विप्रासः । अमदन् । अवस्यवः ।

त्वां । सुऽपर्णः । आ । अभरत् । दिवः । परि । इंदो इति । विश्वाभिः । मतिऽभिः ।

परिऽकृतं ॥ २४ ॥

हे सोम पवमानं त्वां स्वाध्यः सुमतयः सुकर्मणो वा विप्रासो विप्रा मेधाविनः
स्तीतारोऽवस्यवो रक्षाकामा अन्वमदन् । अनुष्टुवंति । हे इंदो त्वां सुपर्णः श्येन
आभरत् । आहरत् । दिवस्परि द्युलोकस्योपरि । द्युलोकादित्यर्थः । कीदृशं त्वां ।
विश्वाभिर्मेतिभिः सर्वाभिः स्तुतिभिः परिष्कृतमलंकृतं ॥

॥ अथ पंचविंशी ॥

अथ्ये पुनानं परि वारं ऊर्मिणा हरिं नवंते अभि सप्त धेनवः ।

अपामुपस्ये अध्यायवः क्विमृतस्य योनां महिषा अहेपत ॥ २५ ॥

अथ्ये । पुनानं । परि । वारं । ऊर्मिणा । हरिं । नवन्ते । अभि । सप्त । धेनवः ।

अपां । उपऽस्ये । अधि । आयवः । क्विं । अतस्य । योनां । महिषाः । अहेपत् ॥ २५ ॥

अथ्येऽविमये वारं वाले दशापवित्र ऊर्मिणा रसेन परि परितः पुनानं
पवमानं हरिं हरितवर्णं सोममभि नवंतेऽभिगच्छन्ति सप्त धेनवः प्रीणयिष्यः

सप्त गायत्र्याद्याः सप्त गंगाद्या नद्यो वा । नवते श्रोदत् इति गतिकर्मस्वयं पठितः ।
किञ्च । कविं त्वामपामुपस्थेऽतरिक्षस्योत्संग ऋतस्य योनौ । उदकनामैतत् । ऋतं
योनिरृत्तस्य योनिरिति तन्नामसु पाठात् । उदके महिषा महांत आयवो मनुष्या
अध्यहेषत । अधिकं प्रेरयन्ति ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये षोडशो वर्गः ॥

॥ अथ षड्विंशी ॥

इदुः पुना॒नो अ॒ति गा॒हते॒ मृ॒धो वि॒श्वानि॒ कृ॒ष्वन्सु॒पथानि॒ यज्य॑वे ।

गाः कृ॒ष्वानो॒ नि॒रि॒ञ्जं ह॒र्यतः॑ क॒विर॒त्यो न॒ क्री॒ळन्परि॒ वारं॑मर्षति ॥ २६ ॥

इदुः । पुना॒नः । अ॒ति । गा॒हते॒ । मृ॒धः । वि॒श्वानि॒ । कृ॒ष्वन् । सु॒ऽपथानि॒ । यज्य॑वे ।

गाः । कृ॒ष्वानः । निः॒ऽनि॒ञ्जं । ह॒र्यतः॑ । क॒विः । अ॒त्यः । न । क्री॒ळन् । परि॒ । वारं॑ ।

अ॒र्षति॑ ॥ २६ ॥

अयमिदुर्दीप्तः सोमः पुनानः पूयमानोऽति गाहतेऽतिक्रम्य गच्छति मृधः
शचून् । किं कुर्वन् । विश्वानि गंतव्यानि सुवर्त्मनि वैदिकानि लौकिकानि च
सुपथानि कृष्वन् कुर्वन् । कस्मै । यज्यवे यागकर्त्रे । यजमानाय शचून्परिहरन्
मार्गान्सुपथान्कुर्वन् कलशं प्रविशतीत्यर्थः । किञ्च । निरिञ्जमात्मीयं रूपं
गाः कृष्वानः । रसमयान्कुर्वाण इत्यर्थः । हर्यतः कांतः । हर्य गतिकान्त्योः ।
औणादिकोऽतच् । कविः कांतप्रज्ञः । एवंभूतः सोमोऽत्यो नाथ इव क्रीळन्
वारं दशापविचं पर्यर्षति । परिगच्छति ॥

॥ अथ सप्तविंशी ॥

अ॒स॒श्वतः॑ श॒तधा॒रा अ॒भि॒श्रियो॒ हरिं॑ न॒वन्ते॑ऽव॒ ता उ॒द॒न्युवः॑ ।

द्वि॒षो मृ॒जन्ति॒ परि॒ गोभि॒रावृ॑तं तृतीये पृष्ठे अ॒धि रो॒च॒ने दि॒वः ॥ २७ ॥

अ॒स॒श्वतः॑ । श॒त॒ऽधा॒राः । अ॒भि॒ऽश्रियः॑ । हरिं॑ । न॒वन्ते॑ । अ॒व । ताः । उ॒द॒न्युवः॑ ।

द्वि॒षः । मृ॒जन्ति॑ । परि॑ । गोभिः॑ । आ॒ऽवृ॑तं । तृतीये॑ । पृष्ठे॑ । अ॒धि । रो॒च॒ने । दि॒वः ॥ २७ ॥

असश्वतः परस्परमसंगताः शतधारा अभिश्रियोऽभितः सोमं श्रयन्त्यस्ताः
प्रसिद्धाः सूर्यस्य रश्मयो हरिमव नवन्ते । गच्छन्ति । उदन्युव उदकेच्छावत्यः
सत्यः । यदा धाराशब्देनाव सोमधारा अभिप्रेताः । असश्वतीऽसंबद्धा अभि-

श्रियोऽभितो गाः श्रयंत्यो गोभिः श्रितास्ताः प्रसिद्धा उदन्वुव इंद्रसंबंधिवृष्टि-
कामा हरिमिंद्रमव नवंते । संगच्छंते । क्षिपोऽंगुलयोऽपि गोभिर्दीप्तिपक्षे
गोभी रश्मभिरावृतं सोमधारापक्षे गोभिः पर्यावृतं व्याप्तं सोमं मृजंति । अ-
व-शोधयंति । दिव आदित्याद्रोचने रोचमाने । यमादित्यो रोचयति तस्मिन् नृतीये
क्षित्यपेक्षायां नृतीयभूते द्युल्लोकेऽधि वसंतं सोमं मृजंति ॥

॥ अथाष्टाविंशी ॥

तवे॒माः प्र॒जा दि॒व्यस्य॒ रेत॑स॒त्त्वं वि॒श्वस्य॒ भुव॑नस्य राजसि ।

अथे॒दं वि॒श्वं प॒वमान॑ ते व॒शे त्व॑मि॒दो प्रथ॑मो धाम॒धा असि ॥ २८ ॥

त॒वं । इ॒माः । प्र॒ऽजाः । दि॒व्यस्य॑ । रेत॑सः । त्वं । वि॒श्वस्य॑ । भुव॑नस्य । रा॒ज॒सि ।

अथ॑ । इ॒दं । वि॒श्वं । प॒व॒मा॒न॒ । ते । व॒शे । त्वं । इ॒दो॒ इति॑ । प्रथ॑मः । धाम॒ऽधाः । असि ॥ २८ ॥

तव दिव्यस्य रेतसः सकाशादिमाः प्रजा उत्पद्यमानाः प्राणिन उत्पन्नाः ।
सोमो वै रेतोधा इति श्रुतेः । त्वं विश्वस्य भुवनस्य राजसि । ईश्वरो भवसि ।
अथापि चेदं विश्वं हे पवमान ते वशे त्वदधीनं वर्तते । हे इंदो प्रथमो मुख्यत्वं
धामधा धाम्नी धर्तासि । भवसि ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

त्वं समुद्रो असि विश्ववित्कवे तवे॒माः पंच॑ प्र॒दिशो॒ विध॑र्मणि ।

त्वं द्यां च॑ पृथि॒वीं चाति॑ ज॒भिषे॒ तव॒ ज्योती॑पि प॒वमान॑ सूर्यः ॥ २९ ॥

त्वं । समु॒द्रः । असि॑ । वि॒श्वऽवि॒त् । क॒वे । त॒वं । इ॒माः । पंच॑ । प्र॒ऽदि॒शः । वि॒ध॑र्मणि ।

त्वं । द्यां । च॑ । पृथि॒वीं । च॑ । अति॑ । ज॒भिषे॒ । त॒वं । ज्योती॑पि । प॒व॒मा॒न॒ । सूर्यः ॥ २९ ॥

हे कवे ज्ञांतप्रज्ञ त्वं यस्मात्समुद्रो वर्षसाधनोऽपामतो विश्वविदसि । यद्वा
समुद्रो द्रवात्मकोऽसि विश्वविज्ञासि । किंच तव विधर्मणि विधारणे पंच प्रदिशः
प्रकृष्टा दिशो भवंतीति शेषः । त्वं द्यां च दिवं च पृथिवीं चाति जभिषे ।
विभिषि । हे पवमान सूर्यो देवस्तव ज्योतीयाप्याययति ॥

॥ अथ चिंशी ॥

त्वं प॒वित्रे॑ रज॒सो वि॒धर्म॑णि दे॒वेभ्यः॑ सोम॒ प॒वमान॑ पू॒यसे॑ ।

त्वामु॒शिजः॑ प्रथ॒मा अंगृ॑ह्णात् तुभ्ये॒मा वि॒श्वो भुव॑न्नानि येमिरे ॥ ३० ॥

त्वं । पवित्रे । रजसः । विऽधर्मणि । देवेभ्यः । सोम । पवमान । पूयसे ।
त्वां । उशिजः । प्रथमाः । अगृभ्णत । तुभ्य । इमा । विश्वा । भुवनानि । येमिरे ॥३०॥

हे सोम पवमान त्वं रजसो लोकस्य रसस्य वा विधर्मणि विधारके दशा-
पवित्रे देवेभ्यो देवार्थं पूयसे । त्वामुशिजः कामयमाना ऋत्विजः प्रथमाः प्रतमा
मुख्या अगृभ्णत । गृह्णति । तुभ्य तुभ्यमिमेमानि विश्वा सर्वाणि भुवनानि
भूतजातानि येमिरे । यच्छंत्यात्मानं ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये सप्तदशो वर्गः ॥

॥ अथैकविंशी ॥

प्र रेभ एत्यति वारमव्ययं वृषा वनेषुर्व चक्रद्वरिः ।

सं धीतयो वावशाना अनूपत शिशुं रिहंति मतयः पनिप्रतं ॥३१॥

प्र । रेभः । एति । अति । वारं । अव्ययं । वृषा । वनेषु । अवं । चक्रदत् । हरिः ।

सं । धीतर्यः । वावशानाः । अनूपत । शिशुं । रिहंति । मतयः । पनिप्रतं ॥३१॥

रेभः शब्दयिता । रेभु शब्दे । सोमो वारमव्ययमविमयं वालं प्रात्येति ।
प्रकर्षेणातिगच्छति । वृषा सेक्ता सोमो वनेषूदकेष्वव चक्रददवक्रंदन् हरिहं-
रितवर्णः सोमः । समनूपत । संस्तुवंति । के । धीतयो ध्यातारो वावशाना
यागं सोमं वा कामयमानाः । शिशुं शिशुवात्संस्कर्तव्यं सोमं मतयः स्तुतयो
रिहंति । लिहंति । स्पृशंति । स्वविषयीकुर्वंतीत्यर्थः । कीदृशं । पनिप्रतं ।
शब्दयंतं ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

स सूर्यस्य रग्निभिः परि ध्यत तंतुं तन्यानस्त्रिवृतं यथा विदे ।

नयन्नृतस्य प्रशिषो नवीयसीः पतिर्जनीनामुप याति निष्कृतं ॥३२॥

सः । सूर्यस्य । रग्निभिः । परि । ध्यत । तंतुं । तन्यानः । चिऽवृतं । यथा । विदे ।

नयन् । नृतस्य । प्रशिषः । नवीयसीः । पतिः । जनीनां । उप । याति । निऽकृतं ॥३२॥

स सोमः सूर्यस्य रग्निभिः परि ध्यत । परिवेष्टयत्यात्मानं । किं कुर्यन् ।
पियतं सयनंदेवो पियतं तंतुं यज्ञं तन्यानो विस्तारयन् यथा विदे जानाति ।

येन प्रकारेण संपूर्णमवगच्छति तथा तन्वानः । ऋतस्य सत्यभूतस्य यजमानस्य नवीयसीर्नवतराः प्रशिषः प्रशंसना अभिमतानि नयन् प्रापयन् । तस्मा एव जनीनां पतिः पालकः स्वामी निष्कृतं संस्कृतं पावमुप याति । गच्छति ॥

॥ अथ त्रयस्त्रिंशी ॥

राजा सिंधूनां पवते पतिर्दिव ऋतस्य याति पथिभिः कनिऋदत् ।

सहस्रधारः परि पिच्यते हरिः पुनानी वाचं जनयन्नुपावसुः ॥३३॥

राजा । सिंधूनां । पवते । पतिः । दिवः । ऋतस्य । याति । पथिऽभिः । कनिऋदत् ।

सहस्रऽधारः । परि । सिच्यते । हरिः । पुनानः । वाचं । जनयन् । उपऽवसुः ॥३३॥

सिंधूनां नदीनामुदकानां राजेश्वरो दिवः पतिर्द्युलोकस्य स्वामी ऋतस्य यज्ञस्य पथिभिर्मार्गैः कनिऋदच्छब्दं कुर्वन्याति । सहस्रधारो बहुधारायुक्तः सोमो नृभिर्नृभिर्ऋत्विग्भिः परि पिच्यते पात्रेषु । पुनानः पूयमानो वाचं शब्दं जनयन् उत्पादयन् उपावसुर्मुपागच्छन्नः । परिपिच्यत इति समन्वयः ॥

॥ अथ चतुस्त्रिंशी ॥

पवमान मह्यर्णो वि धावसि सूरौ न चिचो अर्ययानि पर्वया ।

गभस्तिपूतो नृभिरर्द्रिभिः सुतो महे वाजाय धन्याय धन्वसि ॥३४॥

पवमान । महिं । अर्णः । वि । धावसि । सूरः । न । चिचः । अर्ययानि । पर्वया ।

गभस्तिऽपूतः । नृऽभिः । अर्द्रिऽभिः । सुतः । महे । वाजाय । धन्याय । धन्वसि ॥३४॥

हे पवमान सोम मह्यर्णो बहूदकं । अर्णं इत्युदकनाम । रसं वा वि धावसि । गमयसि । धावु गतिशुद्धोः । किंच सूरौ न चिचः सूर्य इव चिचधायनीयः पूज्यः सन् अर्ययान्यविमयानि पर्वया पात्राणि गच्छसि । किंच । गभस्तिपूतो बाहुभिरभिषोधितो नृभिर्ऋत्विग्भिर्यावभिश्च सुतोऽभिषुतो महे महते वाजाय संपामाय धन्याय धनेभ्यो हिताय धन्वसि । गच्छसि । धन्वतिर्गतिकर्मो ॥

॥ अथ पंचत्रिंशी ॥

इप्मूर्जं पवमानार्थर्धसि श्येनो न वंसु क्लृण्वेषु सीदसि ।

इंद्राय मद्वा मद्यो मर्दः सुतो दिवो विरंभ उंपमो विचक्षणः ॥३५॥

इषं । जज्ञं । पवमान् । अ॒भि । अ॒र्ष॒सि । श्ये॒नः । न । वंसु । क॒ल॒शेषु । सी॒द॒सि ।
इंद्राय । म॒हा । म॒ह्यः । म॒दः । सु॒तः । दि॒वः । वि॒ष्टंभः । उ॒प॒ऽमः । वि॒ऽच॒क्ष॒णः ॥ ३५ ॥

हे पवमान पूयमान सोम इषमन्नभूर्जं बलं चाभ्यर्षसि । श्येनो न श्येन इव वंसु वननीयेषु कुलायेषु कलशेषु सीदसि । निषण्णो भवसि । अथ परीक्षकृतः । इंद्राय महा मदकरो मह्यो मदहेतुर्मदो रसः सुतोऽभिषुतः । कीदृशः । दिवो द्युलोकस्योपम उपमीयमानो विष्टंभो विशेषेण स्तंभयिता । स्थूणा यथा गृहं तथा । विचक्ष्णो विद्रष्टा । स्थूणेव जनानुपमित् । ऋग्वे० १, ५९, १, इत्युक्तं ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीयेऽष्टादशो वर्गः ॥

॥ अथ षट्चिंशी ॥

स॒प्त स्व॒सारो अ॒भि मा॒त॒रः शि॒शुं न॒वं ज॒ज्ञानं जे॒न्यं वि॒प॒श्चित्तं ।
अ॒पां गंध॒र्वं दि॒व्यं नृ॒चक्ष॑सं॒ सोमं॒ विश्व॑स्य॒ भुव॑नस्य॒ राज॑से ॥ ३६ ॥
स॒प्त । स्व॒सारः । अ॒भि । मा॒त॒रः । शि॒शुं । न॒वं । ज॒ज्ञानं । जे॒न्यं । वि॒प॒ऽचित्तं ।
अ॒पां । गंध॒र्वं । दि॒व्यं । नृ॒ऽचक्ष॑सं । सो॒मं । विश्व॑स्य । भुव॑नस्य । राज॑से ॥ ३६ ॥

सप्त सर्पणस्वभावाः सप्तसंख्याका वा मातरो मातृस्थानीया गंगायमुनाद्याः शिशुं शिशुस्थानीयमभि । गच्छंतीति शेषः । स्वकीयैः पयोभिराच्छादयंतीति शेषः । कीदृशं शिशुं । नवं जज्ञानं जायमानं जेन्यं जयशीलं विपश्चितं विद्वांसं । अपां जनकं तेषां मध्ये वर्तमानं वा गंधर्वमुदकस्य धातारं दिव्यं दिविभवं नृचक्षसं नृणां द्रष्टारं सोमं । अभिगच्छंति किमर्थं । विश्वस्य भुवनस्य विराजसे विराजनार्थं ॥

॥ अथ सप्तचिंशी ॥

इ॒ग्ग॒न इ॒मा भुव॑नानि॒ वी॒र्य॑से॒ युजा॑न इ॒ंदो ह॒रि॒तः सु॒प॒र्य्यः ।
ता॒स्ते ध॑रंतु॒ मधु॑म॒हृतं॒ पय॑स्त॒वं घ॑ते॒ सोम॑ ति॒ष्टंतु॒ कृ॒ष्टयः ॥ ३७ ॥
इ॒ग्ग॒नः । इ॒मा । भुव॑नानि । वि । इ॒र्य॑से । युजा॑नः । इ॒ंदो इ॒ति । ह॒रि॒तः । सु॒ऽप॒र्य्यः ।
ताः । ते । ध॑रंतु । मधु॑ऽमत् । घृ॒तं । पयः । त॒वं । घ॑ते । सो॒म । ति॒ष्टंतु॒ । कृ॒ष्टयः ॥ ३७ ॥

हे इंदो सोम इग्गनः सर्वस्य स्वामी त्वमिमेमानि भुवनानि भूतजातानि वीर्यसे । गच्छसि । वी गत्यादिषु । किं कुर्येन् । हरितो हरितवर्णाः सुपर्य्यः

सुपतनाश्वाश्वा रथे युजानो योजयन् । ताः सुपर्यस्ते तव संबन्धिन्यो मधुमन्ना-
धुर्योपितं घृतं दीपं पय उदकं द्यरंतु । हे सोम तव व्रते कर्मणि तिष्ठंतु कृष्टयो
मनुष्याः सर्वे ॥

॥ अथाष्टाचिंशी ॥

त्वं नृचक्षा असि सोम विश्वतः पवमान वृषभ ता वि धावसि ।

स नः पवस्व वसुमद्दिरण्यवद्भयं स्याम भुवनेषु जीवसे ॥३८॥

त्वं । नृचक्षाः । असि । सोम । विश्वतः । पवमान । वृषभ । ता । वि । धावसि ।

सः । नः । पवस्व । वसुमत् । हिरण्यवत् । वयं । स्याम । भुवनेषु । जीवसे ॥३८॥

हे सोम त्वं विश्वतः सर्वतः सर्वेषु भुवनेषु नृचक्षा नृणां द्रष्टासि । भवसि ।
हे पवमान वृषभापां वर्षक ता अपो विधावसि । विविधं गच्छसि । स त्वं
नोऽस्माकं पवस्व । द्यर । किं । वसुमद्बहुभिर्वसुभिर्वासकैर्गवादिद्रव्यैर्युक्तं तथा
हिरण्यवद्बहुभिर्हिरण्यैर्युक्तं धनं । वयं च वसुभिर्हिरण्यैर्युक्ता भुवनेषु लोकेषु
जीवसे जीवितुं प्रभवः स्याम । भवेम ॥

॥ अथैकीनचत्वारिंशी ॥

गोवित्पवस्व वसुविर्दिरण्यविर्द्रेतोधा इंदो भुवनेषुर्षितः ।

त्वं सुवीरो असि सोम विश्ववित्तं त्वा विप्रा उषं गिरेम आसते ॥३९॥

गोवित् । पवस्व । वसुवित् । हिरण्यवित् । रेतः । धाः । इंदो इति । भुवनेषु । अर्षितः ।

त्वं । सुवीरः । असि । सोम । विश्ववित् । तं । त्वा । विप्राः । उषं । गिरा । इमे । आसते ॥३९॥

हे सोम त्वं पवस्व । द्यर । कीदृशः । गोवित् गवां लंभकः । वसुवित् धनस्य
लंभकः । हिरण्यवित् हिरण्यस्य लंभकः । रेतोधाः । रेत उदकं । तस्य धातृप-
धीनां । यद्वा । रेतः प्रजननसामर्थ्यं तस्य धारयिता भुवनेषु द्रव्यैर्षितः । हे इंदो
सोम त्वं सुवीरः सुवीर्योऽसि । भवसि । विश्ववित् सर्वस्य वेत्ता । तं त्वा त्वामिमे
विप्रा गिरा स्तुव्योपासते ॥

॥ अथ चत्वारिंशी ॥

उन्मथं ज्मिर्वनना अतिष्टिपद्मो वसानो महिषो वि गाहते ।

राजा पविचरथो वाज्जमारुहत्सहस्रभृष्टिर्जयति श्रवो वृहत् ॥४०॥

उत् । मध्वः । ऊर्मिः । वननाः । अतिस्थिपत् । अपः । वसानः । महिषः । वि । गाहते ।
राजा । पवित्रं ऽरथः । वाजं । आ । अरूहत् । सहस्रं ऽभृष्टिः । जयति । अथर्वः । बृहत् ॥४०॥

मध्वो मधुरस्योमीं रसो वनना वननीया वाच उदतिष्ठिपत् । उत्यापयति ।
सोमाभिपवकाले स्तुतिवाचः प्रवृत्तेः । अपो वसान आच्छादयन् महिषो महान्
वि गाहते । प्रविशति कलशं । राजा सोमः पवित्ररथो दशापवित्रमेव रथो यस्य
स तथोक्तः । तादृशः सोमो वाजं संयाममारूहत् आरोहति । सहस्रभृष्टिर्वहुभ्रं-
शो ऽपरिमितगमनो बृहच्छ्रुवो महदन्नं जयति । अस्मदर्थं ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीय एकोनविंशो वर्गः ॥

॥ अथैकचत्वारिंशी ॥

स भंदना उदियति प्रजावती विश्वायु विश्वाः सुभरा अर्हदिवि ।
ब्रह्म प्रजावद्रियमश्वपस्यं पीत इंदुविंद्रमस्मभ्यं याचतात् ॥४१॥
सः । भंदनाः । उत् । इयति । प्रजा ऽवतीः । विश्व ऽत्रायुः । विश्वाः । सुभराः । अर्हः ऽदिवि ।
ब्रह्म । प्रजा ऽवत । रयिं । अश्व ऽपस्यं । पीतः । इंदो इति । इंद्रं । अस्मभ्यं । याचतात् ॥४१॥

स सोमो विश्वायुः सर्वस्य गंता सोमः प्रजावतीः प्रजारूपफलदात्रीः सुभराः
सुष्टु द्वियमाणा विश्वाः सर्वा भंदनाः स्तुतीरुदियति । उक्तृष्टं प्रेरयति । कस्मिन्काले ।
उच्यते । अर्हदिवि । अहोरात्रयोश्च । अथ प्रत्यक्षकृतः । ब्रह्म परिवृढं कर्म प्रजा-
वत् प्रजाभिर्युक्तं । प्रजाफलकमित्यर्थः । यद्वा । अन्नं तच्च प्रजावत् प्रजाद्युपेतं ।
तथा रयिं धनं । कीदृशं । अश्वपस्यं । व्याप्तगृहं । तदुभयं हे इंदो दीप्त सोम पीत
इंद्रेण पीतस्त्वं तमेवेंद्रमस्मभ्यं याचतात् । याचस्व ॥

॥ अथ द्विचत्वारिंशी ॥

सो अये अह्नां हरिर्हर्यतो मदः प्र चेतसा चेतयते अनु द्युभिः ।
द्वा जना यातर्यन्नंतरीयते नरा च शंसं दैव्यं च धर्तरि ॥४२॥
सः । अये । अह्नां । हरिः । हर्यतः । मदः । प्र । चेतसा । चेतयते । अनु । द्युऽभिः ।
द्वा । जना । यातर्यन् । अंतः । इयते । नराशंसं । च । दैव्यं । च । धर्तरि ॥४२॥

स सोमो ऽये सर्वेषां संमुखं चेतसा प्राणिनां चेतनेन सहाह्नां द्युभिर्दीप्तिभिरनु

प्र चेतयते । अनुप्रज्ञायते । यद्वा । अहामयेऽयभागे । प्रातरित्यर्थः । स्तोत्राणां चेतसा प्रज्ञानेन द्युभिर्दीप्ताभिः स्तुतिभिश्चानु प्र चेतयते । कीदृशः सः । हरिर्हरितवर्णो हर्यतः कांतो मदी मदकरः । किंच । द्वा जना द्वौ जनौ स्तोतारं यष्टारं च यातयन् प्रापयन् स्वविहितेन कर्मणा । लौकिकवैदिकौ द्वौ जनौ द्रष्टव्यौ । एवं कुर्वन्तर्ह्यवापृथिव्योर्मध्य ईयते । गच्छति । ईह् गतौ । किं कुर्वन् । नराशंसं नरैः शंसनीयं । मानुषमित्यर्थः । दैव्यं च द्विविभवमुभयविधं धनं धर्तारि धारके यजमाने प्रेरयन्निति शेषः ॥

॥ अथ त्रिचत्वारिंशी ॥

अञ्जते व्यञ्जते समञ्जते ऋतुं रिहन्ति मधुनाभ्यञ्जते ।

सिंधोरुद्व्यासे पतयंतमुक्षुणं हिरण्यपावाः पशुमांसु गृभ्णते ॥४३॥

अञ्जते । वि । अञ्जते । सं । अञ्जते । ऋतुं । रिहन्ति । मधुना । अभि । अञ्जते ।

सिंधोः । उत्ऽश्वासे । पतयंतं । उक्षुणं । हिरण्यऽपावाः । पशुं । आंसु । गृभ्णते ॥४३॥

सोममृत्विजोऽञ्जते गोभिः । तथा व्यञ्जते । विविधमञ्जति । समञ्जते । सम्यगञ्जति । स्तुत्यर्थत्वादपुनरुक्तिः । तथा ऋतुं बलकर्तारं रिहन्ति । लिहन्ति । आस्वादयन्ति देवाः । तथा पुनर्मधुना गव्येनाभ्यञ्जते । तमेव सोमं सिंधोरुदकस्य रसस्याधारभूत उद्व्यास उच्छ्रिते देशे पतयंतं गच्छंतं । पतु गतावित्यस्मात्स्वार्थे णिचि वृद्धभावच्छादसः । उक्षुणं सेक्तारं हिरण्यपावा हिरण्येन पुनंतः पशुं द्रष्टारं । पशुः पश्यतेरिति निरुक्तं । आंसु वसतीवरीषु गृभ्णते । गृह्णन्ति ॥

॥ अथ चतुश्चत्वारिंशी ॥

विपश्चिते पर्वमानाय गायत मही न धारात्वंधो अर्पति ।

अहिर्न जूष्णीमतिं सर्पति त्वचमत्यो न क्रीळन्नसरदृषा हरिः ॥४४॥

विपःऽचिते । पर्वमानाय । गायत । मही । न । धारा । अति । अंधः । अर्पति ।

अहिः । न । जूष्णी । अति । सर्पति । त्वच । अत्यः । न । क्रीळन् । असरत् । वृषा । हरिः ॥४४॥

हे ऋत्विजः विपश्चिते मेधाविने पर्वमानाय पूयमानाय गायत । स्तुतिं कुरुत । स च विपश्चित्सोमो मही न धारा महती वर्षधारेवांधोऽन्नं रसात्मकमत्यर्पति । अहिर्न अहिरिव जूष्णी जीष्णी त्वचमति सर्पति । अतिमुंचति ।

अभिषवादि कर्मणा त्वचं मुंचतीत्यर्थः । तद्वदतिसर्पति धारा दशापवित्रात् । अत्यो
न अथ इव त्रीळन् असरत् । सरति । गच्छति द्रोणकलशं । वृषा वर्षकः कामानां
हरिर्हरितवर्णो रसः ॥

॥ अथ पंचचत्वारिंशी ॥

अयेगो राजाप्यस्तविष्यते विमानो अहां भुवनेषुर्षितः ।

हरिर्घृतक्षुः सुहशीको अर्णवो ज्योतीरथः पवते राय ओक्चः ॥४५॥

अयेऽगः । राजा । अप्यः । तविष्यते । विऽमानः । अहां । भुवनेषु । अर्षितः ।

हरिः । घृतऽक्षुः । सुऽहशीकः । अर्णवः । ज्योतिःऽरथः । पवते । राये । ओक्चः ॥४५॥

अयेगोऽये गंता राजा राजमानोऽप्योऽप्सु संस्कृतः सोमस्तविष्यते । स्तूयते ।
योऽहां दिनानां विमानो निर्माता चंद्रकलाह्रासवृद्धाधीनत्वादहर्ष्यवहारस्य ।
भुवनेषूदकेषु वसतीवरीसंबधिघुर्षितः स्थापितः स राजा तविष्यते । किंच ।
हरिर्हरितवर्णो घृतक्षुः प्रसूतोदकः सुहशीकः शोभनदर्शनोऽर्णव उदकवान् । अर्ण
इत्युदकनाम । ज्योतीरथो ज्योतिर्मयरथो राये धनस्य प्रापयिता । ओक्चः । ओक्
इति निवासनाम । तस्य हितः ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षट्चत्वारिंशी ॥

असंजिं स्कंभो दिव उद्यतो मदः परिं चिधातुर्भुवनान्यर्षति ।

अंशुं रिहंति मतयः पनिप्रतं गिरा यदि निरिंजंमृग्मिणो ययुः ॥४६॥

असंजिं । स्कंभः । दिवः । उत्ऽयंतः । मदः । परिं । चिऽधातुः । भुवनानि । अर्षति ।

अंशुं । रिहंति । मतयः । पनिप्रतं । गिरा । यदि । निःऽनिजं । मृग्मिणः । ययुः ॥४६॥

दिवो द्युलोकस्य स्कंभः स्कंभयिता धारक उद्यतः सोमोऽसंजिं । सृज्यते ।
अभिपूयत इत्यर्थः । किंच चिधातुः । द्रोणकलशाधावनीयपूतभृदाख्यास्त्रयो धातवो
यस्य स तथोक्तः । तादृशो भुवनान्युदकान्यर्षति । गच्छति । अंशुं सोमं पनिप्रतं
शब्दायमानं मतयः पूजका रिहंति । लिहंति । आस्वादयंति । कदा । यदि निरिंजं
निरिंजं । यद्वा निरिंजिति रूपनाम । रूपवंतमित्यर्थः । तमृग्मिणः स्तोतारो
गिरा स्तुत्या ययुर्गच्छंति तदा ॥

॥ अथ सप्तचत्वारिंशी ॥

प्र ते धारा अत्यर्खानि मेर्यः पुनानस्य संयतो यंति रंह्यः ।

यज्ञोभिर्दिदो चम्बोः समज्यसे आ सुवानः सोम कलशेषु सीदसि ॥४७॥

प्र । ते । धाराः । अर्ति । अर्खानि । मेर्यः । पुनानस्य । संऽयतः । यंति । रंह्यः ।

यत् । गोभिः । इंदो इति । चम्बोः । संऽअज्यसे । आ । सुवानः । सोम । कलशेषु । सीदसि ॥४७॥

पुनानस्य पूयमानस्य संयतः संगृह्यमाणा रंहयो रंहणस्वभावा धारा मेथो-
ऽखान्यणूनि लोमान्यति यंति । अतिक्रम्य गच्छंति । हे इंदो सोम यद्यदा गोभि-
रुदकैश्चम्बोरधिपवणफलकयोरुपरि समज्यसे तदानीं हे सोम सुवानः सूयमानस्त्वं
कलशेषासीदसि ॥

॥ अथाष्टाचत्वारिंशी ॥

पर्वस्व सोम क्रतुविन्न उक्थ्योऽव्यो वारे परि धाव मधु प्रियं ।

जहि विश्वान्रक्षस इंदो अचिणो वृहद्देम विदथे सुवीराः ॥४८॥

पर्वस्व । सोम । क्रतुऽवित् । नः । उक्थ्यः । अर्थः । वारे । परि । धाव । मधु । प्रियं ।

जहि । विश्वान् । रक्षसः । इंदो इति । अचिणः । वृहत् । वदेम । विदथे । सुऽवीराः ॥४८॥

हे सोम नोऽस्माकं क्रतुवित् कर्मज्ञः । स्तुतिज्ञ इत्यर्थः । उक्थ्यः स्तुत्यः ।
यतः स्तुत्योऽतः क्रतुविदित्यभिप्रायः । ईहशस्त्वं नोऽस्माकं यागाय पवस्व । स्रव
रसं । अथो वारे दशप्रदिने प्रियं मधु परि धाव । परि धार । हे इंदो दीप्त
सोम अचिणो भक्षकान्विश्वान्रक्षसो जहि । सुवीराः सुपुत्रा वयं विदथे यज्ञे
वृहन्महद्दत्तं वदेम । उच्चारयेम । याचेमेत्यर्थः । यज्ञा । प्रभूतं स्तोत्रं वदेम ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीय एकविंशो वर्गः ॥

प्र तु द्रवेति नवर्चे द्वितीयं सूक्तं काव्यस्योशनस आर्षे । अनादेशपरिभाषया
त्रैष्टुभं पवमानसोमदेवताकं । तथा चानुक्रांतं । प्र तु नवोशना इति । जागतमूर्ध्वं
प्रागुशनस इति वचनाज्जगत्यधिकारो निवृत्तः । गतो विन्नियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र तु द्रव परि कोशं नि पीद नृभिः पुनानो अग्नि वाजर्मर्ष ।

अश्वं न त्वा वाजिनं मर्जयंतोऽच्छा वृही रशनाभिर्नयति ॥१॥

प्र। तु। द्रव। परि। कोशं। नि। सीद्। नृऽभिः। पुनानः। अ॒भि। वा॒र्जं। अ॒र्षं।
अ॒र्षं। न। त्वा। वा॒जिनं। म॒र्जयंतः। अ॒च्छं। व॒र्हिः। र॒श॒नाभिः। न॒यन्ति॑ ॥१॥

हे सोम तु क्षिप्रं प्र द्रव। प्रगच्छ। गत्वा च कोशं द्रोणकलशं परि नि पीद।
निपणो भव। नृभिर्नृभिः पुनानः पूयमानो वाजमन्त्रं यजमानार्थमुद्दिश्या-
भ्यर्षं। अ॒भिगच्छ। वा॒जिनं बल॑वंतमर्षं नाश्वमिव तं यथा मार्जयन्ति तद्वा-
जाजिनं त्वां मार्जयंतः शोधयंतो वर्हिर्यज्ञमच्छ प्रति रशनाभी रशनावदायता-
भिरंगुलीभिर्नयन्त्यध्वर्युप्रमुखाः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

स्वा॒युधः प॑वते दे॒व इ॑ंदुर॒शस्ति॒हा वृ॒जनं॑ रक्ष॒माणः॑ ।

पि॒ता दे॒वानां॑ जनि॒ता सु॒दक्षो॑ वि॒ष्टंभो॑ दि॒वो ध॒रुणः॑ पृथि॒व्याः ॥२॥

सु॒ऽआ॒युधः॑ । प॑वते । दे॒वः । इ॑ंदुः । अ॒शस्ति॒ऽहा । वृ॒जनं॑ । रक्ष॒माणः॑ ।

पि॒ता । दे॒वानां॑ । जनि॒ता । सु॒ऽदक्षः॑ । वि॒ष्टंभः॑ । दि॒वः । ध॒रुणः॑ । पृथि॒व्याः ॥२॥

स्वायुधः शोभनायुध इंदुः सोमो देवः पवते। स च देवोऽशस्तिहा रक्षोहा
वृजनमुपद्रवं रक्षमाणः पिता पालको देवानां तथा जनितोत्पादकः सुदक्षः
सुबलो दिवो विष्टंभो विशेषेण स्तंभयिता पृथिव्याश्च धरुणो धारकः। एवं
महानुभावः पवते ॥

॥ अथ तृतीया ॥

ऋ॒पिर्वि॑प्रः पुर॒एता॑ जना॒नामृ॒भुधी॑रिं उ॒शना॑ का॒व्येन॑ ।

स चि॑द्वि॒वेदं॑ नि॒हितं॑ यदा॒साम॒पीच्यं॑ गु॒ह्यं नाम॑ गो॒नां ॥३॥

ऋ॒पिः । वि॑प्रः । पुरः॑ऽएता । जना॑नां । ऋ॒भुः । धी॑रः । उ॒शनां॑ । का॒व्येन॑ ।

सः । चि॑त् । वि॒वेदं॑ । नि॒ऽहितं॑ । यत् । आ॒सां । अ॒पीच्यं॑ । गु॒ह्यं । नाम॑ । गो॒नां ॥३॥

ऋपिरतींद्रियद्रष्टा विप्रो मेधावी पुरएता पुरतो गन्ता जनानां मनुष्याणा-
मृभुरू भासमानो धीरो धीमान् उशना एतन्नामर्षिर्यः स चित् स एव काव्येन
कवित्वेन स्तोत्रेण विवेद। लभते। किं। यदासां गोनां गवामपीच्यं। अंतर्हित-
नामैतत्। अंतर्हितं गुह्यं गोपनीयं नाम नामकमुदकं पयोलक्षणं ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

ए॒ष स्य॑ ते॒ मधु॑माँ इ॒न्द्र सो॒मो वृषा॑ वृ॒ष्णे परि॑ प॒वित्रे॑ अ॒क्षाः ।

स॒हस्र॑साः श॒तसा॑ भूरि॒दावा॑ श॒श्वत्त॑मं व॒र्हि॒रा वा॒ज्य॑स्थात् ॥४॥

ए॒षः । स्यः । ते । मधु॑ऽमान् । इ॒न्द्र । सोमः । वृषा॑ । वृ॒ष्णे । परि॑ । प॒वित्रे॑ । अ॒क्षारि॑ति ।

स॒हस्र॑ऽसाः । श॒तऽसाः । भूरि॑ऽदावा॑ । श॒श्वत्त॑ऽतमं । व॒र्हिः । आ । वा॒जी । अ॒स्यात् ॥४॥

हे इन्द्र वृष्णे वर्षकाय ते तुभ्यमेप स्यः स सोमो मधुमान् माधुर्योपेतो वृषा वर्षकः पवित्रे पर्यक्षाः । परि क्षरति । क्षरतेर्लुङि रूपं । स एव सहस्रसाः सहस्रसंख्याकधनस्य दाता शतसाः शतसंख्याकस्य दाता भूरिदावा ततोऽपि भूरिदाता वाजी बलवान् शश्वत्तमं नित्यं बर्हिर्यज्ञमास्थात् । अतिष्ठति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

ए॒ते सो॒मां अ॒भि ग॒व्या स॒हस्रा॑ म॒हे वा॒जाया॑मृ॒ताय॑ अ॒र्वांसि॑ ।

प॒वित्रे॑भिः प॒र्वमा॑ना अ॒सृय॑ञ्छ्व॒वस्य॑वो न पृ॒त॒नाजो॑ अ॒र्त्याः ॥५॥

ए॒ते । सो॒मां । अ॒भि । ग॒व्या । स॒हस्रा॑ । म॒हे । वा॒जाय॑ । अ॒मृता॑य । अ॒र्वांसि॑ ।

प॒वित्रे॑भिः । प॒र्वमा॑नाः । अ॒सृय॑न् । अ॒वस्य॑वः । न । पृ॒त॒नाजः॑ । अ॒र्त्याः ॥५॥

एते सोमा गव्या गव्यानि सहस्रा सहस्राणि अर्वांस्यन्नान्याशिरलक्षणानि लक्षीकृत्य पवित्रेभिः पवित्रच्छिद्रैः पर्वमानाः पूयमाना महे महते वाजायान्नायामृतायामृतत्वायाभ्यसृयन् सृज्यन्ते । किमिच्छवः । अर्वांस्यवोऽन्नेच्छवः पृतनाजः सेनाजेतारोऽत्या नाथा इव ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये द्वाविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

परि॑ हि ष्मा॑ पु॒रु॒हूतो॑ ज॒नानां॑ वि॒श्वासे॑र॒भोज॑ना पू॒यमा॑नः ।

अ॒था भ॑र॒ श्ये॑नभृ॒त प्र॒यांसि॑ र॒यिं तुं॑जानो॒ अ॒भि वा॒जम॑यं ॥६॥

परि॑ । हि । स्म । पु॒रु॒हूतः॑ । ज॒नानां॑ । वि॒श्वा । अ॒सेर॑ । भो॒ज॒ना । पू॒यमा॑नः ।

अ॒थ । आ । भ॒र । श्ये॑नऽभृ॒त । प्र॒यांसि॑ । र॒यिं । तुं॑जानः । अ॒भि । वा॒ज । अ॒यं ॥६॥

अयं पर्यसरत् परिसरति जनानामर्थाय विश्वा सर्वाणि भोजना भोजना-
न्यन्नानि धनानि वा । कीदृशः । पुरुहूतः । बहुभिराहूतः पूयमानः शोध्यमानः ।
अथ प्रत्यक्षकृतः । अचेदानी हे श्येनभृत श्येनेनाहृत सोम त्वं प्रयांस्यन्नान्या
भर । आहर । रयिं धनं तुजानो ददानो वाजमन्नं रसमभ्यर्ष । अभिगच्छ ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

ए॒प सु॒वानः॑ परि॒ सोमः॑ प॒वित्रे॑ सर्गो॒ न सृष्टो॑ अ॒दधा॒व॒द॒र्वा ।

ति॒ग्मे शि॒शानो॑ म॒हिषो॑ न शृ॒ंगे गा ग॒व्यन्म॒भि शू॒रो न स॒त्वा ॥७॥

ए॒पः । सु॒वानः । परि॒ । सोमः॑ । प॒वित्रे॑ । सर्गः॑ । न । सृष्टः॑ । अ॒द॒धा॒व॒त् । अ॒र्वा ।

ति॒ग्मे इति॑ । शि॒शानः॑ । म॒हिपः॑ । न । शृ॒ंगे इति॑ । गाः । ग॒व्यन् । अ॒भि । शू॒रः । न ।

स॒त्वा ॥७॥

एप सुवानः सूयमानोऽर्वाणकुशलः सोमः सर्गो न सृष्टो विसृष्टोऽथ इव
पवित्रे पर्येदधावत् । परिधावति । किंच तिग्मे तीक्ष्णे शृंगे शिशानस्तीक्ष्णीकुर्वन्
महिषो न महान् महिषाख्यो मृग इव । तथान्यदृष्टांतः । गा गव्यन् प्रभूता गा
इच्छन् शूरो न शूर इव । एतौ महिषशूरो यथा प्रतिबुद्धौ शीघ्रं धावतस्तद्वत्
सत्वा सदनशीलोऽयं गच्छतीति शेषः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

ए॒षा य॒यौ पर॒माद॑तर॒द्रेः कू॒चित्त॒तीरू॒र्वे गा वि॒वेद॑ ।

दि॒वो न वि॒द्युत्स्न॒नय॑न्त्य॒भैः सोम॑स्य ते प॒वते॑ इं॒द्र धारा॑ ॥८॥

ए॒षा । आ । य॒यौ । पर॒मात् । अ॒तः । अ॒द्रेः । कू॒ऽचित् । स॒तीः । ऊ॒र्वे । गाः । वि॒वेद॑ ।

दि॒वः । न । वि॒ऽद्युत् । स्न॒नय॑न्ती । अ॒भैः । सोम॑स्य । ते । प॒वते॑ । इं॒द्र । धारा॑ ॥८॥

एषा सोमधारा परमादुच्छ्रितास्थानाद्ययौ जगाम पावं तथा प्राप्तव्यं देशं
वा । किंच । अद्रेः पक्षीनां निवासस्थानस्य पर्वतस्यांतः कूचित् क्वचित् कुव-
चिद्रूढ ऊर्वे देशे सतीर्वर्तमानाः पक्षिभिरपहता गा विवेद । लब्धवती । यत्र
पण्यो गा अपहृत्य स्थापितवंतः स देश ऊर्वः । ऊर्वे गव्यं महि गृणानः
। ऋग्वे० ६. १७. १ । इति हि मंत्रांतरं । दिवो न विद्युत् दिवः सकाशाद्विद्युदिव
स्ननयन्ती शब्दयन्ती । विद्युद्विशेष्यते । अभैः प्रेरितेति शेषः । सा यथा शब्दं

करोति तद्वच्छन्दं कुर्वती । सोमस्य संबन्धिनी सेयं धारा हे इंद्र ते त्वदर्धं त्वत्पानाय पवते । पूयते । क्षरति वा ॥

॥ अथ नवमी ॥

उत्त स्म राशिं परि यासि गोनामिद्रेण सोम सरथं पुनानः ।

पूर्वीरिषो बृहतीर्जीरदानो शिक्षा शचीवस्तव ता उपपुत् ॥९॥

उत्त । स्म । राशिं । परि । यासि । गोनां । इंद्रेण । सोम । सऽरथं । पुनानः ।

पूर्वीः । इषः । बृहतीः । जीरदानो इति जीरऽदानो । शिक्षा । शचीऽवः । तव ।

ताः । उपऽपुत् ॥९॥

उत्त स्म अपि च खलु हे सोम पुनानः पूयमानो गोनां गवां राशिं समूहं पणिभिरपहतं परियासि । परिगच्छसि । कथंभूतः सन् । उच्यते । इंद्रेण सह सरथमेकमेव रथमास्थाय । हे जीरदानो क्षिप्रदान सोम उपपुत् उपस्तूयमानस्त्वं पूर्वीर्वहतीर्वहतीर्महतीरिष उक्तलक्षणान्यन्नानि शिक्ष । देहि । हे शचीवोऽवन् ता इषस्तव स्वभूता इति शेषः ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये त्रयोविंशो वर्गः ॥

अयं सोम इत्यष्टर्चं तृतीयं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । अयं सोमोऽष्टावित्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अयं सोमं इंद्र तुभ्यं सुन्वे तुभ्यं पवते त्वमस्य पाहि ।

त्वं ह यं चकृषे त्वं ववृष इंद्रुं मदाय युज्याय सोमं ॥१॥

अयं । सोमः । इंद्र । तुभ्यं । सुन्वे । तुभ्यं । पवते । त्वं । अस्मि । पाहि ।

त्वं । ह । यं । चकृषे । त्वं । ववृषे । इंद्रुं । मदाय । युज्याय । सोमं ॥१॥

हे इंद्र अयं सोमस्तुभ्यं त्वदर्धं सुन्वे । सूयते ॥ सुनोतेः कर्मार्थं लटि लोपस्त आत्मानेपदेशिति तलोपः ॥ तुभ्यं त्वदर्धमेव पवते । पूयते । त्वं चास्यामुं पाहि । पिव । त्वं ह यमिदं सोमं चकृषे करोपि । त्वं च यं ववृषे वृतवानसि । किमर्थं । मदाय युज्याय सहायाय । सोम इंद्राय बलकरत्वात्सहाय इति प्रसिद्धं । यमेवं करोपि त्वं तं पाहीति समन्वयः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

स ई॒ रथो॒ न भुरि॒षाळ॑योजि महः॒ पुरु॑णिं सा॒तये॒ वसू॑नि ।

आदी॑ विश्वा॒ नहु॑ष्याणि जा॒ता स्व॑र्षाता॒ वने॑ ऊ॒र्ध्वा न॑वंत ॥२॥

सः । ई॒ । रथः । न । भुरि॒षाट् । अ॒योजि॒ । महः । पुरु॑णिं । सा॒तये॒ । वसू॑नि ।

आत् । ई॒ । विश्वा॒ । न॒हुष्या॑णि । जा॒ता । स्वःऽसा॑ता । वने॑ । ऊ॒र्ध्वा । न॑वंत ॥२॥

स ई सोऽयं सोमो भुरिषाट् भूरिभारस्य सोढा रथो न रथ इव भुरिषाट् प्रभूतस्य भारस्य सोढायोजि । युज्यते । कीदृशः सः । महो महान् । किमर्थमयोजि । पुरुणि वहूनि वसूनि धनानि सातयेऽस्मभ्यं दातुं । आदी योगानंतरं विश्वा विश्वानि सर्वाणि नहुष्याणि । नहुषो मनुष्याः । तेषां संबन्धीनि जाता जातान्य-स्मद्धिरोधादूर्ध्वान्मुखानि वने वननीये स्वर्षाता स्वर्षातौ । संग्रामनामैतत् । स्वर्गलाभयुक्ते संग्रामे नवंत । गच्छंतु । नवतिर्गतिकर्मा । यद्वा सोमं संग्रामे युद्धार्थिनः संगच्छंति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

वा॒युर्न॑ यो नि॒युत्वाँ॑ इ॒ष्टया॑मा॒ नास॑त्येव॒ हव॒ आ शं॑भविष्टः ।

वि॒श्ववा॑रो द्रवि॒णोदा॑ इव॒ त्मन्पू॑षेव॒ धी॒ज्वनो॑ऽसि सोम ॥३॥

वा॒युः । न । यः । नि॒युत्वा॑न् । इ॒ष्टया॑मा । नास॑त्याऽइव । हव॑ । आ । शं॑भविष्टः ।

वि॒श्वऽवा॑रः । द्रवि॒णोदा॑ऽइव । त्मन् । पू॒षाऽइव । धी॒ऽज्वनः॑ । अ॒सि । सो॒म ॥३॥

यः सोमो नियुत्वात् । नियुतो वायोरश्वाः । तद्वान् वायुर्न वायुरिवेष्टयामेष्ट-गमनः । नासत्येवाश्विनाविव हवमाह्वानमाकर्ण्य आ सर्वतः शंभविष्टः मुखस्य भावयितृत्तमः । द्रविणोदा इव धनदातेव त्मन् आत्मनि विश्ववारो विश्वैर्वरणीयो भवति तद्वद्विश्ववारोऽसि । पूषेव षोषकः सवितेव धीज्वनो मनोवेगोऽसि । यद्वा । कर्मणां प्रवर्तयितासि हे सोम ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

इ॒न्द्रो न॑ यो म॒हा क॑र्माणि॒ चत्रि॑र्हि॒ता वृ॒चाणा॑मसि सोम पू॒र्भित् ।

पे॒द्दो न॑ हि त्वमहि॒नाम्नां॑ ह॒ता वि॒श्वस्या॑सि सोम॒ दस्योः॑ ॥४॥

इंद्रः । न । यः । महा । कर्माणि । चक्रिः । हुंता । वृत्राणां । असि । सोम । पूःऽभि ।
पैङ्गः । न । हि । त्वं । अहिऽनाम्नां । हुंता । विश्वस्य । असि । सोम । दस्योः ॥४॥

इंद्रो न इंद्र इव यत्त्वं महा महांति कर्माणि चक्रिस्ताच्छील्येन करोषि स त्वं
हे सोम वृत्राणां शत्रूणां हुंतासि । भवसि । तथा पूभिर्त् पुरां भेत्तासि । किंच ।
पैङ्गो नाश्व इव खल्वहिनाम्नां हुंता भवसि । आगत्य हुंतीत्यहिः । तन्नामका-
नामित्यर्थः । न केवलं तेपामेव अपि तु विश्वस्यापि सर्वस्यापि दस्योरुप-
पयितुः शत्रोर्हंतासि ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अग्निर्न यो वन आ सृज्यमानो वृथा याजांसि कृणुते नदीषु ।

जनो न युधा महत् उपच्छिरियर्ति सोमः पर्वमान ऊर्मि ॥५॥

अग्निः । न । यः । वने । आ । सृज्यमानः । वृथा । याजांसि । कृणुते । नदीषु ।

जनः । न । युधा । महत् । उपच्छिः । इर्यर्ति । सोमः । पर्वमानः । ऊर्मि ॥५॥

अग्निर्न अग्निरिव यः सोमो वनेऽरण्ये आ सृज्यमानः । वनसंबन्धग्निर्यथा
बलानि कुस्ते एवं यः सोमो वृथानायासेन नदीघांतरिक्षाणि याजांसि कृणुते
कुस्ते । किंच युधा युद्धस्य कर्ता जनो न शूरो मनुष्य इव महत् शत्रोरुपच्छिः ।
वाङ्मैतत् । शब्दयिता सन् पर्वमानः प्रयमानः सोम ऊर्मि प्रवृद्धं रसमियर्ति ।
प्रेरयति ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

एते सोमा अति वाराण्यव्या दिव्या न कोशासो अभ्रवर्षाः ।

वृथा समुद्रं सिंधवो न नीचीः सुतासो अभि कलशां असृयन् ॥६॥

एते । सोमाः । अति । वाराणि । अव्याः । दिव्याः । न । कोशासः । अभ्रऽवर्षाः ।

वृथा । समुद्रं । सिंधवः । न । नीचीः । सुतासः । अभि । कलशान् । असृयन् ॥६॥

एते प्रयमानाः सोमा अब्याविमयानि वाराणि बालान्यति गच्छंतीति शेषः ।
तत्र दृष्टांतः । दिव्या न कोशासः । दिवि भवाः कोशा आप इव । ता विशेष्यन्ते ।
अभ्रवर्षा अभ्रैर्वृष्यमाणाः । किंच वृथानायासेन समुद्रं सिंधवो न नद्य इव नी-
चीनीचीनायाः सुतासोऽभिपुताः सोमाः कलशानभ्यसृयन् । अभिगच्छंति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

शुष्मी शर्धो न मारुतं पवस्वानभिश्स्ता दिव्या यथा विद् ।

आपो न मक्षु सुमतिर्भवा नः सहस्राप्ताः पृतनापाएन यज्ञः ॥७॥

शुष्मी । शर्धोः । न । मारुतं । पवस्व । अनभिऽश्स्ता । दिव्या । यथा । विद् ।

आपः । न । मक्षु । सुऽमतिः । भव । नः । सहस्रऽअप्ताः । पृतनापाट् । न । यज्ञः ॥७॥

हे सोम शुष्मी । शुष्मं बलं शोषणात् । बलवांस्त्वं मारुतं शर्धो न मरुतां बलमिव पवस्व । तव हृष्टमेव स्पष्टयति । यथा दिव्या विद् प्रजानभिश्स्ता । अभिशासो निंदा । अनिदिता पवते । मरुतो चै देवानां विश इति हि ब्राह्मणं । किंच । आपो नोदकानीव मक्षु क्षिप्रं पवमानस्त्वं सुमतिर्भव नोऽस्माकं । किंच सहस्राप्ताः । अप्त इति रूपनाम । बहुरूपस्त्वं पृतनापाट् पृतनानामभि-
भवितेन्द्र इव यज्ञो यष्ट्यो भवसीति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

राज्ञो नु ते वरुणस्य व्रतानि बृहन्नभीरं तव सोम धाम ।

शुचिष्टमसि प्रियो न मित्रो दक्षाय्यो अर्यमेवासि सोम ॥८॥

राज्ञः । नु । ते । वरुणस्य । व्रतानि । बृहत् । गभीरं । तव । सोम । धाम ।

शुचिः । त्वं । असि । प्रियः । न । मित्रः । दक्षाय्यः । अर्यमाऽइव । असि । सोम ॥८॥

हे सोम वरुणस्य वारकस्य ते तव व्रतानि कर्माणि नु क्षिप्रं करोमीति शेषः । हे सोम तव धाम तेजःस्थानं बृहन्महन्नभीरं च । प्रियो मित्र इव त्वं शुचिर्दीप्तः शुद्धो वासि । अर्यमेव अर्यमा देव इव त्वं दक्षाय्योऽसि ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये चतुर्विंशो वर्गः ॥

प्रो स्य वह्निरिति सप्तर्चं चतुर्थं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । प्रो स्य सप्तैत्यनु-
क्तान्तं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्रो स्य वह्निः पथ्याभिरस्यान् दिवो न वृष्टिः पर्वमानो अक्षाः ।

सहस्रंधारो असदन्त्येस्मे मातुरुपस्थे वन् आ च सोमः ॥९॥

प्रो इति । स्यः । वह्निः । पथ्याभिः । अस्यान् । दिवः । न । वृष्टिः । पवमानः । अक्षारिति ।
सहस्रधारः । असदत् । नि । अस्मे इति । मातुः । उपऽस्थे । वने । आ । च । सोमः ॥ १ ॥

प्र ऊ इति निपातद्वयसमुदाय एको निपातितः । प्रो अस्यान् प्रस्यंदते स्यः
स वह्निर्वोढा पथ्याभिर्यज्ञमार्गैः । दिवो न वृष्टिर्दिवः सकाशाद्दृष्टिरिव पवमानः
सन् अक्षाः । व्याप्रोपि । सोऽयं सोमः सहस्रधारी बहुधारः सन् अस्मे अस्मासु
न्यसदत् । निधीदति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

राजा सिंधूनामवसिष्ट वासं ऋतस्य नावमारुहद्रजिष्ठां ।

अप्सु द्रप्सो ववृधे श्येनजूतो दुहे ई पिता दुहे ई पितुर्जा ॥ २ ॥

राजा । सिंधूनां । अवसिष्ट । वासं । ऋतस्य । नाव । अ । अरुहत् । रजिष्ठां ।

अप्सु । द्रप्सः । ववृधे । श्येनऽजूतः । दुहे । ई । पिता । दुहे । ई । पितुः । जां ॥ २ ॥

अयं राजा सोमः सिंधूनामुदकानां क्षीरादिस्वदिनीनां गवां वा वासो
वसनस्थानीयं क्षीराख्यं श्रयणद्रव्यमवसिष्ट । आच्छादयति । तथा कृत्वा रजिष्ठा-
मृजुतरामृतस्य यज्ञस्य नावमारुहत् । आरोहति । स द्रप्सः सोमरसः श्येनजूतः
श्येनेनापहतो रसोऽप्सु वसतीवरीषु ववृधे । वर्धते । ई तमिमं पितुः पाल-
कात्पितृस्थानीयाद्युलोकान्जां जातमपत्यं सोममीमयं पिता पालको लोको
दुहे । दोग्धि रसं । तथाध्वर्युरपि दुहे । दोग्धि । अथवोक्तलक्षणमेतं सोमं पिता
पालकः स्वामी यजमानो दोग्धि फलं तथा दुहेऽध्वर्युरपि रसं दुहे । यद्वा दुह
ईमिति पुनस्तुक्तिरादरार्थं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

सिंहं नसंत मध्वो अयासं हरिमरुपं दिवो अस्य पतिं ।

शूरो युत्सु प्रथमः पृच्छते गा अस्य चक्षसा परि पात्युक्षा ॥ ३ ॥

सिंहं । नसंत । मध्वः । अयासं । हरिं । अरुपं । दिवः । अस्य । पतिं ।

शूरः । युत्सु । प्रथमः । पृच्छते । गाः । अस्य । चक्षसा । परि । पाति । उक्षा ॥ ३ ॥

सिंहं शूराणां हिंसकं सिंहसदृशं मध्व उदकस्यायासं प्रेरकं हरिं हरितवर्णमस्य
दिवो युलोकस्य पतिं पालकं सोमं नसंत । व्याभ्रवंति यजमानाः । युत्सु संपामेषु
शूरः प्रथमो देवानां मध्ये मुख्यः सोमो गाः पणिभिरपहताः पृच्छते मार्गज्ञान् ।

पणीन् हवा गा लब्धुं गोमार्गं पृच्छतीत्यर्थः । किंच । अस्य चक्षसा सामर्थ्येनोक्षा
सेक्ता देवेन्द्रः परि पाति विश्वं ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

मधुपृष्ठं घोरमयासमश्वं रथे युजंत्युरुचक्र ऋषं ।

स्वसारं ईं जामयो मर्जयन्ति सनाभयो वाजिनमूर्जयन्ति ॥४॥

मधुऽपृष्ठं । घोरं । अयासं । अश्वं । रथे । युजन्ति । उरुऽचक्रे । ऋषं ।

स्वसारः । ईं । जामयः । मर्जयन्ति । सऽनाभयः । वाजिनं । ऊर्जयन्ति ॥४॥

मधुपृष्ठं मधुरपृष्ठभागं घोरं भयानकमयासं गंतारमृषं दर्शनीयमुक्तलक्षणा-
श्वस्थानीयं व्याप्तं सोमसुरुचक्रे प्रभूतचक्रे रथे यथाश्वं रथे युजन्ति रथिकास्तद्धत्
प्रभूतचरणे रथे रंहणस्य साधने यज्ञाख्ये रथे युजन्ति । योजयंत्यध्वर्यादयः ।
किंच । ईमेनं सोमं स्वसारः स्वयंसारिण्यः परस्परं स्वसृभूता वा जामयो वंधुभूता
अंगुलयः । एकहस्तनिष्पन्नत्वात् स्वसृत्वं जामित्वं च । एवंभूता मार्जयन्ति ।
शोधयन्ति । तदेवाह । सनाभयः समानबंधना वाजिनं बलवंतं सोममूर्जयन्ति ।
वलिनं कुर्वन्ति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

चतस्र ईं घृतदुहं सचन्ते समाने अंतर्धरुणे निषत्ताः ।

ता ईमर्षन्ति नमसा पुनानास्ता ईं विश्वतः परि षन्ति पूर्वीः ॥५॥

चतस्रः । ईं । घृतऽदुहं । सचन्ते । समाने । अंतः । धरुणे । निऽसत्ताः ।

ताः । ईं । अर्षन्ति । नमसा । पुनानाः । ताः । ईं । विश्वतः । परि । षन्ति । पूर्वीः ॥५॥

चतस्रो घृतदुहो घृतदोग्ध्यो गाव ईमेनं सोमं सचन्ते । सेवन्ते । कीदृश्यस्ताः ।
समान एकस्मिन्धरुणे सर्वेषां धारकेऽंतरिक्षे निषत्ता निषत्ताः । ता घृतदुह
ईमेनमर्षन्ति प्राप्नुवन्ति नमसान्नेन पुनानाः पूयमानाः सत्यः । ताः पूर्वीर्विद्वाः
प्रभूता गावो विश्वतः सर्वतः परि षन्ति । परिभवन्ति ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

विष्टंभो द्विवो धरुणः पृथिव्या विश्वा उत क्षितयो हस्तं अस्य ।

असत्त उत्सो गृणते नियुत्वान्मथो अंगुः पंचत इन्द्रियाय ॥६॥

विष्टंभः । दिवः । धरुणः । पृथिव्याः । विश्वाः । उत । क्षितयः । हस्ते । अस्य ।
असत् । ते । उत्सः । गृणते । नियुत्वान् । मध्वः । अंशुः । पवते । इंद्रियाय ॥ ६ ॥

अयं सोमो दिवो द्युलोकस्य विष्टंभभूतः । यथा गृहस्य स्तंभस्तद्वत् । तथा
पृथिव्या धरुणो धारकः । उतापि च विश्वाः सर्वाः क्षितयः प्रजा अस्य सोमस्य
हस्ते भवंति । उत्सः । उत्तरंत्यस्मात्कामा इत्युत्सः सोमः । स गृणते स्तुवते ते तुभ्यं
नियुत्वानश्ववानसत् । भवतु । स सोमो मध्वो मधु । कर्मणि षष्ठी । मधुररसोऽंशुः
सोमः । अंशुः शमष्टमाचो भवतीति यास्कः । नि० २. ५. । इंद्रियाय पवते ।
पूयते । अभिपूयते ॥

॥ अथ सप्रमो ॥

वन्वन्वातो अभि देववीतिमिंद्राय सोम वृचहा पवस्व ।

शग्धि महः पुरुषंद्रस्य रायः सुवीर्यस्य पतयः स्याम ॥ ७ ॥

वन्वन् । अवातः । अभि । देवऽवीतिं । इंद्राय । सोम । वृचऽहा । पवस्व ।

शग्धि । महः । पुरुऽंद्रस्य । रायः । सुऽवीर्यस्य । पतयः । स्याम ॥ ७ ॥

॥ इति सप्रमस्य तृतीये पंचविंशो वर्गः ॥

प्र हिन्वान इति षड्चं पंचमं सूक्तं मैत्रावरुणेर्वसिष्ठस्यार्थं त्रिष्टुभं पवमानः
सोमदेवताकं । तथा चानुक्रांतं । प्र हिन्वानः षड्वसिष्ठ इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र हिन्वानो जनिता रोदस्यो रथो न वाजं सनिष्यन्वासीत् ।

इंद्रं गच्छन्नायुधा संशिर्शानो विश्वा वसु हस्तयोरादधानः ॥ १ ॥

प्र । हिन्वानः । जनिता । रोदस्योः । रथः । न । वाजं । सनिष्यन् । अयासीत् ।

इंद्रं । गच्छन् । आयुधा । संऽशिर्शानः । विश्वा । वसु । हस्तयोः । आऽदधानः ॥ १ ॥

हिन्वानः प्रेर्यमाणोऽध्वर्यादिभिर्जनितोत्पादयिता रोदस्योर्द्यावापृथिव्योः ।
तयोर्जनयितृत्वं वृष्टिप्रदानहविःप्रापणाभ्यां । तादृक् सोमो वाजमत्तं सनिष्यन्
दास्यन् प्रायासीत् प्रयच्छति । इंद्रं गच्छन् प्राप्नुवन् आयुधायुधानि संशिर्शानः
सम्यक् तीक्ष्णीकुर्वन् इंद्रसाहाय्यगमनार्थं तीक्ष्णायुधः सन् विश्वा सर्वाणि वसु
यसूनि हस्तयोरादधानोऽस्मभ्यं दानाय एवं कुर्वन् प्रायासीत् ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अभि चिपृष्ठं वृषणं वयोधामांगूषाणामवावशन्त वाणीः ।

वना वसानो वरुणो न सिंधून्वि रत्नधा दयते वार्याणि ॥२॥

अभि । चिऽपृष्ठं । वृषणं । वयःऽधां । आंगूषाणां । अवावशन्त । वाणीः ।

वना । वसानः । वरुणः । न । सिंधून् । वि । रत्नऽधाः । दयते । वार्याणि ॥२॥

चिपृष्ठं चीणि पृष्ठानि स्तोत्राणि द्रोणकलशादिस्थानानि वा सवनानि वा यस्य स तथोक्तः । तं वृषणं वर्षकं वयोधामन्नस्य दातारं सोममांगूषाणामाघोपवतां स्तोत्राणां वाणीर्वाचोऽभ्यवावशन्त । शब्दयन्ते । वना वनान्युदकानि वसान आच्छादयन् वरुणो न वरुण इव सिंधूनाच्छादयति तद्वत् । रत्नधा रत्नानां दाता सोमो वार्याणि धनानि दयते । प्रयच्छति स्तोत्रभ्यः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

शूर्यामः सर्ववीरः सहावाज्जेता पवस्व सनिता धनानि ।

तिग्मायुधः शिप्रधन्वा समत्स्वपाळ्हः साह्यान्पृतनासु शचून् ॥३॥

शूरऽयामः । सर्वऽवीरः । सहावान् । जेतां । पवस्व । सनिता । धनानि ।

तिग्मऽआयुधः । शिप्रऽधन्वा । समत्ऽसुं । अर्पाळ्हः । साह्यान् । पृतनासु । शचून् ॥३॥

हे सोम पवस्व त्वं । कीदृशस्त्वं । शूर्यामः । शूराणां यामः संघो यस्य सः । सर्ववीरः सर्वे वीरा यस्य स तथोक्तः । सहावान् सहनवान् जेता जयशीलः सनिता संभक्ता धनानि । तिग्मायुधः तीक्ष्णप्रहरणसाधनः । शिप्रधन्वा शिप्रसहनशीलधन्वा समासु संयामेषुपाळ्होऽसोढः साह्यान् अभिभवन् । कुच । पृतनासु शचुसेनासु । कान् । शचून् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

उरुग्व्यूतिर्भयानि कृणन्समीचीने आ पवस्वा पुरंधी ।

अपः सिप्तासन्नुपसः स्वर्गाः सं चिक्रदो महो अस्मभ्यं वाजान् ॥४॥

उरुऽग्व्यूतिः । अर्भयानि । कृणन् । समीचीने इति संऽईचीने । आ । पवस्व ।

पुरंधी इति पुरेऽधी ।

अपः । सिप्तासन् । उपसः । स्वः । गाः । सं । चिक्रदुः । महः । अस्मभ्यं । वाजान् ॥४॥

हे सोम उरुगव्यूतिर्विस्तीर्णमार्गस्वमभयानि स्तोतृभ्यः कृण्वन् कुर्वन् पुरंधी ।
इदं द्यावापृथिव्योर्नाम । ते समीचीने संगते कुर्वन् आ पवस्व । आ धर । अप
उघसः स्वरादित्यं गा रश्मीश्च सिपासन् पुष्ट्यर्थं संभक्तुमिच्छन् सं चित्रदः ।
संक्रंदसे । महो महतो महांति वाजानन्वान्यस्मभ्यं दातुमिति शेषः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

मत्सि सोम वरुणं मत्सि मित्रं मत्सीर्द्रमिंदो पवमान् विष्णुं ।

मत्सि शर्धो मारुतं मत्सि देवान्मत्सि महामिंद्रमिंदो मदाय ॥५॥

मत्सि । सोम । वरुणं । मत्सि । मित्रं । मत्सि । इंद्रं । इंद्रो इति । पवमान् । विष्णुं ।

मत्सि । शर्धोः । मारुतं । मत्सि । देवान् । मत्सि । महं । इंद्रं । इंद्रो इति । मदाय ॥५॥

हे पवमान पूयमानेदो सोम त्वं वरुणादीन् मत्सि तर्पय तेषां मदाय ।
इंद्रस्य प्राधान्याद्द्विरभिधानं ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

एवा राजेव ऋतुमाँ अमेन विश्वा घनिघ्नदुरिता पवस्व ।

इंदो सूक्ताय वचसे वयो धा यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥६॥

एव । राजाऽइव । ऋतुऽमान् । अमेन । विश्वा । घनिघ्नत् । दुःऽइता । पवस्व ।

इंदो इति । सुऽउक्ताय । वचसे । वयः । धाः । यूयं । पात । स्वस्तिऽभिः । सदा । नः ॥६॥

अनया स्तुतिमुपसंहरन् फलमाशास्ते । हे सोम एवैवं स्तुत इति शेषः ।
ऋतुमाँस्त्वं राजेवामेन वलेन विश्वा सर्वाणि दुरिता दुरितानि घनिघ्नद्विना-
शयन् पवस्व । हे इंद्रो दीप्त सोम सूक्ताय शोभनमुदिताय वचसेऽस्माकं स्तोत्राय
तद्वचो विमृष्यार्थवदवगत्य वयो धाः । अन्नं धेहि । अन्नलाभस्य स्तुतिनिमित्त-
कत्वात्तस्य स्तुतिवचसः प्राधान्येनोक्तिः । शिष्टं सिद्धं ॥

॥ इति सप्तमस्य तृतीये पडिंशो वर्गः ॥

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निवारयन् ।

पुमर्थाश्चतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

इति श्रीमद्राजाधिराजपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवर्तकथीवीरबुद्धभूपालसाम्राज्यधुरं-
धरेण सायणाचार्येण विरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे ऋक्संहिताभाष्ये
सप्तमाष्टके तृतीयोऽध्यायः समाप्तः ॥

यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।
 निर्ममे तमहं वंदे विद्यातीर्थमहेश्वरं ॥
 तृतीयं श्रुतितत्त्वज्ञः सप्रमस्याष्टकस्य सः ।
 व्याख्याय सायणामात्यश्वतुर्थं व्याचिकीर्षति ॥

तत्रासर्जिति पदृचमष्टमं सूक्तं मारीचस्य कश्यपस्यार्थं त्रैष्टुभं पवमानसोम-
 देवताकं । असर्जिं कश्यप इत्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

असर्जिं वक्त्रा रथ्ये यथाजौ धिया मनोतां प्रथमो मनीषी ।

दश स्वसारो अधि सानो अय्येऽर्जति वह्निं सदनान्यच्छं ॥१॥

असर्जिं । वक्त्रा । रथ्ये । यथा । आजौ । धिया । मनोतां । प्रथमः । मनीषी ।

दश । स्वसारः । अधि । सानौ । अय्ये । अर्जति । वह्निं । सदनानि । अच्छं ॥१॥

वक्त्रा शब्दायमानः । वच परिभाषणौ । वनिप् । एतादृशः पवमानः सोम
 आजौ । अर्जति कर्मार्थमृत्विज इत्याजिर्यज्ञः । तस्मिन्धिया कर्मणा स्तोत्रेण वा
 साकमसर्जिं । सृज्यते पात्रेषिति । तत्र दृष्टांतः । रथ्ये यथा रथाहं आजौ । संया-
 मनामैतत् अर्जति प्रष्टिपंत्यायुधान्यत्रेति । तस्मिन्नथ्यो यथा धियांगुल्या सृज्यते
 तद्यत् । कीदृशः । मनोता । यस्मिन्देवानां मनांस्योतानि प्रोतानि सः । तथा च
 ब्राह्मणं तस्मिन् हि तेषां मनांस्योतानीति । प्रथमः । सर्वेषां देवानां मुख्यः ।
 मनीषी । मनस ईषा मनीषा स्तुतिः । तद्वान् । दश स्वसारो दशसंख्याका
 अंगुलयः सदनानि यज्ञगृहाण्यच्छाभिमुखीकृत्य वह्निं वोढारं सोमं सानौ
 समुच्छ्रिते । अधिः सप्रमथ्यानुवादकः । अय्येऽविभवेऽविवालेन कृते पयि-
 चेऽर्जति । प्रेरयति । अज गतिद्योपणयोः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

वीती जनस्य दिव्यस्य क्वयैरधि सुवानो नहुषेभिरिदुः ।

प्र यो नृभिरमृतो मर्त्येभिर्मर्मृजानोऽविभिर्गोभिरुद्विः ॥२॥

वीती । जनस्य । दिव्यस्य । क्वयैः । अधि । सुवानः । नहुषेभिः । इदुः ।

प्र । यः । नृऽभिः । अमृतः । मर्त्येभिः । मर्मृजानः । अविऽभिः । गोऽभिः । अत्ऽभिः ॥२॥

कथैः साधुभिः स्तोतृभिर्नहुष्येभिर्मनुष्यैः सुवानोऽभिषूयमाण इंदुः सोमो दिव्यस्य दिवि भवस्य जनस्य देवगणस्य वीती । सुपां सुलुगिति चतुर्थ्याः पूर्व-सवर्णदीर्घः । सोमभक्षणार्थं यज्ञमधिगच्छति । किंचामृतो मरणधर्मरहितो यः सोमो नृभिः कर्मनेतृभिर्मर्त्यैर्भिर्मर्त्यैरविभिरविमयैः पविचैस्तथा गोभिरानहुहैरधि-पवणचर्मभिः । यद्वा गोविकारैः क्षीरादिभिरद्भिर्वसतीवर्षादिभिरुदकैश्च मर्मृजानो भृशं शोध्यमानः सन् यज्ञं प्रति गच्छति । उपसर्गश्रुतेर्योग्यक्रियाध्याहारः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

वृषा वृष्ये रीरुवदंशुरस्मै पवमानो रुशदीर्ते पयो गोः ।

सहस्रमृक्षा पथिभिर्वचोविदध्वस्मभिः सूरु अखं वि याति ॥३॥

वृषा । वृष्ये । रीरुवत् । अंशुः । अस्मै । पवमानः । रुशत् । ईर्ते । पयः । गोः ।

सहस्रं । मृक्षा । पथिऽभिः । वचऽवित् । अध्वस्मऽभिः । सूरः । अखं । वि । याति ॥३॥

वृषा कामानां वर्षको वृषेवाचरन्वा रीरुवद्भृशं श्छायमानोऽंशुः सोमः पवमानः पूयमानः सन् अस्मै वृष्ये वर्षकायेन्द्राय तदर्थं रुशत् । रोचतेरिदं रूपं । आरोचमानं श्रेतं गोः पय आश्रयणद्रव्यमीर्ते । गच्छति । ईर गतौ । आदादिकः । किंच मृक्षा । छंदसीवनिपाविति मत्वथीयो वनिप् । स्तोत्रवान् अत एव वचोवित् स्तुतीनां ज्ञाता सूरः सुवीर्यैः सर्वेषामग्निष्टोमादिकर्मणि प्रेरकः सो-मोऽध्वस्मभिर्ध्वंसनवर्जितैर्हिंसारहितैः सहस्रं पथिभिर्वहुभिर्मागैरखं सूक्ष्मच्छिद्रं पवित्रं वि याति । अतीत्य द्रोणकलशं गच्छति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

रुजा हृव्हा चिद्रक्षसः सदांसि पुनान इंद ऊर्णुहि वि वाजान् ।

वृश्चोपरिष्टानुजता वधेन ये अंतिं दूरादुपनायमेयां ॥४॥

रुज । हृव्हा । चित् । रक्षसः । सदांसि । पुनानः । इंदो इति । ऊर्णुहि । वि । वाजान् ।

वृश्च । उपरिष्टात् । तुजता । वधेन । ये । अंतिं । दूरात् । उपऽनायं । एयां ॥४॥

हे सोम हृव्हा चिद्रुढान्यपि परैरगंतव्यत्वेन रक्षसो राक्षसस्य सदांसि स्थानानि पुराणि रुज । विनाशय । रुजो भंगे । तौदादिकः । किंच हे इंदो पवमानः पुनानः पवित्रादिभिः पूयमानस्त्वं वाजान् तस्यान्वानि तस्य बलानि वीर्णुहि । आच्छादय ।

आहेत्यर्थः ॥ तथा ये राक्षसा उपरिष्ठादूर्ध्वदेशादागच्छन्ति ये वांत्वंतिके समीप
आगच्छन्ति । ये च दूरादूर्ध्वदेशाद्वागच्छन्ति तेषां राक्षसानामुपनायमुपनेतारं स्वा-
मिनं तुजता । तुजतिर्हिंसाकर्मा । हिंसकेन वधेन हननसाधनेनायुधेन त्वं वृश्च ।
छिंधि । औत्रश्चु छेदने । तौदादिकः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स प्रत्नवन्नयसे विश्ववार सूक्ताय पयः कृणुहि प्राचः ।

ये दुःसहासो वनुपा वृहंतस्तांस्ते अश्याम पुरुकृपुरुक्षो ॥ ५ ॥

सः । प्रत्नऽवत् । नयसे । विश्वऽवार । सुऽउक्ताय । पयः । कृणुहि । प्राचः ।

ये।दुःसहांसः।वनुपा।वृहंतः।तान्।ते।अश्याम।पुरुऽकृत।पुरुक्षो।इति पुरुऽक्षो ॥ ५ ॥

हे विश्ववार विश्वैः सर्वैर्वरणीय हे सोम स तादृशस्त्वं प्रत्नवत् पुराण इव
स्थितस्त्वं नयसे नवीयसे नवतराय । नवशब्दादीयमुनीकारलोपच्छांदसः । तस्मै
सूक्ताय शोभनस्तुतिकाय मह्यं पथो मार्गान् प्राचः प्राचीनान् कृणुहि । कुरु ।
सर्वत्र गमनं प्रयच्छेत्यर्थः ॥ कृवि हिंसाकरणयोः । धिन्विकृण्वोरच्चेत्युप्रत्ययः ॥ हे
पुरुकृत् बहुकर्मन् हे पुरुक्षो । दुष्पु शब्दे । मितद्रादित्वाद्दुप्रत्ययः । बहुविधं
शब्दायमान हे सोम दुःसहासो रक्षोभिः सोदुमशक्या अत एव वनुपा । वन-
तिर्हिंसार्थः । हिंसया युक्ता वृहन्ती महान्ती ये त्वदीया अंशाः संति तान् ते तव
स्वभूतानंशान्वयं यज्ञेऽश्याम । प्राप्नुयाम ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

एवा पुनानो अयः स्वर्गो अस्मभ्यं तोका तनयानि भूरि ।

शं नः दोचंमुरु ज्योतींषि सोम ज्योद्गः सूर्यं दृश्ये रिरीहि ॥ ६ ॥

एव । पुनानः । अयः । स्वः । गाः । अस्मभ्यं । तोका । तनयानि । भूरि ।

शं । नः । दोचं । उरु । ज्योतींषि । सोम । ज्योक् । नः । सूर्यं । दृश्ये । रिरीहि ॥ ६ ॥

हे सोम एवयं पुनानः पूयमानः पविचादिभिरस्मभ्यं रिरीहि । प्रापय ।
प्रयच्छ । किं तत् । अयः । अय इत्यंतरिक्षनाम । आप्नोति सर्वमपि । अंतरिक्षं
स्वः स्वर्गं द्युलोकं गाः । सर्वैर्गम्यतेऽचेति गावः पृथिव्यः । ताः पृथिवीथ भूरि ।
सुपां सुलुगिति द्वितीयाया लुक् । बहून् तोकान् तनयानि । तन्वन्ति कुलमिति

तनयाः पौत्राः । तांश्च तथा नोऽस्मभ्यं क्षेचं शं सुखकरं कुरु । हे सोम ज्योतीषि
नक्षत्रायुर्ह्रस्वर्णतरिक्षे विस्तीर्णानि कुरु । तथा नोऽस्मभ्यं सूर्यमादित्यं ज्योक् ।
चिरनामैतत् । चिरकालं दृश्यं कुरु ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे प्रथमो वर्गः ॥

परि सुवान इति षडृचं सप्तमं सूक्तं भारीचस्य कश्यपस्यापै चैष्टुभं पवमान-
सोमदेवताकं । परि सुवान इत्यनुक्रांतं । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

परि सुवानो हरिरंशुः पवित्रे रथो न सर्जि सनये हियानः ।

आपच्छोर्कमिंद्रियं पूयमानः प्रति देवाँ अञ्जुपत् प्रयोभिः ॥१॥

परि । सुवानः । हरिः । अंशुः । पवित्रे । रथः । न । सर्जि । सनये । हियानः ।

आपत् । शोर्कं । इंद्रियं । पूयमानः । प्रति । देवान् । अञ्जुपत् । प्रयःऽभिः ॥१॥

सुवानोऽभिषूयमाणो हियान ऋत्विग्भिः प्रेष्यमाणो हरिर्हरितवर्णोऽंशुः सोमः
पवित्रेऽविवालेन कृते दशपवित्रे परि सर्जि । परिसृज्यते । किमर्थं । सनये
धनलाभाय देवानां संभजनाय वा । तत्र दृष्टांतः । रथो न रथो यथा युद्धे
शत्रुवधार्थं शत्रुधनहरणार्थं वा सृज्यते तद्वत् । किंच । पूयमानः पवित्रेण सोऽयं
सोम इंद्रियं इंद्रलिंगमिंद्रस्य पर्योषं वा शोर्कं स्तोत्रमापत् । आप्नोति । आप्नु
व्याप्तौ । लेट्टाडागमः । तथा स सोमः प्रयोभिः प्रीणयितृभिर्हवीरूपैरन्नेर्देवान्प्रत्य-
ञ्जुपत् । प्रतिसेवते । जुषी प्रीतिसेवनयोः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अच्छा नृचक्षा असरत्पवित्रे नाम दधानः कविरस्य योनी ।

सीदन्होतेव सदर्ने चमूपूर्पेभग्मन्नुर्पयः सप्त विप्राः ॥२॥

अच्छ । नृऽचक्षाः । असरत् । पवित्रे । नाम । दधानः । कविः । अस्य । योनी ।

सीदन् । होताऽइव । सदर्ने । चमूपूर्पु । उप । ई । अग्मन् । ऋर्पयः । सप्त । विप्राः ॥२॥

नृचक्षा नृणां द्रष्टा कविः क्रांतप्रज्ञः सोमो नाम वसतीवर्याख्यमुदकं दधानो
धारयन् अस्यतादृशस्यात्मनो योनी स्थाने पवित्रेऽच्छासरत् । अभितः सरति ।

ततः सदने । सीदंत्यचेति सदनी यज्ञः । तस्मिन् होतेव होता यथा देवान् स्तो-
तुमुपविशति तद्देवानांगंतुमुपविशन् सोमश्चमूपु । चमंति चम्बो ग्रहादयः ।
तेषुभिसरति । अनंतरं सप्तसंख्याका विप्रा मेधाविनः । भरद्वाजः कश्यपो
गोतमोऽचिर्विश्वामित्रो जमदग्निर्वसिष्ठ इत्येत ऋषयः । ईमेनं सोममुपागमन् ।
स्तोचैरुपगच्छंति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

प्र सुमेधा गातुविद्विष्वदेवः सोमः पुनानः सदं एति नित्यं ।

भुवद्विष्वेषु काथेषु रंतानु जनान्यतते पंच धीरः ॥३॥

प्र । सुऽमेधाः । गातुऽवित् । विश्वऽदेवः । सोमः । पुनानः । सदं । एति । नित्यं ।

भुवंत् । विष्वेषु । काथेषु । रंतां । अनुं । जनान् । यतते । पंच । धीरः ॥३॥

सुमेधाः । नित्यमसिच् प्रजामेधयोरित्यसिचसमासांतः । शोभनप्रज्ञो गातु-
विन्मार्गस्य वेत्ता । यद्वा गातवः स्तोतारः । तेषां धनस्य लंभयिता विश्वदेवः
सर्वदेवोपगतः । यद्वा । देवो देवनं दीप्तिः । व्यापकदीप्त्रियुक्तः । एतादृशः सोमः
पुनानः पूयमानः सन् नित्यमविनश्वरं सदं स्थानं द्रोणकलशं प्रैति । प्रगच्छति ।
ततो विश्वेषु सर्वेषु काथेषु कविकर्मसु स्तोत्रेषु रंता भुवत् । रमणशीलो भवति ।
रमेस्ताच्छीलिकस्तृन् । तथा धीरः प्राज्ञः सोऽयं पंच जनान् निषादपंचमांश्चतुरो
वर्णाननुयतते । अनुगंतुं प्रयत्नं करोति । अनुगच्छति यावत् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

तव त्वे सोम पवमान निण्ये विश्वे देवास्त्रय एकादशासः ।

दशं स्वधाभिरधि सानो अथ्ये मृजंति त्वा नद्यः सप्त यद्हीः ॥४॥

तवं । त्वे । सोम । पवमान । निण्ये । विश्वे । देवाः । त्रयः । एकादशासः ।

दशं । स्वधाभिः । अधि । सानौ । अथ्ये । मृजंति । त्वा । नद्यः । सप्त । यद्हीः ॥४॥

हे पवमान पूयमान हे सोम तव स्वभूताः त्वे ते प्रसिद्धास्त्रय एकादशासः ।
पूरणार्थे इत्प्रत्ययः । त्रयस्त्रिंशत्संख्याका विश्वे सर्वे देवा निण्ये । अंतर्हितनामितत् ।
अंतर्हिते स्थाने द्युलोके वर्तते । तादृशं त्वां दशसंख्याका अंगुलयोऽधि साना-
वधिकं समुच्छ्रितेऽथ्येऽविमये पविचे स्वधाभिरुदकैर्मृजंति । शोधयंति । किंच ।

यद्भीः । वा छंदसीति पूर्वसवर्णदीर्घः । यद्भ्यो महत्यः सप्तसंख्याका गंगाद्या नद्यस्त्वा
त्वां मृजंति । वसतीवर्यात्मकैरेकधनात्मकैश्च स्वीर्यैस्त्वैस्त्वां मार्जयंतीत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

तनु सत्यं पर्वमानस्यास्तु यत्र विश्वे कारवः संनसंत ।

ज्योतिर्यदहे अकृणोदु लोकं प्रावन्मनुं दस्यवे कभीकं ॥५॥

तत् । नु । सत्यं । पर्वमानस्य । अस्तु । यत्र । विश्वे । कारवः । संऽनसंत ।

ज्योतिः । यत् । अहे । अकृणोत् । ऊं इति । लोकं । प्र । आवत् । मनुं । दस्यवे । कः ।
अभीकं ॥५॥

सत्यं सत्यभूतं तत्प्रसिद्धस्य पर्वमानस्य सोमस्य स्थानं नु क्षिप्रमस्माकमस्तु ।
यत्र यस्मिन् स्थाने विश्वे सर्वे कारवः स्तोतारः संनसंत स्तोतुं संगच्छंते तत्
स्थानमस्तु । अस्य सोमस्य यज्ज्योतिरहे दिवसाय लोकमालोकं प्रकाशमकृणोत्
करोति । उ इत्यवधारणे । तज्ज्योतिर्मनुमेतन्नामानं राजर्षिं प्रावत् प्रकर्षणा-
रक्षत् । तथा सोमः स्वीयं तेजो दस्यवे सर्वस्योपश्रपयिषेऽसुरायाभीकमभिगम-
नशीलं कः । अकार्षीत् । करोतेर्लुङि मंचे घसेति च्लेर्लुक् ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

परि सन्नैव पशुमांति होता राजा न सत्यः समितीरियानः ।

सोमः पुनानः कलशाँ अयासीत्सीदन्मृगो न महिषो वनेषु ॥६॥

परि । सन्नैव । पशुमांति । होता । राजा । न । सत्यः । संऽइतीः । इयानः ।

सोमः । पुनानः । कलशान् । अयासीत् । सीदत् । मृगः । न । महिषः । वनेषु ॥६॥

होता देवानामाह्नातर्त्विक् पशुमांति पशुमतः सन्नैव यज्ञगृहान्यथोपगच्छति ।
किंच । राजा न यथा राजा सत्यः सत्यकर्मा सन् समितीः । संयामनामैतत् ।
सम्यक् प्राप्यते योद्धुभिरचेति । तान्संयामानियानो गच्छन् भवति तथा पुनानः
सोमो वनेषु वननीयेषु वसतीवर्याख्येपूदकेषु सीदन् मृगो न महिषो महिषाख्यो
मृग इवोदकेषु तिष्ठन् कलशान् द्रोणाभिधानानयासीत् परियाति । यद्वा । महिषो
महान्पूज्यो वा सोमः कलशान्परिगच्छतीति ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे द्वितीयो वर्गः ॥

साकमुक्ष इति पंचर्चमष्टमं सूक्तं । गौतमस्य नोधस्य अर्धं । पूर्ववच्छंदोदेवते ।
तथा चानुक्रम्यते । साकमुक्षः पंच नोधा इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

साकमुक्षो मर्जयंत स्वसारो दश धीरस्य धीतयो धनुचीः ।

हरिः पर्यद्रवजाः सूर्यस्य द्रोणं ननक्षे अत्यो न वाजी ॥ १ ॥

साकंऽउक्षः । मर्जयंत । स्वसारः । दश । धीरस्य । धीतयः । धनुचीः ।

हरिः । परि । अद्रवत् । जाः । सूर्यस्य । द्रोणं । ननक्षे । अत्यः । न । वाजी ॥ १ ॥

साकमुक्षः सह युगपत्सिंचन्त्यः । उक्ष सेचने । क्षिपि रूपं । तादृश्यः स्वसारः
कर्मकरणार्थमितस्ततः सुष्ठु गच्छंत्योऽंगुलयो मर्जयंत । सोमं शोधयति । मृजू
शौचालंकारयोः । तथा दश दशसंख्याका धीतयः । अंगुलिनामैतत् । अंगुलयो
धीरस्य समर्थस्य प्राज्ञस्य वा देवैर्ध्यातव्यस्य काम्यमानस्य वा सोमस्य धनुचीः
प्रेरयित्वा भवन्ति । ततो हरिर्हरितवर्णः सोमः सूर्यस्य जाः प्रादुर्भूता जाया
दिशस्ताः पर्यद्रवन् । परितो गच्छति । सूर्यतेजसा ह्याविर्भवतीति दिशां तस्य
जात्वं । अत्योऽतनशीलो वाजी नाश्व इव स्थितः सोमो द्रोणं कलशं ननक्षे ।
व्याप्नोति । नक्षतिर्व्याप्तिकर्मा ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

सं मानृभिर्न शिशुर्वावशानो वृषा दधन्वे पुरुवारो अद्भिः ।

मर्यो न योषामभि निष्कृतं यन्सं गच्छते कलशं उस्त्रियाभिः ॥ २ ॥

सं । मानृऽभिः । न । शिशुः । वावशानः । वृषा । दधन्वे । पुरुऽवारः । अत्ऽभिः ।

मर्यः । न । योषां । अभि । निऽकृतं । यन् । सं । गच्छते । कलशं । उस्त्रियाभिः ॥ २ ॥

वावशानो देवान्काम्यमानो वृषा कामानां वर्षकोऽत एव पुरुवारो बहु-
भिर्वरणीयः सोमोऽद्भिर्मानृभूताभिर्वसतीवरीभिः सं दधन्वे । संधार्यते । तत्र
दृष्टांतः । मानृभिर्न शिशुः । काम्यमानः पुत्रो यथा मानृभिः पयःप्रदानेन
संधार्यते ॥ धविर्गत्वर्थः । कर्मणि लिति रूपं ॥ मर्यो न मनुष्यो यथा योषां
युवतिमभिगच्छति तद्वन्निष्कृतं संस्कृतं स्वस्थानमभियन् अभिगच्छन् कलशे
द्रोणाभिधान उस्त्रियाभिरद्भिर्गोविकारैः क्षीरादिभिर्वा संगच्छते ॥ गमेरकर्मकात्
समो गम्येष्टीत्यात्मनेपदं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

उ॒त प्र पि॒प्य ऊ॒धर॒घ्नाया॒ इ॒न्दु॒धाराभिः॑ स॒चते॒ सुमे॒धाः ।

मू॒र्धानं॑ गा॒वः प॒यसा॑ च॒मूषु॒भि श्री॑ण॒न्ति वसु॑भिर्न॒ नि॒क्तैः ॥३॥

उ॒त । प्र । पि॒प्ये । ऊ॒धः । अ॒घ्नायाः॑ । इ॒न्दुः । धा॒राभिः॑ । स॒च॒ते । सु॒ऽमे॒धाः ।

मू॒र्धा॒नं । गा॒वः । प॒यसा॑ । च॒मूषु॑ । अ॒भि । श्री॑ण॒न्ति । वसु॑ऽभिः । न । नि॒क्तैः ॥३॥

उतापि चाघ्नायाः । अघ्न्येति गोनाम । अहंतव्याया गोरूधः पयःस्थानं सोमः प्र पिप्ये । ओषध्यादिषु सोमः प्रविश्य प्रकर्षेणाप्याययति । प्यायतेर्लिटि लिङ्गङोश्चेति पीभावः । सुमेधाः शोभनप्रज्ञः सोऽयमिन्दुः सोमो धाराभिः सचते । समवैति । संगच्छते । ततो गावश्चमूषु । चमन्ति भक्षयन्त्यत्र सोममिति चम्बो यहादयः । तेषु स्थितं मूर्धानं समुच्छितमिमं सोमं पयसा श्वेतेनाभिश्चीणन्ति । अभित आच्छादयन्ति । तत्र दृष्टान्तः । निक्तैः प्रक्षालितैर्वसुभिर्न वस्त्रैर्यथाच्छादयन्ति तद्वत् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

स नो॑ दे॒वेभिः॑ प॒वमान॑ र॒दं॒दो र॒यिम॒श्विनं॑ वा॒वशानः॑ ।

र॒थिरा॒यता॑मु॒शती॑ पु॒रंधि॑र॒स्मश्च॒र्षगा॑ दा॒वने॑ वसू॒नां ॥४॥

सः । नः । दे॒वेभिः॑ । प॒व॒मा॒न । र॒द॒ । इ॒न्दो॑ इति । र॒यिं । अ॒श्विनं॑ । वा॒व॒शानः॑ ।

र॒थि॒रा॒यता॑ । उ॒शती॑ । पु॒रं॒ऽधिः । अ॒स्मश्च॑ । आ । दा॒वने॑ । वसू॒नां ॥४॥

हे पवमान पूयमान सोम स तादृशस्त्वं नोऽस्मभ्यं देवेभिर्देवैः सह रद । प्रयच्छ । किं तत् उच्यते । हे इन्दो पात्रेषु क्षरन् सोम वावशानः कामयमानः सन् अश्विनमश्ववंतं रयिं धनं प्रयच्छेति । किंच रथिरायतां । रथो येषामस्तीति रथिराः । मेधारथाभ्यामितीरचप्रत्ययः । तद्वदाचरतस्तानिच्छतो वा पुरुषानुशती कामयमाना पुरंधिस्त्वदीया बहुविधा धीर्वसूनां धनानां दावने दानायास्मश्चक् अस्मदभिमुख्यागच्छतु । यद्वा रथिरायतामिति धनानां विशेषणं । बलवतां धनानामिति ॥ अस्मश्चक् । विष्णुदेवयोश्च टेरद्यं चतावप्रत्यय इत्यद्यादेशः । अद्रिसध्रोरंतोदात्तत्वनिपातनादुदात्तस्वरितयोर्यण इति स्वरितः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

नू नो रयिमुप मास्व नृवंतं पुनानो वातायं विश्वचंद्रं ।

प्र वंदितुरिदो तार्योयुः प्रातर्मक्षु धियावसुर्जगम्यात् ॥ ५ ॥

नु । नः । रयिं । उप । मास्व । नृऽवंतं । पुनानः । वातायं । विश्वऽचंद्रं ।

प्र । वंदितुः । इंदो इति । तारि । आयुः । प्रातः । मक्षु । धियाऽवसुः । जगम्यात् ॥ ५ ॥

हे सोम पुनानः पूयमानस्त्वं नोऽस्मभ्यं नू क्षिप्रं नृवंतं मनुष्यैर्युक्तं । छांदसं मतुपो वत्वं । तादृशं रयिं धनमुप मास्व । उपनिर्मिमीषु । उपकुर्वित्यर्थः । किंच विश्वचंद्रं सर्वेषामाह्लादकं वातायं । उदकनामैतत् । उदकं च कुरु । तथा हे इंदो सोम वंदितुस्त्वव स्तोतुरायुर्जीवनं प्र तारि । त्वया वर्धितमस्तु । सोऽयं सोमो धियावसुर्वुद्ध्या कर्मणा वा प्राप्रधनः प्रातः काले वा सवने वा मक्षु शीघ्रमस्मदीयं यज्ञं प्रति जगम्यात् । आगच्छेत् । गमेर्लिङि बहुलं छंदसीति शपः श्चुः ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे नृतीयो वर्गः ॥

अधि यदिति पंचचै नवमं सूक्तं । आंगिरसस्य कण्वस्यापि । तथानुक्रम्यते । अधि यत्कण्व इति । पूर्ववच्छंदीदेवते । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अधि यदस्मिन्वाजिनीव शुभः स्पर्धते धियः सूर्ये न विशः ।

अपो वृणानः पवते कवीयन्व्रजं न पशुवर्धनाय मन्म ॥ १ ॥

अधि । यत् । अस्मिन् । वाजिनिऽइव । शुभः । स्पर्धते । धियः । सूर्ये । न । विशः ।

अपः । वृणानः । पवते । कविऽयन् । व्रजं । न । पशुऽवर्धनाय । मन्म ॥ १ ॥

यद्यदास्मिन्सोमे वाजिनीव शुभोऽश्वे यथा वस्त्रप्रभृत्यलंकारा भवन्ति । यदा वास्मिन्सोमे सूर्ये न यथा सूर्ये विशो रश्मय उदिता भवन्ति । तदा धियोऽंगुलयोऽधि स्पर्धते । अहं पुरस्ताच्छोधयाम्यहं पुरः शोधयामीत्यहमहमिकयोपतिष्ठति । ततोऽयं सोमोऽपो यसतीवरीवृणान आच्छादयन् पवते । पात्रेषु धारति । कलशानधिगच्छति । कीदृशः । कवीयन् कविरिवाचरन् । यद्वा । कवयः स्तोतारः । तानिच्छन् । तत्र दृष्टान्तः ॥ व्रजं न मन्म मननीयं गवां गोष्ठं

पशुवर्धनाय पशूनां वर्धनाय गोपालः परिगच्छति । तथा देवानां प्रीणनाय पात्राणि प्रति पचत इति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

द्विता व्यूर्खेन्नमृतस्य धामं स्वविदे भुवनानि प्रथंत ।

धियः पिन्वानाः स्वसरे न गावं च्छतायंतीरभि वावथ्रे इंदुं ॥२॥

द्विता । विऽऊर्खेन् । अमृतस्य । धामं । स्वऽविदे । भुवनानि । प्रथंत ।

धियः । पिन्वानाः । स्वसरे । न । गावं । च्छतऽयंतीः । अभि । वावथ्रे । इंदुं ॥२॥

अमृतस्योदकस्य धाम धारकं स्थानमंतरिक्षं सोमो द्विता द्विधा व्यूर्खेन् उभयतः । स्वतेजसाच्छादयन् मध्येन गच्छति । ततः स्वविदे सर्वज्ञाय तस्मै सोमाय भुवनानि प्रथंत । विस्तीर्णानि भवंति । तस्य रश्मीनां संचरणार्थं प्रथंत इत्यर्थः । अथ पिन्वानाः प्रीणयिष्यो धियः स्तुतिलक्षणवाच च्छतायंतीर्यज्ञमिच्छन्त्यः सत्यस्तमिममिंदुं सोममभिलक्ष्य स्वसरे यागाहनि वावथ्रे । शब्दायंते । यद्वा । सोमं कामयते । तत्र दृष्टांतः । गावो न । यथा पिन्वमानाः पयः क्षरंत्यो गावः स्वसरे । सुषुस्यंते प्रेर्यंते गावोऽचेति स्वसरो गोष्ठं । तस्मिन्नच्छाभिलक्ष्य शब्दं कुर्वति । तद्वत् ॥

॥ अथ तृतीया ॥

परि यक्विः काव्या भरते शूरो न रथो भुवनानि विश्वा ।

देवेषु यशो मर्ताय भूपन्दक्षाय रायः पुरुभूषु नव्यः ॥३॥

परि । यत् । क्विः । काव्या । भरते । शूरः । न । रथः । भुवनानि । विश्वा ।

देवेषु । यशः । मर्ताय । भूपन् । दक्षाय । रायः । पुरुऽभूषु । नव्यः ॥३॥

कविः क्रांतप्रज्ञः सोमः काव्या काव्यानि कवेः कर्माणि स्तोत्राणि यद्यदा परि भरते परितो विभर्ति । परिगच्छतीति यावत् । कथमिव । शूरो न । यथा शूरः शत्रूणां बाधको रथस्त्रदीयो विश्वा भुवनानि संग्रामिकानि भूतानि परियाति तद्वत् । तदानीं देवेषु स्थितं यशो व्यापकं धनं मर्ताय मनुष्याय स्तोत्रे भूपन् । भवतेरंतर्भावितण्यथात्सनि रूपं । भावयितुमिच्छन् सोमो राय आत्मना दत्तस्य धनस्य दक्षाय वृद्धर्थं पुरुभूषु बहुषु यज्ञभवनेषु नव्यः स्तोत्रव्यो भवति । गु स्तुती । अथो यत् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

श्रिये जातः श्रिय आ निरियाय श्रियं वयो जरितृभ्यो दधाति ।

श्रियं वसाना अमृतत्वमाय भवति सत्या समिथा मितद्री ॥४॥

श्रिये । जातः । श्रिये । आ । निः । इयाय । श्रियं । वयोः । जरितृभ्यः । दधाति ।

श्रियं । वसानाः । अमृतत्वं । आयन् । भवति । सत्या । संइया । मितद्री ॥४॥

स सोमः श्रिये जातः संपदर्थं प्रादुर्भूतो भवति । तदेवाह । श्रिये अर्थमेवा निरियाय । अंशुभ्य आभिमुख्येन निर्गच्छति । निर्गतश्च स सोमो जरितृभ्यः स्तोतृभ्यः श्रियं वयोऽन्नं जीवनं वा दधाति । विदधाति । प्रयच्छति । तेन दत्तां श्रियं वसाना आच्छादयंतः स्तोतारोऽमृतत्वं देवत्वमरणं वायन् । प्राप्नुवन् । तस्मिन्मितद्री मितगमने सोमे समिथा ॥ युद्धनामैतत् । सम्यक् प्राप्यतेऽचेति । समीणः । उ० २. ११. इत्येतेः सम्पूर्वस्य थक्प्रत्ययः ॥ तानि युद्धानि सत्या सत्यानि यथार्थानि भवति न तु वितथानि । तेन सोमेन पराजितानि भवन्तीत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

इपमूर्जेमभ्यर्षांशं गामुरु ज्योतिः कृणुहि मत्सि देवान् ।

विश्वानि हि सुपहा तानि तुभ्यं पर्वमान वाधसे सोम शर्नुन् ॥५॥

इपं । जर्जं । अभि । अर्षं । अश्वं । गां । उरु । ज्योतिः । कृणुहि । मत्सि । देवान् ।

विश्वानि । हि । सुऽसहा । तानि । तुभ्यं । पर्वमान । वाधसे । सोम । शर्नुन् ॥५॥

हे सोम इपमन्मूर्जेमन्तरसं चास्मभ्यमभ्यर्षं । अभिगमय । किंच । अश्वं वाहनं गां पयःप्रदानेन यज्ञस्य साधनभूतां गां च । तथोरु महज्ज्योतिः सूर्याख्यं कृणुहि । जगदालोकनार्थं कुरु । किंच । देवानिन्द्रादीन् मत्सि । सोमेन तर्पय ॥ मदेलेटि बहुलं छंदसीति विकरणस्य लुक् । वाक्यभेदादनिघातः ॥ अपि च । हे सोम तुभ्यं विश्वानि सर्वाणि रक्षांसि सुपहा सुसहान्यनायासेनैवाभिभवितुं शक्यानि भवन्ति । हिरवधारणे । अत एव हे पर्वमान पूयमान हे सोम सर्वाञ्जशून्वाधसे । जहि ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे चतुर्थो वगः ॥

फनिक्रंतीति पंचर्षे दशमं सूक्तं कणपुत्रस्य प्रस्कणस्यापि । तथानुक्रम्यते । फनिक्रंति प्रस्कण इति । पूर्वयच्छंदोदेवते । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

कनि॑क्रंति॒ हरि॑रा सृ॒ज्यमा॑नः॒ सीद॑न्वनस्य ज॒ठरे॑ पुना॒नः ।

नृभि॑र्यतः कृणु॒ते नि॒र्णिजं॒ गा अ॒तो म॒तीर्जन॑यत स्व॒धाभिः ॥१॥

कनि॑क्रंति । हरिः । आ । सृ॒ज्यमा॑नः । सीद॑न् । वन॑स्य । ज॒ठरे॑ । पुना॒नः ।

नृ॒ऽभिः । यतः । कृणु॒ते । निः॒ऽनिर्जं॑ । गाः । अ॒तः । म॒तीः । ज॒न॒यत॑ । स्व॒धाभिः ॥१॥

सृज्यमान आ समंताद्विसृज्यमानोऽभिपूयमाणो हरिर्हरितवर्णः सोमः कनि-
क्रंति । पुनः पुनः शब्दायते ॥ क्रंदतेर्यङ्लुकि तिपीडभावे दाधर्तिर्दधर्तीत्यादिना
निपातनादभ्यासस्य निगागमः । अभ्यस्तस्वरः ॥ तथा पुनानः पूयमानो वनस्य
वननीयस्य द्रोणकलशस्य जठरे सीदन्नुपविशन् शब्दायते । किंच । नृभिः कर्मने-
नृभिर्ऋत्विग्विभर्यतः संयतः सोमो गा गोविकारान् क्षीरादीन्याच्छादयन् निर्णिज-
मात्मनो रूपं कृणुते । यहादिषु करोति । अतोऽस्मै सोमाय मतीर्मननीयाः
स्तुतीः स्वधाभिर्हविर्भिः सह जनयत । स्तोतारोऽजनयन् ॥ ऋस्यांतादेशभावच्छां-
दसः ॥ यद्वा । हे स्तोतारोऽस्मै सोमाय स्तुतीर्जनयत । उत्पादयत । कुरुतेति यावत् ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

हरिः सृ॒जानः प॒थ्यामृत॑स्येयंति॒ वाच॑मरि॒तेव॒ नाव॑ ॥

दे॒वो दे॒वानां॑ गुह्या॒नि नामा॑विष्कृ॒णोति॒ ब॒र्हिषि॑ प्र॒वाचे ॥२॥

हरिः । सृ॒जानः । प॒थ्या । अ॒तस्य॑ । इ॒र्यंति॑ । वाचं । अ॒रि॒ताऽइ॒व । नाव॑ ॥

दे॒वः । दे॒वानां॑ । गुह्या॒नि । नाम॑ । आ॒विः । कृ॒णोति॑ । ब॒र्हिषि॑ । प्र॒ऽवाचे ॥२॥

सृजानः सृज्यमानो हरिर्हरितवर्णः सोम अतस्य सत्यभूतस्य पथ्यां पथि भवां
वाचं दैवीमियति । प्रेरयति । तत्र दृष्टांतः । अरितेव जनान्तीरं प्रापयन् नाविको
नावं यथा प्रेरयति तद्वत् ॥ अ गतौ जौहोत्यादिकः । अर्तिपिपत्योरित्यभ्यासस्येत्वं ॥
ततो देवो दीप्यमानः सोमो देवानामिन्द्रादीनां गुह्यान्तर्हितानि नाम नामानि
शरीराणि प्रवाचे प्रकर्षेण वाचयित्वा स्तोत्रे बर्हिषि यज्ञ आविष्कृणोति । स्तोतु-
माविःकरोति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अ॒पामि॑वेदूर्म॒यस्त॑तुराणाः प्र॒ म॑नी॒षा ई॒रते॒ सोम॑म॒च्छं ।

न॒म॒स्यंती॑रु॒पं च॒ यंति॒ सं चा च॑ वि॒शंत्यु॑श॒तीरु॑शंते ॥३॥

अपांऽइव । इत् । ऊर्मयः । तर्तुराणाः । प्र । मनीषाः । ईरते । सोमं । अच्छ ।
नमस्यंतीः । उप । च । यंति । सं । च । आ । च । विशन्ति । उशतीः । उशंते ॥३॥

अपामिव यथोदकानामूर्मयस्वरंते । इदिति पूरणः । तद्वत्तर्तुराणाः कर्मणि
देवान्तोतुं त्वरमाणाः ॥ तुर त्वरणे जौहोत्यादिकः । यद्भुगंतस्य शानचि रूपं ।
अभ्यासस्यावर्णेश्च रेफादेश्छांदसः । अभ्यस्तस्वरः ॥ तादृशा ऋत्विजो मनीषा
मनस ईशिचीः स्तुतीः सोममच्छ सोमं प्रति प्रेरते । प्रेरयंति । नमस्यंतीर्नमस्यंत्यः
सोमं पूजयंत्यः सत्यस्तमुप यंति चोपगच्छंति तमेव सं यंति च । चवायोगे
प्रथमेति न निघातः । तत् उशतीः कामयमानाः स्तुतय उशंतं कामयमानं
सोममाविशंति च ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

तं मर्मज्ञानं महिषं न सानावंपुं दुहंत्युक्षणं गिरिष्ठां ।

तं वावशानं मतयः सचंते चितो विभर्ति वरुणं समुद्रे ॥४॥

तं । मर्मज्ञानं । महिषं । न । सानौ । अंपुं । दुहंति । उक्षणं । गिरिऽस्थां ।

तं । वावशानं । मतयः । सचंते । चितः । विभर्ति । वरुणं । समुद्रे ॥४॥

मर्मज्ञानं यष्टभिः परिचर्यमाणं महिषं न महिषाख्यं मृगमिव सानौ समुच्छ्रिते
देशे वर्तमानमुक्षणं कामानां सेक्तारं गिरिष्ठामभिषवार्थं यावसु निष्ठितं तं
तादृशं प्रसिद्धमंपुं सोमं दुहंति । ऋत्विजो दुहते । यावाणो वत्सा ऋत्विजो
दुहंतीति तैत्तिरीयब्राह्मणं । तं तादृशं वावशानं कामयमानं सोमं मतयो
मंतव्याः स्तुतयः सचंते । समवयंति । सेवंत इति यावत् । तत्स्वितस्त्रिषु स्थानेषु
वर्तमान इंद्रो वरुणं शत्रूणां निवारकमेतं सोमं समुद्रेऽंतरिक्षे विभर्ति । शत्रुव-
धार्थं धारयति । यद्वा । त्रिस्त्रिषु स्थानेषु द्रोणाधवनीयपूतभृदाख्येषु कलशेषु ततो
विततः सोमः शत्रूणां निवारकमिंद्रं द्युलोके विभर्ति । पोषयति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

इषन्वाचमुपवक्तेव होतुः पुनान इंदो वि था मनीषां ।

इंद्रश्च यत्प्रयथः सौभगाय सुवीर्यस्य पतयः स्याम ॥५॥

इषन् । वाचं । उपवक्ताऽइव । होतुः । पुनानः । इंदो इति । वि । स्य । मनीषां ।

इंद्रः । च । यत् । प्रयथः । सौभगाय । सुऽवीर्यस्य । पतयः । स्याम ॥५॥

हे इंदो सोम वाचं स्तुतिमिष्यन् प्रेरयन् होतुरूपवक्त्रेव यथाध्वर्युः प्रतिगरं कुर्वन् प्रोक्ताहयति तद्वत्स्तोत्राणां शंसनाय प्रोक्ताहं कुर्वन् पुनानः पूयमानध्वं मनीषां बुद्धिं वि ष । विमुच । किंतु बुद्धिं धनप्रदानाभिमुखी कुरु । किंच । यद्यदंद्रश्च त्वं सह यज्ञे क्षयथो निवसथस्तदा स्तोतारो वयं सौभगाय सौभगाय स्याम । किंच । सुवीर्यस्य शोभनवीर्योपेतस्य धनस्य पतयः स्वामिनः स्याम । भवेम ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे पंचमो वर्गः ॥

प्र सेनानीरिति चतुर्विंशत्युचमेकादशं सूक्तं दिवोदासपुत्रस्य प्रतर्दनाख्यस्य राजर्षेरिदं वैपुभं पवमानसोमदेवताकं । तथा चानुक्रम्यते । प्र सेनानीश्चतुर्विंशतिर्दिवोदासिः प्रतर्दन इति । गतः सूक्तविनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र सेनानीः शूरो अये रथानां गव्यन्नेति हर्षते अस्य सेना ।

भद्रान्कृण्विन्द्रहवान्सखिभ्य आ सोमो वस्त्रा रभसानि दत्ते ॥१॥

प्र । सेनाऽनीः । शूरः । अये । रथानां । गव्यन् । एति । हर्षते । अस्य । सेना ।

भद्रान् । कृण्वन् । इंद्रऽहवान् । सखिऽभ्यः । आ । सोमः । वस्त्रा । रभसानि । दत्ते ॥१॥

सेनानीः सेनानामय उपनेता शूरः शूराणां वाधकः सोमो गव्यन् शूराणां गा इच्छन् । यद्वा यजमानानां पश्चादिकमिच्छन् रथानामये रथानां पुरतः प्रैति । प्रकर्षेण संयामं गच्छति । अस्य सोमस्य सेना च हर्षते । हर्षति । वाक्यभेदादनिघातः । किंच । सखिभ्यः समानख्यानेभ्यो यजमानेभ्य इंद्रहवान् तैः कृतान्नीद्रस्याह्वानानि भद्रान्कल्याणानि यथार्थानि कृण्वन् कुर्वन् । आहूतो हीद्रः सोमं पीत्वा कामान्प्रयच्छतीति रभसानीद्रस्य वेगेनागमने निमित्तानि वस्त्राण्यच्छादकानि पयःप्रभृतीन्याश्रयणान्यादत्ते । आगृह्णाति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

समंस्य हरिं हरयो मृजंत्यश्वहृयैरनिशितं नमोभिः ।

आ तिष्ठति रथमिंद्रस्य सखा विद्वाँ एना मुमतिं यात्यच्छ ॥२॥

सं । अस्य । हरिं । हरयः । मृजति । अश्वऽहृयैः । अनिऽशितं । नमःऽभिः ।

आ । तिष्ठति । रथं । इंद्रस्य । सखा । विद्वाँ । एन । मुऽमतिं । याति । अच्छ ॥२॥

हरयः । हरंत्यभिषुखंति सोममित्यृत्विजोऽंगुलयो वा हरिं हरितवर्णमस्य सोमस्य कारणमंशुं सं मृजंति । सम्यगभिषुखंति । ततः सोमो नमोभिर्नामयितृभिरश्वहयैर्व्याघ्रैरपनिशितमसंस्कृतमयुक्तमननुगतं रथं रमणसाधनमात्मीयं दशापविचमातिष्ठति । आसीदति । अनंतरमिंद्रस्य सखा सखिभूतो विद्वान् प्राज्ञः सोम एनैतेन रथेन पविचेण सुमतिं शोभनस्तुतिकं स्तोतारमच्छ याति । अभिगच्छति । तस्मिन्काले तेन क्रियमाणां स्तुतिमभिगच्छतीत्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

स नो देव देवताते पवस्व महे सोम प्सरस इंद्रपानः ।

कृषन्पो वर्षयन्ध्यामुतेमामुरोरा नो वरिवस्या पुनानः ॥३॥

सः । नः । देव । देवऽतति । पवस्व । महे । सोम । प्सरसे । इंद्रऽपानः ।

कृषन् । अपः । वर्षयन् । द्यां । उत । इमां । उरोः । आ । नः । वरिवस्य । पुनानः ॥३॥

हे देव द्योतमान हे सोम स तादृश इंद्रपान इंद्रेण पातव्यस्त्वं नोऽस्माकं स्वभूते देवताते देवैस्तते वितते यज्ञे महे महते प्सरसे भक्षणायेंद्रस्य पानाय पवस्व । ग्रहादिषु क्षर । किंच अप उदकानि कृषन् कुर्वन् उतापि च धामिमां द्यावापृथिव्यौ वर्षयन् । भूमिं पर्जन्यरूपेण तर्पयति द्युलोकमग्निरूपेणेति । भूमिं पर्जन्या जिन्वंति दिवं जिन्वंत्यग्नय इति श्रवणात् । उरोर्विस्तीर्णादंतरिक्षादागच्छंस्त्वं पुनानः पूयमानः सन् नोऽस्मान्वरिवस्य । धनादिप्रदानेन परिचरेति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अजीतयेऽहंतये पवस्व स्वस्तये सर्वतातये बृहते ।

तदुशंति विश्वे इमे सखायस्तद्दहं वग्निम पवमान सोम ॥४॥

अजीतये । अहंतये । पवस्व । स्वस्तये । सर्वऽतातये । बृहते ।

तत् । उशंति । विश्वे । इमे । सखायः । तत् । अहं । वग्निम् । पवमान् । सोम ॥४॥

हे सोम अजीतये यथा वयं शत्रुभिरजिता भवेम तथा तेषामजयाय । अहतये यथा तैरहताः स्याम तस्यै च । अत एव स्वस्तयेऽविनाशाय । किंच बृहते सर्वतातये सर्वैरिन्द्रादिभिर्देवैः स्तूयमानाय यज्ञायैतदर्थं पवस्व । अस्मद्भिर्मुष्मागच्छ । पविर्गतिकर्मा । विश्वे सर्वे इमे मदीयाः सखायः स्तोतार-

स्तत्त्वदीयं रक्षणमुशंति । कामयंते । हे पवमान सोम तद्रक्षणमहमपि वशिम ।
कामये ॥

॥ अथ पंचमी ॥

सोमः पवते जनिता मतीनां जनिता दिवो जनिता पृथिव्याः ।

जनिताग्नेर्जनिता सूर्यस्य जनितेद्रस्य जनितोत विष्णोः ॥ ५ ॥

सोमः । पवते । जनिता । मतीनां । जनिता । दिवः । जनिता । पृथिव्याः ।

जनिता । अग्नेः । जनिता । सूर्यस्य । जनिता । इंद्रस्य । जनिता । उत । विष्णोः ॥ ५ ॥

सोमोऽभिषूयमाणः पवते । पात्रेषु क्षरति । कीदृशः । मतीनां वृद्धीनां यद्वा
मननीयानां स्तुतीनां जनिता जनयिता । जनिता मंत्र इति निपातनाखि-
लोपः । किंच दिवो द्युलोकस्य जनिता प्रादुर्भावयिता । तथा पृथिव्या जनयिता ।
अग्नेर्जनयिता प्रकाशयिता । सूर्यस्य सर्वस्य प्रेरकस्यादित्यस्य जनिता । इंद्रस्य
जनिता पानेन मदस्य जनयिता । उतापि च विष्णोर्व्यापकस्य जनिता
जनयिता । एतत्सर्वं सोमेऽभिषूयमाणे भवतीति । सोमो हि देवानापाय-
यतीति ॥

॥ इति सप्रमस्य चतुर्थे षष्ठी वर्गः ॥

देवमुवां हविःषु सोमस्य वनस्पतेर्ब्रह्मा देवानामिति याज्या । सूच्यते च ।
त्वं च सोम नो वशो ब्रह्मा देवानां पदवीः कवीनां । अ० ४. ११. इति ॥

॥ सैषा सूक्ते षष्ठी ॥

ब्रह्मा देवानां पदवीः कवीनामृषिर्विप्राणां महिषो मृगाणां ।

श्येनो गृध्राणां स्वधितिर्वनानां सोमः पवित्रमत्येति रेभन् ॥ ६ ॥

ब्रह्मा । देवानां । पदुऽवीः । कवीनां । ऋषिः । विप्राणां । महिषः । मृगाणां ।

श्येनः । गृध्राणां । स्वऽधितिः । वनानां । सोमः । पवित्रं । अति । एति । रेभन् ॥ ६ ॥

सोम एवंपो भवति । देवानां स्तोत्रकारिणामृषिजां ब्रह्मा ब्रह्माख्यत्विक्-
स्थानीयो भवति । यद्वा । देवानां द्योतमानानामिन्द्रादीनां ब्रह्मा राजा भवति ।
तथा कवीनां ज्ञानप्रज्ञानां पदवीः । स्वलंति पदानि साधुत्वेन यो योजयति
स पदवीः । वी गत्यादिद्वित्वेत्स्मात्किपि रूपं । तथा विप्राणां मेधाविनां

मध्य ऋषिर्भवति । यः परोक्षं पश्यति स ऋषिर्ऋषिर्दर्शनादिति । मृगाणां महिषो भवति । महिषाख्यो बलवान् राजा भवति । तथा गृध्राणां पक्षिविशेषाणां श्येनः शंसनीयः पक्षिराजो भवति । वनानां । वनतिर्हिंसाकर्मा । हिंसकानां छेदकानां मध्ये स्वधितिरेतन्नामकच्छेदकोऽसि । एवंप्रभावः सोमो रभन् शच्छायमानः सन् पवित्रमूर्णास्तुकेन कृतमत्येति । अतिगच्छति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

प्रावीविपद्वाच ऊर्मि न सिंधुर्गिरः सोमः पर्वमानो मनीषाः ।

अंतः पश्यन्वृजनेमावराण्या तिष्ठति वृषभो गोषु जानन् ॥७॥

प्र। अवीविपत्। वाचः। ऊर्मि। न। सिंधुः। गिरः। सोमः। पर्वमानः। मनीषाः।

अंतरिति। पश्यन्। वृजना। इमा। अवराणि। आ। तिष्ठति। वृषभः। गोषु। जानन्॥७॥

पवमानः सोमो मनीषा मनस ईशिता हृदयंगमा गिरः स्तुतीः प्रावीविपत् । प्रकर्षणा वपयति । प्रेरयति । कथमिव । सिंधुः स्यंदमाना नदीव वाचः शब्दस्योर्मि न संघं यथा प्रेरयति । तद्वत् । किंच वृषभः कामानामुदकानां वा वर्षकः सोमोऽंतरंतर्हितं वस्तुजातं पश्यन् अवराणि दुर्बलैर्वारयितुमशक्यानीमा वृजनेमानि बलान्या तिष्ठति । आसीदति । किं कुर्वन् । गोषु जानन् गवां जानानः सन् परवलानि प्रविशति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

स मत्सरः पृत्सु वन्वन्वातः सहस्रेता अभि वाजमर्ष ।

इंद्रायिंदो पर्वमानो मनीष्यं शोर्मुर्मिरीरय गा इषय्यन् ॥८॥

सः। मत्सरः। पृत्सु। वन्वन्। अवातः। सहस्रंऽरेताः। अभि। वाजं। अर्षं।

इंद्राय। इंदो इति। पर्वमानः। मनीषी। अंशोः। ऊर्मि। ईरय। गाः। इषय्यन्॥८॥

मत्सरो मदकरः पृत्सु संयामेषु वन्वन् श्वून् हिंसन् अत एव अवातोऽन्यैर्गतुमशक्यः सहस्रेताः सहस्रोदकधारोपेतः स सोमो वाजं श्वूणां बलमभ्यर्ष । अभिगच्छ । हे इंदो सोम पवमानः पूयमानो मनीषी प्राज्ञस्त्वं गा इषय्यन् शच्छान्प्रेरयन् । यदा । यजमानानां यज्ञसाधनभूता गाः प्रेरयन् इंद्रायेंद्रार्थमंशोरभिपूयमाणस्य सोमस्योर्मि संघमीरय । प्रेरय ॥

॥ अथ नवमी ॥

परि प्रियः कलशे देववात इन्द्राय सोमो रण्यो मदाय ।

सहस्रधारः शतवाज इन्दुर्वाजी न सग्निः समना जिगाति ॥ ९ ॥

परि । प्रियः । कलशे । देववातः । इन्द्राय । सोमः । रण्यः । मदाय ।

सहस्रधारः । शतवाजः । इन्दुः । वाजी । न । सग्निः । समना । जिगाति ॥ ९ ॥

प्रियः प्रीणयितात एव देववातो देवैरभिगतो रण्यो रमणीयः सोम इन्द्रायेन्द्रस्य मदाय मदार्थं कलशे द्रोणाभिधाने परि जिगाति । परिगच्छति । कीदृशः । सहस्रधारो बहुविधधारोपेतः शतवाजो बहुबल इन्दुः पात्रेषु क्षरन् । तत्र दृष्टांतः । वाजी न । यथा वाजी बलवान् सग्निरश्वः समना । संयामनामैतत् । सम एव वैक्लव्ये । समन्ति धृष्टा भवन्ति योद्धारोऽचेति । तस्मिन्संयामे यथाश्वो जिगाति गच्छति तद्वत् ॥

॥ अथ दशमी ॥

स पूर्यो वसुविज्जायमानो मृजानो अप्सु दुदुहानो अद्रौ ।

अभिश्शस्तिपा भुवनस्य राजा विदन्नातुं ब्रह्मणे पूयमानः ॥ १० ॥

सः । पूर्यः । वसुऽवित् । जायमानः । मृजानः । अप्सुऽसु । दुदुहानः । अद्रौ ।

अभिश्शस्तिपाः । भुवनस्य । राजा । विदत् । गातुं । ब्रह्मणे । पूयमानः ॥ १० ॥

पूर्यः पुराणो यद्वा पूर्यः कृतोऽभिषुतो वसुविज्जनानां लंभको जायमानोऽप्सु वसतीवर्याख्येपूदकेषु मृजानो मृज्यमानोऽद्रावभिषवयावणि दुदुहानो दुह्यमानोऽभिश्शस्तिपाः । अभितः शस्तिर्हिंसा येषां तेऽभिश्शस्तयः शत्रवः । तेभ्यः परिरक्षकी भुवनस्य भूतजातस्य राजा स्वामी एवंविधः स तादृशः सोमो ब्रह्मणे कर्मार्थं पूयमानः सन् गातुं मार्गं समीचीनं विदत् । यजमानेभ्यः प्रयच्छति ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे सप्तमो वर्गः ॥

महापितृयज्ञे पितरः सोमवंत इत्यस्य द्वितीयानुवाक्या त्वया हि नः पितर इत्येषा । सूचितं च । पितरोऽग्निष्वात्ता यम उदीरतामवर उत्परासस्त्वया हि नः पितरः सोम पूर्वे । आ० २. १९. १ इति ॥

॥ सैषा सूक्त एकादशी ॥

त्वया हि नः पितरः सोम पूर्वे कर्माणि चक्रुः पवमान धीराः ।

वन्वन्नवातः परिधीरपोर्णु वीरेभिरश्वैर्मघवा भवा नः ॥ ११ ॥

त्वया । हि । नः । पितरः । सोम । पूर्वे । कर्माणि । चक्रुः । पवमान । धीराः ।

वन्वन् । अवातः । परिधीन् । अपोर्णु । वीरेभिः । अश्वैः । मघवा । भवान् ॥ ११ ॥

हे पवमान पूयमान सोम धीराः कर्मणि कुशलाः प्राज्ञा नोऽस्माकं पितरः पूर्वं पुरातना अंगिरसस्त्वया । हिरवधारणे । त्वया सहायेनैव कर्माण्यग्निष्टो-
मादीनि चक्रुः । कृतवन्तः । किंच वन्वन् स्तोत्रन्संभजन् । यद्वा वनतिर्हिंसार्थः ।
शचून्हंसन् अवातस्त्वेरभिगतस्त्वं परिधीन् । परिधीयत एभिः सर्वमिति परिधयो
राक्षसाः । तानपोर्णु । अपोर्णुहि । अपच्छादय । जहीति यावत् । ऊर्णोतिर्लोति
छांदसो हेलुक् । एतादृशस्त्वं नोऽस्माकं पुत्रादियुक्तं धनं प्रयच्छेत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

यथापवथा मन्वे वयोधा अमिचहा वरिवोविद्धविष्मान् ।

एवा पवस्व द्रविणं दधान इद्रे सं तिष्ठ जनयायुधानि ॥ १२ ॥

यथा । अपवथाः । मन्वे । वयःधाः । अमिचहा । वरिवःवित् । हविष्मान् ।

एव । पवस्व । द्रविणं । दधानः । इद्रे । सं । तिष्ठ । जनय । आयुधानि ॥ १२ ॥

हे सोम यथा पुरा त्वं मन्वे राज्ञे वयोधा अन्नस्य धाता तथामिचहा शचूणां
हंता वरिवोविद्धनस्य लंभयिता हविष्मान् पुरोडाशादियुक्तः सन् अपवथास्तस्मै
धनादिकं प्रदातुं यथागच्छ एवमस्मभ्यमपि द्रविणं धनं दधानः प्रयच्छन् पवस्व ।
अस्मदभिमुखमागच्छ । किंच । अस्माभिर्दीयमानस्त्वमिद्रे सं तिष्ठ । सम्यक् तिष्ठ ।
अपि च । आयुधानि त्वदीयानि जनय । तस्मै प्रकाशय ॥ वाक्यभेदादनिघातः ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

पवस्व सोम मधुमाँ ऋतावापो वसानो अधि सानो अश्व्ये ।

अव द्रोणानि घृतवाँति सीद मदिन्तमो मत्सर इद्रुपानः ॥ १३ ॥

पवस्व । सोम । मधुमान् । ऋतावा । अपः । वसानः । अधि । सानो । अश्व्ये ।

अव । द्रोणानि । घृतवर्षति । सीद् । मदिन्तमः । मत्सरः । इद्रुपानः ॥ १३ ॥

हे सोम मधुमान् मदकररसोपेत ऋतावा यज्ञवान् । छंदसीवनिपाविति
वनिप् मत्वर्थीयः । तादृशस्त्वमपो वसतीवरीरकधनाश्च वसान आच्छादयन् अथ्य-
धिकं सानौ समुच्छ्रितेऽव्येऽविभवे पवित्रे पवस्व । क्षर । ततो मर्दितमोऽतिशयेन
मदकर इंद्रपान इंद्रेण पातव्यो मत्सरो मादयिता सोमो घृतवंत्युदकवंतो द्रोणानि
द्रोणकलशानव सीद । अवतिष्ठस्व ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

वृष्टिं दिवः शतधारः पवस्व सहस्रसा वाजयुर्देववीतौ ।

सं सिंधुभिः कलशे वावशानः समुस्त्रियाभिः प्रतिरन् आयुः ॥ १४ ॥

वृष्टिं । दिवः । शतऽधारः । पवस्व । सहस्रऽसाः । वाजऽयुः । देवऽवीतौ ।

सं । सिंधुऽभिः । कलशे । वावशानः । सं । उस्त्रियाभिः । प्रऽतिरन् । नः । आयुः ॥ १४ ॥

हे सोम शतधारो बहुधारोपेतस्त्वं दिवोऽंतरिक्षादादित्याद्वा वृष्टिं पवस्व ।
कुरु । यद्वा । शतधारो बहुधात्मीयधारोपेतस्त्वं दिवो द्योतमानात्पवित्राद्बृष्टिम-
विच्छिन्नधारां पवस्व । पात्रेषु कुरु । कीदृशः । देववीतौ । देवानां वीतिर्हविर्भक्षणं
यस्मिन् स देववीतिर्यज्ञः । तस्मिन्सहस्रसा यजमानानां सहस्रस्य धनस्य दाता
वाजयुस्तेषामन्नं कामयमानस्त्वं सिंधुभिः स्यंदमानाभिर्वसतीवरीभिः कलशे द्रो-
णाभिधाने संगच्छस्व । तथा त्वं नोऽस्माकमायुर्जीवनं प्रतिरन् वर्धयन् उस्त्रि-
याभिर्गोविकारैः क्षीरादिभिश्च कलशे संगच्छस्व ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

एष स्य सोमो मतिभिः पुनानोऽन्यो न वाजी तरतीदरांतीः ।

पयो न दुग्धमर्दितेरिपिरमुर्विव गातुः सुयमो न वोळ्हां ॥ १५ ॥

एषः । स्यः । सोमः । मतिऽभिः । पुनानः । अत्यः । न । वाजी । तरति । इत् । अरांतीः ।

पयः । न । दुग्धं । अर्दितेः । इपिरं । उरुऽइव । गातुः । सुऽयमः । न । वोळ्हां ॥ १५ ॥

एष एतादृशः स्य स सोमो मतिभिर्मननसाधनैः स्तोत्रैः पुनानः पूयमानो
भवति । यः सोमोऽन्यो नातनशीलो वाज्यश्च इव संपामेऽरातीररातीञ्चूत्त-
रति । इदवधारणे । तरत्येव हिनस्त्येव । यद्वृत्तयोगादनिघातः । किंच । अर्दितेः ।
गोनामैतत् । अदीनाया गोरिपिरमन्वेषणीयं दुग्धं पयो न क्षीरं यथा पूतं भवति

एवं सोमः परिशुद्धः । अपि च उर्विव । सुपां सुलुगिति सोलुक् । उरुर्विस्तीर्णो
गातुर्मार्ग इव सर्वैः समाश्रयणीयस्तथा वोळ्हा वोढाश्वः सुयमः सुष्टु नियंतुं
शक्यो यथा भवति तद्वदयं सोमः स्तोतृभिर्नियंतव्यो भवति ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थेऽष्टमो वर्गः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

स्वायुधः सोतृभिः पूयमानोऽभ्यर्षं गुह्यं चारु नाम ।

अभि वाजं सन्निरिव श्रवस्याभि वायुमभि गा देव सोम ॥१६॥

सुऽआयुधः । सोतृऽभिः । पूयमानः । अभि । अर्षं । गुह्यं । चारु । नाम ।

अभि । वाजं । सन्निरिव । श्रवस्या । अभि । वायुं । अभि । गाः । देव । सोम ॥१६॥

स्वायुधः शोभनायुधोपेतः । यद्वा । यज्ञे स्पचकपालादीनि दशायुधानि संति ।
तद्वान् । सोतृभिरभिषुखद्भिः पूयमानस्त्वं गुह्यं गुहायां निहितं चारु कमनीयं
नाम त्वदीयं रसात्मकं शरीरं स्तुतिभिः सहाभ्यर्षं । कलशादीन्यभिगमय । किंच ।
सन्निरिवाश्व इव वर्तमानस्त्वं श्रवस्या । सुपां सुलुगिति सप्तम्या आजादेशः ।
अस्रदीयायामन्नेच्छायां वाजमन्नमस्मभ्यमभिगमय । अपि च । हे देव स्तोतव्य
हे सोम वायुं प्राणं जीवनमभिगमय । गाः पशूंश्चास्मभ्यमभिगमय ॥

॥ अथ सप्तदशी ॥

शिष्टुं जज्ञानं हर्यंतं मृजंति षुभंति वह्निं मरुतो गणेन ।

कविर्गीभिः काव्येना कविः सन्सोमः पविचमत्येति रेभन् ॥१७॥

शिष्टुं । जज्ञानं । हर्यंतं । मृजंति । षुभंति । वह्निं । मरुतः । गणेन ।

कविः । गीःऽभिः । काव्येन । कविः । सन् । सोमः । पविचं । अति । एति । रेभन् ॥१७॥

शिष्टुमिदानीमुत्पन्नत्वाच्छिष्टुवत्तिष्ठंतं । यद्वा । पापानि तनूकुर्वंतं विनाशयंतं
जज्ञानं प्रादुर्भूतमत एव हर्यंतं । हर्यं गतिकान्त्योः । भृमृहशीत्यादिनातच् । सर्वैः
काम्यमानं सोमं मृजंति । मरुतः शोधयंति । किंच । वह्निं वोढारं सोमं गणे-
नात्मीयेन सप्तसंख्याकेन गणेन षुभंति । अलंकुर्वंति । ततः कविः ज्ञांतप्रज्ञः सोमः
काव्येन कविकर्मणिव कविः शब्दोपेतः सन् रेभन् शब्दायमानो गीर्भिः स्तुतिभिः
सह पविचमत्येति । अतीत्य गच्छति ॥

॥ अथाष्टादशी ॥

ऋषिमना य ऋषिकृत्स्वर्षाः सहस्रणीयः पद्वीः कवीनां ।

तृतीयं धाम महिषः सिपासन्सोमो विराजमनु राजति षुप् ॥ १८ ॥

ऋषिऽमनाः । यः । ऋषिऽकृत् । स्वऽसाः । सहस्रऽनीयः । पद्वीः । कवीनां ।

तृतीयं । धाम । महिषः । सिपासन् । सोमः । विराजं । अनुं । राजति । षुप् ॥ १८ ॥

ऋषिमनाः सर्वदर्शनशीलमनस्कः अत एवर्षिकृत् सर्वस्य दर्शनकर्ता । प्रकाशनस्य कर्ता स्वर्षाः सर्वस्य सूर्यस्य वा संबक्ता सहस्रणीयः । नीया स्तुतिः । बहुविधस्तुतिकः । कवीनां क्रांतप्रज्ञानां मध्ये पद्वीः स्खलतां पदानां साधुत्वेन संयोजयिता यः सोमो विद्यते स महिषो महान् पूज्यो वा सोमस्तृतीयं धाम द्युलोकं सिपासन् संभक्तुमिच्छन् षुप् स्तूयमानः सन् विराजं विशेषेण राजतं दीप्यमानमिंद्रमनु राजति । प्रकाशयति ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

चमूपच्छ्वेनः शकुनो विभृत्वा गोविंदुर्द्रप्स आयुधानि विभ्रत् ।

अपामूर्मिं सचमानः समुद्रं तुरीयं धाम महिषो विवक्ति ॥ १९ ॥

चमूऽसत् । श्वेनः । शकुनः । विऽभृत्वां । गोऽविंदुः । द्रप्सः । आयुधानि । विभ्रत् ।

अपां । ऊर्मिं । सचमानः । समुद्रं । तुरीयं । धाम । महिषः । विवक्ति ॥ १९ ॥

चमूपत् । चमन्ति भक्षयन्त्यचेति चम्वध्वमसाः । तेषु सीदन् । यद्वा । चम्वा-
वधिपवणफलके । तयोर्वर्तमानः श्वेनः शंसनीयः शकुनः शक्तः सामर्थ्यकारी
विभृत्वा । हरतेरातो मन्निन्नित्यादिना क्रनिप् । पात्रेषु विहरणशीलः । गोविंदुर्य-
जमानानां गवां लंभकः । विंदुरिच्छुः । पा० ३. २. १६९. । इत्युप्रत्ययांतत्वेन निपा-
तितः । द्रप्सो द्रवणशील आयुधानि स्पृचकपालादीनि विभ्रत् धारयन् अपा-
मुदकानामूर्मिं प्रेरकं समुद्रं । अंतरिक्षनामैतत् । अंतरिक्षलोकं सचमानः सेवमानो
महिषो महान् य एवंविधः सोमः स सोमस्तुरीयं चतुर्थं धाम चांद्रमसं स्थानं
विवक्ति । सेवते । सूर्यलोकस्योपरि चंद्रमसो लोको विद्यत इति यमः पृथिव्या
अधिपतिः स मावत्विद्यादिभिश्चंद्रमा नक्षत्राणामधिपतिः स मावत्त्वित्तैर्भ-
चेज्ञायते ॥

॥ अथ विंशी ॥

मर्यो न शुभ्रस्त्वँ मृजानोऽत्यो न सृत्वा सनये धनानां ।

वृषेव यूथा परि कोशमर्षन्कनिऋदत् चम्बोऽरा विवेश ॥२०॥

मर्यः । न । शुभ्रः । त्वँ । मृजानः । अत्यः । न । सृत्वा । सनये । धनानां ।

वृषाऽइव । यूथा । परि । कोशं । अर्षन् । कनिऋदत् । चम्बोः । आ । विवेश ॥२०॥

शुभ्रो दीपमानोऽलंकृतो मर्यो न मनुष्य इव तन्वमात्मीयं शरीरं मृजानो वसतीवरीभिः शोधयन् । किञ्च धनानां सनये संभजनाय लाभायात्यो नातनशीलोऽश्व इव सृत्वा सरणशीलः । अपि च । वृषेव वृषा यथा यूथानि प्रतिगच्छन् शब्दं करोति तद्वत् कोशमधिषवणचर्मणा कृतं पाचं पर्यर्षन् प्रतिगच्छन् सोमः कनिऋदत् पुनः पुनः शब्दं कुर्वन् चम्बोरधिषवणफलकयोरा विवेश । आविशति । कनिऋदत् । ऋदेर्यङ्लुकि दाधतिर्दधतीत्यादिना निपातनादभ्यासस्य निगागमः । तस्य शतर्यभ्यस्तानामादिरित्याद्युदात्तत्वं ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे नवमो वर्गः ॥

॥ अथैकविंशी ॥

पवस्वेदो पवमानो महोभिः कनिऋदत्परि वाराण्यर्ष ।

ऋळञ्चम्बोऽरा विंश पूयमान इदं ते रसो मदिरो ममत्तु ॥२१॥

पवस्व । इदो इति । पवमानः । महःऽभिः । कनिऋदत् । परि । वाराणि । अर्ष ।

ऋळन् । चम्बोः । आ । विंश । पूयमानः । इदं । ते । रसः । मदिरः । ममत्तु ॥२१॥

हे इदो सोम महोभिः पूजकैर्ऋत्विग्भिः पवमानः पूयमानस्त्वं पवस्व । धर । ततः कनिऋदत् भृशं शब्दं कुर्वन् वाराण्यवेर्वालानि पवित्राणि पर्यर्ष । परिगच्छ । किञ्च पूयमानस्त्वं चम्बोरधिषवणफलकयोः ऋळन् संक्रीडमानः सन् आ विंश । पात्राणि प्रविश । अनंतरं मदिरो मदकरस्ते त्वदीयो रस इदं ममत्तु । मोदयतु । माद्यतेर्वहुलं छंदसीति ध्रुः ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

प्रास्य धारा वृहतीरसृपन्नक्तो गोभिः कलशाँ आ विवेश ।

सामं कृषन्तामर्ग्यो विपथित्क्रंदन्नेत्यभि सख्युनं जामिं ॥२२॥

प्र। अस्य। धाराः। बृहतीः। असृयन्। अक्तः। गोभिः। कलशान्। आ। विवेश्।
सामं। कृण्वन्। सामन्यः। विपः। ऽचित्। क्रंदन्। एति। अभि। सख्युः। न। जामिं ॥२२॥

अस्य सोमस्य बृहतीर्वृहत्यो महत्यो धाराः प्रासृयन् । प्रसृज्यन्ते ॥ सृजेः कर्मार्थे लङि व्यत्ययेन रेरनादेशः । बहुलं छंदसीति रुडागमः ॥ ततः सोऽयं सोमो गोभिर्गोविकारैः क्षीरादिभिरक्तः सन् कलशान्द्रोणाभिधानानां विवेश । आविशति । साम सामानि कृण्वन् कुर्वन् सोमः सामन्यः सामगानकुशलः । सुषु शब्दायमान इत्यर्थः । विपश्चित् सर्वे जानानः सोमः क्रंदन् देवानाद्भयन् अभ्येति । यहादीनि त्वरयाभिगच्छति । तत्र दृष्टांतः । सख्युर्न जामिं । सख्युर्जामिं जायां यथेतरो लंपटो वेगेनाभिगच्छति तद्वत् ॥

॥ अथ त्रयोविंशी ॥

अपघ्नन्नेपि पवमान् शबून्प्रियां न जारो अभिगीत इंदुः ।

सीद्वनेषु शकुनो न पत्वा सोमः पुनानः कलशेषु सत्ता ॥२३॥

अपऽघ्नन्। एपि। पवमान्। शबून्। प्रियां। न। जारः। अभिऽगीतः। इंदुः।

सीदन्। वनेषु। शकुनः। न। पत्वा। सोमः। पुनानः। कलशेषु। सत्ता ॥२३॥

हे पवमान पूयमान सोम अभिगीतः स्तोत्रभिरभिष्टुत इंदुः पात्रेषु धारन् त्वं शबून्पघ्नन् अपहिंसन् एपि । आगच्छसि । कथमिव । जारः प्रियां न । प्रिय-
तमामसती स्त्रीमन्यान्वाधमानः सन्यथाभिगच्छति तद्वत् । पत्वा पतनशीलः
शकुनो न । यथा शकुनो वनेषु वृक्षेषु सीदन्भवति तद्वत् पतनशीलः पुनानः
पूयमानः सोमः कलशेषु सत्ता सदनशीलो निपणो भवति । सदेस्ताच्छी-
लिकस्तृन् । एकाच इतीदप्रतिपेधः ॥

॥ अथ चतुर्विंशी ॥

आ ते रुचः पवमानस्य सोम योषेव यन्ति सुदुर्घाः सुधाराः ।

हरिरानीतः पुरुवारो अप्स्वचिंक्रदकलशे देवयूनां ॥२४॥

आ। ते। रुचः। पवमानस्य। सोम। योषाऽइव। यन्ति। सुऽदुर्घाः। सुऽधाराः।

हरिः। आऽनीतः। पुरुऽवारः। अप्ऽसु। अचिंक्रदत्। कलशे। देवऽयूनां ॥२४॥

हे सोम पवमानस्य पूयमानस्य ते तव, स्वभूता योषेव स्त्री यथा पुत्राणां
पयो दोग्धि तद्बद्धजमानानां धनादिकस्य सुष्ठु दोग्ध्यः सुधाराः शोभनधारोपेता
रुचो दीप्य आ यन्ति । पात्रादीन्यागच्छन्ति । किञ्च । हरिर्हरितवर्ण आनीत
ऋत्विग्भिः पुरुवारो बहुधा वरणीयः सोमोऽप्यु वसतीवरीषु देवयूनां देवा-
निच्छतां यजमानानां स्वभूते कलशे द्रोणाख्ये चाचिक्रद्दत् पुनः पुनः क्रन्दते ।
शब्दायते ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे दशमो वर्गः ॥

॥ इति नवमे मंडले पंचमोऽनुवाकः ॥

षष्ठेऽनुवाके सप्त सूक्तानि । तत्रास्य प्रेषेत्यष्टापंचाशद्वचं प्रथमं सूक्तं त्रैष्टुभं
पवमानसोमदेवताकं । तत्राद्यस्य तृचस्य मैत्रावरुणो वसिष्ठ ऋषिः । द्वितीय-
स्येन्द्रप्रमतिर्नाम । तृतीयस्य वृषगणः । चतुर्थस्य मन्युः । पंचमस्योपमन्युः ।
षष्ठस्य व्याघ्रपात् । सप्तमस्य शक्तिः । अष्टमस्य कर्णश्रुत् । नवमस्य मृळीकः ।
दशमस्य वसुक्रः । एते सर्वे वसिष्ठगोत्राः । एवं त्रिंशद्वचो गताः । अथ चतुर्द-
शानामृचां शक्तिपुत्रः पराणर ऋषिः । शिष्टानामांगिरसः कुत्सः । तथानुक्रम्यते ।
अस्य प्रेषाष्टापंचाशदाद्यं तृचं वसिष्ठोऽपश्यदुत्तरान्वव पृथग्वसिष्ठा इन्द्रप्रमतिर्वृ-
षगणो मन्युरुपमन्युर्व्याघ्रपाच्छक्तिः कर्णश्रुन्मृळीको वसुक्र इति चतुर्दश परा-
णरोऽन्त्याः कुत्स इति ॥ गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अस्य प्रेषा हेमना पूयमानो देवो देवेभिः समपृक्त रसं ।

सुतः पविचं पर्येति रेभन्मितेव सन्नं पशुमांति होता ॥१॥

अस्य । प्रेषा । हेमना । पूयमानः । देवः । देवेभिः । सं । अपृक्त । रसं ।

सुतः । पविचं । परि । एति । रेभन् । मिताऽइव । सन्नं । पशुऽमंति । होता ॥१॥

अस्य सोमस्य प्रेषा ॥ प्रेषतिर्गन्त्यर्थः । क्विपि रूपं । सावेकाच इति विभक्ते-
रुदासत्वं ॥ प्रेषा प्रेरकेण हेमना हिरण्येन पूयमानः । हिरण्यपाणिरभिपुणोतीति
हिरण्यसंबंधः । तादृगो देवो दीप्यमानांशू रसमात्मीयं देवेभिर्देवैः सह समपृक्त ।
संपचयति । संयोजयति । पृची संपकं । ततः सुतोऽभिपुतः सोमो रेभन् शब्दा-
यमानः सन् पविचमूर्णाम्मुक्तेन निर्मितं पर्येति । परिगच्छति । क्यमिय ।

होता देवानामाहातर्विक् मितेव निर्मितान् पशुमन्ति बद्धपशून् सन्न सदनानि
यज्ञगृहान्यथा पर्येति तद्वत् ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

भद्रा वस्त्रा समन्याऽवसानो महान्कविर्निवचनानि शंसन् ।

आ वच्यस्व चम्बोः पूयमानो विचक्षणो जागृविर्देववीती ॥२॥

भद्रा । वस्त्रा । समन्या । वसानः । महान् । कविः । निऽवचनानि । शंसन् ।

आ । वच्यस्व । चम्बोः । पूयमानः । विऽचक्षणः । जागृविः । देवऽवीती ॥२॥

भद्रा भद्राणि कल्याणानि समन्या । समनमिति संयामनाम । तत्र साधुरिति
यन् । संयामयोग्यानि वस्त्रा वस्त्राण्याच्छादकानि तेजांसि वसान आच्छादयन्
महान्कविः क्रांतदर्शी अत एव निवचनानि नितरां वक्तव्यान्वृत्तिकृतानि स्तो-
त्राणि शंसन् विचक्षणो विशेषेण द्रष्टा जागृविर्जागरणशीलः सोमस्त्वं देववीती ।
देवानां वीतिर्भक्षणं यस्मिन् स देववीतिर्यज्ञः । तस्मिन् चम्बोरधिषवणफलक-
योरावच्यस्व । पाचाण्या विश । वचिर्गन्तव्यः । व्यत्ययेन श्यन् । पूयमानः सन् ॥

॥ अथ तृतीया ॥

समु प्रियो मृज्यते सानो अर्घ्ये यशस्त्रो यशसां क्षितौ अस्मे ।

अभि स्वरं धन्वां पूयमानो यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥३॥

सं । ऊं इति । प्रियः । मृज्यते । सानौ । अर्घ्ये । यशःऽत्रः । यशसां । क्षितः । अस्मे इति ।

अभि । स्वरं । धन्वं । पूयमानः । यूयं । पात । स्वस्तिभिः । सदा । नः ॥३॥

यशसां यशस्विनां मध्ये यशस्त्रोऽतिशयेन यशस्वी क्षितः क्षितौ भवः
प्रियः प्रीणयिता सोमः सानौ समुच्छ्रितेऽच्येऽविमये पवित्रेऽस्मे अस्मदर्थं
संमृज्यते । ऋत्विग्भिः परिपूयते । उ अवधारणे । पूयमानस्त्वं धन्वांतरिक्षेऽभि
स्वर । अभितः शब्दय । यूयं । पूजायां बहुवचनं । हे सोम त्वं नोऽस्मान्
स्वस्तिभिः कल्याणतमैः पालनैः सदा सर्वदा पात । रक्षत । पालयत ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

प्र गांयताभ्यर्चाम देवान्स्तोमं हिनोत महते धनाय ।

स्वादुः पंवाते अति वारमप्यमा सीदाति क्लृशं देवयुनः ॥४॥

प्र । गाय॑त । अ॒भि । अ॒र्चाम् । दे॒वान् । सोमं॑ । हि॒नो॒त । म॒ह॒ते । ध॒नाय॑ ।
स्वा॒दुः । प॒वा॒ते । अ॒तिं । वा॒रं । अ॒र्थ्यं । आ । सी॒दा॒ति । क॒ल॒शं । दे॒व॒ऽयुः । नः ॥४॥

हे स्तोतारः प्र गायत । सोमं प्रकर्षणाभिद्युत । तथा देवानभ्यर्चाम । अभ्यर्चत । पुरुषव्यत्ययः । यद्वा । वयं देवानभिद्युमः यूयं सोमं स्तुतेति । किंच महते महत्प्रभूतं धनाय धनं प्राप्तुं सोमं हिनोत । अभिपवार्यं प्रेरयत ॥ क्रियार्थोपपदस्य च कर्मणि स्थानिन इति धनशब्दस्य चतुर्थी ॥ ततः स्वादुः स्वादुकरः सोमोऽव्ययविभवं वारं वालं पवित्रमति पवाते । अतीत्य पवते । किंच देवयुर्देवान्कामयमानो नोऽस्मदीयः सोमः कलशं पाचमासीदाति । आसीदति । प्रविशति । उभयच लेट्यडागमः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

इ॒ंदु॒र्दे॒वाना॑मु॒पं स॒ख्यमा॑यन्स॒हस्र॑धारः प॒व॒ते॒ म॒दा॑य ।

नृ॒भिः॒ स्त॒वा॒न्तो॒ अनु॒ धाम॒ पूर्वं॑म॒ग॒न्दि॒द्रं॒ मह॒ते॒ सौ॒भ॒गाय॑ ॥५॥

इ॒ंदुः । दे॒वा॒नां । उ॒पं । स॒ख्यं । आ॒ऽय॒न् । स॒हस्रं॑ऽधा॒रः । प॒व॒ते॒ । म॒दा॑य ।

नृ॒ऽभिः॒ । स्त॒वा॒नः । अनु॒ । धाम॑ । पूर्वं॑ । अ॒ग॒न् । इ॒द्रं॒ । म॒ह॒ते॒ । सौ॒भ॒गाय॑ ॥६॥

देवानामिन्द्रादीनां सख्यं सखिभावमुपायन् उपगच्छन् सहस्रधारी बहुविधधार इंदुः सोमो मदाय देवानां मदार्यं पवते । कलशादिषु क्षरति । नृभिः कर्मनेतृभिः स्तवानः स्तूयमानः सोमः पूर्वं पुरातनं धाम द्युलोकमनुगच्छति । तदेवाह । महते प्रभूताय सौभगाय सौभाग्यायेन्द्रमगन् । गच्छति । सोम इंद्रेण पीते सति यजमानानां महत्सौभाग्यं भवति खलु । अगन् । गमेल्लुङि मंच घसेति च्लेर्लुक् । मी नो धातोरिति नत्वं ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थ एकादशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स्तो॒त्रे रा॒ये हरि॑र॒पा पु॒नान॒ इ॒द्रं॒ म॒दो॑ ग॒च्छ॒तु॒ ते॒ भ॒रा॑य ।

दे॒वैर्वा॑हि स॒रथं॑ रा॒धो॒ अ॒च्छा॑ यू॒यं पा॑त स्व॒स्ति॒भिः॒ सदा॑ नः ॥६॥

स्तो॒त्रे । रा॒ये । हरिः॑ । अ॒र्षं॑ । पु॒नानः॑ । इ॒द्रं॒ । म॒दः॑ । ग॒च्छ॒तु॒ । ते॒ । भ॒रा॑य ।

दे॒वैः । वा॒हि । स॒ऽरथं॑ । रा॒धः॑ । अ॒च्छं॑ । यू॒यं । पा॑त । स्व॒स्ति॒भिः॑ । सदा॑ । नः ॥६॥

हे सोम हरिर्हरितवर्णः पुनानः पूर्यमानेत्स्वं स्तोत्रेऽस्मोभिः क्रियमाणे संति
 राये धनार्थमर्थ । आगच्छ । ततस्ते त्वदीयो मदी मदकरी रसो भराय । भृ
 भर्त्सने । भर्त्सयंति शबूनत्र योच्चार इति भरः संग्रामः । तदर्थमिंद्रं गच्छतु ।
 किंच सरथं देवैः समानं रथमास्थाय राधोऽच्छास्माकं धनार्थं याहि । आगच्छ ।
 यूयं नोऽस्मान् स्वस्तिभिः सदा पात । त्वं रक्ष ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

प्र कार्थ्यमुशनेव ब्रुवाणो देवो देवानां जनिमा विवक्ति ।

महिं व्रतः शुचिबंधुः पावकः पदा वराहो अभ्येति रेभन् ॥७॥

प्र । कार्थ्यं । उशनाऽइव । ब्रुवाणः । देवः । देवानां । जनिम । विवक्ति ।

महिं व्रतः । शुचिऽबंधुः । पावकः । पदा । वराहः । अभि । एति । रेभन् ॥७॥

उशनेव एतन्नामक ऋषिरिव कार्थ्यं कविकर्म स्तोत्रं ब्रुवाण उच्चारयन् देवः
 स्तोत्रायमृषिवृषगणो नाम देवानामिंद्रादीनां जनिम जन्मानि प्र विवक्ति ।
 प्रकर्षणं ब्रवीति । वच परिभाषणे । व्यत्ययेन विकरणस्य श्रुः । बहुलं छंदसी-
 त्यभ्यासस्येत्वं । महिं व्रतः प्रभूतकर्मा शुचिबंधुः । बध्नति शत्रूनि ति वंधूनि तेजांसि
 बलानि वा । दीप्ततेजस्कः पावकः पापानां शोधको वराहः । वरं च तदहश्च
 वराहः । राजाहःसखिभ्यश्जिति टच्समासांतः । तस्मिन्नहन्यभिघूयमाणत्वेन
 तद्वान् । अशंशादित्वान्त्वर्थीयोऽच् । तादृशः सोमो रेभन् शब्दं कुर्वन्पदा
 पदानि स्थानानि पात्राण्यभ्येति । अभिगच्छति । यद्वा । यथा कश्चन वराहः
 पदा पादेन भूमिं विक्रममाणः शब्दं करोति तद्वत् ॥

॥ अथाष्टमी ॥

प्र हंसासंस्तृपलं मनुमच्छामादस्तं वृषगणा अयासुः ।

आंगूप्यं पवमानं सखायो दुर्मर्षं साकं प्र वदंति वाणं ॥८॥

प्र । हंसासः । तृपलं । मनुं । अच्छं । अमात् । अस्तं । वृषंऽगणाः । अयासुः ।

आंगूप्यं । पवमानं । सखायः । दुःऽमर्षं । साकं । प्र । वदंति । वाणं ॥८॥

हंसासः शत्रुभिर्हन्यमाना हंसा इव चरंतो वा वृषगणा एतन्नामका ऋष-
 योऽमाच्छ्रूणां बलात्तासिताः संतस्तृपलं । तृपलशब्दः क्षिप्रवाची । तदुक्तं

यास्केन । नृपलप्रभमी क्षिप्रप्रहारीति । क्षिप्रप्रहारिणं मन्युं शचूनभिमन्यमानं
सोममच्छाभिलक्ष्यास्तं यज्ञगृहं प्रायासुः । प्रायासिपुः । प्रगच्छन्ति । ततः सखायः
स्तुत्यस्तोतृत्वलक्षणैः संबन्धेन सखिभूताः स्तोतार आंगूष्यं सर्वैरभिगन्तव्यं । यद्वा ।
घीषश्चस्य पृषोदरादित्वादागूप इत्यादेशः । आड अनुनासिकच्छांदसः । स्तो-
चाहं दुर्मर्षे शत्रुभिर्दुर्धरं दुःसहं एवंविधं सोमं पवमानमुद्दिश्य वाणं वाद्यविशेषं
साकं सहैव प्र वदन्ति । प्रवादयन्ति । तदुपलक्षितं गानं कुर्वन्तीत्यर्थः ॥

॥ अथ नवमी ॥

स रंहत उरुगायस्य जूतिं वृथा क्रीळंतं मिमते न गावः ।

परीणसं कृणुते तिग्मशृंगो दिवा हरिर्दृशे नक्तं मृजः ॥ ९ ॥

सः । रंहते । उरुऽगायस्य । जूतिं । वृथा । क्रीळंतं । मिमते । न । गावः ।

परीणसं । कृणुते । तिग्मऽशृंगः । दिवा । हरिः । दृशे । नक्तं । मृजः ॥ ९ ॥

स सोमो रंहते । अतिशीघ्रं गच्छतीत्यर्थः । उरुगायस्य बहुभिः स्तुत्यस्यात्मनो
जूतिं गतिमनुसरन् । तं वृथानायासेन क्रीळंतं विहरंतं गच्छंतं सोमं गावोऽप्ये
गंतारो न मिमते । न परिच्छिंदन्ति । तमनुगंतुं न शक्नुवन्तीत्यर्थः । किंच तिग्म-
शृंगः । शृण्वन्ति हिंसन्ति तमांसीति शृंगाणि तेजांसि । तीक्ष्णतेजस्तः परीणसं ।
बहुनामैतत् । बहुविधं तेजः कृणुते । करोति । अंतरिक्षे वर्तमानो यः सोमो
दिवाहनि हरिर्हरितवर्णो दृशे दृश्यते । न प्रकाशत इत्यर्थः । नक्तं रात्रौ त्वृज
ऋजुगामी विस्पष्टः प्रकाशयुक्तो दृश्यते । दृशेः कर्मणि लिटि रूपं ॥

॥ अथ दशमी ॥

इंदुर्वाजी पवते गोन्वीघा इंद्रे सोमः सह इन्वन्मदाय ।

हन्ति रथो वाधते पर्यरातीर्वरिवः कृण्वन्वृजनस्य राजा ॥ १० ॥

इंदुः । वाजी । पवते । गोऽन्वीघाः । इंद्रे । सोमः । सहः । इन्वन् । मदाय ।

हन्ति । रथः । वाधते । परि । अरातीः । वरिवः । कृण्वन् । वृजनस्य । राजा ॥ १० ॥

इंदुः क्षरणशीलो वाजी बलवान् गोन्वीघा गमनशीलनीचीनायरससंघात
इंद्रे सहो बलकररसमिन्वन् प्रेरयन् सोमो मदाय तस्य मदार्थं पवते । क्षरति ।
किंच रथो रथःकुलं हन्ति । हिनस्ति । किंचारातीररातीश्शचूनपरि वाधते । परितः

संहरति । कीदृशः । वरिवो वरणीयं धनं कृषन् स्तोतृणां कुर्वन् वृजनस्य बलस्य राजेशिता सोम इति ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे द्वादशे वर्गेः ॥

॥ अथैकादशी ॥

अध् धारया मर्धा पृचानस्तिरो रोमं पवते अद्रिदुग्धः ।

इंद्रिंद्रस्य सख्यं जुषाणो देवो देवस्य मत्सरो मदाय ॥११॥

अध् । धारया । मर्धा । पृचानः । तिरः । रोमं । पवते । अद्रिदुग्धः ।

इंद्रः । इंद्रस्य । सख्यं । जुषाणः । देवः । देवस्य । मत्सरः । मदाय ॥११॥

अथाथानंतरमद्रिदुग्धो यावभिर्दुग्धोऽभिषुतः सोमो मर्धा मदकारिण्या धारया पृचानो देवान् संपर्चयन् संयोजयन् रोमाविरोमभिः कृतं पवित्रं तिरस्तिरस्कृत्य व्यवधायकं कृत्वा पवते । कलशेषु क्षरति । किंचेद्रस्य सख्यं सखिभावं कर्म वा जुषाणः सेवमानो देवो द्योतमानो मत्सरो मदकर इंद्रः सोमो देवस्येन्द्रस्य मदाय मदार्थं पवते । क्षरति ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

अभि प्रियाणि पवते पुनानो देवो देवान्स्वेन रसेन पृचन् ।

इंद्रुर्धर्माण्यृतुथा वसानो दश क्षिपौ अव्यत सानो अर्थे ॥१२॥

अभि । प्रियाणि । पवते । पुनानः । देवः । देवान् । स्वेन । रसेन । पृचन् ।

इंद्रः । धर्माणि । ऋतुऽथा । वसानः । दश । क्षिपः । अव्यत । सानौ । अर्थे ॥१२॥

प्रियाणि प्रीतिकारकाणि धर्माणि तेजांस्यृतुथा काले वसान आच्छादयन् इंद्रः सोमः पुनानः पूयमानः सन् अभि पवते । कलशानभिलस्य क्षरति । कीदृशः । देवः संक्रीडनशीलः स्वेनात्मीयेन रसेन देवानिंद्रादीन्पृचन् संपर्चयन् संयोजयन् । तमिमं दश दशसंख्याकाः क्षिपः । अंगुलिनामैतत् । कर्मार्थं प्रेर्येत इति । तत्संख्याका अंगुलयः सानौ समुच्छ्रितेऽप्येऽविभवे पवित्रेऽव्यत । गमयन्ति । यद्वा तत्र पवित्रे पूयमानं सोममव्यत । गच्छन्ति । वी गत्यादिषु । लङि व्यत्ययेनात्मनेपदं ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

वृषा शोणो अभिकनिऋद्गा नदर्यन्नेति पृथिवीमुत द्यां ।

इंद्रस्येव वमुरा ऋषे आजौ प्रचेतयन्नर्पति वाचमेमां ॥१३॥

वृषां । शोणः । अभिऽकनिऋद् । गाः । नदर्यन् । एति । पृथिवी । उत । द्यां ।

इंद्रस्यऽइव । वमुः । आ । ऋषे । आजौ । प्रऽचेतयन् । अर्पति । वाचं । आ । इमां ॥१३॥

शोणः शोणवर्णो वृषा कश्चिद्वृषभो गाः पशूनभिकनिऋद् । अभिलक्ष्य शब्दं करोति । एवं गाः स्तुतिर्विश्रयणार्थं पयसो दोग्धीर्धेनूर्वाभिकनिऋद् अभिशब्दायमानः । तदेवाह । नदर्यन् शब्दमुत्पादयन् सोमः पृथिवीमुतापि च द्यां एतौ लोकावेति । गच्छति । किंच । वमुः । वाग्रामैतत् । तस्य वाक् शब्द आजौ संयाम इंद्रस्येव इंद्रस्य शब्द इव ऋषे । सर्वैः श्रूयते । ततः प्रचेतयन् आत्मानं सर्वेषां प्रज्ञापयन् इमां वाचमर्पति । समंताद्गमयति । उच्चैः शब्दायत इत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

रसाय्यः पयसा पिब्वमान ईरर्यन्नेपि मधुमंतमंशुं ।

पवमानः संतनिर्मेपि कृषन्निद्राय सोम परिषिच्यमानः ॥१४॥

रसाय्यः । पयसा । पिब्वमानः । ईरर्यन् । एपि । मधुऽमंतं । अंशुं ।

पवमानः । संऽतनिं । एपि । कृषन् । इंद्राय । सोम । परिऽसिच्यमानः ॥१४॥

हे सोम रसाय्यः । रसेरौणादिक आय्यप्रत्ययः । आस्वाद्यः पयसा पिब्वमानः द्यरन् त्वमीरयन् शब्दं प्रेरयन् मधुमंतं माधुर्येपितमंशुं रसभावमेपि । प्राप्नोषि । अंशुः शमष्टमात्रो भवतीति यास्तुः । नि० २. ५. । अनेन सोमरसोऽभिधीयते । किंच । हे सोम परिषिच्यमानोऽग्निः परिषिक्तत्वं पवमानः पवित्रे पूयमानः सन् संतनिं । तनु विस्तारे । इप्रत्ययः । संततां धारां कृषन् कुर्वन्निद्रायेंद्रार्थमेपि । गच्छसि ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

एवा पवस्व मदिरो मदायोदयाभस्य नमर्यन्ध्वक्षैः ।

परि वरुं भरमाणो रुशंतं गव्युर्नो अर्पं परि सोम सिक्तः ॥१५॥

एव। पवस्व। मदिरः। मदाय। उदद्याभस्य। नमयेन्। वधःस्यैः।

परि। वर्यै। भरमाणः। रुशंतं। गव्युः। नः। अर्पे। परि। सोम। सिक्तः ॥ १५ ॥

हे सोम मदिरो मदकरस्त्वमुदद्याभस्य । क्रियाग्रहणं कर्तव्यमिति कर्मणः
संग्रदानसंज्ञा । पा० १. ४. ३२. १. चतुर्थ्यर्थे बहुलं । पा० २. ३. ६२. । इति षष्ठी ।
उदद्याभमुदक्याहिरां मेघं वधस्त्रैर्हननसाधनैरायुधैर्नमयन् वृष्ट्यर्थे प्रह्वीकुर्वन्
मदाय मदार्यमेव पवस्व । एवं पात्रेषु क्षर । किंच रुशंतमारोचमानं श्वेतं वर्ये
परि भरमाणः परितो विभ्रत् सिक्तः पवित्रे सिच्यमानत्वं गव्युर्नोऽस्माकं गा
इच्छन् पर्यर्षे । परिगच्छ ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे त्रयोदशे वर्गः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

जुष्टी न इंदो सुपर्था सुगान्युरौ पवस्व वरिवांसि कृषवन् ।

घनेव विष्वदुरितानि विघ्नन्धि सुनां धन्व सानो अर्षे ॥ १६ ॥

जुष्टी। नः। इंदो इति। सुऽपर्था। सुऽगानि। उरौ। पवस्व। वरिवांसि। कृषवन्।

घनाऽइव। विष्वक्। दुऽइतानि। विऽघ्नन्। अधि। सुनां। धन्व। सानौ। अर्षे ॥ १६ ॥

हे इंदो दीप्त पवमान जुष्टी । स्नात्वाद्यश्चेति निपातितः । स्तुतिभिः प्रीतो
भूत्वा नोऽस्माकं सुपर्थानि वैदिकमार्गान् तथा वरिवांसि वरणीयानि धनानि
सुगा सुगमनानि सुप्राप्त्यानि कृषवन् कुर्वन् उरौ विस्तीर्णे द्रोणकलशे पवस्व ।
क्षर । किंच घनेव घनीभूतेन लोहमयेनायुधेनेव विष्वक् सर्वतो दुरितानि दुः-
प्राप्त्यानि रक्षांसि विघ्नन् हिंसन् सानौ समुच्छ्रितेऽव्येऽविभवे सुना सवता
धारासंघेनाधि धन्व । अधि गच्छ । धविर्गत्यर्थः ॥

॥ अथ सप्तदशी ॥

वृष्टिं नो अर्षे दिव्यां जिगलुमिळावती शंग्र्यो जीरदानुं ।

स्तुकेव वीता धन्वा विचिन्वन्धूरिमाँ अवरौ इंदो वायून् ॥ १७ ॥

वृष्टिं। नः। अर्षे। दिव्यां। जिगलुं। इळाऽवती। शंऽग्र्यो। जीरऽदानुं।

स्तुकाऽइव। वीता। धन्व। विऽचिन्वन्। धंभून्। इमान्। अवरान्। इंदो इति।

वायून् ॥ १७ ॥

हे सोम नोऽस्माकं वृष्टिमर्ष । गमय । कीदृशी । दिव्यां दिविभवां जिगलुं
गमनशीलामिच्छावतीमन्त्रवतीं शंगयीं सुखस्य निवासभूतां जीरदानुं क्षिप्रदा-
नोपेतां । किंच । हे इंदो त्वं स्तुकेव वीता कांतानि । स्तुकशब्दोऽपत्यवचनः ।
अपत्यानि यथा विचिनोपि तद्द्वन्द्वधून् स्तुत्यस्तोतृत्वेन वंधुभूतानवरानवरदेशे
स्थितान्पार्थिवान्वायून् त्वामभिगच्छत इमानस्मान्विचिन्वन् धनादिप्रदानार्थं
गवेषमाणः सन् धन्व । गच्छ ॥

॥ अथाष्टादशी ॥

यंथिं न वि यं यथितं पुनान ऋजुं च गातुं वृजिनं च सोम ।

अत्यो न क्रदो हरिरा सृजानो मर्यो देव धन्व पस्त्यावान् ॥१८॥

यंथिं । न । वि । स्य । यथितं । पुनानः । ऋजुं । च । गातुं । वृजिनं । च । सोम ।

अत्यः । न । क्रदः । हरिः । आ । सृजानः । मर्यः । देव । धन्व । पस्त्यऽवान् ॥१८॥

पुनानः पूयमानस्त्वं यथितं पापैर्वद्धं मां विष्य । मुंच । पापेभ्यो विष्टेषय ।
कथमिव । यंथिं न । यथा कश्चिद्दंथिं विष्टेषयति । षोऽंतकर्मणीत्यस्य लोटि
रूपं । किंच । हे सोम त्वमृजुमवक्रं गातुं मार्गं च वृजिनं बलं च मह्यं देहि ।
हरिर्हरितवर्णस्त्वमा सृजानः पाचेष्वासृज्यमानः सन् अत्यो नातनशीलोऽश्व इव
क्रदः । क्रंदसि । शब्दायसे । किंच । हे देव मर्यो मनुष्यहितो मारकी हिंसकी वा
शचूणां पस्त्यवान् । पस्त्यं गृहं । तद्वास्त्वं धन्व । मामभिगच्छ कलशान्वा ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

जुष्टो मदाय देवतात इंदो परि स्तुनां धन्व सानो अर्थे ।

सहस्रधारः सुरभिरद्व्यः परि स्रव वाजसातौ नृषह्ये ॥१९॥

जुष्टः । मदाय । देवऽताते । इंदो इति । परि । स्तुनां । धन्व । सानौ । अर्थे ।

सहस्रऽधारः । सुरभिः । अद्व्यः । परि । स्रव । वाजसातौ । नृषह्ये ॥१९॥

हे इंदो मदाय जुष्टः पर्याप्रस्त्वं देवताते देवैस्सते यज्ञे सानौ समुच्छ्रितेऽव्येऽवि-
भवे पविचे स्तुना श्रयणशीलेन धारासंधेन सह परि धन्व । परिगच्छ । सहस्रधारः
बहुधारोपेतः सुरभिः सुगंधिस्त्वमद्व्यो न कैश्चिद्धंसितः सन् वाजसातावन्नला-
भाय निमित्ते नृसह्ये नृभिः सोढव्ये युद्धे परि स्रव । परितो गच्छ ॥

॥ अथ विंशी ॥

अ॒र॒श्म॒नो॒ येऽर॒था अ॒र्यु॒क्ता अ॒त्या॒सो न॒ संसृ॒जा॒नासं॑ अ॒ज्ञौ ।

ए॒ते श्रु॒क्रासो॑ ध॒न्व॑न्ति॒ सोमा॑ दे॒वांस॒स्ताँ उ॒प॑ या॒ता पि॒व॒ध्ने ॥२०॥

अ॒र॒श्म॒नः । ये । अ॒र॒थाः । अ॒र्यु॒क्ताः । अ॒त्या॒सः । न । संसृ॒जा॒नासः । अ॒ज्ञौ ।

ए॒ते । श्रु॒क्रासः । ध॒न्व॑न्ति॒ । सोमा॑ । दे॒वांसः । ता॒न् । उ॒प॑ । या॒त॒ । पि॒व॒ध्ने ॥२०॥

अरश्मानो रश्मिवर्जिता रज्जुरहिता इति यावत् । अरथा रथवर्जिता अर्युक्ताः कुत्रापि न नियुक्ताः । अबद्धा इत्यर्थः । एतादृशा य आज्ञौ युद्धे संसृजानासः सृज्यमाना अत्यासो नाश्या यथा त्वरया लक्ष्यं गच्छन्ति तद्वदाज्ञौ । अजन्ति कर्मकरणार्थमृत्विजोऽचेत्याजिर्यज्ञः । तस्मिन्सृज्यमानाः श्रुक्रा दीप्यमाना एते सोमा धन्वन्ति । क्षिप्रं कलशानभिगच्छन्ति । अथ प्रत्यक्षः । हे देवासो देवाः तानागच्छतः सोमान्पिबध्ने पानायोपयात । उपगच्छत ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे चतुर्दशो वर्गः ॥

॥ अथैकविंशी ॥

ए॒वा न॑ इ॒दो अ॒भि दे॒ववी॑तिं॒ परिं॑ स॒व॒ नभो॑ अ॒र्णैश्च॒मूपुं॑ ।

सोमो॑ अ॒स्मभ्यं॑ का॒म्यं बृ॒ह॑न्तं॒ र॒यिं द॑दातु॒ वी॒र॒व॑न्तमु॒यं ॥२१॥

ए॒व । नः । इ॒दो इति॑ । अ॒भि । दे॒वऽवी॑तिं॒ । परिं॑ । स॒व॒ । नभः॑ । अ॒र्णैः । च॒मूपुं॑ ।

सोमः॑ । अ॒स्मभ्यं॑ । का॒म्यं । बृ॒ह॑न्तं॒ । र॒यिं । द॑दातु॒ । वी॒र॒व॑न्तं॒ । उ॒यं ॥२१॥

हे इदो सोम नोऽस्मदीयमेव देववीतिं । देवानां वीतिर्भक्षणं गमनं वा यस्मिन् स देववीतिर्यज्ञः । तमभिलक्ष्य नभो नभसो द्युलोकादणं उदकं । अनेन पवित्रान्निर्गतः सोमरसोऽभिधीयते । तं रसं चमूपु चमसेषु परि सव । परितः क्षर । ततः सोमः काम्यं काम्यमानं बृहन्तं प्रवृद्धं वीरवन्तं पुत्रयुक्तमुयमुदूर्णवल् रयिं धनमस्मभ्यं ददातु । प्रयच्छतु ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

त॒क्षु॒द्यदी॑ म॒न॒सो वे॒न॒तो वा॒ग्ज्ये॑ष्ठस्य॒ वा ध॒र्म॑णि॒ क्षो॒र॒नी॒कि ।

आ॒दी॒माय॑न्व॒र॒मा वा॑व॒शाना॑ जु॒ष्टं प॑तिं॒ क॒ल॒शे गा॒व इ॒दुं ॥२२॥

तक्षत् । यदि । मनसः । वेनतः । वाक् । ज्येष्ठस्य । वा । धर्मणि । क्षीः । अनीके ।
आत् । ई । आयन् । वरं । आ । वावशानाः । जुष्टं । पतिं । कलशे । गावः । इदुं ॥२२॥

वेनतः । वेनो वेनतेः कांतिकर्मण इति यास्कः । कामयमानस्य मनसः ।
मन्यतेः स्तुतिकर्मणः । स्तोतुर्वाक् स्तुतिलक्षणा यद्येनं तक्षत् संस्क्रोति । वाशब्द
उपमार्थे । यथा धर्मणि । निमिहात्मकर्मसंयोग इति सप्तमी । धारकं योगक्षेम-
विषयं कर्माद्दिश्य क्षीः शब्दायमानस्यानीके मुखे तत्र स्थितस्य जानपदिकस्य
वाक् । ज्येष्ठस्य । द्वितीयार्थे षष्ठी । प्रशस्यतमं राजानं यथा स्तौति तथा स्तो-
तुर्वाक् सोमं स्तौतीत्यर्थः । आदनंतरमेव वरं वरणीयं जुष्टं देवानां मदाय
पर्याप्तं पतिं सर्वस्य पालकं कलशे स्थितमिंदुमीनेनं सोमं वावशानाः कामय-
माना गाव आयन् । पयसा स्वीयेन मिथ्रयितुमागच्छंति ॥

॥ अथ त्रयोविंशी ॥

प्र दानुदो दिव्यो दानुपिन्व ऋतमृताय पवते सुमेधाः ।

धर्मा भुववृजन्वस्य राजा प्र रश्मिभिर्दशभिर्भारि भूमं ॥२३॥

प्र । दानुऽदः । दिव्यः । दानुऽपिन्वः । ऋतं । ऋताय । पवते । सुऽमेधाः ।

धर्मा । भुवत् । वृजन्वस्य । राजा । प्र । रश्मिऽभिः । दशऽभिः । भारि । भूमं ॥२३॥

दिव्यो दिवि भवो दानुदो दानुभ्यो धनादीनां दाता । तदेवाह । दानुपिन्वः ।
पिवि सेचने । कर्मण्यखित्यण् । दानुभ्यः कामानां क्षरयिता सुमेधाः शोभनप्रज्ञः
सोम ऋताय सत्यभूतायेद्रायते सत्यभूतमात्मीयं रसं पवते । प्रकर्षेण क्षरति ।
राजा दीप्यमानः सोमो वृजन्वस्य साधुबलस्य धर्मा धारयिता भुवत् । भवति ।
किंच दशभिरतत्संख्याकाभी रश्मिभिः कर्मकरणार्थमश्रुवानाभिरंगुलिभिर्भूमं
प्रभूतं प्र भारि । प्रधार्यते । चिणि रूपं ॥

॥ अथ चतुर्विंशी ॥

पुविचैभिः पर्वमानो नृचक्षा राजा देवानामृत मर्त्यानां ।

द्विता भुवद्रयिपती रयीणामृतं भरत्सुभृतं चाविदुः ॥२४॥

पुविचैभिः । पर्वमानः । नृऽचक्षाः । राजा । देवानां । अत । मर्त्यानां ।

द्विता । भुवत् । रयिऽपतिः । रयीणां । अतं । भरत् । सुऽभृतं । चारु । इदुः ॥२४॥

पवित्रेभिः पवित्रैः पवमानः पूयमानो नृचक्षा नृणां फलाफलयोर्द्रष्टा ।
तथा देवानामिन्द्रादीनामुतापि च मर्त्यानां मनुष्याणामेवमुभयेषां जनानां
राजा रयिपतिर्धनस्य पतिः । न त्वल्पस्य पतिः किंतु रयीणां बहूनां धनानां
स्वामी । वृत्त्यवृत्तिभ्यां स्वामित्वं बाहुल्यं च विवक्ष्यते । ईदृशः सोमो द्विता द्विधा
देवेषुपि च मनुष्येषु भुवत् । भवति । सोऽयमिन्दुः सोमः सुभृतं संभृतं चारु
कल्याणमृतमुदकं भरत् । विभर्ति ॥

॥ अथ पंचविंशी ॥

अर्वो इव श्रवसे सातिमच्छेद्रस्य वायोरभि वीतिमर्ष ।

स नः सहस्रा बृहतीरिषो दा भवा सोम द्रविणोवित्पुनानः ॥२५॥

अर्वोन्ऽइव । श्रवसे । साति । अच्छे । इंद्रस्य । वायोः । अभि । वीति । अर्ष ।

सः । नः । सहस्रा । बृहतीः । इषः । दाः । भवा । सोम । द्रविणः । वित् । पुनानः ॥२५॥

हे सोम अन्नार्थं युद्धेऽर्वोनिवाशो यथा गच्छति तद्वत्त्वं श्रवसेऽस्माकमन्नार्थं
तथा सातिमच्छ धनलाभं प्रतीद्रस्य वायोश्च वीतिं पानमभ्यर्ष । अभिगच्छ ।
ऐन्द्रवायव्यहे हीन्द्रवायू सह सोमं पिबत इत्यत्र सहोपादानं । स त्वं सहस्राः
सहस्राणि बहुविधानि बृहतीर्वृहितानि प्रवृद्धानीषोऽन्नानि नोऽस्मभ्यं दाः ।
प्रयच्छ । हे सोम पुनानः पूयमानस्त्वं नोऽस्मभ्यं द्रविणोविद्धनस्य लंभयिता
भव । द्रविणशब्दात्सर्वप्रातिपदिकेभ्यो लालसायां सुग्वक्तव्यः । पा०७.१.५१.३ ।
इति सुगागमः ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे पंचदशो वर्गः ॥

॥ अथ षड्विंशी ॥

देवाभ्यो नः परिपिच्यमानाः क्षयं सुवीरं धन्वतु सोमाः ।

आयज्यवः सुमतिं विश्ववारा होतारो न दिवियजो मंद्रतमाः ॥२६॥

देवऽञ्ज्यवः । नः । परिऽसिच्यमानाः । क्षयं । सुवीरं । धन्वतु । सोमाः ।

आऽयज्यवः । सुऽमतिं । विश्वऽवाराः । होतारः । न । दिविऽयजः । मद्रऽतमाः ॥२६॥

देवाभ्यः । अवनोस्तर्येणाथस्य अवितृस्तुतंचिभ्य ईरितीप्रत्ययः । उदात्तस्वरित-
योर्धेण इति जसः स्वरितत्वं । देवानां तर्पयितारः परिपिच्यमानाः परितः

पात्रेषु सिध्यमानाः सोमा नोऽस्माकं सुवीरं शोभनपुत्रं क्षयं गृहं धन्वतु ।
प्रेरयंतु । कीदृशाः । होतारो न होतारो यथा देवानिन्द्रादीन्स्तुवंत्येवं दिवि-
यजो दिवि द्युलोके स्थितानिन्द्रादीन्देवान्यजंतः । दिवश्चे तत्पुरुषे कृति बहुल-
मिति सप्तम्या अलुक् । मंद्रतमा अत्यंतं मदकराः ॥

॥ अथ सप्तविंशी ॥

ए॒वा दे॒व दे॒वता॑ति प॒वस्व॑ म॒हे सो॒म॒ प्सर॑से दे॒वपा॑नः ।

म॒हश्चि॒द्धि प्स॑सिं हि॒ताः स॑म॒र्ये कृ॒धि सु॑ष्ठाने रो॒दसी॑ पु॒नानः॑ ॥२७॥

ए॒व । दे॒व । दे॒वऽता॑ति । प॒वस्व॑ । म॒हे । सो॒म॒ । प्स॑रसे । दे॒वऽपा॑नः ।

म॒हः । चि॒त् । हि । स्म॑सिं । हि॒ताः । स॒ऽम॒र्ये । कृ॒धि । सु॒स्थाने॑ इति॑ सु॒ऽस्थाने॑ । रो॒दसी॑
इति॑ । पु॒नानः॑ ॥२७॥

हे देव द्योतमान स्तोत्र्य वा हे सोम देवपानो देवैः पातव्यस्तुं देवताते
देवैस्तते वितते यज्ञे महे महते प्सरसे भक्षणाय देवानां पानायैवैवं पवस्व ।
क्षर । ततो वयं हितास्त्वया प्रेरिताः संतः समर्ये मरणधर्मसहिते संयामे
महश्चित् महतो बलाधिकानपि शत्रून् स्मसि हि । अभिभवेम खलु । किंच ।
पुनानः पूयमानस्वं रोदसी द्यावापृथिव्यौ सुस्थाने अस्माकं शोभनावासस्थाने
सत्यी कृधि । कुरु ॥

॥ अथाष्टाविंशी ॥

अश्वो॑ न क्र॒दो वृ॑षभिर्यु॒जानः॑ सि॒ंहो न भी॒मो मन॑सो ज॒वीयान्॑ ।

अ॒र्वा॒ची॒निः प॒थिभि॑र्ये रजि॒ष्ठा आ प॑वस्व सो॒मन॑सं न इ॒दो ॥२८॥

अश्वः । न । क्र॒दः । वृष॑भिः । यु॒जानः । सि॒ंहः । न । भी॒मः । मन॑सः । ज॒वीयान् ।

अ॒र्वा॒ची॒निः । प॒थिभिः॑ । ये । रजि॒ष्ठाः । आ । प॑वस्व । सो॒मन॑सं । नः । इ॒दो इति॑ ॥२८॥

हे सोम वृषभिर्हृत्विग्भिः सोममभिपुण्वद्विर्युजानो योज्यमानस्त्वमश्वो नाश्व
इव क्रदः । क्रदसि । शब्दायसे । कीदृशः । सिंही न सिंह इव भीमः शत्रूणां
भयंकरः । तथा मनसोऽपि जवीयान् वेगवत्तरः । अर्वाचीनैरभिमुखिः पथि-
भिर्मार्गिण्यं मार्गा रजिष्ठा अत्यंतमृजवो भवन्ति । विभापर्जांश्चंदसीत्युकारस्य
रादेशः । हे इंदो दीप्यमान सोम तैर्मार्गिणोऽस्माकं सोमनसं सोमनस्यमा
पवस्व । क्षामापय ॥

॥ अथैकोनचिंशी ॥

शतं धारां देवजाता असृयन्सहस्रमेनाः कवयो मृजन्ति ।

इंदो सनिचं दिव आ पवस्व पुरएतासि महतो धनस्य ॥२९॥

शतं । धाराः । देवऽजाताः । असृयन् । सहस्रं । एनाः । कवयः । मृजन्ति ।

इंदो इति । सनिचं । दिवः । आ । पवस्व । पुरऽएता । असि । महतः । धनस्य ॥२९॥

हे सोम देवजाता देवार्थे प्रादुर्भूताः शतं शतसंख्याकास्वदीया धारा असृयन् । सृज्यन्ते । ततः कवयः क्रांतदर्शिन ऋत्विजः सहस्रं बहुविधा एनास्वदीया धारा मृजन्ति । अलंकुर्वन्ति । यद्वा । सहस्रमनेकधा मृजन्ति । शोधयन्ति । हे इंदो सनिचं भजनसाधनं धनं दिवो द्युलोकादस्माकं पुत्रादीनां चा पवस्व । आप्रापय । कुतोऽस्य धनमिति चेत् तत्राह । महतः प्रभूतस्य धनस्य पुरएता पुरतो गन्तासि । भवसि । तस्माद्देहीति ॥

॥ अथ चिंशी ॥

दिवो न सर्गा अससृयमहां राजा न मिचं प्र मिनाति धीरः ।

पितुर्न पुत्रः ऋतुभिर्यतान आ पवस्व विशे अस्या अजीतिं ॥३०॥

दिवः । न । सर्गाः । अससृयं । अहां । राजा । न । मिचं । प्र । मिनाति । धीरः ।

पितुः । न । पुत्रः । ऋतुऽभिः । यतानः । आ । पवस्व । विशे । अस्यै । अजीतिं ॥३०॥

दिवो न यथा दिवो द्योतमानस्यादित्यस्याहां संवंधिनः सर्गा रश्मयोऽससृयं विसृज्यन्ते तद्गतसोमस्य सर्गाः सृज्यन्त इति सर्गा धारा विसृज्यन्ते ॥ सृजेत्यर्थेन कर्मार्थे लडि बहुलं छंदसीति शस्य द्युः । ऋमादेशच्छांदसः ॥ धीरः प्राज्ञो राजायं सोमो मिचं सखायं न प्र मिनाति । न हिनस्ति । ऋतुभिः कर्मभिर्यतानो यतमानः पुत्रः पितुर्न पितुर्यथापराभवं करोति तद्वात् कर्मभिर्यतमानस्वमस्यै विशे प्रजाया अजीतिमपराभवमा पवस्व । आप्रापय । यथा न पराजिता भवन्ति तथा कुर्वित्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे षोडशे वर्गेः ॥

॥ अथैकविंशी ॥

प्र ते धारा मधुमतीरसृयन्वारान्यत्पूतो अत्येष्वान् ।

पवमान पवसे धाम गोनां जज्ञानः सूर्यमपिन्वो अकैः ॥३१॥

प्र। ते। धाराः। मधुऽमतीः। असृयन्। वारान्। यत्। पूतः। अतिऽएयिं। अब्यान्।

पवमान। पवसे। धामं। गोनां। जज्ञानः। सूर्यैः। अपिन्वः। अकैः ॥३१॥

ते तव स्वभूता मधुमतीर्मधुमत्यो धाराः प्रासृयन् तदा प्रसृज्यन्ते यद्यदा पूतो वसतीवरीभिस्त्वमव्यानविभवान्वारान्वालान्पवित्रायत्येषि । अतीत्य गच्छसि । किंच । हे पवमान धाम धारकं गोनां गवां पयो लक्षीकृत्य पवसे । ततो जज्ञानो जायमानस्त्वमकैरर्चनीयैः स्वतेजोभिः सूर्यमादित्यमपिन्वः । पूरयसि ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

कनिंक्रददनु पंथांमृतस्य शुक्रो वि भास्यमृतस्य धामं ।

स इंद्राय पवसे मत्सरवान्हिन्वानो वाचं मतिभिः कवीनां ॥३२॥

कनिंक्रदत् । अनु । पंथां । ऋतस्य । शुक्रः । वि । भासि । अमृतस्य । धामं ।

सः । इंद्राय । पवसे । मत्सरऽवान् । हिन्वानः । वाचं । मतिऽभिः । कवीनां ॥३२॥

अभिपूयमाणः स सोम ऋतस्य सत्यभूतस्य यज्ञस्य पंथानं मार्गमभि कनिंक्रदत् । पुनः पुनः शब्दायते । अथ प्रत्यक्षः । अमृतस्यामरणधर्मस्य धाम स्थानभूतः । मत्सररहित इत्यर्थः । तादृशः शुक्रः शुक्लवर्णस्त्वं वि भासि । विशेषेण राजसि । मत्सरवान् मदकररसयुक्तः स त्वमिन्द्रायेंद्रार्थं पवसे । द्यरसि । कीदृशः । कवीनां स्तोत्राणां मतिभिः सह वाचं शब्दं हिन्वानः प्रेरयन् ॥

॥ अथ त्रयस्त्रिंशी ॥

दिव्यः सुपर्णोऽव चक्षि सोम पिन्वन्धाराः कर्मणा देववीतौ ।

एंदो विश कलशं सोमधानं क्रंदन्निहि सूर्यस्योषं रश्मिं ॥३३॥

दिव्यः । सुऽपर्णः । अव । चक्षि । सोम । पिन्वन् । धाराः । कर्मणा । देवऽवीतौ ।

आ। इंद्रो इति । विश । कलशं । सोमऽधानं । क्रंदन् । इहि । सूर्यस्य । उषं । रश्मिं ॥३३॥

हे सोम दिव्यो दिविभवः सुपर्णः सुपतनस्त्वमव चक्षि । अवस्तात्पश्य ।

चटेल्लटि सिपि व्यत्ययेन परस्मैपदं । किं कुर्वन् । देववीतौ देवानां हविर्भक्षण-
स्याने यज्ञे कर्मणा धाराः पित्वन् क्षरन् । किंच । हे इंदो सोमधानं कलशमा विश
ऋन्दन् शब्दायमानस्त्वं सूर्यस्य प्रेरकस्यादित्यस्य रश्मिं कांतिमुपेहि । उपगच्छ ॥

॥ अथ चतुस्त्रिंशो ॥

ति॒स्रो वाचं ई॒रयति॒ प्र वहि॑र्ऋ॒तस्य॑ धी॒तिं ब्रह्म॑णो मनी॒पां ।

गावो॑ यंति॒ गोप॑तिं पृ॒च्छमा॑नाः सोमं॑ यंति॒ मत॑यो वाव॒शानाः ॥३४॥

ति॒स्रः । वाचं॑ । ई॒रयति॑ । प्र । वहि॑ः । ऋ॒तस्य॑ । धी॒तिं । ब्रह्म॑णः । मनी॒पां ।

गावः॑ । यंति॑ । गोऽप॑तिं । पृ॒च्छमा॑नाः । सोमं॑ । यंति॑ । मत॑यः । वाव॒शानाः ॥३४॥

वह्निर्वोढा यजमानस्त्रिस्रो वाच ऋग्यजुःसामाम्बिकाः स्तुतीः प्रेरयति ।
तथर्तस्य यज्ञस्य धीतिं धारयित्री ब्रह्मणः परिवृढस्य सोमस्य मनीषां मनस
ईशित्री कल्याणी वाचं च प्रेरयति । किंच । गोपतिं वृषभं यथा गावोऽभिगच्छति
तद्वद्ववां स्वामिनं सोमं गावः पृच्छमानाः पृच्छन्त्यः सत्यो यंति । स्वपयसा
मिश्रयितुमभिगच्छन्ति । तथा वावशानाः कामयमाना मतयः स्तोतारः सोमं
यंति । स्तोतुमभिगच्छन्ति ॥

॥ अथ पंचविंशो ॥

सोमं॑ गावो॑ धे॒नवो॑ वाव॒शानाः॑ सोमं॑ वि॒प्रां म॒तिभिः॑ पृ॒च्छमा॑नाः ।

सोमः॑ सु॒तः पू॒यते॑ अ॒ज्यमा॑नः सोमे॑ अ॒र्कास्त्रि॑ष्टु॒भः सं न॑वंते ॥३५॥

सोमं॑ । गावः॑ । धे॒नवः॑ । वाव॒शानाः॑ । सोमं॑ । वि॒प्राः । म॒तिभिः॑ । पृ॒च्छमा॑नाः ।

सोमः॑ । सु॒तः । पू॒यते॑ । अ॒ज्यमा॑नः । सोमे॑ । अ॒र्काः । त्रि॑ऽस्तु॒भः । सं । न॑वंते ॥३५॥

धेनवः प्रीणयिष्यो गावः सोमं वावशानाः कामयमाना भवंति । विप्रा
मेधाविनः स्तोतारो मतिभिः पृच्छमानाः पृच्छन्तो भवंति । अज्यमानो गोभिः
सिच्यमानः सुतोऽभिषुतः सोम ऋत्विग्भिः परिपूयते । तथा त्रिष्टुभस्त्रिष्टुब्रूपा
अर्का अस्माभिः क्रियमाणा एते मंत्राः सोमे सं नवंते । संगच्छन्ते ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे सप्तदशो वर्गः ॥

॥ अथ षट्त्रिंशी ॥

ए॒वा नः॑ सोम॒ परि॒पिच्य॑मानं॒ आ प॑वस्व॒ पूय॑मानः स्व॒स्ति ।

इ॒न्द्र॒मा वि॑श॒ बृ॒हता॑ रवे॒ण व॑र्ध॒या वाचं॑ ज॒नया॑ पु॒रंधिं॑ ॥ ३६ ॥

ए॒व । नः॑ । सो॒म । परि॒ऽसिच्य॑मानः । आ । प॒वस्व॑ । पू॒यमा॑नः । स्व॒स्ति ।

इ॒द्रं । आ । वि॒श । बृ॒हता॑ । रवे॒ण । व॑र्ध॒य । वाचं॑ । ज॒नय॑ । पु॒रंॽधिं॑ ॥ ३६ ॥

हे सोम परिपिच्यमानः परितः पात्रेषु सिच्यमानः पूयमानत्वं नोऽस्माकमेव स्वस्त्यविनाशमा पवस्व । आप्रापय । किंच । बृहता महता रवेण शब्देन सहेंद्रमा विश । प्रविश । तथा वाचं स्तुतिलक्षणं वर्धय । किंच पुरंधिं बहुधि प्रज्ञानं जनय । अस्मभ्यमुत्पादय । वाक्यभेदादनिघातः ॥

॥ अथ सप्तत्रिंशी ॥

आ जा॒गृ॒वि॒र्वि॒प्रं ऋ॒ता म॑ती॒नां सोमः॑ पु॒नानो॑ अ॒सद॑च्च॒मूर्षु॑ ।

स॒प॑ति॒ यं मि॑थु॒नासो॑ नि॒कामा॑ अ॒ध्व॒र्यवो॑ र॒थिरा॑सः सु॒हस्ताः॑ ॥ ३७ ॥

आ । जा॒गृ॒विः । वि॒प्रः । ऋ॒ता । म॒ती॒नां । सोमः॑ । पु॒नानः॑ । अ॒सद॑त् । च॒मूर्षु॑ ।

स॒प॑ति॒ । यं । मि॒थु॒नासः॑ । नि॒ऽका॑माः । अ॒ध्व॒र्यवः॑ । र॒थि॒रासः॑ । सु॒ऽहस्ताः॑ ॥ ३७ ॥

जागृविर्जागरणशील ऋता । सुपां सुलुगिति पष्ठ्या आकारः । ऋतानां सत्यानां मतीनां स्तुतीनां विप्रो ज्ञाता स सोमः पुनानः पूयमानः सन् चमूर्षु चमसेष्वासदत् । आसीदति । मिथुनासः परस्परं संगता निकामा नितरां कामयमाना रथिरासी यज्ञस्य नेतारः सुहस्ताः कल्याणपाणयोऽध्वर्यवः पवित्रे यं सोमं सपति । स्पृशति ॥ पप समवाये । सपतिः स्पृशतिकर्मेति नैरुक्ताः ॥

॥ अथाष्टात्रिंशी ॥

स पु॒नान॑ उ॒प॒सू॒रे न॑ धातो॒भे अ॒प्रा॒ रोद॑सी॒ वि ष॑ आ॒वः ।

प्रि॒या चि॑द्य॒स्य प्रि॒यसा॑सं॒ ऊ॒ती स॑ नू॒ धनं॑ का॒रि॒णे न॑ प्र॒ यंस॑त् ॥ ३८ ॥

सः । पु॒नानः॑ । उ॒प॒ । सू॒रे । न॑ । धा॒ता । आ । उ॒भे॑ इति॑ । अ॒प्राः । रोद॑सी॒ इति॑ । वि ।

सः । आ॒परि॒त्यावः॑ ।

प्रि॒या । चि॒त् । य॒स्य । प्रि॒यसा॑सः । ऊ॒ती । सः । नू॒ । धनं॑ । का॒रि॒णे । न॑ । प्र॒ । यंस॑त् ॥ ३८ ॥

पुनानः पूयमानः स सोम इंद्र उपगच्छति । तच्च दृष्टान्तः । सूर्ये न । यथा सूर्ये
धाता संवत्सर उपगच्छति । संवत्सरो वै धाता संवत्सरेणैवास्मै प्रजाः प्रजनय-
तीत्याम्नानात् । किंचोभे रोदसी द्यावापृथिव्यावाप्राः । स्वमहिम्नापूरयति । तथा
स सोमो व्यावः । स्वतेजसा तमांसि विवृणोति । वृणोतेर्मेघे घसेति ज्वेल्लुक् ।
छंदस्यपि दृश्यत इत्याडागमः । पूर्वपदादिति स इत्यस्य सांहितिकं षत्वं । प्रिया ।
पष्ठ्या आकारः । प्रियस्य यस्य सोमस्य यद्वा प्रियाणि प्रयच्छतो यस्य सोमस्य
प्रियसासोऽत्यंतं प्रियतमा धारा ऊती ऊत्यै रक्षणाय भवन्ति । स तु क्षिप्रमस्मभ्यं
धनं प्रयंसत् । प्रयच्छतु । यच्छतेर्लेटि सिष्पडागमः । तच्च दृष्टान्तः । कारिणे न
भृतकाय भृतिं यथा प्रयच्छति तद्वत् ॥

॥ अथैकोनचत्वारिंशी ॥

स वर्धिता वर्धनः पूयमानः सोमो मीढ्वान् अभि नो ज्योतिषावीत् ।

येना नः पूर्वे पितरः पदज्ञाः स्वर्विदे अभि गा अद्रिमुष्णन् ॥३९॥

सः । वर्धिता । वर्धनः । पूयमानः । सोमः । मीढ्वान् । अभि । नः । ज्योतिषा । आवीत् ।

येन । नः । पूर्वे । पितरः । पदऽज्ञाः । स्वःऽविदः । अभि । गाः । अद्रिं । उष्णन् ॥३९॥

वर्धिता देवानां स्वकलाप्रदानेन वर्धयिता वर्धनः स्वयं वर्धमानः पवित्रेण
पूयमानो मीढ्वान् कामानां सेक्ता स सोमो नोऽस्माकं ज्योतिषा स्वतेजसाभ्या-
वीत् । अभिरक्षतु । येन सोमेन पदज्ञाः पणिभिरपहतानां गवां पदानि जानंतः
स्वर्विदः सर्वज्ञाः सूर्ये जानंतो वा नोऽस्माकं पूर्वे चिरंतनाः पितरोऽंगिरसो
गाः पशूनभिलक्ष्याद्रिमुष्णन् । शिलोच्चयमुष्णन् । सोमतेजसांधकारावृतं शिलोच्चयं
गत्वा पशूनाहरन्निवर्त्यः । उपिरिह मुष्णातिसमानकर्मा । यद्वा । मुष्णातेर्लेडि
वर्णलोपः ॥

॥ अथ चत्वारिंशी ॥

अक्रान्समुद्रः प्रथमे विधर्मज्ञनयन्प्रजा भुवनस्य राजा ।

वृषा पवित्रे अधि सानो अब्ये बृहत्सोमो वावृधे सुवान इंदुः ॥४०॥

अक्रान् । समुद्रः । प्रथमे । विधर्मन् । जनयन् । प्रऽजाः । भुवनस्य । राजा ।

वृषा । पवित्रे । अधि । सानौ । अब्ये । बृहत् । सोमः । वावृधे । सुवानः । इंदुः ॥४०॥

समुद्रो यस्मादायः सद्रवंति स समुद्रोऽपां वर्षको राजा सोमः प्रथमे विसृते भुवनस्योदकस्य विधर्मन् विधारकेऽन्तरिक्षे प्रजा जनयन् उत्पादयन् अक्रान् । सर्वमतिक्रामति ॥ क्रमतेर्लुङि तिपीडभावे वृद्धौ च कृतायां सिञ्चोपे मकारस्य मी नो धातोरिति नकाररूपं ॥ वृषा कामानां वर्धिता सुवानोऽभिषूयमाण इन्दुदीप्तः स सोमोऽध्यधिकं सानौ समुच्छ्रितेऽभ्येऽविभवे पवित्रे बृहत्प्रभूतं ववृधे । वर्धते ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थेऽष्टादशो वर्गः ॥

॥ अथैकचत्वारिंशी ॥

महत्त्वोमो महिषर्षकारापां यद्गर्भोऽवृणीत देवान् ।

अर्द्धादिद्रे पवमान् औजोऽजनयत्सूर्ये ज्योतिरिदुः ॥ ४१ ॥

महत् । तत् । सोमः । महिषः । चकार । अपां । यत् । गर्भः । अवृणीत । देवान् ।

अर्द्धात् । इद्रे । पवमानः । औजः । अजनयत् । सूर्ये । ज्योतिः । इदुः ॥ ४१ ॥

महिषो महान्पूज्यो वा सोमो महत्प्रभूतं तत्कर्म चकार । अकरोत् । किं तत् । अपां गर्भं उदकानां गर्भभूतो जनयितृत्वाज्जन्यत्वाच्च स सोमो देवानवृणीत समभजतेति यत्तत्कृतवानिति । किंच पवमानः पूयमानः सोम औजः सोमपानेन जन्यं बलमिद्रेऽर्द्धात् । व्यर्धात् । तथेदुः सोमः सूर्ये ज्योतिस्तेजोऽजनयत् ॥

॥ अथ द्विचत्वारिंशी ॥

मत्सि वायुमिष्टये राधसे च मत्सि मित्रावरुणा पूयमानः ।

मत्सि शर्धो मारुतं मत्सि देवान्मत्सि द्यावापृथिवी देव सोम ॥ ४२ ॥

मत्सि । वायुं । इष्टये । राधसे । च । मत्सि । मित्रावरुणा । पूयमानः ।

मत्सि । शर्धः । मारुतं । मत्सि । देवान् । मत्सि । द्यावापृथिवी इति । देव । सोम ॥ ४२ ॥

हे सोम त्वं वायुं मत्सि । मादय । किमर्थं । इष्टये । अस्माकमेपणायान्नाय राधसे धनाय च । तथा पूयमानः पवित्रेण त्वं मित्रावरुणा मित्रावरुणी च मत्सि । तर्पयसि । किंच । मारुतं मरुतां स्वभूतं शर्धो बलं च मत्सि । तथा देवानिन्द्रादीन्मत्सि । हर्पयसि । हे देव स्तोतव्य हे सोम द्यावापृथिवी च मत्सि । मादय । एतान्हर्पयसुक्ताङ्कुत्वास्मभ्यं धनं प्रयच्छेत्त्वर्थः ॥

॥ अथ त्रिचत्वारिंशी ॥

ऋजुः पवस्व वृजिनस्य हंतापामीवां बाधमानो मृधश्च ।

अभिःश्रीणपयः पर्यसाभि गोनामिंद्रस्य त्वं तव वयं सखायः ॥४३॥

ऋजुः । पवस्व । वृजिनस्य । हंता । अप । अमीवां । बाधमानः । मृधः । च ।

अभिःश्रीणपयः । पर्यसा । अभि । गोनां । इंद्रस्य । त्वं । तव । वयं । सखायः ॥४३॥

हे सोम ऋजुर्ऋजुगमनः सन् पवस्व । क्षर । किंकुर्वन् । वृजिनस्योपद्रवस्य हंता । अमीवां रोगरूपं राक्षसमपबाधमानः । तथास्मदीयान्मृधो हिंसकाज्यवृश्च बाधमानः सन् पवस्व । ततः पय आत्मीयं रसं गोनां गवां पयसा क्षीरेणाभिःश्रीणन् अभिसंयोजयन् पाचाण्यभि । गच्छसि । अपि च त्वमिंद्रस्य सखासि हे सोम तव वयं सखायः स्तुत्यस्तोतृत्वयष्टयष्टव्यत्वलक्षणेन सखिभूताः स्मः ॥

॥ अथ चतुश्चत्वारिंशी ॥

मध्वः सूदं पवस्व वस्व उत्तं वीरं च न आ पवस्वा भगं च ।

स्वदस्वेंद्राय पवमान इंदो रयिं च न आ पवस्वा समुद्रात् ॥४४॥

मध्वः । सूदं । पवस्व । वस्वः । उत्तं । वीरं । च । नः । आ । पवस्व । भगं । च ।

स्वदस्व । इंद्राय । पवमानः । इंद्रो इति । रयिं । च । नः । आ । पवस्व । समुद्रात् ॥४४॥

हे सोम मध्वो माधुर्यस्य सूदं क्षारयितारं घनीभूतं वा वस्वो वसुनो धनस्योत्समुत्स्यंदकं रसं पवस्व । किंच । नोऽस्मभ्यं वीरं पुत्रमा पवस्व । आप्रापय । तथा भगं भजनीयं धनं च देहि । हे इंद्रो पवमानः प्रयमानः सन् इंद्राय स्वदस्व । रुचितो भव । तत्स्वं नोऽस्मभ्यं समुद्रादंतरिक्षाद्रयिं धनं पुत्रं वा । राति ददाति क्षीरमिति रयिर्गौर्वा । तां वा पवस्व । देहि ॥

॥ अथ पंचचत्वारिंशी ॥

सोमः सुतो धारयात्यो न हित्वा सिंधुर्न निष्पमभि वाज्यंक्षाः ।

आ योनिं वन्यमसदत्पुनानः समिंदुर्गोभिरसरत्समद्भिः ॥४५॥

सोमः । सुतः । धारया । अन्यः । न । हित्वा । सिंधुः । न । निष्पं । अभि । वाजी । अक्षारितिं ।

आ । योनिं । वन्यं । असदत् । पुनानः । सं । इंद्रुः । गोभिः । असरत् । सं । अत्तऽभिः ॥४५॥

सुतोऽभिपुतः सोमो धारया स्वीययाच्यो नातनशीलोऽथ इव हित्वा गत्वा ।
हिनीतेः क्रनिपि रूपं । किंच । वाजी बलवान् सोमः सिंधुर्न यथा सिंधुः
स्यंदमाना नदी निम्नं प्रदेशमभिगच्छति तद्वन्निम्नमधरभाविनं कलशमभ्यक्षाः ।
अभिक्षरति । ततः पुनानः पूयमानः सोमो वन्यं वृक्षभवं योनिं योनिस्थानं
कलशमासदत् । आसीदति । सोऽयमिन्दुः सोमो गोभिर्गोविकारैः क्षीरादिभिः
श्रयणैः समसरत् । संसरति । तथाद्भिर्वसतीवरीभिश्च संगच्छते ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थ एकोनविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षट्चत्वारिंशी ॥

एष स्य ते पवत इन्द्र सोमश्चमूपु धीर उशते तवस्वान् ।

स्वर्चक्षा रथिरः सत्यशुष्मः कामो न यो देवयतामसर्जि ॥४६॥

एषः । स्यः । ते । पवते । इन्द्र । सोमः । चमूषु । धीरः । उशते । तवस्वान् ।

स्वःऽचक्षाः । रथिरः । सत्यऽशुष्मः । कामः । न । यः । देवऽयतां । असर्जि ॥४६॥

हे इन्द्र उशते कामयमानाय ते तुभ्यं तदर्थं धीरः प्राज्ञस्तवस्वान्वेगवान् स्यः
स एष सोमश्चमूपु चमसेषु पवते । क्षरति । स्वर्चक्षाः सर्वदर्शनी रथिरो रथ-
वान् सत्यशुष्मो यथार्थवली यः सोमो देवयतां देवानिच्छतां यजमानानां कामो
न कामद इवासर्जि । असृज्यत । अदीयतेत्यर्थः ॥

॥ अथ सप्तचत्वारिंशी ॥

एष प्रत्नेन वयसा पुनानस्तिरो वर्पीसि दुहितुर्दधानः ।

वसानः शर्म चिवरूपमप्सु होतैव याति समनेषु रेभन् ॥४७॥

एषः । प्रत्नेर्न । वयसा । पुनानः । तिरः । वर्पीसि । दुहितुः । दधानः ।

वसानः । शर्म । चिऽवरूपं । अप्सुऽसु । होताऽइव । याति । समनेषु । रेभन् ॥४७॥

प्रत्नेन पूर्वकालीनेन वयसान्नेन पुनानः पूयमानः । अन्वात्मिकया धारया
क्षरन्वित्यर्थः । तादृशो दुहितुः सर्वस्य दोग्ध्राः पृथिव्याः वर्पीसि । वर्प इति
रूपनाम वृणोति शरीरमिति । रूपाणि तिरो दधानः स्वतेजसा तिरस्कुर्वन्
आच्छादयन् तथा चिवरूपं चिभूमिकोपेतं । यदा घयः शीतातपवर्षाः । तेषां
नियारकं शर्म यज्ञगृहं वसान आच्छादयन् अप्सु वसतीवरीषु स्थित एष सोमो

होतेव यथा होता स्तुतिध्वनिं कुर्वन्वज्रेषु याति तद्वद्रेभन् शब्दायमानः सन् सम-
नेषु। समन्ति कर्माणि धृष्टाः प्रगल्भा यन्त्रचेति समना यज्ञाः। तेषु याति। गच्छति ॥

॥ अथाष्टाचत्वारिंशी ॥

नू न्स्त्वं रथिरो देव सोम परि स्रव चम्बोः पूयमानः ।

अप्सु स्वादिष्टो मधुमाँ ऋतावा देवो न यः संविता सत्यमन्मा ॥४६॥

नु। नः। त्वं। रथिरः। देव। सोम। परि। स्रव। चम्बोः। पूयमानः।

अप्सु। स्वादिष्टः। मधुमान्। ऋतवा। देवः। न। यः। संविता। सत्यमन्मा ॥४६॥

हे देव काम्यमान हे सोम रथिरो रथवांस्त्वं नोऽस्माकं स्वभूते यज्ञे चम्बो-
रथिषवणफलकयोः पूयमानः सन् अप्सु वसतीवरीषु नु क्षिप्रं परि स्रव। परितः
क्षर। स्वादिष्टः स्वादुत्तमोऽत एव मधुमान्माधुर्ययुक्त ऋतवान् यज्ञवान्सविता
सर्वस्य प्रेरको यस्त्वं देवो न देव इव सत्यमन्मा सत्यस्तुतिको भवसि स त्वं
परिस्रवेति ॥

॥ अथैकोनपंचाशी ॥

अभि वायुं वीत्यर्षो गृणानोऽभि मित्रावरुणा पूयमानः ।

अभी नरं धीजवनं रथेष्टामभीद्रं वृषणं वज्रबाहुं ॥४९॥

अभि। वायुं। वीती। अर्षे। गृणानः। अभी। मित्रावरुणा। पूयमानः।

अभि। नरं। धीऽजवनं। रथेऽस्थां। अभी। इंद्रं। वृषणं। वज्रऽबाहुं ॥४९॥

हे सोम गृणानः स्तूयमानस्त्वं वीती। सुपां सुलुगिति चतुर्थ्याः पूर्वसवर्ण-
दीर्घः। वीत्ये पानाय वायुमभ्यर्षे। अभिगच्छ। तथा पवित्रेण पूयमानस्त्वं मित्रा-
वरुणा मित्रावरुणौ च पानायाभिगच्छ। किंच नरं सर्वस्य नेतारं धीजवनं
बुद्ध्या समं वेगं कुर्वाणं रथेष्टां रथेस्थां रथे तिष्ठतं। अनेनाश्विनावभिधीयते।
एकवचनं प्रत्येकविवक्षया समुदायविवक्षया वा। एतादृशावश्विनौ चाभिगच्छ।
तथा वृषणं कामानां वर्धकं वज्रबाहुं वज्रयुक्तबाहुमिंद्रं च त्वं पानायाभिगच्छ ॥

॥ अथ पंचाशी ॥

अभि वस्त्रा सुवसनान्यर्षाभि धेनूः सुदुर्गाः पूयमानः ।

अभि चंद्रा भर्तवे नो हिरण्याभ्यश्चान्नयिनो देव सोम ॥५०॥

अभि । वस्त्रा । सुवस॒नानि॑ । अ॒र्षे । अ॒भि । धे॒नूः । सु॒दु॒घाः । पू॒य॒मा॒नः ।
अ॒भिः । च॒न्द्रा । भ॒र्त॒वे । नः । हि॒र॒ण्म॒या । अ॒भि । अ॒श्वान् । र॒थि॒नः । दे॒व । सो॒म ॥ ५० ॥

हे सोम त्वमस्माकं सुवसनानि सुपरिधानानि वस्त्रा वस्त्राण्यभ्यर्ष । अभि-
गमय । यद्वा । सुवसनानि शोभनवस्त्रसहितानि वस्त्राच्छादकानि धनान्यभिगमय ।
किंच । पूयमानः पवित्रेण त्वं सुदुघाः सुषु पयसो दोग्धीर्धेनूर्नवप्रसूतिका गा
अभिप्रापय । अपि च । चंद्रा चंद्राण्यह्लादकानि हिरण्मया हिरण्यानि भर्तवे
भरणाय पोषणाय नोऽस्माकमभिगमय । तथा हे देव स्तोतव्य हे सोम रथिनो
रथवतोऽश्वानस्माकमभिप्रापय ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे विंशो वर्गः ॥

॥ अथैकपंचाशी ॥

अ॒भी नो॑ अ॒र्षे दि॒व्या वसू॑न्व॒भि वि॒श्व॒ पा॒र्षि॒वा पू॒य॒मा॒नः ।

अ॒भि ये॒न द्र॒वि॒णम॒श्व॒वा॒माभ्या॑र्षे॒यं ज॒मद॒ग्नि॒व॒ज्ज॒मः ॥ ५१ ॥

अ॒भि । नः । अ॒र्षे । दि॒व्या । वसू॑न्नि । अ॒भि । वि॒श्व॒ । पा॒र्षि॒वा । पू॒य॒मा॒नः ।

अ॒भि । ये॒न । द्र॒वि॒णं । अ॒श्व॒वा॒म । अ॒भि । आ॒र्षे॒यं । ज॒मद॒ग्नि॒ऽव॒त् । नः ॥ ५१ ॥

हे सोम पवित्रेण पूयमानस्त्वं दिव्या दिव्यानि दिवि भवानि वसूनि धनानि
नोऽस्माकमभ्यर्ष । अभिगमय । तथा पार्षिवा पार्षिवानि पृथिव्यां भवानि
विश्वे सर्वाणि धनान्यभिगमय । तथा येन त्वदीयेन सामर्थ्येन द्रविणं धनं
वयमभ्यश्ववामाभिव्याप्नुयाम तत्सामर्थ्यमभिगमय । किंच आर्षेयमार्षाणामृषि-
पुत्राणां योग्यं धनं जमदग्निवज्जमदग्नेर्यथा त्वं प्रापय एवं नोऽस्माकमभ्यर्ष ।
यद्वा । आर्षेयमार्षाणां योग्यं मंत्रं जमदग्नेः स्वभूतं मंत्रं यथा स्वादुतममकार्षी-
रेवमस्माकं तादृशं मंत्रं स्वादुतमं कुर्विति कुत्सो नामर्षिः प्रार्थयते ॥

॥ अथ द्विपंचाशी ॥

अ॒या प॒वा प॒वस्व॑ना वसू॒नि मा॑श्च॒त्वे इ॒ंदो॑ सर॒सि॒ प्र ध॑न्व ।

व॒भ्रश्चि॒द्व॒ वातो॑ न जू॒तः पु॒रु॒मे॒धश्चि॒त्त॒क॒वे॒ नर॑ द॒त् ॥ ५२ ॥

अ॒या । प॒वा । प॒व॒स्व॒ । ए॒ना । वसू॑नि । मा॑श्च॒त्वे । इ॒ंदो॑ इति । सर॒सि॒ । प्र । ध॑न्व ।

व॒भ्रः । चि॒त् । अ॒र्षः । वा॒त्तः । न । जू॒तः । पु॒रु॒ऽमे॒धः । चि॒त् । त॒क॒वे॒ । नर॑ । द॒त् ॥ ५२ ॥

हे सोम अयानया पवा पवमानया धारया सहैनेनानि वसूनि धनानि पवस्व । क्षर ॥ पवा । पूङ् पवने । अन्येभ्योऽपि दृश्यंत इति विचप्रत्ययः । आर्धधातुकलक्षणो गुणः । सावेकाच इति तृतीयाया उदात्तत्वं ॥ तथा हे इंदो त्वं मांश्चत्वे मन्यमानानां चातके सरस्युदके वसतीवर्याख्ये प्र धन्व । प्रगच्छ । ततोऽचास्मिन्सोमे पूयमाने सति ब्रह्मश्चित् सर्वेषां प्रज्ञापको मूलभूतो वादित्योऽपि वातो न वात इव जूतो वेगितः सन् । किंच पुरुमेधश्चिद्बहुविधयज्ञ इंद्रश्चिदिंद्रोऽपि तक्षवे ॥ तक्षतिर्गतिकर्मसु पठितः । अस्मादौणादिक उन्प्रत्ययः ॥ सोममभिगच्छते स्तुतिभिर्मह्यं नरं कर्मनेतारं पुत्रं दात् । प्रयच्छतु । हे सोम त्वया तर्पितौ संताविंद्रादित्यौ मह्यं पुत्रं प्रयच्छतामित्यर्थः ॥

॥ अथ त्रिपंचाशी ॥

उ॒त न॑ ए॒ना प॑व॒या प॑व॒स्वार्धि॑ श्रु॒ते श्र॑वा॒य्यस्य॑ ती॒र्थं ।

ष॒ष्टिं स॒हस्रा॑ नै॒गुतो॑ वसू॒नि वृ॑क्षं॒ न प॒क्कं धू॑नव॒द्रणाय॑ ॥५३॥

उ॒त । नः॑ । ए॒ना । प॑व॒या । प॑व॒स्व । अ॒र्धि । श्रु॒ते । श्र॑वा॒य्यस्य॑ । ती॒र्थं ।

ष॒ष्टिं । स॒हस्रा॑ । नै॒गुतः॑ । वसू॒नि । वृ॑क्षं । न । प॒क्कं । धू॑न॒वत् । र॒णाय॑ ॥५३॥

हे सोम उतापि च श्रवाय्यस्य सर्वैः श्रवणीयस्य सोमस्य तव श्रुते प्रसिद्धे । यद्वा । पष्ठ्यर्थे चतुर्थी । श्रुतस्य शब्दस्य तीर्थे स्थाने नोऽस्माकं स्वभूते यज्ञ एनानया पवया पूयमानया धारयाध्यधिकं पवस्व । क्षर । नैगुतः । नीचीनं गवन्ते शब्दायंत इति निगुतः शब्दः । तेषां हंतृत्वेन संबन्धी सोऽयं सोमः षष्टिं सहस्रा षष्टिसंख्याकानि सहस्राणि वसूनि धनानि रणाय शत्रूणां जयार्थं धूनवत् । अस्माकमकंपयत् । प्रायच्छदिति यावत् । कथमिव । वृक्षं न पक्कं । पक्कफलं वृक्षं यथा कंपयति फलाधी तद्वत् ॥

॥ अथ चतुःपंचाशी ॥

म॒हीमे॑ अ॒स्य वृ॑ष॒नामं॑ श्रू॒षे मांश्च॑त्वे वा॒ पृ॒शने॑ वा॒ वध॑चे ।

अ॒स्वा॒पय॑न्नि॒गुतः॑ स्ने॒हय॑च्चा॒पामि॑त्राँ॒ अपा॑चितो॒ अचे॑तः ॥५४॥

म॒हिं । इ॒मे इति॑ । अ॒स्य । वृ॑ष॒नामं॑ । श्रू॒षे इति॑ । मांश्च॑त्वे । वा॒ । पृ॒शने॑ । वा॒ । वध॑चे॒ इति॑ ।

अ॒स्वा॒पय॑त् । नि॒ऽगुतः॑ । स्ने॒हय॑त् । च॒ । अ॒प॑ । अ॒मि॒त्रान् । अ॒प॑ । अ॒चितः॑ । अ॒च॒ । इतः॑ ॥५४॥

महि महती प्रभूते वृषनाम । सुपां सुलुगिति सुपो लुक् । वृषनामनी
वर्षणनमने । शराणां वर्षणं शचूणां नमनं । इमे एते द्वे कर्मणी अस्य सोमस्य
पूपे मुखकरे भवतः । ये च कर्मणी मांश्चत्वे । अश्वनामैतत् । मधु चरतीति ।
अश्वैः क्रियमाणे युद्धे । तत्साध्यत्वाद्युद्धमिह गृह्यते । वापि वा स्यृशने स्पर्शनसाध्ये
बाहुयुद्धे वधवे शचूणां हिंसनशीले भवतः । सोऽयं निगुतो नीचैः शब्दायमा-
नाञ्जचूनस्वापयत् । ताभ्यामसूपुपत् । अवधीदित्यर्थः । किंच स्नेहयत् प्राद्रवयत्सं-
यामाञ्चचून् । अथ प्रत्यक्षकृतः । हे सोम स त्वममिवाञ्जचूनपाच । अपगमय ।
तथाचितोऽग्निचयनमकुर्वतो नास्तिकांश्चेतोऽस्मत्तकाशादपाच । अपगमय ।
अचतिर्गतिकर्मा ॥

॥ अथ पंचपंचाशत्तमी ॥

सं वी पवित्रा वितंतान्येथन्वेकं धावसि पूयमानः ।

असि भगो असि दात्रस्य दातासि मघवां मघवद्भ्य इंदो ॥५५॥

सं । वी । पवित्रा । विऽतंतानि । एषि । अनु । एकं । धावसि । पूयमानः ।

असि । भगः । असि । दात्रस्य । दाता । असि । मघऽवा । मघवद्भ्यः । इंदो इति ॥५५॥

हे सोम विततानि विस्तृतानि वी वीणि पवित्राण्यग्निवायुसूर्यात्मकानि
पवित्राणि समेषु । सम्यक् प्राप्नोषि । किंच । पूयमानस्त्वमेकमविवाकृतं पवि-
त्रमनु धावसि । अनुगच्छसि । किंच । त्वं भगो भजनीयोऽसि । तथा दात्रस्य
देयस्य धनस्य दातासि । कथमस्य धनत्वमिति चेत्तदुच्यते । हे इंदो सोम
मघवद्भ्योऽन्येभ्योऽपि त्वं मघवासि । अतिशयेन धनवानभवसि ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे एकविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षट्पंचाशत्तमी ॥

एष विश्ववित्पवते मनीषी सोमो विश्वस्य भुवंनस्य राजा ।

द्रुप्साँ ईरयन्विदथेष्टिंदुर्वि वारमभ्यं समयाति याति ॥५६॥

एषः । विश्वऽवित् । पवते । मनीषी । सोमः । विश्वस्य । भुवंनस्य । राजा ।

द्रुप्तान् । ईरयेन् । विदथेषु । इंदुः । वि । वारं । अभ्यं । समया । अति । याति ॥५६॥

विश्ववित् सर्वस्य वेत्ता एव मनीषी मेधावी विश्वस्य भुवनस्य सर्वस्य

लोकस्य राजा स्वाम्येष सोमः पवते । शरति । एतदेव विवृणोति । विदधेषु । विदंति जानन्त्यच देवानिति यद्वा विदंति लभंत इति विदधा यज्ञाः । तेषु द्रप्सान् रसकणानीरयन् प्रेरयन् इंदुः सोमोऽव्यमविभवं वारं वालं पविचं समयोभयतो व्यति याति । व्यतीत्य गच्छति ॥

॥ अथ सप्तपंचाशत्तमी ॥

इंदुं रिहंति महिषा अर्द्व्याः पदे रेभंति कवयो न गृध्राः ।

हिन्वंति धीरां दशभिः क्षिपाभिः समंजते रूपमपां रसेन ॥५७॥

इंदुं रिहंति । महिषाः । अर्द्व्याः । पदे । रेभंति । कवयः । न । गृध्राः ।

हिन्वंति । धीराः । दशभिः । क्षिपाभिः । सं । अंजते । रूपं । अपां । रसेन ॥५७॥

महिषा महांतः पूज्या वा अत एवार्द्व्याः कैश्चिदप्यहिंसिता देवा इंदुं सोमं रिहंति । लिहंति । आस्वादयंति । किंच । देवाः स्तोममुशंतः संतः पदे तस्यास्य सोमस्य धारास्थाने रेभंति । शब्दायंते । तत्र हटांतः । कवयो न गृध्राः । धनमभिकांक्षमाणाः कवयः स्तोतारो यथा स्तुवंतः शब्दायंते तद्वत् । धीराः कर्मणि कुशला ऋत्विजो दशभिरेतत्संख्याकाभिः क्षिपाभिरंगुलीभिस्तमिमं सोमं हिन्वन्ति । अभिषवार्थं प्रेरयन्ति । अपि च । रूपं सोमस्य रूपमंशुमपां वसतीवर्याख्यानां रसेन समंजते । सम्यक् सेवयंति ॥

॥ अथाष्टापंचाशत्तमी ॥

त्वया वयं पवमानेन सोम भरे कृतं वि चिनुयाम शश्वत् ।

तन्नो मित्रो वरुणो मामहंतामदितिः सिंधुः पृथिवी उत द्यौः ॥५८॥

त्वया । वयं । पवमानेन । सोम । भरे । कृतं । वि । चिनुयाम । शश्वत् ।

तत् । नः । मित्रः । वरुणः । ममहंतां । अदितिः । सिंधुः । पृथिवी । उत । द्यौः ॥५८॥

हे सोम पवमानेन पवित्रेण पूयमानेन त्वया सहायेन भरे । संग्रामनाम । संग्रामे शश्वद्बहु कृतं कर्तव्यं वयं वि चिनुयाम । विशेषेण कुर्याम । यस्मात्त्वव साहाय्येन कर्माणि कुर्मस्तत्तस्मान्नोऽस्मान् मित्रो वरुणोऽदितिरेतन्नामकाः सिंधुरेतदभिधाना च पृथिवी उतापि च द्यौरिते मित्रादयो नोऽस्मान्नामहंतां । पूजयंतु धनादिदानेन ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे द्वाविंशो वर्गः ॥

अभि न इति द्वादशर्चं द्वितीयं सूक्तं । वृषागिरो राज्ञः पुत्रोऽवरीषो भरद्वा-
जपुत्र ऋजिश्चोभौ सहितावस्यर्षी । इदमुत्तराणि च वीण्यानुष्टुभानि । अत्र
त्रैकादशी बृहती । पवमानः सोमो देवता । तथा चानुक्रम्यते । अभि नो
द्वादशावरीष ऋजिश्चा चानुष्टुभं ह बृहत्युपांत्येति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अभि नो वाजसातमं रयिर्मर्षं पुरुस्पृहं ।

इंदो सहस्रभर्णसं तुविद्युम्नं विभ्वसहं ॥१॥

अभि । नः । वाजऽसातमं । रयिं । अर्षं । पुरुऽस्पृहं ।

इंदो इति । सहस्रंऽभर्णसं । तुविऽद्युम्नं । विभ्वऽसहं ॥१॥

हे इंदो दीप्त वाजसातममत्यंतं बलप्रदमन्नप्रदं वा रयिं धनं पुत्रं वा
नोऽस्माकमभ्यर्षं । अभिगमय । कीदृशं । पुरुस्पृहं बहुभिः स्पृहणीयं सहस्रभर्णसं
बहुविधभरणं । अनेकपीपणयुक्तमित्यर्थः । तुविद्युम्नं । द्युम्नं द्योततेर्यशो वान्तं
वेति यास्कः । बहून् बहुयशोयुक्तं वा । विभ्वसहं । विभ्व इति महद्भाम ।
महतोऽभिभवितारं ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

परि ष्य सुवानो अब्ययं रथे न वर्माव्यत ।

इंदुरभि दृणां हितो हियानो धाराभिरक्षाः ॥२॥

परि । स्यः । सुवानः । अब्ययं । रथे । न । वर्मं । अब्यत ।

इंदुः । अभि । दृणां । हितः । हियानः । धाराभिः । अक्षारिति ॥२॥

सुवानः सूयमानः स्यः स सोमोऽव्ययमविमयं पवित्रं परि पवते । तत्र
दृष्टांतः । रथे न यथा रथे स्थितः पुरुषो वर्मं कवचमव्यत । परिव्ययति ।
व्ययतेर्लुङि वर्णलोपच्छांदसः । अभि हितोऽभितः प्रेरितः । यद्वा स्तोत्रभिरभि-
पुतः स इंदुः सोमो दृणा दृममयेन द्रोणकलशेन हियानः । हि गती वृद्धी च ।
तेन पूर्यमाणः सन् धाराभिरक्षाः । क्षरति । क्षरतेर्लुङि रूपं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

परि ष सुवानो अक्षा इंदुरव्ये मदच्युतः ।

धारा य ऊर्ध्वो अर्ध्वरे भ्राजा नैति गव्ययुः ॥३॥

परि। स्यः। सुवानः। अक्षारिति। इंदुः। अव्ये। मदऽच्युतः।

धारा। यः। ऊर्ध्वः। अर्ध्वरे। भ्राजा। न। एति। गव्यऽयुः ॥३॥

सुवानः सूयमानः स्यः स इंदुः सोमो मदच्युतो मदार्थं देवैः प्रेरितः सन् अव्येऽविभवे पवित्रे पर्यक्षाः । परितः क्षरति । अर्ध्वर ऊर्ध्वः समुच्छ्रितः सर्वेषां मुख्यो यः सोमो गव्ययुर्गोकामः । यद्वा । क्षीरादिकं कामयमानः सन् धारा धारया सहैति गच्छति । भ्राजा न भ्राजमानया दीप्ता यथांतरिक्षे गच्छति तद्वत् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

स हि त्वं देव शश्वते वसु मर्तीय दाप्नुषे ।

इंदो सहस्रिणं रयिं शतात्मानं विवाससि ॥४॥

सः। हि। त्वं। देव। शश्वते। वसु। मर्तीय। दाप्नुषे।

इंदो इति। सहस्रिणं। रयिं। शतऽआत्मानं। विवाससि ॥४॥

हे देव सोम स त्वं शश्वते पुत्रादिमन्त्रेण वहवे मर्त्याय मनुष्याय दाप्नुषे हविर्दत्तवते यजमानाय वसु धनं मह्यं च विवाससि । प्रेरयसि । एकवाक्यता-पक्षे हि तिङंतस्य हियोगादिनिघातः स्यात् ॥

॥ अथ पंचमी ॥

वयं ते अस्य वृचहन्वसो वस्वः पुरुस्पृहः ।

नि नेदिष्ठतमा इपः स्याम सुम्रस्याग्निगो ॥५॥

वयं। ते। अस्य। वृचऽहन्। वसो इति। वस्वः। पुरुऽस्पृहः।

नि। नेदिष्ठऽतमाः। इपः। स्याम। सुम्रस्यं। अग्निगो इत्यग्निऽगो ॥५॥

हे वृचहन् शत्रूणां हंतः सोम अस्यैतादृशस्य ते तव स्वभूता वयं सः । ततो हे वसो वासयितः पुरुस्पृहो बहुभिः स्पृहणीयस्य वस्वो वसुनो धनस्य त्वया

दीयमानस्य वयं नि नितरां नेदिष्ठतमा अत्यंतमंतिकतमाः स्याम । तथेपीऽन्नस्य ।
किंच हे अध्रिगो अधृतगमन सोम सुमस्य सुखस्य वयमंतिकतमाः स्याम ।
भवेम ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

द्वि॑र्यं पंच॒ स्वय॑शसं॒ स्वसारो॒ अद्रि॑संहतं ।

प्रि॒यमिन्द्र॑स्य॒ काम्यं॒ प्र॒ज्ञाप॑र्यत्यु॒र्मिण्यै॑ ॥ ६ ॥

द्विः । यं । पंच । स्वऽयशसं । स्वसारः । अद्रिऽसंहतं ।

प्रियं । इन्द्रस्य । काम्यं । प्रऽज्ञापयति । ऊर्मिण्यै ॥ ६ ॥

द्विः पंच दशसंख्याकाः स्वसारः कर्मकरणार्थमितस्ततो गच्छत्योऽंगुलयः
स्वयशसं संभृतयशस्कमद्रिसंहतं यावभिरभिपुतमिन्द्रस्य प्रियं काम्यं सर्वैः काम्य-
मानमूर्मिणं धारभिस्तदंतं यं सोमं प्रज्ञापयति वसतीवरीभिः प्रकर्षेण सेचयति
यजमानास्तं पुनंतीत्युत्तरच संबंधः ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे चयोविंशो वर्गः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

परि॒ त्यं ह॑र्यंतं॒ हरिं॒ बभुं॒ पुन॑न्ति॒ वारि॑ण ।

यो दे॒वान्नि॒श्वौ इ॒त्परि॑ मदे॒न सह॒ गच्छ॑ति ॥ ७ ॥

परि॑ । त्यं । ह॑र्यंतं । हरिं । ब॒भुं । पुन॑न्ति । वारि॑ण ।

यः । दे॒वान् । नि॒श्वान् । इत् । परि॑ । मदे॒न । सह॑ । गच्छ॑ति ॥ ७ ॥

हर्यंतं सर्वैः स्मृहणीयं हरिं हरितवर्णं बभुं बभुवर्णं च त्यं तं सोमं वारिण
वाल्लेन पविषेण परि पुनन्ति । परिशोधयन्ति । यः सोमो विश्वान् सर्वानिन्द्रा-
दीन्देवानित् देवानेव मादकेन रसेन सह परिगच्छति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

अ॒स्य वो॒ ह्यव॑सा॒ पांतो॑ द॒क्षसा॑र्धनं ।

यः सूरि॑षु॒ अर्चो॑ बृहद्द॒धे स्व॑र्णं ह॑र्यंतः ॥ ८ ॥

अ॒स्य । वो॒ । हि । अ॒वसा॑ । पांतः । द॒क्षऽसा॑र्धनं ।

यः । सूरि॑षु । अर्चः । बृहत् । द॒धे । स्वः । न । ह॑र्यंतः ॥ ८ ॥

वः । छांदसो वसादेशः । हिरवधारणे । वो यूयमस्य सोमस्यावसा रक्षणेन दक्षसाधनं वलस्य साधनं रसं पांतः पिवन्ती भवथ । स्वर्णोदित्य इव हर्यतः सर्वैः काम्यमानो योऽयं सोमः सूरिषु स्तोत्राणि प्रेरयामु स्तोत्रेषु वृहन्महत्प्रभूतं श्रवोऽन्नं दधे । विदधे । स्थापयतीति यावत् ॥

॥ अथ नवमी ॥

स वां यज्ञेषु मानवी इंदुर्जनिष्ट रोदसी ।

देवो देवी गिरिष्ठा अस्त्रेधन्तं तुविष्णुणि ॥९॥

सः । वां । यज्ञेषु । मानवी इति । इंदुः । जनिष्ट । रोदसी इति ।

देवः । देवी इति । गिरिऽस्थाः । अस्त्रेधन् । तं । तुविऽस्वनि ॥९॥

हे मानवी मानव्यौ मनोः स्वभूते हे देवी द्योतमाने हे रोदसी द्यावापृथिव्यां वां युवयोर्यज्ञेषु स इंदुः सोमो जनिष्ट । अजनि । अंतरिक्षे देवः स्वतेजसा सर्वं प्रकाशयन् पृथिव्यां गिरिष्ठा यावमु तिष्ठन् । तं जातं सोमं तुविष्णुणि बहुस्वन उपरे यज्ञे वास्त्रेधन् । ऋत्विजो यावभिरभन् । अभ्यषुण्वन्निति यावत् ॥

॥ अथ दशमी ॥

इंद्राय सोम पातवे वृचमे परि पिच्यसे ।

नरे च दक्षिणावते देवाय सदनासदे ॥१०॥

इंद्राय । सोम । पातवे । वृचऽमे । परि । सिच्यसे ।

नरे । च । दक्षिणाऽवते । देवाय । सदऽनऽसदे ॥१०॥

हे सोम वृचमे वृचस्य हंच इंद्राय । षष्ठ्यर्थे चतुर्थी । इंद्रस्य पातवे पानार्थं परि पिच्यसे । परितः पात्रेषु सिच्यसे । वसतीवरीभिर्वा । किंच दक्षिणावते ऋत्विग्भ्यो दक्षिणादानेन तद्धते देवाय देवार्थं हवींषि दातुं सदनासदे यज्ञगृहे सीदते नरे मनुष्याय यज्ञमानाय तस्मै फलप्रदानार्थं परिपिच्यसे ॥

॥ अथैकादशी ॥

ते प्रान्नासो व्युष्टिषु सोमाः पवित्रे अक्षरन् ।

अप्रप्रोथतः सनृतहुंरश्चितः प्रातस्ताँ अप्रचेतसः ॥११॥

ते । प्रन्नासः । विऽर्चष्टिषु । सोमाः । पवित्रे । अक्षरन् ।

अप० प्रोथंतः । सनुतः । हुरःऽचितः । प्रातरिति । तान् । अप्र० चेतसः ॥ ११ ॥

बुष्टिषूपसां व्युच्छनेषु प्रकाशनेषु प्रन्नासः प्रन्नास्ते सोमाः पवित्रेऽक्षरन्
क्षरन्ति ये सोमाः सनुतरंतर्हितान् अप्रचेतसः प्रज्ञानरहितान् हुरश्चितः । स्तेन-
नामैतत् । कौटिल्येन चिन्वन्तीति । तान्मायाविनः स्तेनान्प्रातः प्रातःकाल एवा-
पप्रोथंतः । अपप्रोथनं चापप्रेरणं । अपप्रेरयंतः शब्देन निराकुर्वन्तो भवन्ति ।
ते क्षरन्तीति समन्वयः ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

तं संखायः पुरोरुचं यूयं वयं च सूरयः ।

अश्याम वाजगंधं सनेम वाजपस्यं ॥ १२ ॥

तं । सखायः । पुरःऽरुचं । यूयं । वयं । च । सूरयः ।

अश्याम । वाजऽगंधं । सनेम । वाजऽपस्यं ॥ १२ ॥

हे सखायः स्तोतारः सूरयः प्राज्ञा यूयं वयं च यजमानाः पुरोरुचं पुरतो
रोचमानं वाजगंधं बलकरसाधुगंधोपेतं सोममश्याम । अश्याम । पिबेम ।
किंच । वाजपस्यमन्नयुक्तगृहसहितं यदा बलकरं सोमं सनेम । संभजेमहि ।
सोमेन बलान्नगृहादीनि भवन्तीत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे चतुर्विंशो वर्गः ॥

आ हर्यतायेत्यष्टे तृतीयं सूक्तं । कश्यपगोत्री रेभसूनु एतत्संज्ञौ द्वावृषी । आद्या
वृहती सप्तानुष्टुभः । प्रवमानसोमो देवता । तथा चानुक्रांतं । आ हर्यतायाष्टी
रेभसूनु काश्यपौ वृहत्याद्येति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

आ हर्यताय धृष्णवे धनुस्तन्वन्ति पीस्यं ।

शुक्रां वयंत्यसुराय निऽनिर्जं विपामये महीयुवः ॥ १ ॥

आ । हर्यतायं । धृष्णवे । धनुः । तन्वन्ति । पीस्यं ।

शुक्रां । वयन्ति । असुराय । निऽनिर्जं । विपां । अये । महीयुवः ॥ १ ॥

हर्यज्ञाय सर्वैः स्पृहणीयाय धृष्णवे श्चूणां धर्षणशीलाय सोमाय पौंस्यं
पुंस्त्वस्याभिष्यंजकं धनुरा तन्वंति । धनुषि ज्यां कुर्वतीति । सोमस्य धाराविसर्गार्थं
वितायमानं पवित्रमभिधीयते । तदेव विवृणोति । महीशुवः पूजाकामा ऋत्विजो
विपां मेधाविनां देवानामये पुरस्ताच्छुक्रां शुक्लवर्णां निरिञ्जं यया सोमो निरिञ्-
ज्यते तामसुराय बलवते वयंति । वितन्वंति । दशापवित्रं विस्तारयंतीत्यर्थः ॥
वयतिर्गतिकर्मा ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अर्धं क्षपा परिष्कृतो वाजाँ अभि प्र गाहते ।

यदीं विवस्वतो धियो हरिं हिन्वंति यातवे ॥२॥

अर्धं । क्षपा । परिऽकृतः । वाजान् । अभि । प्र । गाहते ।

यदि । विवस्वतः । धियः । हरिं । हिन्वंति । यातवे ॥२॥

क्षपा । सुपां सुलुगिति पंचम्या आकारः । क्षपाया रात्रेरधानंतरं प्रातःकाले
परिष्कृतः । भूषणार्थं संपर्युपेभ्य इति करोतेः सुडागमः । अद्भिरलंकृतः । यद्वा ।
क्षपयिष्यां सेनायामलंकृतः सोमो वाजानन्वानि बलानि वाभि लक्ष्य प्र गा-
हते । प्रगच्छति । विवस्वतः परिचरणवतो यजमानस्य धियः कर्मसाधनभूता
अंगुलयो हरिं हरितवर्णमेतमंशुं यातवे पात्राण्यभिगमनाय यदि हिन्वंति
प्रेरयंति तर्हि सवन्नानि गच्छतीति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

तर्मस्य मर्जयामसि मदी य इंद्रपातमः ।

यं गावं आसभिर्दधुः पुरा नूनं च सूरयः ॥३॥

तं । अस्य । मर्जयामसि । मदेः । यः । इंद्रऽपातमः ।

यं । गावं । आसऽभिः । दधुः । पुरा । नूनं । च । सूरयः ॥३॥

अस्य सोमस्य तं रसं मर्जयामसि मर्जयामः शोधयामोऽलंकुर्मो वा यो
मदी मदकरो रस इंद्रपातम इंद्रेणात्यंतं पातव्यो भवति । किंच गावो गंतारः
सूरयः स्तोतारः पुरा च नूनमिदानीं च यं सोमरसमासभिरास्यैर्दधुर्धारयंति ।
पिबंतीति यावत् । यद्वा । गावो धेनवो यं सोमं नृणादिष्ववस्थितमासभिरास्यैर्द-
धुर्धारयंति । नृणरूपेण भक्षयंति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

तं गार्थया पुराण्या पुनानमभ्यनूपत ।

उतो कृपंत धीतयौ देवानां नाम विभ्रंतीः ॥४॥

तं । गार्थया । पुराण्या । पुनानं । अभि । अनूपत ।

उतो इति । कृपंत । धीतयः । देवानां । नाम । विभ्रंतीः ॥४॥

पुनानं पूयमानं तं सोमं पुराण्या पुरा कृतया गार्थया स्तुत्याभ्यनूपत । स्तोतारोऽभिपुवंति । नू स्तवने । लुङि रूपं । उतो अपि च नाम कर्मार्थं नमनं विभ्रतीर्विभ्राणा धीतयोऽंगुलयो देवानां सोमरूपहविःप्रदानाय कृपंत । कल्पयन्ति । समर्था भवन्ति । कृपू सामर्थ्यं ॥

॥ अथ पंचमी ॥

तमुद्यमाणमव्यये वारं पुनन्ति धर्णसिं ।

दूतं न पूर्वचिन्तये आ शासते मनीषिणः ॥५॥

तं । उद्यमाणं । अव्यये । वारं । पुनन्ति । धर्णसिं ।

दूतं । न । पूर्वऽचिन्तये । आ । शासते । मनीषिणः ॥५॥

उद्यमाणमग्निः सिच्यमानं धर्णसिं सर्वस्य धारकं सोममव्ययेऽविमये वारं वाले पवित्रे पुनन्ति । शोधयन्ति । ततः मनीषिणो मेधाविनो यजमानास्तमिमं सोमं दूतं न दूतमिव पूर्वचिन्तये देवानां पूर्वमेव प्रज्ञापनाया शासते । प्रार्थयन्ति ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे पंचविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स पुनानो मदिंतमः सोमश्चमृपुं सीदति ।

पग्नी न रेतं छादधत्पतिर्वचस्यते धियः ॥६॥

सः । पुनानः । मदिन्ऽतमः । सोमः । चमृपुं । सीदति ।

पग्नी । न । रेतः । छादधत् । पतिः । वचस्यते । धियः ॥६॥

मदिंतमोऽत्यंतं मादयिता स सोमः पुनानः पूयमानः सन् चमृपु चमसेपु सीदति । ततः पग्नी न यथा पग्नी कश्चिदृपभो रेतं छादधत् छादधाति तदग्रम-

सादिषु रेतः स्वीयं रसमादधदाधानो धियः कर्मणः पतिः पालयितायं सोमो
वचस्यते । अभिपूयते ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

स मृज्यते सुकर्मभिर्देवो देवेभ्यः सुतः ।

विदे यदासु संददिर्महीरपो वि गाहते ॥७॥

सः । मृज्यते । सुकर्मऽभिः । देवः । देवेभ्यः । सुतः ।

विदे । यत् । आसु । संऽददिः । महीः । अपः । वि । गाहते ॥७॥

देवेभ्यो देवार्थं सुतोऽभिषुतो देवो द्योतमानः स्तोतव्यो वा स सोमः सुकर्म-
भिर्ऋत्विग्भिर्मृज्यते । परिपूयते । यद्यदायं सोम आसु प्रजासु संददिः सम्यग्ध-
नदानशील इति विदे ज्ञायते तदानी महीर्महीरपो वसतीवरीर्विं गाहते ।
विशेषेणाभिगच्छति । यदा सोममभिषुखंति तदा तेभ्यो धनं प्रयच्छतीत्यर्थः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

सुत इंदो पविच आ नृभिर्यतो वि नीयसे ।

इंद्राय मत्सरित्तमश्चमूपुषा नि षीदसि ॥८॥

सुतः । इंदो इति । पविचै । आ । नृऽभिः । यतः । वि । नीयसे ।

इंद्राय । मत्सरित्तमः । चमूपु । आ । नि । षीदसि ॥८॥

हे इंदो सुतोऽभिषुतो यत आयतः सर्वतो विस्तृतत्वं नृभिः कर्मनेतृभिर्ऋ-
त्विग्भिः पविचे वि नीयसे । विशेषेण नीयमानो भवसि । ततो मत्सरित्तमोऽति-
शयेन मादयिता त्वमिंद्रायेंद्रार्थं चमूपु चमसेषा नि षीदसि ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे पङ्क्तिर्गो वर्गः ॥

अभी नवंत इति नवर्चे चतुर्थे सूक्तं । पूर्ववहपिदेवते । सर्वा अनुष्टुभः ।
तथा चानुक्रम्यते । अभी नवंते नवेति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अभी नवंते अद्दुहः प्रियमिंद्रस्य काम्यं ।

वत्सं न पूर्वं आयुनि जातं रिहंति मातरः ॥९॥

अभि । न॒वंते । अ॒दुहः । प्रि॒यं । इंद्र॑स्य । काम्यं ।

व॒त्सं । न । पूर्वे । आ॒र्युनि । जा॒तं । रि॒हंति । मा॒तरः ॥१॥

यथा मातरो गावः पूर्वे प्रथम आर्युनि वयसि जातं वत्सं रिहंति लिहंति तथादुहोऽद्रोहा वसतीवर्षाख्या आप इंद्रस्य प्रियं काम्यं सर्वैः काम्यमानं सोममभि नवंते । अभिगच्छंति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

पु॒नान॒ इ॒द्र॒वा भ॑र॒ सोमं॒ द्वि॒वर्ह॑सं॒ र॒यिं ।

त्वं व॒सूनि॒ पु॒ष्य॒सि॒ विश्वा॑नि॒ दा॒शुषो॑ गृहे ॥२॥

पु॒नानः । इ॒द्रो इति॑ । आ । भ॒र॒ । सोमं॑ । द्वि॒वर्ह॑सं । र॒यिं ।

त्वं । व॒सूनि॑ । पु॒ष्य॒सि॒ । विश्वा॑नि॒ । दा॒शुषः॑ । गृहे ॥२॥

हे इंद्रो दीपमान हे सोम पुनानः पूयमानस्त्वं द्विवर्हसं द्वयोः स्थानयोः परिवृंहणशीलं रयिं धनमस्मभ्यमा भर । आहर । देहि । त्वं हि दाशुषो हविर्देहवतो यजमानस्य गृहे स्थित्वा विश्वानि सर्वाणि वसूनि धनानि पुष्यसि । पोषयसि ॥

॥ अथ तृतीया ॥

त्वं धि॒र्ये॑ मनो॒युजं॑ सृ॒जा वृ॒ष्टिं न त॑न्यतुः ।

त्वं व॒सूनि॒ पा॒र्थि॒वा दि॒व्या च॑ सोम॒ पु॒ष्य॒सि ॥३॥

त्वं । धि॒र्ये॑ । म॒नः॑ऽयुजं । सृ॒ज । वृ॒ष्टिं । न । त॑न्यतुः ।

त्वं । व॒सूनि॑ । पा॒र्थि॒वा । दि॒व्या । च॒ । सोम॑ । पु॒ष्य॒सि ॥३॥

हे सोम त्वं मनोयुजं मनसा युज्यमानां मनोवेगां धियं ध्यातव्यां धारां सृज । पाषेपु विसृज । तच्च दृष्टांतः । वृष्टिं न तन्यतुः । तनु विस्तारे । ऋतन्यंजीत्यादिना यतुष्प्रत्ययः । तनोति विस्तारयतीति तन्यतुर्मेघः । यथा मेघो वृष्टिं सृजति तद्यत् । ततो हे सोम त्वं पार्थिवा पृथिव्यां भवानि वसूनि धनानि तथा दिव्यानि दिवि भवानि धनानि च पुष्यसि । अस्मभ्यं पोषयसि । प्रयच्छसीत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

परि ते जिग्युषो यथा धारां सुतस्य धावति ।

रंहमाणा व्यय्ययं वारं वाजीवं सानसिः ॥४॥

परि । ते । जिग्युषः । यथा । धारां । सुतस्य । धावति ।

रंहमाणा । वि । व्यय्यं । वारं । वाजीऽइव । सानसिः ॥४॥

सुतस्य ते त्वदीया सानसिः संभजनशीला यदा स्तोत्रभिः संभजनीया रंहमाणा वेगं कुर्वाणा धाराव्ययमविमयं वारं चालं पवित्रं वि परि धावति । विशेषेण परितो गच्छति । तत्र दृष्टान्तः । जिग्युषः शूराणां जेतुर्वीरस्य वाजीव । अश्वो यथा युद्धं परितो धावति तद्वत् । जयतेः कृसी सखिंटोर्जेरिति कुत्वं । यथेति पूरकः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

ऋत्वे दक्षाय नः कवे पवस्व सोम धारया ।

इंद्राय पातवे सुतो मित्राय वरुणाय च ॥५॥

ऋत्वे । दक्षाय । नः । कवे । पवस्व । सोम । धारया ।

इंद्राय । पातवे । सुतः । मित्राय । वरुणाय । च ॥५॥

हे कवे क्रांतदर्शन हे सोम नोऽस्मभ्यं ऋत्वे प्रज्ञानाय दक्षाय वलाय च त्वं धारया पवस्व । दार । कीदृशः । इंद्राय पातवे पानार्थं तथा मित्राय वरुणाय च सुतोऽभिपुतः खलु ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थे सप्तविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

पवस्व वाजसातमः पवित्रे धारया सुतः ।

इंद्राय सोम विष्णवे देवेभ्यो मधुमत्तमः ॥६॥

पवस्व । वाजऽसातमः । पवित्रे । धारया । सुतः ।

इंद्राय । सोम । विष्णवे । देवेभ्यः । मधुमत्ऽतमः ॥६॥

हे सोम वाजसातमोऽतिशयेनान्नस्य दाता सुतोऽभिपुतस्त्वं पवित्रे धारया

सह पवस्व । क्षर । ततो हे सोम त्वमिन्द्राय विष्णवे चान्येभ्यो मित्रादिभ्यो देवे-
भ्यश्च मधुमत्तमोऽतिशयेन माधुर्योपेतो भव ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

त्वां रिहंति मातरो हरिं पवित्रे अद्रुहः ।

वत्सं जातं न धेनवः पवमानं विधर्मणि ॥ ७ ॥

त्वां । रिहंति । मातरः । हरिं । पवित्रे । अद्रुहः ।

वत्सं । जातं । न । धेनवः । पवमानं । विधर्मणि ॥ ७ ॥

हे पवमान सोम विधर्मणि विविधं हविषां धारके यज्ञेऽद्रुहो द्रोहवर्जिता
मातरो मानृभूता वसतीवर्यो हरिं हरितवर्यं त्वां पवित्रे स्थितं रिहंति । लिहंति ।
आस्वादयन्ति । कथमिव । यथा धेनवो जातं वत्सं लिहंति तथा ॥

॥ अथाष्टमी ॥

पवमानं महि अर्वश्चिच्चैभिर्यासि रश्मिभिः ।

शर्धन्तमांसि जिघ्रसे विश्वानि दाशुषो गृहे ॥ ८ ॥

पवमानं । महिं । अर्वः । चिच्चैभिः । यासि । रश्मिभिः ।

शर्धन् । तमांसि । जिघ्रसे । विश्वानि । दाशुषः । गृहे ॥ ८ ॥

हे पवमान महि महच्छ्रवः श्रवणीयमंतरिक्षं चिच्चैभिश्चैर्नानाविधैश्चाय-
नीर्यैर्वा रश्मिभिः परि यासि । परिगच्छसि । तथा शर्धन् वेगं कुर्वन्त्वं दाशुषो
हविर्देत्तवतो यजमानस्य गृहे स्थित्वा विश्वानि सर्वाणि तमांसि तमोरूपानि
रक्षांसि जिघ्रसे । हंसि । एवं द्यावापृथिव्योर्वर्तस इत्यर्थः ॥

॥ अथ नवमी ॥

त्वं द्यां च महिद्यत पृथिवीं चातिं जभ्रिये ।

प्रतिं द्रापिममुंचथाः पवमानं महित्वना ॥ ९ ॥

त्वं । द्यां । च । महिऽद्यत । पृथिवीं । च । अतिं । जभ्रिये ।

प्रतिं । द्रापिं । अमुंचथाः । पवमानं । महिऽत्त्वना ॥ ९ ॥

हे महिद्यत महाकर्मन् बहुविधकर्मन् सोम त्वं द्यां द्युलोकं च पृथिवीं चाभि

जभिषे । अत्यंतं विभिषि । दुभृज् धारणपोषणयोः । तस्य छांदसे लिटि सर्व-
विधीनां छंदसि विकल्पितत्वाद्देडागमः । अंतरिक्षे सोमात्मनेति पृथिव्यां लता-
रूपेणेत्येवं लोकद्वयवर्तित्वं । हे पवमान क्षरन् सोम त्वं महित्वना महत्त्वेन युक्तः
सन् द्रापिं कवचं प्रत्यमुंचथाः । प्रतिमुंचसि । संवृणोषि ॥

॥ इति सप्तमस्य चतुर्थेऽष्टाविंशो वर्गः ॥

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निवारयन् ।

पुमर्थाश्चतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

इति श्रीमद्राजाधिराजपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवर्तकश्रीवीरबुद्धभूपालसाम्राज्यधुरं-
धरेण सायणाचार्येण विरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे ऋक्संहिताभाष्ये
सप्तमाष्टके चतुर्थोऽध्यायः समाप्तः ॥

यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।

निर्ममे तमहं वंदे विद्यातीर्थमहेश्वरं ॥

विज्ञातवेदगांभीर्यस्तुर्यं व्याख्याय सप्तमे ।

सायणार्थस्ततोऽध्यायं पंचमं व्याचिकीर्षति ॥

तत्र पुरोजिती व इति षोडशर्चमनुवाकापेक्षया पंचमं सूक्तं । आद्यस्य नृचस्य
श्यावाश्वपुत्रोऽधीगुर्नामर्षिः । द्वितीयस्य नहुषस्य राज्ञः पुत्रो ययातिर्नाम ।
तृतीयस्य मनोः पुत्रो नहुषो नाम राजर्षिः । चतुर्थस्य संवरणाख्यस्य राज्ञः पुत्रो
मनुः । एवं द्वादश गताः । शिष्टस्य चतुर्ऋचस्य वाचः पुत्रो वैश्वामित्रो वा
प्रजापतिर्ऋषिः । द्वितीयान्तृतीये गायत्र्यौ शिष्टाश्चतुर्दशानुष्टुभः । तथा चानुक्रम्यते ।
पुरोजिती षोडश श्यावाश्विर्धंगीगुर्ययातिर्नहुषो नहुषो मानवो मनुः सांवरण
इति नृचाः शेषे प्रजापतिः । उपाद्ये गायत्र्याविति । गतः सूक्तविनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

पुरोजिती वो अंधंसः सुताय मादयित्त्वै ।

अप श्वानं अथिएन सखायो दीर्घजिह्वं ॥१॥

पुरःऽजिती । वः । अंधसः । सुताय । मादयित्त्वै ।

अप । श्वानं । अथिएन । सखायः । दीर्घेऽजिह्वं ॥ १ ॥

हे सखायः सखिभूताः समानख्याना वा हे स्तोतारो वी यूयं पुरोजिती । पष्ठ्याः पूर्वसवर्णदीर्घः । पुरःस्थितजयस्यांधसोऽदनीयस्य सोमस्य स्वभूताय सुतायाभिपुताय मादयित्त्वैऽत्यंतं भदकराय रसाय दीर्घजिह्वं । दीर्घा जिह्वा यस्य सः । दीर्घजिह्वी च छंदसि । पा० ४. १. ५९. । इति ङीषंतत्वेन निपातितः । तादृशं श्वानमप अथिएन । अपप्रथयत । अपवाधध्वं । यथा श्वा राक्षसा वा सुतं सोमं न लिहंति तथा कुरुतेत्यर्थः ॥

पविचेष्ट्यां द्वितीयस्याज्यभागस्य यो धारयेत्येषानुवाक्या । सूचितं च । पावक-
वंतावाज्यभागावप्ती रक्षांसि सेधति यो धारया पावकया । आ० २. १२. । इति ॥

॥ सैषा सूक्ते द्वितीया ॥

यो धारया पावकया परिप्रस्यंदते सूतः ।

इंदुरश्वो न कृत्व्यः ॥ २ ॥

यः । धारया । पावकया । परिऽप्रस्यंदते । सूतः ।

इंदुः । अश्वः । न । कृत्व्यः ॥ २ ॥

सुतोऽभिपुतः कृत्व्यः । कृतीति कर्मनाम । कर्मणि साधुर्ये इंदुः सोमः पाव-
कया पामानां शोधकया धारया परिप्रस्यंदते परितः प्रक्षरति । कथमिव । अश्वो
न । अश्वो यथा वेगेन प्रगच्छति तद्वत् ॥

॥ अथ तृतीया ॥

तं दुरोपमभी नरः सोमं विश्वाच्यां धिया ।

यज्ञं हिन्वंत्यद्रिभिः ॥ ३ ॥

तं । दुरोपं । अभि । नरः । सोमं । विश्वाच्यां । धिया ।

यज्ञं । हिन्वंति । अद्रिऽभिः ॥ ३ ॥

नरः कर्मनेतार ऋत्विजो दुरोपं । रोपतेर्हिसार्थस्य रेफलोपे दीर्घाभाव औप-
तेर्दाहायस्य वा रलि रूपमिति सिदेहादनवयहः । तं दुर्दहं दुर्वधं वा यज्ञं यष्ट्यं

तं सोमं विश्वाच्या सर्वान्कामानंचिच्या धिया बुद्ध्याद्रिभिर्योवभिरभि हिन्वन्ति ।
अभिप्रेरयन्ति । अभिषुखन्तीति यावत् ॥

पृष्ठयस्य षष्ठेऽहनि ब्राह्मणाच्छंसिशक्ते सुतास इति तिस्रः । सूचितं च । दधि-
क्राव्णोऽकारिपमित्यनुष्टुप् सुतासो मधुमत्तमा इति च तिस्रः । आ० ८. ३. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा सूक्ते चतुर्थी ॥

सुतासो मधुमत्तमाः सोमा इन्द्राय मंदिनः ।

पवित्र्वन्तो अक्षरन्देवान्गच्छन्तु वो मदाः ॥४॥

सुतासः । मधुमत्तमाः । सोमाः । इन्द्राय । मंदिनः ।

पवित्र्वन्तः । अक्षरन् । देवान् । गच्छन्तु । वः । मदाः ॥४॥

मधुमत्तमा अतिशयेन माधुर्येपिता अत एव मंदिनो मदकराः सुता अभि-
पुताः सोमाः पवित्र्वन्तः पवित्रे वर्तमानाः संत इन्द्रायेंद्रार्थमक्षरन् । पात्रेषु क्षरन्ति ।
अथ प्रत्यक्षकृतः । वोऽयुष्माकं मदा मदहेतवी रसा देवानिन्द्रादीनागच्छन्तु ॥

॥ अथ पंचमी ॥

इंदुरिन्द्राय पवत इति देवासो अब्रुवन् ।

वाचस्पतिर्मखस्यते विश्वस्येशान् ओजसा ॥५॥

इंदुः । इन्द्राय । पवते । इति । देवासः । अब्रुवन् ।

वाचः । पतिः । मखस्यते । विश्वस्य । ईशानः । ओजसा ॥५॥

इंदुः सोम इन्द्रायेंद्रार्थं पवते कलशे क्षरतीति देवासः स्तुतिकारिणः स्तोता-
रोऽब्रुवन् वदन्ति । यदा स्तोतार एवं वदन्ति तदानीं वाचः स्तुतेः पतिः पालयिता
यद्वा शब्दस्य स्वाम्यत्यंतं शब्दायमान इत्यर्थः । तादृशः सोमो मखस्यते । स्तुतिभिः
पूजामिच्छति । लालसायां सुगागमः । कीदृशः । ओजसा बलेन विश्वस्य
सर्वस्येशानः प्रभुः ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे प्रथमो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

सहस्रधारः पवते समुद्रो वाचमीखयः ।

सोमः पतीं रयीणां सखेंद्रस्य दिवेदिवे ॥६॥

सहस्रधरः । पवते । समुद्रः । वाचं ईखयः ।

सोमः । पतिः । रयीणां । सखा । इंद्रस्य । दिवे दिवे ॥ ६ ॥

सहस्रधारी बहुविधधारोपेतः सोमः पवते । धरति । कीदृशः । समुद्रः । यस्मात्समुद्भवंति रसाः । सरःस्थानीयः । वाचमीखयः । ईखतेर्ण्यतस्य सुपुपपदे खच्प्रत्ययः । स्तुतीनां प्रेरयिता रयीणां धनानां पतिः प्रभुः । यद्वा । रयीणां हविषो दातृणां यजमानानां पतिः पालयिता । दिवेदिदे पत्यहमिंद्रस्य सखा मित्रभूतः सोमः पवते ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अयं पूषा रयिर्भगः सोमः पुनानो अर्षति ।

पतिर्विश्वस्य भूमनो व्यख्यद्रोदसी उभे ॥ ७ ॥

अयं । पूषा । रयिः । भगः । सोमः । पुनानः । अर्षति ।

पतिः । विश्वस्य । भूमनः । वि । व्यख्यत् । रोदसी इति । उभे इति ॥ ७ ॥

पूषा पोषकः सर्वेषां भगो भजनीयो रयिर्धनहेतुरयं सोमः पुनानः पवित्रेण पूयमानः सन् अर्षति । कलशमभिगच्छति । तथा विश्वस्य सर्वस्य भूमनो भूतजातस्य पतिः पालयिता सोम उभे रोदसी द्यावापृथिव्यौ व्यख्यत् । स्वतेजसा प्रकाशयति । अनेन लोकद्वयवर्तित्वं सूचितं ॥

॥ अथाष्टमी ॥

समुं प्रिया अन्नूपत गावो मदाय घृष्यः ।

सोमासः कृण्वते पथः पर्वमानास इंद्रवः ॥ ८ ॥

सं । ऊं इति । प्रियाः । अन्नूपत । गावः । मदाय । घृष्यः ।

सोमासः । कृण्वते । पथः । पर्वमानासः । इंद्रवः ॥ ८ ॥

प्रियाः प्रियतमा घृष्योऽत्यंतं दीप्ताः । यद्वा । अहं प्रथमतः स्तौमि अहं पुरस्तात्स्तौमीति परस्परं स्पर्धमाना गावः स्तुतिलक्षणा वाचः सोमस्य मदार्यं समनूपत । संस्तुवन्ति । उ प्रसिद्धौ । यद्वा । गावो धेनवः सोमस्य मदाय शब्दायन्ते । ततः पवमानासः पूयमाना इंद्रवो दीप्ताः सोमाः पथो भार्गान्कृण्वते । धरणार्थं कुर्वन्ति ॥

॥ अथ नवमी ॥

य ओजिष्ठस्तमा भरु पर्वमान अवाय्यं ।

यः पंच चर्षणीरभि रयिं येन वनामहै ॥९॥

यः । ओजिष्ठः । तं । आ । भरु । पर्वमान । अवाय्यं ।

यः । पंच । चर्षणीः । अभि । रयिं । येन । वनामहै ॥९॥

हे पवमान पूयमान सोम ओजिष्ठ ओजस्वितमो यस्त्वदीयो रसोऽस्ति तं अवाय्यं अवाणीयं रसमा भर । अस्मभ्यमाहर । किंच यो रसः पंच चर्षणीः पंच जनान् निपादपंचमाञ्चतुरो वर्णानभि तिष्ठति । अपि च । येन रसेन वयं रयिं धनं च वनामहै । संभजामहै । यद्वा । येन त्वां रयिं याचामहै तमाभर ॥

॥ अथ दशमी ॥

सोमाः पवंत इंदवोऽस्मभ्यं गातुवित्तमाः ।

मिचाः सुवाना अरेपसः स्वाध्यः स्वर्विदः ॥१०॥

सोमाः । पवंते । इंदवः । अस्मभ्यं । गातुवित्तमाः ।

मिचाः । सुवानाः । अरेपसः । सुऽआध्यः । स्वऽविदः ॥१०॥

गातुवित्तमा अतिशयेन मार्गस्य लंभका इंदवो दीप्ताः सोमाः पवंतेऽस्मभ्य-
मस्मदर्थं क्षरन्त्यागच्छन्ति वा । कीदृशाः । मिचा देवानां सखिभूताः सुवाना
अभिपूयमाणा अरेपसः पापरहिता अत एव स्वाध्यः शोभनध्यानाः स्वर्विदः
सर्वज्ञाः सर्वप्रापका वा ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे द्वितीयो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

सुंघ्राणासो व्यद्रिभिश्चिताना गोरधिं त्वचि ।

इषमस्मभ्यमभितः समस्वरत्वसुविदः ॥११॥

सुऽस्वानासः । वि । अद्रिऽभिः । चितानाः । गोः । अधिं । त्वचि ।

इषं । अस्मभ्यं । अभितः । सं । अस्वरत् । वसुऽविदः ॥११॥

गोरनडुहोऽधि त्वच्यधिपवणचर्मणि चिताना ज्ञायमाना अद्रिभिर्यावभिर्वि-

विधं सुष्वाणासः सूयमाना वसुविदो वसुनो लंभका एते सोमा अस्मभ्यमिष-
मन्नमभितः समस्वरन् । सम्यक् शब्दयन्ति । प्रयच्छन्तीति यावत् ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

एते पूता विपश्चितः सोमासो दध्याशिरः ।

सूर्यासो न दर्शतासो जिगल्नवो ध्रुवा घृते ॥ १२ ॥

एते । पूताः । विपः ऽचितः । सोमासः । दधि ऽ आशिरः ।

सूर्यासः । न । दर्शतासः । जिगल्नवः । ध्रुवाः । घृते ॥ १२ ॥

पूताः पवित्रेण परिपूता विपश्चितो मेधाविनो दध्याशिरो दध्यामिच्छणा
घृते वसतीवर्याख्य उदके जिगल्नवो गमनशीला ध्रुवास्तत्र स्थैर्येण वर्तमाना एते
सोमासः सोमाः सूर्यासो न सूर्या इव दर्शतासः पात्रेषु सर्वेदर्शनीया भवन्ति ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

प्र सुन्वानस्यांधसो मर्तो न वृत तद्वचः ।

अप श्वानमराधसं हुता मखं न भृगवः ॥ १३ ॥

प्र । सुन्वानस्य । अंधसः । मर्तः । न । वृत । तत् । वचः ।

अप । श्वानं । अराधसं । हुत । मखं । न । भृगवः ॥ १३ ॥

सुन्वानस्याभिषूयमाणस्यांधसो ऽदनीयस्य सोमस्य तत् प्रसिद्धं वचो वचनं
घोषं मर्तो भारकः कर्मविघ्नकारी श्वा न प्र. वृत । न भजतां । न ऋणीत्विति
यावत् । तथा हे स्तोतारो ऽराधसं राधककर्मरहितं तं श्वानमप हुता । तत्र
दृष्टान्तः । मखं न । यथा पुरापराद्धं मखमेतन्नामानं भृगवो ऽपहतवंतस्तथा-
पहतेत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

आ जामिरत्के अव्यत भुजे न पुत्र ओरयोः ।

सरंज्जारो न योषणां वरो न योनिमासदं ॥ १४ ॥

आ । जामिः । अत्के । अव्यत । भुजे । न । पुत्रः । ओरयोः ।

सरत् । जारः । न । योषणां । वरः । न । योनिं । आ ऽ सद् ॥ १४ ॥

जामिर्वधुभूतो देवानां सोमोऽल्क आच्छादके पवित्र आच्यत । आवृणोति । संबद्धो भवति । तत्र दृष्टांतः । भुजे न । यथौख्यो रक्षकयोर्मातापित्रोर्भुजे पुत्र आवृणोति तद्वत् । ततः सोऽयं सोमो योनिं स्वस्थानभूतं कलशमासदमासहुं सरत् सरति । तत्र दृष्टांतद्वयं । जारो न । यथा जारो योषणामसती स्त्रियं प्राप्तुं सरति । यथा वा वरः कन्यां प्राप्तुं गच्छति तद्वत् ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

स वीरो दक्षसार्धनो वि यस्तस्तंभ रोदसी ।

हरिः पवित्रे अच्यत वेधा न योनिमासदं ॥ १५ ॥

सः । वीरः । दक्षऽसार्धनः । वि । यः । तस्तंभ । रोदसी इति ।

हरिः । पवित्रे । अच्यत । वेधाः । न । योनिं । आऽसदं ॥ १५ ॥

दक्षसाधनो बलसाधनः स सोमो वीरः समर्थो भवति । यः सोमो रोदसी द्यावापृथिव्यौ वि तस्तंभ स्वतेजसा व्यस्तभ्रात् । आच्छादयतीत्यर्थः । किंच । हरिर्हरितवर्णः सोमो वेधा न विधाता यजमानो यथा स्वगृहमासीदति तद्वद्योनिं स्वस्थानं कलशमासदमासहुं पवित्रेऽच्यत । आवृणोति । संबद्धो भवति ॥

॥ अथ षोडशी ॥

अथ्यो वारंभिः पवते सोमो गव्ये अर्धि त्वचि ।

कनिःकदद्वृषा हरिरिंद्रस्याभ्येति निष्कृतं ॥ १६ ॥

अथ्यः । वारंभिः । पवते । सोमः । गव्ये । अर्धि । त्वचि ।

कनिःकदत् । वृषा । हरिः । इंद्रस्य । अभि । एति । निःऽकृतं ॥ १६ ॥

अयं सोमोऽथ्योऽवेर्वीरेभिर्वालैः पवित्रैः । तेभ्यः पवते । कलशं प्रति क्षरति । किंच । गव्य आनडुहेऽधि त्वचि चर्मणि कनिःकदत् शब्दायमानो वृषा कामानां वर्षको हरिर्हरितवर्णः सोम इंद्रस्य स्वभूतं निष्कृतं संस्कृतं स्थानमभ्येति । अभिगच्छति ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे तृतीयो वर्गः ॥

क्राणा शिशुरित्यष्टचं पष्टं सूक्तं । आप्तस्य चितस्यापं । इदमुत्तराणि चत्वारि सूक्तान्यौष्णिहानि । पवमानः सोमो देवता । तथा चानुक्रम्यते । क्राणाष्टौ चित औष्णिहं वा इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

क्राणा शिशुर्महीनां हिन्वन्नृतस्य दीधितिं ।

विश्व्वा परिं प्रिया भुवद्धं द्विता ॥१॥

क्राणा । शिशुः । महीनां । हिन्वन् । ऋतस्य । दीधितिं ।

विश्व्वा । परिं । प्रिया । भुवत् । अर्धं । द्विता ॥१॥

क्राणा । करोतेः शानचि बहुलं छंदसीति विकरणस्य लुक् । सुपां सुलु-
गिति सुप आकारादेशः । यज्ञं कुर्वाणो महीनां महतीनां मंहनीयानां वापां
शिशुः पुत्रस्थानीयः सोम ऋतस्य यज्ञस्य दीधितिं प्रकाशकं धारकं वा स्वीयं
रसं हिन्वन् प्रेरयन्विश्व्वा सर्वाणि प्रिया प्रियाणि हवीषि परि भुवत् । परिभवति ।
व्याप्नोति । अधापि च द्विता द्विधा भवति । दिवि च पृथिव्यां च वर्तते इत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

उपं चितस्य पाष्योऽर्भक्त यद्गुहां पदं ।

यज्ञस्य सप्त धामभिरर्धं प्रियं ॥२॥

उपं । चितस्य । पाष्योः । अर्भक्त । यत् । गुहां । पदं ।

यज्ञस्य । सप्त । धामऽभिः । अर्धं । प्रियं ॥२॥

चितस्य मम यज्ञे गुहा गुहायां हविर्धाने वर्तमानयोः पाष्योः पाषाणवद्दृ-
ढयोरधिषवणफलकयोः पदं स्थानं सोमो यद्यदोपाभक्त समभजताधानंतरं
यज्ञस्य धामभिरर्धकैः सप्त सप्तभिर्द्विभिर्गायत्र्यादिभिः प्रियं प्रीणयितारं सोम-
मभिष्टुवंत्वृविजः । अपि वा सप्त सर्पणशीलैर्वसतीवर्यादिभिरुदकैः सोममभि-
पुण्वन्ति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

धीणिं चितस्य धारया पृष्ठेऽरेया रयिं ।

मिमीते अस्य योजना वि सुऽक्तुः ॥३॥

धीणिं । चितस्य । धारया । पृष्ठेऽपुं । आ । ईर्युं । रयिं ।

मिमीते । अस्य । योजना । वि । सुऽक्तुः ॥३॥

हे सोम चित्तस्य मम यज्ञस्य स्वभूतानि त्रीणि सवनानि धारयात्मीयया
विधारय । किंच । पृष्ठेषु सामसु रयिं दातारमिन्द्रमेरय । आगमय । सुक्रतुः
सुप्रज्ञः स्तोतास्येन्द्रस्य योजना योजनानि योजनकारीणि स्तोत्राणि वि मिमीते ।
करोति । यस्मादेवं तस्मादिंद्रं सामसु प्रेरयेत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

जज्ञानं सप्त मातरौ वेधामशासत थ्रिये ।

अयं ध्रुवो रयीणां चिकेत यत् ॥४॥

जज्ञानं । सप्त । मातरः । वेधां । अशासत । थ्रिये ।

अयं । ध्रुवः । रयीणां । चिकेत । यत् ॥४॥

जज्ञानं प्रादुर्भूतं वेधां कर्मणि विधातारं सोमं सप्त सप्तसंख्याका मातरौ
गंगाद्या नद्यः सप्त छंदांसि वा थ्रिये यजमानानामैश्वर्यार्थमाशासत । अनुशा-
सन्ति । अनुशासनं कुर्वन्ति । शास्तेर्लङि व्यत्ययेनात्मनेपदं । यद्यस्माद्ध्रुवोऽयं
सोमो रयीणां धनानि चिकेत जानाति तस्मादस्यानुशासने कृते यजमानानां
धनादिसमृद्धिर्भवति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अस्य व्रते सज्जोषसो विश्वे देवासो अद्रुहः ।

स्पर्हा भवंति रंतयो जुपंत यत् ॥५॥

अस्य । व्रते । सज्जोषसः । विश्वे । देवासः । अद्रुहः ।

स्पर्हाः । भवंति । रंतयः । जुपंत । यत् ॥५॥

अद्रुहो द्रोहवर्जिता विश्वे सर्वे देवासो देवा अस्य सोमस्य व्रते कर्मणि
सज्जोषसः संगताः संतः स्पर्हाः स्पृहणीया भवंति । रंतयो रमणशीला देवाः
मुत्तमेनं सोमं यद्यदि जुपंत सेवंते तर्हि स्पृहणीया भवंति ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे चतुर्थो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

यमी गर्भमृतावृधौ हृशे चारुमर्जीजनन् ।

कविं मंहिष्ठमध्वरे पुरुस्पृहं ॥६॥

यं । इमिति । गर्भं । ऋतुऽवृधः । दृशे । चारुं । अजीजनन् ।
 कविं । मंहिष्ठं । अध्वरे । पुरुऽस्पृहं ॥ ६ ॥

ऋतावृधो यज्ञस्य वर्धयिष्यो वसतीवर्याख्या आपो गर्भं गर्भस्थानीयमीमेन
 यं सोममध्वरे यज्ञे दृशे दर्शनायाजीजनन् उदपादयन् । कीदृशं । चारुं सर्वेषां
 कल्याणरूपं कविं क्रांतप्रज्ञं मंहिष्ठं पूज्यतमं दानृतमं वा । अत एव पुरुस्पृहं
 बहुभिः स्पृहणीयं सोमं देवाः सेवंत इति पूर्वेण समन्वयः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

समीचीने अभि त्मना यद्ही ऋतस्य मातरां ।
 तन्वाना यज्ञमानुष्यदैजते ॥ ७ ॥

समाचीने इति संऽईचीने । अभि । त्मना । यद्ही इति । ऋतस्य । मातरां ।
 तन्वाना । यज्ञं । आनुषक् । यत् । अंजते ॥ ७ ॥

स सोमः समीचीने परस्परं संगते यद्ही महत्यावृतस्य यज्ञस्य मातरा
 निर्मात्रौ द्यावापृथिव्यौ त्मनात्मना स्वयमेव तदाभिगच्छति यद्यदा यज्ञं तन्वाना
 अध्वर्यव आनुषक् अनुषक्तं वसतीवरीभिरंजते । सोमं मिश्रयन्ति । तदा स्वयम-
 भिगच्छति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

ऋत्वां शुक्नेभिरक्षभिर्क्षणीरपं व्रजं दिवः ।

हिन्वन्नृतस्य दीधितिं प्राध्वरे ॥ ८ ॥

ऋत्वां । शुक्नेभिः । अक्षऽभिः । ऋणोः । अपं । व्रजं । दिवः ।

हिन्वन् । ऋतस्यं । दीधितिं । प्र । अध्वरे ॥ ८ ॥

हे सोम त्वं ऋत्वा कर्मणा ज्ञानेन वा शुक्नेभिः शुक्लेदीप्यमानैरक्षभिरक्षैरि-
 द्रियैरिवाशुवानैः स्वतेजोभिर्व्रजमंधकारसमूहं दिवोऽंतरिक्षादपर्णोः । अपग-
 मय विनाशय । ऋणु गतौ । तानादिकः । किं कुर्वन् । अध्वरे हिंसारहिते यज्ञे
 ऋतस्य यज्ञस्य दीधितिं धारकं स्वीयं रसं प्र हिन्वन् प्रेरयन् । ज्ञानेन लोकद्वय-
 वर्तित्वमभिहितं ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे पंचमो वर्गः ॥

प्र पुनानायेति षड्चं सप्तमं सूक्तमाश्रयस्य द्वितस्यार्थं । पूर्ववच्छंदोदेवते ।
तथा चानुक्रम्यते । प्र पुनानाय षड् द्वित आश्रय इति ॥ गती विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र पुनानाय वेधसे सोमाय वच उद्यंतं ।

भृतिं न भरा मतिभिर्जुजोषते ॥१॥

प्र । पुनानाय । वेधसे । सोमाय । वचः । उत्त्यंतं ।

भृतिं । न । भर । मतिभिः । जुजोषते ॥१॥

द्वितो नामर्षिः स्वात्मानं प्रत्याह । पुनानाय पवित्रेण पूयमानाय वेधसे
कर्मणो विधात्रे मतिभिर्जुजोषते प्रीयमाणाय यद्वा मतिभिः स्तोत्रभिः सह
जुजोषते प्रीणयित्रे सोमायोद्यतमुद्युक्तं वचः प्र भर । प्रकर्षेण संपादय । अभिष्टु-
हीत्यर्थः । तत्र दृष्टांतः । भृतिं न । यथा भृतका भृतिं संपादयन्ति तद्वत् ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

परि वाराण्यव्यया गोभिरंजानो अर्षति ।

त्री षधस्था पुनानः कृणुते हरिः ॥२॥

परि । वाराणि । अव्यया । गोभिः । अंजानः । अर्षति ।

त्री । सधस्था । पुनानः । कृणुते । हरिः ॥२॥

गोभिर्गोविकारैः क्षीरादिभिरंजानोऽज्यमानः सोमोऽव्ययाविमयानि वारानि
वालानि पवित्राणि पर्यर्षति । परिगच्छति । अपि च । हरिर्हरितवर्णः सोमः
पुनानः पूयमानः सन् त्री त्रीणि सधस्था । सह तिष्ठन्त्यत्रेति सधस्थं स्थानं ।
द्रोणकलशाधवनीयपूतभृदात्मकानि त्रीणि स्थानानि कृणुते । करोति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

परि कोशं मधुश्चुतमव्यये वारिं अर्षति ।

अभि वाणीर्षीणां सप्त नूपत ॥३॥

परि । कोशं । मधुश्चुतं । अव्यये । वारिं । अर्षति ।

अभि । वाणीः । ऋषीणां । सप्त । नूपत ॥३॥

स सोमोऽव्ययेऽविमये वारे वाले पवित्रे मधुश्चुतं मधुररसस्य चावयितारं
द्रोणकलशं प्रत्यात्मीयं रसं पर्यर्पति । गमयति । तमिमं सोममृषीणां सप्त वा-
शीच्छंदांस्यभि नूपत । अभिष्टुवंति । नू स्तवने कुटादिः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

परि खेता मतीनां विश्वदेवो अदाभ्यः ।

सोमः पुनानश्चम्बोर्विश्वहरिः ॥४॥

परि । नेता । मतीनां । विश्वऽदेवः । अदाभ्यः ।

सोमः । पुनानः । चम्बोः । विश्वत् । हरिः ॥४॥

हरिर्हरितवर्णः स सोमः पुनानः पूयमानः सन् चम्बोरधिषवणफलकयोः
परि विशत् । परिविशति । कीदृशः । मतीनां स्तुतीनां नेता । यद्वा मतीनां
स्तोतृणां स्वकर्मण्युपनेता विश्वदेवः सर्वदेवः । सोमेऽभिपूयमाणे सतीद्रादयः
सर्वे देवाः सोमं प्रत्यागच्छन्ति खलु । तस्मात्सर्वदेवोपेतः । अत एवादाभ्योऽहिं-
सितः कैश्चिदपि ॥

॥ अथ पंचमी ॥

परि देवीरनुं स्वधा इंद्रेण याहि सरथं ।

पुनानो वाघद्वाघद्विरमर्त्यः ॥५॥

परि । देवीः । अनुं । स्वधाः । इंद्रेण । याहि । सऽरथं ।

पुनानः । वाघत् । वाघत्ऽभिः । अमर्त्यः ॥५॥

हे सोम त्वमिन्द्रेण सरथं समानं रथमारुह्य देवीदेवानां संवंधीनि स्वधा
वलान्यनु देवसेनाः परि याहि । परिगच्छ । कीदृशः । पुनानः पूयमानो
वाघद्विः । वाघत इत्यृत्विङ्नाम । हविषां प्रेरकैर्ऋत्विग्भिर्वाघदूह्यमानोऽमर्त्यो
मनुष्यधर्मरहितः । यद्वा । वाघद्विर्ऋत्विग्भिः पुनानः पूयमानो वाघत् स्तोतृणां
यष्टृणां धनादीनि प्रापयन् परिगच्छ ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

परि सप्रिन्नं वाजसुदेवो देवेभ्यः सुतः ।

प्यानृशिः षवमानो वि धावति ॥६॥

परि । सप्रिः । न । वाजुऽयुः । देवः । देवेभ्यः । सुतः ।

विऽञ्जान्शिः । पर्वमानः । वि । धावति ॥ ६ ॥

सप्रिर्नाथ इव वाजयुर्युद्धमिच्छन्देवो दीपमानो देवेभ्यो देवार्थं सुतोऽभिषुतो
व्यानशिः पात्रेषु व्यापी पर्वमानः पवित्रेण पूयमान एतादृशः सोमः परि धावति ।
परितः पात्राण्यभिगच्छति । व्यानशिः । अशू व्याप्तौ । आहृगमहनेत्यत्रोत्सर्गच्छंदसि
सदादिभ्यो दर्शनादिति कित्प्रत्ययः । अश्रोतेश्चेति नुडागमः ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे षष्ठो वर्गः ॥

॥ इति नवमे मंडले षष्ठोऽनुवाकः ॥

सप्तमेऽनुवाक एकादश सूक्तानि । तत्र सखाय इति षडृचं प्रथमं सूक्तं ।
काखौ पर्वतनारदावृषी । अथवा कश्यपस्य पुत्र्यौ शिखंडिन्याख्ये द्वे अप्सरसावस्य
सूक्तस्य द्रष्टव्यौ । पूर्ववच्छंदोदेवते । तथा चानुक्रम्यते । सखायः पर्वतनारदौ
काश्यपौ द्वे शिखंडिन्यौ वाप्सरसाविति ॥ गतः सूक्तविनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

सखाय॒ आ नि पी॑दत पुना॒नाय॒ प्र गा॑यत ।

शि॒श्रुं न य॒ज्ञैः परि॑ भूषत त्रि॒ये ॥ १ ॥

सखा॑यः । आ । नि । सी॒दत॒ । पुना॒नाय॑ । प्र । गा॒यत॒ ।

शि॒श्रुं । न । य॒ज्ञैः । परि॑ । भू॒षत॒ । त्रि॒ये ॥ १ ॥

हे सखायः सखिभूताः स्तोतार ऋत्विज आ नि पीदत । स्तोतुमुपविशत ।
अथ पुनानाय पूयमानाय सोमाय प्र गायत । प्रकर्षेण गायत । तमभिषुत ।
ततोऽभिषुतं सोमं यज्ञैर्यजनीयैर्हविर्भिर्मिथ्र्यैश्च त्रिये शोभनार्थं परि भूषत ।
परितोऽलंकुरुत । तत्र दृष्टान्तः । शिश्रुं न । यथा शिश्रुं चालं पुत्रं पितर आभ-
रणैरलंकुर्वति तद्वत् ॥

प्रवर्ग्येऽभिष्वे समी वत्समित्येका । सूचितं च । समी वत्सं न मातृभिः सं
वत्स इव मातृभिः । आ० ४. ७. इति ॥

॥ सैषा द्वितीया ॥

समीं वत्सं न मातृभिः सृजतां गयसाधनं ।

देवाव्यंपमदमभि द्विशवसं ॥२॥

सं । इमिति । वत्सं । न । मातृभिः । सृजतं । गयसाधनं ।

देवसाधनं । मदं । अभि । द्विशवसं ॥२॥

हे ऋत्विजो गयसाधनं गृहस्य साधनमीमेनं सोमं मातृभिर्मातृभूताभिर्वसती-
वरीभिः सं सृजत । संमिश्रयत । कथमिव । वत्सं न । यथा वत्सं मातृभिर्गोभिः
संयोजयन्ति तद्वत् । कीदृशं । देवाव्यं । देवानां रक्षकं मदं मदनहेतुं द्विशवसं द्वि-
गुणवेगमतिशयितवलं वा । यद्वा द्वयोर्लोकयोस्तत्र स्थिता देवमनुष्या इत्यर्थः ।
तेषां हविर्धनप्रदानेन वर्धयितारं । तं सोममभिसंसृजत ॥

॥ अथ तृतीया ॥

पुनातां दक्षसाधनं यथा शर्धाय वीतर्ये ।

यथा मित्राय वरुणाय शंतमः ॥३॥

पुनातं । दक्षसाधनं । यथा । शर्धाय । वीतर्ये ।

यथा । मित्राय । वरुणाय । शंतमः ॥३॥

दक्षसाधनं वलस्य साधनं धनादिवृद्धेर्वा साधकं सोमं पुनात । पवित्रेण
पुनीत । पूज् पवने । ज्ञादिः । तस्मात्सोऽति तन्ननप्रनयनाश्चेति तस्य तवादेशः ।
पिञ्जादीत्वाभावः । असौ सोमः शर्धाय वेगार्थं वीतर्ये देवानां पानार्थं यथा
भवति । यथा वा मित्राय वरुणाय च शंतमोऽतिशयेन सुखं करोति तथा
पुनीतित्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अस्मभ्यं त्वा वसुविदमभि वाणीरनूपत ।

गोभिष्टे वर्यमभि वासयामसि ॥४॥

अस्मभ्यं । त्वा । वसुविदं । अभि । वाणीः । अनूपत ।

गोभिः । ते । वर्यं । अभि । वासयामसि ॥४॥

हे सोम वसुविदं धनस्य दातारं त्वा त्वामस्मभ्यं धनादिप्रदानार्थं वाणीरस्म-
दीया वाचोऽभ्यनूपत । अभिष्टुवंति । नू स्तवने । वयं ते तव वर्णमावरकं
रसं गोभिर्गोविकारैः क्षीरादिभिरभि वासयामसि । अभिवासयामः । अभित
आच्छादयामः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स नो मदानां पत इंदो देवप्सरा असि ।

सखेव सख्ये गातुवित्तमो भव ॥५॥

सः । नः । मदा॒नां । प॒ते । इ॒ंदो इति । दे॒वऽप्स॒राः । अ॒सि ।

सखा॑ऽइव । सख्ये । गा॒तु॒वि॒त्त॑ऽतमः । भ॒व ॥५॥

नोऽस्मदादीनां मदानां मदकानां पते स्वामिन् हे इंदो सोम स त्वं देव-
प्सरा असि । प्सर इति रूपनाम । दीप्ररूपो भवास । स त्वं सखेव यथा सखा
सुहृत् सख्ये मित्राय सत्यं मार्गं ज्ञापयति तद्ब्रह्मदस्माकमपि गातुवित्तमोऽत्यंतं
मार्गस्य लंभको भव । ज्ञापको भव ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

सनेमि कृध्यस्मदा रक्षसं कं चिदचिर्यं ।

अपादेवं इयुमंहो युयोधि नः ॥६॥

सनेमि । कृ॒धि । अ॒स्मत् । आ । र॒क्ष॒सं । कं । चि॒त् । अ॒चि॒र्यं ।

अप॑ । अ॒दे॒वं । इ॒युं । अ॒हं । यु॒यो॒धि । नः ॥६॥

हे सोम अस्मदस्मासु सनेमि । पुराणनामैतत् । पुराणं सख्यं कृधि । कुरु ।
आ अपि चाचिरणमदनशीलं कंचिद्राक्षसमप युध्यस्व । कीदृशं । अदेवं । अदेवन-
शीलं इयुं इयवंतं सत्यानृतयुक्तं बाह्याभ्यंतरमायायुक्तं वा । किंच । नोऽस्माकमंहः
पापं चाप युयोधि । संप्रहर । युध्यतेर्बहुलं छंदसीति शपः स्रुः । वा छंदसीति
हेर्हिस्त्राभावाद्गुणः । धलोपच्छांदसः । यौतेर्वा श्रौ पूर्ववद्रूपं ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे सप्तमो वर्गः ॥

तं व इति षडृचं द्वितीयं सूक्तं । पर्वतनारदयोरार्षं । अन्यत्पूर्ववत् । तं व
इत्यनुक्रांतं । गतः सूक्तविनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

तं वः सखायो मदाय पुनानमभि गायत ।

शिष्णु न यज्ञैः स्वदयंत गूर्तिभिः ॥१॥

तं । वः । सखायः । मदाय । पुनानं । अभि । गायत ।

शिष्णु । न । यज्ञैः । स्वदयंत । गूर्तिभिः ॥१॥

हे सखाय ऋत्विजो वी यूयं मदाय देवानां मदायै पुनानं पूयमानं तं सोममभि गायत । अभिष्टुत । तमिमं सोमं शिष्णु न शिष्णुमिवात्संकारैः क्षीरादिभिश्च यथा स्वादूकुर्वन्ति तद्वद्यज्ञैर्हविर्भिर्मिश्रणैर्गूर्तिभिः स्तुतिभिश्च स्वदयंत । स्वादूकुर्वन्ति ॥

प्रवर्ग्यैऽभिष्टवे सं वत्स इव मातृभिरित्येषा । सूचं च समी वत्स इत्यनया सहोक्तं ॥

॥ सैषा सूक्ते द्वितीया ॥

सं वत्स इव मातृभिरिदुर्हिन्वानो अज्यते ।

देवावीर्मदो मतिभिः परिष्कृतः ॥२॥

सं । वत्सःऽइव । मातृभिः । इदुः । हिन्वानः । अज्यते ।

देवऽअवीः । मदः । मतिभिः । परिष्कृतः ॥२॥

हिन्वानः प्रेर्यमाण इदुः सोमो वसतीवरीभिः समज्यते । सम्यक् सिक्तो भवति । तत्र दृष्टान्तः । वत्स इव । वत्सो यथा मातृभिर्गोभिः समक्तो भवति तद्वत् । कीदृशः । देवावीर्देवानां रक्षको मदो मदकरो मतिभिः स्तुतिभिः परिष्कृतोऽलंकृतः । भूषणार्थं संपर्युषेभ्य इति सुडागमः । परिनिविभ्य इति सुटः षत्वं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अयं दक्षाय साधनोऽयं शर्धीय वीतये ।

अयं देवेभ्यो मधुमत्तमः सुतः ॥३॥

अयं । दक्षाय । साधनः । अयं । शर्धीय । वीतये ।

अयं । देवेभ्यः । मधुमत्तमः । सुतः ॥३॥

अयं सोमो दक्षाय वलाय वर्धनाय वा साधनः साधयिता भवति । तथायं

सोमः शर्धाय वेगार्थं वीतये देवानां भक्षणार्थं च भवति । सुतोऽभिषुतोऽयं सोमो देवेभ्य इन्द्रादिभ्यो मधुमत्तमोऽतिशयेन माधुर्ययुक्तो भवति । अत्यंतं मदकरो भवतीति वा ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

गोमन् इंदो अश्वत्सुतः सुदक्ष धन्व ।

शुचिं ते वर्णमधि गोषु दीधरं ॥४॥

गोऽमत् । नः । इंदो इति । अश्वत्सुत् । सुतः । सुदक्ष । धन्व ।

शुचिं । ते । वर्णं । अधि । गोषु । दीधरं ॥४॥

हे सुदक्ष सुवल हे इंदो सोम सुतोऽभिषुतस्त्वं नोऽस्माकं गोमद्यज्ञसाधन-
गोयुक्तमश्वदश्वयुक्तं धनं धन्व । गमय । धविर्गत्यर्थः । भूवादिः । ततोऽहं शुचिं
पूतं दीपमानं वा ते तव वर्णं रसं गोषु गव्येषु क्षीरादिघृधि दीधरं । अधिधार-
यामि । मिश्रयामि ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स नो हरीणां पते इंदो देवप्सरस्तमः ।

सखेव सख्ये नर्यो रुचे भव ॥५॥

सः । नः । हरीणां । पते । इंदो इति । देवप्सरःऽतमः ।

सखाऽइव । सख्ये । नर्यः । रुचे । भव ॥५॥

हे हरीणां पते नोऽस्मदीयानां हरितवर्णानां मधूनां स्वामिन् हे इंदो सोम
देवप्सरस्तमोऽतिशयेन दीप्ररूपोपेतः स त्वं नर्यः कर्मनेतृभ्य ऋत्विग्भ्यो हितः
स त्वं नोऽस्माकं रुचे भव । दीप्निकरो भव । किमिव । सखेव । यथा सखा
सख्ये मित्राय दीप्निकरो भवति तद्वत् ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

सनेमि त्वमस्मदाँ अदेवं कं चिदचिर्यं ।

साह्राँ इंदो परि वाधो अयं द्युं ॥६॥

सनेमि । त्वं । अस्मत् । आ । अदेवं । कं । चित् । अचिर्यं ।

साह्रान् । इंदो इति । परि । वाधः । अयं । द्युं ॥६॥

हे सोम त्वं सनेमि पुराणं सख्यमस्मदस्मासु कुरु । आ अपि चादेवमदेवन-
शीलं कं चिदप्यधिणमदनशीलं राक्षसमस्मदस्मत्तोऽपगस्य । किंच । हे इंदो
साह्रान् शत्रून् अभिवन् बाधो बाधमानान्परि जहि । तथा द्वयुं द्वयवंतं सत्या-
नृतयुक्तं बाह्याभ्यंतरमायाद्वयोपेतं वा राक्षसमस्मत्तोऽपगमय ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमेऽष्टमो वर्गः ॥

इंद्रमच्छेति चतुर्दशर्चे तृतीयं सूक्तमौष्णिहं पवमानसोमदेवताकं । प्रथमस्य
तृचस्य चक्षुराख्यपुत्रोऽग्निर्ऋषिः । द्वितीयस्य मनुपुत्रश्चक्षुर्नामा । अस्पुनाम्नः
पुत्रो मनुस्मृतीयस्य । एवं तवर्चो गताः । शिष्टानामपि पंचानां चाक्षुषोऽग्निः ।
तथा चानुक्रम्यते । इंद्रमच्छ पळूनाग्निश्चाक्षुषश्चक्षुर्मानवो मनुराप्सव इति तृचाः
पंचाग्निरिति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

इंद्रमच्छ सुता इमे वृषणं यंतु हरयः ।

श्रुष्टी जातासु इंद्रवः स्वर्विदः ॥ १ ॥

इंद्रं । अच्छं । सुताः । इमे । वृषणं । यंतु । हरयः ।

श्रुष्टी । जातासुः । इंद्रवः । स्वःऽविदः ॥ १ ॥

श्रुष्टी । श्रुष्टीति क्षिप्रनाम । क्षिप्रं जातासो जाता इंद्रवः पात्रेषु धरंतः
स्वर्विदः सर्वज्ञा हरयो हरितवर्णाः सुता अभिपुता इमे सोमा वृषणं कामानां
सेक्तारमिंद्रमच्छ यंतु । अभिगच्छंतु ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अयं भराय सान्सिरिंद्राय पवते सुतः ।

सोमो जैत्रस्य चेतति यथा विदे ॥ २ ॥

अयं । भराय । सान्सिः । इंद्राय । पवते । सुतः ।

सोमः । जैत्रस्य । चेतति । यथा । विदे ॥ २ ॥

भराय संयामाय तदर्थं सान्सिर्भजनीयः सुतोऽभिपुतोऽयं सोम इंद्रायेंद्रार्थं
पवते । महादिपु धरति । ततः सोमो जैत्रस्य । क्रियायहणं कर्तव्यमिति कर्मणः

संप्रदानसंज्ञा चतुर्थ्यर्थे बहुलमिति षष्ठी । जयशीलमिंद्रं चेतति । जानाति ।
यथेन्द्रो विदे लोके ज्ञायते तथा जानाति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अस्येदिन्द्रो मदेष्वा याभं गृभ्णीत सानसिं ।

वज्रं च वृषणं भरत्समंप्सुजित् ॥३॥

अस्य । इत् । इंद्रः । मदेषु । आ । याभं । गृभ्णीत् । सानसिं ।

वज्रं । च । वृषणं । भरत् । सं । अप्सुऽजित् ॥३॥

आ अनंतरमिन्द्रोऽस्येदस्य सोमस्यैव मदेषु संजातेषु सानसिं सर्वैः संभजनीयं
याभं याहं यहीतयं धनं गृभ्णीत । गृह्णाति । ह्यप्रहोर्भे इति भवं । किंच ।
अप्सुजिदुदकार्थं वृचस्य जेता । यद्वा । आप इत्यंतरिक्षनाम । अंतरिक्षेऽहिना-
मकस्य जेतेंद्रो वृषणं वर्षितारं वज्रं च सं भरत् । सं विभर्तुं । विभर्तेर्लेट्वाडागमः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

प्र धन्वा सोम जागृविर्दिन्द्रायिंदो परि स्रव ।

द्युमंतं शुष्ममा भरा स्वर्विदं ॥४॥

प्र । धन्व । सोम । जागृविः । इंद्राय । इंद्रो इति । परि । स्रव ।

द्युऽमंतं । शुष्मं । आ । भर । स्वःऽविदं ॥४॥

हे सोम जागृविर्जागरणशीलस्त्वं प्र धन्व । प्रक्षर । हे इंद्रो सोम इंद्राय परि
स्रव । परितः पात्रेषु क्षर । किंच द्युमंतं दीप्तियुक्तं स्वर्विदं सर्वस्य लंभकं शुष्मं
शबूणां शोषकं बलमा भर । आहर ॥

॥ अथ पंचमी ॥

इंद्राय वृषणं मदं पचंस्व विश्वदर्शतः ।

सहस्रयामा पथिकृच्चिचक्षुणः ॥५॥

इंद्राय । वृषणं । मदं । पचंस्व । विश्वऽदर्शतः ।

सहस्रऽयामा । पथिऽकृत् । चिऽचक्षुणः ॥५॥

हे सोम त्वं वृषणं वर्षितारं मदं मदहेतुं रसमिन्द्रायेंद्रार्थं पचस्व । क्षर ।

कीदृशः । विश्वदर्शतः सर्वैर्दर्शनीयः सहस्रयामा बहुमार्गः पथिकृद्यजमानानां
सन्मार्गकरणशीलो विचक्षणः सर्वस्य विद्रष्टा ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे नवमो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अस्मभ्यं गातुवित्तमो देवेभ्यो मधुमत्तमः ।

सहस्रं याहि पथिभिः कनिक्रदत् ॥ ६ ॥

अस्मभ्यं । गातुवित्ऽतमः । देवेभ्यः । मधुमत्ऽतमः ।

सहस्रं । याहि । पथिऽभिः । कनिक्रदत् ॥ ६ ॥

हे सोम अस्मभ्यं गातुवित्तमोऽत्यंतं मार्गस्य लंभकस्तथा देवेभ्यश्च मधुमत्त-
मोऽत्यंतं स्वादुकारी त्वं कनिक्रदत् शब्दं कुर्वन् सहस्रं पथिभिर्वहुभिर्मागैर्याहि ।
कलशमागच्छ ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

पवस्व देववीतय इंदो धाराभिरोजसा ।

आ कलशं मधुमान्तोम नः सदः ॥ ७ ॥

पवस्व । देवऽवीतये । इंदो इति । धाराभिः । ओजसा ।

आ । कलशं । मधुऽमान् । सोम । नः । सदः ॥ ७ ॥

हे इंदो सोम देववीतये देवानां भक्षणायौजसा बलेन धाराभिरात्मीयाभिः
पवस्व । क्षर । हे सोम मधुमान् मदकरसवांस्त्वं नोऽस्मदीयं कलशं द्रीणा-
भिधानमा सदः ॥ सदेर्लुडि रूपं ॥ आसीद ॥

॥ अथाष्टमी ॥

तव द्रप्सा उदप्रुत इद्रं मदाय वावृधुः ।

त्वां देवासीं अमृताय कं पपुः ॥ ८ ॥

तव । द्रप्साः । उदऽप्रुतः । इद्रं । मदाय । वावृधुः ।

त्वां । देवासः । अमृताय । कं । पपुः ॥ ८ ॥

उदप्रुतो वसतीवर्याख्यमुदकं प्रति गच्छंतः । यद्योदकस्य निर्गमयितारस्तव

स्वभूता द्रप्सा द्रुतगामिनो रसा मदाय मदार्थमिंद्रं वावृधुः । वर्धयन्ति । ततो देवासो देवा इंद्रादयः कं मुखकरं त्वाममृतायामरणार्थं पपुः । पिबन्ति ॥

॥ अथ नवमी ॥

आ नः सुतास इंदवः पुनाना धावता रयिं ।

वृष्टिद्यावो रीत्यापः स्वर्विदः ॥१॥

आ । नः । सुतासः । इंदवः । पुनानाः । धावता । रयिं ।

वृष्टिऽद्यावः । रीतिऽआपः । स्वऽविदः ॥१॥

हे सुतासोऽभिपूयमाणा हे इंदवो दीप्ताः पात्रेषु क्षरन्तो वा हे रीत्यापः । यैः पृथिवी प्रति स्रवणशीला आपः कृतास्तादृशा हे सोमाः पुनानाः पूयमाना यूयं नोऽस्मभ्यं रयिमा धावत । आगमयत । कीदृशाः । वृष्टिद्यावः । वृष्टिमभि द्यौर्मिः क्रियते वृष्ट्यभिमुखद्युलोकवन्तः स्वर्विदः सर्वस्य लंभकाः ॥

॥ अथ दशमी ॥

सोमः पुनान ऊर्मिणाव्यो वारं वि धावति ।

अय्ये वाचः पवमानः कनिक्रदत् ॥१०॥

सोमः । पुनानः । ऊर्मिणा । अय्यः । वारं । वि । धावति ।

अय्ये । वाचः । पवमानः । कनिक्रदत् ॥१०॥

पुनानः पूयमानः सोम ऊर्मिणा स्वीयया धारयाव्योऽवेवारं वालं पवित्रं वि धावति । विविधं गच्छति । कीदृशः सोमः । पवमानः पूतो वाचः स्तोत्रस्यापे कनिक्रदत् पुनः पुनः शब्दं कुर्वन् विधावति ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे दशमो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

धीभिर्हिन्वन्ति वाजिनं चने त्रीळंतमत्यंविं ।

अभि चिंपृष्टं मतयः समस्वरन् ॥११॥

धीभिः । हिन्वन्ति । वाजिनं । चने । त्रीळंतं । अतिऽअविं ।

अभि । चिऽपृष्टं । मतयः । सं । अस्वरन् ॥११॥

वाजिनं बलवंतं वने वननीये वसतीवर्याख्य उदके क्रीळंतं संक्रीडमानम-
 त्वविं । अविशन्नेन तद्रोमकृतं पवित्रमभिधीयते । अतिक्रांतपवित्रं सोममृत्विजो
 धीभिः स्तुतिभिर्हिन्वन्ति । वर्धयन्ति । यद्वा धीतिभिः । तिवर्णलोपश्छांदसः । धीति-
 भिरंगुलीभिर्हिन्वन्ति । प्रेरयन्ति । हि गतौ वृद्धौ च स्वादिः । किंच । त्रिपृष्ठं चीणि
 पवित्राणि द्रोणकलशाधवनीयपूतभृदाख्यानि पात्राणि स्पृशतीति चीणि सव-
 नानि वा स्पृशतीति स तथोक्तः । तं सोमं मतयः स्तुतयोऽभि समस्वरन् ।
 अभितः संस्तुवन्ति ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

असर्जिं कलशां अभि मीळ्हे सप्रिर्न वाजसुः ।

पुनानो वाचं जनयन्नसिषदत् ॥ १२ ॥

असर्जिं । कलशां । अभि । मीळ्हे । सप्रिः । न । वाजसुः ।

पुनानः । वाचं । जनयन् । असिषदत् ॥ १२ ॥

वाजसुर्यजमानानामन्नमिच्छन् स सोमः कलशानभि लक्ष्य कलशेषसर्जिं ।
 सृज्यते । तच्च दृष्टांतः । सप्रिर्न । यथाश्रो मीळ्हे । संग्रामनामैतत् । संग्रामे
 सृज्यते तद्वत् । ततः पुनानः पूयमानः सोमो वाचं शब्दं जनयन् उत्पादयन्
 पात्रेषुसिषदत् । स्यंदते ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

पवते हर्यतो हरिरिति ह्यरांसि रंक्षा ।

अभ्यर्पेन्नस्तोतृभ्यो वीरवत्तशः ॥ १३ ॥

पवते । हर्यतः । हरिः । अति । ह्यरांसि । रंक्षा ।

अभिऽअर्पेन् । स्तोतृभ्यः । वीरवत् । तशः ॥ १३ ॥

हर्यतः स्पृहणीयो हरिर्हरितवर्यः सोमो रंक्षा । नृतीयाया आकारः । साधु-
 वेगेन ह्यरांसि कुटिलान्यनृजूनि पवित्राण्यति पवते । अतीत्य गच्छति । किं
 कुर्वन् । स्तोतृभ्यो वीरवत् पुत्रयुक्तं यशोऽभ्यर्पेन् अभिगमयन् पवते ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

अया र्ववस्व देवसुर्मपोधारा असृष्टत ।

रेभन्पवित्रं पर्येपि विध्वस्तः ॥ १४ ॥

अ॒या । प॒व॒स्व । दे॒व॒ऽयुः । म॒धोः । धा॒राः । अ॒सृ॒क्षत॑ ।
रेभ॑न् । प॒वित्रं॑ । परि॑ । ए॒षि । वि॒श्वतः॑ ॥१४॥

हे सोम देवयुर्देवान्कामयमानस्त्वमयानया धारया पवस्व । क्षर । ततो मधोर्म-
दकरस्य तव धारा आत्मीया असृक्षत । सृज्यन्ते । अनन्तरं रेभन् शब्दायमानः
पवित्रं विश्वतः पर्येषि । सर्वतः परिगच्छसि ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचम एकादशो वर्गः ॥

परीत इति पडिंशत्युचं चतुर्थं सूक्तं । त्वं सोमासि । ऋग्वे० ९. ६७. । इत्यचोक्ता
भरद्वाजकश्यपाद्याः सप्तर्षयः । आद्या बृहती द्वितीया सतोवृहती । अयमेकः
प्रगाथः । परि सुवान इत्येषा नृतीयैकविंशत्यक्षरा भुरिग्विराड् द्विपदा । नृभिर्ये-
मान इति षोडशी विंशत्यक्षरा द्विपदा विराट् । चतुर्थ्यादिद्वौ प्रगाथौ । दशम्यादि-
त्रयः सप्तदश्यादिपंच प्रगाथाः । पवमानः सोमो देवता । तथा चानुक्रम्यते ।
परीतः पडिंशतिः सप्तर्षयः प्रागाथं नृतीयापोऽश्व्यौ द्विपदे अष्टम्याद्ये बृहत्या-
विति ॥ गतः सूक्तविनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प॒री॒तो पि॑च॒ता सु॒तं सो॒मो॒ य उ॑त्त॒मं ह॒विः ।

द॒ध॒न्वाँ यो न॑र्यो अ॒प्स्वँ प॑तरा सु॒षाव॑ सोमम॒द्रिभिः॑ ॥१॥

परि॑ । इ॒तः । सि॑च॒त॒ । सु॒तं । सोमः॑ । यः । उ॒त्त॑मं । ह॒विः ।

द॒ध॒न्वान् । यः । न॑र्यः । अ॒प्सु । अ॒न्तः । आ । सु॒साव॑ । सोमै॑ । अ॒द्रि॑ऽभिः ॥१॥

हे ऋत्विजः सुतमभिपुतं सोममित् अस्मात्कर्मण ऊर्ध्वमथवास्मात्प्रदेशादूर्ध्वं
परि पिंचत वसतीवरीभिः ॥ इतो पिंचतेत्यत्र संहितायां छंदसीति रोरुत्वं । आदेश-
प्रत्यययोरिति पत्वं ॥ यः सोमो देवानामुत्तमं प्रशस्यं हविर्भवति । आ अपि च नर्यो
मनुष्यहितो यश्च सोमोऽप्सु वसतीवरीधृतरिक्षे वांतर्दधन्वाग्गच्छन्भवति तं सोम-
मद्रिभिर्यावभिरध्वर्युः सुषाव । अभिपुतं चकार । तं परि पिंचतेति समन्वयः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

नू॒नं पु॑ना॒नोऽवि॑भिः परि॑ स॒वाद॑व्यः सु॒र॒भित॑रः ।

सु॒ते चि॑न्वा॒प्सु म॑दामो अ॒ंधसा॑ श्री॒णतो॑ गोभि॒रुत्तरं॑ ॥२॥

नूनं । पुनानः । अविऽभिः । परि । स्रव । अदम्बः । सुरभिऽतरः ।

सुते । चित् । त्वा । अप्ऽसु । मदा॒मः । अंधसा । श्री॒णंतः । गोभिः । उत्ऽतरं ॥२॥

हे सोम अदम्बः कैश्चिदप्यहिंसितः सुरभितरोऽन्यतं सुगंधिस्त्वं नूनमिदानीं पुनानः पूयमानः सन्नविभिरविवाल्कृतैः पविचैस्तेभ्यः परि स्रव । परितः क्षर । सुते चिदभिषुते सत्यंधसा सक्तुलक्षणेनाब्राने गोभिर्गोविकारैः क्षीरैः क्षीरादिभिः श्रीणंतो मिश्रयंतो वयमुत्तरमुद्गततरमप्सु वसतीवरीषु संस्थितं त्वां मदामः । मंदा॒महे । स्तुमः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

परि सुवानश्चक्षसे देवमादनः ऋतुरिदुर्विचक्षणः ॥३॥

परि । सुवानः । चक्षसे । देवऽमादनः । ऋतुः । इदुः । विऽचक्षणः ॥३॥

सुवानोऽभिषूयमाणः सोमश्चक्षसे सर्वेषां दर्शनाय परि स्रवति । कीदृशः । देवमादनो देवानां तर्पयिता ऋतुः कर्तेदुः पात्रेषु क्षरणशीलो दीप्तो वा विचक्षणः सर्वस्य विद्रष्टा ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

पुनानः सोम धारयापो वसानो अर्धसि ।

आ रत्नधा योनिमृतस्य सीदस्युत्सो देव हिरण्ययः ॥४॥

पुनानः । सोम । धारया । अपः । वसानः । अर्धसि ।

आ । रत्नऽधाः । योनिं । अमृतस्य । सीदसि । उत्सः । देव । हिरण्ययः ॥४॥

हे सोम पुनानः पूयमानस्त्वमप उदकानि वसतीवर्याख्यानि वसान आच्छादयन् धारयार्धसि । पविचं गच्छसि । ततो रत्नधा रत्नानां दाता त्वमृतस्य सत्यभूतस्य यज्ञस्य योनिं स्थानमासीदसि । हे देव द्योतमान सोम उत्सः प्रस्यंदनशीलस्त्वं हिरण्ययो हिरण्ययो हिरण्यस्योत्पत्तिस्थानं खलु । यज्ञा । देवानां हितरमणीयो भवसि ॥

॥ अथ पंचमी ॥

दुहान ऊर्धदियं मधु प्रियं प्रत्नं सधस्यमासदत् ।

आपुच्छर्षं धरुणं वाज्यंपति नृभिर्धृतो विचक्षणः ॥५॥

दुहानः । ऊर्ध्वः । दिव्यं । मधु । प्रियं । प्रत्नं । सधऽस्यं । आ । असदत् ।

आऽपृच्छ्यं । धरुणं । वाजी । अर्पति । नृऽभिः । धृतः । विऽचक्षुणः ॥ ५ ॥

मधु मदकरं प्रियं प्रीणनकारि दिव्यं दिवि भवमूधः सोमवल्लीलक्षणं दुहानः सोमः प्रत्नं पुरातनं सधस्यं । सह तिष्ठन्त्यचेति सधस्यं स्थानमंतरिक्षमासदत् । आसीदति । सदेर्लुङि रूपं । तत आपृच्छ्यं कर्मण्याप्रष्टव्यं धरुणं कर्मणो धारयितारं यजमानं वाज्यन्ववान्सोमोऽर्पति । तस्मा अन्नं दातुमभिगच्छति । कीदृशः । नृभिः कर्मनेतृभिश्चैत्विग्भिर्धृतोऽदाभ्ययहे परिशोधितः । तैरेनं चतुराधूनोति पंचकृत्वः सप्तकृत्वो वेत्यापस्त्वेन सूचितं । विचक्षणः सर्वस्य विद्रष्टा ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे द्वादशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

पुनानः सोमं जागृविरव्यो वारे परि प्रियः ।

त्वं विप्रो अभवोऽंगिरस्तमो मध्वा यज्ञं मिमिक्ष नः ॥ ६ ॥

पुनानः । सोमं । जागृविः । अर्थः । वारं । परि । प्रियः ।

त्वं । विप्रः । अभवः । अंगिरःऽतमः । मध्वा । यज्ञं । मिमिक्ष । नः ॥ ६ ॥

हे सोम जागृविर्जागरणशीलः प्रियः प्रीणयिता त्वं पुनानः पूयमानः सन्नव्योऽचेर्वारे वाले पविचे परि क्षरसि । किंच । विप्रो मेधावी त्वमंगिरस्तमोऽंगिरसां वरिष्ठः पितृणां नेताभवः । भवसि । स त्वं नोऽस्मदीयं यज्ञं मध्वा मधुनात्मीयेन रसेन मिमिक्ष । सिंच । मिहेः सेचनार्थस्य सनि रूपं ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

सोमो मीढ्वान्पवते गातुवित्तमं ऋषिर्विप्रो विचक्षुणः ।

त्वं क्विरभवो देववीतमं आ सूर्यं रोहयो दिवि ॥ ७ ॥

सोमः । मीढ्वान् । पवते । गातुवित्ऽतमः । ऋषिः । विप्रः । विऽचक्षुणः ।

त्वं । क्विः । अभवः । देवऽवीतमः । आ । सूर्यं । रोहयः । दिवि ॥ ७ ॥

मीढ्वान् कामानां सेक्ता सोमः पवते । क्षरति । कीदृशः । गातुवित्तमोऽत्यंतं मार्गस्य लंभक ऋषिः सर्वस्य प्रदर्शको विप्रो मेधावी विचक्षणो विद्रष्टा । किंच ।

कविः क्रांतप्रज्ञस्त्वं देववीतमोऽत्यंतकामोऽभवः । भवसि । अयि च । दिवि
द्युलोके सूर्यमारोहयः । प्रादुर्भावयसि ॥

॥ अथाष्टमी ॥

सोमं उ पुवाणः सोतृभिरधि षुभिरवीनां ।

अश्वयेव हरिता याति धारया मंद्रया याति धारया ॥ ६ ॥

सोमः । ऊं इति । सुवानः । सोतृऽभिः । अधि । सुऽभिः । अवीनां ।

अश्वयाऽइव । हरिता । याति । धारया । मंद्रया । याति । धारया ॥ ६ ॥

सोतृभिरभिषुण्वद्विर्चन्विग्भिः सुवानोऽभिषूयमाणः सोमोऽवीनां सुभिः ।
मांस्यृत्सूनामुपसंख्यानमिति सानुशब्दस्य सुभावः । समुच्छितैर्वालैः पवित्रैरधि
याति । अधिकं गच्छति । उ इति प्रसिद्धौ । अश्वयेव वडवयेव हरिता हरितवर्णया
धारया याति । मंद्रया भदकारिण्या धारया द्रोणकलशमभिगच्छति ॥

॥ अथ नवमी ॥

अनूपे गोमान्गोभिरक्षाः सोमो दुग्धाभिरक्षाः ।

समुद्रं न संवरणान्यग्मन्दी मदाय तोशते ॥ ९ ॥

अनूपे । गोऽमान् । गोभिः । अक्षारिति । सोमः । दुग्धाभिः । अक्षारिति ।

समुद्रं । न । संवरणानि । अग्मन् । मदी । मदाय । तोशते ॥ ९ ॥

गोमान्गोभिरक्षाः सोमोऽनूपे निम्ने देशे कलशे गोभिर्गोविकारैः क्षीरादिभिः
सहाक्षाः । क्षरति । तदेवीच्यते । स सोम आत्मनो मिश्रणार्थं दुग्धाभिर्गोभिः
सहाक्षाः । क्षरति ॥ क्षरतेर्लुङि रूपं ॥ किंच । समुद्रं न यथा समुद्रमुदकानि
गच्छन्ति तद्वत्संवरणानि संभजनीयानि रसरूपाण्यन्तानि द्रोणकलशमग्मन् ।
गच्छन्ति ॥ गमेर्लुङि च्लेर्लुङि रूपं । किंच । मदी मदकरः सोमो मदाय मदार्थं
तोशते । हन्यते । अभिषूयते । तोशतिर्वधकर्मा ॥

॥ अथ दशमी ॥

आ सोम सुवानो अद्रिभिस्तिरो वाराण्यव्यया ।

जनो न पुरि चस्योर्विशदरिः सदे वनेषु दधिषे ॥ १० ॥

आ । सोम । सुवानः । अद्रिऽभिः । तिरः । वाराणि । अथया ।
जनः । न । पुरि । चम्बोः । विशत् । हरिः । सदः । वनेषु । दधिषे ॥ १० ॥

हे सोम अद्रिभिर्यावभिः सुवानोऽभिषूयमाणस्त्वमव्याविमयानि वारानि
वालानि पवित्राणि तिरस्कुर्वन् व्यवधायकानि कुवाणः सन् आ पवस इति
शेषः । हरिर्हरितवर्णः स सोमश्चम्बोरधिपवणफलकयोरुपरि स्थिते कलशे
विशत् । प्रविशति । तत्र दृष्टांतः । जनो न यथा जनः पुरि पुरे प्रविशति । स
त्वं वनेषु काष्ठनिर्मितेषु पात्रेषु सदः स्थानं दधिषे । करोषि ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे त्रयोदशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

स मांमृजे तिरो अखानि मेथो मीळ्हे सप्रिर्न वाज्युः ।

अनुमाद्यः पवमानो मनीषिभिः सोमो विप्रैभिर्चर्कभिः ॥ ११ ॥

सः । ममृजे । तिरः । अखानि । मेथः । मीळ्हे । सप्रिः । न । वाज्युः ।

अनुऽमाद्यः । पवमानः । मनीषिऽभिः । सोमः । विप्रैभिः । चर्कऽभिः ॥ ११ ॥

वाज्युरन्नकामोऽखान्यखानि सूक्ष्माणि मेथो मेथा अवे रोमाणि पवित्राणि
तिरस्कुर्वन् व्यवधायकानि कुवाणः सन् आ पवस इति शेषः । हरिर्हरितवर्णः
स सोमो ममृजे । परिशील्यते । अलंक्रियते वा । तत्र दृष्टांतः । सप्रिर्न । यथा
जयकामैरथो मीळ्हे संगामेऽलंक्रियते । कीदृशः । अनुमाद्योऽनुमोदनीयः सर्वैः
पवमानो मनीषिभिर्चर्कभिः पूयमानस्तथर्कभिः । छंदसीवनिपाविति वनिप् ।
स्तुतिमद्भिर्विप्रैर्मेधाविभिरभिष्टुतो मृज्यते ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

प्र सोम देववीतये सिंधुर्न पिषे अर्णसा ।

अंशोः पर्यसा मद्रो न जागृविरच्छा कोशं मधुश्चुतं ॥ १२ ॥

प्र । सोम । देवऽवीतये । सिंधुः । न । पिषे । अर्णसा ।

अंशोः । पर्यसा । मद्रः । न । जागृविः । अच्छ । कोशं । मधुऽश्चुतं ॥ १२ ॥

हे सोम देववीतये देवानां पानाय तदर्थमर्णसा वसतीवयाख्येनोदकेन प्र
पिषे । प्रप्यायसे । तत्र दृष्टांतः । सिंधुर्न यथा सिंधुरुदकेन प्रपिषे प्रप्यायते

तद्वत् । प्यायतेर्लिटि लिङ्गङोश्चेति पीभावः । ततः स त्वं मदकरो न मदकरः
सुरादिरिव जागृविर्जागरणशीलः । यद्वा । न संप्रत्यर्थे । इहानीं मदकरो जाग-
रणशीलस्त्वमंशोर्लताखंडस्य पयसा रसेन मधुश्रुतं रसस्य द्यारयितारं कोशं
द्रोणकलशमच्छाभिगच्छसि ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

आ ह॒र्यतो अ॒र्जुने॒ अ॒त्के अ॒भ्यत॒ प्रि॒यः सू॒नुर्न॒ म॒र्ज्यः ।

त॒मीं हि॒न्व॒न्त्य॒पसो॒ यथा॒ रथं॒ न॒दी॒घ्ना ग॒भ॒स्योः ॥ १३ ॥

आ । ह॒र्य॒तः । अ॒र्जु॒ने । अ॒त्के । अ॒भ्य॒त॒ । प्रि॒यः । सू॒नुः । न । म॒र्ज्यः ।

तं । ई॒ । हि॒न्व॒न्ति॒ । अ॒प॒सः । यथा॑ । रथं॑ । न॒दी॒षु । आ । ग॒भ॒स्योः ॥ १३ ॥

हर्यतः स्पृहणीयः प्रियः प्रीणयिता सूनुर्न सूनुरिव मर्ज्यो मार्जनीयः सो-
मोऽर्जुनेऽर्जुनवर्णेऽत्के रूपे पवित्रेऽभ्यत । आवृणोति । तमीमेनं सोममंगुलयो
नदीषु नदमानासु वसतीवरीषु गभस्योर्वाहोराभिमुख्येन हिन्वन्ति । प्रेरयन्ति ।
तत्र दृष्टान्तः । अपसो यथा वेगवंतो जना रथं संग्रामेषु प्रेरयन्ति तद्वत् ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

अ॒भि सो॒मास॒ आ॒यवः॒ प॒र्व॒न्ते॒ म॒द्यं म॒दं ।

स॒मु॒द्र॒स्याधि॑ वि॒ष्टपि॑ म॒नी॒पिणो॑ म॒त्स॒रासः॑ स्व॒र्वि॒दः ॥ १४ ॥

अ॒भि । सो॒मा॒सः । आ॒य॒वः । प॒र्व॒न्ते । म॒द्यं । म॒दं ।

स॒मु॒द्र॒स्यं । अ॒धि । वि॒ष्ट॒पि॑ । म॒नी॒पि॒णः । म॒त्स॒रा॒सः । स्वः॑ऽवि॒दः ॥ १४ ॥

आयवो गमनशीलाः सोमासः सोमा मद्यं मदकरं मदमात्मीयं रसमभि
पर्वन्ते । अभितो निर्गमयन्ति । कुचेत्युच्यते । समुद्रस्यांतरिक्षस्याधि विष्टप्यधिकं
समुच्छ्रिते पवित्रे । यद्वा । समुद्रस्य । समुद्रवंत्यस्माद्रसाः । तस्य कलशस्याध्युपरि
विष्टपि स्थाने पवित्रे निर्गमयन्ति । कीदृशाः । मनीपिणो मनस ईशितारो मत्स-
रासो मदकराः स्वर्विदः सर्वस्य लंभकाः ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

त॒र॒त्स॒मु॒द्रं प॒र्व॒मान॑ ऊ॒र्नि॒णा॒ राजा॑ दे॒व ऋ॒तं वृ॒हत् ।

अ॒र्प॑न्मि॒च॒स्य॒ वरु॑णस्य॒ धर्म॑णा॒ प्र हि॒न्वा॒न ऋ॒तं वृ॒हत् ॥ १५ ॥

तरत् । समुद्रं । पवमानः । जर्मिणा । राजा । देवः । ऋतं । बृहत् ।

अर्पत् । मिचस्य । वरुणस्य । धर्मणा । प्र । हिवानः । ऋतं । बृहत् ॥ १५ ॥

पवमानः पूयमानो देवो द्योतमानो बृहदत्यंतमृतं सत्यभूतं राजा सोमः समुद्रमंतरिक्षं कलशं वोर्मिणा धारया तरत् । तरति । हिवानः प्रेर्यमाण ऋतं बृहदत्यंतं सत्यभूतः स सोमो मिचस्य वरुणस्य मिचावरुणयोर्धर्मणा धारणार्थं प्रार्पत् । प्रगच्छति ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे चतुर्दशो वर्गः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

नृभिर्येमानो हर्यतो विचक्षणो राजा देवः समुद्रियः ॥ १६ ॥

नृभिः । येमानः । हर्यतः । विचक्षणः । राजा । देवः । समुद्रियः ॥ १६ ॥

नृभिः कर्मनेतृभिर्येमानो नियम्यमानो हर्यतः स्पृहणीयो विचक्षणो विद्वष्टा देवो दीप्यमानः समुद्रियोऽंतरिक्षे भवो राजा सोम इन्द्रार्थं पवत इत्युत्तरेण संबन्धः । समुद्राभाद् इति भावार्थे घप्रत्ययः ॥

॥ अथ सप्तदशी ॥

इंद्राय पवते मदः सोमो मरुत्वते सुतः ।

सहस्रधारो अत्यव्यमर्षति तमीं मृजंत्यायवः ॥ १७ ॥

इंद्राय । पवते । मदः । सोमः । मरुत्वते । सुतः ।

सहस्रं धारः । अति । अव्यं । अर्षति । तं । ईमिति । मृजंति । आयवः ॥ १७ ॥

मदो मादकः सुतोऽभिषुतः सोमो मरुत्वते मरुद्भिस्तद्वत् इंद्रायेंद्रार्थं पवते । क्षरति । ततः सहस्रधारो बहुधारोपेतः सोमोऽव्यमविमयं पविचमत्यर्षति । अतिगच्छति । तमिमं सोममायवो मनुष्या ऋत्विजो मृजंति । शोधयंति ॥

॥ अथाष्टादशी ॥

पुनानश्चमू जन्त्यन्मतिं कविः सोमो देवेषु रष्यति ।

अपो वसानः परि गोभिरुत्तरः सीदन्वनेश्रयति ॥ १८ ॥

पुनानः । चमू इति । जनयन् । मतिं । कविः । सोमः । देवेषु । रण्यति ।

अपः । वसानः । परि । गोभिः । उत्तरः । सीदन् । वनेषु । अव्यत ॥ १६ ॥

चमू । सप्रम्याः पूर्वसवर्णदीर्घः । चम्बोरधिषवणफलकयोः पुनानः पूयमानोऽभिपूयमाणा मतिं स्तुतिं जनयन् उत्पादयन् कविः क्रांतप्रज्ञ एतादृशः सोमो देवेषुद्रादिषु रण्यति । किंच । अपो वसतीवरीर्वसान आच्छादयन् वनेषु काष्ठेषु पात्रेषु सीदन् सोमो गोभिर्गोविकारैः क्षीरादिभिः पर्यव्यत । परिदीयते । आच्छाद्यते ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

तवाहं सोम रारण सख्य इंदो दिवेदिवे ।

पुरुषिं बभ्रो नि चरंति मामव परिधीरति तां इहि ॥ १९ ॥

तव । अहं । सोम । ररण । सख्ये । इंदो इति । दिवेऽदिवे ।

पुरुषिं । बभ्रो इति । नि । चरंति । मां । अव । परिऽधीन् । अति । तान् । इहि ॥ १९ ॥

हे इंदो हे सोम तव सख्ये सखिकर्मण्यहं दिवेदिवेऽन्वहं रारण ॥ रणेर्लिङ्गुत्तमे णलि रूपं ॥ हे बभ्रो बभ्रुवर्ण सोम पुरुषिं बहूनि रक्षांसि मां तव सख्ये स्थितं न्यवचरंति । नीचीनं चरंति । वाधंते । ये मां वाधंते तान्परिधीन्वा-
द्यसांस्वमतीहि । अतीत्य गच्छ । जहीति यावत् ॥

॥ अथ विंशी ॥

उताहं नक्तमुत सोम ते दिवा सख्यायं बभ्र ऊधनि ।

घृणा तपंतमति सूर्यं परः शकुना इव पन्निम ॥ २० ॥

उत । अहं । नक्तं । उत । सोम । ते । दिवां । सख्यायं । बभ्रो इति । ऊधनि ।

घृणा । तपंतं । अति । सूर्यं । परः । शकुनाऽइव । पन्निम ॥ २० ॥

हे बभ्रो बभ्रुवर्ण हे सोम उतापि च नक्तमुतापि च दिवाहोरात्रयोः सख्याय सख्यायं तवोधनि समीपेऽहं रम इति शेषः । ते वयं घृणा दीप्ता तपंतं ज्वलंतं परः परमस्थानस्थितं सूर्यं तदात्मकं त्वामति पन्निम । तच्च स्थितं त्वां प्राप्नुमतिपेतिम । कथमिव । शकुना इव । यथा सुपर्णादयः पक्षिणः

सूर्यमतिगच्छन्ति तद्वत् ॥ प॒तु गतौ । अस्माच्छां॒दसे लिटि तनिपत्योच्छं॒दसीत्यु-
पधालोपः ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे पंचदशो वर्गः ॥

यावस्तोत्रेऽभिरूपकरणे सोमे मृज्यमान एकल्लुचः । तत्र मृज्यमान इत्येषा
तृतीया । सूचितं च । मृज्यमानः सुहृत्स्य दशभिर्विवस्वते । आ० ५. १२. इति ॥

॥ सैषा सूक्त एकविंशी ॥

मृज्यमानः सुहृत्स्य समुद्रे वाचंमिन्वसि ।

रयिं पिशंगं बहुलं पुरुस्पृहं पवमानाभ्यर्षसि ॥ २१ ॥

मृज्यमानः । सु०हृत्स्य । समुद्रे । वाचं । इन्वसि ।

रयिं । पिशंगं । बहुलं । पुरु०स्पृहं । पवमान । अभि । अर्षसि ॥ २१ ॥

हे सुहृत्स्य । हस्ते भवा हस्त्या अंगुलयः । शोभनांगुलिक सोम मृज्यमानः
शोधमानस्त्वं समुद्रेऽन्तरिक्षे कलशे वा वाचं शब्दमिन्वसि । प्रेरयसि । किंच ।
हे पवमान पूयमान सोम पिशंगं हिरण्यैः पिशंगवर्णं बहुलं प्रभूतं पुरुस्पृहं
बहुभिः स्पृहणीयं रयिं धनमभ्यर्षसि । स्तोतृणामभिक्षरसि । प्रयच्छसि ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

मृजानो वारे पवमानो अथ्ये वृषाव चक्रदो वने ।

देवानां सोम पवमान निष्कृतं गोभिरंजानो अर्षसि ॥ २२ ॥

मृजानः । वारं । पवमानः । अथ्ये । वृषां । अर्षं । चक्रदः । वने ।

देवानां । सोम । पवमान । निःऽकृतं । गोभिः । अंजानः । अर्षसि ॥ २२ ॥

हे सोम वृषा वर्षिता त्वं मृजानो वसतीवरीभिर्मृज्यमानोऽलंक्रियमा-
णोऽव्ययेऽविमये वारे वाले पवित्रे पवमानः पूयमानः सन् वने वननीय
उदके काष्ठे कलशे वाव चक्रदः । अवक्रंदसि । शब्दायसे । ततो हे सोम हे
पवमान त्वं गोभिर्गव्यैः क्षीरादिभिरंजानोऽज्यमानः सन् निष्कृतं संस्कृतं देवानां
स्थानमर्षसि । गच्छसि ॥

॥ अथ त्रयोविंशी ॥

पवस्व वाजसातयेऽभि विश्वानि काव्या ।

त्वं समुद्रं प्रथमो वि धारयो देवेभ्यः सोम मत्सरः ॥२३॥

पवस्व । वाजसातये । अभि । विश्वानि । काव्या ।

त्वं । समुद्रं । प्रथमः । वि । धारयः । देवेभ्यः । सोम । मत्सरः ॥२३॥

हे सोम विश्वानि सर्वाणि काव्या कविकर्माणि स्तोत्राण्यभि लक्ष्य वाजसातयेऽक्षलाभाय पवस्व । क्षर । हे सोम देवेभ्यो देवानां मत्सरो मदकरः प्रथमः सर्वदेवानां मुख्यत्वं समुद्रमंतरिक्षं कलशं वा वि धारयः । विशेषेण धारयसि ॥

॥ अथ चतुर्विंशी ॥

स तू पवस्व परि पार्थिवं रजो दिव्या च सोम धर्मेभिः ।

त्वां विप्रासो मतिभिर्विचक्षण शुभ्रं हिन्वन्ति धीतिभिः ॥२४॥

सः । तु । पवस्व । परि । पार्थिवं । रजः । दिव्या । च । सोम । धर्मेऽभिः ।

त्वां । विप्रासः । मतिऽभिः । विऽचक्षण । शुभ्रं । हिन्वन्ति । धीतिऽभिः ॥२४॥

हे सोम तादृशत्वं पार्थिवं रजो लोकं प्रति दिव्यानि च रजांसि प्रति धर्मेभिर्धारकैः सह तु क्षिप्रं परि पवस्व । परितः क्षर । हे विचक्षण विद्वष्टः सोम विप्रासो विप्रा मेधाविनो मतिभिः स्तुतिभिर्धीतिभिरंगुलीभिश्च शुभ्रं श्वेतवर्णं त्वां हिन्वन्ति । प्रेरयन्ति ॥

॥ अथ पंचविंशी ॥

पवमाना असृक्षत पविचमति धारया ।

मरुत्वतो मत्सरा इन्द्रिया हया मेधामभि प्रयांसि च ॥२५॥

पवमानाः । असृक्षत । पविचं । अति । धारया ।

मरुत्वतः । मत्सराः । इन्द्रियाः । हयाः । मेधां । अभि । प्रयांसि । च ॥२५॥

पवमानाः पूयमानाः सोमा धारयात्मीयया पविचमतीत्यासृक्षत । सृज्यन्ते । कीदृशाः । मरुत्वतो मरुद्भिर्युक्ता मत्सरा मदकरा इन्द्रिया इन्द्रजुष्टाः । मेधां स्तुतिं प्रयांस्यन्नानि चाभि लक्ष्य स्तोत्रेभ्य उभयं कर्तुं वा हया गन्तार एते सृज्यन्ते ॥

॥ अथ षड्विंशी ॥

अपो वसानः परि कोशमर्षतीर्दुर्हियानः सोतृभिः ।

जनयञ्ज्योतिर्मंदना अवीवशत्ताः कृषानो न निर्णिजं ॥२६॥

अपः । वसानः । परि । कोशं । अर्षति । इंदुः । हियानः । सोतृऽभिः ।

जनयन् । ज्योतिः । मंदनाः । अवीवशत् । गाः । कृषानः । न । निःऽनिजं ॥२६॥

अपो वसतीवरीर्वसान आच्छादयन् सोतृभिरभिषुखद्भिर्हियानः प्रेर्यमाण इंदुः सोमः कोशं कलशं पर्यर्षति । प्रति गच्छति । किंच ज्योतिर्दीप्तिं जनयन् जन्मादयन् गा गव्यानि क्षीरादीनि निर्णिजमात्मनो रूपं कृषानः कुर्वन् मिश्रयन् सोऽयं सोमः । न संप्रत्यर्थे । इदानीं मंदनाः स्तुतीरवीवशत् । कामयते । वशं कांती । लुङि चङि रूपं ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे षोडशो वर्गः ॥

पवस्वेति षोडशर्चं पंचमं सूक्तं । आद्यद्वयस्य गौरिवीतिर्नाम शक्तिपुत्र ऋषिः । तृतीयायाः शक्तिर्नाम वासिष्ठः । ततः पंचानां दृचानामूर्स्नामांगिरस ऋजिष्वा नाम भारद्वाज ऊर्ध्वसद्मा नामांगिरसः कृतयशा नाम कश्चित् सोऽर्थांगिरस ऋणंचयो नाम राजर्षिरित्येते क्रमेणर्षयः । एवं त्रयोदश गताः । ततस्त्रिसृणां वासिष्ठः शक्तिः । प्रथमातृतीयाद्या अयुजः ककुभः । द्वितीयाचतुर्थ्याद्या युजः सतो-बृहत्याः । स सुन्वे यो वसूनामित्येषा तु यवमध्या गायत्री । पवमानः सोमो देवता । तथा चानुक्रम्यते । पवस्व षोऽश गौरिवीतिर्वृचं शक्तिरेकामूर्स्वर्चजि-ष्वोर्ध्वसद्मा कृतयशा ऋणंचय इत्युषयो दृचास्त्रिसः शक्तिः काकुभाः प्रगाथाः स सुन्वे गायत्री यवमध्येति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

पवस्व मधुमत्तम इंद्राय सोम ऋतुवित्तमो मदः ।

महिं द्युक्षतमो मदः ॥१॥

पवस्व । मधुमत्तमः । इंद्राय । सोम । ऋतुवित् । तमः । मदः ।

महिं । द्युक्ष । तमः । मदः ॥१॥

हे सोम मधुमत्तमोऽतिशयेन माधुर्योपेतस्त्वमिंद्रायेंद्रार्थं मदी मदकरः सन्

पवस्व । क्षर । कीदृशः । ऋतुवित्तमोऽत्यन्तं प्रज्ञायाः कर्मणी वा लंभको महि
महान् मंहनीयो वा द्युक्षतमोऽत्यन्तं दीप्तो मदी मदहेतुः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

यस्य ते पीत्वा वृषभो वृषायतेऽस्य पीता स्वर्विदः ।

स सुप्रकेतो अभ्यक्रमीदिषोऽच्छा वाजं नैतशः ॥२॥

यस्य । ते । पीत्वा । वृषभः । वृषऽयते । अस्य । पीता । स्वःऽविदः ।

सः । सुऽप्रकेतः । अभि । अक्रमीत् । इयः । अच्छ । वाजं । न । एतशः ॥२॥

वृषभः कामानां वर्षक इन्द्रो यस्य ते त्वां पीत्वा वृषायते वृषभवदाचरति ।
किंच । स्वदृशः सर्वस्य दर्शकस्यास्य ते तव पीता पाने सति सुप्रकेतः सुप्रज्ञः स
इन्द्र इयः शत्रूणामन्वान्यभ्यक्रमीत् । अभिक्रामति । तत्र दृष्टान्तः । वाजं नैतशः ।
एतश इत्यश्वनाम । यथाश्वो वाजं संयाममभिगच्छति तद्वत् ॥

॥ अथ तृतीया ॥

त्वं ह्यंग दैव्या पवमान् जनिमानि द्युमत्तमः ।

अमृतत्वाय घोषयः ॥३॥

त्वं । हि । अंग । दैव्या । पवमान । जनिमानि । द्युमत्तमः ।

अमृतत्वाय । घोषयः ॥३॥

हे पवमान पूयमान सोम द्युमत्तमोऽतिशयेन दीप्तिमान् त्वं हि त्वमेव
दैव्या देवसंबंधीनि जनिमानि जन्मानि । देवानित्यर्थः । तानभिलक्ष्यामृतत्वाय
तेषाममरणायांग क्षिप्रं घोषयः । शब्दायसे । घुषिर् विशब्दने । ख्यंतस्य लेटि
रूपं । हियोगादनिघातः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

येना नवंग्वो दध्यद्वृषोर्णुते येन विप्रांस आपिरे ।

देवानां सुप्ते अमृतस्य चारुणो येन अर्वास्यानृगुः ॥४॥

येन । नवंग्वः । दध्यद् । अपऽजुर्णुते । येन । विप्रांसः । आपिरे ।

देवानां । सुप्ते । अमृतस्य । चारुणः । येन । अर्वांसि । अनृगुः ॥४॥

नवग्वो नवनीयगतिर्यज्ञा नवभिर्मासैः सन्त्स्यानुष्ठाता दध्यङ् एतन्नाम-
कोऽंगिरा येन सोमेन पणिभिरपहृतानां गवां द्वारमयोर्युतेऽपाञ्चादयति
विवृतमकार्षीत् विप्रासस्तन्मुखाः सर्वे मेधाविनोऽंगिरसो येन च सोमेनापिर
एतैरपहृता गा आप्नुवन् किंच देवानामिन्द्रादीनां सुप्ते सुखे यज्ञेन संजाते सति
चारुणः कल्याणस्यामृतस्योदकस्य संबन्धीनि श्रवांस्यन्नानि येन च सोमेन यज-
माना आनशुरापुवन् अलभन्त स त्वं देवानाममृतत्वाय शब्दायस इति पूर्वेषु
समन्वयः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

एष स्व धारया सुतोऽच्यो वरैरभिः पवते मदिंत्तमः ।

क्रीळन्नुर्मिर्पामिव ॥५॥

एषः । स्यः । धारया । सुतः । अच्यः । वरैरभिः । पवते । मदिन्ऽर्तमः ।

क्रीळन् । ऊर्मिः । अपांऽइव ॥५॥

स्यः स एष सुतोऽभिषुतः सोमोऽच्योऽवेवैरभिर्वालिस्तेभ्यः पवित्रेभ्यो धार-
यात्मीयया पवते । कलशमभिलक्ष्य क्षरति । कीदृशः । मदिंत्तमो मादयितृत-
मोऽपामिवोदकानामूर्मिः संघात इव क्रीळन् इतस्ततः संक्रीडमानः पवते ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे सप्तदशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

य उस्त्रिया अथा अंतरश्मनो निगो अकृतदोजसा ।

अभि व्रजं तन्निये गव्यमथ्यं वमीवं धृष्णा रज ॥६॥

यः । उस्त्रियाः । अथाः । अंतः । अश्मनः । निः । गाः । अकृतत् । ओर्जसा ।

अभि । व्रजं । तन्निये । गव्यं । अथ्यं । वमींऽइव । धृष्णा इति । आ । रज ॥६॥

यः सोम उस्त्रिया उत्तरणशीला अथाः । अप इत्यंतरिक्षनाम । तस्मान्नवे
छंदसीति यत् । अंतरिक्षस्था अहिप्रभृतिभिरसुरैरपहत्य निहिता गा अपोऽश्मनः ।
मेघनामैतत् । मेघार्दंतरोजसा बलेन निरकुंतत् निरच्छिनत् । अंतरिक्षाद्दृष्टिम-
कार्षीदित्यर्थः । स त्वमसुरैरपहतं गव्यं गोसंबन्धिनमथ्यमश्रेषु भवं व्रजं समूहमभि
तन्निये । अभितो व्याप्नोषि ॥ तनु विस्तारे । छांदसे लिटि तनिपत्योच्छंदसीत्युप-

धालोपः । किंच । हे धृष्णो शत्रुधर्षणशील सोम स त्वं वमीवि कवचीव प्रूर
आ रुज । असुरानाजहि ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

आ सोता परि षिंचताश्वं न स्तोमममुरं रजस्तुरं ।

वनचक्षमुदप्रुतं ॥७॥

आ । सोत । परि । सिंचत । अश्वं । न । स्तोमं । अम्ऽतुरं । रजःऽतुरं ।

वनऽचक्षं । उदऽप्रुतं ॥७॥

हे ऋत्विज आ सोत । सोममभिषुणुत । षुञ् अभिषवे । लोटि छांदसो विकरणस्य
लुक् । तन्ननन्नयनाश्वेति तस्य तवादेशः । किंच । परि षिंचत । परितस्तं
वसतीवर्यादिभिः सिंचत । कीदृशं । अश्वं नाश्वमिव वेगिनं स्तोमं स्तोतव्य-
ममुरमंतरिक्षस्थितानामुदकानां प्रेरकं रजस्तुरं तेजसां च प्रेरकं । वनचक्षमुदकानां
वर्षकं । यद्वा । काष्ठेषु पात्रेषु विप्रकीर्णं । उदप्रुतमुदके गच्छंतं भ्रवमानं सोमम-
भिषुणुताभिषिंचत च ॥

॥ अथाष्टमी ॥

सहस्रधारं वृषभं पयोवृधं प्रियं देवाय जन्मने ।

ऋतेन य ऋतजातो विवावृधे राजा देव ऋतं बृहत् ॥८॥

सहस्रऽधारं । वृषभं । पयःऽवृधं । प्रियं । देवाय । जन्मने ।

ऋतेन । यः । ऋतऽजातः । विऽववृधे । राजा । देवः । ऋतं । बृहत् ॥८॥

सहस्रधारं बहुधारोपेतं वृषभं कामानां वर्षकं पयोवृधमुदकानां वर्षकं प्रियं
प्रीणयितारं तं सोमं देवाय देवसंबंधिने जन्मने देवेभ्यस्तदर्थमभिषुणुत । ऋतजात
उदकाज्जातो यो राजा सोम ऋतेन वसतीवर्याख्येनोदकेन वि वृधे । विशेषेण
वर्धते । कीदृशः । देवो द्योतमानः स्तोतव्यो वा । ऋतं सत्यभूतः सन् बृहत्
महान् । तमासुनुतेति पूर्वेषु समन्वयः ॥

॥ अथ नवमी ॥

अभि द्युम्बं बृहद्यश् इपस्पते दिदीहि देव देव्युः ।

वि कोशं मध्यमं युव ॥९॥

अभि । द्युम्नं । वृहत् । यशः । इष्यः । पते । दिदीहि । देव । देवऽयुः ।
वि । कोशं । मध्यमं । युव ॥ ९ ॥

हे इषस्पतेऽन्नस्य पते हे देव स्तोत्रव्य सोम देवयुर्देवकामस्त्वं द्युम्नं द्योतमानं
वृहत्प्रभूतं यशोऽन्नमस्मभ्यमभि दिदीहि । अभिमुख्येन प्रकाशय । प्रयच्छेत्यर्थः ॥
आमंभितस्याविद्यमानवस्त्वेन पादादिवादिनिघातः ॥ किंच मध्यममंतरिक्षस्थितं
कोशं मेघं वि युव । वृष्यर्थं विगमय । विशेषय ॥

॥ अथ दशमी ॥

आ वच्यस्व सुदक्ष चम्बोः सुतो विशां वह्निर्न विशपतिः ।
वृष्टिं दिवः पवस्व रीतिमपां जिन्वा गविष्टये धियः ॥ १० ॥
आ । वच्यस्व । सुऽदक्ष । चम्बोः । सुतः । विशां । वह्निः । न । विशपतिः ।
वृष्टिं । दिवः । पवस्व । रीतिं । अपां । जिन्व । गोऽइष्टये । धियः ॥ १० ॥

हे सुदक्ष सुवल सोम चम्बोरधिषवणफलकयोः सुतोऽभिषुतस्त्वं विशां प्रजानां
वह्निर्न वोढा विशपती राजेव सर्वासां प्रजानां वोढा त्वमा वच्यस्व । आगच्छ ।
कलशमापवस्व ॥ वचेर्गत्यर्थस्य व्यत्ययेन श्यनि रूपं । किंच । त्वं वृष्टिं वृष्यमा-
णासुदक्षानां रीतिं गतिं दिवो द्युलीकात्पवस्व । कुरु । ततो गविष्टये
गामात्मन इच्छते यजमानाय धियः कर्माणि जिन्व । आपूरय ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमेऽष्टादशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

एतमु त्वं मदच्युतं सहस्रधारं वृषभं दिवो दुहुः ।
विश्वा वसूनि विभ्रतं ॥ ११ ॥
एतं । ऊं इति । त्वं । मदऽच्युतं । सहस्रधारं । वृषभं । दिवः । दुहुः ।
विश्वा । वसूनि । विभ्रतं ॥ ११ ॥

दिवः देवान्कामयमाना ऋत्विज एतं त्वं तमिमं सोममेव दुहुः । दुहुः ।
दुहंति । यावाणो वत्सा ऋत्विजो दुहंतीति तैत्तिरीयकवाङ्मयं । कीदृशं सोमं ।
मदच्युतं मदस्य मेरुकं सहस्रधारं बहुधारं वृषभं कामानां वर्षकं विश्वा सर्वाणि
वसूनि धनानि विभ्रतं धारयंतं सोमं दुहंति ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

वृषा वि जज्ञे जनयन्नमर्त्यः प्रतपञ्ज्योतिषा तमः ।

स सुष्टुतः कविभिर्निर्णिजं दधे चिधात्वस्य दंससा ॥ १२ ॥

वृषा । वि । जज्ञे । जनयन् । अमर्त्यः । प्रऽतपन् । ज्योतिषा । तमः ।

सः । सुऽस्तुतः । कविऽभिः । निऽनिजं । दधे । चिऽधातुं । अऽस्य । दंससा ॥ १२ ॥

वृषा कामानां वर्षकीऽमर्त्या मनुष्यधर्मरहितः सोमो वि जज्ञे । विज्ञायते । किं कुर्वन् । जनयन् शब्दं ज्योतिर्वोत्पादयन् ज्योतिषा स्वीयेन तमः प्रतपन् प्रज्वलयन् विनाशयन् प्रादुर्भवति । ततः कविभिर्मधाविभिः स्तोत्रभिः सुष्टुतः स सोमो निर्णिजं निर्णेजनहेतुं मिश्रणं गव्यं दधे । धारयति । अथ चिधातु चिपु सवनेषु देवानां पोषकं । यज्ञा । वयः सोमधारका द्रोणकलशादयो यस्मिन् तद्यज्ञार्थं कर्मास्य सोमस्य दंससा कर्मणा ध्रियते खलु ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

स सुन्वे यो वसूनां यो रायामानेता य इळानां ।

सोमो यः सुक्षितीनां ॥ १३ ॥

सः । सुन्वे । यः । वसूनां । यः । रायां । आऽनेता । यः । इळानां ।

सोमः । यः । सुऽक्षितीनां ॥ १३ ॥

स सोमः सुन्वेऽभिसुषुव ऋत्विग्भिर्यः सोमो वसूनां धनानामानेता यश्च रायां । रांति प्रयच्छति क्षीरादिकमिति रायो गावः । तेषामानेता यश्चेळानामन्वानां च यश्च सोमः सुक्षितीनां सुनिवासानां शोभनमनुष्ययुक्तानां गृहाणामानेता विद्यते सोऽभिपुतोऽभूदिति ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

यस्य न इंद्रः पिचाद्यस्य मस्तो यस्य वार्यमणा भगः ।

आ येन मिचावरुणा करामह इंद्रमवसे महे ॥ १४ ॥

यस्य । नः । इंद्रः । पिचात् । यस्य । मस्तः । यस्य । वा । अर्यमणा । भगः ।

आ । येन । मिचावरुणा । करामहे । आ । इंद्रं । अवसे । महे ॥ १४ ॥

नोऽसदीयं यस्य यं सोममिन्द्रः पिवात्पिबति ॥ पा पाने लेट्वाडागमः ॥
यं च सोमं मरुतः पिबन्ति । वा अपि चार्यमणैतन्नामकेन देवेन सह भगो
देवो यं सोमं पिबति । येन सोमेन मित्रावरुणा मित्रावरुणौ वयमाकरा-
महेऽभिमुखीकुर्महे तथा महे महतेऽवसे रक्षणाय येन च सोमेनेन्द्रमभिमुखी-
कुर्महे स सोमोऽभिषूयते ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

इंद्राय सोमं पातवे नृभिर्यतः स्वायुधो मर्दिंतमः ।

पर्वस्व मधुमत्तमः ॥ १५ ॥

इंद्राय । सोमं । पातवे । नृऽभिः । यतः । सुऽआयुधः । मर्दिन्ऽतमः ।

पर्वस्व । मधुमत्ऽतमः ॥ १५ ॥

हे सोम मधुमत्तमोऽतिशयेन माधुर्यं पितृस्वमिन्द्राय पातवे पानार्थं पर्वस्व ।
कलशे क्षर । कीदृशः । नृभिः कर्मनेतृभिर्ऋत्विग्भिर्यतः संयतः । स्वायुधः शोभ-
नस्फचकपालाद्यायुधोपेतो मर्दिंतमो मादयिन्तमः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

इंद्रस्य हार्दिं सोमधानमा विश समुद्रमिव सिंधवः ।

जुष्टो मित्राय वरुणाय वायवे दिवो विष्टंभ उन्नतमः ॥ १६ ॥

इंद्रस्य । हार्दिं । सोमऽधानं । आ । विश् । समुद्रंऽइव । सिंधवः ।

जुष्टः । मित्राय । वरुणाय । वायवे । दिवः । विष्टंभः । उन्नतमः ॥ १६ ॥

हे सोम त्वमिन्द्रस्य हार्दिं हृदयंगमं हृदयभूतं वा सोमधानं । सोमो निधी-
यतेऽस्मिन्निति सोमधानः कलशः । तमा विश् । प्रविश् । तत्र हृष्टांतः । समु-
द्रमिव यथा समुद्रं सिंधवो नद्यः प्रविशन्ति तद्वत् । कीदृशस्त्वं । मित्राय वरुणाय
वायवे च तेभ्यो जुष्टः । दिवो द्युलोक्तस्य विष्टंभो विष्टंभयिता स्यापयितोन्नतमः
सर्वेषामुत्कृष्टतमस्त्वं कलशमाविश ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचम एकीनविंशो वर्गः ॥

परि प्रेति द्वाविंशत्यृचं द्विपदं षष्ठं सूक्तं । यज्ञे सदस्यवस्थितहोत्रीयादि-
धिष्ण्योपेता अग्रयो नामेश्वरपुत्रा ऋषयः । विंशतिका द्विपदा विराजः ।

पवमानः सोमो देवता । तथा चानुक्रांतं । परि प्र द्यधिकाम्रयो धिष्ण्या ऐश्वरा
द्वैपदमिति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

परि प्र धन्वेन्द्राय सोम स्वादुर्मित्राय पूष्णे भर्गाय ॥१॥

परि । प्र । धन्व । इंद्राय । सोम । स्वादुः । मित्राय । पूष्णे । भर्गाय ॥१॥

हे सोम स्वादुः स्वादुरसस्वमिन्द्राय मित्राय पूष्णे भर्गायैतेभ्यो देवेभ्यः परि
प्र धन्व । परितः पात्रेषु प्रक्षर ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

इंद्रस्ते सोम सुतस्य पेयाः क्रत्वे दक्षाय विश्वे च देवाः ॥२॥

इंद्रः । ते । सोम । सुतस्य । पेयाः । क्रत्वे । दक्षाय । विश्वे । च । देवाः ॥२॥

हे सोम सुतस्याभिषुतस्य ते तव स्वं भागमिन्द्रः पेयाः । पेयात् । पिवतु ॥
पातेराशीर्लिङ्गि रूपं । पुरुषथत्ययः ॥ किमर्थं । क्रत्वे क्रत्वे प्रज्ञानाय दक्षाय
बलाय च । किंच । अमी सर्वे विश्वे देवाश्च त्वदीयमंशं पिवंतु ॥

॥ अथ तृतीया ॥

एवामृताय महे क्षयाय स शुक्रो अर्ष दिव्यः पीयूषः ॥३॥

एव । अमृताय । महे । क्षयाय । सः । शुक्रः । अर्ष । दिव्यः । पीयूषः ॥३॥

हे सोम शुक्रो दीप्तो दिव्यो दिवि भवः पीयूषो देवैः पातव्यः स त्वममृताया-
मरणाय महे महते क्षयाय निवासाय चैवार्प । एवं पवस्व । क्षर ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

पवस्व सोम महान्समुद्रः पिता देवानां विश्वाभि धाम ॥४॥

पवस्व । सोम । महान् । समुद्रः । पिता । देवानां । विश्वा । अभि । धाम ॥४॥

हे सोम महान् देवेभ्यो दीयमानत्वेन महत्त्वयुक्तः समुद्रः समुदतः । यस्मान्-
मुद्भवन्ति रसास्तादृशः । पिता सर्वेषां पालयिता त्वं देवानां विश्वा विश्वानि
सर्वाणि धाम धामानि शरीराण्यभिलक्ष्य पवस्व ॥

॥ अथ पंचमी ॥

शुक्रः पवस्व देवेभ्यः सोम दिवे पृथिव्यै शं च प्रजायै ॥५॥

शुक्रः । पवस्व । देवेभ्यः । सोम । दिवे । पृथिव्यै । शं । च । प्रजायै ॥५॥

हे सोम शुक्रो दीमस्त्वं देवेभ्यो देवार्थं पवस्व । द्यार । किंच दिवे पृथिव्यै च द्यावापृथिवीभ्यां च ततः प्रजायै प्रजाभ्यश्च शं सुखं च कुरु ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

दिवो धर्तासि शुक्रः पीयूषः सत्ये विधर्मन्वाजी पवस्व ॥६॥

दिवः । धर्ता । असि । शुक्रः । पीयूषः । सत्ये । विधर्मन् । वाजी । पवस्व ॥६॥

हे सोम शुक्रो दीप्तः पीयूषः पातव्यस्त्वं दिवो द्युलोकस्य धर्ता धारकोऽसि । वाजी चलवान् स त्वं सत्ये सत्यभूते विधर्मन् विधर्मणि । विविधकर्माण चृत्वित्तो यस्मिन् । यद्वा विविधसोमादिहविषां धारकेऽस्मिन्यज्ञे पवस्व । द्यार ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

पवस्व सोम द्युम्नी सुधारो महामवीनामनुं पूर्यः ॥७॥

पवस्व । सोम । द्युम्नी । सुधारः । महं । अवीनां । अनुं । पूर्यः ॥७॥

हे सोम द्युम्नी । द्युम्नं द्योततेर्यगो वान्नं वेति यास्कः । अन्नवान् यशस्वी वा सुधारः शोभनधारायुक्तः पूर्यः पुरातनस्त्वं महं महतामवीनां रोम्णां रोमभ्यः सकाशादनुक्रमेण पवस्व । द्यार ॥

॥ अथाष्टमी ॥

नृभिर्भेमानो जज्ञानः पूतः द्यारद्विष्वानि मद्रः स्वर्वित् ॥८॥

नृऽभिः । भेमानः । जज्ञानः । पूतः । द्यारत् । विष्वानि । मद्रः । स्वऽद्वित् ॥८॥

नृभिः कर्मनेतृभिर्भेमानो नियम्यमानो जज्ञानो जायमानः पूतः पवित्रेण शोधितो मद्रो मोदमानः स्वर्वित्सर्वज्ञ एतादृशः सोमो विष्वानि सर्वाणि धनान्यस्मभ्यं द्यारत् द्यारत् । ददातु ॥

॥ अथ नवमी ॥

इंदुः पुनानः प्रजामुराणः कर्द्विश्वानि द्रविणानि नः ॥९॥

इंदुः । पुनानः । प्रजाम् । उराणः । कर्त्तु । विश्वानि । द्रविणानि । नः ॥९॥

पुनानः पूयमान उराणः । उराण उरु कुर्वाण इति यास्कः । देवान् बहु कुर्वाण इंदुः सोमो नोऽस्माकं प्रजामपत्यादिकां विश्वानि व्याप्तानि द्रविणानि धनानि च कर्त्तु । करोतु । करोतेर्लङि रूपं ॥

॥ अथ दशमी ॥

पवस्व सोम ऋत्वे दक्षायश्चो न नित्तो वाजी धनाय ॥१०॥

पवस्व । सोम । ऋत्वे । दक्षाय । अश्वः । न । नित्तः । वाजी । धनाय ॥१०॥

हे सोम अश्वो नाश्व इव नित्तो वसतीवरीभिरङ्गिर्नित्तो वाजी वेगवांस्त्वं ऋत्वे ऋत्वे प्रज्ञानाय दक्षाय बलाय धनाय धनार्थं च पवस्व । क्षर ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे विंशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

तं ते सोतारो रसं मदाय पुनन्ति सोमं महे द्युम्नाय ॥११॥

तं । ते । सोतारः । रसं । मदाय । पुनन्ति । सोमं । महे । द्युम्नाय ॥११॥

सोतारोऽभिषीतार ऋत्विजो हे सोम ते तव स्वभूतं रसं मदाय मदायं पुनन्ति । तदेवोच्यते । महे महते द्युम्नाय । द्युम्नं द्योततेर्यशो वान्नं वा । अन्नाय यशसे वा सोमं पुनन्ति । शोधयन्ति । यद्वा । सोममभिपूयमाणं तं रसं पुनन्तीत्ये-
कवाक्यतया योजनीयं ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

शिष्टुं जज्ञानं हरिं मृजन्ति पविचे सोमं देवेभ्य इंदुं ॥१२॥

शिष्टुं । जज्ञानं । हरिं । मृजन्ति । पविचे । सोमं । देवेभ्यः । इंदुं ॥१२॥

शिष्टुमपां पुत्रभूतं जज्ञानं जायमानं हरिं हरितवर्णमिंदुं दीप्तं सोमं देवेभ्यो देवायं पविचे मृजन्ति । ऋत्विजो मार्जयन्ति ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

इंद्रुः पविष्ट चारुर्मदायापामुपस्थे क्विर्भगाय ॥१३॥

इंद्रुः । पविष्ट । चारुः । मदाय । अयां । उपस्थे । क्विः । भगाय ॥१३॥

चारुः कल्याणरूपः क्विः क्रांतमज्ञ इंदुरपामुदकानामुपस्थ उपस्थानेऽन्तरिक्षे पवित्रे वा मदाय मदार्ये भगाय भजनीयधनार्ये च पविष्ट । पवते ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

विभर्ति चार्विद्रस्य नाम येन विश्वानि वृचा जघान ॥१४॥

विभर्ति । चारु । इंद्रस्य । नाम । येन । विश्वानि । वृचा । जघान ॥१४॥

स सोमश्चारु कल्याणमिंद्रस्य नाम शरीरं विभर्ति । धारयति । पोषयति । येन शरीरिण्येन्द्रो विश्वानि सर्वाणि वृचाणि पामरूपाणि रक्षांसि जघान । हतवान् ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

पिर्वंत्यस्य विश्वे देवासो गोभिः श्रितस्य नृभिः सुतस्य ॥१५॥

पिर्वन्ति । अस्य । विश्वे । देवासः । गोभिः । श्रितस्य । नृऽभिः । सुतस्य ॥१५॥

विश्वे सर्वे देवासो देवा गोभिर्गोविकारैः श्रितस्य मिश्रितं नृभिः कर्मने-
नृभिर्ऋत्विग्भिः सुतस्याभिषुतमस्यामुं सोमं पिर्वन्ति ॥ द्वितीयार्थे पष्ठः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

प्र सुवानो अक्षाः सहस्रधारस्त्रिरः पवित्रं वि वारमर्थ्यं ॥१६॥

प्र । सुवानः । अक्षारिति । सहस्रधारः । त्रिरः । पवित्रं । वि । वारं । अर्थ्यं ॥१६॥

सुवानोऽभिषूयमाणोऽत एव सहस्रधारो बहुधारायुक्तः सोमोऽव्यमविभवं वारं वालं पवित्रं त्रिरो व्यवधायकं कुर्वन् प्राक्षाः । विविधं प्रक्षरति ॥ क्षर-
तेर्लुङि रूपं ॥

॥ अथ सप्तदशी ॥

स वाज्यक्षाः सहस्ररेता अद्भिर्मृजानो गोभिः श्रीणानः ॥१७॥

सः । वाजी । अक्षारिति । सहस्ररेताः । अद्भिः । मृजानः । गोभिः । श्रीणानः ॥१७॥

वाजी वेगवान्वलवान्वा स सोमोऽक्षाः । क्षरति । कीदृशः । सहस्रेता
 बहुरेतस्को बहूदकोऽद्भिर्वसतीवरीभिर्मृजानो मृज्यमानो गोभिर्गोविकारैः क्षीरा-
 दिभिः श्रीणानः श्रीयमाणः ॥

॥ अथारादशी ॥

प्र सोम याहीद्रस्य कुक्षा नृभिर्यमानो अद्रिभिः सुतः ॥ १८ ॥

प्र । सोम । याहि । इद्रस्य । कुक्षा । नृऽभिः । येमानः । अद्रिऽभिः । सुतः ॥ १८ ॥

हे सोम नृभिर्ऋत्विग्भिर्यमानो नियम्यमानोऽद्रिभिर्थावभिः सुतोऽभिषुत-
 स्त्वमिद्रस्य कुक्षा ॥ सप्तम्या डादेशः ॥ कुक्षाबुदरभूते कलशे वा प्र याहि । प्रकर्षेण
 गच्छ ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

असर्जि वाजी तिरः पवित्रमिद्राय सोमः सहस्रधारः ॥ १९ ॥

असर्जि । वाजी । तिरः । पवित्रं । इद्राय । सोमः । सहस्रधारः ॥ १९ ॥

वाजी बलवान्वेगवान्वा पवित्रं तिरस्कुर्वन् सहस्रधारो बहुधारः सोम इद्रायें-
 द्रार्थमसर्जि । मृज्यते ॥

॥ अथ विंशी ॥

अञ्जन्तेन मध्वो रसेनेद्राय वृष्ण इदुं मदाय ॥ २० ॥

अञ्जन्ति । एनं । मध्वः । रसेन । इद्राय । वृष्णे । इदुं । मदाय ॥ २० ॥

वृष्णे कामानां वर्षिच इद्रायेंद्रस्य मदाय मदार्थं मध्वो मधुनो रसेन गव्येनै-
 नमिदुं सोममृत्विजोऽञ्जन्ति । संयोजयन्ति ॥

॥ अथैकविंशी ॥

देवेभ्यस्त्वा वृथा पाजसेऽपो वसानं हरिं मृजन्ति ॥ २१ ॥

देवेभ्यः । त्वा । वृथा । पाजसे । अपः । वसानं । हरिं । मृजन्ति ॥ २१ ॥

हे सोम अप उदकानि वसानमाच्छादयन्तं हरिं हरितवर्णे त्वा त्वां वृथाना-
 यासेनत्विजो मृजन्ति । शोधयन्ति । किमर्थं । देवेभ्यो देवानां पानार्थं । पाजसे
 तेषां बलार्थं ॥

॥ अथ द्वाविंशी ॥

इंद्रुर्द्राय तोशते नि तोशते श्रीणन्नुयो रिणन्पः ॥२२॥

इंद्रुः । इंद्राय । तोशते । नि । तोशते । श्रीणन् । उयः । रिणन् । अयः ॥२२॥

इंद्रुः सोम इंद्रायेंद्रार्थं तोशते । हन्यते । अभिषूयते । नि तोशते । नितराम-
भिषूयते ॥ तोशतिर्वधकर्मा ॥ कीदृशः श्रीणन् प्रेरयन् सोमोऽभिषूयते ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचम एकविंशो वर्गः ॥

पर्यु प्विति द्वादशर्चं सप्तमं सूक्तं । अरुणत्रसदस्यू राजर्षी अस्य सूक्तस्य द्रष्टारौ ।
आदितस्त्रिस्रः पिपीलिकमध्या अनुष्टुभो द्वादशकाष्टकद्वादशकवत्यः । ततः पदूर्ध्व-
बृहत्यो द्वादशकत्रयवत्यः । अथ दशम्याद्यास्त्रिस्रो विराजः । पवमानः सोमो
देवता । तथा चानुक्रांतं । पर्यु षु द्वादश अरुणत्रसदस्यू तिस्रोऽनुष्टुभः पिपीलि-
कमध्याः पदूर्ध्वबृहत्यस्त्रिस्रश्च विराज इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

पर्यु षु प्र धन्व वाजसातये परि वृचाणि सक्षणिः ।

द्विपस्तरधा ऋणया न ईयसे ॥१॥

परि । ऊं इति । सु । प्र । धन्व । वाजऽसातये । परि । वृचाणि । सक्षणिः ।

द्विषः । तरध्वै । ऋणऽयाः । न । ईयसे ॥१॥

हे सोम सु सुष्टु वाजसातयेऽस्मभ्यमन्नदानायैव परि प्र धन्व । परितः
प्रगच्छ । यद्वा । वाजसातयेऽन्नलाभाय संग्रामं प्रगच्छ । किंच । सक्षणिः
सहनशीलस्त्वं वृचाणि शत्रून्परिगच्छ । तदेवोच्यते । नोऽस्माकमृणया ऋणानां
यापयिता त्वं द्विषः शत्रून्तरध्वै तरीतुं हंतुमीयसे । परिगच्छसि ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अनु हि त्वा सुतं सोम मदांसि महे समर्यराज्ये ।

वाजाँ अभि पवमान प्र गाहसे ॥२॥

अनु । हि । त्वा । सुतं । सोम । मदांसि । महे । समर्यऽराज्ये ।

वाजान् । अभि । पवमान । प्र । गाहसे ॥२॥

हे सोम सुतमभिषुतं त्वा त्वां वयमनु मदामसि हि । अनुमदामः । अनुक्रमे-
णाभिष्टुमः खलु । हे पवमान सोम स त्वं महे महति समर्यराज्ये । महात्मनुष्यं
त्वदीयं राज्यमनुपालयितुं वाजाञ्शुबलान्यभिलक्ष्य प्र गाहसे । प्रगच्छसि ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अजीजनो हि पवमान सूर्ये विधारे शकनना पयः ।

गोजीरया रंहमाणः पुरंध्या ॥३॥

अजीजनः । हि । पवमान । सूर्ये । विधारे । शकनना । पयः ।

गोऽजीरया । रंहमाणः । पुरंध्या ॥३॥

हे पवमान सोम त्वं पयः पयस उदकस्य विधारे विधारकेऽंतरिक्षे शकनना
समर्थेन बलेन सूर्यमजीजनो हि । उत्पादितवानभवसि खलु । कीदृशः ।
गोजीरया स्तोतृभ्यो गवां प्रेरकेण । स्तोतृणां प्रेरितपशुकेनेत्यर्थः । तादृशेन पुरंध्या
बहुविधप्रज्ञानेन युक्तो रंहमाणो वेगं कुर्वाणस्त्वं सूर्यमजीजनः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अजीजनो अमृत मर्त्येषां ऋतस्य धर्मेन्नमृतस्य चारुणः ।

सदासरो वाजमच्छा सनिष्यदत् ॥४॥

अजीजनः । अमृत । मर्त्येषु । आ । ऋतस्य । धर्मेन् । अमृतस्य । चारुणः ।

सदा । असरः । वाजं । अच्छ । सनिष्यदत् ॥४॥

हे अमृत मरणधर्मरहित सोम त्वमृतस्य सत्यभूतस्य चारुणः कल्याणस्या-
मृतस्योदकस्य धर्मेन्धारकेऽंतरिक्षे सूर्यमजीजनः । किमर्थं । मर्त्येषां मनुष्येषुभि-
मुखीभवनाय । किंच सनिष्यदत् संभजन् स त्वं वाजमच्छ संयाममभिलक्ष्य
सदासरः । सरसि गच्छसि ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अभ्यभि हि अर्वसा ततर्दिथोत्सं न कं चिज्जनपानमक्षितं ।

शर्याभिर्न भरमाणो गर्भस्त्योः ॥५॥

अभिऽअभि । हि । अर्वसा । ततर्दिथ । उत्सं । न । कं । चित् । जन्ऽपानं । अक्षितं ।

शर्याभिः । न । भरमाणः । गर्भस्त्योः ॥५॥

हे सोम त्वं श्रवसान्नेन हेतुनाभ्यभि ततर्दिथ हि । पवित्रमभितृणवानसि ।
छिन्नवानसि । तत्र दृष्टान्तद्वयं । उत्सं न यथा कश्चिज्जनपानं । अस्मिञ्जना उदकं
पिबन्ति । तमक्षितमधीणं कं चित् कंचनोत्समुत्तरणशीलं वापादिकमभितृणन्ति ।
अथवा कश्चिद्रभस्त्योर्वाहोः शर्याभिरंगुलीभिर्भरमाण उदकं संभरन् कंचिदभि-
तृणन्ति तद्वत् ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

आदीं के चित्पश्यमानास आर्षं वसुरुचो दिव्या अभ्यनूपत ।

वारं न देवः सविता व्यूर्णुते ॥६॥

आत् । ईं । के । चित् । पश्यमानासः । आर्षं । वसुरुचः । दिव्याः । अभि । अभ्यनूपत ।

वारं । न । देवः । सविता । वि । ऊर्णुते ॥६॥

आदनन्तरं पश्यमानास एनं पश्यन्तो दिव्या दिवि भवा वसुरुचो नाम केचिदायं
बंधुं साधुमीमेनं सोममभ्यनूपत । अभ्यस्तुवन् । कस्मादनन्तरमित्युच्यते । देवो
द्योतमानः सविता सर्वस्य प्रेरकः सूर्यो वारमावरकमंधकारं न व्यूर्णुते । नापग-
मयति । तदैनमस्तुवन् । सूर्योदयात्प्रागेव हि सोमं स्तुवंति खलु ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे द्वाविंशो वर्गः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

त्वे सोम प्रथमा वृक्तवर्हिषो महे वाजाय श्रवसे धियं दधुः ।

स त्वं नो वीर वीर्याय चोदय ॥७॥

त्वे इति । सोम । प्रथमाः । वृक्तवर्हिषः । महे । वाजाय । श्रवसे । धियं । दधुः ।

सः । त्वं । नः । वीर । वीर्याय । चोदय ॥७॥

हे सोम प्रथमाः पुरातनाः । यद्वा । यष्ट्वेन सर्वेषां जनानां मुख्या वृक्तवर्हिषः ।
वृक्तं छिन्नं वर्हिर्येज्ञार्थमिति वृक्तवर्हिषो यजमानाः । महे महते वाजाय
बलाय श्रवसेऽन्नाय च धियं बुद्धिं त्वे त्वयि दधुः । निहितवंतः । तस्मात् हे वीर
समर्थ सोम स तादृशस्त्वं नोऽस्मानपि संयामे वीर्याय सामर्थ्याय चोदय ।
प्रेरय । यद्वा । वीर्याय वीरे पुत्रे भवाय सुखायास्मान्प्रेरय ॥

॥ अथाष्टमी ॥

दिवः पीयूषं पूर्यं यदुक्थ्यं महो गाहाद्वि आ निरर्धुक्षत ।

इंद्रमभि जायमानं समस्वरन् ॥ ८ ॥

दिवः । पीयूषं । पूर्यं । यत् । उक्थ्यं । महः । गाहात् । दिवः । आ । निः । अधुक्षत ।

इंद्रं । अभि । जायमानं । सं । अस्वरन् ॥ ८ ॥

दिवो द्युलोकात् तत्र स्थितैर्देवैः पीयूषं पातय्यं पूर्यं प्रत्नं यत्तोमरूपमन्नमुक्थ्यं प्रशस्यमस्ति तं सोमं महो महतो गाहाद्गहनाद्विवो द्युलोकान्निरर्धुक्षत । आभिमुख्येन निर्दुहन्ति । ततो दुग्धमिंद्रमभिलक्ष्य जायमानं तं सोमं समस्वरन् । स्तोतारः संस्तुवन्ति ॥

॥ अथ नवमी ॥

अथ यद्विमे पवमान रोदसी इमा च विश्वा भुवनाभि मज्मना ।

यूथे न निःष्टा वृषभो वि तिष्ठसे ॥ ९ ॥

अथ । यत् । इमे इति । पवमान । रोदसी इति । इमा । च । विश्वा । भुवना । अभि । मज्मना ।

यूथे । न । निःऽस्थाः । वृषभः । वि । तिष्ठसे ॥ ९ ॥

हे पवमान सोम अधानंतरं यद्यथेमे रोदसी द्यावापृथिव्याविमेमानि विश्वा विश्वानि भुवना भूतजातानि च मज्मना बलेनाभि तिष्ठसि स त्वं तथा कुर्वन् भुवनेषु वि तिष्ठसे । तत्र दृष्टांतः । यूथे न । यथा कश्चिद्वृषभो गवां यूथे वृदे निःष्टा निःष्ठितो वर्तते तद्वद्वृथस्थानीयेषु भूतजातेषु निःष्ठितो भवसि ॥

॥ अथ दशमी ॥

सोमः पुनानो अब्यये वारे शिष्नुं क्रीळन्पवमानो अक्षाः ।

सहसंधारः शतवाज इंदुः ॥ १० ॥

सोमः । पुनानः । अब्यये । वारं । शिष्नुः । न । क्रीळन् । पवमानः । अक्षारिति ।

सहस्रंऽधारः । शतंऽवाजः । इंदुः ॥ १० ॥

पुनानः पूयमानः पवमानः पूतः सोमोऽब्ययेऽविमये वारे वाले पविषे

शिष्टुर्न शिष्टुरिव क्रीळन् इतस्ततः संक्रीडमानः सन् अक्षाः । क्षरति । कीदृशः ।
सहस्रधारो बहुधारायुक्तः शतवाजो बहुबल इन्दुदीप्तः ॥

॥ अथैकादशी ॥

एष पुनानो मधुमाँ ऋतावेन्द्रायेंदुः पवते स्वादुर्जुर्मिः ।

वाजसनिर्वरिवोविद्वयोधाः ॥ ११ ॥

एषः । पुनानः । मधुऽमान् । ऋतऽवा । इंद्राय । इंदुः । पवते । स्वादुः । जर्मिः ।

वाजऽसनिः । वरिवऽवित् । वयऽधाः ॥ ११ ॥

पुनानः पूयमानो मधुमान् माधुर्योपेत ऋतवर्तवान् यज्ञवान् इंदुः क्षरण-
शीलः स्वादुः स्वादुकर जर्मिरेष धारासंघ इंद्रायेंद्रार्थं पवते । क्षरति । कीदृशः ।
वाजसनिरन्नस्य दाता वरिवोविद्वनस्य लंभको वयोधा आयुषो दाता ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

स पवस्व सहमानः पृतन्यून्तेधन्क्षांस्यपं दुर्गहाणि ।

स्वायुधः सासहान्तोम शबून् ॥ १२ ॥

सः । पवस्व । सहमानः । पृतन्यून् । सेधन् । रक्षांसि । अपं । दुःऽगहानि ।

सुऽआयुधः । ससहान् । सोम । शबून् ॥ १२ ॥

हे सोम स तादृशस्त्वं पवस्व । किं कुर्वन् । पृतन्यून् ॥ कव्यध्वरपृतनस्यर्चिं
लोप इति क्वचि परतोऽकारलोपः ॥ सयामकामाञ्शबून् सहमानोऽभिभवन्
तथा दुर्गहाणि कैश्चिदपि दुर्गमाणि रक्षांस्यपसेधन् अपगमयन् हिंसन् । किंच ।
स्वायुधः शोभनायुधः सन् शबून्तासहान् अभिभवन् अभितपन् पवस्व ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे त्रयोविंशो वर्गः ॥

अया रुचेति नृचमष्टमं सूक्तं परुच्छेपपुत्रस्यानानताख्यस्यार्धमत्यष्टिच्छंदस्कं ।
पवमानसोमदेवताकं । तथा चानुक्रम्यते । अया रुचा नृचमनानतः पारुच्छेपि-
रात्यष्टमिति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अ॒या रु॒चा ह॒रि॒ण्या पु॒ना॒नो वि॒श्वा द्वे॒षांसि॑ तरति स्व॒यु॒ग्व॒भिः॒ सूर॑ो न स्व॒यु॒ग्व॒भिः॒ ।
धा॒रां सु॒तस्य॑ रो॒चते॑ पु॒ना॒नो अ॒रु॒षो ह॒रिः॑ ।

वि॒श्वा य॒दू॒पा प॒रि॒या॒त्यु॒क्त्र॒भिः स॒न्ना॒स्ये॒भिः॒ऋ॒क्त्र॒भिः ॥१॥

अ॒या । रु॒चा । ह॒रि॒ण्या । पु॒ना॒नः । वि॒श्वा । द्वे॒षांसि॑ । त॒रति॑ । स्व॒यु॒ग्व॒ऽभिः॑ । सूरः॑ ।
न । स्व॒यु॒ग्व॒ऽभिः॑ ।

धा॒रां । सु॒तस्य॑ । रो॒चते॑ । पु॒ना॒नः । अ॒रु॒षः । ह॒रिः॑ ।

वि॒श्वा । यत् । रू॒पा । प॒रि॒ऽया॒ति॑ । ऋ॒क्त्र॒ऽभिः॑ । स॒न्ना॒ऽस्या॒स्ये॒भिः॑ । ऋ॒क्त्र॒ऽभिः॑ ॥१॥

पुनानः पूयमानः सोमो हरिण्या हरितवर्णयायानया रुचा रोचमानया धारया विश्वा सर्वाणि द्वेषांसि द्वेषृणि रक्षांसि तरति । विनाशयति । तत्र हंटांतः । सूर्यो न । यथा सूर्यः स्वयुग्वभिः स्वयं युक्ते रश्मिभिस्तमांसि हिनस्ति तद्वत् । स्वयुग्वभिरिति द्विरुक्तिरादरार्था । यद्वा धारया युक्तः सोमः स्वीयैर्युक्तेस्तेजोभी रक्षांसि तरति । तस्य सुतस्याभिषुतस्य सोमस्य धारा रोचते । दीप्यते । पुनानः पूयमानो हरिर्हरितवर्णः सोमोऽरूप आरोचमानो भवति । यद्यः सोमः सन्नास्येभी रसहरणशीलास्यैऋक्त्रभिः स्तुतिमद्भिःऋक्त्रभिस्तेजोभिर्विश्वा विश्वानि व्याप्नानि रूपा रूपाणि नक्षत्राणि परियाति । गच्छति । व्याप्नोति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

त्वं त्य॒त्प॒णी॒नां वि॒दो वसु॑ सं मा॒तृ॒भिर्म॑र्जयसि स्व॒ आ॒ दम् च॒त॒स्य॑ धी॒तिभि॑र्दमे ।
प॒रा॒व॒तो न॑ साम॒ तद्य॒त्रा र॒णंति॑ धी॒तयः॑ ।

चि॒धा॒तु॒भिर॑रु॒षीभि॑र्वयो॒ दधे॑ रोच॒मानो॒ वयो॑ दधे ॥२॥

त्वं । त्यत् । प॒णी॒नां । वि॒दः । वसु॑ । सं । मा॒तृ॒ऽभिः॑ । म॒र्ज॒य॒सि॑ । स्वे । आ॒ । द॒मे॑ ।
च॒त॒स्य॑ । धी॒ति॒ऽभिः॑ । द॒मे॑ ।

प॒रा॒ऽव॒तः॑ । न । साम॑ । तत् । यत् । र॒णंति॑ । धी॒तयः॑ ।

चि॒धा॒तु॒ऽभिः॑ । अ॒रु॒षी॒भिः॑ । व॒यः । द॒धे॑ । रोच॒मानः॑ । व॒यः । द॒धे॑ ॥२॥

हे सोम त्वं त्यत्पणीनां वसु पणिभिरपहतं गवात्मकं धनं विदः । अलभथाः ।

आ अपि चर्तस्य यज्ञस्य धीतिभिर्धात्रीभिर्मातृभिर्वसतीवरीभिः स्व आत्मीये दमे गृहभूते दमे यज्ञे सं मर्जयसि । सम्यक् श्रुद्धो भवसि । परावतो न दूरस्थाद्देशाद्यथा साम सामध्वनिः श्रूयते तथा तव तत्सामध्वनिः सर्वैः श्रूयते । असौ सोमाभिपवाभिप्रायेणोक्तः । यच्च यस्मिञ्शब्दे धीतयः कर्मणो धर्तारो यजमाना रणंति रमंते । रोचमानः सोमस्त्रिधातुभिस्त्रयाणां लोकानां धारयित्रीभिर्मातृभिर्वसतीवरीभिररुषीभिरारोचमानाभिर्दीप्तिभिर्वयोऽन्नं दधे । स्तोतृभ्यः प्रयच्छति । पुनर्वयो दध इत्यादरार्थं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

पूर्वा॒मनु॑ प्रदि॒शं॒ याति॒ चे॒कित॒त्सं॒ र॒श्मि॒भिर्य॒तते॒ दर्श॒तो रथो॒ दै॒व्यो॑ दर्श॒तो रथः॑ ।
अ॒ग्नं॒ च॒कथानि॒ पौ॒स्येन्द्रं॒ जै॒त्राय॑ हर्ष॒यन् ।

वज्र॑श्च॒ यज्ञ॒वथो॒ अ॒नप॒च्युता॒ सम॒त्स्वन॑पच्युता ॥ ३ ॥

पूर्वा॑ । अनु॑ । प्र॒दि॒शं॒ । या॒ति॒ । चे॒कित॒त् । सं॒ । र॒श्मि॒ऽभिः॑ । य॒त॒ते॒ । दर्श॑तः । रथः॑ ।
दै॒व्यः॑ । दर्श॑तः । रथः॑ ।

अ॒ग्नं॒ । च॒कथानि॑ । पौ॒स्यो॑ । इं॒द्रं॒ । जै॒त्राय॑ । हर्ष॒यन् ।

वज्रः॑ । च॒ । यत् । भ॒व॒थः॑ । अ॒नप॑ऽच्युता । सम॒त्ऽसु॑ । अ॒नप॑ऽच्युता ॥ ३ ॥

चेकितज्जानानः सोमः पूर्वा प्राचीं प्रदिशं प्रकृष्टां दिशमनु याति । अनुगच्छति । किंच दर्शतः सर्वैर्दर्शनीयो दैव्यो देवेषु भवस्तव रथः सूर्यरश्मिभिः सं यतते । संगच्छते । पुनर्दर्शतो रथ इत्यादरार्थं । ततः पौंस्या पुंस्वावगमान्युक्थानि स्तोत्राण्यग्नम् । इंद्रं गच्छति । तथा जैत्राय जयार्थं तानि स्तोत्राणीन्द्रं हर्षयन् । हर्षयन्ति । तथा तस्य वज्रश्च तमिन्द्रं गच्छति । यद्यदा समत्सु संग्रामेष्वनपच्युतानपच्युतौ शत्रुभिरपराजितौ सोम त्वं चेन्द्रश्च युवां सह भवथस्तदा स्तोत्रागमनादीनि भवंति । पुनरनपच्युतेत्यादरार्थं ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे चतुर्विंशो वर्गः ॥

नानानमिति चतुर्द्वयं नवमं सूक्तमांगिरसस्य शिशुनास्र आर्षं । पंचपदा पंक्तिच्छंदः । पवमानः सोमो देवता । तथा चानुक्रांतं । नानानं चतुष्कं शिशुः पांक्तं हीति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

नानानं वा उं नो धियो वि व्रतानि जनानां ।

तथा रिष्टं रुतं भिषग्ब्रह्मा सुवन्तमिच्छतीन्द्रियेदो परि स्रव ॥१॥

नानानं । वै । ऊं इति । नः । धियः । वि । व्रतानि । जनानां ।

तथा । रिष्टं । रुतं । भिषक् । ब्रह्मा । सुवन्तं । इच्छति । इन्द्राय । इंदो इति । परि । स्रव ॥१॥

ऋषिरेतदादिभिस्त्रिभिः सूक्तरपरिस्रवतः सोमस्य जामित्वाय मनसो विनोदनं कुर्वन्नाह । हे सोम नोऽस्माकं धियः कर्माणि नानानं नानाजातीयकानि बहूनि भवन्ति । वैशब्दः प्रसिद्धार्थद्योतनार्थः । ऊं इति पूरणः । तथान्येषामपि जनानां व्रतानि कर्माणि विविधानि भवन्ति । तथा त्वष्टा रिष्टं दास्तक्ष्णमिच्छति । तथा भिषग्वैद्यश्चिकित्सको रुतं रोगमिच्छति । ब्रह्मा ब्राह्मणः सुवन्तं सोमाभिषवं कुर्वन्तं यजमानमिच्छति । तथाहं त्वत्परिस्रवणमिच्छामि । तस्माद्दे इंदो सोमैन्द्रायेंद्रार्थं परि स्रव । परितः क्षर ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

जरतीभिरोपधीभिः पर्येभिः शकुनानां ।

कार्मारो अशर्मभिद्युभिर्हिरण्यवंतमिच्छतीन्द्रियेदो परि स्रव ॥२॥

जरतीभिः । ओपधीभिः । पर्येभिः । शकुनानां ।

कार्मारः । अशर्मऽभिः । द्युभिः । हिरण्यऽवंतं । इच्छति । इन्द्राय । इंदो इति । परि । स्रव ॥२॥

जरतीभिर्जीर्णाभिरोपधीभिरिषवः क्रियन्ते । तथा शकुनानां पर्येभिरिपूणां पक्षभूतैः पर्येभ्यः क्रियन्ते तथा द्युभिर्दोषाभिरिपूणां तेजनाथीभिरशमभिः शिलाभिश्च क्रियन्ते । एतैः कार्मारोऽयस्कारो हिरण्यवंतमाद्यं पुरुषमिच्छति । तथाहं त्वत्परिस्रवणमिच्छामि । तस्मादिंदो इन्द्राय परि स्रव ॥

॥ अथ तृतीया ॥

कारुरहं ततो भिषगुंपलमृष्टिणीं नना ।

नानाधियो वसूषवोऽनु गा इव तस्थिमेंद्रियेदो परि स्रव ॥३॥

कारुः । अहं । ततः । भिषक् । उपलेऽप्रक्षिणी । नना ।

नानाऽधियः । वसुऽयवः । अनु । गाःऽइव । तस्थिम । इंद्राया इंद्रो इति । परि । स्रव ॥३॥

ऋषिः प्रवृत्तसोमयागः सन् दशापवित्रात्सोमे क्षरति प्रतिबंधकपापापानुत्तये पुरश्चरितानुकीर्तनपुरःसरमध्येषणां चकार । तावदहं कारुः स्तोमानां कर्तास्मि । तत इति संताननाम । तन्यतेऽस्मादिति ततः पिता । तन्यतेऽसाविति वा ततः पुत्रः । भिषक् भेषजकृत् । यज्ञस्य ब्रह्मेत्यर्थः । सर्वे चय्या विद्यया भिषज्यतीति श्रुतेः । तथोपलप्रक्षिणी । उपलेषु वालुकामु प्रक्षिणाति यवान्हिनस्ति भृञ्जतीति । यद्वा हृषदादिपूपलेषु भृष्टान्यवान्हिनस्ति चूर्णयतीति । अथवा धानासक्तुकरंभादीनां कारिका वासौ नना माता दुहिता वा । नमनक्रियायोग्यत्वात् । माता खल्वपत्यं प्रति स्ननपानादिना नमनशीला भवति । दुहिता वा श्रुश्रुपार्थे । एवं सर्वेषां परिचरणेन नानाधियो नानाकर्माणो वसूयवो धनकामा वयमनु तस्थिम । लोकमन्वास्थिताः स्मः । तत्र दृष्टान्तः । गा इव । छांदसो जसः शसादेशः । गावो यथा गोष्ठमनुतिष्ठंति स्वपयःप्रदानेन परिचरंति वा एवं वयमपि परिचरामः । एतज्ज्ञात्वा हे इंद्रो सोमेंद्राय परि स्रव । दशापवित्रात्क्षर । एवमेषाध्येषणा सत्कारपूर्विका । अत्र निरुक्तं । उपलप्रक्षिणीत्युपलेषु प्रक्षिणात्युपलप्रक्षेपिणी वा । कारुरहमस्मि कर्ता स्तोमानां ततो भिषक् तत इति संताननाम पितुर्वा पुत्रस्य वा । उपलप्रक्षिणी सक्तुकारिका नना नमतेर्माता वा दुहिता वा । नानाधियो नानाकर्माणो वसूयवो वसुकामा अन्वास्थिताः स्मो गाव इव लोकं । नि० ६. ५. । इति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अश्वो वोळ्हा सुखं रथं हसनामुपमंचिणः ।

शेषो रोमखंतौ भेदौ वारिन्मंडूकं इच्छन्तीद्रयिंदो परि स्रव ॥४॥

अश्वः । वोळ्हा । सुखं । रथं । हसनां । उपऽमंचिणः ।

शेषः । रोमखंतौ । भेदौ । वाः । इत् । मंडूकः । इच्छति । इंद्राया । इंद्रो इति । परि । स्रव ॥४॥

वोळ्हा लक्ष्यं देशं प्रापयन्नश्वः सुखं कल्याणं रथमिच्छति । उपमंचिण उपमंचवन्तो नर्मसचिवा हसनामुपहसनां वाचमिच्छति । तथा शेषः । शेषो चैतस इति पुंस्रजननस्येति यास्कः । नि० ३. २१. । यथा शेषो रोमखंतौ भेदाविच्छति ।

मंडूकी वारित् । इदवधारणे । उदकमेवेच्छति । तथाहं त्वत्परिस्रवणमिच्छामि ।
तस्मादिन्द्रायेंदो परि स्रवेति ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे पंचविंशो वर्गः ॥

शर्यणावतीत्येकादशर्चं दशमं सूक्तं मारीचस्य कश्यपस्यार्थं । पूर्वत्र हीत्युक्त-
त्वादिदमुत्तरं च पांक्तं । पवमानसोमदेवताकं । तथा चानुक्रम्यते । शर्यणावत्ये-
कादश कश्यप इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

शर्यणावति सोममिंद्रः पिवतु वृचहा ।

वलं दधानं आत्मनि करिष्यन्वीर्यं महदिंद्रायेंदो परि स्रव ॥१॥

शर्यणाऽवति । सोमं । इंद्रः । पिवतु । वृचऽहा ।

वलं । दधानः । आत्मनि । करिष्यन् । वीर्यं । महत् । इंद्राय । इंद्रो इति । परि । स्रव ॥१॥

शर्यणावति । शर्यणावन्नाम कुरुक्षेत्रस्य जघनार्थं सरः । तत्र स्थितं सोमं वृचहेंद्रः
पिवतु । कीदृशः । आत्मनि वलं दधानो वलं निदधानः । अत एव महदीर्यं
करिष्यन् शचून्प्रति । तस्मादिंद्रायेंदो परि स्रव ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

आ पवस्व दिशां पते आजीकात्सोम मीढुः ।

चृतवाकेन सत्येन श्रद्धया तपसा सुत इंद्रायेंदो परि स्रव ॥२॥

आ । पवस्व । दिशां । पते । आजीकात् । सोम । मीढुः ।

चृतऽवाकेन । सत्येन । श्रद्धया । तपसा । सुतः । इंद्राय । इंद्रो इति । परि । स्रव ॥२॥

हे दिशां पते प्राच्यादीनां दिशां प्रकाशकत्वेन स्वामिन् । हे मीढुः कामानां
सेक्तः । हे सोम आजीकात् । अजीकानामदूरभव आजीकी जनपदः । तस्मादा
पवस्व । अस्मद्यज्ञं प्रत्यागच्छ । यद्वा । आजीकादजोरकुटिलात्पविचात्क्षर ।
कीदृशः । चृतवाकेनर्तस्य यचनेन सत्येन । सत्यर्तयोरल्पो भेदो द्रष्टव्यः ।
श्रद्धया तपसा युक्तिदीक्षितिः सुतोऽभिपुतस्त्वं पवस्व ॥

॥ अथ तृतीया ॥

प॒र्जन्य॑वृद्धं महि॒षं तं सूर्य॑स्य दुहि॒ताभ॑रत् ।

तं गंध॑र्वाः प्रत्य॑गृ॒भ्णन्तं सोमे॑ रस॒माद॑धुरि॒द्रायि॑दो॒ परि॑ स्रव ॥३॥

प॒र्जन्य॑ऽवृद्धं । म॒हि॒षं । तं । सूर्य॑स्य । दुहि॒ता । आ । अ॒भ॒रत् ।

तं । गंध॑र्वाः । प्रति॑ । अ॒गृ॒भ्णन् । तं । सोमे॑ । रसं । आ । अ॒द॒धुः । इंद्रा॑य । इं॒दो इति॑ ।

परि॑ । स्र॒व ॥३॥

सूर्यस्य दुहिता । अद्वा वै सूर्यस्य दुहितेति वाजसनेयकं । सा पर्जन्यवृद्धं पर्जन्यवत्समर्थे । यद्वा । पर्जन्येन तत्कार्यत्वेनोदकेन प्रवृद्धं महिषं महान्तं पूज्यं वा तं सोममाभरत् । आहरत् । द्युलोकादाहृतवती । तमाद्द्वियमाणं सोमं गंधर्वा विश्वावसुप्रभृतयः प्रत्यगृभ्णन् । प्रत्यगृह्णन् । प्रतिगृहीतवन्तः । ह्यहोर्भः । ततो गंधर्वाः प्रतिगृहीतं रसं सोमे प्रत्यक्षमादधुः । दधातेर्लडि । तस्मात्परि स्रव ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

ऋ॒तं वद॑न्वृ॒तद्यु॑म्न स॒त्यं वद॑न्सत्यक॑र्मन् ।

अ॒द्वां वद॑न्सोम॒ राज॑न्धा॒चा सोम॑ परि॒ष्कृत॑ इंद्रायि॑दो॒ परि॑ स्रव ॥४॥

ऋ॒तं । वद॑न् । ऋ॒त॑ऽद्यु॑म्न । स॒त्यं । वद॑न् । स॒त्य॑ऽक॑र्मन् ।

अ॒द्वां । वद॑न् । सो॒म । राज॑न् । धा॒चा । सो॒म । परि॑ऽकृतः । इंद्रा॑य । इं॒दो इति॑ । परि॑ । स्र॒व ॥४॥

हे ऋतद्युम्न ऋतेन द्योतमान सत्ययशस्क वा सत्यकर्मन् यथार्थकर्मन् हे सोम अभिषूयमाण राजन् सर्वेषां यज्ञनिष्पादकत्वेन स्वामिन् हे सोम ऋतं यज्ञं वदन् सत्यं वदन् उच्चारयन् अद्वां यजमानानामात्मनोपेक्षितां वदन् धाचा कर्मणां धारकेण देवानां षोषकेण वा यजमानेन परिष्कृतोऽलंकृतस्त्वमिन्द्राय परि स्रव ॥ संपर्युषेभ्य इति भूषणार्थं करोतिः सुद ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स॒त्यमु॑यस्य वृ॒हतः॑ सं स्र॑वन्ति संस्र॒वाः ।

सं य॑न्ति र॒सिनो॑ रसाः पुना॒नो ब्र॑ह्म॒णा ह॒रे इंद्रा॑यि॑दो॒ परि॑ स्रव ॥५॥

स॒त्यंऽउ॑यस्य । वृ॒हतः॑ । सं । स्र॑वन्ति । संऽस्र॒वाः ।

सं । य॑न्ति । र॒सिनः॑ । रसाः । पुना॒नः । ब्र॑ह्म॒णा । ह॒रे । इंद्रा॑य । इं॒दो इति॑ । परि॑ । स्र॒व ॥५॥

सत्यमुग्रस्य संग्रामे सत्येन शत्रूणामुद्धारयितुः । यद्वोद्गूर्णसत्यस्य । यद्वा यथार्थ-
भूतमुद्गूर्णं बलं यस्य तस्य । पृषोदरादित्वादूपसिद्धिः । बृहतो महतः सोमस्य तव
संस्रवाः सम्यक्स्रवणशीला धाराः संस्रवंति । सम्यग्गच्छन्ति । किञ्च । रसिनो
रसवतस्तव स्वभूता रसाः सं यन्ति । संगच्छन्ते । तस्मात् हे हरे हरितवर्णं सोम
ब्रह्मणा ब्राह्मणेन मन्त्रेण वा पुनानः पूयमानः स त्वमिन्द्रार्थं परि स्रव ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे षड्विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

यच्च ब्रह्मा पवमान छंदस्यां वाचं वदन् ।

याव्णा सोमे महीयते सोमेनानंदं जनयन्निन्द्रयिंदो परि स्रव ॥६॥

यच्च ब्रह्मा । पवमान् । छंदस्यां । वाचं । वदन् ।

याव्णां सोमे महीयते । सोमेनानंदं । जनयन् । इन्द्राय । इंदो इति । परि । स्रव ॥६॥

हे पवमान पूयमान सोम त्वदर्थं छंदस्यां सप्तच्छंदोभिः कृतां तेषु भवां वाचं
स्तुतिं वदन् उच्चारयन् सोमे सोमाभिषवार्थं याव्णाभिषवं कुर्वता युक्तस्तेनाभि-
पुतेन सोमेन देवानामानंदं संतोषं जनयन्नुत्पादयन्ब्रह्मा ब्राह्मणो यच्च यस्मिन्दे-
शे महीयते देवैः पूज्यते तच्च हे सोम त्वं परि स्रव ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

यच्च ज्योतिरजसं यस्मिन्लोके स्वहितं ।

तस्मिन्मां धेहि पवमानामृते लोके अक्षित इन्द्रयिंदो परि स्रव ॥७॥

यच्च । ज्योतिः । अजसं । यस्मिन् । लोके । स्वः । हितं ।

तस्मिन् । मां । धेहि । पवमान् । अमृते । लोके । अक्षिते । इन्द्राय । इंदो इति । परि । स्रव ॥७॥

हे पवमान यच्च यस्मिन्लोके ज्योतिः सर्वं तेजोऽजसं सर्वदाविनश्वरं वर्तते ।
यस्मिन्श्च लोके स्वरादित्याख्यं ज्योतिर्हितं निहितमस्ति । तस्मिन्मृते मरणधर्म-
रहितेऽत एवाक्षितेऽक्षीणे लोके मां सोमाभिषवं कुर्वतं धेहि । निधेहि ।
तस्मान्नामुत्तमलोकं प्रापयितुं त्वमिन्द्राय परि स्रव ॥

॥ अथाष्टमी ॥

यच् राजा वैवस्वतो यचावरोधनं दिवः ।

यचाभूर्यहतीरापस्तत्र माममृतं कृधीद्रयिंदो परि सव ॥८॥

यच । राजा । वैवस्वतः । यच । अवरोधनं । दिवः ।

यच । अभूः । यहतीः । आपः । तत्र । मां । अभृतं । कृधि । इंद्राय । इंदो इति । परि । सव ॥८॥

यच यस्मिँल्लोके वैवस्वतो विवस्वत्पुत्रो राजा भवति । यच च लोके दिव
आदित्यस्यावरोधनं भूतानां प्रवेशनं । किंच । यच लोके यहतीर्महत्त्वोऽभूरिमा
गंगाद्या आपस्तिष्ठन्ति तत्र तादृशे लोके माममृतं मरणधर्मरहितं कृधि । कुरु ।
मम देवत्वं प्रापयेत्यर्थः । ततः कारणात्परि सव ॥

॥ अथ नवमी ॥

यचानुकामं चरणं त्रिनाके त्रिदिवे दिवः ।

लोका यच ज्योतिष्मंतस्तत्र माममृतं कृधीद्रयिंदो परि सव ॥९॥

यच । अनुकामं । चरणं । त्रिनाके । त्रिदिवे । दिवः ।

लोकाः । यच । ज्योतिष्मंतः । तत्र । मां । अभृतं । कृधि । इंद्राय । इंदो इति । परि । सव ॥९॥

यच त्रिदिवे तृतीयस्यां दिवि ह्युलोके त्रिनाके । तत्राधरमध्यमोत्तमभावेन
चीणि स्थानानि संति । तत्र तृतीये नाक उन्नमे स्थाने दिव आदित्यस्यानुकामं
कामानुगुणं चरणमस्ति । किंच यच यस्मिँल्लोके लोका ज्योतिष्मंतो ज्योतिर्युक्ता-
स्तिष्ठन्ति तत्र तादृशे लोके माममृतं कृधि । यथा ममोत्तमलोको भवति तथा
त्वमिंद्राय परि सव ॥

॥ अथ दशमी ॥

यच कामां निकामाश्च यच ब्रह्मस्य विष्टपं ।

स्वधा च यच तृप्तिश्च तत्र माममृतं कृधीद्रयिंदो परि सव ॥१०॥

यच । कामाः । निऽकामाः । च । यच । ब्रह्मस्य । विष्टपं ।

स्वधा । च । यच । तृप्तिः । च । तत्र । मां । अभृतं । कृधि । इंद्राय । इंदो इति । परि । सव ॥१०॥

यच यस्मिँल्लोके कामाः काम्यमाना देवा निकामा नितरामवश्यं प्रार्थ्यमाना

इंद्रादयश्च विद्यन्ते । यद्वा । सूर्येण विना कर्माणि न घटन्त इति सर्वेषां कर्मणां
मूलभूतस्यादित्यस्य विष्टपं सहस्थानं यत्र विद्यते तत्र लोके । स्वधानं स्वधाकारेण
वा दत्तमन्नं तृप्तिस्तर्पणं हर्षणं हर्षश्च यत्र विद्यते तत्र लोके माममृतं कृधि ॥

॥ अथैकादशी ॥

यचानंदाश्च मोदाश्च मुदः प्रमुद् आसन्ते ।

कामस्य यचाप्राः कामास्तत्र माममृतं कृधीद्रियेदो परि स्रव ॥ ११ ॥

यत्र । आऽनंदाः । च । मोदाः । च । मुदः । प्रऽमुदः । आसन्ते ।

कामस्य । यत्र । आप्राः । कामाः । तत्र । मां । अमृतं । कृधि । इंद्राय । इंद्रो इति ।

परि । स्रव ॥ ११ ॥

यत्र यस्मिँल्लोक आनंदादय आसन्ते । तेषामल्पो भेदो द्रष्टव्यः । यत्र च लोके
कामस्य काम्यमानस्य देवस्य सर्वे कामा आप्राः प्राप्ता भवन्ति तत्र माममृतं कृधि ।
एतन्न त्वया विना न घटन्त इति हे सोम त्वं परि स्रव ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे सप्तविंशो वर्गः ॥

य इंद्रेरिति चतुर्च्चमेकादशं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । तथा चानुक्रम्यते ।
य इंद्रोश्चतुष्कमिति । गतः सूक्तविनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

य इंद्रोः पर्वमानस्यानु धामान्यक्रमीत् ।

तमाहुः सुप्रजा इति यस्ते सोमाविधन्मनु इंद्रियेदो परि स्रव ॥ १ ॥

यः । इंद्रोः । पर्वमानस्य । अनु । धामानि । अक्रमीत् ।

तं । आहुः । सुऽप्रजाः । इति । यः । ते । सोम । अविधत् । मनः । इंद्राय । इंद्रो इति ।

परि । स्रव ॥ १ ॥

पर्वमानस्य पूयमानस्येदोः सोमस्य धामानि स्थानानि द्रोणकलशादीनि
यदा धामानि तेजांसि यो द्राक्षणोऽन्वक्रमीत् अनुक्रामत्यनुगच्छति तं जनं
सुप्रजाः शोभनप्रजननः कल्याणपुचादिप्रजायुक्त इत्याहुः ॥ नित्यमसिच् प्रजा-
मेधयोरित्यसिच् समासांतः ॥ यः सोममभिपुणोति स पुचादियुक्ती भवतीत्यर्थः ।

किंच । हे सोम यो मनुष्यस्ते त्वदर्थं मनोऽविधत् करोति । यद्वा । ते त्वदीयं मनोऽविधत् परिचरति । विधतिः परिचरणकर्मा । तमपि कल्याणजनन-
मित्याहुः । तस्मात्त्वं परि स्रव ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

ऋषे मंचकृतां स्तोमैः कश्यपोद्वर्धयगिरः ।

सोमं नमस्य राजानं यो जज्ञे वीरुधां पतिरिंद्रायिंदो परि स्रव ॥२॥

ऋषे । मंचकृतां । स्तोमैः । कश्यप । उतुवर्धयन् । गिरः ।

सोमं । नमस्य । राजानं । यः । जज्ञे । वीरुधां । पतिः । इंद्राय । इंद्रो इति । परि । स्रव ॥२॥

ऋषिः स्वात्मानं प्रत्याह । हे ऋषे सूक्तद्रष्टर्हे कश्यप आत्मन् त्वं मंचकृता-
मृषीणां स्तोमैः स्तोत्रैर्गिरः स्तुतिरूपा वाच उद्वर्धयन् उपर्युपरि वर्धयन् राजानं
सर्वेषां स्वामिनं तं सोमं नमस्य । पूजय । नमस पूजायां । नमोचरिव इति
कषच् । यः सोमो वीरुधां वनस्पतीनां पतिः पालको जज्ञे जातस्तं नमस्य । हे
सोम यथात्मना सुतो भवसि तथा परि स्रव ॥

॥ अथ तृतीया ॥

सप्त दिशो नानासूर्याः सप्त होतार ऋत्विजः ।

देवा आदित्या ये सप्त तेभिः सोमाभि रक्ष न इंद्रायिंदो परि स्रव ॥३॥

सप्त । दिशः । नानाऽसूर्याः । सप्त । होतारः । ऋत्विजः ।

देवाः । आदित्याः । ये । सप्त । तेभिः । सोम । अभि । रक्ष । नः । इंद्राय । इंद्रो इति ।
परि । स्रव ॥३॥

सप्त दिशः । सोमो यस्यां दिशि वर्तते तद्वतिरिक्ताः सप्त भवंति । ता नाना-
सूर्या नानाविधैः सूर्यैरधिष्ठिता ऋतवो भवंति । नानालिंगत्वाद्दतूनां नानासूर्य-
त्वमित्याम्नानात् । यद्वा । नानासूर्या इति दिग्विशेषणं । तथा होतारी वपट्कर्तारी
होवाद्यः सप्तत्विजो भवंति । किंच । सप्तादित्या अदितेः पुत्रा धाचादयो मार्ता-
ण्डवर्जिता ये सप्त देवाः संति । एतत्त्वष्टी पुत्रासो अदितेः । ऋग्वे० १०.७२.८. ।
इत्यत्र प्रपंचयिष्यते । हे सोम तेभिस्तैर्दिगादिभिः सर्वैर्नाऽस्मानभि रक्ष । एतन्नु
त्वया चिना न घटत इति तस्मादिंद्रायिंदो परि स्रव ॥

उपाकरणोत्सर्जनयोर्मंडलाद्यंतहोमे यत्ते राजन्नित्येषा । सूचितं च । यत्ते
राजञ्छृतं हविरिति वृचाः समानी व आकूतिरित्येका । आ० गृ० ३. ५. । इति ॥

॥ तत्रैषा सूक्ते चतुर्थी ॥

यत्ते राजञ्छृतं हविस्तेन सोमाभि रक्ष नः ।

अरातीवा मा नस्तारीन्मो च नः किं चनाममदिंद्रायिंदो परि स्रव ॥४॥

यत् । ते । राजन् । शृतं । हविः । तेन । सोम । अभि । रक्ष । नः ।

अरातिऽवा । मा । नः । तारीत् । मो इति । च । नः । किं । चन । आममत् । इंद्राय ।
इंदो इति । परि । स्रव ॥४॥

हे राजन् सर्वेषां कर्मसाधनत्वेन स्वामिन् हे सोम ते त्वर्थे शृतं पक्वं यद्-
विरस्ति । शृतं पाक इति निष्ठायां निपातितः । तेन हविषा नोऽस्मानभि
रक्ष । अभिपालय । तस्मात्त्वदभिरक्षितानस्मानरातीवारातिवाञ्छुर्नोऽस्मान्मा
तारीत् । मा वधीत् । किंच नोऽस्माकं किं चन किंचिदपि धनादिकं शत्रुर्नो
आममत् । मा हिंसीत् । यदेतदेतैः सूक्तेरुक्तं तद्यथास्माकं भवति तथा हे इंद्रो
इंद्राय परि स्रव । एवं स्वादिष्टयेत्यादिभिरतदतैः सूक्तेर्बहुविधं सोममाहात्म्यमभ्य-
धायि । तस्मादैहिकामुष्मिकफलसिद्धये सोमयागः करणीय इत्युक्तं भवति ॥

॥ इति सप्रमस्य पंचमेऽष्टाविंशो वर्गः ॥

॥ इति सायणाचार्यविरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे द्वाशतय्या नवमे मंडले
सप्रमोऽनुवाकः समाप्तं च नवमं मंडलं ॥

॥ दशमं मंडलं ॥

दशमे मंडले द्वादशानुवाकाः । तत्र प्रथमानुवाके षोडश सूक्तानि । तत्राप्ये
 बृहन्निति सप्तमं प्रथमं सूक्तं । आश्विनस्य चित्तस्यार्थं । अनादेशपरिभाषया चिदुप् ।
 मंडलादिपरिभाषयाग्निदेवता । तथा चानुक्रम्यते । अग्रे सप्त चित इति ॥ प्रातर-
 नुवाकाश्विनशस्त्रयोराग्रेये ऋतौ चैद्युभे छंदसीदमादीन्यष्ट सूक्तान्यष्टमस्यांत्यास्तिस्त्री
 वर्जयित्वा । सूच्यते हि । अग्रे नयाये बृहन्नित्यष्टानामुत्तमादुत्तमास्तिस्त्र उद्धरेदिति
 चैद्युभं । आ० ४. १३. इति ॥ प्रातरनुवाकन्यायेन तस्यैव समाम्नायस्य सहस्रावममो-
 देतोः शंसेदिति च ॥ होमार्थं प्रणीत आहवनीये प्राग्घोमादुपशान्ते ज्योतिष्मनु-
 णकाग्निदेवताका काचिदिष्टिः । तत्राद्या याज्या । सूचितं च । इष्टिरभिज्योति-
 ष्मान्वरुण उदग्रे शुचयस्तवाये बृहन्नुपसामूर्ध्वो अस्यात् । आ० ३. १२. इति ॥
 उपाकरणोत्सर्जनयोर्मंडलादिहोमेऽप्येषा । सूचमुदाहृतं ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अग्रे बृहन्नुपसामूर्ध्वो अस्यान्निर्जगन्वान्तमसो ज्योतिषागात् ।

अग्निभानुना रुशता स्वंग आ जातो विश्वा सद्भान्वप्राः ॥ १ ॥

अग्रे । बृहन् । उषसां । ऊर्ध्वः । अस्यात् । निःऽजगन्वान् । तमसः । ज्योतिषा । आ ।

अगात् ।

अग्निः । भानुना । रुशता । सूऽअंगः । आ । जातः । विश्वा । सद्भानि । अप्राः ॥ १ ॥

बृहन्महानेषोऽग्निरुपसामय उपसामुपरि । उषःकाले । ऊर्ध्वः प्रज्वलितः सन्
 ज्वालारूपेणास्यात् । तिष्ठति । ततस्तमसः । रात्रिनामैतत् । रात्रेर्निर्जगन्वान्
 निर्गतः ॥ गमैः क्रसाविडभावे रूपं ॥ निर्गतो निष्क्रान्तवान् सोऽग्निज्योतिषा
 स्वीयेन तेजसा लक्षितः सन् आगात् । गार्हपत्याद्विहित्यमाण आहवनीयं प्रत्या-
 गच्छति । अनंतरं स्वंगः शोभनज्वालावयवो जातः कर्मार्थं समुत्पन्न एषोऽग्नी
 रुशता । रोचतेर्ज्वलतिकर्मण इदं रूपं । आरोचमानेन । यदा रुशतिर्हिसार्थः ।
 तमसां हिंसकेन भानुना तेजसा विश्वा सद्भानि सर्वोच्चोक्तान् । यदा सदनानि

यज्ञगृहाख्याप्राः । आपूरयति ॥ प्रा पूरणे । तिङ्ङां-तिङ्ङो भवन्तीति तिपः सिवा-
देशः ॥ अत्र वाजसनेयकं । अये बृहन्नुषसामूर्ध्वो अस्थादित्यये ह्येष बृहन्नुषसामूर्ध्व-
स्तिष्ठति । निर्जगन्वान्तमसो ज्योतिषागादिति निर्जगन्वावाचेस्तमसो ज्योतिषैति ।
अग्निर्भानुना रुशता स्वंग इत्यग्निर्वा एष भानुना रुशता स्वंग आ जातो
विश्वा सद्मान्यप्रा इतीमे वै लोका विश्वा सद्मानि तानेष जात आपूरयति
। श० ब्राह्म० ६. ७. ३. १०. । इति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

स जातो गर्भो असि रोदस्योरग्ने चारुर्विभृत औषधीषु ।

चित्रः शिशुः परि तमांस्यक्तून् मानृभ्यो अधि कनिक्रदत्ताः ॥ २ ॥

सः । जातः । गर्भः । असि । रोदस्योः । अग्ने । चारुः । विभृतः । औषधीषु ।

चित्रः । शिशुः । परि । तमांसि । अक्तून् । प्र । मानृभ्यः । अधि । कनिक्रदत् । गाः ॥ २ ॥

हे अग्ने जात उत्पन्नधारुः कल्याणरूप औषधीषोषधिविकारेष्वरणीषु विभृतो
विशेषेण मथित आहवनीयाद्यात्मना विविधं ह्रियमाण औषधीषु वर्तमानः स त्वं
रोदस्योर्दीवापृथिव्योर्गर्भोऽसि । गर्भो भवसि । अग्निरूप आदित्यरूपश्चेति । किंच
चित्रश्चित्रवर्णः काली कराली च मनोजवेत्यादिसप्तजिह्वाभिर्नानारूपः । यद्वा
चित्रश्चायनीयः शिशुरोषधीनां शिशुरग्निस्तमांस्यक्तून् रात्रिवक्त्रुणाञ्जचूश्च परि
भवसि । स्वतेजसाभिभवसि । स त्वं मानृभ्यो मानृभूताभ्य औषधीभ्यः । अधिः पंच-
म्यर्धद्योतकः । ताभ्यः कनिक्रदत् पुनः पुनः शब्दं कुर्वन् गाः । प्रगच्छसि । प्रजायसे ॥

॥ अथ तृतीया ॥

विष्णुरित्था परममस्य विद्वान् जातो बृहन्भि पाति तृतीयं ।

आसा यदस्य पयो अक्रत स्वं सचेतसो अभ्यंचेत्यच ॥ ३ ॥

विष्णुः । इत्था । परमं । अस्य । विद्वान् । जातः । बृहन् । अभि । पाति । तृतीयं ।

आसा । यत् । अस्य । पयः । अक्रत । स्वं । सचेतसः । अभि । अंचेति । अच ॥ ३ ॥

विद्वान् जानानो जातः प्रादुर्भूतो बृहन्महान् विष्णुरित्येत्यमनेन प्रकारेण
विष्णुर्ध्यापनगीलो ज्ञानादिगुणयुक्तोऽग्निरस्य मे तृतीयं चयाणां पूरकं चित्तं
मामभि पाति । अभिरश्तु ॥ एकतो दितस्वित इति चयो बभूवुरिति यास्कनोक्तं ॥
किंच । अस्याग्नेः स्वमात्मीयं पय उदकमासास्येन यद्यदाक्रत कुर्वति यजमाना

याचंते तदानीमत्रास्मिँल्लोके स्थिताः स्तोतारः सचेतसः समानमनस्का भूत्वेन-
मभ्यर्चन्ति । अभिष्टुवंति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अत उ त्वा पितृभृतो जनिचीरन्नावृधं प्रति चरत्यन्नैः ।

ता इ प्रत्येधि पुनरन्यरूपा असि त्वं विष्णु मानुषीषु होता ॥४॥

अतः । ऊं इति । त्वा । पितृभृतः । जनिचीः । अन्नवृधं । प्रति । चरन्ति । अन्नैः ।

ताः । ई । प्रति । एधि । पुनः । अन्यरूपाः । असि । त्वं । विष्णु । मानुषीषु । होता ॥४॥

हे अग्ने अतः । ऊ इत्यवधारणे । अस्मादेव कारणात् पितृभृतः पितृनाम्नेन
सर्वस्य जगतो धारयिष्यः पोषयिष्यो वा जनिचीर्जनयिष्य औषधयोऽन्नावृ-
धमन्नस्य वर्धकं त्वा त्वामन्नैर्हेतुभिः प्रति चरन्ति । परिचरन्ति । अभिगच्छन्ति ।
ततस्त्वमीमेनास्ता औषधीः प्रत्येपि । प्रतिगच्छसि । पुनरप्यन्यरूपा जीर्णा औष-
धीदेवभूतस्त्वं गच्छसि । किंच मानुषीषु मनुष्यजातिषु विष्णु प्रजासु । यद्वा वि-
श्वमिहोवादिक्रियास्वभिनविशन्तीषु मानुषीषु मनुष्यजातिषु होता देवाना-
माह्वाता होमनिष्पादको वासि । भवसि । मनुष्येषु स्थित इत्यर्थे ब्राह्मणं देवो
स्येप मत्येधिति ॥

आतिथ्यायां स्विष्टकृतोऽनुवाक्या होतारमित्येपा । सूचितं च । होतारं चिचर-
यमध्वरस्य प्र प्रायमग्निर्भरतस्य गृण्व इति संयाज्ये । आ० ४. ५. इति ॥

॥ सैषा सूक्ते पंचमी ॥

होतारं चिचरयमध्वरस्य यज्ञस्ययज्ञस्य केतुं रुशंतं ।

प्रत्यधि देवस्यदेवस्य म्हा थ्रिया त्वपग्निमतिथिं जनानां ॥५॥

होतारं । चिचरयं । अध्वरस्यं । यज्ञस्यं । यज्ञस्य । केतुं । रुशंतं ।

प्रतिऽअधिं । देवस्यं । देवस्य । म्हा । थ्रिया । तु । अग्निं । अतिथिं । जनानां ॥५॥

अध्वरस्य यज्ञस्य होतारमेतन्नामानमृत्विजं । यद्वा होतारं देवानामाह्वातारं
चिचरयं नानारूपरयमध्वरस्य रक्षोभिरहिंसितस्य यज्ञस्य सर्वस्य यज्ञस्य केतुं
प्रज्ञापकं पताकास्थानीयं वा रुशंतं श्वेतवर्णं म्हा स्वमहत्त्वेन देवस्य देवस्य
सर्वेषां देवानामधिमिंद्रं प्रति भवंतं । यत्सर्वेषामधिमिंद्रं प्रतीति ब्राह्मणं । तादृशं

जनानां यजमानानामतिथिमतिथिवत्पूज्यमग्निं तु क्षिप्रं श्रिया श्रियोऽर्थं वयं
स्तुमः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स तु वस्त्राण्यध पेशनानि वसानो अग्निर्नाभां पृथिव्याः ।

अरूपो जातः पदे इळायाः पुरोहितो राजन्वक्षीह देवान् ॥ ६ ॥

सः । तु । वस्त्राणि । अध । पेशनानि । वसानः । अग्निः । नाभां । पृथिव्याः ।

अरूपः । जातः । पदे । इळायाः । पुरःऽहितः । राजन् । यक्षि । इह । देवान् ॥ ६ ॥

हे राजन् दीपमानाग्ने वस्त्राण्याच्छादकानि तेजांसि । अधापि च पेशनानि
तेषां तेजसां कार्ण्यशौक्ल्यादीनि रूपाणि । यद्वा । अधानंतरं पेशनानि । पेश
इति हिरण्यनाम । हिरण्यवत् । हिरण्यसदृशानि भास्वराणि तेजांसि वसान
आच्छादयन् पृथिव्या नाभा नाभौ नाभिस्थानीय इलायास्पद उत्तरवेद्यां । एतद्वा
इलायास्पदं यदुत्तरवेदिनाभिरित्याम्नानात् । तस्यां जातः समुत्पन्नोऽरूप आरोच-
मानो योऽग्निरेवंविधोऽसि स त्वं पुरोहितः पुरतो निहितः पूर्वस्थां दिश्याहव-
नीयायतने स्थापितः सन् इहास्मिन्यज्ञे देवानिन्द्रादीन्यज । पूजय ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

आ हि द्यावापृथिवी अग्र उभे सदा पुत्रो न मातरां ततंथ ।

प्र यास्यच्छोशतो यंविष्टाथा वंह सहस्येह देवान् ॥ ७ ॥

आ । हि । द्यावापृथिवी इति । अग्ने । उभे इति । सदा । पुत्रः । न । मातरां । ततंथ ।

प्र । याहि । अश्र । उशतः । यविष्ट । अथ । आ । वह । सहस्य । इह । देवान् ॥ ७ ॥

हे अग्ने त्वमुभे द्यावापृथिवी द्यावापृथिव्यौ सदा सर्वदा ततंथ । आतेनिथ ।
स्वतेजोभिर्विस्तारयसि खलु ॥ वभूथाततंथेति थलि निपातितः ॥ तत्र दृष्टांतः ।
पुत्रो न । यथा पुत्रो मातरा मातापितरौ ष्ठीणी धनैस्त्वनोति तद्वत् । किंच हे
यविष्ट युवतम स त्वमुगतः कामयमानानच्छाभिलक्ष्य प्र याहि । प्रकर्षणागच्छ ।
अधानंतरं हे सहस्य सहसो बलस्य पुत्र हे अग्ने त्वमिहास्मदीये यज्ञे देवानि-
न्द्रादीना यह । प्रापय ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचम एकोनचिंशो वर्गः ॥

पिप्रीहीति सप्तर्चं द्वितीयं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । पिप्रीहीत्यनुक्रांतं ॥
प्रातरनुवाकाश्विनशस्त्रयोरुक्तः सूक्तविनियोगः ॥ दर्शपूर्णमासयोराद्या स्विष्टकृ-
तोऽनुवाक्या । सूचितं च । अथ स्विष्टकृतः पिप्रीहि देवाँ उशतो यविष्टेय-
नुवाक्या । अ० १. ६. । इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

पिप्रीहि देवाँ उशतो यविष्ट विद्वाँ ऋतूँ ऋतुपते यजेह ।

ये दैव्या ऋत्विजस्तेभिरग्रे त्वं होतृणामस्यायजिष्ठः ॥ १ ॥

पिप्रीहि । देवान् । उशतः । यविष्ट । विद्वान् । ऋतून् । ऋतुऽपते । यज । इह ।

ये । दैव्याः । ऋत्विजः । तेभिः । अग्रे । त्वं । होतृणां । असि । आऽयजिष्ठः ॥ १ ॥

हे यविष्ट युवतमाग्रे उशतः स्तुतीः श्रोतुं कामयमानान्देवान्पिप्रीहि । हविर्भिः
प्रीणय । हे ऋतुपते ऋतूनां देवयागकालानां स्वामिन्मध्ये ऋतून्यागकालान्विद्वान्
जानानस्त्वमिहास्मिन्यज्ञे तान्यज । पूजय । किंच । हे अग्रे दैव्या देवेषु भवा
अग्निर्होताश्विनावध्वर्युं तृष्ठाग्निमिष उपवक्तेत्यत्रोक्ता ये ऋत्विजः संति तेभिस्तेः
सह देवान्यज । यद्वा दैव्या देवेषु भवा ऋत्विज आश्वलायनेनोक्ताश्वद्रमा ब्रह्मा-
दित्योऽध्वर्युः पर्जन्य उद्गातेति । तैः सह यज । यस्मात्त्वं होतृणां मध्य आयजिष्ठ
आभिमुख्येन देवानां यष्टतमोऽसि । भवसि ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

वेपिं होचमुत योचं जनानां मंधातासिं द्रविणीदा ऋतावा ।

स्वाहा वयं कृण्वामा हवीपिं देवो देवान्यजत्वग्निर्हंन् ॥ २ ॥

वेपिं । होचं । उत । योचं । जनानां । मंधाता । असि । द्रविणःऽदाः । ऋतऽवा ।

स्वाहा । वयं । कृण्वाम । हवीपिं । देवः । देवान् । यजतु । अग्निः । अर्हंन् ॥ २ ॥

हे अग्रे जनानां यजमानार्थं होचं होतुः कर्म तेन क्रियमाणं स्तोत्रं वेपि ।
कामयसे । उतापि च योचं योतुः कर्म तेन क्रियमाणं स्तुतिं कामयसे । किंच
मंधाता मेधावी ऋतवान् सत्यवांस्त्वं द्रविणोदा असि । धनस्य प्रदाता भवसि ।
अथ परोक्षकृतः । वयं देवेभ्यो हवीपि स्वाहा कृण्वाम । स्वाहा करवाम ।
प्रयच्छाम । ततो देवो दीप्यमानोऽर्हंन् प्रशंस्यो यजमानयोग्यो वाग्निर्देवान्यजतु ।
तेहंविभिः पूजयतु ॥

दर्शपूर्णमासातिपत्यादौ निमित्ते पाथिकृतीष्टिः कर्तव्या । तत्रा देवानामित्येषा याज्या । सूचितं च । वेत्या हि वेधो अश्वन आ देवानामपि पंधामगन्म । आ० ३.१०. । इति ॥ प्रायणीयायामथेषैव याज्योदयनीयायां सैवानुवाक्या । सूचितं च । अग्ने नय सुपथा राये अस्माना देवानामपि पंधामगन्म । आ० ४.३. । इति । विपरीताश्च याज्यानुवाक्या इति ॥

॥ सैषा सूक्ते तृतीया ॥

आ देवानामपि पंधामगन्म यच्छक्रवाम तदनु प्रवोळ्हुं ।

अग्निर्विद्वान्स यजात्सेदु होता सो अध्वरान्स ऋतून्कल्पयाति ॥३॥

आ । देवानां । अग्निं । पंधां । अगन्म । यत् । शक्रवाम । तत् । अनुं । प्रवोळ्हुं ।

अग्निः । विद्वान् । सः । यजात् । सः । इत् । ऊं इति । होतां । सः । अध्वरान् । सः ।

ऋतून् । कल्पयाति ॥३॥

देवानां देवलोकादिगमनसाधनं देवानां स्वभूतं पंधां पंधानं तमपि वैदिकमार्गं वयमागन्म । आगतवंतो भवेम । येन देवान्प्राप्नुमः । तथा वयं यत्कर्मानुष्ठातुं शक्रवाम शक्रुमः समर्था भवामस्तत्कर्मानुक्रमेण प्रवोळ्हुं प्रकर्षेण वोढुं समार्थिं प्रापयितुं समर्था भवेम । अनंतरं विद्वान् तं पंधानं जानानः सोऽग्निर्यजात् । देवान्यजतु । सेदु स एव खलु होता मनुष्याणां हीमनिष्पादकः । ततः स एवाग्निरध्वरान्यज्ञान् किंच ऋतून् कालान्कल्पयाति । कल्पयतु । करोतु ॥

व्रतातिपत्तौ व्रातपत्तीष्टिः कर्तव्या । तत्र यद्दो वयमित्येषा याज्या । सूचितं च । त्वमग्ने व्रतपा असि यद्दो वयं प्रमिनाम व्रतानि । आ० ३.१३. । इति ॥

॥ सैषा चतुर्थी ॥

यद्दो वयं प्रमिनाम व्रतानि विदुषां देवा अविदुष्टरासः ।

अग्निरद्विष्वमा मृणाति विद्वान्येभिर्देवाँ ऋतुभिः कल्पयाति ॥४॥

यत् । वः । वयं । प्रमिनाम । व्रतानि । विदुषां । देवाः । अविदुःऽतरासः ।

अग्निः । तत् । अविष्व । आ । मृणाति । विद्वान् । येभिः । देवान् । ऋतुऽभिः । कल्पयाति ॥४॥

हे देवा अविदुष्टरासोऽविद्वत्तरा अन्यंतमजानंतो वयं शुष्माकं यत् यत्किंचि-

इतानि कर्माणि विदुषां भवतां जानतामेव प्रमिनाम प्रहिंसितवन्तः । भवत्सु जानत्सु नित्यनैमित्तिककर्माणि विलोपितवन्त इत्यर्थः । विद्वान् एतत्सर्वं जाना-
नोऽग्निः स्विएकृत्तद्विद्यं सर्वं कर्मजातमा पृणाति । आपूरयतु । फलसहितं
करोत्वित्यर्थः । केनापूरयतु तत्राह । येभिर्ऋतुभिर्यागयोग्यैः कालैर्देवान्कल्पयति
कल्पयति कर्मागभावाय समर्थयति तैरापूरयतु ॥

॥ अथ पंचमी ॥

यत्पाकत्रा मनसा दीनदक्षा न यज्ञस्य मन्वते मर्त्यासः ।

अग्निष्टोतां ऋतुविद्विजानन्यजिष्ठो देवाँ ऋतुशो यजाति ॥ ५ ॥

यत् । पाकऽत्रा । मनसा । दीनऽदक्षाः । न । यज्ञस्य । मन्वते । मर्त्यासः ।

अग्निः । तत् । होता । ऋतुऽवित् । विऽजानन् । यजिष्ठः । देवान् । ऋतुऽशः । यजाति ॥ ५ ॥

दीनदक्षा दीनवला दीनोत्साहा वा मर्त्यासो मर्त्या मनुष्या ऋत्विजः पाकत्रा
पाकेन ॥ बहुलग्रहणादस्मादपि तृतीयार्थे चाप्रत्ययः ॥ पाकेन पक्तयेन वि-
शिष्टज्ञानरहितेनाल्पेन वा मनसा युक्ताः संतो यज्ञसंबन्धि यत्कर्म न मन्वते न
जानन्ति तत्कर्म विजानन् होता देवानामाह्वाता होमनिष्पादको वा ऋतुवित्
कर्मविद्यजिष्ठो देवानामतिशयेन यथा सोऽग्निः स्विएकृत् ऋतुश ऋतावृत्तौ स्वे
स्वे यागयोग्ये काले देवान्यजाति । यजतु । हविर्भिः पूजयतु ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

विश्वेषां ह्यध्वराणामनीकं चित्रं केतुं जनिता त्वा जजानं ।

स आ यजस्व नृवतीरनु द्याः स्याही इपः द्युमतीर्विश्वजन्त्याः ॥ ६ ॥

विश्वेषां । हि । अध्वराणां । अनीकं । चित्रं । केतुं । जनिता । त्वा । जजानं ।

सः । आ । यजस्व । नृऽवतीः । अनु । द्याः । स्याहीः । इपः । द्युऽमतीः । विश्वऽजन्त्याः ॥ ६ ॥

हे अग्ने विश्वेषां सर्वेषामध्वराणां यज्ञानामनीकं सुखं प्रधानं चित्रं चायनीयं
नानारूपं केतुं प्रज्ञापकं त्वा त्वां जनिता जनयिता प्रजापतिर्यजमानो वा
जजान । जनयामास । उत्पादितः स त्वं नृवतीदीसादियुक्ताः द्याः । पृथिवी-
नामेतत् । द्ययंत्यचेति द्या भूमिः । अन्वा यजस्व । अनुप्रयच्छ । यद्वा । नृवतीर्नृभिः
संस्कृतानि द्या अनु पृथिवीं वेदिलद्यणामनुगतानि वेद्यामासादितानि स्याहीः

स्पृहणीयानि क्षुमतीः स्तुतिमंत्रलक्षणश्च्यवन्ति विश्वजन्याः सर्वजनहितानि
वृष्ट्यन्नहेतुत्वात् तानीषोऽन्नानि हविल्लक्षणानि यजस्व । देवेभ्यः प्रयच्छ ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

यं त्वा द्यावापृथिवी यं त्वापस्त्वष्टा यं त्वा सुजनिमा जजानं ।

पंथामनुं प्रविद्वान्पितृयाणं द्युमदग्ने समिधानो वि भाहि ॥७॥

यं त्वा द्यावापृथिवी इति । यं त्वा । आपः । त्वा । यं त्वा । सुऽजनिमा । जजानं ।

पंथां । अनुं । प्रऽविद्वान् । पितृऽयानं । द्युऽमत् । अग्ने । संऽइधानः । वि । भाहि ॥७॥

हे अग्ने यं त्वा त्वा द्यावापृथिवी जनिवत्यौ । आदित्यात्मनाग्न्यात्मना वा ।
तथा यं त्वामापो मेघोदरगता विद्युदात्मना स्थितं जनिवत्यः । यद्वाप इत्यन्त-
रिक्षनाम । द्यावापृथिवी अंतरिक्षं चेमे त्रयो लोका यं त्वामजीजनन् । किंच
सुजनिमा शोभनजननस्त्वष्टा प्रजापतिर्यं त्वां जजान जनयामास हे अग्ने पितृयाणं
पितरो येन मार्गेण गच्छन्ति तं पंथां हविर्वहनमार्गमनु प्रविद्वान् प्रजानंस्त्वं
समिधानः समिध्यमानः सन् द्युमदीप्त्रियुक्तं यथा भवति तथा वि भाहि ।
विशेषेण दीपसे ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे त्रिंशो वर्गः ॥

इतो राजन्निति सप्तमं तृतीयं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । इन इत्यनुक्तांतं ।
प्रातरनुवाकाश्विनशस्त्रयोरुक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

इतो राजन्नरतिः समिद्धो रीद्रे दद्याय सुपुमाँ अदग्निं ।

चिकिदि भाति भासा बृहतासिंक्लीमेति रुग्तीम्प्राजन् ॥१॥

इनः । राजन् । अरतिः । संऽइद्धः । रीद्रः । दद्याय । सुसुऽमान् । अदग्निं ।

चिकित् । वि । भाति । भासा । बृहता । असिंक्ली । एति । रुग्ती । अपऽअजन् ॥१॥

हे राजन् दीपमानाग्ने त्वमिन् ईश्वरः सर्वस्य भवसि । अथ परोद्यः । अर-
तिर्हविरादाय देवान्प्रति गन्ता समिद्धः संदीप्तो रीद्रः ऋषूणां भयंकरः सुपुमान् ।
शोषधात्मना स्थितोऽंशुः सुष्टु सूयत उति सुपुः सोमः । तेन तद्यान् शोभनप्रसयो
या सोऽभिर्दद्याय यजमानानां धनादिवृद्ध्यर्थमदग्निं । सर्वदृश्यते । किंच । चिकित्

सर्वे जानानोऽग्निर्वि भाति । विशेषेण दीप्यते । तथा बृहता महता भासा तेजसा
ज्वालालक्षणेनासिद्धी रात्रिमेति । सायंहोमसिद्धर्थमेव गच्छति । किं कुर्वन्
रुशतीं श्वेतवर्णा दीप्तिमपाजन् अपगमयन् रात्रिं गच्छति । सामर्थ्याद्वात्रिं
परित्यजन् उषसं प्रातर्होमसिद्धर्थं गच्छतीत्यर्थो लक्ष्यते ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

कृष्णां यदेनीमभि वर्षसा भूज्जनयन्योषां बृहत्ः पितृजां ।

ऊर्ध्वं भानुं सूर्यस्य स्तभायन् दिवो वसुभिररतिर्वि भाति ॥२॥

कृष्णां । यत् । एनीं । अभि । वर्षसा । भूत् । जनयन् । योषां । बृहत्ः । पितुः । जां ।

ऊर्ध्वं । भानुं । सूर्यस्य । स्तभायन् । दिवः । वसुऽभिः । अरतिः । वि । भाति ॥२॥

सोऽग्निर्यद्यदा कृष्णां कृष्णवर्णामेनीं गच्छन्तीं रात्रिं वर्षसात्मीयेन ज्वालालक्षणेन
रूपेणाभि भूत् अभिभवति । किं कुर्वन् बृहतो महतः पितुः सर्वस्य
जगतः पालयितुः पितृभूताद्वादित्याज्जां जायमानां योषामुषसं जनयन् अभि-
व्यंजयन् । तदानीमरतिर्गमनशीलोऽग्निर्दिवो द्युलोकस्य वसुभिर्वासयितृभि-
राच्छादकैः संधुष्टाणसमर्थैरत्मीयैस्तेजोभिः सूर्यस्य भानुं दीप्तिमूर्ध्वमुपरिष्ठात्
स्तभायन् स्तभयन् वि भाति । विशेषेण दीप्यते ॥

॥ अथ तृतीया ॥

भद्रो भद्रया सचमान आगात्स्वसारं जारो अभ्येति पश्चात् ।

सुप्रकेतैर्द्युभिर्ऽग्निर्वितिष्ठन्नुशद्भिर्वैश्वरिभि राममस्थ्यात् ॥३॥

भद्रः । भद्रया । सचमानः । आ । अगात् । स्वसारं । जारः । अभि । एति । पश्चात् ।

सुऽप्रकेतैः । द्युऽभिः । अग्निः । विऽतिष्ठन् । रुशन्ऽभिः । वैश्वरिः । अभि । रामं । अस्थ्यात् ॥३॥

भद्रो भजनीयः कल्याणो भद्रया भजनीयया दीप्तोयसा वा सचमानः सेव्यमानः
संगच्छमानो वाग्निरागात् । आजगाम । गार्हपत्यादाहवनीयमागच्छति । ततः
पश्चाज्जारो जरयिता शब्रूणां सोऽग्निः स्वसारं स्वयंसारिणीं भगिनीं वागतामु-
पसमभ्येति । अभिगच्छति । तथा सुप्रकेतैः सुप्रज्ञानैर्द्युभिर्दीप्तिस्तेजोभिः सह
वितिष्ठन् सर्वतो वर्तमानः सोऽग्नी रुशद्भिः श्वेतवर्णैर्वारकैरात्मीयैस्तेजोभि रामं
कृष्णं शार्वरं तमोऽभ्यस्यात् । सायंहोमकालेऽभिभूय तिष्ठति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अस्य यामासो वृहतो न वयूनिंधाना अग्नेः सख्युः शिवस्य ।

ईद्भ्यस्य वृष्णो वृहतः स्वासो भामासो यामन्नक्तवश्चिकिचे ॥४॥

अस्य । यामासः । वृहतः । न । वयून् । इंधानाः । अग्नेः । सख्युः । शिवस्य ।

ईद्भ्यस्य । वृष्णः । वृहतः । सुऽआसः । भामासः । यामन् । अक्तवः । चिकिचे ॥४॥

वृहतो महतीऽस्याग्नेः संबन्धिन इंधाना दीप्यमाना यामासः । यांति गच्छंतीति यामा रश्मयः । न वयून् स्तुतिकारिणो जनान् न वाधते किंतु सख्युः स्तुत्यस्तो-
तृत्वयष्टयष्टव्यलक्षणैः सख्येन सखिभूतस्य शिवस्य कल्याणस्य भक्तानां सुख-
करस्येद्भ्यस्य स्तोतव्यस्य वृष्णः कामानां वर्षितुर्वृहतो महतः स्वासः शोभनास्य-
स्यास्याग्नेः स्वभूता अक्तवस्तमांस्यंजतोऽपगमयंत आहुतिभिः संगता वा भामासः ।
भाम क्रोधे । तीक्ष्णा अप्रसत्वा रश्मयो यामन् । याति देवान्प्रति तर्पणाय यांति
देवा एतं प्रत्यंगभावायेति यामा भद्रः । तस्मिञ्चिकिचे । सर्वतो जज्ञिरे । प्रथिता
अभूवन् ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स्वना न यस्य भामासः पवँते रोचमानस्य वृहतः सुदिवः ।

ज्येष्ठैरियंस्तेजिष्ठैः क्रीकूमद्विर्विष्टैभिर्भानुभिर्नक्षति द्यां ॥५॥

स्वनाः । न । यस्य । भामासः । पवँते । रोचमानस्य । वृहतः । सुऽदिवः ।

ज्येष्ठैभिः । यः । तेजिष्ठैः । क्रीकूमत्ऽभिः । विष्टैभिः । भानुऽभिः । नक्षति । द्यां ॥५॥

रोचमानस्य दीप्यमानस्य वृहतो महतः सुदिवः शोभनदीप्रेषा यस्याग्नेः स्वभूता
भामासः । भा दीप्ती । दीप्ता रश्मयः स्वना न स्वन्तौ मरुत इव पवँते सर्वतः
शब्दं कुर्वन्ती गच्छन्ति । किंच योऽग्निज्येष्ठैभिरत्यंतं प्रशस्तेजिष्ठैस्तेजस्वि-
तमैः क्रीकूमद्विः क्रीडनवद्विर्विष्टैभिर्वृद्धतमैर्भानुभिरात्मीयैस्तेजोभिर्द्यां शुलोकं
नक्षति व्याप्नोतीति स त्वं देवानावहेत्युत्तरेण संबन्धः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अस्य शुष्मासो दहशानपंचेर्जहमानस्य स्वनयन्वियुद्धिः ।

प्रत्नेभिर्यो र्गर्भद्विर्देवतमो वि रेभद्विररतिर्भाति विभ्वां ॥६॥

अस्य । शुष्मासः । दृशानऽपवेः । जेहमानस्य । स्वनयन् । नियुत्ऽभिः ।
प्रत्नेभिः । यः । रुशत्ऽभिः । देवऽतमः । विरेभत्ऽभिः । अरतिः । भाति । विऽभ्वां ॥ ६ ॥

दृशानपवेदर्शनीयज्वालाग्नेः । यद्वा । पविर्वज्र आयुधं । दृश्यमानायुधस्य
जेहमानस्य । जेहतिर्गतिकर्मा । हविरादाय देवान्प्रति गच्छतोऽस्याग्नेः स्वभूताः
शुष्मासः शोषका नियुद्धिः । नियुतो वायोरिति वायोरश्वा नियुतः । तद्युक्तैर्वा-
युभिः संयुक्ता रश्मयः स्वनयन् । शब्दायन्ते । किञ्च देवतमो देवानां मुख्योऽरतिर्गता
विभ्वा विभवन्शीलो महान् योऽग्निः प्रत्नेभिः पुराणै रुशद्भिः श्वेतवर्णै रेभद्भिः
शब्दायमानैस्तेजोभिर्वि भाति । विविधं दीपते ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

स आ वक्षि महि न आ च सत्ति दिवस्पृथिव्योररतिर्भुवत्योः ।

अग्निः सुतुकः सुतुकैभिरथै रभस्वज्ञी रभस्वाँ एह गम्याः ॥ ७ ॥

सः । आ । वक्षि । महि । नः । आ । च । सत्ति । दिवःऽपृथिव्योः । अरतिः । भुवत्योः ।

अग्निः । सुऽतुकः । सुऽतुकैभिः । अथैः । रभस्वत्ऽभिः । रभस्वान् । आ । इह । गम्याः ॥ ७ ॥

हे अग्ने स तादृशस्त्वं नोऽस्मदीये यज्ञे महि महान् देवाना वक्षि । आवह
प्रापय । किञ्च भुवत्योः परस्परं मिश्रितयोस्तरूपयोर्वा दिवस्पृथिव्योर्द्योवापृथि-
व्योर्मध्येऽरतिरग्निः सूर्यात्मना गता त्वमा सत्ति । अस्माकं यज्ञमासीद् । तथा
सुतुकः । तुक्तिर्गन्तव्यः । सुगमः स्तोतृभिर्यष्टभिश्च सुखेन प्राप्नव्यः । रभस्वान्विग-
वानग्निर्गनादिगुणयुक्तस्त्वं सुतुकैभिः सुगमै रभस्वद्भिर्वेगवद्भिरथै रोहिदाख्यैः
सहेहास्मदीये यज्ञे आ गम्याः । आगच्छ ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचम एकविंशो वर्गः ॥

प्र त इति सप्तर्चं चतुर्थं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । प्र त इत्यनुक्रांतं ॥
प्रातरनुवाकाश्विनशस्त्रयोस्तौ विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र ते यष्टि प्र ते इयमि मन् भुवो यथा वंद्यो नो हवेषु ।

धन्वन्निव प्रपा अस्ति त्वमप्र इयद्ये पूर्वे प्रल राजन् ॥ १ ॥

प्र। ते। य॒क्षि। प्र। ते। इ॒य॒र्मि॒। मन्म॑। भुवः॑। यथा॑। वं॒द्यः। नः॑। ह॒वेषु॑।

ध॒न्वन्ऽइ॒व। प्र॒ऽपा। अ॒सि। त्वं। अ॒ग्ने॒। इ॒य॒क्ष्वे॑। पू॒र॒वे॑। प्र॒त्न। रा॒ज॒न् ॥ १॥

हे अग्ने ते तुभ्यं हविः प्र यक्षि। प्रयच्छामि। यजिर्दानार्थः। तथा मन्म मन-
नीयां स्तुतिं ते त्वदर्थं प्रेयर्मि। प्रेरयामि। प्रोच्चारयामि। वंद्यः सर्वैर्वेदनीयस्त्वं
नोऽस्मदीयेषु हवेषु देवाह्वानेषु यथा त्वं संनिहितो भुवो भवसि तथा हविः
प्रयच्छामि स्तौमि च। हे प्रत्न पुराण राजन् सर्वस्य जगतः स्वामिन् हे अग्ने
स त्वमियक्ष्वे यष्टुमिच्छते पूरवे। पूरुरिति मनुष्यनाम। मनुष्याय यजमानाय
हविर्भिर्देवान्पूरयित्रे जनाय धन्वन्निव प्रपा असि। यथा धन्वन् धन्वनि मरौ
निरुदकप्रदेशे प्रपा। प्रपिबन्त्वचेति प्रपा। सा यथोदकप्रदानेन जनेभ्यः सुखदा
भवति एवं त्वं धनदानेन तस्मै सुखदाता भवसि ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

यं त्वा॑ ज॒ना॒सो॑ अ॒भि॒ संच॑रंति॒ गाव॑ उ॒ष्णमि॒व व्र॑जं य॒विष्ट॑।

दू॒तो दे॒वाना॑म॒सि॒ म॒र्त्याना॑म॒न्त॒र्महो॑श्चरसि॒ रोच॑नेन ॥ २ ॥

यं। त्वा॑। ज॒ना॒सः। अ॒भि॒। संऽच॑रंति। गावः॑। उ॒ष्णंऽइ॒व। व्र॑जं। य॒विष्ट॑।

दू॒तः। दे॒वाना॑ं। अ॒सि॒। म॒र्त्याना॑ं। अ॒न्तः। म॒हान्। च॒र॒सि॒। रो॒च॒नेन॑ ॥ २ ॥

हे यविष्ट युवतमाग्ने यं त्वा त्वां जनासो जना यजमानाः फलप्राप्त्यर्थमभि
संचरंति। अभितः परिचरंति। सेवन्ते। तत्र दृष्टान्तः। गाव उष्णमिव। यथा गावः
शीतात्ता उष्णं शीतजनितदुःखापनोदनार्थमुष्णं व्रजं गोष्ठमभि गच्छन्ति तद्वन्। स
त्वं देवानामिन्द्रादीनां मर्त्यानां मनुष्याणां च दूतोऽसि हविःप्रापणद्वारा। ततो
महांस्त्वमन्तर्द्यावापृथिव्योर्मध्ये हवींष्यादाय रोचनेनांतरिक्षेण लोकेन चरसि।
गच्छसि। तं त्वां स्तुम इति शेषः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

शि॒शुं न त्वा॑ जे॒न्यं॒ वर्ध॑र्यती॒ मा॒ता वि॒भर्ति॑ स॒चन॒स्यमा॑ना।

ध॒नो॒रधि॑ प्र॒वता॑ या॒सि॒ ह॒र्यन्॑ जि॒गी॒पसे॑ प॒शु॒रि॒वाचं॑सृष्टः ॥ ३ ॥

शि॒शुं। न। त्वा॑। जे॒न्यं॒। वर्ध॑र्यती। मा॒ता। वि॒भर्ति॑। स॒चन॒स्यमा॑ना।

ध॒नोः। अ॒धि॑। प्र॒वता॑। या॒सि॒। ह॒र्यन्॑। जि॒गी॒पसे॑। प॒शुःऽइ॒व। अ॒र्यंऽसृष्टः॑ ॥ ३ ॥

हे अग्ने जेन्यं जयशीलं त्वा त्वां शिशुं न पुत्रमिव वर्धयंती पोषयंती माता पृथिवी सचनस्यमाना संपर्कमिच्छंती सती विभर्ति । धारयति । स त्वं हर्यन् कामयमानस्तस्मिँल्लोके धनोरधि । अधिः सप्तम्यर्थद्योतकः । अंतरिक्षात्मवता प्रवणेन मार्गेण यासि । यज्ञं प्रत्यागच्छसि । किंच त्वमवसुष्टो यष्टृभिर्हविरादाय जिगीपसे । देवान्प्रति गंतुमिच्छसि । कथमिव । पशुरिव । यथा विमुक्तः पशुर्गोष्ठं प्रत्यागच्छति तद्वत् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

मूरा अमूर न वयं चिकित्वो महित्वमग्ने त्वमंग वित्से ।

शये वद्विश्चरति जिह्यादन्नेरिह्यते युवतिं विशपतिः सन् ॥४॥

मूराः । अमूर । न । वयं । चिकित्वः । महिऽत्वं । अग्ने । त्वं । अंग । वित्से ।

शये । वद्विः । चरति । जिह्या । अदन् । रेरिह्यते । युवतिं । विशपतिः । सन् ॥४॥

हे अमूर अमूढ अत एव चिकित्वश्चेतनवन् हे अग्ने मूरा मूढा वयं तव माहात्म्यं न जानीमः । किंतु हे अग्ने त्वमंग । अंगेति निपात एवार्थं । त्वमेव तव महित्वं माहात्म्यं वित्से । जानासि । तन्नः कोऽन्यो वेदितुमर्हति । किंच । वद्विर्जीर्णं ओषधिंसंगः शये । शेते । तिष्ठति । यद्वा । वद्विरिति रूपनाम सामर्थ्याच्चांतर्णीतमत्वर्थं द्रष्टव्यं । आहवनीयाख्येन रूपेण रूपवान् । शये । चरति । अथ जिह्या ज्वालाख्ययादन् हवींषि भक्षयन् चरति । वाक्चभेदादनिघातः । किंच विशपतिर्विशां स्वामी सन्नग्निर्युवतिमात्मनो मिश्रयित्रीमाहुतिं दीर्घप्रसृतया ज्वालाया जिह्या रेरिह्यते । अत्यर्थं लेदि । आस्वादयति ॥ लिह आस्वादाने । यडि रूपं ॥ यद्वा । सोऽग्निर्युवतिं तरुणीं जीर्णांषधिकां पृथिवीमास्वादयति ॥

॥ अथ षचमी ॥

कूचिज्जायते सनयासु नब्यो वने तस्थौ पलितो धूमकेतुः ।

अस्त्रातापो वृषभो न प्र वेति सचेतसो यं प्रणयंत मर्ताः ॥५॥

कूऽचित् । जायते । सनयासु । नब्यः । वने । तस्थौ । पलितः । धूमऽकेतुः ।

अस्त्राता । आपः । वृषभः । न । प्र । वेति । सऽचेतसः । यं । प्रऽनयंत । मर्ताः ॥५॥

नब्यो नवतरः स्तुत्यो वाग्निः कूचित् क्वचित्प्रदेशे जायते । कुत्र । सनयासु

पुराणीषु जीर्णास्वोपधीधरणीः । तथा पलितः पालयिता श्वेतवर्णा धूमके-
तुर्धूमप्रज्ञानोऽग्निर्वने सर्वस्मिन्नरण्ये तस्थौ । तिष्ठति । यद्वा वन उदके मेघगते
विद्युदात्मना तिष्ठति च । अस्नाता स्नानमकुर्वन् अनपेक्षितस्नानः सर्वदाशुद्धः
सोऽग्निरापः । सुव्यत्ययः । अप उदकानि शान्त्यर्थं प्र वेति । प्रगच्छति । तत्र
दृष्टांतः । वृषभो न । यथा वृषभस्तृष्णोपशमनार्थमरण्यमध्यस्थान्युदकानि प्रगच्छति
तद्वत् । मर्ता मनुष्या ऋत्विजः सचेतसः समानमनस्काः समानप्रज्ञानाः संतो
यमग्निं प्रणयंत । हविर्भिः प्रीणयन्ति ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

तनूत्यजेव तस्करा वनगूर् रशनाभिर्देशभिरभ्यधीतां ।

इयं ते अग्ने नव्यसी मनीषा युक्त्वा रथं न शुचयद्भिरंगैः ॥६॥

तनूत्यजाऽइव । तस्करा । वनगूर् इति । रशनाभिः । दशऽभिः । अग्निः । अधीतां ।
इयं । ते । अग्ने । नव्यसी । मनीषा । युक्त्वा । रथं । न । शुचयत्ऽभिः । अंगैः ॥६॥

हे अग्ने वनगूर् वनगामिनौ तनूत्यजा चौर्ये मर्तुं कृतनिश्चयौ धृष्टौ तस्करा
तस्करौ यथा पथिकं भोषणार्थं रज्ज्वा बद्धाकृष्य च क्वचित्प्रदेशे स्थापयतः । तद्वत् ।
तथा यास्कः । तनूत्यक् तनूत्यक्ता वनगूर् वनगामिनावग्निसंथनौ वाहू तस्करा-
भ्यामुपमिमीते । नि० ३. १४. । इत्यादि । अधीतां ॥ दधातेर्लुङि सिचो लुकि छंदस्यु-
भयथेति तस आर्धधातुकत्वेन डिच्चाहुमास्येतीकारः ॥ ततो हे अग्ने ते त्वदर्थं
नव्यसी नवतरेयं मनीषा स्तुतिर्मया क्रियते । एतज्ज्ञात्वा शुचयद्भिः सर्वं प्रका-
शयद्भिरात्मीयैरंगैस्तेजोभिरात्मानं मदीयं यज्ञं प्रति युक्त्वा । योजय । कथमिव ।
रथं न । यथा रथमग्नेः संयोजयन्ति तद्वत् ॥

उखासंभरणीयेष्टावप्रेर्ब्रह्मणतो याज्या ब्रह्म च त इत्येपा । सूचितं च । ब्रह्म
च ते जातवेदो नमश्च पुरूरयग्रे पुरुधा त्वाया । आ० ४. १. । इति ॥

॥ सैषा सूक्ते सप्रमी ॥

ब्रह्म च ते जातवेदो नमश्चेयं च गीः सट्मिदर्थनी भूत् ।

रक्षा यो अग्ने तनयानि तोका रक्षोत नस्तन्वोऽं अग्रयुच्छन् ॥७॥

ब्रह्म । च । ते । जातऽवेदः । नमः । च । इयं । च । गीः । सट् । इत् । वर्धनी । भूत् ।

रक्ष । नः । अग्ने । तनयानि । तोका । रक्ष । उत । नः । तन्वः । अग्रऽयुच्छन् ॥७॥

हे जातवेदो जातप्रज्ञाग्ने ते त्वदर्थं ब्रह्मास्माभिर्दीयमानं हवीरूपमन्नं वर्धनी
वर्धनं भूत् । भवतु । तथा नमो नमस्कारश्च । किंचेयमिदानीं क्रियमाणैषा स्मृतिः
सदमित् सदैव वर्धनी वर्धयिषी भूत् । भवतु । तस्माद्दे अग्ने नोऽस्माकं तनयानि
पुत्रान् तोका पौत्रांश्च रक्ष । पालय । उतापि चाप्रयुञ्छन् अग्रमाद्यंस्त्वं नोऽस्माकं
तन्वोऽङ्गानि रक्ष ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे द्वाविंशो वर्गः ॥

एकः समुद्र इति सप्तर्चं पंचमं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । विनियोगश्च । एक
इत्यनुज्ञांतं ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

एकः समुद्रो धरुणो रयीणामस्मद्दृदो भूरिजन्मा वि चष्टे ।

सिषक्त्तूधर्निण्योरुपस्थ उत्तस्य मध्ये निहितं पदं वेः ॥ १ ॥

एकः । समुद्रः । धरुणः । रयीणां । अस्मत् । हृदः । भूरिऽजन्मा । वि । चष्टे ।

सिषक्त्ति । ऊर्ध्वः । निण्योः । उपऽस्थे । उत्तस्य । मध्ये । निऽहितं । पदं । वेरिति । वेः ॥ १ ॥

समुद्रः यस्माद्दन्तान्युदकानि वा समुद्रवतीति त्रादृशो रयीणां धनानां धरुणो
धारयित्कोऽसहायी भूरिजन्मा बहुविधजननी नानायज्ञेष्वाहवनीयादिभावेन
बहुजननः सीऽग्निरस्मत् ॥ सुपां सुलुगिति पृथ्वा लुक् ॥ अस्माकं हृदो हृद-
यान्यभिलषितानि वि चष्टे । विपश्यति जानाति । उक्तं च । मनो वै देवा मनुष्यस्य
जानंतीति । किंच निण्योः । अंतर्हितनामैतत् । अंतर्हितयोज्योतिस्समीभ्या-
माच्छादितयोः प्रातःसायंकालयोरुपस्थ उपस्थाने समीपे वर्तमानमूधो रात्रिं
सिषक्त्ति । सेवते । उपजीवति । यद्वा निण्योरंतर्हितस्थांतरिद्यस्य समीपे वर्त-
मानमूधो मेघं सेवते । अथ प्रत्यक्षः । हे अग्ने उत्सस्योदकधारकस्य लोकस्य मध्ये
पदमपां स्थानं निहितं । तन्नाध्यमिकां वाचं वेः । गच्छ । यद्वा । उत्तस्य मेघस्य
मध्ये निहितं पदं बिद्युदाख्यं तत् स्वात्मतया गच्छ ॥ वेः । वी गत्यादिषु । लङि
सिपि रूपं । वाक्यभेदादनिघातः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

समानं नीळं वृषणो वसानाः सं जग्मिरे महिषा अर्धतीभिः ।

ऋतस्य पदं क्वयो नि पांति गुहा नामानि दधिरे पराणि ॥ २ ॥

स॒मा॒नं । नी॒ळं । वृ॒ष॒णः । वसा॑नाः । सं । ज॒ग्मि॒रे । म॒हि॒षाः । अ॒र्व॑तीभिः ।
 ऋ॒त॒स्य॑ । प॒दं । क॒व॒यः । नि । पा॒न्ति॒ । गु॒हा॑ । ना॒मा॒नि॒ । द॒धि॒रे॒ । प॒रा॒णि॒ ॥ २ ॥

वृषण आहुतीनां सेक्ताः समानमेकं नीलं नीलस्थानमग्निं वसाना मंचत
 आच्छादयंतो महिषा महांतो यजमाना अर्वतीभिर्वडवाभिः सं जग्मिरे । सम-
 गच्छंत । अश्ववंतोऽभूवन् । यद्वा अग्निमेवात्मीययज्ञं प्रत्यागंतुं रोहिदाख्याभिर्वड-
 वाभिः संयोजितवंतः । तथा कवयो मेधाविन ऋतस्योदकस्य पदमावासस्थानमग्निं
 नि पांति । नितरां रक्षंति । हविर्भिः स्तुतिभिश्चाराधयंतीत्यर्थः । ततो गुहा गुहा-
 यामंतरिक्षे स्थितानि दिव्यानि नामान्युदकानि दधिरे । धारयंति । यद्वा । गुहा
 गूढे संवृते हृदये पराणि प्रधानान्यग्निर्जातवेदा वैश्वानर इत्यादीनि नामानि दधिरे ।
 कुर्वन्ति । स्तुवंतीत्यर्थः ॥

॥ अथ नृतीया ॥

ऋ॒ता॒यि॒नीं॑ मा॒यि॒नीं॑ सं द॒धा॒ते॒ मि॒त्वा॒ शि॒शुं॑ ज॒ज्ञ॒तु॒र्व॒र्ध॒य॑ती ।

वि॒श्व॑स्य॒ नाभिं॑ च॒र॒तो॒ ध्रु॒व॑स्य॒ क॒वे॒श्चि॒त्तुं॑ म॒न॒सा॒ वि॒य॑तः ॥ ३ ॥

ऋ॒त॒यि॒नीं॑ इ॒त्यु॒त॒ऽयि॒नीं॑ । मा॒यि॒नीं॑ इ॒ति॑ । सं । द॒धा॒ते॒ इ॒ति॑ । मि॒त्वा॒ । शि॒शुं॑ । ज॒ज्ञ॒तुः॑ ।
 व॒र्ध॒य॑ती॒ इ॒ति॑ ।

वि॒श्व॑स्य । नाभिं । च॒र॒तः । ध्रु॒व॑स्यं । क॒वेः । चि॒त् । तं॑ । म॒न॒सा॒ । वि॒ऽय॑तः ॥ ३ ॥

ऋतायिनी ऋतवत्यौ सत्यवत्यौ अत एव मायिनी प्रज्ञावत्यौ कर्मयुक्ते वा
 द्यावापृथिव्यौ यज्ञसाधनभूते अरणी वेममग्निं सं दधाते । सम्यक् धारयतः ।
 अग्निं सूर्यात्मना केवलाग्न्यात्मना वा संदधाते । मित्रा कालपरिमाणं कृत्वा यद्वा
 संपरिच्छिद्य शिशुं शंसनीयं वालमग्निं जज्ञतुः । जनयतः । वर्धयंती वर्धयन्त्यौ
 द्यावापृथिव्यौ । लोके यथा परिच्छेदाय मुचं पितरौ जतयतस्तद्वत् । ततो विश्वस्य
 सर्वस्य चरतो जंगमस्य ध्रुवस्य स्थावरस्य च जगतो नाभिं नाभिभूतं मध्यं प्रधा-
 नभूतं वा कवेर्मेधाविनोऽग्नेस्तंतुं तनितारं वैश्वानराख्यमंगमेव मनसा वियंती
 विविधं गच्छंतो मनुष्याः सुखेन युज्यंत इति शेषः । तं वयं यजाम इति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

ऋ॒त॒स्य॒ हि॒ व॑र्त॒न॒यः॒ सु॒जा॑त॒मि॒षो॒ वा॒जा॑य॒ प्र॒दि॒वः॒ स॒र्व॑ते ।

अ॒पी॒वा॒सं॑ रो॒द॑सी॒ वा॒च॑सा॒ने॒ घृ॒ते॒र्नि॒वा॑वृ॒धा॒ते॒ म॒धू॑नां ॥ ४ ॥

चतस्र्यं हि । वर्तनयः । सुऽजातं । इयं । वाजाय । प्रऽदिवः । सचंते ।

अधीवासं । रोदसी इति । चवसाने इति । घृतैः । अन्नैः । ववृधाते इति । मधूनां ॥४॥

चतस्र्यं यज्ञस्य वर्तनयः प्रवर्तका इषोऽभिलषितानीच्छंतः प्रदिवः पुरातना चतस्र्यजमानाः सुजातमाधानकाले सुधूपन्नमग्निं वाजाय चत्वार्यमन्नार्थं वा सचंते हि । सेवन्ते खलु । अपि च । वावसाने सर्वस्य जगत आच्छादयिष्यौ रोदसी द्यावापृथिव्यावधीवासमोषधिनक्षत्राद्यात्मना निवसंतं । यद्वाधिरूपर्थे । त्रयाणां लोकानामुपर्यग्निविद्युदादित्यात्मना निवसंतमग्निं मधूनामुदकानां जन्यत्वेन संबन्धिभिर्घृतैरन्नैः पुरोडाशादिभिश्च वावृधाते । वर्धयां चक्रतुः । वर्धयतः । तस्माद्यमपि तमग्निमभिष्टुम इत्यभिप्रायः ॥

॥ अथ षंचमी ॥

सप्त स्वसृरूपीर्वावशानो विद्वान्मध्य उज्ज्वभारा हृशे कं ।

अंतरेमे अंतरिक्षे पुराजा इच्छन्त्रिमविदत्पूषणस्य ॥५॥

सप्त । स्वसृः । अरूपीः । वावशानः । विद्वान् । मध्यः । उज्ज्व । जभार । हृशे । कं ।

अंतः । येमे । अंतरिक्षे । पुराऽजाः । इच्छन् । त्रिं । अविदत् । पूषणस्य ॥५॥

वावशानः कामयमानो वाश्यमानः स्तोत्रभिः स्तूयमानो वा विद्वान् सर्वे जानानः सोऽग्निररूपीरारोचमानाः सप्त सप्तसंख्याकाः स्वसृः स्वयंसारिणीः काली कराली चेत्यादिकाः सप्त जिह्वा मध्ये मदकराद्यज्ञादुज्ज्वभार । उज्ज्वहार । उज्ज्व हतवान् । यज्ञे स्वतेजसा प्रादुर्भूत इत्यर्थः । किमर्थं कं मुखेन हृशे सर्वेषामेव पदार्थानां दर्शनार्थं । किंच । पुराजाः पुराजातः सोऽग्निर्द्यौवापृथिव्योरंतर्मध्येऽंतरिक्षे स्थितस्ता जिह्वा येमे । नियमितवान् । सर्वत्र तेजोयुक्तो वर्तत इत्यर्थः । अपि च इच्छन् यजमानान्कामयमानोऽग्निः पूषणस्य । पूषेति पृथिवीनाम । पार्थिवस्य लोकस्य त्रिं रूपं पृथिव्यंमविदत् प्रायच्छत् । यद्वा मूर्धा भुवो भवति नक्तमग्निरतः सूर्यो जायते प्रातरुद्यन् । ऋग्वे० १०, ६८, ६. इति मंत्रांतरे दर्शनादादित्यात्मनाग्निः स्तूयते । कामयमानः सूर्यात्माग्निः सप्तसंख्याकान् स्वसृ ररमीन् मध्यः समुद्रोदकादुद्धृतवान् । प्राप्नः । अंतरिक्षे विद्युदात्मना स्थित्वा वृष्टिलक्षणं रूपं पृथिव्याः प्रयच्छति ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

सप्र मर्यादाः कवयस्ततश्चुस्तासामेकामिद्भ्यंहुरो गात् ।

आयोहं स्कंभ उपमस्यं नीळे पयां विसर्गे धरुणेषु तस्थौ ॥ ६ ॥

सप्र । मर्यादाः । कवयः । ततश्चुः । तासां । एकां । इत् । अभि । अंहुरः । गात् ।

आयोः । ह । स्कंभः । उपमस्यं । नीळे । पयां । विऽसर्गे । धरुणेषु । तस्थौ ॥ ६ ॥

कवयो मेधाविन ऋषयः सप्र मर्यादाः कामजेभ्यः क्रोधजेभ्यश्चोद्धृताः पान-
मक्षाः स्त्रियो मृगया दंडः पारुष्यमन्यदूपणमिति सप्र मर्यादाः । यद्वा । स्तेयं गुरु-
तल्पारोहणं ब्रह्महत्यां सुरापाणं दुःकृतकर्मणः पुनःपुनःसेवां पातकेऽनृतोद्यमिति
निरुक्ते निर्दिष्टाः सप्र मर्यादा अवस्थितास्ततश्चुः । तद्यतिः करोतिकर्मा । सुष्टु
लंघनीयाश्चक्रुः । त्यक्तवन्त इत्यर्थः । तासां मर्यादानामेकामिदेकामेवांहुरः पापवान्
पुरुषोऽभि गात् अभिगच्छति । यस्त्वेवं करोति स पापवान्भवतीत्यर्थः । किंच ।
आयोस्तस्य मनुष्यस्य स्कंभः स्कंभयिता निरोधकोऽग्निरुपमस्य समीपभूतस्या-
योर्नीले स्थाने पशामादित्यरूपस्य स्वस्य रश्मीनां विसर्गे विसर्जनस्थानेऽंतरिक्ष-
मध्ये वर्तमानेषु धरुणेषूपदेकेषु तस्थौ । विद्युदात्मना तिष्ठति । अनेन लोकत्रय-
वर्तित्वमिति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

असच्च सच्च परमे व्योमन्दक्षस्य जन्मन्नादितेरुपस्थे ।

अग्निर्हे नः प्रथमजा ऋतस्य पूर्व आयुनि वृषभश्च धेनुः ॥ ७ ॥

असत् । च । सत् । च । परमे । विऽओमन् । दक्षस्य । जन्मन् । अदितेः । उपऽस्थे ।

अग्निः । ह । नः । प्रथमऽजाः । ऋतस्य । पूर्वं । आयुनि । वृषभः । च । धेनुः ॥ ७ ॥

असदव्याकृतं सच्च व्याकृतं । असदेवेदमय आसीत् तत्सदासीत् तत्समभवदिति
श्रुतेः । सदसदात्मकं जगत्सर्वं परम उन्नमे ज्ञानसहिते व्योमनि कारणात्मनि
जातमभूत्सदा । अदितेः पृथिव्या उपस्य उपस्थाने समीपे दक्षस्य प्रजापतेः ।
यद्वा दक्षस्य स चेधात्मानं व्यभजतादित्यं तृतीयं वायुं तृतीयमिति श्रुतेः । तृतीयस्य
द्युलोकस्याधिष्ठातृत्वादादित्यस्य जन्मन् जन्मनि । तत एव सति मनुष्यस्य सृष्टि-
मात्पूर्वमग्निर्होमिरेवर्तस्य कर्मफलस्य भोक्तृणां नोऽस्माकं प्रथमजाः प्रथम-
जातः समुत्पन्नः । तेजोरसी निरुवर्तताग्निरिति श्रवणात् । पश्चात्तत्प्रकरणे ततो

मनुष्या अजायन्तेति प्रथमत एव मनुष्यसृष्टेरभिहितत्वात् अनन्तरं पूर्वं । उत्तरसृष्टिमपेक्ष्य पूर्वत्वं । आयुनि कालेऽयमग्निरेव वृषभश्चासीत् धेनुश्चाभवत् । स्त्रीपुंसवत् स्त्रीपुंसात्मकोऽभवदित्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य पंचमे त्रयस्त्रिंशो वर्गः ॥

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निवारयन् ।

पुमर्थोश्चतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

इति श्रीमद्राजाधिराजपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवर्तकश्रीवीरबुक्कभूपालसाम्राज्यधुरंधरेण सायणाचार्येण विरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे ऋक्संहिताभाष्ये सप्तमाष्टके पंचमोऽध्यायः ॥

यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।

निर्ममे तमहं वंदे विद्यातीर्थमहेश्वरं ॥

सप्तमस्याष्टकस्येत्यं व्याकाशीत्पंचमं सुधीः ।

सायणाहस्ततः षष्ठमध्यायं व्याचिकीर्षति ॥

दशमे मंडले प्रथमेऽनुवाके षोडश सूक्तानि । तत्रायं स यस्येति सप्तर्चं षष्ठं सूक्तं । आश्वस्य चित्तस्यार्थं वैद्युभमाग्नेयं । अयमित्यनुक्तांतं ॥ प्रातरनुवाकाश्चिन्नशस्त्रयोहक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अयं स यस्य शर्मन्वोभिरग्नेर्यते जरिताभिष्टौ ।

ज्येष्टेभिर्यो भानुभिर्ऋषूणां पर्यति परिवीतो विभावा ॥१॥

अयं । सः । यस्य । शर्मन् । अवंऽभिः । अग्नेः । एधते । जरिता । अभिष्टौ ।

ज्येष्टेभिः । यः । भानुऽभिः । ऋषूणां । पर्यति । परिऽएति । परिऽचीतः । विभाऽवा ॥१॥

जरिता स्तोताभिष्टौ यागे कृते यस्याग्नेरवोभिः पालनैः शर्मन् शर्मणि स्वगृह एधते वर्धते सोऽयमग्निर्यागार्थमस्माभिराहूत इति शेषः । विभावा दीप्तिमान्

योऽग्निर्ऋषूणां सूर्यरश्मीनां ज्येष्ठेभिः प्रशस्त्रैर्भानुभिस्तेजोभिः परिवीतः परिवृतः पर्येति सर्वतो गच्छति । यत्र यत्र गंतव्यं तत्र तत्राप्रतिहतगतिर्गच्छतीत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

यो भानुभिर्विभावां विभाव्यग्निर्देवेभिर्ऋतावाजस्रः ।

आ यो विवायं सख्या सखिभ्योऽपरिहृतो अत्यो न सग्निः ॥२॥

यः । भानुऽभिः । विभाऽवा । विऽभाति । अग्निः । देवेभिः । ऋतऽवा । अजस्रः ।

आ । यः । विवायं । सख्या । सखिऽभ्यः । अपरिऽहृतः । अत्यः । न । सग्निः ॥२॥

ऋतवा सत्यवाकवान् यज्ञवान्वाजस्रोऽनुपक्षीणोऽहिंसितो वा । केनचिदनभिभूत इत्यर्थः । विभावा दीप्तिमान्योऽग्निर्देवेभिर्देवैर्घातमानैर्भानुभिस्तेजोभिर्विभाति विविधं दीप्यते किंच योऽग्निः सख्या सख्यानि सखिभिः कर्तव्यानि कर्माणि हविरादीनि कर्तुमिति शेषः । सखिभ्यः सखिभूतानां यजमानानामर्थ्यायापरिहृतोऽपरिहिंसितः । अपरिघ्रांत इत्यर्थः । आ विवाय आभिमुख्येन गच्छति । तत्र घ्रांतः । सग्निः सदासर्पण इत्यर्थः । अत्यो न यथा सततगमनसमर्थोऽथोऽपरिघ्रांतो गच्छति तद्वत् । सोऽयमग्निरस्माभिर्योगार्थमाहूत इति पूर्ववद्योज्यं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

इंशे यो विश्वस्या देववीतेरींशे विश्वायुरुपसो व्युष्टौ ।

आ यस्मिन्मना हवीष्मनावरिष्टरथः स्कभ्राति श्रूषैः ॥३॥

इंशे । यः । विश्वस्याः । देवऽवीतेः । इंशे । विश्वऽआयुः । उपसः । विऽउष्टौ ।

आ । यस्मिन् । मना । हवीष्मि । अग्नी । अरिष्टऽरथः । स्कभ्राति । श्रूषैः ॥३॥

योऽग्निर्विश्वस्या देववीतेः सर्वस्य यज्ञस्येश इंशे । अपि च विश्वायुः सर्वत्राप्रतिहतगमन उपसो व्युष्टौ विवासन उदयकाले होमार्थं यजमानानामीश इंशे । श्रूषैः शत्रुवलैररिष्टरथोऽहिंसितयज्ञरथः सर्व एव यजमानो यस्मिन्नग्नी मना मननीयानि हवीष्वा स्कभ्रात्यादेरेण प्रतिवध्नाति प्रक्षिपति सोऽयमग्निरस्माभिर्योगार्थमाहूत इत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

शूषेभिर्वृधो जुपाणो अकैर्देवाँ अच्छां रघुपत्नां जिगाति ।

मंद्रो होता स जुह्वाँ यजिष्ठः संमिष्ठो अग्निरा जिघर्ति देवान् ॥४॥

शूषेभिः । वृधः । जुपाणः । अकैः । देवान् । अच्छां । रघुऽपत्नां । जिगाति ।

मंद्रः । होता । सः । जुह्वाँ । यजिष्ठः । संऽमिष्ठः । अग्निः । आ । जिघर्ति । देवान् ॥४॥

वृधो वर्धितोऽग्निः शूषेभिर्हविलंशणैर्वलैः । बलनिमित्तैर्हविर्भिरन्यथः ।
अकैः स्तोत्रैश्च जुपाणः सेव्यमानः सन् देवानिन्द्रादीनच्छाप्तुं रघुपत्ना लघुपतनः
शीघ्रगामी जिगाति । गच्छति । गत्वा च मंद्रः स्तुत्यो होता देवानामाह्वाता होम-
निष्पादको वा यजिष्ठो यष्टतमः संमिष्ठः स्वगुणैर्देवैर्वा संप्रयुक्तः सोऽग्निर्देवान्प्रति
हविरा जिघर्ति । आहारयति । देवेभ्यो हविर्देदातीत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

तमुस्त्रामिंद्रं न रेजमानमग्निं गीर्भिर्नमोभिरा कृणुष्वं ।

आ यं विप्रासो मतिर्भिर्गृणति जातवेदसं जुह्वं सहानां ॥५॥

तं । उसां । इंद्रं । न । रेजमानं । अग्निं । गीऽभिः । नमःऽभिः । आ । कृणुष्वं ।

आ । यं । विप्रासः । मतिऽभिः । गृणति । जातऽवेदसं । जुह्वं । सहानां ॥५॥

हे ऋत्विजो यूयमुसां भोगानामुत्साविणं दातारं रेजमानं ज्वालात्मना
कंपमानं तमग्निमिंद्रं नेद्रमिव गीर्भिः स्तुतिभिर्नमोभिर्हविर्भिश्चा कृणुष्वं । अस्मद्-
भिमुखं कुरुत । विप्रासो मेधाविनः स्तोतारः सहानां शत्रुबलाद्यभिभवितृणां
देवानां जुह्वमाह्वातारं जातवेदसं जातधनं जातप्रज्ञं वा यमधिमा गृणति ।
आदेरेण स्तुवंति । तमाकृणुष्वमिति पूर्वैण संबंधः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

सं यस्मिन्विश्वं वसूनि जग्मुर्वाजे नाश्याः सप्तिवंत एवैः ।

अस्मे ऊतीरिद्रवाततमा अवाचीना अग्ने आ कृणुषु ॥६॥

सं । यस्मिन् । विश्वा । वसूनि । जग्मुः । वाजे । न । अश्याः । सप्तिऽवंतः । एवैः ।

अस्मे इति । ऊतीः । इंद्रवातऽतमाः । अवाचीनाः । अग्ने । आ । कृणुषु ॥६॥

हे अग्ने यस्मिंस्त्वयि विश्वानि वसूनि धनानि सं जग्मुः । स्वत्वेन संगतानि भवंति । तत्र दृष्टांतः । एवैर्गमनैः संप्रीवंतः सर्पणवंतः शीघ्रगमनसमर्था अश्ववाजे न यथा संपामे संगतास्तद्वत् । हे अग्ने स त्वमिंद्रवात्तमा इंद्रेणाभिगता जती रक्षा अस्मे अस्मास्वर्वाचीना अभिमुखीरा कृणुष्व । आदरेण कुरु ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अथा ह्यग्ने महा निषद्या सद्यो जज्ञानो हव्यो बभूथ ।

तं ते देवासो अनु केतमायन्नधावर्धत प्रथमास ऊमाः ॥७॥

अथ । हि । अग्ने । महा । निऽसद्यः । सद्यः । जज्ञानः । हव्यः । बभूथ ।

तं । ते । देवासः । अनु । केतं । आयन् । अथ । अवर्धत । प्रथमासः । ऊमाः ॥७॥

अधानंतरं हि यस्माद्दे अग्ने त्वं महा महत्त्वेन जज्ञानो जायमानो ज्वलन्निषद्यो-पविश्य सद्यस्तस्मिन्प्रजननकाल एव हव्यो हवनाहं आहुतिप्रक्षेपणार्हो बभूथ भवसि तस्मात्कारणाद्देवासो हविषां दातार ऋत्विग्यजमानास्ते तव स्वभूतं तं तादृशं केतं प्रज्ञानलक्षणमन्वायन् । अनुगच्छन्ति । दीप्ते त्वयि हवीषि जुह्वतीत्यर्थः । अधानंतरमृत्विगादयः प्रथमासः क्रियाभिजनविद्यागुणैरुत्कृष्टा ऊमास्त्वया रक्षिताः संतीऽवर्धत । वर्धते ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे प्रथमो वर्गः ॥

स्वस्ति न इति सप्तर्चं सप्तमं सूक्तं । ऋष्याद्याः पूर्ववत् । स्वस्तीत्यनुक्रांतं । उक्तः सूक्तविनियोगः । स्वस्त्ययन्यां प्रधानस्य स्वस्ति न इत्येषानुवाक्या । सूचितं च । अग्निः स्वस्तिमान् स्वस्ति नो दिवो अग्ने पृथिव्याः । आ० २. १०। इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

स्वस्ति नो दिवो अग्ने पृथिव्या विश्वायुर्धेहि यजथाय देव ।

सचेमहि तवं दस्म प्रकेतैरुरुष्या ण उरुभिर्देव शंसैः ॥१॥

स्वस्ति । नः । दिवः । अग्ने । पृथिव्याः । विश्वऽआयुः । धेहि । यजथाय । देव ।

सचेमहि । तवं । दस्म । प्रऽकेतैः । उरुष्य । नः । उरुऽभिः । देव । शंसैः ॥१॥

हे देव दानादिगुणविशिष्टाग्ने त्वं दिवः पृथिव्या द्यावापृथिव्योः सका-
शाच्चोऽस्मभ्यं विश्वायुः सर्वान्नं स्वस्ति पुत्रादि यजथाय देवयागार्थं धेहि । प्रयच्छ ।

सर्वोपद्रवरहिताः सर्वान्नपुत्रयुक्ताश्च संतो वयं यथा यज्वानो भवेम तथास्मान्कुर्वीत वाक्यशेषः । अपि च वयं सचेमहि । हे दस्म दर्शनीय देवाग्ने उरुभिर्बहुभिः शंसिः शंसनीयैस्त्वव संवधिभिः प्रकैतैः पालनोपायप्रज्ञानैर्नोऽस्मानुरुष्य । रक्ष ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

इ॒मा अ॒ग्ने म॒तय॒स्तुभ्यं॑ जा॒ता गो॒भि॒रश्वै॑र॒भि गृ॑ण॒न्ति रा॒धः ।

य॒दा ते॒ म॒र्तो॑ अनु॒ भोग॒मान॒इ॒सो द॒धानो॑ म॒तिभिः॑ सु॒जात॑ ॥२॥

इ॒माः । अ॒ग्ने । म॒तयः॑ । तु॒भ्यं । जा॒ताः । गो॒भिः । अ॒श्वैः । अ॒भि । गृ॑ण॒न्ति । रा॒धः ।

य॒दा । ते॒ । म॒र्तः । अनु॑ । भो॒गं । आ॒न॒द् । व॒सो॒ इति॑ । द॒धानः । म॒ति॒ऽभिः । सु॒ऽजा॒त ॥२॥

हे अग्ने इमा ईदृश्यो मतयः स्तुतयस्तुभ्यं त्वदर्थं जाता अस्मदादिस्तोत्रमुखादुत्पन्नाः । उच्चारिता इत्यर्थः । गोभिरश्वैश्च सहितं राधस्त्वया दीयमानं हिरण्यादिकं धनमभि गृणन्ति । अभिष्टुवंति । अस्मात्स्तुत्यनुरूपात्तन्मस्मभ्यं त्वया दत्तमिति प्रशंसन्ति । यदा मर्तोऽस्मदादिको मनुष्यस्ते त्वया दीयमानं भोगं भोगार्हं धनमन्वानद् प्राप्नोति लभते तदा हे वसो प्रशस्यवसुमन् । यदा स्वेन तेजसा सर्वस्याच्छादयितः । हे सुजात शोभनकर्मार्षमुत्पन्नाग्ने त्वं दधानोऽस्मभ्यं धनं प्रयच्छन् मतिभिरस्मदीयाभिः स्तूयस इति शेषः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अ॒ग्निं म॒न्ये पि॒तर॑म॒ग्निमा॒पिम॒ग्निं भा॒तरं॑ स॒दमित॑सखायं ।

अ॒ग्नेर॒नीकं॑ वृ॒हतः॑ स॒पयं॑ दि॒वि शु॒क्रं य॒जतं॑ सूर्यस्य ॥३॥

अ॒ग्निं । म॒न्ये । पि॒तरं॑ । अ॒ग्निं । आ॒पिं । अ॒ग्निं । भा॒तरं॑ । स॒दं । इत् । स॒खायं॑ ।

अ॒ग्नेः । अ॒नीकं॑ । वृ॒हतः॑ । स॒पयं॑ । दि॒वि । शु॒क्रं । य॒जतं॑ । सूर्य॑स्य ॥३॥

अहं स्तोता पितरमग्निमेव मन्ये । जाने । आपिं बंधुमग्निमेव मन्ये । भातरमग्निमेव मन्ये । सदमित् सदवाविसंवादिनं सखायमग्निमेव जानामि । वृहतो महतोऽग्नेरनीकमाहवनीयाख्यं मुलं सपयं । परिचरामि । तप लुप्तोपममेतत् । दिवि द्युलोके स्थितं यजतं यदर्थं पूजनीयं सूर्यस्य संवधि शुक्रं दीप्तिमन्मंडलं यथा कश्चिदभिप्रेतार्थसिद्धय आराधयति तद्वत् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

सिध्ना अग्ने धियो अस्मे सनुचीर्य चायसे दम् आ नित्यहोता ।

ऋतावा स रोहिदंश्वः पुरुक्षुद्युभिरस्मा अहंभिर्वा ममस्तु ॥४॥

सिध्नाः । अग्ने । धियः । अस्मे इति । सनुचीः । यं । चायसे । दमे । आ । नित्यं ऽहोता ।

ऋत०वा०सः । रोहित०श्वः । पुरु०क्षुः । द्यु०भिः । अस्मै । अहं०भिः । वा०मं । अस्तु ॥४॥

हे अग्ने सनुचीः संभक्ष्योऽस्मे अस्माकं संवंधिन्यो धियः स्तुतयः सिध्नाः सिद्धा निष्पन्नाः । त्वर्थमस्माभिः कृता इत्यर्थः । दम् आ अस्मद्यज्ञगृहे मर्यादतयावस्थितस्त्वं नित्यहोता सततं होमनिष्पादको देवानामाह्वाता वा सन् यं चायसे कर्मवैगुण्याद्रक्षसि सोऽहं त्वत्प्रसादात्तत्सायुज्यं गतः सन् ऋतवा यज्ञवान् सत्यवान् वा स्यामिति शेषः । रोहिदंश्वो रोहितसंज्ञकाश्चः पुरुक्षुः बहून्श्च स्यां । किंच । अस्मा ईहम्भूताय तुभ्यं द्युभिर्दीप्तिष्वहभिरहःसु दिवसेषु वामं वननीयं हविरस्तु ॥

॥ अथ पंचमी ॥

द्युभिर्हितं मित्रमिव प्रयोगं प्रत्नमृत्विजं मध्वरस्यं जारं ।

बाहुभ्यामग्निमायवोऽजनंत विष्णु होतारं न्यसादयंत ॥५॥

द्युऽभिः । हितं । मित्रं ऽइव । प्र०योगं । प्रत्नं । ऋ०त्विजं । अध्वरस्यं । जारं ।

बा०हु०भ्यां । अग्निं । आ०यवः । अ०ज०नंत । वि०ष्णु । हो०तारं । नि । अ०सा०द०यंत ॥५॥

द्युभिर्हितं दीप्तिराहितं मित्रमिव स्निग्धमिव प्रयोगं प्रयोक्तव्यं प्रत्नं पुराणमृत्विजं होतृसंज्ञकं । अग्निर्वै देवानां होतासीदिति श्रुतेः । अध्वरस्य जारं समापयितारमेवंभूतमग्निमायवौ यजमाना मनुष्या बाहुभ्यामजनंत । जनितवंतः । किंच विष्णु मनुष्येषु तदाकारेषु देवेष्वित्यर्थः । होतारमाह्वातारं न्यसादयंत । नियमेन सादितवंतः । देवानां यागार्थं निरुपितवंत इत्यर्थः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स्वयं यंजस्व दिवि देव देवान्किं ते पाकः कृण्वदप्रचेताः ।

यथायंज ऋतुभिर्देव देवानेवा यंजस्व तन्वं सुजात ॥६॥

स्वयं । यजस्व । दिवि । देव । देवान् । किं । ते । पाकः । कृणवत् । अप्रऽचेताः ।
यथा । अयजः । ऋतुऽभिः । देव । देवान् । एव । यजस्व । तन्वं । सुऽजात ॥ ६ ॥

हे देव द्योतमानामे त्वं दिवि द्युलोके स्थितान्देवानिन्द्रादीन् स्वयमात्मनैव
यजस्व । पाकः पक्तव्यप्रज्ञोऽप्रचेता अप्रकृष्टज्ञानो मनुष्यस्ते तव किं कृणवत् ।
किं करोति । त्वयानधिष्ठितः किञ्चिदपि न जानातीत्यर्थः । किञ्च हे देव त्वमृतुभिः
कालविशेषैर्देवान्यथायज इष्टवानसि एवैवं हे सुजात शीभनजन्मक्षत्रे तन्व-
मात्मानमपि यजस्व ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

भवां नो अप्रेऽवितोत गोपा भवां वयस्कृदुत नो वयोधाः ।

रास्वां च नः सुमहो ह्यदातिं चास्वीत नस्तन्वोऽप्रयुच्छन् ॥ ७ ॥

भवां नः । अप्रे । अविता । उत । गोपाः । भवां । वयःऽकृत् । उत । नः । वयःऽधाः ।

रास्वां च । नः । सुऽमहः । ह्यदातिं । चास्वां । उत । नः । तन्वः । अप्रेऽयुच्छन् ॥ ७ ॥

हे अप्रे त्वं नोऽस्माकमवितादृष्टभयेभ्यो रक्षको भव । भूयाः । उतापि च
गोपा अदृष्टभयेभ्यो गोप्ता रक्षको भव । उतापि च वयस्कृदन्नस्य कर्ता भव ।
वयोधा अन्नस्य दाता भव । हे सुमहः सुष्ठु पूजनीयाम्रे त्वं स्वभूतां ह्यदातिं हविषो
दातिं नोऽस्मभ्यं रास्व च । प्रयच्छ । उतापि च नोऽस्माकं स्वभूतास्तन्वः शरी-
राण्यप्रयुच्छन् अप्रमाद्यन् चास्व । पालय ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे द्वितीयो वर्गः ॥

प्र केतुनेति नवर्चमष्टमं सूक्तं वैष्टुभं । तष्टुवस्तिशिरा नामर्षिः । आदितः
पडाग्नेय्यस्ततस्तिष्ठ ऐन्द्रः । तथा चानुक्रांतं । प्र केतुना नव विशिरास्वाष्टसृचोऽन्त्य
ऐन्द्र इति । आदितः पक्षां प्रातरनुवाकाश्विनशश्वयोराग्नेयक्रतावुक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र केतुना बृहता यात्यशिरा रोदसी वृषभो रोरवीति ।

दिवश्चिदंतौ उपमाँ उदान्ठुपामुपस्ये महिपो ववर्थ ॥ १ ॥

प्र । केतुना । बृहता । याति । अग्निः । आ । रोदसी इति । वृषभः । रोरवीति ।

दिवः । चित् । अंतान् । उपऽमान् । उत । आनद् । अयां । उपऽस्ये । महिपः । ववर्थ ॥ १ ॥

अग्निर्वृहता महता केतुना प्रज्ञानेन युक्तः सन् आ इदानीं रोदसी द्यावा-
पृथिव्यौ प्र याति । प्रकर्षेण गच्छति । किञ्च देवानामाह्वानकाले वृषभ इव
रोरवीति । अन्वर्थं शब्दं करोति । दिवश्चित् द्युलोकस्याप्यन्तानवसानानुपमान्
समीपांश्च प्रदेशान् ज्वलनात्मनादित्यात्मना वा स्थित उदानद् । ऊर्ध्वं व्याप्नोति ।
अपां वृष्टिलक्षणानामुदकानामुपस्थ उपस्थानेऽन्तरिक्षे वैद्युतात्मना महिषो
महान्ववर्ध । वर्धते ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

मुमोद् गर्भो वृषभः ककुद्भानस्त्रेमा वत्सः शिमीवाँ अरावीत् ।

स देवतान्युद्यतानि कृण्वन्स्वेषु क्षयेषु प्रथमो जिगाति ॥२॥

मुमोद् । गर्भः । वृषभः । ककुत्ऽमान् । अस्त्रेमा । वत्सः । शिमीऽवान् । अरावीत् ।

सः । देवऽताति । उत्ऽयतानि । कृण्वन् । स्वेषु । क्षयेषु । प्रथमः । जिगाति ॥२॥

गर्भो द्यावापृथिव्योरन्तर्गतो वृषभः कामानां वर्धिताग्निः ककुद्भान् उन्नततेजस्को
मुमोद् । मोदते । किञ्च । अस्त्रेमा । प्रशस्यनामैतत् । प्रशस्तो वत्सो नक्तोप-
सोर्वत्सभूतः सायंप्रातराहुत्युपजीवनात् शिमीवान् हविर्वहनदेवाह्वानादिकर्मवा-
नग्निररावीत् । देवाह्वानादिशब्दं करोति । सोऽग्निर्देवताति यज्ञ उद्यतान्युद्य-
मान्युत्साहकर्माणि कृण्वन् कुर्वन् स्वेषु क्षयेष्वात्मीयेष्वाहवनीयादिस्थानेषु स्थितः
प्रथमो देवानां स्थानेषु मुख्यो जिगाति । गच्छति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

आ यो मूर्धानं पित्रोरन्व न्यध्वरे दधिरे सूरौ अरणैः ।

अस्य पत्नन्नरुपीरश्वबुधा ऋतस्य योनौ तन्वो जुपंत ॥३॥

आ । यः । मूर्धानं । पित्रोः । अन्व । नि । अन्ध्वरे । दधिरे । सूरः । अरणैः ।

अस्यं । पत्नन् । अरुपीः । अश्वऽबुधाः । ऋतस्यं । योनौ । तन्वः । जुपंत ॥३॥

योऽग्निः पित्रोर्मातापितृभूतयोर्द्यावापृथिव्योर्मूर्धानमारन्व । स्वतेजोभिरा-
रभते । यथा । मातापितृभूतयोररण्योर्मूर्धानं शिरोवत्प्रधानभूतं मंथनप्रदेशं । आङ्
ईपदर्धं । आरन्वेषदिनस्ति । निर्मथनकालेऽपि दाहेन दग्धुं समर्थः । सूरः
सुवीर्यस्याप्रेरणो गमनशीलं तेजोऽन्ध्वरे यज्ञे नि दधिरे । यष्टारो नियमेन

धारयन्ति । अस्याग्नेः पत्नन् पतनेऽरुषीरारोचमाना ऋतस्य यज्ञस्य योनौ स्थानेऽश्वबुधा व्याप्तमूला अशनबंधना वा । हविराहारान्विता इत्यर्थः । तन्वः स्वदीयास्तनूर्जुषंत । कवयः सेवन्ते ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

उष उंषो हि वंसो अयमेपि त्वं यमयोरभवो विभार्वा ।

ऋताय सप्त दधिषे पदानि जनयन्मिचं तन्वेऽस्वायै ॥४॥

उषःऽउषः । हि । वंसो इति । अयं । एपि । त्वं । यमयोः । अभवः । विभाऽवां ।

ऋताय । सप्त । दधिषे । पदानि । जनयन् । मिचं । तन्वे । स्वायै ॥४॥

हे वंसो स्वेन तेजसा सर्वस्याच्छादयितर्वसुमन्वा प्रशस्य चाग्ने त्वमुष उषः सर्वस्या एवोषसोऽयं पूर्वमेपि । प्राप्नोषि । अपि च । यमयोर्युग्मयोः परस्परमवियुक्तयोरहोरात्रयोर्विभावा दीप्तिमानभवः । भवसि । तन्वे स्वाया आत्मीयाच्छरीरान्मिचमादित्यं जनयन् उत्पादयन् सप्त पदानि सप्तसंख्याकानि धिष्ण्यादिस्थानान्यृताय यज्ञार्थं दधिषे । धारयसि ॥

॥ अथ पंचमी ॥

भुवश्चक्षुर्मह ऋतस्य गोपा भुवो वरुणो यदृताय वेपि ।

भुवो अपां नपाज्जातवेदो भुवो दूतो यस्य ह्यं जुजोषः ॥५॥

भुवः । चक्षुः । महः । ऋतस्य । गोपाः । भुवः । वरुणः । यत् । ऋताय । वेपि ।

भुवः । अपां । नपात् । जातऽवेदः । भुवः । दूतः । यस्य । ह्यं । जुजोषः ॥५॥

महो महत् ऋतस्य यज्ञस्य हे अग्ने त्वं चक्षुरिव प्रकाशको भुवः । भवसि । गोपा यज्ञस्य रक्षकस्त्वमेव भवसि । यद्यदृताय सोमरसलक्षणस्योदकस्यादानार्थं वरुण आदित्यो वेपि गच्छसि तदा त्वमेव भुवो । भवसि । हे जातवेदो जातप्रज्ञाग्नेऽपां वृष्टिलक्षणात्तामुदकानां नपात् पीवस्त्वमेव भुवो । भवसि । अग्नी हि मेघो जायते मेघादग्निर्विद्युद्रूपो जायत इत्यपां पीवत्वमुच्यते । यस्य यजमानस्य ह्यं हविर्जुषोषः सेवसे तस्य दूतो भुवः । भवसि ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे तृतीयो वर्गः ॥

दर्शपूर्णमासयोराम्रेयस्य याज्या भुवो यज्ञस्येत्येषा । सूत्रितं च । तासां याज्या-
नुवाक्या अग्निर्मूर्धा भुवो यज्ञस्य । आ० १. ६. । इति ॥ आग्नेयी काचित्काम्येष्टिः ।
तस्यामेवैव याज्या । सूत्रितं च । आग्नेय्या उत्तरे नित्ये मूर्धन्वतः । आ० २. १०. । इति ॥

॥ सैषा सूक्ते षष्ठी ॥

भुवो यज्ञस्य रजसश्च नेता यवां नियुद्धिः सचसे शिवाभिः ।

दिवि मूर्धानं दधिषे स्वर्षा जिह्वामग्ने चकृषे हव्यवाहं ॥ ६ ॥

भुवः । यज्ञस्य । रजसः । च । नेता । यवां । नियुत्ऽभिः । सचसे । शिवाभिः ।

दिवि । मूर्धानं । दधिषे । स्वःऽसां । जिह्वां । अग्ने । चकृषे । हव्यऽवाहं ॥ ६ ॥

हे अग्ने त्वं यवा यस्मिन्नंतरिक्षे शिवाभिः कल्याणीभिर्नियुद्धिर्नियुत्संज्ञकाभि-
रश्वजातिभिः संबद्धं वायुं सचसे संगच्छसे तस्मिन्नंतरिक्षे यज्ञस्य रजसश्चीदकस्य
च नेता प्रापयिता भुवः । भवसि । अग्निर्वा इतो वृष्टिं समीरयतीति ध्रुतेः ।
किंच दिवि द्युलोके मूर्धानं शिरोवत्प्रधानभूतं स्वर्षा सर्वस्य संभक्तारमादित्यं
दधिषे । हविर्वहनद्वारेण धारयसि । हे अग्ने त्वं जिह्वां ज्वालां हव्यवाहं हविषो
वोद्धी चकृषे । करोषि ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अस्य चितः ऋतुना वग्ने अंतरिच्छन्धीति पितुरेवैः परस्य ।

सचस्यमानः पिचोरुपस्थे जामि द्रुवाण आयुधानि वेति ॥ ७ ॥

अस्य । चितः । ऋतुना । वग्ने । अंतः । इच्छन् । धीतिं । पितुः । एवैः । परस्य ।

सचस्यमानः । पिचोः । उपऽस्थे । जामि । द्रुवाणः । आयुधानि । वेति ॥ ७ ॥

अस्मिंस्तु च इंद्र इममर्थं ब्रवीति । हे चित सर्वेषामायुधानि वेत्ता त्वं त्वष्टृपुत्रस्य
चिशिरसो वधार्थं मम साहाय्यं कुर्वितीद्रेणैवं पृष्टस्त्रितः स्ववीर्यवृद्धार्थं यज्ञभागं
वधे । स चंद्रस्तस्मै पाणिप्रक्षालनार्थं जलं यज्ञभागं च दत्तवान् । अनेन यज्ञ-
भागेन वृद्धवीर्यस्त्रित एतत्संज्ञक ऋषिरेवैरात्मनो रक्षयैर्युक्तोऽन्तर्यज्ञस्य मध्ये
धीतिं भागमिच्छन् परस्योत्कृष्टस्य पितुः सर्वस्य जगतः पालयितुरस्वेंद्रस्य ऋतुना
चिशिरसो मम वधार्थं साहाय्यभूतेन कर्मणा निमित्तेन वधे । सखायं वृतवान् ।
किंच । पिचोर्मातापितृभूतयोर्दीवापृथिव्योरुपस्थे समीपस्थे यज्ञे सचस्यमान

चृत्विग्भिः सेव्यमानस्त्रितो जामि योग्यमिन्द्रस्यानुरूपं स्त्रोचं ब्रुवाण इंद्रस्य
बलवृद्धयर्थमुच्चारयन् आयुधानि स्वभूतानि वेति । त्वष्टपुत्रस्य मम वधार्थः
मागच्छति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

स पित्र्याण्यायुधानि विद्वानिद्रेषित आसौ अभ्ययुध्यत् ।

विशीर्षाणं सप्ररश्मिं जघन्वान् त्वाष्टस्य चिन्निः संसृजे चित्तो गाः ॥ ८ ॥

सः । पित्र्याणि । आयुधानि । विद्वान् । इंद्रोऽइषितः । आसः । अभि । अभ्युध्यत् ।

चिऽशीर्षाणं । सप्रऽरश्मिं । जघन्वान् । त्वाष्टस्य । चित् । निः । संसृजे । चित्तः । गाः ॥ ८ ॥

आस्य आस्यस्य पुत्रोऽयां पुत्रो वा । तकारोपजनच्छांदसः । स चित्तः पित्र्याणि
स्वपितृसंबन्धीन्यायुधानि विद्वान् जानन् इंद्रेषितस्त्रिशिरसा मया सह युद्धार्थ-
मिद्रेण प्रेषितः सन् अभ्ययुध्यत् । आभिमुख्येन युद्धवान् । तदनंतरं सप्ररश्मिं
शत्रुनियमनार्थं सप्रप्रयहहस्तं । यद्वा । सप्ररश्मिरादित्यः । तत्सदृशं विशीर्षाणं वि-
शिरस्कं मां जघन्वान् हतवान् । मूर्च्छितं कृतवानित्यर्थः । किंच चित्तस्त्वाष्टस्य चित्
त्वष्टपुत्रस्य ममापि गाः पशूनिः संसृजे । विसृष्टवान् । अपहृतवानित्यर्थः ॥

॥ अथ नवमी ॥

भूरीदिंद्रं उदिनंक्षंतमोजोऽवाभिनत्सत्यतिर्मन्यमानं ।

त्वाष्टस्य चिद्विश्वरूपस्य गोनामाचक्राणस्त्रीणि शीर्षा परां वक् ॥ ९ ॥

भूरि । इत् । इंद्रः । उत् । उदिनंक्षंतं । ओजः । अवं । अभिनत् । सत् । संपतिः । मन्यमानं ।

त्वाष्टस्य । चित् । विश्वरूपस्य । गोनां । आऽचक्राणः । चीणिं । शीर्षा । परां ।

वर्गितिं वक् ॥ ९ ॥

सत्पतिः सतां पालक इंद्रो भूरीद्वहेव पूर्वतुल्यमतिरिक्तं बीजो बलमुदि-
नक्षंतं व्याभ्रवंतं मन्यमानं शूरमित्यात्मानं चिंतयंतं । यद्वा मन्यतिदीपिकर्मा
क्रोधकर्मा वा । दीप्यमानं क्रुध्यंतं वा त्वष्टपुत्रं मामवाभिनत् । वज्रेण विदारि-
तवान् । विदार्यं त्वाष्टस्य चित् त्वष्टपुत्रस्यापि गोनां गवां स्वामिन इति शेषः ।
विश्वरूपस्य सम चीणि शीर्षा शीर्षाण्याचक्राण आ समंताच्छब्दं कुर्वन् परा वक् ।

पराङ्मुखस्य वृक्षवान् । छिन्नवानित्यर्थः । ईदृशं भावि वस्तु विश्वरूपः स्वप्नांतेऽनेन
नृचेन दृष्टवान् ॥

॥ इति सप्तमस्य पद्ये चतुर्थो वर्गः ॥

आपो हीति नवचं नवमं सूक्तं । अंबरीषस्य राज्ञः पुत्रः सिंधुद्वीप ऋषिस्त्वष्ट्र-
पुत्रस्त्रिशिरा वा । इदमाप इत्यादिके द्वे अनुष्टुभौ ईशाना इति वर्धमाना । आपः
पृणीतेति प्रतिष्ठा । शिष्टा गायत्र्यः । आपो देवता । तथा चानुक्रांतं । आपो हि
सिंधुद्वीपो वांबरीष आपं गायत्रं अनुष्टुवंतं पंचमी वर्धमाना सप्तमी प्रतिष्ठेति ॥
गतः सूक्तविनियोगः । आप्तिमारुत आपो हि छेत्याद्यास्तिस्रः । सूचितं च । आपो
हि छेति तिस्रो वियतमप उपस्मृशन् । आ० ५. २०. । इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

आपो हि षा मयोभुवस्ता न ऊर्जे दधातन । महे रणाय चक्षसे ॥१॥

आपः । हि । स्थ । मयःऽभुवः । ताः । नः । ऊर्जे । दधातन । महे । रणाय । चक्षसे ॥१॥

हि यस्मात्कारणादापो या यूयं मयोभुवः सुखस्य भावयिष्यः स्थ भवथ
तास्तादृश्यो यूयं नोऽस्मानूर्जेऽन्नाय दधातन । धत्त । अन्नप्राप्तियोग्यानस्मान्
कुरुत । अन्नमस्मभ्यं दत्तेत्यर्थः । महे महते रणाय रमणीयाय चक्षसे दर्शनाय
सम्यग्ज्ञानाय च धत्त । अस्मान् सम्यग्ज्ञानं प्रति योग्यान्कुरुतेत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

यो वः शिवतमो रसस्तस्य भाजयतेह नः । उशतीरिव मातरः ॥२॥

यः । वः । शिवऽतमः । रसः । तस्य । भाजयत्त । इह । नः । उशतीःऽइव । मातरः ॥२॥

हे आपः वो युष्माकं स्वभूतो यो रसः शिवतमः सुखतम इहास्मिँल्लोके तस्य
तं रसं नोऽस्मान् भाजयत । सेवयत । उपयोजयतेत्यर्थः । तत्र दृष्टांतः । उश-
तीरिव । उशत्य इव पुत्रसमृद्धिं कामयमाना मातरः स्तन्यं रसं यथा भाजयन्ति
प्रापयन्ति तद्वत् ॥

॥ अथ तृतीया ॥

तस्मा अरं गमाम वो यस्य क्षयाय जिन्वथ । आपो जनयथा च नः ॥३॥

तस्मै । अरं । गमा । म । वः । यस्य । क्षयाय । जिन्वथ । आपः । जनयथा । च । नः ॥३॥

हे आपो यूयं यस्य पापस्य क्षयाय विनाशायस्माञ्जिन्वथ प्रीणयथ तस्मै
तादृशाय पापक्षयायारं क्षिप्रं वो युष्मान् गमाम । गमयाम । वयं शिरसि
प्रक्षिपामेत्यर्थः । यद्वा यस्यान्नस्य क्षयाय निवासार्थं यूयमोषधीर्जिन्वथ तर्पयथ
तस्मै तदन्नमुद्दिश्य वयमरमलं पर्याप्तं यथा भवति तथा वो युष्मान्गमाम । गच्छाम ।
किंच हे आपो नोऽस्माञ्जनयथ च । पुचपौचादिजनने प्रयोजयतेत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

शं नो देवीरभिष्टय आपो भवंतु पीतये । शं योरभि स्रवंतु नः ॥४॥

शं । नः । देवीः । अभिष्टये । आपः । भवंतु । पीतये । शं । योः । अभि । स्रवंतु । नः ॥४॥

नोऽस्माकं पापापनोदद्वारेण शं सुखं भवंतु देवीर्दिव्य आपः । अभिष्टयेऽस्म-
द्यज्ञाय भवंतु । यज्ञांगभावाय च भवन्तित्यर्थः । पीतये पानाय च भवंतु । तथा
शमुत्पन्नानां रोगाणां शमनं योर्यावनमनुत्पन्नानां पृथक्करणं च कुर्वंतु । अपि
च । नोऽस्माकमभ्युपरि स्रवंतु । शुद्धार्थं सिंचंतु ॥

॥ अथ पंचमी ॥

ईशाना वार्याणां क्षयंतीश्वर्यणीनां । अपो याचामि भेषजं ॥५॥

ईशानाः । वार्याणां । क्षयंतीः । चर्षणीनां । अपः । याचामि । भेषजं ॥५॥

वार्याणां वारिप्रभवानां व्रीहियवादीनां यद्वा वरणीयानां धनानामीशाना
ईश्वराश्चर्षणीनां मनुष्याणां क्षयंतीर्निवासयित्रीरप उदकानि भेषजं । सुखना-
मैतत् । पापापनोदनं सुखं याचामि । अहं प्रार्थये ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अप्सु मे सोमो अन्नवीदंतर्विश्वानि भेषजा । अग्निं च विश्वशंभुवं ॥६॥

अप्ऽसु । मे । सोमः । अन्नवीत् । अंतः । विश्वानि । भेषजा । अग्निं । च । विश्वऽशंभुवं ॥६॥

॥ अथ सप्तमी ॥

आपः पृणीत भेषजं वरुषं तन्वेऽमम । ज्योक् च सूर्यं हजे ॥७॥

आपः । पृणीत । भेषजं । वरुषं । तन्वे । मम । ज्योक् । च । सूर्यं । हजे ॥७॥

॥ अथाष्टमी ॥

इदमापः प्र वहत यत्किं च दुरितं मयि ।

यद्वाहमभिदुद्रोह यद्वा शेष उतानृतं ॥८॥

इदं आपः । प्र । वहत । यत् । किं । च । दुःइतं । मयि ।

यत् । वा । अहं । अभिऽदुद्रोहं । यत् । वा । शेषे । उत । अनृतं ॥८॥

॥ अथ नवमी ॥

आपो अद्यान्वचारिषं रसेन समगस्महि ।

पर्यस्वानग्र आ गहि तं मा सं सृज वर्चसा ॥९॥

आपः । अद्य । अनु । अचारिषं । रसेन । सं । अगस्महि ।

पर्यस्वान् । अग्ने । आ । गहि । तं । मा । सं । सृज । वर्चसा ॥९॥

अप्सु मे सोमो अब्रवीदित्यादिकाश्चतस्र ऋचः प्रथमाष्टके द्वितीयाध्याये वि-
नियोगपुरःसरं व्याख्याताः ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे पंचमो वर्गः ॥

ओ चिदिति चतुर्दशर्चं दशमं सूक्तं । अत्रानुक्रम्यते । ओ चित्पिच्छूना वैवस्व-
तयोर्यमयम्योः संवादः षष्ठययुग्भिर्यमी मिथुनार्थं यमं प्रोवाच स तां नवमीयु-
ग्भिरनिच्छन् प्रत्याचष्ट इति । ततः षष्ठ्यां प्रथमातृतीयाद्ययुग्सु विवस्वतः पुत्री
यम्यृषिर्यमो देवता । यस्य वाक्यं स ऋषिर्या तेनोच्यते सा देवतेति न्यायात् ।
तथा नवम्यां द्वितीयाचतुर्थीप्रभृतिषु युग्सु वैवस्वतो यम ऋषिर्यमी देवता ।
अनादेशपरिभाषया चिष्टुप् । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

ओ चित्तखायं सख्या ववृत्यां तिरः पुरु चिदर्णवं जगन्वान् ।

पितुर्नर्पातमा दधीत वेधा अधि द्यमिं प्रतरं दीध्यानः ॥१॥

ओ इति । चित् । सखायं । सख्या । ववृत्यां । तिरः । पुरु । चित् । अर्णवं । जगन्वान् ।

पितुः । नर्पातं । आ । दधीत् । वेधाः । अधि । द्यमिं । प्रऽतरं । दीध्यानः ॥१॥

अचास्मिन्सूक्ते वैवस्वतयोर्यमयस्योः संवाद उच्यते । अस्यामृचि यमं प्रति यमी प्रोवाच । तिरोऽंतर्हितमप्रकाशमानं । निर्जनप्रदेशमित्यर्थः । पुरु चिद्ब्रह्मपि विस्तीर्णं चार्णवं समुद्रैकदेशमवांतरद्वीपं जगन्वान् । गतवती यमी । चिदिति पूजार्थं । पूजितमिष्टं । श्रेष्ठमित्यर्थः । सखायं गर्भवासादारभ्य सखीभूतं यमं सख्या सख्याय स्त्रीपुरुषसंपर्कजनितमित्रत्वाय ओ ववृत्त्यां । आवर्तयामि । आभिमुख्येन स्थित्वा लज्जां परित्यज्य त्वत्संभोगं करोमीत्यर्थः । धर्मस्य त्वरिता गतिरिति न्यायेन कामस्य त्वरितत्वात् । अपि च पितुरावयोर्भविष्यतः पुत्रस्य पितृभूतस्य तवार्थायाधि क्षमि । अधि पृथिव्यां । पृथिवीस्थानीये ममोदर इत्यर्थः । प्रतरं प्रकृष्टं । सर्वगुणोपेतमित्यर्थः । नपातं गर्भलक्षणमपत्यं वेधा विधाता प्रजापतिर्दीध्यान आवयोरनुरूपस्य पुत्रस्य जननार्थमावां ध्यायन् आदधीत । प्रजापतिर्धाता गर्भं दधातु त इत्युक्तत्वात् ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

न ते सखां सख्यं वष्ट्येतत्सलक्ष्मा यद्विपुरुषा भवति ।

महस्पुत्रासो असुरस्य वीरा दिवो धर्तारं उर्विया परि खन् ॥२॥

न ते । सखां । सख्यं । वष्टि । एतत् । सलक्ष्मा । यत् । विपुरुषा । भवति ।

महः । पुत्रासः । असुरस्य । वीराः । दिवः । धर्तारः । उर्विया । परि । खन् ॥२॥

यम आत्मानं परोक्षीकृत्य यमी प्रत्युवाच । हे यमि ते तव सखा गर्भवासलक्षणेन सखीभूतो यम एतदीदृशं त्वयोक्तं स्त्रीपुरुषपलक्षणं सख्यं न वष्टि । न कामयते । यद्यस्मान्कारणाद्यमी सलक्ष्मा समानयोनित्वलक्षणा विपुरुषा भगिनीत्वाद्विपमरूपा भवति भवति तस्मान्न वष्टीत्यर्थः । इदानीं तिरः पुरु चिदणं वं जगन्वानित्यस्य प्रतिवचनमुच्यते । महो महतोऽसुरस्य प्राणवतः प्रजावतो वा प्रजापतेः पुत्रासः पुत्रभूता वीराः । वीरो वीरयत्यमिचान्वेतेर्वा स्यात्कृतिकर्मणो वीरयतेर्वा । नि० १.७. । इति निरुक्तं । शत्रूणां विविधमीरयितारो धर्तारो धारयितारो दिवो द्युलोकस्य । प्रदर्शनमेतत् । द्युप्रभृतीनां लोकानामित्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

उशंति घा ते अमृतांस एतदेकस्य चित्त्वजसं मत्स्य ।

नि ते मनो मनसि धायस्मे जन्युः पतिस्तन्वपुमा विविग्याः ॥३॥

उ॒शं॒ति॒ । घ॒ । ते॒ । अ॒मृ॒ता॒सः । ए॒तत् । ए॒क॒स्य॒ । चि॒त् । न्य॒ज॒सं॒ । म॒त्य॒स्य॒ ।

नि॒ । ते॒ । म॒नः॒ । म॒न॒सि॒ । धा॒यि॒ । अ॒स्मे॒ इति॒ । ज॒न्युः॒ । प॒तिः॒ । त॒न्वं॒ । आ॒ । वि॒वि॒श्याः॒ ॥ ३॥

पुनरपि यमी यमं प्रत्युवाच । घेति निपातोऽप्यर्थे । हे यम ते प्रसिद्धा अमृतासः प्रजापत्यादयोऽपि देवा एतदीदृशं शास्त्रेणामभ्यत्वेनोक्तं त्यजसं । त्यज्यते परस्मै प्रदीयत इति त्यजसं दुहितृभगिन्यादिस्त्रीजातमुशंति । कामयते । एकस्य चित् सर्वस्य जगतो मुख्यस्यापि प्रजापत्यादेः स्वदुहितृभगिन्यादीनां संबन्धोऽस्तीति शेषः । अतः कारणात्ते तव मनश्चित्तमस्मे अस्माकं । ममेत्यर्थः । मनसि चित्ते नि धायि । निधीयतां । अहं त्वां कामये त्वं मामपि कामयस्वेत्यर्थः । अपि च जन्युरिति लुप्तोपममेतत् । जन्युरिव यथा जनयिता प्रजापतिः पतिर्भर्ता भूत्वा स्वदुहितुः शरीरं संभोगेनाविष्टवान् तथा त्वमपि मम पतिर्भूत्वा तन्वं मदीयं शरीरमा विविश्याः । संभोगेनाविश । योनौ प्रजननप्रक्षेपोपगूहचुंबनादिना मां संभुंक्ष्वेत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

न यत्पुरा चकृमा क्वं नूनमृता वदंतो अनृतं रपेम ।

गंधर्वा अप्स्वपां च योषां सा नी नाभिः परमं जामि तन्नौ ॥ ४ ॥

न । यत् । पुरा । च॒कृ॒म । क॒त् । ह् । नू॒नं॒ । अ॒नृ॒ता॒ । व॒द॒न्तः॒ । अ॒नृ॒तं॒ । र॒पे॒म॒ ।

ग॒न्ध॒र्वः॒ । अ॒प्स्व॒पा॒ । च॒ । यो॒षां॒ । सा॒ । न॒ । ना॒भिः॒ । प॒र॒मं॒ । जा॒मि॒ । त॒त् । नौ॒ ॥ ४ ॥

यमी यमी पुनर्वृत्ते । पुरा पूर्वं प्रजापतेर्यदगम्यागमनमपरिमितसामर्थ्योपेतत्वात्कृतं तथा वयं न चकृम । नाकुर्म । वयमृतानि सत्यानि वदंतो ब्रुवंतोऽनृतमसत्ये क्व कदा खलु नूनं निश्चितं रपेम । वदेम । न कदाचिदपीत्यर्थः । अगम्यागमनं न कुर्म इति यावत् । अपि च अप्सु । अंतरिक्षनामैतत् । अंतरिक्षे स्थितो गंधर्वः । गवां रश्मीनामुदकानां वा धारयितादित्योऽप्यांतरिक्षस्था सा प्रसिद्धा योषादित्यस्य भार्या सरण्यूश्च नी नावावयोर्नाभिस्तृप्तिस्थानं । मातापितरावित्यर्थः । तन्नस्मात्कारणान्नावावयोर्जामि वांधवमुत्कृष्टं । एवं सत्यावयोरगम्यागमनरूपत्वात्कर्तुमयुक्तं तस्मादेतन्न करोमीत्यभिप्रायः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

गर्भं नु नीं जनिता दंपती कर्द्ववृषां सविता विश्वरूपः ।

नकिरस्य प्र मिंनंति अतानि वेदं नावस्य पृषिषी उत द्यौः ॥ ५ ॥

गर्भे। नु। नौ। जनिता। दंपती इति दंऽपती। कः। देवः। तृष्टा। सविता। विश्वऽरूपः।
नक्तिः। अस्य। प्र। मिनंति। व्रतानि। वेद। नौ। अस्य। पृथिवी। उत। द्यौः ॥५॥

तृष्टा रूपाणां कर्ता सविता सर्वेषां शुभाशुभस्य प्रेरको विश्वरूपः सर्वात्मको
देवो दानादिगुणयुक्तो जनिता जनयिता प्रजापतिर्गर्भे नु गर्भावस्थायामेव
नावावां दंपती जायापती कः। कृतवान् एकोदरे सहवासित्वात्। अस्य प्रजा-
पतेर्व्रतानि कर्माणि नक्तिः प्र मिनंति। न केचित्प्रहिंसति। न लोपयंतीत्यर्थः।
अतः कारणाद्गर्भावस्थायामेवावयोः प्रजापतिकृते दंपतित्वे सति संभोगं कुर्वि-
त्यर्थः। अपि च नावावयोरस्येदं मातुरुदरे सहवासजनितं दंपतित्वं पृथिवी
भूमिर्वेद। जानाति। उतापि च द्यौर्द्युलोकोऽपि जानाति ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे षष्ठो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

को अस्य वेद प्रथमस्याहः क ईं ददर्श क इह प्र वोचत् ।

बृहन्मित्रस्य वरुणस्य धाम कदु ब्रव आहन्तौ वीच्या नृन् ॥६॥

कः। अस्य। वेद। प्रथमस्य। अहः। कः। ईं। ददर्श। कः। इह। प्र। वोचत्।

बृहत्। मित्रस्य। वरुणस्य। धाम। कत्। ऊं इति। ब्रवः। आहन्तः। वीच्या। नृन् ॥६॥

प्रथमस्याहः संबन्धस्येदमन्योन्यसंगमनं को वेद। जानाति। प्रथमेऽहनि
यत्क्रियते तदनुमानमाश्रित्य न कश्चिदपि ज्ञातुं शक्नोतीत्यर्थः। इहास्मिन्प्रदेशे
प्रत्यक्षतः क ईमिदं संगमनं ददर्श। पश्यति। कः प्र वोचत्। प्रख्यापयति। न कोऽपी-
त्यर्थः। मित्रस्य वरुणस्य मित्रावरुणयोर्बृहन्महद्वाम स्थानमहोराचं यदस्ति तत्र
नृन् मनुष्यान् वीच्या नरकेण हे आहन्त आहंतर्मर्षादया हिंसितः। स्वकृतशु-
भाशुभकर्मापेक्षया मनुष्यादिप्राणिनां नरकपातेन स्वर्गप्रापणेन निग्रहानुग्रहयोः
कर्तरित्यर्थः। एवमूत हे यम त्वं कदु ब्रवः। किं वा ब्रवीषि ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

यमस्य मा यम्यं कान् अगन्तमाने शोनीं सहश्रेय्याम ।

जायेव पत्ये तन्वं रिरिच्यां वि चिबृहेव रथ्येव चक्रा ॥७॥

यमस्य । मा । यम्यं । कामः । आ । अगन् । समाने । योनौ । सहऽशेष्याय ।

जायाऽइव । पत्ये । तन्व । रिरिच्यां । वि । चित् । वृहेव । रथ्याऽइव । चक्रा ॥७॥

यमस्य तव कामोऽभिलाषो यम्यं यमी मा मां प्रत्यागन् आगच्छतु । ममोपरि तव यमस्य संभोगेच्छा जायतामित्यर्थः । किमर्थं । समाने योनावे-
कस्मिन् स्थाने शय्याख्ये सहशेष्याय सहशयनार्थं । तदनंतरं पूर्णामनोरथा सती
जायेव पत्ये यथा भार्या पत्युरर्थाय परया प्रीत्या विश्वस्ता सती रतिकामा
स्वशरीरं प्रकाशयति एवं तन्वमात्मीयं शरीरं रिरिच्यां । विविच्यां । तदर्थं प्रका-
शयेयमित्यर्थः । किंच । चिदिति पूरणः । वि वृहेव । वृह उद्यमने । धर्मार्थका-
मान्विविधमुद्यच्छावः । तत्र दृष्टांतः । रथ्येव चक्रा । रथस्यावयवभूते चक्रे यथा
रथमुद्यच्छतस्तद्वत् ॥

॥ अथाष्टमी ॥

न तिष्ठन्ति न नि मिषन्त्येते देवानां स्पर्श इह ये चरन्ति ।

अन्येन मदाहनो याहि तूयं तेन वि वृह रथ्येव चक्रा ॥८॥

न । तिष्ठन्ति । न । नि । मिषन्ति । एते । देवानां । स्पर्शः । इह । ये । चरन्ति ।

अन्येन । मत् । आहनः । याहि । तूयं । तेन । वि । वृह । रथ्याऽइव । चक्रा ॥८॥

यस्या प्रख्यातो यमः पुनराह । इहास्मिँल्लोके देवानां संबन्धिनो ये स्पर्शोऽहो-
रात्रादयश्चाराश्चरन्ति सर्वेषां शुभाशुभलक्षणकर्मप्रत्यवेक्षणार्थं परिभ्रमन्त्येते चाराः
क्षणमात्रमपि चरणव्यापाररहिता न तिष्ठन्ति । न नि मिषन्ति । मेषणं न
कुर्वन्ति । शुभमशुभं वा यः करोति तं निरीक्षन्ते चेत्यर्थः । हे आहनो ममापहंवि
असत्प्रभाषणेन दुःखयिवि त्वं मत् मत्तोऽन्येन त्वत्सदृशेन सह तूयं क्षिप्रं याहि ।
संगच्छ । गत्वा च तेन वि वृह । धर्मार्थकामानुद्यच्छ । तत्र दृष्टांतः । रथ्येव चक्रा ।
यथा रथावयवभूते चक्रे रथमुद्यच्छतस्तद्वत् ॥

॥ अथ नवमी ॥

रात्रीभिरस्मा अहभिर्दशस्येतूर्यस्य चक्षुर्मुहुस्निमीयात् ।

दिवा पृथिव्या मिथुना सबंधू यमीर्यमस्य विभृयात्जामि ॥९॥

रात्रीभिः । अस्मै । अहऽभिः । दशस्येत् । सूर्यस्य । चक्षुः । मुहुः । उत् । निमीयात् ।

दिवा । पृथिव्या । मिथुना । सबंधू इति सऽबंधू । यमीः । यमस्य । विभृयात् । अजामि ॥९॥

राचिभिरहभिरहोरात्रयोरस्मै यमाय कल्पितं भागं सर्वो यजमानो दशस्येत् ।
प्रयच्छतु । सूर्यस्य संबन्धि चक्षुस्तेजो मुहुर्मुहुरस्मै यमायोन्मिमीयात् । उदेतु । दिवा
पृथिव्या द्यावापृथिवीभ्यां सह मिथुना मिथुनौ सर्वधू समानबंधू अहोरात्रे
अस्मै यमाय । एतज्ज्ञात्वेयं यमीर्यमस्याजाम्यभ्रातरं विभृयात् । धारयतु । यत्नेन
परिगृह्णातिव्यर्थः ॥

॥ अथ दशमी ॥

आ घा ता गच्छानुत्तरा युगानि यत्र जामयः कृणवन्नजामि ।

उपं बर्बृहि वृषभाय बाहुमन्यमिच्छस्व सुभगे पतिं मत् ॥ १० ॥

आ । घ । ता । गच्छान् । उत्तरा । युगानि । यत्र । जामयः । कृणवन् । अजामि ।

उपं । बर्बृहि । वृषभाय । बाहुं । अन्यं । इच्छस्व । सूभगे । पतिं । मत् ॥ १० ॥

यत्र येषु कालेषु जामयो भगिन्योऽजाम्यभ्रातरं पतिं कृणवन् करिष्यंति ता
तान्युत्तराणि युगानि कालविशेषा आ गच्छन् । आ गमिष्यंति । घेति पूरणः ।
यस्मादेवं तस्माद्दे सुभगे त्वमिदानीं मत् मत्तोऽन्यं पतिं भर्तारमिच्छस्व । कामयस्व ।
तदनन्तरं वृषभाय तव योनौ रेतः सेक्रे पुल्षायात्मीयं बाहुमुप बर्बृहि । शयनकाल
उपवर्हणं कुरु ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे सप्तमो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

किं भ्रातासद्यदनाथं भवति किमु स्वसा यच्चिर्च्यतिर्निगच्छात् ।

कामंमूता बहुः३तद्रूपामि तन्वा मे तन्वं५सं पिपृग्धि ॥ ११ ॥

किं । भ्राता । असत् । यत् । अनाथं । भवति । किं । ऊं इति । स्वसा । यत् ।

निःऽर्च्यतिः । निऽगच्छात् ।

कामंऽमूता । बहु । एतत् । रूपामि । तन्वा । मे । तन्वं । सं । पिपृग्धि ॥ ११ ॥

यमी यमेन प्रत्याख्याता पुनराह । यद्यस्मिन्भ्रातरि सति स्वप्नादिकमनाथं
नाथरहितं भवति स भ्राता किमसत् । किं भवति । न भवतीत्यर्थः । किंच यस्यां
भगिन्यां सत्यां भ्रातरं निर्च्यतिदुःखं निगच्छात् नियमेन गच्छति प्राप्नोति सा
स्वसा किमु । किं वा भवति । भ्रातृभगिन्योश्च परस्परं प्रीतिर्येन केनचिदुपायेनावयं

कार्येभ्यभिप्रायः । साहं काममूता कामेन मूर्च्छिता सती बहु नानाप्रकारमेतदी-
दृशमुक्तं वक्ष्यमाणं च रपामि । प्रलपामि । एतज्ज्ञात्वा मे मम तन्वा शरीरेण
तन्वं शरीरं सं पिपृग्धि । संपर्चय । संभोगेन संश्लेषय । मां सम्यक् भुंक्ष्वेत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

न वा उ ते तन्वा तन्वं सं पपृच्यां पापमाहुः स्वसारं निगच्छात् ।

अन्येन मत्प्रमुदः कल्पयस्व न ते भ्राता सुभगे वक्ष्येत् ॥ १२ ॥

न। वै। ऊं। इति। ते। तन्वा। तन्वं। सं। पपृच्यां। पापं। आहुः। यः। स्वसारं। निगच्छात्।

अन्येन। मत्। प्रमुदः। कल्पयस्व। न। ते। भ्राता। सुभगे। वक्ष्ये। एतत् ॥ १२ ॥

यमी यमी प्रत्युक्तवान् । हे यमि ते तव तन्वा शरीरेण तन्वमात्मीयं शरीरं
न वै सं पपृच्यां । नैव संपर्चयामि । नैवाहं त्वां संभोक्तुमिच्छामीत्यर्थः । यो
भ्राता स्वसारं भगिनीं निगच्छात् नियमेनोपगच्छति । संभुंक्त इत्यर्थः । तं पापं
पापकारिणमाहुः । शिष्टा वदन्ति । एतज्ज्ञात्वा हे सुभगे सुष्ठु भजनीये हे यमि
त्वं मत् मत्तोऽन्येन त्वद्योग्येन पुरुषेण सह प्रमुदः संभोगलक्षणाग्रहर्षान्कल्पयस्व ।
समर्थय । ते तव भ्राता यम एतदीदृशं त्वया सह नैथुनं कर्तुं न वदति । न
कामयते । नेच्छति ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

वतो वतासि यम नैव ते मनो हृदयं चाविदाम ।

अन्या किल त्वां कस्यैव युक्तं परि प्रजाते लिबुजेव वृक्षं ॥ १३ ॥

वतः। वत। असि। यम। न। एव। ते। मनः। हृदयं। च। अविदाम।

अन्या। किल। त्वां। कस्याऽइव। युक्तं। परि। स्वजाते। लिबुजाऽइव। वृक्षं ॥ १३ ॥

यमी प्रत्युवाच । हे यम त्वं वतो दुर्बलोऽसि । वतेति निपातः खेदानु-
कंपयोः । अनुकंपयश्वासि । ते त्वदीयं मनो मनोगतं संकल्पं हृदयं च बुद्धिगत-
मभवसायं च नैवाविदाम । वयं न जानीम एव । मत्तोऽन्या काचित्स्त्री त्वां
परि प्रजाते किल । तच्च दृष्टांतद्वयमुच्यते । कस्यैव युक्तं । यथा कस्या रज्जुर्युक्त-
मात्मना संबद्धमर्थं परिप्रजाते तद्वत् । लिबुजेव वृक्षं । यथा लिबुजा व्रततिर्गोर्दं
वृक्षं परिप्रजाते तद्वच्च । अन्यस्यां स्त्रियामासक्तत्वं मां परिप्रक्तुं नेच्छसीत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

अन्यमू षु त्वं यम्यन्य उ त्वां परि षुजाते लिबुजेव वृक्षं ।

तस्य वा त्वं मनं इच्छा स वा तवार्धा कृणुष्व संविदं सुभद्रां ॥१४॥

अन्यं। ऊं इति। सु। त्वं। यमि। अन्यः। ऊं इति। त्वां। परि। स्वजाते। लिबुजाऽइव। वृक्षं।

तस्यं। वा। त्वं। मनः। इच्छ। सः। वा। तव। अर्ध। कृणुष्व। संऽविदं। सुऽभद्रां ॥१४॥

यमः पुनरप्याह । हे यमि त्वमन्यसु अन्यं पुरुषमेव सु सुष्टु परिष्वज । अन्य उ अन्योऽपि पुरुषस्त्वां परि षुजाते । तत्र दृष्टान्तः । लिबुजेव वृक्षं । यथा वल्ली गाढं वृक्षं परिष्वजते तद्वत् । तथा सति । वाशब्दः समुच्चये । त्वं तस्य च पुरुषस्य मन इच्छ । कामय । तस्य त्वं वशवर्तिनी भवेत्यर्थः । स च पुरुषस्तव मन इच्छतु । अधाय परस्परवशवर्तित्वानंतरं त्वं तेन सह सुभद्रां सुकल्याणीं संविदं परस्पर-संभोगसुखसंविद्धिं कृणुष्व । कुरुष्व ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठेऽष्टमो वर्गः ॥

वृषेति नववर्षमेकादशं सूक्तमांगेर्हविधानस्यार्षमाप्रेयं । सप्तम्याद्यास्त्रिस्त्रिष्टुभः शिष्टा जगत्यः । तथा चानुक्रांतं । वृषा नवांगिर्हविधान आप्रेयं तु त्रिष्टुवंतमिति । गतः सूक्तविनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

वृषा वृष्णे दुदुहे दोहसा दिवः पर्यासि यज्ञो अदिते रदाभ्यः ।

विश्वं स वेदं वरुणो यथा धिया स यज्ञियो यजतु यज्ञियो ऋतून् ॥१॥

वृषां । वृष्णे । दुदुहे । दोहसा । दिवः । पर्यासि । यज्ञः । अदितेः । अदाभ्यः ।

विश्वं । सः । वेदः । वरुणः । यथा । धिया । सः । यज्ञियः । यजतु । यज्ञियान् । ऋतून् ॥१॥

वृषाहुतिद्वारेण वृष्टेर्वर्षिता यज्ञो महान् अदाभ्यः केनाप्यहिंस्योऽग्निरदिते-रक्षीणयागक्रियस्य वृष्णो यज्ञद्वारेण स्तुतीनां हविषां वा वर्षितुर्यजमानस्यार्थाय दोहसा दोहनेन महता प्रक्षारणेन दिवः सकाशात्पर्यासि वृष्टिलक्षणाद्युदकानि दुदुहे । दोग्धि । प्रक्षारयति । किंच यथा वरुण आदित्यो धियात्मानुरूपया प्रज्ञया विश्वं सर्वं वेदं जानाति तथा सोऽयमग्निर्जानातीत्यर्थः । यज्ञियो यज्ञार्हो यज्ञियान् यज्ञार्हानृतून्यजतु । पूजयतु ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

रपं॒द्रं॒ध॒वी॒रि॒षां च॒ योष॑णा न॒दस्य॑ नादे परि॒ पातु॑ मे॒ मनः॑ ।

इष्टस्य॑ मध्ये॒ अदि॑ति॒र्नि धा॑तु नो॒ भ्राता॑ नो ज्येष्ठः प्रथ॒मो वि वो॑चति ॥२॥

रपत् । गंध॒वीः । अ॒षा । च । योष॑णा । न॒दस्य॑ । ना॒दे । परि॑ । पा॒तु । मे॒ । मनः॑ ।

इष्टस्य॑ । मध्ये॒ । अदि॑तिः । नि । धा॒तु । नः । भ्राता॑ । नः । ज्येष्ठः । प्रथ॒मः । वि । वो॒चति॑ ॥२॥

रपत् रपितवत्यग्निगुणानुक्तवती गंधवीर्गंधर्वस्य स्वयथाद्भिः संस्कृता योषणा-
हुतिलक्षणा स्त्री च । अग्निं तर्पितवतीति शेषः । नदस्य । स्तोतृनामैतत् । स्तोतुर्मे
मम स्वभूतं मनो नादे स्तुतिलक्षणे शब्दे परि पातु । अग्निः सम्ययस्तु ।
अहं समाहितमना भूत्वा सम्यक् स्तुतिं करोमीत्यर्थः । किंच अदितिरखंडनी-
योऽग्निर्नोऽस्मानिष्टस्य यागस्य मध्ये नि धातु । निदधातु । नितरां स्थापयतु ।
प्रथमः सर्वेषां यजमानानां मुख्यो नोऽस्माकं ज्येष्ठो भ्राता वि वोचति । विशेषेण
ब्रवीति । स्तौतीत्यर्थः । नाहमेव केवलो यजनशीलः किंतु सर्व एवास्मत्कुलीनी
देवयागाग्निश्च इत्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

सो चि॒नु भ॒द्रा स्रु॑मती॒ यश॑स्वत्यु॒पा उ॒वास॑ मन॒वे स्व॑र्वती ।

यदीमु॒शंतं॑मु॒शता॑मनु॒ ऋतु॑मग्निं॒ होतारं॑ वि॒दथा॑य॒ जीज॑नन् ॥३॥

सो इति॑ । चि॒त् । नु । भ॒द्रा । स्रु॑ऽमती । यश॑स्वती । उ॒षाः । उ॒वास॑ । मन॒वे । स्वःऽवती॑ ।

यत् । ई । उ॒शंतं॑ । उ॒शतां॑ । अ॒नु । ऋ॒तुं । अ॒ग्निं । हो॒तारं॑ । वि॒दथा॑य । जी॒जनन्॑ ॥३॥

भद्रा भजनीया स्रुमती शब्दवती यशस्वत्यन्नवती कीर्तिमती वा सो चित्
सैव प्रसिद्धोषा मनवे मनुष्याय यजमानाय स्वर्वत्यादित्यवती सती नु क्षिप्र-
मुवास । उपितवती । उदितवतीत्यर्थः । कदोदितवतीत्युच्यते । यद्यदोशंतं स्तुतिं
हविश्च कामयमानमुशतां यष्टुं कामयमानानां संबन्धितं होतारं देवानामाह्ला-
तारं होमनिष्पादकं वेमेनमग्निमनु ऋतुं स्तुतिकर्मणः पश्चाद्विदथाय यजनीयाय
यज्ञार्थं जीजनन् । ऋत्विग्यजमाना जनयंतीत्यर्थः । तदोदितवतीति संबन्धः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अथ त्वं द्रुप्सं विभ्वं विचक्षणं विराभरदिपितः श्येनो अर्ध्वरे ।

यदी विशो वृणते दस्ममार्यां अग्निं होतारमथ धीरजायत ॥४॥

अथ। त्वं। द्रुप्सं। विऽभ्वं। विऽचक्षणं। विः। आ। अर्भरत्। इपितः। श्येनः। अर्ध्वरे।

यदि। विशः। वृणते। दस्मं। आर्याः। अग्निं। होतारं। अथ। धीः। अजायत ॥४॥

अध्यायानंतरं श्येनः श्येनाख्यो विः पक्ष्यध्वरे याग इधितोऽग्निप्रेषितो विभ्वं महान्तं विचक्षणं सर्वस्य विशेषेण दृष्टारं त्वं तं प्रसिद्धं द्रुप्सं नात्यल्पं नातिबहुलं सोममाभरत् । आहृतवान् । अपि च । यदि यदार्या अभिगमनीयं तं व्रजंतो विशो यजमाना मनुष्या दस्मं दर्शनीयं शबूणामुपक्षपयितारं वा होतारमग्निं वृणते प्रार्थयन्ते अथ तदा धीर्यागादिक्रियाजायत । यज्वभिः प्रतायत इत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

सदासि रखो यवसेव पुष्यते होत्राभिरग्ने मनुषः स्वध्वरः ।

विप्रस्य वा यच्छशमान उक्थ्यं वाजं ससवाँ उपयासि भूरिभिः ॥५॥

सदा। असि। रखः। यवसाऽइव। पुष्यते। होत्राभिः। अग्ने। मनुषः। सुऽअध्वरः।

विप्रस्य। वा। यत्। शशमानः। उक्थ्यं। वाजं। ससऽवान्। उपऽयासि। भूरिऽभिः ॥५॥

हे अग्ने त्वं सदा सततं रखोऽसि । रमणीयो भवसि । तत्र दृष्टान्तः । यवसेव पुष्यते । यथा यवसानि नृणानि च पुष्टिं कुर्वन्ते हस्त्यश्वगोमहिपादिचतुष्पदाय सर्वदा रमणीयानि भवन्ति तद्वत् । अपि च हे अग्ने मनुषो मनुष्यस्य स्वभूतहोत्राभिः । होत्रेति यज्ञनामैतत् । यज्ञैः स्वध्वरः शोभनयज्ञो भवेति शेषः । विप्रस्य वा स्तोत्रवा यद्यस्य यजमानस्य वा स्वभूतमुक्थ्यं स्तोत्रं शशमानः प्रशंसन् वाजं हविल्लक्षणमन्नं ससवान् संभजमानश्च भूरिभिर्वहुभिर्देवैः सहोपयासि । उपगच्छसि ॥

॥ इति सप्तमस्य पद्ये नवमो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

उदीरय पितरां जार आ भगमियंक्षति हर्यतो हृत्त इष्यति ।

विवंक्ति वहिः स्वपस्यते मखस्तविष्यते असुरो वेपते मती ॥६॥

उत् । ईरय । पितरा । जारः । आ । भर्गं । इर्यक्षति । हर्यतः । हृत्तः । इष्यति ।
विवक्ति । वह्निः । सुऽअपस्यते । मखः । तविष्यते । असुरः । वेपते । मती ॥ ६ ॥

हे अग्ने त्वदीयं ज्योतिः पितरा पितरौ सर्वप्राणिनां मातापितृभूते द्यावा-
पृथिव्यौ प्रत्युद्गमय । तच्च दृष्टान्तः । आकार उपमार्थे । रात्रेर्नक्षत्रादिदीप्तीनां च
जरयितृत्वाज्जार आदित्यः । स यथा द्यावापृथिव्यौ प्रति भगं भजनीयं ज्योति-
रुद्गमयति तद्वत् । हर्यतो यागं कामयमानान्प्रतीयक्षति । यजमानो यष्टुमिच्छति ।
हृत्तो हृदयेन चेषति । इषिरयं गत्यर्थः शुद्धोऽप्युपसर्गपूर्वो द्रष्टव्यः । अधीष्यति
देवान्यष्टुमधिगच्छति । विवक्ति । विवक्षति । शस्त्रलक्षणाः स्तुतीर्वक्तुमिच्छति ।
वह्निर्वोढा स्तुतीनां देवान्प्रति प्रापयिता होता च स्वपस्यते । शोभनमात्मीयं
कर्म कर्तुमिच्छति । मखः । यज्ञनामैतत् । अच तत्प्रयीक्ताध्वर्युरुच्यते । स च
तविष्यते । तविषिर्वृद्धर्थः । स चाचांतर्णीतिसनर्थश्च द्रष्टव्यः । तुतुविषति । स्तोत्र-
लक्षणाः स्तुतीर्वर्धयितुमिच्छतीत्यर्थः । असुरः प्राणवान् प्रज्ञावान्वा । ब्रह्मेति
शेषः । मती मत्या बुद्ध्या वेपते । कर्मवैगुण्याद्विभ्यक्तंपते । हे अग्ने यतो यजमानः
सर्वंविजश्च स्वस्वकर्म कर्तुं त्वामागच्छंति अतस्त्वं शीघ्रमुद्गमयेत्यर्थः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

यस्ते अग्ने सुमतिं मतो अक्षत्सहसः सूनो अति स प्र ऋखे ।

इषं दधानो वहमानो अश्वैरा स द्युमाँ अमवान्भूषति द्यून् ॥ ७ ॥

यः । ते । अग्ने । सुऽमतिं । मतोः । अक्षत् । सहसः । सूनो इति । अति । सः । प्र । ऋखे ।

इषं । दधानः । वहमानः । अश्वैः । आ । सः । द्युऽमान् । अमऽवान् । भूषति । द्यून् ॥ ७ ॥

हे सहसः सूनो बलस्य पुत्राग्ने त्वदीयां सुमतिं शोभनामनुयाहिकां बुद्धिं
यो मतो मनुष्यो यजमानोऽक्षत् अष्टुते । अनुपहशीलं त्वां स्तुतिभिर्हविर्भिश्च
परिचरतीत्यर्थः । स यजमानोऽति प्र ऋखे । सर्वल्लोकानतीत्य प्रकर्षेण श्रूयते ।
प्रख्यातो भवतीत्यर्थः । कीदृशः । इषमन्नं दधानः । अर्थिभ्यः प्रयच्छन् । अश्वैर्व-
हमानः । किंच स एव द्युमान् दीप्तिमान् शरीरपतनानंतरं द्युस्थानवान्वा ।
अमवान् बलवान् आ द्यून् । द्युरित्यहर्नाम । कालाध्वनोरत्यंतसंयोग इत्येषा
द्वितीया । आदित्यकर्तृकारणहानि । आचंद्रार्कमित्यर्थः । भूषति । भवति ॥

महाव्रते संस्थिते मरुत्वतीये यदस्र एपेत्यनया चतुर्गृहीतमाज्यं जुहुयात् ।
तथैव पंचमेऽरण्यके सूचितं । यदस्र एषा समितिर्भवाति । ऐ० आ० ५. १. इति ॥

॥ सैषाष्टमी ॥

यदस्र एषा समितिर्भवाति देवी देवेषु यजता यजत्र ।

रत्ना च यद्विभजासि स्वधावो भागं नो अत्र वसुमंतं वीतात् ॥८॥

यत् । अग्ने । एषा । संऽइतिः । भवाति । देवी । देवेषु । यजता । यजत्र ।

रत्ना । च । यत् । विऽभजासि । स्वधाऽवः । भागं । नः । अत्र । वसुऽमंतं । वीतात् ॥८॥

हे यजत्र यष्टव्याये यद्यदेया समितिरस्मत्कर्तृका स्तुतिसंहतिर्यजता यजतेषु
यष्टव्येषु देवेषु मध्ये देवी द्योतमाना भवाति । यष्टव्या देवा अस्माभिः स्तूर्यंत
इज्यंते चेत्यर्थः । हे स्वधावो हविर्लक्षणान्नवन्नमे त्वं यद्यदा रत्ना च रत्नानि
रमणीयानि धनानि स्तोतृभ्यो यष्टभ्यश्च विभजासि विभजसि अत्र तदानीं
तथा नोऽस्मान्प्रति वसुमंतं धनवंतं नानाधनावयवभूतं भागमंशं वीतात् ॥ वी
गत्यादिषु । तुह्योस्तातद्वाशिष्यन्यतरस्यामिति हेः स्थाने तातद् । अंतर्णीतिर्यथश्चात्र
द्रष्टव्यः ॥ वयय । आगमय । अस्मभ्यं प्रयच्छेत्यर्थः ॥

॥ अथ नवमी ॥

श्रुधी नो अग्ने सदने सधस्ये युष्ट्वा रथममृतस्य द्रवित्नुं ।

आ नो वह रोदसी देवपुत्रे मार्किदेवानामप भूरिह स्याः ॥९॥

श्रुधि । नः । अग्ने । सदने । सधऽस्ये । युष्ट्वा । रथं । अमृतस्य । द्रवित्नुं ।

आ । नः । वह । रोदसी इति । देवपुत्रे इति देवऽपुत्रे । मार्किः । देवानां । अप ।

भूः । इह । स्याः ॥९॥

हे अग्ने सधस्ये सहस्थाने सर्वदेवतासाधारणे सदने यज्ञगृहे स्थितः सन्
नोऽस्मदीयं वचनं श्रुधि । शृणु । किं तद्वचनं । उच्यते । अमृतस्य देवपानस्य
मधुनो द्रवित्नुं द्रावकं रथमात्मीयं युष्ट्वा । आह्वानार्थं देवान्प्रति गमनायाश्चैः
संयुष्ट्वा । संयुक्तेन रथेन गत्वा नोऽस्माकं यज्ञं प्रति देवपुत्रे देवस्य प्रजापतेर्दु-
हितरौ यद्वा देवाः पुत्रा ययोस्ते रोदसी द्यावापृथिव्यावा वह । प्रापय । देवानां

मध्ये कश्चिद्देवोऽपभूरपभवितास्मद्यज्ञमपगता माकिः स्यात् । त्वं चेहास्मिन्यज्ञे
स्याः । संनिहितो भव ॥

॥ इति सप्रमस्य पष्ठे दशमो वर्गः ॥

द्यावेति नवर्चं द्वादशं सूक्तमांगेर्हविर्धानस्यार्थं चैष्टुभमाग्नेयं । द्यावेत्यनुक्रांतं ॥
गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

द्यावां हृ क्षामां प्रथमे ऋतेनाभिश्चावे भवतः सत्यवाचा ।

देवो यन्मर्तान्यजथाय कृण्वन् सीदद्दोता प्रत्यङ् स्वमसुं यन् ॥१॥

द्यावां हृ क्षामां । प्रथमे इति । ऋतेन । अभिऽश्चावे । भवतः । सत्यऽवाचा ।

देवः । यत् । मर्तान् । यजथाय । कृण्वन् । सीदन् । होता । प्रत्यङ् । स्वं । असुं । यन् ॥१॥

सत्यवाचा सत्यवाचौ सत्यवादिन्यौ प्रथमे प्रधानभूते द्यावा क्षामा द्युक्षामे
द्यावापृथिव्यावृतेन सत्यभूतेन देवयजनेन सहाभिश्चावे । आभिमुख्येन श्रूयत
इत्यभिश्चाव आह्वानं । तस्मिन्नस्मद्यज्ञनिमित्तेऽग्नेः संबन्धिन्याह्वाने भवतः ।
लोडर्थे लद् । भवतां । यद्यदा देवो द्योतमानोऽग्निर्यजथाय यज्ञाय मर्तान्
मनुष्यान् कृण्वन् प्रेरयन् प्रत्यङ् आह्वानार्थं देवानां प्रत्यचिता स्वमसुमात्मीयं
ज्वालालक्षणं प्राणं यन् प्राप्नुवन् होता देवानामाह्वानात् सीदद्देवां निषीदति
तदास्मद्यजनकाले द्यावापृथिवी प्रमुखोऽग्निराह्वयत्वित्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

देवो देवान्परिभूर्ऋतेन वहां नो ह्व्यं प्रथमश्चिकित्वान् ।

धूमकेतुः समिधा भाःऋजीको मद्रो होता नित्यो वाचा यजीयान् ॥२॥

देवः । देवान् । परिऽभूः । ऋतेन । वहं । नः । ह्व्यं । प्रथमः । चिकित्वान् ।

धूमऽकेतुः । संऽइधा । भाःऽऋजीकः । मद्रः । होता । नित्यः । वाचा । यजीयान् ॥२॥

देवो द्योतमानोऽग्निस्त्वं देवानिन्द्रादीन्परिभूराह्वानहविर्नयनद्वारेण परिभूः
परिगृह्णन् ऋतेन यज्ञेन सह नोऽस्माकं ह्व्यं हविर्वह । प्रापय । कीदृशस्त्वं । प्रथमो
देवानां मुख्यः । चिकित्वान् सर्वे जानन् धूमकेतुर्धूमस्य कर्ता वा धूमध्वजो वा
धूमप्रज्ञानो वा । समिधा समिधनेन दीपनेन भाःऋजीक ऋजुदीप्तिः । ऊर्ध्वज्वलन

इत्यर्थः । मद्रः स्तुत्यो हीताह्वाता नित्यो ध्रुवो वाचा यजीयान् अतिशयेन यथा च ॥

॥ अथ तृतीया ॥

स्वावृद्देवस्यामृतं यदी गोरतो जातासो धारयंत उर्वी ।

विश्वे देवा अनु तत्ते यजुर्गुर्दुहे यदेनी दिव्यं घृतं वाः ॥३॥

स्वावृक् । देवस्य । अमृतं । यदि । गोः । अतः । जातासः । धारयन्ते । उर्वी इति ।

विश्वे । देवाः । अनु । तत् । ते । यजुः । गुः । दुहे । यत् । एनी । दिव्यं । घृतं । वारिति वाः ॥३॥

देवस्याग्नेः स्वावृक् स्वार्जनममृतमुदकं स्वतेजसः सकाशाद्यदि यदोत्पद्यते तदातोऽस्मान्नोरुदकाज्जातास उत्पन्ना ओषधय उर्वी द्यावापृथिव्यौ धारयन्ति । विश्वे देवाः सर्वे स्तोतारस्ते तव संबन्धि तद्यजुरुदकस्य तद्दानमनु गुः । अनु-गायन्ति । एनी श्वेता दीप्तिदिव्यं दिवि भवं घृतं अरद्यद्वा वृष्टिलक्षणं यदुदकं दुहे । दोग्धि ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अर्चामि वां वर्धयापो घृतसू द्यावाभूमी ऋणुतं रोदसी मे ।

अहा यद्यावोऽसुनीतिमयन्मर्धा नो अत्र पितरां शिशीतां ॥४॥

अर्चामि । वां । वर्धय । अर्पः । घृतसू इति घृतऽसू । द्यावाभूमी इति । ऋणुतं ।

रोदसी इति । मे ।

अहा । यत् । द्यावः । असुऽनीतिं । अयन् । मर्धा । नः । अत्र । पितरां । शिशीतां ॥४॥

हे अग्ने त्वमपो मदीयं यज्ञरूपं कर्म वर्धय । प्रोत्सर्पिते सति हे घृतसू वृष्ट्युदकस्य प्रसवित्र्यौ हे द्यावाभूमी द्यावापृथिव्यौ वां युवामर्चामि । अत्र स्तुतौ । स्तौमि । हे रोदसी द्यावापृथिव्यौ युवां मे मदीयं स्तोत्रं ऋणुतं । यद्यस्मिन्नहा । अहःशब्द-सामर्थ्यादहोरात्रसाध्यं कर्मोच्यते ॥ सुपां सुलुगिति सप्तम्येकवचनस्याजदेशः ॥ अहन्यहोरात्रसाध्यकर्मणि द्यावः स्तोतारोऽसुनीतिं । असुः प्रज्ञा । तथा नीयत इत्यसुनीतिः स्तुतिः । तामयन् गच्छन्ति अत्रास्मिन्कर्मणि पितरा सर्वस्य मातापि-तृभूते द्यावापृथिव्यौ नोऽस्मान्वृष्ट्युदकेन शिशीतां । ज्ञानपानादिना संस्क्रुतां ॥

॥ अथ पंचमी ॥

किं स्वित्त्वं राजा जगृहे कदस्याति व्रतं चकृमा को वि वेद ।

मित्रश्चिद्धि पर्मा जुहुराणो देवाञ्छ्लोको न यातामपि वाजो अस्ति ॥५॥

किं। स्वित्। नः। राजा। जगृहे। कत्। अस्य। अति। व्रतं। चकृम। कः। वि। वेद।

मित्रः। चित्। हि। स्म। जुहुराणः। देवान्। श्लोकः। न। यातां। अपि। वाजः। अस्ति ॥५॥

किंस्विच्छब्दो वितर्कार्थे । किंवा राजा दीप्यमानोऽग्निर्नोऽस्माकं स्वभूतानि हवीषि स्तुतीश्च जगृहे परिगृह्णीयात् किंवास्याग्नेरति व्रतमतिपूजितं परिचरणाख्यं कर्म चकृम वयं क्रियास्म । कर्मवैगुण्याद्गीतस्य पूर्वार्धे एतद्वचनमुक्तं । उत्तरार्धे इदानीं तन्निराक्रियते । हि स्मेतीमौ पूरणी । चिदित्युपमार्थे । जुहुराणः स्निग्ध-माहूयमानो मित्रः स्निग्धो यथा आगच्छेत् तथा । नेति संप्रत्यर्थे । श्लोकोऽस्मदीया स्तुतिलक्षणा वाग्देवानिन्द्रादीन्यातां । गच्छतु । अपि वाजो हविराख्यं चान्नं यदस्ति तदपि देवान्प्रति गच्छतु । देवाः स्तुतिं हविश्च प्रतिगृह्णन्वित्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठ एकादशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

दुर्मत्वामृतस्य नाम सलक्ष्मा यद्विषुंरूपा भवति ।

यमस्य यो मनवन्ते सुमन्त्रे तर्मृष पाह्यप्रयुञ्चन् ॥६॥

दुःऽमन्तुं । अत्र । अमृतस्य । नाम । सऽलक्ष्मा । यत् । विषुंऽरूपा । भवति ।

यमस्य । यः । मनवन्ते । सुऽमन्तुं । अत्रे । तं । ऋष । पाहि । अत्रेऽयुञ्चन् ॥६॥

॥ अथ सप्तमी ॥

यस्मिन्देवा विदथे मादयन्ते विवस्वतः सदने धारयन्ते ।

सूर्ये ज्योतिरदधुर्मास्यपकून्परि द्योतनिं चरतो अजसा ॥७॥

यस्मिन् । देवाः । विदथे । मादयन्ते । विवस्वतः । सदने । धारयन्ते ।

सूर्ये । ज्योतिः । अदधुः । मासि । अकून् । परि । द्योतनिं । चरतः । अजसा ॥७॥

यस्मिन्नग्नी यज्ञस्य प्रधानांशे सति देवा इन्द्रादयो विदथे यज्ञे मादयन्ते हविषात्मानं तर्पयन्ति नृयन्ति वा । अपि च विवस्वतो मनुष्यस्य यजमानस्य

स्वभूते सद्ने वेद्याख्ये स्थाने धारयंत आत्मानं स्थापयन्ति वा । किंच सूर्यं ज्योति-
रहराख्यं तेजोऽदधुः । स्थापितवंतः । मासि चद्रमस्यक्तून् रात्रीः स्थापितवंतः ।
तदनंतरमजसानुपक्षीणौ सूर्योचंद्रमसौ द्योतनिं दीप्तिं परि चरतः । परिगच्छतः ।
सर्वत्र प्राप्तुतः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

यस्मिन्देवा मन्मनि संचरंत्यपीच्येऽन वयमस्य विद्म ।

मित्रो नो अत्रादितिरनागान् सविता देवो वरुणाय वोचत् ॥ ८ ॥

यस्मिन् । देवाः । मन्मनि । संऽचरन्ति । अपीच्ये । न । वयं । अस्य । विद्म ।

मित्रः । नः । अत्र । अदितिः । अनागान् । सविता । देवः । वरुणाय । वोचत् ॥ ८ ॥

देवा इन्द्रादयोः यस्मिन्नग्नौ मन्मनि ज्ञानभूते ज्ञानवत्सर्वप्रकाशके सति संचरन्ति
स्वाधिकारे संप्रवर्तन्ते । अपीच्येऽंतर्हिते स्थितमग्नेः स्वरूपं वयं न विद्म । तत्त्वतो
न जानीमः । अत्रास्मिन्यज्ञेऽंगभावाय वर्तमानो मित्रो वरुणाय सर्वेषां पा-
पानां निवारयित्रेऽग्नये नोऽस्माननागान् अपापान्वोचत् ब्रवीतु । तथादितिर्देव-
माता सविता सर्वस्य प्रेरकी देवश्च ब्रवीतु ॥

॥ अथ नवमी ॥

शुधी नो अग्ने सद्ने सधस्ये युध्वा रथममृत्स्य द्रविलुं ।

आ नो वह रोदसी देवपुत्रे मार्किदेवानामपं भूरिह स्याः ॥ ९ ॥

शुधि । नः । अग्ने । सद्ने । सधऽस्ये । युध्व । रथं । अमृत्स्य । द्रविलुं ।

आ । नः । वह । रोदसी इति । देवपुत्रे इति देवऽपुत्रे । मार्किः । देवानां । अपं ।

भूः । इह । स्याः ॥ ९ ॥

शुधी न इत्येषा नवमी पूर्वसूक्ते व्याख्याता ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे द्वादशो वर्गः ॥

युजे वामिति पंचर्चं त्रयोदशं सूक्तं । अदितेः पुत्रस्य विवस्वत आर्षं । हविर्धा-
नाख्ये ये द्वे शकटे तद्देवत्वमिदं । अंत्या जगती शिष्टास्त्रिष्टुभः । तथा चानुक्रांतं ।
युजे षंच विवस्वानादित्यो हविर्धानं जगत्यंतमिति । गतः सूक्तविनियोगः ।
हविर्धानप्रवर्तने युजे वामित्येका । सूचितं च । अंतरा वर्त्मपादयोर्युजे वां ब्रह्म
पूर्थं नमोभिः । आ० ४. ९. । इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

युजे वां ब्रह्मं पूर्यं नमोभिर्वि श्लोकं एतु पथ्येव सूरैः ।

शृण्वंतु विश्वे अमृतस्य पुत्रा आ ये धामानि दिव्यानि तस्युः ॥ १ ॥

युजे वां । ब्रह्मं । पूर्यं । नमःऽभिः । वि । श्लोकः । एतु । पथ्याऽइव । सूरैः ।

शृण्वंतु । विश्वे । अमृतस्य । पुत्राः । आ । ये । धामानि । दिव्यानि । तस्युः ॥ १ ॥

हे हविर्धानशकटे वां युवामहं पूर्यं पूर्वस्मिन्काले भवं । अनादिकालप्रवृत्तमित्यर्थः । एवंभूतं ब्रह्म मंत्रमुच्चार्यति शेषः । नमोभिः सोमादिहविलक्षणैर्युजे । युतन्मि । युवयोरुपरि सोमादिकमारोप्य पत्नीशालांति हविर्धानं प्रति युवां नयामीत्यर्थः । एवंभूतयोर्युवयोः श्लोकः शब्दो व्येतु । विश्वान्देवान्प्रति विविधं गच्छतां । तत्र हृष्टांतः । पथ्येव सूरैः । यथा स्तोतुः स्वभूता पथ्या परिणाममुखावहाहुतिर्विश्वान्देवान्प्रति विविधं गच्छति तद्वत् । अमृतस्यामरणधर्मणः प्रजापतेः पुत्रा विश्वे देवा एवंभूतं शब्दं शृण्वंतु ये देवा दिव्यानि दिवि भवानि धामानि स्थानान्या तस्युः । अधिष्ठितवतः । ते शृण्वन्वित्यर्थः ॥

अथैव हविर्धानप्रवर्तने यमे इवेत्येषा । सूत्रितं च । यमे इव यतमाने यदैतमधि द्वयोरदधा उक्थ्यं वच इत्यर्थं च आरमेत् । आ० ४. ९. इति ॥

॥ तत्रैषा द्वितीया ॥

यमे इव यतमाने यदैतं प्र वां भरन्मानुषा देवयंतः ।

आ सीदतं स्वमु लोकं विदाने स्वासस्ये भवतमिदं देवे नः ॥ २ ॥

यमे इवेति यमेऽइव । यतमाने इति । यत् । ऐतं । प्र । वां । भरन् । मानुषाः । देवऽयंतः ।

आ । सीदतं । स्वं । कुं इति । लोकं । विदाने इति । स्वासस्ये इति सुऽआसस्ये । भवतं ।

इदं देवे । नः ॥ २ ॥

यमे इव यथा सहोत्पन्ने अपत्ये संचरतस्तथा यतमाने गमनहविर्धारणादि-स्वाधिकारकर्मणि प्रवर्तमाने हविर्धानशकटे युवां यद्यदैतं हविर्धानस्थानं प्रति-गच्छतस्तदा देवयंतो देवकामा मानुषा यजमाना वां युवां प्र भरन् । प्रभरति । किंच युवां स्वमु लोकमात्मीयमेव हविर्धानाख्यं स्थानं विदाने जानती आ सीदतं । ततो नोऽस्माकमिदं देव सोमार्थं स्वासस्ये शोभननिवासस्थाने भवतं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

पंच पदानि रूपो अन्वरोहं चतुष्पदीमन्वेमि व्रतेन ।

अक्षरेण प्रति मिम एतामृतस्य नाभावधि सं पुनामि ॥३॥

पंच । पदानि । रूपः । अनु । अरोहं । चतुःऽपदी । अनु । एमि । व्रतेन ।

अक्षरेण । प्रति । मिमे । एतां । अतस्य । नाभौ । अधि । सं । पुनामि ॥३॥

रूपो यदृशां स्वर्गमारोपयितुर्यज्ञस्यांगत्वेन संबंधीनि पंचसंख्याकानि धाना-
सोमपशुपुरोडाशाज्याख्यानि पदानि वृष्टिहेतुत्वेन देवान्प्रति गंतुणि हवीष्यन्वरोहं ।
अनुरोहामि । शकटयोः स्थापनवहनानंतरं करणं करोमीत्यर्थः । किंच चतुष्पदी
चतुर्भिः पादैर्युक्तां चिष्टुवादिच्छंदसं क्रियां व्रतेन प्रयोगकर्मणान्वेमि । अनु-
गच्छामि । यथाकालं प्रयुनज्मीत्यर्थः । अक्षरेण प्रणवाख्येनैतामुपस्थितां प्रति-
गरक्रियां प्रति मिमे । निर्ममे । अपि च अतस्य यज्ञस्य । अधीति सप्तम्यथौ-
नुवादी । नाभौ नाभिभूते वेद्याख्ये स्थाने सं पुनामि । संशोधयामि । दशापविषेण
सोमं संस्करोमीत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

देवेभ्यः कमवृणीत मृत्युं प्रजायै कममृतं नावृणीत ।

वृहस्पतिं यज्ञमकृण्वत ऋषिं प्रियां यमस्तन्वंप्रारिरीचीत् ॥४॥

देवेभ्यः । कं । अवृणीत । मृत्युं । प्रजायै । कं । अमृतं । न । अवृणीत ।

वृहस्पतिं । यज्ञं । अकृण्वत । ऋषिं । प्रियां । यमः । तन्वं । प्र । अरिरीचीत् ॥४॥

देवेभ्यो देवानां मृत्युं मारयितारं कं स्वपुरुषमवृणीत । प्रार्थयते । प्रयुंक्ते ।
किंच प्रजायै देवव्यतिरिक्ताया मनुष्यादिकायाः प्रजायाः अमृतममारकमविनाशकं
कं वा स्वपुरुषं नावृणीत । न प्रयुंक्ते । हविर्धारणक्रियायां प्रवृत्तायां सत्य
पूर्वोक्तानां सर्वेषां स्थितेरवश्यंभावित्वान्न कंचिदपि विनाशकं स्वपुरुषं यमो
निरूपयतीत्यर्थः । अपि च वृहस्पतिं बृहतां देवानां हविर्धारणे पालकं बृहतां
मंचाणां स्वामिनं वर्षिं सर्वस्य दृष्टादृष्टफलस्य द्रष्टारं यज्ञमकृण्वत । ऋत्विग्य-
जमानाः कुर्वन्ति । अपि च यमः प्रियां तन्वमस्मदीयमिष्टं शरीरं प्रारिरीचीत् ।
धातूनामनेकार्थत्वाद्रिचिरव परिहारार्थं वर्तते । प्रेरचयति । मृत्युः सकाशात्परि-
हरति । कर्मवैगुण्यजनितदोषभावादस्माकं जीवितं नापहरतीत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

सप्त क्षरन्ति शिशवे मरुत्वन्ते पिचे पुत्रासो अर्ष्यवीवतन्तृत् ।

उभे इदस्योभयस्य राजत उभे यत्ते उभयस्य पुष्यतः ॥५॥

सप्त । क्षरन्ति । शिशवे । मरुत्वन्ते । पिचे । पुत्रासः । अर्षि । अवीवतन् । ऋत् ।

उभे इति । इत् । अस्य । उभयस्य । राजतः । उभे इति । यत्ते इति । उभयस्य । पुष्यतः ॥५॥

मरुत्वन्ते । मरुतः स्तोतारः । स्तुतिद्वारेण तद्वन्ते पिच ऋत्विजां पितृभूताय शिशवे शंसनीयाय हविर्धानशकटयोः सुखासीनभूताय सोमाय सप्त छंदांसि क्षरन्ति । स्तुतिवनेन गच्छन्ति । अपि च पुत्रासोऽपि सोमस्य पुत्रभूता ऋत्विजोऽप्यृतं सत्यभूतं स्तोत्रमवीवतन् । संगमयन्ति । सद्गुण्याहिणीं स्तुतिं कुर्वन्तीत्यर्थः । उभे इत् द्वे एव हविर्धानशकटे अस्योभयस्य देवजातस्य मनुष्यजातस्य च राजतः । ईशाने । उभे एव शकटे यत्ते । कर्मानुष्ठाने प्रयत्नं कुरुतः । उभयस्य देवजातस्य मनुष्यजातस्य च पुष्यतः । हविर्धारणद्वारेण पुष्टिं कुरुत इत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे त्रयोदशो वर्गः ॥

परेयिवांसमिति षोडशर्चं चतुर्दशं सूक्तं विवस्वतः पुत्रस्यै यमस्यार्षे । अंगिरसो नः पितरो नवग्वा इति षष्ठ्या अंगिरःपित्र्यवर्षभृगुलक्षणा लिंगोक्ता देवताः । प्रेहीत्याद्यास्त्रिसो लिंगोक्तदेवताकाः पितृदेवताका वा । अति द्रव सारमेयावित्यादिकस्तृचः सरमापुत्रौ यौ श्वानौ परलीकमार्गमभितः स्थितौ तद्देवताकः । शिष्टा यमदेवत्याः । यमाय सोममिति त्रयोदश्याद्या अनुपुभः । यमाय मधुमत्तममित्येषा बृहती । आदितो द्वादश त्रिपुभः । तथा चानुक्रांतं । परेयिवांसं षोडश यमो यामं पथी लिंगोक्तदेवता । पराश्च तिस्रः पित्र्या वा तृचः श्रभ्यां परा अनुपुभो बृहत्युपांत्येति ॥ गतः सूक्तविनियोगः । महापितृयज्ञे यमयागाख्या याज्या । सूचितं च । इमं यज्ञं प्रस्तरमा हि सीदिति द्वे परेयिवांसं प्रवती महीरनु । अ० २. १९. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

परेयिवांसं प्रवती महीरनु बहुभ्यः पंथांमनुपस्पशानं ।

वैवस्वतं संगमनं जनानां यमं राजानं हविषां दुवस्य ॥१॥

परेयिऽवांसं । प्रऽवतः । महीः । अनुं । बहुऽभ्यः । पंथां । अनुऽपस्पशानं ।

वैवस्वतं । संऽगमनं । जनानां । यमं । राजानं । हविषां । दुवस्य ॥१॥

हे मदीयांतरात्मन् यजमान वा त्वं राजानं पितृणां स्वामिनं यमं हविषा पुरोडाशादिना दुवस्य । परिचर । कीदृशं । प्रवतः प्रकृष्टकर्मवतो भूलोकवर्ति- भोगसाधनं पुण्यमनुष्ठितवतः पुरुषान्महीस्तत्तद्भोगोचितभूप्रदेशविशेषान् अनु परेयिवांसं क्रमेण मरणादूर्ध्वं प्रापितवन्तं । तथा बहुभ्यः स्वर्गार्थिभ्यः पुण्यकृद्भिः पुण्यकृतार्थे पंथां स्वर्गस्योचितं मार्गमनुपस्यशानमवाधमानं । पापिन एव पुरुषान् स्वर्गमार्गवाधेन नरकं प्रापयति न तु पुण्यकृत इत्यर्थः । वैवस्वतं विवस्वतः सूर्यस्य पुत्रं जनानां पापिनां संगमनं गंतव्यस्थानरूपं ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

यमो नो गातुं प्रथमो विवेद नैषा गव्यूतिरपभर्तवा उ ।

यत्रा नः पूर्वे पितरः परेयुरेना जज्ञानाः पथ्याऽऽनु स्वाः ॥२॥

यमः । नः । गातुं । प्रथमः । विवेद । न । एषा । गव्यूतिः । अपऽभर्तवै । ऊं इति ।

यत्र । नः । पूर्वे । पितरः । पराऽऽसुः । एना । जज्ञानाः । पथ्याः । अनु । स्वाः ॥२॥

प्रथमः सर्वेषां मुख्यो यमो नोऽस्माकं प्रजानां गातुं शुभाशुभनिमित्तं विवेद । जानाति । एषा गव्यूतिर्नापभर्तवा उ । अतिशयज्ञानयोगाद्यमस्य न केनचिदप- हर्तुमपनेतुं शक्यत इत्यर्थः । यत्र यस्मिन्मार्गे नोऽस्माकं पूर्वे पितरः परेयुः एनानेन मार्गेण गच्छन्तो जज्ञाना जाताः सर्वे स्वाः स्वभूताः पथ्याः स्वकर्ममार्गभूता गतीरनु गच्छन्ति ॥

आग्निमास्ते मातली कथैरित्येषा धाय्या । सूचितं च । इमं यम प्रस्तरमा हि सीद मातली कथैर्यमो अंगिरोभिरुदीरतामवर उत्परासः । आ० ५. २०. । इति ॥

॥ सैषा सूक्ते तृतीया ॥

मातली कथैर्यमो अंगिरोभिवृहस्पतिर्ऋकंभिर्वावृधानः ।

यांश्च देवा वावृधुर्यं च देवान्स्वाहान्ये स्वधयान्ये मदन्ति ॥३॥

मातली । कथैः । यमः । अंगिरःऽभिः । वृहस्पतिः । ऋकंऽभिः । ववृधानः ।

यान् । च । देवाः । ववृधुः । ये । च । देवान् । स्वाहा । अन्ये । स्वधया । अन्ये । मदन्ति ॥३॥

मातली । मातलिरिन्द्रस्य सारथिः । तद्वानिन्द्रो मातली । स कथैः कथभाग्भिः पितृभिः सह ववृधानो वर्धमानो भवति । यमश्चांगिरोभिः पितृविशेषैः सह

वर्धमानो भवति । - - । तत्र देवा इंद्रादयो मांश्च कव्यभागादीन्पितृन्वृधुर्वर्धयन्ति
ये च कव्यभागादयः पितरौ देवानिंद्रादीन्वर्धयन्ति तेषां मध्येऽन्य इंद्रादयः स्वाहा
मर्दन्ति । स्वाहाकारेण हर्षन्ति । अन्ये पितरः स्वधया स्वधाकारेण हर्षन्ति ॥

महापितृयज्ञे यमस्येमं यमेत्यादिके द्वे अनुवाक्ये । इमं यम प्रस्तरमा हि
सीदिति द्वे । आ० २. १९. । इति हि सूचितं । सैपाग्निमास्तेऽपि धाम्या । सूत्रं
पूर्वमेवोदाहृतं ॥

॥ सैपा सूक्ते चतुर्थी ॥

इमं यम प्रस्तरमा हि सीदांगिरोभिः पितृभिः संविदानः ।

आ त्वा मंचाः कविशस्ता वहंत्वेना राजन्हविषा मादयस्व ॥४॥

इमं यम प्रस्तरं । आ । हि । सीद् । अंगिरःऽभिः । पितृऽभिः । संऽविदानः ।

आ । त्वा । मंचाः । कविऽशस्ताः । वहंतु । एना । राजन् । हविषा । मादयस्व ॥४॥

हे यम अंगिरोभिरेतन्नामकैः पितृभिः संविदान ऐकमत्यं गतस्वमिमं प्रस्तरं
विस्तीर्णं यज्ञविशेषमा सीद् । आगत्योपविश । हि यस्मादेवं तस्मात्कविशस्ता
विद्वद्भिर्चतुर्विभिः प्रयुक्ता मंचास्त्वा त्वामा वहंतु । हे राजन् एनैतेन हविषा
तुष्टो मादयस्व । यजमानं हर्षय ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अंगिरोभिरा गहि यज्ञियेभिर्येम वैरूपैरिह मादयस्व ।

विवस्वंतं हुवे यः पिता तेऽस्मिन्यज्ञे वहिष्या निपद्य ॥५॥

अंगिरःऽभिः । आ । गहि । यज्ञियेभिः । यम । वैरूपैः । इह । मादयस्व ।

विवस्वंतं । हुवे । यः । पिता । ते । अस्मिन् । यज्ञे । वहिषि । आ । निऽसद्य ॥५॥

हे यम वैरूपैर्विधिरूपयुक्तैर्वैरूपसामप्रियैर्वा यज्ञियेभिर्धुयोरंगिरोभिः
सहा गहि । आगच्छ । आगत्य चेहास्मिन्यज्ञे मादयस्व । यजमानं हर्षय । यो
विवस्वान् ते तव पितास्ति अस्मिन्यज्ञे तं विवस्वंतं हुवे । आह्वयामि । स
चास्तीर्णं वहिष्या निपद्योपविश्य यजमानं हर्षयतु ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे चतुर्दशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अंगिरसो नः पितरो नवग्वा अथर्वाणो भृगवः सोम्यासः ।

तेषां वयं सुमती यज्ञियानामपि भद्रे सौमनसे स्याम ॥६॥

अंगिरसः । नः । पितरः । नवग्वाः । अथर्वाणः । भृगवः । सोम्यासः ।

तेषां । वयं । सुमती । यज्ञियानां । अपि । भद्रे । सौमनसे । स्याम ॥६॥

अंगिरसोऽंगिरोनामका अथर्वाणोऽथर्वनामका भृगवो भृगुनामकाश्च नोऽस्माकं पितरो नवग्वा अभिनवगमनयुक्ताः । यद्वा नूतनवत्प्रीतिजनका इत्यर्थः । ते च सोम्यासः । सोममहंतीति सोम्याः । यज्ञियानां यज्ञार्हाणां तेषां सुमतावनुयहयुक्तायां बुद्धौ वयं स्याम । सर्वदा तिष्ठेम । अपि च सौमनसे भद्रे सौमनसस्य कारणे कल्याणे फले स्याम । सर्वदा तिष्ठेम ॥

सत्त्वमध्ये दीक्षितस्य मरणे प्रेहीत्याद्याः पंचचंस्तृतीयावर्जिता होत्रा शंसनीयाः । सूचितं च । प्रेहि प्रेहि पृथिभिः पूर्व्येभिरिति पंचानां तृतीयामुद्धरेत् । आ० ६. १०. । इति ॥

॥ तासां प्रथमा सूक्ते सप्तमी ॥

प्रेहि प्रेहि पृथिभिः पूर्व्येभिर्यत्रा नः पूर्वे पितरः परेयुः ।

उभा राजाना स्वधया मदंता यमं पश्यासि वरुणं च देवं ॥७॥

प्र । इहि । प्र । इहि । पृथिभिः । पूर्व्येभिः । यत्र । नः । पूर्वे । पितरः । पराऽइयुः ।

उभा । राजाना । स्वधया । मदंता । यमं । पश्यासि । वरुणं । च । देवं ॥७॥

यत्र यस्मिन्स्थाने नोऽस्माकं पूर्वे पुरातनाः पितरः पितामहादयः परेयुः पूर्व्येभिः पूर्वस्मिन्काले भवैः । अनादिकालप्रवृत्तैरित्यर्थः । पृथिभिर्मागैर्हे मत्पित-स्तस्थानं प्रेहि । प्रगच्छ । शीघ्रं गच्छ । गत्वा च स्वधयामृतात्नेन मदंतीं तृपतीं राजाना राजानाबुभोभौ यमं देवं द्योतमानं वरुणं च पश्यासि । पश्य ॥

॥ अथाष्टमी ॥

सं गच्छस्व पितृभिः सं यमेनेष्टापूतेनं परमे व्योमन् ।

हित्वायावद्यं पुनरस्तमेहि सं गच्छस्व तन्वा सुवर्चाः ॥८॥

सं। गच्छस्व। पितृभिः। सं। यमेन। इष्टापूर्तेन। परमे। विऽञ्चोमन्।

हित्वायं। अ॒व॒द्यं। पुनः। अ॒स्तं। आ। इ॒हि। सं। गच्छस्व। त॒न्वा। सु॒ऽव॒र्चाः॥६॥

हे मदीय पितः तत्स्वं परम उत्कृष्टे व्योमन् व्योमनि स्वर्गाख्ये स्थाने स्वभूतैः पितृभिः सह सं गच्छस्व। इष्टापूर्तेन श्रौतस्मार्तदानफलेन संगच्छस्व। तत इष्टापूर्तेन सहागम्यावद्यं पापं हित्वा परित्यज्यास्तं त्रियमानाख्यं गृहमेहि। आगच्छ। ततः सुवर्चाः। तृतीयार्थे प्रथमा। सुवर्चसा शोभनदीप्त्रियुक्तेन तन्वा स्वशरीरेण संगच्छस्व ॥

पैतृमेधिके कर्मणि श्मशानायतनं प्रोक्षत्यपेत वीतेति। सूचितं च। गर्तोदकेन शमीशाखया त्रिः प्रसथ्यमायतनं परिव्रजन् प्रोक्षत्यपेत वीत वि च सर्पतातः। आ० गृ० ४. २. इति ॥

॥ सैषा सूक्ते नवमी ॥

अ॒पेत॒ वीत॒ वि च॑ सर्प॒तातो॒ऽस्मा ए॒तं पि॒तरौ॑ लो॒कम॑क्रन्।

अ॒हो॑भि॒र॒द्भि॒र॒क्तुभि॑र्य॒क्तं य॒मो द॑दा॒त्यव॒सानं॑ म॒स्मै ॥९॥

अ॒पं। इ॒त। वि। इ॒त। वि। च। सर्प॒त। अ॒तः। अ॒स्मै। ए॒तं। पि॒तरः। लो॒कं। अ॒क्रन्।

अ॒हःऽभिः। अ॒त्ऽभिः। अ॒क्तुऽभिः। विऽअ॒क्तं। य॒मः। द॑दा॒ति। अ॒व॒ऽसा॒नं। अ॒स्मै ॥९॥

श्मशाने पूर्वं स्थिता हे पिशाचादयः अतोऽस्माद्भृतयजमानदहनस्थानादपेत। अपगच्छत। वीत। विशेषेण गच्छत। वि सर्पत च। इदं स्थानं परित्यज्य नानाभावेन दूरतरं देशं गच्छतेत्यर्थः। पितरोऽस्मै मृतयजमानस्यार्थायैतं लोकमिदं दहनस्थानमक्रन्। यमस्याज्ञयान्कुर्वन्। यमोऽपहोभिर्दिवसैरद्भिर्भ्युक्षणादकैरक्तुभी रात्रिभिर्यक्तं संगतं। शुद्धिनिमित्तैः कालोदकादिभिः शोधितमित्यर्थः। अवसानं दहनस्थानमस्मै मृतयजमानस्यार्थाय ददाति। दत्तवान् ॥

अनुस्तरण्या वृक्षा पार्श्वयोराम्रफलाकृती। तावुद्भृत्य प्रेतस्य हस्तयोर्निदधात्यति द्रव सारमेयाविति द्वाभ्यां। सूचितं च। वृक्षावुद्भृत्य पाण्योरादध्यादति द्रव सारमेयी श्वानौ। आ० गृ० ४. ३. इति ॥

॥ तत्रैषा दशमी ॥

अति द्रव सारमेयी श्वानौ चतुरक्षी श्वली साधुना पथा।

अथा पितृन्सुविदचाँ उपेहि यमेन ये संधमादं मदीति ॥१०॥

अतिं । द्रव । सारमेयौ । श्वानौ । चतुःऽञ्जक्षौ । श्वलौ । साधुना । पथा ।

अथ । पितृन् । सुऽविद्वान् । उप । इहि । यमेन । ये । सधमादं । मदति ॥१०॥

हे अग्ने साधुना पथा समीचीनेन मार्गेण श्वानावुभावति द्रव । अतिक्रम्य गच्छ । यमसंबन्धिनी यौ श्वानौ प्रेतस्य बाधकौ तौ परित्यज्य समीचीनेन मार्गेण प्रेतं नयेत्यर्थः । कीदृशी श्वानौ । सारमेयौ । सरमा नाम काचित्प्रसिद्धा देवशुनी । तस्याः पुत्री । चतुरक्षौ । उपरिभागे पुनरप्यक्षिद्वयं ययोस्तादृशी । अथ शोभनमार्गेण गमनानन्तरं ये पितरो यमेन सधमादं सहर्षं मदति प्राप्नुवन्ति तान्सुविद्वान् सुष्ठुभिज्ञान्पितृनुपेहि । उपगच्छ ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे पंचदशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

यौ ते श्वानौ यम रक्षितारौ चतुरक्षौ पथिरक्षी नृचक्षसी ।

ताभ्यामेनं परि देहि राजन् स्वस्ति चास्मा अनमीवं च धेहि ॥११॥

यौ । ते । श्वानौ । यम । रक्षितारौ । चतुःऽञ्जक्षौ । पथिरक्षी इति पथिऽरक्षी ।
नृऽचक्षसी ।

ताभ्यां । एनं । परि । देहि । राजन् । स्वस्ति । च । अस्मै । अनमीवं । च । धेहि ॥११॥

हे राजन् हे यम ते त्वदीयौ यौ श्वानौ विद्येते ताभ्यां हे राजन् यमेनं प्रेतं परि देहि । रक्षार्थं प्रयच्छ । कीदृशी श्वानौ । रक्षितारौ । यमगृहस्य रक्षकौ । चतुरक्षौ । अक्षिचतुष्टययुक्तौ । पथिरक्षी । मार्गस्य रक्षकौ । नृचक्षसी । मनुष्यैः ख्याप्यमानौ । श्रुतिस्मृतिपुराणाभिज्ञाः पुरुषास्तौ प्रख्यापयन्ति । ताभ्यां श्वभ्यां दत्वास्मै प्रेताय स्वस्ति च क्षेममप्यनमीवं च रोगाभावमपि धेहि । संपादय ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

उरुणावांसुतृपा उदुवली यमस्य दूती चरतो जनां अनु ।

तावस्मभ्यं दृश्ये सूर्याय पुनर्दातामसुमद्येह भद्रं ॥१२॥

उरुऽनसी । अमुऽतृपा । उदुवली । यमस्य । दूती । चरतः । जनान् । अनु ।

तौ । अस्मभ्यं । दृश्ये । सूर्याय । पुनः । दातां । असुं । अद्य । इह । भद्रं ॥१२॥

यमस्य संबन्धिनी दूती श्वानौ जनां अनु प्राणिनो लक्षीकृत्य सर्वत्र चरतः ।

कीदृशौ । उरुणसौ दीर्घनासिकायुक्तौ । असुतृषौ परकीयान्प्राणान् स्वीकृत्य
 तैस्त्र्यंताबुदुंबलाबुखलौ विस्तीर्णवली तावुभौ दूतौ सूर्याय दृश्ये सूर्यस्य
 दर्शनार्थमद्य दिन इह कर्मणि भद्रमसुं समीचीनं प्राणं पुनरस्मभ्यं दातां ।
 अदत्तां ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

य॒माय॒ सोमं॑ सु॒नुत॒ य॒मायं॑ जुहु॒ता ह॒विः ।

य॒मं हं॑ य॒ज्ञो ग॒च्छत्य॒ग्निदू॑तो अ॒रंकृ॑तः ॥ १३ ॥

य॒माय॑ । सोमं॑ । सु॒नुत॒ । य॒मायं॑ । जुहु॒त॒ । ह॒विः ।

य॒मं । ह॒ । य॒ज्ञः । ग॒च्छति॒ । अ॒ग्निऽदू॑तः । अ॒रंऽकृ॑तः ॥ १३ ॥

हे ऋत्विजो यमाय यमदेवतार्थं सोमं सुनुत । लतात्मकं सोममभिषुणुत ।
 तथा यमार्थं हविर्जुहुत । अग्निदूतो यस्मिन्यज्ञे सोऽयमग्निदूतः । अप्रेदूतत्वमन्य-
 चाम्नातं । अग्निदेवानां दूत आसीदिति । अरंकृतो बहुभिद्रव्यैरलंकाररूपैर्युक्तः ।
 तादृशो यज्ञो यमं ह यममेव गच्छति ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

य॒माय॑ घृ॒तव॑ञ्च॒विर्जु॑होत॒ प्र च॑ तिष्ठत ।

स नो॑ दे॒वेषु॑ यम॒हीर्घ॑मायुः प्र॑ जी॒वसे॑ ॥ १४ ॥

य॒मायं॑ । घृ॒तऽव॑त् । ह॒विः । जु॒होत॑ । प्र । च॒ । ति॒ष्ठत॒ ।

सः । नः॑ । दे॒वेषु॑ । आ । य॒मत् । दी॒र्घं । आ॒युः । प्र॑ । जी॒वसे॑ ॥ १४ ॥

हे ऋत्विजो यूयं यमाय घृतवदाज्येन संयुक्तं हविः पुरोडाशादिकं जुहोत ।
 जुहुत । प्र च तिष्ठत । यमं यूयमुपतिष्ठध्वं च । देवेषु मध्ये स यमो देवः प्र
 जीवसे प्रकृएजीवनार्थं नोऽस्माकं दीर्घमायुरा यमत् । प्रयच्छतु ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

य॒माय॒ मधु॑मत्त॒मं रा॒ज्ञे ह॒व्यं जु॑होत॒न ।

इ॒दं न॑म॒ ऋषि॑भ्यः॒ पूर्व॑जेभ्यः॒ पूर्व॑भ्यः प॒थिकृ॑द्भ्यः ॥ १५ ॥

य॒मायं॑ । मधु॑मत्त॒मं । रा॒ज्ञे । ह॒व्यं । जु॒होत॒न॒ ।

इ॒दं । नमः॑ । ऋषि॑भ्यः । पूर्व॑जेभ्यः । पूर्व॑भ्यः । प॒थिकृ॑त्भ्यः ॥ १५ ॥

हे ऋत्विजो यमाय राज्ञे मधुमत्तममतिशयेन मधुरं हव्यं पुरोडाशादिकं
हविर्जुहीतन । जुहुत । पूर्वजेभ्यः सृष्ट्यादावुत्पन्नेभ्योऽत एव पूर्वैभ्योऽस्मत्तः
पूर्वभाविभ्यः पथिकृद्भिः शोभनमार्गकारिभ्य ऋविभ्य इदं प्रत्यक्षं यथा भवति
तथा नमोऽस्तु ॥

॥ अथ षोडशी ॥

चिकटुकेभिः पतति षट्कुर्वीरेकमिदृहत् ।

त्रिष्टुब्गायत्री छंदांसि सर्वा ता यम आहिता ॥ १६ ॥

चिऽकटुकेभिः । पतति । षट् । उर्वीः । एकं । इत् । बृहत् ।

चिऽस्तुप् । गायत्री । छंदांसि । सर्वा । ता । यमे । आऽहिता ॥ १६ ॥

चिकटुकेभिः । द्वितीयार्थे नृतीयैषा । चिकटुकान् ज्योतिर्गौरायुरिति त्रयो
यागविशेषास्त्रिकटुका उच्यन्ते । तान्प्रत्यंगभावाय संरक्षणार्थं च पतति । यमस्तान्
प्राप्नोति । षट्संख्याका उर्वीर्भूमिः कृताकृतप्रत्यवेक्षणाय प्राप्नोति । ताश्चोर्ध्वः
शाखांतरमंचे समाह्वाताः परमोर्वीरंहसस्पांतु द्यौश्च पृथिवी चापश्चौपधयश्चोर्कु
सूनृता चेति । एकमित् एकमेव बृहद्ब्रह्मजगद्यमश्च प्रतिपालनीयः प्राप्नोति ।
किंच यानि त्रिष्टुब्गायत्र्यादीनि छंदांसि संति सर्वाणि तानि छंदांसि यम
आहितानि । ऋत्विग्भिः स्तुतिवेनावस्थितानि ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे षोडशो वर्गः ॥

उदीरतामिति चतुर्दशचं पंचदशं सूक्तं । अत्रानुक्रम्यते । उदीरतां षट्कूना
शंखः पित्र्यं जगत्वेकादशी । यामायनाः परे पंचेति वचनाद्यमपुत्रः शंखाख्य
ऋषिः । अग्निष्वात्ता इत्येषा जगती शिष्टास्त्रिष्टुभः । पितरो देवता । गतः सूक्तवि-
नियोगः ॥ अष्टकायामुदीरतामवर इत्याद्या अष्टावृचो होमार्थाः । सूचितं च ।
उदीरतामवर उत्परास इत्यष्टाभिर्हुत्वा । आ० गृ० २. ४. इति ॥ महापितृयज्ञे पितरः
सोमवंत इत्यस्यानुवाक्योदीरतामित्येषा । सूचितं च । पितरोऽग्निष्वात्ता यम
उदीरतामवर उत्परासः । आ० २. १९. इति ॥ अग्निमारुतेऽथेषा धाय्या । सूचितं
च । मातली कथैर्यमो अंगिरोभिरुदीरतामवर उत्परासः । आ० ५. २०. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

उदीरतामवरं उत्परांस उन्मध्यमाः पितरः सोम्यासः ।

असुं य ईयुरवृका ऋतज्ञास्ते नोऽवन्तु पितरो हवेषु ॥१॥

उत् । ईरतां । अवरै । उत् । परांसः । उत् । मध्यमाः । पितरः । सोम्यासः ।

असुं । ये । ईयुः । अवृकाः । ऋतज्ञाः । ते । नः । अवन्तु । पितरः । हवेषु ॥१॥

त्रिविधाः पितर उत्तमा मध्यमा अधमाश्चेति । यथात्रिधं श्रौतं कर्मानुष्ठाय पितृत्वं प्राप्ता उत्तमाः । स्मार्तकर्ममात्रपरा मध्यमाः । अत्रापि कैश्चित्संस्कारैर्विकला अधमाः । एतदेवाभिप्रेत्य ये अग्निदग्धा ये अनग्निदग्धा इत्यादिमंत्र आम्नातः । तेष्वरे निकृष्टा उदीरतां । उत्तमं हविः प्राप्नुवन्तु । परास उत्तमाः पितर उदीरतां मध्यमाः पितरश्चोदीरतां । ते सर्वेऽप्यस्मद्विषये सोम्यासः सोम्या अनुग्रहपराः संतु । ये पितरोऽवृका वृकवदरण्यश्वदस्मासु हिंसामकुर्वन्त ऋतज्ञा अस्मदनुष्ठितं यज्ञं जानन्तोऽसुमस्मत्प्राणमीयू रक्षितुं प्राप्तास्ते पितरो हवेषुस्सदीयेष्वह्नानेषु नोऽस्मानवन्तु । रक्षन्तु ॥

महापितृयज्ञे पितरो वर्हिषद इत्यस्येदं पितृभ्य इति द्वितीयानुवाक्या । सूचं तु पूर्वमेवोदाहृतं । आ० २. १९. ॥ इदं पितृभ्य इत्येपा धाय्या । सूचितं च । आहं पितृन् सुविदवाँ अवित्सीदं पितृभ्यो नमो अस्वद्य स्वादुष्किलायमिति चतस्रः । आ० ५. २०. । इति ॥

॥ तत्रैषा द्वितीया ॥

इदं पितृभ्यो नमो अस्वद्य ये पूर्वासो य उपरास ईयुः ।

ये पार्थिवे रजस्या निपत्ता ये वा नूनं सुवृजनांसु विष्णु ॥२॥

इदं । पितृभ्यः । नमः । अस्तु । अद्य । ये । पूर्वासः । ये । उपरासः । ईयुः ।

ये । पार्थिवे । रजसि । आ । निऽसत्ताः । ये । वा । नूनं । सुऽवृजनांसु । विष्णु ॥२॥

पूर्वासो यजमानोत्पत्तेः पूर्वमुत्पन्ना ज्येष्ठभ्रातृपितामहादयो य ईयुः पितृलोकं प्राप्ताः । ये चान्य उपरासो यजमानजन्मन उपर्युत्पन्नाः कनिष्ठभ्रातृस्वपुत्रादय ईयुः पितृलोकं प्राप्ताः । येऽप्यन्ये पार्थिवे पृथिवीसंबंधिनि रजसि रजोगुणकार्येऽस्मिन्कर्मण्या निपत्ता हविः स्वीकर्तुमागत्योपविष्टाः । ये वा केचिदन्ये बंधुवर्गरूपाः पितरो विष्णु बंधुरूपासु प्रजास्वा निपत्ताः आद्यादिस्वीकारायाग-

त्योपविष्टाः । कीदृशीषु विष्टु । सुवृजनासु । वृज्यन्ते परित्यज्यन्ते दारिद्र्यमनेनेति
 वृजनं धनं । शोभनं वृजनं यासां ताः सुवृजनाः । तादृशीषु धनसमृद्ध्या श्राद्धा-
 दिकर्मपरास्वित्यर्थः । सर्वेभ्य उक्तेभ्यः पितृभ्योऽद्यास्मिन्कर्मणीदं नमीऽस्तु ।
 अयमाहुतिप्रदानपूर्वको नमस्कारो भवतु ॥

॥ अथ तृतीया ॥

आहं पितृन्सुविद्वान् अविस्ति नपातं च विक्रमणं च विष्णोः ।

वर्हिषदो ये स्वधया सुतस्य भजंत पित्वस्त इहागमिष्ठाः ॥३॥

आ। अहं। पितृन्। सुऽविद्वान्। अविस्ति। नपातं। च। विऽक्रमणं। च। विष्णोः।

वर्हिऽसदः। ये। स्वधया। सुतस्य। भजंत। पित्वः। ते। इह। आऽगमिष्ठाः ॥३॥

अहं यजमानः सुविद्वान् मदीयां भक्तिं सुष्ठु जानतः पितृनाविस्ति । आभि-
 मुख्येन लब्धवानस्मि । विष्णोर्व्यापिनो यज्ञस्य नपातं च विनाशाभावं च
 विक्रमणं च विशेषेण प्रवृत्तिं च लब्धवानस्मि । ये पितरो वर्हिषदो वर्हिषि
 सीदन्ति त इहास्मिन्कर्मण्यागमिष्ठाः । अतिशयेनागताः । आदरपूर्वं समागत्य
 स्वधया पुरोडाशाद्यन्नेन सह सुतस्याभिषुतस्य सोमलक्षणस्य पित्वः पितोरन्नस्य
 भागं भजंत । सेवन्ते । उपयुञ्जते ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

वर्हिषदः पितर ऊत्यर्वागिमा वो ह्व्या चकृमा जुषध्वं ।

त आ गतावसा शतमेनाथा नः शं योररपो दधात ॥४॥

वर्हिऽसदः। पितरः। ऊती। अर्वाक्। इमा। वः। ह्व्या। चकृम। जुषध्वं।

ते। आ। गत। अवसा। शंऽतमेन। अर्थं। नः। शं। योः। अरपः। दधात ॥४॥

हे वर्हिषदः । यज्ञे सीदन्तीति वर्हिषदः । अत्रापि ये वै यज्वानस्ते पितरो
 वर्हिषद इत्यत्र श्रुतत्वाद्यागं कृत्वा प्रेत्य पितृलीकं प्राप्ता वर्हिषदः । तादृशा
 हे पितरोऽर्वागर्वाचीनानामस्माकमूती रक्षा भवद्भिः कर्तव्येति शेषः । वो युष्म-
 दर्धमिमा ह्व्यैतानि हवीषि चकृम । अतस्तानि जुषध्वं । ते हविर्जुष्टवन्तो यूयं
 शतमेन सुखतमेनावसा रक्षणेन निमित्तभूतेना गत । आभिमुख्येनास्मान्प्राप्तुत ।
 अथानंतरं नोऽस्मभ्यं शं सुखं योदुःखवियोगमरपः पापरहितं च दधात । दत्त ॥

महापितृयज्ञे पितरः सोमवंत इत्यस्य याज्योपहूताः पितर इत्येषा । सूचितं च । उपहूताः पितरः सोम्यासस्त्वं सोम प्रचिकितो मनीषा । आ० २. १९. इति ॥

॥ सैषा सूक्ते पंचमी ॥

उपहूताः पितरः सोम्यासो बर्हिषेषु निधिषु प्रियेषु ।

त आ गमंतु त इह श्रुवंत्वधि व्रुवंतु तेऽवंत्स्मान् ॥ ५ ॥

उपऽहूताः । पितरः । सोम्यासः । बर्हिषेषु । निऽधिषु । प्रियेषु ।

ते । आ । गमंतु । ते । इह । श्रुवंतु । अधि । व्रुवंतु । ते । अवंतु । अस्मान् ॥ ५ ॥

सोम्यासः सोम्या अस्मदनुग्रहपराः सोमसंपादिनो वा पितरो बर्हिषेषु यागार्हेषु प्रियेषु तृप्तिकरेषु निधिषु निधिसदृशेषु हविषु निमित्तभूतेषु सत्सूपहूता अस्माभिराहूतास्ते पितर आ गमंतु । आगच्छंतु । आगत्य चेहास्मिन्कर्मण्यस्माभिः प्रयुक्ताः स्तुतीः श्रुवंतु । श्रुषंतु । श्रुत्वा चाधि व्रुवंतु । साधुरयं यजमान इत्यादरेण कथयंतु । ते तादृशाः पितरोऽस्मानवंतु । रक्षंतु ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे सप्तदशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

आच्या जानुं दक्षिणतो निषद्येमं यज्ञमभि गृणीत विश्वे ।

मा हिंसिष्ट पितरः केन चित्तो यद् आर्गः पुरुषता कराम ॥ ६ ॥

आऽअर्च्यं । जानुं । दक्षिणतः । निऽसद्यं । इमं । यज्ञं । अभि । गृणीत । विश्वे ।

मा । हिंसिष्ट । पितरः । केन । चित् । नः । यत् । वः । आर्गः । पुरुषता । कराम ॥ ६ ॥

पितृणामयं स्वाभाविकी धर्मोऽथैनं पितरः प्राचीनावीतिनः सव्यं जान्वाच्येति वचनात् । हे पितरो विश्वे सर्वे यूयं जान्वाच्य भूमौ निपात्य दक्षिणतो दक्षिण-पार्श्वे निषद्योपविश्येममस्मदीयं यज्ञमभि गृणीत । अभिष्टुत । विशिष्टतृप्तियो-गात्परया प्रीत्या सगुणोऽयं यज्ञ इति प्रशंसतेत्यर्थः । अपि च । वोऽयुष्माकं यत्किंचित्कर्मवैगुण्यजनितमागोऽपराधं पुरुषता मनुष्यत्वेन हेतुना कराम वयं कृतवन्तो हे पितरः तेन केनचिदप्यपराधेन नोऽस्मान्मा हिंसिष्ट ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

आसीनासो अरुणीनामुपस्थे रयिं धत्त दाप्नुये मर्त्याय ।

पुत्रेभ्यः पितरस्तस्य वस्वः प्र यच्छत त इहोर्जं दधात ॥७॥

आसीनासः । अरुणीनां । उपऽस्थे । रयिं । धत्त । दाप्नुये । मर्त्याय ।

पुत्रेभ्यः । पितरः । तस्य । वस्वः । प्र । यच्छत । ते । इह । ऊर्जं । दधात ॥७॥

अरुणीनामारोचमानानां ज्वालानां वा देवतानां वोपस्थे समीपस्थाने
वेद्याख्य आसीनास उपविष्टाः पितरो यूयं दाप्नुये हविर्दत्तवते मर्त्याय मनुष्याय
यजमानाय रयिं धनं धत्त । दत्त । हे पितरो यूयं तस्य यजमानस्य पुत्रेभ्यो वस्वो
वसु धनं प्र यच्छत । ते तादृशा यूयमिहास्मिन्नस्मदीये कर्मण्यूर्जं धनं दधात ।
निधत्त ॥

॥ अथाष्टमी ॥

ये नः पूर्वे पितरः सोम्यासोऽनूहिरे सोमपीथं वसिष्ठाः ।

तेभिर्यमः संरराणो हवीष्यशन्नुशङ्गिः प्रतिकाममञ्चु ॥८॥

ये । नः । पूर्वे । पितरः । सोम्यासः । अनुऽऊहिरे । सोमऽपीथं । वसिष्ठाः ।

तेभिः । यमः । संऽरराणः । हवीषि । उशन् । उशत्ऽभिः । प्रतिऽकामं । अञ्चु ॥८॥

सोम्यासः सोमसंपादिनो वसिष्ठा वस्तुतमाः कृताच्छादना धनवत्तमा वा
नोऽस्माकं ये पूर्वे पितरः सोमपीथं सोमपानमनूहिरेऽनुपूर्व्येण देवेभ्यश्च पि-
तृभ्यश्च प्राप्नुवंतः । दत्तवंत इत्यर्थः । उशन् पितृभिः सह संभोगं कामयमानो यमः
पितृपतिरुशङ्गिर्यमेन सह संभोगं कामयमानैस्तेभिस्त्विस्मदीयैः पितृभिः सह
रराणो रममाणो हवीष्यस्माभिर्दत्तानि प्रतिकामं कामं कामं प्रत्यञ्चु । यानि
यानि हवीषि कामयते तानि तानि भक्षयत्वित्यर्थः ॥

महापितृयज्ञेऽग्नेः कथ्यवाहनस्य ये तातृपुरित्येषा प्रथमानुवाक्या । सूचितं
च । ये तातृपुर्देवचा जेहमानास्त्वदग्ने काव्या तन्मनीषाः । आ० २. १९. । इति ॥

॥ सैषा सूक्ते नवमी ॥

ये तातृपुर्देवचा जेहमाना होचाविदः स्तोमंतथासो अर्कैः ।

आग्नें याहि सुविदत्रैर्भिरवाङ् सत्यैः कथ्यैः पितृभिर्धर्मसङ्गिः ॥९॥

ये । त॒नृ॒षुः । दे॒व॒ऽत्रा । जेह॑मानाः । हो॒त्रा॒ऽवि॒दः । स्तोमं॑ऽत॒ष्टासः । अ॒कैः ।
 आ॒। अ॒ग्ने॒। या॒हि॒। सु॒ऽवि॒द॒चे॒भिः॒। अ॒र्वा॒ङ्। स॒त्यैः॒। क॒थ्यैः॒। पि॒तृ॑ऽभिः॒। घ॒र्म॑स॒त्ऽभिः॒॥९॥

देवत्रा देवाञ्जेहमानाः क्रमेण गच्छंतः । क्रमेण देवत्वं प्राप्ता इत्यर्थः । होत्रा-
 विदो यज्ञान्सम्यङ्कर्तुं वेदिनारोऽर्करचनीयैः स्तोत्रैः स्तोमतष्टासः स्तोमानां च
 सम्यङ्कर्तारो ये पितरस्तानृषुस्तृप्यन्ति हे अग्ने त्वं तैः पितृभिरर्वाङ्स्मदभिमुख आ
 याहि । आगच्छ । कीदृशैः । सुविदचेभिः सुविदचैः सत्यैरविसंवादिभिः कथ्यैः ।
 कथं नाम पितृदेवत्वं हविः । तत्संबंधिभिः । यद्वा । कथ्यैः कविभिर्मंधाविभिः ।
 स्वार्थिको यत् । घर्मसद्भिर्व्यज्ञसादिभिः ॥

॥ अथ दशमी ॥

ये स॒त्यासो॑ ह॒विर॒दो॑ ह॒वि॒ष्या इ॒द्रेण॑ दे॒वैः सर॒थं द॒धानाः॑ ।

आ॒ग्ने॒ या॒हि॒ स॒हस्रं॑ दे॒व॒व॒दैः प॒रैः पू॒र्वैः पि॒तृ॑भिर्घ॒र्म॑स॒द्भिः ॥१०॥

ये । स॒त्यासः॑ । ह॒विः॒ऽअ॒दः । ह॒विः॒ऽपाः । इ॒द्रेण॑ । दे॒वैः । स॒ऽर॒थं । द॒धानाः॑ ।

आ॒। अ॒ग्ने॒। या॒हि॒। स॒हस्रं॑ । दे॒व॒ऽव॒दैः । प॒रैः । पू॒र्वैः । पि॒तृ॑ऽभिः॒। घ॒र्म॑स॒त्ऽभिः॒॥१०॥

सत्यासः सत्या ये पितरो हविरदो भक्षणयोग्यस्य हविषोऽन्नारो भक्षयितारो
 हविष्याः पानयोग्यस्य हविषः पातार इद्रेण देवैः सरथं समानमेकं तुल्यं वा
 रथं दधानाः । लडर्थे शानच् । गमनाय सदा धारयन्ति । हे अग्ने तैः पितृभिः
 सहा याहि । आगच्छ । कीदृशः । सहस्रं । नृतीयार्थे प्रथमा । सहस्रेण । बहुभि-
 रित्यर्थः । देववदैर्देवसंबंधिभिः स्तोत्रैर्युक्तः । परैः परकालीनैः पूर्वैः पूर्वकाली-
 नैर्घर्मसद्भिर्व्यज्ञसादिभिर्महावीरसादिभिरादित्यसादिभिर्वा ॥

॥ इति सप्तमस्य पष्ठेऽष्टादशो वर्गः ॥

महापितृयज्ञे पितरोऽग्निघ्नात्ता इत्यस्याग्निघ्नात्ताः पितर इत्येषा प्रथमानु-
 वाक्या । सूचितं च । अग्निघ्नात्ताः पितर एह गच्छत ये चेह पितरो ये च नेह
 । आ० २. १९. १ इति ॥

॥ तथैपिकादशी ॥

अग्नि॑घ्ना॒त्ताः पि॒तर॒ एह॑ गच्छ॒त॒ स॒दः॒स॒दः॒ स॒द॒त॒ सु॒प्र॒णी॒त॒यः॑ ।

अ॒त्ता॒ ह॒वो॒पि॒ प्र॒य॒तानि॑ व॒हि॒ष्या॒ र॒यिं स॒र्व॒वी॒रं॑ द॒धा॒त॒न ॥११॥

अग्निंऽस्वात्ताः । पितरः । आ । इह । गच्छत । सदःऽसदः । सद्त । सुऽप्रनीतयः ।
अत्त । हवीषि । प्रऽयतानि । वर्हिषि । अथ । रयिं । सर्वेऽवीरं । दधातन् ॥ ११ ॥

अग्निघाता अग्निना स्वादिता एतन्नामकाः पितरो यूयमिहास्मिन्पितृकर्मण्या
गच्छत । आगत्य च हे सुप्रणीतयोऽभिपूजितप्रणयना यूयं सदः सदस्तत्तस्थानं
सदत । सीदत । तत्र तत्र स्थाने यथेष्टमुपविशतेत्यर्थः । उपविश्य च वर्हिषा-
सादितानि प्रयतानि सुचि हवीष्यत्त । भक्षयत । अथानंतरं सर्ववीरं सर्ववीरैः
पुत्रपौत्रैरुपेतं रयिं धनं दधातन् । असभ्यं दत्त ॥

महापितृयज्ञे वपट्कारक्रियायां त्वमग्न ईळित इत्येषा स्विष्टकृतो याज्या ।
सूचितं च । योऽग्निः कथ्यवाहनस्त्वमग्न ईळितो जातवेद इति संयाज्ये । आ०
२. १९. इति ॥

॥ सैषा द्वादशी ॥

त्वमग्न ईळितो जातवेदोऽवाङ्मुखाणि सुरभीणि कृत्वी ।

प्रादाः पितृभ्यः स्वधया ते अक्षन्नद्धि त्वं देव प्रयता हवीषि ॥ १२ ॥

त्वं । अग्ने । ईळितः । जातऽवेदः । अवाङ् । ह्य्यानि । सुरभीणि । कृत्वी ।

प्राश्नाः । पितृभ्यः । स्वधया । ते । अक्षन् । अद्धि । त्वं । देव । प्रऽयता । हवीषि ॥ १२ ॥

हे जातवेदः । जातं सर्वं जगद्धेतीति जातवेदाः । तथाविध हे अग्न ईळि-
तोऽस्माभिः स्तुतस्त्वं ह्य्यान्यस्मदीयानि हवीषि सुरभीणि सुगंधीनि कृत्वी
कृत्वावाद् । वहनं कृतवानसि । कृत्वा च पितृभ्यः प्रादाः । ते च पितरः स्वधया
स्वधाकारेण दत्तं हविरक्षन् । अदंतु । हे देव त्वमपि प्रयता प्रयत्नसंपादितानि
हवीष्यद्धि । भक्षय ॥

महापितृयज्ञे ये चेहेति द्वितीयानुवाक्या । सूत्रमुक्तं ॥

॥ सैषा त्रयोदशी ॥

ये चेह पितरो ये च नेह यांश्च विद्म याँ उ च न प्रविद्म ।

त्वं वेत्थ यति ते जातवेदः स्वधाभिर्यज्ञं सुकृतं जुपस्व ॥ १३ ॥

ये । च । इह । पितरः । ये । च । न । इह । यान् । च । विद्म । यान् । ऊं इति । च । न । प्रऽविद्म ।

त्वं । वेत्थ । यति । ते । जातऽवेदः । स्वधाभिः । यज्ञं । सुऽकृतं । जुपस्व ॥ १३ ॥

ये च पितर इहास्मत्समीपे वर्तन्ते ये चेह न संति । यांश्च पितृन्विद्म संति-
कृष्टत्वाज्जानीमी यौ उ च नापि च न प्रविद्म विप्रकृष्टत्वाह्वयं न विजानीमः ।
यति ते यावंतस्ते भवन्ति तान्सर्वान्यथोक्तान् हे जातवेद उत्पन्नसर्ववस्तुविषयज्ञा-
नाग्ने त्वं वेत्थ जानासि । स्वधाभिर्हविर्लक्ष्णैरन्नैः सुकृतं साधु कृतं यज्ञं जुषस्व ।
प्रीत्या गृहाण ॥

पूर्वोक्त एव यागे ये अग्निदग्धा इत्येषा याज्या । सूचितं च । ये अग्निदग्धा
ये अनग्निदग्धा इमं यम प्रस्तरमा हि सीदिति हे । आ० २. १९. इति ॥

॥ सैषा सूक्ते चतुर्दशी ॥

ये अग्निदग्धा ये अनग्निदग्धा मध्ये दिवः स्वधया मादयन्ते ।

तेभिः स्वराळसुनीतिमेतां यथावशं तन्वँ कल्पयस्व ॥ १४ ॥

ये । अग्निदग्धाः । ये । अनग्निदग्धाः । मध्ये । दिवः । स्वधया । मादयन्ते ।

तेभिः । स्वराद । असुनीतिं । एतां । यथावशं । तन्वँ । कल्पयस्व ॥ १४ ॥

ये पितरोऽग्निदग्धा अग्निना भस्मीकृताः । श्मशानं प्राप्ता इत्यर्थः । ये च
पितरोऽनग्निदग्धाः श्मशानकर्म न प्राप्ता मध्ये दिवो द्युलोकस्य मध्ये स्वधया
हविर्लक्षणेनान्नेन मादयन्ते तृप्यन्ति हे अग्ने स्वराद स्वकर्मोपभोगेन दीप्यमान-
स्तेभिस्तैः पितृभिः सहितः सन् असुनीतिं प्राणानां विषयेषु नेतारमस्सत्पितृ-
तरात्मानमेतां तन्वमेतद्देवताशरीरं यथावशं यथाकामं कल्पयस्व । समर्थयस्व ।
यासयेत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठ एकोनविंशो वर्गः ॥

• मैनमिति चतुर्दशर्चं षोडशं सूक्तं । यमपुत्रस्य दमनस्यापि । आदिती दश
चिष्टुभस्सतद्यतसोऽनुपुभः । अग्निर्देवता । तथा चानुक्रांतं । मैनं दमनं आग्नेयं
चतुरनुपुवंतमिति । दीक्षितमरण आद्याः षडृचः शंसनीयाः । सूचितं च । मैनमग्ने
यि दहो माभि शोच इति षट् पूया त्वेतथ्यावयतु प्र विद्वान् । आ० ६. १०. ।
इति ॥ दक्षमानस्य प्रेतस्योपस्थानेऽप्येताः शंसनीया ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

मैनमग्ने यि दहो माभि शोचो मास्य त्वर्चं चिष्टिपो मा शरीरं ।

यदा षृतं कृण्वो जातयेदोऽर्चमेनं प्र हिणुतात्पितृभ्यः ॥ १ ॥

मा । ए॒नं । अ॒ग्ने॒ । वि । द॒हः । मा । अ॒भि । शो॒चः । मा । अ॒स्य॒ । त्व॒चं । चि॒क्षि॒पः ।
मा । शरी॑रं ।

य॒दा । श्रु॑तं । कृ॒णवः॑ । जा॒त॒ऽवे॒दः । अ॒थं । ईं । ए॒नं । प्र । हि॒णु॒तात् । पि॒तृ॒ऽभ्यः ॥ १ ॥

हे अग्ने एनं प्रेतं मा वि दहः । विशेषेण दग्धं भस्मीभूतं मा कुरु । माभि शोचः । अभितः शोकेन संतापेन युक्तं मा कुरु । अस्य त्वचं मा चिक्षिपः । इतस्ततो विक्षिप्रां मा कुरु । शरीरमपि विक्षिप्रां मा कुरु । हे जातवेदोऽग्ने यदा त्वं श्रुतं पक्वं सुदग्धं कृणवः करिष्यसि अथ तदानीमीमेनं प्रेतं पितृभ्यः प्र हिणुतात् । पितृसमीपे प्रेरय ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

श्रु॑तं य॒दा क॑रसि जा॒त॒वे॒दोऽथे॑मे॒नं परि॑ दत्ता॒त्पितृ॑भ्यः ।

य॒दा ग॒च्छा॒त्यसु॑नी॒तिमे॒ताम॑था॒ दे॒वानां॑ व॒श॒नीर्भ॑वाति ॥ २ ॥

श्रु॑तं । य॒दा । क॑रसि । जा॒त॒ऽवे॒दः । अ॒थं । ईं । ए॒नं । परि॑ । दत्ता॒त् । पि॒तृ॒ऽभ्यः ।

य॒दा । ग॒च्छा॒ति । अ॒सु॑ऽनी॒तिं । ए॒तां । अ॒थं । दे॒वानां॑ । व॒श॒ऽनीः । भ॒वा॒ति ॥ २ ॥

हे जातवेदो यदा प्रेतशरीरं श्रुतं पक्वं करसि करिष्यसि अथे तदानीमेवैनं प्रेतं पितृभ्यः परि दत्तात् । प्रयच्छ । यदायं प्रेत एतामग्निना कृतामसुनीतिं प्राणस्य नयनं प्राणप्रेरणं गच्छाति प्राप्नोति अथ तदानीमेव देवानां वशनीर्देवानां वशं प्रापितो भवति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

सूर्ये॑ चक्षु॒र्गच्छ॑तु वा॒तमा॒त्मा द्यां च॑ गच्छ॒ पृथि॒वीं च॒ धर्म॑णा ।

अ॒पो वा॑ गच्छ॒ यदि॑ तत्र॑ ते हि॒तमो॑प॒धीषु॑ प्रति॑ तिष्ठ॒ शरी॑रैः ॥ ३ ॥

सूर्ये॑ । चक्षुः॑ । गच्छ॑तु । वा॒तं । आ॒त्मा । द्यां । च॑ । गच्छ॑ । पृथि॒वीं । च॑ । धर्म॑णा ।

अ॒पः । वा॑ । गच्छ॑ । यदि॑ । तत्र॑ । ते । हि॒तं । ओ॒प॒धीषु॑ । प्रति॑ । तिष्ठ॑ । शरी॑रैः ॥ ३ ॥

हे प्रेत ते त्वदीयं चक्षुरिन्द्रियं सूर्यं गच्छतु । प्राप्नोतु । आत्मा प्राणो वातं वाह्यं वायुं गच्छतु । अपि च त्वमपि धर्मणा सुकृतेन तत्फलं भोक्तुं द्यां च । अथ चशब्दो विकल्पार्थे । द्युलोकं वा पृथिवीं च पृथिवीं वा गच्छ । प्राप्नुहि ।

अपो वांतरिक्षलोकं गच्छ । प्राप्नुहि । तत्रांतरिक्षे हितं स्थापितं ते तव कर्मफलमोषधीषु शरीरैः शरीरावयवैः प्रति तिष्ठ ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अजो भागस्तपसा तं तपस्व तं ते शोचिस्तपतु तं ते अर्चिः ।

यास्तं शिवास्तन्वो जातवेदस्ताभिर्वहैनं सुकृतामु लोकं ॥४॥

अजः । भागः । तपसा । तं । तपस्व । तं । ते । शोचिः । तपतु । तं । ते । अर्चिः ।

याः । ते । शिवाः । तन्वः । जातवेदः । ताभिः । वह । एनं । सुकृतां । ऊं इति ।

लोकं ॥४॥

अजो जननरहितः शरीरेंद्रियादिभागव्यतिरिक्तोऽंतरपुरुषलक्षणो यो भागोऽस्ति हे अग्ने ते त्वदीयेन तपसा तापनेन तं तादृशं भागं तपस्व । तन्नं कुरु । तथा ते तव शोचिः शोकहेतुज्वालाविशेषस्तं भागं तपतु । संस्करोतु । अपि च ते तवार्चिर्भासको ज्वालाविशेषस्तं भागं तपतु । संस्करोतु । तपःशोचिरर्चिः-शब्दानां संतापतारतम्येन भेदः । हे जातवेदः ते तव यास्तन्वो मूर्तयः शिवाः सुखहेतवो न तु तापप्रदास्ताभिरेनं तनुभिः प्रेतं सुकृतां शोभनकर्मकारिणां लोकं स्थानं वह । प्रापय । उशब्दः पूरणः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अवं सृज पुनरग्ने पितृभ्यो यस्त आहुतश्चरति स्वधाभिः ।

आसुर्वसान उप वेतु शेषः सं गच्छतां तन्वा जातवेदः ॥५॥

अवं । सृज । पुनः । अग्ने । पितृभ्यः । यः । ते । आहुतः । चरति । स्वधाभिः ।

आयुः । वसानः । उप । वेतु । शेषः । सं । गच्छतां । तन्वा । जातवेदः ॥५॥

हे अग्ने यः प्रेतः पुमान् आहुतश्चित्तौ मंत्रेण समर्पितः सन् स्वधाभिः स्वधाकारसमर्पितैरुदकादिभिः सह चरति तं प्रेतं पितृभ्यः पितृप्राप्तये पुनरव सृज । भूयः प्रेरय । अयं प्रेत आयुर्जीवनं वसान आच्छादयन् । आयुषा युक्त इत्यर्थः । शेषः शिष्यमाणमस्थिलक्षणं यजनीयं शरीरमुप वेतु । उपगच्छतु । हे जातवेदस्त्व प्रसादात्तन्वा शरीरेण सं गच्छतां । संगतो भवतु ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

यत्तै कृष्णः शकुन आतृतोर्द पिपीलः सर्प उत वा श्वापदः ।

अग्निष्टद्विश्वाद्गदं कृणोतु सोमश्च यो ब्राह्मणाँ आविवेश ॥६॥

यत् । ते । कृष्णः । शकुनः । आऽतृतोर्द । पिपीलः । सर्पः । उत । वा । श्वापदः ।

अग्निः । तत् । विश्वऽअत् । अगदं । कृणोतु । सोमः । च । यः । ब्राह्मणान् । आऽविवेश ॥६॥

हे मृतशरीर ते तव संबन्धि यदंगं कृष्णः शकुनः काकाख्य आतृतोद । आङ्गी-
यदर्थं । इयत्तुन्नवान् । तथा पिपीलः पिपीलिका वा सर्पो वोत चापि वा
श्वापदश्च शृगालादिः । एतेषामन्यतमो यदि तुन्नवानित्यर्थः । विश्वात् सर्व-
स्यान्नाग्निस्त्रिहादशमंगमगदं कृणोतु । दीपरहितं करोतु । संस्करोत्वित्यर्थः । तथा
सोमश्च देवतारूप औपधिरूपो वा संस्करोतु । यः सोमो ब्राह्मणान् ऋत्विगा-
दीनाविवेश । प्रविष्टवान् ॥

अनुस्तरण्या वपया प्रेतस्य मुखमग्नेर्वर्मैत्यनया प्रोक्षुंयात् । सूचितं च ।
अनुस्तरण्या वपामुत्खिद्य शिरोमुखं प्रच्छादयेद्ग्रेर्वर्मं परि गोभिर्व्ययस्वेति
। आ० गृ० ४.३. । इति ॥

॥ सैषा सूक्ते सप्तमी ॥

अग्नेर्वर्मं परि गोभिर्व्ययस्व सं प्रोक्षुंषु पीवसा मेदसा च ।

नेत्वा धृष्णुर्हरसा जर्हपाणो दधृग्विधक्ष्यन्पर्यंखयाति ॥७॥

अग्नेः । वर्मं । परि । गोभिः । व्ययस्व । सं । प्र । ञ्क्षुंषु । पीवसा । मेदसा । च ।

न । इत् । त्वा । धृष्णुः । हरसा । जर्हपाणः । दधृक् । विऽधक्ष्यन् । परिऽअंखयाति ॥७॥

हे प्रेत अग्नेः स्वभूतं वर्मं ज्वालालक्षणं कवचं गोभिरनुस्तरणीगोचर्मणा
परि व्ययस्व । परितः संवृणु । किंच । पीवसा स्थूलेन मेदसा मांसेन सम्यक् प्रोक्षुंषु ।
आच्छादय । एवं कृते सति हरसा तेजसा धृष्णुर्धर्षणशीलो जर्हपाणोऽत्यर्थं हृष्यन्
दधृक् धृष्टः प्रगल्भः । ऋत्विगित्यादिना दधृक्शब्दो निपातितः । विधक्ष्यन् विविधं
भस्मीकरिष्यन् । एवंभूतोऽग्नित्वा त्वां नेत्पर्यंखयाते । नैव सर्वतो विस्तारयति ।
अखेर्गत्यर्थास्तेऽडागमः ॥

इममग्ने चमसमित्यनया प्रणीताप्रणयनमनुमंचयते । सूचितं च । इममग्ने चमसं
मा वि जिह्वर इति प्रणीताप्रणयनमनुमंचयते । आ० गृ० ४.३. । इति ॥

॥ सैषाष्टमी ॥

इममग्ने चमसं मा वि जिह्रः प्रियो देवानामुत सोम्यानां ।

एष यश्चमसो देवपानस्तस्मिन् देवा अमृतां मादयन्ते ॥८॥

इमं । अग्ने । चमसं । मा । वि । जिह्रः । प्रियः । देवानां । उत । सोम्यानां ।

एषः । यः । चमसः । देवऽपानः । तस्मिन् । देवाः । अमृताः । मादयन्ते ॥८॥

हे अग्ने इमं चमसं प्रणीताप्रणयनं मा वि जिह्रः । मा विचालीः । यश्चमसो देवानामिन्द्रादीनां प्रिय उतापि च सोम्यानां सोमार्हाणां पितृणां प्रियः । किंच । य एष चमसो देवपानः । देवाः पिबन्त्वस्मिन्निति । देवपानस्थानीयो भवति तस्मिंश्चमसेऽमृता मरणवर्जिता देवाः पितरश्च मादयन्ते । ह्यैश्च हृष्टा भवन्ति ॥

॥ अथ नवमी ॥

ऋब्यादमग्निं प्र हिणोमि दूरं यमराज्ञो गच्छतु रिप्रवाहः ।

इहैवायमितरो जातवेदा देवेभ्यो ह्यं वहतु प्रजानन् ॥९॥

ऋब्यऽअदं । अग्निं । प्र । हिणोमि । दूरं । यमराज्ञः । गच्छतु । रिप्रऽवाहः ।

इह । एव । अयं । इतरः । जातऽवेदाः । देवेभ्यः । ह्यं । वहतु । प्रऽजानन् ॥९॥

आहिताग्निमरण एतदादिके द्वे ऋचावौपासनोद्वासने विनियुक्ते । तत्र प्रथमायाः पूर्वार्धेन दक्षिणस्यां दिशि चतुष्पथादावौपासनाग्निं निरस्यति । उत्तरेण शान्तिकर्मार्थमादत्ते ॥ आ० गू० ४. ६. ॥ ऋब्यादं । ऋब्यमामिषं । तस्यात्तारं तीव्रमग्निं दूरं विप्रकृष्टदेशे प्र हिणोमि । प्रगमयामि । हि गतौ स्वादिः । रिप्रवाहः । रिप्रं पापं तस्य वोढा सोऽग्निर्यमराज्ञो यमो राजा येषां तान्यमराजकानन्यप्रदेशान्गच्छतु । प्राप्नोतु । अथ शान्तिकर्मार्थमुपासन इतरः ऋब्यादादन्यो जातवेदा जातानां वेदिता जातधनो वा प्रजानन् सर्वविज्ञायमानोऽग्निरिहैव देशे देवेभ्यो देवार्थं ह्यं हवनयोग्यं हविर्वहतु । प्रापयतु ॥

॥ अथ दशमी ॥

यो अग्निः ऋब्यात्प्रविवेशं वो गृहमिमं पश्यन्तितरं जातवेदसं ।

तं हंरामि पितृयज्ञाय देवं स घर्ममिन्वात्परमे सधस्थे ॥१०॥

यः। अग्निः। क्व्यऽअत्। प्रऽविवेशं। वः। गृहं। इमं। पश्यन्। इतरं। जातऽवेदसं।
तं। हरामि। पितृऽयज्ञाय। देवं। सः। घर्मं। इन्वात्। परमे। सधऽस्ये ॥ १० ॥

यः क्रव्यादोऽग्निर्देवो युष्माकं गृहिणां गृहं प्रविवेश प्रविष्टवान् तं क्रव्यादं
देवं हरामि । गृहाद्बहिर्निष्क्रामयामीत्यर्थः । किमर्थं । पितृयज्ञाय तदर्थं । किं
कुर्वन् । इममितरं तस्मादन्यं हव्यवाहं जातवेदसं पश्यन् पर्यालोचयन् । तथा
सति क्रव्यादात्परोऽग्निः परम उत्कृष्टे सधस्ये सहस्थाने घर्मं यज्ञमिन्वात् प्राप्नोतु ।
पितृभिर्घर्मपैः सहेति शेषः ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठ एकविंशो वर्गः ॥

महापितृयज्ञे वपद्कारक्रियायां यो अग्निः कव्यवाहन इत्येषा स्विष्टकृतो
याज्या । सूचितं च । यो अग्निः कव्यवाहनस्वमम ईळितो जातवेद इति
संयाज्ये । आ० २. १९. । इति ॥

॥ सैपैकादशी ॥

यो अग्निः कव्यवाहनः पितृन्यक्षहतावृधः ।

प्रेतुं हव्यानि वोचति देवेभ्यश्च पितृभ्य आ ॥ ११ ॥

यः। अग्निः। क्व्यऽवाहनः। पितृन्। यक्षत्। अतऽवृधः।

प्र। इत्। ऊं इति। हव्यानि। वोचति। देवेभ्यः। च। पितृऽभ्यः। आ ॥ ११ ॥

कव्यवाहनः कव्यस्य हविषो वोढा योऽग्निः पितृन् अतावृध अतस्य यज्ञ-
स्योदकस्य वा वर्धयितृन् सत्येन वृद्धान्वा देवान् । एतत्पितृविशेषणं वास्तु ।
तान्यक्षत् यजति । यजेल्लंति सिप् अडागमः । सोऽग्निर्हव्यानि हवीषि प्र वोचतु ।
पितृयज्ञे प्रधवीतु । युष्मदर्थं मयानीतानीति । इदू पूरणौ । केभ्यः । देवेभ्यश्च
पितृभ्यश्च । आकारः समुच्चये ॥

महापितृयज्ञ उशंतस्त्वेत्येषा सामिधेनी । सूच्यते हि । उशंतस्वा नि धीम-
हीत्येतां चिरनवानन् ताः सामिधेन्यः । आ० २. १९. । इति ॥

॥ सैपा द्वादशी ॥

उशंतस्वा नि धीमद्युशंतः समिधीमहि ।

उशन्तुशत आ वह पितृहविये अत्तवे ॥ १२ ॥

उ॒श॒न्तः । त्वा । नि । धी॒म॒हि । उ॒श॒न्तः । सं । इ॒धी॒म॒हि ।
 उ॒श॒न् । उ॒श॒न्तः । आ । व॒ह । पि॒तृ॒न् । ह॒विषे । अ॒र्त्त॒वे ॥ १२ ॥

हे अग्ने उशन्तः कामयमाना वयं त्वा त्वां नि धीमहि । कर्मार्थं स्थापितवन्तः ।
 उशन्तो वयं समिधीमहि । संदीपयामः । त्वमप्युशन् कामयमानो हविरादिकमुशन्तं
 आगन्तुकामान्पितृन्स्मिन्यज्ञ आ वह । हविषेऽस्माभिः प्रत्नं हविरर्त्तवेऽन्तुं । अदेस्तु-
 मर्थं तवेन्द्रत्ययः । क्रियाग्रहणं कर्तव्यमिति कर्मणः संप्रदानसंज्ञा ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

यं त्वमग्ने समदहस्तमु निर्वीपया पुनः ।
 क्वा॒यां॒वृ॒त्रं रो॒हतु पा॒क॒दूर्वा॑ व्य॒ल्क॒शा ॥ १३ ॥
 यं । त्वं । अ॒ग्ने । सं॒ऽअ॒द॒हः । तं । ऊं इति । निः । वा॒प॒य॒ । पु॒न॒रि॒ति ।
 क्वा॒यां॒वुं । अ॒त्रं । रो॒ह॒तु । पा॒क॒ऽदूर्वा॑ । वि॒ऽअ॒ल्क॒शा ॥ १३ ॥

हे अग्ने त्वं पितृदहनकाले यं देशं समदहः पुरा सम्यग्दग्धवानसि ॥ तिडि
 चोदात्तवतीति समो निघातः ॥ तमु तमेव पुनर्निर्वीपय । अत्रास्मिन्देसे क्वायां
 क्विपत्रमाणमुदकं यस्मिन् तत्पुष्करिण्यादिकं रोहतु । उत्पद्यतां । किञ्च । व्यल्कशा
 विविधशाखा पाकदूर्वा परिपकदूर्वा चोत्पद्यतां ॥

अस्थिसंचयने क्षीरोदकेन शमीशाखया चिः प्रसव्यं शमशानायतनं प्रोक्षति
 शीतिके शीतिकावतीत्यनया । सूचितं च । क्षीरोदकेन शमीशाखया चिः प्रसव्यं
 परिचजनप्रोक्षति शीतिके शीतिकावतीति । आ० गृ० ४. ५. इति ॥

॥ सेषा चतुर्दशी ॥

शी॒तिके॑ शी॒तिका॑वति॒ ह्लादि॑के॒ ह्लादि॑कावति ।
 म॒दू॒क्या॒ऽसु॒ सं गे॒म इ॒मं स्व॒र्ष॒मिं ह॒र्षे॒य ॥ १४ ॥
 शी॒तिके॑ । शी॒तिका॑ऽवति । ह्लादि॑के । ह्लादि॑काऽवति ।
 म॒दू॒क्या॑ । सु । सं । ग॒मः । इ॒मं । सु । अ॒र्षिं । ह॒र्षे॒य ॥ १४ ॥

हे शीतिके शीत्ययुक्ते हे शीतिकावति । शीतिकाः शीत्ययुक्ता श्लोपधयः ।
 ताभिरुच्यति हे ह्लादिक आह्लादयिषि हे ह्लादिकावत्याह्लादकफलयुक्तेर्वृष्टीस्तद्यति

हे पृथिवि मंडूक्या मंडूकस्त्रिया वृष्टिप्रियया सु सुष्टु सं गमः । संगच्छस्व ॥
गमेल्लुङि व्यत्ययेन परस्मैपदं ॥ तत इममग्निं सु सुष्टु हर्षय ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे द्वाविंशो वर्गः ॥

॥ इति सायणाचार्यविरचिते माधवीये दशतय्या दशमे मंडले प्रथमोऽनुवाकः ॥

द्वितीयेऽनुवाके त्रयोदश सूक्तानि । तत्र त्वष्टा दुहित्र इत्येतच्चतुर्दशर्चं प्रथमं सूक्तं । यमपुत्रो देवश्रवा नामर्षिः । आदितो द्वादश त्रिष्टुभः । त्रयोदशीचतुर्दश्या-
वनुष्टुभौ । यद्वा त्रयोदशी पुरस्ताद्बृहती । आदितो द्वयोः सरण्यूर्देवता । पूषा त्वेत्
इत्याद्याश्चतस्रः पूषदेवत्याः । सरस्वती देवयंत इत्याद्यास्तिस्रः सरस्वतीदेवताकाः ।
आपो अस्मानित्याद्याः पंचर्चोऽश्वेताकाः । तत्र द्रप्सश्चस्केदित्याद्यास्तिस्रः सोम-
देवत्या वा । अथ चानुक्रांतं । त्वष्टा देवश्रवा द्वे सरण्यूदेवते पौष्यश्चतस्रः
सारस्वत्यस्तिस्रः पंचापो द्रप्सस्तिस्रः सौम्यो वात्ये अनुष्टुभानुपांत्या पुरस्ताद्बृहती
वेति ॥ गतः सूक्तविनियोगः ॥ अत्रेतिहासमाचक्षते । त्वष्टनामकस्य देवस्य
सरण्यूस्त्रिशिराश्चेति स्त्रीपुंसात्मकमपत्यद्वयमभूत् । ततस्त्वष्टा सरण्यूनामिकां पुत्रीं
विवस्वते प्रायच्छत् । ततस्तस्यां विवस्वतः सकाशाद्यमयम्यौ विजज्ञाते । ततः
कदाचिदात्मसदृश्या देवजनितायाः स्त्रियः समीपे तदपत्यद्वयं निधाय स्वयमाश्वं
रूपं कृत्वोत्तरान्कुरुप्रतिजगाम । अथ विवस्वानेतां स्त्रियं सरण्यूमिति मत्वा
तामरंसीत् । तस्यां मनुनाम राजर्षिरजायत । ततो विवस्वानेपा सरण्यूर्न भव-
तीति विज्ञाय स्वयमपश्यो भूत्वा तामश्वरूपिणीं प्रायासीत् । ततः संक्रीडमान-
योस्तयोः स्वभूतं रेतः पृथिव्यां पपात । अथ सा गर्भकामनया तत्पतितं रेत
आजघ्नी । ततस्तस्याः सकाशात्तासत्यो दस्रश्चेत्युभावश्चिनावजायेतामिति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

त्वष्टा दुहित्रे बहंतुं कृणोतीतीदं विश्वं भुवं सं समैति ।

यमस्य माता पर्युह्यमाना महो जाया विवस्वतो ननाश ॥ १ ॥

त्वष्टा दुहित्रे बहंतुं कृणोति । इति । इदं । विश्वं । भुवं । सं । एति ।

यमस्य । माता । परिऽउह्यमाना । महः । जाया । विवस्वतः । ननाश ॥ १ ॥

त्वष्टेत्तन्नामको देवो दुहित्रे । षष्ठ्यर्थे चतुर्थी । दुहितुः सरण्यूनामिकाया बहंतुं
वहनं विवाहं । एधिवह्योश्चतुरिति बहेश्चतुप्रत्ययः । तं कृणोति करोतीत्येतेन

हेतुनेदं विश्वं सर्वं भुवनं भूतजातं समेति । तं विवाहं समागमत् । पर्युह्यमाना
विवस्वतोड्वोढव्या यमस्य यम्याश्च माता मही महती विवस्वतो जाया भार्या
सरण्यूर्ननाश । उत्तरान्कुरुन्प्रति नरा । अगच्छदित्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अपागूहन्नमृतां मर्त्येभ्यः कृवी सवर्णीमददुर्विवस्वते ।

उताश्विनावभरद्यत्तदासीदजहादु द्वा मिथुना सरण्यूः ॥२॥

अपं । अगूहन् । अमृतां । मर्त्येभ्यः । कृवी । सवर्णी । अददुः । विवस्वते ।

उत । अश्विनौ । अभरत् । यत् । तत् । आसीत् । अजहात् । ऊं इति । द्वा । मिथुना ।
सरण्यूः ॥२॥

अमृतां सरणधर्मरहितामेतां सरण्युं मर्त्येभ्यो मनुष्येभ्यस्तदुत्पत्त्यर्थमपागूहन् ।
अपगूहितवंतः । संवृतवंतः । देवा उपनीतवंत इत्यर्थः । किंच । सवर्णी सरण्युसदृ-
शीमन्यां स्त्रियं कृवी कृत्वा तस्मै विवस्वते देवा अददुः । प्रायच्छन् । उतापि च
साश्वरूपिणी सरण्युस्तदाश्विनावभरत् स्वोदरे गर्भभूती धारितवती । यद्यदा
तज्जायापतिभ्यामश्वरूपात्मना संभोगकाले रेतः पतितमासीत् तदाश्विनौ जन-
यामासेत्यर्थः । तथा सरण्यूः सरणवत्येतन्नामिका द्वा मिथुना द्वौ मिथुनौ
यमयम्यावजहात् त्यक्तवती । जनितवतीत्यर्थः । यद्वा । सरण्युरेतन्नामिका मध्य-
मस्थाना देवता मध्यममग्निं माध्यमिकां वार्चं चोत्पादितवती ॥

दीक्षितमरणे पूषा त्वेत् इत्याद्याश्चतस्रः शंसनीयाः । सूचितं च । पूषा त्वेत्पश्चा-
वयतु प्र विद्यानिति चतस्रः । आ० ६. १०. । इति ॥

॥ सैषा सूक्ते नृतीया ॥

पूषा त्वेत्पश्चावयतु प्र विद्याननरपशुर्भुवनस्य गोपाः ।

स त्वेत्तेभ्यः परि ददत्पितृभ्योऽग्निदेवेभ्यः सुविद्विचिर्वेभ्यः ॥३॥

पूषा । त्वा । इतः । च्यवयतु । प्र । विद्यान् । अनरपशुः । भुवनस्य । गोपाः ।

सः । त्वा । एतेभ्यः । परि । ददत् । पितृभ्यः । अग्निः । देवेभ्यः । सुविद्विचिर्वेभ्यः ॥३॥

पूषा पीपयितैतन्नामको देवत्वा त्वामितोऽस्माद्देशात्प्रोक्तात्पश्चावयतु ।
प्रकर्षणोत्तमलोकं गमयतु । कीदृशः । विद्यान् अस्मन्नक्ततां विजानानः । अनर-

पशुरविनश्वरपशुयुक्तः । यस्मिन्सर्वे पशवस्तिष्ठन्ति न तु नश्यन्तीत्यर्थः । भुवनस्य भूतजातस्य गोपा गोपायिता । किञ्च । प्रक्रमय्य स पूषैतेभ्यः पितृभ्यस्त्वा त्वां परि ददत् । परिप्रयच्छतु । तथाग्निश्च सुविदत्रियेभ्यः । सुविदञ्च ज्ञानं धनं वा । तदहीः सुविदत्रियाः । छांदसो घमत्ययः । शोभनज्ञानेभ्यः सुधनेभ्यो वा देवेभ्यस्त्वां प्रयच्छतु । तेषां लोके स्थापयत्वित्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

आर्युर्विश्वायुः परि पासति त्वा पूषा त्वा पातु प्रपथे पुरस्तात् ।

यचासते सुकृतो यच्च ते ययुस्तच्च त्वा देवः सविता दधातु ॥४॥

आर्युः । विश्वऽआर्युः । परि । पासति । त्वा । पूषा । त्वा । पातु । प्रऽपथे । पुरस्तात् ।

यच्च । आसते । सुऽकृतः । यच्च । ते । ययुः । तच्च । त्वा । देवः । सविता । दधातु ॥४॥

विश्वायुः सर्वाच्चः सर्वच्च गमनशीलो वायुः । वकारलोपच्छांदसः । वायुः । यद्वा । छंदसीण इत्युपप्रत्यये वृद्धौ च कृतायां रूपं । गन्ता वायुस्त्वा त्वां परि पासति । परिपातु । पूषानुज्ञया परितो रक्षतु ॥ पा रक्षणे । लेटि सिष्यडागमः ॥ प्रपथे प्रकृष्टे मार्गे स्वर्गे पुरस्तात्सर्वेषां प्रथममेव वर्तमानः पूषा स्वयमेव त्वा त्वां प्रमितं यजमानं पातु । रक्षतु । सुकृतः पुण्यकर्माणो यच्च यस्मिन्देश आसते तिष्ठन्ति यच्च वा ते सुकृतो ययुः ब्राह्मास्तच्च तस्मिन्स्थाने देवो दीप्यमानः सविता सर्वस्य स्वस्वकर्मणि प्रेरक एतन्नामको देवस्त्वा त्वां दधातु । निदधातु ॥

एकादशिनस्य पौष्णस्य पशोर्हविषः पूषेमा इत्यनुवाक्त्वा । पूषेमा आशा अनु वेद सर्वाः शुक्रं ते अन्यद्यजतं ते अन्यत् । आ० ३.७. । इति हि सूचितं ॥

॥ सैषा पंचमी ॥

पूषेमा आशा अनु वेद सर्वाः सो अस्माँ अभयतमेन नेपत् ।

स्वस्तिदा आर्षृणिः सर्ववीरोऽप्रयुच्छन्पुर एतु प्रजानन् ॥५॥

पूषा । इमाः । आशाः । अनु । वेद । सर्वाः । सः । अस्मान् । अभयऽतमेन । नेपत् ।

स्वस्तिऽदाः । आर्षृणिः । सर्वऽवीरः । अप्रऽयुच्छन् । पुरः । एतु । प्रऽजानन् ॥५॥

पूषा देव इमा सर्वा आशाः प्राच्याद्या दिशोऽनु वेद । ज्ञानुपूर्व्येण जानाति । इमाः सुखेन गन्तव्या असुखेनेति वैवमनुक्रमेण जानातीत्यर्थः । एवं सत्यस्मान् ।

प्रमिते यजमानो ब्रवीति पुत्रमुखेन याजकमुखेन वा । अस्मानभयतमेनात्यंतं
भयरहितेन मार्गेण नेपत् । नयत् । कथं । स्वस्तिदाः कल्याणस्य दाताघृणिरा-
गतदीप्रियुक्तः सर्ववीरः सर्ववीरैः कर्मणि समर्थैर्ऋत्विग्भिरुपेतोऽप्रयुञ्छन् अप्र-
माद्यन् प्रजानन् अस्माकं फलाफले विजानानः सन् पुर एतु । अस्माकं पुर-
स्ताद्गच्छतु । यथास्माकं भयं न भवति तथा गच्छत्वित्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे त्रयोविंशो वर्गः ॥

एकादशिनस्य षोष्णस्य षशोः पुरोडाशस्य प्रपथे पथामिति याज्या । सूचितं
च । प्रपथे पथामजनिष्ट पूषा पथस्यथः परिपतिं वचस्या । आ० ३. ७. । इति ॥

॥ सैषा षष्ठी ॥

प्रपथे पथामजनिष्ट पूषा प्रपथे दिवः प्रपथे पृथिव्याः ।

उभे अभि प्रियतमे सधस्ये आ च परा च चरति प्रजानन् ॥ ६ ॥

प्रऽपथे । पथां । अजनिष्ट । पूषा । प्रऽपथे । दिवः । प्रऽपथे । पृथिव्याः ।

उभे इति । अभि । प्रियतमे इति प्रियऽतमे । सधस्ये इति सधऽस्ये । आ । च ।

परा । च । चरति । प्रऽजानन् ॥ ६ ॥

पथामंतरिक्षगमनहेतुभूतानां मार्गाणां मध्ये प्रपथे यः प्रकृष्टः पंथास्ति तत्र
पूषाजनिष्ट । प्रादुरभूत् । पुण्यकर्मणां सुगतिप्राप्त्यर्थमवस्थित इति भावः ।
तथा दिवो द्युलोकस्य च मार्गाणां मध्ये प्रपथे प्रकृष्टे मार्गे जातः । तथा
पृथिव्याः प्रपथे प्रकृष्टे मार्गे मनुष्याणां तत्तत्कर्मणि प्रवर्तनार्थं प्रादुर्भूत इत्यर्थः ।
सोऽयं पूषा प्रियतमे सर्वस्येष्टतमे सधस्ये सर्वेषां सहावस्थानभूते उभे द्यावा-
पृथिव्यावभिलक्ष्या चरति । आभिमुख्येन चरति । सुकृतिनां सुकृतफलप्र-
दर्शनायानुकूलं चरतीत्यर्थः । तथा परा चरति । दुःकर्मणां प्रतिकूलं गच्छति ।
किं कुर्वन् । प्रजानन् । अनेनेदं कर्म कृतमस्य कर्मण इदं फलमित्यविशेषेण
जानानः ॥

प्युञ्छस्य दशराचस्य तृतीये छंदोमे प्रउगगश्चे सारस्वततृचस्य सरस्वती
देययंत इत्येपाद्या । मूर्यते हि । प्र प्रत्याणो अंगिरसो नद्यंत सरस्वती देययंतो
हयंत । आ० ६. ११. । इति ॥

॥ सैषा सप्तमी ॥

सरस्वतीं देवयंतो हवन्ते सरस्वतीमध्वरे तायमाने ।

सरस्वतीं सुकृतो अह्वयन्त सरस्वतीं दाशुषे वार्यं दात् ॥७॥

सरस्वतीं । देवऽयंतः । हवन्ते । सरस्वतीं । अध्वरे । तायमाने ।

सरस्वतीं । सुऽकृतः । अह्वयन्त । सरस्वतीं । दाशुषे । वार्यं । दात् ॥७॥

देवयंतो देवान्यष्टुं स्तोतुं च कामयमाना यजमानाः सरस्वतीमेतन्नामिकां मध्यमस्थानदेवतां हवन्ते । कर्मावयवत्वायाह्वयन्ति । तथा तायमाने स्तुतिभिर्हविर्भिश्च विस्तीर्यमाणेऽध्वरे यज्ञे सरस्वतीं यजन्तीति शेषः । सुकृतः पुण्यकर्माणः सरस्वतीमह्वयन्त । फलप्रदानाय ह्वयन्ते । यत् एवमतः कारणात्सरस्वती देवी दाशुषे हवींषि दत्तवते यजमानाय वार्यं वरणीयं कर्मफलं दात् । प्रयच्छतु ॥

॥ अथाष्टमी ॥

सरस्वति या सरथं ययाथं स्वधाभिर्दिवि पितृभिर्मदंती ।

आसद्यास्मिन्वर्हिषि मादयस्वानमीवा इष आ धेह्यस्मे ॥८॥

सरस्वति । या । सऽरथं । ययाथं । स्वधाभिः । देवि । पितृऽभिः । मदंती ।

आऽसद्यं । अस्मिन् । वर्हिषि । मादयस्व । अनमीवाः । इषः । आ । धेहि ।

अस्मे इति ॥८॥

हे सरस्वति हे देवि या त्वं सरथं पितृभिः सह समानेन रथेन युक्तं यथा भवति तथा ययाथ । अस्मदीयं यज्ञं प्राप्तासि । किं कुर्वती । पितृभिः सह स्वधाभिर्हविल्लक्ष्णैरन्वैर्मदंती भाद्यन्ती यज्ञं गच्छसीति संबन्धः । सा त्वं वर्हिष्यस्मिन्वेदिस्तरणे यज्ञे आसद्योपविश्य मादयस्व । हविर्भित्तुप्रा भव । आत्मानं तर्पय वा । तत्तस्तुप्रा सती त्वमनमीवाः । अमीवा रोगः । तद्वर्जितान्यरोग्यजननानीषोऽन्वान्यस्मे अस्मभ्यमा धेहि । पर्याप्तं प्रयच्छ ॥

॥ अथ नवमी ॥

सरस्वतीं यां पितरो हवन्ते दक्षिणा यज्ञमभिनर्शमाणाः ।

सहस्रार्धमिच्छो अर्चं भागं रायस्योपं यजमानेषु धेहि ॥९॥

सरस्वती । यां । पितरः । हवँते । दक्षिणा । यज्ञं । अभिऽनक्षमाणाः ।
सहस्रऽअर्घं । इळः । अचं । भागं । रायः । पोषं । यजमानेषु । धेहि ॥ ९ ॥

यां त्वां सरस्वती पितरो हवंत आह्वयन्ति । कीदृशाः । दक्षिणा । दक्षिणा-
दाजित्याचप्रत्ययः । पा० ५. ३. ३६. । दक्षिणत आगत्य यज्ञमभिनक्षमाणा अभितो
गच्छन्तो व्याप्नुवंतः । अत्रास्मिन्यज्ञे सहस्रांघं बहुभिः पूजनीयमुपयोज्यमिळोऽन्नस्य
भागं रायो धनस्य पोषं पुष्टिं च यजमानेषु त्वं धेहि । स्थापय ॥

अवभृथस्थान आपो अस्मानित्येषा । सूचितं च । तत आचम्यान्नवंत आपो
अस्मान्मातरः श्रुंधयंतु । आ० ६. १३. । इति ॥ दशमेऽहनि वपामार्जनेऽप्येषा ।
सूचितं च । इदमापः प्र वहतेत्येतस्याः स्थान आपो अस्मान्मातरः श्रुंधयंतु
। आ० ८. १२. । इति ॥

॥ सैषा दशमी ॥

आपो अस्मान्मातरः श्रुंधयंतु घृतेन नो घृतष्वः पुनंतु ।

विश्वं हि रिप्रं प्रवहंति देवीरुदिदाभ्यः शुचिरा पूत एमि ॥ १० ॥

आपः । अस्मान् । मातरः । श्रुंधयंतु । घृतेन । नः । घृतऽष्वः । पुनंतु ।

विश्वं । हि । रिप्रं । प्रऽवहंति । देवीः । उत् । इत् । आभ्यः । शुचिः । आ । पूतः । एमि ॥ १० ॥

मातरो जगतो भानृस्थानीया आपोऽस्माञ्श्रुंधयंतु । प्रोक्षणेन शोधयंतु ।
तथा घृतष्वः । घृतमुदकं । तेनान्यान्पुनंतीति । तास्तथोक्ता आपः । यद्वा । घृतष्वः ।
घृतं गथं । तेन पुनंति । तथा ब्राह्मणं । घृतेन नो घृतष्वः पुनंतीति तद्वै सुपूतं
यद्घृतेन पूयत इति । ता आपो घृतेन प्रत्यक्षेणोदकेन नोऽस्मान्पुनंतु । हि
यस्माद्देवीर्दिव्यो देवनशीला आपो विश्वं सर्वं रिप्रं पापं प्रवहंति पुरुषसका-
शात्प्रगमयंति । अपनयंतीति यावत् । अनंतरमाभ्योऽन्न आ पूत आभिमुख्येन
शुद्धः सन् स्तोताहमुदेमि । उन्नच्छामि । ऊर्ध्वं स्वर्गं गच्छामीत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे चतुर्विंशो वर्गः ॥

सुत्येऽहनि द्रप्सश्चस्कंदेत्यादिके द्वे विप्रुडोमार्थे । सूचितं च । द्रप्सश्चस्कंदेति द्वाभ्यां
विप्रुडोमौ हुत्वा । आ० ५. २. । इति ॥ स्कन्नहविरभिमर्शनेऽपि द्रप्स इत्येषा । आहुतिर्व-
हिष्यरिधि यदि स्कंदेत्तदानीमाग्नीध्रोऽनया जुहुयात् । स्कन्नमभिमृशेदिति प्रकृत्य
सूचितं । द्रप्सश्चस्कंदेत्याहुतिश्चेद्वहिष्यरिध्याग्नीध्र एनां जुहुयात् । आ० ३. १३. । इति ॥

॥ सैवेकादशी ॥

द्रुसथस्कंदं प्रथमाँ अनु द्यूनिमं च योनिमनु यश्च पूर्वः ।

समानं योनिमनु संचरंतं द्रुसं जुहोम्यनु सप्त होचाः ॥११॥

द्रुसः । चस्कंदं । प्रथमान् । अनु । द्यून् । इमं । च । योनिं । अनु । यः । च । पूर्वः ।

समानं । योनिं । अनु । संऽचरंतं । द्रुसं । जुहोमि । अनु । सप्त । होचाः ॥११॥

द्रुसोऽभिपूयमाणस्य सोमस्य रसः प्रथमान् पूर्वभाविनः पार्थिवाँल्लोकान्
द्यून् दीपमानान्द्युलोकांश्चानु लक्षीकृत्य चस्कंदं । स्कन्वान् गतवान् । तदेवाह ।
इमं परिदृश्यमानं योनिं स्थानभूतं लोकं च यथास्मात्पूर्वोऽस्ति तमनुगतवान् ।
समानं साधारणं योनिं द्यावापृथिवीलक्षणं स्थानमनु संचरंतं सम्यग्गच्छंतं
द्रुसं सोमरसं विप्रुल्लक्षणं सप्त होचाः सप्तसंख्याका विप्रुद्वोमस्य कर्तारो होतृप्र-
भृतयो वयमन्यानुपूर्व्येण जुहोमि । जुहुमः । यद्वा । होचाः सप्तहोतृभिः क्रियमाणा
यागक्रिया होचाः । ता अनु पश्चादध्वर्युरहं जुहोमि । यद्वा । द्रुतगामित्वाद्द्रुस
आदित्य उच्यते । स आदित्यः पृथिवी च दिवं च गच्छति समानं योनिमंतरिक्षं
लक्षीकृत्य । सम्यक् चरंतं तं द्रुसमादित्यमुद्दिश्य सप्त होचाः सप्तसंख्याका दिशः ।
यस्यां दिशि सूर्यो वर्तते तद्दक्षतिरिक्ताः सप्तसंख्याका दिशोऽनु पश्चाज्जुहोमि ।
यच्च यच्च वर्तते तां तां दिशं द्रव्यत्वेन प्रयच्छामि । प्रतिष्ठापयामीत्यर्थः । अत्र
वाजसनेयकं । असी वा आदित्यो द्रुसः स दिवं च पृथिवी च स्कंदतीमं च
योनिमनु यश्च पूर्व इतीमं च लोकममुं चेत्येतत् समानं योनिमनु संचरंतमिति
समानं ह्येष एतं योनिमनु संचरति द्रुसं जुहोम्यनु सप्त होचा इत्यसौ वा
आदित्यो द्रुसो दिशः सप्त होचा अमुं तदादित्यं दिक्षु प्रतिष्ठापयति । श० ब्राह्म०
७.४.१.२०.। इति ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

यस्ते द्रुसः स्कंदति यस्ते अंशुर्वाहुच्युतो धिपर्णाया उपस्यात् ।

अध्वर्योर्वा परि वा यः पविचात्तं ते जुहोमि मनसा वर्षट्कृतं ॥१२॥

यः । ते । द्रुसः । स्कंदति । यः । ते । अंशुः । वाहुऽच्युतः । धिपर्णायाः । उपऽस्यात् ।

अध्वर्योः । वा । परि । वा । यः । पविचात् । तं । ते । जुहोमि । मनसा । वर्षट्कृतं ॥१२॥

हे सोम ते त्वदीयो यो द्रुसो रसः स्कंदति । अधिपवणचर्मणोऽन्यत्र गच्छति ।

यश्च ते त्वदीयोऽंशू रसादितरः सन् स्कंदति । बाहुच्युतोऽध्वर्योर्बाहुभ्यां प्रच्युतः
सन् स्कंदति । यद्वा । बाहुवत्साधनभूता यावाणः । तैः प्रच्युतोऽभिपुतः सन्
धिषणायाः । धिषणेत्यधिपवणफलकनाम । प्रत्येकविवक्षयैकवचनं । अधिपवण-
फलकयोरुपस्थात्समीपस्थात्प्रदेशादन्यत्र गच्छति । तथाध्वर्योर्बाभिपुण्वतोऽध्वर्योर्हं-
स्तात्स्कंदति । वापि वा पविचाहशापविचात्परिस्कंदति तं सर्वं द्रुप्तं ते त्वदीयं
रसं मनसांतःकरणेन स्तोत्रेण वा सह वषट्कृतं वषट्कारेण स्वाहाकारेण कृतं
जुहोमि । अग्नौ प्रक्षिपामि ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

यस्ते द्रुप्तः स्कन्नो यस्ते अंशुरवश्च यः परः सुचा ।

अयं देवो बृहस्पतिः सं तं सिंचतु राधसे ॥ १३ ॥

यः । ते । द्रुप्तः । स्कन्नः । यः । ते । अंशुः । अवः । च । यः । परः । सुचा ।

अयं । देवः । बृहस्पतिः । सं । तं । सिंचतु । राधसे ॥ १३ ॥

हे सोम ते त्वदीयो यो द्रुप्तो रसोऽन्यत्र स्कन्नो गतो यश्च त्वदीयस्तव कारण-
भूतोऽंशुर्लताखंडो रसादितरो भवति सुचा पात्रविशेषेण गृहीतः सोमोऽवोऽव-
स्तात्स्कंदते परः परस्ताद्वातिरिक्तो भवति तमिमं सोममयं बृहस्पतिरेतन्नामको
देवः सं सिंचतु । सम्यक् प्रक्षारयतु । किमर्थं । राधसेऽस्माकं धनार्थं । स्कन्ने हि
सोमे प्रजापश्वादिकमपस्कन्नं भवति खलु ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

पर्यस्वतीरोपधयः पर्यस्वन्नामकं वचः ।

अपां पर्यस्वदित्पयस्तेन मा सह श्रुंधत ॥ १४ ॥

पर्यस्वतीः । ओपधयः । पर्यस्वत् । मामकं । वचः ।

अपां । पर्यस्वत् । इत् । पर्यः । तेन । मा । सह । श्रुंधत ॥ १४ ॥

इयं प्रत्यक्षकृता । हे आपः । ओपधयः पर्यस्वतीः पर्यस्वत्यो वृष्टिलक्षणेनोदकेन
सारवत्यो भवन्ति । मामकं मदीयं वचो वचनं वृष्टिप्रार्थनवचनं पर्यस्वत्सारवद्भव-
ति । किं बहुना । यच्चेह किंचिदपामुदकानां पयः क्षीरवत्सारभूतं यदस्ति

तत्सर्वं पयस्वत्सारवदेव । तेनोदकसारेण सह मा मां श्रुधत । यूयं शोधयत ।
आपो अद्यान्वचारिषं रसेन समगस्महि । ऋग्वे० १. २३. २३. इति निगमांतरं ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे पंचविंशो वर्गः ॥

परं मृत्यो इति चतुर्दशर्चे द्वितीयं सूक्तं । यमपुत्रस्य संकुसुकस्यार्थं । एकादशी
प्रस्तारपंक्तिः । आद्यौ जागती ततो द्वौ गायत्रौ । प्रस्तारपंक्तिः पुरतः । पिंग० ६. १. ।
इति । त्रयोदशी जगती चतुर्दशनुष्टुप् । शिष्टास्त्रिष्टुभः । तत्रादौ चतस्रो मृत्युदेव-
त्याः । पंचमी धानुदेवताका । षष्ठी त्वष्टृदेवत्या । सप्तम्याद्याः शिष्टाः पितृमेधाभि-
धायिन्यः । अतस्तद्देवताकाः । अंत्या त्वनिरुक्त्वात्प्राजापत्या वा । तथा चानुक्रांतं ।
परं मृत्यो संकुसुकश्चतस्रो मृत्युदेवताः परा धात्री परा त्वाष्ट्री पराः पितृमेधा एका-
दशी प्रस्तारपंक्तिर्जगत्यापांत्यानुष्टुप् प्राजापत्या वा सानिरुक्तेति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

परं मृत्यो अन्नु परेहि पंथां यस्ते स्व इतरो देवयानात् ।

चक्षुष्मते शृण्वते ते ब्रवीमि मा नः प्रजां रीरिषो मोत वीरान् ॥ १ ॥

परं मृत्यो इति । अन्नु । परां । इहि । पंथां । यः । ते । स्वः । इतरः । देवऽयानात् ।

चक्षुष्मते । शृण्वते । ते । ब्रवीमि । मा । नः । प्रऽजां । रिरिषः । मा । उत । वीरान् ॥ १ ॥

हे मृत्यो सर्वेषां भारकैतन्नामक देव परमन्यं पंथां पंथानमन्वानुपूर्व्येण परेहि ।
पराङ्मुखो गच्छ । यजमानादिति शेषः । कोऽसौ पंथा । ते तव स्वः स्वभूतः ।
देवयानात् । देवा अनेन मार्गेण गच्छंतीति देवयानो देवमार्गः । तस्मादितरो
यः पंथास्तं प्रगच्छ । न केवलमतः परागच्छ अपि तु चक्षुष्मते दर्शनवते शृण्वते
सर्वं । अप्रतिहतसर्वैन्द्रियविज्ञानायेत्यर्थः । ते तुभ्यं ब्रवीमि । कथयामि । नोऽस्माकं
प्रजां दुहितृदौहित्रात्मिकां मा रिरिषः । मा हिंसीः । उतापि च वीरान्पुत्रपौत्रा-
दीन्मा हिंसीः । तत्परागमनेन रक्षेत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

मृत्योः पदं योपयंतो यदैत द्राघीय आयुः प्रतरं दर्शानाः ।

आप्यार्यमानाः प्रजया धनेन शुद्धाः पूता भवत यज्ञियासः ॥ २ ॥

मृत्योः । पदं । योपयंतः । यत् । ऐतं । द्राघीयः । आयुः । प्रऽतरं । दर्शानाः ।

आऽप्यार्यमानाः । प्रऽजया । धनेन । शुद्धाः । पूताः । भवत । यज्ञियासः ॥ २ ॥

हे मृतस्य ज्ञातयो मृत्योः परागच्छतस्तस्य पदं । पद्यतेऽस्मिन्निति पदं पितृ-
याणः । तं योपयंतो विमोहयंतः परिवर्जयंतो यद्यस्मादित देवयानीयमथा गत-
वंतस्तस्माद्वाधीयो दीर्घतरमायुर्जीवनं प्रतरं प्रकृष्टतरमत्यर्थं दधाना धारयंतो
भवथ । किंच । हे यज्ञियासो यज्ञार्हा यज्ञसंपादिनो यजमानाः प्रजया पुत्रपीत्रा-
दिक्रया धनेन गवाश्वदिकेन चाणायमाना वर्धमानाः संतः श्रुद्धा जन्मान्तरसंचि-
तदुरितक्षयाच्छ्रुद्धा भवत । पूता वर्तमानजन्मोपचितदुरितक्षयाच्च पूता भवत ॥

पैतृमेधिके कर्मण्यमात्या इमे जीवा वि मृतैरिति सव्यावृत्तो व्रजंति । सूचितं
च । इमे जीवा वि मृतैरिति सव्यावृत्तो व्रजंति । अ० गृ० ४.४. इति ॥

॥ सैषा नृतीया ॥

इमे जीवा वि मृतैराववृचन्भूद्भद्रा देवहूतिर्नो अद्य ।

प्रांचो अगाम नृतये हसाय द्राघीय आयुः प्रतरं दधानाः ॥३॥

इमे । जीवाः । वि । मृतैः । आ । अववृचन् । अभूत् । भद्रा । देवऽहूतिः । नः । अद्य ।

प्रांचः । अगाम् । नृतये । हसाय । द्राघीयः । आयुः । प्रऽतरं । दधानाः ॥३॥

इमे जीवा जीवंतः पुरुषा मृतैः पित्रादिभिः । तेभ्य इत्यर्थः । व्याववृचन्
व्यावृत्ता भवंतु । एते न म्रियंतामिति भावः । किंच । अद्यास्मिन्दिने नोऽस्मा-
कमशीचे विसृष्टे देवहूतिः । देवानामाह्वानं यत्र स देवहूतिः पितृमेधाख्यो यज्ञो
भद्रा कल्याणोऽभूत् । भवतु । तत उत्तरं वयं प्रांचः प्राङ्मुखान्चना अगाम ।
गच्छेम । प्रत्यंच इति भावः । नृतये नर्तनाय कर्मणि गात्रविक्षेपाय । स्वकर्मा-
नुष्ठानायेति भावः । हसाय हसनाय पुत्रादिभिः सह त्रीडनाय । कीदृशा वयं ।
द्राघीय आयुः प्रतरं दधानाः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

इमं जीवेभ्यः परिधिं दधामि मैषां नु गादपरो अर्थमेतं ।

शतं जीवंतु शरदः पुरुचीरंतमृत्युं दधतां पर्वतेन ॥४॥

इमं । जीवेभ्यः । परिऽधिं । दधामि । मा । एषां । नु । गात् । अपरः । अर्थं । एतं ।

शतं । जीवंतु । शरदः । पुरुचीः । अंतः । मृत्युं । दधतां । पर्वतेन ॥४॥

अनया जीवरक्षार्थं पापाणं परिधिरूपेण स्थापयन्ति । जीवेभ्यो जीवद्वः

पुत्रपौत्रादिभ्यस्तेषां रक्षणार्थमेवं परिधिं मृत्योः परिधानभूतं पाषाणं दधामि ।
निदधामि । तत एषां जीवतां मध्येऽपरोऽन्य एतमिममर्थं । अर्तेरिदं रूपं ।
गंतव्यं मरणाख्यं मार्गं नु क्षिप्रं मा गात् । मा गच्छतु । एतदर्थं परिधिं स्थाप-
यामीति संबन्धः । किंच पुरुचीर्वह्मचनाना बहुगमनाः शतं शरद एतत्संख्या-
कान्यर्षाञ्जीवन्तु । स्वस्वप्राणान्धारयन्तु । तथा पर्वतेन शिलोच्चयेन मृत्युं सर्वेषां
मारकमेतन्नामकमंतर्दधतां । अंतर्हितं कुर्वन्तु । यथा नागच्छति तथा कुर्वता-
मित्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

यथाहान्यनुपूर्वं भवन्ति यथ ऋतव ऋतुभिर्यति साधु ।

यथा न पूर्वमपरो जहात्येवा धातरायुषि कल्पयेषां ॥५॥

यथा । अहानि । अनुऽपूर्वं । भवन्ति । यथा । ऋतवः । ऋतुऽभिः । यति । साधु ।

यथा । न । पूर्वं । अपरः । जहाति । एव । धातः । आयुषि । कल्पय । एषां ॥५॥

यथा येन प्रकारेणाहान्यहोरात्रात्मकानि दिनान्यनुपूर्वं पूर्वमनुक्रमेण भवन्ति
परिवर्तते । यथा चर्तवो वसंतादय ऋतुभिः सह साधु शोभनमविपर्ययेन यति
गच्छन्ति । यथा च पूर्वं पूर्वकालीनं पितरमपरोऽर्वाङ्कालीनः पुत्रो न जहाति
न परित्यजति पूर्वमरणेनैवं तेनैवोक्तप्रकारेण हे धातः सर्वेषां धारयिते-
तन्नामक देवैषामस्मत्कुलीनानां जीवानामायुषि जीवनानि कल्पय । समर्थय ।
कुर्वित्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य षष्ठे पद्विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

आ रोहतायुर्जरसे वृणाना अनुपूर्वं यतमाना यति ष ।

इह तेषां सुजनिमा सजोषा दीर्घमायुः करति जीवसे वः ॥६॥

आ । रोहत् । आयुः । जरसे । वृणाः । अनुऽपूर्वं । यतमानाः । यति । ष ।

इह । तेषां । सुऽजनिमा । सऽजोषाः । दीर्घ । आयुः । करति । जीवसे । वः ॥६॥

हे मृतस्य स्वजनाः पुत्रपौत्रादयो जरसें जरां वृणानाः संभजमाना यूयमा-
युर्जीवनमा रोहन्त । अधितिष्ठन्त । अनुपूर्वमानुपूर्व्येण । अव्ययीभावः । पूर्वो
ज्येष्ठः । ज्येष्ठानुपूर्व्या यतमानाः प्रयत्नं कुर्वन्ती यूयं यति स्य यत्संख्याका भवथ ।

यच्छ्रद्धाच्छांसो इतिः । मुजनिमा शोभनजननस्त्वष्टैतन्नामको देवः सजीषा
भवद्भिः संगतः सन् इहास्मिन्कर्मणि प्रवृत्तानां वो युष्माकं जीवसे जीवनाय
दीर्घं प्रभूतमायुः करति । करोतु ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

इमा नारीरविधवाः सुपत्नीराञ्जनेन सर्पिषा सं विशंतु ।

अनश्रवोऽनमीवाः सुरत्ना आ रोहंतु जनयो योनिमये ॥७॥

इमाः । नारीः । अविधवाः । सुऽपत्नीः । आऽअञ्जनेन । सर्पिषा । सं । विशंतु ।

अनश्रवः । अनमीवाः । सुऽरत्नाः । आ । रोहंतु । जनयः । योनिं । अये ॥७॥

अविधवाः । धवः पतिः । अविगतपतिकाः । जीवन्नृत्का इत्यर्थः । सुपत्नीः
शोभनपतिका इमा नारीर्नार्ये आञ्जनेन सर्वतोऽञ्जनसाधनेन सर्पिषा घृते-
नाक्तनेवाः सत्यः सं विशंतु । स्वगृहान्प्रविशंतु । तथानश्रवोऽश्रुवर्जिता अरु-
दयोऽनमीवाः । अमीवा रोगः । तद्वर्जिताः । मानसदुःखवर्जिता इत्यर्थः । सुरत्नाः
शोभनधनसहिता जनयः । जनयन्त्यपत्यमिति जनयो भार्याः । ता अये सर्वेषां
प्रथमत एव योनिं गृहमा रोहंतु । आगच्छंतु ॥

देवरादिकः प्रेतपत्नीमुदीर्षं नारीत्यनया भर्तृसकाशादुत्थापयेत् । सूचितं च ।
तामुत्थापयेद्देवरः पतिस्थानीयोऽन्तेवासी जरहासो वोदीर्षं नार्यभि जीवलोकं
। आ० गृ० ४. २. इति ॥

॥ सैषाष्टमी ॥

उदीर्षं नार्यभि जीवलोकं गतासुमेतमुप शेष एहि ।

हस्तयाभस्य दिधिपोस्तवेदं पत्युर्जनित्वमभि सं वभूथ ॥८॥

उत् । ईर्षं । नारि । अभि । जीवऽलोकं । गतऽअसुं । एतं । उप । शेषे । आ । इहि ।

हस्तऽयाभस्य । दिधिपोः । तव । इदं । पत्युः । जनिऽत्वं । अभि । सं । वभूथ ॥८॥

हे नारि मृतस्य पतिं जीवलोकं जीवानां पुत्रपौत्रादीनां लोकं स्वानं
गृहमभिलक्ष्योदीर्षं । अस्मात्स्यानादुत्तिष्ठ । ईर गती । आदादिकः । गतासुमप-
क्रांतप्राणमेतं पतिमुप शेषे । तस्य समीपे स्वपिपि । तस्माच्चमेहि । आगच्छ ।
यस्मात्त्वं हस्तयाभस्य पाणिषाहं कुर्वतो दिधियोगर्भस्य निधातुस्तयास्य पत्युः

संबन्धादागतमिदं जनित्वं जायात्वमभिलक्ष्य सं वभूथ संभूतास्यसुसरणनिश्चयम-
कार्षीस्तिस्मादागच्छ ॥

क्षत्रियस्य धनुर्हस्तादित्यनया धनुः प्रहरेत् । सूचितं च । धनुर्हस्तादाददानो
मृतस्येति धनुः । आ० गृ० ४. २. । इति ॥

॥ सैषा नवमी ॥

धनुर्हस्तादाददानो मृतस्यास्मे क्षत्राय वर्चसे वलाय ।

अत्रैव त्वमिह वयं सुवीरा विश्वाः स्पृधो अभिमातीर्जयेम ॥९॥

धनुः । हस्तात् । आ० ददानः । मृतस्यं । अस्मे इति । क्षत्रायं । वर्चसे । वलाय ।

अत्रं । एव । त्वं । इह । वयं । सु० वीराः । विश्वाः । स्पृधः । अभि० मातीः । जयेम ॥९॥

मृतस्य क्षत्रियस्य हस्तादनुराददानः । किमर्थं । अस्मे अस्माकं क्षत्राय प्रजा-
पालनसमर्थाय वलाय वर्चसे तेजसे वलाय सेनालक्षणाय च धनुराददानोऽहं
ब्रवीमीति शेषः । किमिति त्वमत्रैवास्मिन्स्थान एव भव वयं चेहास्मिन्नोके
सुवीराः सुपुत्रयुक्ता भवन्तो विश्वाः सर्वानभिमातीरभिमन्यमानान्स्पृधः संघर्षयि-
चीन्वाधकाञ्छन्नुजयेम । सहेमहि ॥

दीक्षितमरण उप सर्प मातरमित्याद्याश्चतस्रः शंसनीयाः । सूचितं च । उप
सर्प मातरं भूमिमेतामिति चतस्रः सोम एकेभ्यः । आ० ६. १०. । इति ॥ उप
सर्पेत्यनया संचितान्यस्थीनि गते निदध्युः । आ० गृ० ४. ५. ॥

॥ सैषा दशमी ॥

उप सर्प मातरं भूमिमेतामुर्व्यचंसं पृथिवी सुशेवां ।

ऊर्णमदा युवतिर्दक्षिणावत एपा त्वां पातु निःसृतेरुपस्थात् ॥१०॥

उप । सर्पं । मातरं । भूमिं । एतां । उर्व्यचंसं । पृथिवी । सु० शेवां ।

ऊर्णं० मदाः । युवतिः । दक्षिणा० वते । एपा । त्वां । पातु । निः० सृतेः । उप० स्थात् ॥१०॥

मातरं मातृभूतां भूमिमस्माभिर्भूमौ निधीयमानस्त्वमुप सर्पं । उपगच्छ ।
अनुप्रविशेत्यर्थः । कीदृशी । उर्व्यचंसं बहुव्याप्तिकां पृथिवीं विस्तीर्णां सुशेवां
सुसुखां । सर्वेषां सुखदात्रीमित्यर्थः । तामुपगच्छ । युवतिर्यौवनाञ्चिता स्त्रीरूपेयं
भूमिर्दक्षिणावत अतिग्भ्यो देयत्वेन धनवते यजमानायोर्णमदाः । ऊर्णवोर्णास्तुक

इव मृद्धी भवति । सुकुमारा भवति । न बाधयित्रीत्यर्थः । सैषा पृथिवी तिर्क्ष-
तेर्मृत्युदेवताया उपस्थात्समीपस्थानाच्चा त्वामस्थिरूपं यजमानं पातु । रक्षतु ॥

॥ इति सप्तमस्य पष्ठे सप्तविंशो वर्गः ॥

उच्छ्वंचस्वेत्येतया पांसूनवकिरेत् । सूच्यते हि । उन्नरया पांसूनवकिरेत् । आ०
गृ० ४. ५. । इति ॥

॥ सैषैकादशी ॥

उच्छ्वंचस्व पृथिवि मा नि बाधथाः सूपायनास्मै भव सूपवंचना ।

माता पुत्रं यथा सिचाभ्येनं भूम ऊर्णुहि ॥ ११ ॥

उत् । श्वंचस्व । पृथिवि । मा । नि । बाधथाः । सुऽउपायना । अस्मै । भव ।
सुऽउपवंचना ।

माता । पुत्रं । यथा । सिचा । अभि । एनं । भूमे । ऊर्णुहि ॥ ११ ॥

हे पृथिवि उच्छ्वंचस्व । ऊर्ध्वगतोच्छ्वासमेनं कुरु । अधस्तान्मा कृषा इत्यर्थः ।
किंच मा नि बाधथाः । मा संपीडय । तथास्मै यजमानार्थं सूपायना शोभनो-
पगमना सूपचारिका भवेत्यर्थः । सूपवंचना । उपवंचनं प्रलंभनं । शोभनप्रलंभा
सुप्रतिष्ठा भव । अपि च । माता पुत्रमात्मीयं वालकं सिचा वस्त्रांतेन यथाच्छा-
दयति तद्वद्दे भूम्येनमस्थिरूपं यजमानं त्वमभ्यूर्णुहि । आभिमुख्येनाच्छादय ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

उच्छ्वंचमाना पृथिवी सु तिष्ठतु सहस्रं मित उप हि श्रयंतां ।

ते गृहासो घृतश्रुतो भवंतु विश्वाहास्मै शरणाः संत्वचं ॥ १२ ॥

उत् । श्वंचमाना । पृथिवी । सु । तिष्ठतु । सहस्रं । मितः । उप । हि । श्रयंतां ।

ते । गृहासः । घृतश्रुतः । भवंतु । विश्वाहा । अस्मै । शरणाः । संत्वचं ॥ १२ ॥

पांसुभिः प्रच्छाद्येतां पठन्ति । उच्छ्वंचमानास्थिकुंभमवष्टभ्योर्ध्वं गच्छन्ती पृथिवी
सु तिष्ठतु । प्रतिष्ठिता भवतु । किंच । सहस्रं सहस्रसंख्याका मितः प्रतिष्ठाः ॥
मिनोतेरीणादिके कर्मणि क्षिपि तुगागमः । ततो जस् । यद्वा । सहस्रं । तृतीयार्थं
प्रथमा । मित इति निष्ठांतं रूपं । च्यत्येन बहुवचनस्यैकवचनं । स्वरो वृषा-
दिनाद्द्रष्टव्यः ॥ सहस्रेण संमिता बहुसंख्याकाः पार्थिवाः पांसव उप श्रयंतां ।

एनमुपसेवंतां । तं संपरिवार्य तिष्ठन्वित्यर्थः । हिरवधारणे । तथा ते पांसवोऽस्मै
गृहासो गृहा भवन्तो घृतश्रुतो घृतस्योदकस्य सर्पिषो वा क्षारयित्तारो भवन्तु ।
अवास्मिंस्त्रीके विश्वाहा सर्वेष्वहःसु सर्वदास्मा अस्य शरणाः संतु । आश्रय-
भूता भवन्तु ॥

उत्ते स्तभ्रामीति कपालेनास्थीन्पिदध्यात् । सूचितं च । उत्ते स्तभ्रामीति
कपालेनापिधाय । आ० गृ० ४. ५. इति ॥

॥ सैषा त्रयोदशी ॥

उत्ते स्तभ्रामि पृथिवी त्वत्परीमं लोगं निदधन्मो अहं रिषं ।

एतां स्थूणां पितरो धारयन्तु तेऽचा यमः सार्दना ते मिनोतु ॥ १३ ॥

उत् । ते । स्तभ्रामि । पृथिवी । त्वत् । परि । इमं । लोगं । निदधत् । मो इति ।
अहं । रिषं ।

एतां । स्थूणां । पितरः । धारयन्तु । ते । अचं । यमः । सार्दना । ते । मिनोतु ॥ १३ ॥

हेऽस्थिकुंभ त्वत्परि । परिशुच्योगे पंचमी । तवोपरि ते त्वदीयेन कपालेन
पृथिवीमुत्स्तभ्रामि । प्रतिवधामि । यथा पृथिवी तवोपरि मा गच्छति तथा-
पिदधामीत्यर्थः । इमं लोगं कपाललक्षणं लोष्टं निदधदुपरि स्थापयन्नहं मी
रिषं । मा हिंसिषं । किंच । एतां मया निहितां स्थूणां ते त्वदीयां पृथिव्या धार-
यित्तौ कपाललक्षणां पितरो धारयन्तु । निश्चलां कुर्वन्तु । ततस्ते त्वदीयेऽस्मिन्स्थाने
यमः पितृपतिः सद्नानि स्थानानि मिनोतु । परिच्छिन्नहु । करोत्वित्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

प्रतीचीने मामह्नीष्वाः पर्णमिवा दधुः ।

प्रतीचीं जयभा वाचमर्थं रश्नया यथा ॥ १४ ॥

प्रतीचीने । मां । अहनि । इष्वाः । पर्णैऽइव । आ । दधुः ।

प्रतीची । जयभ । वाचं । अर्थं । रश्नया । यथा ॥ १४ ॥

॥ इति सप्तमस्य पष्ठेऽष्टाविंशो वर्गः ॥

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निवारयन् ।
पुमर्थीश्चतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

इति श्रीमद्राजाधिराजपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवर्तकश्रीवीरबुद्धभूपालसाम्राज्यधुरं-
धरेण सायणाचार्येण विरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे ऋक्संहिताभाष्ये .
सप्तमाष्टके षष्ठोऽध्यायः ॥

यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।
निर्ममे तमहं वंदे विद्यातीर्थमहेश्वरं ॥
अष्टके सप्तमे षष्ठं व्याख्याय श्रुतिकोविदः ।
सायणार्यस्ततोऽध्यायं सप्तमं व्याचिकीर्षति ॥

अथ द्वादशानुवाकात्मकस्य दशममंडलस्य द्वितीयेऽनुवाके त्रयोदश सूक्तानि ।
तत्र नि वर्तध्वमित्यष्टचं तृतीयं सूक्तं । अस्य यमपुत्रो मथिताख्य ऋषिर्वरुणपुत्रो
भृगुर्वायवा भार्गवश्चवन्तः । षष्ठी गायत्री शिष्टा अनुष्टुभः । इदमच्छेवताकं गो-
देवताकं वा । अग्नीषोमा पुनर्वसू इत्यर्धर्चोऽग्नीषोमदेवताकः । तथा चानुक्रांतं ।
नि वर्तध्वमष्टौ मथितो भृगुर्वा वारुणिर्भार्गवश्चवन्तो वापं गव्यं चानुष्टुभमग्नी-
षोमीयो द्वितीयोऽर्धर्चः षष्ठी गायत्रीति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

नि वर्तध्वं मानुं गातास्मान्तिप्तपक्त रेवतीः ।

अग्नीषोमा पुनर्वसू अस्मे धारयतं रयिं ॥ १ ॥

नि । वर्तध्वं । मा । अनुं । गात । अस्मान् । तिप्तपक्त । रेवतीः ।

अग्नीषोमा । पुनर्वसू इति पुनःऽवसू । अस्मे इति । धारयतं । रयिं ॥ १ ॥

हे गावो हे आपो वा मूयं नि वर्तध्वं । अस्मान्प्रत्यागच्छत । मानु गात ।
अस्मद्वातिरिक्तं यजमानं मा गच्छत । आगत्य च हे रेवती रेवत्यो धनवत्यो
मूयमस्मान्तिप्तपक्त । सेचयत । अयगाहत । गोदोहनस्नानपानादिवारिण सेवध-

मित्यर्थः । हे पुनर्वसू पुनः पुनर्वस्तारौ स्तोत्राणां यष्टृणामाच्छादयितारवेतन्नामकौ देवौ युवामस्मे अस्मासु रयिं व्रीह्यादिलक्षणं धनं धारयतं । स्थापयतं ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

पुनरेना नि वर्तय पुनरेना न्या कुरु ।

इंद्रं एणा नि यच्छत्वभिरेना उपाजंतु ॥२॥

पुनः । एनाः । नि । वर्तय । पुनः । एनाः । नि । आ । कुरु ।

इंद्रः । एनाः । नि । यच्छतु । अग्निः । एनाः । उपऽअजंतु ॥२॥

अत्र मंत्रद्रष्टा स्वात्मानं प्रतिब्रूते । हे मदीयात्मन् त्वमेना एता अन्यतोऽभिगं-
चीर्णा अपो वा पुनर्नि वर्तय । पुनः पुनर्मदभिमुखीकुरु । तदनंतरमेना एताः
पुनर्भूयो भूयो न्या कुरु । नियता आत्मायज्ञाः कुरु । किंच । इंद्रोऽपि तव
सहायभूतः सन् एना एता नि यच्छतु । त्वदायज्ञाः करोतु । अग्निश्चैना एता गा
अपो वोपाजंतु । उपगमयतु । उपक्षिपतु वा । उपायोग्याः करोत्वित्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

पुनरेता नि वर्ततामस्मिन्पुषंतु गोपती ।

इहैवाग्ने नि धारयेह तिष्ठतु या रयिः ॥३॥

पुनः । एताः । नि । वर्ततां । अस्मिन् । पुषंतु । गोऽपती ।

इह । एव । अग्ने । नि । धारय । इह । तिष्ठतु । या । रयिः ॥३॥

एना एता ईदृश्यो गाव आपो वा पुनर्नि वर्ततां । भूयो भूयो मां प्रत्यागच्छंतु ।
आगत्य च गोपती साक्षादिमतीनां धेनूनां वृष्टिलक्षणां नामपां पालकेऽस्मिन्नी-
दृशे मयि पुषंतु । आत्मायज्ञत्वेन स्थित्वा पुष्टा भयंतु । पुष्टाः सतीस्ता हे अग्ने
त्वमिहैवास्मिन्नेव मयि नि धारय । नियमेन स्थापय । या रयिर्यदपि व्रीह्यादिकं
धनमस्ति तदपि धनं गोसहितमिहास्मिन्नेव गोपती मयि तिष्ठतु । निवसतु ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

यन्नियानं न्ययनं संज्ञानं यत्परायणं ।

आवर्तनं निवर्तनं यो गोपा अपि तं हुंवे ॥४॥

यत् । निऽयानं । निऽअयनं । संऽज्ञानं । यत् । पराऽअयनं ।
आऽवर्तनं । निऽवर्तनं । यः । गोपाः । अपि । तं । हुवे ॥ ४ ॥

नियानं । अधिकरणे ल्युट् । नियमेन यांत्यागच्छंति गावोऽचेति नियानं
गोष्ठाख्यं स्थानं । यदस्तीति शेषः । यच्छब्दयोगात्तच्छब्दोऽध्याहर्तव्यः । हुव इति
क्रियापदं सर्वत्रानुपज्यते । तत्स्थानं हुवे । आह्वयामि । आह्वानमभिमुखीकरणं
तेन चात्र तत्पूर्विका प्रार्थना लक्ष्यते । गोसहितं गोष्ठं प्रार्थय इत्यर्थः । न्ययनं ।
भावे ल्युट् । नियमेन गृहं प्रति प्राप्तिक्षणं गमनं यदस्ति तदपि प्रार्थये ।
निवर्तनं वने चरित्वा गृहं प्रति यदागमनमस्ति तदपि प्रार्थये । योऽपि गोपा
गवां मालकोऽस्ति तमपि हुवे । प्रार्थये । सर्वगुणोपेता गाः प्रार्थय इत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

य उदानइव्ययनं य उदानत्परारयणं ।

आवर्तनं निवर्तनमपि गोपा नि वर्ततां ॥ ५ ॥

यः । उतऽआनन्द । विऽअयनं । यः । उतऽआनन्द । पराऽअयनं ।

आऽवर्तनं । निऽवर्तनं । अपि । गोपाः । नि । वर्ततां ॥ ५ ॥

यो गोपा गोपालो व्ययनं नष्टानां गवामन्वेपणार्थं विविधं गमनमुदानत् ।
व्याप्नोति । अनुभवति । यः परारयणं परागमनमुदानत् । व्याप्नोति । वनं प्रति
गवां चरणाय गमनमित्यर्थः । यश्चावर्तनं वनचारिणीभिर्गोभिः सह प्रवर्तन-
मनुभवति । योऽपि गोपा निवर्तनं गोभिः सह वनाद्गृहं प्रति निर्गमनमनुभवति
सोऽपि गोपालो नि वर्ततां । गोभिः सह वनाद्गृहं प्रति क्षेमेणागच्छतु ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

आ निवर्त नि वर्तय पुनर्न इंद्र गा देहि ।

जीवाभिर्भुनजामहे ॥ ६ ॥

आ । निऽवर्त । नि । वर्तय । पुनः । नः । इंद्र । गाः । देहि ।

जीवाभिः । भुनजामहे ॥ ६ ॥

हे इंद्र त्वमा निवर्त । आनिवर्तस्व । अस्मदभिमुखो भव । ततोऽन्यतो
गच्छतीर्गो नि वर्तय । अस्मदभिमुखीः कुरु । एवं कृत्वा च हे इंद्र त्वं पुनः

पश्चान्नोऽसभ्यं गा धेहि । प्रयच्छ । तया दत्ताभिर्जीवाभिश्चिरं जीवतीभिः सर्वस्य
जीवयित्रीभिर्वा गोभिर्भुनजामहे । वयं भुञ्जीमहि । यद्वा । भुजिरचांतर्भावि-
तण्यर्थः । देवपितृन्संभोजयेमहि ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

परि वो विश्वतो दध ऊर्जा घृतेन पर्यसा ।

ये देवाः के च यज्ञियास्ते रय्या सं सृजंतु नः ॥७॥

परि । वः । विश्वतः । दधे । ऊर्जा । घृतेन । पर्यसा ।

ये । देवाः । के । च । यज्ञियाः । ते । रय्या । सं । सृजंतु । नः ॥७॥

हे देवा विश्वतः सर्वतः स्थितान्वो युष्मानूर्जा गोसंबन्धिना दधिलक्षणेनाच्चेन
घृतेनाज्येन पर्यसा क्षीरेण च परि दधे । संधारयामि । युष्मभ्यं हविर्दारेण
प्रयच्छामि । न केवलमात्मानं पुष्णामीत्यर्थः । एतज्ज्ञात्वा ये के च देवा यज्ञिया
यज्ञार्हाः संति ते देवा नोऽस्मान् रय्या गोलक्षणेन धनेन सं सृजंतु । संयोजयंतु ॥

॥ अथाष्टमी ॥

आ निवर्तन वर्तय नि निवर्तन वर्तय ।

भूम्याश्चतस्रः प्रदिशस्ताभ्य एना नि वर्तय ॥८॥

आ । निऽवर्तन । वर्तय । नि । निऽवर्तन । वर्तय ।

भूम्याः । चतस्रः । प्रदिशः । ताभ्यः । एनाः । नि । वर्तय ॥८॥

मंत्रद्रष्टृषिः स्वात्मानं गाश्च संबोधाह । हे मदीयात्मन् त्वं गा आ वर्तय ।
आकारोऽपनेनापि संबध्यते । मदभिमुखीः कुरु । स्तुत्या यागेन च ताः प्रसाद्यो-
पनमयेत्यर्थः । हे गावो यूयमपि प्रसाद्यमाना आ निवर्तन । आनिवर्तध्वं ।
आभिमुख्येनागच्छत । पुनरप्याह । हे मदीयात्मन् त्वं नि वर्तय । गोसंचरणस्या-
नादपगच्छंतीर्गा इतोऽभिगंचीः कुरु । यूयमपि हे गावो निवर्त्यमानाः सत्यो
निवर्तन । निवर्तध्वं । इदानीं स्वात्मा गावश्चर्षिं प्रति द्रुवते । हे ऋषेऽहं कुतो
गा निवर्तयामीति कुतो वयं निवर्तयामह इत्यात्मना गोभिश्च पृष्टः सन्नाह ।
भूम्याः पृथिव्याश्चतस्रः प्रदिशश्चतुःसंख्यायुक्ताः प्रकृष्टा या दिशः संति ताभ्यो
दिग्भ्य एना गा नि वर्तय । हे आत्मन् मदभिमुखीः कुरु । हे गावो यूयमपि

ताभ्यो दिग्भ्यो निवर्तध्वमिति सामर्थ्याल्लब्धं । यद्वा । अन्धैवतपक्षेऽपि सूक्तार्थो
यथा घटते तथा योजना कर्तव्या ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे प्रथमो वर्गः ॥

भद्रमिति दशर्चं चतुर्थं सूक्तं । आद्यैकपदा दशाक्षरा विराट् । अग्निमीळे
भुजामित्येषानुष्टुप् नवमी विराट् दशमी चिष्टुप् मध्ये षड्जायञ्चः । इदमादीनां
सप्त सूक्तानामिन्द्रपुत्रः प्रजापतिपुत्रो वा विमद ऋषिर्वसुक्रपुत्रो वसुकृदाख्यो
वा । इदमुत्तरं चाग्नेयं । तथा चानुक्रांतं । भद्रं दश सप्तोत्तराख्यैंद्रो विमदः प्राजा-
पत्यो वा वासुक्नी वसुकृद्वाग्नेयं तु गायत्रमाद्यैकपदा पाद एव वा शान्त्यर्थः ।
परानुष्टुप् अंत्ये विराट्चिष्टुभाविति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

भद्रं नो अ॒पि वा॒तय॒ मनः ॥१॥

भद्रं । नो । अ॒पि । वा॒तय॒ । मनः ॥१॥

हे अग्ने त्वं नोऽस्माकं मनो भद्रं शुभयुक्तमपि वातय । अपिरत्र धात्वर्था-
नुवादी । आगमय । त्वत्संबन्धिस्तोत्रकरणे प्रेरयेत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अ॒ग्निमीळे भुजां यविष्ठं शा॒सा मि॒त्रं दु॒र्धरी॑तुं ।

यस्य॒ धर्म॑स्व॒र्षे॒र्णीः स॒प॒र्य॑ति॒ मा॒तु॒रु॒धः ॥२॥

अ॒ग्निं । ई॒ळे । भुजां । यवि॑ष्ठं । शा॒सा । मि॒त्रं । दु॒र्धरी॑तुं ।

यस्य॑ । धर्म॑न् । स्वः । ए॒र्णीः । स॒प॒र्य॑ति॒ । मा॒तुः । उ॒धः ॥२॥

भुजां हविर्भुजां देवानां मध्ये यविष्ठमहन्यहन्यग्निहोत्रादिकर्मार्थं जायमान-
त्वादतिशयेन युवानं शासानुशासनेन मित्रं । यस्मादिदं कर्तव्यमिदं न कर्तव्यमिति
सर्वमनुशास्ति तस्मात्सर्वस्य मित्रभूतमित्यर्थः । दुर्धरीतुं दुर्धरणीयं संग्रामे शत्रु-
भिर्दुर्निवारणीयं । एवंभूतमग्निमीळे । स्तौमि । अपि च । यस्याग्नेर्धर्मैन्धर्मैर्यग्नि-
होत्रादिके कर्मणि स्वर्द्युलोकमादित्यं सर्वं देवजातं वैनीरिन्यः प्रतिगञ्च आहुतयः
स्मृतयश्च सपर्यति । परिचरति । सेवते । यद्वा । स्वः सपर्यतीत्यनयोः सामा-
नाधिकरण्यं । अत्र स्वरित्ययं सर्वशब्दो निपातः । स्वः सर्वं देवा एनीरात्मनः

प्रतिगञ्चिराहुतीः स्तुतीश्च सपर्यति । सेवन्ते । उपजीवंतीत्यर्थः । तत्र दृष्टान्तः ।
लुभोपममेतत् । मातुर्गौरुधः क्षीरोपसंहारस्थानं प्रति यथा वत्सा उपजीवंति
तद्वत् । तमपिमिळ इति पूर्वेण संबंधः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

यमासा कृपनीळं भासाकेतुं वर्धयति ।

भाजते श्रेणिदन् ॥३॥

यं । आसा । कृपंऽनीलं । भासाऽकेतुं । वर्धयति ।

भाजते । श्रेणिंऽदन् ॥३॥

स्तोतारो यदारथासा स्तुतिहविलक्षणोपासनेन यमपिं वर्धयति । कीदृशं ।
कृपनीलं कर्मस्थानं कर्माधारमित्यर्थः । भासाकेतुं ज्वालालक्षणज्ञापकं दीप्तिः कर्तारं
वा । यच्छब्दश्रुतेस्तच्छब्दोऽध्याहार्यः । सोऽग्निः श्रेणिदन् स्तोतृभ्यो यष्टृभ्योऽभीष्ट-
फलसमूहप्रदः शत्रुभ्यो ज्वालामपक्लिप्रदो वा । एवंभूतः सन् भाजते । भासते ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अर्यो विशां गातुरेति प्र यदानंद्दिवो अंतान् ।

कविरभं दीद्यानः ॥४॥

अर्यः । विशां । गातुः । एति । प्र । यत् । आनंद । दिवः । अंतान् ।

कविः । अभं । दीद्यानः ॥४॥

विशां यजमानमनुष्णाणामर्यो गतृभ्यो गातुर्गमनशीलोऽग्निर्दीद्यानो दीप-
मानो यद्यदैत्यूर्ध्वं गच्छति तदा दिवो द्युलोकस्यांतान्पर्येतान्कविर्मधावी सोऽग्निः
प्राणद् । प्रकर्षेण व्याप्नोति । अभं मेघोपलक्षितमंतरिक्षं च व्याप्नोति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

जुपद्भ्या मानुपस्योर्ध्वस्तस्यावृर्भा यज्ञे ।

मिन्वन्सन्नं पुर एति ॥५॥

जुपत् । ह्या । मानुपस्य । ऊर्ध्वः । तस्यौ । ऋर्भा । यज्ञे ।

मिन्वन् । सन्नं । पुरः । एति ॥५॥

मानुषस्य यजमानस्य यज्ञे यजनीये यागे हव्या हव्यानि हवीषि जुपत्तेवं-
मानोऽग्निर्ऋभ्वीरूभूतो बहुज्वालौपेत ऊर्ध्वस्तस्यौ । उत्तिष्ठति । ऊर्ध्वं ज्वलतीत्यर्थः ।
अपि चायमग्निः प्राग्वंशादारभ्य सन्न सदनं सौमिकीं वेदिं मन्वन् परिच्छिन्दन्
पुरः पुरस्तादुत्तरवेदिशालामुखीयात्प्रणीयमानः सन् एति । गच्छति ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स हि क्षेमो हविर्यज्ञः श्रुष्टीदस्य गातुरेति ।

अग्निं देवा वाशीमंतं ॥ ६ ॥

सः । हि । क्षेमः । हविः । यज्ञः । श्रुष्टी । इत् । अस्य । गातुः । एति ।

अग्निं । देवाः । वाशीऽमंतं ॥ ६ ॥

य उक्तगुणविशिष्टोऽग्निः । हीन्येतदवधारणे । स एवाग्निः क्षेमः कुशलहेतुः सर्वस्य
परिपालनहेतुरित्यर्थः । हविः पुरोडाशादिकं च स एव हविषस्तन्निमित्तत्वात् ।
यज्ञो यागोऽपि स एव तस्यापि तद्धेतुत्वात् । किञ्च श्रुष्टीत् क्षिप्रमेवास्याग्निर्गा-
तुर्गमनशीलोऽधिष्ठात्वात्मेति । देवानामाह्वानार्थं गच्छति । गत्वा च प्रत्यागच्छंतं
वाशीमंतं स्तुतिलक्षणया वाचोपेतमग्निं प्रति देवा अपि गच्छंतीति शेषः ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे द्वितीयो वर्गः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

यज्ञासाहं दुवं इषेऽग्निं पूर्वस्य शेवस्य ।

अद्रेः सूनुमायुमाहुः ॥ ७ ॥

यज्ञऽसहं । दुवं । इषे । अग्निं । पूर्वस्य । शेवस्य ।

अद्रेः । सूनुं । आयुं । आहुः ॥ ७ ॥

अथैकवाक्यतायै यत्तच्छब्दावध्याहार्यौ । अपरार्थचः पूर्वं व्याख्येयः । आयुं
देवानामाह्वानार्थं दूत्येन गंतारं यमग्निमद्रेः सूनुमभ्रमनः पुत्रमाहुः । त्वमद्भस्त्व-
मभ्रमनस्परि । ऋग्वे० २. १. १. । इत्येवमादयो मंचा वदन्ति । यज्ञसहं यागस्य बोढारं
धारयितारमित्यर्थः । तमग्निमभिलक्ष्य दुवं परिचरणमिषे । इच्छामि । किमर्थं ।
पूर्वस्य । अत्र पूर्वशब्द उक्तृष्टवाची । उक्तृष्टस्य शेवस्य स्वर्गापवर्गलक्षणमुखस्य
प्राप्त्यर्थमिति शेषः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

नरो ये के चास्मदा विश्वेत्ते वाम आ स्युः ।

अग्निं हविषा वर्धतः ॥८॥

नरः । ये । के । च । अस्मत् । आ । विश्वा । इत् । ते । वामे । आ । स्युरिति स्युः ।

अग्निं । हविषा । वर्धतः ॥८॥

नरो नेतारी ये के च ये केचित्पुत्रपौत्रादयोऽस्मदस्माकं संति । आकारः पूरकः ।
ते पुत्रपौत्रादयो वामे वननीये संभजनीये विश्वेद्विश्वस्मिन्नेव पश्चादिधन आ स्युः ।
आ समन्ताद्भवेयुः । उपविशेयुरित्याशास्महे । किं कुर्वंतः । अग्निमंगनादिगुणवि-
शिष्टं देवं हविषा पुरोडाशादिकेन वर्धतो वर्धयंतः ॥

॥ अथ नवमी ॥

कृष्णः श्वेतोऽरूपो यामो अस्य ब्रह्म ऋज उत शोणो यशस्वान् ।

हिरण्यरूपं जनिता जजान ॥९॥

कृष्णः । श्वेतः । अरूपः । यामः । अस्य । ब्रह्मः । ऋजः । उत । शोणः । यशस्वान् ।

हिरण्यरूपं । जनिता । जजान् ॥९॥

अथ यच्छब्दमध्याहृत्य योज्यं । यामः । याति गच्छत्यस्मिन्निति यामो रथः
प्रजापतिना निर्मितः । कीदृशः । कृष्णोऽसितवर्णः श्वेतः सितवर्णोऽरूप आरो-
चमानो ब्रह्मो महान् ऋज ऋजुगाम्युतापि च शोणो रक्तवर्णो यशस्वान्कीर्तिमान् ।
यद्वा । यश इति धननाम । हविल्लक्षणेन धनेन युक्तः । हिरण्यरूपं सुवर्णसदृशं
तं रथमस्थायैरर्थाय जनिता सर्वस्य जगतो जनयिता प्रजापतिर्जजान । जनया-
मास । अस्मै दत्तवानित्यर्थः । कथमेकस्यैव रथस्य कृष्णादिनानारूपत्वं संभवतीति
चेत् अग्नेः सामर्थ्यातिशयेन संभवतीत्यर्थः । यद्वा हिरण्यरूपमिति रथवाचिना
शब्देन सह सामानाधिकरण्यान्कृष्णादिशब्दा द्वितीयांतत्वेन योज्याः । अथ सर्व-
गुणोक्तरथवत्तयामिः स्तूयत इत्यर्थः ॥

॥ अथ दशमी ॥

एवा ते अग्ने विमदो मनीषामूर्जो नपाद्मृतेभिः सजोषाः ।

गिर आ वंक्षन्तुमतीरियान् इपमूर्जं सुद्विंति विश्वमाभाः ॥१०॥

एव । ते । अग्ने । विऽमदः । मनीषां । ऊर्जः । नपात् । अमृतेभिः । सऽजोषाः ।
गिरः । आ । वक्षत् । सुऽमतीः । इयानः । इषं । ऊर्जं । सुऽक्षितिं । विश्वं । आ ।
अभारित्वभाः ॥ १० ॥

एवमुक्तप्रकारेण हे ऊर्जो नपादोषधिवनस्पतिपितृभूतस्यान्नस्य पौत्र हे
अग्नेऽमृतेभिरमृतेर्हेविलक्षणैरन्नैः सजोषाः संगतो विमदो नामर्षिर्मनीषां प्रकृष्टां
बुद्धिं कामयमानः सन् ते तुभ्यं गिरः स्तुतिलक्षणा वाच आ वक्षत् आभिमुख्ये-
नोक्तवान् । वक्षेच्छंदसि लेटि रूपं । ततस्त्वमेतज्ज्ञात्वा सुमतीरियानः शोभन-
लक्षणा बुद्धीः संगमयन् इपमन्नमूर्जे क्षीरादिकं रसं च सुक्षितिं शोभननिवासं ।
यद्वा । क्षितयो मनुष्याः । शोभनपुत्रपौत्रादिकं यत्किंचिद्देयमस्ति तद्विश्वं धनं
चाभाः । तस्मै विमदायाहर । देहि ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे तृतीयो वर्गः ॥

आग्निं नेत्यष्टर्चं पंचमं सूक्तमास्तारपंक्तिच्छंदस्कं । आद्यौ गायत्री पादौ
ततो द्वौ जागतौ सास्तारपंक्तिः । ऋषिदेवते पूर्ववत् । तथा चानुक्रांतं । आग्निं
नाष्टावास्तारपांक्तमिति ॥ पृथ्वस्य चतुर्थेऽहन्याग्निं न स्ववृक्तिभिरित्याज्यं । आ०
७. ११. इति ॥ महाव्रत आग्निमारुते यावतीषृष्ट्विष्ठादं साम स्तुवीरन् तदानी-
मादितस्तावत्य ऋचोऽनुरूपाः । सूचितं च । यदीष्ठादं भूयसीषु चेत् स्तुवी-
रन्नाग्निं न स्ववृक्तिभिरिति तावतीरनुरूपः । ऐ० आ० ५. १३. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

आग्निं न स्ववृक्तिभिर्होतारं त्वा वृणीमहे ।

यज्ञाय स्तीर्णवर्हिषे वि वो मदे शीरं पावकशोचिषं विवक्षसे ॥ १ ॥

आ । अग्निं । न । स्ववृक्तिऽभिः । होतारं । त्वा । वृणीमहे ।

यज्ञाय । स्तीर्णऽवर्हिषे । वि । वः । मदे । शीरं । पावकऽशोचिषं । विवक्षसे ॥ १ ॥

हे अग्ने वस्तव स्वभूते विमद एतदाख्य ऋषौ मयीयं स्तुतिः प्रवृत्तास्ति ।
नेति संप्रत्यर्थे । अतो वयमिदानीं स्ववृक्तिभिः स्वयंकृताभिर्दोषवर्जिताभिः
स्तुतिभिर्होतारं देवानामाह्लातारं होमनिष्पादकं वाग्निं त्वा त्वामा वृणीमहे ।
आभिमुख्येन संभजामहे । किमर्थं । स्तीर्णवर्हिषे यज्ञाय । तादर्थ्यं चतुर्थी ।

यज्ञार्थं । कीदृशं । शीरमोपध्यादिषु सर्ववानुशायिनं । पावकशोचिषं शोधकदीप्तिं ।
विवक्षसे । महन्नामैतत् । हे अग्ने त्वमपि महान्भवसि । यद्वा विमदे यज्ञस्य
संबन्धिनः सोमस्य पानजन्यविविधमदार्थं त्वामावृणीमह इति योज्यं ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

त्वामु ते स्वाभुवः श्रुभंत्यश्वराधसः ।

वेति त्वामुपसेचनी वि वो मद ऋजीतिरम आहुतिर्विवक्षसे ॥२॥

त्वां । ऊं इति । ते । सुऽआभुवः । श्रुभंति । अश्वऽराधसः ।

वेति । त्वां । उपऽसेचनी । वि । वः । मदे । ऋजीतिः । अग्ने । आऽहुतिः । विवक्षसे ॥२॥

स्वाभुवः स्वप्रकाशेन दीप्यमाना अश्वराधसो व्याघ्रधनास्ते यजमाना हे अग्ने
त्वामु त्वामेव श्रुभंति । शोभयंति । यज्ञे हविर्भिर्दीपयंतीत्यर्थः । किंच उपसेचनी
तवोपरिक्षरणशीलजीतिर्ऋजुगामिनी हूयमानाहुतिर्हे अग्ने त्वां वेति । गच्छति ।
किमर्थं । वस्तव मदे मदनिमित्ते । नृश्रुभंत्यर्थः । किंच त्वमपि विवक्षसे ।
महान्भवसि ॥

॥ अथ तृतीया ॥

त्वे धर्माणं आसते जुहूभिः सिंचतीरिव ।

कृष्णा रूपाण्यर्जुना वि वो मदे विश्वा अधि श्रियो धिये विवक्षसे ॥३॥

त्वे इति । धर्माणः । आसते । जुहूभिः । सिंचतीऽइव ।

कृष्णा । रूपाणि । अर्जुना । वि । वः । मदे । विश्वाः । अधि । श्रियः । धिये । विवक्षसे ॥३॥

धर्माणो यज्ञस्य धारयितार ऋत्विजो जुहूभिः संपूर्णाहुतिभिर्होमपात्रैस्त्वे त्वामे-
वासते । सेवंते । तत्र दृष्टान्तः । सिंचतीरिव । वृष्टिलक्षणाः पृथिवी सिंचय्य आप
अग्निं यथा स्वपितृत्वेन सेवंते तद्वत् । अग्नेराप इति श्रुतेस्तस्यापां पितृत्वं ।
यद्वा । जुहूभिः सिंचतीरिव । सिच्यमाना आहुतय इव धर्माणस्त्वया धार्यमाणा
रमयस्त्वे त्वय्यासते । निवसंति । हे अग्ने त्वं कृष्णा कृष्णवर्णान्यर्जुनार्जुनानि श्वेत-
वर्णानि ज्वालान्तर्गतरूपाणि च विश्वाः सर्वाः श्रियः शोभा अधि धिये । अधिकं
यथा भवति तथा धारयसि । किमर्थं । वो युष्माकं सर्वेषां देवानां विमदे
विविधसोमपानजन्यमदार्थं । यत एवमतो विवक्षसे । त्वं महान्भवसि ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

यमग्ने मन्वसे रयिं सहसावन्नमत्ये ।

तमा नो वाजसातये वि वो मदे यज्ञेषु चित्रमा भरा विवक्षसे ॥४॥

यं । अग्ने । मन्वसे । रयिं । सहसाऽवन् । अमत्ये ।

तं । आ । नः । वाजऽसातये । वि । वः । मदे । यज्ञेषु । चित्रं । आ । भर । विवक्षसे ॥४॥

हे अमत्ये अमरणधर्मन् सहसावन् बलवन् एवंभूत हे अग्ने त्वं यं रयिं मन्वसे सर्वेषु धनेषु यद्धनं वरिष्ठमिति जानासि चित्रं चायनीयं तं रयिं नोऽस्माकं वाजसातयेऽन्नलाभाया भर । आहर । प्रयच्छ । किमर्थे । वो युष्माकं सर्वेषां देवानां यज्ञेषु विमदे विविधसोमादिहविर्जन्यमदनिमित्ते । यागेषु नानाप्रकारैर्हविर्भिर्युष्माकं तर्पणायेत्यर्थः । त्वमपि विवक्षसे । महाभवसि ॥

॥ अथ पंचमी ॥

अग्निर्जातो अथर्वणा विद्विष्वानि काव्या ।

भुवंहृतो विवस्वतो वि वो मदे प्रियो यमस्य काम्यो विवक्षसे ॥५॥

अग्निः । जातः । अथर्वणा । विदत् । विष्वानि । काव्या ।

भुवत् । दूतः । विवस्वतः । वि । वः । मदे । प्रियः । यमस्य । काम्यः । विवक्षसे ॥५॥

अथर्वणैतन्नामार्पिणा जातो जनितोऽग्निः । कथमवगम्यते । त्वामग्ने पुष्करादध्यथया निरमंथत । ऋग्वे० ६, १६, १३ । इति मंत्रांतरात् । विष्वानि समस्तानि काव्या काव्यानि स्तोत्रकर्माणि विदत् । वेत्ति । विवस्वतो यजमानस्य दूतो देवानामाह्वानार्थं भुवत् भवति । किञ्च । यमस्य संयंतुर्यजमानस्य प्रिय इष्टः सन् काम्यः कमनीयः प्रार्थनीयो भवतीत्यर्थः । गिष्टं स्पष्टं ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे चतुर्थी वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

त्वां यज्ञेषीकृतेऽग्ने प्रयत्यध्वरे ।

त्वं यसूनि काम्या वि वो मदे विश्वा दधासि दाशुपे विवक्षसे ॥६॥

त्वां । यज्ञेषु । ईकृते । अग्ने । प्रऽयति । अध्वरे ।

त्वं । यसूनि । काम्या । वि । वः । मदे । विश्वा । दधासि । दाशुपे । विवक्षसे ॥६॥

हे अग्ने त्वां प्रयति प्रकर्षेण गच्छति प्रवर्तमानेऽध्वरे यागे यज्ञेषु यजनीयेषु हविःप्रासन्नेषु सत्स्वीळते । ऋत्विग्यजमानाः स्तुवंति । अपि च । हे अग्ने त्वं विश्वा विश्वानि काम्या काम्यानि कामनीयानि वसूनि धनानि दाशुषे हविर्दत्तवते यजमानाय विमदे सोमादिहविर्जन्यतृप्तौ सत्यां दधासि । प्रयच्छसि । अतः कारणाद्विवक्षसे । त्वं महान्भवसि ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

त्वां यज्ञेषु ऋत्विजं चारुमग्ने नि घेदिरे ।

घृतप्रतीकं मनुषो वि वो मदे ऋक् चेतिसमक्षभिर्विवक्षसे ॥ ७ ॥

त्वां । यज्ञेषु । ऋत्विजं । चारुं । अग्ने । नि । सेदिरे ।

घृतऽप्रतीकं । मनुषः । वि । वो । मदे । ऋक् । चेतिसं । अक्षऽभिः । विवक्षसे ॥ ७ ॥

हे अग्ने त्वां मनुष्या यजमाना यज्ञेषु यागेषु नि घेदिरे । नियमेन स्थापयन्ति । कीदृशं । ऋत्विजं होतृनामकं चारुं रमणीयं घृतप्रतीकमाज्याहुतिपूर्णमुखं ऋक् ज्वलंतमक्षभिर्थापितैस्तेजोभिश्चेतिसमतिशयेन ज्ञातारं । किमर्थं । वि वो मदे । तव सोमादिहविर्जन्यविविधतृप्त्यर्थं । यस्मादेवं तस्माद्विवक्षसे । महान्भवसि ॥

॥ अथाष्टमी ॥

अग्ने ऋक्तेण शोचिषोरु प्रथयसे बृहत् ।

अभिक्रंदन्वृषायसे वि वो मदे गर्भं दधासि जामिषु विवक्षसे ॥ ८ ॥

अग्ने । ऋक्तेण । शोचिषां । उरु । प्रथयसे । बृहत् ।

अभिऽक्रंदन् । वृषऽयसे । वि । वो । मदे । गर्भं । दधासि । जामिषु । विवक्षसे ॥ ८ ॥

हे अग्ने बृहन्महांष्वं ऋक्तेण दीप्तेन शोचिषा तेजसोरु प्रथयसे । विस्तीर्णं यथा भवति तथा प्रख्यातो भवसि । किंच । अभिक्रंदन् आभिमुख्येन युद्धार्थं शूनाह्वयन् वृषायसे । वृष इवाचरसि । युद्धकाले दर्पितवृष इव रोरुवद्ववसीत्यर्थः । त्वं माध्यमिकः सन् जामिषु भगिनीभूतास्वोपधीषु गर्भं वीजलक्षणं दधासि । वृष्टिद्वारेण धारयसि । एकस्मात्प्रजापतेः सकाशादुद्भूतत्वाद्गन्योपधोर्जामित्वमुपचर्यते । कस्मिन्सति । वि वो मदे । तव विविधसोमादिहविर्जन्यमदे संजाते सति ।

यस्मादेवं कृतवानसि तस्मात्तं विवक्षसे । महान्भवसि । विवक्षस इति महन्नाम
वक्त्रेवा बहतेर्वा सनंतस्य रूपमिति ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे पंचमो वर्गः ॥

कुहेति पंचदशर्चे षष्ठं सूक्तमैंद्रं । पंचदशी त्रिष्टुप्पंचमीसप्तमीनवम्यस्ति-
सोऽनुष्टुभः । शिष्टाः पुरस्ताद्बृहत्यः । आद्यद्वादशकच्यष्टकवती पुरस्ताद्बृहती । पूर्व-
वदृषिः । तथा चानुक्रांतं । कुह पंचोना पुरस्ताद्बृहते तं त्रिष्टुवंतं तं न्या चिदानस्वं
नोऽनुष्टुभ इति ॥ चतुर्थेऽहनि निष्केवल्य एतत्सूक्तं । सूचितं च । कुह श्रुत इंद्रो
युध्मस्य त इति निष्केवल्यं । अ०७. ११. । इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

कुहं श्रुत इंद्रः कस्मिन्नद्य जने मित्रो न श्रूयते ।

ऋषीणां वा यः क्षये गुहां वा चकृषे गिरा ॥१॥

कुहं श्रुतः । इंद्रः । कस्मिन् । अद्य । जने । मित्रः । न । श्रूयते ।

ऋषीणां । वा । यः । क्षये । गुहां । वा । चकृषे । गिरा ॥१॥

अद्यास्मिन्दिन इंद्रः कुह कुंच स्थाने श्रुतो विश्रुतः प्रख्यातः । कस्मिञ्जने
यजमान ईज्यत्वेन स्तुत्यत्वेनावस्थितः श्रूयते । प्रख्यायते । तत्र दृष्टांतः । मित्रो
न । सूर्य इव सखेव वा तद्वत् । य इंद्र ऋषीणां भृग्वादीनां क्षये निवास आश्रमे
गुहा वा गुहायामरण्ये वा गिरा स्तुतिलक्षणया वाचा चकृषेऽत्यर्थमाकृष्यते ।
अत्यर्थं स्तूयत इत्यर्थः । स इंद्रः कुह श्रुत इति पूर्वेण संबंधः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

इह श्रुत इंद्रो अस्मे अद्य स्तवे वज्यृचीपमः ।

मित्रो न यो जनेष्वा यशश्चक्रे असांम्या ॥२॥

इह । श्रुतः । इंद्रः । अस्मे इति । अद्य । स्तवे । वज्री । ऋचीपमः ।

मित्रः । न । यः । जनेषु । आ । यशः । चक्रे । असांमि । आ ॥२॥

इहास्मिन्वज्र इंद्रः श्रुतः । प्रख्यातः । अद्यास्मिन्दिनस्य अस्मे अस्माभिः स्तवे ।
स्तूयते । कीदृगः । वज्री वज्रवान् ऋचीपमः । यद्याव इंद्र ते शतं शतं भूमिरुत
स्युः न ता वजिन् । ऋग्वे० ८. ७०. ५. । इत्यादिकया स्तुत्या समानगुण इत्यर्थः ।

य इन्द्रो मित्रो न सूर्य इव क्षिग्धं इव वा जनेषु स्तोतृजनेषु यशोऽन्नं कीर्तिं वाचक्रे । करोति । कीदृशं । अस्मि । असाधारणं । स इन्द्रोऽस्माभिः स्तूयत इति पूर्वेण संबंधः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

महो यस्पतिः शर्वसो असाभ्या महो नृम्णस्य तूतुजिः ।

भर्ता वज्रस्य धृष्णोः पिता पुत्रमिव प्रियं ॥३॥

महः । यः । पतिः । शर्वसः । अस्मि । आ । महः । नृम्णस्य । तूतुजिः ।

भर्ता । वज्रस्य । धृष्णोः । पिता । पुत्रंऽइव । प्रियं ॥३॥

य इन्द्रो महो महतः शर्वसो वलस्य पतिरीश्वरः असाभ्या । आइ मर्यादायां । आ समाप्तेः । अनंतगुण इत्यर्थः । महो महतो नृम्णस्य धनस्य च तूतुजिः स्तोतृभ्यः प्रेरकः । किंच । धृष्णोः शत्रूणां धर्मकस्य वज्रस्य स्वकीयस्यायुधस्य भर्ता य इन्द्रो धारयिता स इन्द्रोऽस्मान्पात्विति शेषः । तत्र दृष्टान्तः । पिता पुत्रमिव प्रियं । यथा पितेऽपि सुतं पाति तद्वत् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

युजानो अथा वातस्य धुनीं देवो देवस्य वज्रिवः ।

स्यंता पथा विरुक्ता सृजानः स्तोषध्वनः ॥४॥

युजानः । अथा । वातस्य । धुनी इति । देवः । देवस्य । वज्रिवः ।

स्यंता । पथा । विरुक्ता । सृजानः । स्तोषि । अध्वनः ॥४॥

हे वज्रिवो वज्रवन्निद्र । एको मत्वधीयोऽनुवादकः । देवो द्योतमानस्त्वं देवस्य द्योतमानस्य वातस्य वायोर्धुनी प्रेरकौ । वायोरपि शीघ्रगामिनावित्यर्थः । अथाश्वौ त्वदीयौ हरिनामकौ युजानः स्वरथे संयोजयन् । कीदृशी । विरुक्ता विरोचनवता पथा मार्गेण स्यंता स्यंती गच्छंती । अध्वनो युद्धे गमनमार्गान्सृजान उत्पादयन् स्तोषि । सततं स्तूयसे ॥

॥ अथ पंचमी ॥

त्वं न्या चिदात्स्याथागा ऋजा त्वना वहध्वै ।

ययोर्देवो न मर्यो यंता नकिर्विदार्यः ॥५॥

त्वं । त्या । चित् । वातस्य । अर्था । आ । अगाः । ऋजा । त्मना । वहधै ।
ययोः । देवः । न । मर्त्यः । यन्ता । नकिं । विदाय्यः ॥ ५ ॥

यच्छब्दसंबन्धादुत्तरोऽर्धर्चः पूर्वं व्याख्यायते । ययोस्त्वदीययोर्यन्ता नियन्ता
निवारयिता देवो न देवानां मध्ये कश्चिदपि देवो नास्ति मर्त्यो मनुष्याणां मध्ये
कश्चिदपि नास्ति । नकिर्न कश्चिदपि विदाय्यो वेत्ता जवस्य बलस्येति वा शेषः ।
हे इंद्र त्वं वातस्य वायोर्वलेन जवेन च युक्तावृजर्जुगामिनौ त्या चित्तावप्यथा
त्वदीयावप्यथौ त्मनात्मनैव । सारथिनिरपेक्षेणेत्यर्थः । वहधै वहनार्थं । अभिप्रेत-
देशप्रापणायेत्यर्थः । आगाः । आभिमुख्येन गच्छसि ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे षष्ठो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अथ गमन्तोऽशना पृच्छते वां कदर्या न आ गृहं ।

आ जग्मथुः पराकाह्विष्य गमथ्य मर्त्यं ॥ ६ ॥

अथ । गमन्ता । उशना । पृच्छते । वां । कत्ऽअर्या । नः । आ । गृहं ।

आ । जग्मथुः । पराकात् । दिवः । च । गमः । च । मर्त्यं ॥ ६ ॥

अथाथ यज्ञसमाप्त्यनंतरमुशना भार्गव ऋषिर्हे इंद्रायी गमन्ता स्वस्थानं प्रति
गच्छन्ती वां युवां पृच्छते । पृच्छति स्म । यदोशनेति विभक्तित्यत्ययः । उशनसमिन्द्रस्य
सखिभूतं भार्गवमिन्द्रं च युवां सर्वो यजमानः पृच्छति । किं पृष्टवानिति उच्यते ।
युवां कदर्या कदर्यो किंप्रयोजनवन्तौ संतौ नोऽस्मदीयं । आकारः प्रतीत्यस्यार्थं ।
गृहं प्रति पराकात् । दूरनामितत् । दूरादा जग्मथुः । आगतवन्तौ स्थः । तदेवोक्तं ।
दिवश्च द्युलोकाच्च गमथ्य भूलोकाच्च मर्त्यं मनुष्यं मां प्रत्यागतवन्तौ । युवयोः
कृतार्थत्वादवागमनमस्मदनुपहार्यमेव न स्वार्थमिति द्रुवन्ननुव्रजतीत्यर्थः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

आ न इंद्र पृष्टसेऽस्माकं ब्रह्मोद्यंतं ।

तत्त्वा याचामहेऽवः शुष्णं यच्चनमानुषं ॥ ७ ॥

आ । नः । इंद्र । पृष्टसे । अस्माकं । ब्रह्मं । उत्ऽयंतं ।

तत् । त्वा । याचामहे । अवः । शुष्णं । यत् । हन् । अमानुषं ॥ ७ ॥

हे इंद्र त्वं । न इति तृतीयार्थे षष्ठी । नोऽस्माभिरुद्यतमुत्क्षिप्रं । दत्तमित्यर्थः ।
 अस्माकमस्मदीयं ब्रह्म हवितर्लक्षणमन्नं । आङ्घ्र्यादायां । आ तृप्तेरित्यर्थः । पृक्षसे ।
 आत्मना संपर्चय । पृची संपर्के इति धातो रूपं । आभक्षयेत्यर्थः । किंच वयमपि
 त्वैवंभूतं त्वां तत् । यदुत्कृष्टमस्तीति शेषः । तत्राहशमन्नमवस्तद्रक्षणं च याचामहे ।
 प्रार्थयामहे । तथा यच्छुष्णं बलं चामानुषं मनुष्यादन्यं राक्षसादिकं हन् हंति
 तदुत्कृष्टं बलं च याचामहे । यद्वा । हे इंद्र त्वं श्रुणुमेतन्नामानममानुषं मनुष्य-
 व्यतिरिक्तमसुरं हन् हतवानसि । हत्वा च यद्येन रक्षणेन त्रैलोक्यं पालित-
 वानसि तदवः पालनमस्माकमपि भवेदिति त्वां याचामह इति वाक्यार्थः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

अकर्मो दस्युरभि नो अमंतुरन्यव्रतो अमानुषः ।

त्वं तस्यामिचहन्वधदासस्य दंभय ॥ ८ ॥

अकर्मो । दस्युः । अभि । नः । अमंतुः । अन्यऽव्रतः । अमानुषः ।

त्वं । तस्य । अमिचऽहन् । वधः । दासस्य । दंभय ॥ ८ ॥

अकर्मोविद्यमानयागादिकर्मो दस्युरुपक्षपयिताभ्याभिसुख्येन स्वरूपतो नो-
 ऽस्मानमंतुरज्ञाता । यद्वा । अत्रावेत्युपसर्गस्य वकारलोपो द्रष्टव्यः । अवमंतुर-
 वमंताभिभवितान्यवतः श्रुतिस्मृतिव्यतिरिक्तकर्मामानुषो मनुष्यसंब्यवहाराद्वाह्यः ।
 असुरप्रकृतिरित्यर्थः । य एवभूतोऽस्ति हे अमिचहन् शत्रूणां हंतरिंद्र त्वं दासस्यो-
 पक्षपयितव्यस्य वधर्हता सन् दंभय । तं शत्रुं हिंधि ॥

॥ अथ नवमी ॥

त्वं न इंद्र शूर शूरैरुत त्वोतासो वर्हणा ।

पुरुचा ते वि पूर्तयो नवत क्षौरण्यो यथा ॥ ९ ॥

त्वं । नः । इंद्र । शूर । शूरैः । उत । त्वाऽऽर्जतासः । वर्हणा ।

पुरुऽचा । ते । वि । पूर्तयः । नवत । क्षौरण्यः । यथा ॥ ९ ॥

हे शूर विक्रान्तेंद्र त्वं शूरैर्भटैर्मरुद्भिः सहितः सन् नोऽस्मान्पाहीति शेषः ।
 उतापि च त्वोतासस्त्वया रक्षिता वयं वर्हणा परिवर्हणायां शत्रूणां हिंसायां
 समर्था भवेम । किंच । ते त्वदीयाः पूर्तयः कामानां पूरणानीप्सितार्थप्रदानानि

पुरुषा बहूस्तोतृन्वि नवंत । विविधं व्याप्नुवंति । क्षीणयः । मनुष्यनामैतत् ।
मनुष्याः स्वकीयं स्वामिनं सेवार्थं यथा व्याप्नुवंति तद्वत् ॥

॥ अथ दशमी ॥

त्वं तान्वृचहृत्ये चोदयो नृन्कार्पाणे शूर वज्रिवः ।

गुहा यदि कवीनां विशां नक्षत्रशवसां ॥१०॥

त्वं । तान् । वृचऽहृत्ये । चोदयः । नृन् । कार्पाणे । शूर । वज्रिऽवः ।

गुहा । यदि । कवीनां । विशां । नक्षत्रऽशवसां ॥१०॥

हे वज्रिवो वज्रधर शूरेंद्र त्वं कार्पाणे । असिः कृपाणः । तेन सार्धं युद्धं कार्पाणं । तस्मिन्वृचहृत्ये शत्रुहननार्थं नृन् नरान् तान्प्रसिद्धान्मरुद्गणाञ्चोदयः । चोदयसि । प्रेरयसि । यदि यदा त्वं कवीनां मेधाविनां नक्षत्रशवसां देवान् प्रतिगच्छत्सोतृवलानां विशां स्तोतृजनानां संबन्धीनि गुहा गूढानि गुणैः संवृतानि स्तोत्राणि शृणोषीति शेषः । तदा प्रेरयसीति पूर्वेणान्वयः ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे सप्तमो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

मधु ता तं इंद्र दानाप्रस आक्षारे शूर वज्रिवः ।

यद्द शुष्णस्य दंभयो जातं विश्वं सयावभिः ॥११॥

मधु । ता । ते । इंद्र । दानऽअप्रसः । आक्षारे । शूर । वज्रिऽवः ।

यत् । ह । शुष्णस्य । दंभयः । जातं । विश्वं । सयावऽभिः ॥११॥

हे शूर विज्जांत वज्रिवो वज्रोपेतेंद्र दानाप्रसो दानकर्मणः । स्तोत्रभ्यः सतत-
मभीष्टफलप्रदस्येत्यर्थः । ते तव स्वभूतानि मधु क्षिप्राण्यविलंबितानि । क्षिप्र-
कारणयुक्तानीत्यर्थः । आक्षारे योद्धृभिर्थाप्यमाने लब्धवस्थिताति ता तानि
कर्माणि स्तोतारः स्तुवंतीति शेषः । सयावभिः सहयान्भिर्मरुद्भिः सहितत्त्वं
शुष्णस्यासुरस्य विश्वं जातं सर्वमपत्यजातं दंभयः । अदंभयः । हिंसितवानसि ।
यदा । एवमादीनि यानि खलु कर्माणि संति तानि स्तुवंतीति पूर्वेण संबन्धः ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

माकुध्र्यगिंद्र पूर वस्वीरस्मे भूवन्नभिष्टयः ।

वयंवयं त आसां सुम्ने स्याम वज्जिवः ॥१२॥

मा । अकुध्र्यक् । इंद्र । पूर । वस्वीः । अस्मे इति । भूवन् । अभिष्टयः ।

वयंसवयं । ते । आसां । सुम्ने । स्याम । वज्जिऽवः ॥१२॥

हे पूर विक्रांतिंद्र अस्मे अस्माकं स्वभूता वस्वीर्महत्योऽभिष्टय आभिमुख्येष्टयः इज्याः । यद्वा । आभिमुख्येच्छा अभीप्सितप्रार्थनाः कुध्र्यक् कुत्सिताः । विफला इत्यर्थः । मा भूवन् । किंतिहिं हे वज्जिवो वज्जिनिंद्र ते तव प्रसादाद्वयंवयमृत्विग्यजमानाः । द्विर्वचनमत्तिवराप्रदर्शनार्थं । आसामिज्यानामिच्छानां वा संबंधिनि सुम्ने सुखेऽवस्थिताः स्याम । भवेम । वयमभिष्टिज्येन दृष्टादृष्टसुखेन युक्ताः शीघ्रं भवेमेत्याशास्मह इत्यर्थः ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

अस्मे ता जं इंद्र संतु सत्याहिंसंतीरुपस्पृशः ।

विद्याम यासां भुजो धेनूनां न वज्जिवः ॥१३॥

अस्मे इति । ता । ते । इंद्र । संतु । सत्या । अहिंसंतीः । उपऽस्पृशः ।

विद्याम । यासां । भुजः । धेनूनां । न । वज्जिऽवः ॥१३॥

हे इंद्र अस्मे अस्माकं स्वभूताः । ता सत्येत्युभयत्र प्रथमावहुवचनस्य छांदस आकारः सति निर्देशस्याविशेषणत्वात् । ता तास्तादृश्य उपस्पृशः । त्वामुपगम्य स्पृशंतीत्युपस्पृशः स्तुतयः । ते तव प्रसादात्सत्या सत्याः संतु । यथार्था भवंतु । तव सद्गुणग्राहण्य इत्यर्थः । अपि चाहिंसंतीस्वामहिंसंत्यश्च भवंतु । सत्स्तुतित्वादननुद्वेजयंत्यश्च भवंत्वित्यर्थः । हे वज्जिव इंद्र यासां स्तुतीनां संबंधिनी भुजो दृष्टादृष्टान्भोगान्विद्याम । वयं लभेमहि । तत्र दृष्टांतः । धेनूनां न । गवां क्षीरादिभोगान्यथा गोस्वामी लभते तद्वत् । ताः सत्या भवंत्विति पूर्वैरण्ययः ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

अहस्ता यदपदी वर्धत द्याः शचींभिर्वेद्यानां ।

शुष्णं परिं प्रदक्षिण्णिद्विध्वार्यवे नि शिंघ्रयः ॥१४॥

अहस्ता । यत् । अपदी । वर्धत । द्याः । शचीभिः । वेद्यानां ।

शुष्णं । परिं । प्रदक्षिणित् । विश्वऽत्रायवे । नि । शिघ्रथः ॥ १४ ॥

हे इंद्र यद्यदा द्या भूमिरहस्ता पाणिरहितापदी चरणवर्जिता च । अमनुष्य-
कर्मकेत्यर्थः । वेद्यानां स्तोत्रयोग्यानां तत्रप्रभृतीनां देवानां संबन्धिभिः शचीभिः
कर्मभिर्वर्धत । अवर्धत । धनधान्यादिभिः समृद्धेत्यर्थः । तदा त्वं परि प्रदक्षिणि-
देवंभूतां पृथिवीं परिवेष्ट्य प्रदक्षिणं यथा भवति तथा स्थितं शुष्णमसुरं
विश्रायवे । तादर्थ्यं चतुर्थी । सर्वत्राप्रतिहतगामिन एतदाख्यस्यैर्वशेयराज्ञोऽर्थाय
नि शिघ्रथः । नितरां ताडितवानसि । यद्वा यदा शुष्णस्याच्छादनार्थं हस्तपादवर्जिता
काचित्पृथिवी वेदितव्यानामसुराणां मायारूपैः कर्मभिः शुष्णमसुरं वेष्ट्य प्रदक्षिणं
यथा भवति तथावस्थितावर्धत तदानीं तां मायोत्पादितां पृथिवीं विश्रायवे
सर्वव्यापकस्य मरुद्गणस्य प्रवेशनार्थं नि शिघ्रथः ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

पिवापिबेदिंद्र शूर सोमं मा रिषण्यो वसवान वसुः सन् ।

उत चायस्व गृणतो मघोर्नो महश्च रायो रेवतंस्कृधी नः ॥ १५ ॥

पिवंऽपिव । इत् । इंद्र । शूर । सोमं । मा । रिषण्यः । वसवान् । वसुः । सन् ।

उत । चायस्व । गृणतः । मघोर्नः । महः । च । रायः । रेवतः । कृधि । नः ॥ १५ ॥

पिवपिबेति वीप्सतिवराप्रदर्शनार्थं । हे शूर वीरिंद्र त्वमभिषुतं सोमं शीघ्रं
पिव । यागकालातिपातो यावन्न भवति तावच्छीघ्रं सोमं पिबेत्यर्थः । इदिति
पूरणः । हे वसवान वसूनां धनानामानितस्त्वं वसुः प्रशस्तः सन् मा रिषण्यः ।
यागकालातिक्रमजातेन दीपेणास्मान्ना हिंसीः । प्रशस्तस्य तव कर्मवैगुण्यकरणेन
हिंसितुमयुक्तमित्यर्थः । उतापि च । हे इंद्र त्वं गृणतस्त्वां स्तुवतः स्तोतृन्मघोर्नो
हविलक्षणधनवतो यजमानांश्च चायस्व । प्रमादजनितकर्मवैगुण्यदोषात्पाल-
यस्व । किंच महश्च राय इत्युभयच तृतीयार्थे षष्ठी । महो महता रायो धनेन च
नोऽस्मान्नेवतः कृधि । धनवतः कुरु ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमेऽष्टमो वर्गः ॥

यजामह इति सप्तमं सप्तमं सूक्तं । प्रथमासप्तम्यौ चिष्टुभौ । पंचम्यभिसारिणी ।
द्विदेशकद्विर्वाद्दशकवतीत्यभिसारिणीत्युच्यते । शिष्टाश्चतस्रो जगत्यः । पूर्ववदपि-

देवते । तथा चानुक्रांतं । यजामहे सप्ताद्यांत्ये त्रिष्टुभौ पंचम्यभिसारिणीति ॥
चतुर्थेऽहनि माथ्यंदिनसवने तृतीयापंचम्योरावर्तनेन चीत्स्वचान् होत्रका एकैकं
तृचमावपेरन् । सूचितं च । यजामह इंद्रं वज्रदक्षिणमिति द्वितीयानेवमेव
। अ० ७. ११. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

यजामह इंद्रं वज्रदक्षिणं हरीणां रथ्यं विव्रतानां ।

प्र श्मश्रु दोधुवदूर्ध्वथा भूद्वि सेनाभिर्दयमानो वि राधसा ॥ १ ॥

यजामहे । इंद्रं । वज्रं दक्षिणं । हरीणां । रथ्यं । विव्रतानां ।

प्र । श्मश्रुं । दोधुवत् । ऊर्ध्वं । था । भूत् । वि । सेनाभिः । दयमानः । वि । राधसा ॥ १ ॥

वयमिंद्रं यजामहे । सोमलक्षणैर्हविर्भिः पूजयामः । कीदृशं । वज्रदक्षिणं
शत्रुवधाय सततं वज्रो दक्षिणे हस्ते यस्य तं । विव्रतानां रथवहनादिविविध-
कर्मणां हरीणामेतत्संज्ञकानामश्वानां रथ्यमानेतारं । स इंद्रः सोमपानानंतरं
श्मश्रु स्वकीयानि श्मश्रुणि दोधुवत् पुनः पुनर्धुन्वानः सन् ऊर्ध्वयोर्ध्वं प्र भूत् ।
प्रादुरभूत् । किंच । सेनाभिर्मरुदादिस्वकीयैः सैन्यैर्वि दयमानो विविधं शत्रून् हिंसन्
राधसा । द्वितीयार्थे तृतीया । राधो धनं । वीत्युपसर्गश्रुतेर्योग्यक्रियाध्याहारः ।
विविधं स्तोत्रभ्यो ददाति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

हरी न्वस्य या वने विदे वस्विंद्रो मघैर्मघवा वृचहा भुवत् ।

ऋभुर्वाजं ऋभुक्षाः पत्यते शवोऽव ह्णामि दासंस्य नाम चित् ॥ २ ॥

हरी इति । नु । अस्य । या । वने । विदे । वसु । इंद्रः । मघैः । मघऽवा । वृचऽहा । भुवत् ।

ऋभुः । वाजः । ऋभुक्षाः । पत्यते । शवः । अव । ह्णामि । दासंस्य । नाम । चित् ॥ २ ॥

अस्येन्द्रस्य संबन्धिनौ या यौ हरी अश्वौ वने । वन्यते संभज्यतेऽस्मिन् देवा इति
वनं यज्ञोऽरण्यं वा । तस्मिन् वस्वुजीपलक्षणं धनं यवसलक्षणं वा नु क्षिप्रं विदे ।
विदेते । लभेते । यद्वा । यौ हरी अस्येन्द्रस्य वने संभजनार्थं वसु वसुनो लाभाय
क्षिप्रं भवत इति शेषः । ताभ्यां हरिभ्यां मघैर्धनैर्मघवान्धनवानिंद्रो वृचहा
वृचाख्यस्यासुरस्य मेघस्य वा हंता भुवत् । भवति । अपि च । ऋभुर्दीप्तो वाजो
बलवान् ऋभुक्षा महानिंद्रः शवः शवसो बलस्य धनस्य वा पत्यते । ईष्टे । यद्वा ।

शत्रूणां बलं प्रति पत्यते । प्रतिपद्यते । गच्छति । अहमपि तस्य प्रसादाद्वासस्यो-
पक्षपयितव्यस्य शत्रोर्नाम चित् । नम्यतेऽनेनेति नाम शिरः । तदप्यव ह्यणौमि ।
अवहन्मि । किमुतान्यदंगं । अथवा । नामधेयमपि नाशयामि किमुत शत्रुं ॥

॥ अथ नृतीया ॥

यदा वज्रं हिरण्यमिदया रथं हरी यमस्य वहतो वि सूरिभिः ।

आ तिष्ठति मघवा सनश्च्युत इन्द्रो वाजस्य दीर्घश्रवसस्पतिः ॥३॥

यदा । वज्रं । हिरण्यं । इत् । अथ । रथं । हरी इति । यं । अस्य । वहतः । वि । सूरिऽभिः ।

आ । तिष्ठति । मघऽवा । सनऽच्युतः । इन्द्रः । वाजस्य । दीर्घऽश्रवसः । पतिः ॥३॥

येन्द्रो हिरण्यं हितरमणीयं वज्रं स्वकीयमायुधं शत्रुहननाय गृह्णातीति
शेषः । इदिति पूरणः । अथ तदानीमस्येन्द्रस्य हरी अश्वौ यं रथं वहतो गन्तुप्रदेशं
विशेषेण प्रापयतो मघवा धनवानिन्द्रः सूरिभिः स्तोत्रभिः कुत्सादिभिः सह तं
रथमा तिष्ठति । आरोहति । कीदृशः । सनश्च्युतः । चिरप्रख्यातः । जगति स्वभावत
एव विख्यात इत्यर्थः । दीर्घश्रवसो बहुकीर्तौवाजस्याक्षस्य पतिः स्वामी । एवंभूत
इन्द्रस्तं रथमारोहतीत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

सो चिच्च वृष्टियूथ्याऽस्वा सचाँ इन्द्रः श्मश्रूणि हरिताभि मुष्णते ।

अव वेति सुद्ययं सुते मधूदिदूनीति वातो यथा वनं ॥४॥

सो इति । चित् । नु । वृष्टिः । यूथ्या । स्वा । सचाँ । इन्द्रः । श्मश्रूणि । हरिता । अभि । मुष्णते ।

अव । वेति । सुऽद्ययं । सुते । मधु । उत् । इत् । धूनीति । वातः । यथा । वनं ॥४॥

तच्छन्दश्च्युतेर्यच्छन्दोऽध्याहर्तव्यः । या महती वृष्टिरस्ति सो सा वृष्टिर्नु क्षिप्रं ।
चिदित्युपमार्थं । यथा सर्वे सिंचति तथेन्द्रः स्वा स्वानि यूथ्या यूथ्यानि मरुदादि-
गणलक्षणानि सचा सह स्वानि श्मश्रूणि च हरिता हरिद्वयेन सोमेनाभि
मुष्णते । मुप मुप स्रेहनसेचनपूरणेक्षिति धातुः । आभिमुख्येन स्थित्वा क्षिप्रं
सिंचति । सोमं पाययति पियति चेत्यर्थः । अपि च । सुद्ययं शोभनं यज्ञगृहमव
वेति । अभिगच्छति । गत्वा च सुते सोमेऽभिपुते सति मधु मधुररसोपेतं सोमं
पीत्वा । मत्तः सञ्चिति शेषः । उदिदूनीति स्वगरीरमुत्कंपयति । तत्र दृष्टान्तः । वातो
वायुर्यथा वनं वृक्षसमूहमुत्कंपयति तद्वत् ॥

॥ अथ पंचमी ॥

भो वा॒चा वि॒वा॒चो मृ॒ध्वा॒चः पु॒रु॒ सह॒स्रा॒शि॒वा ज॒घान॑ ।

तत्त॒दि॒दस्य॒ पौं॒स्यं॒ गृ॒णी॒म॒सि पि॒ते॒व॒ यस्त॒वि॒धी वा॒वृ॒धे श॒र्वः ॥५॥

यः । वा॒चा । वि॒वा॒चः । मृ॒ध्वा॒चः । पु॒रु॒ । सह॒स्रा॒ । अ॒शि॒वा । ज॒घान॑ ।

तत्त॒ऽत॒त् । इ॒त् । अ॒स्य॒ । पौं॒स्यं॒ । गृ॒णी॒म॒सि॒ । पि॒ता॒ऽइ॒व॒ । यः । त॒वि॒धी॒ । व॒वृ॒धे॒ । श॒र्वः ॥५॥

य इन्द्रो वाचा वाङ्मात्रेणैव विवाचो विविधवाचः स्वशत्रून् मृध्वाचो हिंसित्वाचः कृत्वेति शेषः । पुरु पुरुणि वहून्यशिवाशिवान्यसुखकराणि । दुःखकराणीत्यर्थः । सहस्रा शत्रूणां सहस्राणि जघान हन्ति । अपि च यथेन्द्रः पितेव यथा पिता पुत्रस्य तविधी बलमन्त्रप्रदानैर्ववृधे वर्धयति । तथा वृष्टिद्वारेण सर्वस्य जगतः शवो बलं ववृधे वर्धयति । अस्येन्द्रस्य तत्तदित्तदेव पौंस्यं बलं गृणीमसि । वयं स्तुमः । इन्द्रो येन येन बलेन शत्रून्हन्ति तस्य तत्तद्वलं वयं स्तुम इत्यर्थः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

स्तो॒मं॑ त इ॒न्द्र वि॒म॒दा अ॒जी॒जन॒न्न॒पूर्थं॑ पु॒रु॒त॒मं॑ सु॒दान॑वे ।

वि॒द्वा ह्य॑स्य॒ भो॒ज॒न॒मि॒न॒स्य॒ यदा॑ प॒शुं॑ न गो॒पाः क॑रामहे ॥६॥

स्तो॒मं॑ । ते॒ । इ॒न्द्र॒ । वि॒ऽम॒दाः॒ । अ॒जी॒ज॒न॒न् । अ॒पूर्थं॑ । पु॒रु॒ऽत॒मं॑ । सु॒ऽदा॒न॒वे॒ ।

वि॒द्म॒ । हि॒ । अ॒स्य॒ । भो॒ज॒नं॑ । इ॒न॒स्यं॑ । यत् । आ॒ । प॒शुं॑ । न । गो॒पाः । क॑रामहे ॥६॥

हे इन्द्र ते तुभ्यं सुदानवे शोभनदानस्यार्थाय विमदा विमदनामानो वयं स्तोमं स्तोत्रविशेषमजीजनन् । जनितवन्तः । कृतवन्त इत्यर्थः । अत्र पूर्वोत्तरयोरेकवाक्ययोः पुरुषव्यत्ययः । कीदृशं । अपूर्थं । अपूर्वमन्यैः पूर्वमकृतं । उक्तृ-मित्यर्थः । पुरुतमं बहुतमं । नानाप्रकारोपेतमित्यर्थः । हि यस्मात्कारणाद्दे इन्द्रेनस्येश्वरस्यास्येदृशस्य तव यद्भोजनं धनमस्तीति विद्म वयं जानीमस्तस्मात्कारणात्तद्वदीयं तद्वदन्तमा करामहे । वयमस्मदभिमुखं कुर्महे । तत्र दृष्टान्तः । पशुं न गोपाः । यथा गोपालो धेनुमाह्वयन् स्वस्याभिमुखी करोति तद्वत् ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

मा॒कि॒र्न ए॒ना स॒ख्या वि॒ यौ॒पु॒स्त॒वं चे॒न्द्र वि॒म॒दस्य॑ च॒ ऋ॒थैः॑ ।

वि॒द्वा हि॒ ते॒ प्र॒म॒तिं॑ दे॒व जा॒मि॒व॒द॒स्मे ते॑ संतु॒ स॒ख्या शि॒वानि॑ ॥७॥

माकिः । नः । एना । सख्या । वि । यौषुः । तव । च । इंद्र । विऽमदस्य । च । ऋषेः ।
विद्मः । हि । ते । प्रऽमतिं । देव । जामिऽवत् । अस्मे इति । ते । संतु । सख्या । शिवानि ॥७॥

हे इंद्र तव च विमदस्यर्षेर्मम च नः । अस्मदो द्वयोश्चेति द्वयोर्बहुवचनं ।
आवयोरेनैनानि सख्या सख्यानि स्तुत्यस्तोतृत्वैज्ययष्टृत्वलक्षणानि सखिकर्माणि
माकिर्वि यौषुः । ऋचिदपि न विष्टथयेयुः । अपि च हि यस्मात्कारणाद्दे देव
द्योतमानेन्द्र ते तव प्रमतिमनुयाहिकां बुद्धिं विद्म वयं जनीमः । तत्र दृष्टांतः ।
'जामिवत् । यथा भ्राता स्वभगिन्यां स्नेहयुक्तां मतिं जानाति तद्वत् तस्मात्कार-
णादस्मे अस्माकं ते तव च सख्या सख्यानि शिवानि संतु । मंगलानि भवंतु ।
अनपायानीत्यर्थः ॥

॥ इति सप्रमस्य सप्तमे नवमो वर्गः ॥

इंद्र सोममिति षडृचमष्टमं सूक्तं चतुर्थ्याद्यास्तिस्रोऽनुष्टुभोऽश्विदेवत्याः ।
आदितस्तिस्र एंद्र आस्तारपंक्तिच्छंदस्काः । आदितो द्वौ गायत्रौ ततो द्वौ जागतौ
सास्तारपंक्तिः । ऋषिः पूर्ववत् । तथा चानुक्रांतं । इंद्र सोमं पठ्वास्तारपांक्तं
त्वाश्विन्योऽत्यास्तिस्रोऽनुष्टुभ इति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

इंद्र सोममिमं पिव मधुमंतं चमू सुतं ।

अस्मे रयिं नि धारय वि वो मदे सहस्रिणं पुरुवसो विवदसे ॥१॥

इंद्र । सोमं । इमं । पिव । मधुऽमंतं । चमू इति । सुतं ।

अस्मे इति । रयिं । नि । धारय । वि । वः । मदे । सहस्रिणं । पुरुवसो इति पुरुऽवसो ।
विवदसे ॥१॥

हे इंद्र त्वमिममीदृशं सोमं पिव । कीदृशं । मधुमंतं मधुरसोपेतं चमू चम्वो-
रधिपवणफलकयोः सुतमभिपुतं । तदनंतरं पुरुवसो बहुधन हे इंद्र वस्तव विमदे
विशेषेण सोमजन्यमदे सत्यस्मे अस्मासु रयिं धनं नि धारय । नितरां स्यापय ।
कीदृशं । सहस्रिणं सहस्रसंख्यायुक्तं । प्रभूतमित्यर्थः । त्वया दत्तेन धनेन यस्माद्यं
पुनरपि तदर्थं यागं कुर्मस्तस्मादस्मासु धनं निधेहीत्यर्थः । अतः कारणादि-
वदसे । महत्त्वमितत् । त्वं महान्भवसि ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

त्वां यज्ञेभिर्ऋक्थैरुप हव्येभिरीमहे ।

शचीपते शचीनां वि वो मदे श्रेष्ठं नो धेहि वार्यं विवक्षसे ॥२॥

त्वां । यज्ञेभिः । उक्थैः । उप । हव्येभिः । ईमहे ।

शचीऽपते । शचीनां । वि । वः । मदे । श्रेष्ठं । नः । धेहि । वार्यं । विवक्षसे ॥२॥

हे इंद्र वयं यज्ञेभिर्यज्ञैः सोमयागादिभिर्ऋक्थैः शस्त्रलक्षणैः स्तोत्रैर्हव्येभिर्हव्यैः पुरोडाशादिभिश्च । उपेत्युपसर्गश्रुतेर्योग्यपदाध्याहारः । त्वामुपेत्येमहे । अभिलषितं धनं याचामहे । अतो हे शचीपते कर्मणां पालयितः । त्वं केषांचित्कर्मणां पालको न भवसीति न किंतु शचीनां सर्वेषां कर्मणां पालको भवसीत्यर्थः । एवं याचितस्त्वं नोऽस्मभ्यं वार्यं वरणीयं श्रेष्ठं प्रशस्ततमं पश्चादिधनं धेहि । देहि । शिष्टं स्पष्टं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

यस्पतिर्वार्याणामसि रधस्य चोदिता ।

इंद्रं स्तोतृणामविता वि वो मदे द्विपो नः पाहंसो विवक्षसे ॥३॥

यः । पतिः । वार्याणां । असि । रधस्यं । चोदिता ।

इंद्रं । स्तोतृणां । अविता । वि । वः । मदे । द्विपः । नः । पाहि । अंसः । विवक्षसे ॥३॥

हे इंद्र यस्त्वं वार्याणां वरणीयानां धनानां पतिरसि स्वामी भवसि । रधस्य राधकस्य स्तोतृश्च चोदिता धनदानेन कर्मसु नियोक्ता च भवसि । किंच । हे इंद्र यस्त्वं स्तोतृणामविता रक्षकोऽसि । स त्वं वि वो मदे तव विविधे सोमजन्यमदे सति द्विपो द्वेषुः सकाशाच्चोऽस्मान्पाहि । रक्ष । अंसः पापाच्च रक्ष । कस्मादेवमुच्यसे । यस्मान्नं विवक्षसे महान्भवसि ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

युवं शक्रा मायाविनां समीची निरमंथतं ।

विमदेन यदीकृता नासत्या निरमंथतं ॥४॥

युवं । शक्रा । मायाऽविनां । समीची इति संऽईची । निः । अमंथतं ।

विऽमदेन । यत् । ईकृता । नासत्या । निऽअमंथतं ॥४॥

हे शक्रा शक्रौ शत्रुवधादिकर्मसु समर्थौ हे अश्विनौ मायाविना मायाविनौ प्रज्ञावन्तौ शत्रुवचनकुशलौ वा युवं युवां समीची परस्परं संगतौ निरमंथतं । अग्निं निरमथीतं । अश्विनावध्वर्युं इति ब्राह्मणोक्तत्वादग्निमंथनमप्यश्विनोरुप-
पन्नमिति । कदाश्विनौ निर्मथितवन्तौ । उच्यते । यद्यदा नासत्या नासत्यौ युवां
विमदेन मयेकितौ स्तुतौ निरमंथतं निरमथीतं तदानीं युवां परस्परं संगतौ
निर्मथितवन्तौ स्य इत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

विश्वे देवा अकृपंत समीच्योर्निष्पतंत्योः ।

नासत्यावद्भुवन्देवाः पुनरा वहतादिति ॥५॥

विश्वे । देवाः । अकृपंत । संऽर्च्योः । निऽपतंत्योः ।

नासत्यौ । अद्भुवन् । देवाः । पुनः । आ । वहतात् । इति ॥५॥

हे अश्विनौ युवाभ्यामग्निमंथनकाले प्रेर्यमाणयोः समीच्योः परस्परेण
संयुक्तयोररण्योर्निष्पतंत्योर्विस्फुलिंगान्निर्गमयंत्योः सत्योर्विश्वे सर्वे इंद्रादयो देवा
अकृपंत । युवामद्भुवन् । किंच । देवा नासत्यावश्विनौ युवामद्भुवन् अवोचन् ।
किमिति पुनरा वहतादिति । पुनः पुनरीदृशानि जगत्स्थितिहेतुभूतानि कर्माणि
युवामाभिमुख्येन स्थित्वावहतं । यद्वा । युवाभ्यामुत्पाद्यमानः पुनश्चायमग्निरस-
दीयानि हवीष्यावहत्विति देवा नासत्यावद्भुवन् ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

मधुमन्मे परायणं मधुमत्पुनरायनं ।

ता नो देवा देवतया युवं मधुमतस्कृतं ॥६॥

मधुऽमत् । मे । पराऽअयनं । मधुऽमत् । पुनः । आऽअयनं ।

ता । नः । देवा । देवतया । युवं । मधुऽमतः । कृतं ॥६॥

हे अश्विनौ मे मदीयं परायणं गृहात्परागमनं मधुमत् । अथ रसविशेषवा-
चिना मधुशब्देन तद्गता प्रीतिलक्ष्यते । युवयोः प्रसादात्प्रीतियुक्तं भवत्विति
शेषः । पुनरायनं गृहं प्रत्यागमनं मधुमत् प्रीतियुक्तं भवतु । अपि च । हे देवा

देवौ द्योतमानौ ता तौ युवं युवां नोऽस्मान्मधुमतः प्रीतियुक्तान्कृतं कुरुतं ।
केनेति उच्यते । देवतया । देवत्वेन । अणिमादिदेवतैश्वर्ययोगेनेत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे दशमो वर्गः ॥

भद्रमित्येकादशर्चं नवमं सूक्तं । तुह्यादिपरिभाषयेदमथास्तारपांक्तं । सोमदेव-
ताकं । ऋषिश्चान्यस्मादिति परिभाषया प्राजापत्य ऐंद्रो वा विमदो वा वासुक्तो
वसुकृद्दधिः । तथा चानुक्रांतं । भद्रमेकादश सौम्यमिति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

भद्रं नो अपि वातय मनो दक्षमुत ऋतुं ।

अधा ते सख्ये अंधसो वि वो मदे रण्णावो न यवसे विवक्षसे ॥१॥

भद्रं नः । अपि । वातय । मनः । दक्षं । उत । ऋतुं ।

अधा ते । सख्ये । अंधसः । वि । वः । मदे । रण्णं । गावः । न । यवसे । विवक्षसे ॥१॥

हे सोम त्वं नोऽस्मदीयं मनो भद्रं कल्याणं वातय । गमय । अस्माकं मनः
शुभसंकल्पं कुर्वित्यर्थः । तथा दक्षमुत दक्षमपि । दक्ष वृद्धौ । वृद्धं सर्वव्यापिन-
मंतरात्मानमपि भद्रं शुभकारित्वलक्षणं प्रापय । अस्माकमंतरात्मानं शुभकारिणं
कुर्वित्यर्थः । उतापि च ऋतुं प्रज्ञानं भद्रं शुभाध्यवसायलक्षणं प्रापय । शुभाध्य-
वसायिनं कुर्वित्यर्थः । अधाय स्तोतारस्ते तव सख्ये स्तुत्यस्तोतृत्वेज्यमृत्वलक्षणे
सखिकर्मणि रण्णं । रमंतां । तत्र दृष्टांतः । गावो न यवसे । यथा धेनवो घासे
रमंते प्रीतिं कुर्वन्ति तद्वत् । कस्मिन्सति । अंधसः सोमाख्यस्यान्नस्य संबन्धिनि
वस्तव विमदे विविधसोमजन्यमदीनिभिन्ने सति । कस्मादेवं । यस्माद्विवक्षसे ।
महान्भवसि ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

द्विदिस्पृशंस्त आसते विश्वेषु सोम धामंसु ।

अधा कामा इमे मम वि वो मदे वि तिष्ठंते वसूयवो विवक्षसे ॥२॥

द्विदिऽस्पृशः । ते । आसते । विश्वेषु । सोम । धामंसु ।

अधा । कामाः । इमे । मम । वि । वः । मदे । वि । तिष्ठंते । वसूऽयवः । विवक्षसे ॥२॥

हे सोम ते तव द्विदिस्पृशः स्तुतिभिर्द्विदयं स्पृशंत ऋत्विजो विश्वेषु धामसु सर्वेषु

स्यानेयासते । त्वां स्तुवंतस्तिष्ठन्ति । अधाथेहग्भूताः कामा अभिलाषा वि वो
मदे तव सोमपानजन्यविविधमदनिमित्ते सति । सोमयागार्थमित्यर्थः । वसूयवो
वसुकामा धनमिच्छन्तो मम । हृदयादिति शेषः । वि तिष्ठन्ते । उत्तिष्ठन्ति ।
कस्मादेवं । यस्माद्विवक्षसे । महान्भवसि ॥

॥ अथ तृतीया ॥

उत् व्रतानिं सोम ते प्राहं मिनामि पाक्या ।

अधा पितेव सूनवे वि वो मदे मृळा नो अभि चिद्धधाद्विवक्षसे ॥३॥

उत् । व्रतानिं । सोम । ते । प्र । अहं । मिनामि । पाक्या ।

अधापिताऽइव।सूनवे।वि।वः।मदे।मृळा।नः।अभि।चित्।वधात्।विवक्षसे॥३॥

उतापि च हे सोमाहं ते तुभ्यं व्रतानि यागादिकर्माणि पाक्या परिपक्या
सर्वार्थदर्शिन्या प्रज्ञया । यद्वा पाक्येति व्रतविशेषणमेतत् । पाक्यानि परिपक्यानि
परिनिष्ठितानीत्यर्थः । प्र मिनामि । प्रहिनस्मि । प्रकर्षेण करोमीत्यर्थः । अधाथ
यागानंतरं वि वो मदे तव विविधे मदे सति नोऽस्मान्मृळ । सुखय । अभि
चिद्धधादाभिमुख्येन स्थित्वा शच्चादिवधाच्चास्मान्पालयेति शेषः । तत्र दृष्टान्तः ।
पितेव सूनवे । यथा पिता पुत्रार्थं सुखयति सर्वस्मात्पुत्रमेव पालयति तद्वत् ।
यस्मात्सुख्यमानः पाल्यमानश्चाहं युष्मदर्थं पुनः पुनः सोमयागं करोमि तस्मान्मां
सुखय पालय चेत्यर्थः । कस्मादेवमुच्यसे । यस्मात्त्वं विवक्षसे । महान्भवसि ।
महांतश्च भक्तान्सुखयन्ति पालयन्ति चेति यावत् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

समु प्र यंति धीतयः सर्गासोऽवताँ इव ।

ऋतुं नः सोम जीवसे वि वो मदे धारयां चमसाँ इव विवक्षसे ॥४॥

सं । ऊं इति । प्र । यंति । धीतयः । सर्गासः । अवतान्ऽइव ।

ऋतुं । नः । सोम । जीवसे । वि । वः । मदे । धारयं । चमसान्ऽइव । विवक्षसे ॥४॥

हे सोम धीतयो देवतागुणान्दधति गृह्णन्तीति धीतयः स्तुतयोऽस्मदीयाः समु
संभूयैव प्र यन्ति । प्रकृष्टया गत्या त्वां गच्छन्ति । तत्र दृष्टान्तः । सर्गासोऽवतानिव ।
विसृज्यन्त उदकपानार्थमिति सर्गा गोसंघाः । यत्रस्था घटसंघा वा । ते यथोदक-

पानार्थमादानार्थं वावतान् । कूपनामैतत् । कूपान्प्रति गच्छन्ति तद्वत् । त्वमथे-
 तज्ज्ञात्वा ऋतुं यागादिकं कर्म प्रज्ञां वा नोऽस्माकं जीवसे चिरं जीवनाय धारय ।
 महतादरेण स्थापय । तत्र दृष्टांतः । चमसानिव । यथा वस्तव विमदे विविध-
 सोमजन्यमदे कर्तव्यत्वेन निमित्तभूते सत्यध्वर्युर्हेविधाने महता यत्नेन चम-
 सान्तोमपात्राणि स्थापयति तद्वत् । कस्मादेवमुच्यते । यस्मान्न विवक्षसे महान्भ-
 वसि । यद्वा । धीतयः । अंगुलिनामैतत् । धयन्ति पिवंत्याभिरिति धीतयोऽंगुलयः ।
 हे सोम त्वां समु प्र यन्ति । सहैव प्रकर्षेण त्वां प्राप्नुवन्ति । किमिव । अवतानिव ।
 जलोद्धरणार्थं विसृज्यन्त इति सर्गा रज्जवः । यथा कूपान्प्रति गच्छन्ति तद्वत् ।
 ततस्त्वं नोऽस्माकं जीवसे चिरं जीवनाय ऋतुं कर्म धारय । यथा संपूर्णं भवति
 तथा पूरय । किमिव । यथा चमसान्स्वयं पूरयसि तद्वत् ॥

॥ अथ पंचमी ॥

तव त्वे सोम शक्तिभिर्निकामासो व्यृषिरे ।

गृत्सस्य धीरांस्तवसो वि वो मदे व्रजं गोमंतमश्विनं विवक्षसे ॥ ५ ॥

तव । त्वे । सोम । शक्तिऽभिः । निऽकामासः । वि । व्यृषिरे ।

गृत्सस्य । धीराः । तवसः । वि । वः । मदे । व्रजं । गोऽमंतं । अश्विनं । विवक्षसे ॥ ५ ॥

निकामासो दृष्टादृष्टफले नियतकामास्त्ये ते प्रसिद्धा धीरा मेधाविन चृत्विजः
 शक्तिभिर्यागादिकर्मभिः सह हे सोम गृत्सस्य मेधाविनस्तवसो महतस्तव व्यृषिरे ।
 विविधाः स्तुतीर्गमयन्ति । प्रापयन्ति । कुर्वन्तीत्यर्थः । अतः कारणाद्धि वो मदे तव
 सोमपानजन्यविविधमदनिमित्तभूते सत्यस्मभ्यं गोमंतं गोसहितमश्विनमश्वसहितं
 व्रजं गोष्ठं । सामर्थ्यान्मंदुरा लभ्यते । मंदुरां च देहीति शेषः । कस्मादेवमुच्यते ।
 यस्माद्विवक्षसे । महान्भवसि ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तम एकादशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

पशुं नः सोम रक्षसि पुरुचा विधितं जगत् ।

समाकृणोपि जीवसे वि वो मदे विश्वा संपश्यन्भुवन्ता विवक्षसे ॥ ६ ॥

पशुं । नः । सोम । रक्षसि । पुरुऽचा । विऽस्थितं । जगत् ।

संऽआकृणोपि । जीवसे । वि । वः । मदे । विश्वा । संऽपश्यन् । भुवन्ता । विवक्षसे ॥ ६ ॥

हे सोम त्वं नोऽस्मदीयं पशुं देवयागार्थमुपाकृतं रक्षसि । पालयसि । न केवलं पशुं किंतु पुरुचा बहुधा विष्टितं सुरनरतिर्यग्योन्यादिभावेनावस्थितं जगच्च रक्षसि । किंच । स त्वं समाकृणोषि । जगतो वृत्तिं सम्यगाकरोपीत्यर्थः । किमर्थं । जीवसे । जीवनार्थं । किं कुर्वन् । विश्वा भुवना विश्वानि भुवनानि भूतजातानि संपश्यन् । किमर्थमेतदादिकं सर्वं करोषि उच्यते । वि वो मदे । गुप्ताकं सर्वेषां देवानां विविधहविर्जन्यतृप्त्यर्थं । उक्तं हि । इतः प्रदानमुत देवा उपजीवंत्यमुतः प्रदानं मनुष्या उपजीवंति । तै० सं० ३. २. ९. ७. इति । अत एव त्वं विवक्षसे । महान्भवसि । महतामेतत्सर्वमुचितमित्यर्थः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

त्वं नः सोम विश्वतो गोपा अदाभ्यो भव ।

सेधं राजन्प्र सिधो वि वो मदे मा नो दुःशंसं ईशता विवक्षसे ॥ ७ ॥

त्वं नः । सोम । विश्वतः । गोपाः । अदाभ्यः । भव ।

सेधं । राजन् । अप्र । सिधः । वि । वः । मदे । मा । नः । दुःशंसः । ईशत । विवक्षसे ॥ ७ ॥

हे सोम अदाभ्यः केनाप्यहिंस्यस्त्वं विश्वतः सर्वतो नोऽस्माकं गोपा रक्षिता भव । अपि च । हे राजन् राजमान सोम त्वं सिधोऽस्माकमुपक्षपयितृनप सेध । अस्मत्तोऽपगमय । अपजहि वा । नोऽस्माकं दुःशंसो विद्यमानानामविद्यमानानां कर्मणां शंसिता प्रख्यापयिता मेशत । ईशिता मा भूत् । तव प्रसादादस्माकमपवक्ता कश्चिदपि मा भूदित्यर्थः । किमर्थमेतत्सर्वं प्रार्थ्यते । वि वो मदे । तव विविधसोमादिहविर्जन्यतृप्त्यर्थं । अतो विवक्षसे । त्वं महान्भवसि ॥

॥ अथाष्टमी ॥

त्वं नः सोम सुक्रतुर्वयोधेयाय जागृहि ।

क्षेचवित्तरो मनुषो वि वो मदे द्रुहो नः पाहंसो विवक्षसे ॥ ८ ॥

त्वं नः । सोम । सुऽक्रतुः । वयःऽधेयाय । जागृहि ।

क्षेचवित्ऽतरः । मनुषः । वि । वः । मदे । द्रुहः । नः । पाहि । अहंसः । विवक्षसे ॥ ८ ॥

हे सोम सुक्रतुः शोभनप्रज्ञः क्षेचवित्तरः क्षेचस्यातिशयेन लंभकस्त्वं नोऽस्माकं वयोधेयायान्नदानाय जागृहि । किंच । द्रुहो द्रोग्धुर्मेनुषो मनुष्याच्छत्रोः सका-

शान्नोऽस्मान्पाहि । रक्ष । अंहसः पापाच्च नोऽस्मान्पाहि । किमर्थं । वि वो मदे ।
तव सोमादिहविर्जन्यतृप्त्यर्थमित्यर्थः । विवक्षसे । त्वं महान्भवसि ॥

॥ अथ नवमी ॥

त्वं नो वृत्रहंतमेद्रस्येदो शिवः सखा ।

यत्सी हवते समिथे वि वो मदे युध्यमानास्तोकसाती विवक्षसे ॥९॥

त्वं नः । वृत्रहन्ऽतम । इंद्रस्य । इंद्रो इति । शिवः । सखा ।

यत् । सी । हवते । संऽइथे । वि । वः । मदे । युध्यमानाः । तोकऽसाती । विवक्षसे ॥९॥

हे वृत्रहंतम शत्रूणामतिशयेन हंतर्हे इंद्रो हे सोम यस्त्वमिंद्रस्य शिवः सुखकरः
सखा मित्रभूतोऽसि स त्वं नोऽस्मान्पाहीति शेषः । कदेति उच्यते । तोकसाती ।
तोक इत्यपत्यनाम । सातिः । षणु दान इत्यस्माद्वातो रूपं । दीयतेऽस्मिन्नपत्यमिति
तोकसातिः संयामविशेषणं । तस्मिन् । अतिमहतीत्यर्थः । समिथे संयामे युध्य-
माना युद्धं कुर्वाणाः शत्रुजनाः सी सर्वतो यद्यदा हवन्ते । युद्धार्थमस्मान्पाह्वयन्ति ।
तदास्माकं रक्षिता भवेत्यर्थः । कस्मिन्निति । वि वो मदे । तव विविधहविर्जन्य-
हर्षनिमित्ते । विवक्षसे । त्वं महान्भवसि । महतां हि पालनं युक्तमेवेति ॥

॥ अथ दशमी ॥

अयं घ स तुरो मद् इंद्रस्य वर्धत प्रियः ।

अयं कक्षीवतो महो वि वो मदे मतिं विप्रस्य वर्धयद्विवक्षसे ॥१०॥

अयं । घ । सः । तुरः । मद् । इंद्रस्य । वर्धत । प्रियः ।

अयं । कक्षीवतः । महः । वि । वः । मदे । मतिं । विप्रस्य । वर्धयत् । विवक्षसे ॥१०॥

अयं घेदृशः खलु स प्रसिद्धोऽस्माभिरभिपुतः सोमस्तुरः सर्वकार्येषु त्वरण-
शीलो मदी मदकरः प्रिय इंद्रस्य तर्पयिता वर्धत । अस्मदीयां मतिमवर्धयत् ।
अयं सोमः कक्षीवत एतदाख्यस्यर्षेः । कीदृशस्य । महो महतो विप्रस्य मेधाविनो
मतिं प्रज्ञां वर्धयत् । अवर्धयत् । तद्ददस्माकमपि मतिमवर्धयदित्यर्थः । शिष्टं गतं ॥

॥ अथैकादशी ॥

अयं विप्राय दाशुपे वाजो इयति गोमंतः ।

अयं सप्तभ्य आ चरं वि वो मदे प्राधं श्रोणं च तारिपद्विवक्षसे ॥११॥

अयं । विप्राय । दाशुषे । वाजान् । इयति । गोऽमंतः ।

अयं । सप्रभ्यः । आ । वरं । वि । वः । मदे । प्र । अंधं । श्रोणं । च । तारिषत् ।
विवक्षसे ॥११॥

अयं सोमी विप्राय मेधाविने दाशुषे हविर्देवते यजमानाय गोमतः पशु-
युक्तानि वाजानन्वानीयति । प्रेरयति । प्रयच्छतीत्यर्थः । किंच । अयमेव सोमः
सप्रभ्यो होतृभ्यो वरं वरणीयं धनमा । प्रयच्छति । अंधं नेत्रहीनं दीर्घतमसमृषिं
चक्षुःप्रदानेन श्रोणं च पंगुं परावृजमृषिं चरणप्रदानेन एवमुभावृषी प्र तारिषत् ।
प्रकर्षणं वर्धितवान् । शिष्टं स्पष्टं ॥

॥ इति सप्रमस्य सप्रमे द्वादशो वर्गः ॥

प्र हीति नवर्चे दशमं सूक्तमानुष्टुभं पूषदेवताकं । आद्याचतुर्थ्यावुष्णिहौ ।
ऋषिः पूर्ववत् । तथा चानुक्रांतं । प्र हि नव पौष्णमानुष्टुभमाद्याचतुर्थ्या उष्णि-
हाविति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र ह्यच्छा मनीषाः स्वाहा यंति नियुतः ।

प्र दसा नियुद्रथः पूषा अविष्टु माहिनः ॥१॥

प्र । हि । अच्छ । मनीषाः । स्वाहाः । यंति । निऽयुतः ।

प्र । दसा । नियुत्ऽरथः । पूषा । अविष्टु । माहिनः ॥१॥

हि यस्मात्कारणान्मनीषा अस्मदीयाः स्तुतिलक्षणा वाचोऽच्छ गुणग्रह-
णद्वारेण पूषणमभिप्राप्तुं प्र यंति प्रकर्षणं गच्छन्ति । कीदृश्यः । स्वाहाः सर्वगु-
णोपेतत्वात्सृष्टणीयाः । नियुतः नियमनाद्वा नियोजनाद्वित्येतदूषं । अस्माभिर्नि-
यमिता वा नियुक्ता वा । उच्चारिता इत्यर्थः । एतज्ज्ञात्वोपकारस्य प्रत्युपकारं
कर्तुं दसा दर्शनीयो नियुद्रथो गमनाय सर्वदा नियतरथो नियुक्तरथो वा
माहिनी महान्पूषा देवः प्राविष्टु । अस्मान्प्रकर्षणं रक्षतु । यद्वा । दसा दंसयितारौ
कर्मणामुपक्षपयितारौ । परिसमापयितारावित्यर्थः । एवंभूतौ पत्नीयजमानौ
पूषा रक्षत्विति योज्यं ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

यस्य त्यन्महिल्वं वातायमयं जनः ।

विप्रं आ वंसद्वीतिभिश्चिकेत सुष्टुतीनां ॥२॥

यस्य । त्यत् । महिऽत्वं । वातायं । अयं । जनः ।

विप्रः । आ । वंसत् । धीतिऽभिः । चिकेत । सुऽस्तुतीनां ॥२॥

विप्रो मेधाव्ययं जनो यजमानः । यस्य पूषणः संबन्धि त्वत्तत्प्रसिद्धं महिल्वं
महत्त्वं वातायं मंडले संभृतं परिपक्वमुदकं धीतिभिर्योगादिकर्मभिरा वंसत् संभजते
स देवः सुष्टुतीनां तदीयाः शोभनाः स्तुतीश्चिकेत । जानातु ॥

॥ अथ तृतीया ॥

स वेद सुष्टुतीनामिदुर्न पूषा वृषा ।

अभि पुरः प्रुषायति व्रजं न आ प्रुषायति ॥३॥

सः । वेद् । सुऽस्तुतीनां । इदुः । न । पूषा । वृषा ।

अभि । पुरः । प्रुषायति । व्रजं । नः । आ । प्रुषायति ॥३॥

य उक्तगुणः स पूषा सुष्टुतीनां शोभनस्तोत्राणां । स्वरूपमिति शेषः । वेद् ।
जानाति । अपि चेदुर्न सोम इव तथायं पूषा वृषा कामानां वर्धिता भवति ।
पुरो रूपवान् स अभ्यस्मानभिलक्ष्य प्रुषायति । सिंचति । तथा नोऽस्माकं
व्रजं गोष्ठं चा प्रुषायति । आभिमुख्येन सिंचति । अस्मभ्यं हिरण्यपश्चादिकं
ददातीत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

मंसीमहिं त्वा वयमस्माकं देव पूषन् ।

मतीनां च साधनं विप्राणां चाधवं ॥४॥

मंसीमहिं । त्वा । वयं । अस्माकं । देव । पूषन् ।

मतीनां । च । साधनं । विप्राणां । च । आऽधवं ॥४॥

हे देव द्योतमान पूषन् वयं स्तोतारस्त्वा त्वां मंसीमहि । स्तुमः । कीदृशं ।
अस्माकमस्मदीयानां मतीनां चाभिलषितानां च साधनं साधयितारं । विप्राणां
च मेधाविनामप्याधवं परिचर्यादरेण कंपयितारं ॥

॥ अथ पंचमी ॥

प्रत्यर्धिर्यज्ञानामश्वहयो रथानां ।

ऋषिः स यो मनुर्हितो विप्रस्य यावयत्सखः ॥५॥

प्रतिऽअर्धिः । यज्ञानां । अश्वऽहयः । रथानां ।

ऋषिः । सः । यः । मनुःऽहितः । विप्रस्य । यावयत्सखः ॥५॥

ऋषिः सर्वस्य द्रष्टा स पूषा यज्ञानां प्रत्यर्धिरर्धभाक् रथानामश्वहयः । हयतिर्गतिकर्मा । रथानां संबन्धिभिरश्वैर्गमनशीलो भवति । अश्वयुक्तेन रथेन सदा गंत्यर्थः । मनुर्हितो मनुष्यहितो यो विप्रस्य मेधाविनः स्तोत्र्यावयत्सखः शत्रूणां पृथक्कर्ता सखा भवति स इति पूर्वेषु संबन्धः ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे वयोदशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

आधीपमाणायाः पतिः शुचायाश्च शुचस्य च ।

वासीवायोऽवीनामा वासांसि मर्मृजत् ॥६॥

आऽधीपमाणायाः । पतिः । शुचायाः । च । शुचस्य । च ।

वासऽवायः । अवीनां । आ । वासांसि । मर्मृजत् ॥६॥

आधीपमाणाया आत्मार्थं धीयमानायाः शुचायाश्च दीप्ताया अजायाश्च पतिः स्वामी । न केवलं स्त्रीमात्रस्य किंतु शुचस्य दीप्तस्य पुंपशोश्च प्रतिरित्यर्थः । एवंभूतः पूषा देवोऽवीनामुरणानां संबन्धिभी रोमभिर्वासोवायो दशपवित्रादीनि वस्त्राणि प्रेरयन् वासांसि रजकशोध्यानि तानि वस्त्राण्या मर्मृजत् । आ समंतात्प्रकाशीणाभ्यां शोधयन्भवति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

इतो वाजानां पतिरिनः पुंष्टीनां सखा ।

प्र शमथुं हर्यतो दूधोद्वि वृथा यो अर्दाभ्यः ॥७॥

इतः । वाजानां । पतिः । इतः । पुंष्टीनां । सखा ।

प्र । शमथुं । हर्यतः । दूधोत् । वि । वृथा । यः । अर्दाभ्यः ॥७॥

इन् ईश्वरः पूषा वाजानां हविरादीनां सर्वेषामन्वानां पतिः स्वामीनः प्रभुः
पुष्टीनां सर्वेषां प्राणिनां स्वभूतानां पोषणानां करणे सखा मित्रभूतः । सर्वस्यो-
पकारित्वात् । किञ्च । हर्यतः कामयमानस्य यजमानस्य स्वभूतं सीमं पिवन्निति
शेषः । श्मश्रु श्मश्रूणि वृथानायासेनाप्रयत्नेन प्रव्यदूधोत् प्रकर्षेण विविधं
कंपयति यः पूषादाभ्यः शत्रुभिरहिंस्यः स इति पूर्वेण संबन्धः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

आ ते रथस्य पूषन्जा धुरं ववृत्युः ।

विश्वस्याधिंनः सखा सनीजा अनपच्युतः ॥८॥

आ । ते । रथस्य । पूषन् । अजाः । धुरं । ववृत्युः ।

विश्वस्य । अधिंनः । सखा । सनः । अजाः । अनपच्युतः ॥८॥

हे पूषन् देव ते त्वदीयस्य रथस्य धुरमजा वाहनत्वेना ववृत्युः । आवर्तयन्ति । आवहं-
तीत्यर्थः । यत्त्वं विश्वस्य सर्वस्यार्थिनो याचकस्याभिलषितार्थप्रदातृत्वात्स्विभूतः
सनीजाश्चिरं जातोऽनपच्युतः स्वाधिकारादनपगतः । तस्य ते रथमिति संबन्धः ॥

॥ अथ नवमी ॥

अस्माकंमूर्जा रथं पूषा अविष्टु माहिंनः ।

भुवद्वाजानां वृध इमं नः शृणवद्भवं ॥९॥

अस्माकं । ऊर्जा । रथं । पूषा । अविष्टु । माहिंनः ।

भुवद् । वाजानां । वृधः । इमं । नः । शृणवद् । भवं ॥९॥

माहिनो महान्पूषास्माकं स्वभूतं रथमूर्जा बलेनानेन वाविष्टु । अवातु ।
रक्षतु । किञ्च । वाजानामन्वानां वृधो वर्धको भुवत् भवतु । नोऽस्मदीयमिम-
मीदृग्भूतं हवमाह्वानं शृणवत् । शृणोतु ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे चतुर्दशो वर्गः ॥

असत्सु म इति चतुर्विंशत्युचमेकादशं सूक्तं । इन्द्रमुत्रस्य वसुक्रस्यार्थं वैष्टुभैमद्रं ।
तथा चानुक्रांतं । असत्सु चतुर्विंशतिरिंद्रो वसुक्र इति ॥ महाव्रते मरुत्वतीयशक्त
एतत्सूक्तं । तथैव पंचमारण्यके सूचितं च । असत्सु मे जरितः साभिवेगः पिवा
सोममभि यमुय तर्द इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

असत्सु मे जरितः साभिवेगो यत्सुन्वते यजमानाय शिष्टं ।

अनाशीर्दामहमस्मि प्रहंता सत्यधृतं वृजिनायंतमाभुं ॥१॥

असत् । सु । मे । जरितरिति । सः । अभिऽवेगः । यत् । सुन्वते । यजमानाय । शिष्टं ।

अनाशीऽदां । अहं । अस्मि । प्रऽहंता । सत्यऽधृतं । वृजिनऽयंतं । आभुं ॥१॥

वासुक्तेषु सूक्तेषु वाहुल्येन्द्रः स्तूयते । इदानीमिन्द्रो वसुक्त्रं स्तोतुमुद्यतं पुत्रं संबोध्य स्वसामर्थ्यं कथयति येन विज्ञातदेवतारूपः सन् सुखेन स्तोयतीति । यद्वा । कार्यकारणयोरेकत्वोपचारादात्मा वै पुत्रनामासीति वचनादिंद्ररूपेणावस्थितो वसुक्त्र आत्मानं स्तौति । क्वचित्क्वचिदिंद्रं चेति । हे जरितः स्तोतमे मम सु शोभनः स तादृशोऽभिवेगोऽभिगमनं मनसो वृत्तिविशेषोऽसत् । अस्ति । विद्यते । यद्येनाभिवेगेन सुन्वते मदर्धं सोमाभिषवं कुर्वते यजमानाय यज्वने शिष्टं । अभिलषितमर्थं ददामि । किंच । अहमनाशीर्दा । आशीरन्यत्र प्रार्थना । इह तु सामर्थ्यात्प्रार्थितं हविरुच्यते । तद्ब्रह्ममददतं जनं । यद्वा । आशीरिति सोमाश्रयणं दध्युच्यते । तस्यादातारं । असोमयजिनमित्यर्थः । प्रहंतास्मि । प्रकर्षेण हिंसिता भवामि । कीदृशं । सत्यधृतं सत्यस्य हिंसकं । अनृतवादिनं चेत्यर्थः । वृजिनायंतं पापं कर्तुमिच्छंतमाभुं व्याप्तवतं ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

यदीदहं युधये संनयान्यदेवयून्तान्वाऽंशूष्णुजानान् ।

अस्मा ते तुभं वृषभं पंचानि तीव्रं सुतं पंचदशं नि सिंचं ॥२॥

यदि । इत् । अहं । युधये । संऽनयानि । अदेवऽयून् । तान्वा । अंशूष्णुजानान् ।

अस्मा । ते । तुभं । वृषभं । पंचानि । तीव्रं । सुतं । पंचऽदशं । नि । सिंचं ॥२॥

यद्यदाहमेव युधये युद्धार्थमदेवयून् देवान्यष्टुमनिच्छतोऽयज्वनः संनयानि संगमयामि । कीदृशान् । तान्वा स्वशरीरेण अंशूष्णुजानान् आत्मभरित्वात्पुष्टिलक्षणया दीप्सा युक्तान् । पुष्टानित्यर्थः । तदा हे इंद्राहममर्त्विगादिभिः सहितस्ते तुभ्यं तुभं प्रेरकं ब्रालिनं । पीवानमित्यर्थः । वृषभं सैचनसमर्थं पुंषु पंचानि । किंच । तीव्रं मदकररसं सुतमभिषुतं पंचदशं । प्रतिपत्प्रभृतिपंचदशसंख्याकासु तिथिषु

शुक्लपक्ष एकोत्तरवृद्ध्या पर्णानि जायन्ते । कृष्णपक्षे तु तद्वन्निहीयन्ते । एवंभूत-
त्वात्पंचदशः सोम उच्यते । तं । यदा चिचवृत्पंचदशस्तोमोपेतं माध्यंदिनसवनक-
मित्यर्थः । नि पिचं । दशापविचे द्रोणकलशे चमसपात्रेऽग्नौ वा सिंचामि ।
प्रक्षिपामीत्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

नाहं तं वेद य इति ब्रवीत्यदेवयून्समरणे जघन्वान् ।

यदावाख्यत्समरणमृधावदादिद्धं मे वृषभा प्र द्रुवंति ॥३॥

न । अहं । तं । वेद् । यः । इति । ब्रवीति । अदेवऽयून् । संऽअरणे । जघन्वान् ।

यदा । अत्रऽअख्यत् । संऽअरणं । अृधावत् । आत् । इत् । ह । मे । वृषभा । प्र । द्रुवंति ॥३॥

यो जनोऽदेवयून् देवानकामयमानान्देवद्विषो राक्षसादीन्समरणे संयामे
जघन्वान् अहं हतवानिति ब्रवीति वदति तं तादृशं मद्यतिरिक्तं जनमहं न
वेद । न जानामि । मत्तोऽन्यः संयामे शत्रूणां हंता नास्तीत्यर्थः । किंच । यदा
यस्मिन्काले समरणं संयाममवाख्यत् अवाकृतं न्यकृतमहं पश्यामि । कीदृशं ।
अृधावहृधावंतं परस्परं हिंसायुक्तं । अत्यंतक्रूरमित्यर्थः । आत्तदानीं मे मम
स्वभूतानि वृषभा वृषभकर्माणि दर्पितवृषभस्येव विक्रांतकर्माणि प्र द्रुवंति ।
विद्वज्जना इति शेषः । इहेतीमौ पदपूरणौ ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

यदज्ञातेषु वृजनेष्वासं विश्वे सतो मघवानो न आसन् ।

जिनामि वेक्षेम आ संतंमाभुं प्र तं क्षिणां पर्वते पाद्गृह्यं ॥४॥

यत् । अज्ञातेषु । वृजनेषु । आसं । विश्वे । सतः । मघऽवानः । मे । आसन् ।

जिनामि । वा । इत् । क्षेमे । आ । संतं । आभुं । प्र । तं । क्षिणां । पर्वते । पाद्ऽगृह्यं ॥४॥

यद्यदाज्ञातेषु शरीरवस्त्रास्त्रबलादिभिरपरिज्ञातेषु वृजनेषु संयामेष्वासमहं
युद्धार्थमुपविशामि तदा विश्वे सर्वे मघवानो हविल्लक्षणतपोलक्षणधनवंत
अृषयः सत एवं वर्तमानस्य मे ममेन्द्रस्य समीप आसन् । उपविशन्ति । मम
वीर्यवृद्धार्थं मां स्तुवंतस्त्रिष्टंतीत्यर्थः । अपि च । क्षेमे जगत्पालने निमित्त आ
संतं । आकारोऽभीत्यस्यार्थं वर्तते । सर्वमभिवर्तमानं महान्तं शत्रुं जिनामि

वा । विनाशयाम्येव । नात्र विनाशे संशयः । इदिति पूरणः । तं महांतं शत्रुं
पादगृह्य पादौ गृहीत्वा पर्वते गिरौ प्र क्षिणां । प्रहिनस्मि । प्रक्षिपामि ॥

॥ अथ पंचमी ॥

न वा उ मां वृजने वारयते न पर्वतासो यदहं मनस्ये ।

मम स्वनाक्तृधुकर्णो भयात् एवेदनु द्यून्किरणः समेजात् ॥ ५ ॥

न । वै । ऊं इति । मां । वृजने । वारयते । न । पर्वतासः । यत् । अहं । मनस्ये ।

मम । स्वनात् । कृधुऽकर्णैः । भयात् । एव । इत् । अनुं । द्यून् । किरणः । सं । एजात् ॥ ५ ॥

वै उ इत्येवैव । वृजने संयामे मां युद्धार्थमुपस्थितं संतं न वारयते ।
केचिच्चिवारयितुं समर्था न भवन्ति । अहं यत्कर्म मनस्ये मनसा कर्तुमिच्छामि
पर्वतासोऽवितरणक्षमा हिमवदादयो गिरयस्तत्कर्म मनसा प्रोढुं न शक्नुवं-
तीत्यर्थः । किंच । ममेन्द्रस्य स्वनाच्छ्रद्धादेव कृधुकर्णो नामासुरः । यद्वा कृधुकर्णो
ह्रस्वकर्णो मंदश्रवणेन्द्रियो बधिरः स्थावरपिपीलिकादिरपि भयात् । विभेति ।
अपि च । एवेदेवमेव कृधुकर्णवदनु द्यून्प्रतिदिनमित्यर्थः । किरणः । अंतर्णीतः
मत्वर्थमेतत् । किरणवान् रश्मिवानादित्यः समेजात् । सम्यक् कंपयते । चलति ।
नियमेन प्रयातीत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे पंचदशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

दर्शन्वचं शृतपाँ अग्निन्द्रान्वाहुषदः शरवे पत्यमानान् ।

घृषुं वा ये निन्दिदुः सखायमधू न्वेषु पवयो ववृत्युः ॥ ६ ॥

दर्शन् । नु । अर्च । शृतऽपान् । अग्निन्द्रान् । वाहुऽशदः । शरवे । पत्यमानान् ।

घृषुं । वा । ये । निन्दिदुः । सखायं । अधि । ऊं इति । नु । एषु । पवयः । ववृत्युः ॥ ६ ॥

अचास्मिञ्जगति शृतपान् शृतानि पक्वानि सोमादिहवीषपद्वत्य पितृतः ।
अग्निन्द्रान् इद्रेण मया वर्जितान् वाहुषदो वाहुभिर्यजमानाञ्जगल्लीकुर्वतः शरवे
हिसार्थं पत्यमानानभिपततोऽसुरादीन् नु क्षिप्रं दर्शन् । अहर्मिदः पश्यामि ।
एवंभूतेष्वेषुपरि पवयो मदीयान्यायुधानि ववृत्युः । वर्तते । वागष्टः समुद्यते ।

घृषुं महान्तं च सखायं सखिवत्प्रियं हितस्य कर्तारं मां ये निनिदुर्निदन्ति । उ इति समुच्चये । एषु चोपरि मदीयान्यायुधानि क्षिप्रं वर्तन्ते ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अभूर्वोक्षीव्युं १ आयुरानर्द्धपन्तु पूर्वा अपरो नु दर्षत् ।

हे पवस्ते परि तं न भूतो यो अस्य पारे रजसो विवेपं ॥७॥

अभूः । ऊं इति । औक्षीः । वि । ऊं इति । आयुः । आनर्द् । दर्षत् । नु । पूर्वः । अपरः । नु । दर्षत् ।

हे इति । पवस्ते इति । परि । तं । न । भूतः । यः । अस्य । पारे । रजसः । विवेपं ॥७॥

अत्र मध्यमपुरुषत्वेनेन्द्रस्योच्यमानत्वाद्भुक्त इन्द्रं स्तौति । उ इत्यवधारणे । हे इन्द्र अभूः । त्वमेव प्रादुर्भवसि । औक्षीः । काले काले त्वमेव पृथिवीं सिंचसि । नाय इत्यर्थः । आनडित्यादौ सर्वत्र परोक्षनिर्देशे प्रत्यक्षीकरणार्थं मध्यमपुरुषेण प्रकृतत्वादेकवाक्यतायै युष्मच्छब्दसमानार्थो भवच्छब्दोऽध्याहर्तव्यः । वि इति वैविध्ये । उ इति चार्थे । आयुर्जीवितमुच्यते । इन्द्रो भवान्विविधमायुश्चानर्द् । व्याप्नोति । अभूतसंज्ञवं जीवतीत्यर्थः । किंच । पूर्वः पुरातनो भवानिन्द्रो नु क्षिप्रं दर्षत् । दृ विदारणे । सिद्धुलं लेटि । वज्रेण शबून्विदारयति । अपरोऽन्यः शत्रुं दर्षत् । नु इति निषेधार्थे । भवंतमिन्द्रं न विदारयति । भवानेव सर्वं शत्रुजातं हिनस्तीत्यर्थः । अपि च । यो भवानिन्द्रोऽस्येहशस्य रजसो लोकास्य । वैलोकास्येत्यर्थः । पारे परतः । परमसूक्ष्मवायुरूपेण सृष्टिकारणात्मना स्थितेति शेषः । विवेप सर्वतो व्याप्नोति तं भवंतमिन्द्रं हे इति सामर्थ्याद्वावापृथिव्यौ न परि भूतः । न परिभवतः । अभिभवितुं न शक्नुत इत्यर्थः । कीहश्यौ । पवस्ते । पवतिर्गतिकर्मा । अस्मादीणादिकोऽस्तप्रत्ययः । अतोऽजाद्यतष्टाम् । पा० ४. १. ४. इति टापि कृते प्रथमाद्विवचने चैतद्रूपं भवति । महत्त्वेन सर्वस्याभिभवनाय गच्छंत्यौ ॥

॥ अथाष्टमी ॥

गावो यवं प्रयुता अर्यो अक्षन्ता अपश्यं सहगोपाश्चरंतीः ।

हवा इद्र्योऽअभितः समायन्किर्यदासु स्वपतिच्छंदयाते ॥८॥

गावः । यवं । प्रयुताः । अर्यैः । अक्षन् । ताः । अपश्यं । सहगोपाः । चरंतीः ।

हवाः । इत् । अर्यैः । अभितः । सं । आयन् । किर्यत् । आसु । स्वपतिः । छंदयाते ॥८॥

गावो धेनवः प्रयुताः प्रकर्षेण मिश्रिताः परस्परेण सह भूता यवं मद्दृष्टिज-
नितयवादिघासमक्षन् । अदंति । भक्षयंति । अर्यः सर्वस्य स्वाम्यहं ता गा
अपश्यं । पश्यामि । कीदृशीः । सहगोपाः । पशुपालकेन सहिताश्चरंतीर्घासं
भक्षयंतीः । एवंभूतास्ताः परया प्रीत्या पश्यामीत्यर्थः । किंच । हवा वाहनदो-
हनार्थमाह्वानार्हा गावो अर्यः । द्वितीयार्थे प्रथमा । अर्यं स्वामिनं प्रत्यभिः
सर्वतः समायन् । समित्येकीभावे । एकीभूयागच्छति । इदिति पूरणः । आगता-
स्वासु गोषु स्वपतिः स्वानां गवां स्वामी कियत्क्षीरं छंदयाते । दोग्धुं कामयते ।
सदर्थं दोग्धीत्यर्थः । गाव आशिरं दुहत इति वचनात् ॥

॥ अथ नवमी ॥

सं यद्वयं यवसादो जनानामहं यवार्द उर्वजे अंतः ।

अवा युक्तोऽवसातारमिच्छादथो अयुक्तं युनजद्वन्वान् ॥९॥

सं । यत् । वयं । यवसऽअदः । जनानां । अहं । यवऽअदः । उरुऽअजे । अंतरिति ।

अव । युक्तः । अवऽसातारं । इच्छात् । अथो इति । अयुक्तं । युनजत् । ववन्वान् ॥९॥

॥ अथ दशमी ॥

अचेदुं मे मंससे सत्यमुक्तं द्विपाच्च यच्चतुष्पात्संसृजानि ।

स्त्रीभिर्यो अच वृषणं पृतन्यादयुद्धो अस्य वि भजानि वेदः ॥१०॥

अच । इत् । ऊं इति । मे । मंससे । सत्यं । उक्तं । द्विऽपात् । च । यत् । चतुऽपात् । संऽसृजानि ।

स्त्रीभिः । यः । अच । वृषणं । पृतन्यात् । अयुद्धः । अस्य । वि । भजानि । वेदः ॥१०॥

मे ममाचास्मिन्स्तोत्र उक्तं मया कथितं सत्यमिद्यथाभूतमेव मंससे । तं
जानीहि । अर्थवादरूपेण नैतदध्यारोमितगुणमित्यर्थः । उ इति पूरणः । किंच
द्विपाच्च मनुष्यादिकं च चतुष्पाच्च पश्यादिकं च यत्स्थावरजंगमात्मकं जगत्सं-
सृजानि । अहमुत्पादयामीति । अचास्मिन्नगति स्त्रीभिः स्त्रीसहशैर्बलादिहीनिः
पुरुषैः सह यः शूरं मन्यो जनो वृषणमभिलषितस्य वर्धितारं मां । परित्यज्येति
शेषः । पृतन्याद्युद्धं कर्तुमिच्छति अहमस्येदृशस्य स्वभूतं वेदो धनमयुद्धस्तेन पुरु-
षेणायोद्धा सन् वलादपहत्य वि भजानि । स्तोत्रभ्यो यदृभ्यश्च ददामीत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे षोडशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

यस्यानक्षा दुहिता जात्वास् कस्ताँ विद्वाँ अभि मन्याते अंधां ।

कतरो मेनिं प्रति तं मुचाते य ई वहति य ई वा वरेयात् ॥११॥

यस्य । अनक्षा । दुहिता । जातु । आस । कः । तां । विद्वान् । अभि । मन्याते । अंधां ।

कतः । मेनिं । प्रति । तं । मुचाते । यः । ई । वहति । यः । ई । वा । वरेऽयात् ॥११॥

यस्येन्द्रस्य मम कारणरूपेणावस्थितस्यानक्षाक्षिवर्जिता दर्शनहीना । अचे-
तनेत्यर्थः । दुहिता प्रकृत्याख्या जातु कदाचिदास । असतेर्गत्यर्थस्य लिटि रूपं ।
सामर्थ्याद्गहाप्रलये मध्येव लीना सती सर्वत्र वर्तते तां प्रकृतिं विद्वान् मध्येव
लीनां जानन् मत्तोऽन्यो देवः को भवति । न कोऽपीत्यर्थः । अपि चांधां
दर्शनहीनामचेतनां तामभि मन्याते । आत्मन्याथ्रयप्रदानेन को देवोऽभिपूजयति ।
यद्वा । क्षीरोदकवत् घटाकाशवच्च मया सहैकीभूतां तामाभिमुख्येन को जानाति ।
अहमेव सर्वज्ञः स्वात्मन्याथ्रयप्रदानेनाभिपूजयामि । मया सहैकीभूतां तां तत्त्व-
तोऽहमेव जानामि । नान्य इति । किंच । कतरो देवो मेनिं वज्रं तं प्रसिद्धं
वृचादिशत्रुं प्रति मुचाते । मुंचति । स्वयमेव प्रभ्रमुत्थापेदानीं प्रतिब्रूते । यो
देव ईमेनं शत्रुं वहाते । वहति । अपि वा । य ईमेनं वरेयात् । वरयितुमिच्छति ।
स चाहमेव नान्यो मत्सदृशोऽस्तीत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

कियती योषां मर्यतो वधूयोः परिप्रीता पन्यसा वार्येण ।

भद्रा वधूर्भवति यत्सुपेशाः स्वयं सा मिचं वनुते जनें चित् ॥१२॥

कियती । योषां । मर्यतः । वधूऽयोः । परिऽप्रीता । पन्यसा । वार्येण ।

भद्रा । वधूः । भवति । यत् । सुऽपेशाः । स्वयं । सा । मिचं । वनुते । जनें । चित् ॥१२॥

कियती किंपरिभाषा योषा स्त्रीजातिर्मर्यतो मनुष्यसंबन्धिनी भोगानाचरतो
वधूयोः स्त्रीकामस्य सर्वात्मकस्यांतर्यामिरूपेणावस्थितस्येन्द्रस्य परिप्रीता । अनु-
रक्ता । वशवर्तिनीत्यर्थः । कीदृशस्य । वार्येण वरणीयेन पन्यसा स्तोत्रेण । स्तुतस्य
सत इति शेषः । अपि च यद्या वधूर्भद्रा कल्याणी सुपेशाः शोभनरूपा च भवति
सा द्रौपदीदमयंयादिका वधूः स्वयमात्मनैव जने चिज्जनमध्येऽवस्थितमिति

मित्रं प्रियमर्जुननलादिकं प्रति वनुते । याचते । स्वयंवरधर्मेण प्रार्थयते । स च प्रीयमाणो वरज्जनोऽहमेवेत्यभिप्रायः । रूपं रूपं प्रतिरूपो बभूवेति मंत्रलिङ्गात्सर्वात्मकत्वादिति ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

पत्नो जंगार प्रत्यंचमत्ति शीर्ष्णा शिरः प्रति दधौ वरूथं ।

आसीन ऊर्ध्वामुपसिं क्षिणाति न्यङ्कुत्तानामन्वेति भूमिं ॥१३॥

पत्नः । जंगार । प्रत्यंचं । अत्ति । शीर्ष्णा । शिरः । प्रति । दधौ । वरूथं ।

आसीनः । ऊर्ध्वा । उपसिं । क्षिणाति । न्यङ् । उत्तानां । अन्वु । एति । भूमिं ॥१३॥

अचादित्यात्मनेन्द्रः सूयते तदंशत्वात् । आदित्यरूपीन्द्रः पत्नो रश्म्याख्यैः पदिर्जंगार । वृष्टिलक्षणमुदकं गिरति गृह्णाति वा । गृहीत्वा च प्रत्यंचमात्मानं प्रतिगतमुदकमत्ति । भक्षयति । मंडलेऽवस्थापयतीत्यर्थः । तदनंतरं वरूथं वरणीयं वृष्टिलक्षणमुदकं शीर्ष्णा शिरःस्थानीयेन रश्मिजालेन शिरः सर्वस्य लोकस्य मस्तकं प्रति दधौ । दधाति । प्रतिक्षिपतीत्यर्थः । किंचोपस्थुपस्थे स्वसमीपस्थाने मंडल आसीन उपविष्टः सन् ऊर्ध्वामुन्नतां स्वदीप्तिं क्षिणाति । हिनस्ति । आलोककरणाय प्रक्षिपतीत्यर्थः । न्यङ् रश्मिसमूहरूपेण नीचैरचिता गता सन् उत्तानां विस्तृतां भूमिमन्वेति । अनुगच्छति ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

बृहन्नच्छायो अपलाशो अर्वा तस्यौ माता विपितो अत्ति गर्भः ।

अन्यस्या वत्सं रिहती मिमाय कया भुवा नि दधे धेनुरूधः ॥१४॥

बृहन् । अच्छायः । अपलाशः । अर्वा । तस्यौ । माता । विऽसितः । अत्ति । गर्भः ।

अन्यस्याः । वत्सं । रिहती । मिमाय । कया । भुवा । नि । दधे । धेनुः । ऊधः ॥१४॥

बसुक्रोऽनयादित्यात्मानमिन्द्रं स्तौति । बृहन्महानादित्योऽच्छायश्छायावर्जितः । तमोरहित इत्यर्थः । अपलाशः पर्यरहितः । पलाशनवर्जितः । विनाशरहित इत्यर्थः । अर्वा सततगामी तस्यौ । तिष्ठति । किंच माता वृष्टिप्रदानद्वारेण सर्वस्य जगतो निर्माता विपितो विमुक्तः । निरालंबन इत्यर्थः । गर्भस्त्रैलोक्यस्य गर्भभूत आदित्यात्मिन्द्रोऽत्ति । हवींषि भक्षयति । यद्वा । अनेन विनाशनं लक्ष्यते । पापानि नाशयति । किंचान्यस्या अदित्याख्याया देवमातुर्वत्समपत्यभूतमादित्यं

रिहत्यास्वादयंत्युपजीवन्ती वर्धयन्ती मिमाय । निर्मिमीति । पूर्वस्यां दिश्यहन्त्यह-
न्युत्पादयतीत्यर्थः । कया भुवा केन भावेनाभिप्रायेण । भक्त्या भयेन वेत्यर्थः ।
धेनुर्द्यौरुदकस्याधारत्वात् क्षरित्वाच्चोधः स्थानीयमादित्यं नि दधे । स्थापयति ।
यद्वा । धेनुर्गौरूथो यथा तद्वदादित्यं द्यौर्धारयति ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

सप्त वीरासो अधरादुदायन्नष्टोत्तरात्तात्सर्मजग्मिरन्ते ।

नव पश्चातात्स्थिविमंतं आयन्दश प्राक्सानु वि तिरंत्यश्रः ॥ १५ ॥

सप्त । वीरासः । अधरात् । उत् । आयन् । अष्ट । उत्तरात्तात् । सं । अजग्मिरन् । ते ।

नव । पश्चातात् । स्थिविऽमंतः । आयन् । दर्श । प्राक् । सानु । वि । तिरंति । अश्रः ॥ १५ ॥

अनयेन्द्रः प्रजापतिरूपेण स्तूयते । सप्त सप्तसंख्याका वीरासः प्रजापतेः पुत्रा
विश्वामित्रादयोऽधरात्प्रजापतेरधः कायादुदायन् । उत्पन्ना बभूवुः । अष्टसंख्या-
कास्ते प्रसिद्धा वालसित्यादय उत्तरात्तादुत्तरात्कायप्रदेशात्सर्मजग्मिरन् । संजज्ञिरे ।
स्थिविमंतः स्थानवंतो नव नवसंख्याका भृगवः पश्चातात्पृष्ठत आयन् । आगता
उत्पन्ना इत्यर्थः । तथा दश दशसंख्याका अंगिरसः प्राक् अयत उत्पन्नाः संतोऽथो
ऽशनवतो द्युलोकस्य सानून्वतप्रदेशं वि तरंति । वर्धयन्ति ॥ अपर आह । सप्त-
संख्योपेता वीरा मरुतोऽधरादिद्रस्य दक्षिणभागादुदगमन् । अष्टसंख्याकास्ते
मरुत उत्तरभागात्संगच्छंते । स्थानवंतो नवसंख्याकास्ते मरुतः पृष्ठभागादा-
गच्छंति । दशसंख्याकास्तेऽथोऽशनवत इन्द्रस्य प्राक्प्रदेशे स्थिताः समुच्छ्रितमुदकं
तेजो वा वितरंति । मरुतः अतिदिशन्वस्थायेन्द्रस्य साहाय्यं कुर्वतीत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे सप्तदशो वर्गः ॥

॥ अथ षोडशी ॥

दशानामेकं कपिलं समांनं तं हिन्वन्ति क्रतवे पार्याय ।

गर्भं माता सुधितं वक्षणास्ववेनंतं तुषयंती विभर्ति ॥ १६ ॥

दशानां । एकं । कपिलं । समांनं । तं । हिन्वन्ति । क्रतवे । पार्याय ।

गर्भं । माता । सुऽधितं । वक्षणासु । अवेनंतं । तुषयंती । विभर्ति ॥ १६ ॥

दशानां दशसंख्याकानां पूर्वाक्तानामेवांगिरसां मध्य एकं मुख्यं कपिलमे-

तन्नामानं तं प्रसिद्धमृषिं । कीदृशं । समानं सदृशं । केन । सामर्थ्यात्प्रजापतिना ।
 हिवन्ति । अथशेषा अंगिरसः प्रेरयन्ति । किमर्थं । ऋतवे यज्ञादिजगत्प्रवर्तनकर्मणे ।
 यद्वा सम्यग्ज्ञानलक्षणप्रज्ञानाय । कीदृशाय । पार्याय परिसमापयितव्याय ।
 प्रणेतव्याय वा यज्ञादिकर्मोपदेशनायेत्यर्थः । माता प्रकृत्याख्या च वक्षणासु ।
 वक्षणा इति नद्य उच्यन्ते । ताभिश्चात्रापि लक्ष्यन्ते । प्रकृतिस्थासु सूक्ष्मास्वप्सु
 सुधितं सुहितं । प्रजापतिना स्थापितमित्यर्थः । अवेनन्तं । वेनतिः कांतिकर्मा ।
 निवासकामयमानं तादृशं प्रजापतेर्गर्भं तुपयन्ती तुपन्ती सम्यग्ज्ञानादुपदेष्टुं
 योग्योऽयमिति प्रीता सती विभर्ति । प्रजापतेर्नियोगाद्धारयति ॥

॥ अथ सप्तदशी ॥

पीवानं मेपमपचंत वीरा न्युम्ना अक्षा अनु दीव आसन् ।

द्वा धनुं बृहतीमप्स्वंतः पवित्रवंता चरतः पुनन्ता ॥१७॥

पीवानं । मेपं । अपचंत । वीराः । निऽर्भ्राः । अक्षाः । अनु । दीवे । आसन् ।

द्वा । धनुं । बृहती । अप्ऽसु । अंतरिति । पवित्रऽवंता । चरतः । पुनन्ता ॥१७॥

वीराः प्रजापतेः पुत्रा अंगिरसः पीवानं स्थूलं । मेदोमांसादियुक्तमित्यर्थः ।
 मेपमजमपचंत । प्रजापतिरूपस्येन्द्रस्यार्थाय पक्तवंतोऽभवन् । पशुयागं कुर्वंत
 इत्यर्थः । किंच लुप्तोपममेतत् । यथा देवानामक्षा दीवे देवने रमणस्थाने
 न्युम्ना निक्षिप्ताः संतोऽन्वासन् संक्रीडमानयोर्द्वयोरैकतरस्यानुगता भवन्ति तथा
 सर्वेऽंगिरसः प्रजापतेरनुगता भवन्ति । यद्वा । अंगिरसां मध्ये द्वावंगिरसौ धनुं ।
 धनुश्चोऽत्र धनुःशब्दपर्यायो धनश्च पर्यायो वा । धनुर्यथा वधसाधनं तथाज्ञा-
 नादिवधसाधनं धनवत्प्रीतिकरं वा कपिलमित्यर्थः । बृहती प्रजापतेराज्ञया
 वर्धयित्री प्रकृतिमप्स्वंतः प्रकृतिस्थानां सूक्ष्माणामुदकानां मध्ये चरतः । प्रजा-
 पत्यादेशादाराधयतः । कीदृशी । पवित्रवंता पवित्रवंतौ । मंत्रः पवित्रमुच्यते । ध्यान-
 साधनप्रणवमंत्रवंतौ पुनन्ता शुद्धी प्रणवधानेनात्मानं संस्कुर्वन्तावित्यर्थः ॥

॥ अथाष्टादशी ॥

वि क्रौशनासो विष्वच आयन्पचाति नेमो न्हि पक्षार्धः ।

अयं मे देवः संविता तदाह दृक्च इदंनवत्सर्पिरन्नः ॥ १८ ॥

वि । क्रोश॒नासः । वि॒ध्वं॑चः । आ॒यन् । पचा॑ति । नेमः । न॒हि । प॒क्षत् । अ॒र्थः ।
अ॒यं । मे । दे॒वः । स॒वि॒ता । तत् । आ॒ह । दृ॒ऽअ॒न्नः । इत् । व॒न॒वत् । स॒र्पिः॒ऽअ॒न्नः ॥ १८ ॥

विक्रोशनासो विविधं प्रजापतिं पितरमाह्वयन्तो विध्वंचो नानागतयो नाना-
पूजना वा सर्वेऽंगिरस आयन् । आगच्छन् । प्रजापतेः सकाशादुत्पन्ना इत्यर्थः ।
उत्पद्यमानो नेमोऽर्धोऽंगिरसां मध्य एको भागः पचाति । प्रजापत्यर्थे हवीषि
पचति । अर्धोऽपरो भागो नहि पक्षत् । नहि पचति । एतत्सर्वं कथमज्ञायि ।
उच्यते । अयमीदृशो देवो द्योतमानः सविता सर्वस्य प्रेरक आदित्यो वा प्रजा-
पतिर्वा मे मह्यं तात्सर्वं यथोक्तमाह । किंच । सर्पिरन्नो घृतौदनो दून्न इत् दावो-
दनोऽभिरपि वनवत् । हविर्दरेण प्रजापतिं वनुते । संभजते ॥

॥ अथैकोनविंशी ॥

अपश्यं ग्रामं वहमानमारादचक्रया स्वधया वर्तमानं ।

सिषक्त्यर्थः प्र युगा जनानां सद्यः शिश्ना प्रमिनानो नवीयान् ॥ १९ ॥

अपश्यं । ग्रामं । वहमानं । आरात् । अचक्रया । स्वधया । वर्तमानं ।

सिसक्ति । अर्थः । प्र । युगा । जनानां । सद्यः । शिश्ना । प्रमिनानः । नवीयान् ॥ १९ ॥

अपश्यं वसुक्रोऽहं प्रजापतिरूपमिंद्रं सम्यग्ज्ञानेन दृष्टवानस्मि । कीदृशं ।
ग्रामं ग्रामभूतं संघं वहमानं वाहयंतं । सृजंतमित्यर्थः । कुतः । आराहूरात् ।
उपादानकारणात्मकृतित इत्यर्थः । अचक्रया चक्रवर्जितया रथहीनया स्वधया
स्वयमात्मानं धारयन्त्या सेनया वर्तमानमागच्छंतं । एवंभूतमपश्यमित्यर्थः । किंच ।
अर्थः सर्वस्य स्वामीद्री जनानां यजमानानां कार्यत्वेन संबन्धिनो युगा युग्मानि
यज्ञकालविशेषान्प्र सिषक्ति । प्रकर्षेण सेवते । कीदृशः । सद्यस्तदानीमेव शिश्ना
शिश्नानि । शिश्नं अथतेरिति निर्वचनात् अथितृणि ताडयितृणि राक्षसादिवृ-
दानि प्रमिनानः प्रकर्षेण हिंसन् नवीयान् शरीरेण च बलपौरुषधनयनादिभिश्च
नवतरः ॥

॥ अथ विंशी ॥

एतौ मे गावीं प्रमरस्यं युक्तौ मो पु प्र सेंधीर्मुहुरिन्ममंधि ।

आपश्चिदस्य वि नशंत्यर्थं सूरश्च मर्क उपरो बभूवान् ॥ २० ॥

ए॒तौ। मे॒। गा॒वौ। प्र॒ऽम॒र॒स्य॑। यु॒क्तौ। मो॒ इति॑। सु। प्र। से॒धीः। मुहुः॑। इत्। म॒मं॒धि॒।
आपः॑। चि॒त्। अ॒स्य॒। वि। न॒शंति॑। अर्थं॑। सू॒रः। च। म॒र्कः। उ॒परः॑। व॒भू॒वान् ॥२०॥

कार्यकारणयोरुपचारादात्मा वै पुबनामासीति वचनाच्चंद्ररूपेणावस्थितस्य
प्रमरस्य प्रकर्षेण शबूणां मारयितुर्मे मम स्वभूतावेतावेतादृशौ युक्तौ सुष्ठु पूजितौ
गावौ शबून्यज्ञांश्च प्रति गंतारौ हरी मो प्र सेधीः । स्तुत्युपसंहारकरणेनास्मद्य-
ज्ञान्मापगमय । किं तर्हि मुहुः इति मुहुर्मुहुर्ममंधि । पुनः पुनः स्तुहि ममात्मन्नित्यर्थः ।
आपश्चिद्बृष्टिलक्षणान्युदकान्यपस्येन्द्रस्यार्थं गतिं वि नशंति । विनशतिर्व्यापिकर्मा ।
व्याप्नुवन्ति । तथा सू॒रश्च सूर्यश्च व्याप्नोति । कीदृशः । मर्को मार्जयिता सर्वस्य
शोधयितोपरो मेघसदृशो वभूवान् भवन् । मेघवच्छीघ्रगतिः सन्नित्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमेऽष्टादशो वर्गः ॥

॥ अथैकविंशी ॥

अ॒यं यो व॒ज्रः पुरु॑धा वि॒वृ॒त्तो॒ऽवः सूर्य॑स्य बृ॒हतः पुरी॑षात् ।

अ॒व इ॒दे॒ना प॒रो अ॒न्य॒दस्ति॒ तद॑व्य॒थी ज॒रि॒माण॑स्तरंति ॥ २१ ॥

अ॒यं। यः। व॒ज्रः। पुरु॑धा। वि॒ऽवृ॒त्तः। अ॒वः। सूर्य॑स्य। बृ॒हतः। पुरी॑षात् ।

अ॒वः। इत्। ए॒ना। प॒रः। अ॒न्यत्। अ॒स्ति॒। तत्। अ॒व्य॒थी। ज॒रि॒माणः। त॒रंति॑ ॥ २१ ॥

योऽयं वज्र इन्द्रस्य स्वभूतः सूर्यस्यादित्यस्य बृहतो महतः पुरीषात्पूरकान्मंड-
लादवोऽवस्तादधोभागे स्थितेषु विवृत्तो वृष्ट्यर्थं प्रवृत्तः पतितः । इच्छन्तोऽप्यर्थं ।
तच्छ्रुतेर्यच्छन्तोऽध्याहार्यः । परः परस्तादंतरिक्षलोकात्सोपरि स्थिते सूर्यमंडले
स्थितमेनैतत् । अ॒व इत्यन्वनाम । तद्धेतुत्वादुदकं अ॒व इत्युच्यते । यदप्युदकं मेघो-
दरगतादुदकादन्यदपस्ति अ॒व्यथी व्यथारहिता जरिमाणः स्तोतारी मरुदादय-
स्तत्तादृशमुदकं तरंति । अंतरिक्षलोकं प्रत्यवतारयन्ति ॥

॥ अथ ज्ञाविंशी ॥

वृ॒ष्टे॒वृ॒ष्टे॒ नि॒र्य॒ता मी॒म॒य॒न्तौ॒स्ततो॒ व॒यः प्र॒ प॒तान्पूरु॑षादः ।

अ॒थे॒दं वि॒श्वं भु॒व॒नं भ॒यात् इ॒न्द्राय॑ सु॒न्व॒हर्ष॑ये च॒ शि॒क्ष॑त् ॥ २२ ॥

वृ॒ष्टे॒ऽवृ॒ष्टे॒ नि॒ऽर्य॒ता। मी॒म॒य॒त्। गौः। त॒तः। व॒यः। प्र। प॒तान्। पुरु॑ष॒ऽअ॒दः।

अ॒र्थं। इ॒दं। वि॒श्वं। भु॒व॒नं। भ॒यात्ते॒। इ॒न्द्राय॑। सु॒न्व॒त्। अ॒र्ष॑ये। च॒। शि॒क्ष॑त् ॥ २२ ॥

वृक्षे वृक्षे सर्वस्मिन्वृक्षमये धनुषि नियता संवद्धा गौर्गोसंबंधिनी स्नायुमती
मौर्वी मीमयत् । मीमयतिः शब्दकर्मा । आकृष्यमाणा सती शब्दं करोति ।
ततस्तस्माद्धनुषः पुरुषादः शत्रुजनानामत्तारः । मारयितार इत्यर्थः । वयः पक्षि-
सहशा गंतारो वाणाः प्र पतान् । शत्रून्प्रति प्रपतंति । अथ तदानीमिन्द्रायेंद्रार्थं
सुन्वत् सोमयागं कुर्वदधये च शिक्षत् कर्मणां द्रष्टुं ऋत्विजे च संपूर्णां
दक्षिणां दददमीदमीदृशं विश्वं समस्तं भुवनं भूतजातं भयाते । इंद्राद्विभेति ।
अन्यत्किमुतेत्यर्थः ॥

॥ अथ त्रयोविंशी ॥

देवानां माने प्रथमा अतिष्ठन्कृतचदिपामुपरा उदायन् ।

त्रयस्तपंति पृथिवीर्मनूपा द्वा वृवूकं वहतः पुरीषं ॥२३॥

देवानां माने प्रथमाः । अतिष्ठन् । कृतचात् । एषां । उपराः । उत् । आयन् ।

त्रयः । तपंति । पृथिवीं । अनूपाः । द्वा । वृवूकं । वहतः । पुरीषं ॥२३॥

देवानां सर्वेषां माने निर्माणे । सृष्टिकाल इत्यर्थः । जगत्स्थितिहेतुभूतरसा-
नुप्रदानकर्मणि स्रष्टव्यत्वेन प्रथमा अतिष्ठन् । इंद्रादेशदेते पूर्वे स्थिताः । क
एते । मेघाः । कुत एतदवगम्यते । परस्मिन्पादे तेषामनुकथनात् । उक्तं हि ।
मेघा एव माध्यमिका देवगणा इति । एषामेवंभूतानां मेघानां कृतचाच्छेदना-
दुपराः । मेघनामैतत् । तत्रस्था आप उच्यंते । मेघस्था आप उदायन् । उत्पन्नाः ।
वृष्टिभावेन भूमौ निपातिता इत्यर्थः । पातितास्वप्सिंद्रस्याज्ञया पर्जन्यो वायु-
रादित्य इत्येते त्रयो देवाः पृथिवीं भूमिं । तत्रस्था ओषधीरित्यर्थः । तपंति ।
वृष्टिशीतोष्णैः संतापयंति । पावयंतीत्यर्थः । कीदृशाः । अनूपाः । वर्षादीनामानु-
पूर्व्येण वप्नारः प्रभावयितारः । प्रक्षेपार इत्यर्थः । द्वा द्वौ वायादित्यौ पाचिता-
स्वीषधीषु स्थितं पुरीषं सर्वस्य प्रीणयितृ वा वृवूकमुदकमादित्यमंडलं प्रति
वहतः । वायुः शोषयन् आदित्यो रश्मिभिराददान इत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्विंशी ॥

सा ते जीवातुंस्त तस्य विद्धि मा स्मेताहृगपं गूहः समर्थे ।

आविः स्वः कृणुते गूहते वुसं स पादुरस्य निर्णिजो न मुच्यते ॥२४॥

सा । ते । जीवातुः । उत । तस्य । विद्धि । मा । स्म । एतादृक् । अयं । गूहः । सऽमर्ये ।
 आविः । स्वर्परिति स्वः । कृणुते । गूहते । वुसं । सः । पादुः । अस्य । निऽनिर्जः ।
 न । मुच्यते ॥२४॥

अथांतरात्मनेद्रः स्तूयते । हे अंतरात्मन् ते तव सा तादृश्यादित्यात्मिका देवता
 जीवातुर्जीविका जीवनहेतुः । उतापि च तस्यादित्यस्यैतादृशीहं स्वरूपं समर्ये ।
 संयामवाची समर्येश्चोऽच यज्ञवाची । यज्ञे विद्धि । जानीहि । स्तूयत्वेनेति
 शेषः । मा स्माप गूहः । मा खल्वपवृणोः । किंच । निर्णिजः सर्वस्य शोधयितु-
 रादित्यस्य स पादुस्तच्च पादनं गमनं रश्मिद्वारेण गत्वा स्वः सर्वं चैलोक्यमा-
 विष्कृणुते । प्रकाशीकरोति । वुसमुदकं गूहते । संवृणोति । अदत्त इत्यर्थः । अस्मै
 प्रयोजनद्वयायादित्येन निर्वेदनाच्छ्रमेण वा गमनं न मुच्यते । न कदाचित्प-
 रित्यज्यत इत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तम एकोनविंशो वर्गः ॥

विश्वो हीति द्वादशर्चं द्वादशं सूक्तं त्रैष्टुभं । इंद्रवसुक्रयोः पितापुत्रयोः संवादोऽत्र
 क्रियते । पुरा वसुक्त्रे यज्ञं कुर्वाणे सतींद्रः प्रच्छन्नरूप आजगाम । तं वसुक्रपत्नी-
 द्रागमनाकांक्षिणी विप्रकृष्टमिवाद्ययास्तौत् । अतस्तस्याः सर्पिरिंद्रो देवता । अथ
 तस्याः प्रीत्यै वसुक्त्रेण सहेंद्रः संवादमकरोत् । द्वितीयादियुजश्चतुर्थीरहिताः पंचर्चं
 इंद्रवाक्यानि । अतस्तासां स ऋषिः । यद्यप्यासु वसुक्रः संबोध्यत्वाद्देवता तथापि
 ता ऋच एंद्रे कर्मणि विनियोक्तव्या इंद्रलिंगसद्भावात् । चतुर्थीसहिताः शिष्टा-
 स्तृतीयाद्या वसुक्रवाक्यानि । अतः स ऋषिस्तासामिंद्रो देवता । तथा चानुक्रांतं ।
 विश्वो हि द्वादशेंद्रवसुक्रयोः संवाद एंद्रः सूक्तस्य प्रथमयेंद्रस्य स्तुथा परोक्षवदिंद्र-
 माहेंद्रस्य मुजः शेषा ऋषेश्चतुर्थी चेति ॥ गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

विश्वो ह्यर्षन्वो अरिराजगाम ममेदह् श्वणुरो ना जगाम ।

जष्टीयादाना उत सोमं पपीयात्स्वाशितः पुनरस्तं जगायात् ॥१॥

विश्वः । हि । श्वन्वः । अरिः । आऽजगाम । मम । इत् । अहं । श्वणुरः । न । आ । जगाम ।

जष्टीयात् । धानाः । उत । सोमं । पपीयात् । सुऽआशितः । पुनः । अस्तं । जगायात् ॥१॥

अनया वसुक्रपत्नीद्रं स्तौति । अन्य इन्द्रव्यतिरिक्तोऽरिर्य ईश्वरो विश्वो हि सर्व एव देवगण आजगाम । अस्मद्यज्ञं प्रत्याययौ । इदित्वधरणे । अहेत्यहुते । सर्वदेवगण आगते सति ममैव श्वशुर इन्द्रो ना जगाम । स इन्द्रो यद्यागच्छेत्तर्हि धाना भृष्टयवाञ्जक्षीयात् भक्षयेत् उतापि च सोममभिषुतं पपीयात् । पिबेत् । ततः स्वाशितः सुष्ठु भुक्तस्त्रुमः सन् पुनर्भूयोऽस्तं स्वगृहं प्रति जगायात् । गच्छेत् ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

स रोह्वद्भृषभस्तिग्मशृंगो वर्षेनास्थौ वरिमन्ना पृथिव्याः ।

विश्वेषेनं वृजनेषु पामि यो मे कुक्षी सुतसोमः पृणाति ॥२॥

सः । रोह्वत् । वृषभः । तिग्मऽशृंगः । वर्षेन् । तस्थौ । वरिमन् । आ । पृथिव्याः ।

विश्वेषु । एनं । वृजनेषु । पामि । यः । मे । कुक्षी इति । सुतऽसोमः । पृणाति ॥२॥

वृषभः कामानां वर्षिता तिग्मशृंगस्तीक्ष्णरश्मिः स इन्द्रोऽहं पृथिव्या अन्तरिक्षस्य वर्षेन् वर्षेणि । वर्षेञ्शब्द उन्नतवचनः स्थिरवचनो वा । एवंभूते वरिमन् विस्तीर्णे प्रदेशे रोह्वद्भृशं शब्दायमानः सन् आ तस्थौ । आतिष्ठामि । एवंभूतोऽहं विश्वेषु सर्वेषु वृजनेषु संयामेषेनमीदृशं वसुक्रं यजमानं पामि । रक्षामि । यो यजमानः सुतसोमोऽभिषुतसोमो मे मम कुक्षी उभौ पाश्वौ पृणाति । सोमरसपुरोडाशादिहविर्भिः पूरयति । ईदृशं रक्षामीति संबंधः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अद्रिणा ते मंदिने इद्र तूयान्सुन्वन्ति सोमान्पिबन्ति त्वमेधां ।

पचन्ति ते वृषभान् अस्ति तेषां पृक्षेण यन्मघवन्हूयमानः ॥३॥

अद्रिणा । ते । मंदिनेः । इद्र । तूयान् । सुन्वन्ति । सोमान् । पिबन्ति । त्वं । एषां ।

पचन्ति । ते । वृषभान् । अस्ति । तेषां । पृक्षेण । यत् । मघऽवन् । हूयमानः ॥३॥

हे इद्र ते त्वदर्थं मंदिनो मादधितृन् तूयानविलंबितास्तोमानद्रिणाभिषवयाव्या सुन्वन्ति । यजमाना अभिषुवन्ति । एषामसदादियजमानानां संबंधिनः सोमान् पिबन्ति । किंच त्वदर्थं वृषभान्पशून् च यजमानाः पचन्ति तेषां संबंधिनो हविर्भूतान्पशून्ति । भक्षयन्ति । हे मघवन् धनवन्निद्र त्वं यदा पृक्षेण हविर्भूतेनाग्नेन निमित्तेन हूयमानो यजमानैर्हूयसे तदेति पूर्वेण संबंधः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

इदं सु मे जरितरा चिकिद्भि प्रतिपं शपं नद्यो वहन्ति ।

लोपाशः सिंहं प्रत्यंचमत्साः क्रोष्टा वराहं निरतक्त कक्षात् ॥४॥

इदं सु मे जरितः । आ । चिकिद्भि । प्रतिऽइपं । शपं । नद्यः । वहन्ति ।

लोपाशः । सिंहं । प्रत्यंचं । अत्सारिति । क्रोष्टा । वराहं । निः । अतक्त । कक्षात् ॥४॥

हे जरितः शत्रूणां जरयितरिद्र त्वं मे मम सु शोभनमपीदमीदृशं रूपं सामर्थ्यमा चिकिद्भि । आ समंताज्जानीहि । कीदृशं । नद्यो गंगाद्याः सरितः प्रतिपं प्रतिकूलं शपमुदकं वहन्ति । अपि च लोपाशः । लुप्यमानं तृणमध्नातीति लोपाशो मृगः । मया प्रेषितः सन् प्रत्यंचमात्मानं प्रति गच्छंतं सिंहमत्साः । अत्सात् । आभिमुख्येन गच्छति । तथा क्रोष्टा शृगालो वराहं बलवंतमपि सूकरं कक्षादभिगहन-
देशान्निरतक्त । निर्गमयति । एतदपि सर्वे सामर्थ्यं त्वत्पुत्रे मयि त्वत्प्रसादात्त्वत्पु-
त्रमपि जानीहीत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

कथा तं एतद्दहमा चिकेतं गृत्सस्य पाकस्तवसो मनीषां ।

त्वं नो विद्वां ऋतुथा वि वोचो यमर्थं ते मघवन्क्षेम्या धूः ॥५॥

कथा । ते । एतत् । अहं । आ । चिकेतं । गृत्सस्य । पाकः । तवसः । मनीषां ।

त्वं । नः । विद्वान् । ऋतुऽथा । वि । वोचः । यं । अर्थं । ते । मघऽवन् । क्षेम्या । धूः ॥५॥

हे इंद्र पाकः पक्त्यप्रज्ञोऽहं गृत्सस्य मेधाविनस्तवसो वृद्धस्य ते तव मनीषां स्तुतिं । कर्तुमिति शेषः । एतदीदृशं त्वदीयं सामर्थ्यं कथा कथं केन प्रकारेण चिकेतं । आ समंताज्जानामि । त्वदुपदेशं विना न जानामीत्यर्थः । तस्मात्कार-
णाद्विद्वां सर्वज्ञस्त्वमेव नोऽस्मभ्यमृतुथा काले काले वि वोचः । विशेषेण ब्रूहि । हे मघवन् धनवन्निद्र ते तवार्थं यं स्तुत्यवयवं कुर्मः सा स्तुतिर्धूः क्षेम्या क्षेमे भवा क्लेशरहिता वोढुं शक्यास्ति । यस्मान्नव स्तुत्यवयवमेव वयमक्लेशेन कर्तुं न शक्नुमोऽस्माकं मंदबुद्धित्वात्तस्मात्त्वमेवास्मभ्यं स्वसामर्थ्यं स्तुतिप्रकारं च पुन-
रपि कथयेत्यर्थः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

ए॒वा हि मां त॒वसं॑ व॒र्धय॑ति दि॒वश्चि॑न्मे वृ॒हत॑ उत्त॒रा धूः ।

पु॒रु स॒हस्रा॑ नि शि॒शामि॑ सा॒कर्म॑श्चुं हि मा॒ जनि॑ता ज॒जानं॑ ॥६॥

ए॒व । हि । मां । त॒वसं॑ । व॒र्धय॑ति । दि॒वः । चि॒त् । मे । वृ॒हतः॑ । उत्त॒रा । धूः ।

पु॒रु । स॒हस्रा॑ । नि । शि॒शामि॑ । सा॒कं । अ॒श्चुं । हि । मा॒ । जनि॑ता । ज॒जानं॑ ॥६॥

हि यस्मात्कारणादेवैवमुक्तप्रकारेण तवसं प्रवृद्धं मां स्तोतारः स्तुतिभिः स्तुवंतो वीर्येण वर्धयति तस्मात्कारणाद्बृहतो महतो मे ममेन्द्रस्य दिवश्चिद्युलोकादपि धूः स्तुतिरुत्तरोत्ततराधिकतरा । किंच । पुरु पुरुणि वहूनि सहस्रा शशूणां सहस्राणि साकं युगपन्नि शिशामि । तनूकरोमि । हिनस्मीत्यर्थः । हि यस्मात्कारणाज्जनिता सर्वस्य जनयिता प्रजापतिर्मा मामिन्द्रमश्चुमविद्यमानश्चुं जजान । जनि-
तवान् ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे विंशो वर्गः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

ए॒वा हि मां त॒वसं॑ ज॒ज्ञुर्यं॑ कर्मन्कर्मन्वृ॒षणमि॑न्द्र दे॒वाः ।

व॒धीं वृ॑चं व॒ज्रेण॑ म॒दसानोऽप॑ व्र॒जं म॒हिना॑ दा॒शुपे॑ वं ॥७॥

ए॒व । हि । मां । त॒वसं॑ । ज॒ज्ञुः । उ॒यं । कर्म॑न्ऽकर्मन् । वृ॒षणं । इ॒न्द्र । दे॒वाः ।

व॒धीं । वृ॑चं । व॒ज्रेण॑ । म॒दसानः॑ । अ॒पं । व्र॒जं । म॒हिना॑ । दा॒शुपे॑ । वं ॥७॥

हि यस्मात्कारणादेवैवमनेनोक्तप्रकारेण हे इन्द्र देवा मरुदादय ऋत्विग्यज-
माना वा तवसं महांतं त्वत्पुत्रं त्वदूषेणावस्थितं संतं वसुक्तं मां कर्मन्कर्मन् वृच-
वधानिहोचादी सर्वस्मिन्कर्मण्युयं शूरमसहं वा वृषणं वर्षितारं हविषां दातारं
जज्ञुर्जानन्ति अतो मंदसानो मोदमानोऽहं वज्रेणायुधेन वृचं मेघासुरं वधी ।
अवधिषं । किंच दाशुपे हविर्दत्तवते यजमानाय वृष्टिप्रदानार्थं महिना महत्त्वेन
व्रजं मेघसमूहमप वं । अपावं । अपवृणोमि ॥

॥ अथाष्टमी ॥

दे॒वासं॑ आ॒यन्प॒रशू॒रवि॒भ्रन्व॑नां वृ॒थतो॑ अ॒भि वि॒द्भिरा॑यन् ।

नि सु॒दं॒धतो॑ व॒द्याणां॑सु॒ यथा॑ कृ॒पीट॒मनु॑ तर्हंति ॥८॥

देवासः। आयन्। परशून्। अविभन्। वना। वृथंतः। अभि। विद्भिः। आयन्।
नि। सुऽद्वै। दधतः। वक्षणासु। यत्र। कृपीटं। अतुं। तत्। दहंति ॥ ८ ॥

देवासो देवा इद्रेण चोदिताः संत आयन्। गच्छति। मेघवधार्थं परशून्वजा-
नविभन्। धारयन्ति च। तदनंतरं विद्विर्मरुदादिप्रजाभिः सहिता वृथन्ती मेघाञ्छि-
दन्ती वना वनानि वृष्टिलक्षणाद्युदकान्यभ्यायन्। अभिमुख्येन गच्छति। ततः
सुद्वं शोभनद्रवणं वृष्ट्युदकं वक्षणासु नदीषु नि दधतो नियमेन स्थापयन्ती यत्र
यस्मिन्मेघजाते कृपीटं। उदकनामैतत्। निगूढमुदकं तिष्ठति त इमे देवास्तन्मेघ-
जातमनु लक्षीकृत्य दहन्ति। उदकनिर्गमनार्थं शोषयन्ति ॥

॥ अथ नवमी ॥

शशः। शूरं। प्रत्यंचं। जगाराद्रिं। लोगेन। व्यभेदमारात्।

बृहंतं। चिदहते। रंधयानि। वर्धन्तो। वृषभं। शूशुवानः ॥ ९ ॥

शशः। शूरं। प्रत्यंचं। जगार। अद्रिं। लोगेन। वि। अभेदं। आरात्।

बृहंतं। चित्। अहते। रंधयानि। वर्धत्। वत्सः। वृषभं। शूशुवानः ॥ ९ ॥

वसुक्र इंद्रं प्रतिव्रूते। शश एतत्संज्ञितो मया प्रेरितो मृगविशेषः प्रत्यंचं
वधायाम्नां प्रति गच्छंतं शूरं शूरवंतं दृढदीर्घतीक्ष्णखं सिंहव्याघ्रादिकं। बल-
वत्कूरं मृगमित्यर्थः। जगार। गिरति गृह्णाति वा। किंच। लोगेन लोष्टेनाद्रिं
हिमवदादिकं पर्वतमाराहूरे स्थितमपि व्यभेदं। अहं भिनन्नि। बृहंतं चिन्महांत-
मपि हस्त्यादिकमृहते ह्रस्वकायाल्पाय शशकादिकाय रंधयानि। वर्धं गमयानि।
शूशुवानो वीर्येण वर्धमानो वत्सो वृषभं महोष्णं वयत्। युद्धाय गच्छति। हे इंद्र
एतदपि सर्वं त्वत्प्रसादादहं करोमीत्यर्थः ॥

॥ अथ दशमी ॥

सुपर्णं। इत्था। नखमा। सिषायारुद्धः। परिपदं। न सिंहः।

निरुद्धश्चिन्महिषस्तथोवाङ्गोधा तस्मा अयर्थं कर्षेदेतत् ॥ १० ॥

सुऽपर्णः। इत्था। नखं। आ। सिषाय। अर्षेऽरुद्धः। परिऽपदं। न। सिंहः।

निऽरुद्धः। चित्। महिषः। तथोऽवान्। गोधा। तस्मिं। अयर्थं। कर्षत्। एतत् ॥ १० ॥

सुपर्णः पक्षिरूपा गायत्रीत्यामुच्युल्लोके नखमात्मीयमा सिषाय। सोमा-

हरणकाल इन्द्रार्थमावबंध । इन्द्रस्य प्रसादाद्वि वि पदं न्यस्तवतीत्यर्थः । तत्र दृष्टांतः ।
 अवरुद्धः पंजरेणावृतः परिवेष्टितः सिंहः परिपदं न । यथा करस्योपरि सर्वतः
 पादमववधाति । किंच चिदित्युपमार्थे । यथा केनापि बद्धपादो निरुद्धो महि-
 षस्तर्थावान् उदकाभावे तृपावान्भवत्येवमिन्द्रः सोमाहरणात्पूर्वं सोमाभावे तृपि-
 तवानभूदिति शेषः । तस्मै । तादर्थ्यं चतुर्थी । तादृशस्य तृपितस्येन्द्रस्यार्थं गोधा ।
 गमयति वर्णानिति गौर्वाक् तत्र निधीयमानत्वाद्गायत्री गोधा । यद्वा ।
 गुधिनिष्कर्षणार्थः । निष्कृष्यसोमाहरणाद्गोधा गायत्री । अथमयत्नेन । लील-
 येत्यर्थः । एतत्सोमजातं कर्षत् । आकृष्टवती । दिवः सकाशादाहृतवतीत्यर्थः ॥

॥ अथैकादशी ॥

तेभ्यो गोधा अयथं कर्षदेतद्ये ब्रह्मणः प्रतिपीयन्वैः ।

सिम उद्दणोऽवसृष्टाँ अदंति स्वयं बलानि तन्वः शृणानाः ॥११॥

तेभ्यः । गोधा । अयथं । कर्षत् । एतत् । ये । ब्रह्मणः । प्रतिऽपीयन्ति । अन्वैः ।

सिमः । उद्दणः । अवऽसृष्टान् । अदंति । स्वयं । बलानि । तन्वः । शृणानाः ॥११॥

ये मरुदादिदेवगणा ब्रह्मणः परिवृढस्येन्द्रस्य स्वभूतिरन्वैः सोमाख्यैस्तृप्ताः संत
 इति शेषः । प्रतिपीयन्ति । पीयतिर्हिंसाकर्मा । इन्द्रादेशाद्विसकान्प्रतिहिंसन्ति
 तेभ्यस्तेषां देवगणानामर्थाय गोधा पूर्वोक्ता गायत्र्यथमनायासेनैतत्सोमजातं
 कर्षत् । आकृष्टवती । किंच । सिमः सिमान् श्रेष्ठान् । यद्वा सिमशब्दः सर्वशब्द-
 पर्यायः । सर्वानुद्दणः सिंचतोऽवसृष्टान्निद्रेण निंसृष्टाननुज्ञातान्हविर्भूतान्ती-
 मान्यज्ञेषुदंति । भक्षयन्ति । किं कुर्वतः । स्वयमात्मनैव बलानि शत्रूणां सैन्यानि
 तन्वः शरीराणि च शृणाना हिंसन्तः । गायत्रीद्रादेशाद्देवेभ्यः सोममाहृतवतीत्यर्थः ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

एते शमीभिः सुशमीं अभूवन् ये हिन्विरे तन्वः सोम उक्थैः ।

नृवद्दनुर्ष नो माहि वाजान्दिवि अर्वो दधिपे नाम वीरः ॥१२॥

एते । शमीभिः । सुऽशमी । अभूवन् । ये । हिन्विरे । तन्वः । सोमैः । उक्थैः ।

नृऽवत् । वदन् । उर्षः । नः । माहि । वाजान् । दिवि । अर्वः । दधिपे । नाम । वीरः ॥१२॥

ये देवर्थादयस्तन्वः शरीराणि सोमे सोमयाग उक्थैः शस्त्रैर्हिन्विरे वर्धयन्ति

एते देवादय इन्द्रदेशास्तोम आह्वते सति शमीभिः सोमयागकर्मभिः सुशमी
सुकर्माणोऽभूवन् । नृवन्मनुष्यवद्बन् इदं युष्मभ्यं मया दत्तमिति व्यक्तां वाच-
सुह्वारयन् नोऽस्मभ्यमुप माहि । उपगम्य वाजानन्तानि वलानि वा हे इन्द्र त्वं
देहीति शेषः । अतः कारणादीरो दानपूरस्त्वं दिवि द्युलोके श्रवो दानपतिरिति
कीर्तितं नाम नामधेयं दधिषे । धारयसि ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तम एकविंशो वर्गः ॥

वने न वेत्यष्टचं त्रयोदशं सूक्तं वसुक्रस्यार्थं वैष्टुभमैन्द्रं । अनुक्रांतं च । वने
नाष्टाविति ॥ चतुर्थेऽहनि स्तोमवृद्धौ ब्राह्मणाच्छंसिन एतासूक्तमावापार्थं । सूचितं
च । स्तोमे वर्धमाने को अद्य नर्यो वने न वा यः । आ० ७. १२. इति ॥ महावते
निष्केवल्ये तत्सूक्तं । सूचितं च । प्र वो महे मंदमानायांधस इति निविद्वानं वने
न वा यो न्यधायि चाकन् । ऐ० आ० ५. ३. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

वने न वा यो न्यधायि चाकञ्छुचिर्वो स्तोमो भुरणावजीगः ।

यस्येदिन्द्रः पुरुदिनेषु होता नृणां नर्यो नृतमः क्षपावान् ॥ १ ॥

वने । न । वा । यः । नि । अ । ध । यि । चा । कन् । श्रु । चिः । वां । स्तोमः । भुरणौ । अजीगरिति ।

यस्य । इत् । इन्द्रः । पुरुऽदिनेषु । होता । नृणां । नर्यः । नृऽतमः । क्षपाऽवान् ॥ १ ॥

वने न वायो न्यधायीति वने न वन इव वृक्ष इव शकुनिः स्वे नीडे वाय-
मात्मीयं पुत्रं न्यधायि निदधाति शिशुकमजातपक्षं । स यथा तत्र निहित-
श्चाकनप्रशयन् भयादिशो निरीक्षमाण आसीत् । अथवा कामयमानस्तदुत्सुकमना
आसीत् । एवमयमस्मासु वृक्षस्य नीडभूतेषु शकुनिपुत्रभूतः श्रुचिर्व्यपगतसर्वदोषो
युवयोः स्वभूतः स्तोमः । हे भुरणौ भर्तारावश्विनौ शीघ्रौ वा । भुरणयुरिति क्षिप्र-
नामेति । किंच । यस्य स्तोमस्य पुरुदिनेषु बहुषुहःस्विंद्री होतेंद्रोऽप्याह्वाता
भवति ममायं स्तोमः स्यादिति । किलक्षणः पुनरिद्र आह्वाता । यो नृणां
मनुष्याणां नृतमः । मनुष्याणामपि मनुष्यतमः । शूराणामपि मध्ये शूरतम
इत्यर्थः । नर्येषु नृभ्यो हितो यः क्षपावांश्च रात्रिपर्यायेषु सोमभागः । एवंगुण-
युक्तेन यः स्तोम इद्रेणापि प्रार्थ्यतेऽस्मासु वर्तमानः स युवां प्रत्यजीगः । नित्य-
कालमेव गच्छतीत्यर्थः । एतावदेतामृचमाश्विनीमिति कृत्वा व्याचक्षते । तदसाधु ।

ऐद्रे हि सूक्ते प्रथमैवेयं भवति । तच्च पुनः पृथ्व्यस्य षष्टेऽहनि स्तोमे वर्धमाने
 मार्थदिने सवने ब्राह्मणाच्छंसिनः शस्त्रे विनियुज्यते । हे भुरणौ भर्तारौ देवानां
 पती य एष स्तोमोऽस्मासु निहितः शुचिर्व्यपगतदोषः शकुनिपुत्र इव वने
 वनावयवे वृक्षे चाकम्पश्यन्निव कामयमान इव वेन्द्रमास्ते । यस्य स्तोमस्य कि-
 मिति । यस्येन्द्रः पुरुदिनेषु बहुपुहःस्वाह्वाताभूत् अपि नाम मामनेन स्तोमेन
 स्तुयुरिति । किंलक्षणः पुनराह्वाता । यस्येदिन्द्र इति नृणां नृतमी नर्यश्च क्षपावांश्च
 समानमेतत्पूर्वेणार्थेन । यमेवमिन्द्रः प्रार्थयते स एष स्तोमस्तं प्रत्यजीगः । गच्छ-
 तीत्यर्थः । अथवा स एष स्तोमोऽस्माभिरुदीर्यमाणस्तस्येन्द्रस्य गुणान्गृह्णातीति
 स्यात् । जिगर्तिर्गृह्णातिकर्मेति ह्युक्तं । एवमत्र चाकन्नित्यस्य चायन्निति वा
 कामयमान इति वेत्येतौ विपरिणामावुपपद्येते शब्दसारूप्यादर्थाविरोधाच्च ।
 एतस्मिन्निगमे पदविभागगतः कश्चिद्विचारोऽस्ति । तमाह भाष्यकारः । वेति च
 य इति च चकार शाकत्य इति । वा इति य इति च पदे चकार शाकत्यः पद-
 कारः । तदेतद्विचार्यमाणं न साधु भवति । किं कारणं । उदात्तं त्वेवमाख्यातम-
 भविष्यत् । एवमेतस्मिन्पदद्वये सति यदेतदाख्यातं न्यधायीति तदुदात्तमभविष्यत् ।
 यद्वृत्तात्परस्य नित्यमाख्यातस्य निघातो न भवतीति लक्षणविदो मन्यन्ते । न
 चेदमुदात्तं तस्माद्य इति नेदं यद्वृत्तं किंतर्हि वाय इत्येकमेव पदं । किंच । असु-
 समाप्तश्चार्थः । अपुष्कलः । एवमेव तस्मिन्पदद्वये सति मंचस्यार्थोऽसुसमाप्तो
 भवति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

प्र ते अस्या उपसः प्रापरस्या नृतौ स्याम् नृतमस्य नृणां ।

अनुं विशोकः शतमार्वहृन्कुत्सेन रथो यो असंतसवान् ॥२॥

प्र । ते । अस्याः । उपसः । प्र । अपरस्याः । नृतौ । स्याम् । नृतमस्य । नृणां ।

अनुं । चिऽशोकः । शतं । आ । अवहत् । नृन् । कुत्सेन । रथः । यः । असंत । ससऽवान् ॥२॥

अस्या वर्तमानाया ईदृश्या उपसो नृतौ । नृ नये । नयने प्रापणे । उदयकाल
 इत्यर्थः । नृणां नेनृणां मध्ये नृतमस्यातिशयेन नेतुस्ते तवेन्द्रस्य स्तुत्या यागेन
 च प्र स्याम । वयं प्रकृष्टा भवेम । तथा हे इंद्रापरस्या आगामिन्याश्चोपसो नृतौ
 प्रापणे तव स्तुत्या यागेन च वयं प्रकृष्टा भवेमेत्याशास्महे । किंच विशोको
 नामर्षिर्हे इंद्र त्वामाराध्य त्वत्प्रसादाच्छतं वहून्वनुचरभूतान् नृन्मनुष्यानावहत् ।

प्रापितवान् । लब्धवानित्यर्थः । तथा तं कुत्सस्य च सप्तवान् सनिता युगपदेव
संभक्ता यो रथोऽसदस्ति स रथः कुत्सेन । कुत्सो लब्धवानिति शेषः । तथा
च मंत्रांतरे श्रूयते । यासि कुत्सेन सरथसवस्युः । ऋग्वे० ४. १६. ११. इति ।
यस्मादेवं तस्मान्त्वत्प्रसादाद्वयं प्रकृष्टा भवेमेत्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

कस्ते मर्द इद्रं रंत्यो भूदुरो गिरो अभ्युपगो वि धाव ।

कदाहो अर्वागुपं मा मनीषा आ त्वा शक्यामुपमं राधो अन्नैः ॥३॥

कः । ते । मर्दः । इद्रं । रंत्यः । भूत् । दुरः । गिरः । अभि । उपः । वि । धाव ।

कत् । वाहः । अर्वाक् । उपं । मा । मनीषा । आ । त्वा । शक्यां । उपऽमं । राधः । अन्नैः ॥३॥

हे इद्रं ते तवेपन्मध्यमीत्तमानां सोमजन्यानां मदानां मध्ये को मदी रंत्यो
रमयिता प्रीतिकरो भूत् । भवति । त्वत्प्रीतिकरमदयोग्यसोमदानाभिप्रायेणायं
प्रश्नः । उप औजस्वी त्वं दुरो यज्ञगृहद्वाराणि गिरः स्तुतिलक्षणा वाचश्चाभि
वि धाव । अभ्यागच्छ । किंच कत् कदा वाहः । इद्रं प्रत्युह्यत इति वाहः सोम
उच्यते । एवंभूतोऽर्वाक् त्वत्प्रसादात्फलदानायासदभिमुखो भविष्यतीति शेषः ।
अपि च कदा मनीषा सर्वार्थदर्शना प्रज्ञा सर्वगुण्याहिणी स्तुतिर्वा मा मां
त्वत्प्रसादादुपगमिष्यतीति शेषः । कदा हे इद्रं त्वा त्वां । आ इत्युपसर्गश्रुतेर्योग्य-
पदाध्याहारः । आराध्य वयमन्नैः सह राधो धनमुपमं मत्समीपं शक्यां । शक्तिरच
गत्यर्थोऽंतर्भावितरथर्थः । संगमयेयं ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

कदुं द्युस्रमिद्रं त्वावंतो नृन्कया धिया करसे कन्नः आगन् ।

मिचो न सत्य उंस्गाय भृत्या अन्नैः समस्य यदसंमनीषाः ॥४॥

कत् । ऊं । इति । द्युस्रं । इद्रं । त्वाऽवंतः । नृन् । कया । धिया । करसे । कत् । नः । आ । अगन् ।

मिचः । न । सत्यः । उंस्गाय । भृत्यैः । अन्नैः । समस्य । यत् । असन् । मनीषाः ॥४॥

हे इद्रं त्वं कदु कदा वा द्युस्रं हविलक्षणात्मसदीयमन्नं भुङ्क्तेति शेषः । कया
धिया केन कर्मणा नृन् नैवृत्तस्मान् त्वावतस्त्वत्सदृशान्करसे । करिष्यसि । कत्
कदा नोऽस्मान्प्रत्यागन् । आगमिष्यसि । सत्यः । अन्नवद्य इत्यर्थः । मिचो न

सखेव तथा । हे उरुगाय बहुकीर्त इंद्र त्वं भृत्ये भरणाय पोषणाय भवसीति शेषः । यद्यदा समस्यास्मदादिकस्य सर्वस्य जगतोऽन्ने जगत्स्थितिनिमित्त आहारे मनीषा अन्नाभिलक्षणा बुद्धयोऽसन् भवेयुस्तदा सर्वस्य पोषणाय त्वं भव-
सीत्यर्थः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

प्रेरय॑ सूर॒ो अर्थं॑ न पारं॑ ये अस्य॑ कामं॑ जनि॒धा इव॑ ग्मन् ।

गिरंश्च॑ ये ते तुविजात॑ पूर्वी॒नरं॑ इंद्र॒ प्रति॒शिष्टान्त्य॑न्नैः ॥५॥

प्र । ईरय॑ । सूरः॑ । अर्थं॑ । न । पारं॑ । ये । अस्य॑ । कामं॑ । जनि॒धाःऽइव॑ । ग्मन् ।

गिरः॑ । च॒ । ये । ते । तुवि॒ऽजात॑ । पूर्वीः॑ । नरः॑ । इंद्र॒ । प्रति॒ऽशिष्ट॑ति । अन्नैः ॥५॥

सूरः सूर्योऽर्थं न यथार्तारं गंतारं योगिनमनुगृह्णन् पारं संसारस्यांतमपवर्गे गमयति तथा हे इंद्र त्वं यजमानान्संसारस्यांतं प्रेरय । गमय । येऽस्मदादयो यजमाना अस्य तवेन्द्रस्य कामं सोमपानेच्छां ग्मन् । गमिरच विपूर्वोऽंतभो-
वितरण्यर्थश्च द्रष्टव्यः । विगमयंति महता सोमपानेनापनयंति । तत्र दृष्टांतः । जनिधा इव । जनीनां जायानां संभोगकाले शय्यासु धारयितारः पतयो यथा प्रभूतसंभोगप्रदानेन मैथुनेच्छामपनयंति तद्वत् । किंच नरो नेतारोऽस्मदादयो ये यजमाना हे तुविजात बहुरूप । रूपं रूपं प्रतिरूपो बभूवेति वचनात् । सर्वात्मन्निंद्र ते तुभ्यं पूर्वीरनादिकालप्रवृत्ता गिरश्च स्तुतिलक्षणा वाचश्चान्नैः पुरोडाशादिहविर्भिः सह प्रतिशिष्टान्ति, प्रतिकालं प्रयच्छंति तानस्मदीयान्यज-
मानान्पारं गमयेति पूर्वैण संबंधः ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे द्वाविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

माचे॑ नु ते॒ सुमि॑ति इंद्र॒ पूर्वीं॑ द्यौर्मज्मनां॑ पृथि॒वी काव्ये॑न ।

वरा॑य ते घृत॒वतः॑ सु॒तासः॑ स्वा॒न्नं भव॑न्तु पी॒तये॑ मधू॒नि ॥६॥

माचे॑ इति॑ । नु । ते । सुमि॑ति॒ इति॑ सु॒ऽमिति॑ । इंद्र॒ । पूर्वीं॑ इति॑ । द्यौः । मज्मनां॑ ।

पृथि॒वी । काव्ये॑न ।

वरा॑य । ते । घृत॒ऽवतः॑ । सु॒तासः॑ । स्वा॒न्नं । भव॑न्तु । पी॒तये॑ । मधू॒नि ॥६॥

हे इंद्र ते तव स्वभूतेन मज्जना शशूणां मज्जकेन काव्येन कर्मणा द्यौः पृथिवी द्यावापृथिव्यौ नु क्षिप्रं सुमिते । निर्मिते । कीदृशौ । मात्रे निर्मात्र्यौ पूर्वीं पूर्यौ महत्यौ । यस्मादीदृशेन महत्त्वेन युक्तस्तस्माद्दृतवन्तोऽग्निमुखत्वात् त्वां क्षरन्तो दीप्तिमन्तो वा सुसंस्कृतत्वाद्यद्वाज्यसंयुक्ताः सुतासोऽभिपुताः सोमा वराय श्रेष्ठाय तुभ्यमिन्द्राय स्वाद्यन् भवन्तु । आस्वादिताः संतु । किमर्थं । पीतये पानाय । मधूनि मधुररसात्मकानि पुरोडाशादीन्यन्नानि हवीषि भक्षणाथं दत्तानि भवन्तु ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

आ मध्वो अस्मा असिचन्नमचमिन्द्राय पूर्णं स हि सत्यराधाः ।

स ववृधे वरिमन्ना पृथिव्या अभि क्रत्वा नर्यः पौंस्यैश्च ॥७॥

आ । मध्वः । अस्मै । असिचन् । अमचं । इंद्राय । पूर्णं । सः । हि । सत्यराधाः ।

सः । ववृधे । वरिमन् । आ । पृथिव्याः । अभि । क्रत्वा । नर्यः । पौंस्यैः । च ॥७॥

अस्मा इंद्रायेंद्रार्थं मध्वो मधुररसस्य सोमस्य पूर्णममचं ग्रहचमसादिकं पाव-
मासिचन् । आभिमुख्येन स्थित्वा परया भक्त्या अस्मदीया ऋत्विजः सिक्तवन्तः ।
अग्नौ प्रक्षिप्तवन्तः । हि यस्मात्कारणात् इंद्रः सत्यराधाः सत्यधनः । यजमानेभ्यो
दातव्यत्वेनाविसंवादिधन इत्यर्थः । तस्मादसिचन्निति संबंधः । अग्रावासिक्तन
तेन पात्रेण तृप्तः स इंद्रः पृथिव्या अंतरिक्षस्य वरिमन्नतिशयेन विस्तीर्णं स्थान
आगत्याभि ववृधे । अभिवर्धते । कीदृश इंद्रः । नर्यो नृभ्यो हितः । क्रत्वा वृचव-
धादिकर्मणा प्रजानेन वा पौंस्यैश्च युक्त इति शेषः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

व्यान्किंद्रः पृतनाः स्वोजा अस्मै यतंते सख्याय पूर्वीः ।

आ स्मा रथं न पृतनासु तिष्ठ यं भद्रया सुमत्या चोदयासे ॥८॥

वि । आनर् । इंद्रः । पृतनाः । सुऽओजाः । आ । अस्मै । यतंते । सख्याय । पूर्वीः ।

आ । स्मा । रथं । न । पृतनासु । तिष्ठ । यं । भद्रया । सुऽमत्या । चोदयासे ॥८॥

स्वोजाः शोभनबल इंद्रः पृतनाः शत्रुसेना व्यानर् । व्याप्नोति । स इंद्रः
संग्रामेषु केनाप्यप्रतिहन्यमानः सन् शत्रूञ्जयतीत्यर्थः । किंच । पूर्वीः । अत्र पूर्व-
शब्द उक्तृएवाची । उक्तृष्टाः शत्रुसेना अप्रभवन्त्यः सत्योऽस्मा अस्मैन्द्रस्य सख्याय

संधित्वलक्षणाय सखित्वाया यतंते । संधिं कर्तुमिच्छंतीत्यर्थः । अपरोऽर्धर्वः
प्रत्यक्षकृतत्वाद्भिन्नं वाक्यं । हे इंद्र त्वं यं स्वीयं रथं भद्रया कल्याणया सुमत्या
शोभनया परानुग्रहया बुद्ध्या चोदयासे यज्ञान्प्रति प्रेरयसि तं रथमस्मद्यज्ञं
प्रत्यागंतुं महतादरेणा तिष्ठ । आरोह । तत्र दृष्टांतः । पृतनासु संयामेषु रथं न ।
यथा स्वरथं महतादरेणातिष्ठसि तद्वत् । स्मेति पदपूरणः ॥

॥ इति सप्रमस्य सप्रमे त्रयोविंशो वर्गः ॥

॥ इति सायणाचार्यविरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे दशम्या दशमे मंडले
द्वितीयोऽनुवाकः ॥

तृतीयेऽनुवाके त्रयोदश सूक्तानि । तत्र प्र देवचेति पंचदशर्चं प्रथमं सूक्तं ।
इलूपपुत्रस्य कवपस्यार्षे चैष्टुभमन्त्रेदेवत्यमपांनपाद्देवताकं वा । तथा चानुक्रांतं ।
प्र देवत्रा पंचोना कवष ऐलूप आपमपोनभ्रीयं वेति ॥ अपयिष्य होतरित्युक्तः
सन् होता प्र देवत्रेन्याद्या नवर्चोऽनुब्रूयात् । सूचितं च । प्र देवत्रा ब्रह्मणे गातुरेत्विति
नव हिनोता नो अध्वरं देवयज्येति दशमी । आ० ५. १. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र देवत्रा ब्रह्मणे गातुरेत्वपो अच्छा मनसो न प्रयुक्ति ।

मही मित्रस्य वरुणस्य धासिं पृथुज्यसे रीरधा सुवृक्तिं ॥ १ ॥

प्र । देवत्रा । ब्रह्मणे । गातुः । एतु । अपः । अच्छ । मनसः । न । प्रयुक्ति ।

मही । मित्रस्य । वरुणस्य । धासिं । पृथुऽज्यसे । रीरध । सुवृक्तिं ॥ १ ॥

ब्रह्मणे । तृतीयार्थं चतुर्थी । ब्रह्मणा स्तोत्रेण स्तूयमान इति शेषः । गातुर्दे-
वानपो वा प्रतिगमनशीलः सोमो देवत्रा देवीर्द्योतमाना अपो वसतीवर्षेकध-
नालक्षणान्युदकान्यच्छाभि प्रैतु । प्रकर्षेण गच्छतु । तत्र दृष्टांतः । मनसो न
प्रयुक्ति । यथा मनसः प्रयुक्तिः प्रयोग उद्योगः शीघ्रं गच्छति तद्वत् । एवं सोमेऽपः
प्रतिगते सति हे मदीयात्मन् अध्वर्यो वा मही धासिं महत्सोमलक्षणमन्नं मित्रस्य
वरुणस्य चार्थाय पृथुज्यसे विस्तीर्णजवाय । महागतेरिन्द्रस्य चार्थायेत्यर्थः । रीरध ।
संसाधय । संस्करु । दानयोग्यं कुरु । सुवृक्तिं सुष्ठु दीपिर्वर्जितां स्तुतिं च कुरु ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

अध्वर्यवो हविर्षमंतो हि भूताच्छाप इतोशतीरुशंतः ।

अव याश्चष्टे अरुणः सुपर्णस्तमास्यध्वमूर्मिमद्य सुहस्ताः ॥ २ ॥

अध्वर्यवः । हविष्मंतः । हि । भूत । अच्छ । अपः । इत । उशतीः । उशंतः ।

अव । याः । चर्षे । अरुणः । सुऽपर्णः । तं । आ । अस्यध्वं । ऊर्मि । अद्य । सुऽहस्ताः ॥ २ ॥

हे अध्वर्यवो यूयं हविष्मंतो ह्यभिषोतव्येन सोमलक्षणेन हविषा युक्ताः खलु भूत । भवत । किंच । हे उशंतः सोमाभिषवं कर्तुं कामयमाना अध्वर्यवो यूयमुशतीः सोमाभिषवांगभावमभिलषन्तीरेकधनालक्षणा अपोऽच्छाभिमुख्येनेत । गच्छत । अरुणो रक्तवर्णः सुपर्णः सुपतनः सोमोऽवाधस्तादंतरिक्ष या मेघोदरगता अपश्चष्टे पश्यति । हे सुहस्ताः सोमाभिषवादिशोभनकर्मकारित्वात् सुवर्णमयपवित्राद्यलंकृताः । यद्वा । शोभनहस्ता एतेऽध्वर्यवो यूयमद्येदानीं तं तादृशसूर्मिं सोमसंघातं ताभिरग्निः सहास्यध्वं । आभिमुख्येन स्थित्वा महतादरेण दशापवित्रे शोधनार्थं प्रक्षिपत ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अध्वर्यवोऽप इता समुद्रमपां नपातं हविषा यजध्वं ।

स वो दददूर्मिमद्या सुपूतं तस्मै सोमं मधुमंतं सुनोत ॥ ३ ॥

अध्वर्यवः । अपः । इत । समुद्रं । अपां । नपातं । हविषां । यजध्वं ।

सः । वः । ददत् । ऊर्मिं । अद्य । सुऽपूतं । तस्मै । सोमं । मधुऽमंतं । सुनोत ॥ ३ ॥

हे अध्वर्यवो यूयमप एकधनालक्षणान्युदकान्याहर्तुमिति शेषः । समुद्रमुदधिस्थानीयं जलाशयमिति । गच्छत । इदानीमुत्तरोऽर्धर्चा व्याख्यायते पश्चाद्द्वितीयः पादः । स्वार्थिकोऽयं ऋसः । अद्येदानीं सोऽपां नपाद्ये जलमस्य प्रतिगतेभ्यो युष्मभ्यं सुपूतं सुगुह्यसूर्मिं जलसमूहं ददत् । ददातु । यूयमपि तेन समूहेन तस्मा अपां नपाते मधुमंतं मधुरस्वादूपेतं सोमं सुनोत । अभिपुणुत । अभिपुतेन सोमाख्येन हविषापां नपातं वृष्टिकर्मण्यधिकृतं देवं यजध्वं ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

यो अग्निध्नो दीदयत्स्वंपतयं विप्रास ईळते अध्वरेपुं ।

अपां नपान्मधुमतीरपो दा याभिरिद्रो वावृधे वीर्याय ॥ ४ ॥

यः । अग्निध्नः । दीदयत् । अपऽसु । अंतः । यं । विप्रासः । ईळते । अध्वरेपुं ।

अपां । नपात् । मधुऽमतीः । अपः । दाः । याभिः । इद्रः । ववृधे । वीर्याय ॥ ४ ॥

उत्तरार्धस्य प्रत्यक्षकृतत्वादेकवाक्यतायै युष्मच्छब्देन समानार्थो भवच्छब्दः
प्रथमार्धेऽध्याहार्यः । यो भवानपांनपादप्स्वन्तरपां मध्ये मेघस्थानेऽनिधमः काष्ठ-
वर्जितः सन् दीदयत् दीप्यते विप्रासो मेधाविन ऋत्विग्यजमाना अश्वरेषु यागेषु
यं भवंतमीळते स्तुवंति हे अपांनपात् स त्वं मधुमतीर्मधुरसयुक्ता अपो
वृष्टिलक्षणा दाः । अस्मभ्यं देहि । याभिर्वसतिवर्षेकधनारूपाभिः सोमेन मिश्रि-
ताभिरङ्गिरिद्री वीर्याय वृववधादिभूरकर्मणे ववृधे वर्धते ता अपो देहीति
संबंधः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

याभिः सोमो मोदते हर्षते च कल्याणीभिर्युवतिभिर्न मर्यः ।

ता अश्वर्यो अपो अच्छा परेहि यदासिंचा ओषधीभिः पुनीतात् ॥५॥

याभिः । सोमः । मोदते । हर्षते । च । कल्याणीभिः । युवतिऽभिः । न । मर्यः ।

ताः । अश्वर्यो इति । अपः । अच्छ । परा । इहि । यत् । आऽसिंचाः । ओषधीभिः ।

पुनीतात् ॥५॥

अभिषुतः सोमो याभिर्वसतीवर्षेकधनारूपाभिरङ्गिः सह मोदते मुदिनो भवति ।
हर्षते च । पुनरुक्तिरादरार्था । अत्यर्थं ह्यथतीत्यर्थः । तत्र दृष्टांतः । कल्याणीभिः
कमनीयाभिर्युवतिभिस्तरूपाभिः स्त्रीभिः सह मर्यो न यथा मनुष्यो मोदते तद्वत्
हे अश्वर्यो त्वं तास्तादृशीरपोऽच्छाभिप्राप्तुं परेहि । जलाशयं प्रतिगच्छ । किंच ।
यद्यदाहताभिस्ताभिरङ्गिरासिंचा आ समन्तात्सोमानासिंचसि तदौषधीभिः सोमैः
सहापथ्य पुनीतात् । दशापवित्रेण पुनीहि ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे चतुर्विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

एवेदूने युवतयो नमंत यदीमुश्नुशतीरित्यच्छ ।

सं जानते मनसा सं चिकिचेऽश्वर्यवो धिषणापथ्य देवीः ॥६॥

एव । इत् । यूने । युवतयः । नमंत । यत् । ई । उश्नु । उशतीः । एति । अच्छ ।

सं । जानते । मनसा । सं । चिकिचे । अश्वर्यवः । धिषणा । आपः । च । देवीः ॥६॥

युवतयस्तरूपाः स्त्रियो यूने तरूणाय नमंत यथा प्रह्वीभवन्त्येवैचं वसतीवर्षे-

कथनाख्या आपः सोमाय प्रह्नीभवन्ति । यद्वा युवतयः सोमेन सह मिश्रयिष्य
 आपो यूनेऽभिषवादिकर्मणामात्मना सह मिश्रयिष्ये कर्त्तव्येऽध्यर्षवे नमंत । प्रह्नी-
 भवन्त्येव । इदिति पूरणः । कदा । यद्यदोशन् अभिषवार्थं वसतीवरीः कामयमानः
 सोमः सोमाभिषवं कर्तुं कामयमानोऽध्यर्षुर्वोशतीः सोमेन सह मिश्रीभावमभि-
 षवादिकर्मणाभावं च कामयमाना ईमेना अपोऽच्छ प्राप्नुमेति गच्छति तदोप-
 नमंते । अध्यर्षवो धिषणा तदीया स्तुतिलक्षणा वाक् च देवीर्देव्य आपश्च
 मनसा विशिष्टया बुद्ध्या सं जानते । सम्यग्जानन्ति । सं चिकिषे । स्वं स्वमधिकारं
 परस्पररोपकारं च चक्षुषा सम्यक् पश्यन्ति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

यो वो वृताभ्यो अकृणोदु लोकं यो वो मह्या अभिशस्तेरमुंचत् ।

तस्मा इन्द्राय मधुमंतमूर्मिं देवमादनं प्र हिणोतनापः ॥७॥

यः।वः।वृताभ्यः।अकृणोत्।ऊं इति।लोकं।यः।वः।मह्याः।अभिऽशस्तेः।अमुंचत्।

तस्मै।इन्द्राय।मधुऽमंतं।ऊर्मिं।देवऽमादनं।प्र।हिणोतन।आपः॥७॥

य इंद्री वृताभ्यो मेघिरावृताभ्यः परिवेष्टिताभ्यो वो युष्मभ्यमज्ञो लोकं मेघो-
 दराच्चिर्गमनमार्गमकृणोदकरोत् । उ इति पूरणः । किंच । यो वो युष्मानपो
 मह्या महत्या अभिशस्तेर्मघपरिवेष्टिता हिंसनादमुंचत् । मोचितवान् । हे आपो
 यूयं तस्मै तादृशायेन्द्राय मधुमंतं मधुरस्वादुयुक्तं देवमादनमिन्द्रादिदेवानां सोमेन
 सह मिश्रीभूय तर्पयितारमूर्मिमस्संघातं प्र हिणोतन । अस्सद्यज्ञं प्रति गमयत ।
 सोमाभिषवकर्मणाभावाय प्रस्थापयत ॥

॥ अथाष्टमी ॥

प्रास्मै हिनोत् मधुमंतमूर्मिं गर्भो यो वः सिंधवो मध्व उतसः ।

घृतपृष्ठमीद्धमध्वरेष्वापो रेवतीः शृणुता हवँ मे ॥८॥

प्र।अस्मै।हिनोत्।मधुऽमंतं।ऊर्मिं।गर्भः।यः।वः।सिंधवः।मध्वः।उतसः।

घृतऽपृष्ठं।ईद्धं।अध्वरेषु।आपः।रेवतीः।शृणुता।हवँ।मे॥८॥

अत्र यच्छन्दसंबन्धाद्धितीयः पादः पूर्वं व्याख्येयः । हे सिंधवः स्यंदनशीला
 आपो वो युष्मार्कं यो गर्भो मध्वो मधुररसस्योत्स उत्स्यंदनः प्रसवणः । यच्छन्द-

योगात्तच्छब्दोऽध्याहार्यः । तं मधुमंतं मधुररसोपेतमूर्मिमपसंधातं । सारमित्यर्थः ।
अस्मा अस्थेन्द्रस्यार्थाय प्र हिनोत । प्रहिणुत ॥

॥ अथ नवमी ॥

तं सिंधवो मत्सरमिन्द्रपानमूर्मिं प्र हेतु य उभे इयति ।

मदच्युतमौशनं नभोजां परि चितंतुं विचरंतमुत्सं ॥९॥

तं । सिंधवः । मत्सरं । इन्द्रपानं । ऊर्मिं । प्र । हेतु । यः । उभे इति । इयति ।

मदऽच्युतं । औशनं । नभःऽजां । परि । चिऽतंतुं । विऽचरंतं । उत्सं ॥९॥

हे सिंधवः स्वन्दनशीला आपो यो युष्मदीयः सारभूतः समूह उभे अस्मभ्यं
दृष्टादृष्टफले दाता सन् इयति कर्मोगभावं प्रतिपद्यते मत्सरं मादयितारमिन्द्रा-
दिदेवानां तर्पयितारमिन्द्रपानं देवानां प्रमुखेन्द्रेण पानीयं तं तादृशमूर्मिसुदक-
समूहं प्र हेतु । प्रगमयत । अस्मद्यज्ञं प्रति प्रेरयत । कीदृशं । मदच्युतं मदस्य
व्यावकमौशनं सोमेन सह मिथ्रीभावं कामयमानं नभोजं नभस्यंतरिक्षे वृष्टि-
रूपेण जातं परि सर्वतस्त्रितंतुं त्रयाणां लोकानां तनितारं विस्तारयितारं विचरंतं
यज्ञपात्रेषु गच्छंतमुत्समुत्स्यंदनं तर्पितारं देवान्प्रत्यूषं गंतारमित्यर्थः ॥

अपोनग्न्रीय एकधनास्वावृत्तास्वाववृत्ततीरित्येषा । सूचितं च । आववृत्ततीरथ नु
द्विधारा इत्यावृत्तास्वेकधनासु । आ० ५. १. इति । तत्रैव हिनोता न इत्येषा । सूत्रं
पूर्वमुदाहृतं ॥

॥ त्रैषा सूक्ते दशमी ॥

आववृत्ततीरथ नु द्विधारां गोपुयुधो न नियवं चरंतीः ।

ऋषे जनिचीर्भुवनस्य पत्नीरपो वंदस्व सवृधः सयोनीः ॥१०॥

आऽववृत्ततीः । अथ । नु । द्विऽधाराः । गोऽपुऽयुधः । न । निऽयवं । चरंतीः ।

ऋषे । जनिचीः । भुवनस्य । पत्नीः । अपः । वंदस्व । सऽवृधः । सऽयोनीः ॥१०॥

अथाथानंतरं गोपुयुधो न । गोपुष्पु निमित्तभूतासु मेघैः सह युध्यत इति
गोपुयुदिन्द्रः । तस्य यथा वृष्टिलक्षणा अपो द्विधाराः । द्विशब्दोऽचानेकत्ववाची ।
अनेकधाराः । अपपर्यंतधारा इत्यर्थः । अस्माकमप्येवंस्थिता आववृत्ततीरावृत्ता
नियवं सोमं प्रति निश्चयेन मिथ्रीभावं चरंतीर्गच्छंतीर्भुवनस्य लोकस्य जनि-

चीर्जनयित्रीः पत्नीः पालयित्रीश्च सवृधः सह सोमस्य वर्धयित्रीः सयोनीः सोमेन सह समानस्थाना हे ऋषे मदीयांतरात्मन् अध्वर्यो वा त्वमेवंभूता अपो नु क्षिप्रं वंदस्व । स्तुहीत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे पंचविंशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

हिनोता नो अध्वरं देवयज्या हिनोत ब्रह्म सनये धनानां ।

ऋतस्य योगे वि स्यध्वंमूर्धः श्रुष्टीवरीभूतनास्मभ्यंमापः ॥ ११ ॥

हिनोत । नः । अध्वरं । देवयज्या । हिनोत । ब्रह्म । सनये । धनानां ।

ऋतस्य । योगे । वि । स्यध्वं । ऊर्धः । श्रुष्टीवरीः । भूतना । अस्मभ्यं । आपः ॥ ११ ॥

हे ऋत्विजो हिनोत प्रहिणुत प्रगमयत प्रोत्सर्पयतैतमध्वरं यज्ञं देवयज्या देवयज्यायै देवयजनार्थं । किंच । प्रहिणुत ब्रह्म स्तुत्याख्यं यथाशास्त्रक्रमेण सनये लब्धये नोऽस्माकं धनानां । किंच । ऋतस्य यज्ञस्य योगे संयोगे यदेतदूधरिव सोमपूर्णमधिषवणचर्मं वर्तते । अथवा योगसंबंधाच्छकटं योगः । तद्धि तत्रैव युज्यते । तेनाधिषवणचर्मण ऊधसोऽधस्तादवस्थितेनेति मन्यमानो निरुक्तकारो ब्रवीति याज्ञे शकट इति वा । नि० ६. २२. । इति । यदेतद्यज्ञशकटस्याधस्तादुपरि वाधिषवणचर्मैतद्धि स्यध्वं । विमुंचध्वं । यहचमसस्थाल्यादिषु यो निषेकः सोमस्यैतद्धिमोचनमधिषवणचर्मो धसः । तद्धि सोम उत्तिच्यमाने ह्यथी भवति यथेतरज्जोरूढो दुह्यमानायां गवि । एवमृत्विज उक्त्वाधुनैव सोमसंमिथ्या अपो ब्रवीति । यूयमपि हे आप एभिर्ऋत्विग्भिरुत्तिच्यमानाः श्रुष्टीवरीः मुखवत्यो भूतन । भवतास्मभ्यं । एवमत्र प्रशब्देनार्थस्य सुतरां प्रकटना भवतीति भाष्यकारेण प्रशब्दोऽध्याहृतः प्रहिणुतेति । अध्वरमित्यनेन संबन्धाद्धिनोतेर्गत्यर्थत्वमुपपद्यते । एतस्या ऋचो व्याख्यानं निरुक्तटीकाया उद्धृतं ॥

प्रातरनुवाकस्यापो रेवतीरित्येषा प्रतिपत् । सूचितं च । आपो रेवतीः क्षयथा हि वस्व उप प्रयंत इति सूक्ते । अ० ४. १३. । इति ॥

॥ तत्रैषा द्वादशी ॥

आपो रेवतीः क्षयथा हि वस्वः ऋतुं च भद्रं विभृथामृतं च ।

रायश्च स्य स्वपत्यस्य पत्नीः सरस्वती तद्गृणते वयो धातु ॥ १२ ॥

आपः । रेवतीः । क्षयथ । हि । वस्वः । ऋतुं । च । भद्रं । विभृथ । अमृतं । च ।

रायः । च । स्थ । सुऽअपत्यस्यं । पत्नीः । सरस्वती । तत् । गृणते । वयः । धात् ॥ १२ ॥

हे आपो रेवती रेवत्यो धनवत्यो यूयं वस्वो वसुनो धनस्य क्षयथ हि । ईशिव्हे खलु । किंच । भद्रं भजनीयं ऋतुं च सोमयागादिलक्षणं कर्म चामृतं चामरणरूपं तज्जन्यफलं च विभृथ । धारयथ । पुष्णीथ वा । तथा रायश्च धनस्य च स्वपत्यस्य शोभनपुत्रस्य च पत्नीः पत्न्यः पालयिष्यः स्थ । भवथ । तथा सरस्वती तदभिमानिनी देवता गृणते स्तुवते मह्यं तदिदं सर्वं वयोऽन्नलक्षणं धनं धात् । ददातु ॥

अपोनग्नीये प्रति यदाप इत्येषा । सूचितं च । प्रति यदापो अहश्चमायतीरिति प्रतिदृश्यमानासु । आ० ५. १. इति ॥

॥ तत्रैषा चयोदशी ॥

प्रति यदापो अहश्चमायतीघृतं पर्यासि विभ्रतीर्मधूनि ।

अध्वर्युभिर्मनसा संविदाना इन्द्राय सोमं सुषुतं भरतीः ॥ १३ ॥

प्रति । यत् । आपः । अहश्च । आऽयतीः । घृतं । पर्यासि । विभ्रतीः । मधूनि ।

अध्वर्युऽभिः । मनसा । संऽविदानाः । इन्द्राय । सोमं । सुऽसुतं । भरतीः ॥ १३ ॥

हे आप आयतीरस्मद्भक्षं प्रत्यागच्छंतीर्यत् । सुपां सुलुगिति विभक्तेर्लुक् । या युष्मान्प्रत्यहश्च प्रतिपश्यामि घृतं सोमसंसृष्टमाज्यं मधूनि मधुसदृशानि मृष्टरसानि पर्यास्युदकानि च संभूय विभ्रतीर्यागकाले धारयंतीस्तथाध्वर्युभिर्मनसांतःकरणेन संविदानाः संभाषमाणाः । किंच । इन्द्रायेंद्रार्थं सुषुतं सुषु सुतं सोमं भरतीर्धारयंतीरेवंभूतास्ता युष्मान्स्त्रीमीति शेषः ॥

अपोनग्नीय एमा अग्मन्निति द्वे । सूचितं च । एमा अग्मन्नेवतीर्जीविधन्या इति द्वे सत्रासूत्ररया परिधाय । आ० ५. १. इति ॥

॥ सैषा चतुर्दशी ॥

एमा अग्मन्नेवतीर्जीविधन्या अध्वर्यवः सादर्यता सखायः ।

नि चर्हिषिं धत्तन सोम्यासोऽपां नम्रां संविदानासं एताः ॥ १४ ॥

आ । इजाः । अगमन् । रेवतीः । जीवऽधन्याः । अध्वर्यवः । सादयत । सखायः ।
नि । बर्हिषि । धत्तन । सोम्यासः । अपां । नम्रा । संऽविदानासः । एनाः ॥ १४ ॥

रेवती रेवत्यो धनवत्यो जीवधन्या जीवानां पालयिष्यः प्रीणयिष्यो विमा
ईहम्भूता आपोऽगमन् । अस्मद्यज्ञं प्रत्यागच्छन् । एतज्ज्ञात्वा हे सखायः सखिभूता
हे अध्वर्यवो यूयमपां नम्रा वृष्टिकर्मस्वधिकृतेन देवेन सह संविदानाः संमंचय-
माण एना एता अपः सादयत । स्थापयत । कुत्र सादयामीति उच्यते । सोम्यासः
सोमसंपादिनोऽध्वर्यवो यूयं बर्हिषि वेद्यामास्तीर्णं कुशमये नि धत्तन । नियमेन
स्थापयत ॥

॥ अथ पंचदशी ॥

अगमन्नापं उशतीर्वर्हिरेदं न्यध्वरे असदन्देवयंतीः ।

अध्वर्यवः सुनुतेन्द्राय सोममभूदु वः सुशका देवयज्या ॥ १५ ॥

आ । अगमन् । आपः । उशतीः । बर्हिः । आ । इदं । नि । अध्वरे । असदन् । देवऽयंतीः ।
अध्वर्यवः । सुनुत । इन्द्राय । सोमं । अभूत् । ऊं इति । वः । सुऽशका । देवऽयज्या ॥ १५ ॥

आपो वसतीवर्येकधनाख्या इदमीदृशं बर्हिर्वेदिस्तरणमुशतीरुशत्यः कामय-
माना अगमन् । आगच्छन् । अस्मद्यज्ञं प्रत्या आगत्य चाध्वरेऽस्मदीये यज्ञे
देवयंतीर्देवान्कामयमानाः । तर्पयितुमिच्छन्त्य इत्यर्थः । न्यसदन् । न्यसीदन् ।
एतज्ज्ञात्वा हे अध्वर्यवो यूयमिन्द्रायेंद्रार्थं सोमं सुनुत । अभिपुणुत । इदानीमपां
प्रसादाद्यो युष्माकं देवयज्या देवानिन्द्रादीनुद्दिश्य क्रियमाणा यागक्रिया सुशका
सुषु कर्तुं शक्याभूदु । आसीदेव ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे पङ्क्तिशो वर्गः ॥

आ न इत्येकादशर्चं द्वितीयं सूक्तं कवपस्यापं चिष्टुभं विश्वदेवं । अनुक्रांतं च ।
आ न एकादश विश्वदेवमिति । गतः सूक्तविनियोगः । एकादशिनस्य विश्वदेवस्य
पञ्चीः पुरोडाशस्या न इत्येषानुवाक्या । सूचितं च । विश्वे अद्य मरुतो विश्व
ऊत्या नो देवानामुप चेतु शंसः । आ० ३.७.१ इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

आ नो देवानामुप चेतु शंसो विश्वेभिस्त्वरिर्वसंसे यजचः ।

तेभिर्वयं सुपत्तायो भवेम तरतो विश्वा दुरिता स्याम ॥ १ ॥

आ । नः । दे॒वानां । उ॒प । वे॒तु । शंसः । वि॒श्वेभिः । तुरैः । अ॒वसे । य॒जत्रः ।

तेभिः । व॒यं । सु॒ऽस॒खायः । भ॒वे॒म । तर॑तः । वि॒श्वा । दुः॒ऽइ॒ता । स्या॒म ॥ १ ॥

दे॒वानां स्तो॒तॄणां नो॒ऽस्माकं शंसः स्तो॒तॄण्यो य॒जत्री य॒ष्टव्य॒ एवंभू॒त इन्द्र॑स्तुरैस्त्व-
रणशीलैर्विश्वेभिः सर्वैर्मरुद्भिः सहावसेऽसद्यज्ञरक्षणार्थमोप वेतु । उपागच्छतु ।
वयमपि तेभिस्तैः सह सुसखायः शोभनसखायो भवेम । स्याम । किंच । विश्वा
दुरिता विश्वानि दुरितानि पापानि तरंतः स्याम ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

परि॑ चिन्म॒तो द्र॒विणं॑ म॒मन्या॒हतस्य॑ प॒था नम॒सा वि॒वासे॒त् ।

उ॒त स्वे॒न ऋ॒तुना॑ सं व॒देत् श्रेयांसं॑ द॒क्षं म॒नसा॑ जगृ॒भ्यात् ॥ २ ॥

परि॑ । चि॒त् । म॒तः । द्र॒विणं॑ । म॒मन्या॒त् । च॒तस्य॑ । प॒था । नम॑सा । आ । वि॒वा॒से॒त् ।

उ॒त । स्वे॒न । ऋ॒तुना॑ । सं । व॒देत् । श्रेयांसं॑ । द॒क्षं । म॒नसा॑ । ज॒गृ॒भ्यात् ॥ २ ॥

म॒तो म॒नुष्यो॑ य॒जमानः॑ परि॑ चि॒त्सर्वतो॑ द्र॒विणं॑ वि॒श्वेषां॑ दे॒वानां॑ या॒गार्थं॑ ध॒नं
म॒मन्या॒त् । म॒न्यतिः॑ का॒न्तिक॑र्मा । का॒मये॒त् ल॒ब्धुमि॒च्छेत् । ध॒नं ल॒ब्ध्वा च॑र्त॒स्य
य॒ज्ञस्य॑ प॒था मा॒र्गेण॑ नम॒सा ह॒विरा॒ख्येना॒न्नेना॑ वि॒वासे॒त् । परि॑चरेत् । उ॒तापि॑
च स्वे॒नात्मी॒येन॑ ऋ॒तुना॑ प्र॒ज्ञाने॒न । म॒नसे॒त्यर्थः॑ । सं व॒देत् । संवा॒दोऽच॑ समा॒
ध्या॒नमु॒च्यते । ह॒विर्गृ॑ही॒त्वा वष॑ट्करिष्यन्विश्वान्दे॒वान्म॒नसा॑ ध्या॒येदित्यर्थः॑ । वि॒श्वेषां॑
दे॒वानां॑ या॒गान॑तरं च तत्प्रसादाच्छ्रेयांसमतिशयेन प्रशस्यमात्मानं दक्षं प्रवृद्धं
सर्वव्यापिनं मनसा ध्यानसाधनेनांतःकरणेन जगृभ्यात् । गृह्णीयात् ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अ॒धायि॑ धी॒तिर॑स॒सृप॑मंशास्ती॒र्थे न॑ द॒स्ममु॑प॒ यंत्यु॑र्माः ।

अ॒भ्या॒न॒श्म॒ सु॒वित॑स्य॒ श्रूषं॑ न॒वे॒दसो॑ अ॒मृता॑नाम॒भूम ॥ ३ ॥

अ॒धायि॑ । धी॒तिः । अ॒संसृ॑पं । अंशाः । ती॒र्थे । न । द॒स्मं । उ॒प॑ । यं॒ति॒ । ऊ॒र्माः ।

अ॒भि । अ॒ना॒श्म॒ । सु॒वित॑स्य॒ । श्रूषं॑ । न॒वे॒दसः॑ । अ॒मृता॑नां । अ॒भूम॑ ॥ ३ ॥

धी॒तिर्दे॒वया॒गक्रि॒याधा॒यि । नि॒हिता॑ स्या॒पिता॑ । अ॒स्माभिः॑ प्र॒वर्ति॑तेत्यर्थः ।
तदन्तरमूमा अ॒वितार॑स्तर्पयितारोऽंशा अ॒स्माभिर्दे॒वा ह॒विर्भा॒गा द॒स्मं दर्श॑नीयं
शत्रूणामुपक्षपयितारं वाससृपमसमानसृष्टिं । उ॒त्कृ॒ष्टज॒न्मान॑मित्यर्थः । एवंभूतं

देवसंघमुप यंति । उपगच्छंति । तत्र दृष्टान्तः । तीर्थे न यथा गंगादितीर्थे तर्पणमुखे
 विसृष्टा अपामंशा देवसंघमुपगच्छंति तद्वत् । तदनंतरं वयं सुवितस्य सु इतस्य
 सुष्ठु प्राप्तस्य स्वर्गादिकस्य श्रूषं सुखमभ्यानश्म । अभिप्राप्नुवाम । किंच । वयम-
 मृतानां 'देवानां नवेदसः । न वेदेत्येतस्मिन्नर्थे नवेदः शब्दो न भ्राएनपान्नवेदा
 इति निपातितः । न न वेत्तारो वेत्तार एव । स्वरूपतो ज्ञातार एवेत्यर्थः ।
 अभूम । भवेमेत्याशास्महे ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

नित्यंश्चाकन्यात्स्वपंतिर्दमूना यस्मा उ देवः सविता जजानं ।

भगो वा गोभिरर्यमेमनज्यात्सो अस्मै चारुं हृदयदुत् स्यात् ॥४॥

नित्यं । चाकन्यात् । स्वपंतिः । दमूनाः । यस्मै । ऊं इति । देवः । सविता । जजानं ।

भगः । वा । गोभिः । अर्यमा । इ । अनज्यात् । सः । अस्मै । चारुः । हृदयत् । उत । स्यात् ॥४॥

नित्यः कल्पावस्थायी प्रजापतिश्चाकन्यात् तस्मै दृष्टादृष्टफलं दातुं कामयतां ।
 कीदृशः । स्वपतिः । स्वीयानां प्रजानां स्वामी धनपतिर्वा दमूना दानमनाः ।
 कस्मै कामयतामिति उच्यते । उ उतापि च यस्मै यजमानाय मह्यं सविता
 सर्वस्य प्रेरको देवो जजान जनितवान् दृष्टादृष्टफलं दत्तवानित्यर्थः । वाशब्दः
 समुच्चये । तथा भगो देवश्च गोभिरस्मदीयाभिः स्तुतिरूपाभिर्वाग्भिरर्यमा देवश्चे-
 मीदृग्भूतं दृष्टादृष्टफलमनज्यात् । व्यक्तीकुर्यात् । दद्यादित्यर्थः । उतापि च स्यात्
 अन्योऽपि यो देवगणोऽस्ति चारु रमणीयः सोऽपि देवगणोऽस्मै यजमानाय
 मह्यं हृदयत् । दृष्टादृष्टफलं दातुं कामयतामित्येतदाशास्महे ॥

॥ अथ पंचमी ॥

इयं सा भूया उपसामिव द्या यद्य द्युमंतः शर्वसा समार्यन् ।

अस्य स्तुतिं जरितुर्भिर्दमाणा आ नः शग्मास उप यंतु वाजाः ॥५॥

इयं सा । भूयाः । उपसांऽइव । द्याः । यत् । हु । द्युऽमंतः । शर्वसा । संऽआर्यन् ।

अस्य । स्तुतिं । जरितुः । भिर्दमाणाः । आ । नः । शग्मासः । उप । यंतु । वाजाः ॥५॥

द्युमंतः । द्युगण्डोऽन्नवाची शब्दवाची वा । अन्नयंतः स्तुतिमंतः कीर्तिमंतो
 वेत्यर्थः । एयंभूता देवाः शर्वसा वलेन यद्यामसदीयां स्तुतिं प्रति समायन्

समागच्छन् संप्राप्ताः सेयं स्तुतिर्देवानां प्राप्या भूयाः । भूयात् । भवतु । उषसामिव
 द्याः । यथा पृथिव्युषसां व्याप्ता सर्वेषां प्राप्या भवति तद्वत् । किंच । जरितुः स्तोतुरस्य
 मम स्तुतिं भिक्षमाणा याचमानाः शग्मासः । शग्ममिति सुखनाम । सुखाः
 सुखकरा वाजाः सुधन्वनः पुवास्त्रयोऽप्यभुर्विभा वाज इत्येते नोऽस्मानाभि-
 सुख्येनोप यंतु । उपगच्छंतु ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे सप्तविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अस्येदेषा सुमतिः पप्रथानाभवत्पूर्व्या भूमना गौः ।

अस्य सनीळा असुरस्य योनौ समान आ भरणे विभ्रमाणाः ॥६॥

अस्य । इत् । एषा । सुऽमतिः । पप्रथाना । अभवत् । पूर्व्या । भूमना । गौः ।

अस्य । सऽनीळाः । असुरस्य । योनौ । समाने । आ । भरणे । विभ्रमाणाः ॥६॥

इदिदानीमस्य देवगणसंबन्धिन्येषा सुमतिः सुष्टु स्तुतिः पप्रथानाभवत् । वि-
 स्तीर्यमाणाभूत् । अस्माभिः क्रियमाणेत्यर्थः । कीदृशी । पूर्व्या पूर्वकालीना भूमना
 भूमना बहुत्वेन युक्तेति शेषः । सर्वदेवसंबन्धित्वाद्भृशं जातेत्यर्थः । गौर्देवान्प्रतिगंवी ।
 एतज्ज्ञात्वा सर्वे देवा असुरस्य प्रजारूपबलवतोऽस्य मम संबन्धिनि समाने
 सर्वदेवसाधारणे भरणे सर्वेषां देवानां पुष्टिकरे योनौ यज्ञाख्ये स्थाने सनीळाः
 समानस्थाना विभ्रमाणा अस्मदर्थं दृष्टादृष्टफलं धारयंत आ गच्छंत्विति शेषः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

किं स्विद्वनं क उ स वृक्ष आस यतो द्यावापृथिवी निष्टतद्युः ।

संतस्थाने अजरं इतर्जती अहानि पूर्वीरूपसो जरंत ॥७॥

किं । स्वित् । वनं । कः । ऊं इति । सः । वृक्षः । आस । यतः । द्यावापृथिवी इति ।

निःऽततद्युः ।

संतस्थाने इति संऽतस्थाने । अजरे इति । इतर्जती इतीतऽर्जती । अहानि ।

पूर्वीः । उपसः । जरंत ॥७॥

यतो यस्माद्दृष्टाद्द्यावापृथिवी द्यावापृथिवी निष्टतद्युर्देवा निःशेषेण कृतवन्तः
 स तादृशी वृक्षः क उ आस । कीदृग्वा वभूव । तदुत्पादकं वनमरणं किं स्वित् ।

संतस्थाने सम्यक् तिष्ठन्त्यावजरे जरावर्जिते इतज्जती इत एतेभ्यो देवेभ्यो रक्षणं
ययोस्ते । किंच । अहानि सर्वाणि दिनानि पूर्वीर्वह्नीरुवसश्च देवा निष्टतद्युः ।
एवंभूतान्देवाञ्जरंत । स्तोतारः स्तुवंति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

नैतावदेना परो अन्यदस्त्युक्षा स द्यावापृथिवी विभर्ति ।

त्वचं पवित्रं कृणुत स्वधावान्यदो सूर्यं न हरितो वहति ॥८॥

न। एतावत्। एना। परः। अन्यत्। अस्ति। उक्षा। सः। द्यावापृथिवी इति। विभर्ति।

त्वचं। पवित्रं। कृणुत। स्वधाऽवान्। यत्। इ। सूर्यं। न। हरितः। वहति ॥८॥

द्यावापृथिव्योर्निर्माणरूपमेतावदेवजातं सामर्थ्येन युक्तमिति न । अपि तेनै-
तेभ्यो देवेभ्यः पर उक्तृष्टोऽन्यदन्यो हिरण्यगर्भोऽस्ति । उक्षा सेक्ता प्रजानां
सष्टेत्यर्थः । हिरण्यगर्भः परमसूक्ष्मो वायुरूपो लिंगात्मापः प्रविश्य द्यावापृथिवी
द्यावापृथिव्यौ विभर्ति । धारयति । किंच । स्वधावान्वलवानन्नवान्वा स हिरण्य-
गर्भः पवित्रं पवित्रमयं त्वचमात्मीयं शरीरं दीप्तिं मंत्रं वा कृणुत । करोति । क्तेति
उच्यते । यद्यदेमिमां त्वचं हरितोऽश्वाः सूर्यं न वहति । न प्रापयंति तदेति । सृष्टेः
प्रागित्यर्थः ॥

॥ अथ नवमी ॥

स्तेगो न द्यामत्येति पृथ्वी मिहं न वातो वि हं वाति भूमं ।

मिषो यत्र वरुणो अज्यमानोऽमिर्वने न व्यसृष्ट शोकं ॥९॥

स्तेगः । न । द्यां । अति । एति । पृथ्वी । मिहं । न । वातः । वि । ह । वाति । भूमं ।

मिषः । यत्र । वरुणः । अज्यमानः । अमिः । वने । न । वि । व्यसृष्ट । शोकं ॥९॥

स्तेगः । स्त्वै ष्टै शब्दसंघातयोः । रश्मिसंघान्यादित्यः पृथ्वी विस्तीर्णा द्यां भूमिं
तेजसा नात्येति । नातिगच्छति । मयादया तिष्ठतीत्येवमादित्यः स्तूयते । वातो
वायुरपि खलु भूम भूमिं मिहं वृष्टिं न वि वाति । समर्थोऽपि सन् विविधं न
गमयति । भूमिं प्रति सायशेषमेव चर्पयतीति वातः स्तूयते । यत्र यस्मिन्प्रजापतो
मिषो देवोऽज्यमानो व्यज्यमानो व्यक्तीभवन् । उत्पाद्यमान इत्यर्थः । शोकं
स्वीयां दीप्तिं व्यसृष्ट विमृजति सर्वतो विदिपति तथा वरुणश्च व्यक्तीभवन्स्व-

दीप्तिं विक्षिपति । तत्र दृष्टान्तः । अग्निर्देवो वने न यथा वृक्षसंघाते स्वदीप्तिं सर्वतो विसृजति तद्वत् । तादृशं प्रजापतिं स्तौमीति शेषः ॥

॥ अथ दशमी ॥

स्त्ररीर्यसूतं सद्यो अज्यमाना व्यथिरव्यथीः कृणुत स्वगोपा ।

पुत्रो यत्पूर्वः पित्रोर्जनिष्ट शम्यां गौर्जगार यद्दं पृच्छान् ॥१०॥

स्त्रीः । यत् । सूतं । सद्यः । अज्यमाना । व्यथिः । अव्यथीः । कृणुत । स्वऽगोपा ।

पुत्रः । यत् । पूर्वः । पित्रोः । जनिष्ट । शम्यां । गौः । जगार । यत् । ह । पृच्छान् ॥१०॥

अरण्योः कारणभूतां शमीं गोत्वेन रूपयति । स्त्रीनिर्वृत्तप्रसवा गौः सद्यः शीघ्रमज्यमाना निपिच्यमानरेतस्का सती यद्यदा सूत वत्सं प्रसूते तदा व्यथिर्दुःखानां वाधयित्री स्वगोपा स्वायत्तगोभृका स्वभूतरक्षणा वा सती सा गौरव्यथीर्यथारहिताः प्रजाः कृणुत । करोति । यदा शमी पुत्रस्थानीयमश्वत्थं प्रसूते तदानीमरण्याहरणाय तादृशमश्वत्थमन्विष्यतामृत्विजामश्वत्थस्य जनयित्री शमी सुखहेतुर्भवतीत्यर्थः । शमीगर्भादश्वत्थादरणी आहर्तव्ये । श्रूयते हि । शमी-गर्भादग्निं मन्थंतीति । अपि च । पूर्वः पुरातनः पुत्रः । पुत्रान्नो नरंकाचता । यद्वा । पुत्रस्थानीयोऽग्निः पित्रोर्जनयित्रीररण्योः सकाशाद्यद्यदा जनिष्ट मघनेन प्रादुर्भवति तदानीं गौः पृथिवी तयोररण्योर्मातृभूतां शम्यामश्वत्थगर्भां तां शमीं । सुपां सुलुगिति सुपो द्वादशः । जगार । उज्जिरति । यद्दं यां खलु शमीं पृच्छान् ऋत्विजः पृच्छन्ति । वीप्सन्ति । गवेषयन्ति ॥

॥ अथैकादशी ॥

उत कर्ष्वं नृषदः पुत्रमाहुस्त श्यावो धनमादत्त वाजी ।

प्र कृष्णाय रुशंदपिन्वतोर्धर्चुतमत्र नकिरस्मा अपीपेत् ॥११॥

उत । कर्ष्वं । नृऽसदः । पुत्रं । आहुः । उत । श्यावः । धर्नं । आ । अदत्तं । वाजी ।

प्र । कृष्णाय । रुशन्तं । अपिन्वतं । ऊर्ध्वं । ऋत्विजं । अर्चं । नकिः । अस्मै । अपीपेत् ॥११॥

उतापि च कर्ष्वमृषिं नृषदः पुत्रमाहुः । वेदवादिनो वदन्ति । उतापि च वाजी हविल्लक्षणां नवान्कखः श्यावः श्यामवर्णः सन् अस्मादग्नेः सकाशाद्धनमादत्त । अगृह्णात् । कृष्णाय श्यामवर्णाय नार्धदाय कर्ष्वायग्रेहृथा रुशद्रोचमानरूपं

प्रापिन्वत् । प्रासिंचत् । अचेत्थमग्निथ्यतिरिक्तः कश्चिदपि देवोऽस्मै कृत्वायतं यज्ञं
नक्तिरपीपेत् । नावर्धयत् । युवं श्यावाय रुशतीमदत्तं । ऋग्वे० १. १११. ६. इत्युक्तं ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमेऽष्टाविंशो वर्गः ॥

प्र सु ग्मंतेति नवर्चे तृतीयं सूक्तं । आदितः पंच जगत्यः । अथ चतसस्त्रिष्टुभः ।
पूर्ववदृषिदेवते । तथा चानुक्रांतं । प्र सु ग्मंता नव पंचाद्या जगत्य इति ।
गती विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र सु ग्मंता धियसानस्य सक्षणि वरेभिर्वराँ अग्नि षु प्रसीदतः ।

अस्माकमिंद्र उभयं जुजोषति यत्सोम्यस्यांधसो वुवोधति ॥ १ ॥

प्र। सु। ग्मंता। धियसानस्य। सक्षणि। वरेभिः। वरान्। अग्नि। सु। प्रऽसीदतः।

अस्माकं। इंद्रः। उभयं। जुजोषति। यत्। सोम्यस्यं। अंधसः। वुवोधति ॥ १ ॥

इंद्रः स्वभूतौ हरी धियसानस्येंद्रागमनं चिंतयतो यजमानस्य मम संबन्धिनि
सक्षणि सेवायां सहस्रणेक सेव्ये यज्ञे निमित्ते ग्मंतागच्छंतौ सु सुष्टु प्रेरयति । ततः
स इंद्रो वरेभिर्वरणीयैर्मार्गैः प्रसीदतो हविरासादवतो यजमानस्य वरानुकृष्टान्ह-
विर्विशेषान् स्तुतिविशेषांश्चाग्नि लक्षीकृत्य सु सुष्टुगच्छतु । इंद्र आगतः सन्
अस्माकं स्वभूतमुभयं हविश्च स्तुतिश्चेत्येतद्भयं जुजोषति । सेवतां । भक्षयतु शृणोतु
चेत्यर्थः । यद्यदा सोम्यस्य सोमसंपादिनो ममांधसः । अन्नरूपस्य सोमस्य रसमिति
शेषः । वुवोधति बुध्यते । जिह्वया विजानाति । सोमं पिबतीत्यर्थः । तदा जुजो-
षतीति पूर्वण संबन्धः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

वींद्र यासि दिव्यानि रोचना वि पार्थिवानि रजसा पुरुष्टुत ।

ये त्वा वहँति मुहुंरध्वराँ उप ते सु वन्वंतु वग्वनाँ अराधसः ॥ २ ॥

वि। इंद्र। यासि। दिव्यानि। रोचना। वि। पार्थिवानि। रजसा। पुरुऽस्तुत।

ये। त्वा। वहँति। मुहुंः। अध्वरान्। उप। ते। सु। वन्वंतु। वग्वनान्। अराधसः ॥ २ ॥

हे इंद्र दिव्यानि दिवि भवानि रोचना रोचनानि दीप्तिस्वभावकानि ज्यो-
तीपि । यदा । दिव्याङ्गीकान्वि यासि । व्याप्नोषि । हे पुरुष्टुत बहुभिः स्तुतेंद्र

पार्थिवानि पृथिव्यां भवानि रजसात्मीयेन ज्योतिषा विद्युलक्षणेन । यद्वा रजः-
शब्दाज्जस आकारः । पार्थिवाँल्लोकान्याप्नोषि । ये त्वदीया अश्वा मुहुः पुनः
पुनरध्वरानस्मदीयान्यज्ञान्प्रति त्वा त्वामुप वहन्ति समीपे प्रापयन्ति तेऽश्वा वग्-
नान् वचनेन स्तुत्या संभक्तृन् अराधसो धनरहितानस्मान् सु सुषु वन्तु ।
धनप्रदानार्थं संभजन्तां ॥

॥ अथ तृतीया ॥

तदिन्मे छंत्सद्दुपुषो वपुष्टरं पुत्रो यज्जानं पिचोरधीर्यति ।

जाया पतिं वहति वमुना सुमत्पुंस इन्द्रो वहतुः परिष्कृतः ॥३॥

तत् । इत् । मे । छंत्सत् । वपुषः । वपुःऽतरं । पुत्रः । यत् । जानं । पिचोः । अधिऽइर्यति ।

जाया । पतिं । वहति । वमुना । सुऽमत् । पुंसः । इत् । भद्रः । वहतुः । परिऽकृतः ॥३॥

वपुषः । वपू रूपं । तद्वाँल्लक्ष्यते । वपुष्मतोऽपि वपुष्टरं रूपवत्तरमत्यंतं सुरूपं
तद्यज्ञकर्म मे मह्यं छंत्सत् । इंद्रः कामयतां । यद्यदा पुत्रो जानं जन्मात्मन उत्पत्तिं
पिचोर्मातापिचोः सकाशादधीयति संकीर्तनद्वारेणाधिगच्छति । सुव्रह्मसायणाह्वान-
कालेऽमुकशर्मणः पुत्रो यजत इत्यात्मनो जन्म संकीर्तयति । यद्वा । यज्जनना-
दागतं धनं पिचोः सकाशात्पुत्रोऽधिगच्छति तदेव मह्यमिच्छतु । जाया पत्नी
पतिं यजमानं सुमत्कल्याणेन वमुना वायूपेण शब्देन वहति । आत्मसमीपं
प्रापयति । भद्रो भजनीयः परिष्कृतः सुसंस्कृतः पुंस इत् । पत्युरेवेत्यर्थः । वह-
तुर्जायायै प्रदातव्यः । तदुक्तं । सुभद्रमर्थं भोजनं विभर्षिं । ऋग्वे० ८. १. ३४. । इति ।
यद्वा पुंसोऽतिशूरस्वेंद्रस्यार्थाय भद्रो भजनीयो वहतुर्वहनशीलो देवान्प्रति स
सोमः परिष्कृतः संस्कृतो भवति । तदेन्द्रः कामयतामित्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

तदित्सधस्यमभि चारुं दीधय गावो यच्छासन्वहतुं न धेनवः ।

माता यन्मंतुर्यूथस्य पूर्याभि वाणस्य सप्रधातुरिज्जनः ॥४॥

तत् । इत् । सधऽस्यं । अभि । चारुं । दीधय । गावः । यत् । शासन् । वहतुं । न । धेनवः ।

माता । यत् । मंतुः । यूथस्यं । पूर्यां । अभि । वाणस्यं । सप्रधातुः । इत् । जनः ॥४॥

तदित् तदेव सधस्यं । सह तिष्ठत्यचेति सधस्यं स्थानं यज्ञाख्यं चारु शोभनमभि

दीपय । हे इंद्राभितो दीपस्व । यद्यदा गावः स्तुतिलक्षणा वाच इंद्र आगच्छ हरिव आगच्छेत्येवमाद्याः शासन् अस्मद्यज्ञं प्रति त्वदागमनमाशासते । तत्र दृष्टांतः । वहतुं न धेनवः । यथा धेनवो नवप्रसूता गावः प्रापणसाधनं गृहमाशासते तद्वत् । यत आगत्यप्रकाशस्ततोऽत्र कारणमाह । यद्यस्मान्मंतुः । मन्यति-रर्चतिकर्मा । अर्चकस्य मम स्वभूता माता देवतागुणानां निष्पादयित्री स्तुतिर्यथस्य यपृस्तोतृगणस्य पूर्वा प्रथमभाविनी खलु । यस्माच्च सप्रधातुः । धार्यते क्रियते कर्माण्येषिति धातवच्छंदांस्यूतवो वा । सप्रच्छंदस्कः सप्रर्तुकः सप्रहोचात्मकी व्रायं जनो वाणस्य स्तुतिशब्दस्याभि कर्ता खलु । तस्माच्छ्रीप्रमागच्छेति भावः । यद्वा । यत्कल्याणं तदेव स्थानमस्माकमभि धारय । प्रयच्छ । यस्मिन्स्थाने धेनवः पयःप्रदानेन प्रीणयिष्यो गावो वहतुं । उद्यते पुरुषोऽनेनेति वहतुरन्नं । पयोघृताद्यनुशासति । न संप्रत्यर्थं । इदानीं प्रयच्छंति । तथा यस्मिन्मंतुर्मंतव्या पूजनीया पुवसमूहस्य माताभि गच्छति वाणस्य वाद्यस्य सप्रधातुर्निष्पादादिसप्रस्वरोपेतो जनोऽभिगच्छति तद्वत्तद्गुणोपेतं प्रयच्छेति भावः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

प्र वोऽच्छा रिरिचे देवयुप्पदमेकौ रुद्रेभिर्योति तुर्वणिः ।

जरा वा येषुमृतेषु दावने परि व जमेभ्यः सिंचता मधु ॥५॥

प्र। वः। अच्छं। रिरिचे। देवऽयुः। पदं। एकः। रुद्रेभिः। याति। तुर्वणिः।

जरा। वा। येषु। अमृतेषु। दावने। परि। वः। जमेभ्यः। सिंचता। मधु ॥५॥

हे यजमाना देवयुर्देवान्कामयमानो होता वो युष्माकं पदमच्छ स्थानं प्रति प्र रिरिचे । प्ररिक्तोऽभूत् । अथ होतृभ्यः सकाशादेको मुख्य इंद्रो रुद्रेभी रुद्रपुत्रैर्मरुद्भिः सह तुर्वणिः क्षिप्रगामी सन्वाति । गच्छति युष्मदीयं यज्ञं । जरा वा । वाशब्दोऽप्यर्थः । स्तुतिरपि येषुमृतेषु मरणधर्मरहितेषु देवेषु दावने धनप्रदानाय समर्था भवति । तस्माद्यो यूयं । द्वांदसो वसादेशः । जमेभ्यो रद्यितृभ्यो देवेभ्यो मधु मदकरं सोममग्निः परि पिंचत ॥

॥ इति सप्रमस्य सप्रम एकीनचिंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

निधीयमानमपगूळ्हमप्सु प्र मे देवानां व्रतपा उवाच ।

इंद्रो विद्वाँ अनु हि त्वा चचक्ष तेनाहमग्ने अनुशिष्ट आगाँ ॥६॥

निऽधीयमानं । अपऽगूळ्हं । अपऽसु । प्र । मे । देवानां । व्रतऽपाः । उवाच ।

इंद्रः । विद्वान् । अनु । हि । त्वा । चचक्ष । तेन । अहं । अग्ने । अनुऽशिष्टः । आ । अगाँ ॥६॥

कुरुप्रवणस्य यज्ञे निधीयमानोऽग्निरभिधीयते । निधीयमानमध्वर्युणाहवनीयेऽग्नावप्सु मातृभूतास्वपगूळ्हमंतर्हितं देवानां व्रतपाः कर्मणो रक्षक इंद्रो मे मह्यं प्रोवाच । प्रावादीत् । हे अग्ने विद्वान् जानान इंद्रः स्वाधिकारमस्मन्नक्ततां वा त्वा त्वामनु हि चचक्ष । अनुगतः पश्चाद्दर्श । तेनेद्रेणानुशिष्टोऽहमनेन पथा त्वया स्वर्गो गंतव्य इत्येवमुपदिष्टः सन् आगाँ । आभिमुख्येन स्वर्गं गच्छेयं ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अक्षेचवित्क्षेचविद् ह्यप्राद् स प्रैति क्षेचविदानुशिष्टः ।

एतद्वै भद्रमनुशासनस्योत स्तुतिं विंदत्यंजसीनां ॥७॥

अक्षेचऽवित् । क्षेचऽविद् । हि । अप्राद् । सः । प्र । एति । क्षेचऽविदा । अनुऽशिष्टः ।

एतत् । वै । भद्रं । अनुऽशासनस्य । उत । स्तुतिं । विंदति । अंजसीनां ॥७॥

सेयमनुशासनस्तुतिः प्रासंगिकी । अक्षेचवित् । क्षि निवासगत्योः । क्षीयते गम्यतेऽनेनेति क्षेचं पंथाः । पंथानमजानन् पुरुषः क्षेचविदं क्षेचज्ञं पुरुषमप्राद् । पृष्टवान् । स क्षेचविदा पथिज्ञेन तेनानुशिष्टः प्रदर्शितमार्गः सन् प्रैति । स्वाभिलपितं देशं गच्छति । अनुशासनस्य मार्गोपदेशरूपस्यैतद्वा एतत्खलु भद्रं भजनीयं कल्याणकरं । किं तत् । उतापि चांजसीनामृजुना मार्गेण गंतव्यानामपां स्तुतिं मार्गं पिपासितः सन् विंदति । लभते । यद्वा । अंजसीनामिति स्तुतेर्विशेषणं । अजुमकुटिलमप्रयासेन गंतव्यं मार्गं लभते खलु ॥

॥ अथाष्टमी ॥

अद्येदु प्राणीदर्ममन्त्रिमाहापीवृतो अधयन्मातृरूपः ।

एमेनमाप जरिमा युवानमहेऽन्वसुः सुमन्तां बभूव ॥८॥

अद्य। इत्। ऊं इति। प्र। आनीत्। अममन्। इमा। अहा। अपिऽवृतः। अधयत्।
मातुः। ऊधः।

आ। ईं। एनं। आप। जरिमा। युवानं। अहेळन्। वसुः। सुऽमनाः। वभूव॥८॥

अयमग्निरद्येदद्यैवास्मिन्दिने प्राणीत्। मथनेन चेष्टितोऽभवत्। षस प्राणने।
अन चेति धातुः। तदानीमेवेमेमान्यहाहानि सौमिकान्यममन्। नेतुममन्यत।
मन ज्ञाने। व्यत्ययेन घुः। तिङ् उत्तरत्वादिनिघातः। अपि चापीवृतस्तेजोभिः
परिवृतः सन् मातुः पृथिव्या ऊधः सारभूतं सोमादिकं हविरधयत्। पिबति।
तथा युवानं नित्यतरुणं देवानां हविषा मिश्रयंतं वेनमग्निं जरिमा। जरतिः
स्तुतिकर्मा। तस्मादौणादिक इमनिच्। स्तोतृभिः क्रियमाणा स्तुतिराप।
आभिमुख्येन व्याप्नोति। ईमिति पूरणः। ततोऽहेळन् अक्रुध्यन् स्तोतृन्प्रति
वसुर्वासयिता सर्वेषां धनदानेनाच्छादयिता तेजोभिः शत्रूणां वा वसुमान्वाग्निः
सुमनाः शोभनमनस्को वभूव॥

॥ अथ नवमी ॥

एतानि भद्रा कलश क्रियाम् कुरुश्रवण ददतो मघानि।

दान इद्यो मघवानः सो अस्वयं च सोमो हृदि यं विभर्मि॥९॥

एतानि। भद्रा। कलश। क्रियाम्। कुरुऽश्रवण। ददतः। मघानि।

दानः। इत्। वः। मघऽवानः। सः। अस्तु। अयं। च। सोमः। हृदि। यं। विभर्मि॥९॥

हे कलश सर्वकलापरिपूर्ण। यद्वा लुप्तमत्वर्षीयः। द्वीणकलशवन् हे कुरु-
श्रवण। कुरव ऋत्विजः। तेषां स्वभूतानां स्तुतीनां श्रोतर्हे इन्द्र मघानि धनानि
स्तोतृभ्यो यष्टृभ्यश्च ददतः प्रयच्छतस्तवेन्द्रस्वार्थमेतानि भद्रा भजनीयानि हवीषि
स्तोत्राणि च क्रियाम। विधेयास्म। करोतेराशीर्लिङि रिङ् शयग्लिंस्त्विति
रिङादेशः। अथ स्तोतृन्प्रत्याह। हे मघवानो महनीयस्तीचरूपधनवंतो वी
युष्मार्कं स इन्द्रो दान इत्। धनादेदीतिवास्तु। भवतु। अयं च यज्ञे स्थितः
सोमो दातास्तु हृदय आत्मीये यं पीतं सोमं विभर्मि। धारयामि॥ 'दुभृञ्
धारणपोषणयोः। जीहोत्यादिकः। भृजामिदित्यभ्यासस्येत्वं। यद्योगादिनिघातः॥
यद्वा। हे कलशकुलजात हे कुरुश्रवणेतन्वामक वसदस्योः पुत्र राजन् ऋत्विग्भ्यो
धनानि प्रयच्छतस्तवार्थं वयं कर्माणि क्रियाम। मघवानः कुरुश्रवणाः। पूजायां

बहुवचनपदं । यागकर्म कुर्वाणस्य तवेदो दाता भवतु । अयं सोमश्च धनानि प्रयच्छतु ॥

॥ इति सप्तमस्य सप्तमे त्रिंशो वर्गः ॥

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निवारयन् ।

पुमर्थाश्चतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

इति श्रीमद्राजाधिराजपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवर्तकश्रीवीरबुद्धभूपालसाम्राज्यधुरंधरेण सायणाचार्येण विरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे ऋक्संहिताभाष्ये सप्तमाष्टके सप्तमोऽध्यायः ॥

यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।

निर्ममे तमहं वंदे विद्यातीर्थमहेश्वरं ॥

अथाष्टमोऽध्याय आरभ्यते । तत्र प्र मेति नवचं चतुर्थं सूक्तं । ऐलूपस्य कवपस्यार्थं । आद्या त्रिष्टुप् सा च वैश्वदेवी । द्वितीयातृतीये बृहतीसतोबृहत्या-वेद्वी । पराः षड्गायत्र्यः । कुरुश्रवणमावृणीति द्वाभ्यां चसदस्युपुचस्य कुरुश्रवण-नाम्नो राज्ञो दानं तुष्टाव । अतस्तद्देवताके । अथ यस्य प्रस्वादस इत्यादिभिश्चत-सृभिर्मिचान्तिथिनाम्नि राज्ञि परलोकं गते शोकाभिभूतं तस्य पुत्रमुपमश्रवीनामानं कवप ऋषिः स्नेहवशादभिगत्य विगतशोकमकरोत् । अतस्तासां तद्देवतात्वं । तथा चानुक्रांतं । प्र माद्या वैश्वदेव्यैन्द्रः प्रगाथः परा गायत्र्यो द्वे कुरुश्रवणस्य चास-दस्यवस्य दानस्तुतिः । पराभिर्भृते मिचान्तिथौ राज्ञि तन्स्नेहादृषिरुपमश्रवसं पुत्रमस्य व्यशोकयदिति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

प्र. मां युयुजे प्रयुजो जनानां वहामि स्म पूषणमन्तरेण ।

विश्वे देवासो अथ मामरक्षन्तुःशासुरागादिति घोषं आसीत् ॥ १ ॥

प्र। मां। युयुजे। प्रऽयुजः। जनानां। वहामि। स्म। पूषणं। अन्तरेण।

विश्वेऽदेवासः। अथ। मां। अरक्षन्तुः। दुःशसुः। आ। अगात्। इति। घोषः। आसीत् ॥ १ ॥

जनानां यजमानानां प्रयुजः प्रयोक्तारो देवा मा मां कवघमृषिं प्र युयुजे ।
 कुरुश्रवणं प्रति युक्तवतः । अंतरेण मार्गं पूषणं देवमध्वनां पतिं सखायमहं
 वहामि स्स । ऊढवानस्स । तथा श्रूयते । ऐंद्राग्रमेकादशकपालं निर्वपेज्जन-
 तामेष्यन्नित्युपक्रम्य पौष्णं चरुमनुनिर्वपेत् । तै० सं० २. २. १. ४. । इति । अधाय
 मार्गं विश्वे देवा मां कवपमरक्षन् । रक्षितवतः । दुःशासुः केनापि दुःशास-
 नोऽयमृषिरागादागच्छतीति घोषः शब्दश्च मार्गं आसीत् । अभूत् ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

सं मां तपंत्यभितः सपत्नीरिव पर्शवः ।

नि वाधते अमतिर्नग्रता जसुर्वेर्न वेवीयते मतिः ॥२॥

सं । मा । तपंति । अभितः । सपत्नीःऽइव । पर्शवः ।

नि । वाधते । अमतिः । नग्रता । जसुः । वेः । न । वेवीयते । मतिः ॥२॥

मा मां देवताप्रसादरहितं कवघं पर्शवः पार्श्वस्थीन्यन्नाभावाद्दीर्घल्यात्कुशय-
 नाच्च सपत्नीरिव यथा सपत्न्यस्तद्वदभित उभयतः सं तपंति । दुःखयंतीत्यर्थः ।
 किंच । अमतिर्दारिद्र्यादागता दुर्मतिः सर्वार्थविषया सा मां नि वाधते । मां
 पीडयति । वस्त्राभावादागता नग्रता च मां नि वाधते । जसुरशनाभावादागत
 उपक्षयोऽपि मां नि वाधते । किंच । वेर्न यथा पक्षिणी मतिः शकुनिकव्याध-
 भयात्कंपयते तथा मे मतिः शोचोर्वेवीयते । भृशं कंपयते ॥

॥ अथ तृतीया ॥

मूपो न शिष्वा व्यदंति माथ्यः स्तोतारं ते शतक्रतो ।

सकृत्सु नो मघवन्निंद्र मृक्याथा पितेर्न नो भव ॥३॥

मूपः । न । शिष्वा । वि । व्यदंति । मा । आऽथ्यः । स्तोतारं । ते । शतक्रतो इति शतऽक्रतो ।

सकृत् । सु । नः । मघऽवन् । इंद्र । मृक्यम् । अर्ध । पिताऽइव । नः । भव ॥३॥

हे शतक्रतो बहुकर्मन् मघवन् धनवर्धेन्द्र ते तव स्तोतारं मा मां कवपमाथ्य
 आप्तो मूपो न यथा मूपिकाः शिष्वास्त्रातानि सूचाण्यध्रंति तथा व्यदंति ।
 विविधमर्दंति । तथा च यास्कः । संतर्पति मामभितः सपत्न्य इवेमाः पर्शवः
 फूपपर्शवो मूपिका श्वास्त्रातानि सूचाणि व्यदंति स्वांगाभिधानं वा स्याच्छि-

आनि च्यदंतीति संतपंति माध्यः कामाः । नि० ४. ६. । इति । तथा च सति नोऽस्मान्सकृत्सु मृळय । अभीष्टप्रदानेन सम्यक् सुखय । अधाय नोऽस्माकं पितेव यथा पिता तद्वद्रक्षिता भव ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

कुरुश्रवणमावृणु राजानं चासदस्यवं ।

मंहिष्ठं वाघतामृषिः ॥४॥

कुरुऽश्रवणं । अवृणु । राजानं । चासदस्यवं ।

मंहिष्ठं । वाघतां । ऋषिः ॥४॥

ऋषिरतीन्द्रियपदार्थद्रष्टा कवषोऽहं चासदस्यवं वसदस्योः पुत्रं मंहिष्ठं धनानामतिशयेन दातारं कुरुश्रवणं । कुरुव ऋत्विजः । तदीयानां स्तुतीनां श्रोतारं कुरुश्रवणं तन्नामकं राजानं वाघतामृत्विजामर्थायावृणु । धनानि प्रार्थये ॥

॥ अथ पंचमी ॥

यस्य मा हरितो रथे तिस्रो वहंति साधुया ।

स्तवै सहस्रदक्षिणे ॥५॥

यस्य मा हरितः । रथे । तिस्रः । वहंति । साधुऽया ।

स्तवै । सहस्रंऽदक्षिणे ॥५॥

यस्य कुरुश्रवणाख्यस्य राज्ञः स्वभूतास्त्रिस्रो हरितस्तयोऽश्वा रथे प्रस्थितं मा मां कवपं साधुया साधु वहंति कुरुश्रवणं राजानमहं सहस्रदक्षिणेऽस्मिन्यागे स्तवै । स्तौमि । प्रतिष्ठवाहिनं रथं परिगृह्यारिंराशास्त्रे ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे प्रथमो वर्गः ॥

ज्ञतः परं यस्येत्यादिकेन सूक्तशेषेण मित्रातिथौ राज्ञि मृते तत्पुत्रस्योपमश्रवसः समीपमागत्य कवपः स्नेहाञ्छोकं निवारयति ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

यस्य प्रस्वात्सो गिरं उपमश्रवसः पितुः ।

क्षेत्रं न रणमूचुषे ॥६॥

यस्य । प्रऽस्वादसः । गिरः । उपमऽश्रवसः । पितुः ।
 क्षेत्रं । न । रखं । ऊचुषे ॥ ६ ॥

हे राजन् उपमश्रवसस्तव पितुर्यस्य मित्रातिथेर्गिरो वाचः प्रस्वादसः प्रकर्षेण
 स्वादयिष्यः । तत्र दृष्टान्तः । ऊचुषे सेवमानाय दरिद्राय दानार्थं प्रकल्पितं रखं
 रमणीयं क्षेत्रं न यथा क्षेत्रं स्वादयितुं तद्वदित्यर्थः । उत्तरत्र संबंधः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अधि पुत्रोपमश्रवो नपान्मित्रातिथेरिहि ।

पितुष्टे अस्मि वंदिता ॥ ७ ॥

अधि । पुत्र । उपमऽश्रवः । नपात् । मित्रऽअतिथेः । इहि ।

पितुः । ते । अस्मि । वंदिता ॥ ७ ॥

हे पुत्रोपमश्रवो मित्रातिथेर्नपात्पुत्रस्त्वमधीहि । मत्समीपमागच्छ । ते तव
 पितुस्तस्य मित्रातिथेरहं वंदिता स्तोतास्मि । एतज्ज्ञात्वा शोकं मा कुरु । यद्देयं
 द्रव्यमस्ति तत्सर्वं मह्यं देहि ॥

॥ अथाष्टमी ॥

यदीशीयामृतां नामृतं वा मर्त्यानां ।

जीवेदिन्मघवा मम ॥ ८ ॥

यत् । ईशीय । अमृतांनां । उत । वा । मर्त्यांनां ।

जीवेत् । इत् । मघऽवा । मम ॥ ८ ॥

उतापि च यद्यद्यमृतानां देवानां मर्त्यानां मनुष्याणां वा मरणहेतूनामी-
 शीयाहमीश्वरः स्यां तर्हि मम कवपस्य याज्यो मघवा धनवान्मित्रातिथी राजा
 जीवेत् । प्राणान्धारयेत् । तथा च नाहं मरणहेतोरीश्वरस्तस्मादयं राजा मृत
 इत्यर्थः ॥

॥ अथ नवमी ॥

न देवानामर्तिं घृतं शृतात्मा च न जीवति ।

तथां युजा वि चावृते ॥ ९ ॥

न । दे॒वानां । अ॒ति । व्र॒तं । श॒तऽअ॒त्मा । च॒न । जी॒वति ।

तथा । यु॒जा । वि । व॒वृ॒ते ॥९॥

देवानां ब्रह्मादीनां व्रतं सयादालक्षणं कर्मात्यतिक्रम्य शतात्मा चन शतसं-
वत्सरः कश्चन जीवति । तथा युजा सहायादिना वि ववृते । विवर्तते । वियुक्तो
भवतीति ज्ञात्वा शोकं मा कुर्वित्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे द्वितीयो वर्गः ॥

प्रावेपा इति चतुर्दशर्चं पंचमं सूक्तमैलूपस्य कवपस्यार्पिं मूजवतः पुत्रस्या-
क्षाख्यस्य वा । सप्तमी जगती शिष्टास्त्रयोदश त्रिष्टुभः । अत्र द्वादश्यान्स्तौति
नवम्याद्या च सप्तमी । अतस्तास्तद्देवत्याः । त्रयोदशी कृपिं स्तौति । अतस्तस्याः
सा देवता । एवं पंच गताः । शिष्टाभिर्नवभिः कितवोऽक्षाश्च निंध्यन्ते । अतस्ता
अपि तद्देवत्याः । तथा चानुक्रांतं । प्रावेपाः षळूना मौजवान्वाक्षोऽक्षकृषि-
प्रशंसा चाक्षकितवनिंदा च सप्तमी जगतीति । गतो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

'प्रावे॒पा मां वृ॒हतो मा॒दय॑ति प्र॒वाते॒जा इ॒रिणे॒ ववृ॑तानाः ।

सोम॑स्येव मौ॒जव॑तस्य भ॒क्षो वि॒भीद॑को जा॒गृवि॑र्मह्यंम॒च्छान् ॥१॥

प्रा॒वे॒पाः । मा । वृ॒हतः । मा॒द॒यति॑ । प्र॒वा॒ते॒ऽजाः । इ॒रि॒णे । ववृ॑तानाः ।

सोम॑स्यऽइव । मौ॒जऽव॑तस्य । भ॒क्षः । वि॒ऽभी॑दकः । जा॒गृ॒विः । मह्यं॑ । अ॒च्छान् ॥१॥

वृहतो महतो विभीदकस्य फलत्वेन संबन्धिनः प्रवातेजाः प्रवणे देशे जाता
इरिणे आस्फारे ववृतानाः प्रवर्तमानाः प्रावेपाः प्रवेपिणः कंपनशीला अक्षा
मा मां मादयन्ति । हर्षयन्ति । किंच । जागृविर्जयपराजययोर्हर्षशोकाभ्यां कितवानां
जागरणस्य कर्ता विभीदको विभीदकविकारोऽक्षो मह्यं मामच्छान् । अचच्छदत् ।
अत्यर्थं मादयति । तत्र हटांतः । सोमस्येव । यथा सोमस्य मौजवतस्य । मूजवति
पर्वते जातो मौजवतः । तस्य । तत्र ह्युत्तमः सोमो जायते । भक्षः पानं यजमा-
नाद्देवांश्च मादयति तद्वदित्यर्थः । तथा च यास्कः । प्रवेपिणो मा महतो विभी-
दकस्य फलानि मादयन्ति । प्रवातेजाः प्रवणेजा इरिणे वर्तमाना इरिणं निर्वृण-
मुणातेरपार्यं भवत्यपरता अस्मादीषधय इति वा सोमस्येव मौजवतस्य भक्षो

मौजवतो मूजवति जातो मूजवान्पर्वतो मुंजवान्मुंजो विमुच्यत इषीकयेषीकेष-
तेर्गतिकर्मण इयमपीतरेषीकितस्मादेव विभीदको विभेदनाज्जागृविर्जागरणान्म-
ह्यमचच्छदत् । नि० ९. ८. । इति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

न मां मिमेथ न जिहीळ एषा शिवा सखिभ्य उत मह्यमासीत् ।

अक्षस्याहमेकपरस्य हेतोरनुव्रतामपं जायामरोधं ॥ २ ॥

न । मा । मिमेथ । न । जिहीळे । एषा । शिवा । सखिभ्यः । उत । मह्यं । आसीत् ।

अक्षस्यं । अहं । एकऽपरस्यं । हेतोः । अनुऽव्रतां । अपं । जायां । अरोधं ॥ २ ॥

एषासदीया जाया मा मां कितवं न मिमेथ न च चुक्तो न जिहीळे न च
लज्जितवती । सखिभ्योऽस्मदीयेभ्यः कितवेभ्यः शिवा सुखकर्यासीत् । अभूत् ।
उतापि च मह्यं शिवासीत् । इत्थमनुव्रतामनुकूलां जायामेकपरस्यैकः परः
प्रधानं यस्य तस्याक्षस्य हेतोः कारणादहमपारोधं । परित्यक्तवानस्मीत्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

द्वेष्टिं श्वश्रूरपं जाया रुणद्धि न नाथितो विंदते मर्दितारं ।

अश्वस्येव जरतो वस्यस्य नाहं विंदामि कितवस्य भोगं ॥ ३ ॥

द्वेष्टिं । श्वश्रूः । अपं । जाया । रुणद्धि । न । नाथितः । विंदते । मर्दितारं ।

अश्वस्यऽइव । जरतः । वस्यस्य । न । अहं । विंदामि । कितवस्यं । भोगं ॥ ३ ॥

श्वश्रूजायाया माता गृहगतं कितवं द्वेष्टि । निंदतीत्यर्थः । किंच । जाया भार्याप
रुणद्धि । निरुणद्धि । अपि च । नाथितो याचमानः कितवो धनं मर्दितारं धन-
दानेन सुखयितारं न विंदते । न लभते । इत्थं बुद्ध्या विमृशन्नहं जरतो वृद्धस्य
वस्यस्य । वस्यं मूल्यं । तदहंस्याश्वस्येव कितवस्य भोगं न विंदामि । न लभे ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अन्ये जायां परि मृगंत्यस्य यस्यागृधृद्वेदने वाज्यपृष्टाः ।

पिता माता भ्रातर एनमाहुनं जानीमो नयता वृद्धमेतं ॥ ४ ॥

अन्ये । जायां । परि । मृगंति । अस्य । यस्यं । अगृधत् । वेदने । वाजी । अष्टाः ।

पिता । माता । भ्रातरः । एनं । आहुः । न । जानीमः । नयत । वृद्धं । एतं ॥ ४ ॥

यस्य कितवस्य वेदने धने वाजी वलवानक्षी देवोऽगृधद्भिकांश्चां करोति
तस्यास्य कितवस्य जायां भार्यामन्ये प्रतिकितवाः परि मृशंति । वस्त्रकेशाद्या-
कर्षणेन संस्पृशंति । किंच । पिता जननी च भ्रातरः सहोदराश्चैनं कितवमाहुः ।
वदंति । न वयमस्मदीयमेनं जानीमः । रज्ज्वा बद्धमेतं कितवं हे कितवा यूयं
नयत । यथेष्टदेशं प्रापयतेति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

यदादीध्ये न देविषाण्येभिः परायद्भोऽव हीये सखिभ्यः ।

न्युप्राश्च वभवो वाचमक्रतं एमीदेषां निष्कृतं जारिणीव ॥५॥

यत् । आऽदीध्ये । न । देविषाणि । एभिः । परायत्ऽभ्यः । अव । हीये । सखिभ्यः ।

निऽउप्राः । च । वभवः । वाचं । अक्रत । एमिं । इत् । एपां । निऽकृतं । जारिणीऽइव ॥५॥

यद्यदाहमादीध्ये ध्यायामि तदानीमेभिरक्षेर्न देविषाणि । न दूषये । न परि-
तपामि । यद्वा । न देविषाणि । न देविषामीत्यर्थः । परायद्भ्यः स्वयमेव परा-
गच्छद्भ्यः सखिभ्यः सखिभूतेभ्यः कितवेभ्योऽव हीये । अवहितो भवामि । नाहं प्रथ-
ममक्षान्विसृजामीति । किंच । वभवो वभ्रुवर्णा अक्षा न्युप्राः कितवैरवक्षिप्राः संतो
वाचमक्रत । शब्दं कुर्वंति । तदा संकल्पं परित्यज्याक्षव्यसनेनाभिभूयमानोऽहमे-
षामक्षाणां निष्कृतं स्थानं जारिणीव यथा कामव्यसनेनाभिभूयमाना स्वैरिणी
संकेतस्थानं याति तद्वदेमीत् । गच्छाम्येव ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे तृतीयो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

सभामेति कितवः पृच्छमानो जेष्यामीति तन्वाऽशूशुजानः ।

अक्षासो अस्य वि तिरंति कामं प्रतिदीव्रे दधत आ कृतानि ॥६॥

सभां । एति । कितवः । पृच्छमानः । जेष्यामिं । इति । तन्वां । शूशुजानः ।

अक्षासः । अस्य । वि । तिरंति । कामं । प्रतिऽदीव्रे । दधतः । आ । कृतानि ॥६॥

तन्वा शरीरेण शूशुजानः शोशुचानो दीपमानः कितवः कोऽचास्ति धनि-
कस्तं जेष्यामीति पृच्छमानः पृच्छन् सभां कितवसंबन्धिनीमेति । गच्छति । तत्र
प्रतिदीव्रे प्रतिदेविचे कितवाय कृतानि देवनोपयुक्तानि कर्माण्या दधतो जयार्थ-

माभिमुख्येन मर्यादया वा दधतोऽस्य कितवस्य काममिच्छामक्षासोऽक्षा वि
तिरन्ति । वर्धयन्ति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

अक्षास इदं कुशिनो नितोदिनो निकृत्वानस्तपनास्तापयिष्णवः ।

कुमारदेष्णा जयतः पुनर्हणो मध्वा संपृक्ताः कितवस्य वर्हणा ॥७॥

अक्षासः । इत् । अंकुशिनः । निऽतोदिनः । निऽकृत्वानः । तपनाः । तापयिष्णवः ।

कुमारऽदेष्णाः । जयतः । पुनःऽहनः । मध्वा । संऽपृक्ताः । कितवस्य । वर्हणा ॥७॥

अक्षास इत् अक्षा एवांकुशिनोऽंकुशवन्तो नितोदिनो नितोदितवत्तश्च पुरु-
पस्य कृषी प्रवर्तमानस्य निकृत्वानः पराजये निकर्तनशीलाख्येत्तारो वा ।
तपनाः पराजये कितवस्य संतापकास्तापयिष्णवः सर्वस्वहारकत्वेन कुटुंबस्य
संतापनशीलाश्च भवन्ति । किञ्च । जयतः कितवस्य कुमारदेष्णा धनदानेन
धान्यतां लभयन्तः कुमारानां दातारो भवन्ति । अपि च मध्वा मधुना संपृक्ताः
प्रतिक्रित्वेन वर्हणा परिवृद्धेन सर्वस्वहरणेन कितवस्य पुनर्हणः पुनर्हंतारो
भवन्ति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

चिपंचाशः क्रीळति व्रात एषां देव इव सविता सत्यधर्मा ।

उयस्य चिन्मन्यवे ना नमन्ते राजा चिदेभ्यो नम इकृणोति ॥८॥

चिऽपंचाशः । क्रीळति । व्रातः । एषां । देवःऽइव । सविता । सत्यऽधर्मा ।

उयस्य । चित् । मन्यवे । न । नमन्ते । राजा । चित् । एभ्यः । नमः । इत् । कृणोति ॥८॥

एषामक्षाणां चिपंचाशस्यधिकपंचाशसंख्याको व्रातः संघः क्रीळति । आस्कारे
विहरति । अक्षिकाः प्रायेण तावद्भिरक्षीदीयन्ति हि । तत्र दृष्टान्तः । सत्यधर्मा
सविता सर्वस्य जगतः प्रेरकः सूर्यो देव इव । यथा सविता देवो जगति विहरति
तद्यदक्षाणां संघ आस्कारे विहरतीत्यर्थः । किञ्च । उयस्य चित् क्रूरस्यापि मन्यवे
क्रोधापितेऽक्षा न नमन्ते । न प्रह्नीभवन्ति । न वशे वर्तन्ते । तं नमयन्तीत्यर्थः ।
राजा चिज्जगत ईश्वरोऽप्येभ्यो नम इन्नमस्कारमेव देवनवेलायां कृणोति ।
नायज्ञां करोतीत्यर्थः ॥

॥ अथ नवमी ॥

नीचा वतंत उपरि स्फुरन्त्यहस्तासो हस्तवंतं सहंते ।

दिव्या अंगारा इरिणे न्युप्राः शीताः संतो हृदयं निर्देहन्ति ॥९॥

नीचा । वतन्ते । उपरि । स्फुरन्ति । अहस्तासः । हस्तऽवंतं । सहन्ते ।

दिव्याः । अंगाराः । इरिणे । निऽर्प्राः । शीताः । संतः । हृदयं । निः । दहन्ति ॥९॥

अपि चैतेऽद्या नीचा नीचीनस्थले वतन्ते । तथाप्युपरि पराजयाद्गीतानां द्यूतकराणां कितवानां हृदयस्योपरि स्फुरन्ति । अहस्तासो हस्तरहिता अथद्या हस्तवंतं द्यूतकरं कितवं सहन्ते । पराजयकरणेनाभिभवन्ति । दिव्या दिवि भवा अपकृता अंगारा अंगारसदृशा अद्या इरिण इंधनरहित आस्फारे न्युप्राः शीताः शीतस्पर्शाः संतोऽपि हृदयं कितवानामंतःकरणं निर्देहन्ति । पराजयजनितसंतापेन भस्मीकुर्वन्ति ॥

॥ अथ दशमी ॥

जाया तप्यते कितवस्य हीना माता पुत्रस्य चरतः क्व स्वित् ।

ऋणावा विभ्यद्वनमिच्छमानोऽन्येषामस्तमुप नक्तमेति ॥१०॥

जाया । तप्यते । कितवस्य । हीना । माता । पुत्रस्य । चरतः । क्व । स्वित् ।

ऋणऽवा । विभ्यत् । धनं । इच्छमानः । अन्येषां । अस्तं । उप । नक्तं । एति ॥१०॥

क्व स्वित् कापि चरतो निर्वेदाद्गच्छतः कितवस्य जाया भार्या हीना परित्यक्ता सती तप्यते । वियोगजसंतापेन संतप्ता भवति । माता जनन्यपि पुत्रस्य कापि चरतः कितवस्य संबंधाद्हीना तप्यते । पुत्रशोकेन संतप्ता भवति । ऋणावाध-पराजयादणवान् कितवः सर्वतो विभ्यत् धनं स्तेयजनितमिच्छमानः कामय-मानोऽन्येषां ब्राह्मणादीनामस्तं गृहं । अस्तं पस्त्यमिति गृहनामसु पाठात् । नक्तं रात्रावुपैति । चौर्यार्थमुपगच्छति ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे चतुर्थो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

स्वियं दृष्ट्वायं कितवं तंतापान्येषां जायां सुकृतं च योनिं ।

पूर्वाह्ने अश्वान्युज्जे हि बभूवन्तो अमेरंते वृषलः पंपाद ॥११॥

स्त्रियं । दृष्टायं । कितवं । तताप । अन्येषां । जायां । सुऽकृतं । च । योनिं ।

पूर्वाह्ने । अश्वान् । युयुजे । हि । बभून् । सः । अग्नेः । अर्ते । वृषलः । पपाद् ॥ ११ ॥

कितवं कितवः । विभक्तिव्यत्ययः । अन्येषां स्वयतिरिक्तानां पुरुषाणां जायां जायाभूतां स्त्रियं नारी सुखेन वर्तमानां सुकृतं सुष्ठु कृतं योनिं गृहं च दृष्टाय मज्जाया दुःखिता गृहं चासंस्कृतमिति ज्ञात्वा तताप । तप्यते । पुनः पूर्वाह्ने प्रातःकाले बभून्बभुवर्णानश्वान्यापकानक्षान्युयुजे । युनक्ति । पुनश्च वृषलो वृषलकर्म स कितवो रात्रावग्नेरंते समीपे पपाद् । शीतार्त्तः सन् शेते ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

यो वः सेनानीर्महतो गणस्य राजा व्रातस्य प्रथमो बभूव ।

तस्मै कृणोमि न धनां रुणध्मि दशहं प्राचीस्तद्व्रतं वदामि ॥ १२ ॥

यः । वः । सेनाऽनीः । महतः । गणस्य । राजा । व्रातस्य । प्रथमः । बभूव ।

तस्मै । कृणोमि । न । धनां । रुणध्मि । दशं । अहं । प्राचीः । तत् । ऋतं । वदामि ॥ १२ ॥

हे अक्षा वो सुष्माकं महतो गणस्य संघस्य योऽक्षः सेनानीर्नेता बभूव भवति । व्रातस्य च । गणव्रातयोरत्यो भेदः । राजेश्वरः प्रथमो मुख्यो बभूव । तस्मा अक्षाय कृणोम्यहं । अंजलिं करोमि । अतः परं धना धनान्यक्षार्थमहं न रुणध्मि । न संपादयामीत्यर्थः । एतदेव दर्शयति । अहं दश दशसंख्याका अंगुलीः प्राचीः प्राङ्मुखीः करोमि । तदेतदहमृतं सत्यमेव वदामि । नानृतं ब्रवीमीत्यर्थः ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

अष्टीर्मा दीव्यः कृषिमिन्कृपस्व विज्ञे रमस्व बहु मन्यमानः ।

तच गावः कितव तच जाया तन्मे वि चष्टे सवितायमयं ॥ १३ ॥

अष्टीः । मा । दीव्यः । कृषिं । इत् । कृपस्व । विज्ञे । रमस्व । बहु । मन्यमानः ।

तचं । गावः । कितव । तचं । जाया । तत् । मे । वि । चष्टे । सविता । अयं । अयं ॥ १३ ॥

हे कितव बहु मन्यमानो महत्तने विश्वासं कुर्वन्त्वमष्टीर्मा दीव्यः । द्यूतं मा कुरु । कृषिमिन्कृषिमेव कृपस्व । कुरु । विज्ञे कृष्या संपादिते धने रमस्व । मतिं कुरु । तच कृषीं गावो भवति । तच जाया भवति । तदेव धर्मरहस्यं श्रुतिस्मृ-

तिकर्ता सविता सर्वस्य प्रेरकोऽयं दृष्टिगोचरोऽयं ईश्वरो वि चष्टे । विविध-
माख्यातवान् ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

मिचं कृणुध्वं खलु मृळतां नो मा नो घोरैण चरताभि धृष्णु ।

नि वो नु मन्युर्विशतामरातिरन्यो बभूणां प्रसितौ न्वस्तु ॥१४॥

मिचं । कृणुध्वं । खलु । मृळतां । नः । मा । नः । घोरैण । चरत । अभि । धृष्णु ।

नि । वः । नु । मन्युः । विशतां । अरातिः । अन्यः । बभूणां । प्रऽसितौ । नु । अस्तु ॥१४॥

हे अद्या यूयं मिचं कृणुध्वं । अस्मासु मैत्री कुरुत । खल्विति पूरणः ।
नोऽस्मान्मृळत । सुखयत च । नोऽस्मान्धृष्णु धृष्णुना । तृतीयार्थे प्रथमा । घो-
रेणासत्त्वेन माभि चरत । मा गच्छत । किंच । वो युष्माकं मन्युः क्रोधोऽरातिर-
स्माकं शत्रुर्नि विशतां । अस्मच्छत्रुषु तिष्ठतु । अन्योऽस्माकं शत्रुः कश्चिद्बभूणां
बभूवर्णानां युष्माकं प्रसितौ प्रबंधने नु क्षिप्रमस्तु । भवतु ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे पंचमो वर्गः ॥

अवुध्रमिति चतुर्दशर्चे षष्ठं सूक्तं । धनाकपुत्रस्य लुशस्यार्थे । इदमुत्तरं च
वैश्वदेवं । त्रयोदशीचतुर्दशयौ विष्टुभौ शिष्टा द्वादश जगत्यः । तथा चानुक्रांतं ।
अवुध्रं लुशो धानाको वैश्वदेवं तु द्विचिष्टुवंतं त्विति । गतः सूक्तविनियोगः ।
एकादशिनस्य वैश्वदेवस्य पशोर्वपायागस्यानुवाक्या विश्वे अद्येत्येषा । सूचितं
च । विश्वे अद्य मरुतो विश्व ऊत्या नो देवानामुप वेतु शंसः । आ० ३. ७. । इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अवुध्रमु त्व इंद्रवंतो अग्रयो ज्योतिर्भरंत उपसो व्युष्टिषु ।

मही द्यावापृथिवी चैततामपोऽद्या देवानामव आ वृणीमहे ॥१॥

अवुध्रं । ऊं इति । त्वे । इंद्रऽवंतः । अग्रयः । ज्योतिः । भरंतः । उपसः । विऽउष्टिषु ।

मही इति । द्यावापृथिवी इति । चैततां । अर्षः । अद्या देवानां । अवः । आ । वृणीमहे ॥१॥

इंद्रवंतो यद्यत्वेनेंद्रसंबंधिनस्ये तेऽमी आहवनीयादयोऽग्रय उपसो व्युष्टिषु
व्युच्छनेषु तमसां विवासनकालेषु ज्योतिस्तेजो भरंतो धारयंतोऽवुध्रं । प्रवुद्धा
आसन् । मही महत्यौ द्यावापृथिव्यावपः कर्म । अपोऽन्न इति कर्मनामसु

पाठान् । चेततां । जानीतां । अद्यास्मिन्नहनि देवानामिन्द्रादीनामवो रक्षणं
वयमा वृणीमहे ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

दिवस्पृथिव्योरव आ वृणीमहे मातृन्सिंधून्पर्वताञ्छर्यणावतः ।

अनागास्त्वं सूर्यमुपासमीमहे भद्रं सोमः सुवानो अद्या कृणोतु नः ॥२॥

दिवःपृथिव्योः। अवंः। आ। वृणीमहे। मातृन्। सिंधून्। पर्वतान्। शर्यणाऽवतः।

अनागाःऽत्वं। सूर्यं। उपसं। ईमहे। भद्रं। सोमः। सुवानः। अद्या। कृणोतु। नः ॥२॥

दिवःपृथिव्योर्द्यावापृथिव्योः कार्यत्वेन संबन्धवो रक्षणं वयमा वृणीमहे । किंच ।
मातृन् लोकस्य निर्मातृन्सिंधून् शर्यणावतः सरसः संबन्धिनः पर्वतान् शिलोच्च-
यांश्च तथा सूर्यमुपसं चानागास्त्वं कर्मवैगुण्यजनितपापराहित्यमीमहे । वयं
याचामहे । किंच । अद्यास्मिन्नहनि नोऽस्माकं सुवानोऽभिषूयमाणः सोमो
भद्रं कल्याणं कृणोतु । करोतु ॥

॥ अथ तृतीया ॥

द्यावां नो अद्य पृथिवी अनागसो मही चायेतां सुविताय मातरां ।

उषा उच्छ्रंत्यर्षं वाधतामर्षं स्वस्त्यर्षिं समिधानमीमहे ॥३॥

द्यावां। नः। अद्य। पृथिवी इति। अनागसः। मही इति। चायेतां। सुवितायं। मातरां।

उषाः। उच्छ्रंतीं। अर्षं। वाधतां। अर्षं। स्वस्ति। अर्षिं। संऽइधानं। ईमहे ॥३॥

मही महत्यौ मातरा मातरौ सर्वस्य मातृभूते द्यावापृथिवी द्यावापृथिव्याव-
द्यास्मिन्नहन्यनागसोऽपराधरहितान् नोऽस्मान्सुविताय सुखाय चायेतां । रक्षेतां ।
किंच । उच्छ्रंती तमांसि विवासयन्त्युषा अस्माकमर्षं पापमप वाधतां । अपनयतु ।
अपि च । समिधानं सन्त्यदीपमानमर्षिं स्वस्ति सर्वप्रकाराविनाशमीमहे ।
वयं याचामहे ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

इयं न उसा प्रथमा सुदेव्य रेवत्सनिभ्यो रेवती व्युच्छतु ।

आरे मन्वुं दुर्विदचस्य धीमहि स्वस्त्यर्षिं समिधानमीमहे ॥४॥

इयं। नः। उ॒स्रा। प्र॒थ॒मा। सु॒ऽदे॒व्यं। रे॒वत्। स॒निऽभ्यः। रे॒वती॑। वि। उ॒च्छ॒तु।
अ॒रे। म॒न्युं। दुःऽवि॒द॒त्र॑स्य। धी॒म॒हि। स्व॒स्ति। अ॒ग्निं। सं॒ऽइ॒धा॒नं। ई॒म॒हे ॥४॥

रेवती धनवती प्रथमा मुखेयमुस्रा पापानामुत्तारिण्युपाः सुदेव्यं शोभनदेवाहं
रेवद्वनवत्प्रधानयागकालत्वं सनिभ्यो भजमानेभ्यो नोऽस्मभ्यं प्रयच्छंती व्युच्छतु।
तमांसि विवासयतु। किंच। दुर्विदत्रस्य दुर्धनस्य पुरुषस्य मन्युं क्रोधमारे दूरे
धीमहि। निधीमहि। सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ पंचमी ॥

प्र याः सि॒स्र॒ते सूर्य॑स्य र॒श्मि॒भिर्ज्योति॑र्भरंतीरुपसो व्यु॒ष्टिषु॑।

भ॒द्रा नो॑ अ॒द्य अ॒व॒से व्यु॑च्छत स्व॒स्त्य॒ग्निं सं॒मि॒धा॒न॒मी॒महे ॥५॥

प्र। याः। सि॒स्र॒ते। सूर्य॑स्य। र॒श्मिऽभिः। ज्योतिः। भरंतीः। उ॒प॒सः। विऽउ॒ष्टिषु॑।

भ॒द्रा। नः। अ॒द्य। अ॒व॒से। वि। उ॒च्छ॒त। स्व॒स्ति। अ॒ग्निं। सं॒ऽइ॒धा॒नं। ई॒म॒हे ॥५॥

या उषसः सूर्यस्य रश्मिभिः किरणैः प्र सिंस्रते संगच्छंते व्युष्टिषु व्युच्छनेषु
तमसां विवासनकालेषु ज्योतिरात्मीयं तेजो भरंतीर्भरंति च ता यूयं नोऽस्मा-
कमद्यास्मिन्नहनि अ्रवसेऽन्नाय भद्रा भजनीया भवत। व्युच्छत। तमांसि विवा-
सयत च। सिद्धमन्यत् ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे षष्ठो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

अ॒न॒मी॒वा उ॒प॒स आ च॑रंतु न उ॒द्र॒म्यो जि॒हतां॑ ज्योति॑षा वृ॒हत्।

आ॒र्यु॒क्षा॒ताम॒श्वि॒ना तू॒तु॒जिं रथं॑ स्व॒स्त्य॒ग्निं सं॒मि॒धा॒न॒मी॒महे ॥६॥

अ॒न॒मी॒वाः। उ॒प॒सः। आ। च॑रंतु। नः। उ॒त्। अ॒म्र॒यः। जि॒हतां॑। ज्योति॑षा। वृ॒हत्।

आ॒र्यु॒क्षा॒तां। अ॒श्वि॒नां। तू॒तु॒जिं। रथं॑। स्व॒स्ति। अ॒ग्निं। सं॒ऽइ॒धा॒नं। ई॒म॒हे ॥६॥

अनमीवा रोगरहिता उषसो नोऽस्माना चरंतु। आगच्छंतु। वृहवृहता
महता ज्योतिषा तेजसा युक्ता अम्रयोऽप्युज्जिहतां। उद्रच्छंतु। अश्विनाश्विनौ
तूतुजिं क्षिप्रगामिनं रथमायुक्षातां। अस्मान्प्रत्यागंतुं रासभाभ्यां युक्तां। हरित
आदित्यस्य रासभावश्विनोरिति पाठात्। सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

श्रेष्ठं नो अद्य संवित् वेरेण्यं भागमा सुव स हि रत्नधा असि ।

रायो जनित्री धिषणा मुप द्रुवे स्वस्त्यध्विं समिधानमीमहे ॥७॥

श्रेष्ठं । नः । अद्य । संवित् । वेरेण्यं । भागं । आ । सुव । सः । हि । रत्नधाः । असि ।

रायः । जनित्री । धिषणां । उप । द्रुवे । स्वस्ति । अग्निं । संऽइधानं । ईमहे ॥७॥

हे सवितस्वमद्यास्मिन्नहनि नोऽस्मभ्यं वेरेण्यं वरणीयं श्रेष्ठं प्रशस्यतमं भागं भजनीयं धनमा सुव । प्रेरय । देहीत्यर्थः । हि यस्मादप्रार्थितस्त्वं रत्नधाः श्रेष्ठानां धनानां संविभक्तासि भवसि । तथा च निगमांतरं । विभक्तारं हवामहे वसोश्चिचस्य राधसः । सवितारं नृचक्षसं । ऋग्वे० १. २२. ७. इति । रायो धनस्य जनित्री धिषणां सर्वदेवस्तुतिरूपां वाचमुप द्रुवे । अहमुपव्रीमि । यद्वा । धिषणां देवीमुप द्रुवे । उपस्तौमीत्यर्थः । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथाष्टमी ॥

पिपर्तु मा तदृतस्यं प्रवाचनं देवानां यन्मनुष्याऽश्मन्महि ।

विश्वा इदुसाः स्पृष्टेति सूर्यैः स्वस्त्यध्विं समिधानमीमहे ॥८॥

पिपर्तु । मा । तत् । अृतस्यं । प्रऽवाचनं । देवानां । यत् । मनुष्याः । अश्मन्महि ।

विश्वाः । इत् । उसाः । स्पृष्ट । उत् । एति । सूर्यैः । स्वस्ति । अग्निं । संऽइधानं । ईमहे ॥८॥

यदृतस्य यज्ञस्य सत्यस्य वा संबन्धि देवानां प्रवाचनं प्रकर्षेण गुणानां कथनं स्तोत्रं मनुष्या वयमश्मन्महि कर्तुं जानीमस्तत्प्रवाचनं मा मां पिपर्तु । पालयतु । किंच । सूर्यो विश्वाः सर्वा उसा उपसः स्पृष्ट स्पृशन्नवगच्छन्वोदेति । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ नवमी ॥

अद्वेषो अद्य वहिपः स्तरीमणि याव्णां योगे मन्मनः साधं ईमहे ।

आदित्यानां शर्मणि स्या भुरण्यसि स्वस्त्यध्विं समिधानमीमहे ॥९॥

अद्वेषः । अद्य । वहिपः । स्तरीमणि । याव्णां । योगे । मन्मनः । साधं । ईमहे ।

आदित्यानां । शर्मणि । स्याः । भुरण्यसि । स्वस्ति । अग्निं । संऽइधानं । ईमहे ॥९॥

अद्यास्मिन्नहनि वहिपः स्तरीमणि वेद्यां स्तरणे मन्मनो मननीयस्याभीष्टस्य

फलस्य साधे साधके ग्राव्यामभिववपायाणानां योगे सोमेन सह संयोगे च सत्यद्वेषो द्वेषवर्जितानादित्यानीमहे । वयमभीष्टं याचामहे । हे स्तोतृत्वं तेषामादित्यानां देवानां शर्मणि सुखे स्थाने वा स्याः । तिष्ठ । भुराण्यसि । कर्तव्यानि कर्माणि विभर्षि । गच्छसि वा । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ दशमी ॥

आ नो वहिः सधमादे वृहद्विचि देवाँ इंळे सादया सप्र हीतृन् ।

इंद्रं मिचं वरुणं सातये भगं स्वस्त्यर्षिं समिधानमीमहे ॥१०॥

आ । नः । वहिः । सधमादे । वृहत् । दिवि । देवान् । इंळे । सादयं । सप्र । हीतृन् ।

इंद्रं । मिचं । वरुणं । सातये । भगं । स्वस्ति । अर्षिं । संऽइधानं । इमहे ॥१०॥

नोऽस्माकं वृहद्वृहति महति दिवि दीप्ते सधमादे । सह माद्यंति देवा यच्च तस्मिन् । वहिर्वहिषि यज्ञे सप्र सप्रसंख्याकान्होतृन्वपद्रुतृनिंद्रं मिचं च वरुणं च भगं च देवानितरानपि यष्टव्यान्देवान् हे अग्ने त्वमा सादय । अप्रेराभिमुख्यकरणमिहाद्य दैव्यं जनं वहिरा सादया वसो इत्येवमादिमंचैरवगम्यते । तच्च त्वयासादितांस्तानिंद्रादीन्देवानहं सातये धनलाभायेळे । स्तौमि । सिद्धमन्यत् ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे सप्तमो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

त आदित्या आ गता सर्वतातये वृधे नो यज्ञमवता सजोपसः ।

वृहस्पतिं पूषणमश्विना भगं स्वस्त्यर्षिं समिधानमीमहे ॥११॥

ते । आदित्याः । आ । गत । सर्वतातये । वृधे । नः । यज्ञं । अवत । सऽजोपसः ।

वृहस्पतिं । पूषणं । अश्विनां । भगं । स्वस्ति । अर्षिं । संऽइधानं । इमहे ॥११॥

हे आदित्या येऽस्माभिराहूतास्ते यूयं सर्वतातये यज्ञार्थमा गत । आगच्छत । आगत्य च हे सजोपसः संगता यूयं नोऽस्माकं वृधे वर्धनाय यज्ञं प्रत्यवत । गच्छत । वयं च वृहस्पतिं पूषणं चाश्विनाश्विनौ च भगं भगाख्यं देवं च समिधानं सम्यग्दीप्रमर्षिं च स्वस्ति सर्वप्रकाराविनाशमीमहे । याचामहे ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

तन्नो देवा यच्छत सुप्रवाचनं छर्दिरादित्याः सुभरं नृपाय्यं ।

पश्वे तोकाय तनयाय जीवसे स्वस्त्यग्निं समिधानमीमहे ॥१२॥

तत् । नः । देवाः । यच्छत । सुऽप्रवाचनं । छर्दिः । आदित्याः । सुऽभरं । नृऽपाय्यं ।

पश्वे । तोकाय । तनयाय । जीवसे । स्वस्ति । अग्निं । संऽइधानं । ईमहे ॥१२॥

हे आदित्या देवा यूयं सुप्रवाचनमत्यंतं प्रशस्तं सुभरं सुसमृद्धं नृपाय्यं नृणां
रक्षकं तदस्मदभिलषितं छर्दिर्गृहं नोऽस्माकं पश्वे पश्चात्प्रकाय तोकाय पुत्राय
तनयाय पौत्राय च जीवसे जीवनार्थं यच्छत । दत्त । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

विश्वे अद्य मरुतो विश्वं ऊती विश्वे भवत्वग्रयः समिद्धाः ।

विश्वे नो देवा अवसा गमंतु विश्वमस्तु द्रविणं वाजो अस्मे ॥१३॥

विश्वे । अद्य । मरुतः । विश्वे । ऊती । विश्वे । भवतु । अग्रयः । संऽइद्धाः ।

विश्वे । नः । देवाः । अवसा । आ । गमंतु । विश्वं । अस्तु । द्रविणं । वाजः । अस्मे इति ॥१३॥

अद्यास्मिन्नहनि प्रधानयागदिवसे विश्वे सर्वे मरुतो विश्वे सर्वे मरुत्तणसह-
चरिता रुद्रादयो देवाश्चोती ऊत्यै रक्षणाय भवतु । अपि च । विश्वे सर्वेऽग्रय
आहवनीयादयः समिद्धाः संदीप्ता भवतु । अपि च विश्वे सर्वे इंद्रादयो देवा
नोऽस्माकमवसा रक्षणेना गमंतु । आगच्छंतु । किंचास्मे अस्मासु विश्वं सर्वं
द्रविणं धनं वाजोऽचं चास्तु । भवतु ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

यं देवासोऽयं वाजसाती यं चार्यध्वे यं पिपृषात्यंहः ।

यो वो गोपीधे न भयस्य वेद ते स्याम देववीतये तुरासः ॥१४॥

यं । देवासः । अयं । वाजऽसाती । यं । चार्यध्वे । यं । पिपृष । अति । अंहः ।

यः । यः । गोऽपीधे । न । भयस्य । वेद । ते । स्याम । देवऽवीतये । तुरासः ॥१४॥

हे तुरासोऽभीष्टप्रदाने क्षिप्त्वा देवासो देवा यूयं वाजसाती संग्रामे यं मनुष्य-
मवय रक्षय यं च चार्यध्वे शशोः पालयय यं चाहः पापमन्यतिनीय पिपृष

कामैः पूरयथ यथापि मनुष्यो वो युष्माकं कार्यत्वेन संबन्धिनि गोपीषे रक्षणे भयस्य भयं न वेद न जानाति ते सर्वे वयं देववीतये यज्ञार्थं स्याम । भवेम ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमेऽष्टमो वर्गः ॥

उपासान्क्तेति चतुर्दशर्चं सप्तमं सूक्तं । धानाकस्य लृशस्यार्थं । आदितो द्वादश जगत्यस्ततो द्वे चिष्टुभौ । विश्वे देवा देवता । पूर्वसूक्ते वैश्वदेवं तु द्विचिष्टुवंतं त्वित्युक्तत्वात् । उपासान्क्तेत्यनुक्रांतं । आभिप्रविके षष्ठेऽहनि वैश्वदेव इदं वैश्वदेवनिविद्यानं । सूचितं च । कतरा पूर्वापासान्क्तेति वैश्वदेवं । आ० ७. ७. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

उपासान्क्ता वृहती सुपेशसा द्यावाक्षामा वरुणो मित्रो अर्यमा ।

इंद्रं हुवे मरुतः पर्वताँ अप आदित्यान्द्यावापृथिवी अपः स्वः ॥ १ ॥

उपासान्क्ता । वृहती इति । सुऽपेशसा । द्यावाक्षामा । वरुणः । मित्रः । अर्यमा ।

इंद्रं । हुवे । मरुतः । पर्वतान् । अपः । आदित्यान् । द्यावापृथिवी इति । अपः ।

स्वर्परिति स्वः ॥ १ ॥

वृहती वृहत्या महत्या सुपेशसा सुरूपे उपासान्क्ता रात्र्युपसौ द्यावाक्षामा द्यावापृथिव्यौ च । वरुणो मित्रो मित्रावरुणौ चार्यमा च येऽत्र विहिता देवास्तानेतानिंद्रं मरुतश्च पर्वतांश्चाप उदकानि चादित्यांश्च द्यावापृथिवी द्यावापृथिव्यौ च । पुनर्द्यावापृथिव्योर्यहणमादरार्थं । अपोऽंतरिक्षं च स्वः सर्वं च यष्ट्यं देवजातं हुवे । हयामि ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

द्यौश्च नः पृथिवी च प्रचेतस ऋतावरी रक्षतामंहंसो रिपः ।

मा दुर्विदचा निःश्रुतिर्न ईशत तद्देवानामवो अद्या वृणीमहे ॥ २ ॥

द्यौः । च । नः । पृथिवी । च । प्रऽचेतसा । ऋतावरी इत्यृतऽवरी । रक्षतां । अंहंसः । रिपः ।

मा । दुःऽविदचां । निःऽश्रुतिः । नः । ईशत । तत् । देवानां । अवः । अद्या । वृणीमहे ॥ २ ॥

प्रचेतसा सुबुद्धी ऋतावरी यज्ञवत्यौ सत्यवत्यौ द्यौश्च पृथिवी च द्यावापृथिव्यावुभे नोऽस्मान्बिषो हिंसकादंहंसः पापाच्च रक्षतां । किंच दुर्विदचा कुत्सितज्ञाना निःश्रुतिर्मृत्युदेवता नोऽस्माकं मेशत । ईशरी मा भूत् । किंच । वयं देवानां

संवंधि तदसाधारणमवो रक्षणमद्यास्मिन्नहनि प्रधानयागदिवसे वृणीमहे ।
प्रार्थयामहे ॥

॥ अथ तृतीया ॥

विश्वस्मान्नो अदितिः पातंहसो माता मित्रस्य वरुणस्य रेवतः ।

स्वर्वज्ज्योतिरवृकं नशीमहि तद्देवानामवो अद्या वृणीमहे ॥३॥

विश्वस्मात् । नः । अदितिः । पातु । अंहसः । माता । मित्रस्य । वरुणस्य । रेवतः ।

स्वःऽवत् । ज्योतिः । अवृकं । नशीमहि । तत् । देवानां । अवः । अद्य । वृणीमहे ॥३॥

रेवतो धनवतो मित्रस्य वरुणस्य च धनवतोर्भिचावरुणयोर्माता जनन्यदि-
तिर्देवी नोऽस्मान्विश्वस्मात्स्वस्मादंहसः पापात्पातु । रक्षतु । किंच । वयमवृकं
वाधकरहितं स्वर्वत् सर्वे ज्योतिस्तेजो नशीमहि । नशिः पलायनकर्मा । पलायनं
च शीघ्रगमनं । शीघ्रं प्राप्नुम इत्यर्थः । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

यावा वदन्नप रक्षांसि सेधतु दुःस्वप्न्यं निर्ऋतिं विश्वमत्रिणं ।

आदित्यं शर्मं मरुतामशीमहि तद्देवानामवो अद्या वृणीमहे ॥४॥

यावा । वदन् । अप । रक्षांसि । सेधतु । दुःऽस्वप्न्यं । निःऽऋतिं । विश्वं । अत्रिणं ।

आदित्यं । शर्मं । मरुतां । अशीमहि । तत् । देवानां । अवः । अद्य । वृणीमहे ॥४॥

यावाभिपवपापाणो वदन्नभिपववेलायां शब्दं कुर्वन् रक्षांसि यागविघ्नका-
रीण्यप सेधतु । विनिवारयतु । दुःस्वप्न्यं दुःसुप्रभवमस्मदीयमनिष्टं चाप सेधतु ।
निर्ऋतिं मृत्युदेवतां चाप सेधतु । अचिणमदनशीलं विश्वं सर्वं पिशाचादिकं
चाप सेधतु । एवं निर्विघ्नत्वेन निष्पन्ने यागे वयमादित्यमादित्यानां संबंधि मरुतां
च संबंधि शर्मं सुखमशीमहि । प्राप्नुयाम । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ पंचमी ॥

एद्रे यहिः सीदंतु पित्वतामिळा वृहस्पतिः सामभिर्ऋको अचंतु ।

सुप्रफेतं जीवसे मन्मं धीमहि तद्देवानामवो अद्या वृणीमहे ॥५॥

आ । इंद्रः । यहिः । सीदंतु । पित्वतां । इळां । वृहस्पतिः । सामंऽभिः । ऋकः । अचंतु ।

सुऽप्रफेतं । जीवसे । मन्मं । धीमहि । तत् । देवानां । अवः । अद्य । वृणीमहे ॥५॥

इंद्रो वहिरा सीदतु । इळा माथ्यमिका स्तनयित्नुलक्षणा वागपि पित्वतां ।
किंतु । सामभिर्गीयमान ऋद्धः स्तुतिमान्वृहस्पतिरथर्चतु । अस्मान्पूजयतु । किंच ।
वयं सुप्रकेतं सुप्रज्ञानं मन्न मननीयं धनं स्तोत्रं वा धीमहि निदधीमहि जीवसे
जीवनाय । सिद्धमन्यत् ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे नवमो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

दिविस्पृशं यज्ञमस्माकमश्विना जीराध्वरं कृणुतं सुन्नमिष्टये ।

प्राचीनरश्मिमाहुतं घृतेन तद्देवानामवो अद्या वृणीमहे ॥ ६ ॥

दिविऽस्पृशं । यज्ञं । अस्माकं । अश्विना । जीरऽअध्वरं । कृणुतं । सुन्नं । इष्टये ।

प्राचीनंऽरश्मिं । आऽहुतं । घृतेन । तत् । देवानां । अवः । अद्य । वृणीमहे ॥ ६ ॥

हे अश्विनौ युवां नोऽस्माकं यज्ञं दिविस्पृशं दिवि स्पृष्टारं गंतारं कृणुतं ।
कुरुतं । तथा जीराध्वरं क्षिप्रं हिंसारहितं च यज्ञं नोऽस्माकं कृणुतं । कुरुतं ।
इष्टयेऽभिलषितसिद्धयर्थं सुन्नं सुखं च कुरुतं । किंच । घृतेनाज्येनाहुतमग्निं प्राची-
नरश्मिं देवाभिमुखं कुरुतमित्यर्थः । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

उप ह्ये सुहवं मारुतं गणं पावकमृषं सख्याय शंभुर्व ।

रायस्योपं सौश्रवसाय धीमहि तद्देवानामवो अद्या वृणीमहे ॥ ७ ॥

उप । ह्ये । सुऽहवं । मारुतं । गणं । पावकं । ऋषं । सख्याय । शंऽभुर्व ।

रायः । पोषं । सौश्रवसाय । धीमहि । तत् । देवानां । अवः । अद्य । वृणीमहे ॥ ७ ॥

सुहवं स्वाह्वानं पावकं शोधकमृषं दर्शनीयं शंभुवं सुखस्य भावयितारं रायो
धनस्य पोषं पोषकं मारुतं मरुतां संबन्धिनं गणं संघं सख्याय सखिभावायोप
ह्ये । उपगम्य ह्यामि । आगतं गणं सौश्रवसाय शोभनान्नवक्षाय सुयश्स्वाय
वा वयं धीमहि । वृद्धौ निदधीमहि । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथाष्टमी ॥

अपां पेरुं जीवधन्यं भरामहे देवाय सुहर्वमध्वरश्रियं ।

सुरशिमं सोममिन्द्रियं यमीमहि तद्देवानामवो अद्या वृणीमहे ॥ ८ ॥

अपां। पेहं। जीवधन्यं। भ्रामहे। देवध्वयं। सुहवै। अध्वरध्रियं।
सुरशिमं। सोमं। इन्द्रियं। यमीमहि। तत्। देवानां। अवं। अद्य। वृणीमहे ॥६॥

अपामुद्कानां पेहं पालकं जीवधन्यं । धन्या जीवा यस्मिन्नसौ जीवधन्यः ।
तं देवाद्यं देवानां तर्पकं सुहवं शोभनाह्वानं शोभनस्तुतिं वाध्वरश्रियं सुरशिमं
शोभनांशुं सोमं भ्रामहे । धारयामः । पत्नीशालातो हविर्धानं प्रति प्रापयामो
वा । भृतं तं सोममिन्द्रियं वीर्यं यमीमहि । वयं याचामहे । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ नवमी ॥

सनेम तत्सुसनिता सनित्वभिर्वयं जीवा जीवपुत्रा अनागसः ।
ब्रह्मद्विषो विष्वगेनो भरेरत् तद्देवानामवो अद्या वृणीमहे ॥९॥
सनेमं। तत्। सुसनिता। सनित्वऽभिः। वयं। जीवाः। जीवऽपुत्राः। अनागसः।
ब्रह्मऽद्विषः। विष्वक्। एनः। भरेरत्। तत्। देवानां। अवं। अद्य। वृणीमहे ॥९॥

जीवा जीवन्ती जीवपुत्रा जीवनवत्पुत्राश्चानागसोऽपराधवर्जिताश्च वयं
धनाका लुशाः सनित्वभिः संभक्तुभिः पुत्रपौत्रादिभिः सह सुसनिता शोभनेन
भजनेन तद्देवजातं सनेम । स्तुत्या हविःप्रदानेन च संभजेमहि । किंच । ब्रह्मद्विषो
ब्राह्मणानामस्माकं द्वेषारो विष्वग्नागाच्छदेनोऽस्मदीयं पापं भरेरत् । आत्मनि
धारयंतु । पोषयंतु । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ दशमी ॥

ये स्या मनोर्यज्ञियास्ते ऋणोतन यद्वो देवा ईमहे तद्ददातन ।
जैवं क्रतुं रयिमद्वीरवद्यशस्तद्देवानामवो अद्या वृणीमहे ॥१०॥
ये। स्य। मनोः। यज्ञियाः। ते। ऋणोतन। यत्। वः। देवाः। ईमहे। तत्। ददातन।
जैवं। क्रतुं। रयिमत्। वीरऽवत्। यशः। तत्। देवानां। अवं। अद्य। वृणीमहे ॥१०॥

हे देवा ये यूयं मनोर्मनुष्यस्य यज्ञिया यज्ञार्हाः स्य भवथ ते यूयं ऋणोतन ।
अस्मदीयां स्तुतिं ऋणुत । किंच । हे देवा वो युष्मान्यदभीष्टमीमहे याचामहे
तज्जैवं जयशीलं क्रतुं प्रज्ञानं रयिमद्वनवद्वीरवत्पुत्राद्युपेतं यशश्च ददातन ।
नोऽस्मभ्यं प्रयच्छत । सिद्धमन्यत् ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे दशमी वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

महदद्य महतामा वृणीमहेऽवो देवानां बृहतामनर्वणां ।

यथा वसु वीरजातं नशामहे तद्देवानामवो अद्या वृणीमहे ॥११॥

महत । अद्य । महतां । आ । वृणीमहे । अवः । देवानां । बृहतां । अनर्वणां ।

यथा । वसु । वीरऽजातं । नशामहे । तत् । देवानां । अवः । अद्या । वृणीमहे ॥११॥

अद्यास्मिन्नहनि महतां श्रेष्ठानां बृहतां बृहानामनर्वणामप्रतिगज्ञानां देवानामिन्द्रादीनां संबन्धि महदधिकमवो रक्षणमा वृणीमहे । प्रार्थयामहे । किञ्च । वयं यथा वसु धनं वीरजातमपत्यजातं च नशामहे प्राप्नुयाम तथा ते देवाः कुर्वन्त्विति शेषः ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

महो अग्नेः समिधानस्य शर्मण्यनागा मित्रे वरुणे स्वस्तये ।

श्रेष्ठे स्याम सवितुः सवीमनि तद्देवानामवो अद्या वृणीमहे ॥१२॥

महः । अग्नेः । संऽइधानस्य । शर्मणि । अनागाः । मित्रे । वरुणे । स्वस्तये ।

श्रेष्ठे । स्याम । सवितुः । सवीमनि । तत् । देवानां । अवः । अद्या । वृणीमहे ॥१२॥

समिधानस्य समिध्यमानस्य महो महतोऽग्नेः शर्मणि सुखे वयं स्याम । भवेम । किञ्च । वयमनागा अनागसः । वचनव्यत्ययः । स्याम । अपि च । मित्रे वरुणे मित्रावरुणयोः । षष्ठ्यर्थे सप्तमी । सवितुश्च सवीमनि प्रसवे स्वस्तये सर्वप्रकाराविनाशाय स्याम । सिद्धमन्यत् ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

ये सवितुः सत्यसवस्य विश्वे मित्रस्य व्रते वरुणस्य देवाः ।

ते सौभगं वीरवक्रोमदप्रो दधातन् द्रविणं चित्रमस्मे ॥१३॥

ये । सवितुः । सत्यऽसवस्य । विश्वे । मित्रस्य । व्रते । वरुणस्य । देवाः ।

ते । सौभगं । वीरऽवत् । गोऽमत् । अन्नः । दधातन् । द्रविणं । चित्रं । अस्मे इति ॥१३॥

ये विश्वे देवाः सत्यसवस्य सत्यप्रसवस्य सवितुर्मित्रस्य वरुणस्य मित्रावरुणयोश्च व्रते प्रसवाख्ये कर्मणि भवन्ति ते यूयं सौभगं सौभाग्यं वीरवत्पुत्राद्युपेतं गोमहोयुक्तं चित्रं पूजनीयं द्रविणं धनं चान्नः कर्म चास्मे मह्यं दधातन् । प्रयच्छत ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

सविता पश्चातात्सविता पुरस्तात्सवितोत्तरात्तात्सविताधरात्तात् ।

सविता नः सुवतु सर्वतातिं सविता नो रासतां दीर्घमायुः ॥ १४ ॥

सविता । पश्चातात् । सविता । पुरस्तात् । सविता । उत्तरात्तात् । सविता । अधरात्तात् ।

सविता । नः । सुवतु । सर्वतातिं । सविता । नः । रासतां । दीर्घं । आयुः ॥ १४ ॥

पश्चातात्पश्चिमतः स्थितः सविता पुरस्तात्पूर्वतश्च स्थितः सवितोत्तरात्तादुत्तरतः स्थितश्च सविता नोऽस्माकं सर्वतातिं सर्वमभिलषितं धनादिकं सुवतु । प्रेरयतु । किंच । सवितैव नोऽस्मभ्यं दीर्घं बहुकालीनमायू रासतां । ददातु । बहुधा सवि-
तृपदग्रहणमन्यंतमादरार्थं ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टम एकादशो वर्गः ॥

नमो मित्रस्येति द्वादशर्चमष्टमं सूक्तं । अभितपा नाम सूर्यपुत्र ऋषिः । इदमादीनि पंच सूक्तानि जागतानि । अस्य सूक्तस्य दशमी त्रिष्टुप् । सूर्यो देवता । तथा चानुक्तांतं । नमो द्वादश सौर्योऽभितपाः सौर्यं जागतं वै त्रिष्टुप्दश-
मीति ॥ आश्विनशस्त्रे सूर्योदयादूर्ध्वं सौर्यकांड एतत्सूक्तं । सूचितं च । चित्रं देवानां नमो मित्रस्य । आ० ६. ५. । इति ॥ विषुवति निष्केवल्य आद्यस्तृचोऽनुरूपः । सूचितं च । विभाड्वृहत्पिचतु सोम्यं मधु नमो मित्रस्य वरुणस्य चक्षस इति स्तोत्रि-
यानुरूपौ । आ० ८. ६. । इति ॥ स्वपंतमभ्यस्तमये सति रात्रिशेषं स्थित्वा प्रातर्येन सूर्यो ज्योतिषेत्यादिभिः पंचभिः सूर्यं उपस्थेयः । सूचितं च । अथाधितं चेत्स्वपंत-
मादित्योऽभ्यस्तमियाद्याग्यतीऽनुप्रविशन्नात्रिशेषं भूत्वा येन सूर्यं ज्योतिषा वाधसे तम इति पंचभिरादित्यमुपतिष्ठेत् । स्वपंतमभ्युदिते यस्य ते विश्वेत्यादिभिश्चत-
सृभिः सूर्यं उपस्थेयः । सूचितं च । अभ्युदियाच्चेदकर्मप्रांतमनभिरूपेण कर्मणा वाग्यत इति समानमुत्तराभिश्चतसृभिरुपस्थानमिति । आ० गृ० ३. ७. ॥ एकादशि-
नस्य सौर्यस्य पणोर्हविषो याज्या । सूचितं च । शं नो भव चक्षासा शं नो अह्ना वायो भूप शुचिषाः । आ० ३. ८. । इति ॥ होषकाणां शकलाधाने यद्यो देवा इत्येषा । आ० ६. १०. ॥ विवाहे कन्यारोदनीये जीवं रुदंतीत्येषा जया । आ० गृ० १. ८. ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

नमो मित्रस्य वरुणस्य चक्षसे महो देवाय तदृतं संपर्यत ।

दूरदृशे देवर्जाताय कृतये दिवस्पुत्राय सूर्याय शंसत ॥ १ ॥

नमः । मित्रस्य । वरुणस्य । चक्षसे । महः । देवाय । तत् । ऋतं । सपर्यत ।

दूरेऽदृशे । देवऽजाताय । केतवे । दिवः । पुत्राय । सूर्याय । शंसत ॥ १ ॥

हे ऋत्विजो यूयं मित्रस्य वरुणस्य मित्रावरुणयोश्चक्षसे द्रष्टे महो महते देवाय द्योतमानाय दूरेदृशे दूरे संतमपि पश्यते देवजाताय देवेषु जाताय देवार्थ-सुत्पन्नाय केतवे विश्वस्य प्रज्ञापकाय दिवः पुत्राय पुत्रभूताय । दिवि जायमानत्वात्तमुत्रत्व्यपदेशः । सूर्याय सूर्यार्थं नमः कृत्वा तद्विहितमृतं यागादिलक्षणं कर्म सपर्यत । पूजयत । शंसत । स्तुतिमपि कुरुत ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

सा मा सत्योक्तिः परि पातु विश्वतो द्यावा च यत्र ततनन्नहानि च ।

विश्वमन्यन्नि विशते यदेजति विश्वाहापो विश्वाहोदेति सूर्यः ॥ २ ॥

सा । मा । सत्यऽउक्तिः । परि । पातु । विश्वतः । द्यावा । च । यत्र । ततनन् । अहानि । च ।

विश्वं । अन्यत् । नि । विशते । यत् । एजति । विश्वाहा । आपः । विश्वाहा । उत् ।

एति । सूर्यः ॥ २ ॥

सा सत्योक्तिस्तत्सत्यवचनं मा मां विश्वतः सर्वतः परि पातु । परिरक्षतु । यया सत्योक्त्या यत्र यस्मिन्देशे द्यावा च द्यावापृथिव्यावहानि रात्रयश्च ततनन् अतन्वन् तत्र विश्व सर्वमन्यद्भूतजातं नि विशते । विश्वाम्यति । यदेतद्भूतजातमेजति कंपते विश्वाहा सर्वदापथ स्यंदते विश्वाहा सर्वदा सूर्यश्चोदेति सा सत्योक्तिर्मा परिपात्वित्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

न ते अदेवः प्रदिवो नि वासते यदेतशेभिः पतरै रथर्यसि ।

प्राचीनमन्यदनुं वर्तते रज उदन्येन ज्योतिषा यासि सूर्य ॥ ३ ॥

न । ते । अदेवः । प्रऽदिवः । नि । वासते । यत् । एतशेभिः । पतरैः । रथर्यसि ।

प्राचीनं । अन्यत् । अनुं । वर्तते । रजः । उत् । अन्येन । ज्योतिषा । यासि । सूर्य ॥ ३ ॥

हे सूर्य ते तव समीपे प्रदिवः प्रलः पुरातनः कश्चिद्देवोऽसुरो राष्टासो वा न नि वासते । न निवसति । कदेत्यत आह । यद्यदा त्वं पतरिर्गमनशीलितरेत-गेभिरथै रथर्यसि । रथं कामयसे योक्तुं । किंच प्राचीनमन्यत्त्वदीयं ज्योती रज

उदकमनु वर्तते । अन्येन तेन ज्योतिषोद्यासि । उदेषि । यद्वा प्राचीनमन्यद्रजश्वं-
द्राख्यं ज्योतिस्वामनु वर्तते ततस्त्वमन्येन ज्योतिषा सहोदेषीत्यर्थः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

येन सूर्ये ज्योतिषा वाधसे तमो जगच्च विश्वमुदिर्यधि भानुना ।

तेनास्मद्विश्वामनिरामनाहुतिमपामीवामप दुःष्वप्यं सुव ॥४॥

येन । सूर्ये । ज्योतिषा । वाधसे । तमः । जगत् । च । विश्वं । उत्ऽइर्यधि । भानुना ।

तेन । अस्मत् । विश्वां । अनिरां । अनोहुतिं । अपं । अमीवां । अपं । दुःस्वप्यं । सुव ॥४॥

हे सूर्ये त्वं येन ज्योतिषा तेजसा तमोऽंधकारं वाधसे निवारयसि । येन
च भानुना तेजसा विश्वं सर्वं जगज्जंगममुदिर्यधुङ्गमयसि तेन ज्योतिषास्मद-
स्मत्तोऽनिरामन्नाभावमनाहुतिमहोमं चामीवां रोगजातं चाप सुव । अपगमय ।
दुःष्वप्यं दुःष्वप्प्रभवमनिष्टं चाप सुव ॥

॥ अथ पंचमी ॥

विश्वस्य हि प्रेषितो रक्षसि व्रतमहेळयन्नुच्चरसि स्वधा अनु ।

यद्वा त्वा सूर्योपव्रवामहे तं नो देवा अनु मंसीरत् क्रतुं ॥५॥

विश्वस्य । हि । प्रऽपितः । रक्षसि । व्रतं । अहेळयन् । उत्ऽचरसि । स्वधाः । अनु ।

यत् । अद्य । त्वा । सूर्ये । उपऽव्रवामहे । तं । नः । देवाः । अनु । मंसीरत् । क्रतुं ॥५॥

हे सूर्ये प्रेषितः प्रेरितस्त्वमहेळयन् अन्तुध्यन्विश्वस्य सर्वस्य यजमानस्य व्रतं
कर्म रक्षसि हि । यज्ञविध्वंसकेभ्यो राक्षसेभ्यः पालयसि । स्वधा हवीष्यनुच्चरसि ।
उद्गच्छसि च । प्रातर्होमे निवृत्ते सति पथादुद्गच्छसीत्यर्थः । तथा च यद्यदाद्या-
स्मिन्नहनि त्वा त्वामुपव्रवामहा उपव्रूमस्तदा नोऽस्माकं तं क्रतुं तत्कर्म देवा
इंद्रादयोऽनु मंसीरत् । अनुमन्यतां ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

तं नो द्यावापृथिवी तन्न आप इंद्रः पृथ्वंतु मस्तो हवं वचः ।

मा शूने भूम सूर्यस्य संहृशं भद्रं जीर्वतो जरणामंशीमहि ॥६॥

तं। नः। द्यावापृथिवी इति। तत्। नः। आपः। इंद्रः। ऋष्वंतु। मरुतः। हवै। वचः।
मा। शूने। भूम। सूर्यस्य। संऽहशि। भद्रं। जीवंतः। जरणां। अशीमहि ॥ ६ ॥

द्यावापृथिवी द्यावापृथिव्यावापश्चेंद्रश्च मरुतश्च नोऽस्माकं तं हवमाह्वानं
नोऽस्माकं तद्वचः स्तुतिरूपं वाक्यं च । न इति द्विरुक्तिरादरार्था । ऋष्वंतु ।
किंच । वयं सूर्यस्य संहशि संदर्शने शूने प्रवृद्धाय दुःखाय मा भूम । मैव भवेम ।
किंतु जीवंतश्चिरं प्राणान्धारयंतो वयं भद्रं कल्याणं जरणां वृद्धत्वममरत्वं चाशी-
महि । प्राप्नुयाम ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे द्वादशो वर्गः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

विश्वाहां त्वा सुमनसः सुचक्षसः प्रजावंतो अनमीवा अनागसः ।

उद्यंतं त्वा मित्रमहो दिवेदिवे ज्योग्जीवाः प्रति पश्येम सूर्य ॥ ७ ॥

विश्वाहां । त्वा । सुऽमनसः । सुऽचक्षसः । प्रजाऽवंतः । अनमीवाः । अनागसः ।

उत्ऽयंतं । त्वा । मित्रऽमहः । दिवेऽदिवे । ज्योक् । जीवाः । प्रति । पश्येम । सूर्य ॥ ७ ॥

हे सूर्य त्वा त्वां सुमनसः प्रीतियुक्तमनस्ताः सुचक्षसः सुदर्शनाः प्रजावंतः
पुत्राद्युपेता अनमीवा रोगरहिता अनागसोऽपराधवर्जिताश्च वयं विश्वाहा सर्वदा
यजेमेति शेषः । किंच । हे मित्रमहो मित्राणां पूजयितः सूर्य दिवेदिवे प्रतिदिन-
मुद्यंतमुदयं प्राप्नुवंतं त्वा त्वां ज्योक् चिरं जीवा जीवंतो वयं प्रति पश्येम ॥

॥ अथाष्टमी ॥

महि ज्योतिर्विभ्रतं त्वा विचक्षण भास्वीतं चक्षुषेचक्षुषे मयः ।

आरोहंतं बृहतः पाजसस्परि वयं जीवाः प्रति पश्येम सूर्य ॥ ८ ॥

महि । ज्योतिः । विभ्रतं । त्वा । विऽचक्षण । भास्वीतं । चक्षुषेऽचक्षुषे । मयः ।

आऽरोहंतं । बृहतः । पाजसः । परि । वयं । जीवाः । प्रति । पश्येम । सूर्य ॥ ८ ॥

हे विचक्षण विद्वष्टः सूर्य महि महज्ज्योतिस्तेजो विभ्रतं धारयंतं भास्वीतं
दीप्तिमंतं चक्षुषे चक्षुषे सर्वेषां दृष्ट्यां चक्षुषे मयः सुखकरं बृहत्तो महतः पाजसो
बलवतः परि । महतो बलवतः समुद्रस्योदकस्योपरीत्यर्थः । आरोहंतं त्वा त्वां
जीवाश्चिरं जीवंतो वयं प्रति प्रतिदिनं पश्येम ॥

॥ अथ नवमी ॥

यस्य ते विश्वा भुवन्नानि केतुना प्र चेरते नि च विशन्ते अक्तुभिः ।

अनागास्त्वेन हरिकेश सूर्याह्राहा नो वस्यसावस्यसोदिहि ॥९॥

यस्य ते विश्वा । भुवन्नानि । केतुना । प्र । च । ईरते । नि । च । विशन्ते । अक्तुभिः ।

अनागाःऽत्वेन । हरिऽकेश । सूर्ये । अह्राऽह्राहा । नः । वस्यसाऽवस्यसा । उत् । इहि ॥९॥

हे हरिकेश हरितवर्णकेश सूर्य यस्य ते तव केतुना प्रज्ञानेन विश्वा विश्वानि भुवन्नानि भूतजातानि प्र चेरते प्रकर्षेण गच्छन्त्यक्तुभी रात्रिभिर्नि विशन्ते च विश्वाम्यन्ति च । स्वपन्तीत्यर्थः । स त्वं नोऽस्माकमनागास्त्वेनापराधवर्जितत्वेन वस्यसा वस्यसात्यन्तश्रेयस्करेण वसुमन्तरेण वाह्राहा तेन तेन दिवसेनोदिहि । उज्जच्छ ॥

॥ अथ दशमी ॥

शं नो भव चक्षसा शं नो अह्रा शं भानुना शं हिमा शं घृणेन ।

यथा शमध्वञ्छमसंहुरोणे तत्सूर्ये द्रविणं धेहि चिचं ॥१०॥

शं । नः । भव । चक्षसा । शं । नः । अह्रा । शं । भानुना । शं । हिमा । शं । घृणेन ।

यथा । शं । अश्वन् । शं । अस्त । दुरोणे । तत् । सूर्ये । द्रविणं । धेहि । चिचं ॥१०॥

हे सूर्य त्वं चक्षसा तेजसा नोऽस्माकं शं सुखकरो भव । अह्रा दिवसेन च शं सुखकरो नोऽस्माकं भव । भानुना रश्मिना च शं भव । अस्माकं सुखकरो भव । हिमा श्वेतेन च शं भव । घृणेनौषधेन च शं करो भव । यथा यादृशेन नोऽस्माकमध्वञ्छनि मार्गं शं भवति दुरोणे गृहे च शं सुखमसद्रवति तच्चिचं पूजनीयं द्रविणं धनं धेहि । अस्मभ्यं प्रयच्छ ॥

॥ अथैकादशी ॥

अस्माकं देवा उभयाय जन्मने शर्मं यच्छत द्विपदे चतुष्पदे ।

अदत्पिर्वदूर्जर्यमानमाशितं तदस्मे शं योररपो दधातन ॥११॥

अस्माकं । देवाः । उभयाय । जन्मने । शर्मं । यच्छत । द्विऽपदे । चतुऽपदे ।

अदत् । पिर्वत् । ऊर्जर्यमानं । आशितं । तत् । अस्मे दत्ति । शं । योः । अरपः । दधातन ॥११॥

हे देवाः सूर्येणाभ्यनुज्ञाता भूयमस्माकं द्विपदे मनुष्यात्मकाय चतुष्पदे पञ्चात्म-
काय चोभयायोभयविधाय जन्मने भूतजाताय शर्मं सुखं यच्छत । दत्त । किंच ।
यथास्मत्पुत्रादिकमदद्गक्षणीयं भक्षयत् पिवत्पानीयं पिवच्चोर्जयमानं बलवंत-
मिवात्मानमाचरन्नाशितं सुहितं च भवति तथा शं रोगशांतिनिमित्तकं सुखं
योर्विषययोगजनितं सुखं चारपोऽपापं च दधातन । प्रयच्छत ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

यद्दो देवाश्चकृम जिह्या गुरु मनसो वा प्रयुती देवहेळनं ।

अरावा यो नो अभि दुच्छुनायते तस्मिन्तदेनो वसवो नि धेतन ॥१२॥

यत् । वः । देवाः । चकृम । जिह्या । गुरु । मनसः । वा । प्रयुती । देवहेळनं ।

अरावा । यः । नः । अभि । दुच्छुन । ऽयते । तस्मिन् । तत् । एनः । वसवः । नि । धेतन ॥१२॥

हे वसवो वासयितारो देवा वो युष्माकं वयं जिह्या वाचा मनसः प्रयुती
प्रयुत्या प्रयोगेण गुरु महदेवहेळनं देवक्रोधनं च यदेनश्चक्रुमाकार्प्य योऽस्मच्छ-
चुर्नोऽस्मानभि प्रत्यरावा गमनवाभूत्वा दुच्छुनायते पापान्याचरत्यस्मानुद्वेजयति
वा तस्मिन्नस्मच्छच्चौ तदेनोऽस्माभिः कृतं पापं नि धेतन । सूर्यस्याज्ञया विधत्त ।
स्थापयतेत्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे त्रयोदशो वर्गः ॥

अस्मिन्न इति पंचर्चं नवमं सूक्तं जागतमैंद्रं । मुष्कविशिष्ट इन्द्राख्य ऋषिः ।
तथा चानुक्रांतं । अस्मिन्नः पंच मुष्कवानिंद्र इति ॥ गतो विनियोगः ॥ अपरे
तु तांडवाशाठ्यायनका अस्य सूक्तस्य मुष्कवानिंद्रो देवता लुश ऋषिर्नि
वर्णयति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अस्मिन्न इंद्रं पृत्सुतौ यशस्वति शिमीवति क्रंदसि प्रावं सातये ।

यत्र गोपाता धृषितेषु खादिषु विष्टक्पतति दिद्यवो नृपाहे ॥१॥

अस्मिन् । नः । इंद्र । पृत्सुतौ । यशस्वति । शिमीऽवति । क्रंदसि । प्रा । अवां । सातये ।

यत्र । गोऽपाता । धृषितेषु । खादिषु । विष्टक् । पतति । दिद्यवः । नृऽसहे ॥१॥

हे इंद्र त्वं यशस्वति कीर्तिमति शिमीवति परस्परप्रहारलक्षणकर्मवत्यस्मिन्नु-

पस्थिते पृत्सुतौ संयामे ऋदसि । सिंहनादं करोषि । सातये धनलाभाय प्राव
 नोऽस्मान्प्ररक्षसि च । कस्मिन्नित्यचाह । यत्र यस्मिन्गोपाता गोसातौ लब्धपशुके
 नृपाह्ये नृणामभिभावुके च संयामे खादिषु परस्परखादकेषु च योद्धृषु धृषितेषु
 धृष्टेषु सत्सु दिद्यव आयुधानि विप्रक् सर्वतः पतन्ति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

स नः क्षुमंतं सदर्ने व्यूर्णुहि गोअर्णसं रयिमिंद्र अवाय्यं ।

स्याम ते जयंतः शक्र मेदिनो यथा वयमुश्मसि तद्वसो कृधि ॥२॥

सः । नः । क्षुऽमंतं । सदर्ने । वि । ऊर्णुहि । गोऽअर्णसं । रयिं । इंद्र । अवाय्यं ।

स्याम । ते । जयंतः । शक्र । मेदिनः । यथा । वयं । उश्मसि । तत् । वसो इति । कृधि ॥२॥

हे इंद्र स सर्वानुयाहकत्वेन प्रसिद्धत्वं नोऽस्माकं सदर्ने गृहे क्षुमंतमन्वतं
 शब्दवतं वा गोअर्णसं । गावोऽर्ण उदकमिव प्रवृद्धा यस्मिन् । तं अवाय्यं
 अर्णणीयं रयिं धनं व्यूर्णुहि । विविधमाच्छादय । किंच । हे वसो वासक शक्रेन्द्र
 जयतः शत्रुं ते तत्र प्रसादाद्ययं मेदिनो मेदसा युक्ता बलवतः स्याम । भवेम ।
 किं बहुक्त्वा । यथा यद्यमुश्मसि कामयामहे तत्सर्वं कृधि । कुरु ॥

॥ अथ तृतीया ॥

यो नो दास आर्यो वा पुरुषुतादेव इंद्र युधये चिकेतति ।

अस्माभिष्टे सुपहाः संतु शत्रवस्त्वया वयं तान्वनुयाम संगमे ॥३॥

यः । नः । दासः । आर्यः । वा । पुरुऽस्तुत । अदेवः । इंद्र । युधये । चिकेतति ।

अस्माभिः । ते । सुऽसहाः । संतु । शत्रवः । त्वया । वयं । तान् । वनुयाम । संऽगमे ॥३॥

हे पुरुषुत बहुस्तुतेन्द्र यो दासः कर्मकरः शूद्र आर्यस्त्विवर्णिकोऽदेवो देवाद-
 योऽसुरो वा नोऽस्मान्युधये युद्धाय चिकेतति जानाति ते सर्वे शत्रवोऽस्मद-
 रयस्ते तव प्रसादादस्माभिः सुसहाः स्वभिभवाः संतु । भवंतु । किंच । वयं त्वया
 सहायेन ताञ्जघ्नून्संगमे संयामे वनुयाम । हन्याम ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

यो दग्धेभिर्हव्यो यथ भूरिभिर्यां अभीके वरिवोविन्नृपाह्ये ।

तं विंसादे सध्रिमद्य श्रुतं नरमवाचमिंद्रमवसे करामहे ॥४॥

यः । दभेभिः । ह्यः । यः । च । भूरिऽभिः । यः । अभीके । वरिवःऽवित् । नृऽसर्हे ।
तं । विऽखादे । सखिं । अद्य । श्रुतं । नरं । अर्वाचं । इंद्रं । अर्वसे । करामहे ॥४॥

नृसखे नृणामभिभावुके विखादे विशेषेण भक्षकेऽभीके संयामे वरिवोविद्व-
नस्य लंभको य इंद्रो दभेभिः स्वल्पैर्ह्यो ज्ञातव्यो यश्च भूरिभिवहुभिर्ह्यस्त्वं
सखिं श्रुचिं श्रुतं सर्वत्र विख्यातं नरं नेतारमिंद्रमद्यास्मिन्नहन्यवसेऽस्मद्रक्षणा-
यावाचमस्मदभिमुखं करामहे । कुर्मः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

स्ववृजं हि त्वामहमिंद्र शुश्रवानानुदं वृषभ रथचोदनं ।

प्र मुंचस्व परि कुत्सादिहा गहि किमु त्वावान्मुष्कयोर्वद्ध आसते ॥५॥

स्वऽवृजं । हि । त्वां । अहं । इंद्र । शुश्रवं । अननुऽदं । वृषभ । रथऽचोदनं ।

प्र । मुंचस्व । परि । कुत्सात् । इह । आ । गहि । किं । ऊं इति । त्वाऽवान् । मुष्कयोः ।

वद्धः । आसते ॥५॥

हे वृषभ कामानां वर्षकेन्द्र स्ववृजं स्वयमेव छेत्तारमननुदमनपेक्षितवला-
नुप्रदानं रथचोदनं राधकस्य चोदकं प्रेरकं त्वामहं लुशः शुश्रवाश्रीपं हि
यस्मात्तस्मात्प्र मुंचस्व । कुत्सेन वार्धिशतेनांडयोर्वद्धमात्मानं बंधनाद्विमुंच । अथ
परि सर्वतः परिवृतस्त्वं कुत्सात्कुत्साख्याहपरिहासद्याग आ गहि । आगच्छ ।
किमु त्वावान्त्वत्सहशोऽन्यः कश्चिन्मुष्कयोर्वद्ध आसते । न कोऽप्येताहशो निर्लज्ज-
स्वत्तोऽन्योऽस्तीत्यभिप्रायः । तत्र शाठ्यायनकं । कुत्सश्च लुशश्चेद्रं व्यहृयेतां । स
कुत्सस्याहवमागच्छत् तं शतेन वार्धभिः रांडयोरवभ्रातं लुशोऽभ्यवदत् स्ववृजं हि
त्वामहमिंद्र शुश्रवानानुदं वृषभं रथचोदनं प्र मुंचस्व परि कुत्सादिहा गहि किमु
त्वावान्मुष्कयोर्वद्ध आसते इति ताः सर्वाः संलुप्य लुशमभि प्रादुद्रुवदिति । छंदो-
गद्राल्लक्षणमपि कुत्सश्च लुशश्च युगपदिंद्रमाहूतवन्तौ स्वं स्वं यज्ञं प्रत्यंगभावाय
सखित्वादिंद्रः कुत्सं प्रति जगाम । तं तु गतं वशित्वात्कुत्सो वार्धिशतेनांडयोर-
वभ्रादिति ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे चतुर्दशो वर्गः ॥

यो वामिति चतुर्दशर्चं दशमं सूक्तं । कक्षीवतो दुहिता घोषा नाम धलवा-
दिन्युपिः । अंत्या चिष्टुप् । शिष्टा जगत्यः । अश्विनी देवता । तथा चानुक्रांतं ।

यो वां षड्भूना काशीवती घोषाश्विनं हि त्रिष्टुवंतमिति ॥ प्रातरनुवाकाश्विन-
शस्त्रयोर्जागते छंदसीदमादीनि चीणि सूक्तानि । सूचितं च । यो वां परिज्मेति
चीणि त्रिश्चिन्नो अद्य । अ० ४. १५. । इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

यो वां परिज्मा सुवृदश्विना रथो दोषामुपासो हव्यो हविष्मता ।

शश्वत्तमासस्तमु वामिदं वयं पितुर्न नाम सुहवँ हवामहे ॥ १ ॥

यः । वां । परिज्मा । सुवृत् । अश्विना । रथः । दोषां । उपसः । हव्यः । हविष्मता ।

शश्वत्तमासः । तं । कुं इति । वां । इदं । वयं । पितुः । न । नाम । सुहवँ । हवामहे ॥ १ ॥

हे अश्विनाश्विनौ वां युवयोः परिज्मा परितो गंता सुवृत्सुष्टु वर्तमानो यो
रथो दोषां रात्रिमुपसश्च । अहोरात्रयोरित्यर्थः । हविष्मता यजमानेन हव्यो
ह्यातव्यो वां युवयोः स्वभूतं सुहवं शोभनाह्वानं तमु तमेव रथं शश्वत्तमासोऽति-
शयेन चिरंतना वयं पितुर्न यथा पितुरिदं नाम तथा हवामहे । हवामः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

चोदयंतं सूनृताः पिन्वतं धिय उत्पुंरंधीरीरयतं तदुश्मसि ।

यशसं भागं कृणुतं नो अश्विना सोमं न चारुं मघवत्सु नस्कृतं ॥ २ ॥

चोदयंतं । सूनृताः । पिन्वतं । धियः । उत् । पुंरंधीः । ईरयतं । तत् । उश्मसि ।

यशसं । भागं । कृणुतं । नः । अश्विना । सोमं । नं । चारुं । मघवत्सु । नः । कृतं ॥ २ ॥

हे अश्विनाश्विनौ युवां सूनृता वाच उपसो वा चोदयतं । प्रेरयतं । अस्माकं
धियः कर्माणि च पिन्वतं । पूरयतं । पुंरंधीर्वह्नीः प्रज्ञाश्वोदीरयतं । उद्गमयतं ।
प्रेरयतं । उत्पादयतमित्यर्थः । तदेतन्नयमुश्मसि । वयं कामयामहे । किंच नो
ऽस्माकं यशसं यशस्विनं भागं भजनीयं धनादिकं कृणुतं । कुरुतं । चारुं कल्याणं
सोमं न सोममिव नोऽस्मान्मघवत्सु धनवत्सु कृतं । कुरुतं ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अमाजुरश्विन्नवयो सुवं भगोऽनाश्विदचितारापमस्यं चित् ।

अंपस्यं चिन्नासत्या कृणस्यं चिद्युवामिदाहुभिपजा रूतस्यं चित् ॥ ३ ॥

अमाऽजुरः। चित्। भवथः। युवं। भगः। अनाशोः। चित्। अवितारां। अपमस्यं।
चित्।

अंधस्यं। चित्। नासत्या। कृशस्यं। चित्। युवां। इत्। आहुः। भिषजां। रूतस्यं। चित् ॥३॥

हे नासत्या नासत्या युवं युवाममाजुरश्चिन्पितृगृहे जूर्यत्या अपि दुर्भगाया घोषाया भगो भवथः शोभनरूपेणात्मानं परिणमय्य पतिं दत्तवन्तौ स्य इत्यर्थः। तथा च निगमांतरं। घोषायै चिन्पितृपदे दुरीणे पतिं जूर्यत्या अश्विनावदत्तं। ऋग्वे० १. ११७. ७. इति। अनाशोश्चिदनशनस्याप्यवितारा रक्षितारौ युवां भवथः। अपमस्य चिज्जात्यातिनिकृष्टस्यापि रक्षितारौ भवथः। अंधस्य चिच्चक्षुर्विकलस्यापि रक्षितारौ भवथः। कृशस्य चिद्दुर्बलस्यापि रक्षितारौ भवथः। किंच। युवामिद्युवामेव रूतस्य चिद्दृशस्यापि भिषजौ वैद्यावाहुर्विद्वांसः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

युवं चवानं सनयं यथा रथं पुनर्युवानं चरथाय तक्षथुः।

निष्टीग्यमूहयुरद्भस्परि विश्वेता वां सर्वनेषु प्रवाच्या ॥४॥

युवं। चवानं। सनयं। यथा। रथं। पुनः। युवानं। चरथाय। तक्षथुः।

निः। तीग्यं। ऊहयुः। अत्ऽभ्यः। परि। विश्वां। इत्। ता। वां। सर्वनेषु। प्रऽवाच्या ॥४॥

हे अश्विनौ युवं युवां सनयं पुराणं चवानमृषिं यथा रथं जीर्णं रथमिव पुनर्युवानं तरुणं चरथाय चरणार्थं तक्षथुः। ततक्षथुः। अकुस्तमित्यर्थः। तथा च यास्कः। युवं चवानं सनयं पुराणं यथा रथं पुनर्युवानं चरथाय ततक्षथुर्युवा प्रयीति कर्माणि तक्षतिः करोतिकर्मा। नि० ४. १९. इति। किंच युवां तीग्यं तुप्रपुत्रं भुज्युमद्भ्यः परि समुद्रस्योपरि निरूहयुः। किंच। वां युवयोर्विश्वा विश्वानि ता तानि कर्माणि सवनेषु यज्ञेषु प्रवाच्या प्रवाच्यानि प्रकर्षेण वक्तव्यानि ॥

॥ अथ पंचमी ॥

पुराणां वां वीर्यां प्र व्रवा जनेऽथो हासद्युभिषजा मयोभुवां।

ता वां नु नव्याचवसे करामहेऽयं नासत्या अदरिः यथा दर्धत् ॥५॥

पुराणां। वां। वीर्यां। प्र। व्रवा। जने। अथो इति। ह। आसद्युः। भिषजां। मयःऽभुवां।

ता। वां। नु। नव्यां। अचवसे। करामहे। अयं। नासत्या। अत्। अरिः। यथा। दर्धत् ॥५॥

हे अश्विनौ वां युवयोः पुराणा पुराणानि वीर्याणि जने लोके प्र ब्रव ।
प्रववीमि । अथो अपि च हे नासत्या नासत्यौ युवां मयीभुवा सुखस्य भाव-
यितारौ भिषजा भिषजौ वैद्यावासथुः । बभूवथुः । ता तौ युवामवसे रक्षयाय
नथ्यौ स्तुत्यौ करामहे । कुर्मः । अयमरिर्गता पतिर्यजमानो यथा श्रद्धधत् ।
श्रद्धध्यादिति ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे पंचदशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

इयं वामहे ऋणुतं मे अश्विना पुत्रार्येव पितरा मह्यं शिक्षतं ।

अनापिरज्ञा असजात्यामतिः पुरा तस्या अभिशस्तेरवं स्पृतं ॥६॥

इयं । वां । अहे । ऋणुतं । मे । अश्विना । पुत्रार्येव । पितरा । मह्यं । शिक्षतं ।

अनापिः । अज्ञाः । असजात्या । अमतिः । पुरा । तस्याः । अभिशस्तेः । अवं । स्पृतं ॥६॥

हे अश्विनाश्विनौ वां युवामियं घोषाहमहे । आह्वयामि । मे मम संबन्धि-
नमिममाह्वानं ऋणुतं । श्रुत्वा चाह्वानं मह्यं पुत्रार्येव यथा पुत्राय पितरा
मातापितरौ तद्वच्छिक्षतं । धनं दत्तं । अनापिरवंधुरज्ञा अकृतज्ञा असजात्या-
मतिरश्रद्धेया चाभिशस्तिर्माभागच्छति । तस्या अभिशस्तेः पुरा प्रागेवाव स्पृतं ।
मामवपारयतं ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

युवं रथेन विमदायं शुंध्युवं न्यूहथुः पुरुमिचस्य योषणां ।

सुवं हवं वधिमत्या अगच्छतं सुवं सुप्तं चक्रथुः पुरंधये ॥७॥

युवं । रथेन । विमदायं । शुंध्युवं । नि । ऊहथुः । पुरुमिचस्यं । योषणां ।

सुवं । हवं । वधिमत्याः । अगच्छतं । सुवं । सुप्तं । चक्रथुः । पुरंधये ॥७॥

हे अश्विनौ युवं युवां पुरुमिचस्य पुरुमिचनामधेयस्य योषणां दुहितरं शुंध्युवं
नाम जायां विमदाय विमदनामधेयायर्षये रथेन स्वसेनापरिवृतेन रथेन
न्यूहथुः । प्रापयतं । विमदस्य गृहं नीतवंतौ स्थ इत्यर्थः । तथा च निगमांतरं ।
यावर्भगाय विमदाय जायां सेनाजुवा न्यूहतू रथेन । ऋग्वे० १. ११६. १. । इति ।
किंच । सुवं युवां वधिमत्याः संपामे शत्रुभिच्छिन्नहस्ताया हवमाह्वानमगच्छतं ।
आगत्य च तस्यै हिरण्मयं हस्तं प्रायच्छतं । तथा च निगमांतरं । अजोहवीना-

सत्या करा वां महे याम्पुरुभुजा पुरंधिः श्रुतं तच्छामुरिव वधिमत्या हिरण्य-
हस्तमश्विनावदत्तं । ऋग्वे० १. ११६. १३. इति । किंच । युवं युवां पुरंधये बहुप्रज्ञायै
वधिमत्यै सुषुतिं सुप्रसवं शोभनमैश्वर्यं वा चक्रयुः । कृतवंतौ स्थः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

युवं विप्रस्य जरणामुपेयुषः पुनः कलेरंकृणुतं युवद्वयः ।

युवं वंदनमृश्यादादुदूपयुर्वुवं सद्यो विशपलामेतवे कृषः ॥ ८ ॥

युवं । विप्रस्य । जरणां । उपऽईयुषः । पुनरिति । कलेः । अकृणुतं । युवंत् । वयः ।

युवं । वंदनं । ऋश्याऽदात् । उत् । ऊपयुः । युवं । सद्यः । विशपलां । एतवे । कृषः ॥ ८ ॥

हे अश्विनौ युवं युवां विप्रस्य मेधाविनो जरणां जरामुपेयुष उपगतवतः कलेः
कलिनामधेयस्यर्षेर्वयः पुनरपि युवद्युवत्त्वयुक्तमकृणुतं । अकुरुतं । तथा च निग-
मांतरं । कलिं याभिर्वित्तजानिं दुवस्यथः । ऋग्वे० १. ११२. १५. । इति । किंच । युवं
युवां वंदनं जायावियोगसंतापेन कूपपतितं वंदनाख्यमृषिमृश्यादात्कूपादुदूपयुः ।
उदैरयतं । तथा निगमांतरं । उद्वंदनमैरयतं स्वर्हंशे । ऋग्वे० १. ११२. ५. । इति ।
किंच । युवं युवां विशपलां । खेलस्य राज्ञः सेनायां योद्धी विशपला नाम का-
चित् स्त्री । तां संपामे शत्रुभिस्त्रिजंघां सद्यस्तदैवैतवे गमनाय कृषः । अकुरुतं ।
तथा च निगमांतरं । चरित्रं हि वैरिवाच्छेदि पर्यभाजा खेलस्य परितक्म्यायां ।
सद्यो जंघामायसी विशपलायै धने हिते सर्तवे प्रत्यघ्नं । ऋग्वे० १. ११६. १५. ।
इति ॥

॥ अथ नवमी ॥

युवं हं रेभं वृषणा गुहा हितमुदैरयतं ममृवांसमश्विना ।

युवमृवीसंमुत तन्नमर्चय ओमन्वंतं चक्रयुः सप्तवंधये ॥ ९ ॥

युवं । हं । रेभं । वृषणा । गुहा । हितं । उत् । ऐरयतं । ममृवांसं । अश्विना ।

युवं । ऋवीसं । उत । तन्नं । अर्चये । ओमन्ऽवंतं । चक्रयुः । सप्तऽवंधये ॥ ९ ॥

हे वृषणा वपितारावश्विनाश्विनौ युवं युवां गुहा गुहायां हितमसुरैर्निहितं
ममृवांसं त्रियमाणं रेभं रेभाख्यमृषिमृदैरयतं । उन्नारितवंतौ स्थः । तथा च
निगमांतरं । दश राबीरशिवेना नव दूनवनदं अथितमप्स्वंतः । विप्रुतं रेभ-
मुदनि प्रवृक्तमुन्विन्युः सोममिव सुवेण । ऋग्वे० १. ११६. २४. । इति । उत

किंच युवं युवां तप्रमृवीसमभिकुंडमचयेऽचेरर्थायौमन्वंतमवनवंतं चक्रयुः । वृष्ट्या
निशम्य शीतं कृतवंतौ स्थ इत्यर्थः । तथा च निगमांतरं । हिमेनाग्निं ग्रंसम-
वारयेथां पितृमतीमूर्जमस्मा अधत्तं । ऋवीसे अचिमश्विनावनीतमुन्निययुः
सर्वगणं स्वस्ति । ऋग्वे० १. ११६. ८. । इति । किंच । युवां सप्रवध्रयेऽश्वमेधेन राज्ञा
केनचिदपराधेन काष्ठमयमंजूपायां निहितस्य सप्रवध्रिनामधेयस्यर्षेरर्थाय चक्र-
युः । मंजूषोद्घाटनं कृतवंतौ स्थ इत्यर्थः । तथा च निगमांतरं । वि जिहीष्व
वनस्पते योनिः सूर्यंत्या इव । श्रुतं मे अश्विना हवं सप्रवधिं च मुंचतं
। ऋग्वे० ५. ७८. ५. । इति ॥

॥ अथ दशमी ॥

युवं श्वेतं पेदेवेऽश्विनाश्वं नवभिर्वज्रैर्नवती च वाजिनै ।

चकृत्यं ददधुर्द्रावयत्सखं भगं न नृभ्यो ह्वयं मयोभुवं ॥ १० ॥

युवं । श्वेतं । पेदेवे । अश्विना । अश्वं । नवऽभिः । वाजैः । नवती । च । वाजिनै ।

चकृत्यं । ददधुः । द्रवयत्ऽसखं । भगं । न । नृभ्यः । ह्वयं । मयःऽभुवं ॥ १० ॥

हे अश्विनाश्विनौ युवं युवां पेदेवे पेदुनामधेयाय राज्ञे श्वेतं श्वेतवर्णं वाजिनं
वलिनं नवभिर्नवती नवत्याश्वैः सहितं चकृत्यं संयामाणामत्यर्थं कर्तारं शत्रूणां
जेतारं वा द्रवयत्सखं शत्रुसखीनां द्रावयितारं ह्वयं ह्रातव्यं मयोभुवं सुखस्य
भावयितारमश्वं नृभ्यो मनुष्येभ्यो भगं न भजनीयं धनमिव ददधुः । प्रायच्छतं ॥

॥ इति सप्रमस्याष्टमे षोडशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

न तं राजानावदिते कुतश्च न नाहो अश्रोति दुरितं नकिभयं ।

यमश्विना सुहवा रुद्रवर्तनी पुरोरथं कृणुषः पत्न्या सह ॥ ११ ॥

न । तं । राजानो । अदिते । कुतः । च । न । अहः । अश्रोति । दुःऽदितं । नकिः । भयं ।

यं । अश्विना । सुऽहवा । रुद्रवर्तनी इति रुद्रऽवर्तनी । पुरःऽरथं । कृणुषः । पत्न्या ।

सह ॥ ११ ॥

हे राजानावीश्वरावदिते अदीना सुहवी स्वाह्वानी रुद्रवर्तनी स्तोत्रयुक्तमार्गो
हे अश्विनाश्विनौ युवां यं जनं पुरोरथमयतोरथं पत्न्या सह स्वयंवेरं कृणुषः

कुरुथस्त्वं जनं कुतश्चन कुतोऽप्यंहः पापं नाप्नोति । न व्याप्नोति । दुरितं दुर्गति-
रपि नाप्नोति । न किर्त्तनं च भयं संसारभयं न प्राप्नोति ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

आ तेन यातं मनसो जवीयसा रथं यं वामृभवश्चक्रुरश्विना ।

यस्य योगे दुहिता जायते दिव उभे अहनी सुदिने विवस्वतः ॥ १२ ॥

आ । तेन । यातं । मनसः । जवीयसा । रथं । यं । वां । ऋभवः । चक्रुः । अश्विना ।

यस्य । योगे । दुहिता । जायते । दिवः । उभे इति । अहनी इति । सुदिने इति सुऽदिने ।

विवस्वतः ॥ १२ ॥

हे अश्विनाश्विनौ वां युवयोरेयं रथमृभवश्चक्रुरकार्युः यस्य रथस्य योगे संबंधे
सति दिवो दुहितोषा जायते प्रादुर्भवति यस्य च योगे विवस्वतो भास्करादुभे
अहनी अहोरात्रे सुदिने शोभने जायेते तेन रथेन मनसोऽपि जवीयसा वेग-
वहारेणा यातं । युवामागच्छतं ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

ता वर्तिर्यातं जयुषा वि पर्वतमपिन्वतं शयवे धेनुमश्विना ।

वृकस्य चिद्वर्तिकामंतरास्याद्भुवं शचीभिर्पसिताममुंचतं ॥ १३ ॥

ता । वर्तिः । यातं । जयुषा । वि । पर्वतं । अपिन्वतं । शयवे । धेनुं । अश्विना ।

वृकस्य । चित् । वर्तिकां । अंतः । आस्यात् । युवं । शचीभिः । यसितां । अमुंचतं ॥ १३ ॥

हे अश्विनाश्विनौ ता तौ युवां जयुषा जयशीलेन रथेन पर्वतमद्रिं प्रति
वर्तिमौर्गे वि यातं । विविधं गच्छथः । तथा च निगमांतरं । वि जयुषा रथ्या
यातमद्रिं श्रुतं हवं वृषणा वधिमत्याः । ऋग्वे० ६. ६२. ७. इति । किंच । युवां शयवे
शयोरर्थाय धेनुमपिन्वतं । निवृत्तप्रसवां वृद्धां गां प्रभूतस्य पयसो दोग्ध्री कृत-
वंतौ स्थ इत्यर्थः । तथा च निगमांतरं । युवं धेनुं शयवे नाधितायापिन्वतम-
श्विना पूर्व्याय । ऋग्वे० १. ११८. ८. इति । किंच । युवं युवां वृकस्यांतरनुप्रविष्टां
यसितां वृकेण यस्तां वर्तिकां । वर्तिका नाम चटका । तामास्याद्भुक्स्य मुखाच्छचीभिः
प्रज्ञाभिः कर्मभिर्वामुंचतं । अमोचयतं । तथा च निगमांतरं । अजोहवीदश्विना
वर्तिका वामासौ यत्सीममुंचतं वृकस्य । ऋग्वे० १. ११७. १६. इति ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

एतं वां स्तोममश्विनावकर्मातक्षाम भृगवो न रथं ।

न्यमृक्षाम योषणां न मर्ये नित्यं न सूनुं तनयं दधानाः ॥१४॥

एतं वां स्तोमं अश्विनौ अकर्म अतक्षाम भृगवः । न । रथं ।

नि । अमृक्षाम योषणां । न । मर्ये । नित्यं । न । सूनुं । तनयं । दधानाः ॥१४॥

हे अश्विनाश्विनौ ततो वां युवयोरेतं यथोक्तं स्तोमं स्तोत्रमकर्म । अकुर्म । तदेवाह । भृगवो न भृगव इव रथमतक्षाम । वयं स्तोत्रं संस्कृतवन्तः । कर्मयोगाह-
भवो भृगव उच्यन्ते । अथवा रथकारा भृगवः । किंच । वयं नित्यं शाश्वतं तनयं
यागादीनां कर्मणां तनितारं सूनुं नौरसं पुत्रमिव स्तोमं दधाना धारयन्ती मर्ये
मनुष्ये न्यमृक्षाम । युवयोः स्तुतिं नितरां संस्कृतवन्तः । तत्र दृष्टांतः । योषणां न ।
यथा जायां तद्वदित्यर्थः ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे सप्तदशो वर्गः ॥

रथं यांतमिति चतुर्दशर्वमेकादशं सूक्तं । काशीवत्या घोषाया अपि । जागत-
माश्विनं । रथं यांतमित्यनुक्रांतं । प्रातरनुवाकाश्विनशस्त्रयोस्तु विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

रथं यांतं कुह को ह वां नरा प्रति द्युमंतं सुविताय भूषति ।

प्रातर्यावाणं विभं विशेविशे वस्तोर्वस्तोर्वहमानं धिया शमि ॥१॥

रथं । यांतं । कुह । कः । ह । वां । नरा । प्रति । द्युऽमंतं । सुविताय । भूषति ।

प्रातःऽयावानं विऽभं विशेऽविशे वस्तोःऽवस्तोः । वहमानं । धिया । शमि ॥१॥

हे नरा कर्मणां नेतारावश्विनौ वां युवयोः संबन्धिनं द्युमंतं दीप्तिमंतं प्रातर्या-
वाणं यज्ञं प्रति प्रातःकाले गंतारं विभं विभुं व्यापिनं विशे विशे सर्वेषु मनुष्येषु
वस्तोर्वस्तोरन्वहं वहमानं धनं प्रापयंतं यांतं गच्छंतं रथं कुह कस्मिन्देसे को ह
कः खलु यजमानः शमि यज्ञरूपे कर्मणि धिया स्तुतिरूपेण कर्मणा सुविताया-
भ्युदयार्थं प्रति भूषति । अलं करोति । कस्मिन्देसे यज्ञे कोऽन्यो यजमानो युवां
स्तुतिभिर्हंविभिश्च पूजितवान् येनासद्यज्ञं प्रति विलंबेनागतवन्ती स्थ इत्य-
भिप्रायः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

कुहं स्विहोषा कुह वस्तोरश्विना कुहाभिपित्वं करतः कुहोषतुः ।

को वां शयुचा विधवेव देवरं मर्यं न योषां कृणुते सधस्य आ ॥२॥

कुहं। स्वित्। दोषा। कुहं। वस्तोः। अश्विना। कुहं। अभिऽपित्वं। करतः। कुहं। जघतुः।

कः। वां। शयुऽचा। विधवाऽइव। देवरं। मर्यं। न। योषां। कृणुते। सधऽस्यै। आ ॥२॥

हे अश्विनाश्विनौ कुह स्वित् क्व चिहोषा रात्रौ भवथ इति शेषः । कुह वस्तोः क्व वा दिवा भवथः । कुह क्व वाभिपित्वमभिप्राप्तिं करतः । कुरुथः । कुह क्व वोषथुः । वसथः । किंच । वां युवां को यजमानः सधस्ये सहस्थाने वेद्याख्य आ कृणुते । आकुरुते । परिचरणार्थमात्माभिमुखीकरोति । तत्र दृष्टांतौ दर्शयति । शयुचा शयने विधवेव । यथा मृतभर्तृका नारी देवरं भर्तृभातरमभिमुखीकरोति । मर्यं न यथा च सर्वे मनुष्यं योषा सर्वा नारी संभोगकालेऽभिमुखीकरोति तद्वदित्यर्थः । तथा च यास्वः । क्व स्विद्रात्रौ भवथः क्व दिवा काभिप्राप्तिं कुरुथः क्व वसथः । को वां शयने विधवेव देवरं देवरः कस्माद्वितीयो वर उच्यते विधवा विधातृका भवति विधवनाद्वा विधावनाद्देति चर्मशिरा अपि वा धव इति मनुष्यनाम तद्वियोगाद्विधवा देवरो दीव्यतिकर्मा मर्यां मनुष्यो मरणधर्मा योषा यौतेराकुरुते सधस्थाने । नि० ३. १५. । इति ॥

॥ अथ तृतीया ॥

प्रातर्जरेथे जरणेव कार्पया वस्तोर्वस्तोर्यजता गच्छथो गृहं ।

कस्यं ध्वसा भवथः कस्यं वा नरा राजपुत्रेव सर्वनावं गच्छथः ॥३॥

प्रातः। जरेथे। जरेणाऽइव। कार्पया। वस्तोःऽवस्तोः। यजता। गच्छथः। गृहं।

कस्यं। ध्वसा। भवथः। कस्यं। वा। नरा। राजपुत्राऽइव। सर्वना। अवं। गच्छथः ॥३॥

हे नरा नेतारावश्विनौ युवां प्रातः प्रातःकाले जरेथे । स्तोतृभिः स्तूयेथे । तत्र दृष्टांतः । जरणेव । यथा जरेणावैश्वर्येण वृद्धी राजानी कार्पया । प्रातःप्रबोधकस्य वंदिनो वाणी कापा । तथा स्तूयेते । तद्वदित्यर्थः । किंच । वस्तोर्वस्तोरन्वहं यजता यद्यौ युवां गृहं यजमानस्य मंदिरं गच्छथः । प्राप्नुथः । तौ युवां कस्य यजमानसंबन्धिनो दोषस्य ध्वसा ध्वंसको विनाशयितारी भवथः ।

कस्य यजमानस्य सवना सवनानि राजपुत्रेव राजकुमाराविव युवामव गच्छथः ।
प्राप्नुथः ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

युवां मृगेव वारणा मृगण्यवो दोषा वस्तोर्हविषा नि ह्यमहे ।

युवं होत्रामृतुथा जुहते नरेपं जनाय वहथः शुभस्पती ॥४॥

युवां । मृगाऽइव । वारणा । मृगण्यवः । दोषा । वस्तोः । हविषा । नि । ह्यमहे ।

युवं । होत्रां । ऋतुऽथा । जुहते । नरा । इपं । जनाय । वहथः । शुभः । पती इति ॥४॥

हे अश्विनौ युवं युवां वारणा वारणौ मृगेव यथा शार्दूलौ मृगण्यवो मृग-
यवस्तद्द्वयं दोषा रात्रौ वस्तोरहनि च हविषा नि ह्यमहे । नियमेन ह्यमः ।
किंच । हे नरी नेतारावश्विनौ युवं युवामृतुथा काले काले होत्रामाहुतिं जुहते ।
जुहति । यजमाना इति शेषः । किंच । युवां शुभः शुभस्य वृष्ट्युदकस्य पती ।
स्वामिनौ संती जनाय जनार्थमिषमन्नं वहथः । प्रापयथः ॥

॥ अथ पंचमी ॥

युवां ह घोषा पर्यश्विना यती राज्ञ ऊचे दुहिता पृच्छे वां नरा ।

भूतं मे अहं उत भूतमश्ववेऽश्ववते रथिने शक्तमर्वते ॥५॥

युवां । ह । घोषा । परि । अश्विना । यती । राज्ञः । ऊचे । दुहिता । पृच्छे । वां । नरा ।

भूतं । मे । अहं । उत । भूतं । अश्ववे । अश्ववते । रथिने । शक्तं । अर्वते ॥५॥

हे नरा नेतारावश्विनौ युवां खलु परि परितो यती गच्छंती राज्ञो दीप्तस्य
कधीवतो दुहिता पुत्री घोषा घोषाख्याहमूचे । संनिहितेभ्यो वृद्धेभ्य उक्तव-
त्यस्मि । किंच । वां युवां पृच्छे । वृद्धान्संनिहितान् कीदृशावश्विनाविति पृच्छा-
मि । तथा सति मे समाह्वे दिवसाय दिवसनिर्वर्त्यकर्मणे भूतं । भवतं । उतापि
चाश्ववे राथ्ये रात्रिनिर्वर्त्यकर्मणे भूतं । भवतं । तथाश्ववतेऽश्वयुक्ताय रथिने
रथवते चार्चते भ्रातृव्याय शक्तं । निरसने शक्तौ भवतं ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमेऽष्टादशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

युवं कवी षः पर्यश्विना रथं विशो न कुस्तो जरितुर्नशायथः ।

युवोर्हं मद्या पर्यश्विना मध्यासा भरत निष्कृतं न योषणा ॥६॥

युवं। कवी इति। स्थः। परि। अश्विना। रथं। विशः। न। कुत्सः। जरितुः। नशायथः।
युवोः। ह। मक्षा। परि। अश्विना। मधु। आसा। भरत। निःऽकृतं। न। योषणा ॥६॥

हे अश्विनाश्विनौ कवी मेधाविनी युवं युवां रथं परि ष्टः। परितो भवथः। अथ
जरितुः स्तोतुर्यज्ञं प्रति गमनाय नशायथः। रथं प्राप्नुथः। तत्र दृष्टांतः। कुत्सो न। यथा
कुत्सश्चेद्रथ सरथमधितिष्ठतः। तथा च मंचांतरं। यासि कुत्सेन सरथमवस्युस्तोदो
वातस्य हर्योरीशानः। ऋग्वे० ४. १६. ११. इति। किंच हे अश्विनाश्विनौ युवोर्हं
युवयोः खलु स्वभूतं मधु मक्षा मक्षिकासास्येन परि भरत। विभर्ति। तत्र दृष्टांतः।
निष्कृतं न। यथा निष्कृतं संस्कृतं मधु योषणा नारी। तद्वदित्यर्थः। तथा च
मंचांतरं। उत स्या वां मधुमन्मक्षिकारपन्मदे सोमस्यैशिजो हुवन्यति। ऋग्वे० १.
११९. ९. इति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

युवं हं भुज्युं युवमश्विना वशं युवं शिंजारमुशनामुपारथुः।

युवो ररावा परि सख्यमासते युवोरहमवसा सुखमा चके ॥७॥

युवं। हं। भुज्युं। युवं। अश्विना। वशं। युवं। शिंजारं। उशनां। उपं। आरथुः।

युवोः। ररावा। परि। सख्यं। आसते। युवोः। अहं। अवसा। सुखं। आ। चके ॥७॥

हे अश्विनाश्विनौ युवं ह युवां खलु भुज्युं समुद्रमध्ये विपचनावं तुयपुत्रं
भुज्युमुपारथुः। उत्तारयितुमुपगतवन्तौ भवथः। किंच। युवं युवां वशं हस्तिवलेन
शचुभिः पराजयमानं वशनामधेयं राजानं रक्षणायोपारथुः। किंच। युवं युवां
शिंजारमचिमग्निकूटादुत्तारयितुमुशनां कमनीयां स्तुतिं च श्रोतुमुपारथुः। तथा
च मंचांतरं। अविं शिंजारमश्विना। ऋग्वे० ६. ५. २५. इति। किंच। युवोर्युवयोः
सख्यं मित्रत्वं ररावा हविषां प्रदाता यजमानो पर्यासते। पर्यास्ते। वचनव्यत्ययः।
किंच। युवोर्युवयोरवसा रक्षणेनाहं घोषा सुखं सुखमा चके। कामये ॥

॥ अथाष्टमी ॥

युवं हं कृशं युवमश्विना श्युं युवं विधतं विधवांमुरुष्यथः।

युवं सनिभ्यः स्तनयंतमश्विनार्पं व्रजमूर्शुथः सप्तास्यं ॥८॥

युवं। हं। कृशं। युवं। अश्विना। श्युं। युवं। विधतं। विधवां। उरुष्यथः।

युवं। सनिभ्यः। स्तनयंतं। अश्विना। अपं। व्रजं। ऊर्शुथः। सप्तऽआस्यं ॥८॥

हे अश्विनाश्विनौ युवं ह युवां खलु कृशं दुर्वलं कृशनामधेयं वोरुष्यथः ।
 रक्ष्यथः । किंच युवं युवां शयुं शयुनामानमृषिमुरुष्यथः । किंच युवं युवां विधंतं
 परिचरंतं मनुष्यं विधवां चापतिकां वधिमतीं योद्धी स्त्रियं चोरुष्यथः । किंच ।
 हे अश्विनाश्विनौ युवं युवां स्तनयंतं शब्दं कुर्वंतं सप्रास्यं सर्पणशीलद्वारं व्रजं
 मेघं । व्रजः चरुरिति मेघनामसु पाठात् । सनिभ्यो हविषां दातृभ्योऽपोरुष्यथः ।
 विवृतद्वारं कृतवंतौ स्य इत्यर्थः ॥

॥ अथ नवमी ॥

जनिष्ट योषां पतयत्कनीनको वि चारुहन्वीरुधो दंसना अनु ।

आस्मै रीयंते निवनेव सिंधवोऽस्मा अहे भवति तत्पतित्वनं ॥९॥

जनिष्ट । योषां । पतयत् । कनीनकः । वि । च । अरुहन् । वीरुधः । दंसनाः । अनु ।

आ । आस्मै । रीयंते । निवनाऽइव । सिंधवः । आस्मै । अहे । भवति । तत् । पतिऽत्वनं ॥९॥

हे अश्विनौ युवयोः प्रसादादियं घोषा योषा स्त्रीगुणोपेता सुभगा जनिष्ट ।
 जाता । अस्याः समीपे कनीनकः कन्याकामः पतिः पतयत् । पततु । आस्मै
 कनीनकाय युवयोर्दंसना अनु वृष्टिलक्षणाणि कर्माणि लक्ष्मीकृत्य वीरुध औपधयो
 वि चारुहन् । विरोहंतु । प्रादुर्भवंतु । आस्मै कनीनकाय निवनेव प्रवणेनेव
 सिंधव उदकान्या रीयंते । ता वीरुधोऽभिगच्छंतु । किंच । अहे केनाप्यहंतव्या-
 यास्मै कनीनकाय तत्संभोगसमर्थं पतित्वनं यौवनं भवति । भवतु ॥

॥ अथ दशमी ॥

जीवं रुदंति वि मयंते अध्वरे दीर्घामनु प्रसितिं दीधियुनरः ।

वामं पितृभ्यो य इदं संमेरिरे मयः पतिभ्यो जनयः परिस्वजे ॥१०॥

जीवं । रुदंति । वि । मयंते । अध्वरे । दीर्घा । अनु । प्रऽसितिं । दीधिऽसुः । नरः ।

वामं । पितृऽभ्यः । ये । इदं । संऽएरिरे । मयः । पतिऽभ्यः । जनयः । परिऽस्वजे ॥१०॥

हे अश्विनौ युवयोरनुग्रहाद्ये नरः पतयो जायानां जीवं जीवनमुद्दिश्य रुदंति
 रोदनेनापि जायानां जीवनमेवाशासत इत्यर्थः । ता जाया अध्वरे यज्ञे वि मयंते
 निवेशयंति च । किंच तासु दीर्घा महती प्रसितिं भुजयोः प्रबंधनमनु दीधि-

युरनुदधति । इदं वामं वननीयमपत्यं पितृभ्यः समेरिरे संप्रेरयन्ति च तेभ्यः पतिभ्यो
जनयो जायाः परिप्लजे परिप्लंगार्थं मयः सुखं कुर्वतीति शेषः ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टम एकोनविंशो वर्गः ॥

॥ अथैकादशी ॥

न तस्य विद्म तदु षु प्र वोचत युवा ह यद्युवत्याः क्षेति योनिषु ।
प्रियोस्त्रियस्य वृषभस्य रेतिनो गृहं गमेमाश्विना तदुश्मसि ॥११॥
न । तस्य । विद्म । तत् । ऊं इति । सु । प्र । वोचत । युवा । ह । यत् । युवत्याः ।
क्षेति । योनिषु ।

प्रियऽउस्त्रियस्य । वृषभस्य । रेतिनः । गृहं । गमेम । अश्विना । तत् । उश्मसि ॥११॥

हे अश्विनाश्विनौ तस्य तत्सुखं वयं न विद्म । न जानीमः । तत्सुखं यूयं सु
मुधु प्र वोचत । बहुवचनं पूजार्थं । युवा ह तरुणः खलु मत्पतिर्युवत्या यौव-
नाविताया मम योनिषु गृहेषु यत्क्षेति निवसतीति । किंच प्रियोस्त्रियस्य प्रिय-
युवतेर्वृषभस्य सेकू रेतिनो रेतस्विनो मत्पतेर्गृहं गमेम । गच्छेम । वयं तद्गृह-
मुश्मसि । कामयामहे ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

आ वामगन्सुमतिर्वाजिनीवसू न्यश्विना हस्तु कामा अयंसत ।
अभूतं गोपा मिथुना शुभस्पती प्रिया अयंमणो दुर्यां अशीमहि ॥१२॥
आ । वां । अगन् । सुऽमतिः । वाजिनीवसू इति वाजिनीऽवसू । नि । अश्विना ।
हत्ऽसु । कामाः । अयंसत ।

अभूतं । गोपा । मिथुना । शुभः । पती इति । प्रियाः । अयंमणः । दुर्यान् । अशीमहि ॥१२॥

हे वाजिनीवसू अन्नधनी शुभस्पती उदकस्य स्वामिनी हे अश्विनाश्विनौ
मिथुना मिथुनी परस्परं सहितौ वां युवां सुमतिरागन् । आगच्छतु । ह्रस्वस्म-
दीयेषु हृदयेषु कामा अभिलाषा न्ययंसत । नियम्यन्तां । किंच युवां गोपा मम
गोपायितारावभूतं । भवतं । अपि च । प्रियाः सत्यो वयमयंमणः पत्युर्दुर्याङ्ग-
हानशीमहि । प्राप्तयाम ॥

॥ अथ त्रयोदशी ॥

ता मँदसाना मनुषो दुरोण आ धत्तं रयिं सहवीरं वचस्यवे ।

कृतं तीर्थं सुप्रपाणं शुभस्पती स्थाणुं पथेष्टामपं दुर्मतिं हतं ॥ १३ ॥

ता । मँदसाना । मनुषः । दुरोणे । आ । धत्तं । रयिं । सहऽवीरं । वचस्यवे ।

कृतं । तीर्थं । सुऽप्रपाणं । शुभः । पती इति । स्थाणुं । पथेऽस्थां । अपं । दुःऽमतिं । हतं ॥ १३ ॥

हे अश्विनौ मँदसाना मँदसानौ ता तौ युवां मनुषो मनुषस्य मत्पतेदुरोणे गृहे वचस्यवे युष्मत्स्तुतिकामायै मह्यं सहवीरं पुत्रादिसहितं रयिं धनमा धत्तं । स्थापयतं । किंच हे अश्विनौ शुभस्पती उदकस्य स्वामिनौ युवां पतिगृहं गच्छन्त्या मम तीर्थं पानाय सुप्रपाणं कृतं । कुरुतं । किंच । युवां पथेष्टां मार्गस्थं स्थाणुं वृक्षं दुर्मतिं दुर्वृद्धिं परिपंथिनं चाप हतं । अपगमयतं ॥

॥ अथ चतुर्दशी ॥

कं स्विद्य कतमास्वश्विनां विष्णु दस्रा मादयेते शुभस्पतीं ।

क ईं नि येमे कतमस्य जग्मतुर्विप्रस्य वा यजमानस्य वा गृहं ॥ १४ ॥

कं । स्वित् । अद्य । कतमासु । अश्विनां । विष्णु । दस्रा । मादयेते इति । शुभः । पती इति ।

कः । ईं । नि । येमे । कतमस्य । जग्मतुः । विप्रस्य । वा । यजमानस्य । वा । गृहं ॥ १४ ॥

हे अश्विनाश्विनौ दस्रा दर्शनीयौ शुभस्पती उदकस्य पती स्वामिनौ भवन्तौ कं स्वित्क स्थितौ जनपदेऽद्यास्मिन्नहनि कतमासु कामु विष्णु प्रजामु मादयेते । आत्मानं तर्पयतः । किंच । को यजमान ईमेतौ नि येमे । नियच्छति । किंच भवन्तौ कतमस्य विप्रस्य मेधाविनः स्तोतुर्यजमानस्य गृहं वा जग्मतुः । गतवन्तौ ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे विंशो वर्गः ॥

समानमिति तृचं द्वादशं सूक्तं घोषायाः पुत्रस्य सुहस्यस्यापि जागतमाश्विनं । अनुक्रांतं च । समानं तृचं सुहस्यो घौषेय इति ॥ प्रातरनुवाकाश्विनशस्त्रयोरुक्तो विनियोगः ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

समानसु त्वं पुरुहूतमुक्थ्यं पर्यं चिचक्रं सर्वना गनिग्मतं ।

परिज्मानं विद्वर्थं सुवृक्तिभिर्वयं व्युष्टा उपसो हवामहे ॥ १ ॥

समानं । ऊं इति । त्वं । पुरुऽहूतं । उक्थ्यं । रथं । विऽचक्रं । सवना । गनिग्मतं ।
परिऽज्मानं । विद्व्यं । सुवृक्तिऽभिः । वयं । विऽउष्टौ । उपसः । ह्वामहे ॥ १ ॥

हे अश्विनौ युवयोः समानमु साधारणमेव त्वं तं पुरुहूतं बहुभिराहूतमुक्थ्यं
प्रशस्यं विचक्रं सवना सवनानि यज्ञान्गनिग्मतं प्रतिगच्छतं परिज्मानं परितो
गन्तारं विद्व्यं यज्ञहितं रथमुपसो व्युष्टौ सुवृक्तिभिः सुष्टु दोषवर्जिताभिः स्तुति-
भिर्वयं ह्वामहे । आह्वयामः ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

प्रातर्युजं नासत्याधिं तिष्ठथः प्रातर्यावाणं मधुवाहनं रथं ।

विशो येन गच्छथो यज्वरीनरा कीरेश्चिद्यज्ञं होतृमंतमश्विना ॥ २ ॥

प्रातःऽयुजं । नासत्या । अधिं । तिष्ठथः । प्रातःऽयावाणं । मधुऽवाहनं । रथं ।

विशः । येन । गच्छथः । यज्वरीः । नरा । कीरेः । चित् । यज्ञं । होतृऽमंतं । अश्विना ॥ २ ॥

हे नासत्या नासत्यभूतौ सत्यस्य प्रणेतारौ वा नरा नेतारावश्विनौ युवां
प्रातर्युजं प्रातःकालेऽश्वैर्युज्यमानं प्रातर्यावाणं प्रातर्गन्तारं मधुवाहनं मधुनोऽमृ-
तस्य वाहकं तं रथमधि तिष्ठथः । आरोहतमित्यर्थः । यज्वरीर्यजनशीला विशः
प्रजा येन रथेन गच्छथः । येन च कीरेश्चिस्तोत्तरपि होतृमंतमृपियुक्तं यज्ञं
गच्छथः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

अध्वर्युं वा मधुपाणिं सुहस्त्यमग्निधं वा धृतदक्षं दमूनसं ।

विप्रस्य वा यत्सर्वनानि गच्छथोऽत् आ यातं मधुपेयमश्विना ॥ ३ ॥

अध्वर्युं । वा । मधुऽपाणिं । सुऽहस्त्यं । अग्निधं । वा । धृतऽदक्षं । दमूनसं ।

विप्रस्य । वा । यत् । सर्वनानि । गच्छथः । अतः । आ । यातं । मधुऽपेयं । अश्विना ॥ ३ ॥

हे अश्विनौ युवां मधुपाणिं सोमपाणिमध्वर्युं वा सुहस्त्यं सुहस्त्यनामानमृपिं
मां धृतदक्षं धृतबलं दमूनसं दानमनसमग्निधं बर्त्विग्विशेषं समायातं । तदेव
दर्शयति । यद्यद्यपि विप्रस्यान्यस्य मेधाविनः सवनानि यज्ञान्गच्छथस्तथाप्यत-
स्तेभ्यो यज्ञेभ्यो मधुपेयमस्माकं सोमात्मकं पेयमा यातं । अन्वागच्छतं ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टम एकविंशो वर्गः ॥

अस्तेवेत्वेकादशर्चं त्रयोदशं सूक्तमांगिरसस्य कृष्णाख्यस्यार्धं वैष्टुभमैन्द्रं । अनु-
 त्रांतं च । अस्तेवैकादश कृष्ण इति ॥ आभिप्रविकेपूकथ्येषु स्तोमवृद्धाविदं सूक्तं
 ब्राह्मणाच्छंसिन आवापार्थं । सूचितं च । यज्ञे दिव इति सूक्ते अस्तेव सु
 प्रतरं । अ० ७. ९. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अस्तेव सु प्रतरं लायमस्यभूर्षन्निव प्र भरा स्तोममस्मै ।

वाचा विप्रास्तरत वाचमर्यो नि रमय जरितः सोम इंद्रं ॥ १ ॥

अस्ताऽइव । सु । प्रऽतरं । लायं । अस्यन् । भूर्षन्ऽइव । प्र । भर । स्तोमं । अस्मै ।

वाचा । विप्राः । तरत । वाचं । अर्यः । नि । रमय । जरितरिति । सोमे । इंद्रं ॥ १ ॥

प्रतरं प्रवृद्धतरं लायं संक्षेपणं हृदयवेधिनं शरं सु सुष्टुस्यन् क्षिपन् अस्तेव
 यथा क्षेप्रा धानुष्को भूर्षन्निव यथा चालंकारमलंकुर्वन्नलंकारो तद्वत्स्तोममस्मा
 इंद्राय प्र भर । प्रापय । हे अंतरात्मन् त्वमिति शेषः । किंच । हे विप्रा मेधाविनो
 यूयं वाचा स्तुत्यार्योऽरेः शचीर्वाचं तरत । नितरां तरत । निराकुरुतेत्यर्थः । हे
 जरितः स्तोतस्त्वं सोमे सोमयाग इंद्रं नि रमय । क्रीडय ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

दोहेन गामुपं शिक्षा सखायं प्र बोधय जरितर्जारमिंद्रं ।

कोशं न पूर्णं वसुना न्यृष्टमा च्वावय मघदेयाय शूरं ॥ २ ॥

दोहेन । गां । उपं । शिक्ष । सखायं । प्र । बोधय । जरितः । जारं । इंद्रं ।

कोशं । न । पूर्णं । वसुना । निऽनृष्टं । आ । च्वावय । मघऽदेयाय । शूरं ॥ २ ॥

हे जरितस्त्वं दोहेन कामानां दोहनार्थं गां गोरूपं सखायं प्रियमिंद्रमुप शिक्ष ।
 वशं नय । किंच । जारं भूतानां जरयितारमिंद्रं प्र बोधय । स्तुतिभिः प्रबुद्धं कुरु ।
 किंच । पूर्णमुदकेन पूरितं कोशं न पात्रमिव वसुना हिरण्यादिना धनेन नृष्टं
 नीचैर्गतं शूरं वीरमिंद्रं मघदेयाय धनदानाया च्वावय । अभिमुखं कुर्वित्यर्थः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

किमंग त्वा मघवन्भोजमाहुः शिशोहि मां शिशयं त्वा शृणोमि ।

अम्रस्वती मम धीरस्तु शक्र वसुविदं भगमिंद्रा भरा नः ॥ ३ ॥

किं। अंगं। त्वा। मघऽवन्। भोजं। आहुः। शिशिहि। मा। शिश्यं। त्वा। ऋणोमि।
अप्रस्वती। मम। धीः। अस्तु। शक्र। वसुऽविदं। भर्गं। इंद्र। आ। भर। नः ॥ ३ ॥

अंगेति सामान्याह्वानं। अंग हे मघवन् धनवन् शक्रेन्द्र त्वा त्वां किं किमर्थं भोजं
स्तोतृणां भोजकमभीष्टमाहुः सर्वे विद्वांसः। यदि न ददासीत्यध्याहारः। तस्माद्-
दास्येव स्तोतृभ्यो धनानीत्यर्थः। तथा सति मा स्तोतारं शिशिहि। धनदानेन
तीक्ष्णीकुस्। त्वा त्वां शिश्यं स्तोतृणां संस्कर्तारं ऋणोमि। किंच। मम धीर्बुद्धि-
रप्रस्वती कर्मवत्यस्तु। भवतु। किंच नोऽस्माकं वसुविदं धनस्य लंभकं भर्गं
भाग्यमा भर। आहर ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

त्वां जनां ममसत्येषु संतस्थाना वि ह्वयंते समीके।

अचा युजं कृणुते यो हविष्मान्नासुन्वता सख्यं वष्टि शूरः ॥ ४ ॥

त्वां। जनाः। ममऽसत्येषु। इंद्र। संऽतस्थानाः। वि। ह्वयंते। संऽईके।

अचं। युजं। कृणुते। यः। हविष्मान्। न। असुन्वता। सख्यं। वष्टि। शूरः ॥ ४ ॥

हे इंद्र त्वां जना ममसत्येषु संयामेषु वि ह्वयंते। विविधभाह्वयंति साहाय्यार्थं।
एतदेव दर्शयति। समीके युद्धे संतस्थानाः सह तिष्ठन्ती जना वि ह्वयन्त इति।
अचास्मिन्नाह्वाने स शूरो वीर इंद्रस्त्वं युजं सखायं कृणुते कुर्वते यो हविष्मान्भ-
वति। असुन्वता सोमाभियवमकुर्वता पुरुषेण सह सख्यं सखित्वं न वष्टि। न
कामयते ॥

॥ अथ पंचमी ॥

धनं न स्यंद्रं बहुलं यो अस्मि तीघ्रान्तोमौ आसृनोति प्रयस्वान्।

तस्मै शर्वन्सुतुकान्प्रातरहो नि स्वष्ट्रान्युवति हंति वृचं ॥ ५ ॥

धनं। न। स्यंद्रं। बहुलं। यः। अस्मि। तीघ्रान्। सोमान्। आऽसृनोति। प्रयस्वान्।

तस्मै। शर्वन्। सुऽतुकान्। प्रातः। अहः। नि। सुऽअष्ट्रान्। युवति। हंति। वृचं ॥ ५ ॥

प्रयस्वान् हविष्मान्यो यजमानः स्यंद्रं स्यंदनशीलं गवाश्यादिकं बहुलं प्रभृतं
धनं न यथा धनं दरिद्राय पाचभूताय दातुं संस्करोति तद्यदस्मा इंद्राय तीघ्रान्ती-
घरसान्तोमानासृनोत्यभिपुणोति। अभियवाख्येन संस्कारेण संस्करोतीत्यर्थः।

तस्मै यजमानाय प्रातरहः पूर्वाह्णे सुतुकान्त्प्रेरणाञ्शोभनपुत्रसहितान्वा स्व-
प्राञ्शोभनायुधाञ्शून् नि युवति । स इंद्रः पृथक्करोति । किंच । वृचं तदीयमु-
पद्रवं हंति । हिनस्ति ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे द्वाविंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

यस्मिन्वयं दधिमा शंसमिद्रे यः शिथ्राय मघवा काममस्मे ।

आराञ्चित्सभयतामस्य श्चुर्न्यस्मै द्युम्ना जन्या नमंतां ॥६॥

यस्मिन् । वयं । दधिमा । शंसं । इंद्रं । यः । शिथ्राय । मघवा । कामं । अस्मे इति ।

आरात् । चित् । सन् । भयतां । अस्मै । श्चुः । नि । अस्मै । द्युम्ना । जन्या । नमंतां ॥६॥

यस्मिन्निद्रे वयं घीपेयाः सुहस्त्याः शंसं स्तुतिं दधिम विदध्मः । यथ मघ-
वान्धनवानिन्द्रोऽस्मे अस्मासु काममभिलाषं शिथ्राय प्राययति अस्मैन्द्रस्य श्चु-
राराहूर एव संश्रित् सन्नपि भयतां । विभेत् । किंचास्मा इंद्राय जन्या जन्यानि
श्चुजनपदभवानि द्युम्ना द्युम्नान्यन्नानि नि नमंतां । प्रह्रीभवंतु । भोजनीयानि
भवंत्वित्यर्थः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

आराञ्चुमप वाधस्व दूरमुयो यः शंबः पुरुहूत तेन ।

अस्मे धेहि यवमद्गोमदिंद्र कृधी धियं जरिचे वाजरत्नां ॥७॥

आरात् । श्चुं । अपं । वाधस्व । दूरं । उयः । यः । शंबः । पुरुहूत् । तेन ।

अस्मे इति । धेहि । यवऽमत् । गोऽमत् । इंद्रं । कृधि । धियं । जरिचे । वाजऽरत्नां ॥७॥

हे पुरुहूत बहुभिराहूतेन्द्र तव य उय उद्गूणः शंबो वज्रः । तथा च यास्कः ॥
शंब इति वज्रनाम शमयतेवा शातयतेवा । नि० प. २४. । इति । तेन वज्रेण श्चु-
मस्मदरिमारदास्मत्समीपाहूरमप वाधस्व । त्वमपगमय । किंच । अस्मे अस्मासु
यवमघवमुक्तं गोमद्गोयुक्तं च धनं धेहि । निधेहि । किंच । जरिचे स्तोत्रे मत्सं
वाजरत्नां रमणीयाच्च धियं कर्म कृधि । कुरु ॥

॥ अथाष्टमी ॥

प्र यमंतवृपसत्वासो अग्मन्तीमाः सोमां बहुलांतास इंद्रं ।

नाहं दामानं मघवा नि यंसन्नि सुन्वते रंहति भूरि यामं ॥८॥

प्र। यं। अंतः। वृषऽसवासः। अग्मन्। तीव्राः। सोमाः। बहुलऽअंतासः। इंद्रं।
न। अहं। दामानं। मघऽवा। नि। यंसत्। नि। सुन्वते। वहति। भूरि। वामं ॥६॥

अंतर्जठरे यमिंद्रं वृषसवासी वृषसवा अग्नौ सोमस्य वर्षितृभिरध्वर्युभिरभि-
पुतास्त्रीवास्त्रीघरसा बहुलांतासी बहुलमन्नादिकमन्ते येभ्यस्ते बहुलांताः सोमाः
प्राग्मन् प्रगच्छति स मघवा धनवानिंद्रो दामानं दातारं यजमानं नाह नैव नि
यंसत्। नियच्छति। किंतु, सुन्वते सोमाभिषवं कुर्वते यजमानाय भूर्यधिकं वामं
वननीयं धनं नि वहति। नितरां प्रापयति ॥

॥ अथ नवमी ॥

उत प्रहामतिदीव्या जयाति कृतं यच्छुग्नी विचिनोति काले।

यो देवकामो न धनां रुणद्धि समिहं राया सृजति स्वधावान् ॥९॥

उत प्रऽहां। अतिऽदीव्या। जयाति। कृतं। यत्। श्वऽग्नी। विऽचिनोति। काले।

यः। देवऽकामः। न। धनां। रुणद्धि। सं। इत्। तं। राया। सृजति। स्वधाऽवान् ॥९॥

उतापि चंद्रः प्रहां प्रहंतारमतिदीव्य। अतिरभिपूजितार्थं वर्तते। दीव्यतिर्ग-
त्यर्थे। अभिपूजितं गमयित्वा जयाति। जयति। किंच। यद्यथा। अत्र प्रकारव-
चनप्रत्ययस्य लोपो द्रष्टव्यः। श्वग्नी कितवः कृतं कृतसमयं प्रतिकितवं कितवानां
मध्ये विचिनोति परीक्ष्य गृह्णाति तद्वदिंद्रः काले शुद्धकाले बलवंतं शत्रुं
परीक्ष्य वधार्थं गृह्णातीत्यर्थः। किंच। यो मनुष्यो देवकामो देवान्यष्टुं स्तोतुं
वाभिलाषवान्भवति तस्यार्थाय धना धनानि न रुणद्धि। नावृणोति। नाच्छा-
दयतीत्यर्थः। किंतु स्वधावान्बलवानिंद्रस्त्वं देवकामं राया धनेन सं सृजति।
संयोजयत्येव ॥

॥ अथ दशमी ॥

गोभिर्दुरेमामतिं दुरेवां यवेन क्षुधं पुरुहूत विश्वां।

वयं राजभिः प्रथमा धनान्यस्माकैत वृजनेना जयेम ॥१०॥

गोभिः। तुरेम। अमतिं। दुःऽएवां। यवेन। क्षुधं। पुरुऽहूत। विश्वां।

वयं। राजऽभिः। प्रथमाः। धनानि। अस्माकैत। वृजनेन। जयेम ॥१०॥

हे पुरुहूत बहुभिराहूतेंद्र तव प्रसादादुरेवां दुष्टगमनां दारिद्र्यादागताममतिं

दुर्वृद्धिं वयं घौषेयाः सुहृत्स्या गोभिः पशुभिस्त्वेम । निस्त्वेम । किंच । यवेन
विश्वं व्याप्तां क्षुधं तरेम । किंच । प्रथमा मुख्यानि धनानि राजभिर्धनाना-
मीश्वरैः । लभेमहीति शेषः । शब्दा । प्रथमा वयमिति संबन्धः । किंचास्माकेना-
स्मदीयेन वृजनेन बलेन जयेम । शत्रूनििति शेषः ॥

॥ अथैकादशी ॥

वृहस्पतिर्नः परि पातु पश्चादुत्तरेस्माद्धरादघायोः ।

इंद्रः पुरस्तादुत्तरे मध्यतो नः सखा सखिभ्यो वरिवः कृणोतु ॥ ११ ॥

वृहस्पतिः । नः । परि । पातु । पश्चात् । उत्तरे । उत्तरेस्मात् । अर्धरात् । अघयोः ।

इंद्रः । पुरस्तात् । उत्तरे । मध्यतः । नः । सखा । सखिभ्यः । वरिवः । कृणोतु ॥ ११ ॥

पश्चात्पश्चिमतो योऽघायुरागच्छति तस्मादघायोः पापकाच्छत्रोर्नोऽस्मान्वृ-
हस्पतिः परि पातु । रक्षतु । उतापि चोत्तरस्मादुत्तरतोऽधरादधस्ताच्च योऽघायुरा-
गच्छति तस्मादघायोर्नोऽस्मान्परि पातु । उतापि चेंद्रः पुरस्तात्पूर्वतो मध्यतश्च
योऽघायुरागच्छति तस्मादघायोर्नोऽस्मान्परि पातु । किंच । सखा सखिभूतेंद्रः
सखिभ्यः प्रियेभ्योऽसभ्यं वरिवो धनं कृणोतु । करोतु ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे त्रयोविंशो वर्गः ॥

॥ इति दशमे मंडले तृतीयोऽनुवाकः ॥

चतुर्थेऽनुवाकेऽष्टादश सूक्तानि । तत्राच्छा म इत्येकादशर्चं प्रथमं सूक्तं ।
दशम्येकादशयो चिपुभी । शिष्टा जगत्यः । पूर्ववद्विदेवते । तथा चानुक्रांतं । अच्छा
मे द्विचिष्टवंतमिति । उक्थ्ये ब्राह्मणाच्छंसिनस्त्रुतीयसवन एतात्सूक्तं । सूचितं च ।
अच्छा म इंद्रं वृहस्पते युवमिंद्रश्च वसव इति याज्ये । अ० ६. १. इति ॥ षष्ठेऽह-
न्यपस्यतसूक्तं । सूचितं च । अच्छा म इंद्रमिति नित्यमेकाहिकं । अ० ८. ३. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

अच्छा म इंद्रं मतयः स्वविदः सग्नीचीर्विश्वा उग्रतीरनूपत ।

परि एजंते जनयो यथा पतिं मयं न शुंधुं मघवानमृतये ॥ १ ॥

अच्छं । मे । इंद्रं । मतयः । स्वःऽविदः । सग्नीचीः । विश्वाः । उग्रतीः । अनूपत ।

परि । स्वजंते । जनयः । यथा । पतिं । मयं । न । शुंधुं । मघवानं । अृतये ॥ १ ॥

आंगिरसस्य कृष्णस्य मे मम स्वर्विदः सर्वस्य लंभयिच्यः सघीचीः संगता विश्वा व्याप्ता उशतीः कामयमाना मतयः स्तुतय इन्द्रमच्छानूषत । अभिषुवन्ति । किञ्च । जनयो जाया यथा पतिं भर्तारं मर्ये न यथा च मनुष्यं शुद्धुं शुद्धं दोषरहितं मघवानं धनवंतमूतये रक्षणार्थं परि ष्वजंत आलिङ्गन्ति तद्वदिंद्रं मे स्तुतयः परि ष्वजन्ति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

न घां त्वद्रिगपं वेति मे मनस्वे इत्कामं पुरुहूत शिश्य ।

राजेव दस्म नि षदोऽधिं वर्हिष्यस्मिन्सु सोमेऽवपानमस्तु ते ॥२॥

न। घ। त्वद्रिक्। अर्प। वेति। मे। मनः। त्वे इति। इत्। कामं। पुरुहूत। शिश्य।

राजाऽइव। दस्म। नि। षदः। अधिं। वर्हिषिं। अस्मिन्। सु। सोमे। अवऽपानं।

अस्तु। ते ॥२॥

हे पुरुहूत बहुभिराहूत दस्म दर्शनीयेन्द्र त्वहक् त्वदभिमुखं मे मदीयं मनो न घ न खस्वप वेति । त्वतोऽपगच्छति । किञ्च । त्वे इत् त्वय्येव काममभिलाषं शिश्य । स्थापयामि । किञ्च । राजेवेश्वर इव वर्हिष्यधि नि षदः । निषीद । किञ्च । ते तवास्मिन्सोमेऽवपानमस्तु । भवतु ॥

॥ अथ तृतीया ॥

विष्वृदिंद्रो अमन्तेरुत क्षुधः स इद्रायो मघवा वस्वं ईशते ।

तस्येदिमे प्रवणे सप्त सिंधवो वयो वर्धन्ति वृषभस्य शुष्मिणः ॥३॥

विषुऽवृत्। इंद्रः। अमन्तेः। उत। क्षुधः। सः। इत्। रायः। मघऽवा। वस्वं। ईशते।

तस्यं। इत्। इमे। प्रवणे। सप्त। सिंधवः। वयः। वर्धन्ति। वृषभस्यं। शुष्मिणः॥३॥

इंद्रोऽमन्तेरस्माकं दुर्वृद्धेः प्रज्ञापहारिण्याः पिपासाया वा विष्वृद्धिष्मन्वर्तकी भवतु । उतापि च । क्षुधो बुभुक्षाया विष्वृद्धवतु । किञ्च । स इत् स एव मघवा धनवानिंद्रो वस्वो वासयितू रायो धनस्येशते । ईष्टे । किञ्च । वृषभस्य वर्यितुस्स-स्येदिंद्रस्यैवेने प्रसिद्धाः सप्त सप्तसंख्याकाः सिंधवो नद्यः प्रवणे देशे वयोऽचं वर्धन्ति । वर्धयन्ति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

वयो न वृक्षं सुपलाशमासदन्तोमास इन्द्रं मन्दिनंश्चमूपदः ।

प्रेषामनीकं शवसा दविद्युतद्विदस्व मनवे ज्योतिरार्यं ॥४॥

वर्यः । न । वृक्षं । सुऽपलाशं । आ । असदन् । सोमासः । इन्द्रं । मन्दिनः । चमूऽसदः ।

प्र । एषां । अनीकं । शवसा । दविद्युतत् । विदत् । स्वः । मनवे । ज्योतिः । आर्यं ॥४॥

वयो न यथा पक्षिणः सुपलाशं शोभनपर्यं वृक्षमासीदन्ति तद्वन्मन्दिनो मद्-
कराश्चमूपदश्चमसपात्रेषु स्थातारः सोमासः सोमा इन्द्रमासदन् । आसीदन्ति ।
अधितिष्ठतीत्यर्थः । एषामिन्द्रमधितिष्ठतां सोमानां शवसा वेगेन युक्तमनीकमयं
प्र दविद्युतत् । प्रद्योतते । किंचायमिन्द्रः स्वः स्वात्मनार्यं प्रैर्यं ज्योतिरादित्याख्यं
तेजो मनवे मनुष्येभ्यो विदत् । प्रयच्छतु ॥

॥ अथ पंचमी ॥

कृतं न श्वमी वि चिनोति देवने संवर्गे यन्मघवा सूर्यं जयत् ।

न तत्रे अन्यो अन्नु वीर्यं शक्न पुराणो मघवन्नोत नूतनः ॥५॥

कृतं । न । श्वऽमी । वि । चिनोति । देवने । संऽवर्गे । यत् । मघऽवा । सूर्यं । जयत् ।

न । तत् । ते । अन्यः । अन्नु । वीर्यं । शक्त् । न । पुराणः । मघऽवन् । न । उत । नूतनः ॥५॥

श्वमी परस्वानां हंता कितवो देवने द्यूते कृतं न यथा कृतं वि चिनोति
तद्वदिन्द्रः सूर्यं मृगयते । कदेत्यत आह । यद्यदा मघवा धनवानिन्द्रः संवर्गे
सम्यग्बृष्टेर्वज्रयितारं सूर्यमादित्यं जयत् तदीयरसापहरणद्वारेण जयति । अथ
प्रत्यक्षस्तुतिः । हे मघवन् धनवन्दिन्द्र ते तव तत्सूर्यजयलक्षणं वीर्यं वीरत्वम-
न्यस्त्वत्तोऽन्यो भविष्यत्कालीनः पुमान् अन्वनुकर्तुं न शक्त् । न शक्नोति । पुराणः
पूर्वोऽपि त्वदीर्यमनुकर्तुं न शक्त् । न शक्नोति । उतापि च । नूतनो वर्तमान-
कालीनोऽपि त्वदीर्यं वीर्यमनुकर्तुं न शक्नोति ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे चतुर्विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

विशंविशं मघवा पर्यंशायत जनानां धेनां अवचाकश्वृषां ।

यस्याहं शक्नः सर्वनेषु रर्यति स तीभिः सोमिः सहते पृतन्यतः ॥६॥

विशंऽविशं । मघऽवा । परि । अशयत । जनानां । धेनाः । अवऽचाकशत् । वृषां ।
यस्यं । अहं । शक्रः । सर्वनेषु । रणयति । सः । तीव्रैः । सोमैः । सहते । पृतन्यतः ॥ ६ ॥

वृषा कामानां वर्षिता मघवा धनवानिंद्रो विशंविशं सर्वान्मनुष्यान्पर्यशयत ।
परिशेते । किंच जनानां स्तोतृजनानां धेनाः स्तुतीरवचाकशत् । अभिपश्यति ।
किंच । शक्र इंद्रो यस्याह यस्यैव यजमानस्य सर्वनेषु रणयति रमते स यजमा-
नस्तीव्रैस्तीव्रकरैः प्रदीयमानैः सोमैः पृतन्यतः संयाममिच्छतः शत्रून् सहते ।
अभिभवति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

आपो न सिंधुमभि यत्समक्षरन्सोमास इंद्रं कुल्या इव हृदं ।
वर्धेति विप्रा महो अस्य सार्दने यवं न वृष्टिर्दिव्येन दानुना ॥ ७ ॥
आपः । न । सिंधुं । अभि । यत् । संऽअक्षरन् । सोमासः । इंद्रं । कुल्याऽइव । हृदं ।
वर्धेति । विप्राः । महः । अस्य । सार्दने । यवं । न । वृष्टिः । दिव्येन । दानुना ॥ ७ ॥

यद्यदा सोमासः सोमा इंद्रमभि समक्षरन् अभिक्षरंति । अभिगच्छंतीत्यर्थः ।
तत्र दृष्टांतौ दर्शयति । आपो न यथापः सिंधुं समुद्रमभिसंक्षरंति । कुल्या इव
यथा च कुल्या हृदमभिसंक्षरंति तद्वदित्यर्थः । तदानीमस्येन्द्रस्य महो महत्त्वं सार्दने
यज्ञगृहे विप्रा मेधाविनो वर्धेति । तत्र दृष्टांतमाह । यवं न । यथा यवं यवसस्यं
वृष्टिः । कर्तरि कृत । वर्षिता पर्जन्यो दिव्येन दिवि भवेन दानुना दानेन वर्षणेन
वर्धयति तद्वदित्यर्थः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

वृषा न क्रुद्धः पतयद्रजःस्त्वा यो अर्येपत्नीरकृणोदिमा अपः ।
स सुन्वते मघवा जीरदानवेऽविंद्रज्योतिर्मनवे हविष्मते ॥ ८ ॥
वृषां । न । क्रुद्धः । पतयत् । रजःऽसु । आ । यः । अर्येऽपत्नीः । अकृणोत् । इमाः । अपः ।
सः । सुन्वते । मघऽवा । जीरऽदानवे । अविंदत् । ज्योतिः । मनवे । हविष्मते ॥ ८ ॥

रजःसु लोकेषु वृषा न यथा वृषभः क्रुद्धः सन् प्रतिवृषभवधाय पतयद्रच्छति
तद्वद्य इंद्रः क्रुद्धः सन्मेघवधाय पतयति हत्वा च मेघमर्यपत्नीः सर्वस्य जगतः
स्वामिन इंद्रस्य पालयितव्या इमाः प्रसिद्धा अपो वृष्ट्युदकान्याकृणोदाकृणोति ।

अस्मदभिमुखं करोति स मघवानिन्द्रः सुन्वते सोमाभिषवं कुर्वते जीरदानवे
क्षिप्रदानाय हविष्मते मनवे मनुष्याय । यजमानायेत्यर्थः । ज्योतिस्तेजोऽविन्दत् ।
प्रायच्छत् ॥

॥ अथ नवमी ॥

उज्जायतां परशुज्योतिषा सह भूया ऋतस्य सुदुर्घा पुराणवत् ।

वि रोचतामरूपो भानुना शुचिः स्वर्णं शुक्रं शुशुचीत सत्यतिः ॥ ९ ॥

उत् । जायतां । परशुः । ज्योतिषा । सह । भूयाः । ऋतस्य । सुदुर्घा । पुराणऽवत् ।

वि । रोचतां । अरूपः । भानुना । शुचिः । स्वः । न । शुक्रं । शुशुचीत । सत्ऽपतिः ॥ ९ ॥

परशुरिद्रस्य वज्रो ज्योतिषा तेजसा सहोज्जायतां । अस्मच्छत्रुवधे मेघवधे च
व्याप्रियतामित्यर्थः । किंच ऋतस्य सत्यस्य सुदुर्घा माध्यमिका वाक् पुराणवत्
प्रत्नवक्त्राले भूयाः । भूयात् । पुरुषव्यत्ययः । किंचेंद्रोऽरुष आरोचमानो भानुना
दीक्षा शुचिर्ज्वलन् वि रोचतां । प्रकाशतां । किंच सत्यतिः सतां पतिरिन्द्रः स्वर्ना-
दित्य इव शुक्रं ज्वलन् शुशुचीत । अत्यंतं दीपतां ॥

॥ अथ दशमी ॥

गोभिष्टरेमामंतिं दुरेवां यवेन द्युधं पुरुहूत विश्वां ।

वयं राज्ञभिः प्रथमा धनान्यस्माकेन वृजनैना जयेम ॥ १० ॥

गोभिः । तरेम । अमंतिं । दुःऽएवां । यवेन । द्युधं । पुरुऽहूत । विश्वां ।

वयं । राज्ञऽभिः । प्रथमाः । धनानि । अस्माकेन । वृजनैना । जयेम ॥ १० ॥

॥ अथैकादशी ॥

बृहस्पतिर्नः परि पातु पश्चादुतोत्तरस्मादधरादघायोः ।

इंद्रः पुरस्तादुत मध्यतो नः सखा सखिभ्यो वरिवः कृणोतु ॥ ११ ॥

बृहस्पतिः । नः । परि । पातु । पश्चात् । उत् । उत्ऽतरस्मात् । अधरात् । अघऽयोः ।

इंद्रः । पुरस्तात् । उत् । मध्यतः । नः । सखा । सखिऽभ्यः । वरिवः । कृणोतु ॥ ११ ॥

एतदग्न्यं प्रागेव ध्याख्यातं ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे पंचविंशो वर्गः ॥

आ यात्वित्येकादशर्चे द्वितीयं सूक्तमांगिरसस्य कृष्णस्यार्धमैंद्रं । आदितस्त्रि-
स्रस्त्रिष्टुभः । ततः षड्गन्त्यः । ततो द्वे त्रिष्टुभौ । तथा चानुक्रांतं । आ यातु त्रि-
त्रिष्टुवादीति ॥ आभिष्वविकेषूक्थ्येषु ब्राह्मणाच्छंसिनः स्तोमवृद्धाविदमावापार्थं ।
सूचितं च । आ यात्विंद्रः स्वपतिरिमां धियमिति ब्राह्मणाच्छंसी । आ० ७. ९. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

आ यात्विंद्रः स्वपतिर्मदाय यो धर्मणा तूतुजानस्तुविष्मान् ।

प्रत्वक्षाणो अति विश्वा सहांस्यपारेण महता वृष्येन ॥१॥

आ । यातु । इंद्रः । स्वऽपतिः । मदाय । यः । धर्मणा । तूतुजानः । तुविष्मान् ।

प्रऽत्वक्षाणः । अति । विश्वा । सहांसि । अपारेण । महता । वृष्येन ॥१॥

य इंद्रस्तूतुजानस्वरमाणस्तुविष्मान् वृद्धिमान् विश्वा विश्वानि सहांसि शत्रु-
बलान्यपारेण महताधिकेन वृष्येन बलेन प्रत्वक्षाणः प्रकर्षेण तनूकुर्वन् अति ।
गच्छतीति शेषः । स्वपतिर्धनपतिरिंद्रो मदाय मदार्थं धर्मणा धारकेण रथेना
यातु । अस्मद्यज्ञं प्रत्यागच्छतु ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

सुष्ठामा रथः सुयमा हरीं ते मिम्यक्ष वज्रो नृपते गर्भस्ती ।

शीर्भं राजन्सुपथा याह्रवाङ् वर्धाम ते पपुषो वृष्ययानि ॥२॥

सुऽस्थामा । रथः । सुऽयमा । हरी इति । ते । मिम्यक्ष । वज्रः । नृऽपते । गर्भस्ती ।

शीर्भं । राजन् । सुऽपथा । आ । याहि । अर्वाङ् । वर्धाम । ते । पपुषुः । वृष्ययानि ॥२॥

हे नृपते नृणां पालकेन्द्र ते तव रथः सुष्ठामा शोभनां वस्थानो हरी अश्वावपि
सुयमा सुयमौ । सुवहावित्यर्थः । किंच । तव गर्भस्ती वाही वज्रो मिम्यक्ष ।
संहतो भवति । तथा सति हे राजन् सर्वस्येश्वरेन्द्र शीर्भं शीघ्रं सुपथा शोभनेन
मार्गेणावाङ् अस्मद्भिमुख आ याहि । आगच्छ । आगत्य पपुषुः सोमं पीतवतस्ते
तव वृष्ययानि बलानि वर्धाम । वयं वर्धयामः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

एंद्रवाहो नृपतिं वज्रवाहुमुयमुयासंस्तविपासं एनं ।

प्रत्वक्षसं वृषभं सत्वपुष्पमेमंसचा संपमादो वहंतु ॥३॥

आ । इंद्र॑ऽवाहः । नृ॑ऽपतिं । वज्र॑ऽबाहुं । उ॒ग्रं । उ॒यासः॑ । त॒वि॒पासः॑ । ए॒नं ।
प्र॑ऽत्वक्षसं । वृष॑भं । स॒त्य॑ऽशु॒प्मं । आ । ई॒ । अ॒स्म॒ऽच्चा । स॒ध॑ऽमादः । व॒हंतु ॥ ३॥

नृपतिं नरां नेतृणां पालकं वज्रबाहुं वज्रहस्तमुग्रमुद्गूर्णं प्रत्वक्षसं शत्रुबलानां प्रकर्षेण तनूकर्तारं वृषभं कामानां वर्षितारं सत्यशुप्ममविसंवादिबलमेतमिंद्रं । आ ईमिति पूरणौ । उयास उद्गूर्णास्तविपासः प्रवृद्धाः सधमादः सह माद्यंत इंद्रवाह इंद्रस्य वोढारोऽस्मच्चास्मास्वा वहंतु ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

ए॒वा पतिं॑ द्रोण॒साचं॑ सचे॒तस॑मूर्जः स्क्व॑भं ध॒रुण॒ आ वृ॑षायसे ।

ओजः॑ कृ॒ष सं गृ॑भाय॒ त्वे अ॒प्यसो॒ यथा॑ के॒नि॒पाना॑मि॒नो वृ॑धे ॥ ४॥

ए॒व । पतिं॑ । द्रो॒ण॑ऽसाचं । स॑ऽचे॒तसं । ऊ॒र्जः । स्क्व॑भं । ध॒रुणे॑ । आ । वृ॒ष॑ऽय॒से ।

ओजः॑ । कृ॒ष । सं । गृ॑भा॒य॒ । त्वे इति॑ । अ॒पि । अ॒सः । यथा॑ । के॒ऽनि॒पाना॑ । इ॒नः । वृ॑धे ॥ ४॥

हे इंद्र त्वमेवैवं पतिं पालकं द्रोणसाचं द्रोणकलशस्य सेवितारं सचेतसं समप्रमूर्जः स्क्वभं बलस्य धारकं सोमं धरुणे धारके जठर आ वृषायसे । आसिंचसे । धारयसीत्यर्थः । किंच । मह्यमोजो बलं कृष । कुरुष्व । त्वे त्वय्यस्मानपि संगृभाय । संगृहाण च । किंच । केनिपानां मेधाविनामस्माकं । केनिप उशिज इति मेधाविनामसु पाठात् । वृधे वर्धनाय यथा यथावत्सर्वधेनः स्वाम्यसः । भवसि ॥

॥ अथ पंचमी ॥

गम॑न्नु॒स्मे वसू॑न्या हि शंसि॒पं स्वा॒ग्नि॒पं भ॒र॒मा या॑हि सो॒मिनः॑ ।

त्वमी॒शि॒पे सा॒स्मिन्ना॑ सं॒त्ति व॒र्हि॒र्यन्ना॑धृ॒ष्या तव॑ पा॒र्चाणि॒ धर्म॑णा ॥ ५॥

गम॑न् । अ॒स्मे इति॑ । वसू॑नि । आ । हि । शंसि॑पं । सु॑ऽआ॒ग्नि॒पं । भ॒रं । आ । या॒हि ।

सो॒मिनः॑ ।

त्वं । इं॒ग्नि॒पे । सः । अ॒स्मिन् । आ । स॒त्ति । व॒र्हि॒र्यिं । अ॒ना॒धृ॒ष्या । तव॑ । पा॒र्चाणि॑ ।

धर्म॑णा ॥ ५॥

हे इंद्र वसूनि त्वद्देवानि धनान्यस्मे मया गमन् । आगच्छंतु । हि यस्मात्त्वामहं शंसिपं । स्तौमि । किंच । सोमिनः सोमवतो मम स्वाग्निपं शोभना आग्निपो

यस्मिन् भवं यज्ञमा याहि । त्वमागच्छ । किंच त्वमीशिषे । धनस्येश्वरोऽसि ।
एवंविधः स त्वमस्मिन्नस्मदीये वेद्यास्तुते वहिष्या सत्सि । आसीद । किंच । तव
सीमपाचाणि धर्मणा राक्षसानां कर्मणानाधृष्यानि धर्षयितुमशक्यानि ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे षड्विंशो वर्गः ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

पृथक् प्रायन्प्रथमा देवहूतयोऽकृष्वत श्रवस्यानि दुष्टरा ।

न ये शेकुयज्ञियां नावमारुहमीमेव ते न्यविशंत केपयः ॥६॥

पृथक् । प्र । आयन् । प्रथमाः । देवऽहूतयः । अकृष्वत । श्रवस्यानि । दुष्टरा ।

न । ये । शेकुः । यज्ञियां । नाव । आऽरुह । ईमा । एव । ते । नि । अविशंत । केपयः ॥६॥

हे इंद्र तव प्रसादात्ते पृथक् प्रायन् देवलोकान्पृथग्गच्छंति ये प्रथमाः पूर्वं
मुख्या वा देवहूतयो देवानामाह्वानारः । कर्तारि कृत् । किंच । दुष्टरान्यैर्दुष्टराणि
श्रवस्यानि श्रवणीयाणि यशांस्यकृष्वत । अकृष्वत । किंच । ये त्वत्प्रसादरहिता
जना यज्ञियां यज्ञसंबन्धिनी । यज्ञमयीमित्यर्थः । नावमारुहमारोहं न शेकुर्न
शक्नुवन्ति ते केपयः कुत्सितपूयकर्माणः पापकर्माणो जना ईमेव ऋणेनैव
न्यविशंत । नीचैरविशंत । अधोगतिं प्राप्ता इत्यर्थः । तथा च यास्कः । पृथक्
प्रायन् पृथक् प्रथतेः प्रथमा देवहूतयो ये देवानाह्वयंताकुर्वत श्रवणीयानि
यशांसि दुरन्तकराण्यन्यैर्येऽशक्नुवन्त्यज्ञियां नावमारोळ्हुमथ ये नाशक्नुवन्त्यज्ञियां
नावमारोळ्हुमीमेव ते न्यावशंत ऋणेनैव ते न्यविशंतास्मिन्नेव लोक इति वा
। नि० ५. २५. । इति ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

एवैवापागपरि संतु दूह्योऽश्वा येषां दुर्युजं आयुयुजे ।

इत्या ये प्रागुपरि संतिं दावनें पुरुषिं यच वयुनानि भोजना ॥७॥

एव । एव । अपाक् । अपरि । संतु । दुःऽध्यः । अश्वाः । येषां । दुःऽयुजः । आऽयुयुजे ।

इत्या । ये । प्राक् । उपरि । संतिं । दावनें । पुरुषिं । यच । वयुनानि । भोजना ॥७॥

एवैवैवमेव दूह्यो दुर्वुद्धयोऽपरेऽन्ये । अयज्वान इत्यर्थः । अपागपाचीना
अधोगंतारः संतु भवंतु येषां यज्ञमकुर्वतामश्वा दुर्युजो दुर्योजाः प्रवला अश्वा

आयुयुजे रथेषु युज्यन्ते । ये सत्यपि सामर्थ्यं न यजन्ति ते नरकं गच्छन्तीति भावः । किञ्च । इत्येत्थं ते स्वर्गगामिनो भवन्ति य उपरे यज्वानः प्राग्मरणात्पूर्वमेव दावने देवानां हविर्दानाय संति । भवन्ति । यत्र येषु च यज्ञकारिषु वयुनानि प्रज्ञानानि कांतानि वा भोजना भोग्यानि धनानि पुरुषिण बहूनि देवेभ्यो दानाय संति ॥

॥ अथाष्टमी ॥

गिरीरज्जान्नेजमानाँ अधारयद्द्यौः क्रंददन्तरिक्षाणि कोपयत् ।

समीचीने धिषणे वि ष्कभायति वृष्णः पीत्वा मदे उक्थानि शंसति ॥ ८ ॥

गिरीन् । अज्जान् । रेजमानान् । अधारयत् । द्यौः । क्रंदत् । अन्तरिक्षाणि । कोपयत् ।

समीचीने इति संऽईचीने । धिषणे इति । वि । ष्कभायति । वृष्णः । पीत्वा । मदे ।

उक्थानि । शंसति ॥ ८ ॥

गिरीन्मेघानज्जान्गमनशीलान्नेजमानान्कंपमानानधारयत् इन्द्रो धारितवान् । निश्चलान्कृतवानित्यर्थः । किञ्च द्यौर्द्युलीकस्तन्निवासी वा जनोऽसुरराक्षसेभ्यो भीतः सन् क्रंदत् । क्रंदति । इन्द्रमाह्वयत्यात्मनः परिचारार्थं । किञ्चेन्द्रोऽन्तरिक्षाणि कोपयत् । कोपयति । संक्षोभयतीत्यर्थः । किञ्च । इन्द्रः समीचीने परस्परं संगते धिषणे द्यावापृथिव्यौ वि ष्कभायति । अन्तरिक्षेण स्तभाति । स्तंभयतीत्यर्थः । किञ्चेन्द्रो वृष्णः स्वोदरस्यासेकृन्सोमापीत्वा मदे सत्युक्थानि प्रशस्यानि वचनानि शंसति । प्रब्रवीति ॥

॥ अथ नवमी ॥

इमं विभर्मि सुकृतं ते अंकुशं येनारुजासि मघवज्जफारुजः ।

अस्मिन्सु ते सर्वने अस्त्वोक्थं सुत इष्टौ मघवन्बोधिभगः ॥ ९ ॥

इमं । विभर्मि । सुऽकृतं । ते । अंकुशं । येन । आऽरुजासि । मघऽवन् । शफऽआरुजः ।

अस्मिन् । सु । ते । सर्वने । अस्त्वु । ओक्थं । सुते । इष्टौ । मघऽवन् । बोधि । आऽभगः ॥ ९ ॥

हे मघवन् धनवन्निद्र ते तव सुकृतं संस्कृतमिममंकुशं विभर्मि । धारयामि । अर्चांकुशश्चेन प्रेरकत्वगुणयोगात्स्तुतिरुच्यते । स्तुतिं धारयामीत्यर्थः । येन स्तुतिलक्षणंकुशेन स्तुतः सन् त्वं शफारुज आभिमुख्येन परबलानां हंतृनैरावतादीन्गजानारुजासि । आभिमुख्येन रुजसि । पीडयसीत्यर्थः । किञ्च ते तवास्मिन्न-

स्मदीये सवन ओक्वमोको निवासोऽस्तु । भवतु । किंच । हे मघवन् धनवन्नि-
द्राभग आभजनीयस्त्वं सुते सुतसोम इष्टौ यज्ञे बोधि । अस्मदीयाः स्तुतीर्वुध्यस्व ॥

॥ अथ दशमी ॥

गोभिर्दरेमामतिं दुरेवां यवेन सुधं पुरुहूत विश्वां ।

वयं राजभिः प्रथमा धनान्यस्माकेन वृजनेना जयेम ॥१०॥

गोभिः । तरेम । अमतिं । दुःऽएवां । यवेन । सुधं । पुरुऽहूत । विश्वां ।

वयं । राजऽभिः । प्रथमाः । धनानि । अस्माकेन । वृजनेन । जयेम ॥१०॥

॥ अथैकादशी ॥

बृहस्पतिर्नः परि पातु पश्चादुतोत्तरस्मादधरादघयोः ।

इंद्रः पुरस्तादुत मध्यतो नः सखा सखिभ्यो वरिवः कृणोतु ॥११॥

बृहस्पतिः । नः । परि । पातु । पश्चात् । उत । उत्तरस्मात् । अधरात् । अघऽयोः ।

इंद्रः । पुरस्तात् । उत । मध्यतः । नः । सखा । सखिऽभ्यः । वरिवः । कृणोतु ॥११॥

इदमृद्वयं व्याख्यातचरं ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमे सप्तविंशो वर्गः ॥

दिवस्परीति द्वादशचं तृतीयं सूक्तं भालंदनस्य वत्सप्रेरार्थं चैष्टुभमाग्नेयं । तथा
चानुक्रांतं । दिवस्परि द्वादश वत्सप्रेरार्थं त्विति ॥ प्रातरनुवाकाश्विनशस्त्रयो-
रिदमादिके द्वे सूक्ते अस्य सूक्तस्यात्यां वर्जयित्वा । सूत्रितं च । दिवस्परीति
सूक्तयोः पूर्वस्योक्तमामुद्धरेत् । अ० ४. १३. इति ॥ क्षामवत्यामक्रंददग्निरित्येषा
याज्या । सूत्रितं च । अग्ने त्वमस्मद्युयोध्यमीवा अक्रंददग्निः स्तनयन्निव द्यौः
। अ० ३. १३. इति ॥

॥ तत्र प्रथमा ॥

दिवस्परि प्रथमं जज्ञे अग्निस्मद्वितीयं परि जातवेदाः ।

तृतीयमप्सु नृमणा अजस्रमिंधान एनं जरते स्वाधीः ॥१॥

दिवः । परि । प्रथमं । जज्ञे । अग्निः । अस्मत् । द्वितीयं । परि । जातऽवेदाः ।

तृतीयं । अप्सु । नृऽमनाः । अजस्रं । इंधानः । एनं । जरते । सूऽआधीः ॥१॥

अग्निः प्रथमं पूर्वं दिवो द्युलोकस्य पर्युपर्यादित्यात्मना जज्ञे । जातः । जातवेदा
जातप्रज्ञो जातधनो वाग्निर्द्वितीयमस्मदस्माकं पर्युपरि पार्थिवात्मना जज्ञे । नृमणा
नृषु मनुष्येषु नृपाहकतया सक्तचित्तोऽग्निस्सृतीयमप्स्वंतरिक्षे वैद्युतात्मना जज्ञे ।
एवंविधमेतन्मग्निं स्वाधीः सुप्रज्ञाताजस्रमनवरतमिंधानो दीपयञ्जते । स्तौति ।
यद्वा वाजसनेयकोक्तप्रकारेणास्य मंचस्यार्थो द्रष्टव्यः । तद्यथा दिवस्परि प्रथमं
जज्ञे अग्निरिति प्राणो वै द्यौः प्राणाद्वा एष प्रथममजायतास्सद्वितीयं परि
जातवेदा इति यदेनमदो द्वितीयं पुरुषविधोऽजनयन्नृतीयमप्स्विति यदेनमद-
स्सृतीयमद्भ्योऽजनयन्नृमणा अजस्रमिति प्रजापतिर्वै नृमणा अग्निरजस्रमिंधान
एनं जरते स्वाधीरिति यो वा एनमिंधे स एनं जनयते स्वाधीः । श० ब्रा० ६,
५.४.३. इति ॥

॥ अथ द्वितीया ॥

विद्मः ते अग्ने च्चेधा च्याणि विद्मः ते धाम विभृता पुरुचा ।

विद्मः ते नाम परमं गुहा यद्विद्मः तमुत्सं यतं आजगंथं ॥२॥

विद्मः ते । अग्ने । च्चेधा । च्याणि । विद्मः । ते । धाम । विऽभृता । पुरुऽचा ।

विद्मः । ते । नाम । परमं । गुहा । यत् । विद्मः । तं । उत्सं । यतः । आऽजगंथं ॥२॥

हे अग्ने ते तव च्चेधा त्रिषु स्थानेषु पृथिव्यंतरिक्षद्युलोकेषु स्थितानि च्या-
ण्यग्निवायादित्याख्यानि त्रीणि रूपाणि विद्मः । वयं जानीमः । किंच । हे अग्ने
ते तव धाम सद्धानि स्थानानि विभृता विभृतानि पुरुचा बहुधा बहूनि वा
गार्हपत्याहवनीमान्वाहार्येषचनादीनि विद्मः । किंच । ते तव गुहा गूढमवेद-
विद्मरविज्ञातं परममुत्कृष्टं वेदे प्रसिद्धं यन्नामास्ति तद्विद्मः । वेदविदो वयं
विजानीमः । किंच । त्वं यतो यस्मादाजगंथागतवानसि । उत्पन्नवानित्यर्थः ।
तमुत्समुत्स्यंदयितारमुत्पादयितारं कारणात्मानं विद्मः । जानीमः ॥

॥ अथ तृतीया ॥

समुद्रे त्वा नृमणा अप्स्वंतर्नृचक्षा ईधे दिवो अग्ने जधन् ।

तृतीयं त्वा रजसि तस्थिवांसंमपामुपस्थे महिषा अर्बधन् ॥३॥

समुद्रे । त्वा । नृऽमनाः । अप्ऽसु । अंतः । नृऽचक्षाः । ईधे । दिवः । अग्ने । जधन् ।

तृतीयं । त्वा । रजसि । तस्थिऽवांसं । अपां । उपऽस्थे । महिषाः । अर्बधन् ॥३॥

हे अग्ने समुद्रे महोदधी जायमानमप्स्वंतरपां मध्ये वडवात्मना स्थितं त्वा
त्वां नृमणा नृपु मनुष्येषु नुयाहकतयासक्तचित्तो वरुण ईधे । संदीपितवान् ।
किंच । नृचक्षा नृणां प्रत्यक्षेण द्रष्टादित्यो दिवो द्युलोकस्य संबन्धिन्यूधनूधस्यू-
धःस्थानीय आदित्यमंडले यज्ञे वेधे । संदीपितवान् । किंच । नृतीये चयाणां
पूरकेऽपां वृष्ट्युदकानामुपस्थे स्थाने रजस्यंतरिक्षलोके तस्थिवांसं विद्युदूषेणा-
वस्थितं त्वां महिषा महान्तो माध्यमिका देवगणा भरुदादयः स्तोतारो वर्धन् ।
स्तुतिभिरवर्धयन् । यद्वा । वाजसनेयकोक्तप्रकारेणार्थो द्रष्टव्यः । तद्यथा समुद्रे
त्वा नृमणा अप्स्वंतरिति प्रजापतिर्वै नृमणा अप्सु त्वा प्रजापतिरित्येतन्नृ-
चक्षा ईधे दिवो अग्र ऊधन्निति प्रजापतिर्वै नृचक्षा आपो दिव ऊधस्तृतीये त्वा
रजसि तस्थिवांसमिति द्यौर्वै नृतीयं रजोऽपामुपस्थे महिषा अवर्धन्निति प्राणा
वै महिषा दिवि त्वा प्राण अवर्धन्नित्येतत् । श० ब्रा० ६. ५. ४. ५. इति ॥

॥ अथ चतुर्थी ॥

अक्रंदद्भिः स्तनयन्निव द्यौः क्षामा रेरिहृद्वीरुधः समंजन् ।

सद्यो जज्ञानो वि हीमिद्वो अख्यदा रोदसी भानुनां भात्यंतः ॥४॥

अक्रंदत् । अग्निः । स्तनयन्ऽइव । द्यौः । क्षाम । रेरिहत् । वीरुधः । संऽअंजन् ।

सद्यः । जज्ञानः । वि । हि । ई । इधः । अख्यत् । आ । रोदसी इति । भानुनां ।

भाति । अंतरिति ॥४॥

दावरूपोऽग्निः स्तूयते । अग्निर्दावाग्निः स्तनयन्निव द्यौर्यथा दीप्तो विद्युद्रूपः
पर्जन्यो महान्तं शब्दं करोति तद्वदक्रंदत् । महान्तं शब्दं करोति । किं कुर्वन्नित्य-
चाह । क्षाम क्षामां पृथिवी रेरिहृदास्वादयन्वीरुध ओषधीश्च समंजन् मक्षयन् ।
संतापयन्नित्यर्थः । किंच । सद्यस्तत्क्षणे समाने काले जज्ञानो जायमान इद्वो
दीप्त ईमिदं स्वेन दग्धं वस्तुजातं व्यख्यत् । विविधं पश्यति । हीति पदपूरणः ।
किंच । रोदसी द्यावापृथिवी द्यावापृथिव्यावंतरंतरेण भानुना स्वदीप्ता भाति ।
प्रकाशते । यद्वा वाजसनेयकोक्तार्थो द्रष्टव्यः । तद्यथा । अक्रंदद्भिः स्तनयन्निव
द्यौरिति क्रंदतीव हि पर्जन्यः स्तनयन्क्षामा रेरिहृद्वीरुधः समंजन्निति क्षामां वै
रेरिहृद्वीरुधः समनक्ति । सद्यो जज्ञानो वि हीमिद्वो अख्यदिति सद्यो
वा एष जज्ञान इदं सर्वं विख्यापयत्या रोदसी भानुना भात्यंतरितिमे वै द्यावा-

पृथिवी रोदसी ते एष भानुना भात्यंतः । श० ब्रा० ६. ५. ३. १. । इति वैद्युतस्य
स्तुतिः । यद्देयं दावाग्नेः स्तुतिरिति ॥

॥ अथ पंचमी ॥

श्रीणामुदारो धरुणो रयीणां मनीषाणां प्रार्पणः सोमगोपाः ।

वसुः सूनुः सहसो अप्सु राजा वि भात्ययं उपसामिधानः ॥५॥

श्रीणां । उन्ऽआरः । धरुणः । रयीणां । मनीषाणां । प्रऽअर्पणः । सोमऽगोपाः ।

वसुः । सूनुः । सहसः । अप्सुऽसु । राजा । वि । भाति । अयं । उपसां । इधानः ॥५॥

श्रीणां विभूतीनामुदार उद्गमयिता दाता रयीणां धनानां धरुणो धारको
मनीषाणामीप्सितार्थानां प्रार्पणः प्रापयिता सोमगोपाः सोमस्य गोपा वसुः
सर्वस्य लोकस्य वासकः सहसो बलस्य सूनुरप्सूदकेषु स्थितो राजा सर्वस्ये-
श्वर उपसामये प्रभातकाल इधानोऽग्निहोचार्थं समिध्यमानोऽग्निर्वि भाति ।
प्रकाशते ॥

॥ अथ षष्ठी ॥

विश्वस्य केतुर्भुवनस्य गर्भे आ रोदसी अपृणाज्जायमानः ।

वीळुं चिदद्रिमभिनत्परायज्जना यदग्निमयजंतं पंचं ॥६॥

विश्वस्य । केतुः । भुवनस्य । गर्भः । आ । रोदसी इति । अपृणात् । जायमानः ।

वीळुं । चित् । अद्रिं । अभिनत् । पराऽयन् । जनाः । यत् । अग्निं । अयजंतं । पंचं ॥६॥

विश्वस्य सर्वस्य केतुः प्रज्ञापको भुवनस्योदकस्य गर्भो गर्भभूतोऽग्निर्जायमानः
प्रादुर्भवन्नेव रोदसी द्यावापृथिव्यावापृणात् । आपूरयति । परायन् परागच्छन्
वीळुं चिद्वृद्धमण्ड्रिं मेघमभिनत् भिनत्ति च । कदेत्यत्राह । यद्यदा पंच जना
मनुष्या अग्निमयजंतं । यजंतं ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टमेऽष्टाविंशो वर्गः ॥

॥ अथ सप्तमी ॥

उशिक्पावकी अरतिः सुमेधा मर्तेषुग्निर्मृतो नि धायि ।

इर्यति धूममरुपं भरिभदुच्छुक्तेण शोचिषा द्यामिनक्षन् ॥७॥

उ॒शिक्ष् । पा॒वकः । अ॒रतिः । सु॒ऽमे॒धाः । म॒र्तेषु । अ॒ग्निः । अ॒मृतः । नि । धा॒यि ।
इ॒र्यति॑ । धूमं । अ॒रूपं । भ॒रिभ्र॑त् । उ॒त् । षु॒क्त्रेण॑ । शो॒चिषा॑ । द्यां । इ॒नक्षन् ॥७॥

उशिक्ष् हवींषि कामयमानः पावकः सर्वस्य लोकस्य शोधकोऽरतिर्गता भूतानामारयिता वा सुमेधाः सुप्रज्ञोऽमृतो मरणधर्मरहितोऽग्निर्मर्तेषु मनुष्येषु नि धायि । निहितः । सोऽयमग्निर्धूममिर्यति । प्रेरयति । किंच । अरूपमारोचमानं रूपं भरिभ्रदारयन् षुक्त्रेण षुक्त्रेण शोचिषा रोचिषा द्यां दिवमिनक्षन् व्याप्नुवन् गच्छतीति शेषः ॥

॥ अथाष्टमी ॥

ह॒शानो॑ रु॒क्म उ॒र्विया॑ व्य॒द्यौर्दु॒र्मर्ष॑मायुः श्रिये॑ रु॒चानः॑ ।

अ॒ग्निर॒मृतो॑ अ॒भव॒द्वयो॑भि॒र्यदे॑नं द्यौर्ज॒नय॑त्सुरे॒ताः ॥८॥

ह॒शानः॑ । रु॒क्मः । उ॒र्विया॑ । वि । अ॒द्यौत् । दुः॒ऽमर्षे॑ । आ॒युः । श्रिये॑ । रु॒चानः॑ ।

अ॒ग्निः । अ॒मृतः॑ । अ॒भवत् । वयः॑ऽभिः । यत् । ए॒नं । द्यौः । ज॒नय॑त् । सु॒ऽरे॒ताः ॥८॥

हशानः प्रत्यक्षेण दृश्यमानो रुक्मो रोचमानोऽग्निरुर्वियोर्वत्यंतं व्यद्यौत् । विद्योतते । किंच । आयुर्गता स सर्वतोऽयमग्निः श्रिये विभूत्यै दुर्मर्षं दुरभिभवं यथा भवति तथा रुचानो रोचमानो भवति । सोऽयमग्निर्वयोभिरचैर्वनस्पतिभिरमृतो मरणरहितोऽभवत् यद्यस्मात्कारणेदेनमग्निं सुरेताः शोभनरेतस्को द्यौः प्राण आदित्यो वा जनयत् । जनयति ॥

॥ अथ नवमी ॥

य॒स्तं अ॒द्य कृ॒णव॑द्भद्र॒शोचे॑ऽपू॒षं दे॒व घृ॒तव॑त्तम॒ग्ने ।

प्र॒ तं न॒य प्र॒तरं॑ व॒स्यो अ॒च्छा॒भि सु॒म्भं दे॒वभ॑क्तं य॒विष्ट ॥९॥

यः । ते । अ॒द्य । कृ॒णव॑त् । भ॒द्रऽशो॑चे । अ॒पू॒षं । दे॒व । घृ॒तव॑त्तं । अ॒ग्ने ।

प्र । तं । न॒य । प्र॒ऽतरं॑ । व॒स्यः । अ॒च्छ । अ॒भि । सु॒म्भं । दे॒वभ॑क्तं । य॒विष्ट ॥९॥

हे भद्रशोचे कल्याणदीप्ते हे देव द्योतमान यविष्ट युवत्तमाग्ने ते तुभ्यं यो यजमानोऽद्यास्मिन्नहनि घृतवतं घृतेन युक्तमपूषं पुरोडाशं कृणवत् करोति प्रतरं प्रकृष्टतरं यजमानं वस्यो वसीयोऽच्छ प्रति प्र नय । अत्यर्थं प्रापय । तथा

देवभक्तं स्तुतिभिर्हविर्भिश्च देवानां संभक्तारं सेवितारं तं यजमानं द्युम्नं सुखमभि
प्रति प्र नय ॥

॥ अथ दशमी ॥

आ तं भज सौश्रवसेषु उक्थेऽक्थे आ भज शस्यमाने ।

प्रियः सूर्ये प्रियो अग्रा भवात्युज्जातेन भिनददुज्जनिवैः ॥ १० ॥

आ । तं । भज । सौश्रवसेषु । अग्रे । उक्थेऽक्थे । आ । भज । शस्यमाने ।

प्रियः । सूर्ये । प्रियः । अग्रा । भवाति । उत् । जातेन । भिनदत् । उत् । जनिऽवैः ॥ १० ॥

हे अग्रे त्वं सौश्रवसेषु । शोभनानि श्रवांस्यन्नानि हवीषि येषु कर्मसु तानि
सौश्रवसानि । तेषु क्रियमाणेषु तं यजमानं स्तोतारं वा भज । अभीष्टफलप्रदानेन
सेवस्व । किंच । उक्थे शस्त्रे शस्यमाने पठ्यमाने सति तमा भज । अभीष्टफल-
प्रदानेनैव सेवस्व । सोऽयं यजमानः स्तोता वा सूर्ये प्रियो भवाति । भवतु ।
तथाग्राग्रावपि प्रियो भवाति । किंच । सोऽयं जातेनोत्पन्नेन पुत्रेणोद्भिनदत् ।
शचून्विदारयतु । तथा जनित्वैर्जनयिष्यमाणैश्च पुत्रैः शचूनुद्भिनदत् ॥

॥ अथैकादशी ॥

त्वामग्रे यजमाना अनु द्यून्विश्वा वसु दधिरे वार्याणि ।

त्वया सह द्रविणमिच्छमाना व्रजं गोमंतमुशिजो वि वव्रुः ॥ ११ ॥

त्वां । अग्रे । यजमानाः । अनु । द्यून् । विश्वा । वसु । दधिरे । वार्याणि ।

त्वया । सह । द्रविणं । इच्छमानाः । व्रजं । गोऽमंतं । उशिजः । वि । वव्रुः ॥ ११ ॥

हे अग्रे त्वां प्रति यजमाना अनु द्यून् प्रत्यहं विश्वा विश्वानि वार्याणि
वरणीयानि वसु वसूनि धनानि दधिरे । धारयन्ति । किंच । त्वया सह द्रविण-
मसुरैरपहतं गोरूपं धनमिच्छमानाः कामयमाना उशिजो मेधाविनी देवा
गोमंतं पशुमंतं व्रजं वि वव्रुः । विवृतद्वारं कृतवंतः ॥

॥ अथ द्वादशी ॥

अस्ताव्यमिनेरां सुरेश्वीं विश्वानर ऋषिभिः सोमगोपाः ।

अद्वेषे द्यावापृथिवी हुवेम देवा धत्त रयिमुस्मे सुवीरं ॥ १२ ॥

अस्तावि । अग्निः । नरां । सुऽश्वेवं । वैश्वानरः । ऋषिऽभिः । सोमऽगोपाः ।

अद्वेषे इति । द्यावापृथिवी इति । हुवेम । देवाः । धत्त । रयिं । अस्मे इति । सुऽवीरं ॥१२॥

अद्वेषे द्यावापृथिवी द्यावापृथिव्यौ हुवेम । वयं ह्येम । किंच । हे देवा यूयं सुवीरं शोभनपुत्राद्युपेतं रयिं धनमस्मे अस्मासु धत्त । धारयत ॥

॥ इति सप्तमस्याष्टम एकोनविंशो वर्गः ॥

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निवारयन् ।

पुमर्थाश्चतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

इति श्रीमद्राजाधिराजपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवर्तकश्रीवीरबुद्धभूपालसाम्राज्यधुरंधरेण सायणाचार्येण विरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाश ऋक्संहिताभाष्ये सप्तमाष्टकेऽष्टमोऽध्यायः समाप्तः ॥

SARVĀNUKRAMAḤ.

Hymn.	Mardala Anuvāka Sukta.	Aṅga Adhyāya Varga	Beginning of the hymn.	Number of Verses.	Author	Duty	Metre	Page
1	9 1 1	6 7 16	Svadishthaya	10	Madhuchanda Vai svāmtrah	Somah Pavama nah	Gāyatrī	1
2	9 1 2	6 7 18	Pavasva	10	Medhatithih Kāp vah	The same	The same	4
3	9 1 3	6 7 20	Esha	10	Sunahsepa Ājgar tih			6
4	9 1 4	6 7 22	Sana	10	Hranyastupa Ān- girasah			9
5	9 1 5	6 7 24	Samiddhah	11	Asitah Kāsyapah or Devalah	Āprisūktam (without Nara- samsah)	1-7 Gāyatrī 8-11 Anushtup	11
6	9 1 6	6 7 26	Mandrayā	9	The same	Somah Pavama- nah	Gayatrī	14
7	9 1 7	6 7 28	Asnigram	9		The same	The same	17
8	9 1 8	6 7 30	Ete somah	9				19
9	9 1 9	6 7 32	Pari priya	9				21
10	9 1 10	6 7 34	Pra svanasah	9				24
11	9 1 11	6 7 36	Upasmai	9				26
12	9 1 12	6 7 38	Somā asnigram	9				28
13	9 1 13	6 8 1	Somah punanah	9				31
14	9 1 14	6 8 3	Pari pra	8				33
15	9 1 15	6 8 5	Esha dhya	8				35
16	9 1 16	6 8 6	Pra te sotarah	8				38
17	9 1 17	6 8 7	Pra numnena	8				40
18	9 1 18	6 8 8	Pari suvānah	7				42
19	9 1 19	6 8 9	Yat soma	7				43
20	9 1 20	6 8 10	Pra kavih	7				45
21	9 1 21	6 8 11	Ete dhavanti	7				47
22	9 1 22	6 8 12	Ete somāsah	7				49
23	9 1 23	6 8 13	Somā asnigram	7				51
24	9 1 24	6 8 14	Pra somāsah	7				53
25	9 2 1	6 8 15	Pavasva	6	Drilhacyuta Āga- styah			55
26	9 2 2	6 8 16	Tam amṛikshan- ta	6	Iḍhṇavaho Dar- ihacyutah			56
27	9 2 3	6 8 17	Fsha kavih	6	Ṇṛmedhah			58
28	9 2 4	6 8 18	Fsha vāḥ	6	Ṇṛmedhah			59
29	9 2 5	6 8 19	Pra vya	6	Ṇṛmedhah			61
30	9 2 6	6 8 20	Pra dhārah	6	Binduh			62

Hymn	Māndala Anuvāka Śukta.	Aṣṭaka Adhyaya Varṇa	Beginning of the hymn.	Number of Verses	Author	De ty	Metro	Page
31	9 2 7	6 8 21	Pra somasah	6	Gotamah	Somah Pavama nah	Gayatrī	64
32	9 2 8	6 8 22	Pra somasah	6	Syavasvah	The same	The same	65
33	9 2 9	6 8 23	Pra somasah	6	Tritah			67
34	9 2 10	6 8 24	Pra suvanah	6	The same			69
35	9 2 11	6 8 25	A nah pavasva	6	Prabhvasuh			70
36	9 2 12	6 8 26	Asarj	6	The same			72
37	9 2 13	6 8 27	Pra sutah	6	Rahuganah			73
38	9 2 14	6 8 28	Esha u syah	6	The same			75
39	9 2 15	6 8 29	Asur arsha	6	Brihanmath.			76
40	9 2 16	6 8 30	Punanah	6	The same			78
41	9 2 17	6 8 31	Pra ye gavaḥ	6	Medhyatithih			80
42	9 2 18	6 8 32	Janayan	6	The same			81
43	9 2 19	6 8 33	Yo atyah	6				83
44	9 2 20	7 1 1	Pra nah	6	Ayāsyah			87
45	9 2 21	7 1 2	Sṛ pavasva	6	The same			88
46	9 2 22	7 1 3	Asrigran	6				90
47	9 2 23	7 1 4	Ayā somah	5	Kavir Bhargayah			92
48	9 2 24	7 1 5	Tam tva	5	The same			93
49	9 2 25	7 1 6	Pavasva	5				94
50	9 2 26	7 1 7	Ut te sushmāsah	5	Ucathyah			96
51	9 2 27	7 1 8	Adhvaryo	5	The same			97
52	9 2 28	7 1 9	Pari dyukshah	5				98
53	9 2 29	7 1 10	Ut te	4	Avatsarah			99
54	9 2 30	7 1 11	Asya pratnām	4	The same			101
55	9 2 31	7 1 12	Yavam yavam	4				102
56	9 2 32	7 1 13	Pari somah	4				103
57	9 2 33	7 1 14	Pra te dharah	4				104
58	9 2 34	7 1 15	Tarat sa	4				105
59	9 2 35	7 1 16	Pavasva	4				106
60	9 2 36	7 1 17	Pra gayatrena	4			1 2 and 4 Gayatrī	107
61	9 3 1	7 1 18	Aya viti	30	Amahiyuh		3 Puraushnik	108
62	9 3 2	7 1 24	Ete asrigran	30	Jamadagnih		Gayatrī	116
63	9 3 3	7 1 30	Ā pavasva	30	Vidhrvuh Kasya pah		The same	122
64	9 3 4	7 1 36-41	Vishā soma	30	Kasyapah			129
65	9 3 5	7 2 1	Hinvanti	30	Bhṛgur Varunih or Jamadagnih			137
66	9 3 6	7 2 7	Pavasva	30	Satam Vaikhana sāh	Somah 19-21 Agni	1-17, 19-30 Gaya tr, 18 Anushtup	146
67	9 3 7	7 2 13	Tvam somāsi	32	1-3 Bharadvājah 4-6 Kasyapah 7- 9 Gotamah 10-12 Atri 13-15 Vi- sramitrah 16-18	1-9, 13-22 28- 30 Somah, 10- 12 Somah or Pāśā, 23 and 24 Agni, 25 18-	1-15 19-26 28 29 Gayatrī 16-18 Dvi pada Gayatrī, 27 31 32 Anushtup 30 Puraushnik	156

Hymn.	Mandala Anuvāka Sūktā.	Aṣṭaka Ādhyaya Varga	Beginning of the hymn.	Number of Verses.	Author	Daily	Metre	Page
					Jamadagnih, 19- 21 Vasishthah, 22 -32 Pavitrah or Vasishthah or both	nih or Savitā, 26 Agnih or Agnih and Savitā, 27 Agnih or Viśve devāh, 31 and 32 Pavamānyadh- yetrstutuh		
68	9 4 1	7 2 19	Pra devam	10	Vatsaprūr Bhālan- danah	Somah	1-9 Jagatī, 10 Trish- tup	167
69	9 4 2	7 2 21	Ishur na	10	Hiranyastūpah	The same	1-8 Jagatī, 9 and 10 Trishṭup	172
70	9 4 3	7 2 23	Trir asmaī	10	Renur Vaiśvāmi- trah	. . .	1-9 Jagatī, 10 Trish ṭup	177
71	9 4 4	7 2 25	Ā dakṣhṇā	9	Rishabho Vaiśvā- mitrah	. . .	1-8 Jagatī, 9 Trish ṭup	183
72	9 4 5	7 2 27	Harim mṛjantī	9	Harimantah	Jagatī	188
73	9 4 6	7 2 29	Srakve	9	Pavitrah	. . .	The same	192
74	9 4 7	7 2 31	Sīsūr na	9	Kakshivān	. . .	1-7, 9 Jagatī, 8 Trishṭup.	197
75	9 4 8	7 2 33	Abhi priyāṇu	5	Kavah	Jagatī	202
76	9 4 9	7 3 1	Dhartā	5	The same	. . .	The same	205
77	9 4 10	7 3 2	Esha pra	5	207
78	9 4 11	7 3 3	Pra rājā	5	210
79	9 4 12	7 3 4	Acodasah	5	212
80	9 4 13	7 3 5	Somasya dhārā	5	Vasur Bhāradvājah	215
81	9 4 14	7 3 6	Pra somasya	5	The same.	. . .	1-4 Jagatī, 5 Trish- tup	217
82	9 4 15	7 3 7	Asāvī	5	The same	219
83	9 4 16	7 3 8	Pavitram	5	Pavitrah	. . .	Jagatī	221
84	9 4 17	7 3 9	Pavasāya	5	Prajāpatur Vācyah	. . .	The same	224
85	9 4 18	7 3 10	Indrāya	12	Veno Bhārgavah	. . .	1-10 Jagatī, 11 and 12 Trishṭup	226
86	9 5 1	7 3 12	Pra te	48	1-10 Akṣhīṭā Mā- shāh, 11-20 Sika- tā Nivāvarī, 21-30 Prishnayo 'jāh, 31- 40 The three sets together, 41-45 A- trih, 46-48 Gṛtes- madah	. . .	Jagatī	231
87	9 5 2	7 3 22	Pra tu drava	9	Uśānsh	. . .	Trishṭup	251
88	9 5 3	7 3 24	Ayam somah	8	The same	. . .	The same.	255
89	9 5 4	7 3 25	Pra sūyah	7	258
90	9 5 5	7 3 26	Pra himānah	6	Vasishthah	261
91	9 5 6	7 4 1	Varyī	6	Kasyapah	264
92	9 5 7	7 4 2	Pan sūvānah	6	The same	267

Hymn.	Mandala Anuvāka Sukta.	Ashlaka Adhyaya Varga	Beginning of the hymn.	Number of Verses.	Author	Duty	Metre	Page
93	9.5.8	7.4.3	Sākamukshah	5	Nodhāh.	Somah.	Trishṭup.	270
94	9.5.9	7.4.4	Adhi yat	5	Konvah.	The same	The same.	272
95	9.5.10	7.4.5	Kamkranta	5	Praskanvah.	274
96	9.5.11	7.4.6	Pra senānih	24	Pratardano Daivo- dāsih.	277
97	9.6.1	7.4.11	Asya preshā	58	1-3 Vasishṭhah, 4- 6 Indrapramatih, 7-9 Vrishaganah, 10-12 Manyuh, 13 -15 Upamanyuh, 16-18 Vyāghrapāt, 19-21 Saktih, 22 -24 Karnasrut, 25 -27 Mṛṇikah, 28 -30 Vasukrah (all nine Vasishṭhas), 31-44 Parāsarah, 45-58 Kutsah.	288
98	9.6.2	7.4.23	Abhi nah	12	Ambarishah and Ri- jivā.	Anusṭup, 11 Bri- hatī	314
99	9.6.3	7.4.25	Ā haryatāya	8	Rebhasunū Kāśya- pau	1 Brihatī, 2-8 A- nusṭup.	318
100	9.6.4	7.4.27, 28	Abhi navante	9	The same.	Anusṭup	321
101	9.6.5	7.5.1	Puroṭī	16	1-3 Andhiguh Śyā- vāsvih, 4-6 Ya- yātur Nābushah, 7-9 Nahusho Mā- navah, 10-12 Ma- nuh Sāmvaranah, 13-16 Prajāpatih	Anusṭup, 2 and 3 Gāyatrī.	325
102	9.6.6	7.5.4	Kṛānā	8	Triṭah.	Ushnik.	331
103	9.6.7	7.5.6	Pra punānāya	6	Dvita Āptyah.	The same.	335
104	9.7.1	7.5.7	Sakhāyah	6	Parvata - Nāradau Kāśyapau or Si- khanṇinyāv Apsa- rasau	337
105	9.7.2	7.5.8	Tam vah	6	Parvata-Nāradau.	339
106	9.7.3	7.5.9	Indram accha	14	1-3 Agnis Cākshu- shah, 4-6 Cakshur Mānavah, 7-9 Ma- nur Āpsavah, 10- 14 Agnih.	342
107	9.7.4	7.5.12	Paritah	26	Saptarshayah.	Prāgātham, 3 and 16 Dvipadā, 8-10 Bṛhatī.	347

Hymn.	Mandala Anuvāka Sukta.	Ashveta Adhyaya Varga.	Beginning of the hymn	Number of verses.	Author	Deity	Metre.	Pa
108	9-7-5	7-5-17	Pavasya	16	1 and 2 Gauritih, 3 Saktih, 4 and 5 Urah, 6 and 7 Ri- jisvā, 8 and 9 Ū- dhasadimā, 10 and 11 Kṛitayaśāh, 12 and 13 Rinañca- yah, 14-16 Sak- tih.	Somah.	Kākubhāh pragā- thāh, 13 Gāyatrī yavamadhya.	357
109	9-7-6	7-5-20	Pari pra	22	Agnayo dhishnyā nisvarāh.	The same.	Dvapadam.	363
110	9-7-7	7-5-22	Pary ā shu	12	Tryarūṇa-Trasada- syū.	1-3 Anushtup pi- pikamadhya, 4-9 Ūrdhvabṛihati, 10 -12 Virāt.	369
111	9-7-8	7-5-24	Āyā rucā	3	Anānatah Pāru- chepih.	Ātyashṭam.	373
112	9-7-9	7-5-25	Nānānam	4	Sīsuh.	Pāñktam.	375
113	9-7-10	7-5-26	Saryapārati	11	Kasyapah.	The same.	378
114	9-7-11	7-5-28	Ya indoh	4	The same.	382
1	10.1.1	7-5-29	Agre bṛihan	7	Tritah.	Agnih.	Trishtup.	385
2	10.1.2	7-5-30	Piprihi	7	The same.	The same.	The same.	389
3	10.1.3	7-5-31	Ino rājan	7	392
4	10.1.4	7-5-32	Pra te	7	395
5	10.1.5	7-5-33	Ekah samudrah	7	399
6	10.1.6	7-6-1	Āyam sa	7	403
7	10.1.7	7-6-2	Svasti	7	406
8	10.1.8	7-6-3	Pra ketunā	9	Trisīrās Tvāshtrah.	1-6 Agnih, 7-9 Indrah.	409
9	10.1.9	7-6-5	Āpo hi	9	Sindhuvīpa. Āmba- riśah or Trisīrās Tvāshtrah.	Āpah.	Gāyatrī, 8 and 9 Anushtup, 5 Var- dhamānā, 7 Pra- tishthā.	414
10	10.1.10	7-6-6	O cit	14	Vaivasvatayor Yama-Yamyoh sad- vālah.		Trishtup.	416
11	11.1.11	7-6-9	Vpishā	9	Havirdhāna Āgnih. Agnih.		1-6 Jagatī, 7-9 Trishtup.	423
12	10.1.12	7-6-11	Dyāvā	9	The same.	The same.	Trishtup.	428
13	10.1.13	7-6-13	Yuje	5	Vasvān Āditrah	Havirdhānam.	1-4 Trishtup, 5 Ja- gati.	431
14	10.1.14	7-6-14	Pareyivāṅsam	16	Yamah.	Yamah, 6 Lin- goktadevatih, 7 -9 Lingoktade- vatih Vitaro vi, 10-12 Śedra.	1-12 Trishtup, 13-14 14 and 16 Anush- tup, 15 Bṛitāh.	434

Hymn.	Mandala Anuvāka Sūktā.	Ashaka Adhaya Varga	Beginnings of the hymn	Number of Verses.	Author	Deity	Metre	Page
15	10.1 15	7.6.17	Udiratām	14	Sankho Yāmāyānah.	Pitarah	Trishtup, 11 Jagati.	441
16	10.1.16	7.6.20	Manam	14	Damano Yāmāyānah	Agnih.	1-10 Trishtup, 11-14 Anushtup.	448
17	10 2.1	7.6.23	Tvashtā	14	Devāsravā Yāmāyanah.	1 and 2 Saranyūh, 3-6 Pūshā, 7-9 Sarasvatī, 10-14 Āpah, 11-13 Āpah or Somah.	1-12 Trishtup, 13 and 14 Anushtup, 13 Anushtup or Purastādbrihatī.	455
18	10 2 2	7.6.26-28	Param mṛtyo	14	Sankusuko Yāmāyanah.	1-4 Mṛityuh, 5 Dhātā, 6 Tvashtā, 7-13 Pitṛimedhah, 14 Pitṛimedhah or Prajāpatih.	1-10, 12 Trishtup, 11 Prastārapāniktīh, 13 Jagati, 14 Anushtup.	463
19	10 2 3	7.7.1	Ni vartadhvam	8	Mathito Yāmāyānah, or Bhrīgur Vārunih, or Cyavana Bhārgavah.	Āpah or Gāvah, 1 ^{ed} Agnishomau.	Anushtup, 6 Gāyatrī.	470
20	10.2.4	7.7.2	Bhadram	10	Vimada Aindrah or Prāyāpatyah, or Vasukṛid Vāsukrah.	Agnih. (1 pada eva vāsāntyarthah.)	Gāyatrī, 1 Ekapadā, 2 Anushtup, 9 Vīrāt, 10 Trishtup.	474
21	10 2.5	7.7.4	Āgnim na	8	The same.	Agnih.	Āstārapāniktam.	478
22	10 2 6	7.7.6	Kuha	15	...	Indrah	Purastādbāhatam, 5, 7 and 9 Anushtup, 15 Trishtup	482
23	10.2 7	7.7.9	Yajāmahe	7	..	The same.	1 and 7 Trishtup, 5 Abhisārinī, 2-4, 6 Jagati.	488
24	10 2 8	7.7.10	Indra somam	6	.	1-3 Indrah, 4-6 Asvīnau.	1-3 Āstārapāniktam, 4-6 Anushtup.	492
25	10 2 9	7.7.11	Bhadram	11	..	Somah.	Āstārapāniktam.	495
26	10 2 10	7.7.13	Pra hu	9	...	Pūshā.	Anushtup, 1 and 4 Ushuk.	500
27	10 2 11	7.7.15	Asat su	24	Vasukra Aindrah.	Indrah	Trishtup.	503
28	10 2 12	7.7.20	Viśvo hu	12	Indra - Vasukṛayoh 1 Indrasya snushā.	sarāvāda nindrah	The same.	516
29	10 2.13	7.7.22	Vane na	8	Vasukrah.	Indrah	522
30	10 3 1	7.7.24	Pra devatrā	15	Kavasha Anūshah.	Āpah or Apātūnapāt.	527
31	10.3 2	7.7.27	Ā nah	11	The same.	Viśve Devāh.	534
32	10 3 3	7.7.29, 30	Pra su gmantā	9	Indrah.	1-5 Jagati, 6-9 Trishtup.	540

Hyman.	Mandala Adhvaryas books.	Achtala Adhvaryas Varga	Beginning of the hymn	Number of Verses	Author	Deity	Metre	Page
33	10 3 4	7 8 1	Prā mā	9	Kavasha Atiūshah	1 Visve Devāh, 2 and 3 Indrah, 4 and 5 Kurusra- vanasya Trāsa- dasyavasya dā- nastutih, 6-9 U- pamaśravā Mi- trātithiputrah	1 Trishṭup, 2 and 3 Pragāthah, 4-9 Gāyatrī	545
34	10 3 5	7 8 3	Frāvepāh	14	The same, or Aksho Maujavān	Akshakrishipra- śāmsā (1, 7, 9, 12, 13) and ak- shakitavanindā (2-6, 8, 10, 11, 14)	Trishṭup, 7 Jagati	549
35	10 3 6	7 8 6	Abudhram	14	Luso Dhānākah	Visve Devāh	1-12 Jagati, 13 and 14 Trishṭup	555
36	10 3 7	7 8 9	Ushāsānaktā	14	The same	The same	1-12 Jagati, 13 and 14 Trishṭup	561
37	10 3 8	7 8 12	Nome mītrasya	12	Abhitapāh Sauryah	Sūryah	Jagati, 10 Trish- ṭup	566
38	10 3 9	7 8 14	Asman nah	5	Indro Mushkavān.	Indrah	Jagati	571
39	10 3 10	7 8 15	Yo vām	14	Ghoshā Kākshī- vatī	Asvinan	Jagati, 14 Trish- ṭup	573
40	10 3 11	7 8 18	Ratham yāntam	14	The same	The same	Jagati	580
41	10 3 12	7 8 21	Samānan	3	Suhastyo Ghaushe- yah		The same	586
42	10 3 13	7 8 22	Asteva	11	Krīshnah	Indrah	Trishṭup	588
43	10 4 1	7 8 24	Acchā me	11	The same	The same	Jagati, 10 and 11 Trishṭup	592
44	10 4 2	7 8 26	Ā yātu	11			1-3 Trishṭup, 4- 9 Jagati, 10 and 11 Trishṭup	597
45	10 4 3	7 8 28	Divas pari	12	Vatsaprih	Agnih	Trishṭup	601

अक्षयपत् X 68, 10
 अक्षयता VIII 76, 11
 अक्षयत् IV 2, 18
 अक्षयिःशला X 146, 6
 अक्षयते I 6, 3
 अक्षः IV 3, 10, VI 4, 6, 5, 6, IX 95, 22
 अक्ष II 3, 4, IV 27, 5, X 177, 1
 अक्षरः X 3, 4, 89, 15
 अक्षरे X 40, 5
 अक्षा I 62, 8
 अक्षु I 143, 3, II 30, 1
 अक्षुना II 10, 3, 19, 3
 अक्षुभिः I 34, 8, 36, 16, 46, 14, 50, 2, 7, 94, 5, 112, 25, III 17, 1, 31, 16, IV 53, 1, 3, V 48, 3, 84, 2, VI 69, 3, IX 50, 5, X 14, 9, 37, 9
 अक्षुश्च X 89, 11
 अक्षु VII 66, 11, X 64 3, 92, 2
 अक्षुः VIII 92, 31
 अक्षुन् I 68, 1, V 54, 4, VI 4, 5, 39, 3, 65 1, VII 79, 2, VIII 5, 8, X 1, 2, 12, 7
 अक्षो III 7, 6, 30, 13, IV 10, 5, V 30, 13, VI 3, 3, 5, 24 9, 38, 4, VII 11, 3, 39, 2, X 92, 1, 14
 अक्षो VI 49, 10
 अक्ष I 143, 7, 189, 7, III 1, 12, IV 6, 3
 अक्षत VIII 6, 3, 23 18, X 1, 3, 34, 5, 71, 2
 अक्षत I 20, 4, 64, 5, 92, 1, V 21, 3, VII 103 8, VIII 65, 12 IX 21, 7, X 66, 14, 94, 5, 14, 155, 5
 अक्षतु X 83, 5
 अक्षतून VII 6, 3
 अक्षन् I 92, 2, IV 33, 2
 अक्षन् I 33 15 61, 16, II 39 8, III 30, 20, 35 8, V 30, 12, 59 1, VI 28, 1, 44 8, X 14, 9, 128, 9
 अक्षद I 163, 1
 अक्षदत् X 45, 4

अक्षदय I 54, 1
 अक्षदपत् X 102, 5
 अक्षदिष्ट VII 20, 9
 अक्षदिष्ट X 95, 2
 अक्षमीः X 60, 6
 अक्षमीत् IX 114, 1
 अक्षमीन् IV 15, 3, VI 59, 6, IX 36, 1, 40, 1, 45, 4, 64, 29, 69, 4, 74, 8, 86, 14, 108, 2, X 189 1
 अक्षमीन् X 166, 5
 अक्षम् VIII 93, 14, IX 41, 1
 अक्षम् IX 10, 1, 23, 2, 31, 1, 32, 1, 86, 17, X 97, 10
 अक्षविःशला V 62, 6
 अक्षा X 77, 2
 अक्षान् IX 64 9, 97, 40
 अक्षान् II 11, 8, IX 69, 3
 अक्षान्त् X 90, 4, 138, 5
 अक्षि X 159 4
 अक्षिण्त् X 79 6
 अक्षयत् X 146, 4
 अक्षो I 120 2
 अक्ष III 53, 19
 अक्ष I 164, 13, 166, 9, III 53 17, VI 24, 3, VIII 5 29, X 85, 12
 अक्ष X 34, 4
 अक्षयत् X 71, 7
 अक्षयत्थान् I 164 16
 अक्षयत् X 11, 7
 अक्षयत् V 78, 9, X 166 2
 अक्षयत् I 82, 2
 अक्षयत् I 191, 12, X 15 12, 27, 8
 अक्षयत् X 53 7
 अक्षयभिः I 89 8 128, 3, 139 2², II 2 4 IX 102, 8 X 21, 7, 79 5, 127 1
 अक्षय I 30, 14, 15, VII 33, 4
 अक्षयत् IX 85, 5
 अक्षयत् I 112, 11, VIII 7 1, IX 39 4
 अक्षयत् IX 28, 2, 63 3

अक्षरन् I 33, 11, 84, 4, 188, 5, IX 8, 1,
 17, 2, 21, 3, 29, 1, 30, 1, 33, 2, 63,
 14, 15, 78, 3, 98, 11, 101, 4
 अक्षरं I 164, 42, III 55, 1
 अक्षरा VII 15, 9, 36, 7
 अक्षरां VII 1, 14
 अक्षरसंज्ञ I 34, 4
 अक्षरपत्रा III 31, 6
 अक्षरे I 164, 39, VI 16, 35
 अक्षरेण I 164 24, λ 13, 3
 अक्षरस्य X 34, 2
 अक्षा IX 43, 5
 अक्षा X 27, 17
 अक्षारिणं VII 55, 6
 अक्षारिणं IX 18, 1, 66, 28, 87, 4, 89, 1,
 97, 45, 98, 2, 3, 107, 9², 109, 16, 17,
 110, 10, λ 89, 6
 अक्षाम λ 34, 6, 7
 अक्षि IX 9, 4
 अक्षिणा IV 18, 12
 अक्षितश्रुतय VIII 3, 15
 अक्षितश्रुति I 5, 9, VI 24 1
 अक्षितश्रुति IV 17, 16
 अक्षित I 9, 7, 58, 5, 64, 6, 130, 5, V 53,
 13, VII 65, 1, VIII 7, 16, 72, 10,
 IX 26, 2, 31, 5, 68, 3, 72, 6, 78, 3,
 110 5, λ 101, 6
 अक्षितश्रुतुं III 49, 6
 अक्षिता III 40, 7 IX 68, 3
 अक्षिति I 40, 4, VIII 103, 5, IX 66, 7
 अक्षिते IX 113 7
 अक्षिपत VI 16, 18, λ 119, 6
 अक्षिपत IV 17, 13
 अक्षी इति I 72, 10, 116 16, 117, 17, 120,
 6, λ 79, 2
 अक्षी इत्येवमपी इव II 39, 5
 अक्षीयां λ 163 1
 अक्षीयवारां III 26, 9
 अक्षीयवाराः I 154 4
 अक्षुः I 180, 5
 अक्षे VIII 45, 27

अक्षेणश्च X 89, 4
 अक्षेत्रश्चित् V 40, 5, X 32, 7
 अक्षी X 34, 13
 अक्षोदयत् IV 19, 4
 अक्षः VIII 25, 9
 अक्षयाम्भुक् I 122, 9
 अक्षययावान VIII 7, 35
 अक्षनतः X 101, 11
 अक्षयं VII 32, 13
 अक्षिदत् VIII 77, 3
 अक्षिद्रुयामभिः I 38, 11
 अक्षयलीकृतं VII 103, 3
 अक्षयं VII 13, 3
 अक्षयत् IV 14, 1, 24, 8, V 30, 9
 अक्षयत् I 35, 7, 8, 46, 10, 113, 4, 123, 2,
 IV 2, 18, 13, 1, 19, 9, V 81, 2, IX
 101, 7, X 45 4, 127, 1, 189, 2
 अक्षयत I 161, 13, IX 61, 7
 अक्षयन् I 35 5, IV 1, 18
 अक्षयं I 109, 1, VIII 55, 1
 अक्षय V 48, 4
 अक्षयः VIII 98, 3, X 171, 2
 अक्षयः X 73 6
 अक्षयत् I 32, 14, III 31, 7
 अक्षयत् λ 98, 2
 अक्षयत् I 110, 2, 161, 6
 अक्षयत् I 119, 8
 अक्षयत् I 117, 19, V 78, 4, VIII 8, 10,
 57, 1, λ 39 7
 अक्षयः X 16, 6, 97, 2
 अक्षयन् I 164, 37, III 37, 10, IX 32, 5, 97, 5
 अक्षयन् I 123 2, 179, 4, IV 35, 2, 53, 7, VII
 20, 9, λ 10, 7, 29, 4, 40, 12, 86, 22
 अक्षयम् I 50, 10, 113, 16, IV 5, 12, VI
 16, 38, VII 12, 1, VIII 48, 3, 11,
 92, 13, IX 67, 29, λ 60, 1
 अक्षयम् III 31, 14, 33, 3, VI 47, 20, VIII
 19, 32, 39 8, 74, 4, λ 2, 3
 अक्षयम्हि VI 51, 16
 अक्षयम् λ 60, 7.
 अक्षयम् λ 167, 4

सगमं I. 161, 2, X. 137, 4, 166, 4.
 सगम्युक्ति VI 47, 20
 सगम्य I 170, 3
 सगम्यः I. 179, 6, 180, 8, VII 33, 10
 सगम्यं VIII 5, 26.
 सगम्यस्य X. 60, 6
 सगम्ये I 117, 11, 184, 5
 सगम्यहि I 23, 23
 सगमाः VIII 48, 2
 सगमाः III 21, 4, X 22, 5; 161, 5
 सगमाह III, 30, 13, 53, 8, X 73, 5
 सगमाह I. 35, 8, 50, 13, 79, 2, 113, 1, 2,
 16², 115, 1, 123, 4, 124, 4, 126, 3,
 162, 7, 153, 12, 13, 164, 17, 27, II
 38, 3, 4, 6, III, 8, 4, IV 1, 7, 14,
 3, V 80, 5, VI 59, 6, VII 75, 1, 76,
 2, 78, 3, X 1, 1, 3, 3, 33, 1, 53, 1, 3,
 85, 13, 99, 5, 107, 1, 159, 1.
 सगमा V. 2, 8.
 सगमां I 31, 16
 सगमां X 18, 3
 सगमां VI 16, 19
 सगमायह X 67, 3
 सगमासिद् VIII 1, 7
 सगिरासः प्रोक्तस I 135, 9
 सगुः X 61, 10
 सगु I 88, 4, 174, 8, 181, 6, III 8, 9,
 42, 3, 56, 2, VII 75, 3
 सगूहत् II 24, 3
 सगूहन् X 17, 2
 सगूधत् X 34, 4
 सगूधीत VIII 79, 1
 सगूधीतः शोचिषः V 54, 5
 सगूधीतः शोचिषे V 54 12, VIII 23 1
 सगूध्यात III 9, 6, VI 8, 4, IX 70, 3, 86, 30
 सगूध्यात् IX 113, 3
 सगूध्याः V 31, 7
 सगूध्यात् I. 103, 1

सगूधन् V. 2, 4
 सगोः VIII 2, 14
 सगोतीये III 16, 5
 सगोपाः II 4, 7, VII 18, 10
 सगोपां III 57, 1.
 सगोः ह्याय VIII 24, 20.
 सगोह I 161, 13
 सगोसः VIII 98, 4.
 सगोस्य I 110, 3, X 64, 3
 सगोस्यस्य I 161, 11, IV 33, 7
 सग्नयः I 50, 3, 59, 1, 123, 6, 127, 5, 164,
 51, II 28, 2, 34, 1, III 22, 4, 26, 4,
 IV 45, 5, V. 6, 6, 87, 3, 6, 7, VI.
 66, 2, VII 1, 4, 72, 4, VIII 3, 20,
 19, 33, 28, 2, 43, 4, 5, X 35, 1, 6,
 13, 46, 7, 88, 18
 सग्नये I 74, 1, 77, 1, 78, 5, 79, 10, 127,
 4, 10², 140, 1, 143, 1, III 2, 1, 6, 1,
 10, 5, 13, 1, IV 5, 1, 8, 5, V 5, 1,
 11, 7, 1, 12, 1, 16, 1, 25, 7, VI 3, 2,
 8, 1, 10, 3, 16, 22, 48, 1, VII 3, 7,
 4, 1, 5, 1, 8, 6, 13, 1, 14, 1, 15, 4,
 62, 2, VIII 19, 5, 22, 23, 15, 23, 24,
 43, 11, 44, 27, 103, 6, 8, X 80, 7,
 85, 41, 91, 14, 187, 1
 सग्न्या I 59, 3, IV 8, 6, V 37, 5, VI. 14,
 1, VII 94, 4, VIII 27, 3, 72, 15
 सग्न्यापौ V 46, 8
 सग्न्यापौ I 22, 12
 सगिन I 1, 2, 5, 12, 6, 27, 12, 36, 17⁴,
 18, 59, 2, 6, 7, 60, 4, 65, 4, 69, 2,
 3, 70, 1, 3, 71, 8, 72, 1, 74, 3, 77,
 2, 4, 5, 79, 5, 12, 93, 5, 98, 2², 99, 1,
 105, 14, 107, 3, 112, 17, 124, 11, 127, 7,
 128, 1, 3, 4, 6, 7, 136, 7, 141, 12,
 13, 142, 11, 143, 2, 5, 6, 145, 5, 148,
 2, 157, 1, 161, 9, 14, 162, 15, 169, 3,
 188, 10, 11, II 2, 8, 3, 1², 10, 4, 2,
 7, 9, 1, 10, 1, 2, 3, 5, III 1, 11, 12,
 18, 2, 2, 8, 3, 1, 2, 4, 6, 9; 11,
 4, 2, 8, 10, 5, 1-10, 10, 4, 11, 1, 2,

3, 5, 6, 13, 4, 14, 1, 16, 1, 17, 1,
20, 4, 22, 1, 23, 1, 25, 2, 3, 26, 3,
7, 27, 4, 5, 13, 14, 29, 2, 7, 9,
31, 3, 53, 4, 54, 1, 55, 10, 57, 1, IV,
1, 10, 20, 2, 1, 3, 10, 5, 2, 3, 4, 6,
2, 4, 5, 7, 7, 7, 11, 9, 4, 12, 3², 13,
1, 15, 1, 2, 3, 25, 3, 4, 28, 3, 55,
4, 8², V 1, 1, 2, 3, 5, 6, 2, 9, 3,
10, 12, 4, 2, 6, 2, 3², 9, 2, 11, 1,
4², 13, 3, 14, 4, 15, 1, 16, 2, 17, 4,
18, 1, 24, 2, 25, 4³, 5, 6², 28, 1, 29,
7, 41, 4, 10, 44, 15², 49, 3, 51, 13,
14, 58, 3, 60, 7, 75, 9, 76, 1, VI 1,
6, 4, 2, 4, 6, 2, 8, 2, 9, 1, 12, 1, 4,
14, 2², 4, 5, 15, 10, 13, 16, 19, 28²,
34, 18, 10, 49, 1, 9, 51, 10, 52, 6,
63, 4, VII 1, 14, 15, 16, 4, 2, 3, 4,
5, 6, 5, 2, 6, 3, 5, 6, 7, 7, 3, 4,
5, 8, 1, 2, 4, 10, 2, 11, 4, 12, 2,
15, 3, 6, 10, 16, 12, 30, 3, 34, 14,
25, 35, 4, 36, 1, 39, 1, 7, 40, 3, 42, 4,
44, 5, 49, 4, 50, 2, 51, 3, 56, 25, 62,
3, 67, 2, 77, 1, 78, 2, VIII 7, 36, 12,
9, 18, 9, 19, 8, 11, 19, 22, 23, 23,
13, 25, 19, 27, 1, 39, 1, 4, 5, 6⁴, 7,
8, 9, 40, 1, 43, 6, 7, 8, 22, 44, 12,
16, 21, 56, 5², 58, 2, 60, 13, 69,
11, 71, 13, 75, 4, 14, 102, 9, 103, 2,
12, IX 5, 11, 66, 20, 88, 5, X 1, 1,
6, 2, 2, 3, 4, 5, 3, 3, 7, 5, 7,
6, 2, 4, 8, 1, 16, 6, 10, 11, 17, 3,
19, 2, 21, 5, 31, 9, 45, 1, 4, 8, 12,
46, 8, 51, 4, 52, 4, 61, 14, 65, 1, 69,
7, 11, 12, 70, 7, 78, 2, 79, 4, 80, 1⁴,
2³, 3⁴, 4³, 5, 6, 85, 8, 39, 40, 41,
87, 1, 88, 4, 6, 90, 13, 95, 12,
100, 6, 109, 2, 110, 10, 11, 113, 8,
115, 2, 5⁴, 7, 118, 3, 4, 122, 1, 124,
4, 128, 2, 150, 4, 5, 151, 1, 158, 1,
162, 1, 2, 164, 3, 165, 2, 169, 2, 173,
5, 176, 4, 187, 5

अग्निःशब्द X 84, 2, 106, 3

अग्निःशब्दाः I. 44, 14, 89, 7, III 54, 10,
VI 21, 11, 50, 2, 52, 13, VII. 66, 10,
X 65, 7

अग्निम् II 1, 2

अग्निस्तपः V 61, 4

अग्निस्तपःशब्दि X 68, 6

अग्निस्तपःशब्दिः VII 104, 5

अग्निस्तपःशब्दाः X 15, 14

अग्निस्तपःशब्दः X 14, 13

अग्निर्धे X 41, 3

अग्निस्तपःशब्दे X 165, 3

अग्निना I 1, 3, 12, 6, 36, 18, 162, 11, V,
43, 7, VIII 35, 1, 43, 14

अग्निशब्दिः I 26, 10, III 24, 4, VI 10, 2,
11, 6, 12, 6, VII 3, 1, VIII 18, 9,
19, 7, 60, 1, X 141, 6

अग्निशब्दः VII 1, 4

अग्निशब्दःशब्दः V 54, 11

अग्नि I 1, 1, 12, 1, 7, 9, 14, 3, 23, 20,
27, 1, 35, 1, 36, 1, 2, 7, 11², 38, 13, 44,
3, 4, 8, 45, 4, 58, 7, 71, 7, 72, 4,
84, 18, 96, 1-7, 106, 1, 112, 1, 113, 9,
116, 8, 127, 1, 128, 8, 136, 6, 139, 1,
143, 4, 7, 146, 1, 157, 5, 161, 3, 164,
46², 170, 4, 174, 3, 181, 9, 186, 3,
II 2, 1, 3, 4, 1, 3, 8, 5, 10, 4, 6,
12, 3, 24, 7, 25, 1, 41, 19, III 1, 2,
3, 4, 11, 14, 2, 3, 4, 5, 13, 14,
3, 3, 5, 9, 5, 9, 10, 6, 11, 4, 12, 3,
13, 3, 5, 17, 4, 19, 1, 20, 1, 5, 23,
2, 3, 26, 1, 2, 27, 2, 6, 11, 12, 29,
1, 5, 15, 31, 15, IV 1, 19, 2, 17,
19, 3, 1, 6, 8, 11, 39, 2, 4, 58, 8,
V 1, 4, 7, 2, 12, 4, 3, 6, 1, 10, 9,
3, 11, 2, 4², 14, 1, 3, 5, 6, 17, 1,
21, 4, 22, 2, 25, 1, 4, 9, 28, 6, 43,
7, 60, 1, 85, 2, VI 1, 3, 8, 7, 1, 8,
4, 10, 1, 14, 2, 15, 4, 7, 17, 16, 40,
46, 48, 21, 9, 49, 2, 50, 1, 60, 12,
VII 1, 1, 2, 2, 3, 3, 1, 5, 6, 4, 7, 1,

10, 3, 5, 16, 1, 3, 39 5, 41, 1, 42,
6, 44, 1, 3, 78, 3, 80, 2, 99 4,
VIII, 7, 32, 11, 6, 9, 19, 2, 4, 13,
23 2, 7, 20, 22, 25, 39, 1², 8, 43,
19, 24, 25, 31, 44, 1, 3, 7, 13, 15,
26, 45, 1, 48, 6, 60, 2, 17, 71, 11,
12⁵, 13, 14³, 15², 73 8, 74, 1, 4,
6, 84, 1, 102, 4, 7, 10, 22², 103 1,
3, 10, X 1, 5, 6, 5, 7, 3³, 5, 11, 3,
4, 16, 9, 14, 20, 2, 6, 7, 8, 21, 1,
35, 3, 45, 6, 46, 9, 61, 9, 16, 63, 9,
64, 3, 8, 68, 9, 70, 3, 80, 5³, 6², 7,
88, 3, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 91, 6, 8,
92, 2, 101, 1, 118, 6, 121, 7, 122, 4,
126, 5 136, 1, 141, 3, 150, 4³, 5, 155,
5, 156 1

अग्निऽअग्नि I 12, 2, VI 15, 6, VIII 60, 17

अग्निऽद्वय I 162, 5

अग्निऽरूपा X 24, 1

अग्निऽवात्ऽद्वय VII 104, 2

अग्निऽअग्नि III 26, 5

अग्निऽद्वय I 108, 4, V 6, 6, VII 1, 22

अग्निऽस्वरात् X 15 11.

अग्निऽहोतार X 66, 8

अग्नीऽद्वय V 45, 4, VI 59, 3, 60 1

अग्नीन् VII 1, 14

अग्नीन् X 78, 3

अग्नीऽपान्त्वो VI 52, 16

अग्नीऽपोमा I 93, 2-4, 6, 7, 9, 12, X 19, 1

अग्नीऽपोमा I 93, 8, X 66, 7

अग्नीऽपोमा I 93, 1, 5, 10, 11

अग्ने I 1, 4, 6, 9, 12, 3, 5, 10, 12, 13 4,
14, 7, 10, 11, 15 4, 22, 9, 26, 2,
27, 4, 36, 5, 12, 44, 1, 2, 5, 7, 9,
10, 11, 45, 6, 8, 10, 58, 8, 73, 4,
75 2, 3, 4, 5, 76, 5, 79, 4, 6, 94,
1-14, 97, 1, 105, 13, 127, 11, 144, 7,
147, 5 161, 1, 188, 3, 189, 1, 2, 3,
II 1, 15, 16, 2, 2, 6, 13, 7, 1, 4,

5, 9, 2, 4, 6, III 1, 16, 22, 23, 2, 6,
3, 7, 10, 10, 2, 7, 11, 9, 13, 6, 14, 3,
4, 15, 5, 16, 6, 19, 3, 4, 20, 2, 3,
21, 3, 22, 2, 3, 23, 2, 24, 1, 2, 3,
4, 5, 25, 1, 4, 5, 27, 3, 10, 15,
28, 1, 3, 4, 5, 6, 29, 4, 8, 12, 57, 5,
IV 1, 3, 4, 3, 12, 6, 1, 7, 2, 9, 1,
10, 1, 3, 4, 5, 7, 8, V 1, 11, 3, 7,
9, 4 9, 7, 9, 9, 4, 10, 1, 13 1, 6,
16, 5, 20, 3, 21, 1, 2, 22, 4, 23 1,
4, 24, 1, 25, 3, 26, 1, 3, 4, 6, 27, 2,
28, 3, 4, 46, 2, 51, 1, 56, 1, 60, 6,
8, VI 1, 13, 2, 1, 8, 9, 10, 11, 3,
1, 4, 6, 8, 5, 10, 2, 5, 11, 1, 2, 4,
13, 1, 2, 3, 5, 6, 15 14, 15, 16, 19,
16, 3, 9, 10, 16, 21, 33, 36, 37,
38, 39, 43, 48, 10, 51, 5, 60, 3,
VII 3, 3, 9, 5, 14, 3, 15, 13, 16,
9, 17, 1, 3, 43, 3, VIII 11, 2, 7,
19, 9, 29², 23 6, 11, 26, 28, 30,
39, 3, 43 2, 12, 15, 16, 18, 23,
26, 27, 44, 2, 4, 5, 8, 11, 14,
22, 25, 29, 60, 1, 3, 5, 7, 16, 18,
19, 20, 71, 5, 6, 8, 74, 7, 75 11,
13, 16, 84, 9, 102, 16, 18, 103, 13,
IX 66, 19, 21, 67, 23, 24, 26, X
1, 2, 12, 6, 21, 6, 8, 79, 5, 6, 80, 7,
87, 5, 7, 21, 23, 91, 3, 98, 12, 118,
1, 7, 122, 6, 128, 6, 140, 1, 141, 1,
150, 3, 156, 4, 5, 191, 1

अग्ने I 1, 7, 12, 4, 8, 13, 1, 14, 1, 2, 8,
19 1, 22, 10, 23 23, 24, 26, 10, 27 7,
31, 1-18, 36, 4, 6, 9, 15, 19, 44, 13,
45, 1, 2, 7, 58, 4, 6, 9, 59, 1, 60, 5,
67, 3, 71, 6, 10, 72, 3, 7, 10, 73, 5,
7, 8, 9, 10, 74, 7, 8, 9, 76, 1, 2,
3, 79, 7, 8, 9, 11, 94, 16, 95, 9, 11,
96, 9, 97, 4, 127, 9, 139, 7, 140, 10,
11, 12, 13, 141, 9, 10, 142, 1, 4,
143, 8, 144, 6, 147, 1, 2, 3, 4, 150,
1, 3, 164, 11, 189, 4, 5, 6, 7, II
1, 1-14, 2, 7, 9, 10, 11, 12, 3 3,

4, 8, 9, 5, 8, 6, 1, 2, 7, 9, 3, 5,
 35 15, 37, 6, III 1, 1², 17, 20, 23,
 4, 1, 11, 6, 2, 5, 7, 8, 7, 10, 9, 2,
 7, 10, 1, 3, 13, 7, 14, 5, 6, 7, 15,
 2, 3, 4, 16, 3, 5, 17, 2, 3, 5,
 18, 1, 2, 3, 4, 5, 19, 2, 5, 21, 1,
 4, 23, 4, 28, 2, 29, 10, 54, 3, 21, 22,
 55, 2, 57, 6, 61, 6, IV 1, 1, 2, 4,
 5, 2, 2, 4, 5, 6, 9, 10, 12, 13, 14,
 16, 3, 4, 5, 6², 7, 9, 12, 13, 14,
 15, 16, 4, 2, 4, 5, 7, 10, 15, 5,
 6, 14, 6, 6, 9, 10, 10, 2, 11, 1-6,
 12, 1, 2, 4, 5, 6, V 1, 8, 9, 10²,
 2, 7, 8, 11, 3, 1, 6, 8, 11, 4, 1, 4,
 5, 6, 7, 8, 10, 11, 6, 4, 7, 8, 7, 10,
 8, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 1, 6, 7,
 10, 2, 4, 6, 11, 3, 5, 6, 12, 3, 4²,
 5, 6, 13, 4, 5, 16, 4, 18, 5, 20, 1, 2,
 23, 2, 26, 5, 27, 1, 3, 28, 2, 5, 30,
 12, 13, 15, 34, 9, 43, 6, 15, 47, 7,
 51, 8, VI 1, 1, 7², 9, 10, 11, 13,
 2, 5, 4, 1, 7, 8, 5, 4, 6, 7, 6, 3,
 7, 3, 5, 8, 6, 7, 9, 7, 10, 6, 11, 6,
 12, 6, 13, 4, 14, 3, 15, 8, 9, 11, 12,
 16, 1, 7, 12, 13, 25, 27, 31, 45,
 27, 8, 48, 3, 4, 7, 8, 9, 50, 9, 51,
 13, 52, 12, 60, 2², 3, 66, 9, VII 1,
 3, 5, 7, 8, 9, 11, 13, 17-25, 2, 1,
 3, 3, 7, 10, 4, 7, 5, 3, 4, 5, 6,
 8, 9², 7, 2, 7, 8, 3, 5, 9, 6, 10, 4,
 11, 1, 2, 3, 5, 12, 3, 13, 2, 3, 14, 2,
 15, 7, 12, 16, 5, 7, 17, 6, 18, 22,
 34, 8, 39, 4, 5, 42, 2, 5, 43, 5, 59,
 1, 93, 7, 8, 104, 10, 14, VIII 1, 33,
 11, 1, 3, 10, 19, 15, 17, 25, 26, 28,
 30, 33, 23, 14, 29, 39, 2, 10, 43, 3, 9,
 10, 13, 14, 17, 20, 28, 32, 33, 44, 17,
 18, 19, 23, 24, 28, 30, 60, 9, 11, 14,
 16, 71, 4, 74, 8, 11, 75, 1, 10, 84, 4,
 102, 1, 2, 20, 103, 4, 14, X 1, 7,
 2, 1, 7, 4, 1, 4, 6, 6, 6, 7, 7, 1, 2,
 4, 7, 8, 6, 11, 5, 7, 8, 9, 15, 9, 12,

16, 1, 5, 8, 13, 19, 3, 20, 10, 21, 2,
 4, 7, 45, 2, 3, 9, 10, 11, 46, 10,
 51, 1, 3, 5, 7, 9, 69, 3, 4, 6, 8, 10,
 70, 11, 85, 38, 87, 4, 6, 8-14, 16,
 17, 19, 20, 22, 24, 25, 88, 5, 91, 4,
 7, 9, 15, 98, 8, 10, 11, 110, 3, 115,
 9, 118, 8, 122, 2, 3, 7, 8, 124, 1,
 128, 1, 140, 4, 142, 1, 2, 3, 5, 6,
 156, 2, 3

सगने I 24, 2, 36, 20, 44, 12, 72, 2, 97, 5,
 115, 1, 122, 5, 128, 5, 143, 3, II 8,
 1, 6, 38, 5, III 2, 9, 11, 8, 15, 1,
 26, 6, 35, 9, 10, IV 1, 7, 15, 5, 40
 1, 55, 7, V 2, 10, 13, 2, 51, 2, VI
 6, 5, 66, 10, VII 6, 2, 88, 2, VIII
 6, 7, 43, 1, 44, 20, 73, 9, 75, 7, IX
 96, 5, X 3, 4, 6, 1, 7, 3, 16, 7, 34,
 11, 36, 12, 51, 2, 6, 8, 62, 5, 6,
 69, 1, 2, 76, 5, 80, 2, 4, 6, 130, 4,
 181, 2

सगने इह्व II 25, 3, IX 22, 2

सगनी I 124, 1, 162, 19, 189, 8, II 15, 4,
 III 30, 2, 55, 3, 59, 5, IV 3, 11, 6,
 4, 25, 1, 39, 3, V 1, 12, VI 11, 5,
 40, 3, VII 2, 4, X 6, 3, 88, 1, 2,
 7, 165, 4, 179, 3

सगनी इह्व II 16, 1

सगमंत I 119, 3, IV 34, 2

सगमत I 20, 5, 80, 16, IV 34, 1, VII 73,
 4, IX 14, 7, X 91, 12

सगमन् IV 24, 3, 41, 9, VI 63, 8, IX 64,
 17, 66, 12, 111, 3, X 42, 8

सगमन् I 122, 7, II 11, 16, IV 2, 17, 16,
 15, 44, 6, V 43, 14, VI 28, 1, 37, 2,
 69, 7, VII 70, 7, IX 92, 2, 107, 9,
 X 30, 14, 15, 61, 10, 13

सद्यःसहस्र VI 69, 6

सद्यःशत IX 5, 9

सद्यत X 90, 7

सद्यःशीति II 11, 14

अग्रभणे I 116, 5
 अग्रभ I 191, 13
 अग्रभीत् I 145, 2
 अग्रभीम् V 30, 12, 15, VI 47, 22
 अग्रं I 28, 6, 112, 18, III 5, 5, 30, 17,
 31, 6, 39, 3, 55, 7, IV 5, 8, 13, 1,
 27, 5, 46, 1, 47, 1, VI 65, 2, VII 91,
 5, X 8, 4, 71, 1, 75, 2, 4, 83, 7,
 85, 19, 100, 12, 103, 8, 107, 5, 111,
 8, 135, 6
 अग्रश्चय L 123, 4
 अग्रश्यानां X 70, 2
 अग्रं VII 96, 4
 अग्रं X 87, 10
 अग्रिमा V 44, 9
 अग्रिय I 16, 7, VIII 26, 25, IX 7, 2, 3,
 62, 25, 26, 83, 3, 86, 12, X 120, 8
 अग्रिय I 13, 10, IV 37, 4, VI 16, 48,
 VII 92, 2, IX 71, 4
 अग्रिया IV 34, 3
 अग्रियाश्च X 95, 2
 अग्र्यं V 44, 7
 अग्र्य I 140, 8, 191, 14, III 29, 13, IV
 19, 7, 9, 30, 16, VII 2, 5, IX 1, 8,
 66, 9
 अग्रे L 31, 5, 126, 4, 127, 10, 164, 8, 22,
 II 17, 3, III 48, 2, 58, 4, IV 5, 7,
 V 1, 4, 5, 80, 2², VII 8, 1, 9, 3, 15,
 5, 33, 14, 44, 4, 68, 9, 80, 2, VIII
 6, 24, 53, 8, 59, 6, 100, 2, IX 69, 1,
 73, 9, 86, 12², 42, 96, 1, 99, 1, 106,
 10, X 1, 1, 18, 7, 45, 5, 69, 1, 85, 38,
 107, 9, 110, 4, 121, 1, 129, 3, 4
 अग्रेऽगः IX 86, 45
 अग्रेऽपः IV 34, 10
 अग्रेऽपानि IV 34, 7
 अग्रेषु VIII 6, 7
 अग्रश्चपाय I 116, 6
 अग्र V 29, 8, VIII 12, 8
 अग्र I 42, 2

अग्र I 97, 1², 2-8, II 41, 11, V 3, 7,
 VI 62, 8, VII 104, 2, VIII 18, 14,
 47, 1, X 35, 3
 अग्रशतः I 91, 8, IV 2, 6, V 24, 3, VI
 16, 30, VII 15, 15, X 63, 12
 अग्रशति I 131, 7
 अग्रशते VI 51, 6, VIII 71, 7
 अग्रशु I 147, 4
 अग्रशोः I 27, 3, 120, 7, IV 2, 9, VII 1,
 13, X 42, 11
 अग्रशंस I 129, 6, II 42, 3, IV 4, 3,
 VI 71, 3, X 185, 2
 अग्रशंस VI 8, 5, VII 104, 2, X 87, 20
 अग्रशंसस्य I 42, 4
 अग्रशंसस्य IX 24, 7, 28, 6, 61, 19
 अग्रशंसस्य VII 104, 4, VIII 60, 8, X
 182, 1
 अग्रशति V 3, 7
 अग्रस्य I 123, 5, VIII 79, 4, 83, 5, X
 89, 14
 अग्र VIII 47, 5, X 102, 10
 अग्र VI 48, 16, 59, 8
 अग्रत् I 128, 5, 166, 8
 अग्रानां VIII 47, 2
 अग्रानि II 29, 5, VII 83, 5
 अग्रायं I 189, 5, VII 19, 7
 अग्रायुं X 85, 13
 अग्रयत् V 40, 8
 अग्रयोरश्चयुं X 85, 44
 अग्रतः VII 20, 8
 अग्रता V 51, 15
 अग्रति VIII 25, 12
 अग्रं I 37, 5
 अग्रस्य I 30, 19
 अग्रं VII 87, 4, VIII 102, 19
 अग्रता I 164, 27, VII 68, 9, X 60, 11
 अग्रता VIII 75, 8, IX 1, 9
 अग्रता IX 80, 2
 अग्रतानां VIII 69, 2, X 102, 7

चक्राभ्यः V. 83, 8
 चक्रा VII. 68, 8
 चक्राभाः IV 1, 6, IX. 93, 3, X 46, 3
 चक्राभाः X. 87, 16
 चक्रे I. 164, 40
 चक्रो III. 33, 13
 चक्रं IV 40, 3
 चक्राणि IV 40, 4
 चक्राः I. 162, 13
 चक्रोद्भव III 45, 4-
 चक्रुःपते VI 15, 17-
 चक्रुः VIII. 17, 10
 चक्रुः X. 44, 9, 134, 6
 चक्रुःनिः X. 34, 7.
 चक्रि I 124, 8, V 1, 3, VIII. 29, 1.
 चक्रं I. 1, 6, 84, 7, 8, 9, 19, 118, 3,
 164, 7, II. 41, 10, III 33, 11, V.
 3, 11, VI. 44, 10, 50, 10, 52, 3³,
 72, 5, VII. 20, 9, 56, 2, 91, 1, VIII.
 6, 26, 7, 2, 24, 12, 15, 80, 3, 96, 10,
 IX 108, 3, X 4, 4, 42, 3, 54, 4, 64,
 13, 79, 4, 85, 7, 129, 7, 131, 2,
 146, 4², 149, 3
 चक्रं X 85, 30, 109, 5
 चक्रोःचक्रं X. 97, 12.
 चक्राश्चक्रान् X 163, 6.
 चक्रानि X 103, 12
 चक्रात् X 34, 9
 चक्रिः I 1, 6, 31, 17, 74, 5, 112, 18,
 II 23, 18, IV 3, 15, 9, 7, V. 8, 4,
 10, 7, 11, 6, 21, 1, VI 2, 10, 16, 11,
 VIII 60, 2, 74, 11, 75, 5, 84, 4,
 102, 17
 चक्रिःश्चक्रं I 75, 2, VIII. 43, 18, 27, 44, 8.
 चक्रिःश्चक्रं I 31, 2, 100, 4, 130, 3, IX.
 107, 6, X 62, 6.
 चक्रिःश्चक्रं VIII 23, 10.
 चक्रिःश्चक्रं VII 75, 1, 79, 3

चक्रिःश्चक्रिः I 62, 5, 100, 4, II 15, 8, IV.
 16, 8, VI 18, 5, VII 44, 4, X. 14, 3,
 4, 5, 111, 4
 चक्रिःश्चक्र्यः I 51, 3, 132, 4, 139, 7, VIII.
 14, 8, 63, 3, IX. 62, 9, 86, 23
 चक्रिःश्चक्रः I 62, 2, 71, 2, III 53, 7, IV. 2,
 15, 3, 11, V. 11, 6, 45, 8, VI 65, 5,
 VII. 42, 1, 52, 3, X. 14, 6, 62, 5, 67,
 2, 78, 5, 108, 8, 10; 169, 2
 चक्रिःश्चक्रः X 62, 1.
 चक्रिःश्चक्रो I. 62, 3; 107, 2, 121, 1, 3, 127,
 2, II 20, 5, VI 11, 3, X 70, 9
 चक्रिःश्चक्रन् I 31, 17, 45, 3, 62, 1, 78, 3,
 II. 17, 1, III 31, 19, VI 49, 11, VIII.
 40, 12, 43, 13-
 चक्रिःश्चक्रो VIII 35, 14.
 चक्रिःश्चक्रान् II. 11, 20; VI 17, 6.
 चक्रिःश्चक्रः I 31, 1, 83, 4, 139, 9, III 31, 7,
 V. 45, 7, X. 92, 15
 चक्रिःश्चक्रिः IV. 51, 4
 चक्रिःश्चक्रिः I. 141, 8, III 7, 4
 चक्रिःश्चक्रिः I. 89, 8, II 33, 9, III. 1, 5, X 4, 6
 चक्रिःश्चक्रिः IX 5, 10, X. 156, 3
 चक्रिःश्चक्रो X. 100, 10
 चक्रिःश्चक्रो I 191, 7.
 चक्रः V. 83, 8, IX 97, 54-
 चक्रुःश्चक्रन् IV. 18, 12.
 चक्रुःश्चक्रं X. 135, 3
 चक्रुःश्चक्र्यो IV. 26, 4, X 27, 19
 चक्रुःश्चक्रिः VIII. 6, 20
 चक्रुःश्चक्रिः I 121, 11.
 चक्रुःश्चक्रिः V. 42, 10.
 चक्रुःश्चक्र्यः X. 123, 6.
 चक्रुःश्चक्र्यः II 24, 3
 चक्रुःश्चक्र्यः V 30, 2.
 चक्रुःश्चक्र्यः V. 78, 6
 चक्रुःश्चक्र्यः X 54, 2
 चक्रुःश्चक्र्यः I. 103, 3; III 48, 3, IV 3, 10, 24,
 9, X. 102, 8.

अथर्व III 56, 2
 अथर्वती इति I 185, 2
 अथर्व X 95, 16
 अथर्वसा V 58, 5
 अथर्व II 15, 7, III 54, 6, IV 18 3
 अथर्वसा X 86, 19, 135, 2
 अथर्वानि X. 119, 5
 अथर्वानि I 23, 23
 अथर्विकित् VII 80, 2
 अथर्विकित् I 164, 6
 अथर्विकेत् X. 51, 3
 अथर्विकेत् IX 22, 7
 अथर्विकेत् IV 24, 8, VII 36, 3, VIII 46,
 31, IX 2, 6, 96, 24
 अथर्विकेत् I 58, 2, VII 20, 9, IX 18, 7,
 27, 4, 67, 4, 68, 2, 75, 3, 77, 1, 82,
 1, 86, 9, 20, X 96, 10
 अथर्विकेत् VIII 100, 5
 अथर्विकेत् VII 86, 7, 104, 1, IX 97, 54
 अथर्विकेत् X 87, 12
 अथर्विकेत् VII 61, 5
 अथर्विकेत् I 152, 5, VI 46, 12
 अथर्विकेत् IV 3 1
 अथर्विकेत् III 18, 2
 अथर्विकेत् VII 86, 6
 अथर्विकेत् IV 12, 4
 अथर्विकेत् IV 2, 11
 अथर्विकेत् IV 54, 3, VII 89, 5
 अथर्विकेत् VI 49, 11
 अथर्विकेत् IV 51, 3
 अथर्विकेत् I 87, 2, V 55 7, VIII 7 2, 14
 अथर्विकेत् X 119 11
 अथर्विकेत् V 34 7
 अथर्विकेत् VIII 72 8
 अथर्विकेत् I 37, 12²
 अथर्विकेत् I 166, 5, V 53, 6
 अथर्विकेत् I 45 8 168, 4, V 59, 7 8 VIII
 42, 4, 95 2, X 97, 10
 अथर्विकेत् IV 24, 8

अथर्व X 102, 2
 अथर्विकेत् VII 95, 2
 अथर्विकेत् III 34 5, VII 86, 7.
 अथर्विकेत् VII 18, 8
 अथर्विकेत् VII 60, 6, 7
 अथर्विकेत् I 120, 2
 अथर्विकेत् VII 4, 7
 अथर्विकेत् I 113, 4, 139, 4, VII 67, 2, 78, 4,
 VIII 56, 5, X. 74, 6
 अथर्विकेत् I 88, 5, VI 27, 4
 अथर्विकेत् VI 44, 7
 अथर्विकेत् V 44, 2
 अथर्विकेत् I 42, 5
 अथर्विकेत् V. 31, 3
 अथर्विकेत् IX 79, 1
 अथर्विकेत् I 2, 2, 6, 6, 31, 17, 38, 13, 40, 3,
 41, 6, 44, 4, 71, 3, 101, 8, 104, 5,
 105 14, 122, 5, 123, 4, 129, 5, 130,
 1, 5, 132, 5, 139, 1, 141, 12, 142, 4,
 151, 7, 163 13, 165, 4, 13, 14, 167,
 2, 173 11, 186, 6, 10, II 18, 7, 19,
 2, 3, 24, 12, 36, 6, 39, 1, 5, III 1,
 1, 4 3, 14 3, 15 5, 19, 2, 22, 3²,
 29, 9, 31, 6, 33 2, 3, 5, 35, 1, 39,
 1, 42, 3, 53 4, 54, 5, 55, 3, 57, 3,
 4, 61, 5, IV 1, 2, 10, 19, 5, 13,
 14, 1, 15 7, 16, 9, 20, 2, 5, 21, 4,
 24, 8, 29 4, 34 1, 3, 38, 5, 44 5,
 45 7, V 1, 1, 4, 24, 2, 25, 1, 41, 14,
 42, 15, 43 8, 45, 5, 9, 47, 6, 52 14,
 15, 55 10, 59 6, 74 3, 76, 1, 83 1,
 VI 2 11, 6, 1, 16, 12, 44, 22, 5, 30,
 4 32, 4, 37, 3, 41, 1, 44, 15, 47, 7,
 49 4 51, 3, 67, 2, VII 1, 18, 3 3,
 9 5, 10, 3, 18, 4, 23 4, 24 3, 34,
 20, 36, 9² 57, 7, 67, 1, 72, 3, 90, 1,
 92, 3, 93 7, VIII 2, 28, 5, 33, 16,
 10, 12, 21, 6, 22, 4, 23, 10, 33 13,
 48 6 51, 3, 60, 2, 71, 6, 10², 75, 2, 93,
 23, 102, 7, 103 2, 9, IX 1, 5, 57, 1,

64, 16, 66, 11, 12, 68, 1, 69, 9², 81,
2, 87, 1, 91, 1, 92, 2, 95, 3, 96, 2,
97, 6, 8, 25, 106, 1, 107, 12, 108, 2,
110, 4, X 1, 7, 6, 4, 26, 1, 30, 1, 2,
5, 6, 32, 5, 43 1, 45 9, 47, 6, 88,
14, 112, 4, 141, 1, 143, 5

अब्जशुद्धौ V 41, 16²

अब्जद्वयम् X 108, 10

अब्जान् VI 28, 5, X 34, 1

अब्जात् I 165 12

अब्जात्सु X 119 6

अब्जायः X 27, 14

अब्जिद्यमानया II 32, 4

अब्जिद्रुःकति I 145, 3

अब्जिद्रुःकात् I 133 7

अब्जिद्रुः II 3 8, V 62 9, VI 49, 7, VIII
27, 9

अब्जिद्रुस्य VI 48, 18

अब्जिद्रुः I 58, 8, 162, 18, II 25, 5, III
15, 5

अब्जिद्रुः I 152, 1

अब्जिद्रुःपत्ता I 22, 11

अब्जेदि I 116, 15

अब्जोक्तिःभिः I 61, 3, 184, 2, VIII 103 13

अब्ज्यात् V 54 12

अब्ज्ययम् II 24, 2

अब्ज्यात् I 52, 2, X 111, 3

अब्ज्यात्सु II 12, 9

अब्ज्यात्सु VI 18, 5

अब्ज्युत् I 56, 5 II 3, 3, VI 15 1, 17, 5,
X 170, 3

अब्ज्युत्ता I 85, 4, 167, 8, II 24 2, VI 2 9,
22, 6, 31, 2, VIII 20, 5, X 61, 10

अब्ज्युत्ताः X 115 4

अब्ज्युत्तानाः VIII 96, 4

अब्ज्युत्तानि III 30 4

अब्जं I 174 3, VI 49 12

अब्जं I 23, 13, 42, 3, VI 25 9, 47, 31

अब्जशुद्धौ I 138, 4², VI 55, 3

अब्जशुद्धौ VI 58, 2, IX 67, 10

अब्जशुद्धौ VI 55 4

अब्ज I 67, 3, 162, 2, 4, 163, 12, II 31,
6, III 45, 2, VI 50, 14, VII 35, 13,
VIII 41, 10, X 16, 4, 64, 4, 65, 13,
66, 11, 134, 6

अब्जकाश्च VII 50, 1

अब्जगन् I 130, 9, 161, 4, 187, 7, III 9, 2

अब्जगन् I 161, 1, V 31, 10, VII 18, 7

अब्जगतं X 155, 4

अब्जगतं X 86, 22

अब्जगिरिम् X 27, 15

अब्जगुप्ते VIII 67, 15

अब्जतं II 39, 7

अब्जति V 37, 4, VI 66, 7

अब्जति I 33, 3, 161, 10, V 34, 7, VIII 45, 3

अब्जतु VI 54, 10

अब्जते I 95, 7

अब्जप V 54, 4

अब्जध्वं VI 48, 11

अब्जनाः II 13 7

अब्जनात् II 23, 17

अब्जनात् III 31, 15, X 82, 1

अब्जनात् IV 5, 5

अब्जनात् II 13, 5

अब्जनात् VIII 102, 17, X 7, 5

अब्जनयः I 134, 4, X 55 4

अब्जनयः I 91, 22

अब्जनयत् II 19, 3, 20, 7, IX 97, 4¹

अब्जनयत् I 96, 2, II 35, 13, X 135 5

अब्जनयथा X 54, 3

अब्जनयन् VIII 89, 1

अब्जनयन् II 10, 3, VII 76, 4, X 61, 7 88,
13, 122, 2

अब्जनयत् X 88, 9

अब्जनयत् I 59 2, 168 9, IV 1, 12, VIII
100, 11, X 88, 8

अब्जनयत् X 48, 2, 183, 3

अब्जनि II 5 4, 34, 2

अब्जनि I 74, 3, 83, 5, 144, 4, VII 94 1,
VIII 6, 10

सन्निरु V 2, 4, 31, 3, VII 4, 2, X 72, 5
 सन्निरु I 113, 1, 123, 9, II 5, 1, III. 29,
 3, 59, 4, V 11, 1, 32, 3, VII 76, 1,
 X 17, 6
 सन्निति IX 91, 1.
 सन्नभवेन X 72, 7
 सन्नभांगु VII 103, 6, 10
 सन्नय I 32, 12³, VIII 14, 13
 सन्नय VIII 96, 18, X 69, 9, 167, 1.
 सन्नयत् X 102, 2
 सन्नयत् II 30, 3, IV 17, 11, V 30, 5, VI
 73, 3, X 103, 1
 सन्नर I 58, 4, 127, 9³, VI 2, 9, 5, 7, 8,
 5, 16, 45, VIII 23, 11, X 115, 4
 सन्नर I 58, 2, 144, 4, 146, 2, III 2, 2,
 23, 1, IV 45, 7, V. 4, 2, 7, 4, 44, 3,
 VI 4, 3, 15, 5, 22, 3, 48, 3, 68, 9,
 VII 15, 13, X 50, 5, 87, 21
 सन्नर I 126, 2, 164, 2, 14, III 8, 2,
 32, 7, V 6, 4, 27, 6, VI 5, 7, 8, 6,
 19, 2, 21, 1, 38, 3, 49, 10, 15, VII
 18, 25, VIII 6, 35, 23, 4, 20, 99, 7,
 X. 51, 7, 88, 1, 3, 106, 6, 156, 4
 सन्नरूप इति I 116, 20
 सन्नरां I 113, 13, V 34, 1
 सन्नरा I 64, 3, 127, 5³, 143, 3³, III 18, 2,
 VII 3, 3, X 94, 11
 सन्नरांण्य X 91, 7
 सन्नरांस VII 54, 2, X 46, 7, 87, 20
 सन्नरे इति III 6, 4, VI 70, 1, X 31, 7
 सन्नरेभि I 160, 4, VI 5, 4, 6, 2, VII
 104, 5
 सन्नरेभ्य X 94, 7
 सन्नरे II 8, 4
 सन्नरी I 112, 9
 सन्नयस II 15, 6
 सन्नयत् I 164, 6, X 82, 6
 सन्नय VIII 60, 4

सन्नयः II 35, 8, III 1, 21, 26, 7, 54, 1,
 VII 1, 18, X. 6, 2
 सन्नयस I 100, 14, IX 113, 7, X 45, 1, 139,
 1, 185, 3
 सन्नयया VII 1, 3
 सन्नयस X 12, 7.
 सन्नयसः IV 55, 2
 सन्नयसे VI. 16, 45, 48, 3, VII. 5, 4
 सन्नयसैः I 189, 4
 सन्नयसः X 17, 2, 138, 5
 सन्नयसः IV 26, 7, 27, 2
 सन्नयसतन VIII 7, 31
 सन्नयसु VIII 96, 7
 सन्नयसु II 39, 2
 सन्नयसः VI 57, 3, X 26, 8
 सन्नयसः X 104, 9
 सन्नयसःशु. VIII 93, 15
 सन्नयसःशु V 34, 1
 सन्नयसःशु V 15, 2
 सन्नयसः V 2, 5, 12
 सन्नयसः I 72, 8, 10, III 31, 4, X 85, 14
 सन्नयसः I 163, 6
 सन्नयसः VIII 70, 15
 सन्नयसः VI 25, 3
 सन्नयसः V 19, 4, X 10, 9, 10
 सन्नयसःभि I 100, 11
 सन्नयसःभि I 111, 3, 124, 6, IV 4, 5, VI 44,
 17, VII 82, 6
 सन्नयसःशु VI 19, 8, X 69, 12
 सन्नयसः I 128, 4², III 29, 14, X 187, 5
 सन्नयसः I 11, 4, III 3, 11, VI 48, 22²,
 VIII 6, 28, 89, 6, X 11, 4, 72, 2,
 4, 90, 5, 9, 12, 13², 129, 3, 135,
 6, 190, 1², 2
 सन्नयसः I 141, 9, X 180, 3
 सन्नयसः I 5, 6, 6, 3
 सन्नयसः I 31, 1, 37, 2
 सन्नयसः X 72, 3, 4, 5, 90, 10
 सन्नयसः I 179, 3

अनाययः X 90, 10
 अनास VI 55, 6, VII 18, 19
 अनिगात् I 33, 13
 अनिघामत् IV 18, 12
 अनिन्यत I 156 5 IX 9, 4
 अनिन्यत I 112, 9, 10
 अनिन्यत X 65 12
 अनिर VI 64 3, VIII 101, 3, X 98, 2
 अनिर I 138, 2, III 9, 8, IV 43, 6, VII
 11, 2, X 102 4
 अनिरश्यते VIII 14, 10
 अनिरशोषिषः IX 66, 25
 अनिरशोषिष VIII 19 13
 अनिरत III 35, 2, V 56, 6
 अनिरा I 134 3
 अनिरास I 140, 4, V 47, 2, VIII 49 8
 अनिरहत X 89, 13
 अनिरहीत X 49 5
 अनिरहीत II 23, 18
 अन्रीग VII 67, 1
 अन्रीग I 113 4, 5 6
 अन्रीगरिति I 113, 9, V 1, 3
 अन्रीगरिति I 92, 6, 163 7, III 58, 1, VI
 47, 3, 65 1, VII 10, 1, 75, 1, X 29
 1, 106, 1
 अन्रीजन V 83 10, IX 110, 3, 4
 अन्रीजन IV 53 2, VII 79, 3, VIII 95 5
 अन्रीजनत IX 42, 4, 61, 16, 66, 24, X
 134 1²
 अन्रीजनन् III 29 13, IV 36, 5, VII 78,
 3 VIII 88, 4, IX 71, 5 102, 6, X
 88 10
 अन्रीजनन् III 23, 3, X 23 6
 अन्रीतये IX 96, 4
 अन्रीति IX 97, 30
 अनुर VIII 1, 2
 अनुर्य VI 22, 9

अनुर्य II 8, 2, VI 30, 1
 अनुर्ये I 67, 1, 146, 4, II 16, 1, III 7, 4,
 53 15, V 69, 1, VI 17, 13, X 88, 13
 अनुर्यम् V 6, 10
 अनुर्यस्य VIII 13, 23
 अनुर्यो II 39, 5
 अनुर्यो II 3, 5, III 7, 7, IV 51, 6
 अनुर्योस X 94 12
 अनुर्यत् VIII 75 14
 अनुर्यत II 37, 4, IX 92, 1
 अनुर्यध X 94, 10
 अनुर्यत IV 33 9
 अनुर्य V 77, 2, VII 75, 1, 78 3
 अनुर्य II 40, 2
 अनुर्यत VII 1, 13
 अनुर्यान् IX 73, 8
 अनुर्यानि X 164, 3
 अनुर्यि VI 3, 2
 अनुर्यी I 63, 5
 अनुर्यन् I 71, 1
 अनुर्यु X 88, 9
 अनुर्यु X 88, 7
 अनुर्युत I 51, 5
 अनुर्येत III 46, 1, V 42, 6
 अनुर्येन् I 152, 2
 अने VIII 4 20
 अनेत I 129 6
 अनि VIII 40, 11
 अने IX 72, 5
 अनिरं X 159, 6
 अनिरस्य VIII 47, 18
 अनोपा I 9 4
 अनोप्य I 38, 5
 अनोहवीर् I 116, 13, 117, 15, 16, V 78, 4,
 VIII 42, 5
 अनोह्यु VII 94, 10
 अणः X 39, 6
 अणोतशेता V 3, 11
 अणोतशेतात् X 161, 1

अज्ञाना IV. 23, 7, VII. 32, 27.
 अज्ञानेषु X 27, 4
 अज्ञानि VI 65, 1
 अज्ञान I 158, 3, VI 4, 4, VIII 46, 28, X.
 103, 6
 अज्ञानम् I 65, 3, 112, 17, 166, 5, VI 31, 2,
 VIII 20, 5
 अज्ञानम्भिः VIII 46, 18
 अज्ञान I 163, 10, III 2, 12
 अज्ञानस्य IV. 53, 4
 अज्ञानेषु I 37, 8, 10, 87, 3, V 87, 7, VIII
 43, 20
 अज्ञाने L. 188, 2, 11, III. 17, 1, VIII 20, 8,
 51, 9, IX 32, 3, 34, 4, 72, 1, 76, 2,
 105, 2, X 85, 28, 118, 3, 4
 अज्ञानमात्रं V 30, 14, IX 97, 35, X 31, 9
 अज्ञानमात्रा X 31, 10
 अज्ञानसे VI 2, 8, IX. 66, 9
 अज्ञानसे III 40, 6, IX 78, 2, 85, 5
 अज्ञानेष्टा V 59, 6
 अज्ञानेशम् V 60, 5
 अज्ञाना VI 24, 8
 अज्ञानान् IV 1, 17, 19, 7, V 54, 4, VI 62, 2,
 VIII 15, 2, X 44, 8, 59, 3
 अज्ञाने VIII 27, 18
 अज्ञान्यां X 69, 6
 अज्ञान I 32, 2, 190, 2
 अज्ञान पादश्च X 94, 13
 अज्ञानस्या X 94, 2
 अज्ञानत VIII 7, 25
 अज्ञानत II 3, 7
 अज्ञाने IX 86, 43
 अज्ञाने IX 102, 7
 अज्ञाने I 64, 4, 92, 1, 151, 8, VII. 57, 3,
 79, 2, VIII 72, 9, IX 10, 3, 86, 43³,
 97, 57
 अज्ञानम् I 92, 5, II 3, 2
 अज्ञानम् III 38, 3, VII 2, 5

अज्ञानि I 95, 6, III 8, 1, 14, 3, V 3, 2,
 43, 7, VI 11, 4, IX 109, 20
 अज्ञानेषु VI 69, 3, X. 85, 47
 अज्ञानस्य I 166, 10, VII. 78, 1; X 95, 6.
 अज्ञानसा I 139, 4, VI 16, 3, 54, 1
 अज्ञानसाश्च X 73, 7
 अज्ञानसि I 132, 2².
 अज्ञानसो I 104, 4
 अज्ञानसीना X 32, 7
 अज्ञानान् II. 8, 4, III 10, 4, IX 50, 5, 103,
 2, 107, 22
 अज्ञानानाः IV 58, 9
 अज्ञानि I 124, 8, IV 58, 9, VII 57, 3, VIII
 20, 11, 29, 1
 अज्ञानिभिः I 36, 13, 37, 2, 64, 4, 85, 3,
 87, 1, 113, 14, II. 34, 13, V 52, 15,
 56, 1, X 78, 7
 अज्ञानिमतं V 57, 5
 अज्ञानेषु II 36, 2, V 53, 4
 अज्ञानान् X 77, 2
 अज्ञाने I 61, 5, 64, 1
 अज्ञाना IX 45, 3
 अज्ञान IX. 10, 5, 91, 3
 अज्ञानानि IX 86, 47, 107, 11
 अज्ञानो IX 1, 7
 अज्ञानोभिः I 3, 4
 अज्ञानेषु IX. 16, 2
 अज्ञान्यां IX 14, 6, 15, 1, 26, 1
 अज्ञाना I 6, 9, 22, 16, 18, 23, 12, 25, 11,
 47, 7, 53, 3, 101, 8, 108, 7, 8, 9,
 10, 11, 12, 147, 5, 165, 5, II 24, 7,
 III 36, 6, IV 2, 12, 16, 5, 18, 1, 2,
 26, 5, 27, 3, 50, 3, V 30, 5, 34, 4,
 50, 3², 60, 6, 62, 8, VI 5, 3, 40, 5,
 VII 104, 3, VIII 5, 27, 6, 29, 8, 11,
 9, 10, 10, 1, 20, 18, 49, 7, 92, 10, 97,
 4 IX 48, 3, 86, 15, 95, 1, X. 1, 4,
 12, 3, 14, 9, 46, 6, 85, 21, 90, 3, 108,
 10, 120, 7, 149, 2³
 अज्ञानत X 28, 4

अतथात् I 62, 13
 अतथात् X 48, 3
 अतथात् I 86, 3
 अतथात् I 161, 7
 अतथन् II 31, 7, VII 7, 6
 अतथन् X 61, 7
 अतथ I 109, 1, V 2, 11, 29 15
 अतथाम X 39, 14
 अतथिपु I 130, 6²
 अतथस VIII 6, 33
 अतथसः I 82, 1
 अतथन् VI 61, 9
 अतथन् VIII 5, 1, 72, 18
 अतथोत् II 17, 4, X 111, 5
 अतथः I 72, 7, VII 10, 5, VIII 60, 15
 अतथा. VIII 2, 18
 अतथात् I 95, 2, IV 4, 12
 अतथम् X 90, 6
 अतथत् III 31, 10, X 88, 9
 अतथः IX 83 :
 अतथमाने इति I 185, 4
 अतथान II 38, 3
 अतथाना VI 9 2
 अतथः I 32, 14, X 104 8
 अतथः X 108, 1
 अतथः IV 27, 2, VII 18, 6, VIII 100, 8
 अतथन् V 45, 11
 अतथन् I 36, 8
 अतथ X 108, 2
 अतथप IV 19 5
 अतथपः IX 9, 6
 अतथ्यान् V 33, 1, VII 100, 5
 अतथः I 163, 2, III 54, 12, IV 35 5
 अतथ IV 4, 4, VIII 60, 7
 अतथस्य III 7, 3
 अतथा X 89, 5
 अतथानि II 4, 7

अतथाप्यः II 19, 4
 अतथाप्या I 63, 6
 अतथि I 30, 4
 अतथीना VIII 3, 13
 अतथे I 169, 3
 अतथेपु I 58, 2, 4, IV 7, 10
 अतथान् VI 67, 6
 अतथपि VII 70, 2
 अतथसि VIII 13, 21
 अतथसिपुः III 33, 12
 अतथसिपुः I 92, 6, 185, 6, 184, 6
 अतथरीत् VII 4, 5
 अतथरीत् I 32, 6
 अति I 4, 3, 32, 8, 36, 7, 16, 42, 7, 55,
 3, 64, 13, 81, 5, 94, 7², 97, 7, 8,
 99, 1², 102, 8, 105, 6, 109, 6, 135,
 6², 7, 141, 13, 143, 3, 170, 3, 173, 2,
 174, 9, 182, 3, 183, 4, 189, 2, II 2,
 10, 7, 3, 11, 21, 15, 10, 16, 9, 17, 9,
 18, 9, 19, 9, 20, 9, 23, 15, 25, 1, 27,
 7, 16, 28, 1, 34, 15, III 9, 3, 4², 10,
 7, 15, 3, 20, 4, 27, 3, 43, 2, 45, 1,
 IV 8, 8, 36, 9, 39, 1, V 1, 9, 3, 11,
 4, 9, 25, 9, 44, 7, 45, 11, 52, 3, 53,
 14, 66, 5, 73, 8, VI 4, 5, 10, 5, 11,
 6, 12, 5, 16, 20, 18, 7, 21, 2, 22, 7,
 45, 6, 52, 2, 61, 9, 62, 2, VII 1, 14,
 23, 2, 32, 27, 33, 2, 40, 4, 82, 1, 97,
 4, VIII 1, 33, 2, 34, 13, 21, 16, 11,
 18, 17, 19, 14, 22, 14, 24, 2, 26, 3,
 5, 32, 21, 22, 42, 3, 46, 16, 56, 3,
 58, 3, 60, 16, 62, 2, 65, 9, 67, 2, 69,
 14², 73, 15, 83, 3, 92, 14, 97, 15, IX
 2, 1, 3, 2, 8, 5, 14, 6, 15, 6, 17, 5,
 30, 4, 36, 2, 41, 2, 43, 5, 45, 4, 60,
 2, 3, 63, 4, 15, 66, 22, 28, 67, 20,
 69, 4, 9, 70, 9, 10, 72, 3, 85, 9, 86,
 7, 25, 29, 31, 44², 47, 88, 6, 96, 6, 17,
 97, 4, 56, 100, 9, 106, 13, 107, 17,
 19, 20, 25, X 11, 7, 12, 5, 14, 10,

31, 9, 33, 9, 35, 14, 44, 1, 56, 7, 63,
6, 13, 75, 1, 77, 2, 85, 32, 86, 2, 90,
1, 5, 91, 2, 93, 6, 96, 8, 97, 10, 126,
1, 2, 3, 4, 5², 6¹, 7, 133, 6, 187, 1
सतिःसपि IX 13, 1.
सतिःसपि IX 6, 5, 45, 5, 106, 11
सतिःसपि VIII 101, 14
सतिःसपान्त V 75, 2.
सतिःसपान्ति III 35, 5
सतिःसपान्ति IX 17, 3
सतिःसपान्ति V 83, 10
सतिःसपि IX 97, 31
सतिःसपान्ति I 105, 16
सतिःसपान्ति λ 60, 3
सतिःसपान्ति V 54, 12
सतिःसपि I 73, 1, 128, 4, II 2, 8, III 2, 2,
IV 1, 20, 40, 5, V 1, 8, 9, 3, 5, 4, 5,
18, 1, VI 2, 7, 4, 2, VII 8, 4, 9, 3,
42, 4, VIII 19, 8, 103, 12, X 91, 2
सतिःसपान्ति I 53, 10, 112, 14, IV 26, 3,
VI 18, 13, VIII 53, 2, λ 48, 8
सतिःसपान्ति I 53, 8, II 14, 7, VI 47, 22
सतिःसपान्ति I 51, 6, 130, 7, VI 26, 3,
VII 19, 8
सतिःसपान्ति λ 68, 3
सतिःसपि I 44, 4, 58, 6, 127, 8, 186, 3, II
4, 1, III 3, 8, 26, 2, IV 2, 7, V 8,
2, VI 7, 1, 15, 1, 4, 6, 16, 42, VII
3, 5, VIII 23, 25, 44, 1, 74, 1, 84, 1,
103, 10, λ 1, 5, 92, 1, 122, 1, 124, 3
सतिःसपान्ति V 50, 3
सतिःसपि VIII 74, 7
सतिःसपान्ति X 42, 9
सतिःसपान्ति VIII 55, 5
सतिःसपान्ति VI 47, 16
सतिःसपान्ति VI 47, 7
सतिःसपान्ति VII 66, 5
सतिःसपान्ति VIII 13, 6
सतिःसपान्ति I 129, 5

सतिःसपान्ति I 138, 4.
सतिःसपान्ति VI 52, 1
सतिःसपान्ति V 77, 3
सतिःसपि IV 30, 3
सतिःसपि I 11, 7, IV 30, 7, VIII 96, 17,
X 54, 1, 153, 3
सतिःसपान्ति II 17, 2, VII 82, 6
सतिःसपान्ति I 33, 13, III 34, 1, 5, VI 9, 1, VIII
14, 7.
सतिःसपान्ति I 93, 4, 116, 10, 152, 1
सतिःसपान्ति VII 7, 6, VIII 96, 1
सतिःसपान्ति VII 103, 7
सतिःसपान्ति X 187, 2
सतिःसपान्ति X 51, 3
सतिःसपान्ति X 90, 2
सतिःसपान्ति VIII 96, 2
सतिःसपान्ति V 62, 9
सतिःसपान्ति I 116, 4.
सतिःसपि X 88, 5
सतिःसपि V 11, 3
सतिःसपान्ति I 164, 9, VIII 8, 10
सतिःसपान्ति I 54, 10, 116, 17, 163, 2, II 15
7, IV 18, 8, VIII 96, 13, λ 90, 1,
111, 2
सतिःसपान्ति X 72, 6
सतिःसपान्ति I 32, 11, IV 33, 7, V 45, 10,
VIII 1, 33, λ 27, 23, 98, 6, 124, 8
सतिःसपान्ति I 11, 6
सतिःसपान्ति X 89, 2
सतिःसपान्ति I 32, 10
सतिःसपान्ति VIII 102, 21
सतिःसपान्ति X 73, 9
सतिःसपान्ति X 108, 2
सतिःसपान्ति VIII 67, 19
सतिःसपान्ति I 56, 5
सतिःसपान्ति IX 86, 40
सतिःसपान्ति I 162, 20
सतिःसपान्ति λ 181, 2
सतीतये VIII 72, 4

सतीतृपाम IV 34, II
 सतीये VIII 79, 6
 सतुसव III 53, 12
 सतुतुनि VII 28, 3
 सतुते I 126, 1
 सतुतेऽदद्या VIII 26, 1
 सतुतेऽपया V 42, 1, X 64, 5
 सतुते VIII 99, 7
 सतुते V 25, 5
 सतुते X 149, 1
 सतुतत II 24, 4
 सतुतत II 15, 3, IV 1, 19, 19, 8, VIII
 77, 5
 सतुदिलास X 94, II
 सतुत VII 82, 3
 सतुदन् III 31, 5
 सतुपास IV 5, 14
 सतुपुथत IV 19, 3
 सतुपिता X 94, II
 सतुपाऽन X 94, II
 सतुप्यती I 71, 3
 सतु VIII 41, 7
 सतु I 95, 7, 122, 2, IV 16, 13, 18, 5,
 V 74, 5, VI 29, 3, IX 69, 4, X 49
 3, 95, 8, 99, 9
 सतुतान् V 55, 6
 सतु IX 101, 14, 107, 13
 सतु II 35, 14, VI 33, 3
 सतु X 15, 11
 सतु X 79, 1
 सतुत X 100, 10
 सतुते III 35, 7, VIII 43, 29, 77, 8, X
 16, 12, 79, 6, 85, 34, 92, 3
 सतु I 164, 20, VI 4, 5, VIII 102, 21
 सतु I 65, 4, 143, 5, II 13, 4, 35, 7, VI
 15, 1, VII 4, 2, X 27, 13, 14, 79, 2,
 4, 125, 4
 सतु X 15, 8
 सतुत I 80, 16, X 143, 2

सतुत I 37, 10, V 48, 2, VIII 13, 18
 सतुतभि I 95, 8, 122, 6, 161, 14, IV 54,
 6, VI 49, 14, VIII 35, 3, IX. 65, 6,
 68, 9, 74, 9, 91, 2, 93, 2, 97, 45,
 109, 17, X 14, 9, 61, 26
 सतुतभ्य I 34, 6, 80, 2, 112, 5, II 1, 1,
 38, 11, V 31, 9, 76, 4, VI 62, 6, IX
 59, 2, X 39, 4, 63, 2, 80, 3
 सतु I 56, 1, 58, 2, 65, 3, 149, 3, 190,
 4, II 4, 4, III 2, 7, 38, 1, V 30, 14,
 VI 2, 8, 4, 5, VII 24, 5, VIII 50, 5,
 IX 32, 3, 43, 5, 66, 23, 76, 1, 77, 5,
 80, 3, 81, 2, 82, 2, 85, 5, 86, 3, 26,
 44, 93, 1, 96, 15, 20, 97, 18, 45, X
 6, 2, 76, 2, 96, 10, 144, 1
 सतुतऽद्व IX 43, 1
 सतुते I 52, 1, 64, 6, 129, 2, 135, 5, III
 2, 3, 22, 1, V 25, 6, 44, 3, VII 3, 5,
 IX 85, 7
 सतुतऽद्व I 130, 6, IX 6, 5
 सतुतस्य I 180, 2
 सतुतऽ IV 2, 3
 सतुतऽ I 163, 10, 177, 2, 181, 2, III 56, 2,
 V 31, 9, VI 44, 19, IX. 13, 6, 87, 5
 सतुतऽद्व V 59, 3
 सतुतान् I 126, 4, III. 34, 9
 सतुतान्ऽद्व II 34, 3, III. 32, 6
 सतुतऽ III 7, 9
 सतुतऽस VII 56, 16, IX. 46, 1, 97, 20
 सतुते II 34, 13
 सतुते VI 32, 5
 सतुत I 33, 15, 41, 4, 48, 4, 52, 11, 15,
 67, 2, 84, 15, 118, 5, 119, 7, 123, 3,
 124, 1, 135, 8, 151, 5, 154, 6, 162, 4,
 163, 5, 7, 164, 1, 6, 11, 21, 33, 165
 11, 13, 173, 12, 179, 3, 182, 3, 187, 7,
 II 1, 15, 15, 9, 18, 3, 30, 2, 35, 6,
 III 1, 6, 7, 23, 1, 38, 3, 6, 39, 3, 55
 2, 57, 2, IV 1, 13, 19, 1, 22, 7, 26,
 5, 7, 30, 7, 41, 6, 54, 1, 3, V 29,
 9, 30, 7, 10, 31, 7, 10, 41, 6, 17;

44, 9, 45, 7, 61, 11, 63, 1, VI 17, 8, 20, 4, 24, 5, 63, 5, VII. 4, 4, 18, 3, 12, 19, 30, 3, 39, 3, 40, 6, 57, 5, 65, 4, 85, 2, 103, 2, VIII 15, 12, 31, 18, 34, 3, 45, 26, IX 14, 4, 73, 9, 97, 52, X 1, 3, 11, 8, 12, 4, 6, 8, 16, 13, 17, 9, 18, 9, 12, 13, 27, 6, 9, 10², 31, 11, 42, 4, 51, 4, 53, 8, 64, 16, 71, 2, 8, 72, 6, 7, 73, 1, 3, 91, 9, 92, 15, 93, 15, 102, 7, 111, 6, 113, 3, 6, 134, 7, 135, 1, 166, 3

अत्र V 32, 8

अत्रयः V 22, 4², 39, 5², 40, 9

अत्रये I 51, 3, 112, 7, 16, 118, 7, 119, 6, 180, 4, VII 68, 5, VIII 73, 3, 7, 8, X 39, 9, 143, 3

अत्रमन् VIII 48, 11, X 95, 8

अत्राणि X 79, 2

अत्रि I 139, 9, 183, 5, V 7, 10, 40, 6, 8, 73, 6, 7, 74, 1, 78, 4, VIII. 42, 5

अत्रिण I 21, 5, 94, 9, VII 104, 1, 5, IX 86, 48

अत्रिण I 36, 14, 20, 86, 10, VI 16, 28, 51, 14, VIII 12, 1, 19, 15, IX. 104, 6, 105, 6, X 36, 4, 118, 1

अत्रिभ्य V 67, 5

अत्रिं I 116, 8, 117, 3, II 8, 5, V 15, 5, VI 50, 10, VII 71, 5, VIII 5, 25, X 80, 3, 143, 1, 2, 150, 5

अत्रिष्यत I 45, 3, V 4, 9, 7, 8, 22, 1, 51, 8, 72, 1

अत्रीणा VIII 36, 6, 38, 8

अत्रे V 40, 7

अत्रे V 2, 6, VIII 36, 7

अत्रे-इत्थ VIII 35 19

अत्रे- I. 129, 8

अत्रियत VIII. 94, 7.

अत्रियु- X. 56, 4

अत्रारित λ 28, 4

अत्रिण X 28, 3

अत्र I 4, 3, 10, 3, 16, 7, 24, 15, 26, 9, 47, 3, 54, 9, 59, 2, 75, 2, 76, 3, 81, 8, 87, 4, 92, 15, 93, 7, 94, 9, 102, 6, 10, 108, 1, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 109, 2, 114, 9, 117, 19, 119, 9, 135, 1, 2, 163, 13, 164, 12, II 3, 9, 36, 3, 37, 5, 38, 1, III 3, 1, 6, 6, 9, 3, 13, 3, 17, 3, 5, 28, 5, 29, 10, 31, 7, 32, 10, 34, 10, 47, 2, 53, 3, 11, IV 18, 5, 11, 20, 9, 24, 10, 35, 3, 4, 36, 4, 42, 9, V 30, 9, VI 16, 18, 40, 1, 4, 53, 5, 54, 7, VII 11, 4, 98, 5, VIII 9, 14, 10, 5, 40, 2, 46, 15, 16, 48, 6, 89, 2, 96, 7, 102, 19, IX 4, 1, 81, 2, 85, 28, 87, 6, X 1, 7, 14, 10, 15, 4, 11, 16, 1, 2, 23, 3, 27, 22, 51, 7, 52, 3, 85, 16, 33, 107, 3, 108, 3, 8, 111, 6, 127, 6, 129, 6, 143, 3, 145, 3, 5, 182, 1,

अत्रये IV 6, 8

अत्र्यु VII, 1, 1

अत्रयण VI 16, 14, X 48, 2

अत्रयणा X 21, 5

अत्रयणि VIII 9 7

अत्रयभ्य VI 47, 24

अत्रयवत् VI 15, 17, X 87, 12

अत्रयै I 80, 16, 83, 5, VI 16, 13, X 120, 9

अत्रयैण IX 11, 2, X 14, 6.

अत्रयै I 112, 10.

अत्रो इति I 28, 6, 50, 12, 113, 13², 157, 6², 164, 40, 46, 191, 1, 2³, III 37, 11, 60, 4, VI 75, 15, VIII 91, 6, IX 39, 5, 60, 2, X 27, 9, 39, 5, 60, 8, 85, 2, 35, 41, 50, 5, 92, 4, 96, 13, 97, 9, 16², 136, 5, 137, 4, 159, 3, 173, 6, 190, 3

अदः I 105, 3, 187, 7, VI 56, 3, VIII 10, 1, 26, 17, IX 65, 22, X 72, 6, 120, 3, 155, 3, 186, 3

अदधियान् λ 61, 10

अदन् X 37, 11.

अदत्ते I. 189, 5

अदत्त I 32, 3, 145, 3, V 29, 2, X 31, 11
 अदत्तन I 139 7
 अदत्त I 116, 13, 117, 7, 8, 24, 118, 9,
 VIII 59, 6
 अदत्तःशा V 49, 3
 अदत्त VII 33, 11
 अददा I 51, 13
 अददात्त X 85, 9
 अददात्त V 30, 11, VI 61, 1
 अददात्त X 64, 12
 अददा IV 26, 2
 अददुः VI 58, 4
 अददुः V 29, 5, X 17, 2, 109, 6
 अददृहत्त X 82, 1
 अदधा III 30, 7, X 73, 9
 अदधा I 83, 3, X 138, 6
 अदधात्त III 30, 14, IX 97, 41, X 54, 6
 अदधात्त I 33, 8, V 85, 2, VI 44, 23, X
 56, 7
 अदधात्त VII 33, 4
 अदधा X 183, 3
 अदधायत्त IX 87, 7
 अदधु III 2, 9, 29, 7, 31, 10, 47, 3, VI
 67, 5, X 12, 7, 53, 11, 68, 11, 88,
 11, 90, 11
 अदधु II 4, 2, VI 39, 3, IX 113, 3, X
 56, 4, 6, 71, 3, 125, 3
 अदधु X 4, 4, 79, 6
 अदधेत्त I 94, 3, 105, 8, II 1, 13, 14, X
 28, 11, 146, 3
 अदधु X 87, 7, 110, 11
 अदधा I 24, 13, 76, 2, 89, 5, 128, 1, II
 9, 6, 27, 13, IV 4, 3, V 19, 4, VI
 7, 7, VII 36, 2, VIII 59, 3, 78, 6,
 IX 77, 5, 85, 3, 97, 19, 107, 2, X
 128, 6
 अदधायत्त VI 51, 3
 अदधे IV 50, 2, VI 51, 1, X 87, 24
 अदधायत्तःशः II 9, 1
 अदधाय VII 66, 6, VIII 44, 20, X 75, 9

अदधा III 54, 16, X 75, 7 *
 अदधा I 173, 1, II 27, 9, III 1, 6, IV
 2, 12, VII 60, 5, VIII 18, 2, 101, 6,
 IX 97, 57
 अदधाः II 28, 3
 अदधात्त VI 51, 4, 9
 अदधायत्त I 24, 10
 अदधायत्त I 89, 1, II 27, 3, VI 67, 5, VIII
 67, 13
 अदधे इत्त IV 55, 3
 अदधेभि I 95, 9, 143, 8, VI 8, 7, 71, 3
 अदधे VI 48, 10
 अदधा V 86, 5
 अदधु VIII 47, 6
 अदधयः VI 18, 3
 अदधयः X 103, 7
 अदधित्त्विः I 121, 10
 अदधे V 32, 1
 अदधे II 24, 2
 अदधेरित्त्विदधे X 67, 7
 अदधेरुः X 138, 1
 अदधुत्त IV 28, 5
 अदधे II 38, 4
 अदधेत्त I 46, 11, 104, 5, 136, 2, VIII 103, 1
 अदधेत्त I 92, 5, 113, 7, 124, 3, 4, IV 52,
 1, V 1, 2, VII 77, 3, 81, 1, VIII 56
 1, 101, 13, X 3, 1, 107, 1
 अदधे VII 1, 7
 अदधे I 33, 7, X 69, 11
 अदधत्त IV 28, 3
 अदधत्त X 80, 3
 अदधा X 15, 12
 अदधात्त VIII 3, 22, 19, 36
 अदधात्त I 30, 16, VI 27, 7, 47, 22, 24,
 VII 103, 10³, X 85, 39, 41, 99, 9
 अदधत्त IV 19, 9
 अदधाय I 31, 10, VII 15, 15
 अदधाय I 22, 18, III 11, 5, IV 53, 4,

* V. 5, 2, IX 3, 2, 28, 6, 37, 5, 59, 2, 75, 2, 85, 6, 103, 4, X 11, 1, 25, 7, 26, 7
 अदाभ्य III 62, 6, VII 104, 20, VIII 5, 12, 61, 12, 101, 12, IX 26, 4, X. 118, 6
 अदाभ्यस्य VIII 7, 15
 अदाभ्या I 155, 1
 अदाभ्या V. 75, 7, 8, VII 66, 17
 अदाभ्या. III. 26, 4
 अदाभ्या II 34, 10
 अदाभ्यानि X 54, 4
 अदाभ्यासः IX 70, 3
 अदाभ्येन X 118, 7
 अदामान VI 24, 4, 44, 12
 अदांशत् IV 42, 9
 अदारान् VII 19, 9
 अदांगुलिः VIII 45, 15
 अदांगुप VII 19, 1, IX 23, 3
 अदांगुपा I 81, 9
 अदांगूः स्तरस्य VIII 81, 7
 अदांशन् I 174, 6
 अदिधि V 43, 9
 अदितय VII 52, 1
 अदितये I 24, 1, 2, 15, IV 3, 8, V 82, 6, X 87, 18, 110, 4
 अदिति I 43, 2, 72, 9, 89, 10⁶, 94, 16, 95, 11, 96, 9, 98, 3, 100, 19, 101, 11, 102, 11, 103, 8, 105, 19, 106, 7², 107, 2, 3, 108, 13, 109, 8, 110, 9, 111, 5, 112, 25, 113, 20, 114, 11, 153, 3, 162, 22, 191, 6, II 1, 11, 27, 7, 40, 6, III 4, 11, 54, 18, 20, IV 1, 20, 25, 5, 39, 3, 54, 6, V 31, 5, 42, 2, 44, 11, 46, 6, 49, 3, 51, 11, 59, 8, VI 51, 11, 67, 4, 75, 12, 17, VII 9, 3, 35, 9, 38, 4, 40, 2, 4, 51, 2, 60, 8, 66, 6, 93, 7, VIII 12, 14, 18, 6³, 7, 25, 3, 10, 47, 9², 48, 2, IX 81, 5, X 11, 2, 12, 8, 36, 3, 63,

3, 64, 13, 65, 1, 66, 3, 4, 72, 4, 5, 9, 92, 11, 132, 6
 अदितिः स्त्रे VII 51, 1.
 अदिति I. 89, 3, 106, 1, 136, 3, 152, 6, IV 2, 11, 25, 3, 55, 3, V 42, 1, 46, 3, 62, 8, 69, 3, VI 50, 1, 51, 3, 4, VII 10, 4, 18, 8, 39, 5, VIII 19, 14, 101, 15, X 63, 5, 10, 65, 9, 92, 14, 100, 1.
 अदिते II 27, 14, VIII 27, 5
 अदिते I 94, 15, II 29, 3, IV 55, 1, V 51, 14, VI 51, 5, VII 60, 1, 62, 4, VIII 18, 4, 67, 10, 14, 18, X 39, 11, 63, 17, 64, 5
 अदिते. I 113, 19, 185, 3, IV 12, 4, 42, 4, VII 41, 2, 60, 5, 82, 10, 87, 7, 88, 7, VIII 18, 5, IX 26, 1, 69, 3, 71, 5, 74, 3, 5, 96, 15, X 5, 7, 11, 1, 63, 2, 70, 7, 72, 4, 8, 185, 3
 अदिते. II 28, 3
 अदितेऽश्च I 166, 12
 अदितस्त VI 53, 3
 अदित्युक्तं VI 11, 4
 अदिष्ट V. 36, 6, VIII 93, 15
 अदीदः VI 7, 4, VII 5, 3
 अदीदेः I 140, 10
 अदीदित् I 112, 17, 149, 3
 अदीधयु VII 33, 5
 अदीधयु V 40, 5
 अदीधरत् X 173, 3
 अदीधित् X 98, 7
 अदीध IV 27, 1
 अदुःश्रुती III 33, 13
 अदुःसहस्य VIII 75, 14
 अदुःसगलो X 85, 43
 अदुःस्थाऽश्च VII 32, 22
 अदुःखुन IX 61, 17
 अदुःखोत् II 30, 3
 अदुःख VII 4, 6
 अदुःखत् X 61, 19
 अदुःखपत् X 86, 5
 अदुःखत् II 12, 2
 G

अदृहन् १ 149 1
 अदृद्यत I 48, 13
 अदृद्यत IV 52, 5, VII 83, 3, VIII 5, 3,
 43, 5
 अदृपिताय IV 3, 3
 अदृपितेभि I 143, 8
 अदृप्त I 69, 2
 अदृप्तःस्तु VIII 79 7
 अदृप्तःस्तु VI 49, 2
 अदृप्त VIII 59 7
 अदृप्यता I 151 8
 अदृष्ट I 50 3, १ 30, 13
 अदृष्टन् I 191, 5, V 3, 11, VII 67, 2, 75,
 6, 76, 2, 78, 1, 3
 अदृष्टहा I 191, 8, 9
 अदृष्टा I 191, 5-7
 अदृष्टां I 191, 1 3, 4
 अदृष्टान् I 191, 2, 8
 अदेदिष्ट III 31, 21
 अदेदिष्ट VIII 45, 26
 अदेव VI 17, 8, 18, 11, 22, 11, VIII 46,
 21, 59 2, 70, 7, 71, 8, १ 37, 3,
 38, 3
 अदेवःस्तान् V 61, 6
 अदेवं II 22 4, III 32, 6, IX 104, 6,
 10, 6 4
 अदेषयते II 26, 1
 अदेषयु VIII 97, 3
 अदेषयु II 93 5, VIII 70, 11, IX 63 24
 अदेषयुन् १ 7, 2, 3
 अदेषया I 150, 2
 अदेषय I 174 8, II 19 7, १ 111, 6
 अदेवा VIII 96, 9
 अदेवान् १ 124 2
 अदेवान् III 1, 16 १ 138 4
 अदेवानि VI 48 10
 अदेवी I 174 8; III 31 19, V 2 9, 10,
 VI 5 9, 49 15, VII 1, 10, 98, 5,
 VIII 11, 1, १ 16, 96 15.
 अदेषेन II 23, 12

अद्या I 52, 13, III 54, 5, VIII 19, 9,
 101, 11, X 111, 7
 अद्यातय १ 85, 16
 अदि I 164, 40, १ 15, 12, 116, 7, 8
 अदि III 35, 3, 52, 7
 अद्युत V 10, 2, VI 15, 2, VIII 26, 21,
 IX 20, 5.
 अद्युतःश्चनस VIII 67, 7
 अद्युतःश्चनसा V 87, 7
 अद्युता I 94, 12, 13, 142, 3, II 7, 6, 26,
 4, V 23, 2, VI 8, 3, VIII 13, 19,
 IX 24, 6, 83, 4, 85, 4, १ 152, 1
 अद्युतःस्तु VIII 23, 8
 अद्युतःस्तु इत्यद्युतःस्तु V 70, 4
 अद्युत I 18, 6, 142, 10, 170, 1, VIII 43 24,
 १ 105, 7
 अद्युतस्य I 77, 3
 अद्युतस्य I 120 4
 अद्युता I 25, 11
 अद्युता V 66, 4
 अद्युतान् IV 2, 12
 अद्य I 58, 2
 अद्यःस्तु I 124 4, VIII 44, 29
 अद्यःसदं VI 30, 3
 अद्यःसदो VII 83 7
 अद्यःसद्योप VIII 43 19
 अद्यःसद्यो VI 4 4
 अद्यि १ 86, 14
 अद्य I 13, 2, 6, 23, 23, 25 19, 28, 8,
 34 1, 3, 35 11, 36, 2, 6, 44 1, 3,
 9, 45, 9, 47, 3, 48, 15, 49 2, 50 11,
 54, 5, 58, 8, 76 5, 84, 16, 92 14,
 15, 93, 2, 100, 10, 113 7, 12, 13,
 17, 115 6, 120, 3, 123, 3, 8, 13,
 125, 3, 136, 4, 142, 1, 8, 159 5, 161,
 11, 13, 163 13, 167, 10, 180, 10, 182
 8, 184, 1, 188, 1, II 3 3, 13, 8, 27,
 2, 29 2, 6, 32, 5, 37, 5, 41, 3, 20,
 21, III 14, 5, 17, 2, 19, 4, 29 16,

३६, ३; ५३, २१; IV. २, २, १०, १, ४, १६,
२, २४, ७, २५, १, ३, ३०, २३, ३७, २, ४४,
३, ५१, ३, ४, V. १, ११, १३, २; २२, २,
४५, ५, ४९, १, ५१, १३, ५३, १२, ५६, १,
५८, ३, ७३, १, ७४, १, ७, ७९, १, ३, ८२,
४, ७, VI ४, १, १५, १४^२, १६, २६, १८,
१३, २१, ९, २४, ५, ३०, ३, ३७, १, ५०, ४,
९, ५२, १७, ५६, ४, ६, ६३, १, ६५, ३, ६८,
१, ७१, ३, ६, VII. २, १, १७, ५, ३५, १५,
४०, १, ४३, ४, ४७, १, २, ५१, २, ५७, २,
५९, ३, ६०, १, ६६, ४, १२, ६९, ६, ७५, २,
७८, ५, ९३, १, १००, ५, १०४, १५, VIII. १,
१०, २, २०, ३, ८, ५, १८, ९, ९, १३, १०, ५,
१५, ६, २०, २, २२, १, ६, २६, ३, ८, २७, ५,
१४, १९, २१, ३३, १५, ४७, १८, ६४, १२,
६६, ७, ७३, ५, ९३, ४, ९४, ८, १०१, ४, IX
४४, ६, ६५, २८, ६७, २२, ८४, १, X १४,
१२, १५, २, १८, ३, २२, १, २, ३०, २, ३,
३२, ८, ३५, १, २, ३, ५, ७, ९, १३, ३६,
२, ११, ३७, ५, ३८, ४, ४०, १४, ४५, ९, ५३,
३^२, ४, ५४, २, ५५, ५, ६३, ८, ८१, ७, ८७,
१३, १५, ९२, ९, ९५, १४, ११०, १, ९,
११३, १०, १२७, ४, १३५, ५, १४२, ६, १६०,
२, १६७, ३

सप्तसप्त VIII ६१, १७.

सप्त. II १३, ९

सप्तुः X ९५, १४

सप्तुन* VI ३९, ३

सप्तुं VII ३४, १२

सप्तुये I ११२, २४

सप्तौत् I १२३, ७, X १११, २

सप्तौत् I ११३, १४, १२२, १५, १२४, २, III
१, ८, १८, ५, २, ९, IV ५, १५, VI
३, ८, १२, ३, ५१, १, IX ८५, १२, X
४५, ८

सप्तुय* I १४९, १, II १६, ५, III ३२, १६, ४१,
२, IV १९, ५, V ८७, २, VI ४८, ५, ६३
३, VIII ४, १३, ५३, ३, ६३, २, ७२, ११,
८८, ३, IX ७९, ४, X ७६, ७, ७८, ६, ८९,
६, ९४, ८, ११, १३, १४, १००, ८, १०४, २

सप्तुय* X ७६, ४, ८, ९४, १

सप्तुय X ७५, २

सप्तुयन् VIII १०१, ३

सप्तुयन् IX ९३, १

सप्तुयन् X ९८, ६

सद्विः I. १६५, ४, III ३१, ७, V ४५, ७, VI ४०
२, VII २२, १, ३५, ३, ६८, ४, X ७६, २

सद्विःशाः IV ४०, ५

सद्विःनूतः III ५८, ८

सद्विःशा I १६८, ६, X २८, ३

सद्विःशुभ* IX ९७, ११

सद्विःशुभ* I ५४, ९, IV ५०, ३

सद्विःशुभ* X ६३, ३

सद्विःशुभ* X १०८, ७

सद्विःशुभ* I १२१, ८, १३०, २, १३५, २, ५, १३७,
१, ३^२, II ३६, १, III ४४, ५, ५३, १०, IV
४५, ५, V ४०, १, ८६, ६, VIII १, १७, २२,
८, ३५, २, ३८, ३, ६५, ८, ८२, ५, IX ११,
५, २४, ५, २६, ५, ३०, ५, ३२, २, ३४, ३, ३८,
२, ३९, ६, ५०, ३, ५१, १, ६३, १३, ६५, ८,
१५, ६६, २९, ६७, ३, ६८, ९, ७१, ३, ७५,
४, ८०, ५, ८६, २३, ३४, १०१, ३, ११, १०७,
१, १०, १०९, १८

सद्विःशुभ* VI ७३, १

सद्वि I ७, ३, ५१, ३, ६१, ७, ६२, ३, ४, ७७,
२, ७३, ६, ८५, ५, ८८, ३, III ४, १, IV
१, १४, १५, २, १५, ३, २१, १६, ८, १८, ६,
२१, ६, V ४३, ४, ४५, १^६, ५२, ९, VI १७,
५, ३२, २, ३९, २, ६२, ७, VIII ६०, १६,
IX ९७, ३९, X २८, ९, ४५, ६, ६८, ११,
११३, ८, ११३, ४

सद्विःशुभ* IX ८६, ३

सद्विःशुभ* I १०, ७, ११, ५, ८०, ७, १४, १२१,
१०, १२९, १०^२, १३३, २, ६^२, III ३७, ११,
४१, १, IV ३२, ५, V ३५, ५, ३६, ३, ३८,
३, ३९, १, ३, VI ४५, ९, ४६, २, VII २०,
८, ८९, २, VIII १, ५, १३, २, ४०, ६, २२,
१२, ४, १३, २६, १५, ४, २१, ७, २४, ६, ११,
३६, ६, ४५, ११, ४६, २, ११, ५०, १०, ६१,
४, ६२, ११, ६४, १, ६८, ११, ७६, ८, ८०, ४,
९२, १८, २७, ९७, ९, ९८, ८, IX ५३, १,
X १४७, १

सद्रिःमहत IX 98, 6
 सद्रिःमानो इत्यद्रिःमानो VI 65, 5
 सद्रिःमुक्तः IX 72, 4
 सद्रिःमुक्तात् I 139, 6
 सद्रो इति I 109, 3, VII 39, 1, 42, 1
 सद्रुह I 3 9, 19, 3, 159 2, II 1, 14, III
 9, 4, 22, 4, VIII 46, 4, 67, 13, 97,
 12, IX 9 4, 73, 7, 100, 1, 7, 102, 5,
 X 66, 8
 सद्रुह VIII 19 34, 27, 9, 15
 सद्रुह VI 15 7, VIII 44, 10
 सद्रुहां III 56, 1, IV 56, 2, V 68, 4, VII
 66, 18
 सद्रुहा II 41, 21
 सद्रुहे IX 9 2
 सद्रुहाया V 70, 2
 सद्रु I 93, 6, 117, 16, 118, 3, 139, 10,
 III 31, 6, V, 41, 12, VII 6, 2, 22, 4,
 79, 4, IX 87, 8, X 20, 7
 सद्रोप III 32, 9
 सद्रोप VI, 12, 3
 सद्रोप VIII 60 4
 सद्रोप V 52, 1
 सद्रोपःयाच VI 5 1, 22, 2
 सद्रोपेत् III 14 6
 सद्रो I 70, 2, V 85, 2, IX 96, 10
 सद्रुपते III 29 5
 सद्रुपा I 187, 3, VIII 18, 6
 सद्रुपायिन I 159, 3
 सद्रुपायिन III 2, 15, V 75, 5
 सद्रुपायो VII 56, 18
 सद्रुवु VIII 18, 15
 सद्रुपेत् I 187, 3
 सद्रुपत्वे X 122, 1
 सद्रुप I 24 4, 186, 10, V 87, 8 X 35, 9
 सद्रुपद्रुपे IX 14, 10
 सद्रुप I 17, 10, 34, 10, 42 6, 55 5, 57, 2,
 72, 10, 94, 11, 101, 9, 102 7, 104 5,
 7, 114, 10, 120, 12, 121, 6, 122, 11, 127,

6, 9, 129, 11, 132, 3, 139, 1, 10, 140, 10,
 144, 2, 151, 2, 153, 1, 156, 1, 167, 2, 169,
 6, 170, 5, 180, 7, 186, 9, II 13, 5,
 17, 3, 4, 22, 2, 28, 9, 30, 3, 31, 2, 4,
 III 4, 9, 6, 2, 32, 11, 38, 2, 42, 6, 55,
 1, 6, IV 2, 14, 15, 16, 5, 10, 14,
 6, 7, 7, 2, 10, 2, 16, 17, 17, 7, 10,
 18, 9, 13, 22, 6, 27, 1, 3, 4, 5, 31,
 6², V, 9, 5, 16, 4, 17, 4, 29, 5, 38,
 1, 40, 6, 46, 2, 52, 3, 11², 16, 54,
 6, 66, 2, 4, 85, 8, VI 1, 2, 2, 7, 6, 4,
 5, 10, 4, 12, 5, 15, 9, 16, 4, 17, 8, 9, 10,
 18, 14, 19, 12, 25, 7, 30, 2, 31, 3, 36, 1,
 46, 10, 12, 66, 6, 8, VII 3, 2, 4, 8,
 15, 14, 18, 12, 21, 20, 3, 5, 21, 6,
 29, 3, 4, 34, 2, 38, 6, 45, 3, 56, 1,
 7, 22, 24, 74, 5, 82, 9, 83, 5, 88,
 2, 90, 3, 91, 5, 104, 15, VIII 1,
 16, 18², 28, 33², 12, 19, 13, 24, 46,
 29, 31², 33, 62, 9, 69, 16, 75, 16,
 83, 8, 9, 84, 2, 6, 92, 29, 93, 12,
 14, 96, 15, 98, 7, 11, 100, 2, 101, 10,
 IX 48, 5, 61, 2, 97, 11, 99, 2, 102,
 1, 2, 110, 9, X 1, 6, 6, 7², 10, 14,
 11, 4², 22, 6, 25, 1, 2, 3, 30, 10, 33,
 1, 3, 54, 6, 59, 1, 61, 20, 21, 22,
 23, 24, 83, 7, 85 27, 92, 14, 95,
 12, 14², 97, 2, 111, 9, 113, 8, 115, 1,
 132, 3, 133, 5
 सद्रुप VII 104, 11, VIII 33, 19, X 119, 11,
 129, 5, 166, 2
 सद्रुपःसद्रुप III 33, 9
 सद्रुपःसद्रुप X 133, 4
 सद्रुपःसद्रुप VIII 5 38
 सद्रुपःसद्रुप X 166, 5
 सद्रुप II 22, 2
 सद्रुप I 96, 1, VI 8, 3, VIII 96, 13; X,
 102, 8
 सद्रुप I 93, 5, 116, 8, 15, 16, 117, 17,
 118, 7², 8, 180, 3

सप्तम्याः V 32, 2
 सप्तम्युः IX 24, 1, 2
 सप्तम्या VIII 8, 4
 सप्तमः VII 104, 16
 सप्तमः I 33, 5, 9, 51, 5, VIII 3, 20
 सप्तमत् IV 50, 4, VIII 89, 2, X 55, 8, 72, 2
 सप्तम I 24, 15, V 32, 7
 सप्तमान् IV. 28, 4
 सप्तमानि I 25, 21
 सप्तयत् I 144, 2, III 1, 10, V 1, 3, X 32, 8
 सप्तर I 32, 9, III 53, 21
 सप्तर II 12, 4, X 98, 5, 152, 4, 166, 3
 सप्तरा I 33, 15, X 145, 3
 सप्तराच X 131, 1, 133, 2
 सप्तराचोर्त्ति II 17, 5
 सप्तरत् X 42, 11
 सप्तरत् VI 19, 9, VII 72, 5, 104, 19, VIII 61, 16, X 27, 15, 87, 20, 21
 सप्तरानात् X 36, 14
 सप्तरान् I 101, 5
 सप्तराभ्य X 145, 3
 सप्तरत VII 18, 15
 सप्तरतात् III 30, 16
 सप्तरात् II 15, 4
 सप्तरात् IV 34, 1
 सप्तरात् I 164, 33, II 38, 4, 5, V 40, 8, VI 66, 3, VII 88, 4
 सप्तरा X 145, 6²
 सप्तराधि I 119, 2, III 5, 3, VIII 48, 10, 74, 7, X 31, 3
 सप्तराधि I 60, 4, 104, 7, 162, 7, 183, 6, V 75, 9, VII 7, 4, 24, 5, 34, 14, X 29, 1
 सप्तराधे I 51, 4, 52, 8, II 13, 7, VI 17, 7, VIII 12, 30
 सप्तराधे VIII 77, 9, 93, 13
 सप्तराधेत् I 62, 7, 139, 10, II 17, 5, III 44, 3, VIII 41, 10, 96, 15, X 49, 10

सप्तराधेत् X. 44, 8
 सप्तराधेत V 62, 3
 सप्तराधेत् III. 2, 7, VIII 36, 1
 सप्तराधेत I 20, 8, 103, 1
 सप्तराधेत् IX. 70, 8.
 सप्ति I 6, 9, 10, 16, 6, 19, 6, 21, 6, 25, 18, 28, 9, 29, 6, 32, 7, 33, 3, 4, 35, 6, 11, 36, 11, 39, 4, 42, 3, 43, 7, 46, 3, 47, 7, 48, 7, 49, 1, 51, 5, 11, 54, 11, 56, 2, 64, 4, 71, 10, 72, 10, 73, 4, 10, 80, 4, 6, 82, 4, 83, 3, 84, 17, 85, 2², 7, 12, 88, 3, 92, 4, 114, 10, 123, 4, 125, 5, 126, 1, 132, 1, 139, 2², 3, 4, 11, 140, 6, 11, 144, 5, 146, 3, 155, 3, 157, 6, 163, 2, 164, 2, 3, 5, 18, 22, 23, 29, 39, 42, 166, 10, 188, 6, II 2, 10, 3, 7, 8, 5, 13, 7, 16, 2, 27, 6, 29, 5, 30, 3, 40, 4, III 3, 3, 5, 9, 8, 3, 7, 19, 5, 21, 5, 29, 4, 53, 16, 54, 9, IV 4, 5, 5, 7, 9, 17, 12, 20, 18, 12, 27, 4, 28, 2, 30, 12, 14, 15, 35, 8, 36, 7, 38, 7, 45, 1, 58, 11, V 3, 7, 33, 3, 36, 3, 44, 13, 52, 17, 55, 9, 57, 6², 60, 7, 61, 12, 62, 5, 63, 1, 78, 9², 83, 9, 87, 4, VI 6, 4, 7, 6, 16, 13, 20, 9, 34, 1, 35, 2, 4, 38, 3, 45, 31, 48, 5, 59, 8, 63, 5, 65, 6, 75, 3, 12, VII 18, 14, 24, 5, 25, 3, 27, 3, 33, 11, 36, 1, 68, 6, 76, 2, 5, 83, 2, 88, 3, 103, 5, VIII 1, 18, 2, 8, 4, 13, 7, 7, 8, 7, 9, 14, 10, 1, 3, 4, 12, 17, 17, 11, 19, 37, 20, 11, 12, 22, 26, 23, 26, 24, 7, 25, 5, 7, 28, 5, 30, 3², 32, 4, 34, 13, 41, 4, 42, 3, 45, 32, 47, 3, 11, 48, 14, 49, 7, 64, 11, 65, 11, 67, 6, 68, 19, 69, 5, 15, 72, 2, 7, 75, 15, 83, 7, 91, 3, 92, 20, 97, 5, IX 8, 8, 12, 3, 6, 14, 1, 19, 3, 4, 25, 3, 26, 1, 3, 5, 27, 1, 5, 28, 3, 31, 2, 5, 37, 4, 57, 4, 63, 8, 27, 65, 16, 25, 66, 9, 29, 71, 9, 72, 9, 73,

2, 5, 75, 1², 2, 3, 79, 4; 82, 4; 83,
2; 85, 9, 12; 86, 3, 6, 8, 25, 27;
91, 1, 2, 92, 4, 94, 1, 96, 13, 97, 16,
40, 53, 101, 11, 16, 105, 4; 107, 8,
14, X. 1, 2, 4, 3, 10, 1; 13, 3, 15, 5,
21, 3, 27, 6, 33, 7, 41, 2, 43, 2; 48,
2, 49, 9, 63, 1, 64, 2, 12, 65, 11,
71, 2, 73, 5, 75, 2, 8, 79, 2, 82, 6,
85, 1, 46, 90, 5, 93, 15, 94, 3, 9,
14, 96, 4, 98, 6, 100, 4, 104, 9, 105,
5, 110, 6, 121, 6, 8, 123, 2-4, 127,
1, 128, 4, 129, 4, 130, 2, 133, 1, 135,
3, 138, 6, 153, 2; 163, 1; 3, 173, 1,
3, 190, 1; 2.

अभिःसद्यः X. 129, 7.

अभिःसद्यं VIII. 43, 24; X. 88, 13.

अभिःसद्येण X. 128, 1.

अभिःसद्यिण् I. 163, 9, X. 81, 4.

अभिःसद्यन् I. 117, 8.

अभिःसद्योः I. 49, 2.

अभिःसद्योश्च V. 31, 1.

अभिःसद्योश्च I. 25, 9.

अभिःसद्योश्च II 4, 8.

अभिःसद्योश्च VII 56, 15.

अभिःसद्योश्च I. 80, 15.

अभिःसद्योश्च X. 32, 3.

अभिःसद्योश्च VIII. 7, 14.

अभिःसद्योश्च IX 67, 31; 32.

अभिःसद्योश्च VIII 40, 3; 41, 9

अभिःसद्योश्च X 92, 14

अभिःसद्योश्च I. 154, 2, VII 96, 2.

अभिःसद्योश्च V. 62, 7

अभिःसद्योश्च VIII. 58, 3

अभिःसद्योश्च I 144, 5, IX. 71, 9, X 127, 1

अभिःसद्योश्च VIII 10, 6

अभिःसद्योश्च III. 35, 4

अभिःसद्योश्च IV. 17, 6; 7; VI. 31, 1.

अभिःसद्योश्च VIII. 41, 10.

अभिःसद्योश्च X. 89, 6.

अभिःसद्योश्च X. 124, 5.

अभिःसद्योश्च VII. 88, 2; X. 84, 5.

अभिःसद्योश्च VI. 47, 23.

अभिःसद्योश्च III. 29, 1.

अभिःसद्योश्च X. 98, 4; 102, 2.

अभिःसद्योश्च X. 98, 10.

अभिःसद्योश्च X. 98, 9.

अभिःसद्योश्च X. 128, 9.

अभिःसद्योश्च VIII. 46, 33.

अभिःसद्योश्च I. 100, 19; 102, 11; VIII. 96, 20.

अभिःसद्योश्च II. 23, 8.

अभिःसद्योश्च VIII. 26, 13.

अभिःसद्योश्च VIII. 16, 5.

अभिःसद्योश्च X. 85, 35.

अभिःसद्योश्च I. 28, 2.

अभिःसद्योश्च X. 61, 7.

अभिःसद्योश्च X. 81, 2.

अभिःसद्योश्च X. 4, 6.

अभिःसद्योश्च IV. 32, 19.

अभिःसद्योश्च I. 179, 4.

अभिःसद्योश्च I. 140, 9; 162, 16; X. 5, 4.

अभिःसद्योश्च IV. 13, 4.

अभिःसद्योश्च VIII. 72, 16.

अभिःसद्योश्च I. 33, 10; X. 149, 1.

अभिःसद्योश्च IX. 2, 3.

अभिःसद्योश्च IX. 110, 8.

अभिःसद्योश्च II. 36, 1; VIII. 38, 3, 65, 8

अभिःसद्योश्च VIII. 52, 10.

अभिःसद्योश्च III. 12, 6.

अभिःसद्योश्च VIII. 14, 14.

अभिःसद्योश्च I. 59, 6.

अभिःसद्योश्च V. 12, 5.

अभिःसद्योश्च I. 82, 2.

अभिःसद्योश्च X. 108, 6.

अभिःसद्योश्च VI. 67, 2; VIII. 61, 3; 70, 3.

अभिःसद्योश्च VI. 50, 4; 15; 69, 10, VII. 7, 8;
VIII. 66, 10; X. 100, 12; 101, 8.

सपुष्पासः V. 87, 2
 सधेनुं I 117, 20
 सधेन्या X 71, 5
 सधेक् IV 19, 7.
 सधेनन् I 166, 4.
 सधिसग्दे I 61, 1.
 सधिसगावः I 64, 3, VIII 22, 11.
 सधिसमुः VI 45, 20, VIII 70, 1, 93, 11
 सधिसंघुं I 112, 20, VIII 12, 2, 22, 10,
 60, 17
 सधिसू इत्यधिसू V 73, 2, VIII 22, 11
 सधिसो इत्यधिसो III 21, 4, V 10, 1, IX
 98, 5
 सधिसन् V 7, 10
 सधुक् VI 51, 5
 सधुक् VI 5, 1, 11, 2, 62, 4
 सध्वगीश्वं VIII 35, 8
 सध्वन् I 37, 13, VI 12, 3, 29, 2, 51, 15,
 VIII 83, 6, X 37, 10
 सध्वनः I 42, 1, 71, 9, 72, 7, 104, 2, 146,
 3, III 30, 12, IV 5, 12, 16, 2, V
 53, 7, 54, 10, VI 16, 3, VII 60, 4,
 VIII 27, 17, 59, 2, X 22, 4, 115, 3,
 179, 2
 सध्वनयत् VI 18, 10
 सध्वनि VI 45, 13, 50, 5
 सध्वनीत VIII 6, 13
 सध्वने I 42, 8
 सध्वंशभि I 23, 16, IX 52, 2
 सध्वर VIII 19, 19, 27, 3, IX 7, 3
 सध्वर I 1, 4, 14, 11, 18, 8, 19, 1, 23, 17,
 26, 1, 44, 13, 74, 1, 4, 93, 12, 101,
 8, 135, 3, 7², 151, 3, 7, II 2, 5,
 III 17, 5, 20, 1, 24, 2, 28, 5, 54, 12,
 IV 2, 10, 9, 6, 7, 15, 2, 37, 1, V 4
 8, 51, 2, 71, 1, VI 52, 12, 68, 10,
 VII 2, 7, 42, 5, 56, 12, 82, 7, VIII
 35, 6, 43, 20, 63, 6, 72, 9, IX 44, 4,
 83, 5, X 30, 11, 63, 6, 85, 18, 92, 15,
 94, 10, 110, 2

सध्वरः I 47, 8, X 78, 7
 सध्वरः I 44, 3, X. 36, 8
 सध्वरः I. 128, 4, III 8, 8, 11, 1, 23, 1,
 60, 7, IV 3, 1, 7, 8, V 49, 4, VII
 7, 1, 11, 1, 4, 16, 12, 42, 1, VIII
 10, 4, X 1, 5, 7, 5, 66, 1, 104, 6,
 140, 5
 सध्वरः IV. 6, 1, VI 15, 14, VII 14, 2
 सध्वरः VI 66, 10
 सध्वराश्वं III 6, 10
 सध्वराषां I 1, 8, 27, 1, 44, 2, 9, 45, 4,
 III 3, 8, 10, 4, IV 7, 3, VI 7, 2,
 VIII 8, 18, 11, 2, 44, 7, 102, 7, X
 2, 6, 46, 4, 66, 8
 सध्वराण् I 48, 11, 135, 5, VIII 35, 21,
 X 2, 3, 32, 2, 76, 3
 सध्वराय III 2, 7, IV 7, 7, VII 2, 3, 41,
 6, 43, 2, 82, 1, VIII 19, 2, 10
 सध्वरिः I 23, 16, IV 9, 5
 सध्वरिः X 91, 11.
 सध्वरिः II 1, 2
 सध्वरे I 12, 7, 15, 7, 16, 3, 47, 2, 57, 3,
 94, 13, 121, 1, 7, 142, 13, 165, 2,
 III 4, 4, 8, 1, 10, 1, 7, 14, 7, 16, 6,
 27, 4, 12, 28, 3, 53, 10, 57, 4, IV
 9, 4, 15, 1, 55, 1, V 26, 3, 28, 6,
 44, 5, VI 2, 3, 10, 1, 15, 7, 16, 2,
 46, 50, 9, VII 3, 1, 7, 4, 16, 5, 39, 4,
 84, 1, 104, 18, VIII 3, 5, 7, 6, 12,
 31-33, 13, 30, 27, 1, 35, 23, 46, 18,
 50, 5, 10, 60, 2, 66, 1, 71, 12, 93,
 23, IX 67, 1, 72, 5, 82, 3, 98, 3,
 102, 6, 8, X 8, 3, 11, 4, 17, 7, 21,
 6, 30, 15, 40, 10, 77, 8, 94, 14,
 122, 7
 सध्वरेयु I 58, 7, 77, 2, 162, 17, II 1, 13,
 III 27, 8, 29, 7, 53, 1, 62, 5, IV
 7, 1, 51, 2, V 1, 7, 4, 1, 14, 2, 22,
 1, 28, 4, VI 49, 2, 63, 4, VII 1, 16,

१०, ५, १२, २, VIII ११, १०, ६०, ३, λ
 ३०, ४, ८, ७६, ३ ११, ९, ११४, ५
 सध्वरेऽस्या λ ७७, ७
 सध्वर्यतां I १८१, १
 सध्वर्येव II १४ १-११, ३७, १, V ४३, ३, VII
 २, ४, ११, १, λ ३०, २ ३, १४, १५
 सध्वर्येव I १५३ १, III ४६, ५ V ३१, १२,
 VII १२, २, १०३, ८, IX १७, ३७, X
 ३०, ६
 सध्वर्येव VIII ४ १३
 सध्वर्युं I १४, ६, १६२, ५, II ५, ६, III ५ ४,
 IV ६, ४, V ३७, २, VI ४१, २, VIII
 ७२, १, १०१, १०
 सध्वर्युंऽभि I १३५, ३, ६, II ३७, २, III ७,
 ७, IV २७, ५, VII १०, १, IX १०, ९,
 X ३०, १३
 सध्वर्युं X ४१, ३
 सध्वर्युं इति II १६, ५
 सध्वर्या इति VI ४२, ४, ४४, १३, VIII ४, ११,
 ३२, २४, IX ५१, १
 सध्वर्यो इति III ५३, ३, VIII २४, १६, X
 ३०, ५
 सध्वर्यो III ३५, १०, X १७, १२
 सध्वर्युः X १८५, २
 सध्वर्युऽभि II ३४ ५, ३५, १४, IX ११, ३
 सध्वर्युऽमानं I १३९, ४
 सध्वर्या I ११३, ३, १७३ ११, II १३, २, VII
 ४२, २, ५८, ३, VIII ३१, ११, X ६१, २६,
 १०८, १
 सध्वर्या I ३१, १६, X ५१, ६, ११७, ७
 सध्वर्ये II १५, ६, IV ३०, ११, X ५९ १०, ७३,
 ६, ८५, १०, १२, ८६, १८, १३८ ५
 सध्वर्ये II १५ ७
 सध्वर्ये λ ७६, १
 सध्वर्ये I १५३, २
 सध्वर्ये IV ६, ३, λ ६८, २
 सध्वर्ये II ३, २, VII ४३, ३ ४४, ५, VIII
 ३९, १, ६०, १, λ ८५, ४३
 सध्वर्ये λ ११५ ९

सध्वर्या λ २७, ११
 सध्वर्यास. IX ७३, ६
 सध्वर्यास. III १, ६
 सध्वर्यास. I १८९, ३
 सध्वर्यास. X १५, १४
 सध्वर्ये V ५४, १
 सध्वर्ये III १९, ५
 सध्वर्यास. X ३१, ४
 सध्वर्यास. X ५९, १०
 सध्वर्यास. X ८५, १०
 सध्वर्यास. I १६४, ३०
 सध्वर्यास. VIII १०, ३
 सध्वर्यास. III १, ६
 सध्वर्यास. X ६८, १०
 सध्वर्यास. X ११२, ५
 सध्वर्यास. I ५३, ८, II २१, ४, २३, ११
 सध्वर्यास. X ३८, ५
 सध्वर्यास. X १६०, ४
 सध्वर्यास. VI ४७, १७
 सध्वर्यास. I ११३, ३, VI ६१, ८
 सध्वर्यास. I ११५, ५, X ७५, ३
 सध्वर्यास. I ६४, १०
 सध्वर्यास. VII १०४ १७
 सध्वर्यास. V ४७, २
 सध्वर्यास. I १३०, ३, IV १, ७
 सध्वर्यास. I १२१, ९
 सध्वर्यास. IV ३१, १४, VIII १३ ९, IX ४,
 ८, X २६, ८
 सध्वर्यास. IV १७, ४, V ४४, ६, VIII १२, ८,
 X १३ १२
 सध्वर्यास. VIII २६, ७, IX १११, ३^२
 सध्वर्यास. III ५४, १८
 सध्वर्यास. I १४६, ३
 सध्वर्यास. VI ३२, ५, λ ८९, ३
 सध्वर्यास. VI ७५, ७
 सध्वर्यास. VIII ६९, १०
 सध्वर्यास. IV ४२, १०
 सध्वर्यास. VI ४८, ११

अनपिःनद VI 72, 4
 अनपः IX 16, 3
 अनपः II 23 9
 अनपिःदुहा II 41, 5
 अनपिःद्वारः II 35 13
 अनपिःशला IX 88, 7
 अनपिः I 152, 5, VI 66, 7
 अनपः II 24, 2
 अनपः VI 17, 9
 अनपः I 155, 6
 अनपः VII 6, 5
 अनपः VI 9, 7
 अनपः X 48, 6
 अनपः VII 46, 2, 54 1
 अनपः X 14 11
 अनपः III 16, 3
 अनपः III 22, 4 62, 14, X 17, 8, 18,
 7, 35, 6, 37, 7 -
 अनपः X 98, 3
 अनपः III 59 3
 अनपः I 131, 1
 अनपः II 13 12 VI 1, 7
 अनपः VI 45, 1, 57, 4, VII 18, 7
 अनपः III 33, 6, VIII 33, 16, 70, 15,
 X 99 9
 अनपः X 61 27
 अनपः VI 15, 17 X 53 7
 अनपः I 31, 4, VII 33 2 X 157 5
 अनपः IV 33 7
 अनपः I 141, 1 III 7, 6 V 45, 10 VI
 24 6
 अनपः IV 26, 2
 अनपः IX 65 12 27
 अनपः X 94, 4, 5
 अनपः V 51, 11, VIII 31 12
 अनपः X 92, 14
 अनपः X 36, 11 65 3
 अनपः I 146, 16

अनपः I 164, 2, 185, 3
 अनपः I 94, 2, II 40, 6, IV 17, 20, V
 49, 4, VII 20, 3, 40, 4, X 61, 5, 13,
 99, 3
 अनपः I 190, 6, VIII 18 2
 अनपः I 37, 1, 51, 12, 136, 5, 190 1
 II 6, 5, VI 48, 15, VII 97, 5, VIII
 92, 8
 अनपः I 121, 7
 अनपः VIII 32, 2
 अनपः VIII 99 4
 अनपः III 53 18
 अनपः V 31, 4, VII 18 14
 अनपः I 31, 9, 129, 1, 174 2 X 147 2
 अनपः IX 69 10
 अनपः I 71, 8
 अनपः X 68 3
 अनपः I 33 6
 अनपः I 73 3
 अनपः I 123 8, II 27, 2, III 31, 13
 VI 19 4
 अनपः IV 32 5
 अनपः VII 57, 5 91, 1
 अनपः I 6, 8
 अनपः VIII 96 5
 अनपः V 30, 10, X 95 6
 अनपः I 152, 4
 अनपः X 84 5
 अनपः I 166, 7 II 34 4 III 26,
 6 V 57, 5
 अनपः VI 66, 7
 अनपः IV 13 3
 अनपः II 41 6
 अनपः VII 104 2
 अनपः VIII 10, 5
 अनपः IX 71, 7
 अनपः VIII 27, 22
 अनपः I 164 20

अनघ्रय X 18, 7
 अनघ्रा I 152, 5, VI 66, 7
 अनघ्रश्दा V 54, 5
 अनघ्रा I 112, 12, 120, 10
 अनघ्रास V 31, 5
 अनघ्रस्पशु A 17, 3
 अनघ्रस्पेदस VI 54, 8
 अनघ्रा VII 45 2
 अनस IV 30, 10, VIII 91, 7, A 102, 6
 अनसा III 33 9, 10
 अनस्य VIII 1, 34
 अनसा I 164 4
 अनस्रत I 126, 5
 अनस्रता V 27, 1
 अना IV 30, 3, VIII 21, 13, 47, 6, X
 94 3, 4
 अनांकृत I 141, 7
 अनांस I 24 15, 123 3, II 23 7, IV
 54 3, V 82, 6, VII 62 2, VIII 47,
 18, 67, 7, X 35, 3, 36, 9, 37, 7,
 63 4
 अनांस IV 39 3 X 63 10
 अनागा V 83 2, VII 60 1 66, 4, 86, 7,
 87 7, 97, 2, A 36 12
 अनागा X 165 2
 अनागाःस्र I 94 15 162 22, A 35 2
 अनागाःस्रे I 104, 6, VI 50 2, VII 51, 1
 अनागाःस्रेन X 37 9
 अनागान III 54 19 IV 12 4 X 12 8
 अनागा VIII 101, 15
 अनागुर I 114 1 VIII 47, 10, X 97, 20
 अनागृप X 94, 11
 अनाप X 10, 11
 अनापृष्ट VII 15 14
 अनापृष्ट VIII 22 18
 अनापृष्टानि A 138, 4
 अनापृष्टानि IV 34, 5, VIII 102 15
 अनापृष्टास I 19 4
 अनापृष्य IV 18, 10

अनापृष्या X 44, 5
 अनापृष्या A 103, 13, 154, 2
 अनानत VI 45, 9
 अनानत VII 64, 7, 90, 4
 अनानत VII 6, 4, X 74, 5
 अनानतस्य VIII 68, 4
 अनानता I 87, 1
 अनानि VIII 21, 13, A 39 6
 अनात I 100, 2
 अनाप्य VII 66, 11
 अनाभयिन VIII 2, 1
 अनाभुष I 51, 9
 अनाभयिन्नुःस्यो X 137, 7
 अनानि III 62, 5, VI 8, 6
 अनामृष I 33, 1
 अनायत IV 13, 5
 अनायुधास IV 5, 14, VIII 96, 9
 अनारभ्ये I 116, 5, 182, 6, VII 104 3
 अनावन् X 68, 1
 अनापिद्धया VI 75 1
 अनापृह A 95, 14
 अनाशय VIII 14, 15
 अनाशय I 135, 9, VIII 1, 14
 अनाशलाःश्च I 29, 1
 अनाशोःश्दा A 27 1
 अनाशुना VI 45, 2
 अनाशो A 39, 3
 अनास V 29, 10
 अनास्थाने I 116, 5
 अनाह VIII 48, 5
 अनाहुति X 37, 4, 63 12
 अनिःकृत VIII 99 8 IX 39 2
 अनिःशला IV 34, 11
 अनितभा V 53 9
 अनिभ II 35 4, X 30 4
 अनिनस्य I 150, 2
 अनिदिपु I 161 5
 अनिघा IX 82, 4.

अनिद्या I 180, 7
 अनिद्र VII. 18, 16
 अनिद्राः I. 133, 1, V. 2, 3, X 48, 7
 अनिद्रान् X. 27, 6.
 अनिद्रां IV 23, 7.
 अनिस्पृहमान I 164, 31
 अनिस्पृहः IV 13, 5
 अनिस्पृहे III 1, 11, V 42, 17.
 अनिस्पृष्टः X. 116, 6
 अनिस्पृष्टशक्तिः II 25, 4, V. 7, 7
 अनिस्मान I 27, 11, VI 22, 7
 अनिस्मिप X 103, 1
 अनिस्मिपत्सि I 143, 8
 अनिस्मिपत् X 63, 4
 अनिस्मिप V 19, 2, VII 61, 3
 अनिस्मिप I 24, 6
 अनिस्मिपा III 59, 1, VII 60, 7
 अनिस्मिपा. II 27, 9
 अनिस्मिपेण X 103, 2
 अनिस्मेष I 31, 12, 164, 21
 अनिरा. VIII 48, 11
 अनिरा VII 71, 2, VIII 60, 20, X 37, 4
 अनिरणेण IV 5, 14
 अनिशिशमाना VII 49, 1
 अनिस्पृत् III 29, 6
 अनिस्पृशाना I 32, 10
 अनिस्पृशत II 38, 8, IX 96, 2
 अनिस्पृशतसर्गा X 89, 4
 अनिपगाय I 31, 13
 अनिपद्या X 108, 6
 अनिस्पृत्. VIII 33, 9
 अनौक I 113 19, 115, 1, 121, 4, 124, 11,
 168, 9, II 35, 11, III 30, 13, IV 5,
 9, 15, 11, 1, 12, 2, V 2, 1, 48 4,
 76, 1, VI 47, 28, 51, 1, VII 1, 8, 9,
 88, 2, VIII 96, 9, X 2, 6, 7, 3, 43,
 4, 48, 3, 69, 3
 अनौका III 19, 4, IV 23, 7

अनीक IV 58, 11, VI 47, 5, VII 4, 3,
 VIII 74, 4, 102, 13, IX 97, 22
 अनौकिन II 9, 6
 अनौकिषु VIII 20, 12
 अनौकेः III 1, 15, IV 10, 3, VII 8, 5
 अनौका I. 121, 5
 अनौनरात् X 162, 2
 अनौयत VIII 56, 4
 अनौक X 55 6
 अनु I 6, 4, 5, 10, 12, 15 5, 23, 23, 25
 16, 30, 9, 32, 1, 33, 11, 34, 2, 37, 9,
 38, 11, 44, 10, 45, 14, 49 3, 50, 3,
 6, 52, 4, 9, 11, 14, 15, 57, 2, 5,
 61, 15, 65, 1, 2, 71, 6, 80, 1-7, 8²,
 9², 10-16, 82, 3, 84, 6, 10-12, 85 3,
 86, 3, 88, 6, 91, 1, 21, 95 3, 102 1,
 103, 7², 113, 8, 10, 13, 116, 17, 120,
 11, 121, 2, 3, 7, 11, 124, 3, 126, 3,
 5, 127, 1, 4, 128, 1², 132, 3, 134, 1,
 136, 5, 138, 3, 140, 9, 141, 3, 5, 9,
 147, 2, 4, 148, 4², 161, 3, 11, 162, 7,
 163, 7, 8⁸, 12, 164, 9, 28, 155, 5,
 166, 10, 167, 10², 173, 8, 175, 6, 176,
 2, 6, 180, 8, 181, 5, 182, 8, 183, 2,
 3, 184, 4, 185, 4, 187, 4, 190, 5,
 191, 15, II 1, 10, 15, 2, 4, 5, 8,
 5, 3, 4, 8, 5, 13, 3, 10, 13, 14 12,
 16, 3, 20, 8, 21, 3, 24, 13², 28, 2, 6,
 30, 2, 31, 3, 35, 6, 37, 1, 38, 3, 5-7,
 42, 2, 43, 1, III 1, 17, 4 7, 6, 7,
 7, 6², 7, 9, 4, 12, 7, 15 3, 17, 1, 5,
 23, 2, 26, 8, 30, 4, 31, 17, 32, 11,
 33, 3, 4, 34, 8, 35 8, 39 8, 43, 1,
 47, 3, 50, 2, 51, 9-11, 55, 4, 7, 61, 1,
 IV 4 1, 2, 8, 9, 11, 13, 2, 16, 18,
 17, 1, 5, 18, 3², 11, 20, 2, 22, 7²,
 26, 2, 27, 1, 29, 3, 30, 2, 19, 32, 22,
 33, 6, 35, 1, 37, 4, 38, 3, 5, 40, 3,
 4², 45, 6, 48, 3, 52, 6, 57, 3, 7, 58,
 4, V 2, 8, 11, 6, 12 2, 29, 2, 5,
 30, 2, 32, 10, 33 2, 34, 1, 36, 2, 40,
 9, 44 1, 3, 46, 4, 49, 4, 51, 15,

52, 6; 53, 2, 5, 6, 10, 11; 16, 54, 6,
 55, 1, 59, 1; 61, 19, 62, 2, 4, 5, 69,
 1; 73, 4, 78, 2; 81, 2; 3; 86, 5; VI.
 1, 2; 3; 15, 9; 17, 12, 18, 14, 15;
 20, 2, 21, 6, 23, 8, 25, 8⁵, 28, 4, 36,
 2², 46, 14; 47, 8, 48, 22; 52, 1; 54,
 5, 6, 63, 6-8, 64, 5, 66, 4²; 67, 6;
 11; 72, 3, 75, 6, 18²; VII. 7, 2; 18,
 12², 25, 21, 7, 31, 7, 9, 33, 7; 34,
 24³, 38, 6; 45, 2, 56, 13; 63, 5; 70, 4,
 76, 4, 77, 3, 82, 3, 87, 7; 90, 4, 99,
 1, 103, 4, VIII. 1, 14, 28, 34, 2, 33,
 3, 8; 4, 8, 10, 20, 6, 38², 7, 16, 24²,
 9, 2, 10, 6, 11, 8, 13, 6, 15, 6, 9,
 17, 5, 19, 35, 20, 7, 21, 18, 25, 16;
 17, 32, 19², 40, 8, 41, 3, 7, 10, 43,
 9, 47, 11, 48, 2; 13, 49, 3, 58, 2,
 61, 5, 62, 7, 11, 63, 5, 70, 5, 88, 5,
 96, 16, 99, 6, 103, 2, IX. 2, 4, 6, 4,
 8, 4, 17, 8, 22, 6, 23, 2, 29, 1, 54, 1,
 63, 6, 70, 3, 4, 72, 3, 82, 5, 86, 24,
 42, 92, 3, 96, 18, 97, 5, 32, 55,
 103, 5, 109, 7, 110, 2, 111, 3, 112, 3,
 114, 1, X. 2, 3, 6, 7, 6, 7, 11, 3,
 12, 3, 13, 3², 14, 1, 2, 12, 17, 5, 11⁴,
 18, 1, 19, 1, 27, 5, 13, 17, 28, 8, 29,
 2, 37, 3, 5², 40, 9, 10, 43, 5, 45, 11,
 46, 2, 51, 6, 53, 6, 56, 3², 5, 61, 21,
 63, 3, 66, 8, 13, 67, 9, 68, 12, 71, 3,
 72, 3, 5, 73, 8, 85, 14, 31, 87, 19,
 89, 13⁰, 91, 7, 95, 5, 97, 19, 103, 6²,
 105, 2, 106, 9, 109, 5, 113, 1, 115, 6,
 117, 5, 120, 1, 122, 2, 124, 9, 125, 7,
 135, 1, 4, 136, 2, 142, 7, 145, 6,
 147, 1, 149, 3, 159, 2, 168, 2.

अनुसर्तिता X 109, 2

अनुसर्षिदत् II 12, 11

अनुसर्षित् X 139, 4

अनुसर्षालेभिरे X. 130, 7

अनुसर्षिरे X. 15, 8

अनुसर्षते VII 33, 8

अनुसर्षते I. 24, 8, VII. 44, 5

अनुसर्षि X 142, 5.

अनुसर्षासकृत् IX. 11, 7.

अनुसर्षासं I. 17, 3, VIII. 48, 8, IX. 113, 9

अनुसर्षास VIII. 92, 13.

अनुसर्षासः V. 2, 3.

अनुसर्षासि VIII. 69, 12.

अनुसर्षासं VIII. 5, 34

अनुसर्षासन् III. 39, 5

अनुसर्षासः VII. 38, 6.

अनुसर्षासः VIII 1, 14.

अनुसर्षासः I. 162, 18

अनुसर्षासदे VIII. 3, 10.

अनुसर्षासः I. 80, 7, 165, 9, VII 34, 11.

अनुसर्षासन्सुः VIII. 96, 19

अनुसर्षासन्सुः VII 31, 12, VIII. 6, 35

अनुसर्षासः VIII. 90, 5.

अनुसर्षासः III. 31, 13.

अनुसर्षासः X. 180, 3.

अनुसर्षासः VII 50, 4

अनुसर्षासि II. 12, 10

अनुसर्षासः X. 95, 1.

अनुसर्षासः X 130, 7

अनुसर्षासं I. 116, 9

अनुसर्षासः VI. 20, 11.

अनुसर्षासः X 85, 6, 135, 5, 6.

अनुसर्षासः X. 115, 6.

अनुसर्षासितासः II. 30, 10.

अनुसर्षासितः VIII. 92, 33.

अनुसर्षासितं III. 13, 7, X 101, 5

अनुसर्षासः V 52, 10.

अनुसर्षासितं X. 14, 1.

अनुसर्षासः I. 117, 3, X. 18, 5, 6, 131, 2.

अनुसर्षासः V. 44, 13

अनुसर्षासः I. 88, 6.

अनुसर्षासः X. 61, 5

अनुसूते X 59, 6
 अनुसूता. X 167, 3
 अनुसूदंति I 173, 7, III 47, 4, X 120, 4
 अनुसूदां I 102, 3
 अनुसूद्यमानः VII 63, 3, X 98, 8
 अनुसूद्वैजानः X. 142, 5
 अनुसूदाद्यः VI 34, 2, IX 24, 4, 6, 76, 1,
 107, 11
 अनुसूदाद्यस्य VII 6, 1
 अनुसूदाद्यां. I. 115, 3
 अनुसूदृश्य X 68, 5
 अनुसूद्यच्छमाना I 123 13
 अनुसूद्यच्छमाना I 109, 3
 अनुसूयत V 41, 13
 अनुसूयानः X 182, 2
 अनुसूयानः X 51, 9
 अनुसूयानान् X 51, 8
 अनुसूयाति VI 6, 2, 12 5
 अनुसूयत X 53, 6
 अनुसूयणेन VIII 25, 9
 अनुसूयाति IV 7, 10
 अनुसूयित् IV 18, 1
 अनुसूयेदं I 164, 18
 अनुसूयेनं X 135, 2
 अनुसूयता VIII 13, 19
 अनुसूयता X 34, 2
 अनुसूयताय I 51, 9
 अनुसूयते I 34 4
 अनुसूयते V 50, 2
 अनुसूयता I 139, 4
 अनुसूयति VI 54, 1
 अनुसूयामस्य X 32, 7
 अनुसूयि I 2, 8, X 32, 7
 अनुसूय I 108, 8
 अनुसूय I 95, 3
 अनुसूया IV 4, 14

अनुसूयत III 26, 1
 अनुसूयति I 23, 15
 अनुसूयति VIII 63, 8
 अनुसूयति VIII 68, 7
 अनुसूयते X 124, 9
 अनुसूयते X 130, 4
 अनुसूयते I 54, 10
 अनुसूयते X 61, 5
 अनुसूयते. X. 160, 4
 अनुसूयते II 13, 2
 अनुसूयते IV 32, 24
 अनुसूयते I 81, 4, II 3, 11, III 6, 9, 47,
 1, V 52, 1, IX 72, 5
 अनुसूयते VIII 97, 3
 अनुसूयते X 163, 2
 अनुसूय. III 30, 6
 अनुसूयानः VIII. 58, 1
 अनुसूयी इति I 113, 2
 अनुसूयीना IV 54, 2
 अनुसूयी VI. 29, 6
 अनुसूयी X 115, 1
 अनुसूय I. 146, 1, II 10 6, IV 2, 19, VI
 17, 4
 अनुसूययी X 140, 2
 अनुसूयस्य VIII 55 5
 अनुसूया VII 27, 4
 अनुसूया III 1, 5, VIII 16, 4
 अनुसूयेन IV 5, 1
 अनुसूयेत् V 45, 7
 अनुसूया X 27, 23
 अनुसूये IX 107, 9
 अनुसूयन् III 55, 5
 अनुसूयन्मालः V 77, 4
 अनुसूयि VIII 24, 22
 अनुसूयत IV 32, 9, VIII 9, 19, 12 15, IX
 80, 2
 अनुसूयत I 6, 6, 7, 1, 11, 8, 144, 2, 152, 6,
 III 51, 1, IV 1, 16, V 5 4, VI 60, 7,
 X

VIII 3, 3, 6, 34, 12, 22, 52, 9, 63, 5,
69 11, 95, 1, IX 12, 2 17, 6, 26, 2,
32, 5, 33 5, 39, 6, 45, 5, 56, 3, 64,
21, 65, 14, 68, 8, 86, 17, 31, 99, 4,
101, 8, 104 4 110, 6, X 43, 1 123, 2

अनुपाता VIII 8, 12

अनूपि VI 38, 3

अनूपर I 41, 4, II 27, 6

अनूपरा I 22, 15

अनूपरा X 85, 23

अनूपर X 105, 8

अनूपो IV 3 13

अनूपदेय VII 104, 14

अनूपद्विष VII 66, 13

अनूप I 23, 22, 105 5, 139 2, 152, 3,
VII 28, 4, VIII 62, 12, X 10, 4,
124, 5

अनूपस्य V 12, 4, VII 60, 5, 65 3, 86, 6,
X 67, 4, 100, 7

अनूता II 24 6, 7, VII 61, 5, 84, 4

अनूता IV 5, 5

अनूतानि I 152, 1, II 35, 6

अनूतुष्पा III 53 8

अनूतेन X 87, 11

अनूतेभिः VII 104 8

अनेद्य VIII 37, 1

अनेद्य I 87, 4, 165 12, V 61, 13

अनेद्या VI 19, 4

अनेन I 93 10, III 17, 2, VIII 44 2

अनेन VI 66 7

अनेना I 129 5 VII 28, 4 86 4

अनेषत X 155 5

अनेह I 185 3 VI 50 3 VIII 18 21,
31 12 67, 12

अनेहस III 51, 3 V 65 5, VIII 18 5
45 11, 47 1 X 61 22

अनेहस I 40 4 6, III 9 1 VI 51 16,
VIII 22 2, 49 4 50, 4 69 16, X
63 10

अनेहसा I 129, 9, VI 75, 10

अनेहा X 61, 12

अनेनयु I 80, 9, VIII 70, 4²

अने. I 54, 1, 164, 35, VI 29, 5, X 111, 8

अने. I 23 19, 20, 24, 7, 35, 9, 54, 10,

70, 2, 81, 9, 95, 10, 96, 5, 105, 1,

130, 3, 135, 9, 160, 1, 161, 4, 164, 32,

33, 168, 5, 173, 3, 180, 3, 182, 6,

190, 7, II 6, 7, 12, 3, 27, 8, 35, 7,

III 1, 3, 14, 3 2, 6, 6, 4, 38, 3,

44, 3, 55, 2, 8, 9, 12, IV 1, 13, 2,

2, 3, 8, 4, 15, 17, 18, 4, 38, 6, 11,

V 30, 9, 31, 3, 59, 2, VI 11, 2, 27,

7, 43, 3, 72, 4, VII 2, 3, 4, 1, 11, 3,

12, 1, 18, 24, 86, 2, 87, 2, 5, 104, 3,

VIII 2, 4, 29, 2, 3, 68, 18, 72, 3,

101, 13, IX 67, 23, 69, 2, 72, 7, 73,

8, 78, 3, 82, 4, 86, 4, 42, 87, 8,

89 5, 107, 1, 108, 6, X 4, 2, 5, 5,

8, 7, 18, 4, 30, 4, 39, 13, 42, 8, 45,

3, 48, 10, 54, 6, 61, 1, 80, 3, 86, 15,

101, 11, 102, 3, 106, 11, 124, 4, 162

4, 173 1

अने ३पया V 52 10

अने ३पेर्य X 107, 9

अने ३पती III 55 5, X 91, 6

अने ३पायत् I 40, 7, VI 8, 3

अने ३विद्वान् I 72, 7

अनेकशुक् X 132, 4

अनेक I 112, 6

अने I 33 10, 37, 6, 52, 14, 100, 15,

164 34, 167, 9, 179 2, V 15, 5, VI

43, 2, VII 21, 6, 99 2, VIII 46, 11,

X 54, 3, 114, 10

अनेम III 10 8, V 24 1, VI 45 30, 46,

10, VIII 5 18, 13, 3, 45 18, 64 9,

X 100 6

अनेम VIII 33 15

अनेमस्य I 27, 5

अनेमस्य III 55 8

सहस्रा VII. 22, 4.
 सहस्रा VI 52, 14
 संहस्रा I. 4, 3
 संहस्रि I 165, 5
 संहस्रिः VIII 32, 12
 संहस्रि I 31, 13, 44, 12, II 41, 8, VI 5, 4,
 63, 2, VIII 18, 19, X 53, 1
 संहस्रि I 10, 9, VI 75, 19, VII 101, 5,
 X 82, 7
 संहस्रि VI 15, 3
 संहस्रि X 91, 13
 संहस्रि III 40, 9, IX 86, 13, X 86, 16,
 88, 15, 139, 2, 162, 4
 संहस्रि III 18, 2
 संहस्रि I 104, 6
 संहस्रिः VII 45, 1, IX 86, 14
 संहस्रिः I 51, 2, X 95, 17
 संहस्रिः I 116, 3
 संहस्रि I 52, 13, 73, 8, 89, 10, 91, 22,
 115, 1, II 12, 2, 15, 2, III 8, 8, 22,
 2, 30, 9, 34, 10, 54, 19, IV 52, 7,
 53, 5, 57, 3, V 1, 11, 42, 16, 54, 4,
 55, 2, 85, 2, 3, VI 8, 2, 47, 4, 61,
 11, 69, 5, VII 35, 5, 98, 3, 104, 23,
 VIII 14, 7, IX 81, 5, X 59, 7, 65, 2,
 66, 9, 11, 88, 3, 89, 6, 90, 14, 124, 6,
 128, 2, 139, 2, 149, 1, 153, 3, 190, 3
 संहस्रिः IV 40, 5
 संहस्रिः I 110, 6
 संहस्रिः VI 22, 8, VII 75, 3
 संहस्रिः I 35, 7, VIII 6, 15, 12, 24,
 X 44, 8, 65, 4
 संहस्रिः I 48, 12, 61, 9, III 30, 11, 46,
 3, V 53, 8, VIII 3, 20, 8, 3, 4,
 IX 63, 27, X 68, 5, 70, 11, 89, 11,
 158, 1
 संहस्रिः I 35, 11, 165, 2, II 24, 3, 30, 3,
 40, 4, III 6, 8, V 52, 7, 73, 1, 85, 5,
 VI 46, 11, 52, 13, 58, 3, VII 39, 3,

VIII 9, 2, 10, 6, 97, 5, IX 27, 6,
 X 5, 5, 80, 5, 87, 3, 6, 121, 5,
 168, 3
 संहस्रिः I 25, 7, 161, 14, VIII 7, 35,
 IX 5, 2, 63, 8, 65, 16, X 136, 4
 संहस्रिः IX 36, 5, 64, 6
 संहस्रिः V 54, 9
 संहस्रिः I 62, 9, 67, 5, 116, 24, 132, 3,
 157, 5, 159, 4, 163, 4, 164, 9, 17, 31,
 II 27, 3, 40, 2, III 31, 21, 54, 9,
 55, 5, 15, 58, 1, IV 1, 7, 7, 8, 13, 4,
 27, 4, 51, 3, 58, 11, V 62, 5, 6, VI
 4, 4, 9, 5, 44, 23, 24, 58, 3, 66, 4,
 72, 4, VII 71, 5, VIII 39, 1, 48, 2,
 100, 9, 101, 9, 14, IX 12, 5, 7, 15,
 3, 70, 5, 96, 7, X 27, 9, 17, 45, 4,
 46, 6, 48, 10, 57, 1, 79, 3, 125, 7,
 177, 1, 2, 183, 3, 189, 2
 संहस्रिः X 33, 1
 संहस्रिः VI 62, 10
 संहस्रिः IV 1, 11
 संहस्रिः VII 67, 2, 83, 3, X 82, 1
 संहस्रिः I 30, 22, III 61, 4, X 89, 11
 संहस्रिः I 92, 11, IV 50, 1, V 47, 4, 59, 7,
 VI 62, 1, VII 45, 2, 69, 3, VIII 25,
 18, X 8, 1, 20, 4, 89, 1, 108, 5
 संहस्रिः I 79, 11, 84, 17, 89, 9, 94, 9, 167,
 9, 176, 1, II 27, 3, IV 2, 18, 4, 3,
 5, 10, V 44, 11, 76, 2, VIII 11, 4,
 73, 1, IX 19, 7, 67, 21, 91, 4
 संहस्रिः I 138, 1
 संहस्रिः X 161, 2
 संहस्रिः IX 78, 5
 संहस्रिः X 95, 4
 संहस्रिः I 179, 5, II 27, 13, III 59, 2,
 V 1, 10, VIII 27, 9, X 114, 4
 संहस्रिः I 180, 7
 संहस्रिः VII 77, 4
 संहस्रिः IV 16, 2, X 34, 11
 संहस्रिः I 49, 3, VIII 88, 5
 संहस्रिः VII 79, 2

सती V 47, 3
 संधः I 62, 5, 94, 7, 122, 1, 153, 4, II
 14, 1, III 35, 1, IV 1, 19, 16, 1,
 23, 1, 27, 5, V 30, 6, 45, 9, VI 63,
 2, 68, 11, VII 21, 1, 88, 2, 92, 1,
 VIII 2, 1, IX 62, 5, 68, 6, 86, 44,
 X 116, 4
 सध I 164, 16, IV 19, 9, VIII 79, 2
 सध I 112, 8, 116, 16, 147, 3, II 13 12,
 IV 30, 19, X 25, 11
 सधस I 9, 1, 52, 3, 80, 6, 82, 5, 85, 6,
 135, 4, 155, 1, II 14, 5, 19, 1, 36, 3,
 37, 1, III 40, 1, 41, 6, 48, 1, IV 31,
 2, 32, 14, V 34, 2, 51, 5, VI 42, 4,
 43, 4, 63, 3, VII 21, 1, 90, 1, VIII
 1, 25, 13, 15, 21, 17, 4, 8, 24, 16,
 32, 28, 33, 4, 7, 35, 24, 46, 14, 61,
 3, 65, 2, 66, 2, 78, 1, 88, 1, 92, 1, 4,
 95, 2, IX 18, 2, 51, 3, 55, 2, 58, 1,
 61, 10, 101, 1, 13, X, 25, 1, 32, 1,
 50, 1, 7, 76, 6, 94, 8, 96, 9, 115, 3,
 144, 5, 167, 2
 सधसा I 52, 2, 5, IV, 20, 4, V 54, 8,
 VII 20, 4, IX 1, 4, 16, 2, 52, 1, 55,
 1, 3, 61, 19, 67, 2, 107, 2
 सधसी इति VII 96, 2
 सधस्य X 39, 3
 सधा IV 16, 4
 सधांसि I 28, 7, VI 69, 7, VII 59, 5,
 68, 2, 73, 4
 सधांसिश्च V 41, 3
 सधा I 148, 5
 सधां X 27, 11
 सधाप I 117, 17, 18
 सधे I 100, 8
 सधेन X 89, 15
 सधःकामाप X 117, 3
 सधे I 140, 2, II 24, 12, 35, 5, 7, 10,
 11, 14, III, 48, 3, IV, 2, 7, 11, 1,
 12, 1, VI 4, 4, 5, 41, 3, VII 98, 2,

VIII 4, 12, X 59, 2, 61, 4, 69, 2,
 79, 5, 91, 5, 99, 5, 107, 7, 112, 4,
 113, 8, 117, 6, 125, 4
 सधस्यान् X 117, 2
 सधस्युष X 1, 4
 सधा I 61, 7, 122, 13, 127, 4, III 36, 8,
 IV 7, 10, 11, V 8, 5, VII 3, 4, 4, 2,
 X 91, 7
 सधियते IV 2, 7
 सधे X, 29, 4
 सधेन X 90, 2
 सधेपु II 23, 16
 सधेः II 10, 4, 35, 12, III 50, 1, X 1, 4,
 5, 4, 28, 11, 29, 3, 5
 सधस्यसंज्ञे VII 4, 8
 सध्या I 52, 13, 57, 4, 84, 19, 125, 7,
 161, 9, 164, 20², 181, 4², II, 40, 4²,
 5², III 31, 2², V, 32, 3, 77, 2, VI
 21, 10, 30, 4, 48, 22, 52, 16², 57, 2²,
 68, 3², VII 32, 23, 36, 2, 56, 15, 82,
 2², 5, 6², 83, 9², 85, 3², 103, 3-5,
 VIII 5, 39, 15, 11, 66, 13, 78, 4, X
 10, 14, 28, 1, 34, 14, 43, 5, 64, 2, 85,
 18², 119, 11, 132, 4, 137, 2², 146, 5
 सध्यस्कृते VI 51, 7
 सध्यस्कृतेन II 28, 9
 सध्यस्कृतेभ्य. VIII, 79, 3
 सध्यके VIII 21, 18, 39, 1
 सध्यकेषां X 133, 1
 सध्यज्ञाते VII 4, 7, 52, 2
 सध्यात् I, 30, 19, 52, 14, 103, 1², 115, 5²,
 123, 7², 140, 7; III 55, 11, 15², V
 29, 10², 31, 2, 73, 3, VI 24, 5², 58, 1²,
 66, 1, VII 32, 19, VIII 1, 1, 2, 17,
 22, 4, X 27, 21, 31, 8, 37, 2, 3, 82,
 7, 129, 2, 142, 1, 149, 3
 सध्यात् I 4, 5
 सध्यात्सध्यात् II 24, 5, III 38, 7
 सध्यात् VII 59, 5, VIII 24, 11, X, 86, 2

सन्ध्या IV ३२, ८, VI ३५, ५

सन्ध्या I ९३, ६^२, १२९, १०, १६४, ३८^२, II २२, २, ३३, ११, V ३४, ८, VI ४७, २१, VII १०३, ३, ४, VIII २४, १२, ७५, १३, ८०, १, ९६, १९, X १०, १०, १४, ४९, ८, ९१, ८, ११७, ४, ११९, ७, ११, १४२, ७

सन्ध्या V ४४, ११, VI ४७, १५, १६, X ११७, ५

सन्ध्या III ३२, ११

सन्ध्या VII १००, ६

सन्ध्या X १, ४

सन्ध्या X २२, ८

सन्ध्या VIII ७०, ११

सन्ध्या V २०, २

सन्ध्या III ५५, १७

सन्ध्या I १४०, २, १७०, १, १८१, ५, ६, VI ५७, ३^०, VII १०३, ५, VIII ३३, १६

सन्ध्या II ३५, १३

सन्ध्या II १८, २, III ५५, १३, IX ७९, ३, X ९७, १४, १२४, ३

सन्ध्या I ९५, १^२

सन्ध्या I १०९, १, ६, १२३, ७, १६१, ५, II ३५, ८, III ३३, २, ५५, ४, V ७३, ३, VI ४९, ३^२, VII २६, ३, IX ७०, १, X १०, १३, ८२, ३, ९७, १४^२

सन्ध्या I ६२, ८, ९५, १, ११३, ३

सन्ध्या I १२३, ११, II ३५, ३^२, VI ६१, ९, १३, VII ९५, १, VIII १०१, १४

सन्ध्या III ४६, २, ४८, ३, IV ३६, ९, V १, ८, ९, ३०, २, VI १०, ५, VII १, १४, VIII १, ३३, ५, १३

सन्ध्या I ११३, १०

सन्ध्या VIII १, १०

सन्ध्या III ३३, २, X ८५, २१, २२, ९७, १४

सन्ध्या I १३१, ५

सन्ध्या VIII २७, ११

सन्ध्या X १५९, ५

सन्ध्या III ५५, १७

सन्ध्या I ३६, १, ५९, १, १६४, १२, II १८, २, ३, III ९, ३^२, IV १, १४, ४४, ५, V ४०, ९, ८१, ३, VII ५७, ३, ६९, ६, VIII २, ६, ३, २३, ८, ८, १९, ३३, X १४, ३, ३४, ४, ८१, ६, ११४, ७, १६०, १

सन्ध्या V ४७, ५

सन्ध्या I १४०, २, VI ९, ३, VII ३३, ८, X १०, ८, १२, ३७, ३

सन्ध्या II १८, २

सन्ध्या VIII ३३, १४, X ३४, १०, ११

सन्ध्या I ३०, ६

सन्ध्या I १६१, ५

षष्ठ I ७, ६, १०, ७, ११, ५, ३२, ११, ३५, ३, ९, ४२, २, ३, ४८, ८^२, ५०, २, ५१, ३-५, ८५, ३, ९०, ३, ९२, ४, ११, ९४, ९, ९७, १^२, २-८, ११३, १४, १६, १२१, ४, १२३, ७, १२४, ८, १२९, ५, १३०, ३, १३१, ७, १३२, ४^२, ६, १३५, ८, १६१, १०, १६७, ४, II २, ७, ११, १८, १४, ३, २३, ७, ३४, १, १२, ४१, १०, III ५, १, १६, ५, २४, १, ३१, २१, ३३, ६, ४३, ७, ४४, ५, ४७, २, IV २, १६, ५, ८, १८, ९, २७, २, २८, १, २, ३०, १०, ३१, १३, ३४, ११, ३५, १, ५५, ६, V २, ८, २०, २^२, २९, १२, ३१, ७, ४०, ८, ४५, १, ६, ४८, २, ६१, १८, ८०, ५, ८७, ८, VI ६, ६, १७, ५, ९, २०, ५, २१, ७, ४५, २४, ४७, २१, २९, ३०, ५१, १३, ५९, ८, ६०, ६, ६१, १४, ६४, ३, ७५, ४, VII १, ७, २७, २, ५०, २, ५६, २०, ५९, १०, ७१, १, ७५, १, ७८, २, ८१, ६, १००, ६, १०४, १७, २३, VIII ५, २१, ११, ३, १८, ७-९, १०^३, २०, १, २३, २९, ४३, २३, २६, ४५, ४०, ४७, १८, ४८, ११, ६०, २०, ६३, ३, ६६, १५^२, ६७, १५, ७९, ९^२, ८९, २, ९६, ९, १३, IX ४, ३, ८, ७, १०, ६, १३, ८, २७, १, ४१, १, ६१, २५, २८, ६३, २६, २८, ७३, ५, ६, ८५, १, ८६, २३, ९६, ११, ९७, ४३, ५४^२, १०१, १, १३, १०२, ८, १०४, ६, १०५, ६, ११०, १२, X ११, ९, १४, ९, १७, २, २५, ७, २७, २४, २८, ७, ३४, २, ३, ३५, ३, ३६, ४, ३७, ४^२, ४०, ८, १३, ४२, ७, ४३, २, ५९, ८, ६१, ५, ८, ६३, १२^२, ६७, ११, ६८, ५, ७२, ६,

73, 11, 76, 4, 83, 5, 84, 7; 85, 32,
95, 8, 98, 12², 100, 8², 105, 3, 106, 2,
108, 9, 10, 117, 4, 7, 124, 8, 127, 3,
128, 9, 130, 1, 131, 1⁴, 139, 6, 142, 1,
146, 4, 152, 5², 164, 1², 3, 172, 4,
173, 2, 175, 2², 180, 3, 182, 1

अपञ्जनम् X 3 1

अपञ्जनतो X 189, 2

अपञ्जय V 34, 3

अपञ्जय I 133, 4

अपञ्जयत II 14, 6

अपञ्जयो. VIII 100, 6

अपञ्जाकृति VIII 47, 2.

अपञ्जापृक्ता VIII 80, 8.

अपञ्जदकाभि I 116, 3

अपञ्जर्णुत VIII 40, 5

अपञ्जर्णुते I 156, 4, IX 108, 4

अपञ्जर्णुवत I 190, 6, IV 45, 2

अप I 110, 1, II 14, 11, 17, 5, 22, 4,
32, 4, 38, 6, IV 33, 9, V 79, 9, VI
23, 5, 30, 3, VII 20, 1, 40, 4, X 35,
1, 53, 6, 88, 6

अप I 10, 8, 23, 18, 32, 1, 36, 8, 51, 11,
52, 6, 8, 12, 55, 6, 56, 6, 57, 6,
64, 1, 6, 80, 3-5, 91, 22, 96, 2, 100,
18, 103, 2, 5, 105, 11, 122, 9, 131, 4²,
151, 4, 157, 5, 161, 11, 164, 47, 165,
8, 174, 2, 9, 180, 4, 5, II 11, 5,
13, 1, 14, 2, 20, 7, 22, 4, 27, 13, 36,
1, III 6, 7, 9, 2, 31, 16, 32, 5, 6,
34, 8, IV 16, 6-8, 26, 2, 28, 1, 38,
10, 42, 4, V 2, 11, 14, 4, 29, 2, 30,
5, 6, 31, 6, 8, 41, 14, 46, 3, 48, 1,
83, 6, VI 20, 2, 22, 8, 28, 7, 30, 4,
5, 32, 5, 39, 5, 47, 14, 57, 4, 60, 2²,
11, 62, 2, 64, 4, 68, 8, 72, 3, 73, 3,
VII 9, 5, 21, 3, 32, 27, 44, 1, 56, 24,
65, 3, 68, 8, 95, 1, VIII 3, 10, 6, 13,
16, 7, 22, 28, 12, 3, 15, 2, 6, 26,

25, 32, 2, 40, 10, 11, 76, 3, 83, 3,
96, 18, 97, 15, IX. 2, 3, 3, 6, 7, 2,
16, 2, 42, 1, 61, 22, 62, 26, 63, 7,
68, 4, 70, 2, 78, 1, 85, 4, 86, 40, 90,
4, 91, 6, 94, 1, 96, 3, 13, 99, 7,
107, 4, 18, 109, 21, 22, X 9, 5, 16,
3, 30, 1-5, 10, 36, 1², 43, 8, 51, 1,
58, 7, 61, 16, 64, 8, 65, 7, 11, 66, 8,
76, 3, 89, 4, 95, 10, 98, 5, 104, 9,
113, 6, 121, 9, 124, 7, 138, 1, 147, 1,
178, 3

अपञ्जतम् I 160, 4, X 53, 9, 115, 2

अपञ्जता VI 61, 13, X 75, 7

अपञ्जकाम VI 75, 2

अपञ्जगुणं V 32, 6

अपञ्जगूळ I 23, 14, 116, 11, IV 5, 3, X
32, 6, 88, 2

अपञ्जगूळ I 123, 6

अपञ्जगोह II 15, 7

अपञ्जन् IX 61, 25, 63, 24, 29, 96, 23

अपञ्जत IX 13, 9, 63, 5

अपञ्जत् V 29, 7

अपञ्जत I 164, 43, λ 27, 17

अपञ्जिति IV 28, 4

अपञ्जय I 28, 3

अपञ्जगुराण V 29, 4

अपञ्जयनत् IX 49, 5

अपञ्जस्तुप IX 19, 6

अपञ्जि X 85, 44

अपञ्जत X 113, 5, 7

अपञ्ज I 174, 6, 179, 6, VIII 49, 8, IX
10, 8

अपञ्जमाच I 117, 23, II 30, 11, VI 72, 5

अपञ्जाय VII 5, 7

अपञ्जे I 68, 4

अपदौ X 22, 14

अपदी इति I 185, 2

अपदुःस्पदा X 99, 3

अपदे I 24, 8
 अपद्रन् VI 20, 4
 अपस्था II 12, 3
 अपस्यन् III 53, 24
 अपतन् I 191, 9
 अपतन् I 92, 2, 124, 12, VI 64, 2, VII
 59, 7
 अपसप्रोषत् IX 98, 11
 अपसचापमान X. 103, 4
 अपसभर्त्तवे X 14, 2
 अपसभर्त्ता II 33, 7
 अपनस्य X 39, 3
 अपसमुक्त X 52, 4
 अपट I 74, 8, 120, 2, VI 27, 5, X 18,
 4, 5, 27, 7, 136, 5
 अपर I 31, 4, 145, 2, VI 47, 15, X 139, 2
 अपर I 36, 6, 184, 1, 189, 4, II 28, 8,
 29, 2, VIII 27, 14, X. 85, 11
 अपरस्या X 29, 2
 अपरा I 124, 9, 185, 1
 अपरा III 55 5, V 48, 2
 अपरास्नित I 11, 2, V 25, 6, X 48, 11
 अपरास्नित III 12, 4, VIII 38, 2
 अपरान् VII 6, 3
 अपराय VII 20, 7
 अपराय VI 33 5
 अपराय V 42, 6
 अपरिःइत् V 29, 14
 अपरिःइत् VIII 24, 9
 अपरिःइत्ता I 100, 3
 अपरिःइताम् I 89, 1
 अपरिःइति II 13, 8
 अपरिःइत्त II 10, 3
 अपरिःइत्त X 6, 2
 अपरिःइत्ता VIII 78, 8
 अपरिःइत्ता I 100, 19, 102, 11, X. 63, 5
 अपरीर्षं I 32, 13
 अपरीषु I 113, 11, X 117, 3, 183, 3

अपरे X 44, 7
 अपरेण II 29, 3
 अपरेभि VI. 47, 17
 अपर्वन् IV 19, 3
 अपलाश X 27, 14
 अपसवक्ता I 24, 8
 अपवपा IX 96, 12
 अपसवर्त्ता IV 20, 8
 अपसवर्त्ता I 152, 10
 अपवीरवान् X 60, 3
 अपसवृत्त I 57, 1
 अपसवृत्ति VIII 66, 3
 अपसवृत्तान् I 51, 9, V 42, 9
 अपसवृत्तेन V 40, 6
 अपसवृत्तेऽद्वयने VI 42, 1
 अपस्य I 32, 14
 अपस्यन् I 164, 9, 25, III 26, 8, 48, 3,
 V 30, 1, X 51, 1, 68, 8, 113, 4,
 139, 4
 अपस्यता VII 33, 10
 अपस्यन् I 113, 11, X. 135, 3
 अपस्यन् I 168, 9, X 88, 11
 अपस्यत I 146, 4
 अपस्य I 18, 9, 164, 31, III 38, 6, IV
 18, 13, V. 2, 2, X 27, 19, 79, 1,
 183, 1
 अपस्य I 163, 5-7, 164, 1, 43, V 2, 3, 4,
 62, 1, VIII 59, 6, 96, 14, X 27, 8,
 114, 4
 अपस्यता I 148, 5
 अपस्यता I 139, 2
 अपस्यित V 61, 19, VIII 24, 30
 अपस्यित I 84, 14
 अपस्य III 12, 7; VI 69, 1
 अपस्य I 71, 3, 92, 3, II 28, 5, III 2, 7,
 8, 5, 60, 3, IV 33 1, V 42, 12, VI
 17, 12, VIII 2, 17, IX. 72, 6, 107, 13
 अपस्यं I 2, 9
 अपस्यता I 54, 8, IV. 2, 14

अपसां I 31, 8
 अपसांश्च VI 67, 3, X 106, 1
 अपसां I 95 4, 160, 4, III 2, 5, VI 61,
 13, λ 53, 9, 75 7
 अपसि III 1, 3, 11
 अपस्तु VIII 4, 14
 अपस्तपन् I 35, 10, IX 82, 2
 अपस्तपन्ते VIII 2, 5
 अपस्तुषिया VI 69, 8
 अपस्तुक् VIII 69, 10
 अपस्य X 89, 2
 अपस्यभा V 44, 8
 अपस्यव IX 14, 2
 अपस्यत् I 121, 7
 अपस्यो VII 45, 2
 अपस्युःसि IX 76 2
 अपस्युः I 79, 1, IX 2, 7, 38, 3, 56, 2,
 X 153 1
 अपस्युःश्च I 138, 4
 अपा VIII 4 3
 अपांसि I 68, 3, 70, 4, 85, 9, 174, 3, II
 3, 6, 17, 8, III 3, 3, IV 19, 10, V
 47, 6, VII 21, 4, 63 4, VIII 96,
 19, 21
 अपां III 53, 6, V 29, 8, VI 39, 1, λ
 96, 13
 अपाक III 53 11, VIII 4 1, 10, 5, λ 44 7
 अपाक VI 11, 4
 अपाकश्चक्षुः VIII 75, 7
 अपाका I 129 1
 अपाकाः I 110 2
 अपाकात् VIII 2, 35
 अपाकि VI 12, 2
 अपाकान्त VII 104 19
 अपाकः I 164 38
 अपापां X 131 1
 अपापां V 48, 2
 अपापीन VII 78, 3

अपापीने VII 6, 4
 अपापां X 67, 5
 अपापायाः VIII 28, 3
 अपापात् II 37, 4, VI 38, 1, VIII 69, 11²,
 92, 4
 अपापात् I 32, 7, 152, 3, IV 1, 11, VI 59, 6
 अपापाद् X 99, 4
 अपापः III 30, 8, V 32, 8
 अपापद्वयत् II 11, 10
 अपापां λ 30, 4, 119, 1, 149 2
 अपा I 22, 6, 23, 19, 32, 11, 46, 4, 51, 4,
 54, 10, 56, 5, 61, 12, 67, 5, 70, 2,
 85, 9, 100, 11, 122, 3, 4, 134, 5, 143,
 1, 144, 2, 149, 4, 158, 6, 164, 52,
 168, 2, 181, 1, 186, 5, 187, 8, II 4, 2,
 12, 7, 17, 5, 19, 3, 23, 18, 30 1, 31,
 6, 35 1-3, 7, 9-11, 13, III 1, 5,
 12, 13, 5 3, 9, 1, 25, 5, 45, 2, IV
 21, 8, 40, 1, 58, 11, V 41, 10, 46, 7,
 VI 8, 4, 13, 1, 3, 17, 12, 44, 18, 47,
 27, 50, 13, 52, 14, 15, 64, 1, VII 9,
 3, 34 15, 35, 13, 47, 2, 82, 3, 88, 3,
 89, 4, 101, 2, 103, 4, VIII 14, 10,
 13, 16, 2, 18, 16, 19, 4, 25 14, 44,
 16, 93, 22, IX 33, 1, 49, 1, 72, 7,
 74, 3, 76, 5, 86, 8, 25, 36, 96, 19,
 97, 41, 57, 108, 10, 109, 13, X, 8, 1,
 5, 17, 14, 30, 3, 14, 36, 8, 45, 3,
 46, 1, 49 2, 51, 8, 77, 4, 89 10, 92,
 13, 93 5, 98, 12, 123, 1, 124 9, 142,
 7, 168, 3
 अपापान VIII 48, 3
 अपापान्श्च I 57, 1, IX 95, 3, 108, 5
 अपापानि I 175, 1, II 19, 1
 अपापानि VI 44, 8, 16
 अपापः V 87, 6, VIII 6, 26
 अपापः IV 17, 8
 अपापयत् II 15 5, IV 30, 17
 अपापः III 30, 9

अपारे III 1, 14.
 अपारे इति III 30, 5, IV 42, 6, IX 68, 3
 अपारेण X. 44, 1
 अपार्लो VIII 91, 7.
 अपापिषु IX 60, 2
 अपाहस्यत् X 85, 34.
 अपि I 121, 13, 128, 2, 140, 7, 158, 5,
 162, 2, 8, 9, 14, 164, 6, 179, 1, 186, 1,
 II 3, 9, 5, 8, 11, 12, 34, 10, III. 1,
 21, 8, 9, 33, 2, 8, 38, 6, V 31, 9,
 33, 10, 46, 7, VI 36, 2, 51, 16, 54, 4,
 59, 9, 62, 10, 68, 6, VII 3, 10, 16, 8,
 21, 5, 22, 5, 31, 5, 38, 3, 47, 3, 57,
 4, 60, 6, VIII 18, 19, 19, 8, 31 7,
 32, 7, 40, 6, 43, 7, 44, 24, 28, 45, 19,
 47, 8, 56, 4, 66, 13, 91, 1, 97, 12,
 IX 69, 1, 71, 6, X 2, 3, 12, 5, 13, 5,
 19, 4, 5, 25, 1, 44, 4, 48, 3, 52, 3,
 55, 4, 71, 5, 6, 77, 7, 86, 4, 87, 2,
 16, 95, 18, 98, 11, 104, 10, 120, 3,
 142, 1, 154, 1, 5, 166, 3, 167, 4
 अपिञ्जतेः I 121, 10
 अपिञ्जत् II 43, 2
 अपिञ्ज्व III 38, 8, VII 18, 6
 अपिञ्जहे VII. 104, 14
 अपिञ्जति X 115, 1
 अपिञ्जत् X 110, 9
 अपिञ्जत III. 60, 2
 अपिञ्जत I 110, 8, 161, 9
 अपिञ्जन् IV 33, 4
 अपिञ्जन् X. 68, 11
 अपिञ्जये IV 40, 4
 अपिञ्जयेभि X 134, 7
 अपिञ्जस्य I 117, 22
 अपिञ्कर्ण VI 48, 16
 अपिञ्जुवा II. 31, 5
 अपित VII 82, 3
 अपिपान्श्चत V 29, 12

अपिष्पानां I 51, 4, 162, 13
 अपिष्पीन् I 127, 7.
 अपिष्णदं X. 68, 8
 अपिष्यः II. 11, 2
 अपिष्यः IX 97, 31
 अपिष्यत् I 62, 6, X 99, 1.
 अपिष्यत् IV. 19, 7
 अपिष्यत X. 72, 7.
 अपिष्यत् III 55, 13, X 31, 11
 अपिष्यत I 117, 20, 118, 8, VII 68, 8,
 82, 3, X. 39, 13
 अपिष्यं IV 42, 4
 अपिष्यत V. 34, 2
 अपिष्प्रार्णो I 186, 11.
 अपिष्य III 32, 9, 36, 3, 51, 7, V 29, 11,
 VI 40, 2, VIII 51, 1, 52, 1, X 131, 5,
 138, 2
 अपिष्य III 32, 10, 48, 2, IV 35, 7,
 VIII 4, 4
 अपिष्यत् VIII 45, 26, 52, 3, X 136, 7
 अपिष्यत् I. 32, 3, II 15, 1, 22, 1, III 48, 4,
 IV 18, 3, VIII 77, 4, X 102, 4
 अपिष्पते I 162, 20
 अपिष्पिप्राय I 118, 7, VIII 5, 23
 अपिष्पानपत I 165, 13
 अपिष्पुत X. 32, 8
 अपिष्पुत I 121, 4, II 11, 5
 अपिष्पिरे III 9, 7, VIII 1, 29
 अपिष्पित् I 145, 4
 अपिष्पित I 32, 11, V 62, 1, X 129, 3
 अपिष्पित्श्च IV 28, 1
 अपिष्पित्श्च IV 28, 5
 अपीच्य VIII. 41, 8
 अपीच्य I 84, 15, II 35, 11, VIII 39, 6,
 47, 13 IX. 71, 5, 75, 2, 86, 10, 87, 3
 अपीच्या VIII 41, 5
 अपीच्ये X 12 8
 अपीच्येन VII 60, 10, X 53, 11

अपोपत्त VIII 100, 7
 अपीपत्त X 64, 16
 अपीपयत VII 36, 3
 अपीपत्त IX. 73, 1
 अपीपत्त X 31, 11
 अपीपित VIII 66, 7
 अपीपत्त VIII 99, 1
 अपु I 164, 7
 अपुनन III 2, 9
 अपुनरिति X 68, 10
 अपुपोत्त III 26, 8
 अपुरुपः I 133, 6
 अपुरुप X 155, 3
 अपुष्पा X 97, 15
 अपुष्पा X 71, 5
 अपुष्प III 52, 7, X 45, 9
 अपुष्पवत III 52, 1
 अपुष्पे VIII 21, 1, 89, 5
 अपुष्पे I 134, 6
 अपुष्पे III 13 5, V 56, 5, VIII 18, 1,
 X 23, 6
 अपुष्पे I 46, 1, VI 32, 1, VIII 66, 11
 अपुष्प IX 97, 1
 अपुष्पत I 161, 4, 13
 अपुष्पं V 30, 2
 अपुष्पत I 110, 4
 अपुष्प III 3 10
 अपुष्पक् IV 19 7
 अपुष्पत्त II 15, 2, 22, 2, III 2 7, 34 1
 अपुष्पत V 7, 10 VI 44, 11
 अपुष्पत X 117, 1
 अपुष्पत V 42 9
 अपुष्पत I 125 7, X 117, 7
 अपुष्पा III 6, 2, VII 13 2
 अपुष्पात IV 18, 5, X 55, 3
 अपुष्पत्त I 32, 7
 अपुष्पते I 6, 3

अपो इति II. 28, 6, V. 48, 2, VII. 81, 1,
 VIII 67, 15, X 88, 12
 अपुष्पाः IV 40, 5
 अपुष्पा VII 34, 16
 अपुष्पति IX 78, 4
 अपुष्पति II 21, 1
 अपुष्पतुर् I 3, 8, 118, 4, II 21, 5, IX 63, 5
 अपुष्पतुर् III 27, 11, 51, 2, IX 61, 13, 63,
 21, 108, 7
 अपुष्पुर्षे III 12, 8
 अपुष्पुर्षे III 51, 9
 अपुष्पस्य I 124, 5
 अपु I. 113, 9, 20, X 36, 13, 106, 9
 अपुःस्य VI 67, 3
 अपुःस्यो X 132, 7
 अपुःस्यो IV 7, 1
 अपुःस्योवत् VIII 102, 4
 अपुःस्य X 80, 2
 अपुःस्यो X 42, 3
 अपुःस्यो I 112, 24
 अपुःस्योपु I 127, 6
 अपु I 145 5, VI 67, 9, IX 86, 45
 अपु II 38 7, 8, X 86, 12
 अपुःस्य X 10, 4, 11, 2, 95, 10
 अपुःस्य III 56, 5, VI 50 11, VII 35, 11,
 IX 108, 6
 अपुःस्योनि VI 49, 6
 अपुःस्योनि IV 55, 6
 अपुःस्योपु V 80, 3
 अपुःस्योपुव I 89, 1
 अपुःस्योपुपे I 127, 5
 अपुःस्योकेत X 129, 3
 अपुःस्योदित I 55, 8
 अपुःस्योचेत. IX 64, 20, 98, 11
 अपुःस्योचेत I 120, 1, X 7, 6, 117, 6
 अपुःस्युतानि II 28, 8
 अपुःस्युतय X. 71, 9
 अपुःस्यो I 21, 5
 अपुःस्यो VIII 32, 16

सप्तति I 53, 6, VI 44, 14, VII 23, 3,
83, 4, 99, 5, IX 23, 7
सप्ततिःसूत I 133, 6
सप्ततिःसूतः III 46, 3, IV 50, 9, V 32, 9,
VI 20, 9, 73, 3, X 111, 3
सप्ततिःसूत I 33, 2, 117, 9, IV 42, 6, V
32, 7, X 104, 7
सप्ततिःसूतस्य V 42, 6
सप्तति V 32, 3
सप्ततिपृष्टशपस I 84, 2
सप्ततिःसमान VIII 96, 17
सप्ततिःसुकुतः I 7, 6, 8, 84, 7, 13, V 61, 13,
VII 32, 6
सप्ततिःसुकुत III 2, 14, VIII 93, 12, 97, 13
सप्ततीर्नि II 19, 4, IV 17, 19, VI 31, 4,
VII 85, 3, VIII 90, 5
सप्तपत VI 69, 5, 72, 2
सप्तपत VII 33, 6
सप्तपयः I 62, 5, VIII 89, 5
सप्तपयन् X 62, 3
सप्तपिष्ट II 11, 7
सप्तपेता X 82, 1, 149, 2
सप्तदुग्धा III 55, 16

सप्तशलाःसूत II 41, 16
सप्तशलान् I 167, 8
सप्तसहन VI 44, 4
सप्तसहित VIII 99, 7
सप्ताः I 52, 13, 115, 1, IV 14, 2, 52, 5,
53, 3, IX 72, 5, 97, 38, X 1, 1, 74,
6, 106, 11, 127, 2
सप्तोद X 32, 7
सप्तोमिससत VIII 61, 4
सप्तोदुःसि VIII 24, 18
सप्तोपायत III 53, 9
सप्तोलात् VIII 23, 16
सप्तोमिसवान् VIII 60, 19
सप्तो X 103, 12
सप्ता I 124, 7, V 80, 6, VIII 45, 5
सप्तत I 100, 8
सप्तरस VII 33, 9, 12, IX 78, 3
सप्तरसां X 136, 6
सप्तरा X 123, 5
सप्तवः VII 4, 6
सप्तव X 65, 3
सप्ता IX 65, 20, 71, 8, 84, 1
सप्तां I 91, 21, VI 14, 4

सम्पुञ्जाः VIII 43, 28
 सम्पुञ्जित VIII 13, 2, 36, 1, IX 106, 3
 सम्पुञ्जद III 3, 5
 सम्पला X 97, 15
 सम्पला X 71, 5
 सम्पारयत् VIII 69, 13
 सम्पारिं VIII 45, 17
 सम्पन्नं X 90, 15
 सम्पन्नात् X 85, 24
 सम्पथन III 55, 6
 सम्पथवः VIII 21, 4
 सम्पथुना I 53, 9
 सम्पला V 30, 9
 सम्पापत् X 113, 4, 5
 सम्पापित X 92, 8
 सम्पापिषा IV 28, 4
 सम्पिभः X 69, 10
 सम्पिभेत् X 138, 5
 सम्पिभ्यत् VI 23, 2
 सम्पिभ्युप I 11, 5
 सम्पिभ्युषा I 6, 7, IX 53, 2
 सम्पिधत् X 28, 8
 सम्पीभयत् I 39, 6
 सम्पुभे I 24, 7
 सम्पुभेसु VIII 77, 5
 सम्पुष IV 19, 3
 सम्पुष्यमान IV 19, 3
 सम्पुष्यमाना I 124, 10, IV 51, 3
 सम्पुष्यमाने इति I 29, 3
 सम्पुष्यत् VII 72, 3, 80, 1
 सम्पुष्यत् X 35, 1
 सम्पुष्योनी I 33, 9
 सम्पुष्युषत् I 161, 13
 सम्पाथय I 103, 7, V 79, 1
 सम्पोषि I 157, 1, III 5, 1, V 1, 1, 2,
 VII 9, 1
 सम्पोषि I 92, 11, 123, 2, III 56, 4, 61, 6,
 VII 73, 3, 80, 2

सम्पुष्या V 54, 3
 सम्पुष्मान् V 42, 14
 सम्पुष्य I 108, 6
 सम्पुष्य VI 55, 5, VIII 3, 24, 24, 14
 सम्पुष्यीत् I 161, 5, 12
 सम्पुष्यीत् I 23, 20, 145, 5, 161, 9³, 13,
 191, 16, IV 18, 11, VIII 33, 17, 45,
 37, 77, 2, 91, 1
 सम्पुष्यीत् IV 35, 3
 सम्पुष्यीहत् I 161, 3
 सम्पुष्यीहत् I 161, 8, 12
 सम्पुष्यता V 33, 3
 सम्पुष्या IV 16, 9, X 105, 8
 सम्पुष्याण VII 26, 1
 सम्पुष्यन् I 161, 2, IX 101, 5, X 24, 5
 सम्पुष्क III 33, 12, IX 102, 2
 सम्पुष्क I 127, 5, III 30, 7
 सम्पुष्के X 112, 10
 सम्पुष्यत् X 167, 3
 सम्पुष्यि IV 31, 5
 सम्पुष्यि VIII 48, 1
 सम्पुष्प III 35, 9, 47, 3
 सम्पुष्पत् I 156, 5, II 24, 14, 38, 1, IV
 30, 16
 सम्पुष्पत् I 20, 8
 सम्पुष्पत् I 91, 1
 सम्पुष्पत्तेन X 17, 5
 सम्पुष्पत् V 30, 5
 सम्पुष्प II 27, 11, 14, 41, 12, III 47, 2,
 IV 29, 3, VI 28, 4, 47, 8, 12, VII
 77, 4, VIII 61, 13, IX 78, 5, X 63, 7
 सम्पुष्पत्कः X 152, 2
 सम्पुष्पता X 92, 14
 सम्पुष्पति IX 90, 4
 सम्पुष्प III 30, 5
 सम्पुष्प VIII 97, 1
 सम्पुष्प VIII 82, 9, IX 68, 6, X 144,
 4, 5

63, 7, 71, 1, VII 1, 10, 13, 5, 2, 7,
 8, 4, 15, 2, 18, 2, 10, 16, 21, 6, 23,
 6, 25, 2, 31, 4, 32, 22, 24, 33, 1, 9,
 34, 5, 9, 35, 4, 36, 6, 37, 1, 7, 38,
 4², 5, 39, 4, 48, 2, 3, 56, 3, 24,
 59, 4, 8, 60, 2, 61, 1, 67, 3, 69, 2,
 70, 5, 71, 4, 72, 1, 83, 5, 9, 86, 2,
 88, 2, 90, 5, 93, 8, 103, 2, 3, 104, 2,
 19, 21², 23, VIII 1, 27, 32, 2, 19,
 40, 3, 3, 5, 34, 6, 7, 25, 34, 42,
 8, 12, 12, 15, 23, 13, 27, 28², 15, 1,
 17, 7, 15, 20, 16, 19, 21, 5, 12, 16,
 23, 26², 24, 19, 21, 25, 7, 21, 27, 6,
 31, 15, 32, 13, 28, 29, 37, 2, 40, 4,
 45, 22, 46, 14, 47, 1, 7, 48, 1, 49, 1,
 50, 3, 51, 8, 55, 1, 59, 3, 6, 60, 4,
 66, 10, 67, 5, 9, 69, 4, 5, 11, 72, 2,
 74, 14, 75, 15, 77, 5, 79, 2, 81, 5, 6,
 88, 1, 4, 89, 4, 92, 6, 31, 93, 1, 4,
 19, 21, 95, 1, 96, 15, 98, 5, 99, 5,
 100, 1, 3, 4, 101, 6, 102, 3, 9, 103,
 5, IX 1, 2, 4², 9, 3, 1, 4, 7, 8, 6,
 2², 3², 7, 3, 5, 8, 1, 9, 5, 6, 10, 9,
 11, 1, 2, 6, 12, 2, 8, 13, 2, 7, 14, 7,
 16, 6, 17, 2, 6, 20, 1, 4, 21, 3, 23,
 1, 4², 24, 2, 25, 2, 26, 2, 28, 4, 30, 4,
 32, 5, 33, 2, 5, 34, 5, 35, 3², 3⁶, 2,
 37, 2, 6, 38, 6, 40, 1, 42, 5², 44, 1,
 45, 2, 47, 1, 48, 3, 51, 5², 56, 3, 57,
 2, 59, 4, 60, 3, 62, 1, 3, 19, 23, 25,
 28, 63, 6, 12², 25, 29, 64, 8, 13, 21,
 65, 19, 66, 1, 4, 22, 67, 3, 9, 14,
 68, 2, 8, 70, 10, 71, 7, 72, 3, 73, 3,
 8, 74, 7, 75, 1, 5, 77, 1, 4, 78, 1, 3,
 79, 3, 80, 2, 3, 82, 1-3, 84, 5, 86,
 2-4, 7, 8, 86, 2, 3, 14, 15, 17², 25,
 35, 3⁵, 43, 87, 1, 5-7, 88, 6, 89, 7,
 90, 2, 93, 2, 3, 94, 2, 5, 96, 8, 16⁴,
 22, 97, 3, 4, 7, 12, 21, 25, 39², 43,
 45, 49⁴, 50⁴, 51⁴, 98, 1, 2, 99, 2, 4,
 100, 1, 101, 3, 9, 16, 102, 7, 103, 3,
 104, 2, 4², 105, 1, 106, 11, 12, 107,

14, 21, 23, 25, 108, 2, 6, 9, 110, 2,
 6, 8, 9, 114, 3, 4, X 1, 3², 3, 2,
 3², 4, 2, 6, 5, 6, 7, 2, 8, 8, 9, 4,
 15, 6, 15, 1, 17, 6, 18, 8², 11, 22, 8,
 23, 4, 25, 3, 26, 3, 27, 11, 28, 8, 29,
 3, 7, 31, 3, 32, 1, 4², 34, 14, 37, 12,
 43, 7, 45, 9, 47, 8, 48, 7², 49, 11,
 50, 2, 53, 2, 4, 7, 8, 11, 59, 3, 60,
 6, 63, 16, 64, 1, 3, 65, 15, 66, 9,
 68, 1, 11, 69, 6, 12, 71, 3, 74, 4,
 75, 2, 4, 83, 3, 6, 7, 84, 1, 86, 8,
 9, 19, 87, 3, 9, 14, 89, 15², 90, 4,
 92, 13, 15, 94, 2, 96, 2, 98, 2, 5,
 99, 3, 11, 103, 7, 12, 107, 4, 113, 4,
 115, 7, 117, 7, 8, 119, 8², 120, 3,
 121, 6, 123, 2, 3, 6, 8, 132, 1², 2,
 3, 134, 7, 135, 2, 136, 3, 139, 2, 3,
 5, 145, 6, 148, 3, 149, 4, 159, 1, 169, 1,
 173, 6, 174, 1, 2², 3², 180, 3, 191, 3
 समिःस्यतन् VIII 3, 24, 78, 2, X 85, 7

समिःस्यतन् IX 110, 5

समिःस्यतन् IX 106, 13

समिःस्यतन् I 34, 1

समिःस्यतन् VIII 72, 11

समिःस्यतन् VI 27, 5

समिःस्यतन् VI 27, 8

समिःस्यतन् VII 21, 9

समिःस्यतन् II 33, 3

समिःस्यतन् IV 32, 10, IX 55, 4, X 99, 5

समिःस्यतन् I 164, 26

समिःस्यतन् IX 61, 4

समिःस्यतन् II 15, 9

समिःस्यतन् V 41, 19

समिःस्यतन् IX 97, 13, X 67, 3

समिःस्यतन् III 34, 10

समिःस्यतन् IX 86, 11, X 21, 8

समिःस्यतन् I 80, 5

समिःस्यतन् II 29, 2

अभिऽद्यनुः VII 21, 8
 अभिऽद्यदां VI 50, 1
 अभिऽद्यरति IX 61, 5
 अभिऽद्यपन् V 83, 3
 अभिऽस्या I 148, 5, VIII 23, 5, X 112, 10
 अभिऽस्याता IV 17, 17
 अभिऽस्याय I 155, 5, II 30, 9
 अभिऽगच्छति X 146, 5
 अभिऽगीत IX 96, 23
 अभिऽगूर्त I 162, 15
 अभिऽगूर्ति I 162, 6, 12
 अभिऽगूर्थ II 37, 3
 अभिऽगृणाति I 54, 7
 अभिऽचक्षाण् II 40, 5
 अभिऽचक्षे I 102, 2, 115 5, V 31, 12
 अभिऽचक्ष्य I 92, 9, VIII 1, 34
 अभिऽचक्ष्य VIII 4, 7
 अभिऽचष्टे VII 104, 8, X 85 18
 अभिऽज्ञायत I 168, 2
 अभिऽनिप्रती इत्यभिऽनिप्रती I 185, 5
 अभिऽनु I 37, 10, 72, 5, III 39, 5, VII
 2, 4, VIII 92, 3
 अभितः I 53 3, 83, 1, 105 8, 182, 4, II
 13 7, IV 1, 14, 50, 3, V 15 3, 30,
 10, VII 55 5, 59 7, 98 6, 99, 3,
 101, 4, 103, 7, VIII 5 38 101 14,
 IX 101, 11, X 27, 8, 53, 7, 76 6,
 81, 6, 133, 4, 134, 5
 अभिऽत्सरति VIII 2, 6
 अभिऽदासत VI 5 4
 अभिऽदासत X 102, 3, 152, 3
 अभिऽदासति I 79 11, VII 104, 7, X 97,
 23 133 5, 152, 4
 अभिऽदिप्सु II 23 10
 अभिऽदिप्सु II 23, 13
 अभिऽदुद्रोह I 23, 22

अभिऽद्यवः I 47, 4, 127, 7, 134, 2², III
 27, 1, VI 51, 15, VIII 7, 25, X 77,
 3, 78, 4
 अभिऽद्यवे VIII 75, 6
 अभिद्युऽभि I 6, 8, 53, 5, VIII 4, 20
 अभिऽद्युः I 119, 10
 अभिऽद्रुहे II 27, 16
 अभिऽद्रोह VII 89, 5, X 164, 4
 अभिऽपितति X 85 30
 अभिऽभुक् I 122, 9
 अभिऽनद्यत II 24, 6, VIII 96, 5
 अभिऽनद्यमाणा X 17, 9
 अभिनत् I 52, 10, 103, 2, II 24, 3, VIII
 14, 7
 अभिनत् I 32, 1, 33, 12, 53, 8, II 11, 2,
 IV 19, 4, VIII 76, 2, X 8, 9, 45, 6,
 67, 12, 69, 11, 99, 7
 अभिऽनभ्य X 119, 12
 अभिऽनेता IV 20, 8
 अभिद्न् X 62, 2
 अभिद्ये VI 28, 2
 अभिऽपद्य X 71, 9
 अभिऽपश्यती VII 75 4
 अभिऽपासि III 9, 6
 अभिऽपित्व IV 16, 1, VII 18, 9, X 40, 2
 अभिऽपित्वे I 126, 3, 186, 1, 6, 189, 7,
 IV 34, 5, 35 6, V 76, 2, VIII 4, 21,
 27, 20
 अभिऽपित्वेयु I 83, 6
 अभिऽप्रप्राति VI 45, 10
 अभिऽप्रचक्षे I 113 6
 अभिऽप्रभगिनं VIII 45, 30
 अभिऽप्रसदु VIII 12 13
 अभिऽप्रसुपु X 115, 2
 अभिऽप्रिया IX 31, 3
 अभिऽप्रिय I 162 3
 अभिऽभगाय II 21, 2

सभिसंभन्तनीना X 103, 8
 सभिसभा II 42, 1
 सभिसभुषे II 21, 2
 सभिसभू I 100, 10, VIII 89, 6, 97, 9,
 98, 2, X 153 5, 166, 4
 सभिसभूतर VIII 97, 10
 सभिसभूति IV 21, 1, 41, 4, X 76, 2
 सभिसभूतिःसोमस I 52, 7
 सभिसभूतिःसोमा III 34, 6, 48, 4, IV 42, 5,
 VI 18, 1, X 83, 4
 सभिसभूतिः VIII 16, 8
 सभिसभूति I 118, 9, IV 38, 1, 9
 सभिसभूते I 53, 3, VI 19, 6, X 84 6,
 131, 1
 सभिसभूय III 48, 4
 सभिसभूवरी X 159, 5, 6
 सभिसमांतय I 25 14
 सभिसमांतये VIII 3, 2
 सभिसमांति V 23, 4
 सभिसमांति X 69 5
 सभिसमांति I 85, 3
 सभिसमांति VIII 25 15, X 84, 3, 102, 4
 सभिसमांतिपु III 37, 7
 सभिसमांतिःसह. I 91, 18, II 4, 9, VI 7, 3
 69, 4
 सभिसमांतिःसह X 83, 4
 सभिसमांतिःसह X 47, 3, 104, 7
 सभिसमांतिःसह X 128, 7
 सभिसमांतिःसहस्रे III 37, 3
 सभिसमांतिःसहन III 51, 3
 सभिसमांतिःसहा IX 65, 15
 सभिसमांती III 24 1, 62 15, VIII 24, 26
 X 18, 9, 116 6
 सभिसमृश II 10, 5
 सभिसमुषवना VI 45 15
 सभिसमुषः III 11, 6, IV 38, 8, V 4, 5,
 VI 25, 2, VIII 45, 8, IX 21, 2

सभिसमुष्यां VII 98, 4
 सभिसरथति X 170, 1
 सभिसरथति I 163, 5
 सभिसरथमाणा X 157, 4
 सभिसरथसि X 86, 4
 सभिसरांघः X 174, 5
 सभिसवयसः X 160, 1
 सभिसवर्तः X 174, 3
 सभिसवर्तेन X 174, 1
 सभिसववृते X 174, 1
 सभिसर्वीता VII 27, 4
 सभिसर्वीरः X 103, 5
 सभिसवृत् VIII 39, 5, 100, 9, X 176, 3
 सभिसवृत् I 35, 4, III 44, 5
 सभिसवृता I 164, 29
 सभिसवृताःइव X. 73, 2
 सभिसवृते इत्यभिसवृते VI 70, 4
 सभिसपृथ्व X 174, 2
 सभिसपृष्ट VII 103, 4
 सभिसवेगः X 27, 1
 सभिसव्रजत्सभिः I 144, 5
 सभिसव्रजन् I 58, 5, IX 68, 3
 सभिसवृग्ग्य I 133, 1 2
 सभिसवृग्गे I 133, 4
 सभिसशासा X 164, 3
 सभिसशस्त्रये V 3, 12, VII 94, 3, VIII 19 26
 सभिसशस्त्रिःसपातनः III 3, 6
 सभिसशस्त्रिःसपा IX 23, 5, 96, 10
 सभिसशस्त्रिःसपा VI 52 3
 सभिसशस्त्रिःसपावा I 76, 3 VII 11, 3
 सभिसशस्त्रिः III 30, 1, V 3, 7
 सभिसशस्त्री VIII 89, 2
 सभिसश्लो I 71, 10 91, 15, 93 5 VI 42,
 4, VII 13 2, VIII 66, 14 X 30, 7,
 39, 6, 104, 9

अभिज्ञासति VI 54, 2
 अभिज्ञाप X 138, 5
 अभिज्ञावाय I 185, 10
 अभिज्ञावे X 12, 1
 अभिज्ञिय IX 79, 5, 86, 27, X 66, 8.
 अभिज्ञियं VIII 44, 7, 72, 13
 अभिज्ञियां I 144, 6, VI 70, 1
 अभिज्ञियं VIII 1, 12
 अभिज्ञी I 98, 1, VII 91, 3, X 130, 5
 अभिज्ञीणन् IX 97, 43
 अभिज्ञस X 92, 8
 अभिज्ञसन् I 140, 5
 अभिष्टय I 52, 4, 119, 8, IV 31, 10, X
 22, 12
 अभिष्टये I 129, 1, II 34, 14, V 17, 5, 38, 3,
 VIII 8, 17, 12, 4, 27, 13, 50, 1, 67,
 1, 10, 68, 5, 101, 1, IX 84, 2, X
 9, 4, 49, 4, 93, 11²
 अभिष्टि I 9, 1, III 34, 4, X 100, 12,
 104, 10
 अभिष्टिकृत IV 11, 4, 20, 1, IX 48, 5
 अभिष्टिचुष्टा IV 51, 7
 अभिष्टिष्पा II 20, 2
 अभिष्टिष्मि I 47, 5, 129 9², IV 46, 2,
 V 38, 5, VIII 3, 2, 19, 20, 53, 5
 अभिष्टिभन् I 116, 11
 अभिष्टिशवसे III 59, 8
 अभिष्टो I 158, 1, IV 16, 4, 9, V 41, 9,
 VI 33, 5, 67, 11, VII 19, 8, 9, X
 6, 1, 61, 22
 अभिष्ठाक् X 131, 5
 अभिष्त्वता X 103, 5
 अभिष्ठाप VI 63, 9, VII 35, 11, X 65, 14
 अभिष्ठापं III 51, 2
 अभिष्ठाता V 41, 14
 अभिष्ठाह III 35, 1, X 91, 5
 अभिष्तेनान् VI 44, 17

अभिष्त्वने I 80, 14
 अभिष्त्वुत IX 3, 6, 27, 1, 67, 19, 20
 अभिष्त्वुते इत्यभिष्त्वुते VII 39, 7
 अभिष्त्विता X 166, 2
 अभिष्त्वरति I 164, 21
 अभिष्त्वरणं II 21, 5, VIII 97, 12
 अभिष्त्वरे III 45, 2, X 117, 8
 अभिष्त्वरार X 78, 4
 अभिष्त्वर्षति X 112, 6
 अभिष्त्वित V 50, 4
 अभिष्त्वित्ती X 85, 11
 अभिष्त्वुत I 128, 5², X 63, 11
 अभिष्त्वुता I 189, 6
 अभिष्त्वुते I 166, 8
 अभीक IX 92, 5
 अभीक I 71, 8, 116, 14, 118, 5, 119, 8,
 121, 14, 174, 5, 185, 10, III 39, 7,
 56, 4, IV 12, 5, 16, 12, 24, 4, 28, 3,
 43, 4, VI 24, 10, 50, 10, VII 18, 24,
 85, 1, X 38, 4, 55, 1, 61, 6, 133, 1
 अभीङ्गात् X 190, 1
 अभीपत I 164, 52
 अभीरय I 87, 6, VIII 46, 7
 अभीरु IV 29, 2
 अभीर्वं VIII 46, 6
 अभीरोप I 38, 12, V 61, 2, VIII 33, 11
 अभीशुभि V 44, 4
 अभीशूना VI 75, 6
 अभीशून्द्भ्य VI 57, 6
 अभीषाट VII 4, 8
 अभीषुक् X 95, 11
 अभीषात I 120, 12, VIII 1, 6
 अभीषुति VIII 9, 16
 अभीषुत्माहि IV 52, 4, VII 81, 3
 अभीषुत् X 159, 4, 174, 4
 अभीषु VI 31, 1, 45, 13, X 27, 7

सभृत् I 46, 10, 11, 182, 1, III 5, 3, IV
 34, 4, 35, 2, 54, 1, V 75, 9, VI 64, 1,
 VII 76, 2, 77, 1, 79, 3, X 18, 3,
 30, 15
 सभृत् I. 113 11, 161, 4, II 38, 6, IV
 52, 2, VI 47, 20, VIII 46, 24, 73, 16,
 X 86 23 102, 2, 107, 1, 142, 1
 सभृत् IV 34, 3
 सभृत् IV 34, 11
 सभृतन I 191, 5, X 76, 8
 सभृत् X 40, 12
 सभृता X 88, 11
 सभृता I 162, 21
 सभृत् VIII 47, 18
 सभृत् II 11, 12, IV 2, 19, VI 44, 10,
 VIII 21, 7, 48, 3, X 31, 3
 सभृवन् II 30, 10, III 30, 15, 31, 20, 62,
 1, V 3, 11, 12, 12, 5, VI 37, 2, VII
 61, 5, X 28, 12, 124, 5
 सभृपन III 51, 8
 सभृपन् III 38, 4
 सभेत I 33, 13
 सभेर्द X 28, 9
 सभेपु VIII 48, 11
 सभेप्य VIII 47, 18
 सभोकःहनं. I 64, 3
 सभ्यर्षयश्वा VI 50, 5
 सभ्यमेता II 12, 1
 सभ्यमुप X 77, 1
 सभ X 20, 4
 सभश्च X 68, 5
 सभश्चया IX 88, 6
 सभस्य V 84, 3
 सभा I 79, 2, V 63, 6
 सभाश्च IX 76, 3
 सभानि V 54, 6
 सभाट I 66, 3, IV 6, 5
 सभाणिश्च VI 44, 12

सभ्रात् VII 94, 1, X 77, 3
 सभ्रातः IV 5, 5
 सभ्राताश्च I 124, 7
 सभ्रातश्च X 75, 3
 सभ्रातृष्य VIII 21, 13
 सभ्रियः X 99, 8
 सभ्रियस्यश्च X 68, 1
 सभ्रियांश्च I 116, 1.
 सभ्रियां. II 34, 2
 सभ्रिया I. 168, 8
 सभ्रियाप X 68, 12
 सभ्रे V 48, 1
 सभ्रेण V 63, 4, 85, 4
 सभ्रेः IV 17, 12, V 63, 3, IX. 87, 8
 सभ्य I 39, 8
 सभ्य I 24, 6, 92, 5, 140, 5, 168, 9, 169,
 3, II 4, 5, 33, 10, IV. 51, 9, V. 49, 5,
 VI 4, 3, 71, 5
 सभ्या I 63, 1
 सभ्यात् I 185, 2-8
 सभ्यत X 86, 1
 सभ्यत VIII 5, 38
 सभ्यत VIII 56, 2
 सभ्य V 56, 3, VI 61, 8, VIII 93, 14
 सभ्यत X 68, 7
 सभ्यतये III 16, 5, VII 1, 19
 सभ्यति X 33, 2, 39, 6
 सभ्यति I 64, 9, 73, 2
 सभ्यति I 53, 4, III 8, 2, 53, 15, IV 11, 6,
 VIII 18, 11, X 42, 10, 76, 4
 सभ्यति III 38, 8, V 45, 2, 62, 5, 69, 1,
 VII 38, 2, 45, 3
 सभ्यतिश्च VIII 19, 26
 सभ्यते. V 36, 3, VIII 66, 14, X 43, 3
 सभ्यत II 37, 4
 सभ्यत I 61, 9, III 36, 4
 सभ्यत IV 23, 6, X 29, 7
 सभ्यतिन् VI 24, 9

अमले V. 51, 4
 अमलेभिः II 14, 1, VI 42, 2
 अमलम् VIII 69, 11, IX 14, 3
 अमलम् I 84, 5
 अमलम् I 93, 6
 अमदः VIII 54, 2
 अमदः I 82, 6
 अमदत् X 86, 1
 अमदत् I 80, 2
 अमदन् I 52, 9, VII 18, 12.
 अमदन् I 52, 15, 53, 6, 102, 1, 103, 7, III
 31, 10, IX 86, 24.
 अमप्यमासः V 59, 6
 अमनुज IV 5, 10
 अमर्तः I 189, 3
 अमरतपः X 125, 4
 अमरति VII 25, 2
 अमरुः X 22, 8
 अमरपतः X 136, 7
 अमरपतः VI 16, 13
 अमरपतः X 24, 4
 अमरपिशा III 23, 2
 अमरदत् I 165, 11, VIII 46, 27
 अमरदत् V 34 2, VIII 21, 10
 अमरदपाः VIII 52, 2
 अमरदन् III 36, 4, 51, 9, V 30 10, 11
 अमरदान् I 126 1
 अमरदिपाता VII 103, 4
 अमरदियु VIII 50, 2, 3, X 48, 4
 अमरदियु I 82, 6, VIII 52, 10
 अमरदीप्त VIII 80, 10
 अमरन्महि I 30, 21, IV 39, 4, VIII 1, 14,
 45 19, 90, 3, X 35 8
 अमरन्महि V 22, 3, VIII 1, 13, 4, 19
 अमरन्मत् VI 72, 3
 अमरन्मत् I 116, 17
 अमरन्मत्तान I 33, 9, II 12, 10
 अमरन्मत् I 84, 15
 अमर्षः I 66, 4

अमरदुः VII 18, 21
 अमरान् X 32, 8
 अमरं दुः V 30, 13
 अमरतः V 33, 6.
 अमरतः I 44 1, 129, 10, V 18, 2, VIII 4,
 18, X 21, 4, 140, 4
 अमरतः I 30, 18, 58, 3, 164, 30, 38, 175,
 2, III 2, 11, 11, 2, 24, 2, 27, 5, 7,
 IV 9, 2, V 18, 1, 75, 9, VI 3, 6, 9,
 4, 7, 12, 3, 16, 6, VII 15, 10, VIII
 19, 24, 25, 48, 12, IX 3, 1, 9, 6,
 28, 3, 68, 8, 69, 5, 84, 2, 103, 5,
 108, 12, X 87, 21, 122, 3, 144, 1
 अमरतः I 44, 11, 84, 4, 139, 8, II 11, 2,
 37, 4, III 10, 9, 51, 1, IV 1, 1, 8, 1,
 V 4, 10, 14, 1, 2, VIII 19, 3, 102, 17,
 X 118, 6
 अमरतः VIII 11, 5, X 79, 1, 149, 3
 अमरतो III 61, 2, VII 73, 1, X 127, 2
 अमरतो VIII 5, 31, 26, 17
 अमरतो I 168, 4, VI 18, 15, IX 22, 4
 अमरतः VII 1, 23
 अमरते I 30, 20
 अमरतः VI 18, 7, X 63, 17
 अमरतः I 110, 5
 अमरतः VII 76, 2, 5
 अमरतः III 25, 4
 अमरती V 43, 1
 अमरतः III 32, 4, V 32, 5, VI 26, 3
 अमरतः I 52 9, IV 55, 4, V 34, 9, 58, 1,
 86, 3, VIII 75, 13
 अमरतः I 168, 7
 अमरतः सतरेण X 76, 5
 अमरतः सु VI 66, 6
 अमरतः I 36, 20, 38, 7, VIII 20, 7
 अमरतः I 52, 10, IV 4, 1, V 87, 5,
 X 11, 7
 अमरपिशातः X 94, 11
 अमरहीयमाना IV 18, 13
 अमा I 124, 12, II 38, 6, VI 24, 10, 51,
 15, X 27, 2, 63, 16, 128, 6, 185, 2

अमाङ्क्य II 36, 3
 अमाङ्क्य VIII 21, 15, X 39, 3
 अमान् शब्द II 17, 7
 अमाङ्क्य V 59, 2, VIII 12, 24
 अमाङ्क्य V 53 8, IX 97, 8
 अमाङ्क्य VII 15, 3
 अमाङ्क्य I 102, 7
 अमाङ्क्य IX 8, 4
 अमानुष X 22, 8
 अमानुष II 11 10, VIII 70, 11, X 22, 7
 अमानुषीयु X 95, 8
 अमाङ्क्य VIII 20, 6
 अमितः शब्दात् I 11, 4
 अमितः शब्दात् I 102, 6
 अमित IV 16, 5
 अमिता V 34, 1, VI 62, 2, VII 84, 4, X 56, 5
 अमिता I 119, 3, V 58, 2
 अमितानि VIII 24, 21
 अमिते VII 3, 7
 अमितः शब्दात् X 152, 1
 अमितः शब्दात् IV 15, 4
 अमितः शब्दात् II 23, 3
 अमित VI 73 3, VII 77, 4, VIII 75 10
 अमितः शब्दात् I 131, 7, V 35, 5, X 180, 3
 अमितः शब्दात् III 29, 15
 अमितः शब्दात् VI 25, 2, X 152, 3
 अमितः शब्दात् VI 45 14, X 22, 8 134, 3
 अमितः शब्दात् IX 11, 7 96, 12, X 83 3, 170, 2
 अमितः शब्दात् I 133, 1, II 12, 8, X 89, 15
 अमितः शब्दात् I 63 2 5 100, 5, III 18, 2
 IV 4 4, 12, 2, VI 33, 1, 3, 44 17
 46 6 8, 73 2, 75 4, 7 16, VII
 18 9 25 2, 32 25, 85, 2, 92, 4,
 VIII 16, 10, IX 97, 54, X 103, 4,
 131 1
 अमितः शब्दात् I 120, 8,
 अमितः शब्दात् IX 61, 20

अमितः शब्दात् VI 17, 1, VIII 31, 3
 अमितः शब्दात् X 89, 9
 अमिते III 30, 16.
 अमितः शब्दात् VIII 45, 37
 अमित VI 19, 1, X 116, 4
 अमितः शब्दात् X 88, 13
 अमितः शब्दात् I 92, 12, 124, 2
 अमितः शब्दात् इति IV. 56, 2.
 अमितः शब्दात् IV 5, 6.
 अमितः शब्दात् I 79, 2
 अमिता I 32, 4
 अमिताः शब्दात् III 34, 3, 49, 2, X 111, 4
 अमिताः शब्दात् I 126, 1, III 29, 11, VI 7, 7;
 VIII 42, 1, X. 99, 10
 अमिताः शब्दात् II 4, 5, VI 8, 2, 47, 3, X 61, 2,
 110, 11
 अमिताः शब्दात् V. 31, 7
 अमिता इति I 24, 6, 10, 105, 5, 9, 10, 127,
 8, 141, 13, IV 18, 11
 अमिताः शब्दात् IV 51, 9
 अमिताः शब्दात् I 82, 2
 अमिताः शब्दात् I 164, 9
 अमिताः शब्दात् I 164, 28
 अमिताः शब्दात् X 97, 6
 अमिताः शब्दात् I 12, 7, VII 8, 6
 अमिताः शब्दात् X 137, 6
 अमिताः शब्दात् I 18 2, 91, 12, VII 55, 1
 अमिताः शब्दात् VI 74, 2, IX 85, 1, X 162, 1, 2
 अमिताः शब्दात् I 189 3, II 33, 2, III 15, 1, VII
 38, 7, VIII 35, 16, 48, 11
 अमिताः शब्दात् I 35 9, VII 1, 7, 71, 2, VIII 18,
 10, IX 97, 43, X 37, 4, 63, 12, 98, 12,
 100, 8
 अमिताः शब्दात् VI 75, 16, X 103, 12
 अमिताः शब्दात् X 86, 8
 अमिताः शब्दात् V 55, 6
 अमिताः शब्दात् X 138, 3
 अमिताः शब्दात् VIII 69 13

अनुषा V 2, 7, VII 13, 2, X 104, 9
 अनुषात् X 30, 7
 अनुषात् I 61, 10, III 31, 8
 अनुषात् IV 12, 6
 अनुषात् II 17, 2
 अनुषात् I 93, 5, 112, 8, 117, 16, 118, 8
 अनुषात् I 116, 10, X 39, 13
 अनुषात् VIII 40, 8
 अनुषात् IX 100, 9
 अनुषात् I 179, 4, IX 81, 2, X 85, 25²,
 155 2
 अनुषात् I 7, 6, VIII 12, 30
 अनुषात् I 116, 14, VI 50, 10, VII 71, 5
 अनुषात् I 29, 5, 32, 8, IV 18, 1, V 34, 5
 X 85, 30, 89, 14, 135, 2
 अनुषात् I 131, 4
 अनुषात् VI 44, 22, X 67, 6
 अनुषात् I 93, 4
 अनुषात् IV 26, 6
 अनुषात् V 44, 4
 अनुषात् I 164, 10, VIII 34, 1
 अनुषात् I 23, 17, VI 47, 31, IX 113, 8
 अनुषात् VIII 51, 8, X 125, 7
 अनुषात् VIII 74, 7
 अनुषात् IV 4, 12, X 4, 4
 अनुषात् I 141, 12, III 25, 3, IV 6, 2, 26, 7,
 VII 9, 3
 अनुषात् III 19, 1, IV 11, 5, VI 15, 17,
 X 46, 5
 अनुषात् VII 61, 5
 अनुषात् I 68, 4, 72, 2, IV 55, 2, VI 67, 5,
 VII 44, 5, X 61, 27
 अनुषात् III 11, 6, VII 37, 1, VIII 2, 31
 अनुषात् II 37, 4, VI 1, 4, 50, 7, VII 37, 2
 अनुषात् VIII 24, 9
 अनुषात् IV 3, 12, X 104, 8
 अनुषात् इति III 6, 4
 अनुषात् IX 69, 5

अनुषात् I 126, 4, IX 26, 1
 अनुषात् X 39, 14
 अनुषात् V. 29, 10
 अनुषात् X 138, 4
 अनुषात् IV 28, 4
 अनुषात् I 26, 9
 अनुषात् I 44, 5, 114, 6, III 14, 7, IV 11, 5,
 V 18, 5, 31, 13, VI 5, 5, 7, 4, 21, 10,
 VIII 48, 3, IX 110, 4
 अनुषात् I 38, 4, 58, 1, 70, 2, 77, 1, II 10,
 1, 2, III 1, 18, 3, 1, IV 2, 1, 5, 2,
 41, 1, VI 4, 2, VII 4, 4, 20, 7, VIII
 71, 11, IX 91, 2, X 45, 8
 अनुषात् I 96, 6, 110, 3, 4, 164, 23, III
 60, 3, IV 33, 4, 36, 4, 54, 2, 58, 1,
 V 4, 10, 63, 2, VI 7, 4, IX 94, 4,
 X 52, 5, 53, 10, 62, 1, 63, 4, 92, 3,
 107, 2, 124, 2
 अनुषात् X 90, 2
 अनुषात् I 72, 9, III 31, 9, IX 108, 3
 अनुषात् I 31, 7, V 55, 4
 अनुषात् X 72, 5
 अनुषात् I 23, 19, 35, 2, 44, 5, 68, 2, 71, 9,
 72, 6, 83, 5, 125, 6, 159, 2, 185, 6,
 III 1, 14, 23, 1, 26, 7, 29, 5, 13,
 53, 15, V 2, 3, 3, 4, 57, 5, VI 9, 4,
 15, 6, 8, 37, 3, 44, 16, 23, 48, 1,
 VII 16, 1, 76, 1, 81, 6, VIII 13, 12,
 23, 19, 52, 7, 74, 5, IX 74, 4, 6,
 113, 8, X 12, 3, 13, 4, 32, 12, 90, 3
 121, 2, 129, 2
 अनुषात् I 13, 5, 43, 9, 112, 3, 122, 11,
 164, 21, 170, 4, II 40, 1, III 17, 4,
 20, 3, 43, 5, 61, 3, IV 5, 13, 16, 14,
 35, 3, 58, 1, V 28, 2, 47, 2, 58, 1,
 VI 7, 6, 7, 9, 3, 16, 25, 21, 3, 52, 9,
 VII 4, 6, 57, 6, VIII 42, 2, 101, 15,
 IX 70, 2, 4, 94, 2, 97, 32, 108, 4,
 110, 4, X 11, 9, 12, 6, 13, 1, 85, 20,
 93, 4, 123, 3, 186, 3
 P

समृता I 35, 6, 113, 13, III 55, 10
 समृता V 42, 18
 समृताः V. 57, 8
 समृता I 59, 1, 62, 10, 72, 2, 10, 90, 3,
 166, 3, III 4, 11, IV 1, 10, 3, 12,
 42, 1, V 2, 12, 69, 4, VII 11, 1, 35,
 15, 63, 5, VIII 48, 3, 101, 6, X 16, 8,
 66, 1, 5, 69, 9
 समृता VII 38, 8, VIII 80, 10
 समृता VII 59, 12
 समृताश्च X 176, 4
 समृता VI 15, 18, VII 4, 5, 17, 4, X 65,
 15, 66, 13
 समृता I 24, 1, 2, VII 5, 1, X 31, 3,
 33, 8, 74, 3
 समृता I 72, 1, III 38, 4, X 123, 4,
 139, 6
 समृता X 17, 2
 समृता I 91, 18, III 25, 2, 34, 2, IV
 2, 9, 3, 3, VII 97, 5, VIII 31, 9,
 IX 62, 6, 87, 5, 106, 8, 109, 3, X
 53, 10, 122, 5
 समृता L 123, 1, 127, 8, II 1, 14, IV
 35, 8, V 42, 5, VII 75, 3, 97, 5, IX
 15, 2, 25, 4, X 10, 3
 समृता I 166, 13
 समृतासु X 95, 9
 समृते IX 113, 7
 समृते इति I 113, 2, III 25, 3
 समृते VI 75, 18
 समृतेभिः I 189, 3, X 20, 10
 समृतेषु II 2, 9, III 21, 1, 26, 3, 28, 5,
 IV 43, 1, VI 15, 10, X 32, 5
 समृते III 2, 9, IX 70, 3, X 94, 11
 समृते VI 48, 12
 समृते V 43, 13, VI 19, 7, VIII 80, 2,
 IX 82, 5
 समृते I 37, 11

समृता III 58, 8, V. 37, 1, VI 75, 9
 समृता VI 22, 10, VII 67, 5
 समृते इति V 43, 2
 समृते I 63, 1, 67, 2, IV 17, 7, VIII 53, 8
 समृते IV 22, 3, IX 90, 6
 समृतेना V 31, 2
 समृतेभिः VII 34, 19
 समृतेह्यन् X 102, 5
 समृतेः VIII 75, 10
 समृतेषु V 1, 2, X. 107, 1
 समृते II 41, 16, X 86, 7², 97, 2.
 समृते I 23, 16.
 समृतेः I 100, 17
 समृते VIII 8, 14
 समृतेः II 41, 16
 समृते VIII 72, 5
 समृते X 129, 1
 समृते I 133, 5
 समृते L 169, 3
 समृते VI 11, 5
 समृते IV 18, 2
 समृते I 135, 3², 6², X 40, 12, 64, 2,
 119, 2
 समृते I 56, 1, 136, 2, 144, 3, VI 71, 1,
 VIII 25, 19
 समृते I 163, 9, IV 2, 17, V 62, 7, VI 75,
 15, VIII 2, 40
 समृतेऽद्यथा X 99, 6
 समृतेऽद्यथा X. 99, 8
 समृतेऽद्यथा X 87, 2
 समृतेऽद्यथा I 88, 5
 समृतेऽद्यथा IV 37, 4
 समृतेऽद्यथा VIII 101, 3
 समृतेऽद्यथा V 62, 8
 समृतेऽद्यथा IX 1, 2, 80, 2
 समृतेऽद्यथा VI 71, 4
 समृतेऽद्यथा IX 49, 1
 समृते I 61, 11
 समृते VII 18, 17, X 98, 7, 109, 2
 समृतेऽद्यथाः I 52, 8

अयमः I. 31, 3, 76, 5; III. 17, 2, X. 7, 6
 अयमंत I. 121, 5, X. 45, 6; 130, 3, 6
 अयमंत I 164, 50, IV. 42, 8, V 3, 8, X.
 82, 4, 90, 7, 16, 122, 7.
 अयत X. 138, 6
 अयतस्मात् VI 67, 9
 अयतान् VII. 6, 3
 अयतिपात् X 124, 3
 अयन्यः VII. 83, 7
 अयन्तु I 131, 4
 अयन्तून् I 121, 13; VII 6, 3
 अयन्तोः II 26, 1
 अयन्नः I. 103, 6, VIII 31, 15, X 49, 1
 अयन्नानां VII 61, 4
 अयन्तानां I. 33, 4, 5
 अयन्तान VIII 70, 11
 अयत् II 30, 7, V. 37, 2, VII. 20, 7
 अयतता II. 24, 5
 अयति VIII. 20, 22, 55, 1, 66, 15².
 अयते I 127, 3²
 अयथ X 28, 10, 11
 अयत् VII 61, 4, 63, 4, X 12, 4
 अयत् IV 2, 16
 अयत् III 33, 7
 अयत् VI 26, 1.
 अयते I 119, 2
 अयते X 46, 6
 अय I 16, 7, 20, 1, 24, 12, 30, 4, 45, 10,
 47, 1, 50, 13, 94, 12, 104, 9, 108, 2,
 6, 110, 1, 120, 11, 121, 13, 128, 1,
 130, 1, 135, 2, 3, 136, 4, 137, 3, 149
 5, 160, 4, 161, 14, 164, 29, 35³, 177,
 4³, 181, 1, 183, 4, II 5, 8, 18, 4, 6,
 32, 2, 41, 2, 4, 14, III 8, 11, 16, 1,
 28, 1, 29, 9, 10, 35, 6, 44, 1, 53, 20,
 59, 4, 62, 2, IV 3, 2, 7, 1, 13, 5,
 15, 4, 17, 9², 10³, 14, 18, 1, 34, 3
 46, 6, 49, 2, V 3, 12, 30, 3, 31, 12,
 40, 2, 44, 14, 51, 4, 58, 3, VI 3, 3,
 9, 4², 12, 1, 39, 2, 3, 4³, 41, 4, 43, 1,

44, 22³, 23³, 24³, 47, 1⁴, 2, 3³, 4³,
 5², 48, 2, 68, 9, VII. 1, 16, 4, 4, 8, 2,
 4, 24, 5, 29, 1, 32, 17, 36, 9, 40, 4,
 55, 5, 68, 4, 74, 1, 86, 3, 8, 95, 6,
 VIII. 2, 28, 3, 4, 5, 18, 9, 4², 6, 18,
 13, 30, 31, 17, 7, 11, 12, 22, 8, 25,
 16, 32, 20, 33, 7, 13, 44, 16, 28,
 48, 10, 51, 9, 57, 4, 64, 10, 11, 67, 8,
 75, 4, 76, 2, 4, 79, 1, 82, 5, 85, 3,
 88, 4; 94, 4, 100, 1, 4, 101, 9, 102,
 8, 9, IX. 39, 4, 44, 3, 54, 2², 3,
 62, 10, 67, 11, 12, 68, 9, 77, 4, 86,
 13; 21², 101, 7, 102, 4, 105, 3², 106, 2,
 X 6, 1, 16, 9, 17, 13, 25, 10², 11²,
 26, 2; 27, 18, 21, 32, 9, 34, 13, 39, 5,
 51, 9, 52, 3, 53, 1, 60, 7³, 12⁴, 61, 16,
 19, 62, 4, 8, 69, 7, 12, 77, 4, 83, 6,
 86, 3, 9, 18, 19, 99, 9, 10³, 108, 7,
 123, 1, 124, 6, 126, 3, 135, 7, 137, 5,
 142, 1, 144, 1, 2², 6, 159, 1, 173, 4,
 176, 3, 4, 189, 1

अयमान् VIII 100, 8

अयमान् IV 38, 5

अयत् VI 47, 25

अयसः VI 3, 5, 47, 10

अयसे I 57, 3, IV 21, 7

अयस्मय V 30, 15

अया VI 66, 4

अया I 128, 2, 143, 6, 166, 13, II 6, 2,
 24, 1, III 12, 2, IV 4, 15, V 45, 11²,
 VI 17, 15, 22, 6, 71, 6, VIII 1, 18,
 13, 8, 23, 7, 93, 17, IX 47, 1, 53, 2,
 61, 1, 63, 7, 65, 12, 97, 52, 106, 14,
 III, 1

अयाम् II 35, 15²

अया VI 66, 5

अया III 29, 16

अयास्त्वं X 116, 9

अयात् X 85, 7

अयातन V 54, 5, VIII 7, 26

अयातन I 161, 7

अथात I 116, 18, V 29, 9, X 85, 14, 15
 अथात I 116, 19, 20, V 31, 8
 अथातयत I 33, 6
 अथातु VII 34, 8
 अथातु VII 104, 16
 अथान् II 38, 3, IV 53, 1, VI 71, 5, X
 139, 1
 अथान I 33, 1, V 45, 5 VIII 92, 11
 अथानन् I 181, 7, VIII 52, 5
 अथानि I 153, 2, III 14, 2, VI 11, 5,
 VII 23, 2
 अथानि II 41, 2, IV 47, 1, VI 34, 4, VII
 64, 5, 92, 1, VIII 101, 9
 अथास VII 58, 2
 अथास I 64, 11, 154, 6, 167, 4, III 18, 2,
 54, 13, IV 6, 10, V 42, 15, VI 66, 5,
 IX 41, 1
 अथास IX 89, 3, 4
 अथास III 33, 3
 अथासां I 168, 9, 169, 7
 अथासिथ I 18, 6
 अथासिथ IX 61, 13
 अथासिष्ट V 58, 6
 अथासोत IX 86, 16, 90, 1, 92, 6
 अथानु VII 57, 1
 अथानु IX 97, 8
 अथास्य I 62, 7, VIII 62, 2, IX 44, 1,
 X 67, 1, 108, 8, 138, 4
 अथुक्त I 50, 9, 115, 4, V 17, 3, 45, 10,
 87, 4, VI 63, 4, VII 60, 3, IX 63, 8
 अथुक्त I 48, 7, IX 63, 9
 अथुक्त X 27, 9
 अथुक्त IX 97, 20
 अथुक्तम् V 33, 3
 अथुकथा I 94, 10
 अथुधत I 92, 2, III 26, 4, VIII 41, 6
 अथुधाता I 157, 1, X 35, 6
 अथुधत् I 64, 7, 85, 4, 5, V 55, 6, 57, 3
 अथुधत् I 39, 6

अथुन् VIII 62, 2
 अथुनि V 46, 1
 अथुन्महि VI 53, 1
 अथुघन् I 169, 2, III 41, 2
 अथुनत I 130, 5
 अथुत IV 26, 7
 अथुता VIII 2, 41, 21, 18, 46, 22
 अथुतानि VIII 34, 15
 अथुताय VIII 1, 5
 अथुट VIII 45, 3, X 27, 10
 अथुडऽनेन X 138, 5
 अथुथ IV 30, 5
 अथुथ X 103, 7
 अथुथत् X 8, 8
 अथुथी X 108, 5
 अथुनक् I 163, 2, VI 44, 24, X 102, 7
 अथुपुत्सन् I 33, 6
 अथो I 185, 1, VI 25, 6
 अथोनि V 75, 9
 अथोनि I 123, 1, IX 88, 2
 अथोद्दऽश्च I 32, 6
 अथोधय I 33, 7
 अथोपीत् IV 38, 8
 अथोपरीत I 52, 10
 अरस्त II 11, 7
 अरह V 32, 2
 अरहत X 102, 7
 अरहयत X 113, 6
 अरध V 87, 9
 अरधत् I 74, 2
 अरधत VI 8, 2
 अरधन् I 147, 3, IV 33, 4
 अरधन् I 148, 5, IV 27, 1, X 33, 1
 अरधत्. I 190, 3
 अरधत् VII 85, 1, VIII 101, 8
 अरधसां I 129, 9, II 10, 5
 अरन्तुऽभि VII 84, 2

सरस्वती II 13, 9
 सरदे VIII 46, 27
 सरस II 24, 7, V 2, 5, VI 75, 19,
 VII 4, 8
 सरस III 53, 24, V 85, 7, VIII 4, 17,
 X 117, 4
 सरसपत्न X 88, 2
 सरसस्य VII 4, 7
 सरसाऽद्भुत VIII 1, 13
 सरसानि VI 61, 14
 सरसिऽभि I 127, 4, 129, 5
 सरसा इति V 9, 3, X. 184, 3
 सरसो X 124, 2
 सरसे X 63, 16
 सरसानि X 146, 1²
 सरसानि X 146, 2, 3, 5
 सरसानि X 146, 6
 सरसान्या X 146, 4
 सरसे VI 24, 10
 सरस्ये I 163, 11
 सरसो III 29, 2, VII 1, 1
 सरत VIII 5, 13
 सरते VII 5, 1
 सरता III 33, 13
 सरति I 59, 2, 128, 6, II 2, 2, 4, 2,
 IV 2, 1, VI 3, 5, 12, 3, 67, 8, X
 3, 1, 2, 6, 7, 45, 7, 61, 20
 सरति I 58, 7, 128, 8, II 2, 3, III 17, 4,
 IV 1, 1, 38, 4, VI 7, 1, 15, 4, 49, 2,
 VII 10, 3, 16, 1, VIII 19, 1, 21, 1,
 46, 4
 सरती V 2, 1
 सरतय VIII 80, 8
 सरती X 160, 4
 सरता V 31, 5, IX 97, 20, X 99, 4
 सरती VI 66, 7
 सरतः VI 30, 3, VII 79, 4
 सरतः IV 19, 2

सरदत् VII 47, 4, X 89, 7
 सरदत् III 33, 6, X 75, 2
 सरदत I 116, 7
 सरत VI 62, 3
 सरतस्य VI 18, 4
 सरत् I 125, 7, V 31, 13
 सरत V 31, 8
 सरत IV 19, 9, IX 73, 1, X 73, 2
 सरतनाम I 53, 10
 सरतय I 51, 6, II 11, 19, V 29, 11, VI
 23, 2, VII 19, 2
 सरतयत VII 18, 9
 सरतयत् I 130, 8
 सरतय X 49, 5
 सरत X 15, 4, 37, 11
 सरतत् I 119, 9, V 61, 9
 सरताः II 33, 6, VIII 18, 9, X 137, 5
 सरत X 8, 3
 सर I 66, 3, 70, 3, 108, 2, 142, 10, 170,
 4, 173, 6, 187, 7, II 5, 7, 8, 17, 6,
 18, 2, III 35, 5, IV 32, 24², 33, 2,
 V 44, 8, 66, 5, VI 13, 4, 16, 43,
 41, 5, 63, 2, 74, 1, VII 7, 6, 66, 14,
 68, 2, 86, 7, VIII 15, 13, 45, 10, 46,
 17, 82, 3, 92, 24³, 25², 26², 27, IX
 24, 5, X 9, 3, 63, 6, 71, 10, 96, 7,
 97, 18, 101, 2, 106, 8, 117, 3
 सर IV 15, 7, VI 35, 5
 सरति II 38, 4, VII 1, 6, 34, 21, VIII
 31, 12, X 64, 15, 92, 4
 सरति V 43, 6, 54, 6, VII 36, 8, 42, 3
 X 92, 5
 सरसमत VI 17, 10
 सरसत III 56, 4
 सरसनाम IX 72, 3
 सरसय II 13, 12, IV 19, 6, V 31, 8
 सरसङ्गत X 14, 13, 119, 13
 सरसङ्गत I 14, 5, VIII 5, 17
 सरसङ्गत VIII 1, 10

अरङ्कता I 2, 1.
 अरङ्कति VII 29, 3
 अरङ्कते II 1, 7, VIII 67, 3
 अरङ्क्य X 51, 5
 अरङ्गमाय VI 42, 1, VIII 46, 17
 अरण्या V 33, 1
 अरण्यात् II 12, 2
 अरण्यात् II 15, 5, X 149, 1
 अरये VI 13 5
 अरयुः VIII 4 21
 अरिदंति I 139, 10
 अरिदशान् I 147, 4
 अरि I 129, 3, X 99, 10
 अरिह I 18, 3, 150, 2, III 18, 2, V 77, 1,
 VII 1, 13, IX 29, 5
 अरिह्ये VII 56, 19
 अरिहाने IX 97, 20
 अरिह I 191, 16²
 अरि X 78, 4
 अरि इव V 58, 5
 अरिनिन VIII 7, 23
 अरिनिषु VIII 14 10
 अरिणा VIII 20, 14
 अरिणिषु VIII 13 16
 अरिण्यः I 29 4, 43 8, II 23 5, 9, 35 6,
 V 2, 6, VI 48, 16, 59, 8, VII 83 3,
 5, VIII 9, 1, 71, 4, IX 79, 1, X
 57, 1, 85, 32, 133, 3, 174 2
 अरिण् II 7, 2, VIII 48, 3, X 34, 14
 अरिणि IV 4 4, X 63, 12
 अरिणिस्यत I 99, 1
 अरिणिस्या I 147, 4, II 23, 7, VIII 62, 11,
 IX 114, 4
 अरिणी I 116 21, III 18, 1, 24, 1, IV
 26, 7, 27, 2, 50, 11, V 53, 14, VI 4,
 5, 15, 27², 44 9, VII 1, 7, VIII
 11, 3, 39 2², IX 96, 15, 97, 10
 अरिणे VIII 71, 1

अरिणाः IX 79, 3²
 अरिणसः V 61, 6, VIII 64, 2, X 32, 2,
 60, 6
 अरिणस I 84, 8, IX 101, 13
 अरिणि I 70, 4, X 53, 2
 अरिण्य I 166, 12, VII 59, 4, VIII 47, 7
 अरिण् I 32, 15, 141, 9
 अरिण्ड्वय V 13, 6, VIII 77, 3
 अरिण VII 56, 21, VIII 21, 16
 अरिणसः VIII 61, 11
 अरिणि X 155, 1
 अरिण्य X 155, 2
 अरिणा VII 56, 15, 68, 7, VIII 28, 4,
 IX 21, 5, X 37, 12
 अरिणिषु X 94, 6
 अरिणिषु X 94, 3
 अरिणीत् IX 74, 5
 अरिणीत् IX 71, 9, X 8, 2
 अरिण्यः I 36, 15, 16, VIII 60, 10, IX
 13, 9, 61, 25, 63, 5
 अरिण्ये VII 32, 5
 अरिणस I 166, 3, V 79, 6, VIII 47, 4
 अरिणस III 53, 13
 अरि I 4, 6, 9, 10, 150, 1, VII 64, 3,
 VIII 2, 14, 51, 9, 72, 16, IX 79, 3,
 X 28, 1, 39 5
 अरिङ्गते I 186, 3
 अरिण्यत् II 22, 2, X 90, 5
 अरिण्यत् II 13 5
 अरिणा II 22, 4, IV 30, 6
 अरिणा I 56, 6, IV 19, 5, 42, 7
 अरिण्यत् II 12, 3, III 3, 11, IV 28, 1
 अरिण्यत् II 15, 6
 अरिणीत् III 60, 2
 अरिणीत् I 161, 7, IV 36, 4
 अरिणीत् I 117, 11
 अरिणी इव II 42, 1
 अरिणिस्यतः X 101, 2

अतिवृत्त I 46, 8
 अतिवृत्त X 46, 7
 अतिवृत्त I 126, 5
 अतिवृत्त VII 47, 1, X 71, 1
 अतिवृत्त VIII 8, 9
 अतिवृत्त VII 90, 4, X 120, 9
 अतिवृत्त II 8, 2, V 48, 5
 अतिवृत्त IV 24, 9, VI 20, 4, X 13, 4
 अतिवृत्त I 63, 5, II 37, 3, VI 24, 9, 25, 2
 अतिवृत्त II 39 4
 अतिवृत्त I 41, 2, V. 18, 3, 31, 1, X 63, 13, 166, 2
 अतिवृत्त V 44, 3
 अतिवृत्त I 166, 6
 अतिवृत्त X 60, 8 97, 7
 अतिवृत्त X 137, 4
 अतिवृत्त I 89, 6
 अतिवृत्त I 180, 10, X 178, 1
 अतिवृत्त III 53 17
 अतिवृत्त VIII 18, 4
 अतिवृत्त II 34, 7
 अतिवृत्त X 6 3
 अतिवृत्त I 114, 3
 अतिवृत्त II 27, 2, 7, 16, V 42, 8, VI 19 4, VII 43 5, X 128, 3
 अतिवृत्त VII 40, 4, 97, 4
 अतिवृत्त VI 54 7
 अतिवृत्त X 85 24
 अतिवृत्त II 21, 6
 अतिवृत्त I 112, 25 VIII 27, 4
 अतिवृत्त VI 69 1
 अतिवृत्त II 8 6 IV 57, 3 VIII 25 11 12
 अतिवृत्त X 63, 14
 अतिवृत्त VIII 1, 22
 अतिवृत्त IX 79 3
 अतिवृत्त II 38, 3, VI 71, 5
 अतिवृत्त IV 18, 10
 अतिवृत्त X 67, 10
 अतिवृत्त VI 39 2

अक्षरः VI 39 4
 अक्षरः III 32, 16, IV 32, 10
 अक्षरः I 51, 5, 56, 6, VI 30, 5
 अक्षरः VI 61, 2
 अक्षरः X 49, 6
 अक्षरः V 57, 4
 अक्षरः I 105, 18, 130, 9, IX 40, 2, X 30, 2, 50, 6
 अक्षरः I 49, 1, VIII 7, 7
 अक्षरः VIII 5, 1, 73, 16
 अक्षरः V 80 1
 अक्षरः I 73 7, VII 98, 1, VIII 101, 6, IX 45 3, 78 4, X 144, 5
 अक्षरः X 95 6
 अक्षरः VI 65, 2
 अक्षरः X 94, 3
 अक्षरः I 134, 3
 अक्षरः I 92, 2
 अक्षरः I 92 15
 अक्षरः I 124, 11
 अक्षरः X 168, 1
 अक्षरः V 63, 6
 अक्षरः IX 11, 4
 अक्षरः VI 64 3
 अक्षरः I 112 19, 121, 3, IV 1 16, 2, 16, 14 3
 अक्षरः X 15 7
 अक्षरः X 61, 4
 अक्षरः I 88, 2, 113, 14, II 34 13, V 80 3
 अक्षरः II 1, 6, 34 12
 अक्षरः I 140 13
 अक्षरः X 105 7
 अक्षरः IV 5 7
 अक्षरः X 116, 4
 अक्षरः III 15 3, 29 6 IV 58 7, V 1, 5, 47, 3, 55, 7, VI 3, 6², 48, 6¹, VII

३, ३, IX ८, ६, २५, ५, ६१, २१, ७१, ७,
७२, १, ७४, १, ८२, १, १११, १, X १, ६,
२०, ९, ४३, ९

अह्य I ६ १, ३६, ९, ११४, ५, III १, ४,
IV १५, ६, V ४३, १२, VI ४९, २, VII
९७, ६, VIII ६९, १६, IX ८९, ३, X
४५, ७, ८९, ९

अह्यसंख्य III २९, ३

अह्यस्य I ८५, ५, III ७, ५, ३१, ३, V १२,
२, ६, VI ८, १, ४९, ३, X ९२, २

अह्या I ९४, १०, II १०, २, IV २, ३, VI
२७, ७, VII १६, २

अह्या I ११८, ५, V ७३, ५, VII ४२, २

अह्याय VII ७१, १.

अह्यास I १४६, २, IV ६, ९, ४३, ६, V ५९, ५,
VII १६, ३, ७५, ६, ९७, ६, VIII ३४, १७

अह्यि I ३०, २१

अह्यी III ५५, ११, IV ५२, २, VIII ६८, १८

अह्यी I १४, १२, ७२, १०, ९२, १, २^२, VIII
६९, ५, X ५, ५, ८, ३

अह्यीणा VIII ५५, ३

अह्यीभिः IX १११, २

अह्यी I ७१, १

अह्येय II २, ८

अह्येभिः I १४१, ८

अह्यैः III ३१, २१

अह्ये IX ८३, ५

अह्ये I १०, २, १४१, ५

अह्ये I ५१, २, ११९, २, III २, १२, V १०,
२, ४५, १०, VI ७१, ५, VII ६०, ४, ८३, ३,
VIII ४१, ८, ४८, ११, ७२, ४, IX ७५, १,
८६, ४०, ८९, २

अह्ये VIII १००, ५, X ४०, ९

अह्ये I ११०, ६

अह्येय IV ११, १

अह्येयत IX ८३, ३, ८५, ९

अह्येयत् IX ८५, १२

अह्येयत I ३८, १०

अह्येयता I ३१, ३, १५१, १, II ११, ९

अह्येयः I ३५, ११, १५१, ५, १६८, ४, VI ६६, २,
X १४३, २

अह्येय I ५६, ३

अह्येयभिः I १६३, ६, VI ६२, ६

अह्येयस I ६४, २, V ५३, ३, ५७, ४, ६१, १४,
IX १०१, १०, X ७८, १, ९१, ४

अह्येयस V ६३, ६, ७३, ६, IX ७०, ८

अह्येयसा I १२४, ६, १८१, ४, V ७३, ४

अह्येयसा V ५१, ६

अह्येयाः IV १०, ६, VI ३, ३, X १०५, १०

अह्येय I ११३, २, १६

अह्येय I ११३, १, १२४, ८, III ३१, २

अह्येयत X ८८, ७.

अह्येयत III २९, १४, V १४, ४, VIII ५६, ५^२

अह्येययाः III २९, १०.

अह्येयया IX ६३, ७

अह्येययत् III ४४, २, VIII ९८, २

अह्येययत् I १४३, २, III ३४, ४, VIII ३, ६,
IX ९, ३, २८, ५, ३७, ४

अह्येययत् VIII २९, १०

अह्येयि VII १०, २, ७७, २

अह्येययत् X ६७, ६

अह्येययत् X ९९, ५

अह्येय X ३४, २

अह्येययोत् II ११, १०, V ३०, ११

अह्येययोत् VIII ६, ४०

अह्येयत् III ७, ३, X ८५, १२

अह्येय X १३, ३

अह्येय I ५१, ४, IX ८६, २२

अह्येययत् X ६२, ३

अर्क I ८३, ६, १६७, ६, III २६, ७, VI २१,
४, VII २४, ५, VIII ८८, ४, ८९, ६, X
६८, ४

अर्क I १०, १, १९, ४, ६१, ५, ६२, १, ८५, २,
१६४, २४, १६६, ७, १८६, ४, III २६, ८,
V ३०, ६, ३१, ५, VI ४९, ८, ६६, ९,
VII ९, २, ३९, ७, ९७, ५, VIII ५१, ४,

10, 92, 19, 101, 14, IX 73, 2, λ 67,
5, 78, 4, 107, 4, 112, 9, 114, 1, 153, 4,
157, 5
सर्केशशोके: VI 4, 7
सर्केशमार्तो I 174, 7, VI 20, 4, 26, 3
सर्केश्य I 131, 6, VIII 63, 4, IX 25, 6
सर्को III 54, 14, V, 5, 4, 57, 5, VIII 63,
5, 6, IX 97, 35, X 68, 1
सर्किय I 7, 1, 10, 1
सर्किया I 38, 15
सर्किया VIII 101, 13
सर्केण I 164, 24, VI 65, 5, X 68, 9
सर्केभि I 7, 1, VI 5, 5, VIII 16, 9
सर्केपु I 176, 5
सर्के I 33, 2, 47, 10, 62, 7, 11, 88, 4,
141, 13, 190, 1, II 11, 15, III 31, 9,
11, 34, 1, 61, 6, 62, 5, IV 3, 15,
10, 3, 16, 4, 44, 3, 55, 3, 56, 1, 2,
V 29, 12, 31, 4, 33, 2, 41, 6, 7, VI
3, 8, 4, 6, 20, 13, 21, 10, 38, 3, 49,
14, 50, 15, 62, 1, 69, 2, 73, 3, VII
23, 6, VIII 12, 23, IX 97, 31, X 6, 4,
15, 9, 68, 6, 116, 9, 148, 5
सर्के I 54, 2, 3, V 16, 1, 22, 1, 52, 1,
59, 1, VI 16, 22, 68, 9, VIII 41, 1,
50, 1, X 50, 1
सर्के III 13, 1, 54, 2, V 25, 7, 52, 5,
85, 1, VI 50, 6, VIII 23, 24, 40, 4,
49, 1, 69, 4, X 76, 5, 89, 3, 112, 9,
148, 3
सर्केत् I 173, 2
सर्केत I 165, 14
सर्केत VI 45, 4, VIII 69, 8²
सर्केत I 51, 1, 80, 9, 84, 5, 101, 1, 155, 1,
II 17, 1, III 51, 4, V 54, 1, VII 58, 1,
VIII 1, 8, 69, 8², 89, 3, 92, 5, 93, 26
IX 11, 4, X 64, 9, 92, 13, 94, 7,
96, 2, 133, 1
सर्केत VII 22, 4, 28, 5, X 89, 16

सर्केत VII 22, 3
सर्केत I 6, 8, 9, 10, 101, 7
सर्केत् λ 36, 5
सर्केत I 87, 2, 151, 2, V 64, 2
सर्केतऽधुनास X 46, 7
सर्केतय VI 66, 10
सर्केय VI 24, 1
सर्केय I 151, 6
सर्केत् I 80, 1-16, III 31, 7, 8, X 149, 5
सर्केत् III 14, 4, IV 1, 14, VII 43, 1
सर्केनानसं V 64, 7
सर्केत I 62, 2, 85, 2, III 32, 3, V 13, 1²,
VIII 29, 10
सर्केत I 10, 1, 92, 3, 165, 1, 166, 7, V
29, 1, 6, 30, 6, X 147, 3
सर्केत I 132, 5, III 12, 5, V 29, 12,
VI 21, 10, 50, 15, VII 23, 6, X 1, 3
सर्केतु VIII 69, 8
सर्केतु VIII 92, 19
सर्केय I 36, 3, 20, 44, 12, 48, 13, IV 6,
10, V 6, 7, 9, 5, 17, 3, 25, 8, VIII
44, 4, 17, IX 66, 5, X 140, 1
सर्केय III 44, 2
सर्केस X 64, 3
सर्कोऽईय VI 34, 4
सर्कोत् IV 16, 3
सर्कोत् IV 55, 2, V 31, 5
सर्कोम I 62, 1, 173, 1
सर्कोम IX 97, 4, X 165, 1
सर्कोमसि VI 21, 6
सर्कोमि I 138, 1, IV 4, 8, X 12, 4
सर्चि I 92, 5, III 6, 3, IV 7, 9, VIII
43, 10, X 16, 4, 142, 6,
सर्चिनं II 34, 1, V 45, 1
सर्चिना VIII 41, 8
सर्चिभिः V 79, 8, VI 48, 7
सर्चिःमतां X 61, 15
सर्चिःवत् VII 81, 2, IX 67, 24

सर्षिपा I 157, 1, II 8, 4, V 17, 3, 79, 9,
 VI 48, 3, 60, 10, VIII 7, 36, 43, 8,
 X 87, 2, 11, 14, 17, 88, 9, 12
 सर्षिपि IX 67, 23
 सर्षीपि VII 62, 1
 सर्षे V 41, 8, VI 22, 1
 सर्षुन VII 55, 2
 सर्षुन III 44, 5, VI 9, 1, IX 69, 4
 सर्षुनस्य I 122, 5
 सर्षुना III 39, 2, X 21, 3
 सर्षुनि I 49, 3, V 84, 2
 सर्षुने IX 107, 13
 सर्षुयो X 85, 13
 सर्षे I 3, 12, 122, 14, 167, 9, II 19, 3,
 III 32, 11, IV 19, 6, V 45, 10, VI
 47, 5, VII 60, 4, VIII 20, 13, IX
 86, 34, 97, 21, X 8, 3
 सर्षे ऽभि IV 3, 12
 सर्षे ऽवृत्त II 19, 2
 सर्षे III 22, 3, V 32, 8
 सर्षेव I 55, 2, III 22, 2, VI 61, 8, VII
 63, 2, IX 86, 45, X 66, 11, 190, 1
 सर्षेव I 19, 7, 51, 1, 56, 5, 85, 9, 168, 6,
 II 23, 18, III 51, 2, 53, 9, VIII 40,
 5, X 10, 1, 58, 5, 65, 3, 115, 3
 सर्षेवस्य λ 67, 12
 सर्षेपात् X 190, 2
 सर्षेपान् V 32, 1
 सर्षेपे VIII 26, 17
 सर्षेपे V 59, 1
 सर्षेमा I 117, 14, 158, 3, 182, 7, VI 62, 6,
 VII 69, 7
 सर्षेस V 54, 6
 सर्षेसा IX 21, 6, 107, 12
 सर्षेऽमातो I 63, 6, II 20, 8, IV 24, 4
 सर्षो III 32, 5, V 50, 4
 सर्षोभि I 52, 2, 61, 12, 174, 4, 180, 1,
 IV 16, 7, VI 72, 3, VII 18, 5, 87, 1,
 λ 49, 9

सर्षो I 174, 2, V 41, 14
 सर्षोचित्ररथा IV 30, 18
 सर्षो IV 1, 17, 16, 9, V 25, 8, 52, 6
 सर्षे I 10, 2, 38, 2, 105, 2, 124, 1, 130, 5,
 144, 3, 158, 6, II 30, 2, 39, 1, III
 11, 3, 53, 5, 61, 3, IV 6, 10, 13, 3,
 VI 32, 5, VII 18, 9, VIII 69, 17,
 79, 5, IX 1, 5, X 18, 4, 27, 20, 29,
 5, 51, 4, 6, 59, 1, 73, 5, 143, 1 .
 सर्षेऽश्व I 113, 6
 सर्षेयति V 44, 11
 सर्षेयस्य II 13, 13, 14, 12
 सर्षेयसि I 82, 1
 सर्षेयेषु इति X 106, 1
 सर्षोनि VII 63, 4
 सर्षिन I 48, 6, 105, 2, VIII 27, 12,
 79, 5, X. 26, 8, 127, 5
 सर्षो VII 1, 23
 सर्षेषु X 106, 7
 सर्षेय II 23, 14, VIII 75, 10
 सर्षेय VIII 53, 2
 सर्षेय X 147, 2
 सर्षेयत I 187, 1.
 सर्षे. X. 27, 18
 सर्षेऽगर्भेः I 164, 36
 सर्षेऽदेव IV 42, 8, 9
 सर्षे I 164, 17, VI. 47, 21, X 28, 5
 सर्षे II 30, 5, IV 32, 1, VI 30, 1, 44, 18,
 VII 18, 16
 सर्षे I 92, 1, 124, 5, 164, 12, VI 27, 5
 सर्षो II 27, 15.
 सर्षेः I 156, 1
 सर्षे V 44, 10
 सर्षेय II 33, 4
 सर्षेयत VII 104, 1
 सर्षित. VI 58, 2, IX 86, 14, 39, 45
 सर्षित I 164, 12, λ. 82, 6, 170, 2
 सर्षिता I 142, 9

सर्पिता: I. 164, 48
 सर्पुद II 11, 20, 14, 4, VIII 32, 26
 सर्पुदं I. 51, 6
 सर्पुदस्य VIII. 3, 19, 32, 3
 सर्पुदस्य X. 67, 12
 सर्पेक: VIII 30, 1, 69, 15
 सर्पेक I 114, 7.
 सर्पेकाम VII 33, 6.
 सर्पेके IV 32, 23
 सर्पेकेभ्यः I. 27, 13
 सर्पेगाय I 116, 1.
 सर्पेस्य VII 37, 3
 सर्पेत् I. 124, 6, VIII. 47, 8
 सर्पे I 51, 13
 सर्पेय I 146, 5
 सर्पे I 7, 5, 40, 8, 81, 1, VI 50, 4, X 91, 8
 सर्पेपु I 102, 10
 सर्पेक I 133, 3.
 सर्पे IV 16, 17, VIII 1, 34
 सर्पे I 33, 3, 70, 1, 71, 3, 73, 5, 81, 6,
 9, 116, 6, 118, 9; 121, 15, 122, 14,
 169, 6, 184, 1, 185, 9, II 12, 4, 5,
 23, 13, 15, 35, 2, III 43, 2, IV 1, 7,
 2, 12, 18, 4, 6, 16, 19, 20, 3, 24, 8,
 29, 1, 38, 2, 48, 1, 50, 11, V 2, 12,
 33, 2, 6, 9, 34, 9, 54, 12, VI 14, 3,
 15, 3, 16, 27², 20, 1, 24, 5, 25, 7,
 36, 5, 45, 33, 47, 9, 48, 16, 51, 2,
 59, 8, VII 8, 1, 21, 5, 9, 31, 5, 34,
 18, 48, 3², 56, 22, 60, 11, 64, 3, 68, 2,
 83, 5, 86, 7, 92, 4, 100, 5, VIII 1, 4,
 19, 36, 21, 16, 24, 22, 34, 10, 39, 2,
 48, 8, 60, 12, 63, 7, 65, 9, 66, 12,
 IX 23, 3, 61, 11, 79, 1, X 20, 4, 27,
 8², 19, 34, 13, 42, 1, 59, 3, 76, 2,
 86, 1, 3, 89, 3, 116, 6, 133, 3, 148, 3,
 191, 1
 सर्पेपत्नी VII 6, 5, X 43, 8
 सर्पे VIII 33, 14

सर्पेमणः V 54, 8
 सर्पेमण I. 89, 3, 136, 6, 174, 6, IV 2, 4,
 VI. 48, 14, 50, 1, 51, 3, VII 36, 4,
 39, 5, 66, 7, X 61, 17, 68, 2, 89, 9,
 117, 6, 141, 5
 सर्पेमणो IX 108, 14
 सर्पेमन् V 67, 1, VII. 59, 1, VIII 19, 35
 सर्पेमन् II 27, 5, 6, 8, VII. 60, 1, VIII
 18, 21, 83, 4
 सर्पेमा I 26, 4, 36, 4, 40, 5, 41, 1, 44, 13,
 79, 3, 90, 1, 9, 107, 3, 136, 3, 5,
 139, 7, 141, 9, 162, 1, 186, 2, II 1, 4,
 27, 1, 2, 7, 38, 9, III. 54, 18, IV
 30, 24, 55, 4, V 3, 2, 29, 1, 46, 5,
 VI 52, 11, VII 35, 2, 38, 4, 40, 2, 4,
 51, 2, 60, 4, 5, 9, 62, 6, 64, 1, 66, 4,
 11, 12, 82, 10, 93, 7, VIII 25, 13,
 26, 11, 27, 17, 31, 13, 46, 4, 67, 2,
 94, 5, IX 64, 24, 81, 5, X 31, 4,
 36, 1, 64, 5, 65, 1, 9, 85, 23, 36, 43,
 92, 6, 93, 4, 126, 1, 141, 2
 सर्पेमाश्च I 91, 3
 सर्पेमो इति I 167, 8
 सर्पेमणः I 41, 7, 105, 6, 136, 2, VIII 47, 9,
 X 40, 12, 185, 1
 सर्पेम्ये IV 3, 5, VII 62, 2, VIII 101, 5.
 सर्पेम्य V 85, 7
 सर्पेऽपा V 75, 7
 सर्पे I 123, 1
 सर्पे VII 65, 2
 सर्पे V 16, 3, VIII 51, 9, 54, 7
 सर्पेता I 73, 9, 93, 12, 112, 22, 118, 2,
 162, 8, 12, 14, IV 31, 4, 39, 2, V
 36, 2, VI 39, 5, 45, 12, 46, 1, 13,
 54, 5, 60, 12, VIII 47, 11, IX. 6, 2,
 64, 3, 79, 2, X 61, 16, 76, 2
 सर्पेता I 8, 2, 116, 17, 162, 3, II 2, 10,
 IV 37, 6, VI 45, 2, VIII 40, 2, 62, 3,
 103, 5

सर्वताश्च I 155, 1
 सर्वता VII 102, 2, VIII 6, 47
 सर्वताश्च I 47, 5, 2 94, 6
 सर्वता II 33, 1, VIII 71, 12
 सर्वता I 145, 3, VII 87, 1
 सर्वताभिः X 5 2
 सर्वता I 43, 6, 63, 5, 111, 3, 151, 3, 162, 6,
 V 86, 5, VI 36, 2, IX 11, 3, 62, 2,
 X 40, 5
 सर्वताभिः I 27, 9, 64, 13, 73, 9, VI 45, 12,
 VII 90, 6, VIII 2, 36, 19, 10, 92, 11,
 X 96, 7
 सर्वतासु V 85, 2
 सर्वता I 163, 1, 3, 4, 8, 11, VI 12, 6
 सर्वता V 6, 1, 2, VII 35, 12, 40, 6, 90, 7,
 93 3, VIII 19, 6, IX 10, 1, 66, 10,
 X 64, 6, 74, 1
 सर्वता I 91, 20, 112, 21, 162, 16, 163, 9,
 IV 15 6, V 54, 14
 सर्वता VIII 25, 24, X 105 2
 सर्वता X 92, 6
 सर्वताभिः X 92, 6
 सर्वता I 104, 1, 149, 3, 152, 5, 163, 12;
 III 49, 3, IV 7, 11, 11, 4, 36, 6, 38,
 10, VI 12, 4, 28, 4, 33, 2, VII 22, 1,
 37, 6, 44, 4, 56, 23, 58, 4, IX 87, 7,
 X 27, 14, 99, 4, 132, 5
 सर्वता I 9, 5, 47, 10, 92, 16, 108, 4,
 118, 2, II 39 3, 5, III 4, 8, 32 13,
 43 6, 58 2, IV 4, 8, 32, 15, V 43
 5, 8, 45 10, 62, 4, VI 18, 11, 37, 1,
 60, 3, 62, 11, 63, 1, VII 27, 3, 39 3,
 64, 2, 67, 3, 7, 69, 3, 72 2, 74, 2,
 82, 8, 83, 3, 91, 5, 6, VIII 8, 23,
 35, 22, 61, 1, X 15 4, 29, 3, 71, 9,
 77, 4, 89, 5, 129, 6
 सर्वता VIII 9 15
 सर्वता I 35, 10, 104, 9, 118, 1, 157, 3;
 177, 1, 2, 5, II 18, 5, 6, III 4, 11,
 6, 9, 35, 6, 41, 8, 43, 1, IV 10, 3,

V 40, 4, 83, 6, VI 19, 9, 41, 5, X
 15, 9, 44, 2, 83, 6, 89, 16
 सर्वता I 164, 19, 168, 1, VI 48, 4, VII
 48, 1
 सर्वता VII 78, 1
 सर्वता I 107, 1, II 34, 15, IV 57, 6,
 VII 18, 3
 सर्वता IV 3, 2, 20, 2, 32, 14, VII 29, 2,
 VIII 3, 17, X 116, 2
 सर्वता I 84, 3, III 37, 2
 सर्वता IV 24, 1, VII 41, 6
 सर्वता V 74, 9, VIII 22, 3
 सर्वता X 6, 6
 सर्वता VI 25, 3
 सर्वता IX 97, 28
 सर्वता I 164, 19, II 29, 6, VII 28, 1
 सर्वता I 34, 12, 45, 10, II 37, 5, III
 41, 9, VII 88, 1, VIII 4, 14, 6, 45,
 14, 8, 90, 4, X 38, 4
 सर्वता I 47, 8, 55, 7, 137, 3, II 39, 3,
 V 76, 1
 सर्वता X 46, 5
 सर्वता I 163, 13
 सर्वता IX 97, 25
 सर्वता III 37, 11, VIII 82, 1, IX 39, 5
 सर्वता III 40, 9
 सर्वता V 73, 1, VIII 13, 15, 33, 10,
 53, 3, 93, 6
 सर्वता I 130, 8, VIII 12, 9
 सर्वता II 20, 6
 सर्वता X 99 7
 सर्वता IX 61, 15, 65, 19
 सर्वता I 1, 4, 4, 7, 8, 6 3, 9, 2, 20, 4,
 39 1, 45 2, 51, 5, 52, 1, 62 8, 24,
 63 12, 16, 29, 64 12, 67, 3, 70 10,
 85 4, 8, 86, 3, 87, 1, 6, 94, 5, 96,
 8, 16, 21, 97, 6, 15, 17, 25, 49-51,
 98, 1, 109, 3

अर्धत IV. 58, 10
 अर्धति IX 7, 4, 18, 6, 56, 2, 77, 4
 अर्धति I 135, 2², IX 3, 9, 5, 2, 12, 8,
 13, 1, 16, 4, 7, 17, 3, 20, 1, 23, 5,
 28, 6, 34, 1, 2, 37, 1, 2, 38, 1, 6,
 42, 5, 56, 1, 57, 2, 61, 17, 63, 20,
 65, 20, 66, 22, 67, 4, 15, 69, 2, 84, 2,
 86, 7, 11, 12, 16, 26, 44, 46, 97, 13,
 101, 7, 103, 2, 3, 107, 5, 17, 26
 अर्धन् IX 16, 6, 62, 19, 96, 20, 107, 15
 अर्धति VIII 94, 7
 अर्धति I 105, 12, 125, 5, II 25, 4, IV
 18, 6, 58, 5, 6, IX 2, 4, 10, 4, 13, 7,
 31, 3, 33, 3, 34, 6, 62, 3, 27, 63, 6,
 66, 13, 77, 1, 85, 7, 86, 1, 89, 5,
 X 75, 4
 अर्धत्तु III 30, 9, VIII 89, 4
 अर्धति IX 32, 4, 44, 1, 54, 4, 62, 23,
 64, 8, 67, 5, 76, 5, 78, 5, 80, 5, 82,
 2, 85, 5, 86, 35, 107, 4, 21, 22
 अर्धत्तु III 33, 11
 अर्धत्तु I 127, 6, X 63, 4, 92, 7
 अर्धत्तु X 158, 2
 अर्धत्तु II 14, 2, X 85, 34
 अर्धत्तु I 94, 1
 अर्धत्तु IV 47, 2, V 51, 6
 अर्धत्तु II 3, 1, 3, 33, 10³, VII 18, 22, X
 2, 2, 99, 7
 अर्धत्तु V 7, 2, 52, 5
 अर्धत्तु V 86, 5
 अर्धत्तु VIII 20, 18
 अर्धत्तुस्वनि I 56, 4
 अर्धत्तु I 134, 6², V 79, 10
 अर्धत्तु X 77, 1
 अर्धत्तु II 23, 15
 अर्धत्तु IV 55, 7
 अर्धत्तु X 92, 11
 अर्धत्तु X 71, 6, 108, 7
 अर्धत्तु VIII 48, 8
 अर्धत्तु VIII 1, 7

अर्धत्तुः IV 18, 6
 अर्धत्तुः III 30, 10
 अर्धत्तुः I 166, 7
 अर्धत्तुः IX 67, 30
 अर्धत्तुः VII 18, 7
 अर्धत्तुः I 191, 1, 3, 4
 अर्धत्तुः I 11, 7, 13, 11, 24, 13, 14², 15, 25,
 21, 28, 1-4, 32, 2, 9, 12, 33, 7, 51, 7,
 54, 4, 55, 6, 56, 1, 57, 6, 58, 5, 59,
 6, 71, 5, 79, 7, 80, 4, 5, 82, 2, 93, 4,
 104, 3², 105, 3, 116, 3, 124, 11, 129, 4,
 6², 130, 7, 133, 3, 7², 151, 6, 152, 1,
 154, 6, 161, 10, 164, 10, 51, 168, 4, 8,
 174, 4, 179, 2, 180, 2, 3, 189, 5, II
 11, 2, 14, 4, 20, 6, 27, 17, 28, 11,
 29, 7, 30, 5, 33, 5, 14, 34, 9, 42, 3,
 III 4, 10, 29, 3, 53, 19, 61, 4, IV
 1, 4, 5, 4, 5, 13, 4, 5, 16, 2, 19, 2,
 4, 27, 3², 30, 14, V 2, 5, 6, 3, 9,
 7, 5, 29, 4, 30, 2, 13, 31, 12, 32, 1,
 37, 2, 41, 13, 44, 9, 49, 5, 53, 8, 56,
 1, 58, 6, 62, 3, 78, 8, VI 9, 1, 15, 15,
 25, 2, 26, 5, 30, 4, 31, 4, 40, 1, 47,
 14, 48, 13, 19, 54, 3, 61, 6, 66, 5,
 74, 3, VII 18, 2, 17, 20, 28, 4, 32, 27,
 58, 5, 60, 9, 64, 2, 86, 4, 5², 87, 6,
 104, 17, VIII 4, 3, 6, 29, 13, 25,
 14, 14, 19, 23, 24, 30, 35, 4, 7, 36, 2,
 47, 11, 53, 4, 62, 6, 64, 1, 8, 66, 14,
 69, 9, 70, 11, 74, 15, 79, 9, 80, 6,
 92, 9, 96, 13, 17, IX 7, 3, 9, 7, 15, 6,
 38, 5, 70, 10, 71, 9, 73, 4, 8, 9, 74,
 1, 4, 6, 7, 75, 3, 85, 2, 86, 27, 31,
 96, 13, 97, 33, 107, 19, 22, X 8, 9,
 16, 5, 23, 2, 4, 30, 2, 34, 5, 39, 6,
 40, 3, 48, 5, 6, 50, 5, 59, 9², 60, 11,
 61, 20, 65, 12, 66, 14, 69, 11, 73, 6,
 86, 10, 105, 1, 8, 108, 5, 113, 4, 5, 7,
 128, 9, 132, 6, 133, 2, 5, 134, 2-5,
 138, 2, 144, 3, 171, 2, 179, 1.
 अर्धत्तु I 7, 4, 49, 2, 102, 3, 4, III 32, 12,

- 30, 3, 62, 8, IV 32, 4, 52, 6, V 5, 9,
 33, 7, 35 7, 8, VI 41, 5, 46, 11,
 VII 41, 3, VIII 6, 32, 23, 12, 36, 2
 60, 10, 70 6, 80, 4, X 38, 1, 80, 7
 102, 1
 सवःसस्यत् I 161, 4 X 27, 3
 सवःसतिर I 131, 4²
 सवःसतिर I 101, 5
 सवःसपु I 158, 5
 सवःसभिनत II 11, 18
 सवःसमृत् VI 43, 3
 सवःसमृत् II 12, 12, VIII 32, 25, X
 85, 13
 सवःसस्य I 140, 10
 सवःसहन् V 40, 6 IX 61, 1
 सवःशात् VII 58, 1
 सवःजे II 15 2, IV 56, 3
 सव I 17, 1, 39 7, 42, 5, 46, 12, 114, 9,
 119, 4, 121, 12, 127, 5, 151, 1, 158, 3,
 II 26, 2, III 1, 15, 17, 3, 26, 5, 31,
 14, 58, 2, 59, 6, IV 1, 20, 25, 3,
 V 35, 2, 3, 70 1, VI 6, 1, 26, 1,
 65 3, VII 21, 8, 88, 7, VIII 9, 13,
 16, 2, 24 25, 27, 1, 38, 10, 47, 1,
 67, 1, 73 1, 83 1, 94, 8, 97, 8, X
 22, 7 35, 1, 2, 36, 2, 11, 100, 11,
 115 5, 132, 5, 185 1
 सव I 83, 2, 133 6 163 6, 164, 17, 18,
 V 40, 6, VI 9 3, VIII 40, 8, IX,
 74 6, X 17, 13 27, 21, 67, 4
 सव I 11, 5
 सवःदेव VIII 19, 12
 सवःसभि I 86, 6, 117, 19, 167, 2, 185 10,
 11 IV 22, 7, 41, 2 6, V 74, 6, VI
 47, 12, VIII 20, 1, 35, 1, 36, 9, VIII
 26, 2, 81, 2, X 6, 1
 सवःसर्जयति VI 24, 7
 सवःसर्जयति VIII 1, 2
 सवःसर्जयति VI 75, 7
 सवःसधिपन X 68, 4
 सवःससादः I 41, 4
 सवःसगत्य VI 75, 5
 सवःसज्ञती I 191, 2
 सवःसचये IV 58, 5
 सवःसचाकंशत् VIII 32, 22, IX. 32, 4, X
 43, 6, 136, 4
 सवत II 31, 2, VII 38, 8, 57, 5, VIII
 30, 3, 72, 12, X 35, 11, 97, 14², 103,
 11, 107, 11
 सवत VIII 49, 6
 सवत II 40, 5, VI 52 16
 सवत I 85, 10, 11, 116, 9, 130, 2, II 24, 4,
 III 46, 4, VIII 72, 10, 12, X 101, 5-7
 सवत I 31, 8, 34, 5, 47, 5, 109, 7, 8,
 117, 23, 181, 7, 182, 4, II 31, 1, V
 40, 7, VII 83, 1, 5, VIII 8, 20, 21,
 35, 11, 57, 4, 59, 3, 5, 85, 9
 सवःसतर I 129 6
 सवतस्विःसवाम VIII 96, 14
 सवतस्य VIII 72, 11
 सवताः IV 50, 3
 सवतात् I 116, 22
 सवतात् VIII 3, 2
 सवतात्सुद्व VIII 62, 6, X 25, 4
 सवता I 76, 2, X 70, 10
 सवताम I 55, 8.
 सवति II 12, 14, V 83, 4, VIII 2, 35
 सवति VII 104, 12, VIII 75, 14
 सवतु II 40, 6
 सवतु V 87, 6, VI 9, 7², 50, 13, 61, 4,
 VII 47, 2, 48, 2, VIII 1, 16, X 92, 13,
 97, 14, 100, 1, 102, 1, 103, 7, 182, 2
 सवते IV 17, 16
 सवःसत्कारव्य V 44, 10
 सवय IV 36, 5, 37, 6, VI 66, 8, VIII
 20, 24, X 35, 14, 67, 11
 सवय V 54 14

अवयव I 112, 2, 17, 20, 22, V 63 1,
86, 1, VII 69, 4, VIII 22, 10
अवयव III 30, 5
अवयव X 177, 2
अवयव X 117, 7
अवयव I 179, 2
अवयव X 97, 17, 109 1
अवयव X 109, 4
अवयवऽगोहता I 34, 3
अवयवऽभिप्राय X 107, 3
अवयव IV 18, 7, V 53, 14, VIII 68, 19,
X 14, 8
अवयवऽङ्ग IV 18, 5
अवयवऽङ्ग I 93, 5, 115, 6, 167, 8, 185, 10,
III 31, 8, IV 4, 15, VI 15, 12, VII
12, 2
अवयवऽङ्ग VI 66, 4
अवयव VIII 80, 8
अवयव I 185, 3
अवयवऽङ्ग I 162, 11
अवयव I 51, 4, 80, 11, 103, 8, VI 27, 4,
VIII 12, 26
अवयव I 33 12, 80, 7, IV 30 15, 18
अवयव I 52 2, V 34, 4
अवयव I 187, 6, VIII 72, 4, 93, 2, X
146, 4
अवयवऽङ्ग I 78, 4
अवयवऽङ्ग VI 47, 17
अवयव VII 82, 10
अवयव VII 46, 2
अवयव I 24 3
अवयव I 116 24
अवयव I 186, 8, 190, 7, V 85 6
अवयव V 54 2
अवयव I 4, 10, 181, 3
अवयव I 140, 5, IV 19 6
अवयव I 61, 10 62 10, II 13, 7, V 11, 5
VI 61, 3, VII 87, 1, X 99 4

अवयवऽङ्ग I 116, 8
अवयवऽङ्ग I 118, 7
अवयव V 29, 9
अवयव VI 18, 3, X 69, 10
अवयव VIII 73, 7
अवयव I 179, 3, II 23, 19, 24, 16, 35, 15,
IX 83, 2
अवयव IV. 50, 9
अवयव इति I 185, 4
अवयव I 152, 6, VII 46, 2
अवयव I 106, 3, V 42, 5, VI 52, 4⁴,
VIII 54, 4¹
अवयव I 22, 16, 23, 12, 127, 2, III 8, 8,
10, 62, 3, IV 31, 10, 33, 3, V 41, 11,
46, 7², 51, 13, 87, 7, VI 50 14, 69 2,
VII 36, 7, 49, 1, VIII 3, 1, 63 12,
X 15, 1, 5, 77, 8
अवयव I 51, 2
अवयव II 14, 7
अवयव X 73, 5
अवयवऽङ्ग X 97, 17
अवयवऽङ्ग II 29 6
अवयवऽङ्ग VII 49 3
अवयवऽङ्ग VII 98 1, VIII 4, 10, X 43 2
अवयवऽङ्ग X 106, 2
अवयवऽङ्ग I 136, 4
अवयव VIII 93 23
अवयव IV 1, 5
अवयव I 105 4, VII 32, 16
अवयव VI 21, 5
अवयवऽङ्ग I 108, 9, 10, VII 71, 3
अवयव III 54, 5, VI 25 1, X 81, 5
अवयवऽङ्ग VI 62, 11
अवयव II 35, 12
अवयवऽङ्ग I 163 5
अवयव IV 58 2
अवयव I 101, 8, V 60, 6

अवसाना. III 1, 6
 अवसा IV. 23, 3
 अवसाय X 169, 1
 अवससाय I 104, 1
 अवसि V 65, 5, VI. 23, 2, 58, 1, VIII,
 36, 3, 37, 6, 47, 5
 अवसि X 140, 2
 अवसितस्य I 32, 15
 अवसितामः IV 25, 8
 अवसिष्ट IX 89, 2
 अवसृजन् I 142, 11, II 3, 10
 अवसृष्टः X 4, 3
 अवसृष्टा VI. 75, 16, VII 46, 3
 अवसृष्टान् X 28, 11
 अवसृष्टाम् X 91, 14
 अवसे I 17, 2, 22, 6, 10, 34, 12, 35, 1,
 45, 5, 47, 10, 48, 14, 52, 1, 12, 89, 5,
 100, 8, 102, 10, 112, 24, 114, 4, 118,
 10, 127, 4², 128, 8, 129, 10², 135, 4,
 164, 52, 168, 1, 183, 5, 186, 10, II
 12, 9, 16, 1, 29, 1, 34, 14, III 13, 2,
 26, 2, 47, 5, 54, 12, 57, 5, 62, 2, IV
 2, 13, 3, 1, 20, 1, 2, 22, 1, 3, 25, 1,
 41, 7, 8, V 17, 1, 25, 1, 35, 1, 41, 5,
 45, 4, 65, 3, VI 14, 1, 3, 17, 13, 21, 9,
 23, 8, 9, 24, 10, 29, 1, 33, 2, 38, 5,
 40, 5, 46, 6, 48, 4, 61, 2, VII 1, 2,
 21, 8, 26, 2, 32, 8, 38, 6, 48, 4, 51, 2,
 74, 1, 85, 4, 90, 7, VIII 8, 6, 9, 9, 1,
 11, 6, 9, 12, 19, 19, 32, 22, 3, 16,
 23, 25, 32, 10, 34, 4, 53, 7, 54, 2, 3,
 7, 61, 8, 63, 4, 70, 2, 71, 14, 86, 4,
 99, 8, IX 108, 14, X 31, 1, 38, 4,
 39, 5, 63, 11, 66, 4, 74, 5, 81, 7,
 101, 1, 141, 3, 149, 5
 अवसे III 53, 20
 अवसांत III 22, 3, X 88, 14, 129, 5
 अवसा III 32, 11
 अवससा V 19, 1
 अवस्यत् VI 42, 4

अवस्यतः II 23, 8
 अवस्यते I 116, 23
 अवस्यवः I 14, 5, 101, 1, 114, 11, 131, 3,
 II 11, 12, 13, 19, 8, 21, 5, III 42, 9,
 VII 94, 4, VIII 13, 17, 21, 1, 63, 10,
 IX 17, 7, 63, 20, 86, 24
 अवस्यवः IX 13, 2
 अवस्यवे II 6, 6, IV 50, 9
 अवस्यु I 25, 19, III 33, 5, IV. 16, 11,
 V 31, 10, VII 32, 17, VIII 35, 22.
 अवस्युभिः VIII 13, 9
 अवस्यु V 75, 8
 अवस्युन. IX 43, 2
 अवस्युन V 46, 1
 अवस्यन् IV 2, 19
 अवस्यस II 17, 5
 अवह. II 13, 8, V 31, 8, VIII. 24, 28
 अवह I 51, 3
 अवहन् III 53, 9, X 59, 10
 अवहन् X 29, 2
 अवहन् I 51, 10, IV 33, 2, X 85, 38
 अवहता IV 25, 6
 अवहित I 105, 17
 अवहित X 137, 1
 अवसि IV 55, 5, VII 97, 2, VIII 26, 21
 अवां J 27, 7
 अवांच IV 25, 6
 अवाधि I 51, 15, V 3, 12, VI 34, 5, VII.
 70, 1, VIII 40, 12, X 54, 6
 अवातिन III 53, 23
 अवाट X 15, 12
 अवाता VI 16, 20, 18, 1, IX 89, 7, 96, 8, 11.
 अवाता VIII 79, 7
 अवाता X 129, 2
 अवाता VI 64, 5
 अवाता VI 67, 7
 अवाता I 52, 4, 62, 10
 अवाता I 38, 7

अविधवा: X. 18, 7.
 अविध्यत् V. 40, 5.
 अविध्यत् I. 33, 12; VIII. 32, 26; 77, 6.
 अविद्: I. 6, 5; VI. 7, 5.
 अविद्: VI. 61, 3; VIII. 96, 16; 17.
 अविद् I. 23, 14; 101, 5; 139, 3; III. 34, 4;
 V. 14, 4; 29, 3; X. 43, 8; 108, 11.
 अविद् I. 103, 5³; V. 40, 6; 45, 7; X.
 46, 3; 67, 1; 68, 9; 109, 5; 139, 6.
 अविदत् I. 93, 4.
 अविदन् I. 62, 2; III. 1, 3; X. 62, 2(?); 181, 2.
 अविदन् III. 9, 4; 31, 5; IV. 58, 4; V. 11, 6;
 40, 9; VII. 76, 4; X. 46, 2; 71, 3;
 111, 7; 129, 4; 181, 3.
 अविदत् I. 83, 4.
 अविदेषां IV. 28, 4.
 अविमः VIII. 61, 9.
 अविमे VI. 45, 2.
 अविमिः II. 36, 1; IX. 86, 11, 91, 2, 107, 2.
 अविमन् IV. 2, 5.
 अविमरकाय J. 174, 8.
 अविमिक्तं X. 112, 4.
 अविधिः VI. 31, 3.
 अविधेनन् IV. 24, 6.
 अविधेनं IV. 25, 3.
 अविधिणीः III. 32, 10.
 अविधिणीः IV. 19, 10; 22, 5.
 अविधिणीः VII. 19, 5.
 अविध्यक् VII. 18, 8.
 अविध्यक्: X. 56, 4.
 अविज्ञत् II. 24, 2; IX. 38, 5.
 अविज्ञत् I. 141, 5; II. 13, 1.
 अविज्ञत् X. 44, 6; 55, 2.
 अविज्ञस्ता I. 162, 20.
 अविद्यन् VIII. 27, 12.
 अविद्यन्दिनं II. 40, 3.
 अविद्यन्दिनां I. 164, 10.
 अविद्यः III. 13, 6.
 अविद्यत् I. 81, 1.

अविद्यन् VIII. 25, 20.
 अविद्या VI. 39, 5.
 अविद्यन् VII. 18, 25.
 अविद्यं VIII. 5, 13.
 अविद्यं IV. 59, 11; VII. 67, 6.
 अविद्यं II. 39, 6; V. 62, 9; VII. 67, 5,
 VIII. 9, 5.
 अविद्यां I. 185, 9; V. 43, 2.
 अविद्यु I. 111, 5; X. 26, 1; 9.
 अविद्यो इति VII. 34, 12.
 अविद्यः VII. 28, 5.
 अविद्यन्ते X. 115, 6.
 अविद्यन् I. 58, 2; VII. 3, 2.
 अविद्यन्तं VIII. 51, 3.
 अविद्यन्तः VIII. 45, 23.
 अविद्यन्तः VIII. 67, 9.
 अविद्यन्ते I. 189, 5.
 अविद्यां II. 38, 3.
 अविद्येतक्रो इत्यविद्येतःक्रो I. 63, 2.
 अविद्युत् V. 66, 2; X. 170, 1.
 अविद्युत् IV. 36, 2.
 अवीः VI. 10, 6.
 अवीत् VII. 34, 14.
 अवीताः IV. 48, 1.
 अवीनां IX. 107, 8; 109, 7; X. 26, 6.
 अवीरता VII. 1, 11.
 अवीरताये III. 16, 5.
 अवीरते VII. 1, 19.
 अवीरतेषां I. 116, 5.
 अवीरः I. 91, 19.
 अवीराः VII. 4, 6; 61, 4.
 अवीरांश्च X. 86, 9.
 अवीरिं X. 95, 3.
 अवीर्यत् X. 13, 5.
 अवीर्यत् IX. 32, 3; 34, 6, 76, 4; 86, 19;
 107, 26.
 अवीर्यत् IX. 21, 7.

63, 10, 19, 68, 7, 74, 9, 86, 48, 101,
16, 106, 10, 107, 6, 108, 5
स्यन् II 38, 4
स्यन् I 166, 4
स्यन् IX 8, 6, 69, 4, 97, 12, 98, 2, 101,
14, 15, 107, 13, 18
स्यन् X 95, 5
स्यन् I 117, 15, IX 48, 3
स्यन् I 112, 6, VII 69 7
स्यन् VIII 2, 24
स्यन् X 27, 21
स्यन् X 31, 10
स्यन् II 35, 5
स्यन् III 49, 1
स्य IX 13, 6, 61, 17, 67, 5, 69, 9, 97,
4, 56, 107, 17, 109, 16
स्यन् II 17, 4
स्यन् VIII 97, 2
स्यन् IX 37, 3, 49, 4, 66, 28, 67, 20,
69, 4, 82, 1, 85, 5, 86, 8, 31, 98, 2,
100, 4
स्यन् VII 33, 4
स्यन् I 135, 6², IX 62, 8, 67, 4, 103 2,
107, 10
स्यन् IX 86, 34
स्यन् IX 70, 7
स्यन् IX 16, 6, 36, 4, 64, 5, 66, 11, 86, 3,
99, 5, 103, 3, 107, 22, 110, 10
स्यन् I 75, 4, 88, 6
स्यन् II 38, 10, X 139, 5
स्यन् IX 97, 31
स्यन् IX 50, 2, 66, 9, 69 3, 70, 8, 86,
13, 25, 91, 1, 92, 4, 96, 13, 97, 3,
10, 16, 19, 40, 98, 3
स्यन् VIII 97, 3
स्यन् I 101, 2, 132, 4², 175, 3, VI 14, 3,
IX 41, 2
स्यन् I 33 5, 51, 8, 130, 8, IX 73 5, 8
स्यन् II 24 3

स्यन् IV 51, 2
स्यन् IV 55 5
स्यन् I 67, 2
स्यन् IV 3, 16
स्यन् X 146, 6
स्यन् VIII 8, 11
स्यन् V 40, 9
स्यन् V 2 12
स्यन् I 102, 8, X 133, 2
स्यन् VIII 96, 16
स्यन् X 28, 6
स्यन् VIII 82, 4
स्यन् I 143, 5 176, 3, IV 16, 17, VI
6, 5, 18, 10, VIII 27, 18, X 87, 5
स्यन् X 87, 4
स्यन् I 54, 4, 80, 13, III 30 16, VII
104, 20, 25
स्यन् IV 17, 13
स्यन् II 14, 2
स्यन् I 161, 12
स्यन् V 2, 7
स्यन् III 29, 16
स्यन् VIII 6, 16, IX 71, 8
स्यन् I 32, 7, 10, 52, 6, III 1, 11,
VII 18, 8
स्यन् X 124, 1
स्यन् II 34, 9, IV 4, 15
स्यन् X 99, 5
स्यन् X 182, 1
स्यन् VIII 89 2, 99, 5, IX 62, 11,
87, 2, X 55, 8
स्यन् I 100, 10, IV 48, 2, VI 48, 17,
68, 6, VII 18, 5
स्यन् I 170, 5, III 21, 1
स्यन् VI 33 2
स्यन् VIII 73, 9, X 43 6, 92, 1.
स्यन् I 34 7
स्यन् IX 102, 4

समुये IX 65, 6
 समुहि I 54, 9, VIII 45, 22, 82, 6
 सम्रै VIII. 2, 2
 सम्रोति I 94, 2, II 16, 3, 24, 8, III 11, 7,
 59, 2, IX 81, 2, X 39, 11, 62, 9,
 64, 15
 सम्रोतु I 17, 9, III 51, 12, IV 9, 8
 सम्रनःशास्य II 24, 4
 सम्रनःचक्र X 101, 7
 सम्रनःदिद्यव V 54, 3
 सम्रनः VII 88 2
 सम्रनः II 1, 1, III 29, 6, VI 43, 3,
 IX 108, 6, X 68 4
 सम्रनता I 191, 15
 सम्रनति I 130, 3², II 24, 7
 सम्रनतो II 12 3
 सम्रनन्ःसमर्थाति X 67, 3
 सम्रनन्ःसमर्थाता IV 30 20
 सम्रनन्ःसमर्थाति X 101, 10
 सम्रनन्ःवती X 53 8
 सम्रनःति IX 112, 2
 सम्रनःप्रभा IV 1, 13
 सम्रनःप्रजाना X 139, 6
 सम्रनहन्ःसमि VII 104, 5
 सम्रयो I 172, 2, V 47, 3, VI 75 12
 सम्रयोःद्व X 89 12
 सम्रयानि I 121, 9, II 30, 5, IV 16, 6,
 22, 1, V 30, 4, 8, VII 104 19
 सम्रया I 60, 3, 69 3, 70, 1, II 31 7,
 IV 5 7, V 42, 1, 14-16
 सम्रया V 64, 3
 सम्रया I 92, 8, 154, 5, 166, 14, 178, 1,
 II 27, 11, 14 III 54 21, 57, 2, V
 4, 10, VI 1, 13, 13 6
 सम्रयास I 114 3, II 19 7, 27, 10 VI 5 7⁴,
 VII 65 2, VIII 27, 22, IX 98, 12
 सम्रयास I 114, 2, 136 7, III 11 8, IV
 4 14, 58 11, V 41, 18, 70, 2, VII
 47, 2, 93 8, IX 91, 5
 सम्रयु I 73 5, 9, II 19 8

सम्रयय X 112, 8
 सम्रययू II 24, 3
 सम्रययान् VII 6, 3
 सम्रययाना X 94, 11
 सम्रययाना VI 21, 12
 सम्रययिष्ठा IV 4 12
 सम्रययै VII 69 7
 सम्रयय I 109, 2
 सम्रयय X 86, 11
 सम्रययय X 49, 8
 सम्रययः X 179, 1
 सम्रययाना X 62, 11
 सम्रययति VI 11, 5
 सम्रययि I 51, 14
 सम्रययत IV 7, 6
 सम्रयययन् VIII 2, 39
 सम्रययीत X 61, 3
 सम्रययीःद्व VIII 2, 20
 सम्रययी VI 28, 6
 सम्रययीरा X 85, 30
 सम्रयु X 95 12, 13
 सम्रये III 54, 11
 सम्रये V 33, 2
 सम्रयेत् VII 3 4, X 76, 3
 सम्रयेत् I 92, 5, 124, 1, III 14 1, 19, 2
 61, 5, IV 6, 2, 13 2, V 1, 12, 28, 1,
 VII 10, 1, 39 1, 62 1 76 1, 79 1
 सम्रयोत I 39, 6, VII 33 5
 सम्रयोःसम्रयति VI 75 13
 सम्रयोःद्वित VIII 46, 28
 सम्रय I 36, 8, 161 3 162 22, 164 2,
 173 3, III 26, 3, 27, 14, 29 6, IV
 2 8, VI 3 4, 45 26 VII 31, 2, 70 1,
 VIII 2, 2, 49 5 IX 64 3, 71, 6,
 97, 28, 101, 2 109 10, 112 4, X
 61, 24, 136, 5
 सम्रयोःप्रदा VI 35, 4
 सम्रयोःसम्रयत् IX 59, 1
 सम्रयोःसम्रयति II 21, 1

सञ्चय I 135, 8
 सञ्चये X 97, 5
 सञ्चय VI 47, 24
 सञ्चदा I 113, 18, V 42, 8, X 107, 2
 सञ्चदान् VIII 74, 15
 सञ्चदावन् V 18, 3
 सञ्चनिर्दिजि X 76, 3
 सञ्चपते VIII 21, 3
 सञ्चपत्नी VI 47, 31
 सञ्चपत्नी I 88, 1
 सञ्चपस्य IX 86, 41
 सञ्चपृष VIII 26, 24
 सञ्चपेक्ष II 1, 16, 2, 13
 सञ्चपुत्रा X 8, 3
 सञ्चपुत्र I 92, 8
 सञ्चपुत्रान् I 92, 7, 121, 14.
 सञ्च I 25 3, 27, 1, 116, 6, 117, 4, 9,
 118, 9, 161, 7, 162, 4, 13, 15, 163 2,
 III 53 11, 24, IV 10, 1, 37, 8, 39 5,
 57, 1, VI 46, 2, VII 7, 1, 77, 3, VIII
 4 21, 14, 3, 17, 15, 74, 10 78, 2, 97, 2,
 103, 7, IX 9 9, 61, 3, 62, 6, 64, 10,
 87, 1, 89, 4, 94, 5, 108, 7, X 18, 14,
 39 10, 65 11, 68, 11, 97, 4, 107, 7,
 10, 119 1, 143, 1, 2, 188 1.
 सञ्चमपा VII 71, 1
 सञ्चद्व X 149 1
 सञ्चदृष्टे VIII 61, 7
 सञ्चदृष्टे II 6, 2
 सञ्चमेपस्य V 27, 5
 सञ्चमेपाव V 27, 4
 सञ्चमेपे V 27, 6
 सञ्चपते VI 45 26
 सञ्चपत IV 17, 16, VII 32, 23, X 160 5
 सञ्चपा VIII 46, 10, IX 64, 4
 सञ्चपाद्व IX 107, 8
 सञ्चपु I 51, 14, IV 31, 14, VIII 53, 8,
 78, 9, IX 36, 6
 सञ्चपुन V 54 2
 सञ्चपुपाव I 162, 6

सञ्चयो VI 47, 9
 सञ्चयोगा I 186, 7
 सञ्चरापस V 10, 4, X 21, 2
 सञ्चवत् I 48, 12, II 41, 7, V 57, 7, VII
 27, 5, 75, 8, 77, 5, 94, 9, VIII 22,
 17, 46, 5, 72, 6, 93, 3, IX 41, 4,
 42, 6, 63, 18, 69 8, 105, 4
 सञ्चवत् I 122, 8, VII 100, 2
 सञ्चवता VII 72, 1
 सञ्चवति I 83, 1, 92, 14
 सञ्चवती I 48, 2, 123, 12, VII 41, 7,
 VIII 5 10
 सञ्चवती X 97, 7
 सञ्चवते X 40, 5
 सञ्चवत्या I 30, 17, 53, 5
 सञ्चवत VIII 45, 11
 सञ्चवत I 83 4, IV 49, 4, VIII 2, 24,
 X 47, 5
 सञ्चवित् IX 55, 3, 61, 3
 सञ्चसा IX 2, 10, 61, 20
 सञ्चसातन I 175, 5
 सञ्चसा VI 53 10
 सञ्चसूने V 79 1
 सञ्चस्य I 53, 2, 84, 14, 116, 7, 12, 117, 6,
 121, 2, 162, 9, 18, 19, 164, 34, 35,
 II 35, 6, IV 39, 3, 6, V 83 6, VIII
 32, 5, 52, 5, 61, 6
 सञ्चस्यद्व X 34 3
 सञ्चह्य X 26, 5
 सञ्चह्ये IX 96, 2
 सञ्चा I 174, 5, III 35, 3, IV 33, 10, 34, 9,
 VI 59 3, 67, 4, X 22, 4, 5, 75 7
 सञ्चाद्व IV 52, 2, VII 104, 6
 सञ्चा I 115, 3, 118, 5, 163 10, 164 3,
 180 1, III. 1, 4, 6, 8, 9, 7, 2, 61, 2,
 V 54, 10, 61, 2, VI 6, 4, 24 6, 37,
 3, 75 7, VII 18, 1, 41, 6, 67, 4,
 75, 6, 97, 6, IX 78, 2, X 6 6, 44, 7
 90, 10, 95, 8, 107, 11
 सञ्चाद्व V 53 7, 59 5, VIII 23, 11,
 X 97, 3, 119, 3

सधामनीश्च V 62, 7.

सधान् I 161, 7, III 53, 23, X 73, 10

सधान् I 92, 15, 103, 5, 104, 1, 126, 2, 171, 1, II 34, 3, 8, IV 43, 6, 45, 6, V 31, 10, 55, 6, 58, 7, 59, 1, 62, 1, 83, 3, VI 47, 23, 59, 5, 75, 13, VII 34, 4, VIII 1, 31, 41, 6, 68, 17, 75, 1, IX 97, 50, X 34, 11, 79, 7, 101, 7, 149, 4

सधाना I 101, 4, V 18, 5, VI 63, 10, VII 104, 10, VIII 36, 5, 46, 29, 56, 4

सधापयः VII 19, 4

सधाश्च II 34, 6

सधाप्य I 162, 16, V 31, 4, VIII 30, 4, 92, 25

सधाम. I 38, 12, 148, 3, 181, 2, II 12, 7, IV 14, 4, 45, 2, V 59, 7, 75, 6, VI 16, 43, 29, 2, 63, 7, VII 74, 4, 78, 4, VIII 1, 9, 55, 4, X 78, 5, 91, 14, 95, 9

सधितन् X 78, 7

सधिनः VIII 32, 9

सधिन IV 37, 5, V 4, 11, VIII 6, 9, IX 4, 10, 62, 12, 63, 12, 67, 6, 93, 4, X 25, 5, 75, 9, 156, 3

सधिता I 3, 1, 2, 15, 11, 22, 3, 4, 47, 3, 92, 16, III 58, 7-9, V 74, 10, 75, 3, 78, 2, 3, VIII 8, 1, 5, 16, 18, 19, 22, 6, 26, 19, 27, 8, 35, 19, 83, 7, 85, 1, 9, 87, 6

सधिता I 22, 2, 44, 8, 53, 4, 89, 3, 111, 4, 156, 4, 157, 1, 161, 6, 181, 2, III 20, 1, 5, 58, 4, IV. 2, 4, 34, 9, 45, 5, V. 26, 9, 43, 8, 46, 4, 51, 11, 76, 2, 3, 77, 1, 2, VI 62, 1, VII 9, 5, 35, 4, 41, 1, 44, 1, 2, 51, 3, 73, 1, 74, 5, VIII 5, 4, 8, 8, 9, 17, 19, 10, 3, 18, 8, 20, 22, 3, 11, 13, 15, 25, 14, 26, 10, 13, 73, 6, 17, 94, 4, IX 7, 7, 8, 2, 81, 4, X 35, 6, 11, 40, 2, 14, 64, 3, 66, 5, 73, 3, 4, 85, 8, 9, 26, 93, 6, 7, 125, 1, 128, 7, 131, 5, 184, 3

सधिता I 30, 18, 34, 1-8, 11, 12, 46, 1, 6, 7, 15, 47, 1, 2, 4-6, 10, 89, 4, 92, 17, 109, 4, 112, 1-25, 116, 3, 6, 8, 18, 21, 117, 1, 2, 4, 5, 8-13, 15, 16, 18-25, 118, 1-4, 8-11, 119, 2, 3, 5, 10, 120, 1, 6, 139, 3, 157, 2, 4, 180, 4, 10, 181, 5, 7, 9, 182, 2, 4, II 39, 7, 8, 41, 7, 9, III 58, 3, 5, IV 13, 1, 15, 9, 10, 43, 4, 44, 1-3, 6, 45, 3, 7, V 41, 3, 49, 1, 75, 1, 7, 9, 74, 1, 8, 75, 2, 5, 6, 8, 76, 1, 4, 77, 3, 78, 4-6, VII 67, 3-6, 68, 1, 3, 6-8, 69, 2, 5, 7, 70, 1, 3, 5, 7, 71, 2, 3, 72, 5, 74, 1, 3, 4, VIII 5, 2, 7, 10, 14, 16-19, 25, 27, 28, 31, 32, 37, 8, 2, 3, 6, 9-11, 13, 21, 22, 9, 1-5, 8-10, 12, 14, 21, 10, 1, 22, 1, 5, 9, 10, 17, 26, 4, 5, 7, 14, 16, 35, 1, 4, 7, 10, 13, 16, 42, 4, 5, 57, 2, 3, 73, 1-3, 7, 12, 13, 85, 2, 3, 6, 8, 87, 1, 2, X 36, 6, 39, 1, 2, 6, 9-13, 40, 5, 6², 7, 8², 11, 12, 41, 2, 3, 52, 2, 61, 4, 65, 12, 85, 14, 92, 13, 131, 4, 143, 4

सधिनो V 46, 8

सधिनो I. 46, 12, 120, 10, 157, 3, III 29, 6, 54, 16, IV 52, 2, 3, V 42, 18, VI 49, 5, VII 72, 3, VIII 8, 23, 9, 7, 13, 16, 18, X 106, 11

सधिनो V 75, 7

सधिनो I 22, 1, 186, 10, II 31, 4, III 58, 1, IV 25, 3, VIII 8, 12, 9, 13, 10, 2, X 17, 2, 132, 1, 184, 2

सधिनो I 30, 17, 116, 5, 13, 25, 117, 7, 17, 118, 7, 157, 5, 180, 7, 8, 182, 7, 183, 6, 184, 5, 6, V 75, 1, VII 40, 5, 67, 10, 72, 4, 73, 2, VIII 10, 5, X. 39, 14

सधिसिः VI 45, 21

सधिस्या I 44, 2, 14, 164, 27, 182, 6, V 51, 8, 73, 10

अष्टिमा IV 17, 11
 अष्टी IV. 2, 5, VII 1, 12, VIII 4, 9
 अष्टीशब्द II 27, 16
 अष्टे I 30, 21
 अष्टे इवेत्यशब्द III 33, 1
 अष्टेन I 162, 3
 अष्टेभिः VII 54, 2, 90, 6 VIII 5, 7, 13,
 11, 46, 26, 87, 5, X 108, 7
 अष्टेषु I 29, 1-7, 114, 8
 अष्टे I 16, 9, 88, 2, 113, 14, 117, 14,
 175 4, II 15 4, III 30, 12, 20, 58, 3,
 IV 51, 5, V 29, 9, 55, 1, 58, 6, VI
 39, 4, 62, 3, 65, 2, VII 18, 2, 41, 3,
 45, 1, 69, 1, 71, 3, VIII 5, 35, 7, 27,
 IX 96 11, X 3, 7, 7, 2, 11, 7, 68, 12,
 70, 2, 3
 अष्टेत् I 92 12, 113, 15, 124, 11, VII 77, 2
 अष्ट्य I 32, 12, 74, 7, VIII 66, 3
 अष्ट्य VIII 46, 21
 अष्ट्यं I 117, 22, 119, 9, IV 28, 5, V 52,
 17, 61, 5, VII 92, 3, VIII 21, 10,
 34, 16, IX 72 9, 108, 6, X 48, 4,
 93, 12
 अष्ट्यं I 112, 10, VIII 46, 33
 अष्ट्यस्य IV 41, 10, VIII 46, 22
 अष्ट्यस्य VIII 24, 14
 अष्ट्यां V 79, 7, VII 16, 10, 67, 9, VIII
 27, 6, 34, 14
 अष्ट्यांता VIII 25 23
 अष्ट्यानि VI 44 12, VII 18, 19
 अष्ट्ये VIII 13 22
 अष्ट्येन \ 87, 16
 अष्ट्ये VI 60, 14, VIII 73 14
 अष्ट्यन्ता I 173 4
 अष्ट्यन्तः III 15, 4, VII 20, 3, 28, 2,
 IX 90, 3
 अष्ट्यन्तः I 55, 8, 91, 21, VI 18, 1, VIII
 70, 4, \ 48, 11
 अष्ट्यन्तस्य II 21, 2, VII 46, 1, VIII 32, 27
 अष्ट्यन्तः VI 19, 2

अष्ट VIII 2, 41, X 27, 15
 अष्ट VII 84, 5, VIII 70, 5, X 126, 1.
 अष्टशब्दः X 62, 7.
 अष्टम II 5, 2, X 114, 9
 अष्टमे IV 30, 19
 अष्टा I 121, 8
 अष्टास्पदो I 164, 41
 अष्टास्पदीभिः II 7, 5
 अष्टास्पदो VIII 76, 12
 अष्टानि II 18, 4.
 अष्टाश्वपुर X 53 7
 अष्टौ I 35, 8, 126, 5, X 72, 8
 अष्टौ VI 53 9
 अष्टौ IV 57, 4, VI 58, 2
 अष्टाश्वी X 102, 8
 अष्टीवत्सुभ्या X 163, 4
 अष्टीवतो VII 50, 2
 अष्ट VI 36, 5, VII 24, 1, VIII 100, 2,
 X 44 4, 50, 5, 85, 26, 36, 124, 1
 अष्टक I 33, 3
 अष्टका VI 63, 8
 अष्टगत VIII 64 9
 अष्टगो I 31, 3
 अष्टपःसहितः VIII 20, 24
 अष्टपत्त III 31, 4.
 अष्टतत् X 124, 7
 अष्टमाता X 39, 6
 अष्टत् I 9, 5, 89, 5, 107, 1, 114, 1, 143, 6,
 173 9, 176, 5, 186, 3, II 23, 14, III
 23, 3, 51, 11, IV 16, 20, VI 23, 5,
 10, 24, 5, 34, 5, VII 20, 8, 53, 3,
 85, 4, 104, 12, 13, VIII 31, 18, IX
 89 6, X 5, 7, 27, 1, 29, 2, 37, 10,
 101, 3, 129, 1, 137, 5, 141, 4
 अष्टत् I 57, 2, 125, 2, 129, 8, 156, 2,
 164, 16, 173, 10, II 26, 1, IV 2, 10,
 4 7, VIII 20, 17, 28, 4, 31, 3, 61, 4,
 89, 4, X 10, 11, 89, 14

असत. V 12, 4, VII 104, 8, λ 72, 2
 असता IV 5, 14
 असति I 124, 11, VI 23 9, 45, 14, VIII
 20, 15, λ 85 25, 129, 4, 191, 4
 असति V 53, 15
 असता IV 5 5
 असप V 61, 4, λ 103, 13
 असप VIII 30 2, X 97, 5
 असप VI 63 1
 असद VII 11, 2
 असद V 21, 4², IX 17, 8, 62, 7, λ 91, 4
 असदन् X 189, 1
 असदन् II 9, 1, III 62, 15, VI 57, 2, IX
 1, 2, 16, 4, 19, 3, 62, 4, 30, 72, 5,
 89 1, 97, 37, 45, 107, 5
 असदन VIII 28, 1, λ 43, 4
 असदन् I 191, 4, X 30, 15
 असन् I 89, 1, V 33, 3, VII 8, 5, 104, 8,
 VIII 45, 33, λ 29, 4, 53 8
 असन् I 38, 15, IV 3, 11
 असनत् λ 67, 10
 असनत् V 30, 14
 असनत् VIII 28 1
 असन I 120, 10, VIII 25, 24, 46 22, 29
 असना X. 95 3
 असना I 148, 4, 155 2
 असनाम VIII 47, 18, X 62 11
 असनाम VIII 25, 22
 असनाप I 130, 4
 असने I 112 21
 असनेो VIII 49 10
 असनेोत III 34 10²
 असन्यन् VII 18 1
 असपत्न X 174, 4, 5
 असपत्ना X 159, 4, 5
 असपत्न VII 83, 8
 असपर्यन् III 9 9
 असम VI 36, 4, VIII 62 2
 असमना I 140, 4, VII 5, 3

असमने VI 46, 13
 असम I 54, 8, X 47, 8, 89, 3
 असमष्टकाय II 21, 4, IX 76, 4
 असमा I 54, 8, VI 67, 1
 असमा II 13, 7, X 71, 7
 असमतिः खोजा VI 29, 6
 असमति X 60, 2
 असमतिपु X 60, 5
 असमानि VII 43, 1
 असंसदित IV 4, 2
 असंसदिन VIII 102, 14
 असंसृष्टः V 11, 3
 असंसप्त I 83, 3
 असत् X 108, 3
 असत् IX 110, 4.
 असरत् IX 87, 6
 असत् II 24, 14, IV 38, 9, IX 3, 8,
 37, 5, 62, 16, 86, 44, 92, 2, 97, 45
 असरन् IX 6, 4, 82, 3
 असर X 108, 4
 असनि I 38, 8, 181, 7, 190, 2, IX 36, 1,
 67, 15, 86, 46, 91, 1, 97, 46, 106, 12,
 109, 19
 असनि IV 26, 5, VI 63 7
 असशत I 13 6, 112, 2, 142, 6, II 25 4,
 IX 57, 1, 62, 28, 73, 4, 74, 6, 85, 10,
 86, 27.
 असशत I 112, 9
 असशत II 32 3
 असशता I 160, 2, VII 67, 9
 असशतांसद्व X 69, 8
 असशती III 57, 6, VIII 31, 4
 असशती इति VI 70, 2
 असशुपो λ 86, 18
 अससत I 143, 3
 अससि II 26, 2, IV 57, 6², X 174 3
 अससृष्ट λ 31, 3
 अससृष्ट IX 97, 30
 असस्तन I 161, 11
 असहत् III 29, 6

असहिष्णु VII 98, 5
 असहिष्णु X 159, 1
 असहिष्णु VIII 23, 17, 51, 2
 असहिष्णु III 9, 9, X 7, 5
 असहिष्णु VII 7, 5
 असहिष्णु I 60, 2, III 4, 4 IV 6, 2; V 43, 7
 असहिष्णु VI 47, 23
 असहिष्णु I 53 11, 173 9, IV 2, 10, X 53, 4
 असहिष्णु I 25, 15, 39, 9, 10², VI 19, 2,
 38, 5, X 22, 3, 74, 3, 96, 5
 असहिष्णुभिः I 39, 9
 असहिष्णुशब्दः V 52, 5
 असहिष्णु X 56, 5
 असहिष्णु I 84, 1, V 43, 5, VII 21, 1, IX
 62, 4, 77, 5, 82, 1, X 104, 1
 असहिष्णु IX 21, 7
 असहिष्णु I 124, 1, 157, 1, V 81, 2
 असहिष्णु I 1, 4, 12, 3, 13, 4, 15, 3, 44, 2,
 9, 10², 59, 3, 74, 4, 81, 2³, 87, 4,
 94, 7, 97, 6, 129, 2, 144, 7, 163, 3⁴,
 189, 6, II 1, 2, 9, 4, 23, 11, 32, 6,
 III 3, 7, 9, 3, 53, 18, IV 6, 1, 32, 13,
 21, 46, 1, V 9, 4, 28, 5, 35, 4, VI
 2, 7, 4, 4, 13, 2, 40, 5, 48, 8, 19,
 71, 2, VII 32, 24, VIII 4, 1, 6, 41,
 11, 8, 12, 18, 13, 15, 14, 11, 23, 29,
 24, 2, 39, 3, 43, 28, 44, 24, 29, 61,
 14, 90, 2, 92, 28, 93, 33, 95, 3, 97, 5,
 98, 5, 6, IX 65, 4, 85, 2, 97, 55³,
 X 1, 4, 24, 3, 35, 7, 98, 1
 असहिष्णु I 15, 12, 27, 6, 31, 10, 12, 16,
 36, 5, 9, 12, 50, 4, 53, 2, 59, 1, 5,
 62, 12, 75, 3, 4, 91, 3², 5², 94, 5, 6,
 13², 102, 8, 132, 3, 169, 1, 188, 3,
 II 1, 3, 5, 7, 10-12, 15, 7, 5, 12, 15,
 13, 2-12, 20, 2, 23, 2, 4, 27, 10, 33, 3,
 41, 2, III 3, 10, 9, 3, 25, 1, 28, 3,
 30, 21, 34, 2, 45, 5, 46, 2, 47, 1, IV,
 4, 1, 9, 1, 20, 8², 30, 2, 7, 22, 32, 2,
 19, 52, 3², V 1, 8, 13, 4, 6, 28, 4,

29, 1, 40, 7, 44, 2, VI 25, 5, 44, 12,
 21, 45, 5, 26, 47, 26, 30, 48, 9, 55, 3,
 56, 5, 58, 1, VII 11, 1, 19, 1, 22, 7,
 29, 4, 31, 6, 7, 32, 17, 33, 11, 37, 5,
 98, 6, VIII 1, 6, 7, 2, 9, 4, 1, 11, 1,
 2, 13, 15, 26, 19, 31, 21, 13, 23, 30,
 33, 10, 36, 1, 5, 51, 7, 60, 3, 5, 6,
 19, 61, 6, 64, 2, 69, 12, 71, 2, 79, 3,
 80, 3, 7, 88, 4, 89, 6, 90, 2, 5, 95, 4,
 97, 9, 98, 2², 99, 5², 101, 11², 12²,
 IX 2, 10, 18, 1, 47, 5, 59, 4, 61, 20,
 64, 1, 2, 66, 3, 16, 67, 1, 13, 86, 28,
 29, 38, 39, 88, 3, 4², 104, 5, 109, 6,
 X 1, 2, 2, 1, 2, 4, 1, 2, 10, 13, 11, 5,
 54, 5, 56, 3, 61, 24, 79, 5, 84, 4,
 91, 3², 97, 18, 23, 100, 5, 102, 12,
 104, 6, 110, 1, 3, 133, 3, 4, 141, 1,
 145, 5, 152, 1, 153, 2, 3, 5, 156, 5,
 180, 1, 186, 2

असहिष्णु X 79, 6, 89, 8

असहिष्णु VII 5, 3

असहिष्णु IX 73, 5, X 3, 1

असहिष्णु X 75, 5

असहिष्णु IV 17, 15, VIII 20, 25

असहिष्णु X 29, 7

असहिष्णु III 48, 2

असहिष्णु I 116, 7, 117, 6

असहिष्णु I 85, 11

असहिष्णु I 46, 10

असहिष्णु IV 13, 4, 51, 9

असहिष्णु I 162, 20

असहिष्णु इति X 79, 1

असहिष्णु II 13, 4, VII 39, 6, VIII 45, 38,

X 79, 2

असहिष्णु V 32, 8

असहिष्णु X 89, 12

असहिष्णु X 86, 18

असहिष्णु IX 76, 4

असहिष्णु VI 3, 5

असहिष्णु VIII 50, 10

अभिज्ञान VIII 51, 2
 अभिज्ञान III 31, 9
 अभिज्ञान IX 81, 2
 अभिज्ञान IX 14, 1, 27, 6, 30, 4, 49, 5,
 60, 3, 78, 1, 106, 12
 अभिज्ञान IX 68, 1
 अभिज्ञान VI 1, 2
 अभिज्ञान I 143, 1, X 81, 1
 अभिज्ञान V 1, 6, VIII 42, 1
 अभिज्ञान X 132, 7
 अभिज्ञान X 52, 2
 अभिज्ञान I 113, 16, 164, 4, X 121, 7
 अभिज्ञान I 179, 2
 अभिज्ञान VII 26, 1
 अभिज्ञान VI 41, 4
 अभिज्ञाना VIII 64, 3
 अभिज्ञान X 82, 7, 87, 14
 अभिज्ञान X 14 12
 अभिज्ञान X 12, 4, 15, 14, 16, 2
 अभिज्ञान X 59, 5, 6
 अभिज्ञान I 101, 4, V 34, 6, VIII 62 12
 अभिज्ञान IV 25 7, V 34 5, X 42, 4
 अभिज्ञान I 110, 7
 अभिज्ञान I 176, 4
 अभिज्ञान VIII 14 15
 अभिज्ञान I 140, 8, 182, 3, II 22 4, X 12 1,
 14 12, 15 1, 59 7
 अभिज्ञान I 24, 14, 174 1, II 27, 10 28 7
 IV 2, 5, VIII 90 6 X 96 11 99
 12, 132, 4
 अभिज्ञान I 35 7, 10, 54 3, 131, 1 II 1, 6
 III 3 4, V 15 1, 27 1 42 1, 51 11
 83 6, VII 30, 3, 56, 24, VIII 42 1
 IX 73 1, 74, 7, X 11, 6 74 2
 अभिज्ञान VIII 19 23
 अभिज्ञान VI 22, 4
 अभिज्ञान VII 13 1
 अभिज्ञान III 55 1, X 55 4
 अभिज्ञान X 99 2

अभिज्ञान V 42, 11, VII 2, 3, X 56, 6
 अभिज्ञान I 110, 3, 122 1, 126, 2, II 30, 4;
 III 29, 14, 38, 4, 53, 7, 56, 8, IV
 53, 1, V 49, 2, 63, 3, 7, VII 6, 1,
 99, 5, VIII 20, 17, X 10, 2, 31, 6,
 92, 6, 138, 3, 177, 1
 अभिज्ञान X 170, 2
 अभिज्ञान VII 65, 2, VIII 25 4
 अभिज्ञान I 151, 4, VII 36, 2
 अभिज्ञान I 64, 2, VIII 96, 9 X 124, 5
 अभिज्ञान VIII 27, 20
 अभिज्ञान X 53, 4, 157, 4
 अभिज्ञान V 12, 1, 41, 3, IX 99, 1, X 124 3
 अभिज्ञान X 93, 14
 अभिज्ञान VIII 97, 1
 अभिज्ञान X 151, 3
 अभिज्ञान I 108, 6, X 82, 5
 अभिज्ञान II 23, 2, X 105 11
 अभिज्ञान VIII 101, 12
 अभिज्ञान II 27, 4, 33, 9, III 38 7, V 10 2
 66, 2, VI 20, 2, 30, 2 36 1, 74 1
 VII 5 6, 65 1, IX 71, 2
 अभिज्ञान II 35, 2, VII 22 5
 अभिज्ञान I 167, 5 VII 96, 1
 अभिज्ञान I 168, 7
 अभिज्ञान IV 42, 2, X 54, 4
 अभिज्ञान I 134 5
 अभिज्ञान IV 16 2 VII 21, 7 66 2 VIII
 25, 3, X 50, 3
 अभिज्ञान I 110 3
 अभिज्ञान IV 24 5, VI 44 11
 अभिज्ञान IV 25, 6
 अभिज्ञान I 168, 9, III 38, 5, V 2, 2
 अभिज्ञान III 39, 3, V 7, 8
 अभिज्ञान III 31 7
 अभिज्ञान I 72 3
 अभिज्ञान X 135 2
 अभिज्ञान VIII 10 4
 अभिज्ञान X 82, 4

समूह V 32, 6
 समूह I 164, 4
 समूह VIII 63, 7, IX 64, 4, 86, 2, X 86, 1
 समूह I 135, 6, V 52, 6, VIII 52, 9,
 93, 23, IX 16, 5, 46, 2, 62, 22, 63,
 25, 27, 64, 7, 16, 66, 10, 25, 67, 18,
 86, 4, 106, 14, 107, 25
 समूह VIII 27, 11
 समूह II 35, 1
 समूह IX 46, 1, 67, 17
 समूह IX 86, 4, 87, 5, 88, 6, 96, 22,
 97, 29, 31
 समूह I 9, 4, IX 7, 1, 13, 6, 62, 7, 66, 11
 समूह IX 12, 1, 17, 1, 23, 1, 62, 1, 63, 4, 26
 समूह III 32, 6, V 32, 1, VIII 3, 10
 समूह I 32, 12, 57, 6, 130, 5, VI 17, 6,
 12, 30, 4, VIII 96, 18, X 133, 2,
 138, 2
 समूह X 54, 6
 समूह I 33, 13, 51, 11, 80, 10, II 15, 3,
 4, 28, 4, III 1, 9, 31, 11, 16, IV
 18, 7, 19, 8, V 29, 2, 30, 10, VI
 32, 2, X 80, 3, 98, 5
 समूह I 110, 8, X 67, 8
 समूह X 66, 8
 समूह IV 19, 2, VIII 59, 6
 समूह X 31, 9
 समूह V 31, 7
 समूह VI 47, 21
 समूह X 108, 6
 समूह I 105, 16, 191, 9, V 17, 3, VIII
 91, 2, 6, X 132, 4, 146, 1, 159, 1
 समूह I 154, 1
 समूह X 149, 1
 समूह VI 67, 11, VII 53, 3
 समूह VI 22, 3
 समूह X 111, 6
 समूह V 7, 6
 समूह I 62, 5

समूह I 164, 25, II 15, 2, VI 44, 22
 समूह II 13, 10, VII 99, 2, 3; VIII,
 89, 5, X 55, 1, 153, 3
 समूह II 12, 2, 17, 5, III 30, 9, 53, 9,
 VIII 42, 1, X 113, 4
 समूह VI 8, 3, 47, 5
 समूह I 66, 5, 116, 5, 130, 1, III 53, 4,
 6, IV 16, 10, 34, 5, V 6, 1³, 30, 13,
 VI 49, 12, VII 37, 4, 6, VIII 3, 23,
 91, 1, IX 66, 12, 97, 8, X 14, 8, 28, 1,
 34, 10, 85, 33, 86, 20, 21, 95, 2, 4,
 13, 111, 10
 समूह I 116, 25
 समूह I 129, 9
 समूह VIII 51, 8
 समूह III 5, 10
 समूह VII 18, 11.
 समूह II 11, 20
 समूह I 61, 7, 71, 5, II 42, 2, IV 4, 1,
 27, 3, 36, 6, X 87, 6, 103, 3, 133, 3
 समूह I 70, 6, IV 31, 13, VI 3, 5,
 20, 9, 64, 3, X 42, 1
 समूह I 64, 10
 समूह VIII 93, 1.
 समूह VI 63, 3
 समूह I 141, 13, VIII 52, 9, X 45, 12,
 63, 17
 समूह VI 23, 10
 समूह I 22, 4, 33, 2, 36, 12, 37, 15, 100,
 2, 108, 2, 149, 2, 162, 9, 10, 167, 7,
 170, 1, 173, 6, 12, 178, 1, 190, 3, II
 27, 6, 33, 7, III 29, 1², 36, 9, IV
 18, 4, 20, 7, 21, 2, 45, 7, 58, 1, V
 7, 9, 31, 2, 39, 1, 3, 42, 2, 4, 65, 4,
 70, 1, 74, 6, VI 18, 3, 6, 15, 25, 1,
 29, 1, 34, 2, 44, 1, 62, 8, 65, 4, 74, 3,
 VII 20, 5, 22, 2, 27, 2, 3, 32, 19,
 56, 18, 21, 68, 5, 71, 4, 86, 6, 97, 4,
 VIII 1, 27, 31, 9, 15, 10, 3, 18, 19,
 20, 22, 23, 10, 24, 9, 19, 21, 27, 10³,
 30, 1, 33, 6, 46, 9, 47, 13, 54, 5, 66,

13, 67, 3, 6, 7², 70, 8, 81, 8, 94, 4,
100, 3, 102, 19, X 12, 5, 82, 5, 131, 3,
142, 1².

अस्ति I 27, 8, 40, 8, 41, 4, 62, 6, 84, 19,
105, 13, 109, 1, 164, 1, 165, 9, II 12, 5,
24, 7, 33, 10, IV. 30, 1, V 3, 5, 29,
14, 77, 2, VI 18, 3, 12, 21, 10, 24, 5,
25, 5, 30, 4, 66, 8, VII 3, 2, 4, 7,
29, 3, 40, 3, 60, 7, VIII 14, 4, 32, 16,
66, 9, 67, 19, 74, 15, 78, 7, 100, 3,
X. 27, 21, 31, 8, 71, 6, 117, 4

अस्यु I. 139, 1

अस्यु I 7, 10, 8, 5, 13, 10, 11, 16, 7, 24, 9,
26, 7, 27, 9², 30, 5, 12, 39, 2, 4,
55, 7, 82, 5, 86, 7, 90, 7, 8, 91, 19,
94, 8, 98, 3, 100, 19, 102, 11, 108, 2,
114, 10, 125, 7, 140, 11, 147, 4, 162,
8, 9, 11, 14, 165, 10, 172, 1, 184, 4,
185, 11, II. 4, 2, 14, 11, 20, 3, 28, 1,
III 30, 6, 18, 44, 1, 54, 3, 18, 21,
59, 2, IV 1, 18, 2, 7, 4, 7, 12, 1, 15, 9,
21, 1, 26, 4, 37, 6, 46, 7, 57, 3, V
11, 5, 34, 9, 47, 7², 53, 9, 74, 9, VI
16, 26, 18, 5, 23, 3, 26, 8, 29, 6, 37, 5,
48, 18, 20, 58, 1, 66, 1, 7, 67, 8,
VII 1, 14, 4, 2, 20, 10, 25, 3, 34, 15,
22, 35, 2², 3, 4, 5², 6, 7, 9², 10,
11, 13², 38, 3, 40, 3, 41, 5, 56, 5,
17, 24, 57, 4², 58, 4, 66, 5, 67, 6,
70, 5, 85, 4, 86, 8², 100, 3, 101, 5,
104, 3, 8, 11², VIII 1, 32, 17, 6², 10,
19, 9, 66, 15, 83, 4, 93, 18, 96, 7,
100, 2, 102, 21, IX 63, 3, 92, 5, X
7, 4, 15, 2, 32, 9, 34, 14, 35, 13, 42, 3,
43, 2, 44, 9, 51, 8, 9, 59, 4, 62, 1,
77, 7, 80, 2, 81, 6, 85, 23, 97, 20, 23,
100, 4, 9, 10, 102, 11, 108, 6, 128,
1-4, 165, 1-4, 180, 1, 185, 1, 191, 4

अस्यु I 66, 4, 148, 4, 155, 2, IX 77, 2

अस्यु V 61, 8, 67, 5

अस्युन् III 9, 9

अस्युण् I 188, 4

अस्युण् VIII 41, 8, 63, 7

अस्युण् I 41, 6, VI 16, 20, VIII 93, 9, 15,
IX 27, 4

अस्युण् I 4, 4, 15, 5, 140, 8, VIII 1, 11,
66, 10, IX 9, 5, X 48, 11

अस्युण्श्चनः VIII 43, 1

अस्युण्श्चि I 8, 4

अस्युण्श्चि 64, 8

अस्युण् VII 1, 2

अस्युण् I 124, 13

अस्युण्श्चि I 88, 6

अस्युण्श्चि I 82, 2

अस्युण्श्चि I 122, 1, V 41, 10, VIII 39, 1,
X 77, 1

अस्युण्श्चि I 77, 5

अस्युण्श्चि X 67, 3, 105, 6, 11²

अस्युण्श्चि VIII 96, 2

अस्युण्श्चि I 164, 4

अस्युण्श्चि I 84, 13

अस्युण्श्चि X 48, 20

अस्युण्श्चि I 35, 10, 65, 4, 141, 7, II 4, 7,
30, 3, 35, 9, III 39, 3, VII 3, 2
VIII 27, 12

अस्युण्श्चि I 35, 4, 74, 8, 123, 1, 149, 4,
162, 21, 164, 17, II 3, 1, 38, 1, 4,
III 5, 3, 7, 14, 1, 61, 6, IV 6, 4,
18, 5, 51, 1, V 1, 2, 80, 5, VI 41, 2,
45, 31, 63, 4, 71, 4, VII 16, 3, 70, 1
77, 2, 92, 2, IX 85, 9, 12, 85, 8,
87, 4, X 1, 1, 3, 3, 103, 9

अस्युण्श्चि X 101, 11

अस्युण्श्चि I 167, 6, X. 56, 6

अस्युण्श्चि II 5, 6

अस्युण्श्चि I 40, 7, X 119, 4, 127, 7

अस्युण्श्चि I 94, 11

अस्युण्श्चि I 80, 8, 135, 1², VIII 102, 13,
IX 83, 2

अस्युण्श्चि III 1, 7, IV 51, 2, VI 64, 1, VII
83, 3, VIII 95, 1

संस्कृतः I 115, 3, 123, 1, 6, 126, 3, 190, 6,
 IV 34, 3, 41, 8, 9, V 76, 1, VI 44,
 20, VII 23, 3, 43, 2, 60, 4, 68, 2,
 75, 3, VIII 48, 11, IX 53, 1, X 107, 2,
 114, 10, 123, 4
 संस्कृति VI 15, 19
 संख्येयमांशुः X 159, 5
 संघाता X 4, 5
 संघातारो IV 30, 17
 संघातान् II 15, 5
 संघेदमान IV 3, 10
 संस्वरित्यम् V 15, 5
 संस्वर I 10, 2
 संस्वार्थे X 161, 2
 संसृत IX 3, 8
 संसृत VIII 82, 9
 संसृतात् VI 66, 11, VII 56, 3
 संसृतात् VI 8, 2
 संसृह्य X 135, 2
 संसृष्ट VIII 3, 19
 संसृष्ट II 12, 12
 संसृष्ट II 11, 9
 संसृष्ट I 24, 9, 15, 33, 3, 60, 3, 63, 5,
 92, 16, 114, 4, 121, 15, 129, 6, 10,
 134, 2, 139, 5, 8², 144, 3, 189, 1, 3,
 II 6, 4, 33, 2, 11, III 8, 2, 41, 8,
 58, 2, IV 1, 4, 4, 5, 11, 6, 12, 6, 41, 1,
 V 2, 7, 33, 3, 56, 3, 57, 1, 77, 2,
 VI 44, 16, 74, 3, VII 1, 21, 22, 6,
 32, 1, 34, 1, 38, 7, 44, 3, 56, 9, 71,
 1, 2, 88, 7, 100, 6, VIII 2, 6, 20,
 26, 8, 8, 11, 3, 18, 11, 16, 45, 37,
 47, 13, 61, 16, 67, 15, 74, 7, 75, 13,
 IX 81, 3, 104, 6, 105, 6, X 5, 1, 20, 8,
 37, 4, 45, 1, 53, 1, 54, 3, 63, 12, 91,
 12, 99, 7, 134, 5, 144, 6, 164, 3
 संसृष्टा I 132, 2, 137, 1, 3, IV 32, 18,
 41, 10, VIII 18, 14, 63, 4, X 44, 3
 संसृष्टाच VI 44, 19

संसृष्टाच VI 47, 26
 संसृष्टाच III 54, 22, IV 22, 8, V 4, 2,
 VI 19, 1, 3, VII 79, 5, IX 93, 4,
 X 116, 6
 संसृष्टाच VII 19, 10
 संसृष्टाच I 36, 16, 176, 3, VIII 60, 7
 संसृष्टाच I 7, 6, 10, 8, 17, 8, 24, 14, 34, 3,
 48, 9, 63, 8, 79, 5, 81, 6, 85, 12,
 90, 3, 92, 13, 102, 4, 108, 13, 111, 3,
 114, 5, 117, 2, 132, 4, 140, 11, 159, 5,
 170, 3, 176, 4, 187, 11, 189, 3, II
 11, 19, 13, 13, 14, 12, 18, 8, 38, 11,
 40, 4, III 30, 21², 36, 9, 50, 3, 54, 11,
 57, 6, 62, 14, IV 1, 3², 20, 7, 22, 9;
 10², 31, 13, 36, 8, 37, 7, 55, 8, 9,
 V 10, 1, 35, 1, 38, 4², 44, 6, 47, 7,
 53, 13, 55, 9, VI 19, 6, 44, 18, 46, 8,
 51, 5; 52, 15, 53, 5, 71, 6, 75, 11,
 VII 50, 4, 68, 3, 74, 5, 78, 1, 79, 4,
 81, 6, 94, 7, 104, 14, VIII 5, 12, 11,
 10, 26, 15, 30, 4, 46, 19, 67, 19, 81, 9,
 83, 1, 84, 6, IX 2, 9, 7, 9, 21, 5, 33, 6,
 40, 3, 43, 4, 46, 5, 49, 3, 62, 3, 63,
 11, 65, 13, 21, 86, 41, 90, 4, 91, 6,
 97, 21, 101, 10, 11, 104, 4, 106, 6,
 X 14, 12, 30, 11, 47, 1, 56, 2, 84, 7,
 116, 9, 126, 7, 133, 7
 संसृष्टाच X 93, 14
 संसृष्टाच I 131, 7, 135, 2³, 142, 10, III
 41, 7, 42, 1, V 74, 8, VI 48, 2, VII
 15, 8, VIII 19, 7, 70, 12², IX 2, 5,
 6, 1, 14, 8, 64, 18, 78, 5, X 93, 11
 संसृष्टाच II 23, 8
 संसृष्टाच इत्यस्य I 135, 5, 151, 7, VII 74, 4,
 VIII 26, 14
 संसृष्टाच I 173, 10
 संसृष्टाच I 7, 10, 13, 10, 25, 15, 27, 2, 4,
 30, 11, 33, 1, 79, 11, 94, 8, 16, 102, 4,
 5, 114, 3, 129, 1, 4², 132, 6, 138, 2,
 139, 9, 140, 10, 12, 152, 7², 157, 2,

II. 3, 9; 4, 8; 9, 6, 11, 4, 13; 14, 21, 6;
33, 12, 35, 4; 39, 6, 40, 4, III. 1, 19,
23, 4, 1, 8, 6, 10, 8, 30, 19, 35, 1,
36, 10³, 39, 2, 62, 3², IV. 4, 8, 8, 7²;
17, 20, 22, 9, 32, 14, 33, 10, 11, 34,
2, 10, 43, 7, 44, 6, 47, 4, 49, 4,
50, 10, 11, 53, 6, 7, V. 4, 2, 7², 6, 10,
53, 9, 54, 13, 73, 4, VI. 1, 11, 12²;
6, 7, 19, 9, 23, 8, 28, 1, 35, 2, 44, 9,
47, 13, 50, 3, 52, 16, 60, 3, 68, 6, 11,
69, 6, 70, 2, 5, 6, 74, 2, 3, VII. 5, 8,
21, 8, 22, 9, 24, 4, 25, 3, 26, 4, 34,
21, 42, 6; 45, 4, 46, 1, 4, 53, 3, 57,
17, 20, 24, 57, 4, 67, 2, 4, 7, 70, 4;
5, 75, 2, 8, 76, 7, 77, 5, 82, 10, 83, 9;
84, 4; 91, 4, 5, 101, 2, 5, VIII. 2, 10,
5, 15, 22, 16, 47, 2, 3, 14, 48, 10,
51, 10², 54, 2, 57, 4, 63, 12, 82, 6,
97, 8, IX. 12, 9, 32, 6; 63, 1, 30, 66,
21, 68, 10, 69, 7, 89, 1, 97, 3, X. 6, 6,
7, 4, 10, 3, 17, 8, 18, 9; 19, 1, 22, 2,
12, 13, 35, 13, 36, 13; 37, 11; 42, 6,
7, 44, 5, 61, 25, 66, 14, 69, 4, 70, 4,
84, 3, 91, 15, 93, 10, 95, 13, 98, 3,
9, 99, 8, 100, 4, 106, 4, 111, 10,
140, 4, 143, 6.

समेतः II. 35, 4.

समेतःहितिः X. 108, 1.

समेतः V. 39, 5; VI. 23, 5, 34, 4; 5; VIII. 43, 2.

समेतः I. 57, 3, 61, 1-6, 8, 12; 15; II. 35, 5,
12; V. 45, 3; VI. 1, 10; 63, 2; VIII.
41, 1; 96, 1²; X. 14, 9; 40, 9; 97, 7.

समेतः I. 32, 2, 13; 53, 10; 54, 7; 67, 4;
69, 5; 70, 2, 3, 71, 5; 76, 3; 77, 1;
91, 20; 104, 7; 114, 11; 116, 8; 125, 2;
127, 4; 147, 4; 149, 5; 161, 11; 162, 16,
166, 3; 173, 4; 6; 178, 2; II. 12, 5;
13; 13, 10; 14, 6; 7; 9; 16, 4; 17, 1;
6; 18, 2; 19, 5; 26, 4²; 27, 15²; 30, 2;
35, 2; 10; III. 1, 10; 9, 9; 13, 1; 31,
11; 12; 52, 8; 56, 4; IV. 4, 6; 7, 18, 7;

24, 6; 25, 5; 27, 3; V. 2, 3; 32, 10;
33, 1; 34, 3; 36, 6; 47, 6; 64, 2; VI.
10, 2; 17, 11; 18, 13; 20, 6; 24, 8; 32, 1;
34, 3; 5; 40, 2; 42, 1; 44, 14; 54, 4;
VII. 11, 2; 19, 2; 34, 3; 4; 11; 14;
45, 2; 63, 5; VIII. 1, 8; 2, 41; 8, 16;
9, 1; 14, 2; 23, 21; 27, 18; 31, 2; 62, 1;
100, 9, 103, 6; IX. 11, 1; 70, 1; 72, 3;
91, 3; X. 7, 4; 10, 9; 14, 9, 11; 18,
11; 12; 29, 7; 8; 31, 4; 11; 40, 9;
42, 1; 5; 6; 73, 6; 9; 79, 2, 5; 82, 4;
89, 3; 91, 12; 13; 96, 6; 98, 7; 99, 12;
102, 10; 117, 3; 133, 1; 136, 7; 160,
3²; 4.

समेतःसमेतः VI. 42, 4.

सद्यः IV. 15, 5; V. 17, 2; 64, 3; 82, 2;
VI. 40, 2; VIII. 31, 4; IX. 53, 3; 61, 29;
66, 14; 69, 1; 73, 4; 89, 3; X. 8, 3.

सद्यः I. 4, 8; 12, 1; 22, 1; 23, 2; 26, 5;
33, 1; 52, 12; 57, 5; 60, 2; 61, 7;
9-11; 13; 14; 86, 4; 9; 92, 6; 102,
1; 2; 105, 1-18; 116, 25; 121, 4; 122, 8;
131, 4-6; 143, 2; 3²; 145, 2; 147, 2;
153, 4; 164, 1; 7; 32; 168, 6; 183, 6;
190, 3; 4; II. 4, 4; 11, 20; 15, 1; 16, 7;
19, 1; 2; 23, 19; 24, 16; 27, 5; 32, 1,
33, 9; 35, 6; III. 12, 1; 35, 6; 50, 2;
51, 10; IV. 1, 6; 11; 4, 11; 5, 8; 11;
12²; 15; 17, 9; 14; 19; 36, 2; 45, 1;
V. 12, 3; 16, 3; 17, 3; 4; 22, 4; 29, 7;
38, 4; 43, 3; 44, 8; 54, 10; 63, 2; VI.
29, 5; 37, 2; 44, 14; 47, 1; 48, 9;
59, 5; 62, 1; 69, 1; 7; 70, 2; VII. 4, 3;
7, 6; 29, 1; 30, 1; 31, 4; 32, 22; 38, 2;
8; 39, 3; 40, 5; 60, 7; 87, 6; 94, 1;
100, 5; VIII. 1, 26; 3, 8; 12; 5, 14;
13, 4; 15, 5; 17, 11; 19, 2; 3; 24, 8;
26, 8; 11; 37, 3; 46, 16; 63, 9; 92, 6;
95, 2; 102, 8; IX. 1, 10; 23, 7; 54, 1;
85, 3; 8; 89, 3; 97, 1; 98, 8; 102, 5;
108, 2; X. 3, 4; 6; 8, 7; 10, 5; 6;
27, 7; 31, 5; 6²; 46, 7; 61, 18; 64, 13;

१२, १२, ११, ११०, ११; १११, ३, ११६, २,
१२१, ३, १२९, ६, १३९, ६, १६०, १; १६८, २,
१८७, ५, १८८, २, १८९, २

अस्य I ६, २, ७, ७, ८, ८, १०; २२, १७, २३,
२४, २७, ८, ३०, ३, ३२, ६, ७, ३३, ११, १३,
३५, ७, ४०, ८, ५०, ३, ५२, ५, १०, १४,
५५, १, ६१, ८, ६२, ६, ६८, ५, ७१, ३, ६,
८०, १०, ८४, ११, १२^२, ९४, १, ५, ९५, ३,
१०३, १, ३, ५, ११०, ६, ११४, ४, ११५, ५,
११९, २, ५, १२१, १०, १२७, ५^३, ६, १२८, ५,
१३८, १^२, १४०, ३, ५, १४१, २, ४, ८, १४४, १^२,
१४६, १, २, १४८, २, ४, १५२, ३, १५४, ५,
१५५, ३, ४, ५^२, १५६, २-४, १५८, ५, १६०, ३,
१६२, ८^२, १६३, २, ९^२, १२, १६४, १, ७, १८,
१७६, ४, १९१, १०-१३, II ३, ११^२, ४, ४,
५, ४, ५, ११, ९, १०, १२, १३, १३, १०,
१४, १, २, १०, १५, १, १७, १, ३, १८, ८,
२०, ८, २२, २, ३५, २, ८, ११^२, ३६, ५, ३८,
२, ५, ७, III १, ७, ९, ११, ३, १३, ५,
२४, १, २९, ३, ३०, १२, १७, ३२, ४, १५,
३४, ६, ७, ३६, ५^२, ३८, ५, ७, ४२, २, ४८, २,
५०, १, ५१, ४, ५, ५५, १८-२०, ५६, ७, IV
१, ७, ९, १०, ६, ५, ७, १०, ९, ६, १६, १,
५, १७, ६, ११, १२, १८, ४, २३, २^३, ३^२,
४-६, २५, ५, ७, २७, ४, २९, ३, ३०, १३,
३८, ८, ४०, ३, ५०, २, ५४, ४, ५८, ३^२, V
२, १, १०, १९, ५, २९, ३^२, ६, ११, ३०, २,
९^२, १०, ११, ३२, ५^२, ९^२, ३३, ८, ३४, ४, ७,
३७, ३, ४५, ९, ४७, ४, ४८, ४^२, ५३, १६,
५४, ७, ६०, ६, ६२, ७, ७७, ४, VI ३, ४,
१२, ५, १८, ५, १२, १९, ४, २२, ३, २४, ७,
२७, १^४, २^४, २८, २, ३०, १, २, ३५, १, ३६, २,
३७, ४, ३८, २, ४४, ५, १३, ४५, ३^२, ४७, १८^२,
५१, १३, ५२, ३, ५४, ३, ६२, ९, ६३, १, ७५,
५, ८^२, VII ३, ५, ११, ४, १६, ३, २०, ६,
३२, १२, ३४, ७, १७, ३६, ५, ४०, १, ४५, २^२,
८२, ३, ६, ८६, १, ८८, २, ९०, २, ९८, २, ५,
१००, ३, ४, १०४, ११, VIII १, ३४, २, २१,
३, ४, ८, १०, १३, ४, ८, ६, ४, ५, १३,
१२, ७, २४, ३२, १३, ८, २९, १९, १४, ३२,
१५, ४०, ६, ४८, १२, ४९, २, ५०, २, ५३, ५,
६०, १३, ६३, ३, ६६, ८-१०, ६९, ३, ७७,

७२, १, २, ६, ७५, ७, ८२, ७, ९२, ५, ९४, ४;
९५, ६, ९७, १, ९९, ४, १०३, ९, IX ६, ७,
७, १, ७, ८, ८, १, १४, ३, २९, १, ३०, १,
४७, २, ३, ७०, ३, ७१, २, ५, ८, ७८, १,
८३, २^२, ३, ४, ८५, १२, ८६, १४, १५^३, ८८, १,
८९, ६, ९२, २, ९६, १, २, २२, ९७, ५४,
९९, ३, १०२, ३, १०८, १२, १०९, १५, X १, ३^२,
१०, ५, १२, ५, ८, १३, ५, १६, १, २०, ६, ९,
२३, २, ३, ६, २७, १०, २०, २४, २९, ५,
३४, ४, ६, ४२, ६, ४३, ७, ४८, ९, ५५, २,
६१, १, ३, १३, २४^२, ६२, ११, ६९, २, १०,
७३, ९, १०, ७५, ९, ७६, ३, ७, ७९, १, ८६,
४, ५, ८८, २, ८९, ६, ९०, ३^३, ४, ६, ११,
१२^२, १५, ९१, १३, ९२, ३^२, ७, ८, ९६, ३, ७,
९९, २, ९^२, १०, १०२, ६, ७, १११, ७, ११३,
१, २, ११४, ७, १२३, ७, १२४, ७, ८, १२५, ७,
१२९, ७, १३२, ३, १३५, ७, १३८, २, १४२, ५,
१४७, ४, १४९, ३, १६०, ४, १६८, १, ४, १७८, ३

अस्यन् X ६१, ८

अस्यत् VII १०४, २५

अस्यति II २४, ८

अस्यति III ५३, २२

अस्यतु I ११४, ४

अस्यथ I ३९, १, १७२, २

अस्यथ V ५५, ६

अस्यध्वं X ३०, २

अस्यन् IV २२, २, X ४२, १, १६८, १

अस्यसि V ८४, २

अस्या I ८७, ४, १२१, ६, १४, १३१, ६, १३८, ४,

१६४, ३७, III ८, १, १५, २, IV १, ५,

३, ४, ४, ३, २३, ५, ४१, ५, V ३, ८, ४१,

१७, ४५, ८, VI १, १, VII ३६, ८, VIII

४६, २१, ६६, १४, IX. ७५, २, X २९, २,

११०, ४, १२२, ७

अस्या I ३२, ९, ४८, ३, ८, ९२, ५, ११३, २,

१२४, ८, III ५७, १, IV ३०, ११, ३३, ४,

४२, ८, ९, V ४६, १, VI ७५, ११, VII ७८, १,

VIII १००, १०, X ८५, १०, २८, ३९, ८६,

११, १०२, २, १०९, ३, १४५, ४

अस्यान् IX ८९, १

सस्या II 3, 4, VI 26, 8, VII 19, 7, 20, 8
 सस्या III. 57, 2, X 85, 45
 सस्ये I 127, 11, 158, 2, II 23 7, 33, 5,
 VII 1, 19, IX 97, 30, X 97, 19
 सस्ये X. 85, 33
 सस्यवः VI 61, 3
 सस्यवर्तो X 63, 10
 सस्यार्क् IV 53, 3, 4
 सस्यिप I 3, 9 13, 9, IV 45 4, V 46 4,
 VIII 50, 8
 सस्यिप I 89, 3, IX 86, 18
 सस्यिपां III 58, 7, IV 32, 24
 सस्यिपानै VII 69, 7
 सस्येपता III 14, 5
 सस्येपत्सभि VIII 60, 8
 सस्येपन् IX 98, 9
 सस्येपत् III 29, 9, VII 59, 6
 सस्येपती V 80, 3, VIII 27, 18
 सस्येमा X 8, 2
 सस्येमाणं III 29, 13
 सस्यदयत् II 4 7
 सस्यनीत IV 27, 3
 सस्यप्रश्न II 27, 9, IV 4, 12
 सस्यं I 112, 3, X 61, 17
 सस्यन् V 54 8, VIII 12, 32
 सस्यन् VIII 3 7, 16, 97, 11, IX 45, 5,
 63 21, 66, 8, 67, 9, 73 1, 4, 101, 11,
 106, 11, 110, 8
 सस्यंशेज VII 37, 7
 सस्यो X 148 5
 सस्योपयत् IV 30, 21, IX 97, 54
 सस्योर्हा II 11, 7
 सह I 6, 4 48, 4, 52, 11 84 15, 92, 3,
 119 3, 8, 135, 8 140, 9², 146, 5
 147, 3, 151, 7 154, 6, II 10 2, 25, 3
 31, 7, III. 33, 11, 36, 4, IV 22, 7,
 30, 7, 10, V 3 12, 7, 5, 9 5, 34, 3,
 52, 6, 54, 4, 10, 83 3, VI 38, 4, VII
 20, 2, 103, 2, VIII 11, 4, 20, 20, 28, 1,

33, 17, 43, 3, 8, IX 77, 2, X 28, 1,
 42, 8, 43, 6, 51, 2, 61, 19, 71, 8,
 86, 2, 89, 13, 189, 3
 सहश्च VII 34, 5
 सह. III 48, 2, VI 9, 1, VII 66, 11
 सह सह I 123, 9, II 30, 1, VIII 24, 24,
 26, 12, X 52, 2, 3
 सह श्दिवि IX 86, 41
 सह श्दुश VIII 66, 10
 सह श्भि X 14, 9
 सह श्विद् I 2, 2
 सह श्विद् I 156, 4
 सह श्विदा VIII 5, 9, 21
 सहत् I 116, 21, 117, 16, VI 72, 1
 सहत्तये IX 96, 4
 सहन् I 32, 1-5, 34, 3, 56, 5, 69 4, 85, 9,
 100, 6, 101, 2, 103, 2², 117, 12, 132, 2,
 186, 4, II 11, 5, 32, 2, III 4, 2, 32,
 11, 34, 3, 47, 3, IV 12, 1, 16, 11,
 28, 1, 3, 30, 5, 54, 6, V 29, 3, 30, 7,
 VI 26, 1, 47, 21, VII 19, 5, VIII
 32, 26, IX 86, 18, X 61, 1, 68, 11,
 95, 1, 11, 133, 2, 147, 1
 सहन् I 33, 11, 63, 3, 80, 10, III 33 6,
 IV 16, 7, 30, 14, VI 26, 3, 4, 6,
 VII 19, 5, X 73, 6, 102, 7
 सहन् X 48, 6
 सहना I 123 4
 सहनि I 110, 7, 132, 1, X 18, 14
 सहनी इति I 123, 7, 185, 1, IV 55 3, V
 82, 8, VI 58, 1, X 39 12, 76, 1
 सहस्य I 168, 5, 190, 3
 सहस्येभि V 48, 3
 सहस्येभि I 151, 9, 164, 51, IV 45 6, 53 7,
 V 62, 2, VII 28, 4, IX 55, 3, X
 7, 4, 10, 9
 सहस्य VII 87, 1, X 89 11
 सह I 11, 6, 17, 1, 7, 23, 22, 33 2, 44 5,
 50, 13, 105 7, 120, 6, 10, 126, 7,
 138, 1, 165 6, 8, 10, 171, 1, 4, 179 1,

II 14, 10, 27, 17, 28, 9, 11, 29, 7, 32, 4,
 III 15, 1, 43, 3, 53, 12, IV, 18, 2,
 26, 1⁴, 2³, 3, 27, 2, 42, 2-6, V 2, 8,
 9, 6, 12, 2, 3, 42, 2, 43, 9, 44, 14,
 75, 2, VI 9, 2, 26, 7, 47, 10, 50, 9,
 VII 29, 4, 32, 18, 86, 7, 89, 1, 104, 14,
 VIII 1, 20, 31, 6, 10², 11; 46, 9, 13,
 16, 10, 2, 14, 1, 2, 19, 25, 28, 35, 22,
 38, 10, 44, 23², 45, 35, 53, 8, 62, 11,
 67, 10, 74, 13, 75, 15, 76, 12, 78, 10,
 IX 96, 4, 107, 19, 20, 112, 3, X 15, 3,
 18, 13, 25, 3, 27, 1-3, 5, 9, 28, 5,
 34, 2, 3, 12, 38, 5, 40, 7, 48, 1³, 2²,
 4-6, 8³, 49, 1³, 2², 3³, 4, 5³, 6, 7,
 8², 9³, 10, 51, 4², 52, 2, 60, 10, 61, 18,
 79, 4, 83, 5, 85, 9, 11, 12, 14, 88, 15,
 95, 2², 97, 1, 11, 20, 108, 10, 119, 5,
 9, 10, 12, 125, 1⁵, 2³, 3, 5, 6³, 7, 8,
 128, 4, 145, 3, 5, 146, 6, 149, 5,
 150, 4, 159, 1, 2³, 3, 6², 166, 2, 4²,
 5, 167, 3, 174, 5, 183, 3⁴.
 सहस्रपूर्व. I 181, 3
 सहस्रसु L 167, 7
 सहस्रसन VIII 61, 9
 सहस्रे V 31, 4, VII 104, 9, VIII 96, 5
 सहस्रिति I 71, 2, VI 9, 1, 48, 17, VII
 103, 7, X 158, 3
 सहस्रेत X 96, 10
 सहस्रेया X 96, 5
 सहस्रि I 182, 3
 सहस्रमु I 124, 9
 सहस्र I 32, 7
 सहस्र III 30, 8
 सहस्रा X 22, 14
 सहस्रात् X 34, 9
 सहस्रां L 50, 7, 116, 4, 130, 2, 9, 140, 13,
 III 32, 9, 54, 22, IV 30, 3, V 48, 3,
 VII 30, 3, 65, 2, VIII 1, 3, 43, 30,
 61, 17, X 12, 4, 32, 8
 सहस्राद्भव IV 33, 6, V 58, 5, VI 61, 9,
 VIII 96, 19

सहस्राः I 116, 3
 सहस्रांशो VIII 22, 13
 सहस्रानि I 52, 11, 88, 4, 171, 3, III 34, 4,
 10, V, 49, 3, 54, 4, VII 11, 2, 25, 4,
 76, 3, X 18, 5, 31, 7, 37, 2
 सहस्रानिश्च VIII 48, 7
 सहस्रापे X 161, 3, 5, 173, 1.
 सहस्रापि V 86, 6, X 91, 15
 सहस्रात्त I 9, 4, VIII 7, 2, IX 73, 6
 सहस्रसतीः X 22, 13
 सहस्रानस्य V 64, 3
 सहस्रसमानः I 141, 5
 सहस्रः I 32, 5, 8, 13, 79, 1, 186, 5, II
 31, 6, V 41, 16, VI 49, 14, 50, 14,
 VII 35, 13, 38, 5, X 64, 4, 66, 11,
 92, 12, 93, 5
 सहस्रद्भव VI 75, 14
 सहस्रगोपा I 32, 11
 सहस्रग्रे VI 18, 14
 सहस्रग्रे II 30, 1
 सहस्रतेन VIII 62, 3
 सहस्रानां II 11, 2, IV 17, 1, 55, 6, VII
 21, 3, X 111, 9, 113, 3
 सहस्रानासा IX 88, 4
 सहस्रानन् III 31, 5
 सहस्रभानव I 172, 1
 सहस्रि I 32, 1, 2, 51, 4, 80, 1, 13, 103, 2,
 7, 187, 6, II 11, 5, 12, 3, 11, 15, 1,
 19, 2, III 32, 11, 33, 7, IV 17, 7,
 19, 3, 9, 22, 5, 28, 1, V 29, 2, 3, 8,
 30, 6, 31, 7, 32, 2, VI 17, 9, 10, 20, 2,
 72, 3, VII 34, 16, 38, 7, VIII 3, 20,
 93, 2, X 96, 4, 113, 8, 133, 2
 सहस्रमभव I 64, 8, 9
 सहस्रमास्य VI 20, 7
 सहस्रमाया VI 52, 15, X 63, 4
 सहस्रमायान् I 190, 4
 सहस्रश्रुत्त V 33, 5
 सहस्रहोत्राय I 130, 4
 सहस्रहोत्रे I 61, 8, 165, 6, III, 32, 12, 47, 4
 A a

अहिंसहन् II 13, 5
 अहिंसहन् I 117, 9, 118, 9
 अहिंसहा II 19, 3
 अहीना I 32, 3, 4
 अहीना X 139, 6
 अहीशुव X 144, 3
 अहीशुष VIII 32, 2, 26, 77, 2
 अहुवत VIII 38, 9
 अहुवे II 37, 2
 अहता X 107, 9
 अहमहि VI 45 10, VIII 24, 18
 अहपत I 14, 2, 45, 4, 49, 4, VIII 8, 18
 अहणान VII 86, 2, X 116, 7
 अहणीयमान. X 109, 2
 अहणीयमाना V 62, 6
 अहपत X 155, 5
 अहे. I 32, 14, 52, 10, VIII 93, 14, X 48, 2
 अहेतन VIII 47, 6
 अहेम VII 73, 3
 अहेम II 19, 7, X 88, 5
 अहेठ्ठा II 32, 3, VII 67, 7, X 70, 4
 अहेठ्ठन् I 91, 4, X 32, 8
 अहेठ्ठमान I 24, 11, 138, 3, 4, VI 41, 1
 अहेठ्ठयन् X 37, 5
 अहेपत IX 22, 1, 71, 5, 73, 2, 86, 25
 अहोभि इश्व I 130, 10
 अहोरात्राणि X 190, 2
 अह् I 116, 19, 123, 9, III 32, 14, 56, 6,
 IV 10, 5, 16, 12, 33, 11, 54, 1, V 76, 3,
 VIII 22, 11, IX 86, 19, X 10 6, 42, 5,
 95 5, 16, 129, 2, 130, 5
 अह्वाय VIII 45, 27
 अह्वा IV 16, 3, X 37, 10
 अह्वांसह्वा X 37, 9
 अह्वा I 126 3, 185, 4, II 19, 3, 21, 6,
 III 8, 5, 23, 4, 34, 4, IV 34, 1, 5,
 35 6, 37, 1, V 1, 4, 5, 3, 6, 80, 2,
 VI 7, 5, 39 3, VII 5, 5, 41, 4, 77, 2,
 88 4, IX 86, 42, 45, 97, 30, X 70, 1,
 85 19, 88, 12, 110, 4
 अह्वा IX 92, 5, X 40, 5, 9

अह्वा: IX 77, 3, X 138, 1, 144, 4
 अह्वन् VI 40, 2, IX 26, 3, 4
 अह्वयूणा II 38, 3
 अह्वय I 74, 8, VIII 70, 13, IX 54, 1,
 X 93, 9
 अह्वय III 2, 4, V 79, 5, VII 67, 6, VIII
 54, 8, 56, 1, 60, 16
 अह्वया V 79, 6, VIII 8, 13
 अह्वयाण IV 4, 14
 अह्वयाण I 62, 10
 अह्वयाणा VII 80, 2
 अह्वये X 147, 3
 अह्वुत VI 61, 8, X 56, 2
 अह्वुतस्य I 52, 4, VIII 20, 7
 अह्वुता IX 34 6
 अह्वुत I 24 12, 13, VIII 8, 9
 अह्वुत I 106, 6
 अह्वुत IV 6, 9, V 29, 8, X 122, 8
 अह्वयत् I 117, 18, 19
 अह्वयत X 17, 7
 अह्वयेता X 54, 1, 55, 1
 अह्वयम VI 50, 4
 अह्वे I 69, 3
 अह्वे I 52, 3, II 32, 8, III 33 5, 56, 4,
 VII 74, 1, VIII 13, 3, 22, 1, 38, 9,
 X 39, 6

सा

सा I 1, 2, 5, 7, 2, 1, 4-6, 3, 3-8, 4, 2-4,
 7, 5 1, 3², 7, 6, 9, 7, 2, 3, 8, 1, 3,
 9, 1-3, 10, 10, 2, 4², 11, 12, 3, 4,
 10, 11, 13, 1, 4, 14, 1, 2², 6, 12, 15 1,
 4, 16, 1, 4, 5, 9, 17, 1, 3, 8, 19, 1-9,
 20, 7, 21, 4, 22, 1, 8-10, 23, 1, 7, 13²,
 23, 24, 11, 12, 25, 5, 10, 15², 19,
 26, 3, 4, 27, 5², 6, 13, 28, 9, 29, 1-7,
 30, 1, 2, 8, 10, 14, 15², 17, 21², 22,
 31, 4², 7, 9², 17², 32, 3, 6, 7, 10,
 33, 1, 7, 11, 34, 5, 10-12, 35 2², 3,
 4, 7, 8, 36, 6, 37, 6, 13, 38, 7, 10,

39, 6-9, 40, 2, 4, 41, 8, 9, 42, 5,
 43, 8, 44, 1, 7, 9, 13, 45, 2, 8, 9,
 46, 7, 13, 47, 2, 7-9, 48, 5, 9, 11,
 12, 16, 49, 1, 50, 4, 51, 2, 4, 10²,
 12², 52, 1, 4, 6, 8, 12, 13, 53, 3,
 55, 7², 57, 3, 5, 58, 1, 2, 5, 6, 59, 3,
 60, 3, 4, 61, 9, 16, 62, 8, 63, 2², 5,
 6, 9, 64, 9², 13, 67, 4, 70, 1², 71, 4,
 6², 8, 72, 4, 8, 9, 73, 4, 74, 6, 76, 2-4,
 77, 2, 5, 79, 2, 8, 9, 81, 4, 5, 7, 9,
 83, 4, 5², 84, 1², 3, 9, 18, 20, 85, 4,
 6², 7, 11, 86, 5, 87, 2, 88, 1², 2, 4,
 89, 1, 7, 91, 11, 13, 16, 17, 22, 23,
 92, 3, 13, 15, 16, 17², 18, 93, 6, 11,
 12, 94, 3, 8, 95, 4, 97, 1, 98, 2, 101,
 8, 10, 102, 5, 104, 1, 2, 6², 9², 105, 1,
 2, 5, 13, 14, 106, 2, 107, 1, 2, 108, 1,
 3, 4, 7-12, 109, 4, 7, 110, 3, 6, 9,
 111, 2-4, 112, 1-25, 113, 1, 2, 10, 14,
 16², 19, 114, 3, 4, 9, 115, 1, 3, 116,
 16, 17, 19, 22, 117, 1, 17, 19, 23, 25,
 118, 1, 2, 4, 5, 10, 11, 119, 1, 2²,
 3-5, 7, 9, 120, 6, 121, 1, 5, 10, 15,
 122, 5², 14², 123, 1, 2, 4, 12, 124, 4, 5,
 125, 7, 126, 2, 3, 5, 127, 7, 8², 11,
 128, 6, 129, 6, 7², 9², 130, 1, 2, 9,
 131, 6, 132, 4, 134, 1², 3, 4, 135, 3,
 4⁴, 5², 6, 7, 136, 3, 137, 1², 2, 3,
 139, 1, 6², 9², 140, 3, 7, 11, 141, 2²,
 4, 5², 7, 11, 142, 1, 3, 4, 7², 13²,
 143, 4, 144, 2, 3, 5, 145, 3, 148, 4,
 149, 1², 3, 150, 1², 151, 3, 4, 5², 6,
 152, 3², 6, 7, 155, 5, 156, 3, 5², 157, 3,
 4, 159, 4, 161, 1-4, 10, 162, 5, 11,
 16, 20, 163, 7, 13, 164, 8, 11, 13, 16,
 21, 27, 30, 31², 32, 33, 37, 47, 165, 2,
 4, 9, 12, 14, 15, 166, 4, 9, 13-15,
 167, 2, 5, 6, 11, 168, 1, 3, 4, 10,
 171, 2, 173, 1, 3, 11, 13, 174, 8, 175, 2,
 176, 1, 2, 177, 1², 2², 3, 4, 178, 1, 2,
 179, 4, 180, 5, 6, 181, 2², 3, 6, 182, 8,
 183, 3-6, 184, 6, 186, 1, 2, 4, 6, 9,

187, 3, 188, 3, 6, 9, 189, 4, 191, 10,
 II 1, 8, 12, 16, 2, 2, 4², 6, 13, 3, 3,
 8, 11, 4, 3², 5², 6, 5, 2, 5, 6, 6, 8²,
 7, 1, 8, 3, 4, 9, 2, 10, 5, 11, 15, 12, 5,
 15², 13, 1, 2, 6, 9, 14, 1, 3, 7, 15, 2,
 16, 8, 17, 2, 4, 6, 7², 18, 4⁴, 5⁴, 6²,
 19, 5², 22, 2, 23, 1, 3, 9, 16, 24, 2, 7²,
 26, 2, 27, 5, 16, 17, 28, 9, 11, 29, 6,
 7, 30, 1, 7, 10, 32, 3, 33, 1, 6, 34,
 4-6, 8, 35, 2, 7-9, 36, 1-6, 38, 1-7,
 8², 11, 39, 2, 5, 41, 1-3, 9, 13², 19,
 21, 43, 2², 3, III 1, 17, 19, 22, 2, 4,
 7², 12, 13, 3, 3, 4, 9, 10², 4, 1, 6,
 8², 11, 5, 3, 7, 9, 6, 2, 4-7, 9, 7, 1-4,
 9, 8, 4, 5, 9, 9, 5, 8, 10, 4, 11, 9,
 12, 1, 5, 13, 1², 4, 14, 1, 2², 3, 16, 4⁴,
 5, 19, 4, 21, 4, 22, 2, 23, 1, 4, 24, 3,
 25, 2, 3, 26, 5, 27, 6, 9, 29, 1, 6,
 10, 15, 30, 1, 2, 11, 13, 17, 19², 21,
 31, 3, 5, 14², 32, 2, 5, 10, 13², 15, 16,
 33, 8, 10-13, 34, 1², 5, 35, 1, 2², 6²,
 9, 36, 9, 37, 1, 9, 11², 38, 4, 7, 8,
 39, 1-3, 5, 40, 2, 41, 3, 42, 2, 43, 1,
 2², 3, 4, 6, 7, 44, 1², 4², 45, 1, 4,
 46, 4, 47, 1, 3, 48, 2, 49, 1, 50, 1², 2,
 51, 3, 7, 52, 2, 53, 1-3, 5, 8, 11, 14,
 15, 20², 54, 11², 15², 55, 16, 18, 56, 2,
 5, 6², 57, 5, 58, 1, 2, 4², 9, 59, 3, 5,
 60, 3, 5, 61, 2, 3, 4², 6, 7, 62, 5,
 15, 16, IV 1, 1-3, 7, 17, 2, 3, 4, 7,
 8, 18, 3, 1, 9, 4, 3, 4, 9, 5, 15, 6, 6, 9,
 7, 4, 6, 9, 1, 11, 1², 5, 6, 12, 2, 14,
 1-4, 15, 2, 8, 16, 1, 5, 8, 10, 18,
 17, 14, 16, 18, 18, 1, 5, 13, 19, 9,
 20, 1², 10, 21, 1, 3, 5, 6, 22, 1, 4², 8,
 23, 6, 9, 24, 1, 2, 8, 25, 7, 28, 5,
 29, 1, 2, 30, 3, 7, 11, 16, 23, 31, 1,
 4, 5, 32, 1, 2², 5, 10, 12, 15², 18, 20,
 21, 33, 7, 8, 34, 2, 3, 5², 6, 35, 2, 6,
 36, 2, 7, 8², 37, 8, 38, 10, 41, 11, 42, 8,
 43, 4, 5, 44, 3, 5, 45, 2², 3, 46, 3-5,
 47, 1, 3, 48, 1-5, 49, 3, 50, 3, 10,

51, 8, 10, 52, 5, 7², 53, 3, 7, 54, 4,
 55, 5, 9, 10, 57, 1, 58, 3, V 1, 7, 10²,
 11², 2, 5, 8, 4, 4, 5, 5, 7, 9, 6, 1, 4, 8,
 7, 3, 4², 7, 9³, 10, 9, 7, 10, 1, 2, 7,
 11, 5, 12, 6, 13, 3, 6, 16, 5², 17, 1, 4,
 19, 2, 3, 5, 21, 4², 23, 1, 2, 4, 26, 1,
 2, 4, 5, 9, 28, 3, 6, 29, 2, 11, 31, 2,
 3, 9, 12, 13, 33, 3, 5, 34, 2, 5, 7,
 35, 1-3, 8, 36, 1, 2, 37, 3², 4, 38, 4,
 39 1-3, 40, 1, 8, 41, 3, 6, 7, 13, 14,
 17, 42, 18³, 43, 1, 2, 6², 7, 8, 10², 11²,
 12², 13, 44, 6, 45, 2, 6, 9, 10, 46, 5,
 6, 8, 47, 1, 3, 48, 1, 2, 3², 49, 1², 5,
 50, 3, 51, 1-3, 5, 8, 52, 2, 6², 7, 12,
 53, 2, 6, 8², 54, 1, 3, 55, 3, 56, 1, 3,
 8², 9, 57, 1, 58, 3, 59, 1, 6, 8, 60, 2,
 61, 12, 16, 62, 2, 8, 63, 7, 64, 5², 7,
 66, 1, 6, 67, 2, 5², 69, 4, 71, 1, 3,
 72, 1, 73, 1, 4, 5, 9, 74, 1, 2, 5-7, 8²,
 75, 3, 6, 7, 9, 76, 1, 3², 4, 77, 3,
 78, 1, 4, 79, 6-8, 80, 5, 82, 5, 7, 83, 1,
 6, 7, 85, 6, 86, 3, 87, 3, 7, 8, VI
 1, 6, 10, 11, 3, 3, 7, 4, 6, 5, 2, 6, 6,
 7, 1², 5, 8, 4, 9, 4, 10, 4, 11, 1, 12, 2,
 4, 13, 2, 5, 15, 1, 3, 5, 17, 18, 16, 6,
 10, 16, 19, 29, 31, 35, 36, 40, 41, 42²,
 44, 46, 17, 12, 13, 18, 9, 11, 19, 1,
 3 6-8, 9⁴, 20, 8, 21, 4, 10, 11, 22, 3,
 8, 10, 11², 23, 8, 28, 1, 3, 29, 2⁴, 3,
 5, 30, 2, 31, 1, 2, 5, 32, 4, 33, 3,
 35, 5, 36, 3, 37, 5, 38, 2², 5, 40, 1,
 3², 4, 41, 1, 4, 5, 42, 2, 3, 44, 12,
 19, 20, 45, 1, 21, 33, 46, 5², 7², 8, 14,
 47, 6, 9², 20, 30², 31, 48, 6³, 11, 15,
 16, 49, 1, 6, 11, 50, 4, 8-10, 51, 1, 2,
 8², 9², 15, 52, 16, 17, 53, 7, 54, 7, 10,
 55, 1, 6, 56, 6, 57, 5, 58, 4, 59, 2,
 5-10, 60, 3, 8, 9, 14, 15, 61, 2, 14,
 62, 2, 5, 10, 11, 63, 1, 3, 7, 11, 64, 4,
 5, 66, 3, 5, 6, 11, 67, 3, 6, 7, 8²,
 68, 1, 11, 69, 3, 7, 71, 4, 72, 3, 73, 1,
 75, 3, 13, VII 1, 8, 17, 19-21, 24, 25,

2, 6, 3, 9, 4, 5, 8, 5, 4, 8, 6, 2, 6²,
 7⁴, 7, 2², 3, 5, 6², 8, 1, 9, 3, 10, 1,
 2, 4, 11, 1, 2, 5, 12, 2, 13, 2, 14, 3,
 15, 11, 16, 1, 4, 6, 8, 9, 17, 2, 6,
 18, 4, 7³, 20, 2, 4, 7, 9², 21, 2, 22, 3,
 23, 1, 24, 3², 4, 25, 1, 2, 27, 1, 5,
 28, 2, 29, 1, 3, 30, 1, 32, 1, 2, 4²,
 5-7, 13, 14, 19, 20, 24, 26, 33, 2, 14,
 34, 4, 10, 20, 36, 1, 3, 4, 6, 37, 1,
 5, 8², 38, 2, 3, 39, 2, 5³, 41, 6, 42,
 3-5, 43, 3², 4³, 5, 44, 5, 45, 1, 3,
 46, 4, 48, 1, 50, 1², 53, 2, 56, 10, 13,
 18, 19, 21, 57, 2, 3, 7, 58, 5, 59, 4,
 6, 7, 10, 11, 60, 4, 8, 61, 1, 2, 62, 3,
 5², 64, 2, 65, 4², 66, 15, 17-19, 67, 4-6,
 10, 68, 1, 4, 69, 1-3, 70, 1², 5, 71, 3²,
 4, 72, 1, 2, 5⁴, 73, 2, 4, 74, 3, 4,
 75, 1, 3, 76, 2, 77, 4, 78, 4, 79, 2,
 81, 5, 82, 3, 6, 8, 83, 3², 5, 84, 1,
 87, 2, 88, 3, 4, 91, 4, 6, 92, 1, 93, 6²,
 94, 4, 7, 10, 11, 95, 2, 5, 97, 2², 4,
 5, 98, 3, 99, 7, 104, 9, VIII 1, 4, 9,
 10, 16-18, 23², 24², 25, 27, 29, 31,
 2, 14, 17, 22, 25-27, 28², 3, 2, 14, 17,
 4, 2², 3, 8, 10-12, 5, 7, 10, 13, 15,
 16, 24, 28, 30, 31, 32², 33, 6, 16,
 23, 24, 36, 46, 7, 11, 13, 27, 33, 35,
 8, 1, 2, 3², 4², 6², 7, 9-11, 13, 17, 18,
 9, 1, 7², 8², 14, 16, 18, 10, 1, 5, 11, 1²,
 7, 10, 13, 5, 11, 13, 14, 14, 6, 15, 1,
 16, 3, 17, 1², 2, 4, 5, 11, 13, 18, 4,
 7, 11, 16², 19, 1, 4, 15, 27, 28, 31,
 32, 20, 1, 2³, 5, 6, 10, 16, 18², 22,
 23, 26, 21, 3, 4, 8², 10, 16, 22, 1²,
 4, 5, 8-10, 12², 15, 17, 18, 23, 10,
 12, 30, 24, 1, 4², 6³, 10, 13, 16, 25,
 28, 29, 25, 4, 6, 18, 26, 4, 5, 8, 9,
 20, 21, 23, 27, 2, 5, 6, 8², 11, 18,
 20, 22, 28, 1, 4, 29, 2, 31, 5, 10, 11,
 32, 6, 8, 12, 18, 23, 24, 33, 2, 3,
 8, 9, 12², 13, 14, 16, 34, 2, 4, 6-9,
 10², 12-16, 18, 35, 4, 10, 38, 4, 7, 10,

39, 7-9, 40, 1, 2², 41, 8, 42, 1, 4, 44, 1, 3, 9, 13, 45, 1, 3, 4, 14, 15, 20², 23, 36, 39, 40, 46, 3, 7, 9, 19, 21², 25, 30, 32, 42, 4, 6, 11, 13-15, 49, 3-5, 7, 50, 3-5, 7, 52, 7, 53, 3², 4², 5³, 54, 3², 6, 55, 1, 57, 1, 60, 1², 4², 5, 11, 17, 18, 20, 61, 1, 3, 6-8, 62, 4, 11, 63, 9, 64, 4², 6, 8, 10, 12, 65, 1, 3-5, 9, 11, 66, 7, 8², 12, 67, 11, 68, 1, 2, 15, 18, 69, 1, 3, 5, 10, 16, 70, 6, 15, 71, 11, 72, 1, 4, 8, 13, 17, 73, 2, 10, 14, 18, 74, 4, 7, 75, 5, 9, 15, 77, 5, 6, 8, 10, 78, 1-3, 9, 10, 79, 4, 80, 8, 81, 7, 82, 1, 4², 7, 9, 83, 1, 6, 85, 1, 8, 87, 1, 2, 6, 88, 3, 4, 89, 2, 7, 90, 1, 2, 4, 91, 3, 92, 1, 3, 7, 9, 10, 12, 31, 93, 16, 17, 19, 25-29, 94, 6, 9, 95, 1, 2, 8, 96, 1, 3, 5, 8, 12, 97, 1, 4, 5, 13, 98, 4, 10², 99, 1, 2, 100, 5², 8, 11, 101, 7, 9, 14, 16, 102, 2, 4, 6, 9, 11, 20, 103, 9, 11, 14, IX 1, 2, 7, 10, 2, 1, 2², 3, 8, 4, 5, 10, 5, 8, 9, 11, 6, 3, 7, 8, 8, 6, 7², 9, 5, 10, 8², 11, 5, 12, 5, 9, 13, 5, 16, 3, 4, 17, 4, 18, 4, 7, 19, 1, 3, 6, 20, 2, 4, 5, 21, 5, 22, 7, 23, 3, 25, 2, 6, 26, 2, 27, 6, 29, 6², 30, 3, 32, 4, 33, 6, 35, 1, 36, 5, 6, 38, 4, 5, 39, 3, 4, 40, 2-6, 41, 4, 5, 43, 5, 44, 3-5, 45, 2, 46, 4, 49, 1, 3, 5², 1, 52, 1, 54, 2, 57, 4, 58, 3, 4, 59, 1, 60, 4, 61, 1, 4, 6, 8, 10, 11, 21, 26, 27, 62, 4, 7, 8, 12, 20, 21², 30, 63, 1, 2, 6, 16, 18², 22, 23, 64, 6, 11², 12, 17, 20, 26, 27, 29, 65, 2, 3, 5², 9, 13, 14², 17-19, 21, 24, 28², 29⁴, 30⁴, 66, 12, 15², 18, 19, 28, 67, 6, 10, 14, 23, 30, 68, 1-3, 6, 7, 9, 69, 8, 70, 5, 7, 9, 10, 71, 1, 4, 5, 6², 72, 5², 9, 73, 5-9, 74, 5, 8⁴, 75, 1, 3, 76, 1, 3, 77, 2, 80, 2-4, 81, 3, 83, 3, 5, 84, 2, 3⁴, 4, 85, 2, 7, 10², 86, 14, 18, 22², 23, 24, 40, 47, 87, 4

6, 8, 88, 3, 5, 89, 1, 2, 90, 4, 93, 4, 94, 4, 95, 1, 3, 96, 1-3, 7, 20-22, 24, 97, 2, 4, 13², 18, 22, 28-30, 33, 36², 37, 38, 44², 45, 99, 1, 5, 8², 100, 2, 101, 9, 14, 102, 3, 104, 1, 6, 105, 6, 106, 4, 7, 9, 107, 1, 4, 5, 7, 10, 13², 108, 6, 7, 10, 14², 16, 110, 4, 8, 111, 2, 113, 2, 3², X 1, 1², 7², 2, 3, 4, 6, 3, 3, 7³, 6, 2-4, 5², 6, 7, 4, 8, 3, 10, 1, 3, 7, 10, 11, 4, 6, 7, 9, 13, 1, 2, 14, 4², 5², 8, 14, 15, 2-5, 9, 11, 16, 11, 12, 17, 6, 8, 10, 18, 3, 6-8, 14, 19, 2, 6, 8, 20, 8², 10², 21, 1, 4², 22, 2, 3, 5, 6², 7, 23, 3, 6, 24, 5, 25, 11, 26, 2, 3, 6, 8, 27, 4, 28, 1, 2, 4, 5, 10, 29, 2-4, 7², 8², 30, 2, 14, 15², 31, 1, 2, 5, 6, 11, 32, 8, 33, 1, 34, 6, 35, 1, 2, 6, 7, 10, 13, 36, 5, 11, 38, 5, 39, 12, 40, 2, 7, 9, 12, 42, 2, 3, 43, 4, 8, 44, 2, 3², 4, 5³, 45, 4, 10², 46, 3, 48, 2, 49, 2, 10, 51, 5, 6, 52, 1, 5², 53, 1, 3, 7, 54, 1, 55, 3², 6-8, 56, 2, 4, 6², 7², 57, 3, 4, 58, 1, 59, 10, 60, 1, 7², 10, 61, 1, 3-5, 8, 10, 25, 26, 62, 3, 63, 5, 10, 14, 64, 1, 5, 8, 11, 65, 2, 7, 66, 9, 67, 4, 6, 10, 68, 5², 70, 2, 3, 6-8, 11², 72, 7², 9, 73, 3, 4, 5², 9, 74, 4, 6, 75, 5², 76, 1, 4, 5², 77, 4, 80, 2, 4, 6, 81, 1, 82, 4, 83, 3, 5, 6², 84, 3, 85, 5, 12, 20, 26, 27, 29, 37, 43², 45, 86, 20, 21, 87, 1, 2, 8, 18, 88, 7, 9, 12, 17, 89, 1, 2, 7, 12, 91, 2, 4², 7, 12, 92, 8², 93, 8, 10, 94, 12, 14, 95, 11, 96, 1-3, 10-13, 97, 7, 98, 2², 3, 4, 9, 99, 2, 4, 5, 7, 100, 1, 3, 12, 101, 2, 3, 9-12, 102, 10², 103, 5, 105, 1, 3, 4, 106, 1-4, 10, 11², 107, 1, 108, 3, 7, 8, 109, 2, 110, 1, 3, 6, 8², 111, 1, 5, 7, 10, 112, 2², 4, 10, 113, 10, 114, 4, 9, 115, 4, 116, 1, 2, 4³, 118, 1, 120, 4, 6, 7, 122, 2, 124, 1², 5, 7, 8, 125, 6², 127, 2, 8, 128, 3,

129, 1, 130, 5, 133, 6, 134, 7, 136, 3, 5, 137, 2³, 3, 4², 138, 4, 142, 1, 6, 143, 2, 4-6, 144, 4-6, 146, 4, 147, 3, 148, 1, 5, 150, 1², 3, 151, 1, 153, 5, 155, 3, 5, 156, 3, 4, 159, 5, 160, 2, 161, 2, 3, 5², 164, 1, 166, 4⁴, 5, 167, 2, 4, 168, 2, 3, 169, 1, 4, 172, 1, 2, 173, 1, 175, 3, 178, 2, 180, 1, 2, 181, 1-3, 184, 1, 2, 186, 1, 189, 1, 191, 1²

शास्त्रय X 15, 6

शास्त्रमनेन Δ 18, 7

शास्त्रयन् X. 24, 6

शास्त्रयने Δ 142, 8

शास्त्रये II 38, 10

शास्त्रये I 112, 6

शास्त्रयेषु VIII 70, 8

शास्त्रता III 39, 3

शास्त्रतास I 165, 1

शास्त्रती X 178, 2

शास्त्र्य X 66, 14

शास्त्र्ये VI 21, 8

शास्त्र्युपीया I 124, 4

शास्त्र्युपी VIII 101, 16

शास्त्र्युरि I 6, 4, 143, 4

शास्त्र्युत् Δ 89, 14

शास्त्रज्ञा I 63, 9

शा X 61, 5

शा X 85, 7², 129, 3, 149, 2

शास्त्रय V 34, 4, VIII 33, 5

शास्त्रयमहे X 156, 2

शास्त्रये III 51, 3

शास्त्रयस्य IV 29, 5

शास्त्री I 14, 9

शास्त्रकृति X 128, 4, 191, 4

शास्त्रकृता X 151, 4

शास्त्रकृति X. 85, 5

शास्त्रकृते VIII 10, 1

शास्त्रे II 1, 10

शास्त्रेऽनिपातः IV 45, 6

शास्त्रये X 22, 11.

शास्त्रियत् III 55, 5

शास्त्रियत् V 7, 7

शास्त्रियु I 163, 10

शास्त्रियल VIII 17, 12

शास्त्रये Δ 94, 5

शास्त्रु IX 67, 30

शाग I 179, 5, 185, 8, II 27, 14, 28, 5,

29, 1, 5, IV 3, 5, 12, 4, V. 3, 7, 12,

85, 7, VII. 57, 4, 86, 4, 87, 7, X.

137, 1

शास्त्रता X 85, 31

शास्त्रताया VII 103, 3, 9

शास्त्रतेन Δ 71, 10

शास्त्रती II 5, 6

शास्त्रत III 35, 8, 42, 7, 50, 1

शास्त्रपिता I 126, 6

शास्त्रमत् III 42, 4, V 42, 7, VIII 103, 9

शास्त्रमत् V 56, 2, IX. 49, 2

शास्त्रमिह III 58, 9, IV 43, 2, VI 52, 5, 6

शास्त्रमिहा V 76, 2

शास्त्रमिहा X 15, 3

शागमि VIII 45, 34

शागमसि VII 88, 6

शाग्निंश्चेति V 34, 9

शाग्नीभ्यान् II 36, 4

शापादिभिःश्च X 146, 2

शापृष्टि I 23, 14, X 17, 5

शापृष्टियसो इत्पृष्टियश्चतो VIII 60, 20

शापृष्टे I 23, 13, VI 53, 9, 55, 1

शापृष्टे I 138, 4, III 62, 7, VI 48, 16,

53, 3, 8, 55, 3, VII 40, 6, VIII 4,

17, 18, IX. 67, 12

शास्त्रोपते I 83, 6

शास्त्रोपन् VIII 64, 4, X 89, 16

शास्त्रोपयत् X 76, 6, 94, 4

शागिरस्य VI 73, 1, X 47, 6, 68, 2, 149, 5,

164, 4

शागिरसस्य IV 40, 1

सांगिरसान् VI 35, 5
 सागुपः III 58, 5, V 74, 8.
 सागुप I 61, 2, 3, 62, 1, 117, 10, VI 34, 5,
 VII 24, 3
 सागुपाणं IX 90, 2
 सागुपान् I 138, 2
 सागुपेण I 105, 19
 सागुपेभि IV 29, 1
 सागुपे VII 94, 11
 सागुप्य I 62, 2, IX 97, 8
 साश्चले I 40, 2, VIII 45, 5
 साश्चक्राणः X 8, 9
 साश्चक्रि VI 24, 5
 साश्चक्रे VIII. 101, 1
 साश्चक्राद् VI 61, 1
 साश्चरलेपु I 48, 3
 साश्चरती I 123, 9, 164, 40, VII 76, 3
 साश्चरती इत्याश्चरती VI 75, 4
 साश्चरती VIII 96, 15
 साश्चिकेत् VII 42, 4
 साश्चितं I 182, 2, X 86, 18
 साश्चितं VII 65, 1
 साश्चुस्यवीमहि VIII 9, 9
 साश्चतःविधानि X 85, 4
 साश्च VII 5, 6, VIII 3 19, X 138, 2
 साश्चगप X 45, 2, 108, 9
 साश्चगन्यान् VII 7, 5
 साश्चगाम X 28, 1, 165, 1
 साश्चन् I 83, 5, II 24, 3, IV 50, 5, VIII
 14, 8, X 68, 5, 7
 साश्चत I 161, 6, III 44, 5
 साश्चत I 112, 16
 साश्चन् IV 1, 13
 साश्चनिष्ठाः V. 30, 5
 साश्चभार VII. 33, 10
 साश्चमीन्द्रातः IV 44, 6

साश्चय I 81, 3, VII 32, 17
 साश्चनयन् II. 27, 15
 साश्चनरमाय X 85, 43
 साश्चाना I 63, 6, 102, 3, 10, 116, 2, 15,
 VII 83, 2, IX 66, 8
 साश्चान्त. I 179, 4
 साश्चान्ता IV 43, 3, X 129, 6
 साश्चानार्नी III 17, 3
 साश्चिःकृत् VIII 45, 7
 साश्चिगाति I. 117, 2
 साश्चिःदुर VIII 53, 6
 साश्चिःपत्ने VIII 54, 6
 साश्चि I 179, 3, IV 20, 3, 24, 8, 41, 8,
 42, 5, 58, 10, V 41, 4, VI 24, 6,
 75, 2, VII 98, 4, VIII 45, 7, 53, 8,
 IX 32, 5, X 102, 12
 साश्चिपु I 81, 1, 130, 8², II 34, 3, IV 17, 9,
 V 35, 7, VII 83, 6, VIII 84, 8, X
 156, 1
 साश्चिन् VI 35, 2
 साश्चिःदुरोति VII 1, 23
 साश्चिःद्वान् I 188, 3, V 37, 1, X 110, 3
 साश्चिःद्वानस्य I 127, 1, VII 16, 3
 साश्चिःद्वाना VII 2, 4
 साश्चिने IV 41, 11, X 102, 5
 साश्चिःमोहनाना X 178, 2
 साश्चिःतो I 51, 3, 52, 15, 112, 10, 176, 5,
 III 32, 6, 53, 24, IV 16, 19, VI 19, 3,
 20, 13, VIII 96, 14, IX 91, 1, 97, 13,
 20, X 61, 1, 8, 68, 2, 75, 9, 102, 1
 साश्चिःशात X 54, 5
 साश्चिःन्य X 90, 6, 122, 7, 130, 3
 साश्चिःन्ये X 53, 2, 88, 4
 साश्चिःन्ये X 79, 5
 साश्चिःन्ये VI 63, 3
 साश्चिःन्येऽपि X 146, 6
 साश्चिःन्ये V 43, 8
 साश्चिःन्ये I 35, 6

साणी I 63, 3
 साहा I 104 8, VIII 40, 11
 साडाश्च X 68, 7
 साडानि VIII 40, 10
 सात् I 6, 4, 18, 8, 32, 4², 33, 1, 51, 4,
 67, 4, 68 2, 71, 3, 4, 82, 1, 83 4,
 87, 5, 94, 10, 115, 4, 116, 10, 127, 5,
 131 5, 140, 5, 141, 4-6, 8, 144, 3,
 148, 4², 161, 4, 163, 7, 164, 37, 47,
 168, 9, II 5, 7, 17, 4, 24, 9, III 9, 9,
 26, 8, 30, 12, 31, 15, 54, 7, 11, IV
 1, 18², 23 6, 24, 4, 5⁴, 30, 7, 33, 2,
 54, 2, V 1, 3, 7, 10, 29, 4, 30, 8, 32, 3,
 65, 4, 85 4, VI 67 10, VII 16, 11,
 33 6, 64, 3, 66, 11², VIII 6, 30, 12, 8,
 25, 21 14, 26, 20, 32, 11, 51, 4, 8,
 55 5, 60, 15, 63, 5, 77, 2, 80, 9, 82, 3,
 91, 5, 6, 93 15, 100, 1, IX 14, 3,
 32, 2 3 47, 3, 62, 6, 70, 3, 88, 2,
 97, 22, 110, 6, X 27, 3, 48, 9, 82, 1,
 2, 86 13, 18, 88, 8², 11, 92 3, 111, 3,
 9, 113, 5
 साऽहत VI 2, 6, X 57, 2, 135, 6
 साऽहतच III 22, 2
 साऽहतन्यान् III 1, 5
 साऽहत I 22 20, X 56, 6
 साऽहता I 105, 9
 साऽहतानं VII 47, 4, X 88, 3
 साऽहानि II 1 10
 साऽहत्य V 73 5, VIII 73, 8
 साऽहत्य I 55 1
 साहत्य X 95, 9
 सातस्थिश्वास V 47, 2
 सातस्थिश्वास I 116 5
 सातस्थिश्वासं II 12 8
 सातां III 43 6
 सातांशु I 56 5, 113 14
 सातिषिग्ने VIII 68, 16, 17
 सातिष्य I 76 3, IV 4, 10, V 28, 2

सातिष्ये IV 33, 7
 साऽतिष्ठत III 38, 4
 साऽनुचि VIII 27, 21
 सातुनी इत्याऽननी VII 66, 18
 साऽनुमे VII 32, 9
 साऽनुतोद X 16, 6
 सातुर VIII 22, 10
 सातुरस्य VIII 20, 26, 72, 17
 साऽनुदं VIII 1, 12
 साति IX 5, 5
 सात्मन्दा X 121, 2
 सात्मनं X 163, 5
 सात्मनि IX 113, 1
 सात्मन्श्चत् IX 74, 4
 सात्मन्श्चतोभिः I 116, 3
 सात्मन्श्चतं I 182, 5
 सात्मा I 115 1, 162, 20, 164, 4, VII 87, 2,
 101, 6, VIII 3 24, IX 2, 10, 6, 8,
 85, 3, X 16, 3, 97, 11, 107, 7, 168, 4
 सात्माश्च I 34, 7, 73 2
 सात्मान I 163, 6, X 92, 13, 97, 4, 8
 सापर्वण I 116, 12
 सापर्वणाय I 117, 22
 सादं I 121, 8
 सादमास X 71, 7
 सादंत I 127, 6, II 12, 4, V 32, 8, X 68, 6
 साददाचे इत्याऽददाचे I 139, 2
 साऽदान X 18, 9
 साऽदान IV 19, 9
 साऽददि I 127, 6, II 24, 13, VIII 46, 8
 साऽददे I 161, 12, VIII 46, 21², IX 79, 4
 साऽदधत् IX 19 5, 99, 6
 साऽदधते VI 48, 17
 साऽदधते II 41, 8
 साऽदधते VIII 27, 9
 साऽदधाति X 79, 5
 साऽदधानं IX 90, 1

आन्दुः V 16, 3, VIII 84, 2, 103, 1
 आन्दुषे IX 77, 4, X 97, 11
 आन्दुने VI 59, 3
 आन्दुभत् VII 56, 15
 आन्दुभु III 16, 2, VI 46, 10
 आन्दुभे VIII 21, 16
 आद I 126, 2
 आन्दुर्तो IV 20, 6
 आन्दुर्दिर VIII 100, 4
 आन्दुर्दिपत् X 78, 6
 आदांम V 30, 15
 आन्दुप IV 26, 6, 7, X 166, 5
 आन्दुप I 46, 5
 आन्दुपिण VIII 45 13
 आदितेव X 88, 11
 आदित् I 24 15, III 59, 2, VIII 52, 7,
 101, 11
 आदित् I 25 12, 50, 13, 105 16 163, 3,
 191, 9, II 28, 4, III 59 5, VII 84, 4
 आदित्सञ्ज् VIII 46, 5
 आदित् I 24, 13, IV 1, 2, X 36, 4
 आदित्सस्य II 28, 1, III 59, 3
 आदित्वा V 67, 1
 आदित्वा I 136, 3, V 69, 4
 आदित्वा VII 85, 4
 आदित्वा I 41, 5, II 29, 1, VIII 18, 12,
 19, 22, 47, 11, 67, 7, 15, 16, 20,
 X 66, 12
 आदित्वा II 41, 6, III 8, 8, VII 51, 3,
 60, 4, VIII 47, 4, IX 114 3, X 65 1,
 85, 1, 2, 128, 9
 आदित्वा I 106, 2, 188, 4, II 3 4, 27, 5
 6, 8, 11, 16, VI 51, 5, 62, 8, VIII
 27, 22, 47, 1, 6, 83 5, X 35 12,
 63, 7, 17
 आदित्वा I 14, 3, 45 1, 94 3, III 20, 5
 IV 25 3, VI 51, 4, VII 44 1, VIII
 67, 1, X 36, 1, 63 3, 5, 65 9 66 4
 141, 3

आदित्वात् II 27, 13, III 56, 4, VII 51, 1
 VIII 18, 1, 2, 31, 12, 47, 5, 67, 3,
 101, 15, X 35 9, 48, 11, 103, 9
 आदित्वात् I 41, 4, 107, 1, VIII 18, 10 11,
 18, 47, 2, 7, 67, 5, 14, 19, 21
 आदित्वात् II 1, 13, 27, 2-4, III 54, 10
 V 51, 12, VII 51, 2, 52, 1, VIII 27, 6
 67, 2, X 77, 2, 126, 5, 7
 आदित्वात् VIII 19, 34, X 63 13
 आदित्वेन X 77, 8
 आदित्वेभिः I 20, 5, VII 10, 4, 35 6, 44, 4,
 VIII 9, 12, IX 61, 7
 आदित्वेभ्यः II 27, 1
 आदित्वेषु VIII 27 3
 आदित्वे I 107, 2, II 31, 1, III 54, 20,
 IV 34, 8, 54, 6, V 51, 10, VIII 35,
 1, 13, X 66, 3, 98, 1, 125 1, 152, 1,
 157, 2, 3
 आदित्वेज्ञति I 42 2, VI 56 1, IX 52 4,
 X 133 4
 आदित्वा VIII 60, 12, 92, 31
 आदित्वा VIII 93 11, X 61, 3
 आदित्वा VI 4, 5
 आदित्वा VI 48, 14, 56, 1, IX 21, 5, 6
 आदित्वे X 34, 5
 आदित्वे IV 30, 24
 आदित्वे IX 72, 2
 आदित्वे I 103 6, VIII 66 2
 आदित्वेज्ञान IX 70, 5
 आदित्वेज्ञान् VI 44 17
 आदित्वे IV 1, 1²
 आदित्वेनात् VII 92, 4
 आदित्वेनो VI 49 15
 आदित्वे II 4 1
 आदित्वेनात् X 114 6
 आदित्वे X 26, 4
 आदित्वे I 141, 3
 आदित्वे X 94, 8
 c c

साधि X. 109, 3
 साधीति I 170, 1
 साधीयमाणायां X 26, 6
 साधून्ते IX 72, 8
 साधूय II 1, 9
 साधूय I 39, 4, 136, 1², V 8, 5, 87, 2,
 IX 53, 3, X 49, 4
 साध्य I 105, 7, 8
 साध्ये X 95, 13
 साध VII 41, 2
 साधस्य I 31, 14
 साधाय X 117, 2
 साधेण VII 18, 17
 साध VII 33, 14
 साध्यैव X 52, 2
 साध X 55, 5
 साधशं VIII 68, 8
 साधश IV 23, 2, VIII 24, 17
 साधज्ञाना I 108, 4
 साधने I 102, 1, VIII 63, 1
 साधने I 161, 4, VIII 63, 2
 साधने I 87, 1
 साधन्त I 71, 8, 121, 1, 163, 7, III 30, 12,
 IV 1, 9, 13, 4, 15, 11, VII 90, 2,
 VIII 4, 6, X 20, 4, 70, 9, 122, 3
 साधन्त IV 58, 1, VI 49, 8, VII 7, 7, 28, 2,
 VIII 6, 48, 45, 27, X 8, 1, 27, 7, 29, 8,
 67, 7, 102, 11, 104, 6, 108, 1, 111, 2
 साधन्त IX 113, 6
 साधन्ता IX 113, 11
 साध I 52, 15
 साधन्त IV 8, 3
 साधन्त VIII 74, 4
 साधन्तस्य VII 18, 13
 साधन्ताय VI 62, 9
 साधन्ते VIII 4, 1
 साधश III 60, 1, X 62, 1
 साधश III 60, 2, IV 36, 4

साधश I 52, 14, II 24, 6, V 10, 3, VI
 22, 4, VIII 3, 13, IX 108, 4, X 53,
 10, 66, 2, 147, 3
 साधश I 110, 4, 151, 9, 164, 23, II 23, 2,
 III 60, 3, VIII 3, 16, 12, 19-21, IX
 22, 3, 5, X 63, 4
 साधश V 7, 8, X 100, 2,
 साधश I 84, 6, V 81, 5, IX 48, 5, X 96, 7
 साधन्त X 31, 3
 साधन्ता VI 26, 7
 साधन्तमान X 102, 8
 साधन्ता VI 16, 26
 साधन्ताय VIII 21, 9
 साधन्त X 129, 2
 साधन्त X 32, 8
 साधन्त IX 96, 24
 साधन्त I 13, 5, 52, 14, 58, 3, 72, 7, II
 6, 8, III 11, 1, 41, 2, IV 4, 10, 7, 2,
 5, 12, 3, V 6, 6, 10, 9, 1, 16, 2, 18, 2,
 21, 2, 22, 2, VI 5, 3, 48, 4, VIII
 9, 17, 12, 11, 13, 30, 23, 6, 26, 6, 27, 7,
 44, 8, 45, 1, 53, 6, IX 102, 7, X 49, 5,
 6, 83, 1, 176, 2
 साधन्तस्य X 181, 1
 साधन्त V 33, 9
 साधन्त I 19, 4, V 6, 8, VIII 51, 4
 साधन्त VIII 51, 10
 साधन्ते I 160, 4
 साधन्ते X 79, 7
 साधन्ते IX 108, 13
 साधन्तेति X 68, 12
 साधन्ति IV 18, 13
 साधन्ति X 163, 3
 साध I 122, 9, IV 51, 7, V 45, 6
 साध I 76, 1, IV 1, 9, 23, 2, 41, 1, V
 42, 6, VII 99, 2, X 32, 8
 साध I 8, 7, 23, 20, 21, 23, 24, 6, 32, 2,
 8, 10, 11, 33, 11, 57, 2, 63, 8, 65, 2,
 83, 1, 2, 96, 1, 100, 15, 116, 9, 125, 5,

153, 4, 161, 9, 169, 3, 173, 8, 175, 6,
176, 6, 178, 1, 2, 190, 7, II 24, 12,
30, 1, 35, 3, 4, 14, 38, 2, III 1, 11,
22, 3, 30, 9, 33, 7, 13, 35, 8, 36, 6,
51, 5, 54, 19, 56, 4, 7, IV 3, 12,
17, 2, 3, 18, 6-8, 33, 7, 38, 4, 47, 2,
57, 3, V 34, 9, 41, 11, 12, 45, 10,
47, 5, 53, 14, 54, 2, 58, 6, VI 24, 6,
34, 4, 40, 2, 48, 5, 66, 11, VII 18, 15,
23, 4, 34, 2, 3, 23, 25, 35, 8, 47, 1,
49, 1, 2, 85, 3, 90, 4, 101, 4, 103, 2,
VIII 6, 34, 13, 8, 15, 8, 32, 23, 33, 1,
39, 10, 49, 3, 50, 3, 54, 4, 59, 2, 69, 11,
89, 4, 96, 1, 102, 14, IX 2, 4, 6, 4,
24, 2, 66, 13, 82, 3, 5, 88, 7, 113, 8,
X 2, 7, 4, 5, 9, 1, 3, 4, 12, 4, 17, 10,
27, 20, 30, 6, 8, 12, 13, 15, 37, 2, 6,
43, 7, 46, 9, 64, 9, 65, 13, 66, 9, 10,
78, 5, 82, 5, 85, 47, 88, 2, 8, 18,
89, 13, 91, 6, 95, 13, 98, 6, 104, 8,
109, 1, 111, 8, 121, 7, 8, 137, 6, 139, 4

शाप I 23, 22, VI 50, 7, VII 47, 2,
VIII 74, 15, X 30, 11, 75, 1

शापःश्व III 5, 8, V 60, 3, VII 104, 8,
VIII 94, 7

शापत् IX 92, 1

शापत् VIII 70, 7, X 106, 7

शापत् X 114, 1

शापपथ V 52, 10

शापपथ्य I 64, 11

शापन् VI 1, 4

शापनीमनत् IV 40, 4

शापमाप X 134, 1

शापमिशालं I 146, 1

शापमिशान् I 73, 8, X 139, 2

शापमुषी IV 52, 6, VI 61, 11

शापय I 110, 2, II 29, 4, 34, 10, V 53, 2

शापयार्थी III 23, 4

शापये I 26, 3, II 38, 11

शापान II 34, 7

शापानामः IX 10, 5

शापांतश्मयुः X 89, 5

शापि L 26, 3, 31, 16, III 51, 6, 9, IV
17, 17, 25, 6, VI 21, 8, 44, 10, 45, 17,
VII 88, 6, VIII 3, 1, 45, 18, X 117, 7

शापिशतं VIII 20, 22, 21, 13

शापिते VIII 4, 3

शापिष्यान् IV 27, 5

शापिस्मानः X 101, 11

शापिं VIII 60, 10, X 7, 3

शापिरे IX 108, 4

शापिषु II 29, 4

शापी इति IV 41, 2, X 106, 4

शापीतारः VIII 9, 19

शापीन् VII 31, 12

शापु I 24, 6, 33, 10, 100, 15, 167, 9, 179, 2

शापुः X 54, 3

शापुर्णः III 32, 15, IX 74, 2

शापुक् X 89, 14

शापृषः VIII 40, 9

शापृषे V 50, 2

शापृष्यः I 60, 2

शापृष्यः I 64, 13, IX 107, 5

शापृषन् IV 53, 2

शापृषतः VII 75, 3

शापे II 27, 17, 28, 11, 29, 7, I 3, 13,
X 83, 6

शाभ I 30, 14

शाभा IX 113, 11.

शाभ्यः I 105, 9, V 41, 9, X 8, 8

शाभ्यः X 120, 6

शाभ्यार्ता X 120, 6

शाभ्याव VIII 47, 14

शाभ्ये \ III 12, 16, 47, 13, 15, 17

शाभानं X 114, 7

साय्य I 36 12, 105 13, III 2, 6, VII 15 1,
 32, 19, 82, 8, 83 1, VIII 10, 3, 27, 10,
 73 6, 97, 7, IX 62, 10, 110, 6, X
 63 1 142, 1
 साऽप्यायमान I 91, 18
 साऽप्यायमाना X 18, 2
 साय्येन II 29 3
 साग्रस्य I 132 2
 साऽमुपायन् X 68 4
 साऽयभूष X 84 5
 साऽयभूष X 129 6, 7
 साऽयाप VIII 23 3
 साऽभंग I 136, 4², X 44 9
 साऽभग VIII 53 6
 साभरत्स्यसु V 79 3
 साऽभासि I 49 4
 साभिः VI 25 2², VIII 23 23
 साभिः IV 10, 4 17 18, V 38, 5, 83 1,
 VI 18 1 22 1 24 6 49 10 52, 1,
 63 6, X 49 3
 साभिः V 32 10 VI 22 11, VII 91, 6
 X 73 5
 साभु X 129 3
 साभु X 27, 1 4
 साऽभुवः I 64 1 6 IX 65 27
 साऽभुवत् VIII 102 8
 साऽभुव I 133 7² 151, 4
 साऽभूता X 84 6
 साऽभूभिः I 51 9 V 35 3
 साऽभूवति I 136 5
 साऽभूवतः X 160, 5
 साऽभूवती I 43 9
 साभुसु I 56 3
 साऽभूवस्य V 55 4
 साऽभूतः II 36 5 IV 58 11
 साऽभूत I 25 17 161 10 VI 47, 27, IX
 66 30
 साऽभूता VI 16 48 X 170 4

साऽभूत X 71, 3
 साऽभोग VII 94 12
 साऽभोगय I 110, 2
 साऽभोगये I 113 5
 साभ्यः II 32, 2
 साभ्यः VI 30 3 X 17, 10
 साभ्याः II 40 2
 साभ्याः IV 32, 22
 सामऽस्रदः X 87 7
 सामः IX 83 1
 सामन्तः IX 114, 4, X 59 8
 सामयत् X 86, 23
 सामयति X 97, 9
 साऽमरोत्ता IV 20, 7
 सामस्य I 162, 10
 सामा III 30, 14, IV 3 9
 सामायां I 180, 3
 सामासु I 62, 9, II 35 6, 40 2, VI 17, 6
 72, 4, VIII 89 7
 सामितः VI 28, 3
 साऽभिनाता I 92 10
 सामिनाने इत्वाऽभिनाने I 113 2
 सामिद्यऽतमः VI 29, 4
 सामिषि VI 46, 14, X 94 3
 साऽनुरः IV 31, 9, VIII 24 5, 39 2
 IX 61, 24
 साऽनुरिः VIII 97 10
 साऽमुष्य III 48 4 VIII 4 4
 साऽनेन्वस्य V 48 1
 साऽनेम्यानि इत्वाऽनेम्यानि I 96 5
 साऽयनतः III 4 2
 साऽयनतः I 94, 2
 साऽयनतिः VII 60 11
 साऽयनिः VIII 23 17
 साऽयनिष्ठः II 9 6 X 2 1
 सायनी इत्वाऽयनी I 28 7
 साऽयज्यय IX 97 26

शाब्द III 55, 8
 शाप I 80, 12, X, 72, 6
 शाब्दतः X, 130, 1.
 शाब्दतः VIII 92, 7
 शाब्दता V 44, 9
 शाब्दता I 169, 7
 शाब्दतः I 139, 9
 शाब्दता I 191, 2, VII 81, 1, VIII 101, 13,
 IX 69, 1, X 127, 1, 3
 शाब्दता. X 30, 13
 शाब्दतीना I 113, 8, 124, 2
 शाब्दता III 61, 6, V 1, 1
 शाब्दते II 13, 4
 शाब्दता. V. 45, 1
 शापन् II 24, 6, III 33, 7, 36, 6, VII
 103, 2, X 69, 9, 121, 7, 157, 4
 शापन् I. 33, 4, 6, 163, 9, III 31, 4, IV
 26, 2, 33, 2, VI 7, 4, 27, 6, VII 5, 3,
 56, 12, IX 94, 4, 97, 22, X 6, 7,
 27, 8, 15, 18, 23, 28, 8, 44, 6, 71, 3,
 98, 9, 111, 10, 139, 4
 शाब्दन् IX 97, 5, X 85, 19, 88, 19, 124, 4
 शाब्दत I 125, 2
 शाब्दतः VIII 32, 14
 शाब्दतः V 6, 2
 शाप I 125, 3, X 108, 10
 शाप I 11, 6, V 30, 2, X 51, 4, 6, 95 5
 शाब्दतः I 168, 6, V 61, 1
 शाब्दतः V 53, 3, X 63, 5, 130, 1
 शाब्दतः I 60, 3, 117, 25, 130, 6, 131, 2,
 139, 3, II 31, 7, IV 7, 4, V 43, 24
 VI 14, 3, VIII 3, 7, 8, 16, 12, 13
 IX 10, 6, 15, 7, 23, 2, 4, 62, 20, 63, 17,
 64, 17, 23, 86, 25, 107, 14, 17, X 7, 5,
 46, 8, 74, 4
 शाब्दतः I 122, 15
 शाब्दतः I 31, 2, 11, 140, 8, II. 2, 8, III
 60, 7, V 7, 6, VII. 4, 3, VIII 15, 5,
 IX. 67, 8, X. 49, 5

शाब्दतः I 56, 3, 80, 12, VIII 96, 3, X
 96, 3, 4, 8
 शाब्दतः I 52, 8, 81, 4, 121, 9, X 48, 3,
 113, 5
 शाब्दतः VII 15, 14, 95, 1
 शाब्दतः II 20, 8, IV 27, 1, X 101, 8
 शाब्दतः I 58, 8, VII 3, 7
 शाब्दतः I 116, 15
 शाब्दतः VIII 29, 3, 100, 8
 शाब्दतः VIII 22, 18
 शापु I 10, 11, 24, 11, 34, 11, 37, 15, 44, 6,
 53, 11, 66, 1, 73, 5, 89, 2, 8, 9, 92, 10,
 93, 3, 94, 16, 96, 8, 113, 16, 17, 116,
 10, 19, 25, 125, 1, 6, 127, 5, 132, 5,
 157, 4, II 32, 1, 38, 5, III 1, 5, 7, 1,
 49, 2, 53, 7, 16, 62, 15, IV 12, 6,
 VI 16, 27, 52, 15, VII 23, 2, 77, 5,
 80, 2, 90, 6, 103, 10, 104, 15, VIII
 18, 18, 22, 31, 8, 44, 30, 48, 4, 10,
 11, 54, 7, 59, 7, 79, 6, IX 80, 2, 93, 5,
 96, 14, X 14, 14, 16, 5, 17, 4, 18, 6,
 27, 7, 36, 14, 45, 8, 51, 7, 8, 53, 3,
 59, 1, 5, 62, 11, 85, 19, 42, 95, 10,
 107, 2, 144, 5, 161, 5, 170, 1
 शापुः I 162, 1, V 41, 2, IX 67, 8
 शापुः II 15, 4, III 44, 4, V 63, 4, VI
 75, 8, VIII 6, 3, 29, 5, 96, 9
 शापुः I 39, 2, II 16, 6, V 2, 3, 57, 6,
 VIII 20, 12, IX 35, 4, 57, 2, 61, 30,
 76, 2, 90, 1, X 84, 1, 101, 2, 108, 5,
 113, 3, 120, 5
 शापुः I 61, 13, IV 16, 14, V 30, 9,
 VI 44, 22, IX 96, 12, 19, X 8, 7, 8,
 103, 10, 123, 7
 शापुः I 92, 1
 शापुः VII 21, 4
 शापुः II 30, 9, VII 56, 13, 57, 3
 शापुः III 3, 7, IX. 100, 1, X 5, 7
 शापुः I 60, 8, IX 57, 3, 62, 13, 66, 23
 शापु I 31, 11, 53, 10, VI. 11, 4, 18, 13
 VIII 53, 2, X 20, 7

शास्त्रसूत्रे V. 58, 7, X 44, 7
 शास्त्रसूत्रे I 138, 1²
 शास्त्रुवः II 5, 5
 शास्त्रुवः X 100, 5
 शास्त्रुवक् IX 25 5, 63, 22
 शास्त्रुवा I 23, 24, 119 6, VII 1, 24, X 85, 39
 शास्त्रुधि IV 4, 7, 58, 11
 शास्त्रुधु I 58, 3, 135, 2, III 59, 9, VIII
 39, 10, IX 16, 8, 19 3
 शास्त्रुधि II 25, 12, 27, 10, 41, 17, III 17, 3,
 IV 39 6, VIII 48, 7, IX 66, 19,
 X 18, 5, 186, 1
 शास्त्रुय II 37, 3
 शास्त्रुने I 114, 2, X 63, 7
 शास्त्रुमिरे III 6, 8
 शास्त्रुमै II 18, 3
 शास्त्रुयो I 96, 2, 104 4, 122, 4, 147, 1, 174 6,
 178, 1, II 4 2, 14, 7, 20, 4, 32 2,
 III 54 2, IV 2, 12, 18, 6, 11, 23, 8,
 38, 4, V 41, 19, 43, 14, 49 1, 2
 VI 67, 6 X 5, 6, 105, 4, 9
 शास्त्रुयुवानः IV 1 11
 शास्त्रुयो I 114, 8, VIII 52, 1
 शास्त्रु III 30, 10
 शास्त्रुगणः X 106, 10
 शास्त्रुखान् X 90, 8
 शास्त्रु IV 58, 1
 शास्त्रु I 4, 5, 39 5, 54 1
 शास्त्रु X 40, 7
 शास्त्रु I 49, 3, X 132, 3
 शास्त्रुव V 34, 5, IX 73, 3, X 62, 9
 शास्त्रुवनाण X 125 8
 शास्त्रुवे I 24 5, 34, 2, 182, 7, IX 73 1
 शास्त्रुव्य I 57, 4
 शास्त्रुव्य X 81, 2
 शास्त्रुव्य VI 53 5, 6
 शास्त्रुव्य I 129 9, 163 6, 164, 43 III 54, 9,
 V. 2, 3, VI 47, 13, 56 5, VII 58, 6,

VIII 32, 6, X 27, 19, 28, 9, 42, 6,
 7, 77, 6
 शास्त्रुनाम् I 167, 9, VII 32, 1, VIII 22, 16
 शास्त्रु VI 53, 8
 शास्त्रुः I 101, 4, II 21, 3, VIII 33, 5,
 X. 111, 10
 शास्त्रुशामहे I 187, 8
 शास्त्रु I 77, 3, 96, 3
 शास्त्रु III 7, 1
 शास्त्रु. III 1, 4
 शास्त्रुनः III 45, 2
 शास्त्रुननुभिः I 6, 5
 शास्त्रुनत X 84, 1.
 शास्त्रुन VIII 45, 13
 शास्त्रुनासि X 44, 9
 शास्त्रुने IV 31, 2
 शास्त्रुण्यु I 64, 7
 शास्त्रुण्यु IV. 38, 4
 शास्त्रुह्यतः VIII 14, 14
 शास्त्रुण्यु X 155, 2
 शास्त्रुहह X 44, 6
 शास्त्रु I 74, 1, 114, 4, 10, 171, 4, 172, 2,
 191, 10-13, II 28, 6, 29 1, 5², III
 8, 2, 39 7, 8, 41, 8, IV 11, 6³, V
 45, 5, 50, 3, VI 47, 3, 74, 2, VII
 22, 6, 25 2, 32, 1, 56, 17, VIII 2, 20,
 26, 18, 16, 47, 13, 61, 16², IX 66, 19,
 81, 3, X 35, 4, 63, 12, 102, 10, 112, 9,
 142, 1, 164, 3
 शास्त्रुषया VI 1, 12
 शास्त्रुषया VI 56, 6
 शास्त्रुषयद्य X 99, 5
 शास्त्रुषेव्हि X 162, 4
 शास्त्रुकाश्च VIII 43, 3
 शास्त्रुपन IV 8, 2, 4
 शास्त्रुपनानि IV 7, 8
 शास्त्रुपने I 105, 11

शाश्वहन् I 50, 11.
 शाश्वहन् II 12, 12, X 37, 8
 शाश्वहन्ति IV. 13, 2
 शाश्वः VIII. 74, 4
 शाश्वं VIII 68, 16, 74, 13
 शाश्वत् I 120, 3, V 33, 9
 शाश्वत्कस्य I 116, 22
 शाश्वन् I 52, 15, V. 29, 2, 45, 7
 शाश्वीकात् IX 113, 2
 शाश्वीकिये X. 75, 5
 शाश्वीकिये VIII 64, 11
 शाश्वीके VIII 7, 29
 शाश्वीकेषु IX 65, 23
 शाश्वीकेषु I 112, 23, IV 26, 1, VIII 1, 11
 शाश्वीकेषु VII 19, 2
 शाश्वं IV. 1, 12, VII 34, 7
 शाश्वनासु I 127, 6
 शाश्वीं स्तुति VI 75, 4
 शाश्वीं श्वेत्वात्तुंश्च X 166, 3
 शाश्विज्या I 94, 6
 शाश्वन् IV. 17, 2
 शाश्वन् VL 17, 12.
 शाश्वयत् X 104, 10
 शाश्वेय I 116, 4
 शाश्वेह् II 13, 6
 शाश्विता I 164, 14
 शाश्वः V 34, 6, VIII 51, 9, X 38, 3, 138, 3
 शाश्विति VIII 16, 6, X 48, 3
 शाश्वे I 103, 3, 130, 8, 156, 5, III 34, 9,
 IX 63, 5, X 43, 4, 49, 3, 83, 1, 86, 19
 शाश्वन् VII 18, 7, VIII 103, 1, X 102, 3
 शाश्वी IV 30, 18, VI 33, 3, 60, 6, IX
 63, 14, X 65, 11, 69, 6
 शाश्वी. VII 33, 7, X 11, 4
 शाश्वीति VI 22, 10, VII 83, 1
 शाश्वीन् VIII 24, 27
 शाश्वीन् I 51, 8
 शाश्वीये I 59, 2, 117, 21, II 11, 18, IV
 26, 2, VI 18, 3, 23, 2, VII 5, 6

शाश्वेय II 11, 19
 शाश्वेय IX 97, 51
 शाश्वेयः X 98, 5, 8
 शाश्वेयेन X 98, 6
 शाश्वेयका VI 75, 15
 शाश्वेयं X. 87, 7
 शाश्वेयानात् X 87, 7
 शाश्व VIII 7, 18
 शाश्व II 11, 11, X. 80, 3
 शाश्वः I 33, 14, 15, 113, 9, 176, 5, III
 50, 2, V. 77, 2, VI 26, 4, VIII 3, 12,
 49, 9, X 105, 11
 शाश्वः I 4, 8, 33, 7, 14, 113, 13, 157, 1,
 176, 5, II 15, 9, IV 30, 6, 52, 6,
 VI 26, 5, VII 19, 2, 3², 75, 1², VIII
 9, 16, 63, 8, X 54, 1, 171, 1
 शाश्वत् I 85, 7, VI 20, 3, VII 18, 19,
 VIII 96, 13
 शाश्वत् I 36, 17, 61, 15, 130, 8, III 32, 12,
 34, 9, 48, 1, IV 16, 7, VI 20, 6, VII
 33, 3, 84, 5, IX 92, 5, X. 102, 7,
 108, 2, 130, 4, 150, 5
 शाश्वत् I 64, 13, 166, 8, 13
 शाश्वत् I 47, 5, 112, 5, 7, 9-12, 13², 14²,
 15, 21, 23², VII 83, 6, VIII 5, 25,
 8, 20, 21
 शाश्वत् I 116, 21, VII 83, 4, X 131, 4
 शाश्वता X 113, 1
 शाश्वतु I 161, 10
 शाश्वतु X. 131, 5
 शाश्वदन् I 11, 6, II. 43, 3
 शाश्वन् IV 44, 6
 शाश्वन् III 30, 10, VIII 7, 24, 54, 1.
 शाश्वं IV 26, 3
 शाश्वं X. 49, 3
 शाश्वन् VIII 45, 38
 शाश्वन् X 113, 8
 शाश्वया I 162, 5.

आश्वर VIII 13 21, 19 30
 आश्वरत् I 143 6
 आश्वरिन्वाय X 67, 4
 आश्वरिन्वाय I 92, 4, 113 4, 14, III 5 1,
 V 45, 1, VI 44, 8, VII 79 1, 95 6,
 IX 97, 38
 आश्वरिन्ते I 33, 1
 आश्वरिन्ते X 19 4, 5
 आश्वरिन्पति VIII 69 17
 आश्वरिन्पती X 30, 10
 आश्वरिन्ते II 34 14, VI 68, 1, VII 85 4
 आश्वरिन्ते V 73 7
 आश्वरिन्ते I 48, 9, 113, 15, IV 14, 3
 आश्वरिन्ते V 80, 1
 आश्वि I 31, 3, 86, 9, 116, 12, 123, 6, 10,
 11, 124 4, 131, 3, 143, 2, 146, 4,
 II 15, 7, 23, 14 III 34 3, 55 15,
 IV 1, 16, 3 11, 4 5, 16 8, V 1, 9,
 2 9, 83, 3, VI 17, 3 48 15, 64 2,
 VII 58, 5, 76, 1 103 8, VIII 8 23
 14 8, 47, 13 IX 3 5, 79 5 95 2
 X 27, 24, 48, 10, 54 5, 68, 6, 71, 1,
 88, 2, 96, 11, 107, 1
 आश्विःश्वतीक IV 38 4
 आश्विःश्वतीक VII 80, 1
 आश्विःश्वतीक IV 17, 3
 आश्विःश्वतीक V 80, 4, VII 75 1
 आश्विःश्व I 95 5
 आश्विःश्व \ 100 7
 आश्विःश्व I 131, 5² II 13 9, VIII 3 9 12,
 12 2, 68, 10, 80 2, IX 61, 22, X
 120, 7
 आश्विःश्व I 51, 5, 6, 53, 10 54 6 VIII
 36, 7 37, 1, 6, 46, 11
 आश्विद X 113 3
 आश्विद्वान् IV 19 10
 आश्विपाय \ 107, 5
 आश्विपाय II 94 11

आश्विपायता VII 104, 21
 आश्विपायति I 12, 9, 84, 9, II 26, 3, VI
 60, 11, VIII 19, 13, X 93, 2
 आश्विपायन् I 152, 6 VII 72, 3, IX 39 5
 आश्विपायन् V 45 3, 4
 आश्विपायती V 47, 1
 आश्विपायति I 31, 5
 आश्विपायता VII 20, 6, 100, 1
 आश्विपायता II 11, 16
 आश्विपाये III 54, 4
 आश्विपाये VI 74, 2, VIII 48 12, X 16, 6
 आश्विपाये V 25 4, VII 55 1, VIII 15, 13,
 IX 25 4, 28, 2, 56, 2, 60, 3, 62, 19,
 86, 19, 23
 आश्विपाय II 24 6
 आश्विपाय IV 36, 6
 आश्विपाय I 11, 5
 आश्विपाय X 51, 1
 आश्विपाय VII 20, 2, IX 97, 39
 आश्विपाय IV 1, 20
 आश्विपाय VI 15, 9, VIII 83 4
 आश्विपाय I 87, 4, VIII 26, 13
 आश्विपाय X 130 7
 आश्विपाय I 51, 2, 164 14, III 3 5, VI
 47, 27, VIII 88, 2, IX 86, 27
 आश्विपाय II 36, 6, V 46 1
 आश्विपाय IX 74, 2
 आश्विपाय I 55, 8
 आश्विपाय III 42, 3
 आश्विपाय I 56, 1
 आश्विपाय VIII 45 36
 आश्विपाय X 125, 3
 आश्विपाय I 166, 13
 आश्विपाय I 162, 9, III 36 8
 आश्विपाय VIII 47, 6
 आश्विपाय I 8, 6, 87, 5, X 92 3
 आश्विपाय I 20 2, 85, 2, II 21, 5, III 45 3,
 VII 66, 11, VIII 43 17, 59, 2, 69 18

१७, १, IX ६, ४, १८, ३, २१, ४, २२, ६,
 २४, २, ६७, ७, ६९, ७, ७३, ९, ८३, १, ४,
 X ९२, ७, ९४, २
 आशु VIII २५, ८
 आशुपान I १२१, ११, II ११, ९, IV, १७, ७,
 १९, ३, V ३०, ६
 आशुपे VIII ४१, ७, X १६२, १
 आशुप I ५, ७, ११८, ४, १३५, ६, १४०, ४, II
 ३१, २, V ६, १, VIII १, १५, १९, ६, ४६,
 २३, ४९, ८, ७४, १४, IX १३, ६, १७, १,
 २२, १, २३, १, ६२, १, ६३, ४, २६, ६४, ४,
 १६, ६७, ७, ६९, ६, ७, ८३, २, ८६, १, २,
 X ७८, ५, ९४, १, ८, ११९, ३
 आशुपे I ४, ७
 आशुप V ३२, ११, ५६, २, VIII २४, ११,
 ६६, १२, ९२, १३, IX १, ५
 आशुपन X ८५, ३५
 आशुपान IV ५, ११, VIII ७३, ९, ७८, १०,
 X १६४, ३
 आशुप I ३९, ३, १६२, ७, IV ३७, ७, V १०, ६,
 X १७, ५, ७२, ३, ४
 आशुपे इति V ६६, २
 आशुपे इति I २५, ६, १३६, ३, १४४, ६, V ६८,
 ४, ५, VIII ३१, ६
 आशुपे इति I २, ८, १५, ६, १५१, ८, ९, V ६७, १
 आशुपे II ४१, १२
 आशुपे X ३७, ११, ११७, १, ७
 आशुपे X ९४, १०
 आशुपे I २७, १३
 आशुपे I १३४, ६, III ५३, १४, VIII २, १०
 ११, ६, १९, ३१, २, ६९, ६, IX ६४, १४,
 ७०, १, ७५, ५, ८६, २१, X ४९, १०, ६७, ६
 आशुपे VIII ३१, ५
 आशुपे I १७९, ६, III ४३, २, VII १७, ५,
 VIII ४४, २३, ५४, ७
 आशुपे VIII ९३, १८, X ६७, ११
 आशुपे X ८१, १
 आशुपे II २४, १३
 आशुपे X १२८, ३

आशुपे I २३, १
 आशुपे VIII ९५, ७
 आशुपे VIII २, ९
 आशुपे I ८४, १८
 आशुपे V ५८, १
 आशुपे V ६, १०, VIII ६, २४, ३१, १८
 आशुपे IV ११, ४, २२, ८, VII १८, ९, ६६, १४,
 IX ३९, १, ५६, १, ६४, २०, X १०३, १
 आशुपे IV ३३, ४
 आशुपे IV २६, ४
 आशुपे I ३७, १४, II १६, ३, ३४, ३, ३८, ३,
 V, ५५, १, ६१, ११, VIII ५, ७, १३, ११,
 ४९, ७, ६५, १, IX १५, १, X ४९, ७
 आशुपे I ४, ७, ६०, ५, ९१, २०, ११७, ९, १३५, ५,
 II ३२, ३, III ९, ८, IV १, ३, ७, ४, ११,
 ३८, २, ३९, १, ४३, २, V ४४, १, VIII ९९, ७,
 IX ६२, १८, X १०७, १०, १७८, १
 आशुपे X १५६, १
 आशुपे IV ४, २, VI ४६, १४
 आशुपे II १, १
 आशुपे V ३६, ४
 आशुपे I १४७, १, II १९, ७, IV १, १३,
 २, १४, १६
 आशुपे IV, २४, ४, VII ९३, ८
 आशुपे VIII ३४, १८
 आशुपे I ११६, २
 आशुपे II १, ५, ३१, ६, ३५, १, VII ४७, २
 आशुपे VIII १०, २
 आशुपे III, ३५, ४
 आशुपे IV २९, ४, VI ६०, १२
 आशुपे X ६८, २
 आशुपे V ४५, १०
 आशुपे IV ३, ३
 आशुपे I १९०, १
 आशुपे IV ३८, ९
 आशुपे X ९५, १६
 आशुपे V ८२, ९

आश्रययतः इव I 139, 3
 आश्रुतः कर्ष I 10, 9
 आश्रुतः स्व L 61, 21
 आश्रुतः शतरेभ्य L 76, 5
 आश्रुतः शेषस्य VIII 68, 15
 आश्रुतः शेषे VIII 68, 16
 आश्रुतः शतमा. V 41, 4
 आश्रुतः शिनी IX 86, 4
 आश्रुतः I 121, 6
 आश्रुतः X 165, 3
 आश्रुतः V 2, 5, VII 1, 2, 104, 14, VIII
 20, 15, L 27, 11
 आश्रुतः IV 27, 2, 35, 4, 56, 3, V 44, 2,
 53, 1, VI 47, 2, VII 32, 10, 86, 4,
 X 31, 7, 61, 18, 83, 2, 120, 1, 124, 6,
 129, 2
 आश्रुतः VII 99, 7
 आश्रुतः श्रु L 85, 28
 आश्रुतः श्रु VIII 1, 33
 आश्रुतः श्रु VIII 1, 32
 आश्रुतः श्रु L 95, 7
 आश्रुतः I 161, 12
 आश्रुतः I 19, 6, 168, 3, VII. 32, 2, IX
 15, 2, 25, 4, 113, 11, L 17, 4, 63, 1
 आश्रुतः I 36, 7, 48, 6, 105, 11, 164, 39,
 II 13, 4, III 2, 6, 9, 3, VI 47, 19,
 VIII 8, 8, 33, 1, IX 10, 7, 73, 3,
 86, 1, 39, L 21, 3, 25, 2, 38, 5, 40, 7,
 65, 7, 94, 9, 109, 7, 114, 2, 130, 1,
 151, 4, 153, 1, 154, 1, 179, 2
 आश्रुतः श्रु III 30, 18
 आश्रुतः श्रु L 39, 5
 आश्रुतः श्रु III 62, 13, IV 9, 1, VIII 1, 8,
 IX 3, 1, 8, 3, 25, 6, 30, 4, 62, 16,
 64, 22, 71, 1, 6, 82, 1, 101, 14, 15
 आश्रुतः श्रु I 13, 7, III 41, 9, V 26, 8, 46, 5,
 VII 60, 1
 आश्रुतः श्रु I 109, 5, II 36, 2, VI 52, 13,
 68, 11, L 17, 8

आश्रुतः I 109, 7, 179, 2, III 32, 4, V
 30, 10, VII 91, 1
 आश्रुतः III 26, 7, V 18, 4, VI 7, 1, VIII
 96, 3, L 73, 3, 87, 2, 98, 2, 3
 आश्रुतः I 164, 43, 50, 171, 4, IV 42, 8,
 V 52, 12, VII 29, 4, 33, 6, 76, 3, 4,
 L 27, 4, 17, 85, 8, 90, 15, 16, 129, 5
 आश्रुतः श्रु I 75, 1, IV 40, 4, V 6, 9, VIII
 12, 13, 39, 3, IX 69, 2, X 53, 11
 आश्रुतः श्रु I 84, 16
 आश्रुतः श्रु I 34, 10, 166, 11, IV 45, 3, IX
 99, 3, L 76, 7, 94, 2
 आश्रुतः X 27, 4
 आश्रुतः श्रु I 20, 1, 127, 8
 आश्रुतः श्रु VIII 80, 5
 आश्रुतः श्रु VI 37, 3
 आश्रुतः I 76, 4, 129, 5, 140, 2, 152, 6, 168, 2,
 II 1, 14, IV. 5, 10, V 17, 2, 5, 23, 1,
 VI 3, 4, 11, 2, 16, 9, 32, 1, VII 16, 9,
 VIII 6, 20, 19, 24, L 1, 3, 20, 3,
 40, 6, 67, 10, 115, 3
 आश्रुतः श्रु I 27, 3, IV 20, 1
 आश्रुतः श्रु इति II 41, 5
 आश्रुतः श्रु इति V 62, 5
 आश्रुतः श्रु इति I 182, 3
 आश्रुतः श्रु VI 10, 6
 आश्रुतः श्रु VI 51, 12
 आश्रुतः I 124, 9, L 92, 14
 आश्रुतः I 68, 4, 88, 6, 133, 3, II 30, 1,
 III 31, 20, 34, 5, 56, 4, IV 51, 6,
 58, 5, V 44, 9, 11, 45, 8, VI 28, 3,
 VII 34, 10, VIII 70, 12, IX 87, 3,
 X 22, 12, 68, 7, 75, 4, 103, 8, 111,
 82, 10, 139, 4, 6
 आश्रुतः श्रु VIII 103, 10
 आश्रुतः श्रु II 37, 1, VII 16, 11
 आश्रुतः श्रु V 85, 6
 आश्रुतः श्रु L 30, 5
 आश्रुतः श्रु VI 45, 11, 17

शास्त्रसिद्धिदाना λ 106, 10
 शास्त्री X 95, 5
 शास्त्रीत I 32, 11, V 30, 15, λ 17, 2, 71, 1, 88, 4, 121, 8, 129, 3, 4, 181, 2
 शास्त्रीत् I 32, 9, 163, 9, 165, 6, IV 18, 12, VII 18, 6, VIII 58, 1, X 33, 1, 34, 2, 51, 1, 81, 2⁵, 85, 6-8, 10⁵, 15, 90, 6, 12, 14, 102, 6, 108 1, 109, 2, 121, 1, 129, 1⁴, 2², 3, 130, 3⁶
 शास्त्रीत VII 20, 7
 शास्त्रीदत्त λ 85, 32
 शास्त्रीन II 43, 3, λ 27, 13
 शास्त्रीन VIII 100, 5
 शास्त्रीना III 31, 12, IX 78, 3
 शास्त्रीनाम X 15, 7
 शास्त्रीनिपु VI 47, 19
 शास्त्रीत्र X 129, 5²
 शास्त्रु I 173, 8, IV 37, 1, VI 5 3, 28, 8, 44 18, VII 67, 6, 88, 7, X 86, 11, 144, 3
 शास्त्रु I 95, 5, III 55, 9, IV 38, 6, VI 61, 13, 72, 4, VIII 41, 7, 8 IX 86, 43, 99, 7, X 27, 8, 49 10², 61, 20, 95 8, 9, 104 9
 शास्त्रु VI 19 4 21, 5, 11
 शास्त्रु IV 51, 7, λ 92, 3
 शास्त्रुति VIII. 1, 26
 शास्त्रुति I 104 7, II 1 14, VII 97, 7
 शास्त्रुनोति X 42, 5
 शास्त्रु III. 29 11, V 40, 5
 शास्त्रुत्सव V 85, 5
 शास्त्रुत् X 131, 4
 शास्त्रुपति IV 54, 6
 शास्त्रे VII 20, 3
 शास्त्रेपत्तानि I 162, 13 *
 शास्त्रा I 186, 2, VII 43 5
 शास्त्र इति III 6, 4
 शास्त्र I 120 7

शास्त्रा III 4, 11, VIII 59 2, λ 85 9-11
 शास्त्रे VII. 55 6
 शास्त्रे X 71, 11, 107, 10, 139 2
 शास्त्रपुत्राय X 171, 3
 शास्त्र्याता VI 47, 26
 शास्त्र I 116, 14, 117, 16, VIII 67, 14
 शास्त्रा V 73 6
 शास्त्रे II 39, 6
 शास्त्रत् IV 30, 20, λ 72, 8, 138, 3, 4
 शास्त्र्य II 1, 13, 13 8
 शास्त्र्याम् X 39, 13
 शास्त्र्ये I 38, 14, 162, 8, IV 49 1, V 14, 1, VII 15, 1, 102, 3, X 91, 5, 15
 शास्त्र्येन I 61, 3
 शास्त्र II 28, 10, IV 25 4, V 37 1, VII 41, 2, 104 15, 16³, IX 70 9, λ 49 7
 शास्त्र IV 19 10, 33, 5³, V 44 14, VII 18, 4, VIII 1, 34, 100, 3, X 27, 18
 शास्त्रहत X 85 14
 शास्त्रन λ 10, 6, 8
 शास्त्रनस IX 75, 5
 शास्त्रनस X 125 2
 शास्त्रना II 13 1, V 42 13
 शास्त्रवतानि VII 1, 17, 8, 5
 शास्त्रव I 155, 6, II 23, 11
 शास्त्रवे X 150, 5
 शास्त्रवेपु VI 47, 1
 शास्त्रवा X 112, 6
 शास्त्रवाप VI 7, 2
 शास्त्रवा I 34, 8
 शास्त्रवापान् X 101, 5
 शास्त्रहित VIII 5 19, IX 12 5, 64 19, X 85, 2
 शास्त्रहित I 164, 23³, VI 9 6 VIII 29 4, λ 135, 4
 शास्त्रिता I 166, 9, V 75, 4, λ 14 16
 शास्त्रु I 118 3, 162, 12, 163 3, 4, IV 31, 7, λ . 54, 2, 82, 2, 121, 4

साहु I 24, 12, 74, 5, 104, 9, 163, 4, 164,
 12², 15, 16, 19², 22, 25, 46², II 12, 5,
 III 4, 7, IV 23, 3, 38, 9, 43, 2, V
 11, 6, 30, 2, 53, 3, 73, 9, VI 44, 10,
 52, 3, VII 26, 4, 33, 13, 86, 3, VIII
 19, 29, 96, 19, IX 114, 1, X 10, 12,
 20, 7, 31, 11, 34, 4, 39, 3, 42, 3, 71, 5,
 95, 18, 107, 6, 112, 9, 114, 9, 124, 9
 साऽहुत III 24, 3, V 11, 3, 28, 5, VII
 15, 7, VIII 19, 25, 43, 13, 75, 3
 साऽहुता I 36, 8, II 7, 4, 5, 8, 2, VI
 16, 34, VII 1, 16, VIII 19, 19, 22, 23,
 25, 19, 43, 22, 44, 21, 103, 9, X 16, 5,
 69, 1, 2, 118, 3, 4
 साऽहुत I 94, 3, 96, 3, II 1, 13, 14, 32, 6,
 III 28, 3, 5, 52, 6, V 8, 6, 7, VII 8, 1,
 VIII 43, 10, X 36, 6, 57, 2, 88, 1
 साऽहुतस्य VII 3, 5
 साऽहुता X 91, 14
 साऽहुतानि X 98, 10
 साऽहुति I 105, 5, X 21, 2, 52, 2
 साऽहुति I 31, 5, 93, 3, 135, 8, II 37, 6;
 III 28, 6, VI 2, 5, VII 66, 19, VIII
 19, 18, 23, 21
 साऽहुतिःपुष IX 67, 29
 साऽहुती VIII 19, 5
 साऽहुष VIII 32, 19
 साऽहुष्ये VI 60, 13
 साऽहुष्ये I 69, 2
 साऽहुष्यमान् X 48, 6

इ

इत्नाम् X 60, 4
 इत्त IV 57, 4
 इत्तपति I 164, 45
 इत्त X 10, 14
 इत्त VI 47, 10, 53, 6, X 85, 21, 22
 इत्त VII 104, 18
 इत्त VIII 70, 13

इत्ति I 80, 6, VI 57, 2, IX 47, 4,
 112, 1, 2, 4
 इत्तु VII 102, 1
 इत्तु I 84, 14, 109, 1, 125, 3, III 54, 2,
 V 30, 1, 2, 7, 31, 12, VII 98, 1, X.
 5, 5, 8, 7, 46, 3, 67, 4, 79, 3, 165, 1
 इत्त I 68, 4
 इत्त I 72, 2, 110, 2, 161, 14, X 46, 2
 इत्ति III 30, 1, 57, 3, VIII 2, 18
 इत्ति VIII 72, 3, X 177, 1
 इत्ती I 164, 27, V 37, 3, X 108, 1, 2
 इत्ती I 25, 16
 इत्तमान I 126, 1, 179, 6, III 18, 3, VI
 6, 1, 58, 3, VII 93, 4, X 34, 10, 67, 6,
 81, 1, 102, 4
 इत्तमान IV 18, 10
 इत्तमाना I 110, 5, III 33, 7, IV 41, 9,
 VII 93, 3, X 45, 11
 इत्तमानास III 2, 6
 इत्तसे VIII 21, 13
 इत्तस्य X 10, 10
 इत्तान् X 27, 9, 95, 12
 इत्तामि VI 28, 5
 इत्तामि III 38, 1
 इत्तेत् X 117, 4
 इत्तेत् X 171, 1
 इत् I 1, 4, 6, 4, 2, 5, 6, 7, 1, 2, 9, 5,
 10, 10, 6, 7, 15, 5, 16, 8, 17, 6, 21, 1,
 22, 14, 24, 12, 25, 6, 26, 6, 27, 3,
 28, 1-4, 6, 30, 2, 32, 15, 33, 2, 34, 2,
 36, 1, 6, 20, 40, 2, 6, 41, 8, 46, 12,
 47, 8, 51, 4, 8, 13, 14, 52, 11, 53, 3,
 7, 54, 9, 55, 4, 5, 59, 1, 2, 61, 1-15,
 64, 8, 67, 4, 68, 2, 71, 3, 72, 3, 6,
 74, 5, 77, 1, 79, 11, 80, 1, 7, 81, 1,
 82, 1, 83, 1, 6, 84, 2, 7, 85, 8, 87, 5,
 89, 1, 9, 92, 3, 104, 5, 105, 2, 106, 5,
 114, 3, 4, 8, 9, 115, 4, 116, 6², 10,
 25, 117, 19, 120, 2, 123, 4, 8, 124, 6,

125, 6, 128, 6², 129, 11; 131, 5; 132, 5,
 6², 133, 7, 134, 6, 140, 13, 141, 4-6,
 144, 3, 145, 2, 3, 147, 3, 148, 2, 149, 1,
 150, 3, 152, 4, 154, 3, 155, 2, 4², 5,
 156, 2, 161, 1, 4², 162, 3, 21, 163, 7,
 9, 164, 8, 15, 22, 23, 32, 37, 47,
 165, 10, 12, 168, 9, 170, 3, 171, 2,
 179, 3², 185, 8, 187, 8-10, 190, 5, II
 2, 2, 11, 3², 11, 15, 16², 17, 13, 10,
 14, 1, 23, 2, 5, 13, 24, 5, 9, 11, 12,
 25, 1, 5, 26, 1⁴, 3; 28, 9, 29, 4, 34, 14,
 35, 8, 10, 37, 2, 39, 1, 41, 4, 19, III
 1, 14, 2, 15, 4, 7, 10, 5, 2, 6, 8, 10,
 9, 9, 18, 5, 26, 8, 29, 15, 30, 5, 12,
 31, 5, 11, 15, 32, 4, 7, 38, 3, 7, 40, 6,
 42, 8, 43, 1, 53, 4³, 13, 54, 8, 55, 3,
 IV, 1, 1, 8, 18², 2, 4, 5, 10, 16, 3, 12,
 13, 4, 7², 5, 3, 7, 7, 9², 8, 4, 9, 6,
 12, 5, 16, 1, 16, 20, 17, 5, 19, 1, 21, 2,
 22, 5, 10, 23, 10, 24, 3, 4, 5⁴, 6,
 25, 6, 29, 3, 30, 3, 5, 8, 22, 31, 7, 8,
 32, 4, 20, 33, 2, 35, 8, 37, 6, 39, 5,
 40, 1², 41, 7, 44, 4, 50, 7, 8, 51, 9,
 54, 2, 56, 3, V, 2, 4, 11, 3, 7, 12, 12, 2,
 16, 4, 17, 5, 25, 2, 28, 2, 29, 13, 30, 4,
 6, 8, 31, 7, 32, 3, 5, 34, 4, 5, 35, 6,
 36, 3, 39, 5, 53, 9, 55, 6, 7, 56, 2,
 58, 5, 7, 59, 5, 60, 4, 61, 8, 73, 9,
 77, 4, 79, 9, 10, 81, 1, 3, 5, 85, 4, 7,
 86, 3, VI 1, 5, 9, 12, 3, 5, 7, 6, 9, 3,
 14, 2, 15, 1, 11, 18, 4, 19, 13, 20, 13,
 21, 3, 22, 1, 23, 1, 10², 28, 2², 3, 5,
 29, 5, 30, 1², 4, 33, 2, 34, 3, 42, 3, 4,
 44, 5², 10, 45, 6, 17, 46, 1, 47, 15, 22,
 50, 6, 9, 51, 8, 52, 14, 66, 3, 6, 68, 5,
 70, 4, 72, 4, 75, 3, VII 1, 14-16, 2, 3,
 3, 5, 4, 2, 8, 8, 5, 11, 2, 16, 11, 18, 4,
 6, 9, 14, 24, 19, 8, 20, 7, 22, 6, 7,
 23, 2, 6, 25, 4, 28, 1, 5, 29, 4, 31, 2,
 32, 8², 9, 12, 14, 16, 18-21, 33, 3, 5,
 6², 7, 9, 40, 3, 41, 5, 56, 23, 58, 3,
 72, 4, 76, 3, 4, 81, 2, 82, 4, 85, 4,

86, 3, 6, 91, 3, 94, 12, 96, 1, 3, 98, 1,
 2, 5, 100, 6, 102, 3, 104, 12, 21,
 VIII 1, 1, 7, 14, 17, 30, 2, 4, 13², 17,
 25, 31, 33, 3, 5, 8, 16, 24, 4, 9²,
 5, 38, 39, 6, 10-12, 18, 21, 22, 30,
 37, 44, 9, 3; 10, 12, 8, 10-12, 17, 24,
 25, 13, 9, 11, 15, 17, 18, 20, 26,
 14, 1, 12, 16, 5, 6, 18, 14, 19, 19, 6,
 14, 17, 18², 29, 35, 20, 13, 17, 21, 2,
 7, 13, 14, 17, 18², 22, 14, 23, 8, 13,
 24, 16, 19, 26, 17, 28, 4, 30, 1, 31, 1²,
 2, 12, 15², 32, 17², 33, 10, 18, 35, 7,
 36, 7, 37, 4, 40, 1, 2, 42, 1, 43, 3, 29,
 44, 15, 45, 2, 3, 10, 19, 30, 31, 33, 39,
 46, 12, 29, 47, 4, 6, 51, 4, 7², 8², 9,
 53, 5, 8, 54, 6, 55, 1, 5, 56, 4, 57, 3,
 60, 5, 10, 15, 16, 61, 4, 11, 12, 62, 12,
 66, 4², 6, 13, 15², 67, 8, 68, 7, 69, 11,
 73, 14, 70, 14, 71, 2, 72, 11, 74, 10,
 15, 75, 14, 76, 8, 9, 77, 3, 5, 7, 10,
 78, 7, 9, 10, 79, 1, 5², 80, 3, 6, 9,
 82, 7, 83, 1, 6, 90, 5, 92, 3, 5, 32, 33,
 93, 1, 5, 18, 96, 17, 19, 97, 1, 7, 99, 3,
 100, 1, IX 1, 5, 10, 11, 6², 21, 3, 42, 4,
 47, 2, 48, 4, 59, 4, 61, 14, 64, 2, 70, 3,
 73, 2, 3, 77, 2, 83, 1, 95, 3, 96, 15,
 98, 7, 112, 4, X 2, 3, 4, 7, 5, 6, 7, 3,
 8, 9, 13, 5, 14, 16, 16, 7, 11, 17, 10,
 14, 20, 6, 8, 23, 3, 4, 27, 2-5, 8,
 10, 18, 20, 21, 28, 1, 29, 1, 30, 6,
 31, 6, 32, 3², 4², 8, 9, 33, 8, 34, 5,
 7, 8, 13, 35, 8, 39, 3, 4, 42, 9, 43, 2,
 3², 48, 5², 9, 50, 5, 51, 4, 53, 11, 54,
 2, 5, 55, 6, 61, 2, 11, 13, 62, 5²,
 63, 16, 68, 2, 73, 9, 75, 4², 76, 3, 81, 4,
 82, 1², 6, 85, 4, 6, 16, 34, 86, 3, 14,
 16, 88, 8², 11², 17, 89, 7, 10², 13,
 91, 3, 6, 8³, 9, 92, 3, 93, 15, 94, 10,
 13², 97, 5, 99, 6, 100, 1, 8, 11, 101, 3,
 7, 106, 1, 108, 8, 109, 3, 111, 9², 112, 6,
 114, 8, 115, 1, 5, 6, 116, 8, 117, 1, 3,
 5-7, 119, 10, 120, 1, 121, 3, 122, 7,

124, 6, 127, 3, 132, 1, 136, 3, 137, 6,
 139, 5, 141, 4, 145, 3, 146, 5, 147, 2,
 4, 153, 2, 159, 2, 160, 3, 168, 4,
 172, 3, 191, 1
 इत VIII 83 7
 इत I 5, 1, 33 1, III 53, 11, V 45, 6, X
 14, 9², 30, 2, 3, 103, 13, 108, 10, 11
 इतः संज्ञि I 151, 9
 इतः संज्ञि इतीतः संज्ञि X 31, 7
 इत I 6, 10, 98, 1, 119, 8, 130, 5, 179, 4,
 III 42, 3, VI 24, 10, 38, 1, 47, 30,
 VII 50, 2, 3, VIII 18, 8, 39, 2, 99, 7,
 IX 63 10, 74 3, 81, 2, 97, 54, 107, 1,
 X 17, 3, 64 14, 85, 25, 26, 135, 4,
 142, 7, 155, 2, 162, 1, 3
 इत VIII 31, 6, X 85, 11
 इत संज्ञि VII 68, 6, X 61, 2
 इत संज्ञि I 146, 2, IX 74, 3
 इतन III 29 9, V 61, 4, 87, 8, X 85, 33
 इत VIII 101, 8
 इतः X 16, 9, 18, 1
 इतः X 16, 10
 इतः VI 16, 16
 इतः II 41, 19, X 85, 32
 इति I 109 3, 117, 18, 122, 12, 138, 3,
 161, 5, 8, 9², 162, 12, 164, 15, 191, 1²,
 II 22, 5², 30, 7, IV 1, 2, 23 4, 33 5²,
 35, 3, V 2, 12, 7, 10, 27, 4, 37, 1,
 41, 17, 52, 11, 53, 3, 61, 8, 18, VI
 54, 1, 2, 56, 1, 62, 7, VII 41, 2, 104,
 15, 16², VIII 30 2, 32, 15, 77, 1, 92, 2,
 93 5, 100, 3, IX 6, 2, 39, 1, 63, 9,
 101, 5, 114, 1, X 17, 1, 24, 5, 27, 3,
 33, 1, 34, 6, 61, 12, 26, 73 10, 95, 18,
 97, 4, 109, 3, 115, 8, 9², 119, 1², 120, 4,
 130, 1, 146, 4
 इति VIII 70, 14
 इति I 2, 6; 24, 4, 36, 7, 39, 1, 7, 80, 1,
 84, 10, 15, 92, 17, 120, 2, 121, 1, 132, 4,

139, 2, 141, 1, 154, 5, 155, 2, 159, 1,
 165, 3, 173, 6, II 11, 11, 35 11, III
 9, 5, 27, 6, 32, 16, 42, 3, IV 10, 7,
 16, 3, 24, 6, 29, 4, 41, 3, V 17, 1,
 20, 4, 32, 6, 33, 1, 2, 61, 15, 67, 1,
 84, 1, VI 16, 16, 18, 5, 32 5, 33, 5,
 47, 20, 49, 11, 59 2, 62, 3, 67, 11,
 68, 8, VII 56, 15, 94 5, VIII 2, 40,
 7, 30, 13, 26, 25, 16, 28, 3, 33, 10,
 85, 6, 101, 1, IX 83, 4, X 1, 3,
 28, 10, 44 7, 61, 1, 95, 11, 102, 10,
 105, 11², 152, 1
 इतिः अधि IV. 11, 3, IX 61, 2
 इतिः अधि II 20, 2
 इति I 167, 5
 इति VII 36, 3
 इति I 113, 6, 124, 1
 इति X 88, 4
 इति X 106, 2
 इति I 13, 7, 16, 5, 21, 4, 22, 17, 23, 22,
 26, 10, 51, 15, 53, 2, 3, 7, 79, 2, 91,
 10, 93, 2, 98, 1, 102, 8, 103, 1, 5,
 108, 2, 113, 1, 13, 114, 6, 140, 11,
 154, 3, 161, 8², 11, 13², 164, 37, 182, 1,
 185 11, II 3 4, 8, 5, 5, 12, 14, 28, 1,
 32, 1, 33, 10, 37, 2, 38, 9, 41, 13,
 III 4, 8, 24, 3, 29 1, 31, 9, 51, 10,
 53, 3, 12, 54, 3, IV 5 5, 6, 9, 11,
 18, 6, 49, 1, 51, 1, V 11, 5, 22, 4,
 26, 9, 30, 12, 42, 13, 47, 5, 7, 54, 15,
 76, 4², 81, 5; 83, 9, VI 9, 4, 6, 28, 8,
 44, 16, 47, 10, 54, 1, 60, 4, 67, 8, 68,
 11, 75, 15, VII 8, 6, 24, 3, 35, 14,
 36, 5, 55 6, 58, 6, 59, 9, 89, 5, 91, 4,
 5, 98, 6, 101, 5, VIII 1, 3, 2, 1, 4, 12,
 17, 1, 18, 1, 37, 1, 38, 3, 40, 4, 46, 28,
 57, 1, 58, 2², 61, 1, 65, 8, 73 11, 76, 4,
 84, 5, 91, 5, IX 22, 5, 6, 86, 28,
 X. 14, 15, 15, 2, 17, 1, 18, 8, 27, 22,
 28, 4, 30, 15, 39 1, 40, 10, 48, 7, 56, 1,
 58, 10, 60, 7, 61, 1; 19, 68, 12, 69, 3,

4^2 , 70, 8, 85 17, 86, 12, 87, 8, 88, 15,
 17, 90, 2, 95, 16, 96, 13, 97, 14; 21,
 107, 8, 10, 108, 1, 3, 110, 8; 112, 6,
 114, 4, 116, 7, 124 6^2 , 125, 5, 129, 3,
 135, 7, 136, 1, 142, 7, 149, 3, 151, 2,
 158, 4, 159, 4, 160, 2, 163, 5, 165, 1,
 167, 1, 173, 4.
 इदं इदं VII 59, 1, VIII 21, 9
 इदा IV 10, 5^2 , 33, 11, 34, 1, 4, VI 21, 5,
 65, 4^2 , 5, VIII 22, 11, 13, 27, 11^2 ,
 66, 7, 99, 1
 इदानो I 35, 7, IV 54, 1, V 76, 3, VII
 41, 4, X 87, 6
 इदं इदं नवा I 83, 4, VIII 27, 7
 इदं I 95 9, 112, 17, V 1, 6, X 45, 4
 इदं I 66, 5, 73, 4
 इदं वा VIII 43, 5
 इदं II 15, 4, VI 60, 11
 इदं VII 1, 8
 इदं वा I 79, 5, II 2, 8, IV 12, 2, VI 10, 2,
 11, 6, 12, 6, X 45, 5
 इदं वा VI 66, 2, VII 3 3
 इदीनहि III 27 15, V 6, 4, 13, 1, 21, 1,
 26, 3, VIII 23 16, X 16 12
 इदं VIII 45 2, X 90, 6
 इदं इदं VI 20, 13
 इदं I 94, 4, IV 2, 6, 12, 2, X 61, 9
 इदं III 18, 3
 इदं VIII 6, 30
 इदं I 12, 6, III 1, 21, 26 3, 27, 13, 14,
 X 91, 1, 151, 1
 इदं वा V 3 8
 इदं V 21, 2
 इदं I 31, 13, III 21, 3, 24 2 25, 5, V
 28, 4, X 69 8, 118 5, 150, 1, 191, 1
 इदं I 53 2, 149 1 164 21, II 20, 2
 VII 20, 5, 36 2, VIII 2, 35, 33 5,
 X 3 1, 26, 7^2 , 44, 4 50 2, 115 2
 इदं वा I 132, 6

इदं वा I 51, 9
 इदं वा X 45, 7
 इदं वा X 75 4
 इदं वा III 49, 2
 इदं वा X 120, 6
 इदं वा IV 2, 7, 12, 1
 इदं वा I 149, 1, 155, 4, IX 77, 4, X 23, 6
 इदं III 38, 2
 इदं वा V 54 8
 इदं IX 29, 4
 इदं VI 10 7
 इदं वा VI 4, 3, VIII 39, 5
 इदं वा IV 10, 7
 इदं वा VI 5, 3, X 120, 7
 इदं I 2, 4, 14, 4, 15, 1, 16, 6, 46, 8,
 9, 84, 5, 134, 2, 137, 2, 139 6, III
 40, 4, 5, IV 47, 2, 50, 10, VI 41, 1,
 VII 31, 9, VIII 1, 15, 3, 6, 4, 4, 6, 21,
 38, 13 16, 21, 3, 45 14, 48, 5, 49, 3,
 50, 3, 4, 51, 10, 53, 3, 92, 24, IX
 6, 4, 7, 1, 10, 4, 12, 1, 13 5 7, 16, 5,
 17, 2, 21, 1, 3, 24, 1, 46 2, 3, 62, 1,
 63 6, 25, 26, 64, 16, 17, 65 24 66,
 12, 67, 7, 68, 1, 77, 3, 79 1, 2, 85 1,
 7, 86 1, 2, 101, 8, 10, 106, 1
 इदं IX 21, 5, 106, 9
 इदं I 129 6, VIII 69, 1, IX 11, 1,
 X 13, 2
 इदं I 121, 6, 175, 1, II 22, 1-3 VI 39 3,
 44, 21, 22, VIII 48, 12, IX 5 9, 12,
 5, 6, 27, 4, 6, 30, 2, 34, 1, 35, 4,
 37, 6 38, 5 43 5, 45 4, 62 15 63, 9
 64, 10, 66, 23, 28², 67, 4, 8, 68, 9,
 72, 4, 76, 2, 77, 4, 84, 2, 4, 85, 4,
 86, 16, 26, 87, 2, 91, 2, 93 3, 96, 9,
 23, 97 5, 10-12, 24, 40, 41, 45, 56,
 98, 2, 3, 9, 101, 2, 5, 105, 2, 107, 3,
 26, 109 9, 13, 22, 110, 10, 11, X
 26, 3, 144, 1
 इदं वा X 144, 6.

इन्दुसिनि I 23, 15, 30, 1, 53, 4², VI 16, 16,
42, 2, 3, VIII 6, 27, 7, 14, 12, 16-18

इन्द्र I 135, 5, III 35, 6, V 18, 2, VI 40, 2,
VIII 24, 13, IX 9, 5, 11, 6, 26, 2,
32, 2, 38, 2, 43, 2, 45, 5, 53, 4, 60, 1,
61, 13, 62, 29, 63, 17, 65, 1, 8, 88, 1,
94, 2, 97, 22, 57, 109, 12, 20, X
99, 8, 115, 3

इन्द्रं VI 47, 14

इन्द्रो इति VIII 48, 2, IX. 1, 5, 4, 10, 6, 2,
8, 7, 11, 9, 23, 6, 24, 5, 26, 6, 30, 5,
31, 6, 35, 2, 43, 4, 45, 1, 6, 50, 5,
52, 3, 55, 2, 59, 4, 63, 28, 30, 64, 12,
13, 25, 65, 14, 66, 14, 67, 5, 69, 10,
81, 3, 85, 8, 86, 18, 23, 24, 90, 6,
93, 4, 97, 29, 98, 1, 4, 104, 5, 105, 5,
106, 7

इन्द्रो इति I 43, 8, 91, 1, 176, 1, 5, IV 28, 2,
3, VII 54, 2, VIII. 48, 4, 8, 13, 15,
IX 2, 1, 2, 7, 9, 10, 12, 9, 13, 4,
29, 6, 31, 2, 40, 3, 4, 6², 41, 4, 44, 1,
51, 3, 52, 4, 5, 54, 4, 56, 4, 57, 4,
61, 1, 3, 26, 28, 29, 62, 7, 9, 20,
64, 3, 22, 26, 27, 65, 5, 13, 17, 66,
13, 16, 67, 6, 70, 10, 72, 9, 79, 5,
82, 5, 85, 3, 86, 22, 28, 37, 39, 41,
47, 48, 90, 5², 91, 4, 93, 5, 95, 5,
96, 8, 21, 97, 16, 17, 19, 21, 28, 33,
44, 52, 55, 99, 8, 100, 2, 105, 4, 6,
107, 19, X 25, 9

इन्द्रो VIII 92, 4, IX 114, 1.

इन्द्र I 3, 4-6, 5, 6, 7, 4, 8, 3, 4, 9, 1,
6, 8, 10, 4, 7, 9, 15, 1, 16, 1, 40, 1,
51, 12, 52, 8, 61, 16, 80, 3, 7, 14,
84, 19, 104, 7, 129, 3, 132, 4, 142, 13,
165, 5, 7, 170, 5, II 13, 13, 14, 12,
16, 6, 18, 6, 21, 6, III 30, 1, 15, 31, 20,
32, 1, 34, 2, 35, 1, 10, 36, 2, 3, 9, 10,
37, 1-3, 6-9, 11, 39, 1, 40, 1-4, 6,
41, 8, 43, 2, 3, 7, 44, 2, 45, 4, 46, 1,
47, 3, 51, 7, 52, 1, 4, 53, 2, 5, 21,

60, 5-7, IV 29, 1, 30, 8, 31, 12, 32, 7,
9, 12, 13, 37, 8, 41, 11, V 29, 15,
30, 3, 31, 5, 10, 35, 1, 38, 5, 43, 5,
45, 2, VI 19, 7, 9, 25, 3, 5, 7², 8, 9,
27, 3, 30, 4, 5, 35, 2, 37, 1, 40, 1, 3,
4, 41, 1, 44, 10, 18, 20, 45, 10, 25,
46, 5, 9, 11, 47, 7, 10, 60, 3, VII
22, 9, 24, 5, 32, 24, 26, 36, 4, 104, 24,
VIII 1, 13, 2, 3, 11, 16, 29, 3, 7, 12,
4, 2², 6, 26, 41, 12, 5, 13, 12, 26,
14, 4, 11, 14, 15, 3, 17, 1, 9, 21, 16,
24, 4, 9, 17, 32, 19, 33, 2, 36, 7, 37, 1,
45, 13, 46, 19, 49, 5, 9, 10, 52, 2,
53, 5, 61, 4, 5, 16, 17, 62, 4, 63, 5,
64, 3, 65, 3, 5, 66, 8, 11, 13, 68, 1,
10, 76, 11, 78, 1, 80, 4, 7, 81, 6, 8,
82, 6, 90, 3, 92, 16, 95, 1-5, 8, 9,
97, 6, 98, 5, 6, IX 16, 5, X 24, 1, 3,
60, 5, 64, 12, 98, 4, 100, 1, 104, 3, 6,
9, 112, 1, 116, 2, 128, 8, 131, 5, 134,
3, 4, 160, 1, 2, 171, 1, 180, 1, 3.

इन्द्र I 4, 9, 5, 7, 10, 6, 5, 8, 1, 9, 9, 4,
5, 7, 10, 3, 11, 11, 2, 7, 15, 5, 16, 4,
6, 28, 1-4, 29, 1-7, 32, 4, 12, 14,
33, 3-5, 7, 9², 14, 51, 4, 13, 15, 52, 6,
7, 10, 11, 15, 53, 2, 3, 5, 7, 10, 11,
54, 8, 11, 55, 3, 7, 8, 56, 5, 6, 57, 4-6,
62, 4, 5, 12, 13, 63, 1-9, 80, 4, 8, 11,
13, 81, 3, 5, 9, 82, 1-5, 83, 1, 84, 1,
4, 6, 100, 17, 101, 9, 10, 102, 2-5,
8, 10, 103, 3, 7, 8, 104, 1, 5, 8, 110, 9,
121, 11-14, 129, 1, 2, 9-11, 130, 1, 2,
4, 5, 7, 10, 131, 3², 4², 6, 7, 133, 5, 6,
139, 6, 165, 3, 167, 1, 169, 1-6, 8,
170, 2, 171, 6, 173, 12, 13, 174, 1-10,
175, 2, 6, 176, 6, 177, 2², 4, 5, 178,
1, 5, II 11, 1-4, 6, 7, 11-18, 21,
12, 15, 13, 11, 15, 10, 16, 3, 4, 9,
17, 8¹, 9, 18, 4, 5, 7, 9, 19, 7-9, 20, 1,
2, 9, 22, 4, 27, 14, 30, 4, 5, 36, 1,
III 30, 5-7, 8¹, 9, 10, 17-19, 31, 17,
32, 2, 3, 5, 6, 9, 10, 12, 16, 35, 4,

6-8, 9², 36, 3, 10, 37, 10, 39, 7, 40, 5,
 41, 4, 7, 9, 42, 1, 2, 7-9, 43, 6, 44, 1,
 45, 1, 5, 46, 5, 47, 1, 2, 4, 51, 6, 8,
 12, 52, 2, 5, 8, 53, 6, 18, 22, 24,
 55, 22, IV 16, 19, 21, 17, 6, 7, 18²,
 19, 1-3, 5, 6, 20, 3, 4, 10, 21, 9,
 22, 5, 7, 10, 28, 4, 29, 5, 30, 1, 3-6,
 9, 12, 14, 18, 22, 23, 31, 6, 13, 14,
 32, 4, 6, 8, 11, 14, 15, 20, 34, 7, 35, 7,
 42, 7, 50, 11, V, 29, 1, 9, 14, 30, 4, 8,
 31, 2, 8, 32, 1, 2, 12, 33 2-7, 35 2-5,
 7, 8, 35, 4, 38, 1, 2, 39, 1, 2, 40, 1, 6,
 42, 4, VI 17, 1-5, 7, 8, 11, 12, 14²,
 18, 3, 9-11, 15, 19, 3, 8, 10, 20, 1, 2,
 4, 10, 11, 13, 21, 4, 6, 8, 12, 22, 4,
 9, 10, 23, 1², 2², 6-8, 24, 3, 4, 6, 10,
 25, 1, 2, 9, 26, 1, 2, 4-8, 27, 4, 6,
 28, 8, 30, 3, 31, 1-3, 33, 1-5, 34, 1,
 35, 2, 4, 36, 4, 39, 3, 40, 2, 3, 5,
 41, 2, 4, 5, 43, 1, 44, 1, 11, 17, 18,
 45, 12, 13, 17, 30, 46, 1, 2, 7, 10, 13,
 47, 6, 8, 9, 14, 20, 22, 31, 60, 2¹, 3,
 VII 18, 1, 3, 18, 20, 19, 10, 11, 20, 4,
 7, 8, 10, 21, 3, 5, 6, 8, 9, 22, 1, 2, 8,
 23, 2, 4, 5, 24, 2, 4, 6, 25, 1, 2, 4,
 27, 2, 5, 28, 1-4, 29, 1, 3, 4, 30, 3, 4,
 31, 3, 7, 32, 11, 14, 16, 18, 22, 23,
 37, 4-6, 98, 2-4, 6, 99, 6, 104, 8, 19,
 22, VIII 1, 3, 6, 23, 24, 28, 2, 10,
 15, 3, 1, 10-12, 14, 17-20, 4, 1, 4, 5,
 9, 6, 9, 12, 14, 16-20, 22-25, 31, 32,
 36, 39, 12, 1, 16, 25, 29, 31, 33, 13, 4,
 5, 13, 22, 27, 31, 14, 1, 3, 6, 10, 13,
 15, 15, 8, 10, 12, 16, 12, 17, 2, 3, 7,
 11, 21, 2, 4, 5, 7, 12, 13, 15, 24, 25,
 32, 3, 7, 20, 22, 33, 13, 35, 1, 40, 9,
 45, 10, 16, 19, 31, 32, 41, 46, 1, 8,
 49, 3, 6, 50, 7, 51, 1, 6, 7, 52, 1, 4,
 8, 53, 1, 54, 1, 2, 5, 8, 61, 3, 7, 9,
 13, 14, 62, 3, 5, 7, 8, 10, 63, 11,
 64, 12, 65, 4, 8, 66, 5, 12, 70, 5, 9, 10,
 76, 7-10, 77, 7, 78, 4, 10, 80, 1, 3,

82, 3, 5, 7, 83, 7, 88, 3, 5, 89, 2, 90, 3,
 5, 6, 91, 5, 7, 92, 9, 10, 14, 17, 23,
 24, 26, 29, 31-33, 93, 4, 6, 10, 27, 30,
 95, 2, 96, 4, 5; 7, 9, 16, 17, 97, 1-4,
 7, 8, 14, 15, 98, 2-4, 7, 10, 99, 1, 2,
 5, 6, 100, 1, 6, IX 9, 5, 72, 4, 5,
 85, 2, 86, 13, 87, 4, 8, 97, 46, X 19, 6,
 22, 7, 9, 11-13, 23, 6, 7, 28, 3; 7,
 29, 3-6, 32, 2, 33, 3, 38, 1-3, 5, 42, 3,
 4, 7, 47, 1, 3-5, 8, 50, 3, 4, 54, 1,
 2, 5, 57, 1, 59, 10, 61, 15, 22, 63, 14,
 73, 3, 4, 8, 74, 4, 85, 25, 45, 86, 2,
 4, 15, 18, 22, 89, 8, 9, 12, 14; 15, 17,
 93, 11, 96, 5, 12, 13, 102, 3, 12, 103, 5,
 104, 1, 2, 4, 5, 8, 111, 10, 112, 2-4,
 5², 6-8, 116, 1, 3, 6-8, 131, 1, 133,
 2-4, 7, 134, 1, 138, 1, 148, 1, 2, 4, 5,
 152, 3-5, 153, 2-5, 160, 5, 164, 4, 167, 1,
 169, 3, 171, 3, 179, 2, 3, 180, 2

इन्द्रश्चित्ता X 8, 8

इन्द्रश्चित्ता V 31, 5

इन्द्रश्चित्ता II 11, 8

इन्द्र I 2, 5, 6, 5, 9, 7, 2¹, 3, 9, 8, 5,
 10, 2, 6, 11, 4, 16, 8, 17, 5, 18, 4, 5,
 23, 24, 30, 16, 32, 5; 9, 13, 15, 33,
 10-13, 40, 5, 51, 9, 11, 14², 52, 2, 5,
 54, 10, 55, 2, 61, 9, 10, 15, 80, 5, 6,
 10, 81, 1, 6, 83, 6, 84, 7-9, 13, 85, 9,
 89, 6, 90, 4, 9, 100, 1-15, 19, 101, 2,
 4, 5, 102, 6, 9, 11, 107, 2, 3, 110, 7,
 125, 2, 129, 8, 130, 3, 4, 8, 132, 2, 3,
 133, 7, 135, 4, 7¹, 161, 6, 162, 1, 163, 2,
 9, 164, 19, 165, 10, 166, 12, 173, 4,
 6, 9, 10, 177, 1, 178, 2², 3, 4, 186, 6,
 II 1, 3, 11, 9, 20, 12, 1-14, 14, 2, 6,
 15, 1-9, 19, 1-6, 20, 3, 5-7, 21, 4,
 30, 3, 8, 31, 3, 38, 9, 40, 2, 41, 10-12,
 III 4, 6, 22, 1, 25, 4, 30, 3, 11, 14,
 31, 4, 11, 15, 33, 6, 34, 1, 3-5, 7, 9,
 10, 35, 5, 6, 8, 39, 4-6, 43, 4, 44, 3,
 5, 45, 2, 46, 3, 48, 4, 50, 7, 51, 3,
 53, 9, 17, 54, 15, 57, 1, 2, IV 16, 5,

17, 5, 10-12, 19, 20, 18, 3, 8, 11,
 19, 4, 7, 8, 20, 1, 6, 21, 1, 10, 22, 1,
 23, 3, 24, 2, 7, 25, 3, 6, 7, 27, 5,
 28, 1-3, 5, 29, 3, 30, 16, 17, 20, 21,
 34, 1, 37, 6, 42, 3, 5, 43, 3, 47, 2, 3,
 49, 3, 50, 10, 54, 6, 55, 10, 57, 7, 58, 4,
 V 2, 8, 3, 1, 29, 3², 4, 7, 30, 6, 9-11,
 31, 1, 3, 12, 32, 3, 6, 7, 34, 6, 8,
 36, 1, 37, 4, 40, 4, 42, 5, 49, 3, 51, 14,
 VI 17, 9, 18, 1, 8, 19, 1, 20, 3, 5, 8,
 21, 4, 22, 7, 23, 3, 9, 10², 24, 5, 27, 1,
 2, 5, 28, 2, 5, 29, 6, 30, 1, 32, 5,
 34, 2, 5, 37, 2, 4, 5², 39, 2, 44, 12,
 14, 45, 1, 2, 47, 2, 11-13, 16-18, 51, 11,
 52, 6, 11, 56, 2, 57, 4, 69, 8, VII 18, 4,
 5, 9, 11, 13, 16, 17, 20, 1-4, 21, 1,
 4, 7, 23, 3, 26, 3, 4, 27, 3, 4, 32, 10,
 12, 33, 2, 3, 5, 34, 4, 25, 35, 6, 40, 2,
 47, 2, 4, 48, 3, 49, 1, 51, 3, 82, 10,
 84, 2, 93, 8, 97, 10, 98, 1, 104, 16,
 21, 25, VIII 2, 4², 32, 34, 3, 6², 8,
 21, 4, 11, 6, 1, 5, 11, 12, 9, 12, 13, 1,
 14, 7, 16, 5, 6, 7², 11, 17, 8, 14, 21, 17,
 25, 14, 27, 6, 8, 32, 12, 18, 28, 33, 5,
 9, 17, 34, 16, 40, 5, 45, 1, 7, 9, 26,
 52, 10, 61, 1, 15, 62, 9, 63, 3, 4, 66, 3,
 4, 10, 67, 8, 69, 7, 11, 14, 70, 7, 72, 8,
 76, 2, 3, 77, 4-6, 10, 78, 5, 89, 2,
 90, 1, 92, 2-4, 93, 3, 8, 32, 34, 94, 6,
 96, 12, 13, 15, 100, 3, 7, IX 1, 10,
 5, 7, 9, 11, 6, 2, 19, 2, 23, 7, 63, 9,
 88, 4, 95, 5, 108, 14, 109, 2, 113, 1,
 X, 8, 9, 19, 2, 22, 1, 2, 23, 2-4, 29, 1,
 8, 30, 4, 32, 1, 36, 5, 37, 6, 42, 11,
 43, 3, 48, 2, 5, 49, 11, 50, 2, 65, 1,
 66, 3, 67, 6, 12, 73, 5, 6, 10, 74, 6,
 83, 2, 86, 1, 13, 89, 2, 3, 7, 10², 11,
 90, 13, 92, 4, 6, 93, 9, 94, 9, 100, 4,
 5, 11, 102, 1, 7, 103, 1, 3, 7, 8, 11,
 13, 104, 10, 105, 3, 4², 108, 3, 10,
 111, 3, 5, 113, 2, 5, 7, 9, 116, 4,
 138, 3, 139, 3, 4, 6, 144, 6, 152, 2,

157, 1-3, 159, 4, 160, 3, 161, 3, 173,
 3, 5, 6, 174, 1
 इन्द्र इव X 84, 5, 166, 2, 173, 2
 इन्द्रगोपा VIII 46, 32
 इन्द्रजित III 33, 11
 इन्द्रजित I 118, 9
 इन्द्रज्येष्ठा I 23, 8, II 41, 15, VI 51, 15,
 VIII 63, 12
 इन्द्रज्येष्ठान् IV 54, 5, X 70, 4
 इन्द्रज्येष्ठान् VII 11, 5, X 66, 1
 इन्द्रतमा I 182, 2, VII 79, 3
 इन्द्रतामसा I 132, 1, VIII 19, 16
 इन्द्रद्विधा IX 73, 5
 इन्द्रनामन्या VIII 26, 8
 इन्द्रपत्नी X 86, 9, 10
 इन्द्रपातम IX 99, 3
 इन्द्रपानं IX 96, 3, 13.
 इन्द्रपान VI 44, 16, VII 47, 1, X 30, 9
 इन्द्रपानां I 54, 9
 इन्द्रपीत IX 8, 9
 इन्द्रप्रसूता X 66, 2
 इन्द्र I 4, 4, 5, 1, 2, 6, 10, 7, 1³, 5², 10,
 9, 9, 11, 1, 8, 16, 2, 3³, 23, 7, 30, 1,
 7, 32, 7, 33, 1, 2, 8, 51, 1, 2, 52, 1,
 3, 4, 9, 54, 2, 55, 1, 56, 4, 80, 12,
 15, 84, 2, 17, 87, 5, 101, 6, 7, 102, 1,
 104, 2, 106, 1, 6, 111, 4, 129, 4, 7,
 131, 1, 2², 136, 6, 142, 4, 164, 46, 173, 5,
 7, 11, 176, 1, II 3, 3, 11, 11, 14, 3,
 4, 10, 11, 16, 1, 7, 20, 4, 22, 1-3,
 III 12, 3, 30, 22, 32, 7, 13-15, 34, 8,
 35, 2, 37, 5, 39, 1, 40, 7, 41, 5, 42, 3,
 4, 46, 4, 47, 5, 49, 1, 50, 3, 51, 1, 2,
 9, 53, 12, IV 2, 17, 16, 15, 16, 17, 8,
 16, 18, 5, 10, 20, 5, 21, 4, 5, 24, 1,
 10, 25, 8², 32, 17, 35, 1, 39, 4, 41, 8,
 9, 42, 8, V 29, 2, 6, 12, 30, 1, 2, 13,
 31, 4, 32, 11, 39, 4, VI 4, 7, 17, 8, 13,
 19, 2, 4, 20, 9, 21, 9, 22, 1, 3, 5,
 24, 7, 28, 5, 29, 1, 41, 34, 3, 36, 3,
 37, 3, 38, 2, 3², 4², 42, 2, 44, 4, 46, 3,

47, 1; 11⁴, 48, 14; 50, 6, 57, 6; 60, 12, 61, 5, VII 10, 4, 18, 19, 24, 21, 7, 23, 1, 6, 24, 2, 26, 1; 2, 5; 27, 1; 28, 5, 31, 12, 32, 20, 33, 2, 37, 7, 39, 5, 41, 1, 44, 1; 83 6, 84, 5, 85, 3, 93, 7, 97, 3, 104, 20, VIII 1, 1, 10, 15, 2, 37, 3, 5⁴, 16, 4, 14, 6, 3, 15, 34, 35, 44², 7, 24, 31, 12, 20, 22², 13, 3, 16², 17, 14, 5, 12, 15, 1, 13, 16, 1, 9, 17, 15, 21, 9, 24, 19, 22, 32, 13, 40, 2, 46, 6, 12, 14, 48, 10, 49, 1, 51, 3, 5, 52, 6, 10, 54, 2, 61, 8, 10, 11, 62, 12, 64, 8, 66, 1, 68, 6, 7, 69, 4, 70, 2, 3, 8, 74, 10, 76, 1, 5, 6, 88, 1, 92, 5, 20, 93, 7, 23, 25, 26, 95 6, 96, 5, 97, 10, 11, 13, 99 8, IX 2, 1, 6, 4, 7, 7, 12, 2, 17, 2, 24, 2, 25, 5, 27, 6, 40, 2, 46, 3, 61, 22, 63 5, 6, 22, 66, 28, 29, 67, 7, 69, 9, 75, 5, 80, 5, 84, 3, 85, 7, 86, 2, 41, 90 1, 5², 96, 21, 97, 5, 6, 36, 49, 106, 1, 8, 108, 14, 110, 8, 111, 3, X 6, 5, 23 1, 35, 10, 36, 1, 38, 4, 42, 1, 2, 8, 43, 1, 4, 7, 47, 7, 48, 6, 49, 2, 63 9, 70, 11, 73, 1, 2, 11, 74, 5, 76, 1, 86, 1, 89 1, 5, 13, 94, 4, 96, 6, 99 12, 101, 12, 103 6, 104, 7, 111, 1, 120, 9, 124, 4, 9, 126, 5, 131, 4, 141, 5, 153, 1

इंद्रमार्गनाम VII 92, 4

इंद्रं इंद्र VIII 12, 19

इंद्रं इव I 119 10, IV 39, 5

इंद्रयो IV 24, 4

इंद्रं वु IX 2, 9, 6, 9, 54, 4

इंद्रं वत IV 27, 4, X 101, 1

इंद्रं वत I 105 19 136, 7, IV 33, 3, 34, 6, V 57, 1, X 35, 1, 128, 2

इंद्रं वत I 116 21

इंद्रं वतं तथा X 6, 6

इंद्रं वायु इति I 2, 4, 135, 5, II 41, 3, IV 46, 3-7, 47, 4, VII 90, 5, 6, 91, 2, 4-6

इंद्रं वायु इति I 14, 3, 23 2, 3, 139, 1, VII 90, 7, X 65, 9, 141, 4

इंद्रं पार्ह X 44, 3

इंद्रं पार्हा I 111, 1, VIII 98, 9

इंद्रं पार्हा IV 35, 5

इंद्रं शतु I 32, 6, 10

इंद्रं मता VII 34, 24

इंद्रं मारण IV 46, 2, 48, 2

इंद्रं सेना X 102, 2

इंद्रं स्व I 4, 6, 6, 8, 7, 7, 11, 3, 18, 6, 22,

19, 32, 1, 57, 2, 62, 3, 84, 11, 101, 3,

103, 5, 167, 10, 176, 5, II 8, 6, 18, 3,

21, 3, III 30, 13, 32, 4, 8, 33, 7, 34, 6,

37, 4, 60, 3, IV 17, 4, 18, 7, 25 1, 2,

33, 9, 37, 4, V 32, 9, VI 24, 8, 38, 2,

44, 16, 47, 27, 28, 30, 55 5, 57, 5,

60 11, VII 18, 14, 47, 3, 55, 3, 98, 5,

104, 13, VIII 2, 7, 12, 11, 31, 1, 32, 1,

48, 2, 50, 2, 55, 1, 62, 1², 66, 9, 92, 25,

96, 3², 99, 3, 100, 12, IX 8, 1, 3,

13 1, 15, 1, 24, 5, 56, 2, 60, 3, 4,

61, 14, 25, 64, 15, 65 14, 66, 15, 70, 9,

10, 72, 2, 7, 73, 2, 76, 2, 3, 77, 1,

80, 3, 81, 1, 84 4, 85 3, 5, 86, 9, 16,

19, 20, 22, 23, 96, 2, 5, 97, 11, 25,

43, 101, 6, 16, 108, 16, 109, 14, 18,

X 25, 9, 10, 50, 1, 52, 5 62, 1, 94, 9,

100, 6, 103, 9, 108, 2, 111, 8, 113, 6,

8, 114 9, 130 5, 138, 5, 155, 4, 179, 1

इंद्रं स्व इव VII 6, 1, IX 97, 13, X 178, 2

इंद्रं स्वत IV 37, 5

इंद्रं हवात् IX 96, 1

इंद्रं हूति VI 38, 1

इंद्रां IV 41, 1-4, 6, V 45 4, VI 57, 1,

59, 3, 60, 1, 68 5

इंद्रां कुला V 31, 9

इंद्राग्निं तथा I 109 3, V 86 6, VIII 40 5,

12, X 116, 9, 128, 9

इंद्राग्नी इति I 21, 5, 6, 109 1, 2, 4, III

12, 1, 2, 5-9, V 27, 6, 86, 1, VI 59

1, 2, 5-10, 60, 7-9, 15, VII 93, 1, 4,

94 1-3, 7, 9, VIII 38, 1 4, 7, 40, 1

इंद्राग्नी इति I 21 1-4, 139, 9, III 12, 4,

V 46, 3, 86, 2, 4, VI 60, 4, 5, 14,
 VII 35, 1, 93, 3, 94, 10, VIII 40, 3,
 4, 7, X 65, 2, 125, 1, 161, 4
 इन्द्राग्नी इति I 108, 1-5, 7-13, 109, 5-8, VI
 59, 4, 60, 13, VII 93, 6, X 161, 1.
 इन्द्राग्नी VIII 38, 10, 40, 8
 इन्द्राग्नि X 86, 12
 इन्द्राणी V 46, 8
 इन्द्राणी I 22, 12, II 32, 8, X 86, 11
 इन्द्रां I 33, 6, 171, 4, II 16, 2, V 30, 5,
 VIII 15, 11, 76, 12, IX 69, 6, X 92, 8
 इन्द्रांपर्यता III 53, 1
 इन्द्रांपर्यता I 122, 3, 132, 6
 इन्द्रांपर्यता VII 35, 1
 इन्द्रांपर्यतो I 162, 2
 इन्द्रांपर्यतो इति IV 49, 5
 इन्द्रांपर्यतो इति IV 49 1-4, 6
 इन्द्रांपर्यतो इति II 24, 12
 इन्द्रांपर्यतो II 29, 3
 इन्द्राय I 4, 10, 5, 4, 8, 10, 9, 2, 10, 10, 5,
 13 12, 20, 2, 28, 6, 8, 53 1, 55, 5,
 61, 1, 2, 4, 5, 8, 80, 9, 84, 5, 131, 1²,
 142, 5, 12, 156, 5, 165 11, II 14 1,
 5, 8, 9, 20, 8, 21, 1, 2, 30, 1, III
 30, 20, 31, 13, 36, 2, 7, 51, 5, 53 3²,
 13, IV 16, 20, 24, 6, 7, 25, 4, 33, 10,
 V 5, 11, 29 8 32, 10, 33, 1, 37, 1, 5,
 39 5, 51, 4, 7, VI 23, 5², 28, 1, 34, 5,
 41, 3 44, 6, 13, VII 31, 1, 11, 32, 4,
 8 85, 1 92, 2, 97, 1, 9, VIII 1, 19,
 2 23 4, 13 12 14, 24 1, 13, 33, 4,
 45, 21 52, 9, 69 6, 9, 10, 89, 1, 3,
 91 1 3 92, 19, 95 1, 10, 98, 1, 100, 3,
 IX 1 1 9, 4 4, 6, 7, 11, 8, 12, 1,
 13 8 16, 3, 21, 1, 23 6, 24, 3, 26, 6,
 27, 2, 30, 5, 6, 32, 2, 33 3, 34, 2, 4,
 37, 6, 38, 2, 39 5, 43 2, 45, 1, 2,
 45 6, 50, 5 51, 1, 2, 53, 4, 56, 4,
 61, 12, 62 8, 14, 15 29, 63 2, 3, 10,
 15, 17, 19, 64 12, 22, 65 8, 20, 66, 7,

67, 2, 8, 16, 69, 10, 74, 9, 76, 5, 78, 2,
 80, 2, 84, 1, 85, 1, 4, 6, 86, 35, 89, 7,
 96, 8, 9, 97, 14, 32, 44, 99, 8, 100, 5,
 6, 101, 4, 5, 106, 2, 5, 107, 17, 108, 1,
 15, 109, 1, 19, 20, 22, 110, 11, X 27,
 22, 29, 7, 30, 7, 13, 15, 54, 6, 67, 1,
 76, 8, 89, 4, 94, 1, 96, 2, 6, 98, 11,
 120, 8, 133, 1
 इन्द्रावरुणयो I 17, 1
 इन्द्रावरुणा VI 68, 3, VII 35, 1, 82, 2
 इन्द्रावरुणा I 17, 3, 7-9, VI 68, 10, 11,
 VII 82, 1, 3-5, 7, 83, 3, 4, VIII 59,
 1, 2, 6, 7
 इन्द्रावरुणा III 62, 1-3, IV 41, 1, 42, 9, 10,
 VI 68, 4, 7, 8, VII 82, 8, 9, 83, 1,
 2, 7, 9, 84, 1, 4, VIII 59, 3-5
 इन्द्रावरुणो VI 68, 1
 इन्द्रावरुणो VII 83, 5
 इन्द्रावरुणो VI 68, 6, VII 83, 8, 85, 2
 इन्द्रावरुणु इति IV 2, 4, VI 69, 2, VIII 10, 2,
 X 66, 4
 इन्द्रावरुणु इति I 155 2, IV 55, 4, VI 69, 1,
 3-7, VII 99, 5
 इन्द्रासोमा VII 35, 1
 इन्द्रासोमा II 30, 6, VI 72, 1, 2, 4, 5, VII
 104, 1-4, 6, 7
 इन्द्रासोमो VI 72, 3
 इन्द्रिय VIII 3, 20, IX 47, 3, 86, 10
 इन्द्रिय I 55, 4, 57, 3, 84 1, 85, 2, 103, 1,
 111, 2, II 16, 3, IV 24 5, 30, 23,
 VI 27, 3, 4, VIII 3 13, 12, 8, 15, 7,
 52, 7, 59, 5, 93 27, IX 23, 5, 30, 2,
 48, 5, 92, 1, X 36, 8, 65, 10, 113, 1,
 3, 124, 8
 इन्द्रिया IX 107, 25
 इन्द्रियाणि III 37, 9, V 31, 3
 इन्द्रियाय I 104, 6, VI 25 8, IX 70, 5,
 86, 3, 89 6, X 116, 1
 इन्द्रियेण I 165, 8
 इन्द्रियेण IV 35 9
 इन्द्रिये I 107, 2

इंद्रे I 4, 5, 30, 13, 80, 16, 132, 5, 166, 11,
II 14, 8, 21, 5, III 54, 17, IV 25, 5,
VI 24, 1, 34, 1, 4, VII 20, 6, 25, 5,
32, 2, 13, 33, 4, 42, 5, 94, 4, VIII
3, 6², 13, 16, 54, 7, 63, 6, 7, 72, 15,
IX 11, 6, 96, 12, 97, 10, 41, X 42, 6,
92, 7, 96, 3

इंद्रेण I 6, 7, 14, 10, 20, 5, 23, 9, 53, 4,
84, 10, 101, 11, II 18, 8, 23, 18, III
4, 11, 60, 4, IV 34, 11, V 11, 2, 51, 10,
VI 44, 22, 47, 29, VII 18, 15, 32, 6,
48, 2, VIII 9, 12, 14, 9, 35, 1, 40, 6,
76, 4, 91, 4, 96, 6, IX 11, 9, 61, 8,
87, 9, 103, 5, X 15, 10, 62, 7, 103, 2,
108, 4

इंद्रेषिते इतोद्वं इषिते III 33, 2.

इंद्रोते VIII 68, 15, 17

इषता I 170, 4

इषते I 44, 7, II 35, 11, VI 16, 48, X 69, 1

इषते IV 8, 5, V 7, 2, VIII 43, 27, 45, 1

इषते I 22, 21, 36, 4, 7, 44, 8, III 10, 1,
9, 13, 5, 27, 11, VI 2, 3, VII 16, 3,
VIII 60, 15

इषत्यसि II 34, 5

इषान् I 143, 7, II 25, 1, VIII 19, 31,
102, 22, X 45, 1

इषाना λ 3, 4, 128, 1.

इषानाम VIII 23, 11

इषे VII 1, 16, 8, 1

इष्य X 101, 1

इष्य V 4, 7

इष्यत I 10, 8, 141, 4

इष्यत I 160, 5, VII 64, 2

इष्यता VI 70, 6

इष्यति I 54, 7, 55, 4, 128, 5, VI 5, 1,
IX 20, 2

इष्यति I 18, 7, II 5, 2, IV 53, 5, VII
84, 2 VIII 15, 11, 52, 6

इष्यतु I 162, 6, 12, IV 53, 7, X 188, 3

इष्यत् I 119, 7

इष्यत् V. 32, 7. IX 97, 10

इष्यतः III 4, 5

इष्यसि V 28, 2, VIII. 13, 32

इष्यसि I 94, 10, 141, 10, 176, 1, IX 107, 21

इष्यत् X. 16, 10

इष्यन्ते V 6, 6

इषः IX 57, 3.

इष VI 20, 8

इषांष I 84, 17.

इषेण IV. 4, 1.

इष्यात् I. 65, 4

इष्या VIII 96, 8

इष्यसां V. 44, 1

इष I 5, 9, 10, 9, 12, 12, 13, 8, 14, 11,

16, 5, 22, 13, 25, 19, 26, 1, 10, 27, 4,

31, 16, 84, 4, 91, 10, 93, 1, 94, 1, 95,

2, 4, 102, 9, 118, 3, 135, 5, 139, 11,

142, 8, 164, 3, 179, 5, 188, 7, II 4, 2,

27, 2, 35, 2, 41, 13, 20, III 1, 22,

4, 2, 5, 12, 2, 16, 2, 17, 2, 21, 1, 30, 20,

32, 1, 34, 5, 35, 2, 6, 8, 42, 7, 54, 1,

10, IV 14, 1, 20, 2, 3, 24, 10, 34, 1,

6, 44, 4, 58, 10, V 2, 12, 4, 5, 5, 2,

7, 40, 7, 65, 6, 71, 1, 74, 10, VI 9, 4,

10, 6, 15, 1, 17, 39, 3, 52, 12, 13,

56, 5, 68, 10, VII 11, 5, 18, 25, 42, 5,

51, 1, VIII 2, 11, 6, 36, 7, 9², 8, 12,

17, 12, 4, 5, 17, 1, 23, 19, 32, 21, 43, 16,

22, 24, 45, 18, 46, 27, 58, 1, 66, 8,

73, 5, 10, 76, 1, 85, 2², 86, 3, 91, 2,

IX 1, 9, 5, 8, X 14, 4, 15, 6, 16, 8,

10, 14, 17, 11, 18, 4, 13, 24, 1, 26, 9,

44, 9, 46, 3, 75, 5, 86, 4, 92, 2, 97, 2,

102, 9, 103, 6, 123, 1, 124, 1, 128, 7,

130, 6, 161, 3, 4, 167, 2, 4, 173, 3

इषसि I 1, 7, 161, 3, VIII 91, 3

इषस्य VIII 13, 21

इषा I 103, 4, 122, 6, 163, 5, 164, 2, 6,

165, 4, 14, 177, 4, II 12, 4, 24, 10,

41, 18, III 1, 20, 14, 7, 21, 1, 30, 2

41, 3, 55, 19, 58, 4, IV 38, 10, V 73, 10,

82, 9, VI 16, 5, 40, 4, 52, 11, VII
22, 3, 4, 7, 29, 2, 3, 59, 5, 62, 5,
70, 6, 7, 95, 5, 104, 6, VIII 8, 17,
9, 14, 38, 5, 44, 8, 51, 4, 90, 3, 96, 6,
IX 62, 27, 86, 30, 37, 96, 7, 110, 9,
X 15, 4, 32, 8, 66, 12, 81, 1, 5, 82, 7,
112, 7, 116, 8, 120, 8, 148, 4, 157, 1,
170, 4

इमा I 10, 12, 16, 2, 24, 6, 26, 5, 36, 11,
45, 5, 80, 4, 91, 22, 96, 2, 114, 1,
127, 2, 131, 4², 190, 4, II 6, 1, 11, 1,
27, 1, 39, 7, III 34, 5, 38, 2, 5, 39, 7,
40, 8, 43, 2, 57, 4, 62, 1, IV 3, 2, 34, 5,
41, 9, VI 21, 1, 28, 5, 45, 25, 47, 31,
VII 18, 3, 45, 4, 46, 1, 61, 5, VIII
3, 3, 6, 7, 19, 7, 19, 13, 29, 57, 4,
IX 34, 6, 86, 28, 29, X 7, 2; 17, 5,
18, 7, 30, 14, 43, 8, 91, 12, 97, 11,
108, 5, 121, 4, 159, 6

इमान् IV 3, 15, V 50, 2, 53, 3, IX 97, 17,
X 60, 9, 155, 5, 166, 3

इमानि I 93, 12, 125, 6, III 60, 6, VII 61, 6,
82, 5, VIII 59, 1, 91, 5, X 82, 4

इमां I 31, 16, 40, 6, 88, 4, 102, 1, 129, 1,
130, 6, II 6, 1², 24, 1, III 18, 3, 32, 8,
34, 8, 36, 1, 54, 17, 55, 21, IV 5, 2,
43, 1, 57, 5², V 54, 1, 85, 5, 6, VI
47, 28, VII 15, 6, 22, 3, 36, 2, 41, 3,
70, 7, 73, 3, 93, 6, VIII 5, 30, 6, 32,
43, 7, 9, 8, 6, 12, 31, 38, 6, 42, 3,
91, 6, IX 96, 3, 97, 13, X 67, 1, 85,
33, 41, 45, 88, 3; 89 16, 91, 13, 119, 8,
9, 121, 1, 145, 1

इमे I 2, 1, 4, 3, 4, 5, 5, 16, 6, 23, 1,
57, 4, 102, 5, 109, 7, 135, 6, 9, 137, 1²,
2, 139, 6, 164, 12, 39, 183, 4, III 36, 3,
40, 4, 43, 1, 53, 7, 24, IV 14, 4, V
3, 12, 76, 4, 79, 5, VI 17, 4, 21, 10,
23, 8², 54, 2, 60, 7, VII 1, 10, 32, 2,
4, 56, 19², 20, 57, 3, 60, 5², 6, 7, 97, 5,
VIII 1, 3, 2, 10, 3, 18, 5, 39, 9, 8, 14²,
21, 3, 40, 7, 43, 1, 29, 45, 16, 46, 32,

47, 4, 48, 5, 74, 6, 93, 22, 25, IX.
66, 6, 86, 39, 96, 4, 106, 1, X 18, 3,
25, 2, 43, 3, 61, 19, 71, 9, 95, 18,
121, 4, 130, 1, 2, 142, 8, 155, 5, 160, 1,
166, 2, 173, 4

इमे इति I 80, 11, 158, 4, III 30, 5, 53, 12,
IV. 56, 3, V 32, 9, 82, 8, VI 46, 5,
75, 4, VII 32, 4, 72, 3, 87, 2, 90, 3,
VIII 6, 17, 10, 6, IX 18, 5, 74, 2,
97, 54, 110, 9, X 110, 9, 112, 4

इमो इति VII 1, 18

इमौ II 40, 2², X 137, 2

इमयति VIII 31, 15, X 11, 6

इमयति IX 78, 1

इमयते IX. 11, 1

इमयन् I 153, 2, X 74, 1

इमयन् II 20, 1, VI 21, 3, IX 22, 4, 66, 14

इमयति IX 64, 21.

इमयमाण I 123, 10

इमयषे X 4, 1.

इमयसि VIII 45, 31

इमयसि VI 49, 4, VIII 46, 17.

इमयान् X 50, 3

इयन् VIII 21, 17

इयन्नक I 191, 15

इयन्निका I 191, 11

इयसे VII 42, 4

इयप VIII 1, 7

इयपि VI 20, 8

इयति VI 23, 4

इय I 48, 7, 57, 5, 63, 6, 124, 11, 125, 5,
142, 4, 164, 27, 33, 35, 165, 15, 166, 15,
167, 11, 168, 10, 183, 2, 4, 185, 8,
186, 11, III 39, 2, 62, 7, V 11, 5, 37, 3,
54, 9, 57, 1, VI 23, 8, 27, 8, 38, 2²,
59, 6, 61, 1, 2, 67, 2, 75, 3, VII 24, 2,
60, 12, 66, 8², 70, 7², 84, 5, 94, 1, 97, 9,
99, 6, 104, 6, VIII 1, 26, 12, 10, 13, 4,
40, 4, 63, 8, 67, 15, 74, 7, 75, 13, 80, 7,
101, 13, X 4, 6, 7, 31, 5, 35, 4, 39, 6,

६०, ९, ६१, १९, ७४, ३, ८५, २५, ३३, १०९, ३,
१२९, ६, ७, १३५, ७.
इषते VIII ७, १३
इषति I ५६, ४, II ४२, १, IV १७, १२, १३,
२१, ५, V ३६, ४, ४२, १४, IX ३०, २, ६८, ८,
८८, ५, X ३०, ९, ४५, ७
इषति I ७, ८, ११३, १७, १६५, ४, III ८, ५,
IV ४५, १, VI ३७, ४, ४४, १२, ४७, ३,
VII ६१, २, ६८, ३, VIII १२, ३१, IX, १४, ६,
६८, ९, ८४, ४, ८६, ४१, X २५, ११, ७५, ३,
११२, ५, १२३, २.
इषति III ३४, २, IV ४२, ५, X ६५, ३
इषति I ११६, १, III १९, २, VIII १३, २६,
X ४, १, १०४, ३, ११६, ९, १८८, २
इषति X १४०, २
इषत् X १०१, ३, ११७, ४
इषति इति VII ३९, २
इषान् I ३०, १४, II २०, ४, ३४, १४, V ६५, ३,
VII १७, ७, २९, १, ३८, ६, ६८, ३, VIII
५०, ५, ९६, १३, IX ९२, ६, X २०, १०,
९९, ११, १२
इषान् I १८०, १०
इषान् VII ९१, २, ९५, ४
इषान् VII २५, ५, ५२, ३, X ४७, ७, १०४, १
इषानाम् V २२, ३, X ६७, ८
इषा VII ८६, ४
इषाम् V ५३, १४
इषाय IV ४, ११, VII ३३, १३, IX ९४, ४,
X ७३, १०.^२
इषे II १७, ७
इषेष IV ९, १
इष्यत् VIII ४०, ५
इष्यति I ७, ९
इष्यति VIII ४१, ९
इष्यत् I १५१, ६
इष्यत् X १४०, ४
इष्यत् VII २३, २
इष्यत् VIII ४६, १६
इष्यत् VI ६०, १

इष्यत् X ९३, ३
इष्यति X. ७५, २
इष्यति I ५५, ३, VIII ३९, १०
इष्यत् I १२९, २
इष्यति I १३४, २
इष्यत् VII ४०, ६
इष्यति X १७४, २
इष्यति X ८६, ३
इष्या V. ४०, ७
इषा V ८३, ४
इषांश्च VII ४०, ५, ६७, १०
इषांश्च इतोऽंश्चतो VII ९९, ३
इषांश्चतो. V. ६९, २
इषांश्चतो V ६३, ६
इषि I १८६, ९, VIII ४, ३, ८७, ४
इषि VIII ८७, १, X ३४, १, ९
इषे V ८७, ३
इषे VII १३, ३, VIII ४१, ४
इषे V ५८, ४, VI ५४, ८
इषांश्च X १०६, ४
इलीषिश्च I ३३, १२
इळ I. १२८, १^२, II १०, १, III ४, ३, V ४२, १४,
VI १, २, ५८, ४, VII ४७, १, X १७, ९,
७०, १, ९१, १, १९१, १
इळयत् I १९१, ६
इळेया III ५३, १, ५४, २०, ५९, ३, V ४, ४,
X ६४, ११
इळा I १३, ९, १४२, ९, II १, ११, ३, ८, ३१, ४,
III ४, ८, ७, ५, ५५, १३, IV ५०, ८, V
४१, १९, VII १६, ८, VIII, ३१, ४, IX ५, ८,
X ३६, ५, ७०, ८, ११०, ८
इळा I १२८, ७, III २४, २, २७, १०
इळांश्च IX १०८, १३
इळांश्च I ४८, १६, १८६, १, V ५३, २, VII ३, ७,
६५, ४, VIII ३२, ९
इळां I ३१, ११, ४०, ४, III १, २३, VI १०, ७,
५२, १६, VII ४४, २, ६४, २, १०२, ३, IX
६२, ३
इळांश्च III २३, ४, २९, ३, ४, X १, ६, ९१, ४
इळांश्चतो IX ९७, १७

इकांशतः X 94, 10

इकांशतः IV 2, 5

इकांशतः V 62, 5, 6

इके I 188, 8

इष I 3, 1, 9, 8, 27, 7, 34, 3, 36, 11, 48,

15, 86, 5, 121, 15, 130, 3², 165, 12,

167, 1, 181, 6, 186, 3, 188, 2, II 6, 5,

III 1, 22, 2, 10, 3, 7, 12, 5, 22, 4,

30, 18, 53, 1, 54, 22, 58, 8, 59, 9, 62, 14,

V 4, 2, 6, 8, 79, 8, VI 1, 12, 17, 3,

35, 4, 39, 1, 5, 52, 16, 60, 12, VII

59, 2, 99, 6, VIII 5, 9, 10, 20, 21, 31,

7, 19, 22, 9, 23, 29, 25, 6, IX 3, 10,

13, 4, 15, 7, 23, 3, 39, 2, 40, 4, 42, 6,

49, 1, 61, 3, 62, 24, 66, 4, 18, 72, 9,

74, 2, 87, 9, 97, 25, 108, 2, 9, X 2, 6,

5, 4, 17, 8, 134, 3, 140, 3, 143, 6

इष I 163, 7, 178, 4, III 30, 11, IV 39, 4,

40, 2, 55, 4, V 7, 3, 10, 68, 5, VI

24, 9, 63, 7, VIII 23, 3, 25, 5, 26, 3,

17, IX 14, 7, 79, 1, 98, 5

इषःस्तुतः V 50, 5

इषण IV 16, 9, 22, 10

इषणत् IV 17, 14

इषणतः I 134, 5, IV 23, 9

इषणतः X 67, 8

इषणितः II 2, 9

इषणितः III 50, 3

इषणितः V 52, 14

इषणितः VIII 22, 4

इषणितः III 61, 7, IX 96, 8

इषणितः V 6, 6

इषणितः VIII 60, 18

इषणितः X 99, 1

इषणितः II 43, 1

इषणितः I 134, 5

इषणितः I 12, 11, 46, 6, 47, 8, 63, 8, 92, 3,

94, 8, 111, 2, 117, 21, 140, 13, 168, 2,

II 19, 8, 22, 4, 34, 7, 8, IX 16, 21,

32, 7, 40, 2, 53, 7, V. 6, 1, 7, 1, 38, 2,

41, 18, 70, 2, 76, 4, 86, 6, VI 14, 1,

47, 9, 48, 13, 50, 12, 62, 4, 63, 8, 65, 3,

VII 5, 8, 7, 7, 24, 6, 36, 2, 42, 6, 48, 4,

66, 9, 70, 3, 77, 5, 96, 6, VIII 1, 10,

6, 23, 7, 1, 3, 8, 15, 13, 25, 35, 4,

43, 15, 54, 7, 70, 7, 72, 16, 93, 28,

100, 11, IX 8, 9, 20, 4, 41, 4, 61, 6,

15, 63, 2, 65, 13, 21, 66, 19, 86, 18,

35, 94, 5, 101, 11, X 11, 7, 20, 10,

40, 4, 48, 8, 61, 4, 122, 6, 140, 5, 165, 5

इषणितः I 165, 15, 166, 15, 167, 11, 168, 10,

169, 8, 171, 6, 173, 13, 174, 10, 175, 6,

176, 6, 177, 5, 178, 5, 180, 10, 181, 9,

182, 8, 183, 6, 184, 6, 185, 11, 186, 11,

189, 8, 190, 8

इषणितः VI 16, 25

इषणितः I 183, 3, VI 64, 4

इषणितः VI 1, 2, IX 84, 3, X 91, 1

इषणितः I 77, 4, II 2, 11, VII 87, 3

इषणितः V 49, 4, VI 16, 27

इषणितः VI 1, 8, 18, 5

इषणितः VIII 5, 5

इषणितः IV 56, 4

इषणितः III 33, 12

इषणितः VIII 26, 3

इषणितः I 120, 5

इषणितः VI 52, 15

इषणितः J 185, 9

इषणितः II 24, 8, VI 75, 11, X 103, 11

इषणितः I 129, 6

इषणितः I 30, 17, 53, 4, 5, 88, 1, 112, 18,

117, 1, 10, 129, 7, 165, 15, 166, 15,

167, 11, 168, 10, 185, 9, VI 20, 6, 68, 5,

69, 1, VII 64, 3, 68, 9, VIII 5, 34,

36, 20, 2, 22, 12, 82, 3, 92, 10, X

82, 2, 106, 5,

इषणितः I 168, 5, 181, 1, III 23, 2, VI 47, 9,

60, 13, VII 69, 1, VIII 46, 2, 71, 13

इषणितः I 3, 5, III 3, 2, 4, 3, 32, 4, 16,

33, 11, 60, 5, VI 5, 6, 11, 1, VII 39, 1,

Ix 37, 6, 77, 2, X 11, 4, 88, 3, 91, 7,
 98, 10, 110, 3, 9, 165, 1, 2
 इपितत्वता X 132, 2
 इपित II 38, 5, VIII 1, 21
 इपिता III 12, 1, VII 33 13, X 108, 2
 इपिता I 182, 6, III 42 3, 62, 12
 इपितास VI 49 10
 इपिथ VI 63, 7
 इपिर I 129, 1
 इपिर III 5, 4, V 41, 12, VI 29, 3, VII
 35 4, 97, 7
 इपिर III 2, 14, V 37, 2, 68, 4, IX 96, 15
 इपिरस्स VIII 98, 9
 इपिरा V 75 5
 इपिरा II 29 1
 इपिरा III 56, 8, X 68, 3, 94 5
 इपिरा I 168, 9, III 30, 9, V 37, 3, IX
 84, 4, X 98, 3
 इपिराय I 128 5, VIII 46, 29
 इपिरास IX 73, 7
 इपिरैय VIII 48 7
 इपिरैभि III 60, 7, X 73 5
 इपिर VI 62, 3
 इपु VIII 77, 7, IX 69 1, X 95 3
 इपुकृता इव I 184 3
 इपुःपि VI 75 5
 इपुःधीन् I 33 3
 इपुःथे X 95, 3
 इपुध्याति V 50, 1
 इपुध्याते I 128 6
 इपुधय V 41 6
 इपुध्यासि VIII 69 2
 इपुध्या इव I 122 1
 इपुःयला VI 75 9
 इपु I 39 10, 64, 10
 इपुःमत V 57, 2
 इपुःमान् II 42 2
 इपुःयते I 128, 4

इपुःरमेन X 103, 2
 इपुःहसि X 103, 3
 इपु X 87, 4
 इपे I 54 11, 71, 8, 120, 9, 121, 14, 180, 2,
 VI 13, 2, 17, 14, 68, 1, VII 20 10
 VIII 20, 8, 93 34, IX 64 13, 65 3,
 X 48, 9, 50, 3
 इपे IV 23, 6, VI 22, 5, VIII 46, 17,
 X 20, 7
 इपेय VIII 44, 27
 इप्कर X 48, 8
 इप्कर्त VIII 20, 26
 इप्कर्ता VIII 1, 12
 इप्कर्तार VIII 99, 8, X 140, 5
 इप्कणुध्व X 53 7, 101, 2
 इप्कतःसाहार X 101, 6
 इप्कृतस VII 76, 2
 इप्कृति X 97, 9
 इपुःसथ I 122, 13
 इपुनि I 127, 6¹
 इप I 162, 15
 इपः I 145 1, VI 74 1
 इपुःसांसा IX 88 3
 इपे I 30 12, 57, 2, 112, 1 2, 113 5 6
 129, 4, V 44 4, 72 3, 74 3 78, 3
 VI 70, 4 VII 92, 3 VIII 38, 4, IX
 97, 42, X 36, 6, 49 9, 70, 11 92
 13 115 4
 इपुःरदिम I 122 13
 इपुःवता III 59 9
 इपुस्य X 11, 2
 इपुः VIII 93 23
 इपुनि I 164 15, X 82 2
 इपुःपुतनं X 14 8
 इपि IV 4 7
 इपिःभिः II 1 9 18 1
 इपि I 166 14.
 इपिषु X 147 2
 इपिः VII 93 8
 इपे I 143 8, VI 8 7

इष्टे I 125, 3
 इष्टेः IV 55, 6
 इष्टो I 62, 3, 148, 3, II 28, 7, IV 6, 7,
 VI 11, 3, X 44, 9
 इष्ट्यां X 169, 2
 इष्ट्यात् X 61, 5
 इष्ट्यात् I 181, 6, II 20, 5, IV 17, 3 IX 17, 5
 इष्ट्यान् I 61, 13
 इष्ट्यासि I 63, 2
 इष्ट्यासिः I 87, 6, V 87, 5, VII 56, 11
 इष्ट्यासिं V 52, 16
 इष्ट्यात् I 15, 9
 इष्ट्यात् I 34, 10
 इष्ट्यात् IX 12, 6, 30, 1, 35, 4, X 11, 6
 इष्ट्यात् IX 69, 1
 इष्ट्यात् I 61, 12, IX 95, 5
 इष्ट्यात् IX 64, 9, 25
 इष्ट्यासि VIII 96, 14
 इष्ट्ये IV 33, 1
 इष्ट्यां X 18, 14
 इष्ट्ये VI 75, 15
 इष्ट I 1, 2, 12, 3, 10, 13, 3, 10, 14, 9, 12,
 16, 2, 21, 1, 4, 22, 1, 9, 10, 12, 24, 11,
 28, 5, 34, 11, 35, 1, 6, 36, 2, 10, 38, 15,
 42, 7-9, 44, 7, 45, 1, 9, 74, 6, 76, 2,
 4, 89, 7, 92, 14, 18, 94, 16, 106, 4,
 110, 1, 113, 7, 12, 121, 8, 134, 1, 135, 5,
 6, 142, 4, 161, 3, 164, 7, 18, 49, 177, 4,
 181, 2, 183, 6, 184, 6, 185, 11, 186, 6,
 189, 6, 191, 7, II 33, 15, 35, 13, 36, 4,
 37, 5, 41, 4, 21, 42, 2, III 2, 5, 3, 5,
 7, 9, 8, 1, 9, 2, 12, 3, 14, 7, 19, 5,
 20, 5, 25, 1, 2, 4, 28, 4, 29, 16, 30, 9,
 32, 1, 35, 3, 37, 11, 41, 8, 42, 4, 47, 5,
 50, 2, 51, 7, 8, 52, 5, 54, 5, 57, 5,
 60, 6, 7, IV 2, 2, 4, 9, 5, 14, 7, 1,
 14, 4, 16, 1, 21, 1, 2, 31, 11, 35, 1,
 2, 3², 9², 4², 5, 7², 56, 1, V 1, 11,
 2, 7, 9, 40, 7, 56, 7, 60, 1, 73, 2,
 74, 6, 75, 7, 76, 1, 2, VI 9, 2, 16, 24,
 19, 4, -8, 1, 47, 2, 19, 49, 1, 54, 9,

58, 1, 59, 3, 9, 74, 4, VII. 1, 8, 9,
 11, 1, 3, 5, 17, 2, 32, 1; 35, 6, 41, 5,
 42, 5, 49, 1, 50, 1, 56, 9, 59, 6, VIII
 2, 27, 5, 33, 8, 4, 9, 13, 27, 26, 9,
 30, 4, 34, 2, 4, 11, 35, 3, 4, 39, 9,
 44, 3, 9, 23, 45, 17, 24, 47, 12, 62, 4,
 66, 7, 69, 11, 72, 5, 73, 10, 99, 1, 100, 4,
 7, 102, 10, IX. 49, 2, 62, 15, 67, 21,
 85, 1, X. 1, 6, 7, 2, 1, 3, 7, 9, 2; 10,
 6, 8, 11, 9, 14, 5, 12, 15, 3, 5, 7, 11,
 13², 16, 9, 18, 6, 9, 19, 3², 22, 2, 38, 5,
 52, 1, 58, 1, 59, 6, 61, 19, 63, 2, 69, 3,
 70, 2, 3, 81, 6, 84, 5, 85, 27, 42, 87, 8,
 90, 4, 98, 12, 100, 1, 101, 3, 9, 12,
 104, 2, 3, 106, 11, 108, 8, 110, 8, 9,
 114, 7, 119, 9², 128, 5, 130, 5, 137, 5,
 141, 1, 4, 151, 5, 160, 1, 2, 165, 3,
 167, 2, 169, 2, 173, 2², 178, 1, 180, 1,
 183, 1².

इष्ट्यात् I 37, 3, VIII 5, 1.

इष्ट्यात् I 181, 4, III 60, 1, IV 43, 7, V
 30, 10, 47, 5, VII 59, 11, X 131, 2

इष्ट्यात् VIII 32, 22².

इष्ट्यात् I 4, 4, 9, 1, 10, 4, 71, 10, 76, 2, 80, 3²,
 104, 9, III 35, 6, 45, 1, V 16, 5, 35, 8,
 78, 8, 83, 6, VI 16, 16, 54, 6, 55, 1,
 VIII 4, 8, 12, 17, 9, 11, 32, 21, 53, 5,
 61, 7, 64, 4², 10, 12, 65, 5, IX 64, 13,
 97, 33, 107, 19, X 14, 7², 8, 10, 18, 1,
 8, 30, 5, 33, 7, 37, 9, 51, 5, 53, 6,
 60, 7², 83, 3, 5-7, 84, 3, 86, 20, 95, 2,
 13, 98, 1, 103, 12², 124, 1, 5, 155, 2,
 164, 1

इष्ट्यात्मात्तव VI 59, 2

इष्ट्यात् IX 65, 5

इष्ट्यात् I 132, 5

इष्ट्यात् IV 20, 8, VI 19, 10, VIII 79, 9

इष्ट्यात् IX 77, 3

इष्ट्यात् IX 52, 3²

इस्यपति I 19, 7.
 इस्यपती: X 153, 1.
 इस्यपापहे VII 88, 3.
 इस्यित X. 143, 5
 इस्यते V. 48, 2; VI. 64, 3
 इस्यान: IV 51, 7, VII. 59, 2; VIII 24, 30
 इस्यानं I 125, 4, X. 132, 1.
 इस्यानस्य VI. 48, 20
 इस्यानाय I 113, 20
 इस्यिरे X 66, 7
 इस्ये VI 3, 2, 16, 4
 इस्ये VI 1, 9
 इह I 180, 2, III. 52, 5, V. 12, 6, VII. 93, 4, VIII. 103, 13
 इहे I 84, 18, 134, 5, IV 25, 1, 3, VII 24, 5, 91, 2, X 104, 10
 इन्वा: I 1, 2, 12, 3, 75, 4, 188, 3, II 1, 4, III 2, 2, 5, 9, 27, 4, 29, 2, IV 7, 1, 24, 2, V. 22, 1, VI 1, 2, 2, 7, 13, 1, VII 15, 10, VIII 11, 1, 10, 34, 8, 60, 3, IX 66, 1, X 100, 9, 110, 3
 इन्व III 5, 6, 9, 8, 17, 4, 29, 7, IV 7, 2, VI 15, 2, 8, 49, 2, VIII 23, 20, 44, 7, 74, 5, X 30, 8
 इन्वस्य X 3, 4
 इन्वां. I 14, 8
 इन्वात् X 53, 2
 इन्वाय III 54, 1
 इन्से I 17, 1, IV 57, 1, VI 45, 5
 इन्पिरे V 25, 2
 इन्पिरे III 29, 15, V 8, 1, 7, 11, 2, X 118, 9, 150, 4
 इन्पे I 36, 11
 इन्पे VI 16, 14, 15, VII 36, 1, VIII 102, 22, X 45, 3
 इ I 4, 7, 9, 2, 36, 7, 38, 11, 51, 2, 52, 6, 54, 10, 65, 2, 3, 67, 2, 4, 71, 4, 5, 79, 3, 81, 1, 85, 11, 87, 5, 116, 12, 122, 9, 127, 7, 10, 129, 7, 8, 134, 2,

141, 1, 3², 144, 2-5, 145, 4, 5, 148, 1, 5, 151, 3, 155, 3; 158, 5, 162, 12, 164, 7, 10, 16, 32², 167, 5, 7, 8², 171, 2, 186, 6, 7², 8, II. 5, 3; 12, 5, 13, 2, 14, 10, 15, 5, 16, 2, 22, 1, 2, 26, 4; 30, 3, 35, 1, 13², III 9, 4, 30, 16, 35, 3, 36, 6, IV. 7, 5, 8, 5; 9, 1, 17, 4, 14, 17, 21, 7², 27, 2, 4, 41, 9, V. 1, 3, 4, 2, 5, 7, 5, 9, 5, 29, 2, 30, 10, 11, 32, 5, 7, 34, 2, 7, 8, 37, 3, 38, 2, 44, 12, 47, 4, 5, 54, 4, 61, 11, 74, 4, VI 3, 6², 9, 3, 17, 2, 20, 9, 42, 2, 47, 15, 50, 4, 53, 5, 62, 9, VII 1, 18, 20, 3, 21, 1, 26, 2, 32, 17, 40, 3, 56, 1, 21, 60, 3, 66, 14, 68, 7, 88, 1, 103, 3, VIII 1, 17, 2, 6, 17, 17, 11, 19, 2, 32, 11, 33, 7, 45, 39, 47, 1, 49, 4, 50, 2, 3, 64, 12, 74, 15, 77, 2, 79, 2, 6², 83, 5, 97, 11², 100, 3, IX 1, 7, 8, 7, 5, 32, 2, 3, 34, 5, 62, 6, 74, 7, 77, 1, 78, 3, 81, 1, 86, 17, 88, 2², 89, 2², 4, 5², 92, 2, 97, 22, 107, 13, 110, 6, X 1, 4, 10, 6, 11, 3, 16, 1, 27, 11², 30, 6, 31, 4, 8, 32, 8, 40, 14, 44, 3, 45, 4, 61, 8, 67, 5, 7, 69, 1, 71, 6, 74, 6, 76, 3, 94, 3, 95, 7, 18, 101, 10, 106, 1, 124, 8², 125, 4, 133, 4
 इमहे I 6, 10, 136, 4², V 53, 13, VII 16, 4, 54, 1, 94, 9, VIII 13, 5, 23, 18, 3, 45, 14, X 36, 10, 126, 7
 इमहे I 10, 6, 17, 3, 24, 3, 14 36, 1, 40, 1, 42, 10, 43, 4, 105, 15, 106, 4, 5, 138, 3, II. 32, 2, 34, 11, III 2, 13-15, 26, 5, 6, 27, 4, 37, 3, 6, 42, 6, 62, 11, IV 32, 17, V 5, 6, 24, 4, 26, 2, 63, 2, 82, 3, VI 1, 7, 15, 7, 22, 3, 53, 9, 54, 8, 55, 2, 56, 6, VII 7, 7, 58, 5, 81, 4, VIII 5, 27, 12 1-3, 13, 24, 18, 20, 21, 8, 22, 13, 24, 26, 26, 22, 33, 3, 43, 12, 31, 33, 44, 10, 46, 6², 49, 9, 53, 1, 60, 2, 63, 10, 71, 13, 75, 16, 88, 2, 90, 6, 98, 11, 99, 2, IX 2, 8, 48, 1,

66, 20, 74, 1, X 24, 2, 35, 2, 3, 9,
61, 24, 65 10, 66, 13, 167, 2
इमिति I 103, 1, 140, 2, III 36, 8, IX
45, 5, 63, 17, 71, 5, 6, 72, 6, 102, 6,
104, 2, 107, 17
इयच्चयमा V 66, 6
इयतुं VIII 68, 3
इयतु III 2, 9, VIII 99, 6
इयते I 30, 18, 144 2, V 18, 3, X 96, 7
इयते I 30, 19 35 9, 48, 5, 141, 8, 145,
1², 160, 1, 161, 1, 190, 4, II 13, 3, III
3, 2, 6, IV 8, 4, 14, 3, 31, 14, 45, 6,
V 34, 1, VI. 21, 1, 39, 4, 47, 18, 58, 2,
59, 5, VII 32, 5, 82, 5, VIII 22, 4,
IX 5, 4, 15, 5, 65, 16, 86, 42, X 46,
6, 168, 2
इयसु V 73, 4
इयते V 55, 1
इयमान X 168, 3
इयमान V 30, 1
इयमाना V 47, 2
इयसे I 133, 6, II 6, 7, 37, 3, V 3, 8,
VII 3, 3, X 75 6, 137, 3
इयसे IV 2, 2, 3, 7, 8, V 81, 4, VI 15,
9, IX 86, 37, 110, 1
इयिष्याम III 9, 4
इयु I 113, 11, III 58, 8, VII 18, 9, 10,
X 15, 1, 2
इयु I 24, 10, 33, 4, 163, 8, 164, 8, II
24, 6, VIII 101, 14, X 61, 21, 107, 8
इयुषीया I 113, 15, 124, 2
इरता I 123, 6, IV 8, 7, X 15, 1
इरते I 52, 1 81, 3, X 37, 9, 99, 4
इरते I 140, 5, 187, 5, IV 45, 2, V 25,
7, 63 4, 83, 3, VII 56, 14, VIII 3,
15, 7, 7, 17, 43, 1, 44 4, 17 25, IX
33, 4, 50, 1, 2, 69, 6, 85, 7, 95, 3,
X. 97, 8, 168, 2
इरय I 48, 2, V 42, 3, VIII 96, 10, 11,
IX 96, 8, 102, 3, X 11, 6, 29, 5, 59,
10, 98, 8, 122, 2, 187, 1

इरयत् VIII 79, 6
इरयत् X 39, 2
इरयति IX 72, 1.
इरयति IX 97, 34
इरयथ V 55, 5
इरयथे IV 2, 1
इरयथ्व IV 34, 2
इरयन् IX 62, 26, 76, 2, 97, 14, 56, X
65, 2
इरयत् VIII 7, 3
इरयति V 20, 2
इरयती I 113, 12, III 61, 2, VII 79, 5
इरय X 89, 4, 116, 9
इरयस्व VII 5, 8, X 85, 37
इरयाम X. 111, 1
इरयामहे VII 94, 4
इरयामि II 33, 8
इरयाव VII 88, 3
इरयेषे इति X 106, 10
इराया VIII 73, 1
इरिरे III 11, 9, 29, 15, 60, 3, VI 5, 2
इरते IX 91, 3
इरथे I 113, 16
इरिष्णताम I 163, 10
इरौ IV 27, 2, V 62, 2, 73, 3, VIII 22,
4, X 44, 6
इरुव X 18, 8, 85, 21
इरुत I 96, 3
इरुते I 14, 5, 36, 1, III 6, 3, V 14, 3,
VI 2, 2, VII 94, 5, VIII 74, 6, 12;
X 30, 4
इरुते I 15, 7, 128, 8, III 10, 2, 13, 2,
27, 14, V 1, 7, 8, 3, 9, 1, 14, 2, 21, 3,
VI 14, 2, 16, 7, 70, 4, VII 8, 1, 10, 5,
11, 2, 45 4, 76, 6, VIII 23, 25, 43, 20,
60, 16, X. 21, 6, 70, 3, 80, 6, 83, 2,
122, 4
इरुता VIII. 39, 1.

ईकानया VIII 102, 2
 ईकाना V 28, 1.
 ईकाना X 66, 14
 ईकानाय II 6, 6
 ईकानहे X 85, 22
 ईकानहे X 53, 2
 ईकितः I. 13, 4, 139 7, 142, 4, II 3, 3,
 VII 7, 3, X 15, 12, 69 4, 84, 4
 ईकित V 5, 7, X 24, 4
 ईकिम्य VIII 23, 1
 ईकिम्य VI 60, 10, VIII 19, 2, 71, 14
 ईकौत् V 17, 1, 21, 4, VI 16, 46
 ईकि I 112, 1, III 1, 15², 27, 2, V. 60, 1,
 69, 3, VIII 19, 21
 ईकि IV 3, 3
 ईकि I 1, 1, 44, 4, III 27, 12, 55, 12, IV.
 3, 9, 33, 1, 55, 3, VI 16, 4, VII 53, 1,
 VIII 31, 14, 43, 24, X 20, 2, 35, 10,
 85, 21.
 ईकिम्य I 79, 5, 146, 5, III 27, 13, V. 1, 9,
 VII 9, 4, IX 5, 3, X 118, 3
 ईकिम्य V 14, 5, VII 2, 3, X 46, 9
 ईपत् V 49, 5, VIII 46, 21
 ईपत् IV 15 5, 43, 3, VII 23, 1, 56, 18
 ईपत् IV 4 6, VI 73, 2
 ईपत् I. 23, 9, 36, 16, II 7, 2, 23, 10, 42,
 3, VI 71, 3, VIII 48, 14, IX 85, 8,
 X 25 7, 36, 2
 ईपत् VII 66, 6, VIII 47, 4, X 43, 3
 ईपापे इति VII 97, 10
 ईपान I. 5, 10, 7, 8, 61, 6, 12, 15, 79, 4,
 84, 7, 175 4, II 24, 15, IV 16, 11,
 VII 1, 16, 15 11, VIII 6, 41, 17, 9,
 40, 5, IX 61, 6, 101, 5, X 73, 8,
 90, 2
 ईपान I 87, 4, 130, 9, IX 86, 37
 ईपानभक्त I 61, 11, II 17, 4, VI 18, 6,
 VIII 52, 5, 65, 5, 90, 2
 ईपानभक्त I 64, 5

ईपान I 5, 2, 11, 8, 24, 3, 89, 5, VI 54, 8,
 55, 2, VII 6, 4, 21, 8, 32, 22², VIII 1,
 20, 26, 22, 32, 14, 46, 6, 53, 1, 68, 6,
 76, 1, 81, 4
 ईपान VII 7, 7, IX 62, 29
 ईपानयोः VII 90, 5
 ईपाना I. 113, 7
 ईपाना V 71, 2, VII 82, 4, 94, 2, IX. 19, 2
 ईपाना X 9, 5
 ईपानाय II 33, 9
 ईपानाय VII 90, 2
 ईपानायः VII 83, 5
 ईपानाय I 73, 9, 122, 13, 129, 2, 141, 3,
 VII 1, 17, 90, 6, X 63, 17
 ईपिरे X 63, 8
 ईपिरे V 58, 1, X 56, 4
 ईपिरे I 91, 23, II 24, 1, 36, 1, IV. 32, 7,
 VI 41, 3, VIII 44, 18
 ईपिरे I 170, 5, II 1, 6, 7, 10, 13, 6, 16, 6,
 IV 52, 3, V. 81, 5, VIII 37, 5, 64, 3,
 71, 8, 82, 7, X 44, 5
 ईपित IV 15, 5, VIII 23, 15
 ईपित्य VII 32, 18, VIII 14, 1, X. 33, 8
 ईपि III. 16, 1², 18, 3, IV 21, 4, VI 18,
 11, VII 4, 6², 37, 7, 101, 2, VIII 25
 20², 68, 7, 71, 2, 13, IX 74, 3, X 6,
 3², 121, 3, 185, 2
 ईपे I 71, 9, 100, 7, 127, 7, 165, 10, III
 16, 1, 51, 4, IV 12, 3, 55, 8, VI 51,
 8, VII 75 5, X 86, 16², 89, 10
 ईपति IX 71, 6
 ईपते I 39 8, 124, 6
 ईपते I 84, 17, 141, 8, 149 1, V. 34, 4²,
 67, 5², 83, 2, 86, 3, VI 42, 3, VIII
 45, 37, 78, 9
 ईपयु I 112, 16
 ईपत् VIII 96, 3
 ईपत् VI 66, 4
 ईपनाथ I 171, 4
 K k

ईपमाणाः IV 58, 6, VIII 96, 7

ईपा III 53, 17, VIII 5, 29

ईषु III 1, 2

ईषे X 89, 3

ईषे I 186, 4, V 49, 1

ईषे V 87, 3

उ

उक्त IV 41, 1

उक्त X 27, 10, 125 4

उक्त्यश्चकी VI 34, 1

उक्त्यभूत VII 33, 14

उक्त्य I 8, 10, 10, 5, 86, 4, 100, 14, 17, 140, 13, III 53, 3, IV 6, 11, 16, 2, 49 1, V 39, 5, VI 18, 15, 26, 5, VII. 26, 1, 31, 2, VIII 2, 14, 66, 5, IX 47, 3, X 67, 1, 130, 3

उक्त्यसर्वधन VIII 14, 11

उक्त्यस्यवाह X. 104, 2

उक्त्यस्योहस VIII 12, 13

उक्त्यस्योहसा VI 59, 10

उक्त्यस्योहसे VIII 96, 11

उक्त्यस्यश्रितिनं VI 45, 6

उक्त्यस्यश्रितिनं VIII 103 4

उक्त्यस्यशसं IV 2, 16, X 82, 7

उक्त्यस्यशसं X 107, 6

उक्त्यस्यशसां II 39, 1

उक्त्यस्यशसं VII 19, 9

उक्त्यस्यशुषा VI 36, 3

उक्त्यस्यशुषान् X 63, 3

उक्त्यस्यं VI 44, 6

उक्त्या I 5 8, 54, 7, 80, 16, 165, 4, 173, 9, IV 3, 4, 11, 3, 22, 1, 33, 10, 42, 6, V 18, 4, 33 4, VI 23 5, 24, 1, 29, 4, 38, 4, 65, 4, 67, 10, VII 19 9, VIII 1, 1, 2, 30, 33, 13, 52, 3, 63, 2, 93, 27, X 114, 8

उक्त्यानि I 84, 5, II 8, 5, VII 56, 23, VIII 6, 35, 13 19, 16, 2, 32, 17, 82, 4, 95, 6, IX 111, 3, X 44, 8

उक्त्याय V. 45, 3

उक्त्यनः III 12, 5, VIII 15, 6, 33, 2, 53, 6, 76, 8, X 48, 4

उक्त्यन III 52, 1

उक्त्ये IV 20, 10, VI 23, 1, VIII 12, 18, 27, 1, 32, 6, 64, 9

उक्त्येऽउक्त्ये VII 26, 2, X 45, 10

उक्त्येनं VIII 6, 21, 43, X 100, 5

उक्त्येभि I 2, 2, 47, 10, II 11, 16, III 34, 7, 42, 4, V 45, 4, VI 10, 1, 24, 6, VII 94, 11, VIII 2, 16, 51, 3, IX 24, 6, X 64, 16, 112, 1.

उक्त्येषु II 11, 3, III 13, 6, 33, 8, 41, 4, IV 30, 16, V 6, 9, VIII 34, 11, 45, 29, 92, 12, X 72, 1

उक्त्ये I 27, 12, 61, 13, 71, 2, 130, 10, 136, 5, 184, 1, II 11, 2, III 5 2, 20, 1, 51, 4, IV 3, 16, 4, 7, 16, 15, 21, 5, 51, 7, V 4, 7, 42, 9, 45, 1, VI 1, 10, 5, 5, 10, 3, 13, 4, 24, 1, 7, 69 3, VII 34 16, 56, 18, VIII 9 9, 62, 1, 95, 7, IX 17, 4, X. 24, 2, 28, 12, 61, 17, 26, 80, 5, 88, 5, 130, 4

उक्त्यं I 17, 5, 79, 12, 83 6, II 13, 2-12, III 10, 6, IV 36, 1, V 26, 6, IX 86, 48

उक्त्यं I 38, 14, 40, 5, 48, 12, 52, 9, 64, 14, 83, 3, 105, 12, 13, 136, 2, II 13, 1, 23, 14, 32, 4, III 2, 13, 15, 26, 2, 51, 1, IV 36, 4, 53, 2, VIII 13, 1, 66, 2, 67, 3, IX 19, 1, 29, 2, 3, 40, 6, 48, 2, 61, 15, 110, 8, X 11, 5, 41, 1, 48, 9, 96, 5, 140, 1

उक्त्यां VIII 99, 2

उक्त्या VIII 9, 21

उक्त्यश्चत्तय VIII 43, 11

उक्त्य I 64, 2, 105, 10, 135, 9, 168, 2, III 7, 7, V 27, 5, 52, 3, VI 16, 47, VIII 1, 33, 55, 2, X 86, 13, 91, 14

उक्त्य IX 85, 10, 86, 43, 95, 4, X. 122, 4

उक्त्यस्त VIII 26, 9

उद्यत्पाने VIII. 25, 22.
 उद्यत्सु VIII 23, 16.
 उद्यत् I. 87, 2
 उद्यत् I 157, 2, III 62, 16, V 63, 5, VII
 62, 5, 65, 4, VIII. 5, 6
 उद्यत्ते X 92, 5.
 उद्यन् IV 1, 10
 उद्यन्ते I 114, 7
 उद्यन्ति I 166, 3.
 उद्यन्ति II 34, 3, V 59, 1
 उद्यन्तिः I 139, 10³, II 7, 5, VI. 64, 5,
 VII 79, 1
 उद्यन्ता V 42, 14
 उद्यन्तां II 2, 4, IX 99, 5.
 उद्यन्तां IV 42, 4, V 57, 8, VI. 66, 4
 उद्यन्तां इति IV 56, 2
 उद्यपत VI 17, 4
 उद्या I 146, 2, III 7, 6, IV. 56, 1, V. 47,
 3, IX 69, 4, 83, 3, 89, 3, X. 31, 8
 उद्याश्च IX 71, 9
 उद्याणं I 164, 43
 उद्यित I 36, 19, II 21, 3, V 8, 7, IX
 72, 7
 उद्यित I 114, 7, II 16, 1
 उद्यिता V. 55, 3
 उद्यितासे I 85, 2
 उद्यिते इति II 3, 6
 उद्येषां VII 64, 4
 उद्गान् VIII 7 26, X 28, 11, 86, 14
 उद्गान्ति IV 19, 9
 उद्गान्ति I 162, 15, III. 53, 22
 उद्गान्ति I 162, 13
 उद्गान्ति VIII 24, 7, 46, 20
 उद्गान्ति I 33, 5, 129, 5, III 46, 2, IV 2, 18,
 20, 7, 24, 4, V 32, 2, VI 17, 1, 10,
 23, 8, 25, 1, 37, 1, 41, 3, 53, 4, VII
 22, 8, 25, 1, 4, 28, 2, VIII 6, 14, 18,
 33, 10, 37, 2, X 113, 3
 उद्गान्ति I 7, 4, 51, 11, 55, 3, 100, 12, 127, 11,

130, 7, 152, 2, 165, 6, 10, 171, 5, 179,
 6, II 23, 12, 33, 9, III. 30, 3, 36, 5,
 48, 4, IV 16, 20, 20, 1, 6, 22, 2, 23,
 7, V. 32, 8, 73, 7, VI 18, 6, 23, 3,
 VII. 20, 1, 34, 10, 38, 6, 40, 3, 56, 23,
 82, 5, VIII 1, 27, 3, 17, 21, 2, 29, 5,
 32, 2, 33, 9, 49, 7, 52, 5², 65, 5, IX.
 109, 22, X. 29, 3, 42, 7, 73, 1, 97, 12,
 103, 5, 109, 1, 113, 6, 120, 1.

उद्यश्च VI. 16, 39

उद्यश्चैः I 36, 18

उद्यश्चन्ना X 103, 3

उद्यश्चुत्ते VIII 67, 11

उद्यश्चाहवः VIII 20, 12

उद्यश्चाहुः VIII 61, 10

उद्य I 84, 9, 102, 10, 116, 12, 118, 9, 129,

10, II 33, 11, III 26, 5, 30, 22, 36, 4,

46, 4, 47, 5, IV 38, 1, V 30, 2, 31, 8,

35, 6, VI 17, 13, 18, 1, 4, 19, 6, 26, 1,

38, 5, 46, 6, 47, 15, 51, 8, VII 33, 2,

41, 2, 56, 7, VIII 1, 21, 20, 3, 49, 6,

50, 6, 61, 12, 68, 6, 70, 4, 97, 10, 13,

IX 61, 10, 62, 29, 97, 21, X 28, 7, 44,

3, 47, 3, 84, 3, 103, 9, 125, 5, 126, 5,

128, 9

उद्यश्च्ये VI 47, 16

उद्यस्व II 23, 11, III 46, 1, V 20, 2, VI

18, 4, VIII 4, 7, X 34, 8

उद्या I 21, 4, V 63, 3, VI 60, 5, X 121,

5, 159, 2

उद्या I 157, 6, IV 41, 4, VI 62, 3, 72, 5,

X 106, 7

उद्याश्च X 106, 4

उद्या I 19, 4, 23, 10, 134, 5, VI 66, 6,

11, VII 34, 3, 56, 6, 57, 1, VIII 45,

4, 77, 1, X 103, 13

उद्या I. 166, 6, 8, V 57, 3, 60, 2

उद्याश्च X 94, 6

उद्याणां IX 66, 16

उद्यात् VIII 45, 35

उद्यात् VI 66, 5

उग्राभि L 7, 4, 129, 5
 उग्रा X 104, 3
 उग्राय I 37, 7, VII 24, 5, VIII 32, 27,
 96, 10, X 116, 5
 उग्रात VIII 20, 12, X 44, 3
 उग्रेष VIII 1, 21
 उग्रेभि I 133 6, 171, 5, VIII 49, 7
 उग्रेष IX 66, 17
 उग्रेषु II 11, 17 X, 151, 3
 उग्रर्ष I 182, 8, II 19 7
 उग्रर्षस्य I 143, 6, V 12, 3, VII 18, 5,
 VIII 88, 6
 उग्रर्षा II 20, 5
 उग्रर्षानि I 73, 10, IV 24, 7
 उग्रर्षाय I 110, 1
 उग्रव्ये VIII 46, 28
 उग्रा I 24, 10, 28, 7, 33 7, 116, 22, 123, 2,
 II 2, 10, 30 5, 40 4, IX 61, 10, X
 106, 5, 107, 2, 183, 2
 उग्राश्चक्र VIII 72, 10
 उग्राश्चक्र I 116, 9
 उग्रे V 32, 6
 उग्र VI 65 6
 उग्र I 48, 1, 92, 14, 113 7, 12, 17, 19,
 123, 11, 13, 124, 10, V 79 2, 3, 9,
 VII 76, 6, 77, 4
 उग्रत् I 48, 8, VII 81, 6
 उग्रत् X 35 5
 उग्रति I 46, 1, VII 75, 5
 उग्रत् VII 104, 23, VIII 47, 18, X 35, 4
 उग्रत् VII 90, 4
 उग्रति VII 72, 4
 उग्रती I 92, 6, 124, 1, V 79 10, VI 65,
 1, VII 76, 7, 81, 1, 4, X 35, 3
 उग्रती IV 39 1, 51, 2, 3
 उग्रतो I 71, 1
 उग्रत् I 124 9, VII 41, 7
 उग्रती I 184 1, V 64, 7
 उग्रति I 48, 10
 उग्रत् I 49, 3

उग्रत् I 113, 13, 124, 11
 उग्रत् IV 55, 2
 उग्रत् V 37, 1, VII 18, 21
 उग्रते III 57, 5, VI 55, 4, VIII 13, 8,
 9, X 64, 15, 135, 7
 उग्रते I 77, 1, 114, 6, III 29, 11, V 25,
 8, 44, 6, VI 28, 6, VII 82, 2, VIII
 13, 19, IX 24, 7, X 97, 6, 136, 1,
 170, 3
 उग्रति V 81, 4
 उग्रसे I 31, 14, VI 45, 6
 उग्रते इति X 90, 11
 उग्र I 9, 4, 10, 1, 11, 7, 24, 5, 35, 25 21,
 28, 9, 33, 14, 37, 10, 40, 1, 48, 2, 5,
 50, 1, 5, 10, 13, 56, 1, 64, 11, 74, 3,
 82, 6, 92, 2, 95, 7², 102, 4, 7², 105,
 18, 112, 5, 113, 16, 17, 115 1, 116, 8,
 11, 24, 117, 5, 12, 24, 118, 6², 123, 1,
 6², 124 12, 126, 4, 143 7, 157, 1, 164,
 17, 22, 47, 51, 182, 6, 7, 184, 2, 191,
 8, 9, II 13 12, 14, 9, 15 7, 23, 8, 24,
 3, 6, 31, 2, 33, 4, 6, 38, 1, 4, 42, 2,
 III 1, 12, 5 9, 10, 8 2-5, 18, 4, 30, 17,
 31, 4, 11, 33 13, 37, 10, 39 4, 44, 5,
 54 21, XV 1, 13, 17, 2, 20, 4 4, 6, 3,
 13 1, 15, 7, 18, 5, 8, 32, 4, 45 1, 2,
 50, 5, 53, 1, 57, 4, 58, 1, V 5 9, 6, 9,
 11, 3, 25, 7, 31, 3, 32, 7, 34 8, 42, 3,
 15, 45, 1, 52, 8, 17, 55, 5, 56, 5, 59
 4, 76, 1, 83 3, 4, 8, 10, VI 16, 45,
 17, 6, 18, 13 32, 2, 38, 1, 44, 12, 47,
 3, 5, 48, 17, 51, 1, 57, 6, 64, 1, 2,
 71, 5, 72 2, 75 16, VII 1, 20, 25, 3,
 3, 8, 6, 16, 3², 11, 22, 8, 23 1, 32,
 12, 33, 5, 13, 34 7, 35 8, 38, 2, 41,
 3, 43, 2, 45 2, 60, 2, 4, 61, 1, 62, 1,
 2, 63, 1-4, 66, 14, 69 7, 72 3, 76, 1,
 77, 2, 81, 2, 99, 2, 104, 4, VIII 3 15,
 6, 48, 7, 3, 7, 17⁴, 14, 8, 13, 19 23,
 23 5, 24 17, 25, 19, 21, 27, 12, 43
 10, 44, 4, 17; 61, 7², 62, 10³, 63, 2,

64, 1, 66, 4, 69, 7, 70, 9³, 73, 1, 79,
 6, 93, 1, IX 5, 5, 33, 4, 47, 1, 50, 1,
 2, 53, 1, 72, 1, 84, 4, 86, 40, 41, X
 5, 5, 8, 1, 10, 9, 11, 6, 15, 1³, 17, 10,
 18, 8, 11, 13, 23, 4, 27, 15, 23, 35,
 6, 8, 37, 2, 3, 9, 39, 2, 8, 9, 43,
 9, 45, 7, 10³, 53, 8², 55, 1, 59, 1, 67,
 3, 4, 8, 68, 7, 73, 2, 75, 3, 85, 21,
 90, 4, 97, 8, 101, 1, 12, 102, 2, 7²,
 103, 9, 10⁴, 105, 10, 108, 11, 111, 2,
 118, 2, 119, 2, 123, 2, 130, 2, 137, 1,
 138, 2, 139, 1, 140, 2, 142, 6⁴, 153, 3,
 159, 1², 166, 5, 167, 4, 179, 1
 उ० I 1, 2, 4, 5, 6, 10, 6, 11, 8, 17, 6,
 20, 6, 23, 19, 22, 24, 8, 25, 15, 28, 6,
 31, 18, 32, 4, 13, 34, 1, 5², 36, 6, 15,
 17, 39, 2, 41, 6, 45, 1, 47, 6, 51, 3,
 52, 14, 53, 8, 67, 5, 74, 3, 9, 76, 4,
 79, 6², 80, 15, 81, 1, 82, 5, 84, 17, 85,
 5, 86, 3, 90, 5, 7, 91, 5, 94, 5, 6, 8,
 11, 16, 95, 11, 96, 9, 98, 3, 100, 19,
 101, 11, 102, 11, 103, 8, 105, 19, 106,
 3, 7, 107, 3, 108, 3, 5, 9, 10, 13,
 109, 1, 2, 8, 110, 9, 111, 5, 112, 15,
 25, 113, 20, 114, 2, 7³, 10, 11, 115
 6, 116, 10, 25, 117, 19, 119, 9, 122,
 4, 6, 127, 9, 129, 3, 137, 2, 139, 8²,
 140, 12³, 141, 12, 147, 5, 151, 2, 9,
 153, 4, 154, 4, 159, 2, 161, 3, 162, 5,
 6, 10, 22, 163, 1, 164, 26, 167, 8,
 170, 1, 171, 3, 175, 5, 180, 9, 181, 8,
 183, 4, 186, 5-8, 189, 4, 6, 191, 3,
 II 7, 2, 3, 9, 6², 10, 2, 11, 6, 12, 5,
 13, 8, 16, 6, 23, 7, 24, 1, 2, 13, 27, 3, 8,
 11, 14, 28, 8², 30, 7, 9, 31, 3-5, 6²,
 35, 11, 36, 2, 37, 4, III 4, 6², 5, 4,
 6, 2, 7, 5, 13, 6, 16, 4, 19, 3, 16,
 25, 1, 30, 5, 11², 32, 8, 12, 13, 34,
 2, 8, 9², 35, 3, 36, 3, 37, 2, 38, 2,
 3, 41, 7, 47, 3, 51, 5, 54, 7, 19, 56
 3, 5, 59, 1, IV 2, 4, 3, 15, 9, 3,
 4², 12, 5, 15, 8, 17, 8, 10², 13, 18,

4, 11, 20, 8, 21, 3, 9, 24, 7, 25, 8,
 26, 5, 27, 2, 30, 4, 6-8, 12-18, 22,
 23, 31, 7, 8, 33, 11, 34, 2, 3, 38, 2,
 5-9, 39, 1, 40, 3, 4, 42, 4, 45, 3,
 48, 5, 50, 9, 52, 3², 55, 5, V 1, 6,
 10, 2, 10, 5, 9, 6, 10, 7, 3, 9, 9, 3,
 4, 7, 24, 1, 29, 3, 30, 2, 31, 13, 33,
 7, 8, 34, 3, 41, 3, 11, 42, 5, 8, 12,
 18, 43, 9², 46, 2, 4⁷, 5², 6, 8, 47,
 7, 52, 8, 9², 53, 8, 55, 2, 7, 56, 7,
 58, 1, 59, 5, 60, 6, 61, 5, 6, 8, 9,
 18, 62, 3, 69, 1, 4, 70, 3, 75, 4, 76,
 3, 77, 2, 79, 8, 81, 1, 4⁴, 5³, 83, 2²,
 10, 85, 4, 8, VI 1, 10, 15, 11², 13,
 16, 8, 47, 17, 3, 18, 7, 19, 1, 8, 21,
 5², 12, 23, 10, 25, 3, 7, 9, 28, 1, 33,
 5, 38, 4, 40, 1, 44, 13, 45, 3, 5, 47,
 1², 7, 19, 29, 48, 2, 4², 17, 19, 50,
 3, 9, 10, 13, 14, 51, 8, 52, 1, 13,
 53, 10², 54, 6, 56, 2, 3, 60, 1, 61, 3,
 7, 10, 62, 8, 11, 63, 9, 64, 4, 67,
 6, 68, 7, VII 2, 6, 5, 4, 12, 2, 3,
 15, 3, 17, 1, 2², 19, 5, 20, 9, 25, 3,
 26, 4, 31, 2, 7, 33, 10-12, 34, 18,
 23, 35, 14, 36, 7, 9, 38, 5, 40, 3, 41,
 1, 4⁴, 49, 2², 54, 3, 56, 11, 57, 6, 58,
 1, 2, 4, 63, 5, 64, 2, 66, 6, 68, 6-8,
 72, 2, 74, 6², 82, 8, 86, 2, 90, 3, 95, 4,
 97, 10, 98, 2², 104, 22², 24, VIII 1, 6,
 31, 2, 33, 42, 5, 9², 21, 26, 6, 22-24,
 32, 33, 39, 7, 12, 24, 9, 10, 11², 12,
 7, 14, 13, 23, 14, 11, 15, 7, 18, 7, 8,
 11², 16, 19, 19, 37, 20, 15, 16, 21,
 8, 23, 2, 24, 4, 25, 10, 14, 26, 10,
 18, 30, 4, 31, 18, 32, 8, 9, 20², 35,
 13, 14, 16, 40, 9, 43, 12, 13, 17, 44,
 22, 45, 6, 17, 18, 33, 34, 46, 10,
 28, 47, 5, 12, 48, 1, 5, 8, 14, 15,
 52, 8, 53, 7, 54, 6, 57, 3, 60, 9, 61,
 2, 15, 66, 10, 14, 67, 10, 69, 8, 70,
 5, 71, 1, 75, 2, 78, 3, 4, 80, 10, 83,
 9, 84, 3, 86, 4, 88, 4, 89, 5, 6, 92,

28; 94, 4, 97, 10, IX. 1, 4, 9, 2, 10, 4, 3, 6, 3, 13, 4, 22, 5, 6, 32, 6, 45, 3; 51, 5, 55, 3, 61, 8, 62, 24, 63, 9, 12; 68, 7, 79, 3²; 82, 3, 87, 9; 89, 6, 93, 3, 96, 3, 5; 97, 13, 24, 53; 107, 20², X 4, 7, 7, 7³, 10, 5, 16, 6, 8, 17, 2, 18, 1, 20, 9, 22, 9, 15, 25, 1, 3, 27, 24, 28, 1, 31, 2, 4, 11², 32, 7, 33, 8, 34, 2; 39, 9, 40, 5, 42, 9, 11², 43, 3, 5, 48, 8, 53, 4, 7², 11, 55, 3, 6², 56, 4, 60, 3, 61, 9, 14, 15, 23, 62, 10, 63, 2, 64, 10, 66, 11, 67, 3; 69, 4, 5, 10, 12, 71, 4², 5, 73, 3; 10, 75, 8; 78, 6; 81, 3², 5, 6, 82, 2; 83, 6, 85, 10; 86, 9; 14, 87, 3; 6, 7, 20, 88, 2, 3, 14², 15, 89, 4; 90, 2; 91, 11, 92, 12, 93, 5; 6, 7, 10, 95, 5, 7, 96, 10, 97, 2, 16, 99, 9, 102, 7, 104, 10, 107, 7, 108, 5, 109, 6, 110, 2, 111, 9, 116, 8, 117, 1², 3, 121, 1, 124, 1; 125, 1, 2, 5, 7, 131, 3, 136, 5; 137, 1², 141, 2, 142, 3², 146, 3², 148, 3, 4², 5, 158, 3, 159, 3, 161, 1, 186, 2².

उत्सव I. 163, 4.

उत्सवगोः VIII. 93, 4

उत्सवजायते IV. 18, 1, X. 55, 7.

उत्सवचनः V. 44, 13.

उत्सवमदिपुः IX. 81, 1.

उत्सवपत् VII. 104, 3.

उत्सवपनात् I. 48, 7.

उत्सवसे VIII. 41, 2.

उत्सवके I. 113, 18

उत्सववता VI. 18, 9

उत्सवसूनः II. 23, 18.

उत्सवाचरत् VII. 55, 7.

उत्सवान् II. 12, 3, 14, 3, 24, 14.

उत्सवान्त I. 112, 12

उत्सवान् X. 62, 2.

उत्सवानन्द X. 19, 5

उत्सवाटः X. 45, 5

उत्सवारिच II. 9, 3.

उत्सवः X. 121, 6.

उत्सवता I. 108, 12; 115, 6; V. 62, 8, 69, 3; 76, 3, VI. 51, 1, VII. 6, 7; 41, 4; 76, 3, VIII. 72, 17; 103, 11.

उत्सवति VI. 15, 11.

उत्सवते III. 15, 2; V. 54, 10; VII. 63, 5; 66, 4, 12, VIII. 1, 29, 13, 13, 27, 21.

उत्सवदन्धते X. 8, 9.

उत्सवदुषि X. 37, 4.

उत्सवद्वेत् IV. 2, 7.

उत्सवद्वेते II. 17, 1.

उत्सवद्वेति I. 168, 8.

उत्सवद्वेती I. 113, 8.

उत्सवद्वेती VIII. 101, 16.

उत्सवद्वेतीः IV. 39, 5; VII. 44, 2.

उत्सवद्वेतिः X. 119, 12.

उत्सवत् IV. 21, 9.

उत्सवच्चिं I. 53, 11; X. 77, 7.

उत्सवच्चपत् X. 155, 2.

उत्तो इति I. 23, 15, 116, 14, 131, 6, 134, 6; 153, 4, 162, 6, 12, II. 11, 5; 18, 2;

III. 7, 6, 10; 54, 4; IV. 9, 4, 38, 1,

V. 6, 9, 25, 8; 38, 4, 55, 4, VI. 47, 1;

VII. 1, 8, 29, 4, 53, 3, VIII. 6, 31;

13, 9, 28, 31, 21, 8, 25, 23; 26, 11;

33, 17, 40, 10, 72, 6, 93, 5, IX. 57, 4;

64, 26, 99, 4; X. 71, 4; 73, 9, 117, 1,

2; 146, 3, 168, 1.

उत्सवोन्नतः V. 54, 3.

उत्सवोन्नतं X. 97, 7.

उत्सवचरत् VII. 66, 16.

उत्सवचरं IV. 25, 4; VI. 52, 5, VII. 104, 24;

X. 59, 4, 6.

उत्सवचरंति X. 37, 5.

उत्सवचरंतिः VIII. 40, 8, X. 68, 10

उत्सवजिहावाः V. 1, 1.

उत्सवता X. 85, 1².

उत्सवः III. 5, 10, IX. 85, 3, 108, 16; X.

159, 3, 4; 166, 5

उत्सर्ग I 24, 15, 25, 21, 50, 10, 156, 4,
163, 7, II 1, 12, 23, 10, IV 31, 15,
36, 8, 54, 2, V 25, 5, 59, 3, IX 22,
5, 6, 51, 2, 63 29, 67, 3, 28, 107, 1,
λ 75, 1, 170, 3
उत्सर्गमा III 56, 8, X 97, 18, 23
उत्सर्गमार्ग I 91, 18, V 28, 3
उत्सर्गमाय IX 22, 6
उत्सर्गमे I 31, 7, II 41, 5, V 60, 6, VIII
51, 4, IX 61, 29
उत्सर्गमेभि VI 60, 3
उत्सर्ग IV 18, 9, 30, 1, VIII 14, 15, IX
107, 18, λ 85, 40, 86, 1, 102, 10
उत्सर्ग I 50, 10, 95 8, 154 1, II 23 8,
VI 16, 17, IX 107, 2, X 84 6
उत्सर्गस्मात् X 42, 11, 98, 5
उत्सर्गरस्मिन् λ 98, 6
उत्सर्गरा I 32, 9, III 33, 8, VII 95, 4,
VIII 20, 6, 33, 18, λ 10, 10, 28, 6,
145 3²
उत्सर्गराणि VIII 41, 9, λ 67, 10
उत्सर्गरात् IV 26, 6, V 60, 7
उत्सर्गरात् VI 19, 9, VIII 61, 16
उत्सर्गरात् λ 27, 15, 36, 14
उत्सर्गरान् I 113, 13
उत्सर्गराम्य X 145, 3
उत्सर्गरा I 35, 11
उत्सर्गरात्सर्गा IV 57, 7
उत्सर्गरे I 7, 7, VI 19 13 X 72, 1, 103, 11
उत्सर्गरे X 145, 3
उत्सर्ग IV 13, 5
उत्सर्गस्पद X 72, 3 4
उत्सर्गस्पदेषु X 145 2
उत्सर्गयो I 164, 33
उत्सर्गहल VI 16, 46, 63 3
उत्सर्गहस्ता III 14, 5, X 79 2
उत्सर्गा V 1, 3, X 27, 13, 142 5
उत्सर्गार्था I 164, 14, II 10 3, III 29 3
उत्सर्गिन् VII 33, 1, VIII 76, 10
उत्सर्गित X 149, 2

उत्सर्गिनीया I 181, 1
उत्सर्गीता IX 81, 1
उत्सर्गीयमाना III 8, 9
उत्सर्गपत्न II 43, 3
उत्सर्गिन् VIII 79, 1
उत्सर्गिदि I 89, 1, 139, 6¹, V 59, 6, X 116, 9
उत्सर्गिदि I 102, 9
उत्सर्गिदि X 76, 1
उत्सर्गभूत III 21, 5, VI 47, 27
उत्सर्गदिता λ 136, 3
उत्सर्ग्यत् VII 81, 2
उत्सर्ग्यत् VI 68, 1, IX 86, 46
उत्सर्ग्यत् I 80, 9, VIII 69, 9, IX 68, 5,
103, 1, X 22, 7, 50, 6
उत्सर्ग्यता II 31, 7, VIII 74, 3, 101, 7
उत्सर्ग्यतान् X 8, 2
उत्सर्ग्यति VIII 27, 19
उत्सर्ग्यति I 190, 3
उत्सर्ग्यन् I 50, 11, 124 1, 163, 1, VII 60, 1,
X 88, 6
उत्सर्ग्यत् X 37, 7
उत्सर्ग्यता I 178, 3
उत्सर्ग्यमीयसौ X 86 6
उत्सर्ग्यता III 2, 10, V 83, 7, VII 50, 4,
VIII 6, 29, X 127, 2, 142, 4
उत्सर्ग्यता I 35 3
उत्सर्ग्यकृत् VI 58, 2
उत्सर्ग्यकृत् IX 114 2
उत्सर्ग्यकृत् IV 20, 7, 29, 3
उत्सर्ग्यकृत् X 18, 12
उत्सर्ग्यकृते IX 86, 43
उत्सर्ग I 154 5, V 45 8, VIII 61, 6, IX
89 6, 107, 4, X 30, 8
उत्सर्गिभि I 88, 4
उत्सर्ग I 64 6, 85 11, 121 8, II 16, 7, 24, 4,
III 26 9, V 32 1, 52, 12, 54 8, VI
44 24, VII 57, 1, VIII 7, 10, 14,
IX 97, 44, 110, 5, X 30, 9, 45 2,
101, 11, 143, 6
उत्सर्ग्ये I 102, 1

उत्सवेषु I 100, 8
 उत्सव X 5, 1
 उत्सा V 57, 1
 उत्सां V 32, 2
 उत्सिनानि I 125, 2
 उत्सिसृप्त VIII 14, 14
 उत्सृष्टाय II 15, 5
 उत्सृष्टयति V 27, 5
 उदक् III 53, 11, VIII 4, 1, 28, 3
 उदक I 161, 8, 10, 164, 7, 40, 51, 191, 14,
 IX 67, 32, X 102, 10
 उदकात् X 166, 5
 उदकात्सृष्टय X 166, 5
 उदकात् VII 72, 5, 104, 19, X 87, 20, 21
 उदसृष्टय IX 97, 15
 उदसृष्ट X 86, 22.
 उदसृष्ट II 15, 6
 उदसृष्टि VII 94, 12
 उदधीत्सृष्टय III 45, 3
 उदसृष्टे X 67, 5
 उदत् I 104, 3
 उदति I 116, 24, X 68, 8
 उदतिमान् V 42, 14.
 उदन्मनात्सृष्टय X 106, 6
 उदन्मन् X 99, 8
 उदन्मव V 54, 2
 उदन्मवे V 57, 1
 उदन्मात्सृष्टय II 7, 3
 उदन्मव IX 86, 27
 उदन्मवतां V 83, 7
 उदन्मवती VII 50, 4
 उदसृष्ट IV 45, 4, VII 42, 1, IX 106, 8,
 X 68, 1
 उदसृष्ट V 74, 4, IX 108, 7
 उदसृष्टि I 85, 5, 104, 4, II 13, 5, VIII
 98, 7, X 78, 5
 उदसृष्टे I 116, 3
 उदत् I 42, 9, VIII 1, 23, 2, 1, 78, 7,
 X 86, 23

उदरस्य I 162, 10
 उदरे I 30, 3, VIII 91, 5
 उदरेषु I 25, 15
 उदसृष्टाहास V 58, 3
 उदसृष्टाहेन I 38, 9
 उदसृष्टने VI 47, 21
 उदा V 41, 14
 उदासृष्टय VIII 98, 7
 उदारसृष्टि I 187, 10
 उदति X 151, 2, 3
 उदीच X 131, 1
 उदुपलौ X 14, 12
 उदातात्सृष्टय II 43, 2
 उदरत् X 68, 4
 उदित VIII 51, 2
 उद I 112, 12, VII. 65, 4, VIII 32, 25,
 X 68, 5, 102, 4
 उदसृष्टय VIII 19, 14
 उदा V 45, 10, 85, 6, VIII 100, 9
 उदासृष्टय IV 20, 6, X 68, 4
 उद्यतसृष्टे I 31, 5
 उद्यते V 55, 8
 उद्यते I 164, 47
 उद्यति II 24, 4, VIII 7, 10, IX 74, 7,
 X 101, 5, 6
 उद्यीत्सृष्टय VIII 49, 6
 उद्यत्सृष्टु I 161, 11
 उद्यते V 42, 3
 उद्यति V 85, 4
 उद्यति V 85, 3
 उद्यत् II 13, 9
 उद्योति V 31, 1
 उद्यत् II 3, 2
 उद्यति I 85, 5, V 54, 8
 उद्यि V 83, 8
 उद्य I 1, 7, 2, 4-6, 3, 5, 6, 4, 2, 11, 6,
 12, 7, 10, 13, 3, 7, 8, 10, 12, 16, 2,
 4, 5, 21, 1, 4, 22, 5, 6, 9, 12, 23, 17,
 18, 25, 4, 30, 8, 33, 1, 2, 36, 7, 38, 5,

40, 1, 8, 47, 3, 8, 48, 11, 49, 1, 53, 7,
62, 12, 65, 1, 68, 1, 71, 1, 72, 5, 74, 6,
77, 3, 81, 8, 82, 5, 6, 83, 2, 84, 2,
87, 2, 89, 2, 92, 7, 93, 11, 95, 1, 6,
107, 2, 114, 9, 116, 19, 117, 1, 118, 10,
124, 11, 125, 4², 126, 3, 130, 1, 134, 2,
135, 1, 3, 5, 8, 136, 6, 137, 1, 3, 138, 4,
139, 1, 5, 140, 4, 141, 1, 142, 2, 11, 13,
145, 5, 149, 1, 151, 4, 7, 158, 3, 161, 6,
7, 10, 162, 7², 21, 163, 12, 13, 164, 4,
26, 42, 165, 5, 166, 2, 167, 1, 171, 2,
173, 10, 177, 1, 3, 5, 179, 5, 180, 6,
182, 2, 183, 5, 185, 7, 186, 4, 187, 3,
188, 10, 190, 2, II 3, 10, 5, 6, 8, 1,
17, 7, 18, 8, 24, 15, 27, 7, 13, 30, 3,
7, 11, 34, 14, 35, 1, 3, 5, 39, 8, III.
2, 3, 6, 9, 3, 9, 4, 10, 12, 7, 25, 4,
27, 12, 29, 16, 33, 5, 35, 2², 37, 5,
43, 1¹, 2, 51, 2, 52, 5, 6, 53, 11, 55, 1,
21, 56, 2, 60, 7, IV 4, 9, 5, 1, 8, 6, 2,
14, 1, 16, 1, 21, 1, 5, 22, 10, 29, 1, 2,
4, 33, 2, 34, 1, 5, 6, 35, 1, 37, 1, 41, 8,
9², 44, 4, 46, 5, 51, 11, 56, 5, 57, 5,
58, 1, 2, V 2, 5, 4, 5, 8, 4, 9, 5,
11, 4, 30, 9, 39, 4, 40, 4, 42, 7, 15,
43, 1, 49, 2, 4, 51, 12, 53, 3, 54, 7,
55, 5, 62, 4², 63, 3, 65, 3, 71, 1, 3,
75, 8, 78, 1, VI 1, 6, 8, 4, 15, 6, 16, 37,
38, 17, 7, 20, 8, 21, 11, 28, 2, 4, 8⁴,
31, 5, 36, 4, 40, 4, 41, 1, 4, 45, 23,
47, 8, 29, 48, 11, 16, 50, 6², 52, 8, 9,
13, 55, 4, 57, 2, 60, 14, 62, 4, 67, 2,
3, 68, 10, 69, 4, 72, 2, 75, 8, 13, VII
1, 3, 6², 2, 1, 2, 6, 6, 14, 3, 15, 9²,
16, 11, 18, 3, 4, 19, 11², 23, 3, 26, 5,
28, 1, 29, 2, 31, 9, 32, 1, 33, 9, 14,
37, 7, 44, 3, 46, 2, 55, 2, 69, 6, 70, 6,
71, 4, 72, 2, 73, 4, 74, 3, 4, 83, 3,
92, 1, 93, 6, 95, 4, 5, 103, 3 VIII 1, 4,
8, 4, 9, 11, 14, 5, 7, 13, 30, 6, 8, 27,
40, 42, 7, 11, 27, 8, 6, 11, 4, 14, 12
17, 2, 4, 18, 14, 15, 20, 14, 18, 22,

21, 2, 22, 7, 12, 13, 24, 23, 25, 21,
26, 4, 7, 9, 27, 11, 20, 32, 6, 17, 34, 1,
35, 7, 20, 21, 40, 8, 41, 2, 43, 4, 44, 3,
5, 45, 7, 46, 30², 49, 5, 6, 50, 3, 4,
52, 3, 54, 3, 7, 57, 3, 4, 67, 10, 68, 14,
69, 13, 71, 9, 72, 7, 12, 15, 73, 3, 14,
81, 5, 7, 86, 2, 87, 3, 4, 90, 1, 91, 5,
92, 10, 93, 31, 96, 8, 12, 98, 7, 12,
99, 1, 4, 100, 11, 102, 9, 13, 103, 14,
IX 11, 1, 6, 15, 7, 19, 6, 49, 2, 67, 29,
69, 1, 4, 71, 5, 72, 9, 76, 3, 78, 1,
86, 7, 32, 39, 92, 2, 93, 5, 95, 3, 97, 5,
20, 33, 38, 102, 2, X 10, 10, 14, 10,
16, 5, 18, 8, 10, 12, 24, 2, 28, 12, 29, 3,
31, 1, 3, 5, 32, 2, 34, 10, 35, 7, 36, 7,
40, 7, 42, 2, 60, 4, 61, 9, 10, 12, 66, 7,
70, 9, 10, 72, 8, 9, 73, 4, 5, 11, 83,
6, 85, 15, 86, 20, 87, 1-3, 88, 19, 91,
11, 94, 5, 95, 17², 97, 4, 14, 98, 9,
12, 99, 8, 12, 102, 7, 104, 1, 6, 7,
106, 11, 109, 7, 114, 2, 117, 1², 5, 119,
4, 123, 6, 124, 1, 125, 4, 7, 127, 7,
8, 130, 2, 136, 7, 137, 7, 140, 2, 145,
6, 151, 4, 153, 1, 154, 1, 167, 2, 169,
4, 183, 2

उपसङ्गु X 83, 7

उपसङ्गयने II 28, 2

उपसङ्गणे VIII 32, 21

उपसङ्गरे VII 86, 6

उपसङ्गवर्ति X 145, 2

उपसङ्गवृत्तं X 110, 10

उपसङ्गाहि I 91, 10, II 32, 5

उपसङ्गाचरत् I 46, 14

उपसङ्गाचरित् X 159, 2

उपसङ्गाजन्तु X 19, 2

उपसङ्गाभृति I 128, 2

उपसङ्गायात VII 71, 2

उपसङ्गासि ल 164, 3

उपसङ्गाहर्त् IX 68, 2

उपसङ्गासते I 162, 12 X 121, 2, 191, 2

उपसङ्गतय X 69, 1

उपऽद्विः I. 76, 1.
 उपऽद्विः III. 18, 1.
 उपऽद्विः VIII. 3, 21.
 उपऽद्विः X. 39, 8.
 उपऽद्विः I. 129, 8.
 उपऽद्विः I. 126, 7; VIII. 51, 7; 74, 9.
 उपऽद्विः X. 71, 7.
 उपऽद्विः VIII. 19, 33.
 उपऽद्विः III. 59, 3.
 उपऽद्विः III. 1, 16.
 उपऽद्विः I. 73, 3.
 उपऽद्विः X. 160, 5.
 उपऽद्विः I. 28, 3.
 उपऽद्विः I. 53, 9.
 उपऽद्विः X. 117, 2.
 उपऽद्विः I. 25, 8.
 उपऽद्विः VIII. 102, 21.
 उपऽद्विः I. 190, 5.
 उपऽद्विः I. 135, 8.
 उपऽद्विः III. 22, 3.
 उपऽद्विः X. 117, 8.
 उपऽद्विः VIII. 101, 16.
 उपऽद्विः VI. 49, 13.
 उपऽद्विः VIII. 43, 33.
 उपऽद्विः VIII. 102, 15, IX. 54, 2.
 उपऽद्विः II. 39, 4.
 उपऽद्विः IX. 91, 4.
 उपऽद्विः I. 152, 4.
 उपऽद्विः I. 121, 9.
 उपऽद्विः X. 109, 4.
 उपऽद्विः IX. 85, 11.
 उपऽद्विः VI. 28, 8.
 उपऽद्विः I. 32, 5.
 उपऽद्विः V. 47, 6.
 उपऽद्विः I. 103, 4.
 उपऽद्विः I. 74, 1; IV. 39, 5, VII. 44, 2.
 उपऽद्विः IX. 71, 2.
 उपऽद्विः V. 61, 5.
 उपऽद्विः X. 85, 7.

उपऽद्विः I. 174, 7.
 उपऽद्विः I. 74, 7; 169, 7; IX. 88, 5; X. 61, 9.
 उपऽद्विः X. 94, 4; 13.
 उपऽद्विः VII. 104, 17.
 उपऽद्विः X. 37, 5.
 उपऽद्विः I. 185, 11; 188, 8.
 उपऽद्विः I. 40, 2; VI. 61, 5.
 उपऽद्विः IX. 86, 35.
 उपऽद्विः IX. 112, 4.
 उपऽद्विः I. 102, 9.
 उपऽद्विः I. 61, 3; 110, 5; V. 3, 3; 64, 4;
 VII. 30, 3; 4; 39, 7; VIII. 53, 1; 62,
 8; 80, 5; X. 29, 3.
 उपऽद्विः X. 33, 7.
 उपऽद्विः II. 23, 1.
 उपऽद्विः X. 33, 6.
 उपऽद्विः IV. 42, 1; X. 5, 6.
 उपऽद्विः I. 145, 5.
 उपऽद्विः I. 31, 15; 113, 15; 124, 2; VIII.
 29, 9; 69, 13.
 उपऽद्विः IV. 23, 3; VIII. 40, 9.
 उपऽद्विः IV. 43, 4.
 उपऽद्विः X. 61, 21.
 उपऽद्विः VI. 67, 6.
 उपऽद्विः V. 41, 16.
 उपऽद्विः VIII. 60, 11.
 उपऽद्विः III. 5, 5.
 उपऽद्विः X. 8, 1.
 उपऽद्विः VIII. 61, 2.
 उपऽद्विः VIII. 99, 2.
 उपऽद्विः V. 34, 9.
 उपऽद्विः V. 58, 5.
 उपऽद्विः I. 59, 1; IV. 5, 1.
 उपऽद्विः I. 84, 20.
 उपऽद्विः VIII. 82, 4.
 उपऽद्विः I. 33, 2.
 उपऽद्विः X. 102, 5.
 उपऽद्विः II. 33, 12.
 उपऽद्विः II. 2, 11.
 उपऽद्विः IV. 4, 10; VII. 1, 12.

उपसर्गः I 34, 9, 183, 1
 उपसर्गानि X 11, 5
 उपसर्गैः VIII 47, 12
 उपसर्गः X 27, 20
 उपसर्गानि I 151, 5, VII 48, 3
 उपसर्गैः I 62, 5, V 31, 11, VI 21, 11
 उपसर्गैः I 79, 3, 104, 4, IV 2, 18, V 44,
 2, X 94, 5
 उपसर्गः I 54, 7, 167, 3
 उपसर्गः I 62, 6, III 56, 2, V. 29, 5, VII
 87, 5, X 27, 23
 उपसर्गः II 4, 9
 उपसर्गः VII 87, 4
 उपसर्गः IX 77, 3, X 15, 2
 उपसर्गः I 127, 5, IV 37, 3
 उपसर्गः I 24, 7, 34, 8, IV 31, 15, V. 61, 12,
 VIII 33, 19, 47, 2, 101, 9, IX 54, 3,
 X 34, 9, 75, 3, 129, 5
 उपसर्गःसुभान् X 73, 8
 उपसर्गःसर्गैः VIII 19, 12
 उपसर्गःसर्गः IX 91, 4
 उपसर्गःसर्गः X. 128, 9
 उपसर्गः I 164, 12, X 44, 7
 उपसर्गः I 128, 3, X 175, 3
 उपसर्गःसर्गः IX 112, 3
 उपसर्गः IV 9, 5
 उपसर्गःसर्गः VI 71, 5, IX 95, 5
 उपसर्गः IX 84, 3, 86, 33
 उपसर्गः VI 56, 6
 उपसर्गः I 164, 8
 उपसर्गः X 69, 12
 उपसर्गःसर्गः I 132, 2, IV 54, 1
 उपसर्गःसर्गः VIII 23, 3
 उपसर्गःसर्गः I 127, 7
 उपसर्गःसर्गः L 33, 4
 उपसर्गःसर्गः V 40, 8
 उपसर्गःसर्गःसर्गः VII 56, 13
 उपसर्गःसर्गः X 97, 21
 उपसर्गःसर्गः VII 86, 8
 उपसर्गःसर्गः VIII 8, 5, 34, 11

उपसर्गःसर्गः I 10, 3
 उपसर्गःसर्गः VII 23, 1,
 उपसर्गःसर्गः II 6, 1
 उपसर्गःसर्गः III 14, 5
 उपसर्गःसर्गः II. 23, 13, III 59, 5, X 47, 6
 उपसर्गःसर्गः VII 15, 1
 उपसर्गःसर्गः V 43, 7, X 27, 13.
 उपसर्गःसर्गःसर्गः X 123, 5
 उपसर्गःसर्गःसर्गः II 1, 16, 2, 13
 उपसर्गःसर्गःसर्गः X 76, 7
 उपसर्गःसर्गःसर्गः VII 101, 4
 उपसर्गःसर्गःसर्गः X 21, 2, 105, 10
 उपसर्गःसर्गःसर्गः VIII 47, 16
 उपसर्गःसर्गःसर्गः IX 69, 5
 उपसर्गःसर्गःसर्गः IX 62, 28
 उपसर्गःसर्गःसर्गः II 31, 5, IV 33, 1, V 85, 1,
 IX 71, 1
 उपसर्गःसर्गः X 97, 23
 उपसर्गःसर्गः X 97, 23
 उपसर्गःसर्गः IX 87, 9
 उपसर्गःसर्गः VII 27, 3, X 96, 5
 उपसर्गःसर्गः I 36, 10
 उपसर्गःसर्गः X 60, 1.
 उपसर्गःसर्गः I 36, 17, 112, 15, VIII 5, 25
 उपसर्गःसर्गःसर्गः X 115, 8
 उपसर्गःसर्गः I 136, 1, V 76, 2
 उपसर्गःसर्गः I 110, 5.
 उपसर्गःसर्गः VIII 103, 8
 उपसर्गःसर्गः X 115, 9
 उपसर्गःसर्गः I 158, 4, VII 83, 7, VIII 1, 16,
 X 64, 11
 उपसर्गःसर्गः I 148, 2, 190, 3, IV 56, 5, VIII
 4, 6, 27, 11, 62, 1, 70, 13, 84, 4
 उपसर्गःसर्गःसर्गः VIII 27, 15.
 उपसर्गःसर्गःसर्गः II 32, 1
 उपसर्गःसर्गः I 181, 7, X 167, 3
 उपसर्गःसर्गः I 136, 2, 163, 1
 उपसर्गःसर्गः VI 61, 13
 उपसर्गःसर्गः I 162, 16

उपसृखीपणि VI. 44, 6
 उपस्य II 35, 9, 41, 21, VII 6, 6.
 उपस्यस्य X 156, 5
 उपस्यो I 35, 6, 124, 5
 उपस्यो I 95, 4, III 33, 1, VI 62, 6,
 VII 9, 1, 63, 3, 88, 7, X 17, 12, 18,
 10, 161, 2
 उपस्यो III 48, 3
 उपस्यो I 145, 4
 उपस्ये I 31, 9 35, 5, 95, 5, 109, 3, 115,
 5, 117, 5, 144, 2, 146, 1, 185, 2, 5,
 II 14, 7, III 5, 8, 8, 1, 26, 9, 29, 14,
 V 1, 6, 19, 1, VI 7, 5, 8, 4, 75, 1,
 4, VII 5 1, 34, 25, 104, 9, VIII 40, 4,
 42, 2, 94, 2, 96, 15, IX 26, 1, 71, 5, 74,
 5, 76, 5, 86, 25, 89, 1, 109, 13, X 5, 1,
 7, 8, 1, 7, 15, 7, 45, 3, 46, 1, 69, 10,
 70, 6, 7, 79, 3, 85, 2, 95, 14, 101, 10
 उपस्यि X 88, 18
 उपस्यो X 22, 13
 उपस्यो II 33, 11
 उपस्यो VIII 45, 23
 उपस्यो X 15, 5
 उपस्ये I 62, 6, VIII 6, 28, 69, 6, 96, 14
 उपस्ये I 87, 2
 उपस्यो VIII 6, 25
 उपस्यो I 81, 4
 उपस्ये I 27, 6, 178, 3, IV 10, 5, II, 1,
 16, 14, 20, 4, VII 3, 6, 42, 3, 73, 2,
 VIII 96, 3
 उपस्ये I 142, 7, III 4, 6, X 110, 6
 उपस्यो X 105, 4
 उपस्ये I 39, 6, 61, 14, 82, 1, 124, 4,
 III 35, 3, VII 67, 2, 77, 1, 84, 3, 86,
 3, 92, 1, 93, 3, VIII 23, 9, 24, 14,
 96, 6, 103, 1, IX 61, 13, 69, 2
 उपस्ये I 176, 2
 उपस्ये IV 19, 5
 उपस्ये VII 104, 1.
 उपस्ये I 21, 5.

उपस्ये I 52, 2
 उपस्ये VI 52, 1
 उपस्ये IV 1, 15
 उपस्ये V 81, 4, IX 86, 6
 उपस्ये III 53, 5
 उपस्ये I 190, 7, II 9, 5, VIII 61, 1, X 32,
 1, 64, 14, 84, 7.
 उपस्ये VIII. 1, 2
 उपस्ये IV 53, 6, VI 19, 10, 47, 16, VII
 9, 1, 33, 12, 82, 4, 83, 5, VIII 101,
 10, IX 81, 2, X 13, 5²
 उपस्ये II 6, 7.
 उपस्ये X 108, 6
 उपस्ये II 12, 8
 उपस्ये X 90, 10
 उपस्ये I 189, 7, IV 2, 2, VI 15, 9, 33, 3
 उपस्ये VI 19, 13, VII. 2, 2
 उपस्ये I 31, 7, X 37, 11
 उपस्ये X 87, 3
 उपस्ये VIII 1, 2
 उपस्ये I 60, 2, II 2, 12, IV. 24, 3, VI
 1, 5, VII 1, 20, 25, 83, 6.
 उपस्ये V 39, 1
 उपस्ये I 81, 1.
 उपस्ये II 24, 10, III. 32, 14, IV 39, 5,
 V. 59, 7, VII 82, 9, X 92, 2
 उपस्ये I 185, 4
 उपस्ये I 91, 23
 उपस्ये I 26, 9
 उपस्ये I 122, 14, IV 44, 6
 उपस्ये I 120, 1, VI 25, 6
 उभा I 22, 2, 23, 2, 46, 15², III, 4, 120,
 12, 124, 5, 140, 3, 141, 4, 182, 4,
 185, 9, II 27, 15, III 3, 11, IV. 4,
 14, V 38, 3, 44, 12, 46, 2, 68, 2, 86,
 1, VI 60, 13⁴, 69, 8, VII 1, 17, 37,
 3, 93 1, VIII 5, 29, 31, 8, 61, 18,
 72, 12, 86, 1³, 101, 7, IX 5, 7, X. 14,
 7, 85, 9, 86, 14, 87, 3, 105, 2, 125, 1²,
 128, 7, 131, 5

उरुज IX 77, 4
 उरुमिं X 7, 1
 उरुमुगे VIII 98, 9
 उरुलोक X 128, 2
 उरु I 24 8, 57, 6, 93, 6, II 22 1 III
 41, 5, 46, 4, V 15, 5 VI 23 7, 47,
 8, VII 33 5 60, 9 84 2 99 4,
 VIII 65, 3, 68, 13³ IX 85, 4, X
 47, 3
 उरुष्य ऋतु VIII 26, 14
 उरुष्यवंस VI 36, 3, VIII 2, 5 X 18 10
 उरुष्यपसा I 160, 2
 उरुष्यपसे VII 31, 11
 उरुष्यर्षा I 108, 2
 उरुष्यया I 104, 9, III 50, 1, V 46, 6,
 X 128, 8
 उरुष्यय V 1, 12
 उरुष्यने VIII 67, 12
 उरुशत I 24 11
 उरुशत I 138, 3, VIII 48, 4
 उरुशतं IV 16, 18
 उरुशतस्य II 28, 3
 उरुशतां III 62, 17
 उरुशतां II 27, 9
 उरुशताय I 31, 14, II 38, 11
 उरुषु I 154 2
 उरुष्य I 58, 9, 91, 15 V 24, 3 VIII 71,
 7, X 7, 1
 उरुष्य I 58 8, IV 2, 6, 11
 उरुष्यत् III 5 8
 उरुष्यत् X 60 3
 उरुष्यत् X 87, 6, VIII 25, 11, 47, 8
 उरुष्यत् IX 43 4, 7
 उरुष्यत् X 65 6, VIII 101, 4²
 उरुष्यतां VIII 25, 10
 उरुष्यतां VII 85, 1, X 93 6
 उरुष्यते II 26, 4, VI 14 5
 उरुष्यते, I 155, 2, X 176, 4

उरुष्यत् VIII 47, 9
 उरुष्यत्. I 155, 2
 उरुष्यत् I 119, 6, X 40, 8
 उरुष्यत् VIII 25, 10
 उरुष्यत् VIII 48, 5
 उरुष्या VI 44, 7
 उरुष्या VII 3, 8
 उरुष्यात् VII 1, 15
 उरुष्येत् I 152, 6, 158, 4, IV 55, 5
 उरुष्यसा V 44, 6
 उरुष्यि VIII 67, 12
 उरुष्यी I 2, 3, III 31, 11, 57, 5, VII
 35 3
 उरुष्यी इति IV 56, 4, VI 11, 4
 उरुष्यो VII 45, 3
 उरु I 25, 9, III 46, 3, V 38, 1, VI 75
 18, VII 61, 3, IX 96, 3
 उरु I 27, 16, III 1, 11, 6, 8, 54, 9, V
 42, 17, 52, 7, VII 39, 3, VIII 98, 9,
 IX 97, 16, X 70, 6, 131, 1
 उर्वरा VIII 91, 6
 उर्वराङ्गिते II 21, 1
 उर्वराणां X 142, 3
 उर्वरापते VIII 21, 3
 उर्वरां VIII 91, 5
 उर्वरासतां IV 38, 1, VI 20, 1
 उर्वरासु I 127, 6, IV 41, 6, V 33, 4, VI
 25 4, X 50, 3
 उर्वरां V 41, 19², X 95, 10
 उर्वरां IV 2, 18
 उर्वरां X 95 17
 उर्वरायां VII 33 11
 उर्वराकंश्व VII 59, 12
 उर्वराङ्गिते VI 24, 2
 उर्विया I 92 9, 12, 113 5, 124, 1, 141, 5
 II 3 5, 35 8, III 1, 18 X 28, 1,
 45 9, 55 2, VI 6, 4; 30 2 64 2, 3
 VII. 17, 1, VIII 86 5, X 10, 2, 45,
 8, 69 2, 92, 12, 110 5, 113 10

उर्वी I 24, 9, 189, 2, VI 47, 20, VII 36,
1, VIII 80, 8, IX. 74, 3

उर्वी इति I 61, 8, 185, 6, 7, III 6, 10,
38, 3, 56, 7, IV. 42, 3, 56, 3, VI 10,
4, 67, 5, 68, 4, 9, 70, 1, 4, VII 12,
1, 18, 24, 34, 24, 57, 1, 86, 1, X 12
3, 88, 14, 93, 1, 178, 2

उर्वी I 8, 7, III. 33, 6, VI 47, 3, X 14,
16, 79, 3

उर्वी X 128, 5

उर्वी II 4, 7, III. 33, 3, V 62, 5, 66, 3,
VI 17, 7, VII 38, 2, 77, 4, IX 78, 5,
85, 8

उर्वी I 146, 2

उर्वी X 142, 3

उर्वी X 165, 4

उर्वी X 104, 22

उर्वी I 28, 6

उर्वी I 28, 5

उर्वी I 28, 1-4.

उर्वी IV 4, 2

उर्वी X 68, 4

उर्वी X 51, 1

उर्वी I 116, 12, VII 87, 4

उर्वी II 30, 2, V 2, 8, VII 98, 3

उर्वी I 48, 3

उर्वी I 113, 13, X 11, 3

उर्वी I 116, 18

उर्वी X 86, 7

उर्वी VII 4, 3

उर्वी VII 20 4 21, 1

उर्वी VII 37, 3

उर्वी I 12, 4 71, 6, II 37, 6, VI 4 1
VII 17, 2, 39, 4 103, 3, VIII 60 4,
X 1, 7 2, 1, 16, 12, 70, 4

उर्वी VI 40, 4, X 160, 3

उर्वी X 11, 3

उर्वी I 109, 4, 124, 7, V 43 11 IX 93,
4, X 85 37

उर्वी इति III 33, 1

उर्वी इति X 70, 6

उर्वी इति V 32, 10

उर्वी I 22, 9, 62, 11, 71, 1, 124, 13, 145
4, II 4, 3, V 46, 7, VII 10, 1, 17, 2,
IX 95, 3, X 30, 2, 6, 15, 43, 1,
70, 5

उर्वी इति X 9, 2, 111, 10

उर्वी VI 47, 3

उर्वी III 43, 7, IV 17, 17, 24, 6, VII 93,
1, IX 97, 46, X 91, 13

उर्वी X 15, 8

उर्वी I 162, 11

उर्वी III 6, 7, 34, 3, VII 7, 2

उर्वी I 101, 10, II 36, 4, 37, 6, IV 20,
4, 25, 1, VI 4, 1, 10, 6, VII 98, 2,
X 15, 8, 16, 12, 30, 6, 70, 9

उर्वी I 51, 10, 83 5, 121, 12, 130, 9,
IV 26, 1, V 29, 9, 31, 8, 34, 2, VIII
7, 26, 23, 17, IX 87, 3, X 22, 6

उर्वी इति IV 16, 2, IX 97, 7

उर्वी X 40, 7

उर्वी I 51, 11, VI 20 11

उर्वी VIII 93, 22, X 16, 12², 70, 6, 85,
37

उर्वी X 30, 2

उर्वी I 62, 11, 71, 1, II 11, 6, III 5 7,
IV 22, 3, IX 68, 6, 95, 3, X 11, 3

उर्वी VII 42, 5, 91, 2

उर्वी I 2, 4, X 10, 3

उर्वी IX 96, 4

उर्वी IV 19 4

उर्वी III 5, 7, IV 23, 1, VI 39 2

उर्वी I 60, 4, III 3, 7, 11, 2, X 45 7

उर्वी इति I 189, 7 III 34, 4

उर्वी इति II 4, 5

उर्वी I 60, 2, 131, 5, II 21, 5, III 2,
9, 15, 3, 60, 1, IV 1, 15, 6, 11, 16,
6, VII 10, 2, 5, 90, 4, IX 86, 30,
X 46, 2, 104, 4

उशिन III 2, 4, 3, 8, 27, 10.
 उशिनो I 128, 1, X 92, 12
 उशिनो इव II 31, 6
 उशिनोऽपः X 59, 10
 उशोऽन्. VII 3, 9
 उशसि I 30, 12, 86, 10, 94, 3, VIII 45,
 20, X 38, 2, 74, 6
 उशसि I 21, 1, 22, 6, 129, 4, 154, 6, V
 74, 3, VIII 80, 9, IX 31, 6, 66, 14,
 X 39, 2, 40, 11
 उशः I 48, 4, 9, 11, 12, 14, 15, 49, 1,
 3, 57, 3, 92, 7, 8, 13, 14, 113, 7, 9,
 123, 3, 5, 13, 124, 12, III 61, 1-3,
 IV 52, 6, 7, 55, 9, V 79, 1, 6, 7,
 VI 64, 2, VII 75, 2, 8, 76, 3, 6, 77,
 5, 6, 78, 1, 81, 3, 5, VIII 47, 16,
 18, X 95, 4, 127, 7
 उशः I 69, 1, 5, III 6, 7, VII. 10, 1,
 VIII. 41, 3
 उशः I 30, 20, 48, 1, 2, 12, 16, 49, 2, 4,
 92, 15, 113, 12, 123, 11, 124, 10, IV
 52, 3, V 79, 10, VI 65, 5, VII 79, 4,
 81, 2, VIII 9, 17, 18, X 55, 4
 उशः उशः X. 8, 4
 उशः उशुषः I 14, 9, 44, 1, 9, 92, 18, 132, 2,
 IV 45, 4, VII 76, 6
 उशः उशुष III 2, 14, IV 6, 8, VI 15, 1,
 IX 84, 4
 उश उशुषे I 127, 10
 उश. उशुत् I 65, 5, VI 4, 2
 उशत्सि I 6, 3
 उशमोऽः IV 22, 2
 उशसं I 34, 3, 10, 44, 1, 10, 79, 1, 6,
 90, 7, 92, 1, 2, 94, 5, 113, 17, 18, 20,
 118, 11, 121, 6, 123, 6, 11, 12, 124,
 9, 131, 6, 134, 3, 4, 137, 2, 151, 5,
 179, 1, 180, 1 II 2, 2, 7, 8, 15, 6,
 20, 5, 21, 4, 28, 9, 34, 12, III 5, 1,
 2, 7, 10, 15, 2, 17, 3, 30, 13, 31, 4,
 55, 1, 58, 1, IV 1, 5, 13, 17, 2, 15,

19, 5, 13, 14, 4, 19, 8, 23, 5, 7, 39,
 1, 3, 40, 1², 2, 45, 2, 51, 1-3, 6-9,
 V 37, 1, 45, 1, 59, 8, 62, 8, 81, 2,
 VI. 15, 5; 28, 1, 38, 4, 39, 3, 44, 23,
 50, 8; 52, 4, 60, 2², 64, 1, 65, 2, VII.
 6, 5, 18, 20, 35, 10, 39, 2, 41, 6, 7,
 67, 2, 69, 5, 71, 1, 72, 3, 4, 75, 3,
 76, 2, 78, 3, 79, 2, 88, 4, 90, 4, VIII
 96, 1, IX 10, 5, 71, 7, 75, 3, 83, 3,
 86, 19, 21, 90, 4, X. 6, 3, 29, 2, 31,
 7, 35, 1, 5, 6, 39, 1, 41, 1, 73, 6, 88,
 12, 18, 19, 89, 12, 92, 2, 111, 7, 122,
 7, 138, 1.

उशसः I. 124, 13, IV. 51, 4, 5, 11, VI. 65,
 3, 4, VII 78, 5.

उशस I 32, 4, 44, 8, 56, 4, 71, 1, 113, 11,
 115, 2, II. 12, 7, III 20, 1, 5, 31, 15,
 32, 8, 44, 2, 61, 5, 6, IV. 3, 11, 12,
 2, 30, 9, V. 1, 1, 5, 6, 28, 1, 80, 1,
 VI 17, 5, 30, 5, 72, 2, VII 33, 7,
 44, 1, 3, 75, 6, 7, 76, 4, 78, 4, 80,
 1, 85, 1, 91, 1, 99, 4, VIII 5, 2,
 IX 84, 2, X 35, 2, 58, 8, 64, 3, 65,
 10, 67, 5, 127, 3

उशसो I 44, 2, 14, 62, 5, 73, 7, 183, 2,
 III 14, 3, V. 1, 4, 51, 8, VII 42, 5,
 44, 4, VIII. 27, 2, 35, 1

उशसान्तं I 122, 2, 186, 4, II 3, 6, 31, 5,
 IV 55, 3, V. 41, 7, VII 2, 6, X. 36,
 1, 70, 6

उशसा II 28, 2, III 61, 7, IV 13, 1, V
 76, 1, VI 47, 5, VII 5, 5, 8, 1, 9, 1,
 3, 10, 2, 63, 3, 68, 9, VIII 19, 31,
 X 1, 1, 45, 5, 78, 7, 85, 19, 91, 5,
 95, 2

उशसा इव VIII 43, 5, X 31, 5, 91, 4

उशसि I 184, 1, II 8, 3, IV 2, 8, VII 3,
 5, VIII 22, 14

उशसे I 113, 1

उशसो I 188, 6, III 4, 6

उपाः I 46, 1, 14, 48, 3, 5, 7, 8, 13, 62, 8, 92, 4, 6, 113, 4-6, 8, 13-15, 123, 2, 7, 124, 1, 2, 7, 157, 1, II 34, 12, III 61, 4, IV 14, 3, 30, 10, 52, 2, 5, V 75, 9, 80, 2, 5, VII 75, 1, 5, 76, 1, 7, 77, 3, 78, 2, 79, 3, 80, 2, 81, 6, VIII 58, 2, 73, 16, IX 41, 5, X 11, 3, 35, 3, 138, 5, 172, 4

उपाः इदं X 134, 1

उपाय IV 16, 14

उपा I 181, 9, X 68, 9

उपायाः इदं X 106, 2

उष्ट I 138, 2

उष्टान् VIII 6, 48, 46, 31

उष्टाना VIII 5, 37, 46, 22

उष्टान् II 4, 7, IX 97, 39

उष्टाः इदं X 4, 2

उष्टिहंसा X 130, 4

उष्टिहोत्रं X 163, 2

उष्ट I 69, 5, III 58, 4, V 49, 3, VI 12, 4, VII 15, 8, VIII 41, 3

उष्टय IX 65, 1, 67, 9

उष्टयाः VII 71, 4

उष्टयाः इदं IV 32, 24

उष्टा IV 45, 5, VI 62, 1, VII 74, 1, IX 58, 2, X 35, 4

उष्टा II 39, 3

उष्टाः इदं I 92, 4

उष्टा I 71, 2, 122, 14, 171, 5, IV 1, 13, 25, 2, VI 3, 6, 39, 2, 52, 15, VII 69, 5, VIII 46, 26, 75, 8, X 35, 8, 67, 4, 138, 2, 169, 1, 175, 2

उष्टाः इदं I 3, 8, 87, 1, II 23, 2, VIII 96, 8

उष्टायां VIII 41, 5

उष्टा X 6, 5

उष्टि V 53, 14

उष्टिक I 190, 5

उष्टिय V 58, 6, IX 70, 6, 74, 3

उष्टिय VIII 4, 16

उष्टिया IV 5, 9

उष्टिया I 6, 5, 93, 12, 112, 12, III 1, 12, 31, 11, IV 50, 5, VII 81, 2, IX 68, 1, 108, 6, X 67, 8, 68, 7

उष्टियाया I 121, 4, IV 5, 8, V 30, 4, 11, VI 32, 2, VII 75, 7, X 68, 6

उष्टियाया I 62, 3, IX 93, 2, 96, 14

उष्टियाय VI 17, 6

उष्टियाया I 121, 5, 153, 4, X 61, 26, 87, 17

उष्टियाया I 180, 3, III 30, 14, 39, 6

उष्टियासु II 40, 2, V 85, 2

उष्टाना VIII 40, 8

उष्टान VII 37, 6

उष्टुर्वा IV 45, 4

उष्टते X 85, 13

उष्टयानां II 18, 6

ऊ

ऊंसपते X 94, 3

ऊचिम I 161, 1

ऊचिये III 22, 3

ऊचु VI 45, 8

ऊचु IV 33, 6

ऊचुपे I 103, 4, X 33, 6

ऊचे X 40, 5

ऊजये I 8, 9, 11, 3, 51, 2, 52, 4, 5, 9, 84, 20, 91, 9, 100, 7, 119, 2, 134, 2, 167, 1, III 13, 2, 14, 6, IV 31, 10, V 54, 7, VI 24, 3, 36, 3, 44, 6, 45, 3, VII 25, 3, 26, 4, VIII 46, 7, 47, 12, 66, 12

ऊजये I 4, 1, 8, 1, 9, 9, 22, 5, 23, 3, 30, 6, 7, 35, 1, 36, 13, 45, 4, 48, 14, 56, 4, 104, 2, 105, 17, 106, 1, 6, 111, 4, 129, 4, 130, 9, 144, 5, II 5, 1, 32, 8, 34, 14, III 9, 1, 14, 2, 27, 6, 30, 22, 37, 8, IV 32, 2, 44, 3, 47, 3, V 5, 3, 5, 8, 1, 10, 6, 13, 1, 17, 1, 20, 4, 22

३, ४६, ३, VI ९, ७^२, २१, ९, VII २६, ५,
४४, १, ९४, ५, VIII १, ३, ४, ५, ४, ६, २७,
४४, ७, ६, ११, ६, १२, १४, १५, १५, १२, २१,
२, ९, २२, I ३२, ४, १०, ३४, ६, ३८, ९,
४५, १७, ५०, ४, ६०, १८, ६६, १, ६८, १, ५
७१, १०, ८३, १, ८८, ४, ९२, ७, IX ५१, ४,
६२, ७ ६५ १७, ६६ ४, X ४३, I ६१, २७,
६३, ११, ६४ ८, ६६, ९, ८१, ७, १०१, ९, १२,
१२६, ३, ७

जति I ६३ ६, ११७, १९, II ३४, १५, VI २५,
१, VII ५९, ४

जतिःभि I ७, ४, २३, ६, ३०, ८, ३९, ८, ९,
४६ १५, ५३, १०, ७९, ७, ८३, १, ११२, १-२३,
१२९, ५^२, १८७, ३, II ८, ६, ११, १९, २३, १,
३१, ३, III १, १९, ३६, १, ५३, २१, IV १६,
९, ३१, ३, १२, १३, ३२, १, ५, ४१, १०,
V ९, ६, ३३ ७, ४०, ३, ४२, ८, VI ८, ६,
१०, ३, १९, ८, ४४ ३, VII १९, ३, २४, ४,
५८, ३, ८४, ३, VIII ५ २४, ८, १, १८,
१२, ५, १३, १७, २४, २५, १९, २८, ३०, २०,
२४, २२, १६, २४ ११, ३२, १२, ३७, १, ४८,
१५, ५३, ५, ८, ६१, ५, १३, ६७, १६, ७०, ६,
९५ ८, ९७, ११, १०२, १५, IX ४, ५, ५२, ५,
६२, २५, X ४९, ३, १३४, ३, ४

जति I १०, १०, VIII १४, ६, X १०४, ५

जतिपु VIII २०, १५

जती I ६४, १३, १००, १-१५, १२९ ८, १३६, ६,
७, १५८, १, १७२, १, १७८, १, II ११, १३ १२,
१४, १७, ८, २०, २, ३, III २५ ५, IV १,
५ २३ २, २५, २, २९, १, ४, ३१, १, ३४ ९,
४१, ४१ ४३, ४ V ३०, १, ४३, १०, VI २, ४,
५ ७ १०, ५, १९ १०, २३ ३, २४ ९, २६, ५,
२९ ५ ६, ३३, ४, ४३ ४, ४५, १७, VII १९
११ २०, २, २५ १, २७, ४, ३७, ५, ५७, ७
५९, ९, १०, VIII २१, ७, ६६, १४, ६८, ४
७१, ५, ९७, ७, ९९ ७, IX ९७, ३८ X १५,
४, ३५ १३, ६४, १, १०४, ४

जती इति I १८, ९

जती I ११९, ८, १३०, ५, VIII ५ २३, λ ६, ६

जया I १३५ ५, VI ४८, ९, VIII १८, ७, ९३
१९, λ १५६, २

जदिम I १६१, १

जय I ६४, ५, ६९, २, १४६, २, II १४, १०,
३४, १०, III १, ९, ४८, ३, ५५, १३, IV १,
१९, ३, १०, २३, १, V ३२, २, ४४, १३, VI
६६, १, VII ५६, ४, १०१, १, VIII २, १२,
३१, ९, IX ९३, ३, १०७, ५, λ ५, १, २०,
२, ३०, ११, ३१, ११, ३२, ८, ६१, ९, ७३, ९,
७६, ७, १००, ११

जयःमु X ४९, १०

जयन् I १५२, ६, १८६, ४, IV ७, ७, १०, ८,
VII ३६, ३, X ४५, ३

जयति I ५२, ३, II ३४, २, ६, III २९, १४,
V ३४, ३, IX ६९, १, ७१, ४, १०७, २०,
X १७९, ३

जयःभि VIII ९, १९, IX ६८, १, X १७२, १

जय IV २२, ६

जयपी I ५३, ३

जयपु I ११६, ११

जयसु I ११७, ५, १२, X ३९, ८

जयिषे I ३१, ९

जये X ६८, ३

ज इति I २४, ८, २६, ५, २७, ४, २८, १-४, ३०,
२, ४, ३२, १५, ३४, ६, ३५, ६, ३६, १३,
३७, १०, ४५ ५, ४६, १०, ११, ५०, १, ५२,
८, ५३ १, ६१, १-८, ११-१५, ६२, ६, ७७,
२, ७८, २-४, ८०, ७, ८२, ६, ९१, १८, ९२,
१, ९३ ६, १०५, २, १०८, ४, ११०, १, ११२,
१-२३, ११३, २, ४, ५, ११, ११६, १७, १२३,
८, १२४, ५, १३८, ४, १३९, ४, १४०, ४, ११,
१४३, ७, १५४, ४, १५६, १-३, १६१, १, १६२,
२१, १६४, ५, १६, १९^२, २६, २८, ४८, १६८,
१, १७३, ५, १७८, ५, १७९, १, २, १८१, १,
१८४, २, १९१, ५, II २, ५, ३, ११, ५, ३,
६, १, ८, ३, ९, २, १८, २, २०, ४, २४, ६,
११^२, २९ ३, ३०, ६, ३३ ९, ३५ ३, १०,
१५, ३७, २^२, ३८, १, ४१, ७, III १, ३, २,
९^२, ४, १०, ५, २, ३, ९, ८, ४, २०, २,
२४, ४, २९ ८, ३१, ७, ११, ३२, १५, ३६, १,
३७, ११, ३८, २, ४६, ५^२, ५१, ४, ५३, ४,
२१^२, ५४, ७, ५७, ४, ६२, १, २, IV २, ४,

3, 2, 5, 3, 9, 11, 6, 3, 11, 7, 9, 8,
 4, 9, 6, 17, 17, 18, 7, 20, 4, 21, 4,
 9³, 22, 7, 23, 10, 34, 4, 36, 2, 38, 2,
 39, 1, 5, 40, 1, 43, 1, 2, 6, 51, 1,
 2², 55, 4, 58, 9, V 1, 6, 2, 10, 4,
 11, 17, 3, 29, 2, 13, 30, 15, 31, 4,
 34, 4, 39, 5, 42, 11, 44, 8, 14, 48,
 1, 55, 7, 58, 1, 73, 4; 8, 9, 74, 9,
 10, 83, 10², 85, 5, 6, VI 1, 10, 7,
 6, 9, 6, 10, 2, 15, 1, 12, 17, 19,
 16, 14-16, 21, 1, 10, 22, 2, 23, 3,
 7, 24, 5, 9, 25, 1, 27, 1², 7, 29, 1,
 38, 1, 40, 2, 44, 4, 14, 45, 6, 10,
 13, 25, 28, 51, 1, 3, 10, 53, 1, 54,
 2, 64, 1², 71, 5, 6, 73, 2, VII 4, 8,
 8, 2, 3, 17, 6, 18, 3, 17, 20, 2, 5,
 21, 2, 23, 1, 29, 2, 30, 2, 33, 5, 35,
 2², 3, 7³, 8, 9², 11, 12, 38, 2, 42,
 3, 44, 2, 5, 60, 9, 61, 6, 63, 1, 66,
 14, 67, 5, 68, 4, 72, 3, 73, 2, 76, 1,
 2, 81, 1, 84, 2, 85, 2, 86, 8, 88, 2,
 93, 6, 95, 6, 96, 1, 97, 3, 99, 4, 101,
 3³, 104, 13, 20, 21, VIII 2, 13, 17,
 3, 3, 14², 15, 20, 7, 6, 7, 17², 19,
 22², 9, 16, 15, 1, 4, 17, 7, 20, 19,
 21, 1, 9, 22, 13, 23, 5, 7, 13, 16,
 24, 1, 16, 26, 25, 19, 26, 1, 27, 12,
 30, 3, 40, 3, 41, 1, 2, 43, 24, 44, 9,
 45, 16, 28, 33, 46, 27, 47, 7, 48, 3,
 52, 10, 61, 5, 12, 62, 12, 63, 5, 8,
 64, 6, 8, 9, 65, 5, 66, 7, 9, 10²,
 13, 69, 14, 70, 9³, 75, 7, 80, 10, 81,
 8, 82, 3, 84, 5, 90, 6, 92, 4, 7, 12,
 93, 15, 95, 6, 96, 5, 6, 100, 3, 103,
 10, 11, 2, 8, 3, 10, 15, 8, 17, 7, 21,
 7, 38, 1, 45, 4, 61, 7, 20, 66, 8, 86, 21,
 92, 5, 97, 3, 101, 8, 107, 8, 108, 11,
 110, 1, 112, 1, λ 1, 4, 2, 3, 10, 6,
 11, 12, 14³, 13, 2, 14, 2, 15, 13, 16, 4,
 11, 13, 17, 2, 21, 2, 25, 4, 27, 5, 6,
 7³, 10, 29, 4, 30, 7, 15, 31, 4, 7,
 32, 8, 35, 1, 38, 5, 39, 1, 40, 11, 41,

1, 48, 7, 52, 3, 54, 3, 56, 1, 61, 24,
 27, 65, 10, 69, 2, 71, 7², 8, 11, 72,
 4, 76, 2, 81, 4, 85, 47, 86, 3, 13,
 88, 6, 10, 18, 92, 14, 94, 8, 95, 14,
 15, 18, 102, 10, 103, 11, 104, 10,
 106, 1, 107, 6, 114, 4, 117, 1, 124
 5, 125, 6, 126, 3², 6, 127, 3³, 130,
 2, 132, 3, 133, 1, 137, 6, 142, 3,
 149, 3, 150, 3, 160, 2, 5, 161, 4,
 167, 1, 3, 173, 2, 3, 176, 3, 178, 1,
 180, 3, 182, 3

जमा. III 6, 8, IV 19, 1, V. 52, 12, VII
 39, 4, X 6, 7, 31, 3, 120, 1, 3

जमास. I 166, 3

जमेमि V 51, 1

जमेम्य X 32, 5

जम I 169, 7

जम् VIII 1, 34

जम्ब्यां λ . 163, 4

जम् X 180, 3

जम् इति X 85, 37, 90, 11, 12, 162, 4

जम्बुसद X 53, 4

जम् I 53, 8, II 6, 2, 11, 1, V. 17, 5,

VI 16, 25, VIII 71, 3, 9, 84, 4, λ
 20, 10, 115, 8, 140, 3

जम् I 96, 3, III 27, 12, IV 39, 4, V

7, 1, VI 48, 2, VII 16, 1, 17, 6,

VIII 19, 4, 44, 13, 60, 2, X 44, 4

जम् I 63, 8, 92, 17, 116, 8, 118, 7, 157,

4, II 11, 13, 19, 8, 22, 4, IV 40, 2,

V 76, 4, VI 4, 4, 62, 4, 65, 3, 70,

6, VII 49, 4, VIII 8, 16, 35, 10,

54, 1, 72, 16, 93, 28, 100, 10, 11,

IX 63, 2, 64, 14, 56, 19, 80, 3, 86,

35, 94, 5, λ 15, 7, 20, 10, 100, 10,

109, 7, 165, 5

जम्बन् II 35, 7

जम्बन्नि IX 89, 4

जम्बन्ती III 7, 4, VII 65, 2

जम्बन्ती V 41, 18, λ 97, 7

ऊर्जयत्ना II 13 8
 ऊर्जयमान X 37, 11
 ऊर्जयस्य V 41, 20
 ऊर्जयस्मने VI 4, 4
 ऊर्जयस्वती X 169, 1
 ऊर्जयस्वत X 51, 9
 ऊर्जयस्वत X 51, 8
 ऊर्जा III 3 7, IV 40, 3, VIII 36, 3, X
 19 7 26, 9, 106, 10
 ऊर्जास्पाहुति. VIII 39, 4
 ऊर्जानो I 119, 2
 ऊर्जा I 128, 2, V 41, 12, X 76, 1
 ऊर्जा I 26, 1, VIII 19, 7, 23 12, 60, 9
 ऊर्जे IX 49 4, X 9, 1
 ऊर्जेश्मदा V 5, 4, X 18, 10
 ऊर्जा V 52, 9
 ऊर्जा IV 22, 2
 ऊर्जास्वती X 75, 8
 ऊर्जास्वतीना VIII 56, 3
 ऊर्जास्वत VI 15, 16
 ऊर्जा IX 96, 11
 ऊर्जा II 14, 3
 ऊर्जा I 92, 4, II 34, 12, VIII 39 6,
 IX 110, 6
 ऊर्जा X 40, 8
 ऊर्जा IV 54, 2
 ऊर्जा X 16, 7
 ऊर्जा IX 73 11
 ऊर्जा IX 91 4, X 18 11, 38 2
 ऊर्जा I 68, 1
 ऊर्जा I 105, 15, VIII 79 2, X 88 12
 ऊर्जा II 14 11
 ऊर्जा I 28 1, 30, 6, 36 13², 14, 95. 5
 164, 10, II 20, 6 30, 3, 35 9, 38 2,
 III 4 4, 8, 1, 49, 4, IV 4, 5, 6 4,
 V 1, 2, 3, VI 24, 9, 63 4, VII 39,
 1, 68, 4, VIII 19 10, 27, 12, IX 85.

12, 98, 3, X 1, 1, 20, 5, 70, 1, 7,
 90, 4, 100, 9
 ऊर्जाश्कृशान X 144, 2
 ऊर्जाश्चावाण III 54, 12
 ऊर्जाश्चो X 23, 1
 ऊर्जा I 24, 7, 85, 10, 88, 4, III 8, 8, 31,
 12, 61, 5, IV 6, 2, 13, 2, 14, 2, VII
 2, 7, X 3, 2
 ऊर्जा I 127, 1
 ऊर्जाश्चाविम VI 15, 2
 ऊर्जाश्चान X 99, 7
 ऊर्जाश्चानु I 152, 5
 ऊर्जा I 88, 3, 119, 2, 134, 1, 171, 3, III 4,
 4, 4, 55, 14, 61, 3, VII 43, 2, VIII 45,
 12, IX 88, 2, X 61, 20, 105, 9
 ऊर्जाश्चद्व V 80, 5
 ऊर्जा I 140, 8, 181, 6, III 57, 4, 58, 2,
 VII 78, 1, X 92, 15
 ऊर्जा I 36, 14, 172, 3
 ऊर्जा I 144, 1, VII 64, 4, X 27, 13
 ऊर्जा VII 31, 9, X 115, 9
 ऊर्जा I 44, 12, 52, 7, 168, 2, IV 58, 6,
 VI 44, 20, 64, 1, VII 96, 5, VIII 103
 11, IX 7, 8, 33, 1, 61, 5, 81, 1, 86, 2
 95, 3, X 68, 1
 ऊर्जा IX 12, 3, 21, 3, 39 4, 85, 10
 ऊर्जा II 16, 5, III 33, 13, IV 58, 1, VI
 47, 14, VIII 14, 10, 75 9, IX 64 11,
 78, 2, 80, 5, 86, 40, 108 5, 110, 11
 X 148, 5
 ऊर्जा IX 98, 6
 ऊर्जा IX 68, 8, 74 5 76, 3, 86, 13 25,
 106, 10, 107, 15
 ऊर्जाश्चि I 95, 10, III 33 2, IV 58 7
 VI 61, 2, X 64, 9
 ऊर्जा I 95 10, III 47, 1, IV 57, 2, 58, 11,
 VI 17, 12, 41, 2, VII 47, 1, 2, 4,
 VIII 59, 3, IX 44, 1, 49, 1, 86, 8,

88, 5, 96 7, 8, 19, X 30, 2, 3, 7-9,
123 2
अमीन् IV 19, 5
अमे इद्व IX 50, 1
अमी I 27, 6, IX 14, 1, 72, 7, 73 2
अम्या L 184, 2
अम्यां II 4 3, VIII 96, 1
अम्याया VI 10, 4, 65, 2
अम्यास्तु VI 48, 6
अम्य V 61, 17, X 127, 6
अवे इद्व III 30, 19
अवे I 72, 8, II 35 3, III 32, 16, IV 2,
27, 28 5, 50 2, V 29, 12, 30, 4, VI
17, 1, VII 90, 4, X 74, 4, 108, 8
अवेसं VIII 66, 3
अवीत् IV 12, 5, V 45 2, VI 17, 6
अवीत् II 13 7, VII 16, 7
अवे III 1 14, VII 76 5, IX 87, 8
अवे VIII 70, 10
अव्या VI 60, 2
अव्य L 162, 10
अवृत्तित्तु I 61, 8
अव IV 51, 4
अवत् X 40, 2
अवु III 7, 10
अवत्या I 162, 13
अवति V 34 3
अवत्तु I 47, 9, 112 19 VIII 38, 5
अवत्तु I 116, 3-5, 20, 117, 9, 14, 15 20
182, 7, VI 62, 3, 6, 63 6, VII 69 7,
VIII 26, 15, X 39 4, 7 65 12
अवति VIII 21, 14
अवति II 34 12 VIII 19 1
अविये I 128, 6
अवु IV 27 3
अवे I 3 9
अवे I 181, 4, X 5 3

अव्याते I 120, 11
अव्याये इति IV 56, 6

कृ

कृत्स्नि II 35 12
कृत्स X 36, 5
कृत्सना IV 50, 5
कृत्स्नि I 87, 6, 155 6, V 52, 1, 60, 8,
VI 32, 2, 3, VII 10 4, VIII 63, 11,
97, 12, IX 64, 19, 107, 11, 111, 1²,
X 14 3, 64, 4, 113 9
कृत्सं VII 37, 4, IX 91, 3
कृत्सो I 87, 5, III 13, 5
कृत्स V 56 3
कृत्स्य VIII 68, 15
कृत्स I 24, 10
कृत्सात् VIII 24, 27
कृत्सामार्थो X 85, 11, 114 6
कृत्सि IX 86, 46
कृत्सिभि I 100 4
कृत्सिभं VIII 23 3, IX 74, 3
कृत्सिभे I 9 9, 51, 1, III 2, 4 VI 8 4,
45, 7, VIII 39 1, 40 10, IX 68 6
कृत्सिभ्यां I 62, 1
कृत्सी I 100, 4
कृत्सायतं II 25 3, IV 30 5, 38 8, X
113 6
कृत्सायतं IV 17, 6
कृत्सायतात् I 61, 13, 176 1
कृत्सायतात् I 10, 8
कृत्सायत् X 27, 3
कृत्साया IV 24 8
कृत्सायत् I 152 2, III 30, 3
कृत्सा I 36, 11, V 44, 14, 15 X 90, 9,
91, 12
कृत्सा I 164 39
कृत्सं VII 66, 11
कृत्सत् VI 39, 5, VII 61, 6
r p

शुभा I 164, 39, II 3, 7, V 6, 5, 27, 4,
64, 1, 4, VIII 27, I 5, IX 73, 5,
X 105 8, 165 5

शुभा X 71, 11

शुभोपम VI 46, 4, VIII 92 9

शुभोपम VIII 32 26; 62 6, 90, 1, X
22, 2

शुभोपम VIII 68 6

शुभोपमाय I 61, 1

शुभुत्तु X 164 5²

शुभ्यति X 102, 6

शुभुत्तु X 87, 15

शुभ्यते VIII 38, 10

शुभ्यते VII 70, 6

शुभ्यमाना VI 38, 2

शुभ्यमाने इति VI 49 3

शुभवं X 85 23

शुभवे II 27 9, VI 70 3

शुभिय IV 27, 4, 38 7

शुभिय IV 38, 2, VI 67, 11

शुभिय्या III 31, 17

शुभिय्यासं II 34 4

शुभिय्याना I 53 8, 101, I X 138, 3

शुभिय्यनि VIII 49, 10

शुभिय्यने IV 16, 13, VI 20, 7

शुभिय्यां V 29 11 X 99 11

शुभिय्यां I 51, 5

शुभोति X 21, 2

शुभोतिःश्चि X 79 7

शुभोती X 75 7

शुभोति VI 75 12

शुभोपिन् VIII 33 12

शुभोपो IV 26 6

शुभोप VII 104, 12

शुभोप I 32 6

शुभोपिय I 87, 1, II 34 1, VIII 32, 1

शुभोपिय I 64, 12, VI 42 2 VIII 76 5,

86, 4

शुभोपिन् III 32, 1, 36, 10, 43, 5, 50, 3,
VI 17, 10, 20, 2, VII 24, 3, VIII 79,
4, 96, 9

शुभोपी III 46, 3, IV 16, 1, 5, V 40, 4,
VI 17, 2, 18, 2, 24, 1, VIII 90 5,
X 89, 5

शुभु II 3, 7, IV 1, 17, V 46, 1, VI 51,
2, VII 60, 2, X 67, 2

शुभुःसचं IV 6, 9

शुभुः II 26, 1, IX 97, 43

शुभुःक्रु I 81, 7

शुभुःगाय V 44, 5

शुभुनां I 41, 5

शुभुःनोती I 90, 1

शुभु IX 97, 18

शुभुःमुष्का IV 6, 9

शुभुःमुष्कान् IV 2, 2

शुभुःयता I 89, 2

शुभुःयते I 116, 23, V 12 5, X 100, 3

शुभुःयत I 136, 5

शुभुःयमान X 88, 9

शुभुःयवं I 20, 4

शुभुयाःइव I 183, 5

शुभुःयनि V 41, 15

शुभुःहस्ता V 41, 15

शुभुःनसि VIII 52 2

शुभ्यते I 140, 2

शुभ्यत VI 37, 2, 3

शुभुःसंघ I 100, 17, 117 18

शुभुःसंघ I 116 16

शुभुःसंघस्य I 100, 16

शुभुःसंघे I 117 17

शुभु IX 97, 9, X 20 9

शुभु VIII 25, 22

शुभु I 174, 5, IV 16, 11, VIII 1 32,
X 22 5

शुभुः VIII 34 17

शुभुःसं VII 18, 23

सूत्रे इति VI. 63, 9.
 सूत्रेभिः I. 117, 14.
 सूत्रेषु VIII. 68, 18.
 सूत्रौ VIII. 68, 15.
 सूत्रतं V. 87, 5.
 सूत्रती I. 172, 2.
 सूत्रते I. 6, 9; 37, 3; 122, 13; 141, 6; 143, 5; 7; II. 1, 8; 2, 5; V. 48, 5.
 सूत्रन् I. 95, 7; III. 31, 1; IV. 38, 7; 8.
 सूत्रंति III. 43, 6.
 सूत्रसानः I. 58, 3; IV. 21, 5.
 सूत्रसानः I. 96, 3.
 सूत्रसे VIII. 4, 17.
 सूत्रसे IV. 8, 1; V. 13, 6; VI. 15, 1; 4; X. 76, 1; 142, 2.
 सूत्रे III. 4, 7; IV. 26, 1.
 सूत्रः VI. 12, 5.
 सूत्रःकांति VIII. 61, 12.
 सूत्रःचित् II. 23, 17.
 सूत्रःद्युतं VI. 61, 1.
 सूत्रधत् I. 84, 16.
 सूत्रंति V. 56, 4.
 सूत्रं II. 24, 13; IV. 3, 13; VIII. 32, 16; 47, 17.
 सूत्रःचयस्य V. 30, 12.
 सूत्रःचये V. 30, 14.
 सूत्रःकाः II. 23, 11; 17, IV. 23, 7, IX. 110, 1; X. 89, 8.
 सूत्रःकारा I. 87, 4.
 सूत्रः I. 48, 15; 138, 2.
 सूत्रवः VII. 8, 3.
 सूत्रःपा X. 34, 10.
 सूत्रःपाने I. 169, 7.
 सूत्रा II. 28, 9; IV. 23, 7; IX. 47, 2.
 सूत्राःद्रुप X. 127, 7.
 सूत्रानि II. 27, 4.
 सूत्रत V. 45, 6.

सूत्रोः I. 30, 14; 15; 174, 2; 9; VI. 18, 5; IX. 102, 8.
 सूत्रोति I. 35, 9.
 सूत्रोमि VIII. 24, 6.
 सूत्रति I. 58, 3; 128, 6²; 144, 5; III. 2, 1; 11, 2; V. 16, 2; VI. 2, 6.
 सूत्रत्यः I. 139, 4; 151, 5.
 सूत्रन् VII. 2, 1.
 सूत्रन् I. 69, 5; VII. 1, 2; 5, 6.
 सूत्रंति IX. 7, 5.
 सूत्रंति IX. 10, 6.
 सूत्रिरे X. 25, 5.
 सूत्रे V. 74, 5.
 सूत्रः VIII. 60, 5; IX. 62, 30.
 सूत्रःपुत्रे VIII. 26, 21.
 सूत्रःचित् I. 145, 5; IV. 16, 10; V. 3, 9; VII. 85, 4.
 सूत्रःचित् IV. 3, 4.
 सूत्रःजाः III. 58, 8; IV. 40, 5.
 सूत्रःजात I. 144, 7.
 सूत्रःजात I. 189, 6; III. 20, 2; VI. 13, 3.
 सूत्रःजातः I. 36, 19; IX. 108, 8.
 सूत्रःजातया X. 138, 2.
 सूत्रजातःसत्याः IV. 51, 7.
 सूत्रःजातस्य III. 6, 10.
 सूत्रःजातः III. 54, 13; V. 61, 14; VII. 66, 13.
 सूत्रःमूर्त्तं X. 143, 1.
 सूत्रःशाः V. 57, 8.
 सूत्रःशाः I. 72, 8; IV. 19, 7; VII. 35, 15; X. 15, 1; 64, 16; 65, 3; 104, 4.
 सूत्रःशाः VII. 38, 8.
 सूत्रःशां V. 43, 6.
 सूत्रःज्ञेन II. 24, 8.
 सूत्रःशुषु IX. 113, 4.
 सूत्रःधीतयः V. 51, 2.
 सूत्रःधीतयः IV. 55, 2; VI. 51, 10.
 सूत्रःधीतःभिः VI. 39, 2.
 सूत्रःधीति X. 47, 6.

चतुर्निःशब्द II 27, 12
 चतुर्दशः I 113, 12, VI 3, 1, VII 20, 6
 चतुर्दशशे V 66, 1
 चतुर्दशप्रजात II 23, 15
 चतुर्दशप्रजात I 65, 5
 चतुर्दशप्रजाता X 67, 1
 चतुर्दशप्रवीत I 70, 4
 चतुर्दशसू इत्युक्तस्य I 180, 3
 चतुर्दश I 41, 4, 68, 2, 71, 3 75 5, 105, 4, 5, 12, 15, 151, 4 152, 3, 185 10, 188, 2 II 28, 4, 30, 1, III 4, 7², 54, 3, 55 3, 56, 2, IV 1, 13, 2, 14, 16, 19, 3, 9, 5, 11, 23, 9, 10², 40, 5, 56, 6, 7, V 12, 2³, 6, 15 2, 45, 7, 59, 1, 62, 1, 66 5, 68, 1, 4, VII 21, 5, 23, 4, 39 1, 101, 6, VIII 25, 4, 27, 19, 20, 86, 5, 97, 15, IX 56, 1, 66, 24, 69, 3, 70, 6, 74, 3, 97, 23, 24, 107, 15³, 108 8, 113, 4, λ 13, 5, 31, 11, 34, 12, 37, 1, 61, 10, 11, 66, 4, 67, 2, 78, 2, 79 4, 87, 11, 138, 1, 179 3, 190, 1
 चतुर्दशत II 1, 2, 32, 1
 चतुर्दशते I 90, 6, 91, 7, IV 8, 3, V 27, 4, VIII 73 1
 चतुर्दशतन् V 12, 3, 43 7
 चतुर्दशतन् I 117, 22, V 41, 1, VII 87, 1
 चतुर्दशत VIII 3, 14
 चतुर्दशती IX 94, 2
 चतुर्दशतपे V 8, 1, 54, 12, X 115 7
 चतुर्दशतपे VIII 23 9
 चतुर्दशा II 11, 12
 चतुर्दशपिनी इत्युक्तपिनी X 5 3
 चतुर्दशपु VIII 70, 10
 चतुर्दशपुः VI 39 2
 चतुर्दशपुः λ 61, 10
 चतुर्दशपुःसि IV 51, 5, VI 39, 4, VII 71, 3
 चतुर्दशपुःसि IX 3 3, 36, 4, 64, 5
 चतुर्दशपु VIII 79 6
 चतुर्दशयो I 169, 5, VII 34, 17

चतुर्दशः II 28, 6, III 14, 2
 चतुर्दशः X 18, 5
 चतुर्दशः IV 10, 7, VII 1, 19
 चतुर्दशेति VIII 23, 8
 चतुर्दशरि II 41, 18
 चतुर्दशरि III 61, 6, IV 52, 2, VI 61, 9, VIII 25, 3, 73, 16
 चतुर्दशरि इत्युक्तचरि III 54, 4
 चतुर्दशरि इत्युक्तचरि I 160, 1, III 6, 10, IV 56, 2, X 36, 2, 66, 6
 चतुर्दशरिः III 33, 5
 चतुर्दशरि III 56, 5
 चतुर्दशरि इव IV 18, 6
 चतुर्दशरि V 80, 1
 चतुर्दशसो इत्युक्तसतो VIII 101, 5
 चतुर्दशा I 77, 1, 2, 5, 122, 9, II 35 8, * III 13 2, 20, 4, 53, 8, 54, 12, IV, 2, 1, 6, 5, 7, 7, 38, 7, 42, 4, V 1, 6, 25 1, VI 12, 1, 15, 13, 68, 5, 73 1, VII 3, 1, 7, 4, 61, 2, VIII 75 3, IX 96, 13, 97, 48, 110, 11, X 2, 2, 6, 2, 7, 4, 168, 3
 चतुर्दशकेन IX 113, 2
 चतुर्दशको II 24, 7, 27, 4, III 56, 8, V 67, 4, VII 39, 7, 62, 3, 66, 13, 76, 4, 87, 3, X 154, 4
 चतुर्दशको III 2, 13, IV 1, 2, 7, 3, VIII 23, 9, X 140, 6
 चतुर्दशको I 136, 4, 151, 8
 चतुर्दशको V 65, 2, VIII 23, 30, 25 1, 7, 8
 चतुर्दशको I 151, 4
 चतुर्दशको VIII 25 4
 चतुर्दशपु I 13 6, 14, 7, 44, 14 142, 6, V 44, 4, VI 15 18, 50, 14, 52, 10 VII 66, 10, 13, 82, 10, VIII 89, 1, IX 42, 5, 102, 6, X, 16, 11, 65, 7, 66, 1, 154, 4
 चतुर्दशपु VI 75, 10

चतुर्विधा I 106, 3, 159, 1, V 65, 2, IX
9, 3
चतुर्विधा I 47, 1, 3, 5, II 41, 4, III 62,
18, VI 59, 4
चतुर्विधा X 65, 3
चतुर्विधे III 2, 1
चतुर्विधे I 23, 5
चतुर्विधे I 2, 8
चतुर्विधे VIII 103, 8
चतुर्विधे IV 40, 5
चतुर्विधाः I 179 2, V 41, 6, VI 21, 11,
50, 2, VII 56, 12, X 66, 8, 154 4
चतुर्विधम् I 112, 20
चतुर्विधम् IV 50, 3, V 67, 4
चतुर्विधम् VIII 76, 12
चतुर्विध्या I 2, 8
चतुर्विधस्य V 63, 1
चतुर्विधस्य I 1, 8, 23 5, 43, 9, 46, 11, 65,
2², 67, 4, 68, 3², 73, 6, 79, 3², 84,
4, 16, 105, 6, 123, 9, 13, 124, 3,
128 2, 132, 3, 136, 2, 141, 1, 142, 7,
143, 7, 144, 2, 147, 1, 156, 3, 5, 163,
5, 164, 11, 37, 47, II 23 3, 17,
28, 5, 34, 13, III 1, 11, 2, 8, 5 2,
6, 6, 7, 2, 10, 2, 12, 7, 27, 11, 31, 1,
5, 54, 6, 55 12-14, 61, 7, 62, 13,
18, IV 1, 12, 2, 3, 3, 4, 5, 9, 7, 7,
10, 2, 21, 3, 23 8², 9, 10, 42, 4, 44
3, 51, 8, 57, 2, V 5, 6, 7, 3, 12, 1,
2, 21, 4, 41, 1, 45, 8, VI 13, 2, 16,
35, 17, 7, 44, 8, 48, 5, 49 15, 51,
1, 3, 9², 55, 1, VII 7, 6, 36, 1, 5,
38, 2, 40, 4, 43 4, 44, 5, 53, 2, 60,
5, 65, 3, 66, 12, 95, 6, VIII 6, 2²,
8, 10, 19, 7, 21, 8, 23, 12, 3, 13-
15, 19 35, 22, 7, 31, 13, 52, 9, 59
4, 83, 3, 86, 5, 95, 5, 100 4, 5, IX
7, 1, 8, 3, 12, 1, 13 9, 32 4, 33 2,
5, 34, 5, 39, 6, 48, 4, 63 4, 14, 21,
64, 11, 17, 20, 22, 66, 12, 68, 5, 72,

6, 73, 1, 6, 8, 9, 74, 4, 75, 2, 76,
4, 77, 1, 86, 25, 32, 33, 89, 2, 95,
2, 97, 32, 34, 102, 1, 7, 8, 107, 4,
110, 4, 111, 2, X 5, 2, 4, 7, 8, 3,
5, 13 3, 30, 11, 31, 2, 35, 8, 43 9,
59, 8, 61, 14, 19, 65, 7, 8, 66, 13,
68, 4, 70, 2, 80, 6, 85, 24, 86, 10,
92, 4, 100, 10, 110, 2, 11, 111, 2,
118, 7, 123, 2, 124, 3, 133, 6, 177, 2
चतुर्विध VII. 64, 2
चतुर्विधा I 46, 14, 67, 4, 161, 9, VI 15, 14,
67, 4, IX 97, 37, X 10, 4, 106, 5
चतुर्विधा I 36, 11, 139, 2, VIII 13, 26, X
73 5
चतुर्विधाना I 165, 13, IV 23, 4
चतुर्विधानि I 179 2, X 122, 6
चतुर्विधाप I 34, 10, 121, 4, 137, 2, 151, 3,
6, 153, 3, IV 3 8, 23, 10², V 20, 4,
IX 17, 8, 97, 23, X 8, 4, 5
चतुर्विधस्य VIII 45, 35
चतुर्विधस्य I 64, 15, VI 14, 4, VIII 68, 1,
88, 1
चतुर्विधस्य I 162, 19, II 13 1, V 46, 8
चतुर्विधा I 162 19, 164, 44, 170, 5, II 3
7, 43 1, V 32 12, VI 9, 3, 18, 3,
62 9, VIII 13, 19, 44, 8, IX 97, 12,
X 28, 5, 40, 4, 85 16, 98, 4, 110, 10,
131, 3
चतुर्विधा I 15, 1-4, 6, 11, 12, II 37, 6
चतुर्विधस्य X 2, 1
चतुर्विधा III 20, 4, V 12, 3, X 99 10
चतुर्विधा III 47, 3
चतुर्विधास्य IV 34, 7
चतुर्विधास्य I 15 9 10, 84, 18, II 37, 1-3,
III 47, 3, IV 34 2, 53 7, V 32 2,
VI 52 10, IX 66, 3, X 2, 4, 7, 6,
18, 5
चतुर्विधा VII 103 9
चतुर्विधास्य I 162 4, X 2, 5, 55 3, 98 11
२१

शुद्ध I 15, 5, 49, 3, 95, 3, II 38, 4,
 X 2, 1, 3, 11, 1, 85, 18
 शुद्धता V 12, 3
 शुद्धे I 18, 7, 141, 11, 164, 8, 190, 2, II
 12, 9, 16, 2, 29, 4, IV 33, 11, V 44,
 2, VI 7, 1, 67, 8, VII 11, 1, 16, 6,
 VIII 1, 12, 2, 39, 27, 17, IX 69, 6,
 X 86, 12, 99, 2 112, 9
 शुद्धेऽर्कम् X 55, 7
 शुद्धेऽना. I 113, 12, VI 3, 1, VII 20, 6
 शुद्धेन I 2, 8, 23, 5, 133, 1, 152, 1, 185,
 6, II 27, 8, III 4, 5, 5, 3, 31, 9,
 21, 58, 2, IV 3, 9-12, 23, 9², 42, 4,
 V 1, 7, 12, 3, 15, 2, 62, 1, 63, 7, 68,
 4, 80, 1, VI 39, 4, 68, 2, VII 34, 8,
 56, 12, 75, 1, VIII 86, 5, IX 80, 1,
 X 12, 1, 2, 62, 2, 3, 85, 1, 108, 8,
 11, 109, 1, 123, 4, 124, 5, 139, 4
 शुद्धे IX 70, 1
 शुद्धो II 28, 5
 शुद्धिक् II 5, 7
 शुद्धिन्तः I 60, 3, VIII 58, 1, IX 114, 3,
 X 2, 1
 शुद्धिन् I 1, 1, 44, 11, 45, 7, II 5, 7, III
 10, 2, V 22, 2, VII 16, 6, VIII 44,
 6, X 7, 5
 शुद्धिनां VIII 38, 1
 शुद्धिना X 70, 7
 शुद्धिना X 114, 9
 शुद्धिय I 135, 3, 143, 1, III 29, 10, 41,
 2, V 75, 9, VIII 19, 31, IX 72, 4
 शुद्धिय II 1, 2, VIII 40, 11, X 91, 4, 6,
 100, 2, 179, 1
 शुद्धियंश्चत VIII 8, 13
 शुद्धियंश्चती VIII 12, 10, 80, 7
 शुद्धिया. I 190, 2
 शुद्धियाय VIII 63, 11
 शुद्धये X 183, 2
 शुद्धतु VII 104, 24
 शुद्धये VIII 77, 11

शुद्धयुषो VIII. 77, 11.
 शुद्धयः II 33, 5
 शुद्धयः III 54, 10
 शुद्धयेण VIII 48, 10
 शुद्धय्क III. 25, 1, IV 18, 4, 34, 9, VI 40,
 5, 49, 10, VII 57, 4, 61, 3, VIII 18,
 11, 101, 1, X 49, 7, 79, 2, 93, 8,
 105, 8
 शुद्धय्क IX 64, 30
 शुद्धय्, VI 2, 4
 शुद्धय्शयः VIII 46, 23
 शुद्धय्शयस्य VI 3, 2
 शुद्धय् VII 87, 7
 शुद्धये इति I 17, 9
 शुद्धीमहि VI 37, 1
 शुद्धीति I 18, 8.
 शुद्ध्या X 85, 27.
 शुद्ध्या. III. 50, 1, VIII 48, 2
 शुद्ध्या V 60, 1
 शुद्ध्यामं I 31, 8, II 28, 5, IV 10, 1, X
 106, 11
 शुद्धय् I 173, 11, III 31, 2, X 110, 2
 शुद्धयस V 78, 4, X 39, 9
 शुद्धीसार्त् I. 117, 3
 शुद्धीसे I 116, 8
 शुद्धयः I 20, 4, 51, 2, 110, 4-6, 111, 1,
 III 60, 3, IV 33, 2, 4², 6-8, 34, 9,
 36, 6, V 46, 4, 51, 13, VII 35, 12,
 51, 3, VIII. 3, 7, 75, 5, X 39, 12,
 66, 10, 80, 7
 शुद्धयः I 110, 1, 8, 111, 3, 161, 4, 11,
 13, III 54, 12, 60, 2, 4, IV 33, 5,
 10, 11, 34, 2-4, 8, 10, 11, 35, 1, 3,
 4-6, 9, 36, 1-4, 7-9, 37, 6, X 65,
 10
 शुद्धयु I 110, 7², 111, 5, 121, 2, 161, 6,
 II 1, 10, III 5, 6, 36, 2, IV 33, 3,
 34, 1, V 7, 7, VI 3, 8, VII 48, 2,
 IX 21, 6, 87, 3, X 23, 2, 93, 7, 8²,
 105, 6, 144, 2²

शुभ्रयण VII 48, 1
 शुभ्रयण X 92, 11
 शुभ्रयण IV 37, 3, 5, 7, 8, VII 37, 1, 2,
 VIII 7, 9, 12, 20, 2, X 97, 7
 शुभ्रयण I 111, 4, VIII 45, 29, 93 34,
 X 74, 5
 शुभ्रयण I 63 3, 162, 1, 167, 10, 186, 10,
 II 31, 6, IV 33 9, V 42, 5, VI 50,
 12, VII 37, 4, 48, 3, VIII 96, 21,
 X 23, 2, 64, 10, 93 8
 शुभ्रयण IV 34, 5, 37, 1
 शुभ्रयण IV 36, 5
 शुभ्रयण III 54, 17, 60, 5, 7, IV 35 7,
 VII 48, 2, VIII 9, 12
 शुभ्रयण IV 33 1
 शुभ्रयण IV 37, 5, VIII 93, 34
 शुभ्रयण I 111, 2
 शुभ्रयण III 52, 6
 शुभ्रयण VIII 35 15
 शुभ्रयण I 110, 9, III 60, 6
 शुभ्रयण VIII 77, 8
 शुभ्रयण X 106, 7
 शुभ्रयण IV 35, 2, 51, 6, X 176, 1
 शुभ्रयण I 111, 4
 शुभ्रयण VI 49 9, X 120, 6
 शुभ्रयण IX 86, 5
 शुभ्रयण I 56, 1, V 52, 8, VIII 70, 3
 शुभ्रयण I 100, 5, 12, 121, 9, VI 34, 2, X
 20, 5, 69, 7, 99, 5
 शुभ्रयण VIII 4, 10
 शुभ्रयण X 39 8
 शुभ्रयण X 166, 1
 शुभ्रयण VI 28, 8
 शुभ्रयण VI 16, 47, X 91, 14
 शुभ्रयण I 48, 14, 162 7, 164, 15, IV 42,
 8, 50, 1, VII 22 9, VIII 6, 12, 8 6
 IX 86 4, 92, 2, X 54 3, 62 5, 73
 11, 80 5, 82 4, 90 7 98, 9 108, 8
 11, 115 9, 130, 5-7, 150, 4

शुभ्रयण III 53, 10, X 62, 4
 शुभ्रयण V 78, 6, X 27, 22, 73 7
 शुभ्रयण I 31, 1, 66, 2, 106, 6, 179, 6, III
 21, 3, 53, 9, IV 26, 1, 36, 6, V 29,
 1, 75 1, VI 14, 2, 16, 14, VIII 3,
 14, 4 20, 6, 41, 8, 8, 15, 9 7, 10,
 16, 7, 23, 16, 51, 2, 79, 1, IX 35, 4,
 66, 20, 87, 3, 96, 6, 107, 7, X 26, 5,
 33, 4, 81, 1, 98, 5
 शुभ्रयण I 31, 16, IX 96, 18
 शुभ्रयण VIII 51, 3
 शुभ्रयण I 39 10
 शुभ्रयण VIII 100, 6
 शुभ्रयण I 1, 2, 23, 24, 189, 8, IV 20, 5,
 VIII 3, 4, 70, 14, IX 67, 31, 32, 68,
 7, X 45, 12
 शुभ्रयण X 17, 15
 शुभ्रयण VIII 59, 6
 शुभ्रयण I 10, 11, 117, 3, 4, III 43, 5, V
 54, 7, 14, VII 33, 13, 88, 4, IX 54
 1, X 13, 4, 80, 4, 107, 6, 125, 5
 शुभ्रयण IX 96, 18
 शुभ्रयण VIII 2, 28
 शुभ्रयण X 66, 14
 शुभ्रयण IX 76, 4
 शुभ्रयण X 71, 3
 शुभ्रयण IX 86 4
 शुभ्रयण VII 75 5
 शुभ्रयण VIII 13 25
 शुभ्रयण V 44, 8
 शुभ्रयण I 84 2, V 65 6, 66, 5, VI 34
 1, 44, 13, VII 28, 2, 29, 4, 70, 4,
 5, IX 62, 17, 103 3, X 22, 1, 89 16,
 148, 3
 शुभ्रयण X 154, 5
 शुभ्रयण I 127, 10, V 25 1, VIII 71, 15,
 X 6, 1
 शुभ्रयण V 59 8, VIII 23 24, IX 114, 2,
 X 30, 10
 शुभ्रयण V 52, 13, 14, VIII 26, 10

शुभे: V 33, 10, X 23, 7
 शुभयः I 64, 4, V 54, 11, 57, 6, VII 55,
 2, VIII 20, 11, 28, 5
 शुभि I 167, 3, 169, 3
 शुभिसिं I 37, 2, 64, 8, 85, 4, II 36, 2,
 X 87, 7, 23
 शुभिमत्सिं I 88, 1
 शुभिमत् III 54, 13, V 57, 2, 60, 3
 शुभिसिंयुत V 52, 13
 शुभिसिंयुत I 168, 5
 शुभियु I 166, 4
 शुभे V 52, 6.
 शुभ्य III 35, 8, IV 2, 2, V 33, 3, X
 12, 6
 शुभ्य I 81, 4, 146, 2, II 21, 4, III 5, 5,
 7, 10, IV 20, 6, 9, 23, 1, VI 17, 7,
 29, 6, VII 97, 7, VIII 46, 12, 50, 7,
 93, 9, X 148, 2
 शुभ्यसोना X 105, 6
 शुभ्य III 32, 7, IV 19, 1, VI 19, 2, 20,
 9, 26, 4, 49, 10, VII 77, 6, 86, 1,
 99, 2, IX 89, 4, X 36, 7
 शुभ्या VI 18, 10
 शुभ्यसौरस्य I 52, 13
 शुभ्यस्य I 25, 9
 शुभ्या VI 47, 8, X 73, 3
 शुभ्या V 52, 6, 13, VI 24, 8
 शुभ्यात् IV 22, 4, VII 61, 3
 शुभ्यान् VI 63, 9
 शुभ्यासं I 64, 2
 शुभ्ये VI 64, 4
 शुभ्ये इति VII 62, 4
 शुभ्येभिं I 28, 8, VIII 3, 17, 50, 7, X
 105, 6
 शुभ्ये X. 73, 6
 शुभ्यो I 28, 8
 शुभ्ये X. 28, 9

ए

एकश्चायु I 31, 5
 एकश्चैष X 135, 3
 एक I 7, 9, 32, 12, 33, 4, 52, 14, 61, 15,
 68, 1, 71, 9, 84, 7, 100, 7, 143, 4,
 145, 3, 154, 3, 4, 161, 9², 10³, 162,
 19, 164, 2, 10, 44², 165, 3, 176, 2,
 II 13, 3², 6, 29, 5, III 1, 10, 3, 11,
 30, 4, 5, 11, 31, 4, 46, 2, 51, 4, 55,
 6, 56, 2, IV 17, 5, 9, 19, 30, 5, 32,
 7, V 30, 4, 32, 3, 9, 62, 2, 81, 1, 5,
 VI 18, 2, 3, 22, 1, 30, 1, 31, 1, 34, 2,
 36, 4, 45, 20, 59, 5, VII 19, 1, 23, 5
 26, 3, 4, 58, 6, 103, 6⁴, 104, 3, VIII
 1, 27, 2, 4, 31, 6, 41, 13, 9, 14, 1,
 15, 3, 11, 16, 8, 17, 15, 24, 19, 25,
 16, 29, 1-3, 6, 7, 36, 7, 37, 4, 39,
 10, 58, 2², 62, 2, 77, 7, 90, 5, X 5,
 1, 32, 5, 48, 7, 51, 1, 81, 3, 82, 3,
 84, 4, 91, 3, 104, 9, 114, 4, 121, 1,
 3, 7, 8, 138, 6, 154, 1
 एकेशक III 29, 15, V 61, 1
 एकक X 59, 9
 एकश्चक्र I 164, 2
 एकश्च X 84, 3
 एकश्च I 164, 15
 एकश्चू VIII 80, 10
 एकश्चैनुसिं VII 38, 5
 एकश्चपदो I 164, 41
 एकश्चपरस्यं X 34, 2
 एकश्चात् II 31, 6, VI 50, 14, VII 35, 13,
 X 64, 4, 65, 13, 66, 11, 117, 8
 एक I 93, 4, 95, 3², 96, 5, 110, 3, 5,
 117, 18, 131, 2, 161, 2, 164, 6, 46,
 48, III 1, 6, 54, 8, 55, 1, IV 7, 9,
 19, 1, 35, 2, 36, 4, 58, 4³, V 32, 11,
 62, 1, 85, 6, VI 9, 5, 17, 8, VII 18,
 11, 17, 33, 10, VIII 20, 13, 58, 2,
 100, 5, 101, 6, IX 9, 4, 21, 3, 97, 55,

X 14, 16, 27, 16, 48, 7, 55, 4, 56, 1²,
80, 2, 82, 2; 6, 85, 15, 16, 109, 5,
114, 5, 129, 2, 3, 138, 6, 142, 5
एकंशकं I 20, 7, VIII 70, 14
एकंशका V 52, 17.
एकेश VIII 29, 8; 60, 9, 77, 4, X 67, 4
एकशद VIII 37, 3
एकशरुपा X 169, 2
एकशरीर X 103, 1
एकशत X 130, 1
एकशित VII 67, 8, VIII. 45, 34
एकस्य I 164, 44, 165, 10; II 13, 3, 9,
VI 45, 5, IX 10, 7, X. 10, 3
एकस्याः I 116, 21.
एका I. 35, 6, III 7, 2, 56, 2; VII 95, 2,
VIII 58, 2.
एकांशका L 123, 8
एकांशज L 139, 11²
एकादश X 85, 45
एकादशान् VIII. 39, 9
एकादशाम् VIII 57, 2, IX. 92, 4
एकादशे L 34, 11, VIII 35, 3
एकां III 2, 9, VIII 72, 7, X 5, 6
एकांशय III. 7, 4
एके VIII 29, 10, X 114, 10
एकेन II 13, 11, III 12, 6
एकेष्य X 154, 1
एकत् I 164, 30, III 54, 8, IV 17, 10,
19, 6, X 88, 15
एकति V 78, 8, VIII 6, 29, X 37, 2
एकति I 10, 2, V 59, 2
एकतु V. 78, 7
एकष VIII 20, 4
एकान् X 27, 5
एकान् VI 25, 7
एकंशका VII 70, 2, VIII 70, 7
एकंशका I 115, 3
एकत् I 88, 5, 100, 17, 152, 2, 162, 21,
164, 4, 51, II 14, 10, III 33, 8, 36,

9, 59, 5; IV. 18, 2, 30, 8, 11, 35, 9,
58, 2, VI 27, 4, 34, 4; 5, VII. 100,
6, 101, 1, VIII 54, 1, 93, 13, X 10,
2, 3, 11, 12, 28, 5, 10, 11, 32, 7,
85, 34², 95, 18, 107, 8, 108, 8, 132, 5,
161, 1, 165, 4².
एत I 122, 12, 182, 5, II 14, 2, 3, 37,
1, 41, 14, III 35, 9, V 2, 2, 11, 58,
3, 61, 17, VI 41, 3, 4, VII 56, 14,
64, 4, 87, 5, IX 15, 7, 8, 38, 2, 3,
46, 6, 61, 7, 108, 11, X. 14, 9, 18, 4,
8, 34, 4, 39, 14, 48, 4, 51, 4, 6, 93,
11, 12, 108, 8
एतयः X 91, 4
एतया VIII 26, 19
एतरि V 41, 10, VI 12, 4
एतवे I 46, 11, 112, 8, V 44, 11, VIII 69,
17, X 39, 8
एतवे IV 58, 9, X. 108, 6
• एतेश I 121, 13, 168, 5, II 19, 5, V 31,
11, 81, 3, VII 66, 14, IX 16, 1, 64,
19, 108, 2, X 53, 9
एतेश VII 63, 2
एतेश I 54, 6, 61, 15, IV 17, 14, 30, 6,
VIII 1, 11, 6, 38, 50, 9, IX 63, 8
एतेशस्य VI 15, 5
एतेशा VIII 70, 7
एतेशे V 29, 5
एतेशेभिः VII. 62, 2, X 37, 3, 49, 7
एतस्या X 109, 4
एता I 69, 4, 70, 3, 73, 10, II 31, 7
III 1, 20, 43, 4, IV 3, 16, V 29, 14,
VII 3, 10, 36, 4, VIII 45, 39, 77, 9,
X 50, 5, 6, 72, 2, 95, 2, 15, 138, 6
एतां I 166, 10, 169, 6, V 54, 5, X 77, 2
एता I 25, 18, 92, 1, 165, 8, II 11, 3,
IV 18, 6², 58, 5, VII 93, 8, X 19, 3,
111, 9², 169, 4
एतादृक् VIII. 102, 19, X 27, 24
एतान् I 165, 5
R R

इतान् I 33, 7, 53, 9, 63, 3, 169, 1, IV 2,
12, 18, 7, V. 53, 2, X 48, 6

इताना I 169, 7

इतानि I 93, 5, 117, 10, 25, II 39, 8,
VI 74, 3, VII 56, 4, VIII 2, 34, IX
78, 5, X 32, 9, 73, 8, 98, 10, 11

इता I 164, 26, III 29, 1, IV 33, 6, V 3,
7, VII 100, 3, 4, X 13, 3, 15, 14,
16, 2, 18, 10, 13, 88, 6

इतापन् V 79, 10, VII 32, 18, 57, 3, VIII
5, 27, X 31, 8

इतापन्त VIII 7, 15, 49, 9, 50, 9

इतापन्ता X 132, 4

इतापन्तो X 125, 8

इतावन्त VII 100, 1

इतावान् X 90, 3

इति I 71, 9, 103, 6, 140, 5, 144, 1, 164,
51, IV 22, 1, 50, 8, V 28, 1, 82, 8,
VI 3, 3, 48, 21, 51, 1, VII 1, 6, 16,
23, VIII 4, 3, IX 98, 3, X 30, 6,
63, 16, 75, 3

इति I 23, 11, 24, 10, 95, 9, 101, 7, 107,
1, 113, 8, 10, 16, 115, 2, 123, 7²,
124, 3, 7-9, 128, 3, 140, 6, 8, 152,
3, 155, 6, 157, 1, 162, 2, 4, 18, 164,
14, 38, 191, 8, II 4, 7, 36, 6, 40, 5,
III 2, 12, 6, 1, 27, 7, 33, 2, 54, 5,
62, 13, IV 6, 4, 5, 11, 3, 13, 1, 17,
12, V 37, 3, 44, 12, 13, 47, 1, 56, 3,
58, 4, VI 4, 5, 47, 17, 63, 4, 75, 14,
VII 3, 3, 4, 6, 4, 8, 37, 7, 39, 1,
60, 2, 61, 1, 63, 1, 3-5, 66, 14, 80,
2, 103, 2, 3, 104, 21, VIII 12, 10,
23, 22, 72, 9, 80, 7, IX 33, 4, 39, 3,
44, 3, 61, 8, 70, 6, 71, 2², 6, 72, 3,
82, 1, 85, 9, 86, 7, 31, 92, 3, 96, 1,
6, 17, 22, 97, 1, 7, 13, 101, 16, X
3, 1, 3, 17, 1, 20, 4-6, 27, 13, 31, 9,
32, 7, 34, 6, 10, 35, 8, 37, 2, 61, 26,
85, 6, 19, 88, 15, 94, 8, 102, 4, 107,
5², 117, 8², 168, 1²

इतु I 40, 3², 91, 16, 154, 3, 186, 1, II 3,
9, 33, 1, III 30, 6, IV. 32, 18, V 12,
6, 22, 2, 49, 5, VI 15, 12, 19, 9²,
54, 5, VII 4, 8, 18, 3, 34, 1, 13, 35,
8, 36, 1, 9, 40, 1, 43, 2, 66, 1, 84, 3,
104, 10, VIII 19, 27, 24, 29, 27, 3,
31, 11, 46, 21, 67, 15, 100, 11, X 13,
1, 17, 5, 30, 1, 57, 4, 62, 11, 87, 11,
15, 100, 4, 103, 8, 110, 8, 134, 5,
149, 4, 152, 2

इते I 54, 9, 81, 9, 105, 11, 122, 13, 135,
6, 165, 1, 12, 191, 5, II 28, 4, IV
58, 6, V 12, 5², 30, 6, 44, 4, 59, 8,
60, 5, VII 7, 6, 18, 15, 19, 10, 25, 5,
75, 3, 103, 9, 104, 20, VIII 1, 30,
43, 5, IX 8, 1, 21, 1, 4, 7, 22, 1-5,
46, 3, 62, 1, 22, 63, 4, 14, 69, 9, 87,
5, 88, 6, 97, 20, 101, 12, X 10, 8,
28, 12, 71, 9, 76, 8, 94, 1-3, 95, 1,
120, 3, 181, 3

इते इति I 144, 6, III. 54, 8, VII 99, 3

इतेन I 31, 18, 173, 13, V. 83, 6

इतेभि V 52, 10

इतेभ्य X 17, 3

इतो इति V 45, 5, VIII 24, 19

इतो II 15, 5, 38, 3

इतो X 27, 20, 85, 18

इथं I 158, 4

इथु VIII 86, 3

इथे VIII 74, 4, X 6, 1, 60, 4

इथे I 41, 2, II 25, 5, VIII 46, 5, 84,
9, X 63, 13

इथे X 85, 28

इथमान इद्द VI 47, 16

इथस्य X 86, 18

इथि I 91, 15, IV 1, 5, V 9, 7, VI 17,
14, VII 54, 2, 55, 1, X 56, 1, 84, 2,
6, 85, 44, 103, 4, 173, 1, 2

इन I 173, 9, V 2, 11, IX 96, 2, X
108, 3

एन I 24, 9, 125, 7, 189, 1, II 12, 10, 28, 7; III 7, 10, V 3, 7, VI 51, 7, 8, 74, 3, VII 18, 18, 52, 2, 58, 5, 86, 3, X. 36, 9, 37, 12, 79, 6, 128, 4, 132, 5
 एन I 9, 2, 24, 13, 32, 3, 80, 9, 12, 94, 2, 96, 6, 123, 1, 162, 3, 7, 163, 2², II 12, 5, 22, 1-3, III 2, 7, 9, 5, 32, 13, 36, 4, 59, 2, IV. 2, 9, 17, 5, 23, 3, 24, 10, 38, 5, 9, 57, 3, V 12, 3, VI 24, 10, 38, 2, 4, 42, 2, 56, 1, VII 1, 6, 28, 5, 33, 14, 103, 2, VIII 1, 17, 19, 2, 37, 23, 9, 66, 7, 80, 4, IX 34, 6, 109, 20, X 14, 11, 16, 1², 4, 18, 11, 28, 2, 32, 8, 34, 4, 44, 3, 45, 1, 8, 48, 9, 71, 5, 73, 10, 87, 5, 8, 11, 15, 88, 11, 95, 14, 102, 5, 130, 2, 161, 1², 2, 3, 168, 2
 एनक IV 12, 5, VII 20, 1, 89, 5, VIII 18, 12, 47, 8, 67, 17, X 63, 8
 एनना X 132, 4
 एनसत VII 88, 6
 एनसत VIII 18, 12
 एना I 30, 3, 105, 19, 164, 5, 17, 18, 43, 171, 1, II 6, 2, 9, 6, 34, 14, III 33, 4, IV 36, 7, V 19, 3, 53, 12, 73, 4, VI 20, 10, 44, 17, VII 16, 1, 71, 4, 93, 7, VIII 5, 39, 21, 6, 96, 8, IX 64, 11, 97, 52, 53, X 14, 2, 4, 23, 7, 27, 21, 31, 8, 82, 5, 85, 27, 112, 6, 144, 5², 143, 3
 एनामि I 24, 14, IV 12, 4
 एना VIII 97, 14, IX 97, 29, X 19 2⁴, 8, 30, 14, 108, 5
 एना I 161 5², V 52 6, VII 103, 3 X 61 23, 87, 18, 93 2, 110 3
 एना VIII 6 19
 एना I 164, 26, X 71, 4
 एनी X 12 3, 75 7
 एनी इति I 144, 6
 एनी V 85, 6 X 20 2 87 7

एनी V. 33, 6, X 3, 2
 एने इति I. 146, 2, X 82, 1
 एनो: I 136, 1, 5, VI 69, 8, VII 103, 4
 एनः V 53, 7, VIII 69, 10
 एभि: I 53, 4², 166, 14, III 50, 1, IV. 3 15, 10, 3, 16, 19, 17, 11, VI 16, 16, 19, 13, 25, 1, VII 1, 8, 28, 4, 62, 2, VIII 46, 26, X 93, 1.
 एभि VII 33, 3², X 34, 5, 55, 7
 एभ्य I 69, 4, VI 19, 12
 एभ्य I 131, 5, 132, 4, 146, 4, 5, III 53 16; IV 54, 5, VI 46, 9, 61, 3, 68, 4, X 34, 8, 64, 2, 107, 8, 114, 10
 एम I 58, 4, IV 7, 9, VI 3, 4
 एमंसि V 59, 2
 एमि VII 89, 2, X 34, 5
 एमि I 171, 1, III 54, 9, VII 18, 22, 86, 3, VIII 48, 10, 100, 1, X 13, 3, 17, 10, 66, 13, 86, 19, 124, 2², 3
 एमूम VIII 77, 10
 एमिरे I 128, 8², II 2, 3
 एव I 1, 3, 8, 8-10, 51, 6, 61, 9, 10, 16, 62, 12, 76, 5, 77, 5, 95, 11, 96, 9, 108, 13, 113, 1, 124, 6, 140, 7, 161, 2, 164, 13, 165, 12, 173, 8, 178, 4, 190, 8, II 2, 9, 12, 1, 13, 8, 19, 7, 8, 24, 4, 30, 4, 33, 15, III 9, 3, 17, 2, 36, 3, IV 5, 7, 16, 20, 17, 20, 19, 1, 20, 6, 21, 10, 28, 5, 30, 1, 33, 6, 50, 6, 8, 51, 9, 54, 5², V 2, 7, 6, 10, 25, 9, 27, 3, 32, 12, 33, 7, 44, 6, 78, 7, 8, 86, 6, VI 3, 2, 4, 1, 17, 3, 13, 19, 2, 21, 6, 23, 10, 25, 9, 29, 6², 38, 5, 48, 17, 50, 15, 54, 1, 2, VII 18, 2, 23, 6, 24, 6, 26, 4, 5, 31, 12, 33, 3, 41, 5, 42, 6, 43, 5, VIII 2, 31, 9, 3, 10, 24, 16, 23, 33, 18, 38, 9, 40, 12, 42, 2, 47, 27, 53, 8, 54, 2, 58, 2², 60, 7, 92, 28², 29, IX 6, 9, 67, 30, 68, 10, 79, 5, 82, 5, 90, 6, 91, 6, 96, 12, 97,

15, 21, 27, 36, 109, 3; X 7, 6; 10,
13, 16, 9, 18, 5, 9, 19, 3, 20, 10; 27,
5, 28, 6, 30, 6, 44, 4, 6, 7², 49, 11,
51, 4, 60, 8, 63, 17, 64, 16, 82, 3,
83, 2, 85, 42, 89, 17, 90, 2, 94, 12,
95, 16, 99, 12, 100, 10, 107, 5, 6,
108, 9, 109, 3, 113, 4, 115, 7, 120, 9²,
124, 1, 125, 5, 8, 144, 6, 145, 4, 149,
5, 154, 1, 161, 2, 166, 3, 173, 2

एष्यथा VIII 24, 15

एष्य X 151, 3

एष्यथा V 41, 16

एष्यथा I 156, 1.

एष्यथामरुत् V 87, 1-9

एष्यथाव I 90, 5

एष्यथान VII 100, 2

एष्यथावंदभि X 92, 9

एष्यथावंदी VI 48, 12,

एष्यथावंदं II 34, 11

एष्यथदस्यं V 44, 10

एषां. V. 41, 5, 13

एषान् VI 51, 2

एषारे VIII 45 38

एषांस I 166, 4

एषेन I 128, 3

एषे I 62, 8, 68, 2, 79, 2, 95, 6, 100, 2,

11, 18, 117, 14, 158, 3, 181, 6, III.

33, 5, 54, 9, 58, 4, IV 2, 12, 33, 1,

56, 1, V 41, 5, VII 6, 6, 62, 2, 104,

7, 9, VIII 18, 13, 68, 4, 97, 3, 103,

13, X 6, 6, 8, 7, 67, 11, 73, 2

एषो इति IV 12, 6

एष्यथेषां X 102, 11

एष्य I 56, 1, 139, 7, 162, 3, 165, 15, 166,

15, 167, 11, 168, 10, 171, 2, 173, 13,

184, 5, II 4, 2, 12, 5, 14, 1, 2, 36, 5,

III 31, 16, 42, 8, 48, 4, 51, 9, IV 2,

5, 15, 9, 25, 6, 35, 4, 45, 1, V 31, 10,

36, 4, 42, 15, 16, 50, 5, 61, 19, VI

41, 3, 73, 3, VII 20, 9, 24, 5, 60, 2,
63, 3, 64, 5, 67, 7, 68, 9, 100, 3, 4,
101, 3, VIII 1, 32, 2, 31, 34, 16, 6,
24, 30, 29, 6, 66, 15, 103, 12, IX 3,
1-10, 15, 1-6, 27, 1-6, 28, 1-6,
38, 1, 4-6, 42, 2, 62, 11, 13, 66,
29, 67, 20, 77, 1, 84, 4, 87, 4, 7, 96,
15, 97, 46, 47, 56, 108, 5, 110, 11,
X 16, 8, 71, 5, 86, 21, 139, 2, 146, 4²,
160, 4, 165, 4, 168, 4

एष्यस्य II 34, 11, VII 40, 5, VIII 20, 3

एषा I 48, 7, 88, 6, 113, 7, 124, 3, 6, IV.

3, 9, V 80, 2-6, VI 65, 1, VII 75, 4,

76, 7, 80, 2, 95, 1, VIII 27, 18, IX.

87, 8, X 11, 8, 14, 2, 18, 10, 31, 6,

34, 2, 85, 21, 29, 109, 3

एषा I. 165, 13, X 85, 2.

एषा I 24, 7, 37, 3, 13, 15, 38, 8, 12,

41, 3, 48, 4, 54, 9, 61, 15, 64, 4,

68, 1, 84, 16, 85, 3, 87, 3, 94, 12, 97,

3, 127, 7, 134, 6, 152, 2, 164, 44,

165, 10, 167, 2, 7, 168, 3, 169, 6,

185, 8, 186, 9², II 15, 8, 27, 8, III.

13, 3, 31, 3, 9, 10, 39, 4², 54, 5,

IV 1, 14, 2, 4, 27, 1, 33, 9, 47, 2,

V 10, 3, 16, 4, 29, 1, 32, 4, 42, 9,

52, 15, 53, 1, 11, 56, 5, 58, 1, 7, 59,

2, 7, 60, 5, 61, 3, 14, 66, 3, 87, 2,

VI 25, 3, 5, 51, 2, 8, 66, 2, 75, 13,

VII 2, 2, 7, 4, 18, 11, 13, 21, 4, 33,

8, 34, 19, 39, 2, 5, 56, 2, 60, 10, 83,

4, 7, 103, 5², 6, VIII 7, 15, 28, 18,

1, 2, 20, 11, 14², 28, 4, 5, 34, 3,

39, 2, 41, 7, 45, 2, 46, 18, 69, 18, 83,

7, 93, 33, IX 52, 4, 64, 27, 73, 3,

7, 91, 4, X 18, 4, 5, 27, 23, 28, 3,

34, 5, 8, 43, 4, 56, 4², 61, 23, 71, 2²,

2, 10, 74, 2, 3, 75, 2, 77, 1, 87, 4,

88, 8, 93, 5, 9, 13, 14, 94, 6, 107,

1, 128, 6, 129, 5, 131, 2, 174, 5,

191, 3

हरि I 123, 10, VIII 91, 2, IX. 50, 2,
X 8, 4, 86, 21
हरि I 50, 5, 7, 52, 12, 53, 7, 162, 21,
III 61, 6, V 1, 9, VII 37, 4, VIII.
93, 1, IX 82, 2, 83, 1, 96, 23, 97, 14,
55, 106, 14, X 1, 4, 142, 4
हृ I 9, 3, III 2, 10, 41, 4, V 23, 4,
VII 1, 22, 34, 18
हृ I 77, 5, III 30, 16, IV 32, 12, V, 7,
9, 79, 6, VI 66, 6, VIII 68, 18, X
87, 6, 93, 10, 147, 3
हृ V. 41, 5, 8, 66, 3, X 48, 9
हृ I 180, 4
हृ इति I 46, 1
हृ I 184, 2
हरिःमाया I 3, 9

हे

हेयत X 121, 6
हेत X 108, 5
हेत्या X 51, 3, 53, 1
हेत I 63, 1
हेत III 48, 3
हेत X 113, 1
हेत V 30, 9, X 61, 8, 72 8 9, 90, 4
हेत X 18, 2
हेत IV 35 3
हेत I 110, 2, 3
हेत I 161, 6
हेत X 13, 2
हेतः I 166, 1
हेतः IV 16, 7
हेतः I 66 5
हेत V 2 8
हेत IV 4, 6
हेत II 15 8, 19, 6, III 31 15, 55 20,
IV 56, 3
हेत X 71, 1

हेत VII 23, 1, VIII 20, 4
हेत I 118, 6
हेत IV 26, 3
हेत II 17, 3, VIII 89, 7
हेत II 17, 1, VIII 6, 13, 74, 3
हेत I 7, 3, 51, 11, II 19, 3, 20, 7,
VI 56, 3, VIII 76, 3
हेत VIII 19, 24.
हेत I 112, 5
हेत I 117, 22, 24, VI 72, 3, VII 82
3, X 39, 9
हेत X 169, 3
हेत IV 42, 3
हेत I 157, 5
हेत VI 69, 6
हेत X 95, 18
हेत I 126, 5

ओ

ओ इति I 104, 2, 113, 11, 138, 4, 139 7
165, 14, 177, 5, 182, 1, II 34, 15, III
33, 9, VII 40, 1, 59 5, VIII 2, 19, 7,
33, 22, 1, X 10, 1, 117, 5, 179 2
ओ I 66, 2, 104, 5, 173, 11 II 19 1,
III 58, 6, IV 16, 15, V 30 1, 76 4
VI 41, 1, VII 4, 8, 25, 4, 32 4, 56,
24, VIII 33, 2, X 112, 4, 117, 4
ओ I 30, 9, VII 5, 6
ओ IV 50, 8, V 33 4
ओ I 40, 5, II 38, 5
ओ VI 59, 3
ओ IX 86, 45
ओ I 132, 5, VIII 49 3 72, 14 X
44 9
ओ VIII 25, 17
ओ I 91, 13, III 42 8
ओ X 89, 15
ओ VIII 82, 2

- शोचं I 33, 12, 39, 10, 103, 3, 121, 10, 160, 5, 165, 10, II 17, 2, 29 2, 36, 5, III 26, 6, 32, 3, 9, 36, 4, 47, 3, 53, 19, 62, 5, IV 7, 10, 17, 3, 19, 4, 41, 4, V 31, 7 13, 32, 10, 33, 6, 57, 6 VI 18, 15, 19, 6, 26, 7, 36, 2, 46, 7 47, 27, 30 VII 56, 7, 82, 2, 6, 91, 4 VIII 6, 5, 40, 6 50, 8, 96, 3, 17, 98, 10, IX 97, 41, X 8, 9, 44, 4, 54 1, 83, 1, 4, 84, 2, 95, 11, 116, 6, 170, 3, 180, 3
- शोचं वदा VIII 3, 24
- शोचं वदात्म VIII 92 17
- शोचं वभि VII 56, 6
- शोचंस I 52, 12, 102, 8, V 32, 9, VIII 12, 24, X 73, 10, 153, 2
- शोचसा I 7 8, 9, 1, 11, 8, 19, 4, 8, 39, 8, 53, 7, 55, 2, 5, 6, 56, 6, 80, 1, 2, 11, 85 4, 10, 102, 6, 127, 3, 4², 130, 4, 7², 9, 132, 5, 175 4, 187, 1, 188, 4, II 17, 5, 22, 2-4, 24 2, 4, 25, 3, 4, III 45, 5, 51, 10, IV 32, 3, V 52, 9, 14, 55 2 56 4, 59, 7, 81, 3, 84 3, VII 58, 2 82 3, VIII 4, 5, 6, 1, 15, 26, 41, 7, 8, 12, 4, 27, 17, 9, 32, 14, 33 7, 8, 36, 3, 40 5, 10, 51, 8, 62, 2, 8, 76, 1, 9, 10, 88, 5, 92, 6, 93 23, 97, 11, 14, 99, 3, IX 2, 7, 5, 3, 4, 15 4, 29, 1, 34, 1, 35 2 39 3 53, 2, 64, 18, 65 10, 14, 101, 5 106, 7, 108, 6, X 49, 7, 65 2, 4, 7, 75 1, 96 10, 99, 6, 103 6, 113, 2, 6, 153 3-5
- शोचसे I 57, 5, VIII 12, 22, 23, 61, 2, 75 10
- शोचंस्त VIII 76, 5
- शोचंसि I 80 15
- शोचायमान I 140, 6
- शोचायमान II 12, 11, III 32, 11
- शोचि I 129, 10

- शोचिन्ध. VI 33, 1, VIII 93, 8, IX 66, 16, 67, 1, 101, 9, X 73, 1
- शोचिन्ध III 21, 5, IV 41, 4, V 10, 1, VI 19, 6, 46, 5, VIII 4, 10, 34, 16, 97, 10
- शोचिन्धया I 169, 4
- शोचिन्धेन I 33, 11
- शोचिन्धेभिः IV 20, 1
- शोचिर्मा II 33, 10, X 120, 4
- शोचीयान् VI 20, 3, IX 66, 17
- शोचमान VI 47, 27
- शोचि I 61, 14
- शोच्यो IX 16, 1, 65, 11, 101, 14
- शोचये X 130, 2
- शोचवे I 164, 5
- शोचु VI 9, 2, 3
- शोचुती I 48, 6
- शोचुतीना VIII 69, 2
- शोचुन VIII 69, 14, 77, 6, 10
- शोचश X 85 8
- शोचश VIII 14, 5, IX 71, 1
- शोचशश्च I 173, 6
- शोचना VII 69, 4
- शोचन्श्चत X. 39, 9
- शोचंश्चि V 43, 13
- शोचान्ता X 50, 5
- शोचान I 34, 6, 118, 7, VI 50, 7, VII 68, 5
- शोचाम I 3, 7
- शोचाम्याश्चती I 112, 20
- शोचाम्याश्चत I 112, 7
- शोच X 87, 12, 118, 8
- शोच I 175 3
- शोचत VII 104, 1
- शोचतात् IV 4 4
- शोचति I 130, 8², VIII 12, 9
- शोचथप X 17, 14, 97, 17, 22
- शोचथि I 166, 5

सोपधि X 85, 3, 145, 1
 सोपधी I 90, 6, 91, 22, 98, 2, 103, 5,
 163, 7, III 34, 10, 51, 5, 54, 21,
 IV 33, 7, 57, 3, V 41, 8, 11, 42, 16,
 43, 13, 62, 3, 83, 4, 5, 10, VI 21,
 9, 39, 5, 49, 14, VII 4, 5, 34, 23,
 25, 35, 5, 101, 5, VIII 27, 2, 43, 7,
 9, 59, 2, X 58, 7, 65, 11, 66, 9, 10,
 88, 2, 10, 89, 13, 91, 5, 6, 97, 1, 3,
 4, 6, 7, 10, 11, 18, 169, 1
 सोपधी. X 97, 12
 सोपधीना I 164, 52, 187, 8, III 1, 13,
 VII 101, 1, 2, 102, 2, X 51, 8, 87,
 18, 97, 8
 सोपधीनि. III 5, 8, V 8, 7, VI 52, 6, VII
 8, 2, IX 112, 2, X 30, 5
 सोपधीन् II 1, 1, VII 50, 3, IX 11, 3,
 59, 2
 सोपधीषु I 59, 3, 91, 4, 108, 11, II 4, 4,
 III 22, 2, V 83, 1, VI 3, 7, 12, 3,
 VII 56, 22, 61, 3, 70, 3, 4, VIII 9,
 5, IX 84, 3, X 1, 2, 16, 3, 51, 3,
 73, 9, 183, 3
 सोपधे I 187, 10, X 97, 23
 सोप X 119, 10
 सोपधेऽन्व II 39, 6
 सोपधे II 23, 16, V 42, 10, VII 66, 12,
 VIII 5, 39, 40, 11, 59, 2, X 65, 10
 सोपधे I 176, 4, V 52, 10, 11³, VII 16
 11, VIII 3, 14, 7, 31, 69, 14
 सोपधेऽन्व X 71, 8
 सोहि I 61, 1
 सोहिषा VI 67, 9
 सोहसान VI 17, 9
 सोहसे I 30, 4, VIII 80, 9
 सोहान VI 52, 5
 सोहान V 30, 6
 सोहिषे VIII 5, 3
 सोहेन I 180, 5
 सोहि IV 10, 1

औ

औद्यत् X 55, 7.
 औद्यन् III 9, 9
 औद्यन् X 90, 7
 औद्यो X 27, 7.
 औद्य्य I 158, 1
 औद्य्य I 158, 4
 औद्य V 79, 2, 3, X 55, 4
 औद्यन् V 30, 14
 औद्यन् X 149, 2
 औद्य I 56, 5, II 23, 18
 औद्यन् I 85, 9
 औद्यन् IV 19, 4
 औद्येषाम II 11, 18, VIII 32, 26, 77, 2
 औद्यो VI 17, 6
 औद्यो VII 79, 4
 औद्यो X 81, 2
 औद्यो I 68, 5
 औद्योऽन्व VIII 102, 4
 औद्यान X 98, 11
 औद्यान X 30, 9
 औद्यान I 18, 1, 119, 9, 122, 4, 5, VI
 4, 6, X 99, 11
 औद्यानस्य IV 21, 6, 7, V 41, 5
 औद्यानस्य I 112, 11
 औद्य X 61, 5
 औद्य I 164, 29
 औद्ये VI 17, 8

क

क I 24, 1, 30, 20, 35, 7, 37, 6, 13, 40,
 7², 54, 5, 65, 3, 71, 5, 75, 3², 76, 1,
 80, 15, 81, 5, 84, 16, 17², 18², 95, 4,
 105, 4, 116, 3, 120, 1, 125, 7, 152, 3,
 158, 2, 161, 13, 164, 4², 18, 48, 165,
 2, 13, 168, 5, 170, 1, 173, 11, 182

3; 7, 185, 1, II. 16, 3, III. 30, 1; 54, 5², IV. 43, 1; 2, 4, 44, 3, 55, 1³, V. 30, 1, 32, 9, 41, 1, 42, 6; 53, 1², 2, 59, 4³; 61, 14, 67, 5, 74, 2, 7³, VI. 21, 4², 22, 4, 47, 1, 15³, 19, 59, 5, VII. 32, 14, VIII. 1, 20, 3, 14, 7, 20, 31, 18, 13, 33, 7; 45, 37², 60, 7, 64, 2, 7, 8, 66, 13, 96, 9, 100, 3, X. 10, 6³, 12, 5, 27, 11, 29, 3, 31, 7, 40, 1, 2, 14, 5¹, 2, 62, 9, 63, 6², 64, 1, 85, 3; 88, 17, 92, 8, 95, 12; 102, 10; 108, 5, 114, 7; 9³, 129, 6, 135, 5³, 155, 5.

कः I. 72, 1, VI. 20, 5, VII. 75, 8; VIII. 45, 31, IX. 92, 5; X. 10, 5.

ककद्वे X. 102, 6

ककुत् VIII. 44, 16.

ककुत्स्मान् X. 8, 2, 102, 7

ककुम्भः I. 35, 8, IV. 19, 4, VIII. 20, 21, 41, 4

ककुम्बं VII. 99, 2

ककुम्बां V. 44, 2

ककुहः I. 181, 5, III. 54, 14, V. 73, 7, 75, 4, VIII. 6, 48, IX. 67, 8

ककुहं VIII. 45, 14

ककुहाः I. 184, 3

ककुहान् II. 34, 11

ककुहासः I. 46, 3, IV. 44, 2

कक्यः VI. 45, 31

कक्यात् X. 28, 4

कक्यीवन्त. X. 25, 10

कक्यीवन्ता I. 117, 6

कक्यीवन्ते I. 51, 13, 116, 7, IX. 74, 8

कक्यीवन्तः I. 126, 4.

कक्यीवन्त I. 18, 1, 112, 11, X. 61, 16, 143, 1

कक्यीवान् I. 126, 2, 3, IV. 26, 1, VIII. 9, 10

कक्यः V. 44, 11

कक्यस्मा I. 10, 3

कक्यस्मा VIII. 3, 22

कक्या VII. 104, 6.

कक्याश्च X. 10, 13

कक्याभिः X. 101, 10.

कक्येद् इति I. 173, 6.

कक्यंतः I. 191, 1².

ककुक् X. 85, 34

ककुक् इयंतौः X. 132, 7.

कक्यंः I. 36, 10, 11, 48, 4, 139, 9

कक्यंस्तमः I. 48, 4, X. 115, 5.

कक्यं I. 39, 9, 47, 5; 112, 5; VIII. 5, 25, 7, 18; 8, 20, X. 31, 11; 150, 5

कक्यंस्मन्तं VIII. 2, 22.

कक्यस्वत् VIII. 6, 11, 52, 8.

कक्यंस्मात् X. 115, 5

कक्यंस्य I. 45, 5; VIII. 8, 4, 8; 34, 1.

कक्यंशोता V. 41, 4.

कक्याः I. 14, 2, 37, 1, 49, 4, VIII. 2, 16, 6, 3; 8; 21, 34; 43; 32, 1, 34, 4

कक्याःश्च VIII. 3, 16.

कक्यानां I. 47, 10, VIII. 8, 3

कक्याय I. 36, 17; 39, 7, 117, 8, 118, 7; VIII. 5, 23.

कक्यांसः I. 14, 5, 44, 8, 47, 2, 4, VIII. 2, 38, 4, 2, 5, 4, 6, 31, 7, 32

कक्यासः I. 46, 9

कक्ये I. 36, 8, 11, 19, VIII. 49, 10.

कक्येभिः VIII. 33, 3.

कक्येषु I. 37, 14, VIII. 4, 3, 9, 14; 49, 5

कत् I. 38, 1, 2, 43, 1, 74, 7, 105, 5²; 6³, 121, 1, 161, 1, 181, 1, 185, 8, II. 27,

14, III. 58, 4, IV. 3, 5³-7³, 5, 12, 13, 12, 4, 23, 2², 5², V. 41, 11, 48,

1, 82, 2, VI. 15, 1, 46, 8, 47, 3, 71, 5, VIII. 3, 13, 14³, 4, 18, 21, 1, 33,

7, 66, 9, 10², 67, 5, 84, 5, 93, 4, 94, 7, 8, X. 10⁴, 6; 12, 5, 29, 3, 4²,

93, 4; 99, 1.

कृतमः IV. 43, 1²; 2³, VI. 21, 4, X. 51, 2, 64, 1².

कृतमत् X. 81, 2, 128, 4; 168, 3.

कृतमस्यं I. 24, 1, X. 40, 14, 64, 1.

कहमा IV. 51, 6.
 कहमां I. 35, 7.
 कहमासु X. 40, 14.
 कहट VI. 69, 8; X. 27, 11; 88, 17.
 कहरा L. 185, 1².
 कहसप्या X. 22, 6.
 कति IX. 72, 1; X. 86, 20; 88, 18⁴
 कतिपयः X. 61, 18.
 कतिपा I. 31, 2; X. 90, 11.
 कतप्यं V. 32, 6
 कपं V. 61, 2; X. 108, 1.
 कपा I. 41, 7; 54, 1, 77, 1, 120, 1, 147, 1,
 185, 1; IV. 3, 5³, 7, 8², 5, 1, 13, 5,
 23, 1; 3³; 4, 5², V. 41, 11, 16, 53, 2,
 61, 2, VIII. 70, 13, 86, 2, X. 28, 5,
 64, 1, 4, 81, 2, 146, 1.
 कपो इति V. 29, 13
 कदा I. 84, 20, 105, 3, 139, 5², VI. 54, 9,
 X. 48, 5, 152, 1.
 कदा I. 25, 5; 34, 9, 84, 8²; 150, 2, III.
 53, 4, IV. 3, 4²; 5, 13, 7, 2, 23, 6,
 V. 3, 9², VI. 21, 3, 35, 1⁴, 3², VII. 8,
 3, 29, 3, 37, 5, 6, 86, 2²; 104, 7,
 VIII. 3, 14, 5, 22, 7, 30, 13, 22²; 33,
 2, 40, 2, 51, 7, 52, 7, X. 95, 12,
 105, 1.
 कदोर्वा I. 164, 17.
 कदुर्वाः VIII. 45, 26
 कपःप्रियः I. 38, 1
 कपःप्रिय I. 30, 29
 कनार्याः X. 61, 5, 10, 21
 कनिहत् IX. 63, 20
 कनिहदत् I. 128, 3²; 152, 5, II. 42, 1, 2,
 IV. 50, 5, V. 83, 1, 9, IX. 3, 7; 5, 1,
 13, 8, 25, 2, 28, 4, 30, 2, 33, 4; 37,
 2, 63, 29, 67, 3, 14, 76, 5, 77, 5,
 85, 5, 86, 22, 33, 96, 20, 21, 97, 32,
 101, 16, 106, 6, 10, X. 1, 2
 कनिहदतः II. 11, 9
 कनिहति IX. 43, 5, 95, 1

कनिहः IV. 33, 5.
 कनिहन् VII. 103, 4.
 कनीनः III. 48, 1, VIII. 69, 14; X. 99, 10.
 कनीनःश्च I. 117, 18
 कनीनकः X. 40, 9
 कनीनकाश्च IV. 32, 23
 कनीनां I. 66, 4, 116, 10, 152, 4, 163, 8,
 II. 15, 7, V. 3, 2.
 कनीयः IV. 24, 9².
 कनीयसः VII. 20, 7; 32, 24, 86, 6
 कनीयान् IV. 33, 5.
 कन्यतां VIII. 35, 5
 कन्यां I. 161, 5, III. 33, 10; VI. 49, 7, VIII
 91, 1, IX. 56, 3, X. 107, 10
 कन्याश्च I. 123, 10.
 कन्याःश्च IV. 58, 9
 कन्यासु IX. 67, 10.
 कपुनाश्च V. 54, 6.
 कपदिनः VII. 83, 8
 कपदिन I. 114, 5, VI. 55, 2.
 कपदिने I. 114, 1, IX. 67, 11.
 कपुर्वा X. 102, 8
 कपिः X. 86, 5.
 कपिलं X. 27, 16
 कपुत् X. 86, 16, 101, 12
 कपुचं X. 101, 12.
 कपोतः X. 165, 1-4
 कपोतःश्च I. 30, 4
 कपोतं X. 165, 5
 कर्बपिलः V. 54, 8
 क I. 30, 20, 32, 14, 39, 1², 7, 81, 3², 87,
 6, 88, 2, 3¹, 102, 2, 109, 3, 113, 8,
 123, 11, 124, 6, 129, 3, 10², 132, 4,
 164, 17, 182, 5, 7, II. 13, 12, IV. 30,
 6, 43, 2, V. 2, 2, 74, 3³, 83, 10, VI
 9, 5, 21, 4, 29, 3, 75, 16, VII. 57, 3,
 87, 5, 88, 3, VIII. 19, 15, 31, 9, 36,
 1, 39, 3, 61, 18, 64, 9², 75, 7, 82, 5,
 94, 2, 95, 3, IX. 8, 5, 45, 1, 3, 62,
 20, 70, 6, 104, 6, 105, 6, 106, 8, 110,

5, X 5, 5, 13 4², 52, 3, 60, 8, 76, 7,
 82, 5, 86, 22, 88, 1, 10, 18, 99, 1,
 114 9, 161, 1
 क I 47, 10, 72, 8 98, 1, 154, 1, 191, 6,
 II 18, 3, 28 8, 37, 5, III 53, 2, VI
 51, 14, VII 33 3, 59, 5, VIII 11, 10,
 44, 24, 66, 9, IX 49, 4, X 50, 5²,
 100 5 157, 1
 कमश्चुव X 65 12
 कमयाधे II 14, 8
 कयस्य I 27, 8, 129, 5, VIII 25, 15
 कया I 165 1², III 55, 13, IV 13, 5, 20,
 9, 31, 1² 43, 3, 4, V 12, 3, VII 8,
 3 VIII 84, 4, 93, 19², X 29 4, 64, 4
 कर IV 33, 5²
 कर I 82, 1, 129, 1, VI 18, 14 22, 10,
 VIII 80 9, 84 6
 कर III 41, 6
 करज I 53, 8
 करजहे X 48, 8
 करण V 31, 7, VI 18 13 VIII 15, 11
 करणा I 119, 7
 करणानि II 15, 1, IV 19 10, V 31, 6
 करत् I 43 2, 174, 7 II 5 8, III 53, 13,
 IV. 17, 20, 29, 3, VII 97, 8 VIII 91,
 4², IX 62, 11, 109 9, X 74, 6
 करत् I 25 12, 89 3, II 41, 12 III 62,
 14, IV 39, 6, V 31, 11, 44, 8, 46, 4,
 56, 7 VI 48, 15², 52, 5, VII 102 3,
 VIII 2, 20, 18, 7 9, 66 4, X. 63 6,
 64 1 173 6, 182, 1
 करत VIII 18, 8 X 40, 2
 करत VII 65 2
 करता I 23 6
 करता IV 55 3
 करति I 43, 6, II 35, 1 IV 22, 1, VI 10,
 1, VII 17 4, X 18 6, 99, 12
 करते VII 88, 1
 करते IV 16, 1, 44, 3, V 42, 10
 करुष I 136, 4, VI 50, 3

करन् I 186, 2
 करन् V 30, 9, X 95, 1
 करति X 48, 7
 कर X 48, 9, 49, 8, 85, 25
 करभश्चत् VI 56, 1
 करभ I 187, 10
 करभ III 52, 7, VI 57, 2
 करभिण III 52, 1
 करसि X 16, 2
 करसि VI 35, 1
 करसे III 43, 5
 करसे X 29, 4
 करस्त्र I 161, 12
 करस्त्रां III 18, 5, VI 19, 3
 करत् I 116 13
 करसि IV 19, 10
 करसि X 52, 5
 करसि VII 86, 7
 कराम VII 57, 4
 करामहे IX 108, 14, X 59, 2
 करामहे I 25 5, VIII 22, 3, X 23, 6, 38,
 4, 39, 5
 करिक्रत् I 131, 3, III 58, 9
 करिक्रत्. I 140, 5
 करिति क V 29 5, VI 23, 5
 करिति क I 61, 11, 63 7, 162, 20, 164, 49,
 174, 7, 186, 5, II 18, 4, III 5, 7, 31,
 6, 33 8, IV 18, 1, 21, 10, 28, 1 V
 29, 4, VI 26, 5, 44, 18, VII 21, 3,
 22, 6, 43, 3
 करिष VII 97, 7
 करिष्यत् II 24 14, IV 31, 9, VIII 62, 3
 करिष्यति I 164, 39
 करिष्यथे I 161, 2
 करिष्यन् VI 26, 3, VII 19, 8, 20, 1, IX
 113 1
 करिष्यसि I 1, 6
 करिया I 165, 9
 करिया IV 30, 23

कल्याण्य I 100, 7
 कल्याणी IV 30, 24
 कल्याण्य X 67, 6
 कल्याण्य I 112, 6
 कल्याण्य II 43, 3
 कल्याण्य VIII 70, 15
 कल्याण्य VI 75, 3, X 80, 3
 कल्याण्य II 24, 8
 कल्याण्य X 71, 7
 कल्याण्य VIII 78, 3
 कल्याण्य IV 23, 8, 29, 3, VI 9, 6, 38, 2,
 VIII 72, 12
 कल्याण्य X 106, 9
 कल्याण्य X 163, 1
 कल्याण्य V 31, 9, VIII 97, 12, X 86, 4
 कल्याण्य I 89, 8
 कल्याण्य I 184, 2, II 34, 3
 कल्याण्य II 39, 6
 कल्याण्य I 90, 5, VI 51, 15
 कल्याण्य I 86, 9, 10, 172, 3, II 29, 1, X
 63, 7
 कल्याण्य II 14, 9
 कल्याण्य I 142, 12, 166, 1, VII 48, 4, X
 53, 10, 175, 2
 कल्याण्य I 121, 13, IX 73, 9
 कल्याण्य I 139, 7
 कल्याण्य I 85, 9, II 22, 1, IX 86, 20, X
 74, 6
 कल्याण्य II 34, 6, IV 17, 17, VI 23, 3, 4,
 VII 20, 2, VIII 96, 19
 कल्याण्य I 100, 6, III 31, 2, IV 17, 4
 कल्याण्य II 29, 6
 कल्याण्य VIII 16, 10
 कल्याण्य I 55, 8, VI 19, 1, VII 62, 1
 कल्याण्य IX 73, 8
 कल्याण्य I 115, 4, II 38, 4
 कल्याण्य I 161, 3²
 कल्याण्य I 10, 2, 23, 18, II 24, 3, X 61, 6
 कल्याण्य I 25, 11, 161, 3³, VIII 101, 7, IX
 47, 2, X 113, 7

कल्याण्य II 30, 10, IV 18, 2, VIII 63, 6
 कल्याण्य X. 48, 3
 कल्याण्य I 31, 8, 62, 6, 148, 2, 173, 9, II
 22, 1, 24, 14, III 30, 13, 32, 8, 33,
 7, 34, 6, VI 37, 2
 कल्याण्य I 173, 4, II 23, 12, VI 51, 7, VII,
 52, 2, 60, 8
 कल्याण्य I 11, 4, X 55, 7
 कल्याण्य III 12, 6, VI 69, 1, VII 32, 13,
 VIII 31, 17, 39, 5, 70, 3, IX 97, 33,
 X 56, 6
 कल्याण्य I 101, 4
 कल्याण्य I 55, 3
 कल्याण्य III 4, 9
 कल्याण्य I 91, 20
 कल्याण्य I 112, 2, 121, 11, VIII 21, 2
 कल्याण्य X 80, 1
 कल्याण्य I 102, 6, X 28, 7
 कल्याण्य III 36, 1, IX 46, 3
 कल्याण्य VIII 38, 1, X 131, 4
 कल्याण्य I 22, 19, 61, 13, VIII 36, 7, IX
 88, 4, 96, 11, X 54, 4, 55, 8
 कल्याण्य X 72, 2
 कल्याण्य VI 24, 5
 कल्याण्य X 120, 7
 कल्याण्य V 83, 7
 कल्याण्य X 28, 10, 11
 कल्याण्य VIII 22, 6
 कल्याण्य V 74, 10, VI 35, 2, VIII 73, 5¹,
 X 89, 14
 कल्याण्य VIII 66, 15
 कल्याण्य X 32, 9
 कल्याण्य III 32, 15, VI 69, 6
 कल्याण्य I 117, 12, IV 27, 5, IX 62, 19,
 86, 11, 97, 4, 33, 106, 7
 कल्याण्य X 167, 1
 कल्याण्य VI 69, 2
 कल्याण्य IX 65, 14

कलशान् I 60, 3, 75, 3, 81, 2, 86, 19,
 88, 6, 92, 6, 96, 22, 106, 12, X
 167, 3
 कलशांतां IV 32, 19
 कलशे VI 47, 6, I 63 3, 13, 67, 15,
 72, 1, 85 5, 7, 86, 16, 22, 93, 2,
 96, 9, 14 24, 97, 22
 कलशपु I 8 6 12, 5 17, 4 18, 7, 67,
 14, 68, 9 84 4 86 6, 9, 35, 47,
 96, 23
 कला VIII 47, 17
 कलि I 112, 15
 कले X 39, 8
 कल्प X 18 5
 कल्पपु X 184 1
 कल्पपत् VIII 58, 1, 114, 6
 कल्पपति X 114 5
 कल्पस्य 10, 12, 15 14
 कल्पयति 1 2, 4
 कल्पयति X 2, 3, 52, 4
 कल्पयावहे 1 86, 21
 कल्पस्य I 170, 2
 कल्पपु IX 9, 7
 कल्पलोकिन् II 33, 8
 कल्याण I 31, 9
 कल्याणी III 53 6
 कल्याणीभि 1 30, 5
 कल्याण्ये IV 58 8
 कवचसिन्धु 1 107, 3
 कवचवे VII 32, 9
 कवच V 85 3, VIII 7, 10, IX 74, 7
 कवच V 57, 8, VII 59, 11
 कवच I 31, 1, 103, 1, 146 4, 159 4,
 163 12, 164 5, II 24, 7, III 8, 4
 34, 7, 51, 7, 54, 10 IV 2 12, 36, 7
 V 45 4, 52, 13 77 1, VII 53 1,
 76, 4 86 3 87, 3, IX 72, 6, 73 7,
 97, 29, 57, 1 5, 2, 6, 88, 13, 101,
 4, 114, 2, 5, 6, 124 9, 129 4, 154
 5, 177, 1, 2

कवच I 185, 1, III 54, 17, V 58, 3, VI
 49, 6, 11, 1 53, 10, 88, 18

कवचे IV 2 20, 3, 16, 25, 2, V 1, 12,
 15, 1, VI 15, 11 20, 4, 1 49, 3

कवच VII 18, 12

कवचस्य V 34 3

कवि I 11, 4, 12 6 31, 2, 71, 10, 76,
 5, 79, 5, 91, 14, 95, 4, 8, 149 3,
 151, 7, 164 16, 174, 7, 188, 1, II
 23 17, III 2, 7, 3 4, 11, 23, 1,
 29, 12, 54 6, IV 15 3, 16, 3, 11,
 26, 1, 53, 2, V 1, 6, 5, 2, 11, 3, 31,
 10, 44 7, 45, 9, 81, 2, VI 7, 7, 32
 3, 49, 4, VII 4, 4, 9, 3, 18, 2, 8,
 VIII 8, 11, 39, 1, 9, 41, 5, 44, 12,
 21, 60, 3, 5, 75 4, IX 7, 4, 9, 1,
 12, 4, 8, 14 1, 18, 2, 20, 1, 25 3,
 27, 1, 44, 2, 47, 4, 59, 3, 62, 14, 30,
 64, 30, 68, 5, 71, 7, 74, 2, 78, 2, 82,
 2, 84 5, 85, 9, 86, 20, 26, 92, 2,
 94, 3, 96 17², 97, 2, 107, 7, 18, 109
 13, 1 20, 4, 64 4, 16, 87, 21 91,
 3, 92, 12, 100, 6, 110, 1, 124, 7

कविःक्रुतु I 1, 5, VI 16, 23, IX 9, 1, 25,
 5, 62, 13

कविःक्रुतु III 2, 4, 27, 12, V 11, 4, VIII
 44, 7

कविःक्रुतो इति कविःक्रुतो III 14 7

कविःसदा III 12, 3

कविःसतम III 14 1, VII 9, 1

कविःसतम V 42, 3, VI 18 14

कविःसतमस्य V 85 6

कविःसतम VII 86, 7

कविःसन्ता VIII 40 3

कविःसन्ता 1 124, 7

कविना VI 49, 10, IX 37, 6

कविःसन्तान् V 1, 8

कविःसिन्धु I 76, 5, III 1 5, 8, 9, 31, 16,
 VI 32, 3, IX 74, 9, 108, 12

कवि I 12, 7, 114, 4, 116, 14, 128, 8, II
23, 1, III 2, 10, 19, 1, 29, 5, IV 2,
12, 16, 9, V 4, 3, 14, 5, VI 7, 1, 15,
7, 26, 3, 49, 4, VII 6, 2, VIII 44,
26, 102, 5, 17, IX 63, 20, 72, 6, 86,
25, 102, 6, X 88, 14, 99, 9

कविश्च VIII 84, 2

कविश्यन् IX 94, 1

कविश्यमान I 164, 18

कविश्रुय VIII 63, 4

कविश्रुतः I 152, 2, III 21, 4, 29, 7

कविश्रुता VI 50, 14, X 14, 4

कवी इति VIII 8, 2

कवी इति I 2, 9, 13, 8, 142, 8, 188, 7,
VIII 8, 23, 40, 3, X 40, 6

कवी इति I 117, 23, VIII 8, 5

कवीन् I 164, 6, III 38, 1

कवीना II. 23 1, III 1, 2, 38, 2, 56, 5,
V 42, 3, VI 18, 14, 32, 2, IX. 64, 10,
67, 13, 96, 6, 18, 97, 32, X 22, 10,
112, 9

कवे I 13, 2, 130, 9, 175 4, II 1, 13, 6,
7, III 28, 4, 42, 6, 52, 6, V 21, 3,
26, 3, VI 16, 30, 53, 5, 7, VIII 44,
30, 45, 14, 102, 18, IX 25, 6, 62, 27,
64, 24, 66, 3, 10, 86, 13, 29, 100, 5,
X 140, 1

कवे II 28, 1, VI 39, 1, IX 10, 8, X
5, 3

कव्यता I 96, 2

कवे IX 91, 2, X 14 3, 15, 9

कदा श्रुय I 112, 14

कदाश्चै VIII 33, 19

कदाया I 157, 4, 162, 17, 168 4 V 83 3

कदा I. 22, 3, 37, 3, VIII 33, 11

कदाश्चतौ VIII 68, 18

कदाश्चता VIII 25 24

कदाकाश्चै I 126, 6

कृणु VIII 5 37

कश्यप IX 114, 2

कस्मिन् I 75, 3, IV 16, 17, V 74, 2, X
22, 1

कस्मि I 84, 18, 120, 8, V 53 2, 12, X
121, 1

कस्य I 24, 1, 39, 1, 42, 4, 165, 2, 169, 5,
IV 3, 13, 23 1, 25, 3, 43, 1, V 38, 4,
70, 4, 74 3, VI 9, 2, VII 9, 8, VIII
64, 8, 84, 5, 7, 93, 20, IX 29, 5, 79
2, X 40, 3², 61, 21, 129, 1

का I 76, 1², 77, 1, 120, 1, II 24, 5, 42
1, III 54 5, IV 5, 13, 20, 9, 21, 9,
24, 1, 43, 4, VII 29, 3, VIII 58, 1,
X 108, 1², 3, 130, 3

बा IV 23, 3, VII 60, 9

काकुरी VI 48, 17

काकुर् VI 41, 2

काकुर्द I 8, 7

काकुर्द VIII 69, 12

काचित्कुर X 86, 13

काटे I 106, 6

कायुका VIII 77, 4

काये X 155, 1

काय VIII 2, 40

कायस्य VIII 1, 8, 4 20, 7 19, 9 3

कायपना VIII 55, 4

कानि I 105, 7, VIII 102 20²

कानिय, III 28, 5

कानोतस्य VIII 46, 24

कानोति VIII 46, 21

काया X 40, 3

का VII 8, 3

काम I 179, 4, II 38, 6, III 30, 19, 54
2, IV 43, 7, V 42, 15, 61, 18, VII
20, 9, 97, 4 VIII 78, 9, IX 97, 46,
X 10, 7, 129 4

कामंकातय VIII 92, 14

कामप्रेषंश्च I 158, 2

काम I 16, 9, 30, 15, 53, 3, 54, 9² 57, 5,
85 11, 143 6, 178 1, II 20, 4, III
14, 5, 30, 20, 49, 1, 50, 1, IV 23 5,
U u

V 32, 12, 74, 5, VI 5, 7, 45, 21, VII
32, 2, 39, 6, 62 3, VIII 2, 39, 19,
18, 24, 6, 64, 6, 79, 5, 99 4, IX 8,
1, X 29, 5, 34 6, 42 6, 43, 2, 54,
5, 61, 6, 66, 14, 96 7, 106 11

कामसूत्रा X 10, 11

कामयते VI 75, 6

कामयते V 44, 14, 15

कामयति X 124, 5

कामये X 125, 5

कामस्य I 86, 8, IX 113, 11

कामां III 55, 3, IV 16, 15 IX 113, 10,
11, X 25, 2, 40, 12, 64, 2, 116, 8

कामान् I 81, 8, V 42, 10, VIII 98, 7

कामाद्य VIII 43, 18, X 96, 7, 97, 18

कामास VIII 21, 6

कामिनं V 53, 16, VI 16 8, VII 59, 3

कामिन V 61, 7

कामी II 14, 1

कामे III 48, 2, X 128, 2

कामेन VI 49, 8, 58, 3, 4, VII 16, 10

काम्यं X 21, 5

काम्य I 18, 6, II 22, 3, 38, 11, 41 14,
III 58, 1, V 19, 4, VIII 50, 1, 66, 6,
IX 72, 2, 85, 4, 97, 21, X 76, 6

काम्यां I 6, 2, 8, 10, V 61, 16 X 21 6

काम्यां III 31, 17

काम्यानि X 95, 10

काम्यै I 6, 8

कायमान. III 9 2

कार X 53 11

कार I 112, 1, 131 5, IV 1, 14, V 29, 8,
IX 14, 1

कार्यं I 11, 6, II 43 1, VI 45, 33, 46,
1, VII 72, 4, 82, 4 VIII 3, 18, 46,
3, 54 1 92, 19, 33, IX 10, 6 17, 6
29 2, 92, 5, X 61, 12, 92, 7

कारु III 6, 1

कारुषे I 31, 9, 53 6, II 2, 9, 34, 7, III
33, 9, X 61, 23

कारांपुनीश्च I 180, 8

कारिण III 54, 14, VIII 21, 12, IX 16, 5

कारिण VIII 2, 29, 66, 1

कारिणाश्च IX 10, 2

कारिणे IX 97, 38

कारिणत् VI 48, 15

कारु I 83 6, 165, 14, VII 68, 9, IX
112, 3, X 75, 1

कारुस्थाय VI 21, 8

कारुस्थाय III 32, 10, VI 24, 2 44, 12,
15

कारु I 31, 8, 102, 9

कारु इति VII 2, 7, X 110, 7

कारुत् IV 16, 3, V 33, 7

कारे I 141, 10, III 49, 3, VIII 21, 12

कारे इति III 33, 8, 10

कारो I 148, 2, 165, 15, 166, 15, 167, 11,
168, 10, 177, 5, 178, 3, 184, 4, III 39,
7, VI 21, 1

कारोहृत् I 116, 7

कारोषे X 22, 10

कारोरे IX 112, 2

कार्मश्च I 116, 17

कार्मत् IX 36, 1, 74, 8

काले X 42, 9

काय X 144, 2

काय I 83, 5, 121, 12, VIII 8, 11, 23, 17

काय V 39 5, IX 6, 8, 97, 7, X 55, 5

कायस्य I 117, 12

कायां I 72, 1, II 5 3, IV 11, 3, V 59
4 66, 4, VIII. 39, 7, 41, 5, 6, IX 7,
4, 23, 1, 57, 2, 62 25, 63, 25 66, 1,
94, 3 107, 23, X 21, 5

कायानि I 96, 1, III 1, 17, 18, IV 3 16

काय्यात् VI 20, 11

काये I 51, 11

कायेन III 1, 8, 36, 5, IV 35 4, VIII 79,
1, IX 70, 2, 84, 5, 87, 3, 96, 17, X
29, 6, 87, 21, 91, 3

कायेभिः VII 66, 17

कायेपु IX 92, 3
 कायेः V 3, 5, X. 131, 5
 काशिः III 30, 5
 काशिनो VII. 104, 8, VIII 78, 10
 काशं VIII 80, 8.
 काशं I 37, 10, 59, 6, 63, 5, IV 58, 7
 काशना I 32, 10
 काशं VII 93, 3, IX 21, 7
 काशायाः X 102, 9
 काशामु I 146, 5, VI 46, 1
 काशुं I 129, 2, 4, VI 21, 4, VIII 31, 15
 कि X 52, 3
 किकिदीचिनां X 97, 13
 किकिवा VI 53, 7
 किनय X 34, 13
 किनय X 34, 6
 किनय II 29, 5, X 34, 11
 किनवस्य X 34, 3, 7, 10
 किनवास V 85, 8
 कि I 23, 22, 116, 3, 122, 13, 161, 1², 10,
 164, 6, 39, 165, 3, 170, 2, 3, 182, 3²,
 191, 7, II 16, 2, 29, 3², III 53, 14,
 IV 5, 8, 12, 14, 18, 4, 6, 7, 21, 9²,
 23, 6, 30, 7, V 2, 3, 30, 9, 32, 12,
 83, 9, VI. 9, 6², 20, 4, 22, 4, 27, 1²,
 44, 10, 47, 10, 52, 3², VII 55, 3, 83
 2, 86, 2, 4, 89, 5, 100, 6, 104, 14,
 VIII 8, 8, 21, 6, 48, 3², 73, 11, 80,
 3, 5, 6, IX 69, 6, 114, 4, X 7, 6,
 10, 11², 12, 5, 31, 7, 38, 5, 42, 3, 48,
 7², 59, 8, 79, 6, 81, 2, 86, 3, 8², 90
 11, 95, 2, 11, 97, 10, 108, 1, 112, 9,
 129 1², 2, 130, 3²
 किमीदिनां VII 104, 23 X 87, 24
 किमीदिने VII 104, 2
 किमपे IV 35, 4
 किमु III 33, 4
 किपद् IV 17, 12², X 27, 8
 किराति I 123 10, II 30, 1
 किराती X 27, 12

किरते IV 5, 6
 किरामु X 16, 13
 किरपेयाः I 61, 6, 12
 किर VI 46, 2, IX 81, 3
 किरणं X 27, 5
 किरणं IV 38, 6, V 59, 4
 किरणांश्च X 106, 4
 किरणां I. 63, 1
 किरणे IV 38, 7
 किराति VIII 49, 4
 किरलं I 32, 4, II 12, 15, VI 47, 1², VII
 33 4, X 10, 13, 94, 10, 97 5, 111, 3,
 8, 159, 4, 174, 4
 किरास्यं V 53, 1
 किरिचपश्चमुत् X 71, 10
 किरिचपात् V 34, 4
 कीकटेयु III 53, 14
 कीकसाय X 163 2
 कीन VIII 66, 3
 कीदृद् X 108, 3
 कीनारांश्च X 106, 10
 कीनारां. IV 57, 8
 कीर्यं VII 100, 4
 कीर्ये VI 23, 3, VII 97, 10
 कीरि VI 37, 1, VII 21, 8, VIII 103, 13
 कीरिचोदेन VI 45, 19
 कीरिला V 52, 12
 कीरिणां I 100, 9, V 4 10, 40 8
 कीरि X 67, 11
 कीरि I 31, 13, II 12 6, X 41, 2
 कीरि X 54, 1
 कीरिन्सं I 103, 4
 कीरालश्चे X 91, 14
 कीरत III 30, 17
 कीराम I 127, 7, VI 67, 10
 कुषयं III 36 8.
 कुषये VIII 92, 24
 कुषा IX 80, 3, 109, 18

कुशिकः I. 8, 7.
 कुशिक इति II. 11, 11, X. 28, 2, 86, 14.
 कुशिकोः III. 51, 12, VIII. 17, 5
 कुशिकः I. 154, 2.
 कुशिक I. 46, 4.
 कुशिक III. 30, 8.
 कुशिकः VIII. 17, 13
 कुशिकः I. 29, 6.
 कुशिकः I. 136, 1, 164, 18, 165, 1, 3, 179, 4,
 II. 23, 5, VII. 1, 2, 82, 7, VIII. 19, 6,
 X. 39, 11, 129, 6², 168, 3.
 कुशिक V. 7, 2; VI. 3, 3; VII. 69, 2.
 कुशिकः I. 106, 6, IV. 16, 10, X. 40, 6.
 कुशिकः X. 105, 11.
 कुशिक I. 33, 14, 51, 6, 53, 10, 112, 9; 23,
 174, 5, 175, 4, IV. 26, 1, V. 31, 8;
 VI. 18, 13; VII. 19, 2, VIII. 1, 11; 53,
 2, X. 49, 3.
 कुशिकः X. 105, 11.
 कुशिक II. 14, 7
 कुशिकः VII. 25, 5.
 कुशिक X. 38, 5.
 कुशिक I. 63, 3, 121, 9, II. 19, 6, IV. 16,
 12, 30, 4, V. 29, 10, VI. 20, 5, 26, 3,
 VIII. 24, 25, X. 49, 4, 99, 9, 138, 1.
 कुशिक IV. 16, 11, V. 29, 9, VI. 31, 3, X.
 29, 2.
 कुशिक IV. 16, 12.
 कुशिक X. 136, 7
 कुशिक I. 140, 3
 कुशिकः V. 52, 12
 कुशिक X. 75, 6.
 कुशिक V. 53, 9.
 कुशिक X. 135, 3, 4
 कुशिक II. 33, 12, IV. 15, 7, 9, V. 78, 9,
 X. 79, 3
 कुशिकः VIII. 30, 1, 69, 15
 कुशिकः X. 34, 7.
 कुशिक IV. 15, 10, V. 2, 1, 2, X. 135, 5

कुशिकः VI. 75, 17.
 कुशिकः IV. 15, 8.
 कुशिकः VIII. 31, 8.
 कुशिक X. 89, 7.
 कुशिक I. 116, 7, 117, 6
 कुशिकः I. 191, 14.
 कुशिक VII. 33, 13.
 कुशिक I. 103, 8, II. 19, 6, IV. 16, 12; VI.
 31, 3, VII. 19, 2.
 कुशिक I. 104, 3
 कुशिक I. 174, 7.
 कुशिक X. 85, 8.
 कुशिक X. 19, 2; 145, 2.
 कुशिक VIII. 4, 19
 कुशिक X. 32, 9.
 कुशिक X. 33, 4.
 कुशिक X. 51, 7.
 कुशिक X. 179, 2.
 कुशिक VII. 50, 1.
 कुशिक VI. 15, 16.
 कुशिक III. 2, 1.
 कुशिक I. 104, 4.
 कुशिक I. 32, 5.
 कुशिक VII. 50, 2.
 कुशिक V. 83, 8.
 कुशिक III. 45, 3, X. 43, 7.
 कुशिक I. 33, 1, 143, 6², II. 5, 5, 16, 7; 35,
 1, 2, III. 42, 2, 4, 43, 5⁴, IV. 51, 4,
 V. 3, 10, 36, 3; VI. 23, 9, 42, 4, VII.
 15, 4; 58, 5, 91, 1, VIII. 26, 10, 75,
 11, 80, 3, 91, 4⁴; 96, 10, 103, 9, IX.
 19, 5, X. 64, 12, 13; 119, 1, 131, 2
 कुशिक VI. 45, 24.
 कुशिकः I. 191, 3.
 कुशिक III. 33, 5.
 कुशिक III. 53, 10; 11.
 कुशिक III. 26, 1, 29, 15, 30, 20, 42, 9
 कुशिक III. 26, 3, 53, 9

कृष्ण IV 18, 8
 कृष्णक I. 191, 15, 16
 कृष्ण I 24, 10, 46, 9, 117, 12, 184, 1, II
 12, 5, V. 74, 2², VI 21, 4, VIII 73,
 4³, X 22, 1, 40, 1, 2⁴, 129, 1
 कृष्णिकसिद्धे VII 32, 19
 कृष्ण VIII 24, 30
 कृष्णिकृते VIII 24, 30
 कृष्णिकसिद्धे X 102, 11
 कृष्णिक IX 87, 8, X 4, 5, 93, 11
 कृष्णिकसिद्धे IV 7, 6
 कृष्ण X 102, 4
 कृष्ण I 105, 17
 कृष्णिकसिद्धे VIII. 47, 11
 कृष्णिक VIII 26, 10.
 कृष्ण V 74, 1
 कृष्णिक I 29, 7
 कृष्ण X 52, 4
 कृष्णिकसिद्धे VI 75, 9
 कृष्णिक X 130, 2
 कृष्ण X 95, 2
 कृष्ण. I 54, 5, V 4, 11, 29, 13, 14, VI
 35, 3 X 16, 1
 कृष्ण VIII 100, 1
 कृष्णिक IV 12, 1, VII 26, 3, 64, 4, 88, 6,
 VIII 62, 9, X 45, 9, 70, 10
 कृष्णिक IV 18, 4, VII 84, 2, 96, 3, VIII
 48, 3, X 7, 6
 कृष्णिके IV 2, 8, 9, VIII 47, 15
 कृष्णिक VII 63, 4, X 10, 10
 कृष्णिक IV 51, 1, V 2, 3, VII 48 3
 कृष्णिक I 178, 2, VII 37, 7, X 74, 2
 कृष्णिके I 88, 3
 कृष्ण X 49, 1
 कृष्णिके VI 16, 17
 कृष्णिक I 94 4, 165, 7, V 45, 6, VIII 62,
 4, X 2, 2, 165, 1
 कृष्णिक II 29, 3, III 35, 5, IV 33 5

कृष्णिके VIII 61, 11
 कृष्णिक III 53, 3
 कृष्णिके X 95, 1
 कृष्णिके I 165, 10
 कृष्णिके X 108, 9
 कृष्ण I 30, 12, 42, 7, III 29, 12, VI 2,
 10, 53, 7, IX 85, 4, X 85, 45
 कृष्णिक V 49, 5
 कृष्णिक V 57, 7, VIII 18, 11, 80, 10, X 31
 8, 10, 48, 9, 67, 11, 78, 8
 कृष्णिक VIII 31, 9
 कृष्णिक I 93, 12, VIII 73, 7
 कृष्णिक I 182, 3, II 30, 6, X 36, 6, 39, 2
 कृष्णिके II 30, 5
 कृष्णिके II 5, 7
 कृष्णिके II 25, 1-5, IV 17, 10, V 61, 7, 83,
 3, X 27, 24, 117, 2
 कृष्णिके I 95, 8, 10, 113, 15, 115 5, III 30,
 12, IV 7, 11, 17, 10, 24, 6, 25 6,
 53 3, V 2, 9, 83, 3, VIII 4, 6, 62,
 6, IX 71, 1, 2, 8, 74, 7, 76, 1, 88
 5, 95 1, 97, 9, 103, 2, X 40, 2, 42,
 4, 107, 7, 117, 3, 165, 3
 कृष्णिक VIII 67, 17
 कृष्णिक III 53 10, VI 28, 6², VIII 27, 18
 कृष्णिक X 39, 11, 143 1
 कृष्णिक I 182, 3
 कृष्णिक VII 32, 8, 9
 कृष्णिक I 77, 2, 122, 4, 186 10, IV 3, 1,
 V 41, 6, VI 49, 6, VII 3 1 31, 10,
 34, 9, 36, 8, 39, 3, 53, 2, VIII 72, 1,
 X 6 5, 34 14, 64, 7, 74, 5, 101, 2³,
 7, 8²
 कृष्णिके I 123, 10, 11, VI 64, 2
 कृष्णिक I 10, 7, IV 4, 1, VIII 64, 1
 कृष्णिक II 2, 6, 26, 2², IV 4, 5, V 28, 3,
 VII 25, 4, VIII 19, 20, X 6, 6, 10
 14, 85 20, 142, 7
 X X

कृणुहि I 18, 1, 165, 9, IV 2, 20, VI 17,
 3, 25, 3, 44, 18, VIII 48, 6
 कृणुहि I 13, 2, 31, 8, III 6, 6, 30, 6, 31,
 20, 47, 2, IV 4, 14, 22, 9, V 42, 9,
 43, 5, VI 44, 9, 48, 4, 53, 10, VII
 17, 3, 25, 2, VIII 61, 16, IX 91, 5,
 94, 5, X 51, 5, 110, 2, 131, 2
 कृणोत III 29, 9
 कृणोत I 162, 18, VII 34, 12, VIII 32
 17, X 128, 5
 कृणोतन VIII 18, 18
 कृणोतन I 13, 12, 162, 2, IV 15, 10, X
 101, 5
 कृणोति I 55, 5, 77, 1, IV 20, 9, 24, 6,
 50, 9, VI 47, 15, 60, 10, 64, 1, VII
 18, 18, 102, 2, VIII 32, 11, X 87, 8,
 97, 22, 165, 4
 कृणोति I 18, 8, 48, 8, 92, 6, 105, 15, 173,
 11, IV 17, 13, V 7, 4, 31, 1, 75, 4,
 VI 75, 2, 5, VII 81, 1, IX 3, 5, 95,
 2, X 17, 1, 34, 8, 48, 10, 117, 7,
 160, 3
 कृणोतु I 84, 3, 102, 9, 162, 22, IV 39, 3,
 VI 47, 12, 75, 18, VIII 45, 9, 97, 13,
 X 16, 6, 35, 2, 42, 11
 कृणोमि I 162, 19, IV 42, 5
 कृणोमि I 116, 12, III 31, 19, VII 22, 7,
 99, 7, X 34, 12, 125, 5, 6
 कृणोमि I 31, 7, 74, 4, V 3, 2, VI 13, 5,
 45, 6, VII 81, 4, 90, 2, VIII 21, 14,
 62, 5
 कृणोमि IV 32, 2
 कृणुहे VII 16, 4, X 84, 4
 कृणत I 72, 5, 100, 7, IV 24, 3
 कृणत VIII 36, 7, 103, 3
 कृणती I 92, 4, V 80, 2
 कृणते II 30, 1, VIII 72, 15
 कृणते I 140, 7, 161, 5, VI 75, 7, IX
 101, 8

कृणन् I 6, 3, 55, 6, 70, 4, 105, 17, IV
 14, 2, VII 101, 1, VIII 14, 8, 96, 21,
 IX. 64, 8, 78, 5, 84, 2, 86, 26, 90, 4,
 96, 1, 3, 22, 97, 10, 14, 16, X 8, 2,
 12, 1, 102, 8, 111, 3, 168, 1
 कृणतः I 88, 4, 117, 25, VII 1, 17, 37,
 4, 103, 8, IX 62, 2, 3, 63, 5
 कृणत II 28, 7, V 28, 2, VIII 32, 10
 कृणति I 38, 7, 9, 47, 2, 123, 6, III 53,
 14, VII 33, 7, IX 31, 1, 64, 23
 कृणतु III 37, 2
 कृणतु I 162, 10, 170, 4, III 8, 8, X
 137, 6
 कृणान III 53, 8, IV. 38, 6, V 4, 6,
 VIII 43, 7, IX 14, 5, 86, 26, 107,
 26, X 73, 7, 113, 1
 कृणानाः III 58, 6, V 3, 8, X. 109, 6,
 122, 7, 124, 7
 कृणानास I 72, 9, III 31, 9
 कृणाने X 61, 6
 कृणीत IV 21, 5, VIII. 23, 19
 कृणे I 138, 2
 कृणे VII 36, 2
 कृणते इति VI 25, 4
 कृत VI 58, 3, IX. 69, 5, X 97, 2
 कृत I 54, 3, 105, 16, 141, 8, VI 49, 8,
 VII 62, 1, VIII 93, 8, IX 3, 2, X
 90, 12, 176, 4
 कृतसू इति कृतसू VIII 31, 9
 कृतसूचन VII 83, 2
 कृतसूत्रा II 25, 1, VI 20, 3, VII 70, 6
 कृत I 24, 9, 34, 8, 85, 6, 112, 24, 117,
 8, 132, 1², II 22, 4, III 7, 10, 29, 1,
 IV 10, 7, V 60, 1, 64, 6, 73, 4, VI
 18, 13, 51, 8, 58, 4, 60, 4, 74, 3,
 VII 84, 3², VIII 4, 3, 7, 8, 13, 17,
 9, 5, 19, 10, 45, 32, 57, 3, IX 71, 6,
 97, 58, X 40, 13, 42, 9, 43, 5, 102,
 2, 135, 6

कृत I 17, 7, 182, 4, VI. 59, 8, VII 2, 7,
67, 5, VIII 18, 16, X 24, 6, 39, 2,
143, 5.

कृतस्य VII 11, 4.

कृता I 28, 2, III 1, 20, 30, 2, VI 61, 13,
VIII 10, 3, 77, 9, 101, 13, X 97, 5

कृताः III 35, 7, X 90, 15

कृतांश्च II 35, 5

कृतात् X 63, 8

कृतान् I 161, 4, X 53, 6

कृतानि I 24, 14, 25, 11, 100, 9, 117, 4,
128, 7, II. 11, 6, 12, 4, 21, 3, III
38, 9, V 30, 3, 42, 6, VII 6, 1, 18,
14, 61, 6, 98, 5, VIII 32, 1, 63, 6,
IX 47, 2, X 34, 6, 112, 8

कृति I 168, 3

कृते V 17, 1, VII 57, 5, X 96, 9, 101, 3

कृतेन X 48, 3

कृतेभिं VIII 16, 6, X 111, 1

कृतिं VIII 90, 6

कृतवे II 13, 10

कृत्तु I 92, 10, VIII 79, 1

कृत्तु VIII 16, 3

कृतो इति VI 18, 15

कृता X 85, 28, 29

कृतिनां I 55, 6, VIII 67, 20

कृतिनांश्च II 15, 8, VII 21, 3

कृतं III 18, 4, 54, 1

कृतने VIII 24, 25, X 144, 3

कृतंश्च IX 65, 23

कृत्वी I 161, 3, X 15, 12, 17, 2, 109, 7,
159, 4

कृत्यं VI 2, 8, IX 76, 1, 77, 5, 84, 5,
101, 2

कृत्यं X 49, 7, 144, 2

कृत्यांश्च IX 46, 1

कृत्यान् I 121, 7

कृत्यानां VIII 25, 23

कृत्ये I 54, 6, VIII 5, 26, 8, 21, 50, 9

कृत्तु X. 97, 9

कृत्तु I. 112, 8, V 74, 5

कृत्तु X. 39, 8

कृत्ति I. 10, 11, 36, 14, II 9, 5², 17, 7, 8,
III 15, 3, 18, 5, IV 12, 4, VI 47, 10,
51, 13, VII 16, 6, VIII 26, 25, 53, 6,
67, 12, 96, 8, 97, 8, IX 23, 3, 61,
28, 84, 1, 97, 27, 104, 6, X 42, 7,
93, 9

कृत्ति I 14, 7, 42, 6, 55, 7, 94, 9, 102, 4,
106, 5, 114, 2, 127, 11, 138, 2², II 2,
7, 23, 7, 30, 10, 41, 16, III 1, 19, 4,
2, 16, 5, IV 1, 3², 31, 15, V 18, 5,
51, 14, VI 5, 6, 23, 7, 46, 6, VII 25,
5, 27, 5, 32, 25, 42, 5, 77, 4, VIII
19, 12, 32, 9, 36, 6, 53, 4, 60, 14,
61, 13, 68, 12, 75, 2, 11, 80, 4-6, 90,
4, 91, 6, 93, 10, IX 4, 1, 64, 14, 78,
5, 113, 8, X 22, 15, 38, 2, 85, 45,
96, 13, 112, 10, 133, 4, 142, 1, 147, 5,
152, 2, 3, 166, 1, 167, 1, 171, 4,
186, 2

कृत्तुश्च X 27, 5

कृत्तुनां IV 5, 14

कृत्यं VII 34, 15

कृतत् VIII 45, 30

कृतत् X 86, 20

कृततात् X 27, 23

कृत्तुत् X 74, 3

कृत्तुत् X 99, 9

कृत्तुत्तुत् VIII 39, 4

कृत्तुत् I 113, 10

कृत्तुत्तुत् X 20, 3

कृत्तु IX 99, 4

कृत्तुत्तुत् I 116, 14, 119, 8

कृत्तुत्तुत् VIII 46, 16

कृत्तुत्तुत् X 98, 7

कृत्तु I 127, 1, 128, 2, VI 2, 6, 15, 5,

VII 3, 9, VIII 23, 5, 8, IX 64, 28

कपीट X. 28, 8
 कृषे VIII 4, 2
 कृशतस्वत I 126, 4
 कृशनिन VII 18, 23
 कृशतेभिः X. 68, 11
 कृशनेः I 35, 4
 कृश VI 28, 6, VIII 75, 8, X. 40, 8
 कृशस्य II 12, 6, VIII 59, 3, X 39, 3
 कृशानुः IV 27, 3
 कृशानु I 112, 21, X 64, 8
 कृशानोः I 155, 2, IX 77, 2
 कृशास्य X 117, 3
 कृशे VIII 54, 2
 कृषतु IV 57, 4
 कृषत् X 117, 7
 कृषतु IV 57, 8
 कृषस्य X 34, 13
 कृषि X 34, 13
 कृषे VIII 3, 20, 32, 3
 कृषे X 49, 7, 50, 5, 6
 कृष्ये I 4, 6, 36, 19, 52, 11, III 49, 1,
 IV 30, 2, V 19, 3, VII 31, 9, VIII
 5, 38, 6, 4, 74, 10, 75, 10, 103, 3, IX
 69, 7, 86, 37, X 50, 5, 60, 4, 119, 6
 कृषिःस्पोतमा VII 82, 9
 कृषिःस IV 38, 9
 कृषिःसि I 100, 10
 कृषिःसु I 74, 2, II 2, 10, III 53, 16, VI
 46, 7, VIII 92, 18
 कृषिहाःश्च IX 71, 2
 कृषी I 7, 8, 160, 5, 189, 3, III 43, 7,
 59, 1, IV 17, 6, 7, 21, 2, 38, 10, VI
 18, 3, 31, 1, VII 19, 1, 85, 3, VIII
 24, 19, 62, 2, X 178, 3
 कृषीना I 59, 5, 177, 1, IV 17, 5, V 1, 6,
 VI 18, 2, 45, 16, VII 5, 5, 6, 1, 26,
 5, VIII 13, 9, 32, 19, 68, 7
 कृषेः IV 42, 1

कृष्यःसंध्या II 4, 6, VI 10, 4
 कृष्याः VIII 85, 3
 कृष्याः I 79, 2, IV. 17, 14, VIII. 96, 13,
 X 16, 6, 20, 9
 कृष्याःसंगीतः I 101, 1
 कृष्याःसंहसः I 141, 7
 कृष्याःसर्पिः VII. 8, 2
 कृष्याःसुतो I 140, 3
 कृष्य I 58, 4, 73, 7, 92, 5, 115, 5, 140,
 5, 164, 47, III 55, 11, IV 7, 9, VI
 9, 1, VII 3, 2, VIII 96, 14, X
 127, 7
 कृष्यापः VIII 73, 18
 कृष्याःसमानं VI 6, 1
 कृष्याःस्योनीः II 20, 7
 कृष्याःसवतेनि VIII 23, 19
 कृष्याःसर्वपि II 4, 7.
 कृष्याःसरीतारः I 140, 4
 कृष्यास्य VIII 85, 4
 कृष्या I 35, 4, 113, 2, IV 3, 9, 16, 13,
 VI 60, 10, VIII 43, 6, IX 66, 24,
 X 21, 3, 61, 4, 89, 2
 कृष्याः X 94, 5
 कृष्याः VI 47, 21
 कृष्यात् I 123, 1, 9
 कृष्यान् III 31, 21, VIII 41, 10
 कृष्या I 113, 14, 130, 8, IX 41, 1, X
 3, 2
 कृष्यास्य X 31, 11
 कृष्यास I 141, 8
 कृष्यासु I 62, 9, III 15, 3, VIII 93, 13
 कृष्यास्यः I 116, 23, 117, 7
 कृष्याः VII 71, 1
 कृष्ये इति III 31, 17, IV 48, 3
 कृष्येन I 35, 2, 9
 कृष्येभिः I 62, 8
 कृष्ये I 10, 9, VI 18, 15, VII 22, 4

कृष्ण I 54, 9, II 23, 14, III 52, 5, VI
21, 9, X 44, 4
के I 87, 1, 94, 9, 110, 2, III 45, 1, V
2, 5, 12, 4⁴, 52, 12, 61, 1, VI 52,
15, 67, 10, VII 56, 1, 103, 8, VIII
45, 4², 77, 1², IX 110, 6, X 19, 7,
20, 8, 50, 3³, 54, 3, 90, 10
केत I 24, 12
केतं I 33, 1, II 38, 5, IV 26, 2, VII
18, 25, IX 21, 6, X 95, 5
केतपं I 24, 7, 50, 1, 3, 191, 4, VII 78,
1, VIII 12, 7, 43, 5, IX 70, 3, 86,
5, 6, X 78, 7, 91, 5, III, 7
केतये I 166, 1, X, 37, 1
केतःपेदा I 104, 3
केतःसाप V 38, 3
केतस्य X 136, 6
केता I 55, 7
केतात् I 145, 3
केतु I 27, 12, 96, 6, 103, 1, 113 19,
124, 11, 127, 6, III 1, 17, 10, 4, 11,
3, 55, 2, 61, 3, V 11, 3, VII 63, 2,
67, 2, 76, 2, IX 86, 7, X 45, 6,
85 19, 89 12, 92, 1, 96, 4, 156, 5,
159, 2
केतुना I 3 12, 36, 14, 187, 6, V 44, 8,
60, 8, 66, 4, VI 7, 6, X 8, 1, 37, 9
केतु I 6, 3, 60, 1, 71, 2, 92, 1, 113 15,
124, 5, III 2, 14, 3, 3, 8, 8, 29, 5,
34, 4, IV 7, 4, 14, 2, V 7, 4, 11, 2,
34, 9, VI 2, 3, 7, 2, 5, 39 3, 49 2
VII 5, 5, 6, 2, 9, 1 30, 3 34, 6,
VIII 44, 10, 96, 4 IX 64, 8, X 1,
5, 2, 6, 88, 12, 139, 2
केतुःसत् VI 47, 31
केतुःसर्त VIII 58, 3
केतु इति II 11, 6
केतन VIII 60 18
केतभि III 60, 7
केतं I 76, 1, 87, 2, 165 2 X 15 6

केःनिपाता X 44 4
केनो इति VIII 66, 9
केपय X 44, 6
केभि VIII 103, 13
केपटे VI 54, 7
केपलःसाप X 117, 6
केपलःसादी X 117, 6
केपल I 7, 10, 13, 10, IV 25, 7, VII
98, 5
केपल I 57, 6, IV 35, 7, X 96, 13,
145, 2
केपला IV 25, 6, VIII 52, 3, X 138, 6
केपलात् X 51, 8
केपलाति X 54 5
केपली X 173, 6
केपले X 51, 9
केराःपता X 105, 5
केशिन् I 164, 44, VIII 1, 24
केशिना I 10, 3, 82, 6, III 6, 6, 41 9,
VIII 14, 12, 17, 2, X 105, 2
केशिनी I 140, 8, 151, 6
केशिभि I 16, 4, VIII 97, 4
केरा X 102, 6, 136, 1⁵, 6, 7
कोकःपातु VII 104, 22
कोपय I 54, 4
कोपयत् X 44, 8
कोपयप V 57, 3
कोप्या I 171, 3
कोश I 112, 11, II 16 5, VI 54 3 X
85 7
कोश I 135 2, III 32, 15, IV 17 16,
20, 6, V 53, 6, 59 8, 83, 8 VIII
72 8, IX 12 6 23 4, 36 2, 66
11 76, 5, 86, 1 3, 7 87 1 96, 20
103 3, 107, 12, 26, 108 9 X 42 2
कोशयो VI 47, 22
कोशां I 87, 2
कोशात् VI 47 23 IX 86, 20
कोशास VII 101, 4, VIII 2 8, IX 88 6
Y y

कोशे VIII 20, 8, 22, 9, IX 75, 3, 77, 1,
 X 100, 10
 कोशेन I 130, 2
 को X 90, 11²
 कौर्याण VIII 3, 21
 कौलिःशर IV 30, 14
 कौशिक I 10, 11
 कसते I 121, 1
 कर्दामाण VIII 76, 11
 कर्तव्य I 55, 8, 89, 1, VII 48, 1, VIII
 96, 3, X 64, 2
 कर्त्ते X. 27, 16
 कर्तु I 17, 5, 66, 3, 67, 1, 77, 3, 91, 5,
 127, 9, 175, 5, III 11, 6, 52, 4, IV
 21, 2, V 35, 1, VII 31, 5, IX 107,
 3, X 104, 10
 कर्तुना I 141, 9, II 5, 4, 12, 1, 13, 11,
 22, 3, III 54, 6, VII 90, 5, VIII
 57, 1, IX 71, 9, X 8, 7, 31, 2, 91, 3
 कर्तुःमा IV 39, 2, X 100, 12
 कर्तुःमि I 91, 2, 100, 14, 132, 5, V 32,
 5, 33, 8, VI 7, 4; VIII 63, 1, IX.
 97, 30, X 87, 1, 95, 9, 105, 6
 कर्तु I 2, 8, 19, 2, 42, 7-9, 64, 13, 68,
 2, 5, 80, 15, 123, 8, 13, 151, 2,
 156, 4, II 16, 2, 4, 30, 6, III 1, 5,
 45, 3, IV 10, 1, 20, 3, 40, 4, 42, 1,
 V 31, 11, 85, 2, VI 9, 5, 16, 8, 36,
 2, VII 3, 10, 5, 6, 11, 4, 32, 26,
 60, 6, VIII 7, 24, 12, 11, 13, 1; 15,
 7, 33, 17, 42, 3, 53, 6, 62, 7, 10, 63,
 5, 70, 13, IX 4, 3, 86, 43, X 11, 3,
 25, 1, 4, 30, 12, 36, 10, 37, 5, 48, 3,
 56, 4, 64, 7, 120, 3, 140, 4, 159, 2
 कर्तुःमन् II 23, 15
 कर्तुःमता X 59, 1
 कर्तुःमता I 183, 2
 कर्तुःमान् I 62, 12, IV 41, 1, IX 90, 6,
 X 113, 1
 कर्तुःपति IV 24, 4, X 64, 2

कर्तुःपित् IX 44, 6, 63, 24, 86, 48, X
 2, 5
 कर्तुःपित्तं IX 108, 1
 कर्तुःपिदे III 40, 2
 कर्तुःपिदा II 39, 2
 कर्तुन् IX 72, 5
 कर्तुना IV 31, 5
 कर्तो IV 10, 2
 कर्तो X 95, 3
 कर्त्तु VII 89, 3, VIII 78, 7
 कर्त्तुना I 39, 1, 65, 5, 69, 1, 73, 2, 81, 4,
 128, 4², 5, 138, 3², 141, 6, 142, 2,
 145, 2, 165, 7, 190, 3, III 2, 3, 6, 5,
 9, 6, IV 1, 1, 5, 7, 12, 1, 21, 10,
 28, 3, 33, 9, V 10, 2, 17, 4, 29, 5,
 7, 87, 2, VI 2, 8, 5, 3, 12, 4, 16,
 26, 17, 6, 48, 4, 68, 9, VII 4, 5,
 21, 6, 28, 2, 61, 2, 62, 1, 76, 1, VIII
 19, 29, 33, 6, 61, 4, 66, 4, 10, 88,
 4, 97, 10, 102, 8, IX 16, 2, 4, 86,
 13, 102, 8, X 29, 7, 61, 1, 83, 5,
 84, 6, 144, 6²
 कर्त्तुःनपात्र V 33, 9
 कर्त्ते I 111, 2, 135, 1, IV 37, 2, V 43,
 5, VI 40, 2, VII 25, 4, IX 36, 3,
 100, 5, 109, 2, 10, X 57, 4
 कर्त्. IX 97, 18, 28
 कर्त्तु VII 5, 7
 कर्त्त I 141, 3
 कर्त्त IV 2, 14
 कर्त्त II 42, 3, V 83, 7
 कर्त्तु I 36, 8, 173, 3
 कर्त्तु X 44, 8, 95, 13
 कर्त्तु I 100, 13
 कर्त्तुःदृष्टे X 100, 2
 कर्त्तु V 53, 6
 कर्त्तु III 26, 3, IX 38, 6, 42, 4, 96, 22;
 97, 33
 कर्त्तु VII 42, 1

प्रदति X. 94, 2 .
 प्रदय VI 47, 30
 प्रदधि X 38, 1
 प्रदवी इति II 12, 8, VI 25, 4, X 121, 6
 प्रमणाय VI 70, 3
 प्रमणे इति I 155, 5
 प्रमते I. 144, 1
 प्रमस्य IV 18, 11, VIII 1, 4, 81, 7
 प्रमान VI 49, 15
 प्रमिष्ट I 155, 4
 प्रमिष्ट VIII 63, 9
 प्रमिष्ट I 182, 3
 प्रमी I 51, 6
 प्रमु VII 32, 27
 प्ररणस्य V 44 9
 प्रविप I 162, 9, 10
 प्रविपां X 87, 16
 प्रविपु X 87, 5
 प्रयःसर् X 16, 10, 87, 5
 प्रयःसर्द X 87, 2, 19
 प्रयःसर्दे X 16, 9, 162, 2
 प्रयःसर्दे VII 104, 2
 प्रयःसर्हण X 16, 11
 प्राणस्ये I 132, 2
 प्राणा I 58 3 139 1, V 7, 8, 10, 2, IX
 86, 19, 102, 1 X 61, 1
 प्राणा I 134, 2¹, X 92, 6
 प्राणार्थं X 132, 2
 प्राणार्थं I 134, 2
 प्राम X 164, 1
 प्रामे I 105 6, V 53 11
 प्रियते IX 70, 8, X 112, 9
 प्रियते III 41, 3, VIII 90 3
 प्रियमाण VI 52 2, VIII 35 14
 प्रियमाणस्य X 55 7
 प्रियमाणं V 29, 15
 प्रियाम X 32, 9

प्रियास्य VI 23, 6
 प्रियं V 44, 4, VIII 87, 1, IX 9, 6
 प्रियं इति I 166, 6
 प्रिय I 30, 1, II 17, 6, 22, 2, VIII 20,
 24, 22, 12, 51, 8
 प्रीयति IV 24, 10
 प्रीयति IX. 66, 29, X 34, 8
 प्रीयं V 60, 3
 प्रीयं V 19 5, IX 80, 3, 86, 26, 44,
 96, 21, 108, 5, 110, 10, X. 79, 6
 प्रीयत IV 4, 9, IX 21, 3
 प्रीयत IX. 6, 5, 45, 5, 97, 9, 106, 11
 प्रीयति I 166, 2, VIII 13, 8
 प्रीयतौ X 85 18, 42
 प्रीय I 37, 1, 5
 प्रीयं I 87, 3, X 78, 6, 94, 14, 95, 9
 प्रीयु IX 20, 7
 प्रीयुर्भिः X 3, 5
 प्रुष्ट X 43, 8
 प्रुष्ट V 15, 3
 प्रुष्ट VII 56, 8
 प्रुष्टु V 53, 9
 प्रुष्टु X 75 6
 प्रोशनासं X 27, 18
 प्रोशत X 94, 4
 प्रोशति IV 38, 5
 प्रोश X 28, 4
 प्रोश VI 46, 14
 प्र I 34, 9², 35, 7, 38, 2³, 3³ 105 4, 5
 161, 4, 12, 164, 4, 17, 165 6, 168,
 6², II 33 7, III 30, 3, 62, 1, IV 51,
 6, V 30, 1, 61, 2³, VI 16, 17, 63 1,
 VII 88, 5, VIII 1, 7², 7, 20, 64 7,
 100, 10, X 34, 10, 40, 14, 51, 2, 85
 15², 86, 22, 111, 8³, 168, 3
 प्रोश्ति I 38, 3
 प्रुष्टा VI 13, 2
 प्रुष्ट I 24, 6, 40, 8, 54 8, 11, 135, 1, 3

157 2, 6, 160, 5, 162, 22, III 38 5,
 IV 17, 1, 21, 1, V 27, 6, 34 9, 62,
 6, 64, 6, 66, 2, 67, 1, 68, 3, VI 8, 6,
 25, 8, 50, 3, 67, 5, 6, VII 18, 25, 34,
 11, 66, 11, VIII 25 8, 35, 17, X
 180, 3
 घत्रःशिय I 25, 5
 घत्रःशो VI 26, 8
 घत्रसं V 44, 10
 घना X 60, 5
 घनार्थि IV 4, 8, VIII 19, 33, 37, 7
 घलाय I 113, 6, III 38, 3, VII 21, 7, 28,
 3, 30, 1, VIII 22, 7, 37, 6, X 18, 9
 घतिर्वे VII 104, 13
 घत्रियंस IV 12, 3, 42, 1, V 69, 1, X
 109, 3
 घत्रियां VIII 25, 8
 घत्रिया VII 64, 2
 घत्रियां X 66, 8
 घत्रियान् VIII 67, 1
 घद्वे I 25 17
 घनःद्व I 130, 4, X 106, 7
 घन् X 95, 15
 घपं I 44, 8, 64, 8, 116 4, II 2 2, VI
 52, 15, VII. 15, 8, VIII. 41, 3, X 77, 2
 घप I 70, 4, 79, 6, IV 16, 19 VIII 19,
 31, 26 3
 घपा IX 99 2
 घपाभि IV 53 7
 घपा III 49 4
 घपाःवान् III 55 17 VII 10, 5, VIII
 71, 2
 घपाःवान् I 70, 3, X 29 1
 घपथ II 29 2
 घपथ II 28, 3
 घपथाय X 104, 6
 घना I 103 1, V 52, 3, VIII 20 26 X.
 59, 8, 9

घभि I 25 18, III 8, 7, IV 30, 12, VII
 27, 3, VIII 43, 6, 45, 32, 60, 7, X
 10, 1, 65, 11
 घभेत् II 33, 1
 घभ्यस्य II 14, 11, VII 46, 2
 घभं I 144, 7, III 8, 1, V 12, 6, VII 66,
 5, VIII 15, 9, 63, 7, 64, 4
 घभत् VI 23 10, VII 20, 6
 घभत् VIII 69, 11, X 106, 7
 घभत VI 51, 4
 घभत X 65, 8
 घभति V 42, 11
 घभति I 32, 15, 51, 14, X 120, 8
 घभत्ःशोर I 114, 10
 घभत्ःशोर VIII 19 10
 घभत्ःशोर I 106, 4, 125, 3
 घभत्ःशोरस्य I 114 3
 घभत्ःशोराय I 114 1, 2, X 92, 9
 घभप VI 51, 7, X 30, 12
 घभप IX 95, 5
 घभप I 112, 3
 घभन् I 24, 14, III 25, 3
 घभेत VII 100, 5, VIII 19 35, X 140 5
 घभता VII 64, 1
 घभती X 9 5
 घभती VII 93 2
 घभ I 40, 7, 132, 3¹, 133 7, II 11, 14,
 III 2, 6, 13, 3 2, 11, 7, 40, 4, IV
 53 7, V 48, 4, VI 2, 5, 49 15, VII
 1, 12, 59 2, VIII 47 4, IX 82, 3,
 97, 26, X 47, 8, 63 5
 घभपे III 46, 2
 घभसि IV 5 11, VI 13, 2, X 91, 3
 घभस्य IV 20, 8, V 9, 2, VI 71, 6, VIII
 61, 14
 घभान् IV 54 5
 घभान I 111, 2
 घभान I 35, 8, 123 1, IV 53 6, V 65,
 4, VI 50, 3, VII 60, 12, VIII 15 13

68, 12, IX 9, 2, 109, 3, X 9, 3, 58,
1, 99, 8
घये I. 74, 4, 86, 1, V 64, 4, 5, VI 25,
6, VIII 2, 7, X 22, 1, 118, 1.
घयेत् VII 46, 2
घयेयु V 23, 4, VIII 84, 8, X 8, 2
घयी II 27, 15
घरं IX 35, 3, 61, 3
घर IX 6, 2, 17, 8
घरत् IX 109 8
घरत् IX 86, 20
घरति I 164 42, V 59, 2, VIII 13 4
घरथे I 63, 8
घरन् I 116, 9
घरंती II 11, 1, IX 46, 1
घरंति VIII 49, 6
घरति I 72, 10, 90, 6, 125 4, 164, 42,
V 62, 4, 66, 5, VIII 50, 4, X 13, 5
घरंती I 181, 7
घरंती VII 34, 2
घरती IV 19, 6
घरतु IX 86, 37
घरसि I 27, 6
घा I. 133 6, IV 17, 1, 22, 4, 28, 5, X
2, 6, 22, 14, 31, 5
घाति VI 6 5
घा I 67, 3, 95 10 96, 7, 158, 4 174 7,
183 2, 189 3, II 20, 7, III 32 11,
VI 6, 4, 17, 7, 18 13 22, 8 VII 18,
16, IX 71, 9, X 31 9, 74 2
घाने IV 2, 16 19 4 VI 51, 11 X 45,
4, 176 1
घामेद्घवे II 39 7 VI 5 2, X 106, 10
घामं VIII 70 4
घामेति IX 85, 11
घामन् VI 15 5
घामां X 12, 1
घामुं I 127, 10, V 64 2
घियति VI 75 7

घियाति X 27, 13
घियां X 27, 4
घितःषाणु X 161, 2
घित VIII 25, 5
घितयं I 33, 6, 100, 7, 151, 3, III 18, 1,
IV 24, 4, 38, 5, V 1, 10, 32, 10, 36,
6, VI 1, 5, VII 28, 4, VIII 16, 9,
IX 89, 6
घिति I 65, 3, 151, 4, IV 5, 15
घितिभ्यं. III 13, 4, VI 61, 3, X 89, 11
घितिषु I 73, 4, II 2, 3, VII 88, 7
घितो III 3 9, 14 4, V 37, 4, VI 65,
1, VII 65 2, 75, 4, 79 1, VIII 6, 26
घितोना I 7, 9, 59, 1, 72 7, 176, 3, 177,
3, III 20, 4, 34, 2, V 7, 1, 35, 2,
VI 32, 4, 46, 7, VII 98 1, VIII 67,
13, X 78, 1, 187, 1
घियु II 30, 5
घियु III 23 3, V 43 4, IX 8, 4, 14, 7,
15, 8, 46, 6, 61, 7, 79 4, 80, 4, 5,
85 7, 86, 27, 97, 12
घियथि IV 40, 4
घियथो IV 58, 6
घियत् IV 27, 3, X 182 1
घियांभि IX 97, 57
घिया I 129, 8
घियमद्घवे VII 46, 1
घियमधेन्वा IX 90, 3
घियमोद्घ्व IV 8 8
घियसे II 24 8
घियस I 126 1
घियते IV 25 8, VII 88 7, VIII 83 6
घियत I 117, 5 II 11, 5, 12 11 III
30, 8, 39, 5 IV 17 13 X 68 8
घियति VII 74 6, X 51 2, 125 4
घीयते II 9 5
घीयते I 62 12
घीयते VI 45, 3
Z Z

श्रीरःपाक VIII 77, 10
 श्रीरः I. 164, 7, IX 67, 32, X 87, 16
 श्रीरिणः I 104, 3
 श्रीरः VIII 2, 9.
 शु X 61, 12
 शुद्रःश्च I 129, 6
 शुद्रःश्च VIII 49, 4
 शुप VIII 66, 14, X 43, 3
 शुप VIII 60, 20, X 42, 10, 117, 1
 शुपे VII 1, 19
 शुष्यत्ःश्च I 104, 7
 शुभा V 41, 13
 शुभन् IX 86, 18
 शुभन्ते II 1, 10; X 116, 2
 शुभन्ति IV 2, 18
 शुभन्ती X 11, 3
 शुभन्ती X 2, 6
 शुभन्ते I 30, 13, X 31, 5
 शुभन्ते II 4, 8, 9, 5, VIII 81, 1, 88, 2,
 X 38, 2
 शुभेःश्च I 84, 8
 शुर VIII 4, 16, X 28, 9
 शुरा I 166, 10
 शे IV 3, 6
 शेति III 55 4, 7, V 37, 4, VII 32 9,
 VIII 84, 9, X 40, 11
 शेति I 64, 13, 83, 3, 93, 2, II 27, 13,
 III 55, 21, IV 1, 9, 50, 8, V 61, 19,
 VIII 39, 9, IX 12, 3, 72, 3, X 91,
 2, 124, 8, 136, 5
 शेत्तःनेपे I 33 15
 शेत्तः I. 100, 18, III 31, 15, V 45, 9, VI
 47, 20, IX 85, 4, 91, 6, X 33, 6
 शेत्तःश्च I 110, 5
 शेत्तःपित् IV 70, 9
 शेत्तःपित्ःश्च X 25, 8
 शेत्तःपित्दं X 32, 7
 शेत्तःपित्दं X 32, 7

शेत्तःसाता VII 19, 3
 शेत्तःसाथेन VIII 31, 14
 शेत्तःसाथेन III 8, 7
 शेत्तःसा IV 38, 1
 शेत्तःस्य I 112, 22, IV 57, 1-3, VII 35,
 10, X 66, 13
 शेत्ताणि VI 61, 14
 शेत्तां I 119, 7, V 2, 3, 4
 शेत्तां VII 100, 4
 शेत्ते V 62, 7
 शेत्तयत् V 9, 7
 शेत्तो. X 51, 6
 शेत्तः I 67, 1, X 20, 6
 शेत्तःकामासः X. 94, 12
 शेत्तः I 66, 2, X 124, 7
 शेत्तःयत् IV 33, 10, V 47, 4
 शेत्तःयत् III 7, 2
 शेत्तःस्य I 100, 7, VII 82, 4, VIII 37, 5
 शेत्तांसः VIII 19, 8
 शेत्ते V 37, 5, VII 54, 3, 86, 8, X 27, 4,
 89, 10
 शेत्तेय I 55, 4, VII 82, 5
 शेत्तेभिः VIII 84, 9
 शेत्त्या X 28, 5
 शेत्तः VI 3, 1
 शेत्ति VII 18, 2
 शेत्ति VI 4, 4, X 51, 5
 शेत्तः II 4, 3
 शेत्तः IX 97, 3
 शेत्तःश्च VI 2, 1
 शेत्तःश्चपु I 112, 13
 शेत्तां VIII 71, 12
 शेत्तः IX 97, 22
 शेत्तःस्य X 22, 9
 शेत्तःस्य I 117, 8
 शेत्तः इति I 180, 5, VIII 7, 22, 52, 10,
 99, 6
 शेत्तः I. 54, 1, 173, 7, VIII 3, 10, 13 17

शोषीःश्च I 57, 4
 शोषीभिः II 34, 13, X 95, 9
 शोषीभ्यां II 16, 3
 शोषः I 65, 3^२, 66, 5, 92, 12, 180, 4, II
 25, 3, VI 17, 12, VIII 25, 15, X 56,
 7, 61, 2
 शोषति VII 58, 1
 शोषते V 58, 6
 शोषस I 182, 5
 शोषसा I 112, 12, V 53, 7, VII 95, 1
 शोषिणः X 103, 1
 शोषिणश्च II 39, 7
 शोषिभिः X 23, 2
 शस I 100, 15
 शस्या I 55, 6, V 84, 3, VII 46, 3, X
 61, 7, 89, 3
 श्लिकां X 87, 7.

ख

खजःकृत् VI 18, 2, VII 20, 3, VIII 1, 7
 खजःकृत् I 102, 6
 खदिरस्यं III 53 19
 खनमानः I 179, 6
 खनीभिः X 97, 20
 खनीभिः X 145, 1
 खनिता X 97, 20
 खनित्रिमाः VII 49 2
 खनित्रिः I 179 6
 ख IV 11, 2, X 156, 3
 खरःकुं X 106, 7
 खरमघा X 106, 7
 खर्गलाःश्च VII 104, 17
 खलुं X 34, 14
 खले X 48, 7
 खाता IV 50, 3
 खातःश्चर्वा V 45, 2
 खादति I 158, 4

खादथ I 64, 7
 खादथं I 166, 9, V 54, 11, VII 56, 13
 खादिः I 168, 3
 खादिनः II 34, 2
 खादिनं VI 16, 40
 खादिषु V 53, 4, X 38, 1
 खादिःहल V 53, 2
 खानिं II 15, 3, IV 28, 1, V 32, 1, VII
 82, 3
 खा II 28, 5, VI 36, 4
 खामि IV 32, 17
 खिदत् IV 28, 2.
 खिदति IV 25, 7
 खिद्व V 84, 1
 खिद्व VI 22, 4
 खित्वा X 142, 3
 खित्वे VI 28, 2.
 खुदतं X 101, 12
 मूर्गलाश्च II 39, 4
 खे VIII 77, 3, 91, 7^२
 खेद्या VIII 72, 8, 77, 3
 खेदां X 116, 4
 खेलस्यं I 116, 15
 ख्यः VI 15, 15
 ख्यः I 4 3, VI 48, 19, VIII 65 9
 ख्यत् X 53, 2
 ख्यत् VII 36, 7, VIII 79, 2
 ख्यत् VIII. 47, 11
 ख्यत् V 65, 6, VIII 22, 14, 73 15
 ख्यत् III 31, 12
 ख्यत् I 162, 1, VII 93, 8, X 10, 2
 ख्य VII 86, 2

ग

गने X 75, 5
 गच्छे VI 75, 16
 गच्छ X 16, 3^२, 85, 26, 155 1, 3
 गच्छत् X 15, 11

गच्छत I 34, 10, V 75, 3, VIII 8, 1, 85,
 1, 6
 गच्छत I 34, 7, 47, 3, 135, 7², IV 46, 5,
 49, 3, V 75, 7, VI 60, 9, 14, VIII.
 35, 4, 10, 73, 14
 गच्छताम् X 154, 1, 5
 गच्छता I 21, 4, 22, 1, X 16, 5
 गच्छति IX 98, 7, X 86, 12
 गच्छति I 1, 4, 16, 8, 18, 8, 41, 6, 83, 1,
 125, 5, II 25 4, VIII 64, 8, IX 7,
 7, 15 6, 86, 12, X 14, 13, 86, 10
 गच्छतु IX 63, 22, 97, 6, X 16, 3, 9
 गच्छते IX 93, 2
 गच्छप V 55, 7
 गच्छप I 161, 11, VI 52, 8
 गच्छप I 22, 4, 112, 18, 117, 2, 151, 7,
 IV 43 3, VII 69, 2, 74, 1, 82, 7,
 VIII 9, 6, X 41, 2, 3
 गच्छप IV 45, 4, V 74 3, VIII 35 7, 13
 X 40, 3°
 गच्छथ λ 191, 2
 गच्छन् IV 38, 4, V 45 9 IX 15, 1 25,
 5, 38, 1, 4, 61, 25, 90, 1
 गच्छत IX 8, 2, 63 6
 गच्छति I 145, 4
 गच्छति I 85 11, 145 3, X 117, 1, 168, 2
 गच्छतु IX 81, 4, 101, 4
 गच्छमि IV 31, 5
 गच्छमि VIII 93, 6, IX 20 7 67, 19
 गच्छस X 14, 8²
 गच्छा VI 35, 3
 गच्छात् X 108, 3
 गच्छति λ 16 2
 गच्छति VII 33, 14
 गच्छाप VIII 7, 30
 गच्छान् VIII 79 5
 गच्छान् X 10, 10
 गघ I 87, 4², III 35 9 V 61, 13 VII
 56, 7, λ 137, 5

गघस्पति II. 23, 1
 गघस्पते X 112, 9
 गघ I 14, 3, 38, 15, 64, 12, IV 35, 3,
 V 44, 12, 52, 13, 14, 53, 10, 56, 1,
 58, 1, 2, VI 56, 5, VIII 94, 12, IX
 32, 3, X 36, 7, 77, 1
 गघभ्रमण III 26, 6, V 53, 11
 गघद्विस्मिं V 60, 8
 गघद्विस्मिं VIII 23, 4
 गघद्विस्मिं I 64, 9
 गघस्यं V 1, 3, X 34, 12.
 गघा V 79, 5
 गघानां II 23, 1
 गघाय VII 58, 1
 गघे VI 40, 1, VIII 46, 31
 गघेन I 23, 7, 117, 3, III 32, 2, IV 50,
 5, VII 9, 5, IX 96, 17, X 103 3
 गघेषुं X 112, 9
 गघे I 6, 8
 गघ्यां III 7, 5
 गत I 3 7, 106, 2, II 41, 13, V 51, 2,
 VII 59, 10, VIII 20, 2, 10, IX 5,
 11, X 15 4, 77, 4
 गतसंभु X 18, 8
 गत VII 58, 3
 गत I 105 4, 119, 4, II 37, 5
 गत I 2, 4, 46, 13, 47, 7, 9, 112 1-23,
 135 4², III 12, 1, 58, 4, 9 IV 46,
 5, V 5 7, 71, 3, 73, 1, 74, 6, VI 59,
 10, 60, 8, 15, VII 70, 1, 73 4, 82,
 8, 83 3, 94 7, VIII 5 13, 16, 30,
 8, 6, 10, 5, 22, 5, 10, 12, 26, 8, 9,
 38, 4 7, 73, 10, 87, 1, 6, λ 61 4
 गति V 64 3
 गत्यां VIII 100 8
 गती IV 41, 5
 गधि VIII 20, 16
 गधि VIII 98, 4

गधे IV 16, 11, 16
 गधस्य VI 10 6, 26, 2
 गध्या IV 38, 4
 गन् VII 50, 1
 गन्निगन्त X 41, 1
 गनीगन्ति VI 75 3
 गने I 38 2, 39, 7, 9, V 87, 9, VIII
 27, 5
 गत VI 49, 11
 गत I 3 8, V 43 10, VIII 20, 1
 गतन II 36 3, VIII 54, 3
 गतन II 34, 5, 6, V 57, 1, VII 43 4,
 59 5, VIII 7, 11, 27
 गत V 43 8, VIII 87, 4
 गत I 135 5, 137, 1, 3, 151, 7, II 39 3
 V 74, 1, VI 63 2, VII 68 2, VIII
 8, 7, 17, 9 1
 गतवे I 46, 7
 गतवे X 95 14
 गता I 86, 3, II 23, 13, 41 2, IV 29 4,
 V 30, 1, VI 23 4, 44 15, VIII 71, 5
 गताः III 26 6
 गतार I 9 9
 गतारा I 17, 2, VIII 5 5, 13 10, 22 3
 गतु I 175 2, 186, 6, V 43 8, 11, 13,
 VII 18 4, VIII 63 4
 गतो I 89 9, III 54 18
 गप I 162 10
 गपये I 163 2, IX 83 4 85, 12 X 10
 4, 85 40, 41, 123 4 139 5 6
 177, 2
 गपये VIII 1, 11, 77, 5 IX 86 36, X
 139 4
 गपयेस्य I 22, 14.
 गपया IX 113 3
 गपयाया X 136 6
 गपयाल् III 38 6
 गपयास्ये X 85, 41

गपयां X 11, 2
 गपयांलाश्च I 126, 7
 गम् II 28, 7, VI 61, 14
 गन्वहि VIII 69, 7
 गर्भसिद्धूत IX 86, 34
 गर्भसिद्धूत II 14, 8
 गर्भसि I 54, 4
 गर्भस्ती इति VI 19 3, VII 37, 3
 गर्भस्ती I 62, 12, II 18, 8, VI 20, 9, X
 44, 2, 61, 3, 73 8
 गर्भस्ती I 64, 10, 82 6, 88 6, 130, 4,
 III 60, 5, V 54, 11, 86, 3, VI 29 2
 45 18, VIII 12, 7, IX 10 2, 13 7
 20, 6, 36, 4, 64, 5, 65 6, 71, 3, 76,
 2, 107, 13, 110, 5, X 96, 3
 गर्भोऽ III 32 16, VII 33 8
 गर्भोर I 91, 3, 108, 2, III 46, 4 IV 5
 5, 6, V 85 1, X 47, 3, 129 1
 गर्भोऽवेपा I 35 7
 गर्भोरा I 24, 9, VII 32, 6
 गर्भोरा II 27, 3, VI 75 9, VIII 16 4,
 X 108, 4
 गर्भोर VIII 67, 11
 गर्भोरि इति X 178, 2
 गर्भोरि इति IV 23 10, 42, 3, 56, 3
 गम VIII 3, 14, 33 2, 8, X 16 14
 गमत् I 5 3, 178 2, III 13 1, VI 45
 24, VII 32 10, 11 97, 1, VIII 1,
 27, 40, 2², IX 40 2
 गमत् I 1, 5, 30, 8, III 10 4, IV 55
 10, V 36 1, 46, 5 6, VIII 1 27,
 2 26, 18, 7, 33, 9, 61, 1, 72 1
 102, 9
 गमत VII 73 4
 गमप IV 43 4
 गमधे I 154 6
 गमन् X 44 5

गमत् I 89, 7, VIII 54, 3, IX 5, 8, X
 108, 8
 गमति VII 34, 20
 गमदु IV 35, 1.
 गमतु I 107, 2, 186, 2, VI 49, 1, X 15
 5, 35, 13
 गम VII 89 1
 गमय V 5, 10, X 152, 4
 गमयामसि X 145, 4.
 गमानि IV 18, 2, 3
 गमान VIII 92, 27, X 9, 3
 गमिष्ट X 106, 3, 4
 गमिंश I 118, 3, V 76, 2
 गमेन VIII 45, 10, 46, 9, 51, 5
 गमेन IV 5, 13, V 42, 18, VII 67, 6,
 84, 5, X 40, 11
 गमेमहि V 51, 15, VI 54, 2, VII 81, 2
 गमेय I 158, 3
 गभेरपु X 106, 9
 गभीरः II 21, 4
 गभीरश्चेत्तसा VIII 8, 2
 गभीरया VI 18, 10
 गभीरश्चेयसा X 62, 5
 गभीरश्शस VII 87, 6
 गभीरान् III 45 3
 गभीरत्तयं VI 62, 9
 गभीरे VI 24, 8
 गभीरेण VI 24, 9
 गम्भा I 163 13
 गम्भा I 181, 3, 5, 186 6, 187, 7, V 41,
 18, X 3 7
 गर्भे VI 2, 8, X. 64, 16
 गर्भे I 74, 2, V 10, 3, 44 7, VI 71, 3,
 74, 2, VII 18, 13, 32, 7, VIII. 24
 22, 45 13, IX. 23, 3, 81, 3, X 66,
 3, 99, 5
 गर्भश्चापन IX 104, 2
 गर्भस्फाले I 91, 12, 19, VII 54, 2

गवस्य VII 19, 1
 गर्भे VIII 41, 7
 गर्भेन X 63, 17
 गर्भत् I 158, 5
 गर्भत्नात् I 164, 46, X 149, 3
 गर्भत् VIII 69, 9
 गर्भश्चारुगिन्व I 124, 7
 गर्भे V 62, 8, 68, 5, VII 64, 4
 गर्भेऽसद II 33, 11
 गर्भे V. 62, 5, VI 20, 9
 गर्भे I 29, 5, III 53, 23
 गर्भेभानां VIII 56, 3
 गर्भे IX 82, 4
 गर्भेः I 70, 2⁴, 95, 4, 152, 3, 164, 9, II
 1, 14, 10, 3, III 1, 12, 5, 3, 29, 11,
 31, 3, V 2, 2, 45, 3, 78, 7, VI 15,
 1, 47, 28, VII 9, 3, VIII 12, 11,
 IX 68, 5, 97, 41, X 1, 2, 8, 2, 27,
 14, 30, 8, 45, 6, 79, 4, 168, 4
 गर्भे ऽवृच III 29, 2
 गर्भेऽन्त I 6, 4
 गर्भेऽधि I 30, 4
 गर्भे I 95, 2, 130, 3, 156, 3, 157, 5,
 164, 33, 52, 173, 3, 185, 2, II 18,
 2, 35 13, III 1, 6, 10, 13, 2, 10,
 27, 9, 31, 2, 7, 46, 5, 57, 3, IV 7,
 9, 19 5, V 41, 10, 47, 4, 58, 7, 83,
 1, 7, VI 48, 5, 52, 16, 66, 3, 67, 4,
 VII 4, 5, 101, 1, 102, 2, VIII 6, 20,
 IX 19, 5, 74, 5, 77, 4, 83 3, 102, 6,
 X 21, 8, 27, 16, 46, 5, 68, 7, 82, 5,
 91, 6, 121, 7, 162, 1, 183 3, 184, 1,
 2³, 3
 गर्भेरसा I 164, 8
 गर्भे X 73, 2
 गर्भेणोपु III 29, 2
 गर्भे I 65 10, 148, 5, IV 27, 1, VI 16,
 35, VIII 43 9, 83, 8, X 10, 5, 53,
 11, 177, 2

गर्भेश्वरः I 146, 5
 गर्भेश्वरः IV 3, 5
 गर्भेश्वरः VIII 1, 20
 गर्भवत्सः IV 21, 8
 गर्वाः V 30, 7
 गर्वाः I 10, 7, 31, 12, 33, 1, 81, 7, 93, 2, 101, 4, 122, 7, 124, 5, 11, 164, 3, II 23, 18, III 31, 4, IV 1, 19, 32, 18, 51, 8, 52, 2, 3, 5, V. 30, 4, 11-13, 45, 2, 56, 5, 86, 3, VI 65, 5, 72, 4, VII 76, 6, 77, 2, 98, 6, 102, 2, 103, 2, 10, 104, 10, VIII 4, 20, 36, 5, 46, 22, 51, 2, 61, 6, IX 65, 17, 66, 29, 72, 4, 77, 4, 81, 1, X 48, 9, 49, 10, 87, 18, 102, 5, 9, 108, 3, 9, 166, 1
 गर्वाङ्गव I 130, 3, V 59, 3, VI 24, 4
 गर्वाः I 119, 6, IV 58, 4, VI 46, 14, 56, 3, X 94, 9, 106, 10, 116, 4
 गर्वाङ्गिरः V 1, 12
 गर्वाङ्गिरः X 150, 5
 गर्वाः I 43, 2, 6, VI 45, 22, VIII 5, 20, 30, 4, 47, 12, 68, 13, 92, 25, IX 11, 3, 7, 61, 15
 गर्वाङ्गताः III 31, 9, IV 1, 15, VI 46, 10
 गर्वाङ्गतेः VI 45, 26
 गर्वाङ्गन्ः III 33, 11, IX 87, 7, 96, 1
 गर्वाङ्गः I 33, 1, IV 17, 15, VII 32, 23, 83, 1, X 160, 5
 गर्वाङ्गः VIII 2, 35
 गर्वाङ्गाः I 131, 3
 गर्वाः I 72, 8, 126, 3, 140, 13, III 32, 16, IV 2, 17, 58, 10, V 29, 12, 34, 8, 52, 17, 61, 5, VI 17, 1, VII 30, 4, 92, 3, VIII 21, 10, IX 108, 6
 गर्वाङ्गः X 48, 4
 गर्वाङ्गाः VIII 93, 17
 गर्वाङ्गाः IX 70, 7
 गर्वाङ्गः IX 36, 6, 98, 3

गर्वाङ्गः I 151, 1, III 33, 12, VII 18, 14
 गर्वाङ्गः I 131, 3, V 30, 15, VIII 66, 3
 गर्वाः VI 44, 12, VII 67, 9
 गर्वाः V 79, 7, VII 18, 7, VIII. 1, 17, IX 14, 6, 64, 4, 87, 5
 गर्वाङ्गः VIII 34, 14, IX 8, 6, 22, 7, 62, 23
 गर्वाः I 51, 14, III 31, 8, IV 23, 10, 31, 14, VI 41, 2, VII 31, 3, VIII 53, 8, 78, 9, IX 27, 4, 97, 15
 गर्वाङ्गः IX 74, 3, X 14, 2, 80, 6
 गर्वाङ्गः III 62, 16, V 66, 3, VII 62, 5, 65, 4, 77, 4, VIII 5, 6, IX 78, 5, 85, 8
 गर्वाङ्गाः I 25, 16
 गर्वाः VIII 13, 22, IX 101, 16
 गर्वाङ्गाः VI 60, 14, VIII 73, 14
 गर्वाङ्गाः VIII 46, 10
 गर्वाङ्गः I 132, 6, X 129, 1
 गर्वाः I 4, 2, 3, 6, 9, 14, 2, 16, 4, 5, 19, 1-9, 23, 1, 23, 30, 22, 49, 1, 84, 1, 139, 6³, 142, 13³, II 6, 6, 41, 1, 2, III 1, 19, 37, 12³, 42, 2, 44, 1, IV 32, 1, 5, V 5, 9, 26, 4, 51, 1, 3, VI 22, 11, 41, 1, 54, 7, VII 32, 1, VIII 1, 9, 16, 3, 17, 4, 2, 3, 10, 13, 13, 14, 18, 4, 21, 4, 24, 7, 26, 20, 32, 6, 34, 6, 12, 46, 9, 49, 7, 50, 7, 60, 4, 65, 9, 66, 8, 12, 82, 4, 95, 8, 97, 5, 99, 1, IX 65, 5, 72, 9, X 14, 5, 38, 5, 150, 1², 167, 2
 गर्वाः I 10, 8, 32, 12, 33, 3, 10, 61, 10, 62, 2, 3, 83, 5, 84, 16, 91, 22, 92, 2, 93, 4, 101, 5, 103, 5, 118, 2, 126, 5, 174, 4, II 12, 3, 14, 3, 19, 3, 21, 5, 24, 3, 14, 34, 1, 36, 1, III 30, 10, 21, 31, 21, 39, 5, 44, 5, 50, 3, IV 1, 15, 17, 10, 11, 32, 22, V 14, 4, 29, 3, 45, 7, 8, 62, 3, VI 17, 3, 5, 6, 23, 4, 27, 8, 35, 2, 39, 5, 43,

३, ४७, १४, २४, ५४, ५, ६, ६०, २^२, ७५,
 २, VII ३६, १, VIII २, ३९, ३, १९, १४,
 ८, ६३, ३, ९६, १७, IX १४, ५, ४२, १,
 ६४, ३, १३, ७१, ७, ७२, ३, ७८, १, ८२, १,
 ३, ८६, २६, ८७, ७, ८, ८९, ३, ९०, ४, ९१,
 ६, ९५ I ९६, ८, १६, ९७, १३, ३९, १०७,
 २६, १०८, ६, λ ८, ८, १९ ६, ४८, २, ६७,
 ३, ४ ६, ८, ६८, ३-५, १०, ११, ८९ ७,
 १०२, ८, १५६ २, १६०, ३
 गा I ६७, ३, III ५३, २, IV ३, १३, १६, ९,
 VII ६२, २, X १, २, ५६, ३, १०८, ९
 गा इच्च III ४५, ३, VIII २०, १९, ४१, १,
 IX ११२, ३, X १२७, ८
 गाथ VI ४५ ३१
 गात् VII ३ ९
 गात् I ३८, ५, १०४, ५, १६४, ४, १६७, ५, II
 ३३, १४, ३८, ८, ११, III ३१, १, ६, २१,
 V ४५, १, २, VII ६७, ८, ६९, ४, VIII
 ५ ३९, X ५, ६, १८, ४
 गात् VIII २, ३८
 गात् VIII २०, २२, X १९, १, ७८, ८
 गाहन V ५५ ९
 गाहने III ३, १
 गात् I १३६, २, III ४, ४, ५४, १८, V ३२,
 १०, IX ९६, १५, X २०, ४, ६, ३०, १,
 ६१, २५
 गात् इभि I १०० ४
 गात् I ७१, २, ७२, ९, ८०, ६, ९५, १०, ९६, ४,
 ११२, १६, १५१, २, ६, १७३ १३, II २०, ५,
 २१, ५ III १, २, ३१, ९, १५, IV ४, ६,
 १८ १०, ५१ १, ५५ ४, V ३०, ७, ६५ ४,
 ८७ ८, VI ६, १, २२ ५, ३०, ३, VII १३
 ३, ४७, ४, ६३ ५, VIII ४५ ३०, IX ६९,
 ७, ८५ ४, ९६, १०, ९७, १८, λ १४ २,
 ४९ ९, ७६, ३, ९९ ८, १०४ ८, १२२ २
 गात् इमत्सो VII ५४ ३
 गात् इच्च VIII १६ १२
 गात् इच्च I ५२, ८
 गात् इच्छि I १६९, ५
 गात् इच्छि I ५१, ३, III ६१ १३, VIII ६६,
 १४, IX ४५, ५, ६५ १३, ९२, ३

गात् इच्छि I १०३, १, IX ४४, ६, १०४,
 ५, १०६, ६, १०७, ७
 गात् इच्छि I १९, १६, IX १०१, १०
 गात् इच्छि I २५, ९
 गात् इच्छि I १०५, १५
 गात् इच्छि I १६२, १८, VIII १७, ५
 गात् इच्छि I १६२, १९
 गात् इच्छि I १६२, २०, IX ८३, १
 गात् इच्छि I १६२, ११
 गात् इच्छि VIII ४८, ९
 गात् इच्छि I ४३, ४
 गात् I १६७, ६, IX ११, ४
 गात् इच्छि VIII ३२, १, ९८, ९, IX ९९ ४, λ
 ८५, ६
 गात् इच्छि VIII २, ३८
 गात् इच्छि I १९०, १
 गात् इच्छि VIII ९२, २
 गात् इच्छि VIII ७१, १४
 गात् इच्छि I ७, १
 गात् I ६१, ११, V ४७, ७, VI २४, ८, ४८, ९,
 VII ६०, ७, X १०६, ९, ११३, १०
 गात् इच्छि VII १८, ५
 गात् इच्छि VIII ७०, ८
 गात् इच्छि IV १८, ३
 गात् इच्छि X ८०, ६
 गा I ३३, १५, ११०, ८, ११६, २२, ११७, २०,
 १५१, ४, १६१, ७, १०, १६४ ९, III ३४, ९,
 ६०, २, IV ३३ ४, ३६, ४, ५७, १, V ५२,
 १६, VI ४५ ७, ४६, २, ६२, ७, VII ४४,
 ३, VIII १, २, ४, २१, १४, ३, ७४ १०,
 ७८, २, ८१, ३, ९७, २, १०१, १५, १६, IX
 ९ ९, ९४, ५, λ ४२, २, ५९ १०, ६५ ११,
 ६७, ५, ९७, ४, १०७, ७, ११२, ८, ११९ १,
 १४६, ४, १५५, ५, १६५ ५
 गात् λ १२८, ४
 गात् λ ५७, १
 गात् इच्छि VIII ६५ ३, X ७९, ६
 गात् I ३८, १४, VI १६, २२, VIII २०, १९,
 ३३, ४

गाय VI 40, 1, 45, 22, VIII 46, 14
 गायत् I 167, 6, 173, 1
 गायत् I 4, 10, 5, 1, 4, 21, 2, 37, 1, 4,
 V 68, 1, VI 45, 4, VII 31, 1, 102, 1,
 VIII 15, 1, 32, 13, 17, 45, 21, 89, 1,
 98, 1, 101, 5, 103, 8, IX 11, 1, 13,
 2, 60, 1, 65, 7, 86, 44, 97, 4, 104, 1,
 105, 1
 गायत् VIII 92, 25, X 71, 11
 गायत् I 27, 4, 38, 14, 120, 6, 164, 23,
 II 43, 1, VIII 1, 8, 2, 14, 38, 10,
 X 71, 11.
 गायत्ःपतेनि VIII 38, 6
 गायत्ःपेपस VIII 1, 10.
 गायत्ःपेपसे I 142, 12
 गायत्स्य I 79, 7, 164, 25
 गायत्ता VIII 1, 7
 गायत्त्रिं I 10, 1
 गायत्तो X 14, 16, 130, 4
 गायत्ते I 164, 23
 गायत्तेचं I 12, 11, 164, 24, 188, 11, IX
 60, 1
 गायत्तेयुं I 21, 2
 गायत्ते VIII 16, 9
 गायत्त VIII 61, 8, 66, 1
 गायत्ति I 10, 1
 गायत्ति II 43, 2, VIII 19, 22
 गायत्ते VII 96, 1
 गायत्ते VIII 46, 17
 गायत्ते V 40, 7
 गायत्ते X 111, 2
 गायत्तेपदानि VI 15, 19
 गायत्तेपदाय λ 85, 27, 36
 गायत्तेपद्येन I. 15, 12
 गायत्ते I 23, 18, 25, 16, 34, 11, 38 2, 66,
 5, 10², 71, 1, 90, 8, 91, 13 92 1,
 4, 95, 6, 135 8, 153, 4, 154 6, 163
 8, 164, 7, 168, 2, 173 1, 186, 7,
 187, 11, 191, 4, II 12, 7 III 36, 5,

53, 14, 56, 2, IV 23, 9, 41, 8, 42,
 10, V 30, 10, 33, 10, 47, 4, 53, 16,
 56, 4, VI 28, 1, 4, 5¹, 40, 2, 41, 1,
 45, 28, 64, 3, 67, 11, VII 9, 4, 18,
 1, 10, 23, 4, 35, 12, 75, 7, 79, 2,
 VIII 4, 18, 9, 19, 20, 21, 41, 6, 46,
 30, 48, 5, 69, 6, 72, 12, 92, 12, 96,
 5, IX 12, 2, 24, 2, 26, 2, 31, 5, 32,
 5, 33, 4, 41, 1, 49, 2, 62, 5, 66, 12,
 68, 1, 71, 4, 72, 6, 84, 5, 93, 3, 94
 2, 97, 9, 22, 34, 35, 99, 3, 101, 8,
 λ 4, 2, 25, 1, 27, 8, 32, 4, 34, 13,
 61, 21, 85, 13, 89, 14, 90, 10, 95, 6,
 97, 8, 108, 5, 11, 172 1

गाय VI 28, 6, X 100, 10

गायत्ःश्च VIII 43, 17, X 146, 3, 149, 4

गायां V 27, 1

गायांश्च III 33, 1

गायौ III 53, 17, VI 27, 7, X 27, 20,
 85, 11.

गायि V 25, 1, VIII 27, 2

गायिपत् VIII 81, 5

गायित्ते I 127, 4

गायित्ते IX 3, 6, 7, 2, 67, 14, 20, 86, 8,
 26, 40, 99, 2, 7

गायित्मान X 103, 7

गायित्ते IX 110, 2

गायित् IX 110, 8

गायित्ते II 7, 3

गिरः I 3, 2, 5, 8, 6, 6, 9, 9, 4, 10, 9,
 12, 11, 1, 14, 1, 25 18, 26, 5, 45, 5,
 53, 1, 57, 4, 59, 4, 61, 4, 64, 1, 77,
 4, 79, 10, 82, 1, 84 8, 93, 9, 118,
 10, 121, 1, 122, 14, 151, 7, 8, 176,
 2, 178, 3, 186, 7, II 6, 1, 27, 1, 35,
 1, 39, 7, III 3, 3, 10, 6, 20, 2, 24,
 4, 29, 10, 31, 13, 39 7, 40, 8, 42,
 3, 51, 1, 2, 6, 52, 3, IV 32, 16,
 41, 8, V 10, 4, 11, 5, 13, 3, 27, 3,
 39, 4, 5², 41, 12, 14, 43, 10, 61, 17,

65, 1, VI 16, 16, 37, 34, 1, 36, 3,
 38, 3, 4, 44, 5, 45, 23, 25, 28; 47,
 14, 52, 9, 69, 2, 4, VII 3, 8, 5, 5,
 10, 3, 15, 6, 18, 2, 3, 22, 5, 32, 5,
 39, 5, 45, 4, 46, 1, 68, 1, 94, 2, 99,
 7, VIII 2, 30, 3, 3, 15, 6, 11, 8, 22,
 13, 6, 7, 16, 18, 32, 23, 33, 13, 35,
 6, 43, 1, 44, 19, 22, 25, 52, 8, 57, 4,
 71, 10, 84, 3, 6, 7, 85, 9, 92, 19,
 27, 95, 1, 6, 96, 10, 102, 13, 103, 1,
 IX 2, 7, 6, 9, 20, 5, 25, 5, 34, 6,
 40, 5, 43, 2, 61, 14, 23, 63, 10, 85,
 11, 96, 7, 114, 2, X 20, 20, 29, 3,
 5, 33, 6, 61, 25, 64, 12, 65, 14, 66,
 10, 69, 3, 89, 4, 91, 12, 96, 1, 104,
 1, 7, 148, 3, 160, 2
 गिरं III 62, 8, V 12, 1, 15, 1, 42, 13,
 VII 5, 1, VIII 7, 9, 95, 5
 गिरव I 61, 14, 63, 1, 64, 7, V 41, 11,
 VI 24, 8, 66, 11, VIII 7, 34, X
 59, 3
 गिरा I 38, 13, 46, 13, 78, 1, 2, 79, 5,
 139, 9², 151, 1, II 1, 11, 2, 1, 5,
 6, 6, 24, 1, 30, 11, III 27, 2, 53, 2,
 IV 8, 1, V 17, 3, 18, 3, 20, 3, 44,
 1, 52, 13, 53, 16, 68, 1, 87, 3, VI
 15, 1, 7, VII 32, 20, 36, 4, 94, 11,
 VIII 1, 18, 20, 11, 7, 19, 13, 21,
 20, 19, 20, 23, 2, 9, 26, 15, 27, 5,
 31, 14, 40, 4, 7, 41, 2, 46, 14, 17,
 69, 4, 14, 74, 11, 93, 9, IX 10, 4,
 14, 2, 29, 2, 62, 15, 67, 9, 71, 3, 6,
 86, 39, 46, X 22, 1, 64, 3, 4, 101,
 3, 118, 3, 138, 2, 140, 6
 गिरागिरि VI 48, 1
 गिरा I 10, 3, III 31, 18, VI 24, 1
 गिरावृष IX 26, 6
 गिरि I 37, 7, 65, 3, IV 20, 6, VIII 7,
 5, 50, 2, 98, 4
 गिरिवाहसे I 154, 3
 गिरिवाहा V 87, 1

गिरिभ्यः I 109, 6, VII 95, 2, VIII 77, 6
 गिरिभ्रमः X 68, 1
 गिरि I 56, 2, IV 17, 3, V 54, 5, 56, 4,
 VIII 45, 30, 64, 5, 88, 2, X 89, 7,
 155, 1
 गिरिपु IX 82, 3
 गिरिस्थाः I 154, 2, IX 18, 1, 62, 4,
 98, 9
 गिरिस्था III 48, 2, V 43, 4, VIII 94,
 12, IX 85, 10, 95, 4
 गिरिणा VI 61, 2, VIII 6, 28, 7, 14, 46,
 18, 96, 2
 गिरिन् I 37, 12, VIII 15, 2, X 44, 8,
 138, 2
 गिरे VI 63, 10²
 गिरे I 56, 3, 130, 7, 191, 16, VI 26, 5,
 VIII 32, 4
 गिरेऽञ्च VIII 49, 2
 गिरौ VIII 45, 5
 गिरिवाहा III 40, 6
 गिरिवाहा I 5, 7, 10, 10, 12, 11, 6, 45, 2,
 57, 4, III 41, 4, 51, 10, IV 32, 8,
 11, 34, 7, VI 32, 4, 40, 5, 45, 13,
 28, 46, 10, VIII 1, 26, 3, 18, 12, 5,
 13, 4, 22, 24, 12, 32, 7, 49, 3, 51,
 6, 52, 8, 61, 14, 90, 3, 93, 10, 95, 1,
 2, 98, 7, 99, 2, IX 64, 14
 गिरिवाहाऽहम् VIII 68, 10
 गिरिवाहाऽहम् VI 45, 20
 गिरिवाहाऽहम् V 86, 4
 गिरिवाहाऽहम् II 6, 3, VI 34, 3, 50, 6, VIII
 2, 27
 गिरिवाहासे I 62, 1, VIII 89, 7
 गिरिवाहास्यु X 111, 1
 गिरिवाहा I 30, 5
 गिरिवाहा I 139, 6, VI 24, 6, VIII 2, 30
 गिरिवाहास्यु IV 44, 1, VI 21, 2
 गिरिवाहासे I 61, 4, VIII 96, 10

गी: I. 77, 1; 117, 1; 165, 15; 166, 15;
167, 11; 168, 10; 173, 12; 181, 7; 8;
183, 2; 4; III. 1, 2; 7, 5; IV. 4, 8;
V. 42, 1; 43, 8; VI. 22, 5; VII. 70, 7;
73, 1; 84, 5; X. 4, 7; 74, 3; 99, 11.

गी:भिः I. 9, 9; 25, 3; 49, 4; 51, 1; 91,
11; 128, 8; 139, 6; 143, 4; II. 6, 3;
10, 2; III. 5, 2; 12, 1; 26, 1; 37, 3;
51, 4; 52, 5; 53, 1; 10; 58, 8; IV.
10, 4; 49, 5; V. 6, 10; 8, 4; 20, 1;
22, 4; 36, 2; 72, 1; 83, 1; VI. 1, 10;
2, 2; 13, 4; 6; 15, 6; 17, 3; 18, 1;
21, 2; 22, 1; 37, 5; 44, 13; 45, 7; 49,
1; 6; 10; 59, 10; 67, 1; VII. 6, 2;
53, 2; 80, 1; 93, 4; 94, 6; VIII. 2, 27;
8, 8; 15; 19; 11, 6; 15, 1; 16, 1; 22,
11; 24, 6; 42, 5; 43, 28; 46, 3; 17;
54, 1; 60, 9; 65, 3; 68, 10; 76, 5, 88,
1; 96, 6; 97, 4; 13; 103, 7; IX. 35,
5; 43, 1; 3; 96, 17; X. 6, 5; 85, 21;
88, 5; 92, 14; 98, 9; 118, 9; 135, 7;
141, 3.

गीयमानं VIII. 2, 14; 81, 5.

गीयमानासः VI. 69, 2.

गीर्णं X. 88, 2.

गीर्णु VIII. 92, 7.

गुः VII. 93, 3.

गुः I. 65, 2; 104, 2; 120, 8, IV. 37, 2, V.
45, 1; VII. 21, 5; X. 12, 3

गुंशुः X. 48, 8.

गुंशुः II. 32, 8.

गुदांस्यः X. 163, 3.

गुधितः X. 85, 4.

गुधितं X. 109, 3.

गुच्छ III. 52, 2

गुधितं गुः III. 7, 7.

गुरु I. 39, 3, VII. 56, 19, VIII. 47, 7,
X. 37, 12

गुरुः I. 147, 4

गृहं, IV. 5, 6.

गृह्यितं VIII. 40, 6.

गृहः VIII. 6, 17.

गृहसंयुक्तं II. 19, 5.

गृहं I. 67, 3.

गृहमानः IV. 1, 11.

गृहं I. 6, 5; 23, 14; 65, 1; 67, 2; 4;
123, 7; 130, 3; 141, 3; 164, 45; 167,
3; II. 4, 9; 11, 5; 12, 4; 24, 6; III-
1, 9²; 7, 10; 56, 2; IV. 5, 8; 9; 12;
7, 6; 18, 5; 21, 7; V. 2, 1; 8, 3; 11,
6; 15, 5; VIII. 6, 8; 8, 23; 14, 8;
IX. 6, 9; 10, 9; 68, 5; 102, 2; X. 5,
2; 22, 1; 10; 39, 9; 45, 2; 46, 2; 54,
5; 61, 13; 67, 4; 68, 7; 71, 1; 79, 2;
85, 16; 100, 7; 124, 2, 181, 2.

गृहा I. 67, 3.

गृहांस्य III. 1, 14.

गृहं I. 86, 10; II. 11, 5; III. 55, 15; IV.
5, 10; 58, 1; V. 3, 2; 3; IX. 87, 3;
96, 16; X. 55, 1; 79, 3.

गृहमानं IV. 58, 4.

गृहानां III. 38, 3; V. 5, 10, VII. 87, 4;
VIII. 41, 5.

गृहानां II. 32, 2; VII. 103, 8.

गृहानि I. 72, 6; IX. 95, 2; X. 53, 10.

गृहानां X. 53, 3.

गृह्येन I. 163, 3.

गृह्येण III. 54, 5; X. 114, 2.

गृह्णी VII. 80, 2.

गृह्णं I. 173, 2.

गृह्णंशुः I. 167, 1.

गृह्णंशुः VI. 63, 4.

गृह्णंशुः I. 56, 2; VIII. 50, 5

गृह्णंशुः X. 61, 15.

गृह्णंशुःशुः X. 61, 2.

गृह्णंशुः X. 61, 1.

गृह्णंशुः X. 132, 1.

गूढोद्भवस I 61, 5
 गूढोद्भवा I 122, 10
 गूढो IV 19, 8
 गूढोत्तिभिं IX 105, 1
 गूढो VIII 19, 1
 गूढो I 117, 4, II 11, 5, V 40, 6, VII
 76, 4, X 72, 7, 129, 3
 गूढो VI 48, 15.
 गूढो इति VIII 96, 16
 गूढो VII 100, 6, X 27, 24
 गूढो I 86, 10
 गूढो II 40, 2
 गूढो X 27, 24
 गूढो V 63, 4
 गूढो X 108, 4
 गूढो IV 51, 9,
 गूढो VII 104, 17
 गूढो III 61, 1, IV 17, 5, V 33 7, VI
 23, 4, 24 2, 49, 11, VII 12, 2, IX
 43, 6, X 22, 15, 115, 5, 9, 148, 4
 गूढो VI 44, 13, 45, 17, X 89, 16
 गूढो I 44, 6, 58, 9, 94, 9, 113, 17, II
 4, 9, III 30, 15, 59 5, IV 11, 2, 24
 1, VI 4, 8, 6, 7, 11, 3, 31, 4, 39, 1,
 5, 40 1, 49 7, 62, 5, 11, 65, 6, 66,
 9, VII 3, 10, 36, 9, 77, 4, IX 69, 10,
 89, 6, X 30, 12, 49, 1, 87, 11
 गूढो VI 8, 5
 गूढो V 86, 6², VIII 13 12
 गूढो VIII 3, 7
 गूढो I 9, 9, 152, 5, 177, 5, III 17, 4,
 IV 10, 4, 16, 3, 29, 5, V 8, 4, VI
 33 5, 68, 8, VII 53, 1, 60 1, 78, 2,
 VIII 3 13, 5 27, 27, 13, IX 29, 2,
 X 104, 4, 122, 8
 गूढो I 58 8, 9, III 20, 4, IV 29, 4,
 V 75 8, VI 26, 4, VII 57, 2

गूढो I 14, 2, 48, 11, IV. 34, 10, V. 79,
 4, VI 34, 3, 65, 5, VII 38, 3, VIII
 46, 3, 54, 1, 75, 10, X. 6, 5
 गूढो I 100, 17, II 43, 1, III 34, 7, IV
 32, 11, VI 45, 33, VII 18, 24, 38, 4,
 X. 7, 2, 49, 11.
 गूढो V 27, 3, VII 38, 4
 गूढो I 48, 4, 147, 2, VII 26, 5, VIII
 15, 9
 गूढो V. 41, 19, X 139, 5
 गूढो I 35, 10, 62, 5, 181, 9, 189, 6,
 II 15, 8, IV 16, 1, 8, 21, 17, 18, 29,
 1, V 4, 9, 16, 5, VI 16, 10, 17, 1,
 18, 14, 32, 2, 36, 4, 39, 5, 50, 6, VII
 8, 5, 56, 18, VIII. 93, 10, IX 62, 24,
 65, 25, 97, 49, X 61, 26, 104, 3, 111,
 4, 138, 4, 147, 5
 गूढो I 117, 11, III 62, 18, V 41, 19,
 VI 63, 2, 68, 8, VII 75, 5, 79, 4, 96,
 3, VIII 101, 8
 गूढो III 50, 3, IV 34, 5, V 55, 10,
 59, 8, IX 13, 3, 62, 22
 गूढो इति I 160, 5.
 गूढो VII 100, 5
 गूढो VIII 3, 13, X 15, 6
 गूढो III 6, 10
 गूढो X. 47, 8
 गूढो V 41, 10
 गूढो I 79, 12, IV 25, 7
 गूढो II 33, 8
 गूढो I. 42, 10, 53, 2, 64, 12, 155, 4,
 II 34, 14, VIII 15, 4, 71, 15, X 84,
 5, 92, 14
 गूढो VI 15, 6, VIII 12, 19
 गूढो VI 35 5, 44, 4, VIII 65, 5
 गूढो I 146, 1, 186, 3, II 20, 4, 33, 12,
 V 34, 9, VII 6, 4, 34, 16, 66, 7, 97,
 3, X 122, 1
 गूढो VIII 102, 12

गृहीहि I. 10, 4; 15, 3; 48, 14, II 9, 4,
 III 53, 3; V. 53, 16, VI 68, 3, IX
 84, 1.
 गृहे V 6, 2; VIII 27, 8, 33, 5, 62, 8,
 70, 1.
 गृहे I 143, 6, VI 15, 7, VIII 3, 4, 23;
 7, X. 150, 3
 गृहसः III 48, 3, IV 5, 2, VII 4, 2, 87, 5
 गृहसं III 19, 1, VII 86, 7
 गृहसमदा II 19, 8, 41, 18
 गृहसमदासं. II 4, 9, 39, 8
 गृहसस्य X. 25, 5, 28, 5
 गृहसाय III 1, 2.
 गृहा I 70, 6, 162, 20
 गृह्यत IV. 38, 3
 गृहाः I 190, 7.
 गृहापातुं VII 104, 22
 गृहास्य X 123, 8
 गृहास्य II 39, 1.
 गृहा I 88, 4, 118, 4, IX 97, 57
 गृहासा IX 96, 6
 गृहात् V. 77, 1.
 गृह VII 4, 3
 गृहयत I 148, 3.
 गृहा VIII 17, 15
 गृहात् VII 21, 2
 गृहाय VIII 17, 5
 गृहाय I 81, 7, 91, 4, II 28 6, III 36, 2,
 IV 4, 15, V 83 10, VI 47, 28, VIII
 70, 12², 81, 1, X 44, 4, 116, 7
 गृहायतं VII 104, 18
 गृहायत VIII 69, 10
 गृहायति I 140, 7
 गृहीत I 24, 12, 13, 164, 38
 गृहीतस्तोत्रये V 74 4
 गृहीत VII 24, 2.
 गृहीता VI 46, 14.
 गृहीतान् I 93, 5, X 79 7
 गृहीतां I 162, 2

गृहे VIII 10, 3
 गृह्यत IX. 14, 7
 गृह्यते IX. 86, 43
 गृह्यति VIII 72, 3, IX 1, 7
 गृह्यति I 162, 15
 गृह्याति IX. 78, 1, 83, 4
 गृह्याति I 55, 2, VII. 101, 3, 103, 4
 गृह्यामि X 85, 36, 145, 4
 गृहीत IX 46, 4, 106, 3, X 62, 1
 गृह्ये VIII. 45, 39
 गृहिः IV 18, 10
 गृह. X 119, 13
 गृहते V 32, 12
 गृहस्पतिः I 12, 6, 36, 5, 60, 4, II 1, 2,
 IV 9, 4, VI 15, 13, 48, 8, VII 16, 5,
 VIII 60, 19, X 122, 1
 गृहस्पति IV 11, 5, V 8, 1, 2, VI 16, 42,
 53, 2, VII 1, 1, X 118 6
 गृहस्पते VI 15, 19
 गृहस्पती X 85, 26
 गृह I 22, 4, 49, 1, 110, 2, 135, 7, II 41,
 2, IV 49, 3, V 29, 9, VI 28, 6, VII
 74, 4, 88, 5, 89, 1, VIII 5, 5, 13, 10,
 22, 3, 69, 7, 73, 7, 85, 6, IX 49, 2,
 X 16, 10, 22 6, 40, 3, 11, 14, 85
 10, 86, 22, 171, 2
 गृहसंभास. VII 59 10
 गृहसंषीय VII 56, 14
 गृहसगृह I 123, 4, 124, 11, VIII 91, 2
 गृहवे X 117, 3
 गृहा V 76, 4, X 142, 8
 गृहाय X 103, 12
 गृहाणां II 42, 3
 गृहात् VII 18, 21
 गृहान् VI 54, 2, X 85, 26, 86, 20
 गृहामहि VIII 21, 16
 गृहाये I 140, 12
 गृहासं. X 18, 12

गृहे I 13, 12, 84, 15, 161, 11, 191, 10,
 III 53 6, 60, 5, IV 3 4, 18, 3, 46,
 6, 49 6, VIII 10, 1, 19, 11, 22, 8,
 26, 17, 31, 4, IX 100, 2, 8, X 62,
 4, 85 27, 42, 100, 6, 122, 5, 186, 3
 गृहेऽगृहे I 28, 5, 71, 4, V 11, 4, X
 91, 2
 गृहस्थे I 120, 8, III 53, 20
 गृहस्थे X 165 2
 गृहस्थे IV 57, 7
 गृहस्थे III 30, 7
 गृहस्थितस्य V 33, 8
 गोऽसंध्या I 53, 5, IX 71, 8
 गोऽसंध्या I 90, 5, 169, 8, VI 39, 1
 गोऽसंध्यात् I 92, 7
 गोऽसंध्या II I 16, 2, 13
 गोऽसंध्यात् VII 33, 6
 गोऽसंध्यात् I 112, 18
 गोऽसंध्यात् X 38, 2
 गोऽसंध्यात् II 34, 12
 गोऽसंध्यात् X 76, 3
 गोऽसंध्यात् I 137, 1², 187, 9 II 41, 3,
 VIII 52, 10, IX 64, 28
 गोऽसंध्यात् III 32, 2, 42, 1, 7, VIII 101, 10
 गोऽसंध्यात् IV 41, 7, X 76, 7
 गोऽसंध्यात् IV 13 2, 40, 2
 गोऽसंध्यात् VIII 24, 20
 गोऽसंध्यात् VIII 61, 7, 75 11 IX 66, 15,
 108, 10
 गोऽसंध्यात् I 36, 8, V 63 5, VI 59 7,
 VIII 24, 5, IX 76, 2, X 147, 2
 गोऽसंध्यात् I 91, 23, III 47, 4, VI 31, 3,
 47, 20, VIII 57, 3, X 61, 23, 102, 2
 गोऽसंध्यात् VI 23 7 VII 21, 1
 गोऽसंध्यात् III 58, 4
 गोऽसंध्यात् I 132 3² VII 20, 5, VIII
 17, 15
 गोऽसंध्यात् VI 56 5, VII 23 3
 गोऽसंध्यात् VI 53, 9

गो I 28, 9, 53, 2, 61, 12, 84, 15, 121,
 2², 7, 9, 158, 2, 163, 7, 180, 3, 5,
 181, 8, II 14, 10, III 1, 23, 30, 10,
 38, 7, 39, 6, 55 1, 8, IV 1, 16, 3, 9,
 5, 3, 10, 22, 4, 8, 23, 6, 28, 5, 44,
 1, V 41, 18, 45, 6, VII 18, 22, VIII
 32, 5, 52, 5, IX 65, 25, 71, 5, 79, 4,
 91, 3, 101, 11, X 12, 3, 96, 11, 100,
 12, 111, 3
 गोऽसंध्यात् X 108, 10
 गोऽसंध्यात् I 114, 10
 गोऽसंध्यात् IV 40, 5
 गोऽसंध्यात् VI 50, 11, VII 35, 14
 गोऽसंध्यात् IX 59, 1, 78, 4
 गोऽसंध्यात् III 31, 20
 गोऽसंध्यात् I 102, 6
 गोऽसंध्यात् II 21, 1
 गोऽसंध्यात् IX 110, 3
 गोऽसंध्यात् I 79, 10
 गोऽसंध्यात् I 62, 13, 78, 2, 88, 5, 183, 5
 गोऽसंध्यात् I 116, 9
 गोऽसंध्यात् I 78, 1, IV 32, 12, VIII 88, 4
 गोऽसंध्यात् IV 4, 11
 गोऽसंध्यात् I 85, 11
 गोऽसंध्यात् I 60, 5, 61, 16, 88, 4
 गोऽसंध्यात् I 63, 9, 77, 5, 92, 7
 गोऽसंध्यात् VI 17, 2
 गोऽसंध्यात् II 23, 3, X 103, 6
 गोऽसंध्यात् I 51, 3, II 23 18, VIII 50, 10,
 IX 86, 23
 गोऽसंध्यात् VIII 63, 5, X 120, 8
 गोऽसंध्यात् II 17, 1, III 30, 21, 43, 7, IV 16,
 8, VI 65 5, X 48, 2
 गोऽसंध्यात् III 39, 4, X 103, 7
 गोऽसंध्यात् VIII 21, 16
 गोऽसंध्यात् VIII 92, 11
 गोऽसंध्यात् I 4 2, III 30 21, IV 22, 10, V
 42, 8, VIII 45, 19
 गोऽसंध्यात् VIII 52, 4

गोशुद्धे I 4, 1.
 गोपा VIII. 69, 9, X. 28, 10, 11
 गोशर्पायस X. 67, 7
 गोशुद्धि I 164, 26
 गोर्ता I 69, 2, 126, 2, II 30, 5; IV. 20,
 8, V 3, 3; 6, 7, 27, 2, VII 16, 7,
 VIII 5, 37, 6, 47, 78, 1, IX 74, 8,
 87, 3, 9, 97, 31, 43, X 8, 9, 47, 1,
 80, 5, 108, 8.
 गोश्रुतौपा IX 97, 10
 गोश्रुति: I 101, 4, III 31, 21, IV 24, 1,
 30, 22, VI. 28, 3, VII 98, 6, VIII.
 14, 2, 62, 7, X 108, 3
 गोश्रुति VIII. 18, 4, VIII 69, 4, IX 35, 5,
 97, 34, X 47, 1, 67, 8, 166, 1
 गोश्रुती इति गोश्रुती IX. 19, 2
 गोश्रुते VIII 21, 3.
 गोश्रुते III 30, 21, VI 45, 21
 गोश्रुती X 19, 3
 गोश्रु X 61, 10
 गोश्रुत VIII. 25, 13
 गोश्रुतीका VIII 45, 24, X 62, 10
 गोश्रुत VIII. 74, 11
 गोपा VII 91, 2, VIII. 25, 1, X 40, 12
 गोपा V 62, 9, VII 64, 2
 गोपा. I 22, 18, 94, 5, 96, 4, 102, 11, 163,
 5, 164, 21, II 9, 2, 6, 23, 6, 27, 4,
 III 10, 2, 15, 2, 31, 14, 55, 10, IV
 16, 17, V 2, 5, 11, 1, 12, 4, 31, 1,
 VI 7, 7, 9, 3, 51, 15, VII 13, 3, 51,
 2, 52, 2, 55, 18, 60, 2, VIII 28, 3,
 31, 13, 48, 9, IX 73, 8, X 7, 7, 8,
 5, 17, 3, 19, 4, 5, 23, 6, 25, 7, 48,
 10, 69, 5, 118, 7, 128, 6, 139, 1
 गोपा श्रुत VIII 41, 4
 गोपाश्रुत III 38, 9
 गोपाल VI 51, 3
 गोपालि VI 8, 7
 गोपा I 1, 8, 91, 21, 96, 7, 164, 31, III
 43, 5, VI 49, 15, 52, 3, VIII 42, 2,
 IX 5, 9, 48, 4

गोपात्र VI. 74, 4
 गोपात्रि X. 154, 5
 गोपात्रु VII 60, 8 .
 गोश्रुतीपात्र I 19, 1
 गोश्रुतीपात्रे V 65, 6, X 35, 14, 77, 7
 गोश्रुतीपात्रे X. 95, 11.
 गोशी II 40, 1
 गोशी V 63, 1
 गोश्रुत VIII 20, 8
 गोश्रुत X 97, 5
 गोश्रुति: I 7, 3, 16, 9, 23, 15, 53, 4, 62,
 5, 95, 8, 134, 2, 151, 8, II 15, 4,
 25, 2, 30, 7, III 30, 20, 35, 8, 50, 3,
 IV. 3, 11, 27, 5, V. 1, 3, 2, 5, 3, 2, 20,
 4, 42, 4, 45, 8, 80, 3, VI 47, 26, 27,
 75, 11, VII 18, 2, 41, 3, 54, 2, 90, 6,
 VIII 2, 3, 6, 20, 8, 82, 5, IX 2, 4,
 6, 6, 8, 5, 10, 3, 14, 3, 32, 3, 43, 1,
 45, 3, 46, 4, 50, 5, 61, 13, 66, 13, 68,
 9, 84, 3, 85, 5, 86, 27, 47, 91, 2, 96,
 22, 97, 45, 103, 2, 104, 4, 107, 2, 9,
 18, 22, 109, 15, 17, X 7, 2, 16, 7,
 31, 4, 42, 10, 64, 11, 68, 2, 12, 108,
 7, 111, 2
 गोशि.श्रुत VIII 24, 6
 गोश्रुत VIII 45, 30, X 165, 3
 गोश्रुत VI 35, 3, VII 71, 1
 गोश्रुत VI 35, 4
 गोश्रुत I 9, 7, 30, 17, 48, 12, 92, 16, 190,
 8, II 41, 7, V 57, 7, VII 27, 5, 75,
 8, 77, 5, 94, 9, VIII 22, 17, 46, 5,
 49, 10, 93, 3, IX 41, 4, 42, 6, 61, 3,
 69, 8, 105, 4, X 36, 13, 42, 7
 गोश्रुत I 11, 3, 5, 79, 4, III 16, 1, IV
 31, 13, 32, 6, 7, V 23, 2, VI 10, 3,
 45, 23, 62, 11, 73, 3, VII 81, 6, VIII
 3, 1, 13, 14, 21, 11, 25, 20, 32, 9, 45,
 10, 28, 49, 9, 82, 6, 92, 30, 94, 6,
 95, 4, IX 54, 4, 67, 5, X. 25, 11
 गोश्रुत VII 72, 1

गोऽमति I 86, 3, V 34, 5, VII 27, 1, 32,
 10, VIII 21, 8, 46, 9, 51, 5, 70, 6
 गोऽमति I 92, 14
 गोऽमती I 8, 8
 गोऽमती I 48, 2, 15, 113, 18, 123, 12,
 V 61, 19, 79, 8, VII 41, 7, VIII 5,
 9, 23, 29, IX 62, 24.
 गोऽमतीना II 28, 2
 गोऽमतीं VIII 6, 23
 गोऽमतीं VIII 24, 30, X 75, 6
 गोऽमतीषु IV 21, 4
 गोऽमते IX 77, 3
 गोमत्सुभिः VI 45, 21
 गोमंत I 83, 4, IV 1, 15, 16, 6, 34, 10,
 V 4, 11, VI 45, 24, VIII 2, 24, 5, 10,
 6, 9, 33, 3, 88, 2, IX 20, 2, 33, 2,
 62, 12, 63, 12, 14, 18, 67, 6, १ 25,
 5, 74, 4, 156, 3.
 गोमर्चं X 62, 2
 गोमर्तार I 85, 3
 गोमर्मान् IV 2, 5, VIII 4, 9, IX 107, 9
 गोमर्मांषु VII 103, 6, 10
 गोमरभस I 121, 8
 गोमर्मुषः X 68, 9
 गोमर्वित् IX 55, 3, 86, 39, X 103, 5
 गोमर्विद् I 82, 4, VIII 53, 1, १ 103, 6
 गोमर्विद् IX 96, 19
 गोमर्शं VIII 8, 20
 गोमर्शं VIII 49, 10, 50, 10
 गोमर्शिता I 137, 1.
 गोमर्शति VIII 21, 5
 गोमुं I 29 1-7, 37, 5, 70, 5, 71, 9, 83, 1,
 114, 8, 121, 15, 151, 1, II 25, 4, III
 31, 10, 39, 4, IV 38, 4, V 34, 8, 45,
 9, VI 19, 12, 25, 4, 26, 2, 28, 8, 32,
 3, 35, 2, 44, 24, VII 32, 16, VIII
 5, 26, 32, 25, 47, 14, 71, 5, 75, 7,
 IX 16, 6, 62, 19, 86, 12, 96, 7, 105,
 4, X 61, 4, 73, 9, 99, 4, 106, 11
 गोमुःषुषं VI 6, 5, X 30, 10
 गोमुःषुषं I 112, 22

गोऽसंसा VIII 14, 1.
 गोऽसंसाय V. 37, 4
 गोऽसंतमा. VI 33, 5
 गोऽसन IV. 32, 22
 गोऽसनिं VI. 53, 10.
 गोऽसा IX 2, 10, 61, 20, X. 95, 3
 गोऽसता VIII. 84, 7, X 38, 1.
 गोऽसां IX 16, 2
 गोऽस्य VIII 43, 17, X 169, 4
 गोऽसात्सुंषु १ 97, 8
 गोऽस्ये I 191, 4, VI 28, 1, X 169, 3
 गोऽहा VII 56, 17.
 गोहे IV. 21, 6-8
 गो. I 164, 17, 28, 29, 173, 3, 8, III 7,
 2, 30, 14, 31, 11, IV 5, 9, 41, 5, VI
 45, 26, VIII 94, 1, X 27, 22, 31, 6,
 10, 65, 6, 189, 1.
 गो.सुंषु V 56, 3, VIII 33, 6, १ 145, 6
 गौर I 16, 5, IV. 58, 2, VIII 4, 3, 45
 24, X 51, 6
 गौरस्यं IV 21, 8, X 100, 2
 गौरासुंषु VII 69, 6
 गौरात् VII 98, 1
 गौरिसुंषुते V 29, 11.
 गौरी इति IX 12, 3
 गौरी I 164, 41
 गौरीसुंषु V 78, 2, VIII 87, 2, 4
 गौषे I 84, 10
 गौषे IV. 12, 6
 गौषेतिं स्य I 158, 5
 गना I 22, 10, 61, 8, IV 9, 4, V 43, 13, 1
 46, 2, 8, VI 50, 15, 68, 4, १ 95, 7
 गनापतिः II 38, 10
 गनाऽपत्नीभिः IV 34, 7
 गनाभिः II 31, 4, VI 49, 7, VII 35, 6,
 X 66, 3, 92, 14
 गना V 43, 6
 गनावं I 15, 3, II 1, 5
 गनामु I 161, 4

मः I 25, 20, 37, 6, V. 38, 3, X 22, 6,
49, 2
मन् X 29, 5; 123, 4
मन् I 65, 1; III. 38, 2, 54, 14, IV 34,
5, 43, 6, V. 33, 10, 49, 4; VI 1, 2,
3, X 46, 2
मत्ते I 122, 11
मंतां X 22, 6, 32, 1.
मपित IX 97, 18
मपिनं VII 6, 3.
मपिनीं X 95, 6
मपि IX 97, 18, X 143, 2
मभंशस्यत् I 127, 5
मभाय VII 4, 8
मभीष्ट II 29, 5
मसिता I 112, 8, X 39, 13
मसिह I 163, 7
मसेता III 35, 3
महात् X 114, 5
मभ VIII 81, 1, IX 106, 3
मानं III 33, 11
मानस्यत् V 54, 8
मानसनी X 62, 11, 107, 5
मान X 27, 19, 146, 1, 149, 4
मानां II 12, 7
मानास X. 127, 5
माने I 114, 1
मानेभिः I 100, 10
मानेषु I 44, 10
मान्या. X 90, 8
मानस्यमान I 162, 5
मानस्येभिः III 42, 2, V 48, 3, IX 80, 4,
82, 3
मानस्य X 94, 1.
मानस्यहस्तास I 15, 7
मानां I 28, 1, 83, 6, 84, 3, 135, 7, V 31,
12, 40, 2, VIII 34, 2, X 36, 4, 64,
15, 70, 7, 100, 9
मानस्यत् IV 3, 3, V 25, 8 36, 4

मानां I 89, 4, III. 30, 2, V. 31, 5, 37,
2, VI 51, 14, VII. 35, 7, 104, 17,
VIII. 27, 1, 42, 4, X 76, 6, 78, 6,
92, 15, 94, 2, 108, 11, 175, 2-4
मानाः X 94, 10, 175, 1.
मानां VII 33, 14, VIII. 26, 24
मानाणांश्च II 39, 1.
मानां III 57, 4, V. 40, 8
मानां IX. 67, 19, 113, 6.
मानां X. 35, 9, 85, 4
मानिं. X 161, 1
मानाः X 109, 3
मानां VI 48, 17
मानाः X 163, 2
मानां IV 40, 4
मानां X 90, 6
मानस्यत्ति I 164, 10

घ

घ I 5 3, 18, 4, 27, 2, 30, 8, 14, 36, 7,
37, 11, 48, 5, 53, 7, 54 7, 82, 4, 109
2, 112, 19, 132, 3, 161, 8², 162, 8,
178, 2, 189, 6, II 15, 1, 34, 14, III.
10, 3, 18, 5, 28, 2, 36, 3, IV 15, 5,
27, 2, 30, 8, 9, 22, 32, 2, 20, 51, 7,
V 61, 8, 85, 8, VI 45, 23, 56, 2, VII
29, 4, 45, 3, VIII 1, 30, 2, 17, 22,
26, 33, 12, 16, 19, 17, 20, 21, 21, 17,
23 19, 32, 7, 33, 1, 17, 18, 43, 3
29, 44, 23, 45, 1, 47, 4, 15, 66, 11,
15, 75, 14, 93, 1, X 10, 3, 10, 25 10,
43, 2, 61, 18, 93, 4, 94, 13
घन I 4, 8, VIII 96, 18
घन III 49, 1, IV 38, 1
घना I 8, 3
घनाश्च I 36, 16, 63, 5, IX 97, 16
घनापनं X 103, 1
घनीप्रत् IX 90, 6

घने VI 26, 8
 घनेन I 33, 4
 घने I 164, 26, III 26, 7, V 19, 4, 30,
 15, 43, 7, VII 70, 2, VIII 9, 4
 घने I 112, 1, 7, 119, 2, 6, 164, 28, 180,
 4, III 53, 14, V 73, 6, 76, 1, VIII
 9, 7, 73, 3, 87, 2, 89, 7, λ 16, 10,
 181, 3
 घनेसत्सिं X 15, 9, 10
 घनेसुभे V 54, 1
 घनेसंरस. IV 55, 6
 घनेसंवेदिभिः X 67, 7
 घनी X 114, 1
 घनीश्व X 106, 8
 घनी VII 103, 9
 घनीस. VII 33, 7
 घनीश VII 103, 8
 घन X 80, 3
 घन्येऽस्या X 106, 5
 घन III 52, 3, IV 32, 16
 घसत् X 86, 13
 घसि I 162, 14
 घृणा VI 3, 7
 घृणा I 52, 6, 141, 4, IV 43, 6, V 73,
 5, IX 107, 20
 घृणात् I 133, 6
 घृणिंश्च II 33, 6
 घृणिंश्चान् X 176, 3
 घृणे VI 15, 5
 घृणे VI 16, 38
 घृणेन X 37, 10
 घृतसंख VII 3, 1
 घृतसंखी VI 67, 8
 घृतसंखीमुत्ति I 156, 1
 घृतसंखाह्वन I 12, 5, 45, 5
 घृतसंखाह्वन VIII 74, 5
 घृतसंखो VIII 60, 2

घृतसुह. IX 89, 5
 घृतसंनिदिक् X 122, 2
 घृतसंनिदिक् II. 35, 4, III 17, 1, 27, 5
 घृतसंनिदिक् IV 37, 2.
 घृतसंपदी X 70, 8
 घृतसंपुषा VI 70, 4
 घृतसंपुष I 164, 1, V 37, 1
 घृतसंपुष I 13, 5, V 4, 3, 14, 5, VII 2,
 4, λ 30, 8, 122, 4
 घृतसंपुषा I 14, 6.
 घृतसंप्रतीक III 1, 18, V. 11, 1
 घृतसंप्रतीक I 143, 7, X 21, 7
 घृतसंप्रतीका X 114, 3
 घृतसंप्रतीका VII 85, 1
 घृतसंप्रया III 43, 3
 घृतसंप्रसक्त V. 15, 1
 घृतसमुपः VI 44, 20, VIII 59, 4, λ 78, 4
 घृतसमुप I 45, 1, VII 47, 1
 घृतसमुषा II 3, 2
 घृतसम्भ X 17, 10
 घृत I 85, 3, 87, 2, 110, 6, 125, 5, 134,
 6, 135, 7, 168, 8, II 3, 11³, 5, 6, 35,
 11, 14, III 2, 1, IV 1, 6, 10, 6, 58,
 4, V 5, 1, 12, 1, 86, 6, VI 10, 2, 70,
 2, VII 41, 7, 95, 2, VIII 6, 19, 7,
 19, 12, 4, 13, 39, 3, 102, 21, IX
 31, 5, 49, 3, 62, 9, 67, 11, 12, 74,
 4, 82, 2, 86, 37, X 12, 3, 30, 13,
 51, 8, 69, 2³, 82, 1, 91, 15, 96, 1,
 99, 4, 154, 1
 घृतश्च IV 57, 2
 घृतस्योनि III 4, 2, V 8, 6
 घृतस्योनी इति घृतस्योनी V 68, 2
 घृतस्यन्त् I 22, 14, 64, 6, III 5, 6, 31, 11,
 59, 1, VII 47, 3, X 14, 14, 64, 9,
 65, 8
 घृतस्यन्ती VI 11, 5

पुनःपती इति पुनःपती VI. 70, 1
 पुनःपतीभिः II. 26, 4, VII 3, 7.
 पुनःपति III. 21, 2, X. 29, 6
 पुनःपति I 34, 10, 142, 2, III. 5, 7, VI
 15, 16, IX 82, 1, X 45, 9, 91, 4,
 148, 5
 पुनःपति IX. 96, 13
 पुनःपतिनि VII 69, 1
 पुनःपुत्रा VI 70, 4
 पुनःपुत्र. III 21, 3, VII. 96, 5, VIII. 59,
 4, 5, IX 74, 6, 77, 1, X 18, 12
 पुनःपुत्र II 11, 7, VIII. 8, 15, 16, 51, 10,
 54, 1
 पुनःपुत्रा V. 14, 3
 पुनःपुत्रिये V. 8, 3
 पुनःपुत्रियां VI 70, 4
 पुनःपुत्रोः I. 128, 4, X 65, 2
 पुनःपुत्रा IV. 6, 9, VIII 46, 28
 पुनःपुत्रा V 77, 3, IX. 86, 45, X 122, 6
 पुनःपुत्रा VI 52, 8
 पुनःपुत्राः I 16, 2
 पुनःपुत्रां III 6, 6
 पुनःपुत्र इति पुनःपुत्र III 41, 9, IV 2, 3
 पुनःपुत्र इति पुनःपुत्र I 153, 1, X 12, 4
 पुनःपुत्र II 27, 1
 पुनःपुत्रो इति पुनःपुत्रो V 26, 2
 पुनःपुत्रा I 125, 4, 127, 1, III 1, 7, 8, 21,
 1, 4, IV 58, 1, 2, 5-10, V 62, 4,
 VII 64, 1, VIII 6, 43, 102, 16, X
 95 16
 पुनःपुत्रा VII 16, 8
 पुनःपुत्रा I 167, 3, III 6, 1, 30, 7, IV 6, 3,
 V 28, 1, 43, 11, VI 63, 4, VII 1, 6,
 84, 1
 पुनःपुत्रा VII 5, 5, 43, 2, 60, 3, VIII 44
 5, X 139 2
 पुनःपुत्रा I 2, 7, III 19, 2, X 70, 1
 पुनःपुत्रां III 27, 1

पुनःपुत्रा VIII 24, 20, 43, 10
 पुनःपुत्रा I 188, 5, X 118, 2
 पुनःपुत्रा इति पुनःपुत्रा VI 69, 6
 पुनःपुत्रा इति पुनःपुत्रा I 136, 1, II 41, 6
 पुनःपुत्रा II 3, 11, IX 101, 12, X 80, 6
 पुनःपुत्रा I 72, 3, 84, 18, 93, 8, 10, 157, 2,
 164, 47, II 3, 4, 10, 4, III 5, 8, 18,
 3, V. 1, 7, 11, 3, 14, 6, 42, 3, 83 8,
 VI 16, 11, 70, 4, 71, 1, VII 8, 1, 14,
 2, 62, 5, 64, 4, X. 17, 10, 19, 7, 36,
 6, 59, 5, 69 1, 2, 110, 10, 118,
 4, 6
 पुनःपुत्राः II 7, 4, VIII 19, 22, 23
 पुनःपुत्रा. I. 153, 1, III 9, 9, 62, 16, V 8, 7,
 VII 65, 4, VIII 5, 6, 43, 22, 44 1,
 X 5, 4, 79, 5
 पुनःपुत्रा X 144, 3
 पुनःपुत्रा I 64, 12, X 27, 6
 पुनःपुत्रा VI 46, 4
 पुनःपुत्रा I 85, 1, 166, 2, IX 21, 1, 101, 8
 पुनःपुत्रा I 37, 4, IV 32, 6, 9, VIII 64, 12,
 IX 2, 8, 16, 1
 पुनःपुत्राः VII 59, 5
 पुनःपुत्रा IV 2, 13
 पुनःपुत्रा. III 46, 1, VII 93, 2
 पुनःपुत्रा VII 28, 2
 पुनःपुत्राः VII 104, 2
 पुनःपुत्रा II 12, 5, VII 20 6, IX 89 4
 पुनःपुत्रा VIII 92, 15
 पुनःपुत्रा I 19, 5, 64, 2
 पुनःपुत्रा IV 6, 6
 पुनःपुत्रा IV 16, 17, VI 61, 7, 67, 4
 पुनःपुत्रा I 167, 4, X 108, 10
 पुनःपुत्रा I 169, 7
 पुनःपुत्रा VII 66, 13, X 92, 3
 पुनःपुत्रा X 95 1
 पुनःपुत्रा X 34, 14

शोध III 30, 16, 31, 10, VII 23, 2, 83,
3, X 33, 1, 103 9, 168, 1

शोधनः VIII 25, 4

शोधय I 151, 4

शोध III 7, 6, V 54, 12, X 84, 4, 94, 1,
123 4

शोधय IX 108, 3

शोषा X 40, 5

शोषाश्च I 122, 5

शोषा VIII 63, 7, X 68, 1, 103, 10,
168, 4

शोषात् I 139, 8, VI 38, 2

शोषात् V 37, 3

शोषान् III 33, 8, VI 75, 7

शोषायै I 117, 7

शोषि IV 4, 8, VI 5, 6

शोषे I 120, 5

शोषेण VIII 34, 2

शोषे I 181, 5

शु IV 12, 2, 17, 10, V 14, 4, 31, 7,
VI 73, 2, VIII 43, 26, IX 27, 1, X
99 3

शु I 36, 8, VI 19, 13, VII 92, 4, IX
17, 1, 41, 1, 63, 26

शु I 41, 8, III 30, 22, VIII 43, 23

शुति I 41, 3, VIII 84, 9

शुति II 27, 13

शुतु VII 104, 17

शुस I 116, 8, V 44, 7, VII 69 4

शुसे V 34 3

च

च I. 2, 5-7, 7, 4, 8, 5, 10, 10, 4, 5, 12,
10, 13, 1, 6, 14, 1, 15, 9, 17, 6, 18
5, 20, 5, 22, 13, 23, 20³, 21, 24, 1³,
2, 25 11, 19, 20, 26, 5, 8, 27, 3,

28, 3, 31, 7, 9; 12, 17, 3², 13³, 14,
15, 33, 7, 34, 3, 12, 35, 2, 11², 37,
6², 40, 6, 42, 9, 47, 10, 48, 3; 50, 11,
51, 8, 54, 8, 11², 57, 5, 60, 2, 61, 4,
14², 62, 3, 70, 2-4, 71, 8; 72, 6², 73
7³, 8, 10, 74, 1, 6, 76, 4³, 77, 2; 4,
80, 13, 14, 84, 2³, 5, 20, 86, 4, 88,
4, 91, 6, 92, 13², 94, 5, 14, 96, 1²,
2, 7⁴, 97, 2, 3, 100, 1, 15, 18, 101,
6², 102, 1², 7, 10, 103, 2, 7, 109, 6,
112, 6, 23, 24, 113, 10, 114, 2², 6,
10³, 115, 1, 116, 11, 18², 120, 4², 9²,
12, 123, 12², 13, 124, 12, 13², 125, 4⁴,
127, 8, 128, 5, 129, 1; 132, 4³, 135, 4,
7², 136, 2, 7, 139, 3, 8², 140, 6, 12²,
13, 141, 11, 13², 153, 4, 155, 1, 6,
156, 1, 4, 157, 5³, 159, 3², 160, 2, 3,
162, 6, 12, 14³, 163, 13, 164, 11, 19,
22, 31², 51², 165, 12, 166, 3, 167, 10,
168, 3³, 169, 4, 174, 1, 3, 178, 2, 3,
180, 2, 183, 3, 184, 2, 5, 185, 10, 186,
3, 11², 188, 5², 189, 2, 190, 3, 4, 7,
191, 8, II 1, 2², 15³, 16², 2, 12, 13³,
5, 7, 6, 8², 7, 2, 11, 3, 14, 13, 6², 7³,
8, 12², 14, 4, 15 2, 9, 19, 1, 2, 6,
20, 3², 4, 7, 23, 3, 19, 24, 2, 14, 16,
25 2², 27, 10², 12, 29, 2³, 3, 31, 5,
32, 3, 33 13³, 35 6, 8, 36, 4, 41, 11,
19, 42 1, 43, 1², III 1, 10², 15², 2, 1,
3 4, 6-8, 6, 3, 9, 9, 9², 12, 8, 14, 4,
15, 3², 17, 5², 19, 3, 20, 3, 5³, 22, 3,
25, 4, 30, 18, 20, 31, 19, 21, 34, 8,
37, 1, 7, 40, 8, 9, 42, 7, 43, 4, 46,
2², 52, 2, 3², 53, 3-5, 20², 54, 11, 55,
11², 12², 19, 21, 57, 5, 58, 7, 60, 4,
6, 62, 9, 14, IV 1, 17, 2, 2, 3², 11³,
9, 5, 16, 19, 17, 11, 18, 4, 19, 8, 20,
2, 22, 1, 3, 4, 26, 1, 7, 28, 5, 29, 3,
30, 19, 32, 16², 34 6, 10, 35, 2, 36,
1, 37, 6, 38, 5², 41, 6, 42, 3, 47, 2,
3, 49 1, 3, 50, 10, 51, 11², 53, 7, 54,
3³, V 3 5, 4, 4, 7, 1, 9, 6, 10, 3, 6²,

7, 11, 5, 15, 4, 16, 5, 25, 3, 26, 1,
 27, 2³, 28, 2, 29, 6, 30, 3, 33, 5², 6,
 37, 3, 38, 3², 40, 7, 41, 14, 15, 43,
 10, 44, 3², 12, 48, 3, 49, 1, 2, 50,
 2, 51, 14², 52, 3, 4, 55, 8², 60, 7, 62,
 8, 64, 4, 5², 6, 65, 6, 66, 6, 68, 2²,
 72, 3², 77, 2, 78, 5, 6², 82, 9, 83, 9,
 87, 2, VI 1, 9, 11, 8, 7², 9, 1², 10,
 5², 15, 8², 16, 3, 17, 22², 23, 17, 14²,
 18, 8-10; 21, 9, 22, 8, 24, 5², 7, 10,
 25, 1, 28, 2, 3², 29, 6, 31, 1, 5, 32,
 4, 33, 3, 5, 34, 1², 5, 36, 2, 37, 4,
 38, 3², 4, 5, 43, 2, 44, 17, 45, 4, 46,
 7, 8, 9², 12, 47, 2, 10, 21, 48, 1, 8,
 10, 13², 49, 13, 15, 50, 1, 6, 11, 51,
 2², 52, 14, 15, 54, 2, 56, 5, 6², 57,
 5, 60, 12, 61, 14, 63, 8³, 9, 65, 5,
 66, 2, 68, 4², 5, 69, 1, 8, 70, 5, 6²,
 71, 2², 72, 1, 75, 5, 11², 19, VII 3,
 7, 10, 4, 1, 5², 7, 5, 15, 8, 11, 12²,
 16, 5, 6, 9², 17, 4, 18, 6, 10, 11²,
 14, 19², 19, 4, 5², 10², 20, 10, 22, 9,
 24, 1², 25, 3, 30, 4, 31, 5, 6, 32, 6,
 24, 33, 6, 36, 2, 5, 7, 40, 5², 6, 42,
 2, 45, 1², 50, 2, 4, 51, 3², 52, 3, 55,
 6², 59, 1, 6², 60, 2², 62, 2, 64, 4, 65,
 2², 66, 9, 11, 13, 17, 18, 67, 10, 68,
 1, 72, 3, 4, 77, 5², 78, 5, 81, 2, 83,
 1², 6², 86, 1, 88, 3, 89, 5, 91, 2², 92,
 3, 96, 3, 97, 1, 10, 99, 5², 101, 6,
 104, 10, 11², 12², 25, VIII 1, 1, 3,
 6, 14, 22², 2, 4, 29, 30², 33, 4, 11,
 5, 12, 6, 12, 18, 28, 11, 10³, 13, 25,
 14, 9, 15, 3, 5, 8, 16, 2, 12², 18, 15²,
 19, 23², 20, 18, 21, 6, 12, 23, 3, 24,
 12, 20, 29, 25, 2, 27, 2, 30, 2², 31,
 1², 5, 33, 13, 34, 15, 16, 35, 1, 10²,
 11², 12², 37, 5², 39, 4², 5, 9², 41, 2,
 45, 25, 47, 4, 9, 12², 14², 16², 18, 48,
 2, 53, 1, 4², 60, 7, 11, 61, 1, 8, 17²,
 62, 11², 63, 2, 6, 68, 4, 69, 7, 71, 15,
 74, 10, 78, 1, 8, 79, 5, 80, 10, 81, 9,

82, 1, 4, 83, 2, 89, 6, 91, 6, 93, 2, 4,
 10, 13, 17, 94, 8, 97, 1, 10, 13, 14,
 100, 2, IX 1, 10, 4, 1², 2, 19, 2, 23, 7,
 32, 6², 47, 2, 55, 1, 58, 4, 61, 9, 63, 2,
 65, 10, 66, 19, 67, 21, 25, 70, 3², 72,
 8, 74, 5², 78, 5², 79, 1, 81, 2, 86, 9²,
 29², 42², 89, 1, 95, 3², 5, 97, 18², 42,
 43, 44², 54, 98, 10, 12, 99, 3, 100,
 3, 5, 9², 106, 3, 107, 24, 25, 109,
 2, 5, 110, 9, 111, 3, 113, 10², 11²,
 114, 4, X 3, 7, 4², 7², 5, 7², 7, 7, 8,
 6, 9, 3, 10, 4, 13, 11, 2, 8, 14, 3²,
 7, 9, 11², 15, 3², 13², 16, 3², 6, 7,
 11, 17, 6², 11, 13, 19, 7, 20, 8, 22,
 6², 15, 23, 7², 25, 11, 26, 4², 6², 27,
 10, 20, 22, 29, 5, 7, 30, 5, 6, 12²,
 32, 9, 34, 5, 11, 36, 2², 37, 2², 4,
 9², 38, 4, 39, 10, 40, 9, 48, 3, 49, 2²,
 4, 8, 50, 1, 4, 5, 7², 51, 8², 9, 54,
 3², 5, 57, 3, 58, 12², 61, 23, 24²,
 62, 10, 63, 8, 64, 14, 16, 67, 3, 74,
 3², 77, 8, 82, 7, 83, 3, 84, 7, 85, 17,
 41², 86, 20², 87, 3, 88, 15, 17, 90, 2,
 3, 7, 8, 10, 13², 91, 3², 5, 6², 92, 3,
 7, 93, 9, 15², 97, 1, 10, 15, 20, 21²,
 100, 6, 101, 3, 104, 8², 107, 4, 8,
 108, 3, 9-11, 109, 3, 110, 1-3, 113,
 9², 114, 5, 6², 115, 1, 9², 116, 7, 9,
 120, 2², 7, 9², 121, 5, 9, 124, 5, 126,
 2, 133, 5, 136, 5, 138, 1, 139, 2, 141,
 3, 5, 6, 142, 8, 146, 5, 148, 1, 157,
 1², 2², 158, 4², 159, 6, 161, 5, 165,
 3², 167, 4, 173, 5², 181, 1², 189, 1,
 190, 1², 3²

पक्रनह I 169 4

पक्रमानः V 36, 1

पक्रमानाप X 117, 2

पक्र I 165, 8

पक्र IV 42, 6

पक्र X 67, 6, 79, 6

पक्रतिप I 57, 6

चक्रपं I 69, 4, 113 9, 131, 5, II. 13, 11,
IV 30, 8, 32, 11, V 29, 13, 31, 6,
33, 4, VIII 100, 6, X 54, 4, 104, 9,
112, 5, 116, 3

चक्रपं I 59, 5, 103 7, 165, 7, III 1, 1,
30 17, V 31, 2, VII 98, 3, X 73 7,
8, 79, 6

चक्रान III 5, 2 V 3 10, 27, 3, VI 36,
5, VII 27, 1, X 64, 16, 123, 8,
148, 3

चक्राना VI 68, 3

चक्राना II 31, 7, IV 16, 15, VI 29, 1,
X 77, 8

चक्रार I 24, 8, 32, 1, 80, 1, 164, 29, 32,
II 24, 5, III 31, 2, IV. 16, 16, VI
21, 4, 73, 2, VII 6, 4, 5, 26, 3, 87,
1, 98, 5, VIII 70, 3, 96, 2, X 86, 3

चक्रार I 116, 16, 191, 10-13, II 15, 2-9,
III 34, 7, IV 16, 4, V 32, 7, 45, 7,
VI 21, 3, 27, 1, 2, 39, 3, VII 6, 3,
18, 17, 88, 4 100, 4, VIII 2, 34, IX
97, 41, X 68, 10

चक्रपत IV 1, 14

चक्रम I 31, 18, 179 5, 185 8, II 5, 8,
27, 14, IV 2 14, 3 2, 12, 4, 17, 18,
54, 3, V 85, 7 VII 31, 2, 86, 5,
VIII 46, 25, X 10 4, 37, 12, 70, 8

चक्रम I 76, 3, 101, 8 9, 162, 7, 171, 4,
III 1, 2, 52, 7, 58, 2, VIII 61, 8,
X 12, 5, 15 4, 100, 7

चक्रुःवास I 161, 4, V 43 3

चक्रुःवास VI 17, 13

चक्रुःवान् V 29, 14, X 138, 3

चक्रुपे I 52, 12, IV 35 7 VI 23 6, VIII
63 8 77, 7, IX 88, 1

चक्रुपे I 52, 14, 113 9, V 30 4, X 8, 6

चक्रे I 25, 19 117, 23, III 3 3, 10, 62,
5, VIII 64, 8, X 40, 7

चक्र I 89 9

चक्र IV 36, 4, VII 56, 23

चक्रवृ I 159, 2

चक्रपु I 92, 17, 108, 5, 164, 19, IV 57,
5, VI 59, 1, VII 82, 5

चक्रपु I 93, 6, 116, 9, 22, 117, 13, 17,
21, 118, 6, 182, 5, VI 72, 1, VII 99,
4, X 39, 7, 9

चक्रद IX 64, 3, 107, 22

चक्रान् VIII 7, 26, IX 7, 3, 74, 1, 86, 31

चक्रान् X 95, 12, 13

चक्र I 30, 19, 121, 13, 130, 9, 155 6,
164, 2, 11, 14, 48, 174, 5, 175, 4,
II 11, 20, IV 1, 3, 16, 12, 17, 14,
28, 2, 30, 4, 31, 4, V 29, 10, 31, 11,
36, 3, 73, 3, VI 31, 3, 54, 3, 56, 3,
VII 63, 2, VIII 5, 34, 6, 38, 22, 4,
X 61, 16, 73, 9, 85, 15, 16, 93, 9

चक्रमत II 19, 2

चक्रमत IV 22, 6

चक्रमाणा VI 62, 2

चक्रमाणा X 123 3

चक्रमाणे इति VI 69 5

चक्रशासन V 34, 6

चक्रइव II 5, 3, III 61, 3

चक्रमु X 75 1

चक्रमु X 56, 5

चक्रने I 22, 17, 18, V 47, 3, 87, 4, VII
100 3, 4 VIII 29 7, X 117, 8

चक्रने I 9, 2

चक्रपाकाइव II 39 3

चक्रस्य VIII 63 8

चक्रा I 34, 9, 166, 9, 180 4, VIII 5
29, X 10, 7 8, 89, 2, 117, 5

चक्राइव IV 30, 2

चक्राण I 72, 1, VIII 14 5, IX 44 4

चक्राणा VIII 7, 23

चक्राणाम. I 33 8

पद्मनि IV 31, 6
 पद्मणी IV 41, 10
 पद्मते इति III 54, 6, 55, 11, VIII 26, 13,
 29, 9 .
 पद्मपे इति I 108, 3
 पद्मम VIII 21, 2
 पद्मि III 16, 4², VII 20, 1, IX 77, 5,
 88, 4
 पद्मि I 9, 2
 पद्मिया II 34, 9, 14, X 89, 4
 पद्मियाश्च I 185, 1, V 30, 8
 पद्मिया VIII 45, 18
 पद्मिरे I 40, 5, 85, 1, IX. 78, 4, X 151,
 3, 154, 2
 पद्मिरे I 36, 8, 85, 2, 7, 10, II 1, 13,
 V 8, 6, 58, 7, 60, 4, VII 60, 11,
 VIII 19, 18
 पद्मः I 71, 2, 73, 7, IV 33, 3, 6, 8,
 10, 34, 9, VI 21, 17, VII 63, 5, IX
 96, 11, X 39, 12, 169, 2
 पद्म I 67, 5, 68, 3, III 27, 6, 31, 12,
 IV 16, 3, VII 18, 6, 10, 91, 3, X
 65, 7, 130, 2
 पद्मप X 137, 1
 पद्मपे VII 87, 7
 पद्मे I 25 15, 164, 13 165 14, II 40,
 4, IV 4 4, 41, 2, V 30, 9, VI 4, 4,
 VIII 41, 6, 10, X 105, 7
 पद्मे I 33, 10, II 10, 2, III 5 6, 27, 9,
 32, 13, 48, 3, 4, V 29 11, 80, 3,
 VII 6, 5, 87, 5, 101, 3, VIII 4 5,
 IX 70, 1, 73 1, X 68, 5, 90 8 123,
 8, 181 2
 पद्मे इति X 85 11, 12, 16
 पद्मेयं I 53 9, VIII 96, 9
 पद्मे VI 62, 10
 पद्मो I 30, 14, VI 24, 3
 पद्मस I 13, 5 105 6, V 55, 4
 पद्मसि VI 4 2

पद्मत् I 121, 2, IX 71, 9
 पद्मते I 190, 6
 पद्मते I 164, 44, VIII 4 13, 45, 16, 101,
 6, X 107, 4, 177, 1
 पद्मदान I 117, 18
 पद्मदान I 116, 16
 पद्मदे X 79, 7
 पद्मदीपाः II 33, 7
 पद्मय I 134, 3, VIII 48, 6
 पद्मसा I 50, 6, 87, 5, 92, 11, 96, 2, 113
 9, VI 7, 6, VII 79, 1, 91, 4, 98, 6,
 VIII 25, 9, 97, 12, IX 10, 9, 89, 3,
 X 37, 10, 123, 8, 130, 6
 पद्मसि IX 17, 6
 पद्मसे I 7, 3, 48, 8, 112, 8, V 15, 4,
 VII 66, 14, 81, 1, VIII 13, 30, IX
 107, 3, X 9 1, 37, 1
 पद्मसे V 3, 9
 पद्मसा I 128, 3, IX 57, 2
 पद्मसा X 74, 2
 पद्मसापे इति V 62, 8, VII 70, 5
 पद्मसि VII 3 6, IX 97, 33
 पद्मसु I 22, 20, 92 9, 115 1, 118, 7, 136,
 2, 164, 14, III 26, 7, 37, 2, IV 2,
 19, V 8, 6, 40, 8, 59 3, 5, VI 9
 6, 11, 5, 51, 1, VII 61, 1 63, 1 66,
 16, 76, 1, 77, 3, IX 10, 8, X 8, 5,
 10, 9, 16, 3, 59, 6, 73, 11, 85 7, 87,
 12, 102, 12, 158, 3³, 4², 161, 5, 164 2
 पद्मसु X 92, 15
 पद्मसुश्च V 54, 6
 पद्मसुप X 82 1, 102 12
 पद्मसुमा II 39 5 VIII 55, 5, X 87, 9
 पद्मसुपे X 87, 8, 158, 4
 पद्मसुपेऽपद्मसुपे X 37, 8
 पद्मसुपते X 18, 1
 पद्मसुपिश्च V 1, 4
 पद्मसे X 79, 5
 पद्मसो X 90, 13

चक्षु VII 104, 25², X 164, 1
 चक्षुषु VII 70, 4
 चक्षुषु II 14 4
 चक्षुषु VIII 55, 4
 चक्षुषु V 2, 8
 चक्षुषु X 106, 8
 चक्षुषु X 73, 9
 चक्षुषु VII 63 3
 चक्षुषु I 65, 1, X 46, 2
 चक्षुषु VIII 60, 9
 चक्षुषु I 62, 6, 164, 42, 182 6, V 35, 2,
 VII 35, 8, VIII 100, 10, IX 74, 6,
 89, 5, X 19, 8, 51, 9 58, 4, 95, 16,
 128, 1
 चक्षुषु VI 19 4
 चक्षुषु I 31, 13
 चक्षुषु X 14, 10, 11
 चक्षुषु X 92, 11
 चक्षुषु V 48, 5
 चक्षुषु I 152, 2
 चक्षुषु IV 22, 2
 चक्षुषु X 114, 3
 चक्षुषु I 162, 18
 चक्षुषु X 55 3
 चक्षुषु X 114, 7
 चक्षुषु IV 35 2, 3
 चक्षुषु I 49, 3, 94 5, 124, 1, X 97, 20
 चक्षुषु VI 71, 2 X 121 3
 चक्षुषु I 164, 24
 चक्षुषु I 164 41
 चक्षुषु X 13 3
 चक्षुषु I 114, 1, 121 3, 157, 3, III 62
 14, V 81, 2 VI 74 1, VII 54 1,
 IX 69 7, X 37, 11, 165, 1
 चक्षुषु IV 51, 5, X 27 10, 99, 10,
 117, 8
 चक्षुषु VIII 27, 12
 चक्षुषु I 155, 6, II 18, 4

चक्षुषु X 58, 3
 चक्षुषु II 18, 1
 चक्षुषु VIII 6, 48
 चक्षुषु I 110, 3, IV 36, 4,
 चक्षुषु VIII 55, 3
 चक्षुषु IV 58, 2
 चक्षुषु X 47, 2
 चक्षुषु V 30, 15
 चक्षुषु I 20, 6, 41, 9, 161, 2, 4, IV 33,
 5, 6, 35, 4, IX 33, 6, X 114, 6
 चक्षुषु VIII 74, 13
 चक्षुषु X 155, 2
 चक्षुषु I 132, 6
 चक्षुषु X 155 2
 चक्षुषु I 122, 15, V 47, 4, VII 18, 23,
 VIII 74, 14
 चक्षुषु I 164, 45, IV 58, 3, V 30, 12,
 14, VIII 2, 41, IX 70, 1, X 54, 4
 चक्षुषु L 126, 4
 चक्षुषु II 18, 5
 चक्षुषु II 12, 11
 धन I 18, 7, 24, 6, 55 1, 5, 74 7, 81,
 5, 84, 20, 100, 15, 105, 3, 113, 8,
 136, 1, 139, 2, 5², 150 2, 152, 2,
 155, 5, 166, 12, 191, 7, II 16, 2, 3,
 23, 5, 24 12, 28, 6, III 30, 1, 36, 4,
 IV 18, 8, 9, 30, 3, 31, 9, V 34, 5,
 7, 41, 13, 42, 6, 82, 2, VI 3, 2, 20,
 4, 26, 7, 47, 1, 3, 48, 17, 54, 9, 59,
 4, 69, 8, 75 16, VII 18, 9, 32, 1,
 13, 19, 59 3, 82, 7, 83, 2, 86, 6,
 104, 3, VIII 1, 5, 2, 14, 19, 6, 23,
 15, 24 15, 28, 4, 47, 7, 51, 7, 52,
 7, 55, 5, 64, 2, 66, 13, 68, 19, 78,
 10, 91, 3², IX 61, 27, 69, 6, 114 4,
 X 33, 9, 39, 11, 48, 5, 49 5, 10,
 56, 4, 59, 8, 62, 9, 85, 3, 86, 11,
 95 1, 112, 9, 119 6, 7, 128, 4, 129,
 2, 152, 1, 168, 3, 185 2

घनं I 3, 6, 26, 10, 107, 3, II 31, 6,
35, 1, VI. 4, 2, 10, 6, 49, 14, VII
38, 3, VIII. 19, 11, 32, 6, X 116, 8
घनं सहितं III 2, 2, 7, 11, 2, IX 75, 1, 4
घनस्यत I 3, 1.
घनिष्यद् V. 43, 4.
घनिष्ठ VII 70, 4
घनिषत् VIII. 74, 11.
घनिष्ठ V 77, 4
घनिष्ठया IX 9, 2
घनिष्ठा VII 57, 4, 70, 2, 5, VIII 74, 8
घनिष्ठा VII 20, 8
घनिष्कद् VIII 69, 9
घद् VI 6, 7
घद् V 10, 4
घद् संघ्या V 41, 14, VI 49, 8
घद्ः L 150, 3, VIII 4, 9
घद् संनिर्निक् X 106, 8
घद् संयुग्म I 52, 3
घद् III 3, 5, 31, 15, IV 2, 13, VI 6, 7,
VIII 65, 11, X 85, 31, 107, 7
घद् संस I 84, 15
घद् संसा X 64, 3
घद् संसा I 24, 10, 105, 1, X 85, 19, 90, 13
घद् संसा इव VIII 82, 8
घद् संद्वय II 2, 4
घद् संद्वय I 141, 12.
घद् संद्वय III 3, 5
घद् संद्वया III 61, 2
घद् संद्वया VI 65, 2
घद् संवत् V 57, 7
घद् संवत् III 30, 20
घद् संवत् I 165, 12
घद् I 157, 1, IV 23, 9, IX 97, 50
घद् संद्वय III 61, 7
घद् VII 39, 7, IX 66, 25, X 121, 9
घद् संवत् V 42, 3, IX 69, 10
घद् संवत् VIII 20, 20

घद् संवत् VI. 6, 7
घद् संवत् III 40, 4
घद् संवत् I 48, 9, 135, 4, IV. 48, 1.
घद् संवत् IV 35, 4, X 16, 8, 101, 8
घद् संवत् I 20, 6, 110, 3, 161, 1, 2, 5, IV
35, 2, 3, 5, 36, 4, X 16, 8, 68, 8
घद् संवत् IV 33, 5
घद् संवत् I 54, 9
घद् संवत् I 161, 4, 9, III 60, 2, IV 33, 6
घद् संवत् संद्वय X 25, 4
घद् संवत् X 96, 9
घद् संवत् VIII 82, 7
घद् संवत् V 51, 4, VIII 4, 4, 76, 10, IX
46, 3, 107, 18, X 24, 1
घद् संवत् III 48, 4, VIII 82, 7, 8, IX 20,
6, 62, 16, 63, 2, 92, 2, 93, 3, 97,
21, 37, 46, 99, 6, 8
घद् संवत् IX 96, 19
घद् संवत् I 14, 4, 54, 9, IX 8, 2, 78, 2,
X 43, 4
घद् संवत् I 56, 1
घद् संवत् I 100, 12
घद् संवत् VIII 2, 8
घद् संवत् III 55, 20
घद् संवत् संद्वय X 91, 15
घद् संवत् I 28, 9, 164, 33, IV 18, 3, VI
57, 2, IX 36, 1, 69, 5, 71, 1, 72, 5,
86, 47, 96, 20, 21, 97, 2, 48, 103, 4,
107, 10, 108, 10
घद् संवत् V 60, 1
घद् संवत् I 167, 8
घद् संवत् IX 47, 2
घद् संवत् VI 51, 7, VII 52, 2
घद् संवत् संवत् II 27, 4
घद् संवत् I 190, 5
घद् संवत् VI 67, 8
घद् संवत् I 132, 1
घद् I 10, 3, 91, 19, 114, 3, 187, 3, VII

३१, १०, ४६, २, VIII २५, २१, ३२, ९१,
 ४८, ६, IX ८२, ४, X १६४, १
 धर. VIII १, २८
 धरचट X ८५ ११
 धरण III ५, ५, IX ११३, ९
 धरणीना VIII २४, २३
 धरणोपमाना III ६१, ३
 धरणे X १३६, ६, १३९, ६
 धरण्यु X ९५, ६
 धरन् III ४४, ३, ५४, ८, VI ५९, ६, X
 १२३, ५
 धरन् I १७३, ३, X ८०, १
 धरन् X ३४, १४
 धरन् I १४६, १, VI २७, ७, X ५३, ३४, १०
 धरन् I ६२, ८, ९५, १, १०२, २, ११३, २, ३,
 १४६, ३, II २४, ५, VIII २९, ८, X १२,
 ७, १४, १२, २७, १७, ८५, १८
 धरता III ३२, ६
 धरता II ३८, ६
 धरति III ५५, ७, IV ३८, ४, VI ६१, ८
 VII ४६, ३, ५५, ६, VIII ३९, १, X ४
 ४, १६, ५, ८८, ६
 धरति I ५२, ६, ९५, ४, १०, ११३, १३, १४५, ४,
 १६४, ३०, १८१, ६, III ७, २, ३०, १४, ३८
 ४, ५४, २, ५५, ६, ८१, ९, ५८, १, V ४४
 ८, ६३, ४, VI ९, ६, २१, ४, X १७, ६,
 ७१, ५, १०१, ११, १०९, ५, १६८, ४, १८९, २
 धरते X ११७, ३
 धरणे I ५८, ५, ६८, १, ७२, ६, III ३१, १५
 VIII ३३, ८, X ९२, १३
 धरणो I ७०, २
 धरणोप I ३६, १४, IV १८, १०, ३६, ३, ५१, ५,
 X ३९, ४
 धरण्ये I ६१, १२
 धरन् I ३३, ४, १४४, ४, VI ९, ३, VIII ४५
 ३८, ७२, ५, X ११५, १, १३६, ६
 धरन् III ४, ५
 धरन् I ६, १, १६४, ३१, १८५, २, III १, ९,
 IV १८, १२, V २, ४, VII १०४, ८, VIII

९६, १४, X ५२, ४, ८७, ६, ८८, १६, १२४,
 ९, १३५, २, १७९, २
 धरता I १५८, २
 धरति IV ६, १०, ५१, ६, V ९, २, ३१, १२,
 ४७, ५, VI ४७, ३१, ५८, ३, VII ३, ३,
 VIII २०, १८, ६०, २, IX ४१, ३, X १०,
 ८, ७१, ९
 धरति I ३२, १०, ३६, ३, ९४, ५, १२७, ९, १६३,
 ११, III ५७, ३, IV ५१, ८, ९, V १, ४,
 ४७, ४, ६३, २, ५, VI ६, ३, २८, ४, VII
 १, १५, ३३, ९, IX १०७, १९, X १, ४,
 ४७, ७, ५९, ९, ७१, ८, ८२, ७, ११४, १०,
 ११६, ९, १४२, २
 धरती I १६७, ३, VII ३६, ७
 धरती I २४, ६, III ३३, ४, X २७, ८, ३०, १०
 धरती III ५७, १
 धरतु IV ८, ७, VIII २५, ६, X ३५, ६
 धरन् VIII २०, १४
 धरन् VII ५९, ३, VIII ६१, १५
 धरन्सि III ३०, ४
 धरन्सि III ६१, १, VIII ३३, ८, X ४, २
 धरते I ९२, ९, V ४७, ४
 धराणि V २९, १३
 धराणो I ६६, ५
 धरान् VIII ९२, ३३
 धरानसि I ५७, ४, VII ८९, ५, VIII ६१, ५,
 X १६४, ४
 धरानसि VIII २५, १६, IX १, ५, X १३४, ७
 धरानि I १६४, ३७, III ५५, १४, X ९५, १६,
 १०८, २, १२५, १
 धरण्ये VII ७७, १
 धरण्ये VII ८८, ३
 धरितये I ११३, ५
 धरितस्य I ११०, २
 धरित् I ११६, १५
 धरित्तो VIII ४८, ५
 धरित् X ११७, ७
 धरिण्यु IV ७, ९, X ५९, ९, ८८, १३

चरित्युः VI 61, 8
 चरित्युःपूर्व VIII 23, 1.
 चरित्यु इति X. 88, 11.
 चरित्यु VIII 1, 28
 चरुः VII. 104, 2, IX 52, 3
 चरु I. 7, 6; X. 86, 18
 चरुणा I. 162, 13
 चरुत् IV. 4, 9
 चरुते इति I 123, 7, III 7, 1
 चरुत् IV. 57, 3, V. 51, 15
 चरुते X. 167, 4.
 चरुतेति IV. 39, 2
 चरुत्तु I. 131, 5, VIII. 55, 5, X 92, 3
 चरुत्तु IV. 39, 1, 40, 1
 चरुत्तु I. 104, 5
 चरुतेति V. 74, 9, VI 48, 21
 चरुतेत् X 50, 2
 चरुतेत् I. 64, 14, 119, 10, IV 38, 2, VIII
 24, 23, X 39, 10, 47, 2
 चरुतेतानि VIII 103, 3
 चरुत्तु I 176, 2, VIII. 20, 19
 चरुत्तु I 23, 15
 चरुतेत् X 22, 1, 105 4
 चरुतेत् X. 74, 1
 चरुत् X 106, 7
 चरुतेतानि X 124, 9
 चरु III 5, 6, V 85, 1
 चरुतेत् I 85, 5, IV 13, 4, VII 63, 1,
 VIII 6, 5
 चरुत् I. 110, 8, 161, 7, III 60, 2, IV
 36, 4
 चरुतेत्तु इति चरुतेतानि VI 8, 3
 चरुत् IV 5, 7
 चरुतेत्तु VIII 5, 38
 चरुतेति VIII 55, 3
 चरुतेत् I 184, 4, VI 2, 2, 25 7, 31, 1,
 33, 2, VIII 2, 33, 16, 6, 9
 चरुतेति I 46, 4

चरुतेत्तु IV. 17, 20; VIII. 96, 20, X
 89, 1.
 चरुतेत्तुः III. 37, 4, 59, 6.
 चरुतेत्तुः I 3, 7.
 चरुतेत्तुः III. 51, 1, IV. 1, 2.
 चरुतेत्तुः VIII. 90, 5
 चरुतेत्तुः I 177, 1, 186, 6, III 34, 7, IV.
 2, 13, VI. 19, 1; 39, 4, VII. 31, 10
 चरुतेत्तुः VI. 49, 15
 चरुतेत्तुः I 55, 1, 84, 20, 109, 6, IV
 37, 8, VI 31, 5, 48, 15, 72, 5
 चरुतेत्तुः VIII 19, 35
 चरुतेत्तुः I 119, 10, V. 35, 1, VI 46, 6,
 VIII. 1, 2, 21, 10.
 चरुतेत्तुः VII 94, 7.
 चरुतेत्तुः IX 24, 4
 चरुतेत्तु इति I 109, 5
 चरुतेत्तु I. 86, 5; III 43, 2, IV. 7, 4, V
 23, 1, 86, 2, VII. 15, 2, IX 101, 9
 चरुतेतानि I 7, 9, 17, 2, 32, 15, 86, 6,
 127, 2, 176, 2, III 6, 5, 10, 1, 62,
 6, IV 8, 8, 20, 8, 31, 4, V 39, 4,
 67, 2, VI 1, 8, 18, 1, 22, 1, 30, 5,
 VII 27, 3, VIII. 16, 1, 23, 7, 60, 17,
 64, 4, 68, 4, 70, 1, 92, 1, 93, 16, 96,
 4, 18, X 9, 5, 93, 9, 103, 1, 126, 6,
 134, 1, 180, 3
 चरुतेतानि I 164, 48
 चरुतेत्तु I 162, 6
 चरुतेत्तुः III 8, 10
 चरुतेत्तु I 108, 1, VII 28, 4, 60, 3, 61, 1,
 VIII 19, 16, X 30, 2
 चरुतेत्तु I 24, 12, 98, 1, 164, 44, 190, 7, III
 55, 9, 59, 1, V 19, 1, VI 25, 2, 51,
 2, VII 34, 10, VIII 25, 16, 62, 6,
 IX. 58, 5, X. 5, 1, 34, 13, 55, 3, 92,
 6, 114, 4, 139, 2, 3
 चरुतेत्तु X 17, 11

चाकन् I 33, 14, 174, 5, II 11, 3, X 29,
1, 95, 4, 148, 1, 4
चाकन् I 148, 2, X 132, 4
चाकन I 51, 8, 120, 10
चाकन I 51, 12, VIII 52, 4, 62, 4
चाकनत् X 91, 12
चाकनत् VIII 31, 1, X 147, 4
चाकनंत V 31, 13²
चाकनाम II 11, 13
चाकतु I 122, 14
चाकथि X 147, 3
चाकन्यात् X 31, 4
चाकशीति I 164, 20
चाकशीति IV 58, 5, 9
चाक्रे X 130, 6
चाक्रे X 130, 5
चाक्रे II 24, 9
चाक्रेते IV 17, 9
चाक्रेयस V 4, 6
चाक्रेयस II 33, 2, VII 1, 7
चाक्रेयमसि X 155 1
चाक्रेयान VII 18, 8
चाक्रेयान VI 27, 8
चाक्रेयाना X 94, 14
चाक्रेयानाय VI 27, 5
चाक्रेय III 24 4
चाक्रेये VIII 46, 31
चाक्रेय V 59 3, IX 77. 3, X 94, 10
चाक्रेत् VII 25, 1
चाक्रे I 24, 1, 2 55 4 61, 7, 72, 2 187,
6, II 27, 8, 35 11 III 5, 6, 32, 1,
54, 16, 17, 56, 4, IV 2 19 5 7, 10,
V 3 3, 43, 3, 48, 5, VII 98 2 IX
34, 5, 72, 7, 86, 21, 96, 16, 97, 24,
109, 14, X 32, 4, 96 1
चाक्रे I 94, 13, 95 5, 137, 2, II 2, 8,
III 49 3, IV 6, 6, 49 2, V 33, 5,
VI 8, 1, VII 22, 2, VIII 1, 26, IX.

17, 8, 61, 9, 109, 13, X 1, 2, 31, 4,
56, 1, 100, 6
चाक्रेयः VIII 5, 14, IX 70, 2, 4, 108, 45
110, 4
चाक्रेयस V 1, 9
चाक्रेयस I 62, 6.
चाक्रेयस X 70, 9
चाक्रेयप्रतीक. II 8, 2
चाक्रे I 19, 1, 58, 6, 72, 10, III 52, 5,
V 71, 1, VII 84, 3, VIII 64, 12, IX
30, 6, 44, 4, 48, 1, 102, 6, X 21, 7,
39, 2, 91, 14, 144, 5, 160, 3
चाक्रेयि IX 70, 1
चाक्रेय III 50, 2, V 33, 7, VII 29, 1,
65, 4
चाक्रेयस X 97, 13
चाक्रेयस X 111, 5
चाक्रेयस X 89, 3
चाक्रेयस X 114, 9
चाक्रेयस VIII 51, 3, 97, 14, 102, 2, X
3, 1
चाक्रेयस I 91, 1
चाक्रेयस V 66, 1
चाक्रेयस III 18, 2
चाक्रेयस VIII 56, 5
चाक्रेयस III 53 24, VII 11, 3
चाक्रेयस I 73 8, 164, 6, VII 86, 3
चाक्रेयस VI 61, 13
चाक्रेयस X 125, 3
चाक्रेयस IV 16, 2, V 41, 11, VI 41, 4,
66, 1, VII 104, 12, VIII 101, 15
चाक्रेयस VII 23, 2
चाक्रेयस I 51, 7, 71, 7, II 4, 5, 27, 11,
III 53 23, IV 23, 2
चाक्रेयस I 166, 13, X 92, 4, 10
चाक्रेयस I 186, 9
चाक्रेयस X 3 4, 30, 6, 91, 4, 5
चाक्रेयस I 70, 3, II 6, 8, III 17, 5, 25

1, 29, 16, V 2, 7, 3, 7, 9, 12, 2,
VI 5, 3, X 4, 4
चिकित्सा VIII 60, 18
चिकित्सा VII 60, 7
चिकित्सा IV 7, 5
चिकित्सा I 25, 11, 68, 3, 70, 1, 71, 5,
7, 72, 4, 77, 5, 125, 1, 145, 1, 169,
1, III 7, 3, 9, 17, 2, 29, 3, 8, 44,
2, IV 3, 8, 5, 12, 8, 4, 12, 1, 29,
2, V 2, 5, VI 52, 12, VIII 6, 29,
44, 9, X 12, 2, 53, 1, 98, 2, 5, 99,
1, 110, 1
चिकित्सा IV 52, 4
चिकित्सासंज्ञा V 22, 3, VIII 95, 5
चिकित्सा I 91, 23, VI 47, 20
चिकित्सा IV 16, 10
चिकित्सा I 123, 1
चिकित्सा VIII 91, 3
चिकित्सा V 22, 4
चिकित्सा II 43, 3, IV 4, 11, V 1, 10, 12,
2, VIII 39, 3, X 28, 4
चिकित्सा VIII 78, 6²
चिकित्सा IX 102, 4, X 26, 2
चिकित्सा I 67, 4, V 33, 1, 65, 1, X 55, 6
चिकित्सा I 35, 7, 95, 4, 100, 16, 152, 3,
164, 16, 48, II 4, 6, 14, 10, V 19,
1, 27, 1, VII 56, 4, 61, 1, VIII 2,
14, 17, 9, 7, 39, 5, X 51, 4, 59, 3,
79, 4
चिकित्सा I 35, 6, 69, 5, V 36, 1, VI 9
3, 62, 9
चिकित्सा I 152, 2
चिकित्सा I 43, 3, 82, 4, VIII 26, 14, X
38, 3, 147, 4
चिकित्सा V 73, 6, VI 59, 5, VIII 1, 3¹
चिकित्सा VIII 9, 4
चिकित्सा X 28, 5
चिकित्सा I 131, 6
चिकित्सा V 66, 4

चिकित्सा VIII 25, 9
चिकित्सा I 164, 38
चिकित्सा I 164, 38, X 114, 2, 124, 9
चिकित्सा IX 90, 4
चिकित्सा VIII 51, 4
चिकित्सा X 16, 1
चिकित्सा X 146, 2
चिकित्सा IV 30, 22
चिकित्सा I 4, 5, 6, 5², 8, 9, 10, 9², 24, 4,
8-10, 25, 1, 26, 6, 27, 8, 28, 5, 29
1, 30, 4, 31, 2, 6, 13, 14, 32, 8,
33, 5, 15, 34, 1, 37, 11, 13, 15, 38,
7, 9, 39, 4, 6, 40, 8, 41, 1, 9, 42,
4, 48, 14, 49, 1, 3, 51, 3, 6, 9, 52,
7, 10, 53, 1, 54, 5², 55, 1, 58, 1, 59,
5, 60, 2, 61, 6, 8, 62, 9, 63, 1, 5,
64, 3, 68, 4, 70, 2, 71, 2, 72, 3, 80,
11, 14, 81, 2, 84, 9, 85, 4, 10, 86,
5, 87, 1, 2, 94, 7, 9, 100, 8, 9, 101,
4, 104, 2, 105, 7, 107, 1, 110, 2, 3,
116, 3, 22², 117, 7, 120, 2, 6, 121,
10, 124, 12, 125, 7, 127, 3², 4³, 129
1-5, 10⁴, 132, 4², 133, 2, 135, 9²,
136, 1, 138, 3, 140, 11, 148, 3, 150,
2, 152, 3, 156, 1-3, 158, 2, 164, 6,
165, 10, 167, 2, 7, 9, 168, 4, 169
1², 3, 5, 173, 5², 7, 8, 11², 12,
176, 4, 178, 2, 179, 2², 4, 180, 7², 8,
182, 3, 184, 1, 185, 8, 9, 187, 7, 191,
10-12, II 10, 3, 11, 2, 7, 12, 8, 13²,
15, 15, 9, 20, 5, 23, 2, 11, 24, 5,
26, 4, 27, 3, 5, 11², 14, 30, 4, 8,
33, 12, 38, 2², 3², 42, 1, III 1, 2, 9,
13, 6, 2, 7, 10, 7, 10², 9, 7, 30, 2,
7, 31, 9, 12, 16, 32, 16, 35, 2, 10,
36, 6, 39, 2, 3, 8, 45, 1, 2, 53, 22²,
54, 4, 56, 4, 7², 57, 2, 58, 4, 5, IV
2, 7, 18, 3, 4, 10, 14, 6, 1, 7, 7, 9,
10, 8, 3, 10, 5², 7, 11, 1, 6, 12, 4²,
5, 6, 16, 3, 5, 6, 16, 17, 20, 18,
3 G

1, 8², 20, 9, 22, 1, 23, 7, 28, 5, 29,
 1, 30, 9, 31, 2, 8, 32, 2; 3, 43, 4,
 45, 6, V 2, 5, 7, 10, 7, 2², 4, 6, 10,
 10, 4, 18, 2, 20, 1, 25 2², 29, 4, 12²,
 14, 30, 4², 5, 8, 15, 31, 2, 7, 10²,
 11, 32, 2-5, 6², 8, 9, 33, 4², 38, 4,
 39, 3, 41, 13, 17², 44, 10, 49, 1, 52,
 12, 54, 3, 55, 3, 56, 2, 58, 7, 60, 2²,
 3², 65, 4, 67, 4, 70, 1, 74, 4, 8, 10,
 75, 7, 78, 4, 79, 1, 5, 84, 3, 86, 1,
 5, VI. 2, 9, 3, 3, 4, 4, 3, 10, 4, 11,
 3, 15, 1², 17, 9², 18, 8, 11, 19, 2,
 4, 12, 22, 4, 6, 23, 3, 24, 7, 8²,
 27, 4, 28, 5, 6², 30, 3², 31, 2, 35, 5,
 37, 1, 3, 38, 2, 39, 3, 44, 15, 45, 2²,
 9, 47, 13, 48, 21, 49, 11, 13, 51, 8,
 53 3², 62, 9, 11, 65, 1, 4, 66, 1, 5²,
 7, 67, 3, 5, 10, 71, 5, 73, 2, VII 1,
 2, 22, 4, 2², 8, 7, 1, 8, 5, 11, 3, 18,
 1, 5, 17², 18, 20, 19, 9, 20, 1, 4-6,
 21, 7, 8, 22, 8, 23, 4, 27, 3, 4, 28,
 1, 3, 32, 1, 5², 34, 2, 37, 5, 7, 38,
 3, 41, 2², 45, 2, 48, 3, 53, 1, 56, 15,
 20², 23, 57, 1, 5, 58, 2, 6, 59, 7,
 60, 6², 7, 9, 10, 67, 2, 68, 8², 69,
 2, 70, 2, 5, 85, 3, 86, 1, 3, 8, 87,
 7, 88, 5, 90, 4, 93, 6, 94, 11, 95, 4,
 97, 6, 10, 99, 4, 103, 8, 104, 7, VIII
 1, 1, 3, 7, 12, 2, 35, 39, 4, 12, 18,
 21, 5, 16, 25, 30, 37, 6, 6, 7, 15,
 34², 8, 6, 7, 11, 4, 7, 15, 6, 16, 8,
 18, 5, 12, 13, 22, 19, 15, 35, 20, 1,
 5, 18, 21, 22, 21, 1, 6, 16, 22, 11,
 13, 16, 24, 3, 10, 11, 25, 9², 15,
 26, 5, 27, 9, 18², 31, 15, 32, 11, 12,
 33, 14, 17, 18, 40, 1, 2, 10, 45, 11,
 13, 14, 19, 32, 46, 13, 16, 21, 25,
 27, 51, 9, 53, 4, 60, 7, 61, 3, 4, 12,
 62, 3, 5, 11, 64, 5, 65, 4, 5, 8, 12²,
 67, 17, 68, 6, 10, 69, 17, 70, 7, 73,
 2, 5, 77, 11, 79, 4, 80, 4, 83, 9, 86,
 4, 5, 89, 4, 92, 10, 27, 29, 93, 10,

11, 96, 2, 98, 8, 100, 5, 102, 14, 20,
 103, 5, 13², IX 6, 9, 10, 8, 29, 5,
 47, 1, 66, 17², 67, 30, 72, 1, 73, 9,
 79, 2, 87, 3, 91, 4, 97, 27, 38, 52²,
 104, 6, 105, 6, 107, 2, 110, 5, 6, X
 5, 3, 8, 1, 8, 9, 10, 1², 3, 7, 11, 3,
 12, 5, 15, 6, 22, 5, 23, 2, 4, 25, 3,
 27, 12, 20, 28, 6, 9, 10, 31, 2, 34,
 8², 39, 3², 13, 41, 2, 42, 6, 45, 6,
 50, 2, 61, 18, 21, 64, 13, 67, 11, 69,
 9, 10, 11², 73, 1-3, 6, 76, 2, 5⁴,
 77, 6, 91, 12, 92, 8², 93, 7, 8, 94,
 2, 96, 10², 102, 11, 111, 2, 4, 5²,
 112, 10, 115, 6, 117, 2, 4, 9², 120,
 4, 121, 8, 127, 5, 131, 2, 132, 3,
 133, 1, 143, 1, 2, 144, 6, 147, 1, 150,
 1, 154, 1, 4, 171, 4, 176, 4, 178, 3

चित्रः I 112, 17, 158, 4

चित्र IV 37, 7

चित्रा I 129, 7

चित्रयत् II 34, 7

चित्रयत् I 180, 8, II 2, 5

चित्रयत्सि V 41, 7

चित्रयत् V 15, 5

चित्रयत् II 34, 2, IV 51, 3, X 95, 3

चित्रयत् I 33, 6, 94, 4, 131, 2, V 19, 2,
 VI 1, 2

चित्रयत् II 2, 4, VI. 6, 7

चित्रयत् VII 60, 6.

चित्रयत् I 171, 5, V. 59²

चित्रयत् VI 15, 5

चित्रयत् IV 36, 9

चित्रयत् II 2, 10

चित्रायाः IX. 101, 11

चित्रायाः VII 18, 10

चित्रे X 143, 4

चित्र IX. 65, 12

चित्रसंग्रहम् V 44, 5

चित्र I 163, 11, 170, 1, V 7, 9, X 103
 12, 128, 6, 166, 4, 191, 3
 चित्रानि VII 59, 8
 चित्रि I 67, 5, X 85, 7
 चित्रिभिः III 2, 3, 3, 3, V 44, 10, VIII
 44, 19, 59, 3
 चित्रिभिः L 164, 29
 चित्रि II 21, 6, IV 2, 11
 चित्रो VIII 79, 4
 चित्रं VIII 46, 20
 चित्र IV 32, 2, V 39, 1, VI 6, 7, 46, 2,
 5, VII 20, 7, VIII 21, 17, 97, 15
 चित्रश्चायु VI 49, 7
 चित्रशक्तयः X 140, 3
 चित्र VIII 21, 18
 चित्र I 48, 11, 66, 3, 88, 2, 94, 5, 113,
 1, 166, 4, 172, 1², II 8, 4, III 29
 6; IV 31, 1, VI 4 6, 48, 9, VII 3
 6, IX 86, 34, X 1, 2, 100, 12, 115, 1
 चित्रस्थल VI 6, 7
 चित्रसंज्ञ L 108, 1, VI 38, 1
 चित्रसंज्ञ IV 23, 6, VI 6, 7, IX 68, 10
 चित्रसंज्ञा IV 1, 6
 चित्रसदृशीक VI 47, 5
 चित्रसर्पजति VI 3, 5
 चित्रसंर्हिष I 23 13, 14
 चित्रसंभानव I 64, 7, 85 11
 चित्रसंभानु I 35, 4, II 10, 2, VII 9, 3
 चित्रसंभानु VII 12, 1, VIII 44, 6
 चित्रसंभानो इति चित्रसंभानो V 26, 2
 चित्रसंभानो इति चित्रसंभानो I. 3, 4, 27, 6, X
 51, 3, 69 11
 चित्र I 9, 5, 34, 10, 37, 3, 44, 1, 71, 1,
 97, 5, 13, 110, 9, 113, 15, 20, 115,
 1, 139 8, 142, 4, 148, 1, II 13, 13,
 34 10, III 2 15, 30, 13, 61, 6, IV
 7, 1, 6, 23, 2, 32, 2, 35, 9, V 3, 3,
 13 6, 63 4, 82, 3, VI 6, 7, 10, 5,
 65, 2, 66, 9, VII 45, 4, 61, 5, 68, 5,

74, 2, 75, 2, 81, 5, VIII 13 5, 21,
 1, 46, 27, 67, 3, 81, 1, IX 4, 10, 19
 1, 61, 16, X 2, 6; 21, 4, 36, 13, 37,
 10, 47, 1, 99 1, 106, 9, 107, 10,
 112, 9
 चित्रसन्ध्या VII 75, 5, 77, 3, VIII 58, 3
 चित्रसन्धे I 48, 10
 चित्रसंमहस X 122, 1
 चित्रसो II 17, 8, VIII 66, 8, 14
 चित्रसंयान III 2, 13
 चित्रशरण X 1, 5
 चित्रसंज्ञो इति चित्रसंज्ञो VI 62, 5
 चित्रसंज्ञो इति चित्रसंज्ञो VI 62, 11
 चित्रसंज्ञा X 65, 3
 चित्रसंज्ञास्य VIII 11, 9
 चित्रसंज्ञान् VIII 7, 33
 चित्रसंज्ञोचिः VI 10, 3
 चित्रसंज्ञोचिः V 17, 2, VIII 19, 2
 चित्रश्रवः इति I 45 6
 चित्रश्रवः इति I 1, 5, VIII 92, 17
 चित्रश्रवः इति III 59, 6, VIII 24, 3
 चित्रसेना VI 75, 9
 चित्रस्यं I 22, 7
 चित्रा I 66, 1, 92, 12, 113, 4, 125 6,
 134, 4, III 57, 6, IV 14, 3, 52, 2,
 V 18, 4, 52, 11, 63, 5, X 75, 7, 106,
 3, 123, 7
 चित्रासंज्ञ VIII 101, 13
 चित्रा I 165, 13
 चित्रा I 38, 11, 115 3, 119 8, IV 51,
 2, VI 60, 2, VII 75, 3, 6, VIII 7,
 7, X 78, 1, 91, 5
 चित्रान् IV 22, 10, VI 17 2
 चित्रानि IV 32, 5, V 40, 3, VI 10, 3,
 26, 5, VIII 3, 2, 70, 6, IX 62, 25
 चित्रा I 63, 8, V 63, 6, X 111, 7
 चित्राय I 17, 7, 139, 6, III 7, 9
 चित्रानु VI 72, 4

चित्रिणीपु IV 32, 2
 चित्रे I 30, 21
 चित्रेण II 4, 5, VIII 1, 23, 39, 5
 चित्रेभिः V 63, 3, IX 100, 8
 चित्रेषु III 2, 11
 चित्रे I 64, 4
 चित्र्यं V 63 7, VII 20, 7
 चिनवत् IV 2, 11
 चिनुयाम् IX 97, 58
 चिनुये ऌ 91, 5
 चिनुहि VI 53, 4
 चिनोति ऌ 43, 5
 चिनोतु ऌ 87, 5
 चिन्यतो III 61, 4
 चिपतु I 90, 4
 चिर V 56, 7, 79, 9
 चिद्या VI 75, 5
 चीकृपाति X 157, 2
 चुक्रुपं VIII 1, 20
 चुक्रुपाम् II 33, 4, ऌ 142, 3
 चुप्यवत् II 41, 10
 चुप्यवोत् VIII 9, 8
 चुप्युपे VIII 45 25
 चुमुंरि II 15, 9, VI 18, 8, 26, 6, VII
 19, 4, ऌ 113, 9
 चुह I 25, 21
 चुहति I 67, 4
 चुहित् IX 111, 3
 चुहितान् II 33, 15
 चुहितान् III 5, 1, 29, 7, IV 14, 2, VI
 36, 5
 चुहितानं ऌ 183, 1
 चुहिताना I 113 15, IV 14 3
 चुहिते VI 61, 13
 चुहिते I 53, 3, 55, 3, 119 3, II 34, 10
 चुहत् I 161, 16, VIII 68, 18
 चुहत् IV 5, 4
 चुहतां ऌ 35, 1.

चेतति VII 46, 2, VIII 12, 1, 32, 28
 चेतति I 10, 2, 128, 4², III 11, 3, VI 12
 3, VII 96, 3, VIII 13, 20, IX 62, 10,
 106, 2, ऌ. 176, 3
 चेतते III 14, 2
 चेतय V 59, 3
 चेतय I 2, 5, IV 45, 6
 चेतन II 5, 1, III 12, 2, IX 64, 10
 चेतन I 13, 11, 170, 4, III 3, 8, IV 7, 2,
 VIII 13, 18, 62, 9, IX 31, 1
 चेतती I 3, 11, VII. 95, 2
 चेतते IX 47, 2.
 चेतयत् IV 1, 9
 चेतयति I 3, 12
 चेतयते IX 86, 42
 चेतयध्वं III 53, 11
 चेतयती X 110, 8
 चेतयेषा VIII 9, 10
 चेतसा V 73, 6, IX. 16, 4, 20, 3, 83, 2,
 86, 42, X 46, 8
 चेतारं VII 60, 5
 चेति I 93, 4, IV 16, 14
 चेति I 92, 12, 119, 4, III 12, 9, IV 37, 4,
 43, 6, 55, 4
 चेतिष्ठ VIII 46, 20
 चेतिष्ठ I 65 5, V 27, 1
 चेतिष्ठ I 128, 8, VII 16, 1, ऌ 21, 7
 चेतुनां IX 81, 3
 चेतानां I 22, 5
 चेतारं ऌ 128, 9
 चेत्य VI 1, 5
 चेत्या ऌ. 89, 14
 चेत्यं VIII 5, 39
 चेत्ये VIII 61, 7.
 चिद्य VIII 5, 37
 चिद्यन्तं VIII 5, 38
 चो इति V 29, 13, VI 66, 3
 चोदं I 48, 2, VII 96, 2
 चोदं V 61, 3

शोधः I. 143, 6.
 शोदत् VII. 27, 3
 शोदत् I. 168, 4, V. 56, 7
 शोदते IX. 69, 2.
 शोदस्मृदः I 174, 6
 शोद II. 13, 9
 शोदयं VI. 47, 10, VII 77, 4
 शोदय I 9, 5; 6, 102, 10, VI 48, 9, 53, 3,
 75, 13, VII 32, 15; VIII. 23, 28, 24,
 25, IX. 8, 3, 50, 1, 65, 12, 75, 5, 85,
 2, 110, 7; X. 141, 5, 6
 शोदयः I. 175, 3
 शोदयः VI. 26, 3, IX. 17, 5, X 22, 10.
 शोदयत् X 80, 2, 123, 1
 शोदयत X 101, 12
 शोदयत I 188, 8
 शोदयत X 39, 2
 शोदयत्संति V. 8, 6
 शोदयत्संते VIII 46, 19^६
 शोदयन् I. 80, 5, VIII 99, 4, X 102, 12
 शोदयता I. 117, 3
 शोदयती VII 79, 5
 शोदयते VIII 24, 13
 शोदयति X 120, 5
 शोदयति I 94, 15
 शोदयति VI 46, 13, X 29, 8
 शोदयिषो I 3, 11, VII 81, 6
 शोदस्व I 104, 7, VIII 75, 6
 शोदामि III 42, 8, VIII 68, 7
 शोदितः IX 72, 5
 शोदिता I 51, 8, II 12, 6, VIII 88, 6,
 X 24, 3, 49, 1, 133, 1
 शोदितात् V 43, 9
 शोदिषेन VIII 102, 3.
 शोदी I 63, 4
 शोदीषां VII 74, 2
 शोदी II 30, 6
 शोष्कूयते VI 47, 16
 शोष्कूयमाण I 33, 3.

शोष्कूयते VIII. 6, 41.
 श्यवतानः V. 33, 9
 श्यवतः II. 21, 3, VI 18, 2, VIII. 33, 6,
 X. 69, 5
 श्यवन VIII. 96, 4
 श्यवना II 12, 4.
 श्यपत I 48, 2
 श्यपते I 167, 8, X 124, 4
 श्यप I. 165, 10
 श्यपय X. 42, 2, 101, 12
 श्यपयति IV 17, 5, VII 19, 1
 श्यपयतु X. 17, 3
 श्यपयय I 168, 6
 श्यपयन् III 30, 4
 श्यपयति I 37, 11, 64, 3
 श्यपयते VI 31, 2
 श्यपयति III. 43, 7
 श्यपयति VIII. 92, 7
 श्यपयाम् IV. 17, 16
 श्यपयामि IV 32, 18
 श्यपान X 59, 1, 61, 2, 115, 6
 श्यपान I 117, 13, 118, 6, V 75, 5, VII
 71, 5, X 39, 4
 श्यपाना VI. 62, 7
 श्यपानात् I 116, 10, V 74, 5
 श्यपानाय VII 68, 6
 श्योहा. X 173, 2
 श्योहाः X 50, 4
 श्योहा VI 47, 2, VIII 2, 33
 श्योहाणि I 173, 4, IV 31, 9, VII 19, 5
 VIII 77, 9
 श्योहाय VI 18, 8
 श्योहान् X 49, 11
 श्योहान् VIII 16, 6

छ

छदयत् VI 49, 5, X 31, 4
 छदयति III 9, 7

छदयय VIII 1, 6
 छदयति V 79, 5
 छदयोष I 165, 12
 छदिः X 85, 10
 छत्तम् I 132, 6, X 32, 3
 छत्ति I 163 4
 छदं I 92, 6, VIII 7, 36 52, 1, X 85
 8, 130, 3
 छद VI. 11, 3
 छदःसुभं V 52, 12
 छदयने VIII 50, 5
 छदयति X 27, 8
 छदसा X 114, 9
 छदस्यां IX 113, 6
 छदोमि X 14, 16, 90, 9, 114, 5, 6
 छदुं I 55 4
 छद्यं VIII 101, 5
 छदि I 48, 15, 114, 5, IV 53, 1, VI 15,
 3, 46, 9, 12, 67, 2, VII 74, 5, VIII
 5, 12, 9, 1, 15, 18, 21, 27, 4, 20,
 67, 6, 71, 14, 85 5, X 35 12
 छदि ऽपौ VIII 9, 11
 छदिं VI 67, 11
 छागं I 162, 3
 छादयामि VI 75, 18
 छापयं V 44, 6
 छाया λ 121, 2
 छायाऽद्वं I 73, 8
 छायां II 33 6
 छायाऽद्वं VI 16, 38
 छिद्रा I 162, 20
 छिधि I 133, 2
 छुपुंकात् X 163, 1
 छेदि II 28, 5
 छेत्त I 109 3

ज

जहं. VI 12, 2
 जयत. I 33, 7
 जयीयात् X 28, 1
 जगत् I 48, 8, 80, 14, 113, 4, 157, 1,
 164, 23, 186, 1, II 27, 4, IV 53, 3,
 VI 47, 29, 49, 6, VIII 40, 4, X 25
 6, 37, 4, 58, 10, 88, 4, 173, 4
 जगत् I 35, 1, 89, 5, 101, 5, 115, 1, 159,
 3, IV 13, 3, 53, 6, VI 22, 9, 30, 5,
 49, 6, 50, 7, VII 27, 3, 32, 22, 60,
 2, 66, 15, 101, 2, 6, X 63, 8, 102,
 12, 121, 3
 जगता I 164, 25
 जगता II 31, 5, X 75, 2
 जगति I 164, 23
 जगती λ 130, 5
 जगतीमु I 157, 5, VI 72, 4
 जगत्ऽपौ VIII 9, 11
 जगय X 108, 7, 180, 2
 जगन्म IV. 16, 18
 जगन्नाम VIII 45, 19
 जगन्नासां V 64, 1
 जगन्नात् I 117, 15, III 38, 6, VII 88, 2,
 λ 10, 1
 जगम VII 88, 5, 89 3
 जगम्यात् I 58, 9, 60, 5, 61, 16, 62, 13,
 63, 9, 64, 15, 104, 2, V 33, 5, VI
 50, 8
 जगम्यां I 116, 25
 जगम्यु I 179, 1, 2
 जगामं X 58, 1, 179, 2
 जगाम् I 145 1, 179, 6, V 31, 12, VII
 18, 9, VIII. 4, 11, 100, 10, λ 28, 1,
 114, 1.
 जगायात् λ 28, 1
 जगातं IV 18, 8

नगर X. २७, १३, २८, ९, ३१, १०, ५५, ५
 नगुटि X १०८, १
 नगुपु II २३, १६
 नगुपुं VI ७२, ४
 नगुपु V २, ५
 नगुम्भ I १३९, १०, X ४७, १
 नगुम्बाल् V ४२, २, X ३१, २
 नगुमिरे IV ७, २
 नगुमे I १४८, ३, VII ४, ३
 नगुमे V ३२, ११, VII १८, ८, X ६१, ८
 नगुम्बाल् IV २३, ४
 नगुहे X १२, ५
 नगप I १४०, २
 नगध्यापं X १४६, ५
 नगसु X ४०, १४
 नगसु VIII ७३, ४, X २२, ६
 नगमप I ८५, ८, ८९, ७
 नगमरे VI ४२, १, VIII ४६, १७
 नगमिं II २३, ११, VII. २०, १, VIII ९३ २२
 नगमिरे VI १९, ५, X ५, २
 नगमो इति X १०६, ८
 नगनु III १, १३, VI ३४, १, X ६, ६, १३१, २
 नगनु I ३२, २, III ३६, ६, ६०, १, IV ३३
 ६, ४१, ८, V ४१, ४, ५६, २, VI २४, ६,
 VIII २४, ११, X १११, ८, १०
 नगमुपं VII ३९ ३
 नगमुपी I ११९, ५
 नगमुपी I १२२, १४
 नगमे I १६४, ८
 नगमं VIII ६, १०
 नगम X १८, १४
 नगमाना X ९४, ६
 नगमानाल् IV १७, १, X १११, ९
 नगमोत V ४१, १७
 नगमहे X १६१, १
 नगमेत् IX २३, ७
 नगमो I २८, २

नयनात् VI ७५, १३
 नयने V ६१, ३
 नयर्प I ५२, १५, ८०, २, II १५, ९, ३०, ४,
 VII २१, ६
 नयप I ८०, ४, III ३०, ८, VI ३१, ४, VII
 १८, २०, VIII ६, १४, ९६, १७, X ७३, ६,
 ७, १११, ६
 नयन्बाल् I ३२, ११, ५२, ८, ५९, ६, ८०, १०,
 १७४, ६, II १४, ७, III ३२, ६, ३६, ८,
 IV १७, १, १८, ७, १९, ८, ४२, ७, V ३२
 २, VII २३ ३, X ८, ८, २७, ३, ११३ २
 नयर्ना I ८४, १३, II १२, १०, ११, १४, २-५,
 IV १८, ९, V २९, ८, ८५, १, VI १७, ९,
 IX २३, ७, १०९, १४, X २३, ५, ८९, ७
 नयान I ३२, ७, ५१, ९, II १५ १, III ३३,
 ७, V ३२, ३, ४, ६, VI ४४, १४, VII
 १८, १७, २०, ३, २१, ४, ३३, ३, X ८९, २
 नयार्ना I १६२, १४
 नयान I १९१, ११
 नयपुं VII ९९, ४
 नयिं IX ६१, २०
 नयुपं I ३२, १४
 नयिं I १६२, १५
 नयहे I १२६, ६
 नयन IX ९ ७
 नयनेत् IV २४, १०, IX ६६, २४
 नयनत् III ५३ ११, VI १६, ३४
 नयनेत् II ३१, २
 नयनत् I ८८, २
 नयनोत्ति X ११९ १०
 नयनात् VIII १०६ २, X ८३ ७
 नयति VI ७५ १३
 नया I ११६, १५, ११८, ८
 नयत् IX ६६, २५
 नयत् VIII ९७, १०
 नयत् IV ५०, ११
 नयान I १६०, ४, II १२ ३, ७, ४०, ५, III
 १, १२, ३२, ८, १४, IV १७, ४, १२, ५६,

3, VIII 96, 6, X 2, 6, 7, 28, 6, 31,
4, 82, 7, 121, 9².

जनान II 35, 2, III 1, 13, 29, 3, 55 19,
IV 58, 4 V 2, 2, VII 20 5, VIII
25, 3, X 20, 9

जन्तु VII 90, 3

जन्तु IX 68, 5, X 5 3

जनान I 12, 3, 63, 1, III 44, 4, VI 40,
2 VII 98, 3, VIII 77, 1, 96, 21, IX
3 10 86, 14, 97, 31, 109 8, X 6, 7,
45 4, 113, 4, 120, 1

जनान III 1, 4, VI 21, 7, 38, 5, IX 29,
2, 86, 36, 96, 17, 102, 4, 109, 12

जनाना I 23, 4

जनाना V 33 5, X 14, 2

जन्तिरे VI 52 15, X 62, 6

जन्तिरे I 64, 2, 4, X 62, 5, 90, 9², 10

जन्तिरे V 35 3, 4, VII 7, 3, X 95 11

जन्तिरे I 51, 6, II 1, 14, VIII 15, 10 X
133, 2

जन्तु VII 62, 4 79, 4, X 28, 7

जन्तु I 159 3

जन्ते VI 45, 16, VII 28, 3, VIII 24, 15
IX 114, 2, X 120, 1

जन्ते I 121, 6, III 31, 3, 55 1 VI 9 4,
VII 20, 1, 33 12, IX 109, 12 X 45, 1,
61, 9, 72, 4, 170, 2

जन्तुंती इव V 52, 6

जननाभयत् VIII 43 8

जन्ती I 168, 7

जन्तु V 34, 2, VI 67, 7, 69 7, IX 70,
10, 81, 1, X 104, 2

जन्तुस्य I 112, 17

जन्तुत् III 29 14, X 92, 8

जन्तु I 104, 9, II 16 2, 22, 2 III 22, 1,
35 6, 40, 5, 42, 5, 47, 1, IX 66, 15,
72, 2, 85 5, 86, 22, 95 1, X 92, 5,
96, 13, 106, 8

जन्तुस्य I 54, 10, 95, 10, III 2, 11, VIII
92, 23, IX 76, 3, 86, 23

जन्तुस्य I 182, 6

जन्तुस्य VIII 1, 12

जन्तु I. 41, 1, 54, 7, 86, 1, 122, 8, 9,
136, 5, 182, 3, V 34, 7, 48, 2, VI 2,
3, 18, 8, 36, 2, VII 20, 6, 8, 55, 5,
6, VIII 4, 12, 5, 39, 18, 13, 47, 6,
93, 11, IX 35, 6, 88, 5, 107, 10, X
26, 2, 32 4, 57, 5, 63 17, 133 4,
141, 4

जन्तु II 21, 4, 40, 2, IV 40, 2

जन्तु IV 1, 1², X 123, 7

जनप I 119 7

जनना II 40, 1³

जनन्तु II 18, 2, VII 7, 4, IX 23, 2

जनन्तु IX 10, 5

जनन्ती III 61, 4

जनपाने IX 110, 5

जनभय II 21, 3

जन I 31, 17, 40, 7, 44 6, 45, 1, 9, 10,
49, 2, 166 8, II 23, 4, 30, 11, III
53 12, IV 9, 1, V 13, 3, 65, 6, 80,
2, VI 16, 6, 19 12, 21, 4, 34, 4,
49, 1, 52, 12, VII 36, 2, VIII 5 33,
6, 48, 44, 9, IX 63 24, 71, 8, 80, 5,
84, 1, 3, X 53 6, 60, 1, 63 9, 180, 3

जनमाने VIII 99, 3

जन्तुस्य V 15, 4, X 92, 2

जनसह II 21, 3

जनपे IX 96, 12, 97, 36, X 53 6

जनय I 113, 19, VII 41, 3, VIII 13, 7

जनय I 62, 10, 71, 1, 85, 1, 186, 7, IV
5 5, 19, 5, V 61, 3, X 18, 7, 40, 10,
43, 1, 110, 5, 124, 7

जनय X 55, 2

जनयत् VI 52, 16, X 45, 8

जनयत् I 71, 8, X 67, 1

जनयत् I 95, 4, III 29, 5, IX 95, 1

जनयत् I 185, 3

जनयत् X 85, 43

जनपथ X 9, 3
 जनपथ V. 58, 4
 जनपथ I 32, 4, 140, 8, III. 2, 12, 34, 4,
 IV 21, 5, VI. 30, 5, VII 5, 6, 7, IX
 3, 10, 25, 5, 42, 1², 66, 4, 78, 1, 86,
 20, 33, 97, 40, 106, 12, 107, 18, 26,
 108, 12, 113, 6, X 3, 2, 8, 4, 55, 8,
 81, 2, 3
 जनपथ X 66, 9
 जनपथ III 31, 2, 49, 1, VII 22, 9, X
 87, 13
 जनपथ I 95, 2, 141, 2, III 2, 3, V. 49,
 3, VI 7, 1, 2, VII 1, 1, 31, 11, X
 66, 2, 91, 6
 जनपथ I 85, 2, VII 75, 3, IX 73, 2, X
 65, 11.
 जनपथ VII 99, 4
 जनपथ X 121, 7, 8
 जनपथ VI 18, 15
 जनपथ I 109, 2
 जनपथ VII 26, 1, X 91, 14
 जनपथोपनः X 86, 22
 जनपथ I 53, 9
 जनपथ VI 55, 6
 जनपथ इति II 2, 4
 जनपथ I 70, 1, III 43, 5, V 11, 1, VI
 22, 9, 38, 1, VIII 19, 15, 21, 11, IX
 35, 5, 91, 2, X 92, 3, 159, 6
 जनपथ I 131, 3, IX 86, 42
 जनपथ I 74, 5, 89, 10, 102, 5, 6, II 24,
 10, III 2, 5, 59, 8, IV 38, 9, VI 11,
 4, 51, 11, VII 63, 4, VIII 1, 3, 5,
 38, 40, 7, 43, 29, 46, 32, 74, 6, X
 42, 4, 45, 6, 53, 5, 89, 8
 जनपथ V 31, 12, X 53, 4
 जनपथ X 85, 31
 जनपथ I 35, 5, 37, 12, 50, 3, 6, 59, 1,
 64, 13, 120, 11, 132, 5, 140, 12, 173,
 8, II 2, 10, 20, 2, III 46, 2, 59, 1,

V 33, 2, VI 10, 5, 20, 1, 46, 4, 49,
 15, 67, 1, 3, 68, 5, VII 18, 11, 55
 7, VIII 19, 14, 32, 22, 60, 16, IX
 92, 3, X 14, 12, 60, 3
 जनपथ I 25, 14, 66, 2, 75, 3, 4, 81, 9,
 177, 1, 191, 4, III 18, 1, 23, 3, 30,
 1, IV 4, 9, 9, 5, 16, 17, V 1, 1, 2,
 6, 16, 2, 66, 4, VI 1, 5, 7, 1, 36, 4,
 44, 9, 45, 9, VII 16, 2, 7, 49, 3, 56,
 24, 61, 5, 63, 2, 74, 6, 75, 4, 79, 1,
 83, 3, VIII 1, 4, 5, 13, 15, 10, 19
 33, 24, 4, 45, 28, 54, 7, 64, 3, 81,
 7, 103, 6, IX 52, 4, 64, 27, 87, 3,
 6, 112, 1, X 1, 5, 2, 2, 14, 1, 27,
 9, 19, 33, 1, 43, 6, 47, 8, 69, 5, 6,
 89, 16, 96, 12, 107, 5
 जनपथ I 181, 1, VI 15, 19
 जनपथ III 2, 1
 जनपथ VIII 43, 2
 जनपथ I 36, 19, 44, 4, 84, 17, 92, 17, 93,
 8, 117, 6, 130, 5, 153, 3, 166, 12,
 II 34, 8, 35, 15, III 59, 9, IV 2, 4,
 44, 4, 51, 1, V 58, 4, VI 18, 14, 22,
 8, 73, 2, VII 16, 12, 34, 6, 65, 4,
 70, 3, 5, 75, 6, 82, 1, 104, 12, VIII
 23, 28, 101, 15, IX 9, 2, 11, 3, 39
 2, 64, 14, X 40, 4, 102, 8, 125, 6
 जनपथ I 54, 11
 जनपथ I 36, 2, 166, 14, II 12, 9, III
 19, 4, 58, 4, V 2, 1, 3, 11, 23, 3,
 35, 6, VII 6, 6, 56, 22, 100, 4, VIII
 5, 17, 6, 37, 26, 22, 43, 27, 74, 2,
 12, X 4, 2, 81, 6, 104, 5, 112, 7
 जनपथ II 12, 1-14, III. 53, 23, 55, 18,
 IV 24, 1, V 47, 5
 जनपथ I 141, 1, VIII 7, 36
 जनपथ I 76, 4
 जनपथ III 1, 12, X 2, 6, 20, 9, 28, 6
 जनपथ I 96, 4, 129, 11, 164, 33, II 23
 2, III 49, 4, IV 1, 10, 17, 4, VI. 59,
 3 1

२, VIII 36, 4², 5², 99, 5, IX 86, 10,
87, 2, 90, 1, 96, 5², X 10, 5, 82, 3,
121, 9

अनितापो VI 69, 2

अनिनु III 1, 10, 54, 9, IV 17, 12

अनिनो. IV 6, 7

अनिल I 163 4, VII 34, 2, 56, 2

अनिली I 124, 5, II 13, 1, 30, 2, III 48,
2, λ 134 1²

अनिली इति I 185, 6, III 31, 12, VII 97,
8, X 110, 9

अनिलो III 54, 14, VI 50, 7, λ 1, 4,
30, 10

अनिलो X 35, 7

अनिले X 56, 1

अनिःश्वनाय VIII 2, 42

अनिःश्व I 66, 4, 89, 10

अनिःश्व X 18, 8

अनिःश्वो IV 18, 4

अनितो λ 65, 7

अनिःश्वै X 45, 10

अनिःश्वो IV 17, 16

अनिषा इव X 29 5

अनिःश्वि II 36, 3, III 26, 3, VI 50, 13,
VII 18, 2, λ 64, 10

अनिःश्व X 183 3

अनिःश्व II 35 6, III 1, 20, 31, 8, 38, 2,
54 8, IV 2, 17, 18, V 3, 3, VI 15,
13, 18, 7, VII 62, 1, VIII 46, 12,
IX 68, 5, 97, 7 λ 63, 1, 142, 2.

अनिःश्व III 1, 4, IV 17, 2, 22, 4, VI
63 5

अनिःश्वानि III 4 10, 38, 8, IV 1, 7, 27,
1, VII 42, 2, 60, 3, IX 83, 4, 108,
3, λ 89 3

अनिःश्वानं IV 17, 16, VII 96, 4

अनिःश्वत V 31, 2

अनिःश्वान् V. 44 7

अनिःश्वो IV. 18, 1, VII 8, 6

अनिःश्व V 1, 5, 9, 3, VII. 3, 9, X 31, 10,
40, 9

अनिःश्व VIII 51, 4, 8, IX 98, 9

अनिःश्व X. 46, 9

अनिःश्वो इति X 95, 10

अनिःश्वो I 68, 2, λ 73, 1.

अनिःश्वो VII 28, 2

अनिःश्वो I 81, 5, VII 32, 23

अनिःश्व VI 15, 18.

अनी IV 52, 1

अनी. I 167, 7

अनी इव VII 25, 3, VIII 17, 7

अनीना I 66, 4, V. 46, 8, IX 86, 32

अनुष I 61, 14, II 17, 6, VI 66, 4, VIII
66, 9

अनुष I 139, 9, 141, 4, II 42, 1.

अनुषो I. 94, 6, 102, 8, 156, 3, III 1, 3,
9, 2, 2, 46, 4, 48, 4, IV 20, 7, V
29, 14, 30, 7, 57, 5, 59, 6, VI 4, 4,
15, 1, VII 20, 3, 21, 1, VIII 21, 13,
 λ 85, 21, 92, 15

अनुषो I 151, 1, IV 17, 20

अनुषो इति λ 70, 3

अनुषे V 45, 3

अनुषो VII 4, 1, 56, 2, 86, 1

अनुषो VII 58, 2.

अनुषे I 34, 4, 48, 11, 69, 2, 113, 19, II
4, 1, IV 54, 3, V 14, 2, 21, 2, 33,
1, 74, 2, VI 16, 1, 46, 8, VII 62, 5,
89, 5, VIII 23, 8, 64, 10, 72, 3, IX
61, 28, X 22, 1, 27, 12, 39, 5, 68, 2,
118, 9, 145, 4

अनुषो जने V 65 2, 67, 4

अनुषो II 26, 3, VII 53, 2, 93 5

अनुषो I 7, 10, 55, 5, 58, 6, X 156, 4.

अनुषो I 55, 4, 95 2, II 23, 15, 39, 2,
III 37, 9, 58, 5, IV 51, 11, V 31,
13, 32 11, VI 44, 11, VII 23, 2, 30,
2, VIII 53, 3, IX 65, 23, X 22, 2,
54, 2, 64, 11, 106, 2

मनी V, 34, 8
 मन्त्रः I 45, 6, 74, 3, 81, 9, 94, 5, V 7,
 2, 19, 3, X, 48, 1, 49, 2
 मन्त्रे III 2, 12
 मनु IX 67, 13
 मनुस्मिः III 3, 6, X 140, 4
 मनु VII 58, 3
 मन्ते V, 32, 7, VII 9, 1, 21, 5, 104 16
 मन्त्रे VIII 89, 6.
 मन्त्र I 70, 1, 3, 71, 3, 151, 3, II 6, 7,
 V 41, 14, VI, 11, 3, 51, 2, 12, VII
 33, 10, X 64, 16
 मन्त्रे III 15, 2.
 मन्त्रे II 9, 3, VIII 69, 3, X 5, 7
 मन्त्रे IV 34, 2, VII 46, 2, IX 81, 2,
 X 176, 4
 मन्त्रे I 87, 5, II 26, 3, III 26, 7, IX
 3, 9, X 64, 14
 मन्त्रे X 64, 5
 मन्त्रे स्मि I 141, 11, VIII 52, 7
 मन्त्रे I 20, 1, 31, 7, 58, 6, 166, 1, IX
 85, 6, 108, 8, X 37, 11
 मन्त्रे मन्त्रे III 1, 20
 मन्त्रे X 64, 5
 मन्त्रे I 50, 7, II 38, 8, VII 10, 2
 मन्त्रे IV 38, 6, X 91, 2
 मन्त्रे II 37, 6
 मन्त्रे II 39, 1, X 42, 6
 मन्त्रे II 6, 7
 मन्त्रे IV 55 5
 मन्त्रे IX 49, 2
 मन्त्रे X 10, 3
 मन्त्रे IV 5, 7
 मन्त्रे IV 2, 6, 12, 2
 मन्त्रे IV 19, 9
 मन्त्रे III 43, 7, IV 18, 4, VIII 56, 4
 मन्त्रे I 32, 9, 93, 6, 115 4, II 30, 3,
 IV 18, 13, 27, 2, 4, X 5, 5, 68 8
 9, 181, 1

मन्त्रे X 64, 6
 मन्त्रे I 72, 4, 191, 14
 मन्त्रे IX 86, 29, 100, 9
 मन्त्रे III 54, 1, IV, 7, 4, VII 18, 19
 मन्त्रे I 61, 8
 मन्त्रे मन्त्रे III 62, 18, VIII 101, 8, IX
 62, 24, 65, 25
 मन्त्रे मन्त्रे III 53, 15
 मन्त्रे मन्त्रे VII 96, 3, IX 97, 51
 मन्त्रे I 29, 7, II 23, 9
 मन्त्रे I 182, 4
 मन्त्रे I 191, 8
 मन्त्रे VII 38, 7.
 मन्त्रे VIII 91, 2
 मन्त्रे VIII 60, 14
 मन्त्रे X 86, 4
 मन्त्रे I 37, 5.
 मन्त्रे VII 7, 2
 मन्त्रे I 143, 5, 148, 4, IV 7, 10, VII 3,
 4, X 87, 3, 113, 8
 मन्त्रे VI 35, 2, VIII 89, 4
 मन्त्रे VI 75, 1, VIII 15 6, 12, 75, 12
 मन्त्रे X 43, 5
 मन्त्रे X 103, 13
 मन्त्रे X 103, 2
 मन्त्रे X 34, 7, 38, 2
 मन्त्रे VIII 35, 11
 मन्त्रे I 108, 13
 मन्त्रे X 103, 9, 10
 मन्त्रे मन्त्रे I 23 11, 28, 5
 मन्त्रे IV 21, 4
 मन्त्रे I 36, 4, IV 50 9, VI 75, 5, VII,
 32, 9, IX 86 40
 मन्त्रे VI 47, 26
 मन्त्रे IV 17, 10, V 34, 6, VI 73, 2, IX
 85, 4, X 103, 4
 मन्त्रे I 91, 21, V 44, 1, VI 75, 18, X
 46, 5, 103, 6, 120, 4, 167, 2

नयता X 87, 18
 नयति X 159, 5
 नयति VIII 16, 5
 नयती I 116, 17, 123, 2
 नयतीना X 103, 8
 नयतु VI 47, 31, X 103 11
 नयसि IX 83, 5.
 नया I 80, 3
 नयाति V 37, 5, X 42, 9, 52, 5
 नयाथ X 101, 7
 नयामसि IV 57, 1
 नयामि X 48, 1
 नयांथ I 179, 3
 नयासि VI 35, 2, VIII 96, 7
 नयुयां I 117, 16, VI 62, 7, X 39, 13
 नयेथे इति VI 69, 8
 नयेम I 8, 3, 123, 5, VIII 21, 12, 68, 9,
 92, 11, IX 61, 23, 85, 8
 नयेम I 102, 4, II 40, 5, IV 20, 3, V 2,
 11, 4, 1, VI 8, 6, 75, 2*, VII 82, 1,
 98, 4, X 18, 9, 42, 10, 102, 11, 128, 1
 नयणां I 121, 6
 नयणा IV 33 3
 नयणाश्च X 40, 3
 नयणां I 141, 7
 नयणां VII 30, 4, X 37, 6, 39 8
 नयणिसमा X 100, 12
 नयस्यथां I 119 7
 नयस्यु X 61, 23
 नयत X 34, 3, 80, 3
 नयत VII 67, 10
 नयत्श्चि X 85, 36
 नयत्श्चि VII 37, 7
 नयता IV 4, 8
 नयतीभि IX 112, 2
 नयति VI 65, 4.
 नयते I 59 7, 127, 10, 181, 9, VII 68, 9,
 78, 2, X 45, 1, 69, 1

नयतोश्च VIII 73, 11
 नयत्श्चि V 8, 2
 नयथि VII 67, 1
 नयत X 31, 7
 नयति I 117, 13
 नयता I 161, 7
 नयति VI 24, 7
 नयते I 2, 2, IV. 45, 5, 51, 8, V 80, 1,
 VII 72, 4, VIII 2, 12, 16, 81, 9
 नयमाण VI 62, 1, VII 73, 3, X 91, 1,
 118, 5
 नयमाण III 51, 1
 नयमाणस्य VI 62, 4.
 नयमाणः II 28, 2
 नययन् II 8, 2
 नययत II 16, 1
 नययती I 48, 5, 92 10, 124, 10, VII
 75, 5
 नययती I 179, 1
 नयसं VII 71, 5, VIII 67, 20
 नयसं I 89, 9, X 18, 6
 नयसां X 86, 11
 नयसे I 94, 14
 नयसे V 15 4
 नयस्य III 3, 7
 नयस्य I 123, 5, VII 9, 6, 76, 6
 नयत X 32, 5
 नयते V 37, 2
 नयत्श्चोथ I 27, 10
 नयं I 140, 8, V 41, 17
 नयामहे II 23 6, III 41, 7
 नयाथ I 164, 11, II 34, 10
 नययुं X 106, 6
 नययुणा V 78, 8
 नयथि I 38 13
 नयति VIII 60, 19
 नयति III 33 8, V 42, 14, VI 50 6,
 VIII 96, 12, X 28, 4, 42, 2

अरिहरि III. 15, 5, VIII 100, 4, X 27,
1, 42, 1.

अरिहा I 38, 5; 45, 12, 63, 2, 165, 14,
III 51, 3, 52, 5; IV 17, 19, V 35, 3,
4, 43, 1, VIII 44, 28, X. 6, 1, 59, 2;
100, 6, 11, 142, 1.

अरिहा I. 2, 2, 180, 7, III. 12, 5, VI
19, 4, 21, 10, 22, 4, VII 18, 1; 23, 4,
32, 2, X. 82, 4

अरिहा I. 189, 4, II 9, 5, IV. 43, 7, V
3, 11, 75, 8, VI 23, 3, 32, 4, VII
20, 2, 9, 89, 4, X 80, 7

अरिहा I 53, 3, 182, 4, III 7, 6, 12, 2,
60, 7, V 43, 10, 87, 8, VI 5, 6, VII.
94, 2, VIII 13, 7, 24, 6, 35, 13, 85, 4,
IX 40, 5, X. 31, 5, 40, 6, 104, 7

अरिहा I 30, 10, 175, 6, 176, 6, 178,
1, III 51, 6, VIII 2, 24, 32, 11, 45,
12, 49, 1, 71, 9, IX 20, 2, 94, 4

अरिहा I 30, 15, IV 31, 3, VII 66, 3

अरिहा VII 3, 8, VIII 61, 17

अरिहा I 185, 3, II 11, 21, 15, 10, 16, 9,
17, 9, 18, 9, 19, 9, 20, 9, 33, 11, 34
6, 38, 11, III 1, 15, 34, 5, IV 16,
16, 18, 21, 17, 20, 20, 9, 23, 3, VI
23, 10, 35, 3, 4, 47, 20, VII 20, 10,
23, 5, VIII 66, 2, 97, 8, X 42, 7,
133 7

अरिहा I 71, 10, 179, 1, IV 16, 13, V
41, 15, X 32, 8, 59, 4

अरिहा I X 27, 21

अरिहा I 116, 25

अरिहा X 87, 21

अरिहा VII 1, 7, 9, 6, X 80, 3

अरिहा IV 3, 15

अरिहा III 58, 2

अरिहा इति II 39, 1, X 40, 3

अरिहा इति X 106, 6.

अरिहा II 2, 5, X 92, 1

अरिहा II 10, 5

अरिहा I 163, 11, II 39, 3

अरिहा V, 83, 5

अरिहा VI 17, 4

अरिहा I 52, 2, VII. 21, 4, X 16, 7,
102, 4.

अरिहा II. 33, 7, VII 35, 6

अरिहा VIII 29, 5

अरिहा I 43, 4

अरिहा I 28, 1-4

अरिहा VIII 48, 14

अरिहा X. 82, 7

अरिहा VIII 61, 11

अरिहा I 51, 2

अरिहा I 118, 11, IV 17, 3, 22, 6, V 78,
4, VIII. 89, 4

अरिहा IV 27, 1

अरिहा III 50, 2

अरिहा IV 21, 8

अरिहा II 15, 6

अरिहा VI 9, 5

अरिहा IV 2, 3

अरिहा VIII 73 2, X 39, 12

अरिहा I 117, 2, 118, 1, 181, 3, 183 1,
IX 97, 28, X 112, 2

अरिहा I 112, 21

अरिहा इति III 33, 1

अरिहा X 111, 9

अरिहा X 71, 8

अरिहा I 112, 6

अरिहा VII 68 8

अरिहा X 33, 2

अरिहा X 68, 6

अरिहा I 116, 22, VI 13 5

अरिहा IV 38, 5, V 61, 7

अरिहा I 191, 7

अरिहा VI 44, 11

अरिहा IX 14 4

महति IV 18, 11
 महती VII 5, 3
 महतीषु X 95, 8
 महतु* X 61, 6
 महा VIII 45, 37
 महति IX 64, 20 71, 2 X 18, 5
 महति I 95, 7
 महतु III 53, 21
 महाम X 53, 8
 महामि X 124, 2
 महामि X 124, 4
 महि I 131, 7, III 30, 6, 16², 47, 2, IV
 3, 14, 22, 9, V 3, 7, VI 16, 29, 17,
 3, 25, 3, 44, 11, 17², 51, 14, VII
 25, 3, 104, 22, 24, VIII 45, 40, 53,
 4, IX 8, 7, 61, 26, 63, 28, 78, 5,
 79, 3, 85, 2, 86, 48
 महि I 29, 7, 36, 16, 42, 2, 94, 9, 133,
 3, 176, 3, 4, II 30, 4, VI 53, 4,
 VII 18, 18, 104, 19, VIII 17, 9, 61,
 13, 64, 1, IX 4, 3, 13, 8, 61, 28, 67,
 21, 85, 2, X 83, 3, 87, 7, 152, 3, 4
 महित VIII 5, 22
 महितस्य I 116, 10
 महिता IV 30, 19
 महु. II 24, 7, VII 18, 15
 महु VII 68, 7, X 71, 8
 महपाषेणं I 101, 2
 मह्रावो I 116, 19
 मह्राया III 58, 6
 मा I 143, 8, VI 47, 21, IX 71, 9, 93, 1
 मा स्पर्ति VII 38, 6
 मा स्पर्ति I 185, 8
 मा स्पुय V 28, 3, X 85, 23
 मागर X 149, 5
 मागह्ये इति III 54, 7
 मागर V 44, 14³
 मागर V 44, 15³, X 144, 5
 मागृत् I 21, 6, VII 104, 25.

मागृत्सभि. III. 29, 2, VII 5, 1, X 91, 1
 मागृत्पास* I 22, 21, III 10, 9, VI 1, 3
 मागृत्पास VIII 5, 36
 मागृत्पासां I 136, 3
 मागृत्वि VIII 89, 1
 मागृत्वि: I 31, 9, III 2, 12, 26, 3, 39, 1,
 2, V 11, 1, VIII. 44, 29, IX 36, 2,
 44, 3, 71, 1, 97, 2, 37, 106, 4, 107,
 6, 12, X. 34, 1
 मागृत्वि III 28, 5, 37, 8, VI 15, 8
 मागृत्वे III 3, 7, 24, 3, VIII 92, 23
 मागृत्हि X 87, 24
 मागृत्हि IX 61, 24, 82, 4, X 25, 8, 85, 27
 मागृत्त: X 164, 3
 मागृत्स्वप्न X 164, 5
 मात. I 66, 4, 69, 3, 81, 5, 98, 1, 130, 9,
 145, 4, 152, 5, 165, 9, II 12, 1, 13,
 1, 22, 3, III 3, 10, 5, 8, 8, 5, 29, 7,
 10, 32, 9, 10, 48, 1, IV 2, 2, 7, 9,
 20, 6, V 14, 4, 30, 4, VI 29, 6, VII
 13, 3, 32, 23, 33, 11, 99, 2, 101, 1,
 VIII 45, 4, 77, 8, IX 9, 3, 62, 15,
 74, 1, 94, 4, X 1, 1-3, 6, 21, 5, 46,
 1, 3, 90, 5, 13, 95, 12, 110, 11, 121,
 1, 148, 2, 149, 3, 153, 2, 168, 3
 मात स्मात* VII 90, 2
 मात I 83, 5, 89, 10, 117, 16, 156, 2,
 163, 1, II 25, 1, III 1, 4, 13, 2, 7,
 29, 13, 31, 3, 51, 8, 54, 8, V 2, 2,
 32, 11, VI 7, 1, 16, 40, 42, VII 33,
 13, VIII 62, 10, 70, 5, 89, 6, 103,
 1, IX 18, 2, 55, 2, 61, 10, 13, 100,
 1, 7, X 22, 11, 55, 2, 73, 10, 88, 16,
 90, 7, 153, 1, 162, 3, 163, 6, 183, 1
 मातस्विद्यां X 71, 11
 मातस्येद* I 45, 3, 78, 1, III 15, 4, 29, 4,
 V 4, 10, VI 16, 29, 30, 36, VIII 43,
 2, IX 67, 27, X 51, 1
 मातस्येद I 44, 1, 59, 5, 79, 4, II 2, 12,

III 6, 6, 17, 2-4, 20, 3, 21, 1, 22, 1,
25, 5, 28, 1, 4, 6, 57, 6, IV 3, 8,
5, 11, 12, 12, 1, V 4, 4, 9, 11, 43,
10, VI 5, 3, VII 3, 8, 5, 7, 8, 9,
6, 13, 2, 17, 3, 104, 14, VIII. 11, 3,
4, 71, 7, X 4, 7, 8, 5, 15, 12, 13,
16, 1, 2, 4, 5, 51, 3, 7, 69, 8, 9,
87, 2, 5-7, 11, 88, 5, 110, 1, 140, 3
जातश्चेदसः III 11, 8, VI 8, 1, VIII 11,
5, 43, 6, X 188, 2, 3
जातश्चेदस I 44, 4, 50, 1, 127, 1², II 2, 1,
III 2, 8, 3, 8, 11, 4, V 9, 1, 22, 2,
VI. 15, 7, 48, 1, VIII 23, 1, 17, 22,
43, 23, 71, 11, 74, 3, 5, X 6, 5, 16,
10, 150, 3, 176, 2, 188, 1
जातश्चेदसा VII 2, 7
जातश्चेदसि VI 16, 42
जातश्चेदसे I 94, 1, 99, 1, III 10, 3, V 5,
1, VII 14, 1, X 91, 12, 115, 6
जातश्चेदा I 77, 5, II 4, 1, III 1, 20, 5,
4, 23, 1, 26, 7, 29, 2, IV 1, 20, 14,
1, 58, 8, VI 4, 2, 10, 1, 12, 4, 15,
13, VII 9, 4, 12, 2, 17, 4, X 16, 9,
45, 1, 61, 14, 83, 2, 88, 4
जातस्य I 96, 7, II 33, 3, IV 7, 10, VIII
2, 21
जाता I 181, 4, III 39, 3, VI 61, 12,
VIII 1, 18, 39, 6, 88, 4, IX 88, 2
जाता I 23, 12, 184, 3, III 4, 5, V 55,
3, 87, 2, X 7, 2, 63, 2, 74, 8, 80,
6, 90, 10, 97, 1
जातान् IV 2, 2
जातानि I 128, 4, V 82, 9, VI 25, 5,
VII 82, 5, VIII 41, 7, 62, 2, 96, 6,
97, 9, 100, 4, X 153, 5
जातसे IX 106, 1, X 12, 3
जातसु III 55, 5
जातु X 27, 11
जातुर्भेदा I 103, 3
जातुर्ध्विदस्य II 13, 11

जाते III 31, 10, IV 3, 11, VIII 99, 3,
X 88, 2, 130, 6
जाते इति I 185, 1, V 47, 5, IX 9, 3
जातेन II 25, 1, X 45, 10
जातेभिः III 31, 11
जातेषु IV 18, 4
जाति V 15, 2
जाती II 40, 1, V 73, 4, VI¹ 33, 13
जातत I 68, 4, VIII 72, 14
जातता V 51, 15
जाततु X 191, 2
जाततो I 104, 5, 123, 9, 134, 1, III 31, 6,
V 45, 2
जाततो I 140, 7, III 31, 4, IV 1, 16
जातते III 57, 3, VII 76, 5, X 30, 6,
71, 2
जातन् I 140, 7, III 29, 10, IX 70, 6,
96, 7
जातत I 156, 3, X 123, 4
जातति III 7, 5, X 114, 2
जातति III 30, 13
जात I 37, 9, V 53, 1, X 32, 3
जाता I 95, 3, X 72, 1
जातान् X 139, 6
जातानि V 61, 7
जातानि IV 4, 6, VI 9, 3
जातानि I 164, 37, VI 9, 2
जातौत I 94, 8
जातौच VIII. 18, 15
जातौच X 34, 4
जातौहि I 51, 8, VII 54, 1
जातुं X 15, 6
जा IX 89, 2, X 3, 2
जास्यं I 23, 16, 31, 10, III 57, 3, VI
25, 3, VIII 102, 13, IX 26, 5, 65, 1,
66, 8, 89, 4, X 10, 10
जास्ये III 31, 2

जायमेय IV 3, 9
 जायमातृ VIII 26, 21
 जायमातर VIII 26, 22
 जायमाता VIII 2, 20
 जायि III 54, 9, VII 72, 3, VIII 6, 3,
 72, 4, X 8, 7, 10, 4
 जायि I 65, 4, 75 3, 4, 123, 5, IV 25,
 6, IX 108, 14
 जायिश्च I 166, 13, X 55, 4, 64, 13
 जायिश्चापं I 105 9
 जायिश्चि I 71, 7, 100, 11, VIII 72, 14,
 IX 28, 4, 37, 4, 68, 4, 72, 3
 जायि I 111, 3, 124, 6, III 2, 9, IV 4,
 5, VI 44, 17, VIII 12, 31, IX 96, 22
 जायिश्च X 23, 7
 जायिषु X 21, 8
 जायो इति I 159, 4, 185, 5
 जायोन् VI 19, 8.
 जायोना III 1, 11
 जायो V 19, 4
 जायत I 128, 1, IV 1, 11
 जायता I 105 15, X 43 9, 62, 8
 जायते I 31, 11, III 4, 9, 10, 6, 39, 1,
 VI 48, 5, VII 50, 3, IX 47, 3, X
 39 12, 87, 13
 जायते II 3 9, III 8, 5, IV 11, 4, V 1,
 4, 83 4, VI 7, 3, 48, 22, 70, 3, VII
 90, 2, IX 68, 5, 74, 4, X 4 5, 52, 3,
 85 18, 88, 6
 जायंषा III 48, 2, VIII 89, 5.
 जायंषे II 35 8, III 36, 5, IV 11, 3, V
 19 1, 58, 5
 जायंषान् I 96, 1, 143 2, 163 1, 165 9,
 III 6, 2, 5, 8, 4, IV 17, 7, 18, 5,
 22, 3, 50, 4, VI 7, 5, 9, 1, 10, 4,
 44, 22, VII 5, 7, 13 2, 36, 3, 67, 2,
 99 2, VIII 96, 16, IX 59, 4, 96, 10,
 X 79 4, 85 19
 जायंषान् I 60, 3, 164, 4, VI 7, 4, IX
 110, 8, X 89 13

जायमानस्य I 96, 7, II 9, 5
 जायमाना I. 92, 10, III 39, 2, VI 67, 4,
 X 61, 19
 जायमाना VI 52, 4
 जायमानात् I. 95, 5
 जायमाना V 42, 13
 जायमाने VIII 70, 4, X 95, 7
 जायमानौ II 40, 2
 जायव I 119, 3, 135, 8^१
 जायंसे V 3 1
 जायंसे I 127, 9, II 1, 1, V 11, 3, 6,
 VIII 43, 9
 जायस्व X 183, 1
 जाया I 105, 2, III 53, 4, 6, X 17, 1,
 32, 3, 34, 3, 10, 13, 85, 29, 109, 4
 जायाश्च I 66, 3, 124, 7, IX 82, 4, X
 10, 7
 जाया I 82, 5, 116, 1, 117, 20, IV 18,
 13, X 34, 2, 4, 11, 85 22, 38, 109,
 5, 149, 4
 जायु I 67, 1
 जाये X 95, 1
 जायेमहि I 97, 4, IV 2, 15
 जायेमहि II 33, 1
 जायः I 46, 4, 66, 4, 69 1, 5, 117, 18,
 134, 3, VI 55, 4, 5, VII 9, 1, 10, 1,
 IX 38, 4, 96, 23, 101, 14, X 3 3,
 11, 6, 111, 10, 162, 5
 जायश्च VII 76, 3
 जायं X 106, 7
 जाय I 152, 4, IX 56 3, X 7, 5, 42, 2,
 123, 5
 जायंश्च IX 32, 5
 जायश्चंस्त X 172, 2
 जायश्चि VI 12, 4
 जायत्वं I 92, 11
 जायिषींश्च X 34, 5
 जायिषु I 125, 7, 139 8^१
 जायं V 64 2

नाशयतः VIII. 94, 5.
 नासु VII. 46, 2.
 नाह्वं I. 116, 20; VII. 71, 5.
 निगल्लवः IX. 101, 12; X. 78, 3; 5.
 निगल्लु VII. 65, 1.
 निगल्लु IX. 97, 17.
 निगल्ल इति X. 120, 7.
 निगतिं V. 29, 4.
 निगात् IX. 71, 5.
 निगात् I. 85, 6; VII. 57, 7.
 निगात्तन् V. 59, 6.
 निगात्तं II. 24, 12.
 निगाति V. 87, 4; VII. 4, 1; 71, 4; 104, 17;
 X. 123, 8.
 निगाति I. 2, 3; 87, 5; III. 4, 3; 12, 2;
 27, 1; 39, 1; 62, 13; VI. 6, 1; VII.
 75, 4; 84, 1; VIII. 49, 2; IX. 14, 6;
 96, 9; X. 6, 4; 8, 2; 47, 6.
 निगातु VIII. 45, 32.
 निगातु II. 34, 15.
 निगापं III. 34, 4; V. 45, 6; X. 102, 9.
 निगाप I. 30, 16; 116, 2; VI. 32, 3; X. 69,
 11; 102, 5.
 निगापि X. 73, 3.
 निगापि III. 22, 3; V. 15, 4.
 निगापिंसे II. 18, 8; V. 62, 9; VI. 19, 7;
 X. 78, 4.
 निगापिन्तु II. 12, 4.
 निगापिन्तु I. 163, 7.
 निगापिसे X. 4, 3.
 निगापा I. 171, 3; 186, 4.
 निगापुः II. 38, 6.
 निगातु VII. 57, 6.
 निगातं I. 158, 2; IV. 50, 11.
 निगाप I. 102, 10; IX. 66, 16; X. 69, 6.
 निगापुः VI. 69, 8.
 निगापुः VIII. 19, 18, X. 87, 19; 107, 9¹.

निगुः I. 101, 6.
 निगुः I. 17, 7; VII. 32, 12; VIII. 14, 6;
 80, 6; IX. 65, 9; 100, 4.
 निगुषां IX. 47, 5.
 निगुषे VI. 46, 2; X. 127, 8.
 निगुषे I. 32, 13; VI. 69, 8; X. 48, 5.
 निगुतुः II. 30, 9.
 निगुति IV. 17, 14; V. 48, 3; X. 6, 4.
 निगुति II. 10, 4.
 निगुति II. 10, 5; X. 87, 1.
 निगुततः I. 36, 15; 80, 13; VIII. 67, 11;
 X. 102, 3.
 निगुततं II. 23, 12; VI. 16, 32; 75, 19;
 VII. 59, 8; X. 133, 3; 162, 3.
 निगुतन् IV. 23, 7; VII. 86, 4.
 निगुतसि I. 170, 2.
 निगुति VII. 83, 9.
 निगुते I. 54, 10; 80, 5; 6; VI. 56, 2; 57,
 3; 75, 13; VIII. 17, 8; 29, 4; IX. 1,
 10; 14, 4.
 निगुते I. 64, 11.
 निगुमानः III. 30, 4.
 निगुसे I. 102, 7; VIII. 15, 3; 43, 32; 95,
 9; IX. 100, 8.
 निगुन्वपुः I. 112, 6.
 निगुन्वपुः X. 152, 5.
 निगुं VIII. 76, 4.
 निगुं IX. 7, 9.
 निगुं X. 53, 11.
 निगुति IV. 25, 5.
 निगुति V. 34, 5; IX. 55, 4.
 निगुति X. 27, 4.
 निगुति V. 84, 1.
 निगुं III. 15, 6; VIII. 60, 12; IX. 108, 10.
 निगुं II. 23, 19; 24, 16; III. 3, 7; 53, 21;
 VI. 35, 5; VIII. 32, 7.
 निगुत X. 66, 12.
 निगुतं I. 118, 2.

जिन्यत I 157, 2, VI 49, 6, VII 104, 6,
VIII 35, 16²

जिन्यति I 162, 3, VIII 44, 16

जिन्यतु II 40, 6, IV 53 7, VI 49, 14,
X 66, 3

जिन्यते III 2, 11

जिन्यथ VI 49, 11 VIII 7, 21, X 9 3

जिन्यथ I 112, 2, 6, 22, V 74 4, VIII
22, 7

जिन्यथ II 40, 3, IV 45, 3

जिन्यन् IX 12, 6

जिन्यन् I 71, 1

जिन्यत I 64 8

जिन्यति I 164, 51

जिन्यति I 164 51

जिन्यमि VIII 84 7

जिन्ये IV 21, 8

जिन्ये IV 19 2, VIII 45 20

जिन्यि I 180, 5

जिन्यि VIII 51, 2

जिन्यि इति I 110 8, IV 36 3, X 85 27

जिन्ये I 70, 5

जिन्ये I 111, 4, 112 12

जिन्यु I 181, 4, VII 35 5, X 111, 3

जिन्युनां X 103 2

जिन्यु X 67, 9

जिन्यो इति VI 45, 15

जिन्यो I 122, 15 IV 39, 6, 40 1, V
42, 6

जिन्यता X 35 6, 142 6

जिन्यते V 83 4

जिन्यते V 57 3, 60, 2, VI 18 15, VIII
7, 34, IX 5 5

जिन्यतां VII 34 24

जिन्यते इति III 31, 17, V 32 9

जिन्यते III 38, 1

जिन्यते I 37, 7, V 45, 3

जिन्यता X 59, 1,

जिन्यते VIII 20, 6

जिन्यते I 105, 18, 166, 5, III 51, 4, V
32, 10, VII 71, 1

जिन्यते X 83, 5

जिन्यतेऽनस्य I 25 2

जिन्यतेऽनस्ये VII 58, 5

जिन्यते X 34, 2

जिन्यते V 78, 5

जिन्यतेऽनस्ये I 116, 9, VIII 40, 5

जिन्य I 85, 11.

जिन्यतेऽनस्ये I 113, 5

जिन्यतां I 95 5, II 35, 9

जिन्यतां I 14, 8, 46 10, 140, 2, 168 5,
III 35, 9, 10, V 26, 1, 48, 5 51, 2,
VI 16, 32, 59 6, 60, 10, 67, 8, VII
16, 9, VIII 17, 5, 72, 3, 4, 18, X
4, 4, 37, 12, 46, 8, 53, 11 79 2,
87, 2

जिन्यते X 16, 8

जिन्यते I 87, 5, III 57, 5, IV 5, 10, 58,
1, VI 6, 5, IX 75, 2, X 68, 6,
137, 7

जिन्यते III 20, 2, X 78, 3

जिन्यतेऽनस्ये VI 16, 2, VIII 43, 8

जिन्यते II 1, 13, 4 4, IV 7, 10, VI 3 4,
X 8, 6, 53, 3

जिन्यतेऽनस्ये III 39, 3, IX 73 9 X 163, 1

जिन्यतेऽनस्ये I 129 11², X 115, 1

जिन्यतेऽनस्ये IV 16, 3, VIII 12, 14

जिन्यतेऽनस्ये I 151, 1, IV 6, 8, X 11, 3

जिन्यतेऽनस्ये I 60, 3

जिन्यतेऽनस्ये VII 15 4

जिन्यतेऽनस्येऽनस्ये VI 75 1

जिन्यते IX 55, 4, X 152, 1

जिन्यते III 59, 2, V 54, 7

जिन्यतेऽनस्ये X. 36, 6

नीरञ्जय' I 141, 12, 157, 3, II 4, 2
 नीरञ्जय I 119, 1
 नीर' III 3, 6, VII 92, 2
 नीरञ्दानव II 34, 4, V 54, 9, VIII 59, 4
 नीरञ्दानव V 53, 5
 नीरञ्दानवे X 43, 8
 नीरञ्दानु V 83, 1, VIII 62, 3
 नीरञ्दानु I 165, 15, 166, 15, 167, 11, 168,
 10, 169, 8, 171, 6, 173, 13, 174, 10,
 175, 6, 176, 6, 177, 5, 178, 5, 180,
 10, 181, 9, 182, 8, 183, 6, 184, 6,
 185 11, 186, 11, 189, 8, 190, 8, IX
 97, 17
 नीरदानू इति नीरञ्दानू V 62, 3, VII 64, 2
 नीरदानो इति नीरञ्दानो IX 87, 9
 नीर I 44, 11, V 31, 12
 नीर्यं II 17, 3, III 51, 5
 नीर I 135, 9, VII 81, 3, IX 66, 25
 नीरे IX 66, 9
 नीव X 161, 4
 नीव' I 113 16, 164, 30, V 44, 5, 78, 9³
 नीवःशुभं X 97, 11
 नीवत्र X 164, 1, 2
 नीवति I 164, 42, X 33, 9
 नीवण' VI 59, 1
 नीवःशंभ्य X 36, 8
 नीवःशंभ्या I 80, 4, X 30 14, 169 1
 नीवन् I 48, 10
 नीवनाम X 161, 1
 नीवत I 136, 6, X 37, 6
 नीवति I 164, 42
 नीवतु X 18, 4
 नीवता' V 78, 9
 नीवपीतःसर्गे I 149, 2
 नीवःपुदा X 36, 9
 नीव I 92, 9, 113 8, 140 8, 164, 30,
 IV 51, 5, VII 77, 1, X 40, 10, 57,
 5, 97, 17, 107, 1

नीवयं X 137, 1
 नीवञ्चान I 31, 15
 नीवःश्लोक X 18, 8
 नीवःशुभे I 104, 6, VII 46, 4
 नीवसे I 36, 14, 37, 15, 72, 7, 79, 9, 89
 2, 91, 7, 117, 24, 119, 1, 146, 5, 155
 4, 172, 3, II 28, 7, 39, 6, III 36, 10,
 53, 18, VI 69, 5, VII 62, 5, VIII
 6, 33, 18, 18, 22, 48, 4, 63, 9, 67,
 12, 17, 68, 12, IX 66, 30, 82, 4,
 85, 38, X 14, 14, 18, 6, 25 4, 6,
 35, 12, 36, 5, 57, 4, 58, 1, 144 5,
 185, 3, 186, 3
 नीवा VII 32, 26, X 18, 3, 36, 9, 37,
 7, 8
 नीवात् I 84, 16
 नीवातवे I 94, 4, X 59, 5, 60, 8, 176, 4,
 186, 2
 नीवाति X 85, 39
 नीवातु X 27, 24, 60, 7
 नीवातुं I 91, 6, VI 47, 10, VIII 47, 4
 नीवात् II 28, 9, VIII 67, 5
 नीवाभि' X 19, 6
 नीविता I 113 6, IV 54, 2
 नीविद् X 33, 8
 नीवेभ्यं VIII 8, 23, X 18, 4
 नीविम VII 66, 16
 नीविप III 53 19
 नुमुत् VII 103, 9
 नुमुत् VIII 81, 5
 नुमुदा I 140, 13
 नुमुदात् I 173, 2
 नुमुदेपी इति I 142, 8
 नुमुद्या' VIII 31, 7
 नुमुहर्ष' I 116, 10, V 74, 5
 नुमुदेत् I 158, 6, II 4, 5
 नुमुदेत् इति I 37, 8
 नुमुपत् VII 61, 6

सुनुपायः I 91, 10, II 36, 3, IV 6, 4,
VIII 66, 8

सुनुपाय VII 23, 3

सुनुपाया I. 118, 7, II 39, 8, V 43, 11,
VII 68, 1

सुनुपायाय V 43, 5

सुनुपायास IV 34, 3

सुनुपु IX 77, 3

सुनुपु I 152, 5, 165, 2, VIII 23, 9

सुनुपे IV 22, 1, X 61, 25

सुनुपे V 39, 4

सुनुधन IV 36, 7, VII 59, 9

सुनुध्यात् II 20, 5, VIII 64, 8

सुनुपे VI. 14, 1

सुनुपे IV 23 5, 24, 5, 25, 1

सुनुपे IV 2, 10, 9, 6, V 30, 3, X 8, 5

सुनुपेत् I 173 4, III 4, 6, IV. 4 10,
23, 4, VII 26, 1, VIII 96, 12

सुनुपेत् VII 101, 5

सुनुपेत् I 93, 11

सुनुपेत् VIII 62, 1

सुनुपेत् X 32, 1

सुनुपेत् IX 103, 1

सुनुपेत् X 63 6

सुनुपेत् VII 82, 8

सुनुपेत् VII 58, 3

सुनुपेत् VIII 52, 1

सुनुपेत् V 58, 3, VII 20, 10, 40, 3, 67, 9

सुनुपेत् I 169, 3, VII 56, 20, X 52, 2

सुनुपे I 27, 7

सुनुपेत् VII 86, 7

सुनुपे I 186 5

सुनुपे I 71 6

सुनुपेत् IX 79, 2

सुनुपे I 182, 3

सुनुपे II 34, 10

सुनुपे VII 68, 6

सुनुपे I 134, 1, 140, 4, IX. 65, 18

सुनुपे X 20, 5

सुनुपे I 25, 18, V 13, 3, VII 15, 6

सुनुपे X 165, 2

सुनुपे V. 55, 10, X 15, 4

सुनुपे I 139, 11, V. 58, 3, VII 56, 14,
X 53, 4

सुनुपे I 148, 2, 167, 4, VII 5, 6, 11, 4,
56, 20, VIII 13, 6, IX 102, 5

सुनुपे I 3, 9, 68, 2, 5, 127, 6, II 27, 2,
40, 2, V 41, 2, 46, 2, VI 16, 8, 52,
11, VII 34, 25, 35, 14, 52, 3, 58, 6,
64, 1, VIII 13, 29, IX 81, 5, X 8,
. 3, 70, 8

सुनुपे III 22, 4, VI 52, 10

सुनुपे X 53, 5

सुनुपे IV 23, 1

सुनुपे I 75, 1, 144, 7, II 32, 6, 41, 18,
III 24, 2, 28, 1, 6, 39, 7, 51, 6, 52,
2, 62, 4, V 4, 4^a, VI 2, 10, 61, 14,
. VII 2, 1, VIII 6, 32

सुनुपे I 12, 12, 101, 10, III 1, 1, 14, 2,
15, 2, 21, 1, 4, 28, 2, 4, 33, 8, 35,
10, 40, 8, 52, 1, 4, 61, 1, 62, 8, IV
2, 20, 3 15, V. 4, 8, 8, 4, 29, 15,
VI 5, 6, 47, 10, VII 22, 3, 42, 5,
54, 1, 2, 95, 5, 99 7, VIII 12, 5,
43, 16, 44, 2, 5, 90, 3, 102, 20, X
15, 13, 69, 3, 4, 70, 1, 122, 3

सुनुपे I 135, 2, II 14, 9, III. 32, 5, 43,
4, 44, 1, IV 23, 1, 58, 8, V 51, 5,
VI. 47, 28, VII. 7, 2, 14, 3, 24 4,
29, 2, 98, 2, VIII 13, 13, 44, 8, 48,
2, 65, 8, 72, 2, IX 97, 11, X 6, 4,
69, 10, 122, 2, 160, 2, 179, 3

सुनुपे I 118, 10, III 58, 7, V 75, 3,
VII 38, 4, 95, 4, VIII 57, 2

सुनुपे I 171, 2, III 43, 2

सुनुपे VII 66, 19

सुनुपे IV 43, 1.

सुनुपे I 131, 6

सुपेत् II 10, 5, VII 34, 21, 86, 2
 सुपेत्तां V. 72, 3
 सुपेत्तां I 93, 7, II 36, 6, V 78, 3, VI 69, 1,
 4, VII 93, 1, VIII 35, 4, 38, 4, 6
 सुपेत्ता IV. 57, 5, V 51, 6, VII 70, 7, 73,
 3, VIII 35, 5, 6², 38, 5
 सुपेत्ता I 136, 4, X 65, 14
 सुपे. I 44, 2, V 4, 5, 13, 4, IX 9, 2, 13
 8, 70, 8, 97, 19, 108, 16
 सुपे IX 44, 2
 सुपेत्ता I 163, 13
 सुपेत्ता I 87, 1
 सुपेत्ता VIII 96, 11
 सुपे I 44, 4, III 53, 3, 59, 5, VII 97,
 5, VIII 44, 7, 87, 3, 89 7, IX 97,
 22, X 88, 1, 125 5
 सुपेत् L 10, 12
 सुपे I 10, 12, 182, 6, V 33, 10
 सुपेत्ता I 73, 10
 सुपे I 33, 2, IV 29, 3
 सुपेत्ता IV 37, 2
 सुपे X, 114, 1
 सुपे VII 33, 4
 सुपे I 118, 5, VIII 62, 6, IX 97, 16
 सुपेत्ता I 110, 6, 114, 3
 सुपेत्ता VII 21, 8, VIII 9 10
 सुपेत्ता I 12, 6
 सुपेत्ता VII 15 1, X 14, 13
 सुपेत्ता VI 19 6
 सुपेत्ता V 72, 1
 सुपेत्ता VII 1, 17
 सुपेत्ता VII 4 4
 सुपेत्ता I 43 8, III 55 2
 सुपेत्ता I 173, 11, IV 17, 14 X 12 5
 सुपेत्ता I 189 1
 सुपेत्ता VIII 26, 5
 सुपेत्ता V 19, 2
 सुपेत्ता II 9 3
 सुपेत्ता I 58 4, V 1, 3 X 21, 3
 सुपेत्ता I 4, 1, VIII 53, 4

सुपेत्ता I 48, 14, VIII 8, 6
 सुपेत्ता VII 1, 19
 सुपेत्ता I 15, 9, II 14, 1, VII 102, 3
 सुपेत्ता II 14, 5, 8, 9, III 9, 8, 59, 1, 5,
 V 28, 6, VII 47, 3
 सुपेत्ता VII 98, 1, X 179, 1
 सुपेत्ता II 32, 7, V 5, 1, VIII 44, 1, X
 14, 5
 सुपेत्ता X 79, 5
 सुपेत्ता X 99, 4
 सुपेत्ता III 18, 3, X 83, 7
 सुपेत्ता I 162, 19, II 27, 1, X 17, 11, 12
 191, 3
 सुपे I 58, 7, 145 3, VI 66, 10, VIII
 43, 10, 44, 5
 सुपेत्ता VII 85, 1, X 81, 1
 सुपेत्ता VIII 27, 22
 सुपेत्ता II 41, 18, V 7, 5
 सुपेत्ता X 40, 4
 सुपे X 6, 5, 109 5
 सुपे I 61, 5, 76, 5, II 10, 6, 27, 1, III
 31, 3, IV 4, 2, VI 11 2 VII 3 4,
 X 6, 4, 115 2
 सुपेत्ता I 75 1, VIII 23, 6
 सुपेत्ता VIII 95, 5
 सुपेत्ता VIII 27, 21
 सुपेत्ता VIII 74 6
 सुपे IV. 37, 3, VI 2, 3, X 149 5
 सुपे VIII 39, 3
 सु II 14, 3
 सुपेत्ता II 31, 4
 सुपेत्ता V 31, 11
 सुपेत्ता IV 11, 4
 सुपेत्ता X 93, 8
 सुपेत्ता V 29, 9
 सुपेत्ता VII 21, 5
 सुपे IV 17, 12, IX 97 52
 सुपे I 127, 2

नोह्वोमि I 34, 12, 164, 52, 175, 6, 176,
6, II 10, 6, V. 69, 3, VI 40, 3, VII
29, 4, VIII 97, 13

नोह्वोमि IX 66, 29

नोह्वोमि: VII 93, 3

नोह्वोमि VII 24, 2

नोह्वोमि VII 21, 7

नोह्वोमि V 42, 7

नोह्वोमि V 47, 1

नोह्वोमि VII 28, 3

नोह्वोमि II 10, 1, 20, 3

नोह्वोमि I 118, 9

नोह्वोमि VII 55, 5, X 66, 14, 85, 28

नोह्वोमि इति X 117, 9

नोह्वोमि IV 51, 6

नोह्वोमि I 109, 1

नोह्वोमि VI 1, 6

नोह्वोमि II 10, 6

नोह्वोमि I 157, 1, IV 50, 1, VI 62, 1, VIII
1, 18, X 89, 1, 11.

नोह्वोमि VII 21, 6, 60, 2

नोह्वोमि VII 39, 3

नोह्वोमि VI 52, 15

नोह्वोमि VIII 68, 3

नोह्वोमि X 166, 3

नोह्वोमि VI 75, 3

नोह्वोमि X 133, 1

नोह्वोमि IV 27, 3

नोह्वोमि VI 26, 7, VII 32, 24, IX 48, 5

नोह्वोमि I 27, 13

नोह्वोमि I 124, 8

नोह्वोमि V 44, 8

नोह्वोमि VI 75, 14, X 51, 6

नोह्वोमि III 38, 5, IV 30, 1, VI 30, 4.

VII 20, 7, 86, 6, X 50, 5, 90, 3

नोह्वोमि III 53, 24

नोह्वोमि I 100, 4, VIII 70, 1, 102, 11, IX

66, 16, X 50, 4, 180, 1

नोह्वोमि IV 33, 5, X 11, 2

नोह्वोमि VI 67, 1.

नोह्वोमि II 16, 1.

नोह्वोमि V 44, 1

नोह्वोमि I 84, 4, 5, 127, 2, 136, 1, II 35, 9,

38, 5, IV 1, 2, V 49, 2, VI 46, 5,

48, 21, VII 43, 4, 65, 1, 86, 4, 97,

3, VIII 4, 4, 46, 19, 53, 1, 74, 4,

X. 120, 1, 124, 8

नोह्वोमि II 23, 1, VIII 16, 3

नोह्वोमि IX 97, 22

नोह्वोमि IV 22, 9

नोह्वोमि X 78, 2

नोह्वोमि VIII 23, 23

नोह्वोमि V 87, 9, X 78, 5

नोह्वोमि II. 18, 8

नोह्वोमि इति IV 56, 1

नोह्वोमि VIII 2, 23

नोह्वोमि I 167, 2, X 3, 5, 6, 1, 61, 17

नोह्वोमि I 5, 6, III 50, 3

नोह्वोमि I 23, 21, 33, 15, 136, 6, II 30, 10,

IV 25, 4, VI 15, 1, 28, 3, VII 22,

6, IX 4, 6, 91, 6, X 37, 7, 59, 6,

124, 1

नोह्वोमि: I 36, 19, 48, 8, 50, 10², 57, 3,

59, 2, 69, 1, 86, 10, 92, 4, 17, 93, 4,

100, 8, 113, 1, 16, 117, 17, 21, 124,

1, 3, 182, 3, II 11, 18, 27, 11, 14,

III 26, 8, 30, 14, 31, 4, 34, 4, 39,

7, 8, IV 1, 14, 10, 3, 16, 4, 25, 3,

51, 1, V 63, 4, 80, 2, 6, VI 3, 1, 9,

4-6, 44, 23, 47, 8, VII 5, 6, 32, 26,

33, 8, 10, 76, 1, 4, 77, 1, 78, 3, 79,

2, 81, 1, 82, 10, 90, 4, 101, 2, VIII

6, 30, 12, 30, 16, 10, 24, 21, 25, 19,

48, 3, 73, 16, 89, 1, 101, 12, IX 4,

2, 29, 2, 35, 1, 61, 16, 18, 66, 24,

86, 10, 92, 5, 94, 5, 97, 41, 107, 26,

113, 7, X 12, 7, 35, 1, 5, 36, 3, 37,

8, 43, 4, 8, 54, 6, 55, 2, 56, 2, 67,

4, 10, 68, 11, 107, 1, 110, 7, 136, 1,

139, 1, 156, 4, 170, 2, 185, 3

ज्योतिं शब्दा VII 33, 7, 101, 1
 ज्योतिं श्चनौक VII 35, 4
 ज्योतिं श्कृत् I 50, 4
 ज्योतिं श्कृत X 66, 1
 ज्योतिं श्जरायु X 123, 1
 ज्योतिं श्रप IX 86, 45
 ज्योतिं श्रप I 140, 1
 ज्योतिं श्रपाः X 63, 4
 ज्योतिष I 23, 5, II 28, 7, IV 50, 4, X
 66, 2
 ज्योतिषा I 33, 10, 91, 22, II 17, 4, 23,
 2, 34, 12, III 2, 3, IV 13, 1, 14, 3,
 38, 10, 52, 6, V 2, 9, 14, 4, 31, 3,
 80, 5, VI 8, 3, 9, 1, 72, 2, VII 78,
 2, 80, 2, VIII 98, 3, IX 97, 39,
 108, 12, X 1, 1, 35, 6, 37, 3, 4, 43,
 9, 55, 3, 56, 1, 68, 5, 87, 12, 127, 2,
 178, 3
 ज्योतिषा I 113, 1
 ज्योतिषि X 54, 6
 ज्योतिष्मत् I 136, 3
 ज्योतिष्मत् X 53, 6
 ज्योतिष्मता VII 78, 1
 ज्योतिष्मता I 46, 6
 ज्योतिष्मता I 136, 3
 ज्योतिष्मता I 113, 9, X 77, 5
 ज्योतिष्मता II 23, 3, VIII 58, 3
 ज्योतिषि I 55, 6, III 10, 5, VIII 15, 5,
 44, 17, 62, 12, IX 36, 3, 86, 29,
 91, 6
 घच् I 95, 9, 101, 7, 140, 9, IV 52, 5,
 V 44, 6, VIII 36, 1, IX 68, 2, X
 92, 5
 घर्षत् IX 71, 5
 घर्षे V 32, 9
 घर्षमानस्य X 115, 4
 घर्षमानो V 66, 5
 घर्षोषि V 8, 7, VI 6, 6, VIII 2, 33, X
 75, 7.

५

६

७

८

९

१०

११

त

त इति ते III 33, 10.
 तस्येये इति X 106, 1
 तक्त I 133, 4.
 तक I 191, 15
 तक्कपानस्य I 120, 6
 तकचे IX 97, 52
 तक्क VI 32, 5, IX 32, 4, 67, 15
 तक्कि IX 16, 1
 तक्क VIII 69, 13
 तक्कणी इव I 151, 5, X 91, 2
 तक्कणीचि I 134, 5
 तक्का I 66, 1
 तक्कत् I 51, 10, 121, 3, 127, 4, VI 12, 5
 VII 64, 4, IX 97, 22, X 99, 1
 तक्कत् I 61, 6
 तक्कत् I 111, 2, 3, III 38, 2, 54, 17, IV
 35, 6, 36, 8, 9, X 101, 10
 तक्कत् VII 104, 4
 तक्कत् I 162, 6
 तक्कतो I 164, 41

तद्यप IV. 36, 3, X. 53, 10

तद्यपुः X. 39, 4.

तद्यत् I 20, 3², 111, 1⁴.

तद्यत् V. 31, 4

तद्यत्तु IV. 33, 8

तद्य VI 32, 1.

तद्यत् IX. 112, 1.

तद्यत्तम V. 73, 10

तद्युः II. 19, 8

तद्यत्त VIII 102, 8

तद् I 1, 6, 10, 2, 22, 20, 21, 24, 11²,

12², 25, 6, 27, 10, 30, 4, 12, 31, 14,

32, 11, 12, 35, 6, 42, 5, 43, 4, 48, 4,

57, 4, 62, 6, 69, 4, 80, 10, 84, 9, 14,

86, 9, 89, 4⁶, 92, 13, 93, 4, 94, 8,

11, 14, 16, 95, 11, 96, 9, 98, 3²,

100, 19, 101, 11, 102, 11, 103, 1, 4,

5, 7, 8, 105, 4², 9, 12, 17, 19, 106,

5, 7, 107, 3⁶, 108, 13, 109, 8, 110,

1, 3, 9, 111, 2, 5, 112, 25, 113, 9,

17, 20, 114, 2, 11, 115, 4², 5, 6,

116, 2, 5, 6, 11-13, 117, 6, 8, 121,

10, 122, 3, 14; 123, 11, 129, 3², 6,

7, 132, 3², 133, 4, 135, 8, 136, 7,

139, 1, 8, 141, 1, 142, 10, 144, 3, 7,

152, 3, 154, 2, 5, 6, 159, 2, 5, 161,

2², 4, 8, 11, 13, 162, 10, 11², 164,

11, 22, 23, 26, 39², 42, 48, 165, 3,

166, 1, 12², 13, 14, 167, 10, 170, 1,

173, 1, 179, 5, 180, 4, 182, 8, 185, 3,

10, 191, 16, II 4, 9, 5, 2, 3, 10, 5,

11, 19, 13, 1², 3, 13, 14, 1, 8, 11,

12, 17, 1, 19, 7, 23, 4, 14, 15, 19,

24, 3, 6, 8, 16, 27, 8, 32, 2, 34,

10, 35, 11, 15, 38, 11, 39, 1, III 4

9, 5, 6, 9, 2, 7, 12, 9, 14, 7, 30, 12,

32, 9, 33, 7, 36, 9, 38, 4, 7, 39, 5,

48, 2, 53, 4, 54, 9, 17, 57, I 62, 3,

10, IV 1, 14, 16, 3, 5, 4, 11, 10, 6,

11, 2, 20, 9, 10, 22, 1, 27, 4, 28, 1,

5, 30, 19, 23, 33, 5, 35, 9, 36, 1, 3,

4, 43, 6, 51, 11², 53, 1², 54, 4², 55,

10, 58, 9, V. 3, 10, 12, 25, 7, 29, 3,

30, 1, 31, 7, 35, 2, 39, 1, 2, 47, 7²,

49, 4², 53, 13, 54, 5, 15, 55, 7, 56,

2, 62, 1, 2, 66, 5, 67, 5, 73, 4, 74,

1, 82, 1, 5, 85, 7, 87, 2², VI. 5, 6²,

17, 6, 18, 3², 5, 13, 15, 20, 7, 21,

7, 22, 4, 23, 5, 26, 5, 7, 30, 3, 4,

34, 3, 35, 2, 44, 6, 45, 22, 33, 46,

8, 47, 10, 18, 48, 22, 49, 14⁴, 51, 7,

52, 1, 55, 4, 62, 8, 65, 2, 66, 1, 67,

8, 69, 5, 8, 72, 1, VII 16, 4, 18, 17,

32, 24, 33, 10, 34, 23³, 24, 25, 38,

6, 40, 2, 50, 2, 3, 52, 2, 3, 54, 1,

58, 4, 5, 59, 9, 66, 12, 16, 70, 1, 81,

5², 86, 2-4, 93, 7, 94, 9, 99, 7, 100,

5, 101, 5, 6, 103, 5, 7, 104, 3, 12,

VIII 3, 9², 10, 20, 4, 4, 16; 17, 6,

5, 9, 2, 13, 13, 5, 20², 15, 6, 18, 12,

18, 19, 15, 16, 20, 14², 24, 11, 25,

25, 13, 14², 21, 27, 20, 22, 28, 4,

32, 3, 33, 17, 40, 6, 41, 4, 43, 10,

33, 45, 6², 27, 31, 40, 46, 28², 47,

3, 10, 13, 14, 18, 57, 3, 59, 3, 61,

6, 13, 62, 3, 8, 9, 63, 3, 10, 65, 8,

66, 5, 67, 19, 69, 13, 72, 17, 80, 9,

83, 1, 88, 3, 89, 5², 6², 92, 5, 31, 93,

4, 5, 96, 2, 12, 97, 15, 99, 2, 102,

21, IX 1, 5, 19, 1, 67, 21, 73, 9, 83,

1², 92, 5, 96, 4², 97, 41, 101, 13, 111,

2, X 2, 3-5, 10, 4, 12, 3, 16, 6, 17,

2, 22, 7, 27, 18, 21, 28, 8, 30, 12,

32, 3, 4, 34, 12, 13, 35, 8, 12, 36,

2, 9, 10, 37, 1, 6, 10-12, 38, 2,

39, 2, 40, 9, 11², 43, 5, 47, 8², 49,

10, 51, 1², 53, 4, 55, 1, 6, 58, 1, 61,

5, 13, 18, 24, 62, 4, 67, 11, 68, 8,

69, 3, 71, 1, 72, 3², 73, 9, 74, 4, 6,

76, 2, 3, 79, 4, 81, 4, 85, 14, 16,

87, 12, 90, 12, 92, 13, 93, 14, 94,

13, 95, 5, 11, 13, 97, 4, 103, 2²,

106, 1, 108, 2, 112, 4, 114, 8, 117, 4,

120, 1, 7, 124, 4, 126, 2, 129, 2-4,
 135, 5, 139, 4², 5, 143, 4, 144, 6, 155,
 3, 159, 1, 4, 179, 3
 ततं I 83, 5, 164, 25, 42, 191, 15, III
 37, 11, VII 27, 3, 33, 13², VIII 5,
 19, 61, 13, 97, 3, X. 27, 22, 85, 5,
 88, 6, 90, 4, 97, 12, 121, 7, 125, 7,
 135, 6, 186, 3, 190, 1²
 ततः IX 112, 3, X 130, 1
 ततथ I 52, 7, III 8, 6, VI 3, 8, X
 105, 6
 ततथ I 32, 2, 121, 12
 ततधिरे X 92, 7.
 ततधु I 20, 2, IV 34, 9
 ततधु IV 58, 4, VIII 97, 10, X 5, 6,
 46, 9, 48, 11, 80, 7
 ततथे V. 33, 4
 ततन I 38, 14, VII 2, 1
 ततनत् VIII 21, 18
 ततनत् I 166, 14, VII 88, 4, X 37, 2
 ततनत् IV 5, 13
 ततनत् I 52, 11
 ततनाम I 160, 5, V 54 15
 ततनुधि V 34 3
 ततने VII 29, 3
 ततपं VI 1, 11, 4 6, X 1, 7
 ततप I 91, 22, III 6, 5, VI 6, 6, 16, 21,
 VII 5, 4, VIII 48, 13
 ततर्चन्याय VIII 47, 16
 ततस्यु I 141, 13
 ततन्तु VI 21, 3
 ततन्यात् VII 61, 1
 ततपं VII 104, 15
 ततश्चप V 47, 2
 ततपते IV 2, 6
 ततश्चपते VIII 47, 16
 ततश्चपा H 13 3, 38, 1
 तत I 110, 1, II 3, 6, VII 33, 9, IX 22,
 7, 69, 6

ततरूपे VI 12, 2
 ततदे I 32, 1, IV 23, 8
 ततदिय IX 110, 5
 ततस्य VIII 91, 5, 6
 ततसे IV 23, 5, 50, 2, X 89, 15
 ततसे I. 131, 3
 तता II 5, 2
 तताने V. 1, 7, VII 23, 1, X 88, 12,
 178, 3
 ततान I 35, 7, 105, 12, 126, 2, III 53,
 15, IV 38, 10, V. 54, 5, 76, 3, 85, 2,
 VI 12, 1, X 80, 4, III, 4
 तताप X 34, 11
 ततार VII 33, 3
 ततुरि I 145, 3, VI 24, 2, 68, 7
 ततुरि IV 39, 2, VI 22, 2
 ततृदाना IV 28, 5
 ततृदानाः V 53, 7
 ततृपि III 40, 2
 ततृपाय I 31, 7, 130, 2, II. 4, 6, VI
 15, 5
 ततृपाय I 130, 8, 173, 11
 ततृपाया X 95, 16
 ततृपु X 15, 9
 तते X 130, 1
 तते I 83, 5.
 तत्सर्चोक्तसः I 15, 1
 तत्सर्चोक्ता IV 49 6
 तत्सर्चोक्ते III 35 7
 तत्सर्चाकाः VII 29, 1
 तत्सर्चोना V 1, 8
 तत्सतत् I 46, 12, 155, 4, VIII 39 4
 ततिले I 164, 5
 ततिले VIII 6, 25, IX 108, 6
 तले X 130, 2
 तत्सचपु X 61, 18
 ततं I 9, 6, 13, 12, 105, 9, 135, 7, 170
 4, V 5, 10, VI 16, 17, 57, 4, 75, 8,

11, 17, VII 83, 2, VIII. 58, 1, IX
 113, 8, X 16, 3, 17, 4, 34, 13², 64, 13
 तदे X 132, 7².
 ततो इति I 37, 14, VIII. 56, 4
 तन्वशा II 37, 1.
 तन्वशाये II. 14, 2
 तन्वार I 145, 4
 तन्वसिनाय L 61, 4
 तपो L 30, 12, 136, 4, 162, 19, VI 52, 5,
 VII 55, 6, VIII 20, 17, 28, 4, 36, 7,
 61, 4, X 33, 9, 90, 14, 108, 2, 109, 3
 तदानो X 129, 1
 तदिदृशेषी VIII 2, 16
 तनत् I 91, 23
 तनय III 1, 23, VII 1, 14
 तनय I 64, 14, 92, 13, II. 23, 19, 24, 16,
 25, 2, III 15, 2, VI 13, 6, 48, 10,
 VII 56, 20, 60, 8, IX 74, 5, X
 39, 14
 तनयस्य I 100, 11, 112, 4, 22, 166, 8, II
 30, 5, IV 24, 3, VI 19, 7, 44, 18,
 VII 82, 9
 तनेया VIII 25 2
 तनयानि IX 91, 6, X. 4, 7
 तनयय I 62, 3, 96, 4, 114, 6, 183, 3,
 184, 5, 189 2, II 33, 14, III 53, 18,
 IV 12, 5, V 53, 13, 69, 3, VI 1, 12,
 50, 7, 62, 10, VII 52, 2, VIII 9, 11,
 X. 35 12
 तनयिन्नु X 66, 11
 तनयिन्नु IV 3, 1
 तनेये I 31, 12, 114, 8, 147 1, IV 41, 6,
 VI 18, 6, 19 12, 25, 4, 31, 1, VII
 1, 21, 67, 6, 84, 5, VIII 23 12, 71,
 13, 103, 7, X 147, 3
 तनयेषु VII 46, 3
 तनयायहे I 170, 4
 तनया V 70 4
 तनो I 3 4, 26, 6, 38, 13, 39 4, 77 4,
 II 2, 1, III 25, 1, 27, 9 VI 49, 13,

VII 104, 10, 11, VIII. 25, 2, 40, 7,
 94, 5, IX 1, 6, 16, 8, 34, 1, 52, 2,
 58, 4, 62, 2, 71, 2, X. 50, 6, 148, 1
 तना X. 93, 12
 तनाय I 39, 7, VIII 18, 18
 तनु I 120, 11
 तनुते I 101, 7, 115, 4, X 130, 2
 तनुया V 79, 9
 तनुय X 101, 2, 3
 तनुय I 142, 1, II 33, 14, IV 4, 4, VIII
 13, 14, X 120, 4
 तनुदि IV 4, 5, X 116, 6, 134, 2
 तनु इति X 183, 2
 तनु IV. 10, 6, VI 24, 7, 75, 12, VIII
 3, 24, X 56, 2, 83, 5, 85, 30, 100, 10
 तनुशुभ I 31, 9
 तनुशुभं VIII 79, 3
 तनुशुभे VIII 86, 1
 तनुयज X. 154, 3
 तनुयजोश्च X 4, 6
 तनुयनयात् I 188, 2, III 4, 2, X 110, 2
 तनुयनयात् I 13, 2, 142, 2
 तनुयंनयात् III 29, 11, IX 5, 2
 तनुयंनयात् X 92, 2
 तनुया L. 5, 10, 89, 9, 179, 1, II. 9, 2,
 21, 6, 23, 8, 39, 4, V 4, 9, 67, 5,
 VI 48, 2, 51, 6, VII 34, 13, 104
 10, IX 66, 18, X 157, 3
 तनुया VII 66, 3, VIII 9, 11
 तनुया IV 16, 20, VI 46, 10, X 46, 1,
 69, 4, 88, 7, 8
 तनुया VIII 71, 13
 तनुयि I 89, 8, 165, 11, IV 2, 14, 51, 9,
 V 70, 3, 4, VII 57, 3, 86 5, X
 128 5
 तनुय X 158, 4
 तनुयश्च II 1, 9
 तनुयश्चा VI 25, 4, VII 93 5
 तनुयशुभ V 34, 3

तद्गुण I 55, 8, 68, 4, 85, 3, 88, 3, III
 19 5, 53, 18, V 57, 6, 60, 4, VI 46,
 4, 74, 3², VII 30, 2, VIII 20, 6, 12,
 26, 39, 2, IX 65, 30, X 56, 4, 5,
 57, 6, 132, 5
 तद्गुणे II 9, 2, V 41, 9, VI 46, 12, VIII
 26, 2, 46, 25, 68, 12, IX 44, 1
 तद्गुणोपि X 125, 6
 तद्गुणोपि IV 52, 7
 तद्गुणं VI 24 4
 तद्गुणं IX 83, 2, X 134, 5
 तद्गुणं II 28, 5, IX 73, 9, X 57, 2
 तद्गुणं N 130, 1
 तद्गुणं I 142, 1, 159 4, II 3, 6, IV 13, 4,
 VI 9, 2, 3, VIII 13, 14, IX 22, 6,
 7, 69 6, 86, 32, X 5, 3, 53, 6, 56,
 6, 172, 3
 तद्गुणं I 164 5
 तद्गुणं X 71, 9
 तद्गुणे I 138, 1²
 तद्गुणं II 30, 7
 तद्गुणं VIII 92, 30
 तद्गुणता I 80, 12
 तद्गुणति VI 38, 2
 तद्गुण्यु I 23 11, 32, 13, 116, 12, V 25 8,
 VI 6, 2, VII 3 6, IX 100, 3, X
 65 13
 तद्गुण्यु I 52, 6, IX 61, 16
 तद्गुण्यु X 66, 10
 तद्गुण्युः IV 38, 8
 तद्गुण्यं V 63, 2, 5
 तद्गुण्य I 31, 12 72 3, 5, 114 7, 140, 6,
 11 162, 20, 165 5 II 17, 7 36, 5,
 39 6, III 20, 2, 50, 1, IV 16 17,
 24 3, V 15 3, 41, 17, 60, 4 80, 5,
 VI 46, 12, VII 56, 11, 59 7 91, 4,
 VIII 44 15, 48, 9, X 4, 7 7, 7, 8,
 3, 16, 4 28, 11, 12, 51, 1, 2 4,
 54, 3, 56, 1, 72 8, 95 5, 9, 97, 10,
 98, 10, 100, 10, 107, 6, 108, 6

तद्गुण्ये VI 59, 7
 तद्गुण्ये I 134, 4, 159, 4, V 13, 4, 15, 3,
 47, 6, IX 10, 5, 66, 5, X 71, 9,
 101, 4
 तद्गुण्यं X 53, 6
 तद्गुण्यं IV 45, 2
 तद्गुण्यति I 19, 8
 तद्गुण्यति IX. 99, 1
 तद्गुण्य I 123, 11, 147, 2, 4, II 17, 2, III
 1, 1, 18, 4, 48, 4, 51, 11, 53, 8, IV
 16, 14, V 80, 4, VI 11, 2, 51, 7,
 66, 4, VII 8, 5, 95, 3, 101, 3, 104,
 17, VIII 11, 10, 44, 12, 76, 12, 91,
 6, 96, 15, IX. 70, 8, 73 2, 96, 20,
 X 7, 6, 10, 3, 7, 11, 12, 13, 4, 15,
 14, 56, 2, 59, 5, 7, 71, 4, 81, 5, 85,
 27, 104, 9, 112, 3, 116, 6, 120, 9,
 128, 1, 157, 2, 169, 3
 तद्गुण्यं I 123, 10, 124, 6, 181, 4, II 10, 5,
 35, 13, 39, 2, III 4, 6, 15, 2, 34, 1,
 41, 6, IV 38, 7, 56, 6, VI 9, 4, 49,
 13, 75, 1, VII 3, 9, 19, 2, 11, 72,
 1, 86, 2, 99, 1, 104, 10, 11, VIII
 1, 18, 100, 1, X 10, 11, 12, 14, 8,
 16, 5, 27, 2, 34, 6, 54, 2, 65, 2,
 128, 3
 तद्गुण्यये इति X 106, 1
 तद्गुण्यन्यं III 3 6, IX 86, 32
 तद्गुण्यन्यं IX 22, 6
 तद्गुण्यन्या IX 102, 7
 तद्गुण्यन्या VII 10, 2, VIII 43, 20, 59, 6,
 X 90, 15
 तद्गुण्यं I 55, 8, II 16, 2, IV 6, 6, VI 49,
 12, VIII 96, 11, X 65, 7, 66, 9
 तद्गुण्ये I 23 21, 84, 17, 165, 11, 15, 166,
 15, 167, 11, 168, 10, 189 6, II 39,
 5, IV 18, 10, V 4 6, VI 18, 14,
 40, 4, 41, 5, 46, 12, VIII. 17, 6, 46,
 15, 68, 12, 96, 10, X 8, 4
 तद्गुण्यं III 18, 2, VI 5, 4, 22, 8

तप II 23, 14
 तपः VII 82, 7, X 109, 1, 154, 2, 167, 1.
 तपःसमान् A. 154, 5.
 तपःसभिः VII 1, 7.
 तपन् I 162, 20.
 तपन् VIII 89, 7
 तपन् VII 104, 1
 तपन्ति II 24, 9, III 53, 22, X 60, 11
 तपन्तु VIII 18, 9, A 16, 4, 182, 3
 तपन्त II 23, 4
 तपन्ता A 34, 7.
 तपन्ती II 23, 14
 तपन्त V 43, 7.
 तपन्त IX. 107, 20
 तपन्ति VI 59, 8, VII 34, 19
 तपन्ति I 105, 8, III 53, 14, VII 83 5,
 A 27, 23
 तपन्तः X. 129, 3, 183, 1², 190, 1
 तपन्ता VI 5, 4, VIII 59, 6, 60, 16, IX
 113, 2, X 16, 4, 83, 2, 3, 87, 14,
 154 2², 169, 2
 तपन्ते X 109 4.
 तपस् X 16, 4
 तपस्वतः A 154, 4, 5
 तपस्वान् VI 5, 4
 तपस्वति V. 79, 9
 तपस्वि VI 5, 4
 तपस्विता X 87, 20
 तपस्विता III 30, 16
 तपस्विन्तु IV 5, 4, VII 59, 8, A 89 12
 तपस्विन्तु IV 4, 1, VII 15, 13
 तपु II 4, 6, VI. 62, 8, VII 104 2
 तपुः शय्याभिः X 87, 23
 तपुः शय्या I 36, 16
 तपुः शय्या I 58, 5
 तपुः शय्यास्य VIII 23, 4
 तपुः शय्या III 35, 3
 तपुः शय्या VII 3 1, A 182 3
 तपुः शय्याभिः VII 104 5

तपुः III 39, 3
 तपुषा II 30, 4, 34, 9, VIII 23, 14
 तपुषि I 42, 4, III 30, 17, VI 52, 3
 तपुषि IV 4, 2, VI 52, 2.
 तपुः शक्ति III 18, 2²
 तपुः IX 83, 2
 तपुः V 30, 15
 तपुः I 112, 7, 118, 7, IV. 1, 6, X 39, 9
 तपुः VII 103, 9
 तपुः II 24, 9
 तपुः I 164, 13, X 34, 10, 95, 17
 त I 4, 9, 10, 6³, 18, 5, 23, 23, 30, 10,
 31, 7, 13, 33, 11, 36, 7, 11², 39, 6,
 40, 6, 45, 10, 47, 1, 52, 3, 4, 53, 2,
 55, 3, 56, 2, 57, 6, 59, 2, 60, 3, 5,
 65, 5, 73, 4, 74, 5, 77, 2, 3, 78, 2-4,
 80, 7, 81, 1, 82, 4, 83, 1, 89, 5, 91,
 14, 92, 8, 95, 3, 100, 7², 8², 13²,
 102, 1, 3, 104, 1, 105, 7, 15, 16,
 113, 3, 116, 3, 16, 117, 4, 15, 121,
 10, 123, 5, 125, 1, 127, 5, 128, 2,
 129, 1, 2, 131, 2, 4, 7, 132, 6, 136,
 4, 5³, 140, 8, 141, 10, 143, 6, 144,
 5, 145, 1, 2, 3², 151, 7, 156, 3, 4²,
 162, 15, 164, 49, 166, 8, 167, 7, 169
 4, 173, 5, 180, 10, 183, 1, 186, 7,
 187, 11, 190, 2, II 2, 3-5, 6, 3, 9
 3, 13 5, 14, 4, 11, 20, 4², 23, 4-7,
 24, 4, 6, 7, 26, 4, 27, 13, 30, 2, 9,
 11, 34 7, 9, 35, 3, 4, 12, 32, 2,
 38, 9, 40, 3, III 2, 13, 14, 8, 4, 9,
 6, 10, 9, 13 2², 3, 26, 2, 9, 27, 4,
 6, 14, 28, 2, 29, 10, 30, 19, 31, 4,
 19, 42, 2, 45, 5³, 47, 5, 48, 2, 53,
 21, 58, 9, IV 1, 9, 2, 8, 4, 4, 5, 7,
 7, 5, 6, 10, 1, 13, 3, 15, 6, 10, 16,
 9, 16, 21, 4, 24, 3, 6, 25 5, 32, 13,
 36, 7, 9, 37, 8, 39 1, 3, 46, 6, 50
 1, 9, 58, 11, V 2, 6, 6, 1, 9, 7, 14,
 2, 3, 16, 4, 17, 2, 18, 3, 20, 1, 22,
 4, 23, 2, 24, 4, 26, 2, 29 12, 30, 15,

32, 6, 11, 33, 3, 35, 1, 5, 40, 9, 42,
 10, 11, 44, 1, 8, 14³, 52, 13, 53, 10,
 54, 12, 56, 7, 9, 58, 1, 63, 4, 82, 3,
 VI 1, 2, 6, 3, 2, 5, 4, 7, 10, 2, 3,
 15, 10, 11³, 16, 11, 14, 32, 19, 4, 7,
 20, 1, 21, 6, 22, 1, 2, 3², 5, 7, 23,
 9, 24, 6, 10, 33, 1, 35, 5, 36, 3, 38,
 3, 40, 2, 44, 5, 14, 45, 10, 46, 3,
 48, 14, 52, 1, 2, 8, 54, 4, 60, 10, 66,
 11, 75, 19, VII 1, 2, 3, 5², 4, 5, 5,
 9, 6, 4, 16, 4, 12, 20, 5, 25, 2, 26,
 4, 31, 8, 32, 12-14, 41, 5, 47, 1, 2²,
 59, 8, 68, 9, 82, 7, 90, 2, 97, 3-6,
 98, 4, 100, 5, 104, 16, VIII 2, 3, 3,
 8, 6, 9, 16, 17, 27, 12, 1-3, 13, 3,
 17, 18, 24, 15, 1, 4, 16, 3, 5, 6², 9³,
 18, 14, 19, 1, 6, 32, 21, 9, 23, 7²,
 16, 20, 24, 18, 26, 27, 15, 31, 2,
 17, 32, 13, 39, 8, 40, 10, 11, 41, 2,
 43, 20, 23, 28, 46, 6, 7, 12, 47, 7,
 16, 51, 3, 5, 6, 53, 8, 58, 3, 60, 16,
 61, 2², 14, 62, 12, 64, 7, 12, 68, 10²,
 69, 11, 70, 2, 3, 8, 71, 4, 72, 3, 75,
 5, 14, 81, 8, 84, 8, 88, 1, 90, 6, 93,
 7, 95, 6, 96, 6, 13, 20, 97, 2, 3,
 13, 102, 17, IX 1, 7, 8, 2, 8, 6, 6,
 12, 5, 17, 7, 26, 1-6, 35, 5, 43, 1, 2,
 48, 1, 52, 3, 53, 4, 60, 2, 61, 14,
 62, 17, 18, 63, 17, 64, 23, 65, 11,
 27, 66, 20, 67, 30, 68, 6, 71, 2,
 74, 1, 4, 80, 4, 5, 86, 39, 95, 4², 98,
 9, 12, 99, 3-5, 101, 3, 9, 105, 1,
 107, 13, 17, 109, 11, 113, 3², 114, 1,
 λ 6, 5, 7, 12, 6, 16, 4³, 10, 13, 17,
 12, 13, 19, 4, 21, 4, 27, 3, 4, 7,
 11, 16, 30, 9, 37, 5, 6, 38, 4, 39, 1,
 11, 42, 9, 45, 2, 9, 10, 46, 8, 51, 3,
 57, 2, 62, 9, 67, 9; 82, 3, 6, 7, 83,
 5, 87, 6-8, 11, 17, 88, 5, 8³, 10,
 90, 7, 91, 6³, 8², 97, 22, 101, 8, 102,
 9, 10, 107, 5, 6², 108, 4, 7, 110, 9,
 113, 1, 2, 114, 4², 7, 118, 5, 6, 9,

122, 3, 125, 5³, 126, 1, 133, 2, 4, 135,
 4, 160, 4, 161, 2; 162, 2, 3, 163, 5;
 164, 5², 184, 3

तमं I 32, 10, 38, 9, 46, 6, 54, 10; 56,
 4, 86, 10, 91, 22, 92, 4, 113, 16, 117,
 17, 123, 7, II 24, 3, IV 1, 17, 13, 4,
 45, 2, 52, 6, V 14, 4, 31, 3, VI 8,
 3, 10, 4, 21, 3, 48, 6, 64, 3, 65, 2,
 VII 9, 2, 75, 1, 78, 3, 79, 2, 80, 2,
 81, 1, IX 108, 12, X 37, 4, 68, 5,
 11, 88, 12, 113, 7, 124, 1, 127, 2, 3,
 7, 129, 3, 152, 4, 172, 4

तमः उगा V 32, 4

तमं उभिः VIII 6, 17

तमं उधुधुः VII 104, 1

तमं उहन I 140, 1.

तमः उहना III 39, 3

तमत् II 30, 7

तमसः I 33, 10, 50, 10, 92, 6, 121, 10,
 173, 5, 183, 6, 184, 6, III 5, 1, 31,
 4, 39, 7, IV 51, 1-3, V 1, 2, VI 50,
 10, 65, 1, VII 67, 2, 71, 5, λ. 1,
 1, 107, 1

तमसा I 123, 6, II 23, 18, IV 6, 6, V
 40, 5, 6, X 88, 2, 89, 15, 113, 6,
 129, 3, 162, 6

तमसि I 100, 8, 117, 5, 182, 6, III 39, 5,
 V 32, 5, 6, VI 9, 7, VII 6, 4, 104,
 3, X 51, 5, 67, 4

तमने IV 13, 3

तमोसि II 17, 4, 23, 3, 40, 2, III 27, 13,
 IV 16, 4, 50, 4, V 31, 9, 80, 5, VI
 4, 6, 9, 1, 72, 1, VII 56, 20, 63, 1,
 77, 1, 78, 2, VIII 43, 32, 74, 5, IX
 9, 7, 66, 24, 100, 8, λ 1, 2, 68, 9,
 73, 5, 89, 2

तमिषीची VIII 48, 11

तमिसाः II 27, 14

तमसं I 132, 6², VIII 68, 7, X 125, 5

तमसा λ 73, 5

तर्का I 22, 3, 85, 11, III. 57, 5, VI 41,
 2, 45, 14, 53, 8, VIII. 74, 8, IX 45,
 6, 49, 2, X 87, 13
 तर्को I 17, 6, 21, 1, 22, 14, 136, 3, 164,
 20, III 55, 11, 15, V. 86, 3, VII.
 104, 12, X. 114, 1
 तर्क VIII 75, 15; IX 59, 3
 तर्क I 33, 12, 190, 7, VII 91, 4, VIII
 67, 19
 तर्कः भिः II 39, 3, VIII 66, 1
 तर्कणः IV 4, 12, VII 67, 8
 तर्कणि III 11, 3
 तर्कणि I 50, 4, 112, 4, 121, 6, 128, 6,
 III 49, 3, IV 45, 5, VII 26, 4, 32,
 9, 20, 63, 4, X 88, 16
 तर्कणिः I 110, 6
 तर्कणिलेने I 110, 4
 तर्कणिसि IV 33, 1, VIII 60, 8
 तर्कणि III 29, 13, IV 45, 7, VIII 45, 28
 तर्कणे VI 1, 5
 तर्कत् IX 58, 1, 107, 15
 तर्कत् X 42, 1, 53, 8
 तर्कति III 49, 2, VII. 1, 5, IX 96, 15
 तर्कति VI 2, 4, VII 59, 2, IX 114, 1, X
 61, 16
 तर्कते X 106, 9
 तर्कत्-हेपा I 100, 3
 तर्क्ये IX 110, 1
 तर्क्यु III 24, 1
 तर्क्यु II 11, 19, VI 16, 27, VIII 43 30,
 60, 12, X 31, 1
 तर्क्यु-द्वय V 61, 10
 तर्क्यु I 105, 11
 तर्क्युति VII 32, 13, IX 73 6, X 27, 21
 तर्क्युती इति IV 56, 7
 तर्क्युती X 95 8
 तर्क्या V 54 15
 तर्क्युति VI 64 4
 तर्क्युति III 18, 3

तर्क्युतिः VIII 97, 12
 तर्क्युति VIII 97, 10
 तर्क्युति VII 32, 27
 तर्क्युति II 13, 12, VIII 96, 1
 तर्क्युति IV 40, 3
 तर्क्युति V 41, 12
 तर्क्युति IV 37, 7, V 10, 6
 तर्क्युति VIII 46, 32
 तर्क्युति VII. 4, 2
 तर्क्युति I 185, 7
 तर्क्युति X. 115, 1
 तर्क्युति VIII 19, 22
 तर्क्युति VIII 43 7
 तर्क्युति III 55, 5
 तर्क्युति I 27, 9, 129, 2
 तर्क्युति I 40, 8, VIII 46, 9, 70, 1
 तर्क्युति I 119, 10, VIII 1, 21, X 178, 1
 तर्क्युति X 76, 2
 तर्क्युति II 11, 15, 16, VII 21, 9
 तर्क्युति I 174, 1, III 30, 3, IV 21, 2, VI
 1, 11, 17, 2
 तर्क्युति I 117, 9 VI 26, 2, 72, 5 X 47, 4
 तर्क्युतिः VII 25, 5, VIII 16, 4
 तर्क्युतिः V 44, 5
 तर्क्युति I 122, 13, III 2, 3, VI 15 3
 तर्क्युति I 132, 5
 तर्क्युति V 59, 1
 तर्क्युति I 129 10
 तर्क्युति VI 25 4
 तर्क्युति VII 48, 2
 तर्क्युति VIII 99, 5
 तर्क्युति VI 68, 5
 तर्क्युति इति I 140, 3
 तर्क्युति V 54, 15, VII, 56, 24, VIII 42, 3
 तर्क्युति III 27, 3, VI 2, 11³, 68, 8, VII 32,
 15, 65 3, X 42 10, 53, 8, 113 10
 तर्क्युति VI 47, 17
 तर्क्युति X 106, 7

तद्वाराणाः IX 95, 3
 तद्विधेः VIII 1, 4
 तद्वि. VI 17, 1
 तद्विषय I 54, 9
 तद्विषयत I 85, 11
 तद्विषयत I 164, 52
 तद्विषयेषा I 17, 3, VII 64, 4
 तद्विः V 44, 12
 तद्विषयान् X 28, 10
 तद्विषय VII 104, 4
 तद्वि X 129, 2
 तद्विषयपठे VII 55, 8.
 तद्विषय. II 23, 9
 तद्विषयसंघ I 94, 7.
 तद्वि I, 1, 6, 2, 3, 11, 6, 15, 5¹, 19, 2,
 24, 5, 15, 29, 2, 31, 1, 10, 12, 51,
 7, 15, 52, 7, 53, 3, 10, 57, 5, 62, 12,
 63, 6, 80, 11, 13, 14, 81, 6, 83, 1,
 91, 1, 3, 14, 94, 1-12, 13², 14, 98,
 3, 102, 5, 105, 13, 114, 2, 3, 135, 2,
 3, 150, 1, 163, 8, 11³, 169, 1, 170, 2,
 187, 4, 5², 6, II 1, 2⁴, 5, 12, 13,
 11, 22, 4, 23, 6, 18, 24, 1, 28, 2, 3,
 36, 4, III 1, 16, 2, 6, 3, 10, 6, 5,
 9, 6, 7, 17, 3, 20, 3, 28, 4, 30, 4,
 32, 9, 35, 6, 36, 3, 40, 4, 5, 43, 1,
 51, 7², IV 3, 14, 4, 2, 12, 14, 5, 11,
 6, 9, 10, 5, 12, 1, 17, 2, 28, 1, V 3,
 3, 4, 6, 7, 9, 6, 25, 8, 28, 3, 4,
 38, 4, 5, 40, 7, 42, 8, 44, 14, VI
 2, 11, 5, 4, 7, 7, 4, 5, 8, 6, 7, 11,
 2, 16, 8, 43, 17, 6², 19, 8, 20, 13,
 21, 7, 26, 7, 28, 8, 36, 1, 45, 26, 48,
 4, 50, 9, 54, 9, VII 5, 4, 19, 5, 7,
 28, 3, 32, 15-17, 55, 4, 60, 1, 81, 2,
 89, 5, 95, 5, 98, 6, VIII 2, 17, 4, 7,
 6, 22, 13, 28, 15, 7², 8, 17, 6, 19,
 28, 29², 30, 31, 33, 23, 11, 24, 11,
 25, 21, 32, 20, 33, 16, 43, 3, 9, 10,
 44, 17², 18, 45, 33, 48, 8, 61, 4, 13,
 62, 3, 10², 66, 14, 71, 5, 77, 7, 78,

10, 79, 4, 92, 32, 93, 5, 99, 2, IX
 2, 8, 4, 5², 9, 5, 18, 3, 51, 3, 52, 2,
 55, 2, 61, 18, 24, 29, 66, 5, 6, 82,
 5, 86, 13, 28, 29², 37, 87, 9, 92, 4,
 97, 43, 106, 8, 107, 19, X, 7, 1, 10,
 14, 18, 8, 23, 7, 25, 5, 44, 5, 51,
 9², 57, 6, 60, 7, 72, 5, 83, 5, 91, 4,
 5, 95, 2, 96, 5, 97, 4, 8, 23, 104,
 4, 5, 112, 1, 122, 2, 131, 1, 138, 1,
 140, 1, 156, 2, 167, 3

तद्विःसंज्ञा II 33, 3

तद्विःसंज्ञा I. 109, 5

तद्विःसंज्ञा I 30, 7

तद्विःसंज्ञा. I 138, 1, III 32, 9, V. 60, 4, VI
 18, 4, 20, 3, VII 6, 1, 100, 3, X
 25, 5, 28, 5, 83, 3

तद्विःसंज्ञा I 166, 8

तद्विःसंज्ञा I 64, 12, III 1, 1, 13, V 58, 2,
 83, 1, VI 17, 4, 8, 58, 4, VII 24, 3,
 100, 5, VIII 97, 10, X 28, 6

तद्विःसंज्ञा III 30, 8, VII. 99, 6

तद्विःसंज्ञा II 33, 3

तद्विःसंज्ञा I. 51, 15, 57, 1, 61, 1, 114, 1, III
 1, 2, V 33, 1², 87, 1, VI 32, 1, 49
 12, VII 5, 1, VIII 96, 10

तद्विःसंज्ञा II 20, 8

तद्विःसंज्ञान् IX 97, 46

तद्विःसंज्ञा IV 18, 10

तद्विःसंज्ञा I 165, 6, 8, V. 87, 5, VIII 96, 18

तद्विःसंज्ञा VIII. 15, 1, 46, 12, 57, 1, X 88, 13

तद्विःसंज्ञास्य III 34, 2, X, 83, 5

तद्विःसंज्ञा VI 61, 1.

तद्विःसंज्ञा V 54, 2

तद्विःसंज्ञास्य I 166, 1, 9, III 12, 8

तद्विःसंज्ञा I 171, 4

तद्विःसंज्ञास्य X. 44, 3

तद्विःसंज्ञा I 39, 2, 4, 51, 7, 56, 4

तद्विःसंज्ञाः I 64, 7, III 31, 13, IV 21, 1, VI
 41, 4, VIII 66, 10, X. 102, 8, 113, 5.

तृतीयोभिः I. 51, 2, 64, 5, 10, 87, 4, 166,
 4, II 34, 1, III 3, 5, 26, 4, IV 19,
 4, V 32, 3, VII 20, 4, VIII 88, 2
 तृतीयोभिः X 113, 6
 तृतीयो I 35, 4, 80, 10, 187, 1, III 32, 3,
 IV 16, 14, V 31, 10, 32, 2, 9, 34, 7,
 55, 2, X 23, 5, 112, 5, 142, 3
 तृतीयोऽमृत V 58, 1
 तृतीयोऽयत. V 85, 4
 तृतीयोऽयमाद्य II 30, 8
 तृतीयोऽयवं VIII 23, 11
 तृतीयोऽयव VIII 7, 2
 तृतीयोऽयसे VIII 6, 26
 तृतीयोऽय IV 20, 7, VII 25, 4
 तृतीयोऽयान् X 105, 3
 तृतीयोऽयु I 52, 2, 128, 5
 तृतीयोऽयलं X 111, 2.
 तृतीयोऽयनिः VI 61, 2
 तृतीयोऽयते X 11, 6
 तृतीयोऽयते IX 86, 45
 तृतीयोऽयमाद्य IX 76, 3
 तृतीयोऽयर्था IX 70, 7
 तृतीयोऽय V 29 14
 तृतीयोऽय X 59, 1
 तृतीयोऽय VI 18, 4
 तृतीयोऽयस X 92, 8
 तृतीयोऽयान् VI 20, 3, VII 100, 3 X 83, 3
 तृतीयोऽय I 54, 11
 तृतीयोऽय V 43 9
 तृतीयोऽयसो I 143, 1
 तृतीयोऽयते L 43 1
 तृतीयोऽयस V 17, 1
 तृतीयोऽयान् III 32, 11, V 32 3, X 117, 5
 तृतीयोऽय L 171, 2
 तृतीयोऽय VI 16, 47
 तृतीयोऽय इव I 61, 4, 105 18 130, 4 III 38
 1, VII 32, 20, X 93, 12, 119 5
 तृतीयोऽय I 67, 2

तृतीयोऽयनिः X 86, 5
 तृतीयोऽयु X 71, 8
 तृतीयोऽयमाद्य X 130, 2
 तृतीयोऽयसः VI 28, 3, VIII 29, 6
 तृतीयोऽयसः VII 55, 3
 तृतीयोऽयसः X. 4, 6
 तृतीयोऽयसः इव I 191, 5
 तृतीयोऽयान् VIII 96, 18
 तृतीयोऽयाने इति X 121, 6
 तृतीयोऽयु VIII 94, 11.
 तृतीयोऽयु VIII 55, 2
 तृतीयोऽयसः II 11, 5
 तृतीयोऽयसः I. 67, 3, 164, 6, IV 50, 1, VII 86,
 1, IX 101, 15, X 89, 4
 तृतीयोऽयान् L 121, 3
 तृतीयोऽयसु I 155, 1, IX 66, 2
 तृतीयोऽयसु I 113, 3, III 6, 10, 14, 3, 54, 7,
 IV 56, 2
 तृतीयोऽयसु VIII 22, 1
 तृतीयोऽयसु X 85, 15
 तृतीयोऽयसु IX 112, 3, X 136, 3
 तृतीयोऽयसु VIII 7, 8, IX 62, 27
 तृतीयोऽयसु I 33, 15, III 8, 6, 56, 1, IV
 4, 9
 तृतीयोऽयसु I 72, 4, II 35, 14, VI 9, 7,
 VII 89, 4, X 45 3
 तृतीयोऽयसु I 108, 1
 तृतीयोऽयसु V 85, 5
 तृतीयोऽयसु I 72, 2, 9, 105, 10, 164, 2, 3,
 169, 6, III 54, 9, V 47, 5, 60, 2,
 VII 6, 6, 101, 4, X 13, 1, 82, 6,
 104, 4
 तृतीयोऽयसु I 35, 5, 6, 52, 4, 85 6, 95 6,
 112, 2, 140, 8, 164, 11, 13, II 15,
 5, 24, 7, 35 3, 38, 7, III 30 4, 56,
 2, IV 54, 5, V 62, 1, 69, 2, VI 8,
 4, VII 91, 3, VIII 96, 1
 तृतीयोऽयसु I 6, 1, 89, 5, 115 1, III 38, 9,
 V 53, 2, VII 32, 22, 66, 15, 101, 6
 3 P

तस्युपी. V 62, 2

तस्ये I 72, 9, V 44, 9, VI 21, 7, X 48,
5, 109, 3

तस्यो I 64, 13, V 56, 8, VI 20, 1, VII
8, 4, VIII 102, 14, 103, 2, IX 84,
2, X 27, 14, 105, 5

तस्यो I 33, 14, 64, 9, 146, 2, 164, 10,
III 7, 2, 38, 4, 55, 14, IV 50, 7,
VI 63, 5, 66, 6, VIII 52, 7, 101, 14,
X 4, 5, 5, 6, 20, 5, 28, 2, 48, 10,
73, 10, 88, 16, 139, 3

तस्यो I 164, 32, II 28, 10, VI 16, 31,
VII 89, 5, VIII 101, 4, X 51, 6,
90, 5, 8, 9², 10³, 129, 2

तस्यो I 80, 15, 16, 145, 1², 164, 13,
14, 48, 176, 2, III 3, 3, IV 2, 7,
24, 7, 41, 4, V 34, 9, VII 18, 18,
60, 8, 101, 6, VIII 46, 7, 97, 2, IX
113, 7, X 16, 8, 37, 12, 88, 7

तस्ये I 4, 10, 12, 9, 40, 4, 68, 3, 93, 2,
10, 116, 16, 125, 5², 132, 5, 161, 12,
II 14, 2, 3, 5, 20, 8, 25, 4, 5, 37,
1, III 59, 5, IV 16, 1, 25, 4, 35, 6,
50, 8², V 34, 9, 37, 1, 39, 5, 63, 1,
VI 23, 9, 52, 2, VII 19, 9, 26, 1,
59, 1, 102, 3, VIII 8, 15, 44, 15, 48,
10, 12, 13, 66, 7, 75, 6, 80, 10, IX
67, 32, X 9, 3, 28, 10, 30, 3, 7,
34, 12, 42, 5, 79, 5, 135, 2, 165, 1,
4, 168, 4, 173, 3²

तस्ये I 11, 6, 12, 8, 22, 6, 36, 11, 42, 4,
56, 1, 59, 3, 83, 6, 93, 8, 100, 13,
104, 9, 141, 7, 148, 2, 164, 1, 13,
22, II 23, 12, 24, 8, 25, 2, 32, 2,
35, 9, III 1, 21, 3, 9, 17, 5, 33, 6,
35, 8, 39, 1, IV 2, 6, 4, 10², 21, 2,
41, 11, 42, 7, V 12, 6, 39, 2, 48, 5,
55, 8, 87, 9, VI 7, 6, 28, 4, 39, 1,
49, 13, 50, 15, VII 31, 11, 40, 3, 72,
2, VIII 4, 12, 17, 7, 18, 19, 6², 23,
15, 25, 16, 31, 3, 38, 1, 41, 3, 45,

15, 48, 8, 64, 10, IX 65, 9, X 9, 2,
10, 14, 15, 7, 22, 8, 27, 24, 40, 11,
43, 3, 51, 4, 71, 6, 85, 3, 21, 87,
10², 17, 88, 1, 2, 91, 11, 99, 1, 117,
6, 133, 5, 139, 1, 149, 2, 160, 3

तस्यां I 71, 10, 164, 42, II 7, 2, 13, 1,
V 29, 14, VI 53, 9, VII 81, 4, X
39, 6, 161, 1

तस्या VII 57, 4, X 114, 3

तस्ये II 32, 7

ता I 13, 8, 15, 8, 17, 1, 3, 21, 1, 2², 3²;
5, 22, 2, 23, 5, 28, 7, 8, 32, 15,
51, 8, 13, 91, 19, 109, 3, 118, 10,
120, 3, 7, 12, 136, 1, 154, 6, 161, 7,
162, 8, 9, 14, 17², 164, 16, 38, 165,
4, 173, 4, 174, 8, 184, 1, II 13, 2-4,
15, 2-9, 24, 5, 11, 33, 13, 34, 4, 41,
6, 9, III 3, 10, 12, 3, 31, 5, 55, 6,
10, 56, 1, IV 1, 7, 2, 20, 16, 16, 22,
5, 30, 22, 32, 11, 41, 3, 10, 42, 6,
7, V 29, 13, 64, 2, 65, 2², 3, 66, 2,
3, 68, 3, 70, 2, 73, 9, 85, 8, 86, 2,
5, 6, VI 2, 11, 4, 8, 13, 5, 16, 24,
17², 13, 21, 4, 7, 29, 5, 37, 5, 60, 2,
4, 12, 14, 61, 1, 62, 2-4, 5, 6, 67,
6-8, 68, 2², 3, VII 2, 7, 26, 3, 34,
22, 64, 4, 65, 2², 3, 66, 3, 67, 5,
74, 5, 85, 1, 93, 1, 2, 94, 5, 6, VIII
5, 6, 36, 37, 8, 9, 10, 4, 21, 8, 22,
6, 14, 25, 1, 3, 23, 26, 3, 31, 6,
8, 40, 3, 45, 25, 77, 10, 86, 1, 87,
2-4, 91, 6, 101, 2, 102, 20, IX 86,
38, X 10, 10, 14, 16, 22, 11, 13, 24,
6, 39, 4, 5, 13, 59, 2, 66, 7, 73, 2,
86, 20, 96, 6, 106, 6, 132, 2

ता I 9, 8, 23, 17, 84, 11, 12, 113, 18,
124, 9, 151, 5, 155, 3, 188, 8, 191,
12, 14, II 5, 5, 23, 9, III 7, 3, IV
22, 7, 41, 8, 47, 4, 51, 7², 8, 9, 58,
8, V 2, 4, 19, 5, 30, 10, 46, 7, 48,
2, VI 28, 3, 4², 65, 2, VII 27, 1,

47, 3, 49, 1, 50, 4, 55, 8, VIII 43, 18, 45, 33, 69, 3, IX 9, 5, 74, 6, 78, 3, 86, 27, 37, 87, 9, 89 5², X 1, 4, 9, 1, 27, 8, 30, 5, 61, 8, 95, 6, 8, 9, 97, 14, 15, 98, 6, 103, 11, 124, 7, 8³, 132, 7, 137, 6

नाम् VI 21, 6, X 95, 16

नाम्ना I 162, 19

नासा I 161, 12, VII 37, 6

नादोद्वो I 32, 4

नादृक् V 44, 6

नाम् I 12, 4, 14, 7, 16, 6, 23, 1, 45, 2, 74, 6, 89, 3, 94, 3, 104, 2, 147, 3, 164, 16, 19², 177, 2, 189, 7, II 1, 15, 16, 2, 13, 27, 16, 34, 11, 14, III 21, 5, 42, 5, 45, 1, 54, 22, IV, 5, 4, 31, 13, 36, 2, 7, V 51, 6, 56, 2, VI 22, 8, 33, 3, 51, 9, VII 6, 3, 16, 8, 10, 32, 4, 33, 7, 39, 4, 58, 5, 85, 2, 98, 4, 104, 9, VIII 2, 11, 20, 14², 57, 3, 75 15, 77, 3, 93, 6, 14, 95, 9, IX 79, 3, 91, 5, 97, 20, 98, 11, 107, 19, X 22, 10, 38, 3, 63, 3, 5, 85, 31, 89, 15, 90, 8, 115, 9, 128, 9, 130, 6, 154, 1

नादि I 53, 6, 85 12, 139, 8, 161, 3, 164, 19, 43, 45, 50, 171, 4, 182, 4, II 38, 7, 39 8, III 34, 7, 37, 9, 54, 12, 60, 1, IV 42, 2, 55, 8, VI 7, 5, 25, 5, VII 19, 5, 23, 2, 76, 3, VIII 2, 30, 42, 1, 63 8, 91, 5, IX 9 7, 29 3, 84, 2, 94 5, X 54, 4, 85, 35, 90, 16

नाम् III 31, 2, X 93 15

नाम्ना IX 14, 4, 78, 1

नाम्निष्णम् X 34, 7

नाम्नि I 14 12, 47, 5, 50, 9, 91, 9 112, 1-23, II 32, 5, III 17, 3 20 2 IV 33 4, VI 25, 1, 28, 3, 58, 3, 60 8, 9, VII 3, 8, VIII 5, 24, 8, 20, 21, 22,

10, 12², 59, 3, 4, IX 62, 7, X 16, 4, 87, 4, 104, 9, 168, 2, 188, 3

नाम् X 19, 8, 169 2

नाम्ना VI 57, 3, IX 66, 2, X 14, 11, 88, 15, 137, 7

नाम् I 46, 6, 49 4, 108, 6, 137, 3 138 3, 139, 7², 175, 6, 176, 6, III 57, 6, 62, 8, IV 42, 10, 44, 2, 57, 7, V 41, 18, 46, 1, 48, 4, VI 57, 5, VII 5 8, VIII 100, 11, X 27, 11, 54, 1, 64, 12, 71, 3³, 72, 5, 85, 37, 125, 3, 133 7, 156, 2, 177, 2²

नाम्ने I 110, 1

नाम्नाम्ने X 17, 7

नाम्ने I 50, 2, V 52, 12

नाम् V, 15, 5, VI 12, 5

नाम् I 65, 1, IV 38, 5, VII 86, 5

नाम् VIII 55, 2

नाम् I 119, 6, IV 12, 6 IX 93 5, X 59 1, 114, 5

नाम् IX 79 5

नाम्नि I 25 12, IV 39 6, VIII 19, 14, X 25 11, 186, 1

नाम्निष्णम् II 23, 10

नाम्नि I 34, 11, 157, 4

नाम् VI 8, 7, 25, 2, VIII 48, 4, 7, X 54, 5

नाम् I 69, 3, 73 1, 152 3, II 20 8, VI 47, 9, VIII 79, 6, IX 114 4, X 69 5

नाम् I 89, 6

नाम् X 178, 1

नाम् X 180, 2

नाम् I 94, 11

नाम् VI 23, 6, VII 79 4, X 88, 19, 114, 8

नाम् X 114 8

नाम् I 108, 2

नाम् I 32, 8, 112, 3, 140, 8, II 5, 6, III

2, 9, VI 17, 12, X 5, 6, 97, 18, 114,
2, 169, 4
नामु II 28, 9, 35 13
तिगितेन II 30, 9
तिगिति I 143, 5
तिग्मसंघनोक्त I 95, 2
तिग्मसंघांपुष II 30, 3, IX 90, 3
तिग्मसंघांपुषा. V 2, 10
तिग्मसंघांपुषाय VII 46, 1
तिग्मसंघांपुषी VI 74, 4
तिग्मसंघंपथ. X 84, 1
तिग्मसंज्ञभ I 79, 6
तिग्मसंज्ञभ IV 5, 4
तिग्मसंज्ञभस्य IV 15, 5
तिग्मसंज्ञभाय VIII 19, 22, 44 27
तिग्मसंभृष्टि IV 5, 3
तिग्म I 130, 4, III 48, 3, IV 6, 8, VI
3, 4, VII 18, 18, VIII 25, 15, 29, 5,
47, 7, 72, 2, 96, 9, X 61, 3, 180, 2
तिग्मसंभूषान VI 46, 11
तिग्मसंभृग. VI 16, 39, VII 19, 1, IX 97,
9, X 28, 2, 86, 15
तिग्मसंभृग X 48, 10
तिग्मसंभृगोचिपे I 79, 10
तिग्महेती इति तिग्मसंहेती VI 74, 4
तिग्मसंहेते IV 4, 4
तिग्मा IV 16, 17, 23, 7, V 86, 3, X
108, 5
तिग्मा V 19, 5, VIII 43 3, 60, 13
तिग्मानि IX 61, 30, X 116, 5
तिग्मा IV 7, 10
तिग्मे इति IX 87, 7
तिग्मेन I 33, 13, VI 15 19, 16, 28, VIII
43, 26, X 87 23
तिग्मना X 71, 2
तिग्मिद्यते II 13, 3
तिग्मिद्यते III 30, 1
तिग्मिह. I 33 8, II 23, 5
तिग्मिर्व. VI 41, 4

तिग्मिर्वामः I 36, 7
तिग्मिस्तात् X 74, 4
तिग्मिस्तात् X 87, 17
तिग्मिस्तात् X. 71, 6
तिग्मिस्तात् II 31, 2
तिग्मिस्तात् VIII 96, 15, X 55, 1.
तिग्मिस्तात्स्य V 8, 5
तिग्मिस्तात् I 52, 6
तिग्मिस्तात् I 102, 7, VIII 6, 5; 12, 24
तिग्म I 10, 11, 12, 7, 42, 1, 94, 16, III
17, 2, VIII 32, 3, 44, 30, 53, 6, IX
19, 7, X. 59, 5, 133, 5
तिग्म I 19, 7, 8, 41, 3; 46, 6, 56, 5, 61,
7, 135, 6, III 27, 13, 40, 3, 58, 5,
IV 29, 1, 38, 4, V. 53, 14, 74, 8, 75
2, 7, VI 10, 4, 48, 6, 51, 10, 65, 1,
VII 9, 2, 33, 2, 50, 1, 59, 8, 60, 6,
12, 68, 2; 3, VIII 1, 15, 33, 14, 51,
9, 66, 12, 74, 5, 82, 9, 94, 7, IX 3,
7, 8, 62, 1, 8, 67, 4, 7, 68, 2, 72,
3, 73, 3, 77, 2, 79, 2, 97, 11, 47,
107, 10, 11, 109, 16, 19, X 10, 1,
89, 16, 92, 5, 126, 6, 171, 4, 182, 1,
187, 2
तिग्मसंभृगं I 45 10, 47, 1, III 28, 3, 6,
58, 7, VIII 35, 19
तिग्मसंहित III 9, 5
तिग्मत VII 57, 5, X 95, 10
तिग्मत VII 93, 4, VIII 59, 7
तिग्मते VI 68, 7
तिग्मते I 104 4, V 48, 2, VII 59, 2, VIII
19, 30, X 85, 19
तिग्मत्व VII 56, 14
तिग्मत्वं VII 7, 6
तिग्मत III 33, 7
तिग्मति X 27, 15, 34, 6
तिग्मत्तु I. 89, 2, X 62, 11, 66, 10
तिग्मते VII 67, 9
तिग्मते I 125, 6, VII 103, 10, X 107, 2

तिर्य्यता IV 18, 2, IX 14, 6
 तिर्य्या I 61, 12, II 10, 4, X 70, 4
 तिर्य्योन X 129, 5
 तिर्य्या VIII 95, 4
 तिर्यसि IV 6, 1
 तिर्याति VII 58, 3
 तिर्यते VII 61, 4
 तिर्यामसि III 37, 10
 तिर्यामि X 49, 9
 तिर्यिदिरे VIII 6, 46
 तिर्येत् VII 58, 3
 तिर्येत्न VIII 18, 22
 तिर्येत् VII 84, 3
 तिर्य्विलाप्य VII 78, 5
 तिर्य्विति V 62, 7
 तिर्य I 36, 13, 121, 12, III 35, 1 53, 2,
 IV 6, 1, V 1, 11, 33 3, X 95 1
 तिर्य I 30, 6, 40, 1, 42 4, 84, 3, 102, 5,
 177, 2, 3, III 44, 1, IV 4, 4, V 28,
 3, 56, 5, VI 18, 9, 21, 7, 31, 5, VII
 38, 2, VIII 23, 5, 60, 16, 69, 16, IX
 96, 12, X 16, 3, 29, 8, 69, 12, 103
 5, 173, 1, 2, 174, 2
 तिर्यन् I 174, 4, V 73, 5, VI 20 9, VIII
 20, 4, X 132, 7
 तिर्यन् I 118, 5, IV 1, 17 VIII 69, 15
 तिर्यत I 191, 6
 तिर्यत I 15, 9, X 53, 8, 179, 1
 तिर्यत् I 183, 3
 तिर्यति I 51, 11, 58, 2, 125 5, VIII 24,
 30, IX 16, 6, 54 3, 62, 19, 96 2
 7, X 23, 5
 तिर्यु I 134 1, X 18, 12, 19 3
 तिर्यते I 58, 4, 92, 5, II 38 5
 तिर्येप I 183, 2, VIII 9 12
 तिर्येप V 63, 1, 3, X 41, 2
 तिर्य्य VII 104, 18
 तिर्यन् VI 75 6 X 123 3

तिर्यंत X 117, 5
 तिर्यत X 87, 6
 तिर्यता III 18, 2
 तिर्यंति VIII 68, 14
 तिर्यति I 164, 36, IX 83, 2, X 10, 8,
 85, 1
 तिर्यदी X 67, 4
 तिर्यु IX 69, 7, 86, 37
 तिर्यते X 25, 2
 तिर्य VIII 34, 18
 तिर्यंसि VIII 19, 10
 तिर्यसि I 51, 12, II 23, 3, III 61, 3 X
 85, 4, 118, 2, 135, 3
 तिर्यसे V 8, 7, IX 110, 9
 तिर्यं III 8, 1, 14, 4
 तिर्यान् X 95, 17
 तिर्याति IV 20, 2
 तिर्याति I 82, 4
 तिर्याते I 124, 11
 तिर्याप VIII 9, 8
 तिर्ये X 125 7
 तिर्येम् I 110, 7, VIII 21, 12
 तिर्यं V 54, 13
 तिर्य X 64, 8
 तिर्युःसि VIII 60, 9
 तिर्युःस्य II 5, 5
 तिर्युःसु VI 47, 4
 तिर्युःसु V 69 2, VIII 19, 37, 101, 6
 तिर्युःसुःसु I 108, 4
 तिर्युःसुःसु III 41, 2
 तिर्युःसुःसु I 162, 20
 तिर्य X 70, 8
 तिर्य I 13, 9 34, 7 8. 35 6, 72, 3
 102, 8, 116, 4, 133, 4, 164 10, 25
 174, 7, II 3 2, 8, 27, 8 35, 5, III
 2 9, 4, 8 17, 3, 20 2², 56 2, 5
 IV 53 5², V 35, 2, VII 33 7, 87, 5²
 101, 1, 4 104, 11, VIII 2, 8, 5, 8,
 3 ९

३२, २२, ४१, ३, ९, १०१, १४, IX ५, ८,
३३, ४, ५०, २, ९७, ३४, X ३३, ५, ६७, ४,
१०७, ६, ११०, ८, ११४, २

तीक्ष्णशृंग X १५५, २

तीक्ष्णेन X ८७, ९

तीर्षे X ४०, १३, ११४, ७

तीर्षे I ४६, ८, १६९, ६, १७३, ११, VIII ७२,
७, IX ९७, ५३, X ३१, ३

तीव्र II ४१, १४, VI ४७, १, IX १७, ८, X
७२, ६

तीव्र IV ३५, ६, V ५, १, ३७, ४, IX ६५,
१५, X २७, २

तीव्रशृंग VI ४३, २

तीव्रस्य X १६०, १

तीव्रा I २३, १, V ३०, १३, VI ७५, २, VIII
२, १०, X ४२, ८

तीव्रान् VI ७५, ७, X ४२, ५

तीव्रे I १०८, ४, VIII ६२, ५, X ४३, ६

द्व I ५, १, १०, ११, २९, १-७, ६९, ४, १३२, ३,
१६९, ४, १७७, ४, III ३०, २, १२, ३६, ९,
५०, २, ५१, १०, IV १, १०, २२, ५, V २,
७, VI २१, ८, २३, ७, २९, ५, ३६, ५, ४८,
९, VII २९, १^२, ३१, ४, ८६, १, VIII १,
१०, २६, २, २२, ७, ११, १३, १४^३, २१, १०,
२७, १४, ३२, २४, ५१, ४, ६९, १६, ८२, ४,
९५, २, IX ७२, ८, ९, ८७, १, ९७, ३८, X
१, ५, ६, ८५, ३५, ८८, ६, १०१, १०

द्वय I ११६, ३

द्वय VI २०, ८, २६, ४, X ४९, ४

द्वयस्य VI ६२, ६

द्वयान् I ११७, १४

द्वय VIII ३, २३, ७४, १४

द्वयशृंग VIII १, १५

द्वयशृंग VIII ४५, २९, ९९, ७

द्वयान् I ३३, १५

द्वये VIII ३२, २०

द्वयानि VIII १९, ३७

द्वये VI ४८, ९, VIII १८, १८, २७, १४

द्वयान् V ४२, १०

दुच्छेने X १२९, ३

दुनः I १५१, ५, III ३४, ५

दुनतः III ३९, ८.

दुनता I ६१, ६, IX ९१, ४

दुनन् I ६१, ६

दुन III. ४५, ४

दुनयन्तुभिः VII १०४, ७

दुनये X. ४९, ४

दुनये V ४६, ७

दुनसे IV. २३, ७

दुना I ५६, ३, V १७, ३, VI ६८, २, VIII.
१७, १५

दुनि VI २६, ४

दुने VIII ४, १५

दुने IV. १, ३, V ४१, ९

दुनेते इति I ६१, १४.

दुन्येते I ८४, १७

दुन्यमानाम् I ११, ५

दुन्यां III ६२, १

दुन्यानि X १३८, ५

दुनते I १३१, २

दुनति IX १५, ३

दुनति IX ७९, ५

दुनमाना III १, १६.

दुनाते इति I १०५, २

दुनां IX ८७, ६

दुनान् IX ५७, २

दुनेऽनुने I ७, ७

दुनुन्यात् I १४३, ६

दुनुन्यात् VI ६३, २

दुनुन्यात् V १५, ३, ७७, ४, VIII ९६, २

दुनुन्यात् V ४५, ११

दुनुन्यात् I १६८, १

दुनुद I १६२, १७

दुद VI ५३, ६

दुदन् VIII १, ११, X ९६, ४

दुदन् X ९४, १४

दुन्दे I 58, 1
दुब IX 67, 19, 20
दुब I 54, 9, 135, 2, II 11, 3, III 42, 8,
V 11, 5, 30, 6, VII 22, 7, VIII 51,
9, 76, 8, 82, 5, IX 62, 27, 86, 30,
X 167, 1
दुब I 68, 3, 71, 6, 80, 7, 121, 5, 129, 3,
134, 4², 5, 135 1, 139 6, 173, 13,
II 23, 4, 36, 1, 5², III 14, 2, 4, 7,
21, 3, 4, 28, 2, 30, 20, 35 7, 8, 47,
3, 51, 6², 52, 2, 8, 60, 6, 62, 7, IV
2 9, 3, 16, 6, 11, 17, 1, 50 3, V 1,
10, 6, 5, 11, 5, 29 5, 43, 15, VI
17, 11, 20, 2, 13, 40, 1, 41, 1, 44, 10,
20, VII 14, 3, 19, 10, 22, 7, 29, 1,
32, 21, 64, 5, 86, 3, 8, 90, 2, VIII
2, 30, 6, 33, 12, 29, 33, 12, 39
3, 43 18, 29, 60, 18, 93, 25, IX 31,
3², 5, 62, 27, 66, 6, 88, 1, 94, 5, X
7, 2, 51, 9, 56, 2, 85 38, 104, 1², 2,
3, 116 7², 148, 3, 4 160, 1, 2²
दुब III 50 1
दुब IV 17, 8, 18, 10, VI 22, 5, X 27,
2, 89, 9
दुट I 18, 2, 121, 3, 173 9, VI 25 5,
44, 3, VII 41, 2, 86 4, VIII 3 13,
41, 8, X 25, 10
दुटःपेये A 96, 8
दुटःगांनु I 164, 30
दुट्ये I 121, 5
दुट्यत IV 40, 3
दुट्यति IV 40, 4
दुट्यन् I 121, 1
दुट्यन् X 61, 11
दुट्ययं I 134, 5, VII 52, 3, VIII 51, 10
दुट्ययन् IV 40, 2
दुट्टा VI 18, 4
दुर् IV 38, 7, V 82 1
दुर् VII 56, 19, VIII 66, 5 9 2

दुट्यन् IV 38, 7
दुट्यन् VIII 99, 6
दुट्यते II 34, 3
दुट्यता IV 23, 10
दुट्यं I 61, 13, 96, 8, V 43 9, 86, 4,
VI 18, 4, 44, 5, VII 22, 5, VIII 26
4, 78, 7
दुट्य X 96, 7
दुट्टा VIII 27, 6
दुट्टयं I 121, 1, V 41, 5, VI 48, 12,
VII 40, 1, 56, 10, 58, 5
दुट्टयं I 61, 1, 121, 7, IV 3, 8, VI 32
1, 49, 12, 66, 9, X 73, 1
दुट्टयाद III 48, 4, V 40, 4, VI 32 5, X
55, 8
दुट्टय I 68, 5, V 42, 5, VII 51, 1, X
49, 11
दुट्टय I 166, 14, III 54, 13, VII 60, 8,
X 35 14
दुट्टय I 142, 10, III 4, 9
दुट्टय VIII 52, 7
दुट्टय IV 45 1, X 85 40
दुट्टयं I 15 10, 164, 40, II 37, 4, VIII
3, 24 80, 9, IX 96 19, X 67, 1
दुट्टयि V 40, 6
दुट्टेभः III 4, 11
दुट्ट X 31, 1
दुट्टेरी इति X 106 6, 8
दुट्टेरीन् इति X 106, 6
दुट्टेभं V 9 6, 70 3, VI 4, 5
दुट्टे X 106 4
दुट्टे A 62 10
दुट्टेति I 56, 3, 61, 11, 128, 3, 130 9²,
186, 3, IV 20 1, V 35 3, A 32 5
दुट्टेते VI 46 8, VIII 9, 13, 12 19, 45
27, A 93 10
दुट्टेयाद I 53 10
दुट्टेश VII 18, 6

तुर्वीर I 36, 18, 54, 6, 174, 9, VI 27, 7,
 45, 1, VII 19, 8, VIII 4, 7, 7, 18,
 IX 61, 2, X 49, 8
 तुर्वीराय V 31, 8
 तुर्वीरायदू इति IV 30, 17
 तुर्वीरो I 47, 7, VIII 4, 1, 9, 14, 10, 5,
 45, 27
 तुर्वीरोषु I 108, 8, VIII 4, 19
 तुर्वीरते I 61, 11, II 13, 12, IV 19, 6
 तुर्वीरति I 36, 18, 54, 6, 112, 23
 तुविस्त्वोर्नम IV 22, 8
 तुविस्त्वम I 186, 6
 तुविस्त्वमा V 73, 2
 तुविस्त्वमाय I 130, 2
 तुविस्त्वूर्नि III 30, 3, VIII 2, 31, 16 8
 तुविस्त्वूर्निस्त्वम VI 37, 4
 तुविस्त्वूर्मिन् VIII 66, 12
 तुविस्त्वूर्मि VI 22, 5, VIII 68, 1, 81, 2
 तुविस्त्वो इति तुविस्त्वो VIII 68, 2
 तुविस्त्व VIII 77, 11
 तुविस्त्वये II 21, 2
 तुविस्त्वय VI 22, 5
 तुविस्त्वोर्व V 2, 12, VIII 17, 8, 64, 7
 तुविस्त्वोर्वा इव I 187, 5
 तुविस्त्वोर्भि I 140, 9
 तुविस्त्वजात I 131 7, II 28 8, III 32, 11,
 IV 11, 2, V 2 11, X 29 5
 तुविस्त्वजात I 190, 8, II 27 1, IV 50 4
 तुविस्त्वजातयो VII 66, 1
 तुविस्त्वजातस्य I 138, 1, V 27 3, VI 18 4
 तुविस्त्वजाता I 168, 4
 तुविस्त्वजाता X 63, 6
 तुविस्त्वजातो I 2, 9
 तुविस्त्वोष्ण VIII 81, 2
 तुविस्त्वुष्ट I 9 6, III 16 3, 6, VI 18, 11
 तुविस्त्वुष्ट IX 98, 1
 तुविस्त्वुष्टस्य IV 21, 2, VI 18, 12, VIII 90, 2

तुविस्त्वुष्टा V 87, 7
 तुविस्त्वुष्टासं I 88, 3
 तुविस्त्वुष्टाय VI 46, 3
 तुविस्त्वुष्टाय IV 22, 6, VI 31, 5, VIII 24,
 27, 70, 10, X 148, 1
 तुविस्त्वुष्टाय X 61, 3
 तुविस्त्वुष्टाय I 43, 7
 तुविस्त्वुष्टाति I 30, 9
 तुविस्त्वुष्टाय I 32, 6
 तुविस्त्वुष्टाय V 25, 5
 तुविस्त्वुष्टाय I 29 1-7, VIII 92, 29
 तुविस्त्वुष्टाय VIII 61, 18
 तुविस्त्वुष्टाय VIII 81, 2
 तुविस्त्वुष्टायस्य V 33 6
 तुविस्त्वुष्टायस्य V 57, 8
 तुविस्त्वुष्टायस्य VII 58, 2
 तुविस्त्वुष्टायस्य VIII 81, 2
 तुविस्त्वुष्टाय VI 18, 2
 तुविस्त्वुष्टायस्य VI 6, 3
 तुविस्त्वुष्टाय X 99 6
 तुविस्त्वुष्टायोन् X 64, 4, 16
 तुविस्त्वुष्टायस्य IV 21, 2, V 58, 2
 तुविस्त्वुष्टायस्य VII 23, 5
 तुविस्त्वुष्टायस्य I 30, 13
 तुविस्त्वुष्टायस्य VI 18, 11
 तुविस्त्वुष्टायस्य VI 44 2
 तुविस्त्वुष्टायस्य VIII 68, 2
 तुविस्त्वुष्टायस्य II 22, 1
 तुविस्त्वुष्टायस्य VI 68, 2
 तुविस्त्वुष्टायस्यस्य III 11, 6
 तुविस्त्वुष्टायस्यस्य V 25 5
 तुविस्त्वुष्टायस्य VII 20, 4
 तुविस्त्वुष्टायस्य I 55 1, 165 6, 190 3, 8 II
 12 12, IV 5 3, 29 3, VII 56, 7,
 58, 1, 87, 6, X 44, 1, 74 6
 तुविस्त्वुष्टायस्य I 166, 1
 तुविस्त्वुष्टायस्य IV 6, 10

दुषिःखनस V 8, 3
दुषिःखनि V 16, 3, VI 48, 15, IX 98, 9
दुषिःखनि I 58, 4, 127, 6, II 17, 6, V
56, 7
दुषिःखनीना VIII 46, 18
दुष्यती X 27, 16
दुस्रवत् VIII 8, 16
दुसुःवासं I 89, 8, II 28, 2, VII 76 6
दुसुवाना VII 51, 3 .
दुसुवु VIII 6, 12², 18
दुताय I 94, 2
दुतान I 129 1
दुताना I 3 6, 61, 12, VI 29, 5, 37, 5
दुताना VIII 13 11, X 44 1
दुताना VII 84, 5
दुताना VII 67, 6
दुतुनि IV 32, 2, VII 28, 3
दुतुनि X 22, 3
दुतुनि VI 20, 8, X 35 6
दुतुना X 50, 5, 6
दुतुयति X 100, 12
दुतोत् II 20 5, 7
दुतोरिति दुतोः VI 26, 4
दुप III 43 3, 52, 8, 53, 16, IV 26, 5,
V 29 7, VI 5 6, 22, 11, VII 29, 2
59 4 VIII 1, 9, 4 3 8, 5 7, 13,
22 10, 65 1, 9, X 10, 8, 104, 1
110, 8, 112 2
दुपान् X 28, 3
दुष्ये I 3 8
दुष्ये VIII 32, 4
दुष्येःखर्च III 52, 5
दुष्येःखर्चा V 43 1
दुष्ये III 11, 5, X 73, 4, 88, 6
दुष्येःखत IV 4, 3
दुष्ये III 3 5, 51, 2
दुष्ये VIII 99 5
दुष्ये VI 50 10

दुष्ये VIII 20 24, 74, 10
दुष्ये I 100, 5, VI 15, 5, 20, 3
दुष्ये VI 14, 3
दुष्येःख X 61, 2
दुष्येःख I 174, 3, VI 18, 13
दुष्ये IX 42 3
दुष्येःख VIII 99 6
दुष्ये I 112, 4
दुष्ये II 43, 3
दुष्ये X 102, 4
दुष्ये VIII 22, 7
दुष्ये VI 46, 8
दुष्ये VIII 103 5
दुष्ये I 161, 11, 162, 8, 164, 40, X 102, 10
दुष्येःखदत्तं I 172, 3
दुष्ये III 29, 6
दुष्ये I 162, 11
दुष्ये I 164, 1, X 85 40
दुष्ये I 141, 2, 155 3, 5, II 18, 2, IV
34, 4, 35 9, VIII 57, 1, IX 75 2,
96, 18, X 1, 3, 45 1
दुष्ये I 161, 8, II 4, 8, III 28 5, 52
6, IV 33 11, IX 74, 6, 85, 27, X
45 3, 123 8
दुष्येःख X 56, 1, 6
दुष्ये VIII 18, 15, 19, 83 8
दुष्ये VII 18 13
दुष्येःख VII 83 6
दुष्येःख VII 18, 7, 33 5
दुष्ये VII 33 6, 83 4
दुष्ये X 94 11
दुष्ये V 12 2, VI 17, 2, 3, 53 5
दुष्ये II 11, 15, 22 1 36, 5, III 32 2
VII 56 10, X 116, 1
दुष्येःखदत्तं X 89 5
दुष्ये IX 97, 8
दुष्ये III 42, 2
दुष्ये I 110, 1
दुष्ये VIII 35, 10

वृष्युहि II 16, 6, 36, 4
 वृष्यश्चक्रः I 168, 3
 वृषा VII 38, 8
 वृषिं IX 113, 10
 वृषि VIII 82, 6
 वृषा VIII 2, 5
 वृष VIII 45, 22
 वृषत IV. 46, 2, VIII 35, 24
 वृषता III 12, 3
 वृषव I 23, 7
 वृषसि VIII 4, 12, 53, 4
 वृषसि VIII 70, 10
 वृषहा VI 16, 48
 वृषहा I 133, 1
 वृषा V. 36, 1, VIII 33, 2
 वृषाया VII 69, 6
 वृषायान् IV 19, 7
 वृषित I 16, 5
 वृषु I 58, 2, 4, IV 7, 11, VII 3 4, X
 79, 5, 91, 7, 113, 8, 115, 6
 वृषुश्चक्रं VI 66, 10
 वृषुश्चक्रं I 140, 3
 वृषुर्ण IV 7, 11
 वृषु IV 7, 11.
 वृषुश्चक्रं X 75, 6
 वृष III 9, 3, X 85, 34, 87, 13
 वृषा X 87, 15
 वृषाश्चक्रं VII 33 5
 वृषाश्चक्र I 105, 7
 वृषाश्चक्रे I 85, 11, V 57, 1
 वृषाया I 38, 6
 वृषा VII 89, 4, IX 79 3
 वृषात VIII 79, 5
 वृषात I 116, 9, 175, 6
 वृषात VIII 4 3, 10
 वृषात V 61, 7
 वृषावत VII 103, 3

वृष्यो IV 4, 1

ने I 14, 8, 20, 7, 33, 4, 5, 8, 53, 6²,
 57, 4, 64, 2, 73, 8, 85, 2, 7, 10, 87,
 3, 6³, 88, 2, 90, 2², 3, 94, 15, 104,
 2, 105, 11, 106, 2, 109, 7, 111, 4,
 113, 11², 131, 5, 135, 8, 139, 6, 9,
 11, 140, 5, 141, 8, 159, 3, 4, 164,
 23, 36², 39, 47, 50, 167, 9, 168, 9,
 169, 2, 5, 174, 4, 179, 2, 186, 9,
 187, 5, II 11, 13, 15, 5, 24, 6, 7,
 27, 3, 29, 4, 34, 12², 13, III 4, 7,
 8, 6, 7, 26, 5, 32, 4, IV 1, 14-16,
 4, 12, 5, 14, 8, 5, 6², 14, 4, 33, 3,
 8, 10, 11, 34, 10, 35, 8, 37, 2, 42,
 8², 55, 2, V 2, 5, 6, 6³, 30, 2, 31,
 13², 33, 3, 5, 41, 2, 44, 11, 50, 2³,
 52, 2², 3, 8, 9, 12, 53, 3, 15, 59, 6,
 60, 7, 61, 16, 67, 4, 70, 2, 87, 6, 7,
 VI 16, 27, 47, 17, 4, 27, 1, 49, 1²,
 50, 11, 12, 51, 10², 11, 52, 15, 55, 6,
 66, 6, VII 1, 4, 17, 6, 7, 23, 5, 29,
 4, 30, 4, 33, 9, 35, 15, 36, 7, 39, 4,
 40, 4, 43, 4, 44, 3, 47, 4, 48, 3, 56,
 2, 16, 66, 9², 76, 4, 5², 90, 5, 91,
 1, 3, 93, 3, 104, 24, VIII 7, 8, 16,
 5, 18, 5, 17, 19, 17, 18², 35, 20, 12,
 25, 11, 15, 27, 14², 28, 3³, 30, 3², 43,
 29, 46, 32, 48, 5, 53, 7, 54, 1, 67,
 14, 72, 14, 77, 2, 83, 2, 101, 6², 103,
 13, IX 8, 2, 13, 5, 64, 6, 65, 24,
 67, 18, 70, 3, 73, 4, 77, 3, 98, 11,
 X 10, 3, 15, 1 3, 4, 5³, 7, 12, 13,
 17, 4, 18, 12, 19 7, 20, 8, 21, 2, 27,
 15, 32, 2, 35, 14, 36, 10, 13, 44, 6,
 48, 11, 50, 3 7, 61, 27, 62, 5², 63, 1,
 2, 7, 8, 64, 6, 7, 65, 3 67, 8, 71,
 9, 73 2, 74, 3, 76, 7, 77, 2, 8², 82,
 4, 87, 20, 90 16, 92, 10, 93, 4, 94
 3, 8², 9, 107, 2, 3, 4², 108 8, 109,
 1, 124 4, 125 4, 126, 3, 128, 6, 9,
 148, 3, 181, 2, 3

ने I 4 3, 4, 5, 7, 8 9, 9 4, 5, 11, 2,

6, 14, 2, 8, 16, 7, 24, 4-6, 9², 14, 25, 1, 3, 28, 6, 30, 4, 5, 9, 12, 20, 21, 31, 18, 32, 14, 35, 11, 36, 2-4, 12, 42, 5, 43, 9, 48, 4, 6, 49, 3, 51, 8, 10, 13, 52, 7, 10, 11, 53, 11, 54, 1, 8, 55, 7, 8, 57, 2, 4, 5², 58, 4, 59, 1, 5, 61, 16, 63, 1, 2, 9, 68, 2, 3, 69, 4², 73, 10², 75, 2, 3, 76, 1², 79, 2, 80, 3², 8², 13, 14, 81, 2, 6, 9, 82, 1-6, 83, 3, 84, 1, 3², 19, 20², 91, 3, 4, 9, 16, 18, 19², 94, 4, 10, 11², 14, 95, 9, 97, 4², 100, 17, 101, 10, 102, 1², 3, 7, 103, 1, 104, 1, 6, 7, 105, 8, 106, 5, 114, 2, 3², 9², 10², 121, 5, 8, 12, 15², 123, 11, 124, 12, 127, 9², 130, 2, 6, 131, 4, 5, 132, 2-4, 133, 4², 134, 1, 6, 135, 1, 8, 9², 138, 3, 4, 140, 17², 144, 6, 147, 1-3, 150, 3, 156, 1, 3, 162, 8, 9, 11, 14, 17², 19, 20², 21, 163, 1, 3, 4², 5², 6, 7², 8, 164, 49, 165, 3², 9, 167, 1, 169, 3, 4, 170, 3, 4, 173, 8², 12, 174, 8, 175, 1², 2, 5, 176, 4, 177, 2, 3, 178, 1², 187, 9, 189, 1, 4, 191, 11, 14, 16, II 1, 7, 9, 15, 2, 12, 4, 8, 6, 2, 9, 3, 5, 11, 1, 4, 6, 7, 11, 12, 13², 16, 19, 21, 12, 15, 13, 13, 14, 12, 15, 10, 16, 3², 6², 7-9, 17, 9, 18, 6, 9, 19, 7, 8², 9, 20, 1, 9, 23, 2, 4, 14, 28, 5, 7, 8, 30, 10, 32, 5, 33, 1, 7, 11, 36, 5, 37, 3, 41, 1, 2, 18, III 1, 20, 23, 6, 2, 5, 7, 9, 2, 10, 3, 14, 2, 3, 5, 2, 5², 22, 2, 27, 3, 29, 10, 30, 2, 3, 5, 6², 7, 19, 31, 14, 17, 32, 1, 2, 3², 9, 11, 12², 33, 8², 10², 34, 2, 35, 1, 4, 5², 7², 9, 36, 9, 37, 2, 3, 9², 10, 11, 38, 2, 39, 1, 42, 1, 6, 8, 43, 7, 44, 1, 46, 1, 5², 48, 1, 2, 50, 2, 51, 11, 12, 52, 4, 7, 53, 2, 5, 6, 14, 55, 22², 57, 4-6, 59, 2, 62, 7,

IV 2, 6, 7, 19, 20, 3, 2², 4², 15, 4, 3, 6, 8², 10, 15, 6, 6², 10, 7, 2, 9, 9, 8, 10, 1, 4², 6, 11, 1, 12, 1, 2, 4, 5, 16, 7, 8², 10, 14, 21, 17, 4, 18, 18, 9, 12², 19, 10, 20, 10², 21, 9², 10, 22, 5, 7, 23, 6, 29, 5, 30, 2, 19, 24, 31, 6, 9, 10, 32, 10, 11, 18², 19, 22, 35, 7, 42, 7, 47, 1, 48, 5, 50, 3, 54, 5, 6, 58, 11², V 1, 10, 2, 11, 3, 3, 9, 4, 7, 6, 4², 7, 9, 8, 5, 10, 4, 11, 3, 12, 4-6, 15, 5, 18, 2, 20, 2, 4, 22, 3, 25, 8, 27, 3, 29, 13², 14, 15, 30, 3, 31, 4-7, 10, 13, 32, 12, 33, 3-5, 35, 1-3, 4², 36, 2, 4, 38, 1, 3, 5, 39, 2, 3, 42, 6, 43, 3, 5, 44, 2, 8, 50, 2, 5, 56, 2, 78, 7, 81, 5, 84, 3, 85, 8, VI 1, 4, 9, 10², 13, 2, 4-6, 9, 3, 1, 3, 4, 5, 5, 5, 7, 6, 3, 4², 10, 6, 13, 4, 15, 9, 11, 14, 16, 16-18, 25, 27, 38, 47, 17, 9, 10, 18, 3, 4, 13, 15², 19, 7, 9, 10, 13, 20, 10, 21, 3-6, 22, 4², 23, 6, 24, 3², 4², 25, 1, 7, 8², 9, 26, 8, 27, 3², 4², 29, 3, 5, 31, 2, 37, 1², 40, 2, 4, 41, 2², 3, 5, 43, 1, 44, 1, 2, 11², 20, 21, 45, 30, 47, 8, 22, 26, 29, 48, 16, 18, 49, 13, 50, 9, 53, 9², 54, 9, 56, 6, 58, 1², 3, 61, 1, 64, 2, 4, 65, 5, 75, 18², VII 1, 8, 9, 20, 22, 25, 30, 2, 3, 4², 6², 8, 5, 6, 14, 2, 17, 7, 18, 3², 18, 20, 21, 19, 6-8, 9², 20, 8², 9², 10, 21, 6², 7, 9², 22, 1-3, 5², 6, 8², 9, 23, 4, 24, 2, 6, 25, 1², 3, 27, 2, 5, 28, 1, 2, 29, 3², 30, 4, 31, 7, 9, 32, 2, 6, 14, 33, 10, 36, 4, 37, 3-5, 42, 2, 46, 3², 4, 51, 2, 3, 79, 2, 81, 4, 5, 87, 2², 88, 5, 6², 90, 2, 92, 1², 95, 6, 96, 2, 5, 98, 3, 6, 99, 1², 2, 7, 100, 5, 6, 104, 14, VIII 1, 3, 7, 9², 14, 16, 30, 2, 1, 3, 10, 30, 3, 1, 2, 10, 18, 4, 5-7, 9, 12, 6, 16, 19, 31, 11, 5,

7, 12, 8, 10, 25, 27-29, 31, 13, 4,
 6, 11, 22, 23, 26, 31, 14, 3, 4, 6,
 10, 15, 4, 6, 17, 1, 5, 6², 10-13,
 19, 16, 20 33, 21, 4, 5, 7², 8, 14,
 15, 16², 24 5 8, 9, 17, 26, 10,
 32, 7, 8, 33, 11, 12 15, 19, 34, 5,
 36, 1, 40, 9, 43, 2, 33, 44, 4, 23-25,
 45, 5, 6, 10², 12, 15, 19, 32, 36,
 39, 42, 46, 3, 8, 11, 25, 32, 48, 6,
 7, 9, 13, 49, 5, 8, 9, 50, 5, 9, 51,
 7, 52, 7, 53 4, 6, 7², 8, 54, 1, 5,
 8, 55 1, 56, 1, 60, 14, 61, 2, 9, 18,
 62, 4, 7, 8, 10, 63, 5, 8, 64 9-11,
 65, 4², 8, 66, 5, 11, 68, 3, 8², 11,
 69, 12, 70, 5, 71, 8, 74, 7, 8, 75 10,
 16², 77, 9, 11, 78, 4, 80, 6, 7, 81, 8,
 9, 82, 3², 7, 9, 84, 4, 88, 3, 6, 89,
 2, 4, 6, 90, 3², 6², 92, 16-18, 23,
 24, 26-28, 93, 4, 11, 12, 26, 27,
 95 2, 5, 96, 7-9, 12, 98, 3, 11, 99,
 6², 100, 1, 2², 101, 9, 11, 102, 19-21,
 103 4, IX 1, 6, 2, 7, 11, 2, 16, 1,
 29, 3, 31, 3 6, 50, 1, 2, 53, 1, 55,
 2, 57, 1, 61, 1, 4, 5, 10, 17, 19,
 29, 30, 62, 7, 20, 28, 63 22, 64, 2,
 7, 11, 24, 65 9, 15, 28, 66, 3, 10,
 14, 30, 67, 12, 15 23, 24, 72, 4,
 5, 74, 9, 75, 5, 78, 2, 79 4², 5², 82,
 4, 83, 1, 85 1, 86, 1, 2, 4, 5, 13,
 28, 37, 47, 87, 4, 8, 89 6, 91, 5,
 96, 21, 24, 97, 6, 31, 46, 100, 4, 104,
 4, 105, 4, 107, 20, 108, 2, 109 2, 11,
 114, 1, 4 X 4, 1², 6, 7, 6, 7, 7, 6,
 10 2, 3, 12², 13, 11, 7, 12, 3, 14,
 5, 11, 16, 3, 4², 5, 6, 17, 12², 18,
 1², 13², 20, 10, 22, 9, 11-13, 23 6,
 7, 25, 1-3, 26, 8, 27, 2, 24, 28, 3²,
 5², 29, 2, 3, 5, 6², 33, 7, 37, 3, 9,
 38, 2, 3, 43, 2, 5, 44 2, 9², 45, 2³,
 9, 46, 1, 47, 1, 50, 3², 5-7, 51, 1, 7,
 54, 1-4, 55 4, 56, 1², 2, 57, 4, 58,
 1², 2-12, 59, 8, 60, 8, 11, 61, 18,

22, 69, 3, 4, 9, 73, 3, 74, 4, 75, 2,
 81, 5, 83, 1, 6, 7, 84, 3, 5, 85, 4,
 11², 12, 21, 27, 36, 40², 86, 13,
 15², 87, 11, 19, 20, 89, 12, 14, 17,
 91, 4, 7, 9, 15, 93, 8, 95, 5, 13²,
 18, 96, 1², 13, 98, 2, 100, 12, 102,
 1, 105, 9, 10, 108, 5, 9, 111, 10,
 112, 1, 2², 4, 5², 6-8, 113, 3, 8,
 115, 4, 116, 5, 120, 2, 5², 122, 3,
 125, 4, 127, 4, 8, 133, 3, 137, 2, 4²,
 6, 138, 6, 142, 1-4, 6², 8, 144, 1,
 5, 145, 6², 147, 1, 148, 5, 158, 2,
 160, 5, 161, 5², 162, 1, 3², 4, 163,
 1², 2-5, 173, 5², 6, 180, 1, 184, 1-3,
 186, 3

ते इति I 61, 8, 104, 3, 160, 1, 5, II 32,
 1, III 55 12, 20, IV 42, 3, VI 70,
 4, 75, 4, VII 53, 1.

तेनः I 71, 8, VI 3, 5

तेनते X 138, 5

तेननेन I 110, 5

तेनमान III 8, 11.

तेनसा I 56, 2, VI 8, 5, 15, 19.

तेनसे I 55, 1, III 2, 10

तेनिष्ठया I 53, 8, II 23, 14

तेनिष्ठा VI 12, 3

तेनिष्ठा IX 70, 2

तेनिष्ठाभिः I 127, 4, 129, 5

तेनिष्ठी X 3, 5

तेनीयसा III 19 3

तेतिके IV 23, 7

तेने I 21, 6, 47, 9, 48, 11, 49, 2, 82, 5,
 108, 1, 117, 2, 129, 10, 125, 1, 140,
 11, 162, 5, 164, 42, 182, 2, II 27, 6,
 III 60, 2, IV. 57, 5, V 2, 8, 3, 3,
 39, 3, 62, 9, 85, 3, VI 41, 4, 56, 1,
 VII 41, 5, 55, 7, 69, 5, 101, 3², VIII
 5, 20, 9 5, 15, 20, 26, 22, 5, 29 4,
 10, 54, 5, 67, 6, 77, 8, 92, 16, IX
 61, 19, 66, 30, 67, 24, 114, 4, X 10,

8, 17, 14, 37, 4, 39, 12, 42, 7, 75, 9,
90, 7, 102, 5, 109, 5, 112, 2, 130, 5,
6, 142, 7, 155, 3, 156, 1, 174, 1

त्रेपान VIII 60, 19, 102, 16

त्रेपि I 35, 11, 72, 6, 91, 4, 108, 5, 170,
2, 177, 2, II 41, 1, III 35, 9, 51, 9,
VI 21, 12, VII 3, 7, 96, 5, VIII 1,
9, 21, 4, IX 61, 5, 75, 5, 114, 3,
X 2, 1, 15, 8, 14, 31, 1, 92, 6,
93, 1, 94, 9, 98, 10, 104, 2, 148, 4,
155, 1

त्रेप्य III 2, 6, V, 79, 7, X 28, 11, 62, 1,
85, 17

त्रेपा I 2, 1, 11, 7, 47, 2, 81, 9, 125, 7,
135, 5, 139, 9², 162, 6, 12, 164, 15,
188, 9, II 30, 10, VII 19, 10, 55, 6,
66, 13, 90, 4, VIII, 20, 14, 67, 3, X
14, 6, 28, 3, 65, 3, 82, 2, 87, 16, 94,
8, 115, 5, 185, 2

त्रेषु I 139, 9, V 31, 13, 42, 8, VI 59, 4,
X 112, 7

त्रोक I 41, 6, 64, 14, 92, 13, II 25, 2,
V 77, 4, VI 13, 6, 48, 10, VII 18,
23, 36, 7, 56, 20, 60, 8, VIII 84, 3,
IX 74, 5

त्रोकश्चत् III 13, 7

त्रोकश्चाता VI 18, 6

त्रोकश्चातो X 25, 9

त्रोकस्य I 8, 6, 31, 12, 100, 11, II 9, 2,
30, 5, IV 24, 3, VI 19, 7, 44, 18,
VII 82, 9, VIII 67, 11, IX 66, 18

त्रोका IX 91, 6, X 4, 7

त्रोकाय I 43, 2, 84, 17, 114, 6, 189, 2, II
33, 14, III 53, 18, IV 1, 3, 12, 5,
V 53, 13, 69, 3, VI 1, 12, 50, 7, VII
18, 23, 52, 2, 62, 6, VIII 5, 20, 9, 11,
67, 12, IX 62, 2, 65, 21, X 35, 12

त्रोके I, 114, 8, II 2, 11, IV 41, 6, VI 25,
4, 31, 1, VII 67, 6, 84, 5, VIII 23,
12, 71, 13, X 147, 3

त्रोके इति I 147, 1, VIII 103, 7

त्रोक्यु VII 46, 3

त्रोक्तस्य X 62, 8

त्रोदः IV, 16, 11, VI 12, 3

त्रोदस्य VI 6, 6, 12, 1

त्रोदस्यश्च I 150, 1

त्रोदश्चत् I 169, 5

त्रोदते VIII 50, 5, IX 27, 1, 107, 9, 109, 22²

त्रोदय VIII 54, 8

त्रोदसे VIII 15, 11, IX 45, 2, 63, 23

त्रोदा III 12, 4

त्रोदात्तं VIII 38, 2

त्रो I 2, 5, 108, 3, 109, 4, 5, 184, 1, II
40, 4, V 40, 7, VII 65, 2, 94, 12,
VIII 22, 13², 14², 40, 3, X, 14, 12.

त्रोयः I 117, 15, 180, 5, 182, 7, VIII
5, 22

त्रोय I 118, 6, 182, 6, X 39, 4

त्रोग्राय I 158, 3, 182, 5

त्रोत् IV 4, 9, V 43, 9, VI 12, 3, 68, 5,
IX 88, 3

त्रोत् I 63, 8

त्रोत्ता I 30, 14, 41, 6, 54, 4, 69, 5, 79
6, 104, 3, 139, 10, 142, 10, 11, 144
6, 151, 6, 168, 4, 5, 178, 3, 185, 1,
II 1, 6, 2, 9, 19, 7, 25, 2, 32, 4, III
3, 10, 9, 5, IV 6, 5, 41, 10, 53, 1,
5, V 5, 9, 10, 4, 15, 4, 25, 8, 52, 2,
6, 8, 87, 4, VII 7, 1, 18, 20, 20, 10,
34, 5, 6, 57, 7, 84, 1, VIII 3, 21, 6,
8, 46, 27, 49, 4, 84, 3, 94, 8, 103, 3,
4, IX 86, 1, 102, 7, X, 22, 5, 64, 6,
68, 7, 77, 3, 113, 3, 133, 5, 142, 2,
148, 1, 170, 1, 176, 3

त्रोति I 158, 4, IV 29, 4

त्रोते I 114, 6, 183, 3, 184, 5, VII 62, 6

त्रोत्ता I 188, 10, X 110, 10

त्रोत्तं VIII 47, 7, X 79, 6, 144, 6

त्रोत्तस्य I 169, 2, IV 43, 4

त्यजस X 10, 3
 त्यजसा I 119, 8, 166, 12, VI 3, 1, 62, 10
 त्यत् I 61, 15, 63, 4-7, 88, 5, 100, 17,
 105, 13, 139, 2, 151, 2, II 22, 4, III
 62, 1, IV 5, 9, 12, 6, 51, 1, V 6, 10,
 46, 5, VI 18, 3, 20, 13, 27, 4, 43, 1,
 44, 16, 51, 1, 62, 3, 63, 2, VII 66,
 14, 68, 6, VIII 6, 24, 15, 7, 31, 18,
 IX 111, 2, X 26, 2, 68, 7, 89, 8,
 112, 4
 त्य I 19, 1, 20, 6, 37, 11, 42, 3, 50, 1,
 51, 1, 52, 1, 61, 3, 80, 7, 110, 3, II
 30, 8, IV. 30, 16, V 1, 7, 32, 4-6,
 8, VI 15, 17, 22, 6, 44, 4, 50, 6, 51,
 13, VII 68, 7, VIII 22, 1, 64, 5,
 86, 4, 92, 7, 94, 12, IX 6, 2, 3, 15,
 8, 38, 3, 61, 2, 7, 84, 5, 98, 7, 108,
 11, X 11, 4, 41, 1, 80, 3, 143, 1, 2,
 171, 1, 3, 178, 1
 त्यस्य V 32, 3
 त्यस्ये X 86, 23
 त्या I 122, 4, III 30, 3, IV 15 8, 30,
 17, 18, V 73 2, 74, 2, VI 2, 9,
 50, 10, 63, 1, VII 73, 4, VIII 10, 3,
 13 27, 18, 8, X 22, 5, 61, 15, 75, 6,
 138, 6
 त्या I 29 4, 92, 1, VIII 48, 11, IX 63,
 9, X 134, 3
 त्याम IV 24, 3
 त्यान् VIII 67, 1, 94, 10, 11
 त्यानि VII 88, 5
 त्या I 63, 8, 139, 7
 त्ये I 37, 10, 50, 2, 104, 2, 187, 4, 5,
 191, 5, IV 6, 9, 10, V 6, 6, 7, 33,
 8, 46, 6, VII 36, 7, 75, 3, 104, 20,
 VIII 3, 15, 7, 7, 22, 23, 11, 43, 5,
 IX 21, 7, 51, 3, 92, 4, X 35, 1, 124,
 5, 138, 1
 त्ये इति II 31, 5, VIII 2, 42
 त्येभि I 30, 22
 त्यद् VIII 45, 28

त्यप I 34, 2², 8, 9, 122, 15, 164, 44,
 III 56, 8, IV 45, 1, 58, 3, V 69, 2,
 VII 33, 7², 101, 4, VIII 2, 7, 8, 28,
 1, 30, 2, 57, 2, IX 92, 4, X 27, 23,
 48, 7
 त्यप-स्तिगत I 45, 2
 त्यपाय्य VI 2, 7
 त्यपायि X. 45, 2
 त्यसदस्यवि VIII 49, 10
 त्यसदस्युः IV 38, 1, V 27, 3, VIII 19, 36
 त्यसदस्यु I 112, 14, IV 42, 8, 9, VII 19,
 3, VIII 8, 21, 26, 7, X 152, 5
 त्यसदस्यो V 33, 8
 त्यसति VI 14, 4
 त्यातः I 129, 10
 त्यातः III 56, 6, VIII 60, 5
 त्याता I 31, 12, 106, 7, 129, 11, 178, 5,
 IV 4, 10, 17, 17, 55, 1, V 24, 1, VI .
 1, 5, 25, 7, 48, 2, VII 20, 1
 त्यातार VIII 48, 14
 त्यातार. VII 56, 22
 त्यातार I 44, 5, II 23 8, VI 47, 11, VIII
 18, 20, X 128, 7
 त्यातु I 155, 4, IV 55 5
 त्यातून् VI 50, 1
 त्याथ्व II 29, 6²
 त्याथ्व VIII 30, 3
 त्या I 100, 7, IV 24, 3
 त्यामणे V 46, 6
 त्यामंसि I 53 10
 त्यापता X 137, 5
 त्यापता I 106, 7
 त्यापथ्व X 63, 11
 त्यापथ्वे V 53, 15, VII 59 1, X 35, 14
 त्यापता X 137, 5²
 त्यापते VIII 27, 17
 त्यापमाद्य VI 50, 8, VII 35, 10
 त्यापते II 23, 4, VIII 71, 4, X 7, 4
 त्यापस्य VII 19, 7

त्रायस VII 16, 8, X. 22, 15, 148, 4
 त्रायेता A 35 3
 त्रायेपा V 70, 3
 त्रायते I 128, 5, 7
 त्रासदस्य VIII 19, 32, X 33, 4
 त्रासदस्य VIII 22, 7
 त्रासापे इति V 62, 6
 त्रासीपा IV 55, 1, V 41, 1, VII 62, 4, 71, 2
 त्रास VIII 61, 17, X 7, 7
 त्रिञ्जनीक III 56, 3
 त्रिञ्चरुण V 27, 1, 3
 त्रिञ्चरुणाय V 27, 2
 त्रिञ्चरुणीण VIII 46, 22
 त्रिञ्चवि III 55 14
 त्रिञ्चांशिर V 27, 5
 त्रिञ्जदाय IV 37, 3
 त्रिञ्जथा III 56, 3
 त्रिशत III 9, 9, VI 59 6, VIII 30, 2, X 189 3
 त्रिशतं I 123 8, III 6, 9, IV 30, 21, VIII 77, 4, IX 58, 4
 त्रिशतां II 18, 5
 त्रिशति VIII 28, 1
 त्रिशत्शत VI 27, 6
 त्रि I 20, 7, 34 1, 2³, 3³ 4⁵, 5⁵, 6³, 7, 8, 72, 6, 116, 4, 19, 142, 3, 162, 4, 191, 12, 14, III 4, 2, 53 8, 54, 11, 56, 5³, 6³, 8, IV 1, 7, 16, 12 1, 53 5, 54, 6, VI 49 13, 66, 2 VII 11, 3, 87, 4, 100, 3, VIII 35 7, 41, 9, 46 26, 69, 7, 91, 7 96, 2, 8, IX 70, 1, 86, 18, 21, A 64 8, 87, 11, 90, 15, 95, 5, 120 3, 122 6
 त्रिञ्चसि I 152, 2
 त्रिञ्चकुप I 121, 4
 त्रिञ्चदुक्वि A 14, 16
 त्रिञ्चदुक्पु I 32 3, II 11, 17, 15, 1, 22 1, VIII 13, 18

त्रिञ्कश II 18, 1
 त्रिका X 59, 9
 त्रिञ्चक्र I 157, 3, 183, 1, IV 36, 1
 त्रिञ्चक्र VIII 58, 3, X 41, 1
 त्रिञ्चक्रेण I 118, 2, X 85, 14
 त्रित I 52, 5, 105, 9, 17, 163, 2, 3, 187, 1, II 31, 6, 34, 14, V. 9, 5, 41, 4, 10, 54, 2, 86, 1, IX 95 4, A 8, 7, 8, 46, 3, 6, 99, 6
 त्रितर्तु X 30, 9
 त्रित II 34, 10, VIII 41, 6, X 64, 3, 115, 4
 त्रितर्त्वं II 11, 20, VIII 7, 24, IX 32, 2, 34, 4, 37, 4, 38, 2, 86, 20, 102, 2, 3
 त्रितापं II 11, 19, VIII 47, 14, 16, X 48, 2
 त्रिते VIII 12, 16, 47, 13, 15, 52, 1
 त्रितेषु VI 44, 23
 त्रिदिवे IX 113, 9
 त्रिपां I 117, 24, II 3, 10, IV 58, 3, 4
 त्रिप्रातं V 47, 4
 त्रिष्पातु I 34 6, 7, 154, 4, III 56, 6, IV 42, 4, VI 35, 2, 44, 23, 46, 9, VII 5, 4, 101, 2, VIII 47, 10, 102, 14, IX 1, 8, 70 8, 108, 12
 त्रिष्पातुं III 26, 7, VIII 72, 9, IX 86, 46
 त्रिष्पातुना I 183, 1, VIII 40, 12
 त्रिष्पातुभिः IX 111, 2
 त्रिष्पातु VIII 51, 4
 त्रिष्पातुश्रुत V 43, 13
 त्रिष्पातुंनि I 85, 12, VIII 39, 9
 त्रिष्पाते IX 113, 9
 त्रिष्पाभिः I 164, 2
 त्रिष्पशाश A 34, 8
 त्रिष्पस्य VIII 39 8
 त्रिष्पातस्य III 56, 3
 त्रिष्पाद् X 90, 3, 4

त्रिःपाद X 117, 8
 त्रिःपुष्प IX 71, 7, 75, 3
 त्रिःपुष्प IX 90, 2, 106, 11
 त्रिःपुष्पे IX 62, 17
 त्रिःपुष्पे VII 37, 1
 त्रिःपुष्पु VII 37, 7
 त्रिःपुष्पि I 181, 8
 त्रिःपुष्पि VIII 59, 5
 त्रिःपुष्पि I 34, 11, 116, 4, 154, 3, 155 4,
 III 26, 8, IV 53, 5, V 36, 6, VIII
 35 3, IX 67, 26
 त्रिःपुष्प्य VIII 70, 15
 त्रिःपुष्पु I 112, 4
 त्रिःपुष्पा III 56, 5
 त्रिःपुष्पा I 146, 1
 त्रिःपुष्पा X 97, 1
 त्रिःपुष्पा I 118, 1, 157, 3, 183, 1, VII
 69, 2, 71, 4, VIII 22, 5
 त्रिःपुष्पुरे IX 62, 17
 त्रिःपुष्पुरे I 47, 2, 118, 2, VIII 85 8
 त्रिःपुष्पा II 31, 5
 त्रिःपुष्पा VI 15, 9
 त्रिःपुष्पा IV 53, 6, VI 46, 9, VIII 18,
 21, 42, 2, IX 97, 47, X 66, 5, 7,
 142, 1
 त्रिःपुष्पेण V. 4, 8, VI 26, 7
 त्रिःपुष्पु VII 101, 2
 त्रिःपुष्पि IV 6, 4, 15 2
 त्रिःपुष्पि I 102, 8
 त्रिःपुष्पु I 140, 2
 त्रिःपुष्पु I 34, 9
 त्रिःपुष्पु IX 86, 32, X 52, 4, 114, 1, 124 1
 त्रिःपुष्पु I 34 12, 47, 2, 118, 2, VIII 72,
 8, 85, 8
 त्रिःपुष्पा I 164 48
 त्रिःपुष्पा X 8, 8, 99, 6
 त्रिःपुष्पा I 112, 12, X 29 2

त्रिःशोकाय VIII 45, 30
 त्रिःपु I. 15, 4, 24, 13, 105, 5, 154, 2, 164,
 9, II 3, 7, 36, 4, VIII 2, 21, 45, 34,
 69 3
 त्रिःसपथ्य V 4, 8, VI 8, 7
 त्रिःसपथ्य VI 12, 2
 त्रिःसपथ्य I 156, 5, IV 50, 1
 त्रिःसपथ्यस्य VIII 94, 5
 त्रिःसपथ्या VI 61, 12
 त्रिःसपथ्ये I 47, 4, V 11, 2, X 61, 14
 त्रिःसपथ्ये I 133, 6
 त्रिःस्तुप X 14, 16, 130, 5
 त्रिःस्तुभं IX 97, 35
 त्रिःस्तुभ VIII 7, 1
 त्रिःस्तुभ I 34, 5
 स्तो I 34, 9, 35, 8, 149 4, 154, 4, II 27,
 9, III 9 9, 20, 2³, 56, 5, IV 53, 5,
 V 29, 1³, 7², 8², 69, 1, IX 17, 5, 73
 8, 97, 55, 103 2
 स्तो I 185, 1
 स्तो I 22, 18, 95 3, 102, 8 163, 3, 4³,
 164 45, 48, II 27, 8, III 9 9, 17,
 3, 38, 6, IV 53 5, V 69 1, 81, 4,
 VI 17, 11, 51, 2, VII 66, 10, VIII
 6, 47, 7, 10, 8, 23, 12, 27, 29 7, 39,
 9, 52, 3, 91, 5, IX 102, 3, X 8, 9,
 67, 5, 87, 10
 स्तो I 126, 5, 164, 10, II 27, 8, III 6,
 9, IV 33, 5, V 69, 1, VIII 5, 8, 39
 9, IX 73 1
 स्तो X 105 9
 स्तो I 22, 17, 34, 8, 154 1, 181, 7, VI
 69, 8, VII 101, 4, X 45 2, 75, 1,
 87, 10, 88, 10
 स्तो I 34, 4
 स्तो I 158, 5
 स्तो V 27, 1
 स्तो I 164, 23, II 43, 1

वैशुभात् I 164, 23

वैशुभेन L 164, 24, V. 29, 6

श्रवक VII 59, 12.

त्: I 147, 2², 152, 2, VIII 100, 3, X
71, 4², 11⁴

त्क IX 70, 7

त्क्षमा I 100, 15, IV 27, 2, VI 18, 9

त्क्षीति VIII 20, 6

त्क्षीयसा II 33, 6

त्क्ष IV 17, 14, X. 171, 2

त्क्ष I 79, 3, 129, 3, 130, 8, V. 33, 7,

IX 41, 1, 73, 5, 74, 5, 86, 44, X 16,

1, 31, 8, 68, 4, 87, 5

त्क्ष VIII 1, 32

त्क्षि I 28, 9, 145, 5, III 21, 5, IX 65,

25, 66, 29, 69, 3, 79, 4, 101, 11, 16

त्क्ष I 57, 4, 84, 6, 19, II 28, 6, 33, 10,

III 14, 6, 17, 5, 30, 1, IV 11, 3¹, 4³,

22, 6, 30, 1, V 25, 7², 31, 2, VI 7, 3²,

13, 1, 21, 10, 24, 6, 31, 2, 34, 1, 61,

14, VII 5, 3, 11, 1, 21, 3, 32, 19,

VIII 1, 13, 24, 11, 12, 15, 43, 33,

66, 13, 78, 4, 97, 14, X 18, 13, 91,

8, 98, 2, 112, 9, 173, 1

त्क्ष VII 101, 3², X 72, 9

त्क्षि V 3, 12, X. 43, 2

त्क्ष I 1, 6, 5, 6, 11, 5, 7, 12, 5, 14, 11,

15, 3, 18, 5, 25, 20, 27, 4, 28, 5, 30,

22, 31, 1-8, 9², 10³, 12-15, 33, 7, 36,

2, 6, 12, 42, 2, 4, 44, 1, 45, 1, 48,

12, 49, 2, 50, 6, 51, 3, 4, 5², 6, 52,

12, 13, 15, 53, 8², 9, 10², 54, 4, 6¹,

55, 3, 56, 6², 57, 6, 63, 1, 3⁴, 4, 5,

7, 8, 75, 4, 76, 5, 80, 7, 84, 19, 91,

1², 2³, 3, 5³, 6, 7², 8, 10, 22⁵, 94,

2, 3, 6, 15, 16, 97, 6, 102, 9, 10,

104, 6, 121, 9, 11-14, 123, 11, 127,

9, 129, 1, 9, 10, 130, 5, 131, 7, 134,

5, 6, 139, 7, 140, 11, 141, 10, 144,

6², 165, 3, 169, 1, 4, 8, 170, 5², 171,

6, 174, 1⁴, 9, 10, 175, 3, 178, 5²,

189, 2, 3, 7, II 1, 1², 2², 3⁴, 4⁴, 5²,

6⁴, 7⁴, 8², 9², 10⁴, 11⁴, 12³, 14, 15,

7, 4, 5, 9, 2³, 4², 11, 4, 16, 6, 17,

8, 20, 2², 23, 6, 19, 24, 15, 16, 27,

10, 28, 10, 30, 8, 33, 12, 36, 5, 37,

3, 43, 3, III 1, 22, 6, 5², 9, 2, 14,

6, 7, 15, 2², 3, 5, 16, 3, 19, 5, 30,

4, 31, 20, 32, 6, 10, 35, 3, 6, 41,

7, 47, 1, 53, 18, IV 1, 4, 5, 2, 2,

10, 12, 13, 3, 4, 5, 4, 11, 5, 11, 6,

1, 16, 13, 17, 1, 7², 20, 19, 5, 6, 20,

3, 22, 10, 30, 1, 5, 32, 7, 13, 42, 7²,

46, 1, 54, 3, V 2, 2, 11, 3, 1³, 2, 11,

4, 11, 8, 5, 10, 2, 13, 4, 6, 20, 1,

21, 2, 23, 2, 24, 1, 28, 5, 29, 1, 30,

5, 31, 8, 32, 1, 2, 33, 2, 35, 5, 40,

7, 78, 8, 79, 10, 81, 5, VI 1, 1², 5,

7, 2, 1², 6, 9, 3, 1, 4, 4, 5, 3, 7, 3,

11, 2, 12, 6, 13, 2, 3, 15, 2, 3, 12²,

14, 16, 1, 5, 6, 9, 30, 32, 18, 3,

20, 11, 21, 8, 23, 1, 25, 3, 26, 3³, 4³,

5, 6², 30, 5, 31, 3, 4, 33, 2-4, 36,

4, 44, 12, 45, 5, 17, 46, 2, 48, 8, 9²,

10, 19, 50, 9, 61, 6, 64, 5, 71, 3, 75,

1, VII 1, 20, 21, 25, 5, 4, 6, 7, 12,

3, 13, 2², 15, 8, 12, 16, 5³, 10, 18,

1, 19, 3, 4², 20, 9, 21, 3, 22, 7, 23,

4, 27, 1, 2, 29, 4, 30, 2², 31, 3³, 6,

32, 11, 16-18, 37, 4, 6, 55, 4, 99, 1,

100, 2, VIII 1, 23², 3, 18, 4, 11, 16,

11, 1², 2, 3, 13, 26, 31, 14, 1, 11,

15, 10, 11, 16, 12, 17, 9, 19, 7, 8,

20, 25, 30, 31, 21, 6, 13, 17, 23,

12, 28, 29², 30, 24, 26, 26, 20, 25,

32, 7, 33, 11, 36, 7, 37, 4, 5, 39, 3,

10², 43, 14, 15, 32, 44, 11, 14, 23²,

45, 6, 48, 9, 13, 15³, 51, 6, 52, 4,

8, 54, 6, 8, 60, 5, 12, 61, 7, 8, 14,

16, 62, 5, 11, 64, 3³, 66, 6, 14², 70,

10, 71, 2, 5, 6, 8, 75, 3, 78, 3, 79,

3, 4, 80, 1, 82, 7, 84, 3, 6, 90, 2,

$4^2, 5^2, 92, 32, 93, 10, 13, 19, 21,$
 $33, 95, 3, 96, 17^2, 18^2, 97, 2, 7^2, 14,$
 $98, 2^2, 10, 11^2, 99, 5^2, 100, 2, 102,$
 $1, IX 4, 5, 16, 8, 18, 2^2, 20, 5, 22,$
 $7, 24, 4, 45, 2, 51, 4, 56, 4, 59, 3,$
 $62, 9, 26, 64, 25, 66, 3, 18, 67, 1-3,$
 $26, 86, 23, 28^2, 29^2, 30, 38, 39, 88,$
 $1^3, 4, 97, 43, 48, 98, 4, 100, 2, 3^2,$
 $9, 105, 6, 107, 6, 7, 23, 108, 3, 110,$
 $7, III, 2, X 1, 4, 2, 1, 4, 1, 4, 8,$
 $4, 10, 14^2, 15, 12^2, 13, 16, 13, 18, 9,$
 $21, 6, 22, 5, 8-10, 25, 7, 9, 28, 3,$
 $5, 44, 5, 50, 4, 54, 4, 5^3, 59, 5, 61,$
 $21^2, 22, 69, 6, 8, 9, 73, 3, 7^2, 8,$
 $75, 2, 4, 6, 79, 5, 83, 3, 4, 84, 3,$
 $85, 26, 45, 86, 4, 8, 87, 20^2, 21, 89,$
 $8, 91, 3, 93, 11, 95, 18, 96, 5, 97,$
 $18, 23, 102, 12, 104, 9, 108, 9, 110,$
 $1, 3, 113, 10, 118, 7, 8, 122, 5, 124,$
 $5, 128, 6, 133, 2, 7, 134, 4, 137, 3,$
 $141, 1, 6, 145, 5, 147, 2, 5^3, 148, 2,$
 $153, 2^2, 3-5, 167, 1^3, 171, 1-3$

न I 113, 5, 6⁴, IV 17, 13, VIII 37, 6²,
71, 5, 8

नन X 96, 5

नयनाथे VII 20, 10

नया I 8, 4, 36, 4, 53, 11, 102, 4, 132,
1, 141, 9, 174, 6, 178, 5, II 1, 14,
4, 9, 7, 3, 23, 9, 10, 38, 7, 11, III
30, 9, IV 4, 14, 20, 3, V 4, 1, 13,
4, VI 26, 7, 30, 3, 45, 12, VII 15,
8, 31, 6, 32, 27, 43, 5, 98, 4, VIII
21, 11, 63, 11, 92, 32, IX 35, 3, 85,
8, 96, 11, 97, 58, X 38, 3, 45, 11,
83, 1, 84, 1, 4, 120, 5, 128, 1, 138, 6.

नय II 36, 3

नय III 4, 9, V 5, 9, X 70, 9

नया I 32, 2, 52, 7, 61, 6, 80, 14, 85, 9,
142, 10, 161, 4, 5, 162, 3, 186, 6,
188, 9, II 1, 5, 3, 9, 23, 17, 31, 4,
III 54, 12, 55, 19, IV 33, 5, 6, V
31, 4, 46, 4, VI 17, 10, 47, 19, 50,

13, VII 34, 20-22, VIII 102, 8, IX
81, 4, X 2, 7, 10, 5, 17, 1, 18, 6, 46,
9, 48, 3, 49, 10, 53, 9, 64, 10, 66, 3,
92, 11, 184, 1

नयसंख IV 42, 3

नयस I 13, 10, 22, 9, III 48, 4, V 41,
8, VI 49, 9, IX 5, 9, X 65, 10, 4
110, 9, 125, 2

नयस I 20, 6, 84, 15, 95, 2, 5, 162, 19,
IV 18, 3, VIII 26, 21, 22

नयसमान् VI 52, 11

नयस X 71, 4

नयस X 54, 1

नय IV 28, 1, 2, VII 1, 13, VIII 68, 9,
92, 31.

नय I 1, 7, 4, 9, 5, 7, 10, 1², 8, 10, 12,
14, 2, 6, 15, 10, 16, 1², 4, 9, 19, 9,
24, 3, 11, 27, 1, 30, 10, 31, 4, 10,
32, 12, 36, 3, 4, 10, 40, 1, 44, 7, 8,
11, 45, 5, 7, 8, 48, 11, 49, 1, 50, 8,
51, 10, 52, 7, 53, 6, 54, 5, 55, 7, 57,
4, 58, 6, 59, 2, 60, 5, 62, 11, 65, 1,
70, 5, 73, 4, 76, 2, 78, 1-4, 80, 2,
81, 8, 82, 3, 6, 84, 1, 4, 6, 9, 91,
11, 23, 94, 3, 101, 10, 102, 5, 7,
103, 7², 104, 9, 114, 8, 121, 11, 125,
2, 127, 2, 8, 129, 4, 10, 11², 130, 1,
2, 131, 2², 3, 134, 1, 2, 138, 2², 3,
4², 139, 6, 141, 10, 142, 4, 150, 1,
162, 15, 20, 163, 8, 164, 34², 173, 7,
175, 6, 176, 6, 177, 2, 187, 2, 11³,
190, 5, 191, 10-13, II 2, 2, 6, 3, 11,
11, 13, 5, 20, 2, 23, 1, 8, 14, 17,
32, 2, 33, 4², 42, 1, 2², III 1, 15, 6,
3, 7, 2, 9, 1, 6, 10, 9, 17, 4, 19, 5,
23, 4, 27, 10, 15, 29, 4, 16, 30, 1,
32, 16, 33, 11, 36, 9, 37, 1, 40, 1, 41,
9, 42, 6, 43, 2, 3, 6, 45, 1, 47, 3,
4², 50, 2, 51, 4, 8, 11, 52, 6, 8, 53,
2, 4², 61, 2, IV 2, 8², 4, 7, 8, 9²,
10, 7, 2, 16, 19, 18, 8, 11, 22, 8,
30, 3, 31, 2, 32, 4, 8, 13, 15, 48,

4, 52, 4, 57, 6; V. 2, 8, 4, 10, 9,
 1, 11, 3, 13, 1; 20, 3, 21, 1-3,
 22, 3, 4, 23, 3, 24, 4, 26, 2-4, 29,
 1, 11, 32, 11, 36, 2, 3, 5, 40, 3,
 5, 61, 6, 79, 4, 9, 84, 2, VI 1, 2,
 6, 2, 3, 4, 7, 15, 12, 15, 19, 16, 11,
 14, 26, 37, 17, 3, 4, 8, 13, 18, 14,
 19, 12, 21, 1, 6, 7, 10, 23, 8², 24,
 6, 25, 5³, 26, 1, 33, 4, 37, 1, 40, 3,
 41, 5, 44, 10; 12, 19, 45, 10, 25,
 52, 3², 53, 1, 56, 4, 61, 5, 75, 1, 18¹,
 VII 1, 11, 4, 6, 15, 7, 9, 16, 4, 18,
 3, 4, 12, 21, 1, 22, 1, 23, 5, 24, 3,
 5, 28, 1, 29, 4, 30, 2, 31, 8, 9, 32,
 1, 16, 22, 23, 33, 10², 11, 41, 5, 54,
 1, 76, 6, 77, 6, 78, 5, 79, 4, 81, 3,
 86, 4, 88, 7, 99, 7, 100, 5, VIII 1,
 3, 16, 20, 24, 25, 29, 2, 3, 11, 29,
 3, 3, 9, 11, 4, 2, 4, 14, 17, 6, 18,
 20, 27, 38, 42, 45, 11, 8, 12, 25,
 13, 5, 13, 15, 12, 17, 2, 3, 7, 19, 3,
 17, 26, 21, 2, 4, 6, 23, 16², 17², 18,
 24, 6, 26, 30, 32, 23, 33, 1, 2, 8,
 14, 34, 2, 4, 8, 9, 43, 12, 13, 17,
 23, 28, 44, 5, 22, 45, 5, 13, 14²,
 16, 17, 20², 22-24, 46, 17, 49, 3,
 50, 4, 51, 6, 53, 1, 60, 1, 2, 15, 16,
 61, 3, 5, 14, 64, 1, 2, 6, 65, 3, 6,
 68, 1, 10, 70, 5, 74, 11, 12, 15, 81,
 2, 3, 88, 3-5, 90, 6, 91, 1², 3³, 92,
 12, 95, 1², 2, 4, 96, 4⁴, 7, 8³, 97,
 4, 9, 98, 7, 8, 102, 13, 17, 18, IX
 2, 4, 8, 8, 4, 5, 9, 16, 5, 17, 7, 26,
 6, 30, 5, 48, 1, 3, 53, 3, 56, 3, 60,
 2, 61, 27, 64, 23², 65, 4, 11, 27, 66,
 8, 9, 79, 4², 80, 2, 4, 5, 86, 4, 39,
 87, 1, 92, 4, 104, 4, 107, 2, 109, 21,
 110, 2, X 1, 4, 2, 6, 7³, 4, 2, 3, 14,
 4, 16, 7, 12, 17, 3³, 4³, 18, 10, 21,
 1, 22, 7, 26, 4, 29, 3, 32, 2, 37, 5,
 7², 8, 42, 3², 45, 3², 46, 10, 47, 1,
 8, 51, 3², 54, 1, 69, 4, 5, 73, 8, 75,

4, 83, 5, 85, 5, 22; 24³; 26¹, 36, 87,
 9, 19, 22, 24, 88, 5, 89, 16, 95, 7,
 11, 15, 17, 18, 96, 1, 12, 98, 8, 104,
 6, 105, 11, 108, 9, 115, 8, 9, 116, 3,
 8, 118, 2, 5, 9, 120, 4², 122, 8, 123,
 6, 124, 6, 128, 1, 131, 5, 133, 2, 134,
 1, 137, 4, 7², 140, 6, 142, 6, 145, 6,
 146, 1, 147, 1, 148, 1, 149, 5², 150, 2,
 155, 1, 160, 1, 5², 161, 1, 5², 162, 5,
 6, 173, 1², 174, 3², 179, 2, 183, 1

त्वाङ्घ्रिणि VIII 77, 10
 त्वाञ्जत I 74, 8, III 19, 3, 59, 2, VI 1,
 9, 33, 2, VIII 51, 2
 त्वाञ्जतयः V 65, 5, IX 66, 14, 76, 5
 त्वाञ्जता. I 73, 9; II. 11, 16, IV. 4, 14,
 V 3, 6, VI 16, 27, 19, 7, 13, X.
 148, 1
 त्वाञ्जतारः I 8, 2, 3, IV 29, 5, VIII 68,
 9, IX 61, 24, X 22, 9
 त्वाङ्घ्रिणि VIII 92, 18
 त्वाङ्घ्रिणि II 33, 2
 त्वाङ्घ्रिणि I 10, 7, III 40, 6, V 7, 10, 39, 1
 त्वाङ्घ्रिणि II 10, 6, V 6, 8
 त्वाङ्घ्रिणि VIII 70, 10
 त्वाङ्घ्रिणि II 20, 2
 त्वा I 2, 2, 5, 8³, 9, 4, 11, 2, 5, 12, 8,
 14, 5, 25, 19, 31, 11, 36, 19, 40, 2,
 44, 5, 45, 6, 48, 14, 49, 4, 53, 11,
 63, 6, 72, 3, 91, 21, 102, 9, 10, 130,
 6, 134, 5, 142, 13, II 1, 8², 9³, 13³,
 11, 1, 17, 7, 8, 18, 3, 32, 3, III 8,
 1, 11, 9, 7, 10, 1, 2, 17, 4, 35, 9,
 37, 6, 42, 9, 43, 1, 4, IV 1, 1, 11, 5,
 12, 1, 16, 18, 18, 12, 19, 1, 31, 7,
 V 3, 8, 4, 1, 8 1-4, 6, 7, 9, 1, 11,
 5, 6, 13, 5, 21, 3, 29, 11, 32, 12
 35, 6, VI 1, 5², 2, 2², 4, 7, 7, 4, 9,
 7, 15, 8, 16, 4, 7, 13, 26, 2³, 33, 2,
 46, 1³, 6, VII 1, 3, 5, 5, 7, 7, 9, 6,
 11, 2, 12, 3, 17, 6, 18, 4, 21, 8, 22,
 2, 6, 88, 6, VIII 1, 5, 6, 12, 21²

37, 15, 8, 9², 19, 29, 21, 1, 2, 5,
26, 24, 36, 2, 3, 39, 10, 43, 20, 44,
19³, 46, 2, 53, 8, 60, 1, 5, 10, 62,
10, 67, 10, 78, 9², 92, 14, 27, 33,
98, 12, 99, 1, IX 1, 5, 4, 9, 45, 3,
68, 7, 86, 24², 30, 100, 7, 106, 8,
107, 24, X 10, 13, 14, 21, 2², 6, 24,
2, 38, 5, 42, 4, 45, 11, 69, 10, 79, 6,
86, 3, 91, 9, 98, 9², 112, 7, 9, 122,
5², 7², 147, 2², 150, 3, 160, 2

त्रांस्कामया VIII 11, 7

त्रांस्पत I 53, 3, II 20, 2, VI 23 7,
VII 18, 2.

त्रांस्पता VI 40, 3.

त्रायत्संभं I 102, 3

त्रांस्पत VII 18, 12, VIII 2, 16

त्रांस्पन. I 3, 4, III 41, 7, VIII 92, 33,
X 91, 9

त्रांस्या I 101, 8, 9, II 18, 6, III 46, 5,
IV 2, 6, 14, V 32, 12, VI 1, 13,
VII 18, 21, 29, 3, VIII 61, 9

त्रांस्पु VI 47, 10

त्रांस्पुसिं IV 16, 19

त्रांस्पत् X 100, 1

त्रांस्पत I 91, 8, II 20, 1, IV. 32, 6, VII
21, 8, 25, 4², VIII 2, 13, 21, 15, 45,
32, 35, 46, 1, X 29, 4

त्रांस्पु VII 32, 14

त्रांस्पान् I 30, 14, 52, 13, 81, 5, 165, 9,
189, 6, VI 21, 10, 30, 4, VII 32, 23,
X 38, 5

त्रांस्पुं ल 147, 4

त्रांस्पुषा I 56, 4

त्रांस्पुषेति X 69, 9

त्रांष्ट्रे I 117, 22, II 11, 19, III 7, 4

त्रांष्टस्य ल 8, 8, 9

त्रांष्ट्रे ल. 76, 3

त्रांष्टस्य VII 32, 7

त्रिप VIII 43, 3

त्रिप IV 17, 2, VIII 93, 14

त्रिप VIII. 79, 8, X 78, 6

त्रिपि V 8, 5

त्रिपित X 84, 2

त्रिपिं I 71, 5, IX 39, 3

त्रिपिंसन् III 31, 12

त्रिपिंसमतौ V 63, 6

त्रिपिंसमते I 55, 5

त्रिपिंसमत VI 66, 10

त्रिपिंसमान् II 22, 2

त्रिपिं IX 71, 9

त्रिपे V 52, 12, VII 82, 6

त्रिप्यां X. 89, 2

त्रे X. 71, 7², 8

त्रे इति I 26, 6, 36, 5, 6, 48, 10, 51, 7,
59, 1, 72, 6, 73, 7, 94, 3, 169, 5, 187,
6, II 1, 13, 14, 5, 8, 9, 3, 11, 12,
28, 8, 41, 17, III 11, 9, 19, 4, 20, 3,
IV 2, 9, 31, 6, 32, 3, 4, 12, V 3,
1, 10, 2, 33, 6, VI 1, 3, 13², 5, 2,
11, 3, 12, 2, 34, 1, 47, 14, VII 1, 17,
21, 4, 4, 5, 6, 8, 5, 11, 3, 12, 3, 16,
7, 18, 1², 31, 5, VIII 4, 16, 19, 8,
18, 44, 28, 61, 6, 66, 12, 78, 8, 92,
14, 97, 1, 99, 2, 103, 5, IX 1, 5,
110, 7, X 21, 3, 43, 2, 44, 4, 69, 8,
98, 10, 105, 8, 120, 3, 140, 3, 142, 1

त्रेन IV 18, 2²

त्रेप I 66, 3, 70, 6, 100, 13, II 9, 1,
III 22, 2, V 87, 5, VI 2, 6, 3, 8,
61, 8

त्रेपधात् I 141, 8

त्रेपद्युंसाय I 37, 4

त्रेपद्युंसाय X 120, 1

त्रेपद्युंतीका I 66, 4, 167, 5

त्रेप I 38, 15, 95, 8, 114, 4, 5, 155, 2,
168, 6, 9, II 33, 8, III 26, 5, V
8, 6, 34, 9, 53, 10, 56, 9, 58, 2, 87,
6, VI 48, 15, 21, VII 100, 3, VIII
20, 13, 40, 10, 74, 10, IX 71, 8, X
60, 2

त्रेपञ्चागाः I 166, 5
 त्रेपञ्चरः V 61, 13
 त्रेपञ्चदृक् VI 22, 9
 त्रेपञ्चदृश I 85, 8, V 57, 5
 त्रेपञ्चदृश X 60, 1
 त्रेपला I 61, 11
 त्रेपल्य II 33, 14, VIII 4, 19
 त्रेपा I 168, 7
 त्रेपा I 38, 7, 143, 3, VIII 20, 7, IX
 41, 1
 त्रेपाभ्यां VIII 59, 5
 त्रेपास I 36, 20, IV 6, 10
 त्रेपी VII 60, 10
 त्रेप्येण VII 58, 2
 त्ररत् VIII 1, 11
 त्ररत् I 71, 5
 त्ररु VII 50, 1
 त्रराटे I 134, 5

द

दश X 87, 3
 दशै II 13 4
 दसं I 62, 6, 69, 4, 116, 12, VI 17, 7
 दसं ऽभि I 117, 4, V 73, 7
 दसनां I 29, 2, 119, 7, III 9, 7 V 87, 8,
 VI 48, 4, VIII 1, 27, 83, 4, 101, 2
 दसनां X 40, 9
 दसनांभिः I 118, 6, IV 33, 2, VI 17, 6
 VII 69, 7, X 134, 5
 दसनांश्च III 3 11
 दसनांश्चान् I 30 16, III 39, 4
 दसने I 166 13
 दसपं X 138 1
 दससा IX 108, 12, X 138, 2
 दसासि I 116, 25, V 73 2 VIII 9 3
 दसिष्ठ VIII 24, 25, 25
 दसिष्ठ VIII 22, 1

दसिष्ठा I 182, 2
 दसिष्ठी X 143, 3
 दसुं I 134, 4, 141, 4
 दसुंनू. I 122, 10
 दसुंपत्नी IV 19, 7
 दस्य X 72, 5
 दस्य III 14, 7
 दस्यं I 59, 4, 91, 14, II 27, 1, VII 86,
 6; VIII 48, 8, IX 61, 18, 62, 4, 76,
 1, 85, 2, X 72, 4, 144, 1
 दस्यंत VII 32, 9
 दस्यत VII 97, 8
 दस्यति VII 16, 6
 दस्यत्पति I 95, 6
 दस्यत्पितर VIII 63 10
 दस्यत्पितरा VII 66, 2
 दस्यत्पितृन् VI 50, 2
 दस्य I 2, 9, 15, 6, 56 1, 76, 1, 89, 3,
 91, 7, 134 2, 141, 11, 151, 4, 156, 4,
 III 13, 2, IV 3, 13, V 68 4, VI 16
 17, 44, 7, 9, VII 32, 12 VIII 24
 14, 42, 3, 93, 26, IX 4, 3, 65 28
 X 25, 1, 31, 2, 121 8 137, 2, 4,
 139 6
 दस्यस्य VIII 13, 1
 दस्यस्मारणं IX 25, 1, 27, 2, 101, 15
 दस्यस्मारणं IX 98, 8, 104 3
 दस्यसे I 151, 3, II 1, 11, VI 48, 1
 दस्यस्य I 56, 2, 139, 2, II 21, 6, III 2
 3, 27, 9 10, 61, 17, IV 10, 2, V
 10, 2, 16, 2, 18, 2, 20 3, 38, 4, 66
 4, VI 15 3, 23 2, 51, 6 VII 60
 10, VIII 25, 5, 62 6, 86, 1, IX 16
 2, X 5 7, 64, 5
 दस्यो IV 24, 9
 दस्योर्णा I 95 6
 दस्योर्ण X 72, 4
 दस्योर्ण I III 2, IV 37, 2, V 43 5, VIII
 9 20, IX 36, 3, 62, 29, 94, 3, 100
 5, 105 3, 109, 2, 10, X 3 1, 57, 4
 3 U

दद्याम् I 91, 3, 129 2, II 4, 3, VII 1, 2
 दद्याम्यां VII 97, 8
 दद्यांस I 51, 2
 दद्यिण I 82, 5
 दद्यिणत I 95, 6, II 42 3, VI 32 5,
 VIII 100, 2, X 15 6, 83 7
 दद्यिणतःस्कपदा VII 33, 1
 दद्यिणःज्ञा VI 18, 9
 दद्यिण VI 54 10, VIII 24 5, X 47, 1,
 164, 2
 दद्यिणया I 123, 5, X 62, 1, 107 6
 दद्यिणयाःइव I 169, 4
 दद्यिणयान् III 39 6, VI 29, 3
 दद्यिणा I 18, 5, 125 5, 168, 7, II 11, 21,
 15 10, 16, 9, 17, 9, 18, 8, 9, 19, 9,
 20, 9, V 1, 3, VI 27, 8, 64 1, VII
 27, 4, VIII 24, 21, 29, IX 71, 1, X
 61, 8, 62, 9, 11, 103 8, 107, 3, 7⁴, 8
 दद्यिणा II 27, 11, X 17, 9
 दद्यिणाःसावृत I 144, 1
 दद्यिणा III 36 5
 दद्यिणाभिः III 62, 3, VIII 39 5
 दद्यिणा VI 37, 4, X 107, 4, 5, 7
 दद्यिणाया I 123, 1, 164, 9, III 58, 1, X
 107, 1, 11
 दद्यिणाःयत् III 53 6
 दद्यिणाःयतां I 125 6²
 दद्यिणाःयति VIII 97, 2
 दद्यिणाःयते IX 98, 10 X 18 10
 दद्यिणाःयत्सुभिः X 69 8
 दद्यिणाःयत I 125 6² \ 107 2
 दद्यिणाःयाद् III 6, 1
 दद्यिणाःयान् X 107, 5²
 दद्यिणिव् V 36, 4
 दद्यिणे I 128, 6, III 39 6, VI 22 9
 दद्यिणे I 100 9
 दद्यिणेन VIII 2 32, 81, 1, 6, \ 180 1.
 दद्येय IV. 56, 6, IX. 68 5
 दद्येभिः \ 113 9

दद्यै I 68, 4, 91, 2, IV 54, 3, VII 60,
 6, VIII 79, 4, IX. 67, 26, X 91, 3,
 92, 10
 दद्यैः V 9, 4
 दद्यम् VII 56, 21
 दद्या I 123, 5
 दद्याःइव VII 33 6
 ददा VII 55, 2
 ददा X 115, 2
 ददा X 51, 8, 97, 19
 ददा I 163 2, II 38, 11, X 107, 1
 ददा I 34, 6
 ददास्य VIII 45, 42
 ददा I 126, 3
 ददात् X 16, 2
 ददात् X 84 7
 ददात् IX 96, 1
 ददासुभिः VIII 43, 3, X 68 6
 ददा III 36, 9
 ददास्यन् VI 50, 8
 ददासि VIII 49 2
 ददात् IV 17, 6
 ददात् I 189 5
 ददास्य X 85, 33
 दद I 39, 9
 दद IV 36, 9 V 57, 7
 दद VII 24, 1, 29, 1, VIII 45 39
 ददत् II 30 7, V 27, 4², 61, 10, VII 28,
 5, 32, 5, 41, 3, 75, 7, VIII 2, 41
 5 37, 6, 48, 21, 18, 46, 24
 ददत् IV 24, 10, X 17, 3, 30, 3, 85 41²
 ददत् I 73 5, 187, 5, III 53 7, V 30
 12, 33, 7, 79 5, VII 19 10, 30 4,
 103 10, X 32, 9, 62, 7, 151, 2
 ददत् V 32, 12
 ददत् V 51, 15
 ददत् III 53 17
 ददति VI 48, 8, VII 16, 10, 32 15

ददति II. 35, 10
ददतु X 73, 4
ददते I 24, 7.
ददयु I 116, 6, IV. 39, 2, 5, VIII 86, 3.
ददयु I 116, 23, 117, 7, IV. 38, 1, 2, 42,
9, VII 74, 2, VIII. 86, 2, X 39, 10
ददभत I 148, 2
ददमान IV 26, 6
ददमानात् I 41, 9
ददर्श I 105, 18, 164, 32.
ददर्श I 164, 4, IV 13, 5, VIII 100, 3,
X. 10, 6, 51, 2, 71, 4, 102, 10
ददयान् IV 38, 6
ददाति VII 57, 6.
ददातु X 36, 10
ददाति I 40, 4, 126, 6, II 13, 3, V 6, 3,
27, 2, VI. 28, 3, VIII 1, 21, X 117,
3, 4
ददाति I 91, 20, 133, 7², V 2, 1, 25, 5,
6, VI 14, 4, 27, 8, 28, 2, VII 27, 3,
X 14, 9, 80, 1, 107, 7, 8, 160, 3
ददाति II 32, 4, X 57, 5
ददाति I 15, 8, 48, 13, IV 30, 24, VII
40, 2, 6, VIII 71, 13, 93, 34, IX
97, 21, X 59, 7², 87, 18, 115, 5, 141, 2
ददात् VI 20, 11
ददाति V 33, 9
ददान V 2, 3
ददान I 148, 2
ददात् V 32, 7
ददापहे III 21, 5
ददाति X 116 5
ददात् VI 27, 4
ददात् I 36, 4, 149, 5, 157, 6, II 27, 12
VI 10, 3, 70, 3, VIII 19, 5, 23, 15
ददात् VI 3, 2
ददात् I 94, 15
ददात् I 91, 20, V 37, 5, VI 5, 5 VII
20, 8, X 77, 7

ददाति I 156, 2, III 10, 3
ददाति I 86, 6
ददात् I 147, 1, IV 8, 5
ददात् I 112, 20, 166, 3, II 8, 2, V
53, 6
ददाति II 32, 5
ददाति I 190, 5
ददि I 15, 10, 81, 7, 110, 7, II 17, 8,
37, 1, 2, IV 24, 1, VI 23, 4, VIII
21, 6, 17, 24, 3, 46, 15³, X 133, 3
ददोमहि I 8, 3, II 23, 9
ददोत् VII. 48, 4, 64, 1
ददु II 13, 10, III 53, 16, 58, 4, V 18,
5, VIII 6, 47
ददु V. 52, 17, VIII 62, 7, X 109, 6,
117, 1.
ददुम I 54, 8, VIII 79, 5²
ददुर्षा VI 8, 7
ददुषे VII 76, 3
ददुषे VI 64, 2
ददुष्पात् IV 1, 14
ददुष्पात्. I. 127, 11, IV 17, 17, IX 70, 6
ददुष्पात्सर्षके X 3, 6.
ददुष्पात् IV. 7, 10
ददुष्पात् X 139, 4
ददुषे I 135, 7, V 44, 6, VII 61, 5, VIII.
72, 6, 82, 8, IX 97, 9, X 111, 7
ददुषे I 95, 1, 164, 44, III 55 8, IV 11,
1, VI 10, 4, 27, 3, 44, 10, 48, 6,
VII 9, 2, 62, 1, VIII 1, 34, 57, 2,
X 48, 10
ददुषे I 24, 10, III 54, 5
ददुषे III 8, 10, X 71, 7, 142, 5
ददुष्पात् IV 33 6
ददुष्पात् I 130, 4, IV 26, 6
ददुष्पात् I 85 10
ददुहि I 133, 6
ददे IV 34, 4, 37, 3, 44 5

ददे I 126, 5, 180, 6, IV 15, 8, V 7, 3,
 10, VII 6, 7², VIII 6, 46, 19, 31, 45,
 4, 46, 32, 63, 9, 65, 11, 68, 15, 72,
 17, 78, 10, IX 10, 8, 61, 10, 68, 3,
 X 48, 2, 49, 2, 55, 7, 138, 4, 166, 4
 ददौ IV 5 2
 दद्वि I 176, 4 II 17, 7, IV 20, 10, VI
 20, 1, X 47, 8
 दद्वि IV 20, 7, VIII 12, 33, 13, 5
 दद्वसि VIII 47, 15
 दद्वहे IX 58, 4
 दद्वहे IX 58, 3
 दद्राण X 55, 5
 दद्रिरे VII 90, 1
 दद्व I 62, 11, IV 19 5
 दद्वहे इति VIII 34 16
 दद्वान् X 132, 3 *
 दध VIII 27, 19
 दध VIII 102, 14
 दध VII 30 3
 दध I 81, 3², VII 17, 7, VIII 13, 22
 दधत् I 35, 8, 128, 3, 140 9, 188, 2, IV
 15 2, 3, 20, 3, 54, 1, V 6, 10, 31,
 11, VI 45, 2, VII 24, 4, VIII 93,
 26, IX 3, 6, 20, 7, 62, 30, 65 21,
 66, 21, 27, 67, 19, 68, 10 X 39, 5,
 156, 4, 5, 170 1
 दधत् IV 24, 7, V 14, 1
 दधत् X 28, 8, 34, 6, 46, 4, 114 5, 6,
 175 3
 दधत् X 18, 4
 दधति I 169, 3, III 30, 1, V 54, 2, X
 91, 9
 दधति I 55, 5
 दधती VII 77, 5, X 95 4
 दधती I 116, 19
 दधतु VII 51, 1
 दधति I 94, 2, IV 7, 9, V 41, 2, VII 20,
 6, 68, 5, 90, 6

दधते VI 1, 9, IX 68, 2, X 77, 7
 दधती VII 70, 4
 दधत् IV 44, 4
 दधत्तु VI 72, 4
 दधत् I 71, 3
 दधन्त् X 73, 1
 दधति VII 56, 19
 दधतु VII 62, 6
 दधन्तु IV 3, 12
 दधन्त्स्यत् VI 48, 18
 दधन्वात् IX 67, 2, 107, 1, X 113, 2
 दधन्विरे IV 31, 6, IX 10, 2, 13, 7, X
 104, 1
 दधन्विरे III 60, 3, VIII 19, 1, X 92, 5,
 96, 6, 7
 दधन्वे II 5 3, III 31, 1
 दधन्वे VIII 33, 12, IX 93, 2
 दधये V 85, 6, VI 7, 5, VIII 96, 9
 दधयेति I 155, 5, VI 28, 3, VII 32, 14,
 X 155, 5
 दधयीत् I 183, 4, IV 4, 3
 दधसे VIII 32, 6
 दधसे VI 16, 17
 दधात् V 22, 2, VII 32, 13, 34, 4, 6, IX
 21, 5, 6
 दधात् II 29 3, IV 33, 11, V 3, 7, VI
 62, 8, VII 58, 3, X 15, 4, 7
 दधात्तु X 36, 13
 दधातुतु V 34, 1, 55, 4, VIII 47, 13, IX
 11, 6, X 9, 1, 15, 11, 37, 11, 63, 15,
 101, 5, 12
 दधाति I 155, 3, IV 12, 3, V 48, 4, VII
 9, 1, 16, 12, 38, 1, 75, 6, IX 74, 5,
 75 2, 86, 10
 दधाति I 66, 2, 4, 125, 1, 2, 146, 2, III
 55 17, IV 20, 9, V 3, 10, 83, 1, VI
 10, 3, 28, 2, VII 1, 23, 32, 12, 79
 3, 95 3, IX 94 4, X 85, 19, 88, 19,
 109, 4, 120, 2, 160, 4

दधातु III 26, 3, IV. 53, 7, VII 34, 20
 दधातु I 89, 6, II 40, 6; V 51, 11, VI.
 54, 10, VII 34, 22, 45, 4, 104, 9,
 X 17, 4, 64, 13, 85, 47, 158, 3, 164,
 3, 184, 1.
 दधाते इति I 185, 6, 7, V. 77, 1
 दधाते इति I 2, 9, 136, 2, 185, 2, X 5, 3
 दधाचे X 95, 11
 दधापे IV 5, 6
 दधापे इति VII 70, 3
 दधापे इति I 151, 9, III 38, 5, VII 51, 3
 दधान L. 35, 4, 67, 2, 72, 1, 128, 3, 141,
 13, 144, 1, 171, 6, III 1, 8, 34, 5,
 55, 10, IV 16, 14, 22, 3, 29, 4, V
 1, 5, 15, 4, 5, VI 44, 8, VII 45, 1,
 VIII 46, 5, IX 15, 4, 23, 5, 39, 3,
 63, 13, 65, 10, 66, 7, 92, 2, 96, 12,
 97, 47, 113, 1, X. 7, 2, 11, 7
 दधान VIII 97, 13
 दधाना I 117, 9, 123, 4, III 53 16, VI
 69, 3, 74, 1, VII 69, 2, 76, 7, 80, 2,
 84, 1
 दधाना I 4, 5, 6, 4, 53, 11, 73, 5, 10,
 122, 7, 147, 1, 165, 12, II 11, 4, III
 1, 16, 38, 3, V 3, 4, 41, 13, VI 66,
 5, VII 60, 8, 73, 1, 95, 5, VIII 63,
 10, IX 17, 6, X 15, 10, 39, 14, 67,
 2, 71, 1, 84, 7, 104, 4, 5, 121, 7, 8
 दधानात् II 12, 10, VI 47, 25
 दधानि X 119, 9
 दधाने इति I 146, 3, VI 70, 5, X 110, 6
 दधान V 45, 5, X 108, 3
 दधानि II. 35, 12, VIII 34, 5, 100, 2, X
 98, 2
 दधानि VII 34, 8, VIII 93, 27, X 18, 4,
 85, 24, 125, 2, 147, 1
 दधानि I 94, 14, VIII 102, 1, X 140,
 1, 5
 दधानि I 31, 7, 91, 7, V 8, 5, X. 21,
 6, 8

दधिश्चाशिर I 5, 5, 137, 2³, V 51, 7, VII
 32, 4, IX 22, 3, 63, 15, 101, 12
 दधि. X 46, 1.
 दधिश्चा IV 38, 9, 10, 40, 4, VII 44, 5
 दधिश्चा III 20, 1, 5, IV 38, 2, 39, 1, 5,
 VII 44, 1, 2
 दधिश्चावां IV 40, 2, VII 44, 4
 दधिश्चावांश्च VII 41, 6
 दधिश्चावांश्च VII 44, 3
 दधिश्चाव्य IV 39, 2-4, 6, 40, 1, 3
 दधिश्च VI 10, 1, VII 34, 9, X. 101, 11
 दधिश्चे I 38, 1, IV 34, 3, 37, 1
 दधिश्चे I 168, 1, V 4, 3, 55, 2
 दधिम X 42, 6
 दधिरे I 26, 8, 45, 7, 148, 3, 151, 2, II
 13, 10, 23 14, III 19, 4, IV 8, 6,
 V 16, 1, VI 5, 2, 25, 7, 38 3, VII
 53, 1, 104, 18, VIII 12, 25, X 46,
 10, 63, 5, 114, 3
 दधिरे I 36, 2, 59, 3, 64, 10, 72, 3, 73,
 7, 83 4, 85, 2, 3, 87, 5, 131, 1, II
 25, 5, 34 13, III 1, 6, 2, 5, 50, 3,
 51, 6, IV 50, 1, V 8, 6, 18, 4, 44,
 6, 55 1, 61, 11, VI 15, 8, 17, 8, 36,
 2, 48, 21, VII 11, 4, 17, 6, 31, 12,
 VIII 2, 30, 12, 22, 50, 4, X 5, 2, 8,
 3, 45 11, 46, 8, 52 3, 91, 6, 94, 5
 दधिरे I 82, 6, V 38, 2, VI 43 4, VII
 28, 2, 92, 1, 98, 2, VIII 45 31, 97,
 2, X 50, 6
 दधिरे I 57, 6, 62, 9, II 13 6, III 18, 5,
 V 45, 11, VI 10, 6, VIII 4, 4, 10,
 15, 10, IX 6, 9 64 1, 107, 10, X
 8 4 6, 28, 12, 54, 5, 73 3, 8, 96,
 10, 120, 7
 दधिय् III 35, 6, 40, 5
 दधिय् I 3, 6, 10, 9, III 37, 10, 42, 5,
 X 116, 8

दधीचः I. 84, 13; 119, 9.
 दधीचे I. 117, 22; X. 48, 2.
 दधीत I. 40, 2; VIII. 19, 11; 74, 9.
 दधीत V. 66, 1.
 दधीत II. 35, 1; V. 41, 5; VI. 15, 15; VIII.
 72, 13; X. 10, 1.
 दधीमहि V. 35, 8; 52, 4; VII. 40, 1.
 दधुः I. 36, 10; 58, 6; 148, 1; VI. 15, 2;
 VII. 66, 11; VIII. 13, 20; IX. 99, 3.
 दधुः I. 72, 10; 73, 4; 80, 15; II. 2, 4; III.
 3, 5; IV. 55, 2; V. 2, 6; 79, 5; VII.
 32, 2; 82, 2; VIII. 7, 22; 13, 29; IX.
 9, 5; 83, 3; 110, 7; X. 18, 14; 140, 3.
 दधृक् V. 66, 3; VIII. 82, 2; X. 16, 7.
 दधृमं III. 42, 6.
 दधृभिः II. 16, 7.
 दधृभिं IV. 17, 8.
 दधृष्विं VIII. 61, 3.
 दधृष्वान् I. 165, 10; IV. 22, 5; V. 29, 14.
 दधे I. 24, 4; 30, 3; 103, 4; 149, 5; II. 19,
 1; 23, 6; 34, 9; III. 2, 13; 22, 1; V.
 23, 4; VIII. 6, 11; 13, 19; 41, 8; 52,
 3; IX. 18, 4; 98, 8; X. 129, 7.
 दधे I. 3, 11; 22, 17; 36, 19; 40, 7; 8; 55,
 8; 81, 4; 128, 6; 139, 1; 168, 3; II.
 8, 5; 31, 6; 32, 1; III. 1, 3; 23, 1; 4;
 27, 9; 10; 39, 6; 55, 13; 61, 7; IV.
 36, 6; V. 53, 5; 81, 1; 86, 5; VII. 50,
 1; VIII. 33, 7; 8; 39, 4³; 41, 3; 44,
 3; IX. 73, 3; 8; 82, 3; 108, 12; 111,
 2²; X. 19, 7; 100, 5.
 दधौ I. 95, 3; X. 27, 13.
 दधाः X. 179, 3.
 दधा VIII. 2, 9; IX. 11, 6; 81, 1.
 दधाः V. 172, 3.
 दधासि VIII. 102, 20.
 दधासि I. 50, 12².

दध्यद् I. 80, 16; 116, 12; 139, 9; VI. 16,
 14; IX. 108, 4.
 दधिरे I. 48, 3.
 दधे I. 37, 7.
 दधे VIII. 17, 13; X. 82, 5.
 दध्यसे X. 113, 7.
 दत् I. 120, 6; 149, 1; 153, 4; X. 61, 20;
 99, 6; 105, 2; 115, 2.
 दत्तः I. 174, 2.
 दत्तः VI. 75, 11.
 दत्तं IV. 6, 8.
 ददंशानाः X. 95, 9.
 दधं V. 19, 4.
 दधन्त् X. 108, 4.
 दधन्त् I. 178, 2.
 दधन्त् I. 84, 20; 148, 5; II. 32, 2; VI. 44,
 12; VIII. 45, 23; X. 87, 9; 120, 4.
 दधन्ति VII. 32, 12.
 दधाति VI. 28, 3; X. 165, 3.
 दधाय V. 44, 2; VII. 91, 2; IX. 73, 8.
 दधीतये II. 13, 9; IV. 30, 21; VI. 26, 6;
 VII. 19, 4; X. 113, 9.
 दधीतिः IV. 41, 4; VI. 20, 13.
 दधीति I. 112, 23; II. 15, 9.
 दधीतिः II. 15, 4.
 दधुर्वन्ति I. 55, 7.
 दध्यते I. 41, 1.
 दध्यं X. 108, 4.
 दध्याय X. 61, 2.
 दध्मञ्चेताः VIII. 101, 16; X. 61, 8.
 दधं I. 113, 5; IV. 32, 20; VII. 104, 10;
 VIII. 45, 32.
 दधस्य I. 81, 2.
 दधाः IV. 25, 5.
 दधासि I. 126, 7.
 दधेभिः I. 31, 6; IV. 32, 3; VII. 82, 6; X.
 38, 4.

दं VI. 3, 7.
 दमन्त् X. 99, 6.
 दमं I. 75, 5.
 दमन्त् VI. 47, 16.
 दमयंत VII. 6, 4; X. 74, 5.
 दमां X. 46, 7.
 दमाय III. 5, 3.
 दमिता II. 23, 11; III. 34, 10; V. 34, 6.
 दमृतसः V. 42, 12.
 दमृतसं I. 141, 11; III. 2, 15; IV. 11, 5;
 V. 8, 1; X. 41, 3.
 दमृतसि VIII. 50, 10.
 दमृताः I. 60, 4; 68, 5; 123, 3; 140, 10;
 III. 1, 11; 3, 6; 17; 5, 4; 31, 16; IV.
 4, 11; V. 1, 8; 4, 5; VI. 19, 3; 71, 4;
 VII. 9, 2; X. 31, 4; 46, 6; 91, 1.
 दमै I. 1, 8; 60, 4; 61, 9; 67, 5; 71, 6;
 73, 4; 94, 14; 143, 4; 174, 3; II. 1, 2;
 7; 8; 2, 4; 11; 4, 3; 35, 7; III. 3, 9;
 10, 2; 29, 15; 48, 2; IV. 2, 8; 5, 15;
 8, 3; 9, 4; V. 43, 12; 48, 3; VI. 1, 6;
 2, 10; 12, 4; VII. 1, 2; 19; 12, 2;
 42, 4; VIII. 7, 12; 44, 15; IX. 111, 2²;
 X. 7, 4; 91, 1; 167, 4.
 दमैश्चे I. 128, 4; IV. 7, 3; V. 1, 5; 6, 8;
 VI. 74, 1; VII. 15, 2.
 दमैषु II. 8, 3; VIII. 102, 11.
 दंशपतिं L 127, 8.
 दंशती इति दंशती V. 3, 2; VIII. 31, 5; X.
 10, 5; 68, 2; 85, 32; 95, 18; 162, 4.
 दंशती इवेति दंशतीश्च II. 39, 2.
 दंशति V. 22, 4; VIII. 69, 16; 84, 7.
 दंशय VIII. 40, 6; X. 22, 8.
 दंशयं X. 22, 11.
 दंशयः I. 54, 6.
 दंशयत् VI. 18, 10.
 दंशयत् X. 113, 9.
 दंशयं III. 2, 8; VII. 56, 14.
 दंशयां VIII. 23, 24.

दंशयति III. 1, 15.
 दंशति VIII. 103, 6.
 दंशते IV. 7, 10; V. 49, 3; VI. 6, 5; 30, 1;
 VII. 21, 7; 84, 4; 100, 1; VIII. 2, 31;
 IX. 90, 2; X. 80, 2.
 दंशयं VII. 37, 2.
 दंशत VII. 16, 7.
 दंशमानः I. 10, 6; 120, 3; 130, 7; III. 2, 11;
 34, 1; X. 23, 1.
 दंशते II. 13, 6; VI. 37, 4; VII. 23, 4; 5.
 दंशते II. 33, 10; VI. 22, 9; X. 147, 5.
 दंशय L 68, 3.
 दंशयः L 62, 4.
 दंशयत् X. 99, 11.
 दंशयत् VII. 5, 3.
 दंशयते I. 53, 4.
 दंशयन् I. 129, 8.
 दंश L 174, 2; VI. 20, 10; 27, 5.
 दंशतिपतिं दंशः I. 130, 10.
 दंशो VI. 66, 8.
 दंशो VIII. 98, 6.
 दंशु VI. 20, 3.
 दंशैः IV. 16, 8.
 दंशयति दंशः I. 63, 7; IV. 16, 13; VI. 20, 7;
 VII. 18, 13.
 दंशयति VI. 73, 2.
 दंशयति VIII. 100, 4.
 दंशयुं VII. 55, 4.
 दंशयि II. 12, 15.
 दंशयत् VIII. 32, 18.
 दंशयति III. 30, 21; VII. 55, 4; VIII. 34, 14.
 दंशयत् VI. 17, 5.
 दंशयि V. 84, 3.
 दंशयतः I. 191, 3.
 दंशयः III. 45, 2.
 दंशो I. 132, 6.
 दंशयै I. 61, 5; X. 46, 5.

दक्षि X 105, 10
 दक्षि इति V 6, 9
 दक्षीत I 2, 1
 दक्षीत I 144, 7, III 10, 6, 27, 13, V 56,
 7, 65, 1, VI 30, 2, VIII 41 3, 4,
 70 2, IX 2, 6, III, 3²
 दक्षीत I 36 9, 38, 13, 102, 2, 117, 5, 141,
 1, 164, 52, III 1, 3, 13, 2 15, IV 36,
 7, V 66, 2, VI 1, 3, 51, 1, VII 66,
 14, VIII 71, 10, 74, 5
 दक्षीतस्य X 91, 2
 दक्षीतस्य X 140, 4
 दक्षीता I 64, 9, V 80, 2, VI 64, 5, X
 75, 7
 दक्षीता III 57, 4
 दक्षीतात् I 116, 11
 दक्षीताभि VI 63, 6
 दक्षीतायां VII 75, 3
 दक्षीतास IX 101, 12
 दक्षीते इति IX 5 6
 दक्षीय VIII 26, 4
 दक्षीय Δ 27, 6
 दक्षीनाय I 116, 23
 दक्षी I 25 18²
 दक्षि III 56, 2
 दक्षि X 123 2
 दक्षीया V 52, 11
 दक्षीय X 27, 7
 दक्षीय IX 74, 7, X 27, 7.
 दक्षीते X 120, 6
 दक्षीति VIII 32, 5
 दक्षि VI 26, 5, VIII 24 4
 दक्षि I 110, 9, IV 16, 8, V 39, 3 VI
 33 3, VIII 6, 23, 33 3 IX. 68, 7,
 X 69 3
 दक्षीय I 132, 6
 दक्षीयुत् VI 16, 45, VII 10 1, X 43 4,
 69 1

दक्षीयुत् X 95, 3
 दक्षीयुतति VIII 20, 11.
 दक्षीयुतया IX 64, 28
 दक्षीयोत् Δ 95 10
 दक्षीयोत् VI 3, 8
 दक्षीयाच I 140, 6
 दक्षीयत् IV 13 2, VIII 60, 13
 दक्षीयत् II 34, 3, IV 13, 4, 45, 6, X
 96, 9
 दक्षीयाणि X 34, 5
 दक्षीयं VI 51, 13
 दक्षीय VI 47, 29
 दक्षी I 53, 6, 9, 95, 2, 116, 24, 126, 3,
 144, 5, 164, 14, II. 1, 8, 13, 9, III
 23, 3, 29 13, IV 32, 19, V 33, 8,
 43, 4, 45, 7, 11, 47, 4, 62, 1, 78, 9,
 VI 31, 3, 47, 18, 22², 23², 24, 63,
 * 9, VII 83 7, VIII 1, 33, 3, 23, 5,
 37, 38, 6, 47, 46, 22³, 23, 56, 2,
 IX 1, 7, 6, 5, 8, 4, 15 8, 38, 3, 46,
 6, 56 3, 61, 7, 63, 9, 68, 7, 71, 5,
 80, 4, 5, 85 7, 91, 1, 92, 4, 93, 1,
 97, 12, X 27, 15, 34, 12, 85, 45,
 94 7², 101, 10
 दक्षीयगुल् X 90, 1
 दक्षीयतरुष्यात् X 51, 3
 दक्षीयस्वरित II 18, 1
 दक्षीयस्योद्ये VI 20, 4
 दक्षीयस्योद्यि VI 20, 8, X 96, 12
 दक्षीयस्योद्ये VIII 52, 2 *
 दक्षीयस्योद्ये X 94, 7
 दक्षीयस्य X 62, 6
 दक्षीयस्य VIII 12, 2
 दक्षीयस्या II 34, 12
 दक्षीयस्यास V 29 12
 दक्षीयस्यनं VIII 1, 9
 दक्षीयस्ये IV 51, 4
 दक्षीयस्ये I 62, 4, III 39 5
 दक्षीयस्य I 158, 4
 दक्षीयस्य I 122, 12, 13

दशति I 189, 5
 दशद्यु I 33, 14, VI 26, 4.
 दशंमनति J 141, 2
 दशंमि- II 18, 4, III 39, 5, IV 24, 10,
 V 27, 1, 34, 5, VII 83, 6, 104, 15,
 VIII 1, 33, 72, 8, 96, 13, IX 28, 4,
 70, 4, 72, 2, 97, 23, 57, X 4, 6
 दशंमुनि I 52, 11
 दशम VIII 24, 23
 दशमाय VI 20, 8
 दशमास्य V 78, 8
 दशंमास्य V 78, 7
 दशमे I 117, 12, 158, 6, X 184, 3
 दशंमत्र VI 44, 24
 दशंमत्राम् X 94, 8
 दशंमोक्षम् X 94, 7
 दशंमोनेन्य X 94, 7
 दशंमप्यस्य L 126, 4
 दशंमत्र VIII 8, 20
 दशंमने VIII 49 10, 50, 9
 दशंमशाखाया X 137, 7
 दशंमि VIII 52, 2
 दशंमु VIII 101, 13
 दशम्य VI 11, 6, VIII 16, 12, 46, 11
 दशस्य III 7, 10, VII 28, 4, 43 5
 दशस्यत V 50, 3
 दशस्यत I 158, 1
 दशस्यत I 139 5
 दशस्यति IX 3, 5
 दशस्यप VIII 20, 24
 दशस्यप VIII 5 23
 दशस्यन् L 61, 11, 181, 8, II 19 5 VI
 26 6, VII 5 7, 100 4 X 99 10,
 138 1
 दशस्यत V 3, 4, VI 50 11, VII 56, 17
 दशस्यतां VI 62, 7, VIII 28, 6, 31 9
 दशस्यतां V 42, 12
 दशस्यति VIII 88, 6

दशस्या VII 99, 3
 दशस्ये VII 37, 5
 दशस्येत् X 10, 9
 दशाना X 27, 16
 दशाभीष्टुभ्य X 94, 7.
 दशांपनिभ्य X 94 7
 दशो इति VI 47, 23
 दसत् I 121, 15, 139 5
 दसनात् I 134, 5
 दसपत् V 45, 3
 दसां VI 21, 11
 दसं V 6, 5, VIII 74, 7
 दस I 4 6, 62, 5, 11, 12, 138, 4, II 9,
 5, IV 1, 3², V 31, 7, VI 1, 1, 18, 5,
 VII 3, 4, 22, 8, VIII 92, 18, 103 7,
 X 7, 1, 43, 2, 147, 5
 दस I 129, 3, 148, 4, II 1, 4, III 3, 2,
 VII 18, 11, IX 82, 1, X 99, 10
 दसत् I 74, 4
 दसनात् II 20, 6
 दस I 42 10, 77, 3, V 34, 1, VII 31,
 9, VIII 88, 1, X 11, 4, 31, 3
 दसद्वैता VIII 94, 8
 दसद्वैता I 173 4, VI 13 2, 58, 4
 दसस्य I 62, 6, III 1, 7 V 17, 4
 दसा IV 41, 6
 दसा IV 6, 9, 55, 2, V 49 3
 दसा V 41, 13
 दस्यत् VIII 45 35
 दस्ये III 55 13
 दस्यं VIII 24, 20
 दस्यति X 117 1
 दस्यति I 11, 3, 62 12, 135, 8², V 54, 7
 55-5
 दस्यं I 51, 8
 दस्यं VIII 6, 14
 दस्यने I 36 18, 103 3, VIII 51, 2, 56,
 2, IX 92 5, X 49, 3, 105, 7

दस्ये VIII 55, 1, 56, 1.
 दस्युं II 11, 18, IV 16, 9, X 22, 8
 दस्युग्ना IV 16, 10
 दस्युंनृताय VI 24, 8
 दस्युंनर्हणा IX 47, 2.
 दस्युंभ्य IV 38, 1, X 48, 2
 दस्युं I 33, 4, 7, 9, 53, 4, 59, 6, 117, 21,
 175, 3, II 15, 9, V 4, 6, 30, 9, VI
 14, 3, VII 19, 4, VIII 50, 8, 70, 11,
 IX 41, 2, X 73, 5
 दस्युंहताय I 51, 6, 103, 4, X 95, 7
 दस्युंहले X 99, 7, 105, 11
 दस्युंहलेषु I 51, 5
 दस्युंहन X 47, 4
 दस्युहन्सत्तम VI 16, 15, VIII 39, 8, X.
 170, 2.
 दस्युहा I 100, 12, VI 45, 24, VIII 76,
 11, 77, 3, X 83, 3
 दस्युं I 63, 4, 78, 4, 100, 18, 101, 5, II
 11, 19, 13, 9, 20, 8, III 29, 9, 34,
 6, 9, IV 16, 12, 28, 3, 4, V 7, 10,
 14, 4, 29, 10, 31, 5, 7, 70, 3, VI 18,
 3, 23, 2, 29, 6, VII 5, 6, 6, 3, VIII
 14, 14, X 55, 8, 83, 6, 99, 8
 दस्येत् VI 37, 3
 दस्यो I 104, 5, 117, 3, II 12, 10, III
 49, 2, VI 31, 4, VIII 98, 6, IX
 88, 4
 दस्य I 42, 5, VI 56, 4
 दसां I 3 3, 158, 1, 183, 5, IV 44, 6, V
 75, 2, VII 69, 3, VIII 5, 11, 8, 1,
 87, 5
 दसा I 46, 2, 92, 18, 182, 2, VI 62, 5,
 VIII 26, 6, 86, 1, X 26, 1, 40, 14
 दसा I 30, 17, 47, 3, 6, 92, 16, 112, 24,
 116, 10, 16, 117, 5, 20, 21, 118, 6,
 119, 7, 120, 4, 139, 3, 4², 180, 5,
 182, 3, IV 43, 4, VI 69, 7, VII 68,
 1, VIII 5, 2, 22, 17

दसाः V 55, 5
 दसौ I. 118, 3, 183, 4
 दसौ I 30, 18, 117, 22, V. 75, 9
 दह IV 4, 15
 दह I 12, 5, 36, 14, 20, 79, 6, VII 1, 7,
 15, 13, VIII 23, 14, 60, 7, X 87, 19,
 23, 24, 103, 12; 118, 7.
 दह. X 16, 1
 दहतात् III. 18, 1
 दहन् III 29, 6, VIII 43, 26.
 दहन्ति X. 28, 8, 34, 9
 दहतु X 87, 20
 दहाति I 99, 1
 दहामि I 133, 1.
 दा. II 2, 7², III 24, 5, VI 16, 26, VII
 1, 5, X 85, 38, 148, 4
 दा I. 104, 5, 7, 8, 121, 4, 169, 4, 189,
 5, II 4, 8, V 24, 1, 33, 6, VI 13,
 6, 19, 6, 20, 7, 26, 1, 33, 1, 35, 1,
 VII 1, 19, 46, 4, 100, 2, VIII 2, 15,
 48, 8, 71, 7, IX 97, 25, X 30, 4, 47,
 1, 59, 4; 128, 8
 दान् I 121, 12, VIII 2, 39
 दान् I 24, 1, 2, V 3, 12, VI 63, 9, 10²,
 VII 45, 2, 97, 4, VIII 32, 15, IX
 97, 52, X 17, 7, 80, 4
 दान् II 34, 7, VI 49, 15, VII 56, 15
 दान VIII 8, 17
 दान्ते IV 20, 10, VII 59, 6, VIII 19, 29,
 71, 15, IX 75, 5
 दान्ते IV 21, 9
 दानो I 22, 8, II 22, 3, III 13, 3, IV
 17, 8, V 7, 7, VI 23, 3, VII 20, 2,
 VIII 66, 2, X 55, 6
 दाना V 23, 2, VI 23, 10, 29, 1, 37, 5,
 VII 97, 2, VIII 51, 5, 65, 10, 90, 2,
 92, 3, 96, 20, IX. 97, 55, X 54, 5
 दाना X 14, 12

दातारः VI. 50, 11.
दातारं IV. 31, 7.
दातारं II. 33, 12; VIII. 3, 24; 46, 2².
दातारं VI. 60, 13.
दातारं IV. 8, 3; V. 7, 7; 48, 5.
दातारं I. 65, 4; VI. 24, 2; VII. 15, 12;
42, 4.
दातारिः I. 167, 8.
दातारिः V. 58, 2.
दातारिः III. 51, 9.
दातारं X. 99, 2.
दातारं VII. 15, 11; VIII. 52, 5.
दातारं I. 13, 11.
दातारं V. 36, 1; 79, 10.
दातारं VI. 51, 4.
दातारं VII. 4, 6.
दातारं VIII. 78, 10.
दातारं I. 116, 6; 166, 12; 185, 3; III. 54,
16; VI. 20, 7; VIII. 43, 33; X. 69, 4.
दातारं VIII. 44, 18; IX. 97, 55.
दातारं IV. 38, 1.
दातारं VI. 61, 1.
दातारं VII. 56, 21.
दातारं VI. 44, 10.
दातारं VII. 99, 2; 3.
दातारं I. 66, 2; 67, 3; 154, 4; 156, 4; III.
32, 8; VI. 30, 2; VIII. 15, 2; IX. 35,
6; X. 60, 9; 111, 4.
दातारं I. 62, 9; III. 59, 1; VI. 44, 24; 47,
4; 51, 8; IX. 74, 2; X. 60, 8; 121, 1.
दातारं VI. 66, 3.
दातारं X. 22, 11.
दातारं I. 61, 5.
दातारं VII. 27, 4; VIII. 4, 8; X. 32, 9.
दातारं I. 128, 5; V. 30, 7; 33, 6; VII. 18,
22; VIII. 46, 6; 51, 7; 61, 6; IX.
52, 3.
दातारं VI. 45, 23.

दातारं V. 29, 4; 32, 1.
दातारं II. 11, 10; V. 32, 4.
दातारं VIII. 32, 12.
दातारं V. 32, 7.
दातारं V. 52, 14; 15; 87, 2; VIII. 20, 14;
33, 8.
दातारं V. 27, 5; VII. 18, 23.
दातारं VIII. 64, 9.
दातारं VI. 53, 3; X. 141, 5; 6.
दातारं I. 48, 4; 55, 7; 112, 2; 180, 5; II.
13, 13; 14, 12; VI. 45, 32; VIII. 46,
26; 51, 6; 54, 5; 61, 8; 70, 8; 71, 11;
99, 4; IX. 81, 1; X. 61, 2; 62, 8.
दातारं VIII. 46, 24.
दातारं VI. 50, 13.
दातारं I. 32, 9; 54, 7.
दातारं I. 174, 7; V. 31, 6; 59, 8.
दातारं IX. 97, 23.
दातारं I. 136, 3; II. 41, 6.
दातारं VIII. 8, 16.
दातारं X. 43, 7.
दातारं IX. 97, 23.
दातारं II. 11, 18; 12, 11; IV. 30, 7.
दातारं I. 51, 4.
दातारं V. 68, 5.
दातारं X. 120, 6.
दातारं VIII. 25, 6.
दातारं II. 13, 7.
दातारं X. 131, 2.
दातारं X. 49, 1.
दातारं I. 162, 8.
दातारं II. 28, 6.
दातारं V. 36, 1.
दातारं I. 56, 3.
दातारं VIII. 93, 8.
दातारं V. 79, 4; VI. 24, 4.
दातारं VI. 44, 2; VIII. 72, 6.
दातारं VIII. 21, 16.

दामान IV 54, 2, VIII 23, 2, X 42, 8
 दासं VII 86, 5
 दाय X 114, 10
 दायि I 61, 15, II 20, 8, VI 25, 8
 दारु VI 3, 4, X 102, 8, 146, 4, 155 3
 दारु VII 6, 1
 दारुणि VIII 102, 20
 दारुण्यं V 61, 17
 दावने I 61, 10, 122, 5, 134, 1², 2, 139,
 6, II 1, 10, 11, 1, 12, IV 29, 5, 32,
 9 V 39, 2, 59 1, 4, 65 3, VI 71,
 2, VIII 7, 27, 25 20, 45, 10, 46,
 25², 27, 63, 5, 69, 17, 70, 12, 92, 26,
 IX 93, 4, X 32, 5, 44 7, 50, 7
 दाशन् I 70, 3, IV 2, 9, VI 16, 20, VII
 100, 1, VIII 19, 14, 103, 4, X 61,
 25 91, 11, 122, 3, 138 5
 दाशन् I 158, 2, II 19, 4, λ 65, 6
 दाशन् VII 14 3 17, 7
 दाशन्ति I 93 10 151, 7, VI 16, 31, 68, 5,
 VII 59 2
 दामुभ्राते VII 33 3, 5, 83, 8
 दाशन्ति VIII 24 2
 दासा I 127 7
 दाशात् I 68, 3 71, 6, 93 3, II 23, 4
 दामुसंध्वर I 75 3, VIII 19 9, X 147, 4
 दामुसंध्वर VIII 4 13
 दामुसंध्वराय VI 68, 6
 दामुनि VIII 4, 12
 दामुपं I 3 7 110 2 142 2, 178, 3, II 20,
 2 III 25 4 51, 9, 60 5, IV 9 8,
 46 6 49 6, V 71, 3, VI 62 3, VII
 74 4 VIII 5 5, 13 10, 22, 3, 8, 84,
 3 85 6, IX 100, 2, 8, X 122 5
 दामुपे I 1 6 2, 3, 8, 8, 9, 25 6, 27,
 6 35 8, 44 1, 4, 45 2, 8, 47, 1,
 9, 61, 11 74 2, 9, 81, 6, 84, 7, 85,
 12 91, 9, 93 1, 94 14, 113, 18,
 124 12, 130, 7², 142, 1, 163 13, II

1, 11, 19, 4, 32, 5, III 2, 11, 24, 5,
 62, 4, IV 11, 3, 15, 3, 20, 9, 10, 26,
 2, 30, 20, 34, 4, 47, 4, 53, 1, V 3,
 1, 25, 5, 34, 7, 57, 3, 76, 2, 80, 6,
 82, 3, VI 16, 5, 20, 7, 26, 3, 50, 8,
 61, 1, 65, 3, 4, 67, 8, 71, 4, VII 3,
 8, 5, 8, 11, 3, 16, 12, 19, 6, 20, 2,
 27, 3, 37, 5, 70, 3, 71, 2, 81, 3,
 VIII 1, 22, 5, 6, 12, 21, 21, 17, 24,
 9, 22, 27, 20, 35, 22, 43, 15, 47, 1,
 49, 2, 50, 3, 6; 51, 7, 52, 8, 66, 4,
 67, 3, 69, 13, 71, 6, 88, 6, 90, 4, 93,
 21, 26, 95, 9, 102, 1, IX 3, 6, 36,
 5, 62, 11, 64, 6, 98, 4, λ 15 7, 17,
 7, 21, 6, 25 11, 28, 7, 48, 1, 4, 65,
 5, 6, 113, 5, 122, 3, 140, 1
 दाशेन IV 10, 4, VI 48, 2, VII 3, 7,
 VIII 84, 5
 दाशेन I 76, 1, 77, 1, IV 5, 1, V 41, 16,
 VII 14, 1, 2, 29, 3
 दाशोत्ति VIII 4, 6
 दाश्यासं I 3, 7, VII 37, 4
 दाश्यास I 47, 3, 136, 5, 182, 2, IV 2, 8,
 46, 5, VII 92, 3, VIII 57, 4, 59 3,
 71, 4
 दाश्यान् I 40, 7, 74, 8, 150, 1, III 11, 7,
 X 104 6
 दाष्टि I 127, 4²
 दासं VIII 51, 9, λ 38, 3
 दास I 158, 5, V 30, 9, VII 86, 7
 दामन् VIII 1, 33
 दास्यं VIII 40, 1
 दासपंत्नी I 32 11, III 12, 6, V 30, 5,
 VIII 96, 18
 दासप्रयत्नी I 92, 8
 दास II 12, 4, III 34, 1, V 34, 6, VI
 26, 5, VII 19 2, X 49 6, 7, 54, 1,
 73 7, 83, 1, 86, 19, 99, 6
 दास II 11, 2, IV 30, 14, VIII 32, 2,
 70, 10

दासःशेषाम II 13, 8
दासस्य I 104, 2, VII 99, 4, X 23 2,
102, 3
दासस्य II 20, 6, IV 18, 9, 30, 15, V 30,
7, 8, 33 4, VI 20, 6, VIII 24, 27,
40, 6, X 22, 8
दासां VI 33 3, VII 83, 1
दासा VI 47, 21, X 62, 10
दासा I 158, 5
दासान् VIII 56, 3
दासानां IV 30, 21
दासानि VI 22, 10, 60 6
दासार्थं I 174, 7, X 120, 2, 138, 3
दासीं I 103, 3, II 11, 4, 20, 7, IV 28,
4, 32, 10, VI 20, 10, 25, 2, VIII
5 31
दासीन् VII 1, 21
दासे VIII 46, 32
दास्यता V 9, 2
दास्यती I 48, 1
दास्यति II 4, 3, X 144 2
दास्यत J 127, 1
दास्यन् IV 2, 7, VI 33 1, 68, 5
दासिं VII 15 12
दासि IV 2, 11, V 62 8
दासित II 14 10, VII 32, 5 VIII 8: 3,
IX 61, 27
दासिभि IV 32, 8, VIII 14 4 88, 3
दासिभि I 170, 3, IV 32, 20
दास्यु V 39 3
दास्यु VIII 14, 2
दासास्य X 151 2
दासिदु II 32 6 41 17
दासिदु L 93 15³
दासिदुस्य X 92 9, 132 6
दासिदु VIII 48 6
दासिदु IX 108 9
दासिदु I 113 17 II 9 6 III 3 7 15

4, 23 4, 54, 22, V 4 2, 25 3, VII
1, 21, 3, 10
दासिदुस्ये III 30, 13
दासिदुस्यु VII 86, 3
दासिदुस्यु I 146, 5
दासिदुस्यु V 55 4
दासिदुस्यु III 1 12
दासिदु VII 40, 2
दासिदुस्यु IV 41, 11, VI 46, 11 VII 85 2,
X 38, 1, 134, 5
दासिदुस्यु I 56 4, 166, 6, V 86 3, VI 66
10, VII 25 1, 34, 13 46 3, 57, 4
दासिदुस्यु II 13 7, VIII 6, 7, X 158, 2
दासिदुस्यु II 2 7, V 30, 4
दासिदुस्यु III 7, 4
दासिदुस्यु IX 80 1
दासिदुस्यु I 71, 5, IV 41, 4, VI 46 9 VII
56, 9, X 48, 9, 142, 1
दासिदुस्यु I 132, 5
दासिदुस्यु II 35 5
दासिदुस्यु III 8, 6
दासिदुस्यु X 63 1
दासिदुस्यु IV 18 7
दासिदुस्यु X 78, 5
दासिदुस्यु X 114 1
दासिदुस्यु X 132 3
दासिदुस्यु II 35 12
दासिदुस्यु I 73, 2, II 4 1
दासिदुस्यु VI 55 5
दासिदुस्यु VIII 96 6
दासिदुस्यु VII 32 18
दासिदुस्यु X 18, 8
दासिदुस्यु I 71, 3
दासिदुस्यु I 139, 8
दासिदुस्यु V 86, 6²
दासिदुस्यु VIII 78, 10
3 2

दिशति II 28, 10, VII 104, 10, II
 दिशति I 147, 3, II 27, 3
 दिशति I 25 14
 दिशति VII 104, 20
 दिशति I 25, 14, VII 104, 20
 दिशति VIII 19, 37
 दिशति I 117, 12 II 3, 2, III 38, 5, IV
 44 2, 53 5, IX 108, 11
 दिव I 6, 9, 10, 18, 9, 23, 13, 25, 20,
 31 15 33 5, 7, 10, 34, 8, 37, 6,
 38, 2 46, 1, 8, 9, 11, 47, 6, 48, 8,
 15, 49, 1, 3, 52, 9, 54, 4, 7, 55, 1,
 56, 5, 6, 58, 2, 59 2, 5, 60, 2, 61,
 9, 62, 5, 64 2, 4, 69, 1, 71, 2, 72
 8, 10, 80, 4, 86, 1, 92, 5, 7, 11, 17,
 93, 6, 100, 1, 3, 13, 15, 105, 3, 5,
 10, 11, 108, 12, 109, 6, 110, 6, 113,
 7, 14, 114, 5, 115, 3, 121, 8-10,
 122, 1, 124 3, 130, 3, 134, 4, 142 3,
 146, 1, 151, 4, 155 3, 164 10, 12,
 166, 5, 168, 4, 181, 4, 182, 1, 183, 2,
 184, 1, II 1, 6, 6, 5, 13, 7, 27, 15,
 30 5, 31, 3, 38, 11, 40, 1, III 1, 2,
 3, 6, 9, 2, 12 14², 4, 4, 5 9, 6, 2,
 7 8, 12 9, 17, 2, 22, 3, 25 1, 31,
 8, 39 2, 43 6, 46, 3, 49 4, 53 7,
 8, 54 11, 13, 56, 5, 6, 57, 2, 61, 4,
 6, IV 2, 15, 3 8, 7, 8, 8, 2, 4, 10,
 4, 13, 5, 14 5, 15 6, 16, 3, 21, 3,
 26, 6, 30, 8, 9, 39, 1, 43, 3, 44, 5,
 45 1, 51, 1 52, 1, 53 2, 54, 4, V
 10, 4, 15, 2, 17 3, 25 8, 38, 3, 40,
 6 41, 1, 3 4, 7 43 11, 45 1, 47,
 1 3, 4, 6, 52, 5-7, 14, 53 6, 8,
 54 1, 13, 57, 1 5, 59 6, 7, 60, 3,
 7, 63 1, 3, 5, 74, 1, 80, 5, 6 83
 6, 84 3, 87, 3, VI 1, 7 2, 3, 4 11,
 3, 7, 7, 1, 6, 7, 13 1, 15 1, 16, 9,
 18, 12, 20, 2, 30, 1, 44, 21, 47, 4,
 27, 49 2, 51, 1, 4, 52, 15, 58, 4,
 62, 1, 66, 11, 71, 5, VII 3 6, 5, 1,

6, 7, 15, 4, 24, 3, 34, 2, 36, 3, 38,
 5, 39, 5, 45, 2, 46, 3, 60, 7, 61, 3,
 63, 4, 64, 2, 66, 14, 18, 67, 2, 69,
 3, 70, 3, 75, 4, 78, 4, 79, 2, 3, 81,
 1, 97, 1, 102, 1, 104, 4, 19, VIII
 1, 18, 29, 5, 8, 7, 7, 11, 13, 8, 4,
 7, 10, 1, 12, 6, 13, 8, 13, 14, 9, 20,
 17, 25, 7, 18, 19, 26, 17, 23, 27, 19,
 34, 1, 36, 4, 40, 8, 44, 16, 57, 3,
 60, 19, 63, 2, 65, 2, 69, 3, 72, 8,
 79, 4, 82, 4, 87, 4, 88, 5, 94, 9,
 10, 97, 5, 98, 3-6, IX 2, 5, 8, 8,
 9, 1, 10, 9, 12, 4, 8, 16, 7, 26, 2,
 27, 3, 31, 2, 33 5, 36, 6, 37, 3, 38,
 5, 39, 2, 4, 42, 1, 48, 1, 3, 49, 1,
 51, 2, 57, 1, 4, 61, 16, 62, 28,
 63, 27, 64, 8, 30, 65, 24, 66, 5,
 30, 68, 8, 9, 69, 5, 8, 71, 7,
 72, 7, 73, 4, 5, 74, 1, 2, 6, 7,
 75, 2, 76, 1, 77, 2, 5, 80, 1, 83, 2²,
 85, 9², 10, 86, 3, 8, 9, 11, 19,
 24, 27, 33, 35, 46, 87, 2, 8, 89, 1,
 3, 6, 96, 5, 14, 97, 29, 30, 102, 8,
 108, 10, 16, 109, 6, 110, 8², 113, 8,
 9, X 3, 2, 7, 1, 8, 1, 10, 2, 11, 1,
 15, 14, 17, 6, 20, 4, 22, 6, 28, 6, 37,
 1, 39, 12, 45, 1, 3, 49, 2, 55, 8, 59
 9, 61, 4, 62, 6, 63, 4, 65, 13, 66, 10,
 70, 5, 6, 11, 76, 5, 77, 2, 3, 89 3,
 10, 12, 92, 6, 9, 97, 17, 98, 3, 10,
 12, 108, 5, 111, 3, 5, 7, 114, 1, 138
 3, 139, 2, 143 3, 149 4, 158, 1,
 170, 2

दिव I 30, 22, 48, 1, 9, 49 2, II 36, 2,
 IV 51, 10, 11, V 54, 10, 79, 2, 3,
 8, 9, VI 64, 4, 5, 65, 6, VII 77, 6,
 81, 3, 5, VIII 47, 14, 15, X 127, 8

दिवशब्द II 2, 2, X 62, 9

दिवशब्द VI 65, 1

दिवशब्द I 112, 14, IV 26, 3, VI 26, 5,
 61, 1, VII 18, 25

दिवःशदास्य VI 16, 9
 दिवःशदासात् VI. 47, 22, 23
 दिवःशदासाय I. 116, 18, 119, 4, 130, 7, II
 19, 6, IV 30, 20, VI 16, 5, 31, 4,
 43, 1, IX 61, 2
 दिवःशदासेभिः I 130, 10
 दिवःस्पृष्टयोः II. 2, 3, V 49, 5, X. 3, 7,
 35, 2
 दिवःशह्य III 7, 5
 दिवयसा III 7, 2, X 65, 7
 दिवयां III 30, 21
 दिव I 50, 11, 52, 12, 62, 8, 68, 1, 164,
 47, 51, III 59, 7, IV 42, 4, VI. 21,
 2, VIII 6, 48, 34, 1, 51, 8, 55, 2,
 100, 8, IX 3, 7, 8, 17, 5, 54, 2, X
 56, 3, 58, 2, 121, 9, 189, 2, 190, 3
 दिवा I. 24, 10, 12, 34, 2, 38, 9, 98, 2,
 139, 5, 144, 4, V 76, 2, 3, VI 3 6²,
 49, 10, VII 15, 15, 71, 1, 2, 104, 11,
 VIII. 7, 6, 18, 6, 7, 25, 11, 61, 17,
 64, 6, IX 97, 9, 107, 20, X. 95, 4
 दिवा I 161, 14, 163, 6, III 62, 2, VI
 52, 1, VII 62, 1, VIII 6, 30, 35, 2,
 X 10, 9, 82, 5
 दिवाःशदास्य I 127, 5²
 दिवावभो इति दिवावभो VIII. 34, 1
 दिवि I 6, 1, 7, 3, 19, 6, 36, 3, 51, 4,
 12, 52, 4, 8, 73, 7, 80, 13, 81, 5,
 83, 6, 85, 2, 91, 4, 18, 93, 5, 95, 3,
 98, 2, 103, 1, 105, 1, 16, 108, 11,
 125, 6, 126, 2, 139, 11, 150, 3, 159
 4, 163, 3, 4, 164, 25, 187, 4, 190, 4,
 II 22, 4, 40, 4, III 2, 13, 13, 4,
 22, 2, 61, 5, IV 5, 11, 13, 2, 35, 8,
 57, 5, V 2, 10, 9, 5, 11, 3, 27, 6,
 28, 1, 35, 8², 40, 8, 52, 3, 60, 6, 61,
 12, 62, 7, 63, 4, 7, 74, 2, 85, 2, VI
 2, 6, 16, 36, 17, 14, 23, 2, 33, 5,
 34, 4, 40, 5, 44, 23, 48, 6, VII 5, 2
 11, 5, 32, 14, 21, 64, 1, 82, 3, 83, 3,

5, 87, 5, VIII 3, 21, 9, 2, 12, 30,
 13, 29, 14, 5, 19, 4, 18, 22, 6, 29, 9,
 50, 7, 52, 7, 55, 2, 56, 5, 64, 4, 72,
 15, 74, 3, 87, 1, 89, 7, IX 1, 7, 41,
 3, 61, 10, 79, 4, 86, 22, 107, 7, X
 7, 3, 6, 8, 6, 28, 12, 35, 10, 61, 18,
 62, 3, 64, 3, 65, 11, 75, 3, 80, 4, 85,
 1, 11, 88, 10, 11, 90, 3, 96, 4, 98,
 11, 107, 2, 119, 11, 124, 7, 156, 4
 दिविःश्व I 22, 20, V 1, 12, VII 24, 5,
 X 56, 2, 60, 4, 5
 दिविःश्वय V 46, 5
 दिविःश्वितां X 92, 12
 दिविःश्वना VII 75, 1, VIII. 43, 28
 दिवितां X 76, 6
 दिविमता I 26, 2, X 76, 6
 दिविमंता V 79, 1
 दिविमंते IV 31, 11
 दिविःश्वनां IX 97, 26
 दिविःश्वेति X 88, 7
 दिविःश्वय VII 74, 1
 दिविःश्विमु I 45, 7, 48, 9, 86, 4, 139 4²,
 141, 6, IV 9, 3, 46, 1, 47, 1, VIII
 4, 19, 76, 9, 87, 3
 दिविःश्वुक X 168, 1
 दिविःश्वृश V 13, 2, VII 16, 3
 दिविःश्वृश I 142, 8, II 41, 20, IV 46, 4,
 VIII 5, 28, 101, 9, IX 86, 14, X
 36, 6
 दिविःश्वृशां I 22, 2, 23, 2, V 11, 1
 दिविःश्वृशा I 137, 1
 दिविःश्वृशे X 88, 1
 दिविःश्वृशो IX 11, 4
 दिवे I 54, 3, 71, 5, 129, 3, 136, 6, 185,
 10, II 13, 5, 24, 14, III 54, 2, 3,
 IV 3, 5, V 47, 7, 59, 1, VI 18, 14,
 VIII 70, 2, IX 109, 5
 दिवेऽदिवे I 1, 3, 7, 31, 7, 34, 7, 89, 1, 123
 4, 136, 3², II 9, 5, 30, 2, 11, 34, 7, III

४, २, २९, २, १४, ३०, १२, ३५, ३, ५१, १,
 ५२, ८, ५६, ६, IV. ८, ७, १५, ६, ५४, ६,
 V २०, ४, ४९, १, VI १५, २, ३०, २, ३२,
 ५, ४७, २१, ७१, ६, VII ३२, १९, ९८, २,
 VIII ४, १०, १२, २८, १५, ६, ३१, ४, ४५,
 १२, ५३, २, ९८, ८, IX १, ५, ६१, २०, ७५,
 ४, १०१, ६, १०७, १९, X ३७, ७, ८७, २२,
 ९२, ८
 दिव्य I १६४, ४६, V. ४१, ४, VII ३२, २३,
 ३७, ८, IX ७१, ९, ९७, २३, ३३, १०९, ३,
 X ६३, १७, ११६, ३, १३९, ५
 दिव्य I १३९, १, १६३, १०, १६४, ५२, १७३, १,
 III १९, ४, ४७, ५, V ५९, ८, VI ६, १,
 १०, १, ५१, १२, VII २, १, IX १९, १, २९,
 ६, ८६, ३६, १०७, ५, X. १२, ३, ९६, २,
 १००, ११
 दिव्यस्व I ११२, ३, १४४, ६, II १४, ११, V
 ६८, ३, VI २२, ९, ३९, १, VII ४६, २, ६५,
 ४, ९७, १०, IX ८६, २८, ९१, २
 दिव्या I १४३, ५, १५२, ७, II २७, ९, IV ४३,
 ३, V २९, १, ६९, ४, IX ८८, ७, ९७, ५१,
 १००, ३, १०७, २४
 दिव्याऽक्ष्य I १६६, ११, १७६, ३
 दिव्या II २५, ४, VI ६, ३, ५०, ११, VII ३५
 ११, १४, ४९, २, १०३, २, VIII ५, २१,
 २५, ६, IX ८६, १, ४, ८८, ६, ११०, ६, X
 ३४, ९, ९८, ५
 दिव्यात् VII १०४, २३
 दिव्यानां λ १२४, ९
 दिव्यानि I ३४, ६, ६४, ३, ५, IV ५३, ३, VI
 २२, ८, ५९, ९, IX १४, ८, ३६, ५, ६३, ३०,
 ६४, ६, X. १३ १, ३२, २, ६४, १६
 दिव्यां IX. ९७, १७.
 दिव्यां I ५८, ६, λ ७६, ८
 दिव्याम I ११८, ४, १६३, १०, १८१, २, X
 ६५ ९
 दिव्ये द्विं VII २, ६, X. ११०, ६
 दिव्येन III. २, ४, X ४३ ७
 दिव्येषु IX ६६, २२

दिव्ये III ५४, १.
 दिश I ३१, १४, ११९ २, १२४, ३, III ३०,
 १२, VI. ६०, २, IX ७०, ९, ११४, ३, X
 ६४, २, ९०, १४
 दिशतां X ११०, ७
 दिश I ९५, ३, १८३, ५, IV. २९, ३
 दिशानां III ३१, २१
 दिशा I ८५, ११, १३२, ४
 दिशा IX ११३, २
 द्विषीष II ३३, ५
 द्विषा I. १८३, ५
 द्विहान X ८७, ४
 दोदय X ६९, ७
 दोदयत् X ३०, ४, ९५, १२
 दोदयत् II २३, १५, VI. १६, ३६, २०, १३, λ
 ९९, ११
 दोदयत् II ४, ३, V ४५, ९, VIII ४४, १५
 दोदयत् I ९३, १०
 दोदयति V ६, ४
 दोदयति VIII ४४, २९
 दोदयति II ३५, ४, VII ३, ५, १२, १, VIII
 १०२, ११
 दोदाय IV ६, ७
 दोदियु I ३६, ११
 दोदियुषं VIII २३, ४
 दोदियुष VII १, ८
 दोदियुष I. १२, ५, १०, V २४, ४, VIII ४४
 ४, ६०, ५
 दोदियुषाम II २, ११, ३५ ३, १४, III १३, ५,
 २७, १२, IV ४, ९, ३९, २, V ४३, १२,
 VI १, ३, ६, X ८८, १४
 दोदियुषां X १०६, ३
 दोदियुषात् II ९, १
 दीदिहि I १, ८
 दीदिहि VIII ६०, ६
 दीदिहि I ७९, ५, १४०, १०, II २, ६, III १०,
 २, ८, ५४, २२, V २१, ४, २३ ४^३, VI

48, 3, 7², VII 1, 3, 15, 8, VIII 43, 26, X 118, 7
 दीदेत् II 2, 8
 दीदेष I 36, 19, 44, 10
 दीद्यन्ती इति दीदिःशान्ती I 15, 11, VIII 57, 2
 दीद्यत् I 143, 7, II 9, 2, III 1, 1, VII 10, 1, X 118, 1, 8, 122, 6
 दीद्यन्त III 27, 15
 दीद्यन्त I 127, 3, III 5, 7, 15, 5, 31, 15, VI 1, 7, X 20, 4
 दीद्यन्त IV 5, 9
 दीद्ये III 55, 3
 दीद्यथ III 38, 1, X 32, 4
 दीद्यथ VIII 21, 6
 दीद्यथन् VII 7, 6
 दीद्यथः VIII 100, 1
 दीद्यथः III 2, 10, VIII 68, 19
 दीद्यथ IX 105, 4
 दीद्यथिन् दीद्यः VI 17, 6, 67, 4
 दीद्यिन्ति. I 186, 11, III 4, 3, V 18, 4
 दीद्यिन्तिःशान्तिः VII 1, 1
 दीद्यिन्ति III 31, 1, IV 2, 16, IX. 102, 1, 8
 दीद्यिन्तो V 42, 1
 दीद्यिन्त VIII 99, 3
 दीद्यिपु X 40, 10
 दीद्येत् X 144 3
 दीद्यत. II 20, 1
 दीद्यन्तः I 163 12, IV 23, 4, X 10, 1
 दीद्यन्ता III 4, 7, IV 33, 9, 50, 1, VII 90 4, 5, 91, 4, X 67, 2, 181, 3
 दीद्यन्ता X 183, 2
 दीद्ये V 33 1
 दीद्यन्तो VII 89, 3
 दीद्यन्तया X 2, 5
 दीद्यन्ता IV 24 9
 दीद्ये VIII 67, 11, X 68, 8
 दीद्ये IV 54, 3
 दीद्ये VI 22, 8

दीद्ये V 83, 7, X 103, 4
 दीद्येत् I 180, 1
 दीद्येत् V 74, 9
 दीद्येत् IX 3, 1
 दीद्येत् V 73, 3
 दीद्येत् VI 4, 6, VII 63, 5
 दीद्येत् VII 74, 4
 दीद्येत् II 35, 14
 दीद्येत्शान्ता I 122, 15
 दीद्येत्शान्ता. IV 15, 9, X 85, 39
 दीद्येत्शान्तापुं IV 15, 10
 दीद्येत् I 173, 11, IV 2, 5, VIII 17, 10
 दीद्येत्शान्ता IX 101, 1
 दीद्येत्शान्ता X 69, 7
 दीद्येत्शान्ता I 158, 6, VIII 9, 10
 दीद्येत्शान्ता II 27, 4
 दीद्येत्शान्तापि VIII 50, 10
 दीद्येत्शान्तापुं VII 82, 1
 दीद्येत्शान्तापि VIII 10, 1, 25, 20
 दीद्येत् I 32, 10, 37, 11, 96, 8, 116, 25, 123, 8, 154, 3, 166, 12, 14, III 7, 1, IV 23, 9, 24, 8, V 54 5, 87, 7, X 14, 14, 18, 6, 36, 14, 51, 8, 70 4, 85, 19, 95, 10, 105, 1, 124, 1, 134 6
 दीद्येत्शान्तापे V 61, 9
 दीद्येत्शान्तापे V 45, 9
 दीद्येत्शान्तापे II 15, 3
 दीद्येत्शान्तापे X 23 3
 दीद्येत्शान्तापे I 112, 11
 दीद्येत्शान्तापुं VII 16, 8, 61, 2, VIII 25 17
 दीद्येत्शान्तापुं X 114, 2
 दीद्येत्शान्तापुं VII 76, 7
 दीद्येत्शान्तापुं VIII 102, 11, X 93 2
 दीद्येत्शान्तापुं V 38, 2, VII 81 5
 दीद्येत्शान्तापुं V 65, 2, VIII 101, 2
 दीद्येत् I 140, 13
 दीद्येत् II 27, 14

दीर्घा IV 22, 7, X 40, 10
 दीर्घाय I 7, 3, VIII 13 30
 दीर्घायुःख्ये X 62, 2
 दीर्घायुःख्ये VIII 59, 7
 दीर्घायुःशान्तिः V 18, 3
 दीर्घायो इति दीर्घेऽप्यो VIII 70, 7
 दीर्घे I 119 6
 दीर्घे V 85 8
 दीर्घे X 27, 17
 दीर्घे X 34, 13
 दृ I 127, 4, X 161, 4
 दृ V 49 5, VIII 3 21
 दृऽप्यो VI 49, 7, X 185 1
 दृऽप्यो VII 18, 8, 32, 27, IX 79 3
 दृऽप्यो VI 51, 13
 दृऽप्ये VIII 71, 7
 दृऽप्यना X 95 2
 दृऽप्ये IX 41, 2
 दृऽप्यो VIII 2, 5
 दृऽइत I 125 7
 दृऽइत I 23, 22 II 23 5, X 39 11 126, 1
 दृऽइत्ये III 39, 8, X 161, 3
 दृऽइत I 35 3, 41, 3, 99, 1, III 20, 4,
 V 3 11, 4, 9, 9, 6, VI 2, 11, 18, 10,
 47, 30, 51, 10, 68, 8, VII 32, 15,
 44 3, 65, 3, 78, 2, VIII 18, 17, 42,
 3, 97, 15 IX 59 3, 62, 2, 70, 9,
 82, 2, 90 6 X 31, 1, 63 13, 93, 6,
 95, 8, 113 10 126, 6, 133 6
 दृऽइत I 121, 14, 128, 5 147, 3, 185
 10, III 39 7, VI 50, 10, 75 10, VII
 12, 2
 दृऽइतानि II 27, 5, IV 39 1, V 77, 3,
 82, 5, VII 12, 2, 82 7, IX 97, 16,
 X 165, 5
 दृऽइतानि I 147, 5
 दृऽइतानि VIII 44, 30

दृऽइतानि I 41, 9
 दृऽइतानि I 147, 4
 दृऽइतानि IV 41, 4, VI 16, 31
 दृऽइतानि II 23, 12
 दृऽइतानि II 23, 8, III 30, 15, IV 5, 5,
 V 2, 9, X 87, 18, 89, 9, 120, 4
 दृऽइतानि X 42, 10
 दृऽइतानि X 63, 11
 दृऽइतानि VII 68, 7
 दृऽइतानि I 117, 4
 दृऽइतानि VII 4, 3
 दृऽइतानि V 83, 2, 9, VII 104, 3, IX 73, 6
 दृऽइतानि VI 16, 32
 दृऽइतानि VIII 47, 13, X 100, 7
 दृऽइतानि X 164, 3
 दृऽइतानि VII 104, 7, X 86, 5
 दृऽइतानि X 85, 32
 दृऽइतानि VIII 65, 12
 दृऽइतानि IV. 18, 2, V 4, 9, VIII 43, 30,
 X 98, 12, 182, 1
 दृऽइतानि VI 22, 7, IX 110, 12
 दृऽइतानि I 41, 3, VII 60, 12
 दृऽइतानि I 106, 1-6
 दृऽइतानि I 99, 1, 189 2, V 54, 4, VIII
 47, 5, X 56, 7
 दृऽइतानि I 140, 6
 दृऽइतानि I 52, 6
 दृऽइतानि V 9, 4
 दृऽइतानि IV 28, 3, V 34, 7, VII 25, 2, VIII
 27, 18, 93 10
 दृऽइतानि VI 21, 12
 दृऽइतानि X 103, 7
 दृऽइतानि X 103, 2
 दृऽइतानि II 28, 8, VII 86, 4
 दृऽइतानि III 2, 2, IV 9, 2, 8
 दृऽइतानि I 15, 6

दुःशभासः III. 56, 8; VII. 60, 6.
दुःशशाकं VII. 50, 1.
दुःशर्तं I. 57, 1.
दुःशर्तं X. 20, 2.
दुःशर्तवः V. 87, 9.
दुःशर्षा X. 109, 4.
दुःशर्षिताम् I. 140, 11.
दुःशुभं V. 56, 4.
दुःशुभः I. 94, 8; 9; 105, 6; III. 16, 2;
VII. 82, 1; VIII. 19, 15; 21, 12; 75,
9; X. 44, 7.
दुःशुभो IX. 53, 3.
दुःशुभो I. 190, 5.
दुःशुभोः VII. 32, 7; IX. 63, 11.
दुःशुभो I. 176, 4; VI. 45, 26; VII. 18, 25.
दुःशुभो III. 56, 8; VI. 27, 8.
दुःशुभो X. 162, 1.
दुःशुभोः I. 135, 9^२.
दुःशुभोः I. 190, 6.
दुःशुभो I. 53, 9.
दुःशुभो II. 27, 6.
दुःशुभोः IV. 25, 6.
दुःशुभो VII. 1, 22.
दुःशुभो VII. 1, 22.
दुःशुभो I. 134, 7^२; II. 33, 14; III. 15, 6;
VII. 56, 9; VIII. 67, 15; X. 134, 5.
दुःशुभो I. 129, 6; IV. 11, 6; VIII. 18, 10;
X. 40, 13; 175, 2; 182, 1.
दुःशुभो VIII. 79, 9; IX. 70, 5.
दुःशुभो I. 129, 8^२, 11^२, VIII. 46, 19.
दुःशुभो V. 42, 16.
दुःशुभो I. 32, 6.
दुःशुभो VIII. 2, 12.
दुःशुभो X. 12, 6.
दुःशुभो VIII. 60, 7.
दुःशुभो I. 129, 7.

दुःशुभो VIII. 45, 18; IX. 97, 8; X. 45, 8.
दुःशुभोः III. 30, 15.
दुःशुभोः X. 105, 11.
दुःशुभोः VII. 18, 15; 28, 4.
दुःशुभो X. 44, 7.
दुःशुभो IV. 38, 8; VI. 6, 5.
दुःशुभो VII. 1, 19.
दुःशुभो X. 35, 4.
दुःशुभो X. 36, 2.
दुःशुभो X. 63, 12.
दुःशुभो VII. 94, 12.
दुःशुभो I. 23, 9; II. 23, 10; 41, 8; X. 25, 7.
दुःशुभो VII. 94, 12; VIII. 18, 14.
दुःशुभो I. 94, 9.
दुःशुभो X. 33, 1.
दुःशुभो X. 93, 14.
दुःशुभो I. 42, 2.
दुःशुभो IX. 91, 5.
दुःशुभो I. 53, 1.
दुःशुभो II. 33, 4.
दुःशुभो VII. 32, 21.
दुःशुभो V. 82, 4; VIII. 47, 14-17; X. 36,
4; 37, 4.
दुःशुभो VIII. 47, 18.
दुःशुभो I. 38, 6.
दुःशुभो X. 134, 2.
दुःशुभो I. 121, 14.
दुःशुभो IV. 30, 8.
दुःशुभो VIII. 2, 20; 18, 14.
दुःशुभो VIII. 19, 26.
दुःशुभो VII. 59, 8.
दुःशुभो I. 84, 16.
दुःशुभो VII. 4, 7.
दुःशुभो III. 36, 6.
दुःशुभो V. 19, 4; 36, 1; 85, 4, VI. 48, 22, VII.
74, 3; 98, 1; IX. 96, 15; X. 94, 9.
दुःशाभिः IX. 107, 9.

दुग्धा I 158, 4
 दुग्धा इव VIII 50, 3
 दुग्धाना I 100, 3, III 31, 10
 दुग्धाना X 67, 6
 दुग्धुनःपते X 37, 12
 दुग्धुनःपते VII 55 3
 दुग्धुनां II 23, 6, VIII 20, 4, 75, 13
 दुग्धुनां I 116, 21, V 45, 5, VI 12, 6, 47, 30
 दुग्धुनाम् II 32, 2
 दुग्धुनां IX 66, 19, X 175, 2
 दुग्धुनाये I 189, 5
 दुग्धान IX 86, 21, 96, 10
 दुग्धु IX 79, 4
 दुग्धे III 57, 1
 दुग्धे III 31, 11, IV 3, 10, V 43, 4, VI 66, 1, VII 95, 2, VIII 100, 10, X 11, 1
 दुग्धे VIII 7, 10, 69, 6, IX 31, 5
 दुग्धे III 57, 2, V 62, 2, IX 54, 1, 70, 1
 दुग्धोद्विप II 13 6
 दुग्धवत् V 50, 4
 दुग्धवत् VII 16, 2
 दुग्धवत् VI 36, 2
 दुग्धित IV 1, 17
 दुग्धिता II 17 4, IV 16 4
 दुग्धवत् VII 18, 4, X 74, 4
 दुग्धवत् X 61, 10
 दुग्धवत् VIII 70, 11
 दुग्ध X 102, 6
 दुग्ध VI 22 4
 दुग्ध I 56, 3, II 12 15 V 56 3
 दुग्धवत् I 64 11
 दुग्धवत् VII 21, 2
 दुग्धा VIII 66 2
 दुग्धनि I 28, 5, VI 47, 31
 दुग्धनि VI 47, 29, 30
 दुग्ध I 68, 5, 69 5, 72 8, 113 4, 120,

2, 121, 4, 188, 5, II 24, 5, III 31, 21, IV 4, 6, V. 45, 1, VI 17, 6, 18, 5, 30, 5, 35, 5, 62, 11, VII 2, 5, 9, 2, 46, 2, 79, 4, IX 45, 3, 64, 3, X 29, 3, 139, 6.
 दुग्ध I 53, 2³, II 2, 7
 दुग्धेन इति दुग्धेन VII 65, 3
 दुग्धोद्विप I 66, 3
 दुग्धेप I 117, 2, 183, 1, IV 13, 1, V. 76, 4
 दुग्धेपः VIII 60, 19
 दुग्धेपः IV 40, 5
 दुग्धेपे I 69, 2, 3, 70, 2, 108, 7, 117, 7, III 1, 18, 14, 3, 18, 5, 25 4, 5, 58, 9, IV 2, 7, 4, 7, 24, 8, 28, 3, V 4, 5, VI 12, 1, VII 7, 4, 12, 1, 16, 8, 42, 4, 60, 5, 70, 2, 92, 3, VIII 19, 27, 87, 2, X 37, 10, 104, 4, 110, 1, 120, 7
 दुग्धेर्ष IX 101, 3
 दुग्धेषां IV 21, 6
 दुग्धेषाम् VIII 1, 13
 दुग्धेदा इव I 39, 5
 दुग्धे VII 1, 11
 दुग्धे I 51, 14, II 38, 5
 दुग्धे VIII 74, 1
 दुग्धेप I 91, 19, X 40, 12
 दुग्धेषु IV 1, 9, 18, 2, 12, VII 1, 11
 दुग्धेषु I 174 7, V 29, 10, 32, 8
 दुग्धेनो इति दुग्धेनो X 155, 3
 दुग्ध I 4, 5, 14 1, 30 15, 36, 14, 37, 14, III 2 6, 16, 4, IV 2, 9, 8, 6, VI 14, 1, 15 6, 16, 18, 29, 3, VIII 31, 9, IX 65 3, X 20, 7
 दुग्धेषा V 36, 6
 दुग्धेषु VI 51, 4, VII 18, 14, 25.
 दुग्धेषु VI 36 5
 दुग्धव्यञ्जनात् IV. 40, 2

दुपयं I 168, 3
 दुपयनामः IV. 6, 10
 दुपये I. 165, 14
 दुपयस्य V 42, 11, 49, 2, X 14, 1
 दुपयस्यतं III 2, 8, V. 28, 6
 दुपयस्यतु III 13, 3, VI 15, 6, VIII 44, 1
 दुपयस्यति III 3, 1, VII 82, 5
 दुपयस्यति I 78, 2, III 51, 3
 दुपयस्यप. I 112, 15, 21.
 दुपयस्यप. I 119, 10 .
 दुपयस्यत् I 167, 6
 दुपयस्यत् III 1, 2, 13
 दुपयस्यति I 62, 10
 दुपयस्यत् I 165, 14
 दुपयस्यु. X 100, 12
 दुपयस्युर्वा VIII 102, 2
 दुपयस्येत् VI 16, 46
 दुपयसि VII 20, 6, 22, 4
 दुपयसः III 24, 1, IV 36, 6 VIII 46, 8,
 9, IX 20, 6
 दुपयस I 64, 14, 79, 8, 119, 10, 139, 8²,
 II 2, 10, 26, 1, 34, 7, III 37, 10, V
 15, 3, 35, 1, 7, 38, 2, IX 16, 3, 63,
 11, X 48, 3, 93, 8
 दुपयस्य VII 8, 3
 दुपयसं V 86, 2, VIII 103 11, X 44, 6
 दुपयसं VIII 50, 2
 दुपयसंनिवे II 21, 2
 दुपयसंदि VI 1, 1
 दुपये IX 19 5, 34, 5, X 76, 6
 दुपये VIII 6, 19, 59, 3, IX 80, 4, 85, 9,
 X 107, 4
 दुपये X 61, 17
 दुपयत् X 122, 6
 दुपयं VIII 7 16, X 94 9
 दुपयतां I 117, 21

दुपयति I. 64, 5, VIII 72, 7, IX 34 3, 65
 15, 80, 5, X 76, 7
 दुपयति I 64 6, 137, 3², III 36, 7, IV 24,
 9, IX 62, 20, 72, 6, 85, 10, 95, 4,
 X 76, 7
 दुपयति इति IV 23, 10, VI 70, 2, X 117, 9
 दुपयान IX 42, 4; 107, 5
 दुपयानां II 2, 9, III 58, 1, VIII 100, 11,
 X 65, 6, 149, 4
 दुपयानां III 1, 14, VI 28, 1, VII 41, 7, 43 4
 दुपयानां II 32, 3
 दुपय I 164, 27.
 दुपय IV. 57, 7.
 दुपयति. I 30, 22, 48, 1, 9, 49, 2, V 79,
 2, 3, 8, 9, VI. 64, 4, 5, VII 77, 6,
 81, 3, 5, VIII 47, 14, 15, X 127, 8
 दुपयितरं IV. 51, 1
 दुपयितरः IV 51, 10, 11
 दुपयितरं IV 30, 8, 9, X 61, 7
 दुपयितरां VI 49, 3, X 70, 6
 दुपयितरि I 71, 5
 दुपयितरिति VI 65, 6
 दुपयिता I 34, 5, 48, 8, 92, 5, 7, 113, 7,
 116, 7, 117, 13, 118, 5, 124, 3, III
 53, 15, 55, 12, IV 43 2, 52, 1, V
 80, 5, 6, VI 63, 5, 65, 1, VII 69, 4,
 75, 4, 78, 4, 79, 3, 81, 1, VIII 101,
 15, IX 1, 6, 113 3, X 27, 11, 39
 12, 40, 5, 72 5, 159, 3
 दुपयितु I 164, 33, III 31, 1², V 42, 13,
 47, 1, VII 67, 2, IX 72, 3, 97, 47,
 X 61, 5
 दुपयिता I 183, 2
 दुपयिते X 17, 1
 दुपयित II. 18, 8
 दुपयित् II 11, 21, 15, 10, 16, 9, 17, 9,
 18, 9, 19 9, 20, 9
 दुहीयत् IV 41, 5

दुहोयन् I 120, 9
 दुहुः II 34, 10
 दुहुः IX 108, 11.
 दुहे IX 89, 2², X. 12, 3
 दुहे I. 105, 2, VIII. 14, 3, 31, 4, IX 10,
 8, 67, 32, 69, 1, X 60, 11
 दुसते IX 74, 4
 दुहते I 134, 6, 164, 7
 दुहे III 53, 14, VI 66, 4, VII 101, 1,
 VIII 9, 19
 दुहे I 134, 6, 139, 7, V 69, 2
 दृत् II 6, 6
 दृत् I 36, 5, 44, 2, 9, 58, 1, 72, 7, 74,
 4, 105, 4, 161, 4, 173, 3, 188, 1, II
 6, 7, 9, 2, III 3, 2, 5, 2, 9, 6, 5,
 11, 2, 53, 4, 54, 19, 55, 9, IV 1, 8,
 2, 2, 7, 8, 9, 9, 2, V. 11, 4, 26, 6,
 43, 8, VI 8, 4, 15, 9, 16, 6, 23, 63
 1, VII 3, 3, 7, 1, 10, 2, 5, 11, 3,
 67, 1, VIII 5, 3, 23, 6, 26, 16, 39,
 3, 9, 101, 3, X 4, 2, 8, 5, 21, 5,
 98, 2, 110, 1, 122, 5, 137, 3, 165,
 1, 4
 दृत् I 12, 1, 8, 36, 3, 4, 44, 3, 11, 60,
 1, 161, 3, III 9, 8, 17, 4, IV 7, 4,
 11, 8, 1, V 3, 8, 8, 6, 21, 3, VI 15,
 8, VII 2, 3, 3, 1, 16, 1, 4, VIII 19,
 21, 23, 18, 19, 44, 3, 102, 18, IX
 99, 5, X 122, 7, 123, 6
 दृत् इव IV 33, 1
 दृत्स्यं VII 39, 3, VIII 44, 20
 दृत्ता VII 91, 2
 दृत्ता इव II 39, 1, X 106, 2
 दृत्तात् V 83, 3
 दृत्तायं X 109, 3
 दृत्तात् X 47, 7
 दृत्तात् X 108, 2, 3
 दृत्तात् X 14, 12

दृत् I 12, 4, 44, 12, 71, 4, 74, 7, 161,
 1, IV 8, 4, 9, 6, VII 9, 5, VIII 39,
 1, IX 45, 2, X. 91, 11, 115, 1
 दृत्तानि IV. 7, 8
 दृत्ता VI. 58, 3
 दृत्ताय VII 11, 2, VIII 103, 13, X 70, 3
 दृत्तपत् III 3, 1
 दृत्तात् VII 21, 4, X. 26, 7
 दृत्तक X 58, 1
 दृत्के I 22, 4, IX 67, 21, 78, 5
 दृत् I 29, 6, 42, 3, VII 20, 7, VIII 30,
 3, X 16, 9, 42, 7, 51, 6, 97, 21, 108,
 11, 111, 8
 दृत्तात् I 27, 3, 31, 16, 129, 9, II 27, 13,
 III 33, 9, 10, 59, 2, IV. 20, 1, V 1,
 10, 83, 3, VI 12, 1, 38, 2, 47, 29,
 VII 33, 1, 2, VIII 5, 1, 27, 9, 45,
 17, IX 91, 4
 दृत्ते I 24, 9, 79, 11, 94, 7, 9, 132, 6, II
 11, 8, 23, 9, III 9, 2, 30, 2, IV 4,
 3, 23, 7, V 7, 4, VII 77, 4, VIII
 86, 4, IX 19, 7, X 49, 6, 55, 1,
 108, 1
 दृत्तेषु इति दृत्तेषु I 185, 7, III 54, 7.
 दृत्तेषु VII 63, 4
 दृत्तेषुदिश I 139, 10
 दृत्तेषुपी VI 9, 6
 दृत्तेषुपत् VII 21, 2
 दृत्तेषुत् I 166, 11, V 59, 2
 दृत्तेषुत् II 1, 1
 दृत्तेषुत् VI 10, 4
 दृत्तेषुत् X 37, 1
 दृत्तेषुत् I 65, 5
 दृत्तेषुत् X 142, 8
 दृत्तेषुत् इव X 134, 5
 दृत्तेषुत् VII 104, 9
 दृत्तेषुत् II 17, 5
 दृत्तेषुत् X 101, 8

दृहत् V 45, 2
 दृहिता III 39, 4
 दृहिताः I. 51, 11, VII 99, 5
 दृहितानि II. 15, 8, 17, 1, VII 18, 13, VIII
 14, 9
 दृहेषे इति VI 67, 6
 दृधमे I 6, 7.
 दृतिः IV. 45, 1; VII 89, 2, VIII 5, 19
 दृति I 191, 10, IV. 45, 3, V 83, 7, VII
 103, 2, IX. 1, 8.
 दृते इव VI 48, 18
 दृम IV 1, 15
 दृभौक II 14, 3
 दृळ् VI 67, 6, VIII 24, 10
 दृळ् I 72, 8, III 30, 5, 32, 16, IV 1,
 15, 17, 10, VI. 30, 5, 31, 2, X 143, 2
 दृळ्म्यं I 63 5, VI. 62, 11, VII 79, 4
 दृळ्ना I 33, 12, 64, 3, 71, 2, 127, 4, II
 24, 3, III 45, 2, IV 19, 4, 23, 9,
 31, 2, V 39, 3, 84, 3, 86, 1, VI. 17,
 6, 22, 6, VII 27, 2, VIII 21, 16,
 40, 1, 45, 13, IX 34, 1, 91, 4, X 48,
 6, 121, 5
 दृळ्ना I 61, 14, VI 20, 7, 32, 3, 43, 3
 दृळ्नानि I 168, 4, VI 17, 5, 30, 3, 45 9,
 VII 75, 7, VIII 14, 9, X 138, 3
 दृळ्नां V 19, 2
 दृळ्नासं I 63, 1
 दृळ्ने VIII 103 5
 दृशति VI 3, 3
 दृशन् VII 104, 24, VIII 33 19
 दृशये II 24, 8, V 80, 5, VI 9, 5, 44 8,
 VII 35 5, 88, 2, IX 91, 6, X 14, 12
 दृशान् X. 45, 8
 दृशानं II 10, 4
 दृशाना I 92, 12
 दृशि V 52, 12
 दृशीक I 27, 10

दृशीका X. 108, 3
 दृशीके I 66, 5, 69, 5, IV. 41, 6, X.
 92, 7
 दृशो I 23, 21, 50, 1, 5, 51, 4, 52, 8, 112,
 5; 123, 11, 124, 6, IV 11, 1², VI 29,
 3, VII 15, 5, 81, 4, VIII 49, 8, 94,
 2, IX 48, 4, 61, 18, 64, 30, 102, 6,
 X 5, 5, 60, 5, 136, 1, 170, 3
 दृशोयं X 88, 7
 दृशोयं I 24, 1, 2
 दृशयते X 146, 3
 दृशयान् IV 2, 12
 दृशयन्त्यां III 23, 4
 दृशय् VIII 72, 4
 दृशयदा इव VII 104, 22
 दृशयशीचि II 23, 14
 दृशय X 34, 11
 दृशं III 30, 15, X 100, 1
 दृश VIII 24, 10
 दृशस्य VIII 80, 7
 दे V 41, 1
 देदिशती. VIII 102, 13
 देदिशते VIII 20, 6
 देदिशु VIII 74, 15
 देदिशे V 31, 3
 देषु I 147, 3, X 89 5
 देषा VIII 1, 5
 देष I 13, 11, II 3, 4, III 4, 9, 7, 9,
 14, 7, 20, 3, V 43, 3, VI 3, 1, 47,
 28, VII 99, 2, X 70, 9
 देष I 12, 8, 14, 12, 24, 3, 25, 1, 31, 12,
 35, 11, 42, 1, 44, 11, 50, 8, 63, 8,
 68, 2, 74, 9, 91, 14, 23, 94, 7, 16,
 114, 10, 169 8, 173 13, 189 1, 3,
 6, 190, 5, II 1, 4, 11, 15, 2, 6, 11,
 13, 33 15, III 4, 1, 6, 6, 15, 6, 43,
 3, 57, 6, 62, 7, IV 2 11, 13, 4, 47,
 1, V 2 11, 3, 4, 5, 8, 6, 4, 15, 5,
 17, 1, 26, 1, 33, 3, 50, 2, 5, 81, 4,

5, 82, 4, 5, 85, 8, VI 2, 11, 13, 2,
4, 16, 3, 12, 32, 43, 18, 14, 39, 1;
48, 7, 71, 6, VII 1, 20, 25, 14, 2,
15, 7, 13, 30, 1, 4, 66, 9, 89, 5,
92, 1, 99, 1, VIII 1, 23, 12, 15, 19,
17, 23, 18, 26, 25, 42, 3, 44, 11, 48,
9, 60, 19, 61, 6, 65, 4, 75, 2, 10,
84, 4, 101, 11, 12, 102, 1, 16, IX
63, 22, 64, 1, 67, 25, 26, 30², 96, 3,
16, 97, 18, 27, 42, 48, 50, 98, 4,
107, 4, 108, 9, X 7, 1², 6², 15, 12,
23, 7, 26, 4, 45, 9, 70, 4, 85, 5, 93, 9

देवस्यवी III 29, 8, IX 24, 7, 28, 6, 61,
19, 64, 11, 105, 2

देवस्यव्यं IX 97, 26, X 78, 1

देवस्यव्य IX 74, 5, 104, 2, X 36, 8, 76, 4

देवस्यव्यपि X 98, 5, 7, 8

देवस्यव्यपिना X 98, 6

देवस्यव्ये X 98, 2, 4

देवस्यव्यं X 64, 3

देवस्यव्येषु VII 1, 22

देवस्यव्ये X 136, 5

देव I 1, 5, 19, 2, 31, 1, 9, 32, 12, 35,
2, 3, 8, 10, 36, 13, 58, 3, 68, 1,
71, 5, 73, 2, 3, 84, 19, 94, 13, 105
14, 106, 7, 123, 3, 124, 1, 127, 1, 128,
3, 129, 11, 136, 4, 138, 1, 142, 3, 11,
157, 1, 160, 1, 186, 1, 188, 1, 190, 8,
II 1, 7, 3, 1, 4, 1, 12, 1, 19, 5, 20,
6, 22, 1-3, 24, 11, 28, 1, 31, 4, 38,
1, 2, 4, III 3, 9, 5, 6, 20, 4, 27, 7,
33, 6, 54, 12, 55, 19, IV 1, 9, 2, 1,
10, 5, 2, 8, 3, 11, 6, 13, 1, 2, 14, 1,
15, 1, 18, 12, 22, 3, 23, 4, 5, 30, 24²,
43, 1, 53, 1, 3, 4, 6, 7, 54, 1, 58, 3,
V 1, 2, 3, 8, 8, 4, 12, 3, 42, 3, 5,
45, 1, 81, 3, 82, 8, VI 11, 2, 14, 5,
15, 6², 22, 11, 30, 4, 44, 22, 48, 21,
50, 8, 13, 56, 1, 58, 2, 73, 3, VII
6, 7, 10, 2, 15, 12, 16, 11², 35, 6, 10,

13, 38, 3, 40, 1, 45, 1, 3, 63, 1, 3,
64, 3, 66, 14, 76, 1, 86, 7; 100, 3,
101, 2, VIII 1, 22, 11, 1, 12, 6, 14,
4, 19, 24², 39, 7, 86, 5, 92, 6, 93, 11,
96, 2, IX 3, 1-3, 5, 6, 9, 5, 4; 6,
7, 28, 3, 37, 6, 42, 2, 54, 3, 63, 13,
64, 9, 65, 2, 68, 2, 71, 6, 81, 5, 87,
2, 95, 2, 97, 1, 7, 11, 12, 48, 98, 9,
99, 7, 103, 6, 107, 15, 16, 108, 8,
110, 6, X 2, 2, 10, 5, 12, 1, 2, 8,
17, 4, 13, 22, 4, 5, 27, 18, 31, 4,
48, 11, 49, 10, 51, 1, 2, 66, 3, 70, 10,
81, 3, 83, 2, 87, 18, 88, 14, 92, 11,
98, 2, 100, 3, 9, 104, 9, 110, 1, 10,
121, 8, 124, 2, 150, 4, 158, 3, 168, 2,
4, 173, 5, 174, 3, 175, 1, 176, 4

देवस्यव्य X 34, 8

देवस्यव्ये V 42, 16

देवस्यव्य VII 18, 20

देवस्यव्येभिः X 130, 1

देवस्यव्ये II 3, 9, III 4, 9, IV 25, 1, X
42, 9, 160, 3

देवस्यव्ये X 85, 44

देवस्यव्येपात् X 97, 16

देवस्यव्ये III 33, 4, VII 4, 5, VIII 19, 6

देवस्यव्ये VII 97, 3

देवस्यव्ये V 64, 7

देवस्यव्ये X 63, 16

देवस्यव्ये I 53, 11, V 45, 11, VI 68, 7,
VII 35, 13, 64, 3, 101, 5, VIII 46,
32

देवस्यव्ये IX 67, 27

देवस्यव्ये I 164, 15, III 53, 9

देवस्यव्ये I 162, 1

देवस्यव्ये IX 97, 29

देवस्यव्ये X 37, 1

देवस्यव्ये VII 23, 2

देवस्यव्ये X 88, 4

देवस्यव्ये IV 26, 4, X 70, 4

देवसमुदा I. 77, 1.
 देवसमुदे: V 45, 4
 देवसंज्ञ. III 53, 9, IV. 11, 4, VII 84, 3,
 VIII 31, 3
 देवसंज्ञ VII 25, 5; X. 178, 1.
 देवसंज्ञे X 145, 2
 देवसंज्ञा: IV. 22, 3, X. 3, 6, 70, 2
 देवसंज्ञाप II 24, 3.
 देवसंज्ञया X 24, 6
 देवता I 22, 5, 55, 3; 100, 15, 165, 9, IV
 44, 2, 58, 10, VI. 4, 7; 70, 5, VII 1,
 23; 85, 3, VIII 3, 14, X 49, 2
 देवतास्ये I 127, 9², III. 26, 2, VIII. 3, 5,
 60, 10, 62, 8; 101, 1, IX 15, 2, 17,
 7, 65, 27, X 141, 6
 देवताता I 34, 5, 58, 1, 95, 8, 128, 2,
 III 19, 1, IV 6, 1, V 29, 1, VI 4, 1,
 68, 2, VII 2, 5, 38, 7, 43, 3
 देवताति VIII 74, 3, X 8, 2
 देवताति I 141, 10, III 19, 2, 4, IV 6,
 3, 9, VII 1, 18, 39, 1
 देवताति IX. 96, 3, 97, 19, 27
 देवता X 98, 1.
 देवज्ञ I 37, 4
 देवज्ञा I 50, 10, 93, 9, 105, 10, 128, 6,
 182, 5, III 1, 22, 8, 7, V 20, 1, 61,
 7, 65, 1, VII 23, 5, 34, 9, 52, 1, 60,
 1, VIII 19, 1, 3, 34, 8, 103, 5, X
 15, 9, 30, 1, 73, 7, 110, 2, 188, 3
 देवज्ञ I 68, 2, 115, 4, 136, 1, 151, 9,
 III 60, 2, X 157, 4
 देवज्ञा I 69, 3
 देवज्ञायां I 93, 8, 163, 12
 देवज्ञायां III 6, 1
 देवज्ञाया I 152, 2, II 23, 8, VI 61, 3
 देवने X 43, 5
 देवपञ्जी I 61, 8, V 46, 8
 देवपञ्जाल IX 97, 27, X 16, 8
 देवपञ्जाल I 161, 5, IV 35, 5

देवपञ्जालीनां X 53, 9
 देवपञ्जाला X 62, 4.
 देवपुत्रि इति देवपुत्रे I 106, 3, 159, 1, 185, 4,
 IV. 56, 2, VI 17, 7, VII 53, 1, X
 11, 9
 देवपञ्चरत्नम् IX. 105, 5
 देवपञ्चरत्नम् I. 75, 1
 देवपञ्चरा. IX 104, 5
 देवपञ्चरो I 162, 18
 देवपञ्चरु I 73, 10, IV 1, 10, X 45, 9
 देव I 1, 1, 12, 7, 15, 7, 25, 14, 35, 1,
 50, 1, 10, 59, 2, 123, 10, 128, 2,
 138, 2, 144, 5, 164, 18, II 13, 5,
 22, 1-3, 38, 9, III 9, 1, 8, 10, 1,
 20, 5, 26, 1, 62, 12, IV 1, 1², 11, 5,
 V 9, 1, 14, 2, 3, 21, 3, 4, 22, 2, 3,
 25, 1, 41, 6, 42, 11, 49, 1, 2, VI 15
 4, 16, 7, 41, 46, 44, 16, 49, 9, 55, 6,
 VII 3, 1, 7, 1, 16, 2, 21, 1, 90, 3,
 VIII 11, 6, 18, 20, 19, 1, 3, 31, 14,
 44, 15, 89, 1, IX 11, 2, 68, 1, X 14,
 7, 16, 10, 70, 5, 86, 1, 110, 9, 115
 3, 122, 4, 128, 7, 130, 3, 176, 2
 देवपञ्चादन IX 84, 1, 107, 3
 देवपञ्चादन X 30, 7
 देवपञ्चान X 135, 7
 देवपञ्चानाश्च X 107, 10
 देवपद्म I 26, 6, VII 79, 5, VIII 12, 19,
 27, 13²
 देवपद्म्यायां I 114, 3, V 21, 4, VIII 71,
 12, X 66, 7
 देवपद्म्या X 30, 11, 15, 70, 1, 107, 3
 देवपद्म्यायां VII 3, 9
 देवपद्म्या I 121, 1, 190, 2, V 1, 4, IX
 97, 46
 देवपद्म्याया I 36, 1
 देवपद्म्या I 15, 12, VII 18, 1
 देवपद्म्यायां III 5, 1, X 69, 8
 देवपद्म्यायां X 69, 7
 देवपद्म्यायां X 69, 7

देवस्यन् II 26, 1, X 46, 10
 देवस्यत I 6, 6, 40, 1, 115, 2, 139, 3,
 173 4, III 6, 1, 8, 1, 4, 6, IV 2,
 17, 11, 5 44, 5 VI 1, 2, 7, VII 2,
 5, 43, 1, 47, 1, 2 69, 6, 73, 1, 92,
 2, VIII 9 19 IX 74, 8, X 13, 2,
 17, 7 91, 9
 देवस्यत I 40, 7 41, 8 VII 69, 4
 देवस्यती I 77, 3, III 6, 3, VII 10, 3,
 18 3, 69 2, X 30, 15
 देवस्यत I 154, 5, VII 97, 1, VIII 103, 7
 देवस्यत I 168, 1, 177, 4, III 8, 5, V 76, 1
 77 2, VII 68, 4
 देवस्यत I 162, 4, X 181, 3
 देवस्यतानां VII 76, 2
 देवस्यतानां X 18, 1
 देवस्यतानां I 72, 7, X 51, 5, 98, 11
 देवस्यतानां X 51, 2
 देवस्यतानां I 183, 6, 184, 6, IV 37, 1, V
 43 6, VII 38, 8
 देवस्यतानां VII 10, 2
 देवस्यतानां IX 11, 2
 देवस्यतानां IV 2, 7 V 48, 2, VI 3 1, VIII
 12, 11, IX 6, 1, 17, 3 37, 1, 43, 5,
 56, 1, 97, 4, 106, 14, 108, 9, X 32,
 5, 51, 5, 176, 3
 देवस्यतानां VII 67, 8
 देवस्यतानां VII 93 5
 देवस्यतानां I 83 2, IV 9 1 V 34 5 VI
 28 2
 देवस्यतानां IX 96, 24
 देवस्यतानां VII 43 2
 देवस्यतानां इति देवस्यतानां VIII 31 16
 देवस्यतानां VII 61, 1
 देवस्यतानां X 106, 3
 देवस्यतानां X 40, 2
 देवस्यतानां VII 18, 22, VIII 31, 15
 देवस्यतानां VI 47, 10, X 47, 3

देवस्यदे X 15, 10
 देवस्यताः III 23, 2, IX 96, 9
 देवस्यताः VI 29, 4
 देवस्यताः IX 62, 5
 देवस्यताः IV 3, 15
 देवस्यताः III 20, 2
 देवस्यतानां IV 26, 6, X 61, 26
 देवस्यतानां III 27, 14
 देवस्यतानां IX 2, 1, 36, 2
 देवस्यतानां I 36, 9, IX 25 3, 28, 3, 49,
 3, 63, 16, 64, 12, 107, 7
 देवस्यतानां I 12, 9, II 23, 7, III 21, 2,
 VI 15, 18, 16, 7, 41, 68, 10, IX 6,
 6, 13, 2, 3, 20, 1, 45, 1, 46, 1, 54,
 4, 64, 15, 65, 18, 67, 17, 70, 9, 106,
 7, 107, 12, X 35 14, 66, 12
 देवस्यतानां VIII 54, 6
 देवस्यतानां I 113, 12, VII 67, 6, 84, 5,
 VIII 68 13, IX 89, 7, 97, 21, X
 53 3
 देवस्यतानां X 6, 3
 देवस्यतानां III 17, 5, V 42, 10, VII 19, 4,
 IX 96, 14, 97, 2, 33
 देवस्यतानां V 22, 2
 देवस्यतानां I 142, 5
 देवस्यतानां III 4, 4
 देवस्यतानां III 21, 5
 देवस्यतानां VI 59, 1
 देवस्यतानां इति देवस्यतानां I 113, 3
 देवस्यतानां III 23, 3
 देवस्यतानां III 23 2
 देवस्यतानां X 98, 7
 देवस्यतानां IX 62, 21
 देवस्यतानां X 98, 5
 देवस्यतानां X 103, 8
 देवस्यतानां V 50, 5
 देवस्यतानां I 20, 6, 24, 1, 2, 128, 7, 141, 1,

144, 2, 159, 5, II 7, 2, 22, 4, 38, 7,
10, III 14, 6, 19, 4, 27, 3, 59, 6,
62, 10, 11, IV 1, 4, 6², 7, 2, 19, 7,
2, 17, 5, 53, 1, 55, 5, V 3, 10, 13,
2, 50, 1, 81, 1, 3, 82, 1, 6, 85, 6,
VI 1, 4, 48, 20, 71, 2, VII 1, 22, 4,
3, 38, 4, 6, 40, 5, 52, 3, 82, 10,
97, 8, VIII 2, 7, 19, 28, 31, 12, 51,
7, 71, 8, 92, 6, 102, 15, IX 69, 4,
70, 2, 97, 11, X 12, 3, 22, 4, 55 5,
64, 7, 79, 4

देवस्यभेदस्य X 1, 5, 136, 4

देवसहितं I 89, 8, IV. 37, 3, V. 42, 2, 4,
VI 17, 15, VII 66, 16

देवसहितं VII 103, 9

देवसहूतमः III 13, 6

देवसहूतमान् VIII 75, 1

देवसहूतया X 44, 6

देवसहूति VI 38, 2, 65, 5, X 18, 3, 128, 3

देवसहूतिभिः I 12, 12, VII 14, 1, VIII 53,
7, IX 68, 7

देवसहूति VII 14, 3, X 53, 3

देवसहूतिषु VII 83, 7

देवसहूतौ VI 52, 4, 73, 2

देवसहूत्या X 63, 11

देवसहूत्यै VIII 39, 4

देवसहूत्यै VII 85, 2

देवसहेक्य VII 60, 8, X 37, 12, 100, 7

देवा I 22, 2, 23, 2, 46, 2, 92, 18, 184,
3, V 68, 2, 74, 2, VI 59, 3, VIII
22, 3, 25, 1, 26, 8, IX 5, 7

देवा III 25, 4, 53, 1, V 67, 1, VI 68, 6,
8, VII 60, 12, 67, 5, 74, 4, 82, 7,
VIII 9, 6, 57, 1, X 24, 6

देवा I 23, 19, II 29, 1, IV 37, 1, V
46, 2, VIII 47, 6, 67, 9, 17, 83, 6,
IX 68, 10, X 64, 12, 101, 9, 137, 1²,
165, 1

देवा I 11, 5, 22, 16, 23, 24, 31, 11, 36

5, 40, 3, 5, 45, 2, 65, 2, 80, 15,
84, 18, 89, 1, 2, 7, 10, 94, 3, 96,
1-7, 100, 15, 107, 2, 116, 17, 122, 3,
14, 135, 1, 147, 1, 161, 2, 163, 8, 9,
164, 39, 50², 167, 4, 169, 5, 174, 1,
179, 3, 186, 2, 8, 190, 1, II. 1, 13,
14, 2, 3, 13, 5, 23, 2, 19, 24, 16,
27, 4, 10, 35, 15, 40, 1, 41, 21, III
4, 11, 6, 7, 8, 7, 7, 8, 8, 9, 9, 9,
11, 4, 17, 4, 19, 5, 20, 1, 32, 8, 49,
1, 51, 8, 54, 2, 55, 2, 18, 56, 8, 57,
2, IV 1, 18, 2, 17, 7, 7, 17, 19, 18,
1, 11, 19, 2, 33, 9, 11, 42, 1, 10,
50, 9, V 3, 1, 4, 8, 6, 29, 5, 8, 30,
5, 31, 8, 51, 13², 69, 4, 81, 3, VI 7,
1, 2, 4, 9, 5, 7, 17, 8, 18, 14, 15,
50, 14, 52, 10, 14, 15, 75, 18, 19,
VII 2, 2, 11, 4, 16, 12, 21, 7, 33, 11,
35, 11, 39, 3, 4, 49, 4, 50, 3, 51, 3,
52, 3, 66, 2, 83, 7, 91, 1, VIII 2, 18,
12, 25, 19, 21, 28, 4, 41, 7, 48, 1,
57, 2, 62, 7, 63, 12, 69, 11, 81, 3,
89, 2, 94, 2, 96, 7, 98, 3, 100, 1, 11,
IX 14, 3, 39, 1, 51, 3, 61, 13, 62,
20, 81, 5, 92, 4, 109, 2, 114, 3, X
12, 3, 7, 8, 14, 3, 16, 8, 19, 7, 20,
6, 24, 5², 28, 7, 35, 13, 36, 13, 37,
5, 46, 9, 10, 51, 4, 52, 2, 3³, 53,
4, 55, 7, 56, 4, 61, 7, 14, 19, 62, 11,
63, 1, 65, 4, 14, 66, 6, 69, 9, 72, 5,
73, 8, 74, 2, 82, 5, 85, 14, 31, 36,
47, 87, 15, 88, 1, 2, 7, 8, 11-13,
90, 6, 7, 15, 16², 92, 10, 95, 7, 18,
109, 4, 6, 110, 11, 112, 6, 114, 1, 3,
116, 9, 117, 1, 121, 2, 122, 2, 7, 125,
3, 128, 2, 3, 7, 129, 6, 130, 3, 137,
5, 141, 2, 151, 3, 4, 157, 1, 4²,
191, 2

देवा I 27, 13, 40, 6, 89, 8, 9, 94, 8,
105, 3, 5, 16, 106, 2, 110, 7, 115, 6,
139, 7, 171, 2, 185, 9, II 3, 4, 28, 3,
29, 2, 4-6, III 54, 17, 21, IV 34,

१, 68, 4, VII 17, 6, 32, 9, 43, 3, 82, 2, VIII 12, 22, 13, 18, 19, 1, 23, 18, 27, 14, 28, 1, 29, 7, 84, 2, 93, 14, 97, 9, 102, 17, IX 13, 5, 18, 3, 49, 4, 65, 24, 78, 4, 101, 5, 102, 5, 106, 8, 109, 15, X 6, 7, 28, 8, 33, 1, 48, 3, 53, 7, 10, 63, 4, 65, 13, 66, 9, 11, 70, 6, 88, 9, 10, 93, 7, 113, 8, 136, 2

देवता I 3, 7, 139, 11², II 31, 2, 41, 13, IV 36, 5, V 41, 17, VII 48, 4, VIII 29, 9, 30, 4, X 35, 14, 61, 27, 63, 6, 8, 64, 11, 66, 14, 107, 11, 128, 4, 5

देवि VII 75, 2, VIII, 27, 5

देवि I 48, 1, 15, 123, 3, 10, 124, 12, II, 32, 6, 41, 17, III 61, 1, 2, V 61, 17, VI 61, 5, 6, 64, 2, VII 77, 5, 81, 4, VIII 9, 16, 17, 18, 4, 67, 10, X 17, 8

देविःश्रे II 41, 16

देवी I 40, 3, 48, 3, 56, 4, 92, 9, 10, 106, 7, 109, 4, 113, 13, 14, II 3, 8, 40, 6, IV 14, 3, 34, 1, 51, 11, V 32, 10, 41, 18, 43, 11, 51, 11, 80, 3, VI 50, 5, 61, 4, 64, 5, VII 34, 1, 37, 7, 40, 2, 4, 78, 2, 79, 3, 90, 3, VIII 25, 10, IX 58, 2, X 11, 8, 59, 7, 70, 8, 127, 1-3, 134, 1, 141, 2

देवी शक्ति I 106, 3, 160, 1, II 31, 5, III 25, 3, IV 56, 2, V 32, 9, VI 44, 5, VII 97, 8, VIII 93, 12, X 64, 14, 70, 6

देवी शक्ति IV, 55, 6, IX 98, 9

देवीः V 5, 5, X 110, 5, 128, 5

देवी I 13, 6, 9, 22, 11, 23, 18, 83, 2, 142, 6, 153, 4, 173, 8, II 3, 5, 8, 35, 5, III 4, 8, 7, 2, 32, 6, 34, 8, 56, 4, IV 3, 12, 5, 13, 22, 7, 51, 8, V 46, 8, VII 47, 3, 49, 1, 50, 4, 72, 3, 85, 3, IX 5, 5, 8, 9, 6, 69, 4,

X, 9, 4, 17, 10, 30, 6, 64, 9, 104, 8, 109, 1, 110, 8

देवी I 124, 13, IV 51, 4, 5, 10, V 46, 7, VIII 80, 10, X 70, 8, 97, 4

देवी I 88, 4, 115, 2, III 18, 3, 20, 5, 61, 5, IV, 43, 1, 55, 3, V 43, 6, 69, 3, 80, 1, VI 50, 1, VII 34, 9, 44, 2, 85, 1, VIII, 100, 11, 101, 16, X 101, 9

देवेषु X 85, 46

देवे VII 104, 18

देवेत I 91, 23

देवेति. I 1, 5, 14, 1, 2, 34, 11, 127, 11, 159, 1, 179, 2, II 20, 8, 36, 3, III 3, 2, 6, 10, 4, 13, 1, 15, 6, 24, 4, 40, 3, 46, 3, 47, 3, 53, 10, IV 46, 6, 56, 2, V 26, 4, 51, 1, 3, 8, VI 11, 6, 16, 1, 20, 2, 25, 8, 50, 13², 67, 10, VII 14, 3, 34, 15, 72, 2, 75, 7, VIII 18, 4, 26, 8, 38, 7, 71, 3, IX 93, 4, 97, 1, X 6, 2, 64, 10, 82, 5, 88, 3, 92, 6, 98, 6, 99, 10, 100, 1, 113, 2, 125, 5

देवेभ्यं I 13, 11, 59, 5, 74, 9, 139, 7, 142, 6, 162, 4, 11, 187, 11, 188, 10, II 3, 10, 38, 1, III 9, 5, 6, 34, 7, IV 54, 2, V 5, 11, VI 44, 7, 51, 8, VII 98, 3, VIII 101, 16, IX 3, 9, 8, 5, 11, 7, 23, 6, 25, 1, 28, 2, 42, 2, 62, 20, 21, 65, 2, 3, 67, 28, 80, 4, 86, 30, 99, 7, 100, 6, 103, 6, 105, 3, 106, 6, 107, 23, 109, 5, 12, 21, X 13, 4, 16, 9, 11, 17, 3, 51, 7, 65, 6, 70, 2, 85, 17, 19, 97, 1, 104, 8, 110, 4, 5, 118, 5, 119, 13, 150, 1, 160, 3

देवेषु I 1, 4, 13, 2, 15, 8, 18, 8, 20, 8, 27, 4, 31, 9, 36, 12, 14, 71, 7, 73, 5, 91, 1, 102, 9, 105, 13, 14, 113, 9, 125, 5, 127, 8, 135, 2, 136, 4, 139, 9, 142, 3, 9, 11, 162, 8, 9, 14, 16, 179, 6, 186, 11, II 41, 18, 20, III

16, 4², 28, 5, 53, 15, 54, 11, 57, 5,
 59, 9, IV 2, 1, 10, 8, 15, 1, 2, 18,
 13, 31, 15, 35, 3, 4, 54, 3, V 4, 3,
 8, 14, 1, 25, 4, 68, 2, 3, VI 15, 6⁷,
 28, 35, 1, 45, 5, VII 2, 7, 7, 1, 9, 1,
 11, 5, VIII 10, 3, 25, 1, 27, 3, 29,
 2, 3, 31, 9, 32, 28, 39, 3, 7², 10,
 60, 15, 63, 1, 65, 12, 102, 9, IX 5,
 4, 44, 3, 5, 45, 4, 67, 13, 94, 3,
 107, 18, X 11, 8, 14, 14, 56, 4, 57,
 2, 62, 6, 64, 2, 79, 6, 86, 12, 98,
 11, 101, 4, 121, 8, 144, 6, 155, 5,
 169, 3
 देवी I 12, 4, 31, 8, 44, 13, 76, 4, 90, 1,
 106, 7, 161, 2, 169, 8, 173, 12, 188,
 1, III 1, 15, 4, 8, 11, IV 11, 2, V
 11, 2, 29, 9, VI 15, 16, 47, 29, 48,
 19, VII 11, 1, 2, 39, 6, VIII 35, 3,
 IX 25, 3, 47, 6, X 15, 10, 98, 8,
 109, 7, 113, 1, 135, 1, 169, 4
 देवी VI 59, 5
 देवी II 40, 2, IV 41, 2, V, 38, 3, 66, 1,
 68, 4, 86, 5², VI 60, 14, VIII 25, 4,
 X 93, 6, 132, 1, 184, 2
 देवी I. 152, 7, IV 15, 9, 10, V 74, 1,
 VII 70, 4, VIII, 35, 4, 24
 देव्य I 140, 7
 देव्यस्य IV 36, 1
 देव्या IX 70, 3
 देव्या I 53, 5, VIII 9, 16, 23, 5, 27, 13,
 X 176, 2
 देव्या IV 1, 17.
 देव्या II 41, 17
 देव्ये VI 75, 15
 देव्याम X 85, 15, 114, 2
 देव्यां X 85, 47
 देव्य. VIII 66, 6
 देव्या II 9, 4 VI 63, 8, VII 20, 7, 32,
 21, 37, 3, 58, 4
 देव्यास्य III 30, 19

देव्यो IV. 20, 10
 देव्यो: VII. 93, 4
 देव्यु VII 50, 2.
 देहि VIII 100, 12, X 98, 4
 देहि III 14, 6, IV 32, 20, VIII. 43, 15,
 71, 3, X 14, 11, 19, 6, 85, 29, 186, 3
 देव्य VI 47, 2, VII. 6, 5
 देव्यःशदानः VIII 103, 2
 देव्यस्यात् III. 23, 3
 देव्यस्याताय VI. 27, 7.
 देव्यस्याते IV 15, 4
 देव्यो III 38, 9, X 107, 3
 देव्यो. IX 103, 5
 देव्योनां III 20, 4, 34, 2
 देव्यो X 63, 10
 देव्य. I 27, 12, 156, 5, II 3, 10, VI 50,
 12, VII 8, 4, 97, 3, IX 111, 3, X
 57, 5
 देव्य I 31, 17; 44, 6, 45, 9, 10, 114, 4,
 II. 5, 2, 30, 11, IV 42, 6, V 13, 3,
 VI. 16, 6, 52, 12, VII 44, 5, VIII
 44, 9, 61, 16, IX. 71, 8, 80, 5,
 83, 5, 84, 1, 3; 86, 42, X 53, 6, 63,
 9, 100, 6, 140, 6
 देव्यस्य I 35, 5, II 33, 7, 38, 6, IV 21,
 10, 54, 4, V 57, 7, VI 38, 1, VII
 58, 1, VIII 48, 2, X 92, 3
 देव्या I 13, 8, 142, 8, 188, 7, II. 3, 7,
 III 4, 7, V. 5, 7, VI 48, 10, VII 97,
 2, VIII 18, 8, IX. 5, 7, 108, 3, X
 65, 10.
 देव्यां X 2, 1, 128, 3, 130, 7
 देव्यानि I 70, 1, 92, 12, 124, 2, IV 4, 5,
 V 41, 14, VII 4, 1, 75, 3
 देव्यायाः X 87, 19
 देव्यो IV 54, 3, VII 89, 5
 देव्येन II 35, 8, III 8, 1, IV 1, 15, 34,
 8, VII 33, 11, 53, 2, 82, 8, X 87,
 12, 108, 9
 दो V 61, 5

दोषे V. 15, 5.
 दोषतः I. 80, 5; II. 21, 4; VIII. 6, 6, X.
 119, 2; 171, 2.
 दोषनीति II. 4, 4.
 दोषुषत् IX. 15, 4, X. 23, 1.
 दोषुष्यं X. 163, 2.
 दोषा I. 104, 1; II. 8, 3; IV. 2, 8; 11, 6,
 V. 32, 11; VI. 5, 2; 39, 3; VII. 1, 6;
 3, 5, VIII. 22, 14; 25, 21, X. 40, 2, 4
 दोषाः I. 34, 3; 179, 1.
 दोषां IV. 12, 2; V. 5, 6; X. 39, 1.
 दोषांश्वस्तः I. 1, 7; IV. 4, 9; VII. 15, 15.
 दोहत् I. 164, 26.
 दोहते IX. 18, 5; 86, 18, X. 133, 7.
 दोहते I. 134, 4; VIII. 93, 3
 दोहनां VIII. 12, 32.
 दोहनाः I. 144, 2.
 दोहना X. 11, 1.
 दोहने I. 141, 2; VI. 45, 7; 66, 1, 5.
 दोहने V. 44, 1.
 दोहने X. 42, 2.
 दोहने IV. 42, 8.
 धर्मि I. 39, 4, III. 27, 12, V. 6, 4, VI.
 52, 13, VII. 31, 9, VIII. 6, 40, 43, 4,
 44, 29, IX. 26, 3, 27, 5, X. 94, 5,
 138, 6.
 धर्मिष्ठपि I. 4, 1; 25, 1.
 धर्मी इति IV. 56, 5.
 धां I. 30, 19, 31, 4, 32, 4, 33, 14, 35, 7,
 9, 30, 7, 51, 9, 52, 11, 67, 3, 96, 2,
 121, 2, 3, 127, 2, 141, 8, 154, 4,
 164, 11, 173, 5; 174, 3, 180, 10, II.
 11, 5; 15, 12, 2, 12, 15, 2, 17, 2;
 5; III. 30, 9, 11, 32, 8, 34, 8; 38, 2,
 44, 3, 59, 1, IV. 6, 2, 22, 3, 33, 1,
 36, 1; 43, 5; 52, 7, V. 29, 6, 46, 3,
 57, 3, 62, 3, 63, 3, 6, 85, 4, VI. 17,
 7, 30, 5, 47, 5, 29, 48, 21, 51, 8,
 64, 2, 67, 6, 72, 2, VII. 3, 3, 24, 5;

VIII. 14, 14; 41, 10; 42, 1; 72, 18,
 89, 5; IX. 85, 9; 86, 29; 96, 3; 97,
 13; 100, 9; X. 3, 5; 16, 3; 45, 7, 55,
 1; 63, 10; 65, 7; 67, 10; 68, 11, 74,
 2; 81, 2; 6; 88, 3; 89, 4; 92, 1, 94,
 12, 111, 5; 119, 8; 121, 1; 125, 7;
 149, 1; 153, 3.
 धांश्च IV. 7, 3; 31, 15; VII. 33, 5; VIII.
 41, 8.
 धावः I. 35, 6, 52, 2; 151, 9; II. 34, 2;
 III. 32, 9; 51, 5; IV. 16, 19; 57, 3;
 V. 41, 14; 53, 5, VI. 4, 3; 24, 7; 38,
 4; VII. 87, 5; 88, 4; 101, 4; VIII.
 6, 15, 70, 4, 5; X. 12, 4; 115, 7.*
 धावां I. 61, 14; 63, 1, 113, 2; 143, 2,
 159, 1, 185, 2-8, II. 12, 13, 41, 20;
 III. 6, 4; V. 43, 2; VI. 11, 1, VII. 43,
 1; 65, 2, VIII. 97, 14, IX. 70, 2; X.
 12, 1; 35, 3; 37, 2, 46, 9, 91, 3.
 धावावाणां I. 96, 5; 102, 2; 121, 11; 140,
 13; III. 8, 8, VI. 31, 2, X. 36, 1.
 धावावाणा VIII. 18, 16.
 धावांश्विषी इति I. 35, 9; 52, 14, 61, 8,
 101, 3; 112, 1, 115, 1, 3, 160, 1, II.
 1, 15, 2, 7; III. 3, 11; 25, 3, 26, 8;
 30, 4, 32, 10, 58, 8; IV. 54, 6, 56, 1;
 3, V. 47, 2; 51, 11; 55, 7, 63, 2; 83,
 8; VI. 18, 15, 44, 24, 70, 1, 4, 5,
 75, 10, VII. 35, 5; 44, 1, VIII. 22, 5,
 96, 16; IX. 68, 10, 81, 5; 97, 42; X.
 1, 7; 2, 7; 31, 7, 8, 35, 1, 36, 1, 37,
 6, 47, 8, 63, 9, 65, 8; 66, 4, 6, 9,
 70, 10, 82, 1, 89, 6, 110, 9, 113, 1,
 5, 114, 8; 125, 6, 149, 2.
 धावाश्विषी इति I. 31, 8, 159, 5, 160, 5,
 185, 11, II. 32, 1, VI. 50, 3, VII. 52,
 1, 53, 2, 3, VIII. 42, 2, X. 93, 1, 10.
 धावाभूमी इति X. 65, 4, 81, 3
 धावाभूमी इति IV. 55, 1; VII. 62, 4; X.
 12, 4.

दध VIII 33, 15, 66, 6
 दुध VI 24, 1, 37, 2, VII 34, 24, IX
 52, 1
 दुधसतम IX 108, 1
 दुध I 136, 2, 6, II 2, 1, V 39, 2, VII
 31, 2, VIII 69, 16, 88, 2, IX 71, 4,
 X 185, 1
 दुधश्चयम VI 15, 4
 दुधा I 100, 16
 दुधापं VIII 24, 20
 दुधासं III 40, 5
 दुधगत् VIII 97, 4
 दुधत्सर्पामा VI 49, 4
 दुधत्सर्पामान् V 80, 1, X 93, 12
 दुध IX 54, 1
 दुधयत् II 34, 2
 दुधा VI 2, 6, X 99, 2
 दुधान IV 5, 10, VII 8, 4, IX 64, 15,
 75, 3
 दुधान VI 15, 4
 दुधानात् X 181, 1
 दुधाना VII 75, 6
 दुधभेत् IV 1, 18, VII 40, 2
 दुधभेत्ता I 73, 6
 दुधभि I 34, 8, 53, 4, 112, 25, II 1, 1,
 III 3, 2, 31, 16, V 16, 2, 53, 3, VI
 5, 6, VII 18, 2, 31, 8, VIII 40, 8,
 IX 86, 42, 112, 2, X 3, 3, 7, 4, 5,
 59, 4, 189, 3
 दुधम VI 10, 2
 दुधम् I 74, 9, II 9, 6, 23, 15, III 10,
 8, 13, 7, V 11, 1, 18, 5, 19, 3, 23,
 4, VI 16, 45, 48, 7, VII 8, 6, 66,
 17, IX 13, 4, 32, 6, X 2, 7
 दुधमत् VI 17, 14, 50, 11
 दुधमतां VI 62, 10
 दुधमती VI 38, 1, VII 5, 8, X 98, 2, 3
 दुधमते I 63, 3

दुधत्सतम् I 53, 3
 दुधत्सतमः IX 65, 19, 108, 3
 दुधत्सतमं I 28, 5, V 24, 1, VI 44, 9
 दुधत्सतमानि VIII 101, 7.
 दुधत्समु X 69, 7
 दुधमतः V 12, 4, 25, 8, 69, 2, VII 1, 4
 दुधमत I 64, 14, II. 7, 1, III 30, 19,
 IV 36, 8, V. 6, 4, 26, 3, 31, 4, VI
 17, 4, VII. 15, 7, IX. 29, 6, 63, 29,
 65, 4, 67, 3, 106, 4, X. 40, 1, 84, 4
 दुधमान् I 62, 12, IV. 15, 4, 31, 14, V
 34, 3, VIII 31, 3, IX 5, 3, 61, 18,
 64, 1, 80, 2, X 11, 7, 69, 7.
 दुध I 9, 8, 54, 11, 73, 4, 77, 5, 103, 3,
 II 2, 10, III 37, 10, 59, 6, V. 7, 9,
 10, 1, 50, 1, 79, 7, VI. 5, 7, 19, 9,
 35, 2, 46, 7, VII 25, 3, 82, 10, VIII
 19, 15, IX 8, 8, 108, 9, X 29, 4
 दुधसर्पत् III 29, 15, IX. 66, 30
 दुधसर्पत्सतमः VI 44, 1, IX 2, 2.
 दुधसर्पेणः IX 31, 2
 दुधसर्पान् V 28, 4
 दुधसर्पणे V 54, 1
 दुधसर्पह I 121, 8
 दुधसर्पाता I 131, 1
 दुधस्यं V 7, 3, 23, 1
 दुधसृष्टिसिः I 129, 7²
 दुधसूतौ IV 16, 9, VI 26, 8
 दुधा IV 4, 9, V 38, 1, 86, 1, VI 19, 6,
 68, 7, VIII. 19, 33, 26, 22, X 42, 6
 दुधाति I 122, 12, 139, 8, III 40, 7, IV
 4, 6, V 28, 3, VIII 28, 5, IX. 40, 4,
 61, 11
 दुधाय VI 60, 11, VIII 9, 20, 24, 12,
 IX 109, 11
 दुधिसतम VIII 92, 16
 दुधिसतमं VIII 19, 6

दुष्मिन्: I 138, 2^३
दुष्मिन् III. 37, 8.
दुष्मिन् VIII. 74, 9
दुष्मिन्संज्ञः I 127, 9, 175, 5.
दुष्मि I 36, 8, 91, 2, VIII. 87, 1, 89, 2,
93, 8, 103, 9, IX. 109, 7, X 69, 5,
96, 3, 159, 4
दुष्मे IX 61, 29
दुष्मेन I 48, 1, 16, III. 24, 3, VI 5, 5,
16, 21, 18, 7
दुष्मेभिः I 97, 2, VI. 61, 13, VII 7, 6
दुष्मेषु III 37, 7
दुष्मैः I 78, 1-5, IV. 12, 1, 16, 19, VI.
44, 1, VIII 5, 32, 19, 14, 20, 16, 74,
9, X. 115, 7
दुष्म I 33, 11, 71, 6, 113, 13, 116, 24,
121, 3, 7, 148, 4, 167, 10, 180, 8,
190, 4, II 13, 13, 14, 12, 27, 8, 28,
2, III 23, 2, IV 4, 8, 9, 33, 7, 43,
3, V 69, 1, 86, 5, VI 67, 6, X 11,
7, 17, 21, 27, 5, 45, 11
दुष्मैः I 115, 5, IV. 27, 3, 38, 8, VI. 66,
8, 67, 6, X 68, 4
दुष्मैः VIII 29, 2
दुष्मैः I. 123, 4
दुष्मैः VI 20, 8
दुष्मैः III 58, 7, X 12, 7
दुष्मैः X 177, 2
दुष्मैः VI 39, 3
दुष्मैः I 8, 5, 22, 13, 52, 10, 57, 5, 65, 2,
71, 8, 89, 4, 10, 90, 7, 94, 16, 95,
11, 96, 9, 98, 3, 100, 19, 101, 11,
102, 11, 103, 8, 105, 19, 106, 7, 107,
3, 108, 13, 109, 8, 110, 9, 111, 5,
112, 25, 113, 20, 114, 11, 115, 6, 130,
10, 131, 1, 133, 6, 164, 33, 191, 6,
II 2, 5, III 6, 3, 32, 11, 54, 19, IV
1, 10, 17, 17, 7, 2, 4, 13, 23, 1, 22,
4, 51, 11, V. 36, 5, 41, 11, 45, 2, 3

54, 9, 58, 6, 59, 8, VI 12, 2, 17, 9,
20, 2, 36, 5, 48, 22, 50, 13, 52, 2,
68, 4, 70, 6, 72, 3, VII 5, 4, 7, 5,
34, 23, 84, 2, VIII 7, 26, 15, 8, 20,
6, 40, 4, 56, 1, 100, 12, IX 86, 9,
X 10, 5, 29, 6, 36, 2, 44, 8, 45, 4,
8, 59, 3, 7, 8, 63, 3, 67, 5, 74, 2,
85, 1, 7, 10, 88, 2, 8, 90, 14, 92,
4, 121, 5, 132, 1, 4, 6, 133, 5,
173, 4

दुष्मैः VI 51, 5

दुष्मैः II 4, 6, V 57, 4, VI 58, 1, VII
87, 6, VIII 41, 5

दुष्मैः IV 4, 6

दुष्मैः VI 41, 3, VII 87, 6, VIII. 17, 14,
19, 31, 96, 13, 15, IX 69, 2, 89, 2,
96, 19, X 17, 11, 12, 98, 3, 123, 8

दुष्मैः IV 13, 2, VII 33, 11, VIII 96, 14,
IX 78, 4, 85, 10, X 11, 4, 17, 11

दुष्मैः IX 73, 1

दुष्मैः I. 14, 4, 94, 11, V 63, 4, IX 106,
8, X 98, 4

दुष्मैः VIII 7, 16

दुष्मैः IX. 97, 56

दुष्मैः IX 6, 4

दुष्मैः I 64, 2

दुष्मैः VIII 4, 8, 17, 11, 64, 12

दुष्मैः V 31, 2, VI 48, 16, VIII 4, 12, 13, 14,
64, 10, 82, 1, IX 87, 1, X 14, 10

दुष्मैः IV 40, 2

दुष्मैः I 2, 5, 44, 7, III 35, 2, VI 45,
32, VII 10, 2, VIII 5, 7, 49, 5

दुष्मैः IV 40, 3, X 102, 6

दुष्मैः IV 43, 2

दुष्मैः III 14, 3

दुष्मैः VIII 34, 18

दुष्मैः VIII 5, 35

दुष्मैः I इति दुष्मैः पाठो I 3, 1

दुष्मैः IV 38, 3

द्रवता X 61, 3
 द्रवति IV. 6, 5, VI 75, 11
 द्रवती V 41, 18
 द्रवतु IV 16, 1
 द्रवतु X 112, 2
 द्रवयं VIII 4, 11
 • द्रवयति VI 3, 4
 द्रवयत्समस ल 39, 10
 द्रवयत् ल 148, 5
 द्रवयित्त्वं. IX 69, 6
 द्रवर IV 40, 2
 द्रवि VI 3, 4
 द्रविण III 7, 10
 द्रविणश्च I 15, 10
 द्रविणश्चु II. 6, 3, 37, 1-3, X 70, 9
 द्रविणश्चुस II 37, 4
 द्रविणश्चा I 15, 7-9, 96, 8⁴, II 1, 7, 37,
 4, V 46, 4, VII 16, 11, VIII 39 6,
 X 2, 2, 92, 11
 द्रविणश्चा I 96, 1-7
 द्रविणश्चेत्तु I 53 1
 द्रविणश्चो V 43 9
 द्रविणश्चित् IX 97, 25
 द्रविणश्च I 94 14 121, 2, II 23 15, III
 1, 22, 2, 6, 58, 6, 61, 6, IV 5, 11,
 12, 11, 3, 20, 9, 23, 4, 41, 9, 54,
 7, 54 1 V 28, 2, 54, 15, VI
 69 1, 6 70, 5, VII 9 1, 10 3, 35,
 10, IX 96, 12, 97, 51, X 31, 2, 35,
 13, 36, 13, 37, 10, 45 11, 61, 12,
 67, 7, 70, 7 80 4, 81 1 82, 4, 125
 2 128, 3
 द्रविणश्च I 15 7, 96, 8, IV 34, 5, X
 64, 16
 द्रविणश्चवं V 13, 2
 • द्रविणश्चस्यु VI 16, 34, X 64, 16
 द्रविणश्चस्यु II 6, 3
 द्रविणश्चस्त IX 85, 1

द्रविणश्च III 8, 1
 द्रविणश्चानि II 21, 5, 6, IV 33, 10, 58, 10,
 V 4, 7, VI 5, 1, IX 78, 5, 109, 9
 द्रविणश्चाय III 10, 6
 द्रविणो इति VI 69, 3
 द्रविणोदाश्च IX 88, 3
 द्रवित VI 12, 3
 द्रवित्त्वं VIII 74, 14
 द्रवित्तु X. 11, 9
 द्रविन्त्वं. X 49, 9.
 द्रविन्ना VIII 92, 15
 द्रवत् II 11, 15
 द्रवित्त्वाभि III 62, 17.
 द्राप्यं I. 53, 11, VIII 18, 18
 द्राप्यंश्च ल 117, 5
 द्राप्सा X 70, 4
 द्रातु ल. 85, 32
 द्रापि I 25, 13, IV 53, 2, IX 86, 14,
 100, 9
 द्रापिश्च I 116, 10
 द्राप्त VIII 47, 7
 दृश्चत् II 7, 6, VI 12, 4, X 27, 18
 दृष्ण V 40, 7
 दृष्णानि VII 86, 5
 दृष्णत X 102, 9
 दृष्णं. I 161, 1
 दृष्णा V 86, 3, VIII 96, 11, IX 1, 2, 65,
 6, 98, 2
 दृष्णदे IV 32, 23
 दृष्णदेत्तु I 24, 13
 दृष्णत् IX 72, 5
 दृष्णद् X 115, 3
 दृष्णहो VI 3 5
 दृष्टं I 121, 4, 133, 1, III 31, 19, VII
 61, 5, 75 1, VIII 37, 2
 दृष्टं II 23, 16, 17, 35 6, IV 4, 15, 28,
 2, V 74, 4, VI 20, 5, VII 16, 8,

59, 8, 104, 7, VIII 47, 1, IX 71, 1,
X 25, 8, 48, 10, 73, 2
दृहन् I 5, 10
दृहं IV 23, 7
दृहःशतः I 127, 3²
दृहा VII 104, 7, 17
दृहे II 30, 9
दृह्य VII 18, 6, 14
दृह्यं VIII 10, 5
दृह्यु VII 18, 12
दृह्युं I 108, 8
दृह्यौ VI 46, 8
दृह्ये VI 22, 8, X 99, 7
दृह्येः I 25, 14
दृह्यान IV 4, 1
दृहो X 101, 10
दृहोऽमित्तान् X 89, 12
दृहोऽप्याच VII 104, 14
दृहोऽप्य VI 62, 9
दृहोऽप्याहाय X 101, 7
दृहोऽं VI 44, 20, IX 93, 1
दृहोऽप्याच X 44, 4
दृहोऽं IX 67, 14
दृहोऽनि IX 3, 1, 28, 4, 30, 4, 33, 2,
37, 6, 65, 19
दृहोऽप्याहाय X 99, 4
दृहोऽं VI 2, 8, 37, 2
दृहोऽप्यु IX 15, 7
दृहोऽं V 50, 4
दृहोऽं इति X 59, 9
दृह्यान् VI 27, 8
दृह्यानि I 42, 4, II 23, 5, IX 85, 1
दृह्योऽं IX 72, 3
दृह्यु VIII 18, 14
दृह्युं VIII 18, 15, IX 104, 6, 105, 6
दृह्येन I 147, 4, 5, V 3, 7, 12, 2
दृह्यो I 83, 3, VI 45, 5, VIII 45, 34
दृहः I 52, 3

दृह्युं I 52, 3
दृहः I 131, 3, 144, 4, 161, 3, 162, 19,
164, 20, IV 30, 19, 33, 5, VI 67, 1,
VII 18, 22, VIII 29, 8, 9, 72, 7,
IX 86, 42, X 17, 2, 27, 17, 23,
48, 7
दृह्यः I 25, 8, 164, 48, IV 33, 7, X
114, 5
दृह्यःशतः I 164, 11
दृह्यःशतकृति I 164, 12
दृह्यःशतं VII 103, 9
दृह्यःशतं VIII 68, 14, X 48, 6
दृह्योऽं II 18, 4, X 67, 4
दृहः I 13, 6, 130, 3, 142, 6, II 3, 5,
VII 17, 2, IX 5, 5
दृहः V 5, 5, X 70, 5, 110, 5
दृहः I 128, 6, III 5, 1, IV 51, 2, VIII
39, 6, 63, 1, IX 10, 6
दृह्यःशतं VIII 5, 21
दृहोऽं I 48, 15, VII 95, 6
दृहः I 53, 9, 122, 13, IV 6, 8, VI 66, 2,
VIII 70, 12, IX 98, 6, X 120, 3
दृह्यःशतं I 140, 2, 149, 4, 5
दृह्यःशतं VI 50, 2
दृह्यःशतं I 60, 1
दृह्यःशतं X 61, 19
दृह्यःशतं X 101, 11
दृह्यः I 37, 9, 62, 7, 127, 7, 132, 3, II
4, 2, III 2, 1, 17, 5, 43, 6, 49, 2,
IV 42, 1, VI 16, 4, 17, 9, 45, 8, 48,
13, VII 28, 4, 86, 1, VIII 1, 28,
13, 24, 24, 25, 28, 1, 70, 2, 71, 11,
83, 8, 84, 2, 93, 32, IX 94, 2, 97,
24, 102, 1, X 48, 9
दृह्यः V 18, 2, VIII 47, 16
दृह्योऽं I 141, 2, II 18, 2, X 45, 1
दृह्योऽप्य VIII 60, 9
दृह्योऽं X 56, 6
दृह्यःशतं X 30, 10

द्विषत् I 49, 3, 94, 5, 124, 1, X 97, 20
द्विषद् VI 71, 2, X 117, 8, 121, 3
द्विषदा I 164, 24
द्विषदां X 117, 8
द्विषदां I 164, 41
द्विषदे I 114, 1 157, 3, III 62, 14, V
81, 2, VI 74, 1, VII 54, 1, IX 69,
7, X 37, 11, 165, 1
द्विषदात् IV 51, 5, X 27, 10, 117, 8
द्विषदा VIII 27, 12
द्विषदादे I 121, 3
द्विषदधु X 61, 17
द्विषदहंसा VI 73, 1
द्विषदहंस I 176, 5, VIII 15, 2, λ 61, 10
द्विषदहंस IX 4, 7, 40, 6, 100, 2
द्विषदहो I 71, 6, 114, 10, IV 5, 3, V
80, 4, VI 19, 1, VII 8, 6, 24, 2, X
116, 4
द्विषदाता I 31, 2, 112, 4, III 55 6, 7
द्विषदतेति X 61, 20
द्विषदशक्त IX 104, 2
द्विष I 41, 3, 90, 3, 97 7, 133 7², II
7, 3, V 25, 9 44, 12, VI 45, 6, 51,
16, 60 6, 61, 9, VII 59, 2, VIII
11, 3, 13 21, 16, 11, 26, 5, 43, 23,
26, 45, 10, 40 61, 13, 69, 14, 79,
9, IX 8, 7 13, 8, 61, 28, 63, 26,
 λ 126, 1-7, 187, 1
द्विष II 7, 2, III 15 1, V 25 1, 50, 3,
VI 2, 4, 11 68, 5 VIII 71, 1, IX
110, 1, X 24, 3
द्विषत् VI 47, 19, X 152 5
द्विषता λ 164, 4
द्विषते I 50, 13, λ 128, 5
द्विषत I 50, 13
द्विष I 39 10
द्विषा VII 34, 13
द्विष्य III 53, 21, X 164, 5

द्विषं I 169, 3
द्विषानि VIII 20, 4
द्वे इति I 95, 1, 155, 5 185, 2, III 2, 9,
30, 11, 56, 2, IV 53, 3, V 47, 5,
VII 18, 22, X 27, 7, 85, 16, 88,
15, 16
द्वेष I 34, 11, 48, 8, 157, 4, 167, 9, II
33, 2, IV 10, 7, V 20, 2, 80, 5, VI
44, 16, 46, 12, 47, 12, 13, VII 56,
19, 58, 6, 77, 4, 104, 2, VIII 18,
11, 44, 11, 67, 21, 71, 15, 79, 4, X
63, 14, 77, 6
द्वेषःश्चि VII 60, 9
द्वेषःश्च्य VIII 79, 3
द्वेषःस्युतः V. 9, 6
द्वेषःस्युत IV 11, 5
द्वेषोति II 6, 4, 27, 7, 29, 2, III 16, 5,
27, 3, IV 1, 4, V 45, 5, 87, 8, VI
10, 7, 59, 8, VIII 18, 5, 53, 4, IX
29, 4, 111, 1, X 100, 9
द्वेषि III 53, 21, X 34, 3, 164, 5
द्वौ I 35, 6, 191, 1, V 62, 6, X 137, 2
द्वौःद्वय I 28 2

ध

धक् I 178, 1, II 11, 21, 15, 10, 16, 9,
17, 9, 18, 9, 19, 9, 20, 9, VI 61, 14,
VII 1, 21
धक् I 183, 4
धद्यत् I 130, 8, II 4 7, VI 3, 4
धद्यत X 91, 7
धद्यि I 76, 3
धद्यि I 141, 8, II 1, 10, IV 4, 4, VI
18, 10
धद्युं I 141, 7
धद्यो II 4, 4, X 115, 4
धत् IV 27, 5²

धन J 171, 1, IV 33, 10, VII 56, 20,
IX 68, 10
धन I 64, 15, 85, 12, II 12, 5, IV 34,
10, 58, 10, V. 60, 7, X 15 7
धनन I 20, 7, 64, 14, 103, 5, V 53, 13,
X 30, 14
धन I 47, 1, 180, 9, VII 67, 10, 97, 10,
VIII 8, 13, 35, 10, 22, X 40, 13
धन I 47, 6, 93, 2, 7, 12, 159, 5, IV
42, 10, 49 4, 57, 8, VI 52, 16, 69,
1, 6, 74, 3, VII 53, 3, 84, 4, 104,
2, VIII 8, 15, 9, 2, 35, 10², 59
4, 7²
धनार् III 8, 1
धना IV 51, 11
धना λ 184, 2
धने I 85 9, VI 13, 4
धने I 40, 4, 95, 10, 122, 9, 125 1, III
10, 3, 44, 4, V 18, 2, 28, 2², VIII
23 21 103, 4, 5, IX 76, 2
धन्य IV 34, 10, VIII 27, 21
धन्य V 54, 14, VII 37, 2
धन्य VI 68, 6, VII 68, 6
धन्य I 157, 5, 6, V 63, 7
धने VIII 96, 5
धने λ 87, 2
धनःधर्च λ 46, 5
धनःनित् λ 170, 3
धनःनित् II 21, 1
धनःदा VI 19, 5, VII 32, 17, X 116, 9,
141, 1
धनःदा I 33 2, 10
धन I 36, 4, II 13, 10, III 2, 12, VI
45 2, 12, 15, VII 32, 12, VIII 19
18, 68, 9, 80, 8, IX 97, 38, λ 31
11, 34, 10, 42, 5, 48 5, 64 6, 84 7,
97, 8
धनःस्य IX 46, 5

धनःस्य I 74, 3, IX 84, 5
धनःस्य III 42, 6, VI 16, 15, VIII
45, 13
धनःधन II 23, 13, IX 85, 8, X 156, 1
धनःभयेषु X 102, 1
धनःपत् I 71, 3
धनःपत् I 167, 2
धनःपते I 88, 3
धनःसा. II 10, 6, VIII 3, 15, λ 65, 10
धनःसातये λ 150, 4
धनःसातौ X 150, 4
धनःसा I 112, 7, 10, VIII 86, 4
धनःसौ X 67, 7
धनःस्युत् III 46, 2
धनःस्युत् I 36, 10, 64, 14, V 8, 2, VI
19 8, VIII 7, 18, 50, 6, IX 62, 18,
λ 47, 4
धनःस्य VI 44, 9, VIII 3, 5, IX 97, 29
धन I 64, 13, 81, 3, 102, 10, 130, 6,
157, 2, II 24, 9, 13, 26, 3, V 32, 9,
IX 61, 23, 79, 2, λ 34, 12, 42, 9,
120, 4, 147, 4
धनःसा I 4, 9, 31, 8, 102, 5, 124, 7, III
18, 5, 30, 22, IV 20, 3, V 42, 5, 7,
VI 26, 8, IX 96, 20, λ 30, 11,
139 3
धनःनित् I 30, 16, 42, 6, 100, 9, 13, 108,
13, 130, 6, 7², IV 50, 9, VIII 14, 6,
IX 65, 9, 79, 2, 90, 3, X 42 10,
48, 1
धनःप I 100, 8, 104, 7, IV 23 1 VIII
71, 5, IX 97, 4, 109, 10
धनःन I 150 2
धनःन I 33 4, IV 2, 15
धनःसा λ 73 1
धनु VI 75 2, VIII 72, 4, 77, 11, IX
99 1, λ 18 9, 125, 6
धनुःसरी IV 35, 5
धनुःसौ III 31, 16, IX 93 1
4 F

धनुःशब्द VIII 3, 19
 धनुः X 27, 17
 धन I 31, 6, 40, 2 54 6, 116, 15, 132,
 1, 5, VI 45, 11, 13 61, 5, VIII 3,
 9, 5 26, 8, 21 49, 9, 50, 9 92, 9,
 IX 53 2, X 63, 14 147, 3
 धनेऽधने V 35, 7
 धनेन X 18, 2
 धनेषु VII 38, 8, VIII 16, 5
 धना I 33, 4, 144, 5, X 4 3
 धन्या III 1, 16, V 41, 8, VI 11, 3
 धन्याय IX 86, 34
 धन्य I 35 8, II 33, 10, 38, 7, IV 33, 7,
 V 7, 7, VI 12, 5, IX 97, 3, X 86,
 20, 89 6, 187, 2
 धन्य IX 75, 5, 97, 16-19, 52, 105 4
 106, 4, 109, 1, 110, 1
 धन्यःशर्षस V 45, 2
 धन्यःश्च III 45, 1, X 93, 6
 धन्यःश्चर V 36, 1
 धन्यःश्चुत I 168, 5
 धन्यन् I 38, 7, 95 10, 116, 4, 135, 9, VI
 34 4, 75, 3, IX 69 1, 79, 3
 धन्यन् X 116, 6
 धन्यन्ता II 24 8, V 53 6, VI 75, 24, X
 115, 6
 धन्यन्श्च V 4, 1
 धन्यति IX 97, 20
 धन्यतु IX 77, 3, 79, 1, 2, 97, 26
 धन्यःसहो I 127, 3
 धन्यति IX 24, 3, 86, 34
 धन्यःसु V 53, 4, X 63, 15, 133, 1
 धन्याति III 53, 4
 धन्यानि IV 17, 2, 19, 7, V 83 10, VI
 59, 7 62, 2, VIII 20, 4, 12
 धन्य X 145, 2
 धन्यता IX 73, 1
 धन्यति V 9, 5, X 81, 3

धन्यः V 31, 9
 धन्यति II 11, 8
 धन्यताः I 85, 10, II 34, 1, IV 2, 17
 धन्यता VIII 96, 13
 धन्यता I 117, 21
 धन्यति VIII 7, 16, IX 1, 8
 धन्यति IX 73, 5
 धन्यता III 30, 10
 धन्यति II 24, 7
 धन्यते X 135, 7
 धन्यति I 179 4, II 35, 5, 13, VIII 94 1
 धन्यति I 128, 1, IX 86, 4
 धन्यः I 73 4, V 15, 1, IX 2, 5, 72, 7
 74, 2, 86, 8, 87, 2, 89, 6, X 5, 1,
 45, 5
 धन्यः I 23, 13, 56, 5, 6, 121, 2, V 15
 2, 5, VII 34, 24, 95, 1, VIII 72,
 15, IX 107, 5, X 47, 2, 83, 7,
 111, 4
 धन्यःश्चर I 54, 10
 धन्यानि IV 23, 9
 धन्याय X 56, 2, 60, 8
 धन्ये V 15, 2, IX 89, 5, X 44, 4,
 170, 2
 धन्येषु I 52, 2, III 3, 1, IX 73, 3, X
 5, 6
 धन्यति I 105, 6
 धन्यति V 43, 13, IX 2, 2, 23 5, 37, 2;
 38, 6
 धन्यति I 141, 11, V 8, 4, VIII 6, 14,
 IX 14, 2, 26, 3, 99, 5
 धन्यति I 127, 7
 धनी I 102, 5
 धनीति II 23, 17, IX 86, 42
 धनी I 11, 4, III 49, 4, IV, 53, 2, V 1,
 6 15, 1, VII 35 3, VIII 41, 5, IX
 35 2, 76, 1, 109, 6, X 61, 9, 65 13
 149, 4

धर्तारः λ 10, 2, 66, 10
 धर्तारः V. 9, 3, IX 26, 2, 65, 11
 धर्तारः I 17, 2, V 67, 2, 69, 4
 धर्मः III 17, 1, 5, VII 89, 5, X. 56, 3,
 149, 3
 धर्मः VIII 6, 20
 धर्मः VIII 98, 1
 धर्मः VI 70, 3, IX 35, 6
 धर्मः I 134, 5², 160, 1, II 13, 7, V. 63,
 7, 72, 2, VI 70, 1, IX 25, 2, 63
 22, 107, 15, X 16, 3, 44, 1, 5, 65,
 5, 175, 1
 धर्मः I 55, 3, VIII 43, 24
 धर्मः I 159, 3, III 38, 2, IX 97, 22,
 X 167, 3
 धर्मः IV 53, 3, X 50, 6, 88, 1
 धर्मः V 15, 2, IX 7, 1, 110, 4, X 20, 2,
 170, 2
 धर्मः III 60, 6, V 81, 4, VIII 52, 3,
 IX 7, 7, 85, 5, 9, 107, 24
 धर्मः VIII 35, 13
 धर्मः IX 97, 23
 धर्मः λ 21, 3
 धर्मः I 187, 1, X 92, 2
 धर्मः I 22, 18, 164, 43, 50, III 3, 1,
 V 26, 6, IX 64, 1, 97, 12, X 90, 16
 धर्मः V 60, 3
 धर्मः VI 47, 14
 धर्मः VI 12, 5
 धर्मः III 28, 5, 30, 3, V 32, 5, VI 19, 10
 धर्मः I 26, 10, 48, 12, 54, 11², 61, 16, 63,
 1, 72, 7, 171, 5, II 4, 9, III 8, 3,
 17, 5, 24, 1, 29, 8, 31, 19, 35, 1, 10,
 51, 6, 55, 6, IV 6, 11, 17, 18, 32, 12,
 V 7, 9, 36, 5, 79, 6, 83, 7, VI 4, 4,
 10, 6, 13, 5, 40, 1, 47, 9, 30, VII
 20, 10, 24, 5, 77, 6, 79, 5, VIII 96,
 16, IX 8, 8, 90, 6, λ 46, 10, 69, 3
 धर्मः I 158, 4

धर्मः III 31, 13, X 132, 5
 धर्मः I 63, 2, 67, 2, 71, 5, 107, 3, III
 54, 12, IV 17, 13, 24, 2, V 41, 16,
 42, 16, VI 3, 5, 4, 2, 19, 2, 30, 2,
 40, 4, 49, 7, 14, VII 38, 3, X 30,
 12, 68, 12
 धर्मः III 54, 13, VI 50, 7, VII 39, 6
 धर्मः IV 35, 8, VI 65, 3
 धर्मः X 167, 3
 धर्मः X 18, 5
 धर्मः VII 47, 4
 धर्मः I 120, 8, VII 71, 5, X 93, 10
 धर्मः I 164, 49, VIII 70, 15, X 115, 1
 धर्मः IX 97, 38
 धर्मः I 123, 5, VII 35, 3, λ 82, 2, 85
 47, 128, 7, 158, 3, 184, 1, 190, 3
 धर्मः VIII 7, 35
 धर्मः II 38, 1
 धर्मः IV 55, 1, VII 90, 3
 धर्मः V 44, 3, λ 56, 2
 धर्मः I 190, 8, VI 47, 11, X 11, 2
 धर्मः X 181, 1
 धर्मः IV 7, 1, VIII 92, 29, IX 10, 3
 धर्मः X 128, 7
 धर्मः IX 113, 4
 धर्मः III 7, 6
 धर्मः I 16, 2, III 35, 3, 7, 52, 5-8,
 IV 24, 7, VI 29, 4, λ 28, 1
 धर्मः VIII 70, 12
 धर्मः III 43, 4
 धर्मः III 52, 1
 धर्मः IX 8, 2, X 74, 3
 धर्मः X 94, 13
 धर्मः V 53, 13, VI 13, 4
 धर्मः λ 151, 5
 धर्मः V 47, 4
 धर्मः इति I 96, 5, III 55, 12
 धर्मः इति I 95, 1

धाम I 57, 3, 91, 3, 95, 9, 121, 6, 123,
 8, 9, 144, 1, 152, 4, 5, 153, 2, II
 3, 11, III 7, 6, IV 5, 4, VI 2, 9,
 21, 3, 67, 9, VII 61, 4, 63 3, 87,
 2, VIII 41, 10, IX 69, 6, 86, 15,
 94, 2, 96, 18, 19, 97, 5, 31, 32,
 109, 4, X 10, 6, 45, 2, 48, 11, 65 5,
 67, 2, 89, 8, 124, 3, 181, 2, 189, 3
 धाम I 122, 12
 धामस्था IX 86, 28
 धामन् I 43, 9, IV 7, 7, 58, 11, VII
 36, 5
 धामेति VIII 12, 32
 धामेती इति IX 66, 2
 धामेति I 14, 10, 22, 16, 85, 11, III 3,
 4, 31, 21, 37, 4, IV 7, 5, VII 66,
 18, VIII 19, 14, IX 66, 5, 67, 26,
 102, 2, X 93, 6.
 धामेभ्य VIII 27, 15, 92, 24
 धामेश I 164, 15
 धामेसाच III 51, 2
 धामेसु VIII 13, 20, IX 86, 22, X 25, 2
 धामे I 92, 13, V 16, 5, IX 74, 5
 धामेति I 91, 4, 19, II 3, 2, III 3, 10,
 55, 10, IV 55, 2, VII 60, 3, VIII
 21, 4, 41, 7, 101, 6, IX 28, 2, 5,
 63, 14, 66, 3, 86, 5, 114, 1, X 13 1,
 56, 5, 70, 7, 80, 4, 81, 5, 82, 3, 97,
 1, 2, 122, 3
 धामे I 87, 6, VII 58, 1.
 धामे IX 39, 1, X 166, 4
 धामे V 48, 1, VIII 63 11, 92, 25, IX
 24, 5, X 76, 8
 धामेति VI 3 8
 धामेसा VII 95, 1
 धामे I 31, 13 72, 9, 94, 12, 130, 2,
 141, 6, II 5, 7, 17, 2, III 38, 3, 50,
 3, V 7, 6, 9, 15, 4, 70, 2, IX 70,
 5, 86, 3
 धामे I 158, 3, V 44, 8, VII 5, 2, VIII
 63, 12, X 46, 1

धामे I 141, 1, 145, 5, 171, 2, 190, 8,
 IV. 7, 1, 28, 2, 36, 7, V 41, 15, 56, 7,
 66, 2, VI 20, 2, 5, 29, 5, VII 4, 4,
 VIII 50, 3, 70, 2, 92, 29, X 10, 3,
 96, 4, 115, 2
 धामे I 147, 5
 धामे III 30, 7.
 धामे इति VII 36, 4
 धामेपूता II 27, 2, 9
 धामे X 25, 4
 धामे I 30, 22, VI 8, 6, VIII 13, 12,
 95, 8, IX 12, 9, 63, 1, 30, X 19, 3,
 59, 5, 60, 5, 122, 8, 173, 2
 धामे. IX 22, 7, 107, 23, X 73, 4
 धामेत् VII 64, 4, VIII 32, 25, 77, 6
 धामेत् I 103, 2, II 15, 2, X 92, 10
 धामेत् V 27, 6, X 19 1
 धामेता X 173, 5
 धामेति VII 85, 3
 धामेत्केची इति धामेत्केची I 160, 1
 धामेत्केचि I 136, 3
 धामेत्केचि इति धामेत्केचि X 132, 2
 धामेत् V 69, 1.
 धामेत् VI 36, 1
 धामेत् X 70, 5
 धामेत् I 22, 18, X 81, 4
 धामेत् I 96, 1-7, II 27, 8
 धामेत् VII 66, 2
 धामेत् II 27, 9, IV 1, 18, 42, 2, V 15
 2, 29 1
 धामेत् II 27, 4
 धामेत् VIII 104, 13
 धामेत् X 18, 13
 धामेत् VIII 94, 2, X 12, 7
 धामेत् X 12, 3
 धामेत् IV. 42, 3, 4
 धामेत् X 48, 8, 49 9, 10

धारया III 36, 7, VIII 6, 8, IX 1, 1, 2,
9, 3, 7, 10, 5, 10, 6, 1, 7, 10, 4,
12, 8, 23, 1, 25, 6, 29, 4, 6, 30, 3,
4, 33, 2, 34, 1, 35, 1, 41, 6, 42, 2,
44, 2, 45, 6, 49, 2-4, 51, 5, 61, 5,
62, 22, 63, 4, 7, 14, 21, 28, 64, 13,
65, 10, 12, 66, 7, 67, 13, 68, 8, 72,
5, 84, 3, 97, 11, 45, 100, 5, 6, 101,
2, 102, 3, 107, 4, 8², 25, 108, 5

धारयाते X 144 6

धारयाम IV 58, 2

धारयामिन्ति IV 54, 4

धारयु IX 67, 1

धारये IV 4, 8

धारयेषा VI 74, 1

धारयेषे इति VI 67, 6

धारश्वादिषु V 44, 5

धार्त्त III 57, 6, VI 55, 3, IX 2, 3, 7,
2, 16, 7, 58, 1, 75, 4, 80, 1, 86, 44,
87, 8, 98, 3, 100, 4, 111, 1

धार्त्त I 84, 4, 85, 5, 125, 4, II 7, 3,
III 1, 8, 9, IV 58, 5, 7-10, V 12, 2,
32, 1, 83, 6, VII 43, 4, IX 29, 1,
30, 1, 56, 2, 57, 1, 62, 7, 28, 86, 47,
96, 22, 97, 29, 31, 33, 106, 14

धार्त्ति III 40, 6, IX 5, 3, 65, 14, 73,
2, 93, 3, 98, 2, 106, 7

धार्त्त I 67, 4, VI 3, 5, 47, 10, VIII 73,
9, IX 17, 8

धाराधरा II 34, 1

धाव IX 49, 4, 86, 48, X 29, 3

धावन् VIII 1, 17, 2, 25, 100, 7, IX 11,
5, 46, 4, 106, 9

धावन्त \ VIII 31, 5

धावन्त I 109, 4, X 64, 7

धावन्ति \ II 32, 6

धावन्ति IX 3, 2, 7, 14, 4, 17, 4, 28, 1,
4, 37, 3, 6, 54, 2, 58, 1, 60, 3, 67

14, 74, 9, 75, 4, 100, 4, 103, 6,
106, 10

धावन्तु VIII 17, 5, 22, 4, X 145, 6²

धावन्ते I 105, 1, 141, 5, VI 48, 6

धावन्तुश्चि I 101, 6

धावन् VI 17, 11

धावन्ति IX 21, 1, 66, 6

धावन्तान् VIII 3, 21

धावन्तु X 146, 2

धावन्ति X 86, 2

धावन्ति IX 16, 8, 86, 34, 38, 97, 55

धावन्तु I 111, 2

धावन्तु I 160, 5

धावन्ति IX 85, 3

धावन्तिनां IV 3, 9, VI 67, 6

धावन्ति I 62, 3, IV 55, 7, V 12, 4, 41,
17, VII 6, 2, VIII 43, 7, 29, X
30, 1

धावन्तिश्च I 140, 1

धावन्तु VII 97, 5

धावन्ते I 122, 13, III 7, 1, 3, 57, 1, X
89, 11

धितश्चान् III 27, 2, 40, 3

धित्वाच I 46, 9

धिय I 3, 12, 14, 2, 34, 5, 61, 2, 90, 5,
94, 3, 4, 112, 2, 117, 23, 134, 2²,
135, 5, 143, 6, 151, 6, II 21, 5, III
34, 5, 62, 10, IV 41, 8, 50, 11, V
47, 6, 71, 2, 81, 1, VI 21, 1, 35, 1,
3, 53, 4, 62, 3, VII 10, 1, 27, 1, 66,
3, 79, 5, 82, 3, 94, 2, VIII 3, 1, 12,
21, 6, 12, 26, 25, 35, 16, 40, 9, 46,
11, 60, 12, 63, 1, 84, 7, 92, 11, IX,
19, 2, 22, 3, 47, 4, 79, 1, 86, 17, 94,
1, 2, 99, 2, 108, 10, 112, 1, X 7, 4,
39, 2, 101, 2, 106, 1, 133, 3, 139, 5²,
142, 2, 143, 3, 156, 1

धिय I 23, 3, 87, 4, IV 41, 5, VI 1, 1,
VII 36, 8, IX 75, 2, 99, 6

धियाधै VII 34, 24

धिय I 2, 7, 61, 16, 80, 16, 88, 4, 102, 1, 109, 1, 143, 7, 144, 1, II 3, 8, 11, 12, 28, 5, 34, 6, 38, 10, 40, 5, 6, III 18, 3, 54, 17, 62, 8, V 45, 6, 11, VI 14, 1, 47, 10, 49 7 52, 16, 53, 10, VII 1, 10, 34, 8, 9, 36, 7, 41, 3, 67, 5, VIII 6, 43, 13 26, 42, 3, 86, 2, 95 5, 102, 22, IX 100, 3, 110, 7, X 42, 7, 46, 5, 64, 12, 67, 1, 74 3, 101, 9

धियाऽजिन्य VI 58, 2

धियाऽजिन्य I 89 5

धियाऽजिन्या I 182, 1, VIII 26, 6

धियाऽजिन्यास VII 33 1

धियाऽधा I 67, 2, 72, 2, IV 45 7, VII 2, 2, X 61, 18

धियाऽधिय I 168, 1, VI 49, 8

धियाऽधे VII 13, 1

धियाऽसान V 33, 2

धियाऽसानसं X 32, 1

धिया I 2, 6, 3 2, 5, 46, 2, 8, 52, 3, 139 1, 143, 6, 159, 1, II 31, 6, III 2, 1, 3, 6, 11, 2, 3, 12, 1, 27, 6, 9, 60, 2, 5 62, 12, IV 1, 10, 16, 21, V 45, 11², 61, 15, VI 2, 4, 22, 7, 38, 3, 71 6, VII 1, 5, 37, 6, 83 8, 94 4, VIII 1, 19, 3 18, 4, 15, 6, 28, 13, 8, 24, 7, 26, 19, 27, 8, 13, 61, 1, 66, 8, 14 69 1, 87, 6, 92, 15, 93 17, 96, 11, 103 11, IX 15 1, 25, 2, 26 1, 4 44, 2, 64, 16, 67, 27, 71, 6, 72 4, 74 7 76 3, 86, 13, 91, 1, 101, 3, X 11, 1, 29 4, 40 1, 53 6, 74, 1, 92, 12, 150, 3, 172, 2, 176, 2

धियाऽधुरं V 43 15

धियां V 44 13

धियाऽधते I 155, 1

धियाऽधते IX 15 2

धियाऽधयं I 8, 6

धियाऽधंसु I 3, 10, 58, 9, 60, 5, 61, 16, 62, 13, 63, 9, 64, 15, III 3, 2

धियाऽधसो इति धियाऽधसो III 28, 1

धिये I 27, 11, 111, 4, IV 1, 18, 21, 7, V 41, 6, VI 53, 1

धिये L 166, 10, VIII 28, 5, IX 68, 1

धिया I 96, 1, 102, 1, 7, 109, 4, III 31, 13, 32, 14, IV 34, 1, V 41, 8, VI 11, 3, 19, 2, VII 90, 3, VIII 15, 7, X 30, 6, 96, 10

धियाऽइव III 49, 4

धियाऽाना V 69, 2

धियाऽान्य IV 36, 8, IX 59, 2

धियाऽां I 22, 10, III 2, 1, X 35 7

धियाऽाचा I 109, 3, X 17, 12

धियाऽे III 56, 6

धियाऽे इति I 160, 1, III 49, 1, VI 8, 3, VIII 61, 2, X 44 8

धियाऽे इति VI 50, 3, 70, 3

धियाऽयतं IV 21, 6

धिया I 173, 8, IV 21, 6

धिये I 56, 6, 70, 5, X 21, 3

धियाऽां I 3 2, 182, 1, 2, II 41, 9

धियाऽा I 89 4, 117, 19, 181, 3, VI 63, 6, VIII 5 14, 26, 12

धियाऽां III 22, 3

धियाऽां X 114, 9

धियाऽांसु IV 3 6

धियाऽे इति VII 72, 3

धियाऽौ VII 67, 1

धियाऽ II 11, 18, VI 18, 9, 22, 9, 45, 18

धियाऽ I 91, 18, II 18, 7, III 6, 6, VIII 33, 15

धी I 95, 8, 185 8, II 2 9, III 39, 2, V 41, 5, VI 3, 3, 23 8, VIII 80, 7, X 11, 4, 42, 3

धीऽनव IX 86, 1

श्रीमन्नवत IX 88, 3
 श्रीमन्नवत IX 97, 49
 श्रीमन्नवता VIII 5, 35
 श्रीमन्नुव IX 86, 4.
 श्रीत VIII 3, 16, 40, 3
 श्रीतये I 25, 16, 132, 5², 139, 1², 144, 5;
 III 12, 7, VI 34, 3, VIII 6, 7, 8,
 44, 22, 49, 6, 50, 4, IX 8, 4, 15, 8,
 19, 4, 66, 11, 86, 31, 93, 1, 99, 4,
 111, 2, X 25, 4, 64, 2
 श्रीतये I 41, 5
 श्रीता VIII 41, 1
 श्रीतानि VIII 8, 10.
 श्रीति I 68, 3, 110 1, 119, 2, IV 5, 7,
 23, 8, VIII 12, 10, X 31, 3, 111, 2
 श्रीतिशक्ति I 22, 14, 110, 4, 153, 1, 161, 7,
 164, 36, III 13, 5, 52, 6, IV 36, 4,
 V 53 11, VI 14, 1, 61, 2, VII 15,
 9, 66, 10, VIII 8, 5, 19, 12, 31, 54,
 1, 60, 4, 102, 16, IX 9, 4, 40, 1,
 62, 17, 68, 7, 107, 24, 111, 2, X 26,
 2, 140, 3
 श्रीति I 71, 3, 77, 4, 143, 1, II 31, 7,
 VI 15 9, 11, 38, 1, VII 13, 1, 64, 4,
 IX 76 4, 97, 34, X 8, 7
 श्रीती I 164 8, V 25 3
 श्रीता I 18, 7, III 3, 8, IV 16, 18, VI
 44, 15, 61, 4, VIII 27, 2 IX 12, 7
 श्रीति I 139 2, II 3 10, III 38, 5, IV.
 1, 14, 11, 5, 37, 6, V 25 4, 52, 14,
 VI 18, 6, 45 12, 50, 10, 15, VII
 23, 4, 35 11, 37, 5, 93, 3, VIII 4,
 20, 8, 7, 9 21, 19 9, 14, 35 2, 42,
 4, 43 19, 101, 16, 103, 3, IX 17, 7,
 63 20, 21, 66, 8, 106, 11, X 65, 13,
 14, 66, 5, 67, 8, 104, 3, 110, 2
 श्रीति I 17, 6, 44, 11, 127, 5, 131, 2
 141, 10, II 11, 12 III 29 4 30, 19,
 62, 10, V 21, 1, 82, 1 6, VII 15,

7, 66, 9, VIII 7, 18, 22, 18, 103, 5;
 X 16, 12, 35, 4, 36, 5, 7, 66, 2,
 87, 22
 श्रीमहे II 23, 10
 श्रीयते I 81, 3, III 27, 8, IX 62, 15, 69,
 1, X 189, 3
 श्रीर I 94, 6
 श्रीर I 62, 12, 64, 1, 130, 6, 145, 2
 160, 3, 164, 21, II 38, 4, IV. 56, 3,
 V 2, 11, 29, 1, 15, VI 47, 3, VII
 56, 4, VIII 44, 29, 48, 4, IX 87, 3,
 92, 3, 97, 30, 46, X 82, 1, 89, 8,
 114, 9
 श्रीरंगाल III 34, 8
 श्रीर I 179, 4, VIII 42, 2, X 86, 19
 श्रीरस्य IX 93, 1
 श्रीरा VII 86, 1.
 श्रीराश्व V 50, 4
 श्रीरा I 65 1, 67, 5, 91, 1, III 8, 5
 26, 6 28, 4, 31, 5, 56, 1, V 45, 10,
 VII 31, 11, VIII 59 6, IX 73, 3,
 9, 96, 11, 97, 57, X 25 5, 46 2,
 71, 2, 94, 4, 101, 4, 114, 7, 130, 7
 श्रीराल I 146, 4, III 8 4, IV 33 2,
 36, 7
 श्रीरी II 27, 11
 श्रीरत VIII 92 11
 श्रीरत श्रीरत VI 55 3
 श्रीरत VII 83, 8
 श्रीरत VIII. 2, 40
 श्रीरु I 17, 8, 79, 7, VII 67, 6, VIII
 71, 12
 श्री II 20, 8
 श्री II 4 3, IV 33, 11, V 58, 7, VII 34
 18 36, 9, X 46, 5, 49 2
 श्रीरत VI 48, 12
 श्रीरत I 160, 3, VI 48, 13
 श्रीरत I 121, 8
 श्रीरत VIII. 1, 17.

धृयत VIII 7, 3
 धृयस्व VIII 13, 25, 54 7, IX 61, 15
 धृह IV 57, 2
 धृनःइतय IV 50, 2
 धृनय I 64 5, 87, 3 II 30, 2, V 60, 7
 VI 66, 10 VII 5 5 X 78, 3 95 3
 धृनयत II 25 5
 धृनयता III 55 16
 धृनि I 79 1 174, 9, V 34 5, 8 VII
 56, 8, X 89, 5
 धृनि II 15 5 9, VI 18, 8, VII 19, 4
 X 113, 9, 149 1
 धृनिःमती I 174 9
 धृनिःमत्र V 58, 2
 धृनिःमत्राय V 87, 1
 धृनी इति X 22 4
 धृनीचमुपे इति VI 20 13
 धृनीना V 87, 3, VIII 20, 14
 धृत् X 94, 6, 7
 धृत् X 102 10
 धृत् V 43, 8, VIII 3 23, 48, 2 IX 45,
 4, X 26, 8
 धृत् I 164, 19
 धृत् I 84 16 131 2 134, 3, 151, 4,
 162, 21, 164, 9 II 18, 7, III 6 6,
 IV 29, 4, V 46, 1, 56, 6, 58 7
 धृत्ःइय VII 24 5
 धृत्ति धृ VII 85 3, X 74 1
 धृत्ति धृ I 73 7, III 38, 3, IV 6, 9 V
 41 6 VII 40 4
 धृत्ते X 101, 10 11
 धृ VIII 33 18, X 28 5 6
 धृःमा II 34 4
 धृःसर् I 143, 7, II 2, 1 X 132 7
 धृःसु I 100, 16, III 35 2, V 55 6,
 VII 34 4, 63 2, 67, 8, X 50 2 77
 5, 105, 9, 114, 10, 175, 1
 धृत् VIII 2, 2, IX 62, 5, 107 5

धृतय I 64, 5, 87, 3, 168, 2, V 61, 14
 धृतय I 37, 6, 39, 1, 10, V 54, 4, VI
 48, 20, VII 58, 4, VIII 20, 16
 धृतस्य X 104, 2
 धृतवत् IX 97, 53
 धृतुत X 66, 14
 धृतुते VIII 34, 3
 धृतुप I 37, 6, V 57, 3
 धृतुप V 54, 12
 धृतुपे X 134, 4
 धृतुहि I 10, 8, III 45, 4, X 134, 3
 धृतोति X 23, 4
 धृत् V 11, 3, VI 2, 6, VII 3 3
 धृत्ःकेतव VIII 43, 4
 धृत्ःकेतु I 27, 11, X 4 5, 12, 2
 धृत्ःकेतुना I 94, 10
 धृत्ःकेतु I 44, 3, VIII 44 10
 धृत्ःगीषा I 162, 15
 धृत् I 36, 9, 164, 43, III 29 9, IV 6,
 2, VII 2, 1, X 45, 7
 धृत्मात् VII 16, 3
 धृत्तिन V 9, 5
 धृत्तेन VI 48, 6
 धृत्तेय VIII 45 9
 धृत्ति I 18, 3, VIII 27, 15, 48, 3
 धृत्ते I 36, 15, 128, 7, VII 1, 13
 धृत्ते IX 61, 30
 धृत्तेत X 87, 12
 धृत्ति VIII 45, 9
 धृत्ते VI 75, 19
 धृत्ःदय X 41, 3
 धृत्ःदुया V 62, 5
 धृत्ःमंत्र I 25 8, 10, 44, 14, 141, 9, II
 1, 4, IV 53 4, VI 19, 5, VIII 97,
 11, X 66, 5
 धृत्ःप्रता VIII 25 2, 8
 धृत्ःप्रता I 15, 6, VI 68, 10

भूतःव्रता II 29, 1, X 66, 8
 भूतःव्रताप I 25, 6, VIII 44, 25
 भूतःव्रते VIII 27, 3
 भूपर्न V 19, 5
 भूपत् I 54, 3, 4, V 35, 4, VI 42, 3,
 45, 21, 47, 6, VIII 21, 2, 32, 4, 33,
 3, 49, 4, 62, 5
 भूपता I 54, 3, VIII 62, 5
 भूपता I 54, 4, 71, 5, 167, 9, 174, 4, II
 30, 4, IV 4, 2, 5, 6, 22, 5, VI 6, 3,
 6, 18, 13, 22, 6, VII 19, 3, VIII 24, 4,
 81, 7, 89, 4, X 111, 6, 115, 6
 भूपता II 30, 8
 भूपत्ःस्मन I 52, 12, VIII 89, 4
 भूपत्ःसर्गं X 87, 22
 भूपत्ःस्विन V 52, 2
 भूपर्मात् I 52, 5
 भूपित VIII 33 6, 96, 17, X 113, 5,
 138, 4
 भूपिता VIII 52, 3
 भूपिता X 84 1
 भूपितेषु X 38, 1
 भूप्याय I 92, 1
 भूप्याय V 52, 14
 भूप्याये I 81, 3, II 16, 4, VIII 24, 1, IX
 99 1
 भूप्यु III 36, 4, VI 66 5 VIII 69, 8,
 X 34, 14, 49, 2
 भूप्युःसौम्य II 34 1
 भूप्युःसौम्य VIII 70, 3
 भूप्युः I 63 3, VI 25 5, 29 3 VII 20 5,
 IX 47, 2, X 16, 7, 69 3
 भूप्युर्ना I 54, 2, 56, 4 167 9 X 103 2
 भूप्यु VI 67, 11
 भूप्युःमा I 23, 11, 46, 5 53, 7 IV 21 4
 30 13, 31, 14, V 10 5 5* 1 2 4
 VI 16, 22, 46, 2, 10 VIII 49 2
 X 102, 1

भूप्युःस्मन III 54, 15.
 भूप्युःसेना VI 66, 6
 भूप्युहि I 80, 3
 भूप्यु इति I 6, 2
 भूप्यो इति I 30, 14, 84, 1, II 37, 3, III
 52, 8, IV 16, 7, 22, 5, VI 17, 1, 21,
 7, 37, 4, VII 19, 3, VIII 24, 4, 33,
 3, 45, 14, 73 18, 78, 3, 81, 7, IX
 108, 6, X 111, 6, 120, 4
 भूप्यो VII 56, 8, X 22, 3
 धेतन VIII 67, 5, X 37, 12
 धेये इति I 158, 2
 धेयनं I 32, 2, 73, 6, 84 11, 120, 8,
 125, 4, 134, 6, 135 8², 151, 5, 152
 6, 173, 1, II 2, 2, 5, 5, III 1, 7,
 7, 2, 45 3, 55, 16, 57, 3, IV 22, 6,
 V 6, 1, 2, 43 1, 53, 7, 55 5, 69 2,
 VI 45 28, VII 32 22, 36, 3, 42, 1,
 VIII 4, 8, 49 5, 70, 4, 88, 1, IX
 1, 9, 13 7, 33 4, 66, 6, 12, 68, 1,
 69 4, 70, 1, 77, 1, 86, 17, 25, 97,
 35, 100, 7, X 32, 4, 75 4, 95 6,
 96, 2
 धेनवे VIII 47, 12
 धेना I 2, 3, X 104, 10
 धेना I 141, 1, III 1, 9, 34 3, IV 58
 6, V 62, 2, VII 21, 3, 94, 4, VIII
 32, 22, X 43, 6
 धेनाभि X 104, 3
 धेना I 55 4
 धेनु VI 66 1
 धेनु I 32, 9, 66, 1 134 4, 153 3, 161,
 3, 186, 4, II 16, 8, 34 8, 35 7
 III 55 13, 58 1, V 44 13, VII 2, 6,
 VIII 14, 3, 100, 11, IX 86, 2, X 5
 7, 61, 19, 69 8
 धेनु इव IV 57, 2, VIII 22, 4
 धेनुःभि II 34, 5, IV 24 10, VIII 2 6,
 IX 61, 21, 72, 1

धेनुं I 20, 3, 91, 20, 112, 3, 118, 8, 137,
3, 139, 7, 160, 3, 164, 26, II 32, 3;
34, 6, III. 57, 1, IV 33, 1; 8, 34, 9,
42, 10, VI 35, 4, 48, 11, 13, 63, 8,
VII 18, 4, VIII 1, 10, X. 39, 13, 61,
17, 64, 12, 176, 1

धेनुःसर्ता VIII 31, 4

धेनुमती इति धेनुःसर्ता VII 99, 3

धेनुःसर्ति I 120, 9

धेनुःश्च V 1, 1

धेनु इति I 146, 3, III 6, 4, 55, 12, IV
23, 10

धेनुः VIII 35, 18, IX 34, 6, 97, 50

धेनुःश्च I 130, 5

धेनुनां V 61, 10, VIII 69, 2; X 22, 13

धेने इति I 101, 10, V 30, 9

धेनोः III 38, 7, IV. 1, 6, 16, 41, 5, VI.
35, 5

धेनां V 64, 4, X 52, 5

धेयुः III. 50, 2

धेयः I 170, 5

धेयां IV. 41, 3, VII 93, 1

धेहि VIII. 96, 10

धेहि I 9, 7, 8, 28, 9, 43, 7, 44, 2, 79,
4, 9, 123, 13, II 21, 6, 23, 15, 30,
9, III 2, 22, 2, 6, 18, 2, 19, 5, 21,
1, 2, 53, 18, 19, IV 17, 20, V 4, 7,
10, 31, 13, VI 1, 12; 7, 3, 8, 5, 10, 5,
17, 14, 19, 9, 35, 2, 4, 44, 9, 47, 6,
65, 6, VII 11, 5, 25, 3, 75, 2, 8,
VIII. 97, 2, 3, IX 19, 6, 32, 6, 113,
7, X 7, 1, 14, 11, 17, 8, 9, 24, 2,
37, 10, 42, 7, 59, 6, 83, 4, 85, 45,
87, 3¹, 12, 91, 15, 98, 3, 11, 15⁸, 4,
184, 2⁹

धेये इति VI 67, 7

धीतर्भिः VI 44, 7

धीतीनां II 13, 5

ध्यातः VII. 89, 2

ध्यातारि V. 9, 5

ध्यातांश्च V. 9, 5

ध्यायां IV. 36, 2

धनतः I 165, 2, IV. 40, 3, VII 36, 3

धनत I. 149, 1, IV. 38, 3.

धनसा VI. 3, 7

धनीनाम् I. 79, 1, 163, 11.

धाजिः I 164, 44

धाजिं X. 136, 2

धाज्यां X 97, 13.

धियते V 34, 7.

धुतिः VII 86, 6.

धुवः III. 6, 4, IV. 2, 7, VI. 9, 4, IX 102,
4, X. 173, 1, 2, 4

धुवश्चेना V. 72, 2

धुवश्चेनाः IV. 13, 3.

धुवश्चेनास' III 54, 20

धुवश्च्युतं I 64, 11

धुवं I 164, 30, III 29, 16², 54, 8; V. 62,
1, VI 9, 5, 15, 7, VII 74, 5, 82, 6,
VIII 41, 9, IX. 20, 4, X. 173, 3, 4,
5⁴, 6

धुवयः VII 35, 8

धुवसे VII 70, 1.

धुवस्स I. 146, 1, IX 86, 6, X. 5, 3

धुवा I 36, 5, II. 5, 4, VIII. 17, 14, X.
173, 4².

धुवाः IX 101, 12, X 94, 12

धुवास्ति I 167, 8; III. 56, 1, IV. 5, 4, V
69, 4

धुवासः I 59, 3; VI. 52, 4, VII 100, 4;
X. 173, 4

धुवामुं I. 73, 4, VII 88, 7.

धुवे I 22, 14, II. 41, 5, III 54, 7, IX.
40, 2

धुवेय X 173, 3, 6.

धुवेभिः I. 84, 18.

धनेपु VII 85, 2, X 103, 11
 धनपीठ I 162, 15
 धन्यस्य V. 33, 10
 धरतः II 23, 5
 धरत IV 23, 7
 धरतौ I. 164, 29
 धरति I 112, 23
 धसय X 73, 6
 धसयत I 140, 5
 धसयत I 140, 3
 धसिराः VII 83, 3
 धसन्स्वत् VI 15, 12
 धस्रा VIII 66, 15
 धस्रानः IV 6, 6
 धस्रयो IX 58, 3
 धस्रा X 40, 3
 धस्रा IV 19, 7
 धात A 73, 11, 113, 7
 धातात् X 73, 2

न

न I 5 4, 7, 7, 8, 5, 7, 11, 3, 16, 5,
 18, 4, 7, 19 2, 23 15, 24, 6¹, 25, 3,
 4, 6, 14², 16, 27, 1, 30, 2, 3, 14,
 15, 21, 32, 4, 6, 8, 9, 13³, 14, 15,
 33, 2, 6, 8, 10³, 35, 6, 36, 20, 37,
 6, 38, 1, 2², 5, 8, 13 39 4 9, 10,
 40, 8, 41, 4, 9, 42, 8, 10, 48, 3, 6,
 51, 1, 14, 52, 1, 2, 4 7, 14², 53 1,
 54, 1, 55, 1, 2, 3, 7, 8, 56, 1, 2²,
 3, 4, 57, 2, 3, 58, 2², 3, 5, 6², 59,
 3, 4, 60, 5, 61, 1, 4, 8, 10, 12
 62, 7, 10, 11, 12², 63, 1, 7, 8², 64
 1, 2, 6, 7, 9², 11, 65 1, 2, 3¹, 4,
 5², 66, 1¹, 2¹, 3¹ 4, 5², 67 1¹, 3,
 69, 1¹-3², 5, 70 2 5 6, 71 1¹,
 4, 7¹, 9, 10, 72, 2, 10, 73 1¹, 2¹,

3¹, 74, 7, 77, 3, 79, 1, 2, 80, 3, 12,
 81, 5², 83, 2, 84, 1, 19, 85, 1, 7,
 8¹, 88, 1-3, 5, 6, 91, 3, 6, 8, 13,
 92, 3-6, 12², 94, 2, 95, 6², 100, 3,
 5, 12, 13, 15², 102, 10, 104, 1, 5,
 105, 1, 7, 8, 16², 106, 1-6, 109, 1,
 112, 2, 17, 113, 3, 115, 2; 116, 3,
 9, 12, 23, 117, 4², 5³, 118, 4, 119,
 7, 120, 4, 5², 121, 6, 13, 122, 2, 9,
 15, 123, 9, 11, 124, 3, 4², 6¹, 127,
 1, 3², 5, 6¹, 8, 9², 10², 11, 128, 2,
 5², 6², 7, 129, 1, 2, 5, 6, 8², 10,
 130, 1², 2², 3, 6, 8, 131, 2², 7, 132,
 5, 133, 6, 135, 5, 8², 136, 1, 137, 3,
 138, 1², 2², 4, 139, 1, 140, 6², 141,
 7-10, 11², 13, 143, 3, 4, 5², 7, 144,
 3², 4, 145, 2², 147, 3, 148, 1-4, 5²,
 149, 2, 3², 151, 1, 2, 4, 8, 9¹, 152,
 4, 153, 1-3, 154, 2, 155, 6, 156, 1,
 158, 3, 5, 161, 1, 11, 162, 21², 164,
 6, 10, 13², 15, 19, 22², 32, 37-39,
 44, 45, 48², 165, 9², 14, 166, 2², 10,
 167, 3², 4, 5, 9, 168, 2², 3², 5², 7²,
 169, 3, 4, 6, 7, 170, 1, 3, 173, 2,
 3, 6², 9², 10², 11², 174, 3, 8, 9,
 175 3, 6, 176, 1, 2, 4, 6, 178, 2,
 179, 3, 180, 3-5, 6², 9, 181, 3, 6,
 8, 9, 183, 1, 5, 185, 2, 186, 2, 5,
 7¹, 8², 9, 187, 11, 189, 7, 190, 2,
 3, 4², 5, 6², 7¹, 191, 1, 10-12, II
 2, 2-5, 7¹, 8, 10, 4, 3-5, 6², 7¹, 8,
 3, 4, 9, 5, 10, 5, 11, 1, 3, 20, 12,
 5, 9, 10, 13 5, 14, 3², 11, 16, 3²,
 7¹, 8², 18, 8, 19, 2, 7, 8, 20, 1, 23,
 4, 5¹, 16, 25, 3², 27, 11⁴, 13, 28, 2,
 4², 8, 30, 1, 7¹, 31, 1, 7, 33, 9-11,
 15², 34, 1², 2², 4-6, 8, 12-14, 35,
 6², 38, 9¹, 41, 8², 11, III 1, 4,
 9, 12, 14, 2, 1¹, 3, 7, 10, 11,
 14, 15, 3, 1, 9, 2, 10, 5, 15, 5,
 22, 1, 26, 3, 5, 27, 14, 28, 4, 29
 6², 14, 30, 2, 12, 31, 2, 32, 7,

8, 9³, 11, 16³, 33, 4, 35, 1, 36, 4,
 38, 1, 41, 5, 6, 45, 1, 4, 46, 5, 49,
 3², 4, 53, 2, 14³, 23³, 24², 54, 8,
 14, 21, 56, 1⁴, 57, 2, 58, 4, 59, 2⁴,
 60, 4, 62, 1, IV 1, 3, 6, 19², 2, 8,
 9², 14, 17, 3, 12, 4, 1, 4, 5, 1, 3,
 5², 6, 12, 13, 15, 6, 3-5, 6², 7³,
 8², 10², 7, 11, 10, 1², 3-5, 6³, 13, 2,
 5, 15, 6³, 7, 16, 2, 3, 11, 13, 14²,
 15², 19-21, 17, 4, 12, 15, 16, 19,
 18, 2, 3², 13, 19, 2, 4, 5, 7, 20, 5³,
 6², 7³, 21, 1, 2, 9, 22, 8², 23, 6, 24,
 9, 25, 5², 6³, 7, 27, 2, 4, 28, 3, 30,
 1, 19, 31, 4, 9, 32, 8, 33, 10, 11,
 34, 11², 38, 2, 3, 5², 6, 39, 2, 40, 3,
 41, 1, 8², 42, 8, 43, 3, 45, 2, 4, 47,
 2, 48, 1, 51, 6, 8, 52, 5, 54, 4, 58,
 5-7, V 2, 1², 4², 5, 10, 11, 3, 2,
 5², 12², 4, 9, 7, 7, 8, 5, 9, 4, 6, 10,
 2, 5², 12, 1, 2², 3, 15, 3, 5, 16, 1,
 2, 4, 17, 3, 19, 3, 4², 5, 20, 2, 29,
 8, 14, 15, 30, 14, 33, 3, 5, 9, 10,
 34, 4², 5², 36, 1, 2², 3, 37, 4, 41, 1,
 4, 9, 10, 12, 42, 2, 6³, 43, 7³, 8²,
 14, 44, 2, 9³, 13, 45, 2, 10, 46, 1³,
 48, 5, 51, 7, 52, 3, 12, 14, 15, 53,
 16, 54, 4, 5², 7², 8, 10, 13, 15, 55,
 5, 7², 56, 3, 4, 57, 1, 59, 2-4, 7,
 61, 3, 18, 62, 9, 63, 5, 64, 7, 66, 2,
 69, 4, 74, 5, 76, 2, 3, 77, 2, 79, 9,
 10, 80, 5, 82, 2, 84, 2, 85, 3, 6, 8²,
 86, 6, 87, 2², 3², 5, 6, 8, 9, VI 2,
 1², 4, 6, 7, 8², 9, 3, 2², 3², 4³, 5²,
 6, 7³, 8², 4, 2, 3³, 5², 6², 7, 6, 5,
 7, 4, 8, 5, 9, 1, 2³, 10, 2, 11, 1, 4-6,
 12, 1, 2, 3³, 4², 5, 13, 1, 2, 15, 2,
 4, 5³, 16, 39, 40², 18, 3, 8², 10²,
 12³, 19, 5, 20, 1, 2, 4, 6-8, 21, 3,
 10, 22, 11³, 23, 9, 24, 3, 4, 6, 7³, 8³,
 25, 5³, 27, 3², 28, 2, 3³, 4³, 29, 3, 5,
 30, 3, 4¹, 34, 2, 3³, 4, 35, 3, 36, 3,
 5, 41, 1, 44, 3¹, 6, 20, 45, 3, 7, 22,

23, 25, 28, 31, 46, 2, 14, 47, 1, 3,
 10, 14³, 48, 1, 14³, 15, 21, 22, 49,
 12, 50, 8, 10, 51, 1, 52, 1⁴, 53, 1,
 54, 3², 4, 9, 56, 1, 59, 4, 60, 4, 61,
 5, 63, 1, 2², 64, 1, 3, 66, 2, 4, 5²,
 6, 10², 11, 67, 4, 7, 9³, 68, 8, 9,
 69, 8², VII, 1, 5, 2, 5², 3, 2, 4, 5,
 6³, 4, 7, 5, 7, 7, 1, 3, 8, 4, 10, 1,
 2², 11, 1, 13, 1, 3, 18, 4, 9-11, 15,
 20³, 21, 24, 25, 19, 1, 20, 6, 21, 3,
 5², 6², 22, 1, 5², 8², 23, 4², 24, 5,
 25, 4, 26, 1², 2, 27, 2, 28, 3, 30, 3,
 31, 11, 32, 2², 3, 9, 10, 12², 18, 21²,
 23⁴, 33, 1, 4, 8, 34, 1, 4, 7², 19,
 36, 2, 3, 8, 37, 3, 4, 40, 3, 43, 1-3,
 47, 3, 48, 1, 56, 13, 16⁴, 57, 3, 58,
 3, 59, 7, 61, 2, 5³, 63, 3, 5, 64, 5,
 65, 3, 67, 1², 8, 68, 8, 70, 1², 2, 76,
 3, 5², 77, 1, 79, 2, 81, 3, 4, 82, 7,
 83, 7, 85, 1, 86, 5², 6, 7, 87, 1, 2,
 4, 6, 89, 2, 90, 7, 91, 2, 93, 3, 95,
 5, 97, 6, 99, 1, 2², 103, 2², 3, 7²,
 8, 9, 104, 3, 13³, VIII 1, 2, 5³, 13,
 19, 20², 23, 27², 2, 2, 5³, 6, 12²,
 14, 17, 18, 22, 26, 28, 3, 10, 18,
 23, 4, 8, 10, 17, 5, 34, 39, 6, 7,
 12, 15³, 23, 25, 34, 38, 7, 19, 26,
 36, 9, 6, 8, 19, 11, 4, 12, 4, 6, 7,
 13, 15, 24², 13, 8, 14, 4², 9, 15, 11,
 16, 2, 19, 6², 8², 26⁵, 27, 33, 20, 10,
 13³, 14, 20, 21, 1, 16, 23, 8, 15,
 24, 5³, 15³, 17, 21², 25, 2, 15,
 19, 26, 24, 27, 9, 15, 22, 30, 1, 31,
 6, 7², 14, 16³, 17², 32, 4, 5, 15,
 16¹, 23, 33, 1, 8, 9, 13, 34, 3, 5,
 37, 6, 39, 3, 41, 6, 10, 43, 7, 25²,
 32, 33; 44, 29, 45, 5, 9, 20, 29,
 46, 29, 30, 47, 1, 3, 7², 12⁵, 48, 5,
 6, 10, 49, 3, 5, 6², 50, 2, 3, 5,
 51, 3¹, 7, 55, 2², 4, 5, 56, 1, 4,
 60, 13, 61, 11², 62, 12, 63, 2, 9,
 66, 1, 2², 9, 11, 67, 19, 68, 8,

19, 69, 8, 15, 70, 2, 3, 5², 7, 12,
 15, 71, 4, 72, 5, 14, 73, 18, 74, 2,
 10, 14, 15, 75, 8, 9, 76, 1, 78, 4³,
 5, 81, 3², 4, 83, 3, 5, 84, 1, 87, 1,
 88, 1, 2, 3, 5, 89, 7, 91, 3, 92, 12,
 14, 93, 5, 9, 1², 95, 1, 96, 2², 11,
 14, 21, 97, 9², 15, 98, 4, 8, 99, 3,
 4, 6, 100, 3, 7, 101, 2, 4³, 102, 12,
 19, 103, 2, 6, 7, 11, IX 2, 6, 5, 6,
 6, 4, 10, 1, 3², 12, 2, 13, 6, 7, 14, 5²,
 16, 1, 6, 7, 17, 5², 20, 7, 21, 4, 6,
 22, 4, 24, 2, 3², 3, 4, 33, 1, 38, 4²,
 41, 1, 5, 43, 5, 44, 1, 45, 4, 52, 3²,
 53, 3, 54, 3, 55, 4, 56, 3, 57, 1, 3,
 61, 16, 21², 27, 62, 4, 6, 19, 28,
 63, 13, 19, 64, 3, 7, 9, 65, 18, 19,
 25, 66, 10, 12, 22, 67, 11, 12, 15,
 68, 1, 69, 1², 3, 4, 6, 70, 6, 10², 71,
 5, 6², 7, 72, 1, 5, 73, 4, 6, 8, 74, 1,
 76 1-3, 77, 3, 5, 79, 3, 80, 1, 81, 2,
 82, 1, 2, 83, 1, 84, 2, 86, 2, 3, 9,
 16, 26, 34, 35, 41², 87, 1, 5, 7²,
 88, 2, 3, 4²-6², 7², 89, 1, 90, 1, 2,
 92, 1, 6², 93, 1, 2², 3, 94, 1², 2, 3,
 95, 4, 96, 7, 9, 15², 20², 22, 23²,
 97, 9, 18², 20, 26, 28², 30², 38², 45²,
 46, 48, 52, 53, 57, 98, 2, 3, 8,
 99, 5, 6, 100, 1, 3, 7, 101, 2, 12,
 13², 14², 15, 103, 1, 6, 104, 1, 2
 106, 12, 107, 9-11, 12², 13, 26,
 108, 2, 7, 10, 109, 10, 110, 5², 6
 9, 10, 111, 1, 2 λ 1, 7, 2, 5, 3, 4,
 5, 4, 3-6, 6, 2, 5, 6, 10, 2, 4, 8²,
 12², 13, 12, 5, 8, 13, 4, 14, 2, 15
 13², 16, 7, 18, 5, 21, 1, 22, 1, 2, 5,
 13, 23, 6, 25, 1, 26, 3, 27, 3, 5², 7,
 24, 28, 1, 10, 29, 1, 4, 5, 8, 30, 1
 5, 10, 31, 3, 8², 9², 32, 4, 33, 2, 6,
 9, 34, 2², 3², 4, 5, 8, 12, 35, 14,
 37, 3, 39, 1, 2, 10, 11², 14², 40, 2
 6², 11, 42, 2, 4, 5, 8, 9, 43, 1, 2,
 4, 5⁴, 7², 8, 9, 44, 6, 46, 2, 5, 7

48, 1, 5², 7, 8, 11, 49, 3, 4, 10, 51, 4²,
 6, 7, 54, 2, 55, 6, 56, 7, 59, 3², 60,
 8, 61, 2-4, 8², 9², 11, 14, 16, 20,
 62, 9, 64, 2, 65, 5, 68, 1², 2, 6, 8²,
 9, 11, 71, 4², 5, 6, 9⁴, 74, 2, 75, 3,
 4, 7, 76, 2, 7, 77, 1⁴, 2², 3⁴, 4³,
 5², 7, 78, 1⁴-7⁴, 79, 3², 4, 82, 4,
 7, 85, 3, 4, 25, 34, 86, 1, 5, 6⁴,
 12, 15, 87, 19, 88, 18, 19, 89, 2, 3,
 5, 6⁴, 7², 8², 12, 14, 91, 2, 5, 8,
 92, 2, 93, 1, 8, 9, 12², 13, 94, 10,
 12-14, 95, 1, 3⁴, 6², 8², 9², 10-13, 15,
 96, 1, 2, 4², 10, 97, 17, 99, 2, 8, 10,
 100, 7², 102, 10², 103, 1, 105, 2, 3, 5-8,
 106, 7², 8, 11, 107, 3, 8⁴, 108, 4, 6,
 10, 109, 3, 5, 110, 5, 111, 7, 9,
 112, 4, 9, 113, 8, 115, 1, 2, 3², 4²,
 7², 117, 1², 2, 4³, 6, 9⁴, 122, 1, 123,
 1, 124, 7, 8, 126, 1², 127, 4, 8, 129
 1², 2², 7², 130, 7, 131, 2, 3, 132, 4,
 6, 7, 134, 4, 139, 3, 143, 1², 2², 3,
 6, 144, 1, 2, 146, 1², 5², 147, 5²,
 148, 2, 5, 152, 1², 160, 3, 4, 165, 3,
 168, 2-4, 172, 3, 176, 1, 3, 178, 2,
 3², 179, 2, 185, 2

नक्षत्र I 161, 8
 नक्षत्र VI 51, 12
 नक्षत्र VII 58, 5
 नक्षत्र I 122, 5, 12
 नक्षत्र III 33, 10

न I 1, 9, 2, 9, 3, 6, 10, 4, 2, 3, 5,
 6, 5, 3², 10, 7, 4, 6, 10, 3, 4-6,
 11, 12, 10², 11, 12, 13, 1, 2, 7, 8,
 14, 11, 15, 3, 8, 10, 16, 4, 5, 17, 1,
 18, 2, 3², 20, 7, 22, 8, 11, 13², 15,
 16, 23, 6, 9, 12², 17, 18, 24, 1, 2,
 11, 25, 2, 12², 21, 26, 1, 2, 4, 5,
 7-9, 27, 2, 3, 5, 11, 12, 28, 8,
 29, 1-7, 30, 4, 6, 8, 13, 16², 31,
 8², 9, 10, 12, 18, 33, 1, 34, 1, 5²,
 6, 7, 12², 35, 11², 36, 2, 6, 12, 13,

14^3 , 15, 38, 6, 39, 7-9, 40, 3, 42,
 1, 2, 6, 7², 43, 2, 3, 6, 8², 46, 6,
 7, 15, 47, 7, 48, 1, 10, 13-16, 54,
 1, 11, 57, 4, 58, 8, 62, 2, 12, 13,
 63, 8, 9, 70, 5, 71, 2, 7, 10, 73, 9,
 75, 5, 76, 2, 77, 4, 79, 7-9, 11, 81,
 1, 7-9, 82, 1, 84, 8, 20, 85, 12, 88,
 1, 89, 1², 2², 3-5, 6⁴, 7, 9², 90, 1,
 4, 5², 6, 7, 8², 9, 91, 1, 4, 6, 8-13,
 15, 17, 23, 92, 15, 17, 93, 11², 12², 94,
 1, 12, 16, 95, 11², 96, 8, 9², 97, 1-8,
 98, 2, 3, 99, 1, 100, 1-15, 19², 101,
 8, 10, 11, 102, 3², 9, 10, 11², 103,
 8, 104, 2, 5², 6², 7, 8⁴, 9, 105, 13,
 19, 106, 1, 2, 3², 4, 5², 6, 7², 107,
 2², 3², 108, 6, 13, 109, 7, 8, 110, 7,
 9², 111, 2², 3-5, 112, 24², 25, 113, 4²,
 16, 19², 20, 114, 2², 6, 7⁶, 8³, 10²,
 11, 115, 6, 118, 2, 10, 120, 3, 4,
 121, 14², 15, 7²-9², 122, 3³, 6, 14,
 123, 3, 13, 124, 1, 127, 11², 128, 2, 5,
 7, 129, 5², 8, 9³, 10, 11, 130, 1, 10,
 131, 6, 7, 132, 6, 133, 6, 134, 6,
 135, 1, 3, 5, 137, 1, 3, 138, 4, 139,
 1, 5-7, 140, 12², 13, 141, 12², 142, 8,
 10², 143, 6, 7, 8², 147, 4, 5, 153, 4, 157,
 2, 3, 4³, 158, 1, 160, 5, 161, 1, 4, 13,
 162, 1, 6, 12, 22³, 164, 26, 165, 3-5,
 166, 6, 167, 1², 2, 10², 169, 1, 4, 5,
 170, 2², 171, 3², 4, 5, 172, 3, 173, 9,
 12, 13², 174, 1, 10, 175, 2, 176, 1,
 178, 1, 2², 5, 181, 6, 185, 2-8, 186,
 1², 2², 3, 5, 6², 7, 8, 187, 3, 7,
 188, 3, 7-9, 189, 2, 4, 5², 190, 6,
 8, II 1, 2, 2, 6², 7, 9, 11, 12, 3, 3,
 6, 8, 6, 5³, 6, 7, 2, 5, 9, 2², 6, 11,
 14, 21, 15, 10, 16, 7-9, 17, 8², 9, 18,
 9, 19, 9, 20, 1-3, 9, 23, 1, 6², 7²,
 9, 10, 12, 24, 1², 12, 15, 27, 1, 6²,
 7, 10, 14, 28, 3, 7², 9, 10, 29, 2,
 3, 6, 30, 9, 10, 31, 2, 3, 32, 2⁴,
 4-6, 33, 1², 3-5, 13-15, 34, 6, 7, 9,

12, 36, 3, 38, 10, 39, 3, 4³, 5, 6²,
 7², 41, 9, 11², 16, 17; 20, 42, 3, 43,
 2², 3, III. 1, 15, 19², 22², 23; 3, 7,
 4, 2, 6, 9, 11, 8, 7, 9, 10, 6, 8, 13,
 1, 4², 6², 7, 14, 6, 15, 2, 3; 5; 6²,
 16, 3, 5, 17, 5, 18, 1, 19, 1; 3², 20,
 1, 2, 21, 1, 2, 23, 2, 24, 2, 5, 25,
 2, 26, 3, 28, 1, 29, 10, 30, 11, 19,
 21, 31, 8, 19, 20², 32, 14; 33, 8², 35,
 1, 37, 8, 11, 38, 9, 40, 3, 6, 8, 41,
 1, 2, 4, 42, 7, 43, 2, 3, 44, 1, 45,
 5, 47, 2, 3, 51, 8, 52, 1, 3², 4, 6,
 53, 13, 14², 17, 18², 19, 21², 54, 3,
 9, 12, 15-17, 18¹, 19², 20³, 22, 55,
 2, 9, 21, 56, 6, 60, 6, 62, 4, 9, 10,
 16, IV. 1, 4, 5³, 10, 2, 2, 11, 16,
 20, 3, 4, 5, 14, 4, 3, 4, 11, 12, 5,
 12³, 13, 10, 3², 8², 11, 2, 12, 6, 14,
 1, 15, 1, 16, 1, 2, 8, 17, 20², 17, 17,
 20, 20, 1², 2³, 3, 4, 10², 21, 1, 3,
 6, 10, 22, 1², 23, 7, 24, 1, 29, 1, 3,
 31, 1, 3, 4, 32, 5, 7, 16², 20, 21,
 33, 3, 8, 34, 1, 5, 36, 8, 9², 37, 1,
 7, 8, 39, 5, 6², 41, 4, 5, 6, 11, 42,
 1, 10, 43, 4, 44, 5, 6, 46, 2, 47, 3,
 49, 3, 50, 2, 11, 53, 1, 5, 6, 7², 54,
 1², 3, 6, 55, 1, 3, 4, 5³, 10³, 56, 4,
 57, 1-3², 6², 7, 8, 58, 10, V 1, 8,
 2, 5, 3, 7³, 9, 12, 4, 2, 4, 5, 8, 9,
 5, 4, 5, 7, 9, 6, 8, 9, 8, 4, 9, 7²,
 10, 1, 2, 6, 7², 11, 4, 12, 3, 13, 3,
 5, 14, 1, 16, 5, 17, 5, 19, 5, 20, 1,
 22, 4, 23, 4, 24, 1, 3², 25, 1, 3²,
 4, 9, 30, 3, 31, 2, 11, 33, 2, 6,
 7, 35, 2, 8, 36, 5, 38, 1, 4, 39,
 1, 41, 1, 6, 9², 11, 12, 15, 16, 18,
 19, 20, 42, 3-5, 9, 13, 16, 18, 43,
 1-3, 6, 11², 46, 4³, 5³, 6, 7³, 49, 4,
 50, 3, 51, 11³, 12, 13², 14², 54, 6,
 55, 9, 10, 57, 7², 8, 59, 6, 8, 60, 1,
 6, 61, 16, 62, 9, 63, 5, 64, 5, 6²,
 65, 1, 6, 68, 3, 70, 3, 71, 1, 3, 72,

३, ७५, ३, ७९, १^३; ३, ६, ८, ८०, ५, ८२,
 ४, ५, ८३, ५, ६^२, ८७, ६, ८, ९; VI २,
 ७, ११, ४, १, २, ४, ७, ८, ५, ४, ८, ७,
 ९, ७, १०, १, ५, ११, १, २, ६, १२, ६, १३,
 २, ६, १४, ६, १५, ६, ९, १२; १५, १९^२,
 १६, २, १२, २८, ३०^३, ३१^२, ३२, ४४, १७,
 १४^३, १८, ५, १९, ६; ७, ८, २०, १, २१, ९,
 १२^२, २२, २, ४, ७, १०, ११, २३, ५, ९,
 २४, ५, ९, २५, १^२, ७, ९, २६, १^२, ३३, १,
 ४, ५^२, ३६, ५, ३७, २, ३८, १, ३९, १, ४०,
 ३-५, ४४, ११, १८^३, ४५, १, ४, १४, १७,
 २१, २४, ३३, ४६, २, ३, ५, ६, १०, ४७,
 ७^३, ८, ९^३, ११, २८, ३०, ३१, ४८, ७, ९^२,
 १०, १५, १९, ४९, ८, १४, १५, ५०, ३, ४,
 ८, ९, ११, १२^२, १३, १४, ५१, ५, ६^३, १०,
 ११^२, १४, १५, ५२, २, ३^३, ६, ९^२, ११,
 १२, १६, १७, ५३, २, ४, १०, ५४, ५^३, १०,
 ५५, १, ५, ५६, ४, ५, ५९, ७, ९, ६०, १२,
 १४, ६१, ४, ६, ७, ९, १०, १४^३, ६३, ८,
 ६४, ४, ६५, १, ६^३, ६७, २, ६८, ७, ८, ६९,
 १, ५, ७०, ५, ६, ७१, ३^२, ७३, १, ७४, १-३,
 ४^३, ७५, १०^३, १२^२, १७, १९, VII १, ३,
 ५, ८, १२, १३, १८, १९^४, २०, २२, २४,
 २५, २, १, ६, ७, ३, ७, ८, १०, ४, ४, ८,
 ५, ९^२, ७, १, ८, ३, ९, २, ३, १०, ४, ११,
 ३, १२, २^३, १४, ३, १५, १, ३, ४, ६, ११,
 १३-१५, १६, ५, ६, ८, ९, १७, ५, ७, १८,
 १, ४, १९, ७, ११, २०, १, ७, १०, २१,
 १; ५^३, २३, ४, २४, १, ३-६, २५, २^३, २६,
 १, ५, २७, १, ४^३, ५, २८, १, ४^३, ५, २९,
 २, ४, ३०, १, ३१, ३-५, ३२, १, ५, १९,
 २५, २६^२, २७, ३४, १४, १५, १७, १८,
 २०, २१, २२^२, २३^३, २५^३, ३५, १^३, २^३, ३^६,
 ४^४, ५^४, ६^३, ७^३, ८^४, ९^६, १०^४, ११^३, १२^४,
 १३^४, १४, १५^३, ३६, ७^३, ८, ३७, २, ५, ६^३,
 ८^३, ३८, ३, ५-८, ३९, १, ३, ७^३, ४०, २,
 ४, ६, ४१, ३^३, ५, ६, ७^३, ४२, ५^३, ६, ४३,
 ३, ५^३, ४४, ५^३, ४५, ३^३, ४, ४६, १, २^३, ३^३,
 ४^३, ४७, ४^३, ४८, ४^३, ५०, १, ५१, २, ३, ५२,
 ३, ५३, २, ३, ५४, १^३, २^३, ३^३, ५५, १, ६,
 ५६, ९, १६, १७, २१, २२, २५^३, ५७, ५^३,
 ६, ७^३, ५८, ३^३, ५, ६, ५९, ६^३, ८, ६०, ७,

१०, १२^२, ६२, २^३, ३^३, ४, ५^३, ६^३, ६४, १,
 २, ३^३, ६५, २, ४, ६६, १, ३, ५, ६७, ५,
 ६^३, १०, ६८, १, २, ९, ६९, ५, ७०, १, ७,
 ७१, २, ४, ६, ७२, २^३, ५, ७३, ४^३, ५, ७४,
 ३, ७५, २, ८^३, ७६, ६, ७, ७७, ४, ५^३,
 ७९, ५, ८२, १, ८३, २; ५; ८४, २^३, ३^३, ८५,
 १, ८६, ५, ८^३, ८९, ५, ९०, ६, ९२, १, ३,
 ९३, ४, ६, ८, ९४, ३^३, ८, ९६, २, ५, ९७,
 २^३, ४^३, ५, १००, २, १०२, १, ३, १०३, १०,
 १०४, ७, १०, ११, २३^३, VIII १, ९, २१,
 २, १५, ३, १^३, २^३, ११, १२, १८, ४, ३,
 १५; १६^३, ५, ४, ७, ९, १०, २०, २१, ३२,
 ३६, ६, २३, २५, ३६, ७, ११, १३, २७,
 ३२, ८, १, ४, ७, ९, १३^३, १७^३, २०, ९,
 ११^३, १०, ३, १२, ६, ३३, १३, ३, ५^३, १३,
 १६, १८, २२, २५, १५, १३, १६, ११, १२^३,
 १७, २, ४, १८, ६-१०, १२, १३, १७, १८,
 २१, २२, १९, ४, १९, २७, २०, २, ८,
 १०, १८, २२-२४, २६^३, २१, २, ६, ८, ९,
 १०, १२, २२, ७, १०, १४, १७, २३, १०,
 १२^३, २७, २९, २४, ७, ११^३, २६, २५, १०,
 ११, १४, २६, ७, २०, २५, २७, २-६, ९,
 १०, १४^३, २८, ३, ३०, ३^३, ३१, १३, ३२,
 ७-९, १२, ३४, ६^३, ७, १२, १४, १५; ३५,
 ४, १०, ३९, १, १०, ४०, १, २, ९, ४२, २^३,
 ४३, २२, ४४, २, ५, ११, १४, १९, २२,
 ३०, ४५, ८, १५, १८, १९, ३३, ३४, ४६,
 ९-११, १३, २५, ४७, ५, ८, ९, ११, ४८,
 ४^३, ६, ७, ८^३, ९^३, १२, १४^३, १५^३, ४९, ४,
 ५, ७, ५०, ५, ५१, ५, ५२, ५^३, ५३, ३, ५४,
 ३^३, ५, ६, ५९, ७, ६०, ८-१०, ११^३, १२,
 १४, १८, २०, ६१, १, १३^३, १५^३, १६, १७^३,
 ६५, ५, ६६, ८, १४^३, ६७, २, ५, ६, ८^३,
 ९, ११, १२, १४, १५, २०, ६८, १२^३, ७०,
 ९, १०, १५, ११, ३, ६, ७, ९, १०, १३,
 १५, १३, १४, ७५, २, ८, ९, ११^३, १२,
 १३, १८, १-३, १९, ७^३, ८^३, ८०, १-६, ९,
 ८१, ४, ६^३, ८३, २-४, ७, ८४, ६, ८६, १,
 ९०, १, ६, ९१, ४, ६, ९२, ३, ९^३, १०,
 १५, १९, २६, २७, ३१, ९३, ३, १०,
 १८, १९, २१, २८, २९^३, ३०-३४, ९५,
 ८, ९, ९६, ८; २०, ९७, ६, ७^६, १३, ९८,

4, 10-12, 100, 11, 101, 4², 9, 10, 102,
 2, 8, 9, 103, 1, 9, 12, IX 1, 5, 4,
 1, 5, 10, 5, 8, 8, 2, 7, 8, 9, 7, 10,
 8, 11, 3, 9², 13 4, 5, 19, 1, 20, 3,
 23 3, 29, 5, 30, 3, 32, 1, 35, 1², 2,
 3, 36, 3², 40, 3, 5, 6, 41, 6, 42, 6,
 43, 2 44, 1, 4-6, 45, 2 3, 49, 1,
 2, 4, 52, 1, 5, 54, 4, 55, 1, 3, 57, 4,
 61, 3, 5, 6, 9, 12, 14, 15, 23, 26,
 28, 30 62, 21, 24, 64, 3, 12, 18²,
 65 13 17, 18 21, 24, 66, 13, 19,
 30 67, 6, 10², 22², 23, 24², 26 68,
 10, 69, 7, 8, 70, 9, 10, 72, 8, 9²,
 76, 3, 77, 3, 4, 78, 4, 5, 79, 1², 2,
 81, 3², 4, 84, 1, 85, 2, 4, 8, 86, 18²,
 38, 48, 88, 7, 91, 6², 93, 4, 5, 96,
 3², 11², 14, 97, 4 15-17, 21, 25,
 28, 36, 39, 44², 48, 50, 51², 53,
 98, 1, 100, 5, 104, 5, 6, 105, 4, 5,
 106, 7, 9, 107, 6, 108, 14, 109, 9,
 110, 1, 7, 112, 1, 114, 3, 4², X 3 7,
 4, 1, 7², 5, 7, 7, 1², 7⁴, 9, 1-3, 4²,
 10, 4, 11, 2², 8, 9², 12, 2, 4, 5, 8,
 13 2, 14, 2², 6 14, 15, 1, 4, 6, 8,
 17, 10, 18, 1, 3 19, 6 7, 21, 4, 22,
 6-9, 15, 23 7, 24, 2, 3, 6, 25, 1,
 3, 4, 6, 7², 8², 9, 26, 3, 9, 28, 5,
 12, 29, 4, 30, 11, 31, 1, 5, 33, 3²,
 34, 14², 35, 2-7, 10-13, 36, 2², 3,
 14², 37, 5, 6², 9, 10², 12, 38, 1-3,
 39, 2², 42, 3 11², 47, 8, 52, 4, 53,
 3², 57, 1, 5 59, 2, 4², 5²-7², 61, 14,
 18, 21, 27, 63 1, 6-8, 11, 12, 15²,
 16, 64, 1, 6, 9 10², 13², 65, 3, 66,
 3⁴, 5, 7, 10, 12, 67, 1, 68, 12, 69,
 4, 12, 70, 11, 74, 3, 76, 1, 4 6, 77,
 8, 78, 8, 81, 1, 7, 82, 3, 83, 2, 3, 84,
 2, 6, 85, 23², 37, 43, 86, 8, 87, 20,
 21, 89 15, 91, 13, 92, 12, 13, 93, 1²,
 5-7, 9², 97, 15, 98, 4, 9, 10, 12²,
 99 1, 8, 100, 1², 3-5, 7, 9, 101, 3,
 102, 1, 105, 8, 106, 9, 11, 107, 7,

108, 2, 3, 110, 2; 8, 112, 10, 113,
 10, 115, 5, 121, 9, 124, 1², 126, 3²,
 6, 127, 4, 6, 128, 4-6, 8², 9, 130, 6,
 132, 7, 133, 3², 4-7, 135, 1, 5, 139,
 5², 141, 1⁴, 2², 4, 6², 142, 2, 143, 4,
 147, 5, 148, 1, 149, 4, 150, 1², 3, 5,
 151, 5, 152, 2, 4, 156, 1, 2, 157, 2,
 158, 1², 2, 3², 4, 164, 4, 5, 165, 1,
 2², 3², 167, 1, 2, 169, 4, 174, 2², 176,
 2, 182, 2², 186, 1², 2², 3, 187, 1-5, 188,
 3, 191, 1

नक् VII 71, 1

नकि I 27, 8, 48, 6, 52, 13, 69, 4, 84,
 6², 155, 5, 165, 9, II 24, 7, 27, 13,
 38, 7, III 38, 8, 39, 4, 49, 2, IV 17,
 19, 30, 1², 23, 42, 6, V 85, 6, VI
 7, 5, 25, 5, 27, 3, 30, 2, 44, 10, 67,
 10, VII 32, 5, 10, 16, 56, 2, VIII
 20, 12, 21, 14, 24, 15, 17, 28, 4, 31,
 17, 32, 15², 33, 8, 45, 21, 59, 2, 61,
 6, 68, 8, 70, 3, 84, 9, 88, 3, 6, X
 10, 5, 22, 5, 31, 11, 39, 11, 111, 7,
 132, 3, 134, 7²

नको VIII 78, 4, 5

नकसभि. VII 104 18

नक I 24, 10², 12, 34 2, 90, 7, 98, 2,
 116, 20, 127, 5, 139, 5, 144, 4, IV
 30, 3, V 7, 4, 76, 3, VI 3 6, VII
 15, 15, 71, 1, 2, 104, 11, 17, VIII
 7, 6, 18, 6, 25, 11, 27, 2, 61, 17, 64,
 6, 96, 1, IX 97, 9, 107, 20, X 34,
 10, 88, 6, 93, 5, 95, 4

नकसया IV 11, 1.

नका I 73, 7, VII 42, 5

नकस. II 2, 2

नकसोपसा I 13, 7, 96, 5, 113, 3, 142, 7,
 IX 5 6

नद्यत् I 121, 3, 173, 3, VI 63, 6, VII
 39 6

नद्यत् I 33, 14, X 74, 2

नद्यतः VI 49, 3
 नद्यति II 20, 2, X 3, 5
 नद्यति I 95, 10, IV 43, 5
 नद्यते VI 22, 5
 नद्यत्स्य VI 22, 2
 नद्यत् VI 67, 6.
 नद्यत्सं VII 81, 2, 86, 1, X 88, 13, 111,
 7, 156, 4
 नद्यत्स्यपसा X 22, 10
 नद्यता I 50, 2
 नद्यताया X 85, 2
 नद्यतेभिः X 68, 11
 नद्यत्रै III 54, 19
 नद्यत् I 180, 2
 नद्यत् VII 23, 4
 नद्यत् VIII 54, 1
 नद्यत् X 88, 17
 नद्यत् VII 42, 1, 52, 3, VIII 92, 27,
 103, 1
 नद्यत् VI 49, 11, 63, 3
 नद्यति I 166, 2, VI 34, 3
 नद्यते I 66, 5, VI 45, 28, VII 37, 7, 56,
 1, VIII 54, 2
 नद्यताया X 68, 2
 नद्यताया VII 31, 8
 नद्यताया VII 93, 3
 नद्यते I 30, 20
 नद्यत् VIII 54, 7
 नद्यतिहे VIII 60, 10
 नद्यि V 24, 2
 नद्यत् VII 15, 7
 नद्यत् X 28, 10
 नद्यत्स्य X 163, 5
 नद्यत्सुं I 162, 9
 नद्यत् X 61, 9
 नद्यत्सं X 33, 2
 नद्यत् IV. 25, 7, VIII 79, 2
 नद्यत् VIII 2, 12

नद्यत् VII 104, 23
 नद्यत्स्य X 60, 6
 नद्यत् VIII 21, 14
 नद्यत्समान् VI 18, 2
 नद्यत् I 32, 8, VIII 69, 2²
 नद्यत्स्य VII 7, 2, IX 97, 13
 नद्यत्स I 166, 5
 नद्यत्सः X 105, 4
 नद्यत्सं I 179, 4, II 34, 3, X 11, 2
 नद्यत् इति I 135, 9
 नद्यत्सते II 41, 16
 नद्यत्सना II 15, 3, 19, 2, III 33, 6, 12,
 V 52, 7, 74, 2, VI 17, 12, 30, 3,
 72, 3, VII 34, 10, 11, 16, 87, 1,
 95, 2, 96, 1, VIII 6, 28, 26, 18, 31,
 10, 96, 11, X 139, 6
 नद्यत्सिं V 41, 19
 नद्यत्स्युत् I 52, 2, VIII 12, 26
 नद्यत्सुं VII 50, 3, VIII 2, 2, 33, 12, IX
 53, 4, 63, 17, 68, 6, 76, 1, 88, 5,
 107, 13
 नद्यत्स I 54, 1, 10, 55, 2, 62, 6, 102, 2,
 130, 5, 158, 5, 181, 6, II 35, 3, III
 33, 4, IV 16, 21, 55, 6, V 42, 12,
 45, 2, 46, 6, 47, 5, 55, 7, VII 50, 4,
 60, 7, VIII 96, 24, IX 9, 4, 86, 8,
 92, 4, X 28, 4, 64, 8, 95, 7
 नद्यत्स I 131, 5
 नद्यत्स्यत्स II 39, 5
 नद्यत्सुं V 15, 2
 नद्यत्सुं VIII 51, 8
 नद्यत्सुं IX 93, 1, X 95, 4
 नद्यत्सं I 174, 8, II 19, 7
 नद्यत्सुं IX 112, 3
 नद्यत्सुं X 85, 46
 नद्यत्सुं I 48, 8, II 33, 12, IV 25, 2
 नद्यत्सुं IX 67, 30, X 17, 1.
 नद्यत्सुं X 54, 2, 84, 3

नत्वानि II 24, 2
 नदीति λ 71, 10
 नद्वन्तु VIII 43, 8
 नपात् I 143, 1, II 31, 6 35 1, 2, 7
 9, 10, 13, VI 50 13, 52, 14, VII
 35, 13 47 2, X 8, 5 33, 7, 92, 13
 नपात् I 42 1, 58 8, II 6, 2 IV 32,
 22 V 17 5 VI 16 25, 55, 1, VIII
 17, 13 71 3 9, 84 4 λ 20, 10
 30, 4, 115, 8, 140 3 149, 2
 नपात् III 60, 3, VI 50, 15, VIII 65, 12
 नपात् I 161, 14 IV 34, 6 35, 1, 8,
 37, 4
 नपात् I 22, 6, 37, 11, 122, 4, 186, 5, II
 35, 3, III 9 1 27, 12, V 32, 4, 41,
 10, VI 20, 11 48, 2, VII 16, 1, 17,
 6, 34, 15, VIII 19, 4 44, 13, 60, 2,
 λ 10, 1 15, 3, 30, 3
 नपात् I 182, 1 184, 1 VIII 25, 5, X
 61, 4
 नपात् I 117 12 III 38, 5, IV 44 2
 नपी IX 69, 3
 नपीभि IX 14 5
 नपुं II 35, 11, VII 18 22
 नपुंसि λ 85, 42
 नपय I 50 9
 नपय III 31, 1
 नप्यो VIII 2, 42
 नप्यो IX 9 1
 नप्यो VI 13 3 λ 30 14
 नप्ये II 35 14 λ 1 VIII 102, 7
 नभ I 71, 10 174 8 III 12, 1 V 41,
 12 83 3 VII 97 6 VIII 9 8 96
 14, IX 71, 1 74, 4 83 5 97 21
 नभः शब्दा λ 123 2
 नभः शब्दा λ 30, 9
 नभः शब्दः I 122, 11
 नभः शब्दि II 4, 6
 नभः शब्दि λ 46 1

नभन्तु V 59, 7
 नभता VIII 39, 1, X 133, 1
 नभन्तु I 149, 3
 नभन्तु I 173, 1
 नभन्तुस्य VII 42, 1
 नभन्तु IV 19, 7
 नभन्तुः I 167, 5
 नभन्ता IX 71, 3, 86, 14
 नभन्तय IX 69, 5
 नभन्तुः VIII 25, 6
 नभाकः शब्दः VIII 40, 4, 5
 नभ्यांश्च II 39, 4
 नभ्यानि I 164, 48
 नम I 129, 5, X 142, 6
 नमः शब्दिभिः VIII 4, 6
 नमः I 1, 7, 27, 13⁴, 51, 15, 62, 2, 65
 1², 71, 6, 114, 11, 136, 1, 6, II 21,
 2, 28, 8, 36, 6, III 33, 8, 51, 4, 54
 3, IV 21, 5, 23, 4, 44, 3, V 47, 7,
 49, 5, 73, 10, VI 51, 8⁶, 75, 15, VII
 36, 5, 94, 4, VIII 72, 15, 75, 10, 84,
 5, IX 67, 29, X 4, 7, 14, 15, 15 2,
 34, 8, 37, 1, 60, 1, 68, 12, 85, 17,
 92, 4, 115, 9³, 165 4
 नमः शब्दि I 189, 1, III 14 2, V 43, 9
 नमः शब्दि I 24, 14, 27, 7, 77, 2, 153, 1,
 II 3, 5, 33, 4, 8, 38, 9, III 4, 3,
 25, 3, IV 42, 9, 58, 2, V 1, 7, 28,
 1, 41, 2, 8, 42, 11, 60, 1, VI 1, 9
 10, 50, 1, 51, 9, 60, 3, VII 7, 1, 8,
 1, 33, 13, 34, 14, 42, 3, 43 1, 53, 1,
 61, 6, 63, 5, 84, 1, 95, 5, VIII 19
 13, 22, 3, 13, 62, 5, 96, 6 IX 16,
 5, 96, 2, λ 6, 5, 13, 1, 46, 2, 4
 नमः शब्दे VIII 35, 23
 नमः शब्दि λ 131, 2
 नमः शब्दः III 43, 3
 नमः शब्दा III 62, 17
 नमः शब्दास्य VII 21, 9
 नमः शब्दे VIII 13, 9

नमते VI. 24, 8
 नमत्वं III. 33, 9, VII. 56, 17.
 नमते V. 32, 10, VII. 31, 9, 41, 6, VIII.
 6, 4, X. 30, 6.
 नमतां V. 36, 6, VI. 50, 4, X 42, 6, 51,
 9, 128, 1
 नमति VII. 56, 19, VIII 97, 12
 नमते IV. 50, 8, X. 34, 8
 नमयन् IX 97, 15
 नमयिष्यन्ः VIII. 20, 1.
 नमसः I. 171, 2; 190, 3, VIII. 23, 9
 नमसा I 57, 3, 62, 11, 63, 9, 84, 12, 114,
 2, 5, 128, 2, 152, 7, 158, 2, 171, 1,
 185, 7, 186, 4, II 23, 13, 30, 11, 34,
 14, 35, 12, III. 1, 2, 2, 14, 3, 8, 14,
 5, 31, 5, 19, 32, 7, 59, 5, 61, 5, IV
 5, 11, 7, 7, 19, 6, 34, 6, 50, 6, V 1,
 12, 4, 9, 8, 4, 12, 6, 40, 8, 41, 16,
 43, 21, 6, 14, 49, 2, 83, 1, VI 1, 4,
 6, 11, 4, 5, 15, 8, 16, 46, 51, 8, 52,
 17, 67, 2, 3, 69, 6, VII 2, 4, 12, 1,
 16, 1, 44, 2, 83, 8, 86, 4, 91, 1, 93,
 7, 97, 3, VIII 19, 5, 21, 6, 23, 22,
 26, 43, 12, 46, 17, 49, 6, 71, 10, 72,
 10, 96, 12, IX 11, 6, 89, 5, X 31, 2,
 47, 6, 61, 26, 63, 5, 69, 12, 70, 2,
 79, 2, 85, 21, 22, 92, 9
 नमसि IV 21, 5
 नमसि VIII 25, 7.
 नमस्य I 44, 6, II 33, 8, V 52, 13, VIII
 42, 2
 नमस्य IX 114, 2
 नमस्यः II 1, 3, 10, III 5, 2, 27, 13, 59,
 4, VII 38, 3
 नमस्यते III 2, 8
 नमस्यते I 84, 5, III. 62, 5
 नमस्यन् I 33, 2
 नमस्यन्ते I. 115, 3, 127, 7, IV 6, 11
 नमस्यति I 36, 19, III 62, 12

नमस्यन्तेः III 57, 3, IX 95, 3
 नमस्यति नमस्यन् I. 72, 5
 नमस्य I, 72, 5
 नमस्याः X. 104, 7.
 नमस्यानि X 63, 2
 नमस्यानेः III 17, 4
 नमस्युः VIII 27, 11
 नमस्युःभिः I 55, 4
 नमस्येभिः VI 68, 3
 नमस्यैः VII. 95, 4
 नमस्य VIII 75, 5
 नमस्यत् I. 185, 3
 नमस्यंत्रः I 164, 8
 नमस्यता V. 62, 5
 नमस्यताम् I 171, 2, IV 41, 1, VI. 63, 1,
 VII 66, 1, 85, 4, X 61, 25
 नमस्यन्तः I 36, 7, VII 14, 1, 36, 5, VIII.
 13, 10, 75, 14, X 48, 6
 नमस्यन्ति I 166, 2
 नमो X 48, 9
 नमो VI 20, 6
 नमुचिं I. 53, 7, II 14, 5, VII 19, 5, X
 73, 7
 नमुचेः V. 30, 7, 8, VI 20, 6, VIII 14, 13
 नमुचौ X. 131, 4
 नमे III 39, 6
 नमे I 139, 9², VI 51, 9, VII 32, 20
 नमेते इति II 12, 13
 नमते I 140, 6
 नमते इति X 82, 1
 नमतेति V 83, 5
 नम्यां I 53, 7
 नय X 49, 5
 नयं I 189, 1
 नय I 42, 7, 8, VI 15, 16, 47, 7, 53, 2,
 54, 2, VIII 44, 8, 71, 6, X 45, 9,
 87, 9, 133, 6
 नयः IV 30, 19

नयत् I. 36, 18, III 9, 5, 31, 6, VI 4, 6,
 VIII 17, 15
 नयत् X. 34, 4
 नयत् III 6, 1, IV 58, 10, V 55, 10, X
 66, 12, 101, 2
 नयत् II 39, 5
 नयति IV 21, 4.
 नयति I 155, 3, II 26, 4, V 34, 6, VI
 75, 6
 नयद् I 90, 1, II 3, 10, IV 1, 10, X 85,
 26, 182, 1
 नयत् I 41, 5, VII 59, 1, VIII 19, 34, X
 63, 13
 नयत् X 137, 1
 नयत् V 65, 6, VI 72, 2
 नयत् II 14, 9, X 165, 5
 नयत् I 79, 3, IX 86, 32
 नयत् I 148, 3
 नयत् X. 46, 5
 नयति I 41, 3, 162, 2, 4, VI 51, 10, X
 126, 1
 नयति I 64, 6, 83, 2, 95, 2, 126, 4, 146,
 4, III 8, 4, 53, 23², 24, IV 1, 9,
 VII 60, 6, 7, IX 87, 1, X 114, 7
 नयती VII 77, 3, X 56, 2
 नयती VI 65, 2
 नयत् X 85, 31
 नयत् I 40, 3, VII 64, 3
 नयत् I 173, 3, 9
 नयति I 119, 1, VI 45, 6
 नयति II 23, 4, X 75, 4
 नयत् X 84, 3
 नयत् III 35, 3
 नयति X 161, 3
 नयति VIII 47, 17
 नयत् X 126, 3
 नयत् I 8, 6, 39, 3, 62, 3, 63, 6, 64, 4,
 10, 67, 2, 70, 5, 73, 4, 83, 4, 85, 8,
 100, 8, 104, 2, 115, 2, 121, 2, 124,

12, 127, 6, 154, 5, 166, 13, II 1, 9,
 19, 1, 36, 1, III 2, 6, 3, 8, 8, 6, 35,
 8, 54, 4, 62, 12, IV 1, 15, 3, 11,
 24, 3², 25, 8, 33, 6, 34, 9, 36, 5, 42,
 5, 44, 6, 57, 4, V 7, 2, 9, 7, 10, 3,
 4, 11, 2, 4, 29, 12, 30, 2, 33, 5,
 52, 5, 6, 8, 11, 53, 3, 6, 54, 3, 8,
 55, 3, 57, 8, 59, 2, 5, 61, 3, VI 1,
 2, 2, 3, 29, 1, 4, 40, 2, 46, 1, 47,
 31, 59, 7, 68, 4, 75, 11, VII 1, 1, 4,
 9, 10, 3, 5, 8, 1, 15, 9, 16, 3, 19,
 8, 9, 27, 1, 31, 2, 56, 1, 57, 6, 59,
 7, 74, 6, 82, 9, 83, 2, 91, 3, 4, 93,
 3, 94, 10, 97, 1, 103, 9, VIII 1, 17,
 7, 29, 20, 6, 7, 25, 15, 27, 6, 33, 2,
 38, 3, 65, 8, 68, 5, 14, 71, 14, 99, 1,
 IX 17, 7, 72, 2, 74, 4, 80, 4, 101, 3,
 X 20, 8, 29, 5, 40, 10, 50, 3, 63, 17,
 76, 6, 7, 80, 5, 84, 1, 107, 3, 147, 2
 नयत् I 21, 2, 23, 11, 37, 6, 40, 6, 41, 5,
 86, 8, 110, 8, 111, 3, 161, 11, 165, 11,
 II 3, 3, 14, 8, 35, 2, III. 16, 2, 29,
 5², 60, 1, IV 34, 4, 5, V 53, 15,
 54, 10, 59, 3, 61, 1, VI 49, 11, VII
 18, 25, 33, 4, 48, 1, 59, 4, 66, 13,
 VIII 20, 10, 16, IX 11, 1, X 76, 8,
 101, 12, 103, 2, 13
 नयत् I 25, 5, 30, 9, 31, 6, 15, 100, 8,
 112, 22, III 51, 2, VI 44, 4, VIII
 16, 1, 24, 19, 40, 2, 92, 8, 97, 10,
 IX 97, 49, 52, X 38, 4
 नयत् I 3, 2, 117, 18, 151, 9, V 73, 6,
 VI. 62, 1, 63, 5, VII 69, 6, VIII
 101, 2, X 143, 3
 नयत् I. 2, 6, 46, 4, 47, 8, 112, 3, 16,
 116, 7, 11, 12, 14, 117, 2, 4, 6, 7,
 24, 118, 5, 10, 182, 8, 183, 3, 184,
 2, II 39, 8, 41, 3, III 58, 6, IV.
 47, 4, V 49, 1, 64, 7, 73, 7, 75, 6,
 VI 50, 10, 60, 9, VII 65, 19, 74, 2,
 4, 82, 8, 83, 1, 91, 6, 94, 3, 99, 4,
 VIII 5, 16, 22, 8, 5, 6, 17, 20, 21,

22, 8, 12, 17, 26, 4, 11, 16, 35, 23,
38, 4, 40, 3, 85, 4, 87, 1, 2, 101, 8,
X 40, 1, 3-5, 41, 2, 143, 3, 4, 6
नप I 122, 10, 149, 2, 167, 10, 173, 9,
10, 174, 10, 180, 8, 186, 6, 7, II 1,
5, 20, 3, 34 6, VI 24, 2, 68, 4,
VII 19, 10, X 45, 12
नपशस I 142, 3, II 3, 2, 38, 10, III
29, 11, V 5, 2, X 70, 2, 92, 11,
182, 2
नपशस I 13, 3, 18, 9, 106, 4, IX 86,
42, X 64, 3
नपशसस्य VII 2, 2
नपि I 85, 9, VIII 96, 19
नपे I 62, 1, IV 25, 4, VI 42, 1, IX 98,
10, X 50, 2
नपेस्था IV. 33, 8
नपे I 117, 3, 180, 4
नपेयन् I 51, 3
नपे I 63, 3, 121, 12, IV 25 1, 29, 2,
V 41, 9, VI 24, 2, VII 1, 21, 20, 1,
95, 3, IX 105, 5, 107, 1, X 29, 1, 7,
50, 2, 61, 5, 95, 10
नपेक्षयस VIII 93 1
नपे I 40, 3, 54, 6, 112, 9 II 22, 4, VI
23, 4, 53, 2, 72, 5, VII 20, 5, 48, 1,
100, 1, X 74, 5, 147, 1
नपेस्य I 180, 2, VII 25 1
नपे I 72, 1, 166, 5, 185 9, III 34 5
IV 16, 16, 19, 10, VII 45 1, VIII
96, 21
नपे VI 29, 2, VII 7, 6
नपेधि IV 16, 6, 36, 8, VII 21, 4
नपेधि I 121, 3, IV 25 4, VIII 2, 23
नपेधि X 99 10
नपेपु I 166, 10
नपेष्ठा VIII 1, 33
नपे I 32, 14, 53, 9, 54, 6 84, 13 116,
24, II 14, 4, 19, 6, III 9 9, IV
26, 3, 48, 4, V 29 6, VI 47 2, VII

19, 5, 99, 5, VIII 93 2, IX 61, 1,
X 27, 15, 49, 8, 98, 10, 104, 8
नपे. II 18, 1, III 11, 5, IV 51, 4
नपेश्च X 85, 19
नपेश्च IX 108, 4, X 62 6
नपेश्चा I 33, 6, V 45, 7, 11, VI 6 3,
22, 2, X 14, 6, 61, 10, 108, 8
नपेश्चास V 29, 12
नपेश्चे IV 51, 4
नपेश्चे. I 62, 4, III 39 5
नपेश्चा IV 6, 3
नपेश्चात V 15 3
नपेश्चात VII 93, 1
नपेश्चातस्य VII 3, 3
नपेश्चर I 42, 8
नपेति IV 48, 4, X 98, 10
नपेति I 32, 14, 53 9, 54, 6, 80, 8, 121,
13, 130, 7, 155, 6, II 14, 4, 19 6,
III 12, 6, V 29, 6, VI 47, 2, VII
19, 5, 99, 5, VIII 93 2, X 49, 8,
98, 11, 104, 8
नपेती X 39, 10
नपेती I 84 13, IV 26, 3, IX 61, 1
नपेतीना I 191, 13
नपेती II 18, 6
नपेती I 66, 5, 69, 5, V 45 8 X 22, 9
नपेती IV 3, 11, VI 7, 2, VII 42, 1, IX
88, 2, X 120, 2, 176, 1
नपेती VI 17, 10
नपेती I 164, 3, VI 7, 4, IX 86, 25, 27,
97, 35, 100, 1, X 71, 3
नपेपदी I 164 41
नपेपि X 39, 10
नपे I 20, 6, V 9 3, VII 15 4, VIII
24 23, 69, 15, IX 21, 6, 86, 36, X
86, 18, 89, 7, 135, 3, 143, 1
नपेन V 27, 3
नपेनास्य I 190, 1, II 34, 10
नपेया II 24, 1
4 L

नवःषास्व I 36, 18, VI 20, 11, X 49, 6
 नवंस्य VIII 23, 14
 नवंस्यः VIII 76, 12
 नवसं श्च IV 34 5
 नवा I 95, 7, 144 5, VIII 45, 25
 नवा V 6 8
 नवाना VIII 5 37, X 89, 17
 नवाना I 191, 13
 नवानि VII 61, 6
 नवाभि IV 31, 13
 नवामहे VIII 88, 1
 नवाया X 160, 5
 नवांशु I 95 10
 नविष्टौ VIII 2, 17
 नविष्ट V 32, 11
 नविष्टया I 82, 2, VIII 20, 19, 25, 24
 नविष्टाय V 27, 3
 नवीनोत् VI 3, 7
 नवीनोत् VII 87, 2
 नवीय II 19 8, VI 18, 15, 21, 1, VII
 26, 1, 35 14, 36, 2 VIII 40, 12, IX
 23 2, X 59 1 61, 11, 69 3, 179 3
 नवीयस I 131, 6²
 नवीयसा I 12, 11, VI 16, 21, VIII 39 6
 नवीयसी VII 59 4 VIII 12 10, 72, 9,
 103 9
 नवीयसी IX 86, 32
 नवीयसी I 138 3, VIII 51, 5 95 5, X
 91, 13
 नवीयसे I 156 2 IX 9 8
 नवीयान् I 110 7, III 36, 3 VI 44, 7,
 X 27, 19
 नवे IV 32, 23
 नवेदस V 55 8, X 31, 3
 नवेदुसा I 34, 1
 नवेदा I 79 1, 165, 13, IV 23 4 V 12 3
 नवेत I 31, 8, II 18, 3, VI 50, 6
 नवेभि IV 20, 5

नयं I 61, 13, 62, 11, 105, 15, 189, 2,
 V 12, 3, VI 20, 10, VII 4, 8, 18, 5,
 VIII 3, 13, 11, 10, IX 94, 3, X 4, 5
 नय I 10, 11, 62, 13, 105, 12, 109, 2,
 139, 8, 141, 10, 180, 10, 190, 1, II
 17, 1, III 31, 19, 53, 16, IV 16, 21,
 VI 1, 7, 17, 13, VII 80, 2, 91, 2,
 VIII 16, 1, 24 26, 67, 18, X 89, 3
 नयःनय I 159, 4, X 96, 11
 नयस्य VI 62, 4, VIII 24, 8, 50, 9
 नयसा II 31, 5, VI 6, 1, 48, 11, 62, 5,
 VIII 39, 2
 नयसि III 61, 3
 नयसी I 60, 3, 139 1, III 62, 7, VI 8,
 1, VIII 74, 7, X 4, 6
 नयसी इति III 5, 7
 नयसी I 124, 9
 नयसीता V 53, 10, 58, 1
 नयसीभि IV 41, 10, VI 49, 1, VII 53,
 2, VIII 5 24
 नयसीं I 143, 1, V 42, 13, VI 8, 5
 नयसीशु I 141, 5
 नयसे II 31, 7, III 2, 13, 32, 13, V 11,
 1, VI 71, 3, VIII 7, 33, 27, 10, IX
 9, 8, 82, 5, 91, 5
 नयस्या VI 22, 7, VIII 51, 3
 नया V 29 13
 नयास I 27, 4
 नयासि I 38, 3
 नया I 174 8, V 29, 15
 नयाः नया III 55, 16
 नये IV 20, 10
 नयेभि I 130, 10, VII 93, 4
 नयेषु I 134 4
 नयौ X 39, 5
 नशत् IV 23, 4, VI 2, 5, VIII 61, 12
 नशत् I 41, 5, 164 22, II 41, 11, VII
 32 21 VIII 19 6, 20, 16, 31, 17,
 47, 1, 68, 8, 70, 3

नशति I 165, 9
 नशते V 4, 11, VI 3, 1, 2, VII 82, 7
 नशाथ II 14, 8
 नशान् IX 79, 1
 नशान् II 23, 8, 27, 14, 35, 6
 नशत् I 123, 11, VII 1, 22, IX 79, 1, X
 115, 4, 133, 3
 नशति VI 28, 3, X, 27, 20
 नशामहे II 30, 11, X 36, 11
 नशापथ X 40, 6
 नशाभिहि VIII 6, 9, X 36, 3, 57, 2
 नश्य λ 97, 13
 नश्यत् I 120, 12
 नश्यति I 170, 1, X 97, 11
 नश्यतु VIII 27, 18
 नश्यति X 146, 1
 नश I 23, 13, VI 54, 10, VIII 79 6, X
 46, 2
 नशश्च I 116, 23
 नशते IX 68, 4, 71, 3, 8
 नशते IX 82, 3
 नशत I 186, 7, IV 58, 8, VIII 72, 14,
 IX 89, 3
 नसीमहि II 16, 8
 नसो V 61, 2
 नहना X 67, 3
 नहि I 10, 8, 19 2, 22, 4, 24 6, 39 4,
 54, 1, 57, 4, 80, 15, 129, 4, 138, 4,
 164, 11, 17, 167, 9, 179, 2, II 28, 6,
 IV 18, 4, 31, 9, 55, 7, V. 31, 2, 40,
 9, VI 16, 18, 25 5, 27, 3, VII 4 8,
 23 2, 32, 19, 59 3, 4 VIII 3, 13,
 7, 21, 21, 7, 24, 12, 15, 30, 1, 33
 16, 40, 2, 46, 11, 60 14, 64 2, 65,
 13, 71, 2, 80, 1, 81, 3, 102 19, X
 27, 18, 71, 6, 86, 11, 95 13 107, 3
 119, 6, 7, 131, 3, 142, 1 145 4,
 185 2
 नहु शर λ 49, 8

नहुष I 122, 8, 10, 11, VII 6, 5, VIII
 8, 3, X 49, 8, 80, 6, 99, 7
 नहुषस्य I 31, 11, V 12, 6
 नहुषा VI 26, 7
 नहुषि VIII 46, 27
 नहुषस्य X 63, 1
 नहुषाणि IX 88, 2
 नहुषेभि IX 91, 2
 नसतन् X 53, 7
 नसति X 60, 8
 नसामि X 166, 3
 नाक X 121, 5
 नाक I 34, 8, 68, 5, 85, 7, 139, 4, 164,
 50, III 2 12, 5, 10, IV 13, 5, V 1,
 1, 17, 2, 54 12, 81, 2, VI 8, 2, 49,
 12, VII 58, 1, 86, 1, 99, 2, VIII 41,
 8, X 90, 16, 113, 4
 नाकस्य I 19, 6, 125, 5, VIII 103, 2
 नाके IX 73, 4, 85, 10-12, X 123, 6,
 130, 2
 नापित X 34 3
 नापिनाहं VII 33, 5
 नादे X 11, 2
 नाद्य II 35, 1
 नाधमान I 181, 7, II 33, 6, IV 16, 9, 29
 4, VIII 7, 30
 नाधमानस्य I 126 2, 178 3, II 12, 6
 नाधमानाश्च V 78, 4
 नाधमाना I 109, 3, 110, 5, 118, 10, X
 73, 11
 नाधमानान् X 112, 10
 नाधमाना X 183 2
 नाधमानाय X 29 4, V 78, 6, X 117, 5
 नाधमी इति X 65 5
 नापित I 182, 7
 नापिताय I 118, 8
 नाधन् I 140 5, 8, III 2, 11, IX 70, 6
 नाधन् X 67, 9
 नाधन्ति VIII 20, 5

नानदति I 64, 8
 नानदत्तुःभिः I 30, 16, VI 6, 2
 नाना I 102, 5, 146, 4, II 12, 8, 38, 5,
 III 54, 6, 55 11, V 73, 4, VI 14, 3,
 VIII 1, 3, 15, 12, 68, 5, X 67, 10,
 79, 1
 नानांशिय IX 112, 3
 नानान IX 112, 1
 नानाशर्य III 6, 9
 नानांभूया IX 114, 3
 नाद्ये I 34, 4
 नाद्ये I 145, 4
 नाद्ये IX 74, 6
 नाभय I 139, 9, IX 73, 1.
 नाभा I 43, 9, 139, 1, 142, 10, 143, 4,
 II 3, 7, III 4, 4, 5, 5, 9, 29, 4,
 VIII 12, 32, 13, 29, IX 10, 8, 12, 4,
 72, 7, 79, 4, 82, 3, 86, 8, X 1, 6,
 62, 4, 64 13
 नाभाकर्म्य VIII 41, 2
 नाभानेदिष X 61, 18
 नाभि I 59, 1, 2, 104, 4, 105, 9, 163 12,
 164, 33-35, IV 10, 8, 44, 5, 58, 1,
 VI 47, 28, VIII 101, 15, IX 74, 4,
 X 10, 4, 46, 3, 61, 18, 19
 नाभिःद्व VIII 41, 6
 नाभिना VI 39, 4
 नाभि I 185 5, II 3, 9, 40, 1, 4, III
 17, 4, V 43 8, 47, 2, VI 7, 2, IX
 10, 8, X 5, 3, 124, 2
 नाभा X 13 3, 82, 6
 नाभा X 90, 14
 नाभ I 6, 4, 24 1, 2, 48, 4, 53 7, 57,
 3, 68, 2, 84, 15, 103 4, 108, 3, 123,
 4, 9, 12, 155 3, 156, 3, 164, 3, 185,
 1, 191, 13, II 20, 6, 27, 15, 33, 8,
 35, 11, 37, 2, III 5 6, 20, 3, 26, 7,
 38, 4, 54 7, 16, 17, 56 4, IV 1,
 16, 39 4, 58, 1, 2, V 3, 2, 3, 10,
 30, 5, 33 4, 37, 4, 44, 2, 8, 57, 5,

VI 44, 8, 48, 21, 66, 1, 5, 75, 8,
 VII 22, 5, 32, 17, 56, 10, 57, 1, 87,
 4, 100, 3, 5, 103, 6, VIII 11, 5, 20,
 13, 46, 14, 80, 9, IX 75, 2, 86, 20,
 87, 3, 92, 2, 95, 2, 96, 16, 99, 4,
 109 14, X 12, 6, 23, 2, 28, 12, 39,
 1, 45, 2, 49 2, 3, 54, 4, 55, 1, 61,
 14, 64, 1, 68, 7, 69, 5, 73 8, 84, 5,
 86, 23, 97, 9, 115, 2, 123, 4, 7, 145,
 4, 181, 1
 नापस्था X 82, 3
 नापशये X 71, 1
 नापंशभि I 155, 6, 161, 5, 181, 4, III 38,
 7, V. 43, 10, 52, 10, VII 57, 6
 नापानि I 72, 3, 87, 5, 161, 5, III 37, 3,
 V 5, 10, 44, 4, VII 56, 14, VIII 41,
 5, IX 75, 1, X 5, 2, 63, 2, 74, 6,
 169, 2
 नापा VI 18, 7, X 77, 8
 नाप VI 24, 10, 46, 11
 नापशर्ये X 85, 6
 नापशमेने X 57, 3
 नापि X 18, 8
 नापिःश्व I 43, 6, VIII 77, 8
 नापियु X 86, 11
 नापी I 28, 3, 73, 3, IV 16, 10, VII
 20, 5, VIII 1, 34, X 86, 10
 नापी इति X 93, 1
 नापी I 92, 3, II 35, 5, VII 55 8, X
 18, 7
 नापी X 80, 1
 नापेर II 13 8
 नापिर्तो I 149, 3
 नापेर्म्य VIII 24, 29
 नापेद X 61, 13
 नापेदाय I 117, 8
 नापिणी X 135, 7
 नापं I 182, 6, V 54, 4, VI 58, 3, IX
 73, 1

नाय. I 25, 7.

नार्वे I 116, 5, 131, 2, 140, 12, II 16, 7,
42, 1, V 45, 10, VII 88, 3, VIII 42, 3,
75, 9, IX 89, 2, X. 44, 6, 63, 10,
101, 2, 105, 9, 116, 9

नाय VIII 25, 11.

नार्वेन्द्र X. 178, 2

नायर्पो I 97, 8

नाया I 46, 7, V. 4, 9, VI 68, 8, VII 65,
3, VIII. 16, 11, 18, 17, IX. 70, 10,
X 56, 7

नायान्द्र I 97, 7, 99, 1, II 39, 4, III 32,
14, V 25, 9

नायाः IX 45, 5

नायि VII 88, 4, X 135, 4

नाय्या. I 80, 8

नाय्याला I 33, 11, 121, 13

नायाय I 50, 11

नायायधि VIII 97, 14

नायायसि X 162, 3

नाय्या I 3, 3, 46, 5, 116, 4, 180, 9, 184,
1, 3, III 54, 16, 58, 7, IV 37, 8,
V 46, 2; 73, 6, 74, 2, 75, 7, VI 11,
1, 50, 10, 63, 1, 4, VII 39, 4, 72, 3,
73, 2, 74, 5, VIII 5, 32, 35, 19, 16,
25, 10, 42, 4, X 24, 4, 73, 4, 143 5

नाय्या I 34, 7, 9-11, 47, 7, 9, 116, 2,
9-11, 13, 14, 16, 17, 19, 20, 22,
23, 117, 1, 6, 11, 13, 23, 118, 4, 11,
182, 4, 183, 3, 5, 184, 5, II 41, 7,
IV 14, 1, 43, 7, 44, 4, VI 63, 7, 10
VII 67, 3; 71, 4, 6, 72, 1, 2, 5,
VIII 5, 23, 9, 6, 9, 15, 22, 5, 26,
2, 57, 1, 4, 85, 1, 9 101, 7, X 39
3, 5, 41, 2

नाय्यान्द्र I 173, 4, IX 88, 3

नाय्याया I 20, 3, 116, 1, V 77, 4

नाय्याय IV. 3, 6

नाय्याय X 24, 5, 61, 15

नाय्याय I 182, 8, VIII 8, 15

नाय्याय II 39, 6

नाय्याया X 163, 1

नाय्याय V. 73, 3

नाय्याय VI 22, 10.

नाय्याय VII 95, 2

नाय्याय I 100, 16; VI 46, 7, VIII 6, 24

नि I 5, 1, 8, 2, 17, 6, 22, 8, 17, 25, 10,

13 26, 2, 27, 3, 28, 9, 29, 3, 30, 19,

12, 33, 3, 12, 35, 14, 19, 37, 3, 7,

43, 7, 44, 11, 45, 7, 47, 10, 50, 12,

51, 6, 52, 15, 53, 1, 6, 9, 54, 5, 56,

3, 58, 1, 60, 2, 64, 4, 67, 3, 70, 3,

72, 1, 10, 73, 4, 76, 2, 4, 80, 3, 6,

81, 4, 89, 2, 91, 15, 92, 16, 99, 1,

100, 18, 101, 2, 104, 1, 105, 10, 105,

7, 112, 24, 113, 17, 114, 4, 5, 117,

9, 20, 122, 9, 124, 7, 125, 1, 127, 4²,

128, 1, 8², 129, 5, 130, 4², 8, 133, 5,

140, 2, 141, 5, 143, 1, 5, 145, 5, 146,

2, 148, 1, 4, 155, 3, 161, 4, 164, 29,

38², 171, 1, 174, 7, 180, 6, 186, 11,

191, 1, 3, 4⁴, 7, II 2, 3, 9, 1, 11,

8², 10, 18, 20, 13, 6, 14, 7, 17, 6,

18, 3, 20, 8, 23, 8, 12, 24, 2, 33, 11

36, 3, 4, 38, 3, 4, 41, 13, III 1, 10,

18, 4, 4, 7, 6, 3, 9, 9, 14, 2, 23,

4, 27, 10, 29, 4, 14, 30, 9, 16, 19,

31, 9, 33, 8, 10, 38, 3, 7, 45, 1,

51, 11, 55, 9, 13, 17, IV 3, 2, 4, 4,

6, 2, 11, 7, 5, 9, 3, 4, 16, 9, 10,

12, 13, 17, 14, 19, 4, 26, 1, 28, 2-4

30, 10, 38, 6, 41, 4, 44, 5, 47, 4, 50,

3, 10, 56, 4, 7, 57, 7, V 1, 5, 6,

2, 6, 4, 3, 8, 2, 11, 2, 21, 1, 22, 2,

28, 2, 29, 10, 32, 4, 8, 10, 35, 5,

40, 7, 41, 10, 15, 42, 10, 52, 11, 17,

53, 9, 54, 5, 56, 4, 57, 3, 60, 2, 66,

4, 72, 1, 3, 75, 5, 80, 6, 83, 8, VI

1, 2, 6, 6, 6, 8, 5, 15, 8, 12, 15,

16, 10, 28, 41, 17, 6, 9, 18, 10, 13,

28, 2, 29, 6, 30, 3, 34, 4, 45, 8, 23,

51, 14, 52, 1, 56, 3, 59, 6, 61, 3, 65,

निःस्पृह्यत I. 164, 23; III. 60, 2.
 निःस्पृह्यतं I. 120, 7.
 निःस्पृह्यतं X. 24, 4.
 निःस्पृह्यतं X. 135, 6.
 निःस्पृह्यतः I. 33, 6.
 निःस्पृह्यत् I. 101, 1.
 निःस्पृह्युः I. 182, 5.
 निःस्पृह्यं I. 119, 7.
 निःस्पृह्यिः I. 38, 6; V. 41, 17; VII. 37, 7;
 X. 10, 11; 36, 2; 59, 1.
 निःस्पृह्यिं I. 24, 9; 164, 32; VI. 74, 2; X.
 36, 4; 76, 4.
 निःस्पृह्यीः X. 114, 2.
 निःस्पृह्यीनां VIII. 24, 24.
 निःस्पृह्योः I. 117, 5; VII. 58, 1; 104, 9; X.
 18, 10; 95, 14; 161, 2.
 निःस्पृह्याः X. 165, 1.
 निःस्पृह्यै X. 164, 1.
 निःस्पृह्यं VII. 104, 14.
 निःस्पृह्ये I. 37, 9; VIII. 45, 30.
 निःस्पृह्ये X. 124, 6.
 निःस्पृह्ये V. 78, 7; 9.
 निःस्पृह्यमाणाः I. 92, 1.
 निःस्पृह्यं I. 20, 6.
 निःस्पृह्ये I. 2, 6; 123, 9; III. 58, 9, 62, 13;
 V. 67, 1; VIII. 80, 7; IX. 13, 1; 15, 1;
 61, 25; 64, 15; 69, 4; 71, 2; 78, 1;
 86, 7; 16; 32; 93, 1; 101, 16, 107,
 22; X. 34, 5; 40, 6; 65, 6, 94, 5.
 निःस्पृह्यिं X. 165, 1.
 निःस्पृह्यीः X. 97, 9.
 निःस्पृह्य्यात् X. 1, 1.
 निःस्पृह्य्यातुः VIII. 61, 2.
 निःस्पृह्य्यातुः X. 31, 7.
 निःस्पृह्या II. 23, 11.
 निःस्पृह्योः VIII. 77, 2.
 निःस्पृह्योः VIII. 32, 27.
 निःस्पृह्यं V. 62, 4; IX. 70, 7

निःस्पृह्यः VII. 64, 1; X. 27, 24.
 निःस्पृह्यं I. 25, 13; 113, 14; VIII. 19, 23;
 IX. 14, 5; 68, 1; 71, 2; 82, 2; 86, 26;
 46; 95, 1; 99, 1; 107, 26; 108, 12.
 निःस्पृह्या I. 162, 2.
 निःस्पृह्यातः IX. 69, 5.
 निःस्पृह्ये IX. 69, 5; 70, 1; 71, 1; X. 49, 7.
 निःस्पृह्योः X. 24, 5.
 निःस्पृह्योः X. 102, 6.
 निःस्पृह्यां VIII. 4, 20.
 निःस्पृह्यातः III. 23, 1; 29, 12.
 निःस्पृह्यातः X. 184, 3.
 निःस्पृह्यातः X. 124, 5.
 निःस्पृह्यातः JV. 48, 2.
 निःस्पृह्यातः X. 164, 3.
 निःस्पृह्यातः I. 127, 3.
 निःस्पृह्यातः I. 169, 2; III. 51, 5; VI. 44, 11.
 निःस्पृह्यातः III. 55, 8.
 निःस्पृह्यातः IV. 24, 1.
 निःस्पृह्यातः III. 55, 22; VIII. 59, 2.
 निःस्पृह्यातः I. 131, 3.
 निःस्पृह्यातः IX. 210, 9.
 निःस्पृह्यातः III. 31, 10.
 निःस्पृह्यातः I. 182, 7.
 निःस्पृह्यातः VIII. 78, 5.
 निःस्पृह्यातः III. 1, 15; IV. 16, 10; X. 96, 3.
 निःस्पृह्यातः X. 92, 9.
 निःस्पृह्यातः VI. 17, 10.
 निःस्पृह्यातः IX. 97, 37.
 निःस्पृह्यातः IX. 113, 10.
 निःस्पृह्यातः X. 25, 5.
 निःस्पृह्यातः IV. 16, 6; X. 73, 6.
 निःस्पृह्यातः X. 109, 7.
 निःस्पृह्यातः X. 34, 7.
 निःस्पृह्यातः VIII. 2, 2; IX. 109, 10.
 निःस्पृह्यातः IX. 69, 4.
 निःस्पृह्यातः IV. 45, 5.
 निःस्पृह्यातः IX. 93, 3.

निःश्रिता VIII. 103, 11
 निदे II 23, 14, 34, 10, III 16, 5, 41, 6,
 VII 31, 5, 75, 8, 94, 3, VIII 8, 13
 निघनांत VI 52, 3
 निःश्रुता VIII 48, 14
 निःश्रुतं. I 183, 4
 निःश्रुता IX 83, 4
 निःश्रुताश्च X 73, 11
 निःश्रुतु V 30, 2
 निःश्रुतो I 41, 9
 निःश्रुतान् III 31, 2, 53, 5
 निःश्रुतानां I 163, 5
 निःश्रुतान्य VIII 72, 18
 निःश्रुतपति IX 83, 4
 निःश्रुताणि IV 2, 1, V 3, 3
 निःश्रुतस्य VIII 41, 4
 निःश्रुतपत्र IV 2, 12
 निःश्रुति VII 67, 7, λ 108, 7, 186 3
 निःश्रुतिभिः X 179 2
 निःश्रुति I 130, 3, II 24, 6, V 43, 8, VII 69, 3
 निःश्रुतस्य X 59, 2.
 निःश्रुतस्य II 39, 1
 निःश्रुतस्य I 116, 11
 निःश्रुतस्य X 15 5
 निःश्रुतस्य X 68, 6, 108 2, 138, 4
 निःश्रुतानां VIII 29, 6
 निःश्रुतस्य X 32, 6
 निःश्रुति VIII 20, 22
 निःश्रुति VII 3, 1, VIII 29 3
 निःश्रुत VI 75, 5
 निःश्रुते III 56, 1
 निःश्रुतस्य X 68, 2, 109 2
 निःश्रुतस्य λ 132 6
 निःश्रुतस्य VI 52, 2
 निःश्रुतस्य VIII 68, 19
 निःश्रुतस्य I 189 6 VII 2, 2 34 12
 निःश्रुतस्य λ. 27, 6

निःश्रुतस्य VII 88, 2, X 85, 23
 निःश्रुतस्य VIII 103, 4.
 निःश्रुतस्य VII 28, 3
 निःश्रुतस्य VI 18, 13
 निःश्रुतस्य IV. 5, 2
 निःश्रुतस्य X 48, 7.
 निःश्रुतस्य V. 42, 10
 निःश्रुतस्यस्य VIII 1, 30
 निःश्रुतस्य III 39, 4
 निःश्रुतस्य V 2, 6
 निःश्रुतस्य I 161, 1
 निःश्रुतस्य V. 2, 6
 निःश्रुतस्य I 116, 8, 24
 निःश्रुतस्य X 162, 5.
 निःश्रुतस्य IV 55, 3
 निःश्रुतस्य I. 73, 2, VII 1, 15
 निःश्रुतस्य V 83, 7
 निःश्रुतस्य IV. 11, 6
 निःश्रुतस्य VIII 17, 11
 निःश्रुतस्य II 14, 9
 निःश्रुतस्य I 53, 7
 निःश्रुतस्य I. 119, 8, VII 83, 6
 निःश्रुतस्य I 106, 6
 निःश्रुतस्य II 30, 7
 निःश्रुतस्य II 16, 7
 निःश्रुतस्य I 102, 5, II 14, 10
 निःश्रुतस्य V 62, 7
 निःश्रुतस्यस्य III 30, 4
 निःश्रुतस्यस्य III 8, 7
 निःश्रुतस्यस्य III 8, 6
 निःश्रुतस्य VI 23 1, VIII 96 3
 निःश्रुतस्य I 167, 6
 निःश्रुतस्य II 28, 6, VIII 73, 2
 निःश्रुतस्य X. 121, 3
 निःश्रुतस्य I 72 5, II 38 8
 निःश्रुतस्य II 38, 2
 निःश्रुतस्य λ 122, 7

निःशब्दा I 164, 8
 निःशब्दात् IV. 18, 9.
 निःशब्दात् I 164, 22
 निःशब्दात् X. 51, 4.
 निःशब्दात् I. 112, 5
 निःशब्दात् I 57, 6, X 98, 6
 निःशब्दात् IV. 53, 6
 निःशब्दात् X. 142, 7.
 निःशब्दात् IV. 19, 9.
 निःशब्दात् I. 22, 15.
 निःशब्दात् I. 35, 1.
 निःशब्दात् VI 71, 2, VII. 19, 5.
 निःशब्दात् I 35, 2, IV 53, 3, VII 45, 1
 निःशब्दात् IX 69, 7
 निःशब्दात् IV. 24, 8
 निःशब्दात् VII 18, 6
 निःशब्दात् I 171, 4
 निःशब्दात् VI 2, 5, 13, 4, 15, 11
 निःशब्दात् VIII 19, 14
 निःशब्दात् VII 3, 5
 निःशब्दात् IV. 2, 7.
 निःशब्दात् VI 55, 6
 निःशब्दात् III 30, 15, V 57, 2
 निःशब्दात् X 103, 3
 निःशब्दात् V 19, 3
 निःशब्दात् II 33, 10, VIII 47, 15
 निःशब्दात् I 126, 2
 निःशब्दात् X 101, 12
 निःशब्दात् VI 75, 19, X 133, 5
 निःशब्दात् VIII 1, 13
 निःशब्दात् I 104, 5
 निःशब्दात् I 181, 6, X 48, 7
 निःशब्दात् I 58, 3, 68, 4, 69 2, 70 4 III
 3, 2, 6, 4, VI 9, 4
 निःशब्दात् V 32, 5, X 73 9
 निःशब्दात् I 146, 1
 निःशब्दात् X. 73, 2, 80, 6
 निःशब्दात् IX 89, 5, X 15, 2

निःशब्दात् IV 21, 9
 निःशब्दात् X 82, 4
 निःशब्दात् X 162, 3.
 निःशब्दात् I 162, 14, X 97, 5
 निःशब्दात् II 21, 5, X. 53, 2
 निःशब्दात् VI 27, 1, 2
 निःशब्दात् I 104, 1.
 निःशब्दात् I 108, 3, 177, 4, II 3, 8, 35, 10,
 III. 21, 1, 35, 6, IV 4, 12, V 2, 7,
 VI 40, 1, X 6, 7, 14, 5, 15 6, 52,
 1, 112, 3
 निःशब्दात् VIII 48, 9
 निःशब्दात् VII 15, 2, VIII 100, 10
 निःशब्दात् III 19, 5
 निःशब्दात् VII 36, 9
 निःशब्दात् I 71, 8, VIII. 72, 11, X 61, 6
 निःशब्दात् V 83, 6
 निःशब्दात् VII 16, 8
 निःशब्दात् VIII 9, 21
 निःशब्दात् I 71, 2
 निःशब्दात् X 88, 19, 98, 5
 निःशब्दात् IV. 35, 8
 निःशब्दात् I 164, 39, X 61, 14, 109, 4
 निःशब्दात् X 86, 16
 निःशब्दात् X 95, 8.
 निःशब्दात् X 95, 9
 निःशब्दात् X 91, 13
 निःशब्दात् VII 1, 7, 104, 5
 निःशब्दात् I 162, 11, VI 27, 4
 निःशब्दात् II 13 8
 निःशब्दात् X 97, 13
 निःशब्दात् I 183, 4, II 3, 1, III 1, 20, 29
 2 12 V 47, 3, VIII 57, 4, IX 68 5
 निःशब्दात् I 32, 10, 130 3, 164 7, III 7,
 7 30, 14, V 2, 1, VI 9 5, 75 8,
 IX 87, 3, X 5, 1, 71, 1, 79 2
 निःशब्दात् I 164, 3, 5, 45, X. 71, 2

२३, २७, ९, १८, ४०, ८-१०, ४५, ३७,
४६, ११, २८, ५१, ७^२, ६१, ११, ६३, ५, ६६,
९^२, ६७, १, २०, ७२, ६, ७६, १, ७७, १, ८०,
५, ८१, ८, ८५, ९, ९३, ११, ९४, १०-१२,
१०१, १५, IX ९, ८, ११, ४, २३, ७, ४०, ३,
९२, ५, ९३, ५, ९७, ४८, X १०, ५, ११, ३,
१८, ४, २३, २, ४, २७, ६^२, ७^२, २९, ६,
३०, १०, ३४, १४^२, ३९, ५, ५०, २, ५^२, ५४,
३, ५७, ३, ५९, २^२, ४, ६१, ५, ८, १३,
२४^२, ६२, ६, ६९, ५, ७२, १, ७९, ६, ८६,
३-५, ८८, ३, ९२, ७, ९३, १५, ९५, १, ९६,
११, ९७, १, ९९, ६, १००, ६, १०२, १०,
१११, ७, ११५, १, १३२, ३, १४७, ४, १५७, १,
१६८, १, १७५, ४

नृत्या VI १७, ५

नृत्या X १६५, ५

नृत्या I १६७, ४

नृत्या IX ५३, १, ६३, २४

नृत्या III ४७, २, VI २१, ७, VII ३२, २५,
X ८४, २, १३१, १, १८०, २

नृत्या VII १०४, १.

नृत्या III ३४, १०

नृत्या VII १८, १६, ८६, १, VIII १४, ८

नृत्या I ८५, १०, ११, ८८, ४

नृत्या I २९, ५

नृत्या I १०५, ४, V. ४२, ६, X ४३, ५

नृत्या V ५५, ८

नृत्या II २०, ४, III ५१, ६, VI २१, ८,
२७, ३

नृत्या II ११, ६, V ३१, ६, VII ९८, ५

नृत्या III १, २०

नृत्या VI ४४, १३

नृत्या III ४७, ५

नृत्या VI २१, ५, २७, १

नृत्या I ११८, ११, V ४२, १८, ७८, ४, VII
५४, १

नृत्या III ३२, १३

नृत्या I १, २

नृत्या VII १८, २०, २२, ९, VIII २१, ७

नृत्या I १३, ६, २४, १, ३८, १, २, ३९, ७, ४०,
५, ८२, ३, ८४, ५, १११, ४, ११३, १०, १२४,
९, ११, १६५, १२, १७०, १, १७४, ३, १८९,
४, II ११, २१, १५, १०, १६, ९, १७, ९,
१८, ९, १९, ९, २०, ९, २८, ८, ३८, १, ३,
III ४७, ४, IV. ३०, २३, ३३, ११, ५१, १,
V. २४, ४, ४२, १, १४, ५६, ५, ५८, १, ६१,
१४, ६४, ३, ७०, १, ७६, १, २, VI १९, ४,
२५, ९, ३३, ५, ३४, १, ३५, ५, ३८, ५, ४५,
११, ४८, १९, ६०, २, VII २६, ३, २९, ३,
३८, १, ४५, २, ६३, ४, ६७, ३, ४, १०४, २०,
VIII ४, ११, ७, २०, ८, २, ९, १, ७, ८,
१४, १५, २१, १३, ५, १८, १, २०, १५, २३,
२४, २४, १४, २३, २६, ३२, १६, ४६, १५,
१६, ४८, ३, ४९, ७, ६६, ७, ६७, १६, ७५, ६,
८४, ७, ८६, २, ९०, ६, ९२, १६^२, १००, ७,
१०१, १, IX ९९, ३, १०७, २, X १०, ४,
१५, २, ५३, ९, १०, ६१, २६, ६२, ८, १०६,
१, १११, ८, ११२, ८, १२६, ३, १८८, १

नृत्या VI ३, ७

नृत्या IX १०३, ३

नृत्या IV ३, ६

नृत्या X ८७, ९, १७

नृत्या II २४, ८, VIII ४३, ३०, IX ७३,
७, ८०, १, ८३, ३, ८५, ९, X ६३, ४, ८७,
८, १०७, ४, १५८, ५

नृत्या III ५३, १०

नृत्या I २२, ७, VIII १९, १७, IX ८, ९,
८६, ३६

नृत्या IX ५, ७

नृत्या IV ३, ३, IX ६६, १५

नृत्या X १४, ११

नृत्या I ९१, २, III १५, ३, २२, २, ५३,
९, ५४, ६, VII ६०, २, VIII ४८, ९, १५,
IX ४५, १, ७०, ४, ७८, २, ८६, २३, ३८,
९२, २, ९७, २४, X ४५, ३, ८७, १०, १३९, २

नृत्या II २१, १

नृत्या I ४३, ७, ४८, ४, ७७, ४, II १, १, III
१६, ४, ५१, ४, ५२, ८, IV २५, ४, V १८,

5, 30, 12, VI 33, 3, 65, 5, VII 1, 11,
 19, 10, 32, 11, 62, 4, 83 7, VIII 40,
 2, 66, 5, X 29, 1, 2, 93, 4, 12, 99,
 9, III, 1, 148, 4
 नृशतम V. 4, 6, VI 33, 3, VII 19, 10,
 VIII 24, 10
 नृशतम I 77, 4, III 1, 12, IV 5, 2, 16,
 4, 17, 11, 22, 2, VI 18, 7, VII 6, 4,
 X 29, 1, 99, 7
 नृशतम III 30, 22, 49, 2, 51, 4, λ 89 1
 नृशतमस्य III 19, 3, V 30, 12, X 29, 2
 नृशतना VI 4 7
 नृशतान V 33, 6.
 नृशतमभि VI 19, 10
 नृशतमाय I 59, 4, IV 25, 4, VIII 24, 1
 नृशतमान I 87, 1, VI 25, 7
 नृशते X 18, 3
 नृशतव VIII 20, 22
 नृशत VIII 68, 7, 92, 3
 नृशत V 52, 12
 नृशत इति VI 63, 5
 नृशत इय I 92, 4
 नृशतो इति I 130, 7², II 22, 4, VI 29 3,
 VIII 24, 9, 12
 नृशतो X 29, 2
 नृशतान् इय X 72, 6
 नृशतूत IX 72, 4
 नृशतति IV 20, 1, VII 69, 1
 नृशतति I 71, 8, IV 38, 2, X 44, 3,
 107, 5
 नृशतती इति नृशतती VII 67, 1, 71, 4
 नृशतती इवेति नृशतती इय VII 104, 6, λ 106, 4
 नृशतते I 102, 8, II 1, 1, 7, VII 30, 1,
 VIII 54, 6, X 44, 2, 61, 22
 नृशतती I 22, 11
 नृशतता I 174, 10
 नृशततात् VII 74, 6
 नृशततान λ 101, 8

नृशतपान X 101, 7
 नृशतपाय II 41, 7, VIII. 9, 18, 26, 14, 15,
 X 35, 12
 नृशतपीते VII 15, 14
 नृशतपीतो VII 20, 8.
 नृशतपीतम III 4, 5
 नृशतपुश्या IX 72, 5
 नृशति I 64, 13, 69 3, 4, 73 9, 81, 1,
 100, 6, 129, 2², 137, 3, 178, 3, 4,
 II 26, 3, III 31, 15, 60, 5, IV 16,
 19, 17, 11, 54, 1, V 25, 6, 87, 4,
 VI 35, 2, 45 6, 48, 5, VII 19, 4,
 22, 7, 24, 1, 32, 6, 36, 5, 41, 3, 92,
 4, 98, 4, VIII 2, 2, 36, 4, 1, 15, 12,
 21, 12 40, 7, 46, 8, 62, 2, IX 24, 3,
 27, 3, 28, 1, 62, 5, 16, 68, 4, 7, 75
 3, 5, 76, 1, 78, 2, 80, 4, 86, 20,
 22, 34, 87, 1, 91, 2, 95, 1, 97, 5,
 99, 8, 107, 5, 16, 108, 15, 109, 8,
 15, 18, X 68, 12, 69, 7-9, 11, 104
 2, 115, 7, 147, 4
 नृशतं I 43, 2 6, 69 4, 110, 6, 123, 3,
 173, 6, II 19, 4, IV 16, 4, 41, 3,
 VI 13, 5, 19 12, 24, 1, VII 20, 5,
 27, 2, 4, 38, 2, VIII 2, 39, 68, 13,
 77, 8, 96, 1, λ 39 10, 148, 4
 नृशतान I 51, 5, 10, IV 16, 9, VII 19, 4
 नृशतानस्यते V 38, 4
 नृशताना I 167, 5, V 50, 4, VIII 96, 13,
 X 45 1, 3, 92, 14
 नृशतान्दव IX 24, 4, 67, 2
 नृशतान्द I 4, 7
 नृशतेषु λ 132, 7
 नृशतेषु λ 80, 3
 नृशत I 80, 3, 15, V 19, 2, 38, 4, 54 1,
 VI 25 6, 46 7, VII 48, 3, 56, 5,
 VIII 9 2, 98, 10, λ 48, 2, 50, 1
 नृशतान्देषु II 36, 5
 नृशतान्द I 55, 3, II 12, 2, λ 22, 3

गृह्या I 67, 2, V 57, 6, IX 7, 4, 15, 4,
 62, 23, 69, 3, 70, 3
 गृह्यानि IV 22, 9, V 33, 6, IX 48, 1, X
 102, 8
 गृह्याय VII 30, 1, VIII 2, 29
 गृह्यौ VI 66, 2
 गृह्यत् III 34, 5, IV 22, 4, 55, 4, V 18,
 5, VI 1, 12, 19, 1, 10, 53, 10, VII
 26, 1, VIII 5, 2, 18, 21, X 28, 12
 गृह्यत I 92, 7, VI 17, 14, 22, 3, 50, 11
 गृह्यतां VI 62, 10
 गृह्यति VI 25 6
 गृह्यतीं VII 3, 8, X 2, 6
 गृह्यत्ससा IV 2, 5
 गृह्यतं VII 41, 3
 गृह्यत IX 93, 5
 गृह्यह्न II 37, 5
 गृह्यह्ना I 6, 2, VIII 25 23
 गृह्यथ IX 81, 5
 गृह्य I 180, 8, VII 34, 18
 गृह्यत् IV 40, 5
 गृह्यद् X 31, 11
 गृह्यद्दं VII 20, 1
 गृह्यद्दने V 7, 2, VII 7, 5, 97, 1
 गृह्यद्दनेषु VIII 26, 24, X 92, 7
 गृह्यद्दतां X 46, 1
 गृह्यद्दह VIII 16, 1
 गृह्यद्दथ IX 30, 3
 गृह्यद्दथाय I 33, 14, VIII 9, 20
 गृह्यद्दले I 100 5, 112, 22, VI 25, 8, 46,
 8, VIII 36, 7, IX 97 19 X 38, 1, 4
 गृह्यसा IX 2, 10
 गृह्यसां I 64 9
 गृह्यसां I 52, 9, VII 21 2
 गृह्यसाता VII 27, 1
 गृह्यसूत VIII 4, 1
 गृह्यदा VII 56, 17

गृह्य I 73, 9, 121, 1, 12, 13, 122, 13,
 146, 4, 169, 6, 171, 6, 174 1, 181,
 8, II 20, 1, III 14 4, IV 2, 15, 21,
 2, V 7, 10, 15 2, 33, 1, 47, 8, 50,
 3, 54, 15, 58, 2, 80, 6, VI 2, 11, 3
 67, 35, 2, 39 5, 51, 4, 9, VII 18,
 7, 26, 5, 28, 3, 33, 1, VIII 35 17,
 84, 3, IX 56, 4, X 10, 6, 22, 10,
 29, 2, 4, 45, 6, 49, 11, 50, 4
 नेत V 50, 2
 नेतरि II 5, 2
 नेतरिते V 50, 5
 नेता II 12, 7, III 6, 5, 15, 4, 20, 4,
 23 2, IV 16, 8, VII 5, 2, 40, 4,
 VIII 69 13, IX 74, 3 103, 4, X 8,
 6, 103, 8
 नेतारि X 126, 6
 नेतार X 46, 4
 नेत्र V 50, 1
 नेत्री I 92, 7, 113, 4, VII 76, 6, 7, 77, 2
 नेत्री इति IV 56, 2
 नेथ X 126, 2
 नेदिथ IV 1, 5
 नेदिथसता IX 98, 5
 नेदिथ I 17, 3 127 11, V 56, 2, VI 52,
 6, VII 15 1, VIII 1, 4, 60, 10 18,
 73 6
 नेदिथानि VIII 19 28
 नेदिथे I 132, 1
 नेदीय VIII 53, 5, 75 5, X 101, 3
 नेदीयस VIII 26, 10, X 86, 20
 नेदिने IX 71, 3
 नेम V 61, 8, VIII 100 3, X 27, 18
 नेमपिंता I 72 4, VI 33, 4, VII 27, 1,
 X 93 13
 नेमत्सृष I 56 2
 नेने IX 68 5, X 48 10
 नेमथ I 38 12
 नेमसिम्बु X 48, 10

नेमाना VI 16, 18
 नेमि I 32, 15, 141, 9, II 5, 3, V 13, 6,
 VIII 34, 3
 नेमि VII 32, 20, VIII 46, 23, 75, 5, 97,
 12, X 61, 16
 नेमे I 54, 8, IV 24, 4, 5
 नेमे I 57, 5
 नेशत् IV 1, 17
 नेशत् VI 54, 7, X 128, 6
 नेपथि X 126, 3
 नेपत् I 141, 12, X 17, 5, 182, 1
 नेपञ्चने I 141, 12
 नेपति V 46, 1
 नेपय V 54, 6, VIII 47, 11
 नेपि I 129, 5, II 1, 16, 2, 13, III 15, 3
 नेपि I 31, 18, 91, 1, V 42, 4, VI 47, 8,
 61, 14, VIII 16, 12
 नेष्टरिति I 15, 3
 नेष्टु II 5, 5
 नेष्ट II 1, 2
 नेष्टात् I 15, 9, II 37, 3, 4
 नेष्टु IX 97, 53
 नेष्टाश्वात् III 53, 14
 नेष्टाश्वत् X 106, 6
 नेष्ट VIII 30, 3
 नेष्ट इति I 170, 1, 191, 10-12, IV 21, 9,
 VI 54, 3, VIII 33, 16, X 86, 2, 108,
 10, 117, 6, 129, 1², 145, 4
 नेष्टे I 64, 1
 नेष्टा I 61, 14, 62, 13
 नेष्टाश्व I 124, 4
 नेष्टाव I 79, 2
 नेष्टुम् I 11, 2, 78, 1-5, IV 32, 4, VII
 31, 4, 32, 22, VIII 6, 7, 12, 23, 21,
 5, 63, 11
 नेष्टुपत् IV 22, 4
 नेष्टु VI 45, 25

नौ VII 88, 5, VIII 62, 11, X 10, 4, 5²,
 85, 47², 88, 17, 95, 1
 नौ V 59, 2
 नौमि I 116, 3, VIII 83, 3
 न्यक्त VIII 4, 1, 28, 3, 32, 25, X 60, 11²,
 94, 5, 100, 8
 न्यट IV 13, 5, X 27, 13, 142, 5
 न्यच V 83, 7
 न्यष्टे इति निश्चष्टे III 55, 20

प

पक्षे IV 25, 7
 पक्षि IV 24, 5, VI 29, 4
 पक्षि IV 25, 6
 पक्षी IV 24, 7, V 29, 11, VII 32, 8
 पक्ष्य VIII 22, 10
 पक्ष्ये VIII 49, 10, X 61, 1
 पक्षः I 66, 2, IV 20, 5, X 116, 7
 पक्षु I 62, 9, 162, 12, 180, 3, II 40, 2,
 III 30, 14, 45, 4, IV 3, 9, VI 17,
 6, 44, 24, 72, 4, VIII 32, 25, 77, 6,
 89, 7, IX 97, 53, X 79, 3, 101, 3,
 106, 11
 पक्षा I 8, 8, VI 63, 9
 पक्षा IV 43, 5, V 73, 8
 पक्ष X 94, 3
 पद्य VI 47, 19
 पद्य X 119, 11
 पद्यत् X 27, 18
 पद्यत् VIII 69, 15
 पद्य X 119, 7
 पद्या I 163, 1, VIII 47, 2, 3, X 106, 3
 पद्याश्च VIII 34, 9
 पद्यान् I 166, 10
 पद्यिण I 48, 5, VIII 20, 10, X 127, 5
 पद्यिण I 182, 5

पद्यिणी X. 165, 2; 3.
 पद्ये X. 123, 5.
 पद्येभिः X. 134, 7.
 पद्येभ्यः III. 53, 16.
 पद्येभ्योऽपि I. 40, 3.
 पद्येः X. 117, 8.
 पद्येः VI. 17, 11.
 पद्येः V. 34, 1; VII. 32, 8.
 पद्येः III. 28, 2.
 पद्येः I. 61, 7.
 पद्येः X. 116, 8.
 पद्येः X. 88, 10.
 पद्येः II. 12, 15.
 पद्येः III. 52, 2.
 पद्येः V. 29, 11.
 पद्येः I. 162, 6.
 पद्येः II. 12, 14; 20, 3.
 पद्येः X. 28, 3; 86, 14.
 पद्येः I. 162, 10.
 पद्येः IV. 24, 7.
 पद्येः VIII. 31, 1; X. 27, 18.
 पद्येः X. 27, 2.
 पद्येः I. 135, 8.
 पद्येः VI. 29, 4.
 पद्येः VIII. 69, 14.
 पद्येः I. 162, 11.
 पद्येः I. 158, 3; VIII. 63, 12.
 पद्येः VI. 59, 4.
 पद्येः X. 106, 7.
 पद्येः I. 126, 4; 5; 190, 5.
 पद्येः I. 167, 6.
 पद्येः VIII. 4, 17; 6, 47.
 पद्येः IX. 82, 4.
 पद्येः I. 117, 10.
 पद्येः I. 120, 5.
 पद्येः I. 116, 7.
 पद्येः I. 117, 6.
 पद्येः I. 122, 7.

पद्येः I. 122, 8.
 पद्येः I. 51, 14.
 पद्येः I. 7, 9; 89, 10; 105, 10; 122, 13;
 176, 3; II. 2, 10; 13, 10; 34, 14; III.
 59, 8; IV. 6, 8; 30, 15; 38, 10; V.
 35, 2; 86, 2; VI. 11, 4; 45, 7; 51, 11,
 61, 12; VII. 15, 2, 69, 2; 75, 4; 79,
 1; VIII. 9, 2; 32, 22; 72, 7; IX. 14,
 2; 86, 29; 92, 3; 98, 6; 101, 9; X.
 13, 3; 45, 6; 53, 4; 5; 55, 2; 3; 60,
 4; 93, 14; 119, 6, 178, 3.
 पद्येः I. 164, 13.
 पद्येः X. 86, 14.
 पद्येः X. 27, 2.
 पद्येः X. 114, 8.
 पद्येः III. 55, 18.
 पद्येः I. 164, 12.
 पद्येः III. 7, 7; V. 34, 5.
 पद्येः X. 52, 4; 124, 1.
 पद्येः II. 40, 3.
 पद्येः III. 37, 9; IX. 65, 23.
 पद्येः V. 42, 1.
 पद्येः IV. 16, 13.
 पद्येः I. 133, 4.
 पद्येः V. 18, 5; VIII. 29, 36.
 पद्येः II. 18, 5.
 पद्येः X. 49, 5.
 पद्येः IV. 2, 12; 14, 38, 3; V. 64, 7; X.
 79, 2; 99, 12.
 पद्येः I. 112, 17.
 पद्येः I. 162, 14; 16.
 पद्येः X. 97, 16.
 पद्येः I. 124, 10, 151, 9, IV. 51, 3; VI.
 20, 4; X. 108, 7, 8.
 पद्येः X. 108, 2; 4, 6, 10; 11.
 पद्येः I. 33, 3; 180, 7; V. 61, 8.
 पद्येः IV. 25, 7.
 पद्येः I. 32, 11.
 4 P

पठिःभि IV 58, 4
 पठिःभ्य IX 22, 7
 पठि I, 93, 4, VI 44, 22, 51, 14, 61, 1,
 VIII 45, 14, 75, 7, X 67, 6, 156, 3
 पठिन् I 184, 2, VI 33, 2, 39, 2, VII 6, 3,
 19, 9, VIII 26, 10, 64 2, 66, 10, X 60, 6
 पठिना II 24, 6, VI 45, 31, 53, 5, 7,
 VII 9, 2, IX 111, 2
 पठे I 83, 4, 182, 3, III 58, 2, V 34 7,
 VI 13, 3, 53, 3, 6, X 92, 3
 पठौ VIII 97, 2
 पठ VI 75, 16, X 97, 13
 पठग X 177, 2
 पठग I 163, 6, X 177, 1.
 पठगट IV 40, 2
 पठगा I 118, 4, 5
 पठगान् IV 4, 2
 पठगायं X 189 3
 पठगे I 116, 4
 पठन् III 39, 3
 पठन् IV 27, 4.
 पठन् VI 4, 5, VIII 7, 35
 पठन् V 78, 1
 पठन्ता I 25 7
 पठन्ति VI 75, 11, X 14, 16, 136, 4
 पठन्ति I 163, 6 III 54, 8, IV 27, 4, X 88 4
 पठन्तिषु I 49, 3, 58, 5, 94, 11, 155 5
 पठन्तिषु इति I 158, 4
 पठन्तिषु X 97, 9
 पठन्तिभिः VI 62 6, VII 69 7, X 143, 5
 पठन्ति X 81, 3
 पठन्त I 168, 6
 पठन्त VIII 10 6
 पठन्त I 183 1, VIII 35 7 9
 पठन्ते VI 20, 5
 पठन्त X 80 5
 पठन्त X 87, 6, 123, 6
 पठन्ति I 25, 4, 79 2, VII 85 2, VIII
 69 10, X 38, 1

पठन्ति I 164, 47, IV. 4, 2
 पठन्ती X 95, 10, 108, 5
 पठन्ती V 29, 5
 पठन्तु X 134, 5
 पठन्त्या X 158, 2
 पठन्तः IV 41, 10, 50, 6, 51, 10, 57, 2,
 V 49, 4, VI 47, 12, VII 4, 7, 8, 3,
 35, 12, IX 89, 7, 95 5
 पठन्तः VI 71, 5, X 40, 9
 पठन्तः I 4, 7
 पठन्तः I 152, 5, V 45, 9, X 43, 8
 पठन्तः VI 9, 6
 पठन्तःभिः I 158, 3
 पठन्तःसु VI 9, 5
 पठन्तः I 169, 7
 पठन्तः I 24 6, 155, 5, IV 54, 5
 पठन्तः I 163 6, IX 86, 43, X 162, 3
 पठन्ति L 135, 9, V 83 4, VI 46, 11,
 VII 104, 18, X 64, 2
 पठन्ति III 55, 3, IV 58, 7, VII 104 20
 पठन्तिषु VIII 27, 12
 पठन्तिषु I 163 11
 पठन्तः II, 2, 4
 पठन्तःश्च X 106, 8
 पठन्तः X 37, 3
 पठन्तःश्च I 182, 7
 पठन्ति II 16 3
 पठन्तः I 46, 3
 पठन्तः X 165, 5
 पठन्ति I 29, 6, IV 16, 17 VII 20 1
 पठन्तः X 27, 22
 पठन्ति I 33, 2
 पठन्ति I 18, 4, 40, 3, 5, 44 9, 52 13,
 53, 2 66, 4, 68, 4, 101, 5, 116 25,
 145, 1, 149 1 153 4, II 23 17, 24,
 2, 4, 5 8, 9, 11, 13, 25 1-5, 26 4,
 III 7, 3, 31, 4, 18, IV 16, 7, 55
 4, 5, 57, 3, V 41, 12, 51, 12, VI

36, 4, 45, 16, 58, 4, 75, 17, VII. 26, 3, 35, 5, 10, VIII 13, 8, 9, 19, 37, 44, 16, 75, 4, 80, 9, 95, 3, 98, 4-6, IX. 5, 1, 11, 8, 15, 5, 28, 1, 31, 2, 72, 4, 75, 2, 86, 5, 11, 32, 33, 99, 6, 101, 5-7, 114, 2, X. 10, 3, 22, 3; 23, 3, 24, 3, 26, 6, 7, 48, 1, 53, 9, 65, 1, 67, 7, 72, 2, 74, 6, 85, 28, 30, 39, 40, 86, 11, 99, 6, 105, 2, 111, 3, 121, 1; 128, 7, 152, 2, 159, 2, 162, 5, 173, 3, 180, 1.

पतिःशब्द X 149, 4

पतिशुशब्द I 73, 3

पतिःशब्द X. 40, 9

पतिःशब्द I. 119, 5

पतिःशब्दः VIII 91, 4

पतिना IV. 57, 1

पतिःशब्द X. 40, 10, 85, 38, 110, 5

पति I 9, 4, 11, 1, 18, 6, 38, 13, 56, 2, 60, 5, 62, 11, 71, 1, 89, 5, 105, 2, 116, 10, 117, 7, 127, 8, II 9, 5, 26, 3, III 39, 1, 41, 5, V 12, 3, 37, 3, 41, 8, 42, 14, 46, 3, VI 15, 1, 44, 4, 5, VII 5, 5, 41, 1, 44, 1, 66, 15, 97, 3, VIII 24, 14, 18, 27, 1, 68, 4, 69, 2, IX, 14, 7, 26, 4, 65, 1, 89, 3, 97, 22, X 10, 10, 32, 3, 43, 1, 44, 4, 61, 7, 66, 13, 81, 7, 85, 7, 12, 29, 45, 92, 14, 102, 7, 145, 1, 2, 159, 1

पतिःशब्दः IV 5, 5

पतिःशब्द X 85, 43

पतिःशब्द X 85, 21

पतिःशब्द X 102, 11

पतिःशब्द X 165, 5

पति इति I 23 3, 5, 119, 5 136, 3, II 31, 4, 41, 6, IV 43, 6, V 63 3 68, 5, 86, 4, VIII 5, 5, 22, 14, 26, 6, X 40, 14, 93, 6

पति इति I 3, 1, 34, 6, 47, 5, 120, 6, IV 47, 3, V 75, 8, VIII 5, 11, 8, 16

22, 4, 6, 59, 3, 5, 87, 5, X 40, 4, 12, 13, 85, 15, 131, 4

पति I 11, 2, 18, 1, 3, 5, 26, 1, 29, 2, 30, 5, 40, 1, 131, 4, II 1, 3, 23, 1, 5, 9, 11, 19, 24, 15, 16, III 51, 10, IV. 57, 2, V 6, 5, 9, 35, 5, VI 45 10; 53, 1, VII 54, 1-3, 55, 1, 97, 9, VIII. 6, 21, 17, 14, 19, 7, 23, 12, 45, 20, 60, 9, 90, 5, 92, 30, 93, 31, 97, 6, IX 31, 6, 36, 6, 83, 1, 104, 5, 105, 5, 108, 9, 113, 2, X 141, 1, 155, 2, 164, 1, 4; 166, 3, 174, 1

पतिः II 24, 14, 26, 2, IX 35, 6

पतिः X 27, 13.

पतिः IV 18, 1

पतिः III 61, 4, IV. 24, 8, VII 75, 4

पतिःशब्द I 122, 2

पतिः I 22, 9, 62, 10, 11, 103, 7, 112, 19, 140, 6, 179, 1, 2, 186, 7, IV 5, 13; V 41, 6, 42, 12, 44, 5, 46, 7, 50, 3, VII 34, 20, X 30, 10, 12

पतिःशब्द II 16, 8

पतिः X 85, 39

पतिःशब्द I 14, 7, III 6, 9

पतिःशब्दः IV 56, 4

पतिःशब्द I 72, 5, VIII 28, 2, 93, 22

पतिः I 82, 6, X 39, 11.

पतिःशब्द X. 90, 12, 14

पति X 56, 3

पतिः I 141, 7, V 5, 7, 41, 3, VI 4, 6, VII 34, 5, X 8, 3

पतिः VI 3 7

पतिःशब्द VIII 8, 23

पतिः II 37, 2, VI 13 4, 22, 1, 45, 20, X 144, 1

पतिः I 84, 9, 128, 7, III 36, 4, 54, 8, 56, 3, VI 25, 6, VIII 1, 26, 102, 9, IX 45, 4, X 23 2

परमाणु III 54 11, 15, VI 49, 4, VII 78, 8, 16

पल्लवान VI 66, 1
 पल्लवाना III 56, 5, VI 27, 6, 65, 3, λ
 132, 3
 पल्लवानान् X 27, 6
 पल्लवे VI 2, 1
 पल्लवे II 1, 8
 पल्लो X 85, 22, 24 27, 36
 पल्लुं λ 18, 8
 पल्ले I 61, 2 124, 7, λ 10, 7, 85, 9 20
 पल्लो IX 82, 4, X 159, 3
 पल्लवत् I 48, 5 III 39, 6
 पल्लवती X 85, 29
 पल्लवतीना I 152, 3
 पल्लवतीभ्यः VI 59, 6
 पल्लवती I 140, 12
 पल्लवते I 140, 9, λ 169 1
 पल्लवत X 127, 5
 पल्लवत I 185, 2
 पल्लवभिः V 6 7
 पल्लो IX 96 23
 पल्लुमु V 54, 11
 पल्लुत VIII 43, 6
 पल्लुत शरी I 32, 8
 पप I 42 2 83 5 90, 4, 105, 11, II
 13 5, 23, 7, 24 7 30, 2, III 30, 10,
 IV 37, 7, 45 3, 6, V 46, 1, 80, 2,
 3, VI 16 3 53 4, VII 4, 7, 18, 16,
 39 3, 87, 1 VIII 5 9, 29 6, 30, 3,
 55 5 IX 9, 8 22, 4, 91, 5, 101, 8,
 λ 51, 5, 53 6 57 1 73 7 75 2,
 98, 11, 110, 2
 पप VI 53 1
 पपःसंप VI 49 8
 पपा I 38, 5, 41, 5, 87, 2 105, 6, 18,
 128, 2, 129 9, II 4, 6, IV 26, 5
 V 45, 8, 47, 6, 64, 3, VII 65, 3,
 VIII 5.39. IX 7, 1, 15 3, 86, 16, X
 14, 10, 22, 4, 31, 2, 50, 7, 52, 1, 70,
 2, 86, 21, 93 14, 114, 7, 133 6, 145 6

पपाश्च I 139, 4
 पपा IV 40, 4, VII 73, 3, X 5, 6, 17, 6
 पपि III 54, 9, VI 44, 8, 46, 13
 पपिस्कृत् II 23, 6, VI 21, 12, IX 106, 5,
 X 111, 3
 पपिस्कृत्भ्यः X 14, 15
 पपिस्मि. I 35, 11, 58, 1, 79, 3, 162, 21,
 163, 6, 164, 31, 183, 6, 184, 6, II
 15, 3, 34, 5, IV. 37, 1, V 43, 6, VI
 4, 8, 18, 11, 69, 1, VII 38, 8, 64, 3,
 VIII 22, 7, 101, 10, IX 86, 33, 91,
 3, 97, 28, 106, 6, X 14, 7, 87, 6,
 168, 3
 पपिरघो इति पपिरघो X 14, 11
 पपिषु V 7, 5
 पपीना V 1, 11
 पपेस्स्या V 50, 3, X 40, 13
 पप्यो III 54, 5, 55, 15, VII 18, 3, 79 1
 पप्याश्च X 13 1
 पप्या III 12, 7, 35, 8, V 54, 9, VI 19
 5, 66, 7, VII 7, 2, 75, 1, X 14, 2
 पप्याभिः III 14, 3, VII 67, 3, IX 89 1
 पप्या III 31, 5, VII 44, 5, IX 95, 2,
 X 59 7, 80, 6
 पप्यासु X 63 15
 पप्ये V 51, 14
 पप I 146, 2
 पपुःज्ञा I 62, 2, III 55, 2, IX 97, 39
 पप I 22, 5, 17, 20, 21, 25, 7, 48, 6,
 105, 1, 146, 4, 154, 6, 159 3, 164 7,
 23, III 5, 5, 6, 7, 7, IV 5, 3, 5,
 8, 12, V 3, 3, 15, 5, 30, 2, VI 1
 4, VIII 13, 29, 41, 4, 72, 18, 102
 14, 15, IX 10, 7, 9, 23, 2, 64, 19,
 68, 4, 71, 5, 83, 4, 86, 15, 102, 2,
 λ 5, 1, 2, 18, 2, 32, 5, 67, 2, 108,
 7, 165 3, 4, 177, 1
 पपुश्री III 5, 1, 31, 8, 56, 4, VII 36,
 2, IX 96, 6, 18

पदुस्योप X: 71, 3
 पदुस्य I 72, 2
 पदस्य VII. 87, 4
 पदा I 22, 18, 42, 4, 51, 6, 72, 6, 84, 8,
 133, 2², 164, 7, 17, VI 59, 6, VIII
 12, 27, 41, 8, 52, 3, 64, 2, 82, 9,
 IV 12, 8, 97, 7, X 53, 10, 61, 8,
 134, 6, 144, 5
 पदाश्चर IV 31, 5, V 67, 3, VIII 12, 31.
 पदात्रि IX 73, 9
 पदानि I 67, 3, 154, 4, 164, 5, 45, VIII.
 8, 23, X 8, 4, 13, 3
 पदापे VII 41, 6
 पदि IV 12, 6
 पदि L 125, 2
 पदीष्ट I 38, 6, 79, 11
 पदीष्ट III 53, 21, VII 104, 16, 17
 पदे I 21, 6, 22, 14, 46, 9, 72, 2, 4,
 128, 1², 149, 1, 154, 5, 158, 2, 163,
 7, II 10, 1, 23, 16, 35, 14, III 23,
 4, 29, 4, 54, 7, 55, 1, IV 5, 9, 10,
 V 74, 4, VI 1, 2; VIII 23, 9, 51, 4,
 69, 7, IX 83, 2, 97, 57, X 1, 6, 70,
 1, 91, 1, 4, 177, 2, 191, 1
 पदे इवेति पदेश्च III 55, 15
 पदेन I 139, 9
 पदेऽपदे V. 41, 15, IX 73, 4
 पदेभिः I 154, 3
 पदेभ्यं VIII 2, 39
 पदे I 65, 1, X 46, 2
 पदो X 166, 2
 पद्यते IV 13, 5, VI 54, 3, X 146, 5
 पद्यत्व VI 75, 16
 पद्यां III 55, 14
 पद्याभिः II 31, 2, 32, 3, X 102, 7
 पद्यांशु VIII 6, 16
 पद्येत VII 50, 1
 पद्यत II 4, 5
 पद्यत X 74, 4, 104, 7

पनय V 20, 1
 पनयत् IV 33, 5
 पनयंत III 6, 7, VII 1, 10
 पनयत् I 87, 3.
 पनयति VI 4, 3
 पनयति III 34, 6, IV 38, 9, VI 12, 5
 पनयाद्यं VI 69, 5
 पनस्यते X 75, 9
 पनस्यते I 55, 2, III 51, 3, VIII 101, 11
 पनस्यन् X 77, 3
 पनस्यते VIII 98, 1.
 पनस्यु I 38, 15, V. 56, 9
 पनास्युषं IX 86, 17
 पनापत VI 75, 6
 पनायं I 160, 5, VIII 57, 3
 पनितः V 41, 9
 पनितारं III 54, 9, 57, 1
 पनितारं V 41, 6
 पनितारं IX 67, 29, 85, 11, 86, 31, 46
 पनितृ VII 45, 2
 पनितृ. VI 59, 2
 पनितृ III 1, 13
 पनीयसी I 39, 2, V 6, 4, X 64, 15,
 92, 4
 पनीयसे I 57, 3
 पषां I 35, 11, 41, 4, 46, 11, 105, 16,
 136, 2, 190, 6, II 27, 6, III 54, 21,
 IV 18, 1, V 47, 2, VII 76, 2, VIII
 18, 2, 31, 13, X 85, 11, 23, 107, 1,
 108, 6
 पषा I 24, 8, 91, 1, 113, 16, 124, 3,
 127, 6², IV 35, 3, 55, 4, V 10, 1, 51,
 15, VI 17, 12, 47, 20, 51, 15, VII
 39, 1, 44, 5, 71, 1, VIII 7, 8, 12, 3
 68, 13, IX 73, 6, 97, 32, X 2, 3, 7,
 14, 1, 18, 1, 66, 13, 71, 6, 117, 5,
 130, 7, 142, 7
 पषात I 100, 3
 4 Q

पन्थ III 36, 3, VIII 32, 18
 पन्थञ्जनाय III 59 5
 पन्थञ्जनाय VIII 2, 25, 74 10
 पन्थसा VI 18 9, X 27, 12
 पन्थसो VI 38 1
 पन्थो IX 9 2
 पन्थोत VIII 74, 3
 पन्थो VIII 32 17³
 पन्था I 65 2
 पपयुं I 47, 10
 पपन VIII 2, 17
 पपाय VII 98, 3
 पपाद X 34 11, 114 9
 पपान VI 44, 7
 पपि VI 23 4
 पपिरे II 24, 4
 पपिश्वात III 43 5 V 29 2, VI 47, 1
 पपिश्वातो I 108 13
 पपिश्वात् I 61, 7, II 11, 10, III 50, 3,
 V 29 3, 30, 11, X 85 3 94, 9,
 112 5
 पपीयात् VI 37 2 X 28 1
 पपु IX 106 8
 पपुदि VI 46 5
 पपुदि I 46 4
 पपुदि I 125 4 IV 23 3
 पपुय X 44 2
 पपुये IX 43 7
 पपुयेय V 33 6
 पपुषाण्य IX 74 9
 पपुषाणात् I 141 6
 पपुषाणि I 141, 11
 पपुषात् IV 24 5
 पपुषां X 10, 12
 पपु VIII 32 16
 पपो I 162 14
 पपु X 95, 15
 पपु I 89, 1

पपुत् II 31, 1
 पपुत् VI 63, 6
 पपुत् IX 107, 20
 पपुत्श्वात I 48, 6
 पपु V 59 7
 पपु II 28, 4
 पपु VI 60, 4
 पपुत् VIII 41, 9
 पपुत् III 30 20
 पपुत् I 103, 2, II 15, 2, VII 86, 1.
 पपुत् II 25, 2, VII 42, 6, VIII 3, 6
 पपुत् II 11, 8
 पपुत् VIII 94 9
 पपुत् X 88, 1
 पपुपान V 15 4, VII 69, 2
 पपुपाना VII 18, 5, X 31, 6
 पपुपाना III 54 10, IV 51, 8
 पपुपानेभ्य IV 56 1
 पपुपु VI 72, 3
 पपुये V 38, 2, VI 7, 7
 पपुये I 55 1, II 24, 11, III 30, 19, 61,
 4, V 87, 7, VIII 3, 4, 12, 12, 51,
 10, 86, 5, IX 80, 3, X 62, 9, 69,
 2, 170, 3
 पपा I 69, 1
 पपात् VI 17, 7
 पपाय VII 20, 4, 98, 3, VIII 68, 2, 70 6
 पपि I 52, 3, VI 50, 13, VIII 16, 11
 पपिजा II 23 10
 पपि I 91, 21
 पपिये X 73 8
 पपु X 65, 2, 66, 9
 पपु VI 10, 4, 48, 6, X 89 1
 पपु I 81, 5, III 30 11, 54, 15, IV 16
 5, VIII 25 18
 पप I 22, 14, 23 16, 62, 9, 64 6, 66,
 1, 104 4, 105 2, 121, 5², 160, 3,
 164 27, 180, 3, II 13 1, 2, III 31,

10, IV 57, 2, 5, V 44, 13, 85, 2,
VI 48, 22, 52, 10, 67, 7, VII 74, 3,
95, 2, 101, 3, VIII 93, 13, IX 6, 7,
11, 2, 19, 5, 31, 5, 34, 3, 42, 4, 54,
1, 62, 9, 20, 66, 30, 71, 1, 74, 4,
86, 37, 91, 3, 96, 15, 97, 43, 110, 3,
λ 1, 3, 17, 14, 63, 3, 64, 9, 65, 6,
8, 73, 9, 87, 17, 114, 1
पयःशपा VII 56, 16
पयःशपा I 181, 2
पयःशभि I 164, 28, IV 21, 8, 57, 8, VII
68, 9, IX 62, 5
पयःशुपं I 64, 11
पयःशुप IX 84, 5, 108, 8
पयःशुपा VIII 2, 42, IX 74, 1
पयःशे I 164, 28
पयसा I 153, 4, X 61, 26, 100, 2
पयसा I 64, 5, 79, 3, 166, 3, II 14, 10,
III 33, 1, 4, 55, 13, IV. 3 9, 10,
41, 5, V 43, 1, 63 5, VI 61, 14,
VII 36, 6, 50, 4, IX 68, 3, 84, 5,
86, 2, 4, 17, 93, 3, 97, 14, 43, 107,
12, X 19, 7, 132 6
पयसाशब्द IX 77, 1, X 64 12, 75 4
पयसि I 186, 4
पयसन् X 17, 14²
पयसवती IV 57, 7
पयसवती इति II 3 6, VI 70, 2
पयसवती X 17, 14
पयसवान् I 23, 23
पयसभि I 91, 18, VIII 100, 10, X 11 1,
30, 13, 108 1 2
पर I 164, 35, II 41, 8 VI 63 2, X
88, 17
पर I 8 5, 19 2, 80, 15, 164 17, 18,
43, II 13, 10, 23 16 35 6, V 3
5, 17, 2, 30, 5, 44 2 VI 9 2, 3
VII 99, 1, 104 11 VIII 2, 41 6
30, 8 23, 22, 14, 27, 18 28 1, 69
14 72 3, IX 68, 5, 107, 20 X 17,

13, 27, 21, 31, 8, 56, 1, 67, 4, 71, 9,
82, 2, 5², 129 1, 2, 164, 1²
परःशगच्छति VIII 60, 20
परःशहर X 155, 3
परःशपा VIII 9, 11
परःशपा II 9 2, 6, V 62 6, VIII 61, 15
परःशमति VIII 68, 6
परःशतरे X 95 1
पर I 33 1, 140, 8, 155, 3, 164 34, 168
6, VII 99 2, X 18, 1, 87, 3, 120, 7
पयस V 30, 5, VI 27, 4, IX. 79, 4
परमशब्दा VIII 1, 30, 90, 1
पयस I 22, 20, 21, 31, 14, 103 1, 154
6, 163, 4, 13, 164 34, 35, II 24, 6
III 55, 10, IV 5, 12, VIII 100, 10
X 1, 3, 10, 4, 45, 2, 181, 2
पयसां VI 38, 3
पयसस्य IV 12, 3, VII 32 16, 60 11
99 1
पयससां V 61, 1
पयससा I 108, 9, 10
पयसा II 27, 3, III 30, 2 IV 1, 7, 50,
3, VI 25 1, X 61, 18, 82, 2
परसा I 167, 2, V 47, 4
परसाणि IV 1, 16, λ 81, 5
परसात् I 141, 4, VIII 11, 7, IX 87, 8
परसाभि VI 62, 11
परसा X 95 14
परसे I 62 7, 72, 2 4, 101 8, 143 2
154 5, 164, 39, 41 II 9 3, 35 14,
III 32 10 IV 5 10, 50, 4, V 15
2, 45 8, 63 1, VII 5, 7, 82 2, IX
86 15, λ 5 7 14 8 16 10 56, 1
109 4, 123, 5, 129 7
परसे इति IV 23 10
परसेषु I 27, 5
पयस्यु I 127, 3, VI 3 4, VII 104 21
IX 67, 30, X 43, 9

पर्यु III 53, 22, IV 6, 8, X 53, 9
 पर्युमान्द्वय VIII 73, 17
 पर्युन् X 28, 8
 पर्युशोऽद्वय V 48, 4
 पर्युषाऽद्वय I 130, 4
 पर्युलात् III 22, 3, 55, 6, VI 54, 10, X
 88, 14, 129, 5
 पर्युलात् VII 6 7
 पर्युस्मिन् I 43, 9
 पर्युस्य III 18, 2, VI 15 3, X 8, 7
 पर्युस्या VIII 75 15, X 55, 4, 180, 2,
 187, 2
 पर्युस्त X 86, 18
 पर्यु I 4, 4, 25, 4, 16, 33 5, 39, 3, 104,
 5, 8, 116, 9, 123 12, 126, 7, 164,
 17, 31, 167, 4, 189 5, II 28, 9, III
 53, 2, 5, IV 16, 7, 38, 9, V 3, 12,
 61, 4, 17, 82, 4, 5, VI 20, 11, 26,
 3, 27, 7, 47, 17, 59 7, 69 8², 75 16,
 VII 1, 19, 18, 16, 32, 25, 46, 4, 104
 1, VIII 1, 5, 2, 15, 4, 18, 47, 14,
 48, 8, 71, 7, 75, 12, 97, 7, IX 71,
 7, 81 3, X 8, 9, 17, 6, 18, 1, 30, 5,
 48, 5, 59, 4, 61, 8, 21, 23, 72, 8,
 85 29, 33, 86, 2, 87, 14⁴, 15, 18,
 95 2, 13, 99, 9, 103 12, 128, 8,
 137, 2, 4, 145, 2, 160, 3
 पर्युःस्यपने X 19 4, 5, 24, 6
 पर्युःस्यपने X 142, 8
 पर्युःस्यार्थं IV 18, 8
 पर्युःस्त X 83 5 161, 2
 पर्युःस्तौ X 178, 2
 पर्युःस्तु X 14, 2
 पर्यु X 58, 11
 पर्युकात् I 30 21, VII 75, 4, VIII 5, 31,
 X 22, 6, 77, 6, 108, 3, 4
 पर्युकाभात् VIII 92, 27
 पर्युके I 129, 9, VII 100, 5, VIII 9, 15
 पर्युःस्यता X 97, 21

पर्युच I 164, 19, III 30, 6, VI 25, 3,
 44, 17, VII 85, 2
 पर्युची I 191, 15
 पर्युचै I 24 9, 63, 4, 103, 1, VI 74, 2,
 X 55, 1, 108, 1.
 पर्युःस्यितास X 84, 7
 पर्युच I 164, 19
 पर्युचि III 38, 1, VI 21, 6, X 5, 2
 पर्युःस्यतर X 59, 1
 पर्युःस्यद्द VIII 70, 14
 पर्युःस्यद्दति I 81, 6
 पर्युःस्यदि I 81, 2
 पर्युःस्ये VII 19 7
 पर्युःस्युदे I 39, 2, VIII 14, 9
 पर्युःस्यरा I 38, 6
 पर्युःस्यभृत् VIII 45, 41
 पर्यु X 145, 4
 पर्युःस्यति IX 71, 7
 पर्युःस्यती I 191, 2
 पर्युःस्यतीना I 113, 8
 पर्युःस्यतौ IV 18, 3
 पर्युःस्यत्स्यं X 34, 5
 पर्युःस्यत् X 45, 6
 पर्युःस्यत् IV 50, 3
 पर्युःस्यत् I 34, 7, 35, 3, 36, 18, 39, 1,
 48, 7, 73, 6, 92, 3, 128, 2², 130, 1,
 9, III 9, 5, 37, 11, 40, 8, IV 21, 3,
 26, 6, 30, 11, V. 53, 8, 61, 1, VI 8,
 4, 44, 15, 45, 1, VII 97, 2, VIII 3,
 17, 5, 8, 30, 6, 36, 7, 26, 12, 6, 30,
 3, 32, 22, 82 1, IX 39, 5, 68, 6,
 111, 2, X 58, 11, 63, 1, 78, 7, 137,
 2, 144, 4, 180, 2, 187, 2
 पर्युःस्यतौ III 40, 9, X 95 14, 145 4
 पर्युःस्यति I 47, 7, 53, 7, 112, 13, 119 8,
 134 4, X 30, 5, 73 1, VIII 12, 17,
 13 15, 33 10, 45, 25, 50, 7, 53 3,
 93 6, IX 44, 2
 पर्युःस्यत् II. 15, 7, X. 61, 8

पर्याप्तक IV 30, 16
 पर्याप्तक I 112, 8, II 13, 12
 पर्याप्तक VII 18, 21, 104, 21
 पर्याप्तक. IV. 2, 16, X 15, 1
 पर्याप्तक V 56, 3
 परि I 6, 1, 7, 10, 10, 12, 15, 4, 23, 12,
 25, 13, 30, 19, 31, 2, 4, 5, 15, 33,
 8, 9, 34, 7, 47, 6, 49, 3, 50, 10, 52,
 6, 54, 5, 61, 8², 9, 11, 62, 8, 68, 1,
 69, 1, 72, 2, 76, 1, 80, 9, 88, 4, 93, 6,
 95, 2, 3, 8, 9, 105, 3, 108, 7-12, 112, 25,
 115, 3, 118, 5, 121, 2, 7, 10, 123, 8,
 124, 6, 127, 9, 128, 3, 132, 6, 133, 1,
 135, 2, 136, 5, 140, 9, 141, 4, 143, 8, 146,
 4, 5, 152, 4, 162, 1, 4, 13, 164, 21,
 20, 25, 36, 167, 9, 168, 9, 172, 3,
 173, 3, 178, 1, 180, 1, 10, 183, 4,
 II 1, 1, 2, 5, 5, 3, 6, 5, 13, 1, 2,
 10, 17, 6, 23, 17, 27, 5, 30, 9, 31, 1,
 33 14², 35, 3, 4, 9, 10, 12, 14, 41,
 12, III 1, 5, 2, 6, 7, 12, 3, 2, 9,
 5, 10, 7, 2, 6, 9, 3, 5, 11, 8, 12, 7,
 9, 15, 6, 26, 8, 29, 6, 31, 17, 32, 6,
 16, 36, 9, 38, 4, 6, 9, 48, 2, 51, 8,
 53, 8, 24, 56, 4, 58, 8², IV 1, 15, 2,
 9, 3, 11, 6, 4, 5, 9, 3, 8, 15, 1-3,
 30, 12, 31, 8, 33, 1, 36, 1, 2, 8,
 38, 4, 40, 3, 41, 7, 43, 5, 6, 45, 7,
 49, 2, 52, 1, 56, 7, V 15, 3, 4, 16,
 4, 18, 4, 29, 13, 31, 7, 37, 3, 41,
 12, 44, 7, 47, 2, 4, 51, 4, 53, 9,
 55, 7, 59, 7, 64, 1, 65, 6, 73, 3, 5,
 75, 7, 79, 5, 81, 4, 83, 7, VI 4, 6,
 7, 7, 16, 32, 17, 5², 28, 7, 39, 2, 47,
 27², 48, 21, 51, 16, 53, 5, 54, 10,
 62, 1, 3, 63, 2, 67, 5, 70, 3, 71, 3,
 75, 12, 14², VII 1, 11, 15, 16, 3, 7,
 4, 6, 5, 7, 18, 22, 20, 7, 31, 8, 32,
 10, 33, 1, 10, 12, 34, 23, 36, 7, 46,
 3², 30, 2, 3, 60, 9, 67, 8, 69, 4, 75,
 4, 76, 3, 84, 1, 2, 87, 3, 93, 8, 103,
 7, 104, 5, 6, VIII 1, 27, 6, 10, 20,

8, 3, 4, 8; 23, 9, 4, 22, 4, 5, 25, 18,
 26, 14, 33, 21, 34, 10, 39, 10, 41, 3, 7, 45,
 10, 40, 47, 5, 15, 66, 9, 67, 8, 68, 3,
 69, 9², 72, 9, 18, 76, 12, 80, 6, 88, 5,
 91, 3, 92, 19, 101, 16, IX 7, 4, 6, 8,
 6, 8, 9, 1, 10, 4, 11, 8, 12, 5, 14, 1, 8,
 17, 4, 18, 1, 6, 20, 3, 27, 2, 39, 1,
 2, 4, 41, 6, 42, 2, 4, 49, 1, 50, 3, 52,
 1, 2, 54, 4, 55, 1, 56, 1, 4, 61, 1,
 3, 12, 62, 9, 13, 23, 63, 10, 19,
 27, 64, 8, 18, 23, 65, 2, 24, 66, 3,
 67, 15, 69, 2-6, 70, 2, 71, 4, 9, 72,
 8, 73, 3, 5, 75, 5, 76, 5, 77, 2, 78,
 2, 80, 1, 82, 1, 2², 83, 1, 5, 84, 2,
 85, 1, 86, 1, 5, 6, 7, 20, 24-27,
 32, 33, 46, 48, 87, 1, 4, 6, 7, 9,
 89, 3, 5, 92, 1, 6, 93, 1, 94, 3, 96,
 9, 20, 21, 97, 1, 10, 15², 19², 21,
 48, 98, 2, 7², 10, 100, 4, 102, 1,
 103, 2-6, 104, 1, 105, 6, 106, 14, 107,
 1-3, 6, 18, 108, 7, 109, 1, 110, 1²,
 X 1, 2, 10, 2, 13, 11, 2, 12, 7, 14,
 11, 16, 2, 7, 17, 3, 4, 12, 18, 13,
 19, 7, 22, 14, 27, 7, 30, 9, 31, 2, 32,
 5, 34, 4, 37, 2, 8, 38, 5, 39, 4, 40,
 5, 6², 7, 42, 11, 43, 1, 6, 45, 1²,
 48, 2, 49, 7, 56, 5, 62, 5, 6², 63, 2,
 8, 66, 3, 68, 8, 72, 3, 4, 8, 75, 7,
 80, 5, 85, 13, 18, 38, 87, 3, 10, 21,
 22, 89, 2, 91, 5, 94, 8, 97, 17, 99,
 3, 100, 12, 101, 10, 103, 4, 108, 5,
 114, 10, 115, 4, 116, 9, 119, 5, 126,
 4, 128, 6, 133, 2, 135, 4, 139, 4, 6,
 142, 3, 151, 5, 155, 5², 165, 2, 5, 167,
 1, 2, 179, 2

परिच्छेदपूर्व IX 64, 11

परिच्छेदपूर्व X 16, 7

परिच्छेदपूर्व I 32, 8

परिच्छेदपूर्व λ 51, 2 121 8

परिच्छेदपूर्व I 33, 10

परिच्छेदपूर्व II 12, 1

परिच्छयाः IX. 82, 5.
 परिच्छयसंपेत I. 161, 12.
 परिच्छयसंस्तम्भत् I. 182, 7.
 परिच्छयापहं X. 124, 4.
 परिच्छयाविकृतम् VII. 63, 2.
 परिच्छयैषमे VIII. 49, 8; 50, 8.
 परिच्छयस्यमाणा X. 17, 1.
 परिच्छयत्वे VIII. 24, 21.
 परिच्छयता I. 27, 8; VI. 24, 5; VII. 40, 3.
 परिच्छयति IX. 74, 2; X. 6, 1; 65, 6.
 परिच्छयं I. 187, 8.
 परिच्छयान् IX. 39, 2.
 परिच्छयसंति IX. 14, 2.
 परिच्छयः III. 28, 2, VIII. 39, 9; IX. 43, 3;
 99, 2; 105, 2; 113, 4; X. 32, 3; 135, 7.
 परिच्छयत् IX. 61, 13; 86, 24; X. 85, 6;
 107, 10.
 परिच्छयस्य VIII. 1, 26.
 परिच्छयतासः IX. 46, 2.
 परिच्छयलोशं I. 29, 7.
 परिच्छयलोशं III. 7, 1; X. 65, 8.
 परिच्छयलोः I. 123, 7.
 परिच्छयलोः II. 15, 4.
 परिच्छयलोः I. 126, 6.
 परिच्छयलोः VII. 100, 6.
 परिच्छयलोः VI. 52, 14.
 परिच्छयलोः VII. 33, 6.
 परिच्छयलोः I. 140, 10.
 परिच्छयत् I. 63, 8; 117, 6, II. 28, 4; 38, 2;
 IV. 22, 4.
 परिच्छयत् I. 6, 9.
 परिच्छयतः III. 2, 9.
 परिच्छयते IV. 3, 6.
 परिच्छयतोः I. 46, 14.
 परिच्छयता I. 79, 3; 112, 4; 122, 3; IV. 45,
 1; V. 41, 12; VII. 13, 3; 40, 6; X.
 39, 1; 92, 5; 93, 4; 7.
 परिच्छयत् VI. 2, 8; 13, 2.

परिच्छयानः V. 10, 5.
 परिच्छयानं I. 20, 3; VIII. 72, 10; X. 41, 1.
 परिच्छयानंश्च I. 127, 2.
 परिच्छयानाश्च X. 106, 3.
 परिच्छयः I. 64, 5; V. 54, 2².
 परिच्छयस्यै I. 173, 7; VI. 22, 7.
 परिच्छयकम्पा V. 30, 14; X. 108, 1.
 परिच्छयकम्पायाः V. 30, 13.
 परिच्छयकम्पायां I. 116, 15; IV. 41, 6; 43, 3;
 V. 31, 11; VI. 24, 9; VII. 69, 4.
 परिच्छयकम्पे I. 31, 6.
 परिच्छयत् I. 119, 6.
 परिच्छयत्प X. 167, 1.
 परिच्छयत्प I. 105, 2.
 परिच्छयत्पः VIII. 5, 8; 26, 6.
 परिच्छयत्पः VIII. 75, 9.
 परिच्छयत्पः X. 90, 15.
 परिच्छयत्पति IX. 24, 5.
 परिच्छयत्पिः I. 125, 7; X. 130, 3.
 परिच्छयत्पिः III. 33, 6; IV. 18, 6; VII. 33, 9;
 X. 18, 4.
 परिच्छयत्पिः IX. 96, 11; 107, 19; X. 139, 4.
 परिच्छयत्पिः I. 52, 5.
 परिच्छयत्पिः I. 54, 1.
 परिच्छयत्पिः I. 33, 8.
 परिच्छयत्पिः VI. 49, 8.
 परिच्छयत्पिः X. 28, 10.
 परिच्छयत्पिः VIII. 24, 24.
 परिच्छयत्पिः X. 85, 32.
 परिच्छयत्पिः I. 42, 3.
 परिच्छयत्पिः I. 103, 6.
 परिच्छयत्पिः I. 162, 12.
 परिच्छयत्पिः V. 44, 11.
 परिच्छयत्पिः I. 135, 2; VIII. 2, 2.
 परिच्छयत्पिः IX. 68, 8.
 परिच्छयत्पिः IV. 51, 5.
 परिच्छयत्पिः IX. 101, 2.

परिऽप्रियः IX. 72, 1.
 परिऽप्रोतः I. 190, 6
 परिऽप्रोता X. 27, 12
 परिऽप्रुप. X. 77, 5.
 परिऽप्रभूष X. 88, 14
 परिऽप्रार्थः V. 2, 10; VIII 24, 5
 परिऽप्रार्थमानः VI. 75, 14
 परिऽप्रभुना I. 100, 14.
 परिऽप्रभुः I 164, 36.
 परिऽप्रभुः I. 1, 4, 52, 12; 91, 19, 97, 6,
 141, 9, II 24, 11, III 3, 10, IV. 53,
 5, V. 13, 6, X. 12, 2.
 परिऽप्रभुत्व X 91, 8.
 परिऽप्रतिऽभिः VII 66, 10.
 परिऽप्रभृति I 136, 5
 परिऽप्रभ्ये II 16, 3
 परिऽप्रभृते VII 59, 3
 परिऽप्रभृते I 39, 10
 परिऽप्रभृते VIII 9, 3
 परिऽप्रभृते इति परिऽप्रभृते VII. 93, 6
 परिऽप्रभृते VIII 61, 6
 परिऽप्रभृता I 164, 45
 परिऽप्रभृताय VII 83, 8.
 परिऽप्रभृत् I 173, 11, IX 68, 2, 71, 9, X
 92, 5, 122, 3, 6
 परिऽप्रभृत् IX 68, 6
 परिऽप्रभृति VII 69, 5, IX 111, 1
 परिऽप्रभृत् I 112, 13
 परिऽप्रभृति I 121, 9, VI 37, 4
 परिऽप्रभृत् II 23, 3, 14
 परिऽप्रभृते VII 103, 8
 परिऽप्रभृते X 62, 2
 परिऽप्रभृते I 129, 8
 परिऽप्रभृते I 164, 13
 परिऽप्रभृते X 62, 10
 परिऽप्रभृत् I 116, 20, X 68, 6
 परिऽप्रभृते IV. 33, 2

परिऽप्रोतः I. 128, 1, 164, 32, III. 8, 4,
 IV. 1, 7, 3, 2, X 6, 1, 45, 6.
 परिऽप्रोते I 130, 3
 परिऽप्रोते X. 102, 11
 परिऽप्रोते VIII. 24, 24
 परिऽप्रोते I. 129, 3.
 परिऽप्रोते II. 23, 18, IV. 45, 2, VII 27, 2,
 X. 113, 6
 परिऽप्रोता I. 130, 3², 144, 2, II 17, 1
 परिऽप्रोता II 17, 2
 परिऽप्रोता VIII 78, 5
 परिऽप्रोता III 32, 11
 परिऽप्रोते I 65, 2, VIII 88, 6
 परिऽप्रोते X 147, 3
 परिऽप्रोते VII 19, 7.
 परिऽप्रोते III 33, 7.
 परिऽप्रोते IV. 2, 17
 परिऽप्रोते VII 4, 7
 परिऽप्रोते X 61, 13
 परिऽप्रोते VI 75, 3
 परिऽप्रोते II 18, 6
 परिऽप्रोते IV. 1, 19, 35, 9, VI 68, 11, X
 116, 4.
 परिऽप्रोता I 177, 3, VII 24, 2
 परिऽप्रोते I 108, 4
 परिऽप्रोते IX 68, 10, 97, 14, 36
 परिऽप्रोते IX 97, 26
 परिऽप्रोते IX 65, 6
 परिऽप्रोता I 53, 8
 परिऽप्रोते IX 85, 8
 परिऽप्रोते I 119, 6
 परिऽप्रोते V 81, 1
 परिऽप्रोता I 166, 11, IX 62, 24
 परिऽप्रोता IX 64, 28
 परिऽप्रोता X 97, 10
 परिऽप्रोता VI 72, 3
 परिऽप्रोते VI 17, 12
 परिऽप्रोता II 11, 2, IV 19, 8, VII 21, 3

परिस्वयः IX. 53, 1
 परिस्वयः VIII. 39, 10
 परिस्वयः IX. 1, 6, 68, 1
 परिस्वयः VI 60, 10
 परिस्वयः X 40, 10
 परिस्वयः I 121, 10
 परिस्वयः VII 104, 6
 परिस्वयः VI 4, 5
 परिस्वयः VIII 47, 6
 परिस्वयः VII 82, 7.
 परिस्वयः IX 79, 2.
 परिस्वयः I 56, 2, 133, 7, VIII 21, 7,
 84, 7.
 परिस्वयः III 24, 5
 परिस्वयः IX 97, 9
 परिस्वयः I 129, 9, 166, 14, IV 31, 12,
 V 10, 1, VIII 77, 9, 97, 6
 परिस्वयः IX. 71, 3
 परिस्वयः X 100, 5
 परिस्वयः I 162, 18, X 97, 12
 परिस्वयः X 53, 1
 परिस्वयः IX 15, 6
 परिस्वयः V. 27, 5
 परिस्वयः VII 50, 2
 परिस्वयः VI 56, 3
 परिस्वयः VIII. 74, 15, X 75, 5
 परिस्वयः IV 22, 2, VII 18, 8, 9
 परिस्वयः VIII 93, 13
 परिस्वयः V 52, 9
 परिस्वयः I 164, 12, 166, 13, II 12, 8, IV
 25, 8
 परिस्वयः VIII 61, 17
 परिस्वयः I 164, 17, 18.
 परिस्वयः X 14, 1
 परिस्वयः X 128, 6
 परिस्वयः I. 128, 3, III 54, 5, X 56, 7, 114, 2
 परिस्वयः X. 15, 10
 परिस्वयः VII. 100, 2
 परिस्वयः V. 63, 4

परिस्वयः V. 83, 5, 9; X. 169, 2.
 परिस्वयः IV. 57, 8; V. 63, 6; 83, 2-4, VI.
 52, 6, VII. 35, 10, 102, 2; VIII. 6, 1,
 IX. 2, 9; 82, 3, X. 66, 6.
 परिस्वयः I. 38, 14, VIII. 21, 18.
 परिस्वयः VIII. 102, 5.
 परिस्वयः VII. 103, 1
 परिस्वयः V. 53, 6, 83, 1, X. 98, 1, 8
 परिस्वयः VI 75, 15.
 परिस्वयः VI. 49, 6.
 परिस्वयः IX. 113, 3
 परिस्वयः IX. 22, 2.
 परिस्वयः I 164, 51.
 परिस्वयः VII. 101, 5, 102, 1.
 परिस्वयः VI. 50, 12, X 65, 9
 परिस्वयः I. 38, 9
 परिस्वयः I. 116, 15, IV. 27, 4, 40, 3
 परिस्वयः X 18, 14.
 परिस्वयः X. 48, 8.
 परिस्वयः I. 53, 8
 परिस्वयः IX. 3, 1.
 परिस्वयः I. 182, 7, X 68, 10
 परिस्वयः VI 46, 11, VIII 5, 33, IX. 82, 3
 परिस्वयः VIII 1, 11.
 परिस्वयः X 97, 5
 परिस्वयः IX 112, 2
 परिस्वयः I 183, 1
 परिस्वयः VI 48, 10, VII 16, 10
 परिस्वयः X. 106, 7
 परिस्वयः X 106, 6
 परिस्वयः I 61, 12, IV 19, 9, VII 103, 5, X
 89, 8
 परिस्वयः X 68, 9
 परिस्वयः I 94, 4
 परिस्वयः X 163, 6
 परिस्वयः I 37, 7, 52, 2, 54, 10, II 11, 7, 8,
 23, 18, V 45, 3, 60, 2, 3, VI 49,
 14, VIII 70, 11, X. 158, 3

पर्यन्तःशब्द X 173, 2
 पर्यन्तःशब्द V. 54, 3
 पर्यन्तःशब्दे V 54, 1.
 पर्यन्त I 55, 3, 57, 6, 85, 10, II 24, 2,
 V 32, 1, 56, 4, VIII 64, 5, X
 39, 13
 पर्यन्तःशब्द IX 46, 1.
 पर्यन्तःशब्द IX 71, 4
 पर्यन्तस्य II 15, 8, IV 21, 8, 55, 5, V 32,
 2, 36, 2, 45, 3, 59, 7, VI 24, 6, 30,
 5, VII 37, 8, 70, 3, VIII 3, 19, X
 68, 7.
 पर्यन्तस्यःशब्द III 57, 6
 पर्यन्तः II 12, 13, III 35, 8, 56, 1, V 41,
 9, 54, 9, 55, 7, VI 30, 3, VII 34, 23,
 35, 8, VIII 7, 2, 34, 96, 5, X 173, 4
 पर्यन्तः X 94, 1
 पर्यन्तःशब्द I 64, 3
 पर्यन्तः IV 30, 14, V 43, 11, 76, 4
 पर्यन्तः I 19, 7, 39, 5, 64, 11, 116, 20,
 166, 5, II 12, 2, 17, 5, III 26, 4, V
 46, 3, 57, 3, VI 21, 9, VIII 7, 4,
 23, X 35, 2, 36, 1, 58, 9, 64, 8,
 65, 11
 पर्यन्ताना I 32, 1, 39, 3, 155, 1, 187, 7,
 III 5, 4, 33, 1, IV 19, 4, V 84, 1,
 VIII 18, 16, X 89, 10
 पर्यन्ताना III 30, 4, 54, 20, IV 17, 2, V
 46, 6, 85, 4, 87, 9, VI 31, 2, 52, 1,
 4, VIII 15, 8, 20, 5, 54, 4, 63, 12,
 X 27, 5, 89, 13
 पर्यन्ते I 32, 2, 51, 4, 57, 2, II 28, 8, X
 27, 4
 पर्यन्ते VI 22, 6, VII 104, 19, X 18, 4
 पर्यन्ते IV 34, 8
 पर्यन्ते IV 191, 9, IV 54, 5, VII 104, 4,
 VIII 34, 13, X 68, 3
 पर्यन्तेषु I 59, 3, 84, 14, 91, 4, 108, 11
 II 12, 11, V 61, 19, VI 64, 4, VIII
 7, 1, 20, 25

पर्यन्तेऽस्या VI 22, 2
 पर्यन्ते II 16, 3
 पर्यन्ता X. 69, 6
 पर्यन्तः X 79, 7
 पर्यन्तः I 57, 6, VIII 6, 13, 7, 22, 23,
 X 79, 6
 पर्यन्तेषु VIII 48, 5
 पर्यन्तः IV. 22, 2, X 87, 5
 पर्यन्तः I 105, 8.
 पर्यन्ताना VIII 7, 34
 पर्यन्ते VII 104, 5, VIII 45, 4
 पर्यन्तः X 86, 23
 पर्यन्तः VIII 6, 46
 पर्यन्तः I 97, 8
 पर्यन्तः X 126, 3
 पर्यन्तः I 131, 2
 पर्यन्तः III 20, 4, V 25, 9, VII 97, 4, X
 61, 1, 63, 6
 पर्यन्तः I 99, 1, 186, 3, VII 68, 7, VIII
 67, 2, X 61, 23, 187, 1
 पर्यन्तः V 25, 1
 पर्यन्तः I 86, 7
 पर्यन्तः VIII 83, 3
 पर्यन्तः V 73, 8, VIII. 26, 5, X 143, 4
 पर्यन्तः IV 39, 1, VII 40, 4, 60, 7
 पर्यन्तः X 48, 7
 पर्यन्तः I 174, 9, II 7, 2, 33, 3, III 15, 3
 VI 4, 8, 48, 10, VIII 67, 11, 103
 7, IX 1, 3
 पर्यन्तः I 129, 5, V 3, 11, 4, 9, VII 23, 2,
 VIII 97, 15, IX 70, 10
 पर्यन्तः X 126, 3
 पर्यन्तःशब्दः III 53, 16
 पर्यन्तः V 2, 4
 पर्यन्तः I 144, 4, III 55, 9, X 4, 5, 55, 5
 पर्यन्तः I 164, 1
 पर्यन्तः IX 49, 3
 पर्यन्तः IX 36, 5
 4, 8

पवता X 128, 2

पवत IX 36, 4, 65, 25, 106, 13

पवते II 16, 5, VI 8, 1, IX 3, 10, 6, 7, 8, 25, 5, 42, 2, 61, 25, 62, 14, 63, 13, 67, 8, 11, 12, 69, 3, 6, 71, 3, 72, 4, 5, 7, 75, 1, 2, 76, 1, 4, 77, 2, 5, 78, 4, 80, 1, 3, 84, 3-5, 85, 4, 86, 7, 9, 10, 13, 19-21, 33, 45, 87, 2, 8, 88, 1, 89, 6, 94, 1, 96, 5, 97, 5, 10-12, 23, 46, 56, 101, 5, 6, 16, 106, 2, 107, 7, 17, 108, 5, 110, 11, X 154, 1

पवध्व IX 21, 6

पवता IX 13, 5, 64, 6, 65, 24

पवते VII 28, 4, IX 13, 3, 23, 4, 42, 3, 64, 5, 107, 14, X 3, 5

पवते IV 58, 9, 10, VI 10, 2, 41, 1, IX 7, 8, 101, 10

पवमान IX 4, 1, 9, 9, 9, 11, 9, 13, 8, 19, 6, 25, 2, 26, 6, 35, 1, 36, 3, 43, 4, 59, 4, 61, 18, 26, 63, 11, 23, 64, 9, 65, 2, 4, 11, 66, 3, 30, 67, 21, 86, 34, 38, 94, 5, 97, 31, 100, 7-9, 101, 9, 107, 21, 108, 3

पवमान IX 5, 10, 12, 9, 23, 3, 24, 3, 40, 4, 65, 3, 66, 2, 72, 9, 74, 9², 79, 3, 5, 85, 2, 86, 1, 4, 28-30, 35, 90, 5, 92, 4, 93, 4, 96, 4, 11, 23, 107, 22, 110, 2, 3, 9, 113, 6, 7

पवमान VIII 101, 14, IX 3 2-5, 7, 8, 5, 1-4, 6, 7, 9, 7, 5, 20, 2, 27, 4, 5, 28, 5, 30, 4, 37, 3, 4, 49, 5, 59, 3, 60, 3, 61, 16, 62, 10, 11, 16, 30, 63, 8, 65, 16, 66, 20, 22, 24, 26, 27, 67, 22, 69, 2, 76, 3, 78, 5, 80, 5, 81, 3, 4, 85, 8, 86, 8, 12, 13, 18, 88, 5, 89, 1, 91, 3, 96, 7, 8, 21, 97, 14, 24, 41, 44, 103, 6, 106, 10, 107, 11, 15, 22, 110, 10

पवमान IX 13, 2, 26, 3, 46, 6, 50, 3, 60, 1, 67, 9, 78, 3, 81, 5, 86, 24, 97, 8

पवमानस्य IX 5, 8, 11, 41, 3, 51, 3, 53, 3, 61, 4, 17, 64, 7, 24, 66, 10, 25, 81, 1, 86, 6, 92, 5, 96, 24, 114, 1

पवमाना. IX. 13, 9, 63, 25, 27, 85, 7, 87, 5, 107, 25

पवमानाप IX 11, 1, 65, 7, 86, 44

पवमानसि IX 21, 4, 24, 1, 31, 1, 63, 26, 67, 7, 69, 9, 101, 8

पवमानेन IX 5, 5, 97, 5⁸

पवयं I 34, 2, 139, 3, 180, 1, V 31, 5, X 27, 6

पवया IX 97, 53

पवसे IX 20, 3, 97, 31

पवसे IX 23, 6, 63, 24, 66, 19, 76, 5, 80, 2, 85, 3, 86, 5, 23, 97, 32

पवसे इति X 27, 7

पवसे IX 1, 1, 2, 1, 11, 7, 13, 4, 24, 4, 6, 25, 1, 29, 4, 30, 3, 35, 2, 36, 2, 42, 6, 43, 6, 49, 1, 52, 5, 55, 3, 59, 1, 2³, 61, 28, 62, 25, 26, 63, 22, 64, 22, 30, 65, 13, 66, 1, 4, 21, 67, 1, 13, 16, 70, 9, 84, 1, 86, 18, 22, 48, 96, 13, 21, 100, 5, 6, 106, 5, 7, 107, 23, 108, 1, 15, 109, 4, 7, 10

पवसे IX 2, 9, 6, 1, 8, 7, 11, 3, 25, 6, 29, 6, 33, 6, 35, 1, 40, 3, 41, 4, 5, 44, 4, 45, 1, 6, 46, 5, 49, 2, 3, 50, 5, 55, 4, 60, 4, 61, 9, 19, 22, 62, 12, 63, 1, 7, 18, 64, 13, 65, 3, 5, 10, 12, 15, 21, 27, 66, 15, 67, 30, 68, 10, 69, 8, 10, 70, 10, 72, 8, 80, 4, 82, 5, 85, 6, 86, 38, 39, 88, 7, 89, 7, 90, 3, 4, 6, 96, 3, 4, 12, 14, 97, 15, 16, 27-30, 36, 43, 44², 52, 53, 106, 14, 108, 10, 109, 5, 6, 110, 12, 113, 2

पवा IX 97, 52

पवाते IX 97, 4

पवि V 62, 2, VI 54, 3

पवितार IX 4, 4

पवितारं IX 83, 8

पवित्र I 135, 6, VIII 1, 15, IX 2, 1, 20,
7, 24, 5, 25, 6, 45, 4, 49, 4, 51, 5,
61, 4, 5, 62, 1, 7, 30, 63, 15, 66,
5, 28, 67, 7, 19, 20, 23, 24, 68, 2,
69, 9, 83, 1, 2, 85, 9, 86, 7, 96, 6,
17, 97, 1, 106, 14, 107, 25, 109, 16,
19, X 31, 8.

पवित्रऋषः IX 83, 5, 86, 40

पवित्रऋषतः IX 73, 3, 101, 4

पवित्रऋषता X 27, 17

पवित्रऋषान् I 160, 3.

पवित्रस्य VIII 33, 1.

पवित्रां IX 73, 8, 97, 55

पवित्रान् X 17, 12

पवित्रे I 28, 9, VIII 101, 9, IX 2, 5, 3,
9, 6, 3, 12, 5, 16, 3, 4, 7, 17, 3,
4, 18, 1, 27, 1, 2, 5, 28, 2, 30, 1,
36, 1, 37, 1, 2, 39, 3, 4, 42, 4, 43,
5, 44, 3, 51, 1, 52, 1, 56, 1, 61, 8,
62, 21, 63, 16, 64, 11, 12, 73, 7, 9,
85, 10, 86, 3, 6, 22, 23, 30, 87, 4,
7, 92, 1, 2, 97, 40, 98, 11, 99, 8,
100, 6, 7, 101, 15, 109, 12

पवित्रेषु IX 67, 22, 25

पवित्रेषु IX 87, 5, 97, 24

पवित्रे III 1, 5, 26, 8, 31, 16, 36, 7

पवित्रेभिः I 64, 11, VII 69, 1

पवित्रम् I 168, 8

पवि IX 50, 1, X 180, 2

पविषु I 166, 10

पविष्ट IX 64, 10, 109, 13

पवीरवान् X 60, 3

पवीरवि VIII 51, 9

पवीरपत्न्य I 174, 4

पव्यया IX 86, 34

पव्या I 88, 2, V 52, 9

पव्यावद्दर VI 8, 5

पव्यं III 9, 7, VIII 100, 11

पव्ये III 62, 14

पव्य VII 98, 6

पव्यु III 53, 23

पव्युश्च X 4, 3

पव्युश्च I 121, 7

पव्यु I 65, 5, II 4, 7, 38, 8, V 7, 7, 9,
4, 50, 4, VI 2, 9, VII 18, 8, 87, 2,
VIII 1, 31

पव्युश्च VII 86, 5

पव्युनां X 87, 16

पव्युश्या IV 6, 4, VI 19, 3, 58, 2

पव्युषा इदं I 114, 9, 144, 6, X 142, 2

पव्युश्च. X 85, 44

पव्यु I 23, 13, 83, 4, 116, 23, V 7, 10,
61, 5, VIII. 18, 6, 27, 2, 34, 16, 45,
16, IX. 86, 43, X 23, 6, 25, 6, 46,
2, 48, 4, 90, 15

पव्युश्च IV 38, 5, IX 72, 9

पव्युश्चै V 41, 17

पव्युश्चैः IX 92, 6, 97, 1

पव्युश्चैः III 54, 18

पव्युश्चैः VI 49, 12

पव्युश्चैः IX 94, 1

पव्युश्चैः V 41, 1

पव्युश्चैः VI 53, 9

पव्युश्चैः I 127, 10

पव्युश्चैः I 72, 6, 92, 12, 188, 9, VII 13
3, X 90, 8

पव्युश्चैः IX 99, 6

पव्युश्चैः I 123, 5, II 27, 11, IV 1, 18, X
61, 12, 18, 67, 11, 149, 3, 171, 4

पव्युश्चैः I 115, 2, 124, 9, 163, 12, II 41
11, VI 19, 9, 75, 6, VII 56, 21, VIII
61, 15, 16, 80, 4, 100, 1, X 3, 3
42, 11, 87, 20, 21, 90, 5, 117, 8
135, 6

पव्युश्चैः VII 72, 5, VIII 48, 15, X 27,
15, 36, 14

पव्युश्चैः III 100, 4

परय III 23, 2, VI 47, 7, X 55, 5, 85,
 35, 87, 10, 102, 9
 परयत् I 164, 16
 परयत IV 26, 1, VI 9, 4, X 85 33
 परयत I 22, 19, 103, 5, X 179, 1.
 परयत VIII 25, 7
 परयति III 62, 9, VII 55, 6, VIII 78, 5
 परयति I 25, 11, VIII. 6, 29, IX 9, 6,
 10, 9, 73, 8
 परयते IX 70, 4, 71, 9
 परयत्स्य I 113, 5
 परयत्स्य I 105, 16, X 136, 3
 परयत् I 35, 2, 50, 7, 88, 5, 116, 25, 174,
 6, IV 1, 17, V 53, 3, VI 9, 3, 51,
 2, VII 60, 2, IX 96, 7, X 16, 10,
 71, 4, 123 8, 124, 3, 130 6
 परयत I 50, 10, 147, 3, IV 7, 3, VIII
 20, 26
 परयति I 22, 20, 23 2, 132, 3, II 27, 3,
 III 38, 9, V 2, 1, VII 78, 4, 87, 3,
 VIII 6, 30, X 177, 1
 परयमानात् VII 83 1, IX. 110, 6
 परयति I 50, 6, VII 98, 6, X 87, 6, 12
 परयति I 94, 7, VI 52, 3
 परयत्स्य VIII 33, 19
 परयात् X 72, 1.
 परयात् IV 25, 4
 परयान् I 113 11
 परयाति I 152 4
 परयाति X 14 7
 परये IV 2 12
 परयेत X. 117, 5.
 परयेत VI 52, 5, VII 66, 16, VIII 4, 7,
 X 59, 4
 परयेत I 89, 8, IX 4, 6 X 37, 7, 8, 59,
 6, 158, 4 5
 परय I. 67, 3, 166, 6, III 54, 15, IV
 2, 18, 6, 3, V 2, 5, 30, 15, 31, 1,
 VI 1, 12, 13, 5, 19, 3, VIII 41, 1,
 63, 9, 96, 10, X 100, 12

पर्ये इति I 180, 4
 पर्येयत्नात् IV 1, 14
 पर्या I 65, 1, X 61, 12
 पर्याइव X 106, 3
 पर्ये I 43, 2, VIII 5, 20, X 35, 12
 पर्ये X 96, 11
 पर्येयत्स्य II 11, 16
 पर्येयत्स्य I 151, 2, IV 54, 5
 पर्येयत्स्य VIII 7, 29
 पर्येयत्स्य IX 97, 18
 पर्येयत्स्य VI 51, 9
 पर्येयाना I 164, 30, VI 49 9, VII 97, 5,
 IX 65, 23
 पर्येयानि I 40, 7
 पर्येयाना IV 55, 3
 पर्येयाना I 25, 10, IV 1, 11, X 46, 6
 पर्ये VIII 27, 5
 पर्येयात् X 96, 10
 पर्येयाना IV 41, 1
 पर्येयाना X 102, 8
 पर्येये I 22, 19
 पर्येये I 128, 4
 पर्येयाने इति VII 104, 12
 पर्येयाना I 61, 15
 पर्येयानात् I 119, 3, VII 18, 3
 पर्येयानेये II 19, 4
 पर्येये VI 34, 1
 पर्येये I 22, 17
 पर्ये IV 20, 4
 पर्या I 164 5 X 7, 6, 28, 5
 पर्यात्स्य VIII 18, 15, X 2, 5
 पर्यात्स्य X 16, 13
 पर्या I 31, 14, 164, 21
 पर्यात्स्य X 100, 3
 पर्यात्स्य VII 104 9
 पर्यात्स्य X 86, 19
 पर्यात्स्यात्स्य VIII 3 21, 22
 पर्यात्स्यात्स्य VIII 3 24

पाकांय III 9, 7, IV 5, 2
 पाकेन VII 104, 8, X 114, 4
 पाक्या I 120, 4, II 27, 11, X 25, 3
 पाल I 115, 5, III 14, 1, 29, 3, 61, 5,
 IV 4, 1, V 1, 2, VI 21, 7, VII 3, 4,
 10, 1, IX 68, 3, X 84, 3
 पालन X 37, 8
 पालना I 58, 5, 151, 1, II 34, 13, III,
 15, 1, IV 48, 5
 पालनी इति L 121, 11
 पालये VIII 46, 25, IX 109, 21
 पालयत X 77, 3
 पालोमि IX 76, 1, 88, 5
 पापंश्चन्य I 100, 12, IX 66, 20
 पापंश्चन्य I 117, 3, V 32, 11
 पापंश्चन्यया VIII 63, 7
 पापंश्चन्यासु III 53, 16
 पापंश्चन्येन VII 72, 5
 पापिःशभिः II 31, 2
 पापी इति IV 21, 9, VI 71, 1
 पात् IV 55, 5, VIII 31, 2
 पात IV 35, 4
 पात I 45, 10, IV 34, 6, VII 1, 20, 25
 पात I 136, 5
 पात I 46, 5, 47, 3, 5, 93, 8, 120, 4, 7,
 153, 4, III 62, 18, V 70, 3, VII 91,
 6, VIII 42, 2, 57, 2, 87, 1
 पात I 112, 25, II 39, 4, III 12, 1, 2,
 58, 9, IV 56, 4, VII 91, 4, VIII 40,
 12, 87, 2, X 93, 1²
 पातयति I 48, 5
 पातयत VIII 46, 18
 पातयेद् इति III 53, 17
 पातय I 28, 6, 108, 2, 116, 22, II 16, 5,
 VI 57, 2, VIII 69, 10, IX 1, 1, 9,
 4, 4, 11, 8, 16, 3, 24, 3, 51, 1, 100,
 5, 108, 15
 पातये III 46, 5
 पातो VI 23, 3, VIII 2, 26

पाता II 20, 3, VIII 93, 33
 पाता I 185, 10
 पाति III 5, 5⁴, IV 5, 8, VIII 59, 3,
 IX 83, 4
 पाति III 55, 10, IV 13, 5, V 12, 6, 47,
 3, IX 6, 8, 71, 1, 89, 3, X 1, 3
 पातु I 18, 5, 98, 2, 106, 7, V 15, 5, 51,
 13, VI 61, 11, 75, 10, 14, VII 15, 3,
 38, 3, 5, 101, 6, 104, 23², VIII 18,
 6, 61, 15, 97, 15, X 11, 2, 17, 4,
 18, 10, 36, 3, 37, 2, 42, 11, 63, 16,
 64, 10, 66, 3, 115, 5, 158, 1, 164, 4
 पातौ I 82, 4, 120, 5, 121, 1, 175, 3, II
 37, 4, VI 7, 1, 44, 16, X 50, 6,
 112, 6
 पातंस्त्वद् I 175, 1
 पाता I 104, 8, VIII 103, 6, X 53, 9
 पातांश्च VII 104, 21
 पातायि I 162, 13, X 44, 5
 पाते X 105, 10
 पातेय X 136, 7
 पाप I 86, 1, X 126, 2
 पाप X 126, 4
 पाप I 154, 5, 162, 2, 188, 10, II 3, 9,
 III 8, 9, 31, 6, 55, 10, VI 15, 12,
 VII 5, 7, 34, 10, 47, 3, 63, 5, X
 70, 9, 10, 92, 15, 110, 10
 पाप I 180, 7, II 2, 4, VII 91, 2
 पाप I 159, 3
 पापले I 166, 8
 पाप्य VI 16, 15
 पादं X 90, 3, 4
 पादकी VIII 33, 19
 पादंशुच IV 18, 12, X 27, 4
 पाद VII 32, 2
 पादा I 24, 8, VI 29, 3, X 73, 3
 पादांश्च II 39, 5, X 106, 9
 पादा I 163, 9, IV 58, 3
 पादि VI 20, 5
 4 T

पादि I 105, 3
 पादु X 27, 24
 पादौ X 90, 11
 पादोऽश्च VI 47, 15
 पान IX 70, 4
 पाने IX 98, 8
 पान I 122, 1, 155, 1, VII 33, 2, VIII
 92, 1, IX 65, 28, X 88, 1.
 पानो I 122, 4
 पाति I 41, 2, 167, 8, V. 18, 4, 52, 4,
 67, 3, VIII 25, 13, 46, 4
 पाति II 11, 14, V 12, 4, 19, 2, 52, 2,
 VII 56, 19, X 5, 2, 177, 2
 पातु II 3, 8, IV 4, 12, VII 40, 6, X
 128, 7
 पापने X 105, 3
 पापंतु VIII 20, 4
 पापतीति VI 6, 5
 पापन्तापं VII 32, 18, 94, 3, VIII 19, 26
 पाप X 10, 12
 पापयां I 29, 5, VIII 19, 26, X 71, 9,
 85, 30, 135, 2
 पापस्य I. 129, 11
 पापा I 190, 5
 पापास IV 5, 5, VIII 61, 11
 पापी X 108, 6
 पाप्ति X 28, 2
 पापनीय I 116, 9
 पापयं III 57, 5
 पापय I 14 7, 125, 3, II 37, 6
 पापयते I 56 1
 पापयं I 147, 3, IV 4, 12 V 12, 4, VIII
 18, 2
 पापये VI 47, 24
 पापु I 31, 13, 89, 5, II 1, 7, IV 2, 6,
 4, 3, VI 44 7, VII 37, 8, VIII 60,
 19, X 100, 9
 पापुःभि I 31, 12, 95, 9, 130, 10, 143, 8,

189, 4, V 41, 15, 70, 3, VI 71, 3,
 VII. 38, 3, VIII 25, 11, 27, 4, 60, 8
 पापु II. 2, 4, VI 15, 8
 पापो III 15, 4
 पापु V 31, 8
 पापुतं. IV 30, 18
 पाप I 46, 11, 92, 6, 121, 13, 183, 6,
 184, 6, II 33, 3, III 31, 20; V. 54,
 10, VII 60, 7, VIII 19, 34, 96, 11,
 X 29, 5, 161, 3
 पापस्य I 174, 9.
 पापस्य I 97, 7, 189, 2, IX 70, 9
 पापस्य II 39, 4
 पापस्यं II. 34, 15
 पापस्यच I 118, 6
 पापस्यता VI 69, 1, VII 69, 7.
 पापस्यति I 182, 6
 पापस्यती VI 75, 3
 पापस्योत् I 140, 12.
 पापस्यति VIII. 16, 11.
 पापस्यान्ति X 97, 22
 पापस्यम्ल X 97, 3
 पापस्यं I 46, 7
 पापस्यतःश्रौ VI 61, 2
 पापस्यत VIII 100, 6
 पापस्यतस्य VIII 34, 18
 पापस्यता V 52, 11
 पापस्यत् X 96, 8
 पापस्यत् I 100 14
 पापे I 33, 7, 52, 12, 116, 4, 167, 2, II
 11, 8, VI 69, 1, VIII 59, 2, X 27,
 7, 49, 6, 143, 5, 155, 3, 187, 5
 पापेयाणां VI 27, 8
 पापिच VII 32, 17, 23, VIII 51, 8, X
 85 4
 पापिच I 38, 10, 87, 5, 90, 7, 128, 3, V
 87, 7, VIII 88, 5, IX 19, 1, 29, 6,
 72, 8

पार्ष्णिपत्य I 113, 7, 144, 6, II 14 11, V
47, 1, 68, 3, 69, 4, VI 22, 9, VII
97, 10
पार्ष्णिपत्या I 64 3, IV 53, 3, V 8, 7, VI
16, 20, 45, 20, 59 9, IX 14, 8, 36,
5, 63 30, 64, 6, 97, 51, 100 3, X
111, 10
पार्ष्णिपत्या V 52 7, VII 35 11
पार्ष्णिपत्या I 6, 10, VII 104, 23
पार्ष्णिपत्या I 95, 3
पार्ष्णिपत्या I 34, 6, 154 1, 155 4, V 41,
14, 81, 3, VI 6, 6, 22 8, 31, 2, 49,
13, 61, 11, VIII 94 9, X 32, 2
पार्ष्णिपत्या X 76, 8
पार्ष्णिपत्या V 46, 7, VI 36, 1, 50, 11, VII
35 14, X 65, 9
पार्ष्णिपत्या VIII 25 6
पार्ष्णिपत्या I 169, 6, VIII 57, 5, X 15, 2
पार्ष्णिपत्या X 158, 1
पार्ष्णिपत्या X 116, 3
पार्ष्णिपत्या X 93 15
पार्ष्णिपत्या I 121, 12
पार्ष्णिपत्या VII 27, 1
पार्ष्णिपत्या III 32, 14
पार्ष्णिपत्या IV 16, 11, 25 1, X 27, 16
पार्ष्णिपत्या VI 17, 14 23 2 26 1, 33 5 40
5, 66, 8, VII 32 14, 21, 83 5, VIII
92, 9 IX 1, 7
पार्ष्णिपत्या IV 18, 2
पार्ष्णिपत्या VIII 51, 2
पार्ष्णिपत्या X 163 4
पार्ष्णिपत्या I 162, 17
पार्ष्णिपत्या VII 1, 8
पार्ष्णिपत्या I 12 9 10 13 1 30 6 95 11
96 9, II 7, 4, III 10 8, 21 2, IV
5 6, V 4 7 23 4, 26 1 VI 2 6
48, 7 VIII 60, 3, 11 74, 11
पार्ष्णिपत्या I 60 4 142 3 II 3, I III 5 7
17, 1, 27 4 IV 6 7 V 7, 4 VI 4,
3, 6 2 10, 4 VII 3 1 9 9 1 15

10, VIII 13, 19, IX 24 6, 7, 97, 7,
X 45, 7
पार्ष्णिपत्या I 64, 12, V 4 3, VI 1, 8, 15, 7
VIII 23 19, X 36 7, 46, 4, 8
पार्ष्णिपत्या VI 11, 2, 15 5, IX 101, 2
पार्ष्णिपत्या X 140 2
पार्ष्णिपत्या VIII 3, 3
पार्ष्णिपत्या III 11 7
पार्ष्णिपत्या III 9, 8, IV 7, 5, VIII 43
31, 44 13, 102 11, X 21, 1
पार्ष्णिपत्या V 22 1
पार्ष्णिपत्या III 2, 6, VI 15 14
पार्ष्णिपत्या I 3, 10
पार्ष्णिपत्या III 31, 20, IV 51, 2 VII 49 2,
3, 56, 12, 57, 5, X 46, 7
पार्ष्णिपत्या VI 51, 3, VIII 20 19
पार्ष्णिपत्या I 64 2, 142 6
पार्ष्णिपत्या VI 5 2
पार्ष्णिपत्या VI 49 3
पार्ष्णिपत्या V 60 8
पार्ष्णिपत्या IX 67, 31 32
पार्ष्णिपत्या VI 49 7 X 65 13
पार्ष्णिपत्या VII 33 2
पार्ष्णिपत्या I 24 15 25 27 VII 88 7
पार्ष्णिपत्या II 27, 16 49 5
पार्ष्णिपत्या VI 74 4 X 85 24
पार्ष्णिपत्या I 24 13 V 2 7 VII 59 8
पार्ष्णिपत्या III 45 1 IX 73 4
पार्ष्णिपत्या I 56 6
पार्ष्णिपत्या IX 102 2
पार्ष्णिपत्या VII 34 23
पार्ष्णिपत्या X 17 4
पार्ष्णिपत्या VI 3 1 VII 28 2
पार्ष्णिपत्या I 31 15 134 5² II 1 6 9 V 3 3
VI 15 11 VII 5 7 VIII 52, 7
पार्ष्णिपत्या IV 21 6
पार्ष्णिपत्या I 27, 3, 36 15³, 54 11 121 14
129 9 11 174 1 189 4 III 40 6

- IV 4, 15, V 17, 5, 33, 7, VII 1, 13²,
54, 3, VIII 33 4, 48, 15, 60, 9¹, 10,
71, 1, IX 64, 18, X 83, 2, 115, 9,
158, 2
- पाहि I 2, 1 36 14, 67, 3, 70, 3, 72, 6,
91, 15 95 9 129, 9, 130, 10, 143,
8², 147 5 171 6, II 11, 15, 17, 28,
10, 35 6, III 1, 10, 20, 2, 31, 20,
35 6, 8 10 36, 3, 37, 8, 40, 1, 47,
3, 51, 7, 8 IV 34, 7, V 4, 6, 8,
43, 5, VI 8, 7, 15, 12, 16, 30, 31,
17, 2, 3, 24, 10², 40, 5, 41, 2, 48, 8,
71, 3, VII 3, 7, 8, 98, 2, VIII 13,
21, 44, 11, 60, 8, 61, 16, 84, 3, IX
56, 4, 88, 1, X 12, 6, 24, 3, 25, 8,
87, 21, 93, 11, 128, 6, 160, 1, 2
- पिपात X 53, 7
- पिपशति I 161, 10
- पिपशतु X. 184, 1
- पिपशते VIII 19, 22
- पिपशती I 191, 2
- पिपशं VIII 69, 9
- पिपशने VI 26, 6
- पिपशक् III 30, 8, IV 18, 9, 30, 9, VI
17, 10, VIII 1, 28
- पिपशाना I 162, 19
- पिप I 185, 11
- पिप I 114, 9, II 33 1
- पिपतः VI 75, 10
- पिपत I 62, 2 71 2 89 9, 91, 1, 106,
3, 109 7, III 39 4, 55 2, IV 1, 13,
2, 16, VI 22, 2 52, 4 59 1, 75, 9,
VII 18 1, 35 12 76 4, IX 69, 8,
83, 3, 96 11, 97, 39, X 14, 2, 6, 9
15 1², 5, 8, 13, 17, 9 18, 13 56 4,
6 62 2, 68 11 94 12, 130, 1, 6
- पिपतः VIII 48, 12, X 15 4, 6, 7, 11,
57, 5, 88, 18
- पिपत I 24, 1, 2, 114 7, 130, 1, 163, 13,
164, 8, 12, 18, 22, II 1, 9, 26, 3,
33, 12, III. 26, 9, 27, 9, IV 18, 12,
V 3, 9, 34, 4, 52, 16, VI 49, 10, VII
18, 25, 26, 2, 32, 3, 103, 3, IX 86,
14, X 7, 3, 48, 1, 54, 3, 88, 15, 95,
12, 124 4, 127, 7, 189, 1.
- पितृत्वं I 20, 4, 110, 8, 159, 2, 161, 12,
III 3, 11, 7, 1, 54, 16, IV 33, 3,
34, 9, 35, 5, 36, 3, VII 53, 2, 67, 1,
X 11, 6, 12, 4, 39, 6, 61, 1, 65, 8
- पितृत्वं इय III 18, 1, 58, 2, IV 41, 7, X
106, 4
- पितृत्वं X 61, 6.
- पितृत्वं VI 51, 5
- पितृत्वं I 121, 5, 161, 10, X. 85, 14,
131, 5
- पितृत्वं I 26, 3, 30, 9, 31, 10, 14, 16, 38,
1, 46, 4, 69, 1, 80, 16, 89, 4, 10,
90, 7, 114, 2, 116, 16, 160, 2², 164,
16, 33, 185, 10, 191, 6, II 5, 1, 17,
6, 33, 13, III. 3, 4, 31, 1, IV. 1, 10,
17, 17, V. 3, 10, 4, 2, 43, 2, 60, 5,
83, 6, VI 1, 5, 16, 35, 70, 6, 73, 1,
75, 5, VII 32, 19, 26, 52, 3, 55, 5,
101, 3, VIII 52, 5, 63, 1, 98, 11,
IX 73 3, 76, 4, 82, 3, 86, 10, 87,
2, 89, 2, 109, 4, X 14, 5, 22, 3,
34, 4, 60, 7, 61, 7, 64, 10, 67, 1, 81,
1, 82, 1, 3, 100, 5, 135 1, 138, 6,
186, 2
- पितृत्वं इय I 1, 9, 104, 9, II 10, 1, 29, 5,
III 49, 3, VI 12, 4, 52, 6, VII 29,
4, 54 2, 97, 2, VIII 21, 14, 22, 15,
48, 4 X 23 5, 25 3, 33, 3, 49, 4,
69, 10
- पितृत्वं I 31, 11, 68, 5, 70, 5, 87, 5, 110,
6, 119, 8, 127, 8, 140, 3, 141, 4,
155, 3, 159, 2, 164, 16, II 13, 4,
III 1, 9, 10, 48, 2, 53, 2, 54 9, IV
4 11, 17, 12, V 43, 7, 47, 3, VI 16,
35 44 22, VII 101, 3 VIII 1, 6,
3 24, 6, 10, 9, 21, 19 27, 75 16,

86, 4; IX. 71, 2; 73, 5; 89, 2; 97, 30;
X. 3, 2; 8, 7; 10, 1; 33, 6; 7; 39, 1.

पितृकृतश्लोकः X. 76, 5.

पितृश्लोकः I. 124, 12.

पितृश्लोकेः X. 1, 4; 172, 3.

पितृ I. 61, 7; 187, 1; VIII. 32, 8.

पितृश्लोकात् I. 101, 1.

पितृश्लोकात् इत्य IV. 1, 8.

पितृश्लोकात् I. 116, 8.

पितृश्लोकात् इत्य V. 48, 4.

पितृश्लोकात् I. 141, 2; III. 54, 21.

पितृश्लोकात् इत्य I. 144, 7.

पितृश्लोकात् X. 142, 2.

पितृश्लोकात् X. 71, 10.

पितृश्लोकात् I. 69, 2; V. 7, 6.

पितृश्लोकात् IV. 17, 17.

पितृश्लोकात् VIII. 48, 13; X. 14, 4; 8; 15, 9;
10; 17, 8; 64, 14; 107, 1; 169, 4.

पितृश्लोकात् I. 119, 4; II. 5, 1; V. 47, 1; X.
15, 2; 12; 16, 1; 2; 5; 11; 17, 3;
40, 10.

पितृश्लोकात् I. 111, 1; III. 7, 6; IV. 33, 2.

पितृश्लोकात् X. 16, 10.

पितृश्लोकात् X. 2, 7.

पितृश्लोकात् VIII. 40, 12; X. 66, 14.

पितृश्लोकात् I. 73, 1.

पितृश्लोकात् I. 73, 9.

पितृश्लोकात् I. 91, 20.

पितृश्लोकात् X. 85, 21.

पितृश्लोकात् I. 117, 7.

पितृश्लोकात् I. 109, 3; IV. 17, 17; VI. 21, 8;
46, 12; VII. 33, 4; VIII. 41, 2; X.
57, 3; 78, 3; 88, 15.

पितृश्लोकात् I. 42, 5; 164, 10; X. 14, 10; 15, 3;
16, 11; 12; 154, 4.

पितृश्लोकात् I. 187, 2³, 3; 4, 5²; 6; 7²; 11.

पितृश्लोकात् I. 117, 17; VI. 9, 2.

पितृश्लोकात् I. 71, 5; 114, 6, III. 31, 12; IV. 50,

6; V. 2, 1; VI. 20, 11, VIII. 69, 15;
X. 13, 5; 124, 3.

पितृश्लोकात् I. 31, 4; 9; 124, 5; 149, 7; 146, 1;
160, 3; 185, 2; 5; II. 17, 7; III. 5, 8;
26, 9; IV. 5, 10; VI. 7, 4; 5; VII. 6, 6;
IX. 75, 2; X. 8, 3; 7; 31, 10; 32, 3.

पितृश्लोकात् VIII. 20, 13; X. 56, 6.

पितृश्लोकात् IX. 46, 2.

पितृश्लोकात् VIII. 48, 7.

पितृश्लोकात् III. 39, 2; VII. 86, 5.

पितृश्लोकात् I. 71, 10; VII. 56, 23; 72, 2; X.
8, 8.

पितृश्लोकात् VIII. 30, 3.

पितृश्लोकात् II. 42, 2.

पितृश्लोकात् VII. 1, 9.

पितृश्लोकात् I. 152, 6; V. 77, 4; VI. 20, 4; VII.
104, 10; VIII. 25, 20; X. 15, 3; 117,
2; 4; 147, 5.

पितृश्लोकात् VII. 104, 18.

पितृश्लोकात् X. 136, 7.

पितृश्लोकात् I. 191, 2.

पितृश्लोकात् VI. 39, 5; VII. 24, 6; IX. 76, 3.

पितृश्लोकात् IX. 68, 3.

पितृश्लोकात् V. 83, 6.

पितृश्लोकात् X. 65, 8.

पितृश्लोकात् I. 118, 2; 151, 6; V. 62, 3; VII.
82, 3; 99, 6; X. 39, 2.

पितृश्लोकात् I. 34, 3; 4; VI. 63, 8.

पितृश्लोकात् X. 36, 5.

पितृश्लोकात् VI. 70, 6.

पितृश्लोकात् IX. 74, 5.

पितृश्लोकात् I. 8, 7, V. 83, 4; X. 63, 3.

पितृश्लोकात् I. 54, 7; 125, 5; 181, 8; II. 34, 8;
IV. 50, 8, V. 63, 1; VIII. 12, 5; 50,
2, IX. 68, 4.

पितृश्लोकात् I. 112, 3.

पितृश्लोकात् V. 62, 2.

पितृश्लोकात् III. 33, 12.

पितृश्लोकात् IX. 97, 33.

पितृश्लोकात् VII. 34, 3.

पिशाचि I 133 5
 पिशाना VII 57, 3
 पिशुनेभ्य VII 104, 20
 पिष्ट V 56 1
 पिस्पृश VI 15, 18.
 पिस्पृशति VI 49, 12
 पीत VI 47, 3, VIII 48, 4, 10, 12, 96,
 21, IX 45, 6, 86, 41
 पीत I 179, 5
 पीतय IV 34, 5
 पीतये I 5 6, 16, 3, 22 1, 23, 2, 47, 9,
 55, 2, 137, 2², 3, 166, 7, III 42, 4,
 8, 9, IV 36, 2, 48, 1, 49 2, V 51,
 1, 75, 6, VI 40, 2, 68, 10, VII 32,
 4, 59, 5, VIII 1, 25, 12, 12, 17, 15,
 32, 24, 33 13, 34, 10, 35, 23, 45,
 22, 65, 3, 68, 7, 85 1, 92, 5, 97, 8,
 11, IX 12, 2, 17, 8, 25, 1, 30, 5, 32,
 2, 37, 1, 38, 2, 6, 43, 2, 45 1, 50,
 5, 62, 8, 64, 12, 65 8, 14, 74, 9,
 78, 4, X 9 4, 29, 6 104, 6
 पीता IV 37, 2, VI 17, 4, VIII 48, 5,
 IX 108, 2, X 119, 2
 पीतास I 168, 3, VIII 2, 12
 पीति IV 35 2, V 76, 3
 पीति I 134, 6² II 11, 17, 14 1, 2 IV
 33, 11, 34 1, 47, 2, V 51, 6 VII
 98, 2, VIII 82, 6, IX 18 3, X 100,
 2, 104, 3
 पीती VI 27, 1 2
 पीया I 46, 13
 पीया I 4, 8, VIII 69, 7, 92 6, IX 23
 7, 108, 2, X 44, 8, 96, 9
 पीयी III 40, 7, VIII 76, 10, X 55, 8,
 113 1
 पीयू III 15, 6
 पीयय I 63 8
 पीययत् III 57, 6, IX 6, 7, X 133, 7
 पीययत् I 77, 5, VIII 1, 19
 पीययत X 64, 12

पीययत् II. 27, 15
 पीययन् VII 65, 2
 पीययन् I 152, 6
 पीययत I 73, 6, 181, 5, 6
 पीययत I 153 4, 169, 4, V 34, 9
 पीयत् I 138, 2, IV 2, 8
 पीयत् I 46, 6
 पीयत् III 32, 14
 पीयत् II 20, 4, V 77, 4
 पीयाय I 153, 3, VI 10, 3, 66, 1, VII
 27, 4
 पीयाय I 181, 8, II 2, 9, 35, 7, IV 3,
 9, VI 44, 21, VIII 29, 6
 पीपिष्वासं V 76, 1, VII 96, 6
 पीपिहि VI 17, 3, 35, 4
 पीपेय VIII 50, 6
 पीपेरिति पीपे IV 16, 21
 पीप्याना X 102, 11
 पीप्यानाश्च III 33, 10
 पीप्याना III 1, 10, VII 36, 6
 पीप्यत X 68, 6
 पीप्यति I 147, 2
 पीप्यन्ने VIII 2, 15
 पीप्यति VIII 21, 14
 पीपुर्षं II 13 1
 पीपूय IX 109, 3, 6
 पीपूय II 35 5, III 48, 2, VI 47, 4, IX
 51, 2, 85, 9, 110, 8, X 63, 3, 87,
 17, 94, 8
 पीयो I 174, 8, II 19 7
 पीयं I 187, 8, 9, 10², X 86, 14,
 100, 10
 पीयं श्चवान् VII 91, 3
 पीयं श्चष्ठा IV 37, 4
 पीयरी VIII 5, 20, 22, 9
 पीयसा X 16 7
 पीयसा I 152, 1
 पीयसती X 169, 1.

पीयान X 27, 17
 पुनः I 124, 7, 162, 22, 164, 15, V 61,
 6, VII 6, 1, X 32, 3
 पुनरीकानि X 142, 8
 पुनस्यम्भा VII 55, 8
 पुनस्य II 43, 2
 पुन I 40, 2, III 14, 4, 6, 16, 5, 18,
 4, IV 18, 11, V 3, 1, 6, 4, 6, VIII
 77, 2, 92, 14, X 33, 7
 पुनः I 31, 11, 32, 9, 69, 1, 3, 89, 10, 155,
 3, 160, 3, 164, 16, 181, 4, II 1, 9,
 7, 6, III 2, 2, 14, 1, 29, 3, 53, 2,
 58, 1, IV 18, 7, 42, 4, V 3, 9, 9, 4,
 25, 1, 43, 7, VI 9, 2, 16, 14, 75, 5,
 VII 32, 3, 101, 3, 103, 3, VIII 8,
 4, 8, 19, 27, 27, 22, IX 75, 2, 97,
 30, 101, 14, X 1, 7, 31, 10, 32, 3,
 85, 14, 140, 2, 144, 4
 पुनका VIII 69, 8
 पुनस्त्वान् X 183, 1
 पुनस्त्वान् X 183, 2
 पुनस्कृषे V 61, 3
 पुनस्कृषेपु X 63, 15
 पुन I 38, 1, 96, 3, 117, 24, 125, 3, III
 57, 3, IV 19, 9, 30, 16, V 11, 6, 25,
 5, VI 75, 4, VII 41, 2, VIII 4, 6,
 101, 6, X 18, 11, 31, 11, 65, 12, 69,
 10, 101, 12
 पुनश्च X 22, 3, 119, 4, 131, 5
 पुनस्त्वं L 159, 3, VIII 45, 36, 90, 2, X
 34, 10
 पुना X 106, 4
 पुना I 68, 5, 164, 11, III 53, 24, IV
 2, 15, V 58, 5, VI 66, 3, 67, 9, VII
 26, 2, 60, 5, X 13, 1, 115, 9, 159, 3
 पुना II 28, 3
 पुनान् I 162, 22, III 31, 3, VII 54, 2,
 X 55, 1, 85, 41, 45, 183, 3
 पुनाय V 47, 6, VII 102, 1, X 37, 1

पुनायश्च X 39, 6
 पुनायः I 89, 9, 130, 1, III 53, 7, VII
 43, 3, VIII 18, 5, X 10, 2, 13, 5,
 72, 8, 77, 2, 185, 3
 पुनित्थ V 4, 11
 पुनित्थान् VIII 31, 8
 पुनित्थान्तं VII 96, 4
 पुने II 29, 5
 पुनेष्वं I 161, 10, VII 32, 26, X 15, 7
 पुनेः I 72, 9, II 26, 3, X 72, 9, 85, 42
 पुन I 6, 4, 24, 1, 2, 25, 17, 94, 12,
 117, 13, 123, 12, 124, 4, 140, 7, 147,
 4, 189, 3, II 24, 6, 7, IV 24, 9,
 10, 33, 3, 36, 3, V 30, 11, 46, 1,
 51, 15, 74, 5, 80, 6, VI 54, 10, VII
 4, 8, 58, 5, 76, 3, 104, 3, VIII 43,
 7, 101, 4, X 1, 4, 14, 8, 12, 16, 5,
 19, 2², 3, 6, 24, 5, 6, 28, 1, 39, 4,
 57, 5, 59, 6, 7⁴, 72, 9, 86, 21², 95,
 2, 108, 9, 109, 6³, 111, 7, 161, 4, 5,
 182, 1
 पुनःश्चाय X 109, 7
 पुनश्च X 161, 5
 पुनश्चुन I 92, 10, III 5, 7
 पुनश्चुषे IX 72, 6
 पुनश्चुषां I 62, 8
 पुनश्चु I 123, 2
 पुनश्चत्वौ I 117, 14
 पुनश्चुत VII 55, 3
 पुनश्चुत्तं X 34, 7
 पुनश्चुत्तौ IV 5, 7
 पुनश्चुत्तौ VIII 53, 6, IX 70, 3
 पुनश्चुत्तं X 71, 2
 पुनश्चुत्तं X 27, 17
 पुनश्चुत्तं III 8, 5, IX 109, 11
 पुनश्चुत्तं III 36, 7, IX 73, 7, 98, 7, 99, 5
 पुनश्चुत्तं IX 67, 27²
 पुनश्चुत्तं X 17, 10
 पुनश्चुत्तं I 20, 4, 6, 31, 4, 110, 1, 8,
 4 X

118, 6, 140, 2, 8, II 38, 4, III 58,
6, VIII 1, 12, 20, 26, 43, 9, 72, 1,
X 16, 13, 39 8, 56, 4, 57, 4, 59, 6,
7, 61, 5, 85, 5, 18, 31, 38, 39, 90,
4, 109, 2, 128, 6, 135, 2, 137, 1,
143, 1, 3

पुनर्वसू इति पुनः स्वसू X 19, 1

पुनात् IX 104, 3

पुनाति I 160, 3, IX 1, 6

पुनात् IX 67, 22

पुनात् IX 9, 7

पुनात् III 1, 5, VII 9, 2, IX 6, 9, 8,
3, 6, 13, 1, 16, 6, 8, 18, 7, 19, 1,
3, 5, 20, 5, 25, 4, 27, 1, 6, 28, 6,
30, 1, 40, 1, 5, 6, 42, 5, 43, 3, 54,
3, 4, 57, 4, 61, 6, 23, 27, 62, 23,
63, 28, 64, 14, 15, 25-27, 66, 28,
68, 9, 70, 8, 75, 5, 82, 1, 86, 3, 9,
21, 26, 33, 87, 1, 9, 91, 4, 6, 92,
3, 6, 93, 5, 95, 1, 5, 96, 3, 15,
23, 97, 6, 12, 18, 25, 27, 37, 38,
45, 47, 99, 6, 100, 2, 101, 7, 103,
2, 4, 5, 106, 10, 12, 107, 2, 4,
6, 18, 109, 9, 110, 10, 11, 111, 1,
113, 5

पुनात् IX 35, 5, 86, 25, 99, 4, 105, 1

पुनानस्य IX 16, 4, 35, 6, 86, 47

पुनात् II 3, 5 III 31, 16, VI 66, 4,
VII 49, 1, IX 6, 4, 24, 2, 89, 5,
106, 9

पुनानात् IX 29, 3, 103, 1, 104, 1.

पुनानात् VI 37, 2, IX 8, 2

पुनाते इति IV 56, 6

पुनाति I 133, 1, X 13, 3

पुनीत् IX 67, 27

पुनीत् IX 4, 4

पुनीत् IX 15, 2, IX 11, 5, 62, 29

पुनीत् IX 30, 5

पुनीत् VIII 12, 11, 13, 1

पुनीत् VII 85, 1

पुनीत् IX 16, 3, 51, 1, 67, 27.

पुनीत् IX 67, 23, 24, 25, 26.

पुपुषा X 104, 9

पुपुषात् X 71, 11

पुपुषात् X 132, 6

पुपुषा V 6, 9

पुपुषा III 55, 19

पुपुषा I 179, 6, X 170, 1.

पुपु IX 9, 7.

पुनात् III 29, 13, VI 75, 14, VII 104, 24

पुनात् IV 3, 10, V 61, 8, VI 75, 14, X
130, 2, 2

पुपुषात् VI 47, 7

पुट I 33, 13, 51, 5, 11, 53, 8, 54, 6,
63, 2, 7, 103, 3, 8, 130, 7, 131, 4,
174, 2, 8, II 14, 6, 19, 6, 20, 8,
III 12, 6, 15, 4, IV 16, 13, 26, 3,
27, 1, 30, 13, 32, 10, V 41, 12, VI.
16, 39, 18, 5, 20, 7, 10, 31, 4, 32,
3, 73, 2, VII 5, 3, 18, 13, 19, 5, 21,
4, 26, 3, 99, 5, VIII 1, 8, 33, 7,
93, 2, 97, 14, IX 48, 2, 61, 2, X
89, 7, 99, 7, 11, 101, 8

पुट I 41, 3, 42, 1, 54, 3, 102, 9, 129,

9, 131, 1, 139, 1, 162, 3, 163, 12,

170, 4, II 32, 1, 41, 11, III 2, 5,

53, 23, IV 7, 9, 15, 4, 20, 3, 50,

1, V 2, 1, 16, 1, 28, 2, 29, 5, 31, 11,

82, 8, 86, 5, VI 10, 1, 15, 7, 17, 8,

25, 7, 75, 6, VII 1, 3, 53, 1, 62, 2,

VIII 12, 22, 25, 17, 9, 15, 41, 7,

44, 3, 45, 9, 61, 15, 16, X 17, 5,

20, 5, 90, 5, 103, 8, 142, 2, 152, 2,

171, 4, 189, 1

पुटः शग्वी I 76, 2, III 11, 5, V 46, 1, VI

21, 12, VII 33, 6, 41, 5, IX 87, 3,

97, 29

पुटः शग्वी X 85, 8

पुटः शग्वी X 137, 7

पुटःगाः I 188, 11, X 110, 11, 124, 1
 पुटःमिती IX 101, 1
 पुटःमंत्रवणाः VIII. 100, 9
 पुटःभू III. 31, 8
 पुटःभारान V 35, 7, VIII 84, 8, IX 5, 9
 पुटःभुषा I 132, 6
 पुटःभोष VII 31, 6
 पुटःभोषा VII 82, 9
 पुटःभूप X 39, 11, 133, 1
 पुटःभूच IX 98, 12
 पुटःभद. I 73, 3
 पुटःभ्याता VIII 46, 13
 पुटःहा VI 32, 3
 पुटःहित I 44, 10, 12, 55, 3, 58, 3, 94,
 6, 128, 4, II 24, 9, III 2, 8, 3, 2,
 11, 1, VIII 27, 1, 101, 12, IX 66,
 20, X. 1, 6, 98, 7, 150, 4, 5²
 पुटःहित I 1, 1, V 11, 2, X 92, 2
 पुटःहिता X 66, 13
 पुटःहितीः VII 60, 12, 83, 4
 पुटःहिती X 70, 7
 पुटः I 53, 7, 149, 3, V 19, 2, VIII 1,
 28, 6, 23, 32, 5, 69, 8, 73, 18, 100,
 8, X 67, 5, 87, 22
 पुटःदर I 102, 7, VIII 1, 7
 पुटःदर II 20, 7, III 54, 15, V 30, 11,
 VIII 1, 8, 61, 10
 पुटःदर VI 16, 14, VIII 61, 8
 पुटःदरत्वं VII 6, 2
 पुटःदरा I 109, 8
 पुटःधये X 39, 7
 पुटःधि I 166, 13, 117, 19, 181, 9, II
 31, 4, III 61, 1, IV 26, 7, 27, 2,
 34, 2, V 42, 5, VI 49, 14, VII 35,
 2, IX 93, 4, X. 85, 36
 पुटःधि I 116, 7, 134, 3, 180, 6 II 38,
 10, IV 27, 3, VI 21, 9, VII 9, 6,
 36, 8, 39, 4, IX 97, 36, X 64, 7, 80,
 1, 112, 5

पुरधिःशान् IX 72, 4
 पुरंधी इति पुरंधी IX 90, 4
 पुरंधी I 123, 6, 158, 2, IV 22, 10, 50,
 11, V 41, 6, VII 67, 5, X 39, 2
 पुरंधा II 1, 3, III 62, 11, V 35, 8, VII
 32, 20, VIII 69, 1, 92, 15, IX 110,
 3, X 65, 13, 14
 पुरंधा I 5, 3
 पुरंधत्व VI 63, 9
 पुरस्तात् I 123, 10, 124, 3, 11, 191, 8,
 III 8, 2, 9, 27, 7, 29, 5, IV. 51, 1,
 2, 8, V 80, 4, 83, 8, VI 19, 9, VII
 67, 2, 72, 5, 76, 2, 78, 3, VIII 1,
 34, 28, 3, 48, 15, 57, 2, 80, 4, 100,
 1, X 17, 4, 36, 14, 42, 11, 87, 20,
 21, 135, 6, 139, 1
 पुरा I 24, 4, 39, 7, 53, 7, 71, 10, 96, 7,
 103, 1, 105, 7, 112, 16, 113, 13, 121,
 10, 129, 5, 139, 8, 167, 10, 169, 5,
 II 16, 8, 20, 4, 28, 5, 8, 30, 4, III
 30, 10, 32, 14, IV 3, 1, 28, 3, 51, 7,
 V 53, 1, 77, 1, VI 22, 4, 27, 1, 34,
 1, 45, 11, 48, 19, 60, 4, 65, 4, VII
 56, 23, 88, 5, 91, 1, VIII 1, 12, 7,
 21, 8, 6, 21, 7, 9, 24, 15, 44, 30¹,
 46, 10, 66, 5, 67, 5, 16, 20, 75, 16,
 78, 6, 80, 2, IX 70, 9, 99, 3, X 10,
 4, 39, 6, 54, 2, 76, 3, 86, 10, 97, 1,
 11, 117, 2
 पुराःना VII 73, 1
 पुराःना I 118, 3, VI 21, 5, VII 97, 5,
 X 5, 5
 पुराःना III 31, 19, VI 38, 3
 पुराण IV 18, 1, X 43, 5
 पुराण III 54, 9, 58, 6
 पुराणःशत VIII 40, 6, 73, 11, X 43, 9
 पुराणा λ 39, 5
 पुराणान् λ 135, 1, 2
 पुराणी I 92, 10, III 61, 1, IV 51, 6
 पुराणे X 130, 6

पुराण्य IX. 99, 4
 पुराण्यो III 55, 2
 पुरा I 130, 10
 पुरा I 11, 4, 61, 5, III 45, 2, IV 30,
 20, VI 18, 8, 20, 3, VIII 17, 14, 98,
 6, X 46, 5
 पुरापाट X 74, 6
 पुरि IX 107, 10
 पुरिश्चं VI 2 7
 पुरीष V 45, 6, X 27, 23
 पुरीषा X 106, 5
 पुरीषाणि VI 49, 6
 पुरीषात् I 163, 1, IV 21, 3, λ 27, 21
 पुरीषिण V 55, 5
 पुरीषिण I 164 12, X 48, 4
 पुरीषिणा λ 65 9
 पुरीषिणी V 53, 9
 पुरीषांस III 22, 4
 पुर I 62, 10, 81, 7, 117, 9, 127, 3, 139 10,
 142, 10², 144, 4, 150, 1, 166, 3, 13,
 191, 9, II 16, 3, III 31, 15, 51, 5,
 58 5, IV 20, 9, 28, 3, 31, 8, 37, 8,
 55, 9, V 2, 4, 3, 4, 9 4, 23, 3, 33,
 4, 34 7, 37, 3, 73 1, 2, 74, 8, VI
 16 5, 18, 13, 29, 6, 44, 14, 62, 2,
 63, 8, VII 62, 1, 81, 3, 97, 7, VIII
 1, 22, 2, 32, 4, 1, 16, 7, 23 27, 25
 16, 39, 7, 41, 5, 60, 14 61, 8, 83,
 3, 92, 9, IX 15 2, 62, 2, X 10, 1,
 23, 5, 28, 6, 48, 4, 61, 13, 64 14,
 73, 2, 94, 5
 पुरश्चनीक I 7, 5, VI 5, 2, 10, 2, 11, 6,
 VII 42, 3
 पुरश्चरुणा V 70, 1
 पुरश्चुल्लं I 112, 7
 पुरश्चुल्लान्ती IV. 42, 9
 पुरश्चुल्लाय I 63 7, 174, 2, VI 20, 10
 पुरश्चुल् VIII 61, 6

पुरश्चुत् I 53, 3, II 13, 8, VI 21, 5, IX
 91, 5, X 179, 3
 पुरश्चुल्लं VI 32, 3
 पुरश्चु I 68, 5, VI 19, 5, X 7, 4, 74
 5, 128, 8
 पुरश्चु II 40, 4, IV 34, 10, VI 68, 6,
 VII 5, 9, 84, 4, VIII 5, 15, 7, 13
 पुरश्चो इति पुरश्चो III 25, 2, IX 91, 5
 पुरश्चो III 54, 21, IV 29, 5, VI 22, 3,
 50, 11
 पुरश्चुत् VI 34, 2
 पुरश्चद्रः I 27, 11, III 25, 3
 पुरश्चंद्र V 8, 1, IX 62, 12
 पुरश्चद्रस्य II 2, 12, VII 36, 4, VII 100, 2,
 IX 89, 7
 पुरश्चद्रा VIII 5, 32
 पुरश्चद्रा V 61, 16
 पुरश्चद्रेष VII 72, 1
 पुरश्चद्रे I 53 5
 पुरश्चेतन VI 16, 19
 पुरश्चान्त VII 35, 2
 पुरश्चान्तं III 62, 2, VI 6, 2
 पुरश्चान्तं I 5, 2, IV 44, 1, 51, 1, V 56,
 5, VI 45, 29, VIII 102, 7, X 23, 6,
 74, 6
 पुरश्चान्तस्य III 39 7, VI 21, 1
 पुरश्चान्ती I 124, 6, VII 73 1
 पुरश्चान्तानि VI 32 1
 पुरश्चान्तांस VIII 66, 11
 पुरश्चान्तान् VIII 2, 38
 पुरश्चान्ता VIII 8, 22
 पुरश्चान्ता I 32 7, 70 5, 146, 5, 163, 11,
 II 18, 7, 39 1, III 55, 3, 4, 61,
 7, IV 32, 21, VI 47, 29, VII 1, 9,
 16, 69, 6, 103, 6, VIII 1, 7, 5, 16,
 11, 8, 33 8, λ 22, 9, 25 6, 45, 2,
 71, 3, 80, 4, 106, 3, 125, 3, 127, 1

पुरुदंश III. 1, 23
 पुरुदंशमा I. 3, 2
 पुरुदंशमा VIII 87, 6
 पुरुदंशमा VI 63, 10, VIII 9, 5
 पुरुदंश VII 73, 1
 पुरुदंश VI 18, 9
 पुरुदंश III. 54, 14
 पुरुदंशेपु X 29, 1
 पुरुदंश्याः V 57, 5
 पुरुदंशुः III 18, 1
 पुरुद III. 54, 19, 56, 3, X 56, 5, 59, 2
 पुरुदप्रतीकः III 7, 3, 48, 3
 पुरुदया I 122, 2, III 50, 3, 55, 19, IV 2,
 19, VI 1, 13, X 27, 21, 55, 3, 112,
 7, 170, 1
 पुरुदनाम्न VIII 93, 17.
 पुरुदनि. शिषे I 10, 5
 पुरुदनि शिष्यान IV 38, 2
 पुरुदनि शस्य. V 1, 6
 पुरुदनि शस्याः VIII. 2, 9
 पुरुदनीया VII 9 6
 पुरुदनीये I 59, 7
 पुरुदनुष्ठाप्य VIII 45, 21
 पुरुदपयो VI 63 10
 पुरुदपुता X 74, 4
 पुरुदपेगत III 3, 6
 पुरुदपेगतु II 10, 3
 पुरुदप्रजातस्य X 61, 13
 पुरुदप्रशान्त I 73, 2, VI 34, 2, VIII
 103, 12
 पुरुदप्रशान्त VIII 12, 14, 71, 10
 पुरुदप्रशान्ता X 66, 7
 पुरुदप्रिय I 45 6
 पुरुदप्रिय III 3, 4, V 18, 1
 पुरुदप्रिय I 12, 2, 44, 3 VIII 31, 14,
 43, 31, 74, 1
 पुरुदप्रिया VIII 5, 4, 12, 10

पुरुदप्रिये VIII 18, 4
 पुरुदप्रियः I 145, 3
 पुरुदप्रियाः I 168, 5
 पुरुदभुजा I 3, 1
 पुरुदभुजा I 116, 13, 14, V 49, 1, 73, 1,
 VI 63, 5, 8, VIII 8, 17, 10, 6, 86, 3
 पुरुदभू दशं पुरुदभू IV 44, 4
 पुरुदभूतमा V 73, 2, VIII 22, 12
 पुरुदभूपु IX 94, 3
 पुरुदभोजः VII 75, 8
 पुरुदभोजसः VIII 49, 2
 पुरुदभोजसं III 34, 9, VII 9 2, VIII
 88, 2
 पुरुदभोजसा VIII 22, 16
 पुरुदभू इति पुरुदभू I 158, 1
 पुरुदभूद्रा VIII 5, 4, 8, 12
 पुरुदभूयाः III 51, 4, VI 22 1
 पुरुदभाय I 119, 1
 पुरुदभायस्य VI 18, 12, 21, 2
 पुरुदभाय्यं VIII 68, 10
 पुरुदभित्तस्य I 117, 20, X 39 7
 पुरुदभोद्ध VIII 71, 14
 पुरुदभोद्ध. I 183, 5
 पुरुदभोद्धस्य I 151, 2.
 पुरुदभोद्धाय V 61, 9
 पुरुदभेषु IX 97, 52
 पुरुदभेषु X 64, 5
 पुरुदभस्य X 104, 5
 पुरुदभस्य II 33, 9, V 8, 5, VI 47 18
 पुरुदभस्य II 2, 9, V 8 2 VIII 1, 4
 60, 18
 पुरुदभस्यो III 55, 14
 पुरुदभस्यो VI 28, 1
 पुरुदभस्येत् X 120, 6
 पुरुदभस्यु II 1, 5, V 36, 3, 42, 7, VII
 32, 24, 38, 1, VIII 1, 12, 32, 11, 46
 13 49, 1, 52, 5
 4 V

पुरुषसूक्त I 81, 8, VIII 4, 15, 46, 7, 71, 10
 पुरुषसूक्त इति पुरुषसूक्तं I 47, 10, VIII 5, 4,
 8, 12
 पुरुषसूक्तो इति पुरुषसूक्तो VI 22, 4, VIII 3, 3,
 46, 1, 61, 3, 103, 5, X 24 1
 पुरुषसूक्तानि VI 10, 5
 पुरुषसूक्त II 2, 2, IV 2, 20, VI 1, 13
 पुरुषसूक्त. IV 5, 15, 21, 5 VI 5 1, IX
 93, 2, 96, 24
 पुरुषसूक्तस्युष्टि. I 96, 4
 पुरुषसूक्त I 119, 10, II 40, 4, VI 15, 7
 पुरुषसूक्तस्य IV 39, 2
 पुरुषसूक्तस्य I 139, 10
 पुरुषसूक्त IV 44, 6, VI 6, 7, 49, 15, VIII
 71, 6
 पुरुषसूक्तस्य II 28, 3, VI 22, 3
 पुरुषसूक्त. II 27, 7
 पुरुषसूक्तस्य. VI 32, 4
 पुरुषसूक्तस्य X 167, 1
 पुरुषसूक्तस्य VIII 44, 26
 पुरुषसूक्त IX 3, 10
 पुरुषसूक्त VI 21, 10, 24, 4, VII 19, 6
 पुरुषसूक्तस्य VI 62, 5
 पुरुषसूक्तस्य III 35, 7
 पुरुषसूक्त X 97, 4, 8
 पुरुषसूक्तस्य X 27, 22
 पुरुषसूक्त X 90, 1-5, 97, 17
 पुरुषसूक्त I 114, 10
 पुरुषसूक्त VII 57, 4, 75, 8
 पुरुषसूक्त III 33, 8 IV 12 4
 पुरुषसूक्त IV 54 3, V 48, 5
 पुरुषसूक्त X 51, 8, 90, 7, 11, 15, 97, 5
 पुरुषसूक्त VII 104, 15
 पुरुषसूक्त VII 102, 2
 पुरुषसूक्त X 90, 6
 पुरुषसूक्तस्य X 165 3
 पुरुषसूक्त VII 29, 4

पुरुषसूक्त I 112, 23
 पुरुषसूक्तस्य. IX 58, 3
 पुरुषसूक्तस्य VIII 66, 4, 100, 6
 पुरुषसूक्त IV. 21, 10, VIII. 93, 17.
 पुरुषसूक्त I 57, 4, 102, 3, III 40, 2, 45,
 5, 52, 6, 60, 6, V 8, 5, VI. 56, 4,
 VIII 6, 45, 13, 25, 15, 3, 11, 62, 7,
 66, 5, 76, 7, X 32, 2, 38, 3
 पुरुषसूक्त. I 11, 4, 141, 6, VIII 33, 6,
 46, 12, IX 77, 4
 पुरुषसूक्त VIII 13, 24, 15, 1, 92, 2
 पुरुषसूक्तस्य III 37, 4, IX. 72, 1
 पुरुषसूक्त V 80, 3
 पुरुषसूक्तस्य V 34, 1
 पुरुषसूक्तस्य X 55, 2
 पुरुषसूक्तस्य I 142, 6, IV 8, 7, 47, 4, VIII
 23, 27, IX 98, 5, X 46, 10
 पुरुषसूक्त VIII 20, 2
 पुरुषसूक्त I 47, 6, II 7, 1, V 7, 6, VIII
 22, 2, 60, 11, IX 14, 1, 30, 3, 62, 12,
 65, 28, 98, 1, 102, 6, 107, 21
 पुरुषसूक्तस्य VIII 8, 22, 46, 5
 पुरुषसूक्त VIII 70, 2
 पुरुषसूक्त VI 22, 4, IX 52, 4, 64, 27
 पुरुषसूक्त I 30, 10, 44, 7, 63, 2, 104 7,
 121, 9, 174, 3, II 32, 3, III 30, 5,
 7, 8, 32, 16, 51, 8, 54, 17, IV 16, 8,
 20, 7, V 31, 4, 36, 2, 3, VI 18, 11,
 19, 13, 21, 5, 22, 11, 24, 3, 27, 6,
 VII 24, 1, 27, 2, 32, 17, 26, VIII
 4, 15, 21, 12, 24, 8, 9, 46, 15, 66,
 6, 11, 13, 98, 12, X 42, 7, 10, 43,
 2, 84, 6, 98, 9, 102, 1, 104, 1, 147,
 3, 180, 1
 पुरुषसूक्त I 100, 6, 11, 18, 177, 1, IV 17, 5,
 V 30, 1, VI. 18, 1, 34, 2, VIII. 2, 32,
 16, 7, 11, IX 87, 6, X 128, 8
 पुरुषसूक्त I 51, 1, III 30, 10, 37, 5, 51, 1,

IV 20, 5, VI 23 8, 47, 11, VII 32,
20, VIII 15, 1, 92, 2, X 41, 1,
104, 10
पुरुःहता VI 63, 1
पुरुःहतायं III 35, 2, VI 45, 22
पुरुःहते इति पुरुःहते VII 2, 6
पुरुषो III 58, 8, X 18, 4
पुरुषा I 5, 2, 36, 1, V 74, 7, VI 45, 29
पुरुषि I 72, 1, 84 12, 127, 4, 148, 4, II
19 4, 25 5, III 15 5, 30, 13, 32,
8, 34 5, 6, 36, 8, 38 6, IV 16, 16,
23 9, 29 1, V 8, 5, VI 1, 13², 6, 2,
47, 2, 14, 72, 3, VII 45, 1, 53 3,
70, 4, 5, VIII 78, 3, 95, 6, 96, 21,
IX 88, 2, 107, 19, X 44, 7, 80 2,
89, 16, 96 6, 111, 4, 113, 10, 120,
7, 124 3
पुरुष X 95 2, 5 15
पुरुष X 95 7, 11
पुरुषंसे I 31, 4
पुरोक्ता III 28, 2, VII 18, 6
पुरोक्ताश्च I 162 3, III 28, 1 3-6, 41, 3
52, 2-6 8, IV 24 5, 32 16, VI
23 7, VIII 2 11, 31, 2, 78, 1
पुरोहिते इति पुरःहिते VI 70, 4
पुर्यं X 138, 4
पुरुःकाम I 179 5
पुरुष X 86, 22
पुर्ये X 128 1
पुष्करःशता X 184 2
पुष्करात् VI 16, 13
पुष्करलोडश्च X 107, 10
पुष्करिणी V 78, 7
पुष्करि VII 33 11 VIII 72 11
पुष्ट I 103 5, 114 1 X 55 4
पुष्टपुष्ट IX 55, 1
पुष्टयं II 27, 12
पुष्टयत VIII 45 16
पुष्टयं X 55 4

पुरानि II 12, 4
पुरि I 65, 3, II 4, 4, IV 16, 15
पुरिःशौ VIII 51, 1
पुरि I 77, 5, 122 7, II 13, 4, IV 33, 2,
V 10, 3, VI 2, 1, 63 6, VIII 48, 6,
59 7
पुरिश्मत् III 13 7, X 86, 3
पुरिश्मताय IV 3 7
पुरिश्चर्षेण I 18, 2, 31, 5, 91, 12
पुरिश्चर्षेण VII 59, 12
पुरिपुं I 166, 8
पुरी II 12, 5
पुरीना X 26, 7
पुरे I 162, 7
पुरे IV 41, 10, V 41, 20
पुरेपुं X 86 1
पुरी V 41, 3, X 61, 24
पुरी X 105 5, 106, 4
पुर्यःशतौ X 97 3
पुर्यिणी II 13 7, X 97, 15, 142 8
पुर्यत I 94 8
पुर्यत X 91, 3
पुर्यत X 13 5
पुर्यता V 34 5
पुर्यति I 64 13, 83 3, VII 32 9, X 79
5, 117, 6, 132, 3
पुर्यति III 10, 3, VI 2 5, VIII 39 7,
41, 5, X 83, 1
पुर्यते X 11, 5
पुर्यय IV 36 1
पुर्यत् II 27, 15, IV 12 2 V 37, 4
पुर्यत IV 8, 5
पुर्यति I 81, 9, V 6 6
पुर्यतो VII 56, 5
पुर्यत् X 19 3
पुर्यं I 191, 12
पुर्यति I 164, 49

पुष्पति I 94, 6, III 45, 3 V 26, 6, VI
 2, 1, VII 32, 16, IX 100, 2, 3, X
 133, 2
 पुष्पसे V 50, 1, VI 13, 5, VII 57, 5
 पुष्पात् IV 21, 1, V 37, 5
 पुष्पे I 64, 14
 पू I 189, 2, VII 15, 14, 52, 1, 95, 1,
 VIII 80, 7
 पू ऽपति I 173, 10
 पू ऽभि. I 58, 8, 166, 8, V 66, 4, VI 46,
 8, VII 3, 7, 16, 10
 पू ऽभित् III 34, 1, VIII 33, 5, IX 88, 4,
 X 104, 8, 111, 10
 पू ऽभिद् III. 51, 2, X 47, 4
 पू ऽभिद्ये I 112, 14
 पूत. IX 97, 31, 109, 8, X 17, 10
 पूतऽक्रतायै VIII 56, 4
 पूतऽक्री VIII 68, 17
 पूतऽदंश I 24, 7, III 1, 3
 पूतऽदश I 2, 7, VII 65, 1.
 पूतऽदशस VIII 94, 7 10, X 92, 4
 पूतऽदशसा I 23, 4, VIII 23, 30, 25, 1
 पूतऽदशसा V 66, 4
 पूतऽदद्या V 29, 1
 पूतऽदद्यान् VI 51, 9
 पूतऽचधनी V 44, 9
 पूतचपू इति पूतचपू VI 67, 4
 पूत III 2, 1, IV 1, 19, 10, 6, V 86, 6,
 VIII 12, 4 IX 67, 31
 पूतस्य VIII 94, 5
 पूताऽद्वेव VII 3, 9
 पूता I 79, 10, IX 22, 3 101, 12 X
 18, 2
 पूतासं I 3, 4
 पूती VIII 91, 7
 पूतुर्तु VII 62, 3
 पूते IX 86, 12, 97, 35

पूयमान. IX 87, 6, 92, 1, 96, 10, 16, 21,
 97, 1-3, 36, 39, 42, 48-51, 55
 पूयमानाः IV 58, 6
 पूयसे IX 86, 30
 पूर्य. I 59, 6, 131, 4, VI 20, 10, VII 96, 2
 पूर्य X 48, 5
 पूर्ये I 63, 7, 130, 7, IV 21, 10, VII 5,
 3, X 4, 1
 पूरुः IV 38, 3, V 17, 1
 पूरुऽम्बं IV 38, 1, 39, 2.
 पूरु VII 8, 4, 18, 13, 19, 3
 पूरुपु I 108, 8, VIII 64, 10
 पूरो I. 129, 5
 पूरो VI 46, 8
 पूरुः X 112, 6
 पूरुऽगंभलि VIII 45, 4
 पूरुं I 82, 4, 182, 2, VII 103, 7, VIII
 78, 7, X 29, 7, 42, 2, 100, 11
 पूरुवां I 135, 7
 पूरुऽचपुटः I 82, 3
 पूरुणा I 154, 4, V 59, 2, VII 37, 3
 पूरुणा IV 37, 2
 पूरुणा II 37, 1, VII 16, 11
 पूरुति VI 16, 18 VIII 46, 21
 पूरुतय X 22, 9
 पूरुति X 107, 3
 पूरुति VI 13, 6
 पूरुधि I 42, 9, VIII 78, 10, X 73, 11
 पूरुधि I 36, 12, VII 24, 6, VIII 95, 4
 पूरुभिऽतस्य VIII 53, 1
 पूरुमाण I 51, 10
 पूरुऽक्षपर X 85, 18
 पूरुऽस्त्रायुष VIII 22, 2
 पूरु I 60, 2, 94, 8, 139, 9, II 3, 3 III
 17, 5, 38, 5, IV 50, 8, VII 6, 3, 20,
 7, X 17, 11, 27, 7, 31, 10, 53, 1 87,
 7, 92, 15, 136, 5, 149, 3

पूर्वऽपूर्वः V. 77, 2.
 पूर्वगत्वाऽद्व VII 67, 7
 पूर्वऽचिन्त्रये I 84, 12, 112, 1, 159, 3, VIII.
 3, 9, 6, 9, 12, 33, 25, 12, IX 99, 5
 पूर्वऽज्ञाः VIII. 6, 41
 पूर्वनापटी इति पूर्वऽनापटी X 65, 8
 पूर्वने इति पूर्वऽने VII 53, 2
 पूर्वऽनेभ्यः X 14, 15
 पूर्वऽनत I 113, 11
 पूर्वऽपां I 80, 16, 92, 2, 132, 4, III 29,
 1, V. 44, 1, 80, 6, VIII 3, 8, 15, 6,
 IX 43, 2
 पूर्वऽपाः IV. 46, 1
 पूर्वपाऽद्व VIII 1, 26
 पूर्वऽपाय VIII 34, 5
 पूर्वऽपीत्रये I 19, 9, 134, 1², 135, 1
 पूर्वऽपीतिः X 112, 1
 पूर्वऽपेय I 135, 4, VII 92, 1
 पूर्वऽभानं V 77, 1
 पूर्वऽभान IV 50, 7, VII 93, 4
 पूर्व I 30, 9, 31, 4, 34, 10, 166, 1, II
 37, 2, V 31, 11, VI 47, 15, IX 97,
 5, X 18, 5, 69, 4, 139, 2
 पूर्वया I 89, 3, 96, 2
 पूर्वऽयार्वा III 34, 2
 पूर्वऽयत् L 31, 17, III 2, 12
 पूर्वऽसूना II 35, 5
 पूर्वऽसाम् I 74, 8
 पूर्वऽस्ते VIII 27, 10
 पूर्वऽस्य II 4, 8, V 47, 3, X 20, 7
 पूर्वऽहृति L 122, 2
 पूर्वऽहृती I 123, 2, VI 64, 5, VII 35, 5,
 39, 2, X 113, 7
 पूर्वो I 123, 2, 185, 1, II 27, 10, IV 38,
 1, VI 59, 6, X 56, 5
 पूर्वोः I 44, 10, 113, 10, 141, 5, III 55, 1,
 VII 18, 20, IX 68, 2, X 97, 1
 पूर्वोऽण IV 19, 10, V 31, 6, VII 70, 4,
 VIII 25, 17

पूर्वात् X 69, 10
 पूर्वानऽद्व V. 53, 16
 पूर्वोभिः I 104, 4, V. 48, 2
 पूर्वो I. 95, 3, 124, 9, 126, 5, IX 111, 3
 पूर्वोऽसः IX 77, 3, X 15, 2
 पूर्वोऽसा I 124, 9
 पूर्वोऽसु III 55, 5, VIII 20, 15
 पूर्वोऽस्ति X 34, 11
 पूर्वो इति VII 2, 5, X 29, 6
 पूर्वोऽस्य X 61, 25
 पूर्वोः I 11, 3, 56, 1, 59, 4, 63, 2, 70, 1,
 4, 174, 8, 179, 1, 181, 6, II 11, 2,
 14, 6, III 1, 10, 11, 4, 5, 5 2, 6, 7,
 7, 9, 14, 6, 15 3, 20, 2, 3, 30, 18,
 31, 14, 36, 5, 38, 5, 43, 2, 51, 5,
 54, 14, IV. 16, 19, 17, 11, 18, 4, 19,
 8, 21, 1, 22, 4, 23, 3, 8, V 2, 2,
 12, 2, 27, 3, VI 1, 12, 24, 3, 28, 1,
 34, 1, 39, 4, 5, 44, 9, 12, 45, 3, 47,
 17, 63, 7, VII 21, 3, 26, 4, 31, 10,
 32, 13, 48, 3, 91, 2, VIII 5, 31, 26,
 3, 40, 9², 52, 9, 62, 2, 66, 12, 96, 10,
 IX 71, 7, 78, 2, 85, 11, 87, 9, 89, 5,
 X 29, 5, 8, 31, 7, 46, 10, 68, 12,
 77, 2, 98, 10, 111, 10, 123 3
 पूर्वोभिः, I 86, 6, V 39, 4, VII 67, 3,
 VIII 22, 16
 पूर्वोऽसु V 35, 6
 पूर्वो I 48, 14, 62, 2, 92, 1, 124, 5, 139,
 9, 164, 50, 179, 2, III 55, 2, V 3,
 8, 25, 2, 42, 6, VI 19, 4, 22, 2, 27,
 5, VII 21, 7, 22, 9, 53, 1, IX 96,
 11, 97, 39, 100, 1, X 5, 7, 14, 2,
 15, 8, 51, 6, 54, 3, 82, 1, 4, 90, 16,
 94, 2, 98, 9, 109, 4, 128, 3, 130, 6,
 192, 2
 पूर्वोऽण X 134, 9
 पूर्वोभिः I 1, 2, X 96, 5
 पूर्वोऽय I 175, 6, 176, 6, IX 82, 5, X
 14, 15

पूर्वपा VI 47, 17, VII 29, 4, X 96, 13,
130, 7
पूर्व X 15, 10, 154, 4
पूर्व V 65 3
पूर्व I 26, 5
पूर्व II 2, 9, VIII 3, 11, 39, 10, IX
36, 3
पूर्व I 74, 2, 94, 6, 153, 4, III 11, 3,
32, 10, VI 14, 1, 20, 11, 37, 2, VIII
7, 36, 27, 3, 39, 3, 63, 1, 75, 1, IX
2, 10, 67, 8, 77, 2, 85, 20, 96, 10,
109, 7, X 48, 1
पूर्व I 180, 3, VIII 3, 7, 19, 2, 22, 2,
45, 20, X 49, 1
पूर्व I 105 4, 122, 3, 142, 1, 156, 3, II
22, 4, III 10, 5, 14, 3, 23, 3, 31, 6,
IV 5 9, 16, 8, V 8, 2, 20, 3, 35, 6,
55 8, VIII 13, 14, 22, 6, 23, 7, 22,
39, 8, 41, 4, 10, 52, 9, 60, 2, 79,
6, 102, 10, IX 6, 3, 110, 8, X 13, 1,
72, 9
पूर्वस्तुति VII 94, 1
पूर्वस्तुति VIII 24, 17, 35, 19
पूर्व I 117, 4, II 11, 6, III 39, 2, IV
44, 5, VII 6, 2, X 31, 6, 32, 4
पूर्व II 36, 6, III 54, 4
पूर्व I 61, 13, 117, 25, II 20, 5, III
55 3, IV 55, 2, VI 4, 3, X 112, 8
पूर्व III 36, 3
पूर्व VI 44, 13
पूर्व VIII 6, 43, 68, 7
पूर्व L 118, 8, 156, 2, III 1, 20, IV
41, 7, 44 3, V 15, 1, 3, 45 3
पूर्व I 35 11, VII 76, 4
पूर्व I 132, 1
पूर्व IX 70, 1, X 72, 2
पूर्व VIII 57, 1
पूर्व I 117, 14, III 32, 13, X 14, 7
पूर्व II 35, 6

पूर्व X 93, 4
पूर्व I 14, 3, 42, 10, 106, 4, 186, 10,
V 46, 3, VI 21, 9, 48, 15, 54, 8, 55,
4, 6, 56, 1, 57, 6, VII 36, 8, 41, 1,
44, 1, VIII 4, 15, X 33, 1, 35, 11,
64, 3, 7, 125, 2
पूर्वस्थ X 5, 5
पूर्व VI 57, 1
पूर्वस्थ I 142, 12, III 52, 7
पूर्वस्थ I 54, 12
पूर्वस्थ I 82, 6
पूर्व I 42, 7-9, 90, 5, VI 52, 3, 54, 6,
9, VIII 27, 8
पूर्व I 23, 13, 42, 1, 2, 5, 138, 2-4,
184, 3, III 62, 7, VI 48, 16, 19, 53,
1, 6, 8, 54, 1, 56 5, 58, 1, 3, VII
40, 6, VIII 4, 17, 18, X 26, 4, 8,
85, 37
पूर्वस्थ I 23, 8, II 41, 15
पूर्व X 106, 5
पूर्व I 23, 14, 89, 5, 6, 90, 4, II 1, 6,
31, 4, 40, 6, III 57, 2, 62, 9, IV 30,
24, 57, 7, V 41, 4, 46, 2, 5, 49 3,
51, 11, 81, 5, VI 17, 11, 24, 5, 49, 8,
50, 5, 51, 11, 54, 4, 5³, 10, 57, 4,
58, 2, 4, 75, 10, VII 35, 9, 39, 2,
VIII 31, 11, 54, 4, IX 67, 10, 81,
4, 101, 7, X 17, 3-6, 26, 1, 3, 9,
59, 7, 65, 1, 66, 5, 85 14, 26, 92,
13, 98, 1, 139 1
पूर्वस्थ I 181, 9, VI 61, 6, IX 88, 3
पूर्व I 138, 1, 162, 3, 4, V 43, 9, VI
54, 3, 57, 5
पूर्व VI 54, 2
पूर्व I 122, 5, IV 3, 7, IX 61, 9, 109, 1
पूर्व I 34, 4, 47, 6, 71, 7, 73, 5, 139, 3,
IV 23 9, 43 5, 44, 2, V 73, 8, 75,
4, 77, 3, VI 35, 4, VII 36, 5, 74, 5,
90, 5, X 106, 1

पृथः I. 141, 2; 178, 4; II. 1, 6; 15; VI.
63, 7; VII. 37, 6; VIII. 23, 3.
पृथःमयनः III. 7, 10.
पृथं VI. 62, 4.
पृथं I. 127, 5; 129, 2; II. 34, 3; X.
93, 10.
पृथःपमिषु I. 122, 7.
पृथने X. 22, 7.
पृथस्य VI. 8, 1.
पृथाःश्च X. 65, 4.
पृथासं II. 13, 8.
पृथासः III. 4, 7; IV. 45, 1; 2; VII. 60, 4.
पृथुषः I. 141, 4.
पृथे I. 63, 3; 183, 2; II. 34, 4.
पृथेसं X. 28, 3.
पृथे I. 109, 4; II. 37, 5; VI. 68, 8; VII.
93, 2.
पृथे VIII. 5, 36.
पृथे X. 95, 9.
पृथे II. 24, 15.
पृथे V. 74, 10.
पृथानः IX. 97, 11.
पृथीमहि I. 129, 7.
पृथ I. 4, 4; III. 38, 2; IV. 18, 6.
पृथ VIII. 45, 4; 77, 1.
पृथतं X. 81, 4.
पृथत I. 145, 1.
पृथति I. 145, 2.
पृथते IX. 89, 3; X. 22, 6.
पृथतं VI. 21, 6.
पृथति II. 12, 5.
पृथति I. 145, 2.
पृथतं VI. 22, 5.
पृथमानः VII. 1, 23; X. 34, 6.
पृथमानः IX. 97, 34; 35.
पृथमानो X. 85, 14.
पृथति X. 146, 1.

पृथने I. 165, 3.
पृथान् VIII. 24, 30.
पृथान् X. 31, 10.
पृथामि I. 164, 34⁴; X. 79, 6; 88, 18.
पृथामि I. 105, 4; 120, 4; 164, 5; 6.
पृथे VII. 86, 3; X. 40, 5.
पृथे I. 120, 2.
पृथे IV. 18, 2.
पृथमानः IV. 3, 8; 5, 11.
पृथमाना VIII. 40, 3.
पृथतां VI. 28, 8.
पृथते IX. 69, 2.
पृथते I. 103, 1; VIII. 51, 7.
पृथतीः I. 23, 16.
पृथते I. 128, 5.
पृथत् IX. 97, 12.
पृथतं VII. 67, 9.
पृथतं VIII. 24, 14.
पृथतां I. 47, 8.
पृथति V. 74, 10; X. 94, 13.
पृथति I. 79, 3.
पृथीत I. 40, 8.
पृथ I. 16, 9; 57, 5; III. 30, 19; VI. 45.
21; VIII. 1, 18; 24, 6; 64, 6; IX.
41, 5.
पृथक् VI. 20, 6.
पृथक् IV. 38, 10.
पृथक् I. 84, 1.
पृथसं X. 140, 2; 4.
पृथसि I. 83, 1; VI. 15, 11.
पृथत II. 14, 10; 11.
पृथतः I. 124, 10; 168, 7; X. 117, 1.
पृथतां III. 50, 1.
पृथति III. 35, 6.
पृथति VI. 29, 5; 37, 5.
पृथते VI. 28, 2; VII. 32, 8; X. 122, 4.
पृथये VI. 67, 7.

पृथक् III 33, 12 *
 पृथक् I 162, 5, VII 16, 11, 37, 1
 पृथक् VII 32, 8, X 117, 7
 पृथक् I 125, 7, II 11, 11
 पृथक् I 125, 4, X 117, 4, 122, 4
 पृथक् I 52, 4 V 85, 6, VI 67, 7, VIII
 49, 3, X 96, 2, 107, 3, 4
 पृथक् II 35, 3, V 11, 5, VI 4, 7, X
 86, 14, 107, 3
 पृथक् I 124, 5
 पृथक् VI 41, 4, X 104, 2
 पृथक् II 30, 7
 पृथक् VI 47, 15
 पृथक् I 125, 5, X 28, 2
 पृथक् X 2, 4
 पृथक् VIII 64, 4, X 95 5
 पृथक् I 23, 21
 पृथक् X 117, 9
 पृथक् V 5, 5
 पृथक् VII 65, 4
 पृथक् X 117, 5
 पृथक् VI 69, 7
 पृथक् VII 61, 2
 पृथक् II 40, 5, III 24, 1, 34, 4, VI 75,
 5, VII 20, 3, VIII 36, 1, 37, 2, 96, 7,
 97, 10, X 29, 8, 104, 10, 128, 1
 पृथक् IX 87, 5
 पृथक् X 178, 1
 पृथक् III 37, 7, VIII 12, 25
 पृथक् III 8, 10, VII 99, 4, X 102 9
 पृथक् VIII 70, 1
 पृथक् I 169, 7
 पृथक् VIII 4, 5
 पृथक् III 1, 16, VII 1, 13, X 69 6
 पृथक् I 175 2, III 29 9, VI 19, 7,
 IX 88, 7, X 103, 7

पृथक् VI 45, 8
 पृथक् V 23, 2, VI 72, 5, VIII 98, 10
 पृथक् III 37, 1
 पृथक् I 85, 8, 91, 21, 102, 9, 111, 3,
 119, 10, 129, 2, 131, 5, 152, 7, 157, 2,
 II 23, 11, III 16, 2, 49, 2, IV 36,
 6, 41, 11, V 86, 2, VI 19, 8, 41, 5,
 48, 19, 68, 7, VII 8, 4, 56, 22, 23,
 59, 4, 82, 1, 4, 90, 6, VIII 32, 14,
 46, 8, 60, 12, 61, 12, 70, 4, IX 90
 3, X 29, 8, 83, 4, 87, 19
 पृथक् I 109, 6
 पृथक् I 8, 4, 132, 1, II 8, 6, VIII 40,
 7, 86, 5, IX 35, 3, 61, 29, X 43, 6,
 152, 4
 पृथक् IX 53, 3
 पृथक् X 174, 2
 पृथक् I 54, 4
 पृथक् I 132, 6, X 27, 10
 पृथक् I 33, 12
 पृथक् IV 20, 1, VII 6, 4, IX 110, 12,
 X 74, 5
 पृथक् I 27, 7, 54, 1, 64, 14, 79 8, 122,
 10, 173, 12, 178, 3, II 11, 15, 26, 1,
 27, 15, III 49, 3, 54, 22, V 9, 7, VI 20,
 1, 33, 3, 4, 44 18, 46, 8, 73, 2, VIII
 9, 13, 15, 4, 20, 20, 31, 15, 61, 3,
 68, 9, 92, 11, IX 8, 8, 96, 8
 पृथक् I 169 2
 पृथक् I 110, 7, V 4, 1
 पृथक् III 37, 7
 पृथक् X 38, 1
 पृथक् I 129, 4
 पृथक् I 131, 2², 157, 1, II 17, 3, 24, 14,
 III 56, 4, VIII 43, 18, 29, 100, 7,
 IX 86, 2, X 44, 6, 91, 7, 101, 4,
 142, 4
 पृथक् X 93, 14

पृथिं I 112, 15
 पृथिंवि VI 51, 5
 पृथिंवि I 22, 15, II. 31, 5, III 54 4, V
 66, 5, 84, 1, VI. 68, 4, X. 18, 11,
 59, 8
 पृथिंविःस्थाः VII 18, 23
 पृथिंवी I 22, 13, 37, 8, 39, 6, 52, 11, 55,
 1, 57, 5, 72, 9, 89, 4, 94, 16, 95,
 11, 96, 9, 98, 3, 100, 19, 101, 11,
 102, 2, 11, 103, 8, 105, 19, 106, 7,
 107, 3, 108, 13, 109, 8, 110, 9,
 111, 5, 112, 25, 113, 20, 114, 11,
 115, 6, 131, 1, 164, 33, 47, 191, 6,
 II 12, 13, III 6, 3, 8, 8, 36, 4, 51,
 5, 54, 19, 55, 22, IV. 16, 7, 51, 11,
 V 42, 16, 54, 9, 56, 3, 58, 7, 60, 2,
 83, 5, VI 50, 13, 14, 51, 11, 66, 9,
 70, 6, VII 5, 4, 7, 5, 34, 7, 23, 36,
 1, 104, 23, VIII 15, 8, 40, 4, 54, 4,
 IX 86, 9, X 10, 5, 18, 12, 29, 6,
 36, 2, 59, 7, 60, 9, 85, 2, 88, 2, 8,
 121, 5, 147, 1, 173, 4
 पृथिंवी इति I 63, 1, 143, 2, 159, 1, II 41,
 20, V 43, 2, VI 11, 1, VII 43, 1,
 VIII 97, 14, X 35, 3, 46, 9, 91, 3
 पृथिंवी इति I 185, 2-8
 पृथिंवी I 34, 8, IV. 53, 5, VII 104, 11
 पृथिंवीहावां III 46, 5
 पृथिंवी I 34, 7, 38, 9, 67, 3, 73, 3, 103,
 2, 131, 4, 154, 4, II 12, 2, 13, 5,
 15, 2, 17, 5, III 30, 11, 32, 8, 34
 8, 44, 3, 55, 21, 59, 1, 7, IV 36, 1,
 V 42, 16, 46, 3, 54, 8, 57, 3, 62, 3,
 83, 4, 85, 1, 4, 5, VI 47, 29, 51, 8,
 72, 2, VII 18, 8, 99, 3, 100, 3, 4,
 VIII 27, 2, 89, 5, 103, 2, IX 86, 29,
 97, 13, 100, 9, X. 16, 3, 18, 10, 13,
 27, 23, 55, 1, 58, 2, 62, 3, 63, 10,
 65, 4, 11, 81, 6, 88, 3, 89, 4, 94, 4,
 12, 97, 19, 119, 8-10, 121, 1, 149, 1,
 190, 3

पृथिंवीःश्च IX 17, 2
 पृथिंवी III. 62, 2, IV 19, 8, VI 52, 1,
 VIII 35, 2, X 10, 9, 82, 5, 168, 1
 पृथिंवी. I 22, 16, 32, 5, 33, 8, 10, 35, 8,
 38, 2, 39, 3, 52, 13, 56, 6, 59, 2, 61,
 9, 65, 4, 80, 1, 100, 1, 109, 6, 143,
 4, 164, 34, 35, 173, 3, II 3, 7, 31,
 2, 38, 11, 40, 1, III 1, 3, 5, 9, 6, 2,
 7, 10, 8, 3, 17, 2, 23, 4, 25, 1, 29,
 4, 46, 3, 53, 11, 59, 3, 61, 4, IV
 21, 3, 39, 1, 44, 5, 54, 4, V. 63, 3,
 VI 7, 1, 11, 5, 18, 12, 21, 2, 30, 1,
 44, 21, 47, 4, 27, 48, 5, 49, 6, 58,
 4, 71, 5, VII 5, 1, 6, 7, 7, 2, 24, 3,
 34, 2, 38, 5, 39, 5, 60, 7, 61, 3, 97,
 1, 99, 1, 2, 104, 4, VIII 25, 18, 36,
 4, 42, 1, 44, 16, 57, 3, 79, 4, IX 8,
 8, 31, 2, 57, 4, 63, 27, 72, 7, 79, 4,
 82, 3, 86, 8, 87, 2, 89, 6, 96, 5, X
 1, 6, 7, 1, 17, 6, 28, 2, 29, 7, 46, 8,
 56, 7, 63, 2, 70, 1, 5, 77, 3, 89, 10,
 14, 109, 7, 110, 4, 111, 5, 121, 9
 पृथिंवी I 91, 4, 98, 2, 100, 18, 108, 9-
 11, 139, 11, 143, 1, 168, 8, 190, 4,
 II 3, 1, 17, 6, 40, 4, III 8, 10, 14,
 1, 22, 2, IV 5, 11, V 83, 9, VI 1,
 5, 19, 12, VII 3, 4, 5, 2, 8, 2, 64
 1, 70, 1, VIII 41, 4, 49, 7, X 49, 9,
 73, 9, 183, 3
 पृथिंवी I 185, 10, III 54, 2, 3, IV 3, 5,
 V. 59, 1, IX 109, 5
 पृथिं VIII 9, 10
 पृथु I 9, 7, 46, 8, 48, 15, 50, 7, 101, 7,
 II 24, 11, IV 2, 13, V 66, 5, 87, 7,
 VI 16, 12, VII 5, 8, 10, 1, 36, 1,
 VIII 9, 1, 65, 11
 पृथु I 123, 1, II 1, 12, 21, 4, V 12, 6,
 VI 19, 1, VIII 45, 2, 98, 4
 पृथुःग्वानं X 99, 1
 पृथुःजयते X 86, 8
 पृथुःचयं IV 44, 1

पुष्पःत्रयसे X 30, 1
 पुष्पःत्रयां III 49, 2
 पुष्पःत्रयी I 168, 7
 पुष्पुनां III 15, 1.
 पुष्पुःपद्यता VIII 26, 23
 पुष्पुःपशैव VII 83 1
 पुष्पुःपानसं III 61, 2
 पुष्पुःपानसा IV 46, 5, VIII 5, 2
 पुष्पुःपानसे III 3, 1
 पुष्पुःपानां III 2, 11, 5, 1, 27, 5
 पुष्पुःपाणि I 38, 2
 पुष्पुःप्रगान III 5, 7
 पुष्पुःप्रगाना I 27, 2
 पुष्पुःचुम I 28, 1
 पुष्पुःचुम IV 2, 5
 पुष्पुःचुम X 47, 3
 पुष्पुःचुमासं I 169, 6
 पुष्पु I 37, 11, II 10, 4, VIII 45 30, IX
 35, 1, X 99, 2, 113, 4, 156, 3
 पुष्पुःपानत् VI 64, 4
 पुष्पुःशवंस I 116, 21 VIII 46, 24
 पुष्पुःश्रवसि VIII 46, 21
 पुष्पुःश्लुके II 32, 6
 पुष्पुःश्लो इति पुष्पुःश्लो X 86, 8
 पुष्पु इति VI 19, 3
 पुष्पुर्नि VI 6, 2, X 101, 8
 पुष्पी X 143, 4
 पुष्पी X 148, 5
 पुष्पी I 65, 3
 पुष्पी इति I 185, 7, IV 23 10 VI 70, 1,
 4, X 178, 2
 पुष्पी VII 34, 3
 पुष्पी IV 4, 1, VI 12, 5, VII 38, 2, X
 31, 9
 पुष्पीकुःशानु VIII 17, 15
 पुष्पानःपुव I 84, 11
 पुष्पानां X 73, 2

पुष्पाने IX 97, 54
 पुष्पान् I 71, 5, X 61, 8
 पुष्पान् I 84, 11, VIII 6, 19, 7, 10, 69, 3
 पुष्पान् I 168, 9, IV 3, 10, V 47, 3, 60
 5, VI 66, 1, 3, VII 35, 13, 56, 4
 103, 4, 6, 10, IX 83, 3, X 105, 10,
 189, 1
 पुष्पान्ऽगर्भा X 123, 1
 पुष्पान्ऽगाव VII 18, 10
 पुष्पान्ऽगु I 112, 7
 पुष्पान्ऽनिप्रेषितास VII 18, 10
 पुष्पान् I 160, 3, 164, 43, V 52, 16
 पुष्पान्ऽमातर I 23, 10, 85, 2, 89, 7, V 59,
 6, VIII 7, 3, 17, IX 34, 5
 पुष्पान्ऽमातर I 38, 4, V 57, 2, 3
 पुष्पान् IV 5, 7, 10, V 58, 5, VI 6, 4
 पुष्पान्वां II 2, 4, 34, 2, 10, VI 48, 22
 पुष्पान्त्सलघा I 87, 4
 पुष्पान्त्सलघा I 89, 7
 पुष्पान्त्सलघा VII 40, 3
 पुष्पान्त्सलघान् V 42, 15
 पुष्पान्त्सलघान् I 186, 8, II 34, 4, III
 26, 6
 पुष्पान्त्सलघान् X 90, 8
 पुष्पान्ती इति I 162, 21
 पुष्पान्ती I 39, 6, 85, 4, 5, III 26, 4, V
 55, 6, 57, 3, VIII 7, 28
 पुष्पान्तीना VIII 65, 10, 11
 पुष्पान्तीनि I 37, 2, 64, 8, II 34, 3, 36, 2,
 V 58, 6
 पुष्पान्तीसु V. 60, 2
 पुष्पान्त्स्योनि V 42, 1
 पुष्पान्त्सवत् VII 2, 4
 पुष्पान्ती VIII 52, 2
 पुष्पान्ती IV 50, 2
 पुष्पान्ती I 98, 2⁴, III 49 4, VII 5, 2
 पुष्पान्ती इति पुष्पान्ती III 20, 3
 पुष्पान्तीसामयी I 105, 18
 पुष्पान्ती X 87, 10

पृथ I 58, 2, 115, 3, 166, 5, II 13 4,
 III 2, 12, IV 5, 6, IX 36, 6, 69 5,
 83, 2, X 123, 2
 पृथञ्चने V 54, 1
 पृथा IX 14 7
 पृथाञ्च IV 2, 11, V 7, 5, X 89, 3
 पृथात् VI 24, 6
 पृथानि IX 22, 5
 पृथे I 125, 5, 164 10, V 36, 2, 61, 2,
 VI 75, 5, VIII 100, 5, IX 66, 5,
 86, 27
 पृथेषु IX 102, 3
 पृथेन IV 3, 10, 20, 4
 पृथे IV 18, 13
 पृथेषु I 182, 5, VIII 73 4
 पृथेन VII 18, 17
 पृथेने I 117, 9, 118 9, 119, 10, X
 39, 10
 पृथिंशत् X 127, 7
 पृथा V 29 3, IX 109 2
 पृथ IX 74, 4
 पृथ I 158, 3, VII 35 13
 पृथक VI 63 9
 पृथे X 36, 8
 पृथ V 84, 2
 पृथे I 6, 3, 92 5 II 3 6, IV 36 7,
 VII 34, 11, 42, 1
 पृथानानि X 1, 6
 पृथानि I 92, 4
 पृथी V 2, 2
 पृथञ्चनस्य VII 18, 22 23, 25
 पृथे I 116, 6 IX 88 4
 पृथा I 94 6, II 5 2, IV 9 3, VII
 16, 5
 पृथा IX 67, 22
 पृथा I 76, 4, II 1 2
 पृथात् I 5 2 II 36 2 37 2 4
 पृथुपृथुनि I 30, 16

पृथ I 1, 3, 93, 2, 166, 3, II 21, 6, 40
 4, IV 33, 10, 36, 6, VIII 23 21, 51,
 6, 59, 7, IX 65, 17, 66, 21, X 17, 9,
 36, 7, 71, 11
 पृथुपृथु V 9, 7
 पृथुपृथु III 4 9, IV 57, 1
 पृथुपृथु I 142, 10
 पृथे V 5, 9
 पृथेण I 125 1
 पृथे VIII 97, 3
 पृथा I 113 15, VIII 26 20
 पृथाणा IV 48, 5
 पृथाञ्चत्त V 41, 8
 पृथा I 80, 10, 101, 3, 155, 3, 4, II 13,
 10, IV 30, 8, 23, V 35, 4, VIII 3
 20, 6, 31, 7, 23, 15, 8, 32, 3, 45 26,
 51, 4, 63, 3, 66, 9, 93, 15, IX 99, 1,
 X 76, 2, 113, 4
 पृथा I 5, 9, 139, 8, 166, 7, IV 32, 11,
 V 59, 4, VI 46, 7, VIII 63 8, 95,
 6, IX 111, 3, X 93, 13
 पृथाणि I 169, 6, VI 36, 3, X 55 7
 पृथाण्य VII 30, 1
 पृथे I 56, 3, IV 41, 6, X 50 3, 92 7
 पृथेनि I 100 3, 10, 165 7, VI 65, 2
 पृथे X 29, 7, 59 3
 पृथञ्चत्त VII 56, 2
 पृथे V 74, 4
 पृथे II 11, 11, VIII 61, 6
 पृथे V 74, 4, VIII 3, 12
 पृथाण्य V 74, 4
 पृथाण्य VIII 54, 1
 पृथञ्चत्त VII 19 3
 पृथञ्चत्त VIII 19, 36
 पृथञ्चत्त V 33 8
 पृथञ्चत्त VIII 71, 2
 पृथञ्चत्त VII 4, 3
 पृथञ्चत्त X 87, 16
 पृथे VIII 50, 5

भाष्यता I 93, 12

भाष्यते X 85, 5

भाष्यस्य I 91, 16, 17, IX 67, 28

प्र I 3, 12, 4, 8, 5, 1, 10, 11, 11, 2, 13, 11, 14, 4, 15, 9, 17, 9, 19, 1, 21, 2, 23, 22, 24, 9, 11, 25, 1, 6, 12, 27, 4, 31, 8, 14², 18, 32, 1², 4, 33, 5, 7, 13, 14, 34, 11, 36, 1, 3, 11, 17, 37, 1, 4, 5, 11, 14, 38, 10, 39, 1, 5, 40, 1, 3, 5, 41, 5, 42, 1, 9, 47, 5, 48, 4, 15², 49, 2, 3, 51, 5, 53, 1, 54, 8, 55, 3, 56, 1, 57, 1, 59, 5, 6, 60, 5, 61, 1, 2, 9, 12, 13, 15, 62, 1, 2, 64, 1, 3, 13, 66, 5, 67, 4, 71, 1, 10, 72, 4, 10, 74, 8, 76, 3, 78, 1-5, 79, 10, 80, 3, 81, 1, 82, 3, 6, 83, 2, 84, 19, 85, 1, 5, 6, 87, 3, 5, 89, 2, 91, 1, 19, 94, 16, 95, 3, 96, 8, 97, 3-5, 101, 1, 102, 1, 3, 4, 104, 4, 8, 109, 5, 6², 110, 2, 112, 5, 8, 13, 23², 113, 16, 114, 1, 116, 1, 10, 12, 25, 117, 22, 23, 25, 119, 6, 7, 120, 3, 5², 121, 1, 6², 14, 122, 1, 4², 5, 124, 1², 5, 10, 11, 125, 6, 126, 1, 127, 2, 4, 10, 129, 1, 6, 130, 8, 9, 132, 5, 134, 3², 135, 1, 136, 1, 138, 2, 139, 1, 140, 1, 5, 8, 141, 4, 143, 1, 2, 144, 1, 148, 3, 149, 2, 151, 2, 3, 4, 152, 5, 154, 1-3, 155, 1, 157, 1, 4, 158, 1, 4, 159, 1, 161, 9, 12, 162, 7, 19, 163, 12, 13, 164, 18, 25, 26, 165, 13, 166, 4, 5, 7, 167, 7, 169, 6, 170, 5, 173, 2, 4, 6, 174, 5, 6, 9, 176, 5, 177, 4, 180, 9², 181, 5, 6, 186, 9², 10, 187, 5, 190, 3, 191, 15, II 1, 15, 16, 2, 13, 3, 10, 9, 3, 11, 3, 14, 13, 2, 11, 12, 15, 1, 5, 9, 16, 1, 7, 17, 3, 19, 2, 3, 20, 1, 21, 3, 22, 2³, 4, 23, 10, 24, 2, 8, 12, 25, 1, 26, 4, 28, 4, 29, 5, 30, 2, 3, 6, 31, 1, 33, 1, 8, 35, 8,

38, 2, 41, 19, III 1, 20, 22, 3, 8, 4, 3, 5, 5, 2, 6, 1, 2, 7, 1², 3, 10, 5, 12, 5, 7, 9, 13, 1, 15, 6, 17, 2, 5, 19, 1, 2, 21, 1, 5, 26, 4³, 27, 1, 8, 28, 4, 29, 14, 30, 6², 10, 31, 8, 16, 21, 32, 6, 33, 1, 5, 12, 34, 2-5, 9, 36, 5, 6, 9, 10, 40, 3, 4, 43, 6, 7, 45, 3, 46, 3⁴, 51, 4, 12³, 52, 5, 53, 6, 7, 11², 54, 1, 3, 5, 10, 55, 7, 18, 57, 2, 58, 4⁵, 59, 2, 61, 5², IV 1, 4, 9, 12, 13, 2, 20, 3, 12, 4, 5, 5, 3, 4², 6, 1, 10, 4, 12, 6, 16, 7², 12², 17, 5, 10, 18, 12, 19, 2, 5², 7, 10, 20, 10², 21, 4, 7², 22, 3, 6², 7, 23, 6, 24, 9, 26, 4², 29, 3, 30, 6, 13, 32, 9, 10, 22, 33, 1, 34, 3, 37, 2, 39, 6, 41, 2, 42, 7, 45, 7, 53, 3, 4, 55, 2, 3, 56, 5, 58, 2, V 1, 1², 7-9, 2, 8-10, 4, 1, 5, 7, 4, 6, 8, 10, 1, 3, 12, 1, 15, 1, 17, 4, 19, 1², 22, 1, 2, 29, 10, 13, 30, 3, 6, 8, 9, 31, 2, 3, 6², 33, 2, 6, 36, 4², 41, 3-5, 6³, 7, 42, 1, 6, 13, 14², 16, 43, 3, 9, 44, 4, 45, 5, 46, 2, 7, 48, 2, 49, 5, 52, 1, 5, 8, 16, 53, 7, 10, 12, 54, 1, 2, 56, 7, 58, 6, 59, 1², 4, 5², 7, 60, 1, 64, 2, 65, 3, 68, 1, 74, 5, 76, 2, 77, 1, 81, 2, 82, 9, 83, 4, 6, 84, 1, 2, 85, 1, 3, 5, 86, 1, 87, 1²-3², VI 6, 1, 5, 8, 1, 7, 11, 3, 14, 1, 15, 10, 13, 16, 8, 22, 41, 17, 12, 18, 7, 9, 12, 13, 20, 4, 6², 10, 21, 9², 23, 8², 24, 3, 9, 26, 4, 5², 30, 1, 31, 5, 32, 4, 36, 2, 40, 1, 41, 2, 5², 42, 4, 44, 11, 13, 14, 17, 20, 45, 4, 24, 25, 47, 7², 20, 49, 4, 8, 12², 14, 54, 6, 57, 5, 59, 1, 9, 61, 4, 13, 63, 4², 5-7, 66, 9, 67, 2, 4, 9, 68, 4, 6, 7, 9, 69, 2², 70, 3, 72, 3, 74, 1, 4, 75, 16, VII 1, 4, 7, 22, 2, 4, 4, 1, 5, 1, 6, 1², 7, 1, 6, 11, 3, 13, 1, 18, 17, 19, 21, 19, 1, 3², 20, 2, 5,

21, 2, 24, 1, 6, 29, 1, 31, 1, 4, 10³, 33,
 3, 14, 34, 1, 5, 9, 18, 36, 1, 4, 8²,
 39, 2, 41, 3², 42, 1³, 3, 43, 1, 2, 53,
 1, 2, 56, 14², 57, 1, 5², 58, 1-4, 6,
 59, 2, 61, 2, 3², 4, 6, 62, 2, 5, 64,
 1, 3, 66, 1, 5, 67, 9, 68, 2, 3, 70,
 1, 5, 72, 4, 74, 6, 75, 2, 76, 2, 80,
 2, 82, 6, 83, 4, 6, 84, 1, 3-5, 86,
 1, 4, 87, 1, 88, 1, 3², 90, 1, 92, 2²,
 3, 93, 4, 95, 1, 98, 3, 5², 100, 1, 3,
 5, 6, 101, 1, 102, 1, 103, 1, 9, 10,
 104, 3, 17, 19, 22, VIII 1, 7, 8,
 16, 2, 13, 19, 3, 12, 4, 5, 12, 15,
 6, 2, 7, 8, 9², 32², 7, 1, 4, 8, 5,
 10, 16, 21, 22, 9, 1, 16, 17⁴, 19,
 20³, 10, 3, 4, 12, 8, 9, 23, 31, 32,
 33, 13, 14, 15, 1, 16, 1, 17, 7, 9,
 12, 18, 22, 19, 2, 27, 30, 20, 4,
 21, 9, 12, 16, 22, 6, 23, 12, 24, 13,
 27, 3², 8, 10, 15, 29, 8, 31, 17, 32,
 1, 27, 35, 11², 36, 2, 7, 37, 1², 39,
 3, 40, 5, 44, 30, 45, 25, 28, 31, 46,
 18, 28, 48, 2, 4, 6², 7, 49, 1, 2²,
 4, 9, 50, 1, 6, 51, 8, 52, 5, 7, 53,
 6, 56, 4, 57, 4, 59, 1, 7, 60, 10, 16,
 61, 9, 62, 2, 63, 8, 64, 4, 10, 66, 8,
 11, 67, 9, 69, 4, 8, 71, 6, 73, 9, 79,
 2, 6, 80, 4, 81, 5, 6, 82, 1, 5, 83,
 8, 85, 9, 88, 5, 89, 3, 4, 90, 6, 93,
 16, 19, 96, 5³, 10, 100, 3, 7, 101,
 3, 5², 15, 103, 2, 4, 6, 8, IX 7,
 2, 3, 10, 1, 12, 6, 13, 2, 14, 1, 16,
 1, 4, 5, 17, 1, 18, 2, 20, 1, 21, 7,
 22, 1, 24, 1, 3, 29, 1, 30, 1, 4, 31, 1,
 32, 1, 33, 1, 34, 1, 35, 4, 41, 1, 44, 1,
 57, 1, 60, 1, 62, 28, 63, 16, 64, 4, 7,
 16, 19, 65, 7, 26, 66, 7, 13, 28,
 67, 15, 28², 68, 1, 4, 69, 9, 70, 4,
 71, 2, 75, 5, 76, 3, 77, 1, 78, 1, 79,
 1, 2, 81, 1, 82, 4, 85, 7, 12, 86, 1,
 2, 4², 16, 17, 31, 42, 47, 87, 1, 90,
 1, 91, 2, 92, 3, 5, 93, 3, 5, 95, 3,

96, 1, 7, 22, 97, 4, 7, 8², 23², 30,
 31, 34, 38, 52, 99, 2, 101, 13, 102,
 8, 103, 1, 104, 1, 106, 4, 107, 12, 15,
 109, 1, 16, 18, 110, 1, 2, X 1, 2, 7,
 4, 1², 5, 8, 1, 10, 5, 6, 11, 7, 13,
 2, 14, 7², 14², 15, 7, 12, 16, 1, 7,
 9, 11, 17, 3, 20, 4, 23, 1, 25, 3,
 4, 11, 26, 1², 7, 27, 3, 4, 19,
 20, 22, 29, 2², 5, 30, 1, 9, 31,
 11, 32, 1, 5, 7, 8, 33, 1, 35, 5,
 37, 9, 38, 1, 5, 39, 5, 40, 11, 42,
 1, 2, 8, 43, 4, 44, 6, 45, 9, 46, 1,
 5, 8², 10, 47, 6, 48, 8-10, 49, 4,
 7, 8, 11, 50, 7, 52, 1, 53, 8, 54, 1,
 56, 5, 57, 1, 59, 1, 5, 61, 18, 62,
 8, 11, 66, 10, 12, 67, 3, 69, 5, 9,
 70, 9, 71, 1, 72, 1, 8, 9, 73, 3, 5,
 75, 1³, 2, 3, 76, 3, 77, 3, 6, 79, 3,
 4, 80, 7, 83, 7, 84, 1, 3, 85, 13, 19,
 24, 25, 26, 86, 2, 87, 5, 8, 9, 88,
 11, 89, 1, 4, 8, 9⁴, 11², 12, 90, 7,
 92, 5, 7, 11, 13, 93, 14², 94, 1²,
 3, 95, 2, 10, 13, 15, 96, 1², 9, 11,
 97, 10, 13, 14, 98, 8, 11, 100, 1,
 2, 101, 2, 102, 1, 4, 103, 7, 12, 13,
 104, 3, 105, 6, 11, 106, 1, 107, 2, 4,
 108, 1, 109, 2, 111, 1, 9, 112, 1, 2,
 8², 113, 4, 9, 114, 6, 7², 115, 4,
 116, 9², 117, 4, 119, 2, 120, 6, 125,
 8, 130, 1, 135, 4², 138, 5, 139, 6,
 141, 1, 2⁵, 142, 2², 4, 145, 6, 146,
 6, 150, 5, 161, 1, 165, 5, 168, 2, 171,
 1, 175, 1, 176, 1, 2, 3, 179, 2, 183,
 1, 185, 3, 186, 1, 187, 1, 188, 1, 2

प्रश्नचर्चा IV 58, 7

प्रश्नचर्चा X 45, 5

प्रश्नचर्चा I 113, 4

प्रश्नचर्चा I 12, 8, 23, 6, 87, 4, III 21,

3, VIII 96, 20

प्रश्नचर्चा VIII 27, 2

प्रश्नचर्चा IV 9, 2

प्रथमस्य I 121, 13
 प्रसूति I 33, 4
 प्रसूद्वि VII 1, 3, X 69 12
 प्रसूय I 103, 7, X 146, 1
 प्रसूयित VII 73 3, X 37, 5
 प्रसूयिता X 98, 6
 प्रसूयित्व VII 87, 5
 प्रसूयित्वे VII 88, 3
 प्रसूयण X 130, 3
 प्रसूयण् I 117, 15
 प्रसूयकता I 191, 7
 प्रसूयवित् VII 18, 15
 प्रसूयश X 124 6
 प्रसूययितान् II 12, 2
 प्रसूयते I 94 5, 113, 1, III 30, 1, VII
 11, 1, 33, 12, X. 104, 6, 129, 2
 प्रसूयते II 17, 7
 प्रसूयते VII 33, 9, X 7, 1
 प्रसूयतीति IV 41, 11
 प्रसूयतीति VII 56, 16
 प्रसूयत् I 178, 4
 प्रसूय्ये VII 81, 4
 प्रसूययित् IV 40, 3
 प्रसूययित् I 142, 4
 प्रसूययित् IX 69 2
 प्रसूययण IX 15, 7
 प्रसूयता X 124, 2
 प्रसूययन् V 48 3
 प्रसूययणत् IV. 53, 4
 प्रसूयते इति प्रसूयते I 24, 14 VII 17, 5, X
 83 5, 87, 9
 प्रसूयते VI 13 3
 प्रसूययन् IX 97, 13
 प्रसूययस I 41, 1, 44, 7, 64, 8, 84 12
 II 23 2 IV 53 1, VI 75, 13, VII
 87, 3, VIII 7, 12, 47, 4, 83, 2, IX
 64, 21, X 63 8, 66, 1, 85, 17
 प्रसूययस I 39, 9, V 87, 9, VIII 67, 17,
 83 5

प्रसूययस I. 44, 11, III 29, 5, IV. 1, 1²,
 VII 16, 12, VIII 84, 2, 90, 6, 102,
 18, X 140, 5
 प्रसूययस I 159, 1, VIII 10, 4, X 36, 2
 प्रसूययस V 71, 2, VIII 9, 15, 20
 प्रसूययस I 5, 7, 43, 1, VII 31, 10, VIII
 27, 21
 प्रसूययता II 10, 3, III 25, 1; 61, 1, IV
 6, 2, VI 5, 1, 5, 14, 2, VII 4, 4,
 16, 5, X. 79, 4, 110, 1, 164, 4
 प्रसूययते I 21, 6
 प्रसूययते VIII. 12, 3
 प्रसूयययन् III 27, 7
 प्रसूयययता X 110, 7
 प्रसूयययत् III 62, 10
 प्रसूयययत् I 85, 4
 प्रसूययत् IX 80, 4
 प्रसूयययान् III 2, 11
 प्रसूययते X 73, 10
 प्रसूयययन् III 29, 1
 प्रसूययया I 23, 24, 93 3, 136, 6, X 18, 2,
 80, 3, 85, 27, 38, 128, 5, 169, 4,
 183 1
 प्रसूययय VII 33, 8
 प्रसूयययानि VIII 1, 13
 प्रसूययय X 95 18
 प्रसूययया I 43 9, 67, 5, 96, 2, III 55 19,
 VII 33 7, VIII 101, 14, IX 86, 28,
 97, 40, X 56, 5, 170, 1, 183, 3
 प्रसूययया I 69 1
 प्रसूययया I 164, 18
 प्रसूयययतीति I 124 3
 प्रसूयययन् II 3, 10, III 26, 8, 29, 16, 31,
 5, 35, 8, 54, 2, IV 1, 10, VII 44
 4, X 16, 9, 17, 5, 6, 88, 6, 91, 4
 प्रसूयययति IV 53 2, IX 5 9, X 85, 43,
 169 4 184, 1
 प्रसूयययति II 33, 1, 35, 8, V 4, 10, VI
 70, 3

प्रज्ञार्थं II 13, 4, IV 53, 4, V 83, 10,
VII 35, 10
प्रज्ञा I 125, 1, 179, 6, II 3, 9, 32, 6,
41, 17, IV 36, 9, VI 61, 3, VII 96,
6, VIII 6, 2, 23, 35, 10, 59, 7, IX
8, 9, 109, 9, X 18, 1, 56, 6, 7, 85
43, 157, 2, 162, 5, 183, 1
प्रज्ञार्थो I 159, 2, X 61, 9, 92, 10
प्रज्ञार्थे V. 41, 17, VII 36, 9, 57, 6, IX
109, 5, X 13, 4, 54, 1, 72, 9, 73, 5,
128, 8
प्रज्ञास्यत् I 113, 17, 132, 5, III 8, 6, V
82, 4, VI 16, 36, VII 67, 6, IX 59,
1, 60, 4, 86, 41, X 104, 4
प्रज्ञास्यत् I 25, 8, 92, 7, II 2, 12, III
16, 3, 6, VIII 23, 27
प्रज्ञास्यता I 76, 4, 94, 15
प्रज्ञास्यती VIII 31, 4
प्रज्ञास्यती VI 28, 1, 7, 52, 16, IX. 23, 3,
74, 6, 86, 41, X 169, 3
प्रज्ञास्यतीषु VII 1, 11
प्रज्ञास्यत X 37, 7, 57, 6
प्रज्ञास्यत IV 51, 10, 53, 7, VII 1, 12
प्रज्ञास्यन् III 30, 18, 54, 18, 56, 3, IV
2, 5
प्रज्ञास्यं VIII 53, 6
प्रज्ञास्यं I 150, 2
प्रज्ञास्यतः X 78, 2
प्रज्ञं I 18, 3, II 23, 12, VII 56, 9
प्रज्ञंता III 31, 20
प्रज्ञंमू इति प्रज्ञंषु VIII 13, 27
प्रज्ञंषु IX 108, 12
प्रज्ञंषु I 91, 19, II 1, 12, VI 47, 26,
VII 54, 2
प्रज्ञंषु VIII 49, 4
प्रज्ञंषु V 46, 1
प्रज्ञं I 53, 11, 94, 4, 141, 13 II 32, 1
IV 12, 6, V 34, 1, 55, 3 VI 47, 7
X 10, 1, 42, 1, 45, 9, 59, 1, 66, 1,
79, 3

प्रज्ञंषु IX 86, 19, X 100, 5
प्रज्ञंषु I 87, 1
प्रज्ञंषु IV 3, 6
प्रज्ञंषु X 65, 15
प्रति I 9, 4, 11, 6, 12, 5, 19, 1, 25, 20,
41, 8, 46, 10, 12, 48, 2, 13, 52, 15,
54, 7, 55, 1, 2, 57, 4, 63, 8, 79, 6,
88, 6, 91, 4, 92, 1, 5, 93, 1, 95, 5,
101, 10, 104, 5, 107, 1, 113, 7, 115,
2, 116, 15, 117, 22, 118, 3, 7, 8,
119, 2, 9, 121, 9, 124, 3, 127, 10,
144, 7, 151, 1, 155, 6, 161, 3, 162,
15, 164, 24, 29, 165, 4, 12, 168, 8,
169, 6, 7, 171, 1, 180, 4, 183, 6,
184, 6, 191, 5, II 1, 8, 15, 3, 2²,
11, 21, 15, 7, 10, 16, 9, 17, 2, 9,
18, 9, 19, 9, 20, 8, 9, 24, 11, 33, 12,
36, 4, 39, 3, III 1, 17, 4, 5, 5, 1,
18, 1, 21, 5, 30, 17, 31, 4, 33, 8, 36,
2, 52, 8, 53, 3, 58, 2, IV 3, 8, 14,
4, 3-5, 15, 12, 2, 13, 1, 17, 7, 19, 3,
24, 7, 27, 5², 45, 5, 52, 1, 4, 5, 53,
2, V 1, 1, 2, 11, 29, 4, 30, 12, 15, 41,
18, 42, 2, 44, 12, 48, 4, 49, 2, 55, 6,
57, 1, 61, 9, 75, 1², 76, 2, 80, 1, 81, 2,
83, 9, 84, 2, 86, 3, VI 3, 5, 6, 13,
4, 25, 5, 30, 1, 42, 1, 47, 22, 28,
68, 10, VII 1, 18, 3, 6, 9, 4, 15, 13,
28, 4, 31, 6, 34, 21, 40, 1, 54, 1², 2,
59, 8, 62, 2, 63, 5, 65, 4, 67, 1, 70,
5, 73, 3, 75, 6, 7, 76, 6, 78, 1, 2²,
3, 5, 80, 1, 81, 1, 3, 95, 5, 101, 3,
104, 7, 11, 25, VIII 3, 23, 5, 3, 20,
9, 16, 21, 11, 23, 13, 22, 31, 6, 32,
4, 44, 2, 11, 45, 5, 56, 1, 64, 2, 70,
2, 82, 1, 92, 32, 96, 9, 19, 99, 3,
100, 5, 101, 7, 10, 13, IX 69, 1, 4,
92, 1, 100, 9, 113, 3, X 1, 4², 13, 3,
16, 3, 27, 11, 13, 30, 13, 37, 7, 8, 40, 1,
48, 7, 62, 1, 64, 13, 70, 1, 87, 4,
10, 12, 20, 23, 24, 25², 95, 13, 97,

३, १८, १, २; १०१, १०, १०५, ११, ११४,
 १, ११६, ७, ८, ११८, २, ८, ११९, ७, १२२,
 २, १३३, ७, १४२, ५, १४९, ५, १६७, ४,
 १७२, ३, १८९, ३
 प्रतिशब्धि X २६, ५
 प्रतिशब्धि X १, ५
 प्रतिशब्दहन् I ३२, १२
 प्रतिश्लेषण VI ४७, ३१
 प्रतिश्लेषे I ३६, २०
 प्रतिश्लेष X ११६, ५
 प्रतिश्लेष X १२९, ४
 प्रतिश्लेष VII ८९, ३, X २८, ४
 प्रतिश्लेष VI ४२, २
 प्रतिश्लेष III ४८, १, X १५, ८, ११२, १
 प्रतिश्लेष II १०, ४
 प्रतिश्लेष I १२५, १
 प्रतिश्लेष VIII २५, १५
 प्रतिश्लेष VI ४७, १८
 प्रतिश्लेष IX ८५, १२
 प्रतिश्लेष II २४, ६, ७
 प्रतिश्लेष I १२४, ८
 प्रतिश्लेष I ११३, ११
 प्रतिश्लेष X ८६, ६
 प्रतिश्लेष IV ५०, ७, ९
 प्रतिश्लेष III ४५, ४
 प्रतिश्लेष III ६०, १
 प्रतिश्लेष X ३४, ६
 प्रतिश्लेष I ३५, १०, VI ७१, ४
 प्रतिश्लेष X ८५, ८
 प्रतिश्लेष VIII ७७, ४
 प्रतिश्लेष I २४, ८
 प्रतिश्लेष I १५५, २
 प्रतिश्लेष VIII ६०, १३, १४
 प्रतिश्लेष X १२८, ६
 प्रतिश्लेष X २८, ११
 प्रतिश्लेष I १९१, ५
 प्रतिश्लेष IV ५१, १०
 प्रतिश्लेष VIII ६२, ५

प्रतिश्लेष VI ५२, ८
 प्रतिश्लेष VI ४२, ३
 प्रतिश्लेष X १००, ३
 प्रतिश्लेष IV २०, ४, VII ९१, ६, X
 ९६, १२
 प्रतिश्लेष VII ६८, १
 प्रतिश्लेष X १३०, ३
 प्रतिश्लेष I ३२, ७, ५२, १२, १३, १०२, ६, ८,
 II. १२, ९, III ३१, ८, IV. १८, ४, VI.
 १८, १२, X १११, ५, १३८, ३
 प्रतिश्लेष X ८९, ५, १२०, ६
 प्रतिश्लेष III ६०, ४
 प्रतिश्लेष VIII ६७, १७.
 प्रतिश्लेष I ४४, ६, IX. ८०, २, ९६, १४.
 प्रतिश्लेष VII ७७, ५
 प्रतिश्लेष I ११३, १६, VIII ४८, ११
 प्रतिश्लेष VIII १०१, ८
 प्रतिश्लेष VIII ४८, १०
 प्रतिश्लेष VI ४७, १८
 प्रतिश्लेष X १०३, १२
 प्रतिश्लेष I १६२, ४
 प्रतिश्लेष X ६६, १३
 प्रतिश्लेष X २९, ५
 प्रतिश्लेष I ३९, २
 प्रतिश्लेष VIII १३, ३३
 प्रतिश्लेष X ७३, ६
 प्रतिश्लेष V ४७, ७, X १०६, ९
 प्रतिश्लेष VI १८, १२
 प्रतिश्लेष VIII ४३, २, १७
 प्रतिश्लेष I ४०, ६
 प्रतिश्लेष X १०३, ३
 प्रतिश्लेष VII ६६, १४
 प्रतीक VI ५०, ८, ७५, १, VII ३, ६, ८, १,
 ३६, १, X ८८, १९, ११८, ३
 प्रतीक X ११८, ८
 प्रतीक I १७३, ५, III ३०, ६, X ८७, ४
 प्रतीची I ९२, ९, १२४, ७, III ६१, ३, V ८०,

6, VII 39, 1, 76, 2, 77, 2, VIII
46, 33
प्रतीची इति I. 95, 5, IX 66, 2
प्रतीची. III 18, 1, IV 3, 2
प्रतीचीन X 83, 6, 98, 2
प्रतीचीन III 55, 8
प्रतीचीन V 44, 1
प्रतीचीने X 18, 14
प्रतीचीं X 18, 14
प्रतीचीं V 12, 1
प्रतीच VII 68, 6
प्रतीचेन IV 5, 14
प्रतीचीं VIII 23, 1, 25, 8, 39 5
प्रतूर्तये VIII 13, 29
प्रतूर्तये I 129, 2
प्रतूर्तिषु VIII 99, 5
प्रतूर्वत V 65, 4
प्रतूर्द VII. 33, 14
प्रत VI 39, 5, X 4, 1
प्रतः I 117, 1, II 7, 6, VI 62, 4, VIII
11, 10, IX 73 3
प्रतस्था I 96, 1, 132, 3, II 17, 1, III 2,
12, V 8, 5, 44 1, VI 17, 3, VIII
63, 4
प्रत I 36, 4, III 9 8, 42, 9, V 8, 1,
VI 18, 5, 22, 7, 45 19, VIII 23,
20, 25, 44 7, IX 6, 8, 42 4, 86,
14, 107, 5, X 7.5 55, 2, 88, 13
प्रतस्था I 124, 9, VI 16 21 22, 7, 65,
6, VIII 13 7, IX 9 8, 49, 5, 94, 5
प्रतस्थं I 30, 9, 87, 5, III 31 10, 38, 9,
58, 1, VIII 6, 30
प्रता I. 105, 5, VI 21, 6, 62, 5
प्रता IX 10, 6
प्रतात् IX 73, 6
प्रतानि I 108, 5
प्रतानिः VIII 13, 24
प्रतां VIII 95, 5, IX 54, 1

प्रताय I 61, 2, X 91, 13
प्रतासं IV 2, 16, 50, 1, V 8, 1, VI 21,
5, IX 23, 2, 98, 11
प्रते इति VI 17, 7
प्रतेन VI 21, 7, VIII 6, 11, 44, 12, 76,
6, IX 3, 9, 42, 2, 97, 47
प्रतेभिः IX 52, 2, X 3, 6
प्रतेषु VIII 13, 20
प्रतम् X 87, 15
प्रतम् I 50, 5³, 144, 7, II 3, 1, V 28, 1,
IX 80, 3, X 12, 1, 79, 5, 88, 16,
123 7, 141, 1
प्रतय X 128, 6
प्रतय II 10, 5, VII 12, 1, X 27, 13,
48, 4, 9, 87, 17, 157, 5
प्रतयत. I 87, 1, V 57, 4
प्रतयत X 44, 3
प्रतयत् X 44, 1
प्रयं X 181, 1
प्रयत X 70, 4
प्रयते X 94, 9
प्रयते I 124, 5
प्रयत IX 94, 2
प्रयत II 3, 5
प्रयम I 31, 1-3, 83, 1, 5, 101, 5, 134,
6, 162, 4, 163, 2, 9, II 10, 1, 12, 1,
25, 4, 27, 12, 30 1, 36, 1, III 21, 1,
IV 1, 11, 7, 1, 38, 6, V. 31, 1, 43, 3,
VI 1, 1, 9, 4, 15, 16, 41, 1, 54, 4,
VII 11, 1, 44, 4, VIII 23, 18, 27, 8,
61, 2, 90, 2, IX 86, 28, 89, 3, 91, 1,
107, 23, X 8, 2, 11, 2, 12, 2, 14, 2,
34, 12, 85, 40, 88, 4, 107, 5², 6, 109,
2, 122, 5, 157, 4
प्रयमस्तत् X 81, 1
प्रयमस्ताः I 164, 37, III 29, 15, VI 73, 1,
X 5, 7, 61, 19, 109, 1, 168, 3
प्रयमस्तां I 32, 3, 4
प्रयमः भाग VI 49, 9

प्रथम I 31, 11, 35, 1, 77, 3, 83, 4, 96,
 3 102, 9, 108, 6, 144, 1, 145, 2,
 163 1, 164, 4, 185, 10, II 13, 1-4,
 17, 3, 18, 2, 22, 4, 24, 10, 39, 3,
 III. 4, 3 29, 5, 48, 1, IV 1, 12, 16,
 11, 5 17, 7, 50, 4, 54, 2, V 11, 2,
 42, 7, VI 1, 2, VII 44, 1, 47, 1, 97,
 1, VIII 3, 11, 23, 22, 71, 12, 80, 5,
 IX 68, 5 70, 6 86, 15, X 45, 1,
 46, 9, 53, 4 64, 13, 67, 2, 71, 1, 75,
 6, 82 5, 88, 8, 129, 4, 181, 3
 प्रथमद्वय इतम IV 36, 5
 प्रथमस्य I 24 2, 123 9, III 15, 4, VI
 28, 5, X 10, 6, 94 8
 प्रथमा I 113 8, 15, 123, 2, 5, 124, 2,
 151, 8, 152, 3, 188, 7, II 3, 7,
 III 4, 7, 17 1, 31, 6, 35, 8, 56, 1,
 IV 42, 2, V 77, 1, VII 76, 6, 98, 5,
 X 35 4, 55 4, 56, 3, 83 7, 112, 8,
 125, 3
 प्रथमा I 152, 2, II 34 12, III 36, 3,
 IV 2, 15, VII 78, 1, 80, 1, IX 79, 5,
 86, 30, 110, 7, X 27, 23, 42, 10, 44
 6, 109 1, 111, 8
 प्रथमात् X 17, 11
 प्रथमानि I 32 1 164 43, 50, 166, 7,
 VI 72 1, VIII 103, 6, X 90 16,
 113 7
 प्रथमा X 63, 7
 प्रथमाय II 17 2, X 147, 1
 प्रथमासं X 6 7
 प्रथमे VIII 13 2, IX 97, 40, X 72, 3
 प्रथमे इति X 12, 1
 प्रथयत् IV 42, 4
 प्रथयत् III 14 4 IV 53, 2 VIII 12, 6,
 51, 8
 प्रथयत V 43 7
 प्रथयत X 49, 6
 प्रथयसे X 21, 8

प्रथयस्व X 140, 4
 प्रथस X 89, 11
 प्रथस V 5, 4
 प्रथाना I 92, 12
 प्रथाना VI 64, 3
 प्रथिना I 8, 5, VIII 56, 1
 प्रथिष्ट V 58, 7, X 61, 5
 प्रथिष्ट X 87, 1
 प्रथियिष्ठि II 43 1, III 19, 2, 32, 15,
 IV 6, 3, V 60, 1, X 22, 14
 प्रथिदात्तु VII 104, 9
 प्रथिधे' I 53, 2, 141, 3, II 3, 1, III 36,
 2, 38, 5, 43 1, 47, 1, 50, 2, 51, 4,
 IV 6, 4, 7, 8, 34, 3, V 8, 7, VI 5,
 3, 23, 5, 44 12, 62, 8, VII 90, 4,
 IX 72, 4, X 5, 4, 37, 3
 प्रथिधा V 60, 8
 प्रथिधि' II 19, 1, 36, 5, III 46, 4, V 62
 4, 76, 4, VI 21, 8, 41, 3, VII 98, 2
 प्रथिदिश I 164, 42, VI 75, 2, VII 35, 8,
 VIII 100, 4, IX 86, 29, X 19, 8,
 51, 9, 56, 7, 58, 4, 121, 4, 128, 1
 प्रथिदिश II 42, 2, IX 111, 3
 प्रथिदिशां I 101, 7, 164, 36, X 110, 4, 7
 प्रथिदिशि II 12, 7, X 110, 11
 प्रथिदिश' III 30, 12
 प्रथिदीदयत् VIII 6, 24
 प्रथिदीधाना I 113, 10
 प्रथिदृति VI 3, 2
 प्रथिदिशत् X 102 10
 प्रथिदोषुत्तु II 11, 17
 प्रथिदोष I 191, 5
 प्रथिधनेस्य I 169, 2
 प्रथिधने I 116 2, X 102, 5
 प्रथिधनेषु X 154 3
 प्रथिधन्यासु X 99 4
 प्रथिधय' I 164 48
 प्रथिधयति X 154 1

प्रसङ्गि X. 102, 7; 138, 6.
 प्रधी इवेति प्रधीः इव II. 39, 4.
 प्रधीन् इव IV. 30, 15.
 प्रनपादिति प्रसंघात् VIII. 17, 13.
 प्रसंघत् X. 4, 5.
 प्रसंघसि I. 129, 1.
 प्रसंघिन्याम् III. 8, 11.
 प्रसंघीति I. 117, 17.
 प्रसंघीतयः VI. 45, 3.
 प्रसंघीतिः VI. 48, 20; VIII. 68, 11; X. 69, 1.
 प्रसंघीतिसभिः X. 104, 5.
 प्रसंघीतिषु I. 114, 2; VIII. 6, 22.
 प्रसंघीतो I. 91, 1; III. 51, 7; IV. 4, 14;
 VII. 28, 3; 32, 15.
 प्रसंघीतो II. 27, 5; 13, III. 15, 1.
 प्रसंघीतिरिति प्रसंघेतः VII. 41, 3.
 प्रसंघीतिरिति प्रसंघेतः II. 28, 3; III. 30, 18,
 VIII. 24, 7; 46, 1.
 प्रसंघेता II. 9, 2; III. 23, 1; VIII. 19, 37.
 प्रसंघेताः I. 169, 5; V. 61, 15; VII. 57, 2.
 प्रसंघेताः VIII. 16, 10.
 प्रसंघेनीः VI. 23, 3.
 प्रसंघेपत् II. 20, 3.
 प्रसंघोदं X. 165, 5.
 प्रसंघ्यः III. 38, 2.
 प्रसंघतेत् X. 95, 14.
 प्रसंघयित् VI. 31, 5.
 प्रसंघयित्संघं I. 173, 7.
 प्रसंघयो VIII. 1, 30.
 प्रसंघये X. 17, 4; 62, 63, 16.
 प्रसंघयेषु I. 166, 9.
 प्रसंघदाभ्यां X. 163, 4.
 प्रसंघदेः VI. 75, 7.
 प्रसंघरथिताः X. 120, 5.
 प्रसंघरथिताः X. 124, 2.
 प्रसंघा X. 4, 1.
 प्रसंघित्वं III. 53, 24; V. 31, 7.
 प्रसंघित्वात् X. 73, 2.

प्रसंघित्वे I. 104, 1; 130, 9; 189, 7; IV. 16,
 12; VI. 31, 3; VII. 41, 4; VIII. 1, 29;
 4, 3.
 प्रसंघिवन्ति X. 85, 5.
 प्रसंघिवन्ति X. 114, 7.
 प्रसंघीतः VII. 41, 7.
 प्रसंघयन्ती I. 2, 3.
 प्रसंघं I. 40, 7; 129, 8; 138, 1; 150, 3;
 III. 9, 3; V. 5, 5; 58, 5; VI. 48, 1;
 VII. 6, 3; 8, 4; VIII. 69, 1; IX. 9, 2.
 प्रसंघय्यं III. 32, 1.
 प्रसंघय्यं X. 85, 22.
 प्रसंघयिता X. 108, 9.
 प्रसंघायपाना VII. 95, 1.
 प्रसंघुधां X. 128, 6.
 प्रसंघुधिं VIII. 27, 19.
 प्रसंघोपयन्ती I. 113, 14; IV. 14, 3.
 प्रसंघोपयन्तीः IV. 51, 5.
 प्रसंघुवाचः I. 55, 4; II. 42, 1; X. 54, 2.
 प्रसंघुवाचा X. 65, 6.
 प्रसंघमं VIII. 46, 19.
 प्रसंघगतो VIII. 61, 18.
 प्रसंघनत् X. 103, 4.
 प्रसंघीत I. 178, 3; VIII. 2, 35.
 प्रसंघुं III. 48, 1.
 प्रसंघमेति I. 79, 7; VIII. 82, 1.
 प्रसंघवः II. 38, 5.
 प्रसंघवन्ति II. 13, 4.
 प्रसंघातिं I. 121, 7.
 प्रसंघु I. 9, 5; II. 24, 10.
 प्रसंघुः I. 188, 9; VIII. 11, 8, 43, 21, IX.
 83, 1.
 प्रसंघुन्ततो I. 48, 5.
 प्रसंघुं VII. 82, 3.
 प्रसंघुगतो इति प्रसंघुगतो I. 57, 4; VII. 22, 2;
 VIII. 45, 36; IX. 29, 3.
 प्रसंघुगमोः IX. 35, 6.
 प्रसंघुतः VIII. 58, 2.

प्रभृतये VIII 41, 1
 प्रभृता VII 77, 3
 प्रभृती IV 54, 3
 प्रभृती इति प्रभृती IV 41, 7
 प्रभृती III 19, 3
 प्रभृषणं λ 132, 1
 प्रभृषत I 159 1, IX 29, 1
 प्रभृषन् III 55, 1
 प्रभृष I 165, 4
 प्रभृषत I 162, 8, VII 91, 5
 प्रभृषतस्य I 147, 2, X 116, 4
 प्रभृषता V 32, 5, X 120, 2
 प्रभृषताः I 51, 12
 प्रभृषति II 24, 1, III 36, 1
 प्रभृषती V 32, 7, VII 38, 2
 प्रभृषस्य V 41, 19
 प्रभृषे II 34 11, V 41, 4, VII. 40, 5
 प्रभृषेषु I 122 12, V 33, 5
 प्रभृषो IX 86, 5
 प्रभृषी I 188 5
 प्रभृषदस्य III 53 14
 प्रभृषति I 31, 9, 10, 14, 16 94, 1 109
 1, II 29, 2, VI 45 4, VII 29 4,
 X 100, 5 11
 प्रभृषति I 33 1, 71, 7, III 57 6, IV
 16, 18, VII 93 3, 4, VIII 19 29,
 X 23 7
 प्रभृषता I 53 5
 प्रभृषु VII 33 1
 प्रभृषर्षे VIII 45, 15
 प्रभृषस्य X 27, 20
 प्रभृषस्य V 28 4
 प्रभृषस्य VII 66, 2, VIII 25 3
 प्रभृषा X 130, 3
 प्रभृषाद VIII 2, 18
 प्रभृषिनतः IV 3, 13
 प्रभृषिनती I 92, 11, 124, 2
 प्रभृषिनति I 24, 6

प्रभृषिनति VII 63, 3
 प्रभृषिनानः X 27, 19
 प्रभृषिताम VIII 48, 9, λ. 2, 4
 प्रभृषिय IV 55, 7
 प्रभृषिये IV 54, 4
 प्रभृषीयसे V 79, 10
 प्रभृषुषन् I 140, 8.
 प्रभृषुदः IX 113, 11, X 10, 12
 प्रभृषुषः X 103, 4
 प्रभृषुषन् III 30, 6, X 84, 3
 प्रभृषुषत X 103, 6
 प्रभृषुषे III 9, 2
 प्रभृषे IX. 70, 4
 प्रभृषः I 31, 7, 45, 8, 61, 1, 118, 4, 119
 1, 132, 3, 134, 1, II 37, 4, IV 15,
 2, 46, 3, V 51, 5-7, VI 63, 7, VIII
 6, 42, 13, 28, 19, 22, 32, 29, 74, 14
 प्रभृष इव I 61, 2
 प्रभृष इभिः I 2, 4, IX 92, 1
 प्रभृषद्यतम I 62, 6
 प्रभृषद्यन् II 5, 1
 प्रभृषद्ये III 7, 1, 31, 3
 प्रभृषद्यति VIII 17, 10
 प्रभृषद्यवः V 55, 1
 प्रभृषद्यवः I 39, 9, 86, 7, VI 48, 20, VII
 56, 14
 प्रभृषद्यवे V 87, 1
 प्रभृषद्युत VIII 7, 33
 प्रभृषद्यो इति प्रभृषद्यो III 6, 2, VI 21, 10,
 22, 11, 49 4
 प्रभृषद्यो I 180, 2
 प्रभृषद्यद्विषय I 31, 15, VI 53 2
 प्रभृषद्यद्विषयानः λ 107, 3
 प्रभृषद्य I 154, 3, III 35, 10, IV 27, 5
 प्रभृषद्यस्य IV 5 10, VII 98, 6
 प्रभृषद्यतः IV 15 8, V 30, 12, 34 4, 42, 3,
 VIII 60, 1, X 15, 12
 प्रभृषद्यता V 33 10

प्रस्यतात् I 126, 2
 प्रस्यतानि X 15, 11
 प्रस्यतासु J. 166, 4
 प्रस्यति I 16, 3, III 29, 16, V 28, 6,
 VI 10, 1, VIII 3, 5, 7, 6, 13, 30,
 71, 12, X 21, 6
 प्रस्यति X 129, 5
 प्रस्यति I 126, 5
 प्रस्यती I 109, 2
 प्रस्यती X 85, 12
 प्रस्यन् X 189, 1
 प्रस्यतः I 76, 4
 प्रस्यत I 152, 4
 प्रस्यता I 51, 14, VII 19, 1, VIII 93,
 21, IX 46, 5
 प्रस्यतात् IV 21, 9
 प्रस्यति X 107, 9
 प्रस्यत्यन्तान् III 36, 2
 प्रस्यवपन् III 48, 3
 प्रस्येः II 19, 1
 प्रस्ये I 58, 7, 71, 3, III 54, 3, IV 5, 6,
 VIII 60, 12
 प्रस्ये V 66, 1, IX 66, 23
 प्रस्यस्त III 53, 22
 प्रस्यती III 6, 3
 प्रस्यते I 60, 3, 130, 1, III 52, 6, V
 20, 3, VI 16, 37 VII 94, 6, VIII
 65, 6, IX 46, 3, X 77, 4, 116, 8
 प्रस्यतान् III 59, 2, IV 41, 2, VII 73, 2,
 85, 4, IX 66, 23, X 42, 5
 प्रस्यति I 86, 7 135, 4, 169, 3, II 19, 2,
 III 11, 7, 12, 8, 30, 1, VI 15, 15,
 16, 44, VIII 60, 4, IX 87, 6, 107,
 25, X 53, 2, 91, 9
 प्रस्यत III 29, 15
 प्रस्यता X 54, 9
 प्रस्यतात् X. 51, 8
 प्रस्यते X 182, 2

प्रस्यचन VIII 27, 6
 प्रस्यान IV 46, 7, V 49, 2, 81, 2, 3
 प्रस्यते VIII 43, 6
 प्रस्यामति I 119, 2
 प्रस्योः VIII 19, 37
 प्रस्युति VI 11, 1, X 30, 1
 प्रस्युतिः I 153, 2
 प्रस्युतिषु I 151, 8
 प्रस्युक्त X 65, 5
 प्रस्युतः I 186, 9, VIII 37, 5, X 33, 1,
 77, 5, 96, 12
 प्रस्युतती V 47, 1.
 प्रस्युतः III 55, 4
 प्रस्युत V 32, 2
 प्रस्युता, X 27, 8
 प्रस्युता III 57, 1
 प्रस्युती X 37, 12
 प्रस्युतः V 59, 5
 प्रस्ये I 142, 6, X 104, 3
 प्रस्योग X 7, 5
 प्रस्योता VII 86, 6
 प्रस्योतः VIII 6, 26
 प्रस्योत्थ V 39, 3
 प्रस्युतिः I 100, 15
 प्रस्येति III 30, 19
 प्रस्येचनः I 17, 6
 प्रस्योचनः IX 75, 4
 प्रस्यवसानः I 162, 1
 प्रस्ये I 52, 5, 6, 57, 1, 104, 3, 119, 3,
 V 44, 4, VI 46, 14, VIII 103, 11,
 IX 69, 7, X 43, 3
 प्रस्योमिः III 22, 4
 प्रस्योषु I 54, 10
 प्रस्यत् IX 74, 7, X 142, 2
 प्रस्यतः I 144, 5, IV 17, 7, 19, 3, 22, 4,
 VI 17, 12, 47, 14, VII 32, 27, 37,
 5, 50, 4, IX 22, 6, 54, 2, X 14, 1,
 58, 6

प्रश्नत V 31 1
 प्रश्नता I 35 3 177 3 III 5 8 30 6
 IV 31 5 VIII 6 34 13 8 IX 6
 4 24, 2 X 4 3 75 2
 प्रश्नताश्च IV 38 3
 प्रश्नता II 13 2 X 75 4
 प्रश्नताभि I 33 6
 प्रश्नताभ्य V 54 9
 प्रश्नताभिमता I 118 3
 प्रश्नतात्रि V 84 1
 प्रश्नताती V 54 9²
 प्रश्नताती V 54 9
 प्रश्नतातीभि VIII 13 17
 प्रश्नतात्रे V 54 9
 प्रश्नतात्रे I 181 3
 प्रश्नतात्रे VI 47, 4
 प्रश्नत IV 58 8
 प्रश्नतव I 131 5
 प्रश्नतव X 115 3
 प्रश्नत्या II 17 4
 प्रश्नतमावक I 191 16
 प्रश्नतसप्तभि II 28 7
 प्रश्नतहत X 94 6
 प्रश्नतहति X 17 10
 प्रशा I 34 8
 प्रश्नताचन IV 36 1 X 35 8
 प्रश्नताच IX 95 2
 प्रश्नताच IV 36 5
 प्रश्नताच I 105 10 16 117 8 132 4
 151 3 II 22 4 III 33 7 IV 5 8
 VIII 62 3
 प्रश्नताचा I 51 13 IV 22 5 X 39 4
 प्रशातज्ञा X 34 1
 प्रशात X 77 5
 प्रशाताश्च VIII 29 8
 प्रश्निका VII 85 3
 प्रश्निक VI 50 5
 प्रश्निका III 7 6

प्रश्निक I 182 6
 प्रश्निक X 15 13
 प्रश्निकान् I 147, 5 VII 33 12 X 2 7
 प्रश्निकेशां X 16 10
 प्रश्निकेशिच X 51 1
 प्रश्निक VII 49 4
 प्रश्निक X 51 3
 प्रश्निक X 71 3
 प्रश्निकता III 29 3
 प्रश्निकी X 103 5
 प्रश्निक I 116 24
 प्रश्निके V 30 15
 प्रश्निकान् IX 21, 2
 प्रश्निक III 31, 3
 प्रश्निक I 33 3 165 9 VIII 6 33 12
 8, 93 5
 प्रश्निक IV 18 1 VIII 77, 3 96 2
 प्रश्निके X 71 6
 प्रश्निकेशी V 34 8
 प्रश्निकेशी V 27 4
 प्रश्निकेशी X 2 3
 प्रश्निकेशी II 15 4
 प्रश्निकेशी VII 60 7
 प्रश्निकेशी VIII 74 2
 प्रश्निकेशी VIII 19 8
 प्रश्निकेशी IV 2 8
 प्रश्निकेशी II 2 11 VIII 19 9
 प्रश्निकेशी II 2 3
 प्रश्निकेशी VIII 4 1
 प्रश्निकेशी I 36 9
 प्रश्निकेशी I 180 8
 प्रश्निकेशी I 66 2 II 27 12
 प्रश्निकेशी I 60 1 VII 1 1 5 90 2 VIII
 80 10 X 91 15 160 3
 प्रश्निकेशी I 26 9 VI 45 3 VIII 19
 19 40 9 45 33 IX 2 8
 प्रश्निकेशी I 21 3 23 19 74 6 122 11

174, 4, IV 56, 5, V 39, 4, VIII 12, 15, IX 70, 6
 प्रशस्ता V 68, 2, VII 84, 3
 प्रशस्ता VII 1, 10
 प्रशस्ति VIII 6, 22
 प्रशस्तिस्कृत् I 113 19
 प्रशस्तिः I 148, 3, V 9 6, 16, 1, VI 15 2, VIII 19, 29, 41, 2, 74, 2, IX 10, 3
 प्रशस्ति L 70, 5, 181, 1, II 11, 12, 41, 16, V 57, 7, VII 6, 1, 22, 3
 प्रशस्य VIII 11, 2
 प्रशस्यते II 8, 3
 प्रशसात् I 95 3
 प्रशसान् VIII 72, 1
 प्रशसाने I 112, 3
 प्रशस्ता I 94, 6, II 5 4
 प्रशशास्त्र II 1, 2
 प्रशशास्त्रात् II 35, 6
 प्रशशियं I 145 1, IX 86 32
 प्रशशिय IX 66, 6, X 121, 2
 प्रशशयः V 41, 16
 प्रशश I 39, 6, VIII 7, 28
 प्रशशः I 100, 17
 प्रशशमत VI 47, 24
 प्रशु I 164, 4
 प्रशशयत् IV 12 1
 प्रशशयिष्यं VIII 49 8
 प्रशशयिष्यं VIII 13 10
 प्रशशयिष्ये VIII 32, 27
 प्रशसत् V 60, 1
 प्रशसतां VI 62 1
 प्रशसते I 121, 4
 प्रशसते VII 103 4
 प्रशसते VIII 67 12
 प्रशसपंश X 60, 7
 प्रशसपंश X 97, 12
 प्रशसर्षाय V 44, 3

प्रशसर्षणस्य V 12, 6
 प्रशसृष्ट II 35, 5
 प्रशस्यः III 33 4, 11
 प्रशस्य III 33, 2, 36, 6
 प्रशस्यस्य V 81, 5
 प्रशसयिता IV 53, 6, VII 63, 2
 प्रशसवे I 102, 1, 9, 159 5, III 33, 6, V 42, 9, VI 71, 2, VII 82, 4, VIII 100, 12, IX 50, 2, X 111, 8, 139 1
 प्रशसहं X 74, 6
 प्रशसह L 129, 4², VI 17, 4
 प्रशसहां V 23, 1, VIII 46, 20
 प्रशसहान् X 99, 2
 प्रशसार्थं X 57, 2
 प्रशसार्थं X 91, 8
 प्रशसितयः VII 32, 13
 प्रशसितस्य IV 27, 4
 प्रशसितास X 77, 5
 प्रशसिति II 25, 3, VI 6 5 VII 3 4, X 92, 4
 प्रशसिति IV 4 1², 22, 7, X 40 10 87, 11, 15
 प्रशसितो V 87, 6, VII 46, 4, 104, 13, X 34, 14
 प्रशसिद्वा X 32, 1
 प्रशसुपं IX 69 6
 प्रशसुयत् IV 53, 3, VII 45, 1
 प्रशसुयतां VII 77, 1
 प्रशसूतः III 54, 19, VI 75 5, X 167, 4
 प्रशसूता I 113, 1, VI 75, 11
 प्रशसूता III 30, 9, VII 63 4
 प्रशसूयते X 97, 3
 प्रशसूपु I 67, 5, 95 10
 प्रशस्यः VIII 3, 9, 51, 2
 प्रशस्यस्य I 44, 6, 45 3
 प्रशस्यताय VIII 54, 8
 प्रशसर X 14, 4
 प्रशश्रुति I 153, 2

प्रस्तुभान् IV 3 12
 प्रस्तोत्र VI 47, 22
 प्रस्तोत्रान् VIII 20, 1
 प्रस्तोत्र II 36 4 37, 2
 प्रस्तोत्रस्य I 93 7, λ 116 2 7
 प्रस्तोत्रा III 4 4 λ 116 8
 प्रस्तोत्रा IX 69, 8
 प्रस्तोत्रान् I 23 1 VII 98 2
 प्रस्तोत्रे VIII 35, 23
 प्रस्तोत्रे इव VIII 75 8
 प्रस्तोत्रपति IX 98, 6
 प्रस्तोत्रस्य VII 89 2
 प्रस्तोत्रस्य I 180, 8
 प्रस्तोत्रे VIII 65 2 λ 148, 2
 प्रस्तोत्रेषु VIII 33 1
 प्रस्तोत्र II 13 7, III 5 8 VII 9, 3 35
 7, VIII 6, 20 λ 138 2
 प्रस्तोत्रिताम I 44 12
 प्रस्तोत्रस्य X 33 6
 प्रस्तोत्रा λ 27, 1
 प्रस्तोत्र VI 47, 15
 प्रस्तोत्रस्य X 85 37
 प्रस्तोत्रा X 42 9
 प्रस्तोत्रान् IV 20 8
 प्रस्तोत्रस्य X 165 4
 प्रस्तोत्र II 36 1
 प्रस्तोत्रा λ 92, 3
 प्रस्तोत्रे VII 90 2
 प्रस्तोत्रार VIII 99 7
 प्रस्तोत्रेषु VIII 92 4
 प्रस्तोत्रे I 150 2
 प्रस्तोत्र λ 109, 3
 प्रा VI 45 5
 प्राक् III 53 11 VIII 4 1 10 5 λ 27,
 15, 44 7
 प्राक्त्वा VII 104 19
 प्राक्त्वा VI 73 1
 प्राक्त्वा I 164 38

प्राक्त्वा II 15, 3, IX 91, 5, λ 131, 1
 प्राक्त्वा II 26, 4, III 31 5, VII 83, 1
 प्राक्त्वा इति I 140, 3
 प्राक्त्वा इति VIII 61, 9
 प्राक्त्वा VIII 13 30
 प्राक्त्वा III 6, 1, V 28, 1, VIII 12, 12
 प्राक्त्वा इति II 2, 7 III 6, 10
 प्राक्त्वा VII 6, 4, λ 34 12, 155, 4
 प्राक्त्वा VII 7, 3
 प्राक्त्वा I 188, 4, II 27, 11, VII 76, 3,
 IX 5, 4, λ 37, 3, 110, 4, 7
 प्राक्त्वा इति X 36, 6
 प्राक्त्वा II 17, 5
 प्राक्त्वा I 54 5
 प्राक्त्वा VII 67, 5, 99 2, VIII 101, 8
 प्राक्त्वा I 83, 2
 प्राक्त्वा I 110, 2, III 7, 7, V 45 5, λ
 18 3
 प्राक्त्वा I 18 8, III 1, 2, X 46, 4, 66, 12,
 87, 9, 101, 2, 135 3
 प्राक्त्वा I 66 1, III 53 21
 प्राक्त्वा I 101, 5, λ 121, 3
 प्राक्त्वा I 48 10
 प्राक्त्वा X 59 6
 प्राक्त्वा λ 90, 13, 189 2
 प्राक्त्वा X 125 4
 प्राक्त्वा I 16 3 58, 9, 60, 5, 61 16 62
 13 63 9, 64 15, 125 3 III 41 2
 52, 1, λ 1, 2, 18 1, 69 3, 76 3
 77 1 2 VII 41, 1⁵, VIII 94 6, X
 40 3, 42, 5, 88 6, 151, 5
 प्राक्त्वा इति I 125 2
 प्राक्त्वा I 125, 1
 प्राक्त्वा इति VII 41, 2
 प्राक्त्वा श्यायाना I 44 13
 प्राक्त्वा श्यायाना X 40 1 41 2 63 14
 प्राक्त्वा श्यायाना II 39 2 V 77 1

भातः ३ पात्रः I 45, 9
 भातः ३ युज X. 41, 2
 भातः ३ युजा I. 22, 1
 भातः ३ सावः X. 112, 1
 भातः ३ भावे III 28, 1, 52, 4
 भातः ३ रीति I. 125, 1, II 18, 1, IV 35, 7,
 VII 41, 1, VIII 22, 15, IX 98, 11
 भातः ३ दैनिः VI 26, 8
 भातः ३ पार्यं ३ भि. V 51, 3, VIII 38, 7.
 भाता VII 16, 8
 भापे ३ प्रावि II. 18, 8
 भापोना ३ र्वं X. 106, 2
 भापर्ण VIII 4, 6
 भावृत्तस्य I 162, 2
 भावृताः X 82, 7
 भावृषि VII 103, 3, 9
 भावृषीय VII. 103, 7
 भावेपः X 54, 1
 भाज्ञ्यान् VIII 31, 6
 भाहुपाद् IV. 25, 6
 भाहु I 40, 1
 भाहुला VIII 32, 16
 भासि I 42, 9
 भासि VIII 1, 23
 भासि ३ र्जायस्य L. 40, 11
 भासि I 26, 7, 75, 4, 91, 3, 128, 7, 143,
 1, 162, 20, III 32, 12, IV 17, 19,
 25 5⁴, V 1, 9, 37, 5², 51, 4, VI 1,
 6, 2, 7, VII 20, 8, 68, 5, 73 2, 88,
 6, VIII 19, 31, 64, 11, 87 1, 98, 4,
 IX 7, 6, 25, 3, 52, 2, 63 23, 64, 10,
 27, 72, 4, 79, 5, 85, 2, 96, 9, 97, 3,
 107, 6, 13, X 16, 8, 21, 5, 25, 10,
 56, 1, 123, 5
 भासि ३ र्द्यता VIII 27, 19
 भासि ३ र्जात VIII 71, 2
 भासि ३ र्त्तं V 75 1, IX. 34 5
 भासि ३ र्त्तस्य VII 62, 4

भासि ३ र्त्तं VII 95, 5
 भासि ३ र्त्तं इति भासि ३ र्त्तं X 17, 6
 भासि ३ र्त्तं भाव I 140, 1.
 भासि I 13, 3, 18, 6, 25, 17, 31, 17, 71,
 9, 75, 2, 112, 21, 128, 8, 142, 4,
 151, 1, 152, 4, 154, 5, 162, 2, II 4
 3, 20, 6, III 5, 5, 7, 7, 23, 3, IV
 2, 8, 5, 8, 45, 3, 49, 1, 52, 7, V 19,
 4, 23, 3, 42, 2, 82, 2, 85, 1, VI 16,
 42, 44, 16, 48, 1, 51, 1, 53, 6, 68, 9,
 75, 3, VII 16, 1, 83, 2, VIII 24, 4,
 46, 29, 50, 3, 84, 1, IX 2, 3, 8, 1,
 17, 6, 32, 5, 38, 6, 50, 3, 67, 29,
 68, 9, 71, 6, 72, 3, 75 2, 86, 10,
 48, 102, 2, 107, 5, 108, 8, X 22, 3,
 53, 7, 54, 6, 55, 2, 84, 5, 85, 27, 86, 4,
 12, 13, 96, 11, 112, 4, 119 4, 132,
 3, 138, 2, 151, 2²
 भासि ३ र्त्तं भाव I 139, 9
 भासि ३ र्त्तं भाव VIII 5, 25
 भासि ३ र्त्तं भावत् I 45, 3
 भासि ३ र्त्तं भावत्तुता VIII 6, 45
 भासि ३ र्त्तं भावः I. 45, 4, VIII 8, 18, X 73, 11
 भासि ३ र्त्तं भावः VIII 2, 37
 भासि ३ र्त्तं भावः VIII 69, 8
 भासि ३ र्त्तं भावः VIII 3, 16, 69, 18
 भासि ३ र्त्तं भावः VIII 4, 20
 भासि ३ र्त्तं भावः VI 15, 6
 भासि ३ र्त्तं भावः I 122, 7
 भासि ३ र्त्तं भावः X 150, 3²
 भासि ३ र्त्तं भावः IX 97, 38
 भासि ३ र्त्तं भावः I 91, 6
 भासि ३ र्त्तं भावः I 87, 6, II 27, 17, 28, 11, 29, 7,
 V 64, 3, X 123, 5
 भासि I 46, 1, 67, 3, 104, 8, 151, 4, 162,
 16, II 41, 18, III. 43, 1, 55, 10, IV 5
 4, V. 43, 5, VI 46, 12, 61, 10, 67, 2, 3,
 9, VII 32, 15, 36, 4, 56, 10, VIII 27,
 6, 74, 8, IX. 9, 1, 10, 9, 12, 8, 97, 38,
 102, 1, X 49, 4, 70, 7, 86, 5, 132, 6

प्रश्नुभान IV 3 12
 प्रश्नोक्त VI 47, 22
 प्रश्नोक्तान VIII 20, 1
 प्रश्नोक्त II 36, 4, 37, 2
 प्रश्नोक्तस्य I 93 7, X 116, 2 7
 प्रश्नोक्ता III 4, 4, X 116, 8
 प्रश्नोक्ता IX 69, 8
 प्रश्नोक्तान् I 23, 1, VII 98, 2
 प्रश्नोक्ते VIII 35 23
 प्रश्नोक्ते VIII 75, 8
 प्रश्नोक्तपति IX 98, 6
 प्रश्नोक्तस्य VII 89 2
 प्रश्नोक्तस्य I 180, 8
 प्रश्नोक्ते VIII 65 2, X 148, 2
 प्रश्नोक्तेषु VIII 33 1
 प्रश्नोक्त II 13 7, III 5 8, VII 9 3, 35
 7, VIII 6, 20, X 138, 2
 प्रश्नोक्तास I 44, 12
 प्रश्नोक्तस्य X 33 6
 प्रश्नोक्ता X 27, 1
 प्रश्नोक्त VI 47, 15
 प्रश्नोक्तस्य X 85, 37
 प्रश्नोक्ता X 42, 9
 प्रश्नोक्तान् IV 20, 8
 प्रश्नोक्ता X 165 4
 प्रश्नोक्त II 36, 1
 प्रश्नोक्ता X 92, 3
 प्रश्नोक्ते VII 90, 2
 प्रश्नोक्ते VIII 99 7
 प्रश्नोक्ते VIII 92 4
 प्रश्नोक्तस्य I 150 2
 प्रश्नोक्तस्य X 109, 3
 प्रा VI 46, 5
 प्रा III 53 11, VIII 4 1 10 5 X 27,
 15, 44 7
 प्राक्त् VIII 104 19
 प्राक्त्स्य VI 73, 1
 प्राक्त् I 164, 38

प्राक्त् II 15, 3, IX 91, 5, X 131, 1
 प्राक्त् II 26, 4, III 31, 5, VII 83, 1
 प्राक्त्स्य I 140, 3
 प्राक्त्स्य इति प्राक्त्स्यो VIII 61, 9
 प्राक्त् VIII 13, 30
 प्राक्त् III 6 1, V 28, 1, VIII 12, 12
 प्राक्त् इति II 2, 7, III 6, 10
 प्राक्त् VII 6, 4, X 34, 12, 155, 4
 प्राक्त्स्य VII 7, 3
 प्राक्त्स्य I 188, 4, II 27, 11, VII 76, 3,
 IX 5, 4, X 37, 3, 110, 4, 7
 प्राक्त्स्येष्टस्य X 36, 6
 प्राक्त्स्यान् II 17, 5
 प्राक्त्स्ये I 54 5
 प्राक्त्स्य VII 67, 5, 99, 2, VIII 101, 8
 प्राक्त्स्य I 83, 2
 प्राक्त्स्य I 110, 2, III 7, 7, V 45 5, X
 18, 3
 प्राक्त् I 18, 8, III 1, 2, X 46, 4, 66, 12,
 87, 9, 101, 2, 135 3
 प्राक्त्स्य I 66, 1, III 53, 21
 प्राक्त्स्य I 101, 5, X 121, 3
 प्राक्त्स्य I 48, 10
 प्राक्त्स्य X 59 6
 प्राक्त्स्य X 90, 13, 189 2
 प्राक्त्स्य X 125, 4
 प्राक्त् I 16, 3, 58, 9, 60, 5, 61, 16 62,
 13, 63 9, 64 15, 125 3, III 41, 2,
 52, 1, 1, 2, 18 1, 69, 3, 76 3
 77, 1, 2, VII 41, 1⁸, VIII 94, 6, X
 40, 3, 42, 5, 88, 6, 151, 5
 प्राक्त्स्य I 125, 2
 प्राक्त्स्य I 125, 1
 प्राक्त्स्य VII 41, 2
 प्राक्त्स्य I 44, 13
 प्राक्त्स्य X 40, 1, 41, 2, 63, 14
 प्राक्त्स्य II 39 2, V 77, 1

भातःप्याः I. 45, 9
 भातःप्युव X. 41, 2
 भातःप्युवा I. 22, 1
 भातःप्यापः X. 112, 1.
 भातःप्याये III. 28, 1, 52, 4.
 भातरिर्त्त I. 125, 1, II. 18, 1, IV. 35, 7,
 VII. 41, 1, VIII 22, 15, IX 98, 11
 भातर्देनिः VI 26, 8
 भातर्पावःभिः V. 51, 3; VIII 38, 7.
 भाता VII 16, 8
 भायेःप्रये II. 18, 8
 भायोगाःरंय X. 106, 2
 भायर् VIII. 4, 6
 भायुतस्य I 162, 2
 भायुताः X 82, 7
 भायुभिं VII. 103, 3, 9
 भायुपीर्त्त VII. 103, 7
 भायेपाः X 34, 1
 भाशार्पाव् VIII 31, 6
 भाशुपाद् IV. 25, 6
 भाशू I 40, 1.
 भाशूनां VIII. 32, 16
 भाति I. 42, 9
 भाति VIII 1, 23
 भायःवद्वियस्य X. 40, 11
 भाय I 26, 7, 75, 4, 91, 3, 128, 7, 143,
 1, 162, 20, III 32, 12, IV 17, 19,
 25, 5⁴, V 1, 9, 37, 5², 51, 4, VI 1,
 6, 2, 7, VII. 20, 8, 68, 5; 73 2, 88,
 6, VIII 19, 31, 64, 11, 87, 1, 98, 4,
 IX 7, 6, 25, 3, 52, 2, 63, 23, 64, 10,
 27, 72, 4, 79, 5, 85, 2, 96, 9, 97, 3,
 107, 6, 13, X 16, 8, 21, 5, 25, 10,
 56, 1, 123, 5
 भायःधत्ता VIII 27, 19
 भायःसात VIII 71, 2
 भायःतंम V 75, 1, IX 34, 5
 भायःतंमस्य VII 62, 4

भायःतंमे VII 95, 5
 भायःतंमे इर्त्तं भायःतंमे X 17, 6
 भायःस्थांमाप I 140, 1.
 भायं I 13, 3, 18, 6, 25, 17, 31, 17, 71,
 9, 75, 2, 112, 21, 128, 8, 142, 4,
 151, 1, 152, 4, 154, 5, 162, 2, II 4,
 3, 20, 6, III 5, 5, 7, 7, 23, 3, IV
 2, 8, 5, 8, 45, 3, 49, 1, 52, 7, V 19,
 4, 23, 3, 42, 2, 82, 2, 85, 1, VI 16,
 42, 44, 15, 48, 1, 51, 1, 53, 6, 68, 9,
 75, 3, VII 16, 1, 83, 2, VIII 24, 4,
 45, 29, 50, 3, 84, 1, IX 2, 3, 8 1,
 17, 6, 32, 5, 38, 6, 50, 3, 67, 29,
 68, 9, 71, 6, 72, 3, 75, 2, 86, 10,
 48, 102, 2, 107, 5, 108, 8, X 22, 3,
 53, 7, 54, 6, 55, 2, 84, 5, 85, 27, 86, 4,
 12, 13, 96, 11, 112, 4, 119, 4, 132
 3, 138, 2, 151, 2³
 भायःमेधः I 139, 9
 भायःमेधः VIII 5, 25
 भायःमेधःयत् I 45, 3
 भायःमेधःस्तुता VIII 6, 45
 भायःमेधाः I. 45, 4, VIII 8, 18, X 73, 11
 भायःमेधाः VIII 2, 37
 भायःमेधासः VIII 69, 8
 भायःमेधासः VIII 3, 16, 69 18
 भायःमेधेः VIII. 4 20
 भायःःमिय VI 15, 6
 भायःःरंये I 122, 7
 भायःःरातल् X 150, 3²
 भायःःसासः IX 97, 38
 भायःःसौतः I 91, 6
 भायःसं I 87, 6, II 27, 17, 28, 11, 29 7,
 V 64, 3, X 123, 5
 भाया I 46, 1, 67, 3, 104 8, 151, 4, 162,
 16, II 41, 18, III 43, 1, 55, 10, IV 5,
 4, V. 43, 5, VI 46, 12, 61, 10, 67, 2, 3,
 9, VII 32, 15, 36, 4, 56, 10, VIII 27,
 6, 74, 8, IX 9, 1, 10, 9, 12, 8, 97, 38,
 102, 1, X 49, 4, 70, 7, 86, 5, 132, 6
 5 E

प्रिया. I 26, 7, 82, 2, 84, 11, 114, 7, II
 36, 2, 38, 10, III 32, 15, IX 101, 8,
 X 40, 12, 55 2
 प्रियाणा VIII 103, 10
 प्रियाणि I 124, 4, III 38, 1, IV 8, 3,
 VII 26, 4, 87, 2, IX 57, 2 75 1,
 97, 12, X 123, 7, 8
 प्रियात् I 140, 11
 प्रियान् I 127, 7
 प्रिया I 82, 5, IX 73, 2 96, 23, X 13, 4.
 प्रियायं IV 41, 7 V 48, 1
 प्रियास II 12 15, IV 1, 12, 17, 9, V
 85, 8, VII 16, 7, 19 7, 8 60, 1,
 VIII 48, 14
 प्रियासु VI 61, 10, X 132, 5
 प्रिये I 47, 10, 85 7, 110, 7, 189, 4, VIII
 12, 32, 13 24, IX 55, 2, X 126, 4
 प्रिये इति III 32, 7
 प्रियेषं IX 39 1
 प्रियेषिं III 54, 17, X 112 4
 प्रियेषु X 15 5
 प्रीणन् IX 5 1
 प्रीणति IX 74 4
 प्रीणान् I 73 1, II 11, 17, IV 3, 14,
 VII 13, 1
 प्रीणाना VII 91, 5
 प्रीणीत X 101, 7
 प्रीणीते VII 7, 3
 प्रीता I 66, 2, 69 3 V 6, 3
 प्रीता IV 2, 10
 प्रीता III 57, 2
 प्रीता इव X 66, 14
 प्रुप X 77, 1
 प्रुपायत् I 121, 2
 प्रुपायति X 26, 3²
 प्रुपायन् I 180, 1, IV 43 5
 प्रुपायन् I 186, 9
 प्रुपायते I 139 3

प्रुपितःभ्यः V 75, 6, VIII 5, 33
 प्रुपितमुंसभिः VIII 13, 11, 87, 5
 प्रुपितश्चु IV 38, 2
 प्रुपितस्यं I 58, 2
 प्रुष्णयन् III 13, 4
 प्रुष्णते VI 71, 1, X 23, 4
 प्रुष्णवति I 168, 8
 प्रेषा X 71, 1
 प्रेषि I 112, 10
 प्रेताः I 148, 5
 प्रेतादीं IV 41, 5
 प्रेतिःइपक्षिं VI 1, 8
 प्रेषं I 140, 11
 प्रेषत् I 180, 6
 प्रेषां I 68, 3
 प्रेषा IX 97, 1
 प्रेषं V 43, 7, VII 34, 14, 97, 4, X 61,
 23, 156, 5
 प्रेषे I 186, 3, VII 36, 5, VIII 84, 1,
 103, 10
 प्रेषां I 169, 1, VI. 63, 1
 प्रेषां I 167, 10, VI 26, 8
 प्रेषा IV. 43, 1, VII 88, 1
 प्रेषां I 181, 1
 प्रो इति I 39, 5, 161, 12, 186, 10, V 6, 6,
 VI. 37, 2, VIII 62, 1, IX 86, 16, 89,
 1, X 133 1
 प्रोप VI 47, 30
 प्रोपत् VII 3, 2
 प्रोपयं X 94, 6
 प्रोपत X 115, 3
 प्रोपमान X 115, 2
 प्रोपेऽश्याः VII 55, 8
 प्रते X 63, 17
 प्रयते X 155, 3
 प्रय I 182, 5
 प्रायौगि VIII 1, 33
 प्राशिःभ्यं X 163, 3

मुपो इति I. 191, 1
 सारः I 41, 7, IX. 2, 2, 74, 3
 सारसे IX 96, 3, 97, 27
 सारः X 26, 3

फ

फरिपु X 106, 2
 फल III 45, 4
 फलस्य X 146, 5
 फलिङ्ग I 62, 4, 121, 10, IV 50, 5, VIII
 32, 25
 फलिनी. X 97, 15
 फलकेन IV 5 14
 फारिषा X 106, 8
 फालं X 117, 7
 फाला. IV 57, 8
 फेन I 104, 3, III 53, 22, X 61, 8
 फेनेन VIII 14, 13

व

वहिष V 62, 9
 वहुरेण I 117, 21
 वद I 96, 1, 141, 1, V 67, 1, 84 I VI
 59, 2, VIII 63, 11, 101, 11, 12, X
 92, 3
 वद X 10, 13
 वद X 10, 13
 वद I 24, 13, 158, 4, IV 40, 4, 58, 3,
 X 38, 5, 48, 10
 वद VI 74, 3, X 34 4 149 1
 वदश्च VIII 67, 14, 18
 वदाम् X 73, 11
 वदपान VII 69, 1
 वदपानस्य I 52, 10
 वदपाना IV 19, 8, 22, 7
 वदपानाम् V 32, 1, 2

वदपे I 81, 5
 वदपे I 80, 13, VII 61, 4
 वधिष IV 23, 8
 वधिरा IX 73, 6
 वधने X 85, 28
 वधता IV 57, 4
 वधनति IV 42, 8
 वधनात् VII 59, 12
 वधनानि I 163, 3, 4
 वधनात् V. 12, 4
 वधात् VIII 40, 8, 67, 18
 वधुश्च V 52, 16
 वधु I 154, 5, 164, 33, VII 72 2, VIII
 73, 12
 वधुविश्वम् I 132, 3
 वधुता III 60 1, IV 4, 11, X 144 5
 वधुस्पृष्टो III 54, 16
 वधु V 73, 4, VII 67, 9, X 129 4
 वधुस्पृष्ट VIII 21, 4
 वधुत् IX 97, 17
 वधेपु X 85 28
 वधन् VIII 43, 7, X 142, 3, 4
 वधन् VII 55, 2, VIII 72, 15, X 94,
 3, 13
 वधता I 28, 7
 वधाति VIII 43, 3, IX 79, 4
 वधती इति X 79, 1
 वधापे II 14, 4, IV 23, 7
 वधापे X 68, 9
 वधहाणस्य V 41, 12
 वधन् VIII 4 5
 वधनात् IV 5, 4
 वधान I 164, 8
 वधु I 127, 10
 वधुषे I 165, 5, 175 6, 176, 6, 178, 1,
 II 18, 7, IV 10 2, V 1, 9 VI 21, 8,
 VII 100, 6, VIII 23 6, 98, 5, X 6, 7

बभूष I 69, 1, 102, 9, VI 29, 3, 36, 4,
 51, 6, VII 21, 8, VIII 96, 18, X
 18, 8
 बभूषा X 183, 2
 बभूषात् IV 51, 4
 बभूषात् I 27, 2
 बभूषे II 12, 9, III 59, 7, IV 16, 5, VII
 103, 7, X 34, 12, 61, 23, 121, 3
 बभूष VI 51, 6
 बभूष I 32, 8, 15, 95, 6, 8, III 1, 9, 3,
 9, VI 18, 4, 47, 18, VIII 58, 2, 96,
 21, X 32, 8, 82, 7, 125, 8, 130, 4,
 168, 3
 बभूषतु VI 62, 5
 बभूषतु V 16, 4
 बभूषपुं VIII 86, 1
 बभूषपु I 93, 9
 बभूषान् I 165, 8, IV 18, 9, X 27, 20
 बभूषिष्य VIII 33, 19, 98, 11
 बभूषु IV 33, 1
 बभूषु VII 88, 5, X 71, 7
 बभूषुषी I 164, 41
 बभूष IX 33, 2, 63, 4, 6, X 34, 5
 बभूषे II 33, 8, IX 11, 4
 बभूषा III 1, 8
 बभूषि III 1, 12, VI 23, 4
 बभूष II 33, 5, 9, V 30, 14, VIII 29, 1
 बभूषुता V 30, 11
 बभूषु VII 44, 3, VIII 22, 10, IX 98, 7
 बभू इति IV 32, 22-24
 बभूषां X 97, 1
 बभूषां X 34, 14
 बभूष X 34, 11
 बभूषु I 140, 6
 बभूषे III 1, 10
 बभूषे इति IX 31, 5
 बभूषे इति II 33, 15, IX 107, 19, 20
 बभूषे I 92, 4

बभूषि X 10, 10
 बर्हिष् I 52, 11, 54, 3, 56, 5, 166, 6, III
 34, 5, V 71, 1, VI 26, 5, 44, 6,
 VIII 63, 7, IX 10, 4, 69, 5, X 22,
 9, 34, 7, 77, 3
 बर्हिष्पत् III 39, 8
 बर्हिष्पता I 54, 5
 बर्हिषे I 133, 5, II 23, 8, VI 61, 3, VII
 31, 12
 बर्हिषे I 53, 6
 बर्हिः I 13, 5, 7, 9, 26, 4, 45, 9, 47, 8,
 63, 7, 83, 6, 85, 6, 108, 4, 135, 1,
 142, 5, 7, 9, 144, 6, 177, 4, 188, 4,
 II 3, 8, 11, 16, 36, 2, 41, 13, III
 4, 4, 8, 11, 9, 9, 13, 1, 14, 2, 24, 3,
 35, 7, 41, 2, 3, 9, 43, 1, 53, 3, IV
 9, 1, V 18, 4, 26, 8, 44, 3, 46, 5,
 VI 11, 5, 63, 3, 67, 2, VII 2, 4, 7,
 3, 11, 2, 17, 1, 18, 11, 21, 2, 24, 3,
 39, 2, 42, 5, 43, 2, 57, 2, 59, 6, 75,
 8, 91, 4, VIII 1, 8, 17, 1, 27, 1, 6,
 28, 1, 31, 6, 45, 1, 60, 1, 87, 2, 93,
 25, 102, 14, IX 5, 4, 87, 1, 4, X
 30, 15, 35, 10, 36, 5, 70, 8, 11, 110,
 4, 8
 बर्हिः II 3, 4, X 70, 4
 बर्हि इव I 116, 1, V 62, 5
 बर्हि इत्या III 42, 2
 बर्हिष्य VI 12, 1, VII 33, 1, 43, 3, VIII
 13, 4, 15, 5, X 35, 9, 131, 2
 बर्हिषि I 12, 4, 16, 6, 31, 17, 44, 13, 47,
 4, 85, 7, 86, 4, 101, 9, 109, 5, 173, 1,
 II 6, 8, 36, 3, III 35, 6, IV 6, 4,
 V 11, 2, 72, 1-3, VI 16, 10, 52, 13,
 68, 11, VII 13, 1, 44, 2, 46, 4, VIII
 13, 24, 17, 11, 23, 26, 69, 5, IX 19,
 3, 55, 2, 59, 3, 71, 6, 72, 4, 95, 2,
 X 14, 5, 15, 11, 17, 8, 30, 14, 43, 2,
 44, 5, 63, 1, 90, 7
 बर्हिष्य III 13, 1
 बर्हिष्मती I 117, 1

वर्हिष्मते I 51, 8, 53, 6, V. 2, 12
 वर्हिष्मत्सभिः VIII. 70, 14
 वर्हिष्मान् IX 44, 4
 वर्हिष्मेषु X 15, 5
 वर्हिःसदः X 15, 4
 वर्हिःसदः IX 68, 1, X 15, 3
 वर्हिःसदः II 3, 3, V 44, 1
 वर्हिःसदां VII. 2, 6
 वर्हो. IV 16, 12
 वर्होन् I 100, 18, IV 28, 3
 वलःसदा III 53, 18, X 121, 2
 वलःसदेयां X 83, 5
 वल I 37, 12, 80, 8, 179, 6, III 53, 18³,
 V 57, 6, VI 47, 30, VII 82, 2, IX
 113, 1, X 87, 25, 116, 5, 133, 5
 वलवत्सना X 145, 1
 वलःसधिःस्य λ 103, 5
 वलात् X. 153, 2
 वलानि I 93, 12, λ 28, 11, 54 2
 वलांय III 18, 3, X 18, 9
 वलिनं. λ 85 2
 वलि I 70, 5, V 1, 10, VII 18, 19, VIII
 100, 9
 वलिःसदः VII 6, 5, X 173, 6
 वल्वनःसुका VIII 55, 3
 वल्वेषु VIII 46, 3²
 वला VIII 80, 1
 वल्वेषु I 164, 5
 वलाः I 161, 13
 वलिं I 120, 12
 वल्व II 18, 3, IV 25, 5, VII 66, 10,
 IX 72, 2, 85, 3, X. 101, 1, 107, 3,
 142, 5
 वल्वे λ 102, 8
 वल्व II 13, 13, 14, 12, 24, 4, VI 10, 4,
 X 10, 11, 34 13, 52, 4
 वल्वःसदा λ 146, 6
 वल्व VI 75, 5

वल्वःसदा X 164, 2
 वल्वःसदा I 164, 46, VIII 58, 1, 2, X 51,
 1-4, 114, 5, 164, 1
 वल्वःसदा VIII 27, 22
 वल्वःसदा V 66, 6
 वल्वःसदा I 164, 32
 वल्वःसदा VI 1, 3
 वल्वःसदा I 84, 9, 93, 4, 161, 9, λ 14, 1
 वल्वःसदास λ 42, 8
 वल्वःसदास λ 73, 1
 वल्वःसदा II 1, 12
 वल्वःसदा III 1, 19, V 55, 9, VI 51, 5, IX
 72, 8, 107, 21, X 42, 5
 वल्वःसदा I 189, 2, VI 19 3, X 101, 8
 वल्वःसदा I 54, 9, III 31, 19
 वल्वःसदा VII 76, 3
 वल्वःसदा III 53, 21
 वल्वःसदा X 48, 10
 वल्वःसदा इति I 185, 7, IV 23, 10, X 178, 2
 वल्वःसदा II 32, 7
 वल्वःसदा II 35, 12, X 55 5, 84, 4
 वल्वःसदा IV 18, 2
 वल्वःसदा X 142, 3
 वल्वःसदा I 188, 5, X 97, 18, 124, 4
 वल्वःसदा I 95, 4, VI 75, 5
 वल्वःसदा IX 1, 8
 वल्वःसदा VI 75, 17
 वल्वःसदा VI 11, 1, VIII 45, 40, IX 105, 6
 वल्वःसदा V 29, 6
 वल्वःसदा VI 47, 12
 वल्वःसदा VII 50, 2, X 35, 3, 162, 1
 वल्वःसदा I 35, 9, 56, 4, 92, 5, VI 64, 3,
 IX 97, 10, X 145, 1
 वल्वःसदा I 51, 10, VII 69, 3, VIII 5, 34,
 IX. 70, 5, X 33, 2, 127, 2
 वल्वःसदा λ 18, 11
 वल्वःसदा VII 56, 20
 5 F

चापध्वे X 97, 12
 चापति I 85, 3
 चापते VI 65, 2
 चापमान I 35, 3, III 8, 2, VI 47, 30,
 IX 97, 43
 चापमाना III 53, 15, V 80, 5, VII 77, 1,
 78, 2
 चापमाना I 90, 3
 चापते VI 46, 4, IX 94, 5, X 37, 4
 चापते II 23, 5
 चापस I 24, 9, III 15, 1, X 98, 12
 चापस VI 5, 6, 6, 6, 16, 32, VIII 64, 2,
 IX 66, 19, X 42, 7
 चापात् IX 70, 9
 चापासहे X 128, 9
 चापित III 30, 3, VIII 73, 18
 चापिताय VI 18, 14, 49, 13, VII 91, 1
 चापितास X 80, 5
 चापितोयं IV 30, 4
 चापिष्ट VII 23, 3
 चापे I 61, 2, 132, 5
 चापे VI 50, 4
 चापेपा VI 74, 2
 चापेपे VI 29, 5, VII 36, 5
 चाहेते X 85, 4
 चाह्लेऽमृता I 122, 10
 चाह्ले I 181, 7
 चाह्यं X 103, 13
 चाह्या II 38, 2, V 64, 2, VII 62, 5
 चाहुःशान्ता I 135, 9, VIII 20, 6
 चाहुःशौनसा VIII 93, 2
 चाहुःशौता X 111, 6
 चाहुःशयं X 27, 6
 चाहुःशयुत X 17, 12
 चाहुःशृत I 58, 4
 चाहुःशता VIII 101, 2
 चाहुःशतांशुय I 41, 2
 चाहुःशभि I 85, 6, III 29, 6, VI 67, 1,
 VII 98, 4

चाहुःश्यां II 17, 6, 24, 7, IV 22, 2, VII
 22, 1, VIII 101, 4, X 7, 5, 81, 3,
 163, 2
 चाहु VI 75, 14, X 10, 10
 चाहुःशुक्र. V 44, 12
 चाहुःशुषी X 103, 3
 चाहुषु I 166, 10, VIII 20, 11, 101, 13
 चाहुः इति I 95, 7, 102, 6, 163, 1, 190, 3,
 III 51, 12, IV 53, 3, 4, V. 43, 4,
 VI 47, 8, 71, 1, 5, VII 45, 2, 79, 2,
 VIII 61, 18, X 90, 11, 12, 102, 4,
 121, 4, 142, 5
 चाहून् II 14, 4, X 87, 4
 चाहो I 51, 7, 52, 8, 63, 2, 80, 8, II 11
 4, 6, 20, 8, 36, 5, III 44, 4, IV 22,
 3, V 16, 2, 57, 6, 64, 1, VI 23, 1,
 46, 14, 59, 7, VII 25, 1, 84, 1, VIII
 96, 3, 5, X 52, 5, 153, 4
 चिभयं VIII 45, 35
 चिभति I 164, 4, VII 34, 7, IX 109, 14
 चिभति IV 50, 7
 चिभति I 105, 4, III 51, 5, 55, 22, 56, 2,
 59, 8, V 2, 1, VII 4, 5, 33, 14, 87,
 4, VIII 29, 3, IX 83, 3, 95, 4, X
 4, 3, 27, 16, 31, 8, 123, 5, 136, 1,
 144, 2, 177, 2
 चिभमि X 32, 9
 चिभमि X 44, 9, 125, 1, 2
 चिभमि VI 53, 8, X 134, 6
 चिभमि I 55, 8, II 33, 10, V 2, 2, 3, 2,
 84, 1, VIII 1, 34, X 84, 6, 153, 4
 चिभाय I 84, 17, V 60, 3, 83, 2
 चिभित्तन् X 61, 13
 चिभिदु IV 16, 6
 चिभिदु I 85, 10, VI 65, 5
 चिभीतन X 66, 15
 चिभीयात् I 41, 9
 चिभीयात् X 105, 3

विभ्रता III. 46, 5; V. 47, 5, VIII. 40, 4
 विभ्रतः I. 39, 10; 185, 1, X 64, 14, 88, 16.
 विभ्रता VI. 75, 4
 विभ्रुप X 30, 12
 विभ्रुप VIII 20, 26
 विभ्रुपः V. 64, 6
 विभ्रुपः V 62, 6
 विभ्रुमसि X 148, 2
 विभ्रुयात् X 10, 9
 विभ्रेद् II 14, 6, III 34, 10, VIII 93, 2,
 X 89, 7
 विभ्रेद् VIII 6, 6, X 68, 4
 विभ्र्यात् X 34, 10, 51, 4
 विभ्र्युः I 95, 5
 विभ्र्युः I 94, 11
 विभ्र्युषः VI 23, 2.
 विभ्र्युषा IX 77, 2
 विभ्र्युषी IV. 30, 10
 विभ्र्युषे I 39, 7
 विभ्रत् I. 25, 13, 103, 4, 114, 5, 164, 10,
 III 55, 9, IV. 16, 14, 22, 1, V 30,
 5, VI 20, 9, 23, 1, VII 33, 14, IX
 14, 1, 44, 1, 96 19, *X 53, 9, 113,
 3, 123, 7
 विभ्रत् I 45, 8, 122, 13, 166, 2 VI 55,
 6, VII 74, 4, 103, 6, VIII 65, 4,
 IX 67, 29, X 57, 6, 60, 1, 67, 10,
 94, 6
 विभ्रत् III 57, 3, IX 48, 1, 108, 11, X
 37, 8, 113, 6
 विभ्रता I 47, 3, 6, V 73, 2
 विभ्रति VI 16, 40
 विभ्रति I 102, 2, V 47, 4
 विभ्रती I 100, 16, 113, 12, 164, 17, III.
 30, 14, V 56, 8, VII 77, 2
 विभ्रती इति III 54, 8
 विभ्रती II 13 2, IX 99, 4, X 30, 13
 विभ्रते III. 10, 5

विभ्रती V 64, 7, 73, 3
 विभ्रमाणाः X 31, 6
 विले I 11, 5, 32, 11
 विले II 35, 12
 विलयाः इय VI 61, 2
 वीचं V. 53, 13, X 85, 37, 101, 3
 वीचः इय X 94, 13
 वीभल्लुः I 164, 8
 वीभल्लुव. X 124, 8
 वीभल्लुत् X 124, 9
 वीभयत् I 80, 12
 वीभिपयाः VIII 79, 8
 वीरिदे VII 36, 2
 वुद्धः योशयः X. 155, 4
 वुधं X 61, 12
 वुधत् VII 9, 4, 78, 5
 वुधान. IV 23, 8, VII 68, 9
 वुधानाः IV 51, 8
 वुधि I 137, 2
 वुधः I 24, 7, 96, 6, III 55, 7, X 111,
 8, 135, 6
 वुधं I 52, 6, 95 8, 9, IV 19, 4
 वुधात् I 141, 3, X 89, 4
 वुधे II 2, 3, III 39, 3, 61, 7, IV 1, 11,
 17, 14, VII 34, 16, X 77, 4
 वुधेषु X 93, 5
 वुधः I 186, 5, II 31, 6, V 41, 16, VI
 49, 14, 50, 14, VII 35, 13, 38, 5, X
 64, 4, 66, 11, 92, 12, 93, 5
 वुध्रां VII 6, 7, 56, 14
 वुध्रेण IV 55, 6
 वुध्याध X 101, 1
 वुध्यानाः V 3, 6
 वुद् VIII 77, 11
 वुद् VIII 45, 4, 77, 6
 वुधुषानः VII 44, 3
 वुधुषानाः IV 1, 18, V 30, 2

सुषोप VII 37, 6.

सुषोपति X 32, 1

सुषोपप X 64, 13

सुषुम्नहो VIII 67, 16

सुषुम्निरे I 138, 3²

सुषुम्न I 32, 7

सुप्त X 27, 24

सृपत्संक्ष्य VIII 32, 10

सृपु VI 45, 31

सृपु VI 45, 33

सृपूक X 27, 23

सृपयम्य I 93, 4, VI 61, 3

सृहत् I 7, 1, 9 7, 8, 10, 44, 2, 45, 8,

46, 1, 52, 9, 56, 4, 74, 9, 75, 5, 91, 3,
93, 10, 125, 2, 136, 1, 2², 151, 4, 160,
5, II 1, 16, 2, 13, 7, 4, 11, 21, 13, 13,
14, 12, 15, 10, 16, 9, 17, 9, 18, 9, 19,
9, 20, 9, 23, 19, 24, 16, 27, 7, 17,
28, 11, 29 7, 33 15, 35, 15, 39 8,
40 6, 42, 3, 43 3, III 2, 14, 3 11,
10, 5, 18, 4, 27, 15, 29, 8, 37, 10,
53 15, IV 5, 1, 6, V 1, 10, 10, 4, 16,
1, 17 3, 18, 5, 25, 7, 8, 27, 6, 36,
4, 39 3, 43 15, 44, 6, 55, 1, 2, 57,
8, 64, 6, 66, 5, 67, 1, 68, 1, 73, 10,
79 7, 85 1, 86, 6, VI 16, 11, 12, 21,
17, 4, 7, 28 6, 30, 2, 50, 3, 75, 15,
VII 2, 1, 8, 4, 45, 4, 58, 3, 62, 1, 72,
4, 84, 2 94, 4 96, 1, VIII 9, 17, 15,
2, 7, 18, 20, 10, 6, 23 11, 25, 4, 31,
7, 56, 5, 65 11, 66, 1 72, 6, 74, 9,
89, 1, 4, 7, 98, 1, 101, 14, 102, 1,
IX 5 5, 20, 4 44, 6, 56, 1, 61, 16,
62, 10, 66, 24 83 5, 86, 40, 97, 40,
98 8 107, 15² 108, 8, 9, X 10, 6,
14, 16, 21 8, 35 6, 10, 63 4, 64, 15,
65, 1, 5 66 4 70, 7 94, 4, 96, 10,
170, 1-3, 176 1, 181, 2

सृहत् I 25, 9, 52, 13, 54, 4, 59 5, 71,
2, 151, 4, II 2, 7, 16, 2, III 2, 8,

3, 7, 15, 1, 4, 16, 6, 30, 18, 53, 5,
IV 1, 17, 10, 2, 12, 3, 17, 6, 21, 4,
27 4, 30, 14, V 43, 11, 59, 7, 76, 4,
81, 1, 87, 3, VI 2, 4, 13, 2, 65, 2,
VII 18, 20, 61, 3, VIII 1, 18, 25, 7,
32, 3, IX 75, 1, 113, 5, X 3, 2, 4²,
5, 7, 3, 27, 21, 28, 6, 34, 1, 37, 8,
58, 9, 98, 12

सृहत् I 48, 1, 10, 16, III 21, 4, 23, 2,
53, 1, IV 5, 1, 28, 2, V, 2, 9, 11, 1,
VI 1, 7, 19, 13, VII 33, 4, 78, 1,
VIII 23, 5, IX 97, 36, X, 3, 1,
8, 1

सृहत् X 36, 11.

सृहती I 57, 5, 113, 19, 123, 2, III 33, 5,
V 43, 8, 80, 2, VI 49, 4, 61, 13, VII
99, 6, X 130, 4

सृहती इति I 72, 4, 144, 6, 185, 6, IV 56,
1, VII 35 3, 53, 1, 87, 2, IX 5, 6,
X 36, 1, 110, 6

सृहती इवेति सृहतोऽद्य I 59, 4

सृहती III 1, 5, 22, 51, 1, V 43, 1, VI
1, 12, VIII 52, 9, 10, IX 13, 4, 42,
6, 49, 1, 72, 9, 87, 9, 96, 22, 97, 25,
X 121, 7, 9, 134, 3

सृहती X 110, 5

सृहतीभिः IV 41, 11

सृहतीभ्यः VIII 3, 19

सृहतीं V 43, 6, 80, 1, VI 22, 10, X 27,
17, 67, 1, 74, 4

सृहत्संक्ष्य III 26, 4, X 56, 7

सृहत्संक्ष्यात् X 54, 6

सृहत्संक्ष्यः III 26, 4

सृहत्संक्ष्या X 69, 7

सृहते I 9, 10, 54, 3, 57, 1, 136, 6, III
34 4, IV 3, 8, V 12, 1, 43, 5, 15,
47, 7, VI 68, 9, VIII 89, 3, 98, 1,
103 8, IX 15, 2, 69 10, 96, 4

बृहत्संकेतु V 8, 2
 बृहत्संगिरय V 57, 8
 बृहत्सदिव V 43, 13, X 120, 8, 9
 बृहत्सदियस्य IV 29, 5.
 बृहत्सदिया II 31, 4, V. 41, 19, 42, 12, X
 64, 10
 बृहत्सदिया ल. 66, 8
 बृहत्सदियेषु II 2, 9, IV 37, 3, IX 79 1
 बृहत्सदिये I 167, 2
 बृहत्सभानु I 27, 12
 बृहत्सभिः II 11, 15, IV 56, 4, VI 1, 11,
 48, 7
 बृहत्सभ्यं IV 54, 5
 बृहत्सभते IX 39, 1
 बृहत्सै IV 3, 7
 बृहत्संरथ I 36, 18, X 49 6
 बृहत्संरथा V 80, 2
 बृहत्संरथि VI 49, 4
 बृहत्संरथे I 57, 1
 बृहत्संरथु VI 18, 2
 बृहत्संशरीर. I 155 6
 बृहत्संश्रयस X 66, 1
 बृहत्संश्रया I 54, 3
 बृहत्संसुक्ता IV 53 6
 बृहत्सानो इति बृहत्समानो I 36, 15, VIII 89, 2,
 X 140, 1
 बृहत्स II 1, 12, III 52, 4 VI 24, 3, VIII
 15, 9, 45, 2, 74, 4, IX 75 1, X 1,
 1, 3 27, 14
 बृहत्सं II 11, 16, III 1, 14, 43, 6, VIII.
 44 4 88, 3, IX 91, 5
 बृहत्सं I 2 8, 35, 4, 92, 8, 117, 23, 164,
 52, II 4 8, 10, 4, 15, 2, III 3, 2,
 32, 7, IV 44 6, V 26, 3, 43 12, 68,
 5, VI 1, 3, 6, 7, 15, 19, 19 2, 10,
 49 10, VII 1, 24, 10, 4, 77, 6, 86,
 1, 88, 1, 5, 99, 2, VIII 42, 2, IX

97, 21, X 28, 9, 47, 3, 8, 88, 3, 13,
 91, 15
 बृहत्सं VI 47, 8, VII 45, 2, 99, 6
 बृहत्स IV 41, 11
 बृहत्संश्च X 106, 9
 बृहत्संतये IX 85, 6
 बृहत्सन्ति I 62, 3, 89, 6, 90, 9, 105 17,
 139 10, 161, 6, 190, 2, 7, 8, II 23,
 13, IV 50, 1, 4, 5, V 46, 5, VI 73
 1, 2, 3², VII 97, 2, 4, 7, IX 5, 11,
 81, 4, X 14, 3, 17, 13, 36, 5, 42, 11,
 64, 4, 15, 67, 3-5, 8, 68, 3-9, 11,
 12, 92, 10, 98, 7, 103, 8, 108, 6, 11,
 109, 5, 128, 7, 141, 2, 161, 4 173
 5, 182, 1
 बृहत्सन्तिना VIII 96, 15, X 68, 10
 बृहत्सन्तिःप्रसूता X 97, 15, 19
 बृहत्सन्ति I 14, 3, 190, 1, III 20, 5, 26, 2
 61, 5, 6, IV 50, 7, V 42, 7, 43, 12,
 51, 12, VII 10, 4, 97, 5, 6, 8, VIII
 10, 2, X 13, 4, 35 11, 47, 6, 65 10,
 67, 9, 10, 68, 1, 141, 3-5
 बृहत्सन्ते IX 80, 1
 बृहत्सन्ते I 106, 5, 190, 5, II 23 2-4,
 6-8, 10, 12, 14-16, 18, 24, 1, 30,
 4, 9, III 62 4, IV 50, 2², 3, 6,
 11, V 42, 8, VI 47, 20, VII 97, 10
 X 68, 2, 71, 1, 98, 1, 3, 100 5,
 103, 4
 बृहत्सन्ते IV 50, 10
 बृहत्सन्ते I 190, 4, II 24 10, IV 40 1
 X 130, 4, 167, 3
 बृहत्सन्तानां VIII 66 10
 बोध I 147, 2, VII 21, 1, 22, 3, 4, X
 156 5
 बोधत् IV 15 7
 बोधत् II 36, 6, VIII 35 4
 बोधत् VIII 9 3, 38, 1, X 92, 12
 बोधति II 25 2, V 10, 4.
 5 G

बोधु II 32, 4
 बोधु I 29, 4
 बोधु I 12, 4, 22, 1, 124, 10, 134, 3, V
 14, 1, 79, 1, VIII 9, 17, X. 42, 2
 बोधुत VIII 44, 1
 बोधुत VII 44, 2
 बोधुत I 92, 9, 113, 8, 124, 4, V 47, 1,
 80, 2, VII 79, 1
 बोधुपितार I 161, 13
 बोधाति I 77, 2
 बोधाति VII 21, 1.
 बोधि I 76, 4, III 51, 6, X 112, 10
 बोधि I 24, 11, 31, 9, 44, 6, 131, 6, II
 2, 11, 6, 4, 9, 2, 23, 19, 24, 16, 33,
 15, III 4, 1, 14, 7, 15, 2, 19, 5,
 30, 21, 31, 14, IV 3, 4, 16, 17, 17,
 17, 18, 22, 10, V 4, 9, 24, 3, VI
 21, 5, 12, 46, 4, VII 75, 2, 96, 2,
 VIII 3, 1, 43, 27, 44, 22, 45, 19, 54, 5,
 74, 12, 88, 6, 93, 21, X 44, 9, 83,
 6, 100, 1, 133, 1, 167, 2
 बोधिभ्रमना V. 75, 5
 बोधिभ्रमना VIII 93, 18
 बोधुति III 53, 8
 ब्रह्म IX 97, 52, X 20, 9
 ब्रह्म I 6, 1, VII 44, 3, VIII 4, 14
 ब्रह्मस्य III 7, 5, VIII 4, 13, 69, 7, IX
 113, 10
 ब्रह्म X 39, 5
 ब्रह्म IV 3 5-7, VII 60, 1
 ब्रह्म IV 3 8 X 10, 6
 ब्रह्म I 156, 2, VI 54, 1, 2, VII 64, 3
 ब्रह्म I 84, 17, X 173, 3
 ब्रह्म IX 39, 1
 ब्रह्म I 139, 7
 ब्रह्म VI 16, 16
 ब्रह्म X 95, 13
 ब्रह्म V 3 3, 41, 13, VI 55, 4

ब्रह्म II. 28, 8, IV 20, 10, 23, 6, 58, 2,
 V 29, 13, 41, 11, 42, 6, VI 67, 10,
 X 112, 1
 ब्रह्महै V 51, 12
 ब्रह्महै I 30, 6
 ब्रह्मिन् I 84, 5, VIII 92, 2
 ब्रह्मिन् X 27, 3
 ब्रह्मिन् X 61, 12
 ब्रह्मिन् I 35, 6, 164, 7, V 65, 1, VI 75, 12
 ब्रह्मिन् I 84, 19, IX 82, 4
 ब्रह्मिन् III 54, 10, X 18, 1, 79, 4, 117, 6
 ब्रह्मिन् IV 42, 7
 ब्रह्मिन् इति VI 25, 4
 ब्रह्म I 10, 4, 37, 4, 47, 2, 62, 13, 75, 2,
 80, 9, 88, 4, 105, 15, 117, 10, 25, 129,
 4, 152, 5, 7, 157, 2, 165, 11, II 12, 14,
 18, 7, 20, 5, 34, 7, 37, 6, 39, 8, 41, 18,
 III 8, 2, 29, 15, 41, 3, 53, 12, 13,
 IV 6, 11, 16, 20, 21, 22, 1, V 29, 15,
 42, 2, 85, 1, VI 16, 36, 17, 3, 13,
 23, 5, 35, 1, 3, 38, 3, 4, 52, 2, 75,
 19, VII 22, 3, 24, 4, 28, 1, 2, 31,
 11, 35, 7, 14, 36, 1, 37, 4, 61, 6,
 97, 9, 103, 8, VIII 1, 3, 3, 9, 5, 13,
 6, 9, 24, 1, 32, 17, 33, 13, 35, 16,
 37, 1, 52, 9, 53, 8, 63, 2, 69, 9, 89,
 3, 90, 3, IX 67, 23, 71, 1, 86, 41,
 X 4, 7, 13, 1, 22, 7, 30, 11, 49, 1,
 50, 6, 61, 1, 7, 65, 11, 14, 66, 12,
 80, 7, 89, 3, 114, 8, 120, 8, 141, 6,
 148, 4
 ब्रह्मकारा VI 29, 4
 ब्रह्मकारित्वे X 109, 1
 ब्रह्मकृत् VII 32, 2, X 50, 7, 54, 6,
 66, 5
 ब्रह्मकृत् III 32, 2, VII 9, 5
 ब्रह्मकृत् VII 28, 5, 29, 2
 ब्रह्मकृत् VIII 66, 6

प्रत्ययशास्त्रे X. 109, 5
 प्रत्ययचोदनेन VI 53, 8
 प्रत्ययज्ञाया X. 109, 3
 प्रत्ययज्ञाया X 109, 2, 6, 7
 प्रत्ययज्ञानः III 34, 1, VII. 19, 11
 प्रत्ययज्ञान I. 18, 4, 38, 13, 40, 3, 5, II 23,
 17, 19, 24, 2, 4, 5, 8, 9, 11, 13-
 16, 25, 1-5, 26, 2-4, II. 24, 2, III
 29, 15, V 46, 3, VI 52, 3, 75, 17,
 VII 41, 1, 44, 1, 97, 3², VIII 27, 1,
 IX. 97, 34, λ 53, 9, 65, 1, 67, 7, 72,
 2, 173, 3
 प्रत्ययः II 12, 6, X 28, 11
 प्रत्ययः I 18, 1, 3, 5, 40, 1, II 1, 3, 23,
 1, 5, 9, 11, VI 16, 30, VII 97, 9,
 IX 83, 1, X 155, 2, 164, 4, 174, 1
 प्रत्ययः I 24 11, 31, 18, 82, 6, 84, 3, 93,
 6, 117, 11, 124, 13, 162, 17, II 2, 7,
 10, 16, 7, 17, 3, 24, 3, 15, III 18,
 3, 35 4, 51, 12, IV 36, 7, V 40, 6,
 42, 4, VI 35, 5, 50, 6, 65 5, VII
 33, 3, 4, 11, IX 113, 5, λ 50, 4,
 120, 5, 162, 1, 2
 प्रत्ययः II 23, 1, 2
 प्रत्ययः VIII 32, 16
 प्रत्ययः VI 23 1
 प्रत्ययः I 108, 7
 प्रत्ययः I 113 19, IV 4, 6, VII 13, 3, 60,
 11, 97, 8, IX 96, 10, λ 30, 1, 112,
 8, 122, 2
 प्रत्ययः I 101, 5, IV 50, 9
 प्रत्ययः II 20, 4, VI 21, 8
 प्रत्ययः IV 24 2
 प्रत्ययः II 19, 1, 8, 34, 11
 प्रत्ययः VIII 6, 33
 प्रत्ययः II 23 4, V 42, 9, VIII 45 23,
 64 1, X 36, 9, 160 4, 182, 3
 प्रत्ययः VI 52 2

प्रत्ययः III. 30, 17, VI. 22, 8, 52, 3,
 VII. 104, 2, X 125 6
 प्रत्ययः III 13, 6, VII 29, 2
 प्रत्ययः VII 33, 11
 प्रत्ययः II 43, 2
 प्रत्ययः I 83, 2, 152, 6
 प्रत्ययः IX 77, 3
 प्रत्ययः VIII 4, 2
 प्रत्ययः I 33, 9
 प्रत्ययः VIII 45, 39, 77, 5, X 85, 29
 प्रत्ययः I 177, 2, VIII 1, 24
 प्रत्ययः III 35, 4, VIII 2, 27, 17, 2
 प्रत्ययः I 101, 9, III 41, 3, VI 21, 6
 प्रत्ययः VI 45, 19
 प्रत्ययः VI 45, 7
 प्रत्ययः V 34, 1, 39, 5, VI 45, 4
 प्रत्ययः VI 75 16
 प्रत्ययः IX 67, 24
 प्रत्ययः I 80, 1, 158, 6, 164, 35, II 1, 2,
 3, IV 9, 4, 50, 8, 58, 2, V 40, 8,
 VII 7, 5, VIII 7, 20, 16, 7 31, 1, 33
 19, 64 7, IX 96, 6, 112 1, 113 6,
 X 52, 2, 71, 11, 85, 34, 35, 117, 7
 प्रत्ययः VIII 92, 30
 प्रत्ययः I 10, 1, V 31, 4, 32, 12, VII
 42, 1, VIII 17, 3, 96, 5, X 85
 3, 16
 प्रत्ययः V 29, 3
 प्रत्ययः VI 45, 7, X 77, 1, 107, 6, 125 5,
 144, 3
 प्रत्ययः II 39, 1
 प्रत्ययः I 3 5, 6, 52, 7, 61 1, 16, 63
 9, 80 16, 165, 2, 4, 14, 177, 4 5,
 II 5 3, 34 6 III 51, 6, IV. 3, 15,
 V 2 6, 31, 10, 73 10, 74 3, VI 23
 6 40, 4, 47, 14, 69, 4, VII 1, 20
 25 18, 4, 19, 6, 22, 7, 9, 23 1, 3,
 29 2 43 1, 61, 2, 70 5-7, 7* 3

४, ८३, ४, ८४, ३, १०४, ६, VIII १७, २,
३६, ७, ४०, ५, ६२, ४, ६६, ११, ९०, १, ९८,
८, X ८९, १६, १०४, ६

ब्रह्म IX ३३, ५

ब्राह्मण VIII ५८, १, X ८८, १९, ९०, १२,
९७, २२

ब्राह्मणस्य X १०९, ४

ब्राह्मण I १६४, ४५

ब्राह्मण VII १०३, १, X ७१, ८

ब्राह्मणात् I १५, ५, II ३६, ५

ब्राह्मणान् X १६, ६

ब्राह्मणात् VI ७५, १०

ब्राह्मणासं VII १०३, ७, ८, X ७१, ९

ब्रुवते V ८७, २

ब्रुवते I ३७, १३, ७७, ३, १३४, २, VIII ६,
३, २७

ब्रुवन् IX ६३, ९

ब्रुवन्तं V १२, ५, VIII ४८, १

ब्रुवति VII २६, ३

ब्रुवति X २७, ३

ब्रुवन्तु I ४, ५, ७४, ३, X. १५, ५, ६३, १

ब्रुवाण III ५९, १, VI ३८, २, VII ३६, २,
IX ९७, ७, X ८, ७

ब्रुवाण V ४७, १

ब्रुवाते इति III ५४, ७

ब्रुवीत V ४९, २

ब्रुवीमहि VIII २१, ११, ९२, ३१

ब्रुवे I १७९, ५, १८५, ७, II ३०, ११, III २, ३,
३७, ५, IV ५१, ११, V ६१, ८, ६५, ३,
VII ३१, ६, ४४, ३, VIII २२, १३, २५,
२१, ४४, ३, ६७, १०, ८३, ९, ९८, १२, X
३५, ७, ६६, ७, ९७, ४

ब्रुव X ५२, १

ब्रुवात् X १३५, ५

ब्रुवे X ९१, ११.

ब्रुहि I ३५, ११, ६१, १३, ११४, १०, X. ८७, ८.

भ

भसं X १६३, ४

भक्त I १२७, ५

भक्तये VIII २७, ११

भक्तेन VII ८१, २

भक्त्यां X १०९, ७

भय VI २८, ५, X ३४, १

भयण I ११०, ३

भयत् IX ६७, १०

भयत् VIII ९९, ३

भयं VIII ९२, २३, १००, २, IX ८३, ४, X
१६७, ४

भय्यां I १८७, ७

भयि VII ४१, २

भयीमहि VII ९६, ६, ९८, ६, VIII ४८, ७,
IX ८, ९

भयीय I ८१, ६, IV २१, १०, V. ५७, ७

भये X १४८, ३

भगं III ५६, ६, VII ४१, ३^६

भग VII ४१, ५^२

भगं I २४, ४, ६२, ७, ९०, ४, १४४, ३, १६३,
८, II १, ७, २१, २१, १५, १०, १६, ९, १७,
९, १८, ९, १९, ९, २०, ९, २७, १, ३१, ४,
III ३०, १८, ३६, ५, ४९, ३, ५४, २१, ५५
१७, IV ३०, २४, ५५, १०, V १६, २, ३३
५, ४१, ४, ४२, ५, ४६, २, ६, ४८, ५, ४९,
३, ५१, ११, ८२, ३, VI १३, २, २८, ५,
४९, १४, ५०, १३, ५१, ११, VII १५, ११,
१२, ३५, २, ३८, १, ४०, २, ४१, ५, ६६, ४,
VIII १९, १६, ३१, ११, ५४, ५, IX ८१,
५, ९७, ५५, १०१, ७, १०८, १४, X ३१, ४,
३९, ३, ६४, १०, ६६, १०, ८५, २३, ३६, ९२,
४, ९३, ४, ७, १४१, २, १५९, १

भगं द्य III २०, ४, X ६८, २

भगति IX ६५, १७

भगोऽभक्त्य I २४, ५

भग I १४, ३, ४४, ८, ८९, ३, ९१, ७, १३४, ५,

136, 6, 141, 10, 11, II 17, 7, 38, 10,
III 20, 5, 30, 19, V 7, 8, 42, 1, 46,
3, 49, 1, VI 50, 1, 51, 3, VII 36, 8,
38, 6², 39 4, 41, 1, 2², 6, 44, 1,
VIII 61, 5, 7, IX 7, 8, 19, 5, 97,
44, X 11, 6, 35, 10, 11, 39, 10, 42,
3, 63 9, 125, 2

भगवद्भ्य I 141, 6

भगवत्यती I 164, 40

भगवत्सहस्र X 60, 12

भगवत्पत्त I 164, 40, VII 41, 4, 5

भगवत्पत्त VII 41, 5, X 60, 12

भगवत्स्य I 123, 5, 136, 2, III 62, 11, IV

55, 5, V 82, 1, X 151, 1

भगवत्स्यद्भ्य III 54, 14, VIII 102, 6

भगवत्स्य IV 3, 5, V 41, 11, IX 44 5, 61,

9, 109, 1, 13

भगे II 34 8

भगेऽद्यपिता X 106, 8

भग IX 61, 13

भगुर्यवन्त VII 104, 7, X 76, 4, 87, 23

भगुर्यवन्ता X 87, 22

भङ्गि X 87, 4

भक्त I 27, 5, 43 8, 81, 6, 104, 6, 121,

15, VII 27, 1, 46, 4, IX 4 5 X

45, 10², 85, 29, 112, 10

भक्तव्य VII 56, 21

भक्तः X 106, 9

भक्तित्ति IV 54, 1

भक्तित्ति V 34, 5, 7

भक्तते V 44 12

भक्तते I 123, 4, III 30, 7 IX 86 12

भक्तं I 68, 2, V 79 7, X 15 3

भक्तः VIII 4, 21², X 108 8

भक्तः X 114, 10

भक्तते I 125 6, X 107, 2

भक्तः IV 32, 21, X 84 2

भक्तित्ति II 26, 1

भक्तित्ति X 27, 10

भक्तान् X 108, 9

भक्तान्ते I 187, 9

भक्तान्ते I 156, 3

भक्तान्ति X 48, 1

भक्तान्ति I 157, 2, VII 32, 7, VIII 40, 6

भक्तान्ति X 60, 2

भद्र I 67, 1, 91, 5, VIII 19, 19², X 3

3, 32, 3

भद्रःकृत् VIII 14, 11

भद्रःशान्तः V 61, 4

भद्र I 1, 6, 89, 8², 94, 14, 108, 3, 113

9, 20, 115 2, 190, 5, II 23 19, 24,

16, 26, 2, 35 15, 41, 11, 43 2, 3,

III 9, 7, 54, 20, IV 10, 1, 11, 1, 39

4, V 1, 10, 30, 12, 81, 2, 82, 5, VI

28, 1, 6, VII 60, 8, 96, 3, 104, 9,

VIII 19, 20, 47, 10, 12², 62, 4, X

14, 12, 25 1, 30, 12, 32, 7, 35, 2,

37, 6, 62, 1, 85, 6, 86, 23, 137, 4,

142, 1, 164, 2³

भद्रःभद्र I 123 13, VIII 93, 28

भद्र्यां X 3 3, 29, 8

भद्रःपाच VI 28, 6

भद्रःपादो II 42, 2, 3

भद्रःप्रातः X 47, 5

भद्रःशोचो VIII 71, 3

भद्रःशोचो V 4 7, VII 14, 2, X 45 9

भद्रःस्य I 132, 2, II 29 1, IV 10, 2

भद्रःस्य I 109 4

भद्रा I 83 3, 89, 2, 94, 1, 114, 9, 123,

11, 12, 134, 4, 165, 9, 10, 168, 7

III 30, 7, 39 2, IV 6, 6, 21 9, 58

10, V 29, 15 49, 3 80, 6, VI 1,

12, 45 32 58 1, 64 2, 74, 2, VII

96, 3, VIII 19 19, 80, 7, 102, 15,

IX 97, 2, X 11, 3, 18 3, 27 12,

32 9, 64 11, 71, 2, 80, 2, 100 11,

134 1

भद्रा I 48, 13, 89 1, 115 3, 132, 2,

4, 83, 4, 84, 3, 104, 6, VIII 17, 2,
36, 7, 40, 5, 62, 4, 66, 11, 90, 1, 98,
8, X 89, 16, 104, 6

दशमी IX 33, 5

दशम्या VIII 58, 1, X 88, 19, 90, 12,
97, 22

दशम्यम् X 109, 4.

दशम्या I 164, 45

दशम्या VII 103, 1, X 71, 8

दशम्यात् I 15 5, II 36, 5

दशम्यान् X 16, 6

दशम्यास VI 75, 10

दशम्यास VII 103, 7, 8, X 71, 9

दुचते V 87, 2

दुचते I 37, 13, 77, 3, 134, 2, VIII 6,
3, 27

दुचन् IX 63 9

दुचन्त V 12, 5, VIII 48, 1

दुचन्ति VII 26, 3

दुचन्ति X 27, 3

दुचतु I 4, 5, 74, 3, X 15, 5, 63 1

दुचत्ता III 59 1, VI 38, 2, VII 36, 2,
IX 97, 7, X 8, 7

दुचाणा V 47, 1

दुचाते इति III 54, 7

दुचीत V 49 2

दुचीमहि VIII 21, 11, 92, 32

दुचे I 179, 5 185 7, II 30, 11, III 2, 3,
37, 5, IV 51, 11, V 61, 8, 65 3,
VII 31, 6, 44, 3, VIII 22, 13, 25,
21, 44, 3, 67, 10, 83 9, 98, 12, X
35, 7, 66, 7, 97, 4

दुत्त X 52, 1

दुत्तात् X 135 5.

दुप्ते X 91, 11.

दुप्ति I 35, 11, 61, 13, 114, 10, X 87, 8

भ

भसंस X 163 4.

भक्त I 127, 5

भक्तये VIII 27, 11

भक्त्यै VII 81, 2

भक्त्यां X 109, 7

भक्त्या VI 28, 5, X 34, 1

भक्त्या I 110, 3

भक्त्या IX 67, 10

भक्त्या VIII 99 3

भक्त्या VIII 92, 23, 100, 2, IX 83, 4, X
167, 4.

भक्त्यां I 187, 7

भक्त्या VII 41, 2

भक्त्यामहि VII 96, 6, 98, 6, VIII 48, 7,
IX 8, 9

भक्त्या I 81, 6, IV 21, 10, V. 57, 7

भक्त्या X 148, 3

भक्त्या III 56, 6, VII 41, 3⁵

भक्त्या VII 41, 5²

भक्त्या I 24, 4, 62, 7, 90, 4, 144, 3, 163,
8, II. 1, 7, 11, 21, 15, 10, 16 9, 17,

9, 18, 9, 19, 9, 20, 9, 27, 1, 31, 4,

III 30, 18, 36, 5, 49, 3, 54, 21, 55

17, IV 30, 24, 55, 10, V 16, 2, 33

5, 41, 4, 42, 5, 46, 2, 6, 48, 5, 49

3, 51, 11, 82, 3, VI 13, 2, 28, 5,

49 14, 50, 13, 51, 11, VII 15, 11,

12, 35, 2, 38, 1, 40, 2, 41, 5, 66, 4,

VIII 19, 16, 31, 11, 54, 5, IX 81,

5, 97, 55, 101, 7, 108, 14, X 31, 4,

39 3, 64, 10, 66, 10, 85, 23, 36, 92,

4, 93, 4, 7, 141, 2, 159, 1

भक्त्या III 20, 4, X 68, 2

भक्त्या IX 65 17

भक्त्याभक्त्य I 24 5

भक्त्या I 14, 3, 44, 8, 89, 3, 91, 7, 134, 5,

136, 6, 141, 10, 11, II 17, 7, 38, 10,
III. 20, 5, 30, 19, V. 7, 8, 42, 1, 46,
3, 49, 1, VI 50, 1, 51, 3, VII 36, 8,
38, 6², 39, 4, 41, 1, 2², 6, 44, 1,
VIII 61, 5, 7, IX 7, 8, 19, 5, 97,
44, λ 11, 6, 35, 10, 11, 39, 10, 42,
3, 63, 9, 125, 2

भगवद्भूत I 141, 6
भगवत्पत्नी L 164, 40
भगवत्सूत्रः λ 60, 12
भगवत्सूत्र I 164, 40, VII 41, 4, 5
भगवत्पाल् VII 41, 5, X. 60, 12
भगवत्स I 123, 5, 136, 2, III 62, 11, IV
55, 5, V 82, 1, X 151, 1
भगवत्सूत्र III 54, 14, VIII 102, 6
भगाय IV 3, 5, V 41, 11, IX 44, 5, 61,
9, 109, 1, 13
भगे II 34, 8
भगेष्वाचिहा λ 106, 8
भग IX 61, 13
भगुरसंवत् VII 104, 7, X 76, 4, 87, 23
भगुरसंवत् X 87, 22
भङ्गि X 87, 4
भङ्ग I 27, 5, 43, 8, 81, 6, 104, 6, 121,
15, VII 27, 1, 46, 4, IX 4, 5, X
45, 10², 85, 29, 112, 10
भङ्गव VII 56, 21
भङ्गत् λ 106, 9
भङ्गति IV 54, 1
भङ्गति V 34, 5, 7
भङ्गते V 44, 12
भङ्गते I 123, 4, III 30, 7, IX 86 12
भङ्गत्त L 68, 2, V 79, 7, X 15 3
भङ्गत् VIII 4, 21², X 108 8
भङ्गति X 114, 10
भङ्गते I 125, 6, X 107, 2
भङ्गत् IV 32 21, X 84 2
भङ्गति II 26, 1
भङ्गति X 27, 10

भङ्गात् X 108, 9
भङ्गात्ते L 187, 9
भङ्गात्ते I 156, 3
भङ्गात्ति X. 48, 1.
भङ्गात्ति I 157, 2, VII. 32, 7, VIII 40, 6
भङ्गात्तस्य X 60, 2
भद्रः I 67, 1, 91, 5, VIII 19, 19², λ 3
3, 32, 3
भद्रःकृत् VIII 14, 11
भद्रःस्नानय V 61, 4
भद्र I 1, 6, 89, 8², 94, 14, 108, 3, 113,
9, 20, 115, 2, 190, 5, II 23, 19, 24,
16, 26, 2, 35, 15, 41, 12, 43, 2, 3,
III 9, 7, 54, 20, IV 10, 1, 11, 1, 39,
4, V 1, 10, 30, 12, 81, 2, 82, 5, VI
28, 1, 6, VII 60, 8, 96, 3, 104, 9,
VIII 19, 20, 47, 10, 12², 62, 4, X
14, 12, 25, 1, 30, 12, 32, 7, 35, 2,
37, 6, 62, 1, 85, 6, 86, 23, 137, 4,
142, 1, 164, 2³
भद्रःभद्र I 123, 13, VIII 93 28
भद्रयां X 3, 3, 29, 8
भद्रयाच VI 28, 6
भद्रयादी II 42, 2, 3
भद्रयांत X 47, 5
भद्रयांचे VIII 71, 3
भद्रयांचे V 4, 7, VII 14, 2, X 45, 9
भद्रयत् I 132, 2, II 29, 1, IV 10, 2
भद्रयहता I 109, 4
भद्र I 83, 3, 89, 2, 94, 1, 114, 9, 123,
11, 12, 134, 4, 166, 9, 10 168, 7,
III 30, 7, 39, 2, IV 6, 6, 21, 9, 58
10, V 29, 15, 49, 3, 80, 6, VI 1,
12, 45, 32, 58, 1, 64 2, 74, 2, VII
96, 3, VIII 19, 19, 80, 7, 102, 15,
IX 97, 2, X. 11, 3, 18, 3, 27, 12,
34, 9, 64 11, 71, 2, 80, 2, 100, 11,
134, 1
भद्र I 48, 13, 89, 1, 115, 3, 132, 2,
5 H

163 5, IV 51, 7, 52, 5, VII 41, 7,
VIII 19, 19, 62, 1, X 35, 5, 69, 1,
72 5

भद्राणि VII 26, 4

भद्रान् IX 96, 1

भद्रां X 53 3

भद्राण्यं I 115 2, X 48, 11

भद्राण्यो VI 1, 4, 10

भद्रे III 1, 21, V 62, 7

भद्रे इति I 95, 6

भद्रेण I 94, 15, VIII 18, 17

भद्रेभि I 49 1

भनक्ति VI 68, 6

भनक्ति VI 11, 3

भनक्तु IV 18, 7, VII 18 7

भनक्ति IV 18, 6

भदत्तश्चये V 87, 1

भदुते III 3, 4

भदना VIII 24 15, 17

भदना IX 86, 41

भदुनाभक्त IX 85 2

भदनात् III 2, 12

भदनाते इति I 142, 7, III 4 6

भंदिषा I 97, 3

भंदिषय V 1, 10

भयतां X 42 6

भयते I 58 5 166 5 IV 17, 10, VI 31,
2 VII 58 2 X 92, 8

भयते I 85 8 166, 4 IV 6 5 VII
83 2

भयते II 12 13 IV 38 8

भयं I 18) 4 II 28 10 41 10 VIII
61 16 IX 67 21 X 39 11

भयनात् I 100, 17 II -9, 6, III 30 10

भयशये II 32, 6

भयस्य X 35, 14

भया VI 6, 6

भयात्ते X 27, 5, 22

भयांमहे VIII 61, 13

भये I 40, 8, II 27, 5

भयेते इति IV 42, 6

भर VIII 2, 23, 3, 24, IX 69 10

भर I 4, 7, 8 1, 12, 11, 28, 9, 49, 5,

53, 3, 57, 3, 61, 12, 63, 9, 64 1,

79, 8, 81, 7, 9, 92, 13, 127, 11, 140,

1, II 7, 1, 17, 7, 21, 1, 30, 10,

III 29, 1, 3, 30, 19, 36, 9, 45, 4,

53, 14, 54, 15, IV 2, 13, 20, 10, 32,

20, V 4 5, 6, 1, 8, 9, 7, 10, 1, 7,

16, 5, 23, 1, 2, 35, 1, 2, 38, 4, 39

1, 2, VI 16, 29, 36, 19 6-8, 22, 3,

42, 1, 4, 44, 13, 46, 5, 7, VII 15 11,

20, 7, 25, 2, 32, 7, 24, 26, 77, 4,

81, 5, VIII 1, 4, 13 5, 19, 15, 21,

16, 24, 4, 25, 32 8, 33, 12, 34, 15,

45, 15, 40, 46, 19, 60, 18, 61, 6,

66, 7, 77, 8, 78, 1-3, 81, 7, 89 4,

93 19, 28, 29, 98, 10, IX 4 10, 19

1, 20 4, 23, 3, 29, 6, 40, 4, 6, 57,

4, 59, 1, 60, 4, 61, 6, 26, 63, 18,

64, 26, 65, 18, 87, 6, 100, 2, 101, 9,

103, 1, 106, 4, X 21, 4, 42, 1, 3,

83, 3, 113, 10, 148, 1, 156, 3, 180, 1,

191, 1

भर VI 26, 4, X 171, 2

भरते X 31, 6

भरत् I 121, 13, 173 3, II 19 5, IV 26,

4, 5, V 31, 11, 44, 13, IX 52, 1

भरत् I 60, 1, II 20, 6, IV 26, 6, IX

48, 3, 4, 97, 24, 106, 3, X 13, 2

भरत् II 14, 1, 6, 7, VI 16, 41, VIII

62 1

भरत् I 136, 1, II 14 2, 8, 37, 1, III 10,

5, 52, 8, V 43 3, VII 46, 1, VIII

100, 3, X 40, 6, 76, 4, 100, 2

भरत् VI 16, 4

भरत् I 95, 3

भरतं I 109, 7
 भरतस्य III 53, 24, VII 8, 4,
 भरतस् II 36, 2
 भरता X 176, 2
 भरता III 33, 11, 12, VII. 33, 6
 भरता X 59, 8
 भरताय V 54, 14
 भरति II 16, 2, III 55, 4, IV 16, 16, 22,
 4, X 87, 16
 भरति I 152, 3, IV 17, 9, X 138, 6
 भरते I 173, 2, II 24, 9, VIII 19, 23,
 IX 94, 3
 भरते I 64, 13, 104, 3, II 24, 13, 26, 3,
 V 32, 9, VII 24, 2, X 46, 8, 75, 7,
 147, 4
 भरतेभ्य V 11, 1
 भरत्स्वाञ्ज X 181, 2
 भरत्स्वाञ्ज I 112, 13, X 150, 5
 भरत्स्वाञ्जा VI 25, 9, 50, 15
 भरत्स्वाञ्जान् VI 47, 25
 भरत्स्वाञ्जाय I 116, 18, VI 15, 3, 16, 5,
 33, 31, 4, 48, 13, 63, 10
 भरत्स्वाञ्जाने VI 17, 14, 48, 7
 भरत्स्वाञ्जानेषु I 59, 7, VI 10, 6, 23, 10,
 35, 4
 भरत्स्य X 94, 1
 भरत्स्य I 151, 3, III 62, 1
 भरत्स्य I 112, 21
 भरद्वाजस्यत् VI 65, 6
 भरथे VI 66, 3, 67, 4
 भरथ्व I 62, 2, 122, 1, III 61, 5, V 41,
 3, 5, VI 66, 9, VII 4, 1, 5, 1, 13
 1, 31, 10, VIII 20, 9, X 111, 1
 भरथ्वे V 59, 4
 भरत I 70, 5, VIII 6, 2
 भरत I 70, 5, II 13, 2, V 73, 8
 भरत I 1, 7, III 36, 7, VIII 21, 1, X 35, 1
 भरति I 151, 8, 153, 1, II 16, 4, VII
 92, 2, VIII 100, 9

भरति I 115, 5, V 1, 10, VI 44, 20, IX
 74, 6, X. 79, 2, 102, 10
 भरती II 5, 6, III 6, 1, 31, 11, VIII
 91, 1, X 95, 10
 भरती X 30, 13, 35, 5
 भरते VI 67, 7, 10
 भरते I 104, 4, 173, 4, III 55, 7, V 11,
 4, VII 72, 4
 भर I. 117, 18, V 29, 8, VIII 66, 1, X
 44, 5
 भरमाण IX 97, 15, 110, 5
 भरमाणस्य I 148, 2
 भरमाणा I 135, 3, 6, VII 2, 4
 भरमे V. 15, 4
 भरमे I 79, 10
 भरस्य VII 88, 1
 भरस्यूते I 129, 2, V 48, 4
 भरस्यूते VIII 63, 12
 भराला VIII 40, 3
 भरान् IV 2, 7
 भरान्ति I 180, 2, V 3, 7
 भरान् I 94, 4
 भरानसि VI 16, 47, VIII 66, 5, 11
 भरानसे I 53, 1, 114, 1, II 20, 1, IV 56,
 5, VIII 83, 8, X 36, 8
 भरान्ति I 61, 2, 3
 भरान्ति VIII 102, 19
 भरान्ति I 111, 5, III 51, 8, IV 21, 7, VI
 17, 8, 23, 9, VIII 13, 3, IX 6, 6
 16, 5, 97, 6, 106, 2, X 100, 2
 भरान्ति IX 10, 2
 भरिचै III 36, 7
 भरिचत् II 4, 4, X 45, 7
 भरिचति X 124, 7
 भरिचत् IV 40, 2
 भरिमन्ति I 22, 13, X 64, 14
 भरे I 112, 1, 132, 1², 2, III 30, 22, V
 36, 5, VI 45, 13, VII 13, 1, VIII
 16, 3, IX 97, 58, X 49, 1, 4, 50, 4
 102, 2

भरे I 57, 1, 102, 1, 126, 1, 143, 1, II
16, 1, V 12, 1, 15, 1, 42, 13, 59, 1,
60, 1
भरेते इति X 79, 1
भरेभरे I 100, 2, 102, 4, V 43, 2, VII
3, 24, 82, 9, X. 67, 9
भरेषहि IX 79, 2
भरेत्त A. 36, 9
भरेषु I. 100, 1, 109, 8, II 23, 13, III 37,
5, IV 38, 5, VIII 53, 7, IX. 47, 5,
X 63, 9, 107, 11
भरेषुम्ना I 91, 21
भर्गे I 141, 1, III 62, 10, X 61, 14
भर्गवे IX 97, 50
भर्गो X 74, 5
भर्गो X 22, 3
भर्गोश्च V 58, 7
भर्ति I 173, 6
भर्ति VI 13, 3
भर्षे X 88, 1
भर्षति I 143, 5
भर्षत् VI 6, 2
भर्षत् VI 38, 1
भल X. 86, 23
भलानम VII 18, 7
भर्ष I 36, 2, 58, 9², 73, 4, 76, 3, 91,
16, 17, 156, 1, 171, 6, 189, 2, III
10, 8, 18, 1, 45, 5, IV 4, 3, 10, 3,
V 5, 4, VI 33, 5, 46, 3, 47, 7², VII
7, 1, 11, 3, 17, 1, 30, 1, 32, 7, 25,
VIII 13, 3, 45, 8, 79, 7, 97, 7, IX
31, 2², 81, 3, 97, 25, X 7, 7², 69, 5
भर्ष I 1, 9, 12, 8, 15, 10, 22, 15, 31, 3,
40, 1, 51, 8, 76, 2, 79, 11, 81, 8, 91,
9, 10, 12, 138, 3², 187, 2, 8, 9,
10², III 17, 3, 21, 3, 31, 18, 37, 6,
IV 1, 5, 3, 15, 4, 5, 32, 14, 57, 6,
V 24, 1, VI 15, 9, 25, 7, 45, 26, 46,
10, 11, 55, 1, VII 15, 14, 41, 5, 46,
20, 4, 1², 95, 5, VIII 4, 18, 48, 4,

IX 1, 3, 61, 21, 88, 7, 96, 11, 104,
5, 105, 5, X 18, 11, 25, 7, 33, 3,
37, 10, 53, 6, 69, 4, 70, 1, 83, 7, 84,
5, 85, 46², 127, 6, 141, 1, 148, 4

भवत् I 23, 19, 107, 1, III 33, 9

भवत् II 29, 6, X 18, 2, 110, 5

भवत् I 96, 7, X 147, 1

भवत् I. 162, 19, II 27, 15, X. 12, 1

भवत् I 34, 11, 93, 1, 157, 4

भवत् I 34, 1², 12, 112, 24, VI 60, 3,
VII 82, 9, X 13, 2

भवत्तात् III 23, 2

भवत्ता III 53, 17, IV 56, 1, VII 35, 1

भवति I 28, 1, 95, 1, 127, 3, II 27, 13,
V 34, 3, VII 50, 3, 83, 2, 101, 3,
X 71, 10, 114, 10

भवति I 17, 5, 55, 4, 158, 6, III 5, 4,
8, 4, 29, 11, IV 25, 2, 38, 8, V 54,
9, 61, 6, 80, 4, VI 75, 1, VII 44,
4, IX 70, 7, X 27, 12, 40, 9, 46, 3,
52, 2, 85, 19, 28, 30, 88, 6, 109, 5,
117, 3, 6, 160, 4

भवत् I 90, 9, 94, 8, 100, 1-15, IV 1,
20, 57, 3, V 83, 8, VI 47, 12, 75,
12, VII 35, 3, 7, 9, 10, 13, VIII.
74, 8, 92, 24, IX 79, 5, 85, 1, X 60,
11, 63, 16

भवत् III 54, 17

भवत् III 60, 4, V 55, 8

भवत् I 112, 20, IV 43, 6, VIII 9, 12,
IX 111, 3

भवत् IV 43, 3, X 39, 3, 40, 3

भवत् II 15, 7, III 5, 10, IV 16, 7, VIII
14, 15, IX 15, 5

भवत् VII 52, 1

भवत् I 67, 4

भवत् I 89, 9, VII 32, 17, IX 94, 4, X
18, 5, 120, 3

भवत् I. 164, 36, III 57, 4, 58, 2, IV

३, ४, V २, ४, VII 11, 2, 103, 8, IX.
102, 5, X 142, 3
भवती I 164, 29
भवती इति III 54, 7
भवती III 7, 3, 55, 16
भवतु VI 51, 11, VIII 27, 14
भवतु I 10, 12², 90, 8, V 2, 6, 51, 12,
83, 7, VI 16, 47, 52, 9, VII 17, 5,
34, 5, 7, 8², 9-12, 38, 7, 50, 4²,
X 9, 4, 18, 12, 29, 6, 35, 13, 67, 11,
103, 11, 128, 9
भवति X 95, 18.
भवति I 31, 5, II 1, 4, 9, III 18, 5,
IV 4, 10, 7, 9, V 3, 1, 2, 81, 4, 5,
IX 85, 3, X 91, 11.
भवति I 113, 10, II 38, 11, IV 16, 17,
VII 70, 6, X 10, 2, 11, 11, 8
भवति II 41, 11, V 37, 5², VI. 41, 5,
VIII 13, 22, X 16, 2, 108, 3
भवति V 45, 5
भवति II 42, 1, V 3, 5
भवति IV 31, 3, VIII 48, 2
भवति VII 35, 9
भवति X 86, 7
भविष्य I 161, 2
भविष्या II 24, 5
भविष्या I 83, 1
भवे VIII 45, 18
भवे VII 52, 1, 97, 2
भवे IV 2, 15, VII 8, 3, X 31, 1, 59, 3
भवे X 55, 2, 58, 12, 90, 2
भव्या I 129, 6
भस्तु VI 3, 4, 14, 1
भस्तु X 86, 7
भस्तु VI 59, 4
भस्तु V 19, 5, X 115, 2
भा I 45, 8, 46, 10, IV 5, 1, 7, 9 VII
8, 2, 4, VIII 1, 28, -3 11
भा शुभोक्त III 1, 12, X 12, 2

भा शुभोक्त I 44, 3, III 1, 14
भा VII 18, 13, VIII 80, 8, 81, 6, IX
72, 8
भाग I 135, 2, 3, 162, 3, 4, 183, 4, VI
22, 4, VIII 57, 4, 100, 2, X 16, 4,
71, 6, 85, 21, 130, 5
भागधेय III 28, 4, VIII 96, 8, X 52, 1,
114, 3
भागधेयानि VIII 59, 1
भाग I 20, 8, 24, 3, 73, 5; 91, 23, 116,
19, 123, 3, 161, 6, 164, 21, 37, II
10, 6, 17, 7, 23, 2, 38, 5, 7, III 1,
19, 49, 4, 60, 1, IV. 54, 2, V 82, 3,
VII 56, 14, VIII 36, 1, 47, 16, 97,
2, 99, 3, 100, 1, X 11, 8, 17, 9, 35,
7, 39, 2, 51, 7, 8, 66, 2, 85, 19, 87,
18, 98, 11, 100, 2, 124, 3, 179, 1,
191, 2
भागश्च VIII 90, 6.
भागस्य II 36, 4
भाग X 51, 9
भागे I 156, 5
भाजयत X. 9, 2
भाजयु II 1, 4
भाति II 4, 6, V 44, 12, X 3, 6
भाति I 92, 9, 11, 96, 5, 154, 6, II 35,
7, III 25, 3, 44, 4, V 2, 9, 11, 1,
28, 1, 76, 1, 80, 3, VI 5, 5, 6, 4,
VII 5, 2, 9, 3, 10, 1, VIII 58, 2, X
3, 1, 2, 45, 4, 5
भास्तयस I 143, 3
भावर I 36, 3, 92, 2, 97, 5, 143, 3, III
1, 14, V 1, 1, VI 64, 2, VII 75, 3
भावे V 16, 1, VII 4, 1
भातु III 22, 2, IV 1, 17, 45, 1, V. 52, 6,
VII 34, 7, IX. 85, 12, X 100, 12
भानुना I 48, 9, 15, II 2, 8, 8, 4, 16, 4,
III 2, 3, 21, 4, V 37, 1, VI 6, 6,
15, 5, 16, 21, 48, 6, 65, 1, VII 9, 4,
VIII 9, 18, IX 65, 4, X 1, 1, 37,
5 1

4, 10, 43, 9, 45, 4, 75, 3, 88, 3,
 140, 2
 भानुसिंह I 87, 6, VII 77, 5, VIII 7, 8,
 X 3, 5, 6, 1, 2
 भानु I 92, 1, 2, 5, III 61, 7, IV 6, 2,
 13, 2, V 59, 1, VI 62, 2, VII 3, 6,
 6, 2, 79, 1, VIII 5, 1, X 3, 2, 53, 6
 भानुसप्त V 1, 11
 भानुसप्तसिंह VI 4, 6
 भानुसप्त V 1, 11
 भाति VI 65, 2
 भास X 83, 4
 भास III 26, 6, V 32, 4
 भासा V 2, 10
 भासास VI 6, 3, X 3, 4, 5
 भासित I 114, 8
 भासित. I 84, 16
 भासिने I 77, 1
 भासिन I 165, 8
 भारत II 7, 1, 5, VI 16, 45
 भारत IV 25, 4, VI 16, 19.
 भारत III 53, 12
 भारता III 23, 2
 भारत I 188, 8
 भारती I 142, 9, II 1, 11, 3, 8, III 4, 8,
 62, 3, IX 5, 8, X 110, 8
 भारतोभिः III 4, 8
 भारतो I 22, 10
 भारतःपात VI 51, 12
 भारतःभृत् VIII 75, 12
 भार I 31, 3, 152, 3, IV 5, 6, VII 34, 7
 भारत III 56, 2
 भारि IX 97, 23
 भारिभा I 128, 2
 भासन् VIII 2, 8
 भासिरम्य IV 21, 7
 भास्यु X 86, 15.
 भास्यस्य I 126, 1.
 भासं IV 33, 4, VI 12, 5

भासंदात् X 163, 4
 भासा II 4, 5, VI 1, 11, 4, 6, 10, 4,
 VII 5, 4, 10, 1, VIII 23, 5, X 3, 1,
 77, 5
 भासासिंह VI 4, 3
 भासासकेतु X 20, 3
 भासि I 50, 4, II 1, 10, 2, 2, III 6, 7,
 VI 64, 2, IX 97, 32
 भासंती I 92, 7, 113, 4
 भासंत X 37, 8.
 भाहि I 48, 9, 95, 11, 96, 9, 113, 19, III
 15, 3, 61, 2, VI 1, 12, 16, 45, VII
 77, 5, X 2, 7
 भिद्यते VII 32, 17
 भिद्यत III 56, 7
 भिद्यमाण III 61, 6, IX 70, 2
 भिद्यमाण्य I 73, 6, 7, IV 41, 9, VII
 6, 10, 3, 90, 7, X 31, 5
 भिद्यमाण्ये इति III 33, 2
 भिद्ये I 171, 1; II 28, 1
 भिद्येत I 152, 6, VIII 7, 15, 18, 1
 भिद्य्या X 68, 7
 भिद् I 174, 8
 भिदते IV 3, 11
 भिदन् I 52, 5, 54, 4, 62, 3, 130, 7, 174
 8, II 11, 20, 15, 8, IV 17, 3, VIII
 1, 8, 32, 25, 69, 14, X 68, 11
 भिनत्ति VIII 60, 16
 भिनद् X 89, 14
 भिनदत् X 45, 10
 भिनसि I 191, 15
 भिदन् IV 58, 7, VII 104, 21
 भिदते IV. 2, 16, IX. 53, 1
 भिदुति V 52, 9
 भिद्यता VI 27, 6
 भिद्यु I 11, 4
 भिषि VIII 44, 11, 45, 40
 भिषि X 87, 5